Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄
(16.08.1961 - 10.07.1962)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
(16 Αυγούστου 1961 — 31 Δεκεμβρίου 1961)

ΤΟΜΟΣ Ι

ΠΡΟΕΔΡΙΑ: ΓΛΑΥΚΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας

1990

Τιμή: £10.00

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ .....12604.....
ΑΡ. ΤΑΞΙΝΟΜ. .....

Β' ΣΥΝΟΔΟΣ

(16 Αυγούστου 1961 — 16 Αυγούστου 1962)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 16ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 22, Τούρκοι 10, Σύνολον 32.

Απόντες:

'Ελληνες 12, Τούρκοι 5, Σύνολον 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος η Βουλή αρχίζει την νέαν σύνοδον αυτής σήμερον, 16ην Αυγούστου.

Ο σκοπός της συνεδρίας αυτής είναι διά να καθορίση τον χρόνον και ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδρίας, η οποία ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν εις τας 6.30 μ.μ., το δε μόνον θέμα το οποίον θα απασχολήση την Βουλήν είναι το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Βουλήν το υποίον περιλαμβάνει τας προγραμματικάς δηλώσεις της Κυβερνήσεως διά την προσεχή πενταετίαν και τον απολογισμόν διά την εργασίαν, η οποία έχει γίνει μέχρι σήμερον.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος θα παρουσιασθή ο ίδιος ενώπιον της Βουλής και θα δώση το μήνυμα προς όλους εις τας 6.30, την προσεχή Δευτέραν.

Παραμένει μόνον εις εμέ να ευχηθώ καλήν πρόοδον εις την Βουλήν διά την νέαν σύνοδον, και να τονίσω ότι η νέα σύνοδος θα απασχολήση την Βουλήν πολλάς ώρας λόγω του ότι υπάρχει σωρεία Νομοσχεδίων τα οποία κατετέθησαν και τα οποία θα κατατεθούν ενώπιον της Βουλής.

Ταυτοχρόνως θα ήθελα να εκφράσω τας ευχαριστίας μου προς το Σώμα της Βουλής διά τον τρόπον με τον οποίον ειργάσθησαν διαρκούσης της περασμένης συνόδου.

Η περασμένη σύνοδος κανονικώς θα έπρεπε να διαρκέση τρεις με έξ μήνας αλλά λόγω νομοθετικής εργασίας και δυσχερειών, αι οποίαι πηγάζουν από το γεγονός ότι η υπάρχουσα νομοθεσία έπρεπε να τροποποιηθή σημαντικώς, ειργάσθη συνεχώς δι' έν έτος.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους Βουλευτάς διότι ουδέποτε διεμαρτυρήθησαν όταν λόγω ανάγκης η Βουλή συνεδρίαζεν ολονυκτίως.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου.....

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Η σημερινή μας συνεδρίασις πραγματοποιείται άνευ συγκλήσεως, συμφώνως προς την πρώτην παράγραφον του άρθρου 74 του Συντάγματος. Και με την συνεδρίασιν αυτήν θεωρείται ότι η Βουλή μας αρχίζει την τακτικήν της σύνοδον. Συμφώνως προς την δευτέραν παράγραφον του ιδίου άρθρου η τακτική σύνοδος της Βουλής μας καθορίζεται κατ' έτος δια τρεις έως έξ μήνας, ως ήθελεν αποφασίσει η Βουλή. Είμαι της γνώμης ότι κατά την σημερινήν μας συνεδρίασιν είναι ανάγκη όπως η Βουλή μας λάβη απόφασιν επί του καθορισμού της διαρκείας της συνόδου αυτής. Θα είναι κατ' αυτόν τον τρόπον δυνατόν να τύχη εφαρμογής έν σημείον, το οποίον πέρυσι ελησμονήθη ή παρημελήθη. Αφού δε καθορισθή η διάρκεια της συνόδου, έκαστον μέλος θα γνωρίζη επί πόσον χρόνον θα διαρκέση η τακτική σύνοδος της Βουλής μας. Συναφώς προς τούτο εισηγούμαι όπως η τακτική σύνοδος της Βουλής καθορισθή εις έξ μήνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχω υπ' όψιν μου τα δύο άρθρα εις τα οποία ανεφέρθη ο έντιμος Βουλευτής. Το αποτέλεσμα των δύο άρθρων είναι ότι η περίοδος της σονόδου της Βουλής είναι διά 3 ή 6 μήνας. Η Βουλή δεν είναι ανάγκη να ορίση την περίοδον διά την οποίαν συνέρχεται εις το στάδιον αυτό, διότι συνέρχεται κανονικώς διά τρεις μήνας. Εάν δε εις το τέλος των τριών μηνών η εργασία της Βουλής δεν αποπερατωθή τότε η Βουλή εξακολουθεί δι' ακόμη τρεις μήνας.

Είναι γνωστός κανών ερμηνείας κειμένων ότι όταν παράγραφος νόμου αναφέρη δύο χρονικάς περιόδους διαζευτικώς ή όταν λέγη τρεις έως έξ, ο πρώτος αναφερόμενος αριθμός ισχύει, εκτός εάν, προτού ο χρόνος αυτός παρέλθη, αποφασισθή η επέκτασις διά την δευτέραν αναφερομένην χρονικήν περίοδον.

Εξήτασα άλλα κείμενα και κανονισμούς και εις καμμίαν περίπτωσιν η Βουλή όταν αρχίζη η νέα σύνοδος δεν ορίζει την περίοδον διά την οποίαν η σύνοδος θα εξακολουθήση, λόγω του ότι αυτό το θέμα ρυθμίζεται είτε υπό του κανονισμού της Βουλής είτε υπό του Συντάγματος. Επομένως καταλήγω εις το ακόλουθον συμπέρασμα.

Η Βουλή εργάζεται διά περίοδον τριών μηνών. Εάν δε η Βουλή κρίνη τούτο σκόπιμον, όταν η περίοδος τριών μηνών λήξη, ή προτού λήξη, επεκτείνει την σύνοδον δι' ακόμη τρεις μήνας.

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ πολύ διά τας επεξηγήσεις σας. Δεν γνωρίζω πως έχει η διατύπωσις εις το Ελληνικόν κείμενον. Αλλά συμφώνως προς το εις χείρας μου Τουρκικόν κείμενον η διάρκεια αύτη της συνόδου (τρεις έως έξ μήνες) καθορίζεται ως θέλει αποφασίσει η Βουλή. Διά της φράσεως αυτής, ήτοι της φράσεως «ως θέλει αποφασίσει η Βουλή» διατάττεται ο καθορισμός διαρκείας. 'Εχουν δε τεθή δύο αριθμοί, ήτοι «τρεις έως έξ μήνες», ώστε η διάρκεια αυτή να μη είναι μικροτέρα των τριών ή μεγαλυτέρα των έξ μηνών. Είναι από αυτής της απόψεως και διότι έλαβα υπ' όψιν μου την διατύπωσιν αυτήν που εξέφρασα την άποψιν ότι είναι ανάγκη να υποβληθή το σημείον τούτο εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οπως έχω ήδη εξηγήσει οι τρεις μήνες είναι το ολιγώτερον που μπορεί η Βουλή να συνέλθη. Η Βουλή δεν μπορεί να συνέλθη ολιγώτερον των τριών μηνών. Η Βουλή επομένως συνέρχεται κανονικώς δια τρεις μήνας, η δε μόνη απόφασις η οποία χρειάζεται είναι κατά πόσον θα επεκτείνη η Βουλή την περίοδον των τριών μηνών εις έξ μήνας. Συμφωνώ ότι χρειάζεται απόφασις της Βουλής, αλλά ο χρόνος της αποφάσεως είναι μετά τους τρεις μήνας, διότι η Βουλή δεν μπορεί να αποφασίση να συνέλθη ολιγώτερον των τριών μηνών.

Δυνάμει του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Η προσεχής συνεδρία θα είναι διά την προσεχή Δευτέραν εις τας 6.30 μ.μ. Το δε θέμα το οποίον θα απασχολήση την Βουλήν είναι το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας όσον αφορά το πενταετές σχέδιον της Κυβερνήσεως.

('Ωρα λήξεως 5.25 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 21ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 6.35 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 32, Τούρκοι 13, Σύνολον 45.

Απόντες:

Ἕλληνες 2, Τούρκοι 2, Σύνολον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι κύριοι κοσμήτορες να συνοδεύσουν την Α.Ε. τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας εις την Βουλήν.

Εισέρχεται εις την Βουλήν ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας.

Παρακαλούνται οι κύριοι κοσμήτορες να συνοδεύσουν τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας εις την Βουλήν. Εισέρχεται εις την Βουλήν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Η Βουλή είναι έτοιμη να δεχθή το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Μακαριώτατε έχετε τον λόγον.

(ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

Με ιδιαιτέραν χαράν απευθύνω σήμερον χαιρετισμόν προς τους αντιπροσώπους του Κυπριακού λαού και διερμηνεύω τα αισθήματα βαθυτάτης συγκινήσεως, άτινα με διακατέχουν, διότι μου παρέχεται το προνόμιον να προσφωνήσω την πρώτην Βουλήν της ανεξαρτήτου Κυπριακής Δημοκρατίας.

Θεωρώ επιβεβλημένον καθήκον όπως την επίσημον ταύτην ώραν αποτίσω φόρον τιμής προς πάντας εκείνους, οίτινες διά των αγώνων των συνέβαλον εις το έργον της απελευθερώσεως. Η περιφρούρησις του αγαθού της ελευθερίας και των δημοκρατικών θεσμών της χώρας εν συνδυασμώ προς την δημιουργίαν συνθηκών καταλλήλων διά την εντός ειρηνικών πλαισίων ανάπτυξιν και ευημερίαν του Κυπριακού λαού θα αποτελέσουν το κύριον και πρώτιστον μέλημα της ημετέρας Κυβερνήσεως. Η νεοπαγής ημών Πολιτεία θα αντλήση τον ιδεολογικόν εξοπλισμόν της αφ' ενός μεν εκ της πλουσίας πηγής, την οποίαν μας εκληροδότησε μία μακροχρόνιος πνευματική παράδοσις, αφ' ετέρου δε εκ των βασικών αρχών και διακηρύξεων του Καταστατικού Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών. Εντός των πλαισίων τούτων θα αναπτυχθή η κυβερνητική προσπάθεια, διά να δημιουργήση, εις μεν το εσωτερικόν, καθεστώς ευνομίας και τάξεως παρέχον εις πάντας τους πολίτας ίσας ευκαιρίας προς ανάπτυξιν του βιοτικού επιπέδου των, εις δε το εξωτερικόν, συνθήκας διασφαλίσεως της ειρήνης και συνεργασίας μεταξύ πάντων των λαών.

Παρ' όλον ότι η Κύπρος είναι μία μικρά χώρα, πιστεύομεν ακραδάντως ότι, λόγω της γεωγραφικής της θέσεως και των αρχών τας οποίας πρεσβεύει ο λαός της, δύναται να συμβάλη αποφασιστικώς εις την προσπάθειαν προς επίτευξιν διεθνούς γαλήνης και σταθερότητος, καλλιεργούσα το πνεύμα της φιλίας και της συνεργασίας μεταξύ των εθνών. Εν τω πνεύματι τούτω η Κυβέρνησις ημών είναι αποφασισμένη να ακολουθήση πολιτικήν ίσης φιλίας και συνεργασίας μεθ' όλων των άλλων κρατών. Πιστεύομεν ότι μόνον διά της ειλικρινούς φιλίας και συνεργασίας είναι δυνατόν να κατοχυρωθή η παγκόσμιος ειρήνη και να απαλλαγή η ανθρωπότης από τον εφιάλτην της ολοκληρωτικής καταστροφής. Εν τω μέτρω των δυνάμεών μας θα εργασθώμεν εις τους κόλπους των Ηνωμένων Εθνών διά την επικράτησιν των ευγενών αρχών της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης εν τω κόσμω.

Εις το εσωτερικόν μέτωπον προσπάθεια της Κυβερνήσεως θα είναι η επί τη βάσει προγράμματος επίτευξις της εξυψώσεως του βιοτικού επιπέδου του λαού μας, η εντός των πλαισίων του νόμου και της τάξεως εξασφάλισις των δημοκρατικών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών και η παροχή εις πάντας ίσων ευκαιριών διά την πνευματικήν, την κοινωνικήν και την επαγγελματικήν αυτών ανάπτυξιν και πρόοδον.

Η διαμόρφωσις της Κυπριακής οικονομίας φέρει, δυστυχώς, εισέτι την σφραγίδα μιας κακής κληρονομίας. Εκείνο το οποίον χαρακτηρίζει σήμερον την οικονομίαν μας είναι:

(α) Υπανάπτυξις ειδικής μορφής. Διότι, ενώ η νήσος παραμένει κατά βάσιν γεωργική, η γεωργία μας είναι καθυστερημένη και η συμβολή της εις τον σχηματισμόν του εθνικού εισοδήματος είναι σχετικώς χαμηλή.

(β) Έντονος εξάρτησις εκ του εξωτερικού και δη εκ μιας ή δύο ξένων αγορών. Το εμπορικόν μας ισοζύγιον στηρίζεται εις εξαγωγάς προϊόντων της γεωργίας και του υπεδάφους — με σοβαρωτάτην υπεροχήν των εισαγωγών έναντι των εξαγωγών — την συγκέντρωσιν σημαντικού τμήματος του εξωτερικού εμπορίου μας εις την Μεγάλην Βρεττανίαν και την κάλυψιν του υψηλού ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών από πηγάς συναλλάγματος ενισχυούσας την εξάρτησιν.

(γ) Αβεβαιότης και αστάθεια του ρυθμού εισοδήματος και απασχολήσεως. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι η έλλειψις πλαισίων γοργής και σταθεράς εξελίξεως και αι ισχυραί διακυμάνσεις εις την πορείαν του εισοδήματος και της απασχολήσεως.

(δ) Έκδηλος ανισότης μεταξύ του εισοδήματος της υπαίθρου και του εισοδήματος των λοιπών τομέων της οικονομίας. Το κατά κεφαλήν εισόδημα του πυκνού αγροτικού πληθυσμού είναι λίαν χαμηλόν, ενώ η άνθησις του εισαγωγικού εμπορίου, η υψηλή απασχόλησις εις τα στρατιωτικά έργα, τας αστικάς οικοδομάς και τας κυβερνητικάς υπηρεσίας, εθημιούργει — μέχρι προ τινος — υψηλά σχετικώς εισοδήματα εις τας πόλεις, κατευθυνόμενα εις κατανάλωσιν, μη παραγωγικήν επένδυσιν και περαιτέρω αύξησιν των εισαγωγών.

Η γενομένη εκτίμησις εις τρεχούσας τιμάς του ακαθαρίστου εθνικού εισοδήματος της Κύπρου κατά το 1960 αναβιβάζει αυτό εις £78,400,000 έναντι £86,600,000 του 1957, του έτους κατά το οποίον το εθνικόν εισόδημα της Κύπρου έφθασεν εις το μεγαλύτερον ύψος του. Η σημειωθείσα υποχώρησις κατά τα έτη 1958—1960 συνετέλεσεν εις την μείωσιν του μέσου ετησίου ρυθμού ανόδου του εις τρεχούσας τιμάς υπολογιζομένου ακαθαρίστου εθνικού εισοδήματος της ενναετίας 1950—1958 (9,9%) εις αισθητώς χαμηλότερον ποσοστόν διά την περίοδον 1950—1960 (7%). Τούτο φαίνεται και όταν το εθνικόν προϊόν υπολογίζεται εις σταθεράς τιμάς. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος, υπολογιζομένου εις σταθεράς τιμάς του 1950, ανήλθε διά την περίοδον 1050—1960 εις 2,9% εν συγκρίσει προς 4,4% διά την περίοδον 1950—1958.

Το κατά κεφαλήν ακαθάριστον ετήσιον εισόδημα εις τρεχούσας τιμάς από £161,3 το 1957, υπολογίζεται ότι κατήλθεν εις £139,3 το 1960. Η κατανομή του εισοδήματος τούτου παρουσιάζει μεγάλην διαφοράν μεταξύ αστών και αγροτών, οίτινες έχουν κατά κεφαλήν εισόδημα περίπου το ήμισυ του γενικού κατά κεφαλήν εισοδήματος και το τρίτον του κατά κεφαλήν αστικού εισοδήματος. Συνεπώς το μεν γενικόν κατά κεφαλήν εισόδημα — και ιδιαιτέρως το αστικόν — ευρίσκεται εις σχετικώς ικανοποιητικόν επίπεδον (το 2ον κατά σειράν μεταξύ των 16 χωρών της περιοχής) το δε γεωργικόν εις χαμηλοτέραν στάθμην, ενδεικτικήν της ανισότητος εν τη κατανομή του εθνικού εισοδήματος.

Η συμμετοχή των διαφόρων κλάδων εις τον σχηματισμόν του ακαθαρίστου εθνικού εισοδήματος οδηγεί εις τας εξής διαπιστώσεις:

(α) Η γεωργία συμβάλλει κατά μέσον όρον μόνον κατά 23,3% εις το σύνολον, ήτοι κατά σχετικώς χαμηλόν ποσοστόν διά χώραν γεωργικήν.

(β) Η βιομηχανία συμμετέχει κατά μέσον όρον με ποσοστόν 12,5% μόνον, τα δε μεταλλεία με ποσοστόν 12%, δηλ. παρέχουν αμφότεροι οι κλάδοι ομού περίπου όσην συμβολήν μόνη η γεωργία.

(γ) Οι λοιποί κλάδοι συμμετέχουν αθροιστικώς με ποσοστόν μεγαλύτερον των ανωτέρω τριών κλάδων

(52% έναντι 48%). Διά του τρόπου τούτου το πρώην καθεστώς κατέστησεν επισφαλή την θέσιν της Κυπριακής οικονομίας, ήτις τοιουτοτρόπως εξηρτήθη κατά μέγιστον μέρος εκ των στρατιωτικών δαπανών, του εμπορίου και των αποικιακών υπηρεσιών.

Πριν αναφερθώμεν εις τους άλλους κλάδους της Κυπριακής οικονομίας, θα ασχοληθώμεν ιδιαιτέρως με τους κατ' εξοχήν παραγωγικούς τομείς της γεωργίας και της βιομηχανίας, εκθέτοντες συνάμα τα σχέδια, τα οποία η Κυβέρνησις προτίθεται να εφαρμόση διά την ανόρθωσιν και προαγωγήν των ζωτικών τούτων τομέων της οικονομίας της Πατρίδος μας.

Γεωργία: Η γεωργία αποτελεί τον κορμόν της Κυπριακής οικονομίας, και λόγω της συμβολής της εις το εθνικόν εισόδημα, την απασχόλησιν και την διατροφήν του λαού, αλλά και λόγω της επ' αυτής στηρίξεως — εις μεγάλον βαθμόν —της εγχωρίου βιομηχανίας και των εξαγωγών. Εν τούτοις η συσχέτισις της συμβολής εις το εθνικόν εισόδημα προς την έκτασιν της γεωργικής απασχολήσεως πιστοποιεί το κατά κεφαλήν γεωργού λίαν χαμηλόν εισόδημα, η δε συσχέτισις των εξαγομένων προς τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα, εμφανίζει τα τελευταία ανώτερα εις αξίαν των πρώτων, πράγμα ασύνηθες δι' οικονομίαν γεωργικήν.

Αι διαπιστώσεις αύται οφείλονται εις τας δυσμενείς συνθήκας της γεωργικής οικονομίας της Κύπρου, μεταξύ των οποίων δέον να τονισθούν:

(α) Η μικρά μέση αγροτική ιδιοκτησία και η λόγω αυτής μικρά μονάς εκμεταλλεύσεως, ανίκανος να επιτύχη δι' ιδίων δυνάμεων πλήρη αξιοποίησιν αυτής.

(β) Ο μεγάλος κατατεμαχισμός της αγροτικής ιδιοκτησίας.

(γ) Η περιωρισμένη προσφυγή εις τας συγχρόνους μεθόδους καλλιέργειας, εμφαινόμενη εις την μικράν αναλογίαν των αρδευομένων εδαφών, τον χαμηλόν εισέτι βαθμόν λιπάνσεως και την ακατάλληλον μηχανοποίησιν.

(δ) Η μη ικανοποιητική αξιοποίησις του μόχθου του Κυπρίου γεωργού λόγω μεγάλων επιβαρύνσεων εκ δανείων, παρεμβάσεως ενδιαμέσων, απομυζώντων μέρος του εισοδήματος, πλημμελούς οργανώσεως της εξαγωγής των γεωργικών προϊόντων και ανεπαρκούς βιομηχανικής επεξεργασίας των μη διατεθειμένων υπό νωπήν μορφήν ποσοτήτων.

Η Κυβέρνησις προτίθεται να καταβάλη ιδιαιτέραν μέριμναν διά την ανάπτυξιν της γεωργικής παραγωγής και την προστασίαν των Κυπρίων αγροτών. Αι κύριαι γραμμαί της αγροτικής πολιτικής της Κυβερνήσεως συνοψίζονται εις τα εξής:

(α) Ανασυγκέντρωσις της αγροτικής ιδιοκτησίας προς αποδοτικωτέραν εκμετάλλευσιν των εδαφών.

(β) Γεωργική αποκατάστασις των ακτημόνων καλλιεργητών και συμπληρωματική των εχόντων ανεπαρκή κλήρον, διανεμομένων προς τούτο των κρατικής ιδιοκτησίας εδαφών και ενεργουμένων άλλων επίσης προσφορών συνδυασμών, εις τρόπον ώστε όσον το δυνατόν περισσότεραι γεωργικαί παραγωγικαί μονάδες να καταστώσι βιώσιμοι. Η Κυβέρνησις ώρισεν ήδη επιτροπήν, ήτις θα υποβάλη εισηγήσεις σχετικώς με τον τρόπον διανομής της καλουμένης «χαλίτικης» γης.

(γ) Αξιοποίησις των αγόνων εδαφών δι' εκχερσώσεως, εις τινας δε περιπτώσεις δι' αποστραγγίσεως και αφαλατώσεως, ως επίσης και εντατική προσπάθεια βελτιώσεως της γης διά κατασκευής εγγειοβελτιωτικών και αντιδιαβρωτικών έργων και ενθαρρύνσεως των γεωργών προς εφαρμογήν συγχρονισμένων μεθόδων χρήσεως και συντηρήσεως του εδάφους των.

Η Κυβέρνησις θα χορηγήση επίσης ποσόν £200,000 διά την αγοράν βαρέων ελκυστήρων και εκσκαφέων, οι οποίοι θα χρησιμοποιώνται διά την ισοπέδωσιν και βελτίωσιν της διανεμηθησομένης κρατικής γης και της ιδιωτικής τοιαύτης.

(δ) Εφαρμογή του συστήματος αμειψισποράς, περιοριζομένων των αγραναπαύσεων εις το ελάχιστον, εν συνδυασμώ προς την αναδιάρθρωσιν των καλλιεργειών, εισαγομένων νέων τοιούτων, αίτινες ευδοκιμούν υπό τας ειδικάς κλιματολογικάς συνθήκας της νήσου.

(ε) Ίδρυσις δενδροκομικών σταθμών, οι οποίοι θα παρέχουν εις τους γεωργούς εκλεκτάς ποικιλίας φυτών εις επιχορηγημένας τιμάς και ενθάρρυνσις της δενδροκαλλιεργείας, ιδιαιτέρως δε της καλλιεργείας δένδρων ξηροκαρπίας εις εδάφη όπου άλλαι καλλιέργειαι δεν είναι αποδοτικαί, διά παροχής μακροχρονίων δανείων και άλλων διευκολύνσεων εις τους δενδροκαλλιεργητάς.

(στ) Προώθησις προς την εντατικήν καλλιέργειαν, διά της περαιτέρω αυξήσεως των αρδευομένων εδαφών και του βαθμού μηχανοποιήσεως και λιπάνσεως.

(ζ) Άνοδος του τεχνικού επιπέδου, διά της χρησιμοποιήσεως περισσοτέρων γεωπόνων, διά της επεκτάσεως του συστήματος των γεωργικών εφαρμογών, της αξιοποιήσεως μεγάλων κτημάτων κατά πρότυπον και υποδειγματικόν τρόπον και της διευρύνσεως της προσπαθείας προς τεχνικήν εκπαίδευσιν των αγροτοπαίδων.

(η) Διαρρύθμισις του συστήματος των επιδοτήσεων, ώστε να αποβαίνουν κίνητρον μεγαλυτέρας παραγωγικής δραστηριότητος και επενδύσεων εις παραγωγικόν εξοπλισμόν.

(θ) Ανάπτυξις της αγροτικής πίστεως και δη της μακροπροθέσμου και μεσοπροθέσμου εν συνδυασμώ προς παράλληλον ρύθμισιν του προβλήματος των αγροτικών χρεών προς ανακούφισιν των γεωργών. Προς τον σκοπόν τούτον η Κυβέρνησις θα παράσχη διά των Συνεργατικών Τραπεζών μακροπρόθεσμον δάνειον εκ δύο εκατομμυρίων λιρών προς τους γεωργούς διά βελτίωσιν των κτημάτων των και ανάπτυξιν της παραγωγικότητος. Θα ληφθούν επίσης μέτρα προς ανακούφισιν των γεωργών εκ του βάρους των αγροτικών χρεών. Προς τούτο η υφισταμένη νομοθεσία περί αγροτικών χρεών θα διαρρυθμισθή καταλλήλως και θα προσαρμοσθή προς τας παρούσας συνθήκας εις τρόπον ώστε, κατόπιν σχετικής διαδικασίας, ο αγρότης χρεώστης να δύναται να αποπληρώση το χρέος του εντός λογικής προθεσμίας, αναλόγως προς τας ειδικάς εκάστου συνθήκας και ιδιαιτέρως τας δυνατότητας του γεωργού δι' αποπληρωμήν. Η σχετική νομοθεσία θα τεθή εις εφαρμογήν προ της εκποιής των νόμων, οίτινες απαγορεύουν την καταναγκαστικήν πώλησιν ακινήτου περιουσίας και κινητής περιουσίας γεωργών. Εν τω πλαισίω της ιδίας πολιτικής θα τεθή εις εφαρμογήν ο περί δανειστών νόμος, διά του οποίου προβλέπεται η υποχρεωτική εγγραφή των ιδιωτών δανειστών και επιβάλλεται έλεγχος επί των δραστηριοτήτων των.

(ι) Οργάνωσις της διαθέσεως, της επεξεργασίας και της εξαγωγής των γεωργικών προϊόντων.

(ια) Σύστασις κρατικού οργάνου επιφορτισμένου με την ασφάλισιν της γεωργικής παραγωγής εναντίον των απειλούντων αυτήν κινδύνων.

(ιβ) Υποβοήθησις διά δημιουργίαν συμπληρωματικών πηγών εισοδήματος, όπως της μελισσοκομίας, πτηνοτροφίας, αγελαδοτροφίας, οικοτεχνίας κλπ.

(ιγ) Ίδρυσις Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών προς μελέτην των καλυτέρων ποικιλιών σπόρων, φυτών κτηνών, φαρμάκων και υπόδειξιν των καλυτέρων μεθόδων εκμεταλλεύσεως της γης, βάσει εδαφολογικών μελετών. Προς τούτο έχει υπογραφή σχετική συμφωνία μετά του Ειδικού Ταμείου των Ηνωμένων Εθνών. Διά το σχέδιον τούτο το μεν Ειδικόν Ταμείον των Ηνωμένων Εθνών υπολογίζεται ότι θα συνεισφέρη £247,000 υπό μορφήν εμπειρογνωμόνων εκ του εξωτερικού, υποτροφιών διά Κυπρίους και τεχνικού εξοπλισμού του Ινστιτούτου, η δε Κυπριακή Δημοκρατία υπολογίζεται ότι θα συνεισφέρη £350,000 διά την εγκατάστασιν του Ινστιτούτου και τας υπηρεσίας των Κυπρίων ειδικών, οίτινες θα απασχοληθούν εις την ερευνητικήν εργασίαν.

Διά την επίτευξιν των ως άνω σκοπών η Κυβέρνησις προτίθεται να διαθέση εντός πενταετίας εκ κρατικών διαθεσίμων ποσόν £7,000,000.

Υδατοπρομήθεια: Είς των κυριωτέρων λόγων της καθυστερήσεως της Κυπριακής γεωργίας είναι αι δυσμενείς και ανώμαλοι υδατικαί συνθήκαι. Η έλλειψις ικανοποιητικής ποσότητος ύδατος αποτελεί διά την Κύπρον το μεγαλύτερον πρόβλημα. Περί τα 60% του πληθυσμού δεν διαθέτουν ικανοποιητικήν προμήθειαν ύδατος, εις περιοχάς δε όπου υπάρχει υπόγειον ύδωρ, τούτο αντλείται υπό ιδιωτών κατά τρόπον απρογραμμάτιστον και ανεξέλεγκτον, ώστε να θεωρήται βεβαία η πλήρης εξάντλησις των υπογείων τούτων δεξαμενών, εάν το ταχύτερον δεν ληφθούν τα δέοντα μέτρα. Εις τινας περιοχάς, ως η της Αμμοχώστου και της Μόρφου, η στάθμη των υπογείων υδάτων έχει κατέλθει εις ανησυχητικόν επίπεδον. Εις σημεία της περιοχής Αμμοχώστου η στάθμη του ύδατος κατήλθεν εις τοιούτον βαθμόν, ώστε να επιτρέψη την εισροήν θαλασσίου ύδατος με καταστρεπτικά αποτελέσματα. Τοιούτος κίνδυνος υπάρχει και διά την περιοχήν Μόρφου. Ο επικίνδυνος ούτος υποβιβασμός της στάθμης του ύδατος οφείλεται κατά μέγα μέρος εις την ανομβρίαν των τελευταίων ετών, αλλά και την συνεχή άντλησιν ύδατος, ήτις υπερβαίνει την ανανέωσίν του.

Η σοβαρότης του προβλήματος είναι τεραστία και η λύσις δεν είναι εύκολος. Η Κύπρος δεν έχει ποταμούς, οι οποίοι να προμηθεύουν τακτικήν και μεγάλην ποσότητα ύδατος και πρέπει συνεπώς να καταβληθή πάσα προσπάθεια, ώστε να ικανοποιηθούν αι ανάγκαι της διά του ύδατος το οποίον αποφέρει η βροχόπτωσις. Δυστυχώς η βροχόπτωσις εις την Κύπρον δεν είναι τακτική και ικανοποιητική. Αλλά και όταν συμβή να έχωμεν αρκετήν βροχόπτωσιν, το πολύτιμον όμβριον ύδωρ, λόγω ελλείψεως υδατοφρακτών, προχωρεί ανεμποδίστως και ρέει εις την θάλασσαν, συμπαρασύρον και τεράστιους όγκους γονίμου χώματος.

Τα προβλήματα τα οποία η Κυβέρνησις αντιμετωπίζει είναι:

(α) Η επισκόπησις των συνολικών υδατικών πόρων της νήσου και η έρευνα προς ανακάλυψιν και ανάπτυξιν υπογείων υδατικών δεξαμενών ή ρευμάτων.

(β) Ο εμπλουτισμός και η προστασία των υπογείων υδατικών πόρων.

(γ) Η συγκράτησις, αποθήκευσις και λελογισμένη χρήσις των εκ της βροχοπτώσεως υδάτων και η παρεμπόδισις διαρροής τούτων προς την θάλασσαν.

(δ) Η παροχή ικανοποιητικής προμηθείας διασωληνωμένου ύδατος προς άπαντα τα χωρία και τας πόλεις της νήσου δι' οικιακήν και βιομηχανικήν χρήσιν.

Η Κυβέρνησις είναι αποφασισμένη να αντιμετωπίση εκάστην πλευράν του υδατικού προβλήματος με αποφασιστικότητα και προς τούτο, εκτός άλλων μέτρων, θα προβή εις την επένδυσιν μεγάλων κεφαλαίων εις έργα αναπτύξεως των υδατικών πόρων της νήσου. Τα κεφάλαια ταύτα θα προέλθουν τόσον εκ του κρατικού προϋπολογισμού όσον και εξ εξωτερικών πηγών.

Η Κυβέρνησις προτίθεται να προβή εις την κατασκευήν μεγάλων και μικρών φραγμάτων ως και άλλων αρδευτικών έργων. Διά των φραγμάτων τούτων οσηδήποτε ποσότης ομβρίου ύδατος, ήτις σήμερον διαρρέει προς την θάλασσαν, θα αποθηκεύεται, με αποτέλεσμα αφ' ενός μεν τον εμπλουτισμόν των υπογείων υδάτων και ιδιαιτέρως των υδροφόρων περιοχών, όπου σήμερον, λόγω της συνεχούς υπεραντλήσεως, η στάθμη του υπογείου ύδατος κατήλθεν εις επικινδύνως χαμηλόν βαθμόν, και αφ' ετέρου την άρδευσιν μεγαλυτέρων εκτάσεων γης. Προς τον σκοπόν τούτον η Κυβέρνησις έχει εξασφαλίσει εκ της τεχνικής βοηθείας των Ηνωμένων Εθνών τας υπηρεσίας διακεκριμένου ειδικού διά την κατασκευήν φραγμάτων, θα δαπανήση δε εντός πενταετίας ποσόν εκ £10,000,000 περίπου.

Η Κυβέρνησις θα δαπανήση επίσης ποσόν £4,000,000 περίπου διά την βελτίωσιν της υδατοπρομηθείας δι' οικιακήν χρήσιν. Εκ τούτων £3,000,000 θα δαπανηθούν διά την μεταφοράν διασωληνωμένου ύδατος εις χωρία, άτινα σήμερον υποφέρουν εκ της ελλείψεως ύδατος και £1,000,000 θα διατεθή διά την βελτίωσιν της υδατοπρομηθείας των πόλεων. Επιπροσθέτως ποσόν £2,000,000 θα δαπανηθή διά την διερεύνησιν προς ανακάλυψιν και ανάπτυξιν νέων υδροφόρων στρωμάτων. Η Κυβέρνησις θα υποβάλη προσεχώς προς το Ειδικόν Ταμείον του ΟΗΕ αίτησιν περί παροχής βοηθείας διά την έρευναν προς ανακάλυψιν νέων υδατικών πόρων ως και νέων κοιτασμάτων ορυκτών. Εμπειρογνώμων του ΟΗΕ απεστάλη ήδη εις Κύπρον διά να βοηθήση την Κυβέρνησιν όπως ετοιμάση την σχετικήν αίτησιν. Ο ΟΗΕ θα παράσχη τους ειδικούς και τον αναγκαίον γεωφυσικόν και γεωτρητικόν εξοπλισμόν ως και υποτροφίας προς μετεκπαίδευσιν Κυπρίων εις το εξωτερικόν.

Διά την εφαρμογήν του πενταετούς τούτου σχεδίου έχει αποφασιστικήν σημασίαν η αναθεώρησις της υφισταμένης περί των υδάτων πολυπλόκου νομοθεσίας. Η σημερινή νομοθεσία και τα προσωπικά δικαιώματα επί του ύδατος αποτελούν εμπόδια προς εφαρμογήν εις τον τομέα τούτον ενός ολοκληρωμένου προγράμματος. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών θα αποστείλη εις Κύπρον ειδικόν νομομαθή επί της νομοθεσίας του ύδατος διά να βοηθήση προς την κατεύθυνσιν ταύτην.

Η Κυβέρνησις εξετάζει την δυνατότητα εθνικοποιήσεως όλων των υδατικών πόρων της νήσου, με σκοπόν την δικαίαν κατανομήν του ύδατος. Πραγματοποιουμένης της εθνικοποιήσεως, όχι μόνον τα υπόγεια, αλλά και όλα τα επιφανειακά ύδατα θα ανήκουν εις το κράτος, αφού βεβαίως καταβληθούν εις τους έχοντας δικαιώματα λογικαί αποζημιώσεις. Διά της εθνικοποιήσεως το κράτος μόνον θα έχη την ευθύνην της εξευρέσεως και της κατανομής του ύδατος.

Η Κυβέρνησις μετά προσοχής εξετάζει επίσης την δυνατότητα ιδρύσεως εργοστασίων αφαλατώσεως του θαλασσίου ύδατος. Επί του παρόντος όμως η σχετική παραγωγική διαδικασία ευρίσκεται εις το πειραματικόν στάδιον και η χρήσις της μάλλον οικονομικώς αντενδείκνυται. Εν τούτοις εις περιοχάς, όπου καθίσταται αδύνατος η δι' άλλου τρόπου ικανοποιητική προμήθεια ύδατος, η Κυβέρνησις θα ήτο διατεθειμένη να εξετάση την δυνατότητα χρήσεως της διαδικασίας αυτής εις το προσεχές μέλλον.

Κτηνοτροφία: Συναφές προς το θέμα της γεωργίας είναι το της κτηνοτροφίας. Η συνεισφορά της ζωοκομίας εις τον σχηματισμόν του αγροτικού εισοδήματος, αν και παρουσίασε μικράν τινα εξέλιξιν κατά τα τελευταία έτη, δεν είναι εν τούτοις οία ηδύνατο να είναι.

Η διατροφή των παραγωγικών ζώων της νήσου ουδόλως δύναται να θεωρηθή ως ικανοποιητική και η μη εφαρμογή παρ' ημίν εις αξιόλογον βαθμόν του συστήματος εναλλαγής των καλλιεργειών διά της καλλιεργείας κτηνοτροφικών φυτών αποθαρρύνει την δημιουργίαν ικανοποιητικής ζωοκομίας εν Κύπρω. Συνεπεία τούτου είναι αι μεγάλαι εισαγωγαί ζωϊκών προϊόντων, ως κρέατος και γαλακτοκομικών ειδών, ενώ συγχρόνως γη κατάλληλος προς παραγωγήν κτηνοτροφικών φυτών παραμένει ανεκμετάλλευτος.

Ποιαν τινα εξέλιξιν παρουσίασε κατά τα τελευταία έτη η πτηνοτροφία διά της διατροφής πουλερικών, χωρίς όμως να καταστή εισέτι δυνατή η επάρκεια της παραγωγής κρέατος πτηνών και αυγών διά τας επιτοπίους ανάγκας.

Παρά την μεταπολεμικώς σημειωθείσαν στασιμότητα της κτηνοτροφίας, υφίστανται σημαντικαί δυνατότητες αναπτύξεώς της και εξασφαλίσεως μεγαλυτέρου βαθμού επαρκείας εκ των εγχωρίων προϊόντων. Προς τούτο η Κυβέρνησις προτίθεται:

(α) Να προβή εις εντατικήν αξιοποίησιν των βοσκοτόπων και να εντάξη την καλλιέργειαν των κτηνοτροφών εις σύστημα εναλλαγής των φυτειών.

(β) Να υποκινήση την στροφήν προς την οικόσιτον και ενσταυλισμένην κτηνοτροφίαν και δη την αγελαδοτροφίαν, διά της εισαγωγής βελτιωμένων φυλών ζώων, τόσον διά την παραγωγήν γάλακτος όσον και κρέατος, ως και διά της ενθαρρύνσεως της διαμορφώσεως μικτών γεωργοκτηνοτροφικών μονάδων με συνέπειαν την αύξησιν του οικογενειακού εισοδήματος και του βαθμού επαρκείας εις νωπόν γάλα.

(γ) Να ενισχύση την πτηνοτροφίαν και να την οργανώση με συγχρονισμένας μεθόδους, ώστε να καταστή συντόμως δυνατή η επάρκεια της παραγωγής κρέατος, πτηνών και αυγών διά τας επιτοπίους ανάγκας.

(δ) Να προωθήση την βιομηχανικήν επεξεργασίαν του γάλακτος, με χρήσιν συγχρονισμένων μέσων και μεθόδων προς παραγωγήν μεγαλυτέρου όγκου βουτύρου, τυρού κλπ. και εις καλυτέρας ποιότητας.

Η Κυβέρνησις θα διαθέση ποσόν £200,000 προς εισαγωγήν βελτιωμένων φυλών αγελάδων και προβάτων, άτινα θα διατεθούν εις τους αγρότας επί ατόκω αποπληρωμή εντός τριετίας, θα ιδρύση δε παραλλήλως περισσοτέρους κτηνοτροφικούς σταθμούς διά την ταχυτέραν βελτίωσιν παραγωγής ζώων και θα βελτιώση την παροχήν κτηνιατρικών υπηρεσιών.

Η δαπάνη του πενταετούς προγράμματος προς ανάπτυξιν της ζωοκομίας υπολογίζεται εις £500,000.

Δάση: Η γεωργία της Κύπρου σχετίζεται στενώς με τα δάση μας λόγω της ευμενούς επιδράσεως αυτών επί των κλιματολογικών συνθηκών και της συμβολής των εις την διατήρησιν του εδάφους. Τα δάση της Κύπρου αποτελούν σπουδαίον συστατικόν του εθνικού μας πλούτου, καθότι 18% της εκτάσεως της νήσου μας καλύπτονται υπό δασών και σημαντικά ποσά έχουν επενδυθή εις την συντήρησιν και ανάπτυξιν των. Σημαντικός αριθμός προσώπων απασχολείται εις εργασίας σχετιζομένας με τον τομέα τούτον της οικονομίας μας και η γενική συμβολή των δασών εις την τουριστικήν ανάπτυξιν της νήσου είναι αξιόλογος.

Δυστυχώς εκτάσεις δασών ερημούνται από καιρού εις καιρόν υπό πυρκαϊών και επί του παρόντος εκ των 1,300,000 στρεμμάτων δασών μόνον 200,000 στρέμματα είναι πλήρως παραγωγικά. Το εθνικόν εισόδημα εκ των δασών ανέρχεται μόνον εις £700,000 ετησίως, αλλά διά της καταλλήλου επαγρυπνήσεως των κυβερνητικών υπηρεσιών όσον και διά της αναδασώσεως των ερημουμένων περιοχών είναι δυνατή η περαιτέρω αύξησις της συμβολής των δασών εις το εθνικόν εισόδημα. Η μέριμνα της Κυβερνήσεως θα στραφή:

(α) Προς την διαφύλαξιν και την ανάπτυξιν του δασικού πλούτου και την αναδάσωσιν των καταστραφεισών εκ πυρκαϊών περιοχών, ώστε, παραλλήλως προς την διεύρυνσιν των πλαισίων της δασικής παραγωγής, να ασκηθούν οι έμμεσοι επωφελείς αντίκτυποι εις την γεωργίαν (προστασία εδαφών και βελτίωσις κλιματολογικών όρων).

(β) Προς τον περαιτέρω συγχρονισμόν της εκμεταλλεύσεως, την καλυτέρευσιν της ποιότητος των προϊόντων, την παραγωγήν νέων ειδών, την επίτευξιν μεγαλυτέρου βαθμού επαρκείας εις δασικά προϊόντα και την ευρυτέραν τουριστικήν αξιοποίησιν των δασών.

Η δαπάνη του προγράμματος δασικής αναπτύξεως υπολογίζεται να ανέλθη εις £1,000,000.

Βιομηχανία: Καίτοι η Κύπρος είναι χώρα κατ' εξοχήν γεωργική, η στενότης όμως του εδάφους και η αδυναμία απεριορίστου αναπτύξεως της αποδοτικότητός του, εν συνδυασμώ προς τον συνεχώς αυξανόμενον πληθυσμόν της νήσου με σχετικώς υψηλόν ρυθμόν, δημιουργούν πρόβλημα εξευρέσεως άλλων τομέων ικανοποιητικής απασχολήσεώς του.

Η σχετική μηχανοποίησις εις τον γεωργικόν τομέα, πολύ δε περισσότερον εις τα μεταλλεία, καθιστούν αδύνατον την εις σημαντικόν αριθμόν αύξησιν του εις τους τομείς τούτους απασχολουμένου εργατικού δυναμικού.

Η εξασφάλισις συνεπώς ικανοποιητικών συνθηκών διαβιώσεως διά τον πλεονάζοντα πληθυσμόν, όστις δεν δύναται πλήρως να απασχοληθή εις τους άλλους τομείς της οικονομίας, θα εξαρτηθή κυρίως από τον ρυθμόν της βιομηχανικής αναπτύξεως της νήσου. Η ανάπτυξις της βιομηχανίας θα αυξήση την απασχόλησιν και το εθνικόν εισόδημα και θα προβοηθήση την δημιουργίαν μιας υγιούς οικονομίας.

Η οιαδήποτε βιομηχανική εξέλιξις της Κύπρου είναι πρόσφατος, οφείλεται δε αποκλειστικώς εις ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν. Η μεγάλη ανάπτυξις του εισαγωγικού εμπορίου, η στενότης της επιτοπίου αγοράς, η εφεκτικότης του επιχειρηματικού κεφαλαίου και το χαμηλόν επίπεδον τεχνικής συνετέλεσαν εις την βραδείαν εξέλιξιν της βιομηχανίας. Καίτοι η συνεισφορά της βιομηχανίας εις το εθνικόν εισόδημα δεν είναι ευκαταφρόνητος, υπάρχουν εν τούτοις μεγάλαι δυνατότητες σημαντικής αναπτύξεως του βιομηχανικού τομέως.

Ασφαλώς δεν δύναται να αναμένη διαμόρφωσιν της Κυπριακής οικονομίας εις πλήρως βιομηχανικήν. Ωρισμένοι κλάδοι της βαρείας ιδίως βιομηχανίας, απαιτούντες ειδικούς όρους αναπτύξεως, δέον ευθύς εξ αρχής να αποκλεισθούν.

Οιαδήποτε βιομηχανία δεν πρέπει να είναι δασμοβίωτος, αποβαίνουσα ούτω εις βάρος του καταναλωτικού κοινού. Δύνανται όμως να ιδρυθούν εις την νήσον βιώσιμοι βιομηχανίαι, αίτινες να στηρίζωνται κατ' αρχήν εις επιτοπίως διαθεσίμους πρώτας ύλας ή εις την επιτόπιον αγοράν, αποφευγομένης ή περιοριζομένης της εισαγωγής αντιστοίχων προϊόντων εκ του εξωτερικού. Τούτο θα επιδράση ευνοϊκώς επί της απασχολήσεως και του ύψους του εθνικού εισοδήματος και θα επιτρέψη την πολλαπλασιαστικήν ευμενή επίδρασιν των γενομένων εις την χώραν επενδύσεων. Θα επιτευχθή ταυτοχρόνως ελάττωσις του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου και ελευθέρωσις συναλλαγματικών διαθεσίμων προς εισαγωγήν πλέον αναγκαίων διά την οικονομίαν ειδών.

Βασικός σκοπός της Κυβερνήσεως εις τον τομέα τούτον είναι να δημιουργήση διά των καταλλήλων έργων υποδομής, ως του εξηλεκτρισμού, του ικανοποιητικού συγκοινωνιακού δικτύου, των καταλλήλων λιμένων κλπ., και της παροχής των αναγκαίων διευκολύνσεων, το κατάλληλον κλίμα εντός του οποίου δύναται να δράση προσφόρως η ιδιωτική πρωτοβουλία. Πρέπει όμως να τονισθή ότι η Κυβέρνησις δεν θα παραλείψη να αναλάβη ενεργόν πρωτοβουλίαν εις τομείς βιομηχανικής αναπτύξεως, όπου ήθελεν αποδειχθή ότι υπάρχει αδυναμία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Προς υποβοήθησιν της βιομηχανικής αναπτύξεως η Κυβέρνησις απεφάσισε την ίδρυσιν Τραπέζης Αναπτύξεως, εχούσης προορισμόν την πιστοδότησιν βιομηχανικών και άλλων παρεμφερών επιχειρήσεων διά σκοπούς αναπτύξεώς των. Η Τράπεζα θα είναι εις θέσιν να παρέχη και τεχνικήν βοήθειαν προς νέας βιομηχανικάς επιχειρήσεις.

Η Τράπεζα Αναπτύξεως θα είναι ιδιωτικού χαρακτήρα, αλλ' η Κυβέρνησις θα συμμετάσχη εις αυτήν διά ποσού £600,000. Τα υπόλοιπα κεφάλαια ελπίζεται να εξευρεθούν εξ ιδιωτικών πηγών. Εξησφαλίσθησαν ήδη αι υπηρεσίαι ειδικών εξ Ηνωμένων Πολιτειών προς οργάνωσιν της Τραπέζης.

Η Κυβέρνησις περαιτέρω θα επιδιώξη:

(α) Την δι' ειδικών ευνοϊών προσέλκυσιν κεφαλαίων εκ της αλλοδαπής και την θέσπισιν κινήτρων δι' ιδιωτικάς επενδύσεις.

(β) Την δημιουργίαν στελεχών, τεχνικών και διοικητικοοικονομικών, δι' ειδικής εκπαιδεύσεως.

(γ) Την πρόσφορον νομοθετικήν ρύθμισιν εις το δασμολόγιον, χωρίς όμως η παρεχομένη προστασία να καταλήγη εις διαμόρφωσιν διασμοβίωτου καταστάσεως, επιβαρυνούσης την κατανάλωσιν και δημιουργούσης κινδύνους εις την οικονομίαν εν περιπτώσει συνδέσεως με ευρυτέρους οικονομικούς χώρους.

Σκοπός επίσης της Κυβερνήσεως είναι η βελτίωσις της νομοθεσίας της σχετιζομένης με τας εταιρείας και σήματα. Η σήμερον διέπουσα τα θέματα ταύτα νομοθεσία θα τροποποιηθή και θα συγχρονισθή, ώστε να συνάδη προς τας απαιτήσεις μιας ταχέως αναπτυσσομένης οικονομίας και να δημιουργή τας προϋποθέσεις ενθαρρύνσεως της επενδύσεως κεφαλαίων.

Μεταλλεία: Συναφές προς το κεφάλαιον της βιομηχανίας είναι το θέμα των μεταλλείων. Ο ορυκτός πλούτος της νήσου προσφέρει εις την οικονομίαν της πολλαπλώς αξιόλογον συμβολήν. Συμβάλλει εις το 50% και πλέον της αξίας των Κυπριακών εξαγωγών, εις το 10—15% του εθνικού εισοδήματος και σοβαρώς επίσης εις τα δημόσια έσοδα. Υπολογίζεται ότι η απόδοσις της φορολογίας εις τον τομέα τούτον ανέρχεται εις τα 55—75% του φόρου επί του εισοδήματος. Ουσιώδους επίσης σημασίας είναι η συνεισφορά της μεταλλευτικής βιομηχανίας εις την απασχόλησιν του αριθμού των απασχολουμένων εργατών ανερχομένου εις 5,000—7,000 πρόσωπα.

Η μεταλλευτική οικονομία της Κύπρου εμφανίζει όμως μίαν ασθενή πλευράν, διότι σημειούται βαθμιαία εξάντλησις των κοιτασμάτων. Η ζωή των περισσοτέρων εκ των γνωστών κοιτασμάτων κυμαίνεται μεταξύ δύο και δέκα ετών.

Απαιτούνται μεγάλαι επενδύσεις προς διερεύνησιν του υπεδάφους της νήσου και ανακάλυψιν νέων μεταλλοφόρων κοιτασμάτων. Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας θα συμμετάσχη εις την προσπάθειαν ταύτην διά του Προγράμματος Γεωφυσικής Επισκοπήσεως, όπερ θα αποσκοπή, ως ανέφερα ήδη, εις την εξεύρεσιν μεταλλευμάτων και υπογείων υδάτων και διά το οποίον υποβάλλεται σχετική αίτησις προς το Ειδικόν Ταμείον του ΟΗΕ.

Εκ παραλλήλου η συσταθείσα Υπηρεσία Γεωλογικών Ερευνών, ήτις ανέλαβε την χαρτογράφησιν του υπογείου πλούτου της νήσου και την συναφή έρευναν διά γεωτρήσεων, θα ευρίσκεται εις στενήν συνεργασίαν με το πρόγραμμα Γεωφυσικής Επισκοπήσεως και θα ενισχυθή τεχνικώς και οικονομικώς διά να ανταποκριθή εις τον προορισμόν της.

Επί πλέον θα θεσπισθούν φορολογικά και άλλα κίνητρα προς υποκίνησιν των ιδιωτικών επιχειρήσεων εις ερεύνας και επενδύσεις, έτι δε και πρόσφορος νομοθετική ρύθμισις προς αποτελεσματικωτέραν απόδοσιν των σχετικών προσπαθειών.

Εκ παραλλήλου η Κυβέρνησις θα επιδιώξη την ανάπτυξιν άλλων πλουτοπαραγωγικών πηγών, όπως είναι η αλιεία, η εμπορική ναυτιλία και ο τουρισμός.

Αλιεία: Η αλιεία δεν ανεπτύχθη επαρκώς, διότι τα αλιευτικά πεδία της νήσου είναι αφ' ενός μεν πτωχά εις ιχθύς, αφ' ετέρου δε η επίδοσις, αι μέθοδοι και τα μέσα των Κυπρίων αλιέων δεν είναι δεόντως αποδοτικά. Η κατανάλωσις ιχθύων υπό του νησιωτικού μας πληθυσμού είναι αναλόγως μικρά, αν και ηυξήθη τελευταίως διά της εισαγωγής κατεψυγμένων ιχθύων ή κονσερβών.

Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας προτίθεται να ενθαρρύνη την δημιουργίαν συγχρόνου αλιευτικού στόλου, μέρος του οποίου να δύναται να αλιεύη εις την ανοικτήν θάλασσαν. Προς τούτο:

(α) Θα παράσχη ειδικά μακροπρόθεσμα δάνεια.

(β) Θα βοηθήση την εγκατάστασιν ψυκτικών χώρων, τόσον επί ωκεανοπόρων αλιευτικών πλοίων όσον και επί της ακτής, προς αποθήκευσιν ιχθύων.

(γ) Θα διαρρυθμίση καταλλήλως το φορολογικόν μας σύστημα, παρεχομένων των αναγκαίων διευκολύνσεων διά την εισαγωγήν συγχρονισμένου αλιευτικού εξοπλισμού.

(δ) Θα επεκτείνη εν καιρώ την κλειστήν περίοδον αλιείας εις 4 μήνας και θα εφαρμόση αυστηρώς τους σχετικούς κανονισμούς, οίτινες διέπουν τα της αλιείας εις τας Κυπριακάς θαλάσσας.

(ε) Θα παράσχη αριθμόν υποτροφιών προς ειδίκευσιν Κυπρίων εις συγχρόνους αλιευτικάς μεθόδους.

(στ) Θα συνεχίση την ήδη αρξαμένην υπό ειδικού εμπειρογμώμονος μελέτην προς εξεύρεσιν αλιευτικών πεδίων.

(ζ) Θα κατασκευάση εις ειδικά σημεία ιχθυοσκάλας προς εξυπηρέτησιν των αλιέων.

(η) Θα εγκαταστήση ραδιοτηλεφωνικήν σύνδεσιν των αλιευτικών σκαφών μετά της ξηράς.

Η σχετική δαπάνη υπολογίζεται εις £400,000.

Ανάλογα μέτρα θα λάβη η Κυβέρνησις και διά την ενθάρρυνσιν της σπογγαλιείας.

Ναυτιλία: Παρά την παλαιάν ναυτικήν παράδοσιν και τον νησιωτικόν χαρακτήρα της, η σύγχρονος Κύπρος, διά διαφόρους λόγους, δεν ανέπτυξεν εμπορικήν ναυτιλίαν. Ενδείκνυται όμως η ώθησις προς την ναυτιλίαν, η οποία δύναται να αποβή σημαντικώς προσοδοφόρος οικονομικός παράγων. Απασχόλησις μεγάλου αριθμού Κυπρίων, έσοδα εκ νηολογήσεως πλοίων, εισαγωγή συναλλάγματος και προώθησις του τουρισμού θα αποτελούν μεγάλα ωφελήματα εκ της υπάρξεως εμπορικής ναυτιλίας.

Προς δημιουργίαν ναυτιλίας απαιτείται επένδυσις κεφαλαίων και κατάρτισις εμψύχου υλικού. Δέον να υπάρξη κατάλληλος νομοθεσία, ενθαρρυντική μεν διά την επένδυσιν, προστατευτική δε διά το επάγγελμα των ναυτιλλομένων. Η Κυβέρνησις επροχώρησεν ήδη εις την σύνταξιν της νομοθεσίας ταύτης, ήτις θα δημοσιευθή συντόμως εις νομοσχέδιον, διά να ακουσθούν απόψεις εκ μέρους ενδιαφερομένων πλοιοκτητών. Όσον αφορά την κατάρτισιν εμψύχου υλικού, η Κυβέρνησις είναι διατεθειμένη να παραχωρήση αρκετάς υποτροφίας εις Κυπρίους διά φοίτησιν εις ξένας ναυτικάς σχολάς, παραλλήλως δε φροντίζει διά την τοποθέτησιν Κυπρίων επί ξένων πλοίων δι' εξάσκησιν. Βραδύτερον πιθανώς να λειτουργήση Ναυτική Σχολή εν Κύπρω.

Τουρισμός: Εν των βασικών μελημάτων της Κυβερνήσεως θα είναι και η ανάπτυξις του τουρισμού. Αι φυσικαί καλλοναί της νήσου, οι αρχαιολογικοί θησαυροί της, η πλεονεκτική γεωγραφική θέσις της και το εύκρατον κλίμα της παρέχουν σημαντικά πλεονεκτήματα διά την ανάπτυξιν θερινού και χειμερινού τουρισμού, όστις δύναται να αποβή σημαντικωτάτη πηγή εισοδήματος διά την Κύπρον.

Διά την ανάπτυξιν του τουρισμού η Κυβέρνησις θα επιδιώξη:

(α) Την συστηματικήν προβολήν των αγαθών της νήσου.

(β) Την χρηματοδότησιν ανεγέρσεως νέων ξενοδοχείων και τον εκσυγχρονισμόν των υφισταμένων.

(γ) Την εκπαίδευσιν προσωπικού τουριστικών επαγγελμάτων.

(δ) Την βελτίωσιν της συγκοινωνιακής συνδέσεως.

(ε) Την αξιοποίησιν παραλιακών εκτάσεων τουριστικού ενδιαφέροντος.

(στ) Την μείωσιν των ναύλων, ιδίως των εκδρομικών εισιτηρίων.

(ζ) Την συνεργασίαν με άλλας χώρας προς διοχέτευσιν ρευμάτων ομαδικού τουρισμού.

(η) Την απλούστευσιν των διατυπώσεων ως προς τους επισκέπτας.

(θ) Τον καθορισμόν, δι' ειδικών κανονισμών, των τιμών και της ποιότητος των προς τους επισκέπτας παρεχομένων υπηρεσιών.

Η Κυβέρνησις θα διαθέση ποσόν £1,000,000 διά την οργάνωσιν, την διαφήμισιν και την εν γένει ανάπτυξιν του τουρισμού, επί πλέον δε ποσόν £2,000,000 διά πιστοδοτήσεις και επενδύσεις.

Εμπορικόν Ισοζύγιον: Θα σας απασχολήσω τώρα με το θέμα των εμπορικών μας σχέσεων και το ισοζύγιον των εξωτερικών πληρωμών. Η διάρθρωσις του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών της Κύπρου είναι δυσμενής. Τούτο εμφαίνεται εκ της εντόνου δυσαναλογίας των εξαγωγών εν σχέσει προς τας εισαγωγάς, εκ της μη ικανοποιητικής συνθέσεως των εμπορικών συναλλαγών και εκ της αβεβαιότητος των πηγών εξισορροπήσεως του ελλείμματος.

Αι εισαγωγαί εξειλίχθησαν ραγδαίως, τριπλασιασθείσης της αξίας των εντός της δεκαετίας 1950—1960, λόγω κυρίως της αυξήσεως των χρηματικών εισοδημάτων και της ευκόλου πιστοδοτήσεως του εμπορίου. Το συνολικόν των ύψος κυμαίνεται σήμερον εις το ήμισυ σχεδόν του όλου εθνικού εισοδήματος της νήσου. Η σύνθεσίς των όμως ουδόλως είναι ικανοποιητική, διότι την κυρίαν θέσιν κατέχουν τα καταναλωτικά αγαθά, μεταξύ των οποίων πολλά είδη πολυτελείας. Αι χώραι προελεύσεως των εισαγομένων ειδών είναι ολίγαι, υπερέχει δε όλων κατά πολύ το Ηνωμένον Βασίλειον, εκ του οποίου εισάγονται τα 40% περίπου κατ' αξίαν, λόγω του καθεστώτος των δασμών προτιμήσεως και άλλων αιτίων. Ακολουθούν αι χώραι του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας με ποσοστόν 30—40% του συνόλου, κατά δε το υπόλοιπον μικρόν ποσοστόν συμμετέχουν όλαι αι άλλαι χώραι.

Αι εξαγωγαί ηκολούθησαν ανιούσαν πορείαν, αλλά με ρυθμόν πολύ ασθενέστερον εκείνου των εισαγωγών. Τα εξαγόμενα είδη είναι ως εκ της φύσεώς των ευπαθή, εξαρτώμενα εκ της ζητήσεως των ξένων χωρών, ειδικώτερον δε τα γεωργικά, άτινα εξαρτώνται επιπλέον εκ των καιρικών συνθηκών. Η εξαγωγή Κυπριακών προϊόντων κατευθύνεται κατά 30% περίπου προς το Ηνωμένον Βασίλειον, κατά 50% προς τας χώρας του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας και κατά το υπόλοιπον 20% εις άλλας χώρας.

Το προκύπτον άνοιγμα εισαγωγών — εξαγωγών είναι ευρύτατον, κυμανθέν κατά τα τελευταία έτη εις ποσοστόν 50% του ύψους των εισαγωγών.

Το ευρύ έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της Κύπρου μετά του εξωτερικού εκαλύπτετο μέχρι τούδε κατά κύριον λόγον διά των δαπανών της Βρεττανικής Διοικήσεως και δη των Στρατιωτικών Αρχών, των οποίων το συνολικόν ύψος προσήγγιζε την αξίαν των εξαγωγών. Αι δαπάναι αύται συνετέλεσαν επίσης εις την αύξησιν των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου εις την χώραν, την διεύρυνσιν της απασχολήσεως, την αύξησιν των χρηματικών εισοδημάτων, την ζήτησιν εισαγομένων προϊόντων και δη αυτοκινήτων και άλλων διαρκών αγαθών ανωτέρας βιοτικής στάθμης ως και την διενέργειαν ιδιωτικών επενδύσεων και δη οικιστικών.

Η συμβολή των κλασσικών αδήλων πόρων, ως του τουρισμού και των εμβασμάτων, υπήρξε περιωρισμένη. Η κίνησις κεφαλαίων εξ άλλου ηκολούθησεν εναλλασσομένην πορείαν με τελευταίαν εκδήλωσιν την υπεροχήν της εκροής έναντι της εισροής.

Η δυσάρεστος αύτη κατάστασις του ισοζυγίου χρειάζεται αφ' ενός βραχυχρόνιον και αφ' ετέρου μακροχρόνιον αντιμετώπισιν.

Βραχυχρονίως θα επιδιωχθή:

(α) Καλυτέρα οργάνωσις των εξαγωγών διά της αρτιωτέρας προβολής των Κυπριακών προϊόντων εις τας ξένας αγοράς και διά της συνάψεως προσφόρων εμπορικών συμβάσεων.

(β) Ελάττωσις των εισαγωγών, και δη των δευτερευόντων αγαθών, δι' αυξήσεως της επιτοπίου παραγωγής. Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας υπέβαλεν ήδη προς την Βουλήν αριθμόν νομοσχεδίων αποσκοπούντων εις την ενθάρρυνσιν της εγχωρίου βιομηχανίας και τον περιορισμόν των εισαγωγών προϊόντων συναγωνιστικών προς τα εν τη νήσω παραγόμενα.

(γ) Τόνωσις του τουρισμού προς ενθάρρυνσιν της προς την Κύπρον τουριστικής κινήσεως και κατά συνέπειαν την αύξησιν του τουριστικού συναλλάγματος.

(δ) Προσέλκυσις των αλλοδαπών κεφαλαίων και επαναπατρισμός του εκρεύσαντος Κυπριακού, διά παροχής ευνοιών και άλλων καταλλήλων συνδυασμών.

Μακροχρονίως θα επιδιωχθή η ενέργεια επενδύσεων προς τομείς, οι οποίοι δύνανται να προσφέρουν επωφελή συμβολήν εις την οργανικήν εξυγίανσιν του ισοζυγίου, ήτοι προς την κατεύθυνσιν της αυξήσεως της παραγωγής, με συνέπειαν την μείωσιν των εισαγωγών και προ παντός την αύξησιν των εξαγωγών και την καλυτέραν σύνθεσιν αυτών. Μεγάλην εισφοράν προσδοκάται να παράσχουν αι τουριστικαί επενδύσεις, αποτέλεσμα των οποίων θα είναι η αξιοποίησις των τουριστικών δυνατοτήτων της νήσου και η αύξησις της συμβολής του τουρισμού εις τους συναλλαγματικούς πόρους της Κύπρου.

Την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας απασχολεί ζωηρώς η πιθανότης συνδέσεως του Ηνωμένου Βασιλείου μετά της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος, ως εκ του αντικτύπου της τοιαύτης συνδέσεως επί των εις το Ηνωμένον Βασίλειον εξαγωγών μας. Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας εις τας σχετικάς μετά της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου συνομιλίας εξεδήλωσε την ζωηράν ανησυχίαν της και εζήτησεν όπως εις οιασδήποτε διαπραγματεύσεις εξασφαλισθή η συνέχισις της προνομιακής εισαγωγής των Κυπριακών προϊόντων εις την Βρεττανικήν αγοράν. Η Κυβέρνησις παρακολουθεί μετά προσοχής την εξέλιξιν του προβλήματος και θα λάβη όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προς διασφάλισιν των Κυπριακών συμφερόντων.

Νόμισμα: Εις τον νομισματικόν τομέα η διατήρησις της σταθερότητος του νομίσματός μας θα εξακολουθήση να αποτελή βασικήν επιδίωξιν της οικονομικής και δημοσιονομικής μας πολιτικής. Η συμμετοχή μας εις την περιοχήν της στερλίνας και το Διεθνές Νομισματικόν Ταμείον αποτελούν ηυξημένην προς τούτο εξασφάλισιν.

Έλεγχος τιμών: Η πολιτική μειώσεως των τιμών ως και η πολιτική ελέγχου της ποιότητος και τιμής βασικών αγαθών, ως ο άρτος, θα συνεχισθούν. Σχετικόν νομοσχέδιον περί αγορανομίας, προνοούν τον έλεγχον της τιμής και της ποιότητος των αγαθών και των υπηρεσιών έχει ήδη κατατεθή εις την Βουλήν.

Τράπεζαι: Διά την προαγωγήν των βασικών τομέων της γεωργίας, της βιομηχανίας και του εμπορίου, αλλά και διά την εν γένει οικονομικήν ανάπτυξιν της νήσου, η Κυβέρνησις προτίθεται να ανατιμετωπίση δραστικώς το θέμα της τραπεζικής πίστεως.

Το τραπεζικόν σύστημα της νήσου χρήζει διοργανώσεως. Η Κύπρος στερείται Κεντρικού Εκδοτικού Ιδρύματος και Τραπέζης μακροχρονίου πίστεως, αι δε υφιστάμεναι Τράπεζαι εξυπηρετούν ανίσως τους διαφόρους κλάδους της παραγωγικής δραστηριότητος. Ελλείπει, τέλος, η δέουσα ρυθμιστική οργάνωσις επί της ιδρύσεως και της λειτουργίας των Τραπεζών και της πίστεως εν γένει. Συνέπεια ήτο η επέκτασις της πιστοδοτήσεως κλάδων της οικονομίας ήκιστα παραγωγικών.

Η πολιτική της Κυβερνήσεως εν προκειμένω κατευθύνεται προς:

(α) Την ίδρυσιν Κεντρικής Τραπέζης, διαχειριζομένης το εκδοτικόν προνόμιον. Αύτη θα είναι ο Ταμίας της Κυβερνήσεως και το όργανον της πιστωτικής πολιτικής της. Η Κεντρική Τράπεζα δεν θα έχη το δικαίωμα αμέσου αναμίξεως εις επιχειρήσεις. Έχουν ήδη εξασφαλισθή αι υπηρεσίαι ειδικού εμπειρογνώμονος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, όστις θα βοηθήση την Κυβέρνησιν εις την οργάνωσιν της Τραπέζης.

(β) Την σύστασιν, ως ήδη ανέφερα, Τραπέζης Αναπτύξεως, εχούσης προορισμόν να προβαίνη εις δανεισμόν προς ίδρυσιν, επέκτασιν και συγχρονισμόν βιομηχανικών, τουριστικών και άλλων παρεμφερών επιχειρήσεων.

(γ) Τον συντονισμόν ή άλλην μορφήν στενής συμπράξεως των φορέων της αγροτικής πίστεως προς μείωσιν του κόστους λειτουργίας και αρτιωτέραν εξυπηρέτησιν των αγροτών. Το νέον σχήμα πιστωτικής δράσεως υπέρ του λαού της υπαίθρου θα συνδυασθή με ενίσχυσιν και διεύρυνσιν εκ κρατικών διαθεσίμων των δυνατοτήτων προς παροχήν βραχυχρονίων και μακροχρονίων δανείων προς τους αγρότας.

(δ) Την νομοθετικήν ρύθμισιν της συστάσεως και λειτουργίας των Τραπεζών και τον καθορισμόν κανόνων και οργάνου ασκήσεως της πιστωτικής πολιτικής. Διά τούτων θα προβλέπεται η διαδικασία προς εγγραφήν Τραπεζών εν Κύπρω και θα καθορίζωνται αι προϋποθέσεις της τοιαύτης εγγραφής. Θα συσταθή επίσης Νομισματική Επιτροπή, έργον της οποίας θα είναι η άσκησις της πιστωτικής πολιτικής και η γνωμοδότησις επί του κατωτέρου ορίου ρευστότητος των Τραπεζών, των κλάδων εις τους οποίους θα πρέπει να δοθή προτεραιότης πιστοδοτήσεως και του τρόπου καθ' ον αι Τράπεζαι θα επενδύουν τα διαθέσιμά των. Θα καθορίζωνται, τέλος, υποχρεώσεις διά τους Διευθυντάς και Συμβούλους των Τραπεζών ως προς την άσκησιν του λειτουργήματός των. Το σχετικόν νομοσχέδιον θα κατατεθή εις την Βουλήν λίαν συντόμως.

Εν τω μεταξύ, η αρξαμένη πολιτική πιστοδοτήσεως των παραγωγικών κλάδων της οικονομίας θα συνεχισθή και θα επεκταθή.

Πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι επίσης η εισαγωγή συγχρονισμένης ασφαλιστικής νομοθεσίας.

Έργα υποδομής: Η διατήρησις ικανοποιητικού ρυθμού αυξήσεως του εθνικού εισοδήματος προϋποθέτει την θεμελίωσιν της οικονομίας επί στερεών θεμελίων. Διά τούτο η Κυβέρνησις αποδίδει μεγίστην σημασίαν εις την δημιουργίαν των καταλλήλων εκείνων έργων υποδομής, άτινα θα στηρίξουν πάσαν μελλοντικήν ανάπτυξιν εις τους άλλους τομείς της οικονομίας. Τοιαύτα έργα υποδομής είναι οι λιμένες, οι αερολιμένες, το συγκοινωνιακόν δίκτυον, αι τηλεπικοινωνίαι και ο εξηλεκτρισμός.

ΛΙΜΕΝΑΙ: Η Κύπρος δεν διαθέτει, δυστυχώς, ούτε ένα σύγχρονον λιμένα. Η λιμενική ανάπτυξις της νήσου αποτελεί έν των κυριωτέρων μελημάτων της Κυβερνήσεως. Αξιόλογον εξαγωγικόν εμπόριον δεν νοείται άνευ λιμένων, διότι με το υψηλόν κόστος φορτοεκφορτώσεων, συνεπεία είτε δυσχερούς ελλιμενισμού, είτε καθυστερήσεων, είτε υπερωριών, είτε μεταφορτώσεων, δεν είναι δυνατόν να εξάγωμεν επιτυχώς τα προϊόντα μας, και ιδιαιτέρως τα φθαρτά, ενώ ταυτοχρόνως αυξάνεται το κόστος των εισαγομένων αγαθών, πλήττομεν δε παραλλήλως και τον τουρισμόν ως και άλλας θαλασσίας δραστηριότητάς μας.

Εις αντιμετώπισιν του σοβαρού τούτου λιμενικού προβλήματος η Κυβέρνησις κατήρτισε πρόγραμμα διά του οποίου προνοείται:

(α) Επέκτασις του λιμένος Αμμοχώστου δια κατασκευής νέου μώλου και κρηπιδωμάτων μήκους 600 μέτρων. Διά το έργον τούτο ητοιμάσθη μελέτη και εζητήθησαν ήδη διεθνώς προσφοραί, συντόμως δε θα αρχίση η εκτέλεσίς του.

Υπολογίζεται δαπάνη εκ £2,500,000.

(β) Κατασκευή νέου συγχρονισμένου λιμένος εις Λεμεσόν.

Υπολογίζεται δαπάνη εκ £4,300,000.

(γ) Καταφκευή λιμένος εις Λάρνακα.

Υπολογίζεται δαπάνη εκ £2,300,000.

(δ) Λιμενικά έργα μικροτέρας εκτάσεως εις Πάφον, Κυρήνειαν και Ξηρόν, συνολικής δαπάνης εκ £2,000,000.

Αι επενδύσεις εις λιμενικά έργα, πλην των συνήθων δαπανών συντηρήσεως και περιωρισμένης προστασίας, εξέρχονται των δυνατοτήτων του κρατικού προϋπολογισμού και θα απαιτηθή δι' αυτάς προσφυγή εις εξωτερικάς πηγάς.

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΙ: Όσον αφορά τους αερολιμένας, η Κυβέρνησις θα προβή εις:

(α) Την ανέγερσιν συγχρονισμένου και ευρυχώρου κτιρίου εις το αεροδρόμιον Λευκωσίας, εν συνδυασμώ προς τας αναγκαίας συμπληρωματικάς εγκαταστάσεις.

(β) Την βελτίωσιν του συστήματος τηλεπικοινωνίας εν τω αερολιμένι.

(γ) Την εκπαίδευσιν αριθμού Κυπρίων εις τον τομέα τούτον.

Η συνολική δαπάνη του σχεδίου υπολογίζεται εις £880,000 εκ των οποίων ποσόν £500,000 θα καλυφθή υπό της Βρεττανικής Κυβερνήσεως.

ΟΔΟΠΟΙΙΑ: Το οδικόν μας δίκτυον είναι αρκούντως ευρύ και δεν τίθεται ζήτημα σημαντικής επεκτάσεώς του. Ενδείκνυται όμως ασφαλώς η βελτίωσίς του διά της διευρύνσεως, ευθυγραμμίσεως και επιστρώσεως των ήδη υφισταμένων οδών ως και η διάνοιξις μερικών παρακαμπτηρίων οδών και οδών τουριστικού ενδιαφέροντος. Τα ήδη αρξάμενα έργα επιστρώσεως σημαντικών αρτηριακών οδών θα συμπληρωθούν και θα βελτιωθούν ωρισμένοι αγροτικοί δρόμοι ή θα διανοιχθούν νέοι, βασικού ενδιαφέροντος δι' ωρισμένας παραγωγικάς περιοχάς της νήσου.

Η συνολική δαπάνη των έργων οδοποιίας διά την πενταετίαν υπολογίζεται ότι θα ανέλθη εις £5,460,000.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ: Η ανάπτυξις των τηλεπικοινωνιών θα αποτελέση επίσης αντικείμενον του κυβερνητικού ενδιαφέροντος. Το τηλεπικοινωνιακόν δίκτυον της νήσου ανεπτύχθη από τινος αισθητώς, αλλ' αφήνει άνευ εξυπηρετήσεως μεγάλην εισέτι αναλογίαν οικισμών της υπαίθρου και δεν ικανοποιεί πλήρως την ζήτησιν τηλεφώνων εις τα αστικά κέντρα.

Διά καταρτισθέντος προγράμματος προνοείται:

(α) Η βελτίωσις και επέκτασις των υπογείων καλωδίων, του εναερίου δικτύου και των αυτομάτων μηχανημάτων των διαφόρων τηλεφωνικών κέντρων εις τρόπον ώστε να ικανοποιήται η συνεχώς αυξανομένη ζήτησις τηλεφωνικών υπηρεσιών εις τα αστικά κέντρα και να παρασχεθή συγχρόνως αυτόματος τηλεφωνική σύνδεσις με όλα τα χωρία της νήσου.

(β) Ο εφοδιασμός των σταθμών ασυρμάτων με νέα συγχρονισμένα μηχανήματα, ώστε να βελτιωθούν αι υπερπόντιοι συνδιαλέξεις και να αυξηθή ο αριθμός των χωρών με τας οποίας θα δυνάμεθα να συνδεθώμεν.

Η υπολογιζομένη δαπάνη διά την συμπλήρωσιν του πενταετούς τούτου προγράμματος ανέρχεται εις £1,400,000. Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών δύναται να χρηματοδοτήση εξ ιδίων πόρων την εφαρμογήν του προγράμματος με ποσόν £800,000, το δε υπόλοιπον του απαιτουμένου ποσού εκ £600,000 θα εξευρεθή εξ εξωτερικών πηγών.

ΕΞΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ: Το θέμα του εξηλεκτρισμού απασχολεί ωσαύτως ζωηρώς την Κυβέρνησιν. Η παροχή ικανοποιητικής ηλεκτρικής ενεργείας αποτελεί βασικήν προϋπόθεσιν της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως. Κατά τα τελευταία έτη η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος παρουσίασε σημαντικήν αύξησιν, ανελθούσα μεταξύ των ετών 1954—1959 από 3,000,000 εις 193,000,000 κιλοβατώρια. Η αύξησις αύτη συντόμως θα καλύψη την παρούσαν δυναμικότητα του ηλεκτροπαραγωγικού σταθμού Δεκελείας και παρίσταται άμεσος ανάγκη περαιτέρω αυξήσεως της εγκατεστημένης ισχύος.

Προς την κατεύθυνσιν αυτήν η Κυβέρνησις απεφάσισε:

(α) Την επέκτασιν του σταθμού Δεκελείας. Η δαπάνη της τοιαύτης επεκτάσεως θα ανέλθη εις £840,000.

(β) Την εις άλλην κατάλληλον θέσιν κατασκευήν νέου ηλεκτροπαραγωγικού σταθμού αρχικής ισχύος 30,000 κιλοβάτ με προοπτικήν την σταδιακήν αύξησιν της ισχύος εις 180,000 κιλοβάτ.

Παραλλήλως προς την αύξησιν της εγκατεστημένης ισχύος η Κυβέρνησις σκοπεύει να επεκτείνη το δίκτυον μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος. Προς τον σκοπόν αυτόν θα προβή εις την κατασκευήν 250 νέων υποσταθμών και σχετικών υπογείων και εναερίων γραμμών υψηλής και χαμηλής τάσεως ως και την ενίσχυσιν των ήδη υφισταμένων, διά την παροχήν ηλεκτρικού ρεύματος εις μεγαλυτέραν κλίμακα.

Υπολογίζεται ότι εντός της προσεχούς πενταετίας θα παραχωρηθή ηλεκτρικόν ρεύμα εις 200 περίπου χωρία. Ούτω ο αριθμός των κατοίκων της υπαίθρου, εις τους οποίους θα παρέχεται ηλεκτρικόν ρεύμα, θα υπερδιπλασιασθή.

Αι προϋπολογισθείσαι δαπάναι διά την συμπλήρωσιν και την επέκτασιν των εγκαταστάσεων είναι λίαν σημαντικαί, ανερχόμεναι, συμφώνως προς τας δεδομένας εκτιμήσεις, εις £10,530,000. Τα σχετικά κεφάλαια δεν είναι δυνατόν να προέλθουν εξ ολοκλήρου εκ των περισσευμάτων της Αρχής Ηλεκτρισμού ή εκ των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού. Υπολογίζεται ότι διά ποσόν £7,620,000 παρίσταται ανάγκη προσφυγής εις μακροχρόνιον δανεισμόν ή εις άλλους επωφελεστέρους συνδυασμούς, ενώ το υπόλοιπον δύναται να προέλθη εκ των πόρων της Αρχής.

Δημόσια Κτίρια: Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας σκοπεύει επίσης να κάμη έναρξιν αντιμετωπίσεως του προβλήματος της στεγάσεως των δημοσίων υπηρεσιών. Πλείστα δημόσια κτίρια είναι πεπαλαιωμένα και οι δημόσιοι υπάλληλοι εργάζονται υπό ανθυγιεινάς και δυσμενείς συνθήκας, εις βάρος της αποδοτικότητός των.

Η Κυβέρνησις θα επενδύση προς τον σκοπόν τούτον £500,000.

Ιατρικαί Υπηρεσίαι: Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας ενδιαφέρεται μεγάλως διά την παροχήν ικανοποιητικών κοινωνικών υπηρεσιών προς τον λαόν και ιδιαιτέρως ιατρικών και υπηρεσιών κοινωνικής προνοίας.

Η παροχή ιατρικών υπηρεσιών υπό των κρατικών νοσοκομείων ηυξήθη σημαντικώς κατά τα τελευταία έτη, ο παρών όμως αριθμός νοσοκομειακών κλινών δεν δύναται να ανταποκριθή προς τας ηυξημένας ανάγκας. Ούτω, ενώ ο αριθμός των εσωτερικών ασθενών το 1950 ανήρχετο εις 3,969, ο αριθμός των εσωτερικών ασθενών το 1959 ανήλθεν εις 8,216 και το 1960 υπερέβη τας 10,000. Η τοιαύτη αύξησις αποβαίνει εις βάρος της ποιότητος των προσφερομένων ιατρικών υπηρεσιών και δημιουργεί ταλαιπωρίας εις τους ασθενείς. Παρίσταται συνεπώς ανάγκη αυξήσεως του αριθμού των κρατικών ιατρών και των νοσοκομειακών κλινών.

Εις τον τομέα τούτον η Κυβέρνησις σκοπεύει:

(α) Να αυξήση τον αριθμόν των νοσοκομειακών κλινών.

(β) Να αυξήση την παροχήν ιατρικών υπηρεσιών προς τον αγροτικόν πληθυσμόν διά της ιδρύσεως περισσοτέρων αγροτικών ιατρικών κέντρων και της τοποθετήσεως εις την ύπαιθρον περισσοτέρων ιατρικών λειτουργών, μαιών, επισκεπτριών και φαρμακοποιών.

(γ) Να αυξήση τον αριθμόν των ειδικών ιατρών εις τας επαρχίας.

(δ) Να εφοδιάση όλα τα επαρχιακά νοσοκομεία με εργαστήρια και περισσοτέρας ιατρικάς εγκαταστάσεις.

(ε) Να ιδρύση τραπέζας αίματος εις όλα τα επαρχιακά νοσοκομεία.

(στ) Να ανεγείρη πλησίον της Λευκωσίας νοσοκομείον θεραπείας των λοιμωδών νόσων.

(ζ) Να συνεχίση τον έλεγχον της μαλαρίας και να επεκτείνη και βελτιώση την προληπτικήν ιατρικήν.

(η) Να εισαγάγη νομοθεσίαν, ρυθμίζουσαν την ποιότητα και την τιμήν των εισαγομένων φαρμάκων.

(θ) Να εγκαταστήση ψυχιατρικήν πτέρυγα εις το Γενικόν Νοσοκομείον Λευκωσίας και να συμπληρώση την αρξαμένην εντός του τρέχοντος έτους ψυχιατρικήν μονάδα διά την επαρκεστέραν παροχήν ψυχιατρικής περιθάλψεως.

(ι) Να ανεγείρη Νοσοκομείον Παίδων, ειδικήν μαιευτικήν και γυναικολογικήν κλινικήν ως και κλινικήν θεραπείας ασθενειών γήρατος.

(ια) Να ιδρύση κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού και εκπαιδεύσεως αναπήρων.

Η συνολική δαπάνη διά τας ιατρικάς υπηρεσίας υπολογίζεται εις £2,000,000.

Κοινωνική Πρόνοια: Με την παροχήν ιατρικών υπηρεσιών σχετίζονται αι υπηρεσίαι κοινωνικής προνοίας, αι οποίαι έρχονται ως επιβοηθητικαί εις την προσπάθειαν βελτιώσεως των βιοτικών συνθηκών του λαού. Αύται συνίστανται αφ' ενός μεν εις την οικονομικήν ενίσχυσιν προσώπων στερουμένων των αναγκαίων πόρων ζωής και αφ' ετέρου εις την φροντίδα παιδιών, τα οποία έχουν ανάγκην προσοχής και φροντίδος.

Διά την οικονομικήν ενίσχυσιν απόρων λειτουργεί ειδική υπηρεσία, σκοπός της οποίας είναι η κατόπιν εξετάσεως εκάστης ειδικής περιπτώσεως παροχή τακτικού ή εκτάκτου οικονομικού βοηθήματος.

Διά την φροντίδα ανωμάλων παιδιών και ανηλίκων εγκληματιών λειτουργεί η Αναμορφωτική Σχολή εν Λαπήθω, εις την οποίαν, κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, περιορίζονται και τυγχάνουν τεχνικής εκπαιδεύσεως ανήλικοι κατάδικοι. Λειτουργούν επίσης Παιδικαί Στέγαι όπου, κατόπιν αποφάσεως και εγκρίσεως του δικαστηρίου, αποστέλλονται παιδιά, τα οποία διά διαφόρους λόγους έχουν ανάγκην ειδικής φροντίδος και περιθάλψεως. Υφίσταται επίσης υπηρεσία επιβλέψεως ανηλίκων προσώπων, τα οποία, εγκρίσει του δικαστηρίου, τίθενται, επί πληρωμή υπό της Κυβερνήσεως, υπό την φροντίδα επιλεγομένων οικογενειών. Δεν δυνάμεθα εν τούτοις να είπωμεν ότι αι παρεχόμεναι υπηρεσίαι είναι ικανοποιητικαί.

Πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι:

(α) Η αύξησις του εκ του προϋπολογισμού δι' οικονομικά βοηθήματα διατιθεμένου ποσού, ώστε τα ήδη παρεχόμενα βοηθήματα να αυξηθούν, όπου παρίσταται ανάγκη, και να καταστή συγχρόνως δυνατή η επέκτασις παροχής βοηθημάτων εις πάντας τους χρήζοντας τοιαύτης βοηθείας πολίτας.

(β) Η εισαγωγή νομοθεσίας προνοούσης και ρυθμιζούσης την παροχήν οικονομικών βοηθημάτων.

(γ) Η ίδρυσις περισσοτέρων Παιδικών Στεγών διά την μεγαλυτέραν φροντίδα και περίθαλψιν των εχόντων τοιαύτην ανάγκην ανηλίκων προσώπων.

(δ) Η σύστασις ενός τουλάχιστον ιδρύματος διά νεάνιδας, αίτινες έχουν ανάγκη επιβλέψεως και προστασίας.

Διά τους ανωτέρω σκοπούς υπολογίζεται δαπάνη £600,000.

Παιδεία: Σπουδαιότατον μέλημα εκάστης πολιτείας είναι η παιδεία, διότι επ' αυτής βασίζεται η άνοδος της πολιτιστικής στάθμης και του πνευματικού επιπέδου του λαού και εξ αυτής κυρίως εξαρτάται το μέλλον της πολιτείας.

Εν Κύπρω η μέριμνα διά την παιδείαν του τόπου ανετέθη διά του Συντάγματος εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις. Είμεθα εν τούτοις βέβαιοι ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα παρέχη πάσαν υποστήριξιν προς την Κυβέρνησιν διά την ενίσχυσιν της παιδείας, ούτως ώστε αύτη να αποβή κτήμα και δικαίωμα ολοκλήρου του λαού.

Τεχνική Εκπαίδευσις· Συναφές προς το θέμα τούτο είναι το θέμα της τεχνικής εκπαιδεύσεως. Η σημασία της επαγγελματικής και ειδικώτερον της τεχνικής εκπαιδεύσεως διά την οικονομίαν είναι μεγίστη. Η σύγχρονος τεχνική πρόοδος περιορίζει συνεχώς την ζήτησιν ανειδικεύτων εργατών και απαιτεί συνεχώς μεγαλύτερον βαθμόν ειδικευμένων. Τα σχέδια της Κυβερνήσεως αποβλέπουν:

(α) Εις την ενθάρρυνσιν της προσαρμογής του τεχνικοεκπαιδευτικού προγράμματος προς το πρόγραμμα οικονομικής αναπτύξεως, διά την δημιουργίαν των στελεχών αυτής.

(β) Εις την εφαρμογήν των νεωτέρων μεθόδων επαγγελματικού προσανατολισμού, ώστε να κατευθύνωνται οι νέοι προς τους κλάδους, διά τους οποίους εμφανίζουν έμφυτον κλίσιν αφ' ενός, και ως προς τους οποίους προβλέπεται αφ' ετέρου διεύρυνσις της ζητήσεως εμψύχου δυναμικού.

(γ) Εις την παροχήν υποτροφιών διά σπουδάς εις τεχνικούς κλάδους, τόσον εντός της Κύπρου, όσον και εις το εξωτερικόν προκειμένου περί τομέων μη εξυπηρετουμένων εν τη νήσω.

(δ) Εις την ευρείαν χρησιμοποίησιν της τεχνικής βοηθείας ξένων χωρών και Διεθνών Οργανισμών, τόσον διά την οργάνωσιν της τεχνικής εκπαιδεύσεως εν Κύπρω, όσον και διά την κατ' ιδίαν προώθησιν των διαφόρων κλάδων αυτής.

Τέλος δι' άλλας υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων εις αρχαιολογικούς χώρους, την ανάπτυξιν των ταχυδρομικών υπηρεσιών κλπ., η Κυβέρνησις σκοπεύει να δαπανήση £1,000,000.

Εργατική Πολιτική: Στενώς συνυφασμένον με την όλην προσπάθειαν αναπτύξεως της νήσου είναι το θέμα της πλήρους απασχολήσεως της εργατικής τάξεως ως και της εν γένει εργατικής πολιτικής.

Είναι γεγονός ότι αντιμετωπίζομεν σήμερον θέμα μερικής ανεργίας, το οποίον εδημιουργήθη εν μέρει λόγω της ανασχέσεως των στρατιωτικών έργων και οικοδομών εις τας εν Κύπρω Βρεττανικάς Βάσεις. Η κατά τινα περίοδον, 1953—1956, μεγάλη ζήτησις εργατικών χειρών εις τας Βρεττανικάς Βάσεις εδημιούργησεν έν τεχνητόν εργατικόν δυναμικόν μεγαλύτερον του φυσιολογικού. Πολλοί γεωργοί με μικρόν κλήρον εγκατέλειψαν τας γεωργικάς εργασίας των και έγιναν εργάται εις στρατιωτικά έργα. Μεταξύ άλλων υπήρξεν επίσης αιτία ανεργιακού προβλήματος η μηχανοποίησις των μεταλλείων και εις τινας περιπτώσεις ο περιορισμός των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων.

Το πρόβλημα της ανεργίας παρουσιάζεται υπό τρεις μορφάς: ως τακτική, ως περιοδική και ως ημιαπασχόλησις. Το εργατικόν δυναμικόν της νήσου υπολογίζεται εις 130,000 περίπου εργατών, περιλαμβανομένων και των περιοδικώς ή μερικώς απασχολουμένων.

Διά του εκτεθέντος ήδη προγράμματος αναπτύξεως εις τους διαφόρους οικονομικούς τομείς και ιδιαιτέρως εις τον βιομηχανικόν τομέα και εις τα κυβερνητικά έργα υποδομής θα δημιουργηθούν αι δυνατότητες πλήρους απασχολήσεως του πλεονάζοντος εργατικού δυναμικού. Η εργασία αποτελεί δικαίωμα όλων των πολιτών και η Κυβέρνησις αντιλαμβάνεται την υποχρέωσίν την να δημιουργήση τας συνθήκας, αίτινες θα εξασφαλίσουν εις όλους το τοιούτον δικαίωμα.

Παραλλήλως προς την δημιουργίαν προϋποθέσεων απασχολήσεως των εργατικών δυνάμεων η Κυβέρνησις θα

λάβη διάφορα φιλεργατικά μέτρα, εξασφαλίζοντα την βελτίωσιν των συνθηκών της εργατικής τάξεως. Η Κυβέρνησις σκοπεύει:

(α) Την τροποποίησιν του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, ώστε να προνοήται αύξησις όλων των καταβαλλομένων υπό του σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ωφελημάτων κατά 40—50%. Προς τούτο θα αυξηθούν αναλόγως και αι καταβαλλόμεναι εισφοραί. Το σχετικόν τροποποιητικόν νομοσχέδιον θα υποβληθή εις την Βουλήν εντός του προσεχούς μηνός.

(β) Την αναθεώρησιν του υφισταμένου περί Εργατικών Αποζημιώσεων δι' ατυχήματα νόμου, αυξανομένης σημαντικώς της καταβαλλομένης αποζημιώσεως δι' ατυχήματα. Ο υφιστάμενος νόμος προνοεί αποζημίωσιν £600 εις περίπτωσιν θανάτου και £800 εις περίπτωσιν ολικής ανικανότητος. Διά της αναθεωρήσεως του νόμου θα προνοήται καταβολή αποζημιώσεως υπό μορφήν συντάξεως ή εφ' άπαξ μέχρι ποσού £2,000.

(γ) Την διά νόμου κατοχύρωσιν των ετών υπηρεσίας όλων των εργαζομένων διά της υποχρεωτικής καθιερώσεως Ταμείων Προνοίας, ή, εν περιπτώσει αδικαιολογήτου απολύσεως, διά της καταβολής τόσων μηνιαίων μισθών όσα τα έτη υπηρεσίας.

(δ) Την διά νόμου υποχρεωτικήν ασφάλισιν εις το Ταμείον Κοινωνικών Ασφαλίσεων ωρισμένων τάξεων αυτοαπασχολουμένων, ως δικηγόρων, ιατρών, εμπόρων και γεωργικών εργατών.

Η Κυβέρνησις, εις την προσπάθειάν της, προς επίτευξιν αρμονικωτέρων σχέσεων μεταξύ εργοδοτών και εργατών, μελετά την τροποποίησιν του υφισταμένου περί Εργατικών Διαφορών και Διαιτησίας νόμου με σκοπόν αφ' ενός μεν να κατοχυρώση τας συλλογικάς συμβάσεις, αφ' ετέρου δε να δημιουργήση μηχανισμόν διαιτησίας και διαπραγματεύσεως, ώστε αι απεργίαι να αποτελούν το τελευταίον και ουχί το πρώτον μέτρον διεκδικήσεως εργατικών αιτημάτων.

Ταύτα εν αδραίς γραμμαίς αποτελούν το οικονομικόν πρόγραμμα της Κυβερνήσεως διά την προσεχή πενταετίαν. Εν συγκεφαλαιώσει το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων έχει ως ως εξής:

Συγκεφαλαιωτικός Πίναξ Δαπανών Προγράμματος 1962-1966

	Ολική Δαπάνη £
Γεωργία	7,000,000
Φράγματα	10,000,000
Υδατοπρομήθειαι	4,000,000
Υδρολογικαί Έρευναι και Γεωφυσική Επισκόπησις	2,000,000
Κτηνοτροφία και Ζωοκομία	500,000
Δάση	1,000,000
Τράπεζα Αναπτύξεως	600,000
Αλιεία	400,000
Τουρισμός	3,000,000
Λιμένες	11,100,000
Αερολιμένες	880,000
Οδοί	5,460,000
Τηλεπικοινωνίαι	1,400,000
Εξηλεκτρισμός	10,530,000
Δημόσια Κτίρια	500,000
Υγεία	2,000,000
Κοινωνικαί Υπηρεσίαι	600,000
Λοιπαί Υπηρεσίαι	1,000,000
	£61,970,000

Υπολογίζεται συνεπώς ότι αι συνολικαί επενδύσεις του κρατικού τομέως θα ανέλθουν εντός της πενταετίας εις ποσόν £62,000,000, το ήμισυ του οποίου υπολογίζεται να εξευρεθή εξ εσωτερικών πηγών.

Αναμένεται ότι αι δημόσιαι επενδύσεις θα ενθαρρύνουν σημαντικώς τας επενδύσεις του ιδιωτικού τομέως. Ως εδήλωσα ήδη, μέγα μέρος του προγράμματος μας έχει ως σκοπόν να δημιουργήση το κατάλληλον κλίμα προς ανάπτυξιν της ιδιωτικής πρωτοβουλίας διότι άνευ των ατομικών προσπαθειών και της ενεργού ατομικής συμμετοχής εις το έργον της αναπτύξεως ουδεμία πρόοδος δύναται να επιτευχθή.

Διά του προγράμματος, το οποίον εξετέθη, προβλέπεται ότι το ακαθάριστον εθνικόν εισόδημα θα ανέλθη από £78,400,000 κατά το 1960 εις £108,000,000 κατά το τέλος του 1966, υπολογιζόμενον πάντοτε εις σημερινάς τιμάς, ήτοι θα παρουσιάση μέσην ετησίαν αύξησιν 6,2%.

Υπολογίζεται ότι κατά το τέλος του 1966 το κατά κεφαλήν εθνικόν εισόδημα, υπολογιζόμενον εις σημερινάς τιμάς, θα ανέλθη εις £175, εν συγκρίσει προς το σημερινόν κατά κεφαλήν εισόδημα εκ £139,3 ήτοι θα παρουσιάση μέσην ετησίαν αύξησιν 4,2%.

Μετά την έκθεσιν του πενταετούς προγράμματος της Κυβερνήσεως θα απασχολήσω την Βουλήν με τον απολογισμόν του κυβερνητικού έργου κατά το λήξαν πρώτον έτος από της ανακηρύξεως της Δημοκρατίας.

Πρέπει να τονίσω ότι η θεμελίωσις και δημιουργία ενός νέου κράτους δεν αποτελεί εύκολον έργον, πολύ δε περισσότερον εις την περίπτωσιν της Κύπρου, εάν λάβωμεν υπ' όψιν και τας ιδιαζούσας συνθήκας. Η μετάβασις εις την ομαλότητα και το ειρηνικόν στάδιον κατόπιν μιας τεταραγμένης περιόδου, η προσαρμογή των κυβερνητικών υπηρεσιών προς τας νέας συνθήκας και η ανάγκη δημιουργίας προσθέτων νέων υπηρεσιών, η εφεκτικότης του Κυπριακού και ξένου κεφαλαίου έναντι της νέας καταστάσεως, η κληρονομηθείσα υπό του αποικιακού καθεστώτος δυσάρεστος κατάστασις και γενικώς αι φυσικαί συνέπειαι της μεταπολιτεύσεως απετέλεσαν μερικάς μόνον από τας κυριωτέρας δυσκολίας, τας οποίας η Κυβέρνησις είχε να αντιμετωπίση.

Εξ άλλου μεγάλη μερίς του λαού ετέλει υπό το κράτος μιας μη φυσικώς δυναμένης να ανταποκριθή προς την πραγματικότητα εντυπώσεως, ότι και μόνον το γεγονός του τερματισμού του αποικιακού καθεστώτος θα είχεν ως αυτόματον αποτέλεσμα την μεταβολήν της Κύπρου εις επίγειον παράδεισον.

Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας από της πρώτης στιγμής της αναλήψεως της εξουσίας, παρά τας πολλάς δυσκολίας, επροχώρησεν εις όλους τους τομείς του έργου της με πίστιν και αποφασιστικότητα.

Ως πρωταρχικόν καθήκον της η Κυβέρνησις εθεώρησε την τοποθέτησιν των βάσεων της οικονομικής αναπτύξεως της νήσου και της δημιουργίας συνθηκών πλήρους απασχολήσεως. Διά τούτο πρώτον μέλημά της ήτο η έγκρισις συμπληρωματικού προϋπολογισμού, διά του οποίου, μεταξύ της 16ης Αυγούστου 1960 και της 31ης Δεκεμβρίου 1960, εδαπανήθη εις διάφορα έργα αναπτύξεως ποσόν £575,967 συμπεριλαμβανομένων και των εκ του Ταμείου Δημοσίων Δανείων διατεθέντων ποσών.

Διά το τρέχον έτος διετέθη εις έργα αναπτύξεως συνολικώς ποσόν £5,387,380. Η προέλευσις του ποσού τούτου έχει ως εξής:

(α) Ποσόν εκ £3,598,925 διετέθη εκ των προϋπολογισμών αναπτύξεως.

(β) Ποσόν £1,059,671 ενεκρίθη προς διάθεσιν υπό του Ταμείου Δημοσίων Δανείων.

(γ) Ποσόν £728,784 διετέθη εκ της Αμερικανικής βοηθείας εις σίτον.

Ουδέποτε εις την ιστορίαν της Κύπρου διετέθη τοιούτον ποσόν εις έργα αναπτύξεως. Τούτο καταδεικνύεται σαφώς εκ του συγκριτικού πίνακος, όστις δεικνύει τας δαπάνας εις έργα αναπτύξεως κατά την τελευταίαν δεκαετίαν.

Δαπάναι Αναπτύξεως

	£
1951	942,086
1952	1,327,957
1953	1,630,391
1954	966,988
1955	1,255,843
1956	2,787,609
1957	2,509,054
1958	1,886,919
1959	1,604,989
1960	1,026,048
1961	5,387,380

Το μέγιστον ποσόν όπερ κατά το παρελθόν διετέθη εις έν έτος προς ανάπτυξιν ανήλθεν εις £2,787,609 ενώ ο μέσος όρος δαπανών αναπτύξεως της παρελθούσης δεκαετίας ανήρχετο εις £1,594,000 ετησίως. Το κατά το 1961 διατεθέν προς ανάπτυξιν των πλουτοπαραγωγικών πόρων της νήσου ποσόν ευρίσκεται εις διπλάσιον ύψος του μεγίστου ποτέ δι' ανάπτυξιν διατεθέντος ποσού καθ' οιονδήποτε έτος της ιστορίας της νήσου και υπερβαίνει το τριπλάσιον του μέσου όρου της παρελθούσης δεκαετίας.

Απλή σύγκρισις των επί μέρους ποσών θα δείξη ότι έχει καταβληθή ιδιαιτέρα φροντίς διά πάντας τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας μας.

Ούτω διά τους κατ' εξοχήν παραγωγικούς τομείς γεωργίας, υδάτων και δασών εκ του προϋπολογισμού αναπτύξεως του 1961 διατίθεται ποσόν £1,823,622 επιπροσθέτως προς το εκ του τακτικού προϋπολογισμού προνοούμενον ποσόν £1,026,633.

Η εξέλιξις των δαπανών των προϋπολογισμών αναπτύξεως εις τους τομείς γεωργίας, υδάτων και δασών, κατά τα δέκα τελευταία έτη έχει ως εξής:

Δαπάναι Αναπτύξεως εις τομείς γεωργίας, υδάτων και δασών.

	£
1951	262,124
1952	317,797
1953	141,098
1954	89,197
1955	161,452
1956	935,890
1957	1,054,853
1958	875,161
1959	506,523
1960	456,725
1961	1,823,622

Το κατά το 1961 δι' ανάπτυξιν διατεθέν ποσόν ευρίσκεται εις τετραπλάσιον ύψος του μέσου όρου δαπανών εις τους κλάδους τούτους της παρελθούσης δεκαετίας, όστις ανήρχετο εις £480,082.

Διά μόνα τα σχετικά με την ανάπτυξιν των υδατικών πόρων της νήσου και διά την βελτίωσιν της υδατοπρομήθειας έργα διατίθεται ποσόν £1,522,678 κατά το 1961 έναντι μεγίστου ποσού διατεθέντος κατά το 1957 εκ £752,512 και μέσου όρου κατά την τελευταίαν δεκαετίαν εκ £323,525, ήτοι διατίθεται σήμερον ποσόν πενταπλάσιον του μέσου όρου της δεκαετίας.

Διά την ανάπτυξιν του συγκοινωνιακού μας δικτύου διατίθεται ποσόν £1,000,000 κατά το 1961 έναντι μεγίστου ποσού διατεθέντος κατά το 1957 εκ £560,855 και μέσου όρου κατά την τελευταίαν δεκαετίαν εκ £212,593. Και εις τον τομέα τούτον διατίθεται σήμερον ποσόν πενταπλάσιον του μέσου όρου της παρελθούσης δεκαετίας.

Γενικώς δι' οδούς, βελτιώσεις λιμένων, αερολιμένων, έργα του Τμήματος Αρχαιοτήτων και λοιπά μικρά δημόσια έργα προβλέπεται δαπάνη κατά το 1961 εκ £1,291, 303 έναντι £416,981 μέσου όρου της ληξάσης δεκαετίας. Επιπροσθέτως εκ του τακτικού προϋπολογισμού διατίθεται ποσόν διά το Υπουργείον Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων εκ £1,125,358 όπερ και δαπανάται κυρίως διά την συντήρησιν και βελτίωσιν οδών και λοιπών έργων δημοσίας ωφελείας, δημοσίων κτιρίων, μουσείων κλπ.

Διά την ανάπτυξιν των ιατρικών υπηρεσιών διατίθεται ποσόν εκ £338,900 κατά το 1961, επιπροσθέτως προς το ποσόν των £1,062,839 όπερ διατίθεται εκ του τακτικού προϋπολογισμού διά την συντήρησιν των υφισταμένων ιατρικών υπηρεσιών και την παροχήν προς τον λαόν ιατρικής και φαρμακευτικής περιθάλψεως. Το μέγιστον ποσόν, όπερ κατά το παρελθόν διετέθη προς ανάπτυξιν των ιατρικών υπηρεσιών, ανήρχετο εις μόνον £168,651 κατά το 1955 και ο μέσος όρος της τελευταίας δεκαετίας εις £87,866. Το κατά το 1961 διατιθέμενον ποσόν ευρίσκεται συνεπώς εις τετραπλάσιον ύψος του μέσου όρου της δεκαετίας.

Διά μικρά κοινωφελή έργα εις την ύπαιθρον διατίθεται διά το 1961 μέσω των κατά τόπους επάρχων ποσόν £139,500 επιπροσθέτως προς ποσόν £102,684 διατιθέμενον διά του τακτικού προϋπολογισμού διά την συντήρησιν και βελτίωσιν αγροτικών οδών.

Εκ του Ταμείου Δημοσίων Δανείων διετέθησαν από των αρχών του 1961 μέχρι της στιγμής £1,059,671 ως δάνεια δι' ανέγερσιν σχολείων, επέκτασιν αποθηκευτικών χώρων αμπελουργικών προϊόντων, βελτίωσιν ξενοδοχείων κ.ο.κ. Ο μέσος όρος της ληξάσης δεκαετίας ανήρχετο μόνον εις £423,585.

Διά την ανάπτυξιν του εμπορίου διατίθεται ποσόν £40,000 έναντι μεγίστου ποσού διατεθέντος κατά το έτος 1959 εκ £14,853 και μέσου όρου της τελευταίας δεκαετίας εκ £6,047.

Διά την ανάπτυξιν του τουρισμού διατίθεται ποσόν £25,000 έναντι μεγίστου ποσού διατεθέντος κατά το έτος 1959 εκ £7,890 και μέσου όρου της τελευταίας δεκαετίας εκ £4,897.

Διά κοινωνικάς υπηρεσίας του Γραφείου Ευημερίας διατίθεται ποσόν £270,000 έναντι μεγίστου ποσού διατεθέντος κατά το 1960 εκ £245,686 και μέσου όρου της τελευταίας δεκαετίας εκ £109,168.

Ιδιαιτέρως πρέπει να τονισθή το ευεργετικόν μέτρον της επιδοτήσεως της τιμής του άρτου, όπερ υπολογίζεται ότι θα στοιχίση κατά το 1961 £750,000. Η συνεπεία τούτου πτώσις της τιμής του άρτου και η βελτίωσις της ποιότητός του απετέλεσε σημαντικόν ανακουφιστικόν των λαϊκών στρωμάτων μέτρον. Υπολογίζεται ότι θα διατεθούν συνολικώς δι' επιδοτήσεις των αμπελουργικών προϊόντων και των σιτηρών £1,185,000.

Αξία ιδιαιτέρας μνείας είναι η εκ σιτηρών Αμερικανική βοήθεια, η συνολική αξία της οποίας (συμπεριλαμβανομένης και της εις είδος διανεμηθείσης) θα ανέλθη διά το 1961 εις £1,200,000 περίπου. Εκ του ποσού τούτου βοήθεια αξίας £728,784 δαπανωμένη εις μικρά κοινωφελή έργα υψηλής περιεκτικότητος εργασίας και εκτεινομένη εις ολόκληρον την ύπαιθρον της νήσου αποτελεί σπουδαίον συντελεστήν της οικονομικής αναπτύξεως της υπαίθρου.

Διά των ηυξημένων δαπανών εις έργα αναπτύξεως αντεμετωπίζετο συγχρόνως υπό της Κυβερνήσεως το σοβαρόν πρόβλημα της ανεργίας, το οποίον εκληροδοτήθη εις ημάς υπό του αποικιακού καθεστώτος. Η κατά την ανακήρυξιν της Δημοκρατίας έλλειψις μικρών ή μεγάλων σχεδίων διά παραγωγικά έργα απετέλει διά την Κυβέρνησιν σοβαράν δυσκολίαν εις την αντιμετώπισιν του ανεργιακού προβλήματος.

Ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων κατά το 1959—1960 ανήλθε πέραν των εννέα χιλιάδων και ήτο η μεγαλύτερος βαθμός ανεργίας, όστις είχε ποτέ παρουσιασθή εν τη νήσω. Οι μεγαλύτεροι εργοδόται εν Κύπρω κατά την τελευταίαν δεκαετίαν ήσαν, κατά σειράν μεγέθους εργοδοτήσεως, αι στρατιωτικαί Αρχαί, η Κυβέρνησις και τα μεταλλεία. Ο μέσος όρος κυβερνητικής εργοδοτήσεως κατά την παρελθούσαν δεκαετίαν ανήλθεν εις 5,270 εργάτας, ενώ κατά το 1959 περιωρίσθη εις 4,700 περίπου. Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας ήρχισεν αμέσως την εκτέλεσιν διαφόρων έργων και κατώρθωσε μέχρι του Μαΐου του τρέχοντος έτους να αναβιβάση τον αριθμόν των υφ' αυτής εργοδοτουμένων εις 7,330 περίπου πρόσωπα. Ούτος είναι ο μεγαλύτερος μέχρι τούδε σημειωθείς βαθμός κυβερνητικής εργοδοτήσεως, υπερέβη δε τον αριθμόν εργατών, τον οποίον δι' υπομνήματός

των τα εργατικά συνδικάτα εζήτουν όπως απασχολήση η Κυβέρνησις.

Η πλήρης απασχόλησις των εργατικών δυνάμεων της νήσου υπό μόνης της Κυβερνήσεως δεν είναι βεβαίως ούτε λογική ούτε εφικτή. Αι ιδιωτικαί επενδύσεις αποτελούν σοβαρώτατον παράγοντα διά την απασχόλησιν του εργατικού δυναμικού μας. Η Κυβέρνησις πιστεύει ότι διά της αναπτύξεως της γεωργίας, της βιομηχανίας, της εμπορικής δραστηριότητος και γενικώς διά της εις διαφόρους τομείς οικονομικής προόδου, δεν θα υφίσταται πρόβλημα ανεργίας. Διά του πενταετούς προγράμματος αι προβλεπόμεναι επενδύσεις δύνανται να απασχολήσουν όλας τας εργατικάς χείρας της χώρας. Εάν, ως υπολογίζεται, εντός πενταετίας θα προστεθούν εις το εργατικόν δυναμικόν της νήσου 35,000 νέοι εργάται, η αναγκαία επένδυσις διά την απορρόφησιν τούτων υπολογίζεται εις £44—45,000,000. Διά του εκτεθέντος προγράμματος αναπτύξεως προβλέπεται πολύ μεγαλύτερον ποσόν επενδύσεων εκ κυβερνητικής, ημικυβερνητικής και ιδιωτικής πλευράς.

Εφ' όσον, εν τούτοις, διαρκεί η παρούσα εργοδοτική κατάστασις, η Κυβέρνησις θα βοηθήση τους ανέργους διά της παροχής ηυξημένων επιδομάτων ανεργίας μέσω του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Κυβέρνησις πιστεύει ότι διά την οικονομικήν ανόρθωσιν και πρόοδον του τόπου επιβάλλεται η διατήρησις καλών σχέσεων μεταξύ εργατών και εργοδοτών. Δέον να σημειωθή ότι κατά το διαρρεύσαν έτος δεν υπήρξαν μεγάλαι εργατικαί διαφοραί και το λόγω απεργιών ποσοστόν απωλείας εργασίμων ημερών ήτο μάλλον χαμηλόν, συγκρινόμενον προς το τοιούτον κατά τα προηγούμενα έτη.

Εις την προσπάθειαν επιτεύξεως έτι αρμονικωτέρων εργατικών σχέσεων και βελτιώσεως των όρων εργασίας η Κυβέρνησις επανασυνέστησεν υπό νέαν μορφήν το Εργατικόν Συμβουλευτικόν Σώμα, αποτελούμενον εξ ίσου αριθμού αντιπροσώπων εργατών και εργοδοτών. Διά του Σώματος τούτου διαβιβάζονται συστάσεις αφορώσαι εργατικήν νομοθεσίαν ή οιαδήποτε άλλα εργατικά ζητήματα. Επανασυνεστήθη επίσης ο μηχανισμός της Μικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής, η οποία προβαίνει εις συστάσεις προς την Κυβέρνησιν επί όλων των αφορώντων τους κυβερνητικούς υπαλλήλους ζητημάτων.

Διά την δικαιοτέραν κατανομήν της εργοδοτήσεως η Κυβέρνησις μετεκάλεσεν ειδικόν εκ του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, όστις υπέβαλεν έκθεσιν επί του συστήματος εργοδοτήσεως. Μετεκλήθη επίσης ειδικός διά να βοηθήση την Επιτροπήν, ήτις συνεστήθη προ τινος προς μελέτην του θέματος της αυξήσεως της παραγωγικότητος του Κυπρίου εργάτου.

Διά τον όλον προγραμματισμόν της οικονομίας και τα συναφή θέματα, συνεστήθη η Κεντρική Επιτροπή Προγραμματισμού, της οποίας έργον είναι αφ' ενός μεν η μελέτη και προπαρασκευή των προγραμμάτων αναπτύξεως, αφ' ετέρου δε η επίβλεψις διά την έγκαιρον εκτέλεσιν του προγράμματος και ο συντονισμός της δραστηριότητος των διαφόρων υπουργείων και υπηρεσιών εις τον τομέα της αναπτύξεως.

Όσον αφορά τους κυριωτέρους επί μέρους τομείς της κυβερνητικής δραστηριότητος, ο απολογισμός του έργου των έχει ως ακολούθως:

Γεωργία: Αι υπηρεσίαι του Υπουργείου Γεωργίας ειργάσθησαν κατά το λήξαν έτος με αρκετόν ζήλον, δεν ήτο όμως δυνατόν να καλύψουν πλήρως την έκτασιν των πολλών γεωργικών θεμάτων και προβλημάτων. Σημαντικόν προσωπικόν απησχολήθη εις την προσπάθειαν αναπτύξεως της γεωργίας και δενδροκομίας, ως επίσης και εις τον τομέα των γεωργικών εφαρμογών.

Το Υπουργείον Γεωργίας διέθεσε διά την λειτουργίαν σταθμών, αγρεπαύλεων και φυτωρίων ποσόν £60,000. Έτερον ποσόν £19,000 διετέθη δι' ερευνητικήν εργασίαν αφ' ενός μεν επί εδαφών διατροφής και βελτιώσεως των φυτών και της εισαγωγής νέων ποικιλιών, αφ' ετέρου δε διά την δενδροκομίαν και την προστασίαν των φυτών. Τα φυτώρια σποροπαραγωγής και η υπηρεσία πιστοποιήσεως και διαθέσεως σπόρου ελειτούργησαν κατά τρόπον ικανοποιητικόν.

Η Κυβέρνησις διέθεσε ποσόν £7,500 δι' εξαγοράν του γεωργικού σταθμού Αυδήμου, εις τον οποίον θα γίνουν ωρισμέναι βελτιώσεις. Βελτιώσεις έγιναν και εις την έπαυλιν Αθαλάσσης, όπου ανηγέρθη νέον εργαστήριον ερεύνης επί των σιτηρών. Ενεκρίθη επίσης η δαπάνη δι' ίδρυσιν πειραματικού κέντρου επί της αρδεύσεως εσπεριδοειδών.

Δι' αντιδιαβρωτικά έργα διετέθη, μέσω των επάρχων, ποσόν £113,113 το οποίον πρέπει να θεωρηθή σημαντικόν, εάν συγκριθή με το διατεθέν κατά το 1959—1960 ποσόν, όπερ ανήλθε μόλις εις £2,519.

Προς τους αγρότας παρεχωρήθησαν δάνεια διά σκοπούς αναπτύξεως και ανακουφίσεως συμποσούμενα εις £285,000.

Κτηνοτροφία: Εις τον τομέα της κτηνοτροφίας το Υπουργείον επεξέτεινε τας διευκολύνσεις, τας οποίας παρέχει προς το κοινόν διά των διαφόρων κτηνοτροφικών σταθμών. Εισήχθησαν δια πειραματικούς σκοπούς εγκλιματισμού εν Κύπρω νέαι ποικιλίαι γαλακτοφόρων αγελάδων ως και πουλερικών. Διετέθησαν προς αγρότας βελτιωμέναι ποικιλίαι αγελάδων, προβάτων, χοίρων και πουλερικών. Διενηργήθησαν επίσης πειράματα βελτιώσεως της ποιότητος ζώων και των τρόπων διατροφής των ως επίσης και του τρόπου διατηρήσεως του νωπού γάλακτος.

Κτηνιατρικαί Υπηρεσίαι: Η προσπάθεια ελέγχου των ασθενειών, αίτινες λυμαίνονται τα ζώα της νήσου μας, διεξήχθη με έντονον ρυθμόν, διενηργήθη δε εντατικόν πρόγραμμα εμβολιασμού. Υπό ειδικού εμπειρογνώμονος των Ηνωμένων Εθνών αναδιωργανώθη το εργαστήριον των κτηνιατρικών υπηρεσιών και μετεξεπαιδεύθη αριθμός Κυπρίων εις την κατασκευήν εμβολίων, σημαντικός αριθμός των οποίων κατεσκευάσθη επιτοπίως.

Συνεπληρώθησαν επίσης τα σχέδια νέου κτηνοτροφικού σταθμού και εργαστηρίου δαπάνης £35,000, συντόμως δε θα αρχίση η ανέγερσίς των.

Υδατική Ανάπτυξις: Ιδιαιτέρως αξιόλογος υπήρξεν η δραστηριότης του Τμήματος Υδάτων του Υπουργείου Γεωργίας. Ο ρυθμός της εργασίας διά την ανάπτυξιν των υδάτων επενταπλασιάσθη εν συγκρίσει προς τον κατά το παρελθόν επικρατούντα. Τούτο επετεύχθη εν συνεργασία μετά του Υπουργείου Εσωτερικών και ιδιαιτέρως των Επάρχων. Εκτενές πρόγραμμα διατρήσεων προς εξεύρεσιν υπογείων υδάτων ετέθη εις εφαρμογήν, εργαζομένων συνεχώς είκοσι κυβερνητικών γεωτρυπάνων.

Όσον αφορά την υδατοπρομήθειαν χωρίων συνεπληρώθησαν σχέδια παροχής διασωληνωμένου ύδατος εις 121 χωρία και η εργασία επί της προπαρασκευής σχεδίων διά παροχήν υδατοπρομηθείας εξηκολούθησεν, υπάρχουν δε τώρα έτοιμα σχέδια προς έναρξιν έργων αξίας £1,000,000.

Αι εργασίαι διά την άρδευσιν εσημείωσαν επίσης ανοδικήν πορείαν. Συνεπληρώθη η πρώτη φάσις του φράγματος Μαραθάσης και θα αρχίση κατασκευή μικρών φραγμάτων εις άλλα σημεία της νήσου. Διεξάγεται ωσαύτως εργασία διά τον εμπλουτισμόν υδάτων εις την περιοχήν Αμμοχώστου. Είναι λυπηρόν διότι, διά λόγους πέρα του ελέγχου της Κυβερνήσεως, καθυστερεί η έναρξις παρομοίων έργων εις την περιοχήν Μόρφου, όπου, ως ελέχθη, η στάθμη των υπογείων υδάτων κατήλθεν εις ανησυχητικόν βαθμόν.

Μικρά αρδευτικά έργα έγιναν εις πλείστον αριθμόν χωρίων. Ταύτα αφεώρων κυρίως βελτίωσιν των πηγών ύδατος, κατασκευήν αυλάκων εκ σκυροκονιάματος και αποθηκευτικών χώρων ως και τοποθέτησιν σωλήνων προς άρδευσιν. Διά των ως άνω έργων υπολογίζεται ότι θα αρδεύωνται 12,700 στρέμματα γης διά παραγωγήν χειμερινών προϊόντων, 3,500 στρέμματα διά παραγωγήν εαρινών προϊόντων και 6,045 στρέμματα διά παραγωγήν θερινών προϊόντων.

Παραλλήλως η Υπηρεσία Υδατολογικών Ερευνών εξηκολούθησε την εργασίαν της συλλογής στοιχείων αφορώντων τους υδατικούς πόρους της νήσου και κυρίως εις τας περιοχάς Κυρηνείας, Αμμοχώστου και Κοκκινοτριμιθιάς—Μόρφου.

Αναλυτικώς κατ' επαρχίαν τα τεθέντα εις εφαρμογήν σχέδια υδρεύσεως και αρδεύσεως έχουν ως εξής:

Εις τας επαρχίας Λευκωσίας—Κυρηνείας κατά την διάρκειαν της περιόδου 1960—1961 διετέθησαν £305,402 διά

την υδατοπρομήθειαν 42 χωρίων, έναντι δαπάνης £99,296 κατά το προηγούμενον έτος. Κατά την αυτήν περίοδον ενεκρίθη δαπάνη £263,343 δι' αρδευτικά έργα εις 29 χωρία, έναντι δαπάνης £14,680 του προηγουμένου έτους.

Εις την επαρχίαν Αμμοχώστου διετέθησαν £224,730 διά την υδατοπρομήθειαν 24 χωρίων, έναντι δαπάνης £33,730 κατά το προηγούμενον έτος. Διετέθη επίσης ποσόν £52,160 δι' αρδευτικά έργα εις 7 χωρία, έναντι μηδέν δαπάνης κατά το προηγούμενον έτος. Επιπροσθέτως ενεκρίθη ποσόν £16,000 διά δοκιμαστικάς διατρήσεις εις 14 χωρία.

Εις την επαρχίαν Λεμεσού διετέθησαν £169,900 διά την υδατοπρομήθειαν 20 χωρίων, έναντι δαπάνης £4,750 του προηγούμενου έτους. Διετέθη επίσης ποσόν £38,990 δι' αρδευτικά έργα εις 25 χωρία, έναντι δαπάνης £5,630 του προηγούμενου έτους. Επιπροσθέτως ενεκρίθη ποσόν £6,000 διά διατρήσεις.

Εις την επαρχίαν Πάφου διετέθησαν £137,000 διά την υδατοπρομήθειαν 21 χωρίων, έναντι δαπάνης £11,000 του προηγουμένου έτους. Διετέθη επίσης ποσόν £55,660 δι' αρδευτικά έργα εις 22 χωρία, έναντι δαπάνης £6,500 του προηγούμενου έτους. Επιπροσθέτως ενεκρίθη ποσόν £7,300 διά διατρήσεις.

Εις την επαρχίαν Λάρνακος διετέθησαν £100,030 διά την υδατοπρομήθειαν 14 χωρίων και ποσόν £17,210 δι' αρδευτικά ως και ποσόν £8,300 διά διατρήσεις, έναντι συνολικής δαπάνης £1,000 του προηγουμένου έτους.

Από την απλήν αυτήν σύγκρισιν καθίσταται καταφανής η ιδιαιτέρα μέριμνα της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας εις τον ζωτικόν τούτον τομέα της υδατικής αναπτύξεως.

Δάση: Η Κυβέρνησις έδωσεν ιδιαιτέραν προσοχήν εις την ανάπτυξιν και αξιοποίησιν των δασών και διέθεσε προς τούτο ποσόν £115,500 έναντι μεγίστου ποσού διατεθέντος κατά το 1956 εκ £57,067 και μέσου όρου κατά την τελευταίαν δεκαετίαν εκ £47,728.

Η εργασία της αναδασώσεως, της κατασκευής αντιπυρικών λωρίδων και της επενδύσεως εις προστατευτικά έργα κατά των πυρκαϊών διεθνήχθη με πλέον έντονον ρυθμόν ή κατά τα προηγούμενα έτη. Επηνέχθησαν επίσης βελτιώσεις εις το οδικόν δίκτυον των δασών και το δασικόν σύστημα τηλεπικοινωνίας.

Βιομηχανία: Διά την ανάπτυξιν της βιομηχανίας η Κυβέρνησις, ως ήδη ελέχθη, απεφάσισε την ίδρυσιν Τραπέζης Αναπτύξεως με κύριον σκοπόν την χορήγησιν μεσοπροθέσμων και μακροπροθέσμων δανείων εις Κυπριακάς βιομηχανίας.

Κατέθεσεν επίσης νομοσχέδιον ρυθμίσεως και προστασίας εγχωρίου βιομηχανίας και εφήρμοσε δασμολογικά μέτρα και ποσοτικούς περιορισμούς διά την προστασίαν των εξής βιομηχανιών: οινοβιομηχανίας, ζυθοποιίας, καπνοβιομηχανίας, κλωστοϋφαντουργίας, κονσερβοποιίας, σαπωνοποιίας και βιομηχανίας απορρυπαντικών, υποδηματοποιίας, βυρσοδεψίας, βιομηχανιών ειδών επενδύσεως, καλτσοβιομηχανίας, επιπλοποιίας, βιομηχανίας καρφοβελονών, συρματουργίας, αλλαντοποιίας, βιομηχανίας σακχαρωτών, βιομηχανίας μωσαϊκών πλακιδίων και ξυλίνων πατωμάτων (παρκέ), πτηνοτροφίας, βιομηχανίας άλατος, βιομηχανίας πλαστικών ειδών και διαφόρων άλλων βιομηχανιών.

Η Κυβέρνησις εχορήγησεν ωσαύτως δάνεια εκ £300,000 εις οινοβιομηχάνους διά την ανέγερσιν νέων χώρων διά την αποθήκευσιν οίνων, με σκοπόν να υποβοηθηθούν διά να παραλαμβάνουν από τους παραγωγούς περισσοτέρας ποσότητας σταφυλών, περιοριζομένης ούτω της ποσότητος παραγωγής ζιβανίας και σταφίδος των οποίων η διάθεσις κατέστη δύσκολος.

Εμπόριον: Εντατικαί προσπάθειαι κατεβλήθησαν διά την αύξησιν των εξαγωγών μας και κυρίως των γεωργικών προϊόντων. Ως αποτέλεσμα των ως άνω προσπαθειών, αι εξαγωγαί των κυρίων γεωργικών μας προϊόντων, ήτοι πατατών, εσπεριδοειδών, οίνων, καρότων κλπ. ηυξήθησαν κατά το υπό ανασκόπησιν έτος κατά £365,000 εν συγκρίσει προς την προηγουμένην αντίστοιχον περίοδον. Ειδικώς εις το ζήτημα των πατατών επετεύχθη ικανοποιητική διευθέτησις δυνάμει της οποίας εξησφαλίσθη η εξαγωγή όλων των διαθεσίμων πατατών εαρινής εσοδείας εις την Αγγλικήν αγοράν, εξουδετερωθέντων των περιορισμών, οι οποίοι επεβλήθησαν τέλευταίως επί της ανέας πατάτας» υπό των Βρεττανικών Αρχών.

Διά την διοχέτευσιν γνωμών και εισηγήσεων του εμπορο-βιομηχανικού κόσμου λειτουργεί ικανοποιητικώς παρά τω Υπουργείω Εμπορίου και Βιομηχανίας Συμβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις την οποίαν εκπροσωπούνται όλα τα Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια της νήσου.

Τουρισμός: Διά την ανάπτυξιν του τουρισμού η Κυβέρνησις ενέκρινε μακροπρόθεσμον δάνειον εκ £200,000 προς τους ξενοδόχους διά την επέκτασιν και βελτίωσιν των ξενοδοχείων των, παραλλήλως δε ήρχισε την εκτέλεσιν τουριστικών έργων, ως οδών, περιπτέρων κλπ. Απεφάσισε την κατάργησιν των διατυπώσεων θεωρήσεως διά τας χώρας του Συμβουλίου της Ευρώπης και των τελών θεωρήσεως διά την Ηνωμένην Αραβικήν Δημοκρατίαν και το Ισραήλ και ηπλοποίησε τας διατυπώσεις εις τους λιμένας και αερολιμένας. Διά τον συντονισμόν των ενεργειών προς ανάπτυξιν του τουρισμού συνεστήθη ειδική Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρισμού, εις την οποίαν εκπροσωπούνται διάφοροι οργανισμοί της νήσου, των οποίων αι δραστηριότητες εμπίπτουν εις τον τουριστικόν τομέα.

Συγκοινωνιακά Έργα: Η Κυβέρνησις διέθεσε ποσόν £1,000,000 εις νέα έργα οδοποιίας, μη συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συντηρήσεως των υφισταμένων οδών, η εκτέλεσις δε τούτων προχωρεί ικανοποιητικώς. Γίνονται βελτιώσεις εις όλας τας υπεραστικάς οδούς και εις πολλάς τουριστικάς και χωριτικάς οδούς.

Εκ παραλλήλου ποσόν ανερχόμενον εις £612,064 διετέθη μέσω των επάρχων διά την βελτίωσιν και συντήρησιν χωριτικών οδών.

Το Υπουργείον Συγκοινωνιών ήρχισεν επίσης την βελτίωσιν του λιμενίσκου Κυρηνείας και διέθεσε κατά το τρέχον έτος ποσόν £50,000. Κατεσκευάσθη ωσαύτως νέος τροχόδρομος εις τον αερολιμένα Λευκωσίας έναντι δαπάνης £70,000.

Σχετικώς με τας αεροπορικάς συγκοινωνίας, υπεγράφη συμφωνία μεταξύ των Κυπριακών Αερογραμμών και της Βρεττανικής Εταιρείας Ευρωπαϊκών Αεροσυγκοινωνιών (BEA), διά της οποίας εξασφαλίζεται αρίστη αεροπορική επικοινωνία της Κύπρου μετά πολλών χωρών. Ως ανεξάρτητος χώρα τώρα η Κύπρος δύναται να ανταλλάσση δικαιώματα κινήσεως με άλλας χώρας. Προς τον σκοπόν τούτον εμονογραφήθη ήδη διμερής σύμβασις μετά της Ελλάδος, προσεχώς δε θα υπογραφούν τοιαύται συμβάσεις και με άλλας ενδιαφερομένας χώρας.

Ως προς τας τηλεπικοινωνίας εσημειώθη αρκετή πρόοδος. Συνεπληρώθη η τηλεφωνική σύνδεσις 91 χωρίων και η τοποθέτησις αυτομάτων εγκαταστάσεων εις 17 αγροτικά κέντρα, παραλλήλως δε βαίνει προς ικανοποιητικήν λύσιν το ζήτημα των εκκρεμουσών τηλεφωνικών συνδέσεων εις τας πόλεις.

Εγένοντο επίσης σημαντικαί βελτιώσεις εις τα υπόγεια καλώδια και το εναέριον δίκτυον ως και εγκατάστασις αυτομάτων μηχανημάτων διά τας υπεραστικάς κλήσεις, βελτιουμένου ούτω του συστήματος διεκπεραιώσεώς των.

Εγκατεστάθησαν ωσαύτως 14 ηλεκτροπαραγωγικαί μηχαναί διά την απρόσκοπτον λειτουργίαν των τηλεφώνων εν περιπτώσει διακοπής ηλεκτρικού ρεύματος.

Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών προ 5μήνου προέβη εις την εξαγοράν αντί ποσού £130,000 των εξοπλισμού, εγκαταστάσεων και δικαιωμάτων της Cable and Wireless διά την διεξαγωγήν των εξωτερικών τηλεπικοινωνιών της Κύπρου.

Εξηλεκτρισμός: Διά την επέκτασιν του ηλεκτρικού δικτύου και την παροχήν ηλεκτρικού ρεύματος εις περισσοτέρους κατοίκους της νήσου, σχετικαί εργασίαι ήρχισαν διά μίαν νέαν γεννήτριαν 14,000 κιλοβάτ, διά της προσθήκης της οποίας θα αυξηθή η δυναμικότης παραγωγής του σταθμού Δεκελείας εις 84,000 κιλοβάτ. Υπολογίζεται ότι η επέκτασις θα συμπληρωθή κατά τας αρχάς του 1963. Επιπροσθέτως το δίκτυον της Αρχής Ηλεκτρισμού επεξετάθη τόσον εις τας πόλεις όσον και εις τα χωρία διά της κατασκευής 36 περίπου μιλίων νέων γραμμών και 55 υποσταθμών υψηλής τάσεως.

Κατά την διάρκειαν του υπό εξέτασιν έτους ο αριθμός των κατοίκων εις ους παρείχετο ηλεκτρικόν ρεύμα ηυξήθη κατά 16,000 περίπου, ο ολικός αριθμός των οποίων ανήλθεν εις 240,000, ήτοι 43% περίπου του ολικού πληθυσμού, εκ των οποίων 166,000 εντός των πόλεων και 74,000 εις την ύπαιθρον. Εις 98% επομένως των κατοίκων των πόλεων και 18% της υπαίθρου παρέχεται σήμερον ηλεκτρικόν ρεύμα.

Ιατρικαί Υπηρεσίαι: Διά την βελτίωσιν της παροχής ιατρικών υπηρεσιών το Υπουργείον Υγείας ήρχισε την ανέγερσιν 11 νέων αγροτικών ιατρικών κέντρων, υπολογιζομένης της δαπάνης δι' έκαστον κέντρον εις £9,000 και ίδρυσε περισσοτέρους Παιδοκομικούς Σταθμούς εις την ύπαιθρον. Ήρχισεν επίσης την ανέγερσιν νέου συγχρονισμένου ασύλου φρενοπαθών εις Αθαλάσσαν και Ψυχιατρικής Μονάδος εν τω Νοσοκομείω Λευκωσίας αντί συνολικής δαπάνης £212,000. Ελήφθη ωσαύτως πρόνοια διά την ανέγερσιν δύο εξωτερικών ιατρείων εν Λευκωσία και ηνοίχθησαν δύο νέοι θάλαμοι εν τω Νοσοκομείω Λευκωσίας διά την χειρουργικήν του θώρακος και διά τους πάσχοντας εξ οφθαλμικών νόσων. Νέα κτίρια ανηγέρθησαν διά την στέγασιν ωρισμένων υπηρεσιών του Νοσοκομείου Λευκωσίας ως και νέον κτίριον διά το πλυντήριον του Νοσοκομείου. Δαπάνη εκ £10,000 ενεκρίθη διά την ανέγερσιν Φυσιοθεραπευτικής Μονάδος, προς τον σκοπόν δε τούτον εισέφερε και ο Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας ποσόν £4,000.

Φορολογικαί Μεταρρυθμίσεις: Διά την δικαιοτέραν κατανομήν του φορολογικού βάρους, διά την ενθάρρυνσιν των επενδύσεων ως και διά την προστασίαν της εγχωρίου παραγωγής, η Κυβέρνησις εισηγήθη προς την Βουλήν αριθμόν νομοσχεδίων.

Ούτως εψηφίσθησαν νόμοι προβλέποντες την μείωσιν των τελών κατά την μεταβίβασιν ακινήτου περιουσίας και την κατάργησιν των τελών κατοχής αιγών ως και νόμοι προβλέποντες την αύξησιν εισαγωγικών δασμών επί ειδών συναγωνιστικών των επιτοπίως παραγομένων ή την ελάττωσιν του φόρου επί πρώτων υλών χρησιμοποιουμένων επιτοπίως. Έγινε πρόνοια εις υποβληθέντα νομοσχέδια περί διαθέσεως του Φόρου Ακινήτου Περιουσίας εις έργα αναπτύξεως εις τα χωρία εκ των οποίων ούτος συλλέγεται και περί παροχής φορολογικών ευνοιών εις νεοϊδρυομένας ημεδαπάς και αλλοδαπάς επιχειρήσεις.

Διεθνείς Οργανισμοί: Η συμμετοχή επίσης της Κύπρου εις διαφόρους διεθνείς Οργανισμούς αποτελεί αξιόλογον παράγοντα τόσον διά την διεθνή προβολήν και υπόστασίν της, όσον και διά την τεχνικήν και οικονομικήν ανάπτυξίν της. Ευθύς ως η Κύπρος ανεκηρύχθη εις ανεξάρτητον Δημοκρατίαν κατέλαβε θέσιν μεταξύ των κρατών—μελών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και ανέλαβεν ούτω τας επί διεθνούς πεδίου υποχρεώσεις και ευθύνας της. Ακολούθως κατέστη μέλος πολλών διεθνών οργανισμών, μεταξύ των οποίων κυριώτεροι είναι: το Συμβούλιον της Ευρώπης, ο Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO), το Διεθνές Νομισματικόν Ταμείον, ο Διεθνής Οργανισμός Υγείας, ο Διεθνής Οργανισμός Παιδικής Αναπτύξεως (UNICEF), ο Διεθνής Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), το Διεθνές Γραφείον Εργασίας, η Διεθνής Οργάνωσις Πολιτικής Αεροπορίας, η Παγκόσμιος Ταχυδρομική Ένωσις και η Παγκόσμιος Ένωσις Τηλεπικοινωνιών.

Ταύτα, κύριοι βουλευταί, αναφορικώς προς τα πεπραγμένα της Κυβερνήσεως. Γνωρίζω ότι ο λαός αναμένει πολλά από την Κυβέρνησίν του. Δεν δύναμαι να δώσω απραγματοποιήτους υποσχέσεις. Εκείνο το οποίον δύναμαι να είπω εκ μέρους της Κυβερνήσεως είναι ότι θα εργασθώμεν σκληρώς, με τας αγνοτέρας των προθέσεων, έχοντες ως κίνητρον και γνώμονα το συμφέρον του λαού.

Τα μέτρα, άτινα εξετέθησαν, καθορίζουν εν αδραίς γραμμαίς το πρόγραμμα οικονομικής αναπτύξεως της νήσου κατά την προσεχή πενταετίαν. Τα μέτρα όμως ταύτα καθορίζουν τα βασικά πλαίσια της οικονομικής αναπτύξεως και δεν αποτελούν, αυστηρώς ομιλούντες, πλήρες οικονομικόν σχέδιον ούτε και περιγράφουν εν λεπτομερεία τον τρόπον εφαρμογής του σχεδίου. Η περαιτέρω εργασία επ' αυτού θα διεξαχθή υπό της Επιτροπής Οικονομικού Προγραμματισμού, η προπαρασκευαστική εργασία της οποίας απετέλεσε την βάσιν του αδρού προγράμματος, το οποίον εξέθεσα.

Εντατική εργασία διεξάγεται τώρα επί της καταστρώσεως του προγράμματος επενδύσεων του 1962 εντός των πλαισίων, τα οποία περιέγραψα. Το επόμενον βήμα θα είναι ο υπό της Επιτροπής Προγραμματισμού καταρτισμός λεπτομερούς καταστάσεως των οικονομικών στόχων και αντικειμενικών σκοπών του πενταετούς σχεδίου.

Θα καταβληθή η μεγίστη δυνατή προσοχή διά τον καθορισμόν των προτεραιοτήτων δαπάνης διά σκοπούς αναπτύξεως, ώστε να δυνηθώμεν να επιτύχωμεν ισόρροπον ανάπτυξιν του εθνικού μας εισοδήματος και να φθάσωμεν εις τους αντικειμενικούς μας σκοπούς όσον το δυνατόν ταχύτερον.

Θα ήθελον τώρα να ασχοληθώ με το ζήτημα της χρηματοδοτήσεως του εκτεθέντος προγράμματος αναπτύξεως.

Εις το εσωτερικόν θα καταβληθή προσπάθεια περισυλλογής των τακτικών δαπανών του προϋπολογισμού προς απελευθέρωσιν όσον το δυνατόν μεγαλυτέρων ποσών δι' έργα αναπτύξεως. Η Κυβέρνησις θα προβή επίσης εν ευθέτω χρόνω εις την έκδοσιν κρατικού παραγωγικού δανείου εις τρόπον ώστε να δοθή, εις όσους των ιδιωτών θα ήθελον, η ευκαιρία συμμετοχής εις την χρηματοδότησιν του προγράμματος αναπτύξεως.

Εις την όλην προσπάθειαν αναπτύξεως θα είναι προσημοσμένη και η φορολογική μας πολιτική. Αύτη θα έχη αφ' ενός μεν σκοπόν την δικαιοτέραν κατανομήν του εισοδήματος και αφ' ετέρου την ενίσχυσιν και ενθάρρυνσιν της ιδιωτικής πρωτοβουλίας προς ανάπτυξιν ως και την προσέλκυσιν κεφαλαίων.

Όσον αφορά την έξωθεν χρηματοδότησιν του προγράμματος οικονομικής αναπτύξεως, η Κυβέρνησις πιστεύει ότι υφίστανται καλαί προοπτικαί προς εξασφάλισιν διεθνούς χρηματοδοτήσεως του προγράμματός μας.

Αι διαπραγματεύσεις διά την συμμετοχήν μας εις την Διεθνή Τράπεζαν, τον Διεθνή Οργανισμόν Αναπτύξεως και τον Διεθνή Οργανισμόν Χρηματοδοτήσεως, ευρίσκονται εις το τελικόν των στάδιον και λίαν συντόμως θα καταστώμεν πλήρες μέλος των Οργανισμών τούτων, οπότε θα καταστή δυνατή η εκ μέρους τούτων χρηματοδότησις του προγράμματός μας.

Ιδιαιτέραν σημασίαν δι' ημάς έχει ο Διεθνής Οργανισμός Αναπτύξεως, όστις αποτελεί παραφυάδα της Διεθνούς Τραπέζης και δανείζει με πολύ μακράν περίοδον αποπληρωμής, δυναμένην να εκταθή μέχρι πεντήκοντα ετών. Υπάρχει δυνατότης παροχής δανείων ατόκως διά τα πρώτα δέκα έτη της περιόδου αποπληρωμής και με πολύ χαμηλόν επιτόκιον διά την υπόλοιπον περίοδον.

Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας ευρίσκεται εις στενήν επαφήν μετά των Οργανισμών τούτων και είναι εις την ευχάριστον θέσιν να αναγγείλη ότι τόσον η Διεθνής Τράπεζα όσον και οι λοιποί Οργανισμοί εξεδήλωσαν ζωηρόν ενδιαφέρον προς χρηματοδότησιν έργων αναπτύξεως εν Κύπρω, είτε διά της δημιουργίας κοινοπραξίας κρατών (Consortium) υπό την ηγεσίαν της Διεθνούς Τραπέζης, κατά το πρότυπον παρομοίων κοινοπραξιών, ως εις την περίπτωσιν των Ινδιών και του Πακιστάν, ή άλλως. Αριθμός Κυβερνήσεων, συμπεριλαμβανομένων της Κυβερνήσεως των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κυβερνήσεως της Ομοσπόνδου Γερμανικής Δημοκρατίας, εξεδήλωσαν την διάθεσιν συμμετοχής εις τυχόν συσταθησόμενον Οργανισμόν Κοινοπραξίας (Consortium) υπό την Διεθνή Τράπεζαν.

ΠΙΝΑΞ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ
ΑΠΟ 16/8/1960—31/12/1960

Γεωργία		40,805
Δάση		17,413
Ανάπτυξις Υδάτων		150,331
Λιμένες		2,484
Οδοί		208,864
Αρχαιότητες		10,291
Αερολιμένες		16,703
Ιατρικαί Υπηρεσίαι		22,398
Μικρά κοινωφελή έργα εις την ύπαιθρον		82,704
Γεωλογική επισκόπησις		—
	Ολικόν	551,993
Δάνεια Ταμείου Δημοσίων Δανείων		22,828
Οικήσεως		1,146
	Ολικόν	575,967

Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας απηύθυνε πρόσκλησιν προς την Διεθνή Τράπεζαν όπως αποστείλη εις Κύπρον ειδικήν αποστολήν δι' εξακρίβωσιν των δυνατοτήτων χρηματοδοτήσεως εκ μέρους των διεθνών τούτων οργανισμών, ελπίζεται δε ότι μέχρι του προσεχούς Οκτωβρίου θα αφιχθή η σχετική αποστολή.

Είμαι εις την ιδιαιτέρως ευχάριστον θέσιν να αναγγείλω ότι η Κυβέρνησις της Ομοσπόνδου Γερμανικής Δημοκρατίας διεβίβασεν εις ημάς επισήμως την πρόθεσίν της όπως παράσχη κατ' αρχήν χρηματοδότησιν έργων αναπτύξεως μέχρι ποσού 32 εκατομμυρίων μάρκων, υπό λίαν ευνοϊκούς όρους, ως επίσης και 15 υποτροφίας διά τεχνικήν εκπαίδευσιν.

Σημαντικήν προσφοράν εις την ανάπτυξιν της Κυπριακής οικονομίας αποτελεί, ως ήδη ανέφερα, και η εκ σιτηρών Αμερικανική βοήθεια, ήτις θεωρείται βέβαιον ότι θα συνεχισθή και κατά το προσεχές έτος.

Εις τον τομέα της παροχής τεχνικής βοηθείας επίσης επετελέσθη σημαντική πρόοδος. Υπεγράφησαν σχετικαί συμφωνίαι μετά των Ηνωμένων Εθνών ως και της Κυβερνήσεως των Ηνωμένων Πολιτειών. Η υπό των Ηνωμένων Εθνών παρεχομένη τεχνική βοήθεια απέβη ιδιαιτέρως πολύτιμος διά την Κύπρον. Ειδική αποστολή των Ηνωμένων Εθνών υπό την αιγίδα του κ. Θορπ συνέταξεν εμπεριστατωμένην επισκόπησιν της Κυπριακής Οικονομίας και υπέβαλεν εισηγήσεις περί της μελλοντικής οικονομικής αναπτύξεως της νήσου, αίτινες αποτελούν υγιείς βάσεις προγράμματος οικονομικής αναπτύξεως.

Παρεσχέθη ωσαύτως υπό του Οργανισμού Τεχνικής Βοηθείας των Ηνωμένων Εθνών και των Ειδικών Οργανισμών αυτού τεχνική βοήθεια εις τον προγραμματισμόν και παρεχωρήθησαν ειδικοί εις τους κλάδους της γεωργίας, της αλιείας, της εργασίας, της πολεοδομίας, της αναπτύξεως υδάτων και της υγείας. Εχορηγήθησαν επίσης υποτροφίαι εις Κυπρίους προς ειδίκευσιν εις το εξωτερικόν. Ελπίζεται ότι η υπό του ΟΗΕ παρεχομένη τεχνική βοήθεια θα αυξηθή εις το μέλλον, διεξάγονται δε προς τούτο σχετικαί διαπραγματεύσεις.

Τεχνική βοήθεια παρεσχέθη επίσης υπό της ΟΥΝΕΣΚΟ και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Δεν θα επεθύμουν να απασχολήσω περισσότερον την Βουλήν επί της πολιτικής της Κυβερνήσεως. Προσεπάθησα όπως εντός των περιωρισμένων ορίων μιας ομιλίας δώσω μίαν σαφή εικόνα του έργου και των σχεδίων της Κυβερνήσεως. Η Κυβέρνησις έχει πλήρη συναίσθησιν της ευθύνης της έναντι του λαού και αντιλαμβάνεται το δύσκολον του έργου της. Ευρισκόμεθα μόλις εις τα πρώτα βήματα του ελευθέρου μας βίου και εις πλείστους τομείς θα πρέπει να χαράξωμεν μίαν καθ' ολοκληρίαν νέαν γραμμήν. Διά να επιτύχωμεν χρειάζεται η συνεργασία πάντων, και ιδιαιτέρως η συνεργασία των δύο κοινοτήτων, των οποίων τα συμφέροντα είναι συνυφασμένα και αλληλένδετα.

Δεν θα παραλείψω να τονίσω ότι η επιτυχία του κυβερνητικού έργου θα εξαρτηθή εις μέγιστον βαθμόν από την καλήν και απρόσκοπτον λειτουργίαν του κυβερνητικού μηχανισμού, τον οποίον απαρτίζουν οι δημόσιοι υπάλληλοι. Ούτοι αποτελούν την σπονδυλικήν στήλην της νεαράς Δημοκρατίας μας και επί της τιμιότητος, του ζήλου και της δραστηριότητός των στηρίζεται η ομαλή λειτουργία του κράτους. Η πρόθυμος εκτέλεσις του καθήκοντός των άνευ πάθους, ευνοίας, ή φόβου, τα οποία ενδεχομένως θα υπηγόρευεν εις αυτούς η δεδομένη πολιτική, θρησκευτική ή φυλετική των τοποθέτησις, αποτελεί την απαραίτητον προϋπόθεσιν διά την ανάπτυξιν και πρόοδον της νήσου μας. Είμαι ευτυχής, διότι διαθέτομεν αρίστους υπαλλήλους και αι δημόσιαι υπηρεσίαι εργάζονται ικανοποιητικώς, παρά τας δυσκολίας τας οποίας κατ' ανάγκην δημιουργεί η προσαρμογή των υπηρεσιών προς τας νέας συνθήκας. Η Κυβέρνησις εις την εκτέλεσιν του προγράμματος και του όλου έργου της θα στηριχθή μετ' εμπιστοσύνης επί των δημοσίων υπαλλήλων, έναντι των οποίων και η ιδία θα δείξη στοργήν και κατανόησιν δι' οιαδήποτε δίκαια και λογικά αιτήματα.

Η βοήθεια και η κατανόησις των εντίμων μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων θα αποτελέσουν προφανώς θεμελιώδη παράγοντα διά την πραγμάτωσιν των σχεδίων αναπτύξεως της Κυβερνήσεως. Δράττομαι της ευκαιρίας να ευχαριστήσω όλους διά την τοιαύτην βοήθειάν σας και να ευχηθώ εις το Σώμα ευόδωσιν των προσπαθειών του διά την προαγωγήν των συμφερόντων του λαού, τον οποίον τούτο εκπροσωπεί. Ο Θεός έστω βοηθός.

Κατάστασις Δαπανών Αναπτύξεως

	1951 £	1952 £	1953 £	1954 £	1955 £	1956 £	1957 £	1958 £	1959 £	1960 £	1961 £	Μέσος Όρος 1951—1960 £
Γεωργία και Κτηνοτροφία	31,387	64,591	81,566	57,775	142,341	178,193	247,841	130,110	85,171	69,315	185,444	108,829
Δάση	94,590	87,807	59,532	6,402	19,111	57,067	54,500	23,739	37,770	36,766	115,500	47,728
Ανάπτυξις Υδάτων	136,147	165,399	—	25,020	—	700,630	752,512	721,313	383,582	350,644	1,522,678	323,525
	262,124	317,797	141,098	89,197	161,452	935,890	1,054,853	875,161	506,523	456,725	1,823,622	480,082
Λιμένες	15,918	78,671	179,710	214,351	72,069	171,557	187,078	114,135	51,678	20,012	112,269	110,518
Οδοί	65,828	39,399	20,317	61,365	85,000	366,580	560,855	333,941	295,936	296,707	1,000,000	212,593
Αρχαιότητες	1,776	2,205	10,750	8,180	2,114	11,414	11,530	24,246	30,241	26,923	25,884	13,538
Αερολιμένες	109,407	100,255	1,085	63,536	236,264	51,219	56,767	24,346	143,155	17,288	110,000	80,332
Άλλα Δημόσια Έργα	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43,150	—
Ιατρικαί Υπηρεσίαι	44,614	111,108	100,283	144,728	168,651	135,713	37,776	62,688	23,237	49,862	338,900	87,866
Μικρά Κοινωφελή Έργα εις την Ύπαιθρον	84,168	131,065	82,584	24,229	25,808	430,042	385,175	240,586	235,979	98,061	139,500	173,769
Γεωλογική Επισκόπησις	4,651	4,457	7,364	6,462	9,135	13,899	19,970	23,740	25,080	—	—	11,505
Άλλα (Οικήσεις)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,600	—
	588,486	784,957	543,101	611,983	760,843	2,122,314	2,314,004	1,698,843	1,311,829	965,578	3,598,925	1,170,203
Δάνεια Ταμείου Δημοσίων Δανείων	350,000	540,000	1,025,000	300,000	400,000	223,670	120,000	105,000	35,750	57,470	**859,671	315,689
Δάνεια Οικήσεως	600	—	—	—	—	60,125	63,630	59,076	11,410	3,000	—	19,784
Άλλα Δάνεια	3,000	3,000	62,200	55,000	95,000	381,500	11,420	24,000	246,000	—	200,000	88,112
Ταμείον Αμερικανικής Βοηθείας	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	728,784	—
Ολικόν	942,086	1,327,957	1,630,391	966,988	1,255,843	2,787,609	2,509,054	1,886,919	1,604,989	1,026,048	5,387,380	1,593,788

*Αι δαπάναι αύται δεν περιλαμβάνουν δαπάνας αναπτύξεως παρεχομένας εις τον τακτικόν προϋπολογισμόν.

**Δεν περιλαμβάνει ποσόν £374,717 διατεθέν δι' Ανάπτυξιν Υδάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλείται ο διερμηνεύς της Βουλής να αναγνώση εις την Τουρκικήν γλώσσαν το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

(Ο Τούρκος διερμηνεύς αναγινώσκει το μήνυμα εις την Τουρκικήν γλώσσαν).

Το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τη Βουλήν των Αντιπροσώπων έληξε.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Θέμα: Ερωτήσεις — Απαντήσεις.

(Αποχωρεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας).

Παρακαλούνται τα μέλη του κοινού να καθίσουν μέχρις ότου αποχωρήση ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας.

Παρακαλούνται οι κύριοι κοσμήτορες να συνοδεύσουν τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας.

Αποχωρεί ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας.

(Ώρα λήξεως 11.05 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 25ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 20, Τούρκοι 4, Σύνολον 24.

Απόντες:

'Ελληνες 14, Τούρκοι 11, Σύνολον 25.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η ανάγνωσις ερωτήσεων και απαντήσεων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

Ο χρόνος συμφώνως προς το ωρολόγιον της Βουλής είναι 5.15 μ.μ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 6ην Ιουνίου 1961.

«Κτηνοτρόφοι από πολλά χωριά έχουν επανειλημμένα υποβάλει στη Κυβέρνηση το αίτημα της ελεύθερης βόσκησης των ζώων τους στα χαμηλά δάση.

'Οπως είναι γνωστό, εκατοντάδες χιλιάδες σκάλες βοσκότοποι είναι αποκλεισμένες περιοχές από πολλά χρόνια τώρα για την κτηνοτροφία.

Η Κυβέρνηση μέσω διαφόρων τμηματαρχών έχει δηλώσει ότι μελετάται αυτό το πρόβλημα.

Λόγω της σοβαρότητος του ζητήματος και του γεγονότος ότι κτηνοτρόφοι παρουσιάζονται συχνά στα δικαστήρια για επεμβάσεις σε αποκλεισμένες περιοχές μπορεί να μας πληροφορήσει η Κυβέρνηση και συγκεκριμένα το Υπουργείο Γεωργίας σε πιο στάδιο βρίσκεται η μελέτη αυτού του προβλήματος»;

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 13ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Αναμένεται ότι αι έρευναι της υπό του Υπουργικού Συμβουλίου συσταθείσης Επιτροπής, ήτις μελετά το ζήτημα τούτο, θα συμπληρωθούν συντόμως».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη, και ληφθείσα την 23ην Μα·ί·ου, 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον:

(1) Εμελετήθη μέχρι σήμερον η ανάγκη θεσπίσεως νέου νόμου περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως όστις να ευθυγραμμισθή με τας σχετικάς διατάξεις του Συντάγματος;

(2) Εάν διεπιστώθη η ανάγκη θεσπίσεως νέου νόμου διέποντος τας απαλλατριώσεις, διατί καθυστερεί η προετοιμασία και η εισαγωγή εις την Βουλήν σχετικού Νομοσχεδίου, γνωστού όντος ότι πάσα προσπάθεια της Κυβερνήσεως να απαλλοτριώση οιανδήποτε ιδιωτικήν περιουσίαν προς επίλυσιν σπουδαίων κοινοτικών ζητημάτων, ως της υδρεύσεως των χωρίων και των πόλεων, θα προσκρούση εις την αντισυνταγματικότητα της νυν ισχυούσης νομοθεσίας»;

Απάντησις της Υπουργού Δικαιοσύνης, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη.

«Η περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ιδιωτικής περιουσίας νομοθεσία ήτις χρήζει επισταμένης μελέτης λόγω της περιπλόκου φύσεως αυτής, έχει ήδη τύχει ενδελεχούς μελέτης, η σύνταξις δε του σχετικού Νομοσχεδίου ευρίσκεται υπό συμπλήρωσιν και το Νομοσχέδιο θα εισαχθή συντόμως».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη, και ληφθείσα την 23ην Μα·ί·ου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον:

(1) Εάν προτίθεται να εισάξη Νομοσχέδιον Τροποποιητικόν του περί Δικηγόρων Νόμου, ούτως ώστε οι εξ Ελληνικών Πανεπιστημίων αποφοιτήσαντες Κύπριοι νομικοί να δικαιούνται να εγγραφώσιν ως Δικηγόροι εν Κύπρω.

(2) Εάν, ως αντιλαμβάνομαι, υπάρχη τοιαύτη πρόθεσις, διατί καθυστερεί η εισαγωγή τοιούτου Νομοσχεδίου»;

Απάντησις της Υπουργού Δικαιοσύνης, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη.

«Το τροποποιούν τον περί Δικηγόρων Νόμον Νομοσχέδιον παρεσκευάσθη ήδη, εξετάζεται δε τώρα λεπτομερώς και θα εισαχθή εντός των επομένων ημερών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προς πληροφορίαν της Βουλής το εν λόγω Νομοσχέδιον κατετέθη ενώπιον της Βουλής και θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν επί Νομικών Ζητημάτων προς εξέτασιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 30ήν Μαρτίου 1961.

«Τα χωριά Σωτήρα, Αγία Νάπα, Φρέναρος, Λιοπέτρι, Δερύνεια, Αυγόρου, 'Αχνα, Ξυλοφάγου είναι από τα πιο παραγωγικά χωριά της Κύπρου. Η βασική οικονομία αυτών των χωριών στηρίζεται στη καλλιέργεια φθαρτών.

'Ομως τα τελευταία χρόνια, λόγω της έλλειψης νερών, η οικονομία αυτών των κοινοτήτων κινδυνεύει, και οι γεωργοί υποχρεώθησαν να ξοδεύσουν χιλιάδες λίρες για νέες μηχανικές εγκαταστάσεις. Ο κίνδυνος είναι πολύ σοβαρός. Οι κάτοικοι αυτών των χωριών εισηγήθησαν πολλές φορές την άμεση κατασκευή αρδευτικών έργων σε διάφορες περιοχές. Επειδή το αρδευτικό πρόβλημα σ' αυτά τα χωριά είναι τόσο οξύ και άμεσο μπορεί να μας πληροφορήση το αρμόδιο Υπουργείο και το τμήμα 'Αρδευσης αν έχουν γίνη μελέτες και σχέδια για αυτή την περιοχή και πότε θα μπουν σε εφαρμογή»;

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 30ήν Μαρτίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Σχεδιάζεται η κατασκευή χωματίνου υδατοφράκτου διά τον εμπλουτισμόν της υδροφόρου λεκάνης του χωρίου Σωτήρα. Αι εκ των χωρίων Λιοπετρίου, Αυγόρου και Δερύνειας ληφθείσαι αιτήσεις δι' αρδευτικά έργα ευρίσκονται υπό εξέτασιν. Αν και ουδεμία παράκλησις δι' αρδευτικά έργα έχει μέχρι σήμερον ληφθή από τα χωρία Αγία Νάπα, Φρέναρος, 'Αχνα και Ξυλοτύμπου, εν τούτοις, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων διεξάγει σχετικάς ερεύνας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 4ην Φεβρουαρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 4ην Φεβρουαρίου 1961.

«Η κοινότητα Κάτω Δερύνιας με 600 άτομα, αντιμετωπίζει από καιρό οξύ πρόβλημα ύδρευσης.

Έγιναν επανειλημμένα διαβήματα για να δοθή νερό στην κοινότητα, είτε από το σχέδιο ύδρευσης της πόλης Βαρωσιού, είτε από μια πηγή που χρησιμοποιούσε ο στρατός στην περιοχή «Γκόλτεν Σαντ».

Όμως μέχρι σήμερα δεν υιοθετήθηκαν αυτές οι εισηγήσεις των κατοίκων.

Ζητούμε να μας πληροφορήση το Υπουργείο Εσωτερικών αν έχη μελετήσει αυτό το ζήτημα και ποια σχέδια υπάρχουν για την ύδρευση της Κάτω Δερύνειας»;

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 4ην Φεβρουαρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Η κοινότης Κάτω Δερύνειας υδρεύετο μέχρι του 1959 εκ της Πάνω Δερύνειας. Λόγω της ελαττώσεως της ποσότητος του ύδατος κατά τους θερινούς μήνες η Κάτω Δερύνεια, κατόπιν σχετικών διευθετήσεων, εφωδιάζετο δια ποσίμου ύδατος εκ των διατρήσεων της περιοχής «Χρυσή Ακτή» μέχρι του Οκτωβρίου του 1960. Από του Οκτωβρίου του 1960, μέχρι προ τινος, πόσιμον ύδωρ μετεφέρετο εις το χωρίον διά βυτιοφόρων αυτοκινήτων, τώρα δε τούτο εφοδιάζεται με ύδωρ πάλιν εκ των διατρήσεων της περιοχής «Χρυσή Ακτή». Το Υπουργείον Εσωτερικών ετοιμάζει, από κοινού μετά του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, σχέδιον αποσκοπούν εις την μόνιμον ύδρευσιν της κοινότητος Κάτω Δερύνειας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 3ην Μαρτίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 3ην Μαρτίου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι το Αρδευτικόν Τμήμα του Υδατοφράκτου Τριμίκλινης κατένημε το νερόν τούτου κατά τρόπον άδικον, παράλογον και επιζήμιον διά τους κατοίκους Τριμίκλινης καθότι ιδιοκτήται 5 σκαλών αμπελιών πληρώνουν ετήσιον χρεωλύσιον χωρίς να αρδεύουν τα ως άνω αμπέλια των, ενώ οι ιδιοκτήται 80 σκαλών γης δεν αρδεύουν ταύτην.

Και δεδομένου ότι το νερόν δεν είναι κατανεμημένον εις τους δικαιούχους κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να δύνανται να χρησιμοποιήσουν τούτο καθ' ωρισμένας ημέρας και ώρας, αλλ' οιοσδήποτε διαθέτων σωματικήν δύναμιν διοχετεύει τούτο εις το ιδικόν του κτήμα. Και δεδομένου ότι υπάρχουν 27 κάτοικοι του χωρίου Τριμίκλινης οι οποίοι καθυστερούν ποσόν £450, και αδυνατούν να πληρώσουν τούτο, καθ' ότι το καθορισθέν ποσόν των £3 δι' εκάστην σκάλαν ετησίως, είναι ανώτερον της οικονομικής δυναμικότητός των, διότι μερικοί πληρώνουν ως ετήσιον χρεωλύσιον £100.

Διά ταύτα θα επεθύμουν να παρακαλέσω τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ελήφθη ή πρόκειται να ληφθή απόφασις επί των ακολούθων:

(α) Όπως κατανεμηθή το νερόν εις τους δικαιούχους καθ' ωρισμένας ημέρας και ώρας.

(β) Όπως διαγραφούν τα αμπέλια εκ του καταλόγου των αρδευομένων κτημάτων και προστεθούν τα περιβόλια και χωράφια.

(γ) Όπως παραχωρηθή μακροπρόθεσμος πληρωμή του χρεωλυσίου εις τρόπον ώστε να ελαττωθή το ετήσιον χρεωλύσιον εις το επίπεδον της οικονομικής δυναμικότητος των μετόχων.

(δ) Όπως αι καθυστερημέναι ετήσιοι δόσεις χρεωλυσίου ανακατανεμηθούν εις μακροπροθέσμους πληρωμάς, διά να δυνηθούν οι καθυστερούντες το ποσόν των £450 να πληρώσουν τούτο».

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 3ην Μαρτίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«(α) Η διανομή του νερού εις τους δικαιούχους γίνεται συμφώνως του Κανονισμού 15 των Κανονισμών του Αρδευτικού Τμήματος Τριμίκλινης.

(β) Εις τον κατάλογον γαιοκτημόνων έχουν συμπεριληφθή 400 περίπου σκάλαι αμπελιών. Αι πλείσται τούτων έχουν μετατραπή εις κήπους. Αι υπόλοιποι θα μετατραπούν εις κήπους, οι οποίοι, συν τω χρόνω θα είναι πλέον προσοδοφόροι. Η διαγραφή τούτων εκ του καταλόγου δεν είναι δυνατή, καθότι ούτοι δύνανται να ωφεληθούν εκ των έργων του Τμήματος. Ουδείς κήπος ή άλλο τεμάχιον γης, το οποίον δύναται να ωφεληθή εκ των έργων, έχει παραλειφθή εκ του καταλόγου.

(γ) Το συναφθέν δάνειον διά τα έργα είναι £14,677, πληρωτέον εις είκοσι ετησίας δόσεις. Η χρονική αύτη περίοδος είναι η μεγαλυτέρα δυνατή.

(δ) Εξ ολικού αριθμού 164 γαιοκτημόνων οι έχοντες καθυστερήσεις είναι 13 διά το έτος 1957, 12 διά το έτος 1958 και 36 διά το έτος 1959».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 17ην Μαρτίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 17ην Μαρτίου 1961.

«Γη εκτάσεως περίπου 700 στρεμμάτων ανήκουσα εις την κοινότητα Κουρού Μοναστήρ ευρίσκεται εντός των συνόρων του χωρίου Αγκαστίνας.

Η περίληψις αγρών ανηκόντων εις έν χωρίον εντός των συνόρων άλλου χωρίου οδηγεί εις παρεξηγήσεις όσον αφορά την κατανομήν φόρων, ως οι περί αγροφυλακής και υδρεύσεως, εις ωρισμένας δε περιπτώσεις και εις επεισόδια.

Ως εκ τούτου, φρονώ ότι εξαιρέσει μικρών αγρών, η περίληψις περιουσίας ανηκούσης εις τους κατοίκους ενός χωρίου εντός των ορίων του ιδίου χωρίου θα ήτο από της απόψεως αποφυγής παρεξηγήσεων και ενδεχομένων επεισοδίων ορθή πράξις.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν, όπως διαφωτίση την Βουλήν σχετικώς με τας απόψεις της Κυβερνήσεως επί του προκειμένου.»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 17ην Μαρτίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Οι κάτοικοι του χωρίου Κουρού Μοναστήρ κατέχουν γην εκ 350 σκαλών εντός της περιοχής Αγκαστίνας διεσκορπισμένην εις όλα τα σημεία της περιοχής. Η ως άνω έκτασις γης δεν δύναται να συμπεριληφθή εντός της περιοχής Κουρού Μοναστήρ καθότι τοιαύτη ενέργεια θα συνεπήγετο την μεταφοράν εις άλλην περιοχήν μεγάλης εκτάσεως γης των κατοίκων Αγκαστίνας.

Υπό της Χωριτικής Αρχής Κουρού Μοναστήρ έχει επιβληθή διά το έτος 1961 φόρος αγροφυλακής εκ £12,750 μιλς επί των κατοίκων Αγκαστίνας επί συνολικής φορολογίας εκ £67,340 μιλς».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 11ην Μαρτίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 24ην Μαρτίου 1961.

«Δεδομένου ότι το υδρευτικόν και το αρδευτικόν πρόβλημα της επαρχίας Λεμεσού αποτελεί έν εκ των ζωτικοτέρων προβλημάτων της αγροτικής τάξεως της επαρχίας μας. Και δεδομένου ότι 47 χωρία της επαρχίας Λεμεσού έχουν άμεσον ανάγκην υδατοπρομηθείας διά σκοπούς υδρεύσεως. Και δεδομένου ότι διά τα ακόλουθα 14 χωρία είναι έτοιμα τα σχέδια υδατοπρομηθείας, ήτοι διά τα χωρία Πελένδρι, Κάτω Αμίαντον, Άγιον Αμβρόσιον, Λεμύθου, Συλίκου, Άγιον Μάμαν, Διερώναν, Ύψωνα, Πάνω και Κάτω Πολεμίδια, Γεράσαν, Ερήμην, Άγιον Παύλον, Γερμασόγειαν, και Κολόσσιν και διά τα υπόλοιπα 33 χωρία, ήτοι Λουβαράν,

'Αγιον Θωμάν, 'Αγιον Αθανάσιον, Ερήμην, Κουκάν, Μαθηκολώνην, Παλαιόμυλον, Πάχναν, Λόφου, Φοινίν, Γεροβάσαν, Λιμνάτιν, Λάνιαν, Παρεκκλησιάν, Σούνιν—Ζανατζιάν, Τριμίκλινην, Βάσαν (Κοιλανίου), Κάτω Μύλον, Χανδριάν, Ποταμίτισσαν, Αγρίδια, 'Ομοδος, 'Αρσος, Κάτω Πλάτρες, Ποταμιούν, Δοράν, Τρεις Ελιές, Πραστειόν (Αυδήμου), Μουτταγιάκαν, Αρμενοχώριν, Ακρούνταν, και 'Αγιον Γεώργιον, δεν συνεπληρώθησαν εισέτι τα σχέδια. Και δεδομένου ότι υπό 26 χωρίων της επαρχίας Λεμεσού υπεβλήθησαν αιτήσεις προς την Κυβέρνησιν δι' εκτέλεσιν αρδευτικών έργων και διά τα 16 εκ τούτων είναι έτοιμα τα σχέδια ήτοι διά τα χωρία Πλατανίσκια, 'Αγιον Παύλον, Τριμίκλινην, Πέρα—Πεδί, 'Ανθρακον, 'Αγιον Θεόδωρον, 'Ομοδος, Κάτω Αμίαντον, Παλαιόμυλον, 'Αγιον Γεώργιον, Φοινί, Καλόν Χωρίον, Αγρίδια, Αυδήμου, Καντού, Πολεμίδια, διά δε τα υπόλοιπα 9 χωρία ήτοι Λουβαράν, Πελένδρι, Πύργον, Γεράσαν, 'Αγιον Δημήτριον, 'Αρσος, Διερώναν, Καπηλειόν, και Γερμασόγειαν δεν κατηρτίσθησαν ακόμη τα σχέδια. Και δεδομένου ότι συμφώνως γνωμοδοτήσεως ειδικών κληθέντων υπό της Κυβερνήσεως δύνανται να κατασκευασθώσιν, εις την επαρχίαν Λεμεσού 4 υδατοφράκται ήτοι 1) εις τον Κόλπον Επισκοπής, 2) εις τον ποταμόν Κούρρην—Γαρίλλην, 3) εις την περιοχήν Γερμασόγειας και 4) εις την περιοχήν Μονής, εκ των οποίων υδατοφρακτών θα ωφελούνται 42 χωρία της επαρχίας μας. Και δεδομένου ότι αι δαπάναι διά την εκτέλεσιν των ήδη ετοίμων σχεδίων διά την ύδρευσιν και άρδευσιν των ως άνω χωρίων ανέρχεται συνολικώς εις το ποσόν των £174.365 περίπου. Θα επεθύμουν να παρακαλέσω τον αρμόδιον Υπουργόν διά να πληροφορήση την Βουλήν τα ακόλουθα:

1) Ελήφθη ή μη απόφασις όπως διατεθή το ποσόν των £174.365 περίπου διά την άμεσον εκτέλεσιν των ήδη ετοίμων σχεδίων υδρεύσεως και αρδεύσεως των ως άνω χωρίων της επαρχίας Λεμεσού;

2) Εδόθησαν ή μη οδηγίαι εις τους υπευθύνους διά να ετοιμάσωσι τα σχέδια και να προβώσιν εις την εκτέλεσιν όλων των απαιτουμένων διατυπώσεων, εις τρόπον ώστε να καταστή δυνατή εις προσεχές μέλλον η εκτέλεσις των μη συμπληρωθέντων ήδη σχεδίων υδρεύσεως και αρδεύσεως των ως άνω χωρίων;

3) Ελήφθη ή μη απόφασις διά την κατασκευήν των ως άνω υδατοφρακτών εις την επαρχίαν Λεμεσού, ευθύς ως ήθελον εξευρεθή αι αναγκαίαι δαπάναι διά την κατασκευήν των»;

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 24ην Μαρτίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Δυνάμει του υπ' αρ. 19 του 1961 θεσπισθέντος νόμου, ποσόν εκ £149,000 θα διατεθή δι' υδρευτικά έργα εις τα εν τω Παραρτήματι Ι του Νόμου αναφερόμενα χωρία της επαρχίας Λεμεσού. Έτερον ποσόν εκ £45,270 έχει εγκριθή διά την εκτέλεσιν αρδευτικών έργων εις 20 χωρία της επαρχίας Λεμεσού εκ του ήδη εγκριθέντος ποσού των £369,000 του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1961.

2. Έχουσιν ήδη δοθή οδηγίαι εις τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα, όπως ετοιμάσωσι τα σχέδια και προβώσιν εις την συμπλήρωσιν όλων των απαιτουμένων διατυπώσεων εις τρόπον ώστε να καταστή δυνατή η εκτέλεσις των μη συμπεριληφθέντων αρδευτικών ή υδρευτικών έργων εις το προσεχές μέλλον.

3. Το ζήτημα της ανεγέρσεως υδατοφρακτών ευρίσκεται υπό μελέτην της Διοικήσεως Λεμεσού εν συνεργασία μετά των αρμοδίων Τεχνικών Τμημάτων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Μαρτίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 23ην Μαρτίου 1961.

«Ο δρόμος που συνδέει το Αυγόρου με τον κεντρικόν δρόμο Λευκωσίας Αμμοχώστου κατάντησε να είναι σχεδόν αδιάβατος. Ο δρόμος αυτός χρησιμοποιείται από δυο βασικές αγροτικές κοινότητες, το Αυγόρου και την Ξυλοφάγου. Τελευταία οι ταλαιπωρίες των κατοίκων μεγάλωσαν, λόγω της χειροτέρευσης του δρόμου, συνέβησαν μάλιστα και δυστυχήματα. Η απόσταση αυτού του δρόμου από το χωριό στον κεντρικό δρόμο είναι μόνο δυο μίλια.

Η Χωριτική Επιτροπή του Αυγόρου και εκπρόσωποι των οργανώσεων ζήτησαν πολλές φορές με υπομνήματα και αντιπροσωπείες τους την διόρθωση του δρόμου. Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείο Εσωτερικών πότε υπολογίζεται να διορθωθή αυτός ο βασικός δρόμος»;

Απάντησις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Μαρτίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Η Επαρχιακή Διοίκησις Αμμοχώστου ήρχισε προκαταρκτικήν εργασίαν επί της οδού της συνδεούσης το χωρίον Αυγόρου μετά της κυρίας οδού Λευκωσίας — Αμμοχώστου. Ήδη επιδιορθώθησαν και διηυρύνθησαν μικραί γέφυραι, ελπίζεται δε να καταστή δυνατή η ασφαλτόστρωσή της εν λόγω οδού κατά το τρέχον έτος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 4ην Απριλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 13ην Απριλίου 1961.

«Πολύς λόγος εγένετο και πολλαί υποσχέσεις εδίδοντο επί της εποχής της αποικιοκρατίας αναφορικώς με την εγκαθίδρυσιν συγχρόνου πολεοδομικής νομοθεσίας. Και επειδή μέ χρι σήμερον ουδεμία νομοθετική πρόνοια ελήφθη επί του ως άνω ζητήματος. Και επειδή λόγω της τεραστίας επεκτάσεως των Κυπριακών πόλεων κατά την τελευταίαν δεκαετίαν αι Κυπριακαί πόλεις παρουσιάζουν το θέαμα πολεοδομικού χάους και αναρχίας. Διά ταύτα, παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν επί των ακολούθων.

Ευρίσκεται υπό μελέτην συγχρονισμένη πολεοδομική νομοθεσία, και, εάν ναι, εις ποίον στάδιον ευρίσκεται»;

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 13ην Απριλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου.

«Η Κυβέρνησις αναγνωρίζει πλήρως την ανάγκην θεσπίσεως συγχρόνου πολεοδομικής νομοθεσίας το ταχύτερον. Σχετική προεργασία έχει ήδη γίνει και το όλον ζήτημα μελετάται υπό επιτροπής εξ Υπουργών, ήτις διωρίσθη ειδικώς προς τούτο, από κοινού μετά του Νομικού Τμήματος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Μαΐου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 27ην Μαΐου 1961.

«Πριν 6 μήνες το Υπουργείον Εμπορίου είχε ετοιμάση ένα σχέδιο συστήματος αγορανομίας. Το σχέδιο αυτό συζητήθηκε σε διάφορες συσκέψεις και ακούσθησαν αι απόψεις αντιπροσώπων Οργανώσεων.

Το Υπουργείον Εμπορίου ανάλαβε να προετοιμάση με βάση τες απόψεις και τες προτάσεις που έγιναν ένα συμπληρωμένο σχέδιο Αγορανομίας, να το υποβάλη στο Υπουργικό Συμβούλιο και μετά στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

Λόγω της σοβαρότητος αυτού του ζητήματος και του γεγονότος ότι επείγει η λήψη μέτρων τόσο για την προστασίαν των παραγωγών όσο και των καταναλωτών, μπορεί να μας πληροφορήση ο έντιμος Υπουργός Εμπορίου σε πιο στάδιο βρίσκεται η όλη επεξεργασία του σχεδίου Αγορανομίας»;

Απάντησις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Μαΐου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Το αρχικώς καταρτισθέν σχέδιον αγορανομικού κώδικος έχει τροποποιηθή επί τη βάσει απόψεων και εισηγήσεων των διαφόρων οργανώσεων άτινας συνεβουλεύθη το Υπουργείον Εμπορίου. Το τροποποιηθέν σχέδιον θα υποβληθή συντόμως προς το Υπουργικόν Συμβούλιον».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 15ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 15ην Ιουνίου 1961.

«Αι εν Κύπρω ξέναι Μεταλλευτικαί Εταιρείαι με την δικαιολογίαν ότι δεν διαθέτουν μετάλλευμα αρνούνται να πωλούν μεταλλεύματα, τα οποία παράγει η Κύπρος, προς τας Σοσιαλιστικάς χώρας.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποία μέτρα λαμβάνονται υπ' αυτού διά να θέση τέρμα εις αυτήν την σκανδαλώδη και απαράδεκτον κατάστασιν, ήτις επιτρέπει εις τας ξένας μεταλλευτικάς επιχειρήσεις, αι οποίαι εκμεταλλεύονται τον ορυκτόν πλούτον του τόπου μας πραγματοποιούσαι μεγάλα κέρδη, να επηρεάζουν την πολιτικήν εξωτερικού εμπορίου της Δημοκρατίας προς μεγάλην ζημίαν της Κυπριακής οικονομίας»;

Απάντησις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 15ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Αι εξαγωγαί μεταλλευμμάτων εις χώρας εκτός της Κοινοπολιτείας υπόκεινται εις την έκδοσιν αδειών εξαγωγής, τοιαύται δε άδειαι εκδίδονται υπό την προϋπόθεσιν ότι αι προσφερόμεναι τιμαί είναι κατά το μάλλον ή ήττον εκείναι της διεθνούς αγοράς. Υπό την άνω προϋπόθεσιν, και νοουμένου ότι τηρούνται αι συναλλαγματικαί διατάξεις, το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας δεν εξασκεί έλεγχον όσον αφορά τας χώρας εις τας οποίας θα γίνουν αι εξαγωγαί».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη, και ληφθείσα την 23ην Μα·ί·ου 1961.

«Δεδομένου ότι την 30/12/1960 ο έντιμος Υπουργός Υγείας εδήλωσεν εις απάντησίν του εν τη Βουλή των Αντιπροσώπων ότι:-

Η πολιτική της Κυβερνήσεως είναι να επεκταθούν αι υπηρεσίαι μητρότητος και υγείας του παιδιού, και ότι το χωρίον Πελένδρι δυνατόν να ληφθή υπ' όψιν διά την εκεί τοποθέτησιν Κυβερνητικής Μαίας ή Κοινοτικού Επισκέπτου Υγείας διά την ανάληψιν κατ' οίκον τοκετών, κατ' οίκον επισκέψεων ως και κατ' οίκον νοσηλείας, ερωτάται ο έντιμος Υπουργός Υγείας:-

α) Διατί μέχρι σήμερον δεν έχει ληφθή απόφασις διά την τοποθέτησιν Μαίας ή Επισκέπτου Υγείας εις το Πελένδρι το οποίον υπό πάντων αναγνωρίζεται ως άξιον πάσης προσοχής και βοηθείας;

β) Θα ήτο διατεθειμένον το Υπουργείον Υγείας να βοηθήση την περιοχήν Κυπερούντας και των πέριξ χωρίων της Πιτσιλιάς διά της ιδρύσεως περιφερειακού Νοσοκομείου το οποίον να εγκατασταθή εις το κενόν κτίριον του Σανατορίου Κυπερούντας»;

Απάντησις του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη.

«Το Υπουργείον Υγείας προτίθεται να μετατρέψη μίαν πτέρυγα του Σανατορίου Κυπερούντας εις Αναρρωτήριον, το οποίον θα περιλαμβάνη εξωτερικόν Ιατρείον προς εξυπηρέτησιν ωρισμένων χωρίων της περιοχής Κυπερούντας και Πιτσιλιάς. Εκεί θα τοποθετηθή Ιατρικός Λειτουργός όστις θα επισκέπτεται την εν λόγω περιοχήν. Δυνατόν επίσης να γίνουν διευθετήσεις διά την εκεί τοποθέτησιν Μαίας διά την διενέργειαν κατ' οίκον τοκετών, περιλαμβανομένου και του χωρίου Πελένδρι».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Καρσερά, και ληφθείσα την 18ην Φεβρουαρίου 1961.

«Προ δύο περίπου ετών έγιναν υπό της απελθούσης Κυβερνήσεως απαλλοτρίωσις ωρισμένης γης εις το χωρίον Άχνα, διά την κατασκευήν παρακαμπτηρίου οδού. Έκτοτε, παρά τα έντονα διαβήματα των ενδιαφερομένων γεωργών, ουδέν θετικόν αποτέλεσμα προέκυψε.

Δεδομένου ότι η Κυβέρνησις των βάσεων επληροφόρησε τους ενδιαφερομένους γεωργούς, ότι κατέβαλεν το συμφωνηθέν ποσόν εις την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας, και δεδομένου ότι είναι εις όλους γνωστή η οικονομική κατάστασις των αγροτών μας, δύναται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση την Βουλήν:

α) Ποίος ευθύνεται διά την καθυστέρησιν της καταβολής της αξίας της απαλλοτριωθείσης γης εις τους γεωργούς, και

β) ποίος και πότε θα καταβάλη εις τους γεωργούς τα οφειλόμενα υπό της Κυβερνήσεως ποσά»;

Απάντησις του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 18ην Φεβρουαρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Καρσερά.

«Ουδεμία κατάθεσις εγένετο παρά τη Κυβερνήσει εν σχέσει προς την απαλλοτρίωσιν γης περί ης γίνεται μνεία εις την Ερώτησιν.

Γίνεται αντιληπτόν ότι η εν λόγω απαλλοτρίωσις γης δεν ενεκρίθη εισέτι».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 11ην Μα·ί·ου 1961.

«18.000 σκάλες χωράφια εις την κεντρικήν Μεσαορίαν, ανήκοντα εις τα χωρία Μουσουλίταν, Μαραθόβουνον, Γέναγρα, Πυρκάν και Πραστειόν, εποτίζοντο παλαιόθεν από τον ποταμόν Πεδιαίον, δι' ενός αρδευτικού έργου.

Εξ αυτών 6.500 σκάλες ανήκουν εις το Πραστειόν. Όμως οι κάτοικοι του Πραστειού παραπονούνται ότι το νερόν δεν φθάνει εις τα κτήματά των, λόγω της μη τηρήσεως των κανονισμών, και διότι παρεμβάλλονται εμπόδια εις τον ποταμόν και εις τες «αυκολιές» του νερού.

Διατί να μη γίνουν τα κατάλληλα αρδευτικά έργα διά την συντήρησιν του αναφερθέντος αρδευτικού, διά το οποίον πληρώνουν και οι κάτοικοι του Πραστειού, και να ληφθούν μέτρα τοιαύτα, ώστε η διανομή του νερού να γίνεται με τρόπον, που να ποτίζουν όλα τα δικαιούχα χωρία;

Παρακαλείται το Υπουργείον Γεωργίας να διαφωτίση την Βουλήν επί του εν λόγω ζητήματος».

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 11ην Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Έχει ετοιμασθή σχέδιον εν σχέσει με αρδευτικά έργα Καναλιού του Πεδιαίου και υποβληθή εις τον Έπαρχον Αμμοχώστου από του Φεβρουαρίου του 1961, προς μελέτην υπό των ενδιαφερομένων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 20ήν Μα·ί·ου 1961.

«Εν όψει της εγερθείσης ενστάσεως εκ μέρους των ιδιοκτητών του νερού «Άης Βασίλης Κυθραίας» περί μεταφοράς του εν λόγω νερού εις το χωρίον Καλυβάκια, δεν νομίζει η αρμοδία υπηρεσία των Υπουργείων Εσωτερικών και Γεωργίας, ότι τυχόν πραγματοποίησις του υπό εκπόνησιν σχεδίου μεταφοράς του θα αντεστρατεύετο το εδάφιον (4) του Άρθρου 23 του Συντάγματος»;

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού.

«Εν όψει του γεγονότος ότι μέρος της πηγής Αγίου Βασιλείου ανήκει εις την εκκλησίαν του χωρίου Βώνη, δεν δύναται να γίνη απαλλοτρίωσις, καθ' ότι τούτο αντίκειται προς τας διατάξεις της παραγράφου (4) του Άρθρου 23 του Συντάγματος. Υπό τας περιστάσεις δεν υπάρχει πρόθεσις προωθήσεως του σχεδίου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 3ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 3ην Ιουνίου 1961.

«Εις το Καλόν χωρίον της Κλήρου κατεσκευάσθη επί Βρεττανικής αποικιοκρατικής κυβερνήσεως υδατοφράκτης και αυλάκια προς άρδευσιν υπό των κατοίκων. Οι ενδιαφερόμενοι αγρόται παραπονούνται ότι τα αυλάκια τα οποία κατεσκευάσθησαν είναι ελαττωματικά, και τούτο δεν τους επιτρέπει να αρδεύουν την έκτασιν διά την οποίαν υπάρχει η απαιτουμένη ποσότης ύδατος.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά πόσον έχει επεξεργασθή σχέδια διά την διόρθωσιν των αυλακιών εις το εν λόγω χωρίον, και πότε θα τεθούν αυτά εν εφαρμογή».

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 3ην Ιουνίου 1961 υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Κατόπιν παρακλήσεως ληφθείσης από την Επιτροπήν του ενδιαφερομένου Αρδευτικού Συνδέσμου την 1ην παρελθόντος Απριλίου, διερευνάται το ζήτημα της εξ ενισχυμένου σκυροκονιάματος μεγεθύνσεως των αυλάκων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 17ην Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 17ην Μα·ί·ου 1961.

«Στο χωριό Ακάκι και Μένοικο από χρόνια πολλά γίνονται μελέτες και σχέδια για την κατασκευή ενός υδατοφράχτη που θα αρδεύη αρκετές σκάλες γης των δυο χωριών.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Γεωργίας πότε θα μπη σε εφαρμογή αυτό το σχέδιο για κατασκευή του υδατοφράχτη σ' αυτή την περιοχή»;

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 17ην Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Το σχέδιον διά την ανέγερσιν υδατοφρακτών εις τον ποταμόν Ακακίου, προς όφελος των χωρίων Ακακίου και Μενοίκου, δεν είναι εισέτι πλήρες».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 11ην Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, και ληφθείσα την 24ην Μα·ί·ου 1961.

«Ως γνωστόν, τα ελαιόδενδρα, ως και τα χαρουπόδενδρα, συνεπεία των διαδοχικών ανομβριών, εξησθένησαν, και επιπροσθέτως μαστίζονται τα μεν ελαιόδενδρα υπό πολλών φυτολογικών, και εντομολογικών ασθενειών, τα δε χαρουπόδενδρα καταστρέφονται υπό των αρουραίων.

Ως εκ των ανωτέρω, η παραγωγή των δένδρων τούτων εξεμηδενίσθη, μάλιστα δε των ελαιοδένδρων επί σειράν ετών η παραγωγή ήτο ανύπαρκτος.

Τας συνεπείας αυτής της καταστάσεως υφίστανται οι ιδιοκτήται, και καλλιεργηταί των δένδρων τούτων, διά της εκμηδενίσεως της παραγωγής των.

Δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι ως ελαχίστην αποζημίωσιν προς τους γεωργούς τούτους, θα απετέλει μία ανάληψις εκστρατείας διά την καταπολέμησιν των ασθενειών των ελαιοδένδρων και των αρουραίων εις τα χαρουπόδενδρα, υπό του αρμοδίου Τμήματος, διά φαρμάκων και συνεργείων δι' εξόδων της Κυβερνήσεως, πράγμα που θα συνέτεινε και εις την εξολόθρευσιν των φυτικών ασθενειών διά της ομαδικής καταπολεμήσεώς των»;

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 24ην Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη.

«Τουλάχιστον επί του παρόντος είναι αδύνατον διά την Κυβέρνησιν να επιληφθή του έργου της καταπολεμήσεως των ασθενειών ελαιοδένδρων. Τούτο θα απήτει την εις πολύ σημαντικών βαθμόν επέκτασιν των γεωργικών υπηρεσιών, την αγοράν μεγάλου αριθμού ψεκαστήρων και συσκευών επιχονιάσεως, ως επίσης και δαπάνην υπερβαίνουσαν τας £100,000, διά την οποίαν δαπάνην δεν γίνεται πρόβλεψις εις τον εγκεκριμένον προϋπολογισμόν. Όσον αφορά τους αρουραίους των χαρουποδένδρων, η Κυβέρνησις προβαίνει εις την δωρεάν διανομήν του σχετικού δηλητηρίου και οι γεωργοί αναλαμβάνουν το έργον της καταπολεμήσεως των αρουραίων υπό την τεχνικήν επίβλεψιν γεωργικών υπαλλήλων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χαλίτ Σιεμσεττήν, και ληφθείσα την 12ην Ιουνίου 1961.

«Μήπως είναι εν γνώσει του αρμοδίου Υπουργείου το γεγονός, ότι τα Κυπριακής προελεύσεως φιστίκια και σπόροι κολοκυθιών δεν πωλούνται διά τον λόγον ότι τα ίδια είδη εισάγονται εκ Λιβάνου και άλλων χωρών; Μελετάται το ζήτημα της μη παροχής αδειών εισαγωγής διά τα εν λόγω προϊόντα;

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι εφέτος εκαλλιεργήθησαν φιστίκια εις μεγάλην κλίμακα και του υφισταμένου στοκ, αι ανάγκαι της χώρας θα αντιμετωπισθούν διά μακράν περίοδον. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, ερωτώμεν κατά πόσον η εξαγωγή συναλλάγματος συνάδει προς την οικονομικήν μας πολιτικήν.»

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 12ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χαλίτ Σιεμσεττήν.

«Παράγομεν το 1/4 περίπου των εις φιστίκια συνολικών αναγκών και, κατά συνέπειαν, παρίσταται ανάγκη εισαγωγής της υπολοίπου ποσότητος. Έχει διατεθή η εκ 230 τόννων εφετεινή παραγωγή, αξαιρέσει 30 τόννων ευρισκομένων εις χείρας των εμπόρων.

Ο εν Κύπρω εισαγόμενος κολοκυνθόσπορος είναι περίπου 150—200 τόννοι. Μέχρι τούδε ουδέν ουσιαστικόν ενδιαφέρον επεδείχθη υπό Κυπρίων παραγωγών διά την παραγωγήν τούτου, αλλά διενεργείται έρευνα προς τον σκοπόν της διακριβώσεως του συμφόρου ή μη της παραγωγής του είδους τούτου ως επίσης και της αυξήσεως της παραγωγής φιστικιών».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 2αν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 3ην Ιουνίου 1961.

«Ένεκεν του γεγονότος ότι δεν επιτρέπεται η βόσκησις εις τας δασικάς περιοχάς του χωρίου Αγκολέμι, οι αγρόται είναι ηναγκασμένοι να απαλλαγούν των ποιμνίων των και να μεταναστεύσουν, πράγμα το οποίον παρεμποδίζει την παραγωγήν κρέατος.

Δεν δύναμαι ν' αντιληφθώ την ζημίαν την οποίαν θα προκαλέση η βόσκησις εντός των εν λόγω δασικών περιοχών καθ' ην στιγμήν δεν υπάρχουν δενδρύλλια εντός αυτών.

Έν άλλον παράπονον της εν λόγω κοινότητος αποτελεί το γεγονός, ότι αύτη υπάγεται διοικητικώς εις την περιοχήν Μόρφου αντί της Λεύκας. Οι κάτοικοι επιθυμούν να υπάγωνται εις την Λεύκαν, ήτις είναι πλησιεστέρα, αλλά αι αιτήσεις των επί του προκειμένου παραγκωνίζονται.

Παρακαλώ όπως οι αρμόδιοι Υπουργοί παράσχουν εξηγήσεις επί του θέματος τούτου».

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 3ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το χωρίον Αγκολέμι διοικητικώς υπήγετο πάντοτε εις το διαμέρισμα του Βοηθού Επαρχιακού Επόπτου Μόρφου, ο οποίος είναι υπό τον έλεγχον του Επαρχιακού Επόπτου Λεύκας-Μόρφου. Τόσον ο Βοηθός όσον και ο Επαρχιακός επισκέπτονται κανονικώς το χωρίον.

Τα αρδευτικά (νερό ποταμού Κουτραφά) και γενικώς τα γεωργικά προβλήματα του ως άνω χωρίου είναι συνυφασμένα με εκείνα των άλλων χωρίων της περιοχής Μόρφου. Η παρούσα διευθέτησις θεωρείται από διοικητικής πλευράς ικανοποιητική».

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 3ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Επιτροπή διορισθείσα υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εξετάζει το όλον πρόβλημα το σχετιζόμενον με την βόσκησιν εις Κρατικά Δάση, ελπίζεται δε ότι η Επιτροπή αύτη θα είναι εις θέσιν να υποβάλη την έκθεσίν της προς την Κυβέρνησιν εν τω εγγύς μέλλοντι. Αναμφιβόλως, η νέα Κυβερνητική δασική πολιτική, όταν αύτη διαμορφωθή, θα περιέλθη εις γνώσιν όλων των ενδιαφερομένων. Υπό τας περιστάσεις, το Υπουργείον τούτο έχει την γνώμην ότι δεν προκύπτει ζήτημα απαντήσεως εις τα διά της υποβληθείσης ερωτήσεως εγερθέντα ζητήματα».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, και ληφθείσα την 20ήν Ιουνίου 1961.

«Προς τον έντιμον Υπουργόν Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Ο υφιστάμενος νόμος απαγορεύει την ελευθέραν βόσκησιν αιγών εις τα δάση.

Θα ήθελα να πληροφορηθώ κατά πόσον ο ισχύων νόμος, όστις εθεσπίσθη υπό της απελθούσης Κυβερνήσεως, εβασίζετο εις την θεωρίαν ότι αι αίγες τρώγουν και καταστρέφουν τα πεύκα και εάν η διατήρησις του νόμου τούτου είναι ένεκεν της θεωρίας ταύτης».

Ερώτησις υπό ημερονμηνίαν 16ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 21ην Ιουνίου 1961.

«Προ ετών επιβατικόν ταχυδρομικόν πλοίον προσήγγιζε τακτικώς τον λιμένα Κάτω Πάφου, πράγμα το οποίον ήτο λίαν εξυπηρετικόν διά τον λαόν της επαρχίας Πάφου και παρείχε και την ευκαιρίαν εις ξένους επιβάτας να γνωρίζουν και την Πάφον.

Δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι αι σημεριναί συνθήκαι είναι ευνοϊκώτεραι παρά προηγουμένως, ίνα αύτη προβή εις τας επιβαλλομένας διευθετήσεις διά την ανά δεκαπενθήμερον τουλάχιστον προσέγγισιν επιβατικού πλοίου εις τον λιμένα Κάτω Πάφου»;

Απάντησις του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη.

«Δυνάμει συμφωνίας μεταξύ της απελθούσης Κυβερνήσεως και της Εταιρείας Khedivial Mail Line, S.A.E., ατμόπλοιον της Εταιρείας εξετέλει τακτικά δρομολόγια μεταξύ Αιγύπτου και Κύπρου. Διά την υπηρεσίαν ταύτην η Κυπριακή Κυβέρνησις κατέβαλλεν εις την Εταιρείαν υπό μορφήν επιχορηγήσεως ποσόν εκ £15,000 ετησίως προς μεταφοράν ταχυδρομείου μεταξύ των δύο χωρών. Δι' ειδικής προβλέψεως εις την συμφωνίαν το ατμόπλοιον υπεχρεούτο, παρακλήσει της Κυβερνήσεως και δεδομένων των εμπορικών προϋποθέσεων προς τούτο, να προσεγγίζη εις Πάφον άπαξ εκάστου μηνός.

2. Η προμνησθείσα συμφωνία ετερματίσθη το 1953. Έκτοτε αι θαλάσσιαι συγκοινωνίαι της Κύπρου μετά της Αιγύπτου ως και μετά άλλων χωρών εκτελούνται ελευθέρως και άνευ ουδεμιάς προς τούτο Κυβερνητικής οικονομικής αρωγής.

3. Η Πάφος θα ηδύνατο να συμπεριληφθή εις τα δρομολόγια των εις Κύπρον προσεγγιζόντων πλοίων εάν, ιδιωτική πρωτοβουλία, εδημιουργούντο αι κατάλληλοι εμπορικαί και επιβατικαί προϋποθέσεις».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 21ην Ιουνίου 1961.

«Εις πλείστα χωρία της Πάφου οι εντός του χωρίου δρόμοι δεν δύνανται να διευρυνθούν και βελτιωθούν, ίνα δύναται να διέρχεται αυτοκίνητον ευχερώς, λόγω της ελλείψεως νομοθεσίας διά της οποίας να δύναται να εφαρμόζεται ρυμοτομία.

Επειδή το ζήτημα τούτο εις αρκετά χωρία παρουσιάζεται οξύ, έχει μελετηθή τούτο και ευρίσκεται υπό ετοιμασίαν η αναγκαία νομοθεσία»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων έληξε.

Ουδέν άλλο θέμα υπάρχει εγγεγραμμένον επί της ημερησίας διατάξεως.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως θα έχουν ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

Συζήτησις επί του θέματος του Ενοικιοστασίου. Ως γνωστόν ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμος 17 του 1961 προέβλεπεν ότι αι περιοχαί εις τας οποίας ο νόμος θα εφαρμόζεται θα ορίζωνται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Υπουργικόν Συμβούλιον δι' επιστολής του προς την Βουλήν πληροφορεί την Βουλήν ότι τούτο δεν βλέπει στοιχεία από τα οποία να προκύπτη ότι πρέπει να ορισθούν περιοχαί, αλλ' επειδή η Βουλή είναι δυνατόν να κατέχη στοιχεία τα οποία να οδηγήσουν την Βουλήν εις το να ορίση περιοχάς, αφήνει το θέμα εις την Βουλήν.

Το υπό συζήτησιν θέμα θα έχη ως ακολούθως:-

Κατά πόσον η Βουλή πρέπει να προχωρήση εις το να ορίση περιοχάς εφαρμογής του νόμου. Εις περίπτωσιν καθ' ην η απόφασις της Βουλής θα είναι καταφατική, το θέμα θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν Νομικών διά την σχετικήν τροποποίησιν του νόμου και εις την Επιτροπήν Εσωτερικών διά να εισηγηθή εις την Βουλήν ποίαι πρέπει να είναι αι περιοχαί. Αι δύο Επιτροπαί δύνανται να συνεργασθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Έκκλησις της Τυνησιακής Εθνοσυνελεύσεως προς την Βουλήν των Αντιπροσώπων της Κύπρου επί του ζητήματος της Μπιζέρτας.

Έκκλησις της Εθνοσυνελεύσεως της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας επί του ιδίου θέματος.

Ψήφισμα της Εθνοσυνελεύσεως της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας επί του θέματος της φυλετικής διακρίσεως της ακολουθουμένης υπό της Κυβερνήσεως της Νοτίου Αφρικής.

Κεφάλαιον Δ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν, 1ην Σεπτεμβρίου, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 1ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.55 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 28, Τούρκοι 6, Σύνολον 34.

Απόντες:

'Ελληνες 6, Τούρκοι 9, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ):

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρώτον θέμα: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

Η ώρα είναι 6 παρά πέντε λεπτά.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν των ερωτήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Ιουνίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Εις πολλάς περιοχάς της Κύπρου ισχύουν εισέτι τα ιδιωτικά προνόμια επί των υδάτων των ποταμών και άλλων, προς μεγάλην ζημίαν της αγροτικής μας οικονομίας και των αγροτών γενικώς.

Μελετά η Κυβέρνησις την κατάργησιν τοιούτων απαραδέκτων και αναχρονιστικών προνομίων προς όφελος των αγροτών και, εάν όχι, διατί;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Το θέρετρον Καλοπαναγιώτη διαθέτει ως γνωστόν θειούχα νερά και θα ηδύνατο να μετατραπή εις αξιόλογον λουτρόπολιν προσελκύουσα ξένους από γειτονικάς χώρας προς ωφέλειαν της Κυπριακής οικονομίας γενικώς.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων, ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την χρησιμοποίησιν των θειούχων νερών, την παροχήν ηλεκτρικού ρεύματος, την εγκαθίδρυσιν υγειονομικής μονάδος προς εξυπηρέτησιν των αρρώστων και την μετατροπήν γενικώς της κοινότητος Καλοπαναγιώτη εις πραγματικήν λουτρόπολιν;»

Απάντησις του Υπουργού Υγείας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Λόγω του ότι υπάρχουν αγροτικόν Νοσοκομείον και Ιατρικός Λειτουργός εις το χωρίον Πεδουλάς, το οποίον απέχει μόνον τέσσερα μίλια εκ του Καλοπαναγιώτου, δεν θεωρείται απαραίτητον όπως εγκαθιδρυθή εκεί αγροτική υγειονομική μονάς».

Απάντησις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Τη παρακλήσει της Συντονιστικής Επιτροπής Καλοπαναγιώτη ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού συνεφώνησε να αποστείλη εντός του θέρους τον Διευθυντήν των Τουριστικών αυτού εγκαταστάσεων κ. Ανδρέαν Ιατρείδην ίνα μελετήση το όλον θέμα της αναπτύξεως του Καλοπαναγιώτη εις λουτρόπολιν και υποβάλη εισηγήσεις. Εις τας διευθετήσεις ταύτας το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας παρέσχε τας καλάς του υπηρεσίας. Αι εισηγήσεις του 'Ελληνος εμπειρογνώμονος θα μελετηθούν εν καιρώ μεθ' όλης της δεούσης προσοχής υπό του Υπουργείου.

Η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος εις τον Καλοπαναγιώτην ενεκρίθη υπό του Συμβουλίου της Αρχής Ηλεκτρισμού, ήδη δε ήρχισαν αι προκαταρκτικαί εργασίαι προς τον σκοπόν αυτόν.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά κατασκευήν δρόμου παρά το χωρίον Οίκος, ο οποίος να συνδέη τον κύριον δρόμον Μαραθάσης μετά του κυρίου δρόμου της Σολέας;»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Δεν έχει μελετηθή σχέδιον κατασκευής δρόμου με σκοπόν να συνδέση το χωρίον Οίκος απ' ευθείας μετά της περιοχής Σολέας. Δύο δρόμοι συνδέουν ήδη την Μαραθάσαν και Σολέαν, ο εις από τον Πεδουλάν εις την Γαλάταν και ο άλλος μέσον Λεύκας—Σκουριωτίσσης.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Εις το χωρίον Αρεδιού υπάρχει μεγάλη ανάγκη ποσίμου ύδατος. Το χωρίον αυτό σημερον ταλαιπωρείται. Το αίτημα της εν λόγω κοινότητος είναι η ανόρυξις αρτεσιανού φρέατος ή η εκμετάλλευσις των παλαιών πηγών και η επαναμεταφορά ποσίμου ύδατος το συντομώτερον.

Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον να διαφωτίση την Βουλήν επί των απόψεών του σχετικώς με το εν λόγω ζήτημα.»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961 υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Είναι γεγονός ότι η υδατοπρομήθεια του χωρίου Αρεδιού δεν είναι αρκούντως ικανοποιητική. Γίνεται πρόνοια όπως δοκιμαστικαί διατρήσεις ανορυχθούν εις την περιοχήν κατά το 1962, και εάν αύται είναι επιτυχείς θα εκπονηθούν σχέδια δι' ύδρευσιν του χωρίου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Η Σκυλλούρα αντιμετωπίζει δυσκολίας εν σχέσει με το πόσιμον αυτής ύδωρ. 'Εγιναν πολλά διαβήματα επί του προκειμένου, αλλά άνευ ουδενός μέχρι σήμερον θετικού αποτελέσματος.

Τι σκέπτεται ο αρμόδιος Υπουργός σχετικώς με το ως άνω ζήτημα;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Το πόσιμον ύδωρ του Αγ. Βασιλείου κινδυνεύει να διακοπή. Κατά την παρούσαν θερινήν περίοδον το ύδωρ το οποίον αναλογεί εις εκάστην οικογένειαν είναι 4 γαλόνια ημερησίως.

Η κοινότης επιθυμεί, όπως το πόσιμον της ύδωρ τύχη εκμεταλλεύσεως δι' εκσκαφών και η ποσότης του ύδατος αυξηθή το ενωρίτερον.

Επιθυμώ να πληφορορηθώ τας απόψεις του αρμοδίου Υπουργού.»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερωτήσεις υποβληθείσας την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Είναι γεγονός ότι τα χωρία Σκυλλούρα και Άγιος Βασίλειος στερούνται ποσίμου ύδατος. Η Κυβέρνησις έχει ήδη εγκρίνει δαπάνην διά δοκιμαστικάς διατρήσεις, μία τοιαύτη δε διάτρησις ελπίζεται να γίνη εντός του έτους προς εξυπηρέτησιν των εν λόγω χωρίων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Τα Τουρκικά χωρία της Τηλλυρίας έχουν παραμεληθή πολύ. Αυτά τα χωρία έμειναν περιωρισμένα εντός δασικών περιοχών.

Δεν έχουν περιοχήν βοσκής και ύδωρ διά να αρδεύσουν τους αγρούς των και επιπροσθέτως οι δρόμοι των δεν ευρίσκονται εν καλή καταστάσει.

Παρά το γεγονός ότι οι κάτοικοι προέβησαν εις επανειλημμένα διαβήματα εν προκειμένω, εν τούτοις ουδεμίας απαντήσεως έτυχον. Η επιθυμία του ενός εκ των εν λόγω χωρίων, ήτοι του Αγίου Ιωάννου του Σελέμανι, είναι να διευρυνθή, και επιδιορθωθή λίαν καλώς η οδός Αγίου Ιωάννου του Σελέμανι—Αμμαδιών.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν πότε θα διευρυνθή και επιδιορθωθή η εν λόγω οδός.»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Μία ατραπός οδηγεί από το χωρίον Άγιον Ιωάννης του Σελέμανι προς το χωρίον Αμμαδιές. Αύτη δεν συμπεριλαμβάνεται εις τον κατάλογον των δρόμων, η επιδιόρθωσις των οποίων αποτελεί υποχρέωσιν της Επαρχιακής Διοικήσεως.

2. Υπάρχει έτερος θαυμάσιος δρόμος αποστάσεως 5 1/2 περίπου μιλίων έναντι 3 1/2 περίπου μιλίων της ως άνω ατραπού, διά την εξυπηρέτησιν των δύο χωρίων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Οι κάτοικοι του χωρίου Κόκκινα προέβησαν εις επανειλημμένα διαβήματα διά την εγκατάστασιν τηλεφώνου εις το χωρίον των, αλλά δυστυχώς ουδέν βήμα προς τα εμπρός έχει μέχρι τούδε γίνει. Πρέπει να εγκατασταθή τηλέφωνον εις το εν λόγω χωρίον το οποίον ευρίσκεται επί του 54ου μιλιοδείκτου της ασφαλτοστρωμένης οδού Λευκωσίας—Πόλεως (Χρυσοχούς).

Ποίαι είναι αι απόψεις του αρμοδίου Υπουργού επί του προκειμένου;»

Απάντησις του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Ως ήδη εδημοσιεύθη εις τον εγχώριον τύπον της 24/25ης Ιανουαρίου 1961, η Αρχή Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών Κύπρου εξεπόνησε γενικόν πενταετές σχέδιον προνοούν διά την εγκατάστασιν κοινοτικών τηλεφώνων εις έκαστον χωρίον της Νήσου μέχρι του 1965 συμπεριλαμβανομένου.

Κατά το 1961, 88 χωρία της Νήσου θα συνδεθούν διά τηλεφώνου έναντι δαπάνης εκ περίπου £100,000. Το χωρίον Κόκκινα δεν συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των χωρίων.

Η επιλογή των πρώτων 88 χωρίων εγένετο βάσει τεχνικών και οικονομικών λόγων, ουδεμία δε αλλαγή είναι συμβουλεύσιμος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Το πόσιμον ύδωρ το οποίον μετεφέρθη το 1953 εις το χωρίον Κόκκινα σήμερον έχει σταματήσει με όλην την σημασίαν της λέξεως.

Οι κάτοικοι του εν λόγω χωρίου επιθυμούν όπως διά του ποσού των £425, του παραχωρηθέντος εκ της πωλήσεως Αμερικανικού σίτου, ανορυχθή αρτεσιανόν φρέαρ και καταβληθούν προσπάθειαι διά την μεταφοράν ύδατος.

Ποίαι αι απόψεις του αρμοδίου Υπουργού επί του προκειμένου;»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η μερική ή ολική έλλειψις ύδατος εις το χωρίον Κόκκινα οφείλεται εις την συνεχιζομένην ανομβρίαν, ήτις επηρέασεν εις μεγάλον βαθμόν την υδατοπρομήθειαν του χωρίου, ως συμβαίνει και με πλείστα άλλα χωρία της Νήσου.

Εις τα σχέδια χρησιμοποιήσεως της Αμερικανικής Βοηθείας έχει γίνει πρόνοια διά μίαν διάτρησιν διά το ως άνω χωρίον, η οποία, εις περίπτωσιν επιτυχίας, θα χρησιμοποιηθή τόσον διά τας αρδευτικάς όσον και τας υδρευτικάς ανάγκας του χωρίου τούτου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Αι ανάγκαι της Σκυλλούρας.

1. Εκτίσθη προ 15 ετών κατόπιν μεγάλων δαπανών ένα «δήμα» εις τον ποταμόν Σκυλλούρας προς τον σκοπόν αρδεύσεως των αγρών. Από 11 ετών δεν χρησιμοποιείται αυτό το δήμα και οι αγροί ούτοι, οι οποίοι είναι λίαν εύφοροι, υφίστανται ζημίας.

Ζητείται η βοήθεια της Κυβερνήσεως διά να επιδιορθωθούν αι θυρίδες του εν λόγω δήματος και να κατασκευασθή χανδάκι εις τους αγρούς.

2. Να παραχωρηθή εις το χωρίον η τοποθεσία «Λαπάτσα» ως περιοχή βοσκής.

Εις την εν λόγω χαλίτικην γην είχε φυτευθή έν χωριτικόν δάσος αλλά άνευ επιτυχίας. Να αποδεσμευθή η εν λόγω περιοχή και να επιτραπή η βόσκησις ποιμνίων.

Δύναμαι να έχω τας απόψεις του αρμοδίου Υπουργού επί του προκειμένου;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιουλίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού Περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 23ην Ιουνίου 1961.

«Ο τρόπος διά του οποίου η Αμερικανική Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία εφαρμόζει το κυβερνητικό διάταγμα 40ώρου διά τους μεταλλωρύχους ζημιώνει πολλούς μεταλλωρύχους μέχρι £10 τον μήνα τον καθένα.

Μελετά ο Υπουργός Εργασίας την τροποποίησιν του σχετικού διατάγματος εις τρόπον ώστε να μην επιτρέπει εις τας μεταλλευτικάς επιχειρήσεις την καθ' οιονδήποτε τρόπον καταστρατήγησίν του;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 24ην Ιουνίου 1961.

«Χρειάζεται η κατασκευή υδατοφρακτών διά να καταστή περισσότερον αποδοτική η γη της Τηλλυρίας. Είναι γεγονός ότι οι κάτοικοι αυτής της περιοχής υποφέρουν πολύ οικονομικώς. Οι πλέον πτωχοί κάτοικοι της νήσου ευρίσκονται εις αυτήν την περιοχήν. Είχεν υποβληθή αίτησις διά την ανέγερσιν ενός υδατοφράκτου εις την τοποθεσίαν «Εκκληρούρες» εις το άνω μέρος του Αγ. Θεοδώρου προς τον σκοπόν ανυψώσεως του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Εάν

ανεγερθή ο εν λόγω υδατοφράκτης θα αρδεύωνται εκατοντάδες στρεμμάτων γης και θα αναπτυχθούν διάφοροι τομείς της γεωργίας.

Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να διαβιβάση εις την Βουλήν τας απόψεις του σχετικώς με το εν λόγω θέμα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 24ην Ιουνίου 1961.

«Η οδός ήτις άγει εις το χωρίον Χαλεύκα της Τηλλυρίας είναι εις πολύ κακήν κατάστασιν και χρειάζεται καλήν επιδιόρθωσιν. Επίσης οι κάτοικοι θέλουν ν' ανοιχθή δρόμος ο οποίος να οδηγή εις το δάσος. Είναι της απόψεως ότι εάν ανοιχθή αυτός ο δρόμος θα εύρουν οι άνεργοι μας εργασίαν.

Ποίαι αι απόψεις του αρμοδίου Υπουργού; Παρακαλώ, εάν έχη την ευγενή καλωσύνην να μας πληροφορήση σχετικώς.»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 24ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Συνήθεις επιδιορθώσεις έγιναν τελευταίως εις τον δρόμον όστις άγει εις το χωρίον Αλεύκα της Τηλλυρίας, η κατάστασις του οποίου είναι ικανοποιητική.

2. Το ζήτημα της κατασκευής ενός νέου δρόμου όστις να οδηγή εις το δάσος τυγχάνει σχετικής μελέτης. Τελική έκθεσις θα υποβληθή άμα τη λήψει των συστάσεων των άλλων ενδιαφερομένων Κυβερνητικών Τμημάτων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφέρειας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 24ην Ιουνίου 1961.

«Είμαι της γνώμης ότι χρειάζεται η επιβολή περιορισμών επί των εισαγομένων ιχθύων διά να προστατευθούν οι Κύπριοι αλιείς. Εκατοντάδες οικογένειαι επιδίδονται εις την αλιείαν. Αύται έχουν ανάγκη να πωλήσουν τους ιχθύς τους οποίους αλιεύσουν διά να δυνηθούν να κερδίσουν τα προς το ζην. Οι Κύπριοι αλιείς ζημιώνουν διά τον λόγον ότι δεν υπάρχει έλεγχος επί των εισαγομένων ιχθύων.

Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήση την Βουλήν επί ποίας βάσεως επιτρέπεται η εισαγωγή ιχθύων.»

Απάντησις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 24ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η εισαγωγή ιχθύων από πολλών τώρα ετών επιτρέπεται δυνάμει της υφισταμένης Ανοικτής Γενικής Αδείας Εισαγωγής λόγω του γεγονότος ότι η ποσότης των αλιευομένων ιχθύων δεν επαρκεί διά τας ανάγκας της Νήσου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου και ληφθείσα την 26ην Ιουνίου 1961.

«Ερωτώμεν την Κυβέρνησιν, και παρακαλούμεν να μας πληροφορήση αν, και τι έχη γίνει προς την κατεύθυνσιν εξευρέσεως ικανοποιητικού δανείου, το οποίον να χρησιμοποιηθή, προς διευθέτησιν των αγροτικών χρεών, επί σκοπώ αναλήψεως των υπό της Κεντρικής Συνεργατικής Τραπέζης, ή παραρτήματός της, υπό τον τίτλον Γεωργική Τράπεζα;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 3ην Ιουνίου 1961.

«Μέγα μέρος των κατοίκων του χωρίου Αμπελικού κερδίζουν τα προς το ζην διά της βοσκήσεως ποιμνίων. Σχεδόν το ήμισυ του πληθυσμού ηναγκάσθη να μεταναστεύση διά τον λόγον ότι δεν επιτρέπεται η βόσκησις εντός της δασικής περιοχής «Κουρκέλλαι» ήτις ευρίσκεται πλησίον του χωρίου.

Ουδέν μειονέκτημα παρατηρείται εις την βόσκησιν εντός της ρηθείσης περιοχής εν όσω δεν υπάρχουν δενδρύλλια εντός αυτής.

Επιθυμώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός κατατοπίση την Βουλήν επί του προκειμένου, αφού εξετάση το ζήτημα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη και ληφθείσα την 20ήν Ιουνίου 1961.

«Προς τον Έντιμον Υπουργόν Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Ο υφιστάμενος νόμος απαγορεύει την ελευθέραν βόσκησιν αιγών εις τα δάση.

Θα ήθελα να πληροφορηθώ κατά πόσον ο ισχύων νόμος όστις εθεσπίσθη υπό της απελθούσης Κυβερνήσεως εβασίζετο εις την θεωρίαν, ότι αι αίγες τρώγουν και καταστρέφουν τα πεύκα και εάν η διατήρησις του νόμου τούτου είναι ένεκεν της θεωρίας ταύτης.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου και ληφθείσα την 26ην Ιουνίου 1961.

«Το ζήτημα της βοσκήσεως εις τα δάση, και η άρσις του αποκλεισμού των αιγών, είναι αίτημα το οποίον υποβάλλεται υπό πολλών κοινοτήτων, αίτινες γειτονεύουν με τα δάση.

Μήπως το ζήτημα τούτο μελετάται υπό της Κυβερνήσεως, και δύναται το αρμόδιον Υπουργείον να διαφωτίση την Βουλήν επί των σκέψεων της Κυβερνήσεως επί τούτου;»

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερωτήσεις υποβληθείσας την 3ην, 20ήν και 26ην Ιουνίου 1961, υπό των εντίμων Βουλευτών κ.κ. Κεμάλ Ντενίζ, περιφερείας Λευκωσίας, Γεωργίου Τζιρκώτη, περιφερείας Λάρνακας και Χαριδήμου Χατζηχάρου, περιφερείας Λευκωσίας.

«Επιθυμώ να δηλώσω, ότι η υπό του Υπουργικού Συμβουλίου διορισθείσα Επιτροπή εξετάζει το όλον πρόβλημα το σχετιζόμενον με την βόσκησιν εις Κρατικά Δάση, ελπίζεται δε ότι η Επιτροπή αύτη θα είναι εις θέσιν να υποβάλη την έκθεσίν της προς την Κυβέρνησιν εν τω εγγύς μέλλοντι. Αναμφιβόλως, η νέα Κυβερνητική δασική πολιτική, όταν αύτη διαμορφωθή, θα αχθή εις γνώσιν πάντων των ενδιαφερομένων. Υπό τας περιστάσεις, το Υπουργείον τούτο έχει την γνώμην, ότι δεν προκύπτει ζήτημα απαντήσεως εις τα διά των υποβληθεισών ερωτήσεων εγερθέντα ζητήματα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 27ην Ιουνίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την κατασκευήν υδατοφρακτών δι' αρδευτικούς σκοπούς διά τα χωρία Καλόν Χωρίον Λεύκας, Άγιος Γεώργιος Σολέας, και Λινού, Φλάσου εις την ιδίαν περιοχήν, ως και διά την κατασκευήν τσιμενταυλάκων προς εξοικονόμησιν της υπαρχούσης υδατοπρομηθείας;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 27ην Ιουνίου 1961.

«Η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία, η οποία επί 40 περίπου έτη εκμεταλλεύεται τον εθνικόν πλούτο της Κύπρου προς όφελος των ξένων μετόχων της εφαρμόζει μίαν πολιτικήν καταδιώξεως και καταπιέσεως των εργατών της, διά συντεχνιακήν δράσιν.

Μεταλλωρύχοι οι οποίοι υπηρέτησαν εις το μεταλλείον επί 30 και περισσότερα έτη απελύθησαν εκ της εργασίας των διά συντεχνιακήν δράσιν, και οι λόγω προχωρημένου ορίου ηλικίας αφυπηρετούντες μεταλλωρύχοι λαμβάνουν έν εξευτελιστικόν επίδομα το οποίον κυμαίνεται μεταξύ £4—£6 μηνιαίως. Άλλοι μεταλλωρύχοι οι οποίοι υπέστησαν σοβαρόν

δυστύχημα εις το μεταλλείον πριν 10—15 έτη και κατέστησαν ανίκανοι να εργάζωνται είτε έλαβον έν πολύ εξευτελιστικόν ποσόν δι' αποζημίωσιν είτε δεν έλαβον τίποτα.

Εν όψει του γεγονότος ότι αυτή η Εταιρεία έχει πραγματοποιήσει υπέρογκα κέρδη διά τους ξένους μετόχους της, και το Κυπριακόν κράτος οφείλει πολλά εις τους μεταλλωρύχους οι οποίοι διά της σκληροτάτης εργασίας των συνέβαλον εις την αύξησιν των εσόδων του δημοσίου ταμείου, μελετά η Κυβέρνησις την θέσπισιν πλήρους εργατικής νομοθεσίας και ειδικής τοιαύτης εις τρόπον να εξασφαλίζεται υπ' αυτής και άλλων Εταιρειών ο σεβασμός των συνδικαλιστικών ελευθεριών, ικανοποιητικών επίδομα αφυπηρετήσεως, ικανοποιητικαί αποζημιώσεις εις περιπτώσεις δυστυχημάτων και προστασία γενικώς των μεταλλωρύχων;»

Απάντησις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Ως είναι καλώς γνωστόν, εν Κύπρω δεν υφίσταται οιοσδήποτε περιορισμός εις τας μεταξύ εργοδοτών και εργατών σχέσεις τόσον εις τας εν Κύπρω Μεταλλευτικάς επιχειρήσεις όσον και εις άλλους εργοδοτικούς οργανισμούς. Αι σχέσεις αύται διέπονται υπό του συστήματος των ελευθέρων συλλογικών διαπραγματεύσεων γινομένων μέσω εργατικών ενώσεων, οι δε εργάται δικαιούνται ελευθέρως να αποδεχθούν ή απορρίψουν τα αποτελέσματα των τοιούτων διαπραγματεύσεων.

Όσον αφορά την παροχήν επιδόματος (ή φιλοδωρήματος) αφυπηρετήσεως το σύστημα τούτο υπό τας συγχρόνους αντιλήψεις τείνει να εκλείψη, αντικαθιστάμενον συν τω χρόνω υπό Ταμείων Προνοίας η ίδρυσις των οποίων είναι συνήθως προϊόν διαπραγματεύσεων μεταξύ εργοδοτών και εργατών. Ήδη, κατόπιν διαπραγματεύσεων, συνεφωνήθη κατ' αρχήν η ίδρυσις ενός τοιούτου Ταμείου διά τους τακτικούς και εκτάκτους εργάτας της Κυπριακής Μεταλλευτικής Εταιρείας, πρόκειται δε τούτο να τεθή συντόμως εις εφαρμογήν, αναγνωριζομένων και των ετών προϋπηρεσίας των εργατών.

Εν τέλει, η υπό του εργοδότου πληρωμή αποζημιώσεως δι' ατυχήματα θεωρείται ως απηρχαιωμένον μέτρον. Όθεν, το Υπουργείον πρόκειται να υποβάλη προς συζήτησιν υπό του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος εντός των προσεχών ολίγων ημερών προσχέδιον διά την τροποποίησιν του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, εις τρόπον ώστε ούτος να καλύπτη εργατικά ατυχήματα και ούτω ο περί Αποζημιώσεως των Εργατών Νόμος θα αχρηστευθή. Βεβαίως, τόσον ο υφιστάμενος νόμος όσον και το προτεινόμενον νομοσχέδιον, δεν δύναται να καλύψωσι περιπτώσεις ατυχημάτων επισυμβάντων προ του 1944 ότε εθεσπίσθη το πρώτον ο περί Αποζημιώσεως των Εργατών Νόμος.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 27ην Ιουνίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την παροχήν ηλεκτρικού ρεύματος εις τα χωρία Άγιος Γεώργιος Σολέας, Λινού—Φλάσου και Καλόν Χωρίον Λεύκας, εφ' όσον μάλιστα τα ηλεκτρικά καλώδια είναι σήμερον τοποθετημένα πλησίον αυτών των χωρίων είτε και εις ωρισμένας περιπτώσεις εντός αυτών;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 28ην Ιουνίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων διατί δεν έχουν προσληφθή εις την υπηρεσίαν 10 περίπου προσοντούχοι υγειονομικοί επόπται, όταν μάλιστα εις τας υγειονομικάς υπηρεσίας του αεροδρομίου Λευκωσίας και αλλαχού καταβάλλονται μεγάλα ποσά δι' υπερωρίας;»

Απάντησις του Υπουργού Υγείας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 28ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Εις τον Προϋπολογισμόν του προσεχούς έτους θα υπάρξουν επιπρόσθετοι θέσεις Υγειονομικών Επιθεωρητών, εάν δε αύται εγκριθούν, ελπίζεται ότι κατά τα ολίγα προσεχή έτη θα προσληφθούν οι 10 Υγειονομικοί Επιθεωρηταί.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 8ην Ιουλίου 1961.

«Ο συνοικισμός Φιλαδελφείας παρά το προάστειον Τράχωνας έχει υποστή επανειλημμένως μεγάλας ζημίας εκ των πλημμυρών.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την κατασκευήν αντιπλημμυρικών και αρδευτικών έργων εις την περιοχήν αυτήν, και πότε θα τεθούν αυτά εις εφαρμογήν;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 8ην Ιουλίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων, ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την κατασκευήν υδατοφράκτου παρά το χωρίον Κλήρου, και πότε θα τεθούν αυτά εν εφαρμογή;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη και ληφθείσα την 7ην Ιουλίου 1961.

«Τελευταίως παρατηρείται πληθώρα υποβολής αιτήσεων προς έκδοσιν διαβατηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το υφιστάμενον προσωπικόν του Τμήματος Διαβατηρίων αναγκάζεται να εργάζεται υπερωρίας διά να αντεπεξέλθη.

Σκοπεύει η Κυβέρνησις να αποσπάση υπαλλήλους εξ άλλων Κυβερνητικών τμημάτων και να τους τοποθετήση έστω και προσωρινώς εις το τμήμα αυτό διά να διευκολυνθή το κοινόν όσον και οι υπάλληλοι του εν λόγω τμήματος;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη και ληφθείσα την 11ην Ιουλίου 1961.

«Ως γνωστόν κατόπιν της επισκέψεως του εντίμου Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις Ηνωμένον Βασίλειον επετεύχθη η τοποθέτησις σημαντικών ποσοτήτων πατατών και καρότων εαρινής εσοδείας εις την Αγγλικήν αγοράν.

Συμφώνως εκθέσεως της «Νάσιοναλ Φετερέϊσιον οφ φρουτ εντ ποτέτο Τρέϊτερς» δημοσιευθείσης εις το «Φρουτ Τρέϊτερς Τζέρναλ» της 1ης Ιουλίου 1961, τόσον αι Κυπριακαί πατάται όσον και τα καρότα έφθασαν εις Αγγλίαν εις αθλίαν κατάστασιν, επροξένησαν δε τοιαύτην αλγεινήν εντύπωσιν εις τους εισαγωγείς, ώστε ελάχιστα ελπίδες υπάρχουν μελλοντικών εξαγωγών.

Παρακαλείται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν:

(1) Κατά πόσον αι ειδήσεις αυταί είναι ακριβείς.

(2) Ποία μέτρα προτίθεται να λάβη, ώστε να αποκατασταθή το καλόν όνομα των γεωργικών μας προϊόντων εις το εξωτερικόν, να διατηρηθούν δε και αναπτυχθούν αι ξέναι αγοραί.»

Απάντησις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 11ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη.

«Η πληροφορία ότι αι Κυπριακαί πατάται εαρινής εσοδείας και τα καρότα έφθασαν εις Ηνωμένον Βασίλειον εις «αθλίαν κατάστασιν» δεν είναι ακριβής.

Κατά τας αρχάς της εαρινής περιόδου έφθασαν τω όντι εις το Ηνωμένον Βασίλειον έν ή δύο φορτία πατατών προσβε-

βλημένων εκ περονοσπόρου, όστις δεν κατέστη δυνατόν να ανακαλυφθή κατά την διάρκειαν της συσκευασίας εν Κύπρω, όλαι όμως αι μεταγενέστεραι φορτώσεις έφθασαν εις πολύ καλήν κατάστασιν. Αι εξαγωγαί Κυπριακών πατατών κατά την διάρκειαν της εαρινής περιόδου 1961 υπερέβησαν τους 42,000 τόννους, τούτο δε αποτελεί μίαν άνευ προηγουμένου επίδοσιν.

Αναφορικώς προς την ποιότητα των εξαχθέντων καρότων, δεν δύναται εν τω συνόλω να λεχθή ότι αύτη ήτο κατωτέρα της των προηγουμένων ετών, τα δε εξαχθέντα καρότα υπερέβησαν κατά το τρέχον έτος τους 8,500 τόννους. Είναι, εν τούτοις, αληθές, ότι έχουν υποβληθή ωρισμένα παράπονα εκ μέρους εισαγωγέων εν τω Ηνωμένω Βασιλείω ως προς την ποιότητα των Κυπριακών καρότων και το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας ευρίσκεται εις συνεχή επαφήν μετά των ενδιαφερομένων εξαγωγέων και ατμοπλοϊκών πρακτόρων και εξετάζει τα παράπονα ταύτα.

Αντιπροσωπεία της Εθνικής Ομοσπονδίας Εμπορίου Φρούτων και Πατατών του Ηνωμένου Βασιλείου αφίχθη προσφάτως εν Κύπρω, το όλον δε ζήτημα συνεζητήθη μετά τυ Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, ως επίσης και των ενδιαφερομένων εξαγωγέων. Ελπίζεται, ότι ούτω θα καταστή δυνατή η αποφυγή παρομοίων παραπόνων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 11ην Ιουλίου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι εις τον Πυροσβεστικόν Σταθμόν Λεμεσού εργάζεται το εξ 24 προσώπων εργατοϋπαλληλικόν προσωπικόν επί 24 συνεχείς ώρας και αναπαύεται κατά το αμέσως προσεχές 24ωρον. Και δεδομένου ότι το ως άνω ωράριον εργασίας είναι πρωτοφανές εις την δημοσιοϋπαλληλικήν υπηρεσίαν της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν διά να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον προτίθεται η Κυπριακή Κυβέρνησις να λάβη τα δέοντα μέτρα εις τρόπον ώστε να τερματισθή μία απαράδεκτος και καταθλιπτική κατάστασις εις βάρος των ως άνω δημοσίων υπαλλήλων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου και ληφθείσα την 15ην Ιουλίου 1961.

«Κατά τον τελευταίον καιρόν παρ' όλην την ευσυνείδητον προσπάθειαν του τμήματος τροχαίας λαμβάνουν χώραν καθημερινώς διάφορα οδικά δυστυχήματα και πολλοί θάνατοι προέρχονται συνεπεία τούτων. Η τοιαύτη αύξησις των οδικών δυστυχημάτων δεν υπάρχει αμφιβολία ότι έφθασεν εις πολύ ανησυχητικόν βαθμόν. Διά τούτο παρακαλώ το αρμόδιον Τμήμα να πληροφορήση την Βουλήν τα ακόλουθα:

(1) Εάν εγένετο έρευνα επί των αιτίων των τόσων συχνών οδικών δυστυχημάτων εν Κύπρω, και ποία τα συμπεράσματα;

(2) Πόσοι είναι οι κάτοχοι αδειών οδηγού αυτοκινήτων και πόσοι οι κάτοχοι αδειών οδηγού μηχανοκινήτων οχημάτων;

(3) Είναι ικανοποιημένον το αρμόδιον Τμήμα, ότι όλοι οι κάτοχοι αδειών οδηγού αυτοκινήτων και άλλων μηχανοκινήτων πληρούν τους όρους τους απαιτουμένους διά την απόκτησιν αδείας οδηγού;

(4) Διά την χορήγησιν αδείας οδηγού αυτοκινήτων και άλλων μηχανοκινήτων οχημάτων ζητείται πιστοποιητικόν υγείας καλύπτον παθήσεις οφθαλμών και διαφόρους άλλας νευροψυχικάς παθήσεις και, εάν δεν ζητήται, δεν νομίζει το αρμόδιον Τμήμα, ότι αποτελεί απαραίτητον προϋπόθεσιν το πιστοποιητικόν υγείας διά την παροχήν αδείας οδηγού;

(5) Υπάρχει σχέδιον αντιμετωπίσεως του σοβαρού προβλήματος της οδικής ασφαλείας, και, εάν ναι, ποίον;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου και ληφθείσα την 15ην Ιουλίου 1961.

«Είναι γνωστόν, ότι η περιοχή Τσιφλικουδιών—Ζακακίου είναι μεγάλη παραγωγός φθαρτών γεωργικών προϊόντων. Ατυχώς, η εν λόγω περιοχή μαστίζεται από διαφόρους φυτικάς ασθενείας, και ιδίως υπό της μεσογειακής μυίας ήτις προκαλεί μεγάλας καταστροφάς εις την παραγωγήν σύκων.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν τα ακόλουθα:

(1) Τι μέτρα ελήφθησαν διά την καταπολέμησιν των φυτικών ασθενειών εις την εν λόγω περιοχήν;

(2) Υπάρχει σχέδιον καταπολεμήσεως των φυτικών ασθενειών επί παγκυπρίου κλίμακος;

(3) Εάν υπάρχει εφαρμόζεται ικανοποιητικώς;»

Απάντησις του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 15ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου.

«Δεν έχουν ληφθή οιαδήποτε ειδικά μέτρα προς καταπολέμησιν των φυτικών ασθενειών εις την περιοχήν Τσιφλικουδιών—Ζακακίου. Οι τεχνικοί υπάλληλοι του Τμήματος Γεωργίας παρέχουν τακτικώς προς όλους τους γεωργούς συμβουλάς εν σχέσει με την καταπολέμησιν των φυτικών ασθενειών. Εναπόκειται εις τους ιδίους τους γεωργούς να θέσουν τα μέτρα ταύτα εις εφαρμογήν. Το Τμήμα Γεωργίας δεν διαθέτει τα απαιτούμενα χρήματα, προσωπικόν και άλλας διευκολύνσεις διά την ανάληψιν εκστρατείας διά την καταπολέμησιν των φυτικών ασθενειών, εν πάση δε περιπτώσει είναι άκρως ανεπιθύμητον διά την Κυβέρνησιν να αναλάβη έργον το οποίον εμπίπτει κανονικώς εντός της σφαίρας δραστηριοτήτων των γεωργών.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου και ληφθείσα την 15ην Ιουλίου 1961.

«Προ μηνών, κατόπιν εγγραφής υπ' εμού του θέματος της μη ικανοποιητικής εφαρμογής υπό της ΝΑΑΦΙ της μεταξύ αυτής και της Κυπριακής Δημοκρατίας συμφωνίας, κατά την συζήτησιν εις την Βουλήν κατηγγείλαμεν διαφόρους παραβάσεις και εζητήσαμεν, όπως η Μικτή Επιτροπή διά την εφαρμογήν της εν λόγω συμφωνίας επιληφθή τούτων. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν τα ακόλουθα:

(1) Επελήφθη η Μικτή Επιτροπή της καταγγελίας ταύτης;

(2) Εάν ναι, εις ποίον στάδιον ευρίσκονται αι μετά της ΝΑΑΦΙ συζητήσεις;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου και ληφθείσα την 15ην Ιουλίου 1961.

«Ως γνωστόν, λειτουργεί εν Κύπρω Σχολή Κωφαλάλων. Εν τούτοις, έχομεν πολλά παράπονα κωφαλάλων παιδιών, ότι εις επανειλημμένας αιτήσεις των προς εισαγωγήν λαμβάνουν αρνητικήν απάντησιν με την δικαιολογίαν, ότι δεν υπάρχουν θέσεις.

Παρακαλώ το αρμόδιον Τμήμα να πληροφορήση την Βουλήν τα ακόλουθα:

(1) Πόσας θέσεις διαθέτει η λειτουργούσα σχολή διά κωφάλαλα παιδιά;

(2) Εάν η υπάρχουσα σχολή είναι επαρκής διά να δεχθή όλα τα κωφάλαλα παιδιά τα οποία επιθυμούν να εισαχθούν εις αυτήν.

(3) Εάν δεν είναι επαρκής, υπάρχει σχέδιον συμπληρώσεως αυτής;»

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 15ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου.

«Η Σχολή διαθέτει 70 θέσεις (55 δι' Έλληνας και 15 διά Τούρκους).

Όλαι αι θέσεις συνεπληρώθησαν από του Απριλίου 1959, έκτοτε δε δεν έγιναν νέαι προσλήψεις.

2. Υπάρχουν εισέτι πέραν των 60 παιδιών τα οποία περιμένουν εισδοχήν. Η Σχολή δεν δύναται ν' ανταποκριθή εις την ζήτησιν αυτήν λόγω ελλείψεως χώρου και εξησκημένου προσωπικού. Δέον να σημειωθή επίσης, ότι η Σχολή ιδρύθη προ επταετίας, και ούτω μέχρι τούδε δεν υπήρχον απόφοιτοι διά να δημιουργηθή κανονικόν ρεύμα προσλήψεων και αποφοιτήσεων. Εφέτος θ' αποφοιτήσουν περί τα 20 παιδιά και ούτω τον Οκτώβριον 1961 θα προσληφθούν 20 νέοι μαθηταί και μαθήτριαι. Λίαν συντόμως θα παρακληθή η Κυβέρνησις όπως εγκρίνη δαπάνην £12.000 εκ του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1962 δι' επέκτασιν του οικοτροφείου εις τρόπον ώστε να δυνηθή η σχολή ν' ανταποκριθή πλήρως προς τας σημερινάς ανάγκας της Νήσου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 15ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου και ληφθείσα την 15ην Ιουλίου 1961.

«Την 29ην Ιουνίου 1961 υπεγράφη μεταξύ των Κυβερνήσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, συμφωνία προς παροχήν τεχνικής βοηθείας προς την Κύπρον.

Δεδομένου ότι εκεί όπου παρεχωρήθη τοιαύτη βοήθεια εχρησιμοποιήθη κατά κύριον λόγον διά την προώθησιν των προπαγανδιστικών και πολιτικών σκοπών του αμερικανικού μονοπωλιακού κεφαλαίου, ερωτάται ο έντιμος κ. Υπουργός Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων τους όρους της συμφωνίας ταύτης, και διατί δεν εκρίθη σκόπιμον να δοθή το πλήρες κείμενον αυτής εις την δημοσιότητα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουλίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη και ληφθείσα την 20ήν Ιουλίου 1961.

«Το Υπουργείον Συγκοινωνιών και Έργων έχει ζητήσει από Δημοσίους Υπαλλήλους διαφόρων Επαρχιών να δηλώσωσιν εάν θέλωσι να τους παραχωρηθώσι παραπήγματα εις Τρόοδος προς παραθερισμόν, αλλ' εις την σχετικήν επιστολήν ετονίζετο, ότι θα εδίδετο προτίμησις εις Δημοσίους Υπαλλήλους διαμένοντας εν Λευκωσία.

Ερωτάται το Υπουργείον, διατί αυτή η προτίμησις προς τους Δημοσίους Υπαλλήλους της πρωτεύουσας και εις βάρος των Δημοσίων Υπαλλήλων των Επαρχιών.»

Απάντησις του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Εις την προκειμένην περίπτωσιν το Υπουργείον Συγκοινωνιών και Έργων ενήργησε συμφώνως προς την υπ' αρ. 836 και ημερ. 8ην Ιουνίου 1961 απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη και ληφθείσα την 21ην Ιουλίου 1961.

«Εντίμους Υπουργούς Εσωτερικών και Γεωργίας.

Είναι γνωστόν, ότι Τουρκικός μη κυβερνητικός οργανισμός αυθαιρέτως και παρανόμως ήρχισε εργασίας διά την ανέγερσιν ξενοδοχείου επί Κυβερνητικής γης. Επίσης είναι γνωστόν, ότι μηχανήματα του Υπουργείου Γεωργίας χρησιμοποιούνται εις αυτήν την εργασίαν. Τί μέτρα λαμβάνει η Κυβέρνησις διά παρεμπόδισιν αυτής της παρανομίας, και τι μέτρα προτίθεται να λάβη εναντίον του Υπουργού ή του υπαλλήλου, εάν τούτο εγένετο τη αγνοία του Υπουργού.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 26ην Αυγούστου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη.

«Είναι καθιερωμένη Κυβερνητική τακτική, όπως επιτρέπεται η χρησιμοποίησις Κυβερνητικών μηχανημάτων δι' ιδιωτικάς εργασίας, οσάκις υπάρχουν διαθέσιμα τοιαύτα μηχανήματα, έναντι εγκεκριμένων κλιμάκων πληρωμής.»

«Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 26ην Ιουλίου 1961.

«Οι μυλωνάδες της υπαίθρου είναι μια μεγάλη τάξη επαγγελματιών που ξεπερνούν τους 300 παγκύπρια.

Λόγω του συναγωνισμού που υφίστανται από τες μεγάλες βιομηχανίες αλεύρων βρίσκονται σήμερα σε απελπιστική οικονομική κατάσταση.

Έχουν αποταθή με πολλά υπομνήματά τους στο Υπουργικό Συμβούλιο και στον Υπουργόν Εμπορίου και Βιομηχανίας, ζητούντες προστατευτικά μέτρα έναντι του μεγάλου συναγωνισμού προτού καταστραφούν οικονομικά.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας τι μέτρα προστατευτικά μελετά η Κυβέρνηση για την τάξη των μυλωνάδων;»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι έληξεν ο χρόνος ο οποίος παρεχωρήθη διά την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' 2. Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμος 17 του 1961 αναβάλλεται, παραπέμπεται δε εις την Επιτροπήν επί Εσωτερικών Ζητημάτων διά να εξετάση κατά πόσον η Βουλή πρέπει να προχωρήση εις καθορισμόν ελεγχομένων περιοχών προς εφαρμογήν του Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' 3. Έκκλησις της Τυνησιακής Εθνοσυνελεύσεως προς την Βουλήν των Αντιπροσώπων της Κύπρου επί του ζητήματος της Μπιζέρτας. Δύναται να συνδυασθή με το επόμενον. 4. Έκκλησις της Εθνοσυνελεύσεως της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας επί του ιδίου θέματος.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εν σχέσει με τα αποσταλέντα ψηφίσματα των Εθνοσυνελεύσεων της Τυνησίας και της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας έχω να προβώ εις την κάτωθι δήλωσιν:

«Τα Μέλη της Βουλής ταύτης με συγκίνησιν έλαβον γνώσιν του απευθυνθέντος υπό της Εθνοσυνελεύσεως της Τυνησίας ψηφίσματος και παρομοίου της Εθνοσυνελεύσεως της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας προς την Κυπριακήν Βουλήν, αφορώντος την Γαλλικήν επιδρομήν εις εθνικόν έδαφος της Τυνησίας.

Τα Μέλη της Βουλής ταύτης διαδηλούν πρώτον, αμέριστον συμπαράστασιν και αλληλεγγύην προς τον αγωνιζόμενον διά την εθνικήν εδαφικήν του ακεραιότητα Τυνησιακόν λαόν, και δεύτερον, επιδοκιμάζουν και υιοθετούν πλήρως την απόφασιν του ΟΗΕ υποστηριχθείσαν υπό της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Τα Μέλη της Βουλής ταύτης παρακαλούν ευσεβάστως τον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση προς την Εθνοσυνέλευσιν της Τυνησίας και της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας την παρούσαν δήλωσιν.»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε, κύριε Αντιπρόεδρε, και Μέλη της Βουλής.

Και τα Τουρκικά μέλη συμφωνούν προς το αναγνωσθέν υπό του εντίμου κ. Παρασκευα·ί·δη κείμενον, του οποίου και αναγινώσκω την Τουρκικήν μετάφρασιν.

Τα μέλη της Βουλής ταύτης με συγκίνησιν έλαβον γνώσιν του απευθυνθέντος υπό της Εθνοσυνελεύσεως της Τυνησίας ψηφίσματος και παρομοίου της Εθνοσυνελεύσεως της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας προς την Κυπριακήν Βουλήν, αφορώντος την Γαλλικήν επιδρομήν εις εθνικόν έδαφος της Τυνησίας.

Τα μέλη της Βουλής ταύτης διαδηλούν πρώτον, αμέριστον συμπαράστασιν και αλληλεγγύην προς τον αγωνιζόμενον δια την εθνικήν εδαφικήν του ακεραιότητα Τυνησιακόν λαόν, και δεύτερον επιδοκιμάζουν και υιοθετούν πλήρως την απόφασιν του ΟΗΕ υποστηριχθείσαν υπό της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Τα μέλη της Βουλής ταύτης παρακαλούν ευσεβάστως τον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση προς την Εθνοσυνέλευσιν της Τυνησίας και της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας την παρούσαν δήλωσιν.»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το αναγνωσθέν ψήφισμα αποσταλή προς τον προορισμόν του;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως εγκρίνεται το αναγνωσθέν ψήφισμα.

5. Ψήφισμα της Εθνοσυνελεύσεως της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας επί του θέματος της φυλετικής διακρίσεως της ακολουθουμένης υπό της Κυβερνήσεως της Νοτίου Αφρικής. Παραπέμπεται εις την Επιτροπήν επί Εξωτερικών Ζητημάτων διά να κάμη την έκθεσίν της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να καταθέσουν Νομοσχέδια, εάν υπάρχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής τέσσαρα Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

(3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

(4) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται εις την Επιτροπήν επί Οικονομικών Ζητημάτων προς μελέτην και υποβολήν εκθέσεως.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της συνεδριάσεως αυτής.

Η προσεχής συνεδρίασις ορίζεται διά την Παρασκευήν, 8ην Σεπτεμβρίου 1961, και ώραν 4ην μ.μ., η δε ημερησία διάταξις, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, θα είναι η εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία. Συζήτησις των κάτωθι Νομοσχεδίων.

(Α) Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος.

(Β) Ο περί Φόρου Ακινήτου Περιουσίας Νόμος.

(Γ) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος.

(Δ) Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

(Ε) Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος.

(ΣΤ) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) 1961.

(Ζ) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Προστατικά Εργασίας) Νόμος 17 του 1961.

Συζήτησις επί του θέματος κατά πόσον η Βουλή πρέπει να προχωρήση εις καθορισμόν ελεγχομένων περιοχών προς εφαρμογήν του Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε: Επιλογή Αντιπροσωπείας διά το Συμβούλιον της Ευρώπης.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Αναμφιβόλως είναι άξιον εκτιμήσεως το ενδιαφέρον, το οποίον η Βουλή μας επιδεικνύει διά διεθνή προβλήματα. Ως γνωστόν, το πρόβλημα του Βερολίνου έχει σήμερον καταστή έν θέμα, το οποίον συγκινεί και ενδιαφέρει το παγκόσμιον. Από αυτής της απόψεως προτείνω όπως εις την Βουλήν μας, η οποία επιδεικνύει τοιούτο ενδιαφέρον διά τα παγκόσμια προβλήματα, συζητηθή το θέμα τούτο, ήτοι το πρόβλημα του Βερολίνου. Παρακαλώ όπως τούτο συμπεριληφθή εις την ημερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει καμμία ένστασις;

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Συμφωνώ με τον έντιμον συνάδελφον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ότι πράγματι το διεθνές πρόβλημα του Βερολίνου είναι πιεστικόν και απειλητικόν, διά την ειρήνην του κόσμου. Επειδή ακριβώς όμως ευρίσκεται εις το απόκορύφωμα της εντάσεως το εξής τούτο πρόβλημα, θα ήθελα να παρακαλέσω τον έντιμον συνάδελφον να αναβάλωμεν δι' ολίγας ημέρας την εγγραφήν του θέματος αυτού διά να δυνηθώμεν να λάβωμεν σαφή και επακριβή θέσιν εν προκειμένω. Εάν ο κ. συνάδελφος δεν έχει ένστασιν, προτείνω να αναβάλωμεν την εγγραφήν του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Δεν ενθυμούμαι να υπήρξε ποτέ μέχρι σήμερον περίπτωσις ενστάσεως εις την εγγραφήν ενός τοιούτου διεθνούς προβλήματος εις την ημερησίαν διάταξιν. Όσον αφορά την αναβολήν του δι' ολίγας ημέρας, ως γεγονός, το θέμα, το οποίον προέτεινα, θα εγγραφή εις το τέλος της ημερησίας διατάξεως και προτού εξετασθή, θα έχουν παρέλθη όχι ολίγαι, αλλά πολλαί ημέραι. Από αυτής της απόψεως παρακαλώ όπως τούτο εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Θα ήθελα να διευκρινήσω, ότι δεν προβάλλομεν ένστασιν εις την εγγραφήν, και ήθελα να γίνη απολύτως σαφές αυτό το πράγμα. Απλώς υπέβαλα πρότασιν αναβολής διά βραχύ χρονικόν διάστημα και ουχί ένστασιν εγγραφής του θέματος, και δι' αυτό θεωρώ ως υφισταμένην την πρότασίν μου ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Υπάρχουν δύο προτάσεις.

Μία εκ μέρους του εντίμου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά περί εγγραφής εις την ημερησίαν διάταξιν της επομένης συνεδρίας του ζητήματος του Βερολίνου, και ετέρα εκ μέρους του κ. Παρασκευα·ί·δη δι' αναβολήν δι' ολίγας ημέρας της εγγραφής αυτού του ζητήματος εις την ημερησίαν διάταξιν. Εάν δεν είναι δυνατόν να επέλθη συνεννόησις, θα αναγκασθώ να θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της αμέσου εγγραφής του ζητήματος του Βερολίνου, ως επρότεινεν ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως του κ. Παρασκευα·ί·δη περί αναβολής της εγγραφής του ζητήματος αυτού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η εγγραφή αναβάλλεται υστερώτερον.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θέλω να προτείνω εγγραφήν θέματος: Το θέμα το οποίον προκύπτει εκ της απαντήσεως της δοθείσης εις την ερώτησιν την οποίαν έχω υποβάλει. Προτείνω όπως εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν, το θέμα της οικοδομήσεως ξενοδοχείου εις Κυβερνητικόν έδαφος και της χρησιμοποιήσεως Κυβερνητικού εδάφους υπό μη κυβερνητικού οργανισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οικοδομή ξενοδοχείου.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Και χρησιμοποίησις Κυβερνητικού εδάφους υπό μη Κυβερνητικού οργανισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει κανείς ομιλητής; Υπάρχει ένστασις;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Πάντως το νόημα της ερωτήσεως δεν είναι σαφές. Νομίζω ότι ο Δρ. Λυσσαρίδης είναι άνθρωπος με αρκετόν θάρρος διά να το αποκαλύψη. Τον παρακαλώ όπως είπη περί τίνος ή περί τίνων πρόκειται. Ας ενημερώση επί τούτου την Βουλήν. Ας υποβάλη ερώτησιν κατά τρόπον σαφή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι ήδη το έχω κάμει διά της ερωτήσεως. Εις την ερώτησιν καταφαίνεται σαφώς ότι Τουρκικός μη κυβερνητικός οργανισμός εχρησιμοποίησε Κυβερνητικήν γην εις περιοχήν της Κυρηνείας, και δη εις την περιοχήν Αγ. Γεωργίου Κυρηνείας. Εζήτησα να πληροφορηθώ ποία μέτρα η Κυβέρνησις έλαβεν ή σκοπεύει να λάβη επί του προκειμένου. Ουδεμιάς απαντήσεως έτυχον και επομένως θέλω να εγγράψω το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, καθ' ην στιγμήν ανεγινώσκετο η ερώτησις του εντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη νομίζω ότι ο κ. Λυσσαρίδης απουσίαζε προσωρινώς εκ της Βουλής. Εκ της δηλώσεώς του τώρα προκύπτει ότι είναι υπό την εντύπωσιν ότι δεν εδόθη απάντησις. Απάντησις εδόθη· άλλο βεβαίως είναι το ζήτημα εάν η απάντησις αύτη ικανοποιή τον συνάδελφον και τους λοιπούς εντός της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η απάντησις η οποία εδόθη αφεώρα το δεύτερον μέρος της ερωτήσεώς μου διά την χρησιμοποίησιν μηχανημάτων. Ουδεμία απάντησις μου εδόθη αναφορικώς με το πρώτον μέρος της ερωτήσεώς μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις την προκειμένην περίπτωσιν υπάρχει διαδικασία, την οποίαν η Βουλή ακολουθεί μέχρι σήμερον. Όταν δεν ληφθή απάντησις εις υποβληθείσαν ερώτησιν ή όταν δεν ληφθή ικανοποιητική απάντησις εις αυτήν, το ερωτήσαν μέλος ζητεί συμπληρωματικώς όπως το θέμα τούτο, ήτοι το θέμα της ερωτήσεως, εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν, το θέμα δε τούτο εγγράφεται δικαιωματικώς εις την ημερησίαν διάταξιν. Διά τούτο θεωρώ ωφέλιμον όπως ακολουθηθή και εδώ η αυτή οδός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αυτό είναι δικαίωμά μου εάν ήθελα να αποφύγω να ερωτήσω την Βουλήν κατά πόσον θέλει να εγγράψη το θέμα. Προτιμώ τον δεύτερον τρόπον, ο οποίος συνταγματικώς μου επιτρέπει να θέσω οιονδήποτε θένα ενώπιον της Βουλής, και η Βουλή να εγκρίνη κατά πόσον θέλει να εγγράψη τούτο η μη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ραματάν.

ΡΑΜΑΤΑΝ:

Κατά την γνώμην μου ελήφθη απάντησις εις το δεύτερον μέρος της ερωτήσεώς του παρά του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Η ιδική μου δε εισήγησις τώρα είναι όπως, εν αναμονή απαντήσεως παρά του Υπουργείου Εσωτερικών, αναβληθή επ' ολίγας ακόμη ημέρας το θέμα τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει κανείς άλλος ομιλητής;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, από συνταγματικής απόψεως το ζήτημα διέπεται υπό της παραγράφου 6 του άρθρου 73 του Συντάγματος και ειδικώς του τελευταίου μέρους της παραγράφου 6 του εν λόγω άρθρου, το οποίον έχει ως εξής:

«Μετά την ανακοίνωσιν της ημερησίας διατάξεως εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων πας Βουλευτής δύναται να προτείνη προσθήκας ή τροπολογίας εις ταύτην, αποφασίζει δε επί των προτάσεων η Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Το ζήτημα θα τεθή εις ψηφοφορίαν, ήτοι κατά πόσον θα εγγραφή η τροπολογία εις την ημερησίαν διάταξιν της επομένης συνεδριάσεως ή όχι.

Χ. ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχουν δύο εισηγήσεις. Η μία εκ μέρους του εντίμου κ. Βάσου Λυσσαρίδη δι' εγγραφήν της εις την ημερησίαν διάταξιν και η άλλη εκ μέρους του εντίμου κ. Ραματάν δι' αναβολήν της εγγραφής εν αναμονή της απαντήσεως του Υπουργού Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, συμφωνώ με την πρότασιν του κ. Ραματάν και υποστηρίζω την πρότασιν αυτού περί αναβολής της εγγραφής του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφ' όσον υπάρχουν δύο προτάσεις θα θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

Ο κ. Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κατά την γνώμην μου, κ. Πρόεδρε, δεν νομίζω ότι θα χρειασθή να τεθή το ζήτημα εις ψηφοφορίαν, διότι το όλον θέμα είναι θέμα διαφοράς απόψεων επί θέματος διαδικασίας και ίσως ο είς εκ των δύο θεωρήση λογικόν να αποσύρη την πρότασίν του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό θα ήτο το καλύτερον που ηδύνατο να γίνη.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ευρίσκω λογικήν την εισήγησιν του κ. Ραματάν ότι ίσως υπάρχουν ακόμα περιθώρια απαντήσεως εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις, διά να δώσω την ευκαιρίαν εις το Υπουργείον Εσωτερικών, το οποίον είμαι βέβαιος ότι θα πληροφορηθή τα της αποψινής συζητήσεως, να απαντήση εις την ερώτησίν μου. Δεν έχω ένστασιν, να ακολουθήσω την άλλην οδόν εις περίπτωσιν κατά την οποίαν δεν θα τύχω απαντήσεως υπό του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημα θεωρείται λήξαν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.25 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 8ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 4.45 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 24, Τούρκοι 6, Σύνολον 30.

Απόντες:

'Ελληνες 10, Τούρκοι 9, Σύνολον 19.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. Αναστασιάδης)

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η ανάγνωσις ερωτήσεων και απαντήσεων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

Ο χρόνος συμφώνως με το ωρολόγιον της Βουλής είναι 4.55 μ.μ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Μα·ί·ου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 20ήν Μα·ί·ου 1961.

«Την 15.3.61 υπέβαλα την ακόλουθον ερώτησιν:

1. Εν όψει της απαιτήσεως της συντριπτικής πλειοψηφίας των εισφορέων του Ταμείου Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, όπως τροποποιηθούν βασικώς οι όροι, υφ' ους απεφασίσθη η διάλυσις του Ταμείου, δυνάμεθα να πληροφορηθώμεν διατί η Κυβέρνησις δεν προτίθεται να ικανοποιήση τας λογικάς αξιώσεις των εισφορέων, ως επληροφόρησε προσφάτως τούτους;
2. Δεν νομίζει η Κυβέρνησις, ότι οι όροι, υπό τους οποίους απεφασίσθη η διάλυσις του Ταμείου, αποτελούν κατάφωρον μεροληψίαν εις βάρος των Κυπρίων υπαλλήλων όταν συγκρίνωνται με τους όρους υφ' ους επετράπη εις τους Βρεττανούς υπαλλήλους να αποχωρήσουν του Ταμείου; Περιπλέον η τοιαύτη διάκρισις δεν είναι ενδεχόμενον να ωθήση τους ενδιαφερομένους υπαλλήλους εις προσφυγήν εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον;
3. Δεδομένου ότι η διάλυσις του Ταμείου δύναται να γίνη μόνον δια θεσπίσεως ειδικού νόμου και λόγω του γεγονότος ότι το ζήτημα έχει σχεδόν χρονίσει, δυνάμεθα να γνωρίζωμεν κατά πόσον η Κυβέρνησις ετοιμάζει ήδη το σχετικόν νομοσχέδιον;

Εν όψει του γεγονότος ότι παρήλθον δύο μήνες από της ημερομηνίας υποβολής της ως άνω ερωτήσεως, παρακαλώ όπως τύχω σχετικής απαντήσεως».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερωτήσεις υποβληθείσας την 15ην Μαρτίου και 20ήν Μα·ί·ου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού.

«Το ζήτημα των όρων και προϋποθέσεων υπό τας οποίας δέον να διαλυθή το Ταμείον Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, περιλαμβανομένων των παραστάσεων των εισφορέων επί του θέματος, έτυχε της περαιτέρω μελέτης του Υπουργικού Συμβουλίου κατά την συνεδρίαν αυτού της 13ης Ιουλίου 1961. Το Υπουργικόν Συμβούλιον απεφάσισε—

(α) όπως επικυρωθή η υπ' αρ. 306 Απόφασις αυτού αναφορικώς προς το εν λόγω Ταμείον·

(β) όπως η Επιτροπή η διορισθείσα προς τον σκοπόν διαλύσεως του Ταμείου λάβη οδηγίας να χωρήση εις το έργον της συμφώνως της ρηθείσης αποφάσεως·

(γ) όπως η Επιτροπή πληροφορηθή ότι ο όρος «κατόπιν αφαιρέσεως ου ενδεδειγμένου ποσού διά την μέχρι τούδε παρασχεθείσαν προστασίαν», ήτις περιέχεται εις την παράγραφον (γ) της υπ' αρ. 306 αποφάσεως, σημαίνει την εκ του Ταμείου αφαίρεσιν, προ της μεταξύ των εισφορέων και της Κυβερνήσεως κατανομής του αναλογούντος μέρους, ποσού ικανού να διασφαλίση τα συμφέροντα των χηρών και ορφανών, καθώς επίσης και των εισφορέων οίτινες επιθυμούν να παραμείνουν εις το Ταμείον.

2. Η Κυβέρνησις φρονεί, ότι οι όροι και αι προϋποθέσεις υφ' ας σκοπείται η διάλυσις του Ταμείου και η διάθεσις των χρημάτων του Ταμείου είναι δίκαιαι και λογικαί τόσον διά τους εισφορείς όσον και διά την Κυβέρνησιν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 3ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 5ην Αυγούστου 1961.

«Οι εν ισχύι κανονισμοί περί μηχανοκινήτων οχημάτων απαγορεύουν την μεταφοράν εργατών εις τους αγρούς διά γεωργικών ελκυστήρων. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η μηχανοποίησις της γεωργίας υποκατέστησε τα άλλοτε χρησιμοποιούμενα υπό των γεωργών ζώα, η τοιαύτη απαγόρευσις δυσχεραίνει μεγάλως τους αγρότας.

Δύναται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται η τροποποίησις των περί μηχανοκινήτων οχημάτων κανονισμών ούτως ώστε να αρθή η ως άνω απαγόρευσις»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 15ην Αυγούστου 1961.

«Είναι γεγονός ότι εις το Κτηματολόγιον Λεμεσού εργάζονται επί σειράν ετών ως προσωρινοί Γραφείς οι ακόλουθοι υπάλληλοι, οι οποίοι τυγχάνουν μάλιστα άπαντες να είναι απόφοιτοι Σχολών Μέσης Παιδείας. Οι κ. κ. Γιαννής Κωνσταντινίδης με 19 έτη υπηρεσίας, Νίκος Κ. Νικολα·ί·δης με 13 έτη υπηρεσίας εις το Κτηματολόγιον, 3 έτη εις το Γραφείον Προμηθειών και 5 έτη εις τον Κυπριακόν Στρατόν, Σταύρος Σταυρινίδης με 5 έτη υπηρεσίας, Μιχαήλ Μακρής με 4 έτη υπηρεσίας, Νίκος Ιωαννίδης με 4 έτη υπηρεσίας, Γιαννάκης Νικολάου με 3 έτη υπηρεσίας και Χαράλαμπος Σπύρου με 4 έτη υπηρεσίας.

Δεδομένου ότι οι ως άνω υπάλληλοι συνεχίζουν ευσυνειδήτως από του διορισμού των τα καθήκοντά των και η εργασία των θεωρείται υπό του Τμηματάρχου των ως ικανοποιητική, θα επεθύμουν να ερωτήσω την αρμοδίαν Αρχήν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ελήφθη ή μη απόφασις διά την μονιμοποίησίν των και, εάν όχι, εάν ευρίσκεται υπό μελέτην το ζήτημα της μονιμοποιήσεως όλων των ευδοκίμως υπηρετούντων προσωρινών δημοσίων Υπαλλήλων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 15ην Αυγούστου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι η μεσημβρινή αργία εις καταστήματα επιβάλλεται, τόσον εν Ελλάδι διά του νόμου 3502, όσον και εις όλας τας κοινωνικώς προηγμένας χώρας, όχι μόνον κατά την θερινήν περίοδον αλλά και κατά τας υπολοίπους εποχάς του έτους, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν διά να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ευρίσκεται υπό μελέτην ή όχι το ζήτημα ψηφίσεως ειδικού Διατάγματος, δυνάμει του άρθρου 19 του περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου, Κεφάλαιον 185, διά του οποίου να επιβάλλεται η μεσημβρινή αργία κατά μεν την θερινήν περίοδον επί δίωρον κατά δε τας υπολοίπους εποχάς του έτους επί μίαν και ημίσειαν ώραν.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 21ην Αυγούστου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι το ωράριον εργασίας πλείστων υπαλλήλων Πρατηρίων Πωλήσεως Πετρελαιοειδών εκφεύγει των ανθρωπιστικών ορίων, καθότι ούτοι εργάζονται πολύ περισσοτέρας ώρας ημερησίως από τους υπαλλήλους των άλλων καταστημάτων. Κι' έχοντες υπ' όψιν το φιλεργατικόν πνεύμα με το οποίον η Κυπριακή Κυβέρνησις αντιμετωπίζει τα διάφορα εργατικά προβλήματα, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον έντιμον Υπουργόν Εργασίας διά να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ευρίσκεται υπό μελέτην το ζήτημα της νομοθετικής προστασίας της ως άνω Τάξεως υπαλλήλων διά της τροποποιήσεως του άρθρου 2 του Περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου, Κεφ. 185, εις τρόπον ώστε να συμπεριληφθούν ούτοι εις τον εν λόγω νόμον και να τυγχάνουν της δεούσης νομοθετικής προστασίας αναφορικώς με το ωράριον εργασίας των.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 21ην Αυγούστου 1961.

«Είναι γεγονός, ότι εις τα ακόλουθα χωρία της επαρχίας Λεμεσού, ήτοι Μαλιά, Αγρίδια, Λάνια, Πέρα Πεδί, Άγιος Θεράπων, Βουνί, Κοιλάνι, Μονάγρι, Πελένδρι, Γερμασόγεια, Φοινικάρια, Παρεκκλησιά, Καπηλειό, Αυδήμου, Μανδριά, Ύψωνας, Άγιος Γεώργιος, Ζωοπηγή, Πάνω Πλάτρες, Μοναγρούλλι, Πολεμίδια, Άγιος Τύχωνας, Κάτω Κυβίδες, Απαισιά, Ακρούντα, Μονιάτης, Σπιτάλι, Μέσα Γειτονιά, Δωρός, Τριμίκληνη, Λουβαράς, Κουκά, Άγιος Θεόδωρος, Κάτω Αμίαντος, Συλίκου και Μονή, επροξενήθησαν ζημίαι υπό της χαλάζης και σκωριάσεως, διαρκούντος του τρέχοντος έτους, υπολογιζόμεναι εις £70,000, παρ' όλον ότι η καλυπτομένη υπό των μετοχών ζημία εν τη επαρχία Λεμεσού ανέρχεται εις το ποσόν των £55.000. Λόγω των προξενηθεισών ως άνω ζημιών οι κάτοικοι των ως άνω χωρίων ευρίσκονται εις αθλίαν οικονομικήν κατάστασιν και αναμένουν εναγωνίως την προς αυτούς πληρωμήν αποζημιώσεως.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν τα ακόλουθα:

1. Υπάρχει εις το Γεωργικόν Ταμείον Προνοίας επαρκές ποσόν διά να πληρωθή εις τους άνω ζημιωθέντας η καλυπτομένη υπό των μετοχών ζημία;

2. Πόσον ποσόν παρεχώρησε η Κυπριακή Κυβέρνησις εις το Γεωργικόν Ταμείον Προνοίας;

3. Ελήφθησαν τα δέοντα μέτρα διά να εκτιμηθή το ταχύτερον δυνατόν η γενομένη ζημία και να καταβληθή αύτη εις τους δικαιούχους;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 21ην Αυγούστου 1961.

«Αστυνομικά τινα όργανα προσάγουν εις τα Δικαστήρια γεωργούς διά τον λόγον ότι διά των ελκυστήρων των σύρουσι τας αμάξας των, διά την μεταφοράν των προϊόντων των εκ των αγρών, ή των βοηθών και εργατών των, διά τας γεωργικάς των εργασίας, ούτω δε πράττοντες παραβαίνουσι τον περί Τροχαίας κανονισμόν.

Εν όψει του γεγονότος ότι είναι αδύνατον διά τους γεωργούς να εργασθούν, αν δεν έλκουν τα αμάξια των, εις τα οποία φορτώνουν τα εργαλεία, τους σπόρους, τα λιπάσματα, και τα προϊόντα των, ως και τους εργάτας και βοηθούς των, ερωτώμεν την Κυβέρνησιν αν δεν θα ήτο σκόπιμον να εξαιρώνται των τοιούτων κανονισμών οι ελκυστήρες των γεωργών, όταν εκτελούν γεωργικάς εργασίας;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 21ην Αυγούστου 1961.

«Νόμος περί κακοβούλων ζημιών επροστάτευε μέχρι πρό τινος την περιουσίαν των αγροτών, η οποία είναι εκτεθειμένη εις το ύπαιθρον, αλλά και εις την διάθεσιν των παντός είδους κακοποιών. Η αποζημίωσις του ιδιοκτήτου δυνάμει του νόμου εκείνου είχε και περιοριστικάς του εγκλήματος συνεπείας.

Σήμερον πληροφορούμεθα ότι ο σοφός εκείνος νόμος ατονεί. Η αχρήστευσις του όμως θα μεταβάλη την ύπαιθρον εις ζούγκλαν.

Καλείται η Κυβέρνησις να μας πληροφορήση αν πραγματικώς ετέθη εν αχρηστία εκείνος ο νόμος, και, εάν ναι, πως σκέπτεται αύτη να προστατεύση από τας χείρας κακοποιών ανθρώπων αγροτικήν περιουσίαν;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 31ην Αυγούστου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Αυγούστου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν εις Περιουσίαν Νόμος Κεφ. 84 είναι ακόμη εν ισχύι, πολλαί δε υποθέσεις κακοβούλου ζημίας διευθετούνται βάσει του νόμου τούτου. Επειδή όμως ωρισμένα άρθρα του νόμου απεδείχθησαν υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως αντισυνταγματικά, το Υπουργείον έχει ήδη ετοιμάσει νομοσχέδιον συμφώνως των προνοιών του Συντάγματος το οποίον μελετά επιτροπή του Υπουργικού Συμβουλίου προτού τούτο εγκριθή και εισαχθή εις την Βουλήν.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 24ην Αυγούστου 1961.

«Εφ' όσον είναι παραδεκτόν και αναμφισβήτητον ότι αι περυσιναί τιμαί των σταφυλών δεν είναι αρκεταί διά να καλύψουν και αυτά μόνον τα έξοδα της παραγωγής, διατί το Υπουργικόν Συμβούλιον απεφάσισε να εγκρίνη όπως αι τιμαί διά το 1961 παραμείνουν αι αυταί ως αι περυσιναί;

Παρακαλείται το Υπουργικόν Συμβούλιον ή τα αρμόδια Υπουργεία όπως δώσωσιν εις την Βουλήν τους λόγους επί των οποίων εστήριξαν την τοιαύτην απόφασίν των.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Γεωργίου Σάντη, και ληφθείσα την 25ην Αυγούστου 1961.

«Επειδή υπάρχουν ισχυρισμοί εις τον τύπον ότι η Κύπρος δεν δύναται να ακολουθήση ιδικήν της ανεξάρτητον εξωτερικήν πολιτικήν, ερωτάται ο έντιμος Υπουργός των Εξωτερικών ποία είναι η ορθή τοποθέτησις επί του ζητήματος τούτου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 31ην Αυγούστου 1961.

«Είναι γεγονός ότι η Εταιρεία Αμιάντου, από μακράς σειράς ετών ρίπτει εντός του ποταμού Κάτω Αμιάντου, περιττά χώματα εις τρόπον ώστε να προκαλή συνεχώς μεγάλας ζημίας εις τους κατοίκους των χωρίων Κάτω Αμιάντου, Πελενδρίου και άλλων χωρίων, και να θέτη εις κίνδυνον πολλάς οικίας του χωρίου Κάτω Αμιάντου αίτινες κινδυνεύουν να καταρρεύσουν εκ της αλλοιώσεως του ρεύματος του ποταμού. Επίσης είναι γεγονός, ότι μετά την εγκαθίδρυσιν της Κυπριακής Δημοκρατίας ο έντιμος Έπαρχος Λεμεσού επελήφθη της ως άνω υποθέσεως και ενήργησεν ώστε να τεθούν ωρισμένα ορόσημα, πέραν των οποίων να μη ρίπτη η Εταιρεία Αμιάντου τα περιττά χώματά της και επίσης έθεσεν ωρισμένους όρους εις την εν λόγω Εταιρείαν προς αποτροπήν μελλοντικών ζημιών εις βάρος των κατοίκων των ρηθέντων χωρίων.

Επειδή πληροφορούμαι ότι ο Διευθυντής της Εταιρείας Αμιάντου δεν συνεμορφώθη με τας υποδείξεις του Επάρχου Λεμεσού, και ζητεί να δημιουργήση κράτος εν κράτει, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ελήφθησαν ή θα ληφθούν σοβαρά μέτρα κατά του εν λόγω Διευθυντού διά την τοιαύτην απειθαρχίαν του προς τας αποφάσεις των αρμοδίων κρατικών Αρχών.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 31ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, και ληφθείσα την 1ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ τον έντιμον Υπουργόν Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων όπως πληροφορήση την Βουλήν:

(α) Εάν η έκθεσις του κ. Πίππα, διά τα λιμενικά προβλήματα της Κύπρου, θα δημοσιευθή ή όχι.

(β) Εάν εις αυτήν την έκθεσιν υπάρχουν εισηγήσεις διά την ίδρυσιν ναυπηγείων, και

(γ) Εάν ο κ. Πίππας υπέβαλε σχέδια διά την κατασκευήν ναυπηγείων και, εν τοιαύτη περιπτώσει, εν συνδυασμώ με ποίον λιμένα της Κύπρου έγιναν αυτά τα σχέδια, και δυνάμει ποίας εντολής έχει εκποιήσει ταύτα.»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έληξεν ή ανάγνωσις των ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εισερχόμεθα τώρα εις το Κεφάλαιον Β της ημερησίας διατάξεως: Νομοθετική εργασία. Το πρώτον θέμα προς συζήτησιν είναι το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος». Θα είχε την καλωσύνην ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής εις την οποίαν παρεπέμφθη το παρόν Νομοσχέδιον να πληροφορήση την Βουλήν εις ποίον στάδιον ευρίσκεται το ζήτημα;

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜ. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Επειδή το θέμα αυτό είναι πολύ σημαντικόν, ως επληροφορήθην από τον συνάδελφόν μου, ο οποίος τυγχάνει πρόεδρος της Επιτροπής, θα παραστή ανάγκη όπως η Επιτροπή το εξετάση εις μίαν ή δύο συνεδριάσεις της. Η Έκθεσις δεν είναι ακόμη έτοιμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν διά την πληροφορίαν, και ελπίζω ότι συντόμως το Νομοσχέδιον και η σχετική έκθεσις θα είναι έτοιμα προς παρουσίασιν εις την Βουλήν.

Όσον αφορά το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο περί Φόρου Ακινήτου Περιουσίας Νόμος», θα ηδύνατο ο έντιμος Πρόεδρος της αρμοδίας Επιτροπής να πληροφορήση την Βουλήν εις ποίον στάδιον ευρίσκεται η σχετική εργασία της Επιτροπής;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εκ μέρους της Επιτροπής πληροφορώ την Βουλήν ότι δεν ητοιμάσθη ακόμη έκθεσις επί του Νομοσχεδίου αυτού, καθ' όσον πρόκειται περί μεγάλης σημασίας Νομοσχεδίου και χρειάζεται περαιτέρω μελέτη του ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το τρίτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος». Επί του ζητήματος αυτού είμαι εις θέσιν να πληροφορήσω την Βουλήν ότι η Νομική Επιτροπή επελήφθη επισταμένως του ζητήματος της τροποποιήσεως του περί Δικηγόρων Νόμου, ήδη δε έχει συνεδριάσει δύο φοράς. Είναι ευχάριστον το γεγονός ότι τα ενδιαφερόμενα σώματα εκτός της Βουλής απέστειλαν εισηγήσεις επί του Νομοσχεδίου αυτού, αι οποίαι θα μελετηθούν επισταμένως υπό της αρμοδίας Επιτροπής, και ελπίζεται ότι συντομώτατα το Νομοσχέδιον αυτό θα είναι ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν.

Όσον αφορά την υπόλοιπον νομοθετικής φύσεως εργασίαν επί της ημερησίας διατάξεως, καθώς πληροφορούμαι δεν συνεπληρώθη η σχετική προπαρασκευαστική εργασία εις τας Επιτροπάς, αι Επιτροπαί όμως εργάζονται εντατικώς επεξεργαζόμεναι τα διάφορα Νομοσχέδια, εκφράζω δε την ελπίδα ότι συντομώτατα θα αχθούν όλα τα περί ου ο λόγος Νομοσχέδια ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν.

Έρχομαι τώρα εις το Κεφάλαιον 3 της ημερησίας διατάξεως, και συγκεκριμένως εις τον περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμον 17 του 1961.

Το θέμα αυτό ωρίσθη προς συζήτησιν σήμερον, συγκεκριμένως δε τούτο αφορά το κατά πόσον η Βουλή πρέπει να προχωρήση εις καθορισμόν ελεγχομένων περιοχών προς εφαρμογήν του Νόμου. Αντιλαμβάνομαι ότι η Επιτροπή επί Εσωτερικών Ζητημάτων ητοίμασεν έκθεσιν επί του ζητήματος αυτού, και παρακαλώ τον έντιμον Πρόεδρον της Επιτροπής ταύτης όπως προσέλθη εις το βήμα διά να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜ. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλείται εις Έλλην Βουλευτής, Μέλος της Επιτροπής επί Εσωτερικών Ζητημάτων, όπως αναγνώση την έκθεσιν επί του περί Ελέγχου Ενοικίων Νόμου.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΣ ΜΕ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Παρόντες:

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Αντώνιος Αναστασιάδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Πανίκος Σιβιτανίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Σωτήριος Γιαννάκης.

Η άνω Επιτροπή συνήλθεν εις συνεδρίαν την 6ην Σεπτεμβρίου 1961, και επελήφθη του ως άνω θέματος.

Η Επιτροπή εξήτασε το ζήτημα κατά πόσον δέον όπως ορισθώσι περιοχαί ελέγχου δυνάμει του άρθρου 3 του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικών Εργασίας) Νόμου Αρ. 17 του 1961. Το ζήτημα ηγέρθη λόγω του ότι κατόπιν της ψηφίσεως του ρηθέντος Νόμου, όστις επρονόει ότι αι ελεγχόμεναι περιοχαί θα ορισθώσιν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργικόν Συμβούλιον, δι' επιστολής του ημερομηνίας 21ης Αυγούστου 1961, ειδοποίησε την Βουλήν των Αντιπροσώπων ότι κατά την συνεδρίαν της 3ης Αυγούστου 1961 εξήτασε το όλον θέμα και κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι δεν επήλθον οιαιδήποτε αλλαγαί των συνθηκών από της εποχής καθ' ην το Υπουργικόν Συμβούλιον είχεν εξετάσει το ζήτημα κατά πόσον ήτο αναγκαίον ή μη να εισαγάγη Νομοσχέδιον προστατεύον τα υποστατικά εργασίας, και είχεν αποφασίσει να μη εισαγάγη τοιαύτην νομοθεσίαν και συνεπώς δεν ήτο διατεθειμένον να καθορίση ελεγχομένας περιοχάς δι' υποστατικά εργασίας.

Περαιτέρω το Υπουργικόν Συμβούλιον απεφάσισε να παραπέμψη το ζήτημα εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων, ήτις και έχει ψηφίσει τον Νόμον, ούτως ώστε εις περίπτωσιν καθ' ην η Βουλή είχεν υπ' όψιν της στοιχεία τα οποία θα την έπειθον ότι ο Νόμος ούτος ήτο αναγκαίος και συνεπώς αύτη θα επεθύμει να λάβη τοιαύτα μέτρα δυνάμει του Νόμου και επί τη βάσει των τοιούτων γεγονότων, τότε η ιδία να εφαρμόση τον Νόμον.

Η Επιτροπή Εσωτερικών εις την οποίαν η Βουλή παρέπεμψε το ζήτημα κατά πόσον ελεγχόμεναι περιοχαί δέον όπως καθορισθώσιν ή μη, κατόπιν προσεκτικής εξετάσεως όλων των γεγονότων κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι ελεγχόμεναι περιοχαί δέον όπως ορισθώσιν εν σχέσει με τας έξ κυριωτέρας πόλεις, ήτοι Λευκωσίαν, Λεμεσόν, Αμμόχωστον, Λάρνακα, Κτήμα και Κυρήνειαν και ουχί εις τας κωμοπόλεις.

Ο κ. Ναλπάντογλου διεφώνησε με την άποψιν της Επιτροπής, ισχυρισθείς ότι δεν είναι αναγκαίον όπως καθορισθώσιν αι ως άνω περιοχαί.

Η Επιτροπή περαιτέρω εξήτασε την έκτασιν των ελεγχομένων περιοχών, αίτινες θα καθορισθούν εις εκάστην πόλιν,

και κατέληξεν εις το συμπέρασμα όπως αι περιοχαί αύται καλύπτουν τα δημοτικά όρια εκάστης πόλεως.

Ο κ. Ναλπάντογλου ισχυρίσθη ότι δεν ήτο αναγκαίον να καθορισθώσιν ελεγχόμεναι περιοχαί διά Τουρκικάς περιοχάς, και ο κ. Χρύσης Δημητριάδης εξέφρασε την άποψιν ότι αι ελεγχόμεναι περιοχαί δέον όπως επεκτείνωνται εις ακτίνα δύο μιλίων πέραν των δημοτικών ορίων εκάστης πόλεως.

'Οσον αφορά το ζήτημα του τρόπου καθ' ον θα καθορισθώσιν ή αργότερον τυχόν αναθεωρηθώσιν αι τοιαύται περιοχαί, η Επιτροπή εισηγείται όπως αύται καθορίζωνται ή αναθεωρώνται δι' αποφάσεως της Βουλής, και εισηγείται όπως το ζήτημα παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν διά να προβή εις τας αναγκαίας τροποποιήσεις του Νόμου 17 του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να ερωτήσω τα έντιμα Μέλη εάν θα υπάρξουν ομιληταί επί του θέματος του Ενοικιοστασίου.

Βλέπω ότι θα υπάρξουν αρκετοί ομιληταί επί του θέματος αυτού, και νομίζω ότι προτιμότερον είναι να αναβληθή διά την προσεχή Τρίτην, ούτως ώστε να έχωμεν την ευκαιρίαν να συζητήσωμεν και να ακούσωμεν όλας τας εκφρασθησομένας απόψεις.

Κεφάλαιον Δ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να πληροφορήσουν το Σώμα κατά πόσον υπάρχουν Νομοσχέδια προς κατάθεσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεν υπάρχουν, κ. Πρόεδρε, Νομοσχέδια τα οποία θα κατατεθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Ερχομαι τώρα εις το πέμπτον Κεφάλαιον της ημερησίας διατάξεως, δηλαδή εις το ζήτημα της επιλογής αντιπροσωπείας διά το Συμβούλιο της Ευρώπης.

'Εχει ήδη κατ' αρχήν αποφασισθή υπό της Βουλής αυτής, όπως αποσταλή αντιπροσωπεία διά το Συμβούλιον της Ευρώπης και παραμένει η εκλογή των προσώπων τα οποία θα σταλούν ως Κοινοβουλευτικοί αντιπρόσωποι. Υπάρχει πρότασις όσον αφορά τα πρόσωπα τα οποία δέον να σταλούν ως αντιπρόσωποι της παρούσης Βουλής;

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. Προτείνω ως τακτικά Μέλη της αποστολής διά το Συμβούλιον της Ευρώπης τους αξιοτίμους συναδέλφους κ. κ. Κληρίδην και Παυλάκην, και ως αναπληρωματικά Μέλη τους κ.κ. Λέλλον Δημητριάδην και Γεώργιον Σάντην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρότασις εκ μέρους των Τουρκικών Μελών;

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Εκ της Τουρκικής Ομάδος ως τακτικόν μέλος διά το Συμβούλιον της Ευρώπης προτείνω τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και ως αναπληρωματικόν μέλος τον κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ότι δεν εδόθη ευκαιρία εις την Βουλήν να συζητήση το τοιούτο θέμα και, εξ όσον έχω υπ' όψιν μου δεν εδόθη ευκαιρία εις την επί των Εξωτερικών Υποθέσεων Επιτροπήν να συζητήση το θέμα, εισηγούμαι όπως τούτο παραπεμφθή εις την Επιτροπήν επί των Εξωτερικών Υποθέσεων διά την προσεχή Τρίτην και κληθή η εν λόγω Επιτροπή να παρουσιάση κατά την επομένην συνεδρίαν του Σώματος εισηγητικήν πρότασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης εζήτησε τον λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν αντιλαμβάνομαι την διαδικασίαν ανεξαρτήτως του θέματος το οποίον ήγειρεν ο κ. Παπαϊωάννου, εάν υποθέσωμεν ότι αυτήν την στιγμήν η Βουλή πρόκειται να αποφασίση διά τα άτομα, δεν αντιλαμβάνομαι διατί έγιναν χωρισταί προτάσεις, δεδομένου ότι η Βουλή θα αποστείλη αντιπροσωπείαν ως σύνολον εις περίπτωσιν κατά την οποίαν η Βουλή θα αποφασίση θετικώς επί του θέματος αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απαντώ εις τον κ. Λυσσαρίδην. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ολόκληρος η Βουλή πρέπει να εγκρίνη ή μη τα προταθέντα πρόσωπα. Αλλά τόσον ο κ. Παρασκευα·ί·δης όσον και ο κ. Ραματάν προέβησαν εις την υποβολήν προτάσεων αι οποίαι δέον να εγκριθούν υπό της Βουλής και, συνεπώς, υφ' ολοκλήρου του Σώματος των Βουλευτών.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τότε ζητώ να απαλειφθή από τα πρακτικά η ερώτησις αυτή υπάρχει πρότασις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών δι' αντιπροσωπείαν εις την αποστολήν»; Εάν πρόκειται περί προφορικών προτάσεων ασφαλώς οιοσδήποτε Βουλευτής έχει δικαίωμα να προτείνη οιαδήποτε ονόματα θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν απηύθυνα τον λόγον κατ' αυτόν τον τρόπον έπραξα τούτο λόγω αβροφροσύνης και ουχί διότι το Σύνταγμα θα με ηνάγκαζε να ζητήσω παρά Τούρκου Βουλευτού να προτείνη Τούρκον αντιπρόσωπον. Και είμαι βέβαιος ότι και ο κ. Παρασκευα·ί·δης λόγω αβροφροσύνης δεν προέτεινεν οιονδήποτε ο οποίος δεν ήτο 'Ελλην Βουλευτής.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης εζήτησε τον λόγον.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Ηθελα να υπομνήσω ότι εις την Βουλήν αυτήν εδόθη η ευκαιρία να ομιλήση επί των θεμάτων της συμμετοχής ή μη εις το Συμβούλιον της Ευρώπης όταν απεφάσιζεν έαν θα λάβη μέρος ή όχι δι' αποστολής. Ειδικώτερον διά το θέμα το οποίον ήγειρεν ο κ. Λυσσαρίδης, υιοθετώ πολύ ευχαρίστως την πρότασιν του συναδέλφου κ. Ραματάν και υποστηρίζω τους προταθέντας υπ' αυτού δύο Τούρκους Βουλευτάς ως μέλη της αποστολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναφορικώς με την πρότασιν του κ. Παπαϊωάννου θα ήθελα να ερωτήσω τον κ. Παπαϊωάννου εάν πράγματι ισχυρίζεται ότι η Βουλή ουδέποτε επελήφθη του ζητήματος και ουδέποτε ενέκρινε την αποστολήν αντιπροσωπείας εις το Συμβούλιον της Ευρώπης.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Εξ όσων έχω υπ' όψιν μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, η Βουλή δεν συνεζήτησε τοιούτον θέμα. 'Ισως ο κ. Παρασκευα·ί·δης να ενθυμήται το θέμα της Κοινοπολιτείας. Υπάρχουν όμως τα πρακτικά της Βουλής, αντιλαμβάνομαι, τα οποία δυνάμεθα να συμβουλευθώμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτήν την στιγμήν εζήτησα να παρουσιασθούν τα πρακτικά της προηγουμένης συνεδριάσεως της Βουλής διά να ίδωμεν και να λύσωμεν την απορίαν, η οποία φαίνεται ότι υπάρχει, όσον αφορά το ζήτημα αυτό. Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ομολογώ ότι είναι λάθος το ότι συνεζητήθη το θέμα αυτό εις την Βουλήν. Απλώς ανεγνώσθη η επιστολή του Συμβουλίου της Ευρώπης προς την Βουλήν. Η Βουλή δεν συνεζήτησεν επί του θέματος αυτού και, επομένως, αποσύρω το σημείον εκείνο της προτάσεώς μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω εζήτησε τον λόγον ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επρόκειτο να είπω ακριβώς, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι δεν συνεζητήθη το θέμα, και ότι υποστηρίζω την πρότασιν του κ. Παπαϊωάννου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να με πληροφορήση ο κ. Παπαϊωάννου κατά πόσον, δεδομένου ότι δεν πρόκειται περί νομοθετικής εργασίας, και δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό, το ζήτημα δηλαδή της επιλογής αντιπροσωπείας διά το Συμβούλιον της Ευρώπης είναι ζήτημα επείγον, και εφ' όσον το ζήτημα ευρίσκεται ήδη κανονικώς ενώπιον της Βουλής, υπάρχει οιαδήποτε πρόνοια εις το Σύνταγμα ήτις επιβάλλει την

τοιούτου είδους εργασίαν, ήτοι την παραπομπήν πρώτον του θέματος εις την επί Εξωτερικών Υποθέσεων Επιτροπήν;

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Έχω υπ' όψιν μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, το επείγον του θέματος, είμαι όμως της γνώμης ότι η Επιτροπή επί Εξωτερικών Υποθέσεων δύναται μέχρι της προσεχούς συνεδριάσεως της Βουλής να παρουσιάση εισήγησιν. Έπειτα έχω υπ' όψιν μου ότι και άλλα θέματα παραπέμπονται εις τας αρμοδίας Επιτροπάς προτού κληθή το Σώμα της Βουλής να αποφασίση επί τούτων. Έν πρόσφατον παράδειγμα είναι το θέμα των φυλετικών διακρίσεων εις την Νότιον Αφρικήν, το οποίον παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν επί Εξωτερικών Υποθέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Είναι γεγονός ότι το θέμα της Νοτίου Αφρικής παρεπέμφθη εις Επιτροπήν. Όμως, εις το θέμα εκείνο υπάρχουν ζητήματα ουσίας προς εξέτασιν. Το υπό συζήτησιν θέμα της Βουλής περί της αποσταλησομένης εις Στρασβούργον αντιπροσωπείας είναι το ποίοι θα αποτελέσουν την εν λόγω αντιπροσωπείαν. Ζητείται όπως μία Επιτροπή υποβάλη έκθεσιν περί προσώπων. Αυτό, αναμφιβόλως, δεν είναι σύμφωνον προς την διαδικασίαν. Νομίζω ότι τα μέλη της Βουλής γνωρίζουν ο εις τον άλλον και δεν έχουν ανάγκην της εκθέσεως μιας Επιτροπής περί συναδέλφων των. Διότι είναι ενδεχόμενον να μεταβή αντιπροσωπεία εις Στρασβούργον, διότι η Δημοκρατία μας έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Και εφ' όσον είμεθα μέλος της Ευρωπαϊκής αυτής Ενώσεως, είμεθα και υπόχρεοι να στείλωμεν Κοινοβουλευτικήν αντιπροσωπείαν εις το Συμβούλιον της Ευρώπης. Εν τοιαύτη περιπτώσει δεν εγείρεται θέμα κατά πόσον θα μεταβή ή όχι αντιπροσωπεία. Απλώς εγείρεται το θέμα ποία πρόσωπα θα απαρτίζουν την αντιπροσωπείαν, η οποία θα αποσταλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης εζήτησε προηγουμένως τον λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ανεξαρτήτως του ποίαν θέσιν λαμβάνει τις επ' αυτού του ζητήματος, νομίζω ότι αυτή η Βουλή ουδέποτε συνεζήτησε κατά πόσον επιθυμεί ή όχι να μετέχη των εργασιών του Συμβουλίου Ευρώπης, και πιστεύω ότι θα ήτο άτοπον να εκλεγή αντιπροσωπεία προς αποστολήν πριν ή αποφασισθή κατ' αρχήν κατά πόσον η Βουλή θέλει ή όχι να μετέχη αυτού του Συμβουλίου. Δεν συμφωνώ μετά του εντίμου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ότι υπάρχει προηγουμένη δέσμευσις· σαφώς αναφέρεται εις τους κανονισμούς του Συμβουλίου Ευρώπης ότι μόνον η Βουλή αυτή καθ' εαυτήν δύναται να αποφασίση επ' αυτού του θέματος, και ουδενός άλλου Σώματος η απόφασις δεν δύναται να δεσμεύη την Βουλήν· ταυτοχρόνως διερωτώμαι κατά πόσον όλα τα μέλη της Βουλής είναι ενήμερα του τι είναι Συμβούλιον Ευρώπης και κατά πόσον δεν θα ήτο χρήσιμος η συζήτησις επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Συμφωνώ με όσα είπε το έντιμον μέλος κ. Βάσος Λυσσαρίδης, και ήθελα ακριβώς να υπενθυμίσω τα έντιμα μέλη της Βουλής, ότι και εις την περίπτωσιν της συμμετοχής αντιπροσωπείας της Βουλής εις την Κοινοπολιτειακήν Κοινοβουλευτικήν Ένωσιν είχε ζητηθή η έγκρισις του Σώματος της Βουλής. Επί πλέον υπάρχει πιθανότης η συμμετοχή ή μη εις το Συμβούλιον Ευρώπης να θεωρήται θέμα διεθνούς συμφωνίας, οπότε πιθανόν να υπόκειται εις τας προβλέψεις του άρθρου 169 (2) του Συντάγματος, το οποίον απαιτεί έγκρισιν της επικυρώσεως μιας διεθνούς συμφωνίας διά νόμου ψηφιζομένου υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων. Λέγω πιθανόν, διότι δεν θέλω να είπω αυτήν την στιγμήν ότι αυτό είναι θετικόν. Υπάρχει, λέγω, μία πιθανότης η οποία χρήζει εξετάσεως. Δι' όλους αυτούς τους λόγους νομίζω, ότι το θέμα πρέπει να παραπεμφθή πρώτον εις την Επιτροπήν Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γεώργιος Σάντης.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν τίθεται ζήτημα παραπομπής του θέματος εις την Επιτροπήν Εξωτερικών. Το θέμα τούτο κανονικώς θα έπρεπε να εγερθή όταν το θέμα ετίθετο ενώπιον της Βουλής κατά την παρελθούσαν συνεδρίασιν αυτής. Ούτε η Επιτροπή Εξωτερικών είναι το αρμόδιον Σώμα να εκλέξη πρόσωπα. Η Επιτροπή Εξωτερικών είναι αρμοδία να εξετάση θέματα αφορώντα εις εξωτερικάς υποθέσεις και όχι να εκλέγη πρόσωπα. Το θέμα ετέθη καθαρά από της παρελθούσης συνεδριάσεως της Βουλής, ουδεμία ένστασις ηγέρθη όσον αφορά την ουσίαν ή τον τρόπον κατά τον οποίον υπεβλήθη, την μορφήν υπό την οποίαν υπεβλήθη, και εισηγούμαι όπως η Βουλή χωρήση εις την εκλογήν της αντιπροσωπείας. Διότι δυστυχώς ούτως ή άλλως δεν παρέχεται χρόνος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημα το οποίον εγείρει ο κ. Σάντης έχει περίπου ως εξής: Κατά την παρελθούσαν συνεδρίασιν εδόθη προειδοποίησις εις την Βουλήν, ότι το Κυπριακόν Κοινοβούλιον, η παρούσα Βουλή, προσεκλήθη υπό του Συμβουλίου της Ευρώπης ίνα μετάσχη μιας διεθνούς συνδιασκέψεως η οποία, κατά τας πληροφορίας τας οποίας έχομεν, θα εξετάση ζητήματα υψίστης σημασίας. Ουδείς την παρελθούσαν φοράν ήγειρεν ένστασιν όπως τεθή το ζήτημα της επιλογής αντιπροσωπείας διά το Συμβούλιον της Ευρώπης. Κατά την γνώμην μου, παρίσταται ανάγκη να συμβουλευθώμεν τα πρακτικά της προηγουμένης συνεδριάσεως, και πρωτείνω όπως η Βουλή διακόψη την εργασίαν της επί δεκαπέντε λεπτά, ούτως ώστε, εν τω μεταξύ, να ίδωμεν από την Γραμματείαν της Βουλής τι ακριβώς συνέβη κατά την προηγουμένην συνεδρίασιν και, εν όψει ακριβώς του τι συνέβη και των ληφθεισών αποφάσεων να συνεχισθή η συζήτησις ή να ληφθούν αποφάσεις σήμερον επί του επιδίκου θέματος.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εξ όσων ενθυμούμαι, κατά την προηγουμένην συνεδρίασιν της Βουλής το θέμα ετέθη υπό του Προέδρου και το Σύνταγμα επιτρέπει τόσον εις τον Πρόεδρον όσον και εις τον Αντιπρόεδρον της Βουλής να θέσωσι θέμα ενώπιον της Βουλής άνευ συζητήσεως. Επομένως αι παρατηρήσεις ότι δεν διημφισβητήθη υφ' οιουδήποτε Μέλους της Βουλής δεν ισχύουν. Εφ' όσον τίθεται σήμερον τοιούτο θέμα προς συζήτησιν και, συγκεκριμένως, εφ' όσον τίθεται ζήτημα επιλογής αντιπροσωπείας είναι δικαίωμα των Βουλευτών να θέσωσι τόσον κατ' αρχήν ζήτημα συμμετοχής εις τοιούτον Σώμα όσον και ζήτημα επιλογής της Επιτροπής, και διά να γίνη τούτο κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον είναι ορθόν να παραπεμφθή το ζήτημα εις την Επιτροπήν επί Εξωτερικών Υποθέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα-Ι-δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ-Ι-ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι τους ειδικούς λόγους του κ. Χρύση Δημητριάδη και του κ. Παπαϊωάννου διά τους οποίους, εν πάση περιπτώσει, έχουν επιφυλάξεις συμμετοχής της Βουλής αυτής εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, όσον και αν δεν διαγράφωνται σαφώς από όσα εις την Βουλήν ταύτην ανακοινούν αυτήν την στιγμήν. Διά να διευκολύνω ολίγον την κατάστασιν και τους συναδέφους μου Βουλευτάς ευσεβάστως υποβάλλω εις τον έντιμον κ. Πρόεδρον το εξής: Θέμα διακοπής της συνεδρίας δεν εξυπηρετεί χρήσιμόν τινα σκοπόν κατά την ταπεινήν μου άποψιν. Υποβάλλω πρότασιν, όπως η Βουλή αυτή εγκρίνη πρώτον συμμετοχήν εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, και δεύτερον αποστείλη αντιπροσωπείαν εκ των κάτωθι προσώπων.

Τακτικά Μέλη: Οι αξιότιμοι κ. κ. Γλαύκος Κληρίδης, Παύλος Παυλάκης και Χαλήτ Αλή Ριζά, και αναπληρωματικά μέλη οι αξιότιμοι κ. κ. Βουλευταί Λέλλος Δημητριάδης, Γεώργιος Σάντης και Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Θα ήθελα να παρακαλέσω τον έντιμον Πρόεδρον όπως θέση την πρότασίν μου ενώπιον της Βουλής προς λήψιν αποφάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι η επιλογή αντιπροσωπείας διά το Συμβούλιον της Ευρώπης, εάν αύτη γίνη, εξυπακούει ότι η Βουλή αυτή θα συμμετάσχη εις το Συμβούλιον και εις τας εργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Προσωπικώς φρονώ ότι ουδέν συνταγματικόν κώλυμα υπάρχει να τεθή το ζήτημα εις την Βουλήν σήμερον και να ληφθή σχετική απόφασις όσον αφορά τα πρόσωπα τα οποία θα λάβουν μέρος εις την αποστολήν αυτήν. Θα ήμην διατεθειμένος να ακολουθήσω την εισήγησιν του κ. Παπαϊωάννου εις περίπτωσιν καθ' ην το ζήτημα δεν ήτο τόσον επείγον. Εάν το ζήτημα τούτο ήτο όπως άλλα ζητήματα τα οποία ηδύναντο να περιμένουν δεν θα είχα καμμίαν δυσκολίαν να αφήσω το ζήτημα διά μεταγενεστέραν συνεδρίασιν. Η πρόσκλησις εστάλη προς την Βουλήν αυτήν διότι η Βουλή αυτή λαμβάνεται υπ' όψιν εις τον Ευρωπαϊκόν χώρον και καλείται να διαδραματίση τον ρόλον της εις την διεθνή ζωήν. Νομίζω ότι εφ' όσον πρόκειται περί ζητήματος επείγοντος, και είμαι εις θέσιν να πληροφορήσω την Βουλήν ότι εζητήθη σύντομος απάντησις εις την πρόσκλησιν, επιβάλλεται υπό των αρχών της διεθνούς αβροφροσύνης να αποφασίσωμεν επί του ζητήματος σήμερον και να μη κωλυσιεργήσωμεν.

Το Συμβούλιον της Ευρώπης θα κάμη τας αναγκαίας διευθετήσεις του και δικαιούται, κατά την γνώμην μου, να γνωρίζη εγκαίρως κατά πόσον η Βουλή αυτή θα στείλη αντιπροσώπους ή όχι. Εν όψει των όσων εδήλωσα θέτω την τελευταίαν πρότασιν την οποίαν έκαμεν ο κ. Παρασκευα·ί·δης εις ψηφοφορίαν, ως εξής:

Κατά πόσον η Βουλή αυτή εγκρίνει, όπως ο κ. Γλαύκος Κληρίδης, ο κ. Παύλος Παυλάκης και ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά σταλούν ως αντιπρόσωποι της Βουλής εις το Συμβούλιον της Ευρώπης. Και επίσης κατά πόσον η Βουλή αυτή εγκρίνει ως αναπληρωματικά μέλη της αποστολής τον κ. Λέλλον Δημητριάδην, τον κ. Γεώργιον Σάντην και τον κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η άποψίς μου είναι ότι ο κ. Παρασκευα·ί·δης εισηγήθη δύο τινά. Πρώτον όπως η Βουλή αυτή αποφασίση να συμμετάσχη εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, και δεύτερον, όπως προχωρήση εις την εκλογήν των προσώπων τα οποία θέλει. Επομένως, κατά την ταπεινήν μου εισήγησιν, το ζήτημα δεν είναι μόνον η επιλογή των προσώπων, εάν θα δεχθή η έδρα την εισήγησιν του κ. Παρασκευα·ί·δη, αλλά είναι, πρώτον, όπως ληφθή απόφασις επί του εάν θα συμμετάσχη η Βουλή αυτή εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, και, εάν η απόφασις είναι καταφατική, όπως προχωρήση εις την επιλογήν των προσώπων τα οποία θα αποτελέσουν την Επιτροπήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να απαντήσω ακριβώς εις το σημείον το οποίον εγείρει ο κ. Ποταμίτης. Ήδη ανέφερα ότι το πρώτον ζήτημα, κατά πόσον δηλαδή η Κύπρος θα λάβη μέρος εις το Συμβούλιον της Ευρώπης διά της Βουλής της ή όχι, ενυπάρχει εις το θέμα, ως τούτο ενεγράφη εις την ημερήσιαν διάταξιν. Φαντάζομαι ότι, όταν η Βουλή εκλέξη αντιπροσωπείαν διά το Συμβούλιον της Ευρώπης, θα είναι στοιχειώδες καθήκον της αντιπροσωπείας αυτής να μεταβή διά να εκτελέση την εντολήν της, την εντολήν την οποίαν οπωσδήποτε διά της εκλογής η Βουλή αναθέτει εις την αντιπροσωπείαν και εις τα επιλεγόμενα πρόσωπα. Επομένως δεν βλέπω κανένα λόγο να θέσω δύο ερωτήματα ενώπιον του Σώματος της Βουλής, εκτός εάν είναι διά να λεχθή εις απάντησιν, μόλις το Προεδρείον θέση το πρώτον ερώτημα, ότι το ζήτημα αυτό δεν είναι επί της ημερησίας διατάξεως και δεν δύναται να συζητηθή. Εάν είναι αυτός ο σκοπός δεν προτίθεμαι να τον ακολουθήσω, διότι έχω καθήκον να προωθήσω τας εργασίας της Βουλής, και ιδίως επί του ενός ζητήματος το οποίον δεν είναι εσωτερικόν μόνον αλλά έχει επιπτώσεις και παρακολουθείται και από άλλας χώρας και ιδίως χώρας του Ευρωπαϊκού χώρου. Δι' αυτόν τον λόγον θέτω εις ψηφοφορίαν το ζήτημα, ως εξής: Ποίοι τίθενται υπέρ της προτάσεως, την οποίαν εξήγησεν ο κ. Παρασκευα·ί·δης διά της τελευταίας του αγορεύσεως;

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Προτού προχωρήσωμεν εις την ψηφοφορίαν, έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να παρακαλέσω τον κ. Παρασκευα·ί·δην να διευκρινίση κατά πόσον η προτεινομένη αντιπροσωπεία θα αντιπροσωπεύη μονίμως την Βουλήν εις τας εκάστοτε συνεδριάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης ή απλώς μεταβαίνει διά να αντιπροσωπεύση την Βουλήν εις την συγκαλουμένην τώρα συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης έχει τον λόγον.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Ευχαρίστως προβαίνω εις την διευκρίνισιν προς διαφώτισιν του φίλου συναδέλφου κ. Παναγίδη.

Η ιδική μας αντιπροσωπεία θα αντιπροσωπεύση εις την παρούσαν σύνοδον του Συμβουλίου της Ευρώπης την Βουλήν των Αντιπροσώπων της Κύπρου και θα λάβη μέρος εις τας εργασίας της παρούσης συνόδου του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαϊωάννου κάτι θέλει να προσθέση.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Είναι απλώς διά να είπω ότι επιμένω εις την πρότασιν, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρώ και ζητώ από την Βουλήν να ψηφίση.

Ο κ. Αντιπρόεδρος της Βουλής.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:
(ΜΟΥΝΤΕΡΙΣΟΓΛΟΥ)

Συνάδελφοι, προσωπικώς επιθυμώ να γνωρίζετε ότι αι συνεδριάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης θα αρχίσουν την 19ην τρέχοντος μηνός. Βάσει του εγγράφου, το οποίον απεστάλη από το Υπουργείον Εξωτερικών εις τον Πρόεδρον της Βουλής, δύναμαι να είπω προσωπικώς ότι εκαθυστερήσαμεν πολύ εις την εκλογήν των συναδέλφων, οι οποίοι θα συμμετάσχουν του Συμβουλίου τούτου ως αντιπρόσωποι της Βουλής μας. Ο λόγος διά τούτο είναι το ότι η ημερησία διάταξις είναι βεβαρυμένη και η Επιτροπή έχει πολλήν εργασίαν. Σήμερον δε δεν απομένει εις τους συναδέλφους παρά μία μόνον εβδομάς διά να προπαρασκευασθούν προτού αναχωρήσουν. Ως εκ τούτου είμαι της γνώμης ότι, χωρίς να χάνωμεν χρόνον, είμεθα υπόχρεοι να προβώμεν οπωσδήποτε εις την εκλογήν των συναδέλφων, οι οποίοι θα αναχωρήσουν. Με την άδειαν των συναδέλφων δεν θα δυνηθώ να αντιπαρέλθω έν ακόμη σημείον. Ως γνωρίζετε, αι συνεδριάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης θα συγκροτηθούν εις Στρασβούργον. Νομίζω ότι οι συνάδελφοι, οι οποίοι ομιλούν από τα μικρόφωνα αρ. 7 και 8, χρησιμοποιούν τακτικήν επιβραδύνσεως της συζητήσεως του θέματος τούτου. Ως εκ τούτου, ως ζήτημα προσωπικής μου απόψεως, παρακαλώ τους συναδέλφους μου όπως πραγματοποιηθή σήμερον η επιλογή των συναδέλφων-βουλευτών, οι οποίοι θα αναχωρήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επανέρχομαι εις ό,τι ήδη έθεσα και θέτω εκ νέου αυτήν την στιγμήν, ότι, δηλαδή όσοι συμφωνούν με την άποψιν του κ. Παρασκευα·ί·δη, καλούνται όπως υψώσουν την χείρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι έξ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν της ψηφοφορίας;

Ο κ. Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Δεν απέχομεν, έντιμε κ. Πρόεδρε, αλλά είμεθα εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όσοι είναι εναντίον ας υψώσουν τας χείρας.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Διεσαφηνίσαμεν προηγουμένως, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι η διαφωνία μας δεν αφορά τα άτομα αλλά την ουσίαν της

υποθέσεως, η οποία νομίζομεν ότι δεν εδόθη ευκαιρία κανονικώς να συζητηθή εις την Βουλήν αυτήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οπωσδήποτε εδόθη αρκετή ευκαιρία κατά την γνώμην μου. Οιοσδήποτε ήθελε να υποστηρίξη ότι η Κύπρος δεν θα έπρεπε να αποδεχθή την πρόσκλησιν, θα ηδύνατο να προσέλθη εις το βήμα και να υποστηρίξη την άποψιν αυτήν απόψε. Δεδομένου όμως ότι ουδείς προσήλθεν, αλλά η μόνη απαίτησις ήτο να αναβληθή το ζήτημα διά την προσεχή Τρίτην, και δεδομένου ότι δεν δύναται το ζήτημα να αναβληθή, μη υπάρχοντος χρόνου, πάσα ένστασις θα ηδύνατο να παρεξηγηθή ως κωλυσιεργία. Και ακριβώς δι' αυτόν τον λόγον, διότι ουδείς επιθυμεί να κωλυσιεργεί εις την Βουλήν αυτήν, το ζήτημα ετέθη εις ψηφοφορίαν και τώρα προχωρώ να καλέσω εκείνους οι οποίοι διαφωνούν να υψώσουν την χείρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Πέντε, κ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλώ επίσης εκείνους οι οποίοι απέχουν της ψηφοφορίας να υψώσουν την χείρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας είναι ότι η Βουλή αποφασίζει όπως ο κ. Γλαύκος Κληρίδης, ο κ. Παύλος Παυλάκκης, και ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά αποτελέσουν την αντιπροσωπείαν της Βουλής αυτής ως τακτικά μέλη εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, οι δε κ.κ. Λέλλος Δημητριάδης, Γεώργιος Σάντης και Ουμίτ Σουλεϊμάν εκλέγονται ως αναπληρωματικά μέλη της ρηθείσης αντιπροσωπείας.

Μη υπαρχούσης άλλης εργασίας διά την παρούσαν συνεδρίασιν της Βουλής, προτίθεμαι να ορίσω διά την επομένην συνεδρίασιν της προσεχούς Τρίτης, ώραν 5 μ.μ., την εξής ημερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: 1. Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: 2. Συζήτησις των κάτωθι Νομοσχεδίων:

(α) Ο περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος.

(β) Ο περί Φόρου Ακινήτου Περιουσίας Νόμος.

(γ) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος.

(δ) Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

(ε) Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος.

(στ) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) 1961.

(ζ) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: 3. Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμος 17 του 1961, και ειδικώτερον συζήτησις επί της εκθέσεως της Επιτροπής Εσωτερικών επί του ζητήματος του καθορισμού περιοχών διά την εφαρμογήν του περί Ενοικιοστασίου Νόμου αναφορικώς με υποστατικά εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: 4. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εν όψει του γεγονότος ότι η Σοβιετική Ένωσις παρά τας περί του αντιθέτου εις το παρελθόν δηλώσεις της προέβη εις την επανάληψιν των πυρηνικών δοκιμών και δεδομένου ότι η απόφασις αύτη εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους διά την παγκόσμιον ειρήνην, προτείνω όπως το θέμα τούτο συζητηθή κατά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής και αποσταλή διαμαρτυρία καταδικάζουσα την επανάληψιν των πυρηνικών δοκιμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, προ ολίγων ημερών εις το Βελιγράδιον της Γιουγκοσλαβίας έλαβε χώραν έν μεγάλον συνέδριον των αδεσμεύτων κρατών. Εις το συνέδριον τούτο έλαβε μέρος και το Κυπριακόν κράτος. Το συνέδριον των αδεσμεύτων κρατών είχε μεταξύ των ζητημάτων τα οποία εξήτασε και το ζήτημα το οποίον θίγει ο έντιμος κ. συνάδελφος. Επί του ζητήματος τούτου ηκούσθησαν αγορεύσεις από διαπρεπείς ρήτορας και διαπρεπείς ανθρώπους και ελήφθη απόφασις, η οποία δεσμεύει πάντας τους συμμετάσχοντας εις αυτό και συνεπώς και την Κύπρον. Η απόφασις αυτή προωθείται και ήδη αντιπρόσωποι του συνεδρίου του Βελιγραδίου ανεχώρησαν και ευρίσκονται εις τας δύο μεγάλας χώρας του κόσμου, προωθούντες την απόφασιν του συνεδρίου. Υπό τας περιστάσεις ταύτας και κατόπιν της εξετάσεως του ζητήματος και της λήψεως αποφάσεως, και του γεγονότος ότι η απόφασις αύτη δεν αφέθη να ατονίση αλλά προωθείται, νομίζω ότι ουδείς πρακτικός σκοπός θα εξυπηρετηθή διά της συζητήσεως του ζητήματος τούτου εν τη παρούση Βουλή. Επί πλέον θα ήθελα να είπω ότι μπορεί να δημιουργηθή και η εξής παρεξήγησις. Ότι όταν η Γαλλική Κυβέρνησις έκαμνε, πολύ πλησιέστερον προς την Κύπρον, εις γειτονικήν χώραν, πυρηνικάς δοκιμάς και περιεφρόνησε την απόφασιν του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών άπαξ, δις και τρις. . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να παρακαλέσω το έντιμον Μέλος να περιορισθή επί της εισηγήσεως του κ. Τζιρκώτη, και να μη αγορεύση επί της ουσίας του ζητήματος, να μη χρησιμοποιήση δηλαδή την παρούσαν στιγμήν διά να εκφράση τας απόψεις του επί της ουσίας του ζητήματος, διότι ομολογώ ότι θα ήτο παρατυπία.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ακριβώς κ. Πρόεδρε. . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και θα ήθελα να υποδείξω τον κίνδυνον εις το έντιμον Μέλος ότι θα ημπορούσεν οιοσδήποτε, εάν επετρέπετο αυτό, να εκφράση ακριβώς εν συντομία τας απόψεις του επί του ζητήματος το οποίον ήγειρεν ο κ. Τζιρκώτης, οπότε η απογευνή συνεδρία θα ήτο συνεδρίασις η οποία θα συνεζήτει την ουσίαν του όλου ζητήματος με δηλώσεις αι οποίαι εκφράζουν απόψεις και γνώμας, ενώ υπενθυμίζω ότι σκοπός μας είναι να αποφασίση η Βουλή, και αυτό επιβάλλεται υπό του τελευταίου μέρους της παραγράφου 6 του Άρθρου 73 του Συντάγματος, ότι δηλαδή δέον να αποφασίση η Βουλή κατά πόσον το ζήτημα το οποίον έθεσεν ο κ. Τζιρκώτης πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν και να συμπεριληφθή εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς Τρίτης.

Παρακαλώ επομένως, όχι μόνον το ομιλούν Μέλος αλλά και οιονδήποτε επόμενον αγορητήν, να περιορισθή ακριβώς εις εκείνο το θέμα, κατά πόσον δηλαδή θα εγγραφή ή όχι το τεθέν ζήτημα και να μη εκφράζωνται απόψεις κατά την στιγμήν αυτήν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ουδεμίαν πρόθεσιν είχα να συζητήσω το ζήτημα κατά την σημερινήν συνεδρίασιν της Βουλής. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Τζιρκώτης έκαμε την πρότασιν όπως συζητηθή αυτό το θέμα κατά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής. Η ομιλία η ιδική μου σκοπόν έχει να εισηγηθή εις την Βουλήν, ότι δεν πρέπει να τεθή το ζήτημα τούτο προς συζήτησιν ενώπιον της Βουλής, και ανέφερα ως πρώτον λόγον το ότι ουδένα σκοπόν θα εξυπηρετήση λόγω των περιστάσεων και των γεγονότων εις τα οποία ανεφέρθην. Ήρχισα ακριβώς να λέγω ότι υπάρχει και δεύτερος λόγος, ότι υπάρχει κίνδυνος να παρεξηγηθώμεν διότι εις την μίαν περίπτωσιν η Βουλή αύτη δεν συνεζήτησεν ενώ τώρα εις αυτήν την περίπτωσιν θέλει να συζητήση.

Αυτό ήθελα να είπω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να ερωτήσω το έντιμον Μέλος, τον κ. Ποταμίτην, κατά πόσον εζήτησεν είτε ο ίδιος είτε οιοσδήποτε συνάδελφός του να τεθή το ζήτημα της διενεργηθείσης πυρηνικής εκρήξεως και η Βουλή επεφάσισε να μη τεθή.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Όχι δεν εζήτησα εγώ, ούτε κανείς συνάδελφος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ηδύνατο βεβαίως οιοσδήποτε συνάδελφος να ζητήση τότε, όταν έγινεν η έκρηξις εις την οποίαν ανεφέρθη το έντιμον μέλος, να συζητηθή.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, δεν θέλω να συνεχίσω την συζήτησιν, διότι αύτη θα επεκταθή· προτιμώ να σιωπήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προτιμώτερον να συντομεύωμεν την συζήτησιν.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν ο έντιμος συνάδελφος κ. Ποταμίτης θέλη να εγγράψη ως θέμα προς συζήτησιν τας πυρηνικάς εκκρήξεις της Γαλλίας εις Σαχάραν, θα είμαι ο πρώτος ο οποίος θα υποστηρίξη το θέμα τούτο και θα καταδικάση τας εκρήξεις, πάντως όμως εκείνο το οποίον παρετήρησα είναι ότι ο έντιμος συνάδελφος, ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Ειρήνης εν Κύπρω, κατεδίκασε τας πυρηνικάς δοκιμάς της Γαλλίας, ενώ εις το ζήτημα των πυρηνικών δοκιμών της Ρωσσίας έμεινεν αφωνότερος του ιχθύος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεδομένου ότι το θέμα το οποίον θέγει ο έντιμος κ. Τζιρκώτης αποτελεί μέρος του γενικού θέματος, του θέματος του αφοπλισμού, και δεδομένου ότι άλλα έντιμα μέλη της Βουλής, ως ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, έθιξαν προηγουμένως άλλο θέμα εξωτερικής πολιτικής, το θέμα του Βερολίνου, και δεδομένου ότι και εγώ θα ήθελα να θέσω μερικά θέματα εξωτερικής πολιτικής, την ύπαρξιν βάσεων, τον αποικισμόν, και όλα τα άλλα θέματα τα οποία συνεζητήθησαν εις το Βελιγράδιον, εισηγούμαι όπως υπό τον τίτλον του γενικού θέματος εξωτερικής πολιτικής περιληφθούν όλα αυτά τα θέματα προς συζήτησιν κατά την προσεχήν συνεδρίασιν της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ποταμίτης έχει τον λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Σχετικώς με τα όσα είπεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Τζιρκώτης διά την φράσιν μου ή την παράλειψιν να ενεργήσω ως Πρόεδρος του Παγκυπρίου Συμβουλίου Ειρήνης, λέγω ότι ταύτα δεν αφορούν την συνεδρίασιν της Βουλής και νομίζω ότι ήτο εκτός θέματος ο κ. Τζιρκώτης. Ως Πρόεδρος του Συμβουλίου της Ειρήνης κάμνω εκείνο το οποίον το καθήκον μου και η συνείδησίς μου μου επιβάλλουν να πράττω, και είμαι πάντοτε σύμφωνος με την ιδεολογίαν μου.

'Οσον διά την πρότασιν του κ. Λυσσαρίδη την ευρίσκω πολύ λογικήν και πολύ δικαίαν και την υποστηρίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω κάμει μίαν συγκεκριμένην πρότασιν. Δεν είμαι διατεθειμένος να αλλάξω αυτήν την πρότασιν ή να καθυστερήσω την συζήτησίν της. Ζητώ να θέσετε το ζήτημα ενώπιον της Βουλής η οποία θα αποφασίση εάν θα συζητηθή αυτό το θέμα κατά την προσεχή συνεδρίασιν αυτής ή όχι. Πάντως, δηλώνω, ότι οιοσδήποτε άλλος συνάδελφος θέλει να εγγράψη θέμα προς συζήτησιν αφορών είτε τον αφοπλισμόν είτε την αποικιοκρατίαν, ή τα ανθρώπινα δικαιώματα, θα ήμην ο πρώτος ο οποίος θα το υποστηρίξη και θα το ψηφίση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρώτο εζήτησε τον λόγον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Αι πυρηνικαί δοκιμαί απειλούν την ζωήν εις όλον τον κόσμον. Η Βουλή μας δεν δύναται να πραμείνη απαθής έναντι του θέματος τούτου. Από αυτής της απόψεως υποστηρίζω την εισήγησιν του εντίμου συναδέλφου μας κ. Τζιρκώτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εν όψει της επιμονής του κ. Τζιρκώτη όπως συζητηθή το υπ' αυτού τεθέν θέμα αντί της υποβληθείσης προτάσεως του κ. Βάσου Λυσσαρίδη, και του γεγονότος ότι προηγήθησαν των Σοβιετικών πυρηνικών δοκιμών πυρηνικαί δοκιμαί υπό των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Γαλλίας, και δη εντός Αραβικών εδαφών, παρακαλώ όπως το θέμα τροποποιηθή και εγγραφή ως ακολούθως:

'Εκκλησις της Βουλής των Αντιπροσώπων περί καταπαύσεως των πυρηνικών δοκιμών υφ' όλων των Μεγάλων Δυνάμεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα υπάρχουν τρεις προτάσεις ενώπιον της Βουλής.

Η πρώτη πρότασις είναι η του κ. Τζιρκώτη, ο οποίος προτείνει όπως εγγραφή εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν προς συζήτησιν το θέμα των τελευταίων πυρηνικών εκρήξεων εις την Σοβιετικήν 'Ενωσιν. Θέτω το ζήτημα αυτό, συμφώνως της σχετικής διατάξεως του Συντάγματος, εις ψηφοφορίαν.

Εκείνοι οι οποίοι τάσσονται υπέρ της περιλήψεως του θέματος αυτού εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν παρακαλούνται να υψώσουν την χείρα.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αναφέρεσθε εις το ιδικόν μου θέμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οσοι ενίστανται εις την περίληψιν του θέματος αυτού εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν δύνανται να υψώσουν την χείρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τέσσαρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οι απέχοντες της ψηφοφορίας παρακαλούνται όπως υψώσουν την χείρα.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται περί αποχής, πρόκειται περί περιλήψεως του θέματος εις το επόμενον θέμα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Ερχομαι ακριβώς, κατόπιν του αποτελέσματος της ψηφοφορίας αναφορικώς με την πρότασιν του κ. Τζιρκώτη, εις την πρότασιν του κ. Λυσσαρίδη. Ο κ. Λυσσαρίδης, ως αντιλαμβάνομαι, προτείνει όπως συμπεριληφθή έτερον θέμα εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν, έχον περίπου ως εξής:

«Συζήτησις της εξωτερικής πολιτικής της Δημοκρατίας της Κύπρου».

Εάν καλώς αντελήφθην, παρακαλώ τον κ. Λυσσαρίδην να μου το επιβεβαιώση.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω το ζήτημα αυτό εις ψηφοφορίαν. Ποίοι τίθενται υπέρ της εισηγήσεως του κ. Λυσσαρίδη, όπως περιληφθή το θέμα αυτό εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν;

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ως αντιλαμβάνομαι, το θέμα του κ. Λυσσαρίδη αποτελεί συνδυασμόν του θέματος περί της καταδίκης των άλλων πυρηνικών εκρήξεων μετά του ιδικού μου θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οταν ο κ. Λυσσαρίδης έκαμε την εισήγησίν του εχρησιμοποίησε την γενικωτάτην έκφρασιν «εξωτερική πολιτική.» Και ακριβώς θέτω το θέμα όπως ακριβώς είναι η επιθυμία του εντίμου μέλους.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Αυτό αποτελεί ξεχωριστόν θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Αυτό αποτελεί ξεχωριστόν θέμα: «Συζήτησις της εξωτερικής πολιτικής της Δημοκρατίας της Κύπρου».

Θέτω εις ψηφοφορίαν το ζήτημα. Ποίοι ενίστανται κατά της εγγραφής του θέματος αυτού;

Πρώτον, πόσοι είναι υπέρ της απόψεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ένδεκα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι τάσσονται εναντίον της εισηγήσεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεκαοκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέσχον της ψηφοφορίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τέσσαρες, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφώνως του αποτελέσματος της ψηφοφορίας, η πρότασις όπως συμπεριληφθή το θέμα «Συζήτησις της εξωτερικής πολιτικής της Δημοκρατίας της Κύπρου» εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν δεν έτυχε της απαιτουμένης πλειοψηφίας.

Υπάρχει και τρίτη εισήγησις εκ μέρους του κ. Πέτρου Στυλιανού διά περίληψιν εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν προς συζήτησιν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εάν μου επιτρέπετε, θα αναγνώσω τον τίτλον του θέματος, κ. Πρόεδρε

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δύνασθε να υποβάλετε θέμα όπως επιθυμείτε.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

«Έκκλησις της Βουλής των Αντιπροσώπων περί καταπαύσεως των πυρηνικών δοκιμών υφ' όλων των Μεγάλων Δυνάμεων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τίθεται εις ψηφοφορίαν το θέμα το οποίον εισηγείται ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του κ. Πέτρου Στυλιανού όπως το υπ' αυτού προταθέν θέμα συμπεριληφθή εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι τρεις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της εισηγήσεως του κ. Πέτρου Στυλιανού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν της ψηφοφορίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποφασίζεται επομένως, όπως η εισήγησις του κ. Πέτρου Στυλιανού συμπεριληφθή ως θέμα προς συζήτησιν κατά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής:

«Έκκλησις της Βουλής των Αντιπροσώπων περί καταπαύσεως των πυρηνικών δοκιμών υφ' όλων των Μεγάλων Δυνάμεων». Το θέμα εγκρίνεται και συμπεριλαμβάνεται εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδριάσεως.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θέλω να προτείνω θέμα εις την ημερησίαν διάταξιν.

«Το θέμα της αυτοδιαθέσεως ως εξητάσθη εις την εν Βελιγραδίω συνδιάσκεψιν των ουδετεροφίλων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το έντιμον μέλος κ. Βάσος Λυσσαρίδης θέτει και προτείνει όπως εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδριάσεως συμπεριληφθή προς συζήτησιν το ακόλουθον θέμα:

«Η αρχή της αυτοδιαθέσεως ως αύτη εξητάσθη κατά την Διάσκεψιν των αδεσμεύτων χωρών εν Βελιγραδίω».

Πόσοι τάσσονται υπέρ της προτάσεως του κ. Λυσσαρίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι οκτώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον της προτάσεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδείς κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν της ψηφοφορίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Μετά την εγγραφήν τόσων θεμάτων εις την ημερησίαν διάταξιν δεν γνωρίζω μετά πόσους μήνας θα συζητηθή το θέμα, το οποίον θα προτείνω, δυστυχώς, όμως, δεν ηδυνήθην να επιτύχω ώστε να προσεχθή ότι είχον υψώσει την χείρα μου. Η έναρξις των πυρηνικών δοκιμών είναι απόρροια ιδίως του προβλήματος του Βερολίνου. Δηλαδή, το θέμα του Βερολίνου είναι θέμα δυνάμενον να προκαλέση την έναρξιν πυρηνικού πολέμου. Από αυτής της απόψεως και διά τους λόγους τους οποίους προσεπάθησα να εκθέσω εις την προηγουμένην συνεδρίασιν, παρακαλώ όπως το πρόβλημα του Βερολίνου εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επειδή το θέμα, ως προτείνεται υπό του εντίμου συναδέλφου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, είναι αόριστον και ουχί συγκεκριμένον, εισηγούμαι όπως το θέμα εγγραφή υπό τον τίτλον «Έκκλησις της Κυπριακής Βουλής δι' ειρηνικήν επίλυσιν του ζητήματος του Βερολίνου συμφώνως της αποφάσεως της Διασκέψεως των Ουδετέρων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εν όψει του γεγονότος ότι η ημερησία διάταξις της προσεχούς συνεδριάσεως είναι υπερπλήρης και του γεγονότος ότι μόλις προ τριών ημερών ανεβλήθη το θέμα το οποίον ανέγνωσεν ο κ. Χαλήτ, εισηγούμαι όπως αναβληθούν αμφότερα τα θέματα του κ. Δημητριάδη και του κ. Χαλήτ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κεμάλ Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Εν πάση περιπτώσει η νεαρά μας Δημοκρατία θα πράξη το καθήκον της εις τα πολιτικά θέματα, τα οποία επωμίζεται. Αλλά βλέπω σήμερον ότι, ενώ πολλά προβλήματα της χώρας μας παραμένουν άλυτα, ο καθείς εξ ημών εδώ ασχολούμεθα και καταπονούμεθα με πολιτικά θέματα. Μάλιστα δε εις το ζήτημα τούτο διεξάγομεν αγώνα δρόμου. Ο λαός της χώρας περιμένει σήμερον από ημάς να εκτελέσωμεν μεγάλα καθήκοντα. Κατά πάσαν πιθανότητα έχομεν επίγνωσιν τούτων. Υπάρχουν δε πολλά παραμελημένα ζητήματα προς επίλυσιν. Ακόμη, ενώ η Κυβέρνησίς μας εξήγγελε πενταετές πρόγραμμα, υπάρχει εκ παραλλήλου ο όρος αναλήψεως υφ' ημών ενός ουσιωδεστέρου προγράμματος, το οποίον αποτελεί προϋπόθεσιν διά την ανασυγκρότησιν της χώρας. Δι' αυτόν τον λόγον εισηγούμαι να είμεθα προνοητικώτεροι να να μη αναμιγνυώμεθα εις σοβαρώτερα πολιτικά ζητήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Αναφερόμενος εις το θέμα του εντίμου συναδέλφου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, το οποίον επροτάθη κατά την προηγουμένην συνεδρίαν της Βουλής και το οποίον ανεβλήθη, νομίζω ότι έχει προτεραιότητα έναντι του ιδικού μου θέματος και πρέπει να εγγραφή πρώτον εκείνο επί της ημερησίας διατάξεως και δεύτερον το ιδικόν μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Συμφωνώ απολύτως με την πρότασιν του φίλου κ. Τζιρκώτη, και υποστηρίζω την κατά προτεραιότητα εγγραφήν του θέματος όπως το έχει προτείνει ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Ο λόγος διά τον οποίον κατά την προηγηθείσαν συνεδρίασιν της Βουλής είχα ζητήσει ολιγοήμερον αναβολήν ήτο ακριβώς διότι υπέθετα ότι θα συνεζητείτο επί υψηλού επιπέδου από τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας της Κύπρου εις την Διάσκεψιν του Βελιγραδίου, όπερ και εγένετο. Ουδεμίαν ένστασιν έχω εις την κατά προτεραιότητα εγγραφήν του θέματος του Βερολίνου όπως προετάθη από τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ακριβώς διά τον λόγο τον οποίον ανέφερε το έντιμον Μέλος κ. Φειδίας Παρασκευα·ί·δης, εισηγήθηκα την διαμόρφωσιν του θέματος με τον τρόπον που ανέφερα προηγουμένως. Ο κ. Παρασκευα·ί·δης εις την προηγουμένην συνεδρίασιν εζήτησε να αναβληθή η εγγραφή του θέματος τούτου εν όψει της ακόμη λαμβανούσης χώραν διασκέψεως των Ουδετέρων. Η διάσκεψις των Ουδετέρων έχει τελειώσει και το αποτέλεσμά της, όσον αφορά το Θέμα του Βερολίνου, ήτο μία έκκλησις προς όλα τα ενδιαφερόμενα Μέλη διά την ειρηνικήν του επίλυσιν. Αυτήν την έκκλησιν των Ουδετέρων εισηγούμαι, όπως την εγγράψωμεν ως Θέμα διά να την επιβεβαιώσωμεν και ως Κυπριακή Βουλή, προσφέροντες ούτω την θετικωτέραν υπηρεσίαν διά την επίλυσιν αυτού του τόσον σοβαρού προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ραματάν εζήτησε τον λόγον προ αρκετής ώρας.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εγώ δεν θα προτείνω νέον θέμα. Αλλά βλέπω ότι διεξάγονται σοβαραί συζητήσεις. Επιθυμώ να αναφερθώ εις την πρότασιν, την οποίαν έκαμεν ο κ. Πέτρος Στυλιανού, και εις απόφασιν, η οποία ελήφθη διά ψηφοφορίας. Διότι αντιμετωπίζομεν τον κίνδυνον να οδηγήσωμεν την Βουλήν μας εις καταγέλαστον και σοβαράν κατάστασιν.

Εάν ορθώς αντελήφθην, ούτος εις την πρότασίν του εισηγήθη όπως καταπαύσουν αι πυρηνικαί δοκιμαί υπό των Μεγάλων Κρατών. Και ο Ισραήλ, ο οποίος τυγχάνει μικρόν κράτος, δύναται ίσως να αρχίση πυρηνικάς δοκιμάς. Διά τούτο νομίζω ότι θα ήτο ορθότερον, εάν εχρησιμοποιείτο η φράσις «υφ' απάντων των κρατών».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης εζήτησε τον λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Διά να αποφευχθή οιαδήποτε συζήτησις διά τον τρόπον εγγραφής, εισηγούμαι όπως εγγραφή το Γερμανικόν πρόβλημα, και ούτω δίδεται ευκαιρία εις τον καθένα να επιληφθή του θέματος καθ' όν τρόπον νομίζει ορθόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Θεωρώ λογικήν την εισήγησιν του εντίμου Δρος Λυσσαρίδη. Αλλ' επειδή το Βερολίνον δεν αποτελεί τμήμα της Δυτικής ή της Ανατολικής Γερμανίας, εγώ από αυτής της απόψεως υπέβαλα το θέμα ως πρόβλημα του Βερολίνου. Εάν ο ίδιος επιθυμή να θέση θέμα κεχωρισμένως ως Γερμανικόν πρόβλημα, εγώ δεν φέρω ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ελπίζω ότι θα εξοικονομηθούν και ωρισμένα θέματα διά την μεταπροσεχή συνεδρίασιν.

Θέτω εις ψηφοφορίαν το θέμα το οποίον έθεσεν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο οποίος, προτείνει όπως το θέμα του Βερολίνου συζητηθή κατά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν δεν κάμνω λάθος, ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά απεδέχθη την τροπολογίαν του κ. Βάσου Λυσσαρίδη, και συνεπώς θα ήτο καλύτερον εάν ετίθετο εις ψηφοφορίαν από αυτής της απόψεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν ούτως έχη το πράγμα, δύναται να το επιβεβαιώση ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Εγώ αντελήφθην διαφορετικά το ζήτημα.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Εάν είναι γενικώς επιθυμητόν, είμαι υπέρ του να τροποποιηθή το θέμα και να γίνη «το Πρόβλημα του Βερολίνου και της Γερμανίας». Δηλαδή, εάν είναι επιθυμητόν να είναι όπως εξετασθή το πρόβλημα του Βερολίνου και της Γερμανίας, συμφωνώ εις το να τεθή το θέμα κατ' αυτόν τον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αποδέχομαι την άποψιν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ώστε το ζήτημα απλοποιείται με την λύσιν την οποίαν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και ο κ. Λυσσαρίδης εξεύρον, να συνδυάσουν τα δύο θέματα, και το θέμα το οποίον τίθεται εις ψηφοφορίαν είναι θέμα Βερολίνου και Γερμανίας.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εν τω μεταξύ, όμως, επιθυμώ να δηλώσω ότι με το να λέγω «το πρόβλημα του Βερολίνου και της Γερμανίας» δεν πρέπει να εννοηθή ότι θεωρώ το Βερολίνον και την Γερμανίαν ως χωριστά απ' αλλήλων. Επειδή, όμως, κατόπιν των προσφάτων γεγονότων εδημιουργήθη έν πρόβλημα ονομαζόμενον «Πρόβλημα του Βερολίνου» και διά να καταστή δυνατόν να διεξαχθή επ' αυτού χωριστή και ειδική συζήτησις, λέγω «το Πρόβλημα του Βερολίνου και της Γερμανίας».

(Μετά το πέρας της ομιλίας του κ. Χ.Α. Ριζά, ο διερμηνεύς δηλοί ότι δεν μπορεί να συνεχίση).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λυπούμαι διότι. . .

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο μεταφραστής απεχώρησε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναβάλλεται η συνεδρίασις διά πεντάλεπτον. Και λυπούμαι διότι πράγματι παρεσύρθημεν από την συζήτησιν και ελησμονήσαμεν ότι ο Διερμηνεύς της Βουλής από της 4.55 μ.μ. εργάζεται συνεχώς, δηλαδή δυο ώρας και 10 λεπτά. Αυτό πραγματικά με ελύπησε και θα επεθύμουν να είχε δηλώσει ότι εκουράσθη ενωρίτερον διά να αναβάλωμεν την συζήτησιν επί πέντε, δέκα ή και δεκαπέντε λεπτά. Ο ζήλος του τον παρέσυρεν εις το να παρακουρασθή μέχρι τοιούτου σημείου.

Αναβάλλεται η συνεδρίασις αυτή ή μάλλον θα ήθελα να θέσω το ζήτημα το οποίον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά προτείνει: «Θέμα Βερολίνου και Γερμανίας» και ελπίζω ότι δεν θα φέρη κανείς ένστασιν εις το ζήτημα της ερμηνείας.

Το τελευταίον μέρος της συνεδριάσεως ημπορεί να τελειώση.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αποδεχόμεθα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημά του να περιληφθή εις την επομένην ημερησίαν διάταξιν.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Μπορούμεν ημείς να το μεταφράζωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα με ευχαριστήσετε πάρα πολύ, εάν μεταφράζετε ταυτοχρόνως.

Θέτω εις ψηφοφορίαν το τεθέν υπό του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ζήτημα, όπως συμπεριληφθή θέμα Βερολίνου και Γερμανίας εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι οκτώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν της ψηφοφορίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα εγγράφεται εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδριάσεως.

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έγιναν αρκετές προτάσεις διά συζήτησιν διαφόρων θεμάτων εξωτερικής πολιτικής. Εγώ θα προτείνω διά συζήτησιν ένα σοβαρό ζήτημα που αφορά και τον ίδιον τον λαόν μας και πολλούς λαούς: Το θέμα της καταργήσεως των πολεμικών βάσεων εις ξένα εδάφη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως, λόγω της απουσίας του μεταφραστού και διά να μη κουράσωμεν τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, αναβάλωμεν αμέσως την συνεδρίασιν διά την χρονικήν περίοδον της μιας ή των δυό ωρών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η συνεδρίασις αναβάλλεται διά δύο ώρας. Θα επανέλθωμεν εις τας 9 ακριβώς διά να συζητήσωμεν το υπό του κ. Χαμπή προταθέν ζήτημα, εκτός εάν, βεβαίως, ο κ. Χαμπής θελήση να το αφήση διά την επομένην συνεδρίασιν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, μπορούμεν ν' αποφασίσουμε σ' ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, είμεθα έτοιμοι να καταψηφίσωμεν την πρότασιν του κ. Χαμπή και επομένως δύνασθε να θέσετε αυτήν εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημα, εφ' όσον ο κ. Χαμπής επιμένει, τίθεται εις ψηφοφορίαν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ναι, επειδή πιστεύω. . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως του κ. Χαμπή Μιχαηλίδη;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Θέλομεν να ομιλήσωμεν, κ. Πρόεδρε· όχι βεβαίως επί θέματος αρχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν πρόκειται να υπάρξουν ομιληταί, η συνεδρίασις αυτή αναβάλλεται επί δίωρον· εις τας 9 ακριβώς θα επανέλθωμεν διά να συζητήσωμεν το ζήτημα αυτό.

('Ωρα αναβολής 7.10 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 9.10 μ.μ.)

(Ο κ. Αναστασιάδης αντικαθίσταται υπό του Προέδρου κ. Γλαύκου Κληρίδη).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ενεγράφησαν τα ακόλουθα θέματα:

Ο περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος.

Ο περί Φόρου Ακινήτου Περιουσίας Νόμος.

Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος.

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμος 17 του 1961,

και έτερα τέσσαρα θέματα εις το Κεφάλαιον Ε.

Υπάρχει εισέτι προς συζήτησιν το θέμα το οποίον εισηγήθη ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, το οποίον, ως αντιλαμβάνομαι, έχει διατυπωθή ως εξής: «Η κατάργησις Πυρηνικών Βάσεων ανά τον κόσμον». Παρακαλώ, όπως πληροφορηθώ επί της ορθής τοποθετήσεως του θέματος.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Η πρότασις την οποίαν έχω κάμει, έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι η κατάργησις των πολεμικών βάσεων σε ξένα εδάφη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Η κατάργησις των πολεμικών βάσεων εις ξένα εδάφη».

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής θα έχη να ασχοληθή με όλα αυτά τα θέματα. Η Βουλή δεν καταρτίζει ημερησίαν διάταξιν διά χρονικήν τινα περίοδον αλλά δι' εκάστην συνεδρίασιν. Επομένως η εγγραφή πολλών θεμάτων τα οποία είναι φυσικώς αδύνατον να συζητηθούν ουδεμίαν σκοπιμότητα εξυπηρετεί. Θα εισηγούμην, όπως ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, εάν θέλη να εγγράψη το θέμα του, εισηγηθή όπως τούτο περιληφθή εις την προσεχήν συνεδρίασιν, η οποία θα λάβη χώραν την προσεχή Τρίτην.

Εάν η Βουλή ασχοληθή με την συζήτησιν του Κεφαλαίου Ε, ίσως καταστή δυνατή η διεξαγωγή συζητήσεως, μετά την συζήτησιν της νομοθετικής εργασίας της Βουλής, επί δύο εκ των εν τω Κεφαλαίω τούτω αναγραφομένων θεμάτων, αλλά αμφιβάλλω εάν η Βουλή δυνηθή να συζητήση όλα τα θέματα του Κεφαλαίου Ε. Διά τούτο εισηγούμαι όπως, το έντιμον Μέλος, υποβάλη πρότασιν, εάν ούτω επιθυμή, περί εγγραφής του θέματος αυτού μετά το πέρας της συνεδριάσεως της προσεχούς Τρίτης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι το θέμα το οποίον έχω προτείνει είναι ένα βασικόν θέμα το οποίον αφορά αμεσώτατα τον Κυπριακόν λαόν. Όμως έχοντας υπ' όψιν την πρότασιν του κ. Προέδρου ότι έχει αρκετά βαρυφορτωθή η ημερησία διάταξις της προσεχούς συνεδριάσεως της Βουλής, αποδέχομαι την πρότασιν διά να εγγραφή αυτό το θέμα εις την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως τα περί ών ο λόγος τέσσαρα θέματα, διεθνούς σημασίας, παραπεμφθούν εις την αρμοδίαν Επιτροπήν προτού συζητηθούν υπό του Σώματος. Έχω υπ' όψιν μου ότι το θέμα των φυλετικών διακρίσεων εις την Νότιον Αφρικήν παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν επί των Εξωτερικών Ζητημάτων δι' υποβολήν εισηγητικής εκθέσεως προς την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, όσον αφορά το ιδικόν μου θέμα δεν είμαι υπόχρεως να ακολουθήσω ουδεμίαν εισήγησιν ουδεμιάς Επιτροπής. Αυτήν την στιγμήν, μάλλον προηγουμένως, η πλειοψηφία της Βουλής απεδέχθη την εγγραφήν του θέματος αυτού. Ό,τι έχω να είπω θα το είπω την προσεχή Τρίτην από του βήματος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το έντιμον Μέλος κακώς διετύπωσε την εισήγησίν του, διότι αναμφιβόλως ουδεμία Επιτροπή δύναται να δεσμεύση οιονδήποτε Μέλος. Η Επιτροπή κάμνει εισηγήσεις εις την Βουλήν και αι εισηγήσεις αύται συζητούνται υπό της Βουλής.

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Παπα·ι·ωάννου, όπως το θέμα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν δεν είναι ορθή κατά την γνώμην μου διά τους ακολούθους λόγους: Δυνάμει του Συντάγματος η Βουλή δεν δύναται να συζητήση Νομοσχέδια προτού ταύτα τεθούν ενώπιον των αρμοδίων Επιτροπών. Εις την περίπτωσιν του θέματος εις το οποίον ανεφέρθη ο έντιμος κ. Βουλευτής, και το οποίον παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Εξωτερικών Υποθέσεων, υπήρχε συγκεκριμένη εισήγησις από την Βουλήν της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας προς την Βουλήν της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία συγκεκριμένη εισήγησις έπρεπε να τεθή ενώπιον αρμοδίας Επιτροπής διά να μελετηθή. Η ιδία διαδικασία ηκολουθήθη και εις άλλας περιπτώσεις όταν υπό Βουλής αλλοδαπής τινος χώρας υπεβάλλοντο εισηγήσεις προς την Βουλήν της Κυπριακής Δημοκρατίας προς λήψιν αποφάσεως. Εις περίπτωσιν όμως κατά την οποίαν ουδεμία συγκεκριμένη εισήγησις υπάρχει εγγράφως ενώπιον της Βουλής, δεν υπάρχει θέμα το οποίον δύναται να παραπεμφθή εις αρμοδίαν Επιτροπήν, εκτός μετά από το στάδιον αγορεύσεων, όταν θα έχουν τεθή αι διάφοροι απόψεις και τα θέματα ενώπιον της Βουλής και η Βουλή θα έχη αποφασίσει ότι θα προβή εις έγκρισιν ωρισμένου ψηφίσματος, ότι ο τύπος και η μορφή του ψηφίσματος δύνανται να παραπεμφθούν εις την αρμοδίαν Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν.

Εάν ο έντιμος Βουλευτής, ο οποίος ήγειρε το θέμα, κατέθετεν εγγράφως ενώπιον της Βουλής τας εισηγήσεις του και επροχωρούσε να ζητήση από την Βουλήν όπως προβή εις την έγκρισιν ψηφίσματος, ασφαλώς τούτο θα έπρεπε να παραπεμφθή εις την αρμοδίαν Επιτροπήν. Εφ' όσον όμως το έντιμον Μέλος δεν κατέθεσεν εγγράφως απόψεις και εισηγήσεις και εφ' όσον ο ίδιος πιθανόν να μη είναι μέλος της αρμοδίας Επιτροπής, και εφ' όσον ουδεμίαν υποχρέωσιν έχει να εκφέρη τας απόψεις του και να συζητήση αυτάς μετά της μιας ή της άλλης αρμοδίας Επιτροπής, το θέμα το οποίον ο ίδιος εισηγείται και το οποίον θα αναλύση ενώπιον της Βουλής, δεν δύναται να εξετασθή υπό αρμοδίας Επιτροπής. Εις περίπτωσιν θεμάτων τα οποία ενεγράφησαν υπό Βουλευτών εις το Κεφάλαιον Ε, και ταύτα ήσαν πολλά, εις ουδεμίαν περίπτωσιν παρεπέμφθησαν εις Επιτροπάς. Διά τούτο δεν δύναμαι να παραπέμψω το θέμα εις τας αρμοδίας Επιτροπάς.

Ο κ. Παπα·ι·ωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η εισήγησίς μου επέβλεπεν εις το να μελετηθούν καλύτερον τα τόσον σοβαρά θέματα τα οποία έχουν εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν· εφ' όσον όμως τόσον ο έντιμος κ. Πρόεδρος όσον και ο εισηγητής ενός τουλάχιστον των θεμάτων επιμένουν εις το να συζητηθούν τα θέματα απ' ευθείας από της Βουλής, ουδεμίαν ένστασιν φέρομεν.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Θα ήθελα να διαβεβαιώσω τον έντιμον συνάδελφον κ. Παπα·ι·ωάννου ότι θα έλθω επαρκώς μελετημένος διά να θέσω το ζήτημα ως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα τούτο έληξε. Ο λόγος διά τον οποίον εμακρηγόρησα ολίγον είναι διά να αναλύσω την περίπτωσιν εις την οποίαν πρέπει να παραπέμπωνται εις Κοινοβουλευτικάς Επιτροπάς και εις περιπτώσεις εις τας οποίας ταύτα δεν είναι ανάγκη να παραπέμπωνται.

Η αρχή αυτή βασίζεται επί του γεγονότος ότι είναι δικαίωμα εκάστου Βουλευτού να αγορεύση εις την Βουλήν επί ενός θέματος, το οποίον νομίζει ότι είναι ανάγκη να συζητήση η Βουλή. Εφ' όσον δεν καταθέτει γραπτάς εισηγήσεις δεν δύναται η Επιτροπή να γνωρίζη τι έχει υπ' όψιν του ο Βουλευτής ο οποίος θα αγορεύση διά να συζητήση καταλλήλως το θέμα.

Αντιλαμβάνομαι ότι εκκρεμεί το θέμα προτεραιότητος συζητήσεως των εγγραφέντων θεμάτων. Υπήρξε, αντιλαμβάνομαι, εισήγησις όπως το θέμα του Βερολίνου τεθή πρώτον εις το Κεφάλαιον Ε της ημερησίας διατάξεως.

Τροποποίησις των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως δύναται μόνον να γίνη κατόπιν ψηφοφορίας της Βουλής και διά τούτο, εάν καλώς πληροφορούμαι ότι υπάρχει εισήγησις όπως το θέμα του Βερολίνου τεθή πρώτον, θα θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

Υπάρχει τοιαύτη εισήγησις;

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει εισήγησις προταθείσα υπό του κ. Τζιρκώτη και υποστηριχθείσα υπ' εμού, όπως το θέμα του Βερολίνου, δηλαδή το θέμα το εγγραφέν υπό του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, λάβη σειράν προτεραιότητος εις την ημερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Κεφάλαιον Ε.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Εις το Κεφάλαιον Ε., μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι υποστηρίζουν την εισήγησιν αυτήν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα έξ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δέκα έξ.

Πόσοι ψηφίζουν κατά της προτάσεως;

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέντε αποχαί.

Το θέμα συζητήσεως του Βερολίνου τίθεται πρώτον εις το Κεφάλαιον Ε της ημερησίας διατάξεως.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν ξέρω εάν είναι ορθαί αι σημειώσεις, αλλά το θέμα είναι το Γερμανικόν πρόβλημα και το πρόβλημα του Βερολίνου, εάν δεν απατώμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Νομίζω ότι το θέμα ορθώς ανεγράφη, έχει δε ως εξής: «Το πρόβλημα του Βερολίνου και γενικώς το πρόβλημα της Γερμανίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Το πρόβλημα του Βερολίνου και γενικώς το πρόβλημα της Γερμανίας».

Προτού κλείσω την συνεδρίασιν αυτήν θα ήθελα να κάμω το εξής σχόλιον:

Αντελήφθην ότι κατά την συνεδρίαν της Βουλής ο Διερμηνεύς διέκοψε χωρίς να ζητήση την άδειαν του Προεδρεύοντος. Το θέμα αυτό θα εξετασθή.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 9.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 6.10 μ.μ.)

Παρόντες :

Ἕλληνες 30 Τούρκοι 8 Σύνολον 38.

Απόντες :

Ἕλληνες 4 Τούρκοι 7 Σύνολον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ὑπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Α, είναι Ερωτήσεις — Απαντήσεις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν Ερωτήσεων — Απαντήσεων.

Ο χρόνος είναι 6.10 μ.μ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού Περιφερείας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Καρσερά, και ληφθείσα την 18ην Φεβρουαρίου 1961.

«Προ δύο περίπου ετών έγινεν υπό της απελθούσης Κυβερνήσεως απαλλοτρίωσις ωρισμένης γης εις το χωρίον Ἄχναν, διά την κατασκευήν παρακαμπτηρίου οδού. Ἔκτοτε, παρά τα έντονα διαβήματα των ενδιαφερομένων γεωργών, ουδέν θετικόν αποτέλεσμα προέκυψεν.

Δεδομένου ότι η Κυβέρνησης των βάσεων επληροφόρησε τους ενδιαφερομένους γεωργούς, ότι κατέβαλεν το συμφωνηθέν ποσόν εις την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας, και δεδομένου ότι είναι εις όλους, γνωστή η οικονομική κατάστασις των αγροτών μας, δύναται το αρμόδιον Ὑπουργείον να πληροφορήση την Βουλήν.

α) Ποίος ευθύνεται διά την καθυστέρησιν της καταβολής της αξίας της απαλλοτριωθείσης γης τους γεωργούς, και

β) Ποίος και πότε θα καταβάλη εις τους γεωργούς τα οφειλόμενα υπό της Κυβερνήσεως ποσά».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 7ην Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 16ην Φεβρουαρίου 1961, υπό του έντιμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Καρσερά.

«Η υπό του Ὑπουργού Οικονομικών δοθείσα απάντησις την 24ην Αυγούστου 1961, ότι ουδεμία κατάθεσις εγένετο παρά τη Κυβερνήσει, εν σχέσει προς την εν τη ερωτήσει αναφερομένην απαλλοτρίωσιν, δέον να τροποποιηθή ως ακολούθως διά να συνάδη προς την σημερινήν θέσιν του ζητήματος.

Αι Αρχαί των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων προέβησαν εις δύο καταθέσεις εν σχέσει με τας απαλλοτριώσεις γης εις Ἄχναν, Πέργαμον και Επισκοπήν, μίαν εκ £5.000 την 18ην Απριλίου και ετέραν εκ £3.500 την 8ην Ιουλίου 1961.

Το Κτηματολογικόν και Χωρομετρικόν Τμήμα ήρχισε να διαπραγματεύεται μετά των πρώην κατόχων των γαιών αίτινες είχον απαλλοτριωθή και να πληρώνη εις αυτούς αποζημίωσιν μετά την 3ην Ιουλίου 1961, ημερομηνίαν καθ' ην αι Αρχαί των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων ενέκριναν τον προϋπολογισμόν αποζημιώσεως όστις ητοιμάσθη υπό του εν λόγω Τμήματος διά τας ούτω απαλλοτριωθείσας γαίας».

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, έληξεν η ανάγνωσις των ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα είναι «Ο περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Εσωτερικών Ζητημάτων να με πληροφορήση εις ποίον στάδιον ευρίσκεται η εργασία της Επιτροπής επί του θέματος αυτού.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Τόσον η Επιτροπή Εσωτερικών όσον και η Επιτροπή Γεωργίας συνήλθον πολλάκις και εξήτασαν το εν λόγω νομοσχέδιον. Επειδή τούτο είναι σημαντικόν νομοσχέδιον, οι επιτροπαί εξήτασαν το ζήτημα πολύ ενδελεχώς. Εν τέλει δε εις την τελευταίαν των συνεδρίασιν, η οποία επραγματοποιήθη σήμερον, αι Επιτροπαί συνεπλήρωσαν το έργον των και ητοίμασαν την έκθεσίν των. Το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον της εκθέσεως θα ετοιμασθούν υπό της Γραμματείας και θα αποσταλούν εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως το Νομοσχέδιον τούτο δύναται να συζητηθή την προσεχή Παρασκευήν. Η συζήτησις του περί Φρεάτων Τροποποιητικού Νόμου αναβάλλεται διά την προσεχή Παρασκευήν.

«Ο περί Φόρου Ακινήτου Περιουσίας Νόμος».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Οικονομικών ζητημάτων να με πληροφορήση εις ποίον στάδιον ευρίσκεται η εργασία της Επιτροπής επί του θέματος αυτού.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, από τα Νομοσχέδια τα οποία έχουν σταλή εις την Επιτροπήν επί Οικονομικών Θεμάτων το μόνον το οποίον είναι έτοιμον επί του παρόντος είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Επιτροπή επί Οικονομικών Θεμάτων λόγω του ότι έχει φόρτον εργασίας θα αρχίση ημερησίας συνεδριάσεις από της αύριον και θα εξετάση τα θέματα με την σειράν κατά την οποίαν ευρίσκονται εγγεγραμμένα εις την ημερησίαν διάταξιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ως γεγονός έχομεν συνεδρίασιν της Επιτροπής διά τα δύο ζητήματα περί Φόρου Ακινήτου Περιουσίας και περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 2) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει αι εκθέσεις σας επί των δύο αυτών θεμάτων να είναι έτοιμαι μέχρι του τέλους της εβδομάδος.

«Ο περί Δικηγόρων Νόμος».

Απουσιάζει ο Πρόεδρος της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων.

Παρακαλώ τον κ. Τίτον Φάνον να με κατατοπίση σχετικώς.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, η Επιτροπή επί Νομικών Ζητημάτων συνήλθε πολλάκις και εξήτασε προσεκτικώς το Νομοσχέδιον τούτο, χθες δε είχε την ευκαιρίαν να ακούση και τας απόψεις της εντίμου Ὑπουργού Δικαιοσύνης. Ελπίζομεν ότι εντός της τρεχούσης εβδομάδος θα συμπληρωθή η εργασία της Νομικής Επιτροπής και θα σταλή η έκθεσις αυτής προς τα Μέλη της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι εάν η Νομική Επιτροπή συνεδριάση αύριον το απόγευμα θα ήτο δυνατόν να ετοιμάση την σχετικήν έκθεσιν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Ως γεγονός, κύριε Πρόεδρε, η Επιτροπή θα συνέλθη αύριον το απόγευμα, δεν δύναμαι όμως μετά βεβαιότητος να σας διαβεβαιώσω ότι θα έχη συμπληρωθή η εργασία της Νομικής Επιτροπής. Πιθανόν να χρειασθή ακόμη μία συνεδρίασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι, όπως δύο Μέλη της Νομικής Επιτροπής συνέλθουν αύριον την πρωίαν και ετοιμάσουν τας μέχρι τούδε γενομένας τροποποιήσεις ούτως ώστε το απόγευμα να υπάρχη μόνον το έν θέμα το οποίον παρέμεινε προς συζήτησιν, και θα ήτο εύκολον να είναι έτοιμον ολόκληρον το Νομοσχέδιον διά την απογευματινήν συνεδρίασιν διά να τεθή ενώπιον της Επιτροπής προς τελικήν έγκρισιν.

Εισηγούμαι, όπως έν εκ των Ελληνικών Μελών της Νομικής Επιτροπής και έν εκ των Τουρκικών Μελών της Νομικής Επιτροπής συνεργασθούν αύριον την πρωίαν επί του θέματος αυτού.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, εάν δεν απατώμαι, δύο εκ των Τούρκων Βουλευτών ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν, είναι Μέλη και των δύο Επιτροπών, της Νομικής Επιτροπής και της Οικονομικής Επιτροπής. Εάν πρόκειται να συγκληθή συνεδρίασις και των δύο Επιτροπών ταυτοχρόνως και εξ εκάστης Επιτροπής απουσιάζουν τινα των Μελών αυτής, δεν θα υπάρχη απαρτία και ούτω θα είναι αδύνατος η συνέχισις της εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα ημπορεί να διευθετηθή ευκόλως. Τι ώραν έχει η Νομική Επιτροπή συνεδρίασιν;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Δεν έχομεν ορίσει εισέτι, κ. Πρόεδρε, αλλά φαντάζομαι θα ορίσωμεν διά την 3ην απογευματινήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει η Οικονομική Επιτροπή ημπορεί να αρχίση την 4ην απογευματινήν. Είναι ανάγκη να επισπεύσωμεν την νομοθετικήν μας εργασίαν.

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, επειδή το ζήτημα του κτηματικού φόρου ενδιαφέρει πολύ περισσότερον τον αγροτικόν κόσμον, κάμνω την εισήγησιν να λάβη μέρος και η Επιτροπή επί Αγροτικών Ζητημάτων εις την εξέτασιν του ζητήματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Επιτροπή επί Οικονομικών Ζητημάτων αφού εξετάση το θέμα, δύναται να ζητήση τας απόψεις της Επιτροπής επί Γεωργικών Ζητημάτων.

Εάν δεν υπάρχη αντίρρησις, προτίθεμαι να θέσω το θέμα «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961» προς συζήτησιν μετά τον περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμον του 1961.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, αρχίζει η συζήτησις του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας Νόμου του 1961, και ειδικώτερον συζήτησις επί της εκθέσεως της Επιτροπής Εσωτερικών επί του ζητήματος του καθορισμού περιοχών διά την εφαρμογήν του περί Ελέγχου Ενοικίων Νόμου αναφορικώς με υποστατικά εργασίας.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της επιτροπής επί Εσωτερικών Ζητημάτων, όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Η σχετική έκθεσις ανεγνώσθη εις την προηγουμένην συνεδρίασιν. Και επειδή ευρέθησαν μέλη, τα οποία επεθύμουν να αγορεύσουν επί θέματος αρχής, αι αγορεύσεις των ανεβλήθησαν δι' αυτήν την συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ το έντιμον Μέλος. Απουσίαζα κατά την συνεδρίασιν εκείνην και δεν εγνώριζα ότι ανεγνώσθη ήδη η έκθεσις.

Αρχίζει η συζήτησις.

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν, ο κ. Χρύσης Δημητριάδης, ο κ. Πανίκος Σιβιτανίδης, ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης και ο έντιμος Γραμματεύς.

Λόγω του ότι ενεγράφησαν επτά ομιληταί θα ασκήσω το δικαίωμά μου να ορίσω χρόνον δι' ένα έκαστον των ομιλητών.

Νομίζω ότι έκαστος ομιλητής δύναται να αναλύση το θέμα εντός 1/4 της ώρας.

Πρώτος έχει τον λόγον ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αρχίζει η αγόρευσίς του εις τας 6.25.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν θέμα είναι κατά πόσον η Βουλή πρέπει να προχωρήση ή όχι εις τον καθορισμόν ελεγχομένων περιοχών προς εφαρμογήν του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου 17 του 1961.

Η Βουλή, κατόπιν μακράς συζητήσεως της προτάσεως Νόμου περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας), της υποβληθείσης υπό των εντίμων Βουλευτών του Πατριωτικού Μετώπου Πάφου κατά την οποίαν εξητάστησαν λεπτομερώς οι σοβαροί λόγοι οίτινες επέβαλον την νομοθετικήν προστασίαν της επαγγελματικής στέγης εψήφισε τον περί Ελέγχου Ενοικίων Νόμον 17 του 1961 κατά τον παρελθόντα Απρίλιον, και δυνάμει του άρθρου 3 του εν λόγω νόμου άφησεν εις την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου τον καθορισμόν διά διατάγματος των ελεγχομένων περιοχών εντός των οποίων θα έχη εφαρμογήν ο νόμος. Ατυχώς το Υπουργικόν Συμβούλιον εις την συνεδρίασίν του ημερομηνίας 3ης Αυγούστου 1961, διεφώνησε με την άποψιν της Βουλής, ότι επιβάλλεται η εισαγωγή ελέγχου ενοικίων εν σχέσει με τα υποστατικά εργασίας και κατ' ακολουθίαν ηρνήθη να καθορίση περιοχάς εντός της Δημοκρατίας ως ελεγχομένας περιοχάς. Κατόπιν τούτου έχομεν την γνώμην, ότι η Βουλή έχει καθήκον να καθορίση τας ελεγχομένας περιοχάς εντός των οποίων θα εφαρμοσθή ο υπ' αυτής ψηφισθείς νόμος. Έχω μελετήσει μετά προσοχής το πρόβλημα της επαγγελματικής στέγης εις την ιδικήν μου περιφέρειαν, την Λεμεσόν, επί τη βάσει των εις χείρας μου ευρισκομένων στοιχείων. Ατυχώς, δεν κατώρθωσα να μελετήσω το πρόβλημα όπως εμφανίζεται εις τας άλλας πόλεις, το οποίον ελπίζω να εμελέτησαν οι έντιμοι συνάδελφοι, έκαστος εις την ιδικήν του περιφέρειαν.

Έχω ενώπιόν μου λεπτομερή στοιχεία 479 ενοικιάσεων καταστημάτων εντός της πόλεως Λεμεσού μετά των ονομάτων των ιδιοκτητών, των ενοικιαστών, των αρχικών ενοικίων, των ενοικίων των πληρωνομένων κατά την 1ην Ιανουαρίου 1959, και των σημερινών ενοικίων. Από της καταργήσεως της νομοθετικής προστασίας της επαγγελματικής στέγης, ήτοι από της 1ης Ιανουαρίου 1959, εκ των 479 ιδιοκτητών οι 389 ηξίωσαν κατά κανόνα υπερβολικάς αυξήσεις ενοικίων και μόνον 96 ιδιοκτήται δεν ηξίωσαν αύξησιν, διότι τα πληρωνόμενα προς αυτούς ενοίκια ήσαν αρκετά ηυξημένα και δεν θα κατώρθωναν να επιτύχουν εις περίπτωσιν εξώσεως μεγαλύτερα ενοίκια. Οι ιδιοκτήται 176 καταστημάτων εξηνάγκασαν τους ενοικιαστάς των είτε δι' αγωγών εξώσεων είτε δι' επειλής εγέρσεως αγωγών εξώσεων και εξεκένωσαν τα καταστήματά των διότι δεν ήσαν εις θέσιν να πληρώσουν τα παραλόγως αξιούμενα ηυξημένα ενοίκια. Εάν λάβη κανείς υπ' υπόψιν του την οξυτάτην οικονομικήν κρίσιν, η οποία μαστίζει τους καταστηματάρχας κατά τα 2 1/2 τελευταία έτη, δύναταί τις ευκόλως να αντιληφθή το επαγγελματικόν δράμα το οποίον εδημιούργησεν η απελθούσα αποικιοκρατία διά της καταργήσεως της νομοθετικής προστασίας της επαγγελματικής στέγης. Εκ των στατιστικών δεδομένων καταλήγει τις εις το συμπέρασμα, ότι εις την περιοχήν της Λεμεσού επιβάλλεται η νομοθετική προστασία της επαγγελματικής στέγης. Διά τους ως άνω λόγους και διά τους λόγους τους οποίους αναφέρει εις την έκθεσίν της η Κοινοβουλευτική επιτροπή επί Εσωτερικών Ζητημάτων, η οποία εμελέτησεν επί Παγκυπρίου κλίμακος το ζήτημα της νομοθετικής προστασίας της επαγγελματικής στέγης, εισηγούμαι όπως ελεγχόμεναι περιοχαί καθορισθούν αι περιοχαί των έξ κυρίων πόλεων της Κύπρου, Λευκωσίας, Λεμεσού, Αμμοχώστου, Λάρνακος, Κτήματος και Κυρηνείας, και αι περιοχαί αι καλυπτόμεναι υπό των δημοτικών ορίων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Αρχίζει η αγόρευσις εις τας 6.35.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Θα είμαι σύντομος, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

'Οταν κατ' αρχήν η ΠΟΒΕΚ είχε ζητήσει από την Κυβέρνησιν να ψηφίση Νομοσχέδιον διά να προστατεύση την επαγγελματικήν στέγην, η Κυβέρνησις, κατόπιν επισταμένης μελέτης, εύρεν ότι ο Νόμος αυτός δεν ήτο απαραίτητος. Μερικά έντιμα Μέλη της Βουλής είχαν υποβάλει πρότασιν Νόμου διά την προστασίαν της επαγγελματικής στέγης, πράγμα το οποίον όμως είχεν αποτέλεσμα την ψήφισιν νόμου διά την προστασίαν των υποστατικών εργασίας υπό τον απαραίτητον όρον ότι αι περιοχαί εντός των οποίων θα είχεν εφαρμογήν ο νόμος θα ωρίζοντο υπό της Κυβερνήσεως. Κατόπιν επανεξετάσεως του όλου ζητήματος υπό της Κυβερνήσεως κατά πόσον έπρεπε να προβή ή μη εις τον καθορισμόν ελεγχομένων περιοχών προς εφαρμογήν του νόμου, είχε καταλήξει εις το συμπέρασμα ότι η έκδοσις σχετικού Διατάγματος ήτο περιττή. Φαντάζομαι ότι όλοι οι συνάδελφοι θα συμφωνούν ότι η Κυβέρνησις ενδιαφέρεται διά την προστασίαν του λαού της Κύπρου όσον και οι Βουλευταί. 'Εχω δε την γνώμην ότι όχι μόνον έχει ως και εις καλυτέραν θέσιν να κρίνη έχουσα όλας τας στατιστικάς και πληροφορίας όλων των Υπουργείων εις την διάθεσίν της, τας οποίας ίσως τα έντιμα Μέλη της Βουλής να μην έχουν. Τώρα δε ερχόμεθα, μετά την άρνησιν της Κυβερνήσεως να εκδώση σχετικόν Διάταγμα, να αναλάβωμεν ημείς να περιφρονήσωμεν την Κυβέρνησιν και την γνώμην της και να κηρύξωμεν ωρισμένας περιοχάς ως ελεγχομένας τοιαύτας. Κατά την γνώμην μου, εάν πράξωμεν τούτο «ψηφίζομεν» μομφήν κατά της Κυβερνήσεως δι' αδιαφορίαν προς το κοινόν και επίσης κατηγορούμεν τα Υπουργεία και τα Γραφεία των δι' ανικανότητα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Αρχίζει η αγόρευσίς σας εις τας 6.40.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Συμφώνως προς το άρθρον 3 του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου υπ' αρ. 17/61 το ζήτημα του εις ποίας περιοχάς θα εφηρμόζετο ο νόμος αυτός αφέθη εις το Υπουργικόν Συμβούλιον.

Το Υπουργικόν Συμβούλιον, αφού εμελέτησε τον νόμον αυτόν πολύ καλώς και επί μακρόν, κατάληξεν εις την άποψιν ότι η εφαρμογή τοιούτου νόμου σήμερον και ο συμφώνως τούτου καθορισμός των περιοχών, εις τας οποίας ούτος θα εφαρμοσθή, δεν είναι αναγκαίοι, κατά την γνώμην μου δε το Υπουργικόν συμβούλιον έλαβε πολύ ορθήν απόφασιν. Σήμερον εις την χώραν μας τόσον εις τας Ελληνικάς όσον και εις τας Τουρκικάς περιοχάς υπάρχουν εκατοντάδες κενών καταστημάτων, από αυτής δε της απόψεως η εφαρμογή του νόμου δεν είναι επείγουσα. Συμφώνως προς την 'Εκθεσιν της Επιτροπής Εσωτερικών προτείνεται όπως ο καθορισμός των περιοχών και η έκτασις και τα σύνορα τούτων διά την εφαρμογήν του νόμου συμπίπτουν με τα δημοτικά όρια. Μετά την ιδικήν μου πρότασιν δύναμαι να είπω απροκαλύπτως ότι η εφαρμογή του περί Ελέγχου των Ενοικίων Νόμου εις τας περιοχάς, αι οποίαι ευρίσκονται σήμερον υπό τον έλεγχον των Τουρκικών Δήμων και όπου κατοικούν Τούρκοι, δεν είναι αναγκαία. Από της απόψεως αυτής είναι άχρηστος και περιττός ο καθορισμός εντός των υπαγομένων εις τους Τουρκικούς Δήμους περιοχών, των περιοχών εκείνων εις τας οποίας θα εφαρμοσθή ο νόμος ούτος. Εις την τελευταίαν παράγραφον της Εκθέσεως της Επιτροπής προτείνεται όπως ο καθορισμός των περιοχών γίνη δι' αποφάσεως της Βουλής. Κατά την γνώμην μου ουδεμία ανάγκη υπάρχει να καθορισθούν αι περιοχαί, εάν δε τούτο θεωρηθή αναγκαίον υπό της Βουλής, εισηγούμαι όπως ο καθορισμός γίνη κεχωρισμένως υπό των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Προ πέντε περίπου μηνών η Βουλή είχεν ενώπιόν της πρότασιν νόμου δι' επιβολήν ελέγχου επί υποστατικών εργασίας. Η πρότασις αύτη του νόμου κατόπιν ενδελεχούς και μακράς μελέτης και κατόπιν ομοφώνου εισηγήσεως της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων και της Επιτροπής Εσωτερικών εψήφισεν εις Νόμον το περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νομοσχέδιον. Η ομοφωνία της εγκρίσεως του νόμου ήτο χαρακτηριστική της ανησυχίας η οποία διακατείχε τα Μέλη όσον αφορά την αναγκαιότητά του καθώς και της επιθυμίας των όπως εφαρμοσθή το ενωρίτερον. Η τοιαύτη ανησυχία και επιθυμία εξεφράσθη υπό της Βουλής ουχί μόνον διά της ομοφώνου ψήφου αλλά και διά των ομιλιών μελών εξ όλων των πλευρών της Βουλής, αι οποίαι διά γεγονότων απεδείκνυον την αναγκαιότητα και την σκοπιμότητα παρομοίας νομοθεσίας. Αι ομιλίαι, τα επιχειρήματα και τα γεγονότα είναι τόσον νωπά εις την μνήμην μας ώστε δεν είναι ανάγκη να τα επαναλάβωμεν.

Εν όψει του ότι από τότε ήσαν γνωσταί αι απόψεις του Υπουργικού Συμβουλίου, κατά την γνώμην μου, θα ήτο ορθότερον εάν από τότε καθορίζοντο υπό της Βουλής αι ελεγχόμεναι περιοχαί. Την τοιαύτην άποψιν είχα εκφράσει, τόσον εις την τότε έκθεσιν των Επιτροπών, όσον και εις την ιδίαν την Βουλήν, προτείνας τροποποίησιν τότε του άρθρου 3. Η πρότασις αύτη δεν είχε γίνει τότε δεκτή. Εν τούτοις, η όλη συζήτησις καθιστά φανερόν, ότι η πλειοψηφία των Μελών της Βουλής η ψηφίσασα υπέρ της παροχής του δικαιώματος τούτου εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, έπραττεν τούτο με την πεποίθησιν ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον θα προέβαινεν εις τον καθορισμόν περιοχών. Τούτο καθίσταται σαφέστερον εκ του γεγονότος, ότι η Βουλή εψήφισε το άρθρον 21 το οποίον καθώριζε περίοδον ενός μηνός κατά την οποίαν δεν θα εδικαιούτο οιονδήποτε Δικαστήριον να εκδώση διάταγμα εξώσεως, πράγμα το οποίον ορθαλμοφανώς είχε σκοπόν να δώση την ευκαιρίαν ενός μηνός διά την εξέτασιν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας των ελεγχομένων περιοχών επί των οποίων να εφαρμοσθή ο νόμος. Είναι λυπηρόν διότι δεν έχουν μέχρι τούδε καθορισθή υπό του Υπουργικού Συμβουλίου αι ελεγχόμεναι περιοχαί. Διά της επιστολής όμως του Υπουργικού Συμβουλίου προς την Βουλήν επαφίεται εις αυτήν να αποφασίση περί του ζητήματος. Και ούτω καλούμεθα ως Βουλή να εφαρμόσωμεν ημείς οι ίδιοι τον νόμον τον οποίον είχομεν ομοφώνως ψηφίσει. Τούτο δε δεν αποτελεί οιονδήποτε ζήτημα μομφής κατά του Υπουργικού Συμβουλίου. Αι Επιτροπαί και η Βουλή δεν είναι δυνατόν να είχαν καταναλώσει τόσον πολύτιμον χρόνον τότε διά να ψηφίσωμεν ένα νόμον ο οποίος να παραμένη «εις το χαρτί».

Διά τούτο εισηγούμεθα, όπως η εισήγησις της Επιτροπής Εσωτερικών περί καθορισμού ελεγχομένων περιοχών υπό της ιδίας της Βουλής εγκριθή. Ως αναφέρεται, όμως, και εις την έκθεσιν της Επιτροπής Εσωτερικών, η άποψίς μου είναι όπως αι ελεγχόμεναι περιοχαί μη καλύπτουν μόνον την έκτασιν των δημοτικών ορίων των έξ πόλεων αλλά και επεκτείνωνται εις ακτίνα δύο μιλίων πέραν των δημοτικών ορίων εκάστης πόλεως. Ο λόγος είναι ευνόητος. Η ανάπτυξις των πόλεών μας είναι τοιαύτη, ώστε τα προάστεια των πόλεων να καταστούν ουσιαστικώς αναπόσπαστον μέρος των πόλεων, ενώ παραλλήλως εις διάφορα σημεία των προαστείων, όπως εξ άλλου και των συνοικιών των πόλεων, έχουν δημιουργηθή σημαντικά εμπορικά κέντρα με μεγάλον αριθμόν υποστατικών εργασίας, γραφείων, εργαστηρίων, καταστημάτων κ.λ.π., των οποίων οι ενοικιασταί αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα με εκείνα των ενοικιαστών υποστατικών εντός των διαφόρων σημείων μιας πόλεως. Πώς είναι δυνατόν, παραδείγματος χάριν, να διαχωρισθούν τα προβλήματα των ενοικιαστών του προαστείου Αγ. Δομετίου Λευκωσίας και τα προβλήματα των ενοικιαστών της συνοικίας φέρ' ειπείν, Αγίων Ομολογητών της πόλεως Λευκωσίας; Εις Λεμεσόν είναι γνωστόν ότι προάστεια με πληθυσμόν άνω των 5.000, τα οποία ουσιαστικώς αποτελούν τμήμα της πόλεως, με καταπληκτικήν ομοφωνίαν των κατοίκων των από καιρού ζητούν όπως

περιληφθούν εις τα δημοτικά όρια. Είναι αυταί ακριβώς αι σκέψεις, να μην αδικήσωμεν πιθανόν πτωχούς βιοπαλαιστάς επειδή η επαγγελματική των στέγη έτυχε να ευρίσκεται ολίγον έξωθι των δημοτικών ορίων, αι οποίσι μας ωθούν εις το να επιμένωμεν εις την άποψιν περί ελεγχομένων περιοχών, ως αναφέρει ο νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σιβιτανίδης.

Αρχίζει η αγόρευσίς σας εις τας 6.55.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Σκοπός μου είναι να υποστηρίξω την απόφασίν και την εισήγησιν της Επιτροπής Εσωτερικών ενώπιον της ολομελείας της Βουλής. Οφείλω να τονίσω εξ αρχής, ότι παρ' όλον ότι η απόφασις της Επιτροπής Εσωτερικών δεν συμπίπτει με την γνώμην του Υπουργικού Συμβουλίου επί του ζητήματος του καθορισμού ελεγχομένων περιοχών, ουδεμία αντιδικία υφίσταται μεταξύ ημών και της Εκτελεστικής Εξουσίας, ουδεμίαν αντιπολίτευσιν σκοπεύομεν να κάμωμεν, ουδεμίαν μομφήν να προσάψωμεν ή κατηγορίαν. Η απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου να παραπέμψη το όλον ζήτημα τρόπον τινα εις την Βουλήν είναι τουλάχιστον δικαία. Τόσον το Υπουργικόν Συμβούλιον όσον και η Βουλή είχαν υπ' όψιν των και γνώμονά των το συμφέρον του λαού όταν ελάμβανον απόφασιν επί του ζητήματος. Ο καθορισμός ελεγχομένων περιοχών είναι ζήτημα γνώμης· η οποία δύναται να διαμορφωθή κατόπιν μελέτης των διαφόρων στοιχείων των αφορώντων εις το όλον ζήτημα των ενοικίων. Ο περί Ελέγχου Ενοικίων Νόμος, όστις εψηφίσθη ομοφώνως υπό της Βουλής, υπεγράφη υπό του Προέδρου της Δημοκρατίας κα εδημοσιεύθη εις την επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Τούτο σημαίνει ότι η Εκτελεστική Εξουσία ενέκρινε τον νόμον εν τη ολότητί του. Τώρα ετέθη το ζήτημα διατί η Βουλή να μη καθορίση ελεγχομένας περιοχάς και να παραπέμψη το ζήτημα τούτο εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Ισχυρίζομαι ότι ορθώς η Βουλή παρέπεμψε το ζήτημα εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Διότι το Υπουργικόν Συμβούλιον ως Εκτελεστική Εξουσία είχε το φυσικόν και το νομικόν δικαίωμα της κηρύξεως ελεγχομένων περιοχών και της εφαρμογής του νόμου. Το Υπουργικόν Συμβούλιον, καλή τη πίστει, και έχον ως γνώμονα το συμφέρον του λαού εψήφισεν άλλως κατά την γνώμην του, και εγνωστοποίησε την απόφασίν του δι' επιστολής ημερομηνίας 21ης Αυγούστου, αφήσαν ελευθέραν την Βουλήν να καθορίση η ιδία ελεγχομένας περιοχάς εάν τα υπ' αυτής κατεχόμενα στοιχεία εδικαιολόγουν την τοιαύτην απόφασιν.

Τώρα η Βουλή, επίσης καλή τη πίστει και έχουσα ωσαύτως ως γνώμονα το συμφέρον του λαού, δικαιούται να ολοκληρώση την ήδη εκφρασθείσαν διά της ομοφώνου ψηφίσεως του ειρημένου Νόμου απόφασίν της, ότι διά την προστασίαν μιας μεγάλης τάξεως του λαού ο νόμος ούτος πρέπει να εφαρμοσθή το ταχύτερον, καθορίζουσα η ιδία η Βουλή τας ελεγχομένας περιοχάς, ως έχει δικαίωμα και καθήκον τώρα να πράξη, χωρίς τούτο να σημαίνη οιανδήποτε μομφήν κατά του Υπουργικού Συμβουλίου. Διότι μία μομφή δεν προσάπτεται διά διαφοράν γνώμης ή διαφοράν τακτικής, αλλά μόνον κατόπιν διαφωνίας εις ύψιστα ζητήματα ουσίας, τοιούτο δε πράγμα δεν υφίσταται εις την προκειμένην περίπτωσιν. Το να υπάρχη διαφορά γνώμης μεταξύ ημών και της Εκτελεστικής Εξουσίας ως προς τον καλύτερον τρόπον με τον οποίον θα βοηθήσωμεν και θα εξυπηρετήσωμεν τον λαόν εις στιγμήν κατά την οποίαν αμφότεραι αι εξουσίαι επιθυμούν την τοιαύτην βοήθειαν και εξυπηρέτησιν του λαού, είναι προς τιμήν τόσον της Εκτελεστικής όσον και της Νομοθετικής Εξουσίας.

Τώρα, όσον αφορά το όλον ζήτημα, νομίζω έντιμοι συνάδελφοι ότι κατέχομεν όλα τα απαραίτητα στοιχεία, τα οποία όχι μόνον δικαιολογούν, αλλ' επιβάλλουν τον καθορισμόν υπό της Βουλής ελεγχομένων περιοχών, ως ορθώς απεφάσισεν η Επιτροπή Εσωτερικών. Όταν συνεζητείτο ο νόμος, έντιμοι συνάδελφοι, ηκούσατε όλα τα επιχειρήματα, το κυριότερον δε τούτων είναι η προστασία η οποία είναι αναγκαία διά τους ενοικιαστάς. Έτερον σημείον, ως θα ενθυμήσθε, ήτο η ομόφωνος σχεδόν προς τούτο συνηγορία όλων των επαγγελματικών οργανώσεων εις τας οποίας απηυθύνθημεν. Ένα άλλον παράγοντα τον οποίον η Βουλή δεν ημπορεί να παρίδη εις την απόφασίν της είναι η καθολική υποστήριξις του νόμου τούτου υπό της κοινής γνώμης διά του τύπου ή άλλως πως. Η τοιαύτη υποστήριξις, έντιμοι συνάδελφοι, δικαιολογεί πλήρως πρώτον την υφ' ημών εισαγωγήν της αρχικής προτάσεως νόμου και δεύτερον την ομόφωνον ψήφισιν αυτής υπό της Βουλής εις Νόμον. Επί πλέον δε εις ουδέν άλλο συμπέρασμα οδηγεί ειμή εις το ότι ο νόμος ούτος είναι αναγκαίος και πρέπει να εφαρμοσθή το ταχύτερον διά της καταλλήλου τροποποιήσεώς του.

Διά τούτο καλώ την Βουλήν, όπως καί πάλιν ομοφώνως ψηφίση την εισήγησιν της Επιτροπής Εσωτερικών, προχωρήση εις τον καθορισμόν των εις την έκθεσιν της Επιτροπής αναφερομένων περιοχών ως ελεγχομένων περιοχών, αι οποίαι πραγματικώς κατόπιν προσεκτικής μελέτης των στατιστικών δεδομένων είναι αι μόναι αι οποίαι έχουν ανάγκην τοιούτου καθορισμού.

Τέλος καλώ την Βουλή να εφαρμόση διά της ψήφου της τον νόμον τον οποίον η ιδία ομοφώνως εψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Αρχίζεται την αγόρευσίν σας εις τας 7.05.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Εάν υπάρχη μία ανωμαλία δεν είναι ορθόν και δίκαιον να καταλογίζεται εις βάρος του Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργικόν Συμβούλιον καλώς ή κακώς κατ' εμέ, κατέληξεν εις το συμπέρασμα, ότι δεν υπήρχεν ανάγκη εφαρμογής νόμου περί προστασίας των ενοικιαστών. Η Βουλή καλώς ή κακώς, καλώς κατ' εμέ, κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι τοιούτος νόμος ήτο απαραίτητος. Και ενώ εγνώριζεν, ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον διεφώνει ως προς την ουσίαν του νόμου και παρά τας γενομένας εισηγήσεις εις αυτήν ταύτην την Βουλήν, δυστυχώς δεν ωλοκλήρωσε τον νόμον και τον παρέπεμψε προς ολοκλήρωσιν εις εκείνο το Σώμα το οποίον διεφώνει ως προς την ουσίαν του νόμου. Ότι επηκολούθησεν ήτο φυσική συνέπεια της πράξεως ταύτης της Βουλής. Η Βουλή τώρα καλείται να ολοκληρώση τον νόμον τον οποίον η ιδία ευρίσκει ως δίκαιον να εφαρμόση. Και δεν ημπορεί παρά να το πράξη. Το πρόβλημα δεν είναι εάν η Βουλή νομίζη ότι θα πρέπει να καθορίση περιοχάς, ή όχι, αλλά ποίας περιοχάς θα καθορίση. Προσωπικώς πιστεύω ότι ο καθορισμός οιωνδήποτε περιοχών θα δημιουργήση προβλήματα, διότι αι συνθήκαι συνεχώς μεταβάλλονται και θα πρέπει η Βουλή ή οιονδήποτε άλλο Σώμα να παρακολουθή συνεχώς τας συνθήκας διά να προσαρμόζη τον καθορισμόν των περιοχών. Δεδομένου δε ότι η εφαρμογή του νόμου, και εκεί ακόμη όπου δεν χρειάζεται, ουδενός τα συμφέροντα παραβλάπτει, νομίζω ότι η λογικωτέρα απόφασις θα ήτο ο νόμος να έχη παγκύπριον εφαρμογήν. Εκεί όπου δεν χρειάζεται δεν θα εφαρμοσθή, διότι ουδείς θα ζητήση την εφαρμογήν του εφ' όσον δεν θα υπάρχη διαφορά. Ενώ εάν καθορίσωμεν περιοχάς, υπάρχει κίνδυνος πρώτον να καθορίσωμεν στενάς περιοχάς και δεύτερον, ως ανέφερα προηγουμένως εάν αι συνθήκαι αλλάξουν, να χρειάζεται ολόκληρος διαδικασία και μόνον αφού αδικηθούν αρκετοί η Βουλή θα έχη την ευκαιρίαν να επανορθώση την αδικίαν καθορίζουσα νέας περιοχάς. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως ο νόμος εφαρμόζεται εις ολόκληρον την Κύπρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, το Υπουργικόν Συμβούλιον διά προσφάτου αποφάσεώς του διεφώνησεν, ελλείψει εις χείρας του στοιχείων, με την άποψιν περί επιβολής ελέγχου εις την περίπτωσιν του ενοικιοστασίου και ουσιαστικά διεφώνησε με τον καθορισμόν ελεγχομένων περιοχών. Όμως, ως όλοι γνωρίζομεν το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται και να εμφανίζεται, σύμφωνα με όσα στοιχεία παρέθεσεν η Παγκύπριος Οργάνωσις Βιοτεχνών, Επαγγελματιών και Καταστηματαρχών, αρκετά οξύ τόσον εις τας πόλεις όσον και εις ωρισμένας κωμοπόλεις της νήσου, ήτοι με καθολικήν μορφήν επί παγκυπρίου κλίμακος. Ως εκ τούτου,

υποστηρίζω ενθέρμως την εισήγησιν, όπως διαγραφή η παράγραφος περί ελεγχομένων περιοχών και ληφθή υπό Νομικής Επιτροπής πρόνοια περί εφαρμογής του νόμου επί παγκυπρίου κλίμακος.

Επί του ευρυτέρου θέματος δεν πρόκειται να μακρηγορήσω, διότι επί Νομοσχεδίου ψηφισθέντος ομοφώνως υπό της Βουλής εις Νόμον, ουδείς, φαντάζομαι Βουλευτής έχει το ηθικόν δικαίωμα να διαφωνήση και να ζητήση την ανατροπήν του. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κύριε πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θα ήθελα απλώς να υποστηρίξω την εισήγησιν την κατατεθείσαν υπό του εντίμου συναδέλφου κ. Χρ. Δημητριάδη, όπως αι ελεγχόμεναι περιοχαί επεκταθώσι και δύο μίλια πέραν των δημοτικών ορίων. Ουδενός διαφεύγει την προσοχήν, ότι κατά τα τελευταία έτη αι μεγάλαι πόλεις της Κύπρου, ειδικώς η Λευκωσία, Λεμεσός και Αμμόχωστος, έχουσιν επεκταθή τεραστίως εκτός των δημοτικών ορίων και μεγάλη εμπορική κίνησις λαμβάνει χώραν εις τας προσβάσεις των πόλεων αυτών. Και το ζήτημα της συμπεριλήψεως πολλών τοιούτων περιοχών εντός των δημοτικών ορίων ήδη συζητείται υπό των αρμοδίων. Διά τούτο νομίζω ότι θα ήτο άδικον και παράλογον εάν δεν περιελαμβάνοντο και αι περιοχαί αυταί μεταξύ των ελεγχομένων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κεμάλ Ντενίζ.

ΚΕΜΑΛ ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι Συνάδελφοι.

Βλέπομεν ότι ο περί Ελέγχου των Ενοικίων Νόμος αρ. 17/1961, τον οποίον εψηφίσαμεν εδώ τον παρελθόντα Απρίλιον, έχει υποβληθή εκ νέου εις την Βουλήν μας μετά μακράν καθυστέρησιν. Φυσικά όλοι μας ελυπήθημεν διά την καθυστέρησιν αυτήν, διότι εις την αγοράν υπάρχουν πολλά καταστήματα κλειστά, πολλοί δε καταστηματάρχαι έχουν προσαχθή προ των Δικαστηρίων. Ακόμη πολλοί ενοικιασταί έχουν συσσωρευμένα πολλά απλήρωτα ενοίκια. Μέσα εις αυτήν, λοιπόν, την κατάστασιν η αγορά μας διέρχεται κρίσιν. Εάν αυτή η κατάστασις συνεχίζετο, θα έκλειον πολλά καταστήματα. Αλλά με ευχαρίστησίν μας βλέπομεν σήμερον ότι εφ' όσον η λύσις αυτού του προβλήματος έχει αφεθή εις την Βουλήν μας, είμεθα και ημείς βέβαιοι ότι θα εφαρμόσωμεν πάλιν κατά τον ίδιον τρόπον τας αποφάσεις, τας οποίας ελάβομεν την τελευταίαν φοράν παμψηφεί. Όσον αφορά το θέμα του καθορισμού των περιοχών μερικοί συνάδελφοι εισηγήθησαν όπως καλύπτεται διά του νόμου ολόκληρος η Κύπρος, άλλοι δε τούτων εζήτησαν όπως ο νόμος παραμείνη ισχύων εντός των δημοτικών ορίων, ακόμη δε προέτειναν όπως επεκταθή η ισχύς του νόμου μέχρις αποστάσεως δύο μιλίων πέραν των δημοτικών ορίων. Κατά την γνώμην μου το θέμα του ελέγχου δεν τίθεται τόσον πολύ εις τα χωρία, τα μεγάλα χωρία ή τας κωμοπόλεις, διότι μέχρι σήμερον δεν ελάβομεν γνώσιν περί υπάρξεως τοιούτου παραπόνου. Ίσως οι συνάδελφοι, οι οποίοι υπέβαλον αυτήν την εισήγησιν, να έχουν πληροφορίας επί του προκειμένου, αλλά εκείνο, το οποίον εγώ θεωρώ ορθότερον, είναι να γίνεται έλεγχος εντός των δημοτικών ορίων. Και αι άλλαι απόψεις είναι, κατά την γνώμην μου, ορθαί. Όπως και το θέμα της επεκτάσεως του ελέγχου μέχρις αποστάσεως δύο μιλίων πέραν των δημοτικών ορίων είναι, κατά την γνώμην μου, ορθή άποψις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Σαββίδης. Επειδή πρόκειται να δευτερολογήση ο κ. Σαββίδης θα καθορίσω τον χρόνον εις μόνον δέκα λεπτά.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Πέντε λεπτά, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Μέχρι σήμερον είχα την γνώμην, ότι έκαστος Βουλευτής είχε δικαίωμα να εκφέρη την γνώμην του και να κρίνη συμφώνως προς τας υπαγορεύσεις της συνειδήσεώς του, κατά πόσον εκάστοτε ψηφίζει υπέρ ή κατά του συμφέροντος του Κυπριακού λαού. Προ ολίγου ο έντιμος Βουλευτής κ. Στυλιανού ηθέλησε να μας αφαιρέση το δικαίωμα τούτο και θα ήθελα να γνωρίζω επί ποίας βάσεως ζητεί να μη δύναταί τις να εκφέρη την γνώμην του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν αντελήφθην οιανδήποτε πρόθεσιν εκ μέρους του κ. Στυλιανού να αφαιρέση από τα Μέλη το δικαίωμα να εκφράσουν την γνώμην των. Εάν πράγματι υπήρχε τοιαύτη πρόθεσις εκ μέρους του κ. Στυλιανού, τότε ως Πρόεδρος της Βουλής θα παρημέλουν το καθήκον μου εάν δεν τον εκήρυττα εκτός τάξεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ διά την εξήγησιν που μου έχετε δώσει, αλλά τι ηννόει τότε λέγων ότι δεν θα τολμήση κανείς να ψηφίση εναντίον της αποφάσεως αυτής;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαντάζομαι ότι θα ηννόει «όχι ότι δεν θα τολμήση, διότι ευρίσκεται εν κινδύνω» αλλά «διότι δεν θα το θεωρήση ορθόν να ψηφίση εναντίον». Ό,τι ελέχθη, δεν ελέχθη κατά την ιδικήν μου άποψιν υπό τύπον απειλής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται ότι έκαστος εξ ημών έχει τον απαραίτητον νουν διά να κρίνη ο ίδιος, και δεν θα εδέχετο μαθήματα από τον κ. Στυλιανού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συζήτησις επί του θέματος αυτού έληξε.

Ως Πρόεδρος της Βουλής έχω την γνώμην ότι ο κ. Στυλιανού ουδένα ηπείλησε. Δυνατόν να ήτο ατυχής η λέξις την οποίαν εχρησιμοποίησεν, αλλά αύτη δεν είχε την έννοιαν της απειλής.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η φράσις την οποίαν ανέφερα ήτο «δεν θα θελήση οιοσδήποτε Βουλευτής» και όχι «δεν θα τολμήση».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προφανώς πρόκειται περί παρεξηγήσεως.

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Νομίζω ότι θα ήτο αναγκαίος είς τοιούτος νόμος δ' ωρισμένας περιοχάς, ιδίως εις τας πόλεις. Έχω αντίθετον γνώμην ότι πρέπει να επεκταθή εκτός των πόλεων, εις κωμοπόλεις και εις χωρία, διότι δεν υφίστανται αι συνθήκαι αι οποίαι υπάρχουν εις τας πόλεις. Και κατά την κρισιμωτέραν περίοδον που ήτο αναγκαιότατος αυτός ο νόμος και ήτο εν χρήσει δεν παρουσιάσθη οιαδήποτε περίπτωσις εις τα χωρία η οποία να απεδείκνυεν ότι υπήρχεν ανάγκη να γίνη αυτός ο νόμος. Ως εκ τούτου, έχω επιφυλάξεις και ενίσταμαι εις το να επεκταθή ο νόμος ούτος εις την ύπαιθρον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον έντιμον Βουλευτήν, κ. Χατζηχάρον, να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην όστις κατέρχεται εις το βήμα).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι. Δεν προτίθεμαι να αγορεύσω επί του θέματος κατά πόσον θα έπρεπε να ορισθούν περιοχαί ή όχι. Ήδη αρκεταί απόψεις ετέθησαν ενώπιον της Βουλής και η Βουλή θα έπρεπε να είναι εις θέσιν, εν όψει των όσων ήκουσε, να αποφασίση. Έγιναν όμως δύο τροποποιητικαί εισηγήσεις όσον αφορά την εδαφικότητα των περιοχών, και επί του θέματος αυτού θα ήθελα να θέσω ενώπιον της Βουλής ωρισμένας απόψεις, διά να δυνηθή η Βουλή να καταλήξη εις ορθά συμπεράσματα. Εγένετο εισήγησις ότι αι περιοχαί θα έπρεπε να επεκταθούν εις όλην την Κύπρον. Η εισήγησις στηρίζεται επί του γεγονότος, ότι, εφ' όσον ο νόμος αυτός δεν θα χρειασθή εις τας αγροτικάς περιοχάς, δεν δύναται να

επιφέρη οιανδήποτε ζημίαν, ενώ εάν περιορισθή εις ωρισμένας περιοχάς ο καθορισμός των συνόρων θα είναι δύσκολος και θα προκύψουν πιθανόν αδικίαι. Ως γενικόν θέμα αρχής εν σχέσει με την εκφρασθείσαν άποψιν, ότι εάν ο νόμος εφαρμοσθή επί παγκυπρίου κλίμακος, εφ' όσον δεν θα χρειάζεται, πιθανόν να μη προκύψουν δυσκολίαι, θα ήθελα να παρατηρήσω ενώπιον της Βουλής, ότι τουλάχιστον οι δικηγόροι της Βουλής θα γνωρίζουν εκ πείρας ότι εκεί που υπάρχει ένας νόμος ο οποίος δεν χριάζεται, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα και υποθέσεις αι οποίαι καταλήγουν εις το Δικαστήριον. Διά να δώσω έν συγκεκριμένον παράδειγμα εις χωρίον τι όπου υπάρχουν δέκα καταστήματα κάποιος υπανδρεύει την θυγατέρα του και θέλει να δώση το κατάστημά του διά να το χρησιμοποιή ο γαμβρός του. Ο ενοικιαστής του αρνείται να φύγη ενώ ουδόλως ζημιούται εάν μετακινηθή εις πλησίον κατάστημα. Ο ιδιοκτήτης αναγκάζεται να τον παρουσιάση εις το Δικαστήριον, να καθυστερήση περί τους τρεις έως έξ μήνας προτού αναλάβη κατοχήν του υποστατικού αυτού, και να υποβληθή εις σωρείαν δικηγορικών εξόδων. Αυτό δε, τουλάχιστον κατά την ιδικήν μου σταδιοδρομίαν ως δικηγόρου, όταν ο νόμος επεξετείνετο εις τας κωμοπόλεις, είχα ο ίδιος πολλάς υποθέσεις που αδικαιολογήτως ηρνήθησαν ενοικιασταί να μετακινηθούν άνκαι υπήρχε πολύ πλησίον, με το ίδιον ενοίκιον, άλλο υποστατικόν. Η επιβολή ενός τοιαύτης φύσεως περιορισμού εις όλην την ύπαιθρον καθ' ην στιγμήν δεν χρειάζεται διά να προστατεύση τους κατοίκους της υπαίθρου, πιθανόν να οδηγήση εις την δημιουργίαν δενέξεων, αι οποίαι πάντοτε αποβαίνουν εις βάρος των διαδίκων.

Διά τούτο θα εισηγούμην, ότι θα έπρεπε να σκεφθώμεν πολύ προσεκτικά εάν θα έπρεπε να επεκτείνωμεν τον νόμον εις ολόκληρον την ύπαιθρον. Η προσπάθεια της Βουλής πρέπει να είναι η προστασία των ενοικιαστών εις τας περιοχάς εις τας οποίας χρειάζεται τοιαύτη προστασία, χωρίς όμως να παρεμποδίση και τους ιδιοκτήτας να έχουν ελευθερίαν χρησιμοποιήσεως της περιουσίας των εις περιοχάς όπου δεν υπάρχει ανάγκη προστασίας. Επίσης θα εισηγούμην, ότι, όταν η Βουλή επιβάλλη ένα νόμον περιοριστικής φύσεως, θα πρέπη να αρχίζη με τον καθορισμόν των αναγκαίων περιοχών και να διαφυλάττη διά νόμου το δικαίωμα εις αυτήν να επεκτείνη την εφαρμογήν του και εις άλλας περιοχάς, όταν πράγματι πεισθή η Βουλή ότι χρειάζεται η επέκτασις του Νόμου.

'Οσον αφορά την γενομένην εισήγησιν, όπως το θέμα του καθορισμού περιοχών αφεθή εις τους Δήμους των πόλεων, νομίζω ότι η Βουλή θα έσφαλλε εάν ηκολούθει αυτήν την πορείαν, διότι οι Δήμοι δεν είναι κατά την γνώμην μου τα αρμόδια όργανα να νομοθετούν επί θεμάτων αρμοδιότητος της Βουλής αυτής. Θα εισηγούμην όπως, εις το πρώτον στάδιον, η Βουλή δεχθή την εισήγησιν της επιτροπής Εσωτερικών, αλλ' ότι θα πρέπη η τροποποίησις να παρέχη ευχέρειαν εις την Βουλήν από καιρού εις καιρόν δι' αποφάσεώς της να καθορίζη μεγαλυτέρας ή μικροτέρας περιοχάς, άνευ τροποποιήσεως του νόμου.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την θέσιν του ως Πρόεδρος της Βουλής).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη μέχρι της 8ης.

('Ωρα διακοπής 7.45 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8.12 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Εισηγούμαι όπως η έκθεσις της Επιτροπής Εσωτερικών εγκριθή ομού μετά της τροποποιήσεώς σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ενώπιον της Βουλής αι ακόλουθοι εισηγήσεις:

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν, όπως αι περιοχαί ελέγχου ενοικίων υποστατικών εργασίας, καθορίζωνται υπό των δημαρχείων των έξ πόλεων.

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη, όπως αι ελεγχόμεναι περιοχαί καθορισθούν εντός των δημοτικών ορίων και εις ακτίνα δύο μιλίων πέραν των δημοτικών ορίων.

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη, όπως ολόκληρος η Κύπρος κηρυχθή ως περιοχή προστασίας των υποστατικών εργασίας.

Και η εισήγησις του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, όπως ελεγχόμεναι περιοχαί κηρυχθούν αι εντός των δημοτικών ορίων περιορισμοί με δικαίωμα της Βουλής όπως αυξάνη ή ελαττώνη την έκτασιν της περιοχής τούτων, αναλόγως των περιστάσεων.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Μετά την εισήγησιν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εγώ απέσυρα την εισήγησίν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποσύρετε την εισήγησίν σας.

Ο κ. Σιβιτανίδης.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, η τελευταία εισήγησις, εάν δεν απατώμαι, ήτο η εισήγησις εις την οποίαν προέβητε σεις, όταν ομιλήσατε από του βήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά υποστηρίζει την εισήγησιν την οποίαν έκαμα εγώ εις την αγόρευσίν μου.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

Ναι, αλλά είναι εισήγησις του Προέδρου της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα διαδικασίας έχει ως ακολούθως:-

Εις την αγόρευσίν μου έκαμα ωρισμένας εισηγήσεις, δεν έθεσα όμως εις την Βουλήν τας εισηγήσεις αυτάς ως τροποποιητικάς εισηγήσεις.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ανεξαρτήτως του ότι εγώ είμαι εναντίον όλων αυτών των προτάσεων, εντούτοις θα ήθελα να επιστήσω την προσοχήν σας εις το εξής: Εάν ελεγχόμεναι περιοχαί κηρυχθούν μόνον αι εντός των δημοτικών ορίων περιοχαί, και δεν περιληφθούν εις αυτάς και τα περίχωρα, τα οποία περίχωρα σήμερον θεωρούνται σχεδόν ως τμήμα αυτών τούτων τω πόλεων, τούτο θα είναι καταστρεπτικόν διά την αξίαν των εις τας περιοχάς αυτάς ευρισκομένων κτημάτων, ενώ τουναντίον θα αυξηθή η αξία των εκτός των ελεγχομένων περιοχών κτημάτων, και δι' αυτό θα ήτο φρονιμώτερον εάν εντός των ελεγχομένων περιοχών συμπεριληφθούν και τα περίχωρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το παρόν στάδιον δεν θέτω εις ψηφοφορίαν το θέμα του ποίαι πρέπει να είναι αι ελγχόμεναι περιοχαί.

Εις το παρόν στάδιον θέτω εις ψηφοφορίαν το κατά πόσον πρέπει να τροποποιηθή ο νόμος και η Βουλή να ορίση περιοχάς.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιήσεως του νόμου και του καθορισμού ελεγχομένων περιοχών υπό της Βουλής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τριάκοντα και είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι απέχουν της ψηφοφορίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή εγκρίνει διά 31 ψήφων υπέρ, δύο κατά και δύο αποχών, όπως τροποποιηθή ο νόμος και καθορισθούν περιοχαί υπό της Βουλής.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη, όπως η περιοχή αποτελείται από τα δημοτικά όρια εκάστης των έξ πόλεων και εκτείνεται εις ακτίνα δύο μιλίων πέραν των δημοτικών ορίων.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ότι η εισήγησίς μου είναι γενικωτέρου χαρακτήρος, θα παρεκάλουν, εάν είναι δυνατόν, να τεθή πρώτη εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κανονικώς εχόντων των πραγμάτων, αι τροποποιητικαί εισηγήσεις τίθενται εις ψηφοφορίαν κατά την σειράν την οποίαν έγιναν. Εν πάση περιπτώσει, ουδεμίαν ένστασιν έχω να τεθή γενικωτέρας φύσεως πρότασις πρώτη.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη, όπως ολόκληρος η Κύπρος καθορισθή ως ελεγχομένη περιοχή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Μία αποχή.

Η πρότασις απορρίπτεται διά 25 ψήφων κατά, 9 ψήφων υπέρ και μιας αποχής.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του κ. Χρύση Δημητριάδη, όπως ελεγχόμεναι περιοχαί κηρυχθούν αι εντός των δημοτικών ορίων και αι εις ακτίνα δύο μιλίων πέραν τούτων περιοχαί των έξ μεγάλων πόλεων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις του κ. Χρύση Δημητριάδη απορρίπτεται διά 20 ψήφων κατά, 10 υπέρ.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τέσσαρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψήφιζαν υπέρ της εισηγήσεως, όπως αι περιοχαί καθορισθούν εντός των δημοτικών ορίων των έξ μεγάλων πόλεων με δικαίωμα της Βουλής δι' αποφάσεως να αυξάνη ή να ελαττώνη τας περιοχάς, αναλόγως των εκάστοτε αναγκών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι τέσσαρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είκοσι τέσσαρες.

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή διά 24 ψήφων υπέρ, μιας κατά και 4 αποχών εγκρίνει, όπως ο νόμος τροποποιηθή ούτως, ώστε η Βουλή καθορίση τας περιοχάς, αι οποίαι περιοχαί περιορίζονται εις τας εντός των δημοτικών ορίων περιοχάς των έξ μεγάλων πόλεων, και να κέκτηται το δικαίωμα να αυξάνη ή να ελαττώνη τας περιοχάς, αναλόγως των εκάστοτε αναγκών.

Εκείνο το οποίον απομένει τώρα είναι η τροποποίησις του σχετικού νόμου.

Διά να τροποποιηθή ο νόμος απαιτείται η κατάθεσις τροποποιητικού Νομοσχεδίου. Διότι ουδείς νόμος δύναται να τροποποιηθή δι' αποφάσεως άνευ Νομοσχεδίου. Διά τούτο εισηγούμαι, όπως η Επιτροπή επί Νομικών Θεμάτων ετοιμάση τροποποιητικόν Νομοσχέδιον το οποίον θα καταθέση εις την Βουλήν κατά την προσεχή αυτής συνεδρίασιν. Το Νομοσχέδιον θα είναι συντομώτατον.

Η συζήτησις του θέματος «Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμος 17 του 1961» έληξε.

Εισερχόμεθα τώρα εις την συζήτησιν του θέματος «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών θεμάτων να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΑΡ. 4) ΤΟΥ 1961» ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 5ΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961, ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ 3.30 Μ.Μ. ΚΑΙ 7.15 Μ.Μ.

Παρόντες:-

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παναγιώτης Τουμαζής
Γιάγκος Ποταμίτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χαλήτ Αλή Ριζά
Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Εγκρίνονται ομοφώνως τα κονδύλια 11Α και 46Α του Πίνακος διότι εθεωρήθησαν ικανοποιητικαί αι δοθείσαι υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εξηγήσεις.

Οι κ.κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, Στέλιος Μιχαηλίδης, Παναγιώτης Τουμαζής και Ιωσήφ Γιαμάκης εισηγούνται, όπως εγκριθώσιν αμφότερα τα ποσά του κονδυλίου 43Α του Πίνακος.

Οι κ.κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και Ουμίτ Σουλεϊμάν εισηγούνται όπως:-

(1) Εν τη κατανομή μεταξύ των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων οιουδήποτε επιπροσθέτου ποσού πέραν του ελαχίστου ποσού διά το οποίον λαμβάνεται πρόνοια εν τω Συντάγματι:-

(α) Δεν πρέπει να λαμβάνωνται υπ' όψιν τα ποσά τα πληρωθέντα εις εκάστην Κοινοτικήν Συνέλευσιν εκ του τοιούτου ελαχίστου ποσού, και

(β) το δικαιολογούμενον κριτήριον διά τον καθορισμόν της αναλογίας διά την τοιαύτην κατανομήν πρέπει να είναι αι σχετικαί ουσιώδεις ανάγκαι των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων.

(2) Τα εν τω Νομοσχεδίω προτεινόμενα όπως πληρωθώσιν εις την Ελληνικήν και την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν αντιστοίχως ποσά κάμνουν συμφώνως προς οιονδήποτε σχετικόν γνώμονα οριστικώς διάκρισιν εις βάρος της Τουρκικής Κοινότητος.

Ο κ. Γ. Ποταμίτης λέγει, δεν δύναται να ψηφίση τα ποσά ταύτα χωρίς να δοθώσι προηγουμένως ικανοποιητικαί πληροφορίαι παρά των Κοινοτικών Συνελεύσεων δικαιολογούσαι τα έξοδα ταύτα.

Η Επιτροπή Δημοσιονομικών εισηγείται εις την Βουλήν ομοφώνως την ψήφισιν των κονδυλίων 43Α και 46Α του Πίνακος και κατά πλειοψηφίαν την ψήφισιν του κονδυλίου 43Α του αυτού Πίνακος, συμφώνως της εισηγήσεως του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν γλώσσαν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε.

Έντιμα Μέλη.

Θα ήθελα να είπω μερικά λόγια σχετικώς με το μέρος εκείνο του Νομοσχεδίου Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, το οποίον αφορά την χορηγίαν, η οποία θα παρασχεθή προς τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις. Ως γνωστόν, συμφώνως προς την παράγραφον 2 του άρθρου 88 του Συντάγματος, η Βουλή των Αντιπροσώπων πρέπει να χορηγή προς αμφοτέρας τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις ποσόν τουλάχιστον £2.000.000 ως βοήθειαν προς αντιμετώπισιν των ετησίων αναγκών των. Αυτή η εκ μίνιμουμ £2.000.000 βοήθεια κατανέμεται, συμφώνως προς την αναφερθείσαν παράγραφον, μεταξύ των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων. Προς την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν χορηγείται ποσόν £1.600.000, εις δε την Τουρκικήν ποσόν £400.000.

Επίσης, συμφώνως προς την αυτήν παράγραφον, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν υπάρχει πιθανότης να αυξηθή το ελάχιστον τούτο ποσόν, το οποίον υπερβαίνει το περί ου ο λόγος ελάχιστον ποσόν, κατανέμεται μεταξύ των Κοινοτικών Συνελεύσεων καθ' ον τρόπον θα αποφασίση η Βουλή των Αντιπροσώπων. Είναι φανερόν ότι, συμφώνως προς την εν λόγω παράγραφον, ουδεμία σχέσις υφίσταται μεταξύ του παραχωρουμένου μίνιμουμ ποσού και του καθ' υπέρβασιν τούτου παραχωρουμένου τοιούτου. Συμφώνως προς την εν λόγω παράγραφον το δικαίωμα, το οποίον παρέχεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων, είναι ο καθορισμός του πώς θα κατανεμηθή μεταξύ των δύο Κοινοτήτων το ποσόν, το οποίον υπερβαίνει το μίνιμουμ των £2.000.000 και το οποίον θα χορηγηθή εις αυτάς. Αναμφιβόλως η Βουλή μας πρέπει να λαμβάνη υπ' όψιν της τους σχετικούς παράγοντας, όταν καθορίζη τον τρόπον αυτόν της κατανομής. Κατά την γνώμην μου μεταξύ των παραγόντων τούτων είναι αι συγκεκριμέναι, απαραίτητοι ανάγκαι και των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων ως, επίσης, ίσως και ο αριθμός των σχολείων. Ίσως και αι υπηρεσίαι, αι οποίαι προσφέρονται αναλόγως του αριθμού των μαθητών, να αποτελούν ένα τοιούτον παράγοντα. Έχω ομιλήσει περί των σχολείων και των μαθητών, διότι, ως είναι γνωστόν, το μεγαλύτερον μέρος των υποχρεώσεων των Κοινοτικών Συνελεύσεων είναι αι δαπάναι διά την παιδείαν. Ως γνωστόν η σημασία, η οποία δίδεται εις την παιδείαν εις κάθε Κράτος, είναι πολύ μεγάλη, εις δε τον Κρατικόν Προϋπολογισμόν αι δαπάναι διά την Παιδείαν ανέρχονται εις έν μεγάλον ποσόν. Ως εκ τούτου επιθυμία μας δεν είναι να μη βαδίζουν απολύτως ικανοποιητικώς τα εκπαιδευτικά ζητήματα, και τούτο τόσον διά την Ελληνικήν όσον και διά την Τουρκικήν Κοινότητα. Με αυτήν την σκέψιν είμαι της γνώμης ότι οσάκις χορηγείται έν ποσόν πέραν της μίνιμουμ χορηγίας, την οποίαν έχομεν την υποχρέωσιν να παράσχωμεν, πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το σημείον, το οποίον υπέβαλον.

Δυστυχώς, εις το ενώπιόν μας νομοσχέδιον συμπληρωματικού προϋπολογισμού παρατηρώ ότι εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν εκ του ποσού £600.000 παρεχωρήθη ποσοστόν μόνον 2,5%. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αναλογία αυτή δεν είναι εκείνη, εις την οποίαν θα κατέληγεν οιοσδήποτε, ο οποίος θα ελάμβανεν υπ' όψιν του τους παράγοντας, τους οποίους ανέφερα προ ολίγου. Από αυτής της απόψεως το εν λόγω ποσόν οδηγεί εις την γνώμην ότι ο τρόπος, ο οποίος ακολουθείται εις την κατανομήν, είναι δυσμενής διά την Τουρκικήν Κοινότητα και υποδηλοί την ύπαρξιν δυσμενούς διακρίσεως. Διά τούτο υποβάλλω την εξής παράκλησιν προς τα μέλη της Βουλής: Εφ' όσον οι παράγοντες, τους οποίους ανέφερα, δεν εξητάσθησαν δεόντως ή τουλάχιστον ως έχει γίνει με προηγουμένους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, εισηγούμαι όπως εκ του χορηγηθησομένου ποσού ποσοστόν 80% παραχωρηθή εις την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν και 20% εις την Τουρκικήν. Δηλαδή να παρχωρηθή εις μεν την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν ποσόν £480.000, εις δε την Τουρκικήν ποσόν £120.000. Κατά την συζήτησιν του περί ου ο λόγος άρθρου θα υποβάλωμεν αυτήν την πρότασιν. Ελπίζω ότι τα έντιμα Μέλη της Βουλής, επιδεικνύοντα κατανόησιν, θα αποδεχθούν τη εισήγησίν μας αυτήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων υπάρχει εισήγησις της Εκτελεστικής Εξουσίας υπό τύπον Νομοσχεδίου, όπως παραχωρηθή εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις περαιτέρω οικονομική βοήθεια πέραν της προβλεπομένης υπό της παραγράφου (2) του Άρθρου 88 του Συντάγματος.

Το υπό συζήτησιν θέμα τώρα είναι η ποσοστιαία αναλογία της επικουρικής αυτής βοηθείας προς τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις. Εκ της αναγνώσεως της παραγράφου (2) του Άρθρου 88 του Συντάγματος, προκύπτει σαφώς ότι το θέμα της ποσοστιαίας αναλογίας αποφασίζεται υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων και μόνον. Εις το σχετικόν Άρθρον του Συντάγματος δεν αναφέρονται ποσώς τα κριτήρια επί των οποίων η Βουλή των Αντιπροσώπων θα βασισθή. Καί επιμελώς αποφεύγεται η αναφορά οιασδήποτε ποσοστιαίας αναλογίας, όπως απαντάται αλλαχού του Συντάγματος, επί παραδείγματι το ποσοστόν 70 και 30 της Δημοσίας Υπηρεσίας ή 60 και 40 των Δυνάμεων Ασφαλείας.

Η Βουλή επομένως παραμένει αδέσμευτος και ελευθέρα να αποφασίση το ποσοστόν. Έχει δε υπ' όψιν της αρκετά γεγονότα τα οποία ελέχθησαν προ αρκετών μηνών, ότε το πρώτον η Βουλή αύτη εκλήθη να βοηθήση οικονομικώς τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις. Το θέμα εμελετήθη και υφ' ενός εκάστου των Βουλευτών οι οποίοι, είμαι βέβαιος, εις το παρελθόν είχον την ευκαιρία να ζητήσουν όσας πληροφορίας ήθελον, οι Πρόεδροι των αντιστοίχων Κοινοτικών Συνελεύσεων απηύθυνον εκκλήσεις προς το Σώμα. Το όλον θέμα εμελετήθη περαιτέρω επί Υπουργικού επιπέδου, το δε Υπουργικόν Συμβούλιον, εξ όσων πληροφορούμαι, επισταμένως εμελέτησε το θέμα και προς τούτο συνέλεξε και ήκουσεν απόψεις και γεγονότα. Η αρμοδία Επιτροπή του Σώματος προς την οποίαν εστάλη το Νομοσχέδιον μετά την κατάθεσιν αυτού εις την Βουλήν κατά πλειοψηφίαν εισηγείται προς το Σώμα, όπως ψηφίση εις Νόμον το Νομοσχέδιον, ως ακριβώς έχει. Ηκούσαμεν μετά προσοχής τα επιχειρήματα του Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ομολογουμένως όμως εγώ τουλάχιστον, δεν επείσθην ότι το Σώμα δέον να αυξήση το ποσοστόν από περίπου 12% εις 20%, ως εισηγείται. Είμαι βέβαιος ότι η πρότασίς του αύτη προέρχεται από ζήλον προς την κοινότητα την οποίαν αντιπροσωπεύει. Απ' ό,τι όμως επληροφορήθημεν, απ' ό,τι ανεγνώσαμεν και απ' ό,τι βλέπομεν εις την εισήγησιν του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν νομίζω, ότι υπάρχει αποχρών λόγος να αλλάξωμεν τους αριθμούς και τα ποσοστά ως αναφέρονται εις το Νομοσχέδιον. Διά τον λόγον τούτον εισηγούμαι προς το Σώμα, όπως ψηφίση εις Νόμον το Νομοσχέδιον υπό την παρούσαν αυτού μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΞΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙ ΕΠΤΑ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον.

Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:-

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Το Νομοσχέδιον τούτο ανεγνώσθη ως «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961». Εις την Επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας της 14ης Ιουλίου, εδημοσιεύθη έτερον Νομοσχέδιον προνοούν περί ποσού 64 λιρών υπό τον ίδιον ακριβώς τίτλον.

Έχω την εντύπωσιν, ότι όταν η Επιτροπή Δημοσιονομικών συνεδρίασε διά να εξετάση το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον δεν ετροποποίησε τον «(Αρ. 4)» εις «(Αρ. 3)».

Δι' αυτό εισηγούμαι, όπως εξετασθή αυτό το ζήτημα. Εάν δεν υπάρχη άλλο Νομοσχέδιον φέρον τον ίδιον τίτλον και τον αριθμόν 3, να γίνη τούτο «(Αρ. 3)»)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι ο αριθμός του Νομοσχεδίου δεν έχει σχέσιν με τον αριθμόν ο οποίος ψηφίζεται εις Νόμον. Δύναται να είναι αριθμός 3 ως Νομοσχέδιον, αλλά μέχρις ότου ψηφισθή εις Νόμον να ψηφισθή άλλος Νόμος και, επομένως αυτός να χρειασθή να γίνη αριθμός 4.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Τώρα το Νομοσχέδιον τούτο ψηφίζεται εις Νόμον και φέρει τον αριθμόν 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Το άλλο Νομοσχέδιον εις το οποίον ανεφέρθην περί ειδικεύσεως πιστώσεως ποσού διά 64 λιρών έχει ως εξής:

«Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961». Εκτός εάν αυτό βεβαίως το Νομοσχέδιον, όταν θα έλθη εις την Βουλήν, λάβη αριθμόν 5 ή αλλάξη τον αριθμόν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εψηφίσθη ειδικός Νόμος Συμπληρωματικής Πιστώσεως διά 64 λίρας;

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Όχι είναι Νομοσχέδιον ακόμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, εφ' όσον είναι Νομοσχέδιον, δεν επηρεάζει τον αριθμόν του Νόμου αυτού.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £627.000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύτα διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας εξακοσίας και είκοσι επτά χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Θα υποβληθή εις ψηφοφορίαν και ο Πίναξ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικεύθεισα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το δι' έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εκείνο, το οποίον ήθελα να είπω τώρα, ήτο να υποβάλω ωρισμένας εισηγήσεις σχετικώς με τον Πίνακα. Εφ' όσον ο Πίναξ αυτός σχετίζεται με το περί ου ο λόγος άρθρον, δεν θα ήτο ορθότερον να υποβάλω τώρα τας εισηγήσεις μου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα κάμετε εισηγήσεις τροποποιήσεως του Πίνακος.

Το άρθρον δεν θα τεθή εις ψηφοφορίαν προτού αναγνωσθή ο Πίναξ.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν τον Πίνακα.

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι				Ποσόν £	Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον		
11A	Τμήμα Γεωργίας	11	Παραγωγή προς Μεταπώλησιν.	7.000	Χρήματα απαιτούμενα διά την πληρωμήν της εγκριθείσης ηυξημένης τιμής κριθής.
43A	Χορηγία εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις	3	Επιπρόσθετος Χορηγία εις την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν.	525.000	Προς κάλυψιν της δαπάνης
		4	Επιπρόσθετος Χορηγία εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν.	75.000	Επιπροσθέτου χορηγίας εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις.
46A	Δημόσια Έργα	3	Άδειαι μετά πληρωμής εις Τακτικούς Κυβερνητικούς Εργάτας.	20.000	Επιπρόσθετα χρήματα διά την πληρωμήν επισήμων αργιών και αδειών μετά πληρωμής χορηγουμένων εις Τακτικούς και άλλους εργάτας του Τμήματος Δημοσίων Έργων.
			Σύνολον	£627.000	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον 11Α του Πίνακος εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Κεφάλαιον 11Α εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον 43Α εγκριθή;

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Προτείνω όπως εις το σχετικόν με την χορηγηθησομένην εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις Χορηγίαν κεφάλαιον 43Α η συμπληρωματική προς την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν χορηγία £525.000 τροποποιηθή και γίνη £480.000, η δε συμπληρωματική προς την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν χορηγία £75.000 τροποποιηθή και γίνη £120.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει η ακόλουθος τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Εις τον Πίνακα, Κεφάλαιον 43Α —Χορηγία εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις— το ποσόν των 525.000 λιρών το οποίον προορίζεται ως επιπρόσθετος χορηγία διά την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν να ελαττωθή εις 480.000 λίρας, το δε ποσόν των 75.000 λιρών το οποίον σκοπείται όπως παραχωρηθή εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν να αυξηθή εις 120.000 λίρας.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής αυτής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι τέσσαρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται διά 24 ψήφων κατά, 8 υπέρ.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Κεφαλαίου 43Α, ως έχει εις τον Πίνακα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι τέσσαρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μία αποχή.

Το Κεφάλαιον 43Α του Πίνακος εγκρίνεται διά 24 ψήφων υπέρ, 8 κατά και μιας αποχής.

46Α — Δημόσια Έργα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Κεφαλαίου 46Α — Δημόσια Έργα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τριάκοντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Κεφάλαιον 46Α εγκρίνεται διά 32 ψήφων υπέρ.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το τρίτον άρθρον του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα, και ποσόν μη υπερβαίνον το δι' έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω· και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 3ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου έληξε. Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον εγκρίνεται διά 25 ψήφων υπέρ.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις τη κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων δύο Νομοσχέδια.

1) Νόμος Τροποποιών τον περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμον του 1961.

2) Νόμος περαιτέρω Τροποποιών τον περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμον του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους έντίμους Γραμματείς να με πληροφορήσουν ποίον Υπουργείον καταθέτει τα Νομοσχέδια.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθενται υπό του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα εν λόγω Νομοσχέδια είναι επειγούσης φύσεως. Ως γνωστόν, ο περί Δήμων Νόμος εκπνέει την 16ην Σεπτεμβρίου, και διά τούτο τα Νομοσχέδια δέον να χαρακτηρισθούν ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως διά να μη είναι ανάγκη να δημοσιευθούν εις την επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας και διά να είναι δυνατόν να συζητηθούν υπό της Βουλής προτού παρέλθουν 48 ώραι από της καταθέσεως εισηγητικής εκθέσεως υπό της αρμοδίας Επιτροπής, ως προνοείται υπό του Συντάγματος.

Υπάρχει αντίρρησις όπως τα Νομοσχέδια χαρακτηρισθούν ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως τα Νομοσχέδια χαρακτηρίζονται ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως. Κατά συνέπειαν δεν θα δημοσιευθούν εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, η δε χρονική περίοδος των 48 ωρών, ήτις απαιτείται προ της συζητήσεως υπό Επιτροπής τινός δεν ισχύει. (Παρ. 5, 'Αρθρον 73 του Συντάγματος).

Τα εν λόγω Νομοσχέδια παραπέμπονται εις την Επιτροπήν επί Νομικών Ζητημάτων, εφ' όσον κατετέθησαν υπό του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Επειδή είμαι Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών, δεν επιθυμώ να επωμισθώ άλλα καθήκοντα. Τα νομοσχέδια, τα οποία κατετίθεντο μέχρι σήμερον εν σχέσει με τους περί Δήμων Νόμους, παρεπέμποντο εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Ως εκ τούτου η διαδικασία, η οποία θα ακολουθηθή, πρέπει να βασίζεται επί του υπό τίνος Υπουργού υπεγράφησαν ταύτα. Το ότι οι Δήμοι είναι θέμα, το οποίον αφορά τας εσωτερικάς υποθέσεις, είναι ολοφάνερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τακτική την οποίαν ηκολουθήσαμεν μέχρι σήμερον, ήτο, ότι Νομοσχέδια, κατατιθέμενα υπό Υπουργείου τινος παραπέμπονται εις την οικείαν Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν. Εις την παρούσαν περίπτωσιν ο λόγος διά τον οποίον δεν κατετεθησαν υπό του Υπουργείου Εσωτερικών είναι διότι ο Υπουργός Εσωτερικών απουσιάζει και δεν ήτο δυνατόν να υπογράψη το σχετικόν έγγραφον καταθέσεως.

Επληροφόρησα εις προηγουμένας περιπτώσεις το Υπουργικόν Συμβούλιον, ότι η Βουλή δεν δύναται να δεχθή Νομοσχέδια, εκτός εάν ταύτα είναι υπογεγραμμένα από του Υπουργού ο οποίος καταθέτει ταύτα. Εις την παρούσαν περίπτωσιν, επειδή ο Υπουργός Εσωτερικών απουσιάζει, και η Υπουργός Δικαιοσύνης υπέγραψε το Νομοσχέδιον εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών, η ορθή πορεία θα ήτο να παραπεμφθή τούτο εις την Επιτροπήν Εσωτερικών, μου διέφυγε το γεγονός ότι εις άλλας περιπτώσεις το Υπουργείον Εσωτερικών καταθέτει το Νομοσχέδιον και ότι ο λόγος διά τον οποίον το Νομοσχέδιον κατετέθη υπό του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι λόγω της απουσίας του Υπουργού Εσωτερικών.

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν επί Εσωτερικών.

Λόγω προκεχωρημένου της ώρας προτίθεμαι να αναβάλω διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής, την συζήτησιν των θεμάτων του Κεφαλαίου Ε.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως τα θέματα του Κεφαλαίου Β αναβάλλονται διά την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν 15ην Σεπτεμβρίου εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, η δε ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:-

Κεφάλαιον Α — Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

Κεφάλαιον Β — Συζήτησις των κάτωθι Νομοσχεδίων:-

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αρ. 3) Νόμος του 1961.

Ο περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος.

Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεων Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

Κεφάλαιον Γ — κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Κεφάλαιον Δ — Το πρόβλημα του Βερολίνου και γενικώς το πρόβλημα της Γερμανίας.

Επανάληψις πυρηνικών δοκιμών υπό της Σοβιετικής Ενώσεως.

'Εκκλησις της Βουλής των Αντιπροσώπων περί καταπαύσεως των πυρηνικών δοκιμών υφ' όλων των Μεγάλων Δυνάμεων.

Η Αρχή της Αυτοδιαθέσεως ως αύτη εξητάσθη κατά την διάσκεψιν των Αδεσμεύτων Χωρών του Βελιγραδίου.

Κεφάλαιον Ε —

Θέμα εγγραφέν υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη, σχετιζόμενον με υποβληθείσαν υπ' αυτού ερώτησιν και ληφθείσαν απάντησιν εν σχέσει με την παράνομον κατοχήν χαλίτικης γης.

Η προσεχής συνεδρίασις ορίζεται διά την 5ην μ.μ. της προσεχούς Παρασκευής, 15ης Σεπτεμβρίου.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

('Ωρα λήξεως 9.23 μ.μ.).

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 15ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.45 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 30, Τούρκοι 8 Σύνολον 38.

Απόντες:

'Ελληνες 4, Τούρκοι 7 Σύνολον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

Ο χρόνος είναι 5.45 μ.μ.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 4ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 9ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Δεδομένου ότι έν εκ των ουσιωδών μέτρων προς λύσιν του αμπελουργικού προβλήματος είναι και η αναμπέλωσις με τας εκλεγησομένας νέας ποικιλίας σταφυλών, και κατά προτίμησιν των ολιγωτέρων αποδοτικών αμπελώνων, και φύτευσις ποικιλιών αμπέλου διά παραγωγήν επιτραπεζίου σταφίδος και άλλων επιτραπεζίων και εκλεκτών ποικιλιών. Και δεδομένου ότι η αναμπέλωσις χρήζει αμέσου προπαρασκευαστικής εργασίας. Διά ταύτα θα παρεκάλουν τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν επί των ακολούθων:-

1) Πόσα αμπελόφυτα εισήχθησαν από της υποβολής της εκθέσεως Βρανά και εντεύθεν, ήτοι από του έτους 1954-1955 μέχρι σήμερον;

2) Από ποίας χώρας εισήχθησαν ταύτα, πόσα αμπελόφυτα εξ εκάστης ποικιλίας και πόσα εξ εκάστης χώρας;

3) Εις ποίους πειραματικούς σταθμούς εφυτεύθησαν, εις ποίαν κατάστασιν ευρίσκονται σήμερον και εάν το Υπουργείον είναι πεπεισμένον ότι είναι απηλλαγμένα οιωνδήποτε ασθενειών;

4) Πότε υπολογίζει το αρμόδιον Τμήμα, ότι θα έχη διαθέσιμα διά δοκιμαστικήν καλλιέργειαν εις τας διαφόρους περιοχάς;

5) Κατηρτίσθη ή όχι σχέδιον εις ποίας περιοχάς θα καλλιεργηθούν αι διάφοροι ποικιλίαι;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 9ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Είναι γνωστές οι μεγάλες καταστροφές που έγιναν φέτος στην γεωργική παραγωγή από την ανομβρία. Οι ζημιές αυτές έχουν εκτιμηθή από το Υπουργείον Γεωργίας και υπολογίζονται περίπου στο ένα εκατομμύριο λίρες. Αφορούν αυτές οι ζημιές πολλές οικογένειες γεωργών σε αρκετές περιοχές.

Το Υπουργικό Συμβούλιο έχει πάρει απόφαση πριν 3 περίπου μήνες να δώση αποζημιώσεις για αυτές τες καταστροφές της ανομβρίας.

'Ομως ως τώρα δεν εδόθη καμιά αποζημίωση στους γεωργούς και πλησιάζει ο καιρός για τες νέες καλλιέργειες.

Εν όψει των μεγάλων οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί που επλήγησαν από την ανομβρία, μπορεί να μας πληροφορήσει το Υπουργείο Γεωργίας πάνω σε ποια βάση και πότε θα δοθούν οι αποζημιώσεις αυτές;»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έληξεν η ανάγνωσις των ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα εις το Κεφάλαιον Β είναι η συζήτησις του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περι Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αρ. 3) Νόμος του 1961».

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Η Επιτροπή, αφού εξήτασε τα δύο νομοσχέδια, τα οποία αφορούν τους περί Δήμων Νόμους, έχει ετοιμάσει μίαν έκθεσιν δι' αμφότερα. Ως εκ τούτου παρακαλώ όπως συζητηθούν και τα δύο νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναμφιβόλως και τα δύο Νομοσχέδια θα συζητηθούν. Πρώτον θα συζητηθή το Τροποποιητικόν υπ' αρ. 3 Νομοσχέδιον, και δεύτερον το Τροποποιητικόν υπ' αρ. 4 Νομοσχέδιον. Η έκθεσις θα αφορά και εις τα δύο Νομοσχέδια.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μέχρι της στιγμής το Ελληνικόν κείμενον της εκθέσεως δεν έχει διανεμηθή εις τα Μέλη.

(Εις το σημείον αυτό διανέμεται το Ελληνικόν κείμενον της εκθέσεως).

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΩΝ ΤΩΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΩΝ «ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961» ΚΑΙ «ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:-

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος

Τίτος Φάνος

Σωτήριος Γιαννάκης

Εζεκίας Παπαϊωάννου, αντιπροσωπεύων τον κ. Χρύσην Δημητριάδην.

Μιχαλάκης Σαββίδης, αντιπροσωπεύων τον κ. Αντώνιον Αναστασιάδην.

Τα Μέλη της Επιτροπής συνήλθον την 5ην απογευματινήν της 14ης Σεπτεμβρίου 1961 και εμελέτησαν τα Νομοσχέδια τα τιτλοφορούμενα «Νόμος τροποποιών τον περί παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων Νόμον του 1961», και «Νόμος περαιτέρω τροποποιών τον περί παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων Νόμον του 1961».

Τα Μέλη συνιστούν ομοφώνως την υπό της Βουλής έγκρισιν αμφοτέρων των Νόμων, ούτω δε πράττοντα επιθυμούν να

εκφράσουν την ελπίδα, ότι το εκκρεμούν θέμα των Δήμων θα λυθή το ενωρίτερον, εντός της περιόδου της προνοουμένης διά την παράτασιν της ισχύος των Περί Δήμων Νόμων, και ότι δεν θα απαιτηθή περαιτέρω παράτασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961.

Συνοπτικός τίτλος. 10 του 1961. 15 του 1961. 29 του 1961.

2. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αριθμόν 3) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων Νόμου του 1961, ως ούτος ετροποποιήθη διά του Νόμου 15 του 1961 (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αντικατάστασις της ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου διά της ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου, 1961.

2. Ο βασικός Νόμος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των εν αυτώ λέξεων και αριθμών «16 Σεπτεμβρίου 1961» οίτινες αντικατεστάθησαν διά του άρθρου 2 του Νόμου 29 του 1961 (οπουδήποτε αι λέξεις και οι αριθμοί ούτοι αναφέρονται) διά των λέξεων και αριθμών «30 Νοεμβρίου 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αρ. 3) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του Περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμου του 1961, ως ούτος ετροποποιήθη διά του Νόμου 15 του 1961 (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Αναφορικώς προς το δεύτερον θέμα της ημερησίας διατάξεως «Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων (Τροποποιητικός Αρ. 4) Νόμος του 1961» υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961.

Συνοπτικός τίτλος. 10 του 1961. 15 του 1961. 29 του 1961. .. του 1961.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός Αρ. 4) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων Νόμου του 1961, (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το πρώτον άρθρον εγκριθη;

Μη υπάρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 5 του βασικού Νόμου διά νέου αρθρου.

2. (1) Το άρθρον 5 του βασικού Νόμου αντικαθίσταται διά του ακολούθου:

«Κεναί θέσεις. 5. Ανεξαρτήτως οιωνδήποτε διατάξεων των περί Δήμων Νόμων οιαδήποτε κενή θέσις εις οιονδήποτε Συμβούλιον υφισταμένη προηγουμένως ή επερχομένη διαρκούσης της περιόδου δύναται να πληρωθή διά διορισμού γενομένου υπό του Υπουργικού Συμβουλίου».

(2). Το παρόν άρθρον θα θεωρήται ότι ετέθη εν ισχύι κατά την 16ην Φεβρουαρίου 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρεται ως ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός) αρ. 4) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων Νόμου του 1961, (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών, όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τρίτον θέμα της ημερησίας διατάξεως είναι «Ο περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος».

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την ελληνικήν γλώσσαν.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Έκθεσις της Επιτροπής Εσωτερικών και της Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων γενομένη κατά την συνεδρίασιν αυτών της 12ης Σεπτεμβρίου 1961, επί του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος του 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευαΐδης δεν είναι μέλος των δύο Επιτροπών.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΑΥΤΩΝ ΤΗΣ 12ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961 ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΡΕΑΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος

Δημητριάδης Χρύσης

Ναλμπάντογλου Μπουρχάν

Φάνος Τίτος

Σιβιτανίδης Πανίκος

Τομπάζος Γεώργιος

Γιαννάκης Σωτήριος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Χατζηχάρος Χαρίδημος

Καρσεράς Ανδρέας

Μιχαηλίδης Χαμπής

Νικολαΐδης Ηρόδοτος

Παύλου Παύλος

Γιάγκου Ανδρέας

Αι ως άνω Επιτροπαί συνήλθον την 11ην π.μ. της 10/5/61, την 3ην μ.μ. της 16/5/61, την 5.15 μ.μ. της 6/9/61, την 4ην μ.μ. της 8/9/61 και την 3ην μ.μ. της 12/9/61 και συνεζήτησαν το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο Περί Φρεάτων Τροποποιητικός Νόμος του 1961».

Κατόπιν της υπ' αμφοτέρων των Επιτροπών μακράς και επισταμένης μελέτης του όλου θέματος απεφασίσθη ομοφώνως η υποβολή εισηγήσεως προς την Βουλήν, όπως μη εγκρίνη το παρόν Νομοσχέδιον διά τους ακολούθους λόγους:-

1. Το πρόβλημα το οποίον το παρόν Νομοσχέδιον σκοπεί να αντιμετωπίση προέκυψεν ουχί λόγω της μη υπάρξεως κυρώσεων εις τον υφιστάμενον Νόμον, αλλά λόγω της οξείας ελλείψεως υδατοπρομηθείας εις την ύπαιθρον. Εάν ο υφιστάμενος Νόμος εφαρμοσθή αυστηρώς η κατάστασις δύναται να αντιμετωπισθή επαρκώς.

2. Διά της επιβολής μεγαλυτέρων ποινών δεν δύναται να λυθή το πρόβλημα.

3. Οιαιδήποτε περαιτέρω περιοριστικαί διατυπώσεις θα δημιουργήσουν περιττήν ενόχλησιν, ακόμη δε και ζημίαν εις τους γεωργούς.

4. Η λύσις του προβλήματος δέον να αναζητηθή εις την σύντομον ετοιμασίαν καταλλήλου και λεπτομερούς νομοθεσίας εν συνδυασμώ μετά των αναγκαίων σχεδίων και άλλων μέτρων άτινα η Κυβέρνησης έχει ήδη υποσχεθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Έχει τον λόγον ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη. Την Κυπριακήν πολιτείαν απασχολούν ασφαλώς μεγάλα προβλήματα. Το πρώτον όμως και σπουδαιότερον πρόβλημα, είναι το πρόβλημα των αρδευτικών και υδρευτικών έργων, το οποίον είναι τόσον οξύ, ώστε πρέπει να χαρακτηρισθή υπερπρόβλημα. Η κρισιμότης του προβλήματος αυτού είναι τόσον μεγάλη, ώστε εις μερικάς περιοχάς εκατήντησε να είναι δράμα και να εξελίσσεται προς τραγωδίαν την οποίαν πρέπει με οιονδήποτε τρόπον να αναστείλωμεν. Είναι καθήκον της Κυβερνήσεως, της Βουλής και παντός δυναμένου να προσφέρη υπηρεσίας, να παράσχη την συμβολήν του διά την ρεαλιστικήν αντιμετώπισιν του προβλήματος αυτού. Βεβαίως, χρειάζονται πολύ μεγάλαι προσπάθειαι διά την λύσιν του προβλήματος τας οποίας, εν πάση περιπτώσει, οφείλει να καταβάλη η πολιτεία. Πρέπει η Κυβέρνησις να αναζητήση την βοήθειαν ειδικού οργανισμού ο οποίος διαθέτει ειδικούς δια κάθε εργασίαν σχετικήν με το πρόβλημα τούτο, και αφού ο οργανισμός ούτος κληθή εις Κύπρον και κάμη επισκόπησιν όλων των παραγόντων και συνθηκών να υποβάλη υπεύθυνον έκθεσιν και σχέδια βάσει των οποίων η Κυβέρνησις να προχωρήση εις την λύσιν του προβλήματος. Πολύ φοβούμαι, ότι ο τρόπος με τον οποίον αντεμετωπίσθη το πρόβλημα αυτό μέχρι σήμερον δεν είναι ο καλύτερος, και οφείλομεν να φανώμεν τολμηρότεροι και ειλικρινείς εις τον εαυτόν μας, και να αναγνωρίσωμεν ότι το πρόβλημα εξελίχθη τόσον δυσάρεστα, ώστε η λύσις του να υπερβαίνη τας δυνάμεις μας και είναι ανάγκη να καταφύγωμεν εις ειδικούς και εμπείρους διά τοιαύτα προβλήματα. Εν τω μεταξύ, όμως, τόσον η Κυβέρνησις όσον και η Βουλή οφείλουν να συμβάλουν διά παντός μέσου εις την αναστολήν της επιταχύνσεως της καταστροφής, η οποία μας απειλεί.

Το Νομοσχέδιον το οποίον απερρίφθη υπό δύο ειδικών Επιτροπών και αφορά αποκλειστικώς μέρος του όλου προβλήματος, ειδικώς τας διατρήσεις, ασφαλώς δεν λύει έστω και αυτό το μέρος του προβλήματος ούτε πρέπει να υπάρξη ισχυρισμός ότι θα το λύση οριστικώς. Υπάρχει Νόμος, ο οποίος ελέγχει τας διατρήσεις, και εάν εφαρμοσθή αυστηρώς πιθανόν να φέρη κάποιον αποτέλεσμα. Αλλά φαίνεται, ότι η Κυβέρνησις βάσει των υπαρχόντων παραγόντων και συνθηκών, διαπιστώνει ότι χρειάζεται ενίσχυσις, βάσει κάποιου συμπληρωματικού Νόμου, διά να αντεπεξέλθη εις τας υποχρεώσεις της.

Εισηγούμαι εις την Βουλήν να θεωρήση ότι αι ευθύναι της διά την διαφώτισιν των ενδιαφερομένων γεωργών και διά την ενίσχυσιν της Κυβερνήσεως διά κάποιου νόμου είναι μεγάλαι απέναντι αυτού του προβλήματος. Οι Βουλευταί οφείλουν αφ' ενός να προσπαθήσουν να πείσουν τους γεωργούς, ότι πρέπει να συμμορφούνται προς τους υπάρχοντας νόμους και αφ' ετέρου να ενισχύσουν την Κυβέρνησιν διά συμπληρωματικού νόμου. Το πρόβλημα των υδάτων διά την Κύπρον είναι φοβερώτερον από τας ατομικάς βόμβας, άπαξ δε και απεφάσισεν αυτή η Βουλή να ασχοληθή με τοιαύτα προβλήματα, νομίζω ότι είναι καθήκον της να ασχοληθή έστω και με μέρος του αρδευτικού και υδρευτικού προβλήματος, όπερ είναι και το θέμα του παρόντος Νομοσχεδίου. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως μη απορριφθή το Νομοσχέδιον και, εάν η Βουλή νομίζη, ότι μερικαί πρόνοιαι του Νομοσχεδίου αυτού χρειάζονται τροποποιήσεις, να κάμη τας τροποποιήσεις αυτάς ως και τας απαιτουμένας τυχόν συμπληρώσεις. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Πολύ σωστά αναφέρεται στην έκθεση των δύο Επιτροπών, ότι η λύση του αρδευτικού προβλήματος δεν είναι δυνατόν να γίνη με την αύξηση των κυρώσεων ενάντια στους γεωργούς. Με τους υφιστάμενους νόμους υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί. Ό,τι επιβάλλεται να επισπεύση η Κυβέρνηση διά την αντιμετώπιση του πολύ σοβαρού προβλήματος της άρδευσης, είναι οι δύο κατευθύνσεις που συστήνουν οι Επιτροπές της Βουλής. Η πρώτη κατεύθυνση, να αρχίσουν να κατασκευάζωνται σε πλατειά κλίμακα αρδευτικά έργα, όπως ήδη εξαγγέλθηκε από τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας στο πενταετές πρόγραμμα. Για να μπορέσουν όμως αυτά τα έργα να κατασκευασθούν, για να μπορέση η Κυβέρνηση να κατασκευάση σε πλατειά κλίμακα αρδευτικά έργα, όπως έχει ανάγκην ο τόπος, θα πρέπει πρώτα να συγκεντρώση την προσοχήν της στην εξασφάλιση του κατάλληλου ειδικευμένου προσωπικού, μηχανικών, τεχνικών και άλλων ειδικών, διότι σήμερα το Τμήμα Άρδευσης διαθέτει πολύ λίγους ειδικευμένους μηχανικούς και άλλους τεχνικούς, που δεν μπορούν να βάλουν σε εφαρμογή το πρόγραμμα το οποίον ήδη εξαγγέλθηκε από μέρους της Κυβέρνησης.

Η δεύτερη κατεύθυνση που συστήνουν οι Επιτροπές, είναι η σύντομος ετοιμασία καταλλήλου και πλήρους νομοθεσίας για το όλον πρόβλημα των νερών. Όμως μια πλήρης νομοθεσία για το ζήτημα των νερών ούτε εύκολη είναι ούτε απλή. Χρειαζόμαστε και εδώ τους ειδικούς. Χρειαζόμαστε την πείραν άλλων κρατών που αντιμετώπισαν παρόμοια προβλήματα. Όμως το πρόβλημα επείγει και για να μπορέσωμεν να το αντιμετωπίσωμεν η Κυβέρνηση θα πρέπει να αναθέση σε ειδικήν Επιτροπήν, από ειδικούς και νομομαθείς, για να

βάλουν μπροστά τον καταρτισμόν μιας πλήρους νομοθεσίας, ανταποκρινομένης εις τας ανάγκας του τόπου μας. Σε αυτές τις κατευθύνσεις θα πρέπει να στρέψη την προσοχήν της η Κυβέρνηση. Αι τροποποιήσεις που προτείνει το Νομοσχέδιον, που εισηγήθησαν οι Επιτροπές, να απορριφθούν· όχι μόνον δεν λύουν το πρόβλημα αλλά μεγάλες δυσκολίες θα δημιουργήσουν για τον γεωργικόν κόσμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι. Ως Πρόεδρος της Γεωργικής Επιτροπής δεν δύναμαι να λάβω διαφορετικήν θέσιν από εκείνην την οποίαν έλαβα εις την συνεδρίασιν των δύο Επιτροπών διά την σύνταξιν της παρούσης εκθέσεως. Ήθελα όμως, αφού ο συνάδελφος Τουμαζής έθιξεν ωρισμένα ζητήματα επί του αρδευτικού, να επιδοκιμάσω τας απόψεις του, ότι το αρδευτικόν ζήτημα είναι σοβαρώτατον ζήτημα, χρειάζεται σοβαράν μελέτην και πρέπει Βουλή και Κυβέρνησις να προχωρήσωμεν με προσοχήν διά να λύσωμεν το ζήτημα τούτο. Οι λόγοι που μας ώθησαν να λάβωμεν θέσιν έναντι του σημερινού νομοσχεδίου δεν είναι διότι δεν βλέπομεν το δύσκολον της καταστάσεως, αλλά διότι πιστεύομεν, ότι το αρδευτικόν ζήτημα πρέπει να εξετασθή εις την ολότητά του.

Είμεθα εις τα πρόθυρα του χειμώνος και είναι φυσικόν η άντλησις να ολιγοστεύση. Μέχρις ότου έλθη η άνοιξις που θα χρειασθή εντατική άντλησις και θα υπάρξη κίνδυνος εξαντλήσεως των υπογείων υδάτων, ελπίζομεν ότι η Κυβέρνησις, με την καλήν της πρόθεσιν, όπως εξηγγέλθη εις το πρόγραμμα του Μακαριωτάτου Προέδρου, και με τας εντατικάς ενεργείας των αρμοδίων Υπουργείων και Τμημάτων, θα παρουσιάση εις την Βουλήν Νομοσχέδιον, το οποίον όχι μόνον θα επιβάλλη περιορισμούς εις τους γεωργούς αλλά θα προτείνη και κάποιαν λύσιν διά το όλον ζήτημα. Διά τους λόγους αυτούς η Γεωργική Επιτροπή ομού μετά της Επιτροπής Εσωτερικών, κάμνει την εισήγησιν, όπως το σημερινόν Νομοσχέδιον μη ψηφισθή, εν αναμονή γενικωτέρας μελέτης του ζητήματος από ειδικούς. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε τον λόγον.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

Η Έκθεσις, την οποίαν συνέταξαν αι Επιτροπαί Εσωτερικών και Γεωργίας και την οποίαν έχομεν εις χείρας μας, είναι αληθώς προϊόν πολλής εργασίας. Το μεγαλύτερον πρόβλημα της χώρας μας είναι το πρόβλημα της επιλύσεως του θέματος των αρδευτικών έργων. Διά τον σκοπόν τούτον πρέπει να έχωμεν ειδικούς εμπειρογνώμονας. Την 10ην Οκτωβρίου 1960 είχον υποβάλει ερώτησιν, διά της οποίας ηρώτων πόσους εμπειρογνώμονας είχομεν και ποίαι ήσαν αι ειδικότητές των. Δυστυχώς, όμως, μέχρι σήμερον δεν έλαβον απάντησιν εις αυτήν μου την ερώτησιν. Διότι είμαι βέβαιος ότι δεν έχομεν επαρκή αριθμόν εμπειρογνωμόνων, οι οποίοι θα προωθήσουν τα αρδευτικά μας θέματα συμφώνως προς τα καταρτισθέντα σχέδια. Εις τας γειτονικάς χώρας βλέπομεν ότι ακόμη και εις τας ερήμους η γεωργία και τα γεωργικά προβλήματα έχουν εξελιχθή και προωθηθή. Η γνώμη μου είναι η εξής:

Αι χώραι, αι οποίαι είναι ανεπτυγμέναι εις αυτόν τον τομέα, επελήφθησαν του ζητήματος τούτου εκ του πλησίον. Διότι τα πάντα, ο πλούτος μιας χώρας, βασίζονται εις το ύδωρ. Το ύδωρ αποτελεί ακόμη και το 60—70% της ζωής ενός ανθρώπου. Τούτο σημαίνει ότι ενώπιόν μας εις την χώραν μας υφίσταται έν σοβαρόν και σημαντικόν ζήτημα. Το θέμα, του οποίου πρέπει να επιληφθώμεν με την μεγαλυτέραν προσοχήν διά να δυνηθώμεν να ωφελήσωμεν τους γεωργούς μας και όσους ασχολούνται με την γην, είναι το θέμα των αρδεύσεων. Νομίζω ότι διά της επιβολής μεγάλων ποινών ουδέν το ωφέλιμον θα πράξωμεν όσον αφορά την ανόρυξιν νέων φρεάτων. Το μόνον πράγμα, το οποίον παρατηρώ είναι ότι η Κυβέρνησις εις την παρούσαν κατάστασιν δεν ασκεί αυστηρόν έλεγχον επί των φρεάτων. Δι' αυτόν τον λόγον υποστηρίζω την έκθεσιν αυτήν ολοψύχως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι έκαστος εξ ημών γνωρίζει, ότι το ζήτημα της εξευρέσεως αφθόνου ύδατος διά την κάλυψιν των αναγκών των γεωργών μας, είναι έν από τα κυριώτερα ζητήματα τα οποία μας απασχολούν. Βεβαίως, εις το πενταετές σχέδιον, το οποίον έχει εξαγγείλει η Αυτού Μακαριότης ο Πρόεδρος, γίνεται μνεία, ότι θα καταβληθούν προσπάθειαι διά την καλυτέραν και συντομωτέραν δυνατήν λύσιν του. Αλλά, βεβαίως, αυτό δεν είναι κάτι το οποίον πρέπει να αναμένωμεν ότι θα γίνη αύριον. Και, βεβαίως, δεν πρέπει να παραμείνωμεν με δεμένας τας χείρας αλλά πρέπει να δώσωμεν την ευκαιρίαν εις το Κυβερνητικον τμήμα, το οποίον είναι υπεύθυνον διά τα ύδατα, να ενεργήση καταλλήλως, μέχρις ότου το ζήτημα της εξευρέσεως υδάτων τύχη προγραμματισμού. Ως έχω ακούσει από τους υπευθύνους διά την άρδευσιν, η μη ψήφισις του Νομοσχεδίου αυτού σημαίνει δι' αυτούς πλήρη παρεμπόδισιν της εργασίας των. Διότι θα είναι αδύνατον δι' αυτούς να θέσουν τέρμα εις την παράνομον ανόρυξιν φρεάτων, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα την ολιγόστευσιν, και πολύ συνήθως, την απώλειαν τελείως των υδάτων τα οποία έχουν εξευρεθή εις προηγουμένας διατρήσεις. Εις την πραγματικότητα, βεβαίως, δεν παραδέχομαι ότι με το προσωπικόν και την οργάνωσιν την οποίαν έχομεν και τα μέσα τα οποία διαθέτομεν θα ημπορούσαμεν να λύσωμεν το πολύ σοβαρόν αυτό ζήτημα. Και ούτε πιστεύω, ότι το ζήτημα αυτό ημπορεί να λυθή με ένα ή δύο ειδικούς οι οποίοι θα έλθουν από τα Ηνωμένα Έθνη ή οποθενδήποτε αλλού. Διά τούτο, μέχρις ότου κανονίσωμεν να έλθη ουχί έν ή δύο πρόσωπα, αλλά κάποια μεγάλη εταιρεία διαθέτουσα στρατιάν ειδικών επιστημόνων και όλων των ειδών τα επιστημονικά εργαλεία διά την εξακρίβωσιν και αντιμετώπισιν των αναγκών του τόπου, ουδεμία σοβαρά μελέτη του ζητήματος δύναται να γίνη, πλην δι' αυτού του τρόπου.

Διά τούτο προτείνω, ότι καλύτερον θα ήτο να ψηφισθή το παρόν Νομοσχέδιον, το οποίον σκοπόν έχει, ουχί να λύση το πρόβλημα της αρδεύσεως αλλά να παρεμποδίση περαιτέρω παρανόμους πράξεις αναφορικώς προς την ανόρυξιν φρεάτων, μέχρις ότου η Κυβέρνησίς μας ζητήση όπως επισκεφθή την Κύπρον η υπ' εμού προταθείσα αποστολή διά να κάμη τας αναγκαιούσας μελέτας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί. Δεν θα διατρίψω επί της σοβαρότητος του ζητήματος της αρδεύσεως, του οποίου την σοβαρότητα όλοι αναγνωρίζομεν. Από τας προηγουμένας ομιλίας των συναδέλφων έν συμπέρασμα ημπορεί να εξαχθή: Ότι δεν λύεται το πρόβλημα της αρδεύσεως έστω και εάν εφαρμοσθή το προταθέν Νομοσχέδιον. Νομίζω ότι, εν όψει ριζικωτέρων μέτρων τα οποία θα ληφθούν διά την λύσιν του προβλήματος, και εν όψει του γεγονότος ότι και ευρισκόμεθα εις τα πρόθυρα του χειμώνος εκ του οποίου θα εξαρτηθή η αύξησις των υδάτων μας, θα ήτο λάθος να ψηφίσωμεν το παρόν Νομοσχέδιον, το οποίον δεν θα λύση το πρόβλημα, αλλά θα ταλαιπωρήση μέγα αριθμόν γεωργών, οι οποίοι προσπαθούν και αυτοί να ζήσουν, και δεν νομίζω ότι είναι δίκαιον να χωρίσωμεν τους γεωργούς εις προνομιούχους και μη. Διά τους λόγους αυτούς υποστηρίζω την έκθεσιν, την οποίαν συνέταξαν αι δύο Επιτροπαί, αι οποίαι επελήφθησαν του ζητήματος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος; Θα ήθελα να προβώ εις την ακόλουθον διασάφησιν όσον αφορά το θέμα της μη διασταυρώσεως του χώρου ενώπιον του Προεδρείου. Οι Βουλευταί οι οποίοι βαδίζουν προς το βήμα διά να αγορεύσουν δύνανται να διασταυρώσουν τον χώρον, όταν δοθή άδεια εις αυτούς να αγορεύσουν. Ο λόγος διά τον οποίον απαγορεύεται η διασταύρωσις του χώρου ενώπιον του Προεδρείου είναι διότι το βήμα αγορεύσεων ευρίσκεται κάτω

από το Προεδρείον και, εάν επετρέπετο ελευθέρως η διασταύρωσις, Βουλευταί θα ηδύναντο διαρκούσης της αγορεύσεως να διέρχωνται έμπροσθεν του ομιλητού, πράγμα το οποίον ημπορούσε να είναι οχληρόν διά τον αγορεύοντα. Εφ' όσον όμως Βουλευτής τις ζητεί τον λόγον και δίδεται εις αυτόν ο λόγος και βαδίζει προς το βήμα αγορεύσεων, δύναται ούτος να διασταυρώση τον ενώπιον του Προεδρείου χώρον.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος θα παρακαλέσω τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση, διότι θα ήθελα να εκφράσω τας απόψεις μου επί του θέματος αυτού από του βήματος.

(Ο κ. Κληρίδης αντικαθίσταται υπό του κ. Χ. Χατζηχάρου).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Το θέμα το οποίον εξετάζει η Βουλή είναι θέμα βαρυτάτης σημασίας διά την Κύπρον. Η σημασία του είναι τόσον μεγάλη που θα έπρεπε μετά μεγίστης προσοχής να εξετάσωμεν κατά πόσον θα απορρίψωμεν το Νομοσχέδιον αυτό ή όχι. Γνωρίζω ότι το Νομοσχέδιον έχει προκαλέσει αντίδρασιν εις την ύπαιθρον. Εν τούτοις, έντιμοι συνάδελφοι, άνκαι δεν είμαι ηναγκασμένος να ομιλήσω και να επισύρω την οργήν της υπαίθρου, νομίζω ότι θα παρέβαινα το καθήκον μου τόσον προς τον εαυτόν μου όσον και προς την χώραν αυτήν εάν δεν εξέθετα τας απόψεις μου. Είναι πικρόν καθήκον εκείνων οι οποίοι έχουν να εκτελέσουν δημοσίαν υπηρεσίαν πολλάκις να επιβάλλουν νόμους και Νομοσχέδια τα οποία ωρισμένη μερίς της κοινής γνώμης να θεωρή ως επιβαρυντικά. Εν τούτοις, εάν ευσυνειδήτως κανείς πιστεύη ότι η νομοθεσία χρειάζεται, πρέπει να υπακούη εις την φωνήν του καθήκοντος και ουδόλως να διστάζη ή να φοβήται την δυσμενή κριτικήν. Είναι αναμφισβήτητον γεγονός, ότι η στάθμη των υπογείων υδάτων της χώρας αυτής κατέρχεται συνεχώς. Είναι αναμφισβήτητον γεγονός, ότι αντιμετωπίζομεν οξύτατον αρδευτικόν και υδρευτικόν πρόβλημα. Και εάν εξετάσωμεν με ρεαλισμόν την όλην κατάστασιν, είμεθα υποχρεωμένοι να παραδεχθώμεν, ότι η εφαρμογή σχεδίων διά την τελικήν λύσιν του προβλήματος δεν δύναται να πραγματοποιηθή εντός βραχέος χρονικού διαστήματος. Η μελέτη των έργων, η υποβολή σχεδίων καιη εκτέλεσις των έργων, εάν πρόκειται τα χρήματα της Δημοκρατίας να μη εξοδευθούν ασκόπως, απαιτούν χρόνον και απαιτούν εφαρμογήν, και η εφαρμογή των σχεδίων δεν είναι δυνατόν να λάβη χώραν εντός του τρέχοντος έτους. Θα έπρεπε τουλάχιστον να υπολογίσωμεν, ότι δεν θα ήτο δυνατόν να αρχίση η εκτέλεσις των έργων αυτών εις μικρότερον του ενός έτους χρονικόν διάστημα. Και όταν ομιλώ περί των έργων, ομιλώ περί των ουσιαστικών έργων, ως είναι οι υδατοφράκται. Εάν δε εξετάσωμεν το ζήτημα επισταμένως από επιστημονικής απόψεως, και όταν ακόμη αρχίση η εκτέλεσις των έργων αυτών θα παρέλθη αρκετός χρόνος προτού αποδώσουν ποσότητα η οποία θα ήτο δυνατόν να εμπλουτίση τας υπογείους δεξαμενάς μας. Το θέμα το οποίον τίθεται ενώπιον της Βουλής είναι απλούστατον.

Εάν είχαμεν εάν αιμορραγούντα ασθενή του οποίου η τελική θεραπεία θα επετυγχάνετο διά τελικής εγχειρήσεως θα έπρεπε εις το ενδιάμεσον στάδιον να μη προβώμεν εις μετάγγισιν αίματος, οπότε όταν ερχόμεθα εις την εγχείρησιν πιθανόν ο άρρωστος να απέθνησκεν; Η Κυβέρνησις, όταν κατέθεσε το Νομοσχέδιον αυτό, δεν το κατέθεσε ως Νομοσχέδιον το οποίον λύει το αρδευτικόν πρόβλημα. Η λύσις του αρδευτικού προβλήματος ασφαλώς ευρίσκεται εντός των πλαισίων του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως το οποίον ήδη εξηγγέλθη εις την Βουλήν. Εκείνο το οποίον ζητεί από την Βουλήν η Κυβέρνησις είναι να εξασφαλίσωμεν διά της νομοθεσίας αυτής ότι δεν θα επιτρέψωμεν να εξαντληθή ο υπόγειος πλούτος των υδάτων της νήσου μέχρις ότου εφαρμοσθούν τα ριζικά σχέδια. Εκείνο το οποίον είμεθα υποχρεωμένοι, επομένως, να εξετάσωμεν, είναι κατά πόσον χρειάζεται η νομοθεσία αυτή ως ενδιάμεσον μέτρον. Ουδεμίαν αμφιβολίαν έχω, ότι η νομοθεσία αύτη δυνατόν να δημιουργήση αδικίας δι' ωρισμένα πρόσωπα, αλλά κάθε μέτρον το οποίον είναι προσωρινόν και εκ των πραγμάτων επιβεβλημένον είναι προφανές ότι θα δημιουργήση μερικάς αδικίας. Εν τούτοις, εάν διά του μέτρου αυτού θα παρεμποδισθή η περαιτέρω πτώσις της στάθμης των υδάτων της νήσου, θα πρέπει διά το γενικόν καλόν να μη διστάσωμεν να προβώμεν εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις Νόμον. Είναι κύριοι Βουλευταί, γεγονός ότι ο αριθμός των παρανόμων διατρήσεων αυξάνεται; Εάν αυτό το στοιχείον έχει εξακριβωθή, τότε θα ήτο φυγομαχία κατά την ιδικήν μου αντίληψιν το να μη δώσωμεν ευρυτέρας εξουσίας εις την Κυβέρνησιν προς παρεμπόδισιν περαιτέρω παρανόμων διατρήσεων. Μας λέγουν εις την έκθεσίν των αι Επιτροπαί, ότι το Νομοσχέδιον δεν χρειάζεται, διότι ο υπάρχων Νόμος ήδη επιβάλλει αρκετάς κυρώσεις, και ότι η αιτία είναι η έλλειψις ύδατος. Ασφαλώς η αιτία είναι η έλλειψις ύδατος. Αλλά είναι εις τας περιπτώσεις που υπάρχει έλλειψις που χρειάζεται αυστηροτέρα νομοθεσία. Διότι, ασφαλώς, εάν υπήρχεν αφθονία ύδατος, ουδείς λόγος παρεμποδίσεως ή περιορισμού του αριθμού των διατρήσεων θα υπήρχεν. Επομένως ο λόγος διά τον οποίον απαιτείται αυστηρότερος έλεγχος είναι η έλλειψις ύδατος και η διαρκώς κατερχομένη στάθμη των υπογείων υδάτων. Εάν ο αριθμός των παρανόμων διατρήσεων αυξάνεται, και πιστεύω ότι πράγματι συμβαίνει τούτο, τότε διατί να μη ψηφίσωμεν το άρθρον του Νόμου το οποίον διαλαμβάνει, ότι εκείνος ο οποίος δίδει μηχανήματα διά παρανόμους διατρήσεις διατρέχει τον κίνδυνον κατασχέσεως των μηχανημάτων του; Εάν πράγματι νομίζωμεν ότι ο αριθμός των παρανόμων διατρήσεων δεν πρέπει να αυξηθή, τότε δεν βλέπω αποτελεσματικώτερον τρόπον ελέγχου από μίαν πρόνοιαν η οποία να διατάσση την κατάσχεσιν μηχανημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται διά παρανόμους διατρήσεις. Παρόμοιαι διατάξεις υπάρχουν εις τον Νόμον περί λαθροκυνηγίου. Εκείνοι οι οποίοι χρησιμοποιούν τράκτορς ή όπλα διά λαθροκυνήγιον, τα όπλα των ή τα τράκτορς των υπόκεινται εις κατάσχεσιν. Εις την παρούσαν περίπτωσιν αυτή η πρόνοια δεν είναι τόσον αυστηρή, διότι προβλέπει επιστροφήν του κατασχεθέντος μηχανήματος εντός ενός έτους. Επομένως, εκείνο το οποίον πρέπει να εξετάσωμεν, είναι εάν είναι ανάγκη να παρεμποδίσωμεν τας περαιτέρω παρανόμους διατρήσεις. Εις αυτό δεν υπάρχει άλλη απάντησις πλην ότι είναι ανάγκη. Τούτο εμφαίνεται και από την έκθεσιν του εμπειρογνώμονος των Ηνωμένων Εθνών κ. Θόρπ, ο οποίος εις την έκθεσίν του εισηγείται, ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα διά την παρεμπόδισιν των παρανόμων διατρήσεων και τον έλεγχον της αντλήσεως από τας υπαρχούσας διατρήσεις. Είναι πιθανόν ωρισμέναι διατάξεις του Νόμου διά προσεκτικής μελέτης να τροποποιηθούν ή να προστεθούν άλλαι διατάξεις προς άρσιν μερικών αδικιών αι οποίαι πιθανόν να προκύψουν από την εφαρμογήν του νόμου υπό την παρούσαν αυτού μορφήν. Εν τούτοις, προσωπικώς θα διεφώνουν με την μη ψήφισιν του Νόμου. Θα εισηγούμην, όπως το Νομοσχέδιον επανεξετασθή και, εν ανάγκη, αφού διατυπωθούν προσεκτικώς αι τυχόν αδικίαι αι οποίαι δυνατόν να προκύψουν από την εφαρμογήν του Νόμου αυτού, να ανατεθή εις την Επιτροπήν Νομικών να επιφέρη τας δεούσας τροποποιήσεις, ούτως ώστε και ο υπόγειος πλούτος της νήσου να προστατευθή και αι τυχόν αδικίαι να αποφευχθούν. Εις μία τοιαύτην προσπάθειαν θα έπρεπε να έχωμεν πάντοτε ως γνώμονα το κοινόν συμφέρον και ουχί ωρισμένας εξαιρέσεις. Έχομεν πάντοτε καθήκον να λαμβάνωμεν αποφάσεις επί αντικειμενικών κριτηρίων, να διαφωτίζωμεν την κοινήν γνώμην, να καθοδηγούμεν αυτήν προς τας ορθάς κατευθύνσεις, αλλά και να μη φοβούμεθα να την αντιμετωπίζωμεν εκεί όπου νομίζομεν ότι πράττομεν το καθήκον μας. Θα εισηγούμην επομένως επισταμένην επανεξέτασιν του Νομοσχεδίου προτού το απορρίψωμεν.

(Ο κ. Γλ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, προτού θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν, θα θέσω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησίν μου, όπως το Νομοσχέδιον μη απορριφθή, αλλά μελετηθή εκ νέου, διατυπωθούν υπό των αρμοδίων Επιτροπών αι περιπτώσεις κατά τας οποίας το παρόν Νομοσχέδιον δύναται να προξενήση αδικίας, και παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν Νομικών διά να υποβάλη τροποποιητικόν σχέδιον.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ευσεβάστως παρακαλώ, όπως δοθή, ει δυνατόν, μικρόν διάλειμμα διά να προπαρασκευάσωμεν

υποβολήν προτάσεων τροποποιήσεως ή αναβολής ή τι το παρόμοιον. Προς τον σκοπόν τούτον θα ήτο αρκετόν έν τέταρτον ή είκοσι λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη την εργασίαν της δι' έν τέταρτον.

Ο χρόνος είναι 7.10 μ.μ.

('Ωρα ενάρξεως 7.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι κύριοι Κοσμήτορες να ειδοποιήσουν τους ομιλούντας έξωθι της αιθούσης να παύσουν.

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του θέματος.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, Δεδομένου ότι συμφώνως προς την έκθεσιν των δύο Επιτροπών το Νομοσχέδιον ως έχει δεν είναι απολύτως ικανοποιητικόν, προτείνω όπως τούτο παραπεμφθή εις τας αυτάς αρμοδίας Επιτροπάς της Βουλής προς επεξεργασίαν, αποσκοπούσαν εις βελτίωσιν τούτου κατά τρόπον εξασφαλίζοντα αφ' ενός την προστασίαν του ύδατος άνευ μη αναγκαίων περιορισμών και αφ' ετέρου την άρσιν ενδεχομένων αδικιών κατά την εφαρμογήν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί της εισηγήσεως;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί της εισηγήσεως, θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Παρασκευα·ί·δη, όπως το Νομοσχέδιον παραπεμφθή εις τας ιδίας Επιτροπάς προς τον σκοπόν όπως εξετασθή και τροποποιηθή, ούτως ώστε οι μη αναγκαίοι περιορισμοί να μη επιβληθούν και ταυτοχρόνως να αποφευχθούν οιαιδήποτε αδικίαι αι οποίαι δυνατόν να προκύψουν κατά την εφαρμογήν του.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά της προτάσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

'Εξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται διά 27 ψήφων υπέρ, 3 κατά και 6 αποχών.

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις τας Επιτροπάς Εσωτερικών και Γεωργίας προς επανεξέτασιν, οι δε όροι εντολής θα είνα ως διετυπώθησαν εις την εισήγησιν του κ. Παρασκευα·ί·δη. Λήγει η συζήτησις του περί Φρεάτων Τροποποιητικού Νόμου.

Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος και ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961, αναβάλλονται διά την προσεχήν συνεδρίασιν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιον υπό τον τίτλον «Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το παρόν Νομοσχέδιον κατετέθη υπό της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων. Ως εκ τούτου δεν υπάρχει λόγος όπως παραπεμφθή εις την εν λόγω Επιτροπήν διά να το εξετάση. Η έκθεσις της Επιτροπής δέον να κυκλοφορήση 48 ώρας το αργότερον προ της προσεχούς συνεδριάσεως, ότε θα διεξαχθή συζήτησις επί του Νομοσχεδίου. Τα θέματα εις το Κεφάλαιον Δ και Ε θα αναβληθούν μέχρις ότου η νομοθετική εργασία της Βουλής η οποία εκκρεμεί αποπερατωθή.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την 5ην Οκτωβρίου με τα ακόλουθα θέματα:

Ο περί Φορολογίας Ακινήτου Περιουσίας Νόμος,

Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος,

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος,

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος του 1961,

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

Ο περί Οικιακών Υπηρετριών (Απασχόλησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Ο περί Ελέγχου Υποστατικών Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος.

Τα θέματα τα οποία ανέφερα εκκρεμούν ενώπιον της Βουλής. Η Βουλή θα αρχίση την εξέτασιν των θεμάτων αυτών την 5ην Οκτωβρίου, και θα συνεδριάζη καθημερινώς μέχρις ότου τα εκκρεμούντα Νομοσχέδια ψηφισθούν ή απορριφθούν. Αι Επιτροπαί δέον να ετοιμάσουν όλας τας εκθέσεις ούτως ώστε η Βουλή να δυνηθή να συνεχίζη καθ' εκάστην ημέραν τας συνεδριάσεις της άνευ αναβολής.

Τα θέματα του Κεφαλαίου Δ αναβάλλονται διά την συνεδρίασιν της Πέμπτης, 5ης Οκτωβρίου, αλλά η συζήτησίς των θα αρχίση αφού τα θέματα της νομοθετικής εργασίας επί της ημερησίας διατάξεως τελειώσουν.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, ορίζεται διά την Πέμπτην, 5ην Οκτωβρίου, ώραν 5 μ.μ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επιθυμώ να υποβάλω μίαν εισήγησιν διά το δεύτερον μέρος της ημερησίας διατάξεως—Κεφάλαιον Β.

Επειδή το Νομοσχέδιον περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων εκκρεμεί από αρκετού καιρού, θα ήθελα, εάν όχι να χαρακτηρισθή ως επείγον, να εγγραφή ως πρώτον θέμα ή τουλάχιστον να εγγραφή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ενεγράφη εις την ημερησίαν διάταξιν.

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος του 1961 ευρίσκεται ως τέταρτον θέμα εις την νομοθετικήν εργασίαν.

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Μίαν εισήγησιν, εάν μου επιτρέπετε, όσον αφορά τα Κεφάλαια Δ και Ε.

Οσάκις υπάρχουν εγγεγραμμένα θέματα εις την ημερησίαν διάταξιν, εισηγούμαι να δίδεται προτεραιότης εις τα θέματα εκείνα τα οποία αφορούν, εσωτερικά προβλήματα του τόπου, και τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής να συζητώνται τότε μόνον εάν υπάρχη χρόνος διαθέσιμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι αυτό το οποίον έκαμα. Είπα ότι η συζήτησις των θεμάτων αυτών δεν θα αρχίση εάν τα εκκρεμούντα Νομοσχέδια δεν τελειώσουν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

('Ωρα λήξεως 8.03 μ.μ.)

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 22ΑΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.07 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 22, Τούρκοι 6, Σύνολον 28.

Απόντες:

'Ελληνες 12, Τούρκοι 9, Σύνολον 21.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ):

'Εντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Εκάλεσα την σημερινήν συνεδρίασιν διά τον εξής λόγον:

Ο Νόμος περί Αναβολής Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας λήγει την 30ήν τρέχοντος μηνός. Η Κυβέρνησις απέστειλε Νομοσχέδιον διά παράτασιν του Νόμου επί τρίμηνον. 'Ητο επομένως αναγκαίον να συγκαλέσωμεν έκτακτον συνεδρίασιν της Βουλής. Ακολουθών την ιδίαν διαδικασίαν ως και εις προηγουμένην έκτακτον συνεδρίασιν του Σώματος, καλώ τους εντίμους Βουλευτάς όπως εγκρίνουν την έκτακτον ταύτην συνεδρίασιν ομοφώνως.

Υπάρχει ένστασις;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως αναφέρω ότι το μόνον θέμα της σημερινής εκτάκτου συνεδριάσεως είναι η κατάθεσις του Νομοσχεδίου περί Αναβολής και Περιορισμού των Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την κατάθεσιν του Νομοσχεδίου.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευσεβάστως παρακαλώ όπως σημειωθή εις τα πρακτικά ότι υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. συνάδελφον διά την παρατήρησιν. Ναι, υπάρχει απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία κ. Πρόεδρε.

Κατατίθεται εν τη Βουλή Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Νόμος Τροποποιών τον περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νομος 1960.»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Νομοσχέδιον δέον όπως χαρακτηρισθή ως επείγον.

Υπάρχει ένστασις;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το Νομοσχέδιον χαρακτηρίζεται ως επείγον και παραπέμπεται εις την Δημοσιονομικήν και την Γεωργικήν Επιτροπήν.

Η προσεχής συνεδρίασις ορίζεται διά την Τετάρτην, 27ην Σεπτεμβρίου, και ώραν 5ην απογευματινήν, με μόνον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως το Νομοσχέδιον υπό τον τίτλον «Ο περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1961».

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Ανεκοινώθη ότι η επομένη συνεδρίασις θα είναι την 24ην Σεπτεμβρίου, ημέραν Τετάρτην. Εις την Τουρκικήν θα πρέπει να έχη γίνει λάθος. Διότι η 24η Σεπτεμβρίου είναι Κυριακή. Θα παρεκάλουν όπως το σημείον τούτο διορθωθή και διασαφηνισθή. Συγχρόνως δε θα εισηγούμην όπως το Νομοσχέδιον αποσταλή και εις την Νομικήν Επιτροπήν, όπως αποστάλη και εις τας Επιτροπάς Οικονομικών και Γεωργίας, δηλαδή, εάν είναι δυνατόν, να συνέλθουν ομού αι τρεις Επιτροπαί και να το εξετάσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, συμφωνώ με τον συνάδελφον, ότι θα ήτο καλόν να παρίσταται και η Νομική Επιτροπή, διότι αν πρόκειται να επιφέρωμεν ωρισμένας τροποποιήσεις θα είχαμεν να ωφεληθώμεν εκ της παρουσίας της Επιτροπής ταύτης, ιδίως όσον αφορά την νομικήν διατύπωσιν των ορισμών.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι δεν χρειάζεται να συνέλθουν τρεις Επιτροπαί, δηλαδή 30 από τα 50 Μέλη της Βουλής. Εις την Οικονομικήν Επιτροπήν υπάρχουν, ως αντιλαμβάνομαι, νομικοί και, συνεπώς, εάν υπάρξη ζήτημα νομικής διατυπώσεως, δύναται να γίνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι ο φόβος του εντίμου συναδέλφου κ. Δημητριάδη, ότι θα προσέλθουν 30 είναι αβάσιμος, διότι ουδέποτε παρευρίσκονται πέραν των 5 ή 6 εις κάθε Επιτροπήν. Επομένως το μάξιμουμ που θα έχωμεν θα είναι περί τους δέκα πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να παρατηρήσω, ότι η παρατήρησις του κ. Σαββίδη, τουλάχιστον διά την Νομικήν Επιτροπήν, δεν ευσταθεί.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να υπενθυμίσω περιπλέον, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι από τα Μέλη της Νομικής Επιτροπής απουσιάζουν εις το εξωτερικόν πέντε, οπότε υπάρχει πιθανότης να μη σχηματισθή απαρτία, όχι διότι φταίουν τα Μέλη, αλλά διότι απουσιάζουν, και να καθυστερήση ούτω η εργασία ενός Νομοσχεδίου το οποίον εθεωρήσαμεν επείγον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, επειδή πολύ ορθώς ανεφέρθη από τον κ. Χρύσην Δημητριάδην, ότι το Νομοσχέδιον εχαρακτηρίσθη ήδη ως επείγον, και επειδή υπάρχει δυσχέρεια απαρτίας των τριών Επιτροπών, θα ήθελα να παρακαλέσω, διά να λήξη το θέμα αυτό, όπως το Νομοσχέδιον παραπεμφθή εις την Δημοσιονομικήν Επιτροπήν η οποία και να καλέση συμβουλευτικώς οιασδήποτε άλλας Επιτροπάς θέλει. Αυτό παρέχει την ευχέρειαν διά την εν απαρτία συνεδρίαν της Επιτροπής και την έγκαιρον προετοιμασίαν της σχετικής εκθέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Ο πραγματικός λόγος της απόψεώς μου περί συμμετοχής και της Νομικής Επιτροπής εις τας συνεδριάσεις των Επιτροπών Γεωργίας και Οικονομικών δεν είναι ότι το Νομοσχέδιον τούτο έχει χαρακτηρισθή ως επείγον, αλλά διότι πραγματικώς πιστεύω ότι πρέπει να ψηφισθή επειγόντως. Ως εκ τούτου, εάν η Νομική Επιτροπή δεν κληθή και δεν συμμετάσχη των συνεδριάσεων, όταν το θέμα θα υποβληθή εις την Βουλήν είναι ενδεχόμενον να ευρεθούν ελλείψεις και λάθη νομικής φύσεως και να προκύψη καθυστέρησις διά της εκ νέου υποβολής του Νομοσχεδίου προς γνωμοδότησιν υπό της Νομικής Επιτροπής. Ο σκοπός, λοιπόν, της άρσεως της αιτίας αυτής της καθυστερήσεως ειναι ακριβώς διά να εξετάση και η Νομική Επιτροπή αυτό το θέμα καθ' ον χρόνον θα συνεδριάζουν αι δύο Επιτροπαί και να υποβληθή ευχερώς και ταχέως εις την Βουλήν μία 'Εκθεσις εξεταισθείσα από όλας της τας πλευράς. Αλλ' εάν, συμφώνως προς την εισήγησιν του εντίμου συναδέλφου Δρος Παρασκευα·ί·δη, κληθούν εις τας συνεδριάσεις μερικά μέλη της Νομικής Επιτροπής, δυνατόν να αρθούν αι αιτίαι της καθυστερήσεως και, εν τοιαύτη περιπτώσει, είναι βέβαιον ότι το Νομοσχέδιον θα υποβληθή εις την Βουλήν. Θα επεθύμουν να αναφερθώ εις το θέμα της προσελεύσεως διά μιας 30 προσώπων εις τας συνεδριάσεις των τριών Επιτροπών. Αυτό μόνον θεωρητικώς σημαίνει 30 πρόσωπα. Εις την πραγματικότητα, όμως,

υπάρχουν πρόσωπα, τα οποία ίσως να είναι μέλη και των τριών Επιτροπών. Συνεπώς το να συνέλθουν ομού αι τρεις Επιτροπαί οπωσδήποτε δεν σημαίνει ότι θα έλθουν μαζί 30 πρόσωπα.

Εν τω μεταξύ δεν διασαφηνίσθη το θέμα της 24ης Σεπτεμβρίου και της Τετάρτης. Εάν δεν υπάρχη ένστασις, είναι καλύτερον η συνεδρίασις να γίνη την Πέμπτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι είναι καλόν να ορίσωμεν την 27ην Σεπτεμβρίου διά την συνεδρίασιν αυτήν. Τώρα υπάρχουν τρεις προτάσεις.

Το ζήτημα να παραπεμφθή εις την Δημοσιονομικήν και την Γεωργικήν Επιτροπήν.

Υπάρχει άλλη πρότασις να παραπεμφθή εις την Δημοσιονομικήν, την Γεωργικήν και την Νομικήν Επιτροπήν.

Υπάρχει και τρίτη πρότασις να παραπεμφθή εις την Δημοσιονομικήν Επιτροπήν, η οποία να καλέση συμβουλευτικώς την Γεωργικήν και την Νομικήν Επιτροπήν, εάν θέλη. Θα παρεκάλουν να καταλήξη η παρούσα συνεδρίασις εις μίαν συγκεκριμένην απόφασιν.

Ο κ. Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το ζήτημα εις ποίας Επιτροπάς θα παραπεμφθή προς μελέτην έν Νομοσχέδιον εναπόκειται αποκλειστικώς εις την κρίσιν του Προέδρου. Σας παρακαλούμεν όπως αποφασίσητε σεις εις ποίας Επιτροπάς θα παραπεμφθή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ έχω ήδη αποφασίσει. Θα παραπεμφθή εις τας επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων και επί Γεωργικών Ζητημάτων Επιτροπάς.

Κηρύσσω την λήξιν της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 27ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.05 μ.μ.)

Παρόντες:

'Έλληνες 22, Τούρκοι 8, Σύνολον 30.

Απόντες:

'Έλληνες 12, Τούρκοι 7, Σύνολον 19.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ):

'Εντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Κατά την παρελθούσαν έκτακτον συνεδρίασιν της Βουλής ωρίσθη άνευ αντιρρήσεως η σημερινή συνεδρίασις.

Καλώ τους εντίμους Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το μόνον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι το αποσταλέν υπό της Κυβερνήσεως Νομοσχέδιον «Ο περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής ενώπιον της Βουλής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ, 1961» ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΑΥΤΩΝ ΤΗΝ ΛΑΒΟΥΣΑΝ ΧΩΡΑΝ ΤΗΝ 25ΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, 1961, ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ 3.45 Μ.Μ. ΚΑΙ 6.45 Μ.Μ.

Παρόντες:

Επιτροπή Δημοσιονομικών

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παναγιώτης Τουμαζής
Γιάγκος Ποταμίτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δρ. Ορχάν Μουτερίσογλου
Δρ. Χασάν Γκιουβενέρ
Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου

Επιτροπή Γεωργικών

Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Δρ. Ανδρέας Καρσεράς
Χαμπής Μιχαηλίδης
Νεπήλ Ναπή
Χουσεΐν Ντερβίς
Χαλήτ Κιαζήμ

Κατόπιν ανταλλαγής γνωμών μεταξύ των μελών των δύο επιτροπών τίθενται εις ψηφοφορίαν αι κάτωθι προτάσεις:

1. Του Δρος Μουτερίσογλου, όπως απαγορευθή η έγερσις αγωγών κατά την διάρκειαν των τριών μηνών διά να μη επιβαρύνωνται οι οφειλέται με δικαστικά και άλλα έξοδα.

Εψήφισαν 5 υπέρ και 5 κατά με 2 αποχάς.

2. Να παραταθή ο Νόμος ως έχει, ήτοι να προστατεύη και τα αστικά και τα αγροτικά κτήματα.

Εψήφισαν υπέρ αυτής έξ μέλη.

3. Να εξαιρεθώσι της προστασίας του Νόμου τα αστικά κτήματα.

Εψήφισαν υπέρ αυτής έξ μέλη.

Αι επιτροπαί εκφράζουν την ευχήν και την ελπίδα, ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα κανονίση και διευθετήση ριζικώς τα αγροτικά χρέη εντός των τριών μηνών της παρατάσεως του παρόντος Νόμου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΠΗ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο έντιμος Αντιπρόεδρος κ. Μουτερίσογλου.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Ο. ΜΟΥΤΕΡΙΣΟΓΛΟΥ):

'Εντιμοι συνάδελφοι,

Ο νόμος, του οποίου την ισχύν θα παρατείνωμεν σήμερον επί 3 μήνας, είναι ο περί Οφειλετών (Περιορισμός και Αναστολή Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμος του 1961, τον οποίον εψηφίσαμεν προ ενός έτους. 'Εχομεν ακούσει τας Εκθέσεις των Επιτροπών Οικονομικών και Γεωργίας. Οι λόγοι της εισηγήσεως, εις την οποίαν προέβην κατά τας συνεδριάσεις των Επιτροπών, είναι οι εξής:

Κατά την εφαρμογήν του υφισταμένου νόμου, ο οποίος είναι εν ισχύι επί έν έτος, έχομεν παρατηρήσει τα ακόλουθα. Πολλοί δανεισταί, δυστυχώς απλώς και μόνον διά να ταλαιπωρήσουν τους χωρικούς ή διά να τους υποβάλουν εις έξοδα — έχομεν δε συγκεκριμένας περιπτώσεις περί τούτου εις χείρας μας — προσήγαγον τούτους ενώπιον του δικαστηρίου.

Παρατείνοντες τώρα την ισχύν του υφισταμένου τούτου νόμου ηθελήσαμεν να εμποδίσωμεν τοιαύτας ελλείψεις. Επίσης, καθ' όσον έχομεν πληροφορηθή, η Κυβέρνησις κατά την διάρκειαν των τριών αυτών μηνών είναι αποφασισμένη να λάβη ριζικά μέτρα διά να δυνηθούν να σωθούν οι χωρικοί, είμαι δε βέβαιος ότι αύτη θα τα λάβη. 'Οταν διετυπώναμεν αυτήν την εισήγησιν εις την Επιτροπήν, δεν το επράξαμεν υπακούοντες εις προσωπικά μας αισθήματα. Προσωπικώς το επράξαμεν κατόπιν δικαίων παραστάσεων πολλών οφειλετών αγροτών, Τουρκικών και Ελληνικών Συνεργατικών ως και Αγροτικών Ενώσεων.

Αλλά, ως φαίνεται εις την 'Εκθεσιν, η πρότασις η προνούσα απαγόρευσιν της εγέρσεως αγωγής είναι κάπως αντίθετος προς το Σύνταγμα. Ημείς προσωπικώς ουδέποτε είμεθα υπέρ του να αφαιρεθούν και αυτών ακόμη των δανειστών τα δικαιώματα. Ως γεγονός δε το άρθρον 30 του Συντάγματος δηλοί ρητώς ότι έκαστον πρόσωπον έχει το δικαίωμα προσφυγής εις το Δικαστήριον. Ως εκ τούτου, λαμβάνων και τούτο υπ' όψιν μου, εισηγούμαι όπως επενεχθή η ακόλουθος τροποποίησις εις το άρθρον 4 του Νόμου τούτου, του οποίου την ισχύν θα παρατείνωμεν διά τρεις μήνας. 'Αρθρον 4, παράγραφος 1:

'Απασαι αι πωλήσεις, αίτινες απεφασίσθησαν κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος Νόμου και εκκρεμούν εισέτι, θα ανασταλώσι μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961, διαρκούσης δε της περιόδου ταύτης ουδεμία πώλησις θέλει αποφασισθή.

Εάν η τροποποίησις αύτη εγκρίνεται υπό των Μελών, θα απαιτηθή όπως γίνη σύντομον διάλειμμα εις την συνεδρίασιν της Βουλής διά να καταστή δυνατόν να γίνουν άλλαι μικραί τροποποιήσεις, αι οποίαι είναι ανάγκη να επενεχθούν εις το κείμενον του παρόντος Νόμου. Νομίζω ότι ημίσεια ώρα είναι αρκετή διά να λυθή το ζήτημα τούτο εις την Νομικήν Επιτροπήν. Εάν επιφέρωμεν αυτήν την τροποποίησιν, οι δανεισταί θα δύνανται κατά την διάρκειαν των προσεχών τριών μηνών να προσφύγουν πάλιν εις το Δικαστήριον. Ως εκ τούτου ούτοι δεν απώλεσαν τα νόμιμα δικαιώματά των. Αλλ' επειδή με την τροποποίησιν, την οποίαν επιφέρομεν, δεν θα δύνανται να αποφασισθώσι πωλήσεις μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961, θα σώσωμεν τον αγρότην από το να προσάγεται επανειλημμένως εις το Δικαστήριον, να χάνη χρόνον και να υποβάλλεται εις έξοδα. Επίσης ελπίζω ότι οι συνάδελφοι θα επιδείξουν καλήν θέλησιν και κατανόησιν προς τους αγρότας

και θα υποστηρίξουν την τροποποίησιν αυτήν του νόμου διά τον λόγον ότι οι προσεχείς τρεις μήνες συμπίπτουν με τον μήνα της σποράς και οι γεωργοί είναι πλήρως απησχολημένοι εις τας γεωργικάς των εργασίας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι αλληλένδετα συνδεδεμένον με την λύσιν του προβλήματος των αγροτικών χρεών. Το πρόβλημα των αγροτικών χρεών, το οποίον αποτελεί έν εκ των σοβαρωτέρων προβλημάτων της αγροτικής τάξεως, τυγχάνει της ιδιαιτέρας προσοχής της Κυπριακής Κυβερνήσεως και η ενδεδειγμένη λύσις του εξηγγέλθη υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας από του βήματος της Βουλής διά του Πενταετούς Σχεδίου Οικονομικής Αναπτύξεως. Η αναγκαία νομοθεσία η ρυθμίζουσα τα αγροτικά χρέη ήτο φυσικώς αδύνατον να συμπληρωθή και να ψηφισθή υπό της Βουλής προ της εκπνοής του υπ' αριθμόν 2 περί Οφειλετών Νόμου του 1960, όστις εκπνέει την 30ήν Σεπτεμβρίου του 1961. Και διά τούτο καθίσταται επιτακτική η ψήφισις του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου διά να παραταθή μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1961 η ισχύς του Νόμου περί Αναβολής και Περιορισμού των Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας, οπότε ελπίζομεν να διαρρυθμισθή νομοθετικώς το πρόβλημα των αγροτικών χρεών κατά τρόπον δίκαιον. Η τυχόν απόρριψις υπό της Βουλής του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου ή η καθυστέρησις της ψηφίσεως τούτου ασφαλώς θα προκαλέση μεγάλας ταλαιπωρίας εις τον αγροτικόν μας κόσμον, θα υποβάλη τούτον εις δικαστικά έξοδα και μάλιστα μερικοί εκ των οφειλετών θα κινδυνεύσουν να απωλέσουν την περιουσίαν των διά των πωλήσεων, όσοι έχουν ήδη εκδοθέντα δικαστικά εντάλματα πωλήσεως ακινήτου περιουσίας εναντίον των.

Αναφερόμενος εις τας υπ' αριθμούς 1 και 3 προτάσεις, τας αναφερομένας εις την έκθεσιν των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Οικονομικών και Γεωργίας, διά των οποίων ζητείται πρώτον να απαγορευθή η έγερσις αγωγών κατά την διάρκειαν των τριών μηνών, την οποίαν πρότασιν υπέβαλεν ο έντιμος Αντιπρόεδρος της Βουλής, και δεύτερον να εξαιρεθώσι της προστασίας του Νόμου τα αστικά κτήματα, εισηγούμαι προς τους εισηγητάς των δύο αυτών προτάσεων, όπως μη επιμείνουν εις τας προτάσεις των διότι, εν εναντία περιπτώσει, είναι ανάγκη το ζήτημα να παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν, η οποία δυστυχώς δεν δύναται να συνεδριάση σήμερον, διότι δύο μέλη της είναι παρόντα, και πολύ φοβούμαι ότι δεν θα δυνηθή να συνεδριάση μέχρι της 30ής Σεπτεμβρίου, διότι πέντε εκ των μελών της απουσιάζουν εις το εξωτερικόν, και κατ' αυτόν τον τρόπον δεν θα καταστή δυνατή η ψήφισις του Νομοσχεδίου μέχρι της 30/9/1961, καθ' ην εκπνέει η προθεσμία της ισχύος του υπ' αριθμόν 2 περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου, και τα αποτελέσματα της εκπνοής του Νόμου τούτου θα είναι πολύ τραγικά εις βάρος της αγροτικής τάξεως, καθότι τα ήδη εκδοθέντα εντάλματα πωλήσεως ακινήτου περιουσίας θα εκτελεσθούν αμέσως και ο αριθμός των αγωγών θα αυξηθή. Διά τους ως άνω λόγους εισηγούμαι όπως ψηφισθή υπό της Βουλής το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ως έχει, και άνευ ουδεμιάς τροποποιήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον, έντιμοι συνάδελφοι.

Επειδή δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία περί των προσώπων, τα οποία προσέφυγον εις το δικαστήριον δυνάμει του περί Οφειλετών (Περιορισμός και Αναστολή Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου υπ' αρ. 2/1960 από της εκδόσεως τούτου μέχρι σήμερον, ουδέν θετικόν δύναμαι να είπω περί του αριθμού των εν λόγω προσώπων. Αλλά, αν βασισθώμεν εις την πείραν μας από την εργασίαν μας εις τα Δικαστήρια, ο αριθμός των προσφυγόντων εις το δικαστήριον πολιτών δεν δύναται να υποτιμηθή. Ως γνωστόν, ο υπ' αρ. 2/1960 Νόμος ετέθη εν ισχύι την 1ην Οκτωβρίου 1960 δι' έν έτος. Μετά χρονικόν διάστημα μικρότερον της μιας εβδομάδος η περίοδος αύτη θα λήξη και ο νόμος δεν θα έχη ισχύν. Κατ' αυτόν τον τρόπον, οι πολίται, των οποίων η ακίνητος περιουσία θα υπόκειται εις αναγκαστικήν πώλησιν και διά τους οποίους θα διεξάγεται διαδικασία, δεν θα έχουν την ευκαιρίαν να τυγχάνουν προστασίας μετά τον Οκτώβριον. Η Εκτελεστική Εξουσία, η οποία έλαβεν υπ' όψιν την κατάστασιν αυτήν ως και το πρόβλημα των αγροτικών χρεών διά της επιβολής ωρισμένων μέτρων, έχει καταθέσει το νομοσχέδιον, το οποίον συζητούμεν απόψε, διά να καταστή δυνατή η συνέχισις της ισχύος του περί ου ο λόγος νόμου δι' ωρισμένην εισέτι περίοδον, δηλαδή μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου, 1961. Η κοινή έκθεσις των Επιτροπών Γεωργίας και Οικονομικών είναι ενώπιόν μας. Κατά την γνώμην μου η έκθεσις αυτή δεν παρέχει τα αναγκαία στοιχεία προς διαφώτισιν της Βουλής μας. Φρονώ ότι οι λόγοι, οι οποίοι πρέπει να διερευνηθούν και να ληφθούν υπ' όψιν, είναι οι εξής. Εν πρώτοις, υπάρχουν πολίται, οι οποίοι έχουν ευεργετηθή, συμφώνως προς τας διατάξεις του νόμου τούτου, κατά την διάρκειαν της διαρρευσάσης περιόδου ενός σχεδόν έτους; Στηριζόμενος πάλιν εις τας παρατηρήσεις μου θεωρώ καθήκον μου να τονίσω ότι πολλοί συμπολίται μας γεωργοί και αγρόται ευεργετήθησαν από αυτόν τον νόμον. Εάν δεν υπήρχεν ο νόμος, σήμερον θα υπήρχον πολλοί συμπολίται μας, οι οποίοι θα είχον αντιμετωπίσει την δυστυχίαν να πωληθή η ακίνητός των περιουσία, να καταστραφή η στέγη των και να σβύση η εστία των. Δόξα τω Θεώ, χάρις εις τον νόμον οι συμπολίται μας αυτοί εσώθησαν από αυτήν την καταστροφήν, η οποία επί μήνας τους εστέρει τον ύπνον και τους εβασάνιζεν ως εφιάλτης, και είχαν την ευκαιρίαν να αναπνεύσουν. Δεύτερον, είμαι βέβαιος ότι η Βουλή μας εκτιμά το γεγονός ότι, συμφώνως προς τον νόμον, είμεθα υπόχρεοι να μεταχειριζώμεθα ως ίσους τους συμπολίτας μας. Μπορώ να συνεχίσω, κ. Πρόεδρε;

Το να σκεπτώμεθα τα συμφέροντα μιας μόνον τάξεως πολιτών εις βάρος άλλων συμπολιτών δεν συνάδει, βεβαίως, προς τας αρχάς της δικαιοσύνης. Οφείλω, όμως, να είπω αμέσως ότι, καθ' ον χρόνον προστατεύονται οι χρεώσται συμπολίται διά της αναστολής ή του περιορισμού της πωλήσεως της ακινήτου περιουσίας των, δεν πρέπει να επηρεασθούν δυσμενώς τα δικαιώματα και συμφέροντα των δανειστών συμπολιτών. Διότι, επειδή το ποσόν, το οποίον θα λάβουν οι δανεισταί, έχει ουσιαστικώς ως αντίκρυσμά του ακίνητον περιουσίαν και επειδή προκύπτουν τόκοι συμφώνως προς το γραμμάτιον, δεν παραβλάπτονται τα συμφέροντα των δανειστών. Απλώς δίδεται εις τον χρεώστην η ευκαιρία να μη καταστραφή. Πρέπει να ομολογήσω τούτο, ότι ωρισμένοι δανεισταί, επειδή δεν είναι τοκισταί, δυνατόν να χρειασθούν τα ποσά χρημάτων, τα οποία είναι πληρωτέα εις αυτούς κατά την λήξιν του γραμματίου. Όμως, με το να ανασταλή η ανάγκη των αυτή δι' ωρισμένην περίοδον ούτε η στέγη των θα κατασταφή ούτε η οικογενειακή εστία των θα σβύση. Με τας μέχρι τούδε επεξηγήσεις μου θέλω να τονίσω ότι θα υποστηρίξω όπως το νομοσχέδιον ψηφισθή ως έχει.

Όσον αφορά την έκθεσιν, η εισήγησις, την οποίαν διετύπωσεν ο κ. Μουτερίσογλου, είναι, ως ωμολόγησε και ο ίδιος, αντισυνταγματική. Αι άλλαι δε τροποποιητικαί εισηγήσεις θα απαιτήσουν διερεύνησιν και συζήτησιν. Ενώ, όταν υπάρχη θέμα περί τριμήνου μόνον παρατάσεως, άνευ χρονοτριβής και χωρίς απώλειαν χρόνου εις συζητήσεις και διερευνήσεις δι' οιανδήποτε παράτασιν, νομίζω ότι πρέπει να ψηφισθή το νομοσχέδιον υπό της Βουλής μας και η Εκτελεστική Εξουσία, κατά την διάρκειαν της περιόδου αυτής, να χωρήση προς λύσιν του θέματος των αγροτικών χρεών διά της επιβολής των αναγκαίων μέτρων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Σήμερον συνήλθομεν διά να ψηφίσωμεν υπέρ της παρατάσεως ενός Νόμου τον οποίον είχαμεν ψηφίσει προ ενός έτους περίπου. Όταν προ ενός έτους επρόκειτο να ψηφίσωμεν αυτόν τον Νόμον, ήμην είς εξ εκείνων οι οποίοι αντέστησαν εις την ψήφισίν του, διότι επίστευα, είμαι δε και σήμερον πεπεισμένος, ότι όχι

μόνον δεν ωφέλησε αλλά έβλαψε σημαντικώς και τον παραγωγόν και την οικονομίαν του τόπου εν γένει. Εκείνο δε το οποίον είναι άξιον απορίας είναι το εξής: Ότι ενώ προ ενός έτους ισχυρίσθην, ότι το ζήτημα των αγροτικών χρεών ημπορούσεν ευκόλως να διευθετηθή διά Κυβερνητικής βοηθείας προς τους χωρικούς μέσω των συνεργατικών, η οποία κατά την γνώμην μου την εποχήν εκείνην θα εκαλύπτετο δι' ενός ποσού μεταξύ 1/2 και 1 εκατομμυρίου λιρών, πράγμα το οποίον θα ήτο και ευκολώτερον να γίνη, και μάλιστα αμέσως, διότι την εποχήν εκείνην υπήρχεν η καλή πίστις εις τον παραγωγόν, η οποία έχει τώρα απωλεσθή, σήμερον μετά παρέλευσιν ενός έτους η Κυβέρνησις μας ζητεί να παρατείνωμεν τον Νόμον αυτόν επί τρίμηνον διά να κάμη ακριβώς αυτό το οποίον είχα ζητήσει να γίνη προ ενός έτους. Και διερωτώμαι, διά ποίον λόγον έχει καθυστερήσει τόσον πολύ αυτή η πράξις; Αλλά και σήμερον διά του ποσού των £2 εκ. και με την εισαγωγήν μιας νέας νομοθεσίας διά τα αγροτικά χρέη, μου φαίνεται ότι δεν θα λύσωμεν το πρόβλημα ριζικώς, ως όλοι ελπίζομεν, και εξηγούμαι. Το ζήτημα των αγροτικών χρεών δεν πρέπει να ζητώμεν να το λύσωμεν εις βάρος άλλης τάξεως. Το σοβαρόν αυτό πρόβλημα πρέπει να λυθή υπό της ιδίας της Κυβερνήσεως. Και ας εξετάσωμεν μίαν προς μίαν τας δύο διευθετήσεις αι οποίαι πρόκειται να γίνουν· τα αγροτικά χρέη τα οποία θα βοηθήσουν μεν τον παραγωγόν θα είναι εις βάρος μιας άλλης τάξεως, η οποία πολύ πιθανόν να είναι εις χειροτέραν κατάστασιν από τον παραγωγόν τον οποίον θέλομεν να βοηθήσωμεν. Διότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πολλοί ιδιώται δανεισταί είναι βιοπαλαισταί οι οποίοι έκαμαν μίαν ωρισμένην οικονομίαν μετά πάροδον πολλών ετών μακράς εργασίας, και εδάνεισαν ωρισμένους ανθρώπους των χωρίων της περιφερείας των, διά να εξασφαλίσουν ένα ωρισμένον εισόδημα από την περιουσίαν την οποίαν απέκτησαν μετά κόπων και μόχθων· και σήμερον μετά παρέλευσιν 20 περίπου ετών από της προηγουμένης νομοθεσίας περί αγροτικών χρεών, επανερχόμεθα να εφαρμόσωμεν την ιδίαν πολιτικήν την οποίαν εφήρμοζεν η αποικιοκρατία, η οποία λύουσα έν πρόβλημα υπέρ μιας τάξεως ηνάγκαζε την άλλην τάξιν να περιμένη επί μίαν 20ετίαν διά να εισπράξη τα χρήματά της, τα οποία ίσως να εχρειάζετο πολύ περισσότερον από την άλλην, αντί να βοηθήση τον παραγωγόν διά μακροπροθέσμων δανείων, εκ Κυβερνητικών πηγών, χωρίς να επιφέρη ζημίαν εις βάρος άλλων.

Όσον αφορά την βοήθειαν η οποία θα γίνη εις τον παραγωγόν μέσω των συνεργατικών, διά του ποσού των δύο εκατομμυρίων λιρών, επιθυμώ να είπω ότι και εδώ διαφωνώ, και νομίζω ότι είναι μεγάλον λάθος εάν γίνη αυτό. Διότι, εάν τα χρήματα αυτά δοθούν εις τας συνεργατικάς διά να ευκολύνουν τους παραγωγούς, πολύ φοβούμαι ότι ταύτα δεν θα χρησιμοποιηθούν προς εξόφλησιν των προς ιδιώτας χρεών των αγροτών, ως θα έπρεπε, αλλά προς μετατροπήν των βραχυπροθέσμων δανείων εις μακροπρόθεσμα δάνεια των συνεργατικών, τα δε περισσότερα από τα χρήματα αυτά των £2 εκατομμυρίων θα εξανεμισθούν υπό των συνεργατικών εις διαφόρων ειδών επιχειρήσεις, βιομηχανικάς και εμπορικάς, με μόνον σκοπόν την καταστροφήν της εμποροβιομηχανικής και ιδιωτικής επιχειρήσεως. Διά τούτο, είμαι της γνώμης, ότι εκείνον το οποίον οφείλει να πράξη η Κυβέρνησις κατά το διάστημα των τριών μηνών εντός του οποίου ζητεί να λύση το ζήτημα των αγροτικών χρεών, είναι να προβή εις την ίδρυσιν Αγροτικής Τραπέζης εις την οποίαν να κατατεθούν ως κεφάλαιον τα δύο εκατομμύρια λιρών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τον κ. ομιλητήν να περιορισθή εντός του θέματος διά να μη είμεθα εκτός θέματος.

Το τι θα κάμη η Κυβέρνησις και πώς θα λύση το πρόβλημα δεν γνωρίζομεν εισέτι. Ως εκ τούτου, νομίζω ότι δεν πρέπει να συζητώμεν επ' αυτού του ζητήματος. Το πράγμα είναι σαφές, έχομεν ενώπιόν μας έν τροποποιητικόν Νομοσχέδιον περί παρατάσεως της ισχύος του υπάρχοντος Νόμου.

Δύναται να συνεχίση ο έντιμος ομιλητής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Με όλον το σέβας, έντιμε κ. Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να μη συμφωνήσω μαζί σας. Μας εκαλέσατε εδώ διά να ψηφίσωμεν ένα Νόμον ο οποίος προνοεί διά τρίμηνον παράτασιν ενός υφισταμένου Νόμου, υπό την προϋπόθεσιν ότι εις το διάστημα των τριών αυτών μηνών θα διευθετηθή το ζήτημα, μου φαίνεται δε ότι εάν δεν συζητήσωμεν τας δυνατότητας θεραπείας του ζητήματος, δεν υπάρχει λόγος να συνεδριάσωμεν διά να ψηφίσωμεν αυτόν τον Νόμον. Διά τούτο θα σας παρακαλέσω να μου επιτρέψετε να συνεχίσω, διότι είμαι της γνώμης ότι είμαι εντός θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξακολουθώ να πιστεύω, ότι το θέμα είναι μόνον εάν θα ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον το οποίον εστάλη υπό της Κυβερνήσεως. Επαναλαμβάνω ότι θα μας δοθή καιρός, όταν θα ίδωμεν το σχέδιον το οποίον θα καταρτίση η Κυβέρνησις διά την διευθέτησιν του ζητήματος, να συζητήσωμεν και να ομιλήσωμεν όσον θέλομεν. Δι' αυτό, παρακαλώ να μη εξέρχεσθε του θέματος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εάν περιμένωμεν έως ότου μας το παρουσιάσουν, θα είναι πολύ αργά. Μου φαίνεται, ως Βουλή, είμεθα εδώ διά νά εκφέρωμεν τας γνώμας μας διά το καλόν του τόπου μας. Εάν θέλετε να με εμποδίσετε να εκφέρω την γνώμην μου διά το καλόν του τόπου μας τότε επιτρέψατέ μου να αποσυρθώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να μου επιτρέψετε κ. Πρόεδρε να είπω ότι δεν τίθεται ούτω το θέμα. Δεν νομίζω ότι είναι δυνατόν να υπήρξε ποτέ πρόθεσις είτε εκ μέρους Προέδρου είτε εκ μέρους της Βουλής να εμποδίση οιονδήποτε να ομιλήση επί θέματος διά το καλόν του τόπου. Εν τούτοις, είναι συνταγματικός κανών, ότι απαγορεύεται η συζήτησις θέματος διά το οποίον εκκρεμεί Νομοσχέδιον. Και επανειλημμένως αυτό ετονίσθη υπό του Προέδρου της Βουλής. Είναι με αυτό το πνεύμα που νομίζω ότι θα πρέπει να μη προχωρήσωμεν την συζήτησιν επί του θέματος το οποίον θίγει ο κ. Σαββίδης, και όχι διότι ο Πρόεδρος ή οιονδήποτε Μέλος της Βουλής δεν θα ήθελον να ακούσουν τας απόψεις οιουδήποτε Μέλους διά το καλόν του τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς ο οποίος δεν θέλει να ακούση και δεν θέλει να βλέπη μίαν προκοπήν τέλος πάντων και μίαν πρόοδον επί ζητημάτων τα οποία θα προστατεύσουν τον αγροτικόν κόσμον. Απλώς έχω κάμει μίαν σύστασιν να μη απομακρυνώμεθα πολύ από το θέμα, διότι εάν αρχίσωμεν όλοι να εκφέρωμεν γνώμας ως προς το τι πρέπει να γίνη διά να διευθετηθή το πολύ μεγάλον και σοβαρόν τούτο ζήτημα, θα παραστή ανάγκη να καταναλώσωμεν όχι μίαν αλλά πολλάς συνεδριάσεις. Και νομίζω ότι θα μας δοθή καιρός εις μεταγενεστέρας συνεδριάσεις και όταν θα έχη τεθή το ζήτημα, να συζητήσωμεν και να εκφέρωμεν τας γνώμας μας και να υποβάλωμεν τας εισηγήσεις μας.

Αυτό ήθελα να είπω, όχι διότι δεν θέλω να αφήσω οιονδήποτε να ομιλήση επί ζητημάτων τα οποία θα ωφελήσουν.

Ας εξακολουθήση ο έντιμος κ. ομιλητής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εφ' όσον καλούμεθα εδώ, διά να αποφασίσωμεν υπέρ ή κατά με κλειστούς τους οφθαλμούς, χωρίς να γνωρίζωμεν τι πρόκειται να γίνη, εγώ προσωπικώς δεν προτίθεμαι να δώσω ψήφον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα σεβαστώ εγώ την συμβουλήν σας και θα περιορισθώ εντός του θέματος. Είναι σε όλους γνωστές οι συνθήκες κάτω από τες οποίες απεφάσισε πριν ένα χρόνον η Βουλή των Αντιπροσώπων να ψηφίση αυτόν τον Νόμον. Ψηφίσαμεν αυτόν τον Νόμον για να δώσωμεν κυρίως βοήθειαν στον γεωργικόν κόσμον ο οποίος ευρίσκετο μέσα στην οικονομικήν κρίση και είχε πληγή από την ανομβρίαν.

Νομίζω ότι δεν πρέπει κανένας να αμφιβάλλη ότι ο Νόμος αυτός υπήρξε ευεργετικός.

Ο κ. Σαββίδης ισχυρίζεται, ότι αυτός ο Νόμος έχει κτυπήσει την οικονομίαν του τόπου και έχει βλάψει τες πιστώσεις για τους αγρότες. Είναι γεγονός ότι πριν την ψήφιση του Νόμου υπήρχαν δυσκολίες για την εξασφάλιση πιστώσεων. Στην διάρκειαν του χρόνου έχουν επίσης μεγαλώσει αυτές οι δυσκολίες· όμως βασική αιτία για το μεγάλωμα των δυσκολιών είναι η οικονομική κρίση και η ανομβρία και όχι ο Νόμος που εψήφισεν η Βουλή των Αντιπροσώπων. Όταν η Βουλή εψήφιζεν αυτόν τον Νόμον πριν ένα χρόνον είχαμεν ομόφωνα όλοι κάμει την διαπίστωση, ότι πρέπει να θεωρηθή αυτός ο Νόμος ως πρώτη βοήθεια εις τον γεωργικόν κόσμον. Η Βουλή των Αντιπροσώπων τότε είχε κάμει έκκληση στην Κυβέρνηση για μιαν άμεση ριζική λύση του προβλήματος των αγροτικών χρεών. Η Βουλή των Αντιπροσώπων επανέλαβεν αυτήν την έκκλησή της μετά εξάμηνον καλώντας την Κυβέρνησιν να δώση λύση στο πρόβλημα των αγροτικών χρεών και των πιστώσεων. Στην διάρκειαν του χρόνου παρά τες προσπάθειες η Κυβέρνηση δεν μπόρεσε να δώση ριζικήν λύση αυτού του προβλήματος. Ώστε το συμπέρασμα που πρέπει να καταλήξωμεν είναι ότι ούτε ο Νόμος που εψηφίσαμεν φταίει ούτε οι αγρότες φταίουν για τες δυσκολίες που υπάρχουν στες πιστώσεις. Ο λόγος είναι γιατί δεν δόθηκε ριζική λύση στο πρόβλημα και δεν εξασφαλίστηκαν επαρκείς πιστώσεις μέσω των συνεργατικών για τους αγρότες. Ποια είναι όμως η ουσία; Με την ψήφιση του Νόμου εβοηθήθησαν εκατοντάδες γεωργικών οικογενειών να γλυτώσουν τα χωράφια τους από τες πωλήσεις που θα τους έκαμναν οι τοκογλύφοι. Το Υπουργικόν Συμβούλιον προτείνει μίαν τρίμηνον παράταση της ισχύος του Νόμου μέχρις ότου παρουσιασθή εις την Βουλήν Νόμος ο οποίος θα λύη το πρόβλημα. Η Βουλή ασφαλώς υποστηρίζει την έκθεσιν των Επιτροπών, ότι θα πρέπει σ' αυτό το διάστημα να δοθή μια ριζική λύση του προβλήματος και να εξασφαλισθούν επαρκείς πιστώσεις στους αγρότες για να μη γίνωνται θύματα της εκμετάλλευσης των τοκογλύφων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι. Δεν θα αναφερθώ εις τον τρόπον ή να εισηγηθώ τρόπους λύσεως του ζητήματος των αγροτικών χρεών, ως έπραξεν άλλος συνάδελφος, διότι θα μας δοθή ευκαιρία εις την Βουλήν, όταν η Κυβέρνησις θα έχη έτοιμον το Νομοσχέδιον, να το συζητήσωμεν. Δεν θα απαντήσω εάν τα δύο εκατομμύρια λιρών, τα οποία απεφάσισεν η Κυβέρνησις να δώση εις τας συνεργατικάς, θα ωφελήσουν τον αγροτικόν κόσμον ή εάν τα εγκρίνη ο αγροτικός κόσμος, διότι ασφαλώς ο αγροτικός κόσμος είναι ικανός να δώση την απάντησιν. Δεν θα ισχυρισθώ ότι ο παρών Νόμος έσωσε τον γεωργόν διότι, άλλωστε, εάν ούτος έλυε το πρόβλημα των αγροτικών χρεών, δεν θα παρίστατο ανάγκη όπως η Κυβέρνησις αποστείλη, όπως έχει εξαγγελθή εις το Πρόγραμμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, νέον Νομοσχέδιον διά την οριστικήν λύσιν του προβλήματος.

Το ότι όμως ο παρών Νόμος ωφέλησε τα μέγιστα τον αγροτικόν κόσμον είναι αποδεδειγμένον πέραν πάσης αμφιβολίας. Ο λόγος που ώθησε την Βουλήν τον παρελθόντα Οκτώβριον να ψηφίση τον παρόντα Νόμον ήτο διότι η τεραστία πλειοψηφία των Βουλευτών και ολόκληρος η Κυβέρνησις επίστευον ότι εάν δεν εψηφίζετο ο Νόμος ούτος θα διενεργούντο πωλήσεις μεγάλης αγροτικής κτημοσύνης. Είναι απαραίτητον, όπως ψηφίσωμεν την παράτασιν του ισχύοντος Νόμου μέχρις ότου η Κυβέρνησις ετοιμάση το νέον Νομοσχέδιον το οποίον ασφαλώς θα προσπαθήση να λύση κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον το πρόβλημα των αγροτικών χρεών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεμάλ Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμοι κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι συνάδελφοι.

Σήμερον η Βουλή μας συζητεί εκ νέου το ενδιαφέρον αγροτικόν θέμα, το οποίον τυγχάνει το σημαντικώτερον των προβλημάτων της χώρας. Πολλοί συνάδελφοι πολλάκις εις το παρελθόν αντήλλαξαν από του βήματος τούτου απόψεις επί του αγροτικού ζητήματος εις την νέαν διακυβέρνησιν της Δημοκρατίας. Επειδή εις την πραγματικότητα οι γεωργοί αποτελούν την πλειονότητα του πληθυσμού της χώρας μας, το κυριώτερον πρόβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας πρέπει να είναι το αγροτικόν. Πέρυσιν εψηφίσαμεν τον νόμον, ο οποίος απηγόρευε την πώλησιν ακινήτου περιουσίας. Συμπληρούται έκτοτε έν έτος, τώρα δε αναζητούμεν τρόπους διά παράτασιν της περιόδου. Εάν λάβωμεν υπ' όψιν την πρόοδον, η οποία επετεύχθη πέρυσι, θα ίδωμεν δυστυχώς ότι τίποτε δεν έγινε διά την πρόοδον του γεωργού. Ειδικώς δι' αυτά τα χρέη ουδέν μακρόπνοον πρόγραμμα ετέθη εις εφαρμογήν. Διότι πιστεύομεν ότι εκείνο, το οποίον θα σώση τον αγρότην μας από τα χρέη, είναι μόνον η εξεύρεσις πηγών μακροπροθέσμου πίστεως. Αυταί δε αι πηγαί δεν υπάρχουν εις την σημερινήν κατάστασιν. Εκ των 10 γεωργών, οι οποίοι υποβάλλουν αίτησιν, μόνον εις ένα δίδεται απάντησις. Εάν, λοιπόν, ενώπιον της καταστάσεως αυτής ημείς ως Βουλή των Αντιπροσώπων της χώρας δεν προστρέξωμεν εις κάθε ευκαιρίαν εις βοήθειαν και ανακούφισιν του αγρότου και, ιδιαιτέρως, δεν αγωνιζώμεθα, σκεπτόμενοι την πρόοδόν του, να φέρωμεν εις την Βουλήν τα προβλήματά του, δεν πρέπει να αναμένωμεν πρόοδον εις την χώραν αυτήν. Διά τούτο δεν θα επεθύμουν να παρατείνω περισσότερον την ομιλίαν μου και να καταναλώσω τον χρόνον της Βουλής. Διότι οι συνάδελφοι έχουν εκφράσει πολλάς καλάς ευχάς διά το αγροτικόν πρόβλημα. Φρονώ ότι η τρίμηνος αυτή περίοδος θα είναι καλή διά τους αγρότας μας και διά τούτο την υποστηρίζω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι εξηντλήθη το θέμα.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ακριβώς, έντιμε κ. Πρόεδρε, αυτό θα έλεγα. Εάν υπάρχουν απόψεις αντιτιθέμεναι προς την επί τρίμηνον παράτασιν της ισχύος του Νόμου, ως διαλαμβάνεται εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, να τας ακούσωμεν. Αλλά μέχρι της στιγμής, δεν ηκούσαμεν απόψεις αντιτιθεμένας, δι' αυτό νομίζω ότι κάθε περαιτέρω συζήτησις είναι άσκοπος.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εζήτησα να αγορεύσω μετά την αγόρευσιν του κ. Σαββίδη. Εάν δεν υπάρχουν αντιτιθέμενοι, έντιμε κ. Πρόεδρε, είμαι έτοιμος να αποσύρω την εισήγησίν μου δι' αγόρευσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης εξέθεσε τας απόψεις του τας οποίας ηννοήσαμεν. Ωμίλησαν αρκετοί ομιληταί και πιστεύω ότι το θέμα έχει εξαντληθή.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Χάριν της τάξεως, έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να τονίσωμεν ότι ο κ. Σαββίδης δεν αντετέθη εις την παράτασιν της ισχύος του Νόμου· απλώς επεξετάθη εκτός θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είπα. Έχομεν εδώ δύο προτάσεις τας οποίας θέτωμεν εις ψηφοφορίαν.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου, ως έχει;

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Κατά την γνώμην μου πρέπει να ζητηθή όπως αναγνωσθή το νομοσχέδιον και διεξαχθή μετά τούτο ψηφοφορία επ' αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι το Νομοσχέδιον θα ψηφισθή κατ' άρθρον. Τώρα εδώ υπάρχουν δύο απόψεις. Θα ψηφισθή το Νομο-

σχέδιον, θα το δεχθώμεν ως έχει, ή θα δεχθώμεν τροποποιήσεις;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Μπερπέρογλου έχει δίκαιον. Εις το παρόν στάδιον πρέπει να γίνη η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου, ήτοι η κατ' άρθρον ανάγνωσις αυτού. Εάν οιονδήποτε μέλος της Βουλής θέλη να κάμη οιανδήποτε προσθήκην τρίτου άρθρου, διότι εδώ πρόκειται περί δύο άρθρων, ή οιανδήποτε τροποποίησιν του κειμένου του Νομοσχεδίου, δύναται να το πράξη κατά το τέλος της αναγνώσεως εκάστου άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά. Ευχαριστώ τους κ.κ. Βουλευτάς οι οποίοι εξέφρασαν την γνώμην των, και παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΝ 1960

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου 1960 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

2 του 1960.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να αναγνωσθή και εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο τίτλος και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως εγκρίνεται το πρώτον άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατάργησις του άρθρου 10 του βασικού νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου.

2. Το άρθρον 10 του βασικού νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου νέου άρθρου:

«Διάρκεια του Νόμου.

10. Ο παρών Νομος θα παραμείνη εν ισχύι μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961 και τότε θα λήξη άνευ επηρεασμού της ισχύος οιασδήποτε πράξεως ή παραλείψεως γενομένης δυνάμει του παρόντος Νόμου».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να αναγνωσθή εις την Τουρκικήν.

(Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ):

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη διά της αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου 1960, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Νομοσχέδιον εγκρίνεται.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Νομίζω κ. Πρόεδρε, ότι το Νομοσχέδιον πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν διά τρίτην και τελευταίαν φοράν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις να εγκριθή το Νομοσχέδιον;

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Ο. ΜΟΥΤΕΡΙΣΟΓΛΟΥ):

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Υπήρχε μία τροποποίησις την οποίαν εισηγήθην όπως επενεχθή εις το άρθρον 4 του βασικού νόμου, παρακαλώ δε όπως την καταθέσετε εις την Βουλήν. Ουδείς των συναδέλφων, οι οποίοι ηγόρευσαν μετ' εμέ, ωμίλησαν από απόψεως αρχής εναντίον αυτής της τροποποιητικής μου εισηγήσεως. Μόνον, είς συνάδελφος προέβαλε την δικαιολογίαν ότι η Νομική Επιτροπή δεν θα δυνηθή να συνεδριάση κατ' αυτάς λόγω του ότι τα μέλη της ευρίσκονται εις το εξωτερικόν. Η δικαιολογία αυτή δεν δύναται να γίνη δεκτή υπό της Βουλής διότι εις την θέσιν των απόντων μελών η Επιτροπή Επιλογής δύναται να διορίση άλλα μέλη. Διά τους λόγους, τους οποίους έχω εξηγήσει, υποβάλλω εκ νέου την τροποποιητικήν μου εισήγησιν, την οποίαν υπέβαλον προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογική εισήγησις του εντίμου κ. Αντιπροέδρου της Βουλής εάν δεν έχω λάθος, είναι όπως μέχρι της εκπνοής της προθεσμίας 31ης Δεκεμβρίου 1961 απαγορεύεται η έγερσις αγωγών.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δρ. Ο. ΜΟΥΤΕΡΙΣΟΓΛΟΥ):

Δεν είναι η έγερσις αγωγών, αλλ' η πώλησις που θα απαγορευθή. Η βασική μου εισήγησις είναι η εξής: Εις τον βασικόν νόμον υπάρχει η φράσις «Άπασαι αι πωλήσεις, αίτινες τυγχάνουσι καθωρισμέναι ή εκκρεμούσαι κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, θα ανασταλώσι διά περίοδον 5 εβδομάδων». Εισηγούμαι όπως αύτη τροποποιηθή ως εξής: «Θα ανασταλώσι μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961, διαρκούσης δε της περιόδου ταύτης ουδεμία πώλησις θα καθορισθή.» Αναφορικώς δε προς την ομιλίαν, την οποίαν έκαμα ενωρίτερον, διά να καταστή δυνατή και τούτου του σημείου η τροποποίησις, δυνάμεθα να δώσωμεν εις την Βουλήν διάλειμμα ημισείας ή το πολύ μιας ώρας. Ας συνεδριάση η Νομική Επιτροπή. Νομίζω ότι ολίγος χρόνος είναι αρκετός διά να διευθετηθή τούτο. Ίσως να υπάρχουν μερικοί των συναδέλφων νομικών, οι οποίοι θα ισχυρισθούν ότι ο χρόνος αυτός θα είναι ανεπαρκής. Κατά την προσωπικήν μου άποψιν, επειδή το θέμα είναι πολύ σημαντικόν δια τους αγρότας και έχομεν προ ημών μερικάς ακόμη ημέρας, δυνάμεθα να το αναβάλωμεν μέχρι και της αύριον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαι υποχρεωμένος να θέσω την τροποποίησιν του εντίμου Αντιπροέδρου της Βουλής εις ψηφοφορίαν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ότι η δευτέρα κατ' άρθρον ανάγνωσις ετελείωσε και δεδομένου ότι εισήλθομεν εις την τρίτην ανάγνωσιν, λυπούμαι πολύ να παρατηρήσω ότι δεν δικαιούται πλέον ο έντιμος Αντιπρόεδρος να υποβάλη οιανδήποτε τροποποιητικήν εισήγησιν. Ευρισκόμεθα εις το στάδιον κατά το οποίον η Βουλή ερωτάται κατά πόσον εγκρίνει ή όχι το Νομοσχέδιον ως έχει αναγνωσθή κατά την δευτέραν ανάγνωσιν. Εις το παρόν στάδιον δικαιούται κανείς να ψηφίση υπέρ ή κατά αλλά δεν δικαιούται πλέον να υποβάλη οιανδήποτε τροποποιητικήν εισήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαι κι' εγώ αυτής της απόψεως.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δρ. Ο. ΜΟΥΤΕΡΙΣΟΓΛΟΥ):

Η εισήγησίς μου έδωσε, προ της συζητήσεως της εισηγήσεως περί τροποποιήσεως του νόμου, την εντύπωσιν ότι ψηφίζεται άρθρον προς άρθρον, αλλά ανεμίχθησαν αι αγορεύσεις και δυστυχώς αύται δεν ερρυθμίσθησαν συμφώνως προς την διαδικασίαν των συνεδριάσεων. Ως εκ τούτου εγώ σταματώ και

πάλιν με επιμονήν εις το ζήτημα αυτό, δηλαδή παρακαλώ όπως οι συνάδελφοι ερωτηθούν εκ νέου υπό του Προέδρου κατά πόσον πρέπει να επενεχθή η τροποποίησις αυτή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ανέμενα από τον έντιμον κ. Μουτερίσογλου να εισηγηθή κατά την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου αυτήν την τροποποίησιν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Διά να μη αφεθή η εντύπωσις ότι τα δικαιώματα του εντίμου Αντιπροέδρου καθ' οιονδήποτε τρόπον ως Βουλευτού παραβλάπτονται, υπενθυμίζω ότι ο έντιμος Αντιπρόεδρος δικαιούται να καταθέση και μετά την ψήφισιν αυτού του Νόμου ο.ονδήποτε Νομοσχέδιον τροποποιητικόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει, εφ' όσον ο έντιμος Αντιπρόεδρος δικαιούται να υποβάλη οιονδήποτε Νομοσχέδιον τροποποιητικόν, θα ερωτούσα την Βουλήν εάν δεν θα είχεν ένστασιν να γίνη ψηφοφορία επί της τροποποιήσεώς του.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Δεν ηδυνήθημεν να αντιληφθώμεν πλήρως την υποβληθείσαν ερώτησιν. Παρακαλούμεν όπως επαναληφθή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα ότι, δεδομένου ότι, ο έντιμος Αντιπρόεδρος δικαιούται να υποβάλη τροποποίησιν, θα εζητούσα την γνώμην της Βουλής κατά πόσον θα έπρεπε ή θα αντετίθετο εις ψηφοφορίαν της τροποποιητικής προτάσεως του εντίμου Αντιπροέδρου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Υπάρχει έν θέμα, το οποίον αφορά την διαδικασίαν. Όταν μετά την δευτέραν ανάγνωσιν οιουδήποτε νομοσχεδίου και την έγκρισιν της δευτέρας αναγνώσεως τούτου ερωτάται κατά πόσον υπάρχη ένστασις εις την θέσπισιν τούτου εν τω συνόλω του ως τούτο ενεκρίθη κατά την δευτέραν του ανάγνωσιν, συμφώνως προς την διαδικασίαν δεν πρέπει να γίνη δεκτή η πρότασις του Δρος Μουτερίσογλου. Από αυτής της απόψεως δεν υπάρχει άλλη διέξοδος από το να συμφωνήσω με την άποψιν του Δρος Λυσσαρίδη. Συνεπώς, επί του θέματος τώρα της τροποποιητικής εισηγήσεως, εάν αντελήφθην ορθώς την εισήγησιν του Δρος Λυσσαρίδη, ο Δρ. Μουτερίσογλου δύναται υπό την ιδιότητά του ουχί ως Βουλευτού αλλ' ως Αντιπροέδρου της Βουλής, κατά τον καταρτισμόν της ημερησίας διατάξεως κατά τας προσεχείς συνεδριάσεις, να εγγράψη την πρότασίν του και να την υποβάλη προς συζήτησιν. Είναι δι' αυτόν τον λόγον που δεν επιτρέπεται να συζητηθή η υποβληθείσα εισήγησις εις το παρόν στάδιον της συνεδριάσεως αυτής. Εύχομαι όπως ο Δρ. Λυσσαρίδης και όλοι οι άλλοι συνάδελφοι επιδεικνύουν πάντοτε την ευαισθησίαν, την οποίαν επέδειξαν απόψε διά τας Κοινοβουλευτικάς διαδικαστικάς διατάξεις, τας οποίας ηκολουθήσαμεν μέχρι σήμερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Συμφωνώ με τον κ. Μουτερίσογλου με μίαν μικρήν διαφοράν: Ότι εννοώ ότι ο κ. Μουτερίσογλου δικαιούται αργότερον εις άλλην συνεδρίασιν της Βουλής να υποβάλη τροπολογικήν εισήγησιν, αλλά ουδόλως ανεφέρθην και ουδόλως αναφέρομαι εις τα δικαιώματά του επί της ημερησίας διατάξεως διά τα οποία έχω προσωπικάς απόψεις και τα οποία δεν είναι του παρόντος να συζητηθούν. Πάντως οιοσδήποτε Βουλευτής δικαιούται όταν θελήση να καταθέση τροποποιητικόν Νομοσχέδιον εις την Βουλήν. Διά την παρούσαν συνεδρίασιν μία είναι η διέξοδος, και εις αυτό συμφωνώ απολύτως με τον κ. Μπερπέρογλου, ότι αυτήν την στιγμήν απλώς η Βουλή πρέπει να κληθή να ψηφίση διά την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου υπέρ ή κατά. Επομένως νομίζω ότι ο Πρόεδρος απλώς δύναται να ερωτήση εάν υπάρχη ένστασις να ψηφισθή το Νομοσχέδιον εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαι πλήρως ικανοποιημένος από την παρατήρησιν του κ. Λυσσαρίδη και του κ. Μπερπέρογλου, και θέτω εις ψηφοφορίαν το Νομοσχέδιον.

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι η τρίτη ανάγνωσις του τίτλου του Νομοσχεδίου δεν έγινε. Σας παρακαλώ να γίνη η τρίτη ανάγνωσις του τίτλου του Νομοσχεδίου και έπειτα να θέσετε το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Η ανάγνωσις, έντιμε κ. Πρόεδρε, του τίτλου έγινεν· απομένει απλώς να ψηφίσουν οι έντιμοι κ.κ. συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι έξ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

Όχι.

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την 5ην Οκτωβρίου και ώραν 5 μ.μ.

Τα θέματα είναι τα εξής:

Νομοθετική Εργασία.

Συζήτησις των κάτωθι Νομοσχεδίων:

(α) Αναπομπή υπό του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961», καθ' όσον αφορά τας χορηγίας εκ £525.000 και £75.000 αίτινες θα γίνουν προς την Ελληνικήν και την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν αντιστοίχως.

(β) Ο περί Φορολογίας Ακινήτου Περιουσίας Νόμος.

(γ) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος.

(δ) Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος 1961.

(ε) Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος του 1961.

(στ) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

(ζ) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

(η) Ο περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

(θ) Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ:

2. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

3. Το πρόβλημα του Βερολίνου και γενικώς το πρόβλημα της Γερμανίας.

4. Επανάληψις πυρηνικών δοκιμών υπό της Σοβιετικής Ενώσεως.

5. Έκκλησις της Βουλής των Αντιπροσώπων περί καταπαύσεως των πυρηνικών δοκιμών υφ' όλων των Μεγάλων Δυνάμεων.

6. Η Αρχή της αυτοδιαθέσεως ως αύτη εξητάσθη κατά την διάσκεψιν των Αδεσμεύτων Χωρών του Βελιγραδίου.

7. Παράνομος επέμβασις μη Κυβερνητικού οργανισμού εις κυβερνητικήν γην εις την περιοχήν Αγίου Γεωργίου Κυρηνείας.

Κηρύσσω την λήξιν της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 6.45 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 22, Τούρκοι 8, Σύνολον 30.

Απόντες:

'Ελληνες 12, Τούρκοι 7, Σύνολον 19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο χρόνος είναι 5.10 μ.μ. Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η αναπομπή υπό του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961». Εάν δεν υπάρχη αντίρρησις προτίθεμαι να αρχίσω με το δεύτερον θέμα «ο περί Φορολογίας Ακινήτου Περιουσίας Νόμος».

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως αρχίζομεν από το δεύτερον θέμα «ο Περί Φορολογίας Ακινήτου Περιουσίας Νόμος».

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Δημοσιονομικών Ζητημάτων να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961», ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΗΣ ΤΗΝ 13ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, 1961, ΑΠΟ ΤΗΣ 4 μ.μ.—6 μ.μ., ΤΗΝ 18ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, 1961, ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ 3ης μ.μ. ΚΑΙ ΤΗΣ 6.30 μ.μ. ΚΑΙ ΤΗΝ 19ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, 1961, ΑΠΟ ΤΗΣ 3.30 μ.μ.—6 μ.μ.

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Γεώργιος Ιωαννίδης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Παναγιώτης Τουμαζής
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δρ. Ορχάν Μουτερίσογλου
Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Δρ. Χασάν Γκιουβενέρ.

Η Επιτροπή Δημοσιονομικών Ζητημάτων προτού αρχίση την τελευταίαν αυτής συνεδρίαν είχε την ευκαιρίαν, ομού μετά της Επιτροπής Γεωργικών Ζητημάτων, να λάβη τας υπ' αυτών ζητηθείσας πληροφορίας παρά των κ.κ. Φάνου Ιωνίδη και Τ. Φυλακτή του Υπουργείου Οικονομικών, και να ακούση και τας απόψεις της Επιτροπής Γεωργικών Ζητημάτων.

Η Επιτροπή αύτη αποτελουμένη εκ των κ.κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, Ανδρέα Γιάγκου, Ανδρέα Καρσερά, Χαμπή Μιχαηλίδη, και Χουσεΐν Ντερβίς εξέφρασεν ομοφώνως την γνώμην ότι πρέπει να απαλλαγώσι της πληρωμής κτηματικού φόρου οι γεωργοί διά την εις τας αγροτικάς περιοχάς ακίνητον περιουσίαν των.

Κατόπιν γενομένης συζητήσεως μεταξύ των μελών της Επιτροπής Δημοσιονομικών, οι εκ των μελών αυτής Γιάγκος Ποταμίτης, Ορχάν Μουτερίσογλου, Μπουρχάν Ναλπάντογλου και Χασάν Γκουβενέρ συμφωνούν μετά της υπό της Γεωργικής Επιτροπής ομοφώνως εκφρασθείσης εισηγήσεως περί καταργήσεως του φόρου ακινήτου περιουσίας των αγροτικών περιοχών, ενώ οι κ.κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, Στέλιος Μιχαηλίδης, Παναγιώτης Τουμαζής, Ιωσήφ Γιαμάκης και Γεώργιος Ιωαννίδης φρονούν ότι πρέπει να παραμείνη ο κτηματικός φόρος ως εκφράζεται εν τω υπό συζήτησιν Νομοσχεδίω.

Ως εκ τούτου η ως άνω πλειοψηφία της Επιτροπής Δημοσιονομικών προτείνει εις την Βουλήν όπως εγκριθώσιν αι πρόνοιαι του Νομοσχεδίου αι αφορώσαι εις την επιβολήν του Κτηματικού Φόρου.

Τα μέλη της Δημοσιονομικής Επιτροπής ομοφώνως αποφασίζουν, όπως εν περιπτώσει επιψηφίσεως του Νομοσχεδίου υπό της Βουλής, η τελευταία παράγραφος του εδαφίου 5 και ολόκληρον το εδάφιον 6 διαγραφώσι και συνιστώσι την υπό της Βουλής έγκρισιν της τοιαύτης διαγραφής.

Οι λόγοι διά την διαγραφήν της ρηθείσης παραγράφου του εδαφίου 5 είναι ότι, κατά την γνώμην ην εξέφρασεν ο Γενικός Διευθυντής του Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, την οποίαν ασπάζεται η Επιτροπή, η εφαρμογή της παραγράφου ταύτης θα δημιουργήση πολλάς δυσκολίας και όγκον εργασίας ενώ δεν θα προκαλέση όφελός τι σοβαρώς υπολογίσιμον.

Οι λόγοι της διαγραφής του εδαφίου 6 είναι διότι τούτο αποσκοπεί εις την προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εκχώρησιν νομοθετικής εξουσίας η οποία ανήκει εις την Βουλήν, Συνεπώς τα άρθρα 7,8,9,10,11, 12 και 13 θα γίνωσι 6,7,8,9,10,11 και 12. Η Επιτροπή επέφερεν επίσης ωρισμένας φραστικάς τροποποιήσεις εις το Ελληνικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Χ. ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως Τουρκιστί)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί: Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, το οποίον εστάλη από το Υπουργικόν Συμβούλιον, θέτει εν ζήτημα σπουδαιότατον διά τον αγροτικόν κόσμον, το οποίον αφορά την πληρωμήν φόρου ακινήτου περιουσίας.

Είναι πλέον ή παραδεκτόν, ότι τα κτήματα, τα χωράφια των γεωργών αποτελούν το κεφάλαιον επάνω εις το οποίον ούτοι εργάζονται, προσθέτοντες και πολλά άλλα έξοδα. Νομίζομεν ότι δεν είναι ορθόν να φορολογήται κεφάλαιον, και δη των γεωργών, ενώ ουδεμιάς άλλης επιχειρήσεως τα κεφάλαια φορολογούνται. Φαίνεται ότι και η Κυβέρνησις εν τινι μέτρω ασπάζεται την γνώμην αυτήν διότι διά της καταργήσεως της πληρωμής κτηματικού φόρου, φαίνεται ότι δεν επηρεάζεται το Ταμείον της Κυβερνήσεως εφ' όσον εις την εισηγητικήν έκθεσιν η οποία εστάλη εις την Βουλήν αναφέρεται ότι το ποσόν το οποίον θα εισπράττεται από τον κτηματικόν φόρον θα επιστρέφεται εις την κοινότητα μέσω του Επάρχου διά την εκτέλεσιν έργων κοινής ωφελείας.

Ουδείς έχει ένστασιν να γίνωνται έργα κοινής ωφελείας εις τας αγροτικάς περιοχάς, αλλά νομίζομεν, και πιστεύομεν μάλλον, ότι αυτά τα έργα τα οποία θα γίνωνται εις τας αγροτικάς περιοχάς και εις δημαρχουμένας τοιαύτας ή εκεί όπου λειτουργούν Συμβούλια Βελτιώσεως, δεν είναι ορθόν να γίνωνται οιαδήποτε έργα εν ονόματι των γεωργών οι οποίοι κατέχουν ολίγην γην.

Δεν είναι όλοι οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών γεωργοί, ενώ από τα διάφορα έργα που γίνονται ωφελούνται όλοι οι κάτοικοι.

Η Κυβέρνησις προ ολίγου καιρού είχεν αποστείλει εις την Βουλήν Νομοσχέδιον περί καταργήσεως του φόρου των αιγών, το οποίον εψηφίσθη υπό της Βουλής αυτής εις Νόμον. Ο φόρος των αιγών κατηργήθη. Πρέπει να ακολουθήση και η κατάργησις του φόρου των γεωργικών κτημάτων, διότι, ως ανέφερα και προηγουμένως, και να μην εχρησιμοποιείτο διά τους σκοπούς τους οποίους αναφέρει το Νομοσχέδιον, πάλιν άδικος θα ήτο.

Η Κυβέρνησις, εν τη πραγματικότητι, και όσον αφορά το Ταμείον της, καταργεί τον κτηματικόν φόρον. Δεν είναι μικρά ποσά ο κτηματικός φόρος διά τους γεωργούς. Και προ παντός εις τα αγροτικά εκείνα κέντρα τα οποία είναι Δημαρχούμενα ή εις τα οποία λειτουργούν Συμβούλια Βελ-

τιώσεως. Διότι από δύο τοις χιλίοις αναβιβάζεται ο φόρος εις τα τέσσαρα τοις χιλίοις και δεν θα απορήσωμεν αν δούμε ακόμη αυξανόμενον το ποσοστόν.

Διά τους λόγους αυτούς, δεν συμφωνούμεν, τουλάχιστον εγώ, όπως το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον, ως έχει, αλλά πρέπει να καταργηθή ο φόρος επί της γης των αγροτών η οποία γη δεν αποδίδει παρά μόνον αφού γίνουν και πάρα πολλά έξοδα επ' αυτής τα οποία πολλάς φοράς χάνονται. Εάν εγερθή το επιχείρημα ότι είναι μικρά ποσά αυτά και δεν επηρεάζουν την οικονομικήν κατάστασιν των γεωργών, ας μου επιτραπή να αναφέρω, ότι διά τον γεωργόν της Κύπρου, του οποίου γνωρίζομεν την κατάστασιν, δεν είναι ευκαραφρόνητον ποσόν ο κτηματικός φόρος. Ως εκ τούτου, εισηγούμαι όπως η Βουλή αύτη ψηφίση διά την κατάργησιν του κτηματικού φόρου των αγροτών.

Εις την εισηγητικήν έκθεσιν της Εκτελεστικής Εξουσίας αναφέρεται ότι το ζήτημα εμελετήθη, αλλ' επειδή οι χωρικοί έχουν συνηθίσει πρέπει να πληρώνουν αυτόν τον φόρον. Και μόνον η παράγραφος αυτή ομιλεί αφ' εαυτής. Δηλαδή «όποιος είναι φορτωμένος, επειδή έμαθε η ράχη του, ας μείνη πάντοτε φορτωμένος». Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί, το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον διαλαμβάνει την επιβολήν φορολογίας επί ωρισμένης τάξεως πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Εκείνο το οποίον πρέπει να εξετάσουν οι Βουλευταί δέον να είναι εάν η φορολογία που θα επιβληθή είναι δικαία ή άδικος. Κατά την γνώμην μου δεν έχει σημασίαν εάν το ποσόν είναι μικρόν ή μεγάλον ή πώς θα διατεθή το ποσόν τούτο. Όταν η Πολιτεία επιβάλλη φορολογίαν πρέπει να έχη πάντοτε ως γνώμονα το εισόδημα και την οικονομικήν κατάστασιν του φορολογουμένου. Ούτε σημασίαν έχει εάν η Κυβέρνησις βοηθή οικονομικώς τας αδυνάτους τάξεις. Διότι εάν μία τάξις υποφέρη οικονομικώς η Κυβέρνησις είναι υποχρεωμένη να την ενισχύση οικονομικώς έστω και αν η εισφορά αυτής της τάξεως εις τον Προϋπολογισμόν είναι ελαχίστη.

Εις το παρόν Νομοσχέδιον φορολογείται το χωράφι του γεωργού. Είναι εις όλους γνωστή η οικονομική κατάστασις των γεωργών μας κατά τα τελευταία προ παντός έτη. Είναι επίσης πολύ γνωστόν πόσον χαμηλόν είναι το εισόδημα του αγρότου, ως φαίνεται και εις τας επισήμους στατιστικάς. Είναι επίσης πολύ γνωστόν εις όλους μας ότι εις μακράς χρονικάς περιόδους το χωράφι του γεωργού όχι μόνον δεν δίδει εισόδημα αλλά αφήνει και ζημίαν. Και είναι επίσης γνωστόν ότι το χωράφι του γεωργού είναι μεν το κεφάλαιόν του, αλλά δίχως την προσωπικήν εργασίαν του γεωργού ουδέν απολύτως εισόδημα αυτό το κεφάλαιον δύναται να αποφέρη. Εφ' όσον αυτό το κεφάλαιον ουδέν σοβαρόν εισόδημα αποφέρει, εις πλείστας δε περιπτώσεις αφήνει ζημίαν εις τον γεωργόν, είναι δίκαιον να επιβληθή και φορολογία επ' αυτού του κεφαλαίου; Ασφαλώς όχι, δεν πρέπει να επιβληθή φορολογία. Επλήρωνεν ο γεωργός μας καθ' όλον το διάστημα της αποικιοκρατίας κτηματικόν φόρον. Και αυτός ο κτηματικός φόρος έπιπτεν εις τον γενικόν προϋπολογισμόν. Από όλους εγένετο παραδεκτόν ότι ο φόρος αυτός ήτο άδικος. Δεν νομίζω ότι σήμερον, εις ελεύθερον καθεστώς, τους φόρους τους οποίους εθεωρούσαμεν αδίκους κατά την διάρκειαν της αποικιοκρατίας να τους επισημοποιήσωμεν, διότι έτυχε να υπάρχουν οι επιβάλλοντες τοιούτους φόρους Νόμοι. Εάν η Κυβέρνησις βοηθή και ενισχύη τον γεωργόν, νομίζομεν ότι είναι καθήκον της Κυβερνήσεως να ενισχύη τον γεωργόν και είναι υπέρ της Κυβερνήσεως το ότι απεφάσισεν, ως εξηγγέλθη εις το Πενταετές Πρόγραμμα, να βοηθήση και να ενισχύση όσον το δυνατόν περισσότερον τον γεωργόν. Και όταν αυτή η Κυβέρνησις, με την βοήθειαν που είναι αποφασισμένη να δώση εις την γεωργικήν τάξιν, την καταστήση, ικανήν να αυξήση τα εισοδήματά της, τότε ασφαλώς και η αγροτική τάξις, όπως και αι άλλαι ευημερούσαι τάξεις, είναι ορθόν να πληρώνη φόρον· και ο φόρος αυτός θα είναι ο φόρος εισοδήματος. Το ότι η Κυβέρνησις θα κάμη ωρισμένα έργα διά την αγροτικήν τάξιν, και εάν η Βουλή αποφασίση να καταργήση τον κτηματικόν φόρον, δεν σημαίνει ότι η αγροτική τάξις δεν συνεισφέρει εις τον Προϋπολογισμόν.

Υπάρχει έμμεσος φορολογία που ασφαλώς εις αυτού του είδους την φορολογίαν πληρώνουν περισσότερον αι πτωχαί τάξεις, ως η γεωργική και η εργατική τάξις διότι είναι πολυπληθέστεραι. Δεν είναι ορθόν να επιβάλλωμεν φορολογίαν επί του κεφαλαίου του γεωργού το οποίον, ως ανέφερα, δεν του αποφέρει κανένα απολύτως εισόδημα, εις πλείστας δε περιπτώσεις μόνον ζημίαν του αφήνει. Διά τούτο εισηγούμαι όπως το Νομοσχέδιον καταψηφισθή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι, η κατάργησις του κτηματικού φόρου στις αγροτικές περιοχές είναι μία δίκαιη και ορθή πράξις και επιβάλλεται να ψηφισθή ομόφωνα από την Βουλήν των Αντιπροσώπων.

Όταν η Γεωργική Επιτροπή εισηγείτο ομόφωνα την κατάργησιν αυτού του φόρου είχεν υπ' όψιν της ωρισμένα κριτήρια. Ένα από αυτά τα επιχειρήματα ανεφέρθη από τους προηγουμένους συναδέλφους, ότι η γη αποτελεί διά τον γεωργόν το κεφάλαιον του και ότι δι' αυτήν την γην που γίνονται τόσα έξοδα, επί χρόνια πολλά, διά την μεγάλην πλειοψηφίαν των γεωργών φέρνει και ζημιές ακόμα. Ένα άλλο βασικό επιχείρημα το οποίον πρέπει επίσης να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν είναι η οικονομική κατάστασις του γεωργικού κόσμου. Ποια είναι αυτή η κατάστασις όλοι μας γνωρίζομεν. Ο αγροτικός κόσμος με τα εκατομμύρια τις λίρες τα χρέη, με το χαμηλότερον εισόδημα από όλες τις άλλες τάξεις, ο γεωργικός κόσμος που δεν έχει σήμερα οικονομικήν αντοχήν, θα ήτο άδικον να του επιβάλωμεν να πληρώνη αυτόν τον φόρον.

Προτάσσονται ωρισμένα επιχειρήματα από ωρισμένους, εις τα οποία θα πρέπει να απαντήσωμεν διότι προβάλλοντας αυτά τα επιχειρήματα επιμένουν ότι πρέπει να συνεχισθή η είσπραξις αυτού του αδίκου φόρου. Το επιχείρημα ότι έχουν συνηθίσει οι αγρότες και πρέπει αφού εσυνήθισαν να πληρώνουν αυτόν τον φόρον απαντήθηκε από τον συνάδελφον κύριον Χατζηχάρον. Είναι αστήρικτον επιχείρημα. Απεναντίας θα πρέπει να καταργήσωμεν αυτόν τον φόρον διά να δώσωμεν ανακούφισιν εις την γεωργικήν τάξιν.

Το δεύτερον επιχείρημα που προτάσσεται είναι ότι ένα μικρόν ποσόν (£28.000—£30.000) διατί να μην συνεχίσωμεν να το εισπράττωμεν. Ημείς αντιστρέφομεν αυτό το επιχείρημα· αφού είναι τόσον μικρόν ποσόν και δεν έχει τόσην σημασίαν διά τα οικονομικά της Κυπριακής Δημοκρατίας διατί να μην ξαλαφρώσωμεν μίαν τάξιν από αυτόν τον άδικον φόρον; Συνδέεται η πληρωμή αυτού του φόρου, λέγει ένα άλλο επιχείρημα, με τας μεταβιβάσεις κτημάτων, και όταν θα καταργήσωμεν τον φόρον θα έχωμεν δυσκολίες στις μεταβιβάσεις. Αρμόδιοι υπάλληλοι της Κυβερνήσεως έχουν δηλώσει ότι με μίαν μικρήν τροποποίησιν του Νόμου περί Μεταβιβάσεων, αμέσως η δυσκολία η οποία προτάσσεται ότι θα υπάρχη δεν θα υπάρχη πια και ο φόρος μπορεί να καταργηθή. Η κατάργησις του φόρου θα αποθαρρύνη περιοχάς αι οποίαι θα ήθελαν να εγκαταστήσουν Δημαρχεία ή να περιληφθούν εις τους Νόμους περί βελτιώσεως αγροτικών περιοχών, λέγει επίσης ένα άλλο επιχείρημα. Όταν μία κωμόπολις θα αποφασίση διά την εγκαθίδρυσιν Δημαρχείου ασφαλώς θα λάβη υπ' όψιν της πολλά άλλα πλεονεκτήματα και δεν θα την επηρεάση το μικρόν ποσόν του κτηματικού φόρου. Θα χρησιμοποιήται ο κτηματικός φόρος διά να γίνωνται έργα στις διάφορες αγροτικές περιοχές με βάσιν τα ποσά που θα εισπράττωνται. Αν συμφωνούμεν, έντιμοι συνάδελφοι, ότι είναι άδικη η πληρωμή αυτού του φόρου διατί να μην γίνωνται έργα εις τα χωρία από τον Γενικόν Προϋπολογισμόν εις τον οποίον τόσα συνεισφέρει η γεωργική τάξις;

Ένα άλλο επίσης επιχείρημα είναι ότι δεν θα ωφεληθούν οι πλατειές μάζες των αγροτών, οι πολλοί γεωργοί, αλλά θα ωφεληθούν οι πλούσιοι χωρικοί από την κατάργησιν του φόρου.

Από τα στατιστικά στοιχεία της κατοχής της γης φαίνεται ότι οι πλούσιοι και οι τσιφλικάδες κατέχουν γην 700.000

σκαλών από σύνολον 3.500.000 σκαλών καλλιεργήσιμης γης, δηλαδή γεωργοί που κατέχουν 2.500.000 σκάλες γης θα απαλλαγούν από την πληρωμήν αυτού του φόρου, και αυτή είναι η πολύ μεγάλη πλειοψηφία των γεωργών, οι πολύ πτωχοί αγρόται. Θα απαλλαγούν ασφαλώς και οι πλούσιοι, όμως υπάρχουν άλλοι τρόποι, και μπορούμεν να βρούμεν τρόπους, διά να φορολογούμεν αυτούς που κατέχουν μεγάλες εκτάσεις γης. Η κατάργησις του κτηματικού φόρου των £28.000—£30.000 θα αποδεσμεύση επίσης αρκετάς ώρας από κυβερνητικούς υπαλλήλους οι οποίοι προετοιμάζουν την είσπραξιν αυτού του φόρου και εισπράττουν αυτόν τον φόρον. Δι' όλους αυτούς τους λόγους, συνάδελφοι, πιστεύομεν ότι είναι δίκαιον και ορθόν η Βουλή ομόφωνα να ψηφίση την κατάργησιν αυτού του φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο κύριος Λυσσαρίδης, ο κύριος Σαββίδης, ο κύριος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι, εάν υπάρχουν ομιληταί οι οποίοι έχουν αντιθέτους απόψεις, να τους επιτραπή να ομιλήσουν προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιληταί οι οποίοι έχουν αντιθέτους απόψεις προς εκείνας των ήδη αγορευσάντων Βουλευτών; Ο κύριος Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι θα ομιλήσουν πρώτοι εκείνοι οι οποίοι είναι εναντίον του Νομοσχεδίου και μετά θα ομιλήσουν εκείνοι οι οποίοι είναι υπέρ του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ρητή πρόνοια εις το Σύνταγμα διά τον τρόπον των αγορεύσεων όταν υπάρχουν αντίθετοι γνώμαι. Η δε πρόβλεψις είναι ότι ομιλούν εκείνοι οι οποίοι έχουν ωρισμένας απόψεις και εκείνοι οι οποίοι έχουν αντιθέτους απόψεις; όχι κατά σειράν, αλλά εναλλάξ. Διά τούτο ο κύριος Σαββίδης έχει τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι, πραγματικώς με λυπεί το γεγονός ότι ωρισμένοι εξ ημών, αντί να προσπαθώμεν πραγματικώς να βοηθήσωμεν τους παραγωγούς και τους αγρότας, προσπαθούμεν συνεχώς να τους παρουσιάζωμεν ως μίαν τάξιν υποφέρουσαν και μάλλον τους πληγώνομεν ψυχικώς και καταστρέφομεν την οικονομικήν των πίστιν, ομιλούντες συνεχώς με ύφος πλήρες κλαυθηρισμών διά να ημπορέσωμεν να ψηφίσωμεν ένα νομοσχέδιον το οποίον πραγματικώς τους δίδει ένα πολύ μικρόν κέρδος απαλλαγής φορολογίας ή κάτι παρόμοιον. Ενώ, εάν πράγματι θέλωμεν να βοηθήσωμεν, και δεν αμφιβάλλω ότι όλοι θέλομεν, πρέπει να παύσωμεν να κυνηγώμεν αυτά τα μικρά πράγματα και να προσπαθήσωμεν να τους βοηθήσωμεν εις τους τομείς οι οποίοι θα ωφελήσουν αυτούς πραγματικώς και ουχί μόνον αισθηματικώς. Αι προσπάθειαί μας πρέπει να στραφούν εις την εξεύρεσιν υδάτων, εις την εξεύρεσιν υγιούς τρόπου μακροπροθέσμου χρηματοδοτήσεως, ουχί εις βάρος άλλων τάξεων, εις την εξεύρεσιν επιτοπίως και εις το εξωτερικόν αγορών διά την εις αμειπτικάς τιμάς διάθεσιν των γεωργικών των προϊόντων και την εξασφάλισιν λιμενικών διευκολύνσεων διά την φόρτωσιν των εμπορευμάτων των, βοηθούντες ούτω τους γεωργούς να ευτυχήσουν και να αισθάνωνται υπερήφανοι διότι εκ της εργασίας των κερδίζουν αρκετά διά να ζουν αξιοπρεπώς. Αλλά με το να ερχόμεθα να διαλαλώμεν συνεχώς ότι ψηφίζομεν διαφόρους νόμους, και θα αναφερθώ εις μερικούς τους οποίους εψηφίσαμεν ή πρόκειται να ψηφίσωμεν και οι οποίοι μόνον φαινομενικώς τους βοηθούν, ενώ εις την πραγματικότητα τους βλάπτουν, εις πλείστας περιπτώσεις, μου φαίνεται ότι αποτελεί σπατάλην χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής θα είναι εκτός θέματος εάν προχωρήση με την γραμμήν της αγορεύσεώς του διά τους ακολούθους λόγους:

Πρώτον, απαγορεύεται η επανεξέτασις εις την Βουλήν Νομοσχεδίων τα οποία εψήφισεν η Βουλή, διότι η συζήτησις επί των Νομοσχεδίων εκείνων έληξε.

Δεύτερον, όσον αφορά μελλοντικά Νομοσχέδια τα οποία προτίθεται να συζητήση η Βουλή, δεν δύναται ο αγορητής να προδιαθέση την Βουλήν διά συζητήσεως πριν ή τα Νομοσχέδια ταύτα τεθούν ενώπιον της Βουλής.

Τρίτον, δεν συζητείται η αγροτική πολιτική της Κυβερνήσεως αλλά το υπό εξέτασιν φορολογικόν Νομοσχέδιον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εν τάξει, κύριε Πρόεδρε.

Όσον αφορά τώρα το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, γίνεται τόσος μεγάλος θόρυβος ως εάν να επρόκειτο περί μιας πολύ βαρειάς φορολογίας διά τον αγροτικόν κόσμον. Απεναντίας η φορολογία αύτη όχι μόνον δεν προνοεί αύξησιν του υφισταμένου φόρου, αλλά ελάττωσιν αυτού. Διότι, ενώ προηγουμένως επληρώνετο 3,5% επί της εκτιμηθείσης αξίας, σήμερον το ποσοστόν τούτο έχει υποβιβασθή εις τα 2%. Δεδομένου δε ότι ολόκληρον το ποσόν το οποίον πληρώνεται, ή μάλλον θα πληρωθή, εν ή περιπτώσει το Νομοσχέδιον αυτό ψηφισθή εις Νόμον, δεν υπερβαίνει τας £28.000, εκ των οποίων το μέγιστον μέρος πληρώνουν αι μεγάλαι αγρεπαύλεις και τα εκκλησιαστικά ιδρύματα, ενώ οι φόροι τους οποίους πληρώνουν οι γεωργοί κυμαίνονται μεταξύ ημίσεως και πέντε σελινίων, υπάρχουν δε και ολόκληραι περιοχαί εις τας οποίας δεν υπάρχει άνθρωπος, ο οποίος να πληρώνη πέραν του ημίσεος ή ενός σελινίου φόρον, η κατάργησις αυτής της φορολογίας εις την πραγματικότητα δεν θα ωφελήση τον γεωργικόν κόσμον, αλλά απεναντίας θα τον βλάψη. Και εξηγούμαι:

Ενώ προηγουμένως όλη η φορολογία περιήρχετο εις τα κεντρικά ταμεία της Κυβερνήσεως, σήμερον η φορολογία αύτη μένει εις τα ίδια τα χωρία τα οποία πληρώνουν τον φόρον με το ευχάριστον αποτέλεσμα ότι εις τα ταμεία των χωρίων τούτων, πολλά των οποίων είναι πτωχά, και δεν έχουν εις την διάθεσίν των αρκετούς πόρους διά να προβούν εις την εκτέλεσιν ωρισμένων έργων αναπτύξεως εις την περιοχήν των, συνεισφέρουν και οι ιδιοκτήται των επαύλεων ή τα εκκλησιαστικά κτήματα ή τα κτήματα του ΕΦΚΑΦ.

Όσον αφορά τας υπό του εντίμου συναδέλφου κ. Μιχαηλίδη παρασχεθείσας στατιστικάς, καίτοι δεν τας εξήτασα προσωπικώς, ουδόλως αμφισβητώ ταύτας. Υποθέτω όμως ότι εις τας 2.500.000 σκάλας τας οποίας ανέφερεν ο έντιμος συνάδελφος ότι ανήκουν εις τους παραγωγούς, θα συμπεριλαμβάνωνται και όλα τα κτήματα τα οποία ευρίσκονται εις τας περιοχάς των Συμβουλίων Βελτιώσεως και τας δημαρχουμένας τοιαύτας, και τα οποία, εκτός του ότι αντιπροσωπεύουν πολύ μεγάλον αριθμόν σκαλών, περιπλέον έχουν και το πλεονέκτημα, μάλλον έχουν το καλόν διά τους ιδιοκτήτας των, ότι είναι και αι πλουσιώτεραι περιοχαί, διότι υπάρχουν εκεί κήποι και ούτω καθ' εξής, αφαιρουμένων δε τούτων διαπιστώνει τις ότι το ποσοστόν το οποίον ανήκει εις τους αγρότας είναι πολύ μικρότερον, εις πλείστας μάλιστα περιπτώσεις πρόκειται περί αγόνων γαιών των οποίων η αξία είναι τόσον χαμηλώς εκτιμημένη ώστε οι φόροι τους οποίους πληρώνουν οι ιδιοκτήται τούτων είναι ελαχιστότατοι.

Αλλ' ανεξαρτήτως των όσων έχω είπει προηγουμένως, τώρα γεννάται και ζήτημα αρχής. Μήπως σκοπός της Βουλής είναι να χωρίσωμεν τάξεις ανθρώπων οι οποίοι δεν πρέπει να πληρώνουν φόρους και τάξεις ανθρώπων οι οποίοι πρέπει να πληρώνουν φόρους; Αμφιβάλλω πολύ κατά πόσον αυτή είναι η εντολή που έχομεν λάβει από εκείνους οι οποίοι μας έχουν ψηφίσει. Με ποίαν δικαιολογίαν θα παρουσιασθώμεν ενώπιον των ανθρώπων εκείνων οι οποίοι έχουν κτήματα εις περιοχάς όπου υπάρχουν Συμβούλια Αναπτύξεως ή Δημαρχεία και να τους εξηγήσωμεν ότι αυτοί μεν οφείλουν να πληρώνουν φόρους επί των κτημάτων των, ανεξαρτήτως του εάν είναι πτωχοί ή πλούσιοι, ο δε γείτων του κτήματός των, ο οποίος ημπορεί να είναι και πλουσιώτατος και του οποίου το κτήμα ευρίσκεται εις την αγροτικήν περιοχήν όπου δεν υπάρχουν ούτε Συμβούλια Αναπτύξεως ούτε Δημαρχεία, απαλλάττεται της πληρωμής φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι ο έντιμος ομιλητής αντιστρόφως έθεσε τα ζητήματα. Το Νομοσχέδιον προβλέπει, ότι εκείνοι εκ των κατοίκων οι οποίοι έχουν ακίνητον περιουσίαν εντός των πόλεων ή περιοχών βελτιώσεως δεν θα πληρώνουν φόρον ακινήτου περιουσίας. Εκείνοι δε οι οποίοι ευρίσκονται εκτός των περιοχών αυτών θα πληρώνουν φόρον ακινήτου περιουσίας, αλλ' ο φόρος θα εισπράττεται και θα διατίθεται δι' έργα του οικείου χωρίου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Με όλον το σέβας, έντιμε κύριε Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν ο έντιμος Βουλευτής κοιτάξη το άρθρον 7 του Νομοσχέδιο θα ίδη ότι τούτο έχει ως ακολούθως:

«Ουδείς φόρος ακινήτου περιουσίας, θα επιβάλληται ή εισπράττηται δυνάμει του παρόντος Νόμου επί ακινήτου περιουσίας κειμένης εντός των ορίων περιοχών εις ας εφαρμόζονται αι πρόνοιαι του Περί Δήμων Νόμου, ή άλλου τινός νόμου τροποποιούντος ή αντικαθιστώντος τούτον, ή επί ακινήτου περιουσίας εντός των ορίων Περιοχών Βελτιώσεως».

'Οθεν εντός των περιοχών των πόλεων και εντός των περιοχών των Συμβουλίων Βελτιώσεως δεν θα πληρώνεται φόρος επί της ακινήτου περιουσίας.

Εάν δε κοιτάξη το άρθρον 11, θα ίδη τα ακόλουθα:

«Από του έτους του αρχομένου την 1ην Ιανουαρίου 1962, άπαντα τα ποσά του φόρου τα επιβαλλόμενα κατ' έτος δυνάμει του παρόντος Νόμου επί ακινήτου περιουσίας κειμένης εν οιαδήποτε πόλει ή χωρίω άμα τη εισπράξει αυτών, θα καταβάλλωνται υπό του Πρώτου Λειτουργού Προσόδων εις τον 'Επαρχον της Επαρχίας κ.τ.λ.»

ΜΟΥΝΤΕΡΙΣΟΓΛΟΥ:

Θα υποβάλω προσωπικώς εις τον έντιμον κύριον Πρόεδρον μίαν παράκλησιν. Ο διερμηνεύς της Βουλής μας σήμερον διά πρώτην φοράν συμμετέχει των συζητήσεων της Βουλής. Επί πλέον αι αγορεύσεις είναι μακραί και δεν δύνανται να μεταφρασθούν. Ιδιαιτέρως παρακαλώ όπως αι προς μετάφρασιν προτάσεις είναι ολίγαι και δίδεται κατ' αυτόν τον τρόπον εις τον διερμηνέα η ευκαιρία να τας μεταφράζη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Ελαβα υπ' όψιν το γεγονός ότι ο διερμηνεύς διά πρώτην φοράν εμφανίζεται ενταύθα, αλλ' νομίζω ότι είναι εύκολον δι' αυτόν να αναγνώση άρθρα τα οποία ανέγνωσα εγώ. Κατά το παρόν στάδιο ανέγνωσα τα άρθρα 7 και 11.

Παρακαλώ τον διερμηνέα όπως αναγνώση τα δύο αυτά άρθρα εις την τουρκικήν γλώσσαν.

(Ο διερμηνεύς αναγιγνώσκει τα δύο άρθρα από το Νομοσχέδιον).

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μπορώ να προχωρήσω, έντιμε κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, έχετε τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ως ανέφερα και προηγουμένως, με όλον το σέβας ας μη μου επιτραπή να μη συμφωνήσω μαζί σας. Το άρθρον 7, ως αντιλαμβάνομαι, προβλέπει ότι ουδείς φόρος θα εισπράττεται από ακινήτους περιουσίας αι οποίαι ευρίσκονται εντός των δημοτικών ορίων ή εντός των περιοχών βελτιώσεως διότι ουδέποτε εισεπράττετο επί της αυτής κλίμακος επί της οποίας εισεπράττετο εις τα χωρία, αλλά εις τας πόλεις και εκεί όπου υπήρχαν Συμβούλια Βελτιώσεως ο κτηματικός φόρος ήτο πολύ υψηλότερος. Διά τούτο είμαι της γνώμης ότι ορθώς έθεσα το ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής ερμηνεύει ότι θα πληρώνουν φόρον αι περιοχαί αι οποίαι ευρίσκονται εντός των Δημοτικών ορίων ή εντός των περιοχών βελτιώσεως;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε το άρθρον 7 το οποίον λέγει ότι ουδείς φόρος «ακινήτου περιουσίας θα επιβάλληται ή εισπράττηται κ.τ.λ.», τι σημαίνει;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δυνάμει του παρόντος Νομοσχεδίου. Διότι υπάρχουν άλλαι νομοθεσίαι, αι φορολογικαί νομοθεσίαι επιβάλλουσι πολύ υψηλότερον φόρον. Ο διά του παρόντος Νομοσχεδίου επιβαλλόμενος φόρος είναι 2% επί της εκτιμηθείσης αξίας της περιουσίας. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο φόρος είναι πολύ μεγαλύτερος. 'Εχω αναφερθή εις το εξής: 'Οτι εις το άρθρον 7 αναφέρεται ότι «ουδείς φόρος ακινήτου περιουσίας θα επιβάλληται ή εισπράττηται δυνάμει του παρόντος νόμου επί ακινήτου περιουσίας κειμένης εντός των ορίων περιοχών εις ας εφαρμόζονται αι πρόνοιαι κ.τ.λ.» Εφ' όσον υπάρχει άλλη φορολογική νομοθεσία διά τα κτήματα τα ευρισκόμενα εντός των περιοχών αυτών δεν θα ηδύνατο αν εφαρμόζεται και αυτός ο νόμος διά να πληρώνη τις διπλούν φόρον επί των ιδίων κτημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά να μη καταλήξη εις διαλογικήν συζήτησιν δύναται ο έντιμος Βουλευτής να προχωρήση με την αγόρευσίν του.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ως γεγονός διά τους ως άνω όλους λόγους τους οποίους έχω αναφέρει είμαι της γνώμης ότι είναι απαραίτητον διά την Βουλήν εάν θέλη να ψηφίση εκείνο το οποίον πρέπει, όχι διά να φανή ευάρεστος εις μερικούς κύκλους, αλλά απλώς διότι είναι πεπεισμένη ότι αυτό της επιβάλλει το καθήκον να πράξη διά το συμφέρον του τόπου ως συνόλου, να ψηφίση το Νομοσχέδιον ως έχει, διότι εάν ζητώμεν να απορρίπτωμεν το εν μετά το άλλο παν φορολογικόν Νομοσχέδιον παρουσιαζόμενον ενώπιόν μας προς ψήφισιν, διερωτώμαι από πού θα προέρχωνται τα εισοδήματα του κράτους. Κατά την ιδικήν μου γνώμην δύο μόνον τρόποι υπάρχουν. Είτε να ζητήσωμεν παρά ξένου τινός κράτους να μας υιοθετήση και να μας συντηρή, ή να επιβάλωμεν τοιαύτην φορολογίαν επί του κεφαλαίου του εμποροβιομηχάνου ώστε να φθάσωμεν όλοι εις το ίδιον επίπεδον διά να μην υπάρχουν παραπονούμενοι.

Προτού κατέλθω του βήματος, θα ήθελα να αναφερθώ εις το δεύτερον μέρος του 5ου άρθρου. Συμφώνως της εκθέσεώς μας, μετά την λήψιν ωρισμένων πληροφοριών παρά του Κτηματολογικού Τμήματος εσχηματίσαμεν και ημείς την γνώμην ότι το μέρος τούτο του 5ου άρθρου έδει να απαλειφθή. Εν τω μεταξύ μετά την υποβολήν της εκθέσεως, επανεξήτασα το ζήτημα αναφορικώς προς την εν λόγω παράγραφον μετά του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και έλαβον τας ακολούθους πληροφορίας: Πρώτον, ότι υπάρχουν περιοχαί ή χωρία εις τα οποία δεν υπάρχει άνθρωπος ο οποίος να πληρώνη άνω του ημίσεος σελινίου κτηματικόν φόρον, και επομένως θα είναι σπατάλη χρόνου η είσπραξίς των. Δεύτερον, όσον αφορά την δυσκολίαν του Κτηματολογίου κατά πόσον ο ιδιοκτήτης κτήματος, εν περιπτώσει επιθυμίας του να μεταβιβάση κτήμα, έχει πληρώσει τους φόρους του ή όχι, και εις περίπτωσιν καθ' ην δεν θα ήτο γενική η είσπραξις της φορολογίας θα ήτο δύσκολον να εξετασθή κατά πόσον κατά την μεταβίβασιν έχουν πληρωθή οι φόροι, ευκόλως δύναταί τις να απαλλαγή της τοιαύτης δυσκολίας ανοίγων απλώς το βιβλίον εις το οποίον υπάρχει ο τίτλος· απέναντι του τίτλου υπάρχει και το ποσοστόν φορολογίας. Διά τούτο, καίτοι ως Πρόεδρος της Επιτροπής είχα διατυπώσει τελείως διαφορετικάς απόψεις από τας σημερινάς, κατόπιν των πληροφοριών τας οποίας έχω λάβει εθεώρησα καθήκον μου να τας αναφέρω και να μεταβάλω γνώμην. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Προτού εισέλθω εις το υπό συζήτησιν θέμα, θα ήθελα να εκφράσω την λύπη μου διά τον τραυματισμόν δύο συναδέλφων μας, των κ.κ. Χρ. Μιχαηλίδη και Αιμιλίου Φράγκου, εις αυτοκινητικόν δυστύχημα επισυμβάν καθ' ον χρόνον ούτοι

ήρχοντο σήμερον διά τας εργασίας της Βουλής. Ελπίζω ότι όλοι οι συνάδελφοι συμμερίζονται την λύπην μου αυτήν.

Το νομοσχέδιον, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, προνοεί την επιβολήν ωρισμένου φόρου, ήτοι του φόρου ακινήτων. Οιοσδήποτε φόρος επιβάλλεται διά δύο εν γένει σκοπούς: Ο μεν πρώτος τούτων είναι η εξασφάλισις εισοδήματος διά το Κράτος, ο δε δεύτερος είναι η ενθάρρυνσις ή η αποθάρρυνσις μιας ορισμένης οικονομικής δραστηριότητος. Το προ ημών νομοσχέδιον αφορά εις την επιβολήν φόρου επί ακινήτου περιουσίας, η οποία ευρίσκεται εκτός των περιοχών των Δήμων και των Συμβουλίων Βελτιώσεως. Αι εις χείρας μας στατιστικαί δεικνύουν ότι τα εκ των φόρων τούτων εισπραττόμενα κατ' έτος μέχρι σήμερον ποσά είναι πολύ μικρά. Γνωρίζομεν ακόμη ότι η είσπραξις αυτού του φόρου επιβαρύνει την Κυβέρνησιν με μεγάλας δαπάνας. Τα έξοδα, τα οποία γίνονται διά την είσπραξιν αυτού του φόρου εν αντιθέσει προς οιονδήποτε οικονομικόν κανόνα, καθιστούν την είσπραξιν αυτήν αντιοικονομικήν. Παρ' όλον ότι δεν γνωρίζω μετά βεβαιότητος, εν τούτοις υποπτεύομαι ότι αι σχετικαί δαπάναι υπερβαίνουν τα έσοδα. Από της απόψεως αυτής δεν θεωρείται ότι επιτυγχάνεται ο πρώτος σκοπός της επιβολής φόρου, δηλαδή ο φόρος ούτος δεν δύναται να επιβάλλεται διά να αποφέρη εισόδημα εις το Κράτος. Το δεύτερον σημείον, το οποίον υπέβαλον, είναι η διά της φορολογίας ενθάρρυνσις ή αποθάρρυνσις μιας οιασδήποτε οικονομικής δραστηριότητος. Κατά την επιβολήν αυτού του φόρου επί ακινήτου περιουσίας ευρισκομένης εκτός των περιοχών των πόλεων και εν γένει των Δήμων και Συμβουλίων Αναπτύξεως, το βάρος πίπτει εν γένει επί των ώμων των ασχολουμένων με την γεωργίαν συμπατριωτών μας. Ως γνωστόν, η χώρα μας είναι χώρα γεωργική, ως δε ετόνισεν εις το Πενταετές Σχέδιον ο αξιότιμος Πρόεδρος Μακάριος, υπάρχει μεγάλη διαφορά βιοτικού επιπέδου μεταξύ των κατοίκων των πόλεων και των χωρίων μας. Δι' αυτόν τον λόγον, εφ' όσον η χώρα μας είναι γεωργική και εφ' όσον, πράγματι, το βιοτικόν επίπεδον των αγροτών, ήτοι των ασχολουμένων με την γεωργίαν συμπατριωτών μας, είναι χαμηλόν, είναι βέβαιον ότι το να τίθεται το φορολογικόν τούτο βάρος επί των ώμων των δεν συνάδει προς οιανδήποτε οικονομικήν πολιτικήν. Γνωρίζω ότι ωρισμένοι δυνατόν να είπουν ότι ο φόρος ούτος θα στοιχίση ολίγα ιδιαιτέρως εις τον μικροκτηματίαν. Πρέπει, όμως, να ενθυμούμεθα τούτο, ότι, εάν δι' ωρισμένους το ποσόν τριών γροσίων δεν σημαίνει τίποτε, διά τον κακόμοιρον τον αγρότην το ποσόν αυτό έχει μεγάλην αξίαν. Είναι δε βέβαιον ότι με το να τον απαλλάξη κανείς από εκείνα τα τρία γρόσια ή τα μερικά σελίνια τον βοηθεί πολύ. Μερικοί δυνατόν να είπουν ότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν δεν θα εγκριθή το νομοσχέδιον τούτο, θα απαλλαγούν του φόρου τούτου και οι μεγαλοκτηματίαι. Πάντως, εκτός των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, οι μεγαλοκτηματίαι είναι ολίγοι. Έπειτα, δεν πρέπει να λησμονώμεν ότι ο φόρος ακινήτου περιουσίας δεν είναι ο μόνος φόρος, τον οποίον καταβάλλει είς πολίτης. Εάν οι μεγαλοκτηματίαι κερδίζουν χάρις εις αυτήν την περιουσίαν των μεγάλον εισόδημα, θα καταβάλουν και ανάλογον προς το ύψος του εισοδήματός των φόρον. Εν ολίγοις θέλω να υποβάλω τούτο, ότι ο φόρος ούτος δεν ενθαρρύνει την γεωργίαν· τουναντίον, έστω και μερικώς, την παρεμποδίζει. Και, ως γεγονός, έστω και μερικώς έχει την ιδιότητα να χαμηλώνη το ήδη χαμηλόν βιοτικόν επίπεδον του κακομοίρου γεωργού. Ως εκ τούτου ο φόρος ακινήτου περιουσίας, ως ούτος προνοείται εις το νομοσχέδιον τούτο, ούτε εις το Κράτος δύναται εισόδημα να εξασφαλίση ούτε οιανδήποτε οικονομικήν δραστηριότητα ενθαρρύνει, ούτε και οιανδήποτε ανεπιθύμητον οικονομικήν δραστηριότητα αποθαρρύνει. Από της απόψεως αυτής είμαι υπέρ του να μη ψηφισθή το ενώπιόν μας νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, δεν δυσκολεύομαι καθόλου να καταλήξω εις το συμπέρασμα ότι τα μέσα παραγωγής της πτωχοτέρας τάξεως του Κυπριακού λαού δεν πρέπει να φορολογώνται.

Προηγούμενος έντιμος συνάδελφος επέστησε την προσοχήν της Βουλής, ότι δι' αυτού του τρόπου θα δημιουργήσωμεν μίαν προνομιούχον τάξιν την προνομιούχον τάξιν του Κυπρίου γεωργού, του οποίου θα καταργήσωμεν τον φόρον επί της ακινήτου περιουσίας. Ανεξαρτήτως όμως οιουδήποτε άλλου επιχειρήματος θα ήθελα να υπενθυμίσω τον έντιμον συνάδελφον, ότι τα μέσα παραγωγής πολλών άλλων τάξεων κατά πολύ πλουσιωτέρων της γεωργικής τάξεως, ως τοιαύτα, δεν φορολογούνται. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις ερωτώ τον έντιμον συνάδελφον, πρόκειται περί δημιουργίας προνομιούχου τάξεως των ανθρώπων οι οποίοι έχουν £60 κατά κεφαλήν εισόδημα ή περί μιας ελαχίστης προσπαθείας να ελαττώσωμεν τα «βαριά» προνόμια τα οποία άλλαι τάξεις έχουν εις βάρος αυτής της τάξεως; Ομολογώ ότι δεν κατώρθωσα να παρακολουθήσω τον έντιμον συνάδελφον εις τον συλλογισμόν του, κατά τον οποίον η κατάργησις του φόρου ακινήτου περιουσίας αποβαίνει εις βάρος των γεωργών· όπως επίσης θα ήθελα να πληροφορήσω τον έντιμον συνάδελφον ότι είμαι βέβαιος ότι ουδείς γεωργός θα υποστή ψυχολογικόν τραύμα διότι η Βουλή θα άρη τον φόρον ακινήτου περιουσίας.

Δεν ημπορώ παρά να συμφωνήσω με τον έντιμον κύριον Χαλήτ Αλή Ριζά ότι το ποσόν το εισπραττόμενον δι' αυτού του φόρου είναι τόσον μηδαμινόν διά τον Προϋπολογισμόν, και τα έξοδα εισπράξεως τόσον βαρέα, ώστε αμφιβάλλω εάν θα δημιουργήση οιονδήποτε παθητικόν ισοζύγιον η κατάργησίς του. Άλλωστε, θα πρέπει να υπενθυμίσω την Βουλήν ότι η Κυβέρνησις δεν έλαβεν υπ' όψιν εις τα έσοδά της αυτόν τον φόρον, εφ' όσον είναι ετοίμη να παραδώση τα έσοδα εις τας Κοινότητας από τας οποίας τα εισπράττει.

Δεν ημπορώ επίσης παρά να συμφωνήσω με τον έντιμον κύριον Χαλήτ Αλή Ριζά, ότι εάν σκοπός του Νόμου ήτο η αποθάρρυνσις προς οιανδήποτε τοιαύτης φύσεως εργασίαν, καλόν θα ήτο να τον καταργήσωμεν διά να ευκολύνωμεν τοιούτου είδους εργασίας.

Και ενώ όμως συμφωνώ και υπερθεματίζω ότι ο Νόμος αναφορικώς προς τους γεωργούς θα πρέπει να καταργηθή, θα ήθελα να τον τροποποιήσω κατά τοιούτον τρόπον ώστε να αποβαίνη έτι περισσότερον προς όφελος των γεωργών.

Δεν ημπορεί παρά να είναι πολιτική μας η γη να ανήκη εις τους καλλιεργητάς. Και δεν μπορεί να μας διαφεύγη την προσοχήν το γεγονός ότι μέγα μέρος της γης δεν ανήκει εις τους καλλιεργητάς. Και αυτό πιστεύω ότι είναι πολύ πέραν του 1/5 το οποίον ανήκει εις τους τσιφλικάδες.

Δεδομένου ότι εις την Κύπρον δεν υπάρχει νομοθεσία η οποία να καθορίζη όρια διά την κατοχήν γης, και υπό αυτάς τας προϋποθέσεις μεγάλαι εκτάσεις δυνατόν να συγκεντρώνωνται εις τας χείρας ενός ατόμου ή ενός οργανισμού, νομίζω ότι θα ήτο πολύ ευεργετικόν διά τον γεωργόν εάν καθωρίζετο πολύ βαρύς φόρος διά την καλλιεργήσιμον γην η οποία ανήκει εις μη καλλιεργητάς, εις μη γεωργούς. Δι' αυτού του τρόπου θα εξηναγκάζαμεν εκείνους οι οποίοι κατέχουν την γην δι' εκμετάλλευσιν και ουχί διά καλλιέργειαν να την πωλήσουν εις τους γεωργούς.

Επί ενός σημείου θα ήθελα να συμφωνήσω μετά του εντίμου κυρίου Σαββίδη: Ότι θα ήτο με μεγάλην δυσαρέσκειαν που θα έβλεπα η εκκλησιαστική γη, η γη του Εβκάφ και η γη των τσιφλικάδων να αποφεύγουν την φορολογίαν. Δι' αυτό θα εισηγούμην να ορισθή όριον εκτάσεως γης πέραν του οποίου να πληρώνεται φόρος ο οποίος να αυξάνη κατά γεωμετρικήν πρόοδον ούτως ώστε όσον μεγαλυτέρα είναι η κατεχομένη έκτασις τόσον βαρύτερος επί τοις εκατόν να αποβαίνη ο φόρος. Δι' αυτού του τρόπου θα εξυπηρετήσωμεν τον δεύτερον σκοπόν τον οποίον ο έντιμος κύριος Χαλήτ Αλή Ριζά καθώρισεν ως σκοπόν ενός φορολογικού Νόμου: την ενθάρρυνσιν των γεωργών και πιθανώτατα την ανακοπήν της καθόδου προς τας πόλεις. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως ο φόρος καταργηθή ολοκληρωτικώς διά τους γεωργούς τους αποζώντας από την γεωργίαν.

Δεύτερον, όπως επιβληθή βαρύτατος φόρος επί των κατόχων γης οι οποίοι δεν είναι γεωργοί, τρίτον, όπως καθορισθή όριον εκτάσεως πέραν του οποίου να επιβάλλεται φορολογία αυξανομένη κατά γεωμετρικήν πρόοδον αναλόγως της αυξήσεως της εκτάσεως.

Είμαι βέβαιος ότι τώρα και ο κύριος Σαββίδης θα συμφωνήση ότι βοηθούμεν τους γεωργούς, και είμαι βέβαιος ότι ουδέν παράπονον θα ακουσθή από οιονδήποτε αγρότην εάν ψηφίση υπέρ του Νόμου όπως εισηγούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Υπάρχουν ακόμη δύο ομιληταί, ο Λέλλος Δημητριάδης και ο κύριος Σαββίδης, ο οποίος δεν θα ομιλήση προτού εξαντληθούν όλοι οι πρωτολογούντες, και ο είς εκ των Ελλήνων Γραμματέων.

Προτού αρχίσωμεν τας αγορεύσεις των νέων εγγραφέντων ομιλητών θα διακόψωμεν διά είκοσι λεπτά διά να ξεκουρασθή ο διερμηνεύς. Λόγω του ότι οι διερμηνείς της Βουλής ασθενεί, είμεθα υποχρεωμένοι να χρησιμοποιήσωμεν τον μη τακτικόν διερμηνέα, άνευ αναπληρωματικού διερμηνέως.

Ο χρόνος είναι 7.05 μ.μ. Θα επανέλθωμεν εις τας 7.30 μ.μ.

('Ωρα ενάρξεως 7.40 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχει τον λόγον ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Υπάρχει απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ναι.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, έντιμε κ. Πρόεδρε, αναφέρεται εις την επιβολήν φορολογίας επί της αγροτικής ακινήτου περιουσίας. Νομοθεσία η οποία αναφέρεται εις παρόμοια γεγονότα και ρυθμίζει παρόμοια θέματα, εψηφίσθη τον Μάρτιον του 1932 και ισχύει μέχρι σήμερον. Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο νομοθετημάτων είναι ότι η φορολογία η προβλεπομένη υπό του παρόντος Νομοσχεδίου είναι χαμηλοτέρα της παλαιάς. Επομένως εάν δεν προβώμεν εις την επιψήφισιν αυτού του Νομοσχεδίου άνευ άλλης διαζευκτικής προτάσεως, ο σχετικός Νόμος του κράτους θα παραμείνη ο παλαιός ο οποίος προβλέπει υψηλοτέραν φορολογίαν.

Οι διάφοροι συνάδελφοι οι οποίοι ηγόρευσαν προέβαλον διάφορα επιχειρήματα διατί να μη προβώμεν εις την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον. 'Εν επιχείρημα το οποίον ανέφερον αρκετοί ομιληταί είναι ότι πρέπει να βοηθήσωμεν τους γεωργούς διότι αποτελούν πράγματι μίαν πτωχήν τάξιν της οποίας το εισόδημα είναι το χαμηλότερον εις την Κύπρον. Παρ' όλον που το επιχείρημα αυτό ανεφέρθη από πολλούς εντίμους συναδέλφους, εγώ τουλάχιστον δεν βλέπω πώς με το να μην ψηφίσωμεν το παρόν Νομοσχέδιον πράγματι θα τους βοηθήσωμεν ουσιαστικώς. Το κατά μέσον όρον ποσόν το οποίον επιβάλλεται να πληρώνεται από τους γεωργούς, από τους αγρότας, δυνάμει του παρόντος Νομοσχεδίου, είναι περίπου τρία σελλίνια κατ' άτομον το έτος. Δηλαδή αντιστοιχεί προς την αξίαν ενός περίπου κυτίου σιγαρέττων τον χρόνον. Επομένως δεν νομίζω ότι ουσιαστικώς βοηθούμεν τους γεωργούς με το να τους χαρίσωμεν αυτό το κυτίον σιγαρέττων τον χρόνον. Πλέον σοβαρόν επιχείρημα νομίζω ήτο το άλλον το οποίον ανεφέρθη από δύο ή τρεις συναδέλφους, ότι δεν αξίζει τον κόπον να επιστρατεύεται η Δημοσία Υπηρεσία διά να εισπράξη το ολικόν ποσόν των £28.000 από όλους τους γεωργούς δυνάμει των διατάξεων του Νομοσχεδίου αυτού. Το επιχείρημα τούτο είναι εκ πρώτης όψεως αληθοφανές και πράγματι ημπορεί να μεταπείση ένα και να προβή εις την καταψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου. Αλλά, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν τίθεται ζήτημα ποσού το οποίον θα εισπραχθή διά του μηχανισμού τον οποίον προβλέπει το Νομοσχέδιον. Τίθεται ζήτημα αρχής: Δηλαδή κατά πόσον ο θεσμός της καταβολής φόρου επί της ακινήτου περιουσίας δέον να διατηρηθή και ο μηχανισμός εισπράξεως να μη αφεθή να ατονήση. Είναι σήμερον γενικώς παραδεδεγμένη αρχή εις πλείστα μέρη του κόσμου, εις εκείνα εις τα οποία αναγνωρίζεται το δικαίωμα της ατομικής ιδιοκτησίας εν αντιδιαστολή προς εκείνα εις τα οποία δεν αναγνωρίζεται το δικαίωμα τούτο, ότι καταβάλλεται κάποιος φόρος, μικρός ή μεγάλος, αναλόγως των αναγκών του κράτους, επί της ακινήτου προσωπικής ιδιοκτησίας. Θα ήθελα δε επί του σημείου τούτου να επαναλάβω εις την Βουλήν μίαν αλήθειαν, η οποία εκφράζεται συνοπτικώς, ότι η καταβολή φόρων αποτελεί σημείον πολιτισμού διά μίαν χώραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσον θα επεθύμουν να ήμουν απολίτιστος!

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ως γνωρίζετε πολύ περισσότερον εγώ από εσάς, κύριε Πρόεδρε.

Βεβαίως το να εισηγηθώμεν όλοι την κατάργησιν της φορολογίας είναι πολύ ωραίον πράγμα. Θα γίνωμεν πολύ δημοφιλείς προς εκείνους οι οποίοι μας εξέλεξαν και θα έχωμεν το μέλλον μας πολύ ρόδινον. Αλλά πρέπει να προσέξωμεν, διότι τώρα προσπαθούμεν να κάμωμεν μίαν απαρχήν καταργήσεως φορολογίας και πρέπει να λάβωμεν πολύ σοβαρώς υπ' όψιν τα υπέρ και τα κατά και να τα ζυγίσωμεν διά να μην κατηγορηθώμεν ως δημοκόποι εις την Βουλήν, προτείνοντες κατάργησιν των φόρων. Είχον επίσης αναφέρει εις την Βουλήν προηγούμενοι αγορηταί, ότι σκοπός των φόρων είναι και η αποθάρρυνσις διαφόρων οικονομικών ενεργειών. Αλλά η αποθάρρυνσις αυτή τότε μόνον ισχύει όταν ο φόρος ο οποίος εισπράττεται είναι απαγορευτικός και όχι μηδαμινός, όπως είναι εις την προκειμένην περίπτωσιν, ως π.χ., εάν επεβάλλετο φορολογία £50 ή £100 επί εκάστου οικοπέδου, διά να αναγκασθή ο κάτοχος αυτού να αποξενωθή της περιουσίας του ή να την εκμεταλλευθή προς το συμφέρον της οικονομίας του τόπου. Είναι επομένως κατά την γνώμην μου αναγκαίον να ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον ως ακριβώς έχει, διότι ουσιαστικώς ουδόλως επιβαρύνει ή επηρεάζει την οικονομικήν θέσιν των αγροτών, αφ' ετέρου δε διότι διατηρεί μίαν αρχήν η οποία αποτελεί ίδιον της οικονομίας μας, της επιβολής έστω και ελαχίστης φορολογίας επί της προσωπικής ιδιοκτησίας. Εάν, αντιθέτως, πράξωμεν άλλως, κινδυνεύομεν να κάμωμεν μίαν πολύ κακήν αρχήν, η οποία πιθανώτατα θα έχη σοβαρωτάτας συνεπείας εις το μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού επιτρέψω εις τον κ. Τουμαζήν να αγορεύση θα δώσω τον λόγον εις τον κ. Πέτρον Στυλιανού ο οποίος και εζήτησε τούτο προηγουμένως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι. Δεν πρόκειται να μακρηγορήσω ούτε να προσθέσω πολύ περισσότερα από όσα εύστοχα παρετήρησαν εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων, καθώς και οι έντιμοι συνάδελφοι Βάσος Λυσσαρίδης και Χαλήτ Αλή Ριζά. Νομίζω όμως ότι το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον παρουσιάζεται υπό διπλήν ιδιομορφίαν. Η ύπαρξις εις ωρισμένας εκτεταμένας αγροτικάς περιοχάς μικρού ποσοστού φορολογίας επί της ακινήτου περιουσίας παρουσιάζει ακριβώς ανάγλυφον την τραγωδίαν της Κυπριακής αγροτικής τάξεως. Η ύπαρξις 14.000 αποδείξεων εις την περιοχήν Τυλληρίας αξίας ενός γροσίου εκάστη, νομίζω ότι πείθει οιονδήποτε καλόπιστον παρατηρητήν περί της πραγματικής ενδείας η οποία επικρατεί εις την περιοχήν, όπως ασφαλώς παρομοία ένδεια επικρατεί και εις άλλας περιοχάς της Κύπρου. Υπάρχει όμως και ο εξής κίνδυνος ο οποίος παρουσιάζεται. Με τας συνεχείς ετησίας αγοραπωλησίας υπάρχει η σοβαρά τάσις να αυξάνεται η εκτιμημένη αξία της αγροτικής περιουσίας, ενώ ταυτοχρόνως υπάρχει άμεσος κίνδυνος επανεκτιμήσεως υπό του Κτηματολογίου της ήδη υφισταμένης εκτιμημένης καταστάσεως επί της αγροτικής περιουσίας, η οποία εις την πραγματικότητα είναι δεκαπλασία της ήδη εκτιμημένης. Προηγούμενος συνάδελφος ομιλητής ανέφερεν, ότι η υπολογιζομένη φορολογία ανέρχεται εις 3% κατ' άτομον. Υπολογιζομένη όμως ως συνεισφορά κατ' οικογένειαν ανέρχεται εις μίαν και πλέον λίραν κατ' οικογένειαν νοουμένου ότι εκάστη αγροτική οικογένεια περιλείει 6-7 τουλάχιστον άτομα. Υπό οιασδήποτε όμως συνθήκας και προϋποθέσεις, είτε υπό την μίαν μορφήν παρουσιάζεται η κρίσις είτε υπό την άλλην, η κατάργησις της φορολογίας περί ακινήτου περιουσίας, συνδυαζομένη με τας υποδείξεις τας οποίας υπέβαλαν συνάδελφοι ομιληταί προηγουμένως, και συγκεκριμένως ο συνάδελφος Λυσσαρίδης, ημπορεί να αποτελέση ουσιαστικήν βοήθειαν διά την αγροτικήν μας τάξιν, η οποία μαστίζεται από δεκαετίας με την αστυφιλίαν, την νοσηράν μορφήν του καλουμένου ουρμπανισμού, και την μετανάστευσιν. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις

καλώ όλους τους συναδέλφους να ψηφίσουν υπέρ της καταργήσεως του περί Φορολογίας Ακινήτου Περιουσίας Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έδωσεν αφορμήν εις πολλούς συναδέλφους να αναπτύξουν τας απόψεις των σχετικώς με την θέσιν του γεωργού εις την Κυπριακήν πολιτείαν. Ασφαλώς είναι ωφέλιμοι τοιαύται συζητήσεις, αι οποίαι, αν μη τι άλλο, δίδουν ευκαιρίαν εις την Κυβέρνησιν να αντιληφθή τας απόψεις της Βουλής διά τα αγροτικά προβλήματα γενικώς. Φοβούμαι, όμως, ότι το παρόν Νομοσχέδιον έχει παρανοηθή, διότι ο σκοπός και η ουσία του δεν είναι η επιβολή φορολογίας επί ακινήτου περιουσίας, αλλά ο διαχωρισμός της ακινήτου περιουσίας εις περιοχάς όπου υπάρχουν Δήμοι και Συμβούλια Βελτιώσεως και εις περιοχάς εις τας οποίας δεν υπάρχουν τοιαύτα Συμβούλια Βελτιώσεως και Δήμοι.

Κάθε άλλη συζήτησις και αντιμετώπισις του Νομοσχεδίου είναι εκτός των σκοπών και της ουσίας του Νομοσχεδίου αυτού. Εάν δεχθώμεν την άποψιν, ότι ο σκοπός ήτο να επιβληθή ή αν μη επιβληθή φορολογία επί των αγροτικών κτημάτων εις τας περιοχάς όπου δεν υπάρχουν Δήμοι και Συμβούλια Βελτιώσεως, είναι ως εάν να δεχώμεθα ότι το Νομοσχέδιον αυτό καθ' εαυτό θέλει να κάμη διάκρισιν μεταξύ διαφόρων ιδιοκτητών αγροτικής περιουσίας. Διότι αγρόται καλλιεργηταί γης υπάρχουν και εις τας μεν και εις τας δε περιοχάς.

'Οσον αφορά την δικαιολογίαν, ότι η γη αποτελεί κεφάλαιον και, ως κεφάλαιον, δεν πρέπει να φορολογήται, αυτόν μέχρι τινός είναι ορθόν αλλά είναι ειδική μορφή κεφαλαίου άσχετος με το κοινώς εννοούμενον κεφάλαιον και η κατοχή και εκμετάλλευσις αυτής της μορφής του κεφαλαίου απαιτεί αφ' ενός ειδικήν νομοθεσίαν και αφ' ετέρου ειδικήν υπηρεσίαν η οποία να εξασφαλίζη, την κατοχήν, την κυριότητα και την εκμετάλλευσιν του κεφαλαίου αυτού. Απαιτεί πρωτίστως την ύπαρξιν Κτηματολογίου, το οποίον είναι μεγάλη και πολυδάπανος υπηρεσία, και η οποία κατά κύριον λόγον έχει σκοπόν να εξασφαλίση και να κατοχυρώνη την κυριότητα ακινήτου περιουσίας οιασδήποτε μορφής είναι αύτη. Κεφάλαια μορφής αναλόγου με την ακίνητον περιουσίαν υπάρχουν και άλλα, ως είναι φερ' ειπείν φορτηγόν αυτοκίνητον το οποίον χρησιμοποιείται διά βιοποριστικούς σκοπούς, και το οποίον, εν τούτοις, φορολογείται, παρ' όλον ότι δεν χρησιμοποιείται ούτε δι' αναψυχήν ούτε δι' εκμετάλλευσιν. Με αυτά θελω να είπω ότι δεν ευσταθεί η δικαιολογία ότι η γη αποτελεί είδος κεφαλαίου και δεν πρέπει να φορολογήται. Εάν η Βουλή θελήση να ασχοληθή με την κατάργησιν ή μη του φόρου της ακινήτου περιουσίας, πράγμα το οποίον νομίζω ότι δεν είναι του παρόντος Νομοσχεδίου, πρέπει να ασχοληθή τουλάχιστον με την αγροτικήν περιουσίαν όλης της Κύπρου, αν μη με όλην την ακίνητον περιουσίαν, πράγμα το οποίον πρέπει να ενσωματωθή εις την γενικωτέραν αναθεώρησιν του φορολογικού συστήματος της Κυπριακής Πολιτείας. Κάθε εκδήλωσις ειδικώς διά την περίπτωσιν των περιοχών όπου δεν υπάρχουν Δημοτικά Συμβούλια και Συμβούλια Βελτιώσεως κινδυνεύει να χαρακτηρισθή ότι έχει σκοπόν να κολακεύση μίαν πτωχήν τάξιν αγροτών χωρίς εις την ουσίαν να προσφέρη εις αυτήν οιανδήποτε πραγματικήν ωφέλειαν, ενώ, αντιθέτως, ανατρέπει βασικάς αρχάς αι οποίαι χρησιμοποιούνται σήμερον διά την φορολογίαν του Κυπρίου πολίτου. Δυστυχώς, μερικοί προηγούμενοι ομιληταί προσεπάθησαν να τοποθετήσουν το ζήτημα κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να σχηματισθή η εντύπωσις, ότι εκείνος ο οποίος είναι εναντίον της φορολογίας της ακινήτου αυτής περιουσίας, προσπαθεί να προστατεύση τα συμφέροντα των αγροτών, ενώ, αντιθέτως, εκείνος ο οποίος υποστηρίζει όπως συνεχισθή η φορολογία επί της ακινήτου περιουσίας είναι εναντίον των συμφερόντων των αγροτών. Εις πολλάς περιπτώσεις, δυστυχώς, όταν συζητώνται προβλήματα των αγροτών, ο αγρότης ως σύνολον δεν αντιμετωπίζεται ως πρέπει να αντιμετωπισθή, και ενώ είναι πανίσχυρος τάξις και έπρεπε η ισχύς του αυτή δι' ειδικής νομοθεσίας να προβληθή και να επιβληθή επί όλων των προβλημάτων και επί όλων των εκδηλώσεων της Κυπριακής Πολιτείας, διατίθεται πολύτιμος χρόνος της Κυβερνήσεως και της Βουλής διά να αντιμετωπισθούν πολύ δευτερεύοντα και μικρά προβλήματα διά νομοθεσίας, η οποία είναι αμφιβόλου ωφελείας διά τον αγρότην και προ πάντων τον αγρότην ως τάξιν η οποία διαρκώς ζητεί ελεημοσύνην διά τα δίκαιά της και διά την δύναμίν της. Είναι καθήκον μας, ως Βουλή, να αγνοήσωμεν προσωρινάς ωφελείας και ίσως ικανοποίησιν διά τους αγρότας, και να αποκτήσωμεν το θάρρος να εισηγηθώμεν λύσεις των προβλημάτων των αι οποίαι θα τον καταστήσουν ισχυρόν, ως πράγματι είναι. Δι' αυτό, εν κατακλείδι, εισηγούμαι όπως το Νομοσχέδιον, ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων, πλην αναθεωρήσεως ωρισμένων εισηγήσεων, ψηφισθή, ή, εάν τυχόν υπάρχη αντίθετος πλειοψηφία, αναβληθή και μελετηθή αυτό εν συσχετισμώ με την αναθεώρησιν της όλης εν γένει φορολογίας της ακινήτου περιουσίας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. Έντιμοι συνάδελφοι.

Σήμερον και πάλιν ήχθη ενώπιον της Βουλής μας έν θέμα προς επίλυσιν ή απάμβλυνσιν του αγροτικού προβλήματος. Ο Κύπριος αγρότης επί ολόκληρα έτη πληρώνει φόρους, διά τους οποίους πολλάκις όλοι μας ηκούσαμεν παράπονα. Διά να καταστήσωμεν τον γεωργόν ιδιοκτήτην της γης και να τον κάμωμεν να αγαπήση την γην, είναι ανάγκη να του παρέχωμεν κάθε είδους ευκολίαν. Διότι σήμερον είναι αυτοί οι γεωργοί που παράγουν τα πάντα δι' ημάς. Εάν εις την χώραν μας επιδιώκωμεν πραγματικήν ανόρθωσιν του χωρικού πρέπει να επωφεληθώμεν της ευκαιρίας αυτής, η οποία ήχθη ενώπιον της Βουλής μας. Ιδού, λοιπόν, απόψε ωμίλησαν υπέρ και κατά του νομοσχεδίου πολλοί συνάδελφοι. Έτσι και εγώ, διά να μη σπαταλώ τον χρόνον της Βουλής και των εντίμων συναδέλφων, αφού επεξηγήσω εν συντομία την γνώμην μου, θα αποχωρήσω του βήματος. Διότι από του βήματος τούτου ηγόρευσαν πολλοί ρήτορες ειπόντες «θα ανορθώσωμεν τον αγρότην, θα τον βοηθήσωμεν, θα του κάμωμεν αυτό ή εκείνο, αυτό είναι το ζήτημα». Διά τούτο είμαι της γνώμης να καταργηθούν οι φόροι, οι οποίοι θα επιβληθούν απόψε εις την αγροτικήν ακίνητον περιουσίαν. Ελπίζω ότι και η πλειονότης των συναδέλφων θα συμμερισθούν αυτήν την γνώμην. Χαιρετώ όλους σας με αγάπην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Σαββίδης και κατόπιν ο κ. Χαλήτ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Πραγματικώς με εξέπληξαν τα όσα είπεν ο συνάδελφος έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης ο οποίος ήρχισε με μίαν παραποίησιν των όσων έχω είπει. Εν πρώτοις, ανεφέρθη εις τας προνομοιούχας τάξεις και είπεν ότι θεωρώ την αγροτικήν τάξιν ως προνομοιούχον. Ουδέν το τοιούτον έχω αναφέρει εις την αγόρευσίν μου. Απλώς και μόνον ανέφερα ότι, εάν απορριφθή το ενώπιόν μας νομοσχέδιον θα υπάρξη μία προνομιούχος τάξις γεωργών έναντι άλλων γεωργών. Προνομοιούχος επίσης τάξις έναντι των πτωχών αγροτών θα είναι και μία τάξις μεγάλων κτηματιών, εκκλησίαι και το ΕΒΚΑΦ, μου φαίνεται δε υπήρξα πολύ σαφής εν προκειμένω κατά την αγόρευσίν μου. Αλλ' εφ' όσον μου δίδεται η ευκαιρία αυτήν την στιγμήν θα ήθελα να αναφέρω και το εξής: Θα ήτο προνομιούχος μία τάξις, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται περί τάξεως γεωργών, τσιφλικατόρων ή περί θρησκευτικών ιδρυμάτων, εάν αύτη απαλλάσσεται του κτηματικού φόρου. Αλλ' είς πτωχός βιοπαλαιστής, ο οποίος μετά μακράν περίοδον σκληράς εργασίας κατώρθωσε μετά πάροδον πολλών ετών να κτίση ένα μικρό σπιτάκι και εις πολλάς περιπτώσεις, αγοράσας ένα οικόπεδον και μη δυνάμενος να κτίση κατοικίαν, έχει κατασκευάσει μίαν «παράγκαν», δεν είναι δίκαιον να πληρώνη φόρον, ενώ είς γεωργός ο οποίος έχει πορτοκαλεώνα και ο οποίος πολύ πιθανόν να έχη εισόδημα μεταξύ £5.000 και £15.000 ετησίως να απαλλάττεται της φορολογίας. Δεν

πιστεύω να υπάρχη άνθρωπος δυνάμενος να ισχυρισθή ότι αυτό αποτελεί δικαιοσύνην. Όσον αφορά το έτερον σημείον περί του οποίου εγένετο μνεία υπό του εντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη ότι δηλαδή έχω αναφέρει ότι, εν ή περιπτώσει αφαιρέσωμεν την φορολογίαν επί των κτημάτων, θα προσβάλωμεν τους παραγωγούς, δεν φαντάζομαι να ήμην τόσον ανόητος ώστε να αναφέρω τοιούτον τι. Απλώς ανέφερον ότι η πολιτική την οποίαν ακολουθούν μερικοί από τους συναδέλφους, να παρουσιάζουν δηλαδή συνεχώς τον παραγωγόν ως επαίτην, είναι λανθασμένη και προσβάλλει ηθικώς τον παραγωγόν και καταστρέφει την εμπορικήν αυτού πίστιν.

Έτερον σημείον εις το οποίον ούτος ανεφέρθη είναι ότι υπάρχουν «βαριά» προνόμια άλλων τάξεων εις βάρος των αγροτών. Με τον μικρόν μου νουν έχω ζητήσει να ανεύρω τοιαύτα «βαριά» προνόμια άλλων τάξεων έναντι των αγροτών, χωρίς όμως να το κατορθώσω. Διότι εάν ούτος εννοή την εργατικήν τάξιν ουδένα λόγον ευρίσκω διά να πιστεύσω ότι πραγματικώς ανεφέρετο εις την τάξιν αυτήν. Επομένως, η άλλη τάξις εις την οποίαν αναφέρεται ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης δεν δύναται να είναι παρά η εμποροβιομηχανική τάξις η οποία είναι και η τάξις η πληρώνουσα τους μεγαλύτερους φόρους· δικαίως βεβαίως διότι έχει περισσότερα εισοδήματα, αλλ' όχι εις βάρος της γεωργικής τάξεως. Διά τοιούτων όμως επιχειρημάτων ουδέν άλλο κατορθώνομεν ειμή την δημιουργίαν ταξικών διαφορών.

Όσον αφορά το επίσης μνημονευθέν ζήτημα, ότι η κατάργησις της φορολογίας ακινήτου περιουσίας δεν δημιουργεί παθητικόν ισοζύγιον, συμφωνώ πλήρως με τον έντιμον συνάδελφον. Αλλά εδώ δεν τίθεται ζήτημα κατά πόσον η κατάργησις της εν λόγω φορολογίας θα δημιουργήση παθητικόν ισοζύγιον ή όχι, διότι αυτό αποδεικνύεται από την πρόθεσιν της Κυβερνήσεως η οποία μας έστειλε το Νομοσχέδιον, και εις το οποίον φαίνεται σαφώς, ότι οι εισπραττόμενοι φόροι αφήνονται διά την καλυτέρευσιν των περιοχών εκ των οποίων ούτοι προέρχονται, αλλά ζήτημα αρχής. Διότι εάν σήμερον προβώμεν εις την κατάργησιν του φόρου ακινήτου περιουσίας των αγροτικών περιοχών, δεν θα είμεθα τίμιοι εάν προτείνωμεν να διατηρηθή η φορολογία διά τα υπόλοιπα κτήματα. Διότι εκτός του ότι τούτο θα είναι και αντισυνταγματικόν, ποίος είναι εκείνος ο οποίος θα ανεχθή να πληρώνη ο ίδιος φόρον, ο δε γείτων του να μη πληρώνη; Εάν δε σκοπός μας εδώ εις την Βουλήν είναι αφ' ενός μεν να προσπαθώμεν να κτίσωμεν μίαν Δημοκρατίαν επί υγιών βάσεων, αφ' ετέρου δε να προσπαθώμεν να την κατακρημνίσωμεν οικονομικώς τότε το πράγμα διαφέρει. Διότι ουδείς Βουλευτής έχων τον απαιτούμενον νουν, τον οποίον συμφώνως της παραγράφου (δ) του Άρθρου 64 του Συντάγματος οφείλει να έχη, θα παραδεχθή ότι η Δημοκρατία δύναται να επιζήση άνευ φορολογίας. Δι' αυτό καλώ τους συναδέλφους να σκεφθούν καλώς προτού λάβουν οιανδήποτε απόφασιν και να αφήσουν κατά μέρος τους τυχόν συναισθηματισμούς.

Ας μου επιτραπή επίσης να μη συμφωνήσω με την πρότασιν του εντίμου συναδέλφου, ότι πρέπει να καταργηθή η φορολογία επί των αποζώντων εκ της γεωργίας. Διότι πώς δύναταί τις να ξεχωρίση τον μικρογεωργόν ο οποίος εισπράττει εκ του κτήματος του τόσα όσα αρκούν διά τα προς το ζην, από τον παραγωγόν ο οποίος αποζή μεν εκ της γεωργίας, αλλά τα κέρδη του είναι τόσα όσα δεν δύναται να έχη ούτε ο έμπορος ούτε ο βιομήχανος ο οποίος είναι σήμερον ο αποδιοπομπαίος τράγος; Επίσης δεν συμφωνώ ούτε με την πρότασιν περί επιβολής υψηλής φορολογίας επί μεγάλων εκτάσεων γης. Διότι σήμερον σκοπός μας είναι να δημιουργήσωμεν χαμηλόν κόστος παραγωγής. Εάν προβώμεν εις την επιβολήν μεγάλης φορολογίας επί μεγάλων εκτάσεων γης, θα εμποδίσωμεν τον παραγωγόν να αποκτήση μεγάλον κτήμα διά να δυνηθή να επιτύχη την διά μικροτέρων εξόδων αύξησιν της παραγωγής του. Και κατά την γνώμην μου αυτό θα αποβή προς ζημίαν μάλλον παρά προς ωφέλειαν του παραγωγού. Όθεν συμφώνως των όσων έχω ήδη εκθέσει κατά την παρούσαν ως και εις την προηγουμένην μου αγόρευσιν, εν τη πραγματικότητι δεν ερχόμεθα σήμερον να αποφασίσωμεν κατά πόσον θα ψηφίσωμεν υπέρ του Νομοσχεδίου αυτού ή όχι, αλλά να αποφασίσωμεν κατά πόσον θα ψηφίσωμεν υπέρ της συνεχίσεως ή μη των φόρων επί της κτημοσύνης εν γένει· και εις την πραγματικότητα κατά πόσον επιθυμούμεν την επιβίωσιν του κράτους ή την καταστροφήν αυτού. Δι' αυτό θα παρακαλέσω τους εντίμους συναδέλφους οι οποίοι έχουν αντίθετον γνώμην της ιδικής μου και οι οποίοι ουδεμίαν έχω αμφιβολίαν, ότι τα όσα πιστεύουν τα πιστεύουν καλή τη πίστει, να σκεφθούν καλώς τα όσα έχω αναφέρει και να ψηφίσουν υπέρ του Νομοσχεδίου αυτού με την βεβαιότητα ότι ούτω πράττοντες πράττουν το καθήκον των. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Υπάρχουν εισηγήσεις διά τροποποίησιν του Νομοσχεδίου;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Εάν συνταγματικώς δικαιούμαι να υποβάλω τας τροποποιήσεις μου, θα ήθελα να τας υποβάλω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα εξαρτηθή από την φύσιν των τροποποιήσεων. Διά τούτο θα ήτο ορθότερον να διατυπώσετε τας τροποποιήσεις σας και να εξετασθή κατόπιν εάν συνταγματικώς δύνανται να επενεχθούν εις το παρόν Νομοσχέδιον.

Δεν εισηγούμαι διατύπωσιν νομικών τροποποιήσεων αλλά την ουσίαν των τροποποιήσεων.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θέλετε να τας κάμω τώρα από του βήματος αυτού έντιμε κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, δύνασθε να κάμετε ταύτας από την θέσιν σας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Πρώτον, κατάργησιν της φορολογίας επί της ακινήτου περιουσίας γεωργών, περιλαμβανομένης και της καλλιεργησίμου γης γεωργών, και πάλι της περιλαμβανομένης εις περιοχάς κοινοτικής αναπτύξεως.

Δεύτερον, επιβολήν φορολογίας επί καλλιεργησίμου γης έστω και εάν αύτη ευρίσκεται εις τας ως άνω μη φορολογουμένας περιοχάς, όταν αύτη κατέχεται υπό μη γεωργού.

Τρίτον, καθορισμόν μίνιμουμ εκτάσεως πέραν του οποίου θα επιβάλλεται φορολογία αυξανομένη γεωμετρικώς. Δεν εισηγούμαι αριθμούς εν αναμονή της αποφάσεως της Βουλής επί των γενικών αυτών αρχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι εισηγήσεις αι οποίαι έγιναν υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη δεν είναι εισηγήσεις αι οποίαι δύνανται να επιφέρουν αύξησιν των δαπανών του προϋπολογισμού. Διά τούτο, από συνταγματικής απόψεως δεν κωλύεται ούτος να εισηγηθή τροποποιήσεις. Εν τούτοις από απόψεως καθαρώς τρόπου εργασίας της Βουλής, επειδή αύται αναφέρονται εις φορολογικά μέτρα, εάν ακολουθήσωμεν το παράδειγμα άλλων Βουλών, θα έπρεπε πρώτον να αποσταλούν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν υπό τύπον εισηγήσεων ή προτάσεων και η Βουλή να συνέλθη εκ νέου, όταν θα έχη ενημερωθή επί των απόψεων της Εκτελεστικής Εξουσίας. Πιθανόν η Εκτελεστική Εξουσία να υιοθετήση τας εν λόγω εισηγήσεις και να τας συμπεριλάβη εις έτερον Νομοσχέδιον ή πιθανόν να εκφράση απόψεις επί τούτων. Πλην τούτου όμως υπάρχει και άλλος λόγος διά τον οποίον δεν θα έπρεπε να συμπεριληφθούν αι τροποποιήσεις αύται εις το παρόν Νομοσχέδιον. Η γνωστή τακτική άλλων Βουλών είναι να μη επιτρέπουν τροποποιήσεις αι οποίαι να αλλοιώνουν την φύσιν του υπό συζήτησιν Νόμου. Το ενώπιον μας Νομοσχέδιον είναι φορολογικής φύσεως περιωρισμένης μορφής και δεν αποτελεί Νομοσχέδιον το οποίον πραγματεύεται την φορολογικήν πολιτικήν της Κυβερνήσεως επί του αγροτικού ζητήματος. Διά τούτο εις έν Νομοσχέδιον περιωρισμένης φύσεως δεν θα έπρεπε να γίνη τροποποίησις η οποία να καθιστά τούτο Νομοσχέδιον το οποίον χαράσσει την φορολογικήν γραμμήν της Κυβερνήσεως επί αγροτικών ζητημάτων. Διά τούτο η εισήγησίς μου είναι όπως κατά το παρόν στάδιον αι προτάσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη διαβιβασθούν επισήμως εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και όταν θα έχωμεν τας απόψεις της Εκτελεστικής Εξουσίας, τότε θα είναι δυνατόν να ακολουθηθή η γραμμή του παρόντος Νομοσχεδίου, ή δυνατόν η Εκτελεστική Εξουσία να εισαγάγη η ιδία νέον Νομοσχέδιον επί του θέματος αυτού.

Υπάρχει αντίρρησις ως προς τον ακολουθητέον τρόπον διαδικασίας;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αποδέχομαι πλήρως την διαδικασίαν. Θα ήθελα μόνον, ει δυνατόν, να ερωτηθή η Βουλή κατά πόσον θα ήθελε να υιοθετήση τας απόψεις μου, αντί να αποσταλούν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ως προσωπικαί μου απόψεις, εν τω γενικώ των πλαισίω φυσικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τοιαύτη, περιπτώσει θα έπρεπε να αναβληθή η διαβίβασις των εισηγήσεών σας εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, διά να συζητηθή το θέμα της υιοθετήσεως αυτών υπό της Βουλής, εφ' όσον τεθούν επί ημερησίας διατάξεως, διότι αι εισηγήσεις αύται δεν ήσαν εις την ημερησίαν διάταξιν ενώπιον της Βουλής, ούτως ώστε να εξετασθή και μελετηθή το ζήτημα. Δι' αυτό θα έλεγα ότι είτε θα πρέπει να αναβληθή η διαβίβασις αυτών και να τεθούν επί της ημερησίας διατάξεως προς συζήτησιν είτε να σταλούν ως εισηγήσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, προς αποφυγήν καθυστερήσεως, νομίζω ότι αποδέχομαι πλήρως την πρώτην άποψιν σας περί αποστολής της εισηγήσεως προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ως προσωπικής εισηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχει αντίρρησις αι προτάσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη θα αποσταλούν επισήμως προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά σκοπούς μελέτης.

Προτίθεμαι να διακόψω την συνεδρίασιν δια είκοσι λεπτά. Θα επανέλθωμεν εις τας 9.15.

Διακόπτομεν διά 20 λεπτά.

(Ώρα διακοπής 8.55 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 9.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διαρκούντος του διαλείμματος εξητάσθη υπ' εμού έν νομικόν σημείον, ήτοι κατά πόσον, εάν το παρόν Νομοσχέδιο δεν ψηφισθή, υπάρχει Νόμος ο οποίος επιβάλλει βαρυτέραν φορολογίαν. Κατόπιν προσεκτικής εξετάσεως εξηκριβώθη ότι δεν υπάρχει τοιούτος Νόμος. Υπήρχε μία de facto κατάστασις και, επομένως, εάν το Νομοσχέδιο δεν ψηφισθή, δεν υπάρχει άλλος Νόμος ο οποίος επιβάλλει φορολογίαν βαρυτέραν ή μικροτέραν. Εκ των αγορεύσεων προκύπτουν δύο απόψεις. Η μία άποψις είναι ότι το Νομοσχέδιον πρέπει να απορριφθή, η δε άλλη άποψις είναι το Νομοσχέδιο πρέπει να ψηφισθή. Αι απόψεις αυταί δεν αναφέρονται εις τα άρθρα του Νομοσχεδίου αλλά αναφέρονται εις το θέμα αρχής, κατά πόσον το Νομοσχέδιον το οποίον επιβάλλει ωρισμένην φορολογίαν πρέπει να ψηφισθή ή όχι. Διά τούτο προτού προχωρήσωμεν εις την δευτέραν ανάγνωσιν θα θέσω εις ψηφοφορίαν τας δύο αυτάς απόψεις.

Πρώτον κατά πόσον το Νομοσχέδιον πρέπει να ψηφισθή και δεύτερον κατά πόσον το Νομοσχέδιον δεν πρέπει να ψηφισθή. Το Νομοσχέδιον είναι Νομοσχέδιον φορολογικής φύσεως, καθότι δυνάμει του τρίτου άρθρου επιβάλλει φορολογίαν. Επίσης εις τα υπόλοιπα άρθρα φαίνεται καθαρώς ότι ο σκοπός του Νομοσχεδίου είναι η επιβολή φορολογίας και δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος απαιτείται χωριστή πλειοψηφία. Προτού θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν θα κτυπήσουν οι κώδωνες της Βουλής τρεις φοράς, αυτή δε η διαδικασία της κρούσεως των κωδώνων θα ακολουθήται προ εκάστης ψηφοφορίας διά να γνωρίζουν Βουλευταί οι οποίοι πιθανόν να είναι απησχολημένοι εις Επιτροπάς ή έξωθι της Βουλής ότι λαμβάνει χώραν ψηφοφορία.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την πρότασιν όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή.

Πόσοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της απόψεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δύο αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον απορρίπτεται λόγω του ότι δεν έτυχε της απαιτουμένης χωριστής πλειοψηφίας.

Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος και ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος αναβάλλονται λόγω του ότι τα θέματα δεν είναι έτοιμα.

Αρχίζει η συζήτησις του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων όπως αναγνώση την έκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961» ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΗΣ ΤΗΝ 19ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961, ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ 3.30 μ.μ. ΚΑΙ ΤΗΣ 6 μ.μ. ΚΑΙ ΤΗΝ 21ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961 ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ 3.40 μ.μ. ΚΑΙ ΤΗΣ 5ης μ.μ.

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος,
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Παναγιώτης Τουμαζής
Γεώργιος Ιωαννίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δρ. Ορχάν Μουτερίσογλου
Δρ. Χασάν Γκιουβενέρ.

Τα Τουρκικά μέλη, κατά την συνεδρίασιν της 19ης Σεπτεμβρίου 1961, εζήτησαν να τους δοθή κατάλογος των υπαλλήλων οι οποίοι επηρεάζονται υπό του παρόντος Νόμου. Ο Πρόεδρος έδωσε τας προς τούτο αναγκαίας οδηγίας και ανέβαλε την συνεδρίασιν διά την 21ην Σεπτεμβρίου.

Εν τω μεταξύ, ο ρηθείς κατάλογος εδόθη εις τα Τουρκικά μέλη.

Τα Τουρκικά μέλη κατά την συνεδρίασιν της 21ης Σεπτεμβρίου, εδήλωσαν ότι είχον λάβει νομικήν συμβουλήν, ότι το άρθρον 5 του παρόντος Νομοσχεδίου είναι αντισυνταγματικόν, και διατηρούντες δικαίωμά των να ομιλήσουν εν τη Βουλή επί του όλου Νομοσχεδίου ενίστανται διά τον λόγον τούτον εις την επιψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου. Άνευ επηρεασμού της ως άνω ενστάσεώς των και τηρουμένης της ως άνω επιφυλάξεώς των, τα Τουρκικά Μέλη έλαβαν μέρος εις την ανάγνωσιν του παρόντος Νομοσχεδίου και επέφεραν εις αυτό μετά των Ελληνικών μελών τας ακολούθους τροποποιήσεις.

1. Εις την παράγραφον (3) του άρθρου 4 αι λέξεις «της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας» διεγράφησαν και αντικα-

τεστάθησαν υπό των λέξεων της «αρμοδίας διοριζούσης αρχής».

2. Εις την παράγραφον (1) του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ενετέθησαν αι λέξεις «ή άλλων ταμείων αναφερομένων εν τω άρθρω 6 του παρόντος Νόμου».

Τα Ελληνικά μέλη επέφεραν και τας ακολούθους λεκτικάς τροποποιήσεις εις το Ελληνικόν κείμενον του Νομοσχεδίου.

1. Εις την δευτέραν γραμμήν του ορισμού της λέξεως «συμβεβηκός» η λέξις «ήτοι» αντικατεστάθη υπό της λέξεως «ούτος».

2. Εις τον ορισμόν των λέξεων «Πολιτικοί λόγοι» αι λέξεις «άμεσως ή εμμεσως» έγιναν «αμέσως ή εμμέσως» και αι λέξεις «εκ κίνητρον πολιτικών» έγιναν «εκ κινήτρων πολιτικών».

3. Εις τον ορισμόν των λέξεων «δημόσιος υπάλληλος» ενετέθη η λέξις «εν» μεταξύ των λέξεων «εκτίθεται» και «τω άρθρω» εις την τρίτην γραμμήν του ρηθέντος ορισμού.

4. Εις τον ορισμόν των λέξεων «δημοσία θέσις» αι λέξεις «του οποίου» έγιναν «της οποίας».

5. Εις τον ορισμόν της λέξεως «αποκατασταθείς» και «αποκατάστασις» αντικαθίσταται η λέξις «της» υπό της λέξεως «την» εις την τρίτην γραμμήν.

6. Εις την πέμπτην γραμμήν της παραγράφου (4) του άρθρου 4 η λέξις «της» αντικαθίσταται υπό της λέξεως «τους».

7. Εις την τρίτην γραμμήν της παραγράφου (α) του άρθρου 6 η λέξις «ημερομηνία» αντικατεστάθη υπό της λέξεως «περιόδου».

Η πλειοψηφία των μελών της Επιτροπής προτείνει την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου ως τούτο ετροποποιήθη άνωθι:

Η Επιτροπή επέφερεν επίσης μερικάς άλλας φραστικάς διατυπώσεις εις το Ελληνικόν κείμενον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν γλώσσαν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Το νομοσχέδιο τούτο, το οποίον ευρίσκεται ενώπιον της Βουλής, προνοεί την αποκατάστασιν εις τας θέσεις των ωρισμένων υπαλλήλων απομακρυνθέντων κάποτε εκ της εργασίας των και την εις τούτους αποκατάστασιν των παλαιών των δικαιωμάτων. Δηλαδή διά του νομοσχεδίου επιδιώκεται η επανόρθωσις μιας αδικίας, η οποία προσεγένετο εις τούτους υπό της αποικιακής διοικήσεως διαρκούσης της καταστάσεως εκτάκτου ανάγκης. Από αυτής της απόψεως δεν είμαι εναντίον της αναγνωρίσεως των δικαιωμάτων των εις τα πρόσωπα αυτά, τα οποία απεμακρύνθησαν της θέσεώς των δι' άλλους λόγους πλην υπηρεσιακών τοιούτων. Διότι, εάν έχη γίνει μία αδικία εις βάρος αυτών των ανθρώπων, είναι ανάγκη η αδικία αυτή να επανορθωθή. Επιθυμώ να διασαφηνίσω μετ' εμφάσεως ότι δεν φέρω την παραμικράν ένστασιν εις την υπό των επηρεαζομένων υπό του νόμου τούτου προσώπων ανάκτησιν των δικαιωμάτων των. Θα ήθελα, όμως, να υποβάλω το ακόλουθον σημείον. Είναι βέβαιον ότι κατά την περίοδον εκείνην διεπράχθησαν αν μη αι ίδιαι τουλάχιστον παρόμοιαι αδικίαι. Δι' αυτόν τον λόγον πολύ θα επεθύμουν όπως διευρυνθή η κατηγορία αυτή των αδικηθέντων και καταστή ούτω δυνατόν να αποζημιωθούν όσοι υπέστησαν ζημίας εξ αμφοτέρων των κοινοτήτων. Διότι εις τελευταίαν ανάλυσιν, ο νόμος αυτός είναι νόμος προνοών αποζημιώσεις. Υπό την σημερινήν του μορφήν ο νόμος, εάν τηρηθή ως έχει, εμποδίζει την υπαγωγήν πολλών Τούρκων υποστάντων πράγματι παρομοίας ζημίας εις την υπό του νόμου προβλεπομένην κατηγορίαν. Από της απόψεως αυτής, υπό της Τουρκικής Κοινότητος θεωρείται ότι γίνεται κάποια διάκρισις εις βάρος της. Η ένστασίς μας έγκειται εις την πραγματικότητα εις τούτο, ότι δεν εδόθη μεγαλυτέρα ευρύτης εις τας προνοίας είτε με τον παρόντα είτε με τον άλλον νόμον. Θα ηθέλαμεν τούτο να είχε γίνει αν όχι με αυτόν, τουλάχιστον με άλλον νόμον. Κατά τα άλλα, ουδόλως ενίσταμαι εις την υπό των αδικηθέντων τούτων προσώπων ανάκτησιν των δικαιωμάτων των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού συνεχίσωμεν την συζήτησιν επί του θέματος αυτού θα ήθελα να εξετάσωμεν κατά πόσον η Βουλή θα συνεχίση μέχρι της 11ης ή 12ης ή κατά πόσον θα αναβάλωμεν την συνεδρίασιν και θα εργασθώμεν αύριον. Πρέπει δε να λάβωμεν σοβαρώς υπ' όψιν και την κούρασιν του διερμηνέως ο οποίος εργάζεται από της 5ης απογευματινής ώρας.

Η ιδική μου άποψις είναι ότι πρέπει να συνεχίσωμεν αύριον το πρωί· μεταξύ 9ης και 12ης, και το απόγευμα από της 4ης μ.μ. μέχρι, εν ανάγκη, την 10ης μ.μ., διότι υπάρχουν ακόμη πολλά θέματα προς συζήτησιν επί της ημερησίας διατάξεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υποβάλλω όπως διεκπεραιώσωμεν την εργασίαν μας, αφού πρώτα περατώσωμεν την συζήτησιν επί του παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να γνωρίζω πόσοι ομιληταί θα υπάρξουν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Δεν φαντάζομαι να υπάρχουν πολλοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, και εγώ συμφωνώ ότι θα ήτο καλόν να τελειώσωμεν αυτό το Νομοσχέδιον και να ορίσωμεν την προσεχή συνεδρίασιν διά το απόγευμα της αύριον· ημπορούμεν ν' αρχίσωμεν την 3ην απογευματινήν, ουχί όμως απο της πρωΐας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ομιληταί υπάρχουν επί του θέματος;

Θα είναι πολύωρος η ομιλία σας; Τότε ημπορούμεν να προχωρήσωμεν, εφ' όσον είς ομιλητής υπάρχει, και πιθανόν να ψηφίσωμεν απόψε το Νομοσχέδιον.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, χαίρομαι διότι ουσιαστικώς ουδεμία ένστασις ηγέρθη προς επιψήφισιν του Νομοσχεδίου. Ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εισηγήθη ουσιαστικώς την ψήφισιν του Νομοσχεδίου. Απλώς υπενθύμισε την Βουλήν, ότι πιθανώτατα υπάρχουν και άλλαι τάξεις, πλην των Κυβερνητικών υπαλλήλων, αι οποίαι έχουν δεινοπαθήσει και αι οποίαι είναι άξιαι βοηθείας. Προσωπικώς θα ήμην ευτυχής εάν η Βουλή ηδύνατο να βοηθήση πράγματι εκείνους οι οποίοι υπέστησαν δεινά ή απώλεσαν την ζωήν των και άφησαν οικογενείας κατά την διάρκειαν του αγώνος εναντίον της Αποικιοκρατίας. Και η ομιλία του προηγουμένου εντίμου Μέλους με πληροί ουσιαστικώς με χαράν, διότι αντιλαμβάνομαι, ότι ουδεμία ένστασις θα υπάρξη από της πλευράς εκείνης δι' αποζημιώσεις και δι' άλλας τάξεις του Κυπριακού λαού. Δεδομένου όμως ότι δεν υπάρχει ένστασις διά την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου, εισηγούμαι όπως προχωρήσωμεν εις την δευτέραν ανάγνωσιν και ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 1ον άρθρον του Νομοσχεδίου εγκριθή;

Εφ' όσον υπάρχει αντίρρησις είμαι υποχρεωμένος να θέσω τούτο εις ψηφοφορίαν.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Δύο αποχαί.

Το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερμηνεία. 2. Εν τω παρόντι νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

«αποκατασταθείς» και «αποκατάστασις» σημαίνουν την υπό τινος δικαιουμένου υπαλλήλου ανάκτησιν της δημοσίας θέσεως και του βαθμού ον κατείχε κατά την ημερομηνίαν την αμέσως προηγουμένην της σχετικής ημερομηνίας ή ετέρας ισοδυνάμου δημοσίας θέσεως και βαθμού και την καταβολήν των αποδοχών και την αποκατάστασιν αυτού εις άπαντα τα δικαιώματα και προνόμια ως ούτος απήλαυε κατά την τοιαύτην ημερομηνίαν.

«απολαυαί» περιλαμβάνει τον μισθόν ως και τα πάσης φύσεως επιδόματα πλην τα των αναπληρωτικών διορισμών τοιαύτα.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«δημοσία θέσις» σημαίνει θέσιν τινά εν τη δημοσία υπηρεσία της Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου της οποίας κατά την καθωρισμένην ημερομηνίαν ο μισθός προεβλέπετο εν Άρθρω 1 οιουδήποτε προϋπολογισμού (πλην των της εκτάκτου ανάγκης τοιούτων).

«δημοσία υπηρεσία» σημαίνει, αναφορικώς προς οιανδήποτε περίοδον προγενεστέραν της 16ης Αυγούστου, 1960, την δημοσίαν υπηρεσίαν της Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου, και αναφορικώς προς οιανδήποτε περίοδον από ή μεταγενεστέραν της 16ης Αυγούστου, 1960, την δημοσίαν υπηρεσίαν της Δημοκρατίας.

«δημόσιος υπάλληλος» σημαίνει τον κάτοχον δημοσίας τινός θέσεως, μονίμου ή μη, όστις είναι πολίτης της Δημοκρατίας ή δικαιούται, συμφώνως τω δικαίω της ιθαγενείας ως τούτο εκτίθεται εν τω άρθρω 198 του Συντάγματος, όπως τω παρασχεθή η ιθαγένεια της Δημοκρατίας.

«δικαιούμενος υπάλληλος» σημαίνει υπάλληλόν τινα, όστις κατά την καθωρισμένην περίοδον—

(α) απελύθη ή ούτινος ετερματίσθησαν αι υπηρεσίαι, ή

(β) εγκαταλείψας την υπηρεσίαν ελογίζετο απολυθείς, ή

(γ) αφυπηρέτησεν αναγκαστικώς, ή

(δ) υπεβιβάσθη, αποκλειστικώς εκ λόγων πολιτικών.

«καθωρισμένη περίοδος» σημαίνει την περίοδον μεταξύ της 1ης Απριλίου, 1955, και της 19ης Φεβρουαρίου, 1959, αμφοτέρων των ημερομηνιών περιλαμβανομένων.

«πολιτικοί λόγοι» σημαίνει πάντα λόγον αφορώντα εις την πραγματικήν ή υποτιθεμένην συμμετοχήν εις τινα ή προσεταιρισμόν μετά τινος ομάδος ή οργανώσεως λογιζομένης υπό της τότε Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου ως προαγούσης πολιτικούς σκοπούς ή εις την πραγματικήν ή υποτιθεμένην συμμετοχήν, αμέσως ή εμμέσως, εις ενεργείας, λογιζομένας υπο της τοιαύτης Κυβερνήσεως ως υποκινουμένας εκ κινήτρων πολιτικών.

«συμβεβηκός» σημαίνει τον θάνατον του δικαιουμένου υπαλλήλου ή ότι ούτος κατελήφθη υπό του ορίου ηλικίας αναγκαστικής αφυπηρετήσεως ή την συντυχίαν οιουδήποτε ετέρου συμβεβηκότος καθιστώντος αναγκαίαν την αφυπηρέτησιν του δικαιουμένου υπαλλήλου και συνιστώντος προϋπόθεσιν παροχής συντάξεως, φιλοδωρήματος ή ετέρου οφέλους παρεχομένου επί τη αφυπηρετήσει δυνάμει των διατάξεων του περί Συντάξεως Νόμου.

«Συμβούλιον» σημαίνει το δυνάμει του άρθρου 3 καθιδρυθέν συμβούλιον.

«σχετική ημερομηνία» σημαίνει την ημερομηνίαν καθ' ην ο δικαιούμενος υπάλληλος απελύθη ή ετερματίσθησαν αι υπηρεσίαι αυτού ή ελογίζετο απολυθείς ή αναγκαστικώς αφυπηρετήσας ή την ημερομηνίαν καθ' ην ηναγκάσθη να παραιτηθή ή υπεβιβάσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το δεύτερον άρθρον προς έγκρισιν, νομίζω ότι τούτο θα έπρεπε να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν επί Νομικών Ζητημάτων προς εξέτασιν του όρου «δημοσία θέσις». Ως ορίζεται ο όρος «δημοσία θέσις», και οι όροι «δημοσία υπηρεσία» και «δημόσιος υπάλληλος» δεν είναι σαφής η έκτασις των τριών αυτών όρων και είναι αμφίβολον κατά πόσον εις τούτους συμπεριλαμβάνονται, ως διετυπώθησαν τουλάχιστον, πρόσωπα τα οποία υπηρέτουν εις την αστυνομίαν του κράτους. Διά τούτο εισηγούμαι όπως το θέμα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν Νομικών προς εξέτασιν και υποβολήν εισηγήσεως μέχρι της αύριον το απόγευμα, όπότε θα εξακολουθήσωμεν την συζήτησιν του Νομοσχεδίου επί των τριών αυτών ορισμών.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Νομικών η εξέτασις των όρων «δημοσία θέσις», «δημοσία υπηρεσία», «δημόσιος υπάλληλος» και «δικαιούμενος υπάλληλος».

Η Βουλή θα συνεχίση την συζήτησιν του θέματος αυτού αύριον το απόγευμα.

Προτίθεμαι να αναβάλω την συζήτησιν των υπολοίπων θεμάτων της ημερησίας διατάξεως και να ορίσω συνεδρίασιν, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, διά την 4ην απογευματινήν ώραν της αύριον.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι η συζήτησις του παρόντος Νομοσχεδίου.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Ο περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Και η αναπομπή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961».

Παρακαλούνται οι έντιμοι Βουλευταί να προσέλθουν εις το Γραφείον της Βουλής διά να εφοδιασθούν με αντίγραφον της ημερησίας διατάξεως.

Η Βουλή θα διακόψη την εργασίαν της και θα επανέλθη την 4ην απογευματινήν ώραν της αύριον.

Η Νομική Επιτροπή παρακαλείται να ετοιμάση το θέμα μέχρι της 4ης απογευματινής ώρας της αύριον.

(Ώρα διακοπής 10.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 6ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 4.20 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 24, Τούρκοι 10, Σύνολον 34.

Απόντες:

'Ελληνες 10, Τούρκοι 5, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου περί Αποκαταστάσεως των Παυθέντων Δημοσίων Υπαλλήλων.

Παρακαλώ την Νομικήν Επιτροπήν να με πληροφορήση περί του πορίσματος αυτής επί των προς αυτήν παραπεμφθέντων θεμάτων.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η Νομική Επιτροπή συνήλθε την πρωίαν της σήμερον....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει έκθεσις;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε.

Η Νομική Επιτροπή εξήτασε κατά την συνεδρίαν της το θέμα το οποίον παρεπέμφθη εις αυτήν υπό του Προέδρου της Βουλής και έλαβεν ομοφώνως τας ακολούθους αποφάσεις:

Εις το άρθρον 2 του Νομοσχεδίου έχομεν επιφέρει τας ακολούθους τροποποιήσεις τας οποίας και θα αναγνώσω.

Εις τον ορισμόν της φράσεως «δημοσία θέσις» εις την προτελευταίαν γραμμήν μετά τας λέξεις «εν 'Αρθρω 1 οιουδήποτε» να προστεθούν αι λέξεις «κεφαλαίου οιουδήποτε». Δηλαδή θα έχη ως εξής, κύριε Πρόεδρε.

«δημοσία θέσις» σημαίνει θέσιν τινά εν τη δημοσία υπηρεσία της Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου της οποίας κατά την καθωρισμένην ημερομηνίαν ο μισθός προεβλέπετο εν 'Αρθρω 1 οιουδήποτε κεφαλαίου οιουδήποτε προϋπολογισμού (πλην των της εκτάκτου ανάγκης τοιούτων)».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει κείμενον εις την τουρκικήν γλώσσαν;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Μάλιστα. 'Ολαι αυταί αι τροποποιήσεις έχουν καταχωρισθή εις το κείμενον το οποίον είχεν ο κύριος Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο διερμηνεύς έχει τας τροποποιήσεις αυτάς;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Δεν νομίζω να μετεφράσθη υπό του διερμηνέως η πρώτη τροποποίησις την οποίαν ανέφερα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήτο δύσκολον να το μεταφράση άνευ κειμένου. Εφ' όσον δε θα αναγνωσθή τώρα εις την τουρκικήν γλώσσαν.....

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Μάλιστα. Προχωρώ εις την δευτέραν τροποποίησιν, κύριε Πρόεδρε, εις τον ορισμόν της φράσεως «δημοσία υπηρεσία». Εις το τέλος του ορισμού αυτού να μετατραπή η τελεία εις κόμμα και να προστεθώσιν αι εξής λέξεις: «περιλαμβανομένης υπηρεσίας εν τοις σώμασι ασφαλείας της Δημοκρατίας».

Προχωρώ εις την τρίτην τροποποίησιν, κύριε Πρόεδρε, εις τον ορισμόν της φράσεως «δικαιούμενος υπάλληλος». Μετά την λέξιν «σημαίνει» να προστεθή η λέξις «δημόσιον» και να αφαιρεθή η λέξις «τινά» μετά την λέξιν «υπάλληλον».

Ως γεγονός το τουρκικόν κείμενον είναι εν τάξει αναφορικώς με τον ορισμόν αυτόν. Συνεπώς η τροποποίησις αυτή αφορά μόνον το ελληνικόν κείμενον.

Επίσης εις τον ίδιον ορισμόν «δικαιούμενος υπάλληλος» εις την παράγραφον (β) μετά τας λέξεις «εγκαταλείψας την» να προστεθή η λέξις «δημοσίαν» προ της λέξεως «υπηρεσίαν».

Εις τον ορισμόν της λέξεως «Συμβούλιον» αντί της λέξεως «καθιδρυθέν» να γραφή η λέξις «καθιδρυόμενον». Και αυτή η τροποποίησις αφορά το ελληνικόν κείμενον.

Αυταί είναι, κύριε Πρόεδρε, αι τροποποιήσεις τας οποίας επέφερεν ομοφώνως η Νομική Επιτροπή αναφορικώς με το άρθρον 2 του παρόντος Νομοσχεδίου. Επιθυμώ όμως να τονίσω, ότι η Νομική Επιτροπή επροχώρησεν εις την εξέτασιν και μελέτην και των υπολοίπων άρθρων του παρόντος νομοσχεδίου, και επέφερεν ωρισμένας φραστικάς τροποποιήσεις ούτως ώστε να αποδοθή κατά καλύτερον τρόπον η ουσία των προτεινομένων διατάξεων. Τας προτεινομένας ταύτας τροποποιήσεις θα αναφέρω μετά το τέλος της αναγνώσεως ενός εκάστου των υπολοίπων άρθρων του Νομοσχεδίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της Νομικής Επιτροπής διότι εις ταχύτατον χρονικόν διάστημα διεκπεραίωσαν την μελέτην των σημείων τα οποία παρέπεμψα εις αυτά. 'Οσον αφορά τας φραστικάς τροποποιήσεις ο ευκολώτερος τρόπος διαδικασίας θα ήτο εάν οι Γραμματείς είχον ενώπιόν των το κείμενον μετά των φραστικών τροποποιήσεων και ανεγίγνωσκον αυτό με τας εν λόγω τροποποιήσεις.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Θα δώσω εις τον 'Ελληνα Γραμματέα, κύριε Πρόεδρε, το ιδικόν μου κείμενον εις το οποίον εμφαίνονται όλαι αι τροποποιήσεις. Αντιλαμβάνομαι ότι και ο κύριος Χαλήτ έχει δώσει το ιδικόν του εις τον Τούρκον Γραμματέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το άρθρον 2 εκ νέου μετά των τροποποιήσεων τας οποίας εισηγείται η Νομική Επιτροπή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

«αποκατασταθείς» και «αποκατάστασις» σημαίνουν την υπό τινος δικαιουμένου υπαλλήλου ανάκτησιν της δημοσίας θέσεως και του βαθμού ον κατείχε κατά την ημερομηνίαν την αμέσως προηγουμένην της σχετικής ημερομηνίας ή ετέρας ισοδυνάμου δημοσίας θέσεως και βαθμού και την καταβολήν των αποδοχών και την αποκατάστασιν αυτού εις άπαντα τα δικαιώματα και προνόμια ως ούτος απήλαυε κατά την τοιαύτην ημερομηνίαν.

«απολαβαί» περιλαμβάνει τον μισθόν ως και τα πάσης φύσεως επιδόματα πλην τα των αναπληρωτικών διορισμών τοιαύτα.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«δημοσία θέσις» σημαίνει θέσιν τινά εν τη δημοσία υπηρεσία της Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου της οποίας κατά την καθωρισμένην ημερομηνίαν ο μισθός προεβλέπετο εν 'Αρθρω 1 οιουδήποτε κεφαλαίου οιουδήποτε προϋπολογισμού (πλην των της εκτάκτου ανάγκης τοιούτων).

«δημοσία υπηρεσία» σημαίνει, αναφορικώς προς οιανδήποτε περίοδον προγενεστέραν της 16ης Αυγούστου 1960, την δημοσίαν υπηρεσίαν της Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου, και αναφορικώς προς οιανδήποτε περίοδον από ή μεταγενεστέραν της 16ης Αυγούστου 1960,

την δημοσίαν υπηρεσίαν της Δημοκρατίας, περιλαμβανομένης υπηρεσίας εν τοις σώμασι ασφαλείας της Δημοκρατίας.

«δημόσιος υπάλληλος» σημαίνει τον κάτοχον δημοσίας τινός θέσεως, μονίμου ή μη, όστις είναι πολίτης της Δημοκρατίας ή δικαιούται, συμφώνως τω δικαίω της ιθαγενείας ως τούτο εκτίθεται εν τω Άρθρω 198 του Συντάγματος, όπως τω παρασχεθή η ιθαγένεια της Δημοκρατίας.

«δικαιούμενος υπάλληλος» σημαίνει δημόσιον υπάλληλον, όστις κατά την καθωρισμένην περίοδον—

(α) απελύθη ή ούτινος ετερματίσθησαν αι υπηρεσίαι, ή

(β) εγκαταλείψας την δημοσίαν υπηρεσίαν ελογίζετο απολυθείς, ή

(γ) αφυπηρέτησεν αναγκαστικώς, ή

(δ) υπεβιβάσθη,

αποκλειστικώς εκ λόγων πολιτικών.

«καθωρισμένη περίοδος» σημαίνει την περίοδον μεταξύ της 1ης Απριλίου 1955, και της 19ης Φεβρουαρίου 1959, αμφοτέρων των ημερομηνιών περιλαμβανομένων.

«πολιτικοί λόγοι» σημαίνει πάντα λόγον αφορώντα εις την πραγματικήν ή υποτιθεμένην συμμετοχήν είς τινα ή προσεταιρισμόν μετά τινος ομάδος ή οργανώσεως λογιζομένης υπό της τότε Κυβερνήσεως της Αποικίας της Κύπρου ως προαγούσης πολιτικούς σκοπούς ή εις την πραγματικήν ή υποτιθεμένην συμμετοχήν, αμέσως ή εμμέσως, εις ενεργείας λογιζομένας υπό της τοιαύτης Κυβερνήσεως ως υποκινουμένας εκ κινήτρων πολιτικών.

«συμβεβηκός» σημαίνει τον θάνατον του δικαιουμένου υπαλλήλου ή ότι ούτος κατελήφθη υπό του ορίου ηλικίας αναγκαστικής αφυπηρετήσεως ή την συντυχίαν οιουδήποτε ετέρου συμβεβηκότος καθιστώντος αναγκαίαν την αφυπηρέτησιν του δικαιουμένου υπαλλήλου και συνιστώντος προϋπόθεσιν παροχής συντάξεως, φιλοδωρήματος ή ετέρου οφέλους παρεχομένου επί τη αφυπηρετήσει δυνάμει των διατάξεων του περί Συντάξεων Νόμου. Κεφ. 311.

«Συμβούλιον» σημαίνει το δυνάμει του άρθρου 3 καθιδρυόμενον συμβούλιον.

«σχετική ημερομηνία» σημαίνει την ημερομηνίαν καθ' ην ο δικαιούμενος υπάλληλος απελύθη ή ετερματίσθησαν αι υπηρεσίαι αυτού ή ελογίζετο απολυθείς ή αναγκαστικώς αφυπηρετήσας ή την ημερομηνίαν καθ' ην ηναγκάσθη να παραιτηθή ή υπεβιβάσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίση η ψηφοφορία να ηχήσουν οι κώδωνες.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα εννέα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μίαν τροποποίησιν, κύριε Πρόεδρε. Εν όψει του γεγονότος ότι υπάρχει περιωρισμένος αριθμός κυβερνητικών εργατών οι οποίοι απελύθησαν ή εκρατήθησαν κατά την διάρκειαν της καταστάσεως εκτάκτου ανάγκης και οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται εις το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον, παρακαλώ όπως το ζήτημα παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν προς εξέτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι τελείως αδύνατον να παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν προς εξέτασιν, πρώτον διότι οι παυθέντες εργάται δεν ήσαν μόνιμοι εργάται και, εν πάση περιπτώσει, εδικαιούτο η τότε Αποικιοκρατική Κυβέρνησις να τους σταματήση δίδουσα εις αυτούς ωρισμένην προθεσμίαν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Διά τους τακτικούς Κυβερνητικούς εργάτας, έντιμε κύριε Πρόεδρε, εάν μπορεί να γίνη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς δεν υπάρχουν, δυνάμει των υφισταμένων κανονισμών, τακτικοί εργάται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Συμβούλιον. 3.—(1) Καθιδρύεται Συμβούλιον συγκείμενον εκ τριών μελών διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου (εξ ων είς ορίζεται ως ο «Πρόεδρος» του Συμβουλίου) όπερ εξετάζει και αποφαίνεται εάν πρόσωπόν τι είναι δικαιούμενος υπάλληλος.

(2) Το Συμβούλιον καθορίζει την υπ' αυτού ακολουθητέαν διαδικασίαν και άπασαι αι αποφάσεις αυτού λαμβάνονται διά πλειοψηφίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αιτήσεις αποκαταστάσεως. 4.—(1) Πας όστις αξιοί ότι κέκτηται την ιδιότητα του δικαιουμένου υπαλλήλου δέον όπως, εντός μηνός από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, υποβάλη εις το Συμβούλιον αίτησιν αποκαταστάσεως εν τω Τύπω τω εκτιθεμένω εν τω παραρτήματι του παρόντος Νόμου. Παράρτημα.

(2) Άμα τη υποβολή αιτήσεώς τινος δυνάμει του εδαφίου (1) το Συμβούλιον θα προβαίνη το ταχύτερον εις την εξέτασιν της τοιαύτης αιτήσεως και θα αποφαίνηται εάν ο αιτών κέκτηται την ιδιότητα του δικαιουμένου υπαλλήλου.

(3) Άμα ως ληφθή η τοιαύτη απόφασις αντίγραφον ταύτης διαβιβάζεται πάραυτα εις την Αρμοδίαν διορίζουσαν Αρχήν.

(4) Πας εν τη αιτήσει τη υποβληθείση δυνάμει του εδαφίου (1), προβαίνει, εν γνώσει του γεγονότος, εις δηλώσεις αίτινες είναι αληθείς έν τινι ουσιώδει σημείω, είναι ένοχος αδικήματος και επί τη καταδίκη του υπόκειται εις φυλάκισιν διά χρονικήν περίοδον μη υπερβαίνουσαν τους έξ μήνας ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας τριακοσίας λίρας ή εις αμφοτέρας τας ποινάς της φυλακίσεως και του προστίμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αποκατάστασις δικαιουμένου υπαλλήλου.

5.—(1) Άμα ως το Συμβούλιον αποφασίση ότι πρόσωπόν τι κέκτηται την ιδιότητα του δικαιουμένου υπαλλήλου, ο τοιούτος υπάλληλος ανεξαρτήτως παντός εν οιωδήποτε ετέρω νόμω διαλαμβανομένου αποκαθίσταται, και λογίζεται κατέχων την τοιαύτην θέσιν και βαθμόν από της σχετικής ημερομηνίας μέχρι της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως αυτού.

(2) Οσάκις επαναπροσληφθείς εν τη δημοσία υπηρεσία δικαιούμενος υπάλληλος, προήχθη προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, ούτος θα αποκαθίσταται εν τη θέσει και βαθμώ ον κατείχε κατά την ημερομηνίαν την αμέσως προηγουμένην της σχετικής ημερομηνίας ή έν τινι ετέρα ισοδυνάμω θέσει και βαθμώ και θα λογίζηται κατέχων την τοιαύτην θέσιν και βαθμόν από της σχετικής ημερομηνίας μέχρι της ημερομηνίας της αμέσως προηγουμένης της ημερομηνίας της προαγωγής αυτού.

(3) Οσάκις λόγω της συντυχίας συμβεβηκότος τινός, η αποκατάστασις δικαιουμένου τινός υπαλλήλου καθίσταται αδύνατος, ούτος θα λογίζηται αποκατασταθείς εν τη δημοσία θέσει και βαθμώ ον ούτος κατείχε κατά την ημερομηνίαν την αμέσως προηγουμένην της σχετικής ημερομηνίας ή έν τινι ετέρα ισοδυνάμω θέσει και βαθμώ και ως κατέχων την τοιαύτην θέσιν και βαθμόν από της σχετικής ημερομηνίας μέχρι της συντυχίας του συμβεβηκότος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το εδάφιον (2) η φράσις «Οσάκις επαναπροσληφθείς εν τη Δημοσία Υπηρεσία κ.τ.λ.» θα έπρεπε να είναι «Οσάκις δικαιούμενος υπάλληλος επαναπροσληφθείς εν τη δημοσία υπηρεσία».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Η φράσις αυτή ανεγνώσθη ως εξής: «Οσάκις επαναπροσληφθείς εν τη δημοσία υπηρεσία δικαιούμενος υπάλληλος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τάξει.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ αυτού του άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 5 εγκρίνεται.

Εκπτώσεις.

6. Εκ των απολαβών εις ας δικαιούται κατά ή μετά την αποκατάστασιν αυτού δικαιούμενος τις υπάλληλος, εκπίπτονται τα ακόλουθα:

(α) Άπασαι αι πληρωμαί αίτινες εγένοντο είτε υπό μορφήν μισθού, χορηγίας, συντάξεως, χαριστικής (ex-gratia) πληρωμής είτε άλλως πως, εκ δημοσίων ταμείων, διαρκούσης της καθωρισμένης περιόδου εις τον τοιούτον υπάλληλον ή εις οιονδήποτε μέλος της οικογενείας αυτού·

(β) άπασαι αι πληρωμαί αίτινες εγένοντο εκ ταμείων ιδιωτικού τινος ιδρύματος ευημερίας ή φιλανθρωπικού τοιούτου ή έκ τινος άλλου Ταμείου βοηθείας διαρκούσης της καθωρισμένης περιόδου, εις τον τοιούτον υπάλληλον ή εις οιονδήποτε μέλος της οικογενείας αυτού·

(γ) παν έτερον εισόδημα ληφθέν υπό του τοιούτου υπαλλήλου, διαρκούσης της καθωρισμένης περιόδου, εκ της ενασχήσεως επαγγέλματός τινος ή εκ μισθωτών υπηρεσιών·

(δ) άπασαι αι εισφοραί ή καταθέσεις εις ας ο τοιούτος υπάλληλος θα προέβαινε διαρκούσης της καθωρισμένης περιόδου δυνάμει των διατάξεων των εκάστοτε ισχυόντων Νόμων και Κανονισμών:

Νοείται ότι αι τοιαύται εκπτώσεις θα γίνωνται εν ω τρόπω και υφ' ους όρους ήθελε καθορίσει ο Υπουργός των Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 6;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Περίοδος μεταξύ προτάσεως επαναδιορισμού και αποκαταστάσεως.

7. Οσάκις δικαιούμενός τις υπάλληλος, εις ον εγένετο, προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, πρότασις επαναδιορισμού εις την δημοσίαν υπηρεσίαν ην ούτος απέρριψεν, αποκαθίσταται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, η περίοδος μεταξύ της ημερομηνίας της τοιαύτης προτάσεως και της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως αυτού λογίζεται ως περίοδος καθ' ην ο δικαιούμενος υπάλληλος απουσίαζεν επ' αδεία άνευ δικαιώματος μισθού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 7;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 7 εγκρίνεται.

Παράρτημα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Άρθρον 3(3))

ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΜΕΡΟΣ Ι.

(δέον όπως πληρωθή υπό του Αιτούντος)

Πρόεδρον,
Συμβουλίου Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων,
Λευκωσία.

Διά ταύτης αξιώ ότι κέκτημαι την ιδιότητα του δικαιουμένου υπαλλήλου δι' άπαντας τους σκοπούς του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου, Υπ' Αρ..... 1961, και εξαιτούμαι όπως η υπόθεσίς μου εξετασθή υπό του Συμβουλίου του καθιδρυθέντος δυνάμει του άρθρου 3(1) του ως είρηται νόμου.

2. Εκθέτω τα ακόλουθα στοιχεία άτινα, εξ όσων κάλλιον γνωρίζω και πιστεύω είναι αληθή:

(1) Πλήρες όνομα (Πρώτον το Επώνυμον με κεφαλαία Γράμματα)

(2) Θέσις ην κατείχον εν τη Κυβερνητική Υπηρεσία κατά τον χρόνον καθ' ον απελύθην κλπ.

(3) (1) Μισθοδοτική κλίμαξ και πραγματικός μισθός ον ελάμβανον κατά τον χρόνον καθ' ον απελύθην κλπ.

(2) Ημερομηνία προσαυξήσεως.

(4) Επιδόματα πληρωτέα κατά τον χρόνον της απολύσεως.

Τιμαριθμικόν επίδομα.

Εγώ .....εκ.....
διά της παρούσης επισήμως δηλώ ότι τα εν τη παρούση αιτήσει εκτιθέμενα στοιχεία είναι, εξ όσων κάλλιον γνωρίζω και πιστεύω, αληθή και ακριβή.

Υπογραφή.....
Διεύθυνσις .....
Ημερομηνία .....

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

(1) Ποσά καταβληθέντα εκ Κυβερνητικών ταμείων διαρκούσης της περιόδου απολύσεως ή άλλων ταμείων αναφερομένων εν τω άρθρω 6 του παρόντος Νόμου.

(ι) Εις τον αιτούντα.

(ιι) Εις μέλη της οικογενείας αυτού.

(2) Τα τυχόν οφειλόμενα υπό του αιτούντος ποσά εις την Κυβέρνησιν κατά τον χρόνον της απολύσεως, κλπ. (π.χ. προκαταβολαί γενόμεναι δι' ασφάλειαν ζωής, διά την αγοράν αυτοκινήτου, ψυγείου).

(3) Τα ποσά των εισφορών των πληρωτέων υπό του αιτούντος διαρκούσης της περιόδου απολύσεως κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι το Παράρτημα αναφέρεται εις το άρθρον του Νόμου 3(3). Νομίζω ότι θα έπρεπε να αναφέτηται εις το άρθρον 4(1).

Υπάρχει αντίρρησις όπως διορθωθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Παράρτημα δέον να αναφέρεται εις το άρθρον 4(1) του Νόμου.

Επίσης θα παρεκάλουν τον έντιμον Έλληνα Γραμματέα να αναγνώση και πάλιν την παράγραφον 2 του Μέρους Ι του Πίνακος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

2. Εκθέτω τα ακόλουθα στοιχεία άτινα, εξ όσων κάλλιον γνωρίζω και πιστεύω είναι αληθή:

(1) Πλήρες όνομα
(Πρώτον το επώνυμον με κεφαλαία γράμματα).

(2) Θέσις ην κατείχον εν τη Κυβερνητική Υπηρεσία κατά τον χρόνον καθ' ον απελύθην κλπ.

(3) (1) Μισθοδοτική κλίμαξ και πραγματικός μισθός ον ελάμβανον κατά τον χρόνον καθ' ον απελύθην κλπ.

(2) Ημερομηνία προσαυξήσεως.

(4) Επιδόματα πληρωτέα κατά τον χρόνον της απολύσεως.

Τιμαριθμικόν επίδομα.

Εγώ ..... εκ .....
διά της παρούσης επισήμως δηλώ ότι τα εν η παρούση αιτήσει εκτιθέμενα στοιχεία είναι, εξ όσων κάλλιον γνωρίζω και πιστεύω, αληθή και ακριβή.

Υπογραφή .....
Διεύθυνση.....
Ημερομηνία .....1961.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν χρειάζεται το Μέρος ΙΙ.

Ο Πίναξ αυτός είναι ελλιπής. Εάν εξετάσωμεν το άρθρον 6(β) «άπασαι αι πληρωμαί αίτινες εγένοντο εκ ταμείων ιδιωτικού τινος ιδρύματος» θα έπρεπε να προστεθή διά να καλύψη τας σχετικάς πληροφορίας «ποσά πληρωθέντα εις εμέ ή εις οιονδήποτε μέλος της οικογενείας μου εκ Ταμείου Ιδιωτικού Ιδρύματος ή φιλανθρωπικού τοιούτου διαρκούσης της καθωρισμένης περιόδου» και θα έπρεπε επίσης να προστεθή «έτερον εισόδημα ληφθέν υπ' εμού διαρκούσης της καθωρισμένης περιόδου κτλ». Διότι άλλως δεν θα δύναται το Συμβούλιον να έχη ενώπιόν του όλα τα στοιχεία διά να αποφασίση δυνάμει του άρθρου 6.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εις το Μέρος ΙΙ υπάρχει η εξής τροποποίησις: Μετά το τέλος της πρώτης παραγράφου αι λέξεις κ.λ.π. «παλείφονται, τίθεται κόμμα, και εν συνεχεία προστίθενται τα εξής: «ή άλλων ταμείων αναφερομένων εν τω άρθρω 6 του παρόντος Νόμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Μέρος ΙΙ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Μέρος ΙΙ είναι δι' επίσημον χρήσιν και δεν πληρούται υπό του αιτούντος. Επομένως, διά να συμπληρώση το Μέρος ΙΙ το Συμβούλιον πρέπει να έχη τα στοιχεία, τα οποία δίδονται εις το Μέρος Ι.

(Ο διερμηνεύς παρακαλεί τον Πρόεδρον να επαναλάβη).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα τα επαναλάβω βραδέως. Το Μέρος ΙΙ του Πίνακος είναι δι' επίσημον χρήσιν και δεν πληρούται υπό του αιτητού. Επομένως διά να δυνηθή το Συμβούλιον να πληρώση το Μέρος ΙΙ πρέπει να υπάρχουν αι απαντήσεις εις τα ερωτήματα του Μέρους Ι. Εισηγούμαι όπως διακόψωμεν δι' είκοσι λεπτά και η Νομική Επιτροπή να εξετάση το ζήτημα αυτό.

Διακόπτωμεν δι' είκοσι λεπτά και παρακαλώ την Νομικήν Επιτροπήν να συνέλθη αμέσως διά να εξετάση το σημείον αυτό.

Ο χρόνος είναι 5.5 μ.μ. Θα εξακολουθήσωμεν την εργασίαν μας εις τας 5.30 μ.μ.

Ώρα ενάρξεως 5.30 μ.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνήλθεν η Νομική Επιτροπή;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Μάλιστα κύριε Πρόεδρε. Η επενεχθείσα συμφώνως προς την εισήγησίν σας τροποποίησις εδόθη εις τους εντίμους Γραμματείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν την τροποποίησιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Μετά την υποπαράγραφον (4) της παραγράφου 2 του Πρώτου Μέρους του Παραρτήματος προστίθενται αι εξής δύο υποπαράγραφοι:

«(5) Ποσά πλημωθέντα εκ ταμείων ιδιωτικού τινος ιδρύματος ευημερίας ή φιλανθρωπικού τοιούτου ή έκ τινος

άλλου ταμείου βοηθείας διαρκούσης της περιόδου απολύσεως κτλ.

(ι) Εις τον αιτούντα·

(ιι) εις τα μέλη της οικογενείας αυτού.

(6) Εισόδημα ληφθέν διαρκούσης της περιόδου απολύσεως κτλ. εκ της ενασκήσεως επαγγέλματός τινος ή εκ μισθωτών υπηρεσιών».

Εις το Μέρος ΙΙ ακριβώς κάτω από τον τίτλον «Μέρος ΙΙ» προσετέθησαν εντός παρενθέσεως αι λέξεις «(Δι' επίσημον χρήσιν)». Η πρώτη παράγραφος του Δευτέρου Μέρους έχει τώρα ως εξής:—

«(1) Ποσά καταβληθέντα εκ Κυβερνητικών ταμείων διαρκούσης της περιόδου απολύσεως κτλ.

(ι) Εις τον αιτούντα.

(ιι) Εις τα μέλη της οικογενείας αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως των τροποποιήσεων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι τροποποιήσεις εγκρίνονται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Παραρτήματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά της εγκρίσεως του Παραρτήματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Παράρτημα εγκρίνεται. Η τρίτη ανάγωνσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

«Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος του 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της ψηφίσεως του νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το επόμενον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961».

Προτίθεμαι να θέσω το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961» πρώτον επί της ημερησίας διατάξεως, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η συζήτησις θα αρχίση με το Νομοσχέδιον υπό τον τίτλον «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την Έκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι,

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ορχάν Μουτερίσογλου
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χασσάν Γκιουβενέρ
Γιάγκος Ποταμίτης
Παναγιώτης Τουμαζής.

Η Επιτροπή εξήτασε το παρόν Νομοσχέδιον κατά τας συνεδρίας αυτής τας συγκροτηθείσας την 21ην και 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

Κατά την συνεδρίαν της 21ης Σεπτεμβρίου 1961, η Επιτροπή εκάλεσε τον κ. Νικολαΐδην του Υπουργείου Οικονομικών, όστις παρέσχε λεπτομερείας αναφορικώς προς τας σκοπουμένας δαπάνας.

Όσον αφορά το κονδύλιον 18Α, επειδή υπάρχει πρόβλεψις δι' ένα Εμπορικόν Ακόλουθον εις την εν Λονδίνω Υπάτην Αρμοστείαν, η Επιτροπή δεν νομίζει ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθή νέα θέσις κατά τας τελευταίας ημέρας του έτους και πριν ή ο Προϋπολογισμός διά το έτος 1962 τεθή ενώπιον της Βουλής προς έγκρισιν. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομοφώνως συνιστά εις την Βουλήν όπως το κονδύλιον τούτο απορριφθή.

Η Επιτροπή, τη εξαιρέσει του κ. Γιάγκου Ποταμίτη, εισηγείται την έγκρισιν του κονδυλίου 65Α διά ποσόν £39.880, διά τον λόγον ότι αι £20.000 αφορούν προσθέτους δαπάνας και αι £19.870 δεν αφορούν δαπάνην αλλ' αποτελούν απλώς λογιστικήν πράξιν.

Όσον αφορά το κονδύλιον 69Α διά £10.000, η Επιτροπή επίσης εισηγείται ομοφώνως την έγκρισίν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

(Ο κ. Γκιουβενέρ αναγιγνώσκει την έκθεσιν Τουρκιστί).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, μεταξύ των κονδυλίων των οποίων προτείνεται η ψήφισις διά του παρόντος Νομοσχεδίου περιλαμβάνεται και κονδύλιον £39.880 διά το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου, εκ των οποίων, ως αντιλαμβανόμεθα, αι £19.880 αποτελούν λογιστικήν πράξιν.

Κατά την συζήτησιν διά την ψήφισιν του Τακτικού Προϋπολογισμού διά το έτος 1961, τόσον ο εντιμος συνάδελφος κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης όσον και εγώ εις τας ομιλίας μας ανεφέρθημεν εις το προβλεπόμενον κονδύλιον διά το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου και ετονίσαμεν, ότι εψηφίσαμεν τούτο με την ελπίδα ότι το εν λόγω Ίδρυμα θα ηκολούθει εις το μέλλον πλέον αμερόληπτον γραμμήν, λαμβάνον υπ' όψιν ότι τα έξοδα βαρύνουν όλους τους Κυπρίους φορολογουμένους άνευ διακρίσεως.

Τώρα ότε ενώπιόν μας ευρίσκεται προς επιψήφισιν νέα δαπάνη εν σχέσει με το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου,

θεωρούμεν καθήκον μας να εξετάσωμεν και πάλιν το ζήτημα όσον αφορά την τακτικήν του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, κατά την περίοδον από τότε μέχρι τώρα. Δυστυχώς δεν δυνάμεθα να είπωμεν ότι επήλθεν οιαδήποτε αισθητή βελτίωσις όσον αφορά το ζήτημα τούτο. Βεβαίως δεν διαμφισβητούμεν το γεγονός ότι οιοσδήποτε κρατικός ή ημικρατικός Ραδιοφωνικός σταθμός εις κάθε χώραν, όπως και το Ραδιοφωνικόν 'Ιδρυμα Κύπρου εις την Κύπρον, δέον όπως προβάλλη την κυβερνητικήν πολιτικήν. Τούτο όμως κατά την γνώμην μας δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει κατά τρόπον λογικόν και δίκαιον να ακούωνται η δράσις και αι απόψεις και των άλλων πλευρών των οργανώσεων αι οποίαι εκπροσωπούν μερίδα της κοινής γνώμης Θα ήθελα να δώσω έν πρόσφατον παράδειγμα: 'Οταν το Α.Κ.Ε.Λ. κατά πολύ εποικοδομητικόν τρόπον ανεκοίνωσε τας απόψεις του εν σχέσει με το Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτύξεως το οποίον εξηγγέλθη υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου της Δημοκρατίας και ετόνιζε την προθυμίαν του όπως συμβάλη εις την καλυτέραν εφαρμογήν τούτου.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον αγορητήν, αλλά νομίζω ότι εάν προτίθεται να συζητήση το κατά πόσον το Ραδιοφωνικόν 'Ιδρυμα Κύπρου είναι ανεξάρτητον ή όχι θα έπρεπε να εγγράψη τούτο ως θέμα επί της ημερησίας διατάξεως διά να διεξαχθή εποικοδομητική συζήτησις.

Εις την παρούσαν περίπτωσιν ασχολούμεθα με ένα Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν και όχι με ζήτημα πολιτικής γραμμής του Ραδιοφωνικού αυτού Ιδρύματος. Εάν ο έντιμος Βουλευτής προτίθεται να καταψηφίση το Νομοσχέδιον ή το άρθρον εκείνο το οποίον αναφέρεται εις το Ραδιοφωνικόν 'Ιδρυμα δικαιούται να ζητήση από τον Πρόεδρον της Βουλής την άδειαν να εξηγήση δημοσίως τον λόγον διά τον οποίον καταψηφίζει τούτο. Αυτό είναι γνωστόν ως δικαιολογία καταψηφίσεως, και συνήθως δίδεται πεντάλεπτον δικαίωμα. Εάν όμως προτίθεται να ψηφίση υπέρ δεν δύναται να χρησιμοποιήση τον Προϋπολογισμόν αυτόν ως βάσιν διά συζήτησιν ευρυτέρου θέματος το οποίον δεν είναι ενώπιον της Βουλής.

'Εκαστος Βουλευτής έχει όλους τους τρόπους με τους οποίους να εγγράψη το θέμα. Δύναται να εισηγηθή εις την Βουλήν όπως εγγράψη τούτο, και εάν η Βουλή ψηφίση κατά της εγγραφής αυτού, δύναται να υποβάλη ερώτησιν και μετά την ερώτησιν να εγγράψη το θέμα προς συζήτησιν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ως θα εξηγούσα εις το τέλος της ομιλίας μου, η οποία δεν θα διήρκη πέραν των πέντε λεπτών, δεν θα καταψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον αλλά θα ηθέλαμεν ακριβώς να εκφράσωμεν τας απόψεις μας, και ταυτοχρόνως δικαιολογούντες διατί διά μίαν ακόμη φοράν θα δώσωμεν την ψήφον μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν δικαιούσθε να εκφράσετε τας απόψεις σας. Εάν επιθυμήτε να εκφράσετε τας απόψεις σας επί του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου οφείλετε να εγγράψετε το θέμα διά να διεξαχθή επ' αυτού συζήτησις.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επειδή εις την 'Εκθεσιν, έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει καταψήφισις του κονδυλίου τούτου υπό του κ. Ποταμίτη, και επειδή σήμερον θα δώσωμεν την ψήφον μας, εξηγούντες όμως διατί διά μίαν ακόμη φοράν πράττομεν τούτο, θα ήθελα να αναφέρω τους λόγους διά τους οποίους ψηφίζομεν. Δεν πρόκειται να μακρηγορήσω καθόλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γνωστός κοινοβουλευτικός κανών απαγορεύει εις Βουλευτήν να ομιλή εκ μέρους άλλου επί θέματος επί του οποίου ο ίδιος έχει ενστάσεις. Δεν δικαιούται Βουλευτής να διορίζη άλλον Βουλευτήν ως δικηγόρον του εν τη Βουλή· διά τούτο είμαι υποχρεωμένος να σας κηρύξω εκτός θέματος.

Εάν θέλετε εγγράψετε το θέμα. Πιθανόν να γίνη πολύ εποικοδομητική συζήτησις επί του θέματος του Κυπριακού Ραδιοφωνικού Ιδρύματος και σύγκρισις αυτού μετά των Ραδιοφωνικών Σταθμών άλλων χωρών.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εφ' όσον η άποψις του εντίμου Προέδρου είναι ότι είμαι εκτός θέματος δεν θα συνεχίσω την ομιλίαν και θα εξετάσωμεν την περίπτωσιν την υποβολής θέματος, πάντως διά το Ραδιοφωνικόν 'Ιδρυμα Κύπρου, διά το οποίον και είμεθα άμεσα ενδιαφερόμενοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το θέμα εις το οποίον ήθελα να αναφερθώ, έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι το πρώτον κονδύλιον το οποίον αναφέρεται εις το Νομοσχέδιον διά του οποίου ζητείται το ποσόν των £300 διά να καλυφθούν τα έξοδα ενός Ακολούθου εις το εν Λονδίνω Γραφείον του Υπάτου Αρμοστού της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εις το σημείον αυτό θα διαφωνήσω με την έκθεσιν της Επιτροπής και θα καλέσω την Βουλήν να ψηφίση το κονδύλιον τούτο διά τους εξής λόγους:

Είναι γνωστόν ότι εις Λονδίνον το μεγαλύτερον μέρος των εργασιών του γραφείου μας αφορά τας εμπορικάς σχέσεις της Κύπρου με την Αγγλίαν και την Κοινοπολιτείαν. Εκ της προσφάτου επισκέψεώς μας εις Λονδίνον, εγώ τουλάχιστον, διεπίστωσα ότι ο 'Υπατος Αρμοστής έχει απόλυτον ανάγκην ενός Εμπορικού Ακολούθου. Ο ίδιος μας ανέφερεν αρκετά παραδείγματα διά των οποίων, εγώ τουλάχιστον, επείσθην ότι η παρουσία ενός Εμπορικού Ακολούθου εις Λονδίνον είναι απαραίτητος. Πλείστα όσα προβλήματα αναφύονται καθημερινώς — το πρόβλημα της πωλήσεως πατατών και άλλων εμπορικών αγαθών εις Λονδίνον — και ο 'Υπατος Αρμοστής ούτε και τον καιρόν έχει ούτε και του επιτρέπεται να αναμιγνύεται ο ίδιος απ' ευθείας εις τας σχετικάς εμπορικάς συμβάσεις ή συνομιλίας, ο δε φόρτος της εργασίας διά τα θέματα αυτά είναι τόσον μεγάλος ώστε δεν δύναται να αποτελή πάρεργον ενός υπαλλήλου του Γραφείου της Αρμοστείας.

Εάν υπάρχη εκεί μονίμως εγκατεστημένος Ακόλουθος θα αποφευχθούν και αι δυσκολίαι τας οποίας συναντά ο Υπουργός με το να ταξιδεύη εις το Λονδίνον διά να διευθετήση ωρισμένας πωλήσεις των εμπορευμάτων μας.

'Ολα τα Γραφεία των Υπάτων Αρμοστών εν Λονδίνω διαθέτουν τοιούτου είδους Εμπορικόν Ακόλουθον, διότι η πείρα απέδειξεν ότι είναι ούτος αναγκαίος.

Εις τον Προϋπολογισμόν της Κυπριακής Δημοκρατίας διά το 1961, υπάρχει πρόνοια διά την θέσιν Ανωτέρου Βοηθού Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία έχει ήδη εγκριθή, και εκείνο το οποίον ζητεί τώρα το Υπουργείον Οικονομικών από την Βουλήν δεν είναι κάτι το εξαιρετικόν ή το επιπρόσθετον αλλά κάτι το οποίον προϋπήρχεν εις τον Προϋπολογισμόν, και καθίσταται τώρα απαραίτητος η πλήρωσις της θέσεως αυτής.

Αντιλαμβάνομαι ότι το επιχείρημα της Δημοσιονομικής Επιτροπής επί του οποίου εβασίσθη διά να καλέση την Βουλήν να μην εγκρίνη το κονδύλιον αυτό είναι ότι εις το Υπουργείον Εξωτερικών υπάρχουν κεναί άλλαι θέσεις αι οποίαι ημπορούν να πληρωθούν και να σταλούν εκ του Υπουργείου Εξωτερικών κατάλληλα πρόσωπα διά να εργάζωνται εις το Γραφείον της Υπάτης Αρμοστείας ως Εμπορικοί Ακόλουθοι. Βεβαίως δεν γνωρίζω τους λόγους διά τους οποίους δεν στέλλουν εις το Γραφείον του Λονδίνου πρόσωπον υπηρετούν τώρα εις το Υπουργείον των Εξωτερικών· αλλ' εφ' όσον το αρμόδιον Υπουργείον εισηγείται να σταλή δημόσιος υπάλληλος υπαγόμενος εις το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας φαντάζομαι θα υπάρχη κάποιος σοβαρός λόγος, και κατάλληλον σώμα να αποφανθή επί τούτου είναι η Εκτελεστική Εξουσία η οποία και εισηγείται το Νομοσχέδιον και όχι η Βουλή.

Θα εκαλούσα επομένως το Σώμα όπως ψηφίση το κονδύλιον τούτο διά να αποσταλή ο Εμπορικός Ακόλουθος, ο

απαραίτητος αυτός Εμπορικός Ακόλουθος, εις το Γραφείον του Λονδίνου, εφ' όσον είτε εις το Υπουργείον Εσωτερικών ανήκει είτε εις το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας πάλιν θα πληρώνεται από τον Προϋπολογισμόν, εν πάση περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι, υποθέτω ότι εάν υπήρχεν είς ο οποίος θα ενδιεφέρετο περισσότερον από κάθε άλλον να υπάρχη Εμπορικός Ακόλουθος εις την Αγγλίαν αυτός θα ήμην εγώ, ο οποίος είμαι και αντιπρόσωπος του εμποροβιομηχανικού κόσμου. Η πρότασίς μας να καταψηφισθή το σχετικόν κονδύλιον του Νομοσχεδίου δεν είναι διότι νομίζομεν ότι δεν χρειάζεται Εμπορικός Ακόλουθος· απεναντίας νομίζομεν, και είμεθα βέβαιοι, ότι χρειάζεται, ίσως περισσότερον και από τον Αρμοστήν. Αλλ' εφ' όσον υπάρχει, συμφώνως, του «Νόμου περί Συστάσεως και Οργανώσεως της Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας», αριθμός 10 Ακολούθων, δεν βλέπομεν τον λόγον διατί να ψηφίσωμεν επιπρόσθετον θέσιν εις το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας. Εκτός δε τούτου διά το Υπουργείον Εξωτερικών έχομεν ψηφίσει άλλας £300.000, αι οποίαι ευρίσκονται εις την διάθεσίν του διά να καλύψη τοιούτου είδους θέσεις και επιδόματα. Περί πλέον, εφ' όσον μας έχει σταλή ήδη ο Προϋπολογισμός του 1962, προτού αποφασίσωμεν κατά πόσον πραγματικώς οφείλομεν να διαθέσωμεν μίαν ακόμη θέσιν από το Υπουργείον Εμπορίου, εάν και εφ' όσον οι 10 αυτοί Ακόλουθοι, περί των οποίων γίνεται πρόβλεψις εις το Υπουργείον Εξωτερικών, προορίζονται δι' άλλας θέσεις, δεν θα ήτο φρόνιμον να βιασθώμεν διά περίοδον μόνον ενός μηνός προτού εξετάσωμεν το όλον ζήτημα.

Πάντως το πρόσωπον εις το οποίον πρέπει να ανατεθή η εργασία αυτή.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον ομιλητήν, αλλά δεν γεννάται ζήτημα να εξετάσωμεν το πρόσωπον το οποίον θα διορισθή. Τούτο είναι θέμα άλλου αρμοδίου σώματος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται να εξετάσω ποίος πρόκειται να διορισθή, έντιμε κύριε Πρόεδρε, πρόκειται να εξετάσω τι ωφελείας θα έχη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι απολαβάς θα έχη αυτό το πρόσωπον;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Οχι, τι θα προσφέρη εις τον τόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήσατε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ως είπον, το πρόσωπον το οποίον θα πρέπει να διορισθή, δεν υπάρχει αμφιβολία, εάν είναι δραστήριον και γνώστης των υποθέσεων διά τας οποίας θα του έχη ανατεθή η θέσις αυτή, θα ωφελήση εις πολύ μεγάλον βαθμόν το εμπόριον του τόπου μας — τόσον τας εξαγωγάς όσον και τας εισαγωγάς, αλλά προ πάντων τας εξαγωγάς μας, συγκεκριμένως δε τώρα που πάρχει ο κίνδυνος το Ηνωμένον Βασίλειον να προσχωρήση εις την Κοινήν Αγοράν, οπότε και πραγματικώς θα χρειαζόμεθα ένα πρώτης τάξεως έμπειρον άνθρωπον ο οποίος θα κατατοπίζη δεόντως την Κυβέρνησιν εδώ. Δι' αυτό είμαι της γνώμης, ότι θα ήτο καλύτερον να περιμένωμεν μέχρις ότου παρουσιασθή ο Προϋπολογισμός εις την Βουλήν και να εξετασθή εν τω μεταξύ από το Υπουργείον των Εξωτερικών διά ποίον λόγον δεν χρησιμοποιεί τα δέκα αυτά πρόσωπα τα οποία έχει ως Ακολούθους, και ζητεί να διορίσωμεν επιπρόσθετον πρόσωπον από άλλο Υπουργείον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Ιωαννίδην θα ήθελα να παρατηρήσω τα εξής, τα οποία παρακαλώ όλα τα μέλη των Επιτροπών να λάβουν υπό σημείωσιν. 'Οταν μία Επιτροπή συντάσση έκθεσιν προς την Βουλήν, οφείλει εντός του κειμένου της εκθέσεως να εκθέτη τους λόγους διά τους οποίους κατέληξεν εις το α ή β συμπέρασμα. Οι λόγοι πρέπει να εκτίθενται συντόμως μεν αλλά με αρκετήν σαφήνειαν ούτως ώστε τα μέλη της Βουλής να δύνανται να σχηματίσουν απόψεις. Εις την παρούσαν περίπτωσιν η έκθεσις αναφέρει ότι η Επιτροπή Οικονομικών δεν εισηγείται την ψήφισιν του κονδυλίου 18Α, διότι συντόμως θα κατατεθή ο Προϋπολογισμός, και επομένως το ζήτημα πρέπει να μείνη μέχρις ότου κατατεθή ο Προϋπολογισμός.

Εις την αγόρευσίν του ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών ισχυρίζεται ότι το σοβαρώτερον κριτήριον επί του οποίου εστηρίχθη η Επιτροπή διά να εισηγηθή την απόρριψιν του κονδυλίου αυτού είναι το ότι υπάρχουν 10 διωρισμένοι Ακόλουθοι εις το Υπουργείον Εξωτερικών, και επομένως δεν υπάρχει λόγος να σταλή Ακόλουθος από άλλο Υπουργείον. Εάν αυτός είναι είς λόγος ο οποίος συνέτεινεν εις το να καταλήξη η Επιτροπή εις το α ή β συμπέρασμα, έπρεπε να εμφαίνεται εις το κείμενον της εκθέσεως προς την Βουλήν. Ο θεσμός των Επιτροπών, διά να είναι χρήσιμος, πρέπει εντός του κειμένου των εκθέσεων να δίδωνται όλοι οι λόγοι επί των οποίων στηρίζεται η εισήγησις μιας Επιτροπής και μάλιστα, θα προσέθετον, οι λόγοι πρέπει να εκτίθενται κατά σειράν βαρύτητος.

'Εχει τον λόγον ο κ. Ιωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, προσωπικώς συμφωνώ μετά του εντίμου συναδέλφου κ. Δημητριάδη ότι η τοποθέτησις ενός Εμπορικού Ακολούθου εις την Υπάτην εν Λονδίνω Αρμοστείαν είναι και επιβεβλημένη και χρήσιμος. Το τι απομένει είναι εάν πρέπει να διευκρινισθή κατά πόσον υπάρχει εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν του 1961 πρόνοια διά μίαν θέσιν Ανωτέρου Βοηθού Εμπορίου και Βιομηχανίας, ως αναφέρεται εις την εισηγητικήν έκθεσιν, ήτις υπεβλήθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Εάν υπάρχη τοιαύτη πρόνοια εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν του 1961, όστις αποτελεί νόμον ήδη ψηφισθέντα προ πολλού, τότε υποβάλλω ότι δεν χρειάζεται περαιτέρω νομοθεσία διά την πλήρωσιν της τοιαύτης θέσεως. Εάν όμως πρόκειται περί μιας προσθέτου θέσεως διά την οποίαν ουδεμία υπάρχει εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν πρόνοια, τότε βεβαίως είναι αναγκαίον, εάν γίνη δεκτόν το παρόν Νομοσχέδιον υπό της Βουλής, όπως θεσπισθή, ούτως ώστε να δυνηθή το Υπουργικόν Συμβούλιον να πληρώση την θέσιν αυτήν. Διότι, ως ανέφερα και προηγουμένως, εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργικού Συμβουλίου, υπάρχει ο ισχυρισμός, ότι υπάρχει πρόνοια εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν του 1961 διά μίαν τοιαύτην θέσιν. Τούτο βεβαίως είναι ζήτημα διαδικασίας. Επί της ουσίας, ως ανεφέρθην προηγουμένως, προσωπικώς εισηγούμαι όπως η Βουλή εγκρίνη την δημιουργίαν της τοιαύτης θέσεως καθ' ότι είναι αναγκαία και ωφέλιμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, προτίθεμαι να εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος επί του θέματος αυτού. Παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να αναλάβη προσωρινώς την προεδρίαν.

(Την έδραν καταλαμβάνει προσωρινώς ο κ. Χατζηχάρος).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

'Εντιμοι συνάδελφοι, το υπό συζήτησιν θέμα αφορά την δημιουργίαν θέσεως Εμπορικού Ακολούθου εις το Λονδίνον. Είναι περίεργον ότι, ενώ όλοι οι ομιληταί συνεφώνησαν ότι χρειάζεται Εμπορικός Ακόλουθος εις το Λονδίνον, διεξάγεται αυτήν την στιγμήν συζήτησις κατά πόσον πρέπει να εγκριθή ποσόν £300 διά να δυνηθή ο Εμπορικός Ακόλουθος να μεταβή το ταχύτερον εις το Λονδίνον. Εάν το πρώτον συμπέρασμα είναι ορθόν, ότι χρειάζεται Εμπορικός Ακόλουθος, τότε το δεύτερον συμπέρασμα, ότι χρειάζεται επειγόντως, είναι πασιφανέστατον. Διεξάγονται αυτήν την περίοδον εις το Λονδίνον, τους Παρισίους και την Βόννην διαπραγματεύσεις και συζητήσεις επί του θέματος της προσχωρήσεως της

Βρεττανίας εις την Ευρωπαϊκήν Κοινήν Αγοράν. Είναι καθήκον του εν Λονδίνω Ύπάτου Αρμοστού να έχη επαφήν με τους εκεί αρμοδίους, να κατατοπίζη αυτούς επί των Κυπριακών προβλημάτων και να δίδη εις αυτούς όλας τας αναγκαίας πληροφορίας. Εις ουδέν κράτος ο Εμπορικός Ακόλουθος ανήκει εις το Ύπουργείον των Εξωτερικών· είναι πάντοτε υπάλληλος του Ύπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, και ευρίσκεται πάντοτε εις επαφήν κατ' ευθείαν μετά του αρμοδίου Ύπουργείου το οποίον είναι το Ύπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας. Δι' αυτό, κατά την γνώμην μου, λανθασμένως επέτρεψεν η Επιτροπή Οικονομικών να την επηρεάση το γεγονός ότι υπάρχουν Ακόλουθοι εις το Ύπουργείον Εξωτερικών. Οι Ακόλουθοι του Ύπουργείου Εξωτερικών διορίζονται εις διαφόρους Πρεσβείας ως πρώτοι, δεύτεροι ή τρίτοι Γραμματείς και ασχολούνται με πολιτικής φύσεως προβλήματα, οι δε Εμπορικοί Ακόλουθοι διορίζονται πάντοτε από το προσωπικόν του Ύπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας. Όπως και οι Στρατιωτικοί Ακόλουθοι — εις τα κράτη τα οποία έχουν Στρατιωτικούς Ακολούθους — δεν είναι του Ύπουργείου Εξωτερικών αλλά του Ύπουργείου Στρατιωτικών.

Το θέμα το οποίον έχομεν να εξετάσωμεν είναι εάν πρέπει να περιμένωμεν μέχρις ότου έλθη ο Προϋπολογισμός ενώπιόν μας. Ο Προϋπολογισμός, προς πληροφορίαν των εντίμων Βουλευτών, θα κατατεθή απόψε εις την Βουλήν. Εν τούτοις, όμως, η ψήφισις του Προϋπολογισμού θα χρειασθή ωρισμένον χρονικόν διάστημα και, εν πάση περιπτώσει, και εάν ψηφισθή ο Προϋπολογισμός, ούτος θα ισχύη από της 1ης Ιανουαρίου 1962, και όχι από σημερον ή αύριον. Η χρονική περίοδος, επομένως, την οποίαν θα χάσωμεν εάν περιμένωμεν την ψήφισιν του Προϋπολογισμού, είναι τρεις ολόκληροι μήνες, δεδομένου δε ότι πιθανόν αι διαπραγματεύσεις επί του θέματος της Κοινής Αγοράς να περατωθούν κατά τα τέλη του Οκτωβρίου, θα στερήσωμεν τον Ύπατον Αρμοστήν Εμπορικού Ακολούθου εις την πλέον σημαντικήν περίοδον των διαπραγματεύσεων. Αλλά και ανεξαρτήτως των διαπραγματεύσεων δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σήμερον το μεγαλύτερον μέρος του εξαγωγικού μας εμπορίου, λόγω του ότι εις το παρελθόν η Κύπρος υπήρξεν Αγγλική αποικία, διεξάγεται με το Ηνωμένον Βασίλειον. Είναι σχήμα οξύμωρον κατά την γνώμην μου εις το μέρος με το οποίον έχομεν τας μεγαλυτέρας εμπορικάς σχέσεις να μην έχομεν Εμπορικόν Ακόλουθον. Και η καθυστέρησις αυτή πρέπει να είναι διά ποσόν £300. Νομίζω, έντιμοι συνάδελφοι, ότι εάν το ζήτημα τούτο εξετασθή επί των γραμμών τας οποίας έθεσα, ουδείς εκ των εντίμων συναδέλφων Βουλευτών θα διαφωνήση. Εισηγούμαι ότι το ποσόν το προβλεπόμενον εις το Κεφάλαιον 18Α πρέπει να εγκριθή.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ύπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί, δεν θα μακρηγορήσω, αλλ' απλώς θα προσθέσω μερικά λόγια διά να ενισχύσω τους προηγουμένους ομιλητάς τους υποστηρίξαντας την θέσιν του Εμπορικού Ακολούθου εις Λονδίνον.

Εκτός των όσων πολύ ορθώς έθιξεν ο έντιμος κ. Πρόεδρος σήμερον, υπάρχει έν άλλο πολύ σοβαρόν ζήτημα, τόσον σοβαρόν που πρέπει να κινηθή αμέσως η Κυπριακή Κυβέρνησις διά να σώση μίαν τάξιν παραγωγών. Αυτήν την στιγμήν διεξάγονται συζητήσεις διά την τοποθέτησιν της νέας εσοδείας πατατών εις Λονδίνον, και ο Ύπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, λόγω των παρεμβαλλομένων δυσκολιών εκ μέρους του Αγγλικού Ύπουργείου Γεωργίας διά την εισαγωγήν πατατών εις Αγγλίαν, εκάλεσε προ τριών ημερών συνεδρίασιν εις το Ύπουργείον Εμπορίου, εμπόρων και παραγωγών, διά να ανταλλάξουν απόψεις επί του σοβαρού τούτου ζητήματος· και όλοι ομοφώνως, έμποροι και παραγωγοί, είχαν εισηγηθή ότι το ζήτημα δεν δύναται να το χειρισθή η Διπλωματική Υπηρεσία, λόγω της φύσεώς του, αλλά επείγει να το χειρισθή πρόσωπον του Ύπουργείου Εμπορίου και έγινεν εισήγησις περί μεταβάσεως του εντίμου κ. Ύπουργού εις Λονδίνον. Το όλον ζήτημα πρέπει να κανονισθή εντός των ολίγων προσεχών ημερών, πριν ή η Αγγλική Κυβέρνησις λάβη οριστικήν απόφασιν επί του θέματος τούτου, και ίσως να είναι είς από τους σοβαρωτάτους λόγους που το Ύπουργείον Εμπορίου ζητεί την δημιουργίαν, αυτήν την στιγμήν της θέσεως αυτής.

Διά τον λόγον τούτον εισηγούμαι και πιστεύω ότι, και με τα άλλα επιχειρήματα των προηγουμένων συναδέλφων, όλοι οι Βουλευταί θα πεισθώμεν να ψηφίσωμεν το ποσόν διά την πλήρωσιν αυτής της θέσεως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ύπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΕΚΑΤΟΝ ΚΑΙ ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Ύπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £50.180 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961. 2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου, 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας πεντήκοντα χιλιάδας εκατόν και ογδοήκοντα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ύπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ύπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι					Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	
18Α	Τμήμα Εμπορίου και Βιομηχανίας.	1	Αποδοχαί Προσωπικού	£300	Διάθεσις χρημάτων διά την δημιουργίαν μιας προσθέτου θέσεως Ανωτέρου Βοηθού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις το Τμήμα Εμπορίου και Βιομηχανίας.
		(6)	Ανώτερος Βοηθός Εμπορίου και Βιομηχανίας.		
65Α	Χορηγίαι και Συνεισφορά.	17	Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου.	£ 39.880	Προς κάλυψιν της δαπάνης προσθέτου χορηγίας εις το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου ως και του ποσού των εισφορών αφυπηρετήσεως του πληρωτέου υπό του Ιδρύματος εις την Κεντρικήν Κυβέρνησιν εν σχέσει προς Κυβερνητικούς υπαλλήλους υπηρετούντας επί αποσπάσει παρά τω Ιδρύματι.
69Α	Υπηρεσίαι Ευημερίας	1	Υπηρεσίαι Ευημερίας	£ 10.000	Ποσόν απαιτούμενον προς κάλυψιν των προσθέτων αναγκών του Τμήματος Ευημερίας μέχρι τέλους του τρέχοντος έτους.
			Ολικόν	£ 50.180	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 18Α του Πίνακος εγκριθή;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω ότι κατά λάθος εις το Κεφάλαιον 18Α ενεγράφη «Τμήμα Εμπορίου και Βιομηχανίας» ενώ θα έπρεπε να είναι «Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπουργείον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το ίδιον και εις την στήλην «Σκοπός»· εκεί πάλιν υπάρχει η λέξις «Τμήμα» αντί «Υπουργείον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παρατήρησις είναι ορθή. Η λέξις «Τμήμα» πρέπει να είναι «Υπουργείον» και εις τας δύο στήλας.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να επιφέρουν την σχετικήν φραστικήν διόρθωσιν.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 18Α εγκριθή;

Ο κ. Γκιουβενέρ.

Χ. ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

Προτείνω, όπως είναι γραμμένο εις την έκθεσιν της Επιτροπής Οικονομικών, όπως το ποσόν αυτό αφαιρεθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτείνει; Δεν αντελήφθην. Προτείνει όπως αυτή....

(Ο διερμηνεύς λέγει ότι προτείνει όπως αυτό βγη από το μέρος που ευρίσκεται, δηλαδή να αφαιρεθή από τον Πίνακα).

Δηλαδή έχει ένστασιν εις την έγκρισιν του ποσού;

(Ο διερμηνεύς απαντά: Μάλιστα.)

Εφ' όσον υπάρχει ένστασις πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του κεφαλαίου 18Α του Πίνακος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τέσσαρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί; Τρεις.

Το 18Α εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 65Α κεφάλαιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 65Α εγκρίνεται.

Το 69Α, υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθη;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 69Α εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τελευταία ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου: Υπάρχει ένστασις όπως το Νομοσχέδιον εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το Νομοσχέδιον εγκρίνεται εις Νόμον.

Ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Προτού αρχίση η συζήτησις, παρακαλώ όπως αι στενογράφοι αντικατασταθούν.

Ως γνωστόν η Νομική Επιτροπή κατέθεσεν τροποποιητικόν Νομοσχέδιον.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το τροποποιητικόν Νομοσχέδιον το οποίον ετέθη ενώπιον της Βουλής. Εκυκλοφόρησεν το Νομοσχέδιον;

Εφ' όσον εκυκλοφόρησε, θα διεξαχθή πρώτον συζήτησις επί θέματος αρχής, εάν υπάρχουν ομιληταί.

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Η έκθεσις κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισηγητική έκθεσις της Επιτροπής κατετέθη μαζί με το Νομοσχέδιον. Παρακαλώ όπως αναγνωσθή η εισηγητική έκθεσις.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κύριε Πρόεδρε, θέλετε να αναγνωσθή η αιτιολογική έκθεσις ή η έκθεσις της Επιτροπής η οποία συνοδεύει το Νομοσχέδιον;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η αιτιολογική έκθεσις.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαι της γνώμης ότι θα πρέπει να αναγνωσθή ουχί η αιτιολογική έκθεσις, διότι η αιτιολογική

έκθεσις είναι εκείνη η οποία αποστέλλεται μαζί με το Νομοσχέδιον και κυκλοφορεί ταυτοχρόνως εις όλα τα Μέλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκείνο το οποίον ενδιαφέρει την Βουλήν είναι να γνωρίζη τους λόγους διά τους οποίους έγιναν αι τροποποιήσεις και το αποτέλεσμα των τροποποιήσεων. Η έκθεσις της Νομικής Επιτροπής δεν αναφέρει τους λόγους· αναφέρει πότε συνεδρίασεν. Η αιτιολογική έκθεσις είναι εκείνη η οποία δίδει τους λόγους.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Εάν, έντιμε κ. Πρόεδρε, θέλετε να αναγνώσω την αιτιολογικήν έκθεσιν, ασφαλώς θα το πράξω αλλά μέχρι σήμερον ηκολουθείτο ακριβώς το αντίθετον. Η αιτιολογική έκθεσις ουδέποτε ανεγινώσκετο. Ανεγινώσκετο μόνον η έκθεσις της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι σήμερον τα Νομοσχέδια κατετίθεντο υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας ομού μετά αιτιολογικής εκθέσεως και συνεζητούντο υπό της Νομικής ή άλλης Επιτροπής η οποία υπέβαλλεν έκθεσιν ενώπιον της Βουλής. Εις το παρόν στάδιον η Νομική Επιτροπή είναι ο εισηγητής του Νομοσχεδίου. Επομένως, ως εισηγητής του Νομοσχεδίου, οφείλει να αναγνώση πρώτον την αιτιολογικήν έκθεσιν και δεύτερον την έκθεσιν της Επιτροπής.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η Νομική Επιτροπή από την άποψιν αυτού του Νομοσχεδίου έκαμε αποκλειστικώς ένα έργον τεχνικόν. Εις την έκθεσιν της Επιτροπής των Εσωτερικών όλες οι αιτίες είχον εξηγηθή. Σε αυτήν την Βουλήν όλες αυτές οι αιτίες συνεζητήθησαν και η Βουλή τας απεδέχθη, και συμφώνως προς την γνωμοδότησιν της Επιτροπής επί των Εσωτερικών ανέθεσε το έργον εις την Νομικήν Επιτροπήν διά να ετοιμάση ένα Νομοσχέδιον. Και καθώς εκατάλαβα εγώ η Νομική Επιτροπή ητοίμασε ένα Νομοσχέδιον βάσει των Προϋποθέσεων που εγένοντο δεκταί υπό της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορθώς τοποθετεί το ζήτημα ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλίτ Αλή Ριζά. Η Νομική Επιτροπή κατόπιν εντολής συνέταξε Νομοσχέδιον επί τη βάσει κριτηρίων τα οποία σαφώς διετυπώθησαν προς την Νομικήν Επιτροπήν. Η Επιτροπή, εάν εξετάσετε την έκθεσιν, αναφέρει τας ημέρας τας οποίας συνήλθεν. Οι λόγοι ή η βάσις επί των οποίων εστηρίχθη διά να διατυπώση τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 περιέχονται εις εκείνο το οποίον χαρακτηρίζει ως αιτιολογικήν έκθεσιν, και τα οποία, κανονικώς εχόντων των πραγμάτων, θα έπρεπε να περιέχωνται εις την έκθεσιν της Νομικής Επιτροπής. Η Νομική Επιτροπή θα έπρεπε σαφώς να λέγη ποίοι ήσαν οι όροι οι οποίοι ετέθησαν ενώπιόν της και πως επέφερε την παρούσαν τροποποίησιν. Διά να δυνηθή τις να αντιληφθή την έκθεσιν της Νομικής Επιτροπής πρέπει επομένως να αναγνώση εκείνο το οποίον εχαρακτήρισεν ως αιτιολογικήν έκθεσιν.

Διά τούτο παρακαλώ τον έντιμον Βουλευτήν όπως αναγνώση την αιτιολογικήν έκθεσιν μαζί με την έκθεσιν της Νομικής Επιτροπής, αι οποίαι θα θεωρηθούν ως μία έκθεσις.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΩΝ (ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΥ, 17 ΤΟΥ 1961.

Παρόντες:

Φάνος Τίτος, Προεδρεύων
Μπερμπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Δημητριάδης Χρύσης
Δημητριάδης Λέλλος
Ιωαννίδης Γεώργιος
Ριζά Χαλίτ Αλή
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανίκος
Σουλεϊμάν Ουμίτ

Η Νομική Επιτροπή συνήλθε την 3ην μ.μ. της 15.9.1961 και συμφώνως της αποφάσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων της ληφθείσης κατά την συνεδρίαν αυτής της 12.9.1961, επί του ζητήματος της εφαρμογής του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου, 17 του 1961, εχώρησε εις την σύνταξιν Νομοσχεδίου τροποποιούντος τον εν λόγω Νόμον και ενσωματούντος τας υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων ληφθείσας αποφάσεις.

Το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον υποβάλλεται τώρα εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων υπό των ειρημένων μελών της Νομικής Επιτροπής.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Το άρθρον 3 του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου του 1961 προνοεί ότι αι διατάξεις του εν λόγω Νόμου θα ισχύουν διά τα υποστατικά εργασίας τα κείμενα εις περιοχάς, κηρυχθησομένας διά Διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου ως «ελεγχόμεναι περιοχαί». Το Υπουργικόν Συμβούλιον παρέλειψε μέχρι τούδε να κηρύξη οιασδήποτε περιοχάς ως ελεγχομένας περιοχάς και ούτω απέσχεν από του να δώση οιανδήποτε νομικήν ισχύν εις τον προμνησθέντα νόμον.

Οι κύριοι σκοποί του προτεινομένου νόμου είναι:

1. Όπως αι εντός των δημοτικών ορίων των πόλεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Αμμοχώστου, Λάρνακος, Κτήματος και Κυρηνείας κείμεναι περιοχαί κηρυχθούν ως «ελεγχόμεναι περιοχαί».

2. Όπως παρασχεθή εξουσία εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων να κηρύττη δι' αποφάσεως αυτής, πάσαν ετέραν περιοχήν εν Κύπρω ως «ελεγχομένην περιοχήν».

3. Όπως παρασχεθή εξουσία εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων να κηρύττη δι' αποφάσεως αυτής οιανδήποτε «ελεγχομένην περιοχήν» ή οιονδήποτε μέρος αυτής ως μη αποτελούσαν πλέον «ελεγχομένην περιοχήν».

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής θα προβώμεν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ «Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΩΝ (ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ, 1961.

Συνοπτικός τίτλος. 17 του 1961.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέτηται ως ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, θα αναγινώσκηται δε ομού μετά του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού νόμου.

2. Το άρθρον 2 του βασικού νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως του εν αυτώ ορισμού των λέξεων «ελεγχομένη περιοχή» διά του ακολούθου ορισμού:

«Ελεγχομένη περιοχή» σημαίνει οιανδήποτε των περιοχών των καθοριζομένων διά του

άρθρου 3(1) και πάσαν ετέραν περιοχήν κηρυττομένην ως τοιαύτην δι' αποφάσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3(2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Υπάρχει αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον υπάρχει αποχή πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 2;

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Πλην εμού, όλοι οι άλλοι είναι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι έξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται. Άρθρον 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 3 του Νόμου.

3. Το άρθρον 3 του βασικού νόμου διά του παρόντος αντικαθίσταται διά των εν τοις κατωτέρω:

Ελεγχόμεναι περιοχαί.

3(1) Αι εντός των δημοτικών ορίων των πόλεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Αμμοχώστου, Λάρνακος, Κτήματος και Κυρηνείας κείμεναι περιοχαί είναι ελεγχόμεναι περιοχαί δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(2) Οσάκις η Βουλή των Αντιπροσώπων θεωρή αναγκαίον ή σκόπιμον επί σκοπώ όπως εξασφαλίση το διαθέσιμον υποστατικών εργασίας αντί λογικού ενοικίου και το ασφαλές της ενοικιάσεως τούτων ή οσάκις το δημόσιον συμφέρον ούτως απαιτή, η Βουλή των Αντιπροσώπων δύναται δι' αποφάσεως αυτής να κηρύξη πάσαν ετέραν περιοχήν εν Κύπρω ως ελεγχομένην περιοχήν.

(3) Η Βουλή των Αντιπροσώπων δύναται δι' αποφάσεως αυτής να απαλλάξη οιαδήποτε υποστατικά εργασίας ή τάξιν ή ομάδα υποστατικών εργασίας κειμένων εντός ελεγχομένης περιοχής εκ της εφαρμογής του παρόντος Νόμου.

(4) Η Βουλή των Αντιπροσώπων δύναται δι' αποφάσεως αυτής να κηρύξη οιανδήποτε ελεγχομένην περιοχήν ή οιονδήποτε μέρος αυτής ως μη αποτελούσαν πλέον ελεγχομένην περιοχήν, εν τοιαύτη δε περιπτώσει αι διατάξεις του παρόντος Νόμου θα παύσουν να ισχύουν εν σχέσει προς υποστατικά εργασίας κείμενα εντός της περιοχής ταύτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ότι διεξήχθη προηγουμένως συζήτησις εις την Βουλήν και αι τροπολογίαι αι οποίαι υπεβλήθησαν απερρίφθησαν, η δε Βουλή διά πλειοψηφίας κατέληξεν εις την απόφασιν ως αύτη διατυπούται εις το παρόν Νομοσχέδιον, θα ήθελα να γνωρίζω εάν ορθώς ηρμηνεύθη, ότι εις το παρόν στάδιον είς Βουλευτής απλώς δικαιούται να ψηφίση υπέρ ή κατά, αλλά δεν δικαιούται πλέον να υποβάλη τροπολογίας, δεδομένου ότι αύται υπεβλήθησαν και απερρίφθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το παρόν στάδιον οι Βουλευταί δικαιούνται να ψηφίσουν υπέρ ή κατά, αλλά δεν δικαιούνται να υποβάλουν εισηγήσεις τροποποιήσεως. Ήδη η Βουλή διά πλειοψηφίας απεφάσισεν επί των θεμάτων αυτών και ανέθεσεν εις την Νομικήν Επιτροπήν να συντάξη κείμενον Νόμου επί των ληφθεισών αποφάσεων.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

Μία.

Το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατάργησις του άρθρου 21 και επαναρίθμησις του άρθρου 22 του Νόμου.

4. Το άρθρον 21 του βασικού νόμου διά του παρόντος καταργείται και το άρθρον 22 του βασικού νόμου διά του παρόντος αριθμείται ως άρθρον 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

Το άρθρον 4 εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, θα αναγινώσκηται δε ομού μετά του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Αποχή;

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ.2) του 1961.

Προτού αρχίσωμεν την συζήτησιν του θέματος αυτού θα ήτο σκόπιμον να διακόψωμεν δι' ένα τέταρτον διά να ξεκουρασθή ο διερμηνεύς.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Επειδή το επόμενον άρθρον θα συζητηθή την 10.30, αντί να δοθή διάλειμμα ενός τετάρτου, εισηγούμαι όπως και αυτό το άρθρον αφεθή προς συζήτησιν μέχρι της 10.30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή να διακόψωμεν μέχρι της 10.30 μ.μ. και να επανέλθωμεν δριμύτεροι. Απ' ότι προβλέπω, θα υπάρξουν

αρκετοί ομιληταί επί του θέματος του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 2), διότι υπάρχει διαφωνία επί του θέματος τούτου.

Δι' αυτό θα εισηγούμην, εάν διακόψωμεν τώρα, να αρχίσωμεν κατά την 9ην μ.μ., ούτως ώστε να προχωρήσωμεν μέχρι της 10.30 μ.μ., ότε θα αρχίση η συζήτησις του επομένου θέματος.

Υπάρχει αντίρρησις όπως διακόψωμεν και συνεχίσωμεν την εργασίαν μας την 9ην;

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Νομίζω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι όσον ολιγωτέρα εργασία υπάρχει κατά τας προκειμένας νυκτερινάς ώρας τόσον το καλύτερον διά τους Βουλευτάς και διά τους υπαλλήλους της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς δεν ημπορούμεν να συζητήσωμεν το θέμα της αναπομπής υπό του Αντιπροέδρου του Νομοσχεδίου περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) του 1961 προ της 10.30 μ.μ. ώρας. Υπολογίζω δε ότι εάν αρχίσωμεν την συζήτησιν του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού κατά την 9ην μ.μ. θα τελειώσωμεν μέχρι της 10.30 μ.μ.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Ακριβώς εισηγούμαι να προχωρήσωμεν τώρα και να μείνη μόνον το θέμα της αναπομπής προς συζήτησιν μετά την 10.30 μ.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήκουσα όλας τας εισηγήσεις· επειδή δεν πρόκειται περί καθορισμού συνεδριάσεως, οπότε οι έντιμοι κύριοι Βουλευταί δύνανται να διαφωνήσουν με την γνώμην του Προέδρου, αλλά πρόκειται περί διακοπής και συνεχίσεως της ιδίας συνεδριάσεως, θέματος διά το οποίον αποφασίζει ο Πρόεδρος.

Αποφασίζω να διακόψω την παρούσαν συνεδρίασιν και να επαναρχίσω την εργασίαν την 9ην μ.μ.

Η παρούσα συνεδρία διακόπτεται μέχρι της 9ης.

(Ώρα διακοπής 7.25 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 9.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζομεν την συζήτησιν του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Θεμάτων να αναγνώση την έκθεσιν, εάν δε απουσιάζη τον πρεσβύτερον των ανδρών της Επιτροπής.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Η Επιτροπή επί Δημοσιονομικών Θεμάτων έχει ετοιμάσει την έκθεσίν της επί τη βάσει της εισηγητικής εκθέσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας, ή μάλλον του Υπουργείου Οικονομικών. Τώρα αντιλαμβανόμεθα, ότι οι σκοποί οι οποίοι εκτίθενται εις την εν λόγω έκθεσιν δεν είναι οι πραγματικοί διά τους οποίους προορίζεται το σκάφος περί του οποίου γίνεται πρόνοια εν τω Νομοσχεδίω. Επίσης ο υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών, τον οποίον η Επιτροπή εκάλεσε διά να δώση ωρισμένας εξηγήσεις, αντιλαμβανόμεθα ότι δεν ήτο το αρμόδιον πρόσωπον το οποίον ήτο ενήμερον της εν λόγω αγοράς η οποία θα εγένετο, και επειδή περαιτέρω μελέτη του Νομοσχεδίου αυτού υπό της Οικονομικής Επιτροπής πιθανόν να αλλάξη το περιεχόμενον της ήδη κυκλοφορησάσης εκθέσεως της Επιτροπής, θα εισηγούμην όπως αναβληθή η συζήτησις του Νομοσχεδίου τούτου, ίνα δοθή καιρός εις την Επιτροπήν επί Δημοσιονομικών Θεμάτων να έλθη εις επαφήν με τα αρμόδια πρόσωπα και να εξασφαλίση τας πραγματικάς και ορθάς πληροφορίας επί του θέματος τούτου. Εάν τούτο γίνη αποδεκτόν θα εισηγούμην να μη αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής ταύτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ότι μία Επιτροπή, όταν συνέρχεται διά να μελετήση ένα Νομοσχέδιον, το πρώτον καθήκον της είναι να καλέση τα αρμόδια πρόσωπα να ζητήση την γνώμην των και τότε να προχωρήση εις τον καταρτισμόν της εκθέσεως. Το ότι δεν έγινε τούτο εις την περίπτωσιν αυτήν είναι εις βάρος της Επιτροπής, και νομίζω ότι δεν είναι αυτός ο λόγος διά τον οποίον ζητείται η αναβολή της συζητήσεως αυτού του Νομοσχεδίου. Προτείνω όπως η συζήτησις του Νομοσχεδίου τούτου αρχίση βάσει της εκθέσεως την οποίαν έχει ήδη κάμει η Επιτροπή των Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαηλίδης.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Λυπούμαι πολύ να παρατηρήσω ότι ο έντιμος συνάδελφος παρεξήγησε την στάσιν μου, η οποία εις την πραγματικότητα ήτο το αποτέλεσμα προηγουμένης συνεννοήσεως των Μελών όλης της Επιτροπής. Γνωρίζομεν πολύ καλώς ως Επιτροπή πως πρέπει να εργαζώμεθα και θα ηρνούμην εις την πραγματικότητα υποδείξεις εις το σημείον τούτο. Δεν θα εδεχόμην υποδείξεις εις το πως να διεξάγωμεν την εργασίαν μας, μαθήματα δηλαδή. Το Νομοσχέδιον τούτο υπεβλήθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών και ήτο πολύ φυσικόν να καλέσωμεν τον αρμόδιον υπάλληλον από το Υπουργείον Οικονομικών να μας δώση εξηγήσεις. Ο υπεύθυνος υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών δεν ηδυνήθη να μας δώση άλλας εξηγήσεις από εκείνας αι οποίαι αναφέρονται εις την εισηγητικήν έκθεσιν. Επί τη βάσει δε των εξηγήσεων που μας έδωσεν ο εν λόγω υπάλληλος η Επιτροπή ητοίμασε την έκθεσίν της. Κατόπιν, αφού εκυκλοφόρησεν η έκθεσις της Επιτροπής, τότε περιήλθεν εις γνώσιν των Μελών της Επιτροπής, ότι οι σκοποί διά τους οποίους προωρίζετο το περί ου ο λόγος σκάφος δεν ήσαν εις την πραγματικότητα εκείνοι οι οποίοι ανεφέροντο εις την εισηγητικήν έκθεσιν, και κατόπιν συνεννοήσεως ή μάλλον επικοινωνίας με τον Υπουργόν Συγκοινωνιών και Έργων, ο έντιμος Υπουργός μας επληροφόρησεν ότι άλλος είναι ο κατάλληλος υπάλληλος ο οποίος δύναται να μας δώση ορθάς πληροφορίας. Δι' αυτό προέβην εις την δήλωσιν ταύτην και λυπούμαι πολύ να παρατηρήσω ότι τίποτε δεν κρύπτεται όπισθεν της δηλώσεως αυτής, ούτε άλλοι σκοποί υπάρχουν διά την αναβολήν την οποίαν εζήτησα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΣΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι πρόκειται περί ενός Νομοσχεδίου το οποίον δεν είναι πολύ περίπλοκον. Δι' αυτό εισηγούμαι να αναγνωσθή η έκθεσις και δικαιούται ο προεδρεύων της Επιτροπής ή οιονδήποτε άλλο Μέλος αυτής να μας αναφέρη τας νέας πληροφορίας αι οποίαι ετέθησαν υπ' όψιν των διά να προχωρήσωμεν εις την συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Θα ήθελα να αναφερθώ εις το μέρος της ομιλίας του εντίμου συναδέλφου εις το οποίον είπεν ότι η εισηγητική έκθεσις του Υπουργού των Οικονομικών δεν ανέφερε τας ορθάς αιτίας διά τας οποίας χρειαζόμεθα αυτό το σκάφος, αλλά ότι υπάρχουν άλλαι αιτίαι. Δεν δύναμαι να πιστεύσω αυτό το πράγμα διότι εν τοιαύτη περιπτώσει τούτο θα ήτο εμπαιγμός του Σώματος αυτού υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Και είναι μία μορφή εναντίον της Εκτελεστικής Εξουσίας εάν πραγματικώς αληθεύουν αυτά τα οποία είπεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Μιχαηλίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του ταχυπλόου σκάφους; Φαίνεται υπάρχουν μερικοί Βουλευταί, οι οποίοι βιάζονται να αγορασθή το σκάφος. Προς πληροφορίαν των δεν είναι διά τα ανοικτά πελάγη. Όσον αφορά το πρώτον θέμα το οποίον

ηγέρθη, δηλαδή ότι η Επιτροπή η οποία εξήτασε το θέμα αυτό αισθάνεται την ανάγκην κατόπιν νέων πληροφοριών τας οποίας έλαβε να επανεξετάση το θέμα, η προσωπική μου άποψις είναι ότι αναβολή δεν θα έπρεπε να δοθή εάν το θέμα είναι θέμα επειγούσης φύσεως. Εάν όμως το θέμα είναι θέμα μη επειγούσης φύσεως και η Επιτροπή η οποία το εξήτασε παραδέχεται η ιδία ότι θα έπρεπε να ακούση και απόψεις άλλου Υπουργού, θα έπρεπε να δοθή η αναβολη διά να υπάρχουν ενώπιον της Βουλής όλα τα γεγονότα, ασχέτως του εάν έπρεπεν η Επιτροπή να φροντίση, ως παρετήρησεν ο κ. Τζιρκώτης, να έχη αυτάς τας πληροφορίας προτού ετοιμάση την έκθεσιν. Νομίζω ότι εις το μέλλον η κανονική πορεία πρέπει να είναι ότι η Επιτροπή η οποία εξετάζει έν Νομοσχέδιον, ανεξαρτήτως εάν είναι οικονομικής φύσεως ή όχι, επί μη καθαρώς οικονομικών ζητημάτων δέον να συμβουλεύεται και τους τεχνικούς άλλων Υπουργείων. Εις την περίπτωσιν αυτήν θα εισηγούμην όπως το Νομοσχέδιον επανεξετασθή όχι μόνον υπό της Επιτροπής Οικονομικών, αλλά και υπό της Επιτροπής Δημοσίων Έργων, οπότε θα υπάρξη ευκαιρία να ακουσθούν και αι απόψεις του Υπουργείου Δημοσίων Έργων. Διά τούτο το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν Οικονομικών και την Επιτροπήν Δημοσίων Έργων, αι οποίαι αφού εξετάσουν ομού το θέμα, πρέπει να ετοιμάσουν την έκθεσίν των ουχί αργότερον της προσεχούς Τετάρτης.

Η συζήτησις του ταχυπλόου σκάφους αναβάλλεται μέχρι της προσεχούς Τετάρτης.

Η συζήτησις του επομένου θέματος θα αρχίση εις τας 10.30 μ.μ. διότι λόγω του ότι ετέθη εις την ημερησίαν διάταξιν την 10.30 μ.μ. της χθες, δεν δύναται να συζητηθή προτού παρέλθουν 24 ώραι. Το Νομοσχέδιον «Ο περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961» θα αναβληθή διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής, λόγω του ότι αι εισηγητικαί εκθέσεις των Επιτροπών Εργασίας και Νομικών εκυκλοφόρησαν χθες, και επομένως δεν δύναται να συζητηθή προτού παρέλθουν 48 ώραι.

Θα διακόψωμεν μέχρι της 10.30, οπότε θα αρχίσωμεν την συζήτησιν επί του τελευταίου θέματος της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 10.30 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 9.40 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 10.40 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η συζήτησις του τελευταίου θέματος του Κεφαλαίου Β της ημερησίας διατάξεως.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναπομπή υπό του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961», καθ' όσον αφορά τας χορηγίας εκ £525.000 και εκ £75.000 αίτινες θα γίνουν προς την Ελληνικήν και την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν, αντιστοίχως.

Το κείμενον της αναπομπής διενεμήθη εις τους Βουλευτάς.

Υπάρχουν ομιληταί;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Νομίζω ότι θα ήτο αρμόζον να αναγνωσθή η επιστολή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας εις αμφοτέρας τας γλώσσας. Ναι μεν αι εκθέσεις των Επιτροπών έχουν διανεμηθή εις τα μέλη της Βουλής, αλλ' επειδή και προηγουμένως τα έγγραφα τα αποστελλόμενα υπό του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας ανεγινώσκοντο εις την Βουλήν, από αυτής της απόψεως παρακαλώ όπως και εις την περίπτωσιν αυτήν αναγνωσθή και η επιστολή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ενθυμούμαι καλώς εάν εις προηγουμένας αναφοράς εις την Βουλήν εκ μέρους του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου ανεγνώσθη το κείμενον. Εν τούτοις, εφ' όσον υπάρχει εισήγησις όπως αναγνωσθή δεν θα είχα ένστασιν να αναγνωσθή το κείμενον.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αρ. 61/60.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΙΑ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ—ΚΥΠΡΟΣ
20ή Σεπτεμβρίου 1961.

Πρόεδρον Βουλής των Αντιπροσώπων.

'Εχω την τιμήν να σας πληροφορήσω ότι, εν τη ενασκήσει των εξουσιών δι' ων περιβέβληται ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας δυνάμει του 'Αρθρου 51 του Συντάγματος, απεφάσισα, όπως αναπέμψω εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων προς επανεξέτασιν το μέρος εκείνο του περί Συμπληρωματικής Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 4), 1961, το οποίον προνοεί δι' επιπροσθέτους χορηγίας εκ £525.000 και £75.000 εις την Ελληνικήν και την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν, αντιστοίχως. Ο ειρημένος Νόμος εστάλη προς εμέ προς δημοσίευσιν διά συνοδευτικής υμών επιστολής αρ. 45/61 της 13ης Σεπτεμβρίου 1961.

2. Συμβουλεύω τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, όπως λάβουν υπ' όψιν τα ακόλουθα σημεία εν τη επανεξετάσει της ειρημένης προνοίας του Νόμου.

(α) Η παραχώρησις των επτά ογδόων της εκ £600.000 συμπληρωματικής προνοίας εις την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν και μόνον του ενός ογδόου ταύτης εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν αποτελεί διάκρισιν εις βάρος της Τουρκικής Κοινότητος διά τους ακολούθους λόγους:

(β) Το 'Αρθρον 88 του Συντάγματος προνοεί, ότι «εν περιπτώσει αυξήσεως του ελαχίστου συνολικού ποσού του πληρωτέου εις αμφοτέρας τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις η κατανομή εις εκατέραν αυτών παντός επί πλέον ποσού θα γίνηται καθ' ον τρόπον θέλει αποφασίσει η Βουλή των Αντιπροσώπων». Εφ' όσον εμπίπτει εις την δικαιοδοσίαν της Βουλής των Αντιπροσώπων να καθορίση τον τρόπον τούτον η κατά πλειοψηφίαν απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου να συστήση εις την Βουλήν, όπως £525.000 της συμπληρωματικής προνοίας καταβληθούν εις την Ελληνικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν και £75.000 εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν δεν είναι δεσμευτική διά τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, ούτε και πρέπει να επηρεάση ταύτα. Η κατά πλειοψηφία αύτη απόφασις ελήφθη αυθαιρέτως χωρίς να ληφθή υπ' όψιν οιαδήποτε αρχή ή παράγων, και παρά την αντίθεσιν των Τούρκων Υπουργών.

(γ) Επιπλέον, το 'Αρθρον 88 του Συντάγματος προνοεί, όπως ποσόν τουλάχιστον £2.000.000 παραχωρείται καθ' έκαστον οικονομικόν έτος προς εξυπηρέτησιν των αναγκών των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων, και όπως το ποσόν τούτο κατανέμεται κατ' αναλογίαν 4:1. Δεδομένου ότι υπάρχει μία συμπεφωνημένη αναλογία, η μεταβολή της υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων άνευ βασίμου λόγου, κατά τρόπον επιβλαβή διά την Τουρκικήν κοινότητα, αι ανάγκαι της οποίας είναι προδήλως μεγαλύτεραι, δεν δύναται να θεωρηθή ως δικαία και λογική απόφασις. Η κατανομή της συμπληρωματικής προνοίας εις αναλογίαν μικροτέραν της πληθυσμικής αναλογίας υπό το πρόσχημα ότι η ετησία χορηγία, ήτις θα γίνεται προς την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν δυνάμει του Συντάγματος, είναι ελαφρώς υψηλοτέρα της πληθυσμικής αναλογίας δεν αποτελεί παρά μείωσιν ενός σαφούς δικαιώματος παραχωρηθέντος εις τους Τούρκους υπό του Συντάγματος.

(δ) Είναι γνωστόν ότι το μεγαλύτερον μέρος των χορηγιών των γινομένων προς τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις

δαπανάται δι' εκπαιδευτικούς σκοπούς. Τα στατιστικά δεδομένα του Παραρτήματος «Α» του επισυνημμένου εις την παρούσαν επιστολήν εμφαίνουν ότι η εις μαθητήν εκπαιδευτική δαπάνη είναι μεγαλυτέρα διά τους Τούρκους. Αν και, ως θα γίνη αντιληπτόν, η πληθυσμική αναλογία μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων συμφώνως προς την απογραφήν του 1960 (εξαιρέσει εκείνων, οίτινες δεν συνεπλήρωσαν τα έντυπα Ελληνιστί ή Τουρκιστί) είναι περίπου 81:19, η αναλογία μεταξύ των σχολείων στοιχειώδους εκπαιδεύσεως, συμφώνως προς τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία διά το 1960—1961, είναι 70:30, εκείνη δε των δημοδιδασκάλων 78:22. Κατά την παραχώρησιν συμπληρωματικών χορηγιών τα στατιστικά ταύτα δεδομένα δέον να λαμβάνωνται υπ' όψιν οπότε η συμπληρωματική πρόνοια διά τους Τούρκους θα πρέπει να κατανέμηται κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να εξασφαλίζεται εις αυτούς ποσόν μεγαλύτερον ακόμη και της πληθυσμικής αναλογίας των. Παρά ταύτα, αποφασίσθη όπως μόνον τα 12 1/2% της συμπληρωματικής προνοίας παραχωρηθούν εις τους Τούρκους.

(ε) Λόγω του γεγονότος ότι, δυνάμει του Συντάγματος, η στοιχειώδης εκπαίδευσις είναι υποχρεωτική δι' όλους τους πολίτας και ότι κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να τυγχάνη εκπαιδεύσεως, επιβάλλεται εις την Κεντρικήν Κυβέρνησιν η υποχρέωσις να καλύψη τας εκπαιδευτικάς δαπάνας. Και διά τον λόγον τούτον, το ποσόν το παραχωρηθησόμενον εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν εκ της συμπληρωματικής προνοίας, το μεγαλύτερον μέρος του οποίου θα δαπανηθή δι' εκπαιδευτικούς σκοπούς, πρέπει να είναι, ως τονίζεται και εις την προηγουμένην παράγραφον, μεγαλύτερον της πληθυσμικής αναλογίας, αναλόγως των βασικών αναγκών.

(στ) Σύγκρισις των προϋπολογισμών παιδείας των δύο κοινοτήτων διά το 1961 εν συσχετισμώ προς τους τομείς, τους οποίους ούτοι καλύπτουν, και τας προνοίας διά τους τομείς τούτους δεικνύει, ότι ο προϋπολογισμός διά την Τουρκικήν παιδείαν είναι μέτριος προϋπολογισμός, όστις, μακράν από του να παρέχη οιονδήποτε περιθώριον δι' ανάπτυξιν, δεν προνοεί μήτε καν διά τας πλέον ουσιώδεις και μετρίας επισκευάς των υφισταμένων σχολικών κτιρίων. Αγωνίζεται μόνον να καλύψη τας κεκτημένας αποδοχάς και δικαιώματα των διδασκάλων. Έναντι τούτου παρατηρεί τις, ότι ο Προϋπολογισμός της Ελληνικής Παιδείας κατηρτίσθη με άνεσιν, εξασφαλίζων, πλην των υψηλών αποδοχών, περιθώριον δι' ευρείας και ταχείας αναπτύξεις, και ενσωματών ωσαύτως κονδύλια δι' οικονομικήν βοήθειαν και συνεισφοράς προς κοινωνικά ιδρύματα. Τω όντι, σχεδόν τα 90% του εκ £695.000 προϋπολογισμού διά την Τουρκικήν παιδείαν αναφέρεται εις τας αποδοχάς και επιδόματα των προελθόντων έξ της Κυβερνήσεως διδασκάλων, ενώ τα υπολειπόμενα 10% διατίθενται διά τας δαπάνας των σχολείων, συμπεριλαμβανομένων των Παιδικών Στεγών, καθώς και δια τα γενικά έξοδα. Εκ τούτου καθίσταται αντιληπτόν, ότι ο προϋπολογισμός της Ελληνικής Παιδείας, συμποσούμενος εις πλέον των £2 1/2 εκ., περιλαμβάνει, πλην της προνοίας δι' αποδοχάς, ανερχομένης τουλάχιστον εις £1 1/2 εκ., γενναιόδωρον πρόνοιαν εξ £1 εκ., διά την χρηματοδότησιν διαφόρων έργων αναπτύξεως, περιλαμβανομένης ακόμη της ιδρύσεως μουσείου αγώνος και ανεγέρσεως μνημείων εις μνήμην των μαχητών της ελευθερίας, και διά την βελτίωσιν των υφισταμένων ιδρυμάτων. Η κατανομή προς τας δύο Κοινοτικάς Συνελεύσεις δυνάμει του Συντάγματος, ενώ υπερκαλύπτει τας δαπάνας αποδοχών του προϋπολογισμού της Ελληνικής Παιδείας, ήρκεσε μόνον προς κάλυψιν των 60% των δι' αποδοχάς δαπανών της Τουρκικής Παιδείας. Το γεγονός ότι αι Αρχαί της Ελληνικής Παιδείας ηδυνήθησαν να μελετήσουν νέας μισθοδοτικάς αυξήσεις χάρις εις τας γενομένας κατανομάς φανερώνει μίαν κατάστασιν, υπό την οποίαν η κατανομή αύτη βασίζεται επί ανεδαφικών και αυθαιρέτων υπολογισμών. Τοιαύτης ούσης της καταστάσεως, η απόπειρα κατανομής της συμπληρωματικής προνοίας κάτω της αναλογίας των 4:1, ως προβλέπεται εις το Σύνταγμα, και, περί πλέον κάτω της κατά προσέγγισιν πληθυσμικής αναλογίας των 81:19 μεταξύ των δύο κοινοτήτων, ήτοι εις την αναλογίαν 7:1, θα απολήξη εις την επιβολήν βαρείας φορολογίας εις τα μέλη της Τουρκικής κοινότητος υπό της Κοινοτικής των Συνελεύσεως, και αποτελεί, ως εκ τούτου, μεροληπτικήν μεταχείρησιν.

3. Λόγω των ανωτέρω παρατηρήσεων, ελπίζω ότι τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, αφού επανεξετάσουν την κατάστασιν, θα τροποποιήσουν την ειρημένην πρόνοιαν υπέρ της Τουρκικής κοινότητος. Σας πληροφορώ ότι, εάν, παρά τα προβαλλόμενα δικαιολογημένα επιχειρήματα, η Βουλή επιμείνη επί της κατανομής της συμπληρωματικής προνοίας εις την αναλογίαν 7:1, το ζήτημα θα παραπεφθή εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον.

Μετά τιμής,

Δρ. Φ. ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ,
Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας
της Κύπρου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

		Έλληνες	Τούρκοι	Αναλογία μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων
1. Αριθμός Δημοτικών Σχολείων	(1960—1961)	525	229	70:30
2. Αριθμός άλλων σχολείων	»	38	20	66:34
3. Αριθμός δημοδιδασκάλων	»	1,875	517	78:22
4. Αριθμός άλλων διδασκάλων	»	907	318	74:26
5. Αριθμός μαθητών δημοτικών σχολείων	»	64,263	15,766	80:20
6. Αριθμός άλλων μαθητών	»	23,238	6,535	78:22
7. Ετησία δαπάνη κατά μαθητήν δημοτικού σχολείου		£30	£22	60:40
8. Ετησία δαπάνη κατά μαθητήν άλλων σχολείων		£50	£74	40:60
9. Γενικοί προϋπολογισμοί των Κοινοτικών Συνελεύσεων	(1961)	£2,645,772	£872,342	75:25
10. Προϋπολογισμοί Παιδείας Κοινοτικών Συνελεύσεων	(1961)	£2,400,000	£695,603	78:22
11. Ελληνικός και Τουρκικός πληθυσμός Κύπρου	(1960)	442,154	104,439	81:19

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε, και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι συνάδελφοι.

Δεν πρόκειται να σπαταλήσω τον χρόνον σας μακρηγορών επί του θέματος τούτου, διότι εξεφράσαμεν τας απόψεις μας όταν συνεζητείτο προηγουμένως αυτό το νομοσχέδιον. Τώρα δε ο αξιότιμος Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας υπεβλήθη εις αρκετούς κόπους και μας υπέβαλε τα σχετικά στοιχεία. Εις το έγγραφόν του ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας εκθέτει τους παράγοντας, τους οποίους πρέπει να λάβη υπ' όψιν της η Βουλή κατά την κατανομήν, μεταξύ των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων, της χορηγίας, η οποία θα παρασχεθή εις αυτάς. Μεταξύ των παραγόντων τούτων ο σπουδαιότερος είναι, ως ανέφερα και προηγουμένως, ιδιαιτέρως η αναλογούσα κατά μαθητήν της στοιχειώδους εκπαιδεύσεως δαπάνη. Όταν απόψε είδομεν κατά τρόπον σαφή εκτεθειμένην την αναλογικήν αυτήν δαπάνην, αντελήφθημεν ότι από της σκοπιάς της Τουρκικής Κοινότητος η αναλογία αυτή είναι υψηλοτέρα της πληθυσμικής αναλογίας. Αιτία τούτου είναι το ότι η Τουρκική Κοινότης είναι διεσπαρμένη εντός της Νήσου. Δι' αυτόν τον λόγον ο αριθμός των σχολείων και των απασχολουμένων διδασκάλων είναι κατ' αναλογίαν μεγαλύτερος των της Ελληνικής Κοινότητος. Ειδ' άλλως, τούτο δεν προέρχεται εκ του ότι οι Τούρκοι διδάσκαλοι λαμβάνουν μισθόν μεγαλύτερον από τους Έλληνες διδασκάλους. Αναμφιβόλως επιθυμούμεν την ανάπτυξιν της παιδείας και του πολιτισμού μας εις την Νήσον μας. Ιδιαιτέρως υπό του Συντάγματος η στοιχειώδης εκπαίδευσις καθίσταται υποχρεωτική. Ως εκ τούτου πρέπει να δώσωμεν τόσον εις την Ελληνικήν όσον και εις την Τουρκικήν Κοινότητα την ευκαιρίαν να συνεχίσουν την παιδείαν των. Αναμφιβόλως δε πρέπει να ενθαρρύνωμεν ως κράτος και την εκπαίδευσιν πέραν της στοιχειώδους τοιαύτης. Είναι ανάγκη να προσαρμόσωμεν την παιδείαν μας προς τας οικονομικάς και κοινωνικάς ανάγκας της χώρας. Διά να πραγματοποιήση δε τον σκοπόν αυτόν η Τουρκική Κοινότης, λόγω του ότι, ως ανέφερα και προηγουμένως, είναι διεσπαρμένη εις την Νήσον, είναι υποχρεωμένη να παρέχη κατ' αναλογίαν στέγην δια περισσότερα σχολεία και να απασχολή κατ' αναλογίαν περισσοτέρους διδασκάλους Από της απόψεως αυτής, παρ' όλον ότι συμφώνως προς την τελευταίαν απογραφήν η αναλογία του πληθυσμού της Τουρκικής Κοινότητος ήτο 19%, εν τούτοις αι εις τον εκπαιδευτικόν τομέα ανάγκαι είναι κατ' αναλογίαν υψηλότεραι των της Ελληνικής Κοινότητος. Επίσης το ποσόν το χορηγούμενον διά του νομοσχεδίου τούτου περί συμπληρωματικού προϋπολογισμού εις την Τουρκικήν Κοινότητα δεν αντιστοιχεί ούτε καν προς την αναλογίαν του πληθυσμού, αλλά προς ποσοστόν μόνον 12,5%. Δηλαδή, εάν ληφθούν υπ' όψιν αι ελάχισται, απαραίτητοι ανάγκαι, θα πρέπει, βάσει των παρασχεθεισών απόψε στατιστικών, το ποσοστόν να είναι τουλάχιστον μέχρις 25%. Αλλ' εάν η Βουλή δεν θεωρήση τούτο δυνατόν, θα είναι ανάγκη όπως εις την Τουρκικήν Κοινότητα χορηγηθή τουλάχιστον ποσόν κατά την αναλογίαν, η οποία υφίσταται μεταξύ των ελαχίστων ποσοστών των εμφαινομένων εις το Σύνταγμα. Δηλαδή είμαι της γνώμης ότι εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν πρέπει να δοθή τουλάχιστον ποσόν ίσον προς το 20% της χορηγίας. Εδώ ουδόλως επιθυμώ να γίνη οιαδήποτε αδικία εις βάρος της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως. Αντιμετωπίζοντες δε το ζήτημα με τοιαύτα αισθήματα ευχόμεθα όπως ούτε εις βάρος της Τουρκικής Κοινοτικής Συνελεύσεως γίνη οιαδήποτε αδικία. Ελπίζω ότι τα έντιμα Μέλη της Βουλής θα λάβουν υπ' όψιν των τα στοιχεία, τα οποία έδωσεν ειδικώς απόψε ο εντιμώτατος Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, και, αφού αλλάξουν την προηγουμένην των απόφασιν, αποφασίσουν όπως εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν δοθή χορηγία τουλάχιστον εντός των πλαισίων της αναλογίας της προβλεπομένης εις το Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα εν πρώτοις να δηλώσω, ότι δεν ομιλώ ως εκπρόσωπος οιασδήποτε πλευράς αλλά ως Μέλος της Βουλής. Ήκουσα μετά προσοχής την ομιλίαν του εντίμου Μέλους κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και είμαι βέβαιος ότι εκφράζω την γνώμην όλων των Ελλήνων Βουλευτών, όταν δηλώνω ότι ουδέποτε υπήρξε πρόθεσις δυσμενούς διακρίσεως εις βάρος της Τουρκικής κοινότητος, και ουδεμία τοιαύτη πρόθεσις υπάρχει. Δεν θα ασχοληθώ με τους γενικούς παράγοντας οι οποίοι ευνοούντες την Τουρκικήν κοινότητα δημιουργούν μίαν προνομιούχον οικονομικήν θέσιν, διότι είμαι βέβαιος ότι αυτό ουδόλως ελήφθη και ουδόλως λαμβάνεται υπ' όψιν κατά την εξέτασιν αυτού του Νομοσχεδίου. Ούτε θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι το ολικόν ποσόν της προσφοράς προς την Τουρκικήν κοινότητα ανέρχεται εις 17,2 τοις εκατόν. Διότι και πάλιν είμαι βέβαιος ότι δεν είναι αυτό το οποίον επρυτάνευσεν εις τας σκέψεις του νομοθέτου όταν κατέθετεν αυτό το Νομοσχέδιον. Όπως επίσης προτού προχωρήσω θα ήθελα να κάμω μίαν μικράν διόρθωσιν αναφορικώς με την αναλογίαν του πληθυσμού η οποία με τους αριθμούς οι οποίοι δίδονται εις το έγγραφον του εντίμου Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας, δίδει εις την Τουρκικήν κοινότητα 18,3 τοις εκατόν και ουχί 19,3 τοις εκατόν. Όπως επίσης θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι το Νομοσχέδιον αυτό χορηγιών δεν αφορά μόνον την στοιχειώδη παιδείαν αλλά αναφέρεται εις ολόκληρον το έργον των Κοινοτικών Συνελεύσεων, το οποίον αφορά ασφαλώς και την μέσην παιδείαν επί της οποίας ειδικώς θέλω να στραφώ. Ενώ θα ήμην έτοιμος να παραδεχθώ, ότι, λόγω του ότι ο Τουρκικός πληθυσμός ως μικρότερος πιθανώς να είχε μίαν μικράν διαφοράν από την αναλογίαν πληθυσμού εις σχολικάς ανάγκας, δεν θα ήμην έτοιμος να παραδεχθώ ότι αυτή η διαφορά θα ήτο λογική, όταν ανήρχετο εις 70:30 αναφορικώς με τα σχολεία και εις 78:22 αναφορικώς με τους δημοδιδασκάλους. Όλοι οι αριθμοί τους οποίους αναφέρω αναγράφονται εις το έγγραφον του Αντιπροέδρου της Κυβερνήσεως. Εις το ίδιον έγγραφον αναφέρεται ότι ο αριθμός των άλλων σχολείων είναι εις αναλογίαν 66:34. Και ενώ ο αριθμός των μαθητών των δημοτικών σχολείων πλησιάζει προς την αναλογίαν πληθυσμού, είναι 80:20, συμφώνως προς τον κ. Αντιπρόεδρον ο αριθμός άλλων μαθητών παρουσιάζει αναλογίαν 78:22.

Ο δε Προϋπολογισμός της παιδείας των Κοινοτικών Συνελεύσεων επίσης παρουσιάζει αναλογίαν 78:22. Τι δεικνύει αυτό; Ότι, λόγω της προηγηθείσης διακυβερνήσεως οι Τούρκοι εκάλυψαν ένα σημαντικώτατον μέρος των αναγκών των και ευρίσκονται εις πολύ πλεονεκτικήν μοίραν έναντι των Ελλήνων. Διά της μικράς αυτής διαφοράς την οποίαν δίδομεν προς την Ελληνικήν κοινότητα είναι αδύνατον να ανατρέψωμεν αυτήν την αναλογίαν, είναι αδύνατον καν να πλησιάσωμεν την διαφοράν. Δεν θα ήμην διατεθειμένος να παρακολουθήσω τον κ. Αντιπρόεδρον εις το επιχείρημα ότι αι χορηγίαι θα πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψιν τα κεκτημένα. Δεν θα ήμην διατεθειμένος να παραδεχθώ το «μακάριοι οι κατέχοντες». Αυτήν την στιγμήν υπάρχει έντονος δυσμενής διάκρισις εις βάρος της Ελληνικής κοινότητος αναφορικώς με την παιδείαν. Η πιθανότης ενός Έλληνος αποφοίτου του δημοτικού σχολείου να φθάση μέχρι του Γυμνασίου τόσον από οικονομικής πλευράς όσον και από πλευράς υπάρξεως σχολείων είναι καταπληκτικώς μικροτέρα εκείνης ενός Τούρκου αποφοίτου του δημοτικού σχολείου. Θα ήμην ευτυχής εάν όλοι οι Έλληνες και οι Τούρκοι είχαν την δυνατότητα να φοιτήσουν εις σχολεία μέσης παιδείας· και θα ήμην ευτυχής εάν ο προϋπολογισμός μας έδιδεν αυτήν την δυνατότητα. Δεδομένου όμως ότι αυτό δεν είναι επί του παρόντος δυνατόν, πιστεύω ότι η χορηγία ως εδόθη αποτελεί απλώς μίαν ελαχίστην προσπάθειαν μειώσεως της διαφοράς η οποία υπάρχει σήμερον εις βάρος της Ελληνικής κοινότητος. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι ούτε εις την πρόθεσιν του νομοθέτου ούτε εις την ουσίαν του νομοθετήματος υπάρχει οιαδήπτε δυσμενής διάκρισις εις βάρος του Τουρκικού στοιχείου. Φαντάζομαι μάλιστα ότι καλοί λογιστικοί λογαριασμοί θα απεδείκνυον ότι η χορηγία ως χορηγείται αποτελεί ίσως δυσμενή διάκρισιν εις βάρος της Ελληνικής κοινότητος.

Δι' αυτό εισηγούμαι όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον, ως εστάλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η τελευταία εισήγησις του εντίμου Βουλευτού προέρχεται εκ συνηθείας, διότι δεν πρόκειται το Νομοσχέδιον να ψηφισθή εις Νόμον. Το Νομοσχέδιον εψηφίσθη εις Νόμον και είναι αυτήν την στιγμήν Νόμος. Η εισήγησις θα είναι, φαντάζομαι, όπως η Βουλή μη τροποποιήση τον ψηφισθέντα Νόμον.

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Η αναπομπή του εντίμου κ. Αντιπροέδρου απετέλεσε θέμα συζητήσεως και εις το παρελθόν, διεξοδικής μάλιστα συζητήσεως, και εις την Βουλήν....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήθελα να παρατηρήσω ότι η αναπομπή δεν συνεζητήθη εις το παρελθόν, συζητείται απόψε διά πρώτην φοράν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το θέμα το αναφερόμενον εις την αναπομπήν.

Το θέμα το οποίον αφορά την αναπομπήν συνεζητήθη, λέγω, και εις την Βουλήν και εις τας Επιτροπάς, ως επίσης και μεταξύ των Βουλευτών κατ' ιδίαν, τα δε επιχειρήματα τα οποία προτάσσει ο έντιμος Αντιπρόεδρος αποτελούν κατά το μάλλον και ήττον επανάληψιν των παλαιών επιχειρημάτων. Τα επιχειρήματα τίθενται την φοράν αυτήν κατά πλέον συνοπτικόν τρόπον και τονίζεται περισσότερον η ανάγκη ότι το ποσόν το οποίον δέον να χορηγηθή εις την Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν δέον να έχη σχέσιν προς τας ανάγκας της Τουρκικής παιδείας. Βεβαίως αι ανάγκαι της Τουρκικής παιδείας ίσως να αποτελούν ένα από τους πολλούς παράγοντες τους οποίους δέον να λάβη υπ' όψιν της η Βουλή προκειμένου να λάβη απόφασιν. Δεν αποτελεί όμως τον μόνον παράγοντα. Ούτε η Βουλή είναι ηναγκασμένη να ακολουθήση τας ποσοστιαίας αναλογίας αι οποίαι αναφέρονται προκειμένου περί παραχωρήσεως διαφόρων ποσών δυνάμει του Συντάγματος εις άλλας περιπτώσεις. Το σχετικόν άρθρον του Συντάγματος αναφέρει ρητώς, ότι η κατανομή εις την παρούσαν περίπτωσιν δέον να γίνεται καθ' ον τρόπον ήθελε αποφασίσει η Βουλή των Αντιπροσώπων. Ουδέν κριτήριον αναφέρεται εις το Σύνταγμα διά να βασισθή η Βουλή και να αποφασίση. Και τούτο είναι έν σοβαρόν σημείον το οποίον πρέπει να προσέξωμεν όταν πρόκειται να κάμωμεν την κατανομήν αυτού του ποσού, και να μην δώσωμεν εξαιρετικήν βαρύτητα εις ωρισμένους παράγοντας και να παραγνωρίσωμεν άλλους. Δεν υπάρχει λόγος να μακρηγορήσω και δεν πρόκειται να αναφερθώ εις τους λόγους διά τους οποίους η Βουλή απεφάσισεν ως απεφάσισε. Το θέμα έχει ήδη εξετασθή διεξοδικώς και δεν νομίζω ότι είναι ανάγκη να συζητηθή περαιτέρω.

Εισηγούμαι επομένως εις το Σώμα όπως αφήση τα ποσά ως απεφασίσθησαν κατά την προηγουμένην συνεδρίαν και να μη επιφέρη οιανδήποτε αλλαγήν εις τον Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Επιθυμώ να ομιλήσω διά να διορθώσω έν σημείον της ομιλίας του εντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη. Ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης είπεν ότι αν λάβωμεν τους αριθμούς, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την Ελληνικήν και την Τουρκικήν Κοινότητα, ως ούτοι αναφέρονται εις το έγγραφον του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας, θα ίδωμεν ότι η προκύπτουσα αναλογία διά την Τουρκικήν κοινότητα δεν είναι 19% αλλά 18% και κάτι. Έχω κάμει ένα λογαριασμόν, τον οποίον έδειξα εις τον έντιμον κ. Λυσσαρίδην, και είναι βέβαιον ότι έχει κάμει αριθμητικόν λάθος. Πράγματι η αναλογία της Τουρκικής Κοινότητος είναι 19.1% και κάτι περισσότερον. Αυτό είναι απλώς ολίγον περισσότερον από 19.1% και όχι 18% και κάτι περισσότερον. Εις αυτόν τον λογαριασμόν είμεθα σύμφωνοι με τον έντιμον κ. Λυσσαρίδην, επενέβην δε απλώς και μόνον διά να διορθώσω αυτόν τον αριθμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον έντιμον Βουλευτήν κ. Χαλήτ Αλή Ριζά διότι διώρθωσεν έν αριθμητικόν λάθος, και τον κ. Λυσσαρίδην διότι μαζί εξήτασαν τας αναλογίας των πληθυσμών. Θα ήθελα όμως να πληροφορήσω αμφοτέρους ότι οι αριθμοί μετεβλήθησαν από της ημέρας που κατετέθησαν, διότι εγεννήθησαν και απέθανον αρκετοί εν τω μεταξύ.

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα θέσω εις ψηφοφορίαν το ζήτημα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιήσεως του νόμου επί τη βάσει των εισηγήσεων του εντίμου Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννέα.

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά πλειοψηφίας 20 έναντι 9 ο Νόμος παραμένει ως έχει. Προτού κλείσω το θέμα της συζητήσεως αυτής θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν. Ο έντιμος Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας εις την τελευταίαν παράγραφον της επιστολής του δι' ης παραπέμπει το θέμα εις την Βουλήν δι' επανεξέτασιν αναφέρει τα ακόλουθα:

«Σας πληροφορώ ότι, εάν παρά τα προβαλλόμενα δικαιολογημένα επιχειρήματα, η Βουλή επιμείνη επί της κατανομής της συμπληρωματικής προνοίας εις την αναλογίαν 7:1, το ζήτημα θα παραπεμφθή εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον».

Αναμφιβόλως είναι συνταγματικόν δικαίωμα του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας να παραπέμψη το θέμα εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον, αμφιβάλλω όμως εάν θα έπρεπε η Βουλή να συζητήση καν το θέμα εφ' όσον υπάρχει προειδοποίησις ότι ο έντιμος Αντιπρόεδρος προτίθεται να φέρη το θέμα ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Γνωστός κοινοβουλευτικός κανών παρεμποδίζει την Βουλήν από του να συζητή θέματα τα οποία εκκρεμούν ή τα οποία πιθανόν, ως ηρμηνεύθη, να παρουσιασθούν ενώπιον Συνταγματικού Δικαστηρίου, ενώπιον οιουδήποτε Δικαστηρίου. Ο κοινοβουλευτικός κανών έχει ερμηνευθή ότι δεν αναφέρεται μόνον εις θέματα τα οποία εκκρεμούν ενώπιον του Δικαστηρίου, αλλά και εις θέματα εις τα οποία υπάρχει σαφής προειδοποίησις ότι θα παρουσιασθούν ενώπιον Δικαστηρίου.

Διά τούτο κατά την ιδικήν μου γνώμην θα έπρεπεν, εις μελλοντικάς παραπομπάς προς την Βουλήν, να μη αναφέρεται το γεγονός ότι υπάρχει πρόθεσις το θέμα να παραπεμφθή ενώπιον Δικαστηρίου.

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εάν δεν απατώμαι, η αυτή φράσις εχρησιμοποιήθη και εις επιστολήν απεσταλείσαν πρό τινος χρόνου υπό του Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι ανεφέρετο το ίδιον πράγμα. Εάν ανεφέρετο αι παρατηρήσεις τας οποίας κάμνω τώρα αναφέρονται και εις το έγγραφον του εντίμου Προέδρου.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα απλώς να παρατηρήσω ότι είς των κυριωτέρων λόγων διά τους οποίους δεν συνεζητήθη διεξοδικώς σήμερον το υπό συζήτησιν θέμα.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συζήτησις του θέματος έληξεν· ετέθη εις ψηφοφορίαν. Το γεγονός ότι ο Πρόεδρος έκαμε μίαν παρατήρησιν δεν δύναται να δώση δικαίωμα εις οιονδήποτε άλλο Μέλος της Βουλής να δώση περαιτέρω εξηγήσεις διά τον τρόπον διά τον οποίον έγινεν η συζήτησις.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, 10ην Οκτωβρίου, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις.

Ψιθυριζόμεναι αντιρρήσεις δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Η δε ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, με όλον το σέβας η σημερινή ημερησία διάταξις δεν έληξε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ημερησία διάταξις έχει ως ακολούθως:

Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

Χ. ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

Δεν κατετέθησαν τα νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ημερησία διάταξις έχει ως ακολούθως:

Γνωρίζω το γεγονός ότι δεν κατετέθησαν τα νομοσχέδια. Υπάρχει τεχνικός λόγος διά τον οποίον δεν υπεβλήθησαν τα νομοσχέδια και κυρίως το Νομοσχέδιον περί Προϋπολογισμού. Ο λόγος είναι διότι δεν υπάρχουν ακόμη τα κείμενα εις την Ελληνικήν και την Τουρκικήν γλώσσαν και ελπίζω να υπάρχουν διά να κατατεθή την προσεχή Τρίτην. Διά τούτο ορίζω συνεδρίασιν την Τρίτην διά να δοθή η ευκαιρία να κατατεθούν.

Επαναλαμβάνω η ημερησία διάταξις έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Ο περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Ο περί Δικηγόρων Νόμος δεν φαντάζομαι να είναι έτοιμος, και τα θέματα του Κεφαλαίου Γ, Κεφαλαίου Δ, Κεφαλαίου Ε.

Ώρα της προσεχούς συνεδριάσεως ορίζεται η 5η απογευματινή.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 11.55 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 10ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 18, Τούρκοι 8, Σύνολον 26.

Απόντες:

Ἕλληνες 16, Τούρκοι 7, Σύνολον 23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι Ερωτήσεις-Απαντήσεις. Θα διαθέσωμεν ημίσειαν ώραν διά τας ερωτήσεις και απαντήσεις.

Ο χρόνος είναι 5.10 μ.μ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 27ην Ιουνίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την κατασκευήν υδατοφρακτών δι' αρδευτικούς σκοπούς διά τα χωρία Καλόν Χωρίον Λεύκας, Ἅγιος Γεώργιος Σολέας και Λινού-Φλάσου εις την ιδίαν περιοχήν, ως και διά την κατασκευήν τσιμενταυλάκων προς εξοικονόμησιν της υπαρχούσης υδατοπρομηθείας»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων διερευνά την δυνατότητα εκτελέσεως μεγάλων αρδευτικών έργων, περιλαμβανομένων και υδατοφρακτών, εις την πεδιάδα Σολέας. Ἔχει ήδη διεξαχθή κάποια προκαταρκτική εργασία, αλλά πολλά υπολείποντα να γίνουν προτού υποβληθή σχετικόν σχέδιον».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 8ην Ιουλίου 1961.

«Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων, ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την κατασκευήν υδατοφράκτου παρά το χωρίον Κλήρου και πότε θα τεθούν αυτά εν εφαρμογή»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 8ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Διεξάγονται έρευναι διά την κατασκευήν υδατοφρακτών εις τον ποταμόν Ακακίου προς όφελος των επί του εν λόγω ποταμού κατεχόντων δικαιώματα ύδατος χωρίων.

Προφανώς το χωρίον Κλήρου δεν κέκτηται δικαιώματα ύδατος είτε επί του ποταμού «Μαρούλλινος» είτε επί του Πεδιαίου ποταμού, εν όσω δε ισχύουν τα σημερινά δικαιώματα ύδατος ουδείς τοιούτος υδατοφράκτης δύναται να κατασκευασθή διά το χωρίον Κλήρου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Οκτωβρίου 1960, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 20ήν Οκτωβρίου 1960.

«Πόσοι Τούρκοι Μηχανικοί υπάρχουν εις το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Οκτωβρίου 1960, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Υπάρχουν τρεις Τούρκοι Πολιτικοί Μηχανικοί εις το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 21ην Αυγούστου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι το ωράριον εργασίας πλείστων υπαλλήλων πρατηρίων πωλήσεως πετρελαιοειδών εκφεύγει των ανθρωπιστικών ορίων, καθότι ούτοι εργάζονται πολύ περισσοτέρας ώρας ημερησίως από τους υπαλλήλους των άλλων καταστημάτων. Κι' έχοντες υπ' όψιν το φιλεργατικόν πνεύμα με το οποίον η Κυπριακή Κυβέρνησις αντιμετωπίζει τα διάφορα εργατικά προβλήματα. Θα επεθύμουν να ερωτήσω τον έντιμον Υπουργόν Εργασίας διά να πληροφορήσω την Βουλήν κατά πόσον ευρίσκεται υπό μελέτην το ζήτημα της νομοθετικής προστασίας της ως άνω τάξεως Υπαλλήλων διά της τροποποιήσεως του άρθρου 2 του Περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου, Κεφ. 185, εις τρόπον ώστε να συμπεριληφθούν ούτοι εις τον εν λόγω νόμον και να τυγχάνουν της δεούσης νομοθετικής προστασίας αναφορικώς με το ωράριον εργασίας των».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 26ην Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Αυγούστου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Κατόπιν προσεκτικής μελέτης του όλου ζητήματος επί παγκυπρίου βάσεως κατέληξα εις το συμπέρασμα, ότι είναι προτιμητέον να ενθαρρύνωμεν την διά ιδιωτικής πρωτοβουλίας διευθέτησιν προβλημάτων τοιαύτης φύσεως άνευ Κυβερνητικού παρεμβατισμού, εκτός εις περιπτώσεις κατά τας οποίας η ιδιωτική πρωτοβουλία αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ανεπαρκής και επιπροσθέτως το δημόσιον συμφέρον επιβάλλει την επέμβασιν του Υπουργείου. Συσσώρευσις δε νομοθετημάτων καθοριζόντων τους όρους εργασίας πολλών τάξεων υπαλλήλων, και μάλιστα εφ' όσον δεν διατίθεται το αναγκαίον προσωπικόν προς έλεγχον και εφαρμογήν των τοιούτων νομοθετημάτων, θα επέφερε το αντίθετον του επιδιωκομένου αποτέλεσμα. Πολιτική του Υπουργείου Εργασίας είναι, τηρουμένης της ανωτέρω διαγραφομένης αρχής περί Κυβερνητικού παρεμβατισμού, η ελάττωσις και ουχί η αύξησις των διά νόμου επιβαλλομένων επαγγελματικών περιορισμών.

Επειδή μέχρι της στιγμής ουδεμία θετική προσπάθεια έχει καταβληθή υπό των αμέσως ενδιαφερομένων διά την εξεύρεσιν ικανοποιητικής διά αυτούς λύσεως, ούτε έχουν εξαντληθή τα συνήθη συνδικαλιστικά μέτρα, και επειδή το δημόσιον συμφέρον ουδόλως επηρεάζεται υπό της υφισταμένης καταστάσεως, δεν προτίθεμαι, διά το παρόν τουλάχιστον, να προβώ εις καμμίαν ενέργειαν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Εις πολλάς περιοχάς της Κύπρου ισχύουν εισέτι τα ιδιωτικά προνόμια επί των υδάτων των ποταμών και άλλων, προς μεγάλην ζημίαν της αγροτικής μας οικονομίας και των αγροτών γενικώς.

Μελετά η Κυβέρνησις την κατάργησιν τοιούτων απαραδέκτων και αναχρονιστικών προνομίων προς όφελος των αγροτών και, εάν όχι, διατί»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 27ην Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Η Κυβέρνησις μελετά το πρόβλημα τούτο, ο δε Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών παρεκλήθη να αποστείλη εις Κύπρον Νομικόν Σύμβουλον εν σχέσει με τους περί Υδάτων Νόμους διά να συμβουλεύση σχετικώς την Κυβέρνησιν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 3ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 5ην Αυγούστου 1961.

«Οι εν ισχύι κανονισμοί περί μηχανοκινήτων οχημάτων, απαγορεύουν την μεταφοράν εργατών εις τους αγρούς διά γεωργικών ελκυστήρων. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η μηχανοποίησις της γεωργίας υποκατέστησε τα άλλοτε χρησιμοποιούμενα υπό των γεωργών ζώα, η τοιαύτη απαγόρευσις δυσχεραίνει μεγάλως τους αγρότας.

Δύναται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται η τροποποίησις των περί μηχανοκινήτων οχημάτων κανονισμών ούτως ώστε να αρθή η ως άνω απαγόρευσις»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 22αν Σεπτεμβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 5ην Αυγούστου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη.

«Το ενδεχόμενον της τροποποιήσεως των κανονισμών εξετάζεται. Ως γνωστόν οι ελκυστήρες δεν είναι κατεσκευασμένοι διά την μεταφοράν επιβατών, θα εξετασθή δε η πιθανότης καταλλήλου μετατροπής των ούτως ώστε η μεταφορά των εργατών —επιβατών— να είναι ασφαλής».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 12ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Επειδή υπό των κατοίκων των χωρίων Μονής, Πύργου και Αγίου Τύχωνος εκφράζονται παράπονα, ότι η σκόνη ήτις εκπέμπεται εκ του Εργοστασίου Τσιμεντοποιΐας Μονής, επροξένησε και προκαλεί συνεχώς ζημίας εις τα χαρουπόδενδρα, ελαιόδενδρα και εις άλλα κτήματά των, γεγονός το οποίον διεπιστώθη υπό Υπαλλήλων του Γεωργικού Τμήματος, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν επί των κάτωθι.

(1) Εμελετήθησαν υπό του αρμοδίου Κυβερνητικού Τμήματος τα ως άνω παράπονα των εν λόγω χωρίων;

(2) Μελετάται ή όχι η λήψις των ενδεδειγμένων μέτρων, ώστε το εν λόγω Εργοστάσιον να προβή εις τοιαύτας εγκαταστάσεις διά να αποφευχθή εις το μέλλον η ζημία;

(3) Κατεβλήθησαν ή όχι μεσολαβητικαί προσπάθειαι εκ μέρους του αρμοδίου Κυβερνητικού Τμήματος προς τον σκοπόν της αποζημιώσεως των ζημιωθέντων υπό του υπευθύνου του εργοστασίου, δεδομένου ότι αι ζημίαι έχουν λάβει ομαδικόν χαρακτήρα, εις τρόπον ώστε να θεωρήται δημοσία οχληρία η συνέχισις της εκπομπής της σκόνης υπό του εν λόγω εργοστασίου»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, και ληφθείσα την 12ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Είναι γεγονός ότι εις την επαρχίαν Λάρνακος έχουν ήδη υποβληθή σχέδια διά την κατασκευήν τριών φραγμάτων. Ενός εις την περιοχήν Λευκάρων, ενός εις την περιοχήν Τερσεφάνου-Κίτι, και ενός εις τον Άγιον Θεόδωρον.

Ενώ όμως τα σχέδια είναι έτοιμα, η Κυβέρνησις δεν προχωρεί εις την εκτέλεσιν των αποδοτικών τούτων έργων.

Δύναται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν, πού οφείλεται η τοιαύτη καθυστέρησις εις την εκτέλεσιν των ως άνω έργων που θα δώσουν κάποιαν ευημερίαν στον βασανισμένον αγροτικόν κόσμον;

Δύναμαι να πληροφορηθώ αν τα έργα αυτά θα αρχίσουν εντός του τρέχοντος έτους;

Επίσης δύναται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν εις ποίον στάδιον ευρίσκονται αι μελέται και τα σχέδια διά την κατασκευήν φραγμάτων, εις διάφορα υποδειχθέντα ήδη κατάλληλα μέρη εις την επαρχίαν Λάρνακος»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 11ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 12ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Διά την συλλογήν ελαιών, ορίζεται πάντοτε υπό των Επάρχων ημερομηνία καθ' ήν αύτη αρχίζει. Αλλ' όμως ελαίαι πωλούνται ελευθέρως εις την αγοράν, πριν δοθή άδεια προς συλλογήν. Αι πλείσται των τοιουτοτρόπως διατιθεμένων ελαιών, είναι κλοπιμαίαι, πράγμα που προξενεί μεγάλην ζημίαν εις τους παραγωγούς, και όχι ολίγην ενόχλησιν.

Δύναται το αρμόδιον Υπουργείον, και η αστυνομία, να εκθέση εις την Βουλήν τους λόγους, διά τους οποίους οι παρανόμως συλλέγοντες και πωλούντες ελαιόκαρπον δεν καταδιώκονται».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 14ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Όπως είναι γνωστό έχει ανατεθή από καιρό σε ειδική Κυβερνητική Επιτροπή η μελέτη και ο καταρτισμός σχεδίου για πλήρες Ταμείο Ασφάλειας των αγροτικών προϊόντων.

Πριν 3 περίπου μήνες κλήθησαν οι αγροτικές οργανώσεις και έδωσαν τες απόψεις τους για το μελετώμενον σχέδιον.

Επειδή βρισκόμαστε στην αρχή της νέας καλλιεργητικής περιόδου για την σοδειά του 1962, μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Γεωργίας πότε θα είναι έτοιμο το σχέδιο Ασφάλειας των Γεωργικών Προϊόντων»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 20ήν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρά την τοποθεσίαν «Πλατυμάτης» εις την περιοχήν Αγ. Αμβροσίου, λειτουργεί από καιρού μετρητής διά την βροχόπτωσιν.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής ποία η σημειωθείσα στάθμη βροχοπτώσεως εις την εν λόγω περιοχήν και αν μελετάται η κατασκευή υδατοφράκτου εις αυτήν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 21ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Ως γνωστόν οι αδέσποτοι κύνες όχι μόνον αποτελούν κίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν ως οι φορείς της εχινοκόκκου κύστεως, αλλά αποτελούν και κίνδυνον διά την ασφάλειαν των πολιτών και ιδία των μικρών παιδιών. Επί πλέον αποτελούν δημοσίαν οχληρίαν και προξενούν πολλάς καταστροφάς εις πουλλερικά και άλλα κατοικίδια ζώα, ούτως ώστε να ακούωμεν πολλά παράπονα και να αναγιγνώσκωμεν καθημερινώς εις τον τύπον διαφόρους επιθέσεις σκύλλων κατά ανθρώπων και ζώων.

Καθώς αντιλαμβανόμεθα ο περί Κυνών υπάρχων Νόμος δεν δύναται να θεωρηθή ως αποτελεσματικός διά την εξόντωσίν των, ούτως ώστε, να απαλλαγώμεν της οχληράς και επικινδύνου αυτής μάστιγος.

Διά ταύτα παρακαλούμεν τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ευρίσκεται υπό μελέτην το ζήτημα της επί το αυστηρότερον τροποποιήσεως του υφισταμένου νόμου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον, όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

Είναι εις γνώσιν του αρμοδίου Υπουργείου ότι:

(α) Αι πινακίδες αι δεικνύουσαι τας ονομασίας και τας

κατευθύνσεις καθώς και τας αποστάσεις των διαφόρων πόλεων, χωρίων και μερών εν Κύπρω δεν είναι εν πλήρει τάξει;

(β) Εις ωρισμένας διασταυρώσεις δεν υπάρχουν τοιαύται πινακίδες;

(γ) Νοουμένου ότι εις μερικάς περιπτώσεις τοιαύται πινακίδες δεικνύουν λανθασμένην κατεύθυνσιν και εις μερικάς διασταυρώσεις δεν υπάρχουν τοιαύται πινακίδες, και, όπου υπάρχουν, μερικαί εξ αυτών είναι κατεστραμμέναι και επομένως οι επισκεπτόμενοι διά πρώτην φοράν την Κύπρο ή τα τοιαύτα μέρη υπόκεινται εις μεγάλας ταλαιπωρίας, δύναται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον έγινε καμμία ενέργεια προς τακτοποίησιν όλων των ανωτέρω σημείων τα οποία είναι μεγάλης σημασίας διά τον τουρισμόν και την εξυπηρέτησιν του λαού μας εν γένει»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Εις χώρας του εξωτερικού όπου δεν υπάρχει Πρεσβεία ή Προξενείον της Κυπριακής Δημοκρατίας, ποίος εκδίδει τας θεωρήσεις (Visas) εις πρόσωπα προτιθέμενα να επισκεφθούν την Κύπρον;

(β) Ποίος εισπράττει τα δικαιώματα των τοιούτων θεωρήσεων καθώς και τα δικαιώματα διά πιστοποιήσεις φορτωτικών;

(γ) Ποίας εξυπηρετήσεις προσφέρουν εις την Κυπριακήν Δημοκρατίαν οι εισπράττοντες τα ανωτέρω δικαιώματα;

(δ) Εάν αι εξυπηρετήσεις τας οποίας προσφέρουν οι εισπράττοντες τα ανωτέρω δικαιώματα αφορούν μόνον τας θεωρήσεις, τότε ποίος εκτελεί την τουριστικήν διαφήμισιν της Κύπρου εις τας τοιαύτας χώρας, και εν γένει ποίος δίδει τας απαιτουμένας πληροφορίας εις πρόσωπα προτιθέμενα να επισκεφθούν την Κύπρον;

(ε) Είναι ικανοποιημένον το υπεύθυνον Υπουργείον ότι, ιδίως εις χώρας όπου δεν υφίσταται Πρεσβεία ή Προξενείον της Κυπριακής Δημοκρατίας, υπάρχει διαφημιστικόν υλικόν και πληροφοριακά δελτία διά την Κύπρον και ότι δίδονται επαρκείς πληροφορίαι»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Πόσα πρόσωπα εκ Λιβάνου επεσκέφθησαν την Κύπρον από της 1ης Ιανουαρίου 1961 μέχρι 31ης Αυγούστου 1961;

(β) Πόσα δικαιώματα θεωρήσεων (visas) επληρώθησαν υπό των τοιούτων προσώπων και ποίοι εισέπραξαν ταύτα;

(γ) Πόσα δικαιώματα πιστοποιήσεων επί φορτωτικών εισεπράχθησαν διά την ιδίαν περίοδον διά εμπορεύματα σταλέντα εκ Λιβάνου εις Κύπρον και υπό ποίων εισεπράχθησαν»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Κυβερνητικά κτίρια τα οποία δύνανται να χρησιμοποιηθούν ως κατοικίαι εις ποίους ενοικιάζονται και επί ποίας βάσεως καθορίζεται το ενοίκιον;

(β) Υπάρχουν επί του παρόντος τοιαύται διαθέσιμοι κατοικίαι και διατί δεν διατίθενται;

(γ) Διαρκούντος του διαστήματος της ενοικιάσεως ποίος είναι υπεύθυνος διά τας επιδιορθώσεις και γενικώς διά την συντήρησιν των τοιούτων κτιρίων»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Τι ποσόν ετησίως πληρώνει η Κυβέρνησις υπό τύπον «Επιδόματος Ενοικίου» εις Δημοσίους Υπαλλήλους;

(β) Εάν εμελετήθη το ζήτημα κατά πόσον θα ήτο οικονομικώτερον εις την Κυβέρνησιν, όπως ανεγείρη ιδιόκτητα κτίρια εις τας έξ κυριωτέρας πόλεις της Κύπρου προς χρήσιν των μετατιθεμένων Δημοσίων Υπαλλήλων οι οποίοι δεν είναι κάτοχοι οικιών εις την πόλιν εις την οποίαν μετατίθενται;

(γ) Δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι η ανέγερσις τοιούτων κτιρίων υπό της Κυβερνήσεως αφ' ενός μεν θα απασχολήση αρκετόν εργατικόν προσωπικόν, αφ' ετέρου δε θα απαλλάξη τον ετήσιον προϋπολογισμόν από τα κονδύλια «Επιδόματος Ενοικίου» διαθέτουσα εφ' άπαξ την αρχικήν αξίαν (κόστος) των τοιούτων κτιρίων»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 26ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 27ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Επειδή προεκηρύχθησαν εκλογαί Συμβουλίων Περιοχών Αναπτύξεως, και επειδή αύται θα γίνωσι δυνάμει των αναχρονιστικών και αντιδημοκρατικών προνοιών του υφισταμένου νόμου τον οποίον εθέσπισεν η καταργηθείσα αποικιοκρατική Κυβέρνησις δι' ιδίους γνωστούς σκοπούς, και συγκεκριμένως, επειδή κατά τον ρηθέντα νόμον:

(1) Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν όλοι οι κάτοικοι οι οποίοι δεν είναι ιδιοκτήται ακινήτου περιουσίας ή δεν έχουν ενοικιασμένην ακίνητον περιουσίαν δυνάμει εγγράφου ενοικιαστηρίου συμβολαίου, ήτοι μεγάλον μέρος εκάστης κοινότητος.

(2) Η μυστικότης της εκλογής δεν εξασφαλίζεται ρητώς υπό του νόμου, αλλ' αφίεται εις τον Έπαρχον να καθορίση τον τρόπον της εκλογής τον οποίον θέλει και τούτο κατά την εκλογικήν συνέλευσιν.

(3) Επειδή στερούνται του δικαιώματος του εκλέγεσθαι, όσοι δεν είναι Βρεττανοί Υπήκοοι, και οι πλείστοι, αν όχι όλοι, οι κάτοικοι των Περιοχών Βελτιώσεως έπαυσαν να είναι Βρεττανοί Υπήκοοι, ως και όσοι κατά τα δύο προ της εκλογής των έτη κατεδικάσθησαν εις φυλάκισιν έξ ή περισσοτέρων μηνών, πράγμα που αποστερεί του δικαιώματος του εκλέγεσθαι και όσους κατεδικάσθησαν διά μη ατιμωτικά πταίσματα, ή και δι' ασήμαντα πταίσματα ακόμη, ως το της κοινής οχληρίας, της διεξαγωγής επαγγέλματος ή εργασίας προκαλούντων ισχυρόν θόρυβον ή δυσοσμίαν, το πταίσμα του οδηγείν όχημα τόσον αμελώς ώστε να είναι πιθανόν να προκαλέση ζημίαν εις τρίτον κ.λ.π.

(4) Επειδή η τοιαύτη στέρησις του δικαιώματος του εκλέγεσθαι εις καταδικασθέντας εις εξάμηνον φυλάκισιν αποτελεί τιμωρίαν δυσαναλόγως βαρείαν προς την σοβαρότητα του πταίσματος διά το οποίον κατεδικάσθησαν, και κάμνει αδικαιολόγητον διάκρισιν μεταξύ των ενηλίκων κατοίκων των Περιοχών Αναπτύξεως.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον εάν δεν είναι ορθόν να τροποποιηθή ο νόμος ούτος επί το δημοκρατικώτερον και να συγχρονισθή προτού γίνωσιν εκλογαί δυνάμει των τοιούτων αναχρονιστικών και αντιδημοκρατικών προνοιών του».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων έληξεν.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Αρχίζει η συζήτησις του Νομοσχεδίου περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ όπως η έκθεσις της Επιτροπής επί Εργατικών Θεμάτων αναγνωσθή εις την Βουλήν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ (ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αιμίλιος Φράγκος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Γεώργιος Ιωαννίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Πέτρος Στυλιανού
Νεμπίλ Ναμπή
Σταύρος Ποσκώτης.

Η Επιτροπή συνήλθεν εις δυο συνεδριάσεις, την 15.9.1961 από της 4 μ.μ. μέχρι 5.40 μ.μ., και την 21.9.1961, από της 4.30 μ.μ. μέχρι 6 μ.μ., προς μελέτην του ως άνω Νομοσχεδίου.

Η Επιτροπή έχουσα υπ' όψιν της αφ' ενός μεν την μεγίστην κοινωνικήν σπουδαιότητα την οποίαν παρουσιάζει η προς εργασίαν φυσική ικανότης των ανηλίκων, αφ' ετέρου δε τας διεθνώς αναγνωριζομένας αρχάς δυνάμει των οποίων η Πολιτεία οφείλει να μη αφήση τον ανήλικον ανυπεράσπιστον απέναντι της βουλιμίας του εργοδότου, όπως εξαντλήση υπέρ εαυτού ολόκληρον την εργατικήν ικανότητά του, αλλά να μεριμνήση διά την νομοθετικήν προστασίαν της ηθικής, της υγείας της σωματικής ακεραιότητος και των οικονομικών συμφερόντων του εργαζομένου ανηλίκου, θεωρεί επιτακτικόν το καθήκον της Βουλής, όπως διευκολύνη τον διοικητικόν έλεγχον επί της εφαρμογής του περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) Νόμου, Κεφ. 179.

Εκ της εισηγητικής εκθέσεως του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας, ότι το Τμήμα Εργασίας, το οποίον είναι υπεύθυνον διά την εφαρμογήν του εν λόγω νόμου, συνήντησεν ανέκαθεν δυσχερείας εις την ανακάλυψιν και τιμωρίαν των προσώπων τα οποία παραβαίνουν τούτον.

Ως εκ τούτου επιβάλλεται η τροποποίησις του νόμου, εις τρόπον ώστε να καταστή ευκολωτέρα η επιβολή κι' εφαρμογή του διά των επιφερομένων τροποποιήσεων, ήτοι (α) της εισόδου των Επιθεωρητών Εργασίας εις οικίας όπου υπάρχει υποψία ότι απασχολούνται ανήλικοι υπηρέτριαι, κατόπιν εκδόσεως δικαστικού εντάλματος, και (β) της διαπιστώσεως της ηλικίας τούτων.

Η Επιτροπή, ως εκ τούτου, θεωρεί όλας τας επιφερομένας, διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, τροποποιήσεις ως ουσιώδεις και αναγκαίας, διά την αποτελεσματικήν εφαρμογήν του περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) Νόμου, Κεφ. 179, και εισηγείται την ψήφισιν τούτων.

Η Επιτροπή επί πλέον απεφάσισεν, όπως εισηγηθή τας ακολούθους προσθήκας και τροποποιήσεις του βασικού Νόμου:

(Α) Να προστεθή εις το άρθρον 3(2) και μετά την υποπαράγραφον

(α) η ακόλουθος υποπαράγραφος:

(β) Συνοδεύεται υπό πιστοποιητικού υγείας υπογεγραμμένου και εξασκούντος εν Κύπρω το επάγγελμα του ιατρού.

Η υποπαράγραφος 2(β) του βασικού Νόμου να γίνη 2(γ).

(Β) Να προστεθή ειδικόν άρθρον εις τον βασικόν Νόμον διά του οποίου να υποχρεούται ο εργοδότης όπως ασφαλίση, έναντι των εργατικών ατυχημάτων, την οικιακήν υπηρέτριαν.

Επειδή όμως η απόφασις αύτη συγκρούεται προς το άρθρον 3(1) (στ) του Περί Αποζημιώσεως Εργατών Νόμου, Κεφ. 188, το οποίον εξαιρεί τας οικιακάς υπηρετρίας της εφαρμογής τούτου, η Επιτροπή απεφάσισεν, όπως παραπέμψη το ως άνω καθαρώς νομικόν ζήτημα εις την Νομικήν Επιτροπήν, διά να αποφασίση κατά πόσον είναι νομικώς εφικτή η ως άνω προσθήκη και, εάν ναι, να συντάξη και να προσθέση την προτεινομένην διάταξιν εις την ενδεδειγμένην, από νομοτεχνικής απόψεως, σειράν του νόμου.

Εις περίπτωσιν καθ' ην η Νομική Επιτροπή ήθελεν αποφασίσει ότι δεν είναι εφικτή η προτεινομένη προσθήκη, τότε η Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εκφράζει την έντονον επιθυμίαν της όπως, κατά την εξαγγελθείσα τροποποίησιν του Περί Εργατικών Ατυχημάτων Νόμου Κεφ. 188, απαλειφθή η υποπαράγραφος (στ) του άρθρου 3(1) εις τρόπον ώστε να καλύπτωνται εις περίπτωσιν εργατικού ατυχήματος και αι οικιακαί υπηρέτριαι.

(Γ) Η Επιτροπή απεφάσισεν όπως διατυπώση επί το σαφέστερον το προτεινόμενον εν τω υπό συζήτησιν Νομοσχεδίω άρθρον 12(1)(α) του άρθρου 5 τούτου, ως ακολούθως:

«(α) Να επισκέπτεται με την συγκατάθεσιν του εργοδότου οιαδήποτε υποστατικά, ιδιόκτητα ή επί ενοικίω ή άλλως, υπ' αυτού κατεχόμενα, εις τα οποία διαμένει ή• ασχολείται η οικιακή υπηρέτρια ή»

Η Επιτροπή εισηγείται όπως, μετά απόφασιν της Νομικής Επιτροπής επί του παραπεμφθέντος νομικού σημείου, ψηφισθή το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, μετά των υπ' αυτήν γενομένων τροποποιήσεων εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΜΠΗ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής Νομικών.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ (ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961», ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΗΣ ΤΗΝ 3ΗΝ Μ.Μ. ΤΗΣ 5ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961.

Παρόντες:

Τίτος Φάνος, Προεδρεύων
Χρύσης Δημητριάδης
Λέλλος Δημητριάδης
Χαλήτ Αλή Ριζά
Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Κατά την συνεδρίασιν αυτής της 5ης Οκτωβρίου 1961, η Επιτροπή εμελέτησε το υπό της Επιτροπής επί Εργατικών Ζητημάτων υποβληθέν εις αυτήν σημείον αναφορικώς προς τον περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικόν) Νόμον του 1961.

Η Επιτροπή έχει την ομόφωνον γνώμην, ότι η εισήγησις της Επιτροπής επί Εργατικών Ζητημάτων, όπως οι οικιακαί υπηρέτριαι μη εξαιρεθούν των διατάξεων του περί Εργατικών Αποζημιώσεων Νόμου, τεχνικώς δεν δύναται να τύχη εφαρμογής διά τροποποιήσεως του παρόντος Νομοσχεδίου, αλλά διά τροποποιήσεως αυτού τούτου του περί Εργατικών Αποζημιώσεων Νόμου.

Διά τον ίδιον λόγον, η Επιτροπή πιστεύει, ότι η εισήγησις της Επιτροπής επί Εργατικών Ζητημάτων περί καταχωρίσεως νέου άρθρου εν τω παρόντι Νομοσχεδίω δι' υποχρεωτικήν ασφάλισιν δεν δύναται να επιτευχθή κατά το παρόν στάδιον λόγω των όσων έχουν εκτεθή ανωτέρω.

Η ως άνω απόφασις της επιτροπής βασίζεται αυστηρώς επί της νομοτεχνικής πλευράς του ζητήματος και ουχί επί σημείων ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις της Νομικής Επιτροπής αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Οι κ.κ. Πέτρος Στυλιανού και Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Έχει τον λόγον ο κύριος Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, οι εργαζόμενοι ολοκλήρου της Κύπρου χαιρετίζουν την νέαν φιλεργατικήν προσπάθειαν του Υπουργού Εργασίας να διασφαλίση τας αντικειμενικάς προϋποθέσεις εργοδοτήσεως μιας αξίας, ιδιαιτέρας φροντίδος και συμπαθείας, εργατικής τάξεως.

Ο τρόπος του ελέγχου των συνθηκών εργοδοτήσεως, μολονότι ως εκ των συνθηκών και των διατάξεων του Συντάγματος δεν είναι πλήρης, καθίσταται με το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον αποτελεσματικώτερος και πληρέστερος. Πέραν τούτου, όμως, ο εργατικός κόσμος θα ήθελε να έβλεπε και τας ακολούθους βασικάς εισηγήσεις του να πραγματοποιώνται από την Βουλήν. Συγκεκριμένως, επικροτείται η θέσπισις Νόμου προνοούντος περί σαφούς απαγορεύσεως εργασίας των υπηρετριών εις άλλας επιχειρήσεις, βιομηχανικάς ή βιοτεχνικάς. Δεύτερον, την κατάθεσιν των χρημάτων των υπηρετριών εις πίστιν των προς διασφάλισιν των εσόδων των εις οιανδήποτε Τράπεζαν. Τρίτον, έγγραφον συγκατάθεσιν των γονέων ή του κηδεμόνος της υπηρετρίας προς εργοδότησιν, και τέλος την σαφή απαγόρευσιν ενασκήσεως του καθήκοντος της υπηρετρίας διά νέας κάτω των 14 ετών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Η Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Βουλής εις την έκθεσίν της ανεφέρθη εις τας διεθνώς ανεγνωρισμένας αρχάς δυνάμει των οποίων η πολιτεία επεμβαίνει και υπερασπίζει τον ανήλικον εργάτην ή υπάλληλον.

Είναι γεγονός ότι η αρχή αυτή γίνεται δεκτή και εφαρμόζεται από ένα διαρκώς αυξανόμενον αριθμόν χωρών. Διαρκώς περιορίζεται ο αριθμός των χωρών όπου η παιδική εργασία και η εργασία των νεαρών προσώπων αποτελεί αντικείμενον εκμεταλλεύσεως. Νεαροί εργάται και παιδιά υπάρχουν βεβαίως εις τας περισσοτέρας βιομηχανίας και εις όλα σχεδόν τα επαγγέλματα. Και παντού χρειάζεται η Κυβερνητική επέμβασις και η Κυβερνητική προστασία. Όμως ιδιαίτερα προστασία και επέμβασις χρειάζεται διά την τάξιν των ανηλίκων υπηρετών και υπηρετριών. Πρόκειται διά μίαν τάξιν ανηλίκων εργαζομένων προσώπων τα οποία ευρίσκονται περισσότερον από κάθε άλλην τάξιν εκτεθειμένα εις τους κινδύνους τους οποίους αναφέρει η Επιτροπή εις την έκθεσίν της. Θα ήτο όχι απλώς ανακριβές αλλά και άδικον, εάν κατά την συζήτησιν του θέματος αυτού αφήνετο να νοηθή ότι οι συλλήβδην εργοδόται, οι εργοδοτούντες υπηρετρίας, τας εκμεταλλεύονται ή τας αφήνουν εκτεθειμένας εις τους ηθικούς ή τους άλλους κινδύνους τους οποίου αναφέρει η Επιτροπή. Όπως εις κάθε άλλο επάγγελμα ή βιομηχανίαν, ούτω και εις την περίπτωσιν αυτήν υπάρχουσιν εργοδόται, διά τους οποίους η νομοθεσία αυτή είναι εντελώς περιττή. Υπάρχουν όμως και εκείνοι οι οποίοι δυστυχώς ξεχνούν ότι η υπηρέτρια ή ο υπηρέτης είναι άνθρωπος και κάποτε άνθρωπος εις την τρυφερωτέραν ηλικίαν του και ότι χρειάζεται ανθρωπίνην μεταχείρισιν. Είναι διά τους εργοδότας αυτούς που εθεσπίσθη ο νόμος του 1952 και είναι δι' αυτούς που και σήμερον αξιεπαίνως το Υπουργείον Εργασίας εισηγείται εις την Βουλήν την βελτίωσιν του νόμου. Είμαι βέβαιος ότι η Βουλή θα εγκρίνη τας τροποποιήσεις τας οποίας εζήτησεν ο Υπουργός Εργασίας και ότι επίσης θα εγκρίνη τας τροποποιήσεις, τας επιπροσθέτους, τας οποίας εισηγείται η Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ο κ. Υπουργός επιδιώκει κυρίως την υπερπήδησιν των δυσχερειών εις την ανακάλυψιν και τιμωρίαν των παραβατών του νόμου. Με τας τροποποιήσεις που προτείνονται οι Επιθεωρηταί Εργασίας θα έχωσι μεγαλυτέραν ευχέρειαν διά την ανακάλυψιν των παραβατών. Ας μου επιτραπή όμως να είπω, ότι δεν είναι αρκετή μόνη η συμπλήρωσις και η βελτίωσις του νόμου. Χρειάζεται η δραστηριοποίησις των Επιθεωρητών του Τμήματος Εργασίας, και θέλω με την ευκαιρίαν αυτήν να εκφράσω την ελπίδα, ότι ο κ. Υπουργός θα ενεργήση και προς την κατεύθυνσιν αυτήν. Χρειάζεται ίσως να εξετάση ο κ. Υπουργός εάν ο αριθμός των Επιθεωρητών και των Επιθεωρητριών είναι επαρκής. Χρειάζεται να εξετάση εάν οι διαθέσιμοι Επιθεωρηταί εργάζωνται πράγματι ως Επιθεωρηταί και όχι ως γραφείς διά την εσωτερικήν εργασίαν του Τμήματος. Εις την εισηγητικήν έκθεσιν του κ. Υπουργού αναφέρεται ως ένδειξις των δυσχερειών αι οποίαι συναντώνται και το γεγονός ότι επί μίαν ολόκληρον πενταετίαν μόνον δύο πρόσωπα προσήχθησαν ενώπιον του Δικαστηρίου διά παράβασιν του νόμου. Η συμπλήρωσις του νόμου μόνη της δεν είναι αρκετή διά να αυξήση τον αριθμόν των παραβατών οι οποίοι θα προσαχθώσι εις το Δικαστήριον. Το παν θα εξαρτηθή από την επιθεώρησιν. Η αξία του νόμου αυτού, όπως και των περισσοτέρων εργατικών νόμων, ευρίσκεται κυρίως εις την εξασφάλισιν της εφαρμογής τους.

Θα επεθύμουν επίσης να αναφερθώ εις το άρθρον 17 του ισχύοντος νόμου. Το άρθρον αυτό δίδει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον το δικαίωμα διά την θέσπισιν Κανονισμών εν σχέσει με την εφαρμογήν του νόμου. Το σπουδαιότερον είναι ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον έχει το δικαίωμα να θεσπίζη Κανονισμούς εν σχέσει με τους όρους και τας συνθήκας εργοδοτήσεως των ανηλίκων υπηρετών και υπηρετριών. Δυνάμει του άρθρου αυτού έχουν θεσπισθή το 1953 Κανονισμοί. Εθεσπίσθησαν υπό του τότε Κυβερνήτου εν Συμβουλίω. Έχω την γνώμην ότι οι Κανονισμοί εκείνοι δεν είναι πλήρεις. Εισηγούμαι ότι ο κ. Υπουργός πρέπει να λάβη την πρωτοβουλίαν διά την θέσπισιν νέων Κανονισμών.

Το ζήτημα της αμοιβής των ανηλίκων υπηρετών και υπηρετριών είναι έν από τα ζητήματα που πρέπει να ρυθμίζωνται υπό των Κανονισμών. Πώς θα προστατεύεται αυτή η αμοιβή είναι επίσης έν ζήτημα διά το οποίον πρέπει να προνοήσουν οι Κανονισμοί. Υπάρχουν παιδιά που εργάζονται 6-7 χρόνια ως υπηρέται ή υπηρέτριαι διά να ίδουν εις το τέλος ότι η αμοιβή των κατεσπαταλήθη είτε από ασυνειδήτους γονείς είτε από επιτηδείους συγγενείς. Το ζήτημα των υπηρετών οι οποίοι απασχολούνται και εις άλλην εργασίαν επιπροσθέτως προς την οικιακήν είναι πολύ σοβαρόν. Σχετικά με τούτο υπάρχουν πολλά σημεία τα οποία χρειάζονται προσοχήν. Εις τους ισχύοντας Κανονισμούς του 1953 υπάρχει μόνον μία παράγραφος από 6 γραμμάς εν σχέσει με το σοβαρόν αυτό ζήτημα. Χρειάζεται λοιπόν εκτός από την τροποποίησιν του νόμου και μία νέα μελέτη των Κανονισμών. Χρειάζεται συγχρονισμός των Κανονισμών οι οποίοι όπως είναι σήμερον πρέπει να θεωρηθούν ως ελλιπείς και απηρχαιωμένοι.

Το τελευταίον σημείον εις το οποίον επιθυμώ να αναφερθώ είναι το σχετικόν με την εισήγησιν όπως αι υπηρέτριαι ασφαλίζωνται έναντι εργατικών δυστυχημάτων. Δεν αμφισβητώ την ορθότητα της ομοφώνου αποφάσεως της Νομικής Επιτροπής επί του ζητήματος αυτού. Θέλω όμως να τονίσω ότι η προστασία των υπηρετριών γενικώς έναντι των εργατικών δυστυχημάτων είναι ζήτημα το οποίον πρέπει να λυθή. Η υπηρέτρια είναι εκτεθειμένη εις κινδύνους πολύ μεγαλυτέρους από τους κινδύνους εις τους οποίους είναι εκτεθειμένος π.χ. ο υποδηματεργάτης ή ο ραπτεργάτης. Είναι οι κίνδυνοι των εγκαυμάτων από πύραυνα ή άλλας συσκευάς. Είναι οι κίνδυνοι των πτώσεων από παράθυρα ή κλίμακας. Είναι οι κίνδυνοι ηλεκτροπληξίας τους οποίους αναφέρω από την πείραν μου εις το εργατικόν κίνημα. Η υπηρέτρια πρέπει να προστατευθή έναντι όλων αυτών των κινδύνων. Εάν τούτο δεν είναι δυνατόν να γίνη με το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, πρέπει να γίνη με κάποιο άλλο.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε, και ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα αρχίσωμεν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ
ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ
(Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων)—ΝΟΜΟΝ

Κεφ. 179

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οικιακών Υπηρετριών, (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός)) Νόμος του 1961, και δέον να αναγιγνώσκηται ενιαίως μετά του περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) Νόμον, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερμηνεία.

2. Το εδάφιον (2) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) διά της υποκαταστάσεως διά τον ορισμόν του «Διοικητού» εν αυτώ του ακολούθου ορισμού:

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργόν Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και περιλαμβάνει οιονδήποτε λειτουργόν του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξουσιοδοτημένον υπ' αυτού προς τον σκοπόν τούτον, και της παρεμβολής του τοιούτου ορισμού εις την προσήκουσαν αλφαβητικήν σειράν:

(β) διά της υποκαταστάσεως του ορισμού του «Επιθεωρητού» εν αυτώ διά του ακολούθου:

«Επιθεωρητής» σημαίνει ένα λειτουργόν ή άλλο πρόσωπον υπηρετούν εις το Υπουργείον Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και οριζόμενον υπό του Υπουργού διά να είναι επιθεωρητής διά πάντας ή τινας των σκοπών του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εις τον ορισμόν του «επιθεωρητής» εισηγούμαι εκ των λέξεων «ένα λειτουργόν» να απαλειφθή η λέξις «ένα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι από γλωσσικής απόψεως η παρατήρησις είναι ορθή. «Επιθεωρητής» σημαίνει λειτουργόν ή άλλον πρόσωπον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως εις το Ελληνικόν κείμενο η λέξις «ένα» απαλειφθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η λέξις «ένα» απαλείφεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της υποκαταστάσεως αντί «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» και «Διοικητής» διά του «Υπουργός».

3. Οπουδήποτε εν τω βασικώ Νόμω αναφέρονται αι λέξεις «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» ή «Διοικητής» θα υποκαθίστανται αύται διά της λέξεως «Υπουργός».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

4. Το άρθρον 3(2) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της προσθήκης της ακολούθου νέας υποπαραγράφου 2(β), της υπαρχούσης υποπαραγράφου 2(β) αριθμουμένης ως υποπαραγράφου 2(γ):

«(β) Συνοδεύεται υπό πιστοποιητικού υγείας υπογεγραμμένου υπό προσώπου εγγεγραμμένου και εξασκούντος εν Κύπρω το επάγγελμα του ιατρού».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, το άρθρον τούτο τροποποιεί το άρθρον 4 του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως του εδαφίου (4). Βάσει των εισηγήσεων του εντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανού, με τον οποίον συμφωνώ, εισηγούμαι όπως τροποποιηθή και το εδάφιον (3) του εν λόγω άρθρου, ούτως, ώστε, το κατώτατον όριον ηλικίας εργοδοτήσεως οικιακής υπηρετρίας ή υπηρέτου να γίνη δεκατέσσαρα αντί δεκατρία. Εκτός διά πρόσωπα τα οποία ήδη εργοδοτούνται.

Συγκεκριμένως η τροποποίησις αυτή δύναται να γίνη κ. Πρόεδρε, διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «δεκατρία» διά της λέξεως «δεκατέσσερα» εις την δευτέραν γραμμήν του εδαφίου (3) του άρθρου 4 του βασικού Νόμου και διά της απαλείψεως εις την τετάρτην γραμμήν της φράσεως «εάν είναι άρρεν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να παρατηρήσω, ότι τροποποιήσεις κειμένου νόμου θα πρέπει να κατατίθενται γραπτώς, διότι δεν είναι εύκολον να παρακολουθήση αυτήν την στιγμήν η Βουλή τον μηχανισμόν της τροποποιήσεως. Ο σκοπός, ως αντιλαμβάνομαι, της εισηγήσεως είναι όπως πρόσωπα ηλικίας 13 ετών μη δύνανται να προσληφθούν ως υπηρέται. Και τούτο φαντάζομαι το βασίζετε επί του γεγονότος, ότι δεν είναι ορθόν πρόσωπα, τα οποία είναι ηλικίας 13 ετών, να εργάζωνται ως υπηρέτριαι.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι πολύ νεαρόν ένα πρόσωπον ηλικίας 13 ετών να εκτελή αυτά τα καθήκοντα τα οποία πολλάς φοράς είναι και βαρύτερα από τα καθήκοντα μιας κοινής εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρείτε όμως και εισηγείσθε εξαίρεσιν εκείνων οι οποίοι ήδη εργάζονται. Όταν ένας νομοθετή, νομοθετεί επί αρχών, και εάν η αρχή είναι ότι πρόσωπον 13 ετών δεν πρέπει να εργάζεται ως υπηρέτης ή υπηρέτρια, τότε ασφαλώς δεν πρέπει να εισηγήσθε εξαίρεσιν εκείνων οι οποίοι έτυχε να εργάζωνται και είναι ηλικίας 13 ετών.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι επειδή ημπορεί να υπάρχη εις αριθμός υπηρετριών αυτής της ηλικίας, θα ήτο ορθόν να δοθή εν περιθωρίον χρόνου, μία ούτως ειπείν μεταβατική περίοδος, η οποία να επιτρέψη την υιοθέτησιν πλην ως αυτού του νόμου. Αλλά επί του σημείου αυτού δεν επιμένω εάν υπάρχη η άποψις ότι πρέπει να είναι απόλυτος η απαγόρευσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη, ότι ο νόμος πρέπει να τροποποιηθή διά να απαγορεύη εις πρόσωπα ηλικίας 13 ετών και κάτω από του να εργάζωνται ως υπηρέτριαι.

Υπάρχουν ομιληταί επί της εισηγήσεως αυτής;

Δεν υπάρχουν ομιληταί.

Εν τοιαύτη περιπτώσει θα θέσω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Επειδή η πρότασις του εντίμου κ. Χρ. Δημητριάδη αφορά μίαν αρχήν και δυνατόν να μη είναι τόσον απλή όσον εκ πρώτης όψεως φαίνεται, εισηγούμαι όπως το θέμα τούτο παραπεμφθή προς μελέτην προς την αρμοδίαν Επιτροπήν. Κατ' αυτόν τον τρόπον θα δοθή η ευκαιρία της από πάσης απόψεως μελέτης του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, από την έκθεσιν της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων βλέπω ότι ο κ. Χρύσης Δημητριάδης δεν έκαμε την εισήγησιν αυτήν. Νομίζω ότι αυτήν την πρότασιν έπρεπε να την είχε κάμει εις την Επιτροπήν όταν συνεδρίαζε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητριάδης, ως μέλος της Νομικής Επιτροπής, δεν ηδύνατο να ασχοληθή με την ουσίαν του νόμου, αλλά απλώς με το ειδικόν θεμα το οποίον παρέπεμψεν εις αυτήν η Επιτροπή επί Εργατικών Ζητημάτων. Εν πάση περιπτώσει, υπάρχει τώρα εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, όπως το θέμα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν επί Εργατικών Ζητημάτων διά να εξετάση το θέμα αυτό.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το θέμα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν επί Εργατικών Ζητημάτων προς εξέτασιν;

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Απλούστατα ψηφίζω ότι φέρω αντίρρησιν. Βεβαίως εάν υπάρχη πλειοψηφία, τότε θα συζητηθή το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εισηγούμαι κύριε Πρόεδρε, να παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν επί Εργατικών Ζητημάτων διά να ολοκληρωθούν αι εισηγήσεις τας οποίας είχαμεν υποβάλει και τας οποίας δεν υπεβάλαμεν γραπτώς εις την γραμματείαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι υπάρχει μία αντίληψις εσφαλμένη, κατά την γνώμην μου, όσον αφορά τον τρόπον εργασίας της Βουλής. Όταν έρχεται έν τροποποιητικόν Νομοσχέδιον, ως είναι το Νομοσχέδιον το οποίον έχομεν ενώπιόν μας, ο σκοπός του δεν είναι να θέση τελικήν μορφήν εις το θέμα το οποίον εξετάζει και να διαπλάση την εργατικήν νομοθεσίαν επί του θέματος αυτού, αλλ' απλώς να διορθώση ωρισμένας καταστάσεις όπως εις το παρόν Νομοσχέδιον.

Εάν διά κάθε τροποποιητικόν Νομοσχέδιον γίνωνται νέαι εισηγήσεις και παραπέμπεται τούτο εις Επιτροπάς, το Νομοσχέδιον ουδέποτε θα ψηφισθή. Η γνώμη μου είναι ότι, εφ' όσον υπάρχουν εισηγήσεις επί διαφόρων θεμάτων της εργατικής νομοθεσίας, οι Βουλευταί δύνανται να εγγράψουν τα θέματα αυτά και να διεξαχθή συζήτησις, οπότε αι απόψεις των δύναντι να παραπεμφθούν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν υπό τύπον εισηγήσεων υποβληθεισών υπό της Βουλής. Εάν δε δεν ληφθούν υπ' όψιν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας η ιδία η Βουλή ημπορεί να προχωρήση εις την ψήφισίν των διά καταθέσεως προτάσεως νόμου.

Εάν το παρόν Νομοσχέδιον τροποποιηθή, ούτως ώστε να απαγορεύση την απασχόλησιν προσώπων ηλικίας 13 ετών και κάτω, ερωτώ είναι το μόνον θέμα το οποίον εκκρεμεί όσον αφορά την τελικήν μορφήν του Νόμου περί Υπηρετριών;

Υπάρχουν πολλά άλλα θέματα τα οποία πρέπει να λυθούν. Διά τούτο εισηγούμαι όπως το παρόν Νομοσχέδιο ψηφισθή υπό την τελικήν μορφήν η οποία του εδόθη υπό της Επιτροπής Εργατικών Ζητημάτων, διά να μην καθυστερή η εξουσιοδότησις την οποίαν χρειάζεται ο Υπουργός διά να λάβη ωρισμένα μέτρα και αι εισηγήσεις όσον αφορά την ηλικίαν και άλλα θέματα ημπορούν να συμπεριληφθούν εις μελλοντικόν τροποποιητικόν Νομοσχέδιον. Δεν νομίζω ότι είναι σκόπιμον το Νομοσχέδιο αυτό να καθυστερήση. Ήδη ευρίσκεται κατατεθειμένον ενώπιον της Βουλής τουλάχιστον περί τους τρεις μήνας.

Υπάρχη αντίρρησις;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ναι, αντιλαμβάνομαι, έντιμε κύριε Πρόεδρε, την συνέπεια μιας παραπομπής του ζητήματος εις την Επιτροπήν και της καθυστερήσεως. Και διά τούτο συμφωνώ με τον τρόπον τον οποίον εισηγήθητε και δεν θα επιμένω να τεθή τώρα εις ψηφοφορίαν η εισήγησίς μου ούτε και να παραπεμφθή εις Επιτροπήν. Αλλά θα εισηγούμην, όπως τόσον η εισήγησις αυτή όσον και άλλαι αι οποίαι εγένοντο υπό των εντίμων συναδέλφων Πέτρου Στυλιανού και Ανδρέα Ζιαρτίδη, αι οποίαι περιέχουν πολύ χρησίμους απόψεις, όσον αφορά τον νόμον όσον και τους κανονισμούς παραπεμφθούν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν προς εξέτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι εισηγήσεις θα παραπεμφθούν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν προς εξέτασιν.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 4 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ακύρωσις του άρθρου 4 του εδαφίου (4) του βασικού Νόμου και υποκατάστασις νέου εδαφίου.

5. Το εδάφιον (4) του άρθρου 4 του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται, και το ακόλουθον αντ' αυτού υποκαθίσταται:

«(4) Θα συνάγηται εκ πάσης τοιαύτης εγγραφής μία υποχρέωσις από μέρους του εργοδότου διαρκούσης της περιόδου καθ' ήν αύτη διατηρείται εν ισχύι:

(α) Να παρέχη εις την εγγεγραμμένην οικιακήν υπηρέτριαν λογικόν ημερομίσθιον, επαρκή υγιεινήν τροφήν, κατάλληλον κατάλυμα δι' ύπνον και διαβίωσιν και εύλογον φροντίδα εν περιπτώσει ασθενείας·

(β) να λαμβάνη ευλόγους προφυλάξεις διά να εμποδίζη οιανδήποτε επικοινωνίαν εγγεγραμμένης οικιακής υπηρετρίας δυνάμενην να υποβάλη τοιαύτην υπηρέτριαν εις ανοίκειον και απρεπή επίδρασιν·

(γ) να λαμβάνη τα προσήκοντα μέτρα διά να επιτρέπη εις την οικιακήν υπηρέτριαν την έχουσαν ηλικίαν σχολείου, να παρακολουθή οιονδήποτε σχολείον στοιχειώδους παιδείας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, εις την έκθεσιν της Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει γίνει εισήγησις διά τροποποίησιν του άρθρου 3(2) του βασικού Νόμου, και νομίζω ότι η εισήγησις αύτη πρέπει να τοποθετή τα προτεινόμενα προ του άρθρου το οποίον ανεγνώσθη. Συγκεκριμένως η εισήγησις της Επιτροπής επί του σημείου είναι εις τας τελευταίας γραμμάς της πρώτης σελίδος της εκθέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε όπως το άρθρον 4 ακολουθή το άρθρον 5.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ναι, εισηγούμαι κύριε Πρόεδρε, ότι το νυν άρθρον 4 πρέπει να γίνη άρθρον 5, όπως και τα επόμενα να αλλάξουν αριθμόν και όπως άρθρον 4 γίνη η τροποποίησις αυτή. Νομίζω αυτό είναι ο καλύτερος τρόπος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις όπως το άρθρον 4 μετατραπή εις άρθρον 5 και εις το άρθρον 5, όταν ψηφισθή, δοθή ο αριθμός 4.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχει κάποια παρεξήγησις, κύριε Πρόεδρε. Το άρθρον το οποίον εισηγείται η Επιτροπή να αλλαχθή είναι το άρθρον 3(2) του βασικού νόμου. Και, συνεπώς εφ' όσον πρόκειται περί τροποποιήσεως του άρθρου 3(2). . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεπώς πρέπει να παραμείνη εις την θέσιν που ήτο. . .

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Μα δεν έχει τώρα τροποποίησιν του άρθρου 3 κ. Πρόεδρε. Είναι του άρθρου 4 που έχει τροποποίησιν. Δι' αυτό προ του άρθρου τούτου να καταχωρισθή άλλο άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 5 του παρόντος Νομοσχεδίου εισηγείται την τροποποίησιν του άρθρου 4 του βασικού Νόμου.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Συγγνώμην κύριε Πρόεδρε, είναι παρεξήγησις ιδική μου. Είναι εν τάξει, όπως μου το έχει δείξει ο Γραμματεύς, συγγνώμην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ακύρωσις του άρθρου 12 του βασικού Νόμου και υποκατάστασις νέου άρθρου.

6. Το άρθρον 12 του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται και αντικαθίσταται υπό του ακολούθου:

12.—(1) Ο Υπουργός ή οιοσδήποτε Επιθεωρητής δύναται καθ' οιανδήποτε εύλογον ώραν:

(α) Να επισκέπτεται με την συγκατάθεσιν του εργοδότου οιαδήποτε υποστατικά, ιδιόκτητα ή επί ενοικίω ή άλλως, υπ' αυτού κατεχόμενα, εις τα οποία διαμένει ή ασχολείται η οικιακή υπηρέτρια ή

(β) να εισέρχεται εις οιαδήποτε υποστατικά κατόπιν εκδόσεως δικαστικού εντάλματος εκδιδομένου επί τω λόγω ότι υφίστανται εύλογοι λόγοι να πιστεύηται ότι οικιακή υπηρέτρια απασχολείται εντός αυτών χωρίς να έχη εγγραφή ή ότι οιονδήποτε πταίσμα αντίθετον προς τον παρόντα Νόμον διαπράττεται ή διεπράχθη και να κάμνη ερεύνας εντός αυτών διά τον σκοπόν τούτον.

(2) Διά τους σκοπούς της παραγράφου (β) του εδαφίου (12) του άρθρου τούτου, ο Υπουργός ή είς Επιθεωρητής δύναται να υποβάλη εις τον εργοδότην ή οιονδήποτε ενήλικον μέλος της οικογενείας του οιασδήποτε ερωτήσεις τας οποίας ούτος θεωρεί πρέπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Καίτοι σκοπός της τροποποιήσεως, η οποία επιφέρεται εις το άρθρον τούτο, είναι ο στενώτερος έλεγχος· λέγεται, εν τούτοις, ότι ο Υπουργός ή οιοσδήποτε Επιθεωρητής δύναται καθ' οιανδήποτε εύλογον ώραν να εισέρχεται και επιθεωρή οικίαν με την συγκατάθεσιν του εργοδότου. Εφ' όσον έχει καθορισθή η εύλογος ώρα, η λήψις της συγκαταθέσεως του ιδιοκτήτου δυνατόν να παρακωλύη τον έλεγχον. Ως εκ τούτου είμαι της γνώμης ότι πρέπει να δοθή εις τον επιθεωρητήν το δικαίωμα να εισέρχεται εις την οικίαν και να προβαίνη εις επιθεώρησιν εις εύλογον ώραν άνευ συγκαταθέσεως. Διά τούτο εισηγούμαι όπως η φράσις «με την συγκατάθεσιν του εργοδότου» απαλειφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Μπερμπέρογλου εισηγείται όπως απαλειφθούν αι λέξεις «με την συγκατάθεσιν του εργοδότου». Δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος είσοδος εις την οικίαν προσώπου τινός άνευ της συγκαταθέσεώς του δεν δύναται να γίνη εκτός εάν υπάρχη ένταλμα Δικαστηρίου. Το ένταλμα προνοείται εις την παράγραφον (β). Εάν επομένως το πρόσωπον δεν δώση την συγκατάθεσίν του τότε θα εκδοθή ένταλμα δυνάμει της παραγράφου (β).

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Όταν απαλειφθή η φράσις «με την συγκατάθεσιν του εργοδότου», και πάλιν δεν υπάρχει τίποτε το αντισυνταγματικόν. Μόνον απαλείφομεν την φράσιν «με την συγκατάθεσιν του εργοδότου» και παρασιωπώμεν το ζήτημα. Ενώ, εάν το διασαφηνίσωμεν και ρυθμίσωμεν ιδιαιτέρως το άρθρον ούτως ώστε η είσοδος εις οικίαν να πραγματοποιήται με την συγκατάθεσιν του εργοδότου, τότε νομίζω ότι θα είναι δύσκολος η είσοδος εις οιανδήποτε οικίαν άνευ εντάλματος του δικαστηρίου. Διότι ουδείς εργοδότης θα θελήση να δώση κατά τρόπον σαφή την συγκατάθεσίν του. Αλλ' εάν τούτο δεν περιληφθή ρητώς, τότε θα υπονοήται η συγκατάθεσίς του και ο επιθεωρητής θα εκτελή το καθήκον του ευκόλως.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ο συνάδελφος Μπερμπέρογλου ίσως να μη γνωρίζη από τι ωθήθη η Επιτροπή διά να κάμη την σχετικήν τροποποίησιν. Ο νόμος προνοεί εις δύο στάδια την επιθεώρησιν μιας οικίας όπου υπάρχει υπηρέτρια. Το πρώτον στάδιον είναι η συγκατάθεσις του εργοδότου και το δεύτερον, εις περίπτωσιν αρνήσεώς του, η έκδοσις δικαστικού εντάλματος. Εις την πρώτην περίπτωσιν, ως εστάλη υπό του εντίμου Υπουργού, «να επισκέπτεται με την συγκατάθεσιν του ιδιοκτήτου ή του κατόχου οιαδήποτε υποστατικά», υπήρχε κίνδυνος εις περίπτωσιν που ο ενοικιαστής ήτο άλλος από τον ιδιοκτήτην της οικίας εις την οποίαν απασχολείται μία υπηρέτρια, ο ιδιοκτήτης να έδιδε την συγκατάθεσιν έστω και εάν δεν εργοδοτούσε την υπηρέτριαν, ενώ ο πραγματικός εργοδότης να μη συγκατετίθετο εις την επιθεώρησιν της οικίας. Ούτως η Επιτροπή κατέληξεν εις την τροποποίησιν την οποίαν προτείνει εις την έκθεσίν της. Ήτοι μόνο με την συγκατάθεσιν του εργοδότου να δικαιούται ο Επιθεωρητής να εισέλθη, δηλαδή εις το πρώτον στάδιον, αδιακρίτως εάν η οικία είναι ιδιόκτητος ή επί ενοικίω ή την κατέχει διά της βίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου όπως αι λέξεις «με την συγκατάθεσιν του εργοδότου» παραλειφθούν.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Αναφέρομαι εις την παράγραφον (α) ήτις προβλέπει «να επισκέπτεται με την συγκατάθεσιν του εργοδότου». Εισηγούμαι όπως προ της λέξεως «συγκατάθεσιν» παρεμβληθή η λέξις «έγγραφον». Ο λόγος διά τον οποίον εισηγούμαι αυτό είναι διότι εκ πείρας τουλάχιστον γνωρίζω ότι πολλάκις εις το δικαστήριον δίδονται αντιφατικαί μαρτυρίαι όταν πρόκειται περί προφορικής συγκαταθέσεως, και εκείνο το οποίον συμβαίνει συνήθως είναι, ότι ο μεν εκπρόσωπος της Αστυνομίας ή της άλλης αρχής διατείνεται ότι εδόθη η συγκατάθεσις, ενώ ο πολίτης διατείνεται ότι δεν εδόθη η συγκατάθεσις. Το ζήτημα δε της εγγράφου συγκαταθέσεως δύναται να λυθή πρακτικώς διά της εκτυπώσεως καταλλήλων εγγράφων τα οποία θα υπογράφωνται υπό των πολιτών προτού ο εντεταλμένος υπάλληλος εισέλθη εις τα υποστατικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι τροποποιητικήν εισήγησιν εις την τροποποιητικήν εισήγησιν. Να διατυπωθή ως ακολούθως: «Εγγράφου ενυπογράφου και εις περίπτωσιν αγραμμάτου δεόντως πιστοποιουμένη υπό του μουκτάρου».

Εάν ο δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος επισκέπτεται το μέρος, νομίζη ότι το ποιόν των ανθρώπων το οποίον έχει να αντιμετωπίση είναι τοιαύτης φύσεως, ασφαλώς θα ζητήση έγγραφον συγκατάθεσιν ή θα πάρη μαζί του αστυνομικόν ή άλλον μάρτυρα, ο οποίος θα ημπορεί να μαρτυρήση ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι εδόθη τοιαύτη συγκατάθεσις. . . .

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Προς αποφυγήν οιασδήποτε παρεξηγήσεως επί του σημείου τούτου, όσον αφορά την ερμηνείαν, εμμένω εις την αρχικήν μου πρότασιν όπως προ της λέξεως «συγκατάθεσιν» τεθή η λέξις «έγγραφον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι δεν ελάβομεν υπ' όψιν μας ότι είς βασικός σκοπός του νόμου είναι να διευκολύνη την

είσοδον των επιθεωρητών εργασίας προς τον σκοπόν ελέγχου, και νομίζω, εάν υιοθετήσωμεν την εισήγησιν του κ. Δημητριάδη μάλλον δυσκολεύομεν την είσοδον των επιθεωρητών παρά να την διευκολύνωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του κ. Δημητριάδη όπως το άρθρον 12(1), παράγραφος (α), τροποποιηθή διά της προσθήκης, εις την πρώτην γραμμήν μετά τας λέξεις «να επισκέπτεται» και προ των λέξεων «με την συγκατάθεσιν» της λέξεως «έγγραφον».

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως προτού το θέμα τεθή εις ψηφοφορίαν ζητηθή από το Σώμα να ακούση τας αγορεύσεις, και οιοσδήποτε Βουλευτής θέλει να αγορεύση επί του σημείου τούτου να αγορεύση, διότι η Βουλή δεν νομίζω ότι έχει διαφωτισθή καταλλήλως επί του σημείου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος;

Δεν υπάρχουν ομιληταί πλην του εισηγητού.

Ο εισηγητής ήδη υπέβαλε τας απόψεις του, δεν είναι θέμα αρχής, αλλά εισήγησις λεκτικής τροποποιήσεως. Επομένως, δεν δύνανται να γίνουν αγορεύσεις από του βήματος, και διά τούτο θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη προς τροποποίησιν.

Η εισήγησις έγκειται εις την προσθήκην της λέξεως «έγγραφον» εις την παράγραφον (α) του 12ου άρθρου, μετά τας λέξεις «να επισκέπτεται» και προ των λέξεων «με την συγκατάθεσιν».

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της προσθήκης της λέξεως «έγγραφον».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ένδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις γίνεται δεκτή.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ακύρωσις του άρθρου 14 του βασικού Νόμου και υποκατάστασις νέου άρθρου.

7. Το άρθρον 14 του αρχικού νόμου διά του παρόντος ακυρούται και υποκαθίσταται υπό του ακολούθου:

«Μαρτυρίαι 14(1). Εις οιανδήποτε διαδικασίαν επί τη βάσει του νόμου τούτου ή οιωνδήποτε Κανονισμών γενομένων δυνάμει τούτου, τα ακόλουθα θα είναι δεκτά ως μαρτυρία επί τη προσαγωγή των:

(α) οιονδήποτε μητρώων ή μέρος οιουδήποτε μητρώου το οποίον δηλούται ότι ετηρήθη επί τη βάσει του νόμου τούτου ή οιωνδήποτε Κανονισμών γενομένων δυνάμει τούτου,

(β) οιονδήποτε απόσπασμα εκ τοιούτου μητρώου το οποίον δηλούται ότι έχει πιστοποιηθή ως ορθόν υπό του Υπουργού.

(2) Όταν εις οιανδήποτε διαδικασίαν επί τη βάσει του παρόντος Νόμου το πρόσωπον διά του οποίου η διαδικασία προσάγεται ισχυρίζεται ότι, οιονδήποτε πρόσωπον του οποίου η ηλικία είναι ουσιώδης διά την διαδικασίαν, έχει οιανδήποτε ηλικίαν ή ότι είναι κάτω, ή άνω οιασδήποτε ηλικίας και ικανοποιήση το δικαστήριον ότι, καίτοι έχει καταβάλει πάσαν εύλογον προσπάθειαν ίνα επιτύχη αναμφισβήτητον απόδειξιν ως προς την ηλικίαν του προσώπου τούτου εν τούτοις κατέστη αδύνατον να επιτύχη τούτο, τότε, εκτός εάν αποδειχθή το αντίθετον, το Δικαστήριον δύναται, από τοιαύτην μαρτυρίαν ήτις δύναται να υφίσταται ενώπιόν του, να συναγάγη συμπέρασμα ότι το πρόσωπον τούτο έχει την ισχυριζομένην ηλικίαν ή ότι είναι κάτω ή άνω της ισχυριζομένης ηλικίας.

Νοείται ότι ουδέν των εν τω εδαφίω τούτω περιλαμβανομένων θα αποκλείη οιονδήποτε πρόσωπον, εναντίον του οποίου ελήφθησαν δικαστικά μέτρα, να προσαγάγη αναμφισβήτητον μαρτυρίαν ως προς την ηλικίαν του προσώπου του οποίου η ηλικία είναι ουσιώδης διά την διαδικασίαν καθ' οιονδήποτε στάδιον της διαδικασίας ταύτης.

Νοείται περαιτέρω ότι ουδέν των εν τω παρόντι άρθρω συμπεριλαμβανομένων θα ερμηνεύηται κατά τοιούτον τρόπον ώστε να μετατίθεται το βάρος της αποδείξεως επί του προσώπου εναντίον του οποίου έχουσι ληφθή δικαστικά μέτρα επί τη βάσει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ακύρωσις του άρθρου 15 του βασικού Νόμου και υποκατάστασις νέου άρθρου.

8. Το άρθρον 15 του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται και υποκαθίσταται υπό του ακολούθου:

«Ένταλμα» 15. Ο Δικαστής του Επαρχιακού Δικαστηρίου δύναται επί τη αιτήσει του Υπουργού ενός Επιθεωρητού, εάν έχη ικανοποιηθή επί πληροφορίαν υποστηριζομένη ενόρκως ότι υπάρχει εύλογος αφορμή να πιστεύη ότι μία οικιακή υπηρέτρια απασχολείται εις οιαδήποτε υποστατικά εντός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου κατά παράβασιν οιασδήποτε προνοίας του παρόντος Νόμου, να εκδώση ένταλμα εξουσιοδοτούν τον Υπουργόν ή τον τοιούτον Επιθεωρητήν διά να εισέλθη εις τα υποστατικά ίνα εξακριβώση εάν διεπράχθη οιονδήποτε αδίκημα εναντίον του νόμου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ακύρωσις του άρθρου 16 του βασικού Νόμου και υποκατάστασις νέου άρθρου.

9. Το άρθρον 16 του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται και υποκαθίσταται υπό του ακολούθου:

«Αδικήματα και ποιναί.

16.(1) Οιονδήποτε πρόσωπον το οποίον·

(α) προσλαμβάνει ή έχει εις την υπηρεσίαν του μίαν μη εγγεγραμμένην οικιακήν υπηρέτριαν.

(β) επιτρέπει εις οικιακήν υπηρέτριαν ίνα ενασχολείται κατά παράβασιν των προνοιών του εδαφίου (4), ή του άρθρου 8 ή του άρθρου 9,

(γ) παραλείπει να πληροφορή την αλλαγήν της διευθύνσεως του κατά παράβασιν του άρθρου 6 ή τερματισμού της απασχολήσεως κατά παράβασιν του άρθρου 7,

θα είναι ένοχο αδικήματος και θα υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσαν τους τρεις μήνας ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας εκατόν λίρας ή εις αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας.

(2) Οιοσδήποτε γονεύς οικιακής υπηρετρίας όστις παραλείπει να τηρή το άρθρον 13 ή ενεργεί κατά παράβασιν του άρθρου 13 ή εθελουσίως δίδει οιανδήποτε ψευδή πληροφορίαν επί τη βάσει του άρθρου 13, ή επιτρέπει να απασχολήται η τοιαύτη οικιακή υπηρέτρια κατά παράβασιν των προνοιών του παρόντος Νόμου, θα είναι ένοχος αδικήματος και θα υπόκειται εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας εικοσιπέντε λίρας.

(3) Οιονδήποτε πρόσωπον το οποίον παρακωλύει, εμποδίζει ή αποπειράται να παρακωλύση, ή εμποδίση τον Υπουργόν ή ένα Επιθεωρητήν εν τη ενασκήσει των εξουσιών του δυνάμει του άρθρου 12(1)(β) θα υπόκηται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσαν τους τρεις μήνας ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας εκατόν λίρας ή εις αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι, όπως μετά το άρθρον 16(1), αι διάφοροι υποπαραγράφοι αι οποίαι ακολουθούν έχουν εις το τέλος αυτών το διαζευκτικόν «ή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παρατήρησις είναι ορθή. Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 9 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται με την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη, όπως προστεθή ο διαζευκτικός σύνδεσμος «ή» μετά από το τέλος εκάστης των παραγράφων (α), (β) και (γ).

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και δέον να αναγινώσκηται ενιαίως μετά του περί Οικιακών Υπηρετριών (Εργοδότησις Παιδίων και Νεαρών Προσώπων) Νόμου, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεν υπάρχουν Νομοσχέδια προς κατάθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν, είναι ο Προϋπολογισμός.

Παρακαλώ να ερωτηθή ο Γενικός Γραμματεύς της Βουλής.

Ο Προϋπολογισμός μετά από την κατάθεσίν του θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν επί του Προϋπολογισμού. Η Επιτροπή Επιλογής εις συνεδρίασίν της την 9ην Οκτωβρίου του 1961 ώρισε τους ακολούθους Βουλευτάς ως μέλη της Επιτροπής Προϋπολογισμού:

Τουμαζής Παναγιώτης, Πρόεδρος
Μπερμπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Γιαμάκης Ιωσήφ
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Λυσσαρίδης Βάσος
Ναλπάντογλου Μπουρχάν
Παναγίδης Δάφνης
Τζεμίλ Ραματάν
Τομπάζος Γεώργιος
Φάνος Τίτος.

Επίσης η Επιτροπή Επιλογής κατά την ιδίαν συνεδρίασιν διώρισε τα ακόλουθα πρόσωπα εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Σαββίδης Μιχαλάκης, Πρόεδρος
Αναστασιάδης Αντώνιος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Ναμπή Νεμπίλ
Ορχάν Ιμπραχήμ
Παύλου Παυλάκης
Ποταμίτης Γιάγκος
Ριζά Χαλήτ Αλή
Τζιρκώτης Γεώργιος
Γιαμάκης Ιωσήφ.

Εις την Επιτροπήν Οικονομικών προσετέθη ο κ. Αναστασιάδης, εις την θέσιν του κ. Ιωαννίδη, και ο κ. Τζιρκώτης εις την θέσιν του κ. Τουμαζή, ο οποίος θα συμμετέχη εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

ΚΕΜΑΛ ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Βλέπω ότι εις ουδεμίαν Επιτροπήν μου εδόθη θέσις.

Πρέπει να τύχω και εγώ αυτής της τιμής εις τας εργασίας της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξελέγητε μετά από την σύστασιν των Επιτροπών;

ΚΕΜΑΛ ΝΤΕΝΙΖ:

Ναι. Αλλά τότε είχον εκλεγή και άλλοι συνάδελφοι, ως, επί παραδείγματι, ο κ. Νεπήλ Ναπή και ο κ. Ορχάν. Αν και εκείνοι διωρίσθησαν εις τας Επιτροπάς, εγώ δεν διωρίσθην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξελέγητε ως ανεξάρτητος;

ΚΕΜΑΛ ΝΤΕΝΙΖ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως το παράπονον του εντίμου συναδέλφου εξετασθή από την ειδικήν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επιτροπήν Επιλογής.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Από την Επιτροπήν Επιλογής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει, θα γίνη ανακατάταξις όλων των Επιτροπών όταν οι κανονισμοί της Βουλής εγκριθούν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προχωρήσουν με την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμος του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το εν λόγω Νομοσχέδιον είναι ο Τακτικός Προϋπολογισμός του κράτους. Παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού η οποία πρέπει να έχη υπ' όψιν της, ότι ο Προϋπολογισμός δέον να ψηφισθή προ του τέλους του έτους. Επομένως η Επιτροπή πρέπει να τελειώση το έργον της ουχί αργότερον της 15ης Νοεμβρίου. Η Επιτροπή πρέπει να υποβάλη έκθεσιν εις την Βουλήν μέχρι της 15ης Νοεμβρίου.

Υπάρχουν άλλα Νομοσχέδια;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτίθεμαι να αναβάλω την συζήτησιν επί του Κεφαλαίου Δ και Ε διά την προσεχή Δευτέραν, 16ην Οκτωβρίου. Η ημερησία διάταξις της Δευτέρας θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Δικηγόρων Τροποποιητικός Νόμος.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961.

Το θέμα αυτό παρεπέμφθη εις δύο Επιτροπάς προς εξέτασιν. Υπενθυμίζω όλας τας Επιτροπάς ότι αι εκθέσεις των δέον να κυκλοφορήσουν 48 ώρας προ της συνεδριάσεως.

Επίσης η ημερησία διάταξις θα έχη τα θέματα τα οποία είναι αναγεγραμμένα εις το Κεφάλαιον Δ και το Κεφάλαιον Ε της παρούσης ημερησίας διατάξεως.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, όπως εγγραφή εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν το θέμα «η Διάλυσις του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπεβάλετε ερώτησιν επί του θέματος αυτού;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το ζητείτε διότι δεν ελάβετε απάντησιν ή διότι η απάντησις την οποίαν ελάβετε δεν είναι ικανοποιητική;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Η απάντησις του κ. Υπουργού νομίζω ότι αφήνει μερικά κενά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτομάτως εγγράφεται εις την ημερησίαν διάταξιν· δεν είναι ανάγκη να τεθή εις ψηφοφορίαν. Δυνάμει προγενεστέρας αποφάσεως της Βουλής ο ομιλητής δύναται να ζητήση την εγγραφήν θεμάτων επί των οποίων ετέθησαν ερωτήσεις και ελήφθησαν μη ικανοποιητικαί απαντήσεις ή δεν ελήφθησαν καθόλου απαντήσεις.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την 5ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Δευτέρας, 16ης Οκτωβρίου.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 16ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 5.08 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 24, Τούρκοι 10, Σύνολον 34.

Απόντες:

Ἕλληνες 10, Τούρκοι 5, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ὑπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων, όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Αναστασιάδης Αντώνιος
Μπερμπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ιωαννίδης Γεώργιος
Φάνος Τίτος
Ριζά Χαλήτ Αλή
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανίκος
Σουλεϊμάν Ουμίτ.

Η Επιτροπή συνήλθε προς μελέτην του παρόντος Νομοσχεδίου κατά την 1.9.61, 5.9.61, 11.9.61, 13.9.61, 15.9.61, 9.10.61 και 12.10.61.

Η Επιτροπή φρονεί ότι, καίτοι το παρόν Νομοσχέδιον σχετίζεται με το νομικόν επάγγελμα, τούτο έχει ευρυτέραν σημασίαν και είναι άκρως ευρυτέρου ενδιαφέροντος, καθότι η κατά τρόπον προσήκοντα απονομή της δικαιοσύνης, εις την οποίαν οι δικηγόροι διαδραματίζουν σπουδαίον ρόλον, αποτελεί ζήτημα γενικής δημοσίας σπουδαιότητος και ενδιαφέροντος.

Ὅθεν, η Επιτροπή κατανοούσα την μεγάλην σπουδαιότητα του παρόντος Νομοσχεδίου κατά την πρώτην αυτής συνεδρίασιν καθώρισε τας ακολούθους γενικάς αρχάς ως γνώμονα των συσκέψεων και εισηγήσεών της:

(α) Την επιθυμίαν, όπως οι προτιθέμενοι να εξασκήσουν το δικηγορικόν επάγγελμα ενώπιον των Δικαστηρίων της Δημοκρατίας κέκτηνται την μεγαλυτέραν δυνατήν επιστημονικήν κατάρτισιν και ηθικήν υπόστασιν.

(β) Την επιθυμίαν όπως καταστούν φιλελεύθεροι αι διατάξεις εκείναι της αποικιακής νομοθεσίας, των οποίων σκοπείται η τροποποίησις, διά να δύνανται οι σπουδάζοντες νομικά εν Ελλάδι και Τουρκία να εξασκούν το δικηγορικόν επάγγελμα εν Κύπρω.

Κατά την διάρκειαν των συσκέψεων αυτής η Επιτροπή είχε την ευκαιρίαν να λάβη υπ' όψιν και να προσδώση την δέουσαν βαρύτητα εις υπομνήματα και απόψεις υποβληθείσας εις αυτήν υπό μελών του δικαστικού σώματος της Δημοκρατίας, Δικηγορικών Συλλόγων, Φοιτητικών Οργανώσεων, ως επίσης και υπό ιδιωτών. Αύτη είχεν ωσαύτως την ευκαιρίαν να ακούση τας απόψεις της εντίμου Γπουργού Δικαιοσύνης και του Γενικού Εισαγγελέως. Προς πάντας τους υποβοηθήσαντας το έργον της Επιτροπής επιθυμούμεν να εκφράσωμεν τας ευχαριστίας και την εκτίμησιν ημών.

Δυνάμει του παλαιού Νόμου,

(α) Ουδέν πρόσωπον ηδύνατο να εγγραφή ως Δικηγόρος, εκτός εάν ήτο Barrister ή Solicitor, όστις απέκτησε τα νομικά του προσόντα εν τω Ηνωμένω Βασιλείω·

(β) περαιτέρω, δεν απητείτο παρά του τοιούτου προσώπου, ως όρος εξασκήσεως του επαγγέλματος, όπως τύχη προκαταρκτικής εξασκήσεως ή επιτύχη εις οιασδήποτε εξετάσεις της Κυπριακής Νομοθεσίας.

Η Επιτροπή έκρινεν ομοφώνως, ότι η παρούσα κατάστασις πραγμάτων έδει να μη συνεχισθή υπό το νέον καθεστώς της Δημοκρατίας και κατά συνέπειαν, επιδοκιμάζει την νέαν ιδέαν την ενσωματωθείσαν εν τω Νομοσχεδίω, ως υπεβλήθη εις την Βουλήν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Η Επιτροπή, εν τούτοις, έκρινεν ορθόν όπως εισηγηθή ωρισμένας τροποποιήσεις του Νομοσχεδίου, αίτινες εμφαίνονται εν τω νέω κειμένω του συνημμένου Νομοσχεδίου, αι σπουδαιότεραι των οποίων είναι αι ακόλουθοι:

(α) Αναφορικώς προς την σύστασιν του Νομικού Συμβουλίου, έχει γίνει πρόνοια διά την περίληψιν του Ελληνικού και Τουρκικού μέλους του Συνταγματικού Δικαστηρίου, τούτο δε λόγω της σπουδαιότητος του Δικαστηρίου τούτου.

(β) Αναφορικώς προς τα προσόντα τα απαιτούμενα δι' εγγραφήν προσώπου τινός ως Δικηγόρου, εκρίθη ορθόν όπως περιληφθή και εκείνο του κατόχου διπλώματος νομικής δι' εξωτερικούς σπουδαστάς του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Ο λόγος είναι η επιθυμία ενθαρρύνσεως προσώπων άνευ επαρκών μέσων, όπως μελετήσουν νομικά εν Κύπρω και εξασφαλίσουν πτυχίον, το οποίον ικανοποιεί ημάς ότι είναι ισότιμον προς το πτυχίον εσωτερικών σπουδαστών του ιδίου Πανεπιστημίου. (Ἄρθρον 4 (δ)).

(γ) Αναφορικώς προς το ζήτημα της προκαταρκτικής εξασκήσεως εκρίθη ορθόν, όπως μειωθή από επτά εις πέντε έτη η περίοδος ασκήσεως του επαγγέλματος υπό δικηγόρου εν τω γραφείω του οποίου πρόσωπόν τι επιθυμούν να εγγραφή δύναται να αποκτήση την πρακτικήν αυτού πείραν δι' έν έτος, και, ωσαύτως, όπως γίνη πρόνοια ώστε το τοιούτον πρόσωπον να κέκτηται την τοιαύτην πείραν εν τω γραφείω του Γενικού Εισαγγελέως, εάν δεν κατέστη δυνατόν να εξασφαλίση την δυνατότητα εξασκήσεως εν τω γραφείω δικηγόρου ακσούντος το επάγγελμά του.

(δ) Εκρίθη σκόπιμον, όπως τροποποιηθή το αρχικόν Νομοσχέδιον, το οποίον διελάμβανεν, ότι δεν θα υπόκεινται εις εξετάσεις και δεν θα τυγχάνουν προκαταρκτικής εξασκήσεως όσοι φοιτούν ήδη εις Νομικάς Σχολάς του Ηνωμένου Βασιλείου, εάν ούτοι αποκτήσουν τα προσόντα εντός τεσσάρων ετών από της εφαρμογής του παρόντος Νόμου, κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να καθίσταται αναγκαία η δι' έν έτος προκαταρκτικής εξάσκησις, τούτο δε λόγω της επιθυμίας της Επιτροπής να ανυψώση το επίπεδον του επαγγέλματος. Εν τούτοις, πρόσωπα κτώμενα τα προσόντα κατά ή προ της 31.12.1961 θα απαλλάττωνται τόσον των εξετάσεων όσον και της προκαταρκτικής εξασκήσεως.

(ε) Η Επιτροπή έκρινεν ορθόν, όπως επιφέρη ωρισμένας τροποποιήσεις όσον αφορά τα θέματα των εξετάσεων και να καθορίση ταύτα κατά πλέον συγκεκριμένον τρόπον, απαριθμούσα πλείστα των θεμάτων των εξετάσεων τούτων.

(στ) Αναφορικώς προς τας προνοίας του σχετικού άρθρου του αρχικού Νομοσχεδίου, δυνάμει των οποίων ωρισμένοι ανώτεροι δικαστικοί λειτουργοί παρημποδίζοντο από του να εξασκούν το επάγγελμα του δικηγόρου μετά την αποχώρησίν των εκ της υπηρεσίας, η Επιτροπή έκρινε σκόπιμον, όπως προβή εις επανασύνταξιν του όλου άρθρου ούτως ώστε να προβλέπεται, ότι εις ουδένα δικαστικόν λειτουργόν θα επιτρέπεται, μετά

την αποχώρησιν ή αφυπηρέτησίν του εκ της υπηρεσίας, να εμφανίζεται ενώπιον Δικαστηρίου διά περίοδον ενός έτους. Η τροποποίησις αύτη σκοπόν έχει να προαγάγη την καλυτέραν απονομήν της δικαιοσύνης.

Η Επιτροπή εξήτασε κατά πόσον δεν θα ήτο σκόπιμον να γίνη πρόνοια εξασφαλίζουσα ότι εις σπουδαίας υποθέσεις εκδικαζομένας ενώπιον των Δικαστηρίων της Δημοκρατίας, η Δημοκρατία θα εκπροσωπήται υπό νομικώς προσοντούχου προσώπου. Εν όψει του γεγονότος, ότι μία τοιαύτη πρόνοια θα είχεν οικονομικάς επιπτώσεις, η Επιτροπή απέσχεν από του να επιφέρη οιανδήποτε τροποποίησιν του νόμου κατά το παρόν στάδιον. Ουχ ήττον, η Επιτροπή εισηγείται, όπως η Εκτελεστική Εξουσία εξετάση σοβαρώς την σκοπιμότητα παρεμποδίσεως μη προσοντούχων προσώπων από του να εμφανίζωνται ενώπιον δικαστηρίων εις τας πλέον σοβαράς περιπτώσεις αστυνομικών και άλλων διώξεων.

Εν τέλει η Επιτροπή εισηγείται την έγκρισιν του Νομοσχεδίου, ως τούτο έχει τροποποιηθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πτρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Η απελθούσα αποικιακή Κυβέρνησις εις την απέλπιδα προσπάθειάν της να υποτάξη το ελεύθερον πνεύμα του Κυπριακού λαού και να δημιουργήση εις τους τότε Κυπρίους υπηκόους της Βρεττανικήν συνείδησιν, επέβαλε τον Νόμον 20 του 1933 διά του οποίου μόνον εις Barristers και Solicitors επετρέπετο η εξάσκησις του δικηγορικού επαγγέλματος εν Κύπρω. Αποτέλεσμα της εφαρμογής του Νόμου αυτού ήτο ότι πάντες οι επιθυμούντες να σπουδάσουν νομικά και να εξασκήσουν το επάγγελμα εις την πατρίδα των. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του ότι προσετέθη ακόμη ένα μεγάφωνον δεν είναι ανάγκη να ομιλήτε τόσον πλησίον του μικροφώνου.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Νομίζω ότι και χωρίς το επιπρόσθετον μεγάφωνον θα έπρεπε, εν πάση περιπτώσει, να είμαι πιο πίσω, κ. Πρόεδρε.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε. Αι ομιλίαι δεν γίνονται αντιληπταί. Νομίζω ότι υπάρχει κάποιον λάθος εις τα μεγάφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάντως από την θέσιν εις την οποίαν ευρίσκομαι ακούω πολύ καθαρά τας ομιλίας.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Είτε τα μεγάφωνα είναι πάρα πολύ ανοικτά είτε ο συνάδελφος, ο οποίος ομιλεί, θέλω να είπω ο διερμηνεύς, πλησιάζει πάρα πολύ το μικρόφωνον. Επειδή η φωνή έρχεται ως αντήχησις, εγώ δεν δύναμαι να αντιληφθώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα συνεχίσωμεν δι' ολίγα λεπτά διά να ίδωμεν εάν βελτιωθή η κατάστασις.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Επαναλαμβάνω ότι αποτέλεσμα της εφαρμογής του Νόμου εις τον οποίον ανεφέρθην, ήτο ότι πάντες οι Κύπριοι οι επιθυμούντες να σπουδάσουν νομικά και να εξασκήσουν το επάγγελμα του δικηγόρου εις την πατρίδα των υπεχρεούντο να μεταβαίνουν εις την Αγγλίαν και να εγγράφωνται εις τας αυτόθι νομικάς σχολάς.

Είναι βεβαίως γνωστόν εις όλους ότι η διαφανής αυτή πρόθεσις των Βρεττανών να αγγλοποιήσουν τους Κυπρίους δικηγόρους και να απομακρύνουν ούτω μίαν ιθύνουσαν επιστημονικήν τάξιν Κυπρίων από τας σκέψεις και τους πόθους ολοκλήρου του Κυπριακού λαού δι' ελευθερίαν απέτυχον παταγωδώς, όπως απεδείχθη περιτράνως από την καθ' όλου συμπεριφοράν των δικηγόρων κατά την διάρκειαν του απελευθερωτικού αγώνος.

Και όταν αναφέρομαι εις τους δικηγόρους, εννοώ κατ' εξοχήν τους Barristers τους σπουδάσαντας εν Αγγλία.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον αποσκοπεί εις το να αποκαταστήση την υπό των Βρεττανών Ιμπεριαλιστών ανατραπείσαν ηθικήν τάξιν, διά της τροποποιήσεως των παλαιών διατάξεων του περί Δικηγόρων Νόμου, κατά τοιούτον τρόπον ώστε οι εν Ελλάδι και εν Τουρκία σπουδάζοντες δικηγόροι να δύνανται ελευθέρως να εξασκήσουν το επάγγελμά των εν Κύπρω.

Το παρόν Νομοσχέδιον πλην του βασικού αυτού σκοπού επιδιώκει να εξασφαλίση την όσον το δυνατόν αρτιωτέραν επιστημονικήν και πρακτικήν κατάρτισιν των ασκούντων το επάγγελμα του δικηγόρου ενώπιον των Κυπριακών Δικαστηρίων.

Ως πολύ ορθώς αναφέρει η έκθεσις της Νομικής Επιτροπής, «η κατά τρόπον προσήκοντα απονομή της δικαιοσύνης εις την οποίαν οι δικηγόροι διαδραματίζουν σπουδαίον ρόλον αποτελεί ζήτημα γενικής δημοσίας σπουδαιότητος και ενδιαφέροντος». Δεν νομίζω ότι είναι του παρόντος η ανάλυσις της υψηλής τω όντι αποστολής του δικηγόρου εν τη κοινωνία. Αρκεί να επαναληφθούν οι επιγραμματικοί λόγοι του Βολταίρου: «Το δικηγορείν είναι το ευγενέστερον ασχόλημα όλων· πόσον θα ήθελα να ήμουν δικηγόρος»!

Διά των προβλεπομένων διατάξεων του παρόντος Νομοσχεδίου, πρώτον, περί υποχρεωτικών εξετάσεων διεξαγομένων εν Κύπρω επί της Κυπριακής νομοθεσίας, και, δεύτερον, επί της προκαταρκτικής ασκήσεως του επαγγέλματος επί έν έτος εις Γραφείον δικηγόρου ο οποίος έχει ήδη ασκήσει το επάγγελμα επί πενταετίαν, εξασφαλίζεται εις ικανοποιητικόν βαθμόν η επιδιωκομένη καλή πρακτική κατάρτισις του υποψηφίου δικηγόρου. Παρόμοιαι διατάξεις απαντώνται εις νομοθεσίας πλείστων πεπολιτισμένων κρατών με μακράν νομικήν και δικαστικήν παράδοσιν.

Το παρόν Νομοσχέδιον ασχολείται επίσης με το θέμα της ασκήσεως του επαγγέλματος υπό αφυπηρετούντων ή αποσυρομένων εκ της δικαστικής έδρας νομικών. Προσωπικώς φρονώ ότι το δικαίωμα τούτο θα έπρεπε να περιορισθή εις το ελάχιστον. Πλην όμως ωρισμέναι συνταγματικαί δυσκολίαι απορρέουσι εκ της ερμηνείας του άρθρου 25 του Συντάγματος καθιστούν δύσκολον την ρύθμισιν του σοβαρού αυτού ζητήματος.

Διά ταύτα θεωρώ εις ικανοποιητικήν την υπό της Νομικής Επιτροπής επενεχθείσαν τροποποίησιν του κειμένου του Νομοσχεδίου ως τούτο εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, δυνάμει της οποίας οι αποσυρόμενοι ή αφυπηρετούντες δικασταί δεν δύνανται να ασκήσουν το επάγγελμα ενώπιον των Δικαστηρίων επί έν έτος. Η νεκρά αυτή περίοδος του ενός έτους δύναται να αποβή αποτελεσματική εις το να λησμονηθή από το κοινόν ο προτιθέμενος να επανέλθη εις το ελεύθερον επάγγελμα δικαστικός. Και όταν λέγω να λησμονηθή εννοώ να εξαλειφθή ή να περιορισθή τουλάχιστον εις το ελάχιστον η παρά τω λαώ πιθανή εντύπωσις ότι και η απλή ανάθεσις μιας υποθέσεως εις ένα τέως δικαστικόν σημαίνει ότι αυτομάτως η υπόθεσις αυτή εκερδήθη εκ των προτέρων.

Διά τους λόγους τους οποίους εξήγησα, εισηγούμαι εις την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον εις Νόμον ως τούτο ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Παρακαλώ τα Μέλη να μη πληροφορήσουν εάν ακούουν καλώς.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Εάν ερωτάτε εμέ, τώρα ακούεται καλύτερον.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι συνάδελφοι.

Μέχρι της ημερομηνίας ανακηρύξεως της Δημοκρατίας τα μέλη της Ελληνικής Κοινότητος δεν ανεγνωρίζοντο ως

'Ελληνες και τα μέλη της Τουρκικής Κοινότητος δεν ανεγνωρίζοντο ως Τούρκοι. Η Ελληνική Κοινότης ήσαν 'Αγγλοι, Ορθόδοξοι το θρήσκευμα, η δε Τουρκική Κοινότης ήσαν 'Αγγλοι, Μουσουλμάνοι το θρήσκευμα. Με την ανακήρυξιν της Δημοκρατίας τόσον η Ελληνική όσον και η Τουρκική Κοινότης εύρον τον πραγματικόν των εαυτόν. Διά τον λόγον τούτον, με την κατάστασιν, η οποία υφίστατο προ της ανακηρύξεως της Δημοκρατίας και συνεχίζεται μέχρι σήμερον, διά να δύναται κανείς να εξασκήση το επάγγελμα του δικηγόρου έπρεπε να είναι κάτοχος του τίτλου Barrister της Αγγλίας. Η κατάστασις αυτή πραγμάτων προήρχετο από την αιτίαν, την οποίαν ανέφερα προ ολίγου. Αλλά, ως ανέφερα, μετά την ανακήρυξιν της Δημοκρατίας αμφότεραι αι Κοινότητες εύρον τον πραγματικόν των εαυτόν. Από αυτής της απόψεως είναι όρος απαράβατος και φυσικόν να δοθή εις τους αποφοίτους των Νομικών Σχολών των Ελληνικών και των Τουρκικών Πανεπιστημίων το δικαίωμα να εξασκούν το δικηγορικόν επάγγελμα εν Κύπρω. Το νομοσχέδιον τούτο, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας προς συζήτησιν, είναι άξιον να τύχη εγκρίσεως από της απόψεως ότι δίδει την ευκαιρίαν αυτήν εις τους αποφοίτους των Ελληνικών και των Τουρκικών Πανεπιστημίων. Ελπίζομεν ότι με την ψήφισιν του νομοσχεδίου τούτου εις νόμον και το δικηγορικόν επάγγελμα θα βελτιωθή και εξυψωθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Επί 82 έτη μέχρι της ανακηρύξεως της Δημοκρατίας, οι διοικούντες την Κύπρον κατέβαλον προσπαθείας, βραδέως αλλ' αδιακόπως, να μεταβάλουν την νομοθεσίαν, όπως έπραττον και διά τον διοικητικόν μηχανισμόν, και να επιβάλουν εις όλους τους κοινωνικούς τομείς το Αγγλοσαξωνικόν σύστημα από πάσης απόψεως. Ως μέρος της δραστηριότητός των αυτής, ερρυθμίσθησαν διά σχετικών νόμων και τα δικαστήρια και το δικηγορικόν επάγγελμα. Η παλαιά Κυβέρνησις διά γνωστούς λόγους περιώρισε το δικηγορικόν επάγγελμα εις τους κατόχους του τίτλου Barrister-at-Law. Δεν θα ήθελα να εξετάσω εδώ κατά πόσον η μονοπωλιακή αυτή πολιτική απέβη προς όφελος ή βλάβην του οργανισμού δικαιοσύνης εν Κύπρω. Θα αρκεσθώ μόνον να τονίσω ότι από απόψεως νομικής γλώσσας εις τας αιθούσας των δικαστηρίων τόσον η Τουρκική όσον και η Ελληνική ηχούν ως ξέναι γλώσσαι. Δύναται δε να θεωρηθή ως μία φυσική συνέπεια τόσον το ότι η πλειονότης των δικηγόρων, οι οποίοι σήμερον είναι Barristers, αποστρέφονται την Ελληνικήν και την Τουρκικήν όσον και η τάσις να χρησιμοποιήται κατ' ανάγκην η Αγγλική ακόμη και εις συνεδριάσεις, εις τας οποίας τα διάδικα μέρη, ο δικαστής και οι δικηγόροι είναι Τούρκοι ή 'Ελληνες. Είναι ακόμη γεγονός ότι πολλοί σημαντικοί νόμοι, τους οποίους εκδίδει η Βουλή και οι οποίοι δημοσιεύονται εις την Ελληνικήν και την Τουρκικήν γλώσσαν, μελετώνται εις το Αγγλικόν των κείμενον με τον ισχυρισμόν ότι το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον δεν είναι καταληπτά. Ιδού, λοιπόν, ότι η ύπαρξις των περιστάσεων τούτων ως και το γεγονός της υπό του Συντάγματος αποδοχής της Τουρκικής και της Ελληνικής ως βασικών επισήμων γλωσσών είναι μεταξύ των λόγων, οι οποίοι καθιστούν επιβεβλημένην την τροποποίησιν του υφισταμένου περί Δικηγόρων Νόμου. Το σήμερον συζητούμενον νομοσχέδιον θα σπάση τας χειροπέδας, αι οποίαι ετέθησαν, εντός των πλαισίων του μηχανισμού της δικαιοσύνης, εις τας χείρας των τέκνων της χώρας αυτής και θα δώση εις τους Κυπρίους πολίτας την ευκαιρίαν να εντάσσωνται εις το δικηγορικόν επάγγελμα, αφού σπουδάσουν νομικά εις την ιδικήν των γλώσσαν. Τα όρια, τα οποία εδημιουργήθησαν διά της υποχρεώσεως περί της αποκτήσεως του τίτλου Barrister και τα οποία αποτελούν αφ' ενός εμπόδιον εις την ελευθερίαν των σπουδών και αφ' ετέρου κώλυμα δι' εκείνους, οι οποίοι διά λόγους οικονομικούς αδυνατούν να σπουδάσουν εις Αγγλίαν, με την θέσπισιν του νομοσχεδίου τούτου εις νόμον θα εξαλειφθούν και θα αρθή το σιδηρούν παραπέτασμα, το οποίον περιβάλλει τας νομικάς σπουδάς. Είναι καθήκον διά τους κατοίκους του τόπου να συγχαρώμεν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν δι' αυτήν της την προσπάθειαν. Κατά την συζήτησιν του νομοσχεδίου εις την Νομικήν Επιτροπήν εδηλώσαμεν ότι είμεθα σύμφωνοι επί της ουσίας του, αλλ' επεφυλάχθημεν όσον αφορά σημαντικάς λεπτομερείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι κύριοι Κοσμήτορες να ειδοποιήσουν τους θορυβούντας έξωθι της Βουλής να παύσουν.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εν πάση περιπτώσει το σημείον αυτό θα έχη διαφύγει της προσοχής κατά την ετοιμασίαν της εκθέσεως και δι' αυτόν τον λόγον ουδέν περί τούτου ηδυνήθην να εύρω εις την έκθεσιν. Ενώ τονίζομεν ότι υποστηρίζομεν το νομοσχέδιον από απόψεως ουσίας, αι απόψεις μας, χωρίς να παραβλάπτεται η ουσία αυτή, διαφέρουν επί ωρισμένων σημαντικών λεπτομερειών από την έκθεσιν της Επιτροπής. Εν πρώτοις θα πρέπει να εξετάσωμεν πρωτίστως το θέμα των πολιτών, των οποίων η κατάστασις θα συζητηθή εξ αιτίας του νομοσχεδίου. Οι πολίται ούτοι δύνανται να ταξινομηθούν ως ακολούθως:

(α) Πολίται, οι οποίοι σπουδάζουν εις Λονδίνον εις τα ιδρύματα τα γνωστά ως Inns of Court.

(β) Πολίται, οι οποίοι σπουδάζουν εις τας Νομικάς Σχολάς των Πανεπιστημίων της Τουρκίας και της Ελλάδος.

(γ) Πολίται, οι οποίοι σπουδάζουν νομικά διά προσωπικής παρακολουθήσεως ή δι' αλληλογραφίας μετά ιδρυμάτων παρεχόντων τοιαύτας σπουδάς εκτός των Inns of Court και των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων Ελλάδος και Τουρκίας.

(δ) Πολίται, οι οποίοι είτε εργάζονται ως δικηγόροι εις τας αναφερθείσας χώρας είτε υπηρετούν εν Κύπρω εις άλλα επαγγέλματα πλην του δικηγορικού διά τον λόγον ότι δεν κατέστησαν κάτοχοι του πτυχίου Barrister μετά την αποφοίτησίν των εκ των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων Τουρκίας και Ελλάδος.

Μετά την τοιαύτην ταξινόμησιν των πολιτών, οι οποίοι εμπίπτουν εις το νομοσχέδιον, ας εξετάσωμεν την κατάστασιν μιας εκάστης των τάξεων τούτων κεχωρισμένως συμφώνως προς το νομοσχέδιον υπό το φως των προνοιών, αι οποίαι συνιστάται όπως περιληφθούν. Κατά την γνώμην μου θα αδικήσωμεν τους πολίτας, οι οποίοι ανήκουν εις την πρώτην τάξιν. Διότι επί του σημείου τούτου δεν υφίσταται άλλη πρόνοια πλην εκείνης, η οποία υπάρχει εις το άρθρον 4, παράγραφος (β), υποπαράγραφος 3, συμφώνως δε προς την εν λόγω πρόνοιαν οιονδήποτε πρόσωπον, το οποίον ικανοποιεί το Νομικόν Συμβούλιον ότι την ή προ της 31ης Δεκεμβρίου 1961 είχεν αποκτήσει προσόν, το οποίον θα έδιδεν εις αυτόν το δικαίωμα να γίνη δεκτός προς εξάσκησιν του δικηγορικού επαγγέλματος εάν δεν είχεν εγκριθή ο νόμος αυτός, δύναται να εξαιρεθή των προνοιών του εδαφίου (ε) του άρθρου τούτου.

Συμφώνως προς τας νομικάς αρχάς, αι οποίαι τυγχάνουν κοινώς αποδεκταί, οι πολίται, οι οποίοι εμπίπτουν εις αυτήν την τάξιν, έχουν κεκτημένον δικαίωμα. Οι πολίται αυτοί ενήργησαν συμφώνως προς την τότε κειμένην νομοθεσίαν και ήρχισαν σπουδάς εις τα Inns of Court διά να γίνουν δικηγόροι και εξασκήσουν το δικηγορικόν επάγγελμα εν Κύπρω. Τώρα θα ήτο αδικία να τους αφαιρέσωμεν αυτά τα δικαιώματα με το νομοσχέδιον τούτο. Δύναται να λεχθή ότι εις όσους θα έλθουν μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961 αναγνωρίζεται τοιούτο δικαίωμα. Είναι δυνατόν, επίσης, να λεχθή ότι όσοι θα έλθουν εντός 4 ετών θα υπόκεινται απλώς εις πρακτικήν εξάσκησιν και θα εξαιρώνται των εξετάσεων. Είναι ακριβώς αυτή η διάκρισις, η οποία δεν είναι αντιληπτή και της οποίας πρέπει να επιληφθώμεν. Διατί να αναγνωρισθή δικαίωμα μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου και να μη αναγνωρισθή το ίδιον δικαίωμα εις όλους όσοι δικαιούνται; Κατά την γνώμην μου ο καθορισμός οιασδήποτε περιόδου ή ημερομηνίας, η οποία θα καλύψη μίαν μικράν μόνον τάξιν και θα αφήση έξω την μεγάλην πλειονότητα, είναι προσωπικός και αντικειμενικός, ενώ το σημαντικώτερον μεταξύ των χαρακτηριστικών, τα οποία επιδιώκονται εις τους νόμους, είναι η καθολικότης. Αυτή δε η καθολικότης μας επιβάλλει να θέσωμεν μίαν μεγαλυτέραν προθεσμίαν, η οποία δεν θα επιτρέψη τοιαύτην αδικίαν, ως εξής: Εκείνοι, οι οποίοι επί του παρόντος

σπουδάζουν διά τον τίτλον του Barrister, πρέπει να απαλλαχθούν τόσον της πρακτικής εξασκήσεως όσον και των εξετάσεων διά περίοδον τριών ετών. Κατ' αυτόν τον τρόπον και την αρχήν του κεκτημένου δικαιώματος θα σεβασθώμεν και θα αποστώμεν μιας μεταχειρίσεως διακρίσεων, συμφώνως προς την οποίαν διά μίαν τάξιν πολιτών θέτομεν μίαν πρόνοιαν, δι' άλλην δε τάξιν πολιτών ευρισκομένην εις την αυτήν κατάστασιν θέτομεν άλλην πρόνοιαν.

Ας έλθωμεν τώρα εις τους εμπίπτοντας εις την δευτέραν κατηγορίαν πολίτας. Αυτοί είναι οι πολίται εκείνοι, οι οποίοι σπουδάζουν νομικά εις τας Νομικάς Σχολάς των Πανεπιστημίων της Τουρκίας και της Ελλάδος. Αι πρόνοιαι, αι οποίαι ετέθησαν δι' αυτούς, είναι πολύ κανονικαί και δίκαιαι, διότι ούτοι ήρχισαν τας σπουδάς των γνωρίζοντες την νομοθεσίαν και είναι φανερόν ότι με το παρόν νομοσχέδιον τίθενται διατάξεις ευνοϊκαί δι' αυτούς.

Το νομοσχέδιον, το οποίον περιλαμβάνει ωρισμένας διατάξεις υπέρ των εμπιπτόντων εις την τρίτην κατηγορίαν είναι, επίσης, κανονικόν και δίκαιον από της απόψεως της τάξεως αυτής.

Ας έλθωμεν τώρα εις την τετάρτην τάξιν. Οι εμπίπτοντες εις αυτήν την τάξιν δύνανται εν πρώτοις να διαχωρισθούν εις εκείνους, οι οποίοι εργάζονται ως δικηγόροι, και εις εκείνους, οι οποίοι εξασκούν άλλο επάγγελμα πλην του δικηγορικού. Εκείνοι δε, οι οποίοι εξασκούν το δικηγορικόν επάγγελμα, δύνανται να θεωρηθούν ως δύο κατηγορίαι, ήτοι η κατηγορία των εχόντων υπηρεσίαν εις το επάγγελμά των 5 ετών ή μικροτέραν και η κατηγορία των εχόντων υπηρεσίαν μεγαλυτέραν των 5 ετών. Το νομοσχέδιον, χωρίς να λαμβάνη υπ' όψιν τα σημεία αυτά, θέτει μέτρα και διατάξεις, τα οποία θα εφαρμόζωνται κατά τον ίδιον τρόπον δι' όλους. Κατά την γνώμην μου, το να υποχρεώνωμεν ένα συμπολίτην μας, ο οποίος έχει εξασκήσει το δικηγορικόν επάγγελμα εις Κωνσταντινούπολιν ή Άγκυραν επί παραδείγματι επί δεκαπενταετίαν, να κάμη πρακτικήν εξάσκησιν εις το δικηγορικόν γραφείον δικηγόρου, ο οποίος έχει πενταετή εν Κύπρω υπηρεσίαν, είναι αδικία. Ως εκ τούτου διά πολίτας, οι οποίοι έχουν υπηρεσίαν εις το επάγγελμά των πέραν των 7 ετών και έχουν εργασθή αυτοπροσώπως ως δικηγόροι εις Τουρκίαν ή Ελλάδα, πρέπει να εφαρμοσθούν διατάξεις διάφοροι εκείνων, αι οποίαι θα εφαρμοσθούν διά τους άλλους. Το να απαλλάξωμεν δε τους πολίτας τούτους της υποχρεώσεως της πρακτικής εξασκήσεως και να τους υποχρεώσωμεν μόνον να παρακαθήσουν εις εξετάσεις και λογικόν είναι και δίκαιον.

Αφού έχω εξετάσει το θέμα των πολιτών, τους οποίους ενδιαφέρει ιδιαιτέρως το νομοσχέδιον, προχωρώ εις την εξέτασιν άλλων σημείων. Ας λάβωμεν την Νομικήν Επιτροπήν, η οποία εις το νομοσχέδιον αποκαλείται Νομικόν Συμβούλιον. Αι επιτροπαί, αι οποίαι έχουν τοιαύτας εξουσίας, λαμβάνουν τρεις μορφάς συμφώνως προς το Ευρωπαϊκόν, το Αγγλοσαξωνικόν και το Αγγλικόν Αποικιακόν σύστημα.

(α) Κατά το Ευρωπαϊκόν σύστημα, η αρχή, η οποία θα εγγράφη τους δικηγόρους, καταρτίζεται διά της συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης μετά των τοπικών δικηγορικών συλλόγων. Το πιστοποιητικόν, το οποίον δίδεται εις ένα δικηγόρον διά να δύναται να εξασκή το επάγγελμά του, εκδίδεται υπό του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

(β) Κατά το Αγγλοσαξωνικόν σύστημα τας εξουσίας αυτάς ασκεί Συμβούλιον, το οποίον απαρτίζουν τα διοικητικά συμβούλια των Inns of Court. Διά δε της εγγραφής εις το πρωτοκολλητείον του Ανωτάτου Δικαστηρίου του εκδιδομένου πιστοποιητικού Call to the Bar ο δικηγόρος δύναται να αρχίση εξασκών το επάγγελμά του.

(γ) Κατά το σύστημα, το οποίον εφαρμόζεται εις τας Βρεττανικάς αποικίας, αι εξουσίαι αύται παραχωρούνται είτε εις τον Αρχιδικαστήν ή τους δικαστάς ή εις επιτροπήν απαρτιζομένην εκ δικηγόρων.

Εις το σύστημα, το οποίον αποδέχεται το νομοσχέδιον, αναδίδεται, ως θα σημειωθή, οσμή αποικιακή. Ποίον σύστημα πρέπει να υιοθετήσωμεν. Το Ευρωπαϊκόν σύστημα δεν συνάδει προς την εις το Σύνταγμά μας απαντωμένην αρχήν του διαχωρισμού των εξουσιών. Κατά την γνώμην μου η υιοθέτησις του συστήματος εκείνου δεν θα συνάδη προς τας βασικάς αρχάς μας. Φρονώ ότι το πλέον κατάλληλον σύστημα είναι εκείνο, συμφώνως προς το οποίον τας εξουσίας αυτάς ασκεί μία επιτροπή απαρτιζομένη εξ αντιπροσώπων του δικηγορικού επαγγέλματος. Δι' αυτόν τον λόγον είναι δυνατόν να γίνη σκέψις π.χ. διά μίαν Νομικήν επιτροπήν απαρτιζομένην εξ 7 Ελλήνων και 3 Τούρκων δικηγόρων, της οποίας Πρόεδρος θα είναι ο Γενικός Εισαγγελεύς και αντιπρόεδρος ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελεύς.

Αι διάφοροι απόψεις μας έχουν ως εξής:

Εις την 3ην σελίδα του νομοσχεδίου, παράγραφος (d) (i) — άρθρον 4, παράγραφος (δ), υποπαράγραφος (i): «είναι κάτοχος πτυχίου ή διπλώματος νομικής, κτηθέντος άλλως ή δι' αλληλογραφίας, οιουδήποτε των Πανεπιστημίων της Ελλάδος ή της Τουρκίας».

Εδώ χρησιμοποιείται η φράσις πτυχίον νομικής. Τα Πανεπιστήμια της Τουρκίας και της Ελλάδος δίδουν πτυχίον και δοκτοράτον. Επί παραδείγματι, το δίπλωμα, το οποίον θα λαμβάνεται από τας εν λόγω Νομικάς Σχολάς, θα θεωρήται ως degree (πτυχίον); Αυτό το σημείον πρέπει να ερμηνευθή και διασαφηνισθή. Εις την ιδίαν, πάλιν, σελίδα, εις την παράγραφον, η οποία ακολουθεί αμέσως κατόπιν, ήτοι την παράγραφον (δ)(ιι), αναφέρεται «ότι είναι Barrister-at-Law της Αγγλίας, Βορείου Ιρλανδίας ή της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας ή δικηγόρος της Σκωτίας». Εδώ γίνεται λόγος περί του να είναι τις δικηγόρος εν Σκωτία ως και περί Barrister-at-Law εις Βόρειον Ιρλανδίαν και Δημοκρατίαν της Ιρλανδίας. Κατά την γνώμην μου δεν πρέπει να έχουν θέσιν εις τον νόμον αυτά ή παρόμοια Αγγλικά φραστικά υπολείμματα. Π.χ. «δικηγόρος εν Σκωτίαν» τούτο ουδεμίαν σχέσιν έχει με την Κύπρον και δεν πρέπει να έχη θέσιν εις τον νόμον. Επίσης εις το κείμενον του νόμου υπάρχει η φράσις «εσωτερικόν πτυχίον». Είναι ανάγκη όπως αύτη διατυπωθή σαφέστερον και περιληφθή εις το άρθρον των μεταβατικών διατάξεων. Εις τον όρον επιφυλάξεως, επίσης, του εδαφίου (ε) του ιδίου άρθρου αναγινώσκομεν: «Νοείται ότι, εάν οιονδήποτε πρόσωπον, το οποίον επιθυμεί να λάβη παρά του Νομικού Συμβουλίου Πιστοποιητικόν ότι δικαιούται να εγγραφή ως Δικηγόρος πείση τον Γενικόν Εισαγγελέα ότι δεν ηδυνήθη να εξασφαλίση την δυνατότητα εξασκήσεως εν γραφείω δικηγόρου εξασκούντος το επάγγελμά του τουλάχιστον από πενταετίας, το τοιούτο πρόσωπον θα δικαιούται να τύχη εξασκήσεως εν τω γραφείω του Γενικού Εισαγγελέως». Εάν ο όρος ούτος επιφυλάξεως παραμείνη ως έχει, αριθμός ασκουμένων θα εξασκώνται πλησίον δικηγόρων, οι οποίοι έχουν ανεξάρτητον δικηγορικόν γραφείον, άλλοι δε ασκούμενοι θα εξασκώνται εις το γραφείον του Γενικού Εισαγγελέως, το οποίον τυγχάνει Κυβερνητικόν Τμήμα. Διά να εκλείψη αυτή η κατάστασις διακρίσεων, εάν οιονδήποτε πρόσωπον πείση τον Γενικόν Εισαγγελέα ότι δεν ηδυνήθη να εύρη την ευκαιρίαν να εργασθή εις το γραφείον δικηγόρου εξασκούντος το δικηγορικόν επάγγελμα διά 5 τουλάχιστον έτη, τότε πρέπει να δοθή εξουσία εις τον Γενικόν Εισαγγελέα να καθορίζη ένα κατά την γνώμην του κατάλληλον δικηγόρον όπως δεχθή τον εν λόγω ασκούμενον εις το γραφείον του δι' εξάσκησιν. Εάν δοθή τοιαύτη εξουσία εις τον Γενικόν Εισαγγελέα, όλοι οι ασκούμενοι θα έχουν την ευκαιρίαν να εξασκώνται εις τα γραφεία δικηγόρων εξασκούντων το επάγγελμά των ελευθέρως και δεν θα είναι υποχρεωμένοι ωρισμένοι τούτων να εξασκηθούν εις Κυβερνητικόν Τμήμα. Επίσης, εις το αυτό εδάφιον (ε) έχει γίνει δεκτόν κατώτατον όριον 5 ετών διά την εξάσκησιν του επαγγέλματος. Επί του σημείου τούτου δεν συμφωνώ με την Νομικήν Επιτροπήν. Είναι λογικώτερον να έχη κανείς επταετή υπηρεσίαν, ως διελάμβανε το Νομοσχέδιον, το οποίον εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Εις την σελίδα 6 του νομοσχεδίου, παράγραφος 5 του άρθρου 5 υπάρχει η φράσις «η εξέτασις θα διεξάγεται εις τας επισήμους γλώσσας της Δημοκρατίας και εις την Αγγλικήν». Κατά την γνώμην μου εις τας επισήμους αυτάς εξετάσεις δεν πρέπει να έχη θέσιν άλλη γλώσσα πλην των επισήμων τοιούτων. Ως εκ τούτου φρονώ ότι η φράσις και εις την Αγγλικήν» πρέπει να απαλειφθή από την εν λόγω παράγραφον. Προσεπάθησα να δώσω εξηγήσεις όσον αφορά ωρισμένας σημαντικάς λεπτομερείας του Νομοσχεδίου, επί των οποίων διαφωνώ με την Νομικήν Επιτροπήν. Επιφυλάσσων τας απόψεις μου, από γλωσσικής πλευράς, τας οποίας και θα

διατυπώσω κατά την δευτέραν ανάγνωσιν του νομοσχεδίου, τελειώνω την αγόρευσίν μου και σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΝΟΜΟΝ

Συνοπτικός τίτλος. Κεφ. 2.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος, 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Δικηγόρων Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού Νόμου.

2. Το άρθρον 2 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της παρεμβολής εις το εδάφιον (1) αυτού και κατά την προσήκουσαν αλφαβητικήν σειράν των ακολούθων ορισμών:

«Ανώτατον Δικαστήριον» σημαίνει το Ανώτατον Δικαστήριον της Δημοκρατίας.

«Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον» σημαίνει το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον της Δημοκρατίας.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Δικαστήριον» σημαίνει το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον, το Ανώτατον Δικαστήριον ή παν έτερον κατώτερον τούτων Δικαστήριον και περιλαμβάνει οιονδήποτε δικαστήν τούτων.

«Δικαστικόν Λειτούργημα» σημαίνει το λειτούργημα δικαστού οιουδήποτε Δικαστηρίου της Δημοκρατίας.

«Η εξέτασις» σημαίνει την εξέτασιν προσώπων επιθυμούντων να εγγραφώσιν εις το μητρώον των Δικηγόρων, την καθοριζομένην εις το άρθρον 5 του παρόντος Νόμου.

«Νομικόν Συμβούλιον» σημαίνει το Συμβούλιον το καθιδρυόμενον δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεν έχει αναγνωσθή το Τουρκικόν κείμενον του δευτέρου άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή το Τουρκικόν κείμενον.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Θα διατυπώσω μίαν μικράν τροποποιητικήν εισήγησιν από γλωσσικής απόψεως. Ο τρίτος ερμηνευόμενος όρος αναφέρεται ως **Hukuk Meclisi**. Θα ήτο προτιμώτερον να αλλαχθή και να γίνη **Hukuk Eucumeni**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν η Βουλή είναι το αρμόδιον σώμα να αποφασίση ποία εκ των δύο λέξεων πρέπει να χρησιμοποιηθή. Η εισήγησις έγινεν εις την Επιτροπήν Νομικών της οποίας ο κ. Μπερμπέρογλου είναι μέλος;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Αι συζητήσεις εις την Νομικήν Επιτροπήν διεξάγονται εις την Αγγλικήν, δυστυχώς δε σήμερον η ώρα 11 έλαβον το κείμενον εις την Τουρκικήν. Ως εκ τούτου μόλις τώρα μου δίδεται η ευκαιρία και την παρατήρησιν αυτήν την διατυπώνω τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απ' ότι καλώς γνωρίζω το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον ήσαν εις την διάθεσιν και ενώπιον της Επιτροπής. Το Νομοσχέδιον ήρχισε να συζητήται από της 1.9.61 και υπήρχε κατά την ημέραν εκείνη Ελληνικόν και Τουρκικόν νομοσχέδιον. Εν πάση περιπτώσει έχετε αριθμόν παρατηρήσεων, λεκτικών παρατηρήσεων, ή αυτή είναι η μόνη παρατήρησις;

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Η μόνη παρατήρησίς μου σχετικώς με το άρθρον 2 είναι αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, επί ολοκλήρου του κειμένου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εις ολόκληρον το κείμενον έχω παρατηρήσεις, αι οποίαι δύνανται να θεωρηθούν μάλλον πολλαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει θα εισηγούμην ότι θα έπρεπε να διακόψωμεν. Εισηγήσεις περί γλωσσικών τροποποιήσεων του Τουρκικού κειμένου να τεθούν υπ' όψιν της Νομικής Επιτροπής και να συνεχίσωμεν αργότερον. Δεν μπορεί η Βουλή να απασχολήται με λεκτικάς τροποποιήσεις. Αυτό είναι ζήτημα το οποίον πρέπει να εξετάση η Νομική Επιτροπή. Προτίθεμαι να διακόψω μέχρι της 7ης. Παρακαλώ την Επιτροπήν επί Νομικών Θεμάτων να συνέλθη αμέσως να εξετάση τας λεκτικάς εισηγήσεις. Νομίζω όμως ότι ως θέμα τακτικής εις το μέλλον λεκτικαί εισηγήσεις αι οποίαι δεν ετέθησαν ενώπιον της Επιτροπής όταν το Μέλος το οποίον υποβάλλει αυτάς εις την Βουλήν είναι και μέλος της Επιτροπής, δεν θα γίνωνται δεκταί. Όταν ένα Μέλος είναι Μέλος Επιτροπής οφείλει να εξετάζη εάν μεν είναι Έλλην, το Ελληνικόν κείμενον, εάν είναι Τούρκος το Τουρκικόν κείμενον, και να υποβάλλη όλας τας εισηγήσεις του εις την Επιτροπήν. Εάν δε δεν έχη το κείμενον μπορεί να απευθυνθή εις το Γραφείον της Βουλής οπότε αμέσως θα του δοθή το κείμενον.

Η Βουλή θα διακόψη δι' ημίσειαν ώραν και θα επανέλθωμεν εις τας 7 μ.μ.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ διά τας εξηγήσεις σας σχετικώς με το πώς πρέπει να ενεργή έν μέλος οιασδήποτε Επιτροπής όσον αφορά τα κείμενα.

Αλλ' εάν μας είπητε εις ποίον έντυπον δυνάμεθα να εύρωμεν αυτάς τας λεπτομερείας και την διαδικασίαν, την οποίαν πρέπει να ακολουθώμεν, ημείς θα το λάβωμεν, θα το αναγνώσωμεν και θα το μελετήσωμεν και δεν θα σας ενοχλώμεν και ούτε θα διακόπτωμεν τας δημοσίας συνεδριάσεις της Βουλής. Διότι από τας συνεδριάσεις της Επιτροπής έχομεν εις χείρας μας μόνον έν κείμενον, το Αγγλικόν. Το δε Αγγλικόν κείμενον, αφού υποστή πολλάς τροποποιήσεις, λαμβάνει την τελικήν του μορφήν πάλιν εις την Αγγλικήν, τας τελευταίας δε ημέρας μεταφράζεται εις την Τουρκικήν και διανέμεται εις τα μέλη.

Από της απόψεως αυτής έν μέλος δεν έχει δυστυχώς την δυνατότητα να διατυπώση απόψεις επί του Τουρκικού κειμένου. Παρετηρήθησαν δε τοιαύτης φύσεως λέξεις, ώστε είναι ανάγκη να αχθούν αύται εις την επιφάνειαν κατά την διάρκειαν της συζητήσεως αυτής και να διορθωθούν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να απαντήσω εις τον έντιμον Βουλευτήν ότι λυπούμαι διότι χρειάζεται να αναγνώση τον τρόπον με τον

οποίον εργάζονται αι Επιτροπαί της Βουλής. Αι Επιτροπαί ειργάσθησαν δι' ένα ολόκληρον χρόνον, και είναι βασική αρχή ότι μέλη της Επιτροπής τα οποία έχουν παρατηρήσεις είτε επί θέματος αρχής είτε γλωσσικάς, θέτουν αυτάς ενώπιον της αρμοδίας Επιτροπής της οποίας είναι Μέλη.

Θα ήθελα να πληροφορήσω το έντιμον Μέλος ότι κακώς νομίζει ότι αι Επιτροπαί εργάζονται μόνον επί του Αγγλικού κειμένου. Εργάζονται πρώτον επί του Αγγλικού κειμένου διά να υπάρχη κοινόν κείμενον. Υπάρχουν δε πάντοτε το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον, αι δε τελικαί τροποποιήσεις μεταφράζονται και προστίθενται εις το Ελληνικόν και εις το Τουρκικόν κείμενον. Εάν εν Μέλος δεν είναι ικανοποιημένον, θα έπρεπε προτού κλείση η τελευταία συνεδρίασις της Επιτροπής να ζητήση να γίνη ακόμα μία συνεδρίασις διά να εγκριθή το τελικόν κείμενον.

Εν πάση περιπτώσει η Βουλή θα διακόψη μέχρι της 7ης και παρακαλώ την Νομικήν Επιτροπήν να συνέλθη διά να επιληφθή των εισηγήσεων του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου.

Διακόπτωμεν δι' ημίσειαν ώραν.

('Ωρα διακοπής 6.35 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν την συζήτησιν του Νομοσχεδίου ο περί Δικηγόρων Νόμος.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να με πληροφορήση τι τροποποιήσεις έγιναν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εχωρίσθημεν εις δύο ομάδας εις την Νομικήν Επιτροπείαν, και ειργάσθημεν ξεχωριστά επί των δύο κειμένων. Επεφέραμεν όσας τροποποιήσεις, κατά την γνώμην μας, έπρεπε, φραστικάς βεβαίως, τας οποίας εδώσαμεν εις τους Γραμματείς. Αι τροποποιήσεις είναι τέτοιαι που νομίζω ότι θα σπαταλήσωμεν την ώραν εάν τας απαριθμήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι λεκτικαί τροποποιήσεις και αι διορθώσεις έγιναν επί του κειμένου;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τόσον επί του Ελληνικού όσον και του Τουρκικού έγιναν διορθώσεις και θα τας συναντήσωμεν με την πρόοδον της εργασίας. Ουδεμία ουσιαστική τροποποίησις επηνέχθη εις τα κείμενα.

Διωρθώσαμεν μίαν παράλειψιν εις την αντιγραφήν, εις την σελίδα 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Του Ελληνικού κειμένου;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Του Ελληνικού κειμένου και του Τουρκικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το δεύτερον άρθρον ως ετροποποιήθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού νόμου.

2. Το άρθρον 2 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της παρεμβολής εις το εδάφιον (1) αυτού και κατά την προσήκουσαν αλφαβητικήν σειράν των ακολούθων ορισμών:

«Ανώτατον Δικατήριον» σημαίνει το Ανώτατον Δικαστήριον της Δημοκρατίας.

«Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον» σημαίνει το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον της Δημοκρατίας.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Δικαστήριον» σημαίνει το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον, το Ανώτατον Δικαστήριον ή παν έτερον κατώτερον τούτων Δικαστήριον και περιλαμβάνει οιονδήποτε δικαστήν τούτων.

«Δικαστικόν Λειτούργημα» σημαίνει το λειτούργημα δικαστού οιουδήποτε Δικαστηρίου της Δημοκρατίας.

«Η εξέτασις» σημαίνει την εξέτασιν προσώπων επιθυμούντων να εγγραφώσιν εις το μητρώον των Δικηγόρων την καθοριζομένην εις το άρθρον 5 του παρόντος Νόμου.

«Νομικόν Συμβούλιον» σημαίνει το Συμβούλιον το καθιδρυόμενον δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υποκαταστάσεις εκφράσεων εν τω βασικώ Νόμω.

3. Υποκαθίστανται εν τω βασικώ Νόμω:

(α) Αι λέξεις «Κύπρος», «η Αποικία» και το «Στέμμα» όπου συναντώνται διά των λέξεων «η Δημοκρατία».

(β) Αι λέξεις «Αρχιδικαστής» και Supreme Court οπουδήποτε συναντώνται διά των λέξεων «Ανώτατον Δικαστήριον».

(γ) Η λέξις «Κυβερνήτης» οπουδήποτε συναντάται διά των λέξεων «Υπουργικόν Συμβούλιον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υποκατάστασις του Μέρους ΙΙ του βασικού Νόμου.

4. Το Μέρος ΙΙ του βασικού Νόμου διά του Παρόντος καταργείται και υποκαθίσταται διά του ακολούθου:

«ΜΕΡΟΣ ΙΙ.

Εισδοχή και Εγγραφή.

Νομικόν Συμβούλιον.

3.—(1) Θα εγκαθιδρυθή διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου Νομικόν Συμβούλιον απαρτιζόμενον εξ εννέα μελών, ήτοι εκ του Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας, ως Προέδρου, των Ελλήνων και των Τούρκων Δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου και τριών δικηγόρων ασκούντων το επάγγελμα επί δεκαετίαν τουλάχιστον, εξ αμφοτέρων των κοινοτήτων, οι οποίοι θα διορίζωνται υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου και οι οποίοι θα κατέχωσι το λειτούργημα επί διετίαν από του διορισμού και θα είναι επανεκλέξιμοι διά επόμενον διορισμόν.

Το Νομικόν Συμβούλιον θα θεωρήται ως δεόντως συγκεκροτημένον μη λαμβανομένης υπ' όψιν οιασδήποτε κενωθείσης εις αυτό θέσεως.

(2) Το Νομικόν Συμβούλιον θα έχη καθήκον να επιλαμβάνηται και αποφασίζη επί αιτήσεων προσώπων επιθυμούντων να εγγραφώσιν ως δικηγόροι, να διεξαγάγη την εξέτασιν, να εκδίδη πιστοποιητικά και να εκτελή τοιαύτας άλλας λειτουργίας διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου ως περαιτέρω προνοείται.

Προσόντα δι' εγγραφήν εις το Μητρώον.

4. Παν πρόσωπον θα δικαιούται να λάβη από το Νομικόν Συμβούλιον πιστοποιητικόν ότι δικαιούται να εγγραφή ως Δικηγόρος εάν ικανοποιήση το Νομικόν Συμβούλιον:

(α) Ότι έχει συμπεπληρωμένον το εικοστόν πρώτον έτος της ηλικίας του, και

(β) ότι είναι καλού χαρακτήρος και δεν είναι, συνεπεία οιασδήποτε συμπεριφοράς, ήτις

θα εδικαιολόγει το Πειθαρχικόν Συμβούλιον να λάβη μέτρα εναντίον του δυνάμει του άρθρου 13 (το οποίον επαναριθμείται ως 16) του βασικού Νόμου, ακατάλληλον πρόσωπον να γίνη δεκτόν ως δικηγόρος·

(γ) ότι είναι πολίτης της Δημοκρατίας, και

(δ) ότι κατέχει οιονδήποτε των ακολούθων προσόντων, δηλαδή—

(ι) ότι είναι κάτοχος πτυχίου ή διπλώματος Νομικής, κτηθέντος άλλως ή δι' αλληλογραφίας, οιουδήποτε των Πανεπιστημίων της Ελλάδος ή Τουρκίας, ή

(ιι) ότι είναι Barrister-at-Law της Αγγλίας, Βορείου Ιρλανδίας ή της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας ή δικηγόρος της Σκωτίας, ή

(ιιι) ότι είναι κάτοχος πτυχίου Νομικής, κτηθέντος άλλως ή διά αλληλογραφίας, οιουδήποτε των Πανεπιστημίων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρεττανίας και Βορείου Ιρλανδίας ή της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας.

Νοείται ότι το πτυχίον Νομικής δι' εξωτερικούς σπουδαστάς του Πανεπιστημίου του Λονδίνου θα θεωρήται ως πτυχίον κτηθέν άλλως ή δι' αλληλογραφίας· ή

(ιν) ότι είναι κάτοχος τοιούτου πτυχίου ή διπλώματος Νομικής, κτηθέντος άλλως ή δι' αλληλογραφίας, οιουδήποτε άλλου Πανεπιστημίου ή Ιδρύματος, ως το Νομικόν Συμβούλιον δύναται από καιρού εις καιρόν να καθορίση διά γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Νοείται ότι το Νομικόν Συμβούλιον δεν θα καθορίζη οιονδήποτε τοιούτο πτυχίον ή δίπλωμα οιουδήποτε τοιούτου Πανεπιστημίου ή Ιδρύματος εκτός εάν τούτο είναι ισότιμον προς τα προσόντα και τα Πανεπιστήμια ή Ιδρύματα τα αναγραφόμενα εις τα ως άνω υπεδάφια (ι) (ιι) και (ιιι), και

(ε) ότι μετά την απόκτησιν των προσόντων των αναγραφομένων εν τω εδαφίω (δ) του παρόντος άρθρου, έχει συμπληρώσει περίοδον ασκήσεως ουχί ολιγωτέραν των δώδεκα μηνών, εν γραφείω δικηγόρου εξασκούντος το επάγγελμά του τουλάχιστον από πενταετίας.

Νοείται ότι, εάν οιονδήποτε πρόσωπον το οποίον επιθυμεί να λάβη παρά του Νομικού Συμβουλίου πιστοποιητικόν ότι δικαιούται να εγγραφή ως Δικηγόρος πείση τον Γενικόν Εισαγγελέα ότι δεν ηδυνήθη να εξασφαλίση την δυνατότητα ασκήσεως εν γραφείω δικηγόρου εξασκούντος το επάγγελμά του τουλάχιστον από πενταετίας, το τοιούτον πρόσωπον θα δικαιούται να τύχη ασκήσεως εν τω γραφείω του Γενικού Εισαγγελέως· και

(στ) ότι έχει επιτύχει εις εξέτασιν ικανοποιούσαν το Νομικόν Συμβούλιον.

Νοείται όμως ότι το Νομικόν Συμβούλιον θα έχη την ευχέρειαν να—

(ι) θεωρήση επαρκή προσόντα δυνάμει του εδαφίου (δ) του άρθρου τούτου, πτυχίον ή δίπλωμα Νομικής κτηθέν δι' αλληλογραφίας εξ οιουδήποτε Πανεπιστημίου ή Νομικής Σχολής, εάν το τοιούτο πτυχίον ή δίπλωμα ελήφθη προ της 31ης Δεκεμβρίου, 1933.

(ιι) εξαιρέση των διατάξεων του εδαφίου (στ) του παρόντος άρθρου, οιονδήποτε πρόσωπον, το οποίον θα ικανοποιήση το Νομικόν Συμβούλιον ότι τούτο είχε, προ της ισχύος του παρόντος Νόμου, εγγραφή ως φοιτητής με πρόθεσιν να αποκτήση τα προσόντα τα οποία θα παρείχον εις αυτό το δικαίωμα να εξασκήση το επάγγελμα του δικηγόρου εάν δεν εθεσπίζετο ο παρών Νόμος, και το οποίον έχει αποκτήσει τα τοιαύτα προσόντα εντός περιόδου τεσσάρων ετών από της ημερομηνίας της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου.

(ιιι) εξαιρέση των διατάξεων των εδαφίων (ε) και (στ) του παρόντος άρθρου οιονδήποτε πρόσωπον το οποίον θα ικανοποιήση το Νομικόν Συμβούλιον ότι έχει, κατά την ή προ της 31ης Δεκεμβρίου 1961, αποκτήσει τα προσόντα εκείνα άτινα θα παρείχον εις αυτό το δικαίωμα να γίνη δεκτόν όπως εξασκή το επάγγελμα του δικηγόρου ως εάν ο παρών Νόμος δεν είχε ψηφισθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το άρθρον 5, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν έχει, το άρθρον 4 μάλλον, δεν έχει αναγνωσθή ολόκληρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να παρατηρήσω ότι το άρθρον 4 εις το Νομοσχέδιον το οποίον έχω ενώπιόν μου έχει ως εξής:

'Αρθρον 4. «Το Μέρος ΙΙ του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντ' αυτού το ακόλουθον υποκαθίσταται.

Νομικόν Συμβούλιον, και δίδει 3(1). Θα έπρεπε να είναι 4(1).

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Διά του άρθρου 4 απαλείφεται το δεύτερον μέρος του βασικού νόμου και εις την θέσιν του τίθεται νέον δεύτερον μέρος. Εις τον βασικόν νόμον το δεύτερον μέρος αρχίζει πάλιν ως 3(1). Το δεύτερον μέρος είναι απ' αρχής μέχρι τέλους εντός εισαγωγικών, μεταξύ δε των αριθμών, οι οποίοι ευρίσκονται εντός εισαγωγικών, και των άρθρων του νομοσχεδίου τούτου ουδεμία σχέσις υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η αριθμητική σειρά η οποία δίδεται εις το δεύτερον Μέρος είναι η αριθμητική σειρά του Νόμου. Επομένως πρέπει το Μέρος ΙΙ ολόκληρον να φαίνεται καθαρώς ότι είναι εντός εισαγωγικών.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ως γεγονός ο κ. Γραμματεύς είχε δίκαιον όταν είπεν ότι δεν ανεγνώσθη ολόκληρον το άρθρον 4 του παρόντος Νομοσχεδίου. Το άρθρον 4 φθάνει μέχρι του μέσου της σελίδος 5, και ως γεγονός εις το σημείον εκείνο κλείουν τα εισαγωγικά. Συνεπώς θα πρέπη να αναγνωσθή ολόκληρον το κείμενον μέχρι των εισαγωγικών, εις την σελίδα 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει θα είναι απλούστερον εάν αρχίσωμεν με το άρθρον 4. «Το Μέρος ΙΙ του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται» να το αφήσωμεν να ψηφισθή εις το τέλος διότι διά να ψηφισθή το 4 πρέπει να ψηφισθούν τα άρθρα του Μέρους ΙΙ.

Θα θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 3(1) του ΙΙ Μέρους και 3(2).

Υπάρχει. . . .

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ως ετόνισα προ ολίγου κατά την αγόρευσίν μου από του βήματος της Βουλής επί της ουσίας του νομοσχεδίου, δεν θεωρώ ορθόν το Νομικόν Συμβούλιον να απαρτίζεται εκ των Ελλήνων και των Τούρκων Δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου και εκ δικηγόρων.

Εν πρώτοις δεν είναι ορθόν από αυτής της απόψεως. Διότι αυτό το Νομικόν Συμβούλιον θα έχη πολλάς αρμοδιότητας όσον αφορά την εγγραφήν των δικηγόρων. Εις περιπτώσεις, κατά τας οποίας κατά την υπό του Νομικού Συμβουλίου άσκησιν των εν λόγω αρμοδιοτήτων του θα προσγίνη οιαδήποτε αδικία κατά τον α ή τον β τρόπον εις βάρος ενός αιτητού υποψηφίου δικηγόρου ή θα θεωρηθή ότι διεπράχθη εις βάρος του αδικία, δεν θα υπάρχη ανωτέρα αρχή, εις την οποίαν να δύναται να προσφύγη ο εν λόγω υποψήφιος δικηγόρος. Λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι το Νομικόν Συμβούλιον είναι όργανον ασκούν εκτελεστικήν εξουσίαν, παρατηρείται ότι τούτο είναι αδύνατον εις περιπτώσεις προσφυγής εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Διότι, βεβαίως, οι Τούρκοι και οι Έλληνες Δικασταί του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι μέλη του Νομικού Συμβουλίου. Επίσης δεν είναι δυνατόν να γίνη σκέψις περί συμμετοχής εις το Νομικόν Συμβούλιον των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου αντί των Τούρκων και των Ελλήνων Δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου. Διότι και του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι Δικασταί είναι μέλη του Νομικού τούτου Συμβουλίου. Ιδού, λοιπόν, ότι από αυτής της απόψεως δεν δυνάμεθα να υποδείξωμεν μίαν ανωτέραν αρχήν εις ένα υποψήφιον δικηγόρον, ο οποίος θεωρεί ότι ηδικήθη. Με την παρατήρησιν αυτήν υποβάλλω την άποψιν ότι το Νομικόν Συμβούλιον πρέπει να απαρτίζεται από μέλη του δικηγορικού σώματος. Πρόεδρος του Νομικού τούτου Συμβουλίου θα είναι πάλιν ο Γενικός Εισαγγελεύς, Αντιπρόεδρος θα είναι ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελεύς και, εκτός τούτων, το Νομικόν Συμβούλιον θα απαρτίζουν και 10 δικηγόροι ως μέλη. Θα ήτο επιζήμιον, από πρακτικής πλευράς, να γίνη αποδεκτόν το Νομικόν Συμβούλιον ως έχει εις το νομοσχέδιον. Αυτά είχον να είπω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι εισηγείσθε τροποποίησιν του άρθρου 3(1), και εισηγείσθε όπως το Συμβούλιον αποτελήται από δέκα δικηγόρους, 7 Έλληνας, 3 Τούρκους, υπό την προεδρίαν του Γενικού Εισαγγελέως και την αντιπροεδρίαν του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως, και όπως υπάρχη δικαίωμα εφέσεως κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου εις το Ανώτατον Δικαστήριον ή το Συνταγματικόν ή εις το Εφετείον.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Η εισήγησίς μου είναι όπως έχετε είπει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Νομίζω το θέμα είναι σοβαρώτατον, το οποίον ήγειρεν ο έντιμος συνάδελφος, εάν δε δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής θα εξασκήσω το δικαίωμα μου να αγορεύσω από του βήματος.

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το θέμα τούτο ως γεγονός είναι σοβαρώτατον και είναι λυπηρόν διότι πράγματι ο έντιμος συνάδελφος κ. Μπερμπέρογλου δεν το είχε θέσει εις την Νομικήν Επιτροπήν ώστε να δοθή ευκαιρία να εξετασθή. Η πρότασις αυτή μας καταλαμβάνει κατά κάποιον τρόπον. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξ απίνης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εξ απίνης, και βεβαίως μπορεί να υπάρχουν απόψεις. Πρώτα απ' όλα δεν είναι διασαφηνισμένον από τον ίδιον πώς θα εκλέγωνται αυτοί οι επτά με τρεις, δι' αυτό εισηγούμαι όπως προτού εξασκήσητε το δικαίωμα να ομιλήσετε, δηλαδή προτού ουσιαστικώς συνεχισθή η συζήτησις, διότι πιθανώς μετά να χρειασθή να ομιλήσουν και άλλοι, επαναπεμφθή τόσον το σημείον όσον και τα άλλα, τα οποία ήγειρεν προηγουμένως ο κ. Μπερμπέρογλου εις την ομιλίαν του, εις την Νομικήν Επιτροπήν ούτως ώστε να δοθή η ευκαιρία να εξετασθούν καλύτερον αι εισηγήσεις αυταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα το οποίον ήγειρεν ο έντιμος βουλευτής κ. Μπερμπέρογλου ήτο ενώπιον της Νομικής Επιτροπής. Αν και ο κ. Μπερμπέρογλου πιθανόν να μη το έθεσεν ο ίδιος εν τούτοις το έθεσαν δύο Δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου δι' εγγράφου υπομνήματος το οποίον επολυγραφήθη και διενεμήθη εις τα έντιμα Μέλη της Επιτροπής και συνεζητήθη. Είχα δε την ευτυχίαν και την ευκαιρίαν διαρκούσης της συζητήσεως να παρευρεθώ δι' ολίγα λεπτά και να παρακολουθήσω την ανταλλαγήν απόψεων των Μελών της Επιτροπής επί του θέματος αυτού. Επομένως το θέμα δεν μπορεί να λεχθή ότι είναι εξ απίνης.

Όσον αφορά τα άλλα θέματα τα οποία ήγειρεν ο κ. Μπερμπέρογλου θα εξετασθούν όταν έλθωμεν εις το αρμόδιον στάδιον του Νομοσχεδίου, αλλά η συζήτησις ενός Νομοσχεδίου επί θεμάτων αρχής και όχι επί τεχνικών θεμάτων δεν νομίζω ότι είναι ορθόν να διακόπτεται διά να επανεξετάζη η Επιτροπή εισηγήσεις αι οποίαι ήσαν ενώπιον της Επιτροπής και αι οποίαι εισηγήσεις φαίνεται ότι απερρίφθησαν υπό της Επιτροπής, διότι ουδεμία εισήγησις γίνεται υπέρ των απόψεων αυτών εις την έκθεσιν της Επιτροπής.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έχω την εντύπωσιν ότι όταν θέματα αρχής τίθενται ενώπιον της Επιτροπής, έστω και αν απορρίπτωνται θα ήτο σκόπιμον εις την έκθεσιν να αναφέρεται ότι η Επιτροπή επελήφθη του θέματος και το απέρριψεν δι' ωρισμένους λόγους τους οποίους ν' αναφέρη εις την έκθεσιν. Μόνον με αυτόν τον τρόπον πραγματικά θα διευκολύνεται το έργον της Βουλής και θα αποφεύγωνται άσκοποι συζητήσεις εις την Βουλήν. Νομίζω ότι έστω και εάν ομοφώνως λαμβάνεται μία απόφασις επί ενός τόσον βασικού θέματος η Βουλή θα είχε το δικαίωμα να πληροφορηθή ότι Δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου διεφώνουν και ότι η γνώμη των απερρίφθη επί τη βάσει της α ή β επιχειρηματολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ πληρέστατα με ό,τι έχει πει ο κ. Λυσσαρίδης, και νομίζω ότι εις προηγουμένην συνεδρίασιν παρετήρησα ότι αι εκθέσεις των Επιτροπών πρέπει να δίδουν εν συντομία μεν αλλά με σαφήνειαν τους λόγους επί των οποίων εστηρίχθη η Επιτροπή διά να καταλήξη εις ωρισμένα συμπεράσματα. Εις περίπτωσιν δε που επισήμως έχει τεθή ενώπιον Επιτροπής έγγραφον το οποίον περιέχει εισηγήσεις, το γεγονός πρέπει να αναφέρεται εις την έκθεσιν της Επιτροπής, ως επίσης και οι λόγοι διά τους οποίους απέρριψαν τας εισηγήσεις εντός του εγγράφου. Εάν φυσικά το έγγραφον προέρχεται από Κυβερνητικούς οργανισμούς ή από δικαστικόν σώμα και σχετίζεται με θέμα το οποίον αφορά το σώμα αυτό, πρέπει ασφαλέστατα αι απόψεις αι οποίαι εξεφράσθησαν και απερρίφθησαν να δίδωνται, τόσον αι απόψεις όσον και οι λόγοι διά τους οποίους απερρίφθησαν. Εν πάση περιπτώσει δεν νομίζω να είναι θέμα επαναπομπής εις την Επιτροπήν, διότι τα Μέλη της Επιτροπής γνωρίζουν τους λόγους διά τους οποίους απέρριψαν τας εισηγήσεις αυτάς και μπορούν να εκθέσουν τους λόγους αυτούς τώρα εις την Βουλήν.

Εάν η Βουλή δεν είναι ετοίμη να τους συζητήση, λόγω του ότι δεν υπήρξεν ο απαιτούμενος καιρός διά να μελετήσουν

τους λόγους αυτούς, τότε μπορούν να ζητήσουν αναβολήν της συζητήσεως του Νομοσχεδίου.

Υπάρχουν ομιληταί;

Ο κ. Τίτος Φανός.

Εάν θα ομιλήσετε να πράξετε τούτο από του βήματος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ο έντιμος κ. Πρόεδρος είχε δίκαιον όταν επληροφόρησε την Βουλήν ότι η πρότασις την οποίαν σήμερον έκαμε ο κ. Μπερμπέρογλου εξητάσθη υπό της Επιτροπής. Εξητάσθη και μάλιστα προσεκτικώς, διότι η εισήγησις αυτή περιείχετο εις υπόμνημα το οποίον εστάλη προς την Βουλήν υπό δύο Μελών του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Θα ήθελα όμως να τονίσω ότι η Επιτροπεία επί Νομικών Ζητημάτων ομοφώνως απεφάσισε να εισηγηθή το σχετικόν άρθρον ως τούτο έχει εις το κατατεθέν Νομοσχέδιον υπ' αυτής. Ο λόγος δε διά τον οποίον δεν εδέχθη την εισήγησιν των δύο Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι ο εξής: Το Νομικόν Συμβούλιον δεν πρόκειται να ασκή δικαστικήν εξουσίαν αλλά διοικητικήν. Έργον του Νομικού Συμβουλίου είναι να διεξαγάγη τας εξετάσεις, και διά τον σκοπόν αυτόν υπάρχει πρόβλεψις εις το Νομοσχέδιον ότι θα διορίζη εξεταστάς. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Μπερμπέρογλου ανεφέρθη εις πιθανάς αδικίας εναντίον των οποίων πιθανόν είς υποψήφιος δικηγόρος να ήθελε να προσφύγη εις κάποιο ανώτερο σώμα. Η μόνη περίπτωσις παραπόνου νομίζω ότι είναι εκείνη που είς υποψήφιος δικηγόρος θα ισχυρίζετο ότι παρ' όλον ότι έγραψε καλά εις τας εξετάσεις απερρίφθη. Νομίζω ότι εις την περίπτωσιν αυτήν του παρέχεται η ευχέρεια να ζητήση από ολόκληρον το Νομικόν Συμβούλιον να επανεξετασθούν τα γραπτά του, ούτως ώστε εις περίπτωσιν κατά την οποίαν αδικαιολογήτως απερρίφθη να του απονεμηθή δικαιοσύνη. Δεν είμαι ενήμερος οιουδήποτε πανεπιστημίου εις τον κόσμον του οποίου η απόφασις εν σχέσει με την απόρριψιν οιουδήποτε φοιτητού προσερχομένου εις εξετάσεις υπόκειται εις έφεσιν προς Ανώτερον Δικαστικόν Σώμα. Συνεπώς προσωπικώς δεν νομίζω ότι παρίσταται οιαδήποτε ανάγκη δημιουργίας δύο σωμάτων, ενός πρωτοβαθμίου και ενός δευτεροβαθμίου. Διότι ειλικρινώς πιστεύω ότι ουδείς απολύτως αντικειμενικός σκοπός πρόκειται να εξυπηρετηθή. Ο λόγος διά τον οποίον προσετέθησαν και οι δύο Δικασταί, ο Έλλην και ο Τούρκος Δικαστής του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου εις το Νομικόν Συμβούλιον, ήτο απλούστατα διότι εθεωρήθη σκόπιμον να περιληφθώσι και πρόσωπα τα οποία είχον σχέσιν με το Σύνταγμα, νοουμένου ότι έν των θεμάτων των εξετάσεων θα είναι και το Σύνταγμα της Κύπρου.

Επίσης δε θα ήτο περίεργον εάν οι Δικασταί του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου οι οποίοι είναι ισότιμοι με τους Δικαστάς του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν απετέλουν Μέλη του Σώματος αυτού, του Νομικού Συμβουλίου.

Διά τους λόγους αυτούς εισηγούμαι προς τους κυρίους συναδέλφους όπως ψηφίσουν το Νομοσχέδιον ως έχει και όπως απορρίψουν την εισήγησιν του κ. Μπερμπέρογλου. Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης. Και ο κ. Μπερμπέρογλου.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, λυπούμαι διότι θα αναμιχθώ εις τα οικογενειακά του ευγενεστέρου και ιδιωδεστέρου επαγγέλματος. Και ασφαλώς αυτό δεν υποδηλοί ότι όπως και ο Βολταίρος θα ήθελα και εγώ να ακολουθήσω αυτό το επάγγελμα ποσώς. Αλλά επειδή είμαι υποχρεωμένος να ψηφίσω επί του ειδικού άρθρου, είμαι υποχρεωμένος να εκφράσω τας απόψεις μου. Εάν θα ήτο απλώς θέμα εξετάσεων δεν μπορούσα παρά να συμφωνήσω με τον προηγούμενον ομιλητήν. Αλλά ως φαίνεται από τον σχετικόν Νομοσχέδιον υπάρχουν πολλοί άλλοι παράγοντες πλην των εξετάσεων. Και παρά το γεγονός ότι η πιθανότης εφέσεως είναι ίσως θεωρητική, εν τούτοις δεν μπορεί να αποκλεισθή. Δεν μπορεί να αποκλεισθή το γεγονός ότι το Συμβούλιον μπορεί να νομίζη ότι το πρόσωπον το υποβάλλον αίτησιν δεν πληροί τους όρους του Νόμου όχι λόγω εξετάσεων αλλά λόγω των άλλων άρθρων. Εις αυτήν την περίπτωσιν νομίζω ότι θα ήτο δημοκρατικόν ο υποψήφιος να δικαιούται να εφεσιβάλλη την απόφασιν του Νομικού Συμβουλίου, και εις τοιαύτην περίπτωσιν ομολογώ ότι ευρίσκομαι προ αδυναμίας να αντιληφθώ πού δύναται ο υποψήφιος να απευθυνθή. Δι' αυτό νομίζω ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχη ένα σώμα, το οποίον δεν περιλαμβάνεται εις το Νομικόν Συμβούλιον, και το οποίον θα δικαιούται να επιληφθή του παραπόνου του υποψηφίου. Έστω και εάν πρόκειται περί διοικητικής φύσεως λειτουργίας δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπη να υπάρχη σώμα το οποίον να ελέγχη τας αποφάσεις του.

Το ότι οι Δικασταί του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου περιλαμβάνονται διότι ασχολούνται με το Σύνταγμα, δεν δύναται να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν, δεδομένου ότι η εξέτασις θα διεξάγεται υπό την εποπτείαν μεν και την διεύθυνσιν του Νομικού Συμβουλίου, αλλά υπό εξεταστών οι οποίοι πιθανώτατα δεν θα έχουν να κάμουν τίποτε με το Νομικόν Συμβούλιον. Αυτό και μόνον αποδεικνύει ότι η λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου δεν είναι αποκλειστικώς αι εξετάσεις, δεδομένου ότι δυνατόν ουδέν Μέλος του εξεταστικού σώματος να ανήκη εις το Νομικόν Συμβούλιον. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι πρέπει να δημιουργηθή ένα άλλο σώμα, αλλά δεν θα προβώ εις συγκεκριμένην εισήγησιν προτού το θέμα συζητηθή κατ' αρχήν. Επί του θέματος αρχής συμφωνώ με τον κ. Μπερμπέρογλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Οι δικηγόροι φαίνεται ότι θα αφήσουν τον τελευταίον λόγον εις τους ιατρούς.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διά να ομιλήσω επί του θέματος επαναλαμβάνω την εξής πρότασιν· λαμβανομένου υπ' όψιν ότι το ζήτημα το οποίον ηγέρθη υπό του εντίμου συναδέλφου κ. Μπερπέρογλου είναι όπως το έχετε χαρακτηρίσει αρκετά σοβαρόν, και δεδομένου ότι οι Βουλευταί οι οποίοι δεν αποτελούν μέλη της Νομικής Επιτροπής δεν είναι προητοιμασμένοι επί αυτού του ζητήματος, εισηγούμαι ότι θα ήτο φρόνιμον να ανεβάλλετο η παρούσα συνεδρίασις διά να δοθή η ευκαιρία και ο χρόνος εις όλους τους Βουλευτάς να εξετάσουν προσεκτικώτερον το ζήτημα και να κάμουν εισηγήσεις και επί του ποίον θα είναι το Σώμα εις το οποίον θα γίνεται η έφεσις, εάν τελικώς αποφασισθή ότι πρέπει να δημιουργηθή ένα τοιούτον Σώμα. Εισηγούμαι δηλαδή την αναβολήν της παρούσης συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον το οποίον συζητούμεν εξητάσθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, υπό του Γενικού Εισαγγελέως, υπό της εντίμου Υπουργού Δικαιοσύνης, εστάλη εις τον Δικηγορικόν Σύλλογον ο οποίος εμελέτησε τούτο επισταμένως, και ο οποίος, Δικηγορικός Σύλλογος, υπέβαλε σχετικάς εισηγήσεις. Εστάλη εις όλους τους Δικαστάς του Ανωτάτου Δικαστηρίου, Συνταγματικού και Εφετείου. Εδημοσιεύθη εις την εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκυκλοφόρησε προ δύο μηνών εις την Ελληνικήν και Τουρκικήν γλώσσαν, διενεμήθη εις τους Βουλευτάς, συνεζητήθη, όπως έχω αναφέρει, από της 1.9.1961 μέχρι της 12.10.1961, και όσον αφορά το άρθρον 3(1) ουδεμία εισήγησις έγινε προς τροποποίησιν του άρθρου αυτού. Επανειλημμένως ο Γενικός Εισαγγελεύς και η Υπουργός Δικαιοσύνης παρευρέθησαν εις συζητήσεις επί του Νομοσχεδίου. Αντιλαμβάνομαι ότι μόνον δύο εκ των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου ήγειραν το θέμα αυτό. Νομίζω δε ότι η Βουλή θα έπρεπε να είναι εις θέσιν απόψε να συζητήση το θέμα αυτό. Θα ήμουν διατεθειμένος να δώσω 1/2 ώραν αναβολήν, διότι δεν νομίζω ότι το θέμα τούτο χρειάζεται περισσότερον της 1/2 ώρας. Εάν ένα Νομοσχέδιον επέρασε τα στάδια που είχε περάσει αυτό το Νομοσχέδιον, δηλαδή εμελετήθη από τον Γενικόν Εισαγγελέα, από την Υπουργόν Δικαιοσύνης, από τον Δικηγορικόν Σύλλογον και από τους Δικαστάς του Ανωτάτου Δικαστηρίου και από την Νομικήν Επιτροπήν της Βουλής, δεν θα έπρεπε να υπάρχουν αμφιβολίαι επί του θέματος αυτού.

Αλλά θα ήθελα εν συντομία να αναφέρω ωρισμένα σημεία προτού διακόψω διά να εξετάση η Νομική Επιτροπή το θέμα. Η δυσκολία μου είναι ότι όλοι οι πρεσβύτεροι απουσιάζουν. Δεν βλέπω τον κ. Χατζηχάρον, δεν βλέπω τον κ. Χριστόδουλον Μιχαηλίδην και θα είναι ανάγκη να παρουσιαστούν πιστοποιητικά γεννήσεως!

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μια και δεν μπορεί να μπη ο πρεσβύτερος και ούτε και ο νεώτερος, κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι να προεδρεύση ο κ. Αναστασιάδης ως Πρόεδρος της Νομικής Επιτροπής, νοουμένου ότι το θέμα είναι καθαρώς νομικής φύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως παρακαλώ τον κ. Αναστασιάδη να αναλάβη προσωρινώς την προεδρίαν.

(Ο κ. Κληρίδης κατέρχεται εις το βήμα αναπληρούμενος προσωρινώς υπό του κ. Αντ. Αναστασιάδη).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Το θέμα το οποίον ήγειρεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Μπερμπέρογλου στηρίζεται επί της προτάσεως ότι χρειάζεται να υπάρχη σώμα προς το οποίον να είναι δυνατόν να εφεσιβάλλωνται αι αποφάσεις του Νομικού Συμβουλίου. Αυτή η άποψις θα ημπορούσε να ήτο ορθή εάν τα θέματα επί των οποίων θα έπρεπε να αποφασίση το Νομικόν Συμβούλιον ήσαν θέματα περιπλόκου φύσεως, και όχι τόσον απλά καθήκοντα ως αυτά τα οποία αναφέρονται εις το άρθρον 4. Το Νομικόν Συμβούλιον εκτός του θέματος του διορισμού εξεταστών έχει να εξακριβώση τα ακόλουθα:

Πρώτον ότι ο αιτητής έχει συμπληρωμένον το 21ον έτος της ηλικίας του. Ερωτώ λοιπόν, εις ένα Νομικόν Συμβούλιον εις το οποίον παρακάθηνται οι Δικασταί του Εφετείου εν σώματι, οι Δικασταί του Συνταγματικού Δικαστηρίου και τρεις δικηγόροι, επομένως η πλειοψηφία ευρίσκεται εις τας χείρας των Δικαστών, εάν υπάρχη σκοπός ή λόγος εφέσεως κατά αποφάσεως του Σώματος αυτού ότι ένας άνθρωπος δεν έχει συμπληρώσει το 21ον έτος της ηλικίας του. Νομίζω ότι θα ήτο αφελέστατον να ισχυρισθή κανείς ότι, από ένα τόσον απλούν θέμα και επί αποφάσεως ενός σώματος του οποίου την πλειοψηφίαν έχουν οι Δικασταί των δύο Ανωτάτων Δικαστηρίων, χρειάζεται έφεσις.

Το δεύτερον σοβαρόν ζήτημα το οποίον έχουν να επιληφθούν είναι κατά πόσον ο αιτητής είναι καλού χαρακτήρος και ότι το Πειθαρχικόν Συμβούλιον, το οποίον τονίζω είναι διαφορετικόν σώμα από το Νομικόν Συμβούλιον, δεν έχει επιβάλει κυρώσεις εις τον αιτητήν. Διά να αποφανθή το Νομικόν Συμβούλιον κατά πόσον ο αιτητής είναι καλού χαρακτήρος θα εξετάση πιστοποιητικά, θα δεχθή μαρτυρίας και θα αποφασίση επί των ιδίων κριτηρίων επί των οποίων θα απεφάσιζε και ως Εφετείον. Επομένως από μίαν απόφασιν του Νομικού Συμβουλίου το οποίον απαρτίζεται από τους Δικαστάς του Ανωτάτου Εφετείου και του Συνταγματικού Δικαστηρίου, δεν νομίζω ότι χρειάζεται δικαίωμα εφέσεως εφ' όσον μάλιστα εις το Συμβούλιον παρακάθηνται και ως μειοψηφία τρεις δικηγόροι οι οποίοι ευρίσκονται εκεί ως αντιπρόσωποι των δικαιωμάτων και συμφερόντων της τάξεως των δικηγόρων. Το τρίτον το οποίον έχουν να αποφασίσουν είναι ότι ο αιτητής είναι πολίτης της Δημοκρατίας. Διά να καταλήξη εις την απόφασιν το Συμβούλιον κατά πόσον ο αιτητής είναι πολίτης ή όχι της Δημοκρατίας, θα στηριχθή επί δύο συστατικών. Πρώτον επί των γεγονότων, και δεύτερον εάν τα γεγονότα, λαμβανομένων υπ' όψιν των προνοιών και της ερμηνείας του Νόμου, δικαιολογούν τον χαρακτηρισμόν του αιτητού ως πολίτου της Δημοκρατίας. Τόσον εις το ζήτημα της εξακριβώσεως των γεγονότων όσον και εις το ζήτημα της νομικής ερμηνείας, ο αιτητής θα έχη το ευεργέτημα της γνώμης των Δικαστών δύο Ανωτάτων Δικαστηρίων, και επομένως δεν χρειάζεται έφεσις.

Θα ήθελα να υποβάλω το εξής απλούν ερώτημα εις τους Βουλευτάς. Από το Εφετείον, το Ανώτατον Εφετείον, ή το Συνταγματικόν Δικαστήριον δεν υπάρχει έφεσις. Επομένως στο κάθε τι υπάρχει ένα στάδιον πέραν του οποίου ο πολίτης δεν μπορεί να εφεσιβάλη την υπόθεσίν του. Εις την παρούσαν περίπτωσιν όχι μόνον δεν χρειάζεται να εφεσιβάλη, αλλά έχει την ευκαιρίαν και το ευτύχημα να εξετάζεται η υπόθεσίς του υπό μιας αρχής, υπό των Δικαστών των δύο Ανωτάτων Δικαστηρίων. Και ισχυρίζομαι ότι αυτό είναι και ευτύχημα και προτέρημα διότι εις το στάδιον της διαπιστώσεως των γεγονότων το Εφετείον ευρίσκεται πάντοτε εις μειονεκτικήν θέσιν, διότι ουδέποτε ακούει μάρτυρας και στηρίζεται επί της εξετάσεως των γεγονότων ως ευρέθησαν υπό κατωτέρου Δικαστηρίου, απλώς δε περιορίζεται εις το κατά πόσον επί των γεγονότων τα οποία εδέχθη το Κατώτερον Δικαστήριον εφήρμοσεν ορθώς τον Νόμον ή όχι. Εις την περίπτωσιν όμως του Νομικού Συμβουλίου ο αιτητής, και επί της εξακριβώσεως των γεγονότων, ευρίσκεται εις την ευχάριστον θέσιν να έχη τας κορυφάς του δικαστικού επαγγέλματος να ασχολούνται με την εξακρίβωσιν των γεγονότων.

Εν συντομία τα υπόλοιπα θέματα τα οποία θα απασχολήσουν το Νομικόν Συμβούλιον είναι εάν ο αιτητής είναι κάτοχος πτυχίου ή διπλώματος νομικής Ελληνικού ή Τουρκικού Πανεπιστημίου, ασφαλώς ουδείς ισχυρίζεται ότι θα έπρεπε να υπάρχη έφεσις από ένα τόσον απλούν θέμα κατά πόσον ένας έχει πτυχίον Ελληνικού ή Τουρκικού Πανεπιστημίου, ότι ο αιτητής είναι BARRISTER—AT—LAW εάν έχη πτυχίον Αγγλικού Πανεπιστημίου ή εάν έχη πτυχίον οιουδήποτε Πανεπιστημίου του Ηνωμένου Βασιλείου, της Μεγάλης Βρεττανίας, της Βορείου Ιρλανδίας, της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας.

Αυτά κύριοι είναι τα καθήκοντα του Νομικού Συμβουλίου και διά τα καθήκοντα αυτά θα ασχολούνται οι Δικασταί του Ανωτάτου Εφετείου και του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Θα ήτο επομένως, κατά την γνώμην μου, παράλογον οι δικηγόροι να έχουν απαίτησιν να υπάρχη και έφεσις επί του θέματος αυτού.

Το ζήτημα αυτό συνεζητήθη εν εκτάσει, ηγέρθη τόσον ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου, εζητήθησαν αι γνώμαι του Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας, εξητάσθη από την Νομικήν Επιτροπήν της Βουλής, από την Υπουργόν Δικαιοσύνης, και νομίζω ότι το συμπέρασμα εις το οποίον κατέληξαν είναι το ορθόν συμπέρασμα.

(Ο κ. Γλ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Θα ήθελα να προσθέσω ακόμη έν σημείον εις τα όσα είπε προ εμού ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής. Παρ' όλον ότι μεταξύ των μελών του Νομικού Συμβουλίου υπάρχουν και Δικασταί του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, πιστεύω, εν τούτοις, ότι το λειτούργημα, το οποίον ούτοι ασκούν εις το εν λόγω Συμβούλιον, είναι διοικητικής φύσεως. Από αυτής δε της απόψεως, παρά το ότι οι Έλληνες και οι Τούρκοι Δικασταί του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι μέλη του Συμβουλίου τούτου, πιστεύω, εν τούτοις, ότι είς αιτητής, ο οποίος ισχυρίζεται ότι παρεβλάφθησαν τα δικαιώματά του, δύναται, συμφώνως προς το άρθρον 146 του Συντάγματος να προσφύγη εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Προσωπικώς δεν επιθυμώ να συζητήσω το σημείον τούτο. Αλλ' ό Έντιμος Πρόεδρος είπεν ότι ο αιτητής ευρίσκεται εις καλάς χείρας. Το παραδέχομαι. Ακόμη ισχυρίζεται προσωπικώς ότι επιπροσθέτως είναι δυνατόν και το δικαίωμα προσφυγής εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Δηλαδή είμαι πεπεισμένος ότι από αυτής της απόψεως ο αιτητής ουδέν έχει να φοβηθή. Και από αυτής της απόψεως νομίζω ότι δεν υπάρχει οιαδήποτε ανάγκη δι' έφεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Λυσσαρίδην, ο κ. Χρύσης Δημητριάδης ο οποίος δεν ωμίλησεν επί της ουσίας του θέματος.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εν πρώτοις ήθελα να συμφωνήσω με τας απόψεις του εντίμου Προέδρου της Βουλής όσον αφορά το ότι η σύνθεσις του Νομικού Συμβουλίου είναι τοιαύτη και τα θέματα τα οποία έχει να αποφασίση είναι επίσης τοιαύτης φύσεως, ώστε

ζήτημα εφέσεως ουσιαστικώς να μη εγείρεται. Εν πάση όμως περιπτώσει συμφωνώ με τον συνάδελφον έντιμον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι η απόφασις ή η παράλειψις εκ μέρους του Νομικού Συμβουλίου αποτελεί ζήτημα το οποίον υπόκειται εις τα προβλέψεις του άρθρου 146 του Συντάγματος και συνεπώς, κατά την γνώμην μου, δύναται να υπάρξη προσφυγή εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον. Επειδή πιθανόν να υπάρξη η άποψις ότι λόγω της συμμετοχής εις το Νομικόν Συμβούλιον των Δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου δημιουργούν δυσκολίας ή αδυναμίαν εις τον αιτητήν να απευθυνθή εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι εις το Σύνταγμα υπάρχουν ρηταί προβλέψεις διά την αντικατάστασιν των Δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου διά των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Και τούτων κωλυομένων υπάρχει και πάλιν η πρόβλεψις διά την αντικατάστασίν των υπό του Ανωτέρου κατά βαθμόν Έλληνος ή Τούρκου Δικαστού της δικαστικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Δι' αυτήν δε την περίπτωσιν υπάρχει και συγκεκριμένον προηγούμενον εις δικαστικήν υπόθεσιν. Συνεπώς κατά την γνώμην μου δεν υπάρχει λόγος τροποποιήσεως του Νομοσχεδίου ως έχει. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Λυσσαρίδην θα ήθελα να αναφερθώ εις το άρθρον 144. Το άρθρον 144 δίδει το δικαίωμα εις κάθε διάδικον να ισχυρισθή ενώπιον Δικαστηρίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί υπόθεσις ότι υπήρξεν αντισυνταγματικότης. Ασφαλώς εις την περίπτωσιν αυτήν το Δικαστήριον δεν θα εξετάση κατά πόσον ο αιτητής είναι ή ήτο 21 ετών, αλλά θα εξετάση κατά πόσον πρώτον το σώμα είχε δικαιοδοσίαν, δηλαδή το Νομικόν Συμβούλιον είχε δικαιοδοσίαν, κατά πόσον ηκολούθησε τον ορθόν τρόπον διαδικασίας, κατά πόσον υπερέβη τα δικαιώματα τα οποία του δίδει ο νόμος, αλλ' όχι κατά πόσον ο αιτητής είχε πτυχίον Ελληνικού ή Τουρκικού Πανεπιστημίου. Επομένως η φύσις της εξετάσεως την οποίαν θα κάμη το Συνταγματικόν Δικαστήριον είναι τελείως διαφορετική από την εξέτασιν την οποίαν θα κάμη ως Νομικόν Συμβούλιον.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, λυπούμαι διότι είμαι υποχρεωμένος να δευτερολογήσω. Εν τούτοις όσον απλά και εάν φαίνωνται τα θέματα, υπάρχουν περιπτώσεις εις τας οποίας ασφαλώς θα υπάρξη διχογνωμία. Και ασφαλώς αυτή η διχογνωμία δεν θα είναι επί του ότι το άτομον έχει συμπληρώσει το 21ον έτος της ηλικίας του. Μπορώ όμως να φαντασθώ διχογνωμίαν επί του ότι είναι καλού χαρακτήρος και δεν είναι, συνεπεία οιασδήποτε συμπεριφοράς ήτις θα εδικαιολόγει το Πειθαρχικόν Συμβούλιον να λάβη μέτρα εναντίον του δυνάμει του άρθρου 13, ακατάλληλον πρόσωπον. Ούτε, εγώ τουλάχιστον, μπορώ να καθησυχάσω με την άποψιν ότι εφ' όσον παρακάθηνται τόσοι Δικασταί δεν είναι δυνατόν να γίνη λάθος ή αδικία. Διότι είναι δυνατόν να φαντασθώ διαφωνίαν αυτών τούτων των Δικαστών. Και εις αυτήν την περίπτωσιν το άτομον δεν θα έχη τρόπον να αμυνθή έστω και εάν με διαφοράν μιας ψήφου έχει χάσει το δικαίωμα της εξασκήσεως του επαγγέλματος. Εάν δε τα καθήκοντα είναι τόσον απλά, δεν βλέπω διατί πρέπει να περιλάβωμεν όλην την υψηλήν ιεραρχίαν του δικαστικού κλάδου. Θα ημπορούσαμεν να περιλάβωμεν π.χ. τους Δικαστάς του Συνταγματικού Δικαστηρίου, και να αφήσωμεν τους Δικαστάς του Ανωτάτου Δικαστηρίου εκτός του Νομικού Συμβουλίου, ή το αντίθετον, ούτως ώστε οι Δικασταί του Συνταγματικού Δικαστηρίου να παρακαθήσουν ως Δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου εις περίπτωσιν εφέσεως. Πιστεύω δε ότι ίσως αυτό ήτο ο λόγος διά τον οποίον το Νομοσχέδιον ως εστάλη εις την Βουλήν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας δεν προνοεί να συμπεριλάβη τους Δικαστάς του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Εις αυτήν την περίπτωσιν δύναμε να ισχυρισθώ ότι πρώτον η Υπουργός Δικαιοσύνης συμφωνεί μαζί μου. Δεύτερον το Υπουργικόν Συμβούλιον ολόκληρον συμφωνεί μαζί μου. Δεν γνωρίζω την γνώμην του Γενικού Εισαγγελέως, αλλά ώφειλε να συμβουλεύση την Κυβέρνησιν, και δικαιούμαι να πω ότι οφείλει να συμφωνή μαζί μου. Μόνον η Νομική Επιτροπή της Βουλής διαφωνεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή ο έντιμος ομιλητής έχει ορισμένα συμπεράσματα τα οποία δεν στηρίζονται επί γεγονότων, θα ήθελα να τον πληροφορήσω ότι πρώτον, η Υπουργός Δικαιοσύνης ήτο παρών όταν έγινεν η τροποποίησις και συνεφώνησε. Κατόπιν επιστολής ιδικής μου διά της οποίας της έστειλα το κείμενον και παρεκάλεσα εάν έχη εις το τελικόν κείμενον «Παρατηρήσεις», απήντησεν ότι συμφωνεί πληρέστατα, ο Γενικός Εισαγγελεύς εκλήθη και απεφάνθη επί του θέματος και συμφωνεί με την Επιτροπήν Νομικών.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δικαιούμαι τότε να πω ότι η Υπουργός Δικαιοσύνης έχει δύο γνώμας. Πάντως η πλειοψηφία του Υπουργικού Συμβουλίου συμφωνεί μαζί μου. Τόσον δε από το Νομοσχέδιον το οποίον έχω εις τας χείράς μου, όσον και από την έκθεσιν της Επιτροπής τα οποία είναι τα επίσημα έγγραφα τα οποία κατετέθησαν εις την Βουλήν, δικαιούμαι να πω ότι εξακολουθώ να πιστεύω ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον άνευ επισήμου διαφωνίας της Υπουργού Δικαιοσύνης μας απέστειλεν Νομοσχέδιον εις το οποίον δεν περιλαμβάνει τους Δικαστάς του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου. Η ιδική μου εισήγησις είναι να δεχθώμεν το Νομοσχέδιον, το άρθρον 3(1), ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν τώρα δύο εισηγήσεις τροποποιήσεως ενώπιον της Βουλής. Η πρώτη είναι η εισήγησις του κ. Μπερμπέρογλου όπως οι Δικασταί αμφοτέρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων μη αποτελούν Μέλη του Νομικού Συμβουλίου, και ότι το Νομικόν Συμβούλιον αποτελείται από δέκα δικηγόρους, επτά Έλληνας και τρεις Τούρκους, υπό την προεδρίαν του Γενικού Εισαγγελέως και την αντιπροεδρίαν του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως, με δικαίωμα εφέσεως εις τον Ανώτατον Δικαστήριον. Η δευτέρα πρότασις είναι η πρότασις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη όπως μη συμπεριληφθούν οι Δικασταί του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και όπως μόνον συμπεριληφθούν οι Δικασταί του Ανωτάτου Εφετείου.

Εάν νομίζετε ότι θα ήτο χρήσιμον να διακόψω διά 1/2 ώραν.

Υπάρχει εισήγησις διά διακοπήν;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Εάν θα γίνη διακοπή δι' ημίσειαν ώραν, θα ήθελα προ αυτής να ομιλήσω διά 2-3 λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν προέτεινα διακοπήν. Ερωτώ εάν υπάρχη εισήγησις διά διακοπήν.

Μη υπαρχούσης εισηγήσεως, εκτός εάν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, θα θέσω τας προτάσεις εις ψηφοφορίαν.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Λόγω του ότι το θέμα έχει ήδη συζητηθή θα ορίσω χρονικόν διάστημα δέκα λεπτών διά τους δευτερολογούντας.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Παρηκολούθησα με μεγάλην προσοχήν τας απόψεις του Προέδρου της Βουλής, ο οποίος ηγόρευσε προ ολίγου επί του θέματος αυτού. Εάν τας αντελήφθην ορθώς, αύται έχουν ως εξής: Οι υποψήφιοι δικηγόροι, οι αιτηταί, θα ευρίσκωνται εις καλάς χείρας εις το συσταθησόμενον ως δεικνύεται εις το νομοσχέδιον Νομικόν Συμβούλιον και δεν υπάρχει ανάγκη εφέσεως. Ημείς, όταν αναφέρθημεν εις την ανάγκην υπάρξεως σώματος προς υποβολήν εφέσεων, ουδόλως εσκέφθημεν ότι οι υποψήφιοι δικηγόροι δεν θα ευρίσκωνται εις καλάς χείρας. Όπως ακριβώς συμβαίνει όταν προσφεύγωμεν εις Κακουργιοδικείον ή εις Δικαστήριον, εις το οποίον παρευρίσκονται ο Επαρχιακός Δικαστής και ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, παρ' όλον ότι πιστεύομεν ότι η υπόθεσίς μας και αι διαφοραί μας ευρίσκονται εις καλάς χείρας, εν τούτοις επωφελούμεθα

της υπάρξεως του δικαιώματος εφέσεως. Συνεπώς ουδεμίαν σχέσιν έχει η ύπαρξις του οργάνου ή του συστήματος εφέσεως με το αν η υπόθεσις ευρίσκεται ή όχι εις καλάς χείρας. Αυτό είναι ζήτημα αρχής. Και δεν είναι αρκετή η απονομή μόνον δικαιοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αλλά και να φαίνεται ότι γίνεται δικαιοσύνη.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Και αυτό μόνον με την υιοθέτησιν ενός συστήματος είναι δυνατόν. Και, διά να φαίνεται ότι απονέμεται δικαιοσύνη, είναι αναγκαία η ύπαρξις σώματος εφέσεως. Πιστεύω ότι και το Νομικόν Συμβούλιον, το οποίον θα συσταθή ως αποτέλεσμα της ιδικής μου εισηγήσεως, αποτελεί καλάς χείρας. Δηλαδή, αναμφιβόλως και το Νομικόν Συμβούλιον, το οποίον θα απαρτισθή εκ 10 δικηγόρων, του Γενικού Εισαγγελέως και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως, πρέπει να γίνη δεκτόν ότι αποτελεί εξ ίσου καλάς χείρας ως και το Νομικόν Συμβούλιον, το οποίον, ως μικτόν, θα απαρτίζεται εκ δικαστών και δικηγόρων. Παρ' όλον τούτο, ημείς λέγομεν ότι οι υποψήφιοι δικηγόροι, οι οποίοι θα ισχυρίζωνται ότι εκ των αποφάσεων εκείνων παρεβλάφθησαν τα συμφέροντά των, έχουν ανάγκην μιας αρχής εφέσεων και προσφυγών. Είναι ακριβώς λόγω αυτής της απόψεως και γνώμης μου που φρονώ ότι, εάν το Νομικόν Συμβούλιον παραμείνη ως έχει τώρα εις το Νομοσχέδιον, οι ενδιαφερόμενοι πολίται θα στερηθούν μιας αρχής εφέσεων. Πρέπει δε να ομολογήσω ότι ενδεχομένως αυτή η αρχή εφέσεων δεν θα χρησιμοποιηθή και δεν θα λειτουργήση επί μακρόν. Αλλ' η ύπαρξίς της ίσως να ανταποκρίνεται εις πολλάς ανάγκας. Όταν ο έντιμος Πρόεδρος κατά την διάρκειαν της αγορεύσεώς του ανεφέρθη εις τας αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου, ουδόλως έκαμεν μνείαν του εδαφίου (στ). Εις το εν λόγω εδάφιον το Νομικόν Συμβούλιον κάμνει χρήσιν του δικαιώματος διακριτικής εκτιμήσεως εις τρεις περιπτώσεις και κέκτηται το δικαίωμα όπως, διά της ενασκήσεως του δικαιώματος τούτου, εξαιρή ωρισμένων υποχρεώσεων άλλους δικηγόρους. Αυτό το ζήτημα της ενασκήσεως αυτού του δικαιώματος διακριτικής εκτιμήσεως και το να ευρίσκεται υπό την μόνιμον εποπτείαν ενός ελεγκτικού σώματος υποβοηθεί αναμφιβόλως την δικαιοσύνην. Οι έντιμοι Βουλευταί κ.κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και Χρύσης Δημητριάδης, οι οποίοι ηγόρευσαν μετά τον έντιμον Πρόεδρον, ανεφέρθησαν εις το άρθρον 146 του Συντάγματος. Ούτοι εξέφρασαν την άποψιν ότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν οι Τούρκοι και οι Έλληνες Δικασταί του Συνταγματικού Δικαστηρίου θα ειργάζοντο ως μέλη του Νομικού Συμβουλίου, το Συνταγματικόν Δικαστήριον θα ηδύνατο να εξετάση προσφυγήν, η οποία θα κατετίθετο εναντίον αποφάσεων του Νομικού Συμβουλίου. Φαίνεται ότι αυτοί οι δύο συνάδελφοι διετύπωσαν απόψεις από μιας σκοπιάς διαφορετικάς από εκείνας του εντίμου Προέδρου. Ο έντιμος Πρόεδρος είπεν ότι δεν υπάρχει ανάγκη εφέσεως, ενώ οι δύο συνάδελφοι βουλευταί ανεφέρθησαν εις την ύπαρξιν μιας αρχής εφέσεων, δηλαδή εις την ανάγκην εφέσεως. Επί του σημείου τούτου δεν θα επεθύμουν να είπω περισσότερα, αλλά από απόψεως αρχής, έστω και εάν πιστεύωμεν ότι αι αποφάσεις ενός οιουδήποτε συμβουλίου είναι πάντοτε και εις όλας τας περιπτώσεις ορθαί, είναι δικαιότερον να αναγνωρίζωμεν το δικαίωμα εφέσεως εις μίαν ανωτέραν αρχήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα απλώς να κάμω μίαν διόρθωσιν. Διότι, αναφέρων το όνομά μου, ο έντιμος αγορητής ισχυρίσθη ότι είχον κάμει μνείαν ενός σημείου. Νομίζω ότι υποτίθεται ότι εγώ γνωρίζω ότι το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον ουδόλως είναι Εφετείον. Και δι' αυτόν τον λόγον δεν ισχυρίσθην ότι θα είναι δυνατόν να γίνη έφεσις εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον ούτε και εφαντάσθην τοιούτον πράγμα. Διότι, συμφώνως προς το άρθρον 146 του Συντάγματος, αι κατατιθέμεναι εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον προσφυγαί δεν έχουν τον χαρακτήρα εφέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Χαλήτ διά την διευκρίνησιν. Είχα υπ' όψιν μου να εξηγήσω ότι, όταν ωμίλησα περί θέματος εφέσεως, σκοπίμως δεν ανεφέρθην εις το Άρθρον 146 του Συντάγματος, το οποίον δεν προνοεί περί εφέσεως αλλά περί εξετάσεως συνταγματικότητος, και το οποίον δεν μπορεί να ασχοληθή κατά πόσον ένας 20 ή 21 έτους εάν έχη ή δεν έχη πτυχίον αρμοδίου πανεπιστημίου, αλλά ως ανέφερα προηγουμένως είναι θέμα συνταγματικότητος. Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, ο κ. Ναλπτάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Αρκετά έχει συγχυσθή ο νους μας και, διά να δυνηθώμεν να αποφασίσωμεν επί του σημαντικού αυτού ζητήματος, παρακαλώ όπως επιτρέψετε τουλάχιστον διάλειμμα 10 λεπτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Τότε είμαι υποχρεωμένος να το θέσω εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του διαλείμματος;

Δύο.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Δεν υπάρχει διάλειμμα.

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 3(1) και (2), θα θέσω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη, την οποίαν εκλαμβάνω ως τροποποιητικήν εισήγησιν της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απόψεως του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη ότι εις το άρθρον 3, εδάφιον (1), πρέπει να απαλειφθούν, να απαλειφθή η πρόνοια διά την συμμετοχήν των Δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου εις το Νομικόν Συμβούλιον;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ; 4, 5.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

12.

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου όπως μη συμμετέχουν οι Δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου και Συνταγματικού Δικαστηρίου εις το Νομικόν Συμβούλιον, και όπως το Νομικόν Συμβούλιον απαρτίζεται από επτά Έλληνας και τρεις Τούρκους δικηγόρους υπό την προεδρίαν του Γενικού Εισαγγελέως και την αντιπροεδρίαν του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως, με δικαίωμα εφέσεως;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον εγκρίνεται ως έχει.

Αμφότεραι αι τροποποιητικαί εισηγήσεις απορρίπτονται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθεί;

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν. . . ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Όπως είπα κατ' αρχήν, κ. Πρόεδρε, το άρθρον 4 δεν έχει αναγνωσθή εξ ολοκλήρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει αναγνωσθή μέχρι του σημείου. . . .

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εδάφιον 5(1).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι του εδαφίου 5(1).

3.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ):

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Εις το μέρος 3(1) του άρθρου 4 του Τουρκικού κειμένου παρελείφθη εκ παραδρομής έν μέρος. Εάν επιτρέπετε, να το αναγνώσω από την αρχήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομικόν Συμβούλιον 3(1). Ανεγνώσθη, εψηφίσθη. Δεν μπορεί να αναγνωσθή.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν έχει τεθή εις ψηφοφορίαν, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 3(1). Εάν αναφέρεσθε εις το άρθρον 3(1) είναι το άρθρον επί του οποίου διεξήχθη κατά την παρελθούσαν μίαν και ημίσειαν ώραν η συζήτησις.

Άρθρον. . . .

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Με συγχωρείτε, ποίον άρθρον θα αναγνώσωμεν τώρα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα δεν πρόκειται να διαβάσωμεν άρθρον. Ανεγνώσατε το άρθρον 3(1) του Μέρους ΙΙ, το άρθρον 4 μέχρι του άρθρου «εξέτασις» 5(1) το οποίον δεν ανεγνώσθη.

Εψηφίσθη το 3(1) και 3(2) και τώρα θα προχωρήσωμεν εις την ψήφισιν του 4.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ποίον τέταρτον άρθρον;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 4ον το οποίον έπεται του 3(1), 3(2), 4.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Αντελήφθην τον λόγον της συγχύσεως του εντίμου Τούρκου Γραμματέως. Διότι, εξ όσων ενθυμούμαι, νομίζω ότι ανεγνώσθη ολόκληρον το άρθρον 4 εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμπεριλαμβανομένου και του 5(1).

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Νομίζω ότι ανεγνώσθη εις την Τουρκικήν ολόκληρον το μέρος του, το οποίον ευρίσκεται εντός εισαγωγικών, μέχρι του άρθρου 5 του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Ανεγνώσθη μέχρι του 5(1). Εις το άρθρον 4, (α), (β), (γ), (δ), (ε) μέχρι του (στ).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον εγκριθή; Άρθρον 4, εδάφια (α), (β), (γ), (δ), (ε), (στ).

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Προτείνω το τελευταίον μέρος του υπεδαφίου στ (ιι) να απαλειφθή. Συγκεκριμένως αι λέξεις «και ο οποίος έχει αποκτήσει τα τοιαύτα προσόντα εντός περιόδου 4 ετών από την ημέρας της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου» διά τον λόγον ότι τα 4 έτη πιθανόν να είναι επαρκή διά να πάρη κανείς τον τίτλον του Barrister, υπεδάφιον (ιι) του εδαφίου (στ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν εφθάσαμεν μέχρι του σημείου εκείνου. Εφθάσαμεν (α), (β), (γ), (δ), (ε) μέχρι του (στ).

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Και το (στ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι του (στ).

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Ανεγνώσθη μέχρι του. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αλλά θέτω τώρα εις ψηφοφορίαν τμηματικώς, και έθεσα εις ψηφοφορίαν μέχρι του (στ).

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εισηγούμαι όπως εις την φράσιν «εξασκούντος το επάγγελμά του τουλάχιστον από πενταετίας» του εδαφίου (ε) του Τουρκικού κειμένου η λέξις «πενταετίας» αντικατασταθή διά της λέξεως «επταετίας». Δηλαδή εισηγούμαι να εγκριθή όπως ήτο εις το νομοσχέδιον, το οποίον υπεβλήθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εις την Βουλήν, δηλαδή να εγκριθή η φράσις «επταετίας» και να μη γίνη «πενταετίας». Εις τον εν συνεχεία όρον επιφυλάξεως αναφέρεται ότι, εάν είς υποψήφιος δικηγόρος δεν δυνηθή να εύρη γραφείον δικηγόρου, πλησίον του οποίου να αποκτήση πείραν και να υποστή πρακτικήν εξάσκησιν, τότε ούτος αποτείνεται εις τον Γενικόν Εισαγγελέα αναφέρων το γεγονός τούτο, ο δε Γενικός Εισαγγελεύς κέκτηται εξουσίαν όπως ορίση προς τον σκοπόν τούτον οιονδήποτε κατάλληλον κατά την κρίσιν του δικηγορικόν γραφείον. Εισηγούμαι όπως η διατύπωσις αύτη τροποποιηθή, διότι συμφώνως προς τας υφισταμένας διατάξεις του νομοσχεδίου εκείνοι, οι οποίοι θα έλθουν εις την χώραν μας ως απόφοιτοι πολλών και ποικίλων Πανεπιστημιακών Σχολών, θα υπόκεινται εις ομοιογενή πρακτικήν εξάσκησιν ενός μόνον έτους. Ενώπιον αυτής της καταστάσεως, εάν η διάταξις, η οποία ευρίσκεται εις έν μέρος του νομοσχεδίου παραμείνη ως έχει, τότε και οι υποψήφιοι δικηγόροι θα εξασκώνται πρακτικώς εις το Γραφείον του Γενικού Εισαγγελέως. Διά να αποφευχθή η διαφορά αυτή επαναλαμβάνω την τροποποίησιν, την οποίαν εισηγήθην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα μίαν διευκρίνησιν, όχι όσον αφορά την πρώτην παρατήρησιν αλλά την δευτέραν. Αντιλαμβάνομαι ότι η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου είναι ότι εάν δικηγόρος δεν δύναται να εύρη γραφείον διά να αποκτήση την εξάσκησιν ενός έτους, αντί να εξασκή το επάγγελμα δι' έν έτος εις το γραφείον του Γενικού Εισαγγελέως, ο Γενικός Εισαγγελεύς να διατάσση δικηγόρον να τον προσλαμβάνη εις το γραφείον του.

Ισχυρίζεσθε ότι μπορεί να δοθή δικαίωμα εις τον Γενικόν Εισαγγελέα να διατάσση ένα δικηγόρον να προσλάβη ένα νέον δικηγόρον εις το γραφείον του χωρίς τούτο να είναι αντισυνταγματικόν;

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Αυτό το σημείον το εσκέφθην. Αλλά, ως γνωρίζομεν, όταν είς κατηγορούμενος είναι πτωχός και δεν δύναται να προσλάβη δικηγόρον διά την υπεράσπισίν του, ορίζεται δικηγόρος. Κατά τον ίδιον τρόπον είμαι της γνώμης ότι εξουσιοδότησις του Γενικού Εισαγγελέως όπως δίδη οδηγίας ώστε ο υποψήφιος δικηγόρος να διέλθη την περίοδον αποκτήσεως πείρας εις ωρισμένον δικηγορικόν γραφείον δεν είναι αντισυνταγματική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ είχε ζητήσει τον λόγον.

Ο κ. Σιβιτανίδης.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

Ήθελα απλώς να τονίσω, έντιμε κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά την άποψιν του κ. Μπερμπέρογλου, ότι την στιγμήν κατά την οποίαν η Αστυνομία διά την ανακάλυψιν ενός εγκλήματος δεν έχει δικαίωμα να κάμη έρευναν άνευ δικαστικού εντάλματος, διότι τούτο είναι αντισυνταγματικόν, διερωτώμαι κατά πόσον ο Γενικός Εισαγγελεύς ή οιοσδήποτε άλλος εντός της Δημοκρατίας είναι δυνατόν να έχη συνταγματικόν δικαίωμα να μου επιβάλη να βάλω εις το γραφείον μου εγώ ή οιοσδήποτε άλλος δικηγόρος οιονδήποτε πρόσωπον το οποίον δεν επιθυμώ να βάλω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ δεν διερωτώμαι, διότι γνωρίζω ότι δεν μπορεί να γίνη.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι πρέπει να επιληφθώμεν εκείνων των σημείων τα οποία θα επιφέρουν την ώθησιν εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου και να μην πελαγοδρομούμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Δεν αισθάνομαι την ανάγκη να αναφερθώ εις την δευτέραν εισήγησιν του εντίμου κυρίου Μπερμπέρογλου. Διά τούτο θα ήθελα να αναφερθώ εις την πρώτην εισήγησίν του περί αντικαταστάσεως της λέξεως «πενταετίας» διά της λέξεως «επταετίας». Η Επιτροπή, η οποία εκτιμά τας δυσκολίας, τας οποίας θα συναντά είς υποψήφιος δικηγόρος εις το να τοποθετηθή εις το γραφείον ενός δικηγόρου προς απόκτησιν πείρας, έθεσε πρόνοιαν περί του ότι ούτος θα ηδύνατο να εργάζεται εις το γραφείον του Γενικού Εισαγγελέως. Είναι διά τον ίδιον σκοπόν που, αντί να εργάζεται εις το γραφείον δικηγόρου ασκούντος το επάγγελμά του από επταετίας, η Επιτροπή του έδωσε την ευκαιρίαν να αποκτά πείραν εις το γραφείον δικηγόρου εξασκούντος το επάγγελμά του τουλάχιστον από πενταετίας. Διότι οι δικηγόροι, οι οποίοι εξασκούν το επάγγελμά των από πενταετίας τουλάχιστον, είναι πολύ περισσότεροι εκείνων, οι οποίοι εξασκούν το δικηγορικόν επάγγελμα τουλάχιστον από επταετίας. Και ουδείς δύναται να ισχυρισθή ότι είς άνθρωπος, είς δικηγόρος, ο οποίος εξασκεί το δικηγορικόν επάγγελμα εν Κύπρω επί πέντε έτη, δεν θα δυνηθή να μεταδώση αρκετάς γνώσεις εις ένα δικηγόρον, ο οποίος επιθυμεί να αποκτήση πείραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου όπως το άρθρον 4(ε) τροποποιηθή, ούτως ώστε η λέξις πέντε ετών να αντικατασταθή διά της λέξεως επτά. Μάλλον η λέξις θα είναι, τουλάχιστον από πενταετίας να είναι τουλάχιστον από επταετίας.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Όσον αφορά το άρθρον 4, εδάφιον (ε), θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου ότι εις περίπτωσιν κατά την οποίαν δικηγόρος δεν δύναται να εξασφαλίση την δυνατότητα εξασκήσεως εις γραφείον δικηγόρου, να δικαιούται ο Γενικός Εισαγγελεύς να διατάξη δικηγόρον να προσλαμβάνη τον νεοαφιχθέντα.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 4 ως έχει;

Άρθρον 4(α) μέχρι (στ).

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου (α) μέχρι (στ) ως έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

20.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 4(α) μέχρι (στ) εγκρίνεται διά 20 ψήφων υπέρ, και μιας ψήφου κατά.

Θα θέσω εις ψηφοφορίαν το (στ) μέχρι του 5, μέχρι του άρθρου 5(1), μη συμπεριλαμβανομένου του 5(1).

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Εις το υπεδάφιον (iii) κύριε Πρόεδρε, η λέξις «εξαιρέσει» πρέπει να γραφή με η.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η λέξις.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Πληροφορούμαι ότι διορθώθη, και εισηγούμαι να διορθωθή το τελευταίον μέρος του εδαφίου αυτού, διότι πιστεύω ότι τα 4 χρόνια μπορεί να είναι επαρκή διά την απόκτησιν του τίτλου του Barrister, αλλά δεν είναι επαρκή διά την απόκτησιν πανεπιστημιακού τίτλου, επιπροσθέτως προς τον τίτλον του Barrister.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή προτείνετε όπως και μετά από τας λέξεις «και ο οποίος έχει αποκτήσει τα τοιαύτα προσόντα εντός περιόδου 4 ετών από της ημερομηνίας της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου» όπως απαλειφθή;

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Όπως απαλειφθή μετά την λέξιν «Νόμος», να απαλειφθή το υπόλοιπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το οποίον. . . .

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμπεριλαμβάνεται και ο αιώνιος φοιτητής όταν περιληφθούν αι λέξεις αυταί.

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ότι ο λόγος διά τον οποίον σήμερον έρχεται αυτό το Νομοσχέδιον ενώπιόν μας είναι διά να εξισώση τους εξ Ελλάδος και Τουρκίας φοιτητάς με τους εξ Αγγλίας, προσωπικώς δεν βλέπω τον λόγον διατί θα πρέπη τα υπεδάφια (ii) και (iii) να περιληφθούν.

Αντιλαμβάνομαι ότι έν εκ των επιχειρημάτων τα οποία ασφαλώς ελήφθησαν υπ' όψιν διά την περίληψιν του (ii), είναι το γεγονός ότι οι φοιτηταί εν Αγγλία σπουδάζουν τον νόμον κατά το μάλλον και ήττον ο οποίος ισχύει εν Κύπρω. Εν τούτοις θα ήθελα να παρατηρήσω ότι, πρώτον, ασφαλώς δεν σπουδάζουν τίποτα περί του Συντάγματος της Δημοκρατίας. Και ασφαλέστατα διά της νομοθεσίας αυτής της Βουλής πλείστοι όσοι νόμοι αλλάσσουν μορφήν και ουσίαν, και επομένως αι σπουδαί των δεν θα είναι ικανοποιητικαί διά την εξάσκησιν του επαγγέλματος εν Κύπρω εκτός εάν εν τω μεταξύ προσαρμοσθώσι προς τον εν Κύπρω ισχύοντα νόμον, και εάν εκμάθωσι καλώς το Σύνταγμα της Δημοκρατίας. Δι' αυτούς τους λόγους δεν βλέπω διατί θα έπρεπε να εξαιρεθούν των εξετάσεων. Όπως επίσης δεν βλέπω τον λόγον διατί ο νόμος να μη αρχίση να ισχύη από σήμερον.

Δι' αυτό εισηγούμαι την απάλειψιν των υπεδαφίων (ii) και (iii).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί των δύο τροποποιητικών εισηγήσεων:

Εκ μέρους της Νομικής Επιτροπής. . . .

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα έντιμε κύριε Πρόεδρε, να υποστηρίξω την θέσιν της Νομικής Επιτροπής. Είναι γεγονός ότι η Νομική Επιτροπή κατέληξε να εισηγηθή εις το Σώμα τα υπεδάφια εκείνα κατόπιν ωρίμου σκέψεως και σοβαρωτάτης συζητήσεως επί του θέματος τούτου και διεξοδικής εξετάσεως.

Διά μεν το υπεδάφιον (ι) η Νομική Επιτροπή απεφάσισεν ότι έπρεπε να εισαχθή εις το Νομοσχέδιον διότι οι εις Αγγλίαν σπουδάζοντες φοιτηταί, εις τους οποίους και αναφέρεται το υπεδάφιον τούτο, είναι γνωστόν ότι λαμβάνουν την μόρφωσιν εκείνην την οποίαν έλαβον εις την Κύπρον οι δικηγόροι διά τα προηγούμενα 30 χρόνια ή 27 χρόνια, και ανεξαρτήτως του Συντάγματος της Κύπρου ή των νομοθετημάτων της Βουλής αυτής ή των νέων συναδέλφων δικηγόρων οι οποίοι θα έλθουν εις την Κύπρον, είναι ορθόν να είπη, να προβλέψη ένας, ότι εκείνοι οι οποίοι θα διαμορφώσουν το δίκαιον εις την Κύπρον είναι οι δικηγόροι, αυτοί οι νομικοί, αυτοί οι οποίοι σπουδάζουν εις την Αγγλίαν κατά τα τελευταία έτη, διότι είναι εντελώς αδύνατον το δίκαιον μιας χώρας να αλλάξη από το ένα έτος εις το άλλον ή από την μίαν ημέραν εις την άλλην, και δι' αυτό άλλωστε εις το Σύνταγμα υπάρχει πρόβλεψις περί της πενταετούς μεταβατικής τρόπον τινά περιόδου. Διά μεν το πρώτον σημείον που έθιξεν ο συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης ότι οι εξ Αγγλίας δικηγόροι δεν θα ξέρουν το Σύνταγμα της Κύπρου, είμαι βέβαιος ότι ούτε και οι εξ Ελλάδος ή Τουρκίας προερχόμενοι φοιτηταί θα γνωρίζουν το Σύνταγμα της Κύπρου· διά πολλούς λόγους το Σύνταγμα μας είναι ιδιότυπον.

Διά το κατά πόσον θα είναι εις θέσιν οι φοιτηταί της Αγγλίας να παρακολουθήσουν την εξέλιξιν του δικαίου εις την Κύπρον, είμαι βέβαιος ότι αυτοί οι φοιτηταί, αυτοί οι νέοι συνάδελφοι, θα είναι εις πολύ πλεονεκτικήν θέσιν να παρακολουθήσουν αυτήν την εξέλιξιν, διότι όλοι εκείνοι οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι δι' αυτήν την εξέλιξην από των Δικαστών μέχρι των δικηγόρων μέχρι του Γενικού Εισαγγελέως είναι άνθρωποι οι οποίοι εσπούδασαν εις τα ίδια σχολεία, και είναι φανερόν ότι όλοι ομιλούμεν και αντιλαμβανόμεθα την ίδιαν νομικήν γλώσσαν. Βεβαίως το δίκαιον θα εξελιχθή μετά από πέντε ή δέκα έτη, και ίσως να είναι τελείως διάφορον από ό,τι είναι σήμερα. Αλλά διά τα 4 έτη διά τα οποία προβλέπει το Νομοσχέδιον είμαι βέβαιος ότι οι εξ Αγγλίας προερχόμενοι συνάδελφοι δεν θα έχουν ανάγκην να παρακαθήσουν εις εξετάσεις διά να τους δοθή το δικαίωμα να εξασκήσουν το επάγγελμά των. Άλλωστε οι φοιτηταί αυτοί όταν ενεγράφησαν εις τας σχολάς εις τας οποίας είναι τώρα και φοιτούν, είχον υπ' όψιν τους ότι δεν ήσαν υποχρεωμένοι να παρακαθήσουν εις εξετάσεις διά να εξασκούν την δικηγορίαν, ενώ οι εξ Ελλάδος και Τουρκίας συνάδελφοι των δεν είχαν καν το δικαίωμα να εξασκήσουν την δικηγορίαν. Ο λόγος διά τον οποίον το υπεδάφιον (ιιι) περεισέρρησεν εις το Νομοσχέδιον, είναι διότι εθεωρήθη αναγκαίον διά να μη προκληθή μία αδικία διά φοιτητάς οι οποίοι ήδη έχουν παρακαθήσει εις εξετάσεις, και αναμένοντες τα αποτελέσματα εξετάσεων αυτών και την εγγραφήν των εις το μητρώον των δικηγόρων της Αγγλίας, θα ήτο πολύ άδικον δι' αυτούς λόγω μίας τεχνικής δυσκολίας ωρισμένων ημερών να αναγκασθούν να παρακολουθήσουν, να ασκηθούν ενώπιον άλλων συναδέλφων των προτού τους επιτραπή να ενασκήσουν το επάγγελμά των. Και δι' αυτό ετέθη το μικρόν αυτό χρονικόν διάστημα εν όψει του γεγονότος ότι εις τα σχολεία της Αγγλίας υπάρχουν εξετάσεις περί τον Σεπτέμβριον, και τα αποτελέσματα και η εγγραφή εις το μητρώον γίνεται περί τον Νοέμβριον. Διά τους λόγους αυτούς εισηγούμαι εις το Σώμα όπως ψηφισθή το εδάφιον (στ) ως ακριβώς έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να ομιλήσω επί του θέματος ουσίας, απλώς ήθελα να κάμω μίαν διευκρίνησιν.

Σχετικώς με το υπεδάφιον (ιιι) δεν είναι η Νομική Επιτροπή η οποία εισήγαγε το υπεδάφιον αυτό εις το Νομοσχέδιον. Το υπεδάφιον αυτό υπήρχεν εις το κείμενον το οποίον απεστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Το γεγονός δε αφεώρα εξαίρεσιν όχι μόνον προκειμένου περί των εξετάσεων αλλά και περί της ασκήσεως εις δικηγορικόν γραφείον επί έν έτος.

Η Νομική Επιτροπή της Βουλής περιώρισεν την εξαίρεσιν μόνον όσον αφορά τας εξετάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Θα ήθελα να αναφερθώ εις το τρίτον υπεδάφιον του εδαφίου (στ). Εις το υπεδάφιον τούτο υπάρχει η φράσις «κατά την ή προ της 31ης Δεκεμβρίου 1961». Οι πολίται, οι οποίοι σπουδάζουν τώρα νομικά εις Λονδίνον, ανεχώρησαν διά τας σπουδάς των χωρίς να έχουν ιδέαν ότι θα εθεσπίζετο εις νόμον το αποψινόν νομοσχέδιον. Ούτοι απεφάσισαν να ρυθμίσουν το μέλλον των λαμβάνοντες υπ' όψιν την υφισταμένην νομοθεσίαν. Από αυτής της απόψεως, αισθανόμενος το καθήκον και την υποχρέωσίν μας όπως αναγνωρίσαμεν εις αυτούς έν κεκτημένον δικαίωμα, θα εισηγηθώ αύξησιν της περιόδου αυτής εις τρία έτη. Εκείνοι δε, οι οποίοι εντός τριών ετών θα γίνουν Barristers και θα έλθουν εις Κύπρον, πρέπει να απαλλαγούν των εξετάσεων και της περιόδου αποκτήσεως πείρας. Όταν εψηφίσθη ο νόμος 20/1933, είχε τεθή η υποχρέωσις να γίνουν Barristers. Αλλ' εις τους φοιτώντας εις τα Πανεπιστήμια Αθηνών και Κωνσταντινουπόλεως ανεγνωρίζετο κεκτημένον δικαίωμα. Τώρα, το να μη λάβωμεν υπ' όψιν μας έν κεκτημένον δικαίωμα είναι, κατά την γνώμην μου, έν πολύ καταθλιπτικόν και αυστηρόν μέτρον. Και, έστω και αν δεν υποστούν εκ τούτου ζημίας πολλοί πολίται, οι οποίοι σπουδάζουν, θα μείνουν εν τούτοις δυσηρεστημένοι και ηδικημένοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Όσον αφορά το (στ) (ι) και (ιι), θέτω εις ψηφοφορίαν πρώτον την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη όπως το (ι) και (ιι) απαλειφθούν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Πρόκειται περί του υπεδαφίου (ιι) και του υπεδαφίου (ιιι), έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ιι) και (ιιι).

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θα ήθελα μόνον έν σημείον να παρατηρήσω, έντιμε κύριε Πρόεδρε. Και εάν ακόμα εδεχόμην την επιχειρηματολογίαν επί όλων των άλλων θεμάτων, δεν δύναμαι να αντιληφθώ πώς απηντήθη το θέμα του Συντάγματος. Διότι οι εξ Ελλάδος και Τουρκίας θα δώσουν εξετάσεις επί του Συντάγματος· να αντιληφθώ ότι ο έντιμος κ. Δημητριάδης εννοεί να απαλλάξη και από τας εξετάσεις του Συντάγματος τους εξ Αγγλίας; Διότι εάν η Βουλή δεν επιμένη επ' αυτού, θα ήτο δυνατόν τουλάχιστον να υποβάλλωνται εις εξετάσεις αναφορικώς με το Σύνταγμα διά το οποίον ασφαλώς δεν γνωρίζουν περισσότερον από τους φοιτητάς εξ Ελλάδος και Τουρκίας, εάν διά τα υπόλοιπα παραδεχθώμεν ότι προσφάτως έχουν υποστή εξετάσεις επί των αυτών θεμάτων εν Αγγλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι τώρα ότι υπάρχει εισήγησις όπως τροποποιηθούν τα σχετικά εδάφια ούτως ώστε οι εξ Αγγλίας δικηγόροι να υποβάλλωνται τουλάχιστον εις εξετάσεις Συνταγματικού Δικαίου· εξακολουθεί να υφίσταται και η πρώτη σας τροποποιητική εισήγησις;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επρότεινα αυτήν την εισήγησιν δεδομένου ότι θα ήθελα να ακούσω απόψεις εάν αύτη ήτο η άποψις του κ. Δημητριάδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι εις το παρόν στάδιον μία σύντομος διακοπή 1/4 ή προτιμάτε μάλλον, θα έλεγα 1/2 ώρας; Θα διακόψωμεν διά 1/2 ώραν.

Εν πάση περιπτώσει πληροφορώ τους εντίμους Βουλευτάς ότι προτίθεμαι να προχωρήσω εν ανάγκη, μέχρι των πρωϊνών ωρών διά να τελειώση το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Διακόπτομεν διά 1/2 ώραν.

(Ώρα διακοπής 10.30 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 11.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεν υπάρχει.

Τώρα υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευρισκόμεθα εις την συζήτησιν του εδαφίου (στ).

Θα παρεκάλουν τους εισηγητάς των τροποποιήσεων όπως επαναλάβουν τας εισηγήσεις των.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι την απάλειψιν του υπεδαφίου (ιι) και (ιιι).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απαλείψεως του υπεδαφίου (ιι) και (ιιι) του εδαφίου (στ);

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δύο.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Υπάρχει άλλη εισήγησις να απαλειφθή το τελευταίον μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ακριβώς αυτήν θα έθετα. . . .

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του κ. Τομπάζου όπως εις το υπεδάφιον (ιι) μετά από την λέξιν νόμος, η παράγραφος ακαι το οποίον έχει αποκτήσει τα τοιαύτα προσόντα εντός περιόδου 4 ετών από της ημέρας της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου» απαλειφθή.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

5.

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

7, 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8. Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάμω μίαν εισήγησιν η οποία μάλλον αποβλέπει εις δικαιοσύνην προς εκείνους οι οποίοι σπουδάζουν αυτήν την στιγμήν εις τα πανεπιστήμια τα Αγγλικά. Δεν είναι απίθανον ένας, η παράγραφος αυτή αφορά αυτούς ακριβώς και δι' αυτό ήθελα να ομιλήσω, δεν είναι απίθανον ένας φοιτητής να πάθη μίαν ασθένειαν η οποία να τον καθυστερήση πέραν των 4 ετών. Επίσης οι φοιτηταί αυτοί συναντούν δυσκολίας εις την γλώσσαν, και παρά το γεγονός ότι η έκθεσις της Νομικής Επιτροπής επ' αυτού του σημείου ήτο ομόφωνος, θα εισηγούμην λόγω δικαιοσύνης προς τους φοιτητάς αυτούς η περίοδος των 4 ετών να επεξετείνετο εις περίοδον 6 ετών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις επί του υπεδαφίου (ιι) όπως η χρονική περίοδος 4 ετών αυξηθή εις την χρονικήν περίοδον των έξ ετών.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διορθώσουν το κείμενον και να το μονογράψουν.

Η τροποποιητική εισήγησις του κ. Μπερμπέρογλου εις το υπεδάφιον (ιιι).

Παρακαλώ τον κ. Μπερμπέρογλου να επαναλάβη την εισήγησίν του.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εις το υπεδάφιον 3 του εδαφίου (στ) υπάρχουν αι φράσεις «κατά την ή προ της 31ης Δεκεμβρίου 1961». Εισηγούμαι όπως αύται απαλειφθούν και τεθή η φράσις «μέχρι τριών ετών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Μπερμπέρογλου εισηγείται την απάλειψιν των λέξεων «προ της 31ης Δεκεμβρίου του 1961».

«Κατά την ή προ της 31ης Δεκεμβρίου 1961», και όπως δοθή χρονική περίοδος τριών ετών.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να προχωρήσουν με την ανάγνωσιν του άρθρου 5(1) μέχρι του 6ου άρθρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Της 6ης παραγράφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Του 6ου άρθρου.

5(1) μέχρι, συγγνώμην, 5(1) εδάφια (2), (3), (4), (5), (6), 6(1), 6(2) μέχρι του 7.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Εξέτασις.

5—(1). Η εξέτασις θα διεξάγηται υπό την εποπτείαν και διεύθυνσιν του Νομικού Συμβουλίου υπό Εξεταστών διοριζομένων υπό του Νομικού Συμβουλίου. Οιονδήποτε μέλος του Νομικού Συμβουλίου δύναται να διορισθή ως τοιούτος εξεταστής.

(2) Η εξέτασις θα διενεργήται γραπτώς και θα αφορά εις τα ακόλουθα:

Κεφ. 2
14/60

(α) Το Σύνταγμα της Δημοκρατίας.

(β) Τον περί Δικηγόρων Νόμον.

(γ) Τον περί Δικαστηρίων Νόμον.

(δ) Την Ποινικήν και Πολιτικήν δικονομίαν, ως αύτη εφαρμόζεται εν τη Δημοκρατία, περιλαμβανομένων οιωνδήποτε Διαδικαστικών Κανονισμών.

(ε) Τον περί Αποδείξεως Νόμον, ως ούτος εφαρμόζεται εν τη Δημοκρατία.

(στ) Θέματα καθοριζόμενα υπό του Νομικού Συμβουλίου επί γενικών νομικών αρχών αφορωσών εις το Νομικόν Σύστημα, ως τούτο εφαρμόζεται εν τη Δημοκρατία.

(3) Η εξέτασις θα διεξάγηται τρις του έτους κατά τετράμηνα περίπου διαστήματα εις τοιαύτην ημερομηνίαν ή ημερομηνίας ως θα καθορίζωνται υπό του Νομικού Συμβουλίου, περί της οποίας ειδοποίησις θα δημοσιεύηται εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας τουλάχιστον τρεις μήνας προ της ημέρας της διεξαγωγής της εξετάσεως.

(4) Τα θέματα της εξετάσεως θα καθορίζωνται υπό του Νομικού Συμβουλίου από καιρού εις καιρόν διά δημοσιεύσεως εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Νοείται ότι τα πρώτα θέματα θα καθορισθώσιν εντός δύο μηνών από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, θα λάβουν ισχύν από της δημοσιεύσεως και θα παραμένουν εν ισχύι διά περίοδον ουχί μικροτέραν του ενός έτους και περαιτέρω νοείται ότι οιοσδήποτε μεταγενέστερος καθορισμός θεμάτων θα δηλούται κατά τον χρόνον της δημοσιεύσεως ότι θα έχη ισχύν από ημερομηνίας οριζομένης εν τη δημοσιεύσει της τοιαύτης ημερομηνίας απεχούσης ουχί ολιγώτερον του ενός έτους από της ημερομηνίας της δημοσιεύσεως.

(5) Η εξέτασις θα διεξάγηται εις τας επισήμους γλώσσας της Δημοκρατίας και εις την Αγγλικήν εκάστου υποψηφίου όντος ελευθέρου να εκλέξη την γλώσσαν ή γλώσσας εις τας οποίας επιθυμεί να υποστή την εξέτασιν.

Νοείται ότι ουδείς υποψήφιος θα είναι ελεύθερος να εκλέξη την Αγγλικήν γλώσσαν επί του θέματος του Συντάγματος της Δημοκρατίας, από δε της 16ης Αυγούστου 1965, εφ' οιουδήποτε θέματος.

(6) Θα πληρώνηται υπό των προσώπων τα οποία θα λάβουν μέρος εις την εξέτασιν τοιούτο τέλος ως θα καθορίζηται από καιρού εις καιρόν.

Εγγραφή Δικηγόρων.

6—(1). Παν πρόσωπον το οποίον έλαβε Πιστοποιητικόν από το Νομικόν Συμβούλιον αναφέρουν ότι τούτο δικαιούται να εγγραφή ως δικηγόρος, επί τη πληρωμή δέκα λιρών, θα εγγράφεται εις βιβλίον τηρούμενον υπό του Αρχιπρωτοκολλητού, το οποίον θα καλήται «Μητρώον των Δικηγόρων».

(2) Ο Αρχιπρωτοκολλητής, τη αιτήσει παντός προσώπου το όνομα του οποίου φαίνεται εις το Μητρώον των Δικηγόρων, θα εκδίδη προς αυτό Πιστοποιητικόν εγγραφής με την σφραγίδα του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5(1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5(1) εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5(2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5(2) εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5(3) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5(3) εγκρίνεται.

5(4);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

5(5);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

6;

Εγκρίνεται.

6(1) και 6(2);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6(1) και 6(2) εγκρίνονται.

7, 8, και 9.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδική άδεια εις δικηγόρους κύρους εκ του εξωτερικού.

7. Ανεξαρτήτως παντός περιεχομένου εν τω Νόμω τούτω, το Νομικόν Συμβούλιον δύναται, κατά την κρίσιν του, τη αιτήσει δικηγόρου εγνωσμένου κύρους εκ του εξωτερικού, να παραχωρήση ειδικήν άδειαν εις τον τοιούτον δικηγόρον όπως εμφανισθή ενώπιον οιουδήποτε Δικαστηρίου της Δημοκρατίας ίνα δικηγορήση εν τη Δημοκρατία εν σχέσει με οιανδήποτε συγκεκριμένην διαδικασίαν ή οιανδήποτε συγκεκριμένην υπόθεσιν ή θέμα. Το τέλος διά την παραχώρησιν τοιαύτης ειδικής αδείας θα καθορίζηται από καιρού εις καιρόν.

Νοείται ότι ουδείς τοιούτος δικηγόρος δύναται να εμφανισθή ενώπιον οιουδήποτε δικαστηρίου εκτός εάν εμφανισθή ομού μετά δικηγόρου ασκούντος το επάγγελμα εν τη Δημοκρατία.

Επιφύλαξις.

8. Ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιεχομένων θα αλλοιοί, επηρεάζη, ζημιοί ή παρεμβαίνη εν σχέσει με την εγγραφήν ή τα δικαιώματα οιουδήποτε δικηγόρου, ο οποίος κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, ήτο εγγεγραμμένος ως Δικηγόρος.

Κανονισμοί.

9. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το Νομικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίζη Κανονισμούς δημοσιευομένους εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας διά πάντας ή τινάς των ακολούθων σκοπών, δηλαδή:

(α) Την ρύθμισιν της λειτουργίας και διαδικασίας του Νομικού Συμβουλίου, περιλαμβανομένης και της απαρτίας.

(β) Την πλήρωσιν τυχόν κενών εν τω Νομικώ Συμβουλίω.

(γ) Τον Κανονισμόν ή ρύθμισιν οιουδήποτε θέματος αφορώντος εις την εξέτασιν και την διεξαγωγήν ταύτης, τον καθορισμόν του αριθμού των εξεταστών και των εις αυτούς πληρωτέων δικαιωμάτων.

(δ) Τον καθορισμόν οιωνδήποτε τελών δυνάμει του Μέρους τούτου του παρόντος Νόμου.

(ε) Τον καθορισμόν οιουδήποτε θέματος, το οποίον δυνάμει των προνοιών του Μέρους τούτου του παρόντος Νόμου απαιτείται, επιτρέπεται ή παρέχεται εξουσιοδότησις όπως καθορισθή.

(στ) Γενικώς διά την εκτέλεσιν ή διευκόλυνσιν των σκοπών του μέρους τούτου του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Το 8ον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Το 9ον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Επαναρίθμησις άρθρων.

5. Τα άρθρα 6 μέχρι 30 του βασικού Νόμου θα επαναριθμώνται 10 μέχρι 34 αντιστοίχως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 8 (επαναριθμηθέντος ως άρθρου 12) του βασικού Νόμου.

6. Το ακόλουθον άρθρον αντικαθιστά το άρθρον 8 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 12) του βασικού Νόμου:

Εξάσκησις επαγγέλματος υπό δικαστικών λειτουργών μετά την αφυπηρέτησιν.

12. Ανεξαρτήτως παντός εν τω άρθρω 8 του παρόντος Νόμου περιεχομένου ουδέν πρόσωπον κατέχον δικαστικών λειτούργημα το οποίον αποχωρεί ή αφυπηρετεί

της υπηρεσίας της Δημοκρατίας από το λειτούργημα τούτο θα δικαιούται να εμφανίζηται ως Δικηγόρος ενώπιον οιουδήποτε Δικαστηρίου διά περίοδον ενός έτους μετά την αποχώρησιν ή αφυπηρέτησίν του εκ της τοιαύτης υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 28 (επαναριθμηθέντος) ως άρθρου 32) του βασικού Νόμου.

7. Το άρθρον 28 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 32) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της απαλείψεως του αριθμού ΙΙ εις την τετάρτην γραμμήν αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Δικηγόρων Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος και ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 2) του 1961, αναβάλλονται διά την προσεχήν συνεδρίαν της Βουλής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να προβούν εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής Νομοσχέδια.

(1) Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 6) Νόμος του 1961.

(3) Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

(4) Κατάθεσις εγγράφου υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως του Εδαφίου (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου Αρ. 9 του 1961, και του Εδαφίου (2) του άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου Αρ. 7 του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961 παραπέμφθη εις την Βουλήν υπό του Υπουργού. . . .

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Το Τουρκικόν κείμενον δεν ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν γλώσσαν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961 κατετέθη εις την Βουλήν υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπεται επομένως εις την Επιτροπήν επί Οικονομικών Θεμάτων. Επίσης ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 6) Νόμος του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961 κατετέθη υπό του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, παραπέμπεται επομένως εις την Επιτροπήν Συγκοινωνιών και Έργων.

Η κατάθεσις εγγράφου υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως του εδαφίου (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου Αρ. 9 του 1961, και του Εδαφίου (2) του Άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου Αρ. 7 του 1961, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Τα θέματα έχουν ως ακολούθως:

1. Το πρόβλημα του Βερολίνου και γενικώς το πρόβλημα της Γερμανίας.
2. Επανάληψις πυρηνικών δοκιμών υπό της Σοβιετικής Ενώσεως.
3. Έκκλησις της Βουλής των Αντιπροσώπων περί καταπαύσεως των πυρηνικών δοκιμών υφ' όλων των Μεγάλων Δυνάμεων.
4. Η αρχή της Αυτοδιαθέσεως ως αύτη εξητάσθη κατά την Διάσκεψιν των Αδεσμεύτων Χωρών του Βελιγραδίου.

Νομίζω ότι μετά την 12ην μετά μεσονύκτιον είναι ολίγον αργά διά να ασχοληθώμεν με τόσον σοβαρά θέματα. Δι' αυτό προτίθεμαι να τα αναβάλω διά την προσεχή συνεδρίαν.

Εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχήν Δευτέραν, την 5ην απογευματινήν.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

(1) Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

(2) Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος.

(3) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 2) του 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Τα διεθνή προβλήματα τα οποία ήδη ανέγνωσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε: Τα θέματα τα οποία υπάρχουν εις την σημερινήν ημερησίαν διάταξιν.

(1) Παράνομος επέμβασις μη Κυβερνητικού οργανισμού εις κυβερνητικήν γην.

(2) Διάθεσις του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 12.17 μετά μεσονύκτιον)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 23ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.30 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 27, Τούρκοι 12, Σύνολον 39.

Απόντες:

'Ελληνες 7, Τούρκοι 3, Σύνολον 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 3ην Ιουνίου 1961.

«Οι κάτοικοι του χωρίου Αμπελικού συνήψαν παρά της Κυβερνήσεως δάνειον £10,000 διά την ύδρευσιν του χωρίου των. Το χωρίον επρομηθεύθη πόσιμον ύδωρ, παρ' όλον όμως ότι αρχικώς κατέβαλλον και οι 'Ελληνες κάτοικοι του χωρίου τας εις αυτούς αναλογούσας δόσεις, βραδύτερον ήρχισεν να μη επιβάλλεται υδρευτικός φόρος εις αυτούς διά τον λόγον ότι ούτοι εγκατεστάθησαν αλλαχού.

Διά τον λόγον αυτόν αι ετήσιαι δόσεις κατανέμονται μόνον μεταξύ των Τούρκων κατοίκων, οίτινες δεν δύνανται να πληρώσουν αυτάς. Οι αγρόται οι οποίοι μετά δυσκολίας δύνανται να κερδίσουν τα προς το ζην δεν δύνανται σήμερον να καταβάλουν τας δόσεις διά την υδατοπρομήθειαν.

Η καλυτέρα κατά την άποψιν μου ενέργεια είναι είτε να χαρισθούν τα ποσά τα οποία αναλογούν εις τους 'Ελληνας κατοίκους του χωρίου ή να παραταθή η προθεσμία εξοφλήσεως.

Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου 1961, των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 3ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η Χωριτική Επιτροπή Υδάτων Αμπελικού συνήψε κατά το έτος 1957 δάνειον £7,025 από τους επί των Δανείων Επιτρόπους διά την βελτίωσιν της οικιακής υδατοπρομηθείας του χωρίου. Το δάνειον θα αποπληρωθή εις είκοσι ίσας ετησίας δόσεις εκ £540.055 μιλς εκάστη, περιλαμβανομένου ετησίου τόκου εκ 4 1/2%. Αι υπό του χωρίου οφειλόμεναι καθυστερήσεις εν σχέσει με το δάνειον τούτο έχουν ως εξής:

(α)	Υπόλοιπον κατά την πρώτην δόσιν . .	£98.555
(β)	Ολόκληρος η δευτέρα και τρίτη δόσις . .	£1,080.110
		£1,178.665
(γ)	Εκπρόθεσμος τόκος επί καθυστερήσεων μέχρι της 20.6.1961	£238.050

Η τετάρτη δόσις θα καταστή πληρωτέα την 30ήν Νοεμβρίου 1961.

2. Το άρθρον 17(1) του περί Υδατοπρομηθείας Χωρίων (Οικιακοί Σκοποί) Νόμου (Κεφ. 349) διαλαμβάνει τα ακόλουθα:

> «Εις εκάστην περίπτωσιν καθ' ην η δυνάμει του παρόντος Νόμου λειτουργούσα Χωριτική Επιτροπή Υδάτων δημιουργεί οιασδήποτε οικονομικάς υποχρεώσεις, είναι καθήκον αυτής να επιβάλλη παν ποσόν απαιτούμενον προς αντιμετώπισιν των τοιούτων υποχρεώσεων, ομού μετά δικαιώματος εκ 500 μιλς διά τον Μουκτάρην, επί των οικοδεσποτών, συμφώνως των μέσων ενός εκάστου τούτων, αλλ' εν ουδεμιά περιπτώσει το ποσόν τούτο θα υπερβαίνη το ανώτατον όριον των δέκα λιρών, και να ετοιμάζη κατάλογον των ονομάτων των τοιούτων οικοδεσποτών δεικνύοντα το ούτω επιβληθέν ποσόν».

Δυνάμει του άρθρου 2 του ιδίου Νόμου ο ορισμός της λέξεως «οικοδεσπότης» είναι ο ακόλουθος:

> «Οικοδεσπότης» περιλαμβάνει πάντα άρρενα κάτοικον του χωρίου ηλικίας ουχί μικροτέρας των 18 ετών φορολογούμενον ή μη και έκαστον θήλυ κάτοικον ομοίας ηλικίας όστις φορολογείται δι' οιασδήποτε φορολογίας».

Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφές, ότι εάν πρόσωπόν τι έπαυσε να είναι κάτοικος χωρίου τινός, τούτο δεν δύναται να φορολογηθή διά την αποπληρωμήν υποχρεώσεως δημιουργηθείσης διά την εγκατάστασιν ή βελτίωσιν οικιακής υδατοπρομηθείας, έστω και αν το πρόσωπόν τούτο είναι κάτοχον φορολογητέας περιουσίας εντός του εν λόγω χωρίου.

3. Οι Υπουργοί Οικονομικών και Εσωτερικών δεν συμφωνούν ότι το δάνειον του χωρίου Αμπελικού δέον να μειωθή διά του ποσού το οποίον θα επληρώνετο υπό των οικοδεσποτών του εν λόγω χωρίου οίτινες εγκατέλειψαν το χωρίον.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Αι ανάγκαι της Σκυλλούρας.

1. Εκτίσθη προ 15 ετών κατόπιν μεγάλων δαπανών ένα «δήμα» εις τον ποταμόν Σκυλλούρας προς τον σκοπόν αρδεύσεως των αγρών. Από 11 ετών δεν χρησιμοποιείται αυτό το δήμα και οι αγροί ούτοι οι οποίοι είναι λίαν εύφοροι υφίστανται ζημίας.

Ζητείται η βοήθεια της Κυβερνήσεως διά να επιδιορθωθούν αι θυρίδες του εν λόγω δήματος και να κατασκευασθή χανδάκι εις τους αγρούς.

2. Να παραχωρηθή εις το χωρίον η τοποθεσία «Λαπάτσα» ως περιοχή βοσκής.

Εις την εν λόγω χαλίτικην γην είχε φυτευθή εν χωριτικόν δάσος αλλά άνευ επιτυχίας. Να αποδεσμευθή η εν λόγω περιοχή και να επιτραπή η βόσκησις ποιμνίων.

Δύναμαι να έχω τας απόψεις του αρμοδίου Υπουργού επί του προκειμένου;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 12ην Οκτωβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 2αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Τόσον το δήμα προς παροχέτευσιν ύδατος δι' άρδευσιν όσον και το σύστημα διανομής ύδατος χρήζουν επιδιορθώσεως και γενικής επισκευής, αλλά δεν δύνανται να γίνουν οριστικαί προτάσεις δι' ανακαίνισιν των εν λόγω έργων εν αναμονή της συμπληρώσεως των διεξαγομένων ερευνών διά την κατασκευήν υδατοφράκτου δι' αποθήκευσιν υδάτων και χωματίνου φράγματος εις τον ποταμόν Σκυλλούρας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 24ην Ιουνίου, 1961.

«Χρειάζεται η κατασκευή υδατοφρακτών δια να καταστή περισσότερον αποδοτική η γη της Τηλλυρίας. Είναι γεγονός ότι οι κάτοικοι αυτής της περιοχής υποφέρουν πολύ οικονομικώς. Οι πλέον πτωχοί κάτοικοι της νήτου ευρίσκονται εις αυτήν την περιοχήν. Είχεν υποβληθή αίτησις διά την ανέγερσιν ενός υδατοφράκτου εις την τοποθεσίαν «Εκκλησούρες» εις το άνω μέρος του Αγ. Θεοδώρου προς τον σκοπόν ανυψώσεως του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Εάν αναγερθή ο εν λόγω υδατοφράκτης θα αρδεύωνται εκατοντάδες στρεμμάτων γης και θα αναπτυχθούν διάφοροι τομείς της γεωργίας.

Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να διαβιβάση εις την Βουλήν τας απόψεις του σχετικώς με το εν λόγω θέμα.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 17ην Οκτωβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 4ην Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η Τηλλυρία είναι μεταξύ των περιοχών αίτινες περιλαμβάνονται εις το πρόγραμμα του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, ελπίζεται δε ότι θα διεξαχθούν εν καιρώ τω δέοντι αι αναγκαίαι έρευναι διά την κατασκευήν υδατοφράκτου εις την τοποθεσίαν «Εκκλησούρες» του Αγίου Θεοδώρου Τηλλυρίας.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 22αν Ιουνίου 1961.

«Τα Τουρκικά χωρία της Τηλλυρίας έχουν παραμεληθή πολύ. Αυτά τα χωρία έμειναν περιωρισμένα εντός δασικών περιοχών.

Δεν έχουν περιοχήν βοσκής και ύδωρ διά να αρδεύσουν τους αγρούς των και επιπροσθέτως οι δρόμοι των δεν ευρίσκονται εν καλή καταστάσει.

Παρά το γεγονός ότι οι κάτοικοι προέβησαν εις επανειλημμένα διαβήματα εν προκειμένω, εν τούτοις ουδεμιάς απαντήσεως έτυχον. Η επιθυμία του ενός εκ των εν λόγω χωρίων, ήτοι του Αγίου Ιωάννου του Σελέμανι, είναι να διευρυνθή και επιδιορθωθή λίαν καλώς η οδός Αγίου Ιωάννου του Σελέμανι—Αμμαδιών.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν πότε θα διευρυνθή και επιδιορθωθή η εν λόγω οδός.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Οκτωβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το Υπουργείον Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελετά το πρόβλημα της Τηλλυρίας τόσον από γεωργικής απόψεως όσον και από της απόψεως του υπ' αυτής αντιμετωπιζομένου δασικού και αρδευτικού προβλήματος.

Εν καιρώ τω δέοντι θα υποβληθή εις την Κυβέρνησιν περιεκτικόν σχέδιον διά την ανάπτυξιν της περιοχής αυτής».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Νετζέτ Χουσεϊν και ληφθείσα την 27ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Το χωρίον Πύλα το οποίον αποτελείται εκ 1.000 κατοίκων και διά του οποίου διέρχεται πολυσύχναστος ασφαλτοστρωμένη οδός, απετάθη επανειλημμένως εις τας αρμοδίας αρχάς διά παροχήν εις αυτό ηλεκτρικού ρεύματος.

Δεδομένου ότι ο Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Δεκελείας ευρίσκεται πλησίον του εν λόγω χωρίου και δεδομένου ότι αι ηλεκτρικαί γραμμαί διέρχονται εκ διαφόρων κατευθύνσεων τόσον πλησίον του χωρίου ώστε να θεωρώνται ως διερχόμεναι διά μέσου του χωρίου, ερωτώ την αρμοδίαν αρχήν εάν τα εν λόγω δεδομένα δεν θεωρώνται αρκετός λόγος διά ικανοποίησιν αυτής της δικαίας επιθυμίας των κατοίκων, εάν η Πύλα ευρίσκεται εις τον κατάλογον των χωρίων εις τα οποία θα παρασχεθή εφετος ηλεκτρικόν ρεύμα και, εάν όχι, πότε υπάρχει πρόθεσις να δοθή ηλεκτρικόν ρεύμα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Σεπτεμβρίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού και ληφθείσα την 7ην Οκτωβρίου, 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι ο δρόμος Λευκωσίας—Κυθραίας είναι είς εκ των πλέον στενών, μολονότι είναι μία αρκετά πολυσύχναστος οδός της Κύπρου, και του γεγονότος ότι η εκάστοτε επιδιόρθωσίς του είναι περιωρισμένη, παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να κατατοπίση την Βουλήν εάν υφίσταται θέμα διαπλατύνσεώς του αφ' ενός και γενικωτέρας αφ' ετέρου επιδιορθώσεώς του.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 10ην Οκτωβρίου, 1961.

«Είναι γνωστό ότι οι καπνοπαραγωγοί αποτελούν ένα βασικό αγροτικό κλάδο που επηρεάζει αγροτικές οικογένειες στην περιοχή της Καρπασίας. Το πρόβλημα της διάθεσης του καπνού σε αμειπτικές τιμές είναι το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει αυτός ο κλάδος. Αυτές τες μέρες υπάρχουν αδιάθετα περί τες 350—400 χιλιάδες οκάδες καπνά εφετεινής εσοδείας. Οι τιμές που προσφέρονται των 5 ως 5 1/2 σελινιών η οκά δεν είναι ικανοποιητικές.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Εμπορίου τι διαβήματα έχουν γίνει και πώς σκέφτεται να λύση εφέτος αυτό το πρόβλημα της διάθεσης των καπνών σε αμειπτικές τιμές;

Γίνεται μελέτη από μέρους της Κυβέρνησης για ριζική και μόνιμη λύση του καπνικού προβλήματος σε συνδυασμό με την προστασία της ντόπιας καπνοβιομηχανίας και καπνοπαραγωγής;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα την 10ην Οκτωβρίου, 1961.

«Εν όψει της ήδη ληφθείσης αποφάσεως υπό της Κυβερνήσεως διά την διάλυσιν του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών εν σχέσει με τους δημοσίους υπαλλήλους (και τούτο ανεξαρτήτως της ορθότητος ή μη του τρόπου και των όρων διά την διάλυσιν τούτου) διατί συνεχίζεται η αποκοπή εκ των μηνιαίων απολαβών των δημοσίων υπαλλήλων σημαντικού ποσού διά το ρηθέν Ταμείον;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 13ην Οκτωβρίου, 1961.

«Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις δρόμων στην Επαρχία Αμμοχώστου που συνδέουν χωρία με πόλεις και που είναι σχεδόν αδιάβατοι. Μερικοί από αυτούς τους δρόμους είναι βασικοί γιατί εκτός των επιβατών μεταφέρονται και αγροτικά προϊόντα δεκάδων χιλιάδων λιρών. Όπως για παράδειγμα οι δρόμοι Αγίας Νάπας — Παραλιμνίου — Άχνας — Μακράσυκας — Κουκλιών — Αχερίτου ως τον κεντρικόν δρόμον Αμμοχώστου — Λευκωσίας και Στρογγυλού ως τον κεντρικόν άσφαλτο.

Οι χωριτικές αρχές, οι οργανώσεις και άλλοι παράγοντες εζήτησαν επανειλημμένα την διόρθωσιν αυτών των δρόμων.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Εσωτερικών αν υπάρχουν σχέδια για την διόρθωσιν αυτών των δρόμων μέσα στο 1962;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 16ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 17ην Οκτωβρίου, 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι η έναρξις της ισχύος των θεσπισθέντων από της 21ης Ιουλίου 1961 κανονισμών περί προστασίας της υγείας των υπογείως και εις την επιφάνειαν εργαζομένων μεταλλωρύχων (Ο περί Ρυθμίσεως Μεταλλείων και Λατομείων Νόμος αρ. 219) καθυστερεί από της 21ης Ιουλίου 1961, ότε εδημοσιεύθη εις την επίσημον εφημερίδα της Κυβερνήσεως — της ενάρξεως της ισχύος των αφεθείσης εις την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου — και εν όψει των αλλεπαλλήλων σημειωθέντων προσφάτων θυμάτων ως και των καθημερινώς σημειουμένων νέων κρουσμάτων εκ της ασθενείας και της εις ανησυχητικόν βαθμόν αυξήσεως του βαθμού αναπηρίας εις πλείστους πάσχοντας ήδη μεταλλωρύχους, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός πότε θα προωθήση την εφαρμογήν των εν λόγω κανονισμών προς αποφυγήν νέων θανάτων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, και ληφθείσα την 17ην Οκτωβρίου, 1961.

«Διατί καθυστερεί να έλθη εις την Βουλήν νομοσχέδιον διά το επιπρόσθετον ποσόν των 7 χιλιάδων λιρών το οποίον ενέκρινε το Υπουργικόν Συμβούλιον διά συμπλήρωσιν του ταμείου ασφαλίσεως γεωργικών προϊόντων, διά να αποζημιωθούν οι πληγέντες εκ της χαλάζης γεωργοί;

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η εποχή της σποράς πλησιάζει και οι γεωργοί χρειάζονται χρήματα διά την εξασφάλισιν σπόρων και λιπασμάτων, ανησυχούν να πληροφορηθούν από το Υπουργείον των Οικονομικών εις ποίον στάδιον ευρίσκεται το ως άνω νομοσχέδιον.»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αι ερωτήσεις ετελείωσαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β είναι «Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Το θέμα αυτό δεν είναι ακόμη έτοιμον προς συζήτησιν. Θα συζητηθή κατά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής.

Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος θα συζητηθή κατά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961 θα αποσυρθή.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής πέντε Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961

(2) Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961.

(3) Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

(4) Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός Αρ. 2) Νόμος του 1961, και

(5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) 1961.

Κατατίθενται επίσης τα εξής έγγραφα:

Έγγραφα συμφώνως του εδαφίου (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 9) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Το Νομοσχέδιον «Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961», είναι ανάγκη να χαρακτηρισθή ως επείγον, λόγω του ότι προβλέπει την διάθεσιν ποσού £50,000 διά την συνέχισιν του δρόμου Λευκωσίας — Αμμοχώστου. Εάν το Νομοσχέδιον δεν χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως και δεν ψηφισθή μέχρι τέλους της εβδομάδος θα είναι ανάγκη να διακοπή η εργασία μέχρις ότου ψηφισθή το ποσόν.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον χαρακτηρίζεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως και επομένως αι χρονικαί προθεσμίαι αι οποίαι αναφέρονται εις το Σύνταγμα όσον αφορά την έκδοσιν της εκθέσεως της αρμοδίας Επιτροπής παύουν να υφίστανται.

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να με πληροφορήσουν ποίον Υπουργείον κατέθεσε το Νομοσχέδιον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεν φαίνεται εις το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Εγγραφής Ιατρών Νόμος κατετέθη υπό του Υπουργείου Υγείας και παραπέμπεται εις την Επιτροπής Υγείας.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Κατάθεσις Εγγράφων συμφώνως του εδαφίου (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 9) του 1961. Τα έγγραφα παραπέμπονται προς εξέτασιν εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν επί Εσωτερικών.

Έληξεν η κατάθεσις των Νομοσχεδίων.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Προτείνω όπως ο (υπ' αριθμόν 8) Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος ο οποίος αφορά την βοήθειαν προς τους γεωργούς που έχουν πληγή από την ανομβρίαν θεωρηθή ως Νομοσχέδιον επείγον. Ευρισκόμαστε, κ. Πρόεδρε, εις την εποχήν της σποράς, οι γεωργοί αντιμετωπίζουν μεγάλας δυσκολίας, αυτοί που έχουν πληγή από την ανομβρίαν, και εάν δεν επισπευσθή η ψήφισις αυτού του Νόμου οι δυσκολίες αυτές θα μεγαλώσουν ακόμα περισσότερον. Γι' αυτό προτείνω όπως θεωρηθή ως επείγον Νομοσχέδιον και συζητηθή εις την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής.

Επίσης προτείνω όπως παραπεμφθή και εις την Γεωργικήν Επιτροπήν διότι πρόκειται περί θεμάτων γεωργικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961 αναφέρεται εις ποσόν περίπου £250.000 το οποίον θα διατεθή διά να ανακουφισθούν οι εκ της ανομβρίας πληγέντες γεωργοί.

Η Επιτροπή Οικονομικών, η οποία θα πρέπει να εξετάση το Νομοσχέδιον, έχει να εξετάση τον περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμον (Αρ. 3) του 1961 και να υποβάλη έκθεσιν μέχρι της προσεχούς συνεδρίας, την οποίαν σκοπεύω να ορίσω την προσεχή Πέμπτην.

Εάν χαρακτηρίσω επίσης και το Νομοσχέδιον περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Αρ. 8 του 1961 ως επείγον, θα είναι αδύνατον από σήμερον μέχρι της Πέμπτης να συνέλθη η Επιτροπή να επιληφθή δύο Νομοσχεδίων, να συνεδριάση μετά της Επιτροπής επί Γεωργικών Θεμάτων και να ετοιμάση έκθεσιν την οποίαν να υποβάλη προς την Βουλήν.

Η πρόθεσίς μου ήτο να ορίσω την προσεχή Δευτέραν συνεδρίασιν διά τον περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμον (Αρ. 8) του 61, οπότε δεν είναι ανάγκη πλέον να χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως, διότι αναμφιβόλως ουδείς θα ισχυρισθή ότι μεταξύ της Πέμπτης και της Δευτέρας θα υπάρξη δυσχέρεια διά τους γεωργούς εάν δεν ψηφισθή την Πέμπτην και ψηφισθή την Δευτέραν. Άλλως, εάν ο έντιμος Βουλευτής Χαμπής Μιχαηλίδης επιμένη, είμαι υποχρεωμένος να θέσω την εισήγησίν του εις ψηφοφορίαν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Με την διευκρίνηση που κάμνετε, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι την Δευτέραν θα έχωμεν συνεδρίαση και ότι μέσα εις τα θέματα θα συζητηθή και το Νομοσχέδιον αρ. 8, συμφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα είναι το μόνον θέμα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Νομίζω πως την Δευτέραν κ. Πρόεδρε, θα συμπεριλαμβάνεται και το Νομοσχέδιον το προνοούν περί £18.000 διά τους σκοπούς που που γνωρίζετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το έχω υπ' όψιν μου.

Προτού εισέλθωμεν εις το Κεφάλαιον Δ.

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, επειδή η Κυβέρνησις εξήγγειλεν ήδη την εξωτερικήν της πολιτικήν και επειδή έχω λόγους να πιστεύω ότι πολλοί των εισηγητών των θεμάτων του Κεφαλαίου Δ συμφωνούν με την πολιτικήν ταύτην, ως εκωδικοποιήθη υπό του Υπουργείου Εξωτερικών, προτείνω τα θέματα ταύτα να αποσυρθώσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι εις το παρόν στάδιον θα ήτο χρήσιμον να δοθή μικρόν διάλειμμα, περίπου ενός τετάρτου, διά να δοθή ευκαιρία εις τους εντίμους Βουλευτάς να ανταλλάξουν απόψεις κατά πόσον τα θέματα του Κεφαλαίου Δ πρέπει να απαλειφθούν ή όχι.

Δι' αυτόν θα διακόψω δι' έν τέταρτον.

Ο χρόνος είναι 6.10. Θα επανέλθωμεν μετά έν τέταρτον.

(Ώρα διακοπής 6.10 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 8.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζομεν με το Κεφάλαιν Δ. Υπήρξεν εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Τομπάζου όπως τα θέματα τα οποία αναφέρονται εις το Κεφάλαιον Δ αποσυρθούν ή διαγραφούν της ημερησίας διατάξεως.

Διαρκούντος του διαλείμματος εξήτασα το θέμα από απόψεως διαδικασίας και η γνώμη μου είναι ότι τα εν λόγω θέματα δεν δύνανται να διαγραφούν μαζικώς, αλλά πρέπει να γίνη εισήγησις όπως διαγραφή έν έκαστον χωριστά και η εισήγησις ψηφισθή υπό της Βουλής.

Διά τούτο εισηγούμαι, ότι το πρώτον θέμα, το πρόβλημα του Βερολίνου και γενικώς το πρόβλημα της Γερμανίας, εν όψει του γεγονότος ότι η Κυβέρνησις εξήγγειλε την πολιτικήν της επί του θέματος αυτού, δεν θα ήτο χρήσιμον να συζητηθή.

Εάν όμως υπάρχουν Βουλευταί οι οποίοι διαφωνούν με την εξαγγελθείσαν πολιτικήν, δύνανται να ζητήσουν όπως το θέμα επανεγγραφή, οπότε η Βουλή θα συζητήση το θέμα αυτο.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απαλείψεως του θέματος 3;

Ποίοι ψηφίζουν όπως το θέμα 3 απαλειφθή της ημερησίας διατάξεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

Αποχαί;

Εννέα αποχαί.

Το θέμα απαλείφεται της ημερησίας διατάξεως.

Το δεύτερον θέμα εις το Κεφάλαιον Δ είναι η επανάληψις Πυρηνικών Δοκιμών υπό της Σοβιετικής Ενώσεως. Εις το θέμα αυτό θα έκαμνα την εισήγησιν όπως η Βουλή προβή εις το ακόλουθον ψήφισμα.

«Η Βουλή των Αντιπροσώπων αποδοκιμάζουσα τας πυρηνικάς δοκιμάς τας διενεργουμένας υπό των Μεγάλων Δυνάμεων ή υπό οιασδήποτε άλλης χώρας, η Βουλή των Αντιπροσώπων ποιείται έκκλησιν προς όλους όπως τερματίσωσι πάσας τας πυρηνικάς δοκιμάς και όπως λάβωσι μέτρα προς λύσιν του προβλήματος διά της συγκλήσεως στρογγύλης τραπέζης.

Ιδιαιτέρως καλούμεν την Σοβιετικήν Ένωσιν όπως μη προβή εις την έκρηξιν της ατομικής βόμβας των 50 μεγατόνων, ήτις θα έχη απροβλέπτους συνεπείας διά την ανθρωπότητα».

Παρακαλώ όπως μεταφρασθή εις την Τουρκικήν.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, όπως η έκκλησις της Βουλής γίνη εις το τρίτον θέμα, το οποίον διαλαμβάνει περί εκκλήσεως προς όλας τας δυνάμεις προς κατάπαυσιν των πυρηνικών δοκιμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η έκκλησις αναφέρεται και εις τα δύο θέματα.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ημείς συμφωνούμεν απολύτως με την έκκλησιν διά κατάπαυσιν των πυρηνικών δοκιμών και την έναρξιν ειρηνικών διαπραγματεύσεων διά την επίλυσιν των διεθνών προβλημάτων.

Διαφωνούμεν όμως με την διατύπωσιν του ψηφίσματος, η οποία κατά την γνώμην μας δεν είναι η κατάλληλος, και διά τούτο θα απόσχωμεν της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον υπάρχουν διάφοροι απόψεις επί του θέματος, να τεθή εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του ψηφίσματος ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

24.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Αποχαί;

Έξ αποχαί.

Το ψήφισμα γίνεται δεκτόν.

Το πέμπτον θέμα.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του 6ου θέματος. «Η αρχή της Αυτοδιαθέσεως ως αύτη εξητάσθη κατά την διάσκεψιν των Αδεσμεύτων Χωρών του Βελεγραδίου».

Το θέμα τούτο περιέχεται εις την δηλωθείσαν εξωτερικήν πολιτικήν της Κυβερνήσεως. Εάν υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι διαφωνούν με το θέμα αυτό δύνανται να το εγγράψουν ως εξής: «Η υπό της Κυβερνήσεως χαραχθείσα εξωτερική πολιτική».

Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα απόσχω της ψηφοφορίας κατά την ψήφισιν του 6ου θέματος, διότι ως ετέθη το ζήτημα υποστηρίξεως ή μη της Κυβερνητικής εξωτερικής πολιτικής, δεν προτιθέμεθα να ψηφίσωμεν υπέρ ή κατά, διότι η εξωτερική πολιτική της Κυβερνήσεως δεν εγνωστοποιήθη εις το Σώμα αυτό, αλλά περιήλθεν εις γνώσιν των Βουλευτών μόνον διά του τύπου, και δύο Κοινοβουλευτικαί ομάδες, αι οποίαι ησχολήθησαν εν πολλοίς με εξωτερικήν πολιτικήν, δεν κατετόπισαν το Σώμα αυτό επί των θεμάτων επί των οποίων έλαβον εντολήν να ασχοληθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ωρισμένη παρεξήγησις επί του θέματος αυτού. Δεν έθεσα εις το στάδιον αυτό την εξωτερικήν πολιτικήν της Κυβερνήσεως εν γένει υπό έγκρισιν, αλλά επί του συγκεκριμένου αυτού θέματος. Εις περίπτωσιν που οιονδήποτε Μέλος θέλει να διασαφηνισθή η εξωτερική πολιτική της Κυβερνήσεως επί του θέματος αυτού, δύναται να υποβάλη ερώτησιν προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ή το αρμόδιον Υπουργείον, δύνανται δε Μέλη, εάν θέλουν, να ζητήσουν όπως ο Υπουργός των Εξωτερικών παρουσιασθή εις την Βουλήν και αναλύση την πολιτικήν της Κυβερνήσεως επί του θέματος.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απαλείψεως;

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επειδή είμαι ο εισηγητής του θέματος, θα ήθελα να διασαφηνισθή προτού αποσυρθή το θέμα.

Το θέμα ως ετέθη είναι η Αυτοδιάθεσις ως εξητάσθη εις την Σύσκεψιν του Βελιγραδίου, και ασφαλώς έγινεν αποδεκτή

υπό της Κυπριακής Κυβερνήσεως. Το θέμα ενεγράφη σαφώς εις τας εφημερίδας, και ελπίζω να είναι εις γνώσιν όλων των Μελών της Βουλής η θέσις την οποίαν η Διάσκεψις του Βελιγραδίου έλαβεν επί του θέματος της αυτοδιαθέσεως.

Προσωπικώς συμφωνώ απολύτως με την θέσιν της Διασκέψεως του Βελιγραδίου επί του θέματος της αυτοδιαθέσεως. Δεδομένου ότι και η Κυβέρνησις συνεφώνησε, προσωπικώς δεν δυσκολεύομαι, αφού εκφράσω την πλήρη συμφωνίαν μου επ' αυτού του θέματος, να δεχθώ όπως μη συζητηθή, εκτός εάν οιοσδήποτε ήθελεν εγείρει διαφωνίαν επί του θέματος αυτού εκτός της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αντελήφθην καλώς την παρατήρησιν του κ. Χριστοδουλίδη δεν είναι επί του θέματος ουσίας που διαφωνεί, αλλά επί του θέματος διαδικασίας, ότι δηλαδή επισήμως δεν κατετέθη ενώπιον της Βουλής η εξωτερική πολιτική της Κυβερνήσεως. Και λόγω του ότι δεν κατετέθη επισήμως ενώπιον της Βουλής, θα απόσχη της ψηφοφορίας.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απαλείψεως του θέματος;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ημείς δεν γνωρίζομεν ποία απόφασις ελήφθη επί του θέματος αυτού, το οποίον η Κυβέρνησις συνεζήτησεν εις Βελιγράδιον. Από της απόψεως αυτής θα προτιμήσωμεν να απόσχωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απαλείψεως του θέματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δέκα.

Το θέμα απαλείφεται εκ της ημερησίας διατάξεως.

Τα θέματα 7 και 8 του Κεφαλαίου Ε, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, θα τεθούν εις το Κεφάλαιον Δ της ημερησίας διατάξεως της επομένης συνεδριάσεως.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ταύτα θα προστεθούν εις το Κεφάλαιον Δ της προσεχούς ημερησίας διατάξεως.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, ορίζεται διά την 5ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Πέμπτης.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961.

Το Νομοσχέδιον τούτο εχαρακτηρίσθη ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως και η Επιτροπή Οικονομικών πρέπει να έχη έτοιμον το θέμα διά την Πέμπτην.

Η έκθεσις δύναται να κυκλοφορήση προ της συνεδρίας χωρίς να υπάρχη ανάγκη όπως η έκθεσις κυκλοφορήση 48 ώρας ενωρίτερον.

Επίσης λόγω του ότι η Βουλή εκήρυξε το θέμα ως θέμα επειγούσης φύσεως, το Νομοσχέδιον δεν είναι ανάγκη να δημοσιευθή ως Νομοσχέδιον εις την εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι «Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος.» Το τρίτο θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β θα είναι «Ο Περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961».

Εις το Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Εις το Κεφάλαιον Δ — Παράνομος Επέμβασις μη Κυβερνητικού Οργανισμού εις Κυβερνητικήν γην εις την περιοχήν Αγίου Γεωργίου Κυρηνείας.

Διάθεσις του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Υπάρχει αντίρρησις όπως η προσεχής συνεδρία ορισθή διά την προσεχή Πέμπτην;

Ο κ. Αγγελίδης.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ:

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, προτού διακόψωμεν, ένα Νομοσχέδιον το οποίον δεν εφαινόταν από πού προήρχετο δεν παρεπέμφθη εις Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρεπέμφθη. Είναι ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος, τον οποίον παρέπεμψα εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Θα ήθελα να ανακοινώσω εις την Βουλήν ότι μου επεδόθησαν σήμερον εκ του Συνταγματικού Δικαστηρίου τα έγγραφα της προσφυγής της Αυτού Εξοχότητος του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας επί του θέματος του ψηφισθέντος ποσού υπό της Βουλής διά τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις.

Η διαδικασία η οποία ηκολουθήθη εις προηγουμένην περίπτωσιν, ήτο όπως εξουσιοδοτηθή ο Πρόεδρος να διορίση δικηγόρους εκ μέρους της Βουλής.

Υπάρχει αντίρρησις όπως ακολουθήσωμεν την ιδίαν διαδικασίαν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πρόεδρος της Βουλής εξουσιοδοτείται να διορίση δικηγόρους.

Μου επεδόθη επίσης έγγραφον της αναπομπής του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας επί του θέματος του Νόμου διά την αποκατάστασιν των Κυβερνητικών Υπαλλήλων.

Προτίθεμαι να παραπέμψω το θέμα εις την Επιτροπήν η οποία ήδη εξήτασε τούτο προηγουμένως, παραπέμπεται δε εις την Επιτροπήν Οικονομικών η οποία πρέπει να συνεργασθή μετά της Επιτροπής Νομικών. Το θέμα θα τεθή επί της ημερησίας διατάξεως της προσεχούς συνεδρίας. Εις το στάδιον αυτό παραπέμπεται μόνον εις Επιτροπήν.

Υπάρχει αντίρρησις όπως η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορισθή διά την προσεχή Πέμπτην με την ημερησίαν διάταξιν την οποίαν ανέφερα;

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ως γεγονός υπάρχουν πάρα πολλά Νομοσχέδια τα οποία έχουν σταλή εις διαφόρους Επιτροπάς και πολλοί Βουλευταί είναι ταυτοχρόνως μέλη διαφόρων Επιτροπών. Ούτω παρουσιάζεται μεγάλη δυσκολία εις την διεκπεραίωσιν της εργασίας, διότι, εάν συγκληθούν αι Επιτροπαί, αυταί όλαι ομού, θα είναι κολοβωμέναι, και υπάρχει η πιθανότης να μη γίνουν και απαρτίαι εις μερικάς περιπτώσεις· και δεδομένου ότι οφείλομεν τα Νομοσχέδια αυτά να τα μελετώμεν προτού τα παρουσιάσωμεν, εάν νομίζετε και σεις ότι είναι ορθόν, αντί της Πέμπτης θα ήτο προτιμότερον να τα ορίσωμεν διά την Δευτέραν διά να μπορέσωμεν να παρουσιάσωμεν ωρισμένα Νομοσχέδια μελετημένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα δεν έχει διαφύγει της προσοχής μου. Την στιγμήν αυτήν συνεδριάζει η Επιτροπή Προϋπολογισμού, η Επιτροπή Οικονομικών, η Επιτροπή Δημοσίων Έργων, η Επιτροπή Εσωτερικών και η Επιτροπή Νομικών. Δεν είναι θέμα της Βουλής αλλά θέμα εσωτερικής διοικήσεως. Είχα υπ' όψιν μου να καλέσω όλους του εντίμους Προέδρους των εν λόγω Επιτροπών εις το γραφείον μου διά να ορίσουν τας συνεδριάσεις των Επιτροπών των κατά τοιούτον τρόπον ώστε η εργασία της μιας Επιτροπής να μη επηρεάζη την άλλην. Δι' αυτό είχα υπ' όψιν μου να επικοινωνήσω με όλους τους Προέδρους, εφ' όσον όμως ηγέρθη το ζήτημα, θα παρακαλέσω τους Προέδρους των Επιτροπών τας οποίας ανέφερα να προσέλθουν εις το γραφείον μου την 10ην της αύριον διά να κανονίσωμεν το πρόγραμμα εργασίας.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εγώ δυστυχώς δεν θα μπορέσω να έλθω αύριον η ώρα 10, διότι έχω συνέντευξιν με τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεντεύξεις μετά του Προέδρου της Δημοκρατίας έχουν φυσικά προτεραιότητα. Η συνέντευξις είναι την 10ην;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Την 9.30, αλλά υποθέτω ότι θα διαρκέση περί τας δύο ώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαρίστως θα σας έβλεπα από της 8ης μέχρι της 9.30.

Ως γνωστόν είμαι εις το γραφείον μου από της 7.30 π.μ. Εάν δε μου δώσετε τας ώρας που προτίθεσθε να ορίσετε συνεδριάσεις της ιδικής σας Επιτροπής, μάλλον διά να μη σας απασχολώ κατ' αυτόν τον τρόπον, δώσετε εις το γραφείον μου τας ώρας που θα ορίσετε συνεδριάσεις. Θα φροντίσω ώστε αι άλλαι Επιτροπαί να μη ορίσουν συνεδριάσεις την ιδίαν ώραν. Την Δευτέραν θα έχωμεν άλλο Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως το οποίον αφορά την ψηφισιν ποσού £250,000 διά την ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι ότι το ωρολόγιον πρόγραμμα μπορούσε να το καθορίσωμεν απόψε, εφ' όσον μάλιστα η συνεδρίασις δεν παρετάθη πέραν της συνήθους ώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαρίστως εάν ήσαν όλοι οι Πρόεδροι παρόντες, αλλά δυστυχώς διαπιστώνω ότι τουλάχιστον οι Πρόεδροι δύο Επιτροπών απουσιάζουν αυτήν την στιγμήν. Εάν όμως οι παρόντες Πρόεδροι αφήσουν να γνωρίζω απόψε πότε προτίθενται να ορίσουν συνεδρίασιν, το επόμενον θέμα το κανονίζω.

Η Βουλή διακόπτει την εργασίαν της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα διακοπής 8.39 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 26ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 28, Τούρκοι 8, Σύνολον 36.

Απόντες:

'Ελληνες 6, Τούρκοι 7, Σύνολον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η συζήτησις του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παύλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης
Αντώνιος Αναστασιάδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ιμπραχήμ Ορχάν
Νεμπίλ Ναμπή.

Η Επιτροπή Οικονομικών έκαμε δύο συνεδριάσεις την 23ην και 24ην Οκτωβρίου 1961. Εν τη συνεδρία αυτή της 23ης Οκτωβρίου 1961, εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον το οποίον παρεδόθη εις την Επιτροπήν κατά την νύκτα της 23ης Οκτωβρίου, και ενέκρινε την χορήγησιν του ποσού £50,000 την προνοουμένην εν τω Πίνακι αυτού υπ' αριθμόν 7Δ διά την νέαν οδόν Λευκωσίας-Αμμοχώστου, εφ' όσον το ποσόν τούτο είναι μέρος του ποσού των £340,000 το οποίον ανέλαβεν η Κυβέρνησις του Ηνωμένου Βασιλείου να καταβάλη εις την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας διά την κατασκευήν της νέας οδού μεταξύ Λευκωσίας και Αμμοχώστου.

'Οσον αφορά το έτερον κονδύλιον του Πίνακος του Νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 10Δ, υπό τον τίτλον «Διάφορα Προκαταρκτικός Προγραμματισμός», ο Πρόεδρος της Επιτροπής εζήτησε παρά του Υπουργείου Οικονομικών πληροφορίας προς διασάφησιν του κονδυλίου τούτου. Επειδή δεν ήτο δυνατόν να δοθώσιν ικανοποιητικαί πληροφορίαι λόγω του προκεχωρημένου της ώρας, η συνεδρίασις ανεβλήθη διά την επομένην ημέραν οπότε προσήλθεν ο επί του Προϋπολογισμού Λειτουργός, όστις έδωσεν εν γενικαίς γραμμαίς τας ζητηθείσας πληροφορίας προς την Επιτροπήν συμφώνως προς τας οποίας το ποσόν των £10,000 χρειάζεται διά τα εντός του 1961 απαιτηθησόμενα έξοδα υφ' όλων των Υπουργείων εν σχέσει προς τας προκαταρκτικάς μελέτας διά την διεκπεραίωσιν του Πενταετούς Προγράμματος της Κυβερνήσεως.

Κατόπιν τούτου η Επιτροπή εσχημάτισε την γνώμην ότι πρέπει να εγκριθή το ποσόν των £10,000.

'Οθεν η Επιτροπή συνιστά εις την Βουλήν όπως ψηφίση το παρόν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

(Ο κύριος Νεμπίλ Ναμπή αναγινώσκει την έκθεσιν).

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ

Προοίμιον.

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £60,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας εξήκοντα χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΠΙΝΑΞ

ΔΑΠΑΝΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	ΣΚΟΠΟΣ
7Δ	Τμήμα Δημοσίων Έργων.	9	Νέα οδός Λευκωσίας-Αμμοχώστου.	50,000	Διάθεσις χρημάτων διά περαιτέρω εργασίαν επί της νέας οδού Λευκωσίας Αμμοχώστου κατά το τρέχον έτος.
10Α	Διάφορα	4	Προκαταρκτικός Προγραμματισμός	10,000	Διάθεσις χρημάτων διά προκαταρκτικόν προγραμματισμόν υπό Υπουργείων εν σχέσει με την εκτέλεσιν του πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως.
			Ολικόν	£60,000	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξεν η τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Δημοσίων Έργων όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

(Ο κ. Ραματάν Τζεμίλ αναγινώσκει την έκθεσιν τουρκιστί).

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης (αντικαθιστών τον κ. Πέτρον Στυλιανού)
Ανδρέας Ζιαρτίδης (αντικαθιστών τον κ. Παπαϊωάννου)
Ιωσήφ Γιαμάκης
Παναγιώτης Τουμαζής
Γεώργιος Τζιρκώτης.

Η Επιτροπή συνήλθε την 2.30 μ.μ. της 24ης Οκτωβρίου 1961, και συνεζήτησε το ως άνω Νομοσχέδιον. Εκρίθη σκόπιμον όπως επενεχθή τυπική τροποποίησις του άρθρου 2 του Νομοσχεδίου αφήνουσα ανεπηρέαστον την ουσίαν του περιεχομένου του εν λόγω άρθρου.

Η Επιτροπή ομοφώνως συμφωνεί επί των προτεινομένων τροποποιήσεων του βασικού Νόμου (Κεφ. 135) και προτρέπει την Βουλήν όπως εγκρίνη το Νομοσχέδιον, ως τούτο υπεβλήθη υπό της Επιτροπής προς παρεμπόδισιν διαπράξεως αδικημάτων εις το μέλλον δυνάμει του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κύριος Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να κάμω μακράν ομιλίαν επί του ζητήματος το οποίον απασχολεί σήμερον την Βουλήν. Ο σκοπός μου απόψε είναι να επιστήσω την προσοχήν της Βουλής επί ενός σοβαρού γεγονότος, ότι εις την Κύπρον υπάρχει Σύνδεσμος ωργανωμένης αλιείας, ο οποίος μόλις προ ολίγων ημερών έλαβε γνώσιν του παρόντος Νομοσχεδίου και ο οποίος, μολονότι αι πρόνοιαι και αι διατάξεις του υπό μελέτην Νομοσχεδίου είναι πολύ περιωρισμέναι, ως με επληροφόρησεν έχει την επιθυμίαν να εκφράση τας απόψεις του έστω και επί του περιωρισμένου κειμένου του παρόντος Νομοσχεδίου. Νομίζω ότι έχει κάθε δικαίωμα να εκφράση τας απόψεις του επί του ζητήματος αυτού και νομίζω επίσης ότι η Βουλή έχει υποχρέωσιν να τας ακούση.

Εξήτασα την πιθανότητα εισηγήσεως εκ μέρους μου μιας μικράς αναβολής της επιψηφίσεως του παρόντος Νομοσχεδίου και ευρίσκω προσωπικώς ότι ουδεμία ζημία δύναται να προέλθη από μίαν μικράν αναβολήν της συζητήσεως του Νομοσχεδίου αυτού. Απεναντίας, έχομεν να ωφεληθώμεν και από απόψεως εθνικής οικονομίας και από απόψεως δημοκρατικής μεθόδου, εάν πραγματικά δοθή η ευκαιρία εις τους αμέσως ενδιαφερομένους να εκφράσουν τας απόψεις των τόσον επί του παρόντος Νομοσχεδίου όσον και διά πάσαν άλλην άποψιν η οποία αφορά την προώθησιν της αλιείας εν Κύπρω η οποία είναι μεγάλη πηγή πλούτου διά την Δημοκρατίαν, και έχομεν καθήκον, ως έπραξαν άλλα κράτη, όπως η Ελλάς, να την προωθήσωμεν με όλας μας τας δυνάμεις.

Η εισήγησίς μου, κύριε Πρόεδρε, είναι όπως η συζήτησις του παρόντος Νομοσχεδίου αναβληθή μέχρι της επομένης συνεδριάσεως της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κυρίου Αναστασιάδη, όπως το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον αναβληθή διά την προσεχή συνεδρίαν, διά να δοθή ευκαιρία εις τον Σύνδεσμον Αλιέων να υποβάλη εισηγήσεις προς την Βουλήν. Το θέμα το οποίον εγείρεται είναι κατά την γνώμην μου θέμα ουσίας διά την Βουλήν, εάν και κατά πόσον η Βουλή πρέπει να αναβάλλη την συζήτησιν Νομοσχεδίων διά να δίδη την ευκαιρίαν εις διαφόρους Οργανισμούς να υποβάλλουν εισηγήσεις ως προς το κείμενον ή το περιεχόμενον Νομοσχεδίου. Η βασική αρχή η οποία πρέπει πάντοτε να διέπη την εργασίαν της Βουλής είναι ότι εις το στάδιον κατά το οποίον το Νομοσχέδιον ευρίσκεται ενώπιον της αρμοδίας Επιτροπής όλοι οι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί οφείλουν επισήμως να υποβάλλουν προς την Βουλήν τας εισηγήσεις των, διά να δίδεται η ευκαιρία εις την Επιτροπήν να εξετάζη τας εισηγήσεις και να συμπεριλαμβάνη αυτάς εις το κείμενον της εκθέσεώς της προς την Βουλήν. Εις την παρούσαν περίπτωσιν το Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν την 16ην Οκτωβρίου, και επομένως ήτο γνωστόν μέσον του τύπου, ότι το Νομοσχέδιον ήτο ενώπιον της Βουλής και ότι παρεπέμφθη εις την αρμοδίαν Επιτροπήν. Το Νομοσχέδιον εδημοσιεύθη επίσης εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας. Μέχρι της στιγμής ουδεμία ειδοποίησις εστάλη προς την Βουλήν εκ μέρους του ενδιαφερομένου Συνδέσμου, ότι προτίθεται να υποβάλη εισηγήσεις επί του θέματος αυτού εις την Βουλήν.

Είναι γνωστόν ότι υπάρχει Γραφείον Βουλής προς το οποίον οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να απευθύνωνται και να μας πληροφορούν κατά πόσον έχουν να υποβάλουν εισηγήσεις ή όχι. Νομίζω ότι θα ήτο βασικώς εσφαλμένη αρχή εάν η Βουλή άνευ επισήμου προειδοποιήσεως αναβάλλη την εργασίαν της και κατά τον τρόπον αυτόν δυσκολεύεται εις την διεκπαιρέωσιν των θεμάτων της διότι υπάρχουν οργανισμοί οι οποίοι θέλουν να υποβάλουν εισηγήσεις. Το παρόν Νομοσχέδιον είναι περιορισμένης φύσεως και προβλέπει την αύξησιν των ποινών διά παράνομον αλιείαν. Εάν έχη συμπληρωματικάς εισηγήσεις δύναται να υποβάλη αυτάς τόσον προς

την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όσον και προς την Βουλήν διά να συμπεριληφθούν εις το επόμενον Νομοσχέδιον το οποίον ασφαλώς θα αντιπροσωπεύη την ολοκληρωμένην πολιτικήν της Κυβερνήσεως επί του θέματος της αλιείας. Η προσωπική μου γνώμη είναι ότι η μη ψήφισις του Νομοσχεδίου, η αναβολή του, δεν θα ήτο χρήσιμος, θα εδημιουργούσε δε κακόν προηγούμενον κατά το ότι η Βουλή αναβάλλει τας συζητήσεις της χωρίς να υπάρχη επίσημος ειδοποίησις προς την Βουλήν περί της προθέσεως Οργανισμών να υποβάλουν εισηγήσεις, και χωρίς να υπάρχη πληροφορία ενώπιον της Βουλής τι χρονικόν διάστημα θα απαιτηθή διά τον ενδιαφερόμενον Οργανισμόν να υποβάλη τας εισηγήσεις του.

Δια τούτο, εκτός εάν η πλειοψηφία της Βουλής αποφασίση υπέρ της αναβολής, προσωπικώς δεν θα ήμην διατεθειμένος να αναβάλω την συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της αναβολής του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Εἰς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συζήτησις θα εξακολουθήση.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΙΑΣ ΝΟΜΟΝ (ΚΕΦ. 135).

Συνοπτικός τίτλος. Κεφ. 135.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Αλιείας Νόμου, (εν τοις εφεξής καλουμένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η ψηφοφορία. Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 5 του βασικού Νόμου.

2. Το άρθρον 5 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «εκατόν» ήτις απαντάται εις την προτελευταίαν γραμμήν του άρθρου τούτου υπό της λέξεως «πεντακοσίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 6 του βασικού Νόμου.

3. Το άρθρον 6 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της καταργήσεως του εδαφίου (3) και της προσθήκης του κατωτέρου εδαφίου (3).

«(3). Παν πρόσωπον παραβαίνον οιουσδήποτε Κανονισμούς γενομένους δυνάμει των προνοιών του παρόντος άρθρου θα είναι ένοχον αδικήματος και επί καταδίκη θα υπόκειται εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας πεντακοσίας λίρας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Αλιείας Νόμου, (εν τοις εφεξής καλουμένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τρίτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι «Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961».

Το Νομοσχέδιον δεν είναι έτοιμον προς συζήτησιν διότι η έκθεσις της Επιτροπής δεν εκυκλοφόρησε 48 ώρας, ως προνοεί το Σύνταγμα, προ της συζητήσεως. Επομένως αναβάλλεται διά την προσεχήν συνεδρίασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δεν υπάρχουν Νομοσχέδια προς κατάθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού εισέλθωμεν εις το Κεφάλαιον Δ, θα ήθελα να πληροφορήσω την Βουλήν ότι απεστάλη προς την Βουλήν των Αντιπροσώπων της Κύπρου εκ μέρους της Βουλής του Ισραήλ αριθμός βιβλίων διά την ίδρυσιν της Βιβλιοθήκης της Βουλής. Μέχρι σήμερον βιβλία εστάλησαν υπό της Βουλής των Ελλήνων, της Τουρκικής Βουλής και της Βουλής του Ισραήλ. Δεν αμφιβάλλω ότι η Βουλή θα εξουσιοδοτήση τον Πρόεδρον να εκφράση τας ευχαριστίας της προς την Βουλήν του Ισραήλ.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πρόεδρος εξουσιοδοτείται να ευχαριστήση την Βουλήν του Ισραήλ διά την προς την Βουλήν της Κύπρου δωρεάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Διάθεσις του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Το θέμα ενεγράφη υπό του εντίμου Βουλευτού Πέτρου Στυλιανού. Επί του θέματος ούτος υπέβαλεν ερώτησιν και δεν έτυχεν ικανοποιητικής απαντήσεως. Επομένως δικαιωματικώς ενέγραψε το θέμα τούτο. Όταν λέγω δεν έτυχεν ικανοποιητικής απαντήσεως, θέλω να ερμηνευθή ότι δεν έτυχεν απαντήσεως η οποία να ικανοποιή τον ίδιον.

Έχει τον λόγον ο κ. Πέτρος Στυλιανού. Ως γνωστόν διά συζητήσεις επί θεμάτων εγραφέντων υπό Βουλευτών ως αποτέλεσμα ερωτήσεων και απαντήσεων ο χρόνος ο οποίος διατίθεται είναι μία ώρα, εκτός εάν η συζήτησις λήξη ενωρίτερον.

Ο χρόνος είναι έξη και τρία λεπτά.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Προ 20 περίπου και πλέον ετών οι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι εζήτησαν από την Κυβέρνησιν της Κύπρου όπως εν περιπτώσει θανάτου των η σύνταξίς των περιέρχεται εις τας χήρας και τα ορφανά των. Αλλά αντ' αυτού η αποικιακή Κυβέρνησις τον Φεβρουάριον του 1947 επέβαλε διά της βίας τον Νόμον περί Συντάξεως Χηρών και Ορφανών, Κεφάλαιον 314, δυνάμει του οποίου περικόπτεται εκ του βασικού μισθού των υπαλλήλων 5% το οποίον διατίθεται εις το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών και εις το οποίον και αυτή ως εργοδοτικός οργανισμός συνεισφέρει αντίστοιχον ποσόν εκ 5%. Οι δημόσιοι υπάλληλοι διεξήγαγον αρκετούς αγώνας επί της απελθούσης αποικιακής Κυβερνήσεως διά την βασικήν τροποποίησιν του ως άνω νόμου, διότι πρώτον δεν καλύπτει τούτο την μεγίστην πλειοψηφίαν των μονίμων υπαλλήλων των οποίων ο ετήσιος μισθός δεν υπερβαίνει τας 450 λίρας και ούτω εκ 3.500 σημερινών μονίμων υπαλλήλων καλύπτονται μόνον 1.300, χωρίς να λαμβάνωνται υπ' όψιν οι διδάσκαλοι, ανερχόμενοι εις 2.500 περίπου, οι αστυνομικοί

ανερχόμενοι εις 2.000 και οι προσωρινοί υπάλληλοι, ανερχόμενοι εις 2.000 περίπου, οι οποίοι δεν καλύπτονται υπό του εν λόγω Ταμείου.

Δεύτερον η εκ 5% υποχρεωτική εισφορά είναι πολύ υψηλή εν συγκρίσει με τας μειωμένας παροχάς του Ταμείου, το οποίον ανήλθεν εις 500,000 περίπου λίρας με ετησίας υποχρεώσεις μόνον £2,772. Πρέπει να υπογραμμισθή ότι ουδέν ποσόν επιστρέφεται εις τον εισφορέα έστω και εάν η σύζυγός του αποθάνη προ αυτού και εγκαταλείψη ανήλικα τέκνα.

Τρίτος λόγος προς διάλυσιν του Ταμείου υπήρξεν η κακή και αυθαίρετος διαχείρισις εν σχέσει με τας επενδύσεις των κεφαλαίων του Ταμείου και την παροχήν λογαριασμών προς τα μέλη. Η αρνητική στάσις της αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως έναντι του δικαίου αιτήματος των εισφορέων επηύξησε την δυσφορίαν των υπαλλήλων οι οποίοι κατόπιν μυστικού δημοψηφίσματος τον Οκτώβριον του 1959 απεφάσισαν όπως επιζητήσουν την διάλυσιν του Ταμείου και την επιστροφήν του ποσού εις τα μέλη των. Αντί όμως οιασδήποτε ικανοποιητικής απαντήσεως η αποικιακή Κυβέρνησις τον Ιανουάριον του 1960 ετροποποίησε τον ως άνω νόμον και παρέσχε το δικαίωμα εις τους αποχωρούντας Άγγλους, λόγω της επελθούσης αλλαγής εις την διακυβέρνησιν της χώρας μας, να αποσύρουν το συμφέρον των. Πληροφορούμαι ότι περίπου 100 εξ αυτών επληρώθησαν τας εισφοράς των, το ανάλογον μερίδιον των εκ των εισφορών της Κυβερνήσεως, και επιπροσθέτως 17 1/2% εκ του πλεονάσματος του Ταμείου υπολογισθέντος υπό Άγγλου Κυβερνητικού λογιστού επί τη βάσει ευνοϊκών διά τους Άγγλους όρων, όπως είναι δήθεν η χαμηλή αναλογία θνησιμότητος μεταξύ των εισφορέων. Τοιουτοτρόπως το ολικόν πληρωθέν εις τους Άγγλους ποσόν υπερέβη τας £100,000. Όπως ήτο επόμενον η τοιαύτη μονομερής, αυθαίρετος και αντίθετος προς τας θεμελειώδεις αρχάς του Ταμείου ενέργεια εκ μέρους της αποικιοκρατίας ανεστάτωσε κυριολεκτικώς την εργατοϋπαλληλικήν τάξιν, η οποία προς ικανοποίησιν του ως άνω αιτήματος απεφάσισε να ενασκήση και το δικαίωμα της απεργίας το οποίον ευτυχώς εν τέλει απεφεύχθη κατόπιν της εκ μέρους του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου και των εντίμων Υπουργών Εργασίας και Δικαιοσύνης κυρίων Γεωργκάτζη και Κληρίδη επιδειχθείσης πλήρους τότε κατανοήσεως.

Εν όψει της αναλήψεως της διακυβερνήσεως του τόπου μας υπό των αντιπροσώπων του λαού, οι εισφορείς παρεκάλεσαν όπως ληφθούν, ει δυνατόν, άμεσα μέτρα διά την διάλυσιν του Ταμείου και την επιστροφήν οιωνδήποτε χρημάτων αυτού εις τους συνδρομητάς του, διασφαλιζομένων των δικαιωμάτων των χηρών και των ορφανών ως και εκείνων των παρόντων συνδρομητών οι οποίοι ενδέχεται να θελήσουν να παραμείνουν εις αυτό συμφώνως προς τας προνοίας των υπ' αρ. 193 και 194 άρθρων του Συντάγματος.

Υπογραμμίζω ότι εν περιπτώσει καθ' ήν η προτεινομένη διάλυσις του Ταμείου δεν θα ήτο δυνατόν να πραγματοποιηθή, λόγω φόρτου εργασίας, μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1961, τότε να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, ούτως ώστε από της ημερομηνίας ταύτης να ανασταλή η εκ 5% υποχρεωτική συνεισφορά των άνευ επηρεασμού των δικαιωμάτων των χηρών και ορφανών τα οποία δυνατόν να επαρουσιάζοντο μέχρι της διαλύσεως του Ταμείου. Οι εισφορείς ετόνισαν ότι η προστασία των χηρών και ορφανών όλων των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων δύναται να αντιμετωπισθή κεχωρισμένως και αποτελεσματικώς υπό της παρούσης Κυβερνήσεως, άνευ οιασδήποτε επιπροσθέτου οικονομικής επιβαρύνσεως, αν ληφθή υπ' όψιν ότι η εισφορά αυτής εις το ειρημένον Ταμείον ανέρχεται εις £60,000 ετησίως ενώ αι υποχρεώσεις του δεν υπερβαίνουν τας £3,000 κατ' έτος. Τα διαβήματα των δημοσίων υπαλλήλων εσυνεχίσθησαν προς πάσαν κατεύθυνσιν, όταν δε την 8ην Νοεμβρίου 1960, ειδική Επιτροπή έτυχεν ακροάσεως υπό υπευθύνου Κυβερνητικού εκπροσώπου, έτυχεν υποσχέσεως ότι θα ελαμβάνετο απόφασις περί της διαλύσεως του Ταμείου εντός ολίγων ημερών. Λόγω της παρόδου του χρόνου υπέβαλα την ακόλουθον ερώτησιν εις την Βουλήν.

«Δύναται ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών να δώση εις το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων μίαν απάντησιν επί του επιμάχου θέματος του Ταμείου Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων»;

Η απάντησις του κ. Υπουργού είχεν ως εξής:

«Ο Υπουργός Οικονομικών συνηντήθη προσφάτως μετά αντιπροσώπων των Δημοσίων Υπαλλήλων, ενδιαφερομένων διά το Ταμείο Συντάξεως Χηρών και Ορφανών. Αντηλλάγησαν απόψεις και οι δημόσιοι υπάλληλοι ανέλαβον να υποβάλουν σχετικόν υπόμνημα το οποίον θα τεθή ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου προς λήψιν αποφάσεως».

Την 1ην Δεκεμβρίου 1960, το Υπουργικόν Συμβούλιον απεφάσισε διά της υπ' αριθμόν 306 αποφάσεώς του τα ακόλουθα:

(α) Όπως το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών διαλυθή.

(β) Όπως μόνον το ποσόν το πληρωθέν εις το Ταμείον υπό των εισφορέων επιστραφή εις αυτούς, και

(γ) όπως διορισθή Επιτροπή αποτελουμένη εκ του πρώτου Λειτουργού επί του Προσωπικού, ως Προέδρου, του Γενικού Ελεγκτού, του Γενικού Λογιστού, και του Πρώτου Στατιστικολόγου ως μελών, προς τον σκοπόν διαλύσεως του Ταμείου, διασφαλίσεως των συμφερόντων των χηρών και ορφανών και των εισφορέων, οι οποίοι τυχόν θα ήθελον να παραμείνουν εις το Ταμείον, και καταμερισμού μεταξύ των εισφορέων και της Κυβερνήσεως των ποσών τα οποία επλήρωσαν εις το Ταμείον κατόπιν αφαιρέσεως καταλλήλου ποσού διά την προστασίαν της οποίας έτυχον μέχρι τούδε.

Η Επιτροπή Διαλύσεως του Ταμείου απέστειλεν ερωτηματολόγιον εις όλους τους εισφορείς διερευνώσα τας απόψεις των μελών περί διαλύσεως του Ταμείου, της αναδιαρθρώσεώς του ή της θελήσεως της παραμονής τούτων.

Εκ των 1.400 μελών μόνον 17 εξέφρασαν επιθυμίαν όπως παραμείνουν εις το Ταμείον, οι δε υπόλοιποι εζήτησαν την διάλυσιν του Ταμείου και την επιστροφήν των ιδικών των εισφορών ως και του μεριδίου της Κυβερνήσεως εις αυτούς, μέσω δε της Επιτροπής των εζήτησαν από το Υπουργικό Συμβούλιον δι' εγγράφου των υπό ημερομηνίαν 4ης Φεβρουαρίου 1961, σχετικήν τροποποίησιν της αποφάσεως αυτού. Την 15ην Μαρτίου 1961, υπεβλήθη ερώτησις και πάλιν υπ' εμού έχουσα ως ακολούθως:

1. Εν όψει της απαιτήσεως της συντριπτικής πλειοψηφίας των εισφορέων του Ταμείου όπως τροποποιηθούν βασικώς οι όροι υφ' ους απεφασίσθη η διάλυσίς του, δυνάμεθα να πληροφορηθώμεν διατί η Κυβέρνησις δεν προτίθεται να ικανοποιήση τας αξιώσεις των εισφορέων ως επληροφόρησε προσφάτως τούτους;

2. Δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι οι όροι υπό τους οποίους απεφασίσθη η διάλυσις του Ταμείου υπό της αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως αποτελούν κατάφωρον μεροληψίαν εις βάρος των Κυπρίων υπαλλήλων όταν συγκρίνωνται με τους όρους υφ' ους επετράπη εις τους Βρεττανούς υπαλλήλους να αποχωρήσουν του Ταμείου;

3. Δεδομένου ότι η διάλυσις του Ταμείου δύναται να γίνη μόνον διά θεσπίσεως ειδικού νόμου και λόγω του γεγονότος ότι το ζήτημα έχει σχεδόν χρονίσει, δυνάμεθα να γνωρίζωμεν κατά πόσον η Κυβέρνησις ετοιμάζει ήδη το σχετικόν Νομοσχέδιον;

Το Υπουργικόν Συμβούλιον κατά την συνεδρίασίν του της 13ης Ιουλίου 1961, διά της υπ' αριθμόν 945 αποφάσεώς του επέμεινε εις την προγενεστέραν απόφασίν του και έδωσεν ερμηνείαν όσον αφορά τους όρους διαλύσεως ως εμφαίνονται εις την δοθείσαν υπό του Υπουργού Οικονομικών απάντησιν εις την σχετικήν ερώτησιν.

Πρακτικώς η απάντησις έχει ως εξής:

«Το ζήτημα των όλων προϋποθέσεων υπό τας οποίας δέον να διαλυθή το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών, περιλαμβανομένων και των παραστάσεων των εισφορέων επί του θέματος τούτου, έτυχε της περαιτέρω μελέτης του Υπουργικού Συμβουλίου κατά την συνεδρίασίν του της 13ης Ιουλίου του 1961.

Το Υπουργικόν Συμβούλιον απεφάσισε:

(α) 'Οπως επικυρωθή η υπ' αρ. 306 απόφασις αυτού αναφορικώς με το εν λόγω Ταμείον.

(β) 'Οπως η Επιτροπή η διορισθείσα προς τον σκοπόν διαλύσεως του Ταμείου λάβη οδηγίας να χωρήση εις το έργον της συμφώνως της ληφθείσης αποφάσεως.

(γ) 'Οπως η Επιτροπή πληροφορηθή ότι ο όρος «κατόπιν αφαιρέσεως του ενδεδειγμένου ποσού διά την μέχρι τούδε παρασχεθείσαν προστασίαν», όστις περιέχεται εις την παράγραφον (γ) της υπ' αρ. 306 αποφάσεως, σημαίνει την εκ του Ταμείου αφαίρεσιν, προς της μεταξύ των εισφορέων και της Κυβερνήσεως κατανομής του αναλογούντος μέρους, ποσού ικανού να διασφαλίση τα συμφέροντα των χηρών και ορφανών, καθώς επίσης και των εισφορέων οίτινες επιθυμούν να παραμείνουν εις το Ταμείον.

Η Κυβέρνησις φρονεί, διαλάμβανε η απάντησις, ότι οι όροι και αι προϋποθέσεις υφ' ας σκοπεί την διάλυσιν του Ταμείου, και η διάθεσις των χρημάτων του είναι δίκαιαι και λογικαί τόσον διά τους εισφορείς όσον και διά την Κυβέρνησιν.

Παρήλθεν έκτοτε αρκετός χρόνος και ουδέν Νομοσχέδιον έχει μέχρι σήμερον ετοιμασθή υπό του αρμοδίου Υπουργείου προνοούν την διάλυσιν του Ταμείου, νομίζω δε ότι οι υπάλληλοι δικαιολογουμένως απορούν περί τούτου.

Βασική δε βεβαίως επιβίωσις όλων των εργατοϋπαλλήλων είναι η δημιουργία Ταμείων Προνοίας αφυπηρετήσεως ή συνταξιοδοτήσεως, ούτως ώστε να κατοχυρούνται τουλάχιστον μερικώς εις περιπτώσεις απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεως, εις περιπτώσεις αποχωρήσεως ή αφυπηρετήσεως.

Υπό τας προϋποθέσεις όμως υπό τας οποίας υφίσταται το υπό συζήτησιν Ταμείον, ως εμφαίνεται εκ των περιωρισμένων ποσοστών των παρεχομένων προς τους υπαλλήλους έναντι πολλαπλασίων εισφορών των μελών του, του ετησίου κέρδους του Ταμείου ανερχομένου εις δεκάδας χιλιάδας λιρών ως και του ενεργητικού τούτου του Ταμείου, ανερχομένου την 31ην Οκτωβρίου 1959, (έκτοτε δεν παρεσχέθησαν λογαριασμοί), εις £546,170, δεν είναι δυνατόν να αναμένωμεν από την τάξιν των δημοσίων υπαλλήλων την πλήρη και ελευθέραν αποδοχήν του.

Ως εκ τούτου, συνυποβάλλων μετά των Δημοσίων Υπαλλήλων την εισήγησιν όπως διαλυθή το συντομώτερον το Ταμείον, μόλις άλλωστε προσφάτως αριθμός Υπουργών και άλλων παραγόντων διεβεβαιώσαν επί τούτω συσταθείσαν Κεντρικήν Επιτροπήν των Δημοσίων Υπαλλήλων ότι προσανατολίζονται προς αυτήν την κατεύθυνσιν άνευ οιασδήποτε περικοπής κονδυλίων του Ταμείου, και όπως περιληφθή η πρόνοια διά νέον Νομοσχέδιον δυνάμει της οποίας τα επιστραφησόμενα ποσά επιστραφούν εντόκως ως συμβαίνει και εις πλείστας ιδιωτικάς επιχειρήσεις εν Κύπρω και εξαιρεθώσι ταύτα φόρου εισοδήματος. Επίσης, πράγμα και λογικόν και δίκαιον, όπως κατά το διάστημα μεταξύ τερματισμού των εισφορών και της ημερομηνίας επιστροφής των χρημάτων οι εισφορείς εξακολουθούν να τυγχάνουν των ευεργετημάτων του Ταμείου.

Τέλος πιστεύομεν ότι πρέπει να εξετασθή μετά της δεούσης προσοχής υπό των αρμοδίων παραγόντων το δεύτερον μέρος της τελευταίας εισηγήσεως των δημοσίων Υπαλλήλων, όπως καταβληθή ιδιαιτέρα προσπάθεια ίνα η εισφορά η γενομένη εις το Ταμείον υπό της Κυβερνήσεως υπό την ιδιότητα αυτής ως εργοδότου, χρησιμοποιηθή εις περίπτωσιν μη επιστροφής και ταύτης εις τους εισφορείς προς τον σκοπόν προικοδοτήσεως νέου αξιοπρεπούς Ταμείου Συντάξεως, το οποίον να αποβή πραγματικώς εξυπηρετικόν και ευεργετικόν δι' όλους ανεξαιρέτως τους δημοσίους υπαλλήλους και ουχί μόνον εις τους ανωτέρους και τους εξ αυτών εξαρτωμένους. Είναι κάτι που επιβάλλεται να γίνη το συντομώτερον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχει τον λόγον ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Συμφώνως προς την ανακοίνωσιν του Υπουργικού Συμβουλίου το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών πρόκειται να διαλυθή. Τούτο είναι συνέπεια του δημοψηφίσματος μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων. Δεν πρόκειται να εξετάσωμεν τώρα εάν ορθά εψηφίσθη τότε από τους υπαλλήλους και ορθά απεφασίσθη και η διάλυσις του Ταμείου. Διατί τούτο είναι σήμερον ένα αναμφισβήτητον γεγονός. Ασφαλώς όμως εις την ψήφισιν της διαλύσεως του Ταμείου από τους δημοσίους υπαλλήλους ελήφθησαν υπ' όψιν υπ' αυτών αι διάφοροι μη ακριβοδίκαιαι προβλέψεις του νόμου αι οποίαι είχαν δημιουργήσει αδικίας, είχον υψηλήν συνεισφοράν και ολίγα ωφελήματα και γενικώς είχαν όλα εκείνα τα μειονεκτήματα εις τα οποία λεπτομερώς ανεφέρθη ο έντιμος συνάδελφος κ. Πέτρος Στυλιανού. Αποκορύφωμα όμως της τότε αποικιοκρατικής Κυβερνητικής αποχαλινώσεως εις το ζήτημα τούτο ήτο ο σκανδαλώδης και ολοφάνερα μεροληπτικός τρόπος με τον οποίον οι 'Αγγλοι, αποχωρούντες από την Κυβέρνητικήν υπηρεσίαν, εξεμεταλλεύθησαν το Ταμείον με την προτροπήν και την έγκρισιν της τότε αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι πιθανόν να μη υπάρχη απαρτία.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να κοιτάξουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο αριθμός των Ελλήνων Βουλευτών, εισερχομένου του κ. Παρασκευα·ί·δη, σχηματίζει απαρτίαν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ενώ οι Κύπριοι δημόσιοι υπάλληλοι μετά την υπογραφήν των Συμφωνιών της Ζυρίχης ησχολούντο εις την δημιουργίαν των απαραιτήτων προϋποθέσεων διά την εγκαθίδρυσιν της Κυπριακής Δημοκρατίας, η υπό Αγγλικόν ακόμη έλεγχον και διεύθυνσιν ανωτάτη Κυβερνητική υπηρεσία, και πιο συγκεκριμένα το Γραφείον του Διοικητικού Λειτουργού, ησχολείτο με την εξεύρεσιν τρόπων διά την πιο νομιμοφανή και αποτελεσματικήν απογύμνωσιν του Ταμείου από τους 'Αγγλους υπαλλήλους. Τούτο έγινεν ακόμη πλέον φανερόν από ωρισμένας εγκυκλίους αι οποίαι εστάλησαν τότε από το Γραφείο του Διοικητικού Λειτουργού Σίμονς αποκλειστικώς προς τους 'Αγγλους δημοσίους υπαλλήλους και χαρακτηριζόμεναι ως προσωπικαί και εμπιστευτικαί. Αποτέλεσμα αυτής της τακτικής ήτο, όπως ανέφερε και ο έντιμος κ. Πέτρος Στυλιανού, περισσότερον του 1/6 του Ταμείου να εισπραχθή από μίαν μικράν ομάδα 'Αγγλων υπαλλήλων.

Και ενώ έτσι έχουν τα πράγματα όσον αφορά τους 'Αγγλους υπαλλήλους, οι όροι οι οποίοι προτείνονται σήμερον διά την διάλυσιν του Ταμείου όσον αφορά τους Κυπρίους υπαλλήλους δεν θεωρούνται υπό των ιδίων ως ικανοποιητικοί, πράγμα με το οποίον συμφωνώ και εγώ. Είναι κατά την γνώμην μας σωστόν και δίκαιον όπως, λαμβάνοντες υπ' όψιν την ανθηρότητα του Ταμείου μέχρι σήμερον και τας αδικίας αι οποίαι έχουν γίνει εις το παρελθόν, υποστηρίξωμεν τας δικαίας απαιτήσεις των δημοσίων υπαλλήλων διά την διανομήν των χρημάτων κατά τρόπον πλέον ακριβοδίκαιον και λογικόν. Διά να μην επαναλάβω τα όσα ελέχθησαν προηγουμένως υποστηρίζω πλήρως τας εισηγήσεις διά την λύσιν του ζητήματος τας οποίας ανέφερεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Πέτρος Στυλιανού. Ειδικώτερον θα ήθελα όμως να τονίσω ότι από τούδε θα έπρεπε να αυξηθούν τα επιδόματα εις τας χήρας και τα ορφανά, διότι πράγματι το σημερινόν επίπεδον το οποίον ανέρχεται εις 350 μιλς ημερησίως δεν είναι καθόλου ικανοποιητικόν.

Επίσης το ζήτημα του να σταματήση η συνεισφορά του 5% δι' ένα Ταμείον το οποίον ήδη διαλελυμένον, είναι θέμα πολύ επείγον.

Η διάλυσις του Ταμείου Χηρών και Ορφανών δίδει ευκαιρίαν ως γεγονός μελέτης του καλυτέρου τρόπου με τον οποίον θα ημπορούσε να αντιμετωπισθή και το ζήτημα του γενικού Ταμείου Συντάξεων Δημοσίων Υπαλλήλων, με σκοπόν την αύξησιν των ωφελημάτων και των απολαβών.

Ελπίζομεν εις το τέλος και πιστεύομεν ότι τόσον η Βουλή όσον και το Υπουργικόν Συμβούλιον θα εξετάσουν με προσοχήν και συμπάθειαν το ζήτημα τούτο της δικαιώσεως των

δημοσίων υπαλλήλων οι οποίοι, όπως ετόνισεν ο Μακαριώτατος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας εις την ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων προσφώνησίν του, αποτελούν την σπονδυλικήν στήλην της νεαράς Δημοκρατίας μας και επί της τιμιότητος, του ζήλου και της δραστηριότητός των στηρίζεται η ομαλή λειτουργία του κράτους.

Αι απαιτήσεις που όλοι μας έχομεν και πρέπει να έχωμεν από την Δημοσίαν Υπηρεσίαν προϋποθέτουν και αναλόγους υποχρεώσεις δικαίας καθ' όλα μεταχειρίσεώς των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί του θέματος θα κηρύξω την λήξιν της συζητήσεως του θέματος αυτού.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, διά να καταλήξη η συζήτησις εις κάποιο συμπέρασμα, εισηγούμαι όπως ορισθή Κοινοβουλευτική Επιτροπή η οποία να επιληφθή του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις όπως συσταθή Κοινοβουλευτική Επιτροπή η οποία να επιληφθή του θέματος τούτου.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, όπως σκοπός της Επιτροπής είναι να προωθήση τας προσπαθείας προς διάλυσιν του Ταμείου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι η Βουλή δύναται να καταρτίση Επιτροπήν η οποία σκοπόν να έχη την προώθησιν του θέματος παρά τη Εκτελεστική Εξουσία. Η Βουλή δύναται να καταρτίση Επιτροπήν η οποία να μελετήση το θέμα και να υποβάλη εισηγήσεις προς την Βουλήν, αλλά δεν δύναται να καταρτίση Επιτροπήν της οποίας ο σκοπός θα ήτο να προωθήση την μελέτην του θέματος υπό Σώματος το οποίον δεν ανήκει εις την Βουλήν.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Συμφωνώ, έντιμε κύριε Πρόεδρε, με τον τρόπον που εθέσατε το ζήτημα και συμφωνώ ως γεγονός με την άποψιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη, όπως εξετασθή από μίαν Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν. Εν όψει του ότι υπάρχει ήδη μία Κοινοβουλευτική Επιτροπή η οποία έχει αναλάβει ήδη το καθήκον της εξετάσεως του όλου θέματος της Δημοσίας Υπηρεσίας, εισηγούμαι όπως παραπεμφθή εις την εν λόγω Επιτροπήν με παράκλησιν όπως υποβάλη τας απόψεις της το ενωρίτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι το υπό συζήτησιν θέμα θα πρέπει να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν η οποία εξετάζει τας μισθοδοτικάς κλίμακας της Δημοσίας Υπηρεσίας. Εν πρώτοις, διότι η Επιτροπή εκείνη έχει πολλήν εργασίαν και, δεύτερον, διότι δεν νομίζω ότι τα δύο θέματα συνδέονται αυστηρώς.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Συμφωνώ με την εισήγησίν σας κύριε Πρόεδρε, περί του όρου εντολής της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και εισηγούμαι την σύστασιν μιας ξεχωριστής Επιτροπής προς διερεύνησιν του θέματος, διότι εάν το παρεπέμψωμεν εις την πρώτην Επιτροπήν, ως εισηγήθη ο κ. Δημητριάδης, είναι ωσάν να το παραπέμπωμεν εις τας ελληνικάς καλένδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι επαρκώς διεφωτίσθη η Βουλή αυτή από τας λίαν εμπεριστατωμένας ομιλίας των αγορητών επί του επιμάχου θέματος. Όλοι πράγματι αντελήφθημεν το φλέγον ενδιαφέρον των προηγουμένων αγορητών διά την προστασίαν της δεινοπαθούσης τάξεως των χηρών και ορφανών και απροστατεύτων κ.λ.π. Επιπροσθέτως, πέραν της εμπεριστατωμένης αναλύσεως, φρονώ ότι θα δοθή πλήρης και ευρύτης δημοσιότητος εις τα λεχθέντα υπό των αγορητών.

Εν πάση περιπτώσει, θεωρώ απολύτως πλήρη και επαρκή την διαφώτισιν και της κοινής γνώμης. Δια ταύτα εισηγούμαι ότι η σύστασις της περί ής ο λόγος Επιτροπής είναι εντελώς περιττή και ουχί απαραίτητος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να ζητήσω από το πλήρως διαφωτισθέν έντιμον Μέλος να κάμη συγκεκριμένας εισηγήσεις επί του θέματος εις την Βουλήν, εφ' όσον τόσον η Βουλή και εκείνος διεφωτίσθησαν και να ζητήση απόφασιν του Σώματος επί τη βάσει συγκεκριμένου σχεδίου το οποίον ο ίδιος εγκρίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν μπορούμεν να προχωρήσωμεν απόψε εις την λήψιν αποφάσεως επί της εισηγήσεως του κ. Πέτρου Στυλιανού, διότι το θέμα ήτο να αγορεύση ο ίδιος επί μιας απαντήσεως την οποίαν έλαβεν από το Υπουργείον. Εις την ημερησίαν διάταξιν ουδέποτε έλαβεν ειδοποίησιν η Βουλή ότι πρόκειται να τεθή ζήτημα εκλογής μιας AD HOC Επιτροπής και ότι θα εκαλείτο η Βουλή απόψε να ψηφίση επί του ζητήματος αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννοείται. Κατά πόσον θα συσταθή Επιτροπή και όχι ποία θα είναι η σύστασις της Επιτροπής.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ διά την υπόδειξιν διότι, πριν βεβαίως εκλεγούν τα πρόσωπα, πρέπει η Βουλή να κληθή να αποφασίση κατά πόσον θα εκλεγή μία τοιαύτη Επιτροπή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα πρόσωπα δεν δύνανται να εκλεγούν υπό της Βουλής διότι δυνάμει του Άρθρου 73(3) του Συντάγματος η Επιτροπή καταρτίζει μονίμους Κοινοβουλευτικάς Επιτροπάς ως και οιασδήποτε άλλας προσωρινάς. Το μόνον θέμα το οποίον δύναται να συζητηθή απόψε είναι κατά πόσον θα συσταθή Επιτροπή ή όχι. Η σύστασις της Επιτροπής αποφασίζεται υπό της Επιτροπής Επιλογής.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ουδεμία διαφωνία δύναται να υπάρχη επί του ζητήματος αυτού, κύριε Πρόεδρε, όπως σεις το θέσατε αυτήν την στιγμήν. Το ζήτημα είναι κατά πόσον χωρίς να τεθή η εισήγησις του κ. Πέτρου Στυλιανού και των λοιπών συναδέλφων εις την ημερησίαν διάταξιν δύναται να προχωρήση η συζήτησις απόψε. Είναι ζήτημα αρχής και είναι ζήτημα το οποίον μπορούμεν να συζητήσωμεν πριν προχωρήσωμεν εις το περαιτέρω ζήτημα της ουσίας.

Εν πάση περιπτώσει, διά να μη υπάρξη καμμία παρεξήγησις, φρονώ ότι το ζήτημα αυτό είναι σοβαρώτατον, διότι αφορά την τάξιν των Κυβερνητικών υπαλλήλων και των οικογενειών των, και εγώ προσωπικώς, όταν το ζήτημα έλθη κανονικώς ενώπιον της Βουλής, θα ψηφίσω υπέρ της δημιουργίας μιας AD HOC Επιτροπής αποτελουμένης από Βουλευτάς διά να εξετάση το σοβαρώτατον αυτό ζήτημα και να αναφέρη τας απόψεις της προς την ολομέλειαν του Κοινοβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί από τους μη αγορεύσαντας;

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού δύναται να δευτερολογήση.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Νομίζω πως έθεσα πολύ κανονικώς, κύριε Πρόεδρε, το θέμα ενώπιον της Βουλής. Το θέμα, η ουσία του θέματος εννοώ, ήτο εγγεγραμμένον εις την ημερησίαν διάταξιν εις τρεις ή τέσσαρας προγενεστέρας συνεδριάσεις. Μετά την αγόρευσιν δεν εζήτησα να υποβάλω ούτε να προκαταλάβω οιανδήποτε απόφασιν. Εδέχθην απλώς την άποψιν περί συστάσεως Επιτροπής διερευνήσεως του θέματος.

Όσον αφορά τα λεχθέντα υπό του συναδέλφου κ. Παρασκευα·ί·δη, νομίζω πως δεν έχω τίποτε άλλο να πω παρά ότι διεξήλθον το θέμα χωρίς υπαινιγμούς και υπονοούμενα

εναντίον οιουδήποτε, και νομίζω ότι δεν εδικαιολογείτο ο κωμικός τόνος τον οποίον απέδωσεν ή προσεπάθησε να επισύρη εναντίον μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Χωρίς να καταχρώμαι της υπομονής του εντίμου Προέδρου και των λοιπών συναδέλφων, είμαι πρόθυμος να συμφωνήσω με τον προλαλήσαντα συνάδελφον, εάν πράγματι απεκόμισεν την εντύπωσιν ότι πράγματι ήτο κωμικός ο τρόπος με τον οποίον λέγει ότι εξέθεσα το θέμα και να δηλώσω, επαναλαμβάνω, ότι συμφωνώ απλώς με την ιδικήν του εντύπωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν πρόκειται να επιτρέψω περαιτέρω συζήτησιν επί του θέματος των εντυπώσεων των αγορεύσεων ενός Βουλευτού υπό άλλου Βουλευτού.

Υπάρχει σοβαρόν θέμα ενώπιόν μας το οποίον εγείρει ζήτημα διαδικασίας, και νομίζω ότι η βασική παρεξήγησις αρχίζει από πιθανήν έλλειψιν γνώσεως διαδικασίας άλλων Βουλών.

Ως γνωστόν, εις τα Κοινοβουλευτικά συστήματα οι έντιμοι Βουλευταί δικαιούνται να υποβάλουν εγγράφως ή και προφορικώς ερωτήσεις προς τους Υπουργούς εφ' όσον οι Υπουργοί είναι Μέλη της Βουλής και ευρίσκονται εν τη Βουλή. Η ερώτησις δίδεται γραπτώς απλώς διά να ετοιμασθή ο Υπουργός να απαντήση, αλλά η ερώτησις τίθεται εις τον Υπουργόν εν τη Βουλή και η απάντησις δίδεται υπό του Υπουργού εντός της Βουλής.

Εάν η απάντησις την οποίαν δίδει ο Υπουργός δεν είναι ικανοποιητική, δικαιούται επί του θέματος να υποβάλη αμέσως επερώτησιν ο Βουλευτής, εις την οποίαν επερώτησιν δύναται ο Υπουργός να απαντήση αμέσως ή, εάν χρειάζεται καιρόν διά να εξετάση και να απαντήση απαντά εις την επομένην συνεδρίασιν της Βουλής. Επ' ουδενί λόγω όμως δύναται να διεξαχθή συζήτησις και η Βουλή να λάβη αποφάσεις ή να διορίση Επιτροπάς επί θέματος το οποίον πηγάζει από μη ικανοποιητικήν απάντησιν.

Εις την Κύπρον λόγω του ότι το σύστημα είναι Προεδρικόν, και οι Υπουργοί δεν είναι Μέλη της Βουλής, διά να δύναται η Βουλή να ελέγχη την Εκτελεστικήν Εξουσίαν υπό τύπον ερωτήσεων, ηκολουθήσαμεν το σύστημα του να υποβάλλωνται γραπτώς αι ερωτήσεις προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και αι απαντήσεις να δίδωνται γραπτώς· εις περίπτωσιν δε που δεν θα ήτο ικανοποιημένος ο Βουλευτής ο οποίος έθεσε την ερώτησιν και εφ' όσον ο Υπουργός δεν είναι εις την Βουλήν διά να υποβληθή επερώτησις, καθιερώσαμεν το σύστημα να επιτρέπεται εις τον Βουλευτήν, όστις έθεσε την ερώτησιν, να εγγράφη το θέμα και να αγορεύη, ούτως ώστε να εξηγήση κατά ποίον τρόπον δέον ήτο ικανοποιητική η απάντησις την οποίαν έλαβε. Το θέμα δεν είναι θέμα επί του οποίου δύναται να συζητήση η Βουλή και να προχωρήση εις τον διορισμόν Επιτροπής διά να εξετάση το θέμα τούτο, εφ' όσον δεν πηγάζει από θέμα το οποίον είναι ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν, αλλ' απλώς από μη ικανοποιητικήν απάντησιν Υπουργού προς Μέλος της Βουλής. Διά τούτο εισηγούμαι ότι, εάν θα προχωρήσωμεν να αποφασίσωμεν περί της συστάσεως Επιτροπής, θα έπρεπε το θέμα να εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν. Και τούτο δύναται να γίνη μετά την ανακοίνωσιν υπό του Προέδρου της ημερησίας διατάξεως διά την επομένην συνεδρίασιν.

Ο καθορισθείς χρόνος διά την συζήτησιν του θέματος έληξε.

Η ώρα είναι 7 και δύο λεπτά.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα έχη τα ακόλουθα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961.

Τα δύο αυτά Νομοσχέδια παρεπέμφθησαν εις την Επιτροπήν Οικονομικών. Λόγω του ότι η Επιτροπή Οικονομικών είναι απησχολημένη με άλλα Νομοσχέδια και λόγω του ότι τα δύο προμνησθέντα Νομοσχέδια αφορούν συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, τα παραπέμπω εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού με εντολήν όπως μέχρι της προσεχούς Δευτέρας υποβάλη έκθεσιν ενώπιον της Βουλής.

Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος, δηλαδή η επαναπομπή υπό του Αντιπροέδρου.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμος.

Θα παρεκάλουν τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών εάν είναι δυνατόν να έχη ετοίμην την έκθεσιν της Επιτροπής επί του Νομοσχεδίου «Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμος» το οποίον ευρίσκετο εις την ημερησίαν διάταξιν διά την σημερινήν συνεδρίαν και το οποίον αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίασιν.

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Το νομοσχέδιο τούτο παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν κατά την προηγουμένην συνεδρίασιν. Μόλις λήξη η συνεδρίασις της Βουλής, η Επιτροπή θα συνέλθη απόψε και θα ψηφίση το νομοσχέδιο τούτο, αύριον δε θα είναι ετοίμη η έκθεσις διά να αποσταλή εις τα μέλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών ως και τα Μέλη της Επιτροπής διότι θα εργασθούν μετά την λήξιν της εργασίας της Βουλής. Το Νομοσχέδιον είναι επείγον.

Εάν δεν υπάρχη αντίρρησις προτίθεμαι να ορίσω την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής διά την 5ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Πέμπτης.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ορίζω την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής διά την 5ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Πέμπτη.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν εγγραφή ως θέμα «Σύστασις υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων Επιτροπής επί του θέματος η διάθεσις του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επίσης ένα άλλο θέμα το οποίον εκκρεμεί εις την ημερησίαν διάταξιν θα παρεκάλουν να περιληφθή εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Πέτρου Στυλιανού όπως εγγραφή ως θέμα προς συζήτησιν εις την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής «Σύστασις Επιτροπής διά την εξέτασιν του θέματος Διάθεσις του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων».

Υπάρχει αντίρρησις όπως το θέμα εγγραφή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το θέμα εγγράφεται.

Διά να είναι πλήρες το θέμα θα έπρεπε να αναφέρωνται και οι όροι εντολής της Επιτροπής. Ούτοι δύνανται να υποβληθούν γραπτώς προ της συνεδριάσεως.

Ο κ. Φειδίας Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να επιτραπή μία διευκρίνισις. Θα εγγραφή το θεμα ή απλώς θα εγγραφή το θέμα διά να αποφασίση η Βουλή; Είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Θα εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν και θα αποφασισθή κατά πόσον θα συσταθή Επιτροπή είναι διάφορα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέμα εγγράφεται εις την Βουλήν διά συζήτησιν. Αποφάσεις δεν εγγράφονται εις την ημερησίαν διάταξιν. Επομένως όταν είπα ότι θα εγγραφή το θέμα συστάσεως Επιτροπής, εννοούσα το θέμα προς συζήτησιν.

Εις την ημερησίαν διάταξιν εις το Κεφάλαιον Γ θα είναι κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Εις το Κεφάλαιον Δ το θέμα «Παράνομος Επέμβασις μη Κυβερνητικού Οργανισμού εις Κυβερνητικήν γην εις την περιοχήν Αγίου Γεωργίου Κυρηνείας» το οποίον ήτο εγγεγραμμένον εις την σημερινήν ημερησίαν διάταξιν και του οποίου η συζήτησις αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.10 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 2ΑΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.25 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 27, Τούρκοι 13, Σύνολον 40.

Απόντες:

'Ελληνες 7, Τούρκοι 2, Σύνολον 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961». Το Νομοσχέδιον ευρίσκεται ενώπιον της Επιτροπής Προϋπολογισμού και εξακολουθεί να είναι υπό εξέτασιν. Δεύτερον Νομοσχέδιον είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961».

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Τίτος Φάνος
Δάφνης Παναγίδης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Ραματάν Τζεμήλ
Γεώργιος Τομπάζος.

Η Επιτροπή συνήλθε την 30ήν Οκτωβρίου, 1961, και ώραν 3.30 μ.μ. και εξήτασε το άνωθι αναφερόμενον Νομοσχέδιον.

Ο Διοικητικός Λειτουργός του Υπουργείου Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Καζαμίας προσεκλήθη να παρευρεθή εις την συνεδρίασιν ταύτην όπως δώση ωρισμένας λεπτομερείας επί των ποσών των αναφερομένων εις τον Πίνακα.

Αφού ηκούσθησαν αι υπό του κ. Καζαμία δοθείσαι εξηγήσεις, η Επιτροπή εθεώρησεν ότι τα ποσά είναι δικαιολογημένα και απεφάσισεν όπως συστήση εις την Βουλήν να ψηφίση το Νομοσχέδιον ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

(Ο κ. Γκιουβενέρ αναγινώσκει την έκθεσιν).

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΔΕΚΑΟΚΤΩ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΕΞΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΙΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £18.630 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου, 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας δεκαοκτώ χιλιάδας εξακοσίας και τριάκοντα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς, προτού αναγνώσουν το άρθρον 3, να αναγνώσουν τον Πίνακα, κατά κεφάλαιον.

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι					Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	
47Α	Ετησίως Επαναλαμβανόμεναι Δαπάναι Δημοσίων Έργων.	3	Συντήρησις Κτιρίων και Έργων.	2,130	Διάθεσις χρημάτων διά συνήθη εργασίαν συντηρήσεως Κυβερνητικών κτιρίων.
		17	Δευτερεύοντα Έργα	10,697	Διάθεσις χρημάτων διά διάφορα δευτερεύοντα έργα συνιστάμενα εκ τροποποιήσεων, προσθηκών και βελτιώσεων Κυβερνητικών Κτιρίων ων η δαπάνη κυμαίνεται μεταξύ £5 και £400.
			Ολικόν Κεφαλαίου 47Α	£12,827	
48Α	Μη επαναλαμβανόμεναι Δαπάναι Δημοσίων Έργων.	21	Επέκτασις και τροποποιήσεις του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.	788	Η δαπάνη αυτή απαιτείται διά την ανέγερσιν νέας οικοδομής εις τον οπίσθιον περίβολον διά τας συσκευάς τήξεως μολύβδου, διά βελτιώσεις εις την οροφήν του δωματίου των μονοτυπικών μηχανών και διά την αντικατάστασιν των φθαρέντων ξυλίνων δαπέδων.
		22	Κατασκευή Ξυλίνων Ραφιών του Μουσείου Λευκωσίας.	430	Η δαπάνη αυτή απαιτείται διά την κατασκευήν ξυλίνων ραφιών διά την αίθουσαν Βιβλιοθήκης και το νέον Εργαστήριον του Μουσείου Λευκωσίας.
		23	Διάφορα Έργα εις Αστυνομικά Κτίρια Αθαλάσσης.	2,626	Η δαπάνη αυτή απαιτείται διά μετατροπάς εις κτίρια, διά την βελτίωσιν του συστήματος υδατοπρομηθείας και διά την κατασκευήν βόθρων.
		24	Βελτίωσις του συστήματος υδατοπρομηθείας καταλυμάτων εγγάμων αστυνομικών Ομορφίτας.	759	Η δαπάνη αυτή απαιτείται διά την κατασκευήν στατικής δεξαμενής ύδατος διά την προμήθειαν ύδατος εις δεξαμενήν εκ της κυρίας προσαγωγού και διά την προμήθειαν ύδατος εκ της δεξαμενής εις τας οικίας.
		25	Επέκτασις και τροποποιήσεις του Γραφείου Αδειών Μηχανοκινήτων Οχημάτων.	1,200	Η δαπάνη αυτή απαιτείται διά την ανέγερσιν νέας αποθήκης και δι' εκτεταμένας μετατροπάς των υφισταμένων γραφείων.
			Ολικόν Κεφαλαίου 48Α	5,803	
Γενικόν ολικόν το οποίον θα χορηγηθή ως ειδικευθείσα πίστωσις				£18,630	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν παρατηρήσεις επί του Κεφαλαίου 47Α;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον 47Α εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Κεφάλαιον 47Α εγκρίνεται.

48Α. Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον 48Α εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Κεφάλαιον 48Α εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν του τρίτου άρθρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Νόμος περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Ποσού μη υπερβαίνοντος τας 18,630 λίρας διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση Έκθεσιν της Επιτροπής Εσωτερικών επί του Νομοσχεδίου τούτου.

(Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά αναγινώσκει την έκθεσιν τουρκιστί).

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΡΕΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Επιτροπή Εσωτερικών:

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Τομπάζος Γεώργιος
Ναλπάντογλου Δρ. Μπουρχάν
Χριστοδουλίδης Κώστας
Γιαννάκης Σωτήριος
Αγγελίδης Νίκος
Χουσεΐν Νετζέτ
Δημητριάδης Χρύσης
Σιβιτανίδης Πανίκος
Φάνος Τίτος.

Επιτροπή επί Γεωργικών Ζητημάτων:

Γιάγκου Ανδρέας
Χουσεΐν Ντερβίς
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χαμπής
Καρσεράς Ανδρέας
Παύλου Παύλος.

Αι Επιτροπαί, κατά τας 4 συνεδρίας αυτών τας συγκροτηθείσας την 16ην, 23ην και 30ήν Οκτωβρίου, 1961, επανεξήτασαν το Νομοσχέδιον το τροποποιούν τον περί Φρεάτων Νόμον κατόπιν της αναπομπής τούτου προς αυτάς υπό της Βουλής κατά την συνεδρίαν αυτής της 15ης Σεπτεμβρίου, 1961.

Καίτοι αι Επιτροπαί εξακολουθούν να πιστεύουν ότι ισχύουν αι δηλώσεις αυτών κατά την προγενεστέραν των έκθεσιν επί του αυτού Νομοσχεδίου, εν τούτοις, κατά την επανεξέτασιν του Νομοσχεδίου, απεφάσισαν να υποβάλουν την δευτέραν αυτήν έκθεσιν, εισηγούμεναι την έγκρισιν του Νομοσχεδίου ως τούτο ετροποποιήθη υπ' αυτών. Οι λόγοι των τροποποιήσεων τούτων εκτίθενται κατωτέρω. Το Νομοσχέδιον υπό την τροποποιημένην αυτού μορφήν δεν επιφέρει οιασδήποτε ουσιαστικάς αλλαγάς εις τον υφιστάμενον Νόμον, αλλά δι' ευλόγων διαδικαστικών διατάξεων θα καταστήση ικανήν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να εφαρμόση τούτον πλέον αποτελεσματικώς και ούτω θα επιτευχθή ο σκοπός του Νομοσχεδίου.

Οι λόγοι των επενεχθεισών τροποποιήσεων είναι οι ακόλουθοι:

(α) Το άρθρον 3 διεγράφη διότι δεν εκρίθη σκόπιμον όπως απαιτήται παρά των αιτητών να πληρώνουν οιαδήποτε τέλη αιτήσεως διά την ανόρυξιν φρεάτων.

(β) Το άρθρον 4 διεγράφη διότι δεν εκρίθη πρέπον όπως η επισκευή και το καθάρισμα φρεάτων υπόκεινται εις έκδοσιν αδειών. Διά τον λόγον αυτόν απεφασίσθη όπως παραμείνη το άρθρον 15 του αρχικού Νόμου το οποίον παρέχει το δικαίωμα, άνευ αδείας, επισκευής ή καθαρισμού υφισταμένου φρέατος η ανορύξεως νέου φρέατος, εις την θέσιν εμφραχθέντος τοιούτου, τηρουμένων των εν αυτώ αρχικώς περιεχομένων όρων. Έχει γίνει όμως πρόνοια όπως, εις όλας τας περιπτώσεις αυτάς, ο προτιθέμενος να προβή εις οιανδήποτε των ως άνω ενεργειών παράσχη προηγουμένως 48ωρον προειδοποίησιν προς τον Έπαρχον.

(γ) Το άρθρον ετροποποιήθη εις τρόπον ώστε να εκλείψη πρώτον η εξουσία του Δικαστηρίου να διατάσση την κατάσχεσιν διατρητικής μηχανής εν περιπτώσει διαπράξεως παραπτώματος, και δεύτερον η εξουσία του Πρώτου Λειτουργού Αναπτύξεως Υδάτων να αρνήται να παραχωρή άδειαν διατρήσεως εις πρόσωπον καταδικασθέν δι' αδίκημα διαπραχθέν κατά παράβασιν του παρόντος Νόμου. Αι διατάξεις αυταί εθεωρήθησαν πολύ σκληραί και πιθανώς αντισυνταγματικαί.

(δ) Το άρθρον 5 ετροποποιήθη ωσαύτως εις τρόπον ώστε να γίνεται καλυτέρα πρόνοια αναφορικώς προς την έκδοσιν μεταβατικών διαταγμάτων.

(ε) Το άρθρον 8 ετροποποιήθη κατά τρόπον μη επιτρέποντα πρώτον την αύξησιν των ποινών, και δεύτερον μη παρέχοντα την προτεινομένην εξουσίαν του Δικαστηρίου να εμφράττη φρέατα τα οποία υπέστησαν εκβάθυνσιν ή επέκτασιν. Η τοιαύτη εξουσία κατά την γνώμην μας δυνατόν να προκαλέση περιττήν και δυσανάλογον ταλαιπωρίαν.

(στ) Το άρθρον 9 ετροποποιήθη κατά τρόπον καθιστώντα τας εν αυτώ προνοίας ξεχωριστόν άρθρον και το δικαίωμα των Επάρχων να εισέρχωνται εις γαίας υποκείμενον εις την συγκατάθεσιν του ιδιοκτήτου ή κατόπιν εκδόσεως δικαστικού διατάγματος. Έχουν επίσης μειωθή αι υπό του άρθρου τούτου διαλαμβανόμεναι ποιναί ούτως ώστε να είναι ανάλογοι προς τας ποινάς άλλων άρθρων του Νόμου.

(ζ) Επηνέχθησαν ωσαύτως ωρισμέναι άλλαι συνεπακόλουθοι τροποποιήσεις.

Πιστεύομεν ότι διά των ως άνω επενεχθεισών τροποποιήσεων συνεμορφώθημεν πλήρως προς την επιθυμίαν της Βουλής διατηρούντες επίσης κατά νουν τας αρχικάς μας απόψεις, και προσεπαθήσαμεν να επιφέρωμεν τοιαύτας τροποποιήσεις αίτινες, καίτοι διασφαλίζουν την εφαρμογήν του Νόμου, δεν θα προξενήσουν περιττάς ταλαιπωρίας εις τους γεωργούς οίτινες τω όντι υποφέρουν εκ λειψυδρίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών θα ήθελα να δώσω εις τους εντίμους συναδέλφους ωρισμένας πληροφορίας σχετικώς με αυτό το νομοσχέδιον, το οποίον επί μακρόν υπήρξεν αντικείμενον συζητήσεων.

Το νομοσχέδιον τούτο μας κατέστησε μάρτυρας της συγκρούσεως δύο συμφερόντων. Το έν εξ αυτών είναι η προστασία και διατήρησις των υπογείων υδάτων προς όφελος ολοκλήρου της χώρας· από την άλλην πλευράν είναι τα ζωτικά συμφέροντα εκείνων, οι οποίοι χάρις εις το ύδωρ παράγουν γεωργικά προϊόντα διά να κερδίζουν τα προς το ζην. Ως γνωστόν αι Επιτροπαί είχον διατυπώσει εις την πρώτην των έκθεσιν την άποψιν ότι δεν υπήρχε χρεία τοιούτου τροποποιητικού νομοσχεδίου και ότι το όλον πρόβλημα θα ελύετο ουσιαστικώς διά της εξετάσεώς του. Επιθυμώ ιδιαιτέρως να δηλώσω τούτο, ότι αι Επιτροπαί δεν μετέβαλον τας απόψεις των αυτάς, αι οποίαι αφορούν την ουσίαν. Μόνον αύται, όταν το νομοσχέδιον παρεπέμφθη εις αυτάς διά να το εξετάσουν διά δευτέραν φοράν, ιδιαιτέρως δε επειδή έβλεπον ότι ο χρόνος παρήρχετο και δεν είχον ακόμη αρχίσει να λαμβάνωνται ουσιαστικά μέτρα, εθεώρησαν καλόν να αποδεχθούν ωρισμένα άρθρα, διά των οποίων θα εξησφαλίζετο καλυτέρα εφαρμογή του υφισταμένου νόμου. Ως αντιλαμβανόμεθα ημείς το πράγμα ο κύριος σκοπός του τροποποιητικού νόμου είναι η παρεμπόδισις της ανορύξεως παρανόμων διατρήσεων και της εξαντλήσεως των υπογείων υδάτων. Εις τον υφιστάμενον νόμον υπάρχει διάταξις εξασφαλίζουσα τούτο. Αλλά δεν υπάρχει διάταξις διά την διακοπήν της εργασίας παρανόμου ανορύξεως διατρήσεως προ της συμπληρώσεώς της. Από ηθικής πλευράς δεν θεωρείται ορθόν να στερήσωμεν ένα πτωχόν χωρικόν της διατρήσεώς του, όταν ούτος την έχει ήδη ανορύξει και αρχίσει να ωφελήται από το ύδωρ της. Κατά την γνώμην μου εχρειάζετο μία διάταξις καθιστώσα δυνατήν την διακοπήν τοιούτων παρανόμων εργασιών, προτού αύται προχωρήσουν. Εις το νομοσχέδιον, το οποίον μας απεστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, προνοείται ότι μετά την έγερσιν αγωγής επί του θέματος τούτου η αρμοδία αρχή δύναται να αποταθή προς το

δικαστήριον και λάβη παρά τούτου διάταγμα διά την διακοπήν της παρανόμου εργασίας. Αλλά διά να δυνηθή το δικαστήριον να εκδώση απόφασιν επί της αιτήσεως αυτής και διά να πραγματοποιηθή ακρόασίς της, απητείτο ο καθορισμός μιας ημέρας, κατά την οποίαν ο εκτελών την παράνομον εργασίαν να παρουσιασθή μετά των μαρτύρων του εις το δικαστήριον και να πραγματοποιηθή η ακρόασις της αιτήσεως. Τοιαύτη δε ακρόασις εκ των πραγμάτων θα δύναται να πραγματοποιηθή τρεις τουλάχιστον εβδομάδας μετά την ημερομηνίαν υποβολής της αιτήσεως. Αλλ' εντός της περιόδου αυτής η παράνομος εργασία δύναται να συμπληρωθή και κατ' αυτόν τον τρόπον δεν θα εκπληρούται ο σκοπός του νόμου. Διά τον λόγον τούτον αι Επιτροπαί, προχωρούσαι πέραν των ορίων του προτεινομένου άρθρου, κατέστησαν δυνατήν την διακοπήν της παρανόμου πράξεως από της ημέρας καταθέσεως αιτήσεως υπό της αρμοδίας αρχής διά να δύναται να διακόπτεται η παράνομος εργασία εγκαίρως. Φυσικά, κατόπιν τούτου το ενδιαφερόμενον πρόσωπον δύναται να προβάλη ένστασιν, οπότε, εάν η περί ης η αίτησις πράξις διεκόπη αδίκως, το διάταγμα δύναται να ακυρωθή. Δηλαδή με τον τρόπον αυτόν θα προστατεύωνται τα δικαιώματα και των δύο πλευρών. Πιστεύω ότι κατ' αυτόν τον τρόπον εκπληρούται ο σκοπός. Προτείνουσαι τούτο κατ' αυτόν τον τρόπον, ημείς αι Επιτροπαί πάλιν εμμένομεν εις τας παλαιάς μας απόψεις, δηλαδή συνεχίζομεν να είμεθα της γνώμης ότι η αύξησις των πονών δεν θα παρεμποδίση τας παρανόμους πράξεις και δεν θεωρούμεν ορθήν την αύξησιν των ποινών. Εφ' όσον αι παράνομοι πράξεις θα δύνανται να διακοπούν εγκαίρως, ουδέν όφελος δύναται να μας προσφέρη η κατ' αυτόν τον τρόπον αύξησις των ποινών.

Αι Επιτροπαί, διατυπώνουσαι τας εισηγήσεις των, επιθυμούν όπως, ομού μετά της επιτεύξεως του σκοπού του νομοσχεδίου, οι κερδίζοντες τα προς το ζην διά της καλλιεργείας της γης μη αντιμετωπίζουν περιττάς δυσκολίας. Εις το κατατεθέν νομοσχέδιον η επιδιόρθωσις και ο καθαρισμός ενός φρέατος ή διατρήσεως απαιτούν την λήψιν αδείας παρά του Επάρχου. Αναμφιβόλως όλοι γνωρίζομεν ως διεκπεραιώνονται αι εργασίαι αυταί. Τα δένδρα και τα λαχανικά του γεωργού θα αντιμετωπίζουν τον κίνδυνον να ξηρανθούν και θα περιμένουν να ληφθή άδεια από ένα υπάλληλον, ο οποίος είναι καθισμένος εις το γραφείον του. Ναι, πιστεύομεν ότι διά την εκβάθυνσιν ή την διεύρυνσιν ενός φρέατος χρειάζεται τοιαύτη άδεια. Συμφώνως προς τας δοθείσας εις ημάς εξηγήσεις ωρισμένοι δυνατόν να χωρήσουν εις εκβάθυνσιν της διατρήσεως ή του φρέατός των υπό το πρόσχημα του καθαρισμού τούτου.

Δηλαδή από την μίαν πλευράν έχομεν καθυστέρησιν και δυσκολίαν εις την εξασφάλισιν αδείας και από την άλλην ωρισμένους, οι οποίοι, αντί καθαρισμού, θα θέλουν να προβούν εις παράνομον πράξιν.

Και είναι δι' αυτό το ζήτημα που αι Επιτροπαί εύρον μίαν πολύ λογικήν λύσιν. Το ενδιαφερόμενον πρόσωπον θα περιμένη 48 μόνον ώρας, δηλαδή ελαττώνομεν το χρονικόν διάστημα, κατά το οποίον θα περιμένη, εις 48 ώρας, και, συγχρόνως, ζητούμεν όπως το εν λόγω πρόσωπον, 48 ώρας προτού αρχίση εργασίαν πληροφορήση τον 'Επαρχον περί της εργασίας, την οποίαν θα εκτελέση, δηλαδή του καθαρισμού και της επιδιορθώσεως. Τοιουτοτρόπως ο 'Επαρχος δύναται, εάν ούτως επιθυμή, να έχη υπό έλεγχον τας διεξαχθησομένας εργασίας και το ενδιαφερόμενον πρόσωπον θα απαλλαγή της υποχρεώσεως να περιμένη πέραν των 48 ωρών.

'Εν άλλο σημείον, το οποίον έλαβον υπ' όψιν των αι Επιτροπαί, είναι και το ότι συμφώνως προς το άρθρον 15 του υφισταμένου νόμου είναι δυνατόν δι' έν πρόσωπον να ανορύξη διάτρησιν άνευ αδείας, εφ' όσον αύτη είναι εντός ακτίνος 20 ποδών από φρέαρ ή διάτρησίν του περιπεσούσαν δι' οιονδήποτε λόγον εις αχρηστίαν και εις απόστασιν ουχί μικροτέραν των 80 ποδών από άλλην διάτρησιν ή φρέαρ. Αυτό φυσικά είναι μία πολύ λογική διάταξις, διότι δυνατόν μίαν ημέραν να ξηρανθή η διάτρησις ενός ανθρώπου, ο οποίος κατόπιν αδείας ανώρυξε διάτρησιν και διά του εξ αυτής ύδατος εδημιούργησε κήπον, οπότε ούτος θέλει να ανορύξη αμέσως και πλησίον της παλαιάς διατρήσεως άλλην διάτρησιν και να εύρη ύδωρ διά να σώση τον κήπον αυτού. Το να υποβάλωμεν τούτον εις την διαδικασίαν της αδείας και να καθυστερήσωμεν την υπό τούτου ανόρυξιν δευτέρας διατρήσεως αναμφιβόλως δεν είναι κάτι, το οποίον αρμόζει. Αι Επιτροπαί εύρον ομοίως και διά το ζήτημα τούτο μίαν λύσιν. Αντί ο ενδιαφερόμενος να λάβη άδειαν διά την ανόρυξιν της δευτέρας διατρήσεως την οποίαν ανέφερα, ούτος θα πληροφορήση περί της εργασίας αυτής τον 'Επαρχον 48 ώρας προηγουμένως, ως συμβαίνει και εις την περίπτωσιν καθαρισμού και επιδιορθώσεως.

Εις το υποβληθέν νομοσχέδιον υπήρχε και πρόνοια διά την δι' ωρισμένην περίοδον κατάσχεσιν της μηχανής τεχνικού, ο οποίος εκτελεί εργασίαν ανορύξεως ή εκβαθύνσεως παρανόμου διατρήσεως.

'Ισως και αυτός ο τεχνικός να μη αντιλαμβάνεται ότι απασχολείται εις παράνομον εργασίαν. Γνωρίζομεν ότι ο άνθρωπος αυτός, με το να εργάζεται την μηχανήν εκείνην, κερδίζει τα προς το ζην διά τον εαυτόν του, την σύζυγον και τα τέκνα του· γνωρίζομεν επίσης, την τιμήν αυτών των μηχανών. Πληροφορούμαι ότι κατά μέσον όρον αύτη είναι περί τας £3,000 στερλίνας και ότι δεν υπάρχουν πολλαί τοιαύται μηχαναί εις την χώραν μας. Συγχρόνως δυνατόν να είναι και αντισυνταγματική η κατάσχεσις μιας μηχανής εξ αιτίας μιας τοιαύτης παρανόμου πράξεως. Δι' αυτόν τον λόγον αι Επιτροπαί εθεώρησαν πρέπον όπως απαλειφθή η διάταξις αύτη εκ του νομοσχεδίου. Θα ήθελα να υποβάλω εν συντομία τα εξής: 'Εχει τεθή διάταξις διά την άμεσον διακοπήν παρανόμων εργασιών όσον αφορά τας διατρήσεις. Επίσης παρεμποδίζεται η διεύρυνσις ή η εκβάθυνσις διατρήσεως υπό το πρόσχημα καθαρισμού ή επιδιορθώσεώς της. Πλην τούτων, απαλείφονται αι διατάξεις, αι οποίαι προεκάλουν δυσχερείας εις τους χωρικούς και εξησφάλιζον ευχέρειαν εις τους υπαλλήλους. Διά τούτο συνιστώ όπως το νομοσχέδιον εγκριθή ως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΡΕΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολουθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του Κεφ. 351. Περί Φρεάτων Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αντικατάστασις της λέξεως «Διοικητής» κ.τ.λ. 2. Οσάκις εν τω βασικώ νόμω απαντώνται οι όροι «Διοικητής» ή «Διοικητής της Επαρχίας» και «Διευθυντής Αναπτύξεως Υδάτων» ούτοι θα αντικαθίστανται διά των λέξεων «'Επαρχος» και «Πρώτος Λειτουργός Αναπτύξεως Υδάτων» αντιστοίχως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 6 του βασικού Νόμου. 3. Το άρθρον 6 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της προσθήκης αμέσως μετά την παράγραφον (8) της ακολούθου παραγράφου:

«(9) Οσάκις εκδίδεται κλήσις αφορώσα εις αδίκημα διαπραχθέν κατά παράβασιν του παρόντος άρθρου, ο 'Επαρχος δύναται να ζητήση δι' αιτήσεως όπως διά δικαστικού παρεμπίπτοντος διατάγματος

ανασταλή ή διακοπή, εκκρεμούσης της ακροάσεως της κατηγορίας, πάσα επιχείρησις ή ενέργεια αφορώσα εις την διάτρησιν, ανασκαφήν ή κατασκευήν φρέατος ή την εκβάθυνσιν ή επέκτασιν υφισταμένου φρέατος ήτις εγένετο, ως ισχυρίζεται η κατηγορία η αφορώσα εις το αδίκημα, κατά παράβασιν των διατάξεων του παρόντος άρθρου, και το δικαστήριον θα προβαίνη εις την έκδοσιν του προσήκοντος διατάγματος».

Κεφ. 6 14 του 1960.

Νοείται ότι η έκδοσις τοιούτου διατάγματος υπόκειται εις τας διατάξεις του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, του Περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικού Κανονισμού και του Περί Δικαστηρίων Νόμου, 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 11 του βασικού Νόμου.

4. Το άρθρον 11 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Εν τη πρώτη γραμμή η λέξις «περιουσία» αντικαθίσταται διά της λέξεως «γαία».

(β) Αμέσως προ του κόμματος και μετά την λέξιν «φρέαρ» εν τη δευτέρα γραμμή, εντίθενται αι λέξεις «επί της γαίας αυτού ως προβλέπεται εν τω όρω τω εν τη παραγράφω (1) του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου».

(γ) Εν τη ογδόη γραμμή, αμέσως μετά το «β» εντίθεται η λέξις «ναι».

(δ) Εν τη εννάτη γραμμή η λέξις «αυτού» αντικαθίσταται διά της λέξεως «τοιαύτη».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού Νόμου.

5. Το άρθρον 13 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της ενθέσεως εν τη δευτέρα γραμμή της παραγράφου (1) αμέσως μετά τον αριθμόν «3» της λέξεως και του αριθμού «ή 5» και αμέσως μετά τον αριθμόν «12» της λέξεως και του αριθμού «ή 15».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 15 του βασικού Νόμου.

6. Το άρθρον 15 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Εν τη πρώτη γραμμή, αμέσως μετά την λέξιν «επισκευήν» εντίθενται αι λέξεις «ή καθάρισμα».

(β) Εις το τέλος προστίθεται ο ακόλουθος νέος όρος επιφυλάξεως:

«Νοείται περαιτέρω ότι το πρόσωπον το οποίον προτίθεται όπως διεξαγάγη τοιαύτην εργασίαν επισκευής, καθαρίσματος, ανορύξεως ή κατασκευής θα ειδοποιή εγγράφως τον Έπαρχον περί του γεγονότος ότι η τοιαύτη εργασία θα διεξαχθή, τουλάχιστον τεσσαράκοντα οκτώ ώρας προ της ενάρξεως της τοιαύτης εργασίας.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το 6ον άρθρον εις ψηφοφορίαν θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν όσον αφορά τα άρθρα 6 και 7.

Το άρθρον 6, παράγραφος (β), προβλέπει ότι ο πολίτης της Δημοκρατίας ο οποίος πρόκειται να διεξαγάγη ωρισμένας εργασίας εντός του λάκκου του πρέπει να δώση 48ωρον περί τούτου προειδοποίησιν εις τον Έπαρχον. Προφανώς ο σκοπός του άρθρου αυτού είναι να δύναται ο Έπαρχος να επισκεφθή και να εξετάση και να ίδη πράγματι εάν πρόκειται περί καθαρίσματος ή εάν πρόκειται περί εκβαθύνσεως. Το άρθρον 16(1) όμως προβλέπει ότι ο Έπαρχος δεν δύναται να εισέλθη και να εξετάση άνευ της συγκαταθέσεως του ιδιοκτήτου. Επομένως, υπάρχει από νομικής απόψεως αντίφασις. Ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να δώση προειδοποίησιν εις τον Έπαρχον περί της εργασίας την οποίαν κάμνει, και ο ίδιος ο ιδιοκτήτης δικαιούται να αρνηθή εις τον Έπαρχον να εξετάση την εργασίαν την οποίαν κάμνει. Νομίζω ότι το θέμα χρήζει εξετάσεως υπό της Νομικής Επιτροπής, διότι προφανώς δεν ήτο ο σκοπός της Επιτροπής να υπάρχη αυτή η αντίφασις. Δι' αυτό προτίθεμαι να διακόψω την εργασίαν της Βουλής και να παραπέμψω το θέμα τις την Νομικήν Επιτροπήν προς εξέτασιν. Η Βουλή θα διακόψη δι' ημίσειαν ώραν. Παρακαλείται η Επιτροπή επί Νομικών Θεμάτων να συνέλθη και να εξετάση το θέμα αυτό.

(Ώρα διακοπής 6.20 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 8.30 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Νομικών Θεμάτων να με πληροφορήση εάν έγινεν η τροποποίησις του άρθρου 6.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η τροποποίησις έγινε και παρεδόθη εις την Γραμματείαν της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το άρθρον 6 ως ετροποποιήθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 15 του βασικού Νόμου.

6. Το άρθρον 15 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Εν τη πρώτη γραμμή, αμέσως μετά την λέξιν «επισκευήν» εντίθενται αι λέξεις «ή καθάρισμα».

(β) Εις το τέλος προστίθεται ο ακόλουθος νέος όρος επιφυλάξεως:

«Νοείται περαιτέρω ότι το πρόσωπον το οποίον προτίθεται όπως διαξαγάγη τοιαύτην εργασίαν επισκευής, καθαρίσματος, ανορύξεως ή κατασκευής θα ειδοποιή εγγράφως τον Έπαρχον περί του γεγονότος ότι η τοιαύτη εργασία θα διεξαχθή, τουλάχιστον τεσσαράκοντα οκτώ ώρας προ της ενάρξεως της τοιαύτης εργασίας και δια της τοιαύτης ειδοποιήσεως θα καθορίζη την ημερομηνίαν ενάρξεως της τοιαύτης εργασίας. Οιονδήποτε πρόσωπον δίδον τοιαύτην ειδοποίησιν θα θεωρήται ως παρέχον συγκατάθεσιν δι' είσοδον δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16 διά την περίοδον την αρχομένην από της ημερομηνίας λήψεως της ειδοποιήσεως και λήγουσαν την επαύριον της ημερομηνίας της καθορισθείσης ως ανωτέρω διά την έναρξιν της τοιαύτης εργασίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον ψηφισθή ως ετροποποιήθη;

Αντιλαμβάνομαι από την τροποποίησιν ότι η συγκατάθεσις του δίδοντος ειδοποίησιν θα θεωρήται ότι αρχίζει από της λήψεως της ειδοποιήσεως, και ότι λήγει την επαύριον της ημερομηνίας της καθορισθείσης ως ανωτέρω διά την έναρξιν της τοιαύτης εργασίας.

Εις περίπτωσιν που η ειδοποίησις θα ληφθή Σάββατον, θα λήγη Κυριακήν βράδυ, και επομένως δεν θα δύναται ο Διοικητής να στείλη οιονδήποτε υπάλληλον δι' επιτόπιον έρευναν διότι θα είναι Κυριακή.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η ειδοποίησις θα είναι 48 ωρών ειδοποίησις τουλάχιστον. Επομένως εάν δοθή Σάββατον, η έναρξις της εργασίας θα είναι την Δευτέραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δοθή Παρασκευήν;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εάν δοθή Παρασκευήν περιλαμβάνεται Σάββατον, Κυριακή, και επί πλέον περιλαμβάνεται η επαύριον της Κυριακής, Δευτέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακριβώς αυτό είναι το σημείον. 'Οταν ο επιθεωρητής θα επισκεφθή το μέρος η εργασία δεν θα έχη αρχίσει. Επομένως δεν θα επιθεωρήση το τι έγινεν αλλά το τι θα του λεχθή ότι θα γίνη. Επομένως δεν θα είναι εις θέσιν να γνωρίζη εάν έγινεν απλώς καθάρισμα του λάκκου, εκβάθυνσις ή οτιδήποτε άλλο.

Ασφαλώς ο σκοπός της επιθεώρησης είναι όταν αρχίση και τελειώση η εργασία, ο επιθεωρητής να επισκεφθή και να δη τον λάκκον, να δη πώς ήτο και τι έγινε διά να γνωρίζη η Κυβέρνησις εάν εγένετο εκβάθυνσις η απλώς καθάρισμα.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το άρθρον 15, κ. Πρόεδρε, επιτρέπει εις τον ιδιοκτήτην γης εντός της οποίας υπάρχει λάκκος, να ανορύξη, να καθαρίση ή να επισκευάση τούτον άνευ αδείας. Επειδή εις το παρελθόν πολλοί ιδιοκτήται λάκκων και γης μάλλον ήνοιγαν νέους λάκκους χωρίς να υπάρχη παλαιός λάκκος εις την γην των, ο 'Επαρχος ενδιαφέρεται να εξακριβώση εάν πραγματικά εκεί που θα γίνη ανόρυξις ή επιδιόρθωσις υπάρχη παλαιός λάκκος. Επομένως οιανδήποτε ημέραν και εάν δοθή η ειδοποίησις, υπάρχει η ευκαιρία εις τον 'Επαρχον να αποστείλη εξουσιοδοτημένον πρόσωπον το οποίον θα εξακριβώση εάν υπάρχη ο λάκκος που θα επιδιορθωθή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσον χρονικόν διάστημα παρέχεται εις τον 'Επαρχον διά να στείλη αντιπρόσωπόν του εις ένα χωρίον της επαρχίας να εξετάση;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το αρμόδιον Τμήμα, το οποίον γνωρίζει καλύτερον το χρονικόν διάστημα εντός του οποίου ο 'Επαρχος μπορεί να αντεπεξέλθη, καθορίζει την περίοδον αυτήν εις 48 ώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά την προειδοποίησιν η συγκατάθεσις όμως τώρα λήγει εντός 48 ωρών. Εάν δηλαδή ο υπάλληλος της Κυβερνήσεως δεν φθάση εις το κτήμα εντός 48 ωρών, δεν υπάρχει πλέον συγκατάθεσις διά να εισέλθη.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εξακολουθεί και επί 24 ώρας μετά από την λήξιν της ημερομηνίας ενάρξεως της εργασίας. Εν πάση περιπτώσει, με τα μέσα τα οποία διαθέτει ο 'Επαρχος εντός μιας μικράς επαρχίας όπως είναι αι επαρχίαι μας, νομίζω ότι εντός 48 ωρών μπορεί να φθάση επί τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς εάν διαθέτη αυτοκίνητα όπως η Αστυνομία με ασύρματον και ειδοποιείται, διότι εάν υπάρχουν 15 χωρία με 15 αιτήσεις πρέπει εντός 48 ωρών να υπάρχουν 15 υπάλληλοι με 15 αυτοκίνητα οι οποίοι να επισκεφθούν 15 χωρία εις διάφορα σημεία της επαρχίας εντός 48 ωρών.

Πάντως δεν είναι θέμα διά το οποίον εγείρω ένστασιν· απλώς βλέπω την δυσκολίαν της χρονικής περιόδου της συγκαταθέσεως, η οποία περιωρίσθη εις τρεις ημέρας διά την εξέτασιν κάθε υποθέσεως εντός μιας επαρχίας.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πάντως νομίζω ότι τον λόγον πρέπει να τον δώσω εις την Επιτροπήν επί Γεωργικών Ζητημάτων η οποία εξήτασε το ζήτημα από τεχνικής απόψεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσωτερικών μάλλον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Η Εσωτερικών ή Γεωργικών. Αμφότεραι αι Επιτροπαί εξήτασαν το ζήτημα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ο σκοπός της προειδοποιήσεως, όπως ορθώς ελέχθη, είναι διά να δοθή ευκαιρία εις τον 'Επαρχον να επιθεωρήση την εργασίαν κατά την ώραν κατά την οποίαν γίνεται. Συμφώνως με την τροποποίησιν την οποίαν ενέκρινεν η Νομική Επιτροπή, έχει ελευθερίαν εισόδου και διά μίαν ημέραν ακόμη πέραν της ημέρας της καθοριζομένης διά την εργασίαν. Οπότε εάν πρόκειται να πάη του δίδεται η ευκαιρία να πάη και να διαπιστώση. Εάν δι' οιονδήποτε λόγον δεν είναι δυνατόν να καλύψη τας διαφόρους περιπτώσεις εγκαίρως και πρόκειται απλώς να πάη εκ των υστέρων, μετά μίαν εβδομάδα, φερ' ειπείν, και να δη τι έγινεν, το ζήτημα πλέον δεν θα είναι επείγον, και συνεπώς δεν υπάρχει λόγος να θεωρήται η συγκατάθεσις ως δοθείσα, αλλά εάν έχη υποψίαν ότι η εργασία δεν έγινε συμφώνως της ειδοποιήσεως, δύναται να ζητήση διάταγμα του Δικαστηρίου διά να εισέλθη. Εάν δεν καθωρίζετο εν χρονικόν όριον εντός του οποίου ο 'Επαρχος θα είχεν ελευθέραν, ούτως ειπείν, είσοδον, τότε ο 'Επαρχος θα είχεν απεριόριστον δικαίωμα εις το μέλλον εισόδου το οποίον δεν εκρίθη υπό της Νομικής Επιτροπής ότι ήτο αναγκαίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον η Νομική Επιτροπή, η Επιτροπή Εσωτερικών και η Επιτροπή επί Γεωργικών Θεμάτων είναι ικανοποιημέναι δεν προτίθεμαι να εισηγηθώ τροποποίησιν. Εν τούτοις, θα ήθελα να απαντήσω εις μίαν εσφαλμένην εισήγησιν ότι δύναται είς να ζητή από το Δικαστήριον ένταλμα εισόδου και ότι αυτό του δίδει το δικαίωμα να εισέρχεται εις έν κτήμα. Εάν τα Δικαστήρια εκδίδουν εντάλματα εφαρμόζοντα αυστηρώς τον Νόμον, πράγμα το οποίον δεν αμφιβάλλω ότι κάμνουν, θα έπρεπε διά να εκδώση ένταλμα εισόδου να είναι ικανοποιημένον το Δικαστήριον ότι υπάρχει εύλογος λόγος να εισέλθη ο υπάλληλος και να εξετάση παρανομίαν. Κανείς ευσυνείδητος υπάλληλος δεν θα επαρουσιάζετο ενώπιον του Δικαστηρίου και να ισχυρισθή ότι υπάρχει εύλογος αιτία διά να εισέλθη εις το κτήμα και να προβή εις αυτοψίαν, εφ' όσον δεν έχει στοιχεία, και διά να έχη στοιχεία πρέπει να εισέλθη· επομένως το θέμα του εντάλματος είναι δώρον άδωρον. Και ο χρόνος των τριών ημερών είναι τουλάχιστον κατά την προσωπικήν μου γνώμην πολύ περιωρισμένος δι' έν Τμήμα το οποίον διαθέτει περιωρισμένον αριθμόν υπαλλήλων να εξετάση όλας τας αιτήσεις της επαρχίας.

Εν πάση περιπτώσει υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6 εγκριθή ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Καταχώρησις νέου άρθρου 16 εις τον βασικόν Νόμον.

7. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της ενθέσεως του ακολούθου νέου άρθρου ως άρθρον 16 αμέσως μετά το άρθρον 15:

Δικαίωμα εισόδου κ.τ.λ. του Επάρχου.

16(1) Ο 'Επαρχος δικαιούται είτε τη συγκαταθέσει του κατόχου είτε δυνάμει Δικαστικού διατάγματος όπως εισέρχεται κατά πάντα εύλογον χρόνον εις οιανδήποτε γαίαν ένθα κείται ο περί το φρέαρ χώρος ή φρέαρ ή εγκατάστασις υδραντλίας προς τον

σκοπόν όπως προβή εις ερεύνας ή καταμετρήσεις αναφορικώς προς την άντλησιν ύδατος.

(2) Πας όστις εκουσίως παρακωλύει τον Έπαρχον εν τη ενασκήσει των δυνάμει του παρόντος άρθρου εξουσιών αυτού, είναι ένοχος αδικήματος και εάν ευρεθή ένοχος θα υπόκειται εις την ποινήν της φυλακίσεως διά διάστημα μη υπερβαίνον τους τρεις μήνας ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας εικοσιπέντε λίρας ή εις αμφοτέρας τας ποινάς της φυλακίσεως και του προστίμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος αναφέρηται ως ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Φρεάτων Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

(Γίνεται κρούσις των κωδώνων διά ψηφοφορίαν).

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν προς την Βουλήν.

Χ. ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Νίκος Αγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νετζιέτ Χουσσεΐν
Πανίκος Σιβιτανίδης

Η Επιτροπή συνήλθε την 7ην μ.μ. της 26ης Οκτωβρίου, 1961, και την 2αν μ.μ. της 30ής Οκτωβρίου 1961, και εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον.

Η Επιτροπή εισηγείται όπως η Βουλή εγκρίνη το εν λόγω Νομοσχέδιον, ως τούτο υπεβλήθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, διά τον λόγον ότι η δι' αντιπροσώπων ψηφοφορία έχει οδηγήσει εις διαφόρους ανεπιθυμήτους ενεργείας.

Η Επιτροπή, κάμνουσα την εισήγησιν αυτήν, περιωρίσθη αποκλειστικώς εις το θέμα του Νομοσχεδίου. Αύτη πιστεύει ότι ολόκληρος ο Νόμος χρήζει τροποποιήσεως και προτρέπει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως ετοιμάση προς τούτο σχετικήν νομοθεσίαν.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης εισηγήθη όπως επενεχθούν ωρισμέναι περαιτέρω τροποποιήσεις εν σχέσει με τας εκλογάς Συμβουλίων Βελτιώσεως, και συγκεκριμένως:

(α) Όπως το δικαίωμα του ψηφίζειν παραχωρηθή εις όλους τους κατοίκους και ουχί μόνον εις τους ιδιοκτήτας ή μισθωτάς ακινήτου περιουσίας·

(β) όπως διασφαλισθή η μυστικότης της ψηφοφορίας.

Η Επιτροπή εμελέτησε προσεκτικώς την εισήγησιν του κ. Χρύση Δημητριάδη και εξησφάλισεν επί του προκειμένου τας απόψεις του Διοικητικού Λειτουργού του Υπουργείου Εσωτερικών, όστις εδήλωσεν ότι αι εν λόγω εκλογαί εσημείωσαν αρκετήν πρόοδον και ότι εις μερικάς περιοχάς όπου δεν υπήρχον ανθυποψήφιοι επανεξελέγησαν ήδη τα Μέλη του Συμβουλίου. Υπό το φως της υπό του εν λόγω Διοικητικού Λειτουργού δοθείσης εξηγήσεως η Επιτροπή φρονεί ότι δεν υπάρχει αρκετός χρόνος προς εξέτασιν οιωνδήποτε περαιτέρω τροποποιήσεων του υφισταμένου Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης, και ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ασφαλώς δεν θα ομιλήσω διά να διαφωνήσω με το προταθέν Νομοσχέδιον. Απεναντίας, θα πρέπει να επαινέσω τον εισηγητήν διότι αποτελεί έν βήμα προς εκδημοκρατικοποίησιν του υφισταμένου αποικιακού Νόμου. Εν τούτοις, θα πρέπει να δηλώσω ότι αυτό το βήμα δυστυχώς δεν νομίζω ότι μετατρέπει τον υφιστάμενον νόμον εις υποφερτόν, και δεν νομίζω ότι θα πρέπει αι εκλογαί να διεθαχθούν επί τη βάσει του υφισταμένου Νόμου, ο οποίος κατά την αντίληψίν μου δεν είναι καθόλου ικανοποιητικός.

Θα αναφερθώ εις μερικά μειονεκτήματα του Νόμου. Ήδη ευθύς εξ αρχής παρατηρεί κανείς ότι οι διοριζόμενοι είναι περισσότεροι από τους εκλεγομένους.

Δεύτερον, ότι οι διοριζόμενοι δύνανται να μεταβιβάσουν τα δικαιώματά των εις τρίτον πρόσωπον άνευ της εγκρίσεως οιασδήποτε άλλης αρχής. Αυτό αναφέρεται εις το πρώτον μέρος, εις την εισαγωγήν, άρθρον 2, εις τους ορισμούς. Αφού αναφέρει τα πρόσωπα τα οποία αποτελούν τα μέλη του Συμβουλίου αναφέρει ότι it includes its duly authorised representative. Ακόμη εις περίπτωσιν κατά την οποίαν έν μέλος ήθελεν αποθάνει ή παραιτηθή το υπόλοιπον Συμβούλιον δύναται να διορίση οιονδήποτε μέλος χωρίς εκλογάς.

Έν άλλο σοβαρό μειονέκτημα του υφισταμένου Νόμου είναι ότι περιορίζει τα δικαιώματα της ψήφου εις ωρισμένην μόνον τάξιν ανθρώπων. Εις τους ιδιοκτήτας γης.

Δεν νομίζω ότι είναι παραδεκτή αυτή η αντίληψις περί καθολικής ψηφοφορίας. Πιστεύω ότι όλοι οι πολίται της Δημοκρατίας θα πρέπει να τυγχάνουν της ιδίας ακριβώς μεταχειρίσεως ανεξαρτήτως ταξικής τοποθετήσεως. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις πιστεύω ότι είναι απαράδεκτος αρχή, εάν μη και αντισυνταγματική, το δικαίωμα του ψηφίζειν να περιορίζεται εις μίαν ωρισμένην τάξιν. Από το άρθρον 12(3) του βασικού Νόμου γίνεται σαφές ότι οιαδήποτε ένστασις διά τους εκλογικούς καταλόγους γίνεται εις τον Έπαρχον, ο οποίος είναι και η μοναδική αρχή η οποία τελεσιδίκως αποφασίζει επί της ενστάσεως. Ακόμη πλέον απαράδεκτον δικαίωμα διά τον Έπαρχον, είναι το διδόμενον εις αυτόν εις το άρθρον 13, εδάφιον (2), του βασικού Νόμου, δυνάμει του οποίου δύναται τελεσιδίκως να αποφασίζη επί τόπου διά το δικαίωμα ή μη οιουδήποτε εμφανιζομένου προσώπου να ψηφίση. Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι ο Νόμος αυτός είναι απαράδεκτος. Πιστεύω ότι και η Εκτελεστική Εξουσία διαπιστώνει αυτό το πράγμα. Και πιστεύω ότι έν βήμα προς διόρθωσιν αυτής της διαγνώσεως αποτελεί το σημερινόν Νομοσχέδιον δυνάμει του οποίου αφαιρείται το δικαίωμα του να ψηφίζη κανείς διά πληρεξουσίου. Πιστεύω ότι η Βουλή αυτή, ενώ θα πρέπει να δεχθή ασφαλώς την τροποποίησιν την οποίαν προτείνει η Εκτελεστική Εξουσία, θα πρέπει ταυτοχρόνως να προχωρήση εις την γενικήν διόρθωσιν του βασικού Νόμου, ούτως ώστε να ανταποκρίνεται εις την σημερινήν πραγματικότητα και να εκπληρώνη βασικάς δημοκρατικάς ανάγκας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Όπως είναι γνωστόν ο Νόμος που τροποποιούμεν σήμερον έχει γίνει εις την εποχήν της αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως. Ο Νόμος αυτός, όπως και πολλοί άλλοι οι οποίοι είχαν γίνει τότε είχαν σκοπόν την εξυπηρέτησιν των συμφερόντων της τότε Κυβερνήσεως. Εις την προκειμένην περίπτωσιν έδιδεν η Κυβέρνησις, η τότε Κυβέρνησις, ένα μη γνήσιον δικαίωμα εκλογής τοπικών αρχών εις ωρισμένα χωρία τα οποία απεκαλούντο Συμβούλια Βελτιώσεως. Ο Νόμος αυτός με τας διαφόρους διατάξεις του είναι βασικά αναχρονιστικός και περιορίζει σημαντικά τον θεσμόν της τοπικής αυτοδιοικήσεως. Τα βασικώτερα παραδείγματα των διαφόρων αναχρονιστικών διατάξεων έχουν ήδη θιγή από τον έντιμον συνάδελφον κ. Λυσσαρίδην. Πολύ σωστά, κατά συνέπειαν, η Επιτροπή επί Εσωτερικών Ζητημάτων τονίζει εις την έκθεσίν της ότι ολόκληρος ο Νόμος χρειάζεται τροποποίησιν και εισηγείται εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως εξετάση το ζήτημα. Έχομεν υπ' όψιν μας ότι έχουν ήδη προκηρυχθή εκλογαί με βάσιν αυτόν τον Νόμον και εκεί όπου δεν υπήρχαν ανθυποψήφιοι τα Συμβούλια έχουν ήδη εκλεγή. Ενώ εις τας άλλας περιπτώσεις αι εκλογαί έχουν ορισθή δι' αυτόν τον μήνα. Δι' αυτό η τροποποίησις την οποίαν εισηγείται η Εκτελεστική Εξουσία με το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι ευπρόσδεκτος, διότι μπορεί εγκαίρως να ληφθή υπ' όψιν εις τας προσεχείς εκλογάς και διότι επίσης διορθώνει μίαν από τας πλέον αντιδημοκρατικάς διατάξεις του Νόμου. Έχω όμως την άποψιν ότι η τροποποίησις αυτή δεν είναι αρκετή διά να εκλείψουν όλαι αι αναχρονιστικαί διατάξεις του νόμου έστω και όσον αφορά το ζήτημα της εκλογής και μόνον. Το δικαίωμα ψήφου πρέπει να δοθή εις όλους τους κατοίκους ανεξαιρέτως και η μυστικότης της ψηφοφορίας πρέπει να διασφαλισθή απολύτως και διά νόμου. Θα ήταν ευχής έργον εάν τουλάχιστον αυταί αι δύο τροποποιήσεις που αφορούν το ζήτημα της εκλογής ως πλέον άμεσαι περιελαμβάνοντο εις το Νομοσχέδιον αυτό όπως και η εισήγησίς μου εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Δι' αυτόν τον λόγον θα υποστηρίξωμεν οιασδήποτε τροποποιήσεις αι οποίαι τείνουν να εκλείψουν τας αναχρονιστικάς διατάξεις αυτού του Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Ο λόγος, διά τον οποίον απόψε διεξάγονται εδώ αυταί αι συζητήσεις, είναι το νομοσχέδιον, το οποίον μας υπέβαλεν η Εκτελεστική Εξουσία διά την τροποποίησιν ωρισμένου νόμου. Εάν η Εκτελεστική Εξουσία δεν είχεν αποστείλει αυτό το τροποποιητικόν νομοσχέδιον, αι εκλογαί θα είχον διεξαχθή και τελειώσει συμφώνως προς τον περί ου ο λόγος νόμον. Καίτοι δεν συμφωνώ εξ ολοκλήρου με τα σημεία, τα οποία προέβαλον οι προ εμού αγορεύσαντες δύο συνάδελφοι, εν τούτοις γενικώς είμαι σύμφωνος. Τόσον η Επιτροπή όσον και η Εκτελεστική Εξουσία έχουν παραδεχθή ότι ο εν λόγω νόμος χρήζει τροποποιήσεως. Αλλ' επειδή αι εκλογαί έχουν αρχίσει, η Εκτελεστική Εξουσία εξ ιδίας πρωτοβουλίας ηθέλησε να διορθώση έν σημείον, επί του οποίου διετυπώθησαν αι περισσότεραι ενστάσεις. Από της απόψεως της κατηγορίας νόμων, εις την οποίαν ανήκει ο νόμος ούτος, το δικαίωμα υποβολής προτάσεως νόμου κέκτηται εξ ίσου και οιονδήποτε μέλος της Βουλής όπως κέκτηται τούτο η Εκτελεστική Εξουσία ή είς Υπουργός. Έχει παρέλθει περίοδος πέραν του ενός έτους από της ανακηρύξεως της Δημοκρατίας και είναι γνωστόν εις όλους ότι ο νόμος αυτός της αποικιοκρατικής περιόδου συνεχίζεται. Διά τούτο είναι πολύ δυνατόν οιονδήποτε μέλος της Βουλής να εισηγηθή νόμον τροποποιούντα τον νόμον τούτον. Ενώ μέχρι σήμερον τούτο υπό ουδενός μέλους έχει γίνει και ενώ συζητείται νομοσχέδιον κατατεθέν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας διά την τροποποίησιν ενός σημείου, το οποίον προκαλεί τας περισσοτέρας ενστάσεις, ζητείται όπως η Βουλή προβή εις περαιτέρω τροποποιήσεις. Επιθυμώ να υπογραμμίσω τούτο, ότι η Βουλή ως Βουλή δεν έχει δικαίωμα υποβολής προτάσεως νόμου. Διά τούτο επί του σημείου τούτου οιονδήποτε μέλος έχει το αυτό δικαίωμα να υποβάλη πρότασιν νόμου ως και η Εκτελεστική Εξουσία. Αυτό επιθυμώ ρητώς να τονίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι κακώς ηρμηνεύθη η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Ο διερμηνεύς είπεν ότι ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εισηγήθη ότι οι Βουλευταί δεν δύνανται να καταθέσουν ενώπιον της Βουλής Νομοσχέδιον. Νομίζω ότι ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά θα ήθελε να είπη το αντίθετον.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εκείνο, το οποίον είπον, έχει κατά λέξιν ως εξής: Οιονδήποτε μέλος της Βουλής έχει ίσον δικαίωμα να υποβάλη πρότασιν νόμου ως και η Εκτελεστική Εξουσία. Θέλω να είπω δικαίωμα να υποβάλλη προτάσεις νόμου της αυτής φύσεως ως και εκείνη, την οποίαν έχει το τροποποιητικόν νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται σήμερον. Δηλαδή, οιονδήποτε μέλος δικαιούται να καταθέση οιονδήποτε νομοσχέδιον, το οποίον να μη προνοή αύξησιν των δαπανών του Προϋπολογισμού. Η Επιτροπή αναμφιβόλως πιστεύει ότι εις τον νόμον τούτον υφίστανται πολλαί ακατάλληλοι διατάξεις, το γεγονός δε τούτο αύτη το ανέφερεν εις την έκθεσίν της. Εις την Επιτροπήν, διά να καταστή δυνατή η λήψις σχετικών με την γενομένην πρότασιν πληροφοριών, εκλήθη ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, από τον οποίον επληροφορήθημεν ότι αι εκλογαί είχον αρχίσει και ότι λόγω της μη υπάρξεως υποψηφίων περισσοτέρων από τας θέσεις εις πολλάς περιοχάς ωρισμένα μέλη εκηρύχθησαν ως εκλεγέντα. Τα σημεία, των οποίων την τροποποίησιν εζήτησεν ο έντιμος κ. Δημητριάδης, δυνατόν να φαίνονται απλά. Πρέπει, όμως, να υποβάλω ότι ταύτα είναι περίπλοκα θέματα χρήζοντα μακροχρόνου συζητήσεως. Ουδεμίαν αμφιβολίαν έχω ότι η συζήτησίς των ενδεχομένως θα διαρκέση μερικούς μήνας. Από αυτής της απόψεως, έστω και αν αυτά είχον σχέσιν με τα εκλογάς, η Επιτροπή, δεν εθεώρησεν ότι ήτο δυνατόν να το συζητήση εντός χρονικού διαστήματος, το οποίον δεν θα απετέλει εμπόδιον διά τας εκλογάς. Διά τούτο εισηγούμαι όπως η Βουλή εγκρίνη το νομοσχέδιον ως έχει και μη εισέλθη εις την συζήτησιν άλλων τροποποιήσεων. Διότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα αρχίση συζήτησις άλλης τροποποιήσεως επιπροσθέτως προς τοιαύτην συζήτησιν, η εκλογή, την οποίαν η Εκτελεστική Εξουσία ενεκαινίασε βάσει υφισταμένου νόμου, θα αποτύχη. Η Εκτελεστική Εξουσία υπεσχέθη να επανεξετάση τον νόμον αυτόν και να υποβάλη μελλοντικώς τροποποιητικόν νομοσχέδιον. Οιονδήποτε μέλος ηδύνατο να πράξη τούτο από πολλού. Δεν έχομεν δικαίωμα, επωφελούμενοι της ευκαιρίας του νομοσχεδίου τούτου, το οποίον η Εκτελεστική Εξουσία κατέθεσε καλή τη πίστει, να σταματήσωμεν την διαδικασίαν μιας εκλογής, η οποία διεξάγεται βάσει ισχύοντος νόμου. Διά τούτο εισηγούμαι όπως το νομοσχέδιον ψηφισθή ως προετάθη και μη χωρίσωμεν εις άλλας τροπολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τους ήδη ομιλήσαντας υπάρχουν ομιληταί;

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Ασφαλώς όλοι θα συμφωνήσουν ότι διά του σκοπού του παρόντος Νόμου όπως τεθή τέρμα εις την συνήθειαν της συμμετοχής ιδιοκτητών εις τας δημοσίας συγκεντρώσεις, και η κατ' αυτάς πληροφορία διά την εκλογήν αιρετών μελών συμβουλίων διά πληρεξουσίου είναι έν αποφασιστικόν βήμα διά την εκδημοκρατικοποίησιν και εκλαΐκευσιν του υπό συζήτησιν Νόμου. Παραμένει όμως βασικώτερον το γεγονός ότι το δικαίωμα της ψήφου, το δικαιότερον και τιμιώτερον δικαίωμα παντός πολίτου εις οιανδήποτε δημοκρατικήν κοινωνίαν, εξακολουθεί έστω και τυπικά να αφαιρήται από τους ακτήμονες κατοίκους εις τας κοινότητας εκείνας όπου εφαρμόζεται ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμος και επί του σημείου τούτου αξίζει να υπογραμμισθή ότι είναι ήδη καιρός το δικαίωμα τούτο να παραχωρηθή

αμέσως εις τον Κυπριακόν λαόν. Οιαιδήποτε δικαιολογίαι ή επιχειρήματα είναι βασικώς αστήρικτα. Οφείλομεν, και θα είναι τούτο προς τιμήν της παρούσης Βουλής, να παράσχωμεν πλήρη και ανεπιφύλακτον την έκφρασιν της θέσεώς μας προς άμεσον εκλαΐκευσιν των εκλογικών Νόμων και διατάξεων της πολιτείας. Έχομεν υπ' όψιν μας ότι κάτοικοι πλείστων χωρίων εις τα οποία διεξήχθησαν ήδη εκλογαί υπέβαλαν κοινά αιτήματα, τόσον δικαιούμενοι όσον και μη δικαιούμενοι ψήφου, προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, διά των οποίων εκαλείτο αύτη να παραχωρήση το δικαίωμα εις όλους ανεξαιρέτως τους κατοίκους, και ασφαλώς δεν δύναται η παρούσα Βουλή να κηρύξη τας ήδη διεξαχθείσας εκλογάς ως παρανόμους, μπορεί όμως να αναστείλη τας εκλογάς επί ένα τουλάχιστον μήνα μέχρι της θεσπίσεως ειδικής νομοθεσίας κατοχυρούσης το δικαίωμα της παλλαϊκής ψήφου. Νομίζω πως είναι κάτι που όλοι πρέπει να αποφασίσωμεν να γίνη αμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αντελήφθην καλώς, η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού είναι όπως η Βουλή δι' αποφάσεώς της διατάξη όπως παύσουν αι περαιτέρω εκλογαί.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Να παραταθή η ισχύς των παρόντων νόμων δι' ένα μήνα μέχρις ότου θεσπισθή ειδικός νόμος βάσει των εισηγήσεων των συναδέλφων Δημητριάδη και Λυσσαρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή η συγκεκριμένη σας εισήγησις είναι όπως το τροποποιητικόν Νομοσχέδιον μη ψηφισθή, και όπως η Βουλή ψηφίση νέον Νομοσχέδιον διά του οποίου θα θέτη εν ισχύι, μάλλον διά του οποίου θα εξακολουθούν να είναι εν ισχύι οι υπάρχοντες Νόμοι διά περίοδον ενός μηνός.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Να ψηφισθή το παρόν Νομοσχέδιον με την προϋπόθεσιν ότι θα γίνουν αποδεκταί αι εισηγήσεις των συναδέλφων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Όπως αντιλαμβάνομαι απο νομικής πλευράς την πρότασιν του εντίμου συναδέλφου είναι να προστεθή ακόμη έν άρθρον εις το παρόν Νομοσχέδιον το οποίον να παρατείνη την θητείαν των παρόντων Συμβουλίων διά μίαν ωρισμένην περίοδον,ούτως ώστε εις το εν τω μεταξύ διάστημα να τροποποιηθή ο Νόμος εις τας γενικωτέρας προβλέψεις του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αντελήφθην καλώς η εισήγησις είναι όπως παραταθή η ισχύς του Νόμου, ούτως ώστε τα υπάρχοντα Συμβούλια να παραμείνουν εν αρχή και ολόκληρος ο Νόμος μελετηθή και τροποποιηθή. Εν τοιαύτη περιπτώσει, η τροποποίησις του Νομοσχεδίου αυτού δεν χρειάζεται εάν θα παραταθή η θητεία των σημερινών Συμβουλίων δι' ωρισμένην περίοδον και ολόκληρος ο Νόμος τροποποιηθή. Τότε πρέπει το παρόν Νομοσχέδιον να μη ψηφισθή.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εξ όσων αντιλαμβάνομαι η πρότασις του εντίμου κ. Δημητριάδη αποτελεί εις την πραγματικότητα άλλην πρότασιν νόμου. Το νομοσχέδιον, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, ουδεμίαν σχέσιν έχει προς αυτήν την πρότασιν νόμου. Εν τοιαύτη περιπτώσει ας εγκρίνωμεν αυτό το νομοσχέδιον, εάν δε ο έντιμος κ. Δημητριάδης ή άλλοι επιθυμούν να καταθέσουν νέαν πρότασιν νόμου, ας την ετοιμάσουν και ας την καταθέσουν εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να κάμω μίαν διόρθωσιν. Ο κ. Δημητριάδης δεν έκαμεν εισήγησιν, αλλά ηρμήνευσε την εισήγησιν του προηγουμένου αγορητού, και νομίζω, εάν η Βουλή πρόκειται να προχωρήση εις ψηφοφορίαν, πρέπει να έχη συγκεκριμένην εισήγησιν η οποία, εάν αντελήφθην καλώς την έννοιαν της αγορεύσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Πέτρου Στυλιανού, έχει περίπου ως εξής: Η Βουλή να τροποποιήση τον Νόμον ούτως ώστε τα Συμβούλια τα οποία υπάρχουν τώρα να παραμείνουν εν ισχύι δι' ωρισμένην χρονικήν περίοδον διά την διάρκειαν της οποίας δεν έκαμεν εισήγησιν.

Δεύτερον, όπως κατά την περίοδον κατά την οποίαν θα παραμείνουν εν ισχύι τα υπάρχοντα Συμβούλια ολόκληρος ο Νόμος ο αναφερόμενος εις τα Συμβούλια αναθεωρηθή, με το φυσικόν επακόλουθον ότι η ψήφισις του παρόντος Νομοσχεδίου δεν χρειάζεται.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Προ του κινδύνου, έντιμε κ. Πρόεδρε, να διεξαχθούν αι εκλογαί βάσει του παλαιού αναχρονιστικού αυτού νόμου, αποσύρω την αρχικήν εισήγησιν και εισηγούμαι την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου, επιφυλάσσομαι δε να καταθέσω πρότασιν νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ετέθησαν ωρισμένα ζητήματα τα οποία χρήζουν μελέτης υπό της Βουλής διότι είναι ζητήματα βασικών αρχών. Προτού όμως προχωρήσω εις την εξέτασιν αυτών των θεμάτων, θα ήθελα να υπενθυμίσω τον έντιμον συνάδελφον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ότι το δικαίωμα της υποβολής Νομοσχεδίων εις την Βουλήν υπό των Βουλευτών διά τους μη νομικούς Βουλευτάς έχει καταντήσει θεωρητικόν, λόγω της μη υπάρξεως ακόμη του μηχανισμού εκείνου ο οποίος θα δύναται πράγματι να δίδη μορφήν, νομοθετικήν μορφήν, εις τας προτάσεις των μη νομικών Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον κ. Βουλευτήν, αλλά το άρθρον 80 του Συντάγματος δεν υποχρεώνει τους Βουλευτάς να καταθέτουν Νομοσχέδια. Το δικαίωμα της υποβολής προτάσεων Νόμου ανήκει εις τους Βουλευτάς και Νομοσχεδίων εις τους Υπουργούς. Η διαφορά μεταξύ προτάσεως Νόμου και Νομοσχεδίου έγκειται εις το εξής: Το Νομοσχέδιον είναι ανάγκη να είναι διατυπωμένον εις την νομικήν γλώσσαν και να είναι διατυπωμένον κατά τρόπον που να δύναται να ψηφισθή εις Νόμον. Η πρότασις Νόμου μπορεί να είναι εις απλουστέραν γλώσσαν και να αναφέρηται εις τας αρχάς επί των οποίων ο εισηγητής νομίζει ότι ο Νόμος πρέπει να ψηφισθή, η δε νομική διαμόρφωσις του υπό τύπον Νομοσχεδίου γίνεται υπο της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής ή της Επιτροπής Νομικών της Βουλής.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μπορώ να συνεχίσω, κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εξακολουθώ να πιστεύω ότι είναι πολύ δύσκολον και έτσι ακόμη να κάμη ένας πρότασιν διά τροποποίησιν υφισταμένων Νόμων. Εν τούτοις, δεν επιμένω. Θα ήθελα να υπενθυμίσω επίσης ότι η καταλληλοτέρα ευκαιρία να συζητηθή ένας Νόμος είναι όταν συζητήται τροποποίησις αυτού του Νόμου και δεν δύναμαι να συμφωνήσω με τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι η Βουλή δεν δικαιούται να συζητήση διότι εκ παρεξηγήσεως ο έντιμος κύριος Πρόεδρος δεν αντελήφθη τι είπεν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είπεν ότι ενώ είναι δικαίωμα εκάστου Μέλους της Βουλής να υποβάλη οιανδήποτε πρότασιν Νόμου, εν τούτοις, δεν είναι δικαίωμα της Βουλής ως Σώματος να υποβάλη τοιαύτην πρότασιν. Αυτήν την στιγμήν όμως συζητούμεν το τροποποιητικόν Νομοσχέδιον ενός υφισταμένου Νόμου, και θα ήτο απαράδεκτος ο ισχυρισμός ότι η Εκτελεστική Εξουσία δικαιούται να εξαναγκάση την Βουλήν να περιορίση την συζήτησιν εις ένα και μόνον θέμα του Νόμου. Θα υπενθυμίσω την Βουλήν το παράδειγμα το οποίον έδωσεν ο έντιμος κ. Πρόεδρος της Βουλής δι' άλλην Βουλήν, ότι όταν η Εκτελεστική Εξουσία υπέβαλε τροποποίησιν κάποιου Νόμου δι' εντελώς ασχέτους σκοπούς, η ειδική αυτή Βουλή προέβη εις τροποποιήσεις βασικών στοιχείων του Νόμου τα οποία ουδεμίαν σχέσιν είχαν προς τας τροποποιήσεις τας οποίας η Κυβέρνησις υπέβαλε. Δεν δύναμαι να παραδεχθώ ότι η Βουλή δεν δικαιούται αυτήν την στιγμήν να συζητήση τροποποιήσεις.

Δεν είναι δε σφάλμα οιουδήποτε Βουλευτού ο οποίος δεν ανήκει εις τας Επιτροπάς αι οποίαι εμελέτησαν το Νομοσχέδιον, το γεγονός ότι αι Επιτροπαί αυταί περιώρισαν την δράσιν των μόνον εις το ειδικόν αυτό άρθρον. Εν αγνοία δε των προτάσεων αυτών των Επιτροπών μέχρι προ ολίγων μόνον ημερών δεν υπήρχεν ο καιρός της εγγράφου προειδοποιήσεως της Βουλής επί των τροποποιήσεων τας οποίας έν μέλος θα ήθελε να εισηγηθή. Πιστεύω πως θα ήτο βασικόν λάθος αυτού του Σώματος να τροποποιή Νόμους τους οποίους αγνοεί και να περιορίζη την συζήτησιν μόνον εις το Νομοσχέδιον το οποίον τροποποιεί έν τμήμα ασήμαντον του Νόμου τον οποίον αγνοεί. Όταν προτείνεται τροποποίησις οιουδήποτε Νόμου το καθήκον εκάστου Βουλευτού είναι να μελετήση αυτόν τον Νόμον και να ερωτήση τον εαυτόν του εάν συμφωνή ή όχι με τον Νόμον και, εάν όχι, να είναι έτοιμος να υποβάλη τας εισηγήσεις εκείνας τας οποίας θεωρεί αναγκαίας διά την τροποποίησιν αυτού του Νόμου.

Προσωπικώς δηλώνω ότι είμαι έτοιμος όταν θα αναγινώσκωνται τα ειδικά άρθρα να υποβάλω συγκεκριμένας προτάσεις. Εάν φυσικά αυτή η διαδικασία απορριφθή υπό της Βουλής δεν μπορώ παρά να ψηφίσω υπέρ του Νομοσχεδίου διότι, όπως είπα και πριν, θεωρώ αυτό το βήμα ως ένα βήμα προς τα εμπρός, έστω και ανεπαρκές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ήθελα να κάμω μόνον μίαν διόρθωσιν.

Ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης εδήλωσεν ότι είχον είπει ότι τίποτε, το οποίον δεν περιλαμβάνεται εις την λεκτικήν διατύπωσιν του νομοσχεδίου, δεν δύναται να συζητηθή. Φυσικά δεν πιστεύω ότι θα ηδύνατο να τροποποιηθή ολόκληρος ο νόμος, όταν έρχεται έν νομοσχέδιον διά την αλλαγήν ενός κόμματος. Πιστεύω, όμως, ότι δύνανται να συζητηθούν τα σημεία, τα οποία έχουν σχέσιν με το θέμα του νομοσχεδίου. Και εγώ δεν είπον ότι δεν έχομεν δικαίωμα να συζητήσωμεν τας προτάσεις, τας οποίας ο έντιμος κ. Δημητριάδης διετύπωσεν εις την Επιτροπήν. Εις την αγόρευσίν μου εγώ είπον ότι, παρ' όλον ότι αυτά φαίνονται απλά, εν τούτοις είναι σημαντικά θέματα ουσίας και ως εκ τούτου η επί τούτων συζήτησις θα ηδύνατο να παραταθή επί μακρόν. Είπον, επίσης, ότι το να σταματήσωμεν τας εκλογάς, τας οποίας ήρχισεν η Εκτελεστική Εξουσία, λέγοντες ότι θα συζητήσωμεν αυτά τα ζητήματα, δεν θα ήτο ορθόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αντελήφθην καλώς, αι εκλογαί διεξάγονται μόνον εις τας περιοχάς όπου δεν υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι από τας έδρας. Εις τας περιοχάς εις τας οποίας υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι από τας έδρας αναβάλλονται μέχρις ότου ο τελικός Νόμος μελετηθή και τροποποιηθή. Αυτή η άποψις είναι ορθή;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Δεν ξέρω, έντιμε κ. Πρόεδρε, τι εννοείτε ατελικόν Νόμον». Εκείνο το οποίον γνωρίζω είναι ότι αι εκλογαί είναι ωρισμέναι δι' αυτόν τον μήνα εις διαφόρους ημερομηνίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα υπάρξουν εισηγήσεις τροποποιήσεως του Νομοσχεδίου; Εάν θα υπάρξουν εισηγήσεις αι οποίαι δεν είναι απλώς τροποποιήσεις άρθρου λεκτικής φύσεως, θα έπρεπε εις αυτό το στάδιον προτού αρχίσωμεν την δευτέραν ανάγνωσιν να γίνουν αι εισηγήσεις τροποποιήσεως. Εάν, βεβαίως, αι εισηγήσεις είναι απλώς διά τροποποίησιν άρθρου, η οποία είναι τροποποίησις ουχί ουσίας, μπορεί να γίνη κατά την δευτέραν ανάγνωσιν, αλλ' εάν είναι προσθήκη άρθρων τα οποία είναι επί θεμάτων αρχής, θα έπρεπε να συζητηθούν προτού αρχίση η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Εν τοιαύτη περιπτώσει, θα πρέπει να υποβληθούν αι εισηγήσεις τροποποιήσεως και, εφ' όσον δεν φαντάζομαι ότι υπάρχουν έτοιμα κείμενα επί των οποίων μπορεί να ψηφίση η Βουλή, εάν εγκριθούν αι εισηγήσεις θα πρέπει να αναβληθή η συνεδρίασις και να παραπεμφθούν αι τροποποιητικαί εισηγήσεις εις Επιτροπήν διά να συνταχθούν τα άρθρα.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να προβώ εις μίαν πρακτικήν σύστασιν προς τους συναδέλφους, οι οποίοι υπέβαλον τροποποιητικάς εισηγήσεις. Εάν υποβληθούν εισηγήσεις διά την προσθήκην νέων άρθρων, θα πρέπει, ως πολύ ορθώς το εθέσατε, αύται να παραπεμφθούν προς τας αρμοδίας επιτροπάς, εις τας οποίας θα συζητηθούν και, όπως ανέφερα προηγουμένως, η συζήτησίς των δυνατόν να παραταθή, διότι είναι σημαντικά θέματα, έως ότου δε η Βουλή προσδώση εις αυτάς την μορφήν νόμου, αι εκλογαί θα έχουν τελειώσει. Εις αυτάς δε τας εκλογάς θα πραγματοποιηθή εκλογή δι' αντιπροσώπων, δηλαδή και το ενώπιόν μας τροποποιητικόν νομοσχέδιον δεν θα τεθή εις εφαρμογήν. Δι' αυτόν τον λόγον επαναλαμβάνω την προηγουμένην μου εισήγησιν. Εφ' όσον αποδέχονται την εις το νδμοσχέδιον τούτο διάταξιν, ας εγκριθή τούτο και ας υποβάλουν αμέσως πρότασιν διά τας διατάξεις, τας οποίας θέλουν, και ας εφαρμοσθούν τουλάχιστον εις αυτάς τας εκλογάς αι διατάξεις του νομοσχεδίου, το οποίον είναι ενώπιόν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εάν η πληροφορία του εντίμου Προέδρου ότι αι εκλογαί αι οποίαι παρουσιάζουν ανθυποψηφίους εκκρεμούν μέχρις ότου η Βουλή αποφασίση επ' αυτού του Νόμου είναι ορθή, υπάρχει ο κίνδυνος εάν ημείς ψηφίσωμεν αυτό το Νομοσχέδιον και μόνον, αι εκλογαί να προχωρήσουν επί τη βάσει του παλαιού Νόμου με την τροποποίησιν η οποία θα επενεχθή με το παρόν Νομοσχέδιον. Εάν τυχόν η καθυστέρησις θα καθυστερήση τας εκλογάς και θα δώση την ευκαιρίαν εις την Βουλήν να ψηφίση δημοκρατικότερον νόμον, τότε θα ήτο σκόπιμον να καθυστερήση η Βουλή την εργασίαν της. Ας μη ξεχνούμεν ότι οι άνθρωποι οι οποίοι θα εκλεγούν θα είναι εκεί επί τέσσερα χρόνια και ότι οιανδήποτε αλλαγήν και εάν επιβάλωμεν εις τον Νόμον, αύτη θα εφαρμοσθή μόνον μετά από τέσσαρα χρόνια από σήμερον. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις νομίζω ότι αξίζει τον κόπον η Βουλή να καθυστερήση τον νόμον και να υποβάλη την παράκλησιν όπως η Εκτελεστική Εξουσία αναμείνη μέχρι συμπληρώσεως του πλήρους Νόμου εάν δεν είναι έτοιμη απόψε να τον συζητήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να κάμω την ακόλουθον διευκρίνισιν. Ουδεμίαν πληροφορίαν έχω ότι η Κυβέρνησις θα αναβάλη τας εκλογάς εκεί όπου υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι από τας έδρας μέχρις ότου ο Νόμος τροποποιηθή εις την τελικήν αυτού μορφήν. Εκείνο το οποίον ήθελα να είπω είναι ότι, όπως αντελήφθην από τας αγορεύσεις προηγουμένων ομιλητών και κυρίως από την αγόρευσιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη, εκλογαί δεν διεξάγονται εις τας περιοχάς εκείνας εις τας οποίας υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι από τας έδρας και ότι αι εκλογαί αναβάλλονται. Υπέθεσα δε ότι ο λόγος διά τον οποίον αναβάλλονται είναι μέχρι της τελειωτικής ψηφίσεως του Νόμου εις την τελειωτικήν αυτού μορφήν.

Εν πάση περιπτώσει, το θέμα έχει τώρα ως ακολούθως:

Υπάρχουν εισηγήσεις διά την τροποποίησιν του Νομοσχεδίου; Εάν υπάρχουν εισηγήσεις διά την τροποποίησιν του Νομοσχεδίου θα πρέπει να γνωρίζωμεν, εάν όχι το κείμενον των εισηγήσεων, την φύσιν των εισηγήσεων να ακούσωμεν αγορεύσεις επί των εισηγήσεων αυτών, και εάν η Βουλή διά ψηφοφορίας εγκρίνη τας τροποποιήσεις, τότε να παραπέμψωμεν τας εγκριθείσας αρχάς εις τας αρμοδίους Επιτροπάς διά διατύπωσιν.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχω μίαν ένστασιν όσον αφορά την διαδικασίαν. Καθ' όσον αντιλαμβάνομαι, έν μέλος, το οποίον έχει να υποβάλη πρότασιν, δίδει την πρότασίν του γραπτώς. Αύτη παρα-

πέμπεται προς την αρμοδίαν Επιτροπήν, όταν δε υποβληθή εις την Βουλήν η έκθεσις της αρμοδίας Επιτροπής, διεξάγεται συζήτησις τόσον επί θεμάτων αρχής όσον και επί των άρθρων. Διότι, όταν η Βουλή λάβη μίαν απόφασιν επί θεμάτων αρχής, το να απορρίψη τότε ή να τροποποιήση πρότασιν διατυπουμένην μελλοντικώς υπό την μορφήν νομοσχεδίου θα εδημιούργει δύσκολον κατάστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Η μέχρι σήμερον, εξ όσων έχω υπ' όψιν μου, τακτική την οποίαν ακολουθούμεν είναι ότι αι συγκεκριμέναι τροποποιήσεις, όταν λέγω συγκεκριμέναι εννοώ όχι ως προς την ακριβή φρασεολογίαν αλλά όσον αφορά την ουσίαν αι οποίαι γίνονται κατ' ευθείαν κατά την συζήτησιν ενός Νομοσχεδίου, εγκρίνονται από το Σώμα, η δε διατύπωσις παραμένει έργον της αρμοδίας Επιτροπής, κατά κανόνα δε της Νομικής Επιτροπής. Δι' αυτό διαφωνώ με τον έντιμον συνάδελφον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορώ να πω ότι με ευχαριστεί ή με δυσαρεστεί το ότι διαφωνείτε. Διότι δεν εζήτησα απόψεις κατά πόσον συμφωνείτε ή διαφωνείτε. Απλώς εις το στάδιον αυτό εζήτησα εάν υπάρχουν εισηγήσεις διά τροποποίησιν. Εάν υπάρχουν, το θέμα της διαδικασίας θα έχη ως ακολούθως.

Εάν αι εισηγήσεις, αι τροποποιητικαί εισηγήσεις, είναι τοιαύτης φύσεως, ώστε ουσιαστικώς ολόκληρος ο Νόμος ή το Νομοσχέδιον να τροποποιήται, πιθανόν να είναι ανάγκη να παραπεμφθούν εις τας αρμοδίας Επιτροπάς προτού η Βουλή ψηφίση επί των εισηγήσεων αυτών. Την μέθοδον αυτήν ηκολουθήσαμεν και εις άλλας περιπτώσεις. Εάν αι εισηγήσεις όμως δεν είναι τοιαύτης φύσεως ώστε να αποτελούν νέον Νομοσχέδιον, τότε η Βουλή μπορεί να τας συζητήση εις το παρόν στάδιον και να παραπέμψη μόνον την διατύπωσιν εις τας αρμοδίας Επιτροπάς. Ποίαν δε διαδικασίαν θα ακολουθήσωμεν δεν θα γνωρίζωμεν προτού έχωμεν ενώπιόν μας συγκεκριμένας εισηγήσεις τροποποιήσεως.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εάν ο έντιμος κ. Πρόεδρος μου επιτρέπη να υποβάλω τας εισηγήσεις απομένει εις την Βουλήν, ή εις τον έντιμον κ. Πρόεδρον να αποφασίση ποίαν διαδικασίαν θα ακολουθήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι εις το στάδιον αυτό θα υποβάλετε τας εισηγήσεις σας ως απλάς προτάσεις και όχι υπό την νομικήν αυτών μορφήν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να ομιλήσω από εδώ κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον είναι πρότασις μπορείτε να αγορεύσητε από την θέσιν σας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αναφορικώς με το άρθρον 1 του βασικού νόμου, εισηγούμαι όπως μη επιτρέπεται εις οιονδήποτε Μέλος να διορίζη αντιπρόσωπόν του εις το Συμβούλιον.

Δεύτερον εισηγούμαι όπως.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας παρακαλέσω να υποβάλετε τας εισηγήσεις σας με βραδύτερον ρυθμόν.

Το πρώτον είναι η εισήγησις όπως μη επιτρέπεται εις Μέλος Συμβουλίου να διορίζη αντιπρόσωπον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεύτερον, όπως ο αριθμός των εκλελεγμένων είναι μεγαλύτερος του αριθμού των διοριζομένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι θα ήτο ευκολώτερον εάν διεκόπταμεν δι' ολίγα λεπτά και υπεβάλλατε γραπτώς τας εισηγήσεις σας. Τι χρονικόν διάστημα χρειάζεσθε;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

10 λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ. Η Βουλή θα διακόψη δι' ένα τέταρτον.

('Ωρα διακοπής 10 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 10.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον Βουλευτήν κ. Βάσον Λυσσαρίδην να με πληροφορήση εάν διετύπωσε τας τροποποιητικάς εισηγήσεις.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, τας κατέθεσα εγγράφως εις την Γραμματείαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν τας τροποποιητικάς εισηγήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Το Συμβούλιον θα απαρτίζεται εξ εκλελεγμένων μελών.

Ο Έπαρχος, ο Επαρχιακός Ιατρικός Λειτουργός ή ο Επαρχιακός Μηχανικός να δύνανται να παρίστανται εις τας συνεδριάσεις εν συμβουλευτική ιδιότητι. Ουδείς να δικαιούται να εξουσιοδοτή αντιπρόσωπον.

Εδάφιον (2) Να απαλειφθή.

Εδάφιον (5) Κενούμεναι θέσεις να πληρούνται με αναπληρωματικάς εκλογάς.

Άρθρον 11. Πάντες οι πολίται αντί οι ιδιοκτήται.

Άρθρον 13(3). Το Δικαστήριον να αποφασίζη επί ενστάσεων και όχι ο Έπαρχος.

Άρθρον 13(2). Ο Έπαρχος να μην έχη δικαίωμα να αποφασίζη τελειωτικώς κατά πόσον οιονδήποτε πρόσωπον έχει το δικαίωμα ψήφου.

Άρθρον 15. Βρεττανός υπήκοος να γίνη πολίτης της Δημοκρατίας.

Άρθρον 57. Ο Πρόεδρος ή ο Διοικητικός Λειτουργός να μην έχη το δικαίωμα να εκχωρή τας εξουσίας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι τροποποιητικαί εισηγήσεις αι οποίαι κατετέθησαν υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη δεν αντίκεινται προς το Νομοσχέδιον, το τροποποιητικόν Νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται υπό της Βουλής. Αποτελούν όμως ουσιαστικάς τροποποιήσεις του υπάρχοντος Νόμου και, ως εκ τούτου, επειδή αλλοιώνουν κατά την γνώμην μου σημαντικώς τον υφιστάμενον νόμον, δεν δύνανται να συζητηθούν χωρίς να παραπεμφθούν πρώτον εις τας αρμοδίας Επιτροπάς. Αρμοδίας Επιτροπάς διά τας εισηγήσεις θεωρώ την Επιτροπήν Εσωτερικών και την Επιτροπήν Νομικών. Διά τούτο θα παραπέμψω τας εισηγήσεις εις τας εν λόγω Επιτροπάς, πρέπει δε να επανέλθουν εις την Βουλήν υπό τύπον Νομοσχεδίου το οποίον να τροποποιή τα άρθρα του βασικού νόμου εις τα οποία αναφέρονται αι εισηγήσεις. Εφ' όσον όμως δεν αντίκεινται προς το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον δεν θεωρώ ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι ανάγκη να αναβληθή, και διά τούτο προτίθεμαι να προχωρήσω με την δευτέραν ανάγνωσιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αι εν λόγω εισηγήσεις θα διατυπωθούν πρώτον υπό τύπον νομοσχεδίου εις την Νομικήν Επιτροπήν και κατόπιν θα παραπεμφθούν αύται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών ή μήπως αμφότεραι αι Επιτροπαί θα τας μελετήσουν ομού; Η

μήπως θα παραπεμφθούν πρώτον εις την Επιτροπήν Εσωτερικών διά να αποφανθή αύτη κατά πόσον αύται είναι ή όχι αποδεκταί από απόψεως αρχής και κατόπιν θα συνεργασθούν επ' αυτών η Επιτροπή Εσωτερικών και η Νομική Επιτροπή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπον ότι παραπέμπονται εις τας αρμοδίας Επιτροπάς και ανέφερα πρώτον την Επιτροπήν Εσωτερικών και δεύτερον την Επιτροπήν Νομικών. Ο τρόπος της συνεργασίας των δύο Επιτροπών αφήνεται εις τας δύο Επιτροπάς.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, ότι θα ήτο καλύτερον εάν διηυκρινίζατε από τώρα ποίος Πρόεδρος θα έχη την πρωτοβουλίαν να συγκαλέση τας Επιτροπάς διά να μη προκύψη οιαδήποτε καθυστέρησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Συμφωνώ πλήρως με την διαδικασίαν, έντιμε κ. Πρόεδρε· το μόνο ζήτημα το οποίον απομένει είναι ότι η επεξεργασία αυτών των εισηγήσεων είναι φυσικόν ότι θα χρειασθή μίαν σχετικήν περίοδον χρόνου. Και εν όψει του γεγονότος ότι υπάρχουν εκκρεμείς εκλογαί και ασφαλώς δεν θα ήτο ορθόν να γίνη μία τροποποίησις του Νόμου μετά από την εκλογήν, εισηγούμαι όπως παρακληθή η Εκτελεστική Εξουσία, μάλλον όπως πληροφορηθή η Εκτελεστική Εξουσία διά της κανονικής οδού περί της αποψινής διαδικασίας, εν συνδυασμώ με μίαν παράκλησιν εκ μέρους της Βουλής, όπως λάβη υπ' όψιν το γεγονός τούτο, διά να μη προβή εις τας εκλογάς αυτήν την στιγμήν αμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οσον αφορά το θέμα της κατατοπίσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας περί των γενομένων προτάσεων, τροποποιητικών προτάσεων, τούτο είναι έργον της αρμοδίας Επιτροπής η οποία, δεν αμφιβάλλω, όταν επεξεργάζεται τας τροποποιητικάς εισηγήσεις, θα ζητήση και την γνώμην του αρμοδίου Υπουργείου.

'Οσον αφορά την παράκλησιν, όπως η Εκτελεστική Εξουσία μη προβή κατά το παρόν στάδιον εις τας εκλογάς, δεν μπορώ να διαβιβάσω παράκλησιν, εκτός εάν η Βουλή αποφασίση επί του θέματος αυτού και με εξουσιοδοτήση σχετικώς.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αρχίσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ, ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1961.

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θ' αναφέρηται ως ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

Κεφ. 243.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού Νόμου.

2. Το εδάφιον (1) του άρθρου 13 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της εκ τούτου διαγραφής των λέξεων «είτε αυτοπροσώπως είτε διά πληρεξουσίου αντιπροσώπου διοριζομένου δι' εγγράφου πιστοποιημένου υπό του Προέδρου της Χωριτικής Αρχής» (γραμμαί 8 και 9).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 14 του βασικού Νόμου.

3. Το άρθρον 14 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) διά της διαγραφής εκ του εδαφίου (1) των λέξεων: «είτε οι πληρεξούσιοι αντιπρόσωποι αυτών». (1 γραμμή)

(β) διά της διαγραφής εκ του εδαφίου 3 των λέξεων: «και έκαστος πληρεξούσιος αντιπρόσωπος θα δικαιούται να δίδη μίαν ψήφον δι' έκαστον ιδιοκτήτην παρά του οποίου είναι εξουσιοδοτημένος» (γραμμαί 2, 3—4).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

«Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος. Αναπομπή του Νόμου υπό του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον της αναπομπής του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Αρ. 61/60

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΙΑ

Λευκωσία, 19η Οκτωβρίου, 1961.

Πρόεδρον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

'Εχω την τιμήν να πληροφορήσω υμάς ότι, εν τη ενασκήσει των εξουσιών, δι' ων περιβέβληται ο Αντιπρόεδρος δυνάμει της παραγράφου 1 του 'Αρθρου 51 του Συντάγματος, απεφάσισα όπως αναπέμψω εις την Βουλήν των Αντιπρώπων προς επανεξέτασιν τον περί «Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμον του 1961» όστις εστάλη εις εμέ προς έκδοσιν διά δημοσιεύσεως μετά της υπ' αρ. Ν 37/61 συνοδευτικής επιστολής σας της 12ης Οκτωβρίου 1961.

2. Θα ευχαριστηθώ εάν τα έντιμα Μέλη της Βουλής λάβουν υπ' όψιν τα ακόλουθα σημεία και λόγους εν τη επανεξετάσει της αποφάσεώς των περί θεσπίσεως του ως άνω ειρημένου Νόμου:

(α) Ο εν λόγω Νόμος είναι μεροληπτικός καθ' ότι προνοεί αποζημίωσιν εις μόνον μίαν τάξιν προσώπων, τα οποία υπέστησαν ζημίαν κατά την διάρκειαν της Καταστάσεως Εκτάκτου Ανάγκης. Ως είναι γνωστόν, πολλά πρόσωπα, πλην των δημοσίων υπαλλήλων, απώλεσαν τα προς το ζην μέσα, την περιουσίαν των και αυτάς ακόμη τας οικίας των διά λόγους αποδιδομένους εις την Κατάστασιν Εκτάκτου Ανάγκης και τον απελευθερωτικόν αγώνα. Λόγω τούτου, εάν επρόκειτο να θεσπισθή νόμος περί αποζημιώσεως, θα έπρεπεν ούτος να ήτο τόσον περιεκτικός ώστε να περιλαμβάνη όλας τας τάξεις προσώπων, τα οποία υπέστησαν ζημίας υπό παρομοίας περιστάσεις.

(β) Καθ' ον χρόνον η Δημοκρατία δεν ηδυνήθη, διά συνταγματικούς και πολιτικούς λόγους, να εφαρμόση τον Περί Πληρωμής Αποζημιώσεως διά ζημίαν εις Περιουσίας Νόμον, Κεφ. 84, εν σχέσει με περιπτώσεις καταγγελθείσας κατά την διάρκειαν των διακοινοτικών

ταραχών, αι οποίαι αφορούν απαιτήσεις μελών τόσον της Ελληνικής όσον και της Τουρκικής κοινότητος, διά την πληρωμήν χιλιάδων λιρών, η θέσπισις του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου του 1961, όστις προνοεί καταβολήν αποζημιώσεως εις μόνον ωρισμένους δημοσίους υπαλλήλους, των οποίων αι ζημίαι είναι συγκριτικώς μικραί, είναι τα μάλιστα άδικος και μεροληπτική.

(γ) Δυνάμει του Συντάγματος, αποτελεί καθήκον της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας «να κατανέμη τας δημοσίας θέσεις μεταξύ των δύο κοινοτήτων και να διορίζη, μονιμοποιή, εντάσση εις την δύναμιν των μονίμων ή των δικαιουμένων συντάξεως υπαλλήλων, προάγη, μεταθέτη, καθιστά συνταξιούχους δημοσίους υπαλλήλους και ασκή πειθαρχικήν εξουσίαν επ' αυτών, περιλαμβανομένων της απολύσεως ή της απαλλαγής από των καθηκόντων αυτών». Παρά ταύτα, ο σκοπούμενος περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος κάμνει πρόβλεψιν διά την σύστασιν επιτροπής εχούσης εξουσίαν να εκδίδη προς την Επιτροπήν Δημοσίας Υπηρεσίας δεσμευτικάς δι' αυτήν οδηγίας. Τούτο ισοδυναμεί προς παραβίασιν των συνταγματικών εξουσιών της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας και δυνατόν να τείνη να υποσκάψη το Σύνταγμα. Περί πλέον, οιαδήποτε συμπερίληψις εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν της Δημοκρατίας επιπροσθέτου προσωπικού βάσει νομοθεσίας χωρίς να ληφθή υπ' όψιν η αναλογία μεταξύ των Ελλήνων και των Τούρκων δημοσίων υπαλλήλων αντίκειται προς το Σύνταγμα. Συμφώνως προς το 'Αρθρον 123 του Συντάγματος «η Δημοσία Υπηρεσία αποτελείται κατά εβδομήκοντα επί τοις εκατόν εξ Ελλήνων και τριάκοντα επί τοις εκατόν εκ Τούρκων». Ως γνωρίζουν τα έντιμα μέλη, η θεμελιώδης αύτη πρόβλεψις του Συντάγματός μας δεν εφηρμόσθη εισέτι. Κατά τον παρόντα χρόνον η αναλογία της Τουρκικής κοινότητος είναι περίπου 23 τοις εκατόν και, παρά ταύτα, 99,8% σχεδόν των προσώπων, τα οποία θα αποκατασταθούν δυνάμει του σκοπουμένου νόμου, είναι 'Ελληνες. Συνεπώς, η καθαρά επίπτωσις της Νομοθεσίας ταύτης θα είναι να ανατραπή έτι περισσότερον η αναλογία εις βάρος της Τουρκικής κοινότητος. Είναι, διά ταύτα, προφανές, ότι ο σκοπούμενος Νόμος, πλην του ότι είναι μεροληπτικός, αντίκειται ωσαύτως και προς το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματός μας.

Φ. ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ,
Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΗΣ ΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΑΝΑΠΟΜΠΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΟΣ»

Παρόντες:

Επιτροπή επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Παύλος Παύλου
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Αντώνιος Αναστασιάδης
Ιμπραχήμ Ορχάν
Νεμπίλ Ναμπή.

Επιτροπή επί Νομικών Ζητημάτων:

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Ιωαννίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Γεώργιος Σάντης
Χρύσης Δημητριάδης
Αζίζ Αλτάϋ (αντιπροσωπεύων τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά).

Η Επιτροπή επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων εξήτασεν ομού μετά της Επιτροπής Νομικών Ζητημάτων την υπό της Α.Ε. του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας αναπομπήν του παρόντος Νόμου ως και τους λόγους τους δοθέντας διά την τοιαύτην αναπομπήν και υποβάλλει την ακόλουθον έκθεσιν:

'Εχομεν εξετάσει μετά μεγάλης προσοχής όλα τα σημεία τα προβληθέντα υπό της Α.Ε. του Αντιπροέδρου εις την προς την Βουλήν επιστολήν αυτού, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1961, και η πλειοψηφία αναφέρει τα ακόλουθα:

«Το πρώτον σημείον το οποίον ήγειρεν η Α.Ε. ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ότι ο ως άνω Νόμος αποτελεί διάκρισιν διά τον λόγον ότι παρέχει αποζημίωσιν εις μίαν μόνον τάξιν προσώπων άτινα υπέστησαν ζημίαν διαρκούσης της καταστάσεως εκτάκτου ανάγκης και δεν παρέχει γενικήν αποζημίωσιν προς πάντας οίτινες υπέστησαν ζημίαν διαρκούσης της εν λόγω περιόδου.

Κατά την γνώμην μας, αφού εζυγίσαμεν προσεκτικώς την επιχειρηματολογίαν ταύτην, φρονούμεν ότι ο παρών Νόμος δεν δύναται να θεωρηθή ότι αποτελεί διάκρισιν διά τους ακολούθους, συν άλλοις, λόγους:

(α) Νομοθεσία αφορώσα έν ή πλείονα του ενός πρόσωπα ή θέματα, δεν δύναται να θεωρηθή ότι αποτελεί διάκρισιν εις βάρος άλλων προσώπων ή θεμάτων με την δικαιολογίαν ότι ουδεμία πρόνοια λαμβάνεται περί αυτών.

(β) Οι Δημόριοι Υπάλληλοι αποτελούν ειδικήν τάξιν έναντι της οποίας η Κυβέρνησις, ως εργοδότης, έχει ειδικήν ευθύνην και καθήκον. Η τάξις αύτη των Δημοσίων Υπαλλήλων οίτινες θα ωφεληθούν συνεπεία τών διατάξεων του παρόντος Νόμου απώλεσαν, συνεπεία της αυθαιρέτου ενεργείας της Αποικιακής Κυβερνήσεως, τον μισθόν αυτών διά την περίοδον διά την οποίαν απεβλήθησαν της υπηρεσίας και τα δικαιώματα προαγωγής αυτών και αι απολαβαί των έχουν ως εκ τούτου επηρεασθή. Η παρούσα Κυβέρνησις οφείλει να θεωρήση καθήκον της να επανορθώση την υπό της προκατόχου Κυβερνήσεως έναντι της τάξεως αυτής των Δημοσίων Υπαλλήλων διαπραχθείσαν αδικίαν διά καθαρώς πολιτικούς λόγους.

(γ) Δύναται εξ ίσου εμφαντικώς να λεχθή ότι εάν η Κυβέρνησις παρέλειπε να αποκαταστήση τους Δημοσίους Υπαλλήλους οίτινες απελύθησαν της Κυβερνητικής Υπηρεσίας αδίκως και αυθαιρέτως, τούτο θα απετέλει τω όντι διάκρισιν εις βάρος της τάξεως αυτής.

(δ) Παράλειψις αποκαταστάσεως όλων εκείνων οίτινες απελύθησαν της Δημοσίας Υπηρεσίας υπό της αποικιακής Κυβερνήσεως διά πολιτικούς λόγους θα ισοδυνάμει με συνέχισιν υπό της παρούσης Κυβερνήσεως της διακρίσεως εις βάρος της τάξεως αυτής των Δημοσίων Υπαλλήλων, πράγμα το οποίον αντίκειται προς τον Κανόνα Δικαίου και την σαφή πρόνοιαν του Συντάγματος ότι έκαστος θα απολαύη απάντων των υπό του Συντάγματος προνοουμένων δικαιωμάτων άνευ οιασδήποτε αμέσου ή εμμέσου διακρίσεως εναντίον οιουδήποτε προσώπου διά πολιτικάς ή άλλας πεποιθήσεις.

Αποτελεί αναμφισβήτητον γεγονός ότι τα εν λόγω πρόσωπα απελύθησαν υπό της προκατόχου Κυβερνήσεως λόγω των πολιτικών δοξασιών και πεποιθήσεων αυτών.

'Εχομεν επίσης μελετήσει το δεύτερον επιχείρημα το προταχθέν υπό της Α.Ε. του Αντιπροέδρου το οποίον εν τη ουσία είναι ότι καίτοι η Κυβέρνησις δεν έχει θεσπίσει νόμον παρέχοντα αποζημίωσιν διά κακόβουλον ζημίαν προξενου-

μένην υπ' αγνώστων, ουχ' ήττον χωρεί εις την αποζημίωσιν Δημοσίων Υπαλλήλων. Είναι αρκετόν εν προκειμένω να τονίσωμεν εν συντομία μόνον δύο σημεία:

(α) 'Οτι ο Νόμος περί καταβολής αποζημιώσεως εν είδει συλλογικών προστίμων διά ζημίας προξενουμένας υπ' αγνώστων είναι αντισυνταγματικός και αντίκειται προς τον Χάρτην των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εν πάση δε περιπτώσει ουδεμία σχέσις δύναται να υπάρξη μεταξύ των εν λόγω δύο περιπτώσεων.

(β) 'Οτι η περί ης ο λόγος ζημία εις τας περιπτώσεις αυτάς επροξενήθη υπ' αγνώστων ενώ αι προς τους Δημοσίους Υπαλλήλους προσγενόμεναι αδικίαι επροξενήθησαν υπό γνωστού παράγοντος, ήτοι υπό της προκατόχου Κυβερνήσεως.

Αναφορικώς προς το τρίτον σημείον το οποίον ηγέρθη υπό της Α.Ε. του Αντιπροέδρου, επιθυμούμεν να τονίσωμεν ότι εις τας σχετικάς διατάξεις του εν λόγω Νόμου ουδέν υπάρχει το οποίον να αντίκειται ή καθ' οιονδήποτε τρόπον να επεμβαίνη εις τα καθήκοντα και τας εξουσίας της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας.

Το επιχείρημα του Αντιπροέδρου ότι η εφαρμογή της ποσοστιαίας αναλογίας 70:30% εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν θα επηρεασθή συνεπεία της εφαρμογής του παρόντος Νόμου κατά την γνώμην μας δεν ευσταθεί. Δεν πρέπει να λησμονήται ότι ουδέν υπάρχει εν τω παρόντι Νόμω το οποίον δύναται να ερμηνευθή ως ασυμβίβαστον προς τας συνταγματικάς προνοίας περί της ποσοστιαίας αναλογίας 70:30% εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν.

Διά τους ανωτέρω λόγους αι δύο Επιτροπαί κατά πλειοψηφίαν εισηγούνται, των τριών Τουρκικών μελών διαφωνούντων, ότι η Βουλή δέον να εμμείνη εις την προηγουμένην αυτής απόφασιν υπέρ της ψηφίσεως του παρόντος Νόμου.

Τα τρία Τουρκικά μέλη, άτινα παρίσταντο εις την συνεδρίαν, εδήλωσαν ότι συμφωνούν με τας υπό της Α.Ε. του Αντιπροέδρου εκτεθείσας απόψεις και διατηρούν τας επιφυλάξεις των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΜΠΗ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί προτίθεμαι να θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της αναπομπής του εντίμου Αντιπροέδρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η αναπομπή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας απορρίπτεται διά 20 ψήφων κατά και 7 υπέρ.

Το επόμενον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η σύστασις Επιτροπής διά την εξέτασιν του θέματος της Διαθέσεως του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Προτίθεσθε να αγορεύσετε επί του θέματος;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μίαν εισήγησιν, κ. Πρόεδρε, ήθελα να κάμω. Εν όψει της κατηγορηματικώς εκφρασθείσης θελήσεως της συντριπτικής πλειοψηφίας των Δημοσίων Υπαλλήλων περί καταργήσεως του Ταμείου Συντάξεως Χηρών των Δημοσίων Υπαλλήλων και βάσει των όσων στοιχείων προσήχθησαν κατά την διάρκειαν της προηγουμένης συνεδρίας του Σώματος, εισηγούμαι την σύστασιν υπό της Επιτροπής Επιλογής της Βουλής ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής προς μελέτην του θέματος και υποβολής προς το Σώμα αποκρυσταλλωμένων εισηγήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Περί του τρόπου διαλύσεως; Θα ήθελον να γνωρίζω εάν θα υπάρξουν πολλοί ομιληταί επί του θέματος αυτού, διότι εάν θα υπάρξουν πολλαί αγορεύσεις θα το αναβάλω διά την προσεχή συνεδρίαν· εάν δεν θα υπάρξουν, και είναι ζήτημα ψηφοφορίας επί της προτάσεως, θα θέσω την πρότασιν εις ψηφοφορίαν τώρα.

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος κατά πόσον πρέπει να συσταθή Επιτροπή ή όχι;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος θα θέσω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Πέτρου Στυλιανού, όπως διορισθή υπό της Επιτροπής Επιλογής ειδική Επιτροπή διά να εξετάση τον τρόπον διαλύσεως του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών των Δημοσίων Υπαλλήλων και υποβάλη εισηγήσεις εις την Βουλήν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρότασις ψηφίζεται διά 23 ψήφων υπέρ, μιας ψήφου κατά και δύο αποχών. Η Επιτροπή Επιλογής θα συνέλθη και θα διορίση Επιτροπήν η οποία θα μελετήση το ζήτημα.

Υπάρχει εισήγησις ή πρόθεσις εκ μέρους της Βουλής όπως ορισθή χρόνος εντός του οποίου η Επιτροπή θα εκτελέση την εργασίαν της;

Ο κ. Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Το ταχύτερον, κ. Πρόεδρε, απλώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις την Κοινοβουλευτικήν γλώσσαν το ταχύτερον είναι λέξις ακαθόριστος. Νομίζω ότι εις το παρόν στάδιον μπορούμεν να αφήσωμεν την Επιτροπήν να εξετάση το ζήτημα και μπορεί εις ωρισμένον στάδιον να ζητήσωμεν να μας υποβάλη έκθεσιν προόδου της εργασίας.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν τα εξής τρία Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός Νόμος 1961.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1961.

(3) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961 κατετέθη υπό του Υπουργείου Υγείας. Παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Υγείας η οποία ελπίζω να είναι εις θέσιν να υποβάλη έκθεσιν συντόμως.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Η Βουλή συνεπλήρωσε την συζήτησιν των θεμάτων του Κεφαλαίου Β — Νομοθετική Εργασία — πλην του «Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος», του οποίου η συζήτησις αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Παράνομος Επέμβασις μη Κυβερνητικού Οργανισμού εις Κυβερνητικήν γην εις την περιοχήν Αγίου Γεωργίου Κυρηνείας.

Το θέμα ενεγράφη εις το Κεφάλαιον Δ υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη και βασίζεται επί θέματος επί του οποίου υπέβαλεν ερωτήσεις εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, εις δύο Υπουργεία, και διά τα οποία, ως ισχυρίζεται, δεν έλαβεν ικανοποιητικήν απάντησιν.

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Εις τον Άγιον Γεώργιον Κυρηνείας είς μη Κυβερνητικός οργανισμός, άνευ αδείας και χωρίς καθόλου να απευθυνθή εις τας Κυβερνητικάς αρχάς, έσκαψε ολόκληρον την περιοχήν η οποία εχώριζε τα σύνορα του κτήματός του με την παραλίαν, κατέστρεψε την Κυβερνητικήν εκείνην γην μονίμως, και κατέστρεψε τον δημόσιον δρόμον ο οποίος ωδηγούσεν εις την παρακειμένην εκκλησίαν, με αποτέλεσμα οιοσδήποτε θέλει να επισκεφθή σήμερον την εκκλησίαν να είναι υποχρεωμένος να διανύση πολύ μεγαλυτέραν απόστασιν από την προηγουμένην. Το όλον έργον εξετελέσθη τη βοηθεία Κυβερνητικών μηχανημάτων.

Αντιλαμβάνομαι ότι είναι τακτική του Τμήματος Γεωργίας να ενοικιάζη τοιαύτα μηχανήματα και διά μη γεωργικούς σκοπούς, και δεν είμαι εις θέσιν να γνωρίζω κατά πόσον υπήρχαν εν εκκρεμότητι αιτήσεις γεωργών της επαρχίας Κυρηνείας διά την χρησιμοποίησιν αυτών των μηχανημάτων. Διερωτώμαι, όμως, δεν προσεπάθησε αυτό το Τμήμα να πληροφορηθή διά ποίον σκοπόν και τι συγκεκριμένως επρόκειτο να κάμουν τα μηχανήματα αυτά;

Δεύτερον, η υπόθεσις κατηγγέλθη εις την Αστυνομίαν. Προσωπικώς έχω επισκεφθή το μέρος, έχω είδει δε υπευθύνους αρχάς και δεν έχω καμμίαν αμφιβολίαν ότι η πράξις ήτο όλως διόλου παράνομος. Η πληροφορία μου είναι ότι τώρα η υπόθεσις εδόθη εις το Νομικόν Τμήμα της Κυβερνήσεως. Αλλά οφείλω να είπω ότι ήδη η παρανομία έχει εκτελεσθή και ότι υπήρξε μεγάλη βραδύτης και καθυστέρησις εις την παρεμπόδισιν αυτού του παρανόμου έργου. Εν τούτοις, δεδομένου ότι το θέμα παρεπέμφθη εις το Νομικόν Τμήμα της Κυβερνήσεως και δεδομένου ότι ακόμη εκκρεμεί η απόφασις του Νομικού Τμήματος της Κυβερνήσεως επί του ποία πολιτική πρέπει να ακολουθηθή επί του ζητήματος, η οποία κατ' εμέ ασφαλώς παρουσιάζει δύο όψεις, πρώτον την τιμωρίαν της παρανομίας και δεύτερον την επανόρθωσιν της καταστάσεως, επαναλαμβάνω ότι εν αναμονή αυτής της αποφάσεως επιφυλάττομαι να επανέλθω επί του θέματος. Τονίζω όμως ότι υπήρξε μεγάλη καθυστέρησις εις την παρεμπόδισιν αυτής της παρανομίας, δεδομένου ότι η υπόθεσις είχεν εγκαίρως καταγγελθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να κάμω την εξής διευκρίνισιν επί του θέματος. Ο έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης εις την αγόρευσίν του εχρησιμοποίησεν όσον αφορά το Νομικόν Τμήμα την φράσιν «ποία πολιτική θα ακολουθηθή». Ασφαλώς δεν θα αναφέρεται εις πολιτικήν, αλλά θα ήθελε να είπη ποία νομική γραμμή θ' ακολουθηθή.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, θα ορισθή διά την προσεχή Δευτέραν. Νομίζω όμως ότι θα είναι αμφίβολον εάν την προσεχή Δευτέραν θα έχουν κυκλοφορήσει αι εκθέσεις 48 ώρας ενωρίτερον, λόγω του ότι υπάρχει το Σάββατον και η Κυριακή εις το ενδιάμεσον. Ως εκ τούτου, η συνεδρίασις ορίζεται διά την προσεχή Τετάρτην. Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961. Ούτος αναφέρεται εις το ποσόν βοηθείας διά τους εξ ανομβρίας πληγέντας γεωργούς.

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961 και

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1961.

Ο προϋπολογισμός αυτός προβλέπει διά την μεταφοράν χρημάτων εκ του Παγίου Ταμείου εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, η δε ψήφισίς του επείγει.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον κηρύττεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως. Επομένως δεν είναι ανάγκη να δημοσιευθή ως Νομοσχέδιον εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, η δε έκθεσις της Επιτροπής δύναται να κυκλοφορήση εντός οιουδήποτε χρονικού διαστήματος προ της συνεδριάσεως. Επομένως η συνταγματική διάταξις ότι η έκθεσις της Επιτροπής πρέπει να κυκλοφορήση 48 ώρας ενωρίτερον εις την περίπτωσιν αυτήν δεν ισχύει.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύττω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 11.40 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 8ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 27, Τούρκοι 10, Σύνολον 37.

Απόντες:

'Ελληνες 7, Τούρκοι 5, Σύνολον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσίν του προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ανδρέας Ζιαρτίδης (αντιπροσωπεύων τον κ. Γιάγκον Ποταμίτην)
Νεμπίλ Ναμπή.

Η Επιτροπή εμελέτησε το αναφερθέν Νομοσχέδιον κατά την συνεδρίαν της της 6ης Νοεμβρίου 1961.

Κατά την συνεδρίαν της Επιτροπής παρευρέθησαν ο Πρόεδρος και ο Διευθυντής της Επιτροπής Σιτηρών, οι οποίοι έδωσαν όλας τας πληροφορίας αι οποίαι εζητήθησαν παρ' αυτών εν σχέσει με το κονδύλιον των £750,000 το αναφερόμενον εις τον Πίνακα του Νομοσχεδίου (Κεφ. 40Α Επιχορηγήσεις).

Η Επιτροπή ικανοποιηθείσα με τας δοθείσας εξηγήσεις και πληροφορίας σχετικώς με το ποσόν τούτο, και θεωρήσασα επίσης ότι τα υπό τα Κεφάλαια 28Α και 30Α αναφερόμενα εν τω Πίνακι του Νομοσχεδίου ποσά είναι αναγκαία ενέκρινε το Νομοσχέδιο ως τούτο υπεβλήθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, και εισηγείται προς την Βουλήν την ψήφισιν του εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΕΠΙΛ ΝΑΜΠΗ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΠΤΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΕΚΑΤΟΝ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΟΚΤΩ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου, 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £753,178 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961. 2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας επτακοσίας και πεντήκοντα τρεις χιλιάδας εκατόν και εβδομήκοντα οκτώ λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το δεύτερον άρθρον προς έγκρισιν, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν τον Πίνακα.

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι					Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	'Αρθρον	Ποσόν	
28Α	Υπηρεσία Μεταναστεύσεως	7	Διαβατήρια	£2,500	Προς κάλυψιν της δαπάνης διά πρόσθετα διαβατήρια απαιτούμενα διά την Κυπριακήν Δημοκρατίαν.
30Α	Υπουργείον Εξωτερικών-Διοίκησις	1	Αποδοχαί Προσωπικού	£678	Διά την διάθεσιν χρημάτων διά τους μισθούς των θέσεων ενός Κρυπτογράφου και ενός Αρχειοφύλακος, Τάξεως Α, δημιουργηθεισών δυνάμει του Νόμου Αρ. 25 του 1961.
40Α	Επιχορηγήσεις.	1	Επιχορηγήσεις.	£750,000	Προς κάλυψιν της δαπάνης επιχορηγήσεως της πληρωτέας εις την Κυπριακήν Επιτροπήν Σιτηρών διαρκούντος του 1961.
			Ολικόν:	£753,178	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ εγκρίνεται;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το δι' έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

Η τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

«Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961».

(Κρούουν οι κώδωνες διά ψηφοφορίαν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (Αρ. 8) ΤΟΥ 1961».

Αι Επιτροπαί συνήλθον την 30ήν και 31ην Οκτωβρίου και την 3ην Νοεμβρίου 1961, υπό την προεδρίαν του κυρίου Παναγιώτη Τουμαζή.

Παρόντες:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος	Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος	Χαρίδημος Χατζηχάρος
Τίτος Φάνος	Παύλος Παύλου
Βάσος Λυσσαρίδης	Ηρόδοτος Νικολαΐδης
Δάφνης Παναγίδης	Χαμπής Μιχαηλίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης	Χουσεΐν Ντερβίς.
Ιωσήφ Γιαμάκης	
Μπουρχάν Ναλμπάντογλου	
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου	
Τζεμήλ Ραματάν.	

Αι Επιτροπαί διαπιστώνουν την τεραστίαν έκτασιν των ζημιών των σιτοπαραγωγών. Επί τη βάσει αυτής της διαπιστώσεως αι Επιτροπαί διηρεύνησαν όλας τας πιθανότητας αυξήσεως της βοηθείας προς τους σιτοπαραγωγούς και προς τον σκοπόν τούτον συνηντήθησαν μετά πολλών κυβερνητικών παραγόντων. Αντηλλάγησαν πολλαί απόψεις με σκοπόν την εξασφάλισιν όσον το δυνατόν μεγαλυτέρας βοηθείας άνευ επηρεασμού του πενταετούς σχεδίου αναπτύξεως. Κατά την διάρκειαν των συνεδριάσεων ο Υπουργός Οικονομικών ανεκοίνωσεν ότι είναι εξουσιοδοτημένος υπό της Κυβερνήσεως να προβή εις την ακόλουθον δήλωσιν.

Όπως το ποσόν των £200,000 το αναφερόμενον εις τον Πίνακα, εις το Κεφάλαιον 41Α διά Μακροπρόθεσμα Δάνεια και Προκαταβολάς, αυξηθή εις £300,000, και οι σκοποί διά τους οποίους παραχωρείται τροποποιηθούν ως ακολούθως:

Διάθεσις χρημάτων δι' ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών υπό μορφήν δανείων διά καλλιεργητικούς σκοπούς.

Επίσης όπως το ποσόν του κεφαλαίου 66Α εκ £50,000 απαλειφθή.

Επιπροσθέτως εδήλωσεν ότι ποσόν £50,000 θα διατεθή εκ της Αμερικανικής Βοηθείας προς ανακούφισιν των πληγέντων υπό της ανομβρίας γεωργών υπό μορφήν δωρεάν παροχής σπόρου, λιπασμάτων και ή ζιζανιοκτόνων.

Διά της δηλώσεως ταύτης του Υπουργού και των επενεχθεισών υπ' αυτού τροποποιήσεων αυξάνεται το παραχωρούμενον διά καλλιεργητικά δάνεια ποσόν από £200,000 εις £300,000 και επεκτείνονται οι σκοποί.

Η τροποποίησις δεν δύναται βεβαίως να καλύψη τας δημιουργηθείσας λόγω των ζημιών ανάγκας των γεωργών. Εν τούτοις αι επιτροπαί, λαμβάνουσαι υπ' όψιν την δήλωσιν του Υπουργού διά το αδύνατον της περαιτέρω αυξήσεως, εισηγούνται την ψήφισιν του Νομοσχεδίου ως τούτο ετροποποιήθη εις νόμον. Εισηγούνται επίσης όπως η Βουλή εκφράση την ευχήν όπως το ποσόν διανεμηθή εις τους πραγματικώς παθόντας και απόρους γεωργούς.

Αι δύο Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι το θέμα ενός πλήρους σχεδίου κοινωνικών ασφαλίσεων διά τους αγρότας και ασφαλίσεως της αγροτικής παραγωγής είναι θέμα επειγούσης φύσεως του οποίου η μελέτη πρέπει να επισπευθή.

Επίσης αι Επιτροπαί διαπιστώνουν ότι η εφαρμογή εκείνου του μέρους του πενταετούς σχεδίου, του αναφερομένου εις τα αρδευτικά και λοιπά παραγωγικά έργα, πρέπει να επισπευθή, καθότι μόνον η ριζική λύσις του αρδευτικού προβλήματος θα επιφέρη ανόρθωσιν της αγροτικής οικονομίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το θέμα που αναφέρεται το Νομοσχέδιον (Αρ. 8) είναι ένα αρκετά σοβαρόν ζήτημα από το οποίον επηρεάζεται ολόκληρος ο αγροτικός κόσμος και γι' αυτό επιβάλλεται να πούμεν ωρισμένες απόψεις. Το πρόβλημα της ανομβρίας έχει καταντήσει για την Κύπρον σχεδόν τακτικόν φαινόμενον. Μέσα στα τελευταία 4 χρόνια είχαμεν ένα χρόνον μόνον καλόν και τρία χρόνια με ανομβρίαν. Οι ζημιές εις τα τρία χρόνια της ανομβρίας υπολογίζεται με τους μετριωτέρους υπολογισμούς στα £7,000,000. Η σημερινή οικονομική κατάστασις των αγροτών δείχνει ολοκάθαρα τες συνέπειες που είχαν αυτά τα τρία χρόνια της ανομβρίας εις τον γεωργικόν κόσμον. Η πτώση του γεωργικού εισοδήματος στες £60—£65 τον χρόνον κατά κεφαλή· η αύξησις της μεταναστεύσεως που μέσα στο 1960—61 θα φτάση στες 30.000· η αύξηση των αγροτικών χρεών που σήμερα ξεπερνούν τα £15,000,000 είναι αυτοί οι παράγοντες που δείχνουν την δύσκολον οικονομικήν κατάστασιν των αγροτών που έχουν σοβαράν σχέσιν οι ζημιές της ανομβρίας. Θέλω να καταλήξω στο συμπέρασμα ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος της άρδευσης, έχει σοβαράν σχέσιν με την επιβίωσιν του αγροτικού κόσμου και με την βοήθειαν προς τον αγροτικόν κόσμον.

Στην έκθεση των Επιτροπών αναφέρεται ότι οι καταστροφές από την ανομβρίαν είναι τεράστιες. Με βάση τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου της Γεωργίας αυτές οι ζημιές φτάνουν το £1,400,000. Και αυτό μόνον για τους σιτοκαλλιεργητές. Όταν ληφθούν υπ' όψιν και οι άλλοι αγροτικοί κλάδοι, κτηνοτρόφοι, παραγωγοί οσπρίων και οι άλλες καλλιέργειες, οι ζημιές μέσα στο 1961 ξεπερνούν τα

£2,000,000. Τουλάχιστον 25.000 αγροτικές οικογένειες στες επαρχίες Λευκωσίας, Κυρήνειας, Αμμοχώστου και Λάρνακος έχουν επηρεασθή από αυτές τες ζημιές.

'Ομως αναφέρεται στην έκθεση θα δοθεί γι' αυτές τες καταστροφές το ποσόν των £50,000 ως βοήθεια και £300,000 ως δάνειον. Πρέπει να πούμεν ότι η βοήθεια των £50,000 σε σύγκριση με τες καταστροφές είναι πολύ μικρή. Προπαντός όχι μόνον όταν ληφθούν υπ' όψιν οι εκτιμήσεις του Υπουργείου Γεωργίας αλλά τα έξοδα που κατέβαλαν οι γεωργοί γι' αυτές τις καλλιέργειες. 'Οπως αναφέρεται στην έκθεση των δύο Επιτροπών ελήφθη υπ' όψιν η δήλωση του Υπουργείου Οικονομικών ότι είναι αδύνατον να γίνη αύξηση του ποσού της βοηθείας λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει η Κυβέρνηση. Κάθε αύξηση της βοηθείας δεν έχει παρά να επηρεάσει τα ποσά που θα διατεθούν για το πενταετές πρόγραμμα, αναφέρεται εις την έκθεση.

Κατανοούμεν πλήρως τες οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Εκτελεστική Εξουσία, ούτε κανένας θα ήθελε να επηρεασθούν τα ποσά που θα διατεθούν για το πενταετές πρόγραμμα. 'Ομως σε τέτοιες περιπτώσεις θεομηνιών ή άλλων αντιξοοτήτων και όταν δεν υπάρχη ταμείον ασφαλείας που να καλύπτη τες καταστροφές, θα ήταν προς το συμφέρον της γενικώτερης οικονομίας του τόπου εάν εγένετο πρόβλεψη μέσα στον προϋπολογισμό να υπάρχει ένα ποσόν για τέτοιες έκτακτες ανάγκες βοήθειας προς τον αγροτικό κόσμον. Τέτοια βοήθεια συμβάλλει αποφασιστικά στο να κρατηθούν οι ίδιοι οι γεωργοί στην γη τους, οι οποίοι και αποτελούν την βασικώτερη δύναμη για την εφαρμογήν και την επιτυχίαν του πενταετούς σχεδίου αναπτύξεως. Θέλω να υπογραμμίσω με δυο λόγια ακόμα δύο σημεία. Το ένα είναι αυτό που αναφέρεται στην έκθεση των δύο Επιτροπών, η επίσπευση της ίδρυσης του Ταμείου Ασφαλείας των γεωργικών προϊόντων. Από δύο χρόνια τώρα έχει ανατεθή η μελέτη και η προετοιμασία ενός σχεδίου ασφαλείας των γεωργικών προϊόντων σε μιαν Επιτροπήν. 'Εχουν ζητηθή από αυτήν την Επιτροπήν αι απόψεις των αγροτικών οργανώσεων· ήλθεν επίσης εμπειρογνώμονας των Ηνωμένων Εθνών να γνωμοδοτήσει για το σχέδιον. Σήμερα ευρισκόμαστε μπροστά στην νέαν καλλιεργητικήν περίοδον και επιβάλλεται αυτό το σχέδιον να προταθή για να αρχίση η λειτουργία του μέσα στο 1962. 'Αλλωστε η πείρα όχι μόνον από τες καταστροφές της ανομβρίας αλλά και από τες άλλες καταστροφές που είχαμεν στην αγροτικήν παραγωγήν επιβάλλουν την ψήφισιν της λειτουργίας του Ταμείου Ασφαλείας.

Το τελευταίον σημείον που θα θίξω είναι το ζήτημα της αγροτικής πίστεως και των αγροτικών χρεών. Οι £300,000 που θα δοθούν στους γεωργούς με βάσιν το Νομοσχέδιον αποτελούν μίαν ανακούφιση προπαντός γιατί θα δοθούν με χαμηλόν τόκον και θα είναι μεσοπρόθεσμοι. 'Ομως το πρόβλημα των αγροτικών πιστώσεων και των αγροτικών χρεών είναι σήμερα αρκετά οξύ. Οι δανειστές όχι μόνον αυξάνουν τον τόκον αλλά πιέζουν για την εξόφληση των χρεών των. Η Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα δέχεται σήμερα όλον το βάρος για τες πιστώσεις στους γεωργούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή συζητεί συγκεκριμένον Νομοσχέδιον διά την παροχήν βοηθείας καλλιεργητικών δανείων εις τους γεωργούς και όχι το θέμα των αγροτικών χρεών. Επομένως, ο ομιλητής εάν προσχωρήση επί της βάσεως αυτής θα είναι εκτός θέματος, διότι το θέμα το οποίον εγείρει δεν είναι εντός των σκοπών του παρόντος Νομοσχεδίου.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συζητούμεν το ζήτημα των πιστώσεων προς τους αγρότας που έπαθαν καταστροφές από την ανομβρίαν. Πιστεύω ότι έχει άμεσον σχέδιον το ζήτημα των χρεών και των πιστώσεων με το συζητούμενον Νομοσχέδιον.

Πάντως θα κλείσω την ομιλίαν μου με την εισήγηση προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως επισπεύση την ρύθμιση του προβλήματος των αγροτικών χρεών και όπως δοθούν περισσότερες πιστώσεως στας Συνεργατικάς Εταιρείας έτσι που να καλύπτουν τες δανειστικές ανάγκες των αγροτών.

Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Το συζητούμενον Νομοσχέδιον προνοεί διά την έγκρισιν ποσού προς οικονομικήν βοήθειαν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών. Η ανομβρία είναι μία πληγή που μαστίζει την Κύπρον κάθε 30 χρόνια. Και λόγω της ανομβρίας πάντοτε υπάρχει μία οικονομική αναστάτωσις εις τον τόπον. 'Ολα τα κράτη εις τοιαύτας περιπτώσεις που ένας παραγωγικός κλάδος καταστρέφεται, εντελώς, παραχωρούν οικονομικήν βοήθειαν διά την επιβίωσιν της τάξεως που υποφέρει. Και η Κυπριακή Κυβέρνησις, αναγνωρίζουσα την μεγάλην καταστροφήν που έπαθεν ο σιτοπαραγωγός, εψήφισε ποσόν £300,000 διά μεσοπρόθεσμα δάνεια και άλλας £50,000 διά παροχήν δωρεάν λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων. Δεν θα αναφερθώ εις το μέγεθος της ζημίας, διότι η έκθεσις της Επιτροπής, της οποίας είμαι μέλος, εκθέτει λεπτομερώς τας προσπαθείας της Επιτροπής και τας επαφάς της με τον Υπουργόν των Οικονομικών διά την όσον το δυνατόν καλυτέραν εξυπηρέτησιν των γεωργών. Βεβαίως, έν κράτος πιστεύω ότι δεν είναι πάντοτε εις θέσιν να πληρώνη εξ ολοκλήρου τας ζημίας που υφίστανται οποιαδήποτε παραγωγική τάξις. Δεν είναι του παρόντος να εκθέσωμεν ποία μέτρα πρέπει να ληφθούν για την θεραπείαν του κακού, διότι άλλωστε έχουν εκτεθή εις το πενταετές Πρόγραμμα του Μακαριωτάτου, και πολύ ορθώς θα εξοδευθούν τεράστια ποσά διά τα αρδευτικά και αντιδιαβρωτικά έργα και επισπεύδεται το ζήτημα της ασφαλίσεως των γεωργικών προϊόντων που ελπίζομεν να είναι εις θέσιν να προσφέρη μίαν θετικήν βοήθειαν εις τους γεωργούς που καταστρέφονται από την ανομβρίαν ή από άλλας θεομηνίας. Η εφετεινή κατάστασις δεν έχει παρά να μας πείση ότι όλα τα έργα διά την ανάπτυξιν της γεωργίας πρέπει να επισπευθούν. Μόνον με την εκτέλεσιν τοιούτων έργων θα γνωρίζη ο γεωργός ότι θα έχη ένα σταθερόν εισόδημα.

Δεν θα επεκταθώ περισσότερον διότι πολλάκις έχουν εκτεθή όλα εις την Βουλήν, και με την εκτέλεσιν όλων αυτών των έργων ελπίζω να μην ευρεθώμεν εκ νέου εις την ανάγκην να ψηφίσωμεν ποσά δι' αποζημίωσιν διά την ανομβρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Δεν επιθυμώ να επαναλάβω πράγματα τα οποία ειπώθησαν· είμαι δε βέβαιος ότι η Βουλή αυτή είναι εν γνώσει των μεγάλων ζημιών τας οποίας υπέστησαν οι σιτοπαραγωγοί εκ της ανομβρίας. Πιστεύω ότι όλοι οι συνάδελφοι Βουλευταί με μεγάλην προθυμίαν θα εψήφιζαν Νομοσχέδιον το οποίον να βοηθήση την κατάστασιν. Είμαι και εγώ μέλος της Επιτροπής η οποία συνεζήτησε και συνέταξε την έκθεσιν επί του ζητήματος τούτου. Καίτοι νομίζω ότι η βοήθεια η οποία έπρεπε να παρασχεθή έπρεπε να ήτο πολύ μεγαλυτέρα, εν τούτοις, λαμβανομένου υπ' όψιν του ότι και η Κυβέρνησις, το Υπουργικόν Συμβούλιον, δηλαδή, ευρίσκεται εις θέσιν που να μη μπορή να διαθέση μεγαλύτερον ποσόν δι' αυτόν τον σκοπόν, είμεθα ηναγκασμένοι να δεχθώμεν την απόφασιν αυτήν συμφώνως της εκθέσεως της Επιτροπής. Δηλαδή περί του ποσού των £300,000 το οποίον θα δοθή ως δάνεια, και το οποίον νομίζω ότι πρέπει να το αναφέρωμεν ως καλλιεργητικά δάνεια, και της δηλώσεως, την οποίαν έχει κάμει ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών περί ποσού £50,000 το οποίον θα δοθή εις σπόρους, λιπάσματα κ.λ.π. Δεν θα επεκταθώ περισσότερον αλλά θα ήθελα να κάμη η Βουλή αυτή μίαν εισήγησιν προς την Κυβέρνησιν, ώστε εις παρομοίας περιπτώσεις όπως αυτή, η οποία είναι πραγματικώς μία εξαιρετική περίπτωσις, εις το ζήτημα της διανομής της βοηθείας να γίνεται αυστηρότερος έλεγχος ώστε αυτή η βοήθεια να πηγαίνη εκεί που πρέπει να πάη. Μετά από αυτά τα ολίγα παρακαλώ την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον συμφώνως της εκθέσεως των Επιτροπών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Έχων υπ' όψιν την έκθεσιν την οποίαν ανέγνωσεν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού, παρετήρησα κάτι το οποίον είχε προτείνει ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών και μου έκαμεν εντύπωσιν κατά τούτο: Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αι ζημίαι τας οποίας έχουν υποστή οι παραγωγοί είναι μεγάλαι, υπολογισθείσαι άνω του £1 1/2 εκ. Και αμφιβάλλω εάν μπορή να θεραπευθή η όλη κατάστασις του παραγωγού με το δάνειον των £300,000 και τας £50,000 που θα δοθούν δωρεάν από την Αμερικανικήν βοήθειαν. Και, εν πρώτοις, εάν πάρωμεν την πρώτην περίπτωσιν των £300,000 αι οποίαι θα δοθούν εις τους παραγωγούς, μου φαίνεται θα είναι δύσκολον να λεχθή εάν θα εξυπηρετήσουν εις την πραγματικότητα τους έχοντας απόλυτον ανάγκην της τοιαύτης βοηθείας, δεδομένου ότι μετά την ψήφισιν του Νομοσχεδίου περί αναστολής πωλήσεων και με την καταστροφήν της πίστεως την οποίαν είχεν ο παραγωγός, σήμερον η μόνη πηγή εκ της οποίας μπορούν οι γεωργοί να δανεισθούν είναι η Συνεργατική, η οποία όταν οφείλη πέραν των £200,000 τους αρνείται δάνεια. Επομένως και αυτή η πηγή είναι κλειστή. Και με αυτήν την προϋπόθεσιν είμαι της γνώμης ότι το ποσόν των £300,000 είναι σταγών εν τω ωκεανώ εν συγκρίσει προς τας ανάγκας των παραγωγών. Αφ' ετέρου το ποσόν των £50,000 το οποίον προτείνεται υπό μορφήν δωρεάν παροχής σπόρων, λιπασμάτων και εντομοκτόνων, μου φαίνεται ότι είναι ελάχιστον. Εν πρώτοις, οφείλω να δηλώσω ότι δεν είμαι από εκείνους οι οποίοι νομίζουν ότι οιανδήποτε ζημίαν υποστή ένας άνθρωπος πρέπει να την πληρώνεται. Διότι βεβαίως έχομεν πολλάς τάξεις αι οποίαι υποφέρουν, αλλοίμονον δε εάν η κάθε τάξις εζητούσε την βοήθειαν της Κυβερνήσεως. Αλλά εις την περίπτωσιν του παραγωγού υπάρχει κάτι το διαφορετικόν. Σήμερον χάρις εις την ευγενή και γενναιόδωρον χειρονομίαν της Αμερικανικής Κυβερνήσεως μας έχει δοθή μια ποσότης σιτηρών αξίας πέραν του 1,000,000 λιρών, και μας έχει δοθή διότι η παραγωγή μας ήτο μικρά. Μου φαίνεται ότι θα ήτο εύλογον και δίκαιον ένα μεγάλον ποσοστόν της βοηθείας αυτής εις σιτηρά διά σποράν να δοθή δωρεάν εις τους παραγωγούς διά να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν εις τας δυσκόλους των περιστάσεις. Όσον δε αφορά την χρηματοδότησιν των παραγωγών δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πρέπει να γίνη κάτι το ριζικόν. Όχι να ζητούμεν καθημερινώς δάνεια από την Κυβέρνησιν τα οποία δίδονται φειδωλώς, αλλά να εξασφαλίσωμεν ποσά μεταξύ 8—10 εκ. λιρών τα οποία να μπορούν να διατίθενται εις τους παραγωγούς, και αυτό μόνον μπορεί να γίνη εάν ιδρυθή Αγροτική Τράπεζα, διά να μπορή να είναι σίγουρος ο παραγωγός ότι θα έχη τα απαιτούμενα χρήματα οποτεδήποτε και οσαδήποτε θα ήθελε να δανεισθή. Δι' αυτό, άνκαι θα ψηφίσω το Νομοσχέδιον όπως παρουσιάζεται υπό της Επιτροπής, εν τούτοις θα ήθελα να κάμω πρότασιν όπως ζητηθή από την Κυβέρνησιν όπως αυξήση το ποσοστόν της δωρεάν παραδόσεως σπόρων εκ της Αμερικανικής βοηθείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ευτυχώς η Κυβέρνησις αντιλαμβανομένη τας μεγάλας ανάγκας του αγροτικού κόσμου έρχεται σήμερον να ζητήση από την Βουλήν την ψήφισιν ενός αρκετά σημαντικού κονδυλίου 300,000 λιρών προς ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών. Το αίτημα αυτό της Κυβερνήσεως είμαι βέβαιος ότι θα ικανοποιηθή υπό της Βουλής, η οποία πάντοτε εθεώρησε καθήκον της πρωτίστως να μεριμνήση υπέρ της πλέον παραγωγικής τάξεως, της τάξεως των γεωργών. Πολλάκις ετονίσαμεν από του βήματος αυτού ότι εάν δεν ευημερή ο γεωργός υπό τας Κυπριακάς συνθήκας, ουδεμία άλλη τάξις δύναται να ευημερήση. Την πραγματικότητα αυτήν την αντελήφθη η Κυβέρνησις του Μακαριωτάτου και εις το πενταετές Πρόγραμμα προς μεγάλην ικανοποίησιν ολοκλήρου του αγροτικού κόσμου δίδεται προτεραιότης εις τα προβλήματα τα γεωργικά.

Έν άλλο ζήτημα το οποίον θα ήθελα να θίξω απόψε είναι ότι εκ του ενός εκατομμυρίου διακοσίων περίπου χιλιάδων λιρών τα οποία διέθεσεν η μεγάλη Αμερικανική Δημοκρατια, θα διατεθή ποσόν 50,000 λιρών διά την περαιτέρω ανακούφισιν των γεωργών. Είμαι εξ εκείνων οι οποίοι πιστεύουν ότι τον πραγματικόν σου φίλον θα τον καταλάβης εν ώρα ανάγκης και εκείνο το οποίον δύναμαι να διαπιστώσω από του βήματος αυτού είναι ότι εις την μεγάλην ανάγκην του αγροτικού μας κόσμου η οποία προεκλήθη από την τριετή ανομβρίαν μόνον αι Ηνωμέναι Πολιτείαι της Αμερικής ηθέλησαν να έλθουν αρωγοί εις τον Κύπριον αγρότην.

Ελπίζομεν ότι και άλλοι φίλοι μας θα δείξουν την ιδίαν ακριβώς διάθεσιν βοηθείας διά να παράσχουν τεκμήρια της φιλίας των διά να ικανοποιηθώμεν περί της πραγματικής αυτών φιλίας προς την Κύπρον. Διότι είναι εύκολον να λέγουν οι διάφοροι ότι είναι φίλοι μας αλλά ημείς ικανοποιούμεθα όταν περί των δηλώσεων των έχωμεν εμπράκτους αποδείξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να υπενθυμίσω τον έντιμον Βουλευτήν ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι συμπληρωματικός προϋπολογισμός και ουχί θέμα το οποίον αναφέρεται εις τας σχέσεις της Κύπρου μετ' άλλων χωρών.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι πλήρως, κ. Πρόεδρε, και ο σκοπός της εισαγωγής αυτής ήτο διά να καταλήξω εις το εξής: Ότι ελπίζομεν ότι η Αμερικανική Δημοκρατία θα επαναλάβη την ευγενή αυτής χειρονομίαν διά της παροχής περαιτέρω βοηθείας προς την Κυπριακήν γεωργικήν τάξιν. Έχομεν καθήκον να επιστήσωμεν την προσοχήν των φίλων μας επί του ζητήματος και της μεγάλης αυτής ανάγκης όσον και αυτοί έχουν υποχρέωσιν να ακούσουν την φωνήν μας εφ' όσον έχουν συμφέρον να αποφεύγωνται πολιτικοκοινωνικαί προστριβαί εις έν νευραλγικόν σημείον της υδρογείου όπως είναι η Δημοκρατία μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμα Μέλη.

Το νομοσχέδιον, το οποίον ήχθη απόψε ενώπιόν μας, αφορά την παροχήν βοηθείας προς τους αγρότας μας. Μέρος της βοηθείας αυτής θα χορηγηθή υπό τύπον δωρεάς, άλλο δε μέρος υπό μορφήν δανείου. Είμαι βέβαιος ότι τα έντιμα μέλη των Επιτροπών Προϋπολογισμού και Γεωργίας εξήτασαν το νομοσχέδιον τούτο εν πάση λεπτομερεία. Συμφώνως προς την Έκθεσιν των Επιτροπών, η οποία ευρίσκεται ενώπιόν μας, θα χορηγηθή εις τους χωρικούς ποσόν £300,000 υπό τύπον δανείου και ποσόν £50,000 θα διανεμηθή εις τούτους διά να προμηθευθούν λιπάσματα και γεωργικά φάρμακα. Είμαι βέβαιος ότι, όταν τα έντιμα μέλη μας μεταβαίνουν εις τα χωρία, ακούουν πάντοτε τα παράπονα των χωρικών. Διότι μέχρι σήμερον, και ιδιαιτέρως εις το παρελθόν, οι χωρικοί πάντοτε παρημελούντο. Κατά δε την ανομβρίαν των τελευταίων τριών ετών η ζημία, την οποίαν υπέστη ιδίως η παραγωγή σίτου και κριθής, είναι πολύ μεγάλη. Οι κάτοικοι των χωρίων τούτων έχουν βυθισθή κυριολεκτικώς εις τα χρέη. Το μεγαλύτερον παράπονον αυτών των ανθρώπων είναι το ότι δεν τείνομεν εις αυτούς χείρα βοηθείας είτε ως Κυβέρνησις είτε ως Βουλή. Χορηγείται ως δάνειον ποσόν £300,000. Η ιδική μου επιθυμία ήτο ότι το ποσόν τούτο έπρεπε να δοθή ως δωρεά. Διότι, ως γνωρίζετε, η Αμερικανική Κυβέρνησις πέρυσι παρεχώρησεν εις την νεοϊδρυθείσαν Δημοκρατίαν μας βοήθειαν υπό μορφήν σίτου εξ αιτίας του ότι οι αγρόται μας είχον αποτυχημένην εσοδείαν. Ενώ μία ξένη Κυβέρνησις μας χορηγεί τοιαύτην βοήθειαν, ημείς δυστυχώς είμεθα φειδωλοί και διστακτικοί να τους χορηγήσωμεν ποσόν £300,000. Υπάρχουν χρήματα, τα οποία παραχωρούμεν εις πολλά μέρη δι' έργα αναπτύξεως. Έν μέρος από αυτά είναι έργα, διά τα οποία εξοδεύονται χρήματα πραγματικώς διά το καλόν του τόπου. Νομίζω ότι μαζί με αυτάς τας πράξεις έπρεπε τουλάχιστον να χαρισθή και αυτό το ποσόν £300,000. Αυτό το λέγω δοθείσης ευκαιρίας και όχι διά να φανώ ευάρεστος· οι χωρικοί περιμένουν πολλά από ημάς. Διότι αυτή είναι σοβαρά υπόθεσις. Βλέπω ότι εις όλα τα ζητήματα, τα οποία αφορούν τους φίλους μας αγρότας, τα μέλη της Βουλής επιδεικνύουν σχολαστικότητα. Επί του σημείου τούτου είμαι

ικανοποιημένος. Απόψε θα χωρήσωμεν φυσικά εις την έγκρισιν των ποσών τούτων. Αλλά συνιστώ όπως, επιδεικνύοντες μεγαλυτέραν προσοχήν εις τοιαύτας ευκαιρίας, αι οποίαι θα μας δοθούν εις το μέλλον, παραχωρώμεν εις τους χωρικούς μεγαλυτέραν βοήθειαν. Οι συνάδελφοι ωμίλησαν πλέον εκτεταμένως και διά τούτο εγώ δεν θα συνεχίσω περισσότερον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Το Νομοσχέδιον, το οποίον εξετάζομεν, είναι ενδιαφέρον ιδιαιτέρως ως προς το δεύτερον άρθρον του. Εις το εν λόγω άρθρον αναφέρεται ότι «Επιπροσθέτως των ποσών, άτινα εψηφίσθησαν ή άτινα μετά ταύτα θα ψηφισθώσι διά την κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον την λήγουσαν την 31ην Δεκεμβρίου 1961». Εις δε τον επισυναπτόμενον πίνακα εμφαίνεται ποσόν £300,000, το οποίον θα χορηγηθή ως δάνειον εις τας Συνεργατικάς Κεντρικάς Τραπέζας διά την παροχήν βοηθείας προς τους πληγέντας υπό της ανομβρίας γεωργούς. Είναι ευχάριστο το γεγονός ότι η Εκτελεστική Εξουσία ενδιαφέρεται εκ του σύνεγγυς διά τους παραγωγούς συμπολίτας και έχει ετοιμάσει αυτό το νομοσχέδιον διά να τείνη χείρα βοηθείας προς αυτούς. Συμφώνως προς τας γενομένας στατιστικάς και ερεύνας το ολικόν της εκτάσεως, η οποία επλήγη υπό της ανομβρίας, είναι 340.000 σκάλαι. Όταν δε πολλαπλασιασθούν 340.000 σκάλαι επί την κατά μέσον όρον δαπάνην διά την σποράν, προκύπτει υλική ζημία ύψους πέραν των £1,000,000. Αλλ' αυτό είναι το αποτέλεσμα ενός πολύ προχείρου λογαριασμού. Διότι αι 340.000 σκάλαι είναι το ολικόν της εκτάσεως, η οποία υπέστη ζημίαν άνω των 50%. Ως εκ τούτου, επειδή αυτό δεν είναι το ολικόν ποσόν των ζημιών, είναι αδύνατον να καθορισθούν κατά τρόπον 100% ορθόν αι ζημίαι. Κατά συνέπειαν δεν θα ήτο, επίσης, εύστοχον να ισχυρισθή κανείς ότι το χορηγούμενον ποσόν £300,000 είναι πολύ χαμηλότερον του αναγκαιούντος τοιούτου. Ως γεγονός, σκοπός του νομοσχεδίου τούτου δεν είναι η παροχή αποζημιώσεως προς τους ανομβριοπλήκτους, αλλ' η παροχή εις αυτούς δανείων διά βοήθειαν. Όταν καθορίζεται το ύψος της τοιαύτης βοηθείας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν και η οικονομική δύναμις της Κυβερνήσεως όσον αφορά το ποσόν, το οποίον αύτη δύναται να παραχωρήση, όπως λαμβάνεται υπ' όψιν και το ύψος των ζημιών. Εν όψει αυτών των παρατηρήσεων το ποσόν το οποίον η Εκτελεστική Εξουσία εχορήγησε, δέον να θεωρήται επαρκές, πρέπει δε να το δεχθή κανείς με ευχαρίστησιν.

Έν άλλο σημείον είναι το ότι μερικοί αγορηταί, οι οποίοι ηγόρευσαν προ εμού, ωμίλησαν διατυπώσαντες παράπονον διά το ότι το ποσόν £300,000 δεν χορηγείται ως δωρεά. Ενώ οι σιτοπαραγωγοί, οι οποίοι επλήγησαν υπό της ανομβρίας, έχουν ανάγκη βοηθείας τώρα, αυτή δε η βοήθεια δύναται να παρασχεθή υπό τύπον δανείου. Εάν το ποσόν τούτο παρεχωρείτο υπό τύπον δωρεάς, η Εκτελεστική Εξουσία θα εμείωνε την οικονομικήν της δύναμιν κατά £300,000 και δεν θα υπήρχεν η δυνατότης χρησιμοποιήσεώς του εις άλλην περίπτωσιν ανάγκης. Ενώ, με τον τρόπον αυτόν, το ποσόν £300,000 δύναται να επανεμφανισθή ως κυκλοφορούν νόμισμα υπό την μορφήν βοηθείας διαφόρων ειδών. Αναμφιβόλως δε τούτο από απόψεως αρχής αρμόζει περισσότερον και από ψυχολογικής απόψεως είναι απόφασις, η οποία είναι αναμφιβόλως ορθοτέρα από απόφασιν, η οποία δυνατόν να φέρη το αντίθετον αποτέλεσμα εις τους παραγωγούς και να αποτελέση κακόν προηγούμενον. Το να δοθή μέσω των Συνεργατικών Κεντρικών Τραπεζών το ποσόν τούτο, το οποίον παρεχωρήθη διά την χορήγησιν βοηθείας προς τους ανομβριοπλήκτους γεωργούς, είναι, εκτός τούτου, ορθοτέρα και καταλληλοτέρα απόφασις. Νοείται ότι αύτη θα επιδράση επί του καθορισμού των πραγματικώς πληγέντων και εχόντων ανάγκην βοηθείας και επί του κατά πόσον θα αποβή ωφέλιμον το νομοσχέδιον τούτο, όταν τεθή εις ισχύν. Η εξουσία καταρτισμού του καταλόγου των εχόντων ανάγκην βοηθείας παραγωγών έχει αφεθή εξ ολοκλήρου εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Θα ήθελα από του βήματος της Βουλής να ευχηθώ όπως αυτή η εκ £300,000 βοήθεια φθάση μέχρι των πραγματικώς πληγέντων και συγχρόνως εχόντων ανάγκην βοηθείας παραγωγών υπό τον όρον ότι θα παραχωρηθή εντός των πλαισίων ωρισμένων μέτρων αμεροληψίας, τα οποία θα καθορισθούν, και όπως, όταν θα καταρτίζωνται οι κατάλογοι, οι γεωργοί θεωρώνται υπό μόνην την ιδιότητά των ως γεωργών υποστάντων ζημίας και εχόντων ανάγκην βοηθείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί. . . .

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, πολλά ελέχθησαν και πολλά ηκούσθησαν μετά την ανάγνωσιν της εκθέσεως των Επιτροπών, αλλά προσωπικώς ομολογώ ότι εδυσκολεύθην να αντιληφθώ εποικοδομητικάς εισηγήσεις πέραν εκείνων αι οποίαι αναφέρονται ήδη εις την έκθεσιν. Θα αρχίσω με το τέλος της ομιλίας του κ. Ανδρέα Γιάγκου διά να τονίσω ότι σκοπός της Κυβερνήσεως και αυτής της Βουλής θα πρέπει να είναι να δημιουργήση εκείνας τας προϋποθέσεις αι οποίαι θα μας επιτρέψουν να μη χρειασθή ποτέ να ξαναψηφίσωμεν νόμον διά βοήθειαν προς τους γεωργούς. Διότι θα έχωμεν δώσει εν τω μεταξύ ριζικήν λύσιν των προβλημάτων των. Παρατηρώ ότι αι Επιτροπαί ήδη ανεφέρθησαν εις αυτό. Παρατηρώ ότι αι Επιτροπαί ήδη εξεχώρισαν ότι η ορθή αντιμετώπισις του προβλήματος δεν είναι η περικοπή των παραγωγικών έργων αλλά απεναντίας η διάθεσις και του τελευταίου μιλς διά παραγωγικά έργα τα οποία θα δώσουν μόνιμον και ριζικήν λύσιν του αγροτικού προβλήματος. Ήδη αι Επιτροπαί αναφέρονται εις το αρδευτικόν πρόβλημα και τονίζουν ότι η λύσις του εν συνδυασμώ με την επίλυσιν όλων των άλλων παραγωγικών προβλημάτων του αγροτικού μας κόσμου θα δημιουργήση τας προϋποθέσεις αι οποίαι θα αναμορφώσουν την εθνικήν οικονομίαν και θα καταστήσουν την αγροτικήν τάξιν παραγωγικήν μη χρήζουσαν οικονομικής ενισχύσεως υπό της Κυβερνήσεως. Επίσης η Επιτροπή αναφέρει ότι υπό τοιαύτας προϋποθέσεις απαραίτητον συμπλήρωμα της πολιτικής αυτής είναι η επιψήφισις Νόμου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ασφαλίσεως των γεωργικών προϊόντων. Πέραν τούτου η διαπίστωσις των μελών της Επιτροπής, και αντιλαμβάνομαι ολοκλήρου της Βουλής, ήτο και είναι και μετά τας αγορεύσεις ότι ρεαλιστικώς, δυστυχώς, και παρά το γεγονός ότι πολύ θα είμεθα ευτυχείς εάν ήτο δυνατόν να παρεχωρείτο πολύ υψηλότερον ποσόν διά τους παθόντας των οποίων η ζημία ήδη διαπιστούται επίσης εις την έκθεσιν της Επιτροπής, αντελήφθημεν και αντιλαμβανόμεθα ότι είναι αδύνατον και εις ημάς και εις εκείνους οι οποίοι εισηγούνται τον Νόμον να επιφέρουν μίαν τοιαύτην αύξησιν, πέραν της ήδη επιτευχθείσης αυξήσεως των 100,000 λιρών. Δεν θα αναφερθώ εις θέματα τα οποία πιστεύω ότι είναι άσχετα με το επίμαχον θέμα, διότι δεν θέλω να παρασύρω την Βουλήν προς εκείνην την κατεύθυνσιν· άλλωστε δεν νομίζω ότι ο κ. Πρόεδρος θα μου το επιτρέψη. Δεν θα ήτο ορθόν να συζητώμεν αν θα είναι διά της μεθόδου της βοηθείας που πρέπει να επιλύσωμεν τα γεωργικά μας προβλήματα, ούτε είναι ορθόν να συζητώμεν περί ιδρύσεως Αγροτικής Τραπέζης, εφ' όσον γνωρίζομεν ότι υπάρχουν διαφωνίαι τας οποίας θα συζητήσωμεν εν καιρώ, εφ' όσον άλλοι εξ ημών πιστεύουν ότι αι Συνεργατικαί θα ήσαν εκείναι αι οποίαι θα έπρεπε να ενισχυθούν. Εξ όλων όσων έχω ακούσει προκύπτει μία εισήγησις: Η αύξησις ή η εισήγησις προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να αυξήση το ποσόν των 50,000 λιρών της δωρεάν βοηθείας προς τους παθόντας εκ της Αμερικανικής βοηθείας. Εάν και εφ' όσον υπάρχουν υπόλοιπα πέραν των 50,000 λιρών, προσωπικώς θα συνεφώνουν πλήρως με την προταθείσαν εισήγησιν. Παραμένει μόνον να γίνη γνωστόν κατά πόσον πράγματι υπάρχουν υπόλοιπα πέραν των 50,000 λιρών. Εφ' όσον μου εδόθη η ευκαιρία να ομιλήσω θα ήθελα να τονίσω αυτό που τονίζεται ήδη εις την έκθεσιν της Επιτροπής, ότι ο τρόπος της διανομής αυτού του ποσού ίσως είναι σημαντικώτερος και αυτού τούτου του Νομοσχεδίου, δηλαδή της παραχωρήσεως του ποσού. Αι ζημίαι υπολογίζονται εις 1 1/2 εκ. λίρας. Εγώ δεν θα ήμην έτοιμος να δεχθώ να συμπεριληφθούν εις αυτάς τας

ζημίας αι ζημίαι των τσιφλικάδων και των γεωργών οι οποίοι ευπορούν. Θα πρέπει να γίνη λεπτομερής έρευνα διά να ευρεθή ποίοι είναι οι πραγματικώς πληγέντες και ποίοι εκ των πληγέντων είναι άποροι και χρήσουν βοηθείας. Έτσι τουλάχιστον το μικρόν αυτό ποσόν το οποίον δυνάμεθα να παραχωρήσωμεν θα ανακουφίση όσον το δυνατόν περισσότερον εκείνους τους οποίους πρέπει να ανακουφίση.

Τελειώνω, πιστεύω ότι η έκθεσις των Επιτροπών καλύπτει πλήρως το πρόβλημα και καλώ την Βουλήν να ψηφίση το Νομοσχέδιον αφού συμφωνήση. Τουλάχιστον εγώ προσωπικώς συμφωνώ με την ευχήν την οποίαν εξέφρασεν ο έντιμος Βουλευτής κ. Σαββίδης, ότι εάν υπάρχη η δυνατότης αυξήσεως του ποσού των £50,000 η Κυβέρνησις να προχωρήση εις την αύξησιν αυτού του ποσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να αναλάβη προσωρινώς την προεδρίαν.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι: Το θέμα το οποίον εξετάζει η Βουλή είναι θέμα βασικής σημασίας διότι περιέχει δύο σοβαρά στοιχεία. Το πρώτον είναι το θέμα του τρόπου βοηθείας της Κυβερνήσεως προς παραγωγικάς τάξεις αι οποίαι υπέστησαν ζημίας λόγω διαφόρων παραγόντων.

Το δεύτερον είναι το ποσόν της βοηθείας. Είναι ουσιαστικής σημασίας διότι επί της αποφάσεως της Βουλής πρέπει να χαραχθή η γραμμή κατά πόσον η Βουλή των Αντιπροσώπων επιδοκιμάζει την πολιτικήν της Κυβερνήσεως επί του θέματος παροχής βοηθείας εις τας αγροτικάς τάξεις ή όχι.

Προτού εξετάσω τα δύο σημεία τα οποία ήγειρα, θα ήθελα να αναφερθώ εις το έργον της Επιτροπής Προϋπολογισμού και της Επιτροπής Γεωργικών Υποθέσεων το οποίον είχα την ευκαιρίαν να ίδω εκ του πλησίον. Ουδεμία αμφιβολία πρέπει να παραμείνη εις την Βουλήν ότι η επιθυμία αμφοτέρων των Επιτροπών υπήρξεν η εξεύρεσις όσον το δυνατόν μεγαλυτέρου ποσού χρημάτων το οποίον να διατεθή διά την ανακούφισιν των πληγέντων εκ της ανομβρίας γεωργών. Επίσης θα ήθελα να συγχαρώ τον Υπουργόν Οικονομικών διά την κατανόησιν την οποίαν επέδειξεν επί του θέματος αυτού, και διά την προσπάθειαν την οποίαν καταβάλλει όπως εξεύρη όσον το δυνατόν μεγαλύτερον ποσόν διά την ανακούφισιν των γεωργών. Εκείνο όμως το οποίον χαρακτηρίζει την έκθεσιν της Επιτροπής, αμφοτέρων των Επιτροπών, είναι το γεγονός ότι δεν εδίστασαν να λάβουν την ορθήν απόφασιν, όσον σκληρά και εάν ήτο διά τας Επιτροπάς, δηλαδή να μη υποπέσουν εις το λάθος να εισηγηθούν αύξησιν του ποσού διά την ανακούφισιν των γεωργών, και επομένως να υιοθετήσουν την γραμμήν της ελαττώσεως των χρημάτων τα οποία θα διατεθούν διά το πενταετές σχέδιον. Μία τοιαύτης φύσεως απόφασις εκ μέρους των Επιτροπών ή της Βουλής θα ήτο κατά την γνώμην μου βασικόν και θανάσιμον λάθος. Δεν είναι δυνατόν αι γεωργικαί τάξεις να ανακουφισθούν απλώς διά δανείων ή διά δωρεάς χρημάτων, αλλά διά της κατασκευής έργων τα οποία θα λύσουν τα γεωργικά προβλήματα και ιδίως το αρδευτικόν και υδρευτικόν πρόβλημα. Αι Επιτροπαί, ως ο έντιμος Βουλευτής κ. Βάσος Λυσσαρίδης υπέδειξεν εις την Βουλήν, υπέδειξαν εις την έκθεσίν των τον ορθόν τρόπον αντιμετωπίσεως του γεωργικού προβλήματος με τον οποίον δεν έχω καμμίαν αμφιβολίαν ότι ολόκληρος η Βουλή θα συμφωνήση.

Υπήρξε μία εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, ότι θα έπρεπεν η Κυβέρνησις εις τον Προϋπολογισμόν της να προβλέπη διά την ίδρυσιν Ταμείου από το οποίον να καλύπτωνται ζημίαι αι οποίαι μπορεί να προέρχωνται από θεομηνίες ή από ανομβρίαν. Κανείς δεν θα διεφώνει με την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού εάν το Ταμείον τούτο ηδύνατο να ιδρυθή χωρίς να ελαττωθή το ποσόν το οποίον προβλέπεται διά το πενταετές σχέδιον και διά τα έργα βελτιώσεως και αναπτύξεως. Αλλά και πάλιν επαναλαμβάνω ότι θα ήτο βασικόν λάθος εάν το ποσόν το οποίον προϋπολογίζεται αυτήν την στιγμήν και το οποίον η Κυβέρνησις προτίθεται να διαθέση διά την εφαρμογήν του πενταετούς σχεδίου ηλαττούτο διά να σχηματισθή ταμείον ως ο έντιμος Βουλευτής εισηγήθη. Διότι ασφαλώς Ταμείον τοιαύτης φύσεως δεν μπορεί να ιδρυθή με ποσόν £70,000 ή £100,000 αλλά θα έπρεπε να είναι πέριξ του ποσού των £2,000,000. Η απλή αριθμητική μας εδίδαξεν ότι 2 και 2 κάμνουν 4. Επομένως, εάν θέλωμεν να ελαττώσωμεν το ποσόν το οποίον διατίθεται διά βελτίωσιν και ανάπτυξιν κατά £2,000,000 τότε μπορούμεν να ιδρύσωμεν ταμείον διά να υπάρχη σχετική πρόνοια εις περίπτωσιν ανομβρίας ή θεομηνίας, σεισμών, λοιμών και καταποντισμών, πυρός και σιδήρου. Επομένως, εις την πραγματικότητα, το βασικόν θέμα το οποίον πρέπει να απασχολήση την Βουλήν όταν εξετάζη και ψηφίζη το παρόν Νομοσχέδιον είναι κατά πόσον πρέπει να ελαττωθή το ποσόν το οποίον θα διατεθή διά το πενταετές σχέδιον ή πρέπει να παραμείνη το ίδιον.

Αυτό, έντιμοι κύριοι συνέδελφοι, είναι το βασικόν πρόβλημα το οποίον απησχόλησε την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, το οποίον απησχόλησε τας δύο Επιτροπάς της Βουλής και το οποίον απασχολεί την Βουλήν αυτήν την στιγμήν. Ελάττωσιν του προγράμματος βελτιώσεως και αναπτύξεως ή όχι. Και ασφαλώς εφ' όσον και αι δύο Επιτροπαί εισηγούνται ότι δεν πρέπει το ποσόν βελτιώσεως και αναπτύξεως να ελαττωθή, η μόνη πραγματικότης η οποία παραμένει είναι η αλήθεια και η αλήθεια είναι μία και μόνη, ότι δεν υπάρχουν πέραν των 300,000 λιρών διά να διατεθούν διά την ανακούφισιν των γεωργών. Νομίζω ότι είναι καιρός να συνηθίσωμεν να δεχώμεθα την σκληράν πραγματικότητα.

Το δεύτερον σημείον το οποίον εγείρεται είναι κατά πόσον το ποσόν των 300,000 λιρών έπρεπε να δοθή ως δωρεά ή ως μεσοπρόθεσμον ή μακροχρόνιον δάνειον. Και εδώ υπάρχει θέμα βασικής αρχής το οποίον πρέπει να εξετάση η Βουλή. Αν και συνταγματικώς η Βουλή δεν δύναται να αλλοιώση τους σκοπούς διά τους οποίους χρήματα ψηφίζονται εντός συμπληρωματικού προϋπολογισμού, εν τούτοις, θα ήμην ο τελευταίος που θα κατωχύρωνα την θέσιν μου πίσω από την συνταγματικήν διάταξιν και να είπω: Εν πάση περιπτώσει δεν δικαιούμαι να αλλάξω τους σκοπούς, επομένως δεν δικαιούμαι να δώσω το εν λόγω ποσόν ως δάνειον, δεν δικαιούμαι να δώσω τούτο ως δωρεάν. Διότι το θέμα το οποίον είναι βασικόν είναι κατά πόσον η Κυβέρνησις θα αναλαμβάνη να αποζημιώνη όλας τας παραγωγικάς τάξεις της Κύπρου διά ζημίας τας οποίας θα υφίστανται. Εάν η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας θέση αυτήν την αρχήν, όχι μόνον δεν θα μπορέση να εφαρμόση το πενταετές σχέδιον αλλά πιθανόν να είναι ανάγκη να υποθηκεύση και αυτήν την Κύπρο εάν εύρη δανειστήν. Η ορθή λύσις του ζητήματος ασφαλώς έγκειται εις την θέσπισιν Νόμου περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το όλον θέμα εξητάσθη επί της βάσεως αυτής. Εις το παρόν στάδιον η Κυβέρνησις έχει καθήκον και υποχρέωσιν να βοηθήση τους γεωργούς διά να μπορέσουν να καλλιεργήσουν την γην των, και διά τούτο έχει υποχρέωσιν να δώση εις αυτούς δάνειον ατόκως ή με πολύ χαμηλόν τόκον και με μακράν χρονικήν προθεσμίαν διά να μπορέσουν να προχωρήσουν και να καλλιεργήσουν την γην των. Αλλά η Κυβέρνησις η οποία δεν είναι ασφαλιστικός οργανισμός δεν πρέπει να δεχθή την αρχήν να αποζημιώνη οποιανδήποτε τάξιν διά δωρεάν παροχής χρημάτων.

Εισηγούμαι ότι η Εκτελεστική Εξουσία ορθώς ετοποθέτησε το όλον ζήτημα, εισηγούμαι ότι αι απόψεις αι οποίαι εζητήθησαν υπό των δύο Επιτροπών υπήρξαν πολύ μελετημέναι και πολύ εποικοδομητικαί, και εισηγούμαι ότι η Βουλή πρέπει να ψηφίση το παρόν Νομοσχέδιον, συμφωνώ δε πληρέστατα ότι πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα πλέον αυστηρά κριτήρια διά να αποφασισθή ποίοι εκ των πληγέντων εκ της ανομβρίας γεωργών θα δικαιούνται δάνειον. Εισηγούμαι περαιτέρω ότι πρέπει να αποκλεισθούν των δανείων εκείνοι οι οποίοι δεν είναι γεωργοί υπό την αυστηράν έννοιαν της λέξεως, ή εκείνοι οι οποίοι έχουν επιχειρήσεις, όπως και εκείνοι οι οποίοι έχουν εισοδήματα προερχόμενα από καλλιέργειαν γης δι' άλλων ειδών.

Εν ολίγοις, εισηγούμαι εις την Βουλήν την ψήφισιν του Νομοσχεδίου, διότι όσον ενωρίτερον ψηφισθή το Νομοσχέδιον τόσον το ταχύτερον θα είναι δυνατόν να δοθούν τα δάνεια εις εκείνους που τα χρειάζονται.

(Ο Πρόεδρος κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την θέσιν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ

Προοίμιον.

Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £300,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας τριακοσίας χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι

Αρ. Κεφάλαιον	Αρ. Άρθρον	Ποσόν £	Σκοπός
41Α Μακροπρόθεσμα Δάνεια και Προκαταβολαί	2 Δάνειον εις Συνεργατικάς Κεντρικάς Τραπέζας προς ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών.	£ 300,000	Διάθεσις χρημάτων δι' ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών υπό μορφήν δανείων διά καλλιεργητικούς σκοπούς.
Ολικόν		£ 300,000	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εις τον Πίνακα και συγκεκριμένως εις την τετάρτην στήλην αυτού εις την οποίαν αναφέρεται ότι το δάνειον των 300,000 λιρών πρόκειται να γίνη εις Συνεργατικάς Κεντρικάς Τραπέζας, προφανώς πρόκειται περί παραδρομής διότι μία μόνον Κεντρική Τράπεζα υπάρχει. Και εισηγούμαι την διόρθωσιν της στήλης αυτής ή τουλάχιστον την τροποποίησιν αυτής, ούτως ώστε να αναφέρεται εις τας δύο Συνεργατικάς, εάν πρόκειται να συμπεριληφθή και η Τουρκική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς πρόκειται και περί της Τουρκικής, διότι είναι δάνειον προς τους γεωργούς οι οποίοι επλήγησαν από την ανομβρίαν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι να γίνη «εις τας δύο Κεντρικάς Συνεργατικάς Τραπέζας» και όχι εις τας Συνεργατικάς Κεντρικάς Τραπέζας.»

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Θα ήθελα να υποβάλω τα εξής υπό μορφήν ενημερώσεως.

Σήμερον εις Κύπρον υπάρχουν δύο Συνεργατικαί Κεντρικαί Τράπεζαι. Η μία εκ τούτων είναι η Ελληνική Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και η άλλη η Τουρκική Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Αναστασιάδη είναι να τροποποιηθή η τετάρτη στήλη του Πίνακος ούτως ώστε να γίνεται μνεία περί δύο Κεντρικών Συνεργατικών Τραπεζών. Δηλαδή γίνεται καθαρώτερον ότι πρόκειται περί δύο Κεντρικών Συνεργατικών Τραπεζών. Νομίζω ότι η τροποποίησις είναι ορθή διότι, όπως είναι διατυπωμένον το Ελληνικόν κείμενον, τούτο αφήνει να νοηθή ότι υπάρχουν περισσότεραι των δύο Κεντρικών Συνεργατικών Τραπεζών. «Δάνεια εις Κεντρικάς Συνεργατικάς Τραπέζας» σημαίνει ότι αι Τράπεζαι αύται μπορεί να είναι περισσότεραι των δύο, ενώ πρόκειται μόνον περί δύο τοιούτων Τραπεζών.

Υπάρχει αντίρρησις όπως η τροποποίησις γίνη δεκτή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η τροποποίησις γίνεται δεκτή.

Παρακαλείται ο έντιμος Γραμματεύς να επιφέρη την λεκτικήν τροποποίησιν εις τον Πίνακα.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να θίξω έν σημείον όσον αφορά την διατύπωσιν. Μετά την ανάγνωσιν του άρθρου 2 του νομοσχεδίου ήρχισεν η ανάγνωσις του Πίνακος. Ενώ εις το νομοσχέδιον μέχρι του τέλους του άρθρου 2 δεν γίνεται μνεία περί του Πίνακος. Το άρθρον, εις το οποίον γίνεται μνεία περί του Πίνακος, είναι το άρθρον 3, κατά την γνώμην μου δε θα ήτο ορθότερον να αρχίση η ανάγνωσις του Πίνακος, αφού αναγνωσθή το άρθρον 3 και γίνη μνεία περί του Πίνακος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ορθή άποψις είναι ότι ο Πίναξ πρέπει να αναγνωσθή προ του άρθρου διότι εάν το άρθρον αναγνωσθή πρώτον και ψηφισθή, τότε αυτομάτως ψηφίζεται και ο Πίναξ. Διότι το άρθρον 3 λέγει: «Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τον Πίνακα». Εάν επομένως το άρθρον ψηφισθή αυτομάτως ψηφίζεται και ο Πίναξ.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Τότε το αποτέλεσμα θα είναι βεβαιότερον. Διότι τώρα υπό την υφισταμένην κατάστασιν, όταν αναγνωσθή και εγκριθή ο

Πίναξ και κατόπιν χωρήσωμεν εις την ανάγνωσιν του άρθρου 3, εάν δεν εγκριθή το άρθρον 3, τότε θα έχη εγκριθή ο Πίναξ προτού αναγνωσθή το άρθρον, το οποίον κάμνει μνείαν τούτου, κατά την γνώμην μου δε τούτο από απόψεως μορφής της διαδικασίας δεν είναι ορθόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν όμως έχετε ένα Πίνακα ο οποίος έχει 100 άρθρα, και έκαστον άρθρον του Πίνακος προεβλέπετο εις χωριστόν άρθρον του Νόμου, θα έπρεπε να αναγινώσκεται έκαστον άρθρον, να αναφέρεται το κάθε θέμα του Πίνακος, και να ψηφίζεται και πάλιν εις το δεύτερον θέμα, και πάλιν να ψηφίζεται το πρώτον και πάλιν το δεύτερον και ουδέποτε θα ετελειώναμεν. Δι' αυτό πάντοτε ο Πίναξ τίθεται ενώπιον ουδέποτε θα ετελειώναμεν. Δι' αυτό πάντοτε ο Πίναξ τίθεται ενώπιον της Βουλής προτού ψηφισθή το άρθρον. Η έγκρισις της Βουλής διά τον Πίνακα είναι έγκρισις των ποσών τα οποία αναφέρονται εις τον Πίνακα, η δε έγκρισις του άρθρου καταντά πλέον τυπική διότι ήδη ο Πίναξ ενεκρίθη.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Αι εξηγήσεις, τας οποίας εδώσατε, και το παράδειγμα, το οποίον έδωσε μορφήν και ζωήν εις τας εξηγήσεις σας, δυνατόν να έχουν ως συνέπειαν την αύξησιν των εργασίμων ωρών της Βουλής. Ως γεγονός δε, όταν εγώ διετύπωνον τας απόψεις μου, δεν ισχυρίσθην ότι η Βουλή ακολουθεί την συντομωτέραν και πρακτικωτέραν οδόν. Ανέφερα μόνον ότι θα ήτο ορθότερον από απόψεως μορφής διαδικασίας. Διότι το να παρουσιασθή εις την Βουλήν ο Πίναξ προτού αναγνωσθή το άρθρον, το οποίον κάμνει μνείαν περί τούτου, ομοιάζει με το να θέτωμεν την άμαξαν έμπροσθεν των αλόγων αντί τα άλογα έμπροσθεν της αμάξης, όπως δε ετόνισα προ ολίγου, εάν εγκριθή ο Πίναξ και δεν εγκριθή το άρθρον θα δημιουργηθή μία πολύ παράδοξος κατάστασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν αντελήφθην εάν υπάρχη πρόθεσις εκ μέρους του εντίμου Βουλευτού να εγείρη το ζήτημα ως θέμα διαδικασίας, ούτως ώστε να είναι ανάγκη να τεθή εις ψηφοφορίαν, ή εάν απλώς κάμνη εισήγησιν.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Όχι, δεν προτείνω να προβώμεν εις ψηφοφορίαν. Απλώς διετύπωσα μίαν παρατήρησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, η δαπάνη η προβλεπομένη εις τον Πίνακα εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961.

(κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Η έκθεσις της Επιτροπής δεν έχει κυκλοφορήσει ακόμη.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την εισηγητικήν έκθεσιν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Δάφνης Παναγίδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Μπουρχάν Ναλμπάντογλου.

Η Επιτροπή εξήτασε το ανωτέρω Νομοσχέδιον εις συνεδρίαν αυτής συγκροτηθείσαν την 3.30 μ.μ. της 3ης Νοεμβρίου 1961, και ομοφώνως απεφάσισε να εισηγηθή την ψήφισιν αυτού εις Νόμον, διά να δυνηθή η Κυβέρνησις να προβή εις την μεταφοράν του ποσού των £185,750 εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου εις το Ταμείον Αναπτύξεως προς το σκοπόν εκτελέσεως ωρισμένων δημοσίων έργων περί ων γίνεται πρόβλεψις εις τους περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμους Αριθμούς (3) και (4) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΚΑΤΟΝ ΚΑΙ ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΕΠΤΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ

Προοίμιον.

Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά Νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε Νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £185,750 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου, 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας εκατόν και ογδοήκοντα πέντε χιλιάδας

επτακοσίας και πεντήκοντα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι

Αρ. Κεφαλαίον		Αρ. Άρθρον		Ποσόν	Σκοπός
44Α	Ανάπτυξις	1	Μεταφορά εις το Ταμείον Αναπτύξεως	£185,750	Διά να καταστή δυνατή η μεταφορά χρημάτων εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου Της Δημοκρατίας εις το Ταμείον Αναπτύξεως διά την εκτέλεσιν διαφόρων έργων εκτιθεμένων εις τους περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμους (Αρ. 3) και (Αρ. 4) του 1961.
			Ολικόν	£185,750	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν υπό του Υπουργείου Εσωτερικών. Επομένως παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών, η οποία δέον να συνεργασθή μετά της Επιτροπής Νομικών και να υποβάλουν την έκθεσίν των εις την Βουλήν.

Τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως έληξαν, εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις, η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την 4ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Δευτέρας.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, εις τας 4 μ.μ.

Η ημερησία διάταξις έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Ο περί Ρυθμίσεως και Προστασίας των Βιομηχανιών Νόμος του 1961.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Προτού κηρύξω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής, πληροφορώ την Βουλήν ότι ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1961 διά ποσόν 5,000 λιρών προς αγοράν αποβατικού σκάφους, απεσύρθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας λόγω του ότι δεν υπάρχει αποβατικόν σκάφος. Το αποβατικόν σκάφος θα είναι διαθέσιμον το 1962, και, επομένως, εάν ψηφισθή τώρα ο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός, θα είναι ανάγκη και πάλιν να ψηφισθή το 1962.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα παρεκάλουν όπως εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδριάσεως της Βουλής συμπεριληφθή έν θέμα επί του οποίου υπεβλήθησαν ερωτήσεις εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και μέχρι σήμερον δεν είδομεν τίποτε σχετικόν να γίνεται.

Συγκεκριμένως είναι το ζήτημα της παρεμποδίσεως της ρίψεως σκάρτων εντός του ποταμού Κούρρη υπό της Εταιρείας Αμιάντου, και η συζήτησις επί των ληπτέων μέτρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του θέματος υπεβλήθησαν ερωτήσεις;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Περισσότεραι των τριών, εξ' όσων ενθυμούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι θέμα προς εγγραφήν κατόπιν ψηφοφορίας, αλλά είναι θέμα το οποίον Βουλευτής ο οποίος υπέβαλεν ερώτησιν και ο οποίος δεν είναι ικανοποιημένος από την δοθείσαν απάντησιν ζητεί να το εγγράφη. Το θέμα των σκάρτων εγγράφεται.

Δυνάμει του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 13ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.20 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 29, Τούρκοι 9, Σύνολον 38.

Απόντες:

'Ελληνες 5, Τούρκοι 6, Σύνολον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι Ερωτήσεις—Απαντήσεις. Προτού αρχίση η ανάγνωσις των Ερωτήσεων και Απαντήσεων, προτίθεμαι να αναβάλω την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής, λόγω του ότι η συνεδρίασις δεν ήρχισεν την 4ην ώραν, λόγω εργασίας των Επιτροπών. Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η ανάγνωσις των Ερωτήσεων αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Το πρώτον θέμα είναι ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την 'Εκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 4) ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Βάσος Λυσσαρίδης
Δάφνης Παναγίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Μπουρχάν Ναλμπάντογλου.

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 4.30 μ.μ. της 3ης Νοεμβρίου 1961.

Η Επιτροπή είχε την ευκαιρίαν να ακούση τας απόψεις και εξηγήσεις του κ. Σακκίδη, Πρώτου Λειτουργού Πολεοδομίας και Οικήσεως, αναφορικώς προς τους σκοπούς του ειρημένου Νομοσχεδίου.

Η Επιτροπή ομοφώνως εγκρίνει την εκ £125,750 ολικήν δαπάνην διά τους σκοπούς τους εκτιθεμένους εν τω Πίνακι του εν λόγω Νομοσχεδίου και, ως εκ τούτου, συνιστά την εις νόμον ψήφισιν αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η 'Εκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

(Ο Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου αναγινώσκει την 'Εκθεσιν Τουρκιστί).

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

Το παρόν Νομοσχέδιον προνοεί διά την δαπάνην £750 διά την αγοράν Λέβητος ασφαλτοστρώσεων διά το Γραφείον του Επάρχου Λεμεσού, και £125,000 διά την ανέγερσιν εργατικών κατοικιών. Η Επιτροπή η οποία εξήτασε το Νομοσχέδιον αυτό συνιστά όπως ψηφισθή και εγκριθή η παραχώρησις του ζητουμένου ποσού, διότι το μεν κονδύλιον των £750 θα διατεθή διά την αγοράν καζανιού διά να επισπευσθή η ασφαλτόστρωσις χωριτικών οδών, η οποία αποτελεί ευθύνην των Επάρχων, το δε άλλο ποσόν των £125,000 είναι διά την κατασκευήν κατοικιών διά τας εργαζομένας πτωχάς τάξεις και ενεκρίθη ομοφώνως υπό της Επιτροπής, διότι αποτελεί υγιή εκπλήρωσιν του ενδιαφέροντος της Κυβερνήσεως διά τας εργαζομένας τάξεις, και είναι μία από τας ευθύνας τας οποίας αντιμετωπίζει ορθώς η Κυβέρνησις.

Σκοπός μου δεν είναι να σχολιάσω την παραχώρησιν των κονδυλίων αυτών διότι ως μέλος της Επιτροπής ασφαλώς συμφωνώ και εγκρίνω να παραχωρηθούν αυτά τα κονδύλια. Σκοπός μου είναι, και παρακαλώ να μου επιτραπή να ασχοληθώ με την αρχήν της αγοράς μηχανημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται διά διαφόρους εργασίας εκτελουμένας υπό της Κυβερνήσεως. Εις την σημερινήν ειδικώς περίπτωσιν πρόκειται, περί καζανιού, περί λέβητος ασφαλτοστρώσεων διά δρόμους τους οποίους κατασκευάζουν οι 'Επαρχοι. Ως γνωστόν όμως η Κυβέρνησις έχει πάρα πολλά Τμήματα τα οποία κατασκευάζουν δρόμους. 'Εχει 5 ως 6 Τμήματα των Δημοσίων 'Εργων, έχει 5—6 Τμήματα Επάρχων και ίσως 5—6 Τμήματα του Δασονομείου. 'Ολα αυτά τα Τμήματα κατασκευάζουν δρόμους και διά να τους κατασκευάσουν κατά τον καλύτερον τρόπον πρέπει να έχουν ασφαλώς μηχανήματα και το κατάλληλον προσωπικόν. Εάν αυτή η πολιτική μονιμοποιηθή και η Κυβέρνησις θεωρήση ορθόν να εξοπλίση όλα τα Τμήματα με τα απαραίτητα μηχανήματα και το κατάλληλον προσωπικόν διά να μπορή να εκπληρώνη τας υποχρεώσεις αυτάς με τον καλύτερον δυνατόν τρόπον, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να αγορασθούν μηχανήματα πολύ περισσότερα απ' ότι χρειάζονται, και να απασχολήται προσωπικόν, χωρίς να είναι απαραίτητον, καθ όλην την διάρκειαν του χρόνου. Τα μηχανήματα ειδικώς είναι μηχανήματα αξίας και θα εξαχθή τεράστιον συνάλλαγμα χωρίς τα μηχανήματα αυτά να απασχολούνται καθ' όλην την διάρκειαν του έτους και να αποδίδουν βάσει της αξίας των.

Θα ήθελα να εκφράσω την επιθυμίαν και την παράκλησιν όπως η Κυβέρνησις αναθεωρήση τον τρόπον διά του οποίου θα εξασφαλίζη τα μηχανήματα, και να τα διαθέτη διά τας ανάγκας των διαφόρων Τμημάτων. Η Κύπρος είναι και εις έκτασιν και εις πληθυσμόν μικρά χώρα και δεν είναι σωστόν να εξοπλίση 15—18 Τμήματα με τα ίδια περίπου μηχανήματα και διά τους ιδίους περίπου σκοπούς.

Δεν νομίζω ότι είναι του παρόντος να εισηγηθώ τον κατάλληλον τρόπον, αλλά η Κυβέρνησις με τους υπευθύνους μπορεί να μελετήση και να εύρη το σύστημα διά του οποίου θα εξοικονομούνται χρήματα και θα αξιοποιούνται τα χρήματα τα οποία διατίθενται διά την αγοράν μηχανημάτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Νομίζω πως θα έπρεπε κατά την παρούσαν συνεδρίασιν να καταλογισθή εις πίστιν της Κυβερνήσεως το γεγονός ότι μεταξύ των πρώτων καθηκόντων της έταξε την ανέγερσιν των εργατικών οικιών.

Ασφαλώς η εργατική τάξις της Κύπρου θα χαιρετίση την παρούσαν προσπάθειαν με αισθήματα πλήρους και απολύτου ικανοποιήσεως. Γνωρίζομεν ότι το στεγαστικόν πρόβλημα εις πλείστας άλλας χώρας είναι αρκετά οξύ, και μάλιστα εις πλείστας των οποίων η εθνική παράδοσις είναι σχετικώς μεγάλη.

Ελπίζομεν ότι το πρόβλημα τούτο θα τύχη αναλόγου χειρισμού και εις το μέλλον με την ιδίαν κατανόησιν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί.....

Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Είναι γνωστόν ότι εις την Κύπρον και ιδίως εις τας πόλεις μας κατά το παρελθόν υπήρχεν οξύ στεγαστικόν πρόβλημα, αι δε πόλεις μας εκοσμούντο με αρκετάς ουχί ευαρίθμους παράγκας, εις τας οποίας διαβιούσαν υπό εξαιρετικάς δυσμενείς συνθήκας οι πτωχοί εργάται και υπάλληλοι. Κατά κάποιον τρόπον το κακόν αυτό εκτυπήθη υπό της απελθούσης Αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως εν συνεργασία μετά των διαφόρων Δήμων των πόλεων, διά του θεσμού της δημιουργίας των εργατικών κατοικιών υπό τύπον ενοικιάσεως προς τους αστέγους αλλά με εκείνο το μέτρον το πρόβλημα δεν ελύθη ριζικά. Μια μεγάλη μερίδα εργατοϋπαλλήλων δεν ήτο δυνατόν να στεγασθή εις τους τύπους εκείνους των οικιών της ομαδικής συμβιώσεως. Είναι ριζωμένον βαθειά εις το αίσθημα του λαού μας, αλλά και σε κάθε λαόν με φιλελεύθερες αρχές και πεποιθήσεις, το πνεύμα της ατομικής ιδιοκτησίας και να ζήση εις το σπίτι του με όποιον τρόπον θέλει ο ίδιος.

Με το παρόν Νομοσχέδιον η Κυβέρνησις φέρνει ένα θεσμόν να ενθαρρύνη τον μισθοσυντήρητον εργατοϋπάλληλον να αποκτήση το δικόν του σπίτι, με το αντίστοιχον ενοίκιον το οποίον κατά κάποιον τρόπον πληρώνει σήμερον είτε εις τους επιχειρηματίας ενοικιαστάς σπιτιών είτε και εις αυτούς ακόμα τους Δήμους των πόλεων. Η ενέργεια επομένως της Κυβερνήσεως είναι κατά τούτο αξιέπαινος, διότι θα διευκολύνη τον εργατοϋπάλληλον με μικρήν εισφοράν να αποκτήση το δικό του σπίτι εις το οποίον θα δημιουργήση την οικογένειάν του.

Ο θεσμός όμως αυτός δεν πρέπει να περιορισθή εις τα στενά πλαίσια της μείζονος Λευκωσίας. Η Κυβέρνησις έχει υποχρέωσιν προγραμματισμένα να μελετήση το στεγαστικόν πρόβλημα εις όλας τας πόλεις, να εξεύρη την κατάλληλον τοποθεσίαν, γην, εις τας διαφόρους πόλεις — ευτυχώς δε υπάρχουν εις όλας τας πόλεις χαλίτικα χωράφια τα οποία μπορούν να μετατραπούν, να χωρισθούν σε οικόπεδα ώστε τα σπίτια αυτά τα οποία πρόκειται να δοθούν διά του συστήματος της ενοικιαγοράς να δοθούν ή να στοιχίσουν ακόμη κατά πολύ ολιγώτερον παρά εάν αγορασθή η γη από άλλους επιχειρηματίας. Δεν περιορίζομαι μόνον ότι αυτή η υπόθεσις, ο θεσμός του συστήματος της ενοικιαγοράς να αποκτήσουν οι εργατοϋπάλληλοι το σπίτι τους, να περιορισθή μόνον εις τας πόλεις, αλλά πρέπει συν τω χρόνω να επεκταθή εις τα κυριώτερα εργατικά μας κέντρα της υπαίθρου, ώστε με το σύστημα αυτό να σταματήση η αστυφιλία, μια και σήμερα τα μέσα συγκοινωνίας των εργατικών κέντρων με τας πόλεις είναι τόσον πυκνά και εύκολα. Με τον τρόπον αυτόν θα αντικατασταθούν και αρκετά χαλόσπιτα εις τα διάφορα χωρία και θα ξανανθίση εις αυτά η ζωή, θα αγαπήσουν οι εργάτες και οι αγρότες μας τα μέρη εις τα οποία ζουν και κατά κάποιον τρόπον θα περιορισθή και η καταραμένη μετανάστευσις. Δηλαδή κατά την εισήγησίν μου, εις μεν τας πόλεις το ζήτημα πρέπει να αντιμετωπισθή διά τους αστέγους εργατοϋπαλλήλους, οι οποίοι αναγκάζονται σήμερα να πληρώνουν μεγάλα υψηλά ενοίκια διά να έχουν ένα μικρόν σπίτι να ζουν με την οικογένειά τους, ή αναγκάζονται να διαβιούν σε μικρά δωμάτια, και κατά δεύτερον λόγον η ανέγερσις οικιών διά του συστήματος της ενοικιαγοράς εις την ύπαιθρον, ώστε να διακοπή το ρεύμα της αστυφιλίας και της μεταναστεύσεως εις την Κύπρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Αναμφιβόλως το κράτος έχει υποχρέωσιν να εξασφαλίζη εις όλας τας τάξεις του λαού ευημερίαν. Δεν υπάρχει δε αμφιβολία ότι η υποχρέωσις αυτή είναι μεγαλυτέρα έναντι των τάξεων χαμηλού εισοδήματος. Είναι ανάγκη όπως διά της αυξήσεως της παραγωγικότητος των τάξεων τούτων επιτύχωμεν μεγάλην πρόοδον τόσον εις την οικονομίαν της χώρας όσον και εις την υλικήν και οικονομικήν κατάστασιν των προσώπων, τα οποία αποτελούν την τάξιν αυτήν.

Και από άλλης πλευράς είναι ανάγκη να ληφθούν και άλλα μέτρα, τα οποία θα συμβάλουν εις την αύξησιν της παραγωγικότητος και θα τους καταστήση ικανούς να ζουν υπό συνθήκας αξίας ανθρώπων. Γνωρίζομεν ότι, διά να επιτυγχάνη καλήν παραγωγικότητα είς εργαζόμενος, πρέπει και αι συνθήκαι της ζωής του να είναι κατάλληλοι. Ενώ εις την χώραν μας πάρα πολλοί άνθρωποι, από τους οποίους περιμένομεν πολλά, δεν ζουν όπως πρέπει. Μεταξύ των μέτρων, τα οποία πρέπει να ληφθούν διά να πραγματοποιήσωμεν βελτίωσιν της καταστάσεώς των και διά να επιτύχωμεν τα αποτελέσματα, τα οποία ανέφερα, εξέχουσαν θέσιν κατέχει το στεγαστικόν. Και έν σχέδιον, το οποίον θα εξασφαλίζη εις αυτούς να καταστούν ιδιοκτήται οικίας διά της καταβολής λογικών περιοδικών ποσών, τα οποία θα δύνανται να πληρώσουν υπό μορφήν ενοικίου, είναι αναμφιβόλως καρπός άξιος πάσης εκτιμήσεως. Διά τούτο με ευχαρίστησίν μας έχομεν ενώπιόν μας μίαν απόφασιν, την οποίαν η Κυβέρνησις έλαβεν επί του προκειμένου. Συμμερίζομαι πλήρως τας απόψεις του συναδέλφου, ο οποίος ηγόρευσεν επί του θέματος τούτου προ εμού. Είναι επιθυμητόν όπως τοιαύτα σχέδια εφαρμοσθούν όχι μόνον εις Λευκωσίαν, αλλ' εις διάφορα μέρη της Νήσου, εκεί όπου είναι αναγκαίον. Εκτιμώμεν το γεγονός ότι τούτο θα αποτελέση, μεταξύ των πολύ σημαντικών αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, σοβαράν επιβάρυνσιν, αλλά δεν βλέπομεν λόγον διατί να μη πραγματοποιηθή έν εμπεριστατωμένον σχέδιον εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα εφαρμοσθή τοιούτο σχέδιον συμφώνως προς αυτό το πρόγραμμα και όταν η επιβάρυνσις αύτη κατανεμηθή εις διάφορα έτη. Ελπίζομεν ότι το σχέδιον, εις το οποίον αναφέρεται η χορηγία, η οποία ζητείται σήμερον διά συμπληρωματικού προϋπολογισμού, είναι μέρος ενός εμπεριστατωμένου σχεδίου καθ' ον τρόπον έχω αναφέρει και ότι θα εφαρμοσθούν και τα άλλα μέρη του εμπεριστατωμένου σχεδίου εφ' όσον τούτο θα ήτο οικονομικώς δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα αρχίσωμεν με την δευτέραν ανάγνωσιν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΚΑΤΟΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙ ΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΕΠΤΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεβρίου, 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £125,750 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσιν νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου, 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας εκατόν και είκοσι πέντε χιλιάδας επτακοσίας και πεντήκοντα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΙΝΑΞ

Δαπάναι Αναπτύξεως					Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	'Αρθρον	Ποσόν £	
4Δ	Διοίκησις	26Α	Αγορά Μηχανημάτων — Επαρχία Λεμεσού	750	Διάθεσις χρημάτων διά την αγοράν ενός Μικτήρα μετά Διασκορπιστήρος απαιτουμένου υπό του Επάρχου Λεμεσού.
5Δ	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	2	Σχέδιον Οικήσεως Μείζονος Λευκωσίας	125,000	Διάθεσις χρημάτων διά την κατασκευήν εντός εντός της Μείζονος Λευκωσίας ευθυνών οικιών του τύπου ενοικιαγοράς.
			Ολικόν	£125,750	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Τας απόψεις μου τας διετύπωσα και κατά την προηγουμένην συνεδρίασιν. Ανεγνώσθη ο Πίναξ προτού αναγνωσθή το άρθρον το διαλαμβάνον διατάξεις σχετικώς με την ειδίκευσιν των δαπανηθησομένων ποσών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οσον αφορά τας παρατηρήσεις του εντίμου Βουλευτού επί του θέματος της αναγνώσεως του Νομοσχεδίου και του Πίνακος, εξέθεσα τας απόψεις μου επί αυτού του σημείου κατά την προηγουμένην συνεδρίασιν, και δεν προτίθεμαι να αλλάξω τον τρόπον της εργασίας εκτός εάν η ολομέλεια της Βουλής αποφασίση το αντίθετον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τας εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Προτίθεμαι να αρχίσω με τον περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικόν) Νόμον, ο οποίος επείγει λόγω του ότι αν δεν ψηφισθή τώρα θα μείνωμεν άνευ Ιατρικού Συμβουλίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως αρχίσωμεν με τον περί Εγγραφής Ιατρών Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η Βουλή θα συζητήση τον περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικόν) Νόμον του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Ιατρικών θεμάτων όπως αναγνώση την 'Εκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΙΑΤΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Αρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961.»

Παρόντες:

Μπουρχάν Ναλπάντογλου, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ανδρέας Καρσεράς
Γιάγκος Ποταμίτης
Αιμίλιος Φράγκος
Φειδίας Παρασκευ·ί·δης.

Η Επιτροπή συνεκρότησε δύοι συνεδριάσεις κατά την 31ην Οκτωβρίου και την 9ην Νοεμβρίου, 1961, και εισηγείται τας ακολούθους τροποποιήσεις:

ΑΡΘΡΟΝ 3: «Ερμηνεία 2»

Αι λέξεις «υπ' αυτού» εις την εβδόμην γραμμήν αντικαθίστανται διά των λέξεων «υπό του Υπουργικού Συμβουλίου». Η Επιτροπή φρονεί, ότι δεν πρέπει να επαφίεται εις την κρίσιν του Διοικητικού Λειτουργού να προβαίνη εις τον διορισμόν του αντικαταστάτου του, τοσούτω μάλλον καθ' όσον το πρόσωπον τούτο θα προεδρεύη των συνεδριάσεων του Ιατρικού Συμβουλίου.

ΑΡΘΡΟΝ 4: ('Αρθρον 3 του βασικού Νόμου)

Η λέξις «τριών» εις την υποπαράγραφον (γ) της παραγράφου (1) να αντικατασταθή διά της λέξεως «τεσσάρων».

Η Επιτροπή φρονεί ότι οι μη κυβερνητικοί ιατροί πρέπει να αποτελούν την πλειοψηφίαν του Ιατρικού Συμβουλίου.

Ο Δρ. Λυσσαρίδης εισηγήθη όπως μη περιληφθούν «ex officio» μέλη. Μέχρις ότου δοθή τελική λύσις μετά την εγκαθίδρυσιν Κυπριακού Ιατρικού Συνδέσμου ως νομικού σώματος, ο Πρόεδρος και τα έξ μέλη του Συμβουλίου — η πλειονότης των οποίων πρέπει να συνίσταται εκ μη Κυβερνητικών ιατρών — δέον να διορίζωνται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Τα άλλα μέλη της Επιτροπής υιοθετούν το Νομοσχέδιον ως τούτο υπεβλήθη.

ΑΡΘΡΟΝ 7(1)(γ) ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Μετά τας λέξεις «διά ανοίκειον επαγγελματικήν συμπεριφοράν» να προστεθούν αι λέξεις «διαπιστουμένην υπό του Ιατρικού Συμβουλίου ως τοιαύτην».

Τούτο εκρίθη αναγκαίον διά να παρέχεται εις τον ενδιαφερόμενον πρακτήρα ιατρόν η ευκαιρία να παρουσιάζη την υπόθεσίν του εις το Ιατρικόν Συμβούλιον.

ΑΡΘΡΟΝ 7(1)(γ)(ι) ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Μετά τας λέξεις «του Υπουργικού Συμβουλίου» να προστεθούν αι λέξεις «κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Ιατρικού Συμβουλίου».

ΑΡΘΡΟΝ 15 ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η Επιτροπή φρονεί ότι δέον να παρασχεθή η ευκαιρία εις το Ιατρικόν Συμβούλιον να επιβάλλη ολιγώτερον αυστηράν ποινήν άλλην από την διαγραφήν του ονόματος του ιατρού εκ του μητρώου. Ούτω εισηγείται όπως εις την 7ην γραμμήν μετά τας λέξεις «Ιατρικόν Συμβούλιον» να προστεθούν αι λέξεις «δύναται να διατάξη όπως ο πρακτήρ ιατρός επιτιμηθή ή.....».

ΑΡΘΡΟΝ 19 ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η Επιτροπή φρονεί, ότι δέον να καταστή πέραν πάσης αμφιβολίας σαφές ότι η ποινή δεν θα τίθεται εν ισχύι προ της ακροάσεως εφέσεως, εις περίπτωσιν καθ' ην κατεχωρίσθη τοιαύτη έφεσις. Ούτω η Επιτροπή εισηγείται την προσθήκην νέας παραγράφου (στ) καθ' ην η απόφασις του Ιατρικού Συμβουλίου δεν θα εφαρμόζεται εάν ησκήθη έφεσις και μέχρις ότου ληφθή απόφασις επί της τοιαύτης εφέσεως.

ΑΡΘΡΟΝ 21 ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Να τροποποιηθή ως ακολούθως: «Εις ην περίπτωσιν πρακτήρ ιατρός έχει εγκαταλείψει ή εγκαταλείπει την Δημοκρατίαν άνευ προθέσεως να επιστρέψη, το Ιατρικόν Συμβούλιον δύναται να προβή εις διαγραφήν του ονόματός του εκ του Μητρώου».

Η Επιτροπή έκρινεν ότι δεν είναι ορθόν να διαγράφεται το όνομα ιατρού εκ του μητρώου διά τον λόγον ότι παρέλειψε να ειδοποιήση περί της αλλαγής της διευθύνσεώς του.

ΑΡΘΡΟΝ 26 ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η Επιτροπή φρονεί ότι δέον να υποβληθούν εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων διατάξεις διέπουσαι το δικαίωμα πρακτήρων ιατρών να περιγράφουν εαυτούς ως ειδικούς. Η Επιτροπή εισηγείται όπως γίνη προσωρινώς δεκτή η πρότασις της Εκτελεστικής Εξουσίας ως έχει.

Η Επιτροπή εισηγείται όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίση το Νομοσχέδιον, ως τούτο ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος, ο κ. Λυσσαρίδης.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι τροποποιητικόν του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου του 1961.

Ο σκοπός της τροποποιήσεως του βασικού Νόμου είναι αφ' ενός μεν να απαλλαγή ο βασικός Νόμος ωρισμένων διατάξεων αι οποίαι ουδένα άλλον σκοπόν εξυπηρετούσαν παρά μόνον την αποικιοκρατικήν πολιτικήν της Αγγλικής Κυβερνήσεως, και αφ' ετέρου να προσαρμοσθούν άλλαι διατάξεις προς τον νέον Κυβερνητικόν μηχανισμόν μετά την ανακήρυξιν της Κύπρου εις ανεξάρτητον Δημοκρατίαν.

Το άρθρον 3 του βασικού Νόμου το οποίον προνοεί διά την εγκαθίδρυσιν του Ιατρικού Συμβουλίου τροποποιείται υπό της Επιτροπής Υγείας και αυξάνεται ο αριθμός των Μελών από 6 εις 7, και υποδεικνύεται όπως εκ των 7 Μελών, η πλειοψηφία, δηλαδή τα 4 Μέλη διορίζωνται μεταξύ των μη Κυβερνητικών Ιατρών.

Το Ιατρικόν Συμβούλιον το οποίον είναι επιφορτισμένον με την εφαρμογήν του περί Εγγραφής Νόμου αλλ' επίσης είναι επιφορτισμένον και με ευρείας εκτελεστικάς εξουσίας, δηλαδή να εξετάζη παραβάσεις και να επιβάλλη ποινάς εις ιατρούς, νομίζομεν ότι είναι δίκαιον και δημοκρατικόν όπως αποτελείται κατά πλειοψηφίαν εξ ιδιωτικών ιατρών εφ' όσον η συντριπτική πλειοψηφία των ιατρών της Κύπρου είναι ιδιωτικοί ιατροί.

Η γνώμη μας και η γνώμη των υπολοίπων μελών της Επιτροπής Υγείας είναι όπως τα 4 μέλη τα εξ ιδιωτικών ιατρών διοριζόμενα πρέπει να υποδεικνύωνται υπό του Παγκυπρίου Ιατρικού Συλλόγου αντί να διορίζωνται απ' ευθείας υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Νοουμένου όμως ότι σήμερον δεν υφίσταται Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος ως Νομικόν Σώμα, συμφωνούμεν όπως, επί του παρόντος τουλάχιστον, ο διορισμός γίνεται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Επί του σημείου τούτου όμως θα ήθελον να υποβάλω εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν την παρατήρησιν ότι θα ήτο δίκαιον και ορθόν όπως εγκαταλειφθή η τακτική της αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως να διορίζωνται ιδιωτικοί ιατροί ως μέλη του Ιατρικού Συμβουλίου πάντοτε εκ της πρωτευούσης.

Θεωρώ επίσης καθήκον μου όπως από του βήματος τούτου υποβάλω την εισήγησιν προς τον αρμόδιον Υπουργόν όπως το ταχύτερον ετοιμάση και καταθέση προς την Βουλήν Νομοσχέδιον προνοούν την εγκαθίδρυσιν Παγκυπρίου Ιατρικού Συλλόγου, ανεγνωρισμένου ως Νομικού Προσώπου. Αν δε δι' οιονδήποτε λόγον το αρμόδιον Υπουργείον δεν επιθυμεί να πράξη τούτο, επιφυλασσόμεθα όπως ημείς υποβάλλωμεν εν καιρώ τοιαύτην πρότασιν νόμου.

Διά του υπάρχοντος βασικού Νόμου εις το άρθρον 7 προβλέπεται όπως εκτός των άλλων προσόντων τα οποία χρειάζονται διά να εγγραφή κανείς ως πρακτήρ ιατρός εις την Κύπρον, απαιτείται όπως γνωρίζη και την Αγγλικήν γλώσσαν. Η ιατρική επιστήμη είναι διεθνής, και η ιδία εις οιανδήποτε γλώσσαν και αν διδάσκεται.

Βεβαίως η γνώσις υπό οιουδήποτε επιστήμονος της Αγγλικής γλώσσης ή οιασδήποτε άλλης ξένης γλώσσης αποτελεί ένα επιπλέον προσόν και συντελεί εις την καλυτέραν κατάρτισιν αυτού, αλλά νομίζομεν ότι ο νομοθέτης ο οποίος συνέθετε τον τοιούτον περιορισμόν εις τον βασικόν Νόμον δεν απεσκόπει προς αυτήν την κατεύθυνσιν. Η πρόθεσις του αποικιοκράτου νομοθέτου ήτο να αποθαρρύνη τους Κυπρίους ιατρούς από του να φοιτώσιν εις τα Ελληνικά ή άλλα ξένα Πανεπιστήμια, και να παίρνωσι την άγουσαν προς τα Αγγλικά Πανεπιστήμια, πράγμα το οποίον εξυπηρέτει την Αποικιοκρατικήν πολιτικήν.

Επίσης διά του παρόντος Νομοσχεδίου καταργούνται τα άρθρα 8 και 9 του βασικού Νόμου. Το άρθρον 8 του βασικού Νόμου έδιδε το δικαίωμα εις τον Κυβερνήτην να περιορίζη τον αριθμόν των εν Κύπρω εγγεγραμμένων ιατρών. Το άρθρον 9 απήτει από τους αιτητάς δι' εγγραφήν ιατρούς όπως προσαγάγουν μαρτυρίαν ότι είχον διαμείνει εις την Κύπρον διά μίαν πενταετίαν εντός των 15 τελευταίων ετών των αμέσως προηγηθέντων της ημερομηνίας αιτήσεως δι' εγγραφήν. Αμφότερα τα άρθρα αντικατεστάθησαν. Είναι προφανές ότι αι περιοριστικαί αυταί διατάξεις είχαν ως

σκοπόν την παρεμπόδισιν Κυπρίων ιατρών εγκατεστημένων εις το εξωτερικόν όπως επανεγκατεσταθούν εν Κύπρω εάν επεθύμουν τούτο.

Το άρθρον 11 του βασικού Νόμου, το αναφερόμενον εις τους τότε Κυπρίους φοιτητάς εις τα Ελληνικά και τα Τουρκικά πανεπιστήμια επίσης καταργείται ως μη έχον λόγον υπάρξεως. Διά της τροποποιήσεως του άρθρου 15 του βασικού Νόμου παραχωρείται εις τους στρατιωτικούς ιατρούς του Ελληνικού και του Τουρκικού αποσπάσματος, τα οποία σταθμεύουσιν εν Κύπρω δυνάμει της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως το ίδιον προνόμιον το οποίον παραχωρείται εις τους Στρατιωτικούς ιατρούς του Ηνωμένου Βασιλείου. Διά του εν λόγω προνομίου οι στρατιωτικοί ιατροί δικαιούνται να εξασκώσι την ιατρικήν άνευ εγγραφής μεταξύ των Στρατιωτικών Δυνάμεων των εν λόγω χωρών αι οποίαι σταθμεύουσιν εν Κύπρω δυνάμει της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως.

Αναφορικώς με το υπό τροποποίησιν άρθρον 26 του βασικού Νόμου το καθορίζον τα προσόντα δι' ειδικότητας, οφείλει το ταχύτερον το αρμόδιον Υπουργείον να θέση υπό την έγκρισιν της Βουλής νομοθετικάς διατάξεις διά των οποίων να καθορίζονται λεπτομερώς τα προσόντα τα οποία απαιτούνται διά την απονομήν του τίτλου του «Ειδικού». Μέχρις ότου γίνη τούτο συμφωνούμεν όπως εγκριθή το εν λόγω άρθρον του Νομοσχεδίου ως κατετέθη εις την Βουλήν.

Αναφερόμενος εις το άρθρον 27 του βασικού Νόμου, το προνοούν διά τας ποινάς διά τους παρανόμως εξασκούντας την ιατρικήν, δηλ. τρεις μήνας φυλακήν ή 50 λίρας πρόστιμον, ή και εις αμφότερα, νομίζομεν ότι θα ήτο προτιμώτερον εάν ετροποποιούντο αι ποιναί επί το αυστηρότερον. Έχομεν καθήκον να περιφρουρήσωμεν την ζωήν και την υγείαν των πολιτών της Δημοκρατίας από όλους εκείνους οι οποίοι, μη όντες ιατροί, μετέρχονται το επάγγελμα του ιατρού και αποτελούν δημόσιον κίνδυνον.

Πριν τελειώσω επιθυμώ να υπενθυμίσω το αρμόδιον Υπουργείον ότι και άλλοι πολλοί νόμοι, αφορώντες την ιατρικήν και την δημοσίαν υγείαν εν γένει, χρειάζονται αναπροσαρμογήν προς τον νέον Κυβερνητικόν μηχανισμόν και άλλας αρκετάς τροποποιήσεις όπως π.χ. ο περί Οδοντιάτρων Νόμος, ο περί Φαρμακείων και Δηλητηρίων Νόμος, ο περί Ελέγχου των ιδιωτικών Κλινικών Νόμος κ.τ.λ.

Ελπίζομεν ότι συντόμως το αρμόδιον Υπουργείον θα θέση ενώπιον της Βουλής τροποποιητικά των εν λόγω νόμων Νομοσχέδια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Θα εθεωρούσα αυτόν τον νόμον ως νόμον συμβατικής ανάγκης, και είναι νόμος συμβατικής ανάγκης, διότι πιστεύω ότι ασφαλώς δεν δίδει μόνιμον λύσιν εις το ιατρικόν θέμα. Μόνον η διά νόμου δημιουργία ενιαίου Ιατρικού Συλλόγου Κύπρου εις τον οποίον διά νόμου θα είναι υποχρεωμένοι να εγγράφωνται όλοι οι ιατροί διά την εξάσκησιν του επαγγέλματος των, και εις την δικαιοδοσίαν του οποίου θα πρέπει να υπάγεται τόσον το θέμα των κοινωνικών ασφαλίσεων των ιατρών, το θέμα του ιατροσήμου όσον και το θέμα του Ιατρικού Συμβουλίου. Μέχρις εκείνης της στιγμής κατά την οποίαν θα είμεθα εις θέσιν να ψηφίσωμεν αυτόν τον νόμον, είμεθα υποχρεωμένοι να δώσωμεν μίαν προσωρινήν λύσιν.

Προσωπικώς διαφωνώ ριζικά με την διά του νόμου επιβολήν εις τον ιατρικόν κόσμον του όρου όπως ο Ιατρικός Λειτουργός αποτελεί τον Πρόεδρον του Ιατρικού Συμβουλίου. Όπως επίσης διαφωνώ όπως διά νόμου επιβάλλεται όπως εις το Ιατρικόν Συμβούλιον περιλαμβάνεται ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω την Βουλήν ότι είναι δυνατόν ο Πρώτος Διοικητικός Λειτουργός του Υπουργείου Υγείας να μην είναι καν ιατρός. Και δεν πιστεύω ότι θα υπάρχη οιοσδήποτε ιατρός ή μη ιατρός ο οποίος θα ήτο δυνατόν να ανεχθή ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συμβουλίου να μην είναι ιατρός. Μου ελέχθη ότι εις τοιαύτην περίπτωσιν αλλάζομεν τον νόμον. Νομίζω ότι θα ήτο θανάσιμον σφάλμα να ψηφίσωμεν τον νόμον διά να τον αλλάξωμεν ότε και εφ' όσον γίνη οιαδήποτε μετάθεσις του Ιατρικού Λειτουργού.

Δι' αυτό εισηγούμαι όπως μέχρις ότου, όπως είπα, δοθή η τελική λυσις του προβλήματος, και εφ' όσον ούτως ή άλλως οι 7 ιατροί του Ιατρικού Συμβουλίου διορίζονται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, αφεθή ελεύθερον το Υπουργικόν Συμβούλιον άνευ περιορισμών να εκλέγη τους 7 ιατρούς μεταξύ των οποίων και τον Πρόεδρον και εάν και εφ' όσον το Υπουργικόν Συμβούλιον, σήμερον π.χ. θεωρήση σκόπιμον να διορίση Πρόεδρον τον Διοικητικόν Λειτουργόν, ο οποίος τυγχάνει να είναι και ιατρός, είναι δικαίωμά του να το κάμη. Δεν βλέπω όμως τον λόγον να επιβληθή διά Νόμου αυτό το πράγμα, οπότε είναι δυνατόν να προσκρούσωμεν εις τας δυσκολίας τας οποίας είπα και προηγουμένως. Δεν θα αναφερθώ εις τας άλλας τροποποιήσεις διότι γίνονται αφ' εαυτών φανεραί από την έκθεσιν η οποία ανεγνώσθη. Θα ήθελα μόνον να πληροφορήσω την Βουλήν ότι μετά την αποστολήν της εκθέσεως μας υπεδείχθη ότι υπάρχει ήδη πρόνοια εις τον βασικόν Νόμον, κατά την οποίαν η απόφασις του Ιατρικού Συμβουλίου δεν θα εφαρμοσθή, εάν και εφ' όσον ησκήθη έφεσις, μέχρις ότου η έφεσις ακουσθή.

Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις νομίζω ότι η τροποποίησις του 19ου άρθρου του βασικού Νόμου παρέλκει.

Τελειώνων, εισηγούμαι όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή όπως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής, πλην του άρθρου 3, διά το οποίον εισηγούμαι όπως ψηφισθή όπως υπέβαλα εις την τροποποίησίν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με ευχαριστεί το ότι δικηγόρος θα αγορεύση επί του ιατρικού θέματος.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον.

Έντιμοι συνάδελφοι.

Αν και οι συνάδελφοι, οι οποίοι ηγόρευσαν προ εμού, ως ιατροί, εθεώρησαν το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον ως ανεπαρκές, εν τούτοις ούτοι υπεστήριξαν την άποψιν όπως τούτο εγκριθή ως κατ' ανάγκην προσωρινόν μέτρον και εξέφρασαν την βεβαιότητα ότι θα κατατεθή εις την Βουλήν εντός του απαιτουμένου χρονικού διαστήματος νομοσχέδιον, το οποίον θα διερμηνεύη τας απόψεις των. Επί του σημείου τούτου δεν είναι δυνατόν να μη συμφωνήση κανείς με τους ιατρούς συναδέλφους. Αλλ' εφ' όσον προτείνεται όπως το νομοσχέδιον τούτο, αν και προσωρινόν, εγκριθή, νομίζω ότι ωρισμέναι λέξεις τούτου πρέπει να εξετασθούν από νομοτεχνικής πλευράς.

Έν σημείον, το οποίον κτυπά εις το μάτι εκ πρώτης όψεως, φαίνεται η πρόθεσις να γίνη βασική διάκρισις μεταξύ των μη ειδικών ιατρών και των ειδικών τοιούτων. Εις το άρθρον δε 17 του νομοσχεδίου περιλαμβάνεται διάταξις επί του προκειμένου. Συμφώνως προς το εν λόγω άρθρον οιοσδήποτε ιατρός, ο οποίος διορίζεται υπό του Ιατρικού Συμβουλίου τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου και δεν είναι κάτοχος ειδικών προσόντων, δεν θα διορίζεται ως ειδικός ιατρός. Οιοσδήποτε δε ιατρός μη αναγνωριζόμενος ως ειδικός δεν θα δύναται να παρουσιάζη εαυτόν ως ειδικόν και δεν θα δικαιούται καθ' οιονδήποτε τρόπον να χρησιμοποιή την λέξιν «ειδικός» εις οιανδήποτε δημοσιευομένην αγγελίαν. Παρ' όλον ότι υπάρχει εις το νομοσχέδιον η απαγορευτική αυτή διάταξις, εν τούτοις, δεν αναφέρονται επί του προκειμένου οιαιδήποτε κυρώσεις. Το άρθρον 27 του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου έχει προνοήσει κυρώσεις και ποινάς. Διά του άρθρου 17 του νομοσχεδίου δεν έχει καθορισθή κύρωσις ή ποινή δι' οιανδήποτε διάταξιν. Από της απόψεως αυτής φρονώ ότι το νομοσχέδιον είναι ελλιπές. Πρέπει να συμπεριληφθή κύρωσις ούτως ώστε ιατρός ο οποίος ενεργεί κατ' αυτόν τον τρόπον, να θεωρήται ότι διαπράττει αδίκημα και να τιμωρήται. Εις το άρθρον 19 του νομοσχεδίου αναφέρεται: «Ουδέν των εν τω παρόντι νόμω περιεχομένων θα επηρεάζη την ήδη γενομένην εγγραφήν οιουδήποτε ασκούντος ιατρού, ο οποίος κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου ήτο εγγεγραμμένος ιατρός δυνάμει οιων-

δήποτε διατάξεων των άρθρων 7 ή 11 του βασικού νόμου, τα οποία καταργούνται διά του παρόντος νόμου». Ο βασικός νόμος έχει το άρθρον 11, το οποίον ετέθη διά νόμου ψηφισθέντος το 1952. Αυτό το άρθρον 11 απαλείφεται διά του άρθρου 10 του εις χείρας μας νομοσχεδίου. Πιστεύω ότι υπάρχουν πολλοί επαγγελματίαι ιατροί, οι οποίοι ενεγράφησαν μέχρι σήμερον βάσει του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Συνεπώς είμαι της γνώμης ότι είναι ανάγκη εις το άρθρον 19 του νομοσχεδίου να προστεθή διάταξις εις τρόπον ώστε να μη επηρεασθή η εγγραφή των ασκούντων ιατρών, εγγραφέντων βάσει διατάξεων των άρθρων 7 και 11, τα οποία απαλείφονται διά του νόμου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα δώσω τον λόγον εις τον κ. Λυσσαρίδην να δευτερολογήση.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θέλω μίαν ερώτησιν απλώς να υποβάλω. Θα ήθελα μέσω του Προεδρείου να ερωτήσω τον προηγούμενον έντιμον συνάδελφον, μήπως εννοεί ότι θε πρέπει να εξακολουθήσωμεν να τα δεχώμεθα ότι όλοι οι ιατροί οι εγγεγραμμένοι εις το Βρεττανικόν κατάλογον ιατρών θα δικαιούνται να εξασκούν επάγγελμα εν Κύπρω όπως ήτο ο προηγούμενος νόμος; Διότι εάν δεχθώμεν την εισήγησίν του καταλήγομεν εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ερώτησις υπεβλήθη προς τον Πρόεδρον. Ο έντιμος Βουλευτής αναφέρεται εις την αγόρευσιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου. Φυσικά η Βουλή δεν είναι Δικαστήριον εις το οποίον ένας Βουλευτής δύναται να αντεξετάση άλλον. Εάν θέλη ο κ. Μπερμπέρογλου να απαντήση, εις την ερώτησιν δύναται να ζητήση τον λόγον, οπότε ασφαλώς θα του δοθή το δικαίωμα να απαντήση.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εάν υπάρχη ισχυρισμός ότι υπάρχουν πλευραί της αγορεύσεώς μου, αι οποίαι δεν εγένοντο αντιληπταί, είμαι έτοιμος να τας διασαφηνίσω. Αλλ' εάν αι απόψεις διίστανται από απόψεως αρχής, τας απόψεις αυτάς τας εξήγησα και δεν αισθάνομαι την ανάγκην να είπω περισσότερα διά να τας καταστήσω αποδεκτάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα ότι οι ιατροί και οι δικηγόροι δεν είναι διατεθειμένοι να ομιλήσουν περισσότερον είναι αρκετά ικανοποιητικον. Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί αρχίζομεν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΙΑΤΡΩΝ ΝΟΜΟΝ

Συνοπτικός τίτλος. Κεφ. 250 Ν. 30/1959.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός Αρ. 2) Νόμος, 1961, και θα αναγινώσκηται ενιαίως μετά του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή το δεύτερον άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της υποκαταστάσεως ωρισμένων εκφράσεων.

2. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της υποκαταστάσεως της λέξεως «Κυβερνήτης» όπου αύτη συναντάται διά των λέξεων «Υπουργικόν Συμβούλιον» και της λέξεως «Κύπρος» όπου αύτη συναντάται διά των λέξεων «Η Δημοκρατία».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το δεύτερον άρθρον εις ψηφοφορίαν είναι ανάγκη να γίνουν ωρισμέναι τροποποιήσεις. Επειδή εις τον βασικόν Νόμον αναφέρονται αι κάτωθι λέξεις των οποίων δεν γίνεται υποκατάστασις διά του παρόντος Νομοσχεδίου ως π.χ. εις το άρθρον 10 του βασικού Νόμου, αι λέξεις «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» εις το άρθρον 17, η λέξις «Αποικία» εις το άρθρον 16 η λέξις «Supreme Court» εισηγούμαι όπως το άρθρον 2 του Νομοσχεδίου αντικατασταθή διά του ακολούθου άρθρου.

«2. Υποκαθίστανται εν τω βασικώ Νόμω:

(α) Αι λέξεις «Κυβερνήτης» και «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» οπουδήποτε συναντώνται διά των λέξεων «Υπουργικόν Συμβούλιον».

(β) Αι λέξεις «Κύπρος» και «Αποικία» οπουδήποτε συναντώνται διά της λέξεως «Η Δημοκρατία».

(γ) Αι λέξεις «Supreme Court» οπουδήποτε συναντώνται διά των λέξεων «Ανώτατον Δικαστήριον».

Υπάρχει έτοιμον κείμενον διά τους Γραμματείς εις την Ελληνικήν και την Τουρκικήν γλώσσαν. Δηλαδή ο σκοπός της τροποποιήσεως είναι ούτως ώστε να καλύψωμεν τα άρθρα εκείνα του βασικού Νόμου εις τα οποία αναφέρεται η Κύπρος ως αποικία, εις τα οποία αναφέρεται εις τον Κυβερνήτην εν Συμβουλίω και εις τα οποία αναφέρεται εις το Supreme Court αντί του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το τροποποιητικόν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2. Αντικαθίστανται εν τω βασικώ Νόμω:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως ωρισμένων εκφράσεων.

(α) Αι λέξεις «Κυβερνήτης» και «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» οπουδήποτε συναντώνται διά των λέξεων «Υπουργικόν Συμβούλιον».

(β) Αι λέξεις «Κύπρος» και «Αποικία» οπουδήποτε συναντώνται διά της λέξεως «Η Δημοκρατία».

(γ) Αι λέξεις «Supreme Court» οπουδήποτε συναντώνται διά των λέξεων «Ανώτατον Δικαστήριον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Δεν νομίζω αι λέξεις «ο κυβερνήτης εν Συμβουλίω («Konseydeki Vali») να έχουν οιονδήποτε νόημα εις την Τουρκικήν. Αύται δέον να διατυπωθούν ως «Vali Konseyi» («Συμβούλιον του Κυβερνήτου»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυβερνήτης εν Συμβουλίω, δεν εισηγούμεθα όπως εις το κείμενον τεθούν αι λέξεις «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω», αλλά εκεί όπου εις τον νόμον υπάρχουν αι λέξεις «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» να μπη «Υπουργικόν Συμβούλιον».

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ζητώ μίαν διόρθωσιν από απόψεως Τουρκικής γλώσσης. Η φράσις «Konseydeki Vali» («Κυβερνήτης εν Συμβουλίω») εις την Τουρκικήν δεν σημαίνει τίποτε. Αυτό θέλω να είπω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπου υπάρχουν αι λέξεις «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» να γίνη «Υπουργικόν Συμβούλιον», και εισηγείσθε ότι αντί «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» το «Συμβούλιον του Κυβερνήτου»; Είναι γλωσσική η διόρθωσις και μπορεί να γίνη.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 2 εγκριθή ως έχει η τροποποιητική εισήγησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 2 διά νέου τοιούτου.

3. Το άρθρον 2 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται υπό του ακολούθου:

«Ερμηνεία 2. Εν τω παρόντι Νόμω εκτός εάν εκ του κειμένου προκύπτει άλλως—

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου».

«Διοικητικός Λειτουργός» σημαίνει τον Διοικητικόν Λειτουργόν του Υπουργείου Υγείας και περιλαμβάνει παν πρόσωπον εξουσιοδοτημένον υπό του Υπουργικού Συμβουλίου γενικώς ή ειδικώς διά πάντας ή τινάς των σκοπών του παρόντος Νόμου.

«Έφορος» σημαίνει το πρόσωπον το διορισθέν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου διά γνωστοποιήσεως εις την Επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας ίνα ασκή τα καθήκοντα του Εφόρου διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργόν Υγείας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 3 του βασικού Νόμου.

4. Το άρθρον 3 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «Διευθυντής» όπου αύτη συναντάται διά των λέξεων «Διοικητικός Λειτουργός»—

(β) διά της αντικαταστάσεως των υπεδαφίων (α), (β) και (γ) του εδαφίου (1) διά των ακολούθων:—

(α) Ο Διοικητικός Λειτουργός, εξ επαγγέλματος,

(β) Ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός και έτερος Ιατρικός Λειτουργός διοριζόμενοι υπό του Υπουργικού Συμβουλίου,

(γ) τεσσάρων εγγεγραμμένων ιδιωτικών πρακτήρων ιατρών διοριζομένων υπό Υπουργικού Συμβουλίου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως αι δύο πρώται παράγραφοι του άρθρου αντικατασταθούν υπό των εξής:

Ιδρύεται Ιατρικόν Συμβούλιον, το οποίον θα καλήται Ιατρικόν Συμβούλιον Κύπρου, και το οποίον θα αποτελήται εξ ενός Προέδρου και έξ μελών, άτινα θα διορίζωνται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και των οποίων η πλειοψηφία θα αποτελήται εκ μη Κυβερνητικών Ιατρών. Δεδομένου ότι εξέθεσα ήδη τους λόγους διά τους οποίους εισηγούμαι αυτήν την τροπολογίαν δεν θα επανέλθω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος;

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Παρακαλώ όπως αποδοθή η τροποποιητική αύτη εισήγησις εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως το κείμενον αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν. Υπάρχει, κατετέθη κείμενον;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι έντιμε κ. Πρόεδρε, αλλά υπάρχει η εισήγησις εις την έκθεσιν της Επιτροπής, και εάν θέλετε μπορώ να το διαβάσω τώρα σιγά σιγά, ούτως ώστε να δοθή εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι υπάρχει ευκολώτερος τρόπος διαδικασίας. Υπάρχει εισήγησις όπως το άρθρον τροποποιηθή. Η εισήγησις είναι ότι η τροποποίησις του άρθρου θα είναι όπως μη συμπεριληφθούν «ex officio» μέλη, μέχρις ότου δοθή τελική λύσις μετά την εγκαθίδρυσιν του Κυπριακού Ιατρικού Συνδέσμου ως Νομικού προσώπου. Διότι ο Πρόεδρος και τα έξ μέλη του Συμβουλίου θα διορίζωνται από το Υπουργικόν Συμβούλιον κα μόνον τα δύο μέλη να είναι Κυβερνητικοί ιατροί. Δηλαδή η εισήγησίς σας είναι όπως υπάρχη Ιατρικόν Συμβούλιον, το οποίον Ιατρικόν Συμβούλιον θα διορίζεται από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου θα ορίζεται από το Υπουργικόν Συμβούλιον και η πλειοψηφία των μελών θα είναι από ιδιώτας ιατρούς. Προτού προβώμεν εις την τεχνικήν διατύπωσιν της εισηγήσεως μπορεί να θέσωμεν εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν αυτήν.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εφ' όσον θα συζητηθή μία πρότασις επί του άρθρου τούτου, είμαι της γνώμης ότι θα ήτο ορθόν να δηλωθή ότι τουλάχιστον θα παρίστανται και ιατροί εκπροσωπούντες τας δύο κοινότητας, ως επράξαμεν ειδικώς και με τον περί Δικηγόρων Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτήν την στιγμήν δεν συζητώ το θέμα της τροποποιήσεως. Μπορεί ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά να κάμη τροποποιητικήν εισήγησιν. Υπάρχει η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη, η οποία ως εξήγησα εις την Βουλήν περιέχει τα εξής στοιχεία.

Πρώτον, ότι το Ιατρικόν Συμβούλιον διορίζεται από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συμβουλίου διορίζεται από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Η πλειοψηφία των μελών του Ιατρικού Συμβουλίου είναι από ιατρούς οι οποίοι είναι ιδιώται ιατροί και όχι Κυβερνητικοί ιατροί. Υπάρχει άλλο στοιχείον εις την εισήγησιν; Προτίθεμαι να θέσω αυτήν την τροποποιητικήν εισήγησιν πρώτα εις ψηφοφορίαν. Μπορεί να γίνουν και άλλαι τροποποιητικαί εισηγήσεις.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου ως έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

6.

Το άρθρον 3 εγκρίνεται ως έχει.

Το άρθρον εγκρίνεται ως ανεγνώσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Το άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 4.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Φαίνεται ότι εν τω μεταξύ η ιδική μου πρότασις εξηφανίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας είπα ότι δεν την ελησμόνησα· είπα ότι εις το στάδιον εκείνο ήτο η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη την οποίαν έθεσα εις ψηφοφορίαν. Εάν υπάρχουν άλλαι εισηγήσεις μπορεί να γίνουν μετά την ψηφοφορίαν επί της εισηγήσεως του κ. Λυσσαρίδη.

Επερίμενα και ουδεμία εισήγησις έγινε. Εάν όμως έχετε εισήγησιν μπορώ να την θέσω τώρα.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Χωρίς αμφιβολίαν έγινε μία παρεξήγησις. Εγώ είχα υποβάλει μίαν εισήγησιν, η οποία ηδύνατο να τεθή εις ψηφοφορίαν με την σειράν της. Η εισήγησις μου είναι σαφής, αύτη δε συνίστατο εις το να προέρχωνται τα μέλη του Συμβουλίου τούτου από αμφοτέρας τας κοινότητας συμφώνως προς την παλαιόθεν ακολουθουμένην υπό της Βουλής τακτικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το άρθρον 3, εις ποίον σημείον του άρθρου 3 εισηγείσθε να γίνη η σχετική τροποποίησις;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Το άρθρον 3 του βασικού Νόμου τροποποιείται διά νέων εδαφίων (α) και (β). Εκείνο το οποίον εγώ θα ήθελα, είναι να εντεθή εδάφιον διά της προσθήκης εδαφίου (γ), (γ) ή (δ), δηλαδή ενός χωριστού εδαφίου ως ακολούθως: «Τα μέλη του Συμβουλίου προέρχονται από αμφοτέρας τας κοινότητας και περιλαμβάνουν μέλη εξ αμφοτέρων των κοινοτήτων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Η ιατρική είναι μία και ενιαία. Η ιατρική δεν έχει ούτε φυλήν, ούτε θρησκείαν και όπως ο όρκος του Ιπποκράτη δίδεται από όλους, ανεξαρτήτως εις ποίαν φυλήν, θρήσκευμα ή ιδεολογίαν ανήκουν, θα ήτο θανάσιμον αμάρτημα δι' αυτήν την Βουλήν να διακρίνη Τούρκους, Έλληνας, Αρμενίους, Μαρωνίτας, Άγγλους ή οιουσδήποτε άλλους ιατρούς εις την Κύπρον. Δεν είναι διότι ενίσταμαι να παρακάθηνται οι Τούρκοι ιατροί εις το Ιατρικόν Συμβούλιον, εάν αποδειχθή ότι είναι κάλλιστοι, ας είναι και οι επτά. Ενίσταμαι όμως όπως η Βουλή αυτή κάμη διάκρισιν μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων ιατρών και επιβάλη ένα διαχωρισμόν απαράδεκτον, ο οποίος εις καμμίαν χώραν του κόσμου δεν έχει μέχρι σήμερον υποβληθή. Εις πολλάς χώρας εργάζονται πολλοί ιατροί οι οποίοι δεν ανήκουν ούτε εις το θρήσκευμα ούτε εις την γλώσσαν ούτε εις την εθνικότητα της χώρας εις την οποίαν εξασκούνται. Όμως έχουν τα ίδια δικαιώματα και τα ίδια καθήκοντα.

Εισηγούμαι όπως ο νόμος παραμείνη ως έχει, διαφορετικά θα αποτελή κόλαφον κατά της ιατρικής ηθικής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Εις την εισήγησίν μου εγώ ουδόλως ηθέλησα να δημιουργήσω οιανδήποτε διαφοράν από εθνικής σκοπιάς εις το ιατρικόν επάγγελμα. Ελπίζομεν ότι οι ιατροί μας, είτε Έλληνες είτε Τούρκοι είναι, πράττουν δεόντως το καθήκον των προς τους ασθενείς των χωρίς να κοιτάζουν εάν είναι Έλληνες ή Τούρκοι. Ουδεμίαν δε απολύτως αμφιβολίαν έχω ότι ούτοι πράττουν τούτο. Και οι δικηγόροι πρέπει να ενεργούν κατά τον ίδιον τρόπον. Και οι άλλοι ελεύθεροι επαγγελματίαι ή οι υπάλληλοι πρέπει να πράττουν το ίδιον. Όμως, είναι ανάγκη να δεχθώμεν τούτο, ότι ο λαός αυτής της χώρας αποτελείται από δύο κοινότητας, την Ελληνικήν και την Τουρκικήν. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι αύται δεν έχουν κοινά σημεία. Αυτό δεν σημαίνει ότι αι δύο κοινότητες δεν δύνανται να συμβιώσουν χωρίς να κάμουν διάκρισιν τόσον από της απόψεως των ασθενών των όσον και από της απόψεως των πελατών των. Ελπίζω τα όσα είπεν ο έντιμος Δρ. Λυσσαρίδης περί των ιατρών να ισχύουν εις κάθε επάγγελμα. Αλλά τα καθήκοντα του Συμβουλίου τούτου είναι πολύ σημαντικά συμφώνως δε προς ένα κανόνα δικαίου δεν είναι ανάγκη απλώς να απονέμεται δικαιοσύνη, αλλά και να φαίνεται σαφώς ότι απονέμεται αύτη. Από δε της απόψεως της υφ' ημών επιθυμητής συνεργασίας, επιθυμία μας είναι όπως εις το Συμβούλιον τούτο Έλληνες και Τούρκοι ιατροί, μεταξύ των οποίων ουδεμίαν βλέπομεν διαφοράν, εργάζωνται από κοινού. Όταν γίνη τούτο, δεν θα υπάρχη αιτία δι' οιανδήποτε παρεξήγησιν. Ουδόλως δε είναι δυνατόν, διά να μη γίνη τούτο δεκτόν, να υπάρξη ο ισχυρισμός ότι εις την μίαν ή την άλλην κοινότητα δεν υπάρχει το ειδήμον προσωπικόν διά να εργασθή εις τοιούτο Συμβούλιον. Εξ όσων αντιλαμβάνομαι το Συμβούλιον τούτο δεν θα εξετάζη ασθενείς. Μόνον διοικητικής φύσεως καθήκοντα θα έχη. Από αυτής της απόψεως δεν νομίζω να εγείρεται θέμα ηθικής τάξεως. Δεν υπάρχει λογικώτερον πράγμα από το να εργάζωνται ομού εις το Διοικητικόν Συμβούλιον Έλληνες και Τούρκοι ιατροί. Τουναντίον, τούτο δημιουργεί εναργέστερον το πνεύμα της συνεργασίας. Η εισήγησίς μου είναι πολύ σαφής, ουδεμίαν δε αναλογίαν προέβαλον. Διά τούτο θα διορισθούν επιπλέον εις το Συμβούλιον τα πρόσωπα, τα οποία είναι λογικόν να διορισθούν, η δε αναλογία των προσώπων, τα οποία θα εκπροσωπούν τας δύο κοινότητας, θα ρυθμισθή συμφώνως προς το γεγονός της υπάρξεως τούτων. Αρκεί να υπάρχουν εις αυτό το Συμβούλιον πρόσωπα και από τας δύο κοινότητας.

Ως έχω υποβάλει, θα εκτελώνται διοικητικής φύσεως καθήκοντα και από αυτής της απόψεως ουδόλως θα παραβλάπτωνται αι ηθικαί πλευραί της υπό των ιατρών παροχής νοσηλείας προς τους ασθενείς. Άλλωστε και εις τον περί Δικηγόρων Νόμον ετέθη η πρόνοια όπως οι υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου διορισθησόμενοι δικηγόροι προέρχωνται από αμφοτέρας τας κοινότητας. Υπέβαλον της εισήγησίν μου αυτήν θεωρών αυτήν πολύ φυσικήν, νομίζω δε ότι αύτη δεν είχε περάσει από την σκέψιν των μελών της αρμοδίας Επιτροπής. Από της απόψεως αυτής ηθέλησα να υπενθυμίσω κάτι το λογικόν, το οποίον και εισηγήθην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν θα παρακολουθήσω τον ισχυρισμόν ότι ο καλύτερος τρόπος συμβιώσεως είναι ο διαχωρισμός, διότι πιστεύω ότι ο κυριώτερος τρόπος συμβιώσεως δεν είναι ο διαχωρισμός. Θα περιορισθώ εις το καθαρώς ιατρικόν θέμα. Δεν παρεξηγώ τον προηγούμενον ομιλητήν, διότι δεν είναι ιατρός. Και δεν μπορεί να αισθάνεται εκείνην την ειδικήν ευαισθησίαν την οποίαν ένας ιατρός αισθάνεται όταν οιονδήποτε άλλον στοιχείον πλην της ιδιότητος του ιατρού αναμιγνύεται εις τον τίτλον, τον μεγάλον τίτλον του ιατρού. Ο ιατρός, δίδει όρκον ότι θα δώση τας υπηρεσίας του εις εχθρούς και φίλους και ότι θα τηρήση την ιατρικήν ηθικήν υπεράνω ακόμα και των κειμένων νόμων και όταν ακόμα αυτό θα σημαίνη στέρησιν της προσωπικής του ελευθερίας, διότι παραβαίνει τους κειμένους νόμους. Αυτό εκράτησε την ιατρικήν διεθνή και ενιαίαν. Αυτό έκαμεν ώστε εις καμμίαν χώραν του κόσμου να μη είναι ποτέ δυνατόν κανείς να διανοηθή ότι ο συνάδελφός του ανήκει εις την α ή β εθνότητα. Εάν δι' αυτού του νόμου εστερούσαμεν το δικαίωμα εις το Υπουργικόν Συμβούλιον από του να διορίζη Τούρκους ιατρούς, θα ήνωνα την φωνήν μου μαζί με τον έντιμον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι αυτό θα ήτο μία διάκρισις την οποίαν ουδείς ιατρός θα εδέχετο να υποστή. Το Υπουργικόν Συμβούλιον όμως είναι ελεύθερον να εκλέξη τους ικανωτέρους, οιουδήποτε και εάν είναι ούτοι, και αυτό όπως είπα πριν μέχρι της δημιουργίας ενιαίου Ιατρικού Συλλόγου Κύπρου, εις την δικαιοδοσίαν του οποίου πλείστα των θεμάτων αυτών θα υπαχθούν, όπως συμβαίνει εις όλας τας χώρας του κόσμου. Σκεφθήτε πώς θα αντεμετώπιζαν οι Άγγλοι ιατροί ένα θέμα εις το BRITISH MEDICAL COUNCIL, εάν εγένετο ποτέ πρότασις ότι εις το Συμβούλιον του Ιατρικού Συλλόγου Αγγλίας θα έπρεπε να ετίθεντο κριτήρια οιαδήποτε άλλα πλην των ιατρικών κριτηρίων. Και όμως υπάρχει μία τεραστία, ένας τεράστιος αριθμός ιατρών οι οποίοι εξασκούν το επάγγελμα και οι οποίοι ασφαλώς δεν έχουν ούτε τα ίδια ήθη ούτε τα ίδια έθιμα ούτε την ιδίαν γλώσσαν ούτε την ιδίαν θρησκείαν των μελών του BRITISH MEDICAL ASSOCIATION. Το ίδιον ισχύει εις άλλας χώρας αι οποίαι αποτελούν συνομοσπονδία χωρών. Εις την Σοβιετικήν Ένωσιν, εις τας Ηνωμένας Πολιτείας, εις την Γιουγκοσλαβίαν και εις οιανδήποτε άλλην χώραν εις την οποίαν υπάρχουν διάφοροι φυλαί και εθνότητες, θα ήτο ανήκουστον να παραδεχθή κανείς ότι θα έπρεπε να τίθεται περιορισμός και εις τον τρόπον επιλογής των ικανωτέρων

ιατρών διά την εκτέλεσιν καθηκόντων και διά την απονομήν ιατρικής δικαιοσύνης. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι προς χάριν των Τούρκων ιατρών, διά να μη προσβληθή το όνομα των Τούρκων ιατρών, εν ονόματι της συνεργασίας του ιατρικού επαγγέλματος, εν ονόματι του συναδελφικού πνεύματος, το οποίον θα πρέπει να διέπη κάθε ιατρόν Έλληνα και Τούρκον, οιασδήποτε άλλης φυλής, όπως αυτή η Βουλή διαφυλάξη την ιατρικήν ενότητα και ψηφίση τον νόμον ως υπεβλήθη ομοφώνως υπό της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον, έντιμοι συνάδελφοι.

Ηκούσαμεν δύο έντιμα μέλη, εκ των οποίων το μεν έν τυγχάνει ιατρός, το δε άλλο νομικός. Ηκούσαμεν τα σημεία, τα οποία ετόνισεν το μέλος, το οποίον είναι ιατρός, εις την ομιλίαν του, η οποία κυριαρχείται μάλλον από τα ιατρικά του αισθήματα· ηκούσαμεν, επίσης, τας προτάσεις, τας οποίας διετύπωσεν ο συνάδελφός μας, ο οποίος τυγχάνει νομικός, λαβών υπ' όψιν τους νόμους, τους οποίους εθέσπισε μέχρι σήμερον η Βουλή μας λαμβάνουσα υπ' όψιν την σύνθεσιν του Κυπριακού λαού. Μεταξύ των απόψεων, τας οποίας προέβαλον και προσεπάθησαν να τονίσουν οι δύο αυτοί συνάδελφοι, εγώ προσωπικώς ουδεμίαν βλέπω αντίθεσιν. Καίτοι ο έντιμος Δρ. Λυσσαρίδης εδήλωσεν ότι όλοι οι ιατροί είναι ενάρετοι και είναι υπόχρεοι να προσφέρουν τας υπηρεσίας των προς εχθρούς και φίλους, δεν βλέπω λόγον διατί να μη δεχθώμεν τας απόψεις του εντίμου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, συμφώνως προς τας οποίας ούτος δεν βλέπει διαφοράν μεταξύ των ιατρών. Εάν η εισήγησις, την οποίαν διετύπωσεν ο συνάδελφος, ο οποίος τυγχάνει νομικός, απεσκόπει εις το να λάβουν θέσιν πλησίον Ελληνικών μελών, τα οποία είναι ιατροί, Τουρκικά μέλη, τα οποία δεν είναι ιατροί, τότε δεν θα είχα κανένα δισταγμόν να συμφωνήσω με τα όσα είπεν ο Δρ Λυσσαρίδης. Αλλ' εφ' όσον ουδόλως θεωρείται επιζήμιον να συνεργάζωνται οι ιατροί, το να υπογραμμισθή οιαδήποτε πρόνοια περί παρουσίας και Τούρκων ιατρών εις αυτήν την εξ ιατρών επιτροπήν δεν πρέπει αναμφιβόλως να απορριφθή υπό του Δρος Λυσσαρίδη. Είναι γεγονός ότι, όταν θεσπισθή εις νόμον η ίδρυσις Ιατρικού Συνδέσμου χωρίς να γίνη χρήσις των λέξεων «Έλλην» ή «Τούρκος», το Υπουργικόν Συμβούλιον θα θεωρήση πρέπον όπως εις την Επιτροπήν συμμετέχουν και Τούρκοι ιατροί ως μέλη. Ούτως εχόντων των πραγμάτων και διά να μη υπάρξουν περιθώρια δι' οιανδήποτε παρεξήγησιν, ημείς ως νομοθετική εξουσία δεν πρέπει να θεωρώμεν ως εμπόδιον ούτε καν να συζητώμεν το να θεσπίσωμεν εις νόμον, βασιζόμενοι επί της αρχής της αναγκαιότητος όπως οι νόμοι είναι σαφείς και απηλλαγμένοι αμφιβολιών, μίαν ενέργειαν, εις την οποίαν κανονικώς θα προβή το Υπουργικόν Συμβούλιον. Το να ψηφισθή δε η διάταξις περί συμμετοχής και αυτών των Τούρκων ιατρών ως μελών εις την εν λόγω Επιτροπήν θα αποτρέψη κατά την γνώμην μου οιασδήποτε συζητήσεις εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, η δε Εκτελεστική Εξουσία, ενώπιον μιας πολύ σαφούς διατάξεως θα πράξη το νομικόν της καθήκον. Από αυτής της απόψεως δεν θεωρώ σπουδαίον το θέμα τούτο, εις το οποίον έγινεν αιτία συζητήσεων. Δεν θα κάμωμεν τίποτε άλλο από το να περιλάβωμεν εις το νομοσχέδιον υπό μορφήν νομικής διατάξεως κάτι, το οποίον, είμεθα βέβαιοι, θα υπήρχεν υπό κανονικάς συνθήκας. Ως εκ τούτου θέλω να ελπίζω ότι οι Έλληνες συνάδελφοι — μέλη της Βουλής, οι οποίοι τυγχάνουν ιατροί, διά να μη θιγούν η αρετή και τα αισθήματα των ιατρών, διά τους οποίους ουδεμίαν αμφιβολίαν έχομεν ότι διαπνέονται από καλήν θέλησιν και είναι πάντοτε πρόθυμοι να προσφέρουν τας υπηρεσίας των προς την ανθρωπότητα, και χωρίς να οδηγήται το θέμα αυτό εις παρατεταμένας συζητήσεις, θα υποστηρίξουν την υπό μορφήν νομικής διατάξεως ψήφισιν της πραγματικότητος αυτής, την οποίαν ουδείς εξ ημών δύναται να αρνηθή, και θα παγιώσουν και εις αυτήν την Επιτροπήν την συνεργασίαν μας, όπως και εις την Βουλήν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έχομεν ακούσει τας απόψεις του εντίμου συναδέλφου κ. Βάσου Λυσσαρίδη, ο οποίος είναι ιατρός και είναι και μέλος της Επιτροπής η οποία εμελέτησε το Νομοσχέδιον τούτο.

Έχομεν ακούσει επίσης τας απόψεις δύο άλλων εντίμων Τούρκων συναδέλφων, οι οποίοι δεν είναι ιατροί και δεν είναι μέλη της Επιτροπής η οποία εμελέτησε το Νομοσχέδιον τούτο. Διά να μορφώσω γνώμην πρέπει να ακούσω και τας απόψεις του Προέδρου της Επιτροπής εντίμου συναδέλφου κ. Ναλπάντογλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον θέλετε να ακούσετε περισσοτέρας απόψεις θα διακόψω διά δέκα λεπτά.

Η Βουλή διακόπτει διά δέκα λεπτά.

(Ώρα διακοπής 7.35 μ.μ.)

.....

(Ώρα ενάρξεως 7.55 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ώρα είναι 8 παρά πέντε.

Εκκρεμούν τα ακόλουθα θέματα:

Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος, ο οποίος είναι υπό συζήτησιν.

Ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων Νόμος του 1961, και ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Επειδή προβλέπω ότι η συζήτησις των τριών τούτων θεμάτων δεν είναι δυνατόν να διεκπεραιωθή απόψε, σκοπεύω να αναβάλω την συζήτησιν μέχρι της 4ης απογευματινής της αύριον, οπότε η Βουλή θα συζητήση και τα τρία Νομοσχέδια τα οποία ανέφερα. Άλλη πρόθεσις είναι όπως διακόψωμεν μέχρι της 9.30 μ.μ. και επανέλθωμεν κατά τας 9.30 διά να συνεχίσωμεν μέχρι της πρωίας. Νομίζω όμως ότι ορθοτέρα εισήγησις θα ήτο να αναβάλωμεν μέχρι της αύριον.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εάν είναι δυνατόν, θα παρεκάλουν, αντί μέχρις αύριον, να αναβάλωμεν μέχρι της Τετάρτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κανονικώς θα ήθελα να αποφύγω συνεδριάσεις την Τετάρτην, διότι είναι η μόνη ημέρα που δικαιούται ανάπαυσιν το προσωπικόν της Βουλής, το οποίον προσωπικόν εργάζεται όχι μόνον τας τακτικάς ώρας που εργάζονται τα Κυβερνητικά γραφεία αλλά και αργά το βράδυ, οπότε έχει συνεδρίασιν η Βουλή ή αι Επιτροπαί της Βουλής.

Δι' αυτό εάν δεν υπάρχη πολύ επείγων σοβαρός λόγος, θα επροτιμούσα να συνεχίσω αύριον. Η Βουλή θα αναβάλη την εργασίαν της μέχρι της 4ης απογευματινής της αύριον, οπότε θα συνεχίση με την εξής ημερησίαν διάταξιν.

Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρεμπόδισις της ρίψεως... Κεφάλαιον Δ. Το υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Αναστασιάδη εγγραφέν θέμα: «Παρεμπόδισις της ρίψεως απορριμάτων εντός του ποταμού Κούρρη υπό της Εταιρείας Αμιάντου και συζήτησις επί των ληπτέων μέτρων».

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εισηγούμαι την εγγραφήν ενός ακόμη θέματος, κ. Πρόεδρε, επί του οποίου υπέβαλα σχετικήν ερώτησιν. Το θέμα «Άμεσος Εφαρμογή του περί Ρυθμίσεως Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου (Προστασία εκ της Εισπνοής Κόνεως) της 21ης Ιουλίου 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως γνωστόν εις το Κεφάλαιον Γ διαθέτομεν μόνον μίαν ώραν. Δι' αυτό θα εισηγούμην όπως το εισηγηθήτε αύριον

διά να τεθή εις την ημερησίαν διάταξιν της επομένης συνεδριάσεως.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 8.00 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 14ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 4.15 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 29, Τούρκοι 6, Σύνολον 35.

Απόντες:

Ἕλληνες 5, Τούρκοι 9, Σύνολον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Προτού εξακολουθήσωμεν με την συζήτησιν του περί Ιατρών Νομοσχεδίου θα ήθελα να πληροφορήσω την Βουλήν ότι η Επιτροπή Επιλογής συνήλθε σήμερον και απεφάσισε να διορίση τα ακόλουθα πρόσωπα ως μέλη της Επιτροπής η οποία θα εξετάση το ζήτημα της διαλύσεως του Ταμείου Χηρών και Ορφανών και η οποία δυνάμει της αποφάσεως της Βουλής θα υποβάλη εισηγήσεις προς την Βουλήν.

Η συσταθείσα Επιτροπή έχει ως ακολούθως:

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Χρύσης Δημητριάδης
Χασάν Γκιουβενέρ
Δάφνης Παναγίδης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού
Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Η Επιτροπή είναι επταμελής. Επίσης η Επιτροπή απεφάσισεν όπως συμπληρώση δύο θέσεις εις την Επιτροπήν Οικονομικών, αι οποίαι θέσεις εκενώθησαν λόγω της παραιτήσεως του Βουλευτού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη ως μέλους της Επιτροπής και του Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Η Επιτροπή εις την θέσιν του κ. Αναστασιάδη απεφάσισε να διορίση τον κύριον Λέλλον Δημητριάδην, εις δε την θέσιν του κυρίου Χαλήτ Αλή Ριζά τον κύριον Νετζτέτ Χουσσεϊν.

Εις την Επιτροπήν Αμύνης υπήρχε μία κενή θέσις εις την οποίαν διορίζεται ο κύριος Ποσκώτης.

Ο κύριος Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, επειδή δεν υπάρχει διαδικασία διά να φέρη τις ένστασιν εις το διορισμόν του εις την Επιτροπήν, θα παρεκάλουν τον Πρόεδρον όπως σήμερον που ανεκοίνωσε τα πρόσωπα αυτά, ανακοινώση επίσης και την διαδικασίαν η οποία πρέπει να ακολουθήται κατά τας ενστάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η διαδικασία είναι απλουστάτη. Μετά τον διορισμόν δύναται το διορισθέν μέλος δι' εγγράφου επιστολής να υποβάλη την παραίτησίν του.

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος».

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του άρθρου 4 προτίθεμαι να θέσω την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτούο κυρίου Χαλήτ Αλή Ριζά εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ εις το άρθρον 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

24.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται διά 7 ψήφων υπέρ, 24 κατά.

Ἄρθρον 5ον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου.

5. Το εδάφιον (2) του άρθρου 4 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της υποκαταστάσεως της λέξεως «Διευθυντής» (γραμμή 3) διά των λέξεων «Διοικητικός Λειτουργός».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 5 του βασικού Νόμου.

6. Το άρθρον 5 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των λέξεων «Ο Διευθυντής θα είναι ο Ἔφορος δυνάμει του παρόντος Νόμου» (γραμμαί 1 και 2) διά των λέξεων «Ο Ἔφορος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 7 του βασικού Νόμου.

7. Το άρθρον 7 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντ' αυτού τίθεται το ακόλουθον:

«Προσόντα και προαπαιτούμενα Εγγραφής.

7.(1) Τηρουμένου του άρθρου 8, παν πρόσωπον δικαιούται να εγγραφή ως πρακτήρ ιατρός, το οποίον ικανοποιεί το Ιατρικόν Συμβούλιον ότι ούτος—

(α) έχει συμπληρώσει το εικοστόν πρώτον έτος της ηλικίας του,

(β) είναι πρόσωπον καλού χαρακτήρος,

(γ) δεν έχει αποστερηθή της πρακτικής ενασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματός του αλλαχού, δι' ανοίκειον επαγγελματικήν συμπεριφοράν, διαπιστουμένην υπό του Ιατρικού Συμβουλίου ως τοιαύτην και ότι, ων πολίτης της Δημοκρατίας:

(ι) είναι κάτοχος αδείας, πτυχίου ή διπλώματος παραχωρηθέντος υφ' οιουδήποτε Πανεπιστημίου, Κολλεγίου ή Ιατρικής Σχολής, ως διά Διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου ήθελε δηλωθή ότι είναι ανεγνωρισμένον προσόν διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, νοουμένου ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον, πριν ή προβή εις τοιαύτην δήλωσιν θα ακούη τας απόψεις του Ιατρικού Συμβουλίου, και

(ιι) μετά την απόκτησιν πτυχίου, ούτος έχει υπηρετήσει ως εσωτερικός ιατρός εν τω Γενικώ Νοσοκομείω Λευκωσίας διά περίοδον ουχί μικροτέραν του ενός έτους ή έχει παρακολουθήσει διά περίοδον ουχί μικροτέραν του έτους, εις τοιαύτην χώραν άλλην ή της Δημοκρα-

τίας, και εις τοιούτο Νοσοκομείον, ως ήθελεν εγκρίνει το Ιατρικόν Συμβούλιον, κατά την διάρκειαν της οποίας περιόδου πιστοποιείται προς ικανοποίησιν του Συμβουλίου ότι ησχολείτο εις την Ιατρικήν, Χειρουργικήν ή Μαιευτικήν ή άλλον ειδικόν κλάδον της ιατρικής.

(2) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται, εις εξαιρετικάς περιπτώσεις, τη συστάσει του Ιατρικού Συμβουλίου, να παραβλέψη διά το προσόν της ιθαγενείας το αναγραφόμενον εις το εδάφιον (1)».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τα άρθρα 8 και 9 του βασικού Νόμου καταργούνται.

8. Τα άρθρα 8 και 9 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργούνται και το άρθρον 10 επαναριθμείται ως άρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 8 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 10 του βασικού Νόμου διά νέου άρθρου.

9. Το άρθρον 10 (ήδη επαναριθμηθέν άρθρον 8) του βασικού Νόμου αντικαθίσταται υπό του ακολούθου:—

«Εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να απαλλάση ωρισμένων προσόντων.

8. Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται, τη συστάσει του Ιατρικού Συμβουλίου εις εξαιρετικάς περιπτώσεις, να επιτρέπη την εγγραφήν ως πρακτήρος ιατρικού προσώπου, το οποίον ων πολίτης της Δημοκρατίας της Κύπρου, είναι κάτοχος αδείας Πτυχίου ή Διπλώματος οιουδήποτε Πανεπιστημίου, Κολλεγίου ή Ιατρικής Σχολής, ήτις θεωρείται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου ότι παρέχει επαρκή κατάλληλον ιατρικήν κατάρτισιν, είτε το τοιούτον Πανεπιστήμιον, Κολλέγιον ή Ιατρική Σχολή έχει δηλωθή ως έχουσα ανεγνωρισμένα προσόντα ή όχι, δυνάμει της παραγράφου (ι) του υπεδαφίου (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 7 και εάν ο κάτοχος τοιαύτης αδείας, πτυχίου ή διπλώματος πληροί ή όχι τα προσόντα τα εκτιθέμενα εις την παράγραφον (ιι) του εδαφίου (γ) του ρηθέντος εδαφίου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 9 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το άρθρον 11 του βασικού Νόμου καταργείται.

10. Το άρθρον 11 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και τα ακόλουθα άρθρα 12 έως 30 επαναριθμούνται 9-27 αντιστοίχως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 10ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 10 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 12 του βασικού Νόμου.

11. Το άρθρον 12 (νυν επαναριθμηθέν ως άρθρον 9) διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) διά της διαγραφής εξ αυτού της λέξεως «Διευθυντής» (γραμμή 5) και της αντικαταστάσεως ταύτης διά της λέξεως «Υπουργός».

(β) διά της διαγραφής εξ αυτού της λέξεως «Διευθυντής» (γραμμή 10) και της αντικαταστάσεως αυτής διά των λέξεων «Ιατρικόν Συμβούλιον».

(γ) διά της παρεμβολής εν αυτώ αμέσως μετά την λέξιν «νοσοκομείον» (γραμμή 7) των λέξεων «ή εις νοσοκομείον ή ίδρυμα συντηρούμενον διά φιλανθρωπίας ή εκουσίων συνδρομών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 11ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 11ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού Νόμου.

12. Το άρθρον 13 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 10) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «Διευθυντής» (γραμμαί 2 και 12) διά των λέξεων «Ιατρικόν Συμβούλιον»,

(β) διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «αυτού» διά της λέξεως «του»—

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 12ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 12ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 14 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις τούτου διά νέου άρθρου.

13. Το άρθρον 14, (επαναριθμηθέν ως άρθρον 11) του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και το ακόλουθον αντ' αυτού υποκαθίσταται:

11.(1) Πας ιατρικός λειτουργός των Ελληνικών ή Τουρκικών στρατιωτικών αποσπασμάτων, ή του Στρατού, του Ναυτικού ή της εναερίου Δυνάμεως του Ηνωμένου Βασιλείου, του σταθμεύοντος εν τη Δημοκρατία καθ' ον χρόνον υπηρετεί με πλήρη μισθόν, και πάντες οι χειρουργοί των πλοίων, κατά την διάρκειαν της εκτελέσεως των καθηκόντων αυτών, θα δικαιούνται να ενασκώσι την ιατρικήν χωρίς εγγραφήν μεταξύ των μελών των τοιούτων αποσπασμάτων, δυνάμεων, ή του πληρώματος του πλοίου και των επιβατών.

Διά τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου η έκφρασις «Ελληνικά ή Τουρκικά στρατιωτικά αποσπάσματα» σημαίνει τα Ελληνικά και Τουρκικά αποσπάσματα τα προνοούμενα διά του άρθρου 1 του προσθέτου Πρωτοκόλλου αρ. 1, της Συνθήκης Συμμαχίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Κύπρου, του Βασιλείου της Ελλάδος και της Δημοκρατίας της Τουρκίας, της υπογραφείσης εν Λευκωσία κατά την 16ην ημέραν του Αυγούστου 1960.

(2) Παν πρόσωπον, το οποίον επισκέπτεται την Δημοκρατίαν κατά πρόσκλησιν ή παράκλησιν του Υπουργικού Συμβουλίου ίνα εργασθή εν τη Δημοκρατία προς το συμφέρον της δημοσίας υγείας, θα δικαιούται να ενασκή την ιατρικήν, χωρίς εγγραφήν, μόνον εν σχέσει προς την τοιαύτην εργασίαν, διά τοιαύτην περίοδον και υπό τοιούτους όρους, τους οποίους το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να επιβάλη.

(3) Παν πρόσωπον διορισθέν υπό ξένης Πολιτείας διά την Πρεσβείαν της ή εις το

Προξενείον εντός της Δημοκρατίας ως ιατρικός ακόλουθος, θα δικαιούται να ενασκή την ιατρικήν, άνευ εγγραφής, μεταξύ του προσωπικού της τοιαύτης Πρεσβείας ή Προξενείου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 13ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 13ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του εδαφίου (1) του άρθρου 12 του βασικού Νόμου.

14. Το εδάφιον (1) του άρθρου 15 (ήδη επαναριθμηθέν ως άρθρον 12) του βασικού Νόμου διά του παρόντος αντικαθίσταται υπό του ακολούθου:

«Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου διά διεξαγωγήν ερεύνης δι' ανοίκειον συμπεριφοράν.

12.(1) Εάν οιοσδήποτε εγγεγραμμένος πρακτήρ ιατρός καταδικασθή δι' οιονδήποτε αδίκημα το οποίον κατά την γνώμην του Ιατρικού Συμβουλίου αποτελεί αδίκημα ηθικής αισχρότητος ή ευρεθή, κατόπιν δεούσης ερεύνης υπό του Ιατρικού Συμβουλίου, ένοχον ατιμωτικής ή επονειδίστου διαγωγής υπό οιανδήποτε επαγγελματικήν άποψιν ή ότι έχει εξασφαλίσει εγγραφήν διά ψευδούς ή δολίας παραστάσεως το Ιατρικόν Συμβούλιον δύναται να διατάξη όπως ο πρακτήρ ιατρός επιτιμηθή ή όπως το όνομα τούτου διαγραφή του Μητρώου ή όπως ούτος παύση από του να εξασκή το επάγγελμά του διά τοιαύτην περίοδον οίαν τούτο ήθελε θεωρήσει πρέπουσαν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 14ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 14ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 8 του βασικού Νόμου.

15. Το άρθρον 20 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 17) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «Έφορος», (γραμμή 4) διά των λέξεων «Ιατρικόν Συμβούλιον»—

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 15ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 15ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 21 του βασικού Νόμου.

16. Το άρθρον 21 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 18) του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται υπό του ακολούθου:

«Διαγραφή εκ του μητρώου του ονόματος πρακτήρος ιατρού.

18. Εις ην περίπτωσιν πρακτήρ ιατρός έχει εγκαταλείψει ή εγκαταλείπει την Δημοκρατίαν άνευ προθέσεως να επιστρέψη, το Ιατρικόν Συμβούλιον δύναται να προβή εις διαγραφήν του ονόματός εκ του Μητρώου.

Νοείται ότι ο Έφορος θα αποκαθιστά το όνομα του τοιούτου πρακτήρος ιατρού άμα τη καταβολή τέλους διακοσίων και πεντήκοντα μιλς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το 16ον άρθρον εις ψηφοφορίαν θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν:

Ασφαλώς υπάρχει μία αντίθεσις μεταξύ του άρθρου και του «Νοείται ότι». Το άρθρον προβλέπει ότι εάν το Ιατρικόν Συμβούλιον διαπιστώση ότι ιατρός εγκατέλειψε την Δημοκρατίαν μονίμως δύναται να διαγράψη τον ιατρόν εκ του Μητρώου. Η υποπαράγραφος προβλέπει ότι άμα τη καταβολή ωρισμένου ποσού ο Έφορος υποχρεούται να τον επαναγράψη. Δεν υπάρχει πρόνοια άμα τη επιστροφή του εις την Δημοκρατίαν. Εν τοιαύτη περιπτώσει η θέσις του ζητήματος έχει ως εξής: Ο ιατρός φεύγει από την Κύπρον, διαγράφεται στέλλει διά ταχυδρομικής επιταγής α' ποσόν και εγγράφεται και πάλιν εις το Μητρώον, ανεξαρτήτως του εάν επέστρεψεν εις Κύπρον ή όχι. Νομίζω ότι χρειάζεται τροποποίησις ως εξής: «Νοείται ότι ο Έφορος θα αποκαθιστά το όνομα του τοιούτου πρακτήρος ιατρού άμα τη επανόδω του εις την Δημοκρατίαν και τη πληρωμή ποσού α'».

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Εισηγούμαι την απάλειψιν όλως διόλου του «Νοείται ότι». Διότι οιοσδήποτε, άμα τη επιστροφή του, δικαιούται να υποβάλη αίτησιν, και εάν έχη τα υπό του Νόμου προνοούμενα προσόντα θα επανεγγραφή πληρώνων το τέλος της επαναγραφής το οποίον είναι μεγαλύτερον εκείνου της εγγραφής αλλά δεν είναι τόσον μεγάλον ώστε να μη μπορή να πληρωθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Συμφωνώ με την εισήγησιν του συναδέλφου κυρίου Λυσσαρίδη. Διότι ο σκοπός του άρθρου αυτού δεν είναι να εμποδίσωμεν την επανεγγραφήν των Κυπρίων πολιτών Ιατρών άμα τη επιστροφή των, αλλά όλων εκείνων των δεκάδων ξένων ιατρών οι οποίοι κατά την διάρκειαν της Αποικιοκρατίας ήσαν εγγεγραμμένοι εις το Μητρώον ως ιατροί οι οποίοι δικαιούνται να εξασκήσωσι το επάγγελμα εις την Κύπρον, και ήδη δεν ευρίσκονται εις την Κύπρον. Επομένως διά της παραλείψεως της τελευταίας παραγράφου «Νοείται ότι ο Έφορος θα αποκαθιστά κ.τ.λ.», οι μεν Κύπριοι ιατροί επανακάμπτοντες εις την Κύπρον δεν χάνουν το δικαίωμα επανεγγραφής, εφ' όσον είναι προσοντούχοι, και αποκλείομεν τους μη Κυπρίους ιατρούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από ιατρικής απόψεως το θέμα είναι εύκολον, από νομικής όμως είναι λιγάκι δύσκολον. Εάν παραλειφθή ολόκληρος η παράγραφος, εκτός εάν υπάρχη άλλη πρόνοια εις τον νόμον ότι ιατρός ο οποίος διαγράφεται δύναται να επανεγγραφή, είναι πολύ αμφίβολον αφού διαγραφή ότι δύναται να επανεγγραφή. Δι' αυτό εισηγήθην ότι η ασφαλεστέρα τροποποίησις θα είναι ότι «Νοείται ότι ο Έφορος θα αποκαθιστά το όνομα του τοιούτου πρακτήρος ιατρού άμα τη επιστροφή του εν τη Δημοκρατία, και άμα τη καταβολή τέλους κ.τ.λ.», διότι εάν απαλείψωμεν ολόκληρον το εδάφιον αυτό και εάν δεν υπάρχη άλλη πρόνοια περί δικαιώματος επανεγγραφής είναι αμφίβολον νομικώς, αφού διαγραφή, εάν δύναται να επανεγγραφή.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Συμφωνώ απολύτως, έντιμε κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ότι θα προστεθή «εφ' όσον είναι πολίτης της Δημοκρατίας», διαφορετικά υπάρχει ο κίνδυνος όλοι οι Άγγλοι ιατροί οι οποίοι κατά καιρούς ενεγράφησαν εις το Μητρώον των Κυπρίων Ιατρών να δικαιούνται εξασκήσεως επαγγέλματος άμα τη επανόδω των εν Κύπρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ήδη πρόνοια εις το κείμενον του νόμου ότι πρέπει να είναι Κύπριος πολίτης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ο νόμος αυτός κατοχυρώνει τους ήδη εγγεγραμμένους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και αυτοί είναι ήδη εγγεγραμμένοι.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ορίστε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο λόγος διά τον οποίον εισηγήθην την τροποποίησιν όπως την έχω εισηγηθή εις την υποπαράγραφον, είναι διότι πρόκειται περί επανεγγραφής διαγραφέντος ιατρού. Επομένως είναι εγγεγραμμένοι ιατροί, και διά να είναι εγγεγραμμένοι πρέπει να είναι Κύπριοι πολίται.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ήσαν ήδη εγγεγραμμένοι όταν ο νόμος επρονοούσε περί Βρεττανού πολίτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αυτή είναι η θέσις του ζητήματος και τώρα όπως είναι ο νόμος δύνανται να εγγραφούν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δι' αυτό εισηγούμαι ότι εδώ δύνανται να διαγραφούν λόγω του γεγονότος ότι εγκατέλειψαν την νήσον μας μονίμως. Δυνάμει αυτής της προνοίας δύνανται να διαγραφούν, εάν όμως είπωμεν ότι οιοσδήποτε ο οποίος ήτο εγγεγραμμένος δύναται να επανεγγραφή άνευ περιορισμού, τότε υπάρχει ο κίνδυνος όλοι οι διαγραφέντες λόγω του ότι μετέβησαν εις το εξωτερικόν, άμα τη επανόδω των να επανεγγραφούν αυτομάτως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπω το σημείον το οποίον εγείρετε, αλλά ακριβώς είναι αυτό το οποίον θίγω, ότι όπως είναι ο νόμος τώρα, όπως η Επιτροπή Υγείας τον εισηγείται, δεν είναι ανάγκη να επιστρέψουν εις την Κύπρον διά να επανεγγραφούν. Απλώς εάν πληρώσουν το δικαίωμα της επανεγγραφής, χωρίς να είναι και ανάγκη να έλθουν εις την Κύπρον, δύνανται να επανεγγραφούν. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι, εάν ο σκοπός της Επιτροπής είναι να δικαιούνται να εγγραφούν εκ νέου όταν γυρίσουν εις την Κύπρον, πρέπει να προστεθούν αι λέξεις «άμα τη επανόδω των εν τη Δημοκρατία».

Εάν ο σκοπός είναι να δύναται να εγγραφούν άμα τη επανόδω των εν Κύπρω, εάν είναι πολίται της Δημοκρατίας, τότε η συμπλήρωσις πρέπει να είναι ότι θα δικαιούνται να εγγραφούν άμα τη επανόδω των εν Κύπρω και τη καταβολή του ποσού, νοουμένου ότι θα είναι Κύπριοι πολίται.

Η εισήγησις είναι όπως η υποπαράγραφος του 18ου άρθρου τροποποιηθή ως ακολούθως:

«Νοείται ότι ο Έφορος θα αποκαθιστά το όνομα του τοιούτου πρακτήρος ιατρού:

(α) άμα τη επανόδω του εν τη Δημοκρατία·

(β) άμα τη καταβολή τέλους 250 μιλς· και

(γ) άμα τη αποδείξει ότι είναι Κύπριος υπήκοος, δηλαδή υπήκοος της Δημοκρατίας».

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Όταν η τροποποιητική εισήγησις αναγνωσθή υπό την μορφήν, υπό την οποίαν συνετάχθη, θα ίδωμεν ότι χρησιμοποιείται η φράσις «εις ήν περίπτωσιν ιατρός έχει εγκαταλείψει την Δημοκρατίαν άνευ προθέσεως να επιστρέψη». Κατά την γνώμην μου δεν έχει χρησιμοποιηθή φράσις τοιαύτης φύσεως ώστε να δύναται να εξυπηρετήση τους σκοπούς της τροποποιητικής εισηγήσεως. Η εις αυτήν την φράσιν λέξις, με την οποίαν πρέπει να ασχοληθώμεν, είναι η λέξις «πρόθεσις». Διότι Άγγλοι ιατροί, οι οποίοι τώρα δεν ευρίσκονται εν Κύπρω αλλά τυγχάνουν εγγεγραμμένοι εις το Μητρώον των Ιατρών, δύνανται διά της αποστολής των ετησίων τελών των ταχυδρομικώς, να αποδείξουν ότι δεν εγκατέλειψαν την Δημοκρατίαν με την πρόθεσιν να μη επιστρέψουν, ή γράφοντες κατ' έτος μίαν επιστολήν προς το Ιατρικόν Συμβούλιον, δύνανται να τονίζουν ότι έχουν αναχωρήσει από την Δημοκρατίαν προσωρινώς και ότι προτίθενται να επιστρέψουν εις αυτήν μελλοντικώς. Εν όψει της καταστάσεως αυτής πραγμάτων η υπό του Ιατρικού Συμβουλίου διαγραφή εκείνων των ιατρών δεν θα είναι δυνατή. Ως εκ τούτου η επί του σημείου τούτου παρατήρησίς μας είναι ότι είναι δυνατόν να τροποποιήσωμεν εκ νέου ως ακολούθως την τροποποιητικήν εισήγησιν με σκοπόν να αποφευχθή αυτή η δυσχέρεια. «Το Ιατρικόν Συμβούλιον δύναται να διαγράψη εκ του Μητρώου το όνομα οιουδήποτε ιατρού εγκαταλείψαντος την Δημοκρατίαν διά περίοδον δύο ετών από της 16ης Αυγούστου 1960». Και κατ' αυτόν τον τρόπον θα αναγνωρισθή εις το Ιατρικόν Συμβούλιον το δικαίωμα να χρησιμοποιή την κρίσιν του. Το Ιατρικόν Συμβούλιον, αφού μελετήση την περίπτωσιν εκάστου ιατρού καλώς και καταλήξη εις το συμπέρασμα ότι είς ιατρός εγκατέλειψε την Κύπρον διά μίαν περίοδον πρωτίστως από της 16ης Αυγούστου 1960 ή αφ' ής ο νόμος ούτος ετέθη εν ισχύι, δύναται να διαγράψη το όνομά του εκ του Μητρώου. Αφού το σημείον τούτο τροποποιηθή κατ' αυτόν τον τρόπον, είναι αναμφιβόλως ορθόν όπως και οι όροι επιφυλάξεως οι προταθέντες υπό του Προεδρείου εντεθούν εις την τροποποιητικήν εισήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κυρίου Μπερμπέρογλου όσον αφορά το άρθρον 18, και όχι την υποπαράγραφον του άρθρου εις την οποίαν ανεφέρθην, όπως τροποποιηθή διά της αφαιρέσεως των λέξεων «άνευ προθέσεως να επιστρέψη» και όπως τεθή αντί των λέξεων «άνευ προθέσεως να επιστρέψη» χρονική περίοδος δύο ετών. Εάν δηλαδή ο πρακτήρ ιατρός απουσιάζη διά περίοδον δύο ετών από της ημέρας της εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας, τότε θα δύναται το Ιατρικόν Συμβούλιον να τον διαγράψη, αι δε πρόνοιαι περί επανεγγραφής αυτού θα ισχύουν εάν επιστρέψη εις την Δημοκρατίαν. Ο έντιμος Βουλευτής κύριος Μπερμπέρογλου βασίζει την εισήγησίν του επί του γεγονότος ότι αι λέξεις «άνευ προθέσεως να επιστρέψη», είναι ασαφείς και δύνανται να δώσουν το δικαίωμα εις ένα ιατρόν ο οποίος έφυγε από την Κύπρον, αλλά ο οποίος διατηρεί αλληλογραφίαν με την Κύπρον, ή ο οποίος πληρώνει την ετησίαν συνδρομήν του, να διεκδικήση το δικαίωμα της επανεγγραφής εάν επιστρέψη εις την Κύπρον. Κατά την προσωπικήν μου γνώμην ο όρος «άνευ προθέσεως να επιστρέψη» έχει ήδη λάβει νομικήν ερμηνείαν και νομικήν σημασίαν, είναι δε ειδικώς ειλημμένος από το Ιδιωτικόν Διεθνές Δίκαιον και σχετίζεται με το θέμα του αν είς εγκαταλείπει το Domicile του ή όχι. Το Domicile εγκαταλείπεται όταν είς εγκαταλείψη μίαν χώραν άνευ προθέσεως να επιστρέψη. Τα κριτήρια αναλύονται σαφέστατα εις σειράν αποφάσεων όχι μόνον των Αγγλικών δικαστηρίων αλλά και των Δικαστηρίων όλων των χωρών, διότι το κατά πόσον ένας εγκατέλειψε το Domicile του έχει μεγάλη σημασίαν εις το Ιδιωτικόν Διεθνές Δίκαιον, όσον αφορά την δικαιοδοσίαν των δικαστηρίων της α' ή β' χώρας επί θεμάτων κληρονομίας, διαζυγίων και πολλών άλλων συναφών θεμάτων. Εάν ενδιαφέρη τους Βουλευτάς να γνωρίζουν, τους μη δικηγόρους, διότι δεν έχω αμφιβολίαν ότι οι δικηγόροι κατέχουν το θέμα, εάν ενδιαφέρη όμως τους υπολοίπους να γνωρίζουν ποία είναι τα κριτήρια του κατά πόσον είς εγκαταλείπει μίαν χώραν άνευ προθέσεως να επιστρέψη μπορούν να αναφερθούν εις το Cheshire «Ιδιωτικόν Διεθνές Δίκαιον», εις δε το κλασσικώτερον των συγγραμμάτων του Dyce όπως επίσης και εις τον Grason, τα κριτήρια αυτά έχουν τόσον προσεκτικά εξετασθή που έφθασαν μέχρι του σημείου να εξετάσουν κατά πόσον είς, ο οποίος έχει σκοπόν να επανέλθη ή όχι, εξησφάλισεν εις το νεκροταφείον της χώρας από την οποίαν έφυγε μέρος διά την ταφήν του. Εάν όμως η Βουλή προτιμά να θέση χρονικήν περίοδον, που από νομικής απόψεως τουλάχιστον δεν είναι ορθόν να υπάρχουν χρονικαί περίοδοι, διότι εάν υποθέσωμεν ότι είς ιατρός έφυγεν εις τας 16 Αυγούστου ή 17 Αυγούστου διά σπουδάς αι οποίαι είναι δυνατόν να διαρκέσουν 4 χρόνια, εάν υπάρχη χρονικόν κριτήριον ότι εάν απουσιάση επί 2 έτη διαγράφεται, τότε κανονικά οφείλει να διαγραφή αν και έχη κάθε σκοπόν να επανέλθη εις την Δημοκρατίαν, η εισήγησίς μου θα είναι όπως η χρονική περίοδος συνδυασθή με το κριτήριον του αν σκοπεύη να επανέλθη ή όχι, διά να υπάρχη κατά κάποιον τρόπον ασφαλής λύσις. Εάν η Βουλή νομίζη ότι είναι σκόπιμον να αναβάλλωμεν δι' ολίγα λεπτά την συνεδρίασιν διά την συζήτησιν της τροποποιήσεως του άρθρου. . .

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Προτού αναβάλετε θα ήθελα να υποδείξω κάτι το οποίον υπέπεσεν εις την αντίληψίν μου αυτήν την στιγμήν. Αμφιβάλλω πολύ κατά πόσον η τροποποίησις την οποίαν προέτεινεν ο έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης, αν δεν κάμνω λάθος, θα έχη οιανδήποτε νομικήν ισχύν εν όψει της επιφυλάξεως της προβλεπομένης εις το άρθρον 19 του Νομοσχεδίου. Το άρθρον 19 του Νομοσχεδίου έχει ως εξής: «Ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιε-

χομένων» και συνεπώς και η τροποποίησις του άρθρου 16 «θα επηρεάζη την εγγραφήν οιουδήποτε εγγεγραμμένου ιατρού κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει οιωνδήποτε προνοιών του άρθρου 7 του βασικού Νόμου, το οποίον καταργείται διά του παρόντος Νόμου». Συνεπώς εισηγούμαι ότι θα πρέπει να εξετασθή η τροποποίησις εν συσχετισμώ με την προβλεπομένην επιφύλαξιν εις το άρθρον 19, διότι διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος να παραμείνη νεκρόν γράμμα ή τροποποίησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εχω υπ' όψιν μου την εισήγησιν του κ. Φάνου και είναι εύκολον να διορθωθή. «Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 18 κ.τ.λ.».

Δεν είναι δύσκολον να καλυφθή κανείς νομικώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι η περίπτωσις που οι ιατροί πρέπει να καλέσουν τους δικηγόρους, να προστρέξουν εις τα φώτα των, όπως και οι δικηγόροι όταν κρυολογήσουν φωνάζουν τους ιατρούς.

Η Βουλή θα διακόψη δι' είκοσι λεπτά.

Παρακαλείται η Νομική Επιτροπή να επιληφθή της τροποποιήσεως του άρθρου 18 και του άρθρου 19, 20 τώρα, με το πνεύμα ότι η πρόθεσις των ιατρών είναι ότι, ιατρός ο οποίος απουσιάζει από την Κύπρον χωρίς να σκοπεύη να επανέλθη θα διαγράφεται, εάν επανέλθη θα δύναται να επανεγγραφή εάν είναι πολίτης της Δημοκρατίας και άμα τη πληρωμή του σχετικού τέλους.

Ο χρόνος είναι 5.10 μ.μ. Θα διακόψωμεν μέχρι της 5.30 μ.μ. Εάν νομίζη ο Πρόεδρος της Επιτροπής ότι διά να γίνουν αι σχετικαί μεταφράσεις των κειμένων θα χρειασθή περισσότερος χρόνος θα δώσωμεν ημίσειαν ώραν. Θα διακόψωμεν δι' ημίσειαν ώραν.

('Ωρα ενάρξεως 6.07 μ.μ.).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να μην πληροφορήση σχετικώς με την τροποποίησιν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. Η Νομική Επιτροπή συνέταξε νέα άρθρα 16 και 19. Τα άρθρα αυτά μετεφράσθησαν εις τας δύο γλώσσας και ευρίσκονται εις χείρας των Γραμματέων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν τα νέα τροποποιητικά άρθρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 21 του βασικού Νόμου.

16. Το άρθρον 21 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 18) του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και το ακόλουθον υποκαθίσταται αντ' αυτού:

«Διαγραφή εκ του Μητρώου του ονόματος πρακτήρος ιατρού.

18. Εις ήν περίπτωσιν πρακτήρ ιατρός μη ών πολίτης της Δημοκρατίας έχει εγκαταλείψει ή εγκαταλείπει την Δημοκρατίαν άνευ προθέσεως επιστροφής, το Ιατρικόν Συμβούλιον δύναται κατά την κρίσιν του να διαγράψη το όνομα αυτού εκ του Μητρώου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι, «εγκατέλειψεν ή θέλει μετά ταύτα εγκαταλείψει την Δημοκρατίαν» εις το Ελληνικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη εις την Τουρκικήν γλώσσαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, το τουρκικόν κείμενον είναι εν τάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον ως ετροποποιήθη υπό της Νομικής Επιτροπής γίνη αποδεκτόν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 16 ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Νομικών εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 25 του βασικού Νόμου.

17. Το άρθρον 25 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 22) διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «Διευθυντής» (γραμμαί 6 και 29) διά των λέξεων «Διοικητικός Λειτουργός».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 17ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 17ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 26 του βασικού Νόμου.

18. Το άρθρον 26 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 23) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως του εδαφίου (2) διά του ακολούθου:

«(2) Ουδείς ιατρός πρακτήρ θα περιγράψη εαυτόν ως ειδικόν, ή καθ' οιονδήποτε τρόπον χρησιμοποιή την λέξιν «ειδικός» εις οιανδήποτε ειδοποίησιν εκτιθεμένην ή δημοσιευομένην δυνάμει του άρθρου 22, εκτός εάν ούτος ικανοποιή το Ιατρικόν Συμβούλιον ότι είναι κάτοχος τοιούτων ειδικών προσόντων, ως ταύτα δύνανται να καθορισθώσιν υπό του Ιατρικού Συμβουλίου τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου, ώστε να δικαιούται ούτος να θεωρήται ως ειδικός εις οιονδήποτε κλάδον ή ειδικότητα του ιατρικού επαγγέλματος εις ό ασκεί το επάγγελμά του».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 18ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 18ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 28 του βασικού Νόμου.

19. Το άρθρον 28 (επαναριθμηθέν ως άρθρον 25) του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «Διευθυντής» (γραμμαί 2 και 6) διά των λέξεων «Ιατρικόν Συμβούλιον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 19ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 19ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επιφύλαξις.

20. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 16 ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιεχομένων θα επηρεάζη την εγγραφήν οιουδήποτε εγγεγραμμένου ιατρού κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει οιωνδήποτε προνοιών του άρθρου 7 του βασικού Νόμου, το οποίον καταργείται διά του παρόντος Νόμου, ως και του άρθρου 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα να αναγνώση το τροποποιητικόν κείμενον της Νομικής Επιτροπής επί του άρθρου αυτού, το οποίον δεν έχω ενώπιόν μου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προ των λέξεων «Ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω» εις την αρχήν του άρθρου 20, προστίθεται η φράσις «Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 16».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Του άρθρου 16».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το τέλος του άρθρου τούτου, η τελεία αντικαθίσταται διά κόμματος και προστίθεται η φράσις «και του άρθρου 11».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν αντελήφθην καλώς την έννοιαν του άρθρου αυτού.

«Θα επηρεάζη την εγγραφήν οιουδήποτε εγγεγραμμένου ιατρού κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου δυνάμει οιωνδήποτε προνοιών του άρθρου 7 του βασικού Νόμου, το οποίον καταργείται». Εάν το άρθρον καταργήται ασφαλώς δεν δύναται να επηρεάζη, εφ' όσον δεν

υπάρχει. Εκείνο το οποίον λέγετε είναι ότι άρθρον το οποίον καταργείται δεν θα επηρεάζη. Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να εξηγήσω, κ. Πρόεδρε, τας προνοίας του παρόντος άρθρου εν συσχετισμώ με το άρθρον 16. Το άρθρον 16 καλύπτει τας περιπτώσεις μη Κυπρίων υπηκόων, μη Κυπρίων πολιτών, οι οποίοι ήσαν εγγεγραμμένοι εις το Μητρώον των ιατρών και είτε εγκατέλειψαν ήδη την Δημοκρατίαν ή πρόκειται να την εγκαταλείψουν εις το μέλλον. Εις την περίπτωσιν αυτήν το Ιατρικόν Συμβούλιον δύναται κατά την διάκρισίν του να απαλείψη τα ονόματά των από του Μητρώου των ιατρών. Εις την περίπτωσιν του άρθρου 19 πρόκειται περί ιατρών οι οποίοι δεν είναι Κύπριοι πολίται, δεν είναι πολίται της Δημοκρατίας, και οι οποίοι δεν εγκατέλειψαν την Δημοκρατίαν. Οι ιατροί αυτοί δύνανται, παρ' όλον ότι δεν θα αποκτήσουν την Κυπριακήν ιθαγένειαν, να εξακολουθήσουν την άσκησιν του επαγγέλματός των εν τη Δημοκρατία, εφ' όσον έχουν τα προσόντα τα καθοριζόμενα διά του άρθρου 7 του βασικού Νόμου, το οποίον βεβαίως άρθρον 7 του βασικού Νόμου δεν είχε την νέαν διάταξιν την οποίαν έχει ο νέος Νόμος περί αναγκαιότητος της Κυπριακής ιθαγενείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή η απλουστέρα διατύπωσις θα ήτο μετά από την λέξιν «Νόμου» να τεθή τελεία και μετά «Το άρθρον 7 του βασικού Νόμου καταργείται».

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ήδη το άρθρον 7 κατηργήθη προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι οξύμωρον να λέγη κανείς ότι το άρθρον 7 το οποίον κατηργήθη δεν επηρεάζει τας προνοίας του (α) ή (β) άρθρου. Εφ' όσον καταργείται, δεν επηρεάζει.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εάν το αναγνώσωμεν προσεκτικώτερον, κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι το νόημα θα φανή καθαρά.

«20. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 16 ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιεχομένων θα επηρεάζη την εγγραφήν οιουδήποτε εγγεγραμμένου ιατρού κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει οιωνδήποτε προνοιών του άρθρου 7 του βασικού Νόμου, το οποίον καταργείται διά του παρόντος Νόμου, και του άρθρου 11». Ναι μεν καταργείται, αλλά τα κριτήρια, τα οποία θα αποφασίσουν κατά πόσον ο μη ών πολίτης της Δημοκρατίας έχει δικαίωμα να παραμείνη εγγεγραμμένος, αποφασίζονται υπό του άρθρου 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν το άρθρον 7 και 11 καταργούνται, καταργούνται και τα κριτήρια τα οποία περιέχονται εις το άρθρον αυτό. Επομένως δεν μπορείς να λέγης ότι δυνάμει άρθρου το οποίον καταργείται δεν επηρεάζεται το άλλο άρθρον. Εφ' όσον καταργείται.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Καταργείται μεν διά τους εις το μέλλον εγγραφησομένους αλλά συγκεκριμένως διά να αποφασίση τις εάν δικαιούται να διατηρήση το όνομά του εις το Μητρώον των ιατρών, τα εις το άρθρον 7 καθοριζόμενα προσόντα παραμένουν ως κριτήριον. Το άρθρον 11, εν πάση περιπτώσει, δεν καταργείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως είναι διατυπωμένον το κείμενον είναι σαφέστατον ότι το άρθρον 7 και το άρθρον 11 καταργούνται.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το άρθρον 11, κύριε Πρόεδρε, δεν λέγεται εδώ ότι καταργείται. Εκείνον το οποίον καταργείται διά του παρόντος Νόμου αναφέρεται εις το άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 7 καταργείται. Εάν καταργήται νομικώς δεν μπορεί να ισχύη διά ωρισμένους σκοπούς και να μην ισχύη δι' άλλους. Εφ' όσον καταργείται είναι ως να μην υπάρχη καθόλου.

Ο κ. Ποταμίτης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν έχω καμμίαν ένστασιν να το διατυπώσετε καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον νοουμένου, κύριε Πρόεδρε, ότι εξήγησα το νόημα του άρθρου αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω καμμίαν διάθεσιν να το διατυπώσω. Εδώ είναι η διαφορά.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Ως ιατρός, όχι ως δικηγόρος, της Επιτροπής Υγείας, προτείνω το εξής:

Υπήρχεν εις τον βασικόν Νόμον, δηλ. εις τον υφιστάμενον Νόμον, το άρθρον 7 το οποίον καθώριζεν τα προσόντα τα οποία απαιτούνται διά να εγγραφή τις ως ιατρός.

Όλοι οι εγγεγραμμένοι ιατροί μέχρι σήμερον, δηλαδή μέχρι της ημερομηνίας που τίθεται εν ισχύι ο παρών Νόμος, ενεγράφησαν επί τη βάσει εκείνου του άρθρου, του άρθρου 7.

Ο παρών Νόμος, εκτός των άλλων τροποποιήσεων που επιφέρει το παρόν Νομοσχέδιον, μάλλον εκτός των άλλων τροποποιήσεων που επιφέρει εις τον βασικόν Νόμον, καταργεί το άρθρον 7 και υποκαθιστά εις την θέσιν του ένα άλλον άρθρον 7 πάλιν. Επιφέρει και πολλάς άλλας τροποποιήσεις. Λοιπόν, το άρθρον 19, το οποίον γίνεται 20, λέγει «ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιεχομένων θα επηρεάζη την εγγραφήν οιουδήποτε ιατρού ο οποίος έχει εγγραφή κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου», ο οποίος είναι εγγεγραμμένος μάλλον σήμερον και ο οποίος είναι εγγεγραμμένος δυνάμει των προνοιών του άρθρου 7 του βασικού Νόμου, το οποίον κατηργήθη διά του παρόντος Νόμου. Δηλαδή όσοι ιατροί είναι εγγεγραμμένοι σήμερον, οι οποίοι ενεγράφησαν δυνάμει του παλαιού άρθρου 7, η εγγραφή αυτή των ιατρών δεν θα επηρεάζεται από καμμίαν πρόνοιαν του νέου νόμου. Έτσι το βλέπω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κι' εγώ έτσι το βλέπω, αλλά όπως είναι διατυπωμένον αποτελεί χρησμόν Πυθίας, και υποτίθεται ότι είς ιατρός ή είς αναγνώστης διά να αντιληφθή αυτό το άρθρον πρέπει να προστρέξη εις τα φώτα των δικηγόρων οι οποίοι γνωρίζουν το ιστορικόν της τροποποιήσεως.

Θα προχωρήσωμεν με το 21ον άρθρον.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει κάποιο λάθος εδώ, διότι και το άρθρον 11 καταργείται διά του παρόντος. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ότι υπάρχει λάθος είμαι βεβαιότατος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Διά να είμαι ειλικρινής, δεν συμφωνώ με τον κ. Πρόεδρον όσον αφορά το λάθος το οποίον υπέδειξεν, αλλά, εν πάση περιπτώσει, το άρθρον 11 του βασικού Νόμου καταργείται διά του άρθρου 10 του νόμου αυτού. Το άρθρον 10 του νόμου αυτού λέγει τα εξής: «Το άρθρον 11 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται κ.τ.λ.» Συνεπώς εισηγούμαι όπως εις το 20όν άρθρον αι λέξεις «και του άρθρου 11» τοποθετηθούν μετά τας λέξεις «του άρθρου 7». Δηλαδή εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, όπως το άρθρον 20 τροποποιηθή ως εξής:

«Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 16, ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιεχομένων θα επηρεάζη την εγγραφήν οιουδήποτε εγγεγραμμένου ιατρού κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει οιωνδήποτε προνοιών των άρθρων 7 και 11 του βασικού Νόμου, τα οποία καταργούνται διά του παρόντος Νόμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευαΐδης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι περιεπλέχθη η υπόθεσις και ημείς οι μη νομικοί, οι μη δικηγόροι, — ιατροί κ.τ.λ. αδυνατούμεν να παρακολουθήσωμεν την περιπλοκήν αυτήν. Δι' αυτό, επειδή ο κύριος Ποταμίτης ωμίλησεν ως ιατρός, θα ομιλήσω κι' εγώ ως δικηγόρος της Επιτροπής Υγείας, εάν έχετε την καλωσύνην να επιτρέψετε εις τους μη ιατρούς και

δικηγόρους να λύσουν τας διαφοράς αυτάς διά να μπορέσωμεν και ημείς οι υπόλοιποι να παρακολουθήσωμεν την συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα θέσω το 20όν άρθρον εις ψηφοφορίαν.

Παρακαλώ να αναγνωσθή το 21ον άρθρον.

Θα καθυστερήσω την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου και θα συνεχίσω με το περί Φαρμάκων Νομοσχέδιον, εν τω μεταξύ δε θα παρεκάλουν την Επιτροπήν Νομικών να επανεξετάση το άρθρον 20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 21.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ακύρωσις του Νόμου 30 του 1961.

21. Ο περί Εγγραφής Ιατρών (τροποποιητικός) Νόμος 1961, διά του παρόντος καταργείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 21 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 21 εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα αναβληθή δι' ημισείαν ώραν. Εν τω μεταξύ η Βουλή θα επιληφθή του θέματος «Ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961».

Παρακαλώ την Επιτροπήν Νομικών όπως επιληφθή της τροποποιήσεως του άρθρου αυτού.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Υγείας να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν, επί του δευτέρου Νομοσχεδίου.

(Ο κ. Ναλπάντογλου αναγινώσκει την έκθεσιν τουρκιστί)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την ελληνικήν γλώσσαν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Ναλπάντογλου Μπουρχάν, Πρόεδρος
Λυσσαρίδης Βάσος
Παρασκευα·ί·δης Φειδίας
Φράγκος Αιμίλιος
Καρσεράς Ανδρέας
Ποταμίτης Γιάγκος.

Η Επιτροπή εξήτασε το εν λόγω Νομοσχέδιον κατά την συνεδρίαν αυτής την συγκροτηθείσαν την 2.30 μ.μ. της 9ης Νοεμβρίου 1961.

Η Επιτροπή είναι σύμφωνος επί του εν λόγω Νομοσχεδίου και συνιστά εις την Βουλήν την ψήφισιν τούτου ως κατετέθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΝΟΜΟΥ (ΚΕΦ. 248)

Συνοπτικός τίτλος.
Κεφ. 248.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος, 1961, και θα αναγινώσκεται ομού μετά του περί Επικινδύνων Φαρμάκων Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 1ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 1ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως του «Διευθυντού Ιατρικών Υπηρεσιών» διά του «Υπουργός Υγείας».

2. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των λέξεων «Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών» οπουδήποτε συναντώνται διά των λέξεων «Υπουργός Υγείας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 2ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 2ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού Νόμου.

3. Το εδάφιον (1) του άρθρου 2 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως του εν αυτώ ορισμού «Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών» διά του ακολούθου ορισμού:

«Υπουργός Υγείας» περιλαμβάνει οιονδήποτε πρόσωπον εξουσιοδοτηθέν υπ' αυτού διά πάντας ή οιονδήποτε εκ των σκοπών του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 5 του βασικού Νόμου.

4. Το άρθρον 5 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της απαλείψεως εξ αυτού της παραγράφου (δ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 22 του βασικού Νόμου.

5. Το εδάφιον (γ) του άρθρου 22 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της παρεμβολής εν αυτώ του ακολούθου εδαφίου ως εδαφίου (α) και την επαναρίθμησιν των υπαρχόντων εδαφίων (α) μέχρι (γ) ως εδαφίων (β) μέχρι (δ) αντιστοίχως.

«(α) το οποίον ενεργεί κατά παράβασιν, ή παραλείπει να συμμορφωθή προς ένα Κανονισμόν γενόμενον δυνάμει του παρόντος Νόμου: ή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικός) Νόμος 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Επικινδύνων Φαρμάκων Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τρίτη και τελευταία ψηφοφορία:

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Θα διακόψωμεν διά 10 λεπτά διά να επανέλθωμεν εις τον περί Ιατρών Νόμον ο οποίος θα τεθή κατόπιν ψηφίσεως του άρθρου 20 εις τρίτην ψηφοφορίαν.

Η Βουλή διακόπτει διά 10 λεπτά.

(Ώρα διακοπής 6.40 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 7.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου «Ο περί Ιατρών Νόμος».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να με πληροφορήση εάν έγινεν η σχετική διατύπωσις του άρθρου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Η Επιτροπή Νομικών εξήτασε μετά προσοχής την παραπομπήν και μολονότι ήτο της γνώμης ότι η διατύπωσις δεν άφηνε αμφιβολίας, εν τούτοις λαβούσα υπ' όψιν την παρατήρησιν του Προεδρείου ότι θα ήτο επιθυμητόν να γίνεται ευκρινώς αντιληπτόν υπό μη νομικών το νόημα του άρθρου αυτού προέβη εις καθαρωτέραν διατύπωσιν του άρθρου το οποίον ευρίσκεται εις χείρας της Γραμματείας και εις τας δύο γλώσσας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον ως ετροποποιήθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«20. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 16 του παρόντος Νόμου, ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω περιεχομένων θα επηρεάζη την ήδη γενομένην εγγραφήν εν τω Μητρώω οιουδήποτε προσώπου το οποίον κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου ήτο εγγεγραμμένος ιατρός δυνάμει οιωνδήποτε διατάξεων των άρθρων 7 ή 11 του βασικού Νόμου τα οποία καταργούνται διά του παρόντος Νόμου.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 20όν άρθρον εγκριθή ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 20όν άρθρον εγκρίνεται ως ανεγνώσθη.

Τρίτη ανάγνωσις του περί Ιατρών Νόμου.

Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος (Αρ. 2) του 1961).

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Έληξεν η συζήτησις του περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικού) Νόμου και του περί Επικινδύνων Φαρμάκων (Τροποποιητικού) Νόμου. Παραμένει το θέμα ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις προτίθεμαι να αναβάλω την συζήτησιν του θέματος αυτού διά την προσεχή Δευτέραν.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961, αναβάλλεται διά την συνεδρίασιν η οποία θα ορισθή αργότερον.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Υπάρχουν άλλα θέματα;

Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επιθυμώ να εγγράψω θέμα, έντιμε κ. Πρόεδρε. Δύναμαι να το αιτιολογήσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το παρόν στάδιον είναι αρκετόν εάν αναφέρετε το θέμα το οποίον θέλετε να εγγράψετε. Εάν υπάρχη ένστασις τότε μπορείτε να αγορεύσητε επί της ουσίας του θέματος εάν πρέπη να εγγραφή ή όχι.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Πρόκειται περί εγκρίσεως αποστολής ψηφίσματος υπό της Βουλής μας προς τους Διεθνείς Οργανισμούς και της λήψεως υπ' αυτών όλων των αναγκαίων μέτρων προς διάσωσιν και απελευθέρωσιν των Αλγερινών κρατουμένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Κώστα Χριστοδουλίδη όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων συζητήση το θέμα των Αλγερινών κρατουμένων και όπως η Βουλή προβή εις ψήφισμα προς αποστολήν εις Διεθνείς Οργανισμούς.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το θέμα εγγραφή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το θέμα εγγράφεται.

Η προσεχής ημερησία διάταξις μετά την κατάθεσιν Νομοσχεδίων· Κεφάλαιον Γ — εις το Κεφάλαιον Δ θα έχη το υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Κώστα Χριστοδουλίδη θέμα περί της συζητήσεως της κρατήσεως των Αλγερινών επαναστατών και ψηφίσματος της Βουλής επί του θέματος αυτού διά σκοπούς αποστολής εις Διεθνείς Οργανισμούς.

Θα ήθελα να με πληροφορήση ο έντιμος Βουλευτής κατά πόσον προτίθεται ο ίδιος να καταθέση ψήφισμα.

Εν τοιαύτη περιπτώσει το ψήφισμα πρέπει να κατατεθή τουλάχιστον 48 ώρας προ της συνεδριάσεως της Βουλής.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το ψήφισμα δύναται να κατατεθή, έντιμε κ. Πρόεδρε, αλλά επειδή οι Διεθνείς Οργανισμοί είναι διάφοροι, θα προσαρμοσθή αναλόγως υπό της Βουλής.

Δηλαδή θα είναι γενικής φύσεως και αναλόγως της περιπτώσεως θα λάβη την μορφήν η οποία χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όσον αφορά το θέμα το οποίον ευρίσκεται εις το Κεφάλαιον Δ — Παρεμπόδισις της ρίψεως απορριμάτων εντός του ποταμού Κούρρη υπο της εταιρείας Αμιάντου και συζήτησις των ληπτέων μέτρων, αντιλαμβάνομαι ότι μετά την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Αναστασιάδη όπως το θέμα εγγραφή, το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας απέστειλεν νεωτέραν απάντησιν εις την ερώτησιν, εις την οποίαν πληροφορεί τον έντιμον Βουλευτήν ότι διεξάγονται διαπραγματεύσεις μεταξύ της εταιρείας και της Κυβερνήσεως διά την ρύθμισιν του θέματος.

Εν πάση περιπτώσει, το θέμα δεν πρόκειται να συζητηθή απόψε, θα το αφήσωμεν ανοικτόν, και εάν μέχρι της προσεχούς συνεδρίας της Βουλής δεν υπάρχει συγκεκριμένη απάντησις περί της διευθετήσεως εις την οποίαν κατέληξαν, τότε θα εγγραφή εις την ημερησίαν διάταξιν διά την αμέσως επομένην συνεδρίαν.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Συμφωνώ, κ. Πρόεδρε, με την πορείαν την οποίαν προκαθωρίσατε, και ελπίζω ότι το αρμόδιον Υπουργείον θα προβή εις πλήρη ανακοίνωσιν εις την Βουλήν αναφορικώς προς τα μέτρα τα οποία πρόκειται να ληφθούν διά την επίλυσιν του τόσον σοβαρού αυτού ζητήματος δι' ένα μεγάλον μέρος της επαρχίας μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του θέματος αυτού θα είχα να κάμω ωρισμένας συγκεκριμένας παρατηρήσεις. Το θέμα ηγέρθη εν πρώτοις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Χουσσεΐν Ντερβίς την 9ην Ιανουαρίου του 1961. Εις την επιστολήν του προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ο έντιμος Βουλευτής κ. Χουσσεΐν Ντερβίς υπέβαλε το παράπονον, ότι λόγω της ρίψεως απορριμάτων εντός του ποταμού Κούρρη παρημποδίζετο ο ρους του ποταμού και ως εκ τούτου οι κάτοικοι των χωρίων Καντού, Επισκοπής, Ερήμης, Κολοσσίου, Ύψωνα δεν ήτο δυνατόν να προμηθευθούν νερόν από τον ποταμόν.

Αυτή η ερώτησις υπεβλήθη ως ανέφερα υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Χουσσεΐν Ντερβίς την 9ην Ιανουαρίου του 1961. Την 4ην Μαρτίου του 1961 ο έντιμος Υπουργός Γεωργίας απήντησεν ότι η Κυβέρνησις εξετάζει σοβαρώς το ζήτημα. Την 14ης Ιανουαρίου του 1961 ο έντιμος Βουλευτής

κ. Γιάγκος Ποταμίτης και ο έντιμος Βουλευτής κ. Χρ. Δημητριάδης υπέβαλαν ερώτησιν επί του ιδίου θέματος, την δε 4ην Μαρτίου του 1961 και πάλιν ο έντιμος Υπουργός Γεωργίας απήντησεν ότι η Κυβέρνησις εξετάζει σοβαρώς το ζήτημα.

Την 16ην Ιανουαρίου του 1961 ο έντιμος Βουλευτής κ. Αντώνιος Αναστασιάδης υπέβαλεν ερώτησιν επί του ιδίου θέματος διά της οποίας παρεπονείτο εκ μέρους των κατοίκων των χωρίων Πελενδρίου και Αμιάντου ότι, λόγω του ότι ρίπτονται εντός του ποταμού απορρίματα υπό της εταιρείας Αμιάντου, παρεμποδίζεται ο ρους του ποταμού και πλημμυρίζουν τα πλησίον του ποταμού κτήματά των.

Εδώ υπάρχει παράπονον εκ μέρους των Τουρκικών χωρίων ότι στερούνται ύδατος, διότι η εταιρεία Αμιάντου παρεμποδίζει τον ρουν του ποταμού, και παράπονον εκ μέρους Ελληνικών χωρίων ότι τα πέριξ του ποταμού αυτού ευρισκόμενα κτήματα πλημμυρίζουν διότι η ιδία εταιρεία παρεμποδίζει τον ρουν του ποταμού.

Όπως ανέφερα, μέχρι της 4ης Μαρτίου του 1961, το Υπουργείον Γεωργίας επληροφόρησε την Βουλήν ότι η Κυβέρνησις εξετάζει σοβαρώς το ζήτημα.

Εις την ερώτησίν του ο έντιμος Βουλευτής κ. Αναστασιάδης ανεφέρθη περαιτέρω εις το ζήτημα του εάν εχρειάζετο νομοθετική πράξις διά να δώση εξουσίαν εις το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας να παρεμποδίση την κατάστασιν αυτήν και έλαβε δύο απαντήσεις. Την πρώτην την 23ην Μαρτίου του 1961 από το Υπουργείον Γεωργίας, η οποία τον επληροφόρησε διά τρίτην φοράν ότι η Κυβέρνησις μελετά σοβαρώς το ζήτημα, και την 21ην Μαρτίου του 1961 έλαβεν απάντησιν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία τον πληροφορεί ότι ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας φρονεί ότι δεν παρίσταται ανάγκη εισαγωγής ειδικής νομοθεσίας, καθ' ότι ο υφιστάμενος περί Μεταλλείων και Λατομείων Νόμος, Κεφ. 270, περιέχει τας αναγκαίας εξουσίας, το όλον δε ζήτημα εξετάζεται υπό των αρμοδίων αρχών μετά της δεούσης προσοχής.

Υπενθυμίζω ότι το θέμα αυτό ηγέρθη την 9ην Ιανουαρίου υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Ντερβίς, εφθάσαμεν δε αισίως εις την 21ην Αυγούστου του 1961, ότε ο έντιμος Βουλευτής κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης υπέβαλεν ερώτησιν επί του ιδίου θέματος, έτυχε δε απαντήσεως την 13ην Νοεμβρίου του 1961 υπό του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, ότι το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας ευρίσκεται εις επαφήν μετά της διευθύνσεως της εταιρείας παρά της οποίας έχει ζητήσει την εκτέλεσιν ωρισμένων έργων προς διευθέτησιν του όλου ζητήματος.

Αναφέρω το όλον ιστορικόν της υποθέσεως διότι ανέβαλα την συζήτησιν του θέματος. Δεν θα ήθελα, εκ του γεγονότος ότι ανέβαλα την συζήτησιν, να θεωρηθή ότι ως Πρόεδρος της Βουλής είμαι ικανοποιημένος με τον τρόπον με τον οποίον επί τη βάσει 4 ή 5 ερωτήσεων εντίμων Βουλευτών της Βουλής αυτής η Εκτελεστική Εξουσία ενήργησε κατά ικανοποιητικόν τρόπον διά να θέση τέρμα εις μίαν κατάστασιν, η οποία προκύπτει εκ της υπάρξεως ιδιωτικής εταιρείας, η οποία ύπαρξις της εταιρείας αυτής επιφέρει ζημίαν εις αριθμόν Ελληνικών και Τουρκικών χωρίων. Διά τούτο αναβάλλω την συζήτησιν του θέματος με την προϋπόθεσιν ότι εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος η Βουλή θα τύχη ικανοποιητικής απαντήσεως εκ μέρους της Εκτελεστικής Εξουσίας όσον αφορά τα μέτρα τα οποία ελήφθησαν διά να συμμορφωθή η εταιρεία με την πράξιν η οποία αποτελεί χολέραν δι' ωρισμένα χωρία.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως εις το μέλλον, οσάκις εγγράφεται προς συζήτησιν θέμα αναφερόμενον εις υποβληθείσαν ερώτησιν ή επερώτησιν και εις την δοθείσαν απάντησιν, αντίγραφα της υποβληθείσης ερωτήσεως ή των ερωτήσεων και της δοθείσης απαντήσεως ή των δοθεισών απαντήσεων στέλλωνται εις όλα τα Μέλη της Βουλής, ούτως ώστε να κατατοπίζωνται ταύτα εκ των προτέρων και να είναι εις θέσιν να λάβουν μέρος εις την συζήτησιν ενώπιον του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις είναι ορθή. Αι οδηγίαι αι οποίαι υπάρχουν εις το Γραφείον της Βουλής είναι ότι έκαστος Βουλευτής ο οποίος θα ζητήσει αντίγραφον επιστολής αναφορικώς προς την οποίαν ενεγράφη θέμα αγορεύσεως, δύναται να έχη τοιούτο αντίγραφον. Ο λόγος διά τον οποίον αυτομάτως δεν αποστέλλονται εις όλους τους Βουλευτάς αντίγραφα είναι λόγω ελλείψεως προσωπικού ως επίσης και οικονομίας εις την γραφικήν ύλην.

Δυνάμει του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.37 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 20ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 5.20 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 29, Τούρκοι 11, Σύνολον 40.

Απόντες:

Ἕλληνες 5, Τούρκοι 4, Σύνολον 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β είναι ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961. Παρακαλείται ο Πρόεδρος της αρμοδίας Επιτροπής να αναγνώση την Ἔκθεσιν προς την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΣ ΠΡΟΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΟΜΟΣ».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Τίτος Φάνος

Η Επιτροπή εμελέτησε το άνωθι αναφερόμενον Νομοσχέδιον κατά την συνεδρίαν αυτής της 8.11.1961.

Η Επιτροπή ενέκρινε το Νομοσχέδιον και εισηγείται εις την Βουλήν την ψήφισίν του εις Νόμον ως τούτο προτείνεται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Τα Μέλη της Επιτροπής άτινα δεν παρευρέθησαν κατά την συνεδρίαν διεμήνυσαν ότι επιφυλάσσονται όπως εκφράσουν τας απόψεις των εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Ἔκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΜΠΟΥΡΧΑΝ ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Αναγιγνώσκει την Ἔκθεσιν Τουρκιστί).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ

«Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΣ ΠΡΟΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΟΜΟΣ».

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο συνοπτικός τίτλος εγκριθή;

Ἄρθρον 1ον.

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι Νόμω—

«αρμοδία αρχή» σημαίνει πάσαν αρχήν καθιδρυομένην, διοριζομένην ή αναφερομένην εν οιωδήποτε των νόμων ή κανονισμών των ειδικώς αναφερομένων εν τη δευτέρα στήλη του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου, ήτις έχει εξουσίαν να επιλαμβάνηται των εν τη στήλη 3 του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου περιγραφομένων εγγράφων.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Κυρίαρχοι Περιοχαί των Βάσεων» σημαίνει την υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχήν της Βάσεως Ακρωτηρίου και την υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχήν της Βάσεως Δεκελείας ως αύται καθορίζονται εν τω άρθρω 1 της Αφορώσης εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου Συνθήκης, ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου, 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το 2ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 2ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επιβολή και καταβολή ειδικού τέλους.

3. Οσάκις οιονδήποτε των εν τη στήλη 3 του Παρατήματος του παρόντος Νόμου περιγραφομένων εγγράφων:—

(α) συντάττηται ή παραδίδηται, ή

(β) εκδίδηται υπό της αρμοδίας αρχής, ή

(γ) αποστέλληται ή κατατίθηται παρά τη αρμοδία αρχή, δυνάμει των διατάξεων οιουδήποτε των νόμων ή κανονισμών των ειδικώς αναφερομένων εν τη στήλη 3 του Παραρτήματος το παρόντος Νόμου, θα καταβάλληται προς την αρμοδίαν αρχήν, αναφορικώς προς έκαστον τοιούτον έγγραφον, ειδικόν τέλος επί τη βάσει του εν στήλη 4 του ειρημένου Παραρτήματος εμφαινομένου έναντι ενός εκάστου τοιούτου εγγράφου συντελεστού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το ειδικόν τέλος καταβάλλεται υπό μορφήν επικολλωμένου χαρτοσήμου. Παράρτημα.

4. Το υπό του παρόντος Νόμου επιβαλλόμενον ειδικόν τέλος θα καταβάλληται υπό μορφήν επικολλωμένου χαρτοσήμου αξίας ίσης προς τον εν τη στήλη 4 του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου εμφαινόμενον συντελεστήν, και τα τοιαύτα επικολλώμενα χαρτόσημα θα επιτίθηνται επί των εγγράφων ως ακολούθως, ήτοι—

(α) οσάκις το έγγραφον εκδίδηται υπό της αρμοδίας αρχής εκ βιβλίου διπλοτύπων, επί του στελέχους του τοιούτου βιβλίου·

(β) εις πάσαν άλλην περίπτωσιν, επί αυτού τούτου του εγγράφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 4 πρέπει να γίνη η ανάγνωσις του Πίνακος, διότι εάν το άρθρον 4 εγκριθή τότε αυτομάτως εγκρίνονται τα ποσά τα οποία αναφέρονται εις το Παράρτημα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν του Παραρτήματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
('Αρθρον 3)

(1) Κεφάλαιον	(2) Νόμος ή Κανονισμοί	(3) Περιγραφή Εγγράφου	(4) Συντελεστής ειδικού τέλους £ μιλς
2	Ο περί Δικηγόρων Νόμος	'Αδεια εξασκήσεως δικηγορικού επαγγέλματος	250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή των Τούρκων Βουλευτών όπως το εις το Κεφάλαιον 2 «Περί Δικηρόρων Νόμος» 'Αδεια εξασκήσεως δικηγορικού επαγγέλματος, το τέλος των 250 μιλς εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τέλος των 250 μιλς εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

31 και Δευτερογενής Νομοθεσία, Τόμος I, σελίς 45.	Ο περί Αρχαιοτήτων Νόμος και οι Περί Αρχαιοτήτων Κανονισμοί.	(α) 'Αδεια εξαγωγής αρχαιοτήτων:	
		(ι) Δι' αντικείμενα αξίας μη υπερβαινούσης τας £10:	—250
		(ιι) Δι' αντικείμενα αξίας υπερβαινούσης τας £10:	5% τέλος επί της αξίας αυτών.
		(ιιι) Δι' αντικείμενα ανακαλυφθέντα υπό ξένης αρχαιολογικής αποστολής και εκχωρηθέντα εις ταύτην συμφώνως ταις διατάξεσι του 'Αρθρου 16(γ) του Περί Αρχαιοτήτων Νόμου, Κεφ. 31·	—500
		(β) άδεια εμπορίας αρχαιοτήτων.	6.000

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως τα ποσά τα αναφερθέντα δι' 'Αδειαν εξαγωγής Αρχαιοτήτων, το τέλος των 250 μιλς, 5% τέλος επί της αξίας αυτών, 500 μιλς και άδεια εμπορίας αρχαιοτήτων το τέλος των £6 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως τα ποσά τα οποία αναφέρονται εις το Παράρτημα του Νόμου άρθρον 3ον, 'Αδεια εξαγωγής Αρχαιοτήτων εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

(1) Κεφάλαιον	(2) Νόμος ή Κανονισμοί	(3) Περιγραφή Εγγράφου	(4) Συντελεστής ειδικού τέλους £ μιλς
112 και Δευτερογενής Νομοθεσία Τομος I, σελίς 274	Ο περί Λεσχών (Εγγραφή) Νόμος και οι περί Εγγραφής Λεσχών Κανονισμοί.	(α) Αίτησις εγγραφής λέσχης	—500
		(β) Πιστοποιητικόν εγγραφής λέσχης.	1.000

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι όπως «ο Περί Λεσχών (Εγγραφή) Νόμος και οι Περί Εγγραφής Λεσχών Κανονισμοί (α) Αίτησις εγγραφής λέσχης (β) Πιστοποιητικόν Εγγραφής Λέσχης» όπως απαλειφθούν του Νομοσχεδίου. Η εισήγησις αυτή γίνεται κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Υπουργείου Οικονομικών, το δε θέμα θα επαναξετασθή όταν ετοιμασθή ο περί Λεσχών Νόμος.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως «Αίτησις εγγραφής λέσχης» και «Πιστοποιητικόν εγγραφής λέσχης» απαλείφονται.

(1) Κεφάλαιον	(2) Νόμος ή Κανονισμοί	(3) Περιγραφή Εγγράφου	(4) Συντελεστής ειδικού τέλους £ μιλς
113 και Δευτερογενής Νομοθεσία, Τόμος I, σελίς 370.	Ο περί Εταιρειών Νόμος και οι Περί Εταιρειών Κανονισμοί.	(α) Ιδρυτικόν 'Εγγραφον, Καταστατικόν της Εταιρείας, και πιστοποιητικόν ιδρύσεως.	—500
		(β) Δήλωσις, έκθεσις, απόφασις, κατάστασις, κατάλογος, ειδοποίησις ως και παν έτερον πιστοποιητικόν ή έτερον έγγραφον όπερ απαιτείται όπως συνταχθή, ή παραδοθή ή αποσταλή προς τον 'Εφορον Εταιρειών, ή όπερ απαιτείται όπως εκδοθή ή κατατεθή παρά τω Εφόρω Εταιρειών αναφορικώς προς ανώνυμον εταιρείαν περιωρισμένης ευθύνης.	—100
		(γ) 'Αδεια του Υπουργικού Συμβουλίου εντέλλουσα την εγγραφήν οργανισμού τινός προσώπων ως εταιρείας περιωρισμένης ευθύνης, άνευ της προσθήκης των λέξεων «περιωρισμένης ευθύνης» εις το όνομα της Εταιρείας.	10.000

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως γίνουν αι ακόλουθοι φραστικαί αλλαγαί εις το Νομοσχέδιον:

Εις την περιγραφήν Εγγράφου, παράγραφος (α) αντί «Πιστοποιητικόν ιδρύσεως», «Πιστοποιητικόν συστάσεως». Εις την παράγραφον (β) πρώτη γραμμή, αντί της λέξεως «απόφασις» η λέξις «ψήφισμα». Εις την 5ην γραμμήν, της παραγράφου (β), μετά την λέξιν «παραδοθή ή» να προστεθή η λέξις «κατατεθή ή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραδοθή ή;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Αντί «παραδοθή ή» «κατατεθή ή αποσταλή». Αι τελευταίαι 4 γραμμαί της παραγράφου (β) να αναγινώσκωνται ως εξής:

«απαιτείται όπως εκδοθή υπό του Εφόρου Εταιρειών αναφορικώς προς Εταιρείαν περιωρισμένης ευθύνης».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις την παράγραφον (γ);

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Όχι, (β). Αι τελευταίαι τέσσαρες γραμμαί να αναγινώσκωνται όπως τας ανέγνωσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως επαναλάβετε.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

«απαιτείται όπως εκδοθή υπό του Εφόρου Εταιρειών αναφορικώς προς Εταιρείαν περιωρισμένης ευθύνης».

Εις την παράγραφον (γ) η φράσις «περιωρισμένης ευθύνης» προτελευταίαν γραμμήν, να αντικατασταθή διά της λέξεως «Λίμιτετ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Λίμιτετ» εις τα Ελληνικά;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα δεν υπάρχει «Λίμιτετ» εις τα Ελληνικά.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εάν θέλετε κύριε Πρόεδρε να το συζητήσωμεν αυτό το θέμα ως ζήτημα συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θέλω να το συζητήσω, αλλά εάν θέλετε να εκφράσετε απόψεις ότι η λέξις «Λίμιτετ» υπάρχει εις την Ελληνικήν γλώσσαν μπορείτε και μπορούμεν να καλέσωμεν και φιλολόγους να μας το εξηγήσουν.

Εις το Σύνταγμα μετεφράσθη η λέξις «Λίμιτετ» ως «εταιρεία περιωρισμένης ευθύνης».

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε θα εκφράσω τας απόψεις μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρόκειται περί δημοκρατικού καθεστώτος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Είναι γεγονός ότι εις το Σύνταγμα η λέξις «Λίμιτετ» μετεφράσθη ως «περιωρισμένη ευθύνη». Το τοιούτον όμως μπορώ να πω, και είμαι βέβαιος ότι ο έντιμος κ. Πρόεδρος συμφωνεί, δεν αποτελεί επιχείρημα ότι η λέξις «Λίμιτετ» σημαίνει «περιωρισμένη ευθύνη», διότι είναι γνωστόν, τουλάχιστον εις τους νομικούς κύκλους, ότι η μετάφρασις του Συντάγματος δεν είναι αρίστη εις τινας περιπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν θα γίνη καλύτερον εάν προσθέσωμεν την λέξιν Λτδ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχει όπως πολύ καλά γνωρίζωμεν οι δικηγόροι της Βουλής, ο Περί Εταιρειών Νόμος Κεφ. 113, εις τον οποίον προβλέπεται ότι η τελευταία λέξις εις την επωνυμίαν μιας Εταιρείας δέον να είναι η λέξις αγγλιστί «Λίμιτετ». Αυτό αποτελεί νομικήν υποχρέωσιν και επιβάλλεται υπό του νόμου όπως η τελευταία λέξις είναι ακριβώς η λέξις που αναφέρει ο Νόμος. Επειδή δεν υπάρχει ακριβής μετάφρασις της αγγλικής λέξεως «Λίμιτετ» εις την Ελληνικήν γλώσσαν, είθισται όπως χρησιμοποιήται και εις την Ελληνικήν ο ορισμός «Λίμιτετ» με ελληνικούς απλώς χαρακτήρας.

Εισηγούμαι, η πρακτική αυτή την οποίαν ετηρούσαμεν μέχρι της στιγμής, να εξακολουθήση και εις το παρόν στάδιον, αυτό δε αποτελεί, όπως με επληροφόρησαν, και την επιθυμίαν ή και την γνώμην των αρμοδίων δηλαδή των Κυβερνητικών Υπαλλήλων οι οποίοι ασχολούνται εις το Τμήμα του Εφόρου των Εταιρειών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, ενιστάμεθα εις την πολιτογράφησιν της λέξεως Λίμιτετ εις την Ελληνικήν όπως και άλλων ξένων λέξεων.

Καίτοι δεν είμαι φιλόλογος, νομίζω ότι η μετάφρασις «περιωρισμένης ευθύνης Εταιρείαι» είναι απολύτως ακριβής, και διαφωνώ ριζικώς ότι είμεθα υποχρεωμένοι να χρησιμοποιώμεν τον ξενόγλωσσον τίτλον Λίμιτετ αντί του Ελληνικού ή του Τουρκικού ή αντιστοίχως διά μεταφράσεις. Δι' αυτό προτείνω να γίνη χρήσις του όρου «περιωρισμένης ευθύνης».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος.....

ΧΡΙΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

(Σηκώνεται διά να ομιλήση αλλά διακόπτεται υπό του Προέδρου).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έδωσα τον λόγον εις τον κύριον Αγγελίδην ο οποίος εζήτησε τον λόγον πριν από σας.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ:

Χωρίς να θέλω να βραδυπορήσω την εργασίαν της Βουλής, και παρ' όλον που αι εισηγήσεις του εντίμου κυρίου Δημητριάδη είναι βάσιμοι, δεν νομίζω ότι είναι αυτός ο καλύτερος τρόπος. Εις μερικάς μπορεί να έχη δίκαιον εις μερικάς όχι, και δεν νομίζω ότι μόλις τας ακούσαμεν να τας υιοθετήσωμεν και να αλλάξωμεν όλην την φρασεολογίαν.

Επί παραδείγματι εισηγείται αντί «ιδρύσεως» την λέξιν «συστάσεως». Νομίζω, ασχέτως της νομικής χροιάς που μπορεί να έχη η λέξις αυτή, δεν μπορούμεν ασυζητητί να δεχθώμεν την αλλαγήν, διότι λέγομεν ότι «ιδρύομεν Εταιρείαν» και όχι «συνιστούμεν Εταιρείαν». Όπως και «Οίκος ιδρυθείς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα αρχίζει να περιπλέκεται, διότι εκτός των δικηγόρων εξέφρασαν απόψεις ιατροί και φιλόλογοι.

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡΙΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ο ευπαίδευτος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης ισχυρίσθη ότι εις την Ελληνικήν δεν υπάρχει αντίστοιχος νομικός όρος «περιωρισμένης ευθύνης». Διαφωνώ με την άποψιν ταύτην, διότι εις την νομικήν φρασεολογίαν, την Ελληνικήν, υπάρχει ο όρος «Ανώνυμος Εταιρεία» ο αντίστοιχος της «περιωρισμένης ευθύνης».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Δημητριάδης εισηγείται όπως εις το κείμενον του Ελληνικού Νόμου αντί της λέξεως «περιωρισμένης ευθύνης» χρησιμοποιήσωμεν τον Αγγλικόν όρον «Λίμιτετ» με ελληνικούς χαρακτήρας. Η εισήγησίς του βασίζεται επί δύο επιχειρημάτων. Το πρώτον ότι δυνάμει του περί Εταιρειών Νόμου υποχρεούται η κάθε Εταιρεία μετά από τον τίτλον της, το όνομά της, να φέρη τας λέξεις ή την λέξιν «Λίμιτετ».

Η απάντησις εις το πρώτον επιχείρημα είναι απλουστάτη:

Χρειάζεται τροποποίησιν ο περί Εταιρειών Νόμος, ο οποίος θα διατάσση ότι μετά το όνομα μιας Εταιρείας θα υπάρχουν αι λέξεις «περιωρισμένης ευθύνης» αντί της λέξεως «Λίμιτετ».

Εις το δεύτερον επιχείρημα είναι ότι ο αγγλικός όρος «Λίμιτετ» έχει ιδιάζουσαν νομικήν έννοιαν, η οποία δεν αποδίδεται με τον όρον «Εταιρεία περιωρισμένης ευθύνης».

Το θέμα τούτο είναι βασικόν διότι λόγω του ότι η Κυπριακή Νομοθεσία ήτο Αγγλική Νομοθεσία περιέχει σωρείαν αγγλικών όρων οι οποίοι δεν είναι δυνατόν να μεταφρασθούν εις την Ελληνικήν ή οιανδήποτε άλλην νομικήν γλώσσαν, λόγω του ότι εις το Ευρωπαϊκόν Σύστημα οι όροι αυτοί είναι τελείως άγνωστοι, εις το Ευρωπαϊκόν Νομικόν Σύστημα. Π.χ. εις την Αγγλικήν υπάρχει το Contributory negligence το οποίον δεν υπαρχει εις καμμίαν άλλην νομοθεσίαν και το οποίον δεν μπορεί να αποδοθή διά μεταφράσεως. Σπουδαιότερον δε από όλα είναι ότι εις το Ευρωπαϊκόν Σύστημα δεν υπάρχει το λεγόμενον Legal Equity, και επομένως όλοι οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται εις το Equity είναι εντελώς αδύνατον να μεταφρασθούν.

Δεν θα ήθελα να απασχολήσω την Βουλήν διά παραδειγμάτων, αλλά θα ήθελα να υποδείξω εις την Βουλήν ότι εάν θέσωμεν ως αρχήν ότι εκεί όπου ο αγγλικός ιδιόρρυθμος νομικός όρος δεν ημπορεί να μεταφρασθή εις την Ελληνικήν, διότι δεν υπάρχει αντίστοιχος νομικός όρος εις την Ελληνικήν Νομικήν ορολογίαν, τότε θα καταλήξωμεν εις το εξής: Τα κείμενα τον νόμων τα οποία θα ψηφίζωμεν ή τα κείμενα των μεταφράσεων των νόμων οι οποίοι υπάρχουν, θα περιέχουν σωρείαν αγγλικών λέξεων αι οποίαι θα διατυπούνται με ελληνικούς χαρακτήρας. Είναι επομένως θέμα σημασίας να αποφασίση η Βουλή κατά πόσον θα μεταφράζη τους όρους ή απλώς θα επαναλαμβάνη αυτούς εις την Αγγλικήν γλώσσαν με Ελληνικούς χαρακτήρας.

Θα θέσω τας τροποποιητικάς εισηγήσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη κατά σειράν εις ψηφοφορίαν.

Προτού όμως πράξω τούτο θα ήθελα να γνωρίζω εάν χρειάζεται τροποποίησις και εις το Τουρκικόν κείμενον, εις περίπτωσιν που θα γίνουν δεκταί αι εισηγήσεις του κ. Λέλλου Δημητριάδη. Μπορεί να με πληροφορήση ο Τούρκος Γραμματεύς;

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Υπάρχει η λέξις «mahdut». Εάν πρόκειται να γίνη αλλαγή εις την θέσιν της λέξεως «mahdut», θα τεθή η λέξις «Ltd». Δηλαδή εις το Τουρκικόν κείμενον υπάρχει όχι η λέξις «Ltd» αλλ' η λέξις «mahdut».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δευτερολογήση ο κ. Λέλλος Δημητριάδης, ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Ανεξαρτήτως των όσων έχετε πει εσείς όσον και οι άλλοι έντιμοι συνάδελφοι, το να γίνη αλλαγή της λέξεως Λίμιτετ με ελληνικήν λέξιν θα εσήμαινε διά τον εμπορικόν κόσμον ένα τεράστιον έξοδον, διότι θα αλλάξη όλα τα έντυπα τα οποία έχει, ως επίσης ταμπέλες, ρεκλάμες και ούτω καθ' εξής, που δεν θα είναι ολιγώτερον από £100 ως £200 διά κάθε επιχείρησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ο ορθός όρος, ελληνικός όρος, διά την αγγλικήν λέξιν «Λίμιτετ» όπως είχεν πει και προηγουμένως ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης είναι η λέξις «Ανώνυμος Εταιρεία» και διά των πρώτων λέξεων του αλφαβήτου δηλαδή Α και Ε, και αυτός είναι ο όρος τον οποίον χρησιμοποιούν όλαι αι Εταιρείαι περιωρισμένης ευθύνης εις την Ελλάδα. Εις την Γαλλικήν επίσης χρησιμοποιείται η λέξις «Societe Anonyme» διά των ψηφίων του αλφαβήτου S και Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε επομένως τροποποίησιν επί της τροποποιήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη όπως αι λέξεις «περιωρισμένης ευθύνης» αντικατασταθούν διά των λέξεων «Ανώνυμος Εταιρεία».

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Εάν θα υιοθετηθή υπό της Βουλής, κ. Πρόεδρε, ο Ελληνικός όρος διά την λέξιν Λίμιτετ, τότε μάλιστα, προτείνω τας ελληνικάς λέξεις «Ανώνυμος Εταιρεία».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Το θέμα της συζητήσεως έχει μετατεθή. Δεν πρόκειται εδώ να συζητήσωμεν εάν ο αντίστοιχος όρος είναι η «Ανώνυμος Εταιρεία» ή όπως λέγεται «Εταιρεία Περιωρισμένης Ευθύνης». Αυτό μπορεί να γίνη εις την Νομικήν Επιτροπήν η οποία μπορεί να συντάξη και την ανάλογον έκθεσιν.

Η συζήτησις εδώ είναι εκείνη η οποία ανεφέρθη κατ' αρχήν. Το θέμα της συζητήσεως είναι εκείνο το οποίον ανεφέρθη κατ' αρχήν, και το οποίον έθιξεν ο έντιμος κ. Πρόεδρος εις την απάντησίν του, εις την επιχειρηματολογίαν του, όταν ωμίλησεν από της έδρας. Υπάρχει ο περί Εταιρειών Νόμος ο οποίος λέγει ότι η τελευταία λέξις εκάστης εταιρείας περιωρισμένης ευθύνης, εάν θέλετε να χρησιμοποιήσητε τον όρον τον δέχομαι για σκοπούς συζητήσεως, πρέπει να είναι η λέξις Λίμιτετ. Ουδεμία υποχρέωσις υπάρχει δυνάμει των κειμένων Νόμων να χρησιμοποιηθή ή να μη χρησιμοποιηθή ως τελευταία λέξις εις την επωνυμίαν εταιρειών περιωρισμένης ευθύνης, η φράσις «περιωρισμένη ευθύνη». Είναι συζητήσιμον το θέμα κατά πόσον πρέπει να αλλάξη ο Περί Εταιρειών Νόμον. Ωρισμένοι μπορεί να λέγωμεν ότι είναι αυτό σωστόν, ωρισμένοι μπορεί να έχουν άλλας ιδέας. Όταν όμως προσδιορίσωμεν υφιστάμενον ήδη νόμον διά της παρούσης νομοθεσίας, διά της νομοθεσίας υπό συζήτησιν, δεν μπορούμεν να αλλάξωμεν το κείμενον του Νομοσχεδίου τούτου, το οποίον αναφέρεται εις κείμενον νόμου και μετά να αλλάξωμεν τον κύριον νόμον. Είναι σχήμα πρωθύστερον. Άλλωστε το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον κατά κοινήν ομολογίαν είναι μέτρον παροδικόν, δεν είναι μόνιμον. Επομένως εισηγούμαι όπως η φράσις «περιωρισμένης ευθύνης» απαλειφθή και αντικατασταθή διά της λέξεως Λίμιτετ, διότι αναφέρεται ήδη εις κείμενον νόμου και εις ήδη υπάρχουσαν ορολογίαν και φρασεολογίαν. Οφείλω δε να προσθέσω ότι αι απόψεις τας οποίας εκφράζω αυτήν την στιγμήν δεν είναι προσωπικαί μου απόψεις μόνον. Είναι απόψεις με τας οποίας συμφωνούν και οι αρμόδιοι του Κυβερνητικού Τμήματος του Εφόρου των Εταιρειών, οι οποίοι μάλιστα και εισηγήθησαν αυτήν την τροποποίησιν, παρ' όλον που επισήμως δεν θα ήθελα να αναφερθή αυτό το πράγμα κατ' αρχήν, και δεν το ανέφερα εις την πρώτην μου ομιλίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις, όσον αφορά την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Γιαμάκη, είχα σκοπόν να παραπέμψω το θέμα εις την Επιτροπήν Νομικών διά να το εξετάση.

Προτού όμως παραπεμφθή το ζήτημα της εισηγήσεως του κ. Γιαμάκη το οποίον χρειάζεται εξέτασιν υπό της Νομικής Επιτροπής, είχα σκοπόν να θέσω εις ψηφοφορίαν την πρότασιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη όσον αφορά την υιοθέτησιν της λέξεως Λίμιτετ εις το κείμενον του παρόντος Νομοσχεδίου.

Εις την τελευταίαν του αγόρευσιν ο έντιμος κ. Λέλλος Δημητριάδης υπέπεσεν κατά την ταπεινήν μου γνώμην εις δύο σφάλματα. Το πρώτον, ότι υπάρχει αυτήν την στιγμήν έγκυρος νόμος ο οποίος δύναται να υποχρεώση οποιανδήποτε εταιρείαν ή πρόσωπον να χρησιμοποιήση την λέξιν Λίμιτετ. Το Σύνταγμα επί του θέματος αυτού είναι καθαρόν· υπάρχουν μόνο δύο επίσημοι γλώσσαι, η Ελληνική και η Τουρκική, και ουδείς δύναται διά νόμου να υποχρεωθή να χρησιμοποιήση

ξένην γλώσσαν. Επομένως είναι αμφίβολον εάν η πρόνοια του νόμου η οποία επιβάλλει την χρησιμοποίησιν της λέξεως Λίμιτετ υφίσταται συνταγματικώς.

Το Σύνταγμα προβλέπει διά την εξακολούθησιν της υπαρχούσης νομοθεσίας εφ' όσον αύτη δεν αντιβαίνει προς το Σύνταγμα.

Δεύτερον, το να υιοθετήσωμεν την λέξιν Λίμιτετ, ή να διατάξωμεν την υιοθέτησιν της λέξεως Λίμιτετ διά νόμου, κατά την ταπεινήν μου γνώμην είναι αντισυνταγματικόν διότι υποχρεώνομεν πρόσωπα νομικά να χρησιμοποιούν ξένην γλώσσαν· διά να είναι δε συνταγματικόν θα έπρεπεν η Βουλή να ψηφίση νόμον ο οποίος να λέγη ότι η λέξις Λίμιτετ είναι ελληνική λέξις. Λυπούμαι διότι το αρμόδιον Τμήμα ενώ είχεν ωρισμένας απόψεις, και ενώ το Νομοσχέδιον εδημοσιεύθη εις την εφημερίδα της Κυβερνήσεως προ αρκετού καιρού δεν απέστειλε τας εισηγήσεις αυτάς προς τον Πρόεδρον της Βουλής διά να τας παραπέμψη εις την αρμοδίαν Νομικήν Επιτροπήν προς εξέτασιν, οπότε θα υπήρχεν και η ευκαιρία να ζητήση, εάν ήτο ανάγκη, η Νομική Επιτροπή και την γνώμην του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέως.

Η προσωπική μου γνώμη, τόσον ως Προέδρου της Βουλής όσον και ως δικηγόρου, είναι ότι η χρησιμοποίησις της λέξεως Λίμιτετ όχι μόνον δημιουργεί κακόν προηγούμενον αλλά ταυτοχρόνως είναι και αντισυνταγματική.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού όπως η λέξις Λίμιτετ αντικαταστήση τας λέξεις «περιωρισμένης ευθύνης».

Ο κ. Αγγελίδης.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ:

Μήπως δεν θα ήτο καλύτερον, εάν πρόκειται να παραπέμψητε τας φραστικάς αυτάς εισηγήσεις εις Επιτροπήν, να ακούσωμεν και τας γνώμας της Επιτροπής;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις όπως, κατά πόσον θα χρησιμοποιήσωμεν την λέξιν Λίμιτετ, παραπεμφθή εις Επιτροπήν;

Εφ' όσον δεν υπάρχει εισήγησις.....

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Υπάρχει εισήγησις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσωπικώς το θεωρώ τελείως άσκοπον και η απόφασίς μου είναι ότι δεν θα το παραπέμψω, εκτός εάν η πλειοψηφία της Βουλής είναι υπέρ της παραπομπής.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως όπως το θέμα της χρησιμοποιήσεως της λέξεως Λίμιτετ παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10 πάλι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον υπάρχει ισοψηφία η απόφασις του Προέδρου παραμένει. Θα παραπέμψω εις την Επιτροπήν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Γιαμάκη κατά πόσον η ορθή ορολογία είναι «Ανώνυμος Εταιρεία» ή «Εταιρεία περιωρισμένης ευθύνης».

Θα διακόψω μέχρι της 7ης, εκτός εάν η Επιτροπή με ειδοποίηση ότι κατέληξεν εις συμπέρασμα ενωρίτερον.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν Νομικών κατά πόσον η φράσις «περιωρισμένη ευθύνη» ή «Ανώνυμος Εταιρεία» είναι αι κατάλληλοι λέξεις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Επί τη ευκαιρία δε επίσης αι άλλαι τροποποιητικαί εισηγήσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη μέχρι της 7ης, εκτός εάν η Επιτροπή μας ειδοποιήση ότι είναι ετοίμη ενωρίτερον.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως η Βουλή συνέλθη όχι την 7ην αλλά ολίγον αργότερον, αφ' ενός μεν διά να επιφέρωμεν όλας τας μεταβολάς, αφ' ετέρου δε διά να έχωμεν καιρόν, η Νομική Επιτροπή να δώση πραγματικήν βοήθειαν προς το Σώμα, μίαν εμπεριστατωμένην έκθεσιν, η οποία δεν είναι δυνατόν να γίνη εντός 50 λεπτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου ουδείς λόγος συνέτρεχεν να παραπεμφθούν τα σημεία αυτά προς την Νομικήν Επιτροπήν, και θα ήθελα να επεξηγήσω το εξής:

Ο σκοπός του Νόμου αυτού είναι να επιβάλη ένα ειδικόν τέλος επί ωρισμένων εγγράφων. Τα έγγραφα αυτά και η φύσις των εγγράφων καθορίζονται εις την Στήλην 3. Ο νόμος δυνάμει του οποίου επιβάλλονται τέλη καθορίζεται διά του αριθμού του Κεφαλαίου του εις την Πρώτην Στήλην, και δεν μπορεί να υπάρχη καμμία αμφιβολία περί ποίων Εταιρειών ομιλεί ο νόμος αυτός. Πρόκειται περί των Εταιρειών αι οποίαι ιδρύονται δυνάμει του Νόμου περί Εταιρειών, ο οποίος φέρει τον αριθμόν τον καθοριζόμενον εις την Στήλην υπ' αριθμόν 1. Ουδείς λόγος συντρέχει να εξετασθή επακριβώς εάν η ιδέα της Ανωνύμου Εταιρείας συνταυτίζεται απολύτως με την ιδέαν της εταιρείας περιωρισμένης ευθύνης. Ίσως θα υπήρχεν κάθε λόγος να εξετασθή το ζήτημα εάν επρόκειτο σήμερον να ψηφίσωμεν Νόμον περί Εταιρειών. Δι' αυτόν τον λόγον υποβάλλω όπως προχωρήσωμεν εις την ψήφισιν του Νόμου και δεν θα έπρεπε να παραλείψω να αναφέρω ότι ο Νομοθέτης ή μάλλον εκείνος ο οποίος προητοίμασεν το παρόν Νομοσχέδιον, διά κάθε ενδεχόμενον περιέλαβεν και την λέξιν «Ανώνυμον» εις την τελευταίαν γραμμήν: Εχρησιμοποίησεν την φράσιν «Ανώνυμον Εταιρείαν Περιωρισμένης Ευθύνης». Αυτά όσον αφορά την θέσιν του ζητήματος το οποίον ήγειρεν ο κ. Γιαμάκης και ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης. Όσον αφορά την χρησιμοποίησιν της λέξεως Λίμιτετ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι διέκοψα την συνεδρίαν και αγορεύετε κατά κατάχρησιν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είμαι βέβαιος ότι η παράλειψις, κύριε Πρόεδρε, να χρησιμοποιούν οι έμποροι την λέξιν Λίμιτετ, θα λυπήση τόσον τους εμπόρους μας όσον και τον κ. Σαββίδην. Δυστυχώς εις την Κύπρον επικρατεί η εξής εντύπωσις: Εκείνοι οι οποίοι έχουν όπισθεν του ονόματός των, της επωνυμίας των, την λέξιν Λίμιτετ έχουν την δυνατότητα να δανείζωνται από αδαείς ευκολώτερον. Είναι μία λέξις η οποία εμπνέει εμπιστοσύνην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις την περίπτωσιν του κ. Σαββίδη μου εμπνέει εμπιστοσύνην περισσότερον η λέξις Σαββίδης παρά η λέξις Λίμιτετ.

Δεν θα ήθελα να σας διακόψω αλλά αγορεύετε ενώ η Βουλή διέκοψεν την εργασίαν της.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υποβάλλω, κ. Πρόεδρε, ότι εφ' όσον 10 με 10.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το υποβάλλετε αλλά δεν μπορώ να το ακούσω διότι έληξεν η συνεδρίασις της Βουλής. Μπορείτε να το υποβάλετε όταν επανέλθη η Βουλή. Αυτήν την στιγμήν δεν υπάρχει Βουλή. Τώρα έληξεν η συνεδρίασις.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επιφυλάττομαι κύριε Πρόεδρε.

(Ώρα διακοπής 6.20 μ.μ.)

.....

(Ὥρα ἐνάρξεως 7.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κύριε Πρόεδρε.

Έντιμε κ. Πρόεδρε υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να με πληροφορήση.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η Νομική Επιτροπεία επέφερεν ωρισμένας τροποποιήσεις εις το κείμενον, αι οποίαι εδόθησαν εις τους Γραμματείς, και αι τροποποιήσεις τας οποίας απεφάσισε να επιφέρη η Νομική Επιτροπεία είναι τοιαύται ώστε να να μη χρειασθή να υπεισέλθη εις το αρκετά σοβαρόν και θεωρητικόν ζήτημα της συγκρίσεως της Εταιρείας Λίμιτετ με την Ανώνυμον Εταιρείαν και άλλα ζητήματα τα οποία απέφυγε σκοπίμως αποβλέπουσα εις την ακριβή και πρακτικήν άποψιν του όλου θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον με τας εισηγητικάς τροποποιήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

113 και Δευτερογενής Νομοθεσία, Τόμος Ι, σελ. 370.	Ο Περί Εταιρειών Νόμος και οι Περί Εταιρειών Κανονισμοί.	(α)	Ιδρυτικόν Έγγραφον, Καταστατικόν της Εταιρείας, και πιστοποιητικόν ιδρύσεως.	—500
		(β)	Δήλωσις, έκθεσις, ψήφισμα, κατάστασις, κατάλογος, ειδοποίησις ως και παν έτερον πιστοποιητικόν ή έτερον έγγραφον όπερ απαιτείται όπως όπως συνταχθή, ή παραδοθή ή κατατεθή η αποσταλή προς τον Έφορον Εταιρειών, ή όπερ απαιτείται όπως εκδοθή υπό του Εφόρου Εταιρειών αναφορικώς προς εταιρείαν.	—100
		(γ)	Άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου εντέλλουσα την εγγραφήν οργανισμού τινος ως εταιρείας δυνάμει του άρθρου 20 του περί Εταιρειών Νόμου Κεφ. 113.	10.000

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών όπως ο περί Εταιρειών Νόμος και οι περί Εταιρειών Κανονισμοί εγκριθούν; Ως ανεγνώσθησαν τα τέλη τα οποία αναφέρονται εις τον περί Εταιρειών Νόμον και εις τους περί Εταιρειών Κανονισμούς.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

46	Ο Περί Βάμβακος Νόμος.	(α)	Άδεια εκκοκίσεως ή συσκευασίας βάμβακος.	—100
		(β)	Κεκυρωμένον αντίγραφον της αδείας εκκοκίσεως ή συσκευασίας βάμβακος.	—100

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών όπως τα τέλη τα οποία αναφέρονται εις το (α) και (β) του περί Βάμβακος Νόμου εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

52	Ο Περί Κυνών Νόμος.		Άδεια συντηρήσεως κυνός εντός των δημοτικών ορίων.	—100

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών, όπως το τέλος το οποίον αναφέρεται εις τον περί Κυνών Νόμον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

57	Ο Περί Πυροβόλων Όπλων Νόμος.		Άδεια κατοχής πυροβόλου όπλου.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τέλος το οποίον αναφέρεται εις τον περί Πυροβόλων Όπλων Νόμον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(1) Κεφάλαιον	(2) Νόμος ή Κανονισμοί		(3) Περιγραφή Εγγράφου	(4) Συντελεστής ειδικού τέλους £ μιλς
65	Ο Περί Προστασίας του Κυνηγίου και Αγρίων Πτηνών Νόμος.	(α)	Άδεια κυνηγίου.	—250
		(β)	Άδεια εμπορίας κυνηγίου.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών όπως το (α) και (β) του περί Προστασίας του Κυνηγίου Νόμου, το τέλος του οποίου προβλέπεται εις την παράγραφον (α) και (β) του περί Προστασίας του περί Κυνηγίου Νόμου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Θα ήθελα να εξηγήσω διά τα, δι' εκείνους οι οποίοι παρακολουθούν το Νομοσχέδιον, εκτός των Βουλευτών, ότι τα τέλη τα οποία ψηφίζομεν είναι επιπρόσθετα του ποσού το οποίον ήδη πληρώνεται υπό τύπον δικαιωμάτων αδείας. Και περισσότερον δι' εκείνους, οι οποίοι αγαπούν τα πτηνά του ουρανού, διά να μη ανησυχούν ότι μόνον 250 μιλς θα πληρώνουν εκείνοι οι οποίοι δικαιούνται να τα δολοφονούν κάθε Κυριακήν.

Κεφάλαιον	Νόμος ή Κανονισμοί	Περιγραφή Εγγράφου	Συντελεστής ειδικού τέλους £ μιλς
138	Ο Περί Ξενοδοχείων Νόμος.	Άδεια λειτουργίας ξενοδοχείου.	—500

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τέλος των 500 μιλς δι' άδειαν λειτουργίας ξενοδοχείου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

116 και Δευτερογενής Νομοθεσία, Τόμος Ι, σελίς 419.	Ο Περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμος και Οι Περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών Κανονισμοί.	(α)	Αίτησις και έκθεσις ή πάσα ετέρα έκθεσις ήτις απαιτείται όπως συνταχθή, παραδοθή ή αποσταλή προς τον Έφορον Εταιρειών, ή κατατεθή παρ' αυτών, αναφορικώς προς ομόρρυθμον ή ετερόρρυθμον εταιρείαν ή εμπορικήν επωνυμίαν.	—100
		(β)	Πιστοποιητικών εγγραφής ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας ή εμπορικής επωνυμίας.	—500
		(γ)	Πιστοποιητικών εγγραφής μετατροπών εις ομόρρυθμον ή ετερόρρυθμον εταιρείαν ή εις την εμπορικήν επωνυμίαν, ή πιστοποιημένον αντίγραφον ή πιστοποιητικόν ή έγγραφον του οποίου απαιτείται η έκδοσις παρά του Εφόρου Εταιρειών.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως τα τέλη τα οποία αναφέρονται εις το (α), (β) και (γ) του περί Προσωπικών Εταιρειών και Επαγγελματικών Επωνυμιών Νόμου και περί Προσωπικών Εταιρειών Κανονισμού εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

266 και Δευτερογενής Νομοθεσία, του 1958, σελις 690.	Ο Περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Νόμος και οι Περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Κανονισμοί.	Αίτησις, παράκλησις, δήλωσις, έφεσις, γνωστοποίησις, ειδοποίησις πιστοποιητικών εγγραφής, ως και παν έτερον πιστοποιητικόν ή έτερον έγγραφον του οποίου απαιτείται η σύνταξις ή η παράδοσις ή η αποστολή προς τον Έφορον Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, ή του οποίου απαιτείται η έκδοσις παρά του Εφόρου ή η κατάθεσις παρ' αυτώ αναφορικώς προς διπλώματα ευρεσιτεχνίας.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το ποσόν 250 μιλς το οποίον προνοείται ως τέλος διά διάφορα έγγραφα τα οποία εκδίδονται επί τη βάσει του περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Νόμου ή επί τη βάσει του περί Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας Κανονισμού εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

144	Ο Περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμος.	(α)	Άδεια πωλήσεως οινοπνευματωδών ποτών.	—500
		(β)	Ειδική άδεια λιανικής πωλήσεως οινοπνευματωδών ποτών.	—250
		(γ)	Ειδική άδεια επιτρέπουσα όπως κατάστημα ένθα πωλούνται λιανικώς οινοπνευματώδη ποτά παραμένη ανοικτόν.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως τα τέλη τα οποία προνοούνται διά των παραγράφων (α), (β), (γ), βάσει του περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμου εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

96 και Δευτερογενής Νομοθεσία Τόμος 2, σελίς 307.	Ο Περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμος και οι Περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμοί.	(α)	Άδεια οικοδομής.	1.000 μιλς
		(β)	Άδεια διαιρέσεως ή υποδιαιρέσεως εδάφους ή υφισταμένης οικοδομής.	1.000 μιλς

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω, το εν λόγω, την εν λόγω παράγραφον εις ψηφοφορίαν εισηγούμαι όπως η άδεια οικοδομής διά την οποίαν γίνεται πρόβλεψις εις την παράγραφον (α) παραμείνη 250 μιλς, ως είχε δυνάμει του Κεφαλαίου 318, και (β) η άδεια διαιρέσεως ή υποδιαιρέσεως εδάφους ή υφισταμένης οικοδομής παραμείνη εις 100 μιλς, ως είχε δυνάμει του ιδίου κεφαλαίου του Νόμου 318.

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών εις την τροποποιητικήν αυτήν εισήγησιν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

147	Ο Περί Καπνού Νόμος.	(α)	Άδεια παρεχομένη εις εμπόρους διά την αγοράν καπνού, παραγομένου εν τη Δημοκρατία, δι' εμπορικούς σκοπούς.	—500
		(β)	Άδεια βιομηχανοποιήσεως καπνού.	1.000
		(γ)	Άδεια εργοστασίου.	1.000
		(δ)	Άδεια πωλήσεως, προσφοράς ή εκθέσεως προς πώλησιν βιομηχανοποιημένου καπνού ή τουμπεκιού.	—500
		(ε)	Άδεια πλανοδιοπωλών προς πώλησιν βιομηχανοποιημένου καπνού, πλην του τουμπεκιού, μόνον εν ανοικτώ χώρω.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως τα τέλη τα οποία προβλέπονται εις τας παραγράφους (α), (β), (γ), (δ) και (ε) του περί Καπνού Νόμου εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

268 και Δευτερογενής Νομοθεσία 1951 σελίς 647	Ο Περί Εμπορικών Σημάτων Νόμος και οι Περί Εμπορικών Σημάτων Κανονισμοί.	Αίτησις, δήλωσις, παράκλησις, έφεσις, αντέστασις, ειδοποίησις, πιστοποιητικόν εγγραφής και παν έτερον πιστοποιητικόν ή έτερον έγγραφον του οποίου απαιτείται η σύνταξις, ή η παράδοσις, ή η αποστολή προς τον Έφορον Εμπορικών Σημάτων, ή του οποίου απαιτείται η έκδοσις παρά του Εφόρου ή η κατάθεσις παρ' αυτώ αναφορικώς προς εμπορικόν σήμα.	—250

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τέλος εκ 250 μιλς το οποίον αναφέρεται εις ωρισμένα έγγραφα αιτήσεων εκδόσεως κ.λ.π. του περί Εμπορικών Σημάτων Νόμου και του περί Εμπορικών Σημάτων Κανονισμού εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

117 και Δευτερογενής Νομοθεσία Τόμος I, σελ. 328.	Ο Περί Συντεχνιών Νόμος και οι Περί Συντεχνιών Κανονισμοί.	Αίτησις δι' εγγραφήν συντεχνίας.	—500
		Ειδοποίησις περί αλλαγής ονόματος.	—250
		Τροποποίησις Καταστατικού (μερική ή ολική).	—100
		Γνωστοποίησις αλλαγής αξιωματούχων.	—050

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως τα τέλη τα οποία αναφέρονται δι' ωρισμένα έγγραφα δυνάμει του περί Συντεχνιών Νόμου και του περί Συντεχνιών Κανονισμού εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

335	Ο Περί Οχημάτων και Ρυθμίσεως της Τροχαίας Νόμος.	Άδεια οδηγού δημοσίου οχήματος.	—050

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τέλος εκ 50 μιλς εγκριθή, δι' άδειαν οδηγού δημοσίου οχήματος δυνάμει του περί Οχημάτων και Ρυθμίσεως της Τροχαίας Νόμου;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

351	Ο Περί Φρεάτων Νόμος.	Άδεια ανορύξεως ή κατασκευής φρέατος.	—500

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τέλος των 500 μιλς δι' αδείας ανορύξεως ή κατασκευής φρέατος δυνάμει του περί Φρεάτων Νόμου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Έληξεν η ανάγνωσις του Πίνακος.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον το οποίον ήδη ανεγνώσθη εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

Άρθρον 5.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το ειδικόν τέλος επιβάλλεται επιπροσθέτως παντός ετέρου δικαιώματος ή τέλους.

5. Το υπό του παρόντος Νόμου επιβαλλόμενον ειδικόν τέλος αναφορικώς προς τα εν τη στήλη 3 του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου περιγραφόμενα έγγραφα, θα είναι επιπρόσθετον παντός ετέρου δικαιώματος ή τέλους πληρωτέου αναφορικώς προς παν τοιούτον έγγραφον δυνάμει των διατάξεων οιουδήποτε εκάστοτε εν ισχύι ετέρου νόμου ή κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είσπραξις προσθέτου τέλους επί εγγράφων συνταττομένων ή παραδιδομένων υπό, ή εκδιδομένων εις τας Ενόπλους Δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου, τας Ελληνικάς ή Τουρκικάς Ενόπλους Δυνάμεις ή εις έτερα πρόσωπα.

6.—(1) Ανεξαρτήτως παντός εν τω παρόντι Νόμω διαλαμβανομένου, η είσπραξις του υπό του παρόντος Νόμου επιβαλλομένου ειδικού τέλους αναφορικώς προς έγγραφα συνταττόμενα ή παραδιδόμενα υπό μελών των Ενόπλων Δυνάμεων του Ηνωμένου Βασιλείου, των Αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου, των Εξουσιοδοτημένων Οργανώσεων των τοιούτων Ενόπλων Δυνάμεων, των μελών τούτων και μελών των πολιτικών υπηρεσιών των τοιούτων Ενόπλων Δυνάμεων εντός του εδάφους των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων ή εντός της Επικρατείας της Δημοκρατίας, ή αναφορικώς προς έγγραφα εκδιδόμενα εις τους προαναφερθέντας ως και η είσπραξις του τέλους τούτου αναφορικώς προς παρόμοια έγγραφα αφορώντα τας Ενόπλους Δυνάμεις του Βασιλείου της Ελλάδος και της Δημοκρατίας και τα μέλη αυτών τα εστρατοπευδεμένα εντός του εδάφους της Δημοκρατίας, θα διέπηται, εν εκατέρα περιπτώσει, υπό των σχετικών προνοίων της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως ή της Συμφωνίας Περί Εφαρμογής της Συνθήκης Συμμαχίας, αίτινες υπογράφησαν εν Λευκωσία, την 16ην Αυγούστου, 1960.

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου—

(α) «Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως» σημαίνει την αφορώσαν εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου Συνθήκην, ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου 1960, και περιλαμβάνει την Ανταλλαγήν Διακοινώσεων ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία κατά την αυτήν ημερομηνίαν·

(β) άπαντες οι εν παραγράφω (ι) χρησιμοποιούμενοι όροι ή λέξεις θα έχωσι την έννοιαν την αποδιδομένην εις αυτούς ή αυτάς εν τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως ή, κατά περίπτωσιν, εν τη Συμφωνία Περί Εφαρμογής της Συνθήκης Συμμαχίας, αίτινες υπεγράφησαν εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου, 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις.

7. Ο Περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος, Κεφ. 318, καταργείται διά του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο Περί Εγγράφων (Ειδικόν Τέλος) Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ': Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων ή Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Νομοσχέδια και έγγραφα.

(1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 10) Νόμος του 1961.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961.

(3) Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 5) Νόμος του 1961.

(4) Έγγραφα υποβληθέντα την 4.11.1961 υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 4(2) του Νόμου 9 του 1961 και του άρθρου 7(2) του Νόμου του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 10) Νόμος του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 5) Νόμος του 1961 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Έγγραφα υποβληθέντα την 4.11.1961 υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 4(2) του Νόμου 9 του 1961 και του άρθρου 7(2) του Νόμου του 1961 παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Αναφορικώς με τον περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961 ή Επιτροπή δέον να υποβάλη την έκθεσίν της ούτως ώστε το Νομοσχέδιον να είναι έτοιμον προς συζήτησιν διά την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής την οποίαν θα ορίσω την προσεχή Δευτέραν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Θέμα εγγραφέν υπό του Βουλευτού κ. Κώστα Χριστοδουλίδη «Έγκρισις ψηφίσματος υπό της Βουλής και αποστολή τούτου προς Διεθνείς Οργανισμούς διά την λήψιν υπ' αυτών των αναγκαίων μέτρων προς διάσωσιν και απελευθέρωσιν των Αλγερινών κρατουμένων».

Πλην του εισηγητού κ. Κώστα Χριστοδουλίδη υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πέτρος Στυλιανού, Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Ο εισηγητής θα αγορεύση φαντάζομαι. Δεν σας εκάλεσα να αγορεύσητε απλώς ζητώ πληροφορίαν.

Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θα αρχίσωμεν.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ανεγνώσθησαν ωρισμένα ονόματα. Μεταξύ των ανυψωσάντων την χείρα ήμην και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι που δεν διέκρινα το χέρι του εντίμου Βουλευτού.

Μπορεί να με πληροφορήση κατά ποίαν σειράν ύψωσε την χείρα;

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εκοίταζα προς το Προεδρείον και δεν αντελήφθην κατά ποίαν σειράν ανύψωσα την χείρα. Δεν φέρω ένστασιν να τοποθετηθώ εις το τέλος του καταλόγου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κατ' αρχήν θα αρχίσουν αγορεύσεις, χωρίς να εξασκήσω το δικαίωμα του Προέδρου να επιβάλη χρονικά όρια. Εάν αι ομιλίαι είναι πολύ εκτενείς πιθανόν να κάμω χρήσιν του δικαιώματός μου.

Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης έχει πρώτος τον λόγο.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Οι λαοί όλων των χωρών αυτάς τας ημέρας κατέχονται από το άγχος της αγωνίας και του τρόμου ενός νέου πολέμου. Το φάσμα του κινδύνου εξ ενός ατομικού πολέμου είναι τόσον μεγάλον, που και αυτή η έναρξις των πυρηνικών δοκιμών υπό της Σοβιετικής Ενώσεως εξήγειρεν τους λαούς εις διαμαρτυρίας και συγχρόνως εκκλήσεις προς ένα γενικόν αφοπλισμόν. Προ ολίγων ημερών και η Βουλή αυτή δι' αποφάσεώς της συνήνωσε την φωνήν της με την φωνήν ολοκλήρου του φιλελευθέρου κόσμου και κατεδίκασε τας πυρηνικάς δοκιμάς και ειδικώτερον την υπό της Σοβιετικής Ενώσεως έναρξιν τοιούτων, με αποκορύφωμα εκείνην των πολλών μεγατόνων. Εις αρκετάς όμως περιοχάς της υφηλίου ένα δράμα εξ ίσου απάνθρωπον εκτυλίσσεται. Είναι το όργιον αίματος που επιβάλλουν οι ιμπεριαλισταί αποικιοκράται εις βάρος των υποδούλων λαών. Τα μέσα και αι δικαιολογίαι είναι σχεδόν παντού τα ίδια. Χάριν της ελευθερίας και της Δημοκρατίας ομιλούν δήθεν οι Ρώσοι διά τους Ούγγρους και τους Γερμανούς, προς ανάπτυξιν και ευημερίαν των λαών ομιλούν οι Άγγλο—Γάλλοι, οι Πορτογάλλοι, προκειμένου περί των κατοίκων της Κένυας, της Αγκόλας και άλλων λαών. Σήμερα ειδικώτερον μας ενδιαφέρει το θέμα της Αλγερίας, το δράμα της Αλγερίας γιατί έφθασεν εις το αποκορύφωμά του.

Η Αλγερία κατελήφθη υπό των Γάλλων ύστερα από ένα αποικιακόν πόλεμον που διήρκεσεν οκτώ χρόνια από το 1830—1838. Οι Γάλλοι εκήρυξαν την Αλγερίαν σαν τμήμα της Γαλλίας παρ' όλον που κατοικείται από 10 εκ. Άραβας και έχει 850.000 τετραγωνικά μίλια. Οι Αλγερινοί ουδέποτε απεδέχθησαν αυτόν τον ζυγόν και αι εξεγέρσεις ακολουθούσαν η μία την άλλην. Ο παρών ένοπλος αγών των Αλγερινών ήρχισε περίπου την ιδίαν εποχήν με τον ιδικόν μας εθνικο-απελευθερωτικόν αγώνα, όταν δηλαδή ο αρχηγός του ενόπλου αγώνος μας Διγενής απεβιβάζετο εις την Κύπρον τον Νοέμβριον του 1954. Διά την πρακτικήν επεξεργασίαν του αγώνος οι Αλγερινοί ήδη τον ήρχισαν.

Συνάδελφοι, δεν θα υπεισέλθω εις τας λεπτομερείας του αγώνος ο οποίος διεξάγεται από επταετίας και πλέον τώρα με ιδικόν του στρατόν, με ιδικήν των Κυβέρνησιν του εθνικού μετώπου ούτε και τας φάσεις από τας οποίας διήλθεν.

Το Αλγερινόν κίνημα είναι τμήμα του τεραστίου κινήματος των λαών δι' ελευθερίαν, το οποίον έχει επιτύχει την απαλλαγήν πλείστων λαών από τον αποικιακόν ζυγόν. Η αποικιακή εποχή έχει ήδη λήξει. Σήμερον κανένας λαός, κανένα έθνος όσον μικρόν και εάν είναι δεν ανέχεται την στέρησιν της ελευθερίας του, και ο αγών του Αλγερινού λαού δεν είναι ένα απομεμονωμένον κίνημα αλλά τμήμα του πανανθρωπίνου κινήματος των υποδούλων λαών δι' απελευθέρωσιν. Τυγχάνει της πλήρους ηθικής μας συμπαραστάσεως, ως η Βουλή αυτή διεκήρυξε διά ψηφίσματός της την 9ην Ιανουαρίου, 1961.

Συνάδελφοι, η υπενθύμισις του γεγονότος ότι ο εθνικο-απελευθερωτικός αγών των Αλγερινών ήρχισεν μαζί με τον ιδικόν μας δεν ήτο τυχαίος. Εις την Γαλλίαν και το Αλγέριον ένα δράμα ανθρωποκτονίας και κτηνωδίας λαμβάνει χώραν. Στρατόπεδα συγκεντρώσεως τύπου Πύλας, Κοκκινοτριμιθιάς, Πολεμίου, ίσως και χειροτέρας μορφής, κρατούν υπό το πέλμα των υπέρ τας 100.000 Αλγερινών κρατουμένων. Ομορφίτες, Πλάτρες, Παλαιά Αμμόχωστος, κεντρικαί φυλακαί με όλα τα εις βάρος των αγωνιστών όργια υπό των σημερινών ιεροεξεταστών, λαμβάνουν χώραν σήμερον εις τας φυλακάς της Γαλλίας και του Αλγερίου. 15.000 αγωνισταί της ελευθερίας, συναγωνισταί μας κατά του αποικιακού καθεστώτος σήπονται εις τας Γαλλικάς φυλακάς, υποβάλλονται εις απάνθρωπα βασανιστήρια, ωσάν εκείνων που δένωνται πισθάγκωνα και ρίπτωνται ζωντανοί εις τον Σηκουάνα. Και διατί; Διότι μοναδικόν τους αμάρτημα ήτο ότι ηγάπησαν και επίστευσαν εις την ελευθερίαν. Οι ηρωϊκοί αρχηγοί του Αγλερινού λαού ευρίσκονται μεταξύ ζωής και θανάτου. Δεν γνωρίζομεν εάν αυτήν την στιγμήν που λέγονται αυτά τα λόγια υπέκυψαν εις το μοιραίον ή έστω και την 12ην επρυτάνευσεν μεταξύ των Γάλλων το πνεύμα του ανθρωπισμού και της αγάπης ώστε να ικανοποιηθούν τα δίκαια αιτήματα των κρατουμένων.

Πιστεύω ότι η Βουλή ως σύνολον θα πράξη και πάλιν το καθήκον της υποστηρίζουσα ανεπιφυλάκτως το δίκαιον αίτημα των Αλγερινών δι' ελευθερίαν και θα αποταθή εις Διεθνείς Οργανισμούς προς λήψιν υπ' αυτών των αναγκαίων μέτρων δι' απελευθέρωσιν των εις τας φυλακάς της Γαλλίας βασανιζομένων Αλγερινών.

Δι' αυτούς τους λόγους, αγαπητοί συνάδελφοι, υπέβαλα κατάθεσιν ψηφίσματος προς έγκρισιν υπό της Βουλής, το οποίον έχει ως ακολούθως:

«Η Βουλή των Αντιπροσώπων του Κυπριακού λαού συνεδριάσασα σήμερον 20ήν Νοεμβρίου 1961, και επιληφθείσα του θέματος της κακομεταχειρίσεως και συνεχιζομένης παρανόμου κρατήσεως Αλγερινών πατριωτών εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως υπό των Γαλλικών Αρχών ψηφίζει:—

(1) Εκφράζει την συμπάθειάν της και την αλληλεγγύην της προς τον αγωνιζόμενον Αλγερινόν λαόν και τους ηγέτας του.

(2) Καταδικάζει εντόνως την συνεχιζομένην καταπίεσιν του Αλγερινού λαού και πάσαν ενέργειαν παρατείνουσαν την στέρησιν της ελευθερίας του.

(3) Καταγγέλλει εις ολόκληρον την πεπολιτισμένην ανθρωπότητα την υπό των Γάλλων κακομεταχείρισιν των κρατουμένων Αλγερινών και τα εις βάρος του Αλγερινού λαού διαπραττόμενα απάνθρωπα εγκλήματα.

(4) Καλεί τους Διεθνείς Οργανισμούς όπως λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα διά την διάσωσιν και απελευθέρωσιν των Αλγερινών κρατουμένων, ως πρώτον βήμα διά την έναρξιν διαπραγματεύσεων προς λύσιν του Αλγερινού ζητήματος με βάσιν την αρχήν της αυτοδιαθέσεως.

(5) Εξουσιοδοτεί τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση το παρόν ψήφισμα εις τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών, εις το Συμβούλιον Στρασβούργου, εις τον Διεθνή Ερυθρόν Σταυρόν και αντίγραφον εις την Γαλλικήν Κυβέρνησιν και εις την Επαναστατικήν Κυβέρνησιν των Αλγερινών».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη της Βουλής. Αι τραγικαί εξελίξεις του επταετούς αγωνιστικού δράματος του ηρωϊκού Αλγερινού λαού, η κράτησις άνευ δίκης του Μωχάμετ Μπεν Μπέλλα και των λοιπών Αλγερινών ηγετών οι οποίοι εκήρυξαν απεργίαν πείνης ως ήτο φυσικόν, δεν μπορούν να αφήσουν ασυγκίνητον τον Κυπριακόν λαόν. Εζήσαμεν προσωπικώς την ζωήν των κρατητηρίων όπως την έχουν ζήσει και πλείστοι άλλοι συνάδελφοι μας, Μέλη της Βουλής, μετά των άλλων χιλιάδων κρατουμένων κατά την διάρκειαν του τετραετούς απελευθερωτικού αγώνος, και είναι ακόμη πολύ πρόσφατος εις την μνήμην μας η αποικιοκρατική κτηνωδία, τα φρικτά βασανιστήρια, ο εξευτελισμός της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας, με τα οποία αι αποικιοκρατικαί δυνάμεις κατοχής ματαίως προσεπάθησαν να καταπνίξουν την φωνήν του αγωνισθέντος διά την ελευθερίαν του Κυπριακού λαού. Ζήσαμεν και ημείς το ξέσπασμα της ψυχικής αγανακτήσεως των πολιτικών κρατουμένων που φέρει το όνομα απεργία πείνης. Και χρησιμοποιείται ως ένα ακατάβλητον ηθικόν όπλον προς εξευτελισμόν και διαπόμπευσιν της αποικιοκρατικής βίας. Και δι' αυτό θεωρούμεν καθήκον μας ως Κυπριακή Βουλή που πιστεύει ακραδάντως εις τα υψηλά ιδανικά της ελευθερίας, της αυτοδιαθέσεως των λαών και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να υψώσωμεν φωνήν διαμαρτυρίας κατά των απανθρώπων μεθόδων του Γαλλικού ιμπεριαλισμού και να αξιώσωμεν την άμεσον απελευθέρωσιν όλων των Αλγερινών κρατουμένων. Θεωρούμεν καθήκον μας να κάμωμεν θερμήν έκκλησιν δι' ενός ψηφίσματος προς τους Διεθνείς Οργανισμούς διά να αναλάβουν τα αναγκαία μέτρα προς απελευθέρωσιν των Αλγερινών κρατουμένων και προς παροχήν του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως εις τον ηρωικόν Αλγερινόν λαόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Εισέρχομαι αμέσως εις το υπό συζήτησιν θέμα, χωρίς να λάβω υπ' όψιν το θέμα των πυρηνικών δοκιμών και τον αριθμόν των σημειωθεισών εκρήξεων εκ μέρους των δύο συνασπισμών, διότι τούτο δεν είναι θέμα αφορών την αποψινήν συζήτησιν, μολονότι είναι θέμα σοβαρώτατον, ως εκ των δημιουργηθεισών επιπτώσεων εκ των 198 δοκιμών εκ μέρους των Αγγλοαμερικανών και των Γάλλων και την 60ήν δοκιμήν της Σοβιετικής Ενώσεως.

Άλλωστε προ ολίγων μόνον ημερών εις τον ΟΗΕ κατεφάνη πασιφανώς ποίαι χώραι ετάχθησαν υπέρ της συνεχίσεως των πυρηνικών δοκιμών και κατά της δημιουργίας αποπυρηνικοποιημένων ζωνών. Τα πράγματα μιλούν αφ' εαυτών και η ιστορία θα εκφέρη κάποτε μοιραία την ετυμηγορίαν της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν μείνη κανείς ιστορικός δια να την γράψη.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ο γκαγκστερικός τρόπος απαγωγής του ηρωϊκού Αντιπροέδρου της Αλγερινής Επαναστατικής Κυβερνήσεως Μωχάμετ Μπεν Μπέλλα και των άλλων Αλγερινών Υπουργών της Επαναστατικής Κυβερνήσεως, τον Οκτώβριον του 1956, και ο εγκλεισμός τους εις τας Γαλλικάς φυλακάς Φορτς Λιετότ από τους Γάλλους αποικιστές ξαναθυμίζει στον Κυπριακόν λαόν την πειρατικήν απαγωγήν της 9ης Μαρτίου 1956 για τες Σεϋχέλλες του νυν Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και των άλλων τριών Κυπρίων εθνικών αγωνιστών του Κυπριακού επαναστατικού έπους.

Ο γνωστός ανήθικος αποικιοκρατικός μηχανισμός τίθεται μεν πάντοτε εν εφαρμογή προκειμένου να θέση εκποδών τους βασικώτερους συντελεστές ενός εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος, αλλ' οδηγεί πάντοτε με μαθηματικήν αναγκαιότητα στην ίδια οικτράν αποτυχίαν. Όπως στο νησί μας η επανάσταση δεν εσημείωσε καμμίαν κρίσιν, με τες εξορίες, έτσι και στην Αλγερίαν ο υπέροχος Αλγερινός λαός δεν έδειξε κανένα σημείον υπαναχωρήσεως απ' το επαναστατικόν σάλπισμα του Αρχηγού του την 1ην Νοεμβρίου 1954. Αντιθέτως επέτεινεν την επαναστατικήν του δραστηριότητα για την απόκτησιν της εθνικής του ανεξαρτησίας με αποτέλεσμα την θριαμβευτικήν αναγνώρισιν από την 15ην σύνοδον του ΟΗΕ του πανιέρου αιτήματός του δι' απόλυτον εθνικήν ανεξαρτησίαν και αυτοδιάθεσιν εδραζομένην επί της αρχής της ενιαίας εδαφικής ανεξαρτησίας της χώρας του. Συγχρόνως όμως μετέτρεψε την χώραν του ολόκληρον σ' έναν πεδίον ασυγκρίτου ηρωισμού και απαραμίλλου αυταπαρνήσεως.

Αντιθέτως οι Γάλλοι νεοαποικιστές απειθαρχούντες προς την κατηγορηματικήν απόφασιν του Διεθνούς Οργανισμού περί παροχής πλήρους ελευθερίας προς τον Αλγερινόν λαόν, μετέτρεψαν ολόκληρον την Αλγερίαν σ' ένα αχανές στρατόπεδον συγκεντρώσεως, σ' ένα ατελεύτητο μαρτυρικό πεδίον συγκεντρώσεως. Υπολογίζεται ότι πέραν των δύο εκατομμυρίων Αλγερινών, ήτοι το ένα τέταρτον του ηρωικού Αλγερινού λαού, ζη εντός συρματοπλεγμάτων. Και το πλέον απάνθρωπον και ανήθικον τούτου είναι το γεγονός ότι οι πλείστοι των κρατουμένων τούτων είναι γυναίκες και παιδιά. Στην ομιλία μου δεν θα ασχοληθώ με τον πολύ πρόσφατο ομαδικό πνιγμό των Αλγερινών στον Σηκουάνα — η πιστοποίησις του οποίου κατωρθώθη να αποδειχθή από τα πτώματα που εξεβράσθησαν και από τες παντοίες άλλες απάνθρωπες κακομεταχειρίσεις τες οποίες υπέστησαν οι Αλγερινοί κάτοικοι της Γαλλίας, ούτε με τες 600 χιλιάδες Αλγερινούς νεκρούς ενόπλους και αμάχους του επταετούς επαναστατικού αγώνος, μα θα περιορισθώ στην επισήμανση των ανηκούστων επισήμων καταγγελιών που ηκούσθησαν στο γυναικείον Παναφρικανασιατικόν Συνέδριον δι' αλλεπαλλήλους σειράς κτηνωδών κακοποιήσεων γυναικών και των φρικτών μαρτυρίων εις τα οποία υπέβαλλον τας γυναίκας τας κρατουμένας εις τας φυλακάς Χοράς και Μπαρμπαρόσσα και αλλαχού της Αλγερίας. Οι καταγγελίες συγκεκριμένα ομιλούν για μεθόδους πνιγμού εντός δεξαμενών, θραύσματα οστών, καψίματα γυναικείων μαστών, κτυπήματα διά σιδηρών

ράβδων και φιαλών εις ευαίσθητα σημεία του σώματος, ομιλούν για αναρίθμητα κλασσικά παραδείγματα βασανιστηρίων δευτέρου και τρίτου βαθμού, όπως τα έζησεν η ανθρωπότης στα Νταχάου και στις Μέρλιν, στα 'Αουσβιτς, στα ανακριτήρια των Πλατρών και της Ομορφίτας.

Στις φυλακές Μπαρμπαρόσσα και τες φυλακές του φρουρίου Τυρκάλ στην κοιλάδα Λουάρ που κρατείται ακόμα σιδεροδέσμιος ο Μπεν Μπέλλα και οι λοιποί πολιτικοί συγκρατούμενοί του ξαναζούν τα γεγονότα της Μπαρέϊλλυ, της Ντάχρα Ντουν και οι μορφές των βασανιστηρίων του Φρουρίου της Κερύνειας απ' τους 'Αγγλους αποικιοκράτες.

Η ανθρωπότης ολόκληρος προσατενίζει σήμερα ευλαβική και με δέος το επταετές δράμα του ηρωικού Αλγερινού λαού και αξιοί εν ονόματι της στοιχειώδους εννοίας του ανθρωπισμού και της ελευθερίας, τον άμεσον τερματισμόν των απανθρώπων μεθόδων βίας που οι Γάλλοι αποικισταί εφαρμόζουν κατά του Αλγερινού λαού και των πολιτικών του κρατουμένων. Ολόκληρος ο Κυπριακός λαός συνενώνει τη φωνή του μαζί με εκείνη των εκατομμυρίων ανθρώπων που προστάζουν τον άμεσον τερματισμόν των κρατητηρίων του αργού ομαδικού θανάτου της νεοφασιστικής κτηνωδίας.

Ο Κυπριακός λαός αξιοί την άμεσον απόλυσιν του μαρτυρικού ηγέτου του Αλγερίου Μπεν Μπέλλα και των λοιπών πολιτικών συγκρατουμένων του διά να δυνηθούν να προσφέρουν τες πολύτιμες θετικές υπηρεσίες τους εις τον πολιτικόν αγώνα που διεξάγει η Επαναστατική Κυβέρνησις της πατρίδας τους. Καμμιά απολύτως θετική υπηρεσία στην προσπάθεια τερματισμού της αιματοχυσίας δεν μπορεί να προαχθή καλύτερα αμέσως μετά από την απονομήν της αυτοδιαθέσεως όσον η αποφυλάκισις των ηρωικών δεσμωτών των Γαλλικών φυλακών, της Αλγερινής Επαναστατικής Κυβερνήσεως. Ούτε οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, αλλ' ούτε οι γνωστές προσωπικές σφυγμομετρήσεις των εκπροσώπων της Γαλλικής αποικιοκρατικής στρατοκρατίας είναι δυνατόν να έχουν αποτελέσματα εφ' όσον διεξάγονται εντός των πλαισίων του τριγωνικού συμπλέγματος Φορτ Λιστότ — φυλακές Φρενς — φυλακές του φρουρίου Τυρκάλ της Κοιλάδας Λουάρ.

Στη χορεία των θυμάτων του Αλγερινού επαναστατικού έπους, στη χορεία των αλλεπαλλήλων εγκλημάτων του Γαλλικού αποικιοκρατικού τέρατος κατά του Αλγερινού λαού, στη χορεία των θυμάτων απ' τες πρώτες δυναμικές επαναστατικές συγκρούσεις με τα Γαλλικά και τα μισθοφορικά στρατεύματα, στη χορεία των ανυπολογίστων ζημιών απ' το θρυλικό επαναστατικό ξεσήκωμα του 1840 με τον 'Αμπντ Ελ Καντέρ ως το πρόσφατο επαναστατικό σάλπισμα του Μπεν Γκέντα θα πρέπει να προστεθούν τα εκατομμύρια των προσφύγων που καταφεύγουν κάθε χρόνο τώρα κατά δεκάδες χιλιάδες στο Μαρόκκο και την Τύνιδα.

Θα ήθελα πριν τελειώσω μαζί με την έκφρασιν της εκκλήσεως περί τερματισμού της αδίκου, απανθρώπου και παρανόμου κατακρατήσεως των Αλγερινών πατριωτών να συνενώσουν ακόμα μία φορά τη φωνή της συντριπτικής πλειοψηφίας του Κυπριακού λαού με την φωνήν των τριάντα δύο Αφρικανοασιατικών χωρών στην συνδιάσκεψιν του Κα'ϊρου τον Ιανουάριον του 1962, με την αξίωση των συνέδρων της συνδιασκέψεως της Καζαμπλάνκας, και με την κατηγορηματικήν καταδίκην του τέως Προέδρου της Αλγερινής Επαναστατικής Κυβερνήσεως Φερχάτ Αμπάς κατά των χωρών εκείνων που όχι μονάχα δεν συγκινούνται από το δράμα του Αλγερινού λαού μα υποστηρίζουν διπλωματικά τους Γάλλους αποικιστάς, ενώ ταυτοχρόνως άλλαι χώραι του ΝΑΤΟ με επικεφαλής τας ΗΠΑ προσφέρουν εις τον ανήθικον κατά τον Αλγερινών πατριωτών πόλεμον στρατιωτικά αεροπλάνα και άλλον πολεμικόν και στρατιωτικόν υλικόν διά να πνίξουν στο αίμα της την επανάστασιν του Αλγερινού λαού.

Τέλος θάθελα να στείλουμε σαν Βουλή το μήνυμα και τον χαιρετισμό στο λαό της Αλγερίας, πως πάνω απ' τες ομαδικές θυσίες, τες φυλακίσεις και τους τάφους θα ανθίση ξανά η λευτεριά στη ματωμένη της γη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη της Βουλής.

Η πρότασις διά να συζητηθή το θέμα τούτο ενώπιον της Βουλής είναι απόλυτα σύμφωνος προς τα αισθήματα της διεθνούς δημοκρατικής κοινής γνώμης. Προ ολίγων ακόμη ημερών ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών συνεζήτησεν ένα παρόμοιον ψήφισμα. Και με την αποχήν των λεγομένων Δυτικών Δυνάμεων, με τας Ηνωμένας Πολιτείας επί κεφαλής, η Γενική Συνέλευσις ενέκρινε ψήφισμα παρόμοιον αυτού το οποίον επροτάθη απόψε εις την ιδικήν μας Βουλήν. Η πρότασις είμαι βέβαιος ότι ευρίσκει επίσης σύμφωνον ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν.

Είναι γνωστόν ότι σύσσωμος ο Κυπριακός τύπος εξέφρασε την συμπάθειαν και την αλληλεγγύην του προς τους Αλγερινούς πατριώτας, οι οποίοι κρατούνται οι περισσότεροι άνευ δίκης και κατά παράβασιν των διεθνών περί ελευθερίας, δικαιοσύνης και δημοκρατίας διακηρύξεων. Είναι επίσης γνωστόν ότι τηλεγραφήματα και ψηφίσματα αλληλεγγύης και συμπαθείας εστάλησαν υπό των εργατικών ομοσπονδιών της νήσου κατόπιν ειδικής προς τον σκοπόν αυτόν συσκέψεως αντιπροσώπων των, υπό δημοτικών συμβουλίων, υπό οργανώσεων και άλλων παραγόντων της Κυπριακής κοινωνίας. Είμαι βέβαιος ότι επί του Αλγερινού προβλήματος και των εν Αλγερία καταπιεστικών μέτρων των Γάλλων, η Γαλλία δεν πρόκειται να εύρη συμμάχους ή φίλους μεταξύ του λαού της Κύπρου.

'Εχω λοιπόν την γνώμην ότι η πρότασις δι' ένα ψήφισμα υπό της Βουλής αποτελεί το καλύτερον επιστέγασμα των εκδηλώσεων της Κυπριακής κοινής γνώμης, εκδηλώσεων αλληλεγγύης προς τους Αλγερινούς πατριώτας και προς την υπόθεσιν διά την οποίαν αγωνίζονται. Δεν χρειάζεται νομίζω να διαθέση κανείς πολύν χρόνον διά να δώση την εξήγησιν του φαινομένου αυτού της ομοφωνίας η οποία υπάρχει μεταξύ όλων των Κυπρίων. Η εξήγησις είναι η μεγάλη συγγένεια και ομοιότης του Αλγερινού προβλήματος προς το ιδικόν μας πρόβλημα. Η εξήγησις ευρίσκεται εις το ότι ο λαός της Κύπρου δεν εκοίταξε ποτέ το πρόβλημα της αυτοδιαθέσεως ως ένα στενά Κυπριακόν πρόβλημα αλλά σαν ένα πρόβλημα εκατομμυρίων λαών οι οποίοι στενάζουν υπό τον μισητόν αποικιακόν ζυγόν.

Δεν είναι πρόβλημα, δεν υπάρχει πρόβλημα αυτοδιαθέσεως του Αλγερινού ή του Κενυάτικου ή του Νοτιοαφρικανικού ή του Αγκολέζικου λαού. Το πρόβλημα που υπάρχει είναι ένα και ενιαίον ήτοι το πρόβλημα της αυτοδιαθέσεως όλων των υπό ξένην κυριαρχίαν ή εξάρτησιν αποικιακών ή ημιαποικιακών λαών. Είναι το πρόβλημα της εξαλείψεως του αποικισμού.

Μερικοί παρουσιάζουν το διεθνές κίνημα αλληλεγγύης προς τους Αλγερινούς πατριώτας σαν κίνημα εχθρών του Γαλλικού λαού. Νομίζω ότι πρέπει να λεχθή από το βήμα της Βουλής ότι εδώ δεν υπάρχουν αντιγαλλικά αισθήματα. Πιστεύομεν ότι η θέσις μας έναντι του Αλγερινού προβλήματος και των ωμοτήτων του Γαλλικού αποικισμού δεν αντίκειται προς την εκτίμησίν μας προς τας φιλελευθέρας και δημοκρατικάς παραδόσεις του Γαλλικού λαού. Ο πόλεμος εις την Αλγερίαν, αι εκτελέσεις, αι φυλακίσεις, τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, εκθέτουν τον Γαλλικόν λαόν και τον πολιτισμόν του ενώπιον των δημοκρατικών και των πεπολιτισμένων ανθρώπων όλου του κόσμου.

Φίλοι ειλικρινείς του Γαλλικού λαού είναι μόνον εκείνοι οι οποίοι συνηγορούν υπέρ του τερματισμού αυτού του πολέμου, φίλοι του δεν είναι εκείνοι οι οποίοι προμηθεύουν τα όπλα της διεξαγωγής του αποικιακού πολέμου κατά των Αλγερινών. Και θα ήτο ίσως καλόν να υπενθυμίσωμεν εδώ ότι ο Πρωθυπουργός της Επαναστατικής Αλγερινής Κυβερνήσεως εδήλωσε τελευταίως ότι άνευ των όπλων τα οποία προμηθεύουν εις τους Γάλλους αποικιστάς αι Ηνωμέναι Πολιτείαι Αμερικής και το ΝΑΤΟ, οι Γάλλοι δεν θα ήταν εις θέσιν να διεξάγουν τον πόλεμον αυτόν.

Ο πόλεμος εις την Αλγερίαν έχει κοστίσει δεκάδας χιλιάδας νεκρούς εις τον ίδιον τον Γαλλικόν λαόν. Εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά του Γαλλικού λαού ταλαιπωρούνται πολεμούντες εναντίον ανθρώπων με τους οποίους τίποτε δεν τους χωρίζει.

Ο πόλεμος εις την Αλγερίαν εξήντλησε την Γαλλικήν εθνικήν οικονομίαν και αποτελεί το μεγαλύτερον εμπόδιον εις την αύξησιν του βιοτικού επιπέδου του Γαλλικού λαού. Φίλοι της Γαλλίας ειλικρινείς και του Γαλλικού λαού είναι μόνον όσοι συνηγορούν υπέρ της ειρήνης εις την Αλγερίαν, ειρήνης η οποία θα κατοχυρώνη το δικαίωμα της ελευθερίας των Αλγερινών, και της ακεραιότητος της πατρίδος των.

Ο Κυπριακός λαός είναι μεταξύ των ειλικρινών φίλων του Γαλλικού λαού. Αυτήν την έννοιαν θα έχη το εγκριθησόμενον υπό της Βουλής ψήφισμα διά την απελευθέρωσιν των Αλγερινών κρατουμένων, το οποίον, είμαι βέβαιος, ότι θα εγκριθή ομοφώνως από το Σώμα τούτο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Δεν έχω να αναγνώσω ομιλίαν εις την Βουλήν. Και θα είχα παραιτηθή του δικαιώματος της ομιλίας εάν επίστευα ότι έχει εξαντληθή η απεικόνισις του δράματος του Αλγερινού λαού, και ότι η Βουλή έχει πλήρως ενημερωθή επί των πραγματικών γεγονότων τα οποία συμβαίνουν σήμερον εις την Αλγερίαν.

Πριν προχωρήσω εις το Αλγερινόν θέμα, και δεδομένου ότι με αφορμήν το Αλγερινόν το οποίον αποτελεί σπινθήρα ίσως ο οποίος απειλεί την παγκόσμιον ειρήνην, έχει θιγή το γενικώτερον πρόβλημα του πολέμου και της ειρήνης, δεν έχω κανένα δισταγμόν να δηλώσω ότι τα αισθήματα μου και η συμπάθειά μου, στρέφονται προς εκείνους οι οποίοι επέβαλαν ή εψήφισαν το τελευταίον ψήφισμα εις τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών αναφορικώς με τα ατομικά όπλα. Ομολογώ ότι ήτο μία καλή λυδία λίθος.

Έντιμοι συνάδελφοι, τι είναι το Αλγερινόν πρόβλημα; Θα ομιλήσω απλά όπως απλό είναι το Αλγερινόν πρόβλημα. Ένας λαός δια πυρός και σιδήρου ετέθη υπό αποικιακήν διακυβέρνησιν. Και αυτός ο λαός εις τον 20όν αιώνα μετά από τον δεύτερον παγκόσμιον αντιφασιστικόν πόλεμον χρειάζεται να πολεμά 17 ολόκληρα έτη και να μη κατορθώνη να πείση τας δήθεν αντιφασιστικάς δυνάμεις ότι είναι δικαίωμά του να ζήση ελεύθερος και να εκλέξη τον τρόπον με τον οποίον θέλει να διακυβερνηθή. Είναι με μεγάλην χαράν που ανέγνωσα ότι ομοφώνως, συμπεριλαμβανομένης και της Κυπριακής αντιπροσωπείας υπό την προεδρίαν του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, εξέφρασαν την χαράν των διότι εις το Βελιγράδιον παρεκάθητο ο γνήσιος αντιπρόσωπος του Αλγερινού λαού. Και είναι με χαράν και ικανοποίησιν που ανέγνωσα ότι ομοφώνως όλαι αι χώραι αι αδέσμευτοι συμπεριλαμβανομένης και της πατρίδας μας Κύπρου υπέγραψαν ανακοίνωσιν διά της οποίας εζήτουν την εφαρμογήν του πλήρους δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως, με πλήρη εγγύησιν της εδαφικής ενότητος και ακεραιότητος του Αλγερινού λαού. Ποία επιχειρήματα έχουν οι Γάλλοι διά να εξακολουθούν να επιμένουν ότι πρέπει να παραμείνουν εις την Αλγερίαν; Το επιχείρημα ότι τα δικαιώματα 750.000 Γάλλων αποίκων είναι κατά πολύ ανώτερα και υψηλότερα των δικαιωμάτων 9 εκ. γηγενών Αλγερινών. Εάν οιοσδήποτε εξ ημών πιστεύη ότι αυτό είναι λογικόν και δίκαιον ας το υποστηρίξη από του βήματος τούτου.

Το πρόβλημα της Αλγερίας είναι πρόβλημα αυτοδιαθέσεως ενός λαού ο οποίος διά του αίματός του εκέρδισε το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως. Το τι θα κάμη η Αλγερινή Κυβέρνησις εις περίπτωσιν κατά την οποίαν αυτό το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως θα εδίδετο εις τον Αλγερινόν λαόν μας το λεν οι ίδιοι οι ηγέται του Αλγερινού λαού. Είναι δικαίωμα όλων των Γάλλων αποίκων να αποκτήσουν την Αλγερινήν υπηκοότητα και να παραμείνουν ισότιμοι και με ηγγυημένα δικαιώματα εις το Αλγέριον, το οποίον παρά το γεγονός ότι τόσον επλήρωσεν εις αίμα, από αυτούς τους ίδιους τους αποίκους, είναι έτοιμον να ανοίξη φιλικάς αγκάλας διά να τους δεχθή ως ίσους αδελφούς. Η προσωρινή Αλγερινή Κυβέρνησις διεκήρυξεν ότι αυτό το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως δεν είναι δυνατόν να εξασκηθή υπό την πίεσιν ενός στρατού κατοχής πλέον του 1/2 εκ., δεν είναι δυνατόν να εξασκηθή υπό την πίεσιν των αεροπλάνων και των τανκς, υπό την πίεσιν εκείνων των όπλων οι οποίοι καταπατούν τα δικαιώματα του Αλγερινού λαού. Η αυτοδιάθεσις πρέπει να γίνη υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Ο Κριν Μπελκάσεμ μας εδήλωσεν εις τας 26 Σεπτεμβρίου 1958, εν ονόματι της προσωρινής Αλγερινής Κυβερνήσεως ότι το σύστημα το οποίον προετίθεντο να εφαρμόσουν εις το Αλγέριον ήτο ένα σύστημα δημοκρατικής αναπτύξεως. THE ALGERIAN ARE PROUD PEOPLE, THEY WILL NEVER TOLERATE DICTATORSHIP OF ANY KIND. Οι Αλγερινοί είναι ένας υπερήφανος λαός, δεν θα ανεχθούν δικτατορίαν οιουδήποτε είδους. Είναι διά να ανεχθούν την δικτατορίαν του αποικισμού που ο Γαλλικός ιμπεριαλισμός εφαρμόζει τας πλέον ωμάς μεθόδους! Δεν θα καταφύγω εις επίθετα άλλα, θα αφήσω τους απλούς στρατιώτας του Γαλλικού λαού, τα προοδευτικά πνεύματα της Γαλλίας και τον Διεθνή Ερυθρόν Σταυρόν να ομιλήση από του βήματος αυτού. Θα σας αναγνώσω μίαν ανακοίνωσιν του Γενικού Αρχηγού της 20ής μεραρχίας των Γαλλικών στρατευμάτων κατοχής. TO TAKE INFORMATION «Διά να πάρετε πληροφορίας εξουδετερώσατε κάθε επαναστατικήν κινητοποίησιν διά κτηνώδους και αμέσου καταστροφής όλων των ανατρεπτικών στοιχείων», η λέξις δεν είναι ιδική μου, είναι του Αρχηγού. «Σας υπενθυμίζω ότι όλοι οι ύποπτοι πρέπει να συλληφθούν, όλοι οι επαναστάται πρέπει να εκτελεσθούν επί τόπου ιδιαιτέρως κάθε πρόσωπον το οποίον φέρει όπλα ή κάθε πρόσωπον το οποίον προσπαθεί να δραπετεύση έστω και εάν είναι άοπλον. Κάθε επαναστάτης ο οποίος ευρίσκεται εις τας φυλακάς ή ευρίσκεται εν όψει πρέπει αμέσως να φονευθή». Θα αναφερθώ τώρα εις ένα απόσπασμα επιστολής στρατιώτου Γάλλου εξ Αλγερίας. «Εις τον αστυνομικόν σταθμόν ενός γειτονικού χωρίου υπάρχει κάτι το οποίον καλείται εργαστήριον βασανιστηρίων. Εντρέπεται κανείς όταν σκέπτεται τέτοια πράγματα. Από πλευράς νόμου και δικαιοσύνης είναι επαίσχυντον, από πολιτικής πλευράς είναι ένα φρικτόν λάθος».

Λυπούμαι διότι θα πάρω ακόμα περισσότερον χρόνον της Βουλής, αλλά πιστεύω ότι θα ηθέλατε να ακούσητε μίαν περιγραφήν των βασανιστηρίων από Γαλλικά χείλη. Αυτό ήρχισεν εις το γραφείον του Λοχαγού. Ωπλισμένος με βαρειά γάντια ήρχισεν να κτυπά τον άνθρωπον εις το πρόσωπον, εις το στομάχι, εις τα γόνατα, να του κτυπά την κεφαλήν εις τον τοίχον, να τον πυροβολή με το πιστόλι με στόχον τον λοβόν του ωτός. Όταν μερικοί από αυτούς δεν ομιλήσουν μεταφέρονται εις το γειτονικόν δωμάτιον διά περαιτέρω θεραπείαν. Πόδια και χέρια δεμένα πίσω, εκρεμάζετο από την οροφήν και κατεβιβάζετο μέχρι του εδάφους με φλόγας από κάτω και ταυτόχρονα κτυπήματα εις το πέλμα των ποδών.

Η μέθοδος του τηλεφώνου επίσης εχρησιμοποιείτο, δηλαδή δύο σύρματα εφηρμοσμένα σε δύο διαφορετικά μέρη του σώματος με ηλεκτρικόν ρεύμα. Αν και τότε δεν ωμίλει, τότε εδένετο εις ένα στύλλον εις το ύπαιθρον. Το πρωί ο Λοχαγός με την περίπολον εάν ακόμα ήτο ζωντανός τον εξετέλουν. Συνήθως ο ίδιος ο Λοχαγός, διότι ως ο ίδιος έλεγε δεν ήθελε να επωμίση αυτήν την ευθύνην εις τους ώμους των ανδρών του.

Από επιστολήν άλλου στρατιώτου πληροφορούμεθα δι' εξαγωγήν ονύχων, οδόντων, διά πληγάς επί των οποίων ετοποθετούντο ακαθαρσίαι, διά το μαρτύριον του παγωμένου νερού και άλλα πολλά διά τα οποία ίσως θα πρέπει να ομιλώμεν. Εις μίαν άλλην περίπτωσιν μας ομιλεί πως με βασανιστήρια εξετελέσθη ένα μικρόν παιδί, με την δήθεν κατηγορίαν ότι επρόκειτο να μεταφέρη πληροφορίας εις τους αντάρτας.

Ο αριθμός εκείνων οι οποίοι επυροβολήθησαν δήθεν εν τη αποπείρα των να δραπετεύσουν, κάμνει τους ιδικούς μας αριθμούς αναλόγων δραπετεύσεων υπό το αποικιακόν καθεστώς και τας φαπρικαρισμένας ιατροδικαστικάς εκθέσεις του εδώ Τμήματος να ωχριούν μπροστά εις την εφευρετικότητα του Γαλλικού ιμπεριαλισμού. Αι σημειώσεις του Ζαν Μίλλερ έχουν γίνει πλέον διάσημοι. Θα σας κουράσω όμως διότι απλώς θα ακούσητε τα ίδια πράγματα να επαναλαμβάνωνται συνεχώς και συνεχώς. Πολλάς φοράς οι στρατιώται εκάλουν διαφόρους φίλους διά να παρακολουθήσουν το ευχάριστον θέαμα όπως μας πληροφορή απλός Γάλλος στρα-

τιώτης. ON DECEMBER 3, 19... SOMETHING μερικοί στρατιώται προσεκάλεσαν άλλους στρατιώτας να έλθουν TO ENJOY A SPECTACLE. Δεν χρειάζεται να αναφέρω ότι το ευχάριστον θέαμα ετελείωνε με τον θάνατον δύο Αράβων πατριωτών.

Ποία ήσαν τα αποτελέσματα αυτού του οργίου αίματος και βασανιστηρίων. Το ότι τα καλύτερα πνεύματα της Γαλλίας, το ότι οι φοιτηταί της Γαλλίας έφτυσαν κατάμουτρα την επαίσχυντον Γαλλικήν Κυβέρνησιν την οποίαν εθεώρησαν ως υπεύθυνον διά την καταρράκωσιν του Γαλλικού πολιτισμού.

Ο Φρανσουά Μωριάκ ο οποίος έχει βραβευθή με βραβείον Νόμπελ, ο Αν. Φιλίπ, ο Ζαν Βάλ και εκατοντάδες άλλοι Γάλλοι διανοούμενοι ύψωσαν φωνήν διά τα εγκλήματα. Μία ομάς Καθολικών ιερέων η οποία επεσκέφθη αυτούς τους τόπους δεν ηδυνήθη παρά να διαπιστώση ότι αυτό αποτελούσε προσβολήν κατά του ανθρωπίνου γένους. Αλλά το επιστέγασμα αποτελεί η έκθεσις του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού. Αυτή η έκθεσις ομιλεί δι' εκτελέσεις άνευ σχεδόν δίκης, ομιλεί διά βασανιστήρια με ηλεκτρισμόν και νερόν, τα γνωστά και εις την Κύπρον, τα οποία όπως οι ίδιοι ανέφερον, ο ιατρός ο οποίος παρηκολούθη την αποστολήν του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού δυστυχώς εύρε δικαιολογημένα και δυστυχώς επεβεβαίωσεν τας κατηγορίας.

Διά τους Κυπρίους αγωνιστάς του απελευθερωτικού αγώνος θα ήτο ενδιαφέρον να πληροφορηθούν ότι αι μέθοδοι του ιμπεριαλισμού ήταν αι ίδιαι. «PARTICULAR MENTION IS MADE OF THE FREQUENCEY OF DEATHS SAID TO BE THE RESULT OF ATTEMPTS TO ESCAPE».

«Ειδική μνεία γίνεται διά την συχνότητα θανάτων οι οποίοι φέρονται ως οφειλόμενοι εις αποπείρας δραπετεύσεως». Τόσον τα εισαγωγικά όσον και ο σαρκασμός δεν ιδικά μου. Θα ήτο, θα συνεβούλευα ένα έκαστον εξ ημών να ζητήση και να αναγνώση την έκθεσιν του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού αναφορικώς με το Αλγέριον, της οποίας το τελικόν συμπέρασμα είναι ότι αποτελεί ένα απάνθρωπον σύστημα το οποίον παραβιάζει τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα και τας στοιχειώδεις συμβάσεις. Αυτό είναι το δράμα του Αλγερινού λαού. Ποίοι οι υπεύθυνοι; ο ιμπεριαλισμός και οι φίλοι των, διότι δεν είναι μικροτέρα η ευθύνη το να υπεραμύνεσαι ηθικώς και να εξοπλίζης εκείνους οι οποίοι συμπεριφέρονται κατ' αυτόν τον τρόπον. Εάν ο Γαλλικός ιμπεριαλισμός πρέπει να καταδικασθή διά τας μεθόδους τας οποίας χρησιμοποιεί, δεν πρέπει να παραμείνουν άνευ καταδίκης εκείνοι οι οποίοι προμηθεύουν τα όπλα του NATO εις τον Γαλλικόν ιμπεριαλισμόν και εκείνοι οι οποίοι αντί να καταδικάζουν αυτόν τον ιμπεριαλισμόν υπεραμύνονται της θέσεώς των. Ο Κυπριακός λαός όμως με τα πρόσφατα γεγονότα ακόμη εις την μνήμην του και με βασικά καθήκοντα ακόμη ανεκπλήρωτα, αισθανόμενος υποχρέωσιν έναντι των λαών, οι οποίοι αγωνίζονται, και αισθανόμενος την ανάγκην να συναδελφωθή μετ' αυτών δι' εδραίωσιν της ιδικής του ελευθερίας, δεν μπορεί παρά να αισθάνεται συναγωνιστικά αισθήματα αλληλεγγύης και φιλίας προς τον Αλγερινόν λαόν. Το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως, εν συνδυασμώ με την εδαφικήν ακεραιότητα, το οποίον αποτελεί το αίτημα του Αλγερινού λαού, συγκινεί τας καρδίας των Κυπρίων διότι αποτελεί το αίτημα κάθε λαού και κάθε ανθρώπου ο οποίος θέλει να ονομάζεται ελεύθερος άνθρωπος και ο οποίος θέλει να αισθάνεται αυτοσεβασμόν και αυτοεκτίμησιν.

Εάν το ψήφισμα θα τεθή υπό έγκρισιν ως έχει τώρα, θα ήθελα να κάμω ιδικάς μου εισηγήσεις. Εάν όμως θα αποτελέση ειδικόν θέμα συζητήσεως εις το τέλος των ομιλιών, επιφυλάττομαι να υποβάλω τας τροπολογίας μου όταν θα συζητώμεν επί του ψηφίσματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το κείμενον δεν θα τεθή από τώρα υπό συζήτησιν.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι συνάδελφοι.

Προ ολίγων εβδομάδων εορτάζετο η εβδόμη επέτειος ενός απελευθερωτικού αγώνος μέσα εις τους καπνούς των όπλων και των βομβών και την οσμήν της πυρίτιδος.

Επρόκειτο περί του απελευθερωτικό αγώνος των Αλγερινών μουσουλμάνων αδελφών μας. Ενώ οι Αλγερινοί μουσουλμάνοι συνέχιζον ατρόμητοι επί 7 έτη τον αγώνα διά την ελευθερίαν, εις την οποίαν επίστευον, προεκαλείτο μεταξύ των εθνών βαθεία απήχησις, εις δε την παγκόσμιον κοινήν γνώμην αντιδράσεις. Η πλέον βαθεία συμπάθειά μας ευρίσκεται με το μέρος αυτών των αγωνιστών της ελευθερίας αδελφών μας. Αυτοί οι αγωνισταί, των οποίων το μόνον έγκλημα είναι το ότι μάχονται διά την ελευθερίαν, υποβάλλονται εις διάφορα βασανιστήρια και κρατούνται αδίκως εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Όλας αυτάς τας αδικίας και απανθρώπους πράξεις τας καταδικάζομεν δριμύτατα. Διότι πιστεύομεν ότι ο αγών διά την ελευθερίαν είναι αρετή. Διότι γνωρίζομεν και πιστεύομεν ότι ο αγών διά την ελευθερίαν αποτελεί την μεγαλυτέραν ανθρωπίνην αξίαν. Τέλος δε ότι ο αγών διά την ελευθερίαν είναι αυτός ούτος ο ανθρωπισμός. Δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον είναι ευπρόσδεκτον όπως μεταξύ των νομοθετικών εργασιών αυτής της Βουλής συμπεριλαμβάνωνται από καιρού εις καιρόν τοιαύτα διεθνή θέματα. Είναι, όμως, ανάγκη όπως, όταν γίνωνται λόγοι από την Βουλήν των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας επί των θεμάτων τούτων μη ομιλώμεν κατά τρόπον θέτοντα εις δύσκολον θέσιν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ή θίγοντα τας Εγγυητρίας δυνάμεις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης δε αι αγορεύσεις, αι οποίαι γίνονται επ' αυτών των θεμάτων, δεν πρέπει να έρχωνται εις αντίθεσιν με προηγουμένας από του αυτού βήματος ομιλίας. Ενώ ενίοτε διακηρύττομεν ότι είμεθα ευγνώμονες διά δεκάδας χιλιάδων τόννων σίτου, παραχωρηθέντος εις ημάς δωρεάν, και διαδηλούμεν αυτό το χρέος μας ευγνωμοσύνης, αναιρούμεν εαυτούς με το να χρησιμοποιώμεν απρεπή γλώσσαν από του αυτού βήματος εναντίον των δωρητών μας. Μερικοί ομιληταί, οι οποίοι ηγόρευσαν προ εμού, λαμβάνοντες ως αφορμήν το Αλγερινόν και τον αγώνα των Αλγερινών μουσουλμάνων δι' ελευθερίαν, επετέθησαν εναντίον του NATO, το οποίον είναι η τελειοτέρα οργάνωσις των Δυτικών Κρατών, ενώ μεταξύ των μελών του NATO είναι και η Τουρκία και η Ελλάς, αι οποίαι είναι εγγυήτριαι της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμεις. Συνεπώς αι εναντίον του NATO επιθέσεις στρέφονται, δυστυχώς, εναντίον της Τουρκίας και της Ελλάδος. Τώρα θα ήθελα να συγκεντρώσω τους λόγους μου επί του ψηφίσματος.

Το πρώτον άρθρον του ψηφίσματος αφορά την έκφρασιν συμπαθείας προς τους αγωνιστάς της ελευθερίας Αλγερινούς μουσουλμάνους αδελφούς μας. Είμεθα σύμφωνοι προς τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον ομιλητήν απλώς θα ήθελα να παρατηρήσω ότι το κείμενον του ψηφίσματος θα τεθή αργότερον ενώπιον της Βουλής, οπότε θα δοθή ευκαιρία εις τους εντίμους Βουλευτάς να αγορεύσουν επί του κειμένου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ευχαριστώ.

Προτού κατέλθω του βήματος θα ήθελα να είπω ότι θεωρούμεν ανθρωπιστικόν καθήκον μας να υποστηρίξωμεν τους Αλγερινούς αγωνιστάς της ελευθερίας διά την πορείαν, την οποίαν ούτοι ακολουθούν, και ότι καταδικάζομεν εντόνως το κυρίαρχον κράτος της Γαλλίας, το οποίον θεωρεί θεμιτόν να χρησιμοποιή σειράν μέτρων, τα οποία αποτελούν όνειδος διά την ανθρωπότητα, με σκοπόν να τους κρατήση μακράν της τοιαύτης πορείας των.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψωμεν διά 1/4 ή μάλλον θα διακόψωμεν διά 1/2 ώραν.

('Ωρα διακοπής 9.17 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 10.00 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του θέματος.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να με πληροφορήσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι. Το Σώμα τούτο επιδεικνύει εξαιρετικήν ευαισθησίαν όταν συζητούνται θέματα τα οποία αφορούν την ελευθερίαν ενός λαού. Διότι η ύπαρξις του Σώματος τούτου και η παρουσία μας σε αυτήν την αίθουσαν οφείλεται εις τον απελευθερωτικόν αγώνα ενός λαού. Διά τον λόγον αυτόν η συμπαράστασίς μας είναι αμέριστος προς τον αγώνα του Αλγερινού λαού διά την ανεξαρτησίαν του. Διότι τούτο είναι ηθικόν και δίκαιον, είναι ένας αγώνας τον οποίον και ημείς κάποτε εζήσαμεν και υπέστημεν και ημείς τα βάσανα εκείνα τα οποία έχει αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης προ ολίγου. Αυτά συμβαίνουν εις την σύγχρονον ιστορίαν και θα επαναλαμβάνωνται εφ' όσον τα συμφέροντα των μεγάλων κρατών θίγωνται και είναι αναγκασμένα να τα υπερασπίζουν. Παράδειγμα δεν είναι μόνον το Αλγερινόν, υπήρξε και το Κυπριακόν, υπήρξε και ο αγών των Κογκολέζων, των κατοίκων της Κένυας, αλλά υπήρξε και ο αγών των Ούγγρων εις την Βουδαπέστην και των κατασφαγιασθέντων κατοίκων του Θιβέτ. Και δεν είναι κατά την γνώμην μου ορθόν κατά την διάρκειαν της συζητήσεως ενός τόσον σοβαρού δι' ένα λαόν όπως τον Αλγερινόν θέματος, να αναμιγνύωνται και να αναφέρωνται αι ενέργειαι της μιας ή της άλλης μεγάλης δυνάμεως, η οποία υποστηρίζει εκείνον ή τούτον τον λαόν εναντίον του άλλου. Εκείνο το οποίον πρέπει να κάμωμεν σήμερον διά της ψηφίσεως εκείνου το οποίον κατετέθη είναι να δείξωμεν την συμπαράστασίν μας προς τους Αλγερινούς, τους μαχομένους Αλγερινούς και να υψώσωμεν και ημείς ως παθόντες την φωνήν μας, μίαν φωνήν υπερασπίσεως προς τους μαχομένους Αλγερινούς· είναι τελείως αδιάφορον εάν πολεμούνται από τους αποικιστές Γάλλους, βοηθουμένους όπως είπαν ωρισμένοι ομιληταί από τους Αμερικανούς, όπως είναι και τελείως αδιάφορον εάν τα τανκς τα οποία κατεπάτουν και εσκότωναν τους Ούγγρους ή κατέσφαζαν και εξετόπιζαν ολόκληρα χωριά εις το Θιβέτ ήσαν τα όπλα τα οποία παραχωρούνται από μίαν άλλην μεγάλην δύναμιν, την Ρωσσίαν. Αυτά τα έχομεν δη και είμαι βέβαιος ότι θα τα ξαναδούμεν όταν τα συμφέροντα των Μεγάλων θίγωνται. Εκείνο το οποίον έχομεν καθήκον να κάμωμεν είναι να βοηθήσωμεν τους μικρούς λαούς που αγωνίζονται διά την ελευθερίαν των, όπως και ημείς κάποτε αγωνιζόμεθα διά την ιδικήν μας. Και είμαι βέβαιος ότι παραδείγματα καταπνίξεως της λαϊκής θελήσεως δεν θα εύρωμεν μόνον εις τες λεγόμενες αποικίες αλλά και εις τες λεγόμενες σοσιαλιστικές δημοκρατίες, δηλαδή τες χώρες εκείνες οι οποίες καταπιέζονται από την Ρωσσίαν. Είμαι δε βέβαιος ότι και εάν εκείνες οι χώρες είχαν κάποιαν δύναμιν και τους άφηναν κάποιαν μικρήν ελευθερίαν όπως οι αποικιστές εις τες αποικίες τους, είμαι βέβαιος λέγω, ότι και αυταί θα εξεγείροντο εναντίον των καταπιεστών των.

Η ψήφος μας επομένως, αγαπητοί συνάδελφοι, δίδεται διά τους μικρούς, τους πτωχούς, τους καταπιεζομένους ανθρώπους του Αλγερίου, οι οποίοι αγωνίζονται διά την ελευθερίαν των. Δεν δίδεται ούτε εναντίον της μιας ούτε εναντίον της άλλης μεγάλης δυνάμεως, δεν μας ενδιαφέρει αυτό το θέμα. Όταν το κατάλληλον θέμα εγγραφή διά συζήτησιν θα το συζητήσωμεν και εκείνο. Υπό το πνεύμα αυτό καλώ το Σώμα όπως ψηφίση το ψήφισμα το οποίον ήδη κατετέθη εις την Γραμματείαν της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε, και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι συνάδελφοι.

Το θέμα, το οποίον ευρίσκεται απόψε ενώπιον της Βουλής, αφορά αναμφιβόλως μίαν μεγάλην αρχήν και ενέχει μεγάλην σημασίαν. Χωρίς αμφιβολίαν είναι μεγάλη η συμπάθεια, την οποίαν τρέφομεν προς τους ανθρώπους, οι οποίοι αγωνίζονται διά την ελευθερίαν των. Οι Αλγερινοί αδελφοί μας χύνουν το αίμα διά την ανεξαρτησίαν και την ελευθερίαν των. Αναμφιβόλως επιθυμούμεν όπως ο Αλγερινός λαός επιτύχει μίαν έντιμον ανεξαρτησίαν. Πληροφορούμεθα ότι οι Αλγερινοί αγωνισταί συλλαμβανόμενοι υποβάλλονται εις μεγάλα βασανιστήρια. Άνευ ουδεμιάς αμφιβολίας τα βασανιστήρια αυτά ουδόλως συμβιβάζονται προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Και εάν εις το Αλγέριον σήμερον υπάρχει εμπόλεμος κατάστασις — τοιαύτη δε κατάστασις φαίνεται ότι υφίσταται — αναμφιβόλως δεν επιδεικνύεται ο σεβασμός, ο οποίος οφείλεται προς τους κανόνας και τας αρχάς υπό των εμπολέμων. Αναμφιβόλως καταδικάζομεν τας τοιαύτας πράξεις, αι οποίαι αποτελούν μεγάλην πρόκλησιν διά τα ανθρωπιστικά μας αισθήματα. Από οποιανδήποτε πλευράν και αν προέρχωνται αυταί αι πράξεις, είναι αναμφιβόλως καταδικαστέαι. Ως ανέφερεν ο προ εμού αγορεύσας συνάδελφος, το Αλγερινόν πρόβλημα μας ενθυμίζει έν πολύ ευρύτερον πρόβλημα. Όταν καταδικάζωμεν και ευρίσκωμεν ένοχον την μίαν πλευράν, πρέπει να ενθυμώμεθα ότι παρομοίας κακάς πράξεις διαπράττουν και άλλοι. Δυστυχώς, όταν γίνεται λόγος περί της Ιμπεριαλιστικής πολιτικής και καταπιέσεως, μερικοί εννοούν μόνον τον Δυτικόν κόσμον, ενώ πρέπει να μη λησμονήται ο Σοβιετικός ιμπεριαλισμός και η καταλυτική όλων των ανθρωπίνων αξιών καταπίεσίς του.

Πρέπει να ενθυμώμεθα ότι ολόκληρα εκατομμύρια ανθρώπων στενάζουν υπό τον Σοβιετικόν ζυγόν. Είμαι βέβαιος ότι εάν εις αυτά τα εκατομμύρια δοθή το δικαίωμα να καθορίσουν την τύχην των, ούτοι δεν θα προτιμήσουν να ζουν υπό την Σοβιετικήν δικτατορίαν. Θέλω δε να υπενθυμίσω ότι μεταξύ των υπό τοιαύτην δικτατορίαν διαβιούντων εκατομμυρίων ευρίσκονται και 40 εκατομμύρια Τούρκοι. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, διά να αναγκασθούν να λησμονήσουν την ταυτότητά των, έχουν εξορισθή μέχρι της Σιβηρίας, υπέστησαν δε και υφίστανται καταπιέσεις εντός των πλαισίων πολυμόρφου Σοβιετικής τακτικής. Μνημονεύων αυτά τα πράγματα αποσκοπώ εις το να ενθυμώμεθα όλους, οι οποίοι διαβιούν υπό καταπίεσιν, όταν εις την Βουλήν μας συζητώνται τοιαύτα σημαντικά θέματα, και να ευχώμεθα όπως αποκτήσουν την ελευθερίαν των όσοι διαβιούν υπό τον ζυγόν είτε των Σοβιέτ είτε των Δυτικών χωρών. Τα βασανιστήρια, τα οποία διαπράττουν ωρισμέναι Δυτικαί χώραι, είναι ολοφάνερα, έχομεν δε την ευκαιρίαν να τα καταδικάσωμεν, δηλαδή να τα αξιολογήσωμεν κατά την ιδικήν μας κρίσιν. Ενώ δεν έχομεν την δυνατότητα να λάβωμεν ακόμη και λεπτομερείας περί των βασανιστηρίων, τα οποία γνωρίζομεν και ότι διαπράττονται και ότι είναι φρικώδη. Έχομεν ίδει πώς καταπιέζονται κάτω από την Σοβιετικήν στρατιωτικήν μπόταν αι υπό την δικτατορίαν του Σοβιετικού ιμπεριαλισμού διαβιούσαι μάζαι κατά την διάρκειαν επαναστάσεών των. Θέλω να επαναλάβω ότι αναμφιβόλως οι Αλγερινοί αδελφοί μας αγωνίζονται αγώνα υπέρτατον, χαιρετίζομεν δε την υπό του Γάλλου Προέδρου Ντε Γκωλ χορήγησιν του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως εις τον Αλγερινόν λαόν. Εκτιμώμεν και τας δυσκολίας, τας οποίας αντιμετωπίζει ο Πρόεδρος Ντε Γκωλ. Αλλ' αι δυσχέρειαι, τας οποίας ο Ντε Γκωλ αντιμετωπίζει εις το εσωτερικόν, δεν πρέπει να είναι εμπόδιον εις την παραχώρησιν μιας εντίμου ανεξαρτησίας εις τον λαόν της Αλγερίας, ελπίζομεν δε ότι αι διαπραγματεύσεις θα αρχίσουν και συνεχισθούν με ταχύν ρυθμόν, δηλ. ότι αι μεταξύ των Αλγερινών αντιπροσώπων και της Γαλλικής Κυβερνήσεως συνομιλίαι θα επαναρχίσουν και συνεχισθούν με ταχύν ρυθμόν και ότι θα εξευρεθή λύσις ικανοποιούσα αμφοτέρας τας πλευράς. Η ανθρωπίνη ζωή είναι μεγάλη ευλογία. Δεν πρέπει διά τον ένα ή τον άλλον λόγον να καθυστερηθή η επίτευξις συμφωνίας και να προκληθούν απώλειαι ζωών, ιδιαιτέρως δε ευχόμεθα όπως κατά την διάρκειαν της αναμονής επιτεύξεως της συμφωνίας αυτής ουδεμία πλευρά υποστή ή προβή εις βασανιστήρια. Διότι τοιαύτα απάνθρωπα βασανιστήρια, τα οποία αποτελούν ύβριν προς όλας τας ανθρωπίνας αξίας και υποβιβάζουν κατά πολύ τον άνθρωπον, προκαλούν εις ημάς ως ανθρώπους μεγάλην εντροπήν. Είναι η μεγαλυτέρα επιθυμία μας όπως οι Αλγερινοί αδελφοί μας επιτύχουν το συντομώτερον την ελευθερίαν και την ανεξαρτησίαν των. Δεν έχω ιδέαν ότι εις την Βουλήν κατετέθη συγκεκριμένον ψήφισμα. Έχω μόνον ενώπιόν μου

πρότασιν κάποιου συναδέλφου. Δεν θα ενδιαφερθώ διά την διατύπωσιν του ψηφίσματος τούτου. Διότι, εάν το έγραφα εγώ, ίσως να το διετύπωνα διαφορετικά. Θα ήθελα μόνον να είπω εδώ κάτι, το οποίον αφορά μίαν αρχήν. Εις το άρθρον 5 του ψηφίσματος τούτου προνοείται όπως το ψήσισμα αποσταλή προς την οργάνωσιν Ηνωμένων Εθνών, εις το εν Στρασβούργω Συμβούλιον, την Διεθνή Οργάνωσιν Ερυθρού Σταυρού, αντίγραφόν του δε προς την Επαναστατικήν Κυβέρνησιν των Αλγερινών. Ας μη παρεξηγηθή η επί του σημείου τούτου γνώμη μου. Κατά την άποψίν μου δεν είναι ορθόν η Βουλή μας να έχη επαφάς με Διεθνείς Οργανώσεις κατά τοιούτον τρόπον. Με αυτόν τον τρόπον επωμιζόμεθα ή σφετεριζόμεθα κατά κάποιον τρόπον τα καθήκοντα της Κυβερνήσεως. Διότι η Βουλή μας δεν κέκτηται χωριστήν ταυτότητα μεταξύ των άλλων χωρών και των διεθνών οργανισμών. Εις τας ξένας χώρας και τους διεθνείς οργανισμούς μας αντιπροσωπεύει η Κυβέρνησίς μας. Διά τούτο και ιδιαιτέρως επειδή συμφώνως προς το Σύνταγμα η εξωτερική πολιτική είναι λειτούργημα ανήκον εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, δεν εγκρίνομεν την άμεσον επαφήν της Βουλής, εις την οποίαν ανεφέρθην. Ίσως να είναι δυνατόν να αποταθώμεν προς την Κυβέρνησιν ούτως ώστε αύτη να προβή εις τοιούτο διάβημα. Ίσως να είναι δυνατόν να σκεφθή κανείς και άλλην λύσιν. Δεν πρέπει, όμως, να αφήσωμεν εις δύσκολον θέσιν το Υπουργικόν Συμβούλιον, το οποίον είναι επιφορτισμένον με την χάραξιν της εξωτερικής πολιτικής. Εις την Οργάνωσιν Ηνωμένων Εθνών υπάρχει αντιπρόσωπος της Κυβερνήσεως. Εις το εν Στρασβούργω Συμβούλιον της Ευρώπης υπάρχουν αντιπρόσωποι της Βουλής μας. Δεν γνωρίζω κατά πόσον το Κράτος μας εκπροσωπείται εις την Διεθνή Οργάνωσιν Ερυθρού Σταυρού. Επαφήν δε μετ' άλλης Κυβερνήσεως αναμφιβόλως δύναται να πραγματοποιήση το Υπουργικόν Συμβούλιον διά των ιδίων αυτού οργάνων. Διά τούτο δεν συμφωνώ με την διαδικασίαν, την οποίαν εισηγείται το ψήφισμα και πιστεύω ότι αύτη θα αποτελέση κακόν προηγούμενον. Θα καταλήξωμεν να θεωρούμεθα ότι έχομεν σφετερισθή καθήκοντα του Υπουργικού Συμβουλίου, δυνατόν δε να το αγάγωμεν εις δυσχερείας όσον αφορά την χάραξιν της εξωτερικής πολιτικής. Δι' αυτόν τον λόγον εισηγούμαι όπως αποφευχθή η διαδικασία αυτή. Αι απόψεις μου από της σκοπιάς νοήματος και αρχής είναι πολύ σαφείς. Τας έχω υποβάλει εις την Βουλήν. Άλλοι συνάδελφοι έχουν ασχοληθή με το θέμα κατά διαφόρους τρόπους. Δι' αυτόν τον λόγον νομίζω ότι δεν είναι ανάγκη να παρατείνω τον λόγον μου, ως τελευταίαν δε δήλωσίν μου θα ήθελα να είπω ότι αι καρδίαι μας είναι πάντοτε ηνωμέναι με τους Αλγερινούς αδελφούς μας και εύχομαι όπως το συντομώτερον όλοι οι άνθρωποι αποκτήσουν την ελευθερίαν των, της οποίας είναι άξιοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Είμαι εξ εκείνων που πιστεύουν ότι εις το στάδιον το οποίον διατρέχει η νεαρά Δημοκρατία θα ηδυνάμεθα να αφιερώνωμεν περισσότερον χρόνον εις τα εσωτερικά ζητήματα της Κύπρου παρά εις τα διεθνή ζητήματα, μολονότι δεν πιστεύω βέβαια ότι τα διεθνή ζητήματα δεν πρέπει να εξετάζωνται.

Απόψε θα προτιμούσα εν πάση περιπτώσει να εσυζητούσαμεν π.χ. το ζήτημα της παραλαβής της ζιβανίας εις τα αμπελοχώρια, το οποίον κινδυνεύει να αφήση νηστικούς μεγάλον μέρος του πληθυσμού της επαρχίας Λεμεσού, και να αφιερώσωμεν ολιγώτερον χρόνον διά το ζήτημα το Αλγερινόν. Αυτό διότι θεωρώ πρωτίστως τον εαυτόν μου Κύπριον Έλληνα προσευχόμενον διά το καλόν πρωτίστως του Κυπρίου αγρότου, και προσεύχομαι εστραμμένος προς την Ακρόπολιν και όχι προς την Μόσχαν ή προς την Δύσιν. Τα ζητήματα τα εξετάζω και νομίζω όλοι μας εδώ οφείλομεν να τα εξετάσωμεν με το πρίσμα των Κυπρίων. Επομένως ας μου επιτραπή να εκφράσω την λύπην μου διότι έγινεν, ας πούμεν, η κομματική ή ιδεολογική εκμετάλλευσις ενός ψηφίσματος υπέρ ενός αναξιοπαθούντος λαού όπως είναι ο Αλγερινός, διά να παρουσιάσωμεν άλλοι μεν την Μόσχαν ως την Μέκκαν προς την οποίαν πρέπει να προσευχώμεθα, άλλοι δε να υπεραμύνωνται της Δύσεως.

Θεωρώ επίσης καθήκον μου να δηλώσω ότι είμεθα φίλοι με εκείνους οι οποίοι θα μας δώσουν χείρα βοηθείας εις τες δύσκολες στιγμές που περνά η Κύπρος και ο Κυπριακός λαός, ο οποίος μόλις εξήλθεν από ένα τιτάνιον αγώνα έχει κάθε ανάγκην από την βοήθειαν και την υποστήριξιν οιουδήποτε ο οποίος πραγματικά ενδιαφέρεται για μας. Ακόμη ένας λόγος ο οποίος θα έπρεπε να μας εμποδίση από του να εκφράσωμεν προτιμήσεις αι οποίαι βασίζονται εις ιδεολογικήν τοποθέτησιν εναντίον της μιας χώρας ή της άλλης ή υπέρ της μιας χώρας ή της άλλης, είναι η πολιτική την οποίαν εχάραξεν η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας, την οποίαν πολιτικήν όλοι εις την Βουλήν αυτήν ενεκρίναμεν και όλοι εχειροκροτήσαμεν, δηλαδή την πολιτικήν την αδέσμευτον. Την αδέσμευτον αλλά και την πολιτικήν η οποία δεν μας εμποδίζει από του να κρίνωμεν κατ' αξίαν έκαστον των προβλημάτων τα οποία αντιμετωπίζομεν. Μόλις εξελθόντες από ένα τετραετή αγώνα εθνικοαπελευθερωτικόν δεν δυνάμεθα να δεσμευθώμεν με οιονδήποτε αλλά προχωρώμεν ρεαλιστικώς κρίνοντες τους φίλους μας και τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζομεν κατ' αξίαν. Θα ήτο ουχί συνεπές, θα ήτο αναξιοπρεπές διά τον Κύπριον, ο οποίος θεωρεί την αξιοπρέπειαν ως ύψιστον αγαθόν, και ο οποίος διά την αξιοπρέπειάν του δεν εδελεάσθη από τον χρυσόν της απελθούσης αποικιακής δυνάμεως, εάν αμέσως μετά την απελευθέρωσίν του και την λύσιν του αποικιακού δεσμού έπεφτε εις τας αγκάλας οιασδήποτε παρατάξεως ή μπλοκ, είτε το μπλοκ αυτό ευρίσκεται εις την Ανατολήν είτε εις την Δύσιν. Αυτό έπραξαν και άλλοι λαοί οι οποίοι διέγραψαν την ιδίαν τροχιάν μεθ' ημών. Αυτό θα μας πείση εάν εξετάσωμεν τον κατάλογον των κρατών τα οποία επαρουσιάσθησαν τελευταίως εις το Βελιγράδιον με επί κεφαλής τας Ινδίας. Είχαν και αυτοί την ιδίαν πείραν της δουλείας υπό αποικιοκρατικόν καθεστώς και κατέληξαν να ακολουθούν την πολιτικήν την αδέσμευτον. Και αναφέρομαι όσον αφορά την Ανατολήν εις τας Ινδίας, όσον αφορά δε τας Ευρωπαϊκάς χώρας εις τον Τίτο. Είμεθα έτοιμοι να χειροκροτήσωμεν οιονδήποτε ο οποίος θα αποκηρύξη τον ιμπεριαλισμόν, είμεθα έτοιμοι να αποκηρύξωμεν οιονδήποτε ο οποίος δεν χρησιμοποιεί την δικτατορίαν διά να διακυβερνήση είτε τον ιδικόν του λαόν είτε άλλους λαούς. Αυτό διότι επολεμήσαμεν διά την ελευθερίαν μας και δεν είμεθα διατεθειμένοι να διαβιώσουμεν ποτέ υπό δικτατορικόν καθεστώς, υπό καθεστώς το οποίον αναβιβάζει την δικτατορίαν εις αξίωμα όπως συμβαίνει με το Ανατολικόν Μπλοκ. Γι' αυτόν τον λόγον επικρίνω από του βήματος αυτού τους λόγους οι οποίοι εδόθησαν από ωρισμένους εκ των συναδέλφων διά να υποστηρίξουν το λογικόν, το δίκαιον αίτημα των Αλγερινών δι' αυτοδιάθεσιν. Το αίτημα αυτό είμεθα έτοιμοι να το υποστηρίξωμεν δι' οιονδήποτε λαόν, είμεθα εναντίον του ιμπεριαλισμού και ήλθεν η στιγμή προς το τέλος του πολέμου, και από του τέλους του πολέμου μέχρι σήμερον, που ευρισκόμεθα εις την ευχάριστον θέσιν να ίδωμεν τον ιμπεριαλισμόν να καταρρέη εις πολλά μέρη του κόσμου, τα οποία ευρίσκοντο υπό τον απεχθή Δυτικόν ιμπεριαλισμόν. Αυτό δεν σημαίνει ότι έχομεν τίποτε εναντίον των λαών της Δύσεως. Καταφερόμεθα εναντίον μιας κληρονομίας την οποίαν εύρον από τους προγόνους των και την οποίαν τους ευχόμεθα το συντομώτερον να ρίξουν μακρυά. Αλλά ερχόμεθα να παρατηρήσωμεν προς το τέλος του τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, ενώ το μικρόβιον του ιμπεριαλισμού όσον αφορά την Δύσιν ευρίσκεται εν παρακμή, παρατηρούμεν το μικρόβιον αυτό να ευρίσκεται εν πλήρη δράσει προς Ανατολάς. Και ευρίσκομεν Ευρωπαϊκούς λαούς με εκατοντάδας ετών πολιτισμόν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι το θέμα ηυρύνθη πέραν του δέοντος. Δεν λέγω ότι αυστηρώς κρίνοντες το λάθος ανήκει μόνον εις τον τελευταίον ομιλητήν, αλλά εις σειράν ομιλητών και εις το ότι διά πρώτην φοράν εις την ιστορίαν της Βουλής αυτής ο Πρόεδρος παρέλειψεν αυστηρώς να εφαρμόση τον κανόνα ότι οι ομιληταί δέον να περιορίζωνται εντός του θέματος. Η παράλειψις αύτη εκ μέρους του Προέδρου της Βουλής ήτο σκόπιμος διά να δώση την ευκαιρίαν συζητήσεως του θέματος άνευ συχνών διακοπών, και διότι πιστεύω ότι εις θέματα τα οποία δεν αφορούν αυστηρώς νομοθετικήν εργασίαν της

Βουλής πρέπει να υπάρχη σχετική ελαστικότης. Υπάρχει όμως έν σημείον όπου η σχετική ελαστικότης πρέπει να περιορισθή. Τούτο δε το σημείον επηρεάζεται από αρκετούς παράγοντας μεταξύ των οποίων και ο χρόνος τον οποίον διαθέτομεν διά την συζήτησιν ενός θέματος. Διά τούτο θα παρακαλέσω τον ομιλητήν να περιορισθή από τούδε και εις το εξής αυστηρώς εντός του θέματος.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε δεν πρόκειται να πάρω περισσότερα από λίγα λεπτά διά να καταλήξω.

Θα ήθελα να καταλήξω εις την εξής σκέψιν. Όλοι απόψε υποστηρίζομεν τον αγώνα του Αλγερινού λαού. Όλοι αντιτιθέμεθα προς οιανδήποτε μέθοδον η οποία χρησιμοποιείται τυχόν εις βάρος του Αλγερινού λαού διά να καταπνίξη τον αγώνα του υπέρ της ελευθερίας. Αλλά οι λόγοι οι οποίοι εδόθησαν προς υποστήριξιν του ψηφίσματος και η κομματική εκμετάλλευσις η οποία έγινεν από ωρισμένους ομιλητάς είναι πραγματικά λυπηρά, τείνει να παραβλάψη τα καίρια συμφέροντα του Κυπριακού λαού, ο οποίος έχει ανάγκην φίλων, και ελπίζω ότι μία τέτοια τάσις δεν πρόκειται να επαναληφθή εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εάν επιτρέπεται, κ. Πρόεδρε, κάτι να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού ομιλήση ο κ. Χρύσης Δημητριάδης δεν μπορείτε να δευτερολογήσετε. Μπορείτε να ζητήσετε τον λόγον μετά από τον κ. Χρύσην.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να υπενθυμίσω το Σώμα ότι το εγγραφέν θέμα δεν ήτο θέμα εκφράσεως συγχαρητηρίων προς την Γαλλίαν και τας συμμάχους της χώρας, αλλά μήνυμα συμπαραστάσεως προς τους Αλγερινούς λαούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ενθυμούμαι καλώς το εγγραφέν θέμα. Θα ήθελα όμως να υπενθυμίσω τον έντιμον ομιλητήν ότι ο πρώτος ο οποίος παρεβίασε τον γνωστόν κανόνα περί αυστηρώς ομιλείν εντός του εγγεγραμμένου θέματος ήτο ο ίδιος, διότι ενώ το θέμα ήτο το θέμα της κρατήσεως των Αλγερινών επαναστατών, ανεφέρθη εις το θέμα της πολιτικής της Αμερικής όσον αφορά τους Αλγερινούς και κατ' αυτόν τον τρόπον διηυρύνθη το υπό συζήτησιν θέμα.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Έχουν ομιλήσει αρκετοί συνάδελφοι επάνω εις το υπό συζήτησιν θέμα. Η τροπή όμως της συζητήσεως επιβάλλει να επανέλθωμεν εις το θέμα μας, επιβάλλει να εντοπισθή το θέμα που συζητούμεν, να επισημανθή η ουσία του και να καταδικασθούν οι ένοχοι. Οι ένοχοι της Αλγερινής τραγωδίας την οποίαν εξετάζομεν σήμερα. Το θέμα μας δεν είναι θέμα γενικής εξωτερικής πολιτικής. Ούτε είναι θέμα αναγόμενον εις το ποίαν πολιτικήν δέον να ακολουθήση η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η εξωτερική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας την οποίαν υποστηρίζομεν όλοι είναι η πολιτική της θετικής και αδεσμεύτου ουδετερότητος. Και είναι ταυτοχρόνως πολιτική υποστηρίξεως των εθνικών απελευθερωτικών κινημάτων των χωρών, αι οποίαι αγωνίζονται διά την ελευθερίαν των. Το θέμα των Αλγερινών κρατουμένων είναι θέμα που ανάγεται εις το ιερόν και απαραβίαστον δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως διά το οποίον οι Αλγερινοί αδελφοί μας τόσον άφθονα και τόσον καθημερινώς χύνουν το αίμα των. Το θέμα είναι αντιιμπεριαλιστικόν. Εάν εις το θέμα τούτο είναι αναμεμιγμένες μερικές Δυτικές χώρες, τούτο ασφαλώς δεν είναι ιδικόν μας λάθος. Δεν φταίμεν ούτε εμείς ούτε τα Αλγερινά θύματα της ιμπεριαλιστικής θηριωδίας, εάν στόχος μας εις το Αλγερινόν είναι οι Γάλλοι ιμπεριαλιστές. Γιατί αυτοί είναι οι ένοχοι της Αλγερινής τραγωδίας. Δεν φταίμεν εμείς εάν πίσω από τους Γάλλους κρύβωνται άλλες Δυτικές Δυνάμεις. Και αυτό δεν το λέμεν εμείς αλλά το λέει το πιο υπεύθυνο πρόσωπον, ο ίδιος Αλγερινός Πρωθυπουργός. Εάν λοιπόν ανεφέρθησαν εις την σημερινήν συζήτησιν αι Δυτικαί Δυνάμεις, αναφέρθησαν σε απόλυτον συσχετισμόν με το υπό συζήτησιν θέμα, με το θέμα του Αλγερίου. Εις τον ίδιον συσχετισμόν με το Αλγερινόν ζήτημα θα ήτο ορθόν να αναφερθή αφ' ετέρου ότι οι σοσιαλιστικές χώρες με επί κεφαλής την Σοβιετικήν Ένωσιν, και οι οποίες, εντελώς ασχέτως με το υπό συζήτησιν θέμα, εδέχθησαν απόψε τα πυρά μερικών ομιλητών, πάντα τάχθησαν εις το πλευρό του Αλγερινού λαού όπως στάθηκαν και εις το ιδικόν μας πλευρό την ώραν του ιδικού μας εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνος. Είναι κατά συνέπειαν λυπηρόν να αναμιγνύωνται εδώ θέματα άσχετα με το θέμα του Αλγερίου, όπως θέματα πυρηνικών εκρήξεων, Ουγγαρίας κλπ. όπως έγινεν από τον πρώτον ήδη ομιλήσαντα απόψε εις την συζήτησιν.

Ας επανέλθωμεν λοιπόν εις το θέμα μας και ας δώσωμεν ολόψυχα την υποστήριξίν μας εις τον αγώνα των Αλγερινών πατριωτών δι' αυτοδιάθεσίν τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω επί του θέματος αυτού.

Παρακαλώ τον κ. Χριστόδουλον Μιχαηλίδην ως τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαστατήση.

(Ο Πρόεδρος κ. Γλ. Κληρίδης, κατέρχεται εις το βήμα και αντικαθίσταται προσωρινώς υπό του κ. Χρ. Μιχαηλίδη).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι. Άσχετον ή σχετικόν ήτο η τελευταία εισήγησις του τελευταίου ομιλητού επί της στάσεως της Αμερικής ή της Ρωσσίας, των Δυτικών ή των Ανατολικών Δυνάμεων επί του θέματος της ελευθερίας των λαών. Η απάντησίς μου είναι ότι και τα δύο είναι σχετικά. Διότι οι πραγματικοί άνθρωποι οι οποίοι πιστεύουν πραγματικώς εις την Δημοκρατίαν, δεν μπορούν να διαχωρίσουν την ελευθερίαν των Αλγερινών, την ελευθερίαν των Κυπρίων, την ελευθερίαν των Ούγγρων ή την ελευθερίαν των κατοίκων του Θιβέτ. Εις κάθε περίπτωσιν η ελευθερία είναι ελευθερία και εις κάθε περίπτωσιν το δικαίωμα ενός λαού να ζη και να αναπνέη ελεύθερος είναι διά τον δημοκράτην αναμφισβήτητον δικαίωμα. Το Αλγερινόν πρόβλημα το οποίον εξετάζομεν είναι πρόβλημα υψίστης σημασίας και δεν επιδέχεται κατά την ιδικήν μου γνώμην τοποθέτησιν μη αντικειμενικήν αλλά απλώς τοποθέτησιν πολιτικήν. Ο Αλγερινός λαός αγωνίζεται διά το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως. Εκείνοι οι οποίοι αρνούνται το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως εις τον Αλγερινόν λαόν, είναι εκείνοι οι οποίοι λόγω ενδιαφερόντων των χωρών των προτιμούν να εξακολουθήση το παρόν σύστημα. Εκείνοι οι οποίοι ηρνήθησαν το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως των Ούγγρων είναι εκείνοι οι οποίοι διά τα ενδιαφέροντα των ιδικών των χωρών όχι μόνον ηρνήθησαν το δικαίωμα αλλά και στρατιωτικήν επέμβασιν έπραξαν εις την Ουγγαρίαν. Εκείνοι οι οποίοι εισέβαλον εις το Θιβέτ και εκυρίευσαν τούτο και το έκαμαν αποικίαν είναι εξ ίσου εκείνοι οι οποίοι διά τα ιδικά των ενδιαφέροντα, τα κρατικά ενδιαφέροντα, αφήρεσαν το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως. Η θλιβερή κατάστασις της ανθρωπότητος σήμερα είναι ότι αι Μεγάλαι Δυνάμεις εις πλείστας περιπτώσεις δεν εξετάζουν με αντικειμενικότητα διά να εύρουν την ορθήν λύσιν ενός ζητήματος, αλλά βασίζουν τας λύσεις τας οποίας προτείνουν αναλόγως των ιδικών των συμφερόντων παρουσιάζοντες την αντίπαλον παράταξιν ως ιμπεριαλιστάς ή νεο-ιμπεριαλιστάς αναλόγως των περιστάσεων. Διά τούτο είναι καθήκον των μικροτέρων λαών όπως μείνουν όσον το δυνατόν εκτός των δύο μεγάλων αυτών παρατάξεων, και όπως ακολουθήσουν πραγματικά ουδετέραν πολιτικήν. Η Κυπριακή Δημοκρατία ορθώς ηκολούθησε τον δρόμον της αδεσμεύτου ουδετερότητος. Και εάν εξετάσωμεν το θέμα των Αλγερινών το εξετάζομεν καθαρώς με τον φακόν του αδεσμεύτου ουδετέρου. Η θέσις την οποίαν παίρνομεν επί του Αλγερινού ζητήματος δεν είναι θέσις εις την οποίαν οδηγούμεθα, όπως πολύ ορθώς ετοποθέτησε το ζήτημα ο έντιμος Βουλευτής κ. Ζιαρτίδης, ότι δεν είναι θέσις, λέγω, την οποίαν παίρνομεν διότι αντιτιθέμεθα ή διότι εμπνεόμεθα από μίσος προς την Γαλλίαν, αλλά διότι το θεωρούμεν ως ηθικήν υποχρέωσιν να υποστηρίζωμεν τους Αλγερινούς εις τον

αγώνα της ανεξαρτησίας των. Δεν εξετάζομεν το θέμα από απόψεως συγγενείας, θρησκείας, δεν εξετάζομεν το θέμα από απόψεως συγγενείας, εθνότητος, αλλά εξετάζομεν το θέμα με αντικειμενικότητα, διότι πιστεύομεν εις το δικαίωμα του Αλγερινού λαού να ζήση ελεύθερος. Το θέμα όμως το οποίον ενεγράφη εις την Βουλήν είναι η παράνομος κράτησις χιλιάδων Αλγερινών εντός των στρατοπέδων συγκεντρώσεως. Εχρησιμοποίησα την λέξιν «παράνομος» σκοπίμως, διότι δεν έχω αμφιβολίαν ότι επί τη βάσει κανονισμών εκτάκτου ανάγκης οι οποίοι εθεσπίσθησαν υπό της Γαλλικής κυβερνήσεως, η κράτησις μπορεί να είναι συμφώνως των τοιούτων κανονισμών. Αλλά δι' ημάς η πράξις παραμένει παράνομος διότι αντίκειται εις τους θεμελιώδεις κανόνας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και ενώ αγορεύομεν επί του θέματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της παρανόμου κρατήσεως των Αλγερινών θα έπρεπε να ενθυμούμεθα ότι υπάρχουν πολλαί χώραι αυτοκαλούμεναι δημοκρατικαί, αι οποίαι μέχρι της στιγμής δεν υπέγραψαν ή υιοθέτησαν το πρωτόκολλον ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυταί δε αι χώραι δυστυχώς δεν είναι μόνον αι ιμπεριαλιστικαί. Η κράτησις ανθρώπων διότι αγωνίζονται υπέρ της ελευθερίας της πατρίδος των περιέχει ανήθικον στοιχείον, διότι διεκδικεί δι' εκείνον, ο οποίος άνευ της θελήσεως ενός λαού παραμένει Κυβερνήτης της χώρας, να επιβάλη την θέλησίν του διά της συλλήψεως εκείνων οι οποίοι αγωνίζονται διά την ελευθερίαν της χώρας. Και ενώ η χώρα η οποία παραμένει εναντίον της θελήσεως του υποδούλου λαού χρησιμοποιεί τον στρατόν της και τα όπλα της διά να παραμείνη, αρνείται το δικαίωμα εις τον υπόδουλον να ελευθερωθή διά του μόνου τρόπου της επαναστάσεως.

Η χρησιμοποίησις στρατοπέδων συγκεντρώσεως εντός των οποίων κρατούνται αγωνισταί ή πατριώται έχει και άλλους πολλούς κινδύνους, ο βασικώτερος των οποίων είναι ότι άνευ δίκης μπορούν να συλληφθούν και να τεθούν εν αιχμαλωσία χιλιάδες ανθρώπων, και είναι δυνατόν να υποβληθούν εις βασανιστήρια χωρίς να υπάρχη ευκαιρία εξετάσεως των υποθέσεών των. Αντιβαίνει την πλέον ριζικήν διάταξιν του θεμελιώδους δικαιώματος ενός εκάστου ανθρώπου. Διά τούτου δεν έχω αμφιβολίαν ότι αυτή η Βουλή επί του θέματος της κρατήσεως των Αλγερινών εντός των στρατοπέδων συγκεντρώσεως διά της πλέον εντόνου και ομοφώνου εκδηλώσεως θα υποστηρίξη την θέσιν ότι πρέπει να αφεθούν ελεύθεροι.

Η λύσις των προβλημάτων του Αλγερινού λαού όπως και η λύσις του προβλήματος κάθε λαού ο οποίος αγωνίζεται διά την ελευθερίαν του δεν είναι θέμα το οποίον μπορεί να επιλυθή διά της κρατήσεως χιλιάδων ανθρώπων. Διότι όχι μόνον δεν δημιουργεί το κλίμα το οποίον θα έδιδεν ευκαιρίαν εις την ειρηνικήν λύσιν του ζητήματος, αλλά ταυτοχρόνως δίδει το δικαίωμα υπερβασιών εις την αποικιακήν Κυβέρνησιν, αι οποίαι δημιουργούν κλίμα το οποίον δυσκολεύει την λύσιν του ζητήματος. Διά τούτο είμαι βέβαιος ότι η Βουλή θα συνηγορήση υπέρ της αποφάσεως της απολύσεως των Αλγερινών κρατουμένων. Δεν νομίζω ότι θα έπρεπε να απασχολήσω την Βουλήν με το θέμα της λύσεως η οποία θα έπρεπε να δοθή εις το αίτημα των Αλγερινών. Αναμφιβόλως οι κάτοικοι του Αλγερίου δικαιούνται εις το να εκφράσουν τας απόψεις των επί της λύσεως του προβλήματός των.

Αναμφιβόλως όσοι εξ ημών πιστεύουν εις την πραγματικήν δημοκρατίαν δεν μπορούν παρά να δεχθούν την αρχήν της αυτοδιαθέσεως διά τους Αλγερινούς. Αναμφιβόλως όσοι πιστεύουν εις το δικαίωμα εκάστου ανθρώπου, ανεξαρτήτως θρησκείας, ανεξαρτήτως φυλής και ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων να έχη ίσα δικαιώματα δεν θα διαμφισβητήσουν το δικαίωμα, το οποίον ούτε η Αλγερινή επαναστατική Κυβέρνησις διαμφισβητεί, των Γάλλων οι οποίοι εγκατεστάθησαν εις το Αλγέριον όπως παραμείνουν εις το Αλγέριον ως ίσοι πολίται.

Διά τούτο νομίζω ότι εντός του ψηφίσματος το οποίον κατετέθη υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Κώστα Χριστοδουλίδη υπάρχουν αι βασικαί αρχαί τας οποίας είναι δυνατόν η Βουλή αυτή να δεχθή. Θα εισηγούμην επομένως την ψήφισιν, την υιοθέτησιν του ψηφίσματος.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Θα ήθελα να δώσω μίαν εξήγησιν όσον αφορά την ψηφοφορίαν. Ως ανέφερα εις την αγόρευσίν μου, θα απόσχωμεν διά τον λόγον ότι το ψήφισμα περιλαμβάνει πρόνοιαν περί απ' ευθείας επαφής της Βουλής μετά διεθνών οργανισμών ή ξένων χωρών, επειδή ουδόλως θεωρούμεν τούτο ορθόν ως και διά τον τρόπον διατυπώσεώς του. Έχομεν όμως υποβάλει προς την Βουλήν τας απόψεις μας από απόψεως αρχής, από αυτάς δε τας απόψεις μας δεν θα υπαναχωρήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ψήφισμα το οποίον κατετέθη υπό του εντίμου Βουλευτού θα αναγνωσθή παράγραφον με παράγραφον, και φυσικά η ψηφοφορία θα διεξαχθή επί εκάστης παραγράφου. Όσον αφορά την 5ην παράγραφον η οποία εξουσιοδοτεί τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση το παρόν ψήφισμα εις διαφόρους οργανισμούς, δύναται να διεξαχθή συζήτησις επί του θέματος αυτού όταν έλθωμεν εις την 5ην παράγραφον.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το ψήφισμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων του Κυπριακού λαού συνεδριάσασα σήμερον την 20ήν Νοεμβρίου 1961, και επιληφθείσα του θέματος της κακομεταχειρίσεως και συνεχιζομένης παρανόμου κρατήσεως Αλγερινών πατριωτών εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως υπό των Γαλλικών αρχών ψηφίζει:

(1) Εκφράζει την συμπάθειάν της και την αλληλεγγύην της προς τον αγωνιζόμενον Αλγερινόν λαόν και τους ηγέτας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εις το προοίμιον του ψηφίσματος είναι προτιμώτερον να λεχθή «Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας» αντί «του Κυπριακού λαού».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο ορθός χαρακτηρισμός είναι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ως ανέφερα, ουδόλως έχομεν συμμετάσχει εις την διατύπωσιν, σας πληροφορώ δε ότι, διά να μην αποστώμεν αρχών διά τους λόγους τους οποίους ανέφερα, θα απόσχωμεν της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του προοιμίου και του πρώτου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερον άρθρον. Δευτέρα παράγραφος μάλλον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταδικάζει εντόνως την συνεχιζομένην καταπίεσιν του Αλγερινού λαού και πάσαν ενέργειαν παρατείνουσαν την στέρησιν της ελευθερίας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτον, τρίτη παράγραφος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταγγέλλει εις ολόκληρον την πεπολιτισμένην ανθρωπότητα την υπό των Γάλλων κακομεταχείρισιν των κρατουμένων Αλγερινών πατριωτών και τα εις βάρος του Αλγερινού λαού διαπραττόμενα απάνθρωπα εγκλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω την 3ην παράγραφον εις ψηφοφορίαν, εισηγούμαι την εξής τροποποίησιν: Ζητεί την απόλυσιν όλων των Αλγερινών, οίτινες κρατούνται εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως ή ευρίσκονται εν φυλακή και ζητεί την διεξαγωγήν ερεύνης σχετικώς προς την κακομεταχείρισιν των Αλγερινών, αντί το «καταγγέλλει».

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ημπορούσε να προστεθή η παράγραφος που ζητεί την απόλυσιν, αλλά νομίζω ότι πρέπει να παραμείνη το τρίτον άρθρον ως έχει και να προστεθή απλώς «και ζητεί την απόλυσιν όλων των κρατουμένων».

Αντιλαμβάνομαι όμως ότι αυτό υπάρχει ήδη εις την 4ην παράγραφόν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο λόγος διά τον οποίον εισηγούμαι την διατύπωσιν την οποίαν ανέγνωσα είναι διά το «καταγγέλλει εις ολόκληρον την ανθρωπότητα». Το θέμα της καταγγελίας δεν ανήκει εις ημάς, ανήκει εις τους Αλγερινούς. Ημείς ζητουμεν από την.....

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Υποβάλλω με αυτόν τον τρόπον το τρίτον μέρος του ψηφίσματος. Θεωρώ ότι οι Αλγερινοί πατριώται είναι συναγωνισταί μας εις τον κατά των αποικιστών πόλεμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν δύο εισηγήσεις.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι την εξής τροπολογίαν.

«Ενώνει φωνήν διαμαρτυρίας με ολόκληρον την πεπολιτισμένην ανθρωπότητα διά την υπό των Γάλλων κακομεταχείρισιν», και να παραμείνη ως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Επικροτώ την εισήγησίν σας κ. Πρόεδρε όπως συμπεριληφθή η σύστασις ερευνητικής επιτροπής εκ μέρους των διεθνών οργανισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να πληροφορήσω ότι έγιναν τοιαύται επιτροπαί, τα πορίσματά τους εδόθησαν, ήδη ανέγνωσα εις την Βουλήν το πόρισμα του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού. Θα ήτο κατ' εμέ, θα ήτο εμπαιγμός διά τον Αλγερινόν λαόν τώρα να ζητώμεν απλώς την δημιουργίαν ερευνητικής επιτροπής όταν έχωμεν ήδη πορίσματα πολλών ερευνητικών επιτροπών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η παράγραφος πιθανόν να μην έγινεν αντιληπτή. Ζητεί την απόλυσιν όλων των Αλγερινών οίτινες κρατούνται εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως ή ευρίσκονται εν τη φυλακή και ζητεί την διεξαγωγήν ερεύνης, δηλαδή μετά από την απόλυσιν, διότι είναι πιθανόν να υπάρχουν πολλά στοιχεία τα οποία να μη έχουν διαπιστωθή λόγω της κρατήσεως.

Ο όρος «καταγγέλλει» εις ολόκληρον την πεπολιτισμένην ανθρωπότητα, η πεπολιτισμένη ανθρωπότης, εάν υπάρχη, έχει ήδη τας καταγγελίας και τα πορίσματα. Επομένως ακόμη μία καταγγελία δεν οδηγεί εις τίποτε το πρακτικόν. Ενώ ζητεί την απόλυσιν είναι ένα θετικόν διάβημα.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Η εισήγησις του κ. Λυσσαρίδη κ. Πρόεδρε, είναι «συνενώνει φωνήν διαμαρτυρίας με ολόκληρον την πεπολιτισμένην ανθρωπότητα» και ούτω καθ' εξής. Η δε έκκλησις περί απολύσεως υπάρχει εις την 4ην παράγραφον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Εάν προσέξη κανείς, κύριε Πρόεδρε, την 2αν και 4ην παράγραφον, σχεδόν περικλείει εάν όχι όλο το περιεχόμενον, τουλάχιστον το ουσιωδέστερον περιεχόμενον της τρίτης παραγράφου. Δι' αυτό η τρίτη παράγραφος εισηγούμαι να απαλειφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επληθύνθησαν αι εισηγήσεις. Θα τας θέσω εις ψηφοφορίαν κατά σειράν.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν την οποίαν έκαμα όπως το, η παράγραφος 3 τροποποιηθή ως ακολούθως:

«Ζητεί την απόλυσιν όλων των Αλγερινών οίτινες κρατούνται εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως ή ευρίσκονται εν φυλακή και ζητεί την διεξαγωγήν ερεύνης σχετικώς προς την κακομεταχείρισιν των Αλγερινών».

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

5.

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της παραγράφου ως έχει;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως όπως προστεθούν «καταγγέλλει, ενώνει την φωνήν της μετ' όλου του πολιτισμένου κόσμου».

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αποσύρω την εισήγησίν μου διά να παραμείνη ως έχει. Εφ' όσον υπάρχει εισήγησις ως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της παραγράφου 3 ως έχει;

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Αποσύρω και εγώ κ. Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται ως έχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αποχαί και κατά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί, ο ίδιος αριθμός.

Κατά; Ουδείς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ποίος ίδιος αριθμός;

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Επειδή είμαι υπέρ του να παραμείνη ως είχεν, απέχω της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, εψήφισε να τροποποιηθή ως εισηγήθη.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έχομεν 14 υπέρ της παραγράφου ως έχει. Πόσοι είναι εναντίον και πόσαι είναι αι αποχαί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τρίτη παράγραφος. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τρίτης παραγράφου ως έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδείς.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4η παράγραφος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καλεί τους Διεθνείς Οργανισμούς όπως λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα διά την διάσωσιν και απελευθέρωσιν των Αλγερινών κρατουμένων ως πρώτον βήμα διά την έναρξιν διαπραγματεύσεων προς λύσιν του Αλγερινού ζητήματος με βάσιν την αρχήν της αυτοδιαθέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως μετά το «προς λύσιν του Αλγερινού ζητήματος» «με βάσιν την ενότητα, την εδαφικήν ακεραιότητα και την αρχήν της αυτοδιαθέσεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε δεν είναι αρχή αυτοδιαθέσεως, διότι προεξοφλούμεν τι θα αποφασίσουν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Είναι επί λέξει, πρώτον, η άποψις της προσωρινής Αλγερινής Κυβερνήσεως, και δεύτερον, η ομόφωνος απόφασις των Αδεσμεύτων χωρών του Βελιγραδίου. Αυτό δε εις απάντησιν απόψεών τινων επισήμων Γαλλικών κύκλων, οι οποίοι ισχυρίσθησαν ότι έπρεπε να γίνη διχοτόμησις και χωριστή αυτοδιάθεσις διά τας 750.000 των Γάλλων αποίκων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσωπικώς φρονώ ότι η λέξις αυτοδιάθεσις δεν μπορεί να προσδιορισθή από οτιδήποτε άλλο επίθετον, ούτε διά της λέξεως εδαφικής ακεραιότητος ή εδαφικής ενότητος, διότι αντιβαίνει προς την σημασίαν της λέξεως αυτοδιάθεσις. Το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως είναι το δικαίωμα του αδεσμεύτως διά της πλειοψηφίας να αποφασίσης ποία θα είναι η λύσις του προβλήματος.

Εάν προτού το αποφασίσης αυτό βάλης ωρισμένους όρους ότι θα είναι επί τη βάσει του α, του β, και του γ, δεν μπορεί να είναι αυτοδιάθεσις.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται περί όρων, πρόκειται απλώς να καθορισθή ότι όλοι οι Αλγερινοί θα ψηφίσουν διά την Αλγερίαν· Να αποκλείωμεν οιανδήποτε διέξοδον παρερμηνείας της αυτοδιαθέσεως. Προσωπικώς συμφωνώ μαζί σας ότι η ερμηνεία του όρου «αυτοδιάθεσις» αυτό σημαίνει.

Ουδόλως όμως ζημιώνει τον όρον αυτοδιάθεσιν εάν κάμωμεν σαφές ότι εννοούμεν αυτοδιάθεσιν ολοκλήρου του Αλγερινού λαού δι' ολόκληρον την Αλγερίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις όπως προ της λέξεως «αυτοδιάθεσις» προστεθούν αι λέξεις ολοκλήρου του Αλγερινού λαού δι' ολόκληρον το Αλγέριον.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8, 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της παραγράφου ως έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παράγραφος παραμένει ως έχει.

5η παράγραφος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εξουσιοδοτεί τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση το παρόν ψήφισμα εις τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιον της Ευρώπης, τον Διεθνή Ερυθρόν Σταυρόν, την Γαλλικήν Κυβέρνησιν και την Επαναστατικήν Κυβέρνησιν των Αλγερινών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του θέματος της εξουσιοδοτήσεως του Προέδρου.

Υπάρχουν απόψεις περί του ότι η Βουλή δεν είναι ορθόν να εξουσιοδοτήση τον Πρόεδρον να μεταβιβάση ψήφισμα, διότι το θέμα της εξωτερικής πολιτικής ανήκει εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και όχι εις την Βουλήν.

Υπάρχουν απόψεις επί του θέματος;

Ο κ. Σιβιτανίδης.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ήκουσα τας απόψεις του εντίμου συναδέλφου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και διαφωνώ ριζικώς. Αυτό δεν είναι ζήτημα εξωτερικής πολιτικής, είναι ένα ψήφισμα το οποίον η Βουλή αυτή ως κυρίαρχον Σώμα δύναται να εξουσιοδοτήση τον Πρόεδρόν της να το αποστείλη όπου νομίζει πρέπον. Εξ άλλου υπάρχει και προηγούμενον εις αυτήν την Βουλήν παρομοίων ψηφισμάτων. Ή μάλλον προηγούμενα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Προβάλλεται ισχυρισμός ότι προηγουμένως έγινε κάτι το παρόμοιον. Όταν ημείς ενέστημεν εις τούτο, προεβλήθη ο ισχυρισμός ότι επρόκειτο διά κάτι, το οποίον απεστέλλετο από μίαν Βουλήν εις άλλην. Τώρα προτείνεται όπως ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής γνωστοποιήση τούτο προς όλους τους διεθνείς οργανισμούς και τα κράτη. Από απόψεως του Συντάγματος είναι φανερόν ότι τούτο αναμφιβόλως είναι εξωτερική υπόθεσις και δεν επιθυμώ να το συζητήσω· είναι κατ' εμέ φανερόν. Επίσης, συμφώνως προς το Σύνταγμα, όπως και τους άλλους Υπουργούς, ούτω και τον Υπουργόν Εξωτερικών διορίζουν ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας. Η Βουλή, με το να προβαίνη εις τοιαύτην πρότασιν, θέτει τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής εις την θέσιν του Υπουργού Εξωτερικών. Τοιουτοτρόπως δημιουργείται μία πολύ περίεργος κατάστασις. Δεν γνωρίζω τι άραγε σκέπτεται επί του προκειμένου ο ίδιος ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τίτος Φάνος και κατόπιν ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει μία βασική παρεξήγησις της θέσεως και του ρόλου του Σώματος αυτού.

Και ειλικρινώς με στενοχωρεί το γεγονός ότι ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο οποίος άλλοτε από του βήματος της Βουλής ετόνιζεν ως ιδιαιτέραν την σημασίαν και τον ρόλον που έχει αυτό το Σώμα, με την σημερινήν του εισήγησιν προσπαθεί να υποτιμήση τον ρόλον αυτόν.

Το Σώμα αυτό αποτελεί μίαν από τας τρεις εξουσίας του κράτους. Είναι δε ισότιμος εάν όχι και ανωτέρα από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, ιδιαιτέρως εις προεδρικόν σύστημα όπως υπάρχει εις την Κύπρον. Συνεπώς δύναται το Σώμα αυτό να λάβη οιανδήποτε απόφασιν θέλει, και να εξουσιοδοτήση τον Πρόεδρόν του να διαβιβάση οιονδήποτε ψήφισμα όπου δει. Τίποτε το παράνομον ή το άτοπον υπάρχει εις τοιαύτην εξουσιοδότησιν. Συνεπώς εισηγούμαι κ. Πρόεδρε, να προχωρήσωμεν εις την ψήφισιν και του τελευταίου άρθρου του ψηφίσματος. Ευχαριστώ.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Απλώς ήθελα να παρατηρήσω κ. Πρόεδρε ότι το 5ον άρθρον χρειάζεται μίαν μικράν τροποποίησιν. «Όπως διαβιβάση την παρούσαν απόφασιν», πρόκειται περί ψηφίσματος και θα έπρεπε να ήτο το παρόν ψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑ. Α. ΡΙΖΑ:

Θέλω μόνον να δώσω απάντησιν εις ωρισμένας κατηγορίας. Εγώ υποστήριζα όπως αι αρμοδιότητες, αι οποίαι δίδονται εις την Βουλήν συμφώνως προς το Σύνταγμα, ασκώνται υπό της Βουλής, σήμερον δε υποστηρίζω το αυτό. Δεν υποστήριζον να δοθούν αι αρμοδιότητες εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ή εις άλλο όργανον, διά τούτο δε ηγωνίσθην. Όπως ήθελα το πράγμα να είναι έτσι, κατά τον ίδιον τρόπον δεν θέλω η Βουλή να επεμβαίνη εις τας εξουσίας άλλου οργάνου. Ο έντιμος συνάδελφός μου κ. Τίτος Φάνος υπεγράμμισε την σημασίαν της Βουλής από της απόψεως αυτής ιδιαιτέρως εις το Προεδρικόν σύστημα. Επιθυμώ να υπομνήσω ότι ιδιαιτέρως εις χώρας, όπου εφαρμόζεται το προεδρικόν σύστημα, τα ζητήματα αυτά ανάγονται εξ ολοκλήρου εις την αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σάντης.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ:

Θα ήθελα να πω μόνον το εξής. Εάν η επιχειρηματολογία του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είναι ορθή, τότε κατ' επέκτασιν δεν θα ηδυνάμεθα ούτε καν να συζητήσωμεν ή να αποφασίσωμεν το ψήφισμα τούτο. Δεν νοείται να δυνάμεθα να αποφασίσωμεν το ψήφισμα, να έχωμεν συνταγματικώς το δικαίωμα τούτο διά το οποίον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά δεν έφερε ένστασιν, αλλά να μη δυνάμεθα να αποστείλωμεν το ψήφισμα εκεί που πρέπει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει δυσμενής διάκρισις εναντίον του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά από τους δικηγόρους της Βουλής, διότι όλοι αντιτίθενται προς τας απόψεις του.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι η πρώτη φορά, κ. Πρόεδρε, που διεβίβασε τη παρακλήσει της Βουλής ο Πρόεδρος του Σώματος τούτου ψηφίσματα. Ευτυχώς το αξίωμα του Προέδρου έχει πολύ σημαντικώτερα καθήκοντα από αυτά, της διαβιβάσεως δηλαδή μηνυμάτων ή ψηφισμάτων. Αλλά υπάρχει μεγίστη διαφορά μεταξύ μιας διαβιβάσεως ενός ψηφίσματος και της ασκήσεως εξωτερικής πολιτικής.

Νομίζω ότι πρέπει κατόπιν που ηκούσθησαν τόσαι πολλαί γνώμαι, ότι εξηντλήθη το θέμα, και μπορεί να τεθή εις ψηφοφορίαν κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι μετά που ηκούσθησαν τόσαι πολλαί γνώμαι ότι πρέπει να ακουσθή και η ιδική μου. Εν πρώτοις το ψήφισμα δεν πρέπει να συγχίζεται με απόφασιν της Βουλής. Εις την 13ην έκδοσιν του Sir Erskins May «on Parliamentary Practice» ή κοινοβουλευτικής διαδικασίας, αναφέρεται ρητώς ότι το ψήφισμα δεν είναι απόφασις αλλ' απλώς έκφρασις γνώμης της Βουλής. Εφ' όσον είναι έκφρασις γνώμης της Βουλής, δεν δεσμεύει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και επομένως δεν δύναται να θεωρηθή ότι χαράσσει εξωτερικήν πολιτικήν. Εν τούτοις είναι ανάγκη να εξετάσωμεν μετά προσοχής το κατά πόσον η Βουλή αυτή θα καθιερώση το έθιμον του να αποστέλλη ψηφίσματα εις Διεθνείς Οργανισμούς εν αντιθέσει προς ψηφίσματα τα οποία συνήθως μία Βουλή στέλλει εις άλλην Βουλήν. Συνήθως, η Βουλή, εις μίαν Βουλήν αντιπροσωπεύεται η πλειοψηφία της παρατάξεως η οποία κατέχει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Η δε παράταξις της Βουλής, η πλειοψηφία της Βουλής, η οποία ανήκει εις την παράταξιν της Εκτελεστικής Εξουσίας, διαβιβάζει τα ψηφίσματά της προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, η οποία Εκτελεστική Εξουσία αποφασίζει τον τρόπον του χειρισμού.

Ψηφίσματα συνήθως αποστέλλονται και εκ μέρους της μειοψηφίας της Βουλής, διότι δεν δύναται να έχουν εις πολλάς περιπτώσεις την υποστήριξιν της Εκτελεστικής Εξουσίας ή αποστέλλονται από μειοψηφίαν διά λόγους καθαρώς διαμαρτυρίας και δεν αποστέλλονται ως ψηφίσματα της Βουλής, αλλά ως ψηφίσματα της κομματικής παρατάξεως, η οποία αντιπροσωπεύει την μειοψηφίαν.

Διά τούτο νομίζω το όλον θέμα της 5ης παραγράφου χρήζει προσεκτικωτέρας μελέτης. Και διά τούτο σκοπεύω να αναβάλω το 5ον άρθρον διά να εξετάσωμεν προσεκτικώτερον το ζήτημα. Όπως είπα κατά την γνώμην μου δεν είναι ζήτημα Συντάγματος, διότι το ψήφισμα δεν αποτελεί δέσμευσιν της Εκτελεστικής Εξουσίας αλλ' απλώς έκφρασιν της γνώμης της Βουλής. Αλλά η καθιερωμένη πράξις, η θέσις, του ζητήματος είναι ότι εάν η πλειοψηφία της Βουλής ανήκει εις την ιδίαν παράταξιν όπως και η Εκτελεστική Εξουσία δεν αποστέλλει ψηφίσματα κατ' ευθείαν αλλά μέσον της Εκτελεστικής Εξουσίας, ενώ η μειοψηφία της Βουλής υποβάλλει διαμαρτυρίας, κομματικάς διαμαρτυρίας, παραταξιακάς διαμαρτυρίας, εις Διεθνείς Οργανισμούς. Διά τούτο σκοπεύω να αναβάλω το θέμα μέχρι της προσεχούς συνεδρίας της Βουλής, την οποίαν θα ορίσω διά την προσεχή Παρασκευήν.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι πρέπει να ληφθή απόψε απόφασις εάν πρέπει η όχι να σταλή το ψήφισμα. Εάν δε πρόκειται να παραμείνη μετά μίαν εβδομάδα μπορεί και να γελοιοποιηθώμεν εάν συζητώμεν περί Αλγερινού ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν εισηγήθην μετά μίαν εβδομάδα. Εισηγήθην την προσεχή Παρασκευήν, αλλ' εάν θέλετε, να εξακολουθήσωμεν αύριον επί της παραγράφου αυτής, εκτός εάν διατυπωθή «εξουσιοδοτεί τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση το παρόν ψήφισμα», παραλειφθούν οι Οργανισμοί, και εάν εξετασθή το ζήτημα.....

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν έγινε πρότασις περί τροπολογίας, έντιμε κ. Πρόεδρε, αλλά εν τοιαύτη περιπτώσει προτείνω όπως «εξουσιοδοτηθή ο Πρόεδρος και αποστείλη το ψήφισμα όπου δει».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι η ορθοτέρα τοποθέτησις όπως εξουσιοδοτηθή ο Πρόεδρος κα αποστείλη το ψήφισμα όπου δει.

Θα εξετάσω δε προσεκτικώς το θέμα κατά πόσον θα έπρεπε να αποσταλή κατ' ευθείαν εις Διεθνείς Οργανισμούς ή κατά πόσον θα έπρεπε να αποσταλή εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν.

Υπάρχει αντίρρησις εις την τροποποιητικήν εισήγησιν;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως όπως παραλειφθή ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Συμβούλιον Στρασβούργου, Διεθνή Ερυθρόν Σταυρόν, και αντικατασταθούν «όπου δει».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

2.

Η τροποποιητική εισήγησις, εγκρίνεται, η τελευταία παράγραφος θα έχη ως ακολούθως:

«Εξουσιοδοτεί τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής όπως διαβιβάση το παρόν ψήφισμα όπου δει».

Παραλείπονται οι Οργανισμοί Ηνωμένων Εθνών, Συμβούλιον Στρασβούργου, Διεθνής Ερυθρός Σταυρός.

Έληξεν η συζήτησις του θέματος περί των Αλγερινών κρατουμένων.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα έχη την ακόλουθον ημερησίαν διάταξιν.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, με συγχωρείτε, είχα ζητήσει τον λόγον προτού αρχίσετε την ανάγνωσιν της ημερησίας διατάξεως, διότι ανβτιλαμβάνομαι ότι συνέβη το εξής: Το ψήφισμα ανεγνώσθη κατ' άρθρον. Τώρα ευρισκόμεθα εις την τελικήν ανάγνωσιν. Δεδομένου ότι οι λόγοι διά τους οποίους ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είπεν ότι θα εψήφιζεν εναντίον του ψηφίσματος, πιθανώτατα τώρα, εφ' όσον έχει γίνει αυτή η αλλαγή, να ψηφίση εν τω συνόλω υπέρ του ψηφίσματος, δι' αυτό εισηγούμαι όπως το ψήφισμα τεθή εις ψηφοφορίαν εν τω συνόλω του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εψήφισεν κατά της τροποποιήσεως.

Ολόκληρος η Τουρκική παράταξις εις το 5ον άρθρον εψήφισε κατά της τροποποιήσεως.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εψήφισε κατά, εντούτοις ήρθησαν οι λόγοι διά τους οποίους ωμίλησεν, επίστευεν ότι δεν πρέπει να μεταβιβασθή εις τον Ο.Η.Ε. Εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι είναι προτιμότερον να τεθή το ψήφισμα εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φυσικά το ψήφισμα δεν είναι Νομοσχέδιον οπότε γίνεται πρώτη και δευτέρα και τρίτη ανάγνωσις, ψηφίζεται κατά παράγραφον. Η Τουρκική πλευρά, εξαιρουμένου ενός Βουλευτού, εδήλωσεν ότι δεν δύναται να ψηφίση το ψήφισμα λόγω του 5ου άρθρου ως είχεν. Έγινε τροποποιητική εισήγησις την οποίαν κατεψήφισαν, και επομένως δεν υπάρχει χρησιμότης να τεθή και πάλιν εις ψηφοφορίαν ολόκληρον.....

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) του 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Συζήτησις της εκθέσεως της Επιτροπής Εσωτερικών επί των προτάσεων του κ. Βάσου Λυσσαρίδη περί περαιτέρω τροποποιήσεως του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις).

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι εξουσιοδοτημένος εκ μέρους όλων των Βουλευτών του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού να σας πληροφορήσω ότι επιθυμούμεν να απασχολήσωμεν την Βουλήν κατά την προσεχή της συνεδρίασιν με το κρασί και την ζιβανίαν.

Εισηγούμαι λοιπόν όπως εγγραφή ως θέμα συζητήσεως το ακόλουθον:

«Το αμπελουργικόν πρόβλημα εν ειδικώ συσχετισμώ με το ζήτημα της παραλαβής ζιβανίας υπό του Σχεδίου αμπελουργικών προϊόντων». Εγγράφεται υφ' όλων των Βουλευτών του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού. Εάν βεβαία το εγκρίνετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι Βουλευταί του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού εισηγούνται την εγγραφήν του θέματος αυτού ως θέμα εις το Κεφάλαιον Δ; Ή ως θέμα, το οποίον, διά το οποίον υπεβλήθησαν ερωτήσεις και δεν εδόθησαν ικανοποιητικαί απαντήσεις;

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Παρ' όλον που είναι θέμα διά το οποίον υπεβλήθησαν αρκεταί ερωτήσεις εις την Βουλήν, το εισηγούμεθα ως ένα σοβαρόν και επείγον θέμα το οποίον χρήζει μελέτης και συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως δεν το βασίζετε επί του γεγονότος ότι υπεβλήθησαν ερωτήσεις, και επομένως πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Καί επί των δύο κ. Πρόεδρε, δεν φέρομεν ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν είναι θέμα, εισηγείσθε τροποποίησιν της ημερησίας διατάξεως διά της προσθήκης του θέματος, χρειάζεται ψηφοφορία. Εάν το εισηγείσθε ως θέμα επί του οποίου υπεβλήθησαν ερωτήσεις και δεν ελήφθησαν ικανοποιητικαί απαντήσεις δεν χρειάζεται ψηφοφορίαν.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Δεν φέρομεν ένστασιν να τεθή εις ψηφοφορίαν, ας τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ζητήσει τον λόγον διά δύο λόγους. Πρώτον, διά να ζητήσω όπως τεθή εις την ημερησίαν διάταξιν το θέμα των ερωτήσεων και απαντήσεων, διότι ακριβώς υπάρχει ερώτησις ιδική μου επί αυτού του θέματος, και διότι εάν καθυστερήση το ζήτημα θα είναι πλέον αργά. Και δεύτερον, διά να θέσω ζήτημα ακριβώς ενώπιον της Βουλής, το ζήτημα της επ' αόριστον παραλαβής ζιβανίας, το οποίον θα έχη σοβαράς επιπτώσεις διά την επαρχίαν μας. Ως εκ τούτου υποστηρίζω και εγώ όπως με την έγκρισιν της Βουλής εγγραφή το θέμα τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαντάζομαι ότι και ο κ. Αναστασιάδης θα το υποστηρίξη διότι με προειδοποίησεν από σήμερον το πρωί ότι πρόκειται να εγγράψη αυτό το θέμα.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βέβαια κ. Πρόεδρε, είμαι είς εκ των Βουλευτών του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού, οι οποίοι πρώτοι έθεσαν το θέμα αυτό ενώπιον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το θέμα εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η εγγραφή του θέματος εγκρίνεται.

Η ημερησία διάταξις θα έχει ως εξής:

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ακόμη ένα θέμα επί του οποίου υπεβλήθησαν ερωτήσεις και δεν εδόθησαν απαντήσεις.

«Άμεσος έναρξις εφαρμογής του Νόμου περί Προστασίας εκ της Εισπνοής κόνεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι θέμα το οποίον εγγράφεται επί τη βάσει ερωτήσεων. Επομένως δεν χρειάζεται ψηφοφορία.

Η ημερησία διάταξις έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολιγίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Συζήτησις της εκθέσεως της Επιτροπής Εσωτερικών επί των προτάσεων του κ. Βάσου Λυσσαρίδη περί περαιτέρω τροποποιήσεως του Νόμου περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις).

Εις το ίδιον Κεφάλαιον το θέμα το οποίον ενεγράφη υπό των Βουλευτών Λεμεσού του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού, το θέμα καθυστερήσεως παραλαβής της ζιβανίας.

Εις το Κεφάλαιον Ε, το θέμα το οποίον εισηγήθη ο ...., το οποίον ενέγραψεν ο Βουλευτής κ. Πέτρος Στυλιανού «Άμεσος εφαρμογή του Νόμου περί Πνευμοκονιάσεως».

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Το θέμα έχει ως εξής: «Άμεσος έναρξις εφαρμογής του Νόμου περί Προστασίας εκ της Εισπνοής κόνεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς δεν είμαι ιατρός, αλλά η εισπνοή κόνεως αποτελεί πνευμοκονίασιν ή οτιδήποτε άλλο.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 12.20 μεταμεσονύκτιος)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 27ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.50 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 33, Τούρκοι 13, Σύνολον 46.

Απόντες:

'Ελληνες 1, Τούρκοι 2, Σύνολον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Το πρώτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ερωτήσεις και απαντήσεις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο χρόνος είναι 5.53 μ.μ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, και ληφθείσα την 12ην Σεπτεμβρίου, 1961.

«Είναι γεγονός ότι εις την επαρχίαν Λάρνακος έχουν ήδη υποβληθή σχέδια διά την κατασκευήν τριών φραγμάτων. Ενός εις την περιοχήν Λευκάρων, ενός εις την περιοχήν Τερσεφάνου-Κίτι, και ενός εις τον 'Αγιον Θεόδωρον.

Ενώ όμως τα σχέδια είναι έτοιμα, η Κυβέρνησις δεν προχωρεί εις την εκτέλεσιν των αποδοτικών τούτων έργων.

Δύναται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν, πού οφείλεται η τοιαύτη καθυστέρησις εις την εκτέλεσιν των ως άνω έργων που θα δώσουν κάποιαν ευημερίαν εις τον βασανισμένον αγροτικόν κόσμον;

Δύναμαι να πληροφορηθώ αν τα έργα αυτά θα αρχίσουν εντός του τρέχοντος έτους;

Επίσης δύναται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν εις ποίον στάδιον ευρίσκονται αι μελέται και τα σχέδια διά την κατασκευήν φραγμάτων εις διάφορα υποδειχθέντα ήδη κατάλληλα μέρη εις την Επαρχίαν Λάρνακος»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 3ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 12ην Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη.

«(α) 'Ολα τα εν λόγω σχέδια έχουν ήδη ετοιμασθή υπό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και υποβληθή εις τον 'Επαρχον προς μελέτην υπό των ενδιαφερομένων παρά των οποίων δύνανται να αναμένωνται περαιτέρω ενέργειαι.

(β) Ουδέν των σχεδίων τούτων περιελήφθη εις τον Προυπολογισμόν του 1961 και, ως εκ τούτου, δεν δύναται να αρχίση εργασία επί των σχεδίων τούτων κατά το τρέχον έτος.

(γ) Η εργασία επί όλων των σχεδίων αναπτύξεως υδάτων εις την Επαρχίαν Λάρνακος προχωρεί με την μεγαλυτέραν δυνατήν ταχύτητα».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου, 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Πόσα πρόσωπα εκ Λιβάνου επεσκέφθησαν την Κύπρο από της 1ης Ιανουαρίου 1961 μέχρι της 31ης Αυγούστου 1961;

(β) Πόσα δικαιώματα θεωρήσεων (visas) επληρώθησαν υπό των τοιούτων προσώπων και ποίοι εισέπραξαν ταύτα;

(γ) Πόσα δικαιώματα πιστοποιήσεων επί φορτωτικών εισεπράχθησαν διά την ιδίαν περίοδον διά εμπορεύματα σταλέντα εκ Λιβάνου εις Κύπρον και υπό ποίων εισεπράχθησαν;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη.

«(α) Από της 1ης Ιανουαρίου 1961 μέχρι της 31ης Ιουλίου 1961, αφίκοντο εις Κύπρον εκ Λιβάνου 1,282 πρόσωπα».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Εις χώρας του εξωτερικού όπου δεν υπάρχει Πρεσβεία ή Προξενείον της Κυπριακής Δημοκρατίας ποίος εκδίδει θεωρήσεις (Visas) εις πρόσωπα προτιθέμενα να επισκεφθούν την Κύπρον;

(β) Ποίος εισπράττει τα δικαιώματα των τοιούτων θεωρήσεων καθώς και τα δικαιώματα διά πιστοποιήσεις φορτωτικών;

(γ) Ποίας εξυπηρετήσεις προσφέρουν εις την Κυπριακήν Δημοκρατίαν οι εισπράττοντες τα ανωτέρω δικαιώματα;

(δ) Εάν αι εξυπηρετήσεις τας οποίας προσφέρουν οι εσπράττοντες τα ανωτέρω δικαιώματα αφορούν μόνον τας θεωρήσεις, τότε ποίος εκτελεί την τουριστικήν διαφήμισιν της Κύπρου εις τας τοιαύτας χώρας, και εν γένει ποίος δίδει τας απαιτουμένας πληροφορίας εις πρόσωπα προτιθέμενα να επισκεφθούν την Κύπρον;

(ε) Είναι ικανοποιημένον το υπεύθυνον Υπουργείον, ότι, ιδίως εις χώρας όπου δεν υφίσταται Πρεσβεία ή Προξενείον της Κυπριακής Δημοκρατίας, υπάρχει διαφημιστικόν υλικόν και πληροφοριακά δελτία διά την Κύπρον και ότι δίδονται επαρκείς πληροφορίαι;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη.

«(δ) Η διά του τύπου τουριστική διαφήμισις της Κύπρου εις όλας τας χώρας όπου θεωρείται σκόπιμον να γίνη τοιαύτη, γίνεται υπό του Τμήματος Τουρισμού του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Αι επαφαί μετά των τουριστικών και ταξιδιωτικών πρακτόρων ως και προσώπων εκ χωρών εις τας οποίας αναφέρεται η ερώτησις, και η εις αυτά αποστολή διαφημιστικού και πληροφοριακού υλικού γίνεται επίσης υπό του Τμήματος Τουρισμού του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας. Επιπροσθέτως το Τμήμα πράττει το αυτό και διά πρόσωπα ή τουριστικά πρακτορεία χωρών εις τας οποίας υφίστανται Κυπριακαί Πρεσβείαι είτε οσάκις ταύτα απευθύνωνται απ' ευθείας προς το Τμήμα, είτε προκειμένου περί πρακτορείων, εξ ιδίας πρωτοβουλίας του Τμήματος.

(ε) Καταβάλλονται εντατικαί προσπάθειαι υπό του Υπουργείου ίνα όσον το δυνατόν περισσότερα ταξιδιωτικά πρακτορεία του εξωτερικού ενδιαφερθούν διά την Κύπρον και εφοδιασθούν με διαφημιστικόν και πληφορορικόν υλικόν. Εν τω πλαισίω των τοιούτων προσπαθειών του Υπουργείου αφικνούνται τη προσκλήσει αυτού κατά την 12ην Νοεμβρίου

20 ταξιδιωτικοί πράκτορες εκ του Ηνωμένου Βασιλείου. Τούτους θα ακολουθήσουν έτεροι 20 εκ Σκανδιναυικών χωρών και εν συνεχεία άλλοι εξ άλλων χωρών. Γίνονται επίσης διευθετήσεις διά την πρόσκλησιν ξένων δημοσιογράφων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 15ην Αυγούστου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι η μεσημβρινή αργία εις καταστήματα επιβάλλεται, τόσον εν Ελλάδι διά του νόμου 3502, όσον και εις όλας τας κοινωνικώς προηγμένας χώρας, όχι μόνον κατά την θερινήν περίοδον αλλά και κατά τας υπολοίπους εποχάς του έτους, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν διά να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ευρίσκεται υπό μελέτην ή όχι το ζήτημα ψηφίσεως ειδικού Διατάγματος, δυνάμει του άρθρου 19 του περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου, Κεφάλαιον 185, διά του οποίου να επιβάλλεται η μεσημβρινή αργία κατά μεν την θερινήν περίοδον επί δίωρον κατά δε τας υπολοίπους εποχάς του έτους επί μίαν και ημίσειαν ώραν.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 15ην Αυγούστου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εις ωρισμένας χώρας υφίσταται νομοθεσία δι' ής επιβάλλεται η μεσημβρινή αργία και διά τας υπολοίπους εποχάς του έτους, δεν είναι όμως αληθές ότι τούτο είναι ο γενικός κανών. Αντιθέτως εις τας πλείστας χώρας αύτη δεν επιβάλλεται διά νόμου.

Ο εις Κύπρον υφιστάμενος περί θερινής Μεσημβρινής Αργίας Νόμος (Κεφ. 186) προνοεί διά μεν τα καταστήματα δίωρον αργίαν, διά δε τας υπολοίπους επιχειρήσεις τρίωρον τοιαύτην, ισχύουσαν μόνον διά τους θερινούς μήνας.

Περί το τέλος του έτους 1960, υπεβλήθησαν προς το ημέτερον Υπουργείον πολλαί παρακλήσεις εκ μέρους ενδιαφερομένων προσώπων και οργανισμών αιτούντων την τροποποίησιν του Νόμου περί Θερινής Μεσημβρινής Αργίας εις τρόπον ώστε η μεσημβρινή αργία μικροτέρας όμως διαρκείας να ισχύη και διά τας λοιπάς εποχάς του έτους. Κατόπιν συζητήσεως του όλου θέματος μετά των αντιπροσώπων των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, τούτο παρεπέμφθη εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Το ρηθέν Συμβούλιον δι' αποφάσεώς του υπ' αριθμόν 147 απέρριψε την πρότασιν ταύτην. Συνεπώς δεν υπάρχει, προς το παρόν, σκοπός τροποποιήσεως της υφισταμένης νομοθεσίας.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 14ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Όπως είναι γνωστό έχει ανατεθή από καιρό σε ειδική Κυβερνητική Επιτροπή η μελέτη και ο καταρτισμός σχεδίου για πλήρες ταμείο Ασφάλειας των αγροτικών προϊόντων.

Πριν 3 περίπου μήνες κλήθηκαν οι αγροτικές οργανώσεις και έδωσαν τες απόψεις τους για το μελετώμενο σχέδιο.

Επειδή βρισκόμαστε στην αρχή της νέας καλλιεργητικής περιόδου για την σοδειά του 1962, μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείο Γεωργίας πότε θα είναι έτοιμο το σχέδιο Ασφάλειας των Γεωργικών Προϊόντων;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 14ην Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Το έντιμον Μέλος επεσκέφθη το Υπουργείον την 19/9/1961, και ο Υπουργός εξήγησεν εις αυτό την κατάστασιν η οποία έχει ως εξής:

Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας παρεκλήθη να υποδείξη εμπειρογνώμονα διά να συμβουλεύση την Κυβέρνησιν επί του Γεωργικού Ταμείου Προνοίας. Την 24ην Σεπτεμβρίου αφίκετο ο Δρ. Ρέϋ, εμπειρογνώμων του ως άνω Οργανισμού, διά 12ήμερον παραμονήν εις Κύπρον. Κατά την διάρκειαν της ενταύθα επισκέψεώς του ο Δρ. Ρέϋ εμελέτησε το πρόβλημα εκ πρώτης χειρός και υπέβαλε τας συστάσεις του. Αι συστάσεις αύται μελετώνται ενεργώς υπό της Επιτροπής της συσταθείσης υπό του Υπουργικού Συμβουλίου διά τον καταρτισμόν περιεκτικού σχεδίου, ελπίζεται δε ότι η έκθεσις της Επιτροπής θα είναι ετοίμη εν τω εγγύς μέλλοντι προς μελέτην υπό της Κυβερνήσεως.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 10ην Οκτωβρίου 1961.

«Είναι γνωστό ότι οι καπνοπαραγωγοί αποτελούν ένα βασικό αγροτικό κλάδο που επηρεάζει χιλιάδες αγροτικές οικογένειες στην περιοχή της Καρπασίας. Το πρόβλημα της διάθεσης του καπνού σε αμειπτικές τιμές είναι το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει αυτός ο κλάδος. Αυτές τες μέρες υπάρχουν αδιάθετα περί τες 350-400 χιλιάδες οκάδες καπνά εφετεινής εσοδείας. Οι τιμές που προσφέρονται των 5 ως 5 1/2 σελινιών η οκά δεν είναι ικανοποιητικές.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Εμπορίου τι διαβήματα έχουν γίνει και πώς σκέφτεται να λύση εφέτος αυτό το πρόβλημα της διάθεσης των καπνών σε αμειπτικές τιμές;

Γίνεται μελέτη από μέρους της Κυβέρνησης για ριζική και μόνιμη λύση του καπνικού προβλήματος σε συνδυασμό με την προστασία της ντόπιας καπνοβιομηχανίας και καπνοπαραγωγής;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 10ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Η εξαγωγή εις το εξωτερικόν ήτο ο κυριώτερος τρόπος διαθέσεως των Κυπριακών καπνών, αι τιμαί των οποίων εξηρτώντο εκ της ζητήσεως των εξωτερικών αγορών. Αι τιμαί των καπνών εις την διεθνή αγοράν είναι αναμφιβόλως ο κυριώτερος ρυθμιστής και των τιμών των Κυπριακών καπνών καθ' όσον, ως γνωστόν, καπνά όμοια των Κυπριακών τοιούτων προσφέρονται εις μεγαλυτέρας ποσότητας υπό διαφόρων άλλων χωρών.

2. Το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας καταβάλλει προσπαθείας διά την διάθεσιν των Κυπριακών καπνών εις αμειπτικάς τιμάς τόσον διά της εξευρέσεως νέων αγορών εν τω πλαισίω των διμερών εμπορικών συμφωνιών μετά χωρών του εξωτερικού, όσον και διά της ενθαρρύνσεως της καταναλώσεως Κυπριακών καπνών επιτοπίως. Ως γνωστόν, προς ενθάρρυνσιν της καταναλώσεως Κυπριακών καπνών έχει ήδη κατατεθή νομοσχέδιον προνοούν μεταξύ άλλων την επιβολήν ηυξημένου δασμού επί εισαγομένου καπνού τύπου βιρτζίνια. Διά τον αυτόν σκοπόν και διά την εξασφάλισιν αμειπτικής τιμής διά τους καπνοπαραγωγούς κατά τον παρελθόντα Δεκέμβριον διά τροποποιήσεως του περί Καπνού Νόμου εγένετο πρόνοια περί επιστροφής προς τους καπνοβιομηχάνους δασμού καταναλώσεως εκ μιας λίρας και πεντακοσίων μιλς δι' εκάστην οκάν Κυπριακού καπνού χρησιμοποιουμένου εις την κατασκευήν σιγαρέττων.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Αυγούστου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 31ην Αυγούστου 1961.

«Είναι γεγονός ότι η Εταιρεία Αμιάντου, από μακράς σειράς ετών ρίπτει εντός του ποταμού Κάτω Αμιάντου περιττά χώματα εις τρόπον ώστε να προκαλή συνεχώς μεγάλας ζημίας εις τους κατοίκους των χωρίων Κάτω Αμιάντου, Πελενδρίου και άλλων χωρίων, και να θέση εις κίνδυνον πολλάς οικίας του χωρίου Κάτω Αμιάντου αίτινες κινδυνεύουν να καταρρεύσουν εκ της αλλοιώσεως του ρεύματος του ποταμού. Επίσης είναι γεγονός ότι μετά την εγκαθίδρυσιν της Κυπριακής Δημοκρατίας ο έντ. Έπαρχος Λεμεσού, επελήφθη της ως άνω υποθέσεως και ενήργησεν ώστε να τεθούν ωρισμένα ορόσημα πέραν των οποίων να μη ρίπτη η Εταιρεία Αμιάντου τα περιττά χώματά της, και επίσης έθεσεν ωρισμένους όρους εις την εν λόγω Εταιρείαν προς αποτροπήν μελλοντικών ζημιών εις βάρος των κατοίκων των ρηθέντων χωρίων.

Επειδή, πληροφορούμαι, ότι ο Διευθυντής της Εταιρείας Αμιάντου δεν συνεμορφώθη με τας υποδείξεις του Επάρχου Λεμεσού και ζητεί να δημιουργήση κράτος εν κράτει, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ελήφθησαν ή θα ληφθούν σοβαρά μέτρα κατά του εν λόγω Διευθυντού διά την τοιαύτην απειθαρχίαν του προς τας αποφάσεις των αρμοδίων κρατικών Αρχών.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, υποβληθείσα την 31ην Αυγούστου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας ευρίσκεται εις επαφήν μετά της Διευθύνσεως της Εταιρείας παρά της οποίας και έχει ζητήσει την εκτέλεσιν ωρισμένων έργων, προς διευθέτησιν του όλου ζητήματος.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 7ην Οκτωβρίου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι ο δρόμος Λευκωσίας-Κυθραίας είναι είς εκ των πλέον στενών, μολονότι είναι μία αρκετά πολυσύχναστος οδός της Κύπρου, και του γεγονότος ότι η εκάστοτε επιδιόρθωσίς του είναι περιωρισμένη, παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να κατατοπίση την Βουλήν εάν υφίσταται θέμα διαπλατύνσεώς του αφ' ενός και γενικωτέρας αφ' ετέρου επιδιορθώσεώς του.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 7ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού.

«Το Τμήμα της οδού Λευκωσίας-Κυθραίας, από Λευκωσίας μέχρι της Μιας Μηλιάς, θα βελτιωθή ως τμήμα της υπό κατασκευήν νέας οδού Λευκωσίας-Αμμοχώστου. Το υπόλοιπον τμήμα της οδού από Μιαν Μηλιάν εις Κυθραίαν και πέραν της Κυθραίας θα μελετηθή εν των πλαισίω του υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου της Δημοκρατίας εξαγγελθέντος 5ετούς προγράμματος αναπτύξεως του οδικού δικτύου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 4ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 9ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Δεδομένου ότι έν εκ των ουσιωδών μέτρων προς λύσιν του αμπελουργικού προβλήματος είναι και η αναμπέλωσις με τας εκλεγησομένας νέας ποικιλίας σταφυλών και κατά προτίμησιν των ολιγωτέρων αποδοτικών αμπελώνων και φύτευσις ποικιλιών αμπέλου διά παραγωγήν επιτραπεζίου σταφίδος και άλλων επιτραπεζίων και εκλεκτών ποικιλιών. Και δεδομένου ότι η αναμπέλωσις χρήζει αμέσου προπαρασκευαστικής εργασίας. Διά ταύτα θα παρεκάλουν τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν επί των ακολούθων:

(1) Πόσα αμπελόφυτα εισήχθησαν από της υποβολής της εκθέσεως Βρανά και εντεύθεν ήτοι από του έτους 1954—1955 μέχρι σήμερον;

(2) Από ποίας χώρας εισήχθησαν ταύτα, πόσα αμπελόφυτα εξ εκάστης ποικιλίας και πόσα εξ εκάστης χώρας;

(3) Εις ποίους πειραματικούς σταθμούς εφυτεύθησαν, εις ποίαν κατάστασιν ευρίσκονται σήμερον και εάν το Υπουργείον είναι πεπεισμένον ότι είναι απηλλαγμένα οιωνδήποτε ασθενειών;

(4) Πότε υπολογίζει το αρμόδιον Τμήμα ότι θα έχη διαθέσιμα διά δοκιμαστική καλλιέργειαν εις τας διαφόρους περιοχάς;

(5) Κατηρτίσθη ή όχι σχέδιον εις ποίας περιοχάς θα καλλιεργηθούν αι διάφοροι ποικιλίαι;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 9ην Σεπτεμβρίου υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ο καθηγητής Βρανάς επεσκέφθη την Κύπρον το 1957 και ουχί το 1954-1955. Κατά το έτος 1958 εισήχθησαν μοσχεύματα συμφώνως προς τον ακόλουθον πίνακα:

Χώρα από την οποίαν εγένετο η εισαγωγή	Αριθμός ποικιλιών	Αριθμός Μοσχευμάτων.
Ιταλία	21	691
Γαλλία	26	1.241
Πορτογαλλία	20	1.081
Ισπανία	7	368
Νότιος Αυστραλία	8	1.571
Κρήτη	1	400
	83	5.352

Αι ποικιλίαι είναι πολλαί αλλά διαιρούνται εις ποικιλίας διά την κατασκευήν οίνου και επιτραπεζίους ποικιλίας. Τα εισαχθέντα μοσχεύματα διετηρούντο εις τον Σταθμόν Καραντίνας Αγίας Ειρήνης διά να εξακριβωθή κατά πόσον ταύτα ήσαν προσβεβλημένα υπό φυτικών ασθενειών. Όταν διεπιστώθη ότι τα μοσχεύματα ήσαν απηλλαγμένα φυλλοξήρας και ουδέν τούτων ήτο προσβεβλημένον υπό ασθενείας ανυπάρκτου εν Κύπρω, κατά τας αρχάς του 1961 εφυτεύθησαν εις φυτώρια δι' απόκτησιν ριζικού συστήματος. Την προσεχή άνοιξιν αι ποικιλίαι διά την κατασκευήν οίνου θα φυτευθούν εις τρεις πειραματικούς σταθμούς, ήτοι εις Πολέμι, Μαλιάν και Δορά, αι δε επιτραπέζιοι ποικιλίαι εις τας περιοχάς Ζακακίου και Φασουρίου.

Απαιτούνται αρκετά έτη διά να αποφανθή τις περί της καταλληλότητος των εισαγομένων ποικιλιών να αντικαταστήσουν τας εγχωρίους ποικιλίας.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, και ληφθείσα την 17ην Οκτωβρίου 1961.

«Διατί καθυστερεί να έλθη στην Βουλήν νομοσχέδιον διά το επιπρόσθετον ποσόν των 7 χιλιάδων λιρών το οποίον ενέκρινε το Υπουργικόν Συμβούλιον για συμπλήρωσιν του ταμείου ασφαλίσεως γεωργικών προϊόντων, διά να αποζημιωθούν οι πληγέντες εκ της χαλάζης γεωργοί;

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η εποχή της σποράς πλησιάζει και οι γεωργοί χρειάζονται χρήματα διά την εξασφάλισιν σπόρων και λιπασμάτων, ούτοι ανησυχούν να πληροφορηθούν από το Υπουργείον των Οικονομικών εις ποίον στάδιον ευρίσκεται το ως άνω νομοσχέδιον.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 17ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη.

«Το Υπουργικόν Συμβούλιον κατά συνεδρίαν αυτού της 15ης Σεπτεμβρίου 1961, απεφάσισε να εξουσιοδοτήση —

(α) επιπρόσθετον δαπάνην εκ £7,394 υπό το Κεφάλαιον 65Α — Χορηγίαι και Συνεισφοραί — Άρθρον 15 — Κυβερνητική Εισφορά εις το Σχέδιον Ασφαλίσεως Γεωργικών Προϊόντων του Προϋπολογισμού του έτους 1961, διά να δυνηθούν τα Επαρχιακά Γεωργικά Ταμεία Προνοίας να καταβάλουν τα 50% τουλάχιστον των απαιτήσεων των μετόχων συμφώνως σχετικής εγκρίσεως παρασχεθείσης δυνάμει των Κανονισμών του Γεωργικού Ταμείου Προνοίας·

(β) τον Υπουργόν Οικονομικών όπως διαθέση τα αναγκαία χρήματα είτε δι' ειδικού εντάλματος πληρωμής είτε διά της καταθέσεως Νομοσχεδίου περί ειδικεύσεως συμπληρωματικής πιστώσεως εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων.

Η ως άνω ειρημένη επιπρόσθετος δαπάνη έχει ήδη διατεθή διά της εκδόσεως ειδικού εντάλματος πληρωμής από οικονομίας σημειωθείσας εις άλλα άρθρα του Κεφαλαίου 65Α και,

ως εκ τούτου, δεν παρίσταται ανάγκη καταθέσεως Νομοσχεδίου περί ειδικεύσεως συμπληρωματικής πιστώσεως.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη, και ληφθείσα την 22αν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν διά τα κάτωθι:

(α) Τι ποσόν ετησίως πληρώνει η Κυβέρνησις υπό τύπον «Επιδόματος Ενοικίου» εις Δημοσίους Υπαλλήλους;

(β) Εμελετήθη το ζήτημα κατά πόσον θα ήτο οικονομικώτερον εις την Κυβέρνησιν όπως ανεγείρη ιδιόκτητα κτίρια εις τας έξ κυριωτέρας πόλεις της Κύπρου προς χρήσιν των μετατιθεμένων δημοσίων υπαλλήλων και οι οποίοι δεν είναι κάτοχοι οικιών εις την πόλιν εις την οποίαν μετατίθενται;

(γ) Δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι η ανέγερσις τοιούτων κτιρίων υπό της Κυβερνήσεως αφ' ενός μεν θα απασχολήση αρκετόν εργατικόν προσωπικόν, αφ' ετέρου δε θα απαλλάξη τον ετήσιον προϋπολογισμόν από τα κονδύλια Επιδόματος Ενοικίου διαθέτουσα εφ' άπαξ την αρχικήν αξίαν (κόστος) των τοιούτων κτιρίων;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Ιωσήφ Γιαμάκη.

(α) Η ακόλουθος κατάστασις δεικνύει την ολικήν πρόβλεψιν την γενομένην εις τον Προϋπολογισμόν του 1961 δι' επιδόματα ενοικίου εις Κυβερνητικούς υπαλλήλους:

		1961 £
(1)	Αστυνομία	90,000
(2)	Χωροφυλακή	40,000
(3)	Πυροσβεστικαί Υπηρεσίαι	14,100
(4)	Φυλακαί	13,001
(5)	Άλλα Τμήματα	62,438
		£219,539

(β) & (γ) Τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου ο Υπουργός Οικονομικών διώρισε Επιτροπήν προς εξέτασιν του ισχύοντος σχεδίου επιδομάτων ενοικίου. Μέχρις ότου ληφθή η έκθεσις της Επιτροπής θεωρείται πρόωρον να εξετασθή κατά πόσον θα ήτο προτιμότερον διά την Κυβέρνησιν να προβή εις την ανέγερσιν οικιών προς κατανομήν εις μετατιθεμένους υπαλλήλους.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 17ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 19ην Οκτωβρίου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι, τόσον εν Ελλάδι διά του νόμου α.ν. 690/945, όσον και εις άλλας κοινωνικώς προηγμένας χώρας, η μη έγκαιρος πληρωμή του μισθού ή ημερομισθίου υπό των εργοδοτών αποτελεί ποινικόν αδίκημα τιμωρούμενον επί μηνύσει των ενδιαφερομένων ή των οργάνων του Υπουργείου Εργασίας ή της οικείας αστυνομικής αρχής ή της οικείας επαγγελματικής οργανώσεως των μισθωτών. Και δεδομένου ότι εν Κύπρω οι εργατοϋπάλληλοι ουδεμίαν ειδικήν νομοθετικήν προστασίαν έχουν αναφορικώς με την έγκαιρον πληρωμήν του μισθού ή ημερομισθίου των, εις τρόπον ώστε πλείστοι εργάται, ιδίως οικοδόμοι, αναγκάζονται να καταφεύγουν εις μακροχρονίους δικαστικούς αγώνας προς είσπραξιν των ημερομισθίων των και άλλοι να μη κατορθώνουν την είσπραξιν τούτων, λόγω της αφερεγγυότητος πολλών μικροεργολάβων εργοδοτών των, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ή μη η ψήφισις παρομοίας νομοθετικής διατάξεως ήτις να διασφαλίζη διά ποινικών κυρώσεων την έγκαιρον πληρωμήν του μισθού ή ημερομισθίου των Κυπρίων εργαζομένων.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 19ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Επανειλημμένως έχω τονίσει την πολιτικήν του Υπουργείου Εργασίας όσον αφορά τον Κυβερνητικόν παρεμβατισμόν. Η πολιτική της διά νομοθεσίας επιλύσεως εργατικών προβλημάτων είναι αντίθετος προς τας νεωτέρας αντιλήψεις επί εργατικών θεμάτων. Τόσον υπό του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (I.L.O.) όσον και υφ' όλων των εγκύρων διεθνών εργατικών Οργανισμών και διασήμων εμπειρογνωμόνων αποθαρρύνεται και εγκαταλείπεται ως κατάλοιπον απηρχαιωμένων αντιλήψεων. Μόνον κατόπιν της εξαντλήσεως όλων των συνήθων συνδικαλιστικών μεθόδων, αποδεδειγμένης αδυναμίας των εργαζομένων, και όταν υπάρχη οξύ πρόβλημα επηρεάζον σοβαρώς το δημόσιον συμφέρον δικαιολογείται Κυβερνητικός παρεμβατισμός.

Η μη έγκαιρος πληρωμή του μισθού ή ημερομισθίου υπό εργοδοτών αποτελεί διά τον τόπον μας σπάνιον φαινόμενον και το έντιμον μέλος της Βουλής ουδέν στοιχείον ή στατιστικάς έθεσεν υπ' όψιν του Υπουργείου προς απόδειξιν της υπάρξεως θέματος προς συζήτησιν.

Άλλωστε τόσον η συνήθης περί Αστικών Αδικημάτων νομοθεσία της Κύπρου όσον και ο Περί Πτωχεύσεως Νόμος, διά να μη αναφερθή η διά των συντεχνιών προστασία του εργαζομένου, διασφαλίζουσιν ήδη και νομικώς την καταβολήν μισθών και ημερομισθίων.

Διά ταύτα είμαι της γνώμης ότι το υποτιθέμενον κακόν, το οποίον συμφώνως των υπ' όψιν του Υπουργείου στοιχείων, δεν υφίστανται, ως τούτο εκτίθεται προς εξάλειψιν, δεν δικαιολογεί την θέσπισιν ειδικής νομοθεσίας.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 20ήν Οκτωβρίου 1961.

«Επέστησα, την 9ην Ιανουαρίου 1961, μέσον του Προεδρείου της Βουλής των Αντιπροσώπων, την προσοχήν του αρμοδίου Υπουργού ότι η οδός ήτις συνδέει το χωρίον Καλυβάκια (επαρχίας Λευκωσίας) μετά της οδού Λευκωσίας-Λευκονοίκου είναι κατεστραμμένη. Δυστυχώς ο αρμόδιος Υπουργός αναφέρει εις την απάντησίν του ότι η κατάστασις της οδού μήκους 2 1/2 μιλίων είναι καλή.

Αλλ' όταν προ ολίγων ημερών επεσκέφθην και πάλιν το εν λόγω χωρίον παρετήρησα ότι η οδός είναι παλύ κατεστραμμένη και εσχημάτισα την εντύπωσιν ότι η επ' αυτής κατασκευή τριών γεφυρών είναι απαραίτητος.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν ποία είναι η τελική απόφασίς του σχετικώς με την εν λόγω χωριτικήν οδόν.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 20ήν Οκτωβρίου 1961.

«Ο Υπουργός Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις καταφατικήν απάντησίν του εις ερώτησιν υποβληθείσαν υπ' εμού την 9ην Ιανουαρίου 1961, αναφορικώς προς το χωρίον Καλυβάκια, ανέφερεν ότι απεφασίσθη η διά σωλήνων μεταφορά του ύδατος Αγ. Βασιλείου. Το Γραφείον του Επάρχου Λευκωσίας, αφού κατεμέτρησε την απόστασιν μεταξύ Αγ. Βασιλείου και του χωρίου Καλυβάκια, προέβη εις την δέουσαν εκτίμησιν των δαπανών και εξεπόνησε τα αναγκαία σχέδια. Αφ' ετέρου βλέπομεν ότι παρεχωρήθη εις το εν λόγω χωρίον εκ του Ταμείου Αναπτύξεως δάνειον 2.500 λιρών. Το εν λόγω χωρίον υποφέρει εκ λειψυδρίας. Διά ποίον λόγον άραγε καθυστερεί η μεταφορά του ύδατος, η προμήθεια του οποίου έχει ήδη αποφασισθή;

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός ευαρεστηθή να διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Περιοχή του χωρίου Χαμίτ Μάνδρες καλλιεργείται διαρκώς υπό μελών της κοινότητος Μιας Μηλιάς. Δεδομένου ότι η εν λόγω περιοχή δεν ανήκει εις το χωρίον Μια Μηλιά, η καλλιέργεια της περιοχής αυτής δεν αποτελεί ορθήν πράξιν. Το γεγονός αυτό αποτελεί άμεσον επέμβασιν εις τα δικαιώματα του χωρίου Χαμίτ Μάνδρες.

Η κοινότης του χωρίου Χαμίτ Μάνδρες υπέβαλεν εις τινας περιπτώσεις εις τας αρμοδίας αρχάς το παράπονόν της εγγράφως. Δυστυχώς ουδέν μέτρον προς διευθέτησιν του εν λόγω παραπόνου έχει ληφθή. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν επί των μέτρων άτινα σκοπεύει να λάβη επί του προκειμένου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 4ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό των εντίμων Βουλευτών περιφερείας Λεμεσού κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Είναι γεγονός ότι μέχρι του παρελθόντος μηνός οι εισαγωγείς κινηματογραφικών ταινιών επρομηθεύοντο τα επίκαιρα (News Reels) καθ' εκάστην εβδομάδα, απηλλαγμένα εισαγωγικού δασμού, ενώ από του παρελθόντος μηνός ήρχισαν να υποβάλλωνται, όπως και τα επίκαιρα των άλλων χωρών, εις την πληρωμήν εισαγωγικού δασμού.

Νοουμένου ότι τα τοιαύτα επίκαιρα ήσαν επιστημονικού, εκπαιδευτικού και μορφωτικού περιεχομένου, και νοουμένου ότι τοιαύτα ήρχισαν να κατασκευάζωνται και ελληνιστί εις διαφόρους χώρας, λ.χ. Ελλάδα, Τουρκίαν, Γαλλίαν κ.ά. Και νοουμένου ότι εκ των εισαγωγών των ως άνω επικαίρων, ελάχιστον συνολικόν ποσόν εισαγωγικού δασμού εισπράττεται ετησίως υπό του Δημοσίου, και λόγω του τοιούτου εισαγωγικού δασμού επί των εν λόγω επικαίρων καθίσταται προβληματική εις το μέλλον η εισαγωγή των υπό των ενδιαφερομένων, καθότι ούτοι τα παρέχωσι δωρεάν εις τους ιδιοκτήτας των κινηματογράφων, διά τούτο θα παρακαλέσωμεν τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ή όχι το ζήτημα της απαλλαγής οιουδήποτε εισαγωγικού δασμού των ως άνω επικαίρων, εξ οιασδήποτε χώρας και εάν εισάγωνται ταύτα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 22αν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Διά τον έντ. κ. Υπουργόν Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

1. Εις πλείστας όσας χώρας η παρεχομένη σύνταξις προς αφυπηρετούντας δημοσίους υπαλλήλους δεν τερματίζεται άμα τω θανάτω του συνταξιούχου αλλά εξακολουθεί να παρέχεται και κατά την διάρκειαν ζωής των και προς την εξ αυτού εξαρτωμένην σύζυγον και ανήλικα τέκνα.

Νοουμένου ότι και εις την Κύπρον υπάρχουν πλείσται όσαι περιπτώσεις οικογενειών συνταξιούχων αίτινες μετά τον θάνατον του προστάτου των ωδηγήθησαν εις την πείναν παραμείνασαι άνευ οικονομικών μέσων διά την συντήρησιν των,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ

Έχει μελετήσει το Υπουργείον σας το ως άνω ζήτημα και προτίθεται να προβή εις τα αναγκαία διαβήματα διά την παροχήν συντάξεως και εις την σύζυγον και ανήλικα τέκνα του αποθνήσκοντος συνταξιούχου, ανεξαρτήτως του υπό διάλυσιν Ταμείου Χηρών και Ορφανών;

2. Έχει παρατηρηθή πολλάκις ότι το παρεχόμενον μηνιαίον βοήθημα εις εντελώς άπορα πρόσωπα ανίκανα δι' εργασίαν βάσει του Σχεδίου παροχής βοηθείας υπό του Τμήματος Ευημερίας είναι ανεπαρκέστατον λόγω του υψηλού τιμαρίθμου.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ

Κατά πόσον προτίθεται το Υπουργείον σας να συστήση την εις τινας περιπτώσεις αύξησιν του χορηγήματος τούτου κατά το 1962, και κατά πόσον το διά το 1962 παραχωρηθησόμενον ποσόν διά τον σκοπόν αυτόν θα αυξηθή ούτως ώστε να δίδεται βοήθεια και εις περισσότερα αναξιοπαθούντα πρόσωπα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 22αν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Εις το διαμέρισμα Πόλεως Χρυσοχούς υπάρχουν αρκετά κτηνοτροφικά χωρία που να επιβάλλεται η ίδρυσις κτηνιατρικού σταθμού εις Πόλιν Χρυσοχούς.

Ερωτάται κατά πόσον ο έντιμος Υπουργός προτίθεται να προβή εις τας αναγκαίας διευθετήσεις διά την τοποθέτησιν κτηνιάτρου εις Πόλιν προς εξυπηρέτησιν των αναγκών μεγάλου αριθμού χωρίων της περιοχής.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα την 10ην Οκτωβρίου 1961.

«Εν όψει της ήδη ληφθείσης αποφάσεως υπό της Κυβερνήσεως διά την διάλυσιν του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών εν σχέσει με τους δημοσίους υπαλλήλους (και τούτο ανεξαρτήτως της ορθότητος ή μη του τρόπου και των όρων διά την διάλυσιν τούτου) διατί συνεχίζεται η αποκοπή εκ των μηνιαίων απολαβών των δημοσίων υπαλλήλων σημαντικού ποσού διά το ρηθέν Ταμείον;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημηριάδη, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Έχω υπ' όψιν μου τελευταία διαβήματα και υπομνήματα της Επιτροπής Κυβερνητικών Συνταξιούχων και της Επιτροπής Χηρών και Ορφανών Κυβερνητικών Υπαλλήλων, διά των οποίων γίνονται εισηγήσεις διά την βελτίωσιν της δυσκόλου θέσεως εις την οποίαν ευρίσκονται.

Εν όψει των δικαιολογημένων διαβημάτων των (ιδίως όσον αφορά τους προ του 1947 συνταξιούχους και τας χήρας και ορφανά) και εν όψει του ότι τα Ταμεία εκ των οποίων γίνονται αι πληρωμαί των ως άνω συντάξεων είναι αρκετά εύρωστα οικονομικώς, δεν νομίζει το αρμόδιον Υπουργείον ότι επέστη ο καιρός της ικανοποιήσεως των βασικωτέρων αιτημάτων των ως άνω αναξιοπαθούντων προσώπων;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερωτήσεις υποβληθείσας την 10ην Οκτωβρίου 1961, και 23ην Οκτωβρίου 1961, αντιστοίχως, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Η αφαίρεσις της μηνιαίας εισφοράς των υπαλλήλων εις το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών γίνεται δυνάμει του Άρθρου 11 του περί Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών Νόμου, Κεφ. 314. Δεν δύναται να διακοπή η αφαίρεσις των εισφορών, εκτός εάν ψηφισθή έτερος Νόμος προνοών περί της διακοπής εισφορών εις το Ταμείον.

2. Κατόπιν της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών διαλυθή, έχουν γίνει ενέργειαι διά την σύνταξιν σχετικού Νομοσχεδίου το οποίον εν καιρώ τω δέοντι θα διαβιβασθή εις την Βουλήν προς ψήφισιν.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Εν όψει της σοβαράς δυσκολίας εις την οποίαν ευρίσκονται οι αμπελουργοί μιας ωρισμένης περιοχής της Πάφου (Παναγιά, Στρουμπί, Πολέμι κ.τ.λ.) διά την διάθεσιν των σταφυλών των, ως τούτο κατέστη φανερόν εκ των τελευταίων διαβημάτων των, ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον:

(α) Πόσας ποσότητας σταφυλών παρέλαβε εφέτος εκάστη βιομηχανία μέσον του Σχεδίου, εν συγκρίσει με τας υπό των βιομηχανιών παραληφθείσας κατά το 1960 ποσότητας;

(β) Εάν αι ούτω παραληφθείσαι υπό των βιομηχανιών ποσότητες είναι ολιγώτεραι των περυσινών παραλαβών, διά ποίου τρόπου η Κυβέρνησις προτίθεται να ενεργήση το

ταχύτερον, ούτως ώστε αι εν λόγω βιομηχανίαι να παραλάβουν εφέτος τοιαύτας ποσότητας σταφυλών αι οποίαι να συγκρίνωνται ικανοποιητικώς με τας περυσινάς παραλαβάς καθώς και με την εφετεινήν ηυξημένην παραγωγήν σταφυλών;

(γ) Ανεξαρτήτως των ως άνω, διά ποίου τρόπου η Κυβέρνησις προτίθεται να ενεργήση το ταχύτερον διά να προστατεύση την παραγωγήν των ως άνω χωρίων;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Αι υπό των οινοβιομηχανιών παραληφθείσαι ποσότητες σταφυλών μέσον του Σχεδίου Παραδόσεως Σταφυλών, το οποίον εφηρμόσθη διά πρώτην φοράν εφέτος, ανήλθον εις 30,000,000 οκ., εν συγκρίσει προς 25,000,000 οκ. παραληφθείσας κατά το 1960.

2. Μολονότι αι παραληφθείσαι υπό των οινοβιομηχανιών ποσότητες σταφυλών δυνάμει του Σχεδίου Παραδόσεως Σταφυλών είναι περισσότεραι των περυσινών παραλαβών, εν τούτοις κατόπιν ενεργειών της Κυβερνήσεως αι οινοβιομηχανίαι αι διαθέτουσαι χώρον θα παραλάβουν ποσότητα υπερβαίνουσαν το 1.000.000 οκάδων εκ των αδιαθέτων σταφυλών περιοχής Πάφου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Η επιδιόρθωσις της οδού Αγίου Σωζομένου-Ποταμιάς και η κατασκευή γεφύρας επί του ποταμού «Άλυκος» θα αποβή λίαν επωφελής διά τους γεωργούς αμφοτέρων των χωρίων. Δυνάμεθα να μάθωμεν εκ του αρμοδίου Υπουργείου τον λόγον διά τον οποίον η από ετών παράκλησίς των δεν έχει εισακουσθή;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 24ην Οκτωβρίου 1961.

«Μεγάλη αγροτική έκτασις γης ανήκουσα εις την κοινότητα του χωρίου Κοτσιάτη της Επαρχίας Λευκωσίας ευρίσκεται εντός των συνόρων του χωρίου Αγίας Βαρβάρας και μόλις του 1/4 ανήκει εις τας κοινότητας Αγ. Βαρβάρας, Νήσου, Πέρα Χωρίου και Καπέδων. Δεδομένου ότι η εντός των συνόρων του χωρίου Κοτσιάτη έκτασις γης είναι πολύ μικρά, είμαι της γνώμης ότι η εν λόγω αγροτική γη, υπολογιζομένη εις πέραν των 1000 στρεμμάτων, θα έπρεπε να περιληφθή εντός των συνόρων του χωρίου Κοτσιάτη. Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήση την Βουλήν περί των απόψεών του εν σχέσει με το ως άνω θέμα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 24ην Οκτωβρίου 1961.

«Το χωρίον Άγιοι Ηλιόφωτοι της Επαρχίας Λευκωσίας θα μετεκομίζετο και θα εκτίζοντο προς τούτο 30 κατοικίαι. Τα 3/4 των εξόδων της μεταφοράς θα κατεβάλλοντο υπό της Κυβερνήσεως και το υπόλοιπον υπό των κατοίκων του εν λόγω χωρίου οι οποίοι ζητούν να μάθουν διατί να μην εφαρμοσθή το σχέδιον μέχρι τούδε. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 24ην Οκτωβρίου 1961.

«Χαλίτικη γη ανήκουσα εις το χωρίον Άγιοι Ηλιόφωτοι της Επαρχίας Λευκωσίας καλλιεργείται διαρκώς υπό γεωργών εκ Μιτσερού. Το εμβαδόν της γης την οποίαν εκαλλιέργησαν το έτος 1960 ανέρχεται εις 300 στρέμματα. Οι κάτοικοι του χωρίου Άγιοι Ηλιόφωτοι παρεπονήθησαν όταν περιήλθε τούτο εις γνώσιν των. Το γραφείον του Επάρχου εφάνη ως εάν να επενέβη, αλλ' η καλλιέργεια της χαλίτικης γης συνεχίσθη ούτως ώστε κατά το έτος 1961 ανήλθεν εις 60 περίπου στρέμματα. Ποίον Υπουργείον θα παρεμποδίση την εν λόγω παράνομον πράξιν; Παρακαλώ όπως διαφωτισθή η Βουλή».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 27ην Οκτωβρίου 1961.

«Συμφώνως προσφάτου αποφάσεως ο Κεντρικός Αστυνομικός Σταθμός Λευκωσίας θα μεταφερθή από της πλατείας Ατατούρκ εις την Πύλη Πάφου. Ο εν λόγω σταθμός εξυπηρέτησε τον Κυπριακόν Λαόν πέραν του αιώνος. Καθ' ά πληροφορούμεθα αυτός ο σταθμός, εκατόν και πλέον ετών, θα λειτουργή ως Παράρτημα διευθυνόμενον υφ' ενός κατωτέρου αξιωματικού της Αστυνομίας και 23—25 αστυνομικών.

Επί ποίας βάσεως και σκέψεως στηρίζεται η μεταφορά εις άλλο μέρος ενός σταθμού όστις εχρησιμοποιήθη ως αστυνομικός σταθμός επί έτη;

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός διαφωτίση την Βουλήν μας επί του ως άνω θέματος το ενωρίτερον.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 27ην Οκτωβρίου 1961.

«Έχω πληροφορηθή ότι δεν παρεσχέθη η απαιτουμένη άδεια εις τους εκ του χωρίου Δένειας, της Επαρχίας Λευκωσίας, Αλή Οσμάν, Μεχμέτ Παϊράμ και Ιπραχήμ Χασάν διά δοκιμαστικήν εκσκαφήν αρτεσιανού φρέατος με την δικαιολογίαν ότι η εν λόγω περιοχή είναι απηγορευμένη περιοχή.

Εκ του ιδίου χωρίου έτερον πρόσωπον ονομαζόμενον Παρασκευάς Κωστή κατά την ιδίαν περίοδον προέβη εις δοκιμαστικήν εκσκαφήν προς ανεύρεσιν αρτεσιανού και επέτυχεν. Εδόθη επίσης άδεια δι' εκσκαφήν αρτεσιανού φρέατος εις το εξ Ακακίου Χρήστον Θωμά.

Πρόκειται περί μιας αδικίας. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να παράσχη διασαφήσεις περί του πώς έγινε αυτό και περί του πώς έχουν τα πράγματα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 27ην Οκτωβρίου 1961.

«Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν επί των ακολούθων αιτημάτων του χωρίου Άγ. Γεώργιος, Περιφερείας Λευκωσίας.

1. Ο δρόμος του Τουρκικού τομέως του χωρίου δεν έχει επιδιορθωθή από 30ετίας. Διαρκούντος του χειμώνος ο δρόμος είναι αδιάβατος. Οι χωρικοί επιθυμούν την επιδιόρθωσιν του δρόμου τούτου.

2. Οι κάτοικοι του χωρίου Άγ. Γεώργιος δεν ωφελούνται από το ύδωρ το οποίον διέρχεται διά του χωρίου των διά τα επόμενα χωρία. Τα ύδατα διαφεύγουν διά τον λόγον ότι δεν υπάρχουν κανονικοί χάνδακες. Ως εκ τούτου οι κήποι των ήρχισαν να ξηραίνωνται. Πότε θα τύχουν του απαιτουμένου ενδιαφέροντος;»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων έληξε.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία. Το πρώτον θέμα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία — είναι ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Το δεύτερον θέμα είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον θέμα συζητηθή πρώτον; Ο λόγος είναι διότι το δεύτερον θέμα είναι σχετικώς σύντομον, ενώ το πρώτον θέμα πιθανόν να απασχολήση την Βουλήν επί αρκετάς ώρας. Εάν δε θα χρειασθή να γίνη διάλειμμα θα ήτο προτιμότερον να αρχίσωμεν με το δεύτερον θέμα, ούτως ώστε το διάλειμμα να γίνη μεταξύ του δευτέρου και του πρώτου θέματος.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως αρχίζει η συζήτησις του δευτέρου θέματος: Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 11) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την Έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΑΡ. 11) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Δάφνης Παναγίδης
Τζεμήλ Ραματάν
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Μιτχάτ Μπερμπέρογλου.

Η Επιτροπή συνήλθε την 23ην Νοεμβρίου και συνεζήτησε το ως άνω Νομοσχέδιον. Η Επιτροπή εζήτησε πληροφορίας εν σχέσει με το εκ £15,000 προβλεπόμενον ποσόν διά την αγοράν της παρά την Κυρήνειαν οικίας της Λαίδης Δάφνης Μπάρνες και της πέριξ αυτής γης δι' επίσημον χρήσιν.

Η Επιτροπή ενέκρινε το ποσόν των £313 υπό το άρθρον 1 του κεφαλαίου 30Α. Τα ποσά των £1,500 υπό το κεφάλαιον 66Α, άρθρον 40Κ, και £15,000 υπό το κεφάλαιον 66Α, άρθρον 400, ενεκρίθησαν διά πλειονοψηφίας. Τινά εκ των μελών επεφύλαξαν τα δικαιώματά των επί του σημείου τούτου.

Εν τέλει η Επιτροπή εισηγείται κατά πλειοψηφίαν εις την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον εις Νόμον, ως προτείνεται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κύριος Ραματάν Τζεμήλ.

Ρ. ΤΖΕΜΗΛ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

Θα ήθελα να αναφερθώ εις τα δύο κονδύλια, τα οποία δεικνύονται εις τον Πίνακα του υπό συζήτησιν περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου αρ. 11. Το πρώτον εξ αυτών προνοεί την αγοράν μιας οικίας εις Κυρήνειαν έναντι ποσού £15,000 και την χρήσιν αυτής διά σκοπούς φιλοξενίας. Αυτό το κονδύλιον δαπανών ειλικρινώς με εξέπληξε. Εις εποχήν, κατά την οποίαν η Κυβέρνησις ευρίσκεται εις μεγάλην οικονομικήν δυσπραγίαν, πώς συμβαίνει αυτή, η οποία συναντά δυσκολίας εις το να δώση εις τους ζημιωθέντας ως εκ της ανομβρίας γεωργούς μας όλα τα ζητούμενα ποσά χρημάτων, να δίδη τόσα χρήματα δι' ένα οίκον φιλοξενίας; Επίσης η Κυβέρνησίς μας ζητεί βοήθειαν από τους ξένους μας, οι οποίοι προσκαλούνται από καιρού εις καιρόν. Κύριοι, ζώμεν εις μίαν κρίσιμον περίοδον. Είναι ανάγκη όπως όλοι αντιληφθούν ότι τώρα δεν είναι καιρός επιδείξεων. Όταν ζητώμεν οικονομικήν βοήθειαν και δεξιόθεν και αριστερόθεν, πρέπει να δεικνύωμεν εις τους επισκέπτας μας την κατάστασίν μας με όλην της την γυμνότητα, κατά την γνώμην μου δε η συμπεριφορά αυτή είναι μία πλέον ειλικρινής χειρονομία και εν πάση περιπτώσει είναι πλέον ευπρόσδεκτος. Από αυτής της απόψεως συνιστώ όπως μη πραγματοποιηθή η δαπάνη αυτή. Το δεύτερον είναι ότι, εάν δοθή ποσόν £1,500 ως δωρεά εκ του Γενικού Προϋπολογισμού, νομίζω ότι θα δημιουργηθή προηγούμενον. Διά να αποτραπή τούτο, εισηγούμαι όπως το ποσόν £1,500 καταβληθή εις την προαναφερθείσαν οικογένειαν εκ του Προϋπολογισμού της Κοινοτικής Συνελεύσεως της κοινότητος, εις την οποίαν αύτη ανήκει. Αξίζει δε να συστήση κανείς όπως ακολουθήται η αυτή τακτική εις παρομοίας περιπτώσεις. Εάν η εν λόγω οικογένεια έχη ορφανά παιδιά αναμένω και εγώ, όπως και ο καθείς όπως το Τμήμα Ευημερίας τείνη προς αυτά χείρα βοηθείας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Δεν αντελήφθην καλώς το δεύτερον μέρος της αγορεύσεως του εντίμου Βουλευτού. Όσον αφορά το ποσόν των £1,500, εάν αντελήφθην καλώς, εισηγείται ότι η πληρωμή του ποσού των £1,500 δύναται να δημιουργήση προηγούμενον και εισηγείται όπως το ποσόν τούτο πληρωθή εκ της Κοινοτικής Συνελεύσεως της κοινότητος εις την οποίαν ο δολοφονηθείς ανήκει. Θα ήθελα να ερωτήσω τον Έντιμον Βουλευτήν εάν έλαβεν υπ' όψιν του εις την εισήγησίν του τα ακόλουθα δύο σημεία: Πρώτον ότι ο δολοφονηθείς δεν εδολοφονήθη κατά την κατάστασιν της εκτάκτου ανάγκης αλλά εν καιρώ ειρήνης· δεύτερον ότι ήτο υπάλληλος της Κυβερνήσεως, και διότι είθισται, όχι μόνον η Κυβέρνησις αλλά και αι μεγάλαι εταιρείαι, όταν ένας υπάλληλός των υποστή ατύχημα ή φονευθή, να δίδουν έν ποσόν ως ex-gratia πληρωμήν.

Ρ. ΤΖΕΜΗΛ:

Εάν οι νόμοι, οι οποίοι είναι ενσωματωμένοι εις τον Κυβερνητικόν μηχανισμόν, προνοούν αποζημίωσιν, νομίζω ότι ουδέν μέλος της Βουλής δύναται να φέρη ένστασιν και κατά συνέπειαν δεν θα ηγείρετο σήμερον θέμα προς συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι μόνον οι Κυβερνητικοί Κανονισμοί δεν το απαγορεύουν, αλλά εάν εξετάσετε τους φακέλους του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέως θα ίδητε σειράν εισηγήσεων διαρκούσης της περιόδου της απελθούσης Κυβερνήσεως ότι χρήματα επληρώθησαν ex-gratia εις Κυβερνητικούς υπαλλήλους οι οποίοι απέθανον λόγω δυστυχήματος, ως φιλοδώρημα προς τας οικογενείας των, έστω και αν δεν υπήρχε νομική υποχρέωσις εκ μέρους της Κυβερνήσεως να πληρώση.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΔΕΚΑΕΞ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΡΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' άς δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 11) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η ψηφοφορία του Νομοσχεδίου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανεγνώσθη και το άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 1 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £16,813 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας δεκαέξ χιλιάδας οκτακοσίας και δεκατρείς λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι

Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Σκοπός
30Α	Υπουργείον Εξωτερικών-Διοίκησις.	1	Αποδοχαί Προσωπικού	313	Διάθεσις χρημάτων διά τας αποδοχάς της θέσεως Διοικητικού Λειτουργού του Υπουργείου Εξωτερικών.
			Ολικόν Κεφαλαίου 30Α	313	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 30Α εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 30Α εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Σκοπός
66Α	Διάφορα	40Ι	Απαλλοτρίωσις Περιουσίας.	15,000	Προς κάλυψιν της δαπάνης αγοράς οικίας και της πέριξ αυτής περιουσίας παρά την Κυρήνειαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Άρθρου 66Α;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται διά 30 ψήφων υπέρ, 11 κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Σκοπός
66Α		40Κ	Χαριστικαί Πληρωμαί	1,500	Διάθεσις χρημάτων διά χαριστικήν πληρωμήν εις την οικογένειαν του εκ Παλλουριωτίσσης εκλιπόντος Φιλίππου Ιακώβου.
			Ολικόν Κεφαλαίου 66Α	16,500	
			Γενικόν Ολικόν ειδικευθησομένου ποσού	£16,813	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 40Κ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 40Κ εγκρίνεται διά 30 ψήφων υπέρ, 11 κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 2 εγκρίνεται διά 30 ψήφων υπέρ, και 11 κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 3 εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο Περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 11) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Τελική ψηφοφορία.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον διά 30 ψήφων υπέρ, 11 κατά.

Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών όπως αναγνώση την Έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ, 1961» ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΤΗΝ 30ΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1961.

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παύλος Παύλου
Αντώνιος Αναστασιάδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης
Ιμπραχήμ Ορχάν
Νεπίλ Ναπί
Χαλήτ Αλή Ριζά.

Η Επιτροπή Δημοσιονομικών έκαμε δέκα συνεδριάσεις από της 2ας Οκτωβρίου 1961 μέχρι της 30ής Οκτωβρίου 1961, αμφοτέρων των ημερομηνιών συμπεριλαμβανομένων.

Εις τινας των συνεδριάσεων προσήλθον οι Υπουργοί Οικονομικών και Εμπορίου και Βιομηχανίας ως και ανώτεροι λειτουργοί των Υπουργείων τούτων και ως και ο Πρώτος Τελωνειακός Λειτουργός, οίτινες έδωσαν εις την Επιτροπήν πληροφορίας σχετικάς προς τα διάφορα κονδύλια του Πίνακος του κατατεθέντος εις την Βουλήν Νομοσχεδίου.

Διά του κατατεθέντος Νομοσχεδίου το Υπουργικόν Συμβούλιον εισηγείται την τροποποίησιν των δασμών των αφορώντων εις τας Δασμολογικάς Κλάσεις τας αναφερομένας εν τω Πίνακι του Νομοσχεδίου, και εις άλλας μεν εισηγείται την αύξησιν του δασμού εις άλλας δε την ελάττωσίν του.

Ο πρώτος Τελωνειακός Λειτουργός εισηγήθη όπως γίνωσι τοιαύται φραστικαί τροποποιήσεις εις την δευτέραν στήλην του Πίνακος του Νομοσχεδίου αναφορικώς προς ωρισμένας Δασμολογικάς Κλάσεις, ώστε να καταστή σαφεστέρα και ευκρινεστέρα η διατύπωσις αυτών και καταστή ούτω ευκολώτερον το έργον των Τελωνειακών υπαλλήλων.

Η Επιτροπή διετύπωσε τας τροποποιήσεις ταύτας κατά τον καταλληλότερον δυνατόν τρόπον.

Αύται αναφέρονται εις τας Δασμολογικάς Κλάσεις υπ' αριθμούς:

088—04, 053—03, 055—02, 611—01/02, 652—01, 655—09(α) και (β), 681—12(α), 699—05/06(β), 841—02 και 841—04(α) και (γ), 851—02(α), 851—04(α), και 899—99(δ) και (ε).

Επίσης διά τον αυτόν σκοπόν εγένοντο φραστικαί τροποποιήσεις εις τας κάτωθι Δασμολογικάς Κλάσεις, αι οποίαι δεν αναφέρονται μεν εν τω κατατεθέντι Νομοσχεδίω αλλ' αναφέρονται εν τω Δευτέρω Πίνακι, Μέρος Ι, του περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμου:

656—05, 931—02(Α)(4) και 721—04.

Η Επιτροπή δεν εθεώρησεν αναγκαίον να επαναλάβη εν τη παρούση Εκθέσει ρητώς τας επενεχθείσας φραστικάς τροποποιήσεις καθότι αύται είναι εμφανείς εν τω τροποποιηθέντι Νομοσχεδίω το οποίον θα διανεμηθή εις τους κ.κ. Βουλευτάς.

Η Επιτροπή απεδέχθη τας πλείστας των κατατεθεισών τροποποιήσεων, διότι συμφωνεί ότι είναι σκόπιμοι και ωφέλιμοι διά την εθνικήν οικονομίαν, είτε διότι υποστηρίζουσι την Κυπριακήν Βιομηχανίαν εκεί όπου πρέπει να υποστηριχθή αύτη, είτε διότι τείνουσι να υποβιβάσουσι τον τιμάριθμον προς ανακούφισιν του λαού.

Η Επιτροπή όμως κατόπιν μελέτης εθεώρησεν ότι έπρεπε να επιφέρη ωρισμένας τροποποιήσεις εις τον Πίνακα του κατατεθέντος Νομοσχεδίου. Αι τοιαύται τροποποιήσεις αποτελούνται εξ αυξήσεων των εισαγωγικών δασμών εκεί όπου απητείτο κατά την γνώμην της Επιτροπής η τοιαύτη αύξησις δι' ενθάρρυνσιν της επιτοπίου βιομηχανίας, (πράγμα όπερ θα έχη καλά και ωφέλιμα αποτελέσματα εις την εθνικήν οικονομίαν, ως την παροχήν περισσοτέρας εργασίας και την μείωσιν της εξαγωγής συναλλάγματος).

Επίσης αποτελούνται και εκ μειώσεων του εισαγωγικού δασμού γενομένων εις τας περιπτώσεις εκείνας που η Επιτροπή ήτο της γνώμης, ότι έπρεπε να ελαττωθή ο τοιούτος δασμός, ή διότι το εμπόρευμα εις το οποίον αναφέρεται ούτος αποτελεί πρώτην ύλην χρησιμοποιουμένην υπό της επιτοπίου Βιομηχανίας, ή διά σκοπούς ελαττώσεως του τιμαρίθμου. Αι δασμολογικαί κλάσεις αναφορικώς προς τας οποίας η Επιτροπή ηύξησε τον εισαγωγικόν δασμόν είναι αι ακόλουθοι:

ΔΑΣΜΟΣ

Δασμολογική κλάσις	Προτιμήσεως		Γενικός	
Αριθμός	Από	Εις	Από	Εις
011—04	27%	37%	30%	40%
053—01(β)	36%	46%	40%	50%
053—03	44%	54%	50%	60%
053—047	36%	46%	40%	50%
054—09	30%	50%	30%	50%
055—01	30%	50%	30%	50%
055—02(α)	40%	50%	48%	58%
055—02(β)	30%	40%	34%	44%
055—03	30%	40%	30%	40%
055—04(α)	30%	50%	38%	58%
062—01	60%	70%	70%	80%
073—01(β)	50%	60%	60%	70%
099—09(α)	40%	50%	48%	58%
099—09(β)	30%	54%	36%	60%
611—01/02(α)	16%	20%	24%	28%
611—01/02(β)	16%	20%	24%	28%
651—03/04(β)(ιι)	12% ή 100 μιλς	12% ή 150 μιλς	20% ή 165 μιλς	20% ή 215 μιλς
656—05(α)	20%	24%	28%	32%

Αι δασμολογικαί κλάσεις αναφορικώς προς τας οποίας η Επιτροπή εθεώρησε σκόπιμον να ελαττώση τον εισαγωγικόν δασμόν είναι αι εξής:

ΔΑΣΜΟΣ

Δασμολογική κλάσις	Προτιμήσεως		Γενικός	
Αριθμός	Από	Εις	Από	Εις
552—01(β)	24%	12%	48%	20%
851—04(β)	0	10%	48%	30%
073—01(α)	30%	16%	36%	22%

Η Επιτροπή εισηγείται προσέτι την τροποποίησιν ως ακολούθως των κάτωθι δύο Δασμολογικών κλάσεων του Πίνακος, Μέρος Ι του περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμου, 1961.

(α) 'Οπως απαλειφθή η Δασμολογική κλάσις του ρηθέντος Πίνακος υπ' αρ. 656—05 και αντ' αυτής τεθή η κάτωθι 656—05. Παραπετάσματα θυρών και παραθύρων και παρόμοια είδη οικιακής χρήσεως έτοιμα προς χρήσιν, εξ' υφαντικών υλών.

(α) Φλόκκοι 24% — 32% επί της αξίας των

(β) Λοιπά 20% — 28% επί της αξίας των

(β) Εις το τέλος της παραγράφου (4) της Δασμολογικής κλάσεως 931—02(Α) να προστεθή η κάτωθι σημείωσις:

«Σημείωσις. Η λέξις «αρώματα» οπουδήποτε απαντάται εν τη παρούση παραγράφω αντικαθίσταται υπό των λέξεων «αρωματούχα οινοπνεύματα — (κολώνιαι ή λοσιόν).»

Η Επιτροπή αντικατέστησε το άρθρον 2 του κατατεθέντος Νομοσχεδίου δι' ετέρου όπερ κατά την γνώμην της είναι σαφέστερον και αντί του άρθρου 3 του ρηθέντος Νομοσχεδίου εισηγείται την προσθήκην δύο άρθρων, των 3 και 4, διά των οποίων αι μεν αυξήσεις και μειώσεις του εισαγωγικού δασμού τας οποίας εισηγείται το κατατεθέν από της 8ης Αυγούστου 1961 Νομοσχέδιον τίθενται εν εφαρμογή αναδρομικώς από της ρηθείσης ημερομηνίας, αι δε υπό της Επιτροπής επενεχθείσαι μετατροπαί θα αρχίζουν να ισχύουν από της ημέρας της υπό της Βουλής ψηφίσεως αυτών.

Ο λόγος διά το οποίον καθορίζονται διαφορετικαί ημερομηνίαι εφαρμογής των δύο Πινάκων είναι προς αποφυγήν πολλών δυσκολιών αι οποίαι θα εδημιουργούντο τόσον εις τας Τελωνειακάς Αρχάς όσον και εις τον εμπορικόν κόσμον.

Ο κύριος Ποταμίτης ζητεί να καταθέση εις την Επιτροπήν κατάλογον εμπορευμάτων αναφορικώς προς τα οποία εισηγείται αλλού μεν την αύξησιν αλλού δε την ελάττωσιν του εισαγωγικού δασμού, πράγμα όπερ κατά την άποψίν του θα υποστηρίξη την επιτόπιον βιομηχανίαν ή θα μειώση τον τιμάριθμον, και ζητεί όπως η Επιτροπή τον εξετάση και λάβη αποφάσεις επί τούτου.

Η Επιτροπή δεν αποδέχεται την εισήγησιν του κυρίου Ποταμίτη μεν, αλλ' αποφασίζει όπως ο Πρόεδρος αυτής αποστείλη τας εγγράφους εισηγήσεις του κυρίου Ποταμίτη προς εξέτασιν υπό της επί του Δασμολογίου Κυβερνητικής Επιτροπής και προς ενσωμάτωσιν εν τω κατατεθησομένω προσεχώς νέω τροποποιητικώ του Τελωνειακού Δασμολογίου Νομοσχεδίω, εάν ήθελον εγκριθή αύται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή κατά πλειοψηφίαν εισηγείται προς την Βουλήν όπως εγκρίνη τας υπ' αυτής επενεχθείσας τροποποιήσεις εις το κατατεθέν Νομοσχέδιον.

Τα Τουρκικά μέλη της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων, διετύπωσαν την άποψιν ότι δεν θεωρούν ορθόν όπως αυξηθούν επειγόντως οι Τελωνειακοί Δασμοί οίτινες δυνατόν να επηρεάσουν τον τιμάριθμον συνεπεία του γεγονότος ότι δεν είναι δυνατόν να γνωρίζη τις, πριν ή συζητηθούν τα Νομοσχέδια άτινα θα υποβληθούν συντόμως εις την Επιτροπήν επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων, πώς και ποίαι βιομηχανίαι θα προστατευθούν δυνάμει των εν λόγω Νομοσχεδίων των τιτλοφορουμένων, «Ο περί Ρυθμίσεως και Προστασίας Βιομηχανιών Νόμος» και «Ο περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου Αγαθών και Υπηρεσιών Νόμος» και εδήλωσαν ότι επιφυλάττουν εις εαυτούς το δικαίωμα να αγορεύσουν εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η 'Εκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΠΙ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Προτίθεμαι να διακόψω την συνεδρίασιν και να επανέλθω κατά την 8.30 μ.μ. Εάν οι έντιμοι κύριοι Βουλευταί προτιμούν να προχωρήσωμεν άνευ διαλείμματος δεν θα είχα καμμίαν ένστασιν, αλλά προβλέπω ότι η συζήτησις και η ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα καταναλώση ώραν, διά τούτο νομίζω ότι θα ήτο η καταλληλοτέρα στιγμή να διακόψωμεν.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως διακόπτομεν και θα επανέλθωμεν την 8.30 μ.μ.

('Ωρα λήξεως 7.45 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ενεγράφησαν οι ακόλουθοι ομιληταί: κ. Ι. Ορχάν, κ. Ποταμίτης, κ. Ζιαρτίδης, κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Ο κύριος Ορχάν.

Ι. ΟΡΧΑΝ:

'Εντιμον Προεδρείον.

Το ότι θα είναι ορθή η αύξησις των τελωνειακών δασμών με σκοπόν την λογικήν προστασίαν της επιτοπίου βιομηχανίας είναι γεγονός, το οποίον δεν επιδέχεται συζήτησιν, από απόψεως δε αναπτύξεως του τόπου συμμεριζόμεθα την ορθότητά του και από απόψεως αρχής το υποστηρίζομεν. Ιδιαιτέρως είμεθα υποχρεωμένοι να παραδεχθώμεν ότι η πολύ νεαρά και περιωρισμένη Κυπριακή βιομηχανία έχει ανάγκην προστασίας. 'Ομως, όταν προστατεύωνται αι υφιστάμεναι βιομηχανίαι, είναι ανάγκη να επινοηθούν και μέτρα ενθαρρύνοντα νέας προσπαθείας εις προσφόρους τομείς. Επειδή οι νόμοι περί Ρυθμίσεως και Προστασίας Βιομηχανιών και περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου Αγαθών και Υπηρεσιών, οι οποίοι εν τω μεταξύ ενεκρίθησαν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και κατετέθησαν εις την Βουλήν και επί του παρόντος συζητούνται εις τας Επιτροπάς, ως και άλλοι σχετικοί νόμοι θα εξασφαλίσουν εις το μέλλον τον έλεγχον των Κυπριακών Βιομηχανιών, είναι ανάγκη να ληφθή υπ' όψιν το τι είδους βιομηχανίαι και επί ποίας βάσεως θα ελέγχωνται δυνάμει της νομοθεσίας αυτής ως και η επίδρασις, την οποίαν, κατά συνέπειαν, θα ασκήση τούτο επί του κόστους της ζωής. Νομίζω ότι δεν θα είναι ορθή η αύξησις των τελωνειακών δασμών, η οποία θα επιβαρύνη με υπερβολικάς οικονομικάς δυσκολίας τους καταναλωτάς και ως εκ τούτου ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν, χωρίς να γνωρίζωμεν μετά βεβαιότητος τας επιπτώσεις της. Εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν διά της νομοθεσίας, την οποίαν ανέφερα, θα παρεμποδισθή βιομηχανία ιδρυθησομένη μελλοντικώς ή θα δυσχερανθή η προστασία της, με την αύξησιν του δασμολογίου θα έχωμεν παράσχει εις τους ιδιοκτήτας των υφισταμένων βιομηχανιών κάποιαν δυνατότητα μονοπωλίου και την ευκαιρίαν να υψώσουν τας τιμάς των ιδικών των προϊόντων κατά την αναλογίαν των τιμών των εισαγομένων τοιούτων. Συγχρόνως επωφελούμενοι αυτής της διαφοράς τιμής θα έχουν ενθαρρυνθή κατά κάποιον τρόπον να μη βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων των. Περί τούτου μαρτυρεί το γεγονός ότι προτού ακόμη ψηφισθή το νομοσχέδιον τούτο ωρισμένοι οίκοι ύψωσαν από τώρα τας τιμάς των.

Η αύξησις των τιμών των εγχωρίων μας προϊόντων εις μη ανταγωνιστικόν εις τας εξωτερικάς αγοράς επίπεδον λόγω της επιδράσεως της αυξήσεως αυτής των τιμών επί του γενικού τιμαριθμικού δείκτου και της κατά την αυτήν ανα-

λογίαν μελλοντικής αυξήσεως του κόστους των εγχωρίων προϊόντων θα παρακωλύση τας εξαγωγάς μας, αι οποίαι είναι σημαντικαί από της απόψεως εξασφαλίσεως συναλλάγματος. Επίσης, λόγω του ότι η νομοθεσία, η οποία καθορίζει την δημοσίαν οικονομικήν πολιτικήν της χώρας, δεν έχει ακόμη συμπληρωθή, το να εξετασθούν μεμονωμένως οι τελωνειακοί δασμοί θα μας απομακρύνη από την πιθανότητα να επιτύχωμεν θετικά αποτελέσματα. Ως εκ τούτου θα ήθελα να τονίσω ότι, προτού καταστούν σαφώς εμφανή μέσα και μέτρα ελέγχου, τα οποία θα μας διανοίξουν ασφαλή την οδόν αναπτύξεως της βιομηχανίας μας, θεωρούμεν επιζημίαν την μεμονωμένην αύξησιν των τελωνειακών δασμών και διά τον λόγον τούτον ως Τουρκική Ομάς εις την Βουλήν δεν θα δυνηθώμεν να την υποστηρίξωμεν. Ως ανέφερα και προηγουμένως, επιθυμώ να επαναλάβω ότι συμφωνούμεν εις λογικήν αναπροσαρμογήν του Δασμολογίου κατόπιν μελέτης και δεν αντιδρώμεν διά να φέρωμεν αναιτίως προσκόμματα. Κατ' ουσίαν το να μη γίνουν αποδεκταί αυταί αι δασμολογικαί αυξήσεις ουδέποτε θα παρακωλήση την υπό της Κυβερνήσεως είσπραξιν φόρων δυνάμει της υφισταμένης νομοθεσίας και την ομαλήν λειτουργίαν της Κυβερνητικής μηχανής. 'Οταν ψηφισθή υπό της Βουλής και τεθή εις εφαρμογήν η σχετική με την βιομηχανίαν και το εμπόριον νομοθεσία, θα είναι δυνατόν υπό το φως της να επανυποβληθή εις την Βουλήν το νομοσχέδιον τούτο διά την πραγματοποίησιν των δασμολογικών αυξήσεων, αι οποίαι είναι αναγκαίαι διά την προστασίαν των βιομηχανιών, αι οποίαι πράγματι έχουν ανάγκην τοιαύτης προστασίας. Τότε θα ληφθούν κατά τρόπον ασφαλέστερον και εκτενέστερον τα απαιτούμενα προστατευτικά μέτρα διά την προστασίαν τών βιομηχανιών, των οποίων η προστασία είναι απαραίτητος και συνάδει προς τα συμφέροντα του τόπου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Είναι πραγματικώς λυπηρόν διότι ο προηγούμενος ομιλητής αφήκε να νοηθή ότι οι Τούρκοι συνάδελφοι, διά τους λόγους τους οποίους εξήγησε, δεν θα ήσαν διατεθειμένοι να υποστηρίξουν το παρόν Νομοσχέδιον.

Είναι παραδεκτόν από όλους, νομίζω, και από τους 'Ελληνας και από τους Τούρκους, ότι είναι καθήκον μας να υποστηρίξωμεν την επιτόπιον βιομηχανίαν. Εις όλα τα μέρη του κόσμου ο κυριώτερος τρόπος με τον οποίον υποστηρίζεται η επιτόπιος βιομηχανία είναι διά του Δασμολογίου. Δεν είναι βέβαια αυτή η μόνη μέθοδος αλλ' αυτή είναι η κυριωτέρα.

Το Νομοσχέδιο το οποίον έχει να συζητήση η Βουλή απόψε, όπως αναφέρη το επ' αυτού Υπόμνημα του Υπουργού Οικονομικών, έχει σκοπόν να τονώση και προστατεύση τας υπαρχούσας εν Κύπρω βιομηχανίας. Ο τρόπος με τον οποίον το Υπουργικόν Συμβούλιον θέλει να επιτύχη την τοιαύτην προστασίαν είναι πρώτον διά της μειώσεως των δασμών επί των πρώτων υλών τας οποίας χρησιμοποιούν αι Κυπριακαί βιόμηχανίαι και δεύτερον διά της αυξήσεως των δασμών των εισαγομένων συναγωνιστικών εμπορευμάτων.

Συμφώνως προς το Υπόμνημα τούτο υπολογίζεται ότι η τοιαύτη υποστήριξις της Κυπριακής Βιομηχανίας θα δώση εργασίαν εις χίλια ακόμη πρόσωπα και ούτω θα αυξήση τον αριθμόν των εργατών των απασχολουμένων εις τας Κυπριακάς Βιομηχανίας εις 16.000. Υπολογίζεται ταυτοχρόνως ότι η υποκατάστασις των επιτοπίων εμπορευμάτων εις την θέσιν των εισαγομένων τοιούτων θα επιφέρη μείωσιν των Κυβερνητικών προσόδων κατά £100,000 περίπου. Η Κυβέρνησις όμως υπολογίζει ότι το έλλειμμα τούτο θα το καλύψη διά της καθαράς αυξήσεως των προσόδων εκ της αυξήσεως του εισαγωγικού δασμού επί του καπνού Βιρτζίνια.

Υπολογίζει επίσης η Κυβέρνησις ότι αι προτεινόμεναι τροποποιήσεις θα επιφέρουν αύξησιν του τιμαρίθμου κατά 1,6 μονάδας, το ήμισυ της οποίας θα προέλθη εκ της αυξήσεως της τιμής των σιγαρέττων λόγω της αυξήσεως του δασμού επί του καπνού Βιργινίας. Η αύξησις όμως του δασμού επί του καπνού Βιργινίας είναι απαραίτητος.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι σχέδιον Νόμου επιβάλλοντος εμμέσους φόρους, δηλαδή φόρους επί των ειδών καταναλώσεως τους οποίους πληρώνουν οι αγορασταί καθημερινώς αγοράζοντες και πληρώνοντες τα διάφορα εμπορεύματα.

Είμαι κατ' αρχήν υπέρ του περιορισμού των εμμέσων φόρων διότι το μεγαλύτερον μέρος των εμμέσων φόρων πληρώνεται υπό των πτωχών και των μεσαίων τάξεων. Διά των εμμέσων φόρων δεν φορολογούνται συμφώνως προς τα οικονομικά των μέσα οι άνθρωποι αλλά συμφώνως προς τας ανάγκας των. Τα 9/10 του πληθυσμού καταναλίσκουν τα 9/10 των φορολογουμένων ειδών και πληρώνουν τα 9/10 του εμμέσου φόρου. Πρέπει λοιπόν αι τροποποιήσεις του Τελωνειακού Δασμολογίου να είναι τοιαύται ώστε να ελαττωθή το βάρος το οποίον υφίστανται με τους δασμούς αυτούς αι πτωχότεραι τάξεις. Πρέπει να υποβοηθηθή η ανάπτυξις της τοπικής βιομηχανίας και να ελαττωθή ο τιμάριθμος. Και ταύτα να γίνωσι κατά τρόπον που να μην επηρεάζη σημαντικώς το σύνολον των κρατικών προσόδων. Συμφωνούμεν με το Κυβερνητικόν σχέδιον το οποίον λαμβάνει πρόνοιαν, πρώτον διά την αύξησιν του δασμού επί των εισαγομένων συναγωνιστικών εμπορευμάτων, και δεύτερον διά την ελάττωσιν του δασμού επί των ειδών εκείνων τα οποία αποτελούσι πρώτην ύλην διά τας Κυπριακάς Βιομηχανίας. Προχωρούμεν όμως πέραν τούτου και εισηγούμεθα ότι πρέπει να ελαττωθούν οι δασμοί επί των ειδών ευρείας καταναλώσεως και να επιβληθούν δασμοί επί των ειδών πολυτελείας.

Αι τροποποιήσεις του Δασμολογίου τας οποίας περιέχει το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εξασφαλίζουν πράγματι εις τους βασικούς κλάδους της βιομηχανίας μας μίαν καλήν προστασίαν έναντι του ξένου συναγωνισμού αλλά αφήνουν εκτός προστασίας μερικάς άλλας βιομηχανίας. Επίσης δίδουν υποστήριξιν εις την Κυπριακήν βιομηχανίαν διά της ελαττώσεως του δασμού επί των εισαγομένων πρώτων υλών αλλά νομίζω ότι αύτη έπρεπε να επεκταθή ακόμη περισσότερον.

Η Επιτροπή Δημοσιονομικών συνεπλήρωσε μερικάς από τας ατελείας του Νομοσχεδίου και αι τροποποιήσεις τας οποίας επέφερεν η Επιτροπή Δημοσιονομικών αναφέρονται εις την σελίδα 2 και το πρώτον μέρος της σελίδος 3 της εκθέσεως της Επιτροπής. Αι τροποποιήσεις αύται της Επιτροπής αφορώσι μόνον εις τα εμπορεύματα εκείνα τα οποία το Υπουργικόν Συμβούλιον έχει περιλάβει εις τον Πίνακα του Νομοσχεδίου. Πλην αυτών όμως υπάρχουσι και άλλα των οποίων οι δασμοί χρήζουν τροποποιήσεων. Και όπως αναφέρει η 'Εκθεσις της Επιτροπής υπέβαλα κατάλογον 33 δασμολογικών κλάσεων με λεπτομερείας, ο οποίος κατάλογος κατ' απόφασιν της Επιτροπής θα παραπεμφθή εις την αρμοδίαν Δασμολογικήν Επιτροπήν προς μελέτην. Το ίδιον θα συμβή δηλ. και με τας εισηγήσεις. Διηυθετήθη υπό της Επιτροπής να γίνη το ίδιον και με τας εισηγήσεις των Εμπορικών Οίκων και διαφόρων ατόμων επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, ούτως ώστε και εκείναι να παραπεμφθούν εις την ιδίαν Επιτροπήν διά να τας έχη υπ' όψιν της και να τας εισηγηθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον διά την σύνταξιν νέου Τροποποιητικού Νομοσχεδίου. Τόσον το Υπουργικόν Συμβούλιον όσον και η Επιτροπή Δημοσιονομικών προτείνουν αυξήσεις του δασμού των εισαγομένων εμπορευμάτων τα οποία συναγωνίζονται τα Κυπριακά προϊόντα. Τούτο θα έχη ως αποτέλεσμα την αύξησιν της καταναλώσεως των Κυπριακών προϊόντων και την ελάττωσιν της ποσότητος των εισαγομένων. Το τελευταίον μπορεί να έχη ως συνέπειαν την ελάττωσιν των προσόδων του κράτους εκ του εισαγωγικού δασμού. Το έλλειμμα όμως τούτο, όπως η Κυβέρνησις υπολογίζει, θα υπερκαλυφθή από την αύξησιν του φόρου επί του καπνού Βιργινίας. Αλλά και αν δεν εγίνετο αυτή η αύξησις το έλλειμμα τούτο θα καλυφθή από τον Φόρον Εισοδήματος ο οποίος θα εισπραχθή από τους βιομηχάνους των οποίων αι εργασίαι θα επεκταθούν λόγω του ότι η πώλησις των Κυπριακών εμπορευμάτων θα αυξηθή.

Το Υπουργικόν Συμβούλιον και η Επιτροπή προτείνουν μείωσιν του εισαγωγικού δασμού επί των πρώτων υλών της Κυπριακής Βιομηχανίας. Και τούτο πιθανόν να προκαλέση ελάττωσιν του εισπραχθησομένου δασμού. Και αυτή όμως η ελάττωσις δύναται να αντισταθμισθή υπό της αυξήσεως των δασμών επί των ειδών πολυτελείας και ειδικώς επί των

ιδιωτικών αυτοκινήτων, εάν θελήση η Κυβέρνησις να προβή εις το διάβημα τούτο.

'Οπως είπα και προηγουμένως,' πρέπει να υποστηριχθή από την Βουλήν κάθε μείωσις δασμών επί των ειδών τα οποία καταναλίσκουν αι μάζαι του λαού διά να ελαττωθή το δασμολογικόν βάρος που φέρει επί των ώμων του διά να πέση ο τιμάριθμος. Η ελάττωσις των κρατικών προσόδων εκ της τοιαύτης μειώσεως του εισαγωγικού δασμού δύναται να υπερκαλυφθή εκ της αυξήσεως δασμού επί των ειδών πολυτελείας και ειδικά επί των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Η Κύπρος εξάγει ετησίως συνάλλαγμα 2 εκατομμυρίων λιρών περίπου διά μικρά μόνον αυτοκίνητα. Με την επιβολήν ενός φόρου, π.χ. ενός Purchase Tax (φόρος επί της αγοράς) 15% ως 20% επί των ιδιωτικών αυτοκινήτων, θα επραγματοποιείτο ετησία πρόσοδος διά το κράτος 400,000 λιρών επί τη βάσει των σημερινών εισαγωγών. Εάν λοιπόν θεσπισθούν εις Νόμον αι προτεινόμεναι τροποποιήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Δημοσιονομικών και επεκταθούν έστω και μελλοντικώς αι επί τη βάσει των αρχών που ανέφερα τροποποιήσεις, είμαι βέβαιος ότι τα πλατειά στρώματα του λαού θα ανακουφισθούν, η εντόπια βιομηχανία θα προστατευθή, θα δοθή εργασία εις περισσότερα πρόσωπα, θα κατέλθη ο τιμάριθμος και θα ελαττωθή το έλλειμμα του εμπορικού μας ισοζυγίου. Διά να γίνουν όμως αυτά χρειάζεται και η ευσυνείδητος συνεργασία του Κυπρίου βιομηχάνου βιοτέχνου τον οποίον το Νομοσχέδιον ζητεί να προστατεύση. Πρέπει δηλαδή να βελτιώση και να διατηρήση την ποιότητα των προϊόντων του και εφ' όσον θα έχη την υποστήριξιν της αυξήσεως του δασμού επί των εισαγομένων συναγωνιστικών εμπορευμάτων και της μειώσεως του δασμού επί των πρώτων υλών θα πρέπει να διαθέση τα προϊόντα του εις τιμάς χαμηλάς και λογικάς πράγμα το οποίον θα συμβάλη εις την πτώσιν του τιμαρίθμου.

Το κράτος όμως δεν πρέπει να βασισθή εξ ολοκλήρου επί της καλής θελήσεως των Κυπρίων βιομηχάνων διότι μέσα εις τα καλά χόρτα υπάρχουν πάντοτε και τρίβολοι. Πρέπει να εξασφαλισθή διά Νόμου η καλή ποιότης των Κυπριακών προϊόντων και η πώλησις των εις λογικάς τιμάς. Και είναι ευχάριστον διότι έχει κατατεθή ήδη εις την Βουλήν Νομοσχέδιον περί Αγορανομίας και ελπίζω ότι λίαν συντόμως θα θεσπισθή εις Νόμον, πράγμα το οποίον θα συμπληρώση και θα εξασφαλίση την εφαρμογήν του σημερινού υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Με την ελπίδα ότι συντόμως το Νομοσχέδιον τούτο θα θεσπισθή εις Νόμον και ότι το Νομοσχέδιον τούτο θα επακολουθήση και το άλλο Τροποποιητικόν Νομοσχέδιον, επεκτείνον την προστασίαν και των άλλων βιομηχανιών, εισηγούμαι εις την Βουλήν να ψηφίση το παρόν Νομοσχέδιον με τας τροποποιήσεις τας οποίας επέφερεν εις αυτό η Επιτροπή επί των Δημοσιονομικών Ζητημάτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη της Βουλής.

Συζητούμεν την τροποποίησιν του Νόμου 32 του 1961 περί Τελωνειακού Δασμολογίου.

Πρόκειται περί τροποποιήσεως του πρώτου μέρους του δευτέρου Πίνακος του εν λόγω Νόμου, ήτοι του Πίνακος διά του οποίου τα δασμολογητέα εμπορεύματα χωρίζονται εις κατηγορίας και δασμολογικάς κλάσεις και διά του οποίου καθορίζονται δι' εκάστην κλάσιν οι επιβαλλόμενοι εισαγωγικοί δασμοί.

Εις την επιστολήν του προς το Υπουργικόν Συμβούλιον ημερομηνίας 7 Αυγούστου 1961, ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών αναφέρει ότι αι προτάσεις αι οποίαι γίνονται έχουν ως σκοπόν την τόνωσιν και προστασίαν της επιτοπίου βιομηχανίας και άλλης προαγωγής.

Υπάρχουν όμως και αι τροποποιήσεις αι οποίαι έχουν καθαρώς ταμιακόν χαρακτήρα, ήτοι την αύξησιν των κρατικών προσόδων. Εις το υπόμνημα επί των προτεινομένων τροποποιήσεων του Τελωνειακού Δασμολογίου αναφέρεται ως πρωταρχικός σκοπός των προτεινομένων τροποποιήσεων η τόνωσις και προστασία των υπαρχουσών βιομηχανιών. Δεν έχω ούτε και ελαχίστην αμφιβολίαν ότι διά των τροποποιήσεων ωρισμέναι βιομηχανίαι τονώνονται και ενθαρρύνονται εις βαθμόν πολύ ικανοποιητικόν. 'Εγινεν ήδη φανερόν από της καταθέσεως του Νομοσχεδίου ότι αριθμός των προτεινομένων τροποποιήσεων υπήρξε πολύ επιτυχής. Και είναι διά τούτο που με εκπλήττει η πρόθεσις των εντίμων Τούρκων συναδέλφων να καταψηφίσουν το προτεινόμενον Νομοσχέδιον. Επερίμενα ότι θα είχαν διακρίνει την ευεργετικότητά του. Υπάρχουν βεβαίως και αι τροποποιήσεις αι οποίαι δεν πρόκειται να είναι τόσον επιτυχείς όσον ελπίζει ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών. 'Εχω υπ' όψιν μου μίαν βιομηχανίαν — και δεν λέγω ότι αύτη είναι η μόνη — διά την οποίαν αι προτεινόμεναι τροποποιήσεις ή ελάχιστα ή καθόλου ευεργετικαί είναι. Εννοώ την βιομηχανίαν ιματισμού εις την οποίαν τελευταίως έγιναν ωρισμέναι επενδύσεις Κυπριακών κεφαλαίων. Τα Μέλη της Βουλής έχουν εις χείρας των μίαν επιστολήν ενός εκ των ενδιαφερομένων βιομηχάνων, η οποία νομίζω ότι πρέπει να τύχη προσεκτικής μελέτης κυρίως όσον αφορά τα δασμολογικά εμπορεύματα της δασμολογικής κλάσεως 841. 'Εχω επίσης την γνώμην ότι δεν είναι επαρκής η προστασία η παρεχομένη διά των τροποποιήσεων των σχετιζομένων με την βιομηχανίαν ειδών ταξειδίου και γενικώτερον της δασμολογικής κλάσεως 831.

Τον τελευταίον καιρόν έχει αναπτυχθή και εδώ μία αξιοπρόσεκτος βιομηχανία εις την οποίαν έχουν επενδυθή σημαντικά Κυπριακά κεφάλαια και η οποία ουδεμιάς προστασίας έτυχεν εις το παρελθόν. Η κατά 8% αύξησις του ισχύοντος δασμού δεν είναι επαρκής και νομίζω ότι η Βουλή πρέπει να δώση μεγαλυτέραν προστασίαν. Κατά την γνώμην μου είναι συζητήσιμον εάν η τροποποίησις η επενεχθείσα επί του δασμού της δασμολογικής κλάσεως 691—07 είναι ικανοποιητική διά να προστατευθή μία βιομηχανία εις την οποίαν υπάρχουν επενδεδυμένα αρκετά Κυπριακά κεφάλαια, όταν μάλιστα υπάρχη ο ισχυρισμός ότι το εισαγόμενον είδος, οι καρφοβελόνες, προσφέρονται εις τιμάς επιχορηγημένας.

'Εχω λοιπόν την γνώμην ότι η Βουλή πρέπει να σταθή με πολλήν προσοχήν επί μιας εκάστης των δασμολογικών κλάσεων διά τας οποίας γίνεται τροποποιητική εισήγησις και να επιδείξη εις μερικάς περιπτώσεις μεγαλυτέραν τόλμην όσον αφορά το θέμα της τονώσεως και προστασίας της επιτοπίου παραγωγής.

Το θέμα της καπνοβιομηχανίας είναι το τελευταίον που θέλω να θίξω.

Εις το υπόμνημα επί των προτεινομένων τροποποιήσεων αναφέρονται τα κριτήρια τα οποία ελήφθησαν υπ' όψιν διά να αποφασισθή εις εκάστην περίπτωσιν ο κατάλληλος δασμός. Τα κριτήρια αυτά είναι τα ακόλουθα:

(α) Η συνεισφορά της βιομηχανίας εις την οικονομίαν του τόπου από της απόψεως της ρίζας την οποίαν προσθέτει εις τας πρώτας ύλας τας οποίας χρησιμοποιεί:

(β) Δεύτερον κριτήριον είναι το βιώσιμον της βιομηχανίας.

(γ) Τρίτον η μέχρι τούδε δραστηριότης της βιομηχανίας.

(δ) Η ποιότης και η τιμή των προϊόντων της· και

(ε) η δυσκολία αποτελεσματικού συναγωνισμού μετά εξωτερικών βιομηχανιών.

Ας ίδωμεν πώς εμφανίζεται η καπνοβιομηχανία όσον αφορά το πρώτον κριτήριον. Εις τον τομέα τούτον της παραγωγής μας συμφώνως προς τα στατιστικά στοιχεία του 1954, τα οποία δυστυχώς είναι τα τελευταία που έχομεν εις την διάθεσίν μας, 377 απασχολούμενα πρόσωπα παρήγον προϊόντα ακαθαρίστου αξίας £1.711.000. Η «νετ» αξία της παραγωγής ήτο £225,000, δηλαδή £596 κατά κεφαλήν απασχολουμένου προσώπου. Την ιδίαν εποχήν η βιομηχανία υφαντών ειδών έδωσε «νετ» αξίαν παραγωγής κατά κεφαλήν απασχολουμένου προσώπου 90 λίρας. Η βιομηχανία επίπλων £175, η τυπογραφία £304, η βιομηχανία υποδημάτων £143 και η βιομηχανία ηλεκτρισμού £590. Δηλαδή, από μιαν σειράν γνωστών βιομηχανιών μόνον η βιομηχανία ηλεκτρισμού έχει περάσει

εις απόδοσιν καθαρού προϊόντος την βιομηχανίαν των σιγαρέττων.

Συμφώνως προς τας ιδίας επισήμους στατιστικάς εις την καπνοβιομηχανίαν διά της χρησιμοποιήσεως πρώτων υλών αξίας £367,000 παρήχθη προϊόν ακαθαρίστου αξίας £1,711,000 (1:4,7). Εις την βιομηχανίαν υφαντών είχαμεν πρώτας ύλας £191,000, ακαθάριστον προϊόν £238,000 (ούτε 1:1). Εις την υποδηματοποιΐαν είχαμεν πρώτας ύλας £430,000, ακαθάριστον προϊόν £962,000. Εις την βιομηχανίαν επίπλων πρώτας ύλας £224,000 ακαθάριστον προϊόν £535,000. Η καπνοβιομηχανία λοιπόν είναι μία βιομηχανία η οποία συνεισφέρει εις την εθνικήν οικονομίαν, ιδιαιτέρως όσον αφορά την προσθήκην νέας αξίας επί των πρώτων υλών αξίας τας οποίας χρησιμοποιεί.

Το δεύτερον κριτήριον είναι εάν η βιομηχανία είναι βιώσιμος. Ότι είναι βιώσιμος η καπνοβιομηχανία δεν πιστεύω να το αρνηθή κανείς. Αποδείχθη βιώσιμος επί δεκαετίας υπό το καθεστώς της αποικιοκρατίας και δεν βλέπω τον λόγον διατί να μην είναι βιώσιμος επί Δημοκρατίας. Η δραστηριότης της βιομηχανίας είναι το επόμενον κριτήριον το οποίον νομίζω κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήση. Η καπνοβιομηχανία εις την Κύπρον είναι μία εκ των πρώτων δύο ή τριών βιομηχανιών. Μερικά από τα καπνεργοστάσιά μας ιδρύθησαν από τον περασμένον αιώνα. Όσον αφορά την ποιότητα, που είναι το επόμενον κριτήριον, παρ' όλον που δεν είμαι τακτικός καπνιστής έχω δοκιμάσει σιγαρέττα πολλών χωρών του εξωτερικού και νομίζω θα συμφωνούν οι συνάδελφοι μαζύ μου ότι με μόνην εξαίρεσιν τα αγγλικά σιγαρέττα, τα κυπριακά είναι συγκριτικώς πολύ καλής ποιότητος. Η καπνοβιομηχανία μας λοιπόν χρειάζεται προστασίαν, τόνωσιν και ενθάρρυνσιν.

Με το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον τροποποιείται ο δασμός της δασμολογικής κλάσεως 121—01 ούτως ώστε ο ακατέργαστος καπνός Βιργινίας ή τύπου Βιργινίας να πληρώνη εισαγωγικόν δασμόν £1.450 μιλς, κατ' οκάν, εάν προέρχεται από την Κοινοπολιτείαν, ή £1.500 μιλς κατ' οκάν εάν προέρχεται από την περιοχήν της γενικής ταρίφας. Προ της τροποποιήσεως ο δασμός ήτο 200 μιλς και 250 μιλς κατ' οκάν αντιστοίχως. Ενωρίτερον, διά του Νόμου 17 του 1960, οποίος εδημοσιεύθη την 24ην Δεκεμβρίου του 1960, η Βουλή ηύξησε τον εισαγωγικόν δασμόν επί των σιγαρέττων εις £9 διά τα προερχόμενα από την Κοινοπολιτείαν, και £9.250 μιλς διά τα προερχόμενα από την περιοχήν της γενικής ταρίφας.

Ενωρίτερα ο δασμός ήτο £6.250 μιλς και £6.500 μιλς αντιστοίχως. Νομίζω ότι τώρα πρέπει να ερωτήσωμεν τον εαυτόν μας εάν διά των τροποποιήσεων αυτών, δηλαδή του Νόμου 17 του 1960 και του Νομοσχεδίου το οποίον συζητούμεν, εδώσαμεν τόνωσιν και προστασίαν εις την Κυπριακήν βιομηχανίαν δηλαδή την βιομηχανίαν η οποία επί ήμισυ αιώνα αντεμετώπισε τας δυσκολίας τας οποίας συνεπήγετο η αγγλική δασμολογική πολιτική. Η απάντησις την οποίαν δίδω εγώ εις το ερώτημα τούτο είναι ότι απετύχαμεν να δώσωμεν αυτήν την τόνωσιν και προστασίαν εις την πραγματικώς κυπριακήν καπνοβιομηχανίαν. Όσα επηκολούθησαν την θέσπισιν του Νόμου 17 του 1960 και την κατάθεσιν του υπό συζήτησιν νομοσχεδίου, πρέπει να μας κάμουν να αντιληφθώμεν ότι μόνη της η δασμολογική πολιτική δεν είναι αρκετή να προστατεύση την επιτόπιον παραγωγήν, γεωργικήν ή βιομηχανικήν. Δυστυχώς, έχουν επαληθεύσει μερικοί από τους φόβους τους οποίους είχαμεν εκφράσει όταν τον Δεκέμβριον του 1960 συνεζητείτο εις την Βουλήν ο Νόμος 17. Εφάνη ότι εις την προκειμένην περίπτωσιν τα ξένα μονοπώλια τα οποία έπνιγαν την κυπριακήν καπνοβιομηχανίαν διά των εισαγωγών των εύρον τρόπον να συνεχίσουν τον στραγγαλισμόν επί τόπου με την επιτόπιον παραγωγήν των προϊόντων των. Εάν κ. Πρόεδρε και κ. Βουλευταί προσέξετε τους αριθμούς, θα ιδήτε ότι μετά τον Νόμον 17 και μετά την κατάθεσιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου τα ξένα μονοπώλια είναι εις πλεονεκτικωτέραν θέσιν έναντι της εθνικής βιομηχανίας του τόπου. Θα σας δώσω μερικούς αριθμούς. Προ του Νόμου 17 τα εισαγόμενα σιγαρέττα Βιργίνια επλήρωναν εισαγωγικόν δασμόν £6.250 μιλς κατ' οκάν. Τα επιτοπίως παραγόμενα Βιργίνια σιγαρέττα επλήρωναν δασμόν και φόρον καταναλώσεως μαζύ £4.685 μιλς κατ' οκάν. Σήμερον μετά τον Νόμον 17 και μετά την κατάθεσιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου τα ξένα μονοπώλια παραδίδουν εις την αγοράν μας τα προϊόντα των αφού πληρώσουν εισαγωγικόν δασμόν και φόρον καταναλώσεως £5.880 μιλς κατ' οκάν, δηλαδή τον ίδιον ακριβώς που πληρώνουν και τα άλλα επιτοπίως παραγόμενα Βιργίνια. Ενώ δηλαδή έπεσεν σχεδόν κατά μίαν λίραν η επιβάρυνσις των προϊόντων των μονοπωλίων ηυξήθη κατά μίαν λίραν η επιβάρυνσις των προϊόντων των κυπριακών βιομηχανιών. Είναι διά τούτο που εάν κοιτάξετε εις την αγοράν θα ιδήτε ότι γνωσταί μάρκαι κυπριακών «Βιργινίαι» σιγαρέττων σχεδόν έχουν πλήρως εκτοπισθή από τις μάρκες των ξένων μονοπωλίων.

Τα ξένα μονοπώλια έχουν τώρα περισσοτέραν ευχέρειαν να συναγωνισθούν και να εκτοπίσουν από την αγοράν μας τα προϊόντα των Κυπριακών βιομηχανιών.

Τώρα τι πρέπει να γίνη; Δεν εισηγούμαι να απορριφθή η πρότασις διά την τροποποίησιν του δασμού της κλάσεως 121—01, διότι εάν απορριφθή η κατάστασις θα χειροτερεύση. Και ίσως είναι αυτό που πρέπει να προσέξουν οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι. Έχω όμως την γνώμην ότι η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει να μελετήση το θέμα της αναθεωρήσεως και συγκεκριμένως της ελαττώσεως του φόρου καταναλώσεως επί των σιγαρέττων ανατολικού τύπου επί του οποίου ειδικεύονται αι πραγματικαί Κυπριακαί Βιομηχανίαι, και ταυτοχρόνως πρέπει να μελετηθή το θέμα της προστασίας της επιτοπίου βιομηχανίας και από μιας άλλης πλευράς, ήτοι του κινδύνου της καταπνίξεώς της από τα ξένα μονοπώλια διά τα οποία η Κύπρος δεν πρέπει να γίνη η ελευθέρα Κέρκυρα.

Εάν η εισήγησίς μου διά την ελάττωσιν του φόρου καταναλώσεως επί των σιγαρέττων ανατολικού τύπου γίνη δεκτή, ιδιαιτέρως δε εάν το άρθρον 42Α του Κεφαλαίου 147 της νομοθεσίας μας τροποποιηθή, ούτως ώστε να αυξηθή σημαντικώς, εγώ λέγω εις το διπλάσιον, το επιστρεφόμενον μέρος του φόρου καταναλώσεως διά χρήσιν επιτοπίως παραγομένου φύλλου καπνού, τότε η ωφέλεια θα είναι διπλή· διότι θα ενθαρρυνθή περισσότερον η χρησιμοποίησις Κυπριακού καπνού, εάν δε το μέτρον αυτό συνδυασθή και με μίαν τιμήν προστασίας διά τα καπνά, τότε τούτο θα είναι προς όφελος και της Κυπριακής καπνοπαραγωγής.

Αυτά, κ. Πρόεδρε και έντιμα Μέλη, είναι εν ολίγοις αι γενικαί μου παρατηρήσεις επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει τον λόγον ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον σχετίζεται με την υποστήριξιν της εγχωρίου βιομηχανίας. Η ενθάρρυνσις και υποστήριξις των βιωσίμων εγχωρίων βιομηχανιών αποτελεί την πλέον υγιά και ορθήν δημοσιονομικήν πολιτικήν ενός συγχρονισμένου κράτους. Πολλά και ποικίλα είναι τα ευεργετικά αποτελέσματα της τοιαύτης δημοσιονομικής πολιτικής! Πρώτον επιτυγχάνεται η ανάπτυξις και πρόοδος των εγχωρίων βιομηχανιών, με άμεσον επακόλουθον την αύξησιν των δημοσίων προσόδων, καθότι αι ευεργετούμεναι βιομηχανίαι καταβάλλουν περισσότερον φόρον του εισοδήματος λόγω του ότι αναπτύσσονται. Αντιμετωπίζεται δραστικώτερον το ανεργιακόν πρόβλημα με την τακτικήν απασχόλησιν εις τας ευημερούσας εγχωρίους βιομηχανίας περισσοτέρου εργατικού δυναμικού. Τρίτον, διατίθενται διά της βιομηχανοποιήσεως των μεγάλαι ποσότητες εγχωρίων γεωργικών και άλλων προϊόντων. Τέταρτον, αποφεύγεται η εξαγωγή του συναλλάγματος. Πέμπτον, επιτυγχάνεται εν γένει η εξυγίανσις και ευρωστία της εγχωρίου οικονομίας. Είναι γεγονός αναμφισβήτητον ότι η απελθούσα αποικιοκρατική Κυβέρνησις εν τη προσπαθεία της να επιτύχη την όσον το δυνατόν μεγαλυτέραν εισαγωγήν Βρεττανικών προϊόντων εν Κύπρω εις ουδεμίαν προστασίαν προέβη της Κυπριακής βιομηχανίας εις τρόπον ώστε αύτη να ευρίσκεται κατά την εγκαθίδρυσιν της Κυπριακής Δημοκρατίας εις το στάδιον της παρακμής και της χρεωκοπίας. Αι μεν καπνοβιομηχανίαι μας, με τον συναγωνισμόν των Αγγλικών σιγαρέττων, ηναγκάζοντο να απολύουν το εργατικόν προσω-

πικόν των ή να εργάζωνται 4 ημέρας εβδομαδιαίως, άλλαι δε βιομηχανίαι, ως το Λιθογραφείον Λεμεσού, να αναγκάζωνται να περιορίσουν το εργατικόν προσωπικόν των από 120 εις 30. Παρομοία δυσάρεστος κατάστασις είχε δημιουργηθή εις τας βιομηχανίας, Εμπορική Εταιρεία Λεμεσού, Τσιμεντοποιείον, Εργοστάσιον Σμέτλεϋ, Κυπριακή Εταιρεία Χρωμάτων και εις πολλάς άλλας.

Έχοντας υπ' όψιν την ως άνω επικρατούσαν κρίσιν της Κυπριακής βιομηχανίας υπεβάλαμεν την 5ην Οκτωβρίου 1960, και την 14ην Απριλίου 1961, δύο ερωτήσεις προς τον αρμόδιον Υπουργόν διά να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον η Κυπριακή Κυβέρνησις προτίθεται να λάβη τα αναγκαία νομοθετικά μέτρα προς προστασίαν της εγχωρίου βιομηχανίας. Εις αμφοτέρας τας ερωτήσεις μας ο έντιμος Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας μας απήντησε, επιδείξας πνεύμα πλήρους κατανοήσεως, και μας επληροφόρησεν ότι η Κυπριακή Κυβέρνησις θα επιληφθή συντόμως της νομοθετικής προστασίας των εγχωρίων βιομηχανιών. Και πράγματι την 7ην Αυγούστου 1961, κατετέθη εις την Βουλήν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον διά του οποίου επιδιώκεται η ενθάρρυνσις και προστασία της εγχωρίου βιομηχανίας. Παρ' όλον ότι εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον προστατεύονται πλείσται βιομηχανίαι και μάλιστα μερικαί σχετιζόμεναι με είδη πολυτελείας, ατυχώς, παρελήφθησαν βιομηχανίαι, των οποίων τα ονόματα παραλείπω να αναφέρω διά λόγους σκοπιμότητος, αι οποίαι είναι βιώσιμοι, παράγουν είδη πρώτης ανάγκης και έπρεπε να τύχουν της δεούσης δασμολογικής προστασίας. Εκφράζω δε την ελπίδα ότι η Κυπριακή Κυβέρνησις εις το αμέσως προσεχές μέλλον θα μελετήση προσεκτικώτερον το ως άνω ζήτημα και θα θελήση να προστατεύση και τας υπολοίπους βιωσίμους βιομηχανίας, αίτινες δεν συμπεριελήφθησαν εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον. Δεν συμφωνούμεν με τον έντιμον συνάδελφον κ. Ορχάν, ότι δεν πρέπει να ψηφισθή το παρόν Νομοσχέδιον, καθότι η άμεσος ψήφισίς του επιβάλλεται να γίνη διότι διαφορετικά θα έχωμεν πολύ δυσαρέστους συνεπείας εις βάρος της εθνικής μας οικονομίας.

Διά τους ως άνω λόγους εισηγούμαι όπως ψηφισθή το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον με τας τροποποιήσεις τας γενομένας υπό της Δημοσιονομικής Επιτροπής. Θα ήτο πράγματι μεγάλη παράλειψίς μου εάν εγκατέλειπα το βήμα της Βουλής χωρίς να εκφράσω την ευαρέσκειάν μου και να συγχαρώ την Κυπριακήν Κυβέρνησιν διά την αξιέπαινον προσπάθειά της να ρυθμίση νομοθετικώς το ζωτικόν διά την εθνικήν οικονομίαν του τόπου μας πρόβλημα της προστασίας της εγχωρίου βιομηχανίας εντός χρονικού διαστήματος σχεδόν ενός έτους το οποίον η αποικιοκρατική Κυβέρνησις παρέλειψε να λύση επί ολόκληρα 82 έτη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης, ο κ. Μπερμπέρογλου.

Υπάρχουν επτά εγγεγραμμένοι ομιληταί.

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν και εφεδρείαι.

Υπάρχουν δύο τρόποι συζητήσεως του Νομοσχεδίου: Ο είς είναι να εξακολουθήσωμεν την συζήτησιν απόψε, ο δε άλλος είναι να συνεχίσωμεν την Τετάρτην διότι, εν πάση περιπτώσει θα έχωμεν συνεδρίασιν την Τετάρτην, ανεξαρτήτως του θέματος αυτού. Εάν πρόκειται να αγορεύσουν επτά ομιληταί και κατόπιν να αρχίση η ανάγνωσις του Νομοσχεδίου, σημαίνει ότι η ανάγνωσις του Νομοσχεδίου δεν θα λήξη προ της 12ης. Εάν δε η ανάγνωσις καλύψη δύο ώρας, σημαίνει ότι δεν θα τερματίσωμεν την εργασίαν μας προ της 2ας πρωϊνής.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως τεθή όριον δέκα λεπτών διά κάθε ομιλητήν, έντιμε κ. Πρόεδρε, μάξιμουμ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

10 λεπτών.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μάξιμουμ 10 λεπτών. Εγώ προσωπικώς δεν θα χρειασθώ περισσότερον από δύο λεπτά, και τουλάχιστον να συνεχίσωμεν, διότι έστω και εάν αναβληθή διά την Τετάρτην, εάν οι ομιληταί παραμείνουν οι ίδιοι και αυξηθούν ως συνήθως, πολύ φοβούμαι ότι την Τετάρτην θα έχωμεν να αντιμετωπίσωμεν το ίδιον πρόβλημα. Δι' αυτό εισηγούμαι να συνεχίσωμεν τουλάχιστον, και εάν αποδειχθή αργότερον ότι πράγματι είναι αδύνατον να συμπληρώσωμεν την συζήτησιν απόψε τότε να διακοπή η συνεδρίασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έχωμεν να αντιμετωπίσωμεν το πρόβλημα επτά ομιλητών την Τετάρτην όταν θα αρχίσωμεν την εργασίαν την 4ην απογευματινήν ώραν, ενώ τώρα έχομεν να αντιμετωπίσωμεν το πρόβλημα επτά ομιλητών αρχίζοντες την 10ην μ.μ. Εν πάση περιπτώσει, ο κ. Σαββίδης έχει τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Μου φαίνεται ότι ευρισκόμενοι εις αυτήν την αίθουσαν δεν πρέπει να αρκούμεθα εις το να ονομαζώμεθα Βουλευταί, αλλά πρέπει να έχωμεν συναίσθησιν και των ευθυνών τας οποίας έχομεν απέναντι του τόπου μας. Σήμερον γνωρίζομεν πολύ καλώς ότι το εμπορικόν μας ισοζύγιον είναι δυσμενές και ότι όλαι αι πρόσοδοί μας επί του παρόντος, το έλλειμμα μάλλον του ισοζυγίου αυτού, καλύπτεται από τους αδήλους πόρους. Εκ τούτων το πλείστον προέρχεται από τας βάσεις και από τον τουρισμόν μας.

Σήμερον βλέπομεν ότι ήδη εις τας Αγγλικάς βάσεις προβλέπεται ελάττωσις των εργασιών, πράγμα το οποίον θα έχη ως αποτέλεσμα την αύξησιν της ανεργίας.

Διά να καλύψωμεν τα δύο αυτά σημεία, το οικονομικόν και το εργατικόν, πρέπει πρωτίστως να ολιγοστεύσωμεν τας εισαγωγάς μας διά να εξοικονομήσωμεν συνάλλαγμα και να αυξήσωμεν τας εξαγωγάς μας. Διά να γίνη τούτο ένας τρόπος μόνον υπάρχει: Να ωθήσωμεν τας βιομηχανίας εις τον μέγιστον δυνατόν βαθμόν διά να μπορέσωμεν να δώσωμεν εργασίαν εις τους εργάτας μας, να υποστηρίξωμεν του αγρότας μας οι οποίοι θα δύνανται να διαθέσουν τα προϊόντα των, να εξοικονομήσωμεν συνάλλαγμα διά της αγοράς επιτοπίως παραγομένων προϊόντων και διά της βοηθείας της επιτοπίου καταναλώσεως την οποίαν θα προσφέρωμεν εις τα εργοστάσιά μας να μειώσωμεν τα κόστα παραγωγής διά να μπορέσωμεν να κάμωμεν εξαγωγάς και να είμεθα εις θέσιν να συναγωνισθώμεν το εξωτερικόν. Οιαδήποτε αναμονή εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου αυτού εις νόμον και καθυστέρησις της προόδου αυτής με την δικαιολογίαν ότι τούτο τότε μόνον πρέπει να ψηφισθή όταν θα ψηφισθούν τα άλλα δύο Νομοσχέδια, μου φαίνεται ότι θα είναι μία άσκοπος καθυστέρησις χωρίς κανένα όφελος. Διότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πάντες εξ ημών, εκτός του ότι γνωρίζομεν ότι έχουν κατατεθή τα Νομοσχέδια αυτά, θα προσπαθήσωμεν διά της ψηφίσεως των Νομοσχεδίων αυτών εις νόμους να προστατεύσωμεν όχι μόνον τον βιομήχανον αλλά και τον καταναλωτήν διά τον οποίον επίσης το ενδιαφέρον μας δεν είναι ολιγώτερον. Σήμερον δε εάν δώσωμεν την αναγκαίαν προστασίαν εις την επιτόπιον βιομηχανίαν όχι μόνο δεν υπάρχει φόβος ότι αι τιμαί της επιτοπίου καταναλώσεως θα αυξηθούν, αλλά διά της προστασίας ταύτης θα δώσωμεν την δυνατότητα εις τα εργοστάσια του τόπου μας να αυξήσουν την κατανάλωσίν των, ολιγοστεύοντα δε με τον τρόπον αυτόν τα «overhead expenses» τα εργοστάσια θα μειώσουν τα κόστα και θα είναι εις θέσιν να ελαττώσουν τας τιμάς διά τον τόπον μας.

Επίσης δίδοντες εις τα εργοστάσια την δυνατότητα να αυξήσουν την κατανάλωσιν θα αυξήσωμεν το προσωπικόν το οποίον χρειάζεται διά τα εργοστάστια αυτά, το οποίον θα πολλαπλασιασθή κατά πολύ περισσότερον απ' ό,τι νομίζει η Κυβέρνησις ότι θα αυξηθή, και θα δώσωμεν την δυνατότητα εις τους παραγωγούς τα περισσεύματα των προϊόντων των εις φρούτα και λαχανικά να τα διαθέτουν εις καλάς τιμάς εις τα εργοστάσια διά να μην εξαναγκάζωνται να ρίπτουν τας τιμάς διά την επιτόπιον κατανάλωσιν, που πολλάς φοράς συμβαίνει να είναι εξηναγκασμένοι να τα πωλούν κάτω από τα κόστα παραγωγής. Εάν δε οι φίλοι συνάδελφοι Τούρκοι Βουλευταί δεν θα ήθελον να επαναθεωρήσουν την στάσιν των επί του Νομοσχεδίου αυτού θα ήθελα να τους επιστήσω την προσοχήν τους εις τας ακολούθους συνεπείας τας οποίας θα έχωμεν και αι οποίαι, ενώ φαινομενικώς δεν υπάρχουν, εν τούτοις είναι πολύ σοβαραί. Από της ημέρας της καταθέσεως

του Νομοσχεδίου αυτού τα Τελωνεία εισπράττουν φόρους συμφώνως των Νομοσχεδίων. Η απόρριψις του Νομοσχεδίου αυτού σημαίνει ότι όλα τα χρήματα τα οποία έχουν εισπράξει μέχρι σήμερον τα Τελωνεία και τα οποία επληρώθησαν ως «ντεπόζιτα» μέχρι της ψηφίσεως του Νόμου αυτού, δι' όσα μεν είδη έχει καταβληθή ηυξημένος δασμός θα επιστραφή, δι' όσα δε έχει καταβληθή ηλαττωμένος δασμός θα ζητηθή να εισπραχθή. Σκεφθήτε λοιπόν τι ευτυχείς θα είναι οι εργοστασιάρχαι σιγαρέττων Βιρτζίνια εάν αύριον ξυπνήσουν και εύρουν εις το ταμείον των £50,000 έκαστος ως δώρον από την Βουλήν μας εις βάρος του κράτους μας το οποίον δεν φημίζεται διά την ανθηράν του οικονομικήν κατάστασιν, και σκεφθήτε τους εργοστασιάρχας εκείνους οι οποίοι έκαμαν εισαγωγήν νημάτων άνευ τελωνειακού δασμού και οι οποίοι παρήγαγον διάφορα είδη υφαντών, ως υφάσματα φανέλλας κλπ., εκ των οποίων άλλα έχουν διαθέσει επιτοπίως άλλα δε έχουν αποστείλει εις το εξωτερικόν, διαθέτοντες τα εμπορεύματα αυτά βάσει των πρώτων υλών τας οποίας έχουν αγοράσει άνευ τελωνειακού δασμού, και φαντασθήτε να παρουσιασθή αύριον ο υπάλληλος του Τελωνείου να τους ζητή να πληρώσουν μερικάς χιλιάδας λίρας ως ποινήν εκδοθείσαν υπό της Βουλής αυτής. Μου φαίνεται θα ήτο πολύ ριψοκίνδυνον και δεν θα μπορούσα να το χαρακτηρίσω ως πολύ συνετόν εάν όλοι ομού αφήναμεν να γίνη ένα τόσον μεγάλον λάθος το οποίον πραγματικώς θα μας εξέθετεν όχι μόνον εις τον τόπον μας αλλά και εις το εξωτερικόν. Δι' αυτό, όπως είπα και προηγουμένως, θα παρεκάλουν τους φίλους μας Τούρκους Βουλευτάς να επαναθεωρήσουν την ληφθείσαν, μάλλον την εκφρασθείσαν, άποψίν των διά του εντίμου Βουλευτού κ. Ορχάν, και να σκεφθούν ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ ημών και υμών, αλλ' ότι όλων ο σκοπός μας είναι ο ίδιος, δηλαδή η ευημερία και η προκοπή του τόπου μας. Και δι' αυτό είμαι βέβαιος ότι η δευτέρα σκέψις θα είναι πάντοτε σοφωτέρα της πρώτης. Και ίσως εις το σημείον αυτό θα παρεκάλουν τον έντιμον Πρόεδρον και τους συναδέλφους εάν ήθελον να δώσουν τον απαιτούμενον καιρόν διά να το ξανασκεφθούν και να επανέλθωμεν διά να λάβωμεν την πρέπουσαν απόφασιν διά το συμφέρον του τόπου μας, όντες βέβαιοι ότι εκ μέρους μας δεν υπάρχει καμμία υστεροβουλία ή κακή πίστις πίσω από όσα λέγομεν. Θα ήθελα να αναφερθώ εις διάφορα σημεία εις τα οποία έχουν αναφερθή άλλοι συνάδελφοι, αλλά θα ήτο άσκοπον προτού ληφθή η πρώτη απόφασις, οπότε επιφυλάσσομαι να επανέλθω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Σκοπός μου δεν είναι να σας απασχολήσω επί πολύ διά να κάμω εισηγήσεις ή να προτείνω τροποποιήσεις επί του Νομοσχεδίου τούτου. Θα ήθελα απλώς να σας υπενθυμίσω την απόφασιν την οποίαν έλαβον οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι και την οποίαν μας είπεν ο πρώτος ομιλητής, ο έντιμος συνάδελφος κ. Ορχάν. Η απόφασις αύτη είναι το Νομοσχέδιον τούτο θα το καταψηφίση η Τουρκική πλευρά. Αφού το Νομοσχέδιον τούτο χρειάζεται ξεχωριστήν πλειοψηφίαν διά να ψηφισθή, είναι φανερόν ότι δεν θα ψηφισθή εις νόμον. Διά τον λόγον τούτον νομίζω ότι περιττεύει κάθε αγόρευσις. Δεν υπάρχει λόγος να λεχθή υπό του Σώματος τούτου ότι η πολιτική της Κυβερνήσεως είναι να προστατευθή η εγχώριος βιομηχανία, διότι η πολιτική αυτή είναι γνωστή. Την στιγμήν που έχομεν αυτήν την απόφασιν εκ μέρους της Τουρκικής πλευράς, να μη ψηφίση το Νομοσχέδιον, δεν υπάρχει λόγος άλλης αγορεύσεως.

Προτείνω, έντιμε κ. Πρόεδρε, όπως θέσετε το Νομοσχέδιον τούτο προς ψήφισιν διά να μη χάνωμεν τον καιρόν μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν θα προχωρήσω εις εξέτασιν του Νομοσχεδίου, ούτε διά τας βασικάς αρχάς αι οποίαι πρέπει να διέπουν έν τοιούτον Νομοσχέδιον ούτε εις τα επί μέρους προβλήματα εις τα οποία ανεφέρθησαν προηγούμενοι ομιληταί και διά τα οποία θα είχα εισηγήσεις να κάμω, εάν δεν ετίθετο ζήτημα γενικωτέρας αρχής, το οποίον μόνον αφού λυθή είναι δυνατόν να προχωρήσωμεν εις περαιτέρω συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

Ο πρώτος ομιλητής, ως ο ίδιος τουλάχιστον ανέφερεν ομιλών εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής ομάδος των Τούρκων, εδήλωσεν ότι η Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς θα καταψηφίση το Νομοσχέδιον. Και τίθενται ωρισμένα ερωτήματα.

Πρώτον ερώτημα: Η Κοινοβουλευτική ομάς έλαβε και λαμβάνει αμετακλήτους αποφάσεις εκτός της αιθούσης αυτής της Βουλής και οτιδήποτε και εάν λεχθή και οσαδήποτε επιχειρήματα και εάν ακουσθούν, τα μέλη αυτής δεσμεύονται να ακολουθήσουν την απόφασιν την οποίαν έλαβον προτού ακόμη ακούσουν αυτά τα επιχειρήματα; Εάν η απάντησις είναι καταφατική θα είναι έν θλιβερόν φαινόμενον δι' αυτήν την Βουλήν.

Το δεύτερον ερώτημα είναι το εξής: Εδόθη εις την Τουρκικήν Κοινοβουλευτικήν ομάδα το δικαίωμα της χωριστής πλειοψηφίας δι' ειδικά Νομοσχέδια διά τον μοναδικόν λόγον ότι εθεωρείτο σκόπιμον να δοθή εγγύησις εις την Τουρκικήν ομάδα ότι ουδεμία φορολογία θα ετίθετο επί του Κυπριακού λαού, η οποία θα απετέλει δυσμενή διάκρισιν διά την Τουρκικήν κοινότητα. Δι' αυτόν και μόνον τον λόγον εδόθη αυτό το χωριστόν δικαίωμα εις την Τουρκικήν Κοινοβουλευτικήν ομάδα. Από του βήματος αυτού ουδέν επιχείρημα εδόθη, εις την Βουλήν, ουδεμία νύξις εγένετο ότι το Νομοσχέδιον αυτό επιβάλλει φόρους οι οποίοι θεωρούνται ότι αποτελούν δυσμενή διάκρισιν διά την Τουρκικήν κοινότητα.

Τρίτον: Απ' ό,τι είμαι εις θέσιν να γνωρίζω το Νομοσχέδιον αυτό ενεκρίθη ομοφώνως υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Θα ήθελα να ερωτήσω, αντιλαμβάνονται οι Τούρκοι συνάδελφοι ότι καταψήφισις αυτού του Νομοσχεδίου σημαίνει ουσιαστικά ψήφον ελλείψεως εμπιστοσύνης προς την Κυβέρνησιν, σημαίνει στέρησιν προσόδων αι οποίαι θα καθίστων την Κυβέρνησιν ικανήν να προχωρήση εις το Κυβερνητικόν της έργον, σημαίνει ουσιαστικώς πολιτικήν κρίσιν; Αυτό επιθυμεί η Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς; Ελέχθη ότι αυτά τα Νομοσχέδια πρέπει να εξετάζωνται με προσοχήν. Το Νομοσχέδιον είναι κατατεθειμένον εις την Βουλήν από του παρελθόντος Αυγούστου. Οι Τούρκοι συνάδελφοι είχαν όλον τον καιρόν να το εξετάσουν μετά προσοχής, να προβούν εις ειδικάς εισηγήσεις επί συγκεκριμένων θεμάτων, να υποβάλουν τροπολογίας, εάν και εφ' όσον έκριναν τούτο αναγκαίον, και να είναι βέβαιοι ότι εάν πράγματι αι τροπολογίαι ήσαν προς όφελος του Κυπριακού λαού εν τω συνόλω του, ημείς μετά προθυμίας θα εψηφίζαμεν υπέρ των τροπολογιών των. Αλλά δυστυχώς η Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς δεν φέρει ένστασιν διά το α ή β κεφάλαιον. Απλώς μας πληροφορεί ότι θα καταψηφίση το Νομοσχέδιον εν τω συνόλω του και θα δημιουργήση και πάλιν αναρχίαν και κρίσιν με τον ίδιον τρόπον με τον οποίον εδημιούργησεν αναρχίαν και κρίσιν. Αποσύρω το «αναρχίαν» διότι λόγω ίσια ίσια της λογικής επεμβάσεως του Προέδρου η αναρχία απεφεύχθη, και ασφαλώς δεν θα οδηγηθώμεν προς καλόν δρόμον.

Πιστεύω ότι εάν η Κοινοβουλευτική Τουρκική ομάς δεν θέλη να κάμη χρήσιν δικαιωμάτων τα οποία εδόθησαν δι' άλλους σκοπούς, οφείλει να συζητήση εις αυτήν την Βουλήν έν έκαστον κεφάλαιον, και αν δι' οιονδήποτε κεφάλαιον αποδειχθή ότι δεν αποτελεί δυσμενή διάκρισιν δεν θα πρέπει καν να επιμένη εις χωριστήν ψηφοφορίαν. Φυσικά συνταγματικώς δικαιούνται να ακολουθήσουν τον δρόμον που ηκολούθησαν. Υπάρχουν όμως και ωρισμένοι νόμοι οι οποίοι είναι υπεράνω συνταγμάτων. Και όταν ωρισμέναι καταστάσεις δημιουργούνται αι οποίαι θέτουν εν κινδύνω την υπόστασιν ενός λαού και συνταγματικαί διατάξεις αγνοούνται και δικαιώματα παραμερίζονται. Δεν θα ήτο ορθόν η Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς να πιέση τας καταστάσεις προς εκείνην την κατεύθυνσιν. Ορθότερον θα ήτο να αναθεωρήση την στάσιν της και εάν και εφ' όσον έχει συγκεκριμένας εισηγήσεις επί συγκεκριμένων θεμάτων να τας υποβάλη εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εάν δεν προεξοφλείτο η εκφρασθείσα ήδη αντίδρασις της Τουρκικής μειονότητος, θα επεθύμουν να εκφράσω εν γενικαίς γραμμαίς την αμέριστον ικανοποίησιν του εργατικού κόσμου διά την κατάθεσιν εις την Βουλήν του Δευτέρου Πίνακος του Τελωνειακού Δασμολογίου. Αι βασικαί κοινωνικοοικονομικαί επιπτώσεις του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου είναι καθ' εαυταί φανεραί και εις τους πλέον αδαείς των πρωταρχικών στοιχείων της πολιτικής οικονομίας, ώστε να καταντά ουσιαστικώς περιττή οιαδήποτε υπογράμμισίς των. Δυστυχώς με την κατηγορηματικώς εκφρασθείσαν άρνησιν της Τουρκικής μειονότητος πέντε λεπτά μετά την έναρξιν της συζητήσεως, πλήττονται όχι μόνον βασικά οικονομικά συμφέροντα του τόπου, αλλά καταφέρεται καίριον πλήγμα κατά του εργατικού δυναμικού της Νήσου το οποίον ανέμενε και αναμένει εισέτι την επίδειξιν ευρυτέρου δημοσίου πνεύματος εκ μέρους της πολιτικής του ηγεσίας. Έλληνες και Τούρκοι εργάται προσβλέπουν αυτήν την στιγμήν προς την πολιτικήν ηγεσίαν της πατρίδος των με αισθήματα πίστεως, αναμένοντες δικαίωσιν διά της νομικής κατοχυρώσεως κοινών Ελληνοτουρκικών πολυετών αγώνων των και επί της αποικιακής εποχής όσον και κατά την μεταβατικήν περίοδον και κατά την μεταπολίτευσιν προς κατοχύρωσιν και προάσπισιν της Κυπριακής βιομηχανίας, με θριαμβευτικόν επιστέγασμα των κοινών των αγώνων το μεγαλειώδες συλλαλητήριον, προς ενίσχυσιν της επιτοπίου βιομηχανίας, τον Μάιον του 1959, και την προκηρυχθείσαν εβδομάδα προασπίσεως της εγχωρίου παραγωγής τον ίδιον μήνα του ιδίου έτους.

Η Τουρκική πολιτική ηγεσία καλείται σήμερον να σταθμίση τας ευθύνας της και ειδικά τας υποχρεώσεις της και να προχωρήση αναλόγως. Οι Έλληνες και οι Τούρκοι εργάται αναμένουν το θετικόν τούτο βήμα εκ μέρους της. Οι Τούρκοι συνάδελφοι έχουν τον λόγον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ἔντιμον Προεδρείον, έντιμοι Συνάδελφοι.

Η Δημοσία Οργάνωσις, η οποία εις εκάστην χώραν είναι γνωστή ως Κυβέρνησις, είναι υποχρεωμένη να εξασφαλίζη την εν ασφαλεία και ειρήνη διαβίωσιν του λαού ή των λαών, οι οποίοι ζουν εντός των ορίων της χώρας, και να εργάζεται διά την ευημερίαν και την ευδαιμονίαν των. Αι δε Κυβερνήσεις, διά να εκπληρώσουν τας υποχρεώσεις των αυτάς, λαμβάνουν σειράν μέτρων διά της θεσπίσεως νόμων ή κανονισμών. Μεταξύ των μέτρων αυτών, τα οποία λαμβάνουν αι Κυβερνήσεις, είναι και η προστασία των βιομηχανιών της χώρας. Εγώ προσωπικώς θεωρώ ως λογικόν το βήμα, το οποίον η Κυπριακή Κυβέρνησις κάμνει διά την προστασίαν της εγχωρίου βιομηχανίας, ως και το νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται απόψε.

Είναι δυνατόν εις την εμπορικήν και την βιομηχανικήν ζωήν μιας χώρας να υπάρξουν πολλοί εσωτερικοί και εξωτερικοί εχθροί. Η Κυβέρνησις, διά της αυξήσεως του Δασμολογίου, προστατεύει την βιομηχανίαν εναντίον των εξωτερικών εχθρών, διά δε της καταπολεμήσεως των κερδοσκόπων εις το εσωτερικόν διά της ασκήσεως ελέγχου και της λήψεως παρομοίων μέτρων αντιμάχεται τους εσωτερικούς εχθρούς και προστατεύει την βιομηχανίαν. Εάν η εγχώριος βιομηχανία εντός των ορίων της Κυπριακής Δημοκρατίας ευρεθή εκτεθειμένη τώρα εις τους κινδύνους, οι οποίοι προέρχονται εκ των εξωτερικών εχθρών, τότε απαιτείται όπως η Βουλή μας εγκρίνη τα ληπτέα μέτρα προς αύξησιν του Δασμολογίου και τα μέτρα περάσουν από την θεωρίαν εις την πράξιν. Πρέπει αμέσως να προσθέσω οτι μαζί με αυτά τα μέτρα πρέπει να ληφθούν ακόμη και άλλα και να παρεμποδισθούν εκείνοι, οι οποίοι θα επωφεληθούν από αυτά, από του να καταχρασθούν και να στραφούν εις βάρος των καταναλωτών. Ευχόμεθα όπως η Κυβέρνησις μη επιδείξη διστακτικότητα εις την λήψιν των επί του σημείου τούτου αναγκαίων μέτρων. Αφού εξέθεσα κατ' αυτόν τον τρόπον την γνώμην μου από απόψεως αρχής επί του νομοσχεδίου, νομίζω ότι είναι ανάγκη όπως το πρώτον μέρος του Δευτέρου Πίνακος, ο οποίος είναι απόρροια του άρθρου 2 του Νομοσχεδίου, εξετασθή προσεκτικώς. Ίσως να μη αξίζη να εγκριθούν όλοι οι δασμοί, τους οποίους περιέχει ο Δεύτερος ούτος Πίναξ. Από της απόψεως αυτής η παράκλησίς μας προς το Προεδρείον είναι όπως κατά την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου μη τεθή εις ψηφοφορίαν ο Πίναξ ως σύνολον, αλλά έκαστος δασμός κεχωρισμένως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προς πληροφορίαν του εντίμου Βουλευτού ο Πίναξ θα τεθή εις ψηφοφορίαν κατά κεφάλαιον και κατ' άρθρον.

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔντιμοι Συνάδελφοι.

Ο ενώπιόν μας Νόμος περί Τελωνειακών Δασμών έγινεν απόψε αιτία μεγάλης διαμάχης. Εγώ έχω άλλην γνώμην, την οποίαν και θα διατυπώσω. Η χώρα μας, όπως όλοι γνωρίζομεν, εξελίσσεται εις τουριστικήν χώραν, πράγμα το οποίον όλοι μας επιθυμούμεν. Όπως δεικνύουν οι λογαριασμοί και αι στατιστικαί του παρελθόντος έτους, έχομεν αποκομίσει κέρδος μέχρι £3,000,000. Με το σημερινόν Νομοσχέδιον ημείς επιδιώκομεν να αυξήσωμεν πολλούς δασμούς. Γνωρίζω δε ότι σκοπός μας είναι η προστασία της βιομηχανίας και του εργάτου της χώρας μας, ακόμη δε και η χρησιμοποίησις των γεωργικών μας προϊόντων. Αλλά άραγε ημείς δεν δυνάμεθα να πράξωμεν ό,τι έπραξαν άλλαι χώραι; Η Δημοκρατία, την οποίαν ιδρύσαμεν, είναι νέα. Εις αυτήν δε την Δημοκρατίαν είναι ανάγκη να παραδειγματισθώμεν από προοδευμένας χώρας. Αυξάνοντες τους δασμούς διά να προστατεύσωμεν, ως ισχυριζόμεθα, την εγχώριον βιομηχανίαν, αυξάνομεν τας τιμάς και εις τας δύο πλευράς. Όταν οι ερχόμενοι εις την χώραν μας τουρίσται ίδουν ότι η ζωή εδώ είναι δαπανηρά, θα ομιλούν εναντίον μας. Διά να αποφευχθή τούτο, είναι ανάγκη να προσπαθήσωμεν να ελαττώσωμεν τους δασμούς όσον είναι δυνατόν περισσότερον. Εάν η Κυβέρνησίς μας επιθυμή να προστατεύση την εγχώριον βιομηχανίαν και την εργατικήν μας τάξιν, πρέπει να δώση χορηγίας και βοήθειαν εις τα εργοστάσια και τας βιομηχανίας. Από αυτό δε η Κυβέρνησις ουδέποτε ζημιούται. Διότι εξ άλλου η φθήνεια, την οποίαν θα δημιουργήσωμεν, και αι αδασμολόγητοι εισαγωγαί μας θα μας αποφέρουν μεγαλύτερα κέρδη. Εάν η Κύπρος αποκτήση φήμην χώρας με ευθηνήν ζωήν, οι τουρίσται θα συρρέουν συνεχώς εδώ. Πολλαί χώραι, διά να προστατεύσουν την ιδικήν των βιομηχανίαν, παραχωρούν εις αυτήν βοήθειαν ύψους 50% έως 60%. Εφ' όσον θα έλθη εδώ νόμος περί Αγορανομίας, τα προϊόντα, τα οποία εισάγομεν με τον νόμον αυτόν αδασμολόγητα, και τα προϊόντα, τα οποία θα παράγη η εγχώριος βιομηχανία, θα προστατευθούν πολύ καλώς δι' ελέγχου. Διά τούτο ωρισμένοι συνάδελφοι είπον απόψε εις την Βουλήν ότι συζητούμεν και σπαταλώμεν τον χρόνον της Βουλής. Όχι, εγώ δεν συμφωνώ ότι σπαταλώμεν τον χρόνον της Βουλής, διότι με την συζήτησιν μορφώνομεν γνώμας. Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα απόσχω της ψηφοφορίας όσον αφορά το προ ημών νομοσχέδιον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Δεν γνωρίζω. Εάν οι συνάδελφοι, οι οποίοι ενεγράφησαν, έχουν ομιλήσει, θα επεθύμουν να αγορεύσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουν όλοι ομιλήσει πριν του κ. Ορχάν ο οποίος εζήτησε να δευτερολογήση. Απλώς μπορείτε να ομιλήσετε τώρα.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Αμέσως μετά από τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. Ἔντιμοι Συνάδελφοι.

Ομιλώ ως αντιπρόσωπος μιας κοινότητος, η οποία κέκτηται χωριστόν καθεστώς και της οποίας είναι ανεγνωρισμένη η ακεραιότης. Δεν ομιλώ ως αντιπρόσωπος μιας μειονότητος, με θλίψιν δε αντιμετωπίζω τον χαρακτηρισμόν μας απόψε εις την Βουλήν υπό ενός συναδέλφου ως μειονότητος. Ήκουσα με μεγάλον ενδιαφέρον τας αγορεύσεις όλων των συναδέλφων. Πολλοί των συναδέλφων ανέφεραν λόγους, διά τους οποίους

πρέπει να αυξηθούν οι δασμοί διά του εις ημάς υποβληθέντος νομοσχεδίου. Μερικοί εξ αυτών εχρησιμοποίησαν τούτο ως μέσον διά να κατηγορήσουν την Τουρκικήν Ομάδα. Δεν πρόκειται να απαντήσω εις τους συναδέλφους, οι οποίοι μας κατηγόρησαν. Θα ήθελα όμως να δώσω απάντησιν εις τους συναδέλφους, οι οποίοι με ειλικρίνειαν προέβαλον τους λόγους δι' αύξησιν των δασμών. Η Ομάς μας ουδέποτε ισχυρίσθη ότι «δεν είναι αναγκαία η αύξησις των δασμών διά την προστασίαν της εγχωρίου βιομηχανίας». Αντιθέτως, εξ όσων ενθυμούμαι, εις την αρχήν της αγορεύσεως του εντίμου κ. Ιμπραχήμ Ορχάν εδηλώθη ότι ευρίσκομεν ορθήν την αρχήν της αυξήσεως του δασμολογίου κατά τον πρέποντα τρόπον και όσον τούτο είναι αναγκαίον διά την προστασίαν της εγχωρίου βιομηχανίας. Αλλά δεν θεωρούμεν ορθόν να δρώμεν εις το σκότος. Προτιμώμεν να φωτίζεται η έμπροσθέν μας πορεία και να κατευθυνώμεθα αναλόγως. Το δασμολόγιον είναι μέσον και μέρος της όλης οικονομικής και εμπορικής πολιτικής της χώρας. Οι νόμοι, οι οποίοι θα χαράξουν τας βασικάς γραμμάς της επί των θεμάτων τούτων γενικής πολιτικής της χώρας, δεν έχουν επί του παρόντος θεσπισθή. Κατά την γνώμην μου η χάραξις των γενικών γραμμών διά της νομοθεσίας αυτής πρέπει να προηγηθή των γνωστών διά τον σκοπόν αυτόν μέσων. Από της απόψεως αυτής δεν ενιστάμεθα εις την κατάθεσιν εις την Βουλήν, την συζήτησιν και την υπό την δέουσαν αυτού μορφήν ψήφισιν νομοσχεδίου προνοούντος την αύξησιν του δασμολογίου. Αλλ' όπως είπεν εις την αγόρευσίν του ο συνάδελφός μου έντιμος κ. Ιμπραχήμ Ορχάν και διά τους λόγους, τους οποίους ανέφερα εγώ, θεωρώμεν άκαιρον την λήψιν αποφάσεως επί ενός υποβληθέντος εις ημάς νομοσχεδίου περί του δασμολογίου. Δεν γνωρίζομεν την επί των εισαγωγών πολιτικήν μας. Δεν γνωρίζομεν πώς και διά ποίους σκοπούς θα τεθή υπό έλεγχον η βιομηχανία. Δεν γνωρίζομεν πού θα κατευθυνθή η οικονομία της χώρας. Γνωρίζομεν μόνον ότι έχουν κατατεθή και θα κατατεθούν εις την Βουλήν σχετικά προς το θέμα τούτο νομοσχέδια. Αλλά προτού αυτά συζητηθούν εδώ και ψηφισθούν ημείς ουδέν επί του σημείου τούτου γνωρίζομεν και ουδέν δυνάμεθα να είπωμεν. Το φως, το οποίον ανέφερα, θα μας το δώσουν αι διατάξεις, αι οποίαι θα τεθούν εν γένει διά των νόμων αυτών και είναι με την βοήθειαν αυτού του φωτός που θα δυνηθώμεν να ρυθμίσωμεν το Δασμολόγιον κατά τρόπον υγιή. Δεν πρόκειται εδώ να συζητήσω διατί εδόθησαν εις ημάς ως Τουρκικήν Κοινότητα τα δικαιώματα τα χορηγούμενα υπό του Συντάγματος. Άλλωστε τούτο δεν είναι το υπό συζήτησιν θέμα. Ημείς ως Τουρκική Κοινότης είμεθα πάντοτε πιστοί εις το Σύνταγμα και είμεθα αποφασισμένοι κάθε ενέργειάν μας να την πραγματοποιώμεν εντός των πλαισίων του Συντάγματος. Δεν αναγνωρίζομεν δυνάμεις υπεράνω του Συντάγματος, αι οποίαι και δεν μας φοβίζουν ούτε και μας πτοούν. Εστέ βέβαιοι ότι ενεργούμεν συμφώνως προς την συνείδησίν μας. Επιπροσθέτως προς το ότι είμεθα Τούρκοι, θεωρούμεν συγχρόνως τους εαυτούς μας ως κατοίκους αυτής της Νήσου. Τα συμφέροντα δε της ιδικής μας Κοινότητος δεν τα διαχωρίζομεν από τα εν γένει συμφέροντα της Νήσου. Είμεθα όμως υποχρεωμένοι μαζί με τα συμφέροντα της Νήσου να λαμβάνωμεν υπ' όψιν και τα συμφέροντα της Κοινότητός μας. Δεν πιστεύω ότι είναι δυνατόν να συγκρούωνται αυτά τα δύο συμφέροντα, όταν αι διάφοροι ενέργειαι είναι ορθαί. Δι' αυτόν τον λόγον επιθυμώ να απευθυνθώ προς τους συναδέλφους, οι οποίοι υπεστήριξαν με ειλικρίνειαν αυτό το Δασμολόγιον. Ας είναι βέβαιοι ότι ως θέμα αρχής είμεθα σύμφωνοι με αυτούς. Ίσως να μη δυνάμεθα να συμφωνήσωμεν εις ωρισμένους Δασμούς, αλλά από απόψεως αρχής δυνάμεθα να συμφωνήσωμεν. Αλλά ενόσω δεν αποσαφηνίζεται η όλη κατάστασις διά της νομοθεσίας, την οποίαν ανέφερα, δυστυχώς δεν θα αποδεχθώμεν την χρησιμοποίησιν ωρισμένων μέσων κεχωρισμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Συνεζητήσαμεν μέχρι της στιγμής αυτής το Νομοσχέδιον περί αλλαγής της ταρίφας των εισαγομένων ειδών. Το Νομοσχέδιον τούτο είναι ένα από εκείνα που χρειάζεται χωριστήν πλειοψηφίαν. Η χωριστή αυτή πλειοψηφία εδόθη από το Σύνταγμα διά να προασπίση τα συμφέροντα της μιας κοινότητος έναντι της άλλης και να αποφευχθή η δυσμενής διάκρισις. Δηλαδή, με απλά λόγια, εάν ημείς οι Έλληνες εις την Βουλήν ηθέλαμεν να ψηφίσωμεν έν Νομοσχέδιον το οποίον πασιφανώς εζημίωνε την Τουρκικήν κοινότητα, να υπάρχη ένα συνταγματικόν εμπόδιον διά να μη δυνηθώμεν να ψηφίσωμεν τούτο. Εις την συζήτησιν όμως απόψε ουδέν επιχείρημα δυσμενούς διακρίσεως εδόθη, αλλ' αντιθέτως, και αυτό έχει μεγάλην σημασίαν, προτού καν αρχίση η συζήτησις εις την Βουλήν Τούρκος αντιπρόσωπος, ομιλών προφανώς εξ ονόματος όλων των συναδέλφων του, είπεν ότι δεν πρόκειται να ψηφίση αυτό το Νομοσχέδιον. Ουδέν επιχείρημα δυσμενούς διακρίσεως προσέφερε. Το επιχείρημα του πρώτου και του τελευταίου Τούρκου ρήτορος υπήρξε κατ' ουσίαν το εξής: 'Οτι δεν γνωρίζομεν ποίας επιχειρήσεις θα προστατεύσωμεν· και διά να τας προστατεύσωμεν διά των ειδικών αυτών ταριφών πρέπει να αναμένωμεν την συζήτησιν των άλλων σχετικών Νομοσχεδίων μέχρις ότου αποφασίσωμεν διά τας ταρίφας. Αλλά, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι φανερόν ότι πρέπει το Σώμα τούτο να αρχίση από κάπου, πρέπει να κάμη μίαν αρχήν και να ψηφίση ένα Νόμον διά την προστασίαν αυτήν.

Εγώ ερωτώ τους εντίμους συναδέλφους, Τούρκους εντίμους συναδέλφους, να μας είπουν ποίον θα ήτο το όφελος εάν το Σώμα τούτο συνεζήτει, εξήταζε και επανεξήταζεν όλα τα άλλα αυτά Νομοσχέδια που αναφέρουν και εις το τέλος, όταν θα εχρειάζετο να ψηφισθή εις Νόμον αυτό το Νομοσχέδιον το οποίον συζητούμεν σήμερον και το οποίον χρειάζεται χωριστήν πλειοψηφίαν, οι Τούρκοι συνάδελφοι δεν το εψήφιζαν χρησιμοποιούντες το δικαίωμα το οποίον τους δίδει το Σύνταγμα. 'Ολη η συζήτησις αυτή την οποίαν θα είχαμεν κάμει δεν θα ήτο τελείως χαμένη. Δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον αρχίζομεν να λύσωμεν το δύσκολον πρόβλημα το οποίον έχομεν διά της επιψηφίσεως του Νομοσχεδίου τούτου και μετά να ακολουθήση η συζήτησις των άλλων Νομοσχεδίων τα οποία ανέφερον οι Τούρκοι συνάδελφοι. Το ζήτημα είναι κατά την αντίληψίν μου αρκετά απλούν. Και δεν μπορώ να σας αποκρύψω ότι αρχίζω να σκέπτωμαι μήπως πίσω από την άρνησιν αυτήν των Τούρκων συναδέλφων υπάρχει άλλος λόγος διά την μη επιψήφισιν αυτού του Νομοσχεδίου από εκείνον τον οποίον μας ανέφερον. Διότι ομολογουμένως δεν με έπεισαν διά της επιχειρηματολογίας των ότι αυτός είναι ο λόγος διά τον οποίον δεν ψηφίζουν το Νομοσχέδιον σήμερον, έν Νομοσχέδιον άλλωστε το οποίον εστάλη από το Υπουργικόν Συμβούλιόν κατόπιν ομοφώνου αποφάσεως. Βεβαίως είναι δικαίωμα των Τούρκων συναδέλφων να μη ψηφίσουν αυτό το Νομοσχέδιον. Αλλά θα είναι η δευτέρα ή και η τρίτη φορά κατά την οποίαν οι αγαπητοί Τούρκοι συνάδελφοι διά της πράξεώς των αυτής προκαλούν μίαν μεγάλην ακαταστασίαν εις την διακυβέρνησιν του τόπου. Και είμαι βέβαιος ότι εις όλους σας θα έκαμαν εντύπωσιν εκείνα τα οποία είπεν ο συνάδελφος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης όταν ανεφέρετο εις τα αποτελέσματα της μη επιψηφίσεως του Νομοσχεδίου αυτού. Διά τούτο θα ήθελα να παρακαλέσω τους Τούρκους συναδέλφους όπως αναθεωρήσουν την απόφασίν των διά να μη επαναλάβουν τοιούτου είδους ακαταστασίας, να μη προκαλούν τοιούτου είδους ακαταστασίας, και να μη κινδυνεύουν να κατηγορηθούν εις την Κυπριακήν και παγκόσμιον κοινήν γνώμην ότι καταχρώνται τα δικαιώματα του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι οι οποίοι θέλουν να πρωτολογήσουν; Υπάρχουν δύο οι οποίοι εζήτησαν να δευτερολογήσουν, ο κ. Ορχάν και ο κ. Σαββίδης.

Νομίζω ότι μπορούμεν να διακόψωμεν διά δέκα λεπτά ή 1/4.

Θα διακόψωμεν διά 1/4. Νομίζω ότι είναι ανάγκη να ξεκουρασθή και ο διερμηνεύς.

('Ωρα διακοπής 11.20 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 12.00 μεσονύκτιος)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Αναφερόμενος εις τα όσα είχεν αναφέρει προηγουμένως ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι θα επροτιμούσε να περπατά έχων φως εμπρός του. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είπεν ότι θα επροτιμούσε να έχη φως. Δεν ετοποθέτησεν όμως το φως εμπρός ή οπίσω του.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έχετε δίκαιον κ. Πρόεδρε, αλλά εφαντάσθηκα ότι διά να είναι σίγουρος κανείς πρέπει να έχη φως εμπρός του!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξαρτάται από το τι θέλει να φωτίση.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Πάντως συμφωνώ μαζί του ότι είναι καλύτερα να περπατά κανείς με φως παρά εις το σκοτάδι. Αλλά μου φαίνεται ότι ο έντιμος συνάδελφος θα συμφωνή επίσης ότι θα είναι καλύτερα να περπατά σκοτεινά εις μίαν λεωφόρον ασφαλτοστρωμένην που δεν θα υπάρχη φόβος να σκοντάψη παρά να περπατά σκοτεινά επί μιας πλευράς ενός αποκρήμνου βουνού. Και γίνομαι σαφέστερος.

Σήμερον, ως γνωρίζομεν, η υποστήριξις της βιομηχανίας εις όλα τα μέρη του κόσμου γίνεται με δύο τρόπους: Ή διά της ποσοτικής προστασίας ή διά της δασμολογικής τοιαύτης. Με την δασμολογικήν προστασίαν αφήνεται το εμπόριον ελεύθερον και ούτω ο καθείς γνωρίζει ακριβώς πώς να εργασθή, χωρίς να υπάρχουν παράπονα και αδικίαι εις μερικάς περιπτώσεις. Ενώ εάν εφαρμοσθή η ποσοτική προστασία είναι αναπόφευκτον να υπάρχουν παραπονούμενοι και να γίνωνται θεληματικώς ή ακουσίως ωρισμέναι αδικίαι ή όπως άλλως μπορεί κανείς να τας χαρακτηρίση. Και όπως γνωρίζω από πολλάς φοράς που είχαμεν ομιλήσει με τον ίδιον τον κ. Αλή Ριζά, τόσον εκείνος όσον και εγώ προσωπικώς είμεθα εναντίον της ποσοτικής προστασίας προς αποφυγήν παρεξηγήσεων. Εγώ δε προσωπικώς πιστεύω εις την ποσοτικήν προστασίαν μόνον εις περιπτώσεις γεωργικών προϊόντων, δηλαδή οσπρίων, ελαιών και παρομοίων άλλων ειδών, εις τα οποία ενώ δεν μπορούμεν να θέσωμεν περιορισμούς δασμολογικούς και να αυξήσωμεν το κόστος ζωής εις εποχάς κατά τας οποίας η παραγωγή μας είναι μικρά ή έχει καταναλωθή και είμεθα υποχρεωμένοι να κάμωμεν εισαγωγάς εκ του εξωτερικού διά να ικανοποιήσωμεν την επιτόπιον ζήτησιν, εν τούτοις είμαι εναντίον της ποσοτικής προστασίας εις είδη τα οποία δεν υπάρχει εποχιακή έλλειψις ή προσφορά μεγάλη. Επίσης ελέχθη ότι θα ήτο σκόπιμον προτού ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον αυτό εις Νόμον να αναμένωμεν την ψήφισιν των δύο άλλων Νομοσχεδίων Ελέγχου Βιομηχανίας και Αγορανομίας και κατόπιν να ψηφίσωμεν το παρόν Νομοσχέδιον.

Αλλά όπως είναι γνωστόν εις όλους μας σήμερον έχομεν προς μελέτην διάφορα Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως, ως είναι το Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος, το Νομοσχέδιον περί Κληρονομιών και ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και τόσα άλλα Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως, τα οποία πρέπει να ψηφισθούν προ του τέλους του έτους και εις τα οποία πρέπει να δώσωμεν προτεραιότητα προτού ψηφισθούν τα άλλα δύο προαναφερθέντα Νομοσχέδια. Εάν δε καθυστερήσωμεν την ψήφισιν αυτών των Νομοσχεδίων, φαίνεται δε ότι αποκλείεται να ψηφισθούν προ του Ιανουαρίου, τούτο θα εσήμαινεν ότι θα πρέπει να αφήσωμεν το Νομοσχέδιον αυτό να αναμένη την σειράν του μετά το τέλος του έτους, δηλαδή θα ψηφισθή κατά τον Ιανουάριον. Εάν δε εξακολουθήσουν τα Τελωνεία να εισπράττουν τους τελωνειακούς φόρους αυτούς επί των ειδών τα οποία έχουν αναφερθή εις το Νομοσχέδιον, θα υπάρξη ακόμη μία άλλη μεγάλη δυσκολία, δηλαδή η αδυναμία των τελωνείων να κλείσουν τους λογαριασμούς των διά το 1961, δεδομένου ότι όλα τα χρήματα τα οποία θα εισπραχθούν μέχρι της εποχής εκείνης θα είναι ως «αντεπόζιτα» και ουχί ως οριστείς τελωνειακός δασμός. Επομένως, είναι αδύνατον να κατορθώσωμεν την ψήφισιν των τριών αυτών Νομοσχεδίων προτού ψηφισθούν τα άλλα προ του τέλους του έτους, και θα φέρωμεν την αναστάτωσιν την οποίαν έχω αναφέρει. Αλλ' εκτός τούτου πρέπει να λάβωμεν υπ' όψιν και το εξής ζήτημα. Η Κυβέρνησις ως Κυβέρνησις έχει υποχρέωσιν να προστατεύση τας βιομηχανίας. Και οτιδήποτε συμβή η προστασία αυτή θα δοθή εις τας βιομηχανίας ή διά του ενός τρόπου ή διά του άλλου. Εγώ προσωπικώς είμαι της γνώμης ότι ο πρώτος τρόπος, ο της δασμολογικής προστασίας, είναι πολύ καλύτερος και είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίον δεν θα έχωμεν παράπονα και προστριβάς μεταξύ Κυβερνήσεως και του κοινού. Διότι είμαι βέβαιος ότι εάν δεν ψηφισθή αυτός ο Νόμος, θα εφαρμοσθή τότε το άλλο σκέλος του τρόπου προστασίας και διά του τρόπου αυτού αι μεν βιομηχανίαι θα έχουν την υποστήριξιν, ημείς δε όχι μόνον δεν θα εξυπηρετήσωμεν το κοινόν αλλά ίσως και να γνωρίσωμεν ένα σωρόν διχονοίας. Δι' αυτό, ως έχω αναφέρει και προηγουμένως, θα ήτο καλόν να το σκεφθώμεν όλοι με ψυχραιμίαν και με θέλησιν από όλας τας πλευράς διά να μπορέσωμεν να κάμωμεν κάτι το καλύτερον, να κάμωμεν το καλύτερον δυνατόν προς εξυπηρέτησιν του τόπου μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφθάσαμεν αισίως εις την 12.15 π.μ. Προτίθεμαι να αναβάλω την περαιτέρω συζήτησιν του Νομοσχεδίου μέχρι της Τετάρτης, οπότε θα ορίσω συνεδρίαν διά την 3ην απογευματινήν ώραν, διά να συνεχίσωμεν την συζήτησιν του ζητήματος.

Προτού αναβάλω την συνεδρίασιν παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής 4 έγγραφα:

(1) Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961».

(2) Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

(3) Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμος του 1961.

(4) Έγγραφα υποβληθέντα την 9.10.1961 υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 7(2) του Νόμου 7 του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961 κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών και παραπέμπεται, επομένως, εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961 κατετέθη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών και παραπέμπεται, επομένως, εις την Επιτροπήν Εσωτερικών, η οποία δέον να συνεργασθή μετά της Νομικής Επιτροπής.

Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμος του 1961 κατετέθη υπό του Υπουργείου Βιομηχανίας και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία θα πρέπει να συνεργασθή και μετά της Επιτροπής Νομικών.

Έγγραφα υποβληθέντα την 9.10.61 υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 7(2) του Νόμου 7 του 1961, παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίαν θα έχη ως ακολούθως.

Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Κατάθεσις Νομοσχεδίου και συζήτησις επί του Νομοσχεδίου.

Προτίθεμαι να ακολουθήσω την εξής διαδικασίαν.

Το Νομοσχέδιον το οποίον θα κατατεθή θα σταλή εις την Επιτροπήν Εσωτερικών, η Βουλή θα διακόψη, αφού προηγουμένως κηρυχθή τούτο ως επειγούσης φύσεως Νομοσχέδιον, και θα επανέλθη την ιδίαν ημέραν αργότερον διά να συζητήση το Νομοσχέδιον. Εάν η Βουλή προτιμά διαφορετικήν διαδικασίαν τότε προτίθεμαι να ορίσω κατάθεσιν του Νομοσχεδίου την Τετάρτην, να κηρυχθή τούτο ως επείγον, να σταλή εις την Επιτροπήν Εσωτερικών και να συζητηθή την Πέμπτην.

Ποίαν εκ των δύο διαδικασιών προτιμά η Βουλή;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Την πρώτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Την συντομωτέραν, την πρώτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ακολουθήσωμεν την πρώτην διαδικασίαν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται η πρώτη διαδικασία.

Επομένως την 3ην απογευματινήν ώραν θα γίνη η κατάθεσις του Νομοσχεδίου, θα κηρυχθή τούτο ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως, θα παραπεμφθή εις την αρμοδίαν Επιτροπήν και θα επακολουθήση συζήτησις αργότερον την ιδίαν ημέραν.

Δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως «Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος», συνέχεια της συζητήσεως.

Παραμένουν τα θέματα του Κεφαλαίου Δ, τα οποία δεν νομίζω ότι είναι σκόπιμον να ορίσω διά την Τετάρτην, λόγω του ότι θα καταναλώσωμεν τον χρόνον εις την νομοθετικήν εργασίαν.

Η μεταπροσεχής συνεδρία της Βουλής προς πληροφορίαν των Βουλευτών πρόκειται να ορισθή την προσεχή Παρασκευήν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 12.25 μετά μεσονύκτιον)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 29ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 3.20 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 19, Τούρκοι 7, Σύνολον 26.

Απόντες:

'Ελληνες 15, Τούρκοι 8, Σύνολον 23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Το πρώτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

Κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιον υπό τον τίτλον «Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της ισχύος του περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αριθμόν 5) Νόμος του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμου του 1961, (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Προτού όμως παραπεμφθή είναι ανάγκη το Νομοσχέδιον να χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως.

Ως γνωστόν ο Περί Δήμων Νόμος εκπνέει αύριον, και διά τούτο εάν δεν κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως ούτως ώστε να εξαιρεθή των προνοιών του άρθρου του Συντάγματος, το οποίον προβλέπει ότι χρειάζεται η 'Εκθεσις της Επιτροπής να κυκλοφορήση εις τα Μέλη 48 ώρας ενωρίτερον, η συζήτησις του Νομοσχεδίου δεν θα είναι δυνατόν να λάβη χώραν αύριον, και επομένως ο περί Δήμων Νόμος θα εκπνεύση.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον χαρακτηρίζετι ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως.

Προτίθεμαι, συμφώνως προγενεστέρας αποφάσεως της Βουλής, να διακόψω την συνεδρίασιν και να παρακαλέσω την Επιτροπήν Εσωτερικών να συνέλθη αμέσως να εξετάση το Νομοσχέδιον και να υποβάλη την Εισηγητικήν της 'Εκθεσιν εντός χρονικής περιόδου μιας ώρας, οπότε η ανάγνωσις της Εκθέσεως και συζήτησις του Νομοσχεδίου θα αρχίση εις τας 4.30 μ.μ.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι τας 4.30 μ.μ.

Η Ημερησία Διάταξις της προσεχούς συνεδριάσεως, η οποία θα αρχίση εις τας 4.30 μ.μ., θα έχη ως θέμα την συζήτησιν του περί Δήμων Νόμου, και η Ημερησία Διάταξις θα κυκλοφορήση αμέσως προ της συνεδριάσεως.

Διακόπτομεν μέχρι της 4.30 μ.μ. Θα έπρεπε να πω ότι κηρύσσω το τέλος της συνεδρίας αυτής, η δε προσεχής συνεδρία ορίζεται διά τας 4.30 μ.μ.

('Ωρα λήξεως 3.25 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 29ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 4.55 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 23, Τούρκοι 15, Σύνολον 38.

Απόντες:

'Ελληνες 11, Τούρκοι —, Σύνολον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Το θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι η συζήτησις του περί Παρατάσεως της ισχύος του περί Δήμων Νόμου.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών όπως αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Χρύσης Δημητριάδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Δρ. Μπουρχάν Ναλμπάντογλου
Γεώργιος Τομπάζος
Πανίκος Σιβιτανίδης
Σωτήριος Γιαννάκης.

Τα μέλη της Επιτροπής συνήλθον την 3.30 μ.μ. της 29ης Νοεμβρίου, 1961, και εμελέτησαν το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Νόμος τροποποιών τον Περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμον του 1961».

Η Επιτροπή ομοφώνως συνιστά την έγκρισιν του παρόντος Νομοσχεδίου, ως τούτο κατετέθη εις την Βουλήν μετά των επενεχθεισών φραστικών διορθώσεων, πράττουσα όμως τούτο η Επιτροπή επιθυμεί να υπομνήση τας υπ' αυτής γενομένας παρατηρήσεις εις προγενεστέρας εκθέσεις της επί νομοσχεδίων του ιδίου θέματος και να εκφράση την λύπην της διότι το εκκρεμούν ζήτημα των Δήμων δεν έχει εισέτι διευθετηθή. Η Επιτροπή ελπίζει ότι το όλον θέμα θα μελετηθή και περατωθή εγκαίρως και ότι δεν θα παραστή ανάγκη περαιτέρω παρατάσεως της ισχύος των Νόμων τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον είναι νομοσχέδιον περί παρατάσεως δια πέμπτην φοράν της ισχύος του νόμου αρ. 10 του 1961 δι' ωρισμένην περίοδον. Εις την εις το νομοσχέδιον παρατιθεμένην αιτιολογικήν έκθεσιν του Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας αναφέρεται ότι αι αναγκαίαι διά την σύνταξιν νέου περί Δήμων Νόμου εργασίαι δεν έχουν ακόμη συμπληρωθή. Χωρίς αμφιβολίαν η όσον το δυνατόν συντομώτερον ψήφισις του νέου περί Δήμων Νόμου θα ωφελήση μεγάλως τον τόπον. Το τρέχον ερώτημα είναι πόσον λογικόν είναι το πόρισμα ότι δεν κατέστη δυνατή η συμπλήρωσις των εργασιών προετοιμασίας του νόμου. Εν τούτοις, ημείς προτιμώμεν να αποδεχθώμεν εις αυτήν την συνεδρίασιν την αιτιολογικήν αυτήν έκθεσιν του Γενικού Εισαγγελέως ως έχει χωρίς να την συζητήσωμεν. Και χάριν των υψηλών συμφερόντων της χώρας, διά να μη διακοπούν τα δημοτικά έργα, θα ψηφίσωμεν υπέρ της παρατάσεως του περί Δήμων Νόμου, ως ούτος ετροποποιήθη, μέχρι της 28ης Φεβρουαρίου 1962. Ευχόμεθα όπως η αποφυγή θετική μας ενέργεια μη ενθαρρύνη τους αρμοδίους όπως ζητήσουν ακόμη μίαν φοράν παράτασιν.

'Οπως αναφέρεται και εις την 'Εκθεσιν της Επιτροπής Εσωτερικών, από πολλού έπρεπε να είχε συνταχθή και κατατεθή εις την Βουλήν ο Νόμος αυτός περί Δήμων. Θεωρώ καθήκον μου όπως από του βήματος τούτου παρακαλέσω την Εκτελεστικήν εν γένει Εξουσίαν, ιδιαιτέρως δε τους ιθύνοντας αυτής, όπως, προς τον σκοπόν συμπληρώσεως της εργασίας αυτής και υποβολής της εις την Βουλήν προ της 28ης Φεβρουαρίου 1962, αι απαραίτητοι εργασίαι αρχίσουν και αι προετοιμασίαι συμπληρωθούν κατά το δυνατόν και εξάπαντος προ της 28ης Φεβρουαρίου 1962 διά να σώσωμεν τον τόπον από έν πρόβλημα των Δήμων. Με ελπίδα αναμένομεν ότι η παράκλησίς μας αυτή θα αντικρυσθή με θετικόν πνεύμα και αι προετοιμασίαι διά τον νέον νόμον θα συμπληρωθούν εγκαίρως. Είναι ανάγκη όπως οι αντιπρόσωποι των δύο Κοινοτήτων, οι οποίοι ασχολούνται με έν θέμα, το οποίον αι επαφαί των δύο Κοινοτήτων θα έφεραν κανονικώς εις αποτέλεσμα αλλ' εν τούτοις παρεκώλυσαν την συμπλήρωσιν ιδίως των επ' αυτού προετοιμασιών, λαμβάνοντες υπ' όψιν τα γενικά συμφέροντα της χώρας και θέτοντες εαυτούς αντιμετώπους προς τον κίνδυνον να αρθή πλέον η ισχύς νομοθεσίας, η οποία δύναται να κρατήται εν ισχύϊ κατ' αυτόν τον τρόπον διά της συνεχούς παρατάσεως της ισχύος της διά τρεις ή διά δύο μήνας, είναι ανάγκη λέγω όπως ούτοι αντιμετωπίσουν το καθήκον των μέσα εις αυτό το πνεύμα κατανοήσεως και εργασθούν διά να επιτύχουν βέβαιον αποτέλεσμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

Αρχίζει η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΤΟΥ 1961

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 10 του 1961 15 του 1961 29 του 1961 36 του 1961 37 του 1961

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της ισχύος του περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αριθμόν 5) Νόμου του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμου του 1961, ως ούτος ετροποποιήθη διά των Νόμων 15, 29, 36 και 37 του 1961 (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το παρόν Νομοσχέδιον δυνάμει του άρθρου 78(2) του Συντάγματος χρειάζεται χωριστάς πλειοψηφίας.

Αρχίζει η ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

(κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το άρθρον 1 εγκριθή;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το άρθρον 1 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως της ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 1961, διά της ημερομηνίας 28 Φεβρουαρίου 1962.

2. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των αριθμών και λέξεων «30ής Νοεμβρίου 1961», οπουδήποτε συναντώνται, (αίτινες υποκατεστάθησαν εν αυτώ διά του άρθρου 2 του Νόμου 36 του 1961), διά των αριθμών και λέξεων «28ης Φεβρουαρίου 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο Περί Παρατάσεως της ισχύος του περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αριθμόν 5) Νόμον του 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμου του 1961, ως ούτος ετροποποιήθη διά των Νόμων 15, 29, 36 και 37 του 1961 (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Τελική ψηφοφορία.

(κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος, συνέχισις συζητήσεως. Η συζήτησις του θέματος αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίασιν.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία:

(1) Ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος,

(2) Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν την 4ην απογευματινήν ώραν. Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ότι το Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος είναι ένα πολύ σοβαρόν Νομοσχέδιον, και δεδομένου ότι δεν επήραμεν ακόμα την Έκθεσιν της Επιτροπής, και είναι δυνατόν βεβαίως να την πάρωμεν 48 ώρας προ της συνεδριάσεως, αλλά πιστεύω ότι δεν θα είναι αρκεταί διά να μελετήσουν οι Βουλευταί την Έκθεσιν, εισηγούμαι όπως η συνεδρίασις γίνη την Τετάρτην αντί της Δευτέρας, και δεύτερον, νομίζω ότι εφ' όσον υπάρχη εκκρεμές θέμα θα ήτο προτιμότερον να ήτον πρώτον εις την Ημερησίαν Διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο λόγος διά τον οποίον ώρισα την Δευτέραν, είναι διότι την Τετάρτην προτίθεμαι να αρχίσω με την συζήτησιν του Προϋπολογισμού. Θα ήθελα δε προ της Τετάρτης να αρχίση η συζήτησις του Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος, διότι εάν καθυστερήση περισσότερον θα είναι αδύνατον να σταλούν εντός του έτους αι φόρμαι εκ μέρους της Κυβερνήσεως, και να γίνη εκείνο το οποίον περιγράφει ο Νόμος ως assesment και επομένως μπορεί να είναι αδύνατος η είσπραξις του φόρου εντός του έτους. Θα ήτο όμως εύκολον αντί την Τετάρτην να αρχίσωμεν την εργασίαν μας την Τρίτην το απόγευμα. Υπολογίζω ότι η Έκθεσις επί του Νομοσχεδίου του Φόρου Εισοδήματος θα κυκλοφορήση την Παρασκευήν, οπότε θα υπάρχη αρκετόν χρονικόν διάστημα. Νομίζω ότι μπορεί να αρχίσωμεν την συζήτησιν του Νομοσχεδίου την Τρίτην, αλλά θα παρακαλέσω τα έντιμα Μέλη να λάβουν υπ' όψιν των ότι πιθανόν η συνεδρίασις να προχωρήση μέχρι τας πρωϊνάς ώρας.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 4ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 5.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 4.15 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 21, Τούρκοι 11, Σύνολον 32.

Απόντες:

'Ελληνες 13, Τούρκοι 4, Σύνολον 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος του 1961.

Η τελική έκθεσις της Επιτροπής Οικονομικών, η οποία εξήτασε το Νομοσχέδιον, δεν έχει κυκλοφορήσει 48 ώρας προ της συζητήσεως και επομένως το θέμα δεν δύναται να συζητηθή.

Το δεύτερον θέμα είναι ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος. Η συζήτησις του Νομοσχεδίου αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίαν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής τρία Νομοσχέδια.

(1) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961.

(2) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961.

(3) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) Τροποποιητικός του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα τρία Νομοσχέδια κατετέθησαν υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπονται δε εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Η έκθεσις επί του Προϋπολογισμού, Τακτικού Προϋπολογισμού, του κράτους εκυκλοφόρησεν και διά τούτο δύναται να ορισθή προς συζήτησιν. Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν. Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β:

Ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος. Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμος. Συζήτησις Προϋπολογισμού, Τακτικού Προϋπολογισμού.

Η συνεδρίασις θα συνεχίση την Τρίτην και Τετάρτην εν ανάγκη, μέχρις ότου τα εν λόγω θέματα τελειώσουν.

Υπάρχει αντίρρησις όπως η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορισθή διά την προσεχή Δευτέραν, την 5ην απογευματινήν ώραν;

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήτο καλύτερον να αρχίσωμεν ολίγον ενωρίτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του ότι πρέπει να υπάρξη προπαρασκευαστική εργασία προτείνω, προτιμώ, να ορισθή την 5ην απογευματινήν ώραν.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, την 5ην απογευματινήν ώραν, με τα θέματα της ημερησίας διατάξεως τα οποία ήδη ανεκοίνωσα.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 4.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 11ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.35 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 30, Τούρκοι 11, Σύνολον 41.

Απόντες:

'Ελληνες 4, Τούρκοι 4, Σύνολον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η συζήτησις του περί Φόρου Εισοδήματος Νομοσχεδίου.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης,
Γεώργιος Τζιρκώτης
Γιάγκος Ποταμίτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Παύλος Παύλου
Ιμπραχήμ Ορχάν
Χαλήτ Αλή Ριζά (διά τον κ. Χουσεΐν Νετζέτ)
Νεπήλ Ναπή

Η Επιτροπή εμελέτησε το Νομοσχέδιον τούτο κατά την διάρκειαν 15 συνεδριάσεων από της 13ης Νοεμβρίου 1961, μέχρι της 1ης Δεκεμβρίου, 1961.

Εις τινας των συνεδριάσεων παρίστατο και ο 'Εφορος Φόρου Εισοδήματος παρά του οποίου η Επιτροπή έλαβε τας ζητηθείσας υπ' αυτού πληροφορίας και διευκρινίσεις.

Η Επιτροπή θα συστήση εις την Βουλήν την ψήφισιν ωρισμένων τροποποιήσεων του Νομοσχεδίου.

Εκ των τροποποιήσεων τούτων άλλαι μεν ελήφθησαν εκ συμφώνου και άλλαι κατά πλειοψηφίαν.

Αι τροποποιήσεις τας οποίας εισηγείται η Επιτροπή προς την Βουλήν είναι αι εξής:

1. Εις το άρθρον 5(1)(β):

Σελίς 6 (του Ελληνικού κειμένου).

(α) Αι πρώται δύο γραμμαί να διαγραφώσι και αντικατασταθώσιν υπό των ακολούθων:

«(β) κέρδη ή άλλα οφέλη εξ οιουδήποτε αξιώματος ή εκ μισθωτών υπηρεσιών ανεξαρτήτως του αν το υποκείμενον της φορολογίας ασκή το αξίωμα ή παρέχη τας υπηρεσίας».

(β) Εις την προτελευταίαν γραμμήν να προστεθώσιν αι λέξεις «άσκησιν αξιώματος ή διά» μεταξύ της λέξεως «προς» και της λέξεως «παρεχομένας».

Σελίς 8 (του Ελληνικού κειμένου).

2. Εκ του άρθρου 5(2)(γ) διαγράφεται η επιφύλαξις η αρχίζουσα διά των λέξεων «Νοείται ότι» και υποκαθίσταται εις την θέσιν της η ακόλουθος νέα υποπαράγραφος (δ) της επομένης παραγράφου (δ) επαναριθμουμένης ως (ε).

«(δ) Ανεξαρτήτως παντός εν τω άρθρω 24 εμπεριεχομένου, οιονδήποτε εισόδημα κτώμενον εκτός της Δημοκρατίας υπό Κυπρίου εγκατεστημένου εκτός της Δημοκρατίας εκ:

(ι) της διεξαγωγής εκτός της Δημοκρατίας εμπορικής ή βιομηχανικής εν γένει επιχειρήσεως ο έλεγχος και η διαχείρισις της οποίας δεν ασκείται εν τη Δημοκρατία· ή

(ιι) της ασκήσεως εκτός της Δημοκρατίας επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας τινός, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος ή εκ μισθωτών υπηρεσιών· ή

(ιιι) συντάξεως, ετησίας ισοβίου τινός προσόδου, μερίσματος, τόκου, μισθώματος ή άλλου παροχοίου εισοδήματος προκύπτοντος εξ οιασδήποτε πηγής εκτός της Δημοκρατίας,

δεν θα υπόκειται εις φορολογίαν όταν το τοιούτο εισόδημα εμβάζηται εις την Δημοκρατίαν μέσω Τραπέζης λειτουργούσης εν Κύπρω.

Νοείται ότι Κύπριος εγκατεστημένος εις τας Κυριάρχους Περιοχάς των Βάσεων δεν θα θεωρήται διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου ότι είναι εγκατεστημένος εκτός της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου «Κύπριος» σημαίνει:—

(α) παν πρόσωπον το οποίον προ της 16ης Αυγούστου, 1960, κατέστη Βρεττανός υπήκοος δυνάμει των διατάξεων του περί Προσαρτήσεως της Κύπρου Διατάγματος εν Συμβουλίω του 1914 έως 1943 ή το οποίον μετά την 16ην Αυγούστου του 1960 κατέστη πολίτης της Δημοκρατίας της Κύπρου, ή

(β) πρόσωπον το οποίον εγεννήθη εν τη Νήσω της Κύπρου, ή

(γ) πρόσωπον καταγόμενον εξ αρρενογονίας εκ τοιούτου προσώπου ως είρηται εν υποπαραγράφω (α) ή (β) της παρούσης παραγράφου».

Σελ. 10.

3. Εκ του άρθρου 8(β) απαλείφεται η επιφύλαξις η αρχομένη διά των λέξεων «Νοείται ότι» και υποκαθίσταται εις την θέσιν της η ακόλουθος επιφύλαξις:

«Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον διά Διατάγματος θα απαλάττη του φόρου το εισόδημα τοπικής τινός αρχής το προκύπτον εκ της ασκήσεως εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης επιχειρήσεως υπό τοιούτους όρους και διά τοιαύτην περίοδον ως ήθελεν επιβάλει και ορίσει προς το δημόσιον συμφέρον, εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον πεισθή ότι το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετείται καλλίτερον διά της τοιαύτης απαλλαγής».

Σελ. 11.

4. Εις το άρθρον 8(κ) και εις την πρώτην γραμμήν εντίθεται η λέξις «αναγκαίους» μεταξύ των λέξεων «υφ' ους» και της λέξεως «όρους».

4Α. Να ληφθή πρόνοια όπως το σύνολον των τόκων επί του κεφαλαίου του ταμείου προνοίας το πληρωνόμενον εις οιονδήποτε συνδρομητήν επί τη αφυπηρετήσει του, κατανέμεται ομαλώς διά σκοπούς φορολογίας εις την περίοδον των τελευταίων πέντε ετών της υπηρεσίας του.

Σελ. 12.

5. Εις το άρθρον 9 εις την πρώτην γραμμήν αυτού εντίθενται αι λέξεις «τη εγκρίσει του

Υπουργικού Συμβουλίου» μεταξύ της λέξεως «δύναται» και της λέξεως «διά».

Σελ. 13. 6. Εις το άρθρον 11(1)(γ) και εις την ογδόην γραμμήν αυτού μετά την λέξιν «εγγραφής» να προστεθώσιν αι ακόλουθοι λέξεις: «ή δι' ειδικής προβλέψεως διά συγκεκριμένους ανεπιδέκτους εισπράξεως απαιτήσεως».

Σελ. 15. 7. Εις το άρθρον 11(1)(στ). Να διαγραφώσιν αι λέξεις «η τοσούτον μέρος» εκ της πρώτης γραμμής και αι λέξεις «ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν εγκρίνει» εκ της προτελευταίας και της τελευταίας γραμμής.

Σελ. 15. 8. Εις το αυτό άρθρον να διαγραφή εξ ολοκλήρου η παρ. (η).

Σελ. 17 και 18. 9. Άρθρον 12(2)(γ)(ιι). Εις την υποπαράγραφον (ιι) της επιφυλάξεως του άρθρου τούτου, να διαγραφώσιν αι λέξεις «διά τελεσιδίκου αποφάσεως αυτού» εις την τετάρτην γραμμήν, και η τελευταία παράγραφος αυτής, ήτοι η ακόλουθος:

«Η τιαύτη απόφασις του Εφόρου δεν θα συνιστά λόγον ενστάσεως δυνάμει της παραγράφου 2 του Άρθρου 43».

Σελ. 20. 10. Άρθρον 12(3)(γ)(ιιι). Εις την τελευταίαν γραμμήν της επιφυλάξεως ήτις αρχίζει διά της λέξεως «Νοείται» να διαγραφή η λέξις «επτά» και να αντικατασταθή διά της λέξεως «πέντε».

Σελίς 30 και 31. 11. Άρθρον 17(1)(α). Εντίθεται η ακόλουθος παράγραφος μετά την λέξιν «όπερ» της τρίτης γραμμής.

Σελίς 30 και 17(1)

«(α) Θα έχη ασφαλίσει την ζωήν αυτού ή της συζύγου του προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου εις οιανδήποτε ασφαλιστικήν εταιρείαν αντί καθωρισμένου ή δυναμένου να προσδιορισθή ποσού πληρωτέου επί τω θανάτω

(β) Αι παράγραφοι (α), (β), (γ) και (δ) γίνονται (β), (γ), (δ) και (ε).

Σελίς 32. 12. Άρθρον 17(2)(ιιι). Εις την πρώτην γραμμήν της υποπαραγράφου (ιιι) η λέξις «τριακόσια» αντικαθίσταται υπό της λέξεως «τετρακόσια».

Σελίς 66. 13. Το Άρθρον 54 τροποποιείται ούτως ώστε η υποχρέωσις όπως τα λογιστικά βιβλία (κύρια ή βοηθητικά) ή άλλα κατάστιχα, φέρωσι την σφραγίδα και υπογραφήν του Εφόρου περιορισθή εις τα κάτωθι βιβλία ήτοι το Ταμείον, Γενικόν Ημερολόγιον, Βοηθητικά Ημερολόγια (Βιβλίον Αγορών και Πωλήσεων επί Πιστώσει) Βιβλίον Αποθήκης και τα Καθολικά εξαιρουμένων των Καθολικών εις τα οποία χρησιμοποιούνται κινητά φύλλα.

Η ισχύς του άρθρου τούτου να άρχεται την 1ην Ιανουαρίου 1963.

Σελίς 66. 14. Άρθρον 55(1)(α). Εις την εννάτην γραμμήν αυτού εντίθεται η λέξις «επέκτασιν» μεταξύ της λέξεως «διατήρησιν» και των λέξεων «και ανάπτυξιν», και διαγράφεται η λέξις «και» αντικαθιστωμένη υπό της λέξεως «ή».

(β) Εις την ενδεκάτην γραμμήν διαγράφεται ο αριθμός «80» και αντικαθίσταται υπό του αριθμού «75».

15. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΑΡ. Ι.

(α) Εις την τετάρτην γραμμήν το ποσόν £300 αντικαθίσταται υπό του ποσού £350.

(β) Η πέμπτη γραμμή διαγράφεται εξ ολοκλήρου.

(γ) Οι φορολογικοί συντελεσταί τροποποιούνται ως ακολούθως:

(ι)	Υπέρ	τας	£ 350	μέχρι	£ 500	υποβιβάζεται	από	75	μιλς	εις	50 μιλς
(ιι)	Υπέρ	τας	£ 500	μέχρι	£1000	υποβιβάζεται	από	100	μιλς	εις	75 μιλς
(ιιι)	Υπέρ	τας	£1000	μέχρι	£1500	υποβιβάζεται	από	150	μιλς	εις	100 μιλς
(ιν)	Υπέρ	τας	£1500	μέχρι	£2000	υποβιβάζεται	από	250	μιλς	εις	225 μιλς
(ν)	Υπέρ	τας	£2000	μέχρι	£2500	υποβιβάζεται	από	400	μιλς	εις	325 μιλς
(νι)	Υπέρ	τας	£2500	μέχρι	£3000	υποβιβάζεται	από	500	μιλς	εις	425 μιλς
(νιι)	Υπέρ	τας	£3000	μέχρι	£3500	υποβιβάζεται	από	600	μιλς	εις	550 μιλς
(νιιι)	Υπέρ	τας	£3500	μέχρι	£4000	υποβιβάζεται	από	650	μιλς	εις	600 μιλς

(δ) Η κλίμαξ £4000 μέχρι £4500 γίνεται £4000 μέχρι £5000 και ο φορολογικός της συντελεστής ορίζεται εις 650 μιλς, διαγραφομένου του συντελεστού της τροποποιηθείσης κλίμακος «700 μιλς».

(ε) Διαγράφεται η επομένη κλίμαξ £4500 — £5000 ως και ο συντελεστής αυτής «725 μιλς».

(στ) Η κλίμαξ £5000 μέχρι £5500 γίνεται £5000 μέχρι £6000 και ο φορολογικός της συντελεστής ορίζεται εις 700 μιλς διαγραφομένου του συντελεστού της τροποποιηθείσης κλίμακος «750 μιλς».

(ζ) Διαγράφεται η επομένη κλίμαξ £5500 μέχρι £6000 ως και ο φορολογικός συντελεστής αυτής «800 μιλς».

(η) Διαγράφεται η κλίμαξ άνω των £6000 ως και ο φορολογικός αυτής συντελεστής «850 μιλς», και δημιουργούνται αι ακόλουθοι δύο κλίμακες:

Υπέρ τας £ 6000 μέχρι £10000: 750 μιλς.

Υπέρ τας £10000: 800 μιλς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού ο έντιμος Βουλευτής προχωρήση εις την ανάγνωσιν του Πίνακος, Παράρτημα ΙΙ, το οποίον ευρίσκεται επισυνημμένον επί της Εκθέσεως της Επιτροπής θα εισηγούμην ότι διά τους σκοπούς επιταχύνσεως της εργασίας της Βουλής, εφ' όσον όλα τα έντιμα Μέλη της Βουλής έχουν ενώπιόν των τον Πίνακα, μη αναγνωσθή. Το Νομοσχέδιον το οποίον θα συζητήση η Βουλή απόψε είναι περί τας 80 σελίδας, και νομίζω ότι δεν θα ήτο χρήσιμον να καταναλώσωμεν χρόνον διά την ανάγνωσιν του Πίνακος τον οποίον εισηγείται η Επιτροπή εφ' όσον τον έχομεν ενώπιόν μας.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ δεν είναι ανάγκη να αναγνωσθή.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να μου επιτρέψετε να αναγνώσω επιστολήν την οποίαν έχω λάβει υπό του Δρος Ναλπάντογλου, εκ μέρους της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Ομάδος της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να αναγνώσετε την επιστολήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Λευκωσία, 6η Δεκεμβρίου, 1961.

Προς τον Πρόεδρον Επιτροπής Οικονομικών,

Διά της παρούσης σας πληροφορούμεν ότι η Ανεξάρτητος Τουρκική Ομάς της Βουλής των Αντιπροσώπων προτείνει την προσθήκην ενός νέου άρθρου εις τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμον, 1961, το οποίον να προνοή ότι ο Νόμος ούτος θα εκπνέη εις το τέλος εκάστου έτους εκτός εάν ανανεούται υπό της Βουλής. Νοείται ότι ο άνω αναφερόμενος Νόμος θα εξακολουθή να είναι εν ισχύι μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1962.

(Υπ.)

διά Δρ. Μπ. Ναλπάντογλου.

Προς πληροφορίαν σας η επιστολή αυτή είχε φθάσει εις την Επιτροπήν Δημοσιονομικών όταν είχε τελειώσει η Έκθεσις της Επιτροπής αυτής.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Παρακαλώ όπως μεταφρασθή εις την Τουρκικήν η αναγνωσθείσα επιστολή.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έχει δοθή αντίγραφον και εις τα Τουρκικά Μέλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα της μεταφράσεως της επιστολής θα το χειρισθώμεν ως ακολούθως: Ο Μεταφραστής θα έχη κείμενον εις την Τουρκικήν γλώσσαν της επιστολής την οποίαν θα αναγνώση.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μπορώ να εξακολουθήσω, κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να εξακολουθήσετε.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να φροντίσουν να δοθή κείμενον της επιστολής εις τον Μεταφραστήν εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όταν η επιστολή αυτή ανεγνώσθη εις την Επιτροπήν τα Τουρκικά Μέλη την είχαν υποστηρίξει διότι ήτο εν γνώσει των, αλλά τα Ελληνικά Μέλη έκριναν ότι η πρότασις αυτή δεν θα ήτο νοητή και την έχουν απορρίψει. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να αναγνωσθή το κείμενον της επιστολής εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις της Επιτροπής αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

(Ο κ. Ν. Ναπή αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν, ο κ. Σαββίδης, ο κ. Πέτρος Στυλιανού, Κοκής Ιωαννίδης, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Αιμίλιος Φράγκος, ο κ. Αναστασιάδης, ο κ. Μπερμπέρογλου, ο κ. Ορχάν, Γιάγκος Ποταμίτης, Γιαμάκης, ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Ενεγράφησαν 12 ομιληταί.

Πρώτος έχει τον λόγον ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν. Προτού αρχίση την αγόρευσίν του ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν είναι καθήκον μου να πληροφορήσω την Βουλήν ότι δι' επισήμου εγγράφου μου ανεκοινώθη ότι ιδρύθη Ανεξάρτητος Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς υπό την Προεδρίαν του εντίμου Αντιπροέδρου της Βουλής Δρος Μουντερίσογλου. Ομιλητής εκ μέρους της Ομάδος είναι ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και Γραμματεύς ο ιατρός Ναλπάντογλου. Η Ανεξάρτητος Κοινοβουλευτική Ομάς αποτελείται από 11 Τούρκους Βουλευτάς. Ανέφερα το γεγονός τούτο διότι ανεγνώσθη επίσημον έγγραφον της Κοινοβουλευτικής Ομάδος προς τον Πρόεδρον της Οικονομικής Επιτροπής και θα έπρεπε τα έντιμα Μέλη της Βουλής να γνωρίζουν ότι επισήμως κατετέθη έγγραφον αναφερόμενον εις την ίδρυσιν της Κοινοβουλευτικής Ομάδος.

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Θα ήθελα να προβώ εις μίαν μικράν διόρθωσιν. Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είναι ο εκπρόσωπος και Αντιπρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ διά την διόρθωσιν. Δεν είχα το κείμενον της επιστολής ενώπιόν μας. Ο έντιμος Βουλευτής Χαλήτ Αλή Ριζά είναι ο Αντιπρόεδρος της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Κοινοβουλευτικής Ομάδος. Αντιπρόσωπος και Αντιπρόεδρος.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν έχει τον λόγον.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε. Έντιμα Μέλη.

Προ της συζητήσεως του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοσχεδίου, το οποίον ευρίσκεται σήμερον ενώπιόν μας, θα επεθύμουν να αναφερθώ εις δύο σημεία. Το πρώτον είναι το άρθρον 77 του νομοσχεδίου:

Συμφώνως προς το εν λόγω άρθρον ο παρών Νόμος θεωρείται ως τεθείς εν ισχύι την 1η Ιανουαρίου 1961». Δυστυχώς εις την Έκθεσιν της Δημοσιονομικής Επιτροπής ουδεμία μνεία εγένετο περί αυτού του άρθρου ή αυτού του σημείου. Συμφώνως προς το Άρθρον 24 του Συντάγματός μας ουδείς φόρος, τέλος ή εισφορά οιασδήποτε φύσεως επιβάλλεται αναδρομικώς. Οιοσδήποτε, όμως, εισαγωγικός δασμός δύναται να επιβάλλεται από της ημερομηνίας της καταθέσεως του σχετικού νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον Βουλευτήν. Η παραρήτησίς του είναι δικαιολογημένη, θα ήθελα όμως να πληροφορήσω ότι το θέμα αυτό δεν διέφυγε της προσοχής της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία μέσον μου το ανέφερε εις τον Γενικόν Εισαγγελέα, υπάρχει δε τροποποιητικόν κείμενον διά το άρθρον 77 το οποίον συνέταξεν ο Γενικός Εισαγγελεύς και το οποίον θα κατατεθή ενώπιον της Βουλής.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Ευχαριστώ πολύ. Δεν εγνώριζον ότι επηνέχθη νέα τροποποίησις εις το άρθρον 77. Θα ήθελα, όμως, να υποβάλω ότι δεν γνωρίζω πως έχει το νέον τροποποιημένον άρθρον 77. Μόνον θα προσθέσω με δύο λόγια τούτο το σημείον, ότι εάν το ψηφίσωμεν ως έχει είναι αντισυνταγματικόν.

Το δεύτερον τώρα σημείον:

Θα επεθύμουν να αναφερθώ εις την ερμηνείαν του όρου «Δικαστήριον» εις το άρθρον 2 του Νόμου και το άρθρον 2 του νομοσχεδίου. Αναφέρεται εις την ερμηνείαν αυτήν ότι «Δικαστήριον» σημαίνει το Επαρχιακόν Δικαστήριον της Επαρχίας, εις ην ευρίσκεται ο συνήθης τόπος διαμονής ή εργασίας του φορολογουμένου. Συμφώνως προς το Άρθρον 146 του Συντάγματος η λήψις οριστικής αποφάσεως επί της Εκτελεστικής ή Διοικητικής δικαιοδοσίας είναι δικαίωμα χορηγηθέν κατ' αποκλειστικότητα εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Εις την πρόσφατον υπ' αρ. 28/61 υπόθεσιν περί Φόρου Εισοδήματος μεταξύ Αργύρη Μικρομμάτη ν Κυπριακής Δημοκρατίας εις το Ανώτατον Δικαστήριον το Δικαστήριον απεφάνθη σαφώς ότι η δικαιοδοσία αυτή ανήκει καθ' ολοκληρίαν εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον και ότι δεν δύναται να γίνη προσφυγή εις το Επαρχιακόν Δικαστήριον. Από της απόψεως αυτής θα παρεκάλουν όπως τροποποιηθή η ερμηνεία της λέξεως «Δικαστήριον» εις το άρθρον «Ερμηνεία».

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Σήμερον καλούμεθα να ψηφίσωμεν τον Νόμον περί Φόρου Εισοδήματος. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο φόρος αυτός σκοπόν έχει να εξασφαλίση όσον το δυνατόν περισσότερα χρήματα διά την λειτουργίαν της Κυβερνητικής μηχανής. Αλλά βεβαίως δεν πρέπει να είναι μόνον αυτός ο σκοπός μας. Πρέπει να λάβωμεν διαφόρους άλλας απόψεις κατά πόσον

δυνάμεθα να φορολογήσωμεν εις ένα τοιούτον βαθμόν, που να είναι βλάβη διά το κοινόν της Κύπρου. Γι' αυτό όταν είχαμεν συνεδρίασιν και προσεπαθήσαμεν να επιφέρομεν ορισμένας μετατροπάς επί του προταθέντος Νομοσχεδίου είχαμεν λάβει υπ' όψιν τας ακολούθους περιπτώσεις—

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Κυπριακόν κοινόν είναι φορολογημένον εις ένα υψηλόν επίπεδον, και έπρεπε πρωτίστως να ελαφρώσωμεν τας πτωχοτέρας τάξεις αυτού, αλλά βεβαίως δεν θα ήτο λύσις εάν την οικονομίαν αυτήν την οποίαν θα είχαμεν εξασφαλίσει διά την πτωχήν τάξιν θα την είχαμεν επιφορτίσει εις τας πλέον ευπόρους τάξεις. Και ο λόγος δεν ήτο ότι θέλομεν την ευημερούσαν τάξιν να την αφήσωμεν χωρίς φόρους αλλ' απλώς και μόνον διότι σκοπός μας ήτο να μην αποθαρρύνωμεν την επέκτασιν βιομηχανιών και εργασιών εις τον τόπον μας, και να ενθαρρύνωμεν ξένας βιομηχανίας και ξένα κεφάλαια να εισρεύσουν εις τον τόπον αυτόν, διά να μπορέσωμεν να δώσωμεν εργασίαν εις την εργατικήν τάξιν και να απαλλαχθώμεν της ανεργίας και συν τω χρόνω να μπορέσωμεν να δημιουργήσωμεν μίαν τέτοιαν Βιομηχανίαν εις τον τόπον μας, που να μπορέσωμεν να απαλλαχθώμεν όσον το δυνατόν περισσότερον της εισαγωγής ξένων εμπορευμάτων, η οποία απαιτεί συνάλλαγμα και διά το οποίον δεν φημιζόμεθα ότι είμεθα πολύ πλούσιοι. Επί της βάσεως αυτής είχαμεν κάμει ωρισμένας τροποποιήσεις ως Οικονομική Επιτροπή και αν και βεβαίως εις όλας τας περιπτώσεις δεν είχαμεν πάρει ομόφωνον απόφασιν, εν τούτοις θα ήθελα να μου επιτραπή να εξηγήσω δι' ολίγων διά τας τροποποιήσεις τας οποίας έχομεν κάμει.

Αναφορικώς με το άρθρον 5(2)(γ) διεγράφη η επιφύλαξις και προσετέθη η νέα υποπαράγραφος (δ) διά της οποίας απαλλάττονται του Φόρου Εισοδήματος οι Κύπριοι του Εξωτερικού οι οποίοι θα ήθελαν να αποστείλουν χρήματα κερδηθέντα εις την αλλοδαπήν, και οι οποίοι μέχρι σήμερον παρημποδίζοντο να πράξουν τούτο με την άδικον υφισταμένην φορολογίαν. Δεύτερον, η Επιτροπή έχει προσθέσει την παράγραφον 4(Α) προς αποφυγήν του Φόρου Εισοδήματος επί του συνόλου των τόκων. Εάν θέλετε να σας το διαβάσω ολόκληρον: «του αδίκου φόρου Εισοδήματος επί του συνόλου των τόκων.....».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το άρθρον ....συγγνώμην;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

«Προς αποφυγήν του αδίκου φόρου Εισοδήματος επί του συνόλου των τόκων επί του κεφαλαίου, το πληρωνόμενον εις οιονδήποτε συνδρομητήν επί τη αφυπηρετήσει του». Τρίτον, εις το άρθρον 11(1)(γ) προσετέθησαν αι ακόλουθοι λέξεις: «η δι' ειδικής προβλέψεως διά συγκεκριμένας ανεπιδέκτου εισπράξεως απαιτήσεις», διά να δυνηθή να αποφευχθή φορολογία επί ανεπιδέκτων εισπράξεων οιασδήποτε βιομηχανίας ή εμπορικής εν γένει επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιομηχανίας τινος, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος, ως είναι και εις την Αγγλικήν νομοθεσίαν, Φόρου Εισοδήματος που άλλως θα ήτο άδικος και απαράδεκτος. Τέταρτον, εις το άρθρον 12(2)(γ)(ιι) έχουν διαγραφή ωρισμέναι φράσεις διά να αποφευχθή η τελεσίδικος απόφασις του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος, διά να δύναται ο φορολογούμενος να εφεσιβάλη επί της αποφάσεως του Εφόρου. Πέμπτον, εις το άρθρον 12(3)(γ)(ιιι) η Επιτροπή εις την επιφύλαξιν η οποία έχει προταθή υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας διά την μείωσιν των απαιτήσεων, διά την εξισωτικήν αφαίρεσιν εις περίπτωσιν κατεδαφίσεως κτιρίου τινος τη πρωτοβουλία ή οδηγία του κυρίου αυτού, μετά την κτήσιν τούτου, χάριν της επί του οικοπέδου αυτού ανεγέρσεως νέων και συγχρόνων κτιρίων, θέτουσαν ως ελάχιστον χρονικόν όριον 8 έτη διά την κατεδάφισιν αυτού, η Επιτροπή εθεώρησεν αυτό το όριον υπερβολικό και ως παρεμποδίζον την ανάπτυξιν και τον μοντερνισμόν του τόπου μας, και προτείνει όπως το ελάχιστον χρονικόν όριον περιόδου ορισθή εις 5 έτη. Έκτον, εις το άρθρον 17(ι)(α) έχει προστεθή μία παράγραφος ήτις καλύπτει τους έχοντας ασφάλειαν ζωής σήμερον επί της προτεινομένης Νομοθεσίας, διά να δικαιούνται εις τας ιδίας εκπτώσεις τας οποίας απελάμβανον μέχρι σήμερον. Έβδομον, εις το άρθρον 17(2)(ιιι) έχει αντικατασταθή το ποσόν των 300 μιλς κατά λίραν διά του ποσού των 400 μιλς κατά λίραν, άτινα δύνανται να αφαιρεθούν από τα ποσά ασφαλίστρων ζωής από του Φόρου Εισοδήματος, διά να ενθαρρυνθή η αποταμίευσις ως και η εξασφάλισις των οικογενειών των πολιτών μας εφ' όσον ακόμη αι κοινωνικαί μας ασφάλειαι είναι ελλειπείς. Όγδοον, εις το άρθρον 54 έχομεν περιορίσει τας απαιτήσεις σφραγίσεως των λογιστικών βιβλίων εις ωρισμένα μόνον βιβλία, διά να αποφευχθή η περιττή ταλαιπωρία του κοινού, και διά να δώσωμεν την ευκαιρίαν εις το υπεύθυνον τμήμα να αντιληφθή μόνον του ότι η απαίτησις του αυτή είναι αβάσιμος και αφελής, και συν τω χρόνω να δείξωμεν την καλήν μας θέλησιν ότι είμεθα πρόθυμοι να βοηθήσωμεν εις κάθε τι το οποίον αποτρέπει την φοροδιαφυγήν. Ένατον, άρθρον 55(1). Εις το άρθρον αυτό έχει προστεθή η λέξις «επέκτασις» προ της λέξεως «ανάπτυξις» και έχει αντικατασταθή η λέξις «και» με την λέξιν «ή» προς αποφυγήν παρεμποδίσεως ή επεκτάσεως μιας εμπορικής επιχειρήσεως ή βιομηχανίας διά της στερήσεως της ενδιαφερομένης Εταιρείας του δικαιώματος να μην διανέμη τα κέρδη επί των οποίων έχει ήδη πληρώσει τον φόρον εισοδήματος, 425 μίλς κατά λίραν, και δεύτερον ηλαττώθη το ποσόν των 80% εις 75% διά να περιορισθή η εξουσία του Εφόρου εις το ν α μην θεωρή ποσόν πέραν των 70% επί των αδιανεμήτων κερδών ως διανεμηθέν, με τον σκοπόν να βοηθήσωμεν τας εταιρείας να σχηματίσουν ένα ιδικόν των κεφάλαιον και να μην εξαρτώνται σχεδόν πάντοτε από τραπεζιτικάς χρηματοδοτήσεις πράγμα πολύ επικίνδυνον και διά τας ιδίας και διά την οικονομίαν του τόπου. Δέκατον Παράρτημα ΙΙ παράγραφος 1. Ως θα έχετε αντιληφθή έχομεν φέρει πολλάς μετατροπάς επί των φορολογικών κλιμάκων, και οι λόγοι που μας έχουν ωθήσει είναι οι εξής: Λαμβανομένου υπ' όψιν του υψηλού κόστους ζωής και επιθυμούντες να βοηθήσωμεν εις την καλυτέρευσιν του βιοτικού επιπέδου παντός πολίτου, έχομεν ελαττώσει τους φορολογικούς συντελεστάς από £350 μέχρι £3,000, εκτός του τι έχομεν αυξήσει το φορολογητέον ποσόν από £300 εις £350, και έχομεν αφήσει τους ιδίους φορολογικούς συντελεστάς από £3,000 μέχρι £10,000 εισοδήματος ως είχον μέχρι σήμερον, και έχομεν αυξήσει εισοδήματα πέραν των £10,000 εις 800 μιλς κατά λίραν, μη αλλοιώσαντες τους φορολογικούς συντελεστάς επί του εισοδήματος των Εταιρειών.

Διά της ως άνω προτάσεώς μας έχομεν ελαττώσει τας προσόδους του Φόρου Εισοδήματος κατά £350,000 περίπου. Και λέγω θεωρητικώς, διότι δυστυχώς το εισόδημα του Κυπρίου εμπόρου και βιομηχάνου, ο οποίος είναι και ο περισσότερον φορολογούμενος, συνεχώς ελαττούται λόγω ωρισμένων γεγονότων, εις τα οποία δεν θα ήθελα να αναφερθώ επί του παρόντος, και τα οποία έχω την ταπεινήν γνώμην ότι μπορούν να διορθωθούν, εάν το θελήσωμεν, χωρίς να παραβλάψωμεν τα συμφέροντα κανενός. Αλλά ως έχω πει, διά την ελάττωσιν αυτήν της φορολογίας, θα δώσωμεν την πιθανότητα εις τους πολίτας να ξελαφρώσουν κάπως από την βαρειά φορολογία, διά να δύνανται να ζουν πλέον άνετα, που πρέπει να είναι το μέλημα της Κυβερνήσεώς μας ως και ημών εδώ. Και το έλλειμα αυτό οφείλομεν να το καλύψωμεν ή από οικονομίας ή από φορολογίας αι οποίαι δεν θα βαρύνουν τον λαόν αλλά την πολυτέλειαν. Αλλά θα διερωτάσθε ίσως διατί την διαφοράν αυτήν των £350,000 δεν την έχομεν καλύψει διά της αυξήσεως των φορολογικών συντελεστών επί των μεγάλων εισοδημάτων. Και εις απάντησιν σας πληροφορώ ότι η τοιαύτη αύξησις βλάβην μόνον θα μπορή να επιφέρη και όχι όφελος διά τους ακολούθους λόγους:

Πρώτον, διότι οι έχοντες υψηλά κέρδη συμφώνως στατιστικής του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος είναι τόσον ολίγοι, που οιανδήποτε αύξησιν και εάν επεβάλλαμεν δεν θα εκάλυπτε ούτε το 1/6 των ....οιωνδήποτε αποδοχών. Διότι συγκεκριμένως οι φορολογούμενοι εισοδήματος από £4,000 μέχρι £5,000 είναι μόνον 46 πρόσωπα, από £5,000 μέχρι £6,000 εισόδημα είναι 24 πρόσωπα μόνον και άνω του ποσού των £6.000 άλλα 19, ήτοι σύνολον προσώπων με υψηλόν εισόδημα 89 εν συνόλω. Ούτω και αν επροσθέταμεν εις αυτάς τας τάξεις των φορολογουμένων έστω και 100 μιλς κατά λίραν πλέον του προτεινομένου και ούτω να φθάσωμεν μέχρι του ποσού των 900 μιλς κατά λίραν, εις μερικάς περιπτώσεις δεν θα εισεπράτταμεν πέραν των £9,200, δηλαδή σταγών εν τω ωκεανώ. Αλλά εάν επράτταμεν αυτό τι θα συνέβαινε; Ο κάθε επιχειρηματίας ή έμπορος είναι ή βιομήχανος ή ξένος

κεφαλαιούχος ο οποίος θα επιθυμούσε να επενδύση εις ωρισμένας επιτοπίους επιχειρήσεις κεφάλαια, ή διά να δημιουργήση νέας τοιαύτας επιχειρήσεις, ο μεν ξένος θα έπρεπε να είναι παράφρων να δημιουργήση επιχειρήσεις με φόρον εισοδήματος ανερχόμενον μέχρι 900 μιλς κατά λίραν, ο δε Κύπριος έμπορος ή βιομήχανος όχι μόνον δεν θα προσεπάθει να επεκτείνη τας εργασίας του και τας δραστηριότητάς του αλλά τουναντίον θα τας περιώριζε εις το ελάχιστον, απολύων προσωπικόν εις τας πλείστας περιπτώσεις, και η Πολιτεία διατρέχουσα τον μέγιστον κίνδυνον του εκπατρισμού των κεφαλαίων του δια λόγους ευνοήτους, ή ακόμη και τον κίνδυνον του εκπατρισμού ωρισμένων εκ των πολιτών μας, πράγμα τελείως αντίθετον προς τους σκοπούς και την επιθυμίαν του κράτους μας και όλων ημών.

Και είμαι βέβαιον ότι κατόπιν των εξηγήσεων τας οποίας σας έχω δώσει, κάθε μέλος της Βουλής, που είμαι βέβαιος ότι πάντες αγαπούν τον τόπον των, δεν θα διστάση να ψηφίση το προτεινόμενον υπό της Επιτροπής Νομοσχέδιον....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Επιτροπή δεν προέτεινε Νομοσχέδιον. Η Επιτροπή προέτεινε τροποποιήσεις.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, τροποποιήσεις, πεπεισμένοι ότι πράττομεν το καθήκον μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συναδέλφοι. Χάριν της ομοφώνου επιψηφίσεως του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου δέν πρόκειται να υποβάλω εις την Βουλήν τροποποιητικάς προτάσεις, αλλ' απλάς εισηγήσεις εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν.

Εν πρώτοις οφείλω να εκφράσω την ζωηράν ικανοποίησιν όλων των εργατοϋπαλλήλων των συνδρομητών Ταμείων Προνοίας δια την ληφθείσαν πρόνοιαν όπως το πληρωνόμενον εις τούτους άμα τη αφυπηρετήσει των ποσόν, το απορρέον εκ του συνόλου των τόκων επί του κεφαλείου του Ταμείου, υπόκειται εις σκοπούς φορολογίας ομαλώς εις την περίοδον των τελευταίων 5 ετών της υπηρεσίας των, αντί της θεωρήσεως του ποσού τούτου ως ετησίου εισοδήματος ως εγένετο μέχρι σήμερον.

Ταυτοχρόνως, υποβάλλω πρός την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εισήγησιν όπως το ως άνω ποσόν φορολογήται ομαλώς εις το μέλλον καθ'όλην την διάρκειαν των ετών υπηρεσίας των εργατοϋπαλλήλων. Επί του άρθρου του αφορώντος τα ξένα κεφάλαια, άρθρον 10 του Νομοσχεδίου, όλοι οι εκπρόσωποι των Εργατικών Ομοσπονδιών δεν συμμερίζονται την άποψιν την διαλαμβανομένην εν τω Νομοσχεδίω περί απαλλαγής από του φόρου επί των τόκων τους οποίους αποφέρει το εν Κύπρω ξένον κεφάλαιον, και εισηγούνται την πλήρη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας απάλειψιν του σχετικού άρθρου εις το μέλλον.

Χωρίς να νομισθή ότι τρέφομεν οιαδήποτε αντιξενικά αισθήματα διατηρούμεν την ισχυράν πεποίθησιν, η οποία απορρέει εκ της ιστορικής επισκοπήσεως ότι κατά σταθερόν κανόνα ο μεγαλύτερος κίνδυνος τον οποίον εκάστη νεο—απελευθερουμένη χώρα διατρέχει, είναι η υποδούλωσίς της εις το ξένον κεφάλαιον με τας γνωστάς επιπτώσεις επί του πολιτικού πεδίου. Είναι ο δεύτερος οργανικός άξων επί του οποίου εδράζεται ο νεο—αποικισμός εις τον αιώνα μας, και επί του οποίου εστηρίχθη ο αποικισμός υπό την στυγνοτέραν μορφήν του τον παρελθόντα αιώνα.

Βασική κατά την γνώμην μας παράλειψις του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου είναι η έλλειψις διατάξεως προνοούσης την παροχήν εκπτώσεως εκ 25% τουλάχιστον επί του συνολικού καταβαλλομένου ετησίου ενοικίου εκ μέρους των εργατο—υπαλλήλων, ενώ ταυτοχρόνως θα πρέπει να ληφθή εις το μέλλον πρόνοια υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας όπως μη λογίζεται ως εισόδημα το λαμβανόμενον ενοίκιον ενός Κυβερνητικού υπαλλήλου, και κατ' επέκτασιν οιουδήποτε πολίτου του οποίου το εισόδημα δεν υπερβαίνει τας £1,000, ο οποίος είναι ηναγκασμένος λόγω της εργασίας του να μετοικήση και να καταβάλη αντίστοιχον ποσόν. Εισόδημα θα πρέπει κανονικώς εις το μέλλον να λογίζηται η διαφορά του εισπραττομένου εκ του υπ' αυτού καταβαλλομένου ενοικίου. Ταυτοχρόνως εισηγούμεθα όπως εις το μέλλον ληφθή πρόνοια διά τας περιπτώσεις προσλήψεως υπηρεσίας, εν περιπτώσει όμως μόνον χηρείας προς ανατροφήν τέκνων, και παροχήν εκπτώσεως εκ £50 περίπου εις όσους το εισόδημα δεν υπερβαίνει τας £800 ετησίως μόνον. Επί των επιπτώσεων διά τας εργαζομένας συζύγους επικροτούμεν μεν την εισήγησιν περί παροχής εκπτώσεως εκ £50 εις την σύζυγον, αλλ' εισηγούμεθα όπως εις το μέλλον ή εξ £100 έκπτωσις διά την εργαζομένην σύζυγον αυξηθή εις £150, υπό την επιφύλαξιν ότι η τοιαύτη έκπτωσις δεν θα παρέχεται εις τους εισπράττοντας εισόδημα άνω των £1,600.

Επί του άρθρου εν σχέσει με την ενθάρρυνσιν των νέων βιομηχανιών και επιχειρήσεων εισηγούμεθα όπως η τοιαύτη ενθάρρυνσις παρέχεται μόνον εις τας βιομηχανίας εκείνας αίτινες είναι επενδεδυμέναι με Κυπριακά κεφάλαια. Θεωρούμεν την πρόνοιαν αυτήν ως μίαν των ουσιωδεστέρων προϋποθέσεων διά την ανάπτυξιν της Κυπριακής Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον ομιλητήν αλλά επανειλημμένως παρετήρησα ότι χρησιμοποιεί τον όρον «εισηγούμεθα». Εντός της Βουλής υπάρχουν Βουλευταί οι οποίοι εισηγούνται. Πιθανόν τας απόψεις των να ασπάζωνται και άλλοι Οργανισμοί μη Κοινοβουλευτικοί, αλλά η Βουλή δύναται μόνον να ακούση και να δώση προσοχήν εις εισηγήσεις Βουλευτών οι οποίοι όταν κάμνουν τας εισηγήσεις των λαμβάνουν υπ' όψιν τας εισηγήσεις των αρμοδίων εξωκοινοβουλευτικών Οργανώσεων. Διά τούτο απλώς ως θέμα τάξεως θα παρεκάλουν τον έντιμον Βουλευτήν να χρησιμοποιή τον όρον «εισηγούμαι».

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Συνήθως χρησιμοποιώ το ρήμα «εισηγούμαι». Εις την προκειμένην περίπτωσιν μόνον το εχρησιμοποίησα λόγω του γνωστού λόγου που γνωρίζει η Βουλή, αλλά οπωσδήποτε θα χρησιμοποιώ το ρήμα «εισηγούμαι».

Ταυτοχρόνως εισηγούμαι όπως η τοιαύτη ενθάρρυνσις της απαλλαγής φόρου μη επεκτείνεται πέραν ενός χρονικού περιθωρίου, και εν πάση περιπτώσει κατά την άποψίν μου ουχί πέραν των 3 ετών. Επί του θέματος τούτου νομίζω ότι, διά λόγους αντικειμενικωτέρας εξετάσεως του θέματος, αρμοδιώτερον Σώμα διά να αποφανθή επί των ειδικών τούτων περιπτώσεων θα πρέπη εις το μέλλον να καταστή η Βουλή και ουχί η Εκτελεστική Εξουσία. Επί του προκειμένου θα πρέπη να υπογραμμισθή ότι είτε η Βουλή αναλάβει την εν λόγω εξέτασιν είτε το Υπουργικόν Συμβούλιον, θα πρέπη να λάβη υπ' όψιν τας τυχόν δυσμενείς επιπτώσεις που θα επακολουθήσουν δι' ωρισμένας των παλαιών επιχειρήσεων εν τη προσπαθεία και επιθυμία μας να ενισχύσωμεν ωρισμένους τομείς, ως επί παραδείγματι τον τουρισμόν, εν συγκρίσει προς τα πλεονεκτικώτερα στοιχεία τα οποία θα δοθούν κατά την Εισηγητικήν 'Εκθεσιν εις ωρισμένας νέας επιχειρήσεις. Κλασσικόν παράδειγμα τοιαύτης επιχειρήσεως είναι των ξενοδοχείων, τα παλαιά ξενοδοχεία της οποίας με μαθηματικήν ακρίβειαν θα κλείσουν εάν όλα τα νέα ξενοδοχεία τύχουν του ευεργετήματος της απαλλαγής του φόρου.

Επί της γενικής εκπτώσεως εκ 10% υποβάλλω την εισήγησιν όπως γίνη σχετικός διαχωρισμός εις τρόπον ώστε να παραχωρήται μεν αύτη διά τα κερδαινόμενα εισοδήματα, αλλ' όπως τα μεγάλα εισοδήματα τα άνω των £3,000 εξαιρούνται της σχετικής διατάξεως.

Υποβάλλω επίσης την εισήγησιν προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως η έκπτωσις διά τους έχοντας εισοδήματα κάτω των £3,000 παρέχεται έκπτωσις δι' έκαστον τέκνον που φοιτά εις Πανεπιστήμιον ή άλλον αντίστοιχον Ανώτατον Εκπαιδευτικόν 'Ιδρυμα του Εξωτερικού εκ £350 ετησίως. Εν ουδεμιά όμως περιπτώσει θα πρέπη να παρέχεται έκπτωσις εις περιπτώσεις φοιτήσεως εις σχολάς Μέσης ή Κατωτέρας Παιδείας του Εξωτερικού.

Τέλος, εν όψει της διαφορετικής κοινωνικής αντιλήψεως και του εκ ταύτης διαφόρου ρόλου που διαδραματίζει εις πλείστας περιπτώσεις ο ανύπανδρος εν Κύπρω ιδιαιτέρως δε

εις περιπτώσεις συντηρήσεως αγάμων αδελφών ή ορφανών, εισηγούμαι όπως το ποσοστόν της καταβαλλομένης φορολογίας των ανυπάνδρων εν συγκρίσει προς τους υπάνδρους κατέλθη κάτω της προνοουμένης υπό του Νομοσχεδίου εξ 20%, και μη υπερβαίνη το 10%, εάν όχι δι' όλας τας περιπτώσεις τουλάχιστον εις τας περιπτώσεις συντηρήσεως αγάμων αδελφών ή ορφανών.

Τελειώνων, θα ήθελα να τονίσω και υπογραμμίσω ότι Νόμοι ως οι υπό ψήφισιν Φόρου Εισοδήματος, θα πρέπη να θεωρούνται ως εκ των βασικωτέρων και ουσιωδεστέρων συντελεστών της κοινωνικής ανελίξεως προς επιβολήν της κοινωνιοκρατίας εις όλα τα αστικά καθεστώτα, ανεξαρτήτως της επικρατούσης εις αυτά δημοσιονομικής πολιτικής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Διά να λειτουργήση έν κράτος χρειάζεται προσόδους. Αι πρόσοδοι αύται είναι εκείναι αι οποίαι επιτρέπουν εις το κράτος να φέρη εις πέρας την κοινωνικήν του αποστολήν. Αι κρατικαί πρόσοδοι ως είναι γνωστόν προέρχονται εκ της επιβολής φορολογίας επί των πολιτών. Τούτο προϋποθέτει ότι έκαστον κράτος οφείλει πρωτίστως όπως χαράξη ιδίαν φορολογικήν πολιτικήν στηριζομένην επί ωρισμένων αρχών. Ορθώς χαρακτηρίζεται υπό πολλών ότι η φορολογία αποτελεί πρόβλημα δικαιοσύνης. Έκαστος οφείλει όπως συνεισφέρη διά την συντήρησιν της κρατικής μηχανής και την εκτέλεσιν κοινωφελών έργων κατά τρόπον δίκαιον. Πλην τούτου όμως, η φορολογική πολιτική ενός κράτους δέον όπως παρακολουθή και άλλους παράγοντας, και κυρίως να μη δυσχεραίνη το αποτέλεσμα των γενικωτέρων πολιτικών και οικονομικών προσπαθειών του κράτους διότι, επί παραδείγματι, θα ήτο ασυμβίβαστον το κράτος να αφαιρή από ένα γεωργόν μαστιζόμενον υπό της κρίσεως αγοραστικήν δύναμιν υπό μορφήν φορολογίας, όταν το ίδιον κράτος θα είναι ηναγκασμένον να δώση εις τον ίδιον πληγέντα αγρότην το ούτω εισπραχθέν ποσόν υπό μορφήν φόρων υπό τύπον επιχορηγήσεως. Υπεχρεώθην να αναφερθώ εις τας γενικάς αυτάς αρχάς προς υποστήριξιν της απόψεώς μου ότι η φορολογία επί του εισοδήματος αποτελεί την δικαιοτέραν μορφήν φορολογίας, διότι διά ταύτης πληρώνει έκαστος βάσει του εισοδήματός του και συνεισφέρει εις τα κρατικά έσοδα βάσει γνωστών δεδομένων καθοριζομένων υπό του Νόμου. Είναι δικαιοτέρα από την έμμεσον φορολογίαν καθ' ότι η τελευταία πλήττει κυρίως τα ευρέα στρώματα του λαού που αποτελούν συνήθως την σπονδυλικήν στήλην εκάστης κοινωνίας.

Εις πολιτικο—κοινωνικά καθεστώτα όπου επικρατεί η ιδιωτική πρωτοβουλία και το ελεύθερον εμπόριον και όπου δεν υπάρχει κρατικός παρεμβατισμός ή σχεδιασμένη οικονομία, έκαστος εν πλήρη ελευθερία και εντός των δυνατοτήτων του εμπορικού ή επαγγελματικού ανταγωνισμού δικαιούται να έχη οιονδήποτε εισόδημα το οποίον του ήθελε προσκομίσει το επάγγελμά του. Ως εκ τούτου είναι δίκαιον οι απολαμβάνοντες συνεπεία των συνθηκών αυτών υψηλά εισοδήματα και έχοντες συνεπώς υψηλόν μερίδιον να συνεισφέρουν υψηλοτέρους φόρους από εκείνους οι οποίοι έχουν χαμηλότερα εισοδήματα. Τούτο επιβάλλουν λόγοι κοινωνικής δικαιοσύνης και αυτό είναι το κυριώτερον στοιχείον το οποίον χαρακτηρίζει τον Νόμον τον επιβάλλοντα φόρον επί του εισοδήματος. Αλλά κατά την επιβολήν του Φόρου Εισοδήματος και τον ορισμόν των διαφόρων κλιμάκων δέον όπως λαμβάνωνται υπ' όψιν οικονομικοί παράγοντες, όπως η παροχή ευνοίας προς ωρισμένους κλάδους παραγωγής ή επιχειρήσεις διά της μειώσεως του φορολογικού βάρους, ίνα ενθαρρύνεται ούτω η τοποθέτησις νέων κεφαλαίων εις τους κλάδους αυτούς, ως επίσης να λαμβάνωνται υπ' όψιν αι γενικαί οικονομικαί δυνατότητες του κράτους, ίνα μη η τυχόν φορολογία δημιουργήση έλλειψιν κεφαλαίου, καθ' ότι η φορολογική πολιτική ενός κράτους δέον όπως λαμβάνη υπ' όψιν δύο βασικάς προϋποθέσεις και να μην επηρεάζη δύο βασικούς παράγοντας όπως είναι η αύξησις, η καταβαλλομένη προσπάθεια δι' αύξησιν, της παραγωγής και η άνοδος του Εθνικού Εισοδήματος. Δι' αυτό το αρμόδιον Υπουργείον, εις την προκειμένην περίπτωσιν το Υπουργείον των Οικονομικών, προ της εφαρμογής οιασδήποτε φορολογίας μελετά και κάμνει σαφή διάγνωσιν των οικονομικών και δημοσιονομικών πραγμάτων της χώρας του. Δι' αυτό και αι γενόμεναι υπό του Υπουργού Οικονομικών παρατηρήσεις και αι δημοσιευθείσαι εξηγήσεις και πληροφορίαι είναι αξιοπρόσεκτοι, καθ' ότι προέρχονται από αρμόδιον πρόσωπον εις χείρας του οποίου είναι εμπεπιστευμένη η διαχείρισις των οικονομικών πραγμάτων του τόπου. Έλαβον υπ' όψιν τας διαφόρους εισηγήσεις αι οποίαι υπεβλήθησαν υπό διαφόρων Σωμάτων, οργανώσεων και ατόμων εις την Βουλήν επί του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου. Βεβαίως τα εν λόγω Σώματα και Οργανισμοί εξετάζουν το Νομοσχέδιον χωρίς να λαμβάνουν υπ' όψιν των ή να έχουν υπ' όψιν των τας οικονομικάς δυνατότητας του κράτους, τας ανάγκας αυτού, και χωρίς να σταθμίζουν άλλους οικονομικούς συντελεστάς τους οποίους το αρμόδιον Υπουργείον λαμβάνει υπ' όψιν ως αρμόδιον Σώμα χειριζόμενον τα οικονομικά του κράτους. Δι' αυτό καίτοι θα ήτο ασφαλέστερον όπως η Βουλή αυτή εψήφιζε το Νομοσχέδιον ως τούτο έχει κατατεθή υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, λαμβάνουσα υπ' όψιν την γενικήν δημοσιονομικήν και οικονομικήν πολιτικήν της Κυβερνήσεως, εν τούτοις νοουμένου ότι η Δημοσιονομική Επιτροπή υπέβαλε τροποποιητικάς εισηγήσεις δυνάμει των οποίων ο φορολογούμενος θα ανακουφισθή διά ποσού περίπου £250,000, επιπροσθέτως προς το ποσόν των £100,000 περίπου διά του οποίου θα ανακουφισθή συμφώνως προς τας προνοίας του κατατεθέντος Νομοσχεδίου, βάσει των επιφυλάξεων τας οποίας ανέφερα καί επί των βασικών αρχών τας οποίας ανέπτυξα, θα ψηφίσω υπέρ των τροποποιήσεων ως ταύτας αναφέρει η κατατεθείσα Έκθεσις της Οικονομικής Επιτροπής. Αι τροποποιήσεις αύται κυρίως ανακουφίζουν τα χαμηλά και μεσαία στρώματα των φορολογουμένων, πράγμα το οποίον φαίνεται ότι ήτο και η πρόθεσις της Εκτελεστικής Εξουσίας όταν υπέβαλε το Νομοσχέδιον το οποίον παρέσχε μερικήν ανακούφισιν εις τα στρώματα αυτά. Εκ των εισηγήσεων τας οποίας αναφέρει η Δημοσιονομική Επιτροπή θα ανακουφισθούν περισσότερον τα στρώματα εκείνα του λαού τα οποία λαμβάνουν μισθόν από £800 μέχρι £2,000, διότι εκ του ολικού αριθμού των 12.500 φορολογουμένων πολιτών το ποσόν των £250,000, το μεγαλύτερον μέρος του ποσού των £250,000, θα διανεμηθή μεταξύ των εχόντων εισόδημα ως ανέφερα προηγουμένως. Βεβαίως θα ανακουφισθούν και τα κατώτερα στρώματα κατ' αναλογίαν του υπολοίπου το οποίον παραμένει, του ποσού των £250,000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη της Βουλής. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον αφορά την κωδικοποίησιν και τροποποίησιν της νομοθεσίας της σχετικής με την φορολογίαν του εισοδήματος. Το Δημοσιονομικόν Δίκαιον το οποίον εξετάζει τους φόρους από απόψεως δικαιοσύνης, ταμιευτικής, πλουτολογικής και δικοικητικής, θεωρεί τον Φόρον του Εισοδήματος ως ανταποκρινόμενον περισσότερον παντός άλλου αμέσου προσωπικού φόρου προς τας νεωτέρας αντιλήψεις της φορολογικής δικαιοσύνης, δεδομένου ότι εξυπηρετεί την καθολικότητα και το πάνδημον του φόρου, ενώ επιτρέπει ταυτοχρόνως και την ομοιομορφίαν κατά την επιβολήν του φόρου.

(Διά της επιβολής του φόρου επί του εισοδήματος επιτυγχάνεται επίσης η ισότης της φορολογίας, όχι όμως η αριθμητική τοιαύτη, αλλ' η ισότης εις την θυσίαν εις την οποίαν ο πολίτης θα υποβληθή διά της φορολογίας).

Είναι γεγονός ότι η υφισταμένη νομοθεσία περί φορολογίας εισοδήματος χρήζει πολλών τροποποιήσεων. Δεδομένου όμως ότι ο Φόρος Εισοδήματος αποτελεί μίαν εκ των κυριωτέρων πηγών εκ της οποίας αντλεί τας δημοσίας προσόδους της η Κυπριακή Πολιτεία, διά τούτο θα πρέπει να καταβληθή πάσα προσπάθεια όπως κατά το δυνατόν αι τροποποιήσεις της υφισταμένης Νομοθεσίας μη επιφέρουν μεγάλην μείωσιν των εκ του Φόρου του Εισοδήματος δημοσίων προσόδων, αι οποίαι συμποσούνται εις τα 22% περίπου των εσόδων του Προϋπολογισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κατά την άποψίν μας μία εκ των ουσιωδεστέρων τροποποιήσεων τας οποίας ώφειλεν η Εκτελεστική Εξουσία να κάμη είναι να ετροποποίει τους φορολογικούς συντελεστάς των διαφόρων κλιμάκων του φορολογητέου εισοδήματος εις τρόπον ώστε η πρόνοια όπως απαλλάσσωνται του φόρου οι έχοντες εισόδημα κάτω των £400 τροποποιηθή διά να απαλλάσσωνται του φόρου οι έχοντες εισόδημα μέχρι £500. Ως δικαιολογία της τοιαύτης τροποποιήσεως είναι αι ηυξημέναι οικογενειακαί ανάγκαι λόγω της ανόδου του τιμαριθμικού δείκτου από του έτους 1950 ότε καθωρίσθη το ποσόν των £300, και η εν γένει άνοδος του βιωτικού επιπέδου.

Σεβόμενος τον πολύτιμον χρόνον της Βουλής δεν θα προχωρήσω εις την εξειδίκευσιν των διαφόρων άλλων τροποποιήσεων τας οποίας χρήζει ο υφιστάμενος Νόμος περί Φόρου Εισοδήματος, πλείσται των οποίων εγένοντο τόσον υπό του προτεινομένου Νομοσχεδίου όσον και υπό της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων.

Αι Εργατικαί Ομοσπονδίαι, Ελληνικαί και Τουρκική, καθώς και η Ένωσις Τραπεζιτικών Υπαλλήλων Κύπρου υπέβαλον ωρισμένας απόψεις προς τον έντιμον Πρόεδρον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, αντίγραφον των οποίων απεστάλη εγκαίρως προς όλα τα έντιμα Μέλη της Βουλής. Τας απόψεις αυτάς δεν θεωρώ σκόπιμον να επαναλάβω. Αι ως άνω απόψεις των Εργατικών Ομοσπονδιών και της Ε.Τ.Υ.Κ. θα ήτο δίκαιον να τύχουν περισσοτέρας προσοχής εκ μέρους της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων.

Λόγω του ότι η ψήφισις του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου επείγει, δεν προτίθεμαι να προτείνω οιανδήποτε τροποποίησιν και διά τούτο εισηγούμαι όπως ψηφισθή τούτο οπως ετροποποιήθη υπό της Δημοσιονομικής Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ο Φόρος Εισοδήματος είναι μία καθολική φορολογία και ως τοιαύτη μπορούμεν να είπωμεν ότι είναι μία εκ των δικαιοτέρων εάν όχι η δικαιοτέρα βάσις επιβολής αμέσου φορολογίας αναλόγως των εισοδημάτων εκάστου πολίτου της Δημοκρατίας. Δηλαδή, στηρίζεται επί της βάσεως «εάν εκέρδισες θα πληρώσης φόρον», αλλά βαθμηδόν, βασιζομένη η φορολογία επί κλιμάκων αι οποίαι αυξάνονται και γίνονται βαρύτεραι εις τα υψηλότερα επίπεδα εισοδημάτων, παρέχουσα όμως καθολικάς παραχωρήσεις εις όλους τους πολίτας ανεξαρτήτως εισοδημάτων, εκτός μόνον της περιπτώσεως παραχωρήσεων επί κερδαινομένου εισοδήματος, εισοδήματος δηλαδή το οποίον κερδίζεται από προσωπικήν προσπάθειαν και μόχθον.

Ο Φόρος Εισοδήματος είναι μία άμεσος φορολογία η οποία επεκράτησεν εις διάφορα κράτη από τα τέλη του 17ου αιώνος. Εις την Κύπρον ως γνωστόν εφηρμόσθη το πρώτον τον Απρίλιον του 1941, και έκτοτε υπέστη διαφόρους τροποποιήσεις διά να αντιμετωπίση παρουσιασθείσας καταστάσεις, εξελίξεις και οικονομικάς επιπτώσεις.

Διά της καταθέσεως του παρόντος Νομοσχεδίου περί κωδικοποιήσεως και τροποποιήσεως της αφορώσης εις την φορολογίαν του Εισοδήματος Νομοθεσίας, υποτίθεται ότι επιδιώκεται να επιτευχθούν δύο τινά. Πρώτον, να προσαρμοσθή ο Νόμος βάσει των νέων συνταγματικών διατάξεων του δημιουργηθέντος κράτους, δεύτερον, να αναπροσαρμοσθή ο Νόμος επάνω εις τας νέας οικονομικάς συνθήκας, κατά το δυνατόν.

Ας εξετάσω εάν εκπληρώνωνται πράγματι αι προϋποθέσεις αύται. Βεβαίως η πρώτη προϋπόθεσις είναι καθαρώς νομικής σημασίας, και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αύτη εκπληρώνεται διά του νέου προτεινομένου Νόμου. Όσον αφορά την δευτέραν προϋπόθεσιν, της προσπαθείας δηλαδή προσαρμογής προς τας νέας οικονομικάς συνθήκας, το βιωτικόν επίπεδον του λαού και τον τιμαριθμικόν δείκτην, έχω τας ακολούθους απόψεις:

Έχω υπ' όψιν μου τόσον την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργού Οικονομικών όσον και διαφόρους άλλας εισηγήσεις και παρατηρήσεις, όπως παραδείγματος χάριν την έκθεσιν του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών και Ελεγκτών Κύπρου, των Εργατικών Οργανώσεων, των Εμποροβιομηχανικών Οργανώσεων και διαφόρων άλλων Οργανώσεων και ατόμων. Έχω μελετήσει προσεκτικά τας εν λόγω εισηγήσεις και ουδεμίαν έχω αμφιβολίαν ότι όλαι σκοπόν έχουν όπως ο Φόρος Εισοδήματος προσλάβη γενικώς δικαιοτέραν μορφήν.

Από την εξέτασιν των οημοσίων προσόδων της Δημοκρατίας βλέπω ότι ο Φόρος Εισοδήματος αντιπροσωπεύει το σημαντικόν ποσοστόν των 25% περίπου. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι είμεθα υπανάπτυκτος οικονομικώς χώρα, και νοουμένου ότι έχομεν έν υψηλόν βιωτικόν επίπεδον και υψηλόν τιματιθμικόν δείκτην, οιαδήποτε προσπάθεια αισθητών αυξομειώσεων εις τας φορολογικάς κλίμακας και εις τας παραχωρήσεις πρέπει να γίνεται εν συνδυασμώ με τους προαναφερθέντας παράγοντας. Διά τούτο νομίζω ότι παρ' όλον ότι η επιθυμία όλων μας είναι όπως τα χαμηλότερα εισοδήματα απαλλαγούν τελείως της φορολογίας ή φορολογηθούν με πολύ χαμηλότερον φορολογικόν συντελεστήν, και αυτή βεβαίως υπήρξεν και η προσπάθεια της Εκτελεστικής Εξουσίας, εν τούτοις φρονούμεν ότι αι εκφρασθείσαι απόψεις από τας διαφόρους Οργανώσεις όπως η κλίμαξ απαλλαγής φθάνη μέχρι των £500, και ότι πέραν αυτών αρχίζουν να λαμβάνωνται υπ' όψιν αι διαλαμβανόμεναι νέαι παραχωρήσεις, και ίσως συμφώνως προς τον επικρατούντα τιμάριθμόν, θα ήτο όχι μόνον επιθυμητόν αλλά και επιβεβλημένον, εν τούτοις δεν είναι εφικτόν, λαμβανομένων υπ' όψιν των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους. Εξ άλλου νομίζω ότι διά των υπό του Νομοσχεδίου προβλεπομένων διαφόρων νέων εκπτώσεων όπως το ποσόν της προσωπικής εισφοράς το επιβαλλόμενον υπό των Κοινοτικών Συνελεύσεων, το ποσόν πάσης δωρεάς ή συνδρομής δι' εκπαιδευτικούς, μορφωτικούς ή άλλους φιλανθρωπικούς σκοπούς, την αύξησιν από £50 εις £75 δι' έκαστον τέκνον κάτω των 16 ετών, την έκπτωσιν £50 διά τας συζύγους αι οποίαι δεν έχουν ουδένα άλλο εισόδημα και άλλας τινάς παραχωρήσεις, καθώς επίσης και υπό των προτεινομένων υπό της Δημοσιονομικής Επιτροπής τροποποιήσεων προς τας οποίας και συμφωνώ, νομίζω ότι προσεγγίζονται κατά πολύ αι εκφρασθείσαι υπό των διαφόρων Οργανώσεων απόψεις. Διότι εάν κάμωμεν προσεκτικήν εξέτασιν των παραχωρουμένων εκπτώσεων, θα παρατηρήσωμεν ότι μόνον εις την περίπτωσιν των αγάμων των εχόντων εισόδημα πέραν των £444 θα εφαρμόζεται η τροποποιηθείσα νέα κλίμαξ των £350. Εις τας περιπτώσεις δε των εγγάμων, λαμβανομένων υπ' όψιν των παραχωρήσεων κερδαινομένου εισοδήματος (10%) και συζύγου, εις ουδεμίαν περίπτωσιν εισοδήματος κάτω των £500 θα υπόκειται εις φορολογίαν. Εάν δε λάβωμεν υπ' όψιν τους εγγάμους μετά τέκνων τότε βλέπομεν ότι εις ουδεμίαν περίπτωσιν εισόδημα κάτω των £600 θα φορολογήται. Είναι γενονός ότι ο τιμαριθμικός δείκτης κατά τα τελευταία 10 έτη έχει αυξηθή σημαντικώς και δυσαναλόγως με την αύξησιν του κατά κεφαλήν εισοδήματος, το οποίον παρέμεινε σχετικώς χαμηλόν και το οποίον ατυχώς βαίνει μειούμενον. Το 1959, παραδείγματος χάριν, ήτο £145 κατά κεφαλήν, το 1960 £136, το 1961 υπολογίζεται εις τας £116 και είναι επομένως δικαία η απαίτησις την οποίαν ακούομεν όπως αυξηθή η κλίμαξ του απηλλαγμένου Φόρου Εισοδήματος ποσού. Αλλά νοουμένου ότι τα δημόσια έσοδα επί του παρόντος δεν είναι δυνατόν να μειωθούν κατά πολύ άνευ επηρεασμού του Προγράμματος Αναπτύξεως και γενικώς της Δημοσίας Οικονομίας, εκεί που πρέπει να στραφή η προσοχή μας είναι εις την πτώσιν του τιμαριθμικού δείκτου και εις την αύξησιν του εθνικού εισοδήματος, διά της δημιουργίας των αναγκαίων εκείνων προϋποθέσεων, όπως π.χ. την αύξησιν της παραγωγικότητος, την πτώσιν των κόστων παραγωγής, την βελτίωσιν των μέσων παραγωγής και καλλιεργείας, πράγματα τα οποία ελπίζομεν ότι με το Πενταετές Πρόγραμμα θα επιτευχθούν. Όσον αφορά την ενθάρρυνσιν εμβασμάτων υπό Κυπρίων του Εξωτερικού προ έτους περίπου είχον εισηγηθή τροποποίησιν της ακολουθουμένης υπό του αρμοδίου Τμήματος τακτικής, και βλέπω μετ' ευχαριστήσεως ότι η εισήγησις αύτη ελήφθη υπ' όψιν. Εν τούτοις νομίζω ότι εις την εν λόγω τροποποίησιν την αναφερομένην εις το άρθρον 5(2)(δ) η προβλεπομένη διάταξις περί εμβασμάτων μόνον μέσον τραπεζιτικής

οδού δέον να συμπληρωθή, λαμβανομένων υπ' όψιν των συναλλαγματικών περιορισμών των διαφόρων χωρών, τας οποίας διά λόγους σκοπιμότητος δεν επιθυμώ να αναφέρω ονομαστικώς, και εις τας οποίας χώρας διαβιούσιν αρκεταί χιλιάδες Κυπρίων μεταναστών οι οποίοι επιθυμούν να αποστείλουν χρήματα εις Κύπρον. Διά τούτο νομίζω ότι θα ήτο ορθόν όπως συμπληρωθή η εν λόγω διάταξις διά της προσθήκης ότι θα δύνανται να εμβάζωνται χρήματα όχι μόνον μέσον τραπεζιτικής οδού αλλά και δι' οιουδήποτε άλλου νομίμου μέσου, το οποίον ήθελεν ικανοποιήσει τον Έφορον Εισοδήματος. Το σημείον τούτο επιφυλάσσομαι όπως εγείρω κατά την συζήτησιν του εν λόγω άρθρου.

Εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον δεν γίνεται πρόνοια διά παραχωρήσεις δι' εξαρτώμενα πρόσωπα. Νομίζω ότι θα ήτο δίκαιον εάν παρεχωρήτο έκπτωσις εκ £50 δι' έκαστον εξαρτώμενον πρόσωπον εις φορολογούμενον συντηρούντα τον πατέρα ή την μητέρα του, εφ' όσον μάλιστα και διά της ισχυούσης εν Κύπρω Νομοθεσίας η εγκατάλειψις των γονέων υπό των τέκνων θεωρείται αδίκημα τιμωρούμενον. Καθώς επίσης τοιαύται εκπτώσεις εκ £50 θα ήτο δίκαιον να παραχωρούνται και εις περιπτώσεις συντηρήσεως αγάμων αδελφών ή εις περίπτωσιν σωματικώς και πνευματικώς αναπήρων αδελφού ή αδελφής, νοουμένου βεβαίως ότι τα τοιαύτα πρόσωπα δεν έχουν εισόδημα υπερβαίνον τας £100. Εν τούτοις δεν σκοπεύω να θέσω τροποποιητικήν εισήγησιν κατά την παρούσαν συζήτησιν του Νομοσχεδίου επί του σημείου τούτου, αλλ' επιθυμώ όπως θέσω τούτο σοβαρώς υπ' όψιν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εις περίπτωσιν μελλοντικής τροποποιήσεως του Νόμου. Δεν υπεισέρχομαι εις λεπτομερείας όσον αφορά τας παρεχομένας εκπτώσεις εις νομικά ή φυσικά πρόσωπα, αλλά νομίζω ότι εφ' όσον είμεθα οικονομικώς υποανάπτυκτος χώρα και εφ' όσον επιθυμούμεν την βελτίωσιν και την προστασίαν των βιομηχανιών μας έχομεν καθήκον να ενθαρρύνωμεν και ενισχύσωμεν αυτάς δι' όλων των δυνατών μέσων.

Πριν κατέλθω του βήματος θα το εθεώρουν παράλειψιν, αν δεν αναφερθώ εις το ζήτημα της φοροδιαφυγής. Δεν αμφιβάλλω, όπως και ουδείς Κύπριος δεν αμφιβάλλει μαζί μου, ότι λαμβάνει χώραν φοροδιαφυγή εις μεγάλον βαθμόν. Εις το ζήτημα τούτο πρέπει να δοθή ιδιαιτέρα προσοχή.

Εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον γίνεται πρόνοια διά σφράγισιν και υπογραφήν των λογιστικών βιβλίων υπό του Εφόρου Εισοδήματος. Το τοιούτον αν και θα προκαλέση πολλάς οχληρίας εις τους φορολογουμένους εν τούτοις αποτελεί έν βήμα διά την πάταξιν της φοροδιαφυγής. Δεν επιθυμώ να εισέλθω εις τας λεπτομερείας ενός αποτελεσματικού συστήματος πατάξεως της φοροδιαφυγής, πράγμα διά το οποίον άλλωστε δεν είμαι ο αρμόδιος. Επιθυμώ εν τούτοις να θίξω έν σοβαρόν σημείον του όλου προβλήματος. Τούτο είναι η επάνδρωσις του αρμοδίου τμήματος υπό καταλλήλου προσοντούχου προσωπικού και η άμεσος συμπλήρωσις των υπαρχόντων κενών. Εάν εις πολλά άλλα τμήματα της Κυβερνητικής υπηρεσίας δεν αμφιβάλλω ότι υπάρχει υπεράριθμον προσωπικόν, αντιθέτως εις το Τμήμα του Φόρου Εισοδήματος υπάρχουν κενά τα οποία πρέπει να συμπληρωθούν αμέσως. Και τούτο ίσως να είναι η μοναδική περίπτωσις που δεν θα κατηγορηθώμεν διά σπατάλην του δημοσίου χρήματος. Διότι η επάνδρωσις του Τμήματος του Φόρου Εισοδήματος υπό καταλλήλου και αρκετού προσωπικού είναι ίσως ο ασφαλέστερος τρόπος πατάξεως της φοροδιαφυγής.

Ευχαριστώ.

('Ωρα λήξεως 7.35 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 8.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος.

Ο κ. Αναστασιάδης έχει τον λόγον.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. Βουλευταί.

Προκειμένου σήμερον να συζητήσωμεν το Νομοσχέδιον Φορολογίας του Εισοδήματος θεωρούμεν χρήσιμον να αναλύσωμεν ωρισμένας ερμηνείας και κανόνας γενικού, οικονομικού και δημοσιονομικού ενδιαφέροντος. Διά της αναλύσεως αυτής θα βοηθηθώμεν εις το έργον μας, της εποικοδομητικής και καλής πίστεως κριτικής του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου. Θα δυνηθώμεν τοιουτοτρόπως να εκτελέσωμεν το έργον τούτο όχι κατά τρόπον εμπειρικόν, αλλ' ακολουθούντες όσον το δυνατόν περισσότερον επιστημονικά δεδομένα. Ουδεμία αμφιβολία υπάρχει ότι η οικονομία της Δημοκρατίας κρινομένη από πάσης απόψεως είναι δυστυχώς υπανάπτυκτος. Είναι υπανάπτυκτος η οικονομία μας διότι έχει τα εξής χαρακτηριστικά. Πρώτον, έχει χαμηλόν επίπεδον παραγωγικότητος. Δεύτερον, αποδίδει μικρόν κατά κεφαλήν εισόδημα, τρίτον εμφανίζει περιωρισμένας επενδύσεις συνεπεία ανεπαρκών εγχωρίων αποταμιεύσεων. Τέταρτον, παρουσιάζει ισχυράς πληθυσμιακάς πιέσεις, αι οποίαι σήμερον δυστυχώς αναγκάζουν μέγα μέρος εκ του πλέον δυναμικού μέρους του εργατικού πληθυσμού να μεταναστεύη με ανάλογον συγκεκριμένην απώλειαν διά την ανάπτυξιν της οικονομίας μας. Πέμπτον, υποφέρει από συνεχή και αυξανομένην παθητικότητα του εμπορικού ισοζυγίου, λόγω του ότι η αξία των εξαγωγών μας εις το εξωτερικόν είναι κατά πολύ μικροτέρα της αξίας των εισαγωγών μας εκ του εξωτερικού. Έχομεν καθήκον πρώτιστον επομένως να υιοθετήσωμεν δημοσιονομικήν και οικονομικήν πολιτικήν, η οποία θα μας βοηθήση να εξέλθωμεν από το στάδιον της οικονομικής καχεξίας η οποία μέχρι σήμερον υπήρξεν μόνιμον γνώρισμα της οικονομίας μας. Η Κύπρος αποδύεται εις τον αγώνα κατά της οικονομικής στασιμότητος μαζύ με σωρείαν άλλων πρώην αποικιακών λαών. Οι λαοί αυτοί διαβιούν κυρίως εις την Ασίαν και την Αφρικήν. Τα προβλήματα των υπαναπτύκτων χωρών από του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου και εντεύθεν εμελετήθησαν ως ιδιαίτερος κλάδος της Οικονομικής Επιστήμης, και εκ των πορισμάτων της μελέτης αυτής δυνάμεθα να αντλήσωμεν χρήσιμα μαθήματα. Είναι γενική πλέον η διαπίστωσις ότι η δημοσιονομική δράσις του κράτους είναι οικονομικο-πολιτικού χαρακτήρος, και ότι η τοιαύτη δράσις ασκεί γενικωτέραν ρυθμιστικήν επίδρασιν εις τους διαφόρους τομείς της οικονομίας μιας χώρας, δύναται δε να συμβάλη θετικώς εις την οικονομικήν ανάπτυξιν αυτής. Την αλήθειαν αυτήν την διαπιστώνει και ο κ. Ουρπ εις την έκθεσιν της Οικονομικής Αποστολής του Ο.Η.Ε., και συγκεκριμένως εις την παράγραφον 39 της σελίδος 85. Εις την παράγραφον αυτήν γίνεται εν πάση περιπτώσει η ομολογία ότι το όλον ζήτημα της πλέον καταλλήλου δημοσιονομικής πολιτικής προς ενθάρρυνσιν της οικονομικής αναδείξεως της Κύπρου δεν εμελετήθη υπό της Αποστολής, και ότι θα έπρεπε να εξετασθή τούτο μελλοντικώς.

Επιθυμώ να εκφράσω την ελπίδα όπως το δυνατόν συντομώτερον το όλον ζήτημα του δημοσιονομικού οικοδομήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας επανεξετασθή προς τον σκοπόν υιοθετήσεως ενός ορθολογικού φορολογικού προγράμματος, το οποίον θα βοηθήση εις την εφαρμογήν του εξαγγελθέντος Πενταετούς Σχεδίου. Κατά την γνώμην μας μία ορθή φορολογική πολιτική διά την υπανάπτυκτον οικονομίαν της Κύπρου πρέπει απαραιτήτως να διέπηται υπό των ακολούθων γενικών αρχών. Πρώτον, τα φορολογικά βάρη θα πρέπη να επιβάλλωνται με τεκμήριον τη φορολογικήν ικανότητα του φορολογουμένου. Διά της εφαρμογής της αρχής αυτής επιτυγχάνεται η αναγκαία ισορροπία εις την οικονομίαν του τόπου. Εκ της ισορροπίας αυτής, βοηθουσών και άλλων προϋποθέσεων, ως είναι απαραίτητος η πολιτική σταθερότης, θα καταστή ευχερεστέρα η δημιουργία επενδύσεων επωφελών διά την ενδυνάμωσιν της οικονομίας μας.

Δευτέρα αρχή είναι η μείωσις της φοροδιαφυγής και των εκτάκτων συνεπειών. Η ύπαρξις μεγάλης τάσεως φοροδιαφυγής είναι έν εκ των βασικωτέρων γνωρισμάτων της δημοσιονομικής καταστάσεως των οικονομικώς καθυστερημένων χωρών. Φοροδιαφυγή σημαίνει μείωσιν των δημοσίων εισπράξεων. Μείωσις των εισπράξεων αυτών επιφέρει ή επιβολήν νέων φόρων ή αύξησιν των φορολογικών συντελεστών

των ήδη υφισταμένων. Φοροδιαφυγή σημαίνει κατάλυσιν της αρχής ότι έκαστος υποχρεούται να συμβάλη εις τα δημόσια βάρη αναλόγως του εισοδήματός του. Σημαίνει ότι οι ολίγοι, και ιδίως η τάξις εκείνη η οποία δεν δύναται να αποκρύψη τα εισοδήματά της βαστάζει μεγαλύτερον βάρος από τας άλλας αι οποίαι με ευχέρειαν μπορούν να αποκρύψουν ταύτα. Επομένως επιθυμώ να καταλήξω εις το ότι εν ονόματι της δικαιοσύνης έχομεν καθήκον να μελετήσωμεν επισταμένως το ζήτημα της φοροδιαφυγής και να υιοθετήσωμεν τοιαύτα μέτρα μελλοντικώς, ώστε να το φαινόμενον αυτό να παταχθή ή τουλάχιστον να μειωθή εις το ελάχιστον. Είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω ότι το μέτρον το οποίον το υπό Νομοσχέδιον συζήτησιν προτείνει διά τον σκοπόν αυτόν, ήτοι την σφράγισιν ωρισμένων εμπορικών βιβλίων, είναι όχι μόνον ανεπαρκές αλλά θα παραμείνη και άνευ οιουδήποτε ευεργετικού αποτελέσματος, περιπλέον δε θα επιβάλη απαραδέκτους ταλαιπωρίας τόσον εις τον φορολογούμενον όσον και εις το Γραφείον του Φόρου Εισοδήματος. Και εις αυτό το θέμα χρειάζεται επομένως μελέτην προσεκτικήν και μέτρα τα οποία δεν θα αντίκεινται προς τας συγχρόνους αντιλήψεις της δημοσιονομικής δραστηριότητος. Τρίτη αρχή, η μάλλον πρόβλημα, είναι εκείνο το οποίον παρουσιάζουν αι φορολογικαί απαλλαγαί, και η θέσις των απαλλαγών αυτών εις το φορολογικόν σύστημα της Δημοκρατίας ως υπαναπτύκτου χώρας. Βασική αρχή πρέπει να είναι η καθολική συμμετοχή των φορέων εισοδήματος προς αντιμετώπισιν των κρατικών αναγκών. Ευρεία καθιέρωσις σοβαρών φορολογικών απαλλαγών πρέπει κατ' αρχήν να αποφεύγεται. Η ισχνότης όμως των διαθεσίμων προς παραγωγικάς επενδύσεις ρευστών εις τας υπαναπτύκτους χώρας ωδήγησαν αυτάς κατά τα τελευταία έτη να δεχθούν ως επιβεβλημένην την προσωρινού χαρακτήρος καθιέρωσιν ωρισμένων οικονομικών απαλλαγών, διά των οποίων επιδιώκεται σημαντική γενικωτέρα ωφέλεια. Τοιαύται μερικαί απαλλαγαί εις την Κύπρον δύνανται να καθιερωθούν προς προσέλκυσιν κεφαλαίων τα οποία θα επενδυθούν εις μεγάλα έργα οικονομικής οικοδομής, ως παραδείγματος χάριν έργα εξηλεκτρισμού, τηλεπικοινωνιών, μεγάλα αρδευτικά έργα, ως και εις έργα διά των οποίων εξασφαλίζεται η δευτερογενής κατεργασία πρώτων υλών γεωργικής ή μεταλλευτικής προελεύσεως, ως η κατασκευή υδροσωλήνων εκ τσιμέντου και αμιάντου ως και περαιτέρω κατεργασία μεταλλευμάτων εξαγομένων εν Κύπρω. Εις το σημείον αυτό αι σχετικαί πρόνοιαι του Νομοσχεδίου, άρθρον 8 παράγραφος (μ), σελ. 11 του Ελληνικού κειμένου, με ευρίσκει σύμφωνον, πλην του ότι θα επεθύμουν να προσθέσω ότι και μέρος των κερδών, ουχί δε κατ' ανάγκην το όλον, δύναται να απαλλαγή της φορολογίας. Αι τοιαύται απαλλαγαί πρέπει να γίνωνται δυνάμει των ψηφισθησομένων κανονισμών μόνον εις περίπτωσιν καθ' ην αναμένεται να προκύψη ασφαλής και παραγωγική βελτίωσις της χώρας, και πρέπει οπωσδήποτε να έχουν περιωρισμένον χρονικόν χαρακτήρα εις τρόπον ώστε μετά πάροδον ευλόγου χρονικού διαστήματος το φορολογικόν σύστημα να επανέλθη εις την ορθόδοξον αρχήν δηλαδή την αρχήν της διά καθολικής φορολογίας αντιμετώπισιν των κρατικών βαρών.

Υπό τας προϋποθέσεις αυτάς και μόνον αι τοιαύτης φύσεως φορολογικαί απαλλαγαί αποτελούν θεμιτήν φορολογικήν παρανομίαν, δικαιολογουμένην μόνον από τας ειδικάς συνθήκας των επειγουσών αναγκών της υπαναπτύκτου οικονομίας μας.

Τετάρτη αρχή είναι ότι οιονδήποτε φορολογικόν σύστημα αμέσου φορολογίας πρέπει να προνοή ως αναγκαίον αυτού παρακολούθημα, εύχρηστον, ευθηνόν και εμπνέον εμπιστοσύνην σύστημα απονομής φορολογικής δικαιοσύνης. Με το καθεστώς του παλαιού νόμου αρχικώς η έφεσις του φορολογηθέντος απεφασίζετο υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου Λευκωσίας. Το σύστημα αυτό προ ετών κατηργήθη και η τοιαύτη έφεσις απεφασίζετο υπό των Επαρχιακών Δικαστηρίων εκάστης Επαρχίας. Το σύστημα τούτο επί σειράν ετών εξυπηρέτησεν ικανοποιητικώς το κοινόν. Σήμερον όμως τούτο ανετράπη διά της αποφάσεως υπ' αρ. 28 του 1961 του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, η οποία απόφασις κατήργησεν ως αντισυνταγματικήν την προσφυγήν εις τα Επαρχιακά Δικαστήρια. Ο φορολογούμενος τώρα πρέπει επομένως να προσφύγη εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον, το εδρεύον εν Λευκωσία, εάν επιθυμή να αμφισβητήση την επιβληθείσαν εις αυτόν φορολογίαν επί του εισοδήματός του. Αυτό θα καταλήξη εις πολλά άτοπα. Πρώτον, το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον θα κατακλυσθή κυριολεκτικώς από υποθέσεις φορολογικού περιεχομένου και από Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον θα καταντήση Πρωτοδικείον φορολογικών υποθέσεων. Ο φορολογούμενος θα ταλαιπωρήται παντοιοτρόπως, και ιδίως οικονομικώς, διά να παρουσιάση την υπόθεσίν του ενώπιον δικαστηρίου εδρεύοντος εν Λευκωσία. Τρίτον, θα υπάρξη σωρεία υποθέσεων μικρο-εισοδηματιών οι οποίοι αντί να υποβληθούν εις έξοδα διά να παρουσιάσουν την υπόθεσίν των ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου θα αναγκασθούν εκ των πραγμάτων να υποκύψουν εις την συχνά υπερβολικήν εκτίμησιν των εισοδημάτων των. Τέταρτον, θα κλονισθή η σχέσις κράτους και φορολογουμένου και θα δημιουργηθούν αθέμιτοι προστριβαί. Είναι επομένως αναγκαίον να γίνη άμεσος πρόνοια όπως δικαιούται ο φορολογούμενος πρωτοδίκως να προσφεύγη εις Ανεξάρτητον Επιτροπήν συνεδριάζουσαν εις την επαρχίαν του, και μόνον εκ της τοιαύτης Επιτροπής να υπάρχη προσφυγή εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Διά του τρόπου αυτού το πλείστον των υποθέσεων θα δύναται να διευθετηθή συντόμως και ευκόλως, μόνον δε ελάχιστον ποσοστόν τούτων θα φθάνη μέχρι του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Τέλος, επιθυμώ να δηλώσω από του βήματος τούτου ότι η ψήφισις του Νομοσχεδίου αυτού επιβάλλεται διά να μην παρουσιασθή η Βουλή ως εμπόδιον εις την προσπάθειαν της Εκτελεστικής Εξουσίας να εφαρμόση το εξαγγελθέν Πενταετές Πρόγραμμα.

Η ψήφισις του Νομοσχεδίου τούτου επιβάλλεται ως επιτακτική ανάγκη πλέον, λόγω του ότι η Δημοκρατία παρέμεινε και παραμένει δυστυχώς από αρκετών μηνών άνευ σχετικής νομοθεσίας. Είναι επομένως καθήκον μας προς τον λαόν της Δημοκρατίας να ψηφισθή το Νομοσχέδιον τούτο, ώστε ψηφιζομένου τούτου εις Νόμον να δυνάμεθα να ελπίζωμεν ότι δικαίως, τιμίως και με ικανότητα και ευσυνειδήτως εφηρμοσμένος υπό των Φοροτεχνικών και Δικαστικών Αρχών της Δημοκρατίας, θα παράσχη τα οικονομικά μέσα εις το κράτος διά να πραγματοποιήση τας εξαγγελίας του περί ανόδου του βιωτικού επιπέδου του λαού μας και την εξασφάλισιν μιας καλυτέρας αύριον, βασιζομένης και εξησφαλισμένης διά της εργασίας και των κοινών θυσιών ολοκλήρου του πληθυσμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει τον λόγον ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Έκαστον κράτος έχει ωρισμένα καθήκοντα, με την εκπλήρωσιν των οποίων και μόνον δύναται να διαφυλάττη την ύπαρξίν του. Διά να δύναται δε να εκπληροί τα καθήκοντά του είναι αναγκαίαι και απαραίτητοι ωρισμέναι δαπάναι. Αυταί αι δαπάναι δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν, το δε κράτος, διά να αντιμετωπίση αυτάς τας δαπάνας, αισθάνεται την ανάγκην χρηματικών προσόδων. Ακριβώς δε διά να ικανοποιήση αυτήν την ανάγκην έκαστον κράτος, του έχουν αναγνωρισθή ωρισμέναι εξουσίαι, ήτοι αι εξουσίαι της επιβολής, βεβαιώσεως και εισπράξεως φόρων. Το νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται εις την σημερινήν συνεδρίασιν, είναι το περί Φόρου Εισοδήματος Νομοσχέδιον, το οποίον είναι είς εκ των νόμων, οι οποίοι ρυθμίζουν τας εξουσίας του κράτους εις ζητήματα φορολογικά εντός των πλαισίων του Συντάγματος και θέτει και καθορίζει τας εν προκειμένω σχέσεις του κράτους και των φορολογουμένων. Εις κάθε χώραν τα φορολογικά ζητήματα παρουσιάζουν αφ' ενός την Κυβέρνησιν υποχρεωμένην να προβαίνη εις δαπάνας και συγχρόνως εις οικονομίας, αφ' ετέρου δε γεγονότα, τα οποία αντιμετωπίζονται με δυσαρέσκειαν από το κοινόν. Από αυτής της απόψεως η Κύπρος δεν δύναται να αποτελέση εξαίρεσιν, η δε Κυβέρνησις εις την χώραν μας επίσης είναι υποχρεωμένη να επιβάλλη και εισπράττη φόρους. Από την άλλην πλευράν οι φορολογούμενοι, δηλαδή έν μέρος του κοινού, αντιμετωπίζουν με δυσαρέσκειαν το ζήτημα αυτό και πάντοτε είναι παραπονούμενοι. Πράγματι δε, ούτως εχόντων

των πραγμάτων, όταν συντάσσωνται νόμοι χορηγούντες εξουσίαν διά την επιβολήν και την είσπραξιν φόρων και ρυθμίζοντες τα ζητήματα αυτά, υπάρχουν μερικά σημεία, τα οποία πρέπει να εξετάζωνται. Εν πρώτοις απαιτείται όπως το Κράτος κρατή τας απαραιτήτους του ανάγκας όσον το δυνατόν μετρίας, ελαττώνη τας εις χρηματικάς προσόδους ανάγκας του εις το ελάχιστον δυνατόν και αποφεύγη δαπάνας θεωρουμένας ως δαπάνας πολυτελείας.

Κατά δεύτερον λόγον είναι ανάγκη το Κράτος να προσαρμόζη τα φορολογητέα ποσά ή αξίαν προς το βιοτικόν επίπεδον και τας συνθήκας της ζωής και να καθορίζη τους φορολογικούς συντελεστάς συμφώνως προς τας αρχάς της δικαιοσύνης.

Τρίτον, είναι ανάγκη να καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι φόροι δεν είναι καταστρεπτικοί διά την οικονομίαν του τόπου και ότι συμβάλλουν εις την συνέχισιν της ακμής της. Όπως το διετύπωσεν ο διάσημος Γερμανός Οικονομολόγος, καθηγητής Δρ. Newmark, πρέπει να μαδήσωμεν την χήναν, αλλά χωρίς να την κάμωμεν να κράζη. Θέλω να πιστεύω ότι το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος συνετάχθη με όσον το δυνατόν μεγαλύτερον σεβασμόν προς τας αρχάς αυτάς. Και διά να διατηρηθή αυτή μου η πίστις θα προσπαθήσω να διατυπώσω κατά σειράν τας επί του νομοσχεδίου απόψεις μου ως ακολούθως:

Εν πρώτοις, σκοπός, υπό ευρείαν έννοιαν, των φόρων είναι να αποτελέσουν μέσον προς εξυπηρέτησιν των σκοπών του Κράτους. Αν και είς των σκοπών εν γένει της Κυβερνήσεως μας είναι να εξασφαλίζη την ανάπτυξιν του εμπορίου, της γεωργίας και της βιομηχανίας εις την χώραν, δεν υπάρχουν εις τον νόμον σαφείς διατάξεις, δεικνύουσαι ότι ελήφθησαν υπ' όψιν αυτά τα πράγματα. Το νομοσχέδιον συνετάχθη εξ ολοκλήρου με νοοτροπίαν οικονομολόγου. Λαμβανομένου υπ' όψιν του σημερινού βιοτικού επιπέδου οι φορολογικοί συντελεσταί έπρεπε να είναι μικρότεροι και το ελάχιστον μη φορολογητέον ποσόν έπρεπε να είναι μεγαλύτερον. Εις το νομοσχέδιον υπάρχουν και διατάξεις αντιβαίνουσαι προς το Σύνταγμα. Επιφυλάττω, όμως, το δικαίωμά μου όπως αναφερθώ εις αυτά τα θέματα εις την δευτέραν ανάγνωσιν του νομοσχεδίου. Η δευτέρα παρατήρησίς μου είναι ότι αι διατάξεις, αι οποίαι αφορούν τον καθορισμόν του φορολογητέου ποσού και την επιβολήν φόρων, είναι ασαφείς. Είναι επιθυμητόν όπως το νομοσχέδιον τούτο, το οποίον ενδιαφέρει πολύ κάθε πολίτην, του οποίου το εισόδημα υπερβαίνει ωρισμένον επίπεδον, πρέπει να διατυπώνεται και διαρθρώνεται επί το απλούστερον. Η τρίτη μου παρατήρησις είναι αι κρίσεις μου όσον αφορά την διατύπωσιν και την γλώσσαν του νομοσχεδίου. Επιφυλάσσομαι υπό τον όρον ότι θα δυνηθώ να εκφράσω και αυτάς μου τας κρίσεις κατά την δευτέραν ανάγνωσιν.

Θα επεθύμουν τώρα να αναφερθώ εις μίαν πρότασιν, την οποίαν ως πληροφορούμαι υπέβαλεν εις την Βουλήν απόψε η Τουρκική Ομάς και την οποίαν θεωρούμεν ως παράρτημα του υπό συζήτησιν νομοσχεδίου. Εάν ορθώς αντελήφθην, η υποβληθείσα πρότασις αναγνωρίζει εις τον νόμον ισχύν διαρκείας ενός έτους και προνοεί ότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν η ισχύς αύτη δεν θα παραταθή υπό της Βουλής, ο νόμος παύει ισχύων κατά το τέλος του έτους. Παρακαλώ τα μέλη της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Ομάδος να μη θυμώσουν διά το ότι δεν θα δυνηθώ να συμφωνήσω με αυτήν την πρότασιν δια πρακτικούς λόγους. Εν πρώτοις, η Κυβέρνησις είναι υπόχρεως, λαμβάνουσα υπ' όψιν τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμον, να καταρτίση Προϋπολογισμόν. Συνεπώς, είναι αδύνατον να προβή εις υπολογισμούς ως προς το περί Εσόδων μέρος του Προϋπολογισμού, λαμβάνουσα υπ' όψιν ένα νόμον, διά τον οποίον δεν δύναται να είναι βεβαία εάν θα ισχύη ή όχι κατά το τέλος του έτους. Κατά την γνώμην μας είναι λογικόν, λαμβανομένης υπ' όψιν ως βάσεως της αλλαγής του βιοτικού επιπέδου και των βιοτικών συνθηκών, να αναθεωρηθή ο Πίναξ του νόμου ο σχετικός με τους φορολογικούς συντελεστάς. Το βιοτικόν δε επίπεδον και αι βιοτικαί συνθήκαι δυνατόν να μεταβάλλωνται ουχί καθ' έκαστον έτος, αλλά να μεταβληθούν εντός μερικών ετών εις βαθμόν, ο οποίος να καθιστά αισθητήν την ανάγκην αναθεωρήσεως. Κατ' αυτόν τον τρόπον θα είναι δυνατόν και να καταρτίζεται τοιούτος Πίναξ συμφώνως προς τας μεταβαλλομένας βιοτικάς συνθήκας και να αποφευχθή λανθασμένη και επικίνδυνος διαδικασία, η οποία θα κωλύη την λειτουργίαν του Κυβερνητικού μηχανισμού.

Κατά συνέπειαν, επιφυλάσσων την άποψίν μου επί της ουσίας της γενομένης προτάσεως, είμαι της γνώμης ότι η πρότασις πρέπει να τροποποιηθή ως ανέφερα προ ολίγου και να συζητηθή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του ότι δεν αντελήφθην την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου, πιθανόν λόγω μεταφράσεως, θα παρεκάλουν τον κ. Μπερμπέρογλου εάν ήτο δυνατόν να επεξηγήση το μέρος της εισηγήσεώς του περί τροποποιήσεως.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ο εις τον Νόμον Πίναξ φορολογικών συντελεστών να παραμείνη εν ισχύι επί ωρισμένην περίοδον καθορισθησομένην υπό της Βουλής, κατά δε την λήξιν της περιόδου εκείνης μόνον ο Πίναξ να υπόκειται εις αναθεώρησιν. Δεν εισηγούμαι τώρα ποία θα είναι η περίοδος εκείνη, αλλά ως βάσις διά τούτο πρέπει να ληφθή το ότι αύτη δέον να είναι πέραν του ενός έτους.

Όλα τα άρθρα και αι διατάξεις του Νόμου πλην του Πίνακος θα διατηρήσουν την γενικότητα και την σταθερότητά των.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. Βουλευταί.

Μετά το περί Τελωνειακού Δασμολογίου τροποποιητικόν Νομοσχέδιον παρουσιάζεται ενώπιον ημών το περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοσχέδιον.

Οι δύο αυτοί Νόμοι αποτελούσι τα κύρια σκέλη επί των οποίων ερείζεται βασικώς το κρατικόν εισόδημα.

Ομολογώ όμως ότι είναι πολύ άχαρι το έργον ενός Βουλευτού ο οποίος έχει να ομιλήση επί τόσον ανιαρών θεμάτων, και εξαιτούμαι, αγαπητοί συνάδελφοι, την επιείκιάν σας και την υπομονήν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την επιείκιαν ευχαρίστως· την υπομονήν μέχρις ωρισμένου ορίου.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Διά τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμον δεν θα κάμω τας παρατηρήσεις εν σχέσει με τους εμμέσους φόρους, τας οποίας είχα κάμει κατά την ομιλίαν μου επί του Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμου, διότι ενώ ο τελευταίος είναι έμμεσος φόρος πλήττων δυσαναλόγως τας μεγάλας μάζας των πτωχών και των μεσαίων, οι περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμοι σκοπόν έχουσι να επιβάλωσι φορολογίαν ανάλογον προς το μέγεθος των εισοδημάτων εκάστου πολίτου.

Πρέπει λοιπόν να λαμβάνεται τοιαύτη πρόνοια ώστε κατά την σύνταξιν τοιούτου Νομοσχεδίου να επιτυγχάνεται ο προορισμός του και ο σκοπός του.

Όσον αφορά το Νομοσχέδιον το οποίον κατετέθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι ασφαλώς πολύ καλύτερον από τον Νόμον τον οποίον πρόκειται να αντικαταστήση.

Λαμβάνει πρόνοιαν προς παρεμπόδισιν της φοροδιαφυγής κι' ας διαφωνεί ο συνάδελφός μου κ. Σαββίδης, αυξάνει τας εκπτώσεις διά τα τέκνα, μειώνει την αύξησιν του φόρου διά τους ανυπάνδρους και τέλος αυξάνει τα ποσά των φορολογικών συντελεστών επί των μεγάλων φορολογητέων εισοδημάτων. Τους τελευταίους όμως, τους φορολογικούς συντελεστάς, επί των μεγάλων εισοδημάτων, τους μειώνουν αι προτάσεις της πλειοψηφίας της Επιτροπής Δημοσιονομικών.

Εκτιμούμεν κι' επαινούμεν αυτάς τας προοδευτικάς βελτιώσεις τας οποίας το Υπουργικόν Συμβούλιον εθεώρησε σκόπιμον να επιφέρη εις τον νόμον τούτον. Κατόπιν όμως

ενδελεχούς μελέτης του προκειμένου Νομοσχεδίου έχομεν καταλήξει εις το συμπέρασμα ότι εχρειάζοντο περισσότερα βήματα προς τα εμπρός. Αι αρχαί επί των οποίων βασίζονται αι τροποποιήσεις τας οποίας θα εισηγούμεθα είναι η προσπάθεια των Κυπρίων Βιομηχάνων, Εμπόρων και Επιχειρηματιών, εκ του κινδύνου των ξένων συναγωνιστών των, ως και του Κυπριακού λαού και της Εθνικής Οικονομίας εκ των κινδύνων της υπαγωγής των υπό το πέλμα των ξένων επιχειρήσεων και μονοπωλίων.

Άλλαι αρχαί από τας οποίας επήγασαν αι τροποποιήσεις τας οποίας είχομεν πρόθεσιν να εισηγηθώμεν εις την Βουλήν είναι η αρχή ότι οι πτωχοί και οι μεσαίοι πρέπει να συνεισφέρωσιν εις το κρατικόν ταμείον κατά μικροτέραν αναλογίαν της αναλογίας εκείνων των οποίων τα εισοδήματα είναι μεγάλα. Τούτο, και λογικόν είναι και δίκαιον. Ως εκ τούτου, εις τας εισηγήσεις μας περιελαμβάνετο εισήγησις όπως μη φορολογούνται εκείνοι των οποίων το εισόδημα δεν υπερβαίνει τας £500.

Εις τας τροποποιήσεις των φορολογικών συντελεστών τας οποίας είχομεν ετοιμάσει, υπεβιβάζαμεν τους φορολογικούς συντελεστάς από εκείνους που εισηγείται το Νομοσχέδιον διά τα εισοδήματα μέχρι £2,500, διετηρούσαμεν τον φορολογικόν συντελεστήν του Νομοσχεδίου διά τα μεταξύ £2,500 και £3,000 εισοδήματα, και ηυξάναμεν προοδευτικώς και βαθμιαίως τους φορολογικούς συντελεστάς διά τα πέραν των £3,000 εισοδήματα.

Το Νομοσχέδιον διατηρεί ως και εν τω Νόμω τον φορολογικόν συντελεστήν διά τας εταιρείας εις το ποσόν των 425 μιλς δι' εκάστην λίραν φορολογητέου εισοδήματος.

Εγώ θα έκαμνα εισήγησιν όπως αυξηθή τούτο εις 550 μιλς επί εκάστης λίρας του εισοδήματος των εταιρειών.

Το Νομοσχέδιον αναβιβάζει τον φορολογικόν συντελεστήν επί του εισοδήματος των φυσικών προσώπων του υπερβαίνοντος τας £3,000 μέχρι £3,500 εις 12/- και τον αναβιβάζει βαθμιαίως διά τα φυσικά πρόσωπα εις 17/- κατά λίραν· διά της αυξήσεως του φορολογικού συντελεστού επί του εισοδήματος των μη φυσικών προσώπων, των εταιρειών, από 8,5/- εις 11/- θα εισέπραττε το Δημόσιον Ταμείον από τον φόρον των εταιρειών £3,133,000 αντί του ποσού των £2,421,000 που θα εισπράξη επί τη βάσει των 8,5/-.

Θα επραγματοποιούντο δηλαδή £712,000 περισσότερον. Εις τας εισηγήσεις μου περιελαμβάνετο και η αύξησις των φορολογικών συντελεστών επί των υψηλών εισοδημάτων των φυσικών προσώπων.

Διά τα εισοδήματα μεταξύ £5,500 και £6,000 εις 17/-αντί 16/-, και διά τα πέραν των £6,000 εισοδήματα εις 18/-αντί 17/- του Νομοσχεδίου. Με την προσθήκην του ενός σελινίου εις τας δύο ταύτας φορολογικάς κλίμακας υπελογίζαμεν ότι θα επραγματοποιείτο αύξησις £6,200 εις τας εισπράξεις του Δημοσίου Ταμείου.

Είναι γεγονός ότι λόγω των εκπτώσεων των φορολογικών συντελεστών τους οποίους εισηγείται η Επιτροπή Οικονομικών θα υποβιβασθή κατά £236,000 περίπου το κρατικόν εισόδημα.

Με τας ιδικάς μας εκπτώσεις θα υπεβιβάζετο μεν το εισόδημα του κράτους κατά £244,000, ήτοι £8,000 περισσότερον από την πτώσιν η οποία θα επέλθη επί τη βάσει των εισηγήσεων της Δημοσιονομικής Επιτροπής, αλλά το έλλειμμα τούτο θα αντικαθίστατο και θα υπερεκαλύπτετο εκ της διαφοράς των £6,200 διά τα υψηλά εισοδήματα και της διαφοράς των £712,000 που θα προήρχετο από την αύξησιν του φόρου των εταιρειών.

Δηλαδή τελικώς όχι μόνον δεν θα υπήρχε μείωσις του κρατικού εισοδήματος, ως θα συμβή με τας εισηγήσεις της Επιτροπής Δημοσιονομικών, αλλά θα προήρχετο και αύξησις του εισοδήματος του κράτους κατά £475,000 περίπου.

Θα λεχθή ίσως ότι διά της αυξήσεως του φόρου των εταιρειών θα υποφέρωσιν αι Κυπριακαί εταιρείαι. Τούτο δεν είναι ορθόν. Αι πλείσται των Κυπριακών εταιρειών είναι ιδιωτικαί ή οικογενειακαί, και ολίγαι είναι Δημόσιαι εταιρείαι αι οποίαι όμως αριθμούσι μεγάλον αριθμόν μελών εκάστη.

Τα κέρδη των ιδιωτικών εταιρειών διανέμονται μεταξύ των μετόχων των αφού τους αφαιρεθή ο πληρωθείς υπό της εταιρείας φόρος των 8.5/-. Εάν έν μέλος μιας τοιαύτης εταιρείας έχει συνολικόν εισόδημα τόσον ώστε ο πληρωτέος υπό αυτού φόρος να είναι ολιγώτερος από το ποσόν το οποίον του αφήρεσεν η εταιρεία, θα του επιστραφή η διαφορά. Εάν πάλιν ο μέτοχος έχει συνολικόν εισόδημα τόσον ώστε ο πληρωτέος υπ' αυτού φόρος να είναι μεγαλύτερος από το ποσόν που του αφήρεσεν η εταιρεία, πληρώνει την διαφοράν. Συνεπώς ο Κύπριος μέτοχος δεν θα επηρεάζετο από την αύξησιν του φόρου των εταιρειών από 8,5/- εις 11/- κατά λίραν.

Τώρα όσον αφορά τας Δημοσίας εταιρείας, ο αριθμός των μετόχων των είναι τόσον μεγάλος ώστε δεν θα τον επηρεάση η αύξησις των 2,5/- επί εκάστης λίρας.

Το μεγαλύτερον ποσόν της αυξήσεως του κρατικού εισοδήματος εκ της προσθήκης των £2,5/- κατά λίραν θα εισεπράττετο εκ των ξένων εταιρειών των οποίων οι μέτοχοι ευρίσκονται μακράν της Κύπρου. Έτσι, ενώ το Κυπριακόν Δημόσιον εισπράττει από τους Κυπρίους μετόχους, ως άτομα και με τον υφιστάμενον Νόμον, ακόμη μέχρι και 17/- δι' εκάστην λίραν του μερίσματος το οποίον παίρνουν από τας Κυπριακάς εταιρείας, από τους ξένους μετόχους δεν εισπράττει τίποτε, διότι αι ξέναι εταιρείαι ως επί το πλείστον δεν κάμνουν διανομήν των κερδών των. Θα ήτο νομίζω και λογικόν και δίκαιον να εισέπραττε το Κυπριακόν κράτος από τας εταιρείας τουλάχιστον 11/- δι' εκάστην λίραν καθαρού φορολογητέου κέρδους.

Θα λεχθή ίσως ότι με την αύξησιν του φόρου επι τών μεγάλων εισοδημάτων κατά 1/- και των εισοδημάτων των εταιρειών κατά 2,5/- θα έπαυαν να ενδιαφέρωνται διά την πραγματοποίησιν μεγάλων κερδών, και συνεπώς διά την διατήρησιν του σημερινού μεγέθους των εργασιών των. Αυτό είναι το τετριμμένον και πεπαλαιωμένον επιχείρημα που ανέφεραν πάντοτε και εις την Αγγλίαν και αλλαχού οι πολέμιοι της φορολογίας του εισοδήματος.

Οι μεγάλοι φόροι του εισοδήματος της Αγγλίας δεν ημπόδισαν καθόλου τας Αγγλικάς βιομηχανίας να διατηρήσουν και αυξήσουν το μέγεθος των εργασιών των.

Αναφορικώς προς τας προνοίας του κυρίου σώματος του Νομοσχεδίου, βασιζόμενοι επί της ιδίας αρχής ότι περισσότερον οι μικρο-εισοδηματίαι χρειάζονται την βοήθειαν και την αρωγήν της Δημοκρατίας, είμεθα της γνώμης ότι αι εκπτώσεις αι περιεχόμεναι διά τα τέκνα, διά τας σπουδάς αυτών και διά τας συζύγους έπρεπε να ηυξάνοντο μεν εις ποσόν αλλά να περιωρίζετο, όπως και η έκπτωσις των 10% επί του κερδαινομένου εισοδήματος, εις εκείνους που τας χρειάζονται, δηλαδή εις τους έχοντας εισοδήματα μέχρι το πολύ £3,000.

Διά τους ευτυχείς θνητούς των οποίων το καθαρόν φορολογητέον εισόδημα υπερβαίνει τας £3,000, αι εκπτώσεις αυταί είναι άχρηστα ψυχία. Δι' αυτούς είναι αρκετή η αθανασία την οποίαν τους προσφέρουν τα υψηλά των εισοδήματα.

Φρονώ επίσης ότι ο επί των ανυπάνδρων ανδρών και γυναικών επιπρόσθετος φόρος έπρεπε να καταργηθή. Είναι ίσως αντισυνταγματικός. Αλλά πάντως είναι αδικαιολόγητος και υπό τας Κυπριακάς συνθήκας όπου οι ελεύθεροι είναι πολιορκημένοι από χίλια συγγενικά και οικογενειακά βάρη ουχί μικρότερα ή ολιγώτερα των οικογενειαρχών· ο φόρος αυτός είναι και άδικος.

Ταύτα κ. Βουλευταί διά την γενικήν επισκόπησιν των κυρίων τροποποιήσεων τας οποίας θα εισηγούμην.

Εξετάζοντες όμως το Νομοσχέδιον με βάσιν την αρχήν της προστασίας του Κυπρίου και της Εθνικής Οικονομίας του τόπου από τους κινδύνους που φέρει μαζύ του η τοποθέτησις εις επιχειρήσεις εν Κύπρω ξένου κεφαλαίου, φρονούμεν ότι η προστασία την οποίαν δίδει το Νομοσχέδιον διά της απαλλαγής εκ του φόρου των κερδών των νέων επιχειρήσεων αι οποίαι θα θεωρηθώσιν ως ζωτικής σημασίας διά τον τόπον, έπρεπε να περιορισθή εις τας Κυπριακάς επιχειρήσεις, διά να μη τοποθετήσωμεν τας ξένας επιχειρήσεις επί προνομιούχου θέσεως έναντι των Κυπριακών και διά να ενθαρρύνωμεν τους Κυπρίους επιχειρηματίας.

Έπρεπεν επίσης η απαλλαγή αυτή να μην δίδεται επ' άπειρον αλλά να περιωρίζετο εις τα πρώτα τρία έτη. Το αντίθετον θα έδιδε ένα αδικαιολόγητον προνόμιον εις τας νέας επιχειρήσεις.

Επειδή κύριοι συνάδελφοι φοβούμαι τους Δαναούς και δώρα φέροντας, αλλά και διά τους λόγους τους οποίους ανέπτυξα προηγουμένως, έχω την γνώμην ότι δεν θα έπρεπε να απαλλαγώσι του φόρου οι τόκοι των ξένων κεφαλαίων, ενώ θα πληρώνουσιν τοιούτον φόρον οι Κύπριοι.

Αυταί είναι με αδράς γραμμάς αι εισηγήσεις τας οποίας προετιθέμεθα να υποβάλωμεν εις την Βουλήν. Η απόφασις της πλειοψηφίας της Επιτροπής των Δημοσιονομικών είναι αντίθετος προς τας πλείστας των τροποποιητικών μου εισηγήσεων. Αποτελώ μέρος της μειοψηφίας ή μάλλον είμαι η μειοψηφία. Η συζήτησις όμως επί εκάστης των τροποποιήσεων μου θα καθυστερήση την ψήφισιν του Νομοσχεδίου, και η επέκτασις της συζητήσεως επ' αυτών είναι πιθανόν ίσως να δημιουργήση και τον κίνδυνον να μείνη η χώρα άνευ νόμου επί του Φόρου Εισοδήματος. Οι αρμόδιοι του Φορολογικού Τμήματος μας έχουν πληροφορήσει ότι η ψήφισις του Νομοσχεδίου επείγει, και ότι και η παραμικρά καθυστέρησις της ψηφίσεώς του εις νόμον θα έχη σοβαράς και ίσως επικινδύνους διά το κράτος οικονομικάς συνεπείας. Ως εκ τούτου, είμαι υποχρεωμένος να μη επιμένω επί της καταθέσεως των τροποποιητικών μου εισηγήσεων. Διατηρούμεν τας επ' αυτών αντιλήψεις μας και το δικαίωμα να τας υποβάλωμεν εις ευθετώτερον χρόνον. Κατά την ψηφοφορίαν θα ψηφίσωμεν εκείνας τας προνοίας του Νομοσχεδίου τας οποίας δεχόμεθα, αλλά σεβόμενος τας αρχάς μας δεν δυνάμεθα να ψηφίσωμεν προνοίας με τας οποίας διαφωνούμεν ριζικώς κατ' αρχήν. Επί τούτων προς αποφυγήν δυσκολιών και καθυστερήσεων θα απόσχωμεν της ψηφοφορίας. Εν τούτοις εκφράζομεν την ελπίδα ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα τας ίδη με κατανόησιν και θα υποβάλη εν καιρώ τας αναγκαίας τροποποιήσεις του νόμου τούτου. Και προκειμένου περί ξένων κεφαλαίων, παρ' όλον ότι είναι ολίγον πρωθύστερον, θα ήθελα να πω ότι τα ξένα κεφάλαια δεν ξεκινούν από τας μακρυνάς των πατρίδας διά να εγκατασταθούν εν Κύπρω από εξαιτερικήν προς τον Κύπριον αγάπην. Έρχονται εδώ και γενικώς εις τας υπό ανάπτυξιν χώρας, διά να απολαύσουν τα κέρδη εκείνα τα οποία δεν δύνανται να απολαύσουν εις τον τόπον των. Εξ άλλου λόγω της μεγάλης των οικονομικής δυνάμεως οι ξένοι κεφαλαιούχοι είναι επικίνδυνοι συναγωνισταί των μικρών μας τεχνικών βιομηχανιών, τας οποίας αργά ή γρήγορα θα απορροφήσουν ή θα υποδουλώσουν ή θα εκτοπίσουν. Αι ξέναι επιχειρήσεις όταν εγκατασταθώσιν εδώ ενδύονται απαραιτήτως την λεοντήν του Κυπρίου βιομηχάνου, και απολαμβάνουν απαραιτήτως παν ευεργέτημα και πάσαν υποστήριξιν την οποίαν η Βουλή αυτή θα δώση εις τας Κυπριακάς βιομηχανίας. Όρα και τας εγκατασταθείσας ξένας καπνοβιομηχανίας.

Σας ευχαριστώ, έντιμε κ. Πρόεδρε και έντιμοι κύριοι συνάδελφοι διά την υπομονήν με την οποίαν με ηκούσατε ομιλούντα επί ενός τόσον ανιαρού θέματος αλλά και τόσον σοβαρού νόμου. Δυστυχώς δι' ένα νόμον τόσον μεγάλον εις όγκον αλλά και εις σημασίαν διά τον τόπον και το κράτος δεν ήτο δυνατόν να περιορίσω την επ' αυτού ομιλίαν μου περισσότερον. Και πάλιν σας ευχαριστώ και προς παρηγορίαν σας ας ευχηθώ ότι οι ολίγοι ομιληταί οι οποίοι θα έλθουν κατόπιν εμού θα είναι Λάκωνες ενώ εγώ απεδείχθην αθεράπευτος Αθηναίος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον ομιλήσαντα διά την ανάλυσιν του τι εστί Δαναός. Ελπίζω όμως διά της αγορεύσεώς του να μην αποθαρρύνη τους Δαναούς από το να έλθουν εις την Κύπρον. Διότι θα είναι ο Κυπριακός λαός που θα υποφέρη.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Ορχάν.

Ι. ΟΡΧΑΝ:

Έντιμον Προεδρείον, Έντιμοι συνάδελφοι.

Σήμερον ευρίσκεται και πάλιν ενώπιόν μας το περί Φόρου Εισοδήματος Νομοσχέδιον, το οποίον αποτελεί θέμα ζωτικής σημασίας διά την χώραν. Το φορολογικόν ζήτημα όπως και κάθε τι, το οποίον έχει σχέσιν με το χρήμα, είναι θέμα, εις το οποίον ο λαός αποδίδει σημασίαν και διά το οποίον ενδιαφέρεται τα μέγιστα. Διότι το ζήτημα αυτό αφορά πολύ την καθημερινήν ζωήν του καθενός. Δι' αυτόν τον λόγον είναι επάναγκες όπως το εφαρμοσθησόμενον φορολογικόν σύστημα είναι τοιούτο, ώστε η φορολογία να είναι δικαία και η είσπραξις των φόρων εύκολος και να μη καταστρέφεται ο φορολογούμενος.

Οι φόροι υπό κανονικάς συνθήκας εισπράττονται από τον λαόν της χώρας είτε αμέσως είτε εμμέσως προς αντιμετώπισιν των δαπανών διά τας υπηρεσίας τας οποίας το κράτος προσφέρει εν γένει προς τον λαόν. Ο φόρος εισοδήματος, ο οποίος αφορά το ζήτημά μας, είναι είς εκ των φόρων, ο οποίος εισπράττεται αμέσως. Διότι τον φόρον εισοδήματος τον πληρώνουν ωρισμένα πρόσωπα, έκαστος ωρισμένον ποσόν. Δι' αυτόν τον λόγον αυτή είναι μία φορολογική είσπραξις εξ εκείνων, αι οποίαι σχολιάζονται περισσότερον από τους φορολογουμένους και εις πολλάς περιπτώσεις τους δυσαρεστούν. Όπως δε εις ωρισμένας χώρας, πλην της Κεντρικής Κυβερνήσεως, υπάρχουν και άλλοι διοικητικοί μηχανισμοί, οι οποίοι επιβάλλουν φόρους, κατά τον ίδιον τρόπον και εις την Κυπριακήν Δημοκρατίαν υπάρχουν αι Κοινοτικαί Συνελεύσεις, αι οποίαι κέκτηνται εξουσίαν να επιβάλλουν προσθέτους φόρους, διότι αναλαμβάνουν ωρισμένας υποχρεώσεις της Κυβερνήσεως. Διά τούτο είναι ανάγκη όπως, όταν επιβάλλωμεν διά του Γενικού Προϋπολογισμού φόρους, μη εξαντλώμεν τελείως την ικανότητα των φορολογουμένων να πληρώνουν φόρους και να τους αφήνωμεν εις θέσιν να δύνανται να καταβάλουν τους φόρους της Κοινοτικής Συνελεύσεως, οι οποίοι πάλιν θα χρησιμοποιηθούν προς εξυπηρέτησιν της Κοινότητος. Είναι δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον που είναι σκόπιμον να ελαττώνεται εις το ελάχιστον ο φόρος, ο οποίος θα εισπραχθή ιδίως από πρόσωπα με περιωρισμένον ή μικρόν εισόδημα. Ο φόρος εισοδήματος αποτελεί το μέσον εφαρμογής της εσωτερικής οικονομικής πολιτικής, είναι δε ανάγκη όπως η πολιτική αυτή αναπροσαρμόζεται καθ' έκαστον έτος. Συγχρόνως, επειδή με την πρόοδον ή την οπισθοδρόμησιν της βιομηχανίας και του εμπορίου θα ήλλαζε και το βιοτικόν επίπεδον του λαού και συνεπώς και αι διοικητικαί δαπάναι της Κυβερνήσεως, νομίζω ότι διά την Δημοκρατίαν μας ιδιαιτέρως, η οποία ιδρύθη επί πολύ ασθενών οικονομικών βάσεων, και ο επιβαλλόμενος φόρος εισοδήματος πρέπει να αναθεωρήται από καιρού εις καιρόν και να καθορίζωνται αι βάσεις της φορολογίας λαμβανομένων υπ' όψιν των αναγκών της χώρας.

Διά τούτο θα προτείνωμεν όπως τουλάχιστον αι διατάξεις και οι συντελεσταί του Δευτέρου Πίνακος του νομοσχεδίου, το οποίον θα συζητήσωμεν σήμερον, ψηφίζωνται δι' ωρισμένην περίοδον και κατά προτίμησιν διά περιόδους ενός έτους, επίσης δε όπως κατ' αρχήν υποβληθούν εκ νέου εις την Βουλήν προς έγκρισιν κατά τα τέλη του 1962 και εν συνεχεία υποβάλλωνται εις το τέλος εκάστου έτους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο διερμηνεύς λέγει ότι εκουράσθη.

Εκουράσθη ο διερμηνεύς και δικαιολογημένος.

Θα διακόψωμεν διά 20 λεπτά. Υπάρχουν ακόμη 2 ομιληταί, ο κ. Γιαμάκης, και ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Επομένως θα διακόψωμεν δι' ημισείαν ώραν. Η Βουλή διακόπτει δι' ημισείαν ώραν.

Ώρα διακοπής 10.20 μ.μ.

Ώρα ενάρξεως 11.10 μ.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Όπως όλοι γνωρίζομεν οι φόροι είναι αναγκαστική συνεισφορά την οποίαν οι πολίται καταβάλλουν διά Νόμου εις το κράτος διά την κανονικήν λειτουργίαν τούτου. Η πολιτεία διά να λειτουργήση κανονικώς και διά να δυνηθή να προστατεύση τα συμφέροντα του λαού έχει ανάγκην χρημάτων. Τα απαιτούμενα χρήματα η Κυβέρνησις εξευρίσκει επιβάλλουσα δια-

φόρων ειδών φόρους εις όλους ανεξαρτήτως τους πολίτας. Μερικοί χαρακτηρίζουν τους φόρους ως αναγκαίον κακόν. Οι φόροι όμως δεν είναι αναγκαίον κακόν, διότι όταν ούτοι καταβάλλωνται από τον ελεύθερον πολίτην εις την Πολιτείαν διά την υπεράσπισιν της ζωής, της τιμής, και της ελευθερίας, τότε είναι επιβεβλημένον καθήκον. Οι φόροι είναι είτε άμεσοι είτε έμμεσοι. Ο Νόμος, ο περί Φόρου Εισοδήματος, τον οποίον συζητούμεν σήμερον είναι ο κυριώτερος άμεσος φόρος. Οι έμμεσοι φόροι είναι οι καταβαλλόμενοι επί των ειδών καταναλώσεως όπως π.χ. του καπνού, των οινοπνευματωδών ποτών, οι τελωνειακοί δασμοί κλπ. Οι έμμεσοι φόροι πληρώνονται εξ ίσου υφ' όλων των στρωμάτων του λαού, αναλόγως βεβαίως της ποσότητος των ειδών καταναλώσεως εκάστου.

Ως ανέφερα προηγουμένως, ο κυριώτερος άμεσος φόρος είναι ο Φόρος Εισοδήματος. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο φόρος Εισοδήματος είναι και ο πλέον δίκαιος φόρος, διότι διά του νόμου τούτου ο κάθε πολίτης πληρώνει αναλόγως των κερδών του και ταυτοχρόνως δικαιούται και ωρισμένων εκπτώσεων αναλόγως των περιπτώσεων που τον αφορούν. Ο φορολογικός συντελεστής εξαρτάται πάντοτε από το μέγεθος των αναγκών της Κυβερνήσεως. Εις την περίπτωσιν όμως της Κυπριακής Δημοκρατίας η Κυβέρνησις, παρ' όλον που κατά το γνωστόν πενταετές σχέδιον το οποίον εξήγγειλε, θα εξοδεύση περί τα 60 εκατομμύρια λιρών εντούτοις βλέπομεν από το κατατεθέν Νομοσχέδιον, ότι εν συγκρίσει με τον προηγούμενον Νόμον, επηνέχθησαν τοιαύται τροποποιήσεις και πρόνοιαι αι οποίαι θα επιφέρουν σημαντικήν ελάττωσιν εις τας προσόδους της Δημοκρατίας.

Δεν θα αναφέρω μίαν προς μίαν τας περιπτώσεις των τροποποιήσεων και προνοιών εις το παρόν Νομοσχέδιον αι οποίαι ευνοούν τους φορολογουμένους, διότι αύται αναφέρθησαν ήδη από τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών. Δεν θα ήθελα επίσης να αναφέρω ότι το παρόν Νομοσχέδιον ικανοποιεί πλήρως τας απαιτήσεις του λαού και ιδιαιτέρως των φορολογουμένων, αλλά είμαι βέβαιος ότι η Βουλή θα εκφράση την ικανοποίησιν της προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά τας ήδη επενεχθείσας τροποποιήσεις. Ήδη απεδείχθη η καλή θέλησις της Κυβερνήσεως από του να απαλλάξη εκ της βαρειάς φορολογίας τους πολίτας. Έχω την γνώμην ότι ωρισμέναι εκπτώσεις αι οποίαι θεωρούνται αναγκαίαι και αι οποίαι αφορώσιν ιδίως την αγροτικήν, και εν γένει και άλλας τάξεις, δεν συμπεριελήφθησαν εις το παρόν Νομοσχέδιον. Ελπίζομεν όμως συν τω χρόνω η Κυβέρνησις να προβή σταδιακώς και εις άλλας τροποποιήσεις αφού αποφανθή κατόπιν της πείρας την οποίαν θα έχωμεν περί των αναγκών και των περιστάσεων τας οποίας θα αντιμετωπίσωμεν.

Επικροτώ πλήρως την απόφασιν της Κυβερνήσεως όσον αφορά τας τροποποιήσεις και εκπτώσεις προς όφελος των φορολογουμένων, αι οποίαι θα συντείνουν εις την ενθάρρυνσιν Κυπριακού και την εισροήν και επένδυσιν ξένου κεφαλαίου εις την Κύπρον.

Εις το σημείον τούτο δεν συμφωνώ με τον κ. Ποταμίτην, βεβαίως, διότι τα μέτρα ταύτα θα συντείνουν εις την συντήρησιν της βιομηχανικής και άλλης αναπτύξεως της Δημοκρατίας.

Εις τα πρώτα βήματα της Κυπριακής Δημοκρατίας η ενθάρρυνσις Κυπριακών και ξένων κεφαλαίων διά την εκτέλεσιν παραγωγικών έργων και συναγωνιστικών βιομηχανιών θα συντελέση εις την ελάττωσιν του τιμαρίθμου και την απασχόλησιν περισσοτέρων εργατικών χειρών. Καθώς ανέφεραν και προηγούμενοι ομιληταί ελήφθησαν υπ' όψιν αρκεταί εισηγήσεις και μελέται από αρμόδια σώματα, οργανισμούς και ιδιώτας, αφορώσαι το παρόν Νομοσχέδιον. Ελήφθησαν επίσης και λεπτομερείς εξηγήσεις από τον έντιμον Υπουργόν Οικονομικών, και κατά την γνώμην μου πολύ ορθώς νομίζω ότι η Επιτροπή Οικονομικών κατέληξεν εις τας τροποποιήσεις οποίας έχει εισηγηθή εις την Έκθεσίν της. Κατόπιν όλων των ανωτέρω προτείνω εις την Βουλήν όπως ψηφίση το παρόν Νομοσχέδιον ως τούτο ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Οικονομικών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμον Προεδρείον της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Αρχίζων την αγόρευσίν μου θα ήθελα να δηλώσω ότι ουδέποτε δυσαρεστούμεθα όταν οιοσδήποτε συνάδελφος υποβάλλη μίαν πρότασιν. Ο συνάδελφός μας Μιτχάτ Μπέη εις την αγόρευσίν του εχρησιμοποίησε την φράσιν «αλλ' ας μη δυσαρεστηθή η Ανεξάρτητος Τουρκική Ομάς». Από της απόψεως αυτής επιθυμούμεν να διαβεβαιώσωμεν τόσον τον συνάδελφόν μας Μιτχάτ Μπέη όσον και όλα τα μέλη της Βουλής ότι σεβόμεθα τας αρχάς της ελευθερίας και της δημοκρατίας και δι' αυτάς αγωνιζόμεθα. Χωρίς αμφιβολίαν μία ομάς, η οποία εργάζεται εντός των πλαισίων αυτής της κατανοήσεως, δεν είναι δυνατόν να θυμώνη διά μίαν ευθείαν και τιμίαν εισήγησιν, την οποίαν υποβάλλει οιοσδήποτε.

Έντιμοι συνάδελφοι. Δεν επιθυμώ να σας δώσω διάλεξιν επί του φόρου εισοδήματος ή επί του θέματος των φόρων. Αναμφιβόλως είναι ανάγκη διά την Κυβέρνησιν να εισπράττη φόρους διά να εκτελή τα έργα της, ο δε φόρος εισοδήματος είναι έν των δικαιοτέρων φορολογικών συστημάτων. Δεν δυνάμεθα να ισχυρισθώμεν ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος είναι τέλειον. Αλλά η Δημοσιονομική Επιτροπή δεν είχεν εις την διάθεσίν της πολύν χρόνον διά να μελετήση καλώς το Νομοσχέδιον τούτο, το οποίον είναι αρκούντως μακροσκελές και περιέχει πολλάς διατάξεις, είναι δε ανάγκη όπως εκτιμήσωμεν και αυτό ακόμη, το οποίον αύτη έκαμεν εν προκειμένω. Χωρίς αμφιβολίαν ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος είναι ανάγκη να συντάσσεται λαμβανομένων υπ' όψιν περισσοτέρων παραγόντων από όσους λαμβάνει κανείς υπ' όψιν συντάσσων άλλους νόμους. Ελπίζομεν με τον καιρόν να επενεχθούν εις τας εις το κείμενον του νόμου διατάξεις αι αναγκαίαι, έστω και μικραί, τροποποιήσεις και να δοθή εις αυτόν πλέον επιθυμητήν μορφήν.

Ο Φόρος Εισοδήματος, όπως ανέφερε και ο συνάδελφος μας κ. Ιμπραχήμ Ορχάν, είναι, αναμφιβόλως, έν εκ των σημαντικωτέρων μέσων διά την εφαρμογήν της δημοσιονομικής πολιτικής. Είναι ανάγκη, όπως, λαμβανομένων υπ' όψιν των μεταβαλλομένων με την πάροδον του χρόνου κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και των δεδομένων του σκέλους των δαπανών του Προϋπολογισμού, τα μέρη εκείνα ιδίως του περί Φόρου Εισοδήματος Νόμου, τα οποία σχετίζονται με τους φορολογικούς συντελεστάς, είναι ανάγκη λέγω, όπως αναθεωρώνται από καιρού εις καιρόν. Δι' αυτόν τον λόγον η ομάς μας εισηγείται όπως η αναθεώρησις αύτη πραγματοποιήται από έτους εις έτος. Διά τούτο και θα υποβάλωμεν σαφώς την πρότασίν μας, όταν θα εξετάζεται το σχετικόν άρθρον. Δεχόμεθα ότι κατά την σύνταξιν του Προϋπολογισμού η Κυβέρνησις πρέπει να λαμβάνη υπ' όψιν και την πλευράν των εσόδων, αλλ' εν τω μεταξύ και τον Φόρον Εισοδήματος. Αλλά δεν θέτομεν ως όρον να γίνη δεκτός και εγκριθή ο Προϋπολογισμός προτού εξετασθούν οι συντελεσταί του Φόρου Εισοδήματος. Το οικονομικόν μας έτος αρχίζει από της 1ης Ιανουαρίου εκάστου έτους. Από αυτής της απόψεως αρχίζει και η ισχύς του προϋπολογισμού. Δεν είναι ανάγκη να περιμένη κανείς να παύη η ισχύς των συντελεστών Φόρου Εισοδήματος εις το τέλος του έτους και να την ανανεώνη. Κατά την εξέτασιν του Προϋπολογισμού είναι δυνατόν να εξετασθούν συγχρόνως και οι φορολογικοί συντελεσταί, οι οποίοι θα εφαρμοσθούν κατά το επόμενον έτος και να ληφθή επ' αυτών απόφασις. Έν δεύτερον σημείον εις το νομοσχέδιον, το οποίον θεωρώ σημαντικόν και εις το οποίον θα ήθελα να αναφερθώ τώρα, σχετίζεται με το εδάφιον (μ) του άρθρου 8 του νομοσχεδίου. Συμφώνως προς το εδάφιον τούτο, οιαδήποτε βιομηχανία ή επιχείρησις, η οποία κατά την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου θα εξυπηρετήση την οικονομικήν, την βιομηχανικήν ή την τουριστικήν ανάπτυξιν της Δημοκρατίας, θα απαλλάττεται του φόρου εισοδήματος. Το κατά πόσον μία βιομηχανία ή επιχείρησις είναι τοιαύτη επαφίεται εις την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου, ο δε καθορισμός των όρων διά την χορήγησιν της τοιαύτης απαλλαγής επαφίεται και πάλιν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το να παρέχη τις απαλλαγήν από οιονδήποτε φόρον ισοδυναμεί προς την εξουσίαν επιβολής φόρων. Ουδέποτε αμφιβάλλομεν ότι πρέπει να υποστηρίζεται μία βιομηχανία, η οποία θα εξυπηρετήση την οικονομικήν ανάπτυξιν της Δημοκρατίας. Αλλά το να χορη-

γήται εις το Υπουργικόν Συμβούλιον η εξουσία αυτή, η οποία είναι παρομοία με την εξουσίαν επιβολής φόρων, χωρίς να τίθεται εις τον νόμον ουδεμία διάταξις αφορώσα τας σχετικάς αρχάς, δηλαδή το να δίδεται αυτό το δικαίωμα εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, χωρίς να το υποχρεώνωμεν να βασίζεται επί αρχών αναγραφομένων εις το κείμενον του νόμου ισοδυναμεί με απ' ευθείας παράδοσιν της αρμοδιότητος της Βουλής εις χείρας του Υπουργικού Συμβουλίου. Εις περίπτωσιν δε, κατά την οποίαν η σχετική διάταξις του νόμου τούτου θα ψηφισθή ως έχει, δεν θα δώσωμεν απλώς μίαν αρμοδιότητα, η οποία είναι εις χείρας μας, αλλά θα δώσωμεν και αφορμήν διά την υποβολήν πολλών παραπόνων μεταξύ των πολιτών. Διά τούτο εισηγούμεθα όπως το εδάφιον τούτο μη ψηφισθή ως έχει και συνταχθή μία νέα επαρκής και κατάλληλος διάταξις. Αυτό δε ίσως να μη είναι δυνατόν να γίνη διαρκούσης της συζητήσεως του νομοσχεδίου τούτου. Είναι, όμως, δυνατόν να υποβληθή εις την Βουλήν σχετικόν νέον άρθρον ή εδάφιον, το οποίον θα συνταχθή συντομώτατα, και να διεξαχθή επ' αυτού συζήτησις. Όσον αφορά την εισήγησιν ενός συναδέλφου περί συζητήσεως του φορολογικού συντελεστού διά τας εταιρείας επιθυμούμεν να δηλώσωμεν ότι δεν θα δυνηθώμεν να την αποδεχθώμεν. Η αύξησις των 8.1/2 σελινίων, τα οποία συμφώνως προς το νομοσχέδιον θα καταβάλλουν αι Εταιρείαι, εις 11 δεν πρόκειται να παρεμποδίση μόνον την ίδρυσιν εταιρειών ανηκουσών εις πολίτας της Δημοκρατίας, αλλά και την δραστηριότητα ξένων εταιρειών εν Κύπρω αι οποίαι θα εξυπηρέτουν την οικονομικήν ανάπτυξιν της χώρας. Είναι επιθυμητόν όπως εις τας εις το νομοσχέδιον καθοριζομένας απαλλαγάς η εκπτώσεις προστεθή μία ακόμη απαλλαγή ή έκπτωσις. Ως γνωστόν, τα πρόσωπα, των οποίων την συντήρησιν και στέγασιν είναι υποχρεωμένον έν πρόσωπον να εξασφαλίζη, δεν είναι μόνον η σύζυγος και τα τέκνα του. Είναι νομική υποχρέωσις ενός τέκνου να εξασφαλίζη την συντήρησιν αδυνάτων, παραδείγματος χάριν να βοηθή ανίκανον πατέρα ή μητέρα. Φυσικά δεν είναι ανάγκη να αναφέρω ότι τούτο είναι και ηθική υποχρέωσίς του. Αλλά ο πατήρ και η μήτηρ δύνανται να προσαγάγουν εις το δικαστήριον το εν λόγω πρόσωπον, διότι δεν τους δίδεται βοήθεια και να λάβουν από αυτό αυτά τα χρήματα διά της βίας. Δι' αυτόν τον λόγον νομίζομεν ότι αρμόζει η ερμηνεία του όρου «εξηρτημένον πρόσωπον» να τροποποιηθή ούτως ώστε να περιλαμβάνη τουλάχιστον τα πρόσωπα, τα οποία νομικώς είναι υπόχρεως είς να συντηρή. Τα θέματα, τα οποία υπέβαλον, αφορούν τουλάχιστον μέχρις ενός σημείου μίαν αρχήν. Εν τω μεταξύ επιφυλάσσομεν το δικαίωμά μας να προτείνωμεν τροποποιήσεις και εις ζητήματα μη αφορώντα οιασδήποτε αρχάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η Βουλή είχεν την ευκαιρίαν να ακούση σοβαράς και βαθυστοχάστους ομιλίας, αι οποίαι όμως φοβούμαι είναι προπαρασκευασμέναι προ πολλού και δεν προσηρμόσθησαν προς το πνεύμα το οποίον έχει δημιουργηθή. Και έτσι ευρισκόμεθα προ πληθώρας υποθετικών τροπολογιών με τας πλείστας των οποίων και εγώ υποθετικώς συμφωνώ, αλλά πολύ πολύ φοβούμαι ότι ουδεμίαν ευκαιρίαν θα έχωμεν να τας συζητήσωμεν, δεδομένου ότι όλαι είναι θεωρητικαί και υποθετικαί. Και ο λόγος είναι απλούς. Το Νομοσχέδιον παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν επί Δημοσιονομικών Υποθέσεων προ πολλών μηνών. Και μετά πολλών μηνών εγκυμοσύνην, εξαντλητικάς συζητήσεις, συγκερασμούς και συμβιβασμούς απόψεων, η Επιτροπή ολίγας μόνον ημέρας προ της τελικής ημερομηνίας, κατά την οποίαν η Βουλή απαραιτήτως πρέπει να εγκρίνη τον Νόμον, μας έχει δώσει το πόρισμά της. Και το δίλημμα το οποίον υπάρχει εις πολλούς Βουλευτάς είναι ότι τυχόν επανάληψις αυτών των εξαντλητικών συζητήσεων εντός της Βουλής θα οδηγήση εις μίαν τόσον μακρόχρονον αναβολήν του Νόμου, και εις περιπτώσεις νέων διαφωνιών ίσως φορολογικήν κρίσιν η οποία όχι μόνον θα στερήση το κράτος £300 ημερησίως, τας οποίας ήδη μειούται από τόκους μόνον, αλλά θα επιτρέψη εις πλείστους όσους ιδιώτας και εταιρείας να διαφύγουν όλως διόλου την πληρωμήν φόρου εισοδήματος. Επομένως δεν θα προβώ εις καμμίαν υποθετικήν ή θεωρητικήν τροπολογίαν.

Θέλω όμως να δικαιολογήσω την στάσιν την οποίαν προτίθεμαι να πάρω επί του Νομοσχεδίου. Διά των τροποποιήσεων τας οποίας επέφερεν η Επιτροπή το κρατικόν εισόδημα μειούται κατά 1/4 εκατομμυρίων λιρών ετησίως. Αυτό σημαίνει ότι αυτή η Βουλή, εάν θέλη το κράτος να προχωρήση με τα σχέδια τα οποία έχει εξαγγείλει, πρέπει να εξεύρη άλλον τρόπον φορολογικόν διά του οποίου να συμπληρώση τα κενά.

Σχεδόν όλοι οι ομιληταί από του βήματος αυτού έχουν διαπιστώσει ότι ο δικαιότερος φόρος εις μίαν αστικήν κοινωνίαν είναι ο φόρος εισοδήματος. Επομένως η εξεύρεσις του ποσού το οποίον θα ζημιωθή το κράτος από τον Φόρον Εισοδήματος πρέπει απαραιτήτως να γίνη δι' άλλου φόρου ολιγώτερον δικαίου. Δι' αυτό, δεν μπορώ να συμφωνήσω με τας απόψεις της Επιτροπής.

Διά τους λόγους όμως τους οποίους ανέπτυξα προηγουμένως δεν θα προβώ εις τροπολογίας άλλας και θα τηρήσω στάσιν αποχής.

Περαιτέρω, θα ήθελα να τονίσω εν θέμα επί του οποίου νομίζω ότι όλοι συμφωνούμεν. Ο αριθμός των Κυπρίων φορολογουμένων σήμερον είναι μεταξύ 12.000 και 13.000 ατόμων. Είμαι δε βέβαιος ότι και τα ποσά διά τα οποία φορολογούνται δεν είναι τα ποσά τα οποία πραγματικά κερδίζουν από τας εργασίας των. Έχει και προηγουμένως τονισθή από του βήματος αυτού υπό άλλων συναδέλφων ότι η φοροδιαφυγή είναι τεράστια, και ίσως αν και εφ' όσον επανδρωθή καταλλήλως το Τμήμα του Φόρου Εισοδήματος εις αυτό δεν πρέπει να φανώμεν καθόλου φιδωλοί, εάν εφαρμοσθούν μέτρα αυστηροτέρου ελέγχου προς αποφυγήν της φοροδιαφυγής, υπάρχει καλή πιθανότης το χάσμα το οποίον δημιουργούμεν διά της ελαττώσεως της φορολογίας, να καλυφθή διά της ορθής φορολογίας επί των πραγματικώς κερδαινομένων ποσών των διαφόρων φορολογουμένων.

Τελικώς θα ήθελα να σταματήσω εις την εισήγησιν της Ομάδος Ανεξαρτήτων Τούρκων Βουλευτών.

Ειλικρινώς πιστεύω ότι η τοποθέτησις χρονικών ορίων εις ένα φορολογικόν Νόμον δημιουργεί πάντοτε ανωμαλίας, χάος, αβεβαιότητα και το αίσθημα ότι τίποτε δεν είναι προβλεπτόν εις αυτήν την κοινωνίαν. Εάν και εφ' όσον επέλθη η στιγμή κατά την οποίαν πεισθώμεν ότι η αναθεώρησις είναι επιθυμητή, δυνάμεθα να πιέσωμεν προς εκείνην την κατεύθυνσιν και δυνάμεθα εν συνεργασία μετά της Εκτελεστικής Εξουσίας να προβώμεν εις αυτήν την αναθεώρησιν. Το να χρειάζεται επαναψήφισιν ένας φορολογικόν νόμος κάθε έτος πιστεύω ότι είναι εντελώς λανθασμένη τακτική, και τουλάχιστον προσωπικώς, είναι η πρώτη φορά κατά την οποίαν ακούω ότι είναι δυνατόν εις οιανδήποτε κοινωνίαν ή κράτος να υπάρξη μία τοιαύτη τακτική.

Αναφορικώς με τας βιομηχανίας νομίζω ότι η ορθοτέρα τακτική είναι να ψηφίσωμεν την πρότασιν ως περιλαμβάνεται εις το Νομοσχέδιον, και εάν και εφ' όσον τεθή ενώπιον της Βουλής εις το μέλλον οιαδήποτε τροποποιητική εισήγησις η οποία ικανοποιεί την Βουλήν ότι πράγματι είναι συμφερωτέρα και δίδει καλυτέραν λύσιν εις το πρόβλημα, εναπόκειται εις την Βουλήν να την ψηφίση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος αρχής;

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι βεβαίως Νομοσχέδιον οικονομικής φύσεως. Εν τούτοις όμως δεν στερείται συνταγματικών ως και άλλων νομικών επιπτώσεων, αι οποίαι θα έπρεπε να το είχαν κάμει ουχί ανιαρόν διά τον έντιμον συνάδελφον δικηγόρον κύριον Ποταμίτην.

Θα αναφερθώ μόνον εις μερικάς εκ των νομικών αυτών επιπτώσεων. Το 21ον άρθρον του Νομοσχεδίου έχει ως εξής:

> «Το εισόδημα εγγάμου γυναικός συμβιούσης μετά του συζύγου αυτής θα λογίζηται, διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως εισόδημα του συζύγου και θα φορολογήται επ' ονόματι του συζύγου».

Προ 6 περίπου ωρών το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον εξέδωσε την επιφυλαχθείσαν απόφασίν του εις την υπ' αρ. 28/61 υπόθεσιν, δυνάμει της οποίας αποφάσεως το εισόδημα συζύγου το προερχόμενον εκ της ιδίας αυτής εργασίας δεν δύναται να προστίθεται εις το εισόδημα του συζύγου αυτής διά τους σκοπούς φορολογίας. Έχω εφοδιασθή με αντίγραφον της αποφάσεως αυτής του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, το οποίον θα καταθέσω εις την Γραμματείαν της Βουλής. Συμφώνως προς την απόφασιν ταύτην γίνεται διάκρισις μεταξύ του εισοδήματος του προερχομένου εξ εργασίας και του εισοδήματος του προερχομένου εκ περιουσίας. Το εισόδημα το προερχόμενον εκ της ιδίας αυτής εργασίας ερμηνεύεται εις την απόφασιν αυτήν ως εισόδημα προερχόμενον εκ της ασκήσεως του δικαιώματος του κατοχυρωμένου υπό του άρθρου 25 του Συντάγματος. Το 25ον Άρθρον του Συντάγματος, πρώτη παράγραφος, έχει ως εξής:

«Έκαστος έχει το δικαίωμα να ασκή οιονδήποτε επάγγελμα ή να επιδίδεται εις οιανδήποτε απασχόλησιν, εμπόριον ή επικερδή εργασίαν». Αυτού του είδους το εισόδημα της συζύγου εθεωρήθη υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως εισόδημα το οποίον δεν δύναται συνταγματικώς να προστεθή εις το εισόδημα του συζύγου αυτής. Εν αντιθέσει προς το εισόδημα αυτό παν εισόδημα προερχόμενον εκ περιουσίας το οποίον περαιτέρω επεξηγείται ως εισόδημα προερχόμενον από πάσαν άλλην πηγήν, εκρίθη υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως εισόδημα το οποίον δύναται συμφώνως προς το Σύνταγμα να προστίθεται εις το εισόδημα του συζύγου διά σκοπούς φορολογίας. Θα ηδύνατο ίσως να ισχυρισθή τις ότι διά μιας απλής τροποποιήσεως του άρθρου 21 το οποίον ανέγνωσα εν αρχή της αγορεύσεώς μου θα ηδύνατο, λέω τις να ισχυρισθή ότι διά της τροποποιήσεως αυτής θα ελύετο το πρόβλημα. Εν τούτοις όμως το νομικόν αυτό ζήτημα έχει και οικονομικάς επιπτώσεις. Διότι διά του άρθρου 20 του Νομοσχεδίου προβλέπονται εκπτώσεις εκ £50 αναφορικώς προς κάθε σύζυγον, και ετέρα έκπτωσις εξ £150 προκειμένου περί συζύγου ήτις κέκτηται εισόδημα εξ οιασδήποτε εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως κ.τ.λ. Και τίθεται συνεπώς το ερώτημα ενώπιον της Βουλής: Θα ήτο ορθόν να τυγχάνουν του ευεργετήματος αυτού της εκπτώσεως των £50 ή £150 οι σύζυγοι εκείνοι των οποίων αι σύζυγοι έχουν άλλο εισόδημα; Η άποψις η ιδική μου είναι ότι εις την περίπτωσιν κατά την οποίαν το εισόδημα της συζύγου δεν θα προστίθεται εις το εισόδημα του συζύγου, το ευεργέτημα των εκπτώσεων αυτών θα πρέπει να αφαιρεθή. Εισηγούμαι, έντιμε κ. Πρόεδρε και έντιμοι συνάδελφοι, ότι το ζήτημα αυτό είναι αρκετά σοβαρόν εν όψει της αποφάσεως του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, και θα πρέπει αναμφισβητήτως να παραπεμφθή μάλλον το όλον θέμα της τροποποιήσεως των δύο αυτών άρθρων εις την Νομικήν Επιτροπήν του Σώματος, προς τον σκοπόν αναπροσαρμογής τούτων συμφώνως προς την απόφασιν αυτήν του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Η δευτέρα επίπτωσις εις την οποίαν θα επεθύμουν να αναφερθώ είναι το θέμα του Δικαστηρίου εις το οποίον δύναται πολίτης τις ο οποίος αισθάνεται ηδικημένος εκ της επιβληθείσης εις αυτόν φορολογίας να προσφύγη. Ως γνωστόν δυνάμει της αποφάσεως υπ' αρ. 28 του 1961 του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, εκρίθη ότι αρμόδιον Δικαστήριον διά να επιλαμβάνεται τοιούτων προσφυγών είναι το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Εν τούτοις διά των διατάξεων των προβλεπομένων εις τα Άρθρα 43 και 44 του Νομοσχεδίου προβλέπεται δικαίωμα ασκήσεως εφέσεως κατά της επιβληθείσης φορολογίας ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου. Αντιλαμβάνομαι ότι ο έντιμος συνάδελφος κ. Αναστασιάδης προέβη εις εισήγησιν εν σχέσει με τροποποίησιν των άρθρων αυτών. Παρ' όλον δε ότι προσωπικώς δεν διαφωνώ ως προς την ουσίαν της εισηγήσεως αυτής του κ. Αναστασιάδη, εν τούτοις νομίζω ότι εις το παρόν στάδιον μία απλουστέρα τροποποίησις θα ήτο πλέον ενδεδειγμένη, συγκεκριμένως δε εισηγούμαι όπως τροποποιηθούν, μάλλον αντικατασταθούν, αι λέξεις «Επαρχιακόν Δικαστήριον» διά των λέξεων «αρμόδιον κατά το Σύνταγμα και τον Νόμον Δικαστήριον».

Εις το παρόν στάδιον νομίζω ότι η εισήγησις αυτή θα αντιμετωπίση επιτυχώς το πρόβλημα το οποίον εδημιουργήθη, αργότερον δε θα έχωμεν όλον τον καιρόν και την δυνατότητα διά να εξετάσωμεν μετά προσοχής την εισήγησιν του κ. Αναστασιάδη, και διά της υποβολής ενός τροποποιητικού Νομοσχεδίου είτε υπό της Κυβερνήσεως είτε υπό μέλους ή μελών του Σώματος αυτού να λύσωμεν κατά τρόπον μόνιμον και πειστικόν το θέμα αυτό.

Το τρίτον σημείον εις το οποίον θα ήθελα να αναφερθώ είναι το υπό του εντίμου συναδέλφου κ. Σουλεϊμάν αναφερθέν σχετικώς με την διάταξιν την προβλεπομένην εις το 77ον άρθρον του Νομοσχεδίου. Το άρθρον 77 του Νομοσχεδίου έχει ως εξής:

«Η ισχύς του παρόντος Νόμου λογίζεται αρξαμένη την 1ην Ιανουαρίου του 1961». Ο έντιμος συνάδελφος υπεστήριξεν από του βήματος αυτού ότι η πρόβλεψις αυτή είναι αντισυνταγματική διότι ως είπεν έχει αναδρομικήν ισχύν.

Προσωπικώς δεν συμφωνώ με την άποψιν αυτήν του εντίμου συναδέλφου. Ως γνωστόν ο Φόρος Εισοδήματος υπολογίζεται επί του ετησίου εισοδήματος ενός προσώπου, και συνεπώς δεν δύναται να θεωρηθή ως έχουσα αναδρομικήν ισχύν μία διάταξις η οποία προβλέπει ότι η εφαρμογή του Νόμου αρχίζει από της 1ης Ιανουαρίου, έστω και αν το Νομοσχέδιον αυτό εψηφίζετο εις Νόμον την 31ην Δεκεμβρίου, 1961.

Ίσως αυτό το οποίον λέγω να είναι υπερβολή, διότε δεν θα παρείχετο η αναγκαία προθεσμία διά την δημοσίευσιν του Νόμου εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας, αλλ' ανεφέρθην εις την 31ην Δεκεμβρίου διά να δώσω έμφασιν εις το επιχείρημά μου. Εν πάση περιπτώσει όμως διά να διασκεδασθούν οι φόβοι και αι αμφιβολίαι του εντίμου συναδέλφου ή και οιουδήποτε άλλου συναδέλφου αναφορικώς με την συνταγματικότητα ή μη της διατάξεως αυτής, προτίθεμαι κατά την δευτέραν ανάγνωσιν του σχετικού άρθρου να προβώ εις ελαφράν τροποποίησιν της φραστικής διατυπώσεως του άρθρου τούτου διά να καταστή σαφεστέρα η πρόθεσις της διατάξεως αυτής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς ο κ. Τίτος Φάνος όταν έλεγεν ότι θα προβή εις τροποποίησιν, εννοούσεν ότι θα προβή εις εισήγησιν τροποποιήσεως.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Ευχαριστώ κ Πρόεδρε, αυτό ακριβώς εννοούσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ώρα είναι 12.10 μ.μ. Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής; Ηγόρευσαν περί τους 15. Αμφιβάλλω εάν υπάρχουν 15 αυτήν την στιγμήν εντός της Βουλής.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί, και προτού παρακαλέσω τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος, παρακαλώ δε τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών — εν τη απουσία του κ. Χατζηχάρου έχει τα πρωτεία ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης — να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Χρ. Μιχαηλίδης αντικαθιστά προσωρινώς τον Πρόεδρον).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι.

Δεν πρόκειται να απασχολήσω τους εντίμους συναδέλφους με την ανάλυσιν του Νόμου περί Φόρου Εισοδήματος, ούτε πρόκειται να ασχοληθώ με τας λεπτομερείας του Φόρου Εισοδήματος, ιδιαιτέρως δε με τας κλίμακας φορολογίας. Θα ασχοληθώ μόνον με λίγα λόγια επί ενός θέματος, της εισηγήσεως η οποία έγινε από την Ανεξάρτητον Τουρκικήν Κοινοβουλευτικήν Ομάδα όπως το Νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται υπό της Βουλής, ψηφισθή με πρότασιν ότι ο Νόμος θα εκπνέη εις ωρισμένην τακτήν προθεσμίαν.

Επίσης θα ήθελα να αναφερθώ και εις την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου ο οποίος εισηγήθη ότι ο μεν Νόμος θα εξακολουθή να ισχύη αλλά αι

φορολογικαί κλίμακες να αναθεωρούνται από έτους εις έτος ή από προθεσμίας εις προθεσμίαν την οποίαν η Βουλή θα ήθελεν ορίσει.

Ήκουσα μετά μεγάλης προσοχής τα επιχειρήματα τα οποία ο έντιμος Βουλευτής κ. Ιμπραχήμ Ορχάν ανέπτυξεν ενώπιον της Βουλής και πρέπει να ομολογήσω ότι ως δικηγόρος με ωρισμένην πείραν εθαύμασα την προσπάθειαν μη δικηγόρου να υποστηρίξη ανυποστήρικτον υπόθεσιν. Θα ήθελα να απαντήσω εις ωρισμένα από τα επιχειρήματα.

Ο βασικός λόγος ο οποίος ετέθη ενώπιον σας, έντιμοι συνάδελφοι, διά να μας πείση ότι πρέπει να υπάρχη τακτή προθεσμία είναι ότι αι δασμολογικαί κλίμακες και ο Νόμος αυτός ο ίδιος πρέπει να τροποποιούνται από καιρού εις καιρόν αναλόγως του βιωτικού επιπέδου και των άλλων παραγόντων οι οποίοι επικρατούν εις την Δημοκρατίαν. Το πρώτον ερώτημα το οποίον τίθεται είναι ότι αυτός ο κανών ισχύει δι' όλους τους Νόμους. Εν τούτοις εις κανένα άλλον Νόμον δεν γίνεται εισήγησις όπως υπάρχη τακτή προθεσμία. Είναι επίσης φανερόν ότι τίποτε δεν εμποδίζει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν από του να καταθέση ενώπιον της Βουλής τροποποιητικήν εισήγησιν χωρίς να υπάρχη τακτή προθεσμία. Είναι επίσης δυνατόν διά την Βουλήν, εντός του Νομοσχεδίου αυτού, να θέση άρθρον το οποίον άρθρον να επιβάλλη εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν από καιρού εις καιρόν να καταθέτη τροποποιητικάς εισηγήσεις, χωρίς όμως ο παρών Νόμος να εκπνέη μέχρις ότου αι τροποποιήσεις ψηφισθούν υπό της Βουλής. Εάν πράγματι το ενδιαφέρον των εντίμων Τούρκων συναδέλφων, οι οποίοι εισηγούνται την τροποποιητικήν αυτήν εισήγησιν, είναι η ανάγκη από καιρού εις καιρόν μελέτης και αναθεωρήσεως του Νόμου, ουδεμία δυσκολία θα υπήρχε να τοποθετήσωμεν εντός του Νόμου Άρθρον το οποίον θα επιβάλλη την μελέτην του Νόμου και να υποχρεώνη την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να καταθέτη εισηγήσεις ενώπιον αυτής της Βουλής, αλλά ταυτοχρόνως να μην αφήνη το κράτος άνευ Φόρου Εισοδήματος, διότι θα εξακολουθή να είναι εν ισχύϊ ο υπό της Βουλής ψηφισθείς Νόμος.

Το δεύτερον βασικόν επιχείρημα το οποίον δεν ανεφέρθη ενώπιον της Βουλής είναι ότι εάν ψηφίσωμεν εις το Νομοσχέδιον αυτό άρθρον το οποίον να εισηγήται ότι το παρόν Νομοσχέδιον όταν ψηφισθή ως Νόμος θα εκπνεύση την 31ην Δεκεμβρίου, 1962, θα δημιουργήση μεγάλην δυσκολίαν δι' εταιρείας αι οποίαι είναι υποχρεωμέναι, διά να τύχουν απαλλαγής φόρου εισοδήματος εις τας χώρας των, να δείξουν ότι επί τη βάσει νομίμως ψηφισθέντος Νόμου υπό της Βουλής της χώρας αυτής υπεχρεώθησαν να πληρώσουν φόρον εισοδήματος εις την Κυπριακήν Δημοκρατίαν. Εάν αι εταιρείαι αυταί θα γνωρίσουν ότι διά κάθε έτος θα πρέπει να περιμένουν να δουν κατά πόσον η Βουλή θα συμφωνήση να ψηφίση τον νέον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμον ή όχι, και με τον κίνδυνον εάν δεν ψηφισθή ο Νόμος να πληρώσουν πολύ μεγαλύτερον φόρον εις τας χώρας των, ασφαλώς δεν θα είναι διατεθειμέναι να επεκτείνουν τας εργασίας των αλλά μάλλον θα αρχίσουν να σκέπτωνται περί αποχωρήσεως ή περιορισμού της εργασίας των.

Θεωρώ καθήκόν μου, ως Πρόεδρος της Βουλής, να αναφέρω το σοβαρόν τούτο γεγονός εις την Βουλήν και να προειδοποιήσω επισήμως την Βουλήν ότι υπάρχουν σοβαραί ενδείξεις μεγάλων ξένων εταιρειών, αι οποίαι θα διστάσουν να εξακολουθήσουν με την εργασίαν των εν Κύπρω εάν ο Φόρος Εισοδήματος δεν ψηφισθή ή και πιθανόν εάν ψηφισθή με χρονικάς περιόδους. Θα επακολουθήση απόλυσις εκατοντάδων εργατών και η ευθύνη θα βαρύνη τους ώμους της Βουλής.

Το τρίτον σημείον το οποίον δεν ανεφέρθη είναι ότι ο Φόρος Εισοδήματος, δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος, είναι από εκείνους τους φόρους οι οποίοι δεν μπορεί να έχουν αναδρομικήν ισχύν. Εάν κατ' έτος, λόγω του ότι θα είναι ανάγκη να επαναψηφισθή ο Νόμος και λόγω του ότι είναι δυνατόν να υπάρχουν αργοπορίαι, χάνεται ωρισμένη χρονική περίοδος, η περίοδος διά την οποίαν δεν θα είναι δυνατόν να εισπραχθή φόρος εισοδήματος κατ' ανάγκην θα επιφέρη ελάττωσιν εις τα εισοδήματα του κράτους. Υπάρχει όμως και ακόμη σοβαρώτερος λόγος διατί δεν πρέπει να υπάρχη τακτή προθεσμία. Ο λόγος είναι ότι από πρακτικής απόψεως θα είναι αδύνατον εάν κατ' έτος εκπνέη ο Φόρος Εισοδήματος να γίνωνται αι εισπράξεις επί του Φόρου Εισοδήματος του προηγουμένου έτους. Θα είναι αμφίβολον εάν είναι δυνατόν εφ' όσον ο Νόμος εξέπνευσε να εφαρμοσθή υπό Δικαστηρίου και να επιμένη τις εις την εκτέλεσιν του Νόμου.

Δι' όλους τους λόγους τους οποίους ανέφερα εισηγούμαι όπως η Βουλή εξετάση το ζήτημα μετά μεγάλης προσοχής και θα εισηγούμην ότι η ορθή λύσις θα ήτο η προσθήκη άρθρου το οποίον να επιβάλλη εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν την αναθεώρησιν του Νόμου, αλλά ταυτοχρόνως ο παρών Νόμος να παραμένη εν ισχύϊ μέχρις ότου αναθεωρηθή.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Εν πρώτοις θα ήθελα να επαναλάβω διά μίαν ακόμη φοράν την πρότασιν της ομάδος μας. Διότι, εξ όσων αντελήφθην, αύτη δεν εγένετο καλώς αντιληπτή. Η πρότασίς μας έχει ως εξής: Όσον αφορά την ισχύν ολοκλήρου του Νόμου δεν θα τεθή οιονδήποτε χρονικόν όριον ή προθεσμία. Οι φορολογικοί, όμως, συντελεσταί και αι διατάξεις του Δευτέρου Πίνακος θα υποβάλλωνται εκ νέου κατά το τέλος εκάστου έτους προς έγκρισιν υπό της Βουλής. Φυσικώ δε τω λόγω, όταν δεν εγκριθούν, ούτοι θα παύσουν να ισχύουν. Ουδόλως φρονώ ότι, εάν υπάρχη ανάγκη, δεν πρόκειται να δοθή, διά νέας αναπροσαρμογής, παράτασις της ισχύος των εις αυτόν τον Πίνακα εμπεριεχομένων διατάξεων και φορολογικών συντελεστών. Θεωρών δε ότι αι δυσχέρειαι, τας οποίας προέβαλεν ο Πρόεδρος της Βουλής, εκτείνονται και εις την πρότασίν μας, θα ήθελα να δώσω επ' αυτών απάντησιν. Καθ' α αντελήφθην ο Πρόεδρος της Βουλής εθεώρησε το ζήτημα από δύο πλευρών. Η πρώτη πλευρά τούτου είναι ότι αι ξέναι εταιρείαι δεν θα δυνηθούν να εργασθούν εντός της Δημοκρατίας, διότι αι ξέναι εταιρείαι, αι οποίαι επιθυμούν να προβούν εις επενδύσεις εδώ, θέλουν να γνωρίζουν ποίοι είναι οι φορολογικοί νόμοι, εις τους οποίους θα υπόκεινται. Κατά την γνώμην μου αυτό δεν είναι πραγματική δυσχέρεια, διότι και εάν το νομοσχέδιον τούτο ψηφισθή ως έχει, οι περί ών ο λόγος συντελεσταί και ο νόμος δύνανται να τροποποιηθούν κατόπιν υποβολής νομοσχεδίου ή προτάσεως νόμου υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας ή οιουδήποτε μέλους της Βουλής. Δι' αυτόν τον λόγον εγγύησις δεν είναι δυνατόν να δοθή ούτε εις ξένην εταιρείαν ούτε εις οιονδήποτε πολίτην της Δημοκρατίας περί της μελλοντικής συνεχίσεως οιουδήποτε νόμου. Αλλ' εάν η πρότασίς μας θα επηρεάση ή φρονήται ότι θα επηρεάση τας ξένας εταιρείας από ψυχολογικής πλευράς, δυνάμεθα να συζητήσωμεν αυτό το θέμα και ίσως δι' ωρισμένης διατάξεως να εξασφαλίσωμεν μίαν εξαίρεσιν εις την πρότασίν μας όσον αφορά τας ξένας εταιρείας. Δι' αυτόν τον λόγον ουδεμία δύναται να ευρεθή δυσχέρεια εις την πρότασίν μας από της πλευράς των ξένων εταιρειών. Θα ήθελα, επίσης, να απαντήσω διά βραχέων εις τας διατυπωθείσας υπό του Προέδρου της Βουλής απόψεις από της πλευράς της εσωτερικής καταστάσεως. Η πρότασίς μας και από γενικής σκοπιάς δεν είναι πρότασις, την οποίαν δεν δύναταί τις να υπερασπίση. Διότι εις χώρας, όπου το Κράτος διοικείται φυσιολογικώς, είτε τεθή είτε δεν τεθή τοιαύτη επιφύλαξις, οι συντελεσταί Φόρου Εισοδήματος υπόκεινται καθ' έκαστον έτος εις αναθεώρησιν. Αλλ' ουδείς δύναται να ισχυρισθή ότι εις την Κύπρον το Κράτος εργάζεται φυσιολογικώς. Ακόμη δεν έχει εφαρμοσθή η Συνταγματική τάξις. Ο μέγιστος δε παράγων, ο οποίος θα εμπνεύση εμπιστοσύνην διά την χώραν εις τον ξένον όσον και εις τον πολίτην της χώρας, είναι η συμμόρφωσις προς το Σύνταγμα. Από αυτής της απόψεως αι εργασίαι εις όλους τους τομείς βαδίζουν κανονικώς, νομίζω δε περιττόν είναι το να σκεφθή κανείς ότι δυνατόν να καθυστερούν ωρισμέναι εργασίαι με το να τεθή ο όρος αυτός εις τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμον. Πιστεύομεν ότι οιοσδήποτε υπεύθυνος Τούρκος Βουλευτής ως και όλοι οι συνάδελφοι έχουν συνείδησιν της ευθύνης αυτής. Ουδέποτε είναι δυνατόν να γίνη οιαδήποτε χρήσις της ψήφου απλώς και μόνον διά να προκληθούν δυσχέρειαι εις την Κυβέρνησιν. Διά τούτο, χωρίς αμφιβολίαν, όταν οι φορο-

λογικοί συντελεσταί θα αναθεωρώνται κατά το τέλος εκάστου έτους, οι Τούρκοι βουλευταί θα πράττουν το ορθόν συναισθανόμενοι τας ευθύνας των τόσον έναντι της ιδικής των Κοινότητος όσον και έναντι όλων των πολιτών. Η Εκτελεστική Εξουσία, όταν το επιθυμή, δύναται να υποβάλη προτάσεις περί τροποποιήσεως αυτού του νόμου. Το αυτό δύναται να πράξη και οιονδήποτε μέλος της Βουλής. Αλλ' άς δεχθώμεν ότι τοιαύτη πρότασις προέρχεται από Τούρκον βουλευτήν και, επίσης, ότι είναι αύτη λογική· εγώ προσωπικώς δεν πιστεύω ότι η πρότασις αύτη θα ψηφισθή υπό της ολομελείας. Δεν θα αναφερθώ εις το παρελθόν, αλλά παρετηρήσαμεν ότι πολλαί λογικαί μας προτάσεις εις το παρελθόν δεν εγένοντο δεκταί. Δι' αυτόν τον λόγον, επειδή δυνατόν από καιρού εις καιρόν να υποβάλλωμεν δικαιωματικώς λογικάς προτάσεις περί των συντελεστών της φορολογίας του εισοδήματος, είναι ανάγκη, χωρίς αμφιβολίαν, να προσέξωμεν όπως αύται ανάγωνται εις τα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας διά να λαμβάνωνται υπ' όψιν. Πολύ παρακαλώ όπως η δήλωσίς μου αυτή μη εκληφθή ως νοοτροπία δυσπιστίας έναντι των Ελλήνων μας συναδέλφων, η οποία δεν θα αλλάξη. Επιθυμώ να επαναλάβω ότι αναμένομεν τας ημέρας, κατά τας οποίας αι δύο κοινότητες θα δύνανται να ζώσιν η μία παρά το πλευρόν της άλλης με αλληλοκατανόησιν παραχωρούσαι και σεβόμεναι η μία τα δικαιώματα της άλλης. Πρέπει, όμως, ανοικτά και ειλικρινά να παραδεχθώμεν ότι και σήμερον εις την χώραν πολλοί δεν θέλουν να δεχθούν ακόμη και την κατάστασιν, την οποίαν εδημιούργησε το Σύνταγμα. Αναμφιβόλως το γεγονός τούτο δεν συμβάλλει εις την αρμονικήν πορείαν των εργασιών. Τουναντίον τας παρακωλύει. Δυστυχώς, διά να εξασφαλίσωμεν αποδοχήν της συζητήσεως τυχόν υποβληθησομένων λογικών προτάσεών μας επί του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και των φορολογικών συντελεστών, πρέπει να εξασφαλίσωμεν την κατ' έτος αναθεώρησιν τουλάχιστον των εις τον Δεύτερον Πίνακα δεικνυομένων διατάξεων και φορολογικών συντελεστών. Ελπίζω ότι και τούτο δεν θα είναι αναγκαίον εντός ολίγων ετών. Αλλά, δεν θέλομεν, ασχολούμενοι με τα ιδικά μας εσωτερικά προβλήματα, να ανακόψωμεν τας επωφελείς δραστηριότητάς των εις την χώραν μας ξένων εταιρειών, ούτε θέλομεν να παρεμποδίσωμεν ξένα κράτη από του να προωθήσουν την επανέναρξιν επωφελών έργων εις την χώραν μας. Ως ανέφερα, η πρότασίς μας εις την πραγματικότητα δεν δημιουργεί κατάστασιν διάφορον της υφισταμένης τοιαύτης. Διότι ο υφιστάμενος νόμος δύναται να τροποποιηθή οποτεδήποτε. Αλλά επαναλαμβάνω ότι, εάν πρόκεται αυτοί οι αναφερθέντες ψυχολογικοί λόγοι να παίξουν οιονδήποτε ρόλον ή ειλικρινώς φρονήται ότι θα παίξουν οιονδήποτε ρόλον εις το όλον ζήτημα, δυνάμεθα να παραλείψωμεν από την πρότασίν μας την σχετικήν διάταξιν ή τον σχετικόν φορολογικόν συντελεστήν του Δευτέρου Πίνακος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και πάλιν θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω διά να απαντήσω εις τον έντιμον Βουλευτήν κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

(Ο Πρόεδρος κατέρχεται από το βήμα και αντικαθίσταται υπό του κ. Χρ. Μιχαηλίδη).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Θα ήθελα εκ βάθους καρδίας να ευχαριστήσω τον αγαπητόν μου συνάδελφον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά διά την τόσον διαφωτιστικήν απάντησιν την οποίαν έδωσεν εις την αγόρευσίν μου. Λέγω διαφωτιστικήν, έντιμοι συνάδελφοι, διότι εν τη προσπαθεία του να δικαιολογήση την θέσιν της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Ομάδος έκαμε κλίσιν 180 μοιρών από την αρχικήν τοποθέτησιν του κυρίου Ιμπραχήμ Ορχάν, διότι αι κλίμακες εχρειάζοντο αναθεώρησιν από καιρού εις καιρόν λόγω των οικονομικών καταστάσεων της Δημοκρατίας, και έθεσε το ζήτημα επί του επισφαλούς εδάφους ότι λόγω της κακοπιστίας μερικών εις τας Συμφωνίας της Ζυρίχης είναι ανάγκη οι περί Φόρων Νόμοι να εκπνέουν από καιρού εις καιρόν. Διερωτώμαι ποίον εκ των δύο είναι η πραγματικότης. Με απορίαν ήκουσα την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι πολλαί λογικαί εισηγήσεις των Τουρκικών Μελών δεν έγιναν δεκταί υπό της Βουλής. Θα ημπορούσα να παρουσιάσω εις τον έντιμον συνάδελφον σειράν ομοφώνων εισηγήσεων εις την Βουλήν των διαφόρων Επιτροπών, αι οποίαι επανειλημμένως εδέχθησαν τροποποιητικάς, τουρκικάς εισηγήσεις, και αι οποίαι έγιναν δεκταί ή ομοφώνως ή με πλειοψηφίαν της Βουλής αυτής. Υπάρχουν φυσικά και περιπτώσεις εις τας οποίας διεφωνήσαμεν ή διεφώνησαν μερικοί των Ελλήνων Βουλευτών ή η πλειονότης των Ελλήνων Βουλευτών με ωρισμένας εισηγήσεις Τούρκων Βουλευτών. Μου επροξένησεν όμως μεγάλην εντύπωσιν ότι ο έντιμος Βουλευτής ο οποίος τυγχάνει να είναι όχι μόνον αγαπητός συνάδελφος ως Βουλευτής αλλά και αγαπητός συνάδελφος ως Δικηγόρος του οποίου την δικηγορικήν πείραν και ικανότητα εκτιμώ, να εισηγηθή ότι είναι το φυσικώτερον των πραγμάτων δι' ένα Φορολογικόν Νομοσχέδιον να παραμένη εν ισχύι εσαεί αλλά η φορολογική κλίμαξ, άνευ της οποίας δεν δύναται να εισπράξη η Κυβέρνησις, να εκπνέη από έτους εις έτος. Ομολογώ ότι μεγαλυτέραν έκπληξιν μου έκαμεν η εισήγησις ότι είναι ανάγκη να εκπνέη και ότι δεν δύναται να τροποποιηθή, αλλά μέχρις ότου τροποποιηθή να εξακολουθή να είναι εν ισχύι. Θα ήθελα να εγνώριζα ποίον κράτος του κόσμου, από την Ασίαν μέχρι της Ευρώπης, από την Αφρικήν μέχρι της Αμερικής, σοσιαλιστικόν καθεστώς ή καπιταλιστικόν καθεστώς, αφήνει τους φορολογικούς του νόμους να εκπνέουν κατ' έτος, ή εκείνον το μέρος των φορολογικών νόμων να εκπνέη άνευ του οποίου το κράτος δεν δύναται να εισπράξη και εις περίπτωσιν κατά την οποίαν η Βουλή δεν είναι δυνατόν να συμφωνήση επί της φορολογικής κλίμακος να παραμένη το κράτος άνευ φορολογίας ή άνευ φόρου εισοδήματος. Και ταυτοχρόνως, έντιμοι συνάδελφοι, το κράτος αυτό να είναι κράτος το οποίον να έχη την αξίωσιν να ισχυρίζεται σοβαρώς ότι εντός μιας πενταετίας θα εφαρμόση πρόγραμμα διά το οποίον θα εξοδεύση 60 εκατομμύρια λιρών εκ των οποίων τα 30 εκατομμύρια θα προέρχωνται από εισπράξεις φόρων εντός της Δημοκρατίας. Θα ήτο εύκολον εάν ήθελε κανείς να αναφέρεται εις γενικότητας να υποστηρίξη υπόθεσιν ότι είναι δυνατόν να υπάρξη τοιούτου είδους φορολογικός νόμος. Εάν όμως ένας ήθελε να στηριχθή επάνω σε αυστηρά νομοθετικά και οικονομικά κριτήρια ή εάν ήθελεν απλώς να στηριχθή επάνω εις το πραγματικόν ενδιαφέρον διά να εξασφαλίσωμεν την φορολογίαν του κράτους, θα ήτο αδύνατον να εισηγηθή ότι θα έπρεπε οιοσδήποτε νόμος, φορολογικός νόμος, να εκπνέη ωρισμένην ημερομηνίαν. Η εισήγησις όπως εξαιρεθούν ωρισμέναι εταιρείαι λόγω του ότι εάν δεν εξαιρεθούν θα είναι ανάγκη να λάβουν ωρισμένα μέτρα διά την προστασίαν των ιδικών των συμφερόντων δεν αποτελεί θεραπείαν, και θα είναι περίεργος ένας νόμος ο οποίος θα υφίσταται διά τας ξένας εταιρείας αλλά διά τας Κυπριακάς εταιρείας και τους Κυπρίους φορολογουμένους θα έπαυε να ισχύη. Ασφαλώς θα ήτο δυσμενής διάκρισις εναντίον των Κυπριακών εταιρειών.

Λυπούμαι διότι ευρίσκομαι εις την δυσάρεστον θέσιν να εκθέσω εις την Βουλήν απόψεις επί ενός τόσον απλού θέματος το οποίον εις καμμίαν Βουλήν του κόσμου δεν θα εγίνετο, και με το οποίον καμμίαν Βουλή οποιουδήποτε κράτους θα ησχολείτο περισσότερον των δύο λεπτών. Επαναλαμβάνω ότι ουδεμία ένστασις θα έπρεπε να υπάρχη εκ μέρους οιουδήποτε Βουλευτού διά να γίνη οιαδήποτε πρότασις η οποία να επιβάλη την εξέτασιν ή επαναθεώρησιν του Πίνακος με την απαραίτητον και βασικήν προϋπόθεσιν ότι ο Πίναξ θα ισχύη μέχρις ότου τροποποιηθή. Διότι δεν είναι δυνατόν να παραμένη το κράτος άνευ Δασμού ή Φόρου Εισοδήματος.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του νεοσυσταθέντος Ομίλου των καλουμένων Ανεξαρτήτων, δευτερολογών προ ολίγου προσεπάθησεν να εξηγήση εις το Σώμα ποία είναι η πρότασις του Ομίλου του. Με την άδειάν του θα σας πω εγώ με πολύ απλά λόγια ποία είναι αυτή η πρότασις. Η πρότασις είναι η εξής:

Επειδή ο Τουρκικός Όμιλος θέλομεν όταν θεωρήσωμεν τούτο κατάλληλον.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο όρος είναι Κοινοβουλευτική Ομάς.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κοινοβουλευτική Ομάς.

Επειδή εμείς, η Κοινοβουλευτική Ομάς, θέλομεν να επιβάλωμεν τας απόψεις μας όποτε θεωρήσωμεν τούτο ορθόν π.χ. ομιλούμεν περί παρατάσεως των Φορολογικών Νόμων και θέλομεν να λύσωμεν το πρόβλημα των Δημαρχείων, άρα δεν ψηφίζομεν τον Φορολογικόν Νόμον. Το παράδειγμα αυτό συνέβη εις το παρελθόν· διά τον λόγον αυτόν αγαπητοί συνάδελφοι Βουλευταί, εισηγούμεθα ότι τα ωρισμένα αυτά ποσά τα οποία θα πληρώνουν οι πολίται της Δημοκρατίας της Κύπρου θα ορίζωνται υπό του Νόμου αυτού, θα εκπνέουν κάθε χρόνον, διά να είμεθα εις αυτήν την πλεονεκτικήν θέσιν.

Νομίζω αγαπητοί συνάδελφοι ότι η κατάστασις αυτή δεν μπορεί να συνεχίση. Ο υπερασπιστής αυτής της προτάσεως δεν είναι μόνον δικηγόρος αλλά και οικονομολόγος και δεν νομίζω ότι περιποιεί τιμήν εις τον εαυτόν του να εισηγήται αυτάς τας παραδόξους τροποποιήσεις εις ένα τόσον βασικόν Νόμον της Πολιτείας.

Όπως ανέφερεν και ο έντιμος Πρόεδρος, αγορεύων από του βήματος, εις κανένα από τα πολιτισμένα κράτη του κόσμου υπάρχει αυτός ο περίεργος όρος εις τον Φόρον Εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν εχρησιμοποίησα τον όρον «πολιτισμένα».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα έπρεπε να τον χρησιμοποιήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις μου είναι ότι εις κανένα κράτος ανεξαρτήτως πολιτισμού.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επομένως η πρότασις αύτη εάν υιοθετηθή από το Σώμα θα προσθέση ακόμη ένα περίεργον θεσμόν εις το εξ ίσου περίεργον Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Κύπρου, τον Νόμον περί Φόρου Εισοδήματος με δόσεις. Δεν νομίζω, έντιμοι συνάδελφοι, ότι η πρότασις αύτη δέον να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν, και επειδή η ώρα έχει ήδη προχωρήσει αρκετά και αντιλαμβάνομαι ότι θα συνεχίσουν και άλλοι να αγορεύουν, και θα τριτολογήση ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, εισηγούμαι όπως, και αυτό δεν ξέρω κατά πόσον μπορώ να το πω τώρα, το προτείνω εις τον Πρόεδρον.

Προτείνω ότι η συζήτησις επ' αυτής της προτάσεως περί Φόρου Εισοδήματος με δόσεις συνεχισθή όταν θα συζητήται το καταλληλον άρθρον, διά να δυνηθούν ούτω και οι έντιμοι Γραμματείς της Βουλής να προχωρήσουν με την σοβαράν εργασίαν της αναγνώσεως του κειμένου του Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί ειδικώς επί του θέματος αυτού, οι οποίοι θέλουν να αγορεύσουν τώρα ή να διαφυλάξουν το δικαίωμά των να αγορεύσουν όταν γίνη η τροποποιητική εισήγησις;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις την πραγματικότητα θα ήτο προτιμώτερον αι συζητήσεις αυταί να εγίνοντο κατά την εξέτασιν του σχετικού άρθρου. Αλλ' άπαξ και ήρχισαν και επειδή αι απόψεις μου έχουν επικριθή, εάν μου επιτραπή να απαντήσω εις τας επικρίσεις εν συντομία, τότε οι συνάδελφοι, οι οποίοι θα εγείρουν εκ νέου θέμα, δύνανται να το είπουν, όταν θα εξετάζεται το σχετικόν άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η ορθοτέρα τακτική είναι οι υπόλοιποι συνάδελφοι να αγορεύσουν όταν το άρθρον αναγνωσθή. Εις την περίπτωσιν όμως του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, επειδή τόσον εγώ όσον και ο κ. Λ. Δημητριάδης ανεφέρθημεν λεπτομερώς εις τας εισηγήσεις του, θα έπρεπε να του δοθή η ευκαιρία να απαντήση· άλλωστε ως ηγέτης της Κοινοβουλευτικής Ομάδος δυνάμει του Συντάγματος δικαιούται να απαντήση.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι ή πρέπει να διακοπή η συζήτησις και να συνεχισθή όταν θα έλθωμεν εις το ειδικόν άρθρον, ή να συνεχισθή οπότε και εις άλλους πρέπει να δοθή το δικαίωμα να ομιλήσουν.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά θα είχε το δικαίωμα να προηγηθή ως Κοινοβουλευτικός ηγέτης, αν και εφ' όσον οι ομιληταί ευρίσκοντο εις την ιδίαν μοίραν και επρόκειτο να επιλεγή ο πρώτος. Εφ' όσον υπάρχουν ομιληταί οι οποίοι θέλουν να πρωτολογήσουν επί του θέματος, νομίζω ότι ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά θα πρέπει να περιμένη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεί ο χρόνος να είναι προς τας πρωϊνάς ώρας, αλλά η τάξις της Βουλής τηρείται μέχρι των μεσημβρινών ωρών.

Λυπούμαι διότι δεν μπορώ να συμφωνήσω με την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη, λόγω του ότι το άρθρον 73(7) του Συντάγματος ρητώς το λέγει ότι:

«Βουλευταί αγορεύοντες εκ μέρους των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών ή των εν τη Βουλή των Αντιπροσώπων πολιτικών κομματικών ομάδων, δεν υπόκεινται εις τους ανωτέρω κανόνας ως προς την σειράν αγορεύσεων».

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Συνάδελφοι, η αγόρευσίς μου θα είναι πολύ σύντομος. Εν πρώτοις ευχαριστώ τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής διά την προς το πρόσωπόν μου φιλοφρόνησίν του. Άνευ ουδεμιάς αμφιβολίας τον τιμώμεν μεγάλως τόσον ως δικηγόρον — πολιτικόν όσον και ως άνθρωπον, είμαι δε έτοιμος να αποσύρω αμέσως την εισήγησίν μου περί των ξένων εταιρειών, εφ' όσον την εύρε παράδοξον, διότι είμαι άνθρωπος, ο οποίος παραδέχεται τα λάθη του. Μέχρις ότου επενεχθή τροποποίησις εις το νομοσχέδιον δεν απαιτήται η εις αυτό ένθεσις διατάξεως περί παραμονής του εν ισχύϊ, διότι τοιαύτη διάταξις είναι έγκυρος και χωρίς να γραφή. Ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής ανέφερεν ότι ουδαμού του κόσμου ψηφίζεται νόμος με τακτήν προθεσμίαν ως προς την ισχύν του. Δεν θα ισχυρισθώ το αντίθετον τούτου, διότι εις την πραγματικότητα δεν γνωρίζω εάν συμβαίνη τούτο ή οχι. Αλλά, ως ανέφερα προηγουμένως, τουλάχιστον εις ωρισμένας χώρας είθισται, είτε διά της ενθέσεως εις τον νόμον σχετικής διατάξεως είτε και άνευ αυτής, να υπόκεινται οι φορολογικοί συντελεσταί εις αναθεώρησιν από έτους εις έτος. Εγώ δε με την ιδίαν σειράν ουδέποτε ήκουσα εις οιανδήποτε χώραν, από της ανατολής μέχρι της δύσεως και από του βορρά μέχρι του νότου, είτε αύτη έχει σοσιαλιστικόν καθεστώς, είτε καπιταλιστικόν είτε οιονδήποτε άλλο, είς λαός να μη αναγνωρίζη εις ένα άλλον λαόν, διαβιούντα εις την ιδίαν χώραν, τα δικαιώματά του και να επιμένη εις τούτο τόσον όσον συμβαίνει εις Κύπρον. Ο έντιμος κ. Λέλλος Δημητριάδης, κατά την γνώμην μου, είπεν ότι ημείς κάμνομεν χρήσιν των εις τους περί φόρων νόμους αρμοδιοτήτων μας κατά τρόπον χυδαίον, θέτοντες, επί παραδείγματι, ως όρον τον διαχωρισμόν των Δήμων. Και αν ακόμη παρεδεχόμην ότι είπον τοιτούτον τι, άραγε ο διαχωρισμός Τουρκικών και Ελληνικών Δήμων εις τας 5 πόλεις δεν απορρέει από επιτακτικήν διάταξιν του Συντάγματος; Δεν είναι μήπως αναγκαίον όπως και αυτοί οι αντιπρόσωποι της Ελληνικής Κοινότητος, οι οποίοι υπέγραψαν το Σύνταγμα, να αποδεχθούν αυτό το δικαίωμα; Προχωρών πέραν του σημείου τούτου, άραγε θα εζήτουν πράγμα άδικον, εάν εζήτουν την εφαρμογήν της αναλογίας 70:30; Εάν εζήτουν την δημιουργίαν του Στρατού, του οποίου η σύστασις προνοείται υπό του Συντάγματος δι' επιτακτικής διατάξεως, θα εζήτουν άραγε άδικον πράγμα; Και εάν εζήτουν την εις τον Προϋπολογισμόν ειδίκευσιν της πιστώσεως της αναγκαιούσης διά την δημιουργίαν του στρατού συμφώνως προς το Σύνταγμα, είναι τι άδικον άραγε που θα εζήτουν; Ομολογουμένως, δεν εγνώριζον ότι το να ζητή κανείς τοιαύτα πράγματα είναι παράδοξον. Και ποία άραγε από τας απαιτήσεις μας αντεμετωπίσθη μέχρι σήμερον με καλήν θέλησιν; Και πότε οιονδήποτε μέλος της Βουλής είδε Τούρκον βουλευτήν να ζητή οτιδήποτε, το οποίον δεν δικαιούται; Θέλω δε να είπω τούτο, ότι πολλάς φοράς οι Έλληνες συνάδελφοι μας ισχυρίσθησαν ότι, εις θέματα, εις τα οποία

υπό του Συντάγματος μας αναγνωρίζεται χωριστόν δικαίωμα, ημείς δυνάμεθα να τα χρησιμοποιώμεν μόνον εις αυτά τα ζητήματα, όταν γίνεται διάκρισις εις βάρος μας. Εξ όσων γνωρίζω, τα ελάχιστα περιωρισμένα δικαιώματα, τα οποία εδόθησαν εις την Τουρκικήν Κοινότητα, της εδόθησαν διά να εξασφαλισθή όσον το δυνατόν καλύτερον η Συνταγματική τάξις και διά να εργάζεται αύτη προς την κατεύθυνσιν εκείνην. Αυτό πιστεύω ειλικρινώς, πιστεύω δε ότι το κρατούν εις την Συμφωνίαν της Ζυρίχης πνεύμα, τουλάχιστον το πνεύμα, το οποίον επικρατεί εις την Τουρκικήν πλευράν, είναι αυτό. Δύναμαι με ευχαρίστησιν να εκφράσω αυτήν την άποψιν, την οποίαν δεν είναι μόνον εγώ που προβάλλω, ούτε μόνον είς Τούρκος. Υπάρχουν και υπεύθυνοι Έλληνες βουλευταί, οι οποίοι διερωτώνται τι είναι εκείνο το οποίον εμποδίζει να χρησιμοποιώμεν και εις άλλα ζητήματα, διά να διασφαλίσωμεν τα δικαιώματά μας, τας εξουσίας μας τας σχετικάς με τους νόμους, οι οποίοι υπόκεινται διά την ψήφισίν των εις χωριστήν πλειοψηφίαν. Τι είναι εκείνο, το οποίον εμποδίζει να χρησιμοποιώμεν τας εις τους περί φορολογίας νόμους εξουσίας μας διά να διορθώνωμεν μίαν αδικίαν, όταν μας γίνεται τοιαύτη; Θα ήθελα, όμως, να είπω ότι όταν εκάμναμεν την σχετικήν εισήγησίν μας είχομεν επιμείνει ιδιαιτέρως εις αυτό το θέμα της ανανεώσεως από έτους εις έτος, διά να εξασφαλίσωμεν την συζήτησιν οιασδήποτε τυχόν εισηγήσεώς μας περί των συντελεστών της φορολογίας του εισοδήματος. Αλλ' ευχαριστώ τον κ. Λέλλον Δημητριάδην διά την ευκαιρίαν, την οποίαν μου έδωσε, να αποκαλύψω την πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συζήτησις του θέματος θα συνεχισθή κατά την ανάγνωσιν της σχετικής παραγράφου.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υποβάλλω ότι δεν είναι ορθόν, δεδομένου ότι η συζήτησις επροχώρησεν επ' αυτού του θέματος, και δεδομένου ότι η πρόκλησις την οποίαν αντιμετωπίζομεν είναι τοιαύτη ώστε να μην είναι δυνατόν να παραβλεφθή, φρονώ ότι η συζήτησις θα πρέπει να συνεχισθή επ' αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γεννάται θέμα διαδικασίας. Το θέμα έχει ως ακολούθως:

Κατά πόσον θα πρέπει η συζήτησις επί του θέματος της τουρκικής προτάσεως τροπολογίας να συνεχισθή τώρα ή να αναβληθή κατά την ανάγνωσιν της τροποποιητικής εισηγήσεως. Θα ήθελα να υπενθυμίσω τους εντίμους Βουλευτάς ότι η εισήγησις περί τροποποιήσεως εγένετο υπό της Τουρκικής Ανεξαρτήτου Ομάδος δι' επιστολής προς τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών, η οποία ανεγνώσθη αμέσως μετά την ανάγνωσιν της Εκθέσεως της Δημοσιονομικής Επιτροπής. Ηκολούθησαν 15 ομιληταί, συγκεκριμένως 9 ομιληταί μετά την αγόρευσιν των κ.κ. Ορχάν και Μπερπέρογλου οι οποίοι ανέπτυξαν τας απόψεις των ενώπιον της Βουλής. Οι ομιληταί οι οποίοι ωμίλησαν μετά από τον κ. Μπερπέρογλου και τον Ορχάν, μερικοί εξ αυτών ανεφέρθησαν εις την τροποποιητικήν εισήγησιν. Εξήσκησα το δικαίωμά μου ως Πρόεδρος της Βουλής να εκφράσω απόψεις επί της τροποποιητικής εισηγήσεως και ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εξασκών το δικαίωμά του ως αντιπρόσωπος της Κοινοβουλευτικής Ομάδος εζήτησε να απαντήση. Και πάλιν εξήσκησα το δικαίωμά μου ως Πρόεδρος να αγορεύσω από του βήματος, οπότε εις απάντησιν της ομιλίας μου εξήσκησε το δικαίωμά του ως Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος να ομιλήση. Αυτά εν ολίγοις είναι τα γεγονότα τα οποία έλαβον χώραν προ της εισηγήσεως περί εξακολουθήσεως της συζητήσεως επί του θέματος. Νομίζω ότι η ορθοτέρα πορεία θα είναι να εξακολουθήση η συζήτησις επί του θέματος κατά την ανάγνωσιν της τροποποιητικής εισηγήσεως. Εάν εξακολουθούσα τώρα με την συζήτησιν της εισηγήσεως, λόγω του προκεχωρημένου της ώρας και λόγω του ότι πιστεύω ότι το θέμα έχει εξαντληθή, θα εξασκούσα το δικαίωμά μου ως Πρόεδρος της Βουλής να ορίσω χρονικόν διάστημα πέντε λεπτών.

Διότι πιστεύω ότι κατόπιν των αλλεπαλλήλων ομιλιών που έγιναν το θέμα έχει εξαντληθή. Κατά την συζήτησιν του θέματος μετά την ανάγνωσιν της τροποποιητικής εισηγήσεως δεν θα ήμουν δικαιολογημένος να ορίσω χρονικήν περίοδον, διότι ανεξαρτήτως του γενικού θέματος αρχής θα υπάρχη και το επί μέρους θέμα της ουσίας της τροπολογίας. Διά τούτο πιστεύω ότι η ορθοτέρα πορεία είναι η αναβολή της περαιτέρω συζητήσεως μέχρι της αναγνώσεως του σχετικού άρθρου.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να αρχίσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΕΡΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΦΟΡΩΣΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΝ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων βουλευτών ή εκ μέρους των Τούρκων βουλευτών όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

Μετά την ανάγνωσιν του πρώτου άρθρου, οπότε είμεθα βέβαιοι ότι έκλεισαν αι αγορεύσεις επί του θέματος αρχής, νομίζω ότι λόγω του προκεχωρημένου της ώρας δυνάμεθα να αναβάλωμεν την συνεδρίασιν μέχρι της απογευματινής ώρας της αύριον.

Η Βουλή αναβάλλει την συζήτησιν του Νομοσχεδίου διά την αύριον, την 5ην απογευματινήν ώραν.

(Ώρα λήξεως: 1.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ώρα ενάρξεως 5.00 μ.μ.)

Παρόντες:

Έλληνες 23, Τούρκοι 14, Σύνολον 37.

Απόντες:

Έλληνες 11, Τούρκοι 1, Σύνολον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προχωρήσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 2. Εν τω παρόντι Νόμω εκτός εάν άλλως εμφαίνεται εκ του κειμένου—

«ανίκανοι», διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου, λογίζονται οι ακόλουθοι: η ύπανδρος γυνή, οι ανήλικοι, οι παράφρονες, οι ολιγοφρενείς, ως και παν έτερον πρόσωπον όπερ, λόγω πνευματικής τινός νόσου, στερείται της χρήσεως του λογικού·

«Δημοκρατία» σημαίνει την Κυπριακήν Δημοκρατίαν·

«Δικαστήριον» σημαίνει το Επαρχιακόν Δικαστήριον της Επαρχίας ένθα το υποκείμενον του φόρου έχει την συνήθη αυτού προσωπικήν ή επαγγελματικήν διαμονήν.

Νοείται ότι, διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου, η υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχή της Βάσεως Ακρωτηρίου θα λογίζηται κειμένη εντός των ορίων της επαρχίας Λεμεσού, τα δε τμήματα της υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχής της Βάσεως Δεκελείας, άτινα αμέσως προ της 16ης Αυγούστου, 1960, έκειντο εντός των ορίων της επαρχίας Αμμοχώστου και Λάρνακος, θα λογίζωνται κείμενα εντός των ειρημένων επαρχιών αντιστοίχως·

«εξηρτημένον πρόσωπον» σημαίνει την σύζυγον προσώπου τινός ή παν άγαμον τέκνον αυτού μη συμπληρώσαν το δέκατον όγδοον έτος της ηλικίας του, περιλαμβάνει δε και τα συμπληρώσαντα το δέκατον όγδοον έτος της ηλικίας αυτών άγαμα θήλεα τέκνα ως και παν άρρεν τέκνον, όπερ, αν και συνεπλήρωσε το δέκατον όγδοον έτος της ηλικίας αυτού, συντηρείται εισέτι υπό των γονέων του ή του ετέρου των γονέων του·

«εταιρεία» σημαίνει πάσαν ανώνυμον εταιρείαν συσταθείσαν ή εγγραφείσαν δυνάμει παντός εν τη Δημοκρατία ισχύοντος νόμου, ως και πάσαν εταιρείαν ήτις, αν και συνέστη ή ενεγράφη εκτός της Δημοκρατίας, διεξάγει επιχειρήσεις ή κέκτηται γραφείον ή έδραν εργασιών εν Κύπρω·

«Έφορος» σημαίνει τον Έφορον επί του Φόρου Εισοδήματος τον επιφορτισμένον, κατά τας διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 3, τα της εφαρμογής του παρόντος Νόμου. Ο όρος περιλαμβάνει προσέτι πάντα υπό του Εφόρου δεόντως επί τούτω εξουσιοδοτηθέντα λειτουργόν του Τμήματος Προσόδων·

«καθορισθείς» σημαίνει όρκον, διαδικασίαν, πορείαν ή άλλο τι καθορισθέν εν Κανονισμοίς γενομένοις δυνάμει του εδαφίου (4) του άρθρου 76·

«κερδαινόμενον εισόδημα» σημαίνει παν εισόδημα κτώμενον εξ εμπορικών ή βιομηχανικών εν γένει επιχειρήσεων, εκ της ασκήσεως επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας τινός, εξ ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος, εκ μισθωτών υπηρεσιών, συντάξεων ή άλλων ετησίων προσόδων καταβαλλομένων λόγω ή αναφορικώς προς παρωχημένας μισθωτάς υπηρεσίας·

«κηδεμών» οσάκις χρησιμοποιείται εν σχέσει προς πρόσωπον ανήλικον περιλαμβάνει και τον γονέα του ανηλίκου·

«Κυρίαρχος Περιοχή των Βάσεων» σημαίνει την υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχήν της Βάσεως Ακρωτηρίου ως και την υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχήν της Βάσεως Δεκελείας, ως αύται καθορίζονται εν τω Άρθρω 1 της αφορώσης εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου Συνθήκης, ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου, 1960.

«οργανισμός προσώπων» σημαίνει οιονδήποτε πολιτικόν σώμα μετά ή άνευ νομικής προσωπικότητος — ως και πάσαν εταιρείαν, αδελφότητα ή άλλην ένωσιν προσώπων κεκτημένην νομικήν προσωπικότητα ή μη·

«πρόσωπον» περιλαμβάνει και «οργανισμόν προσώπων»·

«πρόσωπον διαμένον έν τινι τόπω» , αναφορικώς προς φυσικά πρόσωπα, σημαίνει παν φυσικόν πρόσωπον διαμένον εν τω τόπω εκείνω εξαιρέσει τοιαύτης φύσεως προσωρινών εκ του εν λόγω τόπου απουσιών οίαι ουδόλως δύνανται να θεωρηθώσιν ως αποστερούσαι το πρόσωπον τούτο του δικαιώματος να ισχυρισθή ότι έχει την διαμονήν του εν τω τόπω εκείνω. Αι ανώνυμοι εταιρείαι ή οργανισμοί προσώπων θα θεωρώνται ως πρόσωπα έχοντα την διαμονήν των εν τω τόπω ένθα ασκείται ο έλεγχος και διεύθυνσις των εργασιών των·

«Πρώτος Λειτουργός Προσόδων» σημαίνει τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων της Δημοκρατίας·

«Σύνταγμα» σημαίνει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας·

«φορολογητέον εισόδημα» σημαίνει το υπόλοιπον του αθροίσματος των εισοδημάτων προσώπου τινός εκ των εν τω άρθρω 5 ειδικώς καθοριζομένων πηγών, το εναπομένον μετά την αφαίρεσιν τοιούτων ποσών οία ο παρών Νόμος επιτρέπει·

«φορολογικόν έτος» σημαίνει την περίοδον των δώδεκα μηνών την αρχομένην την πρώτην Ιανουαρίου εκάστου έτους·

«φόρος» σημαίνει τον δυνάμει του παρόντος Νόμου επιβαλλόμενον φόρον εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι τας εξής νομοτεχνικάς ή γραμματικάς μετατροπάς. Εις τον ορισμόν της λέξεως «εταιρεία» αντί «ανώνυμον εταιρείαν» να γίνη «εταιρεία περιωρισμένης ευθύνης». Εις τον ορισμόν της λέξεως «καθορισθείς» να προστεθή αμέσως μετά την λέξιν «καθορισθείς» η φράσις «μετά των γραμματικών αυτού αλλοιώσεων», μετά από την λέξιν «πορεία» εις τον ίδιον ορισμόν η λέξις «όρων», εις τον ορισμόν της φράσεως «κερδαινόμενον εισόδημα» προ της φράσεως «εμπορικών ή βιομηχανικών εν γένει επιχειρήσεων» να προστεθή η λέξις «οιασδήποτε» και να αναγινώσκηται «οιασδήποτε εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως». Εις τον ορισμόν της φράσεως «πρόσωπον διαμένον έν τινι τόπω», εις την τετάρτην γραμμήν από το τέλος, «ανώνυμοι εταιρείαι» να γίνη «εταιρείαι περιωρισμένης ευθύνης».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι τροποποιητικαί εισηγήσεις είναι διά το Ελληνικόν κείμενον ή και διά το Τουρκικόν;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Αφορούν το Ελληνικόν κείμενον. Δεν γνωρίζω τι περί του Τουρκικού κειμένου.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εις το Τουρκικόν κείμενον δεν υπάρχει η λέξις «ανώνυμος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Εταιρεία» σημαίνει πάσαν ανώνυμον εταιρείαν. Εισηγείται ο έντιμος Βουλευτής κ. Λ. Δημητριάδης όπως η λέξις «ανώνυμος εταιρεία» αντικατασταθή διά του όρου «εταιρεία περιωρισμένης ευθύνης».

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Αι εισηγήσεις, τας οποίας έκαμεν ο κ. Λέλλος Δημητριάδης, είναι τροποποιήσεις γενόμεναι εις το βασικόν κείμενον ή είναι διά διόρθωσιν του Ελληνικού κειμένου από γλωσσικής απόψεως: Εάν αφορούν το βασικόν κείμενον, είναι ανάγκη να τας καθορίσωμεν εις κοινόν κείμενον και να δείξωμεν ποίον θα είναι το εκ τούτου αποτέλεσμα, διά να είπωμεν κάτι επί του σημείου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι αι τροποποιήσεις τας οποίας εισηγείται είναι λεκτικαί τροποποιήσεις αι οποίαι όμως είναι επί του αρχικού κειμένου ως τούτο κατετέθη. Διά τούτο νομίζω ότι η ορθοτέρα πορεία είναι να ληφθούν υπό σημείωσιν αι εισηγήσεις και να μην τεθή εις ψηφοφορίαν το άρθρον, να παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν Νομικών η οποία να εξετάση τας εισηγήσεις και κατόπιν να ψηφισθή το άρθρον.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις το μέρος του αυτού άρθρου το υπαγόμενον πάλιν εις την ερμηνείαν του όρου «Δικαστήριον». Το Δικαστήριον εκεί πρέπει να είναι το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εν πρώτοις θα ήθελα να ομιλήσω επί της ερμηνείας του όρου «εταιρεία», εις την οποίαν ανεφέρθη ο έντιμος συνάδελφος μας κ. Λέλλος Δημητριάδης. Εις το Τουρκικόν κείμενον αναφέρεται «πάσαν εταιρείαν εγγραφείσαν ή συσταθείσαν ως νομικόν πρόσωπον δυνάμει παντός ισχύοντος νόμου». Επειδή εις την ούτω διατυπωθείσαν ερμηνείαν περιλαμβάνονται και αι Ανώνυμαι εταιρείαι και αι Ιδιωτικαί εταιρείαι Λτδ. και αι Ετερόρρυθμοι και αι Συνεργατικαί εταιρείαι, νομίζω ότι εις αυτήν περιλαμβάνονται και αι εκ της παρατηρήσεως του συναδέλφου μας περιπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννοείτε το Τουρκικόν κείμενον;

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ναι, έχω ωρισμένας προσωπικάς παρατηρήσεις. Εις την ερμηνείαν της λέξεως «Οργανισμός», εις το Τουρκικόν κείμενον χρησιμοποιείται η φράσις «arkadaslik birligi» (ένωσις προσώπων). Κατά την γνώμην μου είναι αμφίβολον, νομικώς, ποίαν έννοιαν έχει αυτή η φράσις. Συνεπώς είναι ανάγκη όπως αύτη εξετασθή και διατυπωθή σαφέστερον. Εις την ερμηνείαν του όρου «Vasi» (κηδεμών) χρησιμοποιείται η λέξις «bir kucuk» (πρόσωπον ανήλικον). Εάν ζητείται να αποδοθή η έννοια του sagir (μικρός), δύναται να υποβληθή το ερώτημα διατί δεν χρησιμοποιείται η λέξις sagir. Η λέξις sagir είναι επιστημονικός νομικός όρος, ενώ η λέξις «kucuk» νομικώς δεν σημαίνει τίποτε. Επίσης, υπάρχει ό όρος «yetersiz sahis» (ανεπαρκή ή ανίκανα πρόσωπα). Και αυτή η λέξις τυγχάνει όρος επινοηθείς. Ο όρος «ehliyetsiz sahis» (ανίκανον πρόσωπον) είναι όρος επιστημονικός νομικός. Επί παραδείγματι λέγει εις τον νόμον ότι μία οιαδήποτε ύπανδρος γυνή είναι yetersiz ενώ επειδή εις την πραγματικότητα γίνεται μνεία της ικανότητος από νομικής απόψεως, δηλαδή ότι θα αναγνωρίζεται ως ανίκανον πρόσωπον «ehliyetsiz sahis» ως προς τας διατάξεις του νόμου τούτου, είναι ανάγκη να υπάρχη ο όρος «ehliyetsiz sahis», εις δε την ιδίαν ερμηνείαν του όρου yetersiz ή ehliyetsiz sahis αναφέρεται «bir kucugu, deliyi ve ebleh veya suuru muhtel bir sahsi ifade eder» (λογίζονται οι ανήλικοι, οι παράφρονες, οι ολιγοφρενείς ή παν πρόσωπον όπερ, λόγω πνευματικής τινός νόσου, στερείται της χρήσεως του λογικού). Η λέξις ebleh (ολιγοφρενής) εν πάση περιπτώσει ετροποποιήθη και έγινε mahcur (περιωρισμένης διανοητικής ικανότητος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλλον μου ενθυμίζει νόμον περί διαζυγίων εάν αναφέρεται εις ανεπαρκή σύζυγον και ανίκανον σύζυγον. Εν πάση περιπτώσει το άρθρον δύο (2) είναι βασικόν άρθρον του Νόμου, διότι είναι η ερμηνεία των διαφόρων τεχνικών όρων οι οποίοι χρησιμοποιούνται εις το κείμενον ολοκλήρου του Νόμου. Διά τούτο είναι απαραίτητον όπως οι όροι τόσον εις το Ελληνικόν όσον και εις το Τουρκικόν κείμενον ορίζωνται με ακρίβειαν και θετικότητα· νομίζω δε ότι θα προχωρήσωμεν με ταχύτερον ρυθμόν εάν εις το στάδιον αυτό διακόψωμεν διά να γίνουν υπό της Νομικής Επιτροπής αι αναγκαίαι διορθώσεις επί του κειμένου. Νομίζω ότι τούτο θα ημπορούσε να γίνη εντός ολίγου χρονικού διαστήματος, δηλαδή χρονικού διαστήματος περίπου ημισείας ώρας. Δι' αυτό.....

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Και του όρου «εξηρτημένον πρόσωπον» η ερμηνεία δεν είανι ικανοποιητική, εισηγούμαι δε όπως περιληφθή εις την σχετικήν πρότασιν «ως και την μητέρα, τον πατέρα, τας αδελφάς και τους αδελφούς αυτού, οίτινες έχουσιν ανάγκην συντηρήσεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζεμήλ Ραματάν.

Τ. ΡΑΜΑΤΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Επειδή, ως αντιλαμβάνομαι, είναι πιθανόν και εις τα επόμενα άρθρα να υπάρξουν γλωσσικαί τροποποιήσεις, νομίζω ότι θα είναι χρήσιμον, όταν τούτο παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν, να εξετασθή και από αυτήν την άποψιν ταχέως και να μη σπαταληθή ο χρόνος της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σπαταληθή ο χρόνος της Βουλής διότι είναι ανάγκη να αναγνωσθή και πάλιν το Νομοσχέδιον διά να τεθή εις ψηφοφορίαν. Υπάρχουν άλλαι τροποποιητικαί εισηγήσεις επάνω εις το άρθρον 2;

Ο κ. Δημητριάδης. Αυτήν την φοράν είναι ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εις τον ορισμόν της λέξεως «οργανισμός προσώπων» εις το Ελληνικόν κείμενον, λέγει, σημαίνει οιονδήποτε πολιτικόν σώμα μετά ή άνευ νομικής προσωπικότητας — «πολιτικόν». Εισηγούμαι την διαγραφήν της λέξεως «πολιτικόν» διότι προέρχεται από μετάφρασιν αγγλικού όρου εντελώς διαφορετικού από την Ελληνικήν ερμηνείαν. Επίσης εις τον ορισμόν της λέξεως «φορολογικόν έτος» λέγει ότι σημαίνει την περίοδον των 12 μηνών την αρχομένην την πρώτην Ιανουαρίου εκάστου έτους. Εισηγούμαι να μπη ως εξής: «σημαίνει την περίοδον των 12 μηνών την λήγουσαν την 31ην Δεκεμβρίου εκάστου έτους». Αυτό πιθανόν να έχη κάποιαν σημασίαν εν σχέσει με το ζήτημα του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλαι εισηγήσεις;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλαι εισηγήσεις θα διακόψωμεν δι' ημίσειαν ώραν διά να δυνηθή η Επιτροπή επί Νομικών Θεμάτων να εξετάση τας τροποποιητικάς εισηγήσεις τας οποίας ελπίζω ο έντιμος Γραμματεύς να έχη λάβει υπό σημείωσιν. Εν σχέσει με μίαν τροποποιητικήν εισήγησιν, την τροποποιητικήν εισήγησιν του κ. Ναμπήλ, θα ήθελα να παρατηρήσω τα εξής: Πιθανόν να μην είναι γλωσσική τροποποίησις αλλά τροποποίησις ουσίας. Διότι εξαρτάται κατά πόσον το Νομοσχέδιον διά της λέξεως «εξηρτημένον πρόσωπον» εσκόπευε να συμπεριλάβη εντός του ορισμού «εξηρτημένον πρόσωπον» γονείς, αδελφούς και αδελφάς ή εσκόπευε να το περιορίση εις μόνον τα τέκνα. Εν τοιαύτη περιπτώσει η Νομική Επιτροπή, αφού εξετάση αυτό το θέμα, δεν θα επιφέρη λεκτικήν τροποποίησιν προτού η Βουλή αποφασίση επί της ουσίας.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, προς αποφυγήν παρεξηγήσεως θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι ο ορισμός του «εξηρτημένου προσώπου» δεν τίθεται δι' οιανδήποτε απαλλαγήν εκ του

Φόρου Εισοδήματος, αλλά διά να δύναται ο 'Εφορος να ζητήση την περιουσιακήν κατάστασιν ουχί μόνον του υπό φορολογίαν προσώπου αλλά και προσώπων εξηρτημένων εκ του προσώπου αυτού, διά να αποφευχθή η φοροδιαφυγή. Εάν έχει δημιουργηθή η εντύπωσις εις μερικά μέλη ότι διά της αλλαγής του όρου «εξηρτημένον πρόσωπον» και της προσθήκης οιουδήποτε άλλου προσώπου θα αφαιρεθή οιονδήποτε ποσόν από το φορολογούμενον ποσόν είναι λανθασμένη εντύπωσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι παρεπέμψατε εις την Νομικήν Επιτροπήν μόνον τας παρατηρήσεις νομοτεχνικής φύσεως εις το άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το άρθρον 2 μάλιστα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αλλά οφείλω να πληροφορήσω το Σώμα ότι σχεδόν ένα έκαστον άρθρον του Νομοσχεδίου αυτού χρήζει παρομοίων διορθώσεων. Επομένως χρειάζεται να σκεφθώμεν ένα τρόπον ο οποίος θα θέση τόσον το Ελληνικόν όσον και το Τουρκικόν κείμενον επί της ιδίας βάσεως. Διαφορετικά πρόκειται να συνεδριάζη η Βουλή και άμα τη αναγνώσει ενός άρθρου να παραπέμπεται εις την Νομικήν Επιτροπήν, πράγμα το οποίον νομίζω πρέπει να αποφευχθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφού η Επιτροπή συνεδριάση και υποβάλη τας εισηγήσεις της διά το άρθρον 2, πιθανόν να γίνη ανάγκη να πάρωμεν απόφασιν πως θα χειρισθώμεν το θέμα περαιτέρω. Εν τούτοις πολύ αμφιβάλλω εάν το κάθε άρθρον θα χρειάζεται τροποποιήσεις αι οποίαι θα είναι ανάγκη να παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Εχω το διορθωμένον κείμενον υπ' όψιν μου και γνωρίζω ότι σχεδόν εις όλα τα άρθρα υπάρχουν αλλαγαί αι οποίαι δεν είναι ουσιαστικαί μετατροπαί αλλά είναι νομοτεχνικής φύσεως. Εισηγούμαι ως πρακτικόν μέτρον όπως η Οικονομική Επιτροπή επιφέρη διορθώσεις όσον το δυνατόν εις περισσότερα άρθρα προτού έλθωμεν εις την Βουλήν. Νομίζω δε ότι εάν συνεδριάση επί ημίσειαν ώραν θα καλύψη τουλάχιστον 30 άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα είναι ικανοποιητική εργασία εάν διορθωθούν 30 άρθρα από λεκτικής φύσεως, διότι δεν προβλέπω ότι εν πάση περιπτώσει θα προφθάσωμεν να αναγνώσωμεν και να ψηφίσωμεν 30 άρθρα.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι ο κ. Δημητριάδης θα έπρεπε να πη Νομική Επιτροπή αντί Οικονομική Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν ο κ. Δημητριάδης θα ήθελε να αναφερθή εις την Οικονομικήν Επιτροπήν, η οποία δεν διώρθωσεν από λεκτικής απόψεως τα άρθρα αυτά διότι δεν....

Θα διακόψωμεν μέχρι τας 6.30. Παρακαλώ δε όπως η Νομική Επιτροπή συνέλθη αμέσως διά να εξετάση τα πρώτα 30 άρθρα.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι τας 6.30 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 5.45 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 8.00 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να με πληροφορήση εάν έγιναν αι σχετικαί λεκτικαί τροποποιήσεις.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, φραστικαί τροποποιήσεις έγιναν μέχρι του άρθρου 5 συμπεριλαμβανομένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εκ νέου το άρθρον 2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι νόμω εκτός εάν άλλως εμφαίνεται εκ του κειμένου—

«ανίκανοι», διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου, λογίζονται οι ακόλουθοι: οι ανήλικοι, οι παράφρονες, οι ολιγοφρενείς, ως και παν έτερον πρόσωπον όπερ, λόγω πνευματικής τινος νόσου, στερείται της χρήσεως του λογικού·

«Δημοκρατία» σημαίνει την Κυπριακήν Δημοκρατίαν.

«Δικαστήριον» σημαίνει το Επαρχιακόν Δικαστήριον της Επαρχίας ένθα το υποκείμενον του φόρου έχει την συνήθη αυτού προσωπικήν ή επαγγελματικήν διαμονήν.

Νοείται ότι, διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου, η υπό Βρεττανικήν κυριαρχίαν περιοχή της Βάσεως Ακρωτηρίου θα λογίζηται κειμένη εντός των ορίων της επαρχίας Λεμεσού, τα δε τμήματα της υπό Βρεττανικήν κυριαρχίαν περιοχής της Βάσεως Δεκελείας, άτινα αμέσως προ της 16ης Αυγούστου, 1960, έκειντο εντός των ορίων της επαρχίας Αμμοχώστου και Λάρνακος, θα λογίζωνται κείμενα εντός των ειρημένων επαρχιών αντιστοίχως·

«εξηρτημένον πρόσωπον» σημαίνει την σύζυγον προσώπου τινός ή παν άγαμον τέκνον αυτού μη συμπληρώσαν το δέκατον όγδοον έτος της ηλικίας του, περιλαμβάνει δε και τα συμπληρώσαντα το δέκατον όγδοον έτος της ηλικίας αυτών άγαμα θήλεα τέκνα ως και παν άρρεν τέκνον, όπερ, αν και συνεπλήρωσε το δέκατον όγδοον έτος της ηλικίας αυτού, συντηρείται εισέτι υπό των γονέων του ή του ετέρου των γονέων του·

«εταιρεία» σημαίνει πάσαν εταιρείαν περιωρισμένης ευθύνης συσταθείσαν ή εγγραφείσαν δυνάμει παντός εν τη Δημοκρατία ισχύοντος νόμου, ως και πάσαν εταιρείαν ήτις, αν και κατέστη ή ενεγράφη εκτός της Δημοκρατίας, διεξάγει επιχειρήσεις ή κέκτηται γραφείον ή κέντρον εργασιών εν Κύπρω·

«'Εφορος» σημαίνει τον 'Εφορον επί του Φόρου Εισοδήματος τον επιφορτισμένον, κατά τας διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 3, τα της εφαρμογής του παρόντος Νόμου. Ο όρος περιλαμβάνει προσέτι πάντα υπό του Εφόρου δεόντως επί τούτω εξουσιοδοτηθέντα λειτουργόν του Τμήματος Προσόδων·

«καθορισθέν» μετά των γραμματικών αυτού παραλλαγών σημαίνει καθορισθέν εν Κανονισμοίς γενομένοις δυνάμει του εδαφίου (4) του άρθρου 76·

«κερδαινόμενον εισόδημα» σημαίνει παν εισόδημα κτώμενον εξ οιασδήποτε εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, εκ της ασκήσεως επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας τινός, εξ ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος, εκ μισθωτών υπηρεσιών, συντάξεων ή άλλων ετησίων προσόδων καταβαλλομένων λόγω ή αναφορικώς προς παρωχημένας μισθωτάς υπηρεσίας·

«κηδεμών» οσάκις χρησιμοποιήται εν σχέσει προς πρόσωπον ανήλικον περιλαμβάνει και τον γονέα του ανηλίκου·

«Κυρίαρχος Περιοχή των Βάσεων» σημαίνει την υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχήν της Βάσεως Ακρωτηρίου ως και την υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχήν της Βάσεως Δεκελείας, ως αύται καθορίζονται εν τω Άρθρω 1 της αφορώσης εις την Συνθήκην Εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου 1960·

«οργανισμός προσώπων» σημαίνει οιονδήποτε σώμα — μετά ή άνευ νομικής προσωπικότητος — ως και πάσαν εταιρείαν, αδελφότητα ή άλλην ένωσιν προσώπων κεκτημένην νομικήν προσωπικότητα ή μη·

«πρόσωπον» περιλαμβάνει και «οργανισμόν προσώπων»·

«πρόσωπον διαμένον έν τινι τόπω», αναφορικώς προς φυσικά πρόσωπα, σημαίνει παν φυσικόν πρόσωπον διαμένον εν τω τόπω εκείνω εξαιρέσει τοιαύτης φύσεως προσωρινών εκ του εν λόγω τόπου απουσιών οίαι ουδόλως δύνανται να θεωρηθώσιν ως αποστερούσαι το πρόσωπον τούτο του δικαιώματος να ισχυρισθή ότι έχει την διαμονήν του εν τω τόπω εκείνω. Αι εταιρείαι περιωρισμένης ευθύνης ή οργανισμοί προσώπων θα θεωρώνται ως πρόσωπα έχοντα την διαμονήν των εν τω τόπω ένθα ασκείται ο έλεγχος και διεύθυνσις των εργασιών των·

«Πρώτος Λειτουργός Προσόδων» σημαίνει τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων της Δημοκρατίας·

«Σύνταγμα» σημαίνει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας·

«φορολογητέον εισόδημα» σημαίνει το υπόλοιπον του αθροίσματος των εισοδημάτων προσώπου τινός εκ των εν τω άρθρω 5 ειδικώς καθοριζομένων πηγών, το εναπομένον μετά την αφαίρεσιν τοιούτων ποσών οία ο παρών Νόμος επιτρέπει·

«φορολογικόν έτος» σημαίνει την περίοδον των δώδεκα μηνών την αρχομένην την πρώτην Ιανουαρίου εκάστου έτους.

«φόρος» σημαίνει τον δυνάμει του παρόντος Νόμου επιβαλλόμενον φόρον εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εκ μέρους των Ελλήνων ή των Τούρκων Βουλευτών όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

'Εφορος επί του Φόρου Εισοδήματος.

3.—(1) Διά την καλήν και πιστήν εφαρμογήν του παρόντος Νόμου ο Πρώτος Λειτουργός Προσόδων θα είναι ο 'Εφορος επί του Φόρου Εισοδήματος, ως τοιούτος δε θα προβαίνη εις πάσαν ενέργειαν ην ήθελε κρίνει αναγκαίαν ή σκόπιμον διά την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Η άσκησις εξουσιών και αρμοδιοτήτων αναφερομένων εις την εφαρμογήν του παρόντος Νόμου δύναται να ανατίθηται υπό του Εφόρου εις έτερον ή ετέρους Λειτουργούς του Τμήματος Προσόδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εδάφιον (1) και (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών το άρθρον 3, εδάφιον (1) και (2) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπηρεσιακόν απόρρητον.

4.—(1) Παν πρόσωπον ασκούν καθήκοντα ή τελούν εν τη υπηρεσία της εφαρμογής του παρόντος Νόμου υποχρεούται να θεωρή και τηρή ως απόρρητον και εμπιστευτικόν παν στοιχείον περιερχόμενον εις γνώσιν αυτού, πάσαν φορολογικήν δήλωσιν ως και παν έγγραφον ή φορολογικόν κατάλογον αναφερόμενον εις το εισόδημα οιουδήποτε προσώπου, και θα υπογράφη την επί τούτω καθορισθείσαν δήλωσιν ενώπιον Επαρχιακού Δικαστού.

(2) Πρόσωπον λαμβάνον γνώσιν στοιχείου τινός ή έχον υπό τον έλεγχον του ή δυνάμενον να πληροφορηθή το περιεχόμενον εγγράφου, φορολογικής δηλώσεως ή φορολογικού καταλόγου αναφερομένου εις το εισόδημα οιουδήποτε άλλου προσώπου, υποχρεούται να απέχη κατά πάντα χρόνον από πάσης μεταδόσεως ή κοινοποιήσεως η αποπείρας μεταδόσεως ή κοινοποιήσεως του περιεχομένου τούτων εκτός εις περιπτώσεις καθ' ας η μετάδοσις ή κοινοποίησις γίνεται διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου.

Νοείται ότι ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται να εξουσιοδοτήση την μετάδοσιν ή κοινοποίησιν των ειρημένων στοιχείων, ή του περιεχομένου τοιούτων εγγράφων, φορολογικών δηλώσεων και καταλόγων εις πρόσωπον ή πρόσωπα άτινα ήθελεν ούτος ειδικώς καθορίσει.

(3) Οσάκις, δυνάμει συμβάσεως γενομένης μετά της Κυβερνήσεως ετέρας χώρας, προβλέπεται παροχή εκπτώσεως εκ του φόρου εισοδήματος αναφορικώς προς καταβολήν φόρου εν τη Δημοκρατία, η υπό του παρόντος άρθρου επιβαλλομένη υποχρέωσις προς τήρησιν του απορρήτου ουδόλως παρακωλύει την προς τας αρμοδίας αρχάς της Κυβερνήσεως της εν λόγω χώρας κοινοποίησιν στοιχείων άτινα κρίνονται αναγκαία διά τον καθορισμόν της εν εκάστη περιπτώσει παρασχετέας εκπτώσεως οσάκις το υποκείμενον του φόρου αιτήται έκπτωσιν εκ του εν τη Δημοκρατία ή εν τη ειρημένη χώρα καταβλητέου φόρου εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 4 εδάφιον (1), (2) και (3) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών το άρθρον 4 εδάφιον (1), (2) και (3) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Αντικείμενον φόρου.

5.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, δι' έκαστον φορολογικόν έτος επιβάλλεται, βάσει φορολογικών συντελεστών ειδικώτερον εν τοις εφεξής καθοριζομένων, φόρος επί του εισοδήματος παντός προσώπου, του κτωμένου ή προκύπτοντος εν τη Δημοκρατία ή αποστελλομένου και λαμβανομένου εις την Δημοκρατίαν εκ των κατωτέρω αναφερομένων πηγών ήτοι:—

(α) κέρδη ή οφέλη εξ οιασδήποτε εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, εκ της ασκήσεως επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας τινός, εξ ελευθερίου ή άλλου επαγγέλματος, δι' οιανδήποτε χρονικήν περίοδον ή τοιαύτη εμπορική ή βιομηχανική επιχείρησις, επιτήδευμα, βιοτεχνία ή επάγγελμα και αν ενασκήται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως το ίδιον, όπως το ίδιον άρθρον 5(1)(α) αναγνωσθή εις την Τουρκικήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν του άρθρου 5(1)(α).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 5 εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 5 εδάφιον (1) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) κέρδη ή οφέλη εξ οιουδήποτε αξιώματος ή μισθωτών υπηρεσιών, ανεξαρτήτως του άν το υποκείμενον της φορολογίας παρέχη τας υπηρεσίας αυτού εν Κύπρω ή αλλαχού, περιλαμβανομένης της κατ' εκτίμησιν ετησίας αξίας καταλύματος, στέγης και διατροφής ή οικίας, ως και παντός ετέρου επιδόματος, χρηματικής ή άλλης μορφής χορηγουμένου αναφορικώς προς παρεχομένας μισθωτάς υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5(β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 5(β) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(γ) η ετησία αξία ακινήτου περιουσίας και των επ' αυτής επενεχθεισών βελτιώσεων, της χρησιμοποιουμένης υπό του ιδιοκτήτου αυτής ή εκ μέρους αυτού διά σκοπούς ιδιοκατοικήσεως ή ψυχαγωγίας ουχί όμως διά τον σκοπόν κτήσεως κέρδους ή άλλου τινός οφέλους. Η τοιαύτη ετησία αξία λογίζεται ούσα 4% επί της αξίας της τοιαύτης ακινήτου περιουσίας ως αύτη εξετιμήθη διά την επιβολήν του φόρου ακινήτου περιουσίας δυνάμει του Περί Φορολογίας Ακινήτου Περιουσίας Νόμου. Πρόσωπον όπερ, τη αδεία του ιδιοκτήτου, κατέχει τοιαύτην ακίνητον περιουσίαν άνευ καταβολής μισθώματος θα λογίζηται κατέχον ταύτην εκ μέρους του ιδιοκτήτου.

Κεφ. 322.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (γ) του άρθρου 5 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (γ) του άρθρου 5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(δ) οιαδήποτε μερίσματα, τόνους ή προεξοφλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (δ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(ε) οιασδήποτε συντάξεις, ποσά εισοδήματος πληρωτέα είτε δυνάμει αποφάσεως του δικαστηρίου είτε όρου τεθέντος εν διαθήκη είτε συμβάσει, ως και ετήσιον ισόβιον ή δι' ωρισμένην περίοδον καταβαλλομένην πρόσοδον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις διά την παράγραφον (ε);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (ε) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(στ) οιαδήποτε μισθώματα, δικαιώματα, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ως και εκμεταλλεύσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή κέρδη προκύπτοντα εκ περιουσίας περιλαμβανομένης και της αξίας το οφέλους του κτωμένου διά των υπό του μισθωτού επενεχθεισών επί οικοδομών, κτιρίων ή άλλων έργων προσθηκών ή τροποποιήσεων η αμφοτέρων, εις περιπτώσεις καθ' άς αι τοιαύται προσθήκαι ή τροποποιήσεις, ή αμφότεραι, άμα τη λήξει της μισθώσεως περιέχονται κατά κυριότητα εις τον ιδιοκτήτην.

Νοείται ότι η αξία του τοιούτου οφέλους δεν θα λογίζηται ως υπερβαίνουσα την συνολικήν δαπάνην ήτις εγένετο διά τας τοιαύτας προσθήκας ή τροποποιήσεις, ή αμφοτέρας.

Νοείται, επίσης, ότι η διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου, η αξία του τοιούτου οφέλους θα κατανέμηται ομοιομόρφως επί της βραχυτέρας των δύο ακολούθων περιόδων, ήτοι της περιόδου της μισθώσεως ή της περιόδου των πέντε ετών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (στ) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (στ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(ζ) κέρδη προκύπτοντα εκ γεωργικής ή κτηνοτροφικής τινος επιχειρήσεως, περιλαμβανομένου παντός μεριδίου κέρδους ή άλλης τινός αντιπαροχής λαμβανομένης ή πληρωτέας διά την εν τη τοιαύτη επιχειρήσει χρήσιν κεφαλαίου, περιουσίας, σπόρων ή ζώων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (ζ) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(η) παν άλλο ετήσιον κέρδος ή όφελος μη περιλαμβανόμενον εν τινι των ανωτέρω παραγράφων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (η) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (η) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

(α) το όλον εισόδημα το κτώμενον υπό προσώπου τινός εκ κερδών ή άλλων οφελών εξ οιασδήποτε εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης τινος επιχειρήσεως θα λογίζηται ως κτηθέν εν τη Δημοκρατία εάν ο έλεγχος και η διεύθυνσις της τοιαύτης επιχειρήσεως ασκώνται εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) παράγραφος (α) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (2) παράγραφος (α) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) Το όλον εισόδημα το κτώμενον υπό προσώπου ασκούντος ελευθέριον επάγγελμα εν τη Δημοκρατία εκ της ασκήσεως του τοιούτου επαγγέλματος εκτός της Δημοκρατίας θα λογίζηται ως εισόδημα κτηθέν εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (β) του εδαφίου (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(γ) παν εισόδημα εφ' ού δεν επεβλήθη φόρος εν τη Δημοκρατία και όπερ διατίθεται εκτός της Δημο-

κρατίας υπό προσώπου διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προς—

(i) εξόφλησιν χρέους συναφθέντος εν τη Δημοκρατία ή την αποπληρωμήν των τόκων επί του ούτω συναφθέντος δανείου,

(ii) εξόφλησιν χρέους συναφθέντος εκτός της Δημοκρατίας και ούτινος το ποσόν ελήφθη ή μετεφέρθη εν τη Δημοκρατία, ή

(iii) εξόφλησιν χρέους συναφθέντος επί τω τέλει της ολικής ή μερικής εξοφλήσεως χρέους τινός εκ των εν εδαφίοις (i) ή (ii) ειδικώς καθοριζομένων, θα λογίζηται ως εισόδημα αποσταλέν εις και ληφθέν εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (γ) του εδαφίου (2) εγκριθή;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Παράγραφος (γ)(i) αμέσως μετά την λέξιν «δανείου», να προστεθή «ή» διαζευτικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (γ) του εδαφίου (2) εγκριθή;

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Λέλλος Δημητριάδης εισηγήθη όπως το διαζευτικόν «ή» προστεθή εις το τέλος της υποπαραγράφου (i) μετά από την λέξιν «δανείου».

Υπάρχει εις το Τουρκικόν κείμενον;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (γ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ετελειώσαμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα πέντε πρώτα άρθρα τα οποία η Νομική Επιτροπή....

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μίαν φραστικήν διόρθωσιν την οποίαν είχαν παρεξηγήσει, έντιμε κ. Πρόεδρε. Αντί ελευθέριον επάγγελμα το οποίον πιθανόν και να σημαίνη αυτό το οποίο θέλομεν, είναι προτιμώτερον να βάλωμεν ελεύθερο επάγγελμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ πληρέστατα διότι το μέν ελευθέριον επάγγελμα είναι αφορολόγητον το δε ελεύθερον επάγγελμα είναι φορολογητέον.

Τα πρώτα πέντε άρθρα επί των οποίων η Νομική Επιτροπή επέφερε φραστικάς τροποποιήσεις έτυχον δευτέρας αναγνώσεως υπό της Βουλής.

Θα αναβάλω την συνεδρίαν διά να εξακολουθήση την εργασίαν της η Επιτροπή των Νομικών επί των υπολοίπων άρθρων.

Θα επανέλθωμεν την Πέμπτην, εις τας 2.00 μ.μ., διά να προχωρήσωμεν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η δε Νομική Επιτροπή δέον να συνεδριάση αύριον και εν ανάγκη και την Πέμπτην το πρωί διά να εξετάση τι φραστικάς τροποποιήσεις χρειάζονται.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην, την 2αν απογευματινήν ώραν.

Η ημερησία διάταξις θα έχη:

Ο περί Κωδικοποιήσεως και τροποποιήσεως της αφορώσης εις την φορολογίαν του εισοδήματος Νομοθεσίας Νόμος.

Δεύτερον θέμα, περί Τελωνειακού Δασμολογίου.

Τρίτον θέμα, Τακτικός Προϋπολογισμός.

Κεφάλαιον Δ. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 8.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 14ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 2.30 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 16, Τούρκοι 11, Σύνολον 27.

Απόντες:

'Ελληνες 18, Τούρκοι 4, Σύνολον 22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Προτού αρχίσωμεν με την συζήτησιν του περί Φόρου Εισοδήματος Νομοσχεδίου, επειδή υπάρχουν αρκετά Νομοσχέδια προς κατάθεσιν, θα παρεκάλουν τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, δεν ηρωτήσατε εάν υπάρχη απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως προβήτε εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα ακόλουθα Νομοσχέδια και έγγραφα:

(1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961.

(2) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος 1961.

(3) Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961.

(4) 'Εγγραφα υποβληθέντα την 27ην Νοεμβρίου, 1961, υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 4(2) και του Νόμου 9 του 1961, και του άρθρου 7(2) του Νόμου 7 του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961, κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών.

Παρακαλώ όπως αναγνωσθούν εις την Τουρκικήν.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν έχουν ετοιμασθή εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, διά να μη καθυστερούμεν, μπορεί ο διερμηνεύς να μεταφράση τους τίτλους.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961. Το Νομοσχέδιον κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπεται δε εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961 κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961. Κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

'Εγγραφα υποβληθέντα την 27ην Νοεμβρίου του 1961 υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 4(2) του Νόμου 9 του 1961 και του άρθρου 7(2) του Νόμου 7 του 1961. Τα εν λόγω 'Εγγραφα κατετέθησαν υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπονται δε εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

'Ελήξεν η κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προχωρήσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ευρισκόμεθα κ. Πρόεδρε εις το 5ον άρθρον του Νομοσχεδίου, εδάφιον (3). Αναγινώσκω το εδάφιον (3).

Σελίς 8— 'Αρθρον 5(2), τώρα 5(3).

(3) Ανεξαρτήτως παντός εν τω παρόντι νόμω εμπεριεχομένου, οιονδήποτε εισόδημα κτώμενον εκτός της Δημοκρατίας, υπό Κυπρίου εγκατεστημένου εκτός της Δημοκρατίας εκ:

(ι) της διεξαγωγής εκτός της Δημοκρατίας εμπορικής ή βιομηχανικής εν γένει επιχειρήσεως ο έλεγχος και η διαχείρισις της οποίας δεν ασκούνται εν τη Δημοκρατία· ή

(ιι) της ασκήσεως εκτός της Δημοκρατίας επιτηδεύματος, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος ή εκ μισθωτών υπηρεσιών· ή

(ιιι) συντάξεως, ετησίας ισοβίου ή δι' ωρισμένην περίοδον καταβαλλομένης τινός προσόδου, μερισμάτων, τόκου, μισθώματος ή άλλου παρομοίου εισοδήματος προκύπτοντος εξ οιασδήποτε πηγής εκτός της Δημοκρατίας,

δεν θα υπόκειται εις φορολογίαν όταν το τοιούτο εισόδημα εμβάζηται εις την Δημοκρατίαν μέσω Τραπέζης λειτουργούσης εν τη Δημοκρατία.

Νοείται ότι Κύπριος εγκατεστημένος εις τας Κυριάρχους Περιοχάς των Βάσεων δεν θα θεωρήται διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου ότι είναι εγκατεστημένος εκτός της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου «Κύπριος» σημαίνει:

(α) παν πρόσωπον το οποίον προ της 16ης Αυγούστου 1960, κατέστη Βρεττανός υπήκοος δυνάμει των διατάξεων του περί Προσαρτήσεως της Κύπρου Διατάγματος εν Συμβουλίω του 1914 έως 1943 ή το οποίον μετά την 16ην Αυγούστου του 1960 κατέστη πολίτης της Δημοκρατίας ή

(β) πρόσωπον το οποίον εγεννήθη εν τη Νήσω της Κύπρου,

(γ) πρόσωπον καταγόμενον εξ αρρενογονίας εκ τοιούτου προσώπου ως είρηται εν υποπαραγράφω (α) ή (β) της παρούσης παραγράφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως εις το εν συνεχεία της παραγράφου (ιιι) και μετά από την παράγραφον «δεν θα υπόκειται εις φορολογίαν όταν το τοιούτον εισόδημα εμβάζηται εις την Δημοκρατίαν μέσω Τραπέζης λειτουργούσης εν τη Δημοκρατία» προστεθούν και τα εξής.

«'Η μεταφέρεται εις την Δημοκρατίαν δι' άλλης τινός οδού περί ής το ενδιαφερόμενον πρόσωπον ήθελε παράσχει εξηγήσεις προς πλήρη ικανοποίησιν του Εφόρου.»

Ο λόγος διά τον οποίον εισηγούμαι την συμπλήρωσιν αυτήν είναι διά να διευκολύνωμεν χιλιάδας Κυπρίων οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι εις διαφόρους χώρας της Αφρικής, και οι οποίοι επιθυμούν να εισάξωσι χρήματα εις την Κύπρον αλλά λόγω πολύ αυστηρών συναλλαγματικών περιορισμών που υπάρχουν εις την χώραν μας είναι αδύνατον η μεταβίβασις των χρημάτων αυτών να γίνη μέσω Τραπέζης. Δεν επιθυμώ να κατονομάσω τας χώρας, διά λόγους σκοπιμότητος, αλλά εάν αποδεχθούν τα έντιμα Μέλη την εισήγησιν αυτήν θα επιτύχωμεν δύο σκοπούς.

Πρώτον, θα διευκολύνωμεν την είσοδον εις την Κύπρον αρκετών κεφαλαίων τα οποία τόσον μεγάλην ανάγκην έχομεν, και δεύτερον, θα διευκολύνωμεν χιλιάδας συμπατριωτών μας, οι οποίοι, από πολλών ετών εγκατασταθέντες εις ξένας χώρας συναντούν τώρα μεγάλας δυσκολίας εις τας εν λόγω χώρας, επιθυμούν να μεταφέρουν τα χρήματά τους εις την Κύπρον διά να εγκατασταθούν εδώ, αλλά λόγω των γνωστών

συναλλαγματικών περιορισμών που υπάρχουν εις τας εν λόγω χώρας αυτό καθίσταται αδύνατον.

Η συμπληρωματική αυτή εισήγησίς μου ετέθη υπό έγκρισιν τόσον του αρμοδίου Υπουργού όσον και του αρμοδίου Τμήματος του Φόρου Εισοδήματος από τους οποίους έχω και την έγκρισιν. Διά τούτο θα ήθελα θερμώς να παρακαλέσω τα έντιμα Μέλη όπως αποδεχθούν την εισήγησίν μου αυτήν με την βεβαιότητα ότι υποβοηθούμεν μεγάλως τους συμπατριώτας μας και επεκτείνομεν τον σκοπόν διά τον οποίον ετέθη εις το άρθρον αυτό η παράγραφος αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εις τας παραγράφους (ε) (ι) (ιι) και (ιιι);

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν αντελήφθην τι ακριβώς εθέσετε εις ψηφοφορίαν. Εθέσετε αυτάς τας τρεις υποπαραγράφους ως ετροποποιήθησαν διά της τροποποιήσεως του κ. Φράγκου ή ως. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποίησις του κ. Φράγκου ακολουθεί μετά την παράγραφον. . . συγγνώμην,

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Διότι είναι προ του «Νοείται».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εις τας παραγράφους (ε), (ι) και (ιι);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εκ μέρους των Ελλήνων και εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών αι παραγράφοι (ε), (ι) και (ιι) εγκρίνονται.

Υπάρχει κείμενον;

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται περί (ε) είναι (3), προσετέθη νέον εδάφιον (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Είναι (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε δίκαιον. Παράγραφος (3) (ι) και (ιι).

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Εις το άρθρον 5, εδάφιον 2, αι παραγράφοι (α), (β), (γ) και αι υποπαραγράφοι (γ) (ι), (ιι) και (ιιι) ενεκρίθησαν την περασμένην φοράν. Εις την σημερινήν συνεδρίασιν υπάρχει η εναπομείνασα υποπαράγραφος (δ) και μετά ταύτην το προσφάτως συνταχθέν εδάφιον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το εδάφιον. . . .

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ορθά όσα είπεν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Το (δ) της παραγράφου 2 εψηφίσθη κατά την προηγούμενην συνεδρίαν του Σώματος. Αυτήν την στιγμήν ανεγνώσθη το νέον εδάφιον (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως το απλούστερον των πραγμάτων είναι, υπάρχει αντίρρησις εις την έγκρισιν της παραγράφου (3) (ι) και (ιι);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (3) (ι) και (ιι) εγκρίνονται.

Προτού θέσω την τροποποιητικήν εισήγησιν παρακαλώ όπως αναγνωσθή το τροποποιητικόν κείμενον εις την Ελληνικήν και εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εις την Ελληνικήν υπάρχει, αλλά με πληροφορεί ο Τούρκος Γραμματεύς ότι εις την Τουρκικήν δεν υπάρχει.

Αναφέρομαι εις την τροποποίησιν την οποίαν εισηγήθη ο έντιμος συνάδελφος κ. Φράγκος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να κάμω μίαν γενικήν παρατήρησιν. Οποτεδήποτε γίνεται εισήγησις τροποποιήσεως, η οποία χρειάζεται διατύπωσιν και όχι αφαίρεσιν λέξεων, οι εισηγηταί οφείλουν να δίδουν το κείμενον εις την Γραμματείαν η οποία να ετοιμάζη κείμενον και εις τας δύο γλώσσας. Θα είναι ανάγκη τώρα να διακόψωμεν διά να ετοιμασθή κείμενον εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται θα ήτο καλόν να προχωρήσωμεν πάρα κάτω και εν τω μεταξύ αυτό να το ψηφίσωμεν όταν θα είναι έτοιμη η μετάφρασις την οποίαν να δώσωμεν να μας ετοιμάσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να προχωρήσωμεν με την ανάγνωσιν του 6ου άρθρου, εν τω μεταξύ δε το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως να δοθή όπως μεταφρασθή.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού προχωρήσωμεν εις το επόμενον άρθρον υπάρχει μία μικρά παράλειψις εις το άρθρον αυτό, τουλάχιστον εις το Ελληνικόν κείμενον, εις το (3) (β), μετά «το πρόσωπον το οποίον εγεννήθη εν τη νήσω της Κύπρου», πρέπει να προστεθή το διαζευτικόν «ή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι καθαρώς τυπογραφικόν λάθος. Μπορεί να προστεθή.

Έκτη παράγραφος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έκτον άρθρον κ. Πρόεδρε.

Βάσις της Φορολογίας.

6. Δι' έκαστον φορολογικόν έτος επιβάλλεται και εισπράττεται φόρος επί του φορολογητέου εισοδήματος παντός προσώπου όπερ εκτήθη κατά το έτος το αμέσως προηγούμενον του φορολογικού έτους.

Νοείται ότι διά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου όπερ κτάται το εισόδημα αυτού εξ αποδοχών, ως αύται καθορίζονται εν τω άρθρω 63, και διά τους σκοπούς του Δεκάτου Τρίτου Μέρους και του άρθρου 76, αι αποδοχαί του προηγουμένου της φορολογίας οικονομικού έτους θα αντικαθίστανται διά των αποδοχών του φορολογικού έτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικαί περίοδοι φορολογίας.

7. Εις περιπτώσεις καθ' άς ο Έφορος ικανοποιείται ότι πρόσωπόν τι κλείει κατά συνήθειαν τους λογαριασμούς της εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης επιχειρήσεως αυτού καθ' ημέραν διάφορον της ημέρας της αμέσως προηγουμένης του φορολογικού έτους, ο Έφορος δύναται να επιτρέψη όπως τα κέρδη ή οφέλη της επιχειρήσεως του προσώπου τούτου λογίζωνται, διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου επί τη βάσει του εισοδήματος του έτους του λήγοντος κατά την ιδίαν ημερομηνίαν εν τω έτει τω αμέσως προηγουμένω του φορολογικού καθ' ήν συνηθίζεται να κλείωνται οι λογαριασμοί της τοιαύτης επιχειρήσεως.

Νοείται ότι, εις περιπτώσεις καθ' άς τοιαύτη άδεια εχορηγήθη αναφορικώς προς ωρισμένον τι φορολογικόν έτος, ανά παν επόμενον φορολογικόν έτος θα επιβάλληται και εισπράττηται φόρος επί των κερδών ή οφελών του πλήρους έτους του λήγοντος κατά την αυτήν ημερομηνίαν εν τω έτει τω αμέσως προηγουμένω του φορολογικού, υπό την επιφύλαξιν ότι τα τοιαύτα

κέρδη θα διασκευάζωνται υφ' ούς όρους ο Έφορος ήθελε κρίνει δικαίους και λογικούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απαλλαγαί από τον φόρον.

8. Απαλλάσσονται του φόρου:

(α) τα επιδόματα παραστάσεως τα καταβαλλόμενα εις τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας, τους Υπουργούς, τον Πρόεδρον και τον Αντιπρόεδρον της Βουλής των Αντιπροσώπων και τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων·

(β) Το εισόδημα πάσης τοπικής αρχής εφ' όσον το τοιούτον εισόδημα δεν προκύπτει εξ εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης τινός επιχειρήσεως ασκουμένης υπό της τοπικής αρχής.

Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον, διά Διατάγματος θα απαλλάττη του φόρου το εισόδημα τοπικής τινός αρχής το προκύπτον εκ της ασκήσεως εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης επιχειρήσεως υπό τοιούτους όρους και διά τοιαύτην περίοδον ως ήθελεν επιβάλει και ορίσει προς το δημόσιον συμφέρον, εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον πεισθή ότι το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετείται καλλίτερον διά της τοιαύτης απαλλαγής.

(γ) το εισόδημα παντός θρησκευτικού, φιλανθρωπικού ή εκπαιδευτικού ιδρύματος δημοσίου χαρακτήρος·

(δ) αι αποδοχαί ξένων διπλωματικών και προξενικών αντιπροσώπων, ως τοιούτων οίτινες δεν είναι πολίται της Δημοκρατίας και οίτινες απολαμβάνεται διπλωματικής ασυλίας συμφώνως προς τους κανόνας και τας αρχάς του Διεθνούς Δικαίου, επί τω όρω της αμοιβαιότητος·

(ε) αι λόγω τραυμάτων ή αναπηρίας παρεχόμεναι συντάξεις εις μέλη των στρατιωτικών δυνάμεων της Δημοκρατίας·

(στ) φιλοδωρήματα παρεχόμενα εις μέλη των στρατιωτικών δυνάμεων της Δημοκρατίας δι' υπηρεσίας παρασχεθείσας εν όσω τα μέλη ταύτα ήσαν εν ενεργώ υπηρεσία·

(ζ) παν κατ' αποκοπήν καθοριζόμενον ποσόν όπερ λαμβάνεται δίκην φιλοδωρήματος χορηγουμένου επί τη αφυπηρετήσει, ή υπό μορφήν μετατροπής συντάξεως, επιδόματος θανάτου ή ως εφ' άπαξ αποζημίωσις λόγω θανάτου ή σωματικής βλάβης·

(η) το εισόδημα το πηγάζον εξ υποτροφίας ή ετέρας εκπαιδευτικής προικοδοτήσεως χορηγηθείσης εις πρόσωπον όπερ φοιτά τακτικώς εις πανεπιστήμιον, κολλέγιον, σχολείον ή έτερόν τι ανεγνωρισμένον εκπαιδευτικόν ίδρυμα·

(θ) το εισόδημα πάσης δι' ειδικού νόμου συσταθείσης ή άλλης εγκεγραμμένης οικοδομικής, ευαγούς ή συνεργατικής εταιρείας, ως και το εισόδημα παντός συνεργατικού ταμιευτηρίου.

(ι) ποσά αντιπροσωπεύοντα κεφάλαιον, καταβαλλόμενα εις φυσικά πρόσωπα λόγω εισφορών αίτινες δυνάμει του άρθρου 17 εκπίπτονται εκ του φορολογητέου εισοδήματος·

(κ) υφ' ούς αναγκαίους όρους ήθελε το Υπουργικόν Συμβούλιον επιβάλει, το εισόδημα παντός οργανισμού προσώπων ούτινος αποκλειστικός σκοπός είναι η προαγωγή της τέχνης, της επιστήμης ή του αθλητισμού και ουχί η υπό του τοιούτου οργανισμού ή υπό των καθ' έκαστον μελών αυτού κτήσις κέρδους, και ούτινος αι δραστηριότητες περιορίζονται αποκλειστικώς εις την επίτευξιν του σκοπού τούτου·

(λ) το εισόδημα παντός Ταμείου εγκριθέντος υπό του Εφόρου δυνάμει του εδαφίου (γ) της παραγράφου (Ι) του Άρθρου 17.

(μ) υφ' ούς όρους ήθελεν επιβάλει το Υπουργικόν Συμβούλιον διά κανονισμών γενομένων δυνάμει του Άρθρου 76, τα κέρδη ή μέρος τούτων οιασδήποτε νέας βιομηχανίας ή νέας επιχειρήσεως, ήτις, κατά την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου είναι ζωτικής ή κεφαλαιώδους σημασίας διά την οικονομικήν, βιομηχανικήν ή τουριστικήν ανάπτυξιν της Δημοκρατίας.

Νοείται ότι ουδέν των εν τω παρόντι Άρθρω διαλαμβανομένων δύναται να ερμηνευθή ως απαλλάσσον από του φόρου τον λαμβάνοντα οιονδήποτε μέρισμα, τόκον, φιλοδώρημα, μισθόν ή ημερομίσθιον καταβληθέν ή πιστωθέν, εν όλω ή εν μέρει, εκ του ως εν τοις προηγουμένοις απαλλασσομένου εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Εις την έκθεσιν της Επιτροπής Δημοσιονομικών εις την δευτέραν σελίδα, και εις την παράγραφον 4(α) γίνεται η ακόλουθος εισήγησις.

Να ληφθή πρόνοια όπως το σύνολον των τόκων επί του κεφαλαίου του ταμείου προνοίας το πληρωνόμενον εις οιονδήποτε συνδρομητήν επί τη αφυπηρετήσει του, κατανέμεται ομαλώς διά σκοπούς φορολογίας εις την περίοδον των τελευταίων πέντε ετών της υπηρεσίας του.

Η πρόθεσις της Επιτροπής Οικονομικών είναι να τοποθετηθή αυτή η εισήγησις ακριβώς εις αυτό το άρθρον. Και θα εισηγούμην όπως προστεθή εις το άρθρον τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις της Επιτροπής Οικονομικών, σελίς. . . .

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Σελίς 2, παράγραφος 4(α) έχει προστεθή ένα,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ληφθή πρόνοια όπως το σύνολον των τόκων επί του κεφαλαίου του ταμείου προνοίας. . . . Μάλιστα.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έχει προστεθή επάνω, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία έκδοσις.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δύο μικρά πράγματα θέλω να εισηγηθώ. Εν πρώτοις μετά από την υποπαράγραφον (ι) να μπη (ια), (ιβ), (ιγ), (ιδ) αντί (κ), (λ), (μ) και ούτω καθ' εξής.

Και εις την εισήγησιν του κ. Ποταμίτη να γίνη μία μακρά φραστική διόρθωσις, ούτως ώστε να αναφέρεται η (4α) ως εξής: «Να ληφθή πρόνοια όπως το σύνολον των τόκων επί του κεφαλαίου του ταμείου προνοίας το πληρωνόμενον εις οιονδήποτε συνδρομητήν επί τη αφυπηρετήσει του, κατανέμεται ομαλώς διά σκοπούς φορολογίας καθ' όλην την διάρκειαν των ετών της υπηρεσίας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όπως μας έχη εξηγήσει, έντιμε κ. Πρόεδρε, ο Έφορος είναι πολύ δύσκολον να γίνη αυτή η εργασία διότι μπορεί να

χρειάζεται να ανατρέξωμεν σε περίοδο 20—30 ετών. Είναι πολύ δύσκολον, γι' αυτό είχαμε προτείνει τα πέντε τελευταία έτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει κείμενον;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε, θα έχωμεν και ημείς προτάσεις επί δύο σημείων. Εάν θέλετε, θα τας υποβάλω, όταν θα έχωμεν καταλήξει επί των άλλων προτάσεων· αν θέλετε όμως, τας υποβάλλω τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι θα ήτο σκόπιμον να γίνη τώρα.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Εισηγούμεθα όπως εις τον όρον επιφυλάξεως εις το άρθρον 8, παράγραφος (β), η περίπτωσις του να πείθεται το Υπουργικόν περί του ότι εξυπηρετείται το δημόσιον συμφέρον, ήτοι η φράσις «εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον πεισθή ότι το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετείται. . . » τροποποιηθή διά της απαλείψεως του μέρους, το οποίον αναφέρεται εις την ανάγκην να πεισθή το Υπουργικόν Συμβούλιον. Νομίζω ότι εις την Δημοσιονομικήν Επιτροπήν συνεφωνήσαμεν επί του σημείου τούτου, αλλά βλέπομεν ότι, όπως ανεγνώσθη το κείμενον σήμερον, επαφίεται και πάλιν εις την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου. Εν συνεχεία θα επεθύμουν όπως αναφερθώ εις την παράγραφον (μ) του άρθρου 8. Ως εδήλωσα κατά την αγόρευσίν μου επί θέματος ουσίας, εγκρίνομεν όπως νέαι βιομηχανίαι, αι οποίαι θα συμβάλουν εις την οικονομικήν, βιομηχανικήν και τουριστικήν ανάπτυξιν της χώρας, τύχουν ωρισμένων απαλλαγών. Αλλά διά του εδαφίου (μ), ως τούτο είναι διατυπωμένον, δίδεται εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ευρεία εξουσία, η οποία εις την πραγματικότητα ανήκει εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων. Δι' αυτόν τον λόγον εισηγούμεθα όπως μη εγκριθή προς το παρόν η παράγραφος (μ) ως είναι διατυπωμένη, θα είμεθα δε έτοιμοι, όταν συνταχθή άρθρον ενσωματώνων αυτάς τας αρχάς, δηλαδή άρθρον, εις το οποίον να δηλούται επί ποίων βάσεων θα παραχωρήται αυτή η απαλλαγή, και υποβληθή τούτο εις την Βουλήν διά τροποποιητικού νομοσχεδίου, θα είμεθα έτοιμοι να το εγκρίνωμεν ευχαρίστως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρώτη σας παρατήρησις είναι επάνω εις το άρθρον. . .

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Εις τον όρον επιφυλάξεως της παραγράφου (β) του άρθρου 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον διά διατάγματος θα απαλλάττη της φορολογίας». Εις το 8(β) η εισήγησίς σας είναι να απαλειφθούν αι λέξεις «Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον»;

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Εισηγούμαι όπως μετά την φράσιν «amme yararma oldugundan» αφαιρεθούν αι λέξεις «Bakanlar Kurulunu tatmin ettigi» (εάν «το Υπουργικόν Συμβούλιον πεισθή ότι»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον πεισθή ότι το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερον διά της τοιαύτης απαλλαγής να απαλειφθή η λέξις το «Υπουργικόν Συμβούλιον», ούτως ώστε να είναι «εάν ήθελε κριθή ότι το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερον». Ποίος θα πάρη την απόφασιν να κρίνη; Πρέπει να υπάρχη κάποιο αρμόδιον όργανον το οποίον να κρίνη.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε, η πρότασίς μου είναι η εξής: Το Υπουργικόν Συμβούλιον «να απαλλάττη. . . . . οσάκις εξυπηρετείται το δημόσιον συμφέρον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως διά να δώση το Υπουργικόν Συμβούλιον πρέπει να πεισθή ότι είναι διά το δημόσιον συμφέρον. Ειδ' άλλως θα το δίδη αυτομάτως.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ο σκοπός είναι να μη επαφίεται εξ ολοκλήρου εις την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου το κατά πόσον είναι προς το δημόσιον συμφέρον. Δηλαδή ο πολίτης μετά την απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου έπρεπε να δύναται να ζητήση το δίκαιόν του εις το αρμόδιον Δικαστήριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή είναι η πρώτη εισήγησις.

Η επομένη, ο έντιμος Βουλευτής αναφέρεται εις την παράγραφον (γ);

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Εις την παράγραφον (μ) του άρθρου 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(μ), σελίδα 11.

Υφ' ούς όρους. . . ήθελεν επιβάλει το Υπουργικόν Συμβούλιον διά κανονισμών γενομένων δυνάμει του άρθρου 76.»

Νομίζω ότι θα είναι ανάγκη να διακόψωμεν διότι υπάρχει εισήγησις να προστεθή η παράγραφος 4(α) «να ληφθή πρόνοια όπως το σύνολον των τόκων επί του κεφαλαίου του Ταμείου Προνοίας το πληρωνόμενον εις οιονδήποτε συνδρομητήν επί της αφυπηρετήσεως του κατανέμεται ομαλώς διά σκοπούς φορολογίας εις την περίοδον των τελευταίων πέντε ετών της υπηρεσίας του».

Προτού διακόψωμεν υπάρχει αντίρρησις όπως ως θέμα αρχής προβλέπη ο Νόμος διά την εξαίρεσιν την οποίαν εισηγείται η Οικονομική Επιτροπή;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Υπάρχουν δύο προτάσεις, έντιμε κ. Πρόεδρε, μία διά περίοδον πέντε ετών και μία διά περίοδον όλων των ετών υπηρεσίας. Νομίζω ότι θα ήτο σκόπιμον η Βουλή κατ' αρχήν να λύση το θέμα διά να ξέρη η Νομική Επιτροπή πως θα προχωρήση εις την επεξεργασίαν της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζετε ότι θα έχη ουσιαστικήν σημασίαν εις τον φόρον εισοδήματος το οποίον θα πληρώση ένας εάν κατανεμηθή εφ' ολοκλήρου ή θα είναι ζήτημα ολίγων σελινίων. Εάν είναι ζήτημα ολίγων σελινίων νομίζω ότι δεν θα έπρεπε να δαπανήσωμεν χρόνον.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μπορεί, κ. Πρόεδρε, να είναι ζήτημα εφ' άπαξ ποσού £4.000, το οποίον νομίζω είναι σημαντικόν ποσόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' άπαξ, δι' ένα άνθρωπον;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή να πληρώση φόρον £4.000.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Όχι, ασφαλώς, αλλά να θεωρηθή ως ετήσιον εισόδημα £2.000 παραδείγματος χάριν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν είναι £2.000 και γίνη κατανομή εις πέντε έτη. . . .

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Θα προστεθή κ. Πρόεδρε, και εις τας άλλας απολαβάς του υποτίθεται και τότε θα εξογκώση την . . . έως τώρα θα το εψηφίζαμεν κ. Πρόεδρε, εάν. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εν πρώτοις εάν ψηφίσωμεν δι' ολόκληρα τα χρόνια χωρίς να πληρώνουν θα είναι αντισυνταγματικόν, διότι τότε κανείς δεν θα επλήρωνεν επί του εισοδήματος των τόκων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν είναι αντισυνταγματικόν να κατανεμηθή εις πέντε δεν είναι αντισυνταγματικόν να κατανεμηθή εις 30.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Τους δίδετε διαφορετικήν «treatment» μεταχείρισιν, ενώ εάν τους δώσετε ολόκληρον να μη πληρώνεται επί των τόκων θα είναι αντισυνταγματικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι ότι δεν θα πληρώση, θα πληρώση, αλλά το εισόδημα αυτό το οποίον παίρνει δι' υπηρεσίας 30 ετών θα κατανεμηθή εις τα τριάντα έτη, εις τα οποία ειργάσθη ο άνθρωπος, ούτως ώστε εάν το έπαιρνεν ως μισθόν θα επλήρωνεν επί 30 ετών φόρον εισοδήματος αντί να πληρώση επί 5 ετών, διότι είναι ένα φιλοδώρημα το οποίον παίρνει δι' υπηρεσίας 30 ετών.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν είναι επί του φιλοδωρήματος, έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι επί των τόκων του φιλοδωρήματος.

Δεν πρόκειται διά το ποσόν το οποίον τοποθετεί, είναι ο τόκος το οποίον παίρνει. Είναι λανθασμένη δε η πληροφορία ό τι θα παίρνουν £3.000 τόκους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αυτός ο άνθρωπος, αντί το φιλοδώρημα του να να μείνη εις Ταμείον, το έπαιρνε ως ποσόν κατά τα 30 έτη που ειργάσθη αυτός ο άνθρωπος, θα επλήρωνεν φόρον εισοδήματος επί του μισθού του· επειδή όμως δεν το επήρε και κρατείται εις ένα Ταμείον έρχεται να το πάρη πίσω από το ταμείον αυτό διατί να μη κατανεμηθή. Εάν δεν υπάρχη πρακτική δυσκολία εις τα 30 έτη να κατανεμηθή εις τα πέντε έτη.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το 5% και το 5 το οποίον βάζει ο εργοδότης, δεν πληρώνουν τόκον. Και όταν εις το τέλος τα παίρνουν πάλιν δεν πληρώνουν φόρον εισοδήματος. Θα πληρώνουν μόνον επί των τόκων των χρημάτων αυτών τα οποία τοποθετούνται τα χρόνια αυτά, και επί τούτω είχα προτείνει να πληρώνη επί των πέντε τελευταίων ετών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εάν η κατανομή γίνη διά περισσότερα από πέντε έτη, νομίζω ότι πρακτικώς δεν θα είναι εφαρμόσιμον δηλαδή. Διότι προς το τέλος της περιόδου πριν της αφυπηρετήσεως το ποσόν των τόκων είναι πολύ μεγαλύτερον παρά εις την αρχήν. Επομένως εάν η κατανομή γίνη διά περίοδον, ας είπωμεν 30 ετών, οι τόκοι τους θα είναι πολύ ολίγοι και οι τόκοι του τελευταίου έτους πολύ μεγάλοι. Επομένως εάν γίνη κατανομή διά περίοδον 30 ετών δεν θα είναι δικαία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν δύο απόψεις. Η μία είναι η άποψις όπως. . . Εν πρώτοις υπάρχει αντίρρησις όπως γίνη πρόβλεψις διά κατανομήν του φόρου, υπάρχει αντίρρησις ανεξαρτήτως χρόνων;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Ποίοι είναι υπέρ του να κατανεμηθή ο φόρος εις μίαν πενταετίαν. Είναι διά μίαν πενταετίαν τώρα.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ διά μίαν πενταετίαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέντε.

Ποίοι ψηφίζουν όπως η κατανομή γίνη, διά την περίοδον ολοκλήρου της υπηρεσίας του υπαλλήλου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

9.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Έγινε μία παρεξήγησις. Εφ' όσον ανεφύη θέμα να ερωτηθούν τα Ελληνικά μέλη κεχωρισμένως, τα Τουρκικά μέλη δεν έχουν ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Αποσύρω την εισήγησιν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα θέσω πάλιν εις ψηφοφορίαν. Όταν το θέτω εις ψηφοφορίαν μπορεί να ψηφίσουν και οι Έλληνες και οι Τούρκοι. Ασφαλώς θα μετρηθούν χωριστά οι ψήφοι.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως της Οικονομικής Επιτροπής άνευ χρονικής περιόδου εις το ζήτημα αυτό;

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η άλλη εισήγησις έχει αποσυρθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι εγώ την εισήγησιν του κ. Στυλιανού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά να είμεθα σαφέστεροι, ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως να περιληφθή πρόνοια όπως το σύνολον των τόκων επί του κεφαλαίου του Ταμείου Προνοίας το πληρωνόμενον εις οιονδήποτε συνδρομητήν επί τη αφυπηρετήσει του κατανέμεται ομαλώς διά τους σκοπούς φορολογίας, ανεξαρτήτως περιόδου;

Ποίοι εκ των Ελλήνων ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά εκ των Ελλήνων;

Ποίοι ψηφίζουν κατά εκ των Τούρκων;

Αποχαί εκ μέρους των Ελλήνων;

Αποχαί εκ μέρους των Τούρκων;

Εκ μέρους των Ελλήνων εψήφισαν 17, ουδείς εναντίον, δεν υπήρξαν αποχαί.

Εκ μέρους των Τούρκων παρακαλώ όπως ψηφίζουν εκείνοι οι οποίοι ψηφίζουν υπέρ, εκείνοι οι οποίοι ψηφίζουν κατά, αργότερον και εκείνοι οι οποίοι κάμνουν αποχήν, διότι υπάρχουν περισσότεροι από τους επτά, και εψήφισαν μόνον επτά. Επομένως πρέπει να υπάρχουν εναντίον και αποχαί.

Ποίοι εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

9. Υπάρχουν εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών οι οποίοι ψηφίζουν κατά;

Αποχαί;

Η πρότασις εγκρίνεται.

Τώρα ποίοι ψηφίζουν όπως το εισόδημα κατανεμηθή εις μίαν πενταετίαν, εκ μέρους των Ελλήνων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ μέρους των Τούρκων ψηφίζουν όπως το εισόδημα κατανεμηθή εις μίαν πενταετίαν;

2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2. κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

2. Ποίοι εκ των Ελλήνων ψηφίζουν κατά της προτάσεως διά την πενταετίαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων ψηφίζουν κατά της προτάσεως όπως το εισόδημα κατανεμηθή εις μίαν πενταετίαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως η πρότασις περί κατανομής εις μίαν πενταετίαν απορρίπτεται.

Ποίοι εκ των Ελλήνων ψηφίζουν όπως το εισόδημα κατανεμηθή εις περίοδον ισοδυναμούσαν με τα έτη υπηρεσίας εκάστου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς. Με συγχωρείτε, 3 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως όπως το εισόδημα κατανεμηθή επί χρονικής περιόδου ισοδυναμούσης με τα έτη υπηρεσίας ενός εκάστου δικαιούχου υπαλλήλου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είς κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως η πρότασις η οποία εγκρίνεται είναι όπως γίνη πρόνοια συμφώνως της εισηγήσεως της Επιτροπής Οικονομικών, αλλά διά περίοδον ισοδυναμούσαν με τα έτη, η κατανομή να γίνεται επί περιόδου ισοδυναμούσης με την περίοδον υπηρεσιών ενός εκάστου δικαιούχου υπαλλήλου.

Εις το στάδιον αυτό θα ήτο χρήσιμον να διακόψωμεν διά 20 λεπτά διά να διατυπωθή τόσον αυτή η παράγραφος όσον και η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Φράγκου εις την Ελληνικήν και Τουρκικήν γλώσσαν.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εφ' όσον θα διακοπή η συνεδρίασις δεν θα ήτο καλόν να συζητήσωμεν και τας προτάσεις του εντίμου κ. Χαλήτ διά να γίνουν όλα μαζί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα συζητηθούν και του κ. Χαλήτ· του κ. Χαλήτ δεν είναι τροποποιητικαί εισηγήσεις λεκτικής φύσεως, αλλά τροποποιητικαί εισηγήσεις ουσίας. Και δεν μπορεί να γίνη διατύπωσις προτού εγκριθή η αρχή.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ακριβώς αυτό ήθελα, έντιμε κ. Πρόεδρε, να δούμεν κατά πόσον συμφωνούμεν εις την αρχήν και μετά να κανονίσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το δούμεν κατά πόσον συμφωνούμεν δι' αγορεύσεων εντός της Βουλής;

Η Βουλή διακόπτει διά 20 λεπτά.

('Ωρα διακοπής 3.35 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 5.25 μ.μ.)

Παρόντες:

'Έλληνες 23, Τούρκοι 14, Σύνολον 37.

Απόντες:

'Έλληνες 11, Τούρκοι 1, Σύνολον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού διακόψωμεν παρεπέμψαμεν εις την αρμοδίαν Επιτροπήν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Φράγκου. Το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως διετυπώθη εις την Ελληνικήν και εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε, άρθρον 5 εδάφιον 3, προ της επιφυλάξεως να προστεθώσι μετά τας λέξεις «μέσω Τραπέζης λειτουργούσης εν τη Δημοκρατία» τα ακόλουθα:

«'Η μεταφέρεται εις την Δημοκρατίαν δι' άλλης τινός οδού περί ής το ενδιαφερόμενον πρόσωπον ήθελε παράσχει εξηγήσεις προς πλήρη ικανοποίησιν του Εφόρου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η τροποποιητική εισήγησις εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως ολόκληρον το εδάφιον 3 του άρθρου 5 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον 3 του άρθρου 5 εγκρίνεται.

Εις το άρθρον 8 έγινε τροποποιητική εισήγησις από την Οικονομικήν Επιτροπήν επί της οποίας ελήφθη απόφασις επί θέματος αρχής υπό της Βουλής.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να μας πληροφορήση εάν έγινε το σχετικόν κείμενον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έγινε το σχετικόν κείμενον και παρεδόθη εις τον 'Ελληνα ως και εις το Τούρκον Γραμματέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να πληροφορήσουν την Βουλήν ακριβώς εις ποίαν παράγραφον θα προστεθή η τροποποιητική παράγραφος, και να αναγνώσουν το κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απεφασίσθη κ. Πρόεδρε να τεθή η τροποποίησις αυτή ως δευτέρα επιφύλαξις εις το τέλος του άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, εφ' όσον απεφασίσθη να τεθή εις το τέλος του άρθρου μετά από την επιφύλαξιν, ως δευτέρα επιφύλαξις, πρέπει πρώτον να ασχοληθώμεν με τας τροποποιητικάς εισηγήσεις, αι οποίαι προηγούνται.

Υπήρχε τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά όπως εις το άρθρον 8(β) εις την προτελευταίαν γραμμήν του Ελληνικού κειμένου διαγραφούν αι λέξεις μετά από την λέξιν «εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον πεισθή ότι».

Η παράγραφος θα έχη ως εξής:

«Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον, διά διατάγματος θα απαλλάττη του φόρου το εισόδημα τοπικής τινός αρχής το προκύπτον εκ της ασκήσεως εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης επιχειρήσεως υπό τοιούτους όρους και διά τοιαύτην περίοδον ως ήθελεν επιβάλει και ορίσει προς το δημόσιον συμφέρον, εάν το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετήται καλύτερον διά της τοιαύτης απαλλαγής.»

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το τροποποιητικόν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συμφώνως προς την τροποποιητικήν εισήγησιν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον, διά διατάγματος θα απαλλάττη του φόρου το εισόδημα τοπικής τινος αρχής το προκύπτον εκ της ασκήσεως εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης επιχειρήσεως υπό τοιούτους όρους και διά τοιαύτην περίοδον ως ήθελεν επιβάλει και ορίσει προς το δημόσιον συμφέρον, εάν το δημόσιον συμφέρον εξυπηρετήται καλύτερον διά της τοιαύτης απαλλαγής.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως. . . .

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Μόνον από γλωσσικής απόψεως έχω μίαν παρατήρησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εις το κείμενον αναφέρεται «amme menfaatina yaratina».

Η φράσις «menfaat yarar» έχει την ιδίαν έννοιαν. Συνεπώς είναι αρκετόν να είπωμεν «amme menfaatina».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αδυνατώ να εκφέρω γνώμην επί του θέματος.

Εν πρώτοις υπάρχει αντίρρησις όπως η τροποποιητική εισήγησις εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως η λεκτική τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η λεκτική τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου εγκρίνεται.

Παρακαλώ τον έντιμον Τούρκον Γραμματέα όπως επιφέρη την λεκτικήν τροποποίησιν ως εισηγήθη αυτήν ο έντιμος Βουλευτής κ. Μπερμπέρογλου εις το ίδιον άρθρον, παράγραφος (μ).

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Να αναγνώσω την. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπό τοιούτους ομοιομόρφους δι' εκάστην κατηγορίαν βιομηχανίας ή επιχειρήσεως όρους ούς ήθελεν επιβάλει το Υπουργικόν Συμβούλιον διά κανονισμών γενομένων δυνάμει του 'Αρθρου 76, τα κέρδη ή μέρος τούτων οιασδήποτε νέας βιομηχανίας ή νέας επιχειρήσεως, ήτις, είναι ζωτικής ή κεφαλαιώδους σημασίας διά την οικονομικήν, βιομηχανικήν ή τουριστικήν ανάπτυξιν της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις, συγγνώμην.

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εις την Τουρκικήν.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις. . . .

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, το άρθρον αυτό είναι από εκείνα που εδήλωσα ότι θα απόσχωμεν· με την ερώτησιν, εάν υπάρχη αντίρρησις, δεν φαίνεται ότι απέχομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θεωρώ την απάντησιν, ότι θα κάμετε αποχήν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν κι άλλαι αποχαί.

4 Αποχαί.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

Τελευταία τροποποιητική εισήγησις του άρθρου 8, την οποίαν ως εδήλωσεν ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών, η αρμοδία Επιτροπή εισηγείται όπως προστεθή μετά την τελευταίαν επιφύλαξιν εις το άρθρον.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Νοείται περαιτέρω ότι ο τόκος ο περιλαμβανόμενος εις ποσόν καταβαλλόμενον έκ τινος ασφαλιστικού ταμείου εγκριθέντος υπό του Εφόρου δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (δ) του εδαφίου (1), του άρθρου 17, του Νόμου εις συνδρομητήν τινα επί τη αφυπηρετήσει του, θα θεωρήται ως εισόδημα κτηθέν υπ' αυτού κατά την διάρκειαν των ετών υπηρεσίας καθ' ας κατέβαλε συνδρομάς εις το Ταμείον εξ ού εγένετο η πληρωμή, πας δε τοιούτος συνδρομητής θα υπόκειται εις φορολογίαν μόνον επί του ποσού του τόκου δι' ού επιστώθη ο λογαριασμός του καθ' έκαστον των έξ τελευταίων ετών της υπηρεσίας του, αι δε γενόμεναι φορολογίαι αναφορικώς προς το εισόδημα του δι' όλα ή τινά των ειρημένων έξ ετών, θα αναθεωρούνται διά να καταστή δυνατή η υπαγωγή αυτού εις φορολογίαν αναφορικώς προς τον εν λόγω τόκον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, η απόφασις δεν ήτο αυτή. Η απόφασις ήτο διά 30 έτη, βεβαίως αυτήν την πρότασιν την οποίαν κάμνουν την δέχομαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η απόφασις δεν ήτο διά 30 έτη. Η απόφασις ήτο όπως και το κέρδος ή ο τόκος κατανεμηθή επί της περιόδου ετών υπηρεσίας του δικαιούχου υπαλλήλου. Η Νομική Επιτροπή αφού εμελέτησε το ζήτημα κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι το ίδιον μπορούσε να προκύψη διά της παρούσης διατυπώσεως με ελάττωσιν εργασίας του αρμοδίου τμήματος διά τους σχετικούς υπολογισμούς.

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται έχετε δίκαιον. Δεν αναφέρομεν έτη 30, αλλά είναι από της ημέρας που αρχίζει. Αλλά δεδομένου ότι φόρος εισοδήματος δεν μπορεί να πληρωθή πέραν των έξ προηγουμένων ετών, γι' αυτό γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς όχι. Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός ο οποίος μπορεί να δεσμεύση την Βουλήν ν' αποφασίση επί πόσων ετών μπορεί να εισπράξη φόρον εισοδήματος. Εν πάση περιπτώσει, επί της ουσίας της προτάσεως υπάρχει αντίρρησις όπως ψηφισθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

'Αρθρον 9.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να τεθή ολόκληρον το άρθρον εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχετε δίκαιον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 8 εγκριθή ως ετροποποιήθη;

Μη υπαρχούσης. . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Φαίνεται ότι υπάρχουν αποχαί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σημειώσωμεν τας αποχάς.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να σημειώσουν ότι υπάρχουν 4 αποχαί.

Άρθρον 9, αι αποχαί θα θεωρούνται ως αντίρρησις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κυβερνητικά δάνεια.

9. Ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται, τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου, διά γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, να δηλώση ότι ο τόκος ο πληρωτέος επί παντός δανείου βαρύνοντος τας δημοσίας προσόδους της Δημοκρατίας θα απαλλάττηται από του φόρου, είτε γενικώς είτε αναφορικώς μόνον προς τόκον πληρωτέον εις πρόσωπα μη διαμένοντα εν τη Δημοκρατία· από της ημερομηνίας δε και κατά την έκτασιν την ειδικώς καθοριζομένην εν τη γνωστοποιήσει, ο τοιούτος τόκος θα υπόκειται εις απαλλαγήν από του φόρου κατά τα ανωτέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 9 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έκπτωσις διά την ενθάρρυνσιν εισαγωγής ξένου κεφαλαίου εν τη Δημοκρατία.

10. Εισόδημα δι' ό ο Έφορος ικανοποιείται ότι εκτήθη υπό μορφήν τόκων εκ ξένου κεφαλαίου εισαχθέντος και επενδυθέντος εν τη Δημοκρατία, θα υπόκειται εις απαλλαγήν από του φόρου εισοδήματος αναφορικώς προς το ποσόν των τόκων ούς το τοιούτον κεφάλαιον απέφερε κατά την περίοδον των τριών πρώτων ετών της επενδύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 10 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 10 εγκρίνεται.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Παρακαλώ να σημειωθούν αι αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4 αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Χορηγούμεναι εκπτώσεις.

11.(Ι) Προς εξεύρεσιν του φορολογητέου εισοδήματος παντός προσώπου θα εκπίπτωνται άπασαι αι δαπάναι άς το τοιούτον πρόσωπον υπέστη εξ ολοκλήρου και αποκλειστικώς προς κτήσιν του εισοδήματος. Εν αυταίς περιλαμβάνονται:

(α) παν ποσόν δαπανηθέν είτε διά την επισκευήν οικημάτων, μηχανημάτων, εγκαταστάσεων και μεταφορικών μέσων χρησιμοποιουμένων διά την κτήσιν του εισοδήματος, είτε διά την ανανέωσιν, επισκευήν ή μετατροπήν οιουδήποτε εργαλείου, σκεύους ή ετέρου αντικειμένου προς τούτο χρησιμοποιουμένου·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 11 εδάφιον (1), παράγραφος (α) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) αι τακτικαί συνεισφοραί αι καταβαλλόμεναι υπό του εργοδότου εις Ταμείον εγκεκριμένον υπό του Εφόρου συμφώνως της παραγράφου (γ) του εδαφίου (Ι) του Άρθρου 17·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει. . . .

Ο κ. Χαλήτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Λόγω μιας τροποποιήσεως, η οποία έγινεν εις το άρθρον 17 η υποπαράγραφος (γ) θα γίνη (δ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Το (γ) θα γίνη (δ).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (β) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(γ) αι ανεπίδεκτοι εισπράξεως απαιτήσεις οιασδήποτε εμπορικής ή βιομηχανικής εν γένει επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας τινός, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος, εάν ο Έφορος ικανοποιηθή ότι αι τοιαύται απαιτήσεις κατέστησαν ανεπίδεκτοι εισπράξεως κατά την διάρκειαν του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού έτους (εδώ θα αναγνώσω διόρθωσιν η οποία έγινεν υπό της Νομικής Επιτροπής και ουχί υπό της Οικονομικής) ως επίσης και το ποσόν πάσης ειδικής προβλέψεως αναφορικώς προς επισφαλείς απαιτήσεις εν σχέσει προς τας οποίας ο Έφορος ικανοποιείται ότι κατέστησαν ή θα καταστώσι τελικώς ανείσπρακτοι και ότι τω όντι απεσβέσθησαν δι' οριστικής εγγραφής κατά την διάρκειαν του αυτού έτους, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι αι τοιαύται απαιτήσεις κατέστησαν πληρωτέαι προ της ενάρξεως του ειρημένου έτους.

Νοείται ότι οιονδήποτε ποσόν εισπραχθέν κατά την διάρκειαν του ειρημένου έτους αναφορικώς προς ποσά προηγουμένως διαγραφέντα ή εκπτωθέντα ως παριστώντα απαιτήσεις ανεπιδέκτους εισπράξεως, θα λογίζηται, διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως είσπραξις της εμπορικής ή βιομηχανικής εν γένει επιχειρήσεως, του επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, του ελευθερίου ή άλλου επαγγέλματος, διά το έτος τούτο·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη εις την Τουρκικήν γλώσσαν ή τροποποιητική εισήγησις της Νομικής Επιτροπής;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (γ) εγκριθή ομού μετά της τροποποιητικής εισηγήσεως της Νομικής Επιτροπής;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (γ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(δ) αι δαπάναι δι' επιστημονικάς ερεύνας άς υπέστη πρόσωπον ασκούν εμπορικήν ή βιομηχανικήν εν γένει επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν τινά, ελευθέριον ή άλλο επάγγελμα, εφ' όσον ο Έφορος ικανοποιείται ότι αι δαπάναι αύται εγένοντο προς χρήσιν και όφελος της εμπορικής ή βιομηχανικής ταύτης επιχειρήσεως, του επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ή του ελευθερίου ή άλλου τοιούτου επαγγέλματος.

Νοείται ότι ουδεμία έπτωσις θα χορηγήται δυνάμει της διατάξεως της παρούσης παραγράφου διά τοιαύτας δαπάνας γενομένας διά την απόκτησιν μηχανημάτων και εγκαταστάσεων ή κτιρίων, περιλαμβανομένων και καταλυμάτων υπαλλήλων, αναφορικώς προς τας οποίας δύναται να χορηγηθή έκπτωσις δυνάμει του άρθρου 12 του παρόντος νόμου.

Νοείται περαιτέρω ότι πάσα τοιαύτη δαπάνη κεφαλαιουχικής φύσεως, αναφορικώς προς την οποίαν δεν δύνανται να χορηγηθώσιν εκπτώσεις δυνάμει του Άρθρου 12, θα κατανέμηται εξ ίσου

μεταξύ του φορολογικού έτους καθ' ό αύτη εγένετο και των πέντε αμέσως επομένων αυτού ετών·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (δ) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (δ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(ε) πάσα δαπάνη δι' απόκτησιν προνομίων ευρεσιτεχνίας ή δικαιωμάτων εν αυτοίς, γενομένη υπό προσώπου ασκούντος εμπορικήν ή βιομηχανικήν εν γένει επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν τινά, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα, αναφορικώς προς την οποίαν ο 'Εφορος ήθελεν ικανοποιηθή ότι εγένετο προς όφελος της εμπορικής ή βιομηχανικής ταύτης επιχειρήσεως, του επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας ή του ελευθερίου ή άλλου τοιούτου επαγγέλματος:

Νοείται ότι πάσα τοιαύτη δαπάνη κεφαλαιουχικής φύσεως θα κατανέμηται, κατ' εύλογόν τινα κατά την κρίσιν του Εφόρου τρόπον, εφ' όλης της χρονικής διαρκείας του τοιούτου προνομίου ή δικαιώματος εν αυτώ.

Νοείται περαιτέρω ότι παν ποσόν εισπραχθέν ή οφειλόμενον εκ της πωλήσεως τοιούτων προνομίων ευρεσιτεχνίας ή δικαιωμάτων εν αυτοίς, ή μέρους αυτών, ως και άπαντα τα δικαιώματα εκμεταλλεύσεως ή έτερον εισόδημα εισπραχθέν ή οφειλόμενον εκ τούτων θα περιλαμβάνηται εις το φορολογητέον εισόδημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (ε) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (ε) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Θα αναγνώσω την παράγραφον (στ) άνευ της προσθήκης της Οικονομικής Επιτροπής.

(στ) το όλον ή τοσούτον μέρος πάσης προσωπικής εισφοράς επιβαλλομένης επί μελών της Ελληνικής ή Τουρκικής Κοινότητος εν της Δημοκρατία δυνάμει του εκάστοτε εν ισχύι κοινοτικού νόμου, ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν εγκρίνει·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα να αναγνώση την παράγραφον μετά τας τροποποιητικάς εισηγήσεις της Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(στ) το όλον πάσης προσωπικής εισφοράς επιβαλλομένης επί μελών της Ελληνικής ή Τουρκικής Κοινότητος εν τη Δημοκρατία δυνάμει του εκάστοτε εν ισχύι κοινοτικού νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθησαν και τα δύο κείμενα και εις τας δύο γλώσσας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα, νομίζω ότι ανεγνώσθησαν και εις τας δύο γλώσσας το ίδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ζ).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(ζ) δωρεαί και συνεισφοραί δι' εκπαιδευτικούς, μορφωτικούς ή άλλους φιλανθρωπικούς σκοπούς γενόμεναι εις εκατέραν των εν τη Δημοκρατία Κοινοτήτων ή αμφοτέρας τας Κοινότητας ταύτας·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(η).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το (η) συμφώνως της προτάσεως της Οικονομικής Επιτροπής δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως της προτάσεως της Οικονομικής Επιτροπής δεν υπήρχαν και αι λέξεις «ή τοσούτον μέρος» εις την πρώτην παράγραφον και «ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν εγκρίνει», συμφώνως της ιδίας εισηγήσεως δεν υπήρχον· όμως ανεγνώσθη το κείμενον. Επομένως διά να υπάρχη ομοιομορφία πρέπει να αναγνωσθή ολόκληρος η παράγραφος ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, ολόκληρος η παράγραφος με τας τροποποιητικάς εισηγήσεις όπως εισηγείται η Επιτροπή Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο λόγος διά τον οποίον ανεγνώσθησαν είναι διότι υπεδείχθη εις τον 'Ελληνα Γραμματέα να τας αναγνώση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο 'Ελλην Γραμματεύς δεν λαμβάνει οδηγίας από κανένα εκτός από τον Πρόεδρον της Βουλής. Το αξίωμα του Γραμματέως ανήκει εις το Γραφείον του Προέδρου της Βουλής και εντός της αιθούσης της Βουλής δέχεται μόνον οδηγίας από τον Πρόεδρον. Εάν δε οποτεδήποτε Μέλος της Βουλής θέλη να κάμη εισηγήσεις, οφείλει να τες κάμη δημοσίως εντός της Βουλής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Λυπούμαι διότι ο έντιμος Πρόεδρος δεν αντελήφθην ό,τι είπα· όταν εχρησιμοποίησα το ρήμα «υπεδείχθη» εννοούσα ότι ο έντιμος Πρόεδρος υπέδειξεν εις τον Γραμματέα της Βουλής, παρ' όλον που ανέγνωσεν κατ' αρχήν το κείμενον όπως ήλθεν, να το αναγνώση όπως υπέδειξεν η Οικονομική Επιτροπή. Τώρα δεν αναφέρομαι εις το παρελθόν. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις, ο Γραμματεύς επληροφόρησε την Βουλήν ότι θα αναγνώση το κείμενον ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Μετά από την ειδοποίησιν αυτήν, υπέδειξα εις τον Γραμματέα ότι έπρεπε να αναγνώση και το κείμενον ως ετροποποιήθη υπό της αρμοδίας Επιτροπής. Η ιδία τακτική θα ακολουθηθή δι' ολόκληρον την παράγραφον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το κείμενον ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας έχει ως εξής: Παράγραφος (η) πάσα ετέρα έκπτωσις οία ήθελε καθορισθή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υποπαράγραφος (2).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εδάφιον (2).

(2) Η μέθοδος υπολογισμού των κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου εκπιπτωμένων ποσών θα είναι ως η καθορισθησομένη τοιαύτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψω διά δέκα λεπτά.

('Ωρα διακοπής 6.00 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 6.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού προχωρήσωμεν με την παράγραφον (στ), (ζ) και (η) θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν ή διόρθωσιν.

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Λέλλος Δημητριάδης, όπως μου εξήγησε, δεν εννοούσεν ότι του υπεδείχθη υπό Βουλευτού ή άλλου προσώπου ο τρόπος με τον οποίον θα γίνη η ανάγνωσις, αλλά εννοούσε ότι του υπεδείχθη υπ' εμού. Φαίνεται δε καθαρώς ότι πρόκειται περί παρεξηγήσεως. Διά τούτο αποσύρω τας παρατηρήσεις τας οποίας έκαμα εις τον κ. Λέλλον Δημητριάδην.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (στ) και (ζ) εγκριθούν ως εισηγείται η Επιτροπή Οικονομικών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (στ) και (ζ) εγκρίνονται ως ετροποποιήθησαν υπό της Επιτροπής Οικονομικών.

Το (η).

Η Επιτροπή Οικονομικών εισηγήθη όπως η παράγραφος (η) απαλειφθή.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (η) απαλείφεται.

Εδάφιον (2). Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (2) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αφαιρέσεις και προσθέσεις αναφορικώς προς στοιχεία παγίου ενεργητικού χρησιμοποιούμενα εν εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει κ.τ.λ.

12(Ι) Εν τω παρόντι Άρθρω «στοιχεία παγίου ενεργητικού» σημαίνει εγκαταστάσεις, μηχανήματα ή κτίρια, περιλαμβανομένων και καταλυμάτων των υπαλλήλων, άτινα ανήκουσιν εις πρόσωπον ασκούν εμπορικήν ή βιομηχανικήν εν γένει επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν τινά, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα ή παρέχον μισθωτάς υπηρεσίας και άτινα χρησιμοποιούνται υπό του προσώπου τούτου εν τη τοιαύτη εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει, επιτηδεύματι ή βιοτεχνία, ελευθερίω ή άλλω επαγγέλματι, ή υπηρεσία, ή δι' επιστημονικάς ερεύνας αναφορικώς προς τας οποίας ο Έφορος ικανοποιείται ότι διεξάγονται προς όφελος της τοιαύτης εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου επαγγέλματος, ή υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 12(1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 12 εδάφιον (1) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Κατά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου ασκούντος εμπορικήν ή βιομηχανικήν εν γένει επιχείρησιν, επιτήδευμα, ή βιοτεχνίαν τινά, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα, ή παρέχοντος μισθωτάς υπηρεσίας, θα χορηγήται:

(α) τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, έκπτωσις ευλόγου τινός ποσού διά την μείωσιν αξίας και φθοράν ήν υφίστανται τα τοιαύτα στοιχεία ως εκ της χρήσεως αυτών εν τη εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει, επιτηδεύματι ή βιοτεχνία, ελευθερίω ή άλλω επαγγέλματι, ή εν τη παροχή μισθωτών υπηρεσιών, κατά την διάρκειαν του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού έτους, ή, προκειμένου περί προσώπων παρεχόντων μισθωτάς υπηρεσίας, κατά την διάρκειαν του φορολογικού έτους.

Νοείται ότι:

(ι) το σύνολον των τοιούτων εκπτώσεων δεν θα δύναται να υπερβή το ποσόν της κεφαλαιουχικής δαπάνης ήν υπέστη το πρόσωπον τούτο διά την κτήσιν του στοιχείου τούτου·

(ιι) εάν στοιχείον τι παγίου ενεργητικού σημαντικής αξίας εχρησιμοποιήθη το πρώτον εν τη εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει, επιτηδεύματι ή βιοτεχνία, ελευθερίω ή άλλω επαγγέλματι ή υπηρεσία, ή δι' επιστημονικάς ερεύνας, διά μέρος μόνον του έτους, ή χορηγητέα έκπτωσις επιμερίζεται χρονικώς·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον 2 και η παράγραφος (α) (ι) και (ιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) εις περιπτώσεις καθ' άς στοιχεία παγίου ενεργητικού, συγκείμενα εξ εγκαταστάσεων και μηχανημάτων αναφορικώς προς τα οποία δεν έχει ήδη χορηγηθή αρχική έκπτωσις δυνάμει των διατάξεων του παρόντος νόμου, κτώνται και χρησιμοποιούνται το πρώτον εν τω έτει τω αμέσως προηγουμένω του φορολογικού έτους ή, προκειμένου περί προσώπων παρεχόντων μισθωτάς υπηρεσίας, κατά την διάρκειαν του φορολογικού έτους, η αρχική έκπτωσις ίση προς το έν πέμπτον της επ αυτών γενομένης κεφαλαιουχικής δαπάνης·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (β) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(γ) εις περιπτώσεις καθ' άς γίνονται κεφαλαιουχικαί δαπάναι διά την κατασκευήν, ανοικοδόμησιν, επέκτασιν και μετατροπήν στοιχείων παγίου ενεργητικού συγκειμένων εκ κτιρίων και τα τοιαύτα κτίρια χρησιμοποιούνται το πρώτον εν τω έτει τω αμέσως προηγουμένω του φορολογικού έτους, αρχική έκπτωσις ίση προς το έν δέκατον της ούτω γενομένης κεφαλαιουχικής δαπάνης.

Νοείται ότι:

(ι) ουδέν πρόσωπον παρέχον μισθωτάς υπηρεσίας δικαιούται όπως απαιτήση να τω παρασχεθή ή θα παρέχηται αυτώ οιαδήποτε των εν παραγράφοις (α) και (β) του παρόντος εδαφίου προβλεπομένων εκπτώσεων δι' αυτοκίνητον ή έτερον όχημα ανήκον κατά κυριότητα εις αυτό εφ' όσον το πρόσωπον τούτο δεν είναι υπόχρεων, δυνάμει ρητού όρου εν τη συμβάσει προσλήψεώς του εις εργασίαν ή υπηρεσίαν τινά, όπως χρησιμοποιή το εις αυτό ανήκον αυτοκίνητον ή όχημα διά την εκτέλεσιν των καθηκόντων του ή εφ' όσον καταβάλλεται εις το πρόσωπον τούτο αποζημίωσις υπό μορφήν εξόδων κινήσεως ή έτερόν τι επίδομα διά την τοιαύτην χρήσιν·

(ιι) εάν στοιχείόν τι παγίου ενεργητικού χρησιμοποιήται μερικώς δι' επαγγελματικούς και μερικώς δι' ιδιωτικούς σκοπούς, ο Έφορος θα δύναται να καθορίζη, το αναλογούν εις την ιδιωτικήν χρήσιν μέρος της κεφαλαιουχικής δαπάνης της γενομένης διά την κτήσιν του στοιχείου τούτου, εν τοιαύτη δε περιπτώσει, αι προμνησθείσαι εκπτώσεις θα παρέχωνται μόνον αναφορικώς προς το αναλογούν εις την χρήσιν του τοιούτου στοιχείου εν τη εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει, επιτηδεύματι ή βιοτεχνία, ελευθερίω ή άλλω επαγγέλματι, ή μισθωτή υπηρεσία, μέρος της κεφαλαιουχικής δαπάνης.

(ιιι) διά τους σκοπούς της παραγράφου (α) του παρόντος εδαφίου η διάρκεια χρήσεως οιωνδήποτε κτιρίων πλην των βιομηχανικών τοιούτων καθορίζεται εις τριάκοντα τρία έτη και η των βιομηχανικών κτιρίων εις είκοσι πέντε έτη, εν ή περιπτώσει δε το κτίριον ήθελε μεταβιβασθή διά πωλήσεως ή άλλως πως, ο νέος κύριος του κτιρίου τούτου θα δικαιούται να απαιτήση μόνον το κατά την ημερομηνίαν της μεταβιβάσεως παραμένον απαράγραφον υπόλοιπον της αρχικής τιμής κτήσεως του τοιούτου κτιρίου, της βάσεως υπολογισμού της αποσβέσεως ούσης της αυτής μετά της αρχικώς υιοθετηθείσης τοιαύτης.

(ιν) αι δυνάμει των παραγράφων (α) (β) και (γ) χορηγούμεναι εκπτώσεις θα είναι επιπρόσθετοι και δεν θα συνιστώσι μέρος της δυνάμει της παραγράφου (α) του παρόντος εδαφίου χορηγουμένης εκπτώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (γ) (ι), (ιι), (ιιι), (ιν) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η παράγραφος (γ), (ι), (ιι), (ιιι), (ιν) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3)Εις περιπτώσεις καθ' άς, κατά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου ασκούντος εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν τινά, ελευθέριον ή αλλο τι επάγγελμα, ή παρέχοντος μιθωτάς

υπηρεσίας, έχει χορηγηθή έκπτωσίς τις έν τινι φορολογικώ έτει δυνάμει των διατάξεων του άρθρου τούτου αναφορικώς προς στοιχείόν τι παγίου ενεργητικού και εν τω έτει τω αμέσως προηγουμένω του φορολογικού έτους ή, εις την περίπτωσιν μισθωτών υπηρεσιών, διαρκούντος του φορολογικού έτους, ήθελεν επισυμβή έν των ακολούθων γεγονότων, ήτοι:

(α) το τοιούτον στοιχείον ή μέρος τούτου έπαυσεν ανήκον εις το πρόσωπον το ασκούν την εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα, ή το παρέχον μισθωτάς υπηρεσίας, είτε λόγω πωλήσεως του εν λόγω στοιχείου ή μέρους αυτού είτε υφ' οιασδήποτε άλλας συνθήκας·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) παράγραφος (α) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (3) παράγραφος (α) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) το τοιούτον στοιχείον ή μέρος τούτου ήθελε παύσει οριστικώς να χρησιμοποιήται διά τους σκοπούς της υπό του προσώπου τούτου ασκουμένης εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου επαγγέλματος ή μισθωτής υπηρεσίας, ενώ εξακολουθεί να ανήκη εισέτι εις το πρόσωπον το ασκούν την εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, το ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα ή την μισθωτήν υπηρεσίαν·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (β) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(γ) η ασκουμένη εμπορική ή βιομηχανική επιχείρησις, επιτήδευμα ή βιοτεχνία, το ελευθέριον ή άλλο επάγγελμα ή η μισθωτή υπηρεσία ετερματίσθη οριστικώς και μονίμως, του τοιούτου στοιχείου μη παύσαντος προηγουμένως να ανήκη εις το πρόσωπον το ασκούν την εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα ή μισθωτήν υπηρεσίαν, το υπόχρεων εις φορολογίαν πρόσωπον θα υποβάλη εις τον Έφορον, κατά την διάρκειαν του φορολογικού έτους, ομού μετά της φορολογικής αυτού δηλώσεως της προνοουμένης εν τω Άρθρω 36, κατάστασιν (κατωτέρω αναφερομένην ως «εξισωτική κατάστασις») αναφορικώς προς το τοιούτον στοιχείον παγίου ενεργητικού, περιέχουσαν τα κατωτέρω στοιχεία:

(ι) το ποσόν της διά την κτήσιν τούτου γενομένης κεφαλαιουχικής δαπάνης·

(ιι) το σύνολον του ποσού της υποτιμήσεως ήν το τοιούτον στοιχείον υπέστη αφ' ής τούτο ηγοράσθη υπό μορφήν φθοράς λόγω χρήσεως και χρόνου, περιλαμβανομένου και του συνολικού ποσού των εκπτώσεων αίτινες εχορηγήθησαν ήδη δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Άρθρου.

Νοείται ότι, εν ή περιπτώσει το τοιούτον στοιχείον παγίου ενεργητικού εκτήθη κατά ή μετά την 1ην Ιανουαρίου 1954, διά να εξευρεθή το συνολικόν ποσόν των ήδη χορηγηθεισών εκπτώσεων, αι τυχόν χορηγηθείσαι εκπτώσεις δυνάμει των παραγράφων (β) και (γ) του εδαφίου (2), δεν θα λαμβάνωνται υπ' όψιν· και

(ιιι) το ποσόν το αντιπροσωπεύον το τίμημα πωλήσεως ή καταβολήν ασφαλισθέντος ποσού ή άλλης τινός αποζημιώσεως ή το κατάλοιπον της αξίας του τοιούτου κεφαλαιουχικού στοιχείου.

Νοείται ότι η τη πρωτοβουλία ή οδηγία του κυρίου κατεδάφισις κτιρίου τινός δεν θα συνιστά λόγον υποβολής «εξισωτικής καταστάσεως» εάν αύτη εγένετο προ της παρόδου πέντε ετών αφ' ής το τοιούτον στοιχείον εκτήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η παράγραφος (γ) (ι), (ιι) και (ιιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Προς εξεύρεσιν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου υποχρέου δυνάμει του εδαφίου (3) όπως υποβάλη εις τον Έφορον εξισωτικήν κατάστασιν, αφαίρεσις (εν τοις κατωτέρω αναφερομένη ως «εξισωτική αφαίρεσις») θα επιτρέπηται, ή, αναλόγως της περιπτώσεως, πρόσθεσις (εν τοις κατωτέρω αναφερομένη ως «εξισωτική πρόσθεσις») θα γίνηται, της τοιαύτης εξισωτικής αφαιρέσεως ή προσθέσεως υπολογιζομένης ως ακολούθως βάσει των στοιχείων των εμπεριεχομένων εν τη εξισωτική καταστάσει ή καταστάσεσιν ταις υποβαλλομέναις υπό του υποχρέου εις φόρον προσώπου αναφορικώς προς το έτος το αμέσως προηγούμενον του φορολογικού έτους ή, εις την περίπτωσιν μισθωτών υπηρεσιών, αναφορικώς προς το φορολογικόν έτος:

(α) το ποσόν της εξισωτικής αφαιρέσεως θα είναι το ποσόν δι' ού το εν τη εξισωτική καταστάσει στοιχείον (ι) υπερβαίνει το άθροισμα των στοιχείων (ιι) και (ιιι) της ειρημένης καταστάσεως·

(β) το ποσόν της εξισωτικής προσθέσεως θα είναι το ποσόν δι' ού το άθροισμα των εν τη εξισωτική καταστάσει στοιχείων (ιι) και (ιιι) υπερβαίνει το στοιχείον (ι) της ειρημένης καταστάσεως.

Νοείται ότι εν ουδεμία περιπτώσει το ποσόν της εξισωτικής προσθέσεως θα υπερβαίνη το σύνολον των εκπτώσεων των ήδη χορηγηθεισών δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου και περιλαμβανομένων εν τω ποσώ του στοιχείου (ιι) της εξισωτικής καταστάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (4) (α), (β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον 4(α) και (β) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(5) Οσάκις στοιχείόν τι παγίου ενεργητικού, αναφορικώς προς το οποίον έχει επισυμβή οιονδήποτε των εν παραγράφοις (α) και (β) του παρόντος εδαφίου (3) γεγονότων, αντικατασθή υπό του ιδιοκτήτου αυτού και ως εκ τούτου παρίσταται ανάγκη όπως γενή εξισωτική πρόσθεσις, τότε, εάν ο ιδιοκτήτης δι' εγγράφου ειδοποιήσεως αυτού προς τον Έφορον ούτω επιλέξη, θα εφαμόζωνται αι ακόλουθοι διατάξεις, ήτοι:

(α) εάν το ποσόν της εξισωτικής προσθέσεως ήτις θα εγένετο είναι μείζον της διά την προμήθειαν του νέου στοιχείου παγίου ενεργητικού γενομένης κεφαλαιουχικής δαπάνης:

(ι) η εξισωτική πρόσθεσις θα περιορίζηται εις ποσόν ίσον προς την διαφοράν· και

(ιι) αναφορικώς προς το τοιούτον νέον στοιχείον ουδεμία εξισωτική αφαίρεσις δυνάμει των προνοιών του εδαφίου (4) και ουδεμία έκπτωσις δυνάμει των προνοιών της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) θα χορηγήται· και

(ιιι) εν τη εξετάσει του κατά πόσον δέον να γίνη εξισωτική τις πρόσθεσις αναφορικώς προς την κεφαλαιουχικήν δαπάνην την γενομένην διά την κτήσιν του τοιούτου νέου στοιχείου, ως ολικόν των εκπτώσεων των δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Άρθρου ήδη χορηγηθεισών αναφορικώς προς το τοιούτον νέον στοιχείον, εξαιρέσει, εις την περίπτωσιν στοιχείου κτηθέντος κατά ή μετά την 1ην Ιανουαρίου, 1954, των εκπτώσεων των δυνάμει των εν παραγράφοις (β) και (γ) του εδαφίου (2) διατάξεων χορηγουμένων, θα λογίζηται ποσόν ίσον προς το ποσόν της κεφαλαιουχικής δαπάνης ήτις εγένετο διά την κτήσιν του τοιούτου νέου στοιχείου·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (5) παράγραφος (α) (ι), (ιι) (ιιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) εάν η διά την προμήθειαν του νέου στοιχείου γενομένη κεφαλαιουχική δαπάνη είναι ίση ή μείζων του ποσού της εξισωτικής προσθέσεως ήτις θα εγένετο

(ι) η εξισωτική πρόσθεσις δεν θα γίνη· και

(ιι) το ποσόν οιωνδήποτε εκπτώσεων χορηγουμένων δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Άρθρου άλλων ή των εκπτώσεων των χορηγουμένων δυνάμει των εν παραγράφοις (β) και (γ) του εδαφίου (2) διατάξεων θα υπολογίζηται επί του ποσού της κεφαλαιουχικής δαπάνης της γενομένης διά την προμήθειαν του τοιούτου νέου στοιχείου μειουμένου κατά το ποσόν της εξισωτικής προσθέσεως· και

(ιιι) εν τη εξετάσει του κατά πόσον δέον να γίνη εξισωτική αφαίρεσις ή εξισωτική πρόσθεσις αναφορικώς προς τοιούτον νέον στοιχείον, ως ολικόν των δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Άρθρου ήδη χορηγηθεισών εκπτώσεων αναφορικώς προς το τοιούτον νέον στοιχείον, εξαιρέσει, εις την περίπτωσιν νέου στοιχείου κτηθέντος κατά ή μετά την 1ην Ιανουαρίου, 1954, εκπτώσεων γενομένων δυνάμει των εν παραγράφοις (β) και (γ) του εδαφίου (2) διατάξεων, θα λογίζηται το σύνολον των ήδη χορηγηθεισών εκπτώσεων επηυξημένον διά ποσού ίσου προς το ποσόν της εξισωτικής προσθέσεως ήτις άλλως θα εγένετο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις, όπως η παράγραφος (β) (ι), (ιι) και (ιιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(6) Εις περιπτώσεις καθ' άς το εις φορολογίαν υπόχρεων πρόσωπον έχει υποβάλει εξισωτικήν κατάστασιν, ο Έφορος δύναται:

(α) να αποδεχθή την κατάστασιν και να προβή εις εξισωτικήν αφαίρεσιν ή πρόσθεσιν βάσει ταύτης·ή

(β) να απορρίψη την κατάστασιν και να προσδιορίση, κατά την κρίσιν του, το ποσόν της εξισωτικής αφαιρέσεως ή προσθέσεως και να προβή βάσει του τοιούτου προσδιορισμού εις εξισωτικήν αφαίρεσιν ή εξισωτικήν πρόσθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (6) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(7) Διά τους σκοπούς του παρόντος Άρθρου:

(α) η διά την προμήθειαν οιουδήποτε στοιχείου παγίου ενεργητικού γενομένη κεφαλαιουχική δαπάνη θα είναι το ποσόν όπερ το τοιούτον στοιχείον κατά την γνώμην του Εφόρου θα εστοίχιζεν εάν ηγοράζετο εν τη ελευθέρα αγορά κατά τον χρόνον καθ' όν εγένετο η κτήσις του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (7) παράγραφος (α) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) το προϊόν της πωλήσεως αναφορικώς προς οιονδήποτε πωληθέν στοιχείον παγίου ενεργητικού θα είναι ποσόν όπερ το τοιούτον στοιχείον, κατά την γνώμην του Εφόρου, θα απέφερεν εάν επωλείτο εν τη ελευθέρα αγορά κατά τον χρόνον καθ' όν το στοιχείον τούτο επωλήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (β) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(γ) εάν δεν έχη λάβει χώραν πώλησις, καταβολή ασφαλισθέντος ποσού ή αποζημιώσεως ή εάν δεν υφίσταται κατάλοιπον αξίας στοιχείου τινός παγίου ενεργητικού θα λογίζηται ως ληφθέν υπό τινα των αναφερθεισών μορφών ποσόν ίσον προς το ποσόν όπερ το τοιούτον στοιχείον, κατά την γνώμην του Εφόρου, θα απέφερεν εάν επωλείτο εν τη ελευθέρα αγορά καθ' όν χρόνον επεσυνέβη το γεγονός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (γ) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (γ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(δ) ο όρος «επιχείρησις» θα περιλαμβάνη και την εκμίσθωσιν κτιρίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (δ) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(8) Εις περιπτώσεις καθ' άς στοιχείον τι παγίου ενεργητικού επωλήθη και

(α) ο αγοραστής είναι πρόσωπον τελούν υπό τον έλεγχόν του πωλητού, ή ο πωλητής είναι πρόσωπον τελούν υπό τον έλεγχον του αγοραστού, ή αμφότεροι τελούν υπό τον έλεγχον τρίτου τινός προσώπου· και

(β) κατά την γνώμην του Εφόρου το αποκλειστικόν όφελος όπερ αναμένεται να προκύψη εκ της πωλήσεως ή εκ δοσοληψιών ών η πώλησις συνιστά μέρος διά το έτερον ή αμφότερα των συμβαλλομένων μερών είναι η βάσει του παρόντος άρθρου εξασφάλισις εκπτώσεων,

τότε, παρά τας εν τω παρόντι άρθρω προηγουμένας διατάξεις, ο Έφορος δύναται να αρνηθή να χορηγήση οιασδήποτε εκπτώσεις προνοουμένας διά του παρόντος άρθρου αναφορικώς προς το τοιούτον στοιχείον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (8) παράγραφος (α), (β) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παράρτημα Πρώτον.

(9) Εις περιπτώσεις καθ' άς το εισόδημα προκύπτει εκ της ασκήσεως μεταλλευτικής επιχειρήσεως, αντί των αποσβέσεων ή εκπτώσεων των επιτρεπομένων δυνάμει των προηγουμένων εδαφίων θα χορηγώνται τοιαύται αποσβέσεις ή εκπτώσεις οία ειδικώτερον καθορίζονται εν τω Πρώτω Παραρτήματι του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (9) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (9) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δαπάναι μη εκπιπτόμεναι.

13. Προς εξεύρεσιν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου τινός δεν θα εκπίπτωνται τα ακόλουθα:

(α) αι οικιακαί ή ατομικαί δαπάναι, περιλαμβανομένων των εξόδων μεταβάσεως από του τόπου διαμονής εις τον τόπον του επαγγέλματος·

(β) το μίσθωμα οιασδήποτε οικοδομής ανηκούσης κατά κυριότητα εις το πρόσωπον τούτο και χρησιμοποιουμένης διά την υπ' αυτού άσκησιν εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος·

(γ) οιαδήποτε αμοιβή ή τόκοι επί κεφαλαίου καταβληθέντες ή πιστωθέντες εις το πρόσωπον τούτο·

(δ) το κόστος εμπορευμάτων ληφθέντων εκ της επιχειρήσεως δια την χρήσιν του ιδιοκτήτου ή οιουδήποτε συνεταίρου ή της οικογενείας του ιδιακτήτου ή του συνεταίρου τούτου·

(ε) πάσα δαπάνη ή έξοδον όπερ δεν αντιπροσωπεύει ποσόν εξ ολοκλήρου και αποκλειστικώς διατεθέν ή δαπανηθέν προς τον σκοπόν κτήσεως του εισοδήματος·

(στ) παν κεφάλαιον αποσυρθέν ή παν ποσόν χρησιμοποιηθέν ως κεφάλαιον ή όπερ προορίζεται να χρησιμοποιηθή ως κεφάλαιον·

(ζ) αι δαπάναι οιωνδήποτε βελτιώσεων, μετατροπών ή προσθηκών·

(η) παν ποσόν όπερ δύναται να ανακτηθή δυνάμει ασφαλίσεως ή συμβάσεως αποζημιώσεως·

(θ) το μίσθωμα ή έξοδα επισκευών οικοδομής ή μέρους οικοδομής μη καταβληθέντα ή γενόμενα προς τον σκοπόν παραγωγής του εισοδήματος·

(ι) παν ποσόν καταβληθέν ή καταβλητέον υπό μορφήν φόρου δυνάμει του παρόντος Νόμου·

(κ) δαπάναι ελευθεριότητος πλην των υπό του Άρθρου 17 επιτρεπομένων τοιούτων·

(λ) πάσα δαπάνη αναφερομένη εις το εξ ακινήτου περιουσίας εισόδημα το φορολογούμενον δυνάμει της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) του Άρθρου 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 13ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 13ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αποτίμησις εμπορευμάτων επί τη διακοπή εμπορίας κ.τ.λ.

14—(1) Προς προσδιορισμόν διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου ασκούντος εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα του οποίου η άσκησις διεκόπη εντός του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού έτους, άπαντα τα εις την εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα ανήκοντα εμπορεύματα κατά τον χρόνον καθ' όν η άσκησις διεκόπη, θα αποτιμώνται ως ακολούθως:

(α) εις την περίπτωσιν τοιούτων εμπορευμάτων:

(ι) άτινα επωλήθησαν ή μετεβιβάσθησαν διά τινα έχουσαν αξίαν αντιπαροχήν εις πρόσωπον όπερ ασκεί ή σκοπεύει να ασκήση εν τη Δημοκρατία εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα· και

(ιι) το τίμημα κτήσεως των οποίων ο αγοραστής δικαιούται να ζητήση ως έκπτωσιν κατά τον προσδιορισμόν, διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου, του φορολογητέου εισοδήματος της υπό του αγοραστού ασκουμένης ή ασκηθησομένης εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος, ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος, η αξία αυτών θα λογίζηται ούσα ίση προς το προϊόν της πωλήσεως ή ίση προς την αξίαν διά την πώλησιν δοθείσης αντιπαροχής· και

(β) εις πάσαν άλλην περίπτωσιν τοιούτων εμπορευμάτων, η αξία αυτών θα λογίζηται ούσα ίση προς την τιμήν ήν θα απέφερον εάν επωλούντο εν τη ελευθέρα αγορά κατά τον χρόνον καθ' όν διεκόπη η άσκησις της εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 14 εδάφιον (1) παράγραφος (α) εγκριθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(α) και (β).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(α) και (β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θα εφαρμόζωνται εις περιπτώσεις καθ' άς η υφ' ενός φυσικού προσώπου ασκουμένη εμπορική ή βιομηχανική επιχείρησις, επιτήδευμα ή βιοτεχνία, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα διεκόπη ως εκ του θανάτου του προσώπου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Διά τους σκοπούς του παρόντος Άρθρου, ο όρος «εμπορεύματα» αναφορικώς προς εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν, επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα, σημαίνει πάσης φύσεως περιουσίαν, κινητήν ή ακίνητον, ήτις αντιπροσωπεύει είτε

(α) είδη πωλούμενα κατά την συνήθη διεξαγωγήν της εμπορίας ή άτινα ούτω θα επωλούντο εάν ήσαν έτοιμα ή η βιομηχανοποίησις ή κατασκευή αυτών συμπεπληρωμένη· είτε

(β) υλικά χρησιμοποιούμενα εις την βιομηχανοποίησιν, ετοιμασίαν ή κατασκευήν τοιούτων ειδών ως τα εν τω προηγουμένω εδαφίω αναγραφόμενα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) (α) (β) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκπτώσεις δι' εμπορικάς ζημίας.

15.—(1) Οσάκις το ποσόν ζημίας επισυμβάσης εντός του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους εν εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει, επιτηδεύματι ή βιοτεχνία, ελευθερίω ή άλλω τινί επαγγέλματι ασκουμένω υφ' οιουδήποτε προσώπου είτε ατομικώς είτε εταιρικώς, είναι τοσούτον ώστε να μη δύναται να συμψηφισθή καθ' ολοκληρίαν μετά του εξ ετέρων πηγών εισοδήματος αυτού διά το ίδιον φορολογικόν έτος, το ποσόν της τοιαύτης ζημίας, κατά την έκτασιν καθ' ήν αύτη δεν συμψηφίζεται, θα μεταφέρηται και, τηρουμένων των κατωτέρω διατάξεων, θα συμψηφίζεται μετά του εισοδήματος των επομένων ετών μέχρις ού η τοιαύτη ζημία αποσβεσθή.

(2) Ουδέν των εν τω παρόντι Άρθρω διαλαμβανομένων θα ερμηνεύηται ως επιτρέπον τον συμψηφισμόν ζημίας επισυμβάσης, εν εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει, επιτηδεύματι ή βιοτεχνία, ελευθερίω ή άλλω τινί επαγγέλματι ασκουμένω εκτός της Δημοκρατίας, εκτός εάν ο έλεγχος της τοιαύτης εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος ασκήται εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 15ον άρθρον εδάφιον (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 15ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκπτώσεις λόγω τέκνων.

(16).—(Ι) Τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (2) και (3) του 'Αρθρου 18:

(α) παν φυσικόν πρόσωπον, ούτινος το εισόδημα, κατά το μείζον αυτού μέρος, προκύπτει εξ αποδοχών ως αύται καθορίζονται εν τω 'Αρθρω 63, όπερ αποδεικνύει κατά τρόπον ικανοποιούντα τον 'Εφορον ότι έχει ή είχε τέκνον ζών ή τέκνα ζώντα καθ' οιονδήποτε χρόνον διαρκούντος του φορολογικού έτους· και

(β) παν φυσικόν πρόσωπον, πλην των εν παραγράφω (α) ειδικώς καθοριζομένων φυσικών προσώπων, όπερ αποδεικνύει κατά τρόπον ικανοποιούντα τον 'Εφορον ότι είχε τέκνον ζών ή τέκνα ζώντα καθ' οιονδήποτε χρόνον διαρκούντος του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού έτους,

θα δικαιούται κατά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου αυτού εισοδήματος εις έκπτωσιν:

(ι) εκ πεντήκοντα λιρών αναφορικώς προς έκαστον τέκνον μη συμπληρώσαν το δέκατο έκτον έτος της ηλικίας αυτού κατά την έναρξιν του φορολογικού έτους ή αναλόγως της περιπτώσεως, κατά την έναρξιν του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού έτους, εάν το τέκνον τούτο δεν φοιτά τακτικώς εν οιωδήποτε σχολείω ή φοιτά τακτικώς εν σχολείω στοιχειώδους εκπαιδεύσεως·

(ιι) εξ εβδομήκοντα πέντε λιρών αναφορικώς προς έκαστον τέκνον όπερ φοιτά τακτικώς εν σχολείω μέσης εκπαιδεύσεως, εν κολλεγίω, πανεπιστημίω ή ετέρω εκπαιδευτικώ ιδρύματι εν τη Δημοκρατία· και

(ιιι) αναφορικώς προς έκαστον τέκνον όπερ συνεπλήρωσε κατά την έναρξιν του φορολογικού έτους ή, αναλόγως της περιπτώσεως, κατά την έναρξιν του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους, το δέκατον έκτον ουχί όμως το εικοστόν έβδομον έτος της ηλικίας αυτού και όπερ φοιτά τακτικώς εν σχολείω, κολλεγίω, πανεπιστημίω ή ετέρω ανεγνωρισμένω εκπαιδευτικώ ιδρύματι εκτός της Δημοκρατίας εις έκπτωσιν ίσην προς το ποσόν το δαπανηθέν υπό του φυσικού τούτου προσώπου δια την συντήρησιν και εκπαίδευσιν του τοιούτου τέκνου αλλ' εν ουδεμιά περιπτώσει υπερβαίνουσαν τας τριακοσίας λίρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 16, εδάφιον (1), παράγραφος (α), (β), (ι), (ιι), (ιιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Ουδεμία έκπτωσις θα χορηγήται αναφορικώς προς τέκνον ούτινος το φορολογητέον εισόδημα του φορολογικού έτους ή, αναλόγως της περιπτώσεως, του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους, υπερβαίνει το ποσόν της εκπτώσεως ήτις άλλως θα εχορηγείτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Προ ολίγου, προτού αναγνωσθή αυτό το άρθρον, ύψωσα το χέρι μου. Ως φαίνεται, δεν το είχετε ίδει. Επρόκειτο δι' έν σημείον, το οποίον επεθύμουν να εγείρω τόσον εκ μέρους μου προσωπικώς όσον και εκ μέρους διαφόρων συναδέλφων. Το σημείον δε αυτό αφορά το να παρέχεται έκπτωσις διά μητέρα ή πατέρα, αδελφήν ή αδελφόν έχοντας ανάγκην συντηρήσεως. Φρονώ ότι τώρα είναι ο κατάλληλος χρόνος διά να συζητήσωμεν αυτό το θέμα και να το προσθέσωμεν εις τον νόμον. Νομίζω ότι αυτό δύναται να προστεθή είτε εις την αρχήν είτε εις το τέλος αυτού του άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αδελφοί, οι οποίοι. . . .

Ν. ΝΑΠΗ:

Μήτηρ, πατήρ και ανήλικοι αδελφαί και αδελφοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις είναι εάν είναι ανήλικοι και έχουν ανάγκην υποστηρίξεως, ή εάν είναι ενήλικες και έχουν ανάγκην υποστηρίξεως. Είναι διαζευκτικώς και όχι. . . .

Ν. ΝΑΠΗ:

Θέλω να είπω, έχοντας ανάγκην συντηρήσεως και βοηθείας. Και ανήλικοι, φυσικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Νεπήλ όπως εξαιρεθούν γονείς, αδελφαί, αδελφοί, οι οποίοι είναι ανήλικοι ή οι οποίοι χρειάζονται συντήρησιν.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι θα είναι πολύ δύσκολον να εξακριβωθή ποίος είναι ο αδελφός, η αδελφή, ο πατέρας ή η μητέρα οι οποίοι έχουν ανάγκην ή όχι. Και θα είναι δύσκολον να βρεθή ο άνθρωπος να αποφασίση κατά πόσον ο πατέρας έχει ανάγκην ή το παιδί έχει ανάγκην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι είναι δυνατόν να καθορισθή τούτο υπό ωρισμένους όρους. Επί παραδείγματι, είναι πολύ φυσικόν καθήκον ενός τέκνου να συντηρή μητέρα και πατέρα, των οποίων το εισόδημα δεν φθάνει τας £100 κατ' έτος. Η είναι φυσική υποχρέωσις ο μεγάλος αδελφός να συντηρή το μικρόν αδελφόν του, ο οποίος έμεινεν ορφανός και δεν έχει κληρονομήσει τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που μικρότεροι αδελφοί συντηρούν μεγαλυτέρους αδελφούς.

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, βεβαίως οιαδήποτε έκπτωσις η οποία γίνεται υπέρ προσώπων τα οποία έχουν ανάγκην είναι εκ πρώτης όψεως δικαία, αλλά έχομεν, εφ' όσον ψηφίζομεν φορολογικόν νόμον, και υποχρέωσιν να σκεφθώμεν το ζήτημα του δημοσίου ταμείου. Και η εισήγησίς μου είναι ότι αυτή η εισήγησις του συναδέλφου απέναντι μπορούσε να παραμείνη υστερώτερα, όταν θα φανή μέχρι ποίου σημείου τα οικονομικά της Δημοκρατίας μπορούν να δώσουν αυτήν την έκπτωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Βλέπομεν ότι, εάν λάβη κανείς υπ' όψιν τον παλαιόν νόμον, εις το νέον νομοσχέδιον έχει χορηγηθή μία κάπως γενναιόδωρος αύξησις διά τα τέκνα. Υπάρχουν περιπτώσεις, κατά τας οποίας ένας άνθρωπος δυνατόν να μη έχη ακόμη και τέκνον. Αλλά, δυνατόν να υπάρχη και άνθρωπος, ο οποίος έχει γονείς ή μικρούς αδελφούς ή αδελφάς έχοντας ανάγκην συντηρήσεως εις ωρισμένας δε περιπτώσεις ούτος δυνατόν να δαπανά περισσότερα απ' όσα διά το ιδικόν του τέκνον. Ακόμη, επί παραδείγματι, όταν ούτος δεν συντηρή τους γονείς του, οι οποίοι έχουν ανάγκην, δυνατόν να προσαχθή ενώπιον Δικαστηρίου και είναι υποχρεωμένος να καταβάλλη το ποσόν, το οποίον θα του ορίση το Δικαστήριον. Εις περίπτωσιν δε, κατά την οποίαν δεν θα το καταβάλλη, δυνατόν να φυλακισθή. Νομίζω ότι εις τας περιπτώσεις αυτάς, από ηθικής απόψεως, είναι ορθόν, αν είναι δυνατόν, να παραχωρήται μία έκπτωσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, κανείς δεν αμφισβητεί ότι κάθε άνθρωπος έχει υποχρέωσιν προς τους γονείς του ως επίσης και προς τους αδελφούς του. Και θα ήτο ασυνείδητος όποιος δεν εβοηθούσε αυτά τα πρόσωπα. Αλλά δεν έχει σχέσιν το ένα με το άλλο. Διότι εάν είναι μεν διά να βοηθήσωμεν τον πτωχόν, εάν πρόκειται να του αφαιρέσωμεν £50 από το εισόδημα διά τον πατέρα του, δεν θα είναι ζήτημα παρά μερικών σελινίων. Αλλά γονείς και αδελφούς έχουν πολλοί πλούσιοι, από τους οποίους εάν αφαιρέσωμεν τας £50 ίσως να σημαίνη διά την Κυβέρνησιν απώλειαν πολλών λιρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπήρξεν εισήγησις διά τους πλουσίους.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται να γίνη ξεχωριστή νομοθεσία να κρίνη ποίος είναι ο πλούσιος και ποίος είναι ο πτωχός. Εάν ο πατέρας ή η μητέρα δεν έχουν τα μέσα και τα παιδιά είναι πλούσια θα πληρώσουν και θα τα αφαιρέσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις είναι εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας δυνάμει του Νόμου ο υιός υποχρεούται να συντηρήση τον πατέρα του ή την μητέρα του διότι είναι άποροι, και εις περίπτωσιν που δεν τους συντηρεί υπόκειται εις ποινικήν δίωξιν και πιθανόν φυλάκισιν.

Διότι ασφαλώς ένας πλούσιος ο οποίος θα κληρονομήση τον πατέρα του δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι τον συντηρεί. Εάν ο πατέρας του είναι πτωχός, και είναι υποχρεωμένος να τον συντηρήση, τότε ασφαλώς θα τυγχάνη και αυτός της ιδίας μεταχειρίσεως. Το ζήτημα όμως είναι ότι αυταί αι τροποποιήσεις επάνω εις ένα Νομοσχέδιον φόρου εισοδήματος θα έπρεπε να εξετάζωνται από όλας τας επιπτώσεις, όσον αφορά την ελάττωσιν του εισοδήματος την οποίαν το κράτος θα υποστή, προτού ψηφίζωνται υπό της Βουλής.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Σκοπός μας δεν είναι να μειώσωμεν ακόμη περισσότερον τας Κρατικάς προσόδους. Θέλω, όμως, να υποβάλω τα εξής. Είναι ολοφάνερον ότι οι πλούσιοι, των οποίων έκαμε μνείαν ο έντιμος κ. Σαββίδης, είναι γενικώς οι άνθρωποι, οι οποίοι περισσότερον στέλλουν τα τέκνα των εις το Πανεπιστήμιον. Το δε ποσόν, το οποίον θα εκπίπτεται δι' αυτούς, το αναβιβάζομεν εις £250—300 δι' έκαστον τέκνον. Ενώ ο άλλος είναι υποχρεωμένος να βοηθήση τους γονείς του διά να τους σώση από την αθλιότητα. Και ο Έντιμος κ. Σαββίδης δεν το θεωρεί αυτό ορθόν. Εάν πρόκειται να μη προκαλέσωμεν απώλειαν περισσοτέρων προσόδων διά το Κράτος, ας ελαττώσωμεν ακόμη περισσότερον το ποσόν των £300, το οποίον παραχωρείται διά τα σπουδάζοντα τέκνα, και ας παραχωρήσωμεν την διαφοράν διά τους γονείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν, η οποία δύναται να συμβουλευθή και τους αρμοδίους, να μας ενημερώση καλύτερα επί των επιπτώσεων, διά να μπορέσωμεν να λάβωμεν συγκεκριμένην απόφασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι ίσως θα ήτο η ορθοτέρα πορεία να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν. Εν τω μεταξύ γεννάται το θέμα του χρόνου. Θα εισηγούμην να διακόψωμεν εις τας 7.30, και να επανέλθωμεν ελπίζω όχι δριμύτεροι κατά την 10ην. Να συνεχίσωμεν μέχρι της πρώτης πρωϊνής, να διακόψωμεν και να συνεχίσωμεν. Αντιλαμβάνομαι αύριον είναι Τουρκική θρησκευτική εορτή, αλλά δεν είναι ταυτοχρόνως και δημοσία αργία. Διά να συνεχίσωμεν αύριον θα εισηγούμην το απόγευμα, εκτός εάν προτιμάτε να μην επανέλθωμεν μετά τας 7.30 και να εργασθώμεν αύριον πρωϊ και απόγευμα.

Θα ήθελα να έχω τας απόψεις των εντίμων Βουλευτών επί του θέματος.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι πρέπει να εργασθώμεν και απόψε διότι με τον ρυθμόν που βαδίζομεν ούτε του χρόνου δεν θα τελειώσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξαρτάται εάν βαδίζωμεν με τον ρυθμόν του κ. Σαββίδη, διότι σας διαβεβαιώ με τον ρυθμόν που θα βαδίσωμεν με το πρόγραμμα που έχω προδιαγράψει, θα τελειώσωμεν αύριον το απόγευμα το αργότερον, διότι εάν εργασθώμεν από τις 9 το πρωϊ μέχρι της 1 και από τις 3 μέχρι των πρωϊνών ωρών της Παρασκευής, είμαι βέβαιος ότι θα τελειώσωμεν.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εν σχέσει με το πρωϊνό έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι ανάγκη να δοθή ευκαιρία εις την Νομικήν Επιτροπήν να συμπληρώση τας νομοτεχνικάς αλλαγάς των υπολοίπων άρθρων, διότι ως αντιλαμβάνομαι έχουν μείνει αρκετά άρθρα τα οποία δεν έχουν τελειώσει. Αυτό θα υποβοηθήση εις το να είναι πιο ταχεία η συνεδρίασις της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως καταλήγομεν εις το μόνον συμπέρασμα ότι πρέπει να επανέλθωμεν κατά τας 10, να συνεχίσωμεν, και να συνεχίσωμεν και αύριον από τας 2.00 το απόγευμα μέχρις ότου τελειώσωμεν. Θα διακόψωμεν τώρα. Το θέμα της εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Νεπήλ, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών, η οποία παρακαλείται να εξετάση το ζήτημα και να υποβάλη απόψεις μέχρι της 10ης ώρας, οπότε θα επανέλθωμεν. Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 10ης ώρας οπότε θα εξακολουθήση με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

('Ωρα διακοπής 7.25 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 10.20 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζωμεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

Το εδάφιον 16(2), εδάφιον (2) του άρθρου 16 ανεγνώσθη αλλά δεν ετέθη εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 16 ή 14, 16(2) μάλιστα, διότι υπήρχε τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Νεπήλ, την οποίαν παρέπεμψα εις την Επιτροπήν Οικονομικών. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Οικονομικής Επιτροπής να με πληροφορήση περί του αποτελέσματος της συζητήσεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εσυνεδριάσαμεν για το ζήτημα το οποίον είχεν εγερθή, και πάντες οι λαβόντες μέρος εις την Επιτροπήν συνεφωνήσαμεν ότι ειδικώς θα είχαμεν καθήκον και έπρεπε να αφαιρέσωμεν ένα μέρος διά τους γονείς. Αλλά κατόπιν που έχομεν εξετάσει ενδελεχώς την όλην υπόθεσιν ομοφώνως έχομεν αποφασίσει ότι θα έχη πολλάς επιπτώσεις εάν εψηφίζετο κάτι το παρόμοιον, και δεδομένου ότι έχομεν κάμει πολλάς ελαττώσεις του φορολογικού αυτού νόμου, το αναβάλλομεν εις ευθετώτερον καιρόν διά να πάρωμεν μίαν τέτοιαν απόφασιν, οπότε θα έχωμεν και τον καιρόν να ψξετάσωμεν καλύτερα την όλην υπόθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο εισηγητής ήτο παρών;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ήτο ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ, ο οποίος αντιπροσωπεύει το κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει πρόθεσις όπως αποσυρθή η εισήγησις ή πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Βάσει της συμφωνίας, η οποία έγινεν εις την Δημοσιονομικήν Επιτροπήν, θα καθορισθή ποίαι πράξεις είναι δυνατόν να γίνουν κατά το προσεχές έτος, η δε Επιτροπή υπεσχέθη να επιληφθή του θέματος αυτού εκ νέου εις εύθετον χρόνον. Νομίζω ότι τώρα, ενώπιον αυτής της πραγματικότητος, ο Συνάδελφος μου Νεπήλ Ναπή δεν θα επιμείνη εις την εισήγησίν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (2) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Εν τω παρόντι Άρθρω ο όρος «τέκνον» σημαίνει το νόμιμον άγαμον τέκνον του φυσικού προσώπου του υποκειμένου εις την φορολογίαν και περιλαμβάνει τους προγόνους ή τέκνα υιοθετηθέντα δυνάμει του εκάστοτε εν ισχύι νόμου υπό του φυσικού προσώπου του υποκειμένου εις την φορολογίαν, ως και το νόθον άγαμον τέκνον γυναικός υποκειμένης εις φορολογίαν μη ούσης γυναικός της οποίας το εισόδημα φορολογείται εν ονόματι του συζύγου αυτής ως προβλέπεται εν τω άρθρω 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (3) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Οσάκις δύο ή πλείονα φυσικά πρόσωπα δικαιούνται εκπτώσεως αναφορικώς προς το αυτό τέκνον δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Άρθρου, το ποσόν της εκπτώσεως της χορηγουμένης αναφορικώς προς το τέκνον θα επιμερίζηται καθ' ον τρόπον ήθελεν ο Έφορος αποφασίση μεταξύ των φυσικών τούτων προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον εδάφιον, εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκπτώσεις αναφορικώς προς ασφάλειαν ζωής ή συνεισφοράς εις Ταμείον Συντάξεων ή άλλα Ταμεία.

17.—(Ι) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) και του άρθρου 18, προς εξεύρεσιν του φορολογητέου εισοδήματος οιουδήποτε φυσικού προσώπου όπερ:

(α) Θα έχη ασφαλίσει την ζωήν αυτού ή της συζύγου του προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου εις οιανδήποτε ασφαλιστικήν εταιρείαν αντί καθωρισμένου ή δυναμένου να προσδιορισθή ποσού πληρωτέου επί τω θανάτω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 17, εδάφιον (1) παράγραφος (α) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 17(1)(α) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) Θα έχη ασφαλίσει την ζωήν αυτού ή της συζύγου του εις ασφαλιστικήν εταιρείαν διεξάγουσαν εργασίας εν τη Δημοκρατία ή έχουσαν γραφείον ή κέντρον εργασιών εν αυτή, αντί καθωρισμένου ή δυναμένου να προσδιορισθή ποσού πληρωτέου επί τω θανάτω· ή

(γ) θα έχη καταβάλει συνεισφοράς εις Ταμείον Συντάξεων Χηρών και Ορφανών καθιδρυθέν δυνάμει οιουδήποτε εν ισχύι εν τη Δημοκρατία νόμου· ή

(δ) θα έχη καταβάλει συνεισφοράς εις Ταμείον Συντάξεων ή Προνοίας ή εις οιονδήποτε έτερον Ασφαλιστικόν Ταμείον εγκριθέν υπό του Εφόρου υπό τοιούτους όρους οίους ο Έφορος ήθελεν επιβάλει· ή

(ε) θα έχη καταβάλει ασφάλιστρα ή άλλην τινά συνεισφοράν εις ασφαλιστικήν εταιρείαν διεξάγουσαν εργασίας εν τη Δημοκρατία ή έχουσαν γραφείον ή κέντρον εργασιών εν αυτή διά την έκδοσιν ασφαλιστικού συμβολαίου προνοούντος διά την παροχήν ετησίας ισοβίου τινός προσόδου, του οποίου συμβολαίου ο τύπος έτυχεν της εγκρίσεως του Εφόρου υφ' ούς όρους ούτος ήθελεν επιβάλει και το οποίον έχει ως κύριον αντικειμενικόν σκοπόν την πρόνοιαν περί παροχής ετησίας ισοβίου τινός προσόδου εις το φυσικόν τούτο πρόσωπον κατά το γήρας αυτού,

θα χορηγήται έκπτωσις ίση προς το ετήσιον ποσόν των υπό του φυσικού προσώπου καταβληθέντων ασφαλίστρων διά την τοιαύτην ασφάλειαν ζωής, ή άλλη έκπτωσις ίση προς το ποσόν των τοιούτων ασφαλίστρων ή συνεισφοράς, αναλόγως της περιπτώσεως.

Νοείται:

(ι) ότι, εις την περίπτωσιν ασφαλιστικού συμβολαίου ζωής εξασφαλίζοντος επί τω θανάτω την πληρωμήν καθωρισμένου ή δυναμένου να προσδιορισθή ποσού, το ποσόν της εκπτώσεως δεν θα υπερβαίνη τα επτά τοις εκατόν (7%) επί του τοιούτου καθωρισμένου ή δυναμένου να προσδιορισθή ποσού, εξαιρουμένου οιουδήποτε προσθέτου ευεργετήματος υπό μορφήν φιλοδωρήματος ή άλλως· και

(ιι) ότι η τοιαύτη, αναφορικώς προς ασφάλιστρα και συνεισφοράς, έκπτωσις δεν θα δύναται να υπερβή ποσόν ίσον προς το έν έκτον του φορολογητέου εισοδήματος του τοιούτου προσώπου ως τούτο έχει προσδιορισθή συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος νόμου προτού αφαιρεθώσιν εξ αυτού αι εν των παρόντι άρθρω και αι εν τοις άρθροις 16, 19 και 20 ειδικώς καθοριζόμεναι εκπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως αι παράγραφοι (β), (γ), (δ), (ε), (ι) και (ιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Οσάκις χορηγήται έκπτωσίς τις δυνάμει του εδαφίου (1) αναφορικώς προς ασφάλιστρα ή συνεισφοράς επί ασφαλιστικού συμβολαίου ζωής εκδοθέντος μετά την 2αν Δεκεμβρίου 1954, ή επί ασφαλιστικού συμβολαίου προνοούντος διά την παροχήν ετησίας ισοβίου προσόδου εκδοθέντος μετά την 1ην Ιανουαρίου, 1958, ο Έφορος θα ετοιμάζη κατάστασιν δεικνύουσαν τα ακόλουθα στοιχεία:

(ι) τον υλικόν φόρον τον υπό του φυσικού προσώπου πληρωτέον δυνάμει του παρόντος νόμου·

(ιι) τον ολικόν φόρον όστις θα κατεβάλλετο υπό του φυσικού τούτου προσώπου δυνάμει του παρόντος νόμου εάν αι μνησθείσαι εκπτώσεις δεν εγένοντο· και

(ιιι) το ποσόν το ίσον προς τετρακόσια μιλς εφ' εκάστης λίρας των ειρημένων ασφαλίστρων ή συνεισφορών, και θα προστίθηται εις τον δυνάμει του παρόντος νόμου πληρωτέον ολικόν φόρον το ποσόν καθ' ό η διαφορά μεταξύ των ποσών των στοιχείων (ι) και (ιι) της καταστάσεως υπερβαίνει το ποσόν του στοιχείου (ιιι) της καταστάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) (ι), (ιι) (ιιι) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκπτώσεις διά πρόσωπα μη διαμένοντα εν τη Δημοκρατία.

18. Ουδεμία έκπτωσις θα χορηγήται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 16 ή 17 ή 20 εις φυσικόν πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 18ον άρθρον εγκριθή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 18ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έκπτωσις αναφορικώς προς το κερδαινόμενον εισόδημα.

19. Προς εξεύρεσιν του φορολογητέου εισοδήματος οιουδήποτε φυσικού προσώπου θα εκπίπτηται ποσόν ίσον προς το έν δέκατον του κερδαινομένου εισοδήματος του τοιούτου φυσικού προσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 19ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 19ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έκπτωσις αναφορικώς προν την σύζυγον ή το εισόδημα της συζύγου.

20. Προς εξεύρεσιν του φορολογητέου εισοδήματος οιουδήποτε φυσικού προσώπου όπερ είναι έγγαμον και ούτινος η σύζυγος συμβιοί μετ' αυτού, θα εκπίπτηται ποσόν πεντήκοντα λιρών αναφορικώς προς την σύζυγον. Νοείται ότι εάν η σύζυγος κέκτηται εισόδημα εξ ετησίας ισοβίου ή δι' ωρισμένην περίοδον καταβαλλομένης προσόδου μη προερχομένης εκ παρωχημένων υπηρεσιών ή προερχομένων εκ της εκμισθώσεως οικοδομών, το οποίον εισόδημα περιελήφθη εις το εισόδημα του συζύγου, θα εκπίπτηται περαιτέρω ποσόν ίσον προς τον τοιούτον εισόδημα αλλ' εν ουδεμιά περιπτώσει υπερβαίνον τας εκατόν λίρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 20όν άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εισόδημα της συζύγου.

21.—(1) Το εισόδημα εγγάμου γυναικός συμβιούσης μετά του συζύγου αυτής θα λογίζηται, διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως εισόδημα του συζύγου και θα φορολογήται επ' ονόματι του συζύγου.

Νοείται ότι τοιαύτη έγγαμος γυνή, παρά το γεγονός ότι δεν επεβλήθη φορολογία επ' αυτής, δυνατόν να κληθή όπως καταβάλη μέρος του επί του συζύγου επιβληθέντος ολικού φόρου, το οποίον μέρος θα έχη τον αυτόν λόγον έναντι του ολικού φόρου ως και το εισόδημα αυτής έναντι του αθροίσματος των εισοδημάτων των δύο συζύγων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 21 εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Διά τους σκοπούς του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου η έκφρασις «εισόδημα εγγάμου γυναικός» σημαίνει εισόδημα προερχόμενον άλλως ή εκ της ενασκήσεως του δικαιώματος του κατωχυρωμένου υπό του άρθρου 25 του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Ουδέν των εν τω παρόντι άρθρω διαλαμβανομένων θα παρακωλύη την ιδίω δικαιώματι επιβολήν φορολογίας επί γυναικός συμβιούσης μετά του συζύγου της, αναφορικώς προς εισόδημα ληφθέν ιδίω δικαίω, αλλά φορολογητέον επ' ονόματι του συζύγου αυτής οσάκις ο σύζυγος αυτής απουσιάζη εκ της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (3) εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικαί διατάξεις αναφορικώς προς ασφαλιστικάς και ναυτιλιακάς εταιρείας.

22.—(1) Εις περιπτώσεις καθ' άς τα κέρδη ή οφέλη ασφαλιστικής εταιρείας (άλλης ή εταιρείας διεξαγούσης ασφαλείας ζωής) πηγάζουσι μερικώς εκτός της Δημοκρατίας, τα κέρδη ή οφέλη τα υποκείμενα εις φόρον θα εξευρίσκωνται διά της προσθέσεως των ακαθαρίστων ασφαλίστρων και των τόκων ως και οιουδήποτε ετέρου εισοδήματος κτηθέντος ή εισπρακτέου εν τη Δημοκρατία εκ του αθροίσματος δε αφαιρούνται τα εις τους ασφαλισθέντας επιστραφέντα ασφάλιστρα ως και τα ασφάλιστρα τα καταβληθέντα δι' αντασφαλίσεις και εκ του ούτω εξευρισκομένου υπολοίπου αφαιρείται αποθεματικόν τι διά μη εκπνεύσαντας κινδύνους υπολογιζόμενον βάσει του ποσοστού του υιοθετηθέντος υπό της εταιρείας εν σχέσει με τοιούτους κινδύνους υφισταμένους κατά το τέλος του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους αναφορικώς προς τας επιχειρήσεις αυτής εν των συνόλω των και θα προστίθηται αποθεματικόν ομοίως υπολογισθέν διά μη εκπνεύσαντας κινδύνους υφισταμένους κατά την έναρξιν του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους και εκ του ούτω εξευρισκομένου καθαρού ποσού θα αφαιρώνται αι πραγματικαί ζημίαι ελαττούμεναι κατά το ποσόν το εισπραχθέν αναφορικώς προς ταύτας δυνάμει αντασφαλίσεως, τα έξοδα της αντιπροσωπείας της εταιρείας εν τη Δημοκρατία, και έν εύλογον ποσοστόν των εξόδων του κεντρικού γραφείου της εταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 22 εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Εις την περίπτωσιν εταιρείας διεξαγούσης ασφαλείας ζωής, είτε αύτη είναι εταιρεία αλληλασφαλίσεως (mutual) είτε συνήθης μετοχική εταιρεία (proprietary), τα κέρδη τα υποκείμενα εις φορολογίαν θα είναι το εισόδημα εξ επενδύσεων μείον τα έξοδα διαχειρίσεως περιλαμβανομένων και των προμηθειών.

Νοείται ότι, εις περιπτώσεις καθ' άς τοιαύτη τις εταιρεία εισέπραξεν ασφάλιστρα εκτός της Δημοκρατίας, το ποσόν των φορολογητέων κερδών θα έχη τον αυτόν λόγον έναντι του όλου εξ επενδύσεων εισοδήματος της εταιρείας ως τα εν τη Δημοκρατία εισπραχθέντα ασφάλιστρα έχωσιν έναντι του συνόλου των εισπραχθέντων ασφαλίστρων, αφαιρουμένων εκ του ούτω εξευρισκομένου ποσού των εξόδων της αντιπροσωπείας της εταιρείας εν τη Δημοκρατία και ευλόγου τινός ποσοστού των εξόδων του κεντρικού γραφείου της εταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) του άρθρου 22 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) (α) Εις την περίπτωσιν πλοιοκτήτου, εάν ούτος προσαγάγη ή φροντίση όπως προσαχθή εις τον Έφορον το εν τη παραγράφω (β) του παρόντος εδαφίου μνημονευόμενον πιστοποιητικόν, τα εκ της εργασίας του φορολογητέα εν τη Δημοκρατία κέρδη θα εξευρίσκωνται διά του πολλαπλασιασμού του ολικού των κερδών του διά την αντίστοιχον διαχειριστικήν περίοδον, ως ταύτα εμφαίνονται εν τω προαναφερθέντι πιστοποιητικώ, επί κλάσμα ούτινος ο μεν αριθμητής παριστά το ποσόν των εν τη Δημοκρατία πληρωτέων ναύλων διά την μεταφοράν επιβατών, εμπορευμάτων ή ταχυδρομείου, επιβιβασθέντων ή φορτωθέντων εν τη περιοχή της Δημοκρατίας, ο δε παρονομαστής το σύνολον των ακαθαρίστων του εισοδημάτων διά την ιδίαν περίοδον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3)(α) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (3)(α) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(β) Το εν παραγράφω (α) του παρόντος εδαφίου μνημονευόμενον πιστοποιητικόν θα είναι πιστοποιητικόν εκδιδόμενον υπό της φορολογικής αρχής της χώρας ένθα κείται το κέντρον των εργασιών του πλοιοκτήτου και θα δηλοί:

(ι) ότι ο πλοιοκτήτης έχει υποβάλει ικανοποιητικούς, κατά την κρίσιν της εν λόγω αρχής, λογαριασμούς της όλης του επιχειρήσεως· και

(ιι) τον λόγον όν έχουσι τα κέρδη διά την σχετικήν διαχειριστικήν περίοδον, ως ταύτα υπελογίσθησαν συμφώνως τω περί φόρου εισοδήματος νόμω της εν λόγω χώρας κατόπιν εκπτώσεως του τόκου επί χρημάτων δανεισθέντων και χρησιμοποιηθέντων διά την κτήσιν των κερδών τούτων, προς τας ακαθαρίστους προσόδους του στόλου του πλοιοκτήτου διά την υπό εξέτασιν περίοδον·

(γ) εάν τα κέρδη πλοιοκτήτου τινός υπελογίσθησαν επί βάσεως άλλης ή του λόγου των κερδών ως εμφαίνεται εν τω προμνημονευθέντι πιστοποιητικώ και εγένετο φορολογίας επί της τοιαύτης άλλης βάσεως, ο πλοιοκτήτης θα δικαιούται, άμα τη προσαγωγή πιστοποιητικού ως προβλέπεται εν παραγράφω (β) του παρόντος εδαφίου εντός δύο ετών από της λήξεως του σχετικού φορολογικού έτους, εις τοιαύτην αναθεώρησιν της φορολογίας οία ήθελε κριθή αναγκαία διά φορολογίαν βάσει του περιεχομένου του ειρημένουο πιστοποιητικού, και εις επιστροφήν παντός πέραν του δεόντως πληρωθέντος φόρου·

(δ) εν τω παρόντι εδαφίω ο όρος «πλοιοκτήτης» σημαίνει τον ιδιοκτήτην ή ναυλωτήν πλοίων, ούτινος το κέντρον των εργασιών κείται εκτός της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) παράγραφος (β) (ι), (ιι), (γ), (δ) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου θα εφαρμόζωνται ανεξαρτήτως των διατάξεων οιουδήποτε ετέρου άρθρου του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (4) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδικαί απαλλαγαί διά ναυτιλιακάς ή αεροπορικάς εταιρείας οσάκις αμοιβαίαι παραχωρήσεις ισχύωσιν.

23.—(1) Κέρδη προκύπτοντα εκ της εκμεταλλεύσεως πλοίων ή αεροσκαφών υπό προσώπου μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία θα απαλλάσσωνται από του φόρου εισοδήματος νοουμένου ότι ο Υπουργός των Οικονομικών ικανοποιείται ότι παρέχεται υπό της χώρας εν ή το τοιούτον πρόσωπον διαμένει ανάλογος απαλλαγή από του φόρου εισοδήματος εις πρόσωπα διαμένοντα εν τη Δημοκρατία.

(2) Εν τω παρόντι άρθρω ο όρος «ναυτιλιακαί ή αεροπορικαί επιχειρήσεις» σημαίνει την επιχείρησιν την ασκουμένην υπό ιδιοκτήτου ή ναυλωτού πλοίων ή αεροσκαφών και εταιρεία τις θα λογίζηται έχουσα την διαμονήν της μόνον εν τη χώρα εν ή η κεντρική διεύθυνσης και ο έλεγχος των επιχειρήσεων της ασκούνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 23ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 23ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόσωπα διαμένοντα προσωρινώς εν τη Δημοκρατία.

24. Δεν θα καταβάλληται φόρος αναφορικώς προς εισόδημα προκύψαν εκτός της Δημοκρατίας και ληφθέν εν τη Δημοκρατία υφ' οιουδήποτε προσώπου ευρισκομένου εν τη Δημοκρατία μόνον διά προσωρινόν τινα σκοπόν και μη σκοπεύοντος να αποκτήση διαμονήν εν τη Δημοκρατία και όπερ δεν έχει εν τη πραγματικότητι διαμένει, κατά συναπτά ή διακεκομμένα χρονικά διαστήματα, επί εξάμηνον εν τη Δημοκρατία εντός του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 24ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 24ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ

Συντελεστής κατά το Δεύτερον Παράρτημα. Δεύτερον Παράρτημα.

25. Θα επιβάλληται επί του φορολογητέου εισοδήματος και θα εισπράττηται φόρος κατά τους συνετελεστάς και συμφώνως προς τας διατάξεις τας εν τω Δευτέρω Παραρτήματι αναγραφομένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 25ον άρθρον δεν θα τεθή εις ψηφοφορίαν προτού εγκριθή ο Πίναξ.

Αι εισηγήσεις περί τροποποιήσεων δύνανται να γίνουν προτού τεθή εις ψηφοφορίαν το άρθρον.

Μέρος Τέταρτον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Παρακράτησις φόρου εκ των μερισμάτων εταιρειών.

26.—(Ι) Πάσα εταιρεία εγγεγραμμένη εν τη Δημοκρατία θα παρακρατή εκ του ποσού των εις τους μετόχους πληρωτέων μερισμάτων φόρον κατά τον συντελεστήν καθ' όν κατεβλήθη ή είναι καταβλητέος φόρος υπό της εταιρείας επί του εισοδήματος εξ ού πληρώνονται τα εν λόγω μερίσματα, μη λαμβανομένης υπ' όψιν της λόγω διπλής φορολογίας εκπτώσεως.

Νοείται ότι οσάκις η εταιρεία δεν καταβάλλει ή δεν είναι υπόχρεως να καταβάλη φόρον εφ' ολοκλήρου του εισοδήματος εξ ού πληρώνονται τα μερίσματα, η παρακράτησις θα περιορίζηται εις το μέρος των μερισμάτων όπερ πληρώνεται εξ εισοδήματος εφ' ού η Εταιρεία καταβάλλει ή είναι υπόχρεως να καταβάλη φόρον.

(2) Πάσα τοιαύτη εταιρεία, άμα τη πληρωμή μερίσματος, θα εφοδιάζη έκαστον μέτοχον διά πιστοποιητικού, εν τω υπό του Εφόρου εγκεκριμένω εντύπω, δηλούντος το ποσόν του εις τον μέτοχον καταβληθέντος μερίσματος και το ποσόν του υπό της εταιρείας παρακρατηθέντος φόρου αναφορικώς προς το πληρωθέν μέρισμα και οσάκις ο υπό της εταιρείας καταβληθείς ή πληρωτέος-φόρος επηρεάζεται ως εκ της χορηγήσεως εκπτώσεως λόγω διπλής φορολογίας, τον συντελεστήν (κατωτέρω, εν τω παρόντι Νόμω, αναφερόμενον ως «ο καθαρός Κυπριακός συντελεστής») καθ' όν, ληφθείσης υπ' όψιν της λόγω διπλής φορολογίας χορηγηθείσης εκπτώσεως, η εταιρεία κατέβαλε ή θα καταβάλη φόρον.

(3) Εν τω παρόντι άρθρω ο όρος «έκπτωσις λόγω διπλής φορολογίας» σημαίνει πάσαν πίστωσιν διά τον εν τη αλλοδαπή καταβαλλόμενον φόρον εισοδήματος, ήτις, βάσει συμβάσεων γενομένων δυνάμει του άρθρου 48, χορηγείται ως έκπτωσις εκ του φόρου εισοδήματος του επιβαλλομένου δυνάμει του παρόντος Νόμου, περιλαμβανομένης και πάσης πιστώσεως ή εκπτώσεως ληφθείσης υπ' όψιν διά τον προσδιορισμόν του καθαρού Κυπριακού συντελεστού, χορηγηθείσης επί μερισμάτων εισπραχθέντων υπό της εταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 26ον άρθρον εδάφιον (1), (2) και (3) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 26ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συμψηφισμός του ούτω παρακρατουμένου φόρου.

27. Παν ποσόν φόρου παρακρατηθέν, δυνάμει του αμέσως προηγουμένου άρθρου, υπό εταιρείας εκ του εις τους μετόχους καταβληθέντος μερίσματος και παν ποσόν φόρου αναλογούν προς το μερίδιον εις ό πρόσωπόν τι δικαιούται εκ του εισοδήματος οργανισμού προσώπων φορολογηθέντος δυνάμει του παρόντος Νόμου, δέον, εις περιπτώσεις καθ' άς το τοιούτον μέρισμα ή μερίδιον εκ των κερδών περιλαμβάνεται εις το φορολογητέον εισόδημα του μετόχου ή προσώπου τούτου, όπως συμψηφίζηται διά σκοπούς εισπράξεως μετά του φόρου του επιβληθέντος επί του τοιούτου φορολογητέου εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 27ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Κ.Λ.Π.

Φορολογική υποχρέωσις επιτρόπων.

28. Σύνδικοι ή παραλήπται, επίτροποι, εκτελεσταί διαθήκης ή διαχειρισταί περιουσίας ή κηδεμόνες εμπεπιστευμένοι με την διεύθυνσιν, έλεγχον ή διαχείρισιν περιουσίας ή άλλης τινός επιχειρήσεως εκ μέρους προσώπου τινός, θα υπόκεινται εις φορολογίαν αναφορικώς προς το εκ της τοιαύτης περιουσίας ή επιχειρήσεως προκύπτον εισόδημα κατά τον αυτόν τρόπον και διά το αυτό ποσόν ως το τοιούτον πρόσωπον θα εφορολογείτο εάν ελάμβανε προσωπικώς το τοιούτον εισόδημα, έκαστος δε τοιούτος σύνδικος, παραλήπτης, επίτροπος, εκτελεστής διαθήκης ή διαχειριστής περιουσίας, ή κηδεμών θα είναι υπεύθυνος διά την διενέργειαν πάντων των αναγκαίων δυνάμει του παρόντος Νόμου διά την βεβαίωσιν και καταβολήν του φόρου.

Νοείται ότι ουδέν των εν τω παρόντι άρθρω διαλαμβανομένων θα αποκλείη την ιδίω ονόματι επιβολήν φορολογίας επί προσώπου εκπροσωπουμένου υπό τοιούτου συνδίκου, παραλήπτου, επιτρόπου, εκτελεστού διαθήκης ή διαχειριστού περιουσίας, ή κηδεμόνος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 28ον άρθρον εγκριθή;

(Ο διερμηνεύς λέγει: Νομίζω κ. Πρόεδρε, το Τουρκικόν δεν έχει όρον επιφυλάξεως, δεν βλέπω εδώ. Δεν ξέρω).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως ελέγξουν τα κείμενα οι έντιμοι Γραμματείς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πώς θα τα ελέγξωμεν κ. Πρόεδρε, ούτε εγώ δεν ξέρω Τουρκικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελέγξατε εάν υπάρχη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Οχι, δεν υπάρχει πρόβλεψις.

(Ο διερμηνεύς λέγει: Το Τουρκικόν δεικνύει το Μέρος 6 ενώ το Ελληνικόν δεικνύει το Μέρος 5).

Να γίνη κάποια διακοπή διά να γίνη πρόβλεψις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αναγκασθώμεν να διακόψωμεν διά δέκα λεπτά.

Η Βουλή διακόπτει διά δέκα λεπτά.

('Ωρα διακοπής 11.00 μ.μ.).

('Ωρα ενάρξεως 11.20 μ.μ.).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει απαρτία.

Αντιλαμβάνομαι ότι η επιφύλαξις του άρθρου 28 δεν ανεγνώσθη εις την Τουρκικήν γλώσσαν. Παρακαλώ να αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν γλώσσαν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 28ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 28ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Φορολογική υποχρέωσις αντιπροσώπου διαμένοντος εκτός της Δημοκρατίας.

29.—(1) Παν πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία (κατωτέρω εν τω παρόντι άρθρω καλούμενον «πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία») θα φορολογήται εν ονόματι του επιτρόπου ή κηδεμόνος του, ή εν ονόματι οιουδήποτε πληρεξουσίου, πράκτορος ή αντιπροσώπου, συνδίκου, παραλήπτου, διαχειριστού ή θεματοφύλακος αυτού, είτε ο τοιούτος πληρεξούσιος, αντιπρόσωπος, πράκτωρ, σύνδικος, παραλήπτης, διαχειριστής, ή θεματοφύλαξ εισπράττει το εισόδημα είτε όχι, κατά τον αυτόν τρόπον και διά το αυτό ποσόν ως το τοιούτον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία πρόσωπον θα εφορολογείτο εάν διέμενεν εν τη Δημοκρατία και εισέπραττε πραγματικώς το τοιούτον εισόδημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 29, εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Παν πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία θα υπόκειται εις φορολογίαν αναφορικώς προς εισόδημα προκύπτον, αμέσως ή εμμέσως, εξ οιασδήποτε πληρεξουσιότητος, πρακτορίας, αντιπροσωπείας, ή εκ πράξεων του συνδίκου ή παραλήπτου, διαχειριστού ή θεματοφύλακος αυτού και η τοιαύτη φορολογία θα γίνηται εν ονόματι του πληρεξουσίου, πράκτορος, αντιπροσώπου, συνδίκου ή παραλήπτου, διαχειριστού ή θεματοφύλακος αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (2) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Εις περιπτώσεις καθ' άς πρόσωπόν τι μη διαμένον εν τη Δημοκρατία συναλλάττεται εμπορικώς μετά προσώπου διαμένοντος εν τη Δημοκρατία και ο 'Εφορος κρίνει ότι, λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του προσώπου του διαμένοντος εν τη Δημοκρατία και του προσώπου του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία και του ουσιώδους ελέγχου του ασκουμένου υπό του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου επί του διαμένοντος εν τη Δημοκρατία τοιούτου, η πορεία των εργασιών μεταξύ των προσώπων τούτων δύναται να διευθετηθή και διευθετείται κατά τρόπον ώστε αι εργασίαι αι γενόμεναι υπό του εν τη Δημοκρατία διαμένοντος προσώπου ως εκ του συνδέσμου του μετά του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου ουδέν κέρδος αποφέρουν εις το εν τη Δημοκρατία διαμένον πρόσωπον ή αποφέρουν κέρδη κατώτερα των συνήθων κερδών άτινα δύναταί τις να αναμένη ότι θα προκύψωσιν εκ των τοιούτων συναλλαγών, το μη διαμένον εν τη Δημοκρατία πρόσωπον θα υπόκειται εις φορολογίαν και θα φορολογήται εν ονόματι του διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου ως εάν το εν τη Δημοκρατία διαμένον πρόσωπον ήτο αντιπρόσωπος του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (3) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Εις περιπτώσεις καθ' άς ο 'Εφορος κρίνει ότι το αληθές ποσόν των κερδών ή άλλων οφελών μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου φορολογουμένου εν ονόματι προσώπου διαμένοντος εν τη Δημοκρατία δεν δύναται εν πάση περιπτώσει να υπολογισθή ευκόλως, ο 'Εφορος θα δύναται να φορολογήση το μη διαμένον εν τη Δημοκρατία πρόσωπον επί ευλόγου και δικαίας αναλογίας του ολικού των πωλήσεων της εργασίας της γενομένης υπό του μη διαμένοντος

εν τη Δημοκρατία προσώπου μέσω ή μετά του διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου εν ονόματι του οποίου φορολογείται ως εξετέθη ανωτέρω. Εις τοιαύτας περιπτώσεις αι διατάξεις του παρόντος Νόμου αι αφορώσαι εις την υποβολήν φορολογικών δηλώσεων ή στοιχείων υπό προσώπων ενεργούντων εκ μέρους ετέρων θα επεκτείνωνται ώστε να δύναται να απαιτηθή παρά του εν τη Δημοκρατία διαμένοντος προσώπου όπως υποβάλη καταστάσεις και στοιχεία της ούτω υπό του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου γενομένης εργασίας καθ' ον τρόπον δηλώσεις ή στοιχεία περί του εισοδήματος ανικάνων ή μη διαμενόντων εν τη Δημοκρατία προσώπων υποβάλλονται υπό των εκπροσωπούντων ταύτα προσώπων.

Νοείται ότι το ποσόν της κατά το παρόν άρθρον φορολογητέας ποσοστιαίας αναλογίας θα καθορίζηται εν εκάστη περιπτώσει αναλόγως της φύσεως των συναλλαγών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (4) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (4) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(5) Ουδέν των εν τω παρόντι άρθρω διαλαμβανομένων καθιστά πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία φορολογητέον εν ονόματι μεσίτου ή παραγγελιοδόχου ή ετέρου αντιπροσώπου αναφορικώς προς κέρδη ή άλλα οφέλη προκύπτοντα εκ πωλήσεων ή άλλων συναλλαγών γενομένων μέσω του τοιούτου μεσίτου ή παραγγελιοδόχου ή ετέρου αντιπροσώπου, οσάκις ο τοιούτος μεσίτης, παραγγελιοδόχος ή έτερος αντιπρόσωπος δεν είναι το εξουσιοδοτημένον πρόσωπον διά την άσκησιν της τακτικής αντιπροσωπείας του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου ή δεν είναι πρόσωπον φορολογητέον ως εάν ήτο αντιπρόσωπος βάσει των διατάξεων των εδαφίων (3) και (4) του παρόντος άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(6) Το γεγονός ότι πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία διενεργεί πωλήσεις ή άλλας συναλλαγάς μετ' άλλων προσώπων μη διαμενόντων εν τη Δημοκρατία και υπό συνθήκας καθιστώσας τούτο υπόχρεων εις φορολογίαν βάσει των διατάξεων των εδαφίων (3) και (4) εν ονόματι προσώπου διαμένοντος εν τη Δημοκρατία, δεν είναι αφ' εαυτού αρκετόν διά να δημιουργήση φορολογικήν υποχρέωσιν αναφορικώς προς κέρδη ή άλλα οφέλη προκύπτοντα εκ των τοιούτων πωλήσεων ή συναλλαγών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(7) Οσάκις πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία φορολογήται εν ονόματι οιουδήποτε πληρεξουσίου, πράκτορος, αντιπροσώπου, συνδίκου ή παραλήπτου, διαχειριστού ή θεματοφύλακος αναφορικώς προς κέρδη ή άλλα οφέλη προκύπτοντα εκ της πωλήσεως εμπορευμάτων ή προϊόντων βιομηχανοποιηθέντων ή παραχθέντων εκτός της Δημοκρατίας υπό του μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου, το πρόσωπον εν ονόματι του οποίου το μή εν τη Δημοκρατία πρόσωπον ούτω φορολογείται, δύναται, εάν θεωρήση τούτο εύλογον να ζητήση παρά του Εφόρου όπως η φορολογία γίνη ή τροποποιηθή αναφορικώς προς τα τοιαύτα κέρδη ή οφέλη βάσει των κερδών άτινα ευλόγως δύναταί τις να αναμείνη ότι πορίζεται έμπορός τις, ή εις περιπτώσεις καθ' άς τα εμπορεύματα μεταπωλούνται υπό ή εκ μέρους του βιομηχάνου ή παραγωγού, μεταπωλητής τις όστις ηγόρασε ταύτα απ' ευθείας παρά του βιομηχάνου ή παραγωγού, και επί τη προσαγωγή αποδείξεως ικανοποιούσης τον Έφορον περί του ποσού των κερδών επί τη ανωτέρω βάσει, η φορολογία θα γίνηται ή τροποποιήται αναλόγως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επίτροποι υπεύθυνοι διά την φορολογίαν προσώπων άτινα ούτοι εκπροσωπούσιν.

30. Παν πρόσωπον υποκείμενον εις φορολογίαν αναφορικώς προς ανίκανον πρόσωπον, ή παν πρόσωπον εν ονόματι του οποίου πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία φορολογείται θα είναι υπεύθυνον διά την διενέργειαν πασών των αναγκαίων, δυνάμει του παρόντος Νόμου, πράξεων διά την φορολογίαν του εισοδήματος παντός προσώπου εκπροσωπουμένου υπ' αυτού και διά την καταβολήν του επί του εισοδήματος επιβληθέντος φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 30όν άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δελτία άτινα δέον να ετοιμάζωνται υπό αντιπροσώπων.

31. Παν πρόσωπον όπερ λαμβάνει, υφ' οιανδήποτε ιδιότητα, εισόδημα πηγάζον εκ τινος των εν τω παρόντι Νόμω αναγραφομένων πηγών και ανήκον εις οιονδήποτε έτερον πρόσωπον υποκείμενον εις φορολογίαν αναφορικώς προς τούτο ή όπερ θα υπόκειτο εις φορολογίαν εάν διέμενεν εν τη Δημοκρατία και δεν ήτο πρόσωπον ανίκανον, θα ετοιμάζη, οσάκις εντέλλεται προς τούτο δι' ειδοποιήσεως του Εφόρου, και παραδίδη εντός της εν τη τοιαύτη ειδοποιήσει αναγραφομένης προθεσμίας δελτίον, εν τω τύπω των εγκεκριμένω υπό του Εφόρου, υπογεγραμμένον υπ' αυτού και περιέχον:

(α) αληθή και ακριβή δήλωσιν παντός τοιούτου εισοδήματος· και

(β) το όνομα και διεύθυνσιν εκάστου προσώπου εις ό το ως άνω εισόδημα θα ανήκη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 31ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 31ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διευθυνταί Νομικών Προσώπων.

32. Ο διευθυντής ή αλλος υπεύθυνος ανώτερος υπάλληλος εκάστου νομικού προσώπου θα είναι υπεύθυνος διά την διενέργειαν πασών των αναγκαίων, δυνάμει του παρόντος Νόμου, πράξεων ή διαβημάτων διά την επιβολήν φόρου επί του τοιούτου νομικού προσώπου και την καταβολήν αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 32ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντιπρόσωποι προσώπων μη διαμενόντων εν τη Δημοκρατία θα φορολογώνται.

33. Πας διαμένων εν τη Δημοκρατία, πας αντιπρόσωπος, επίτροπος, ενυπόθηκος οφειλέτης ή έτερον πρόσωπον εμβάζον εις πρόσωπον μη διαμένον εν τη Δημοκρατία μίσθωμα, τόκους ή εισόδημα πηγάζον εκ τινός ετέρας πηγής εν τη Δημοκρατία θα λογίζηται αντιπρόσωπος του τοιούτου μη διαμένοντος εν τη Δημοκρατία προσώπου και θα φορολογήται και θα καταβάλη φόρον κατά τον καθορισθέντα δι' εταιρείας ή άλλους οργανισμούς κεκτημένους νομικήν προσωπικότητα ή μη φορολογικόν συντελεστήν, ως προβλέπεται εν τω παρόντι Νόμω εκτός εάν το μη διαμένον εν τη Δημοκρατία πρόσωπον, διά της υποβολής δηλώσεως του ολικού εισοδήματός του του κτηθέντος εν τη Δημοκρατία αποκτήση δικαίωμα να φορολογηθή κατά τους φορολογικούς συντελεστάς τους προβλεπομένους διά φυσικά πρόσωπα εν τω Δευτέρω Παραρτήματι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 33ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντιπρόσωπος αστικώς ανεύθυνος.

34. Παν πρόσωπον υπόχρεων δυνάμει του παρόντος Νόμου εις την εκ μέρους ετέρου προσώπου καταβολήν φόρου δύναται να παρακρατήση εκ των χρημάτων των περιερχομένων εις χείρας αυτού εν τη ιδιότητί του ως αντιπροσώπου του τοιούτου ετέρου προσώπου, ποσόν επαρκές διά την πληρωμήν του τοιούτου φόρου και δεν θα υπέχη οιανδήποτε αστικήν ευθύνην έναντι οιουδήποτε προσώπου διά πάσαν πληρωμήν γενομένην υπ' αυτού δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 34ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 34ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόσωπα αποβιώσαντα.

35. Οσάκις πρόσωπόν τι αποβιώση, οι νόμιμοι αυτού αντιπρόσωποι θα υπέχωσι την αυτήν φορολογικήν υποχρέωσιν οίαν θα υπείχε το τοιούτον πρόσωπον και θα είναι υπεύθυνοι διά την διενέργειαν πασών των αναγκαίων πράξεων και διαβημάτων ως το τοιούτον πρόσωπον, εάν έζη, θα ήτο υπόχρεων να διενεργήση βάσει του παρόντος Νόμου.

Νοείται ότι εις την περίπτωσιν προσώπου αποβιώσαντος εντός του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους, εάν ο νόμιμος αντιπρόσωπος αυτού διανείμη την περιουσίαν του αποβιώσαντος προ της ενάρξεως του φορολογικού έτους, ο τοιούτος νόμιμος αντιπρόσωπος θα υποχρεούται εις την πληρωμήν φόρου κατά τον κατά την ημερομηνίαν της διανομής της περιουσίας ισχύοντα συντελεστήν ή συντελεστάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 35ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ειδοποιήσεις περί υποχρεώσεως εις φορολογίαν και δηλώσεις.

36.—(1) Παν πρόσωπον υπόχρεων εις φορολογίαν οφείλει, εν εκάστω φορολογικώ έτει, να δίδη εις τον Έφορον προ της καθωρισμένης ημερομηνίας, ειδοποίησιν περί της τοιαύτης του υποχρεώσεως.

Νοείται ότι δεν θα είναι αναγκαία η υπό προσώπου τινός παροχή τοιαύτης ειδοποιήσεως, εάν κατά το έτος το αμέσως προηγούμενον του φορολογικού έτους υπέβαλε δήλωσιν εισοδήματος βάσει του εδαφίου (2).

(2) Ο Έφορος δύναται, δι' εγγράφου ειδοποιήσεως, να απαιτήση παρά παντός προσώπου όπως, εντός της προθεσμίας της καθοριζομένης εν τη ειδοποιήσει, υποβάλη δήλωσιν εισοδήματος και τοιαύτα στοιχεία οία δύναται να απαιτηθώσι διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου αναφορικώς προς το εισόδημα δι' ό το τοιούτον πρόσωπον υπέχει φορολογικήν ευθύνην.

(3) Αι υπό των διατάξεων του παρόντος άρθρου απαιτούμεναι δηλώσεις θα υποβάλλωνται επί εντύπων της εγκρίσεως του Εφόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 36ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 36ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Φορολογικαί δηλώσεις εργοδοτών.

37.—(1) Παν πρόσωπον υπόχρεων, κατά τας διατάξεις του εδαφίου (2), εις υποβολήν δηλώσεως περί των εν τη υπηρεσία αυτού προσώπων, οφείλει όπως δώση, προς της καθωρισμένης ημερομηνίας, ειδοποίησιν περί της τοιαύτης του υποχρεώσεως.

Νοείται ότι πρόσωπον, όπερ υπέβαλε τοιαύτην δήλωσιν εντός του αμέσως προηγουμένου φορολογικού έτους, δεν θα είναι υπόχρεων όπως συμμορφωθή προς τας διατάξεις της παρούσης παραγράφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 37ον άρθρον, εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Έκαστος εργοδότης οφείλει, όπως, εντός της προθεσμίας της ειδικώς καθοριζομένης υπό του Εφόρου εν τη προς τον εργοδότη επιδιδομένη ειδοποιήσει, ετοιμάζη και δίδη προς τον Έφορον δήλωσιν περιέχουσαν:

(α) τα ονόματα και τον τόπον διαμονής των εν τη υπηρεσία αυτού προσώπων·

(β) την αμοιβήν την καταβαλλομένην εις τα τοιαύτα πρόσωπα αναφορικώς προς την υπηρεσίαν ταύτην, εξαιρέσει προσώπων άτινα δεν εργάζονται αλλαχού και των οποίων η αμοιβή διά το υπό εξέτασιν έτος δεν υπερβαίνει τας τετρακοσίας λίρας.

Νοείται ότι ο εργοδότης δεν θα υπόκειται εις οιανδήποτε κύρωσιν διά την εκ της τοιαύτης δηλώσεως παράλειψιν του ονόματος ή τόπου διαμονής προσώπου τελούντος εν τη υπηρεσία αυτού και μη εργαζομένου αλλαχού εάν ο Έφορος, κατόπιν ερεύνης, πεισθή ότι το τοιούτον πρόσωπον δεν έχει φορολογητέον εισόδημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Ο εν τω εδαφίω (2) όρος «αμοιβή» περιλαμβάνει πληρωμάς υπό μορφήν μισθού, ημερομισθίων, αμοιβής δι' υπερωριακήν εργασίαν, φιλοδωρημάτων, επιδομάτων, μεριδίων επί των κερδών, τυχηρών, δικαιωμάτων, προμηθειών ή συντάξεων, ως και την ετησίαν αξίαν (καθοριζομένην βάσει της τρεχούσης αγοραίας τιμής) διαμονής, καταλύματος, στέγης, διατροφής, ή ετέρου τυχηρού ή επιδόματος, χρηματικού ή μη, χορηγουμένων αναφορικώς προς μισθωτάς υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (3) εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Οσάκις ο εργοδότης είναι οργανισμός προσώπων, ο διευθυντής ή έτερος ανώτερος αξιωματούχος θα θεωρήται ότι είναι ο εργοδότης διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και πας διευθυντής εταιρείας ή πρόσωπον ασχολούμενον με την διεύθυνσιν εταιρείας θα θεωρήται ότι είναι μισθωτός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (4) εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(5) Παν πρόσωπον ασκούν εμπορικήν ή βιομηχανικήν επιχείρησιν επιτήδευμα ή βιοτεχνίαν, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα, όπερ εν τη διεξαγωγή τούτου εισπράττει ή κατακρατεί χρήματα υπό συνθήκας συνεπαγομένας την καταβολήν τόκου επί των χρημάτων τούτων και, ειδικώτερον, παν πρόσωπον ασκούν τραπεζιτικήν επιχείρησιν, τη αιτήσει του Εφόρου, θα ετοιμάζη και δίδη αυτώ κατάστασιν δεικνύουσαν τους τόκους τους καταβληθέντας ή πιστωθέντας ως εν τοις προηγουμένοις κατά την διάρκειαν του έτους του προηγουμένου του φορολογικού έτους ως και το όνομα και την διεύθυνσιν των προσώπων εις τα οποία ο τόκος κατεβλήθη ή επιστώθη και το εν εκάστη περιπτώσει πιστωθέν ή πληρωθέν ποσόν τόκου.

Νοείται ότι δεν θα είναι ανάγκη όπως η τοιαύτη δήλωσις περιλαμβάνη τόκον καταβληθέντα ή πιστωθέντα εις οιονδήποτε πρόσωπον, εάν το συνολικόν ποσόν του εις το πρόσωπον τούτο καταβληθέντος ή πιστωθέντος τόκου όστις άλλως θα περιελαμβάνετο εν τη καταστάσει δεν υπερβαίνη τας εικοσιπέντε λίρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(6) Αι κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου απαιτούμεναι δηλώσεις και καταστάσεις θα υποβάλλωνται επί εντύπου εγκριθέντος υπό του Εφόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ
(Partnerships)

Προσωπικαί εταιρείαι.

38.—(1) Οσάκις εμπορική ή βιομηχανική τις επιχείρησις, επιτήδευμα ή βιοτεχνία, ελευθέριον ή άλλο τι επάγγελμα ασκήται από κοινού υπό δύο πλειόνων προσώπων:

(α) εισόδημα παντός εταίρου εκ της εταιρείας θα θεωρήται το μερίδιον εις ό ούτος εδικαιούτο κατά το έτος το προηγούμενον του φορολογικού έτους επί του εισοδήματος της εταιρείας, του τοιούτου εισοδήματος υπολογιζομένου συμφώνως ταις διατάξεσι του παρόντος Νόμου, και θα περιλαμβάνηται εν τη δηλώσει εισοδήματος τη γενομένη υπό τοιούτου εταίρου δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου· και

(β) ο πρώτος τη τάξει εταίρος, ήτοι ο εκ των εταίρων των διαμενόντων εν τη Δημοκρατία:

(ι) είναι ο αναφερόμενος πρώτος εν τη εταιρική συμβάσει· ή

(ιι) εάν δεν υπάρχη τοιαύτη σύμβασις, το όνομα του οποίου είναι το μόνον το οποίον αναφέρεται εν τη συνήθει επωνυμία της εταιρείας ή αναφέρεται κατά προτεραιότητα του ονόματος των λοιπών εταίρων· ή

(ιιι) είναι ο κύριος ομόρρυθμος εταίρος, εάν ο αναφερόμενος ως πρώτος τη τάξει εταίρος δεν είναι ομόρρυθμος εταίρος,

θα παραδίδη οσάκις τούτο απαιτήται υπό του Εφόρου, δήλωσιν περί του εισοδήματος της εταιρείας δι' οιονδήποτε έτος, του τοιούτου εισοδήματος υπολογιζομένου συμφώνως ταις διατάξεσι του παρόντος Νόμου, και θα δηλοί εν αυτή τα ονόματα και τας διευθύνσεις των λοιπών εταίρων ομού μετά του ποσού του μεριδίου επί του εισοδήματος της εταιρείας εις ό εδικαιούτο έκαστος εταίρος διά το εν λόγω έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 38ον άρθρον, εδάφιον (Ι) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Οσάκις ουδείς εταίρος διαμένη εν τη Δημοκρατία, οιαδήποτε δήλωσις, αναγκαία κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου, θα ετοιμάζηται και επιδίδηται υπό του εν τη Δημοκρατία διαμένοντος πληρεξουσίου, αντιπροσώπου, διευθυντού ή εκπροσώπου της εταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (2) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό είναι το τελευταίον άρθρον το οποίον έχει επεξεργασθή η Νομική Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι μπορούμεν να προχωρήσωμεν εις το 39ον μέχρι του 40ού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Μάλιστα.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟΝ
ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ο Έφορος θα φορολογή.

39.—(1) Ο Έφορος θα προβαίνη εις την φορολογίαν παντός προσώπου υποκειμένου εις τον φόρον το ταχύτερον από της εκπνεύσεως της προθεσμίας της ορισθείσης διά την υπό του τοιούτου προσώπου παράδοσιν της δηλώσεώς του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 39(Ι) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Οσάκις πρόσωπόν τι επέδωκε δήλωσιν, ο Έφορος δύναται.

(α) να αποδεχθή την δήλωσιν και να φορολογήση βάσει ταύτης· ή

(β) να αρνηθή να αποδεχθή την δήλωσιν και να ορίση, κατά την κρίσιν αυτού, το ποσόν του φορολογητέου εισοδήματος του προσώπου και να φορολογήση τούτο αναλόγως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (2) εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (2) εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Οσάκις πρόσωπόν τι δεν επέδωκε δήλωσιν και ο Έφορος κρίνη ότι το τοιούτον πρόσωπον υπέχει φορολογικήν υποχρέωσιν, ο Έφορος δύναται να ορίση, κατά την κρίσιν αυτού, το ποσόν του φορολογητέου εισοδήματος του τοιούτου προσώπου και να φορολογήση τούτο αναλόγως.

Νοείται ότι η τοιαύτη φορολογία ουδόλως επηρεάζει οιανδήποτε ετέραν ευθύνην ήν δύναται να υπέχη το τοιούτον πρόσωπον ως εκ της αρνήσεως, παραλείψεως ή αμελείας παραδόσεως δηλώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το (3) εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ορισμός αντιπροσώπων εν τη αλλοδαπή.

40.—(1) Προς τον σκοπόν όπως διευκολυνθή η βεβαίωσις του φόρου επί του εισοδήματος προσώπων διαμενόντων εν τη αλλοδαπή, ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται να διορίση αντιπρόσωπον εις χώραν εις ήν ήθελε κρίνει τούτο επάναγκες ή σκόπιμον, όστις θα διενεργή ερεύνας εκ μέρους του Εφόρου, αναφορικώς προς πρόσωπα άτινα ήθελον αποταθή εις τους τοιούτους αντιπροσώπους προς διευθέτησιν της φορολογικής των υποχρεώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 40όν άρθρον, εδάφιον (Ι) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 40όν άρθρον, εδάφιον (Ι) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Ο αντιπρόσωπος θα εξευρίσκη το ποσόν του φορολογητέου εισοδήματος τοιούτου προσώπου συμφώνως τω παρόντι νόμω και θα αποστέλλη προς τον Έφορον έκθεσιν αναφορικώς προς τούτο ομού μετά των λογαριασμών και υπολογισμών εφ' ών βασίζεται η έκθεσις και ο Έφορος θα χωρή εις την βεβαίωσιν του φόρου επί του τοιούτου προσώπου.

Νοείται ότι, εάν ο Έφορος κρίνη ότι εγένετο οιονδήποτε λάθος εις τους λογαριασμούς ή υπολογισμούς, δύναται, πριν ή προβή εις την επιβολήν φορολογίας, να αναπέμψη την έκθεσιν διά περαιτέρω εξέτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (2) εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταλόγοι φορολογουμένων.

41.—(1) Αφού συμπληρωθή η βεβαίωσις του φόρου, ο Έφορος θα ετοιμάζη καταλόγους (εν τω παρόντι νόμω αναφερομένους ως «Φορολογικοί Κατάλογοι») των υποκειμένων εις φόρον προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 41 εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Οι φορολογικοί κατάλογοι θα περιέχωσι τα ονόματα και τας διευθύνσεις των υποκειμένων εις τον φόρον προσώπων, το ποσόν του φορολογητέου εισοδήματος εκάστου προσώπου, το ποσόν του υφ' εκάστου προσώπου πληρωτέου φόρου και τοιαύτα έτερα στοιχεία ως ο Έφορος ήθελε κρίνει αναγκαία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επίδοσις ειδοποιήσεως περί επιβολής φορολογίας προς τους φορολογουμένους.

42. Εις έκαστον πρόσωπον, ούτινος το όνομα εμφαίνεται εν τοις φορολογικοίς καταλόγοις, θα επιδίδηται, εντολή του Εφόρου, είτε διά προσωπικής επιδόσεως είτε διά συστημένης επιστολής, ειδοποίησις απευθυνομένη εις την συνήθη προσωπικήν ή επαγγελματικήν αυτού διαμονήν, δηλούσα το ποσόν του φορολογητέου εισοδήματος αυτού ως και το ποσόν του υπ' αυτού πληρωτέου φόρου και εφιστώσα την προσοχήν αυτού επί των δυνάμει του άρθρου 43 δικαιωμάτων αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 42ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 42ον άρθρον εγκρίνεται.

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν άλλα διωρθωμένα άρθρα υπό της Επιτροπής Νομικών.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το αμέσως επόμενον άρθρον και τα υπόλοιπα σχετίζονται στενώτατα με το ζήτημα του δικαιώματος εφέσεως, και επομένως νομίζω πως είναι ορθόν εάν το αφήσωμεν δι' επεξεργασίαν αύριον το πρωί της Νομικής Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπό τας περιστάσεις θα αναγκασθώμεν να διακόψωμεν. Θα επανέλθωμεν αύριον την 3ην απογευματινήν ώραν και θα συνεχίσωμεν μέχρις αποπερατώσεως του Νομοσχεδίου.

Εφθάσαμεν εις το 42ον άρθρον. Το όλον Νομοσχέδιον περιέχει 78 άρθρα και δύο Παραρτήματα.

Η ημερήσια διάταξις διά την αύριον θα έχη εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία — Συζήτησις του περί Φόρου Εισοδήματος Νομοσχεδίου. Συζήτησις Δασμολογίου. Συζήτησις Προϋπολογισμού.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της αύριον.

(Ώρα διακοπής 12.00 μεσονύκτιον)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 15ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 4.55 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 23, Τούρκοι 12, Σύνολον 35.

Απόντες:

Ἕλληνες 11, Τούρκοι 3, Σύνολον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προχωρήσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν. Ανεγνώσαμεν μέχρι του 42ου άρθρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ενστάσεις κατά της φορολογίας.

43.—(1) Εάν πρόσωπόν τι αμφισβητή την γενομένην φορολογίαν, δύναται να υποβάλη εις τον Ἔφορον έγγραφον ένστασιν και να ζητήση την επανεξέτασιν και αναθεώρησιν της επιβληθείσης εις αυτόν φορολογίας. Η τοιαύτη ένστασις δέον να καθορίζη επακριβώς τους λόγους της ενστάσεως εναντίον της φορολογίας και θα υποβάλληται εντός είκοσι δύο ημερών από της ημερομηνίας της επιδόσεως της ειδοποιήσεως περί της επιβληθείσης φορολογίας.

Νοείται ότι ο Ἔφορος, ικανοποιούμενος ότι, λόγω απουσίας εκ της Δημοκρατίας, ασθενείας ή άλλης ευλόγου τινός αιτίας, το αμφισβητούν την φορολογίαν πρόσωπον δεν ηδυνήθη να υποβάλη την ένστασιν εμπροθέσμως, θα χορηγή εύλογον κατά τας περιστάσεις παράτασιν της προθεσμίας ταύτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 43ον άρθρον, εδάφιον (1) εγκριθή;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εκ παραδρομής ανεγνώσθη «22 ημέραι» αντί «15 ημέραι».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 43ον άρθρον, εδάφιον (1) εγκριθή;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Θα εγκρίνωμεν το άρθρον ως ανεγνώσθη ή ως εάν να ανέγραφε την φράσιν «15 ημέραι»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντός 15 ημερών.

(Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ):

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ανεγνώσθη με την φράσιν «εντός 15 ημερών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ παραδρομής εις το Ελληνικόν κείμενον ανεγνώσθη εντός 22 ημερών.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 43(1) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Οι δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) λόγοι ενστάσεως κατά της επιβληθείσης φορολογίας δύνανται, εκτός εκτός εάν η αντίθετος πρόθεσις ρητώς εκτίθεται εν τω παρόντι Νόμω, να περιλαμβάνωσι και οιονδήποτε ισχυρισμόν περί εσφαλμένης ασκήσεως κατά την επιβολήν της φορολογίας οιασδήποτε διακριτικής εξουσίας χορηγηθείσης τω Εφόρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) του άρθρου 43 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Ἀμα τη λήψει της εν εδαφίω (1) αναφερομένης ενστάσεως, ο Ἔφορος δύναται—

(α) να ζητήση παρά του προσώπου του υποβαλόντος την ένστασιν να προσαγάγη εντός της ειδικώς καθοριζομένης προθεσμίας τοιαύτα στοιχεία αναφορικώς προς το εισόδημα του φορολογηθέντος προσώπου οία ο Ἔφορος ήθελε κρίνει αναγκαία, ήτοι—

(ι) λογαριασμούς ικανοποιούντας τον Ἔφορον, οίτινες εξηλέχθησαν υπό ανεξαρτήτου επαγγελματίου λογιστού, εγκεκριμένου προς τούτο υπό του Υπουργού των Οικονομικών δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 53·

(ιι) λογιστικά βιβλία, έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία και αλληλογραφίαν, αντίγραφα τραπεζιτικών και άλλων λογαριασμών αφορώντων εις το εισόδημα αυτού ή το εισόδημα οιουδήποτε εξ αυτού εξηρτημένου προσώπου, εξ ων οι υποβληθέντες λογαριασμοί ητοιμάσθησαν·

(ιιι) καταστάσεις δεικνυούσας, καθ' ωρισμένην τινά ημερομηνίαν, πλήρεις λεπτομερείας του ενεργητικού και παθητικού της προσωπικής ή επαγγελματικής περιουσίας, ή αμφοτέρων, του ενισταμένου προσώπου ή οιουδήποτε εξ αυτού εξηρτημένου προσώπου ως και τοιαύτας ετέρας συμπληρωματικάς αποδείξεις ή άλλας λεπτομερείας οίας ο Ἔφορος ήθελε κρίνει αναγκαίας·

(β) να καλέση το ενιστάμενον πρόσωπον ή οιονδήποτε έτερον πρόσωπον, το οποίον ούτος νομίζει ότι είναι ικανόν να δώση μαρτυρίαν αναφορικώς προς την γενομένην φορολογίαν, πλην του γραμματέως, υπηρέτου ή ετέρου προσώπου έχοντος εμπιστευτικήν τινα θέσιν εν τη υπηρεσία του ενισταμένου προσώπου, όπως εμφανισθή ενώπιόν του και δύναται να εξετάση το τοιούτον πρόσωπον ενόρκως ή άλλως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) του άρθρου 43 εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Εις περίπτωσιν καθ' ην επέρχεται συμφωνία μεταξύ του Εφόρου και του υποβαλόντος την ένστασιν διά την επ' αυτού επιβληθείσαν φορολογίαν προσώπου αναφορικώς προς το ποσόν δι' ό το ενιστάμενον πρόσωπον υπέχει φορολογικήν υποχρέωσιν, η φορολογία θα τροποποιήται αναλόγως και θα επιδίδηται εις το τοιούτον πρόσωπον ειδοποίησις περί του υπ' αυτού πληρωτέου φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (4) του άρθρου 43 εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐφεσις κατά της φορολογίας.

44.—(1) Παν πρόσωπον όπερ αδικούμενον διά της επ' αυτού επιβληθείσης φορολογίας, απέτυχε να έλθη εις συμφωνίαν μετά του Εφόρου ως προβλέπεται εν εδαφίω (4) του άρθρου 43, δύναται να ασκήση προσφυγήν εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον της Δημοκρατίας.

(2) Το βάρος της αποδείξεως ότι η φορολογία είναι υπερβολική επιρρίπτεται επί του αιτητού εν τη προσφυγή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εις το περιθώριον αντί «έφεσις» εισηγούμαι «προσφυγή κατά της φορολογίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η λέξις «έφεσις» πρέπει να απαλειφθή εις το Ελληνικόν κείμενον και η λέξις «προσφυγή» να περιληφθή λόγω του ότι το Νομοσχέδιον ως αρχικώς ήλθε προέβλεπε περί εφέσεως εις τα Επαρχιακά Δικαστήρια ενώ κατόπιν αποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι ανάγκη να γίνεται προσφυγή εις το Συνταγματικό Δικαστήριον.

Διά να είναι εύκολον εις τους Βουλευτάς να παρακολουθήσουν την ανάγνωσιν λόγω της σχετικής τροποποιήσεως υπό της Νομικής Επιτροπής, θα ήθελα να πληροφορήσω τα έντιμα Μέλη ότι η Νομική Επιτροπή εισηγείται ωρισμένας τροποποιήσεις εις το Νομοσχέδιον, δηλαδή εις εκείνα τα άρθρα του Νομοσχεδίου τα οποία σχετίζονται με το δικαίωμα εφέσεως διά να επιφέρουν τροποποιήσεις εις το Νομοσχέδιον ούτως ώστε να προσαρμοσθή με την απόφασιν του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Θα παρακαλούσα τον Έλληνα και τον Τούρκον Γραμματέα να πληροφορήσουν τα έντιμα Μέλη ποίαι τροποποιητικαί εισηγήσεις γίνονται επί των άρθρων του Νομοσχεδίου ως αρχικώς κατετέθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, προτού το θέσω εις ψηφοφορίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το άρθρον 44 έχει απαλειφθή εκτός των εδαφίων (1) και (5), το (5) τώρα γίνεται (2), κατόπιν ωρισμένων παραλλαγών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως το άρθρον 44 έχει τώρα δύο εδάφια. Εδάφιον (1) και το 5ον εδάφιον το οποίον λαμβάνει την θέσιν του δευτέρου εδαφίου εις το άρθρον. Το υπόλοιπον εισηγείται η Επιτροπή Νομικών όπως απαλειφθή.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το εδάφιον (5) το οποίον τώρα είναι εδάφιον (2).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Το βάρος της αποδείξεως ότι η φορολογία είναι υπερβολική επιρρίπτεται επί του αιτητού εν τη προσφυγή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 44 εδάφιον (1) και εδάφιον (5) τώρα εδάφιον (2), εγκριθούν ως ανεγνώσθησαν, ως εισηγείται η Νομική Επιτροπή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το παλαιόν εδάφιον (2) . . .

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Προτού τεθή εις ψηφοφορίαν το άρθρον 44, θα ήθελα να αναφερθώ εις ωρισμένην διατύπωσιν, η οποία, κατά την άποψίν μου, έχει σημασίαν. Θα υποβάλω μίαν παρατήρησιν ως προς το κείμενον, ως τούτο έχει εις την Τουρκικήν. Μετά την λέξιν «neticesinde» της πρώτης γραμμής υπάρχει η φράσις «magdur olan her hangi bir sahis» («Παν ηδικημένον πρόσωπον»), ενώ η φράσις θα ήτο διατυπωμένη επί το νομικώτερον, εάν ήτο ως εξής: «magdur oldugunu iddia eden her hangi bir sahis» («Παν πρόσωπον ισχυριζόμενον ότι είναι ηδικημένον»). Διότι, όταν αναφέρεται ότι παν ηδικημένον πρόσωπον δύναται να υποβάλη προσφυγήν, πρέπει πρώτον να αποδείξη ότι είναι ηδικημένον, ενώ, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα ισχυρισθή τις ότι είναι ηδικημένος, οδός της προσφυγής είναι ανοικτή εις πάντας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εξ όσων αντιλαμβάνομαι, η ένστασις δεν δύναται να περιορισθή εις το Τουρκικόν κείμενον μόνον. Διότι, καθ' ά αντιλαμβάνομαι, και εις το Ελληνικόν κείμενον υπάρχει η μετάφρασις του εις τα Αγγλικά αντιστοίχου της λέξεως «magdur olan» δηλ. της λέξεως «aggrieved». Διά τούτο, εάν θα γίνη οιαδήποτε τροποποίησις, αύτη πρέπει να γίνη και εις τα δύο κείμενα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Ελληνικό κείμενον χρησιμοποιείται η λέξις «παν πρόσωπον όπερ αδικούμενον και φαίνεται ότι είναι η μετάφρασις από το Αγγλικόν «Aggrieved». Η λέξις «aggrieved» δεν σημαίνει «αδικούμενον» αλλά σημαίνει ότι έχω λόγον να αισθάνωμαι ότι αδικούμαι. Η λέξις διά να ήτο αδικούμενον θα έπρεπε να είναι εις τα Αγγλικά «any person who has suffered unjustice». Εάν μείνη η λέξις «αδικούμενον» όπως έχει θα είναι ανάγκη να αποδείξη ότι πράγματι αδικείται προτού έχει δικαίωμα να καταθέση προσφυγήν.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι έντιμε κ. Πρόεδρε, να γίνη η εξής προσθήκη: «θεωρών εαυτόν αδικούμενον», «παν πρόσωπον όπερ θεωρών εαυτόν αδικούμενον απέτυχε να έλθη».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ ότι αυτή θα ήτο η ορθή ορολογία εις το Ελληνικόν κείμενον. Εις το τουρκικόν κείμενον;

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον να είναι «magdur oldugunu iddia oden her hangi bir sahis» («Παν πρόσωπον ισχυριζόμενον ότι είναι ηδικημένον»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Η λέξις «magdur» («ηδικημένος») εις τα Τουρκικά ελήφθη από την ιδίαν λέξιν, επί της οποίας στηρίζεται και το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον. Εάν δεν πρόκειται να γίνη τροποποίησις εις το Ελληνικόν κείμενον, δεν πρέπει να γίνη τοιαύτη ούτε εις το Τουρκικόν κείμενον, διότι και η εις το Τουρκικόν κείμενον λέξις έχει την ιδίαν έννοιαν όπως κατά την ανάγνωσιν του Ελληνικού κειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι όπως το άρθρον κατ' αρχήν ψηφισθή, η δε φραστική τροποποίησις παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα εισηγούμην κάτι απλούστερον.

Να παραλειφθή η φράσις «αδικούμενον διά της επ' αυτού επιβληθείσης φορολογίας» οπότε θα μείνη «παν πρόσωπον όπερ απέτυχε να έλθη εις συμφωνίαν μετά του Εφόρου» ως προβλέπεται εν εδαφίω (4) του άρθρου 43, δύναται να ασκήση έφεσιν κ.τ.λ.» και το εδάφιον (4) του προηγουμένου άρθρου λέγει «Εις περίπτωσιν καθ' ήν επέρχεται συμφωνία μεταξύ του Εφόρου και του υποβάλλοντος την ένστασιν διά την επ' αυτού επιβληθείσαν φορολογίαν προσώπου αναφορικώς προς το ποσόν δι' ό το ενιστάμενον πρόσωπον υπέχει φορολογικήν υποχρέωσιν, η φορολογία θα τροποποιήται αναλόγως κ.λ.π.» ενώ εδώ τώρα θα γίνη «παν πρόσωπον το οποίον δεν κατέληξεν εις συμφωνίαν μετά του Εφόρου θα έχη δικαίωμα να κάμνη προσφυγήν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαινομενικώς είναι το ίδιον, πρακτικώς όμως υπάρχει μεγάλη ουσιαστική διαφορά, διότι διά να επιβάλη ο Έφορος φορολογίαν θα είναι ανάγκη να υπάρχη συμφωνία μεταξύ του Εφόρου και του φορολογουμένου. Και επειδή τα ενδιαφέροντα των δύο είναι τελείως αντίθετα, ο μεν ένας θα θέλη να εισπράξη φόρον ο δε άλλος να μην πληρώση· είναι αμφίβολον αν ποτέ θα συμφωνήσωσι. Μπορεί να μην συμφωνήσουν και επειδή θεωρεί τον εαυτόν του ηδικημένον έχει δικαίωμα εφέσεως.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν δεν θεωρή εαυτόν ηδικημένον δεν θα κάμη προσφυγήν. Αλλά παν πρόσωπον το οποίον είχε μίαν συζήτησιν με τον Έφορον, εάν καταλήξουν εις συμφωνίαν δεν θα κάμη προσφυγήν, εάν όμως δεν καταλήξουν εις συμφωνίαν θα δικαιούται να κάμη προσφυγήν, δεν είναι υποχρεωμένος. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον ξέρει ότι δεν μπορεί να του επιβληθή φορολογία, εάν δεν συμφωνήση. Δεν θα συμφωνήση εις την πρώτην περίπτωσιν, ενώ είναι πολύ διαφορετικόν. Εάν δεν συμφωνήση, να τον φορολογήση ο 'Εφορος, και κατόπιν εάν νομίζη ότι αδικείται, να κάμη προσφυγήν.

Δι' αυτό εισηγούμαι όπως το άρθρον ψηφισθή με την εισήγησιν όπως η λέξις «αδικούμενον» εις το Ελληνικόν και εις το Τουρκικόν κείμενον εξετασθούν υπό της Νομικής Επιτροπής.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2), παλαιόν εδάφιον (2), το εδάφιον (3), το εδάφιον (4), το εδάφιον (6), το εδάφιον (7), το εδάφιον (8), το εδάφιον (9), το εδάφιον (10), το εδάφιον (11) και (12) απαλειφθούν;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι λόγοι νομικοί υπέβαλον αυτήν την κατάστασιν. Δεδομένου ότι έχω επιφυλάξεις ηθικής φύσεως προτίθεμαι να μην λάβω μέρος εις την ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, με μίαν αποχήν, εγκρίνεται η απάλειψις των εδαφίων (2), (3), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (11) και (12) του Νομοσχεδίου. Το εδάφιον (2) εις το οποίον ανεφέρθην είναι το αρχικόν εδάφιον (2), ως το Νομοσχέδιον εστάλη εις την Βουλήν. Το άρθρον επομένως εγκρίνεται διά της εγκρίσεως του 44, εδάφιον (1) και (2) ως τούτο ετροποποιήθη.

'Αρθρον 45ον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η φορολογία κ.λ.π. δεν θα είναι άκυρος λόγω ζης εν αυτή πλάνης περί τα ονόματα ή περιγραφάς.

45.—(1) Φορολογίαι, εντάλματα ή έτερα διαβήματα φερόμενα ως γενόμενα συμφώνως ταις διατάξεσι του παρόντος Νόμου δεν ακυρούνται ουδέ λογίζονται άκυρα ή ακυρώσιμα δι' έλλειψιν τύπου, ούτε το κύρος των θα επηρεάζηται εκ λαθών, ατελειών ή παραλείψεων, εάν ουσιαστικώς συνάδωσι προς το πνεύμα και τον σκοπόν του παρόντος Νόμου και εάν το φορολογηθέν πρόσωπον ή το πρόσωπον εφ' ού προετίθετο να επιβληθή φορολογία ή το καθ' οιονδήποτε τρόπον επηρεαζόμενον πρόσωπον προσδιορίζεται εν αυτοίς συμφώνως τω κοινώ σκοπώ και αντιλήψει.

(2) Το κύρος γενομένης φορολογίας δεν θα αμφισβητήται ή επηρεάζηται

(α) λόγω λάθους εν αυτή ως προς το όνομα ή επώνυμον του υποκειμένου της φορολογίας, την περιγραφήν του εισοδήματος ή του ποσού του επιβληθέντος φόρου· ή

(β) λόγω ασυμφωνίας μεταξύ της φορολογίας και της περί αυτής σταλείσης ειδοποιήσεως.

Νοείται ότι η περί αυτής σταλείσα ειδοποίησις θα επιδίδηται δεόντως εις το πρόσωπον το οποίον ο 'Εφορος είχε κατά νουν όπως φορολογήση και η τοιαύτη ειδοποίησις θα περιέχη ουσιαστικώς και πραγματικώς τα στοιχεία επί των οποίων βασίζεται η φορολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 45ον άρθρον, εδάφια (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η παράλειψις επιβολής φόρου ή η επιβολή φόρου ελάσσονος του κανονικού δύναται να διευθετηθή εντός εξ ετών.

46. Οσάκις ο 'Εφορος κρίνη ότι πρόσωπον υποκείμενον εις φορολογίαν δεν εφορολογήθη ή ότι τω επεβλήθη φόρος ελάσσων του δέοντος, δύναται εντός του φορολογικού έτους ή εντός εξ ετών από της λήξεως τούτου, να επιβάλη εις το τοιούτον πρόσωπον τοσούτον φόρον ή τοσούτον συμπληρωματικόν φόρον ως κατά την κρίσιν του έδει να επιβληθή επί του προσώπου τούτου, και αι διατάξεις του παρόντος Νόμου θα εφαρμόζωνται επί τοιαύτης φορολογίας και επί του βάσει ταύτης επιβληθέντος φόρου.

(Η ακόλουθος πρόβλεψις κατέστη αναγκαία κατόπιν των αλλαγών αι οποίαι επηνέχθησαν εις το άρθρον 44).

Νοείται ότι εάν συνεπεία αποφάσεως εν τινι προσφυγή δυνάμει του άρθρου 44 του παρόντος Νόμου, παραστή ανάγκη να γίνη νέα φορολογία, τοιαύτη νέα φορολογία δύναται να γίνεται εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας της τοιαύτης αποφάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 46ον άρθρον μετά της επιφυλάξεως την οποίαν εισηγείται η Νομική Επιτροπή εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟΝ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΟΡΟΥ

Περιστάσεις υφ' ας επιστρέφεται φόρος.

47.—(1) Εάν αποδειχθή κατά τρόπον ικανοποιούντα τον 'Εφορον, ότι, αναφορικώς προς φορολογικόν τι έτος, πρόσωπόν τι κατέβαλε φόρον, διά παρακρατήσεως ή άλλως, υπερβαίνοντα το ποσόν του φόρου του ορθώς επ' αυτού επιβλητέου, το τοιούτον πρόσωπον θα δικαιούται όπως τω αποδοθή το ούτω καθ' υπερβολήν καταβληθέν ποσόν.

(2) Πάσα δυνάμει του παρόντος άρθρου απαίτησις δι' επιστροφήν φόρου δέον όπως υποβάλληται εντός εξ ετών από της λήξεως του φορολογικού έτους εις ό η απαίτησις αναφέρεται και αν αύτη γενή αποδεκτή, ο 'Εφορος θα εκδώση πιστοποιητικόν περί του επιστρεπτέου ποσού, άμα δε τη λήψει του πιστοποιητικού ο Γενικός Λογιστής θα διενεργήση επιστροφήν του φόρου συμφώνως των εν τω πιστοποιητικώ διαλαμβανομένων.

(3) Ανεξαρτήτως των διατάξεων του εδαφίου (1), ο 'Εφορος δύναται να αρνηθή την εις τινα πρόσωπον επιστροφήν φόρου αναφορικώς προς οιονδήποτε έτος κατά το οποίον το πρόσωπον τούτο κατεδικάσθη διά αδίκημα κατά παράβασιν του παρόντος Νόμου ή κατά το οποίον τοιούτόν τι αδίκημα διαπραχθέν υπό του προσώπου τούτου συνεβιβάσθη δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 72.

(4) Οσάκις πρόσωπόν τι δικαιούται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου όπως τω επιστραφή φόρος και εξουσιοδοτήση, διά δεόντως κεκυρωμένης εγγράφου ειδοποιήσεως προς τον 'Εφορον, έτερον πρόσωπον διαμένον εν τη Δημοκρατία όπως εισπράξη εκ μέρους του το προς επιστροφήν ποσόν, η τοιαύτη ειδοποίησις θα υπόκειται εις ατέλειαν αναφορικώς προς οιονδήποτε τέλος χαρτοσήμου πληρωτέον δυνάμει του εκάστοτε εν ισχύϊ νόμου του αφορώντος εις τέλη χαρτοσήμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 47ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 47ον άρθρον, εδάφια (1), (2), (3) και (4) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ

ΕΚΠΤΩΣΙΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΝ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Συμβάσεις περί αποφυγής διπλής φορολογίας.

48.—(1) Εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον διά διατάγματος διακηρύξη ότι εγένετο η εν τω Διατάγματι ειδικώς καθοριζομένη σύμβασις μετά της Κυβερνήσεως οιασδήποτε χώρας εκτός της Δημοκρατίας προς τον σκοπόν όπως παρασχεθή έκπτωσις λόγω διπλής φορολογίας αναφορικώς προς τον φόρον εισοδήματος και οιονδήποτε έτερον παρομοίας φύσεως φόρον επιβαλλόμενον υπό των νόμων της ειρημένης χώρας, και ότι είναι σκόπιμον όπως η σύμβασις αύτη τεθή εν ισχύϊ, η τοιαύτη σύμβασις θα ισχύη εν σχέσει προς φόρον εισοδήματος ανεξαρτήτως παντός εν οιωδήποτε νόμω περιλαμβανομένου.

(2) Διάταγμα γενόμενον δυνάμει του παρόντος άρθρου δύναται να ανακληθή διά μεταγενεστέρου Διατάγματος.

(3) Οσάκις σύμβασίς τις τίθηται εν ισχύϊ δυνάμει του παρόντος άρθρου, η υπό του άρθρου 4 επιβαλλομένη υποχρέωσις προς τήρησιν του απορρήτου δεν θα παρακωλύη την εις τον δεόντως εξουσιοδοτημένον υπάλληλον της Κυβερνήσεως μεθ' ής εγένετο η σύμβασις κοινοποίησιν πληροφοριών ων η κοινοποίησις είναι αναγκαία δυνάμει της συμβάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως τα εδάφια (1), (2) και (3) του 48ου άρθρου εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκπτώσεις υπό μορφήν πιστώσεως.

49.—(1) Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου θα εφαρμόζωνται οσάκις, βάσει συμβάσεως γενομένης δυνάμει του άρθρου 48, φόρος πληρωτέος επί εισοδήματος εν τη χώρα μετά της Κυβερνήσεως της οποίας εγένετο η σύμβασις θα εκπίπτηται υπό μορφήν πιστώσεως έναντι του φόρου του πληρωτέου εν τη Δημοκρατία αναφορικώς προς το εισόδημα τούτο, εν τω παρόντι δε άρθρω ο όρος «αλλοδαπός φόρος» σημαίνει πάντα εν τη μεθ' ής η σύμβασις χώρα πληρωτέον φόρον όστις δυνάμει της συμβάσεως θα εκπίπτηται υπό μορφήν πιστώσεως.

(2) Το ποσόν του επί του εισοδήματος επιβλητέου φόρου θα μειούται κατά το ποσόν της πιστώσεως.

Νοείται ότι τοιαύτη πίστωσις δεν θα παρέχηται δι' οιονδήποτε φορολογικόν έτος εάν το εις το εισόδημα δικαιούμενον πρόσωπον δεν διέμενεν εν τη Δημοκρατία κατά το αντίστοιχον έτος.

(3) Το ποσόν της πιστώσεως δεν θα υπερβαίνη το ποσόν όπερ θα εξευρίσκετο εάν το εισόδημα υπελογίζετο συμφώνως ταις διατάξεσι του παρόντος Νόμου και εφορολογείτο διά φορολογικού συντελεστού όστις εξευρίσκεται εάν διαιρεθή ο επιβλητέος φόρος (πριν ή χορηγηθώσιν εκπτώσεις διά πιστώσεις βάσει της συμβάσεως της γενομένης δυνάμει του άρθρου 48 του παρόντος Νόμου) επί του συνολικού εισοδήματος του δικαιουμένου εις το εισόδημα προσώπου διά του ποσού του συνολικού εισοδήματος του προσώπου τούτου.

(4) Άνευ επηρεασμού των διατάξεων του εδαφίου (3), το συνολικόν ποσόν πιστώσεως το οποίον θα δύναται να επιτραπή ως έκπτωσις καθ' οιονδήποτε φορολογικόν έτος αναφορικώς προς αλλοδαπόν φόρον βάσει συμβάσεως γενομένης δυνάμει του άρθρου 48, δεν θα υπερβαίνη τον συνολικόν φόρον τον υπ αυτού καταβλητέον διά το υπό εξέτασιν φορολογικόν έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 49ον άρθρον εδάφια (1), (2), (3) και (4) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(5) Κατά τον υπολογισμόν του ποσού του εισοδήματος—

(α) Δεν θα επιτρέπηται έκπτωσις αναφορικώς προς αλλοδαπόν φόρον είτε ο τοιούτος φόρος αναφέρεται εις το αυτό είτε εις οιονδήποτε έτερον εισόδημα.

(β) Εις περιπτώσεις καθ' ας ο επιβλητέος φόρος εξαρτάται εκ του ποσού του ληφθέντος εν τη Δημοκρατία, το τοιούτον ποσόν θα επαυξάνηται διά του αναλόγου ποσού του αλλοδαπού φόρου αναφορικώς προς το εισόδημα τούτο.

(γ) Εις περιπτώσεις καθ' ας το εισόδημα περιλαμβάνει μερίσματα μερίσματα εταιρειών και δυνάμει της συμβάσεως αλλοδαπός φόρος μη επιβλητέος αμέσως ή διά παρακρατήσεως επί των μερισμάτων δέον να ληφθή υπ' όψιν διά να αποφασισθή κατά πόσον θα χορηγηθή οιαδήποτε πίστωσις έναντι του φόρου αναφορικώς προς τα μερίσματα ταύτα, το ποσόν του εισοδήματος θα επαυξάνηται δια του ποσού του αλλοδαπού φόρου του μη ούτως επιβλητέου όστις δέον να ληφθή υπ' όψιν διά τον προσδιορισμόν του ποσού της πιστώσεως.

Νοείται ότι ανεξαρτήτως παντός εν ταις προηγουμέναις διατάξεσι του παρόντος εδαφίου διαλαμβανομένου, θα αφαιρήται εκ του θεωρητικού ποσού του αλλοδαπού εισοδήματος παν ποσόν καθ' ο ο αλλοδαπός φόρος υπερβαίνει την αντίστοιχον πίστωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (5) του άρθρου 49, επίσης αι παράγραφοι (α), (β) και (γ) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(6) Αι εν τοις παραγράφοις (α) και (β) του εδαφίου (5) διατάξεις θα εφαρμόζωνται διά τον υπολογισμόν του θεωρητικού συνολικού εισοδήματος επί τω σκοπώ όπως καθορισθή ο εν τω εδαφίω (3) αναφερόμενος συντελεστής· θα εφαρμόζωνται δε ωσαύτως εις τοιούτους υπολογισμούς αναφορικώς προς παν εισόδημα εις την περίπτωσιν του οποίου δέον να χορηγηθή πίστωσις δι' αλλοδαπόν φόρον δυνάμει της εκάστοτε εν ισχύϊ συμβάσεως της γενομένης δυνάμει του άρθρου 48.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (6) του άρθρου άρθρου 49 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(7) Οσάκις—

(α) η σύμβασις προβλέπη, αναφορικώς προς μερίσματα ωρισμένων τάξεων ουχί όμως προς μερίσματα ετέρων τάξεων, ότι αλλοδαπός φόρος, μη επιβλητέος αμέσως ή διά παρακρατήσεως επί μερισμάτων θα λαμβάνηται υπ' όψιν διά να αποφασισθή κατά πόσον θα χορηθηθή

πίστωσις έναντι του φόρου αναφορικώς προς τα τοιαύτα μερίσματα· και

(β) πληρώνωνται μερίσματα μη εμπίπτοντα έν τινι τάξει περί ης εγένετο τοιαύτη πρόβλεψις εν τη συμβάσει, τότε, εάν τα μερίσματα πληρώνωνται εις εταιρείαν ελέγχουσαν αμέσως ή εμμέσως, ουχί ολιγώτερον του ημίσεος των παρεχόντων δικαιωμάτων μετοχών της καταβαλλούσης τα μερίσματα εταιρείας, θα χορηγήται πίστωσις ως εάν τα μερίσματα ενέπιπτον έν τινι τάξει περί ης εγένετο τοιαύτη πρόβλεψις εν τη συμβάσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (7) του άρθρου 49 και παράγραφοι (α) και (β) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(8) Η δυνάμει τοιαύτης συμβάσεως χορηγουμένη πίστωσις έναντι του φόρου του επιβαλλομένου επί του εισοδήματος οιουδήποτε προσώπου δι' οιονδήποτε φορολογικόν έτος δεν θα παρέχηται εάν το πρόσωπον τούτο ήθελεν ούτω επιλέξει διά το υπό εξέτασιν έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8ον εδάφιον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(9) Απαιτήσεις δι' έκπτωσιν υπό μορφήν πιστώσεως θα υποβάλλωνται το βραδύτερον εντός εξ ετών από του τέλους του οικείου φορολογικού έτους, εν περιπτώσει δε διαφοράς ως προς το εκπεπτέον ποσόν, η απαίτησις θα υπόκειται εις ένστασιν και προσφυγήν εν ω τρόπω και η φορολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον εδάφιον του ιδίου άρθρου 49 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(10) Οσάκις το ποσόν οιασδήποτε πιστώσεως χορηγουμένης δυνάμει συμβάσεως καθίσταται υπέρμετρον ή ανεπαρκές ως εκ της τροποποιήσεως του ποσού του φόρου του πληρωτέου εν τη Δημοκρατία ή αλλαχού, αι διατάξεις του παρόντος Νόμου αι περιορίζουσαι τον χρόνον εντός του οποίου δύναται να επιβληθή φορολογία ή να υποβληθώσιν αιτήσεις δι' έκπτωσιν, δεν θα εφαρμόζωνται επί φορολογιών ή απαιτήσεων αίτινες αποτελούν αναγκαίον επακόλουθον της γενομένης τροποποιήσεως, εφ' όσον αι τοιαύται φορολογίαι και απαιτήσεις γίνωνται προ της παρελεύσεως εξ ετών από του χρόνου καθ' ον εγένοντο, εν τη Δημοκρατία ή αλλαχού, άπασαι αι φορολογίαι, τροποποιήσεις ή άλλαι επιλύσεις αίτινες ήσαν ουσιώδεις διά να αποφασισθή κατά πόσον πρέπει να χορηγηθή πίστωσίς τις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 10ον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον 10 του άρθρου 49 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συμψηφισμός φόρου παρακρατηθέντος εκ μερισμάτων υπό εταιρειών επηρεαζομένων υπό εκπτώσεων χορηγουμένων λόγω διπλής φορολογίας.

50.—(1) Οσάκις ο καταβληθείς ή πληρωτέος υπό τινος εταιρείας φόρος επηρεάζεται εκ της χορηγήσεως εκπτώσεως λόγω διπλής φορολογίας, το δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 47 επιστρεπτέον τοιούτον, αναφορικώς προς τον φόρον τον παρακρατητέον εκ παντός μερίσματος καταβαλλομένου υπό της εταιρείας, θα μειούται ως ακολούθως:

(α) εάν φόρος δεν είναι επιβλητέος επί του μερισματοδόχου αναφορικώς προς το μέρισμα, η μείωσις θα είναι ποσόν ίσον προς τον φόρον επί του ακαθαρίστου μερίσματος, υπολογιζόμενον βάσει του εν εκάστη περιπτώσει συντελεστού εκπτώσεως λόγω διπλής φορολογίας·

(β) εάν ο φορολογικός συντελεστής ο επιβλητέος επί του μερισματοδόχου αναφορικώς προς το μέρισμα είναι μικρότερος του συντελεστού εκπτώσεως λόγω διπλής φορολογίας του εφαρμοζομένου εν εκάστη περιπτώσει επί του μερίσματος, η μείωσις θα είναι ποσόν ίσον προς τον φόρον, κατά την διαφοράν μεταξύ των δύο τούτων συντελεστών, επί του ακαθαρίστου μερίσματος.

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «Έκπτωσις λόγω διπλής φορολογίας» έχει την αυτήν έννοιαν ως εν τω άρθρω 26 και ο όρος «ο συντελεστής εκπτώσεως λόγω διπλής φορολογίας» σημαίνει τον συντελεστήν ότις αντιπροσωπεύει το ποσόν καθ' ό ο διά την εξεύρεσιν του εκ του μερίσματος αφαιρετέου φόρου συντελεστής υπερβαίνει τον αντίστοιχον καθαρόν Κυπριακόν φορολογικόν συντελεστήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 50όν άρθρον, εδάφιον (1), παράγραφοι (α) και (β) και εδάφιον (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΦΟΡΟΥ

Εξουσία του Εφόρου όπως αποκτήση την παροχήν στοιχείων.

51. Ο Έφορος δύναται, δι' εγγράφου αυτού ειδοποιήσεως, να απαιτήση παρά παντός προσώπου όπως τω παράσχη τοιαύτα στοιχεία αναφορικώς προς το εισόδημα του προσώπου τούτου οία ούτος ήθελε κρίνει αναγκαία διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ή όπως εμφανισθή ενώπιον αυτού και δώση μαρτυρίαν, ενόρκως ή άλλως, αναφορικώς προς το εισόδημά του και προσαγάγη λογαριασμούς, βιβλία ή άλλα έγγραφα ευρισκόμενα υπό την φύλαξιν ή τον έλεγχον του και σχετιζόμενα με το εισόδημά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 51ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 51ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι δημόσιοι υπάλληλοι θα βοηθώσι τον Έφορον.

52.—(1) Ο Έφορος δύναται να απαιτήση παρά παντός δημοσίου υπαλλήλου όπως τω παράσχη τοιαύτα στοιχεία οία δυνατόν να χρειασθώσι διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου και τα οποία δυνατόν να ευρίσκωνται εν τη κατοχή του τοιούτου υπαλλήλου.

(2) Πας δημόσιος υπάλληλος έχων υπό την φύλαξιν αυτού μητρώα, βιβλία, αρχεία ή άλλα έγγραφα ών η εξέτασις δυνατόν να βοηθήση εις την εξασφάλισιν φόρου ή να αποδείξη ή οδηγήση εις την ανακάλυψιν οιουδήποτε δόλου ή παραλείψεως αναφορικώς προς φόρον, οφείλει να επιτρέπη εις οιονδήποτε δεόντως δι' εγγράφου του Εφόρου εξουσιοδοτημένον πρόσωπον όπως εν καταλλήλω χρόνω εξετάση προς τούτο τα τοιαύτα μητρώα, βιβλία, αρχεία ή άλλα έγγραφα και λάβη τας αναγκαίας σημειώσεις και αντίγραφα άνευ καταβολής τέλους ή άλλου τινός δικαιώματος.

(3) Ουδείς δημόσιος υπάλληλος θα υποχρεούται δυνάμει του παρόντος άρθρου όπως

αποκαλύψη πληροφορίας ή στοιχεία αναφορικώς προς τα οποία υπέχει νόμιμον υποχρέωσιν όπως τηρήση απόλυτον εχεμύθειαν.

(4) Εν τω παρόντι άρθρω ο όρος «δημόσιος υπάλληλος» περιλαμβάνει και πάντας τους εν τη υπηρεσία εκάστης των δύο Κοινοτικών Συνελεύσεων ή οιουδήποτε των Δήμων υπαλλήλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 52ον άρθρον, εδάφιον (1), (2), (3) και (4) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το 52ον άρθρον, εδάφια (1), (2), (3) και (4) εγκρίνονται.

Θα έλεγα το μη υπαρχούσης ενστάσεως και μη υπαρχούσης αποφάσεως προς το αντίθετον ότι δεν είναι ανάγκη να επαναλαμβάνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Λογαριασμοί ετοιμασθέντες και πιστοποιηθέντες υπό επαγγελματιών λογιστών.

53. Λογαριασμοί και προσδιορισμοί του φορολογητέου εισοδήματος προσαγόμενοι τω Εφόρω ή συνοδεύοντες φορολογικάς δηλώσεις υποβαλλομένας τω Εφόρω δυνατόν, εν τη υπό του Εφόρου εναισκήσει της διακριτικής του εξουσίας, να μη ληφθώσιν υπ' όψιν εάν δεν ητοιμάσθησαν και επιστοποιήθηκαν υπό τινος ανεξαρτήτου λογιστού ασκούντος επάγγελμα εν τη Δημοκρατία και δεόντως εξουσιοδοτημένου υπό του Υπουργού των Οικονομικών όπως ετοιμάζη λογαριασμούς και προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος διά σκοπούς επιβολής φόρου εισοδήματος. Ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται, κατά την έκδοσιν τοιαύτης αδείας, να επιβάλη τοιούτους όρους οίους κρίνει αναγκαίους ή σκοπίμους διά την εξασφάλισιν της ετοιμασίας και υποβολής λογαριασμών δεικνυόντων την αληθή και ακριβή δήλωσιν των κερδών ή ζημιών εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος.

Νοείται ότι ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται οποτεδήποτε να αφαιρέση την τοιαύτη άδειαν εκ προσώπου επαγγελλομένου τον λογιστήν ή εκ τινος μέλους ανήκοντος εις οίκον τοιούτων λογιστών, εάν η ικανότης ή συμπεριφορά του λογιστού εν τη ετοιμασία λογαριασμών ή προσδιορισμών του φορολογητέου εισοδήματος δικαιολογεί τοιαύτην ενέργειαν εκ μέρους του Υπουργού Οικονομικών.

Νοείται περαιτέρω ότι οιαδήποτε απόφασις του Υπουργού των Οικονομικών βάσει του παρόντος άρθρου θα δύναται να αναθεωρηθή υπό του Υπουργικού Συμβουλίου συμφώνως τοις Κανονισμοίς τοις γενομένοις δυνάμει του άρθρου 76.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 53ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Όπως ένας πολίτης δικαιούται να εκλέξη τον δικηγόρον, τον οποίον θέλει, διά να τον υπερασπίση, κατά τον ίδιον τρόπον δύναται να εκλέξη τον λογιστήν της αρεσκείας του διά να κρατή τους λογαριασμούς του. Φυσικά, οι λόγοι αυτοί δεν ανήκουν εις εμέ, αλλ' εις πολίτην, προς τον οποίον και προς τας απόψεις του οποίου τρέφομεν μεγάλον σεβασμόν. Ως εκ τούτου, είμαι υποχρεωμένος όπως και εδώ υποβάλω αυτήν την άποψιν, την οποίαν διετύπωσα εις την Επιτροπήν. Νομίζω ότι, εάν είπωμεν εις ένα πολίτην, ο οποίος εφρόντισε και ητοιμάσθησαν οι λογαριασμοί του υπό οιουδήποτε λογιστού, ότι ούτοι δεν εγκρίνονται υπό τινος Αρχής και ότι πρέπει να φροντίση να τους ετοιμάση άλλος λογιστής, τότε γίνεται αδικία εις βάρος του πολίτου αυτού. Συνεπώς, εάν πρόκειται να γίνεται εκλογή μεταξύ των λογιστών, νομίζω ότι πρέπει να καθορισθούν εκ των προτέρων τα ζητούμενα προσόντα. Εν εναντία περιπτώσει, φρονώ ότι αδικούνται και ο πολίτης και ο λογιστής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρευρέθην εις την συνεδρίαν της Οικονομικής Επιτροπής κατά την συζήτησιν του θέματος αυτού, και ορθώς παρετήρησεν ο κ. Ναπήλ ότι συνάδελφος υπέδειξεν ότι εφ' όσον ένας πολίτης δικαιούται να εκλέξη τον δικηγόρον του δικαιούται να εκλέξη και τον ελεγκτήν του. Τα λόγια αυτά ελέχθησαν υπ' εμού και δέχομαι την πλήρη ευθύνην.

Όταν συνεπλήρωσα την σκέψιν μου εις την Επιτροπήν έκαμα την ακόλουθον διάκρισιν:

Ο δικηγόρος ο οποίος εμφανίζεται διά να υπερασπίση τα δικαιώματα του πελάτου του δεν είναι ανάγκη να είναι ανεξάρτητος, διότι ακριβώς το καθήκον του είναι εντός του πλαισίου του νόμου να υπερασπίση τα δικαιώματα του πελάτου του. Ο ελεγκτής όμως πρέπει να είναι ανεξάρτητος ελεγκτής διότι επί του ελέγχου των βιβλίων θα στηριχθή ο Έφορος διά να αποφασίση ποίος πρέπει να είναι ο φόρος τον οποίον θα πληρώση ο φορολογούμενος. Συμφωνώ με τον κ. Νεπήλ Ναπή ότι η λέξις «ανεξάρτητος» είναι ευρύς όρος και είχα, εάν ενθυμούμαι καλώς, εισηγηθή όπως η λέξις «ανεξάρτητος» αντικατασταθή δι' άλλης λέξεως η οποία θα απέδιδε το πραγματικόν νόημα της παραγράφου, ότι δηλαδή ο ελεγκτής δεν πρέπει να είναι πρόσωπον το οποίον ευρίσκεται εις την τακτικήν υπηρεσίαν του προσώπου του οποίου τα βιβλία ελέγχει. Δηλαδή να μην είναι υπάλληλος.

Αντιλαμβάνομαι ότι το θέμα αυτό απησχόλησε την Οικονομικήν Επιτροπήν και την Νομικήν, και πιθανόν αμφότεραι να κατέληξαν εις το συμπέρασμα ότι ήτο δύσκολη η τροποποίησις ούτως ώστε να αποδοθή το νόημα άνευ χρήσεως της λέξεως «ανεξάρτητος».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να με πληροφορήση.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το ζήτημα αυτό συνεζητήθη εις μίαν εκ των συνεδριάσεων της Νομικής Επιτροπής, και κατελήξαμεν εις το συμπέρασμα, εις την απόφασιν μάλλον, να αφεθή η λέξις «ανεξάρτητος» η οποία εν περιπτώσει οιασδήποτε αμφιβολίας μπορεί να ερμηνευθή υπό του Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ναπή.

Η εξήγησις την οποίαν έδωσεν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών είναι ότι η Νομική Επιτροπή εξήτασε την αντικατάστασιν της λέξεως «ανεξαρτήτου λογιστού» της λέξεως «ανεξαρτήτου» και λόγω της δυσκολίας όπως καταλήξουν εις τροποποιητικήν εισήγησιν απεφάσισε η Νομική Επιτροπή να εισηγηθή όπως η λέξις «ανεξαρτήτου» παραμείνη και εν ανάγκη να ερμηνευθή υπό του Δικαστηρίου. Η εισήγησις είναι ομόφωνος;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνούμεν και των Τουρκικών Μελών;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εξ όσων ενθυμούμαι, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον κ. Ναπή να μην επιμένη εις την τροποποιητικήν εισήγησιν, διότι ασφαλώς η λέξις «ανεξάρτητος» πιθανόν να μην είναι ο καλύτερος όρος, αλλ' ότι πρέπει να υπάρχη κάποιος έλεγχος επί του ελεγκτού ούτως ώστε να μην χρησιμοποιή υπάλληλον του διά να υποβάλλη τον έλεγχον των βιβλίων εις τον Έφορον, νομίζω, ότι είναι αναγκαία.

Ο κ. Ναπή.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεν προτίθεμαι να επιμείνω. Κάποτε λέγω «δόξα τω Θεώ που δεν είμαι δικηγόρος» και κάποτε λέγω «δυστυχώς δεν

είμαι δικηγόρος». Θέλω, όμως, να υποβάλω εν συντομία τα εξής: Άραγε οι συνάδελφοι της Νομικής Επιτροπής δεν δύνανται να εύρουν ένα όρον, ο οποίος να σημαίνη ότι οι λογαριασμοί λογιστών, οι οποίοι εργάζονται ως υπάλληλοι, δεν γίνονται δεκτοί, διά να τον θέσωμεν εις αυτό το άρθρον;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαίνεται ότι και οι δικηγόροι έχουν δυσκολίας διά να εύρουν φόρμουλες όπως κάποτε και οι χημικοί. Αντιλαμβάνομαι ότι είσθε χημικός.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 53ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το 54ον άρθρον η Νομική Επιτροπή προσέθεσεν τρίτον εδάφιον, ως αποτέλεσμα της εισηγήσεως της Οικονομικής Επιτροπής, διά να καταστή αντιληπτός ο ορισμός «λογιστικά βιβλία» και να αλλαχθή η ημερομηνία 1962 και να γίνη 1963, ως επακόλουθον δε των αλλαγών αι οποίαι έγιναν εις το άρθρον 44 η Νομική Επιτροπή έθεσε τον ορισμόν της λέξεως «Δικαστήριον». Το δε άρθρον 54 έχει ως ακολούθως:

Τα λογιστικά βιβλία δέον να σφραγίζωνται και υπογράφωνται υπό του Εφόρου.

54.—(1) Λογιστικά βιβλία δεν θα γίνωνται δεκτά ως μαρτυρία ενώπιον Δικαστηρίου ούτε θα δύνανται να χρησιμοποιηθώσιν υπό λογιστού ως βάσεις διά την ετοιμασίαν λογαριασμών και προσδιορισμών του φορολογητέου εισοδήματος εάν δεν φέρωσι την σφραγίδα και υπογραφήν του Εφόρου.

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου «Δικαστήριον» σημαίνει οιονδήποτε δικαστήριον εν τη Δημοκρατία·

«λογιστικά βιβλία» σημαίνει ταμείον, γενικόν ημερολόγιον, βιβλίον αγορών και πωλήσεων, βιβλίον αποθήκης και τα καθολικά εξαιρουμένων των καθολικών εις τα οποία χρησιμοποιούνται κινητά φύλλα.

(3) Η ισχύς του παρόντος άρθρου άρχεται την 1η Ιανουαρίου 1963.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 54ον άρθρον.....

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η Νομική Επιτροπή, ανεξαρτήτως του ότι ωρισμένα Μέλη αυτής δεν συμφωνούν με την διάταξιν του του άρθρου αυτού, και ένας εξ εκείνων είμαι και εγώ, διά τον λόγον δε αυτόν θα απόσχω της ψηφοφορίας, εν πάση περιπτώσει έγινεν εισήγησις όπως το εδάφιον (1) του άρθρου 54 αρχίζη διά της φράσεως «Διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου λογιστικά βιβλία δεν θα γίνωνται δεκτά ως μαρτυρία».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι χρειάζονται αι λέξεις «Διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου» διά να γίνη σαφές ότι αυτό το άρθρον αναφέρεται εις τον τρόπον με τον οποίον βιβλία εμπόρων, βιομηχάνων και γενικώς βιβλία πολιτών γίνονται δεκτά ως μαρτυρία εις το δικαστήριον, χωρίς να αναφέρεται εις τα βιβλία τα οποία μπορούν να προσαχθούν εις άλλα δικαστήρια τα οποία δεν σχετίζονται με τον Φόρον Εισοδήματος. Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αν και εις την Έκθεσιν της Οικονομικής Επιτροπής, έχει αποφασισθή να μείνη το άρθρον αυτό, οφείλω να δηλώσω ότι ουδέποτε επίστευσα ή πιστεύω ότι εις την πραγματικότητα θα εξυπηρετήση καθόλου τον Φόρον Εισοδήματος το μέτρον τούτο και την μόνην ωφέλειαν την οποίαν μπορεί να έχη είναι την επιβάρυνσιν με φασαρίες και δυσκολίες εις όλον τον εμποροβιομηχανικόν κόσμον χωρίν να προστατεύη τον Έφορον Εισοδήματος από την φοροδιαφυγήν. Αλλ' επειδή ο νόμος αυτός θα μπη εν ισχύ το 1963, συγγνώμην ήθελα να πω το άρθρον τούτο του νόμου θα είναι εν ισχύϊ το 1963, είμαι βέβαιος ότι θα δοθή αρκετός καιρός εις το Τμήμα αυτό να διαπιστώση και πεισθή ότι είναι τελείως άσκοπος αυτός ο νόμος, και να μην μπη εις εφαρμογήν. Δι' αυτό και εγώ θα απόσχω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ανεξαρτήτως εάν συμφωνώ ή όχι με το άρθρον εκείνο το οποίον επιβάλλει να σφραγίζωνται τα βιβλία εις το παρόν άρθρον, εάν προστεθούν αι λέξεις «Διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου» τότε αυτό σημαίνει ότι δι' άλλους θα μπορούν να παρουσιασθούν βιβλία τα οποία δεν είναι σφραγισμένα. Η υποχρέωσις αυτή να σφραγίζωνται τα βιβλία ετέθη διά να αποτρέψη ωρισμένους από του να κρατώσι διπλά βιβλία. Λοιπόν εάν θέσω αυτάς τας λέξεις προ του άρθρου «Διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου» τότε θα δώση το δικαίωμα σε εκείνον ο οποίος κρατά διπλά βιβλία να τα παρουσιάση εις το Δικαστήριον ως μαρτυρία.

Βεβαίως δεν είμαι δικηγόρος αλλά νομίζω ότι αυτή είναι η έννοια των λέξεων αυτών, όταν τας θέσωμεν εμπρός από αυτό το άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι υπάρχει παρεξήγησις. Αι λέξεις χρειάζονται διά τον εξής λόγον: Ας υποθέσωμεν ότι είμαι ένας εμπορευόμενος εις ένα χωρίον ο οποίος δεν πληρώνω φόρον εισοδήματος. Εν τούτοις όμως πωλώ επί πιστώσει και δεν έχω σφραγισμένα βιβλία. Εάν θέλω να αποδείξω επί Δικαστηρίω ότι ο Κώστας ή ο Γιάννης μου χρεωστούν £5 — £10 διά λάδι, ξύδι κ.τ.λ. είμαι υποχρεωμένος να παρουσιάσω το βιβλίον μου· και εάν η πρόνοια του νόμου είναι γενική, τότε πιθανόν να υπάρξη ισχυρισμός ότι δεν δικαιούμαι να παρουσιάσω αυτό το βιβλίο εάν δεν είναι μόνον διά τους σκοπούς του νόμου αυτού, οπότε δεν θα μπορώ να εισπράξω, και θα υπάρξη και άλλη δυσκολία με τα εντός των βιβλίων εγγεγραμμένα χρέη τα οποία παραγράφονται εις ωρισμένην ημερομηνίαν· επειδή τα βιβλία μου δεν θα είναι σφραγισμένα θα παραγραφούν.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι έντιμε κ. Πρόεδρε την δικαιολογίαν την οποίαν εδώσατε, αλλά δίδομεν την ευκαιρίαν και εις εκείνους οι οποίοι κρατούν πραγματικά διπλά βιβλία διά να επωφεληθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο γενικός κανών ο οποίος ισχύει εις την Κύπρον βάσει του περί Μαρτυρίας Νόμου, ο οποίος είναι ο Αγγλικός Νόμος, είναι ότι ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί να παρουσιάσω οτιδήποτε βιβλία έχω, το δε δικαστήριον εάν πεισθή ότι πράγματι τα βιβλία αυτά δεν είναι πλαστογραφημένα και ότι αι πράξεις αι οποίαι αναφέρονται εκεί είναι πραγματικαί, δέχεται την μαρτυρίαν η οποία περιέχεται εις τα βιβλία. Διά τους σκοπούς του Νόμου του Φόρου Εισοδήματος γίνεται εξαίρεσις με το παρόν Νομοσχέδιον και διά τους σκοπούς αυτού του Νόμου μόνον, διά σκοπούς φορολογίας, κανένα άλλο βιβλίον δεν γίνεται δεκτόν εκτός εάν είναι σφραγισμένον προκαταβολικώς υπό του Εφόρου.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, οφείλω να δηλώσω ότι συμφωνώ με τον κ. Τζιρκώτην. Ως μέλη της Επιτροπής Οικονομικών επληροφορήθημεν ότι ο σκοπός διά τον οποίον ο Υπουργός Οικονομικών εισηγήθη να τεθή αυτό το άρθρον είναι ακριβώς διά να εμποδίση την ύπαρξιν διπλών βιβλίων. Δηλαδή εάν όλοι οι έμποροι θα έχωσι τα βιβλία των εσφραγισμένα και εάν κρατώσι διπλά βιβλία, η μία σειρά των βιβλίων των δεν θα είναι εσφραγισμένη. Όταν λοιπόν διά να αποδείξωσιν ένα ποσόν το οποίον έχουν να λαμβάνουν από κάποιον, εναντίον του οποίου εκίνησαν αγωγήν, θα υποχρεούνται να παρουσιάσωσι το βιβλίον το εσφραγισμένον εις το δικαστήριον. Συνεπώς θα είναι υποχρεωμένοι να περνώσι όλα τα βερεσέδια των εις το εσφραγισμένον βιβλίον και να μην αποκρύπτωσι τίποτε. Εάν λοιπόν βάλωμεν αυτάς τας λέξεις, των οποίων το αποτέλεσμα θα είναι ότι και τα ασφράγιστα βιβλία είναι δεκτά ως μαρτυρία ενώπιον του δικαστηρίου, τότε θα μπορούν να γράφουν τα βερεσέδια των και εις τα ασφράγιστα τα οποία δεν θα παρουσιάζουν εις τον Έφορον.

Υπάρχει και δεύτερος λόγος διά τον οποίον ο Υπουργός Οικονομικών εισηγείται να τεθή αυτό το άρθρον. Ο λόγος αυτός είναι διά να κατατοπισθή ακριβώς το Γραφείον του Φόρου Εισοδήματος επί του ποίοι τηρούν βιβλία και τι είδους βιβλία τηρούν. Παραδέχομαι βεβαίως ότι αυτό το μέτρον της σφραγίσεως των βιβλίων μόνον του αυτό καθ' εαυτόν δεν είναι αρκετόν διά να εμποδίση την φοροδιαφυγήν, αλλ' ως μας έχει δηλωθή επανειλημμένως τούτο είναι το πρώτον βήμα και το πρώτον μέτρον.

Δι' αυτό φρονώ ότι θα έπρεπε να μείνη το άρθρον ως έχει σταλη από την Επιτροπήν Οικονομικών, αφού άλλωστε έχει γίνει συμφωνία ότι δεν πρόκειται να γίνουν νέαι εισηγήσεις επί αυτού του άρθρου και από τα διαφωνούντα μέλη της Επιτροπής Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αντελήφθην την εισήγησίν σας κ. Ποταμίτη καλώς, εισηγείσθε την βασικήν τροποποίησιν του πλέον βασικού άρθρου ή νόμου της Δημοκρατίας της Κύπρου δηλαδή το δικαίωμα, το απόλυτον δικαίωμα κάθε πολίτου εις μίαν υπόθεσιν την οποίαν έχει ενώπιον του δικαστηρίου να παρουσιάση όλας τας μαρτυρίας τας οποίας έχει, εγγράφους ή προφορικάς, και να αφήση εις την κρίσιν του δικαστηρίου να αποφασίση ποίας από τας μαρτυρίας πρέπει να πιστεύση το δικαστήριον και ποίας όχι. Και εισηγείσθε αυτό όχι διά τους σκοπούς ωρισμένου νόμου αλλ' ως γενικόν κανόνα. Εισηγείσθε περιπλέον ότι πρέπει ο κάθε άνθρωπος ο οποίος κάμνει την παραμικροτέραν πράξιν, διά να μπορεί να εισπράξη το λαβείν του ενώπιον του Δικαστηρίου, να παρουσιάση το βιβλίον του, να έχη πρώτα τα βιβλία του εσφραγισμένα ανεξαρτήτως εάν πληρώνη φόρον εισοδήματος ή όχι. Δηλαδή και ο πλανώδιος πωλητής ο οποίος έχει ένα δεφτεράκι εντός του οποίου γράφει μικρά ποσά, δεν θα μπορή να παρουσιάζεται ενώπιον του δικαστηρίου να αποδείξη ότι επώλησεν επί πιστώσει χωρίς το δεφτεράκι του να είναι σγραγισμένο.

Όσον αφορά το πρώτον θέμα το οποίον εγείρετε, ότι δηλαδή θα δικαιούται ο έμπορος να έχη διπλά βιβλία και θα πηγαίνη εις το δικαστήριον με τα βιβλία τα μη σφραγισμένα να αποδείξη και να εισπράξει το λαβείν του, εάν γίνωνται δεκτά ως μαρτυρία τα μη σφραγισμένα βιβλία, ενώ εις τα σφραγισμένα βιβλία δεν θα δεικνύη την πράξιν αυτήν, θα ήθελα να πιστεύω ότι οι έμποροι της Κύπρου και οι βιομήχανοι διαθέτουν περισσότερον νουν παρά να κάμουν ένα τόσον βασικόν σφάλμα, διότι θα ήτο πολύ εύκολον να ευρεθή ότι επήγαν εις το δικαστήριον, εισέπραξαν ποσόν ή επήραν απόφασιν και ότι δεν το έχουν περασμένον μέσα εις τα σφραγισμένα των βιβλία. Εν όψει της διαφοράς η οποία υπάρχει μεταξύ τροποποιήσεως του βασικού κανόνος τρόπου αποδείξεως επί δικαστηρίου δι' όλας τας υποθέσεις, και της μερικής τροποποιήσεως διά τον νόμον αυτόν, τουλάχιστον εγώ προσωπικώς, δεν θα ήμουν διατεθειμένος άνευ περισσοτέρας προσεκτικής μελέτης να εψήφιζα άρθρον το οποίον να επιφέρη τόσον βασικήν τροποποίησιν εις το σύστημα δικαίου το οποίον έχομεν.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ομολογώ ότι είναι μέτρον ολίγον επαναστατικόν, αλλά νομίζω ότι πας θα παραδεχθή ότι εάν περιορίσωμεν το άρθρον αυτό κατά τοιούτον τρόπον ούτως ώστε μόνον διά τους σκοπούς του Φόρου Εισοδήματος δεν θα γίνωνται δεκτά ως μαρτυρία τα βιβλία ταύτα, τα ασφράγιστα βιβλία δηλαδή, τότε δεν θα προσεφέραμεν καμμίαν βοήθειαν εις τον Έφορον του Φόρου Εισοδήματος, διότι εις τα εσφραγισμένα βιβλία θα περιλαμβάνη εκείνας τας ολίγας πράξεις τας οποίας θέλει ακριβώς να δείξη εις τον Έφορον του Φόρου Εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς συμφωνείτε με τον κ. Σαββίδην ότι το μέτρον δεν χρειάζεται.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Εάν το περιορίσωμεν μόνον διά τους σκοπούς του Φόρου Εισοδήματος, δηλαδή ότι τότε μόνον όταν δεν θα είναι δεκτά ως μαρτυρία μόνον διά τους σκοπούς του Φόρου Εισοδήματος, δεν εξυπηρετούμεν το Γραφείον του Φόρου Εισοδήματος. Όσον αφορά δε τας πρώτας παρατηρήσεις ήθελα να ειπώ τα εξής: Ότι συμφώνως προς τον Γαλλικόν Νόμον και τον Τουρκικόν Εμπορικόν Νόμον, ο οποίος ίσχυε κατά τα πρώτα έτη κατά τα οποία εξησκούσα το δικηγορικόν επάγγελμα, διά να γίνωνται δεκτά ως μαρτυρία εις τα δικαστήρια, τα βιβλία έπρεπε να παρουσιάζωνται εις τον Πρωτοκολλητήν του Δικαστηρίου, να αριθμώνται οι σελίδες των και να σφραγίζωνται διά της σφραγίδος του δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Οιαδήποτε διάταξις, την οποίαν θα δυνηθώμεν να θέσωμεν εις το νόμον αυτόν καθ' ότι αφορά τον νόμον αυτόν δύναται να εφαρμοσθή. Δηλαδή, διά μιας διατάξεως, την οποίαν θα θέσωμεν εις αυτόν τον νόμον, δεν δικαιούμεθα να τροποποιήσωμεν τον περί Μαρτυρίας Νόμον, ο οποίος σχετίζεται με θέματα μη αναγόμενα εις τον νόμον τούτον.

Εάν οι αρμόδιοι είναι πεπεισμένοι ότι η τοιαύτη σφράγισις δεν είναι αναγκαία από της απόψεως αυτού του νόμου, και εάν πρόκειται να υπάρχουν και πάλιν περιθώρια φοροδιαφυγής, τότε δεν θα είναι αναγκαίον αυτό το άρθρον, το οποίον θα ταλαιπωρήση, χωρίς λόγον, τους πολίτας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εν πρώτοις θα ήθελα, όσον αφορά το επιχείρημα ότι μέχρι του 1928 υπήρχεν εις την Κύπρον η διάταξις αυτή, να απαντήσω.

Το σύστημα αυτό εθεωρείτο από όλας τας χώρας αι οποίαι έχουν προηγμένον εμπόριον ότι είναι απηρχαιωμένον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να σας διακόψω κ. Αναστασιάδη, αλλά νομίζετε ότι υπάρχει λόγος να συζητώμεν και να φέρωμεν παραδείγματα από την κατάστασιν του Κυπριακού Νόμου του 1928;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως όχι, αλλά θα ήθελα να υποδείξω ότι το σύστημα του 1928 ήτο βασισμένον επάνω στο σύστημα του 1805, δηλαδή του κώδικος του Ναπολέοντος.

Δεύτερον, θα ήθελα να επιστήσω σοβαρώς την προσοχήν της Βουλής επί της εξής περιπτώσεως η οποία πραγματικά είναι κίνδυνος μέγιστος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρότασις είναι κίνδυνος ή η Βουλή;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κίνδυνος μέγιστος όσο αφορά το λεκτικόν ως διετυπώθη εις το άρθρον αυτό, κ. Πρόεδρε. Το άρθρον αυτό λέγει, εάν το αναγνώσωμεν άνευ της προσθήκης της Νομικής Επιτροπής «Λογιστικά βιβλία δεν θα γίνωνται δεκτά ως μαρτυρία ενώπιον Δικαστηρίου». Ερωτώ εάν εις περίπτωσιν δολίας πτωχεύσεως ενός εμπόρου εις την οποίαν ο Έφορος επί της πτωχεύσεως ανακαλύπτει εκ των βιβλίων του Εμπόρου ότι υπάρχει δόλος εις βάρος χιλιάδων πτωχών δανειστών του, κατά πόσον είναι ορθόν να αθωωθή ο δολίως πτωχεύσας έμπορος διότι τα βιβλία του υπήρξαν ασφράγιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ωραιοτέρα θέσις ακόμα θα είναι η εξής: Ότι θα θέλη ο Έφορος ή το αρμόδιον πρόσωπον να παρουσιάση τα ασφράγιστα βιβλία διά να αποδείξη τον δόλον, ο δε δικηγόρος υπερασπίσεως θα φέρη ένστασιν ότι δυνάμει του νόμου δεν γίνονται δεκτά ως μαρτυρία και δεν θα μπορέση να αποδείξη τον δόλον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως μπορεί να γίνη και εις τον ίδιον τον Έφορον του Φόρου Εισοδήματος κ. Πρόεδρε. Δυνάμει άλλου άρθρου του παρόντος Νομοσχεδίου ο Έφορος έχει δικαίωμα να παραλάβη τα βιβλία του εμπόρου. Εάν δε ανακαλύψη εις ασφράγιστα βιβλία ότι δυνάμει των βιβλίων αυτού του εμπόρου

πρέπει να φορολογηθή περισσότερον, ούτε ο Έφορος θα μπορέση να εισπράξη το μεγαλύτερον ποσόν. Επομένως μολονότι δεν συμφωνώ καθόλου με την πολιτικήν του άρθρου αυτού, εν τούτοις εάν η Βουλή θα το ψηφίση θα εισηγούμην «δεν θα γίνωνται δεκτά υπέρ του εμπόρου ως μαρτυρία ενώπιον του δικαστηρίου και όχι εναντίον του».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης, ο κ. Ραματάν Τζεμήλ και θα δευτερολογήσουν ο κ. Σαββίδης και ο κ. Τζιρκώτης.

(Ο διερμηνεύς εζήτησε ένα μικρό διάλειμμα).

Νομίζω ότι δεν.....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα είμαι πολύ σύντομος κ. Πρόεδρε απλώς ήθελα να παρατηρήσω το εξής: Νοουμένου ότι η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει το 1963, νοουμένου ότι αποτελεί μίαν απόπειραν εναντίον της φοροδιαφυγής, νοουμένου ότι εισηγείται ο έντιμος Βουλευτής Ποταμίτης είναι, και κατά την ιδίαν αυτού μαρτυρίαν πολύ επαναστατικόν, παραδοχήν ήθελα να πω, εισηγούμαι όπως αναβληθή ή μάλλον τερματισθή πάσα συζήτησις επί τούτου διά να αφήσωμεν εις το μέλλον να δούμεν κατά πόσον χρειάζεται οιανδήποτε τροποποίησιν, και προχωρήσωμεν εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου προ της εκπνοής του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν θα είναι σύντομοι οι ομιληταί, ο κ. Ραματάν Τζεμήλ.

Ρ. ΤΖΕΜΗΛ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Νομίζω ότι ήλθεν η ώρα να λογικευθώμεν. Κατά την γνώμην μου αυτό είναι άρθρον του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ο οποίος είναι υπό συζήτησιν. Αυτό δε δεν δύναται να γενικευθή και επεκταθή εις άλλον νόμον, είτε πρόκειται διά τον περί Πτωχεύσεως Νόμον είτε διά τον Νόμον περί Πιστωτών ή Χρεωστών, οι οποίοι οφείλουν χρήματα είτε με τον ένα είτε με τον άλλο τρόπον. Αυτό είναι εν καθ' ολοκληρίαν άχρηστον άρθρον, το οποίον μόνον φόρτον δύναται να προσθέση εις την Κοινότητα, εφ' όσον δε οι Εβραίοι του Ισραήλ τηρούν τρία βιβλία, θα έλθη ο καιρός, κατά τον οποίον και ημείς εις την Κύπρον θα έχωμεν δύο βιβλία, διά να μη αποφεύγωμεν την φορολογίαν. Εισηγούμαι όπως ολόκληρον το άρθρον τούτο απαλειφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή βλέπω ότι υπάρχουν και άλλοι ομιληταί, ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Διά να τεθή τέρμα εις αυτήν την συζήτησιν αποσύρω ότι είπα όταν μου εδώσατε διά πρώτην φοράν τον λόγον, διότι αντιλαμβάνομαι ότι εκείνα τα οποία είπα έδωσαν λαβήν και έγινε μία άσκοπος συζήτησις η οποία διήρκησεν πέραν της ημισείας ώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης, εάν θα είναι σύντομος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι η Βουλή επείσθη ότι ψήφισις ή όχι αυτού του ειδικού άρθρου σημαίνει μόνον ψήφισιν διά τον ειδικόν νόμον περί φόρου εισοδήματος και ουδεμίαν άλλη συνέπειαν θα είχεν επί άλλων νόμων. Οι αρμόδιοι οι οποίοι κατέθεσαν το Νομοσχέδιον πιστεύουν ότι εάν δεν τους οπλίσωμεν με ωρισμένα μέσα η φοροδιαφυγή θα είναι τεραστία· πιστεύουν ότι ένα από τα μέσα τα οποία χρειάζονται είναι και αυτό: Ουδεν κακό δύναται να προκύψη διά της ψηφίσεως του άρθρου, ενώ είναι δυνατόν να προκύψη κακόν διά της απαλείψεώς του. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως η Βουλή αφού ήκουσεν τόσας πολλάς απόψεις προχωρήση εις την ψήφισιν ή όχι του άρθρου αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται από την συζήτησιν έχει ξεκαθαρίσει ότι εάν όχι η ολότης, η πλειονότης είναι εναντίον αυτού του άρθρου διότι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού τεθή εις ψηφοφορίαν δεν μπορείτε να έχετε ή να εκφράσετε απόψεις επί του θέματος πώς απεφάσισεν η πλειονότης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εντάξει, το αποσύρω. Πάντως με το άρθρον αυτό δεν θα προκύψη καμμία βοήθεια διά τον Έφορον, όπως έχει αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης, και αντιθέτως με το όσα έχει πη ότι δεν θα έχη κανένα κακόν διά τον εμποροβιομηχανικόν κόσμον, μου φαίνεται θα είναι ακριβώς το αντίθετον αποτέλεσμα που θα έχη, διότι θα έχη μίαν τρομακτικήν ενόχλησιν και επιβάρυνσιν χωρίς αποτέλεσμα, διότι άλλως ο Έφορος και ο Υπουργός των Οικονομικών υποτιμά την νοημοσύνην του εμποροβιομηχανικού κόσμου, δηλαδή εκείνου ο οποίος θέλει να κλέψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μου επιτρέψετε κ. Σαββίδη να παρατηρήσω ότι και εσείς ο ίδιος εάν ομιλήτε ως εκπρόσωπος του εμπορικού κόσμου, υποτιμάτε την νοημοσύνην των, και ήρχισα και εγώ να την υποτιμώ. Το άρθρον όπως είναι παρέχει μεγάλην ευκολίαν εις την φοροδιαφυγήν διά τους εμπόρους και τους βιομηχάνους. Και να εξηγήσω. Παρουσιάζετε τα βιβλία σας τα οποία είναι σφραγισμένα. Εν τω μεταξύ ανακαλύπτονται ασφράγιστα βιβλία. Εάν επρόκειτο να τα παρουσιάση ο Έφορος εις το δικαστήριον διά να αποδείξη τας ψευδείς πράξεις των σφραγισμένων σας βιβλίων, δυνάμει αυτού του άρθρου διά τους σκοπούς του νόμου αυτού, θα έλεγα ότι δεν δικαιούται να παρουσιάση τα ασφράγιστα σας βιβλία και επομένως δεν θα μπορεί να αποδείξη ότι πράγματι τα κέρδη σας είναι μεγαλύτερα παρά ότι δεικνύεται εις τα σφραγισμένα σας βιβλία. Το άρθρον αυτό θέλει πολύ προσεκτικήν διατύπωσιν. Εφ' όσον όμως η εισήγησις είναι ότι δεν θα τεθή εν ισχύϊ από της πρώτης Ιανουαρίου του 1963, τότε θα εισηγούμην την ψήφισίν του και εν τω μεταξύ υπάρχει τρόπος να μελετηθή και να διατυπωθή από νομικής πλευράς τουλάχιστον, με μεγαλυτέραν προσοχήν.

Νομίζω ότι είναι ορθόν να διακόψωμεν διότι όπως μας επληροφόρησεν ο διερμηνεύς εκουράσθη. Και δυστυχώς ακόμη δεν έχομεν δεύτερον διερμηνέα.

Θα διακόψωμεν μέχρι της 8ης.

(Ώρα διακοπής 6.45 μ.μ.)

.....

(Ώρα ενάρξεως 8.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 54, υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης εγκρίνεται.

55. Άρθρον 55.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αδιανέμητα κέρδη εταιρειών θεωρούμενα ως διανεμημένα υπό μορφήν μερίσματος.

55.—(1) Οσάκις ο Έφορος κρίνη ότι εταιρεία τις περιωρισμένης ευθύνης, ελεγχομένη υπό προσώπων ουχί πλειόνων των πέντε, προς τον σκοπόν όπως αποφευχθή η πληρωμή φόρου ή επιτευχθή μείωσις αυτού, δεν διένειμεν εις τους μετόχους ως μέρισμα κέρδη έτους τινός ή ετέρας τινος διαχειριστικής περιόδου αναφορικώς προς την οποίαν έχουν ετοιμασθή λογαριασμοί, άτινα ηδύναντο να διανεμηθώσι χωρίς να προξενηθή βλάβη εις την επιχείρησιν της εταιρείας ή εις την διατήρησιν, επέκτασιν ή ανάπτυξιν της τοιαύτης επιχειρήσεως, θα δύναται να θεωρήση μέρος μέχρις 75% των τοιούτων αδιανεμήτων κερδών ως διανεμηθέν υπό μορφήν μερίσματος εις τους μετόχους τους κατέχοντας κατά κυριότητα μετοχάς κατά την ημερομηνίαν συγκλήσεως της ετησίας γενικής συνελεύσεως καθ' ην οι σχετικοί λογαριασμοί ενεκρίθησαν ή κατά την λήξιν της ετέρας διαχειριστικής περιόδου αναφορικώς προς την οποίαν έχουν ετοιμασθή λογαριασμοί και τα επηρεαζόμενα πρόσωπα θα φορολογώνται αναλόγως.

Νοείται ότι:

(α) ποσά εκ του ετησίου εισοδήματος της εταιρείας δαπανηθέντα ή χρησιμοποιηθέντα ή άτινα προορίζονται όπως δαπανηθώσιν ή χρησιμοποιηθώσι:

(ι) διά την πληρωμήν της αξίας της εργασίας, επιχειρησέως ή περιουσίας προς κτήσιν της οποίας συνέστη η εταιρεία, ή η οποία ήτο η πρώτη υπό της εταιρείας κτηθείσα σημαντικής αξίας εργασία, επιχείρησις ή περιουσία· ή

(ιι) διά την εξαγοράν ή αποπληρωμήν παντός μετοχικού ή ομολογιακού δανείου ή χρέους (περιλαμβανομένου και του ποσού πάσης υπέρ το ονομαστικόν ποσόν του τοιούτου μετοχικού ή ομολογιακού δανείου ή χρέους καταβολής (premium) εκδοθέντος ή συνομολογηθέντος διά την πληρωμήν της αξίας της τοιαύτης εργασίας, επιχειρήσεως ή περιουσίας, ή εκδοθέντος ή συνομολογηθέντος προς εξεύρεσιν χρημάτων χρησιμοποιηθέντων ή προοριζομένων όπως χρησιμοποιηθώσι διά τοιαύτην πληρωμήν· ή

(ιιι) διά την κάλυψιν πάσης υποχρεώσεως της εταιρείας αναφορικώς προς την κτήσιν τοιαύτης εργασίας, επιχειρήσεως ή περιουσίας· ή

(ιν) διά την εξαγοράν ή αποπληρωμήν παντός μετοχικού ή ομολογιακού δανείου ή χρέους (περιλαμβανομένου και του ποσού πάσης υπέρ το ονομαστικόν ποσόν του τοιούτου μετοχικού ή ομολογιακού δανείου ή χρέους καταβολής (premium) εκδοθέντος ή συνομολογηθέντος άλλως ή αντί επαρκούς αντιπαροχής· και

(β) ποσά δαπανηθέντα ή χρησιμοποιηθέντα ή άτινα προορίζονται όπως δαπανηθώσιν ή χρησιμοποιηθώσι κατ' ακολουθίαν ή συνεπεία οιασδήποτε μη γνησίας ή εικονικής πράξεως,

θα λογίζωνται ως ποσά άτινα ηδύναντο να διανεμηθώσι χωρίς να επενεχθή βλάβη επί της υφισταμένης επιχειρήσεως της εταιρείας ή επί της διατηρήσεως ή αναπτύξεως της τοιαύτης επιχειρήσεως.

Νοείται περαιτέρω ότι εις περίπτωσιν διαλύσεως της εταιρείας το σύνολον των αδιανεμήτων αυτής κερδών της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου θα λογίζηται ως διαθέσιμον διά διανομήν υπό μορφήν μερίσματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 55ον άρθρον, εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εις την σελίδα 67 εις το τέλος, εις την προτελευταίαν γραμμήν, να προστεθή η λέξις αναπτύξεως ή «επεκτάσεως» της τοιαύτης επιχειρήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η αναπτύξεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε, έχει δίκαιον ο κ. Σαββίδης, διότι προηγουμένως εγένετο η τροποποίησις αυτή και θα πρέπει να γίνη και.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Επειδή ανεφέρθη η σελίς, θα ηρώτων διά το άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον είναι το άρθρον 55 εδάφιον (1)(β).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε, έχουν γίνει αι σχετικαί τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εδάφιον (2)

(2) Πας συμπληρωματικός φόρος πληρωτέος υπό μετόχου εταιρείας ελεγχομένης υπό προσώπων ουχί πλειόνων των πέντε συνεπεία υποθετικής διανομής μερίσματος ως προβλέπεται εν παραγράφω (1) του παρόντος άρθρου θα είναι απαιτητός κατά πρώτον λόγον παρά του ενδιαφερομένου μετόχου και εάν ούτος αρνηθή ή δεν δύναται να καταβάλη τον τοιούτον φόρον όταν ούτος καταστή νομικώς απαιτητός, θα ανακτάται εκ της ενδιαφερομένης εταιρείας κατά τινα των εν τω παρόντι Νόμω ειδικώς καθοριζομένων τρόπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον εδάφιον του 55ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Εν τω παρόντι άρθρω ο όρος «εταιρεία ελεγχομένη υπό προσώπων ουχί πλειόνων των πέντε» σημαίνει εταιρείαν εν ή ο αριθμός των μετόχων δεν υπερβαίνει τους πεντήκοντα και εν ή πλέον του ημίσεος των εκδοθέντων μετοχών κατέχεται υπό προσώπων ών ο αριθμός δεν υπερβαίνει το πέντε, των συζύγων αυτών ή των ανηλίκων τέκνων των, είτε προσωπικώς είτε δι' αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (3) του 55ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ορισμέναι πράξεις θα αγνοώνται.

56.—(1) Οσάκις ο Έφορος κρίνη ότι πράξίς τις ήτις ελαττώνει ή θα ηλάττωνε το ποσόν του υπό τινος προσώπου καταβλητέου φόρου δεν είναι γνωσία ή είναι εικονική, θα δύναται να αγνοήση οιανδήποτε τοιαύτην πράξιν και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα θα φορολογώνται αναλόγως.

(2) Οσάκις δυνάμει ή συνεπεία διαθέσεως γενομένης εν ζωή του διαθέτου, εξαιρέσει διαθέσεως γενομένης αντί αξίαν εχούσης και επαρκούς αντιπαροχής, καταβάλλεται εισόδημα εις πρόσωπόν τι ή προς όφελος προσώπου τινός εντός του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού τοιούτου, το τοιούτον εισόδημα θα λογίζηται, διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ως εισόδημα του διαθέτου εάν κατά την έναρξιν του έτους του προηγουμένου του φορολογικού το πρόσωπον προς όφελος του οποίου εγένετο η διάθεσις δεν είχε συμπεπληρωμένον το 18ον έτος της ηλικίας του και ήτο άγαμον.

(3) Εν τω παρόντι άρθρω ο όρος «διάθεσις» περιλαμβάνει παν καταπίστευμα ως και πάσαν δωρεάν, ή συμφωνίαν ή διευθέτησιν δια μεταβίβασιν εισοδήματος υπό του δικαιούχου εις άλλο πρόσωπον, και πάσαν μεταβίβασιν περιουσιακών στοιχείων υπό του ιδιοκτήτου εις άλλο πρόσωπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 56ον άρθρον εδάφιον (1), (2) και (3) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

ΕΙΣΠΡΑΞΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Αποσπάσματα φορολογικών καταλόγων θα αποστέλλωνται εις τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων· ακολουθητέα διαδικασία οσάκις εκκρεμή ένστασις ή έφεσις.

57.—(1) Ο Έφορος θα αποστέλλη από καιρού εις καιρόν εις τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων κεκυρωμένα αποσπάσματα εκ των φορολογικών καταλόγων περιέχοντα τα ονόματα και τας διευθύνσεις φορολογηθέντων προσώπων ομού μετά του ποσού του υφ' εκάστου τοιούτου προσώπου πληρωτέου φόρου.

(2) Εις περιπτώσεις καθ' ας επεδόθη ένστασις ή ησκήθη προσφυγή εν τω Ανωτάτω Συνταγματικώ Δικαστηρίω της Δημοκρατίας, η είσπραξις του φόρου θα αναστέλληται μέχρις ού η τοιαύτη ένστασις η έφεσις αποφασισθή.

Νοείται ότι ο Πρώτος Λειτουργός Προσόδων θα δύναται εν οιαδήποτε τοιαύτη περιπτώσει να υποχρεώση το φορολογηθέν πρόσωπον όπως καταβάλη το μη αμφισβητούμενον μέρος του φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 57ον άρθρον, εδάφιον (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Το 56ον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε το 57ον, αλλά έχω να κάμω μίαν παρατήρησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι δεν μπορεί να είναι 56.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

57 είπα κ. Πρόεδρε, η παρατήρησίς μου είναι η εξής: Η λέξις «έφεσις», η τελευταία λέξις η οποία υπάρχει εις το περιθώριον, πρέπει να αντικατασταθή διά της λέξεως «προσφυγή». Επίσης η ιδία τροποποίησις πρέπει να γίνη και εις το κείμενον του δευτέρου εδαφίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Ελληνικόν κείμενον χρειάζεται η τροποποίησις λόγω του ότι ετροποποιήθησαν τα άρθρα περί εφέσεως.

«Έφεσις» πρέπει να γίνη «προσφυγή».

58.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προθεσμία καταβολής του φόρου.

58. Ο φόρος θα καταβάλληται προ ή κατά την καθορισθείσαν ημερομηνίαν ή ημερομηνίας.

Νοείται ότι εις περιπτώσεις καθ' ας ο Έφορος ικανοποιείται ότι θα προκληθή υπέρμετρος δυσχέρεια εάν επιμένη όπως το όλον ποσόν του επιβληθέντος φόρου καταβληθή προ ή κατά την καθορισθείσαν ημερομηνίαν, ούτος δύναται να προβή εις δικαίας κατά την κρίσιν του διευθετήσεις διά την διά δόσεων καταβολήν του φόρου, όταν δε γενώσι τοιαύται διευθετήσεις, πάσα αξίωσις περί πληρωμής του εν τω επομένω άρθρω αναφερομένου προστίμου θα εγκαταλείπηται.

Νοείται περαιτέρω ότι εάν πρόσωπόν τι, παρ' ού ο Έφορος συνεφώνησεν όπως αποδεχθή καταβολήν του φόρου διά δόσεων, παραλείψη να καταβάλη τον φόρον κατά τας γενομένας διευθετήσεις, ο Έφορος θα δύναται, δι' εγγράφου αυτού ειδοποιήσεως προς το ενδιαφερόμενον πρόσωπον, να ακυρώση τας γενομένας διευθετήσεις και να απαιτήση όπως καταβληθή το υπόλοιπον του φόρου εντός είκοσι δύο ημερών από της ημερομηνίας της επιδόσεως της ειδοποιήσεως και άμα τη παρόδω της προθεσμίας ταύτης, το εν το άρθρω 59 αναφερόμενον πρόστιμον θα επιβάλληται επί παντός οφειλομένου υπολοίπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 58ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόστιμον εν περιπτώσει μη καταβολής του φόρου και καταναγκαστική είσπραξις.

59. Εάν ο φόρος δεν καταβληθή προ ή κατά την καθορισθείσαν ημερομηνίαν—

(α) ποσόν ίσον προς πέντε τοις εκατόν επί του ποσού του πληρωτέου φόρου θα προστίθηται εις αυτό και αι διατάξεις του παρόντος Νόμου αι αναφερόμεναι εις την είσπραξιν και ανάκτησιν του φόρου θα εφαρμόζωνται διά την είσπραξιν και ανάκτησιν του τοιούτου ποσού· και

(β) ο Πρώτος Λειτουργός Προσόδων δύναται να προβή εις καταναγκαστικήν είσπραξιν του φόρου είτε βάσει του εκάστοτε εν τη Δημοκρατία εν ισχύϊ νόμου του προνοούντος διά την είσπραξιν φόρων είτε ως προβλέπεται εν άρθρω 61.

Νοείται ότι ο Έφορος δύναται, εις πλήρως δικαιολογημένας περιπτώσεις, να παραιτηθή της αξιώσεώς του επί του όλου ή μέρους του δυνάμει του εδαφίου (α) του παρόντος άρθρου πληρωτέου προστίμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 59ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είσπραξις του φόρου μετά την εκδίκασιν της ενστάσεως ή προσφυγής.

60. Εις περιπτώσεις καθ' ας η πληρωμή του φόρου ανεστάλη εν όλω ή εν μέρει μέχρι της εκδικάσεως της ενστάσεως, εν ή περιπτώσει ήθελεν επέλθει συμφωνία μεταξύ του ενισταμένου προσώπου και του Εφόρου αναφορικώς προς το ποσόν του πληρωτέου φόρου, ο τοιούτος φόρος θα καταβάλληται εντός 15 ημερών από της ημερομηνίας της επιδόσεως της ειδοποιήσεως περί του πληρωτέου φόρου ή εντός τοιαύτης μακροτέρας προθεσμίας οίαν ο Έφορος ήθελεν ορίσει, εάν δε ο τοιούτος φόρος δεν καταβληθή εντός της ειρημένης προθεσμίας θα εφαρμόζωνται αι διατάξεις του άρθρου 59 ως εάν η ημερομηνία καθ' ήν εξέπνευσεν η τοιαύτη προθεσμία ήτο η καθορισθείσα διά πληρωμήν ημερομηνίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 60όν άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 60όν άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Λήψις δικαστικών μέτρων υπό του Εφόρου διά την ανάκτησιν φόρου.

61. Ο Έφορος δύναται να λάβη δικαστικά μέτρα διά την πληρωμήν του φόρου εναντίον παντός προσώπου εφ' ου επεβλήθη φόρος και δύναται να ανακτήση τούτον μεθ' όλων των δικαστικών εξόδων ως χρέος οφειλόμενον προς την Δημοκρατίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 61ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανάκτησις του φόρου.

62.—(1) Ανεξαρτήτως παντός διαλαμβανομένου εν τω παρόντι ή οιωδήποτε ετέρω νόμω αφορώντι εις την είσπραξιν φόρων, εάν, εν ειδική τινι περιπτώσει, ο Έφορος έχη λόγους να πιστεύη ότι φόρος επιβληθείς επί προσώπου τινός δυνατόν να μη ανακτηθή, δύναται δι' εγγράφου αυτού ειδοποιήσεως προς το ενδιαφερόμενον πρόσωπον να απαιτήση όπως ο φόρος καταβληθή εντός της εν τη τοιαύτη ειδοποιήσει καθοριζομένης προθεσμίας. Ο τοιούτος φόρος θα καθίσταται απαιτητός άμα τη παρόδω της ούτω

καθορισθείσης προθεσμίας και εν περιπτώσει μη καταβολής αυτού, εάν δεν δοθή ικανοποιητική διά τον Έφορον ασφάλεια διά την πληρωμήν αυτού, θα καθίσταται πάραυτα ανακτητός καθ' οιονδήποτε των εν τω παρόντι Νόμω καθοριζομένων τρόπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (1) εδάφιον του 62ου άρθρου εγκριθή;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (2).....

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το (1) εδάφιον του 62ου;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

(2) Εάν, εν ειδική τινι περιπτώσει, ο Έφορος έχη λόγους να πιστεύη ότι φόρος επί εισοδήματος υποκειμένου εις φορολογίαν δυνατόν να μη εισπραχθή, δύναται οποτεδήποτε—

(α) δι' εγγράφου ειδοποιήσεως να απαιτήση παρ' οιουδήποτε προσώπου όπως υποβάλη παραχρήμα ή εντός της εν τη τοιαύτη ειδοποιήσει καθοριζομένης προθεσμίας δήλωσιν εισοδήματος και παράσχη στοιχεία περί του τοιούτου εισοδήματος·

(β) να φορολογήση το τοιούτον πρόσωπον επί του ποσού του δηλωθέντος εισοδήματος, ή, εάν δεν υπεβλήθη τοιαύτη δήλωσις ή ο Έφορος δεν ικανοποιήται εκ της τοιαύτης δηλώσεως, επί τοιούτου ποσού οίον ο Έφορος ήθελε κρίνει εύλογον· και

(γ) δι' εγγράφου ειδοποιήσεως προς το φορολογηθέν πρόσωπον να απαιτήση την άμεσον παροχήν ικανοποιητικής ασφαλείας διά την πληρωμήν του επιβληθέντος φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) του 62ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Εάν, εν ειδική τινι περιπτώσει, ο Έφορος έχει λόγους να πιστεύη ότι φόρος εφ' οιουδήποτε εισοδήματος όπερ δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου θα υπαχθή εις τοιούτον φόρον εντός μελλοντικού φορολογικού έτους, δυνατόν να μη εισπραχθή, δύναται οποτεδήποτε—

(α) δι' εγγράφου ειδοποιήσεως προς το πρόσωπον υφ' ού ο φόρος θα κατεβάλλετο, να καθορίση την περίοδον το εισόδημα της οποίας δέον να φορολογηθή και να απαιτήση παρά του τοιούτου προσώπου όπως υποβάλη, εντός της εν τη ειδοποιήσει καθοριζομένης προθεσμίας, δηλώσεις και στοιχεία περί του τοιούτου εισοδήματος διά την τοιαύτην περίοδον· και

(β) να φορολογήση το τοιούτον πρόσωπον επί του ποσού του δηλωθέντος εισοδήματος, ή, εάν δεν υποβληθή δήλωσις εισοδήματος ή ο Έφορος δεν ικανοποιηθή εκ της τοιαύτης δηλώσεως, επί ποσού το οποίον ο Έφορος ήθελε κρίνει εύλογον. Η τοιαύτη φορολογία θα γίνηται κατά τους φορολογικούς συντελεστάς και συμφώνως ταις διατάξεσι ταις αναγραφομέναις εν τω Δευτέρω Παραρτήματι του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (3) εδάφιον του 62ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Ειδοποίησις περί επιβολής φορολογίας κατά τας διατάξεις του εδαφίου (2) ή (3) θα επιδίδηται τω φορολογουμένω και πας φόρος ούτω επιβληθείς θα είναι πληρωτέος εις πρώτην ζήτησιν κατόπιν εγγράφου ειδοποιήσεως υπογραφείσης ιδιοχείρως υπό του Εφόρου, και, εν παραλήψει πληρωμής, εάν δεν δοθή ικανοποιητική κατά τον Έφορον ασφάλεια διά την πληρωμήν αυτού, θα καθίσταται πάραυτα εισπράξιμος κατά τινα των εν τω παρόντι Νόμω καθοριζομένων τρόπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (4) εδάφιον του 62ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ, ΕΠΙΒΟΛΗ, ΕΙΣΠΡΑΞΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΠΙ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Ερμηνεία.

63. Διά τους σκοπούς των άρθρων 64, 65, 66 και 76, ο όρος «αποδοχαί» σημαίνει παν εισόδημα κτώμενον υπό φυσικού τινος προσώπου εκ κερδών ή άλλων οφελών ως ταύτα ειδικώτερον καθορίζονται εν παραγράφω (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 5, περιλαμβανομένων και συντάξεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 64ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το 63 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διωρθώθη ως 63.

63.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Βεβαίωσις επιβολή κλπ. του φόρου επί αποδοχών.

64. Ανεξαρτήτως παντός εν τω παρόντι Νόμω εμπεριεχομένου, διά το έτος 1953 ή παν μεταγενέστερον φορολογικόν έτος, θα επιβάλληται φόρος εφ' όλων των αποδοχών εκάστου τοιούτου έτους και επί τη καταβολή αποδοχών ή ποσού τινος έναντι αποδοχών κατά το έτος 1953 ή κατά παν μεταγενέστερον φορολογικόν έτος, θα παρακρατήται υπό του καταβάλλοντος τας αποδοχάς προσώπου φόρος βάσει Κανονισμών γενομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 76 και συμφώνως αυτοίς, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι κατά τον χρόνον καθ' όν γίνεται η καταβολή ουδεμία φορολογία έχει επιβληθή επί των αποδοχών, και ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι αι αποδοχαί αποτελούν εν όλω ή εν μέρει αποδοχάς φορολογικού έτους άλλου ή του έτους καθ' ό γίνεται η πληρωμή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 64ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς εξ αποδοχών θα αποτελή εις ωρισμένας περιπτώσεις προνομιακήν πληρωμήν. Κεφ. 5.

65.—(1) Εις τας απαιτήσεις αίτινες δυνάμει του άρθρου 38 του Περί Πτωχεύσεων Νόμου ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα έναντι των λοιπών απαιτήσεων κατά την διανομήν της περιουσίας πτωχεύσαντος ή προσώπου αποβιώσαντος εν χρεωκοπία θα περιλαμβάνωνται πάντα τα ποσά τα παρακρατηθέντα υπό του εργοδότου ως φόρος εκ των αποδοχών υπαλλήλου τινός και τα μη καταβληθέντα εις τον

Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων κατά την διάρκειαν της περιόδου των δώδεκα μηνών των προηγουμένων της ημερομηνίας του διατάγματος παραλαβής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (1) εδάφιον του 65ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφ. 113.

(2) Εις τας απαιτήσεις αίτινες δυνάμει του άρθρου 300 του περί Εταιρειών Νόμου ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα έναντι των λοιπών απαιτήσεων, κατά την διάλυσιν εταιρείας τινός θα περιλαμβάνωνται πάντα τα ποσά τα παρακρατηθέντα υπό του εργοδότου ως φόρος εκ των αποδοχών υπαλλήλου τινός και μη καταβληθέντα εις τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων κατά την διάρκειαν της περιόδου των δώδεκα μηνών των προηγουμένων της «σχετικής ημερομηνίας» (relevant date) ως αύτη καθορίζεται εν τω ειρημένω άρθρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον εδάφιον του 65ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Εις περιπτώσεις καθ' άς οι κάτοχοι ομολογιών εταιρείας τινός, η έκδοσις των οποίων εγένετο κατόπιν παροχής υπό της εταιρείας εγγυήσεως υπό μορφήν γενικής επιβαρύνσεως της περιουσίας της εταιρείας (floating charge) διορίζουσι παραλήπτην ή διενεργείται παραλαβή, υπό ή εκ μέρους των ομολογιούχων, στοιχείων ενεργητικού της εταιρείας περιλαμβανομένων εις την τοιαύτην γενικήν επιβάρυνσιν, εις τας απαιτήσεις, αίτινες δυνάμει του άρθρου 89 του περί Εταιρειών Νόμου ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα έναντι οιασδήποτε απαιτήσεως διά κεφάλαιον ή τόκους αναφορικώς προς τας ομολογίας, θα περιλαμβάνωνται και οι εκ των αποδοχών υπαλλήλου τινός υπό του εργοδότου παρακρατηθέντες φόροι οίτινες δεν κατεβλήθησαν εις τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων κατά την διάρκειαν της περιόδου των δώδεκα μηνών των προηγουμένων της ημερομηνίας καθ' ην διωρίσθη ο παραλήπτης ή, αναλόγως της περιπτώσεως, της ημερομηνίας καθ' ήν διωρίσθη ο παραλήπτης ή, αναλόγως της περιπτώσεως, της ημερομηνίας καθ' ήν διενηργήθη παραλαβή ως προηγουμένως εκτίθεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (3) εδάφιον του 65ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εφαρμογή των λοιπών διατάξεων του νόμου.

66. Απασαι αι λοιπαί διατάξεις του παρόντος Νόμου, αι αφορώσαι εις το εισόδημα, θα εφαρμόζωνται επί εισοδήματος εξ αποδοχών εφ' όσον συνάδουσι τοις άρθροις 64 και 65.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 66ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Εγκυρότης Ειδοποιήσεων.

67. Πάσα ειδοποίησις διδομένη υπό του Εφόρου δυνάμει του παρόντος Νόμου θα είναι έγκυρος εάν φέρηται ως δοθείσα υπό του Εφόρου ή ετέρου αξιωματούχου διορισθέντος δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 3 και τελούντος υπό τας διαταγάς του Εφόρου εάν αύτη φέρη την υπογραφήν, έντυπον ή διά χειρός, του Εφόρου ή του τοιούτου αξωματούχου, εκτός εάν αποδειχθή ότι η ειδοποίησις δεν εδόθη υπό του Εφόρου ή του τοιούτου αξιωματούχου.

Νοείται ότι πάσα ειδοποίησις εκδιδομένη υπό του Εφόρου και αξιούσα παρά τινος προσώπου όπως παράσχη στοιχεία ή παρουσιασθή ενώπιον αυτού ως προβλέπεται εν άρθροις 43, 51 ή 52 θα υπογράφηται προσωπικώς υπό του Εφόρου ή ετέρου αξιωματούχου όν ήθελεν ορίσει ο Έφορος και τελούντος υπό τας διαταγάς του Εφόρου ως προαναφέρεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 67ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επίδοσις ειδοποιήσεων.

68. Αι ειδοποιήσεις επιδίδονται προσώπω τινί είτε διά προσωπικής επιδόσεως είτε διά συστημένης επιστολής αποστελλομένης εις την τελευταίαν αυτού γνωστήν επαγγελματικήν ή ιδιωτικήν διεύθυνσιν, και, εις την τελευταίαν περίπτωσιν, αι ειδοποιήσεις θα λογίζωνται επιδοθείσαι εις μεν την περίπτωσιν προσώπων διαμενόντων εν τη Δημοκρατία ουχί πέραν της εβδόμης ημέρας αφ' ής η επιστολή εταχυδρομήθη, εις δε την περίπτωσιν προσώπων μη διαμενόντων εν τη Δημοκρατία ουχί αργότερον της τριακοστής ημέρας αφ' ής αύτη εταχυδρομήθη. Τοιαύτη επίδοσις αποδεικνύεται επαρκώς εάν αποδειχθή ότι η εμπεριέχουσα την ειδοποίησιν επιστολή απηυθύνθη ορθώς και εταχυδρομήθη δεόντως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 68ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 68ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν θα γίνωνται εκπτώσεις εκτός εάν τηρώνται ειλικρινείς λογαριασμοί.

69. Αι εν τω άρθρω 11 προβλεπόμεναι εκπτώσεις και αι εν άρθροις 12 και 15 προβλεπόμεναι αποσβέσεις και εκπτώσεις δεν θα χορηγώνται εκτός εάν αληθείς λογαριασμοί ικανοποιούντες τον Έφορον και προσδιορισμός δεικνύων τα φορολογητέα κέρδη ή τας ζημίας της εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινος επαγγέλματος, ετοιμασθέντες υπό τινος ανεξαρτήτου επαγγελματίου λογιστού εγκεκριμένου υπό του Υπουργού των Οικονομικών ως εν άρθρω 53, προσάγωνται τω Εφόρω, και απόφασις του Εφόρου ότι οι τοιούτοι λογαριασμοί ή προσδιορισμοί δεν είναι ικανοποιητικοί δεν θα συνιστά λόγον ενστάσεως δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 43.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένστασις όπως το 69ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ψευδείς δηλώσεις κ.λ.π.

70.—(1) Παν πρόσωπον όπερ, προς τον σκοπόν όπως επιτύχη έκπτωσιν, μείωσιν ή επιστροφήν φόρου, εσκεμμένως ετοιμάζει, υποβάλλει ή προσάγει, ή φροντίζει διά την ετοιμασίαν ή υποβολήν ή προσαγωγήν, βάσει του παρόντος Νόμου, οιασδήποτε καταστάσεως, δηλώσεως, απαιτήσεως, καταλόγου, λογαριασμών ή στοιχείων άτινα είναι ψευδή έν τινι ουσιώδει λεπτομερεία αυτών, θα είναι ένοχον αδικήματος κατά του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (1) εδάφιον του 70ού άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Παν φυσικόν πρόσωπον όπερ βοηθεί, υποκινεί, συνεργεί, συμβουλεύει, παροτρύνει ή πείθει πρόσωπόν τι—

(α) όπως ετοιμάση, υποβάλη ή παράσχη, δυνάμει του παρόντος Νόμου, οιανδήποτε κατάστασιν, δήλωσιν, απαίτησιν, κατάλογον, λογαριασμούς ή στοιχεία άτινα είναι ψευδή έν τινι ουσιώδει λεπτομερεία· ή

(β) όπως τηρήση ή ετοιμάση λογαριασμούς ή έγγραφα άτινα είναι ψευδή έν τινι ουσιώδει λεπτομερεία αναφορικώς προς εισόδημα εφ' ου δέον να επιβληθή φόρος δυνάμει του παρόντος Νόμου, θα είναι ένοχον αδικήματος κατά του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (2) εδάφιον του 70ού άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Παν πρόσωπον διαπράττον οιονδήποτε των εν εδαφίοις (1) ή (2) ειδικώς καθοριζομένων αδικημάτων, θα υπόκειται, εν περιπτώσει καταδίκης, εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας χιλίας λίρας ή εις φυλάκισιν διά χρονικόν διάστημα μη υπερβαίνον τα τρία έτη ή εις αμφοτέρας τας ποινάς του προστίμου και φυλακίσεως· προσέτι, εάν το τοιούτον πρόσωπον είναι πρόσωπον όπερ κατεδικάσθη δι' αδίκημα ως εν τω εδαφίω (1) ειδικώς καθορίζεται, θα επιβάλληται αυτώ διά το φορολογικόν έτος αναφορικώς προς το οποίον διαπράττεται το αδίκημα, ποσόν φόρου τριπλάσιον του κανονικώς επιβλητέου επί του αληθούς συνολικού εισοδήματος αναφορικώς προς το εν λόγω έτος, επιπροσθέτως του κανονικώς, επιβλητέου φόρου. Ο τοιούτος πρόσθετος φόρος ο επιβαλλόμενος δυνάμει του παρόντος άρθρου θα είναι ανακτητός κατά τους εν τω παρόντι Νόμω προβλεπομένους τρόπους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (3) εδάφιον του 70ού άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, κατάστασις, δήλωσις, απαίτησις, κατάλογος, λογαριασμοί, έγγραφα ή στοιχεία θα λογίζωνται ψευδή έν τινι ουσιώσει λεπτομερεία, εάν οιαδήποτε πληροφορία ή ποσόν όπερ κανονικώς ώφειλε να περιληφθή εν αυτοίς παραλείπηται εκ τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (4) εδάφιον του 70ού άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έτερα αδικήματα.

71. Παν πρόσωπον όπερ αρνείται, παραλείπει ή αμελεί να δώση ειδοποίησιν ή να υποβάλη δηλώσεις ή καταλόγους ή να παράσχη στοιχεία ή να εκτελέση οιονδήποτε καθήκον επιβαλλόμενον υπό των διατάξεων του παρόντος Νόμου, ως και παν πρόσωπον όπερ παραβαίνει καθ' οιονδήποτε έτερον τρόπον τας διατάξεις του παρόντος Νόμου θα είναι ένοχον αδικήματος κατά του παρόντος Νόμου και θα υπόκειται, εν περιπτώσει καταδίκης, εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας εκατόν λίρας ή εις φυλάκισιν διά χρονικόν διάστημα μη υπερβαίνον τους έξ μήνας, ή εις αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας, εκτός εάν ετέρα τις κύρωσις προβλέπεται ειδικώς διά το τοιούτον αδίκημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 71ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συμβιβασμός αδικημάτων.

72. Ο Έφορος δύναται να συμβιβάση οιονδήποτε αδίκημα κατά του παρόντος Νόμου ως και, προ της εκδόσεως της αποφάσεως του δικαστηρίου, δικαστικά διαβήματα ληφθέντα δυνάμει τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 72ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επιφύλαξις διά ποινικήν δίωξιν.

73. Τα δικαστικά μέτρα τα λαμβανόμενα δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου εναντίον προσώπου τινός δι' αδίκημα κατά του παρόντος Νόμου δεν θα επηρεάζωσι ποινικάς διώξεις αίτινες δυνατόν να γίνωσι βάσει οιουδήποτε ετέρου νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 73ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να χαρίση τον φόρον λόγω πενίας του φορολογουμένου.

74. Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να χαρίση, εν όλω ή εν μέρει, τον υπό τινος προσώπου οφειλόμενον φόρον εάν πεισθή ότι η τοιαύτη απόφασις δικαιολογείται ως εκ της πενίας του τοιούτου προσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 74ον άρθρον εγκριθή;

Εκείνο το οποίον δεν αντιλαμβάνομαι είναι την χρήσιν του άρθρου αυτού. Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να χαρίση, εν όλω ή εν μέρει, τον υπό τινος προσώπου οφειλόμενον φόρον εάν πεισθή ότι η τοιαύτη απόφασις δικαιολογείται ως εκ της πενίας του τοιούτου προσώπου.

Διά να χαρίζεται σημαίνει ότι δεν έχει εισόδημα επί του οποίου μπορεί να φορολογηθή. Εάν ασφαλώς προβλέπη να χαρίζεται ο φόρος προσώπου το οποίον πένεται, και το οποίον οφείλει παλαιούς φόρους εισοδήματος, τότε θα ήτο χρήσιμον το άρθρον από της απόψεως του πενομένου, αλλά θα ήτο άχρηστον από της απόψεως της Κυβερνήσεως, διότι είτε του το χαρίσει είτε δεν του το χαρίσει δεν μπορεί να το εισπράξη.

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠΟΥΡΧΑΝ ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Όπως φαίνεται, το άρθρον αυτό ετέθη διά τους Βουλευτάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε εγκρίνεται ομοφώνως.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Φορολογική υποχρέωσις των μελών των Ενόπλων Δυνάμεων του Ηνωμένου Βασιλείου, των εν τη Δημοκρατία Ελληνικών και Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων και ετέρων προσώπων.

75.—(1) Ανεξαρτήτως παντός εν τω παρόντι Νόμω διαλαμβανομένου, η υπαγωγή εις φορολογίαν κερδών η εισοδημάτων κτωμένων υφ' οιουδήποτε προσώπου διαμένοντος ή εργαζομένου εν ταις υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχαίς των Βάσεων και η υπαγωγή εις φορολογίαν κερδών ή εισοδημάτων κτωμένων εν τη Δημοκρατία υφ' οιουδήποτε μέλους των Ενόπλων Δυνάμεων του Ηνωμένου Βασιλείου ή του πολιτικού προσωπικού των Δυνάμεων τούτων ή Ανεγνωρισμένης τινός Στρατιωτικής Οργανώσεως, ή των Ενόπλων Δυνάμεων του Βασιλείου της Ελλάδος και της Τουρκικής Δημοκρατίας εν τη Δημοκρατία, θα διέπηται

υπό των σχετικών προνοιών εν τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως ή, κατά περίπτωσιν, εν τη Συμφωνία περί της εφαρμογής της Συνθήκης Συμμαχίας της υπογραφείσης εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου 1960. Εις τας προαναφερθείσας περιπτώσεις θα επιβάλληται και εισπράττηται φόρος βάσει των προαναφερθεισών προνοιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 75ον άρθρον εδάφιον (1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου—

(α) ο όρος «Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως» σημαίνει την αφορώσαν εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου Συνθήκην, την υπογραφείσαν εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου, 1960, περιλαμβάνει δε και την Ανταλλαγήν Διακοινώσεων την υπογραφείσαν εν Λευκωσία κατά την αυτήν ημερομηνίαν·

(β) οι εν εδαφίω (1) του παρόντος άρθρου χρησιμοποιούμενοι όροι ή λέξεις θα έχωσι την έννοιαν την αποδιδομένην εις αυτάς εν τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως ή, κατά περίπτωσιν, εν τη Συμφωνία περί Εφαρμογής της Συνθήκης Συμμαχίας της υπογραφείσης εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου, 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) του 75ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (2) του 75ου άρθρου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κανονισμοί.

76.—(1) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίζη Κανονισμούς αναφερομένους εις την βεβαίωσιν, επιβολήν, είσπραξιν και ανάκτησιν του φόρου επί αποδοχών ως αύται καθορίζονται εν τω άρθρω 63. Οι τοιούτοι Κανονισμοί δύνανται να περιλαμβάνωσι διατάξεις:—

(α) απαιτούσας παρά παντός προσώπου καταβάλλοντος αποδοχάς ή ποσόν τι έναντι αποδοχών όπως παρακρατήση, κατά τον χρόνον της πληρωμής των αποδοχών, φόρον υπολογιζόμενον βάσει πινάκων ετοιμαζομένων υπό του Εφόρου και καθιστώσας τα υπόχρεα εις παρακράτησιν πρόσωπα υπόλογα έναντι του Εφόρου·

(β) περί της προσαγωγής και επιθεωρήσεως υπό του Εφόρου, ή ετέρου δεόντως εξουσιοδοτημένου υπό του Εφόρου προσώπου, μισθολογίων και λοιπών εγγράφων ή καταστάσεων προς τον σκοπόν σκοπόν όπως ικανοποιηθή ο Έφορος ότι φόρος έχει παρακρατηθή και παρακρατείται συμφώνως τοις Κανονισμοίς και ότι εκκαθαρίσεις του παρακρατούμενου φόρου κατά τους Κανονισμούς υποβάλλονται κανονικώς·

(γ) περί της εισπράξεως και ανακτήσεως, είτε διά παρακρατήσεως εξ εισοδήματος καταβαλλομένου εν οιωδήποτε των επομένων ετών είτε κατ' άλλον τινά τρόπον, φόρου αναφορικώς προς αποδοχάς εφ' ών ο παρών Νόμος εφαρμόζεται, όστις φόρος δεν παρεκρατήθη ή απλώς ανεκτήθη κατά την διάρκειαν του έτους·

(δ) περί των εφέσεων αναφορικώς προς ζητήματα προκύπτοντα εκ των Κανονισμών άτινα άλλως δεν θα υπέκειντο εις έφεσιν, και

οι εν παραγράφω (α) αναφερόμενοι πίνακες θα συντάσσωνται κατά τοιούτον τρόπον ώστε να εξασφαλίζηται, εφ' όσον τούτο είναι δυνατόν, η παρακράτησις του όλου φόρου του πληρωτέου επί των αποδοχών φυσικού τινός προσώπου δι' οιονδήποτε φορολογικόν έτος εκ των αποδοχών αίτινες κατεβλήθησαν αυτώ κατά το εν λόγω έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (1) εδάφιον του 76ου άρθρου εγκριθή;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Η παράγραφος (δ), έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν έχει την θέσιν της μετά από τας τροποποιήσεις που έχομεν κάμει εις προηγούμενα άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχετε δίκαιον. Μετά την τροποποίησιν που έγινε διά να συμμορφωθή ο νόμος με την απόφασιν του Συνταγματικού Δικαστηρίου, νομίζω ότι το (δ), η παράγραφος (δ) πρέπει να απαλειφθή.

Υπάρχει αντίρρησις;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Η λέξις και παραμένει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η λέξις και παραμένει.

Μη υπαρχούσης νατιρρήσεως η παράγραφος (δ) εκτός της λέξεως και απαλείφεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίζη Κανονισμούς διά την εφαρμογήν συμβάσεων γενομένων δυνάμει του άρθρου 48.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (2) εδάφιον του 76ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίζη Κανονισμούς διά την εφαρμογήν των διατάξεων αίτινες διέπουσι την παροχήν αδείας ή την αφαίρεσιν αδείας από τους ανεξαρτήτους επαγγελματίας λογιστάς δυνάμει του άρθρου 53.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (3) εδάφιον του 76ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(4) Το Υπουργικόν Συμβούλιον θα θεσπίζη Κανονισμούς διά την εν γένει εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου και διά τοιαύτα άλλα θέματα περί ών ο παρών Νόμος απαιτεί ή προνοεί την θέσπισιν κανονισμών και δύναται επίσης να θεσπίζη Κανονισμούς περί παντός θέματος εφ' όσον η θέσπισις τοιούτων Κανονισμών κρίνεται σκόπιμος διά την εφαρμογήν του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εάν το (4) εδάφιον του 76ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(5) Οι μη συμμορφούμενοι ή παραβαίνοντες τας διατάξεις οιουδήποτε Κανονισμού θεσπισθέντος δυνάμει του παρόντος άρθρου θα είναι ένοχοι αδικήματος κατά του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (5) εδάφιον του 76ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(6) Οι συμφώνως τω παρόντι άρθρω θεσπιζόμενοι Κανονισμοί θα δημοσιεύωνται εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (6) εδάφιον του 76ου άρθρου εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Νομίζω ότι εις το στάδιον αυτό θα διακόψωμεν δι' ολίγα λεπτά. Επίσης θα υπενθυμίσω την Επιτροπήν Νομικών ότι ανετέθη εις αυτήν η διατύπωσις ωρισμένου άρθρου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Νομίζω κ. Πρόεδρε, ότι δεν θα χρειασθή πολλή ώρα διά να βρούμεν την λύσιν του ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η διατύπωσις είναι καθαρή. Το άρθρον εψηφίσθη, παραμένει μόνον η γλωσσική διατύπωσις.

Διακόπτωμεν μέχρι της 9.30 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 9.15 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 12.15 μετά μεσονύκτιον)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από το κείμενον του νόμου παραμένουν δύο άρθρα. Το άρθρον 77 και το άρθρον 78. Λόγω του ότι εχρειάζοντο ωρισμέναι τροποποιήσεις νομικής φύσεως η Νομική Επιτροπή της Βουλής ειργάσθη πυρετωδώς από της στιγμής που διεκόψαμεν μέχρι της 12ης και τέταρτον διά να ετοιμάση τας νομικάς τροποποιήσεις. Λόγω του ότι υπάρχει αρκετή νομική δυσκολία εις το θέμα, η Νομική Επιτροπή θα εργασθή και αύριον επί των δύο αυτών άρθρων. Δι' αυτό τα δύο άρθρα δεν θα αναγνωσθούν, θα προχωρήσωμεν όμως με την ανάγνωσιν του Πρώτου Παραρτήματος, ούτως ώστε εις την προσεχή συνεδρίαν θα έχωμεν να ασχοληθώμεν μόνον με το άρθρον 25 και το Δεύτερον Παραρτήμα, ως επίσης και με τα δύο άρθρα των οποίων η ψήφισις ανεβλήθη μέχρις ότου η Νομική Επιτροπή φέρη εις πέρας το έργον της. Επίσης το άρθρον 44 παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν διά φραστικήν τροποποίησιν, η οποία αντιλαμβάνομαι ότι έγινεν.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν το μέρος του άρθρου εις το οποίον έγινεν η φραστική τροποποίησις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσφυγή κατά της φορολογίας.

44.—(1) Παν πρόσωπον όπερ, θεωρούν εαυτό ηδικημένον διά της επ' αυτού επιβληθείσης φορολογίας, απέτυχε να έλθη εις συμφωνίαν μετά του Εφόρου ως προβλέπεται εν εδαφίω (4) του άρθρου 43, δύναται να ασκήση προσφυγήν εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις εις την φραστικήν τροποποίησιν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον εγκρίνεται ως φραστικώς ετροποποιήθη.

Παράρτημα Πρώτον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

('Αρθρον 12(9))

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΣ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ερμηνεία.

1.—(1) Εν τω παρόντι Παραρτήματι, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

«δαπάναι» σημαίνει κεφαλαιουχικάς δαπάνας γενομένας αναφορικώς προς πηγήν μεταλλευτικών κοιτασμάτων υπό προσώπου ασκούντος μεταλλευτικήν επιχείρησιν—

(α) διά την διενέργειαν ερευνών, την ανακάλυψιν και εξακρίβωσιν της ποιότητος των μεταλλευτικών κοιτασμάτων, την προσπέλασιν προς το κοίτασμα, την ανάπτυξιν της πηγής, ως και την προ της ενάρξεως της παραγωγής γενικήν διαχείρησιν και διεύθυνσιν των εργασιών·

(β) διά την προμήθειαν μηχανημάτων και εγκαταστάσεων συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ή άλλης τινός αντιπαροχής καταβαλλομένης δίκην δικαιωμάτων διά την χρήσιν τοιούτων μηχανημάτων και εγκαταστάσεων·

(γ) διά την κατασκευήν κτιρίων, οικοδομών ή έργων, εξ ών δαπανών έχουν αφαιρεθή αι καθαραί πρόσοδοι πωλήσεως μεταλλεύματος εξαχθέντος προ της ενάρξεως παραγωγής.

Νοείται ότι ο ειρημένος όρος περιλαμβάνει—

(ι) πάσαν δαπάνην γενομένην διά την κατά κυριότητα κτήσιν των γαιών εν αίς κείται η πηγή ή των γαιών εφ' ων κείνται έργα ως τα προμνημονευθέντα, ως και πάσαν δαπάνην γενομένην διά την κτήσιν δικαιωμάτων επί τοιούτων γαιών·

(ιι) πάσαν δαπάνην γενομένην διά την κατά κυριότητα κτήσιν των κοιτασμάτων ή διά την κτήσιν δικαιωμάτων επί κοιτασμάτων.

Νοείται επίσης ότι ο ειρημένος όρος δεν περιλαμβάνει—

(ι) δαπάνας γενομένας επί έργων κατασκευασθέντων αποκλειστικώς ή κυρίως επί τω σκοπώ υπαγωγής του εκ της πηγής ακατεργάστου μεταλλεύματος εις οιανδήποτε ετέραν επεξεργασίαν πλην της εις την παρασκευήν της πρώτης ύλης ως τοιαύτης σκοπούσης·

(ιι) δαπάνας διά την διενέργειαν ερευνών ή την ανακάλυψιν ή εξακρίβωσιν της ποιότητος των μεταλλευτικών κοιτασμάτων οιασδήποτε πηγής ή την προσπέλασιν προς το κοίτασμα εις περιπτώσεις καθ' ας η έρευνα ή εξέτασις εγκατελείφθη άνευ ασκήσεως οιασδήποτε επιχειρήσεως συνισταμένης ή περιλαμβανούσης την εκμετάλευσιν της ειρημένης πηγής, αι τοιαύται δαπάναι εκπίπτονται εκ του φορολογητέου εισοδήματος διά το φορολογικόν έτος το αμέσως επόμενον του έτους εν ώ η έρευνα ή εξέτασις εγκατελείφθη·

«μεταλλεύματα» σημαίνει πάσαν ουσίαν ή ύλην οικονομικής αξίας και αναλωσίμου φύσεως, συνιστώσαν μέρος ή πηγάζουσαν φύσει εκ του φλοιού της γης και εξαγομένην κυρίως δι' υπογείων εκσκαφών·

«μεταλλευτική επιχείρησις» σημαίνει την ανεύρεσιν και εξαγωγήν μεταλλευμάτων·

«νόμος» σημαίνει τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμον του 1961·

«πηγή» ή «πηγή μεταλλευτικών κοιτασμάτων» καθ' ωρισμένην τινά ημερομηνίαν σημαίνει, τηρουμένων των

εν παραγράφοις (2) και (3) διατάξεων, το σύνολον των μεταλλευτικών κοιτασμάτων των ευρισκομένων εντός ή εφ' οιωνδήποτε γαιών αναφορικώς προς τας οποίας το ασκούν την επιχείρησιν πρόσωπον είχε, κατά την ημερομηνίαν ταύτην, δικαίωμα να εξαγάγη τοιαύτα μεταλλέματα ή είχεν οιονδήποτε τίτλον κτήσεως τοιούτων δικαιωμάτων, των γαιών τούτων κειμένων εν τω ιδίω μεταλλευτικώ χώρω·

«υπόλοιπον κεφαλαιουχικής δαπάνης» καθ' ωρισμένην τινά ημερομηνίαν αναφορικώς προς στοιχεία παγίου ενεργητικού, σημαίνει το σύνολον των δαπανών των γενομένων κατά ή μετά την 1ην Ιανουαρίου, 1946, υπό προσώπου ασκούντος μεταλλευτικήν επιχείρησιν προς απόκτησιν των τοιούτων στοιχείων, εις ό δέον να προστεθή πάσα προηγουμένη δαπάνη γενομένη αναφορικώς προς τοιαύτα στοιχεία εξευρισκομένη συμφώνως ταις διατάξεσι του παρόντος Παραρτήματος,εξ ού συνόλου έχουν αφαιρεθή τα ακόλουθα—

(α) πάσα αρχική έκπτωσις χορηγηθείσα αναφορικώς προς τοιαύτην δαπάνην δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Παραρτήματος·

(β) πάσα ετησία απόσβεσις χορηγηθείσα αναφορικώς προς τοιαύτην δαπάνην ή προηγουμένην δαπάνην δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Παραρτήματος·

(γ) παν ποσόν αντιπροσωπεύον το τίμημα πωλήσεως ή καταβολήν ασφαλισθέντος ποσού ή άλλης τινός αποζημιώσεως, εισπραχθέν ή οφειλόμενον ως εκ της πωλήσεως, κατεδαφίσεως ή καταστροφής, προ της ωρισμένης ταύτης ημερομηνίας και μετά την 1ην Ιανουαρίου 1946, στοιχείων παγίου ενεργητικού ή μέρους τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον, εδάφιον (1) του Πρώτου Παραρτήματος εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Εδάφιον (2).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Όπου κεχωρισμέναι και αυτοτελείς μεταλλευτικαί επιχειρήσεις ασκούνται εν μεταλλείοις άτινα δεν είναι όμορα και το ασκούν την επιχείρησιν πρόσωπον δώση εις τον Έφορον εντός 12 μηνών από της παροχής αδείας χορηγούσης αυτώ το δικαίωμα εξαγωγής μεταλλευμάτων εκ της περιοχής των τοιούτων μεταλλείων, έγγραφον ειδοποίησιν ότι επιθυμεί όπως τα φυσικώς ανήκοντα εις έκαστον των τοιούτων κεχωρισμένων μεταλλείων μεταλλευτικά κοιτάσματα θεωρηθώσιν ως συνιστώντα κεχωρισμένας πηγάς, τότε τα μεταλλεία ταύτα θα θεωρώνται ως κεχωρισμέναι πηγαί ανά παν φορολογικόν έτος δι' άπαντας τους σκοπούς του νόμου.

(3) Πάσα εν τω παρόντι Παραρτήματι γενομένη αναφορά εις στοιχείον παγίου ενεργητικού αντιπροσωπεύον δαπάνας περιλαμβάνει, εν αναφορά προς δαπάνας γενομένας διά την διενέργειαν ερευνών, ανακάλυψιν και εξακρίβωσιν της ποιότητος των κοιτασμάτων, άπαντα τα αποτελέσματα εις ά κατέληξεν οιαδήποτε έρευνα ή εξέτασις δι' ην η τοιαύτη δαπάνη εγένετο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το (2) εδάφιον του πρώτου άρθρου του Πρώτου Πίνακος εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανεγνώσθη και το τρίτον εδάφιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον εδάφιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκτίμησις των αποθεμάτων μεταλλεύματος.

2. Παν πρόσωπον ασκούν μεταλλευτικήν επιχείρησιν όπερ αιτείται έκπτωσιν δυνάμει του παρόντος Παραρτήματος, υποχρεούται όπως εντός του φορολογικού έτους υποβάλη εις τον Έφορον, ομού μετά της δυνάμει του άρθρου 36 του νόμου φορολογικής αυτού δηλώσεως, εκτίμησιν των εμπορευσίμων αποθεμάτων μεταλλεύματος της πηγής ως κατά την 31ην Δεκεμβρίου την αμέσως προηγουμένην του τοιούτου φορολογικού έτους, συνοδευομένην υπό των αναγκαίων υπολογισμών των δεικνυόντων τον τρόπον καθ' όν εγένετο η εκτίμησις και, εάν ο Έφορος απαιτήση τούτο, υπό πρωτοτύπων αντιγράφων σχεδίων δεικνυόντων τα τοιαύτα αποθέματα. Ο Έφορος αποφασίζει περί της τοιαύτης εκτιμήσεως και η ούτω καθορισθείσα υπ' αυτού εκτίμησις θα παριστά διά τους σκοπούς του παρόντος Παραρτήματος το σύνολον της πιθανής μελλοντικής αποδόσεως της πηγής κατά την ημερομηνίαν ταύτην. Τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος Παραρτήματος, η τοιαύτη ετησία αναθεώρησις της πιθανής μελλοντικής αποδόσεως της πηγής ουδόλως επηρεάζει οιανδήποτε φορολογίαν γενομένην ή έκπτωσιν, πραγματικήν ή υποθετικήν, χορηγηθείσαν δυνάμει του παρόντος Παραρτήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 2 του Πρώτου Πίνακος εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προηγούμεναι δαπάναι. Αρχική Έκπτωσις. Ετησία Απόσβεσις.

3.—(1) Πρόσωπα ασκούντα μεταλλευτικήν επιχείρησιν την 1ην Ιανουαρίου 1946, θα θεωρώνται ότι την 1ην Ιανουαρίου 1946 προέβησαν εις δαπάνας (εν τω παρόντι Παραρτήματι αναφερομένας ως «προηγούμεναι δαπάναι») ών το ποσόν ήθελε καθορίσει ο Έφορος βάσει του συνόλου των αναφορικώς προς την πηγήν γενομένων προ της 1ης Ιανουαρίου 1946 υπό των τοιούτων προσώπων δαπανών, του κατά την αυτήν ημερομηνίαν συνόλου της πιθανής μελλοντικής αποδόσεως της πηγής, του ολικού της παραγωγής της πηγής προ της ημερομηνίας ταύτης, των προγενεστέρων εκπτώσεων των χορηγηθεισών δυνάμει του άρθρου 12 του νόμου ως και οιωνδήποτε ετέρων σχετικών παραγόντων.

Νοείται ότι θα εκπίπτηται εκ των ούτω καθορισθεισών προηγουμένων δαπανών παν ποσόν αντιπροσωπεύον το τίμημα πωλήσεως ή καταβολήν ασφαλισθέντος ποσού ή άλλης τινος αποζημιώσεως, το εισπραχθέν ή οφειλόμενον ως εκ της πωλήσεως, κατεδαφίσεως ή καταστροφής, προ της 1ης Ιανουαρίου 1946, στοιχείων παγίου ενεργητικού ή μέρους τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 3(1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2)(α) Εις περιπτώσεις καθ' άς πρόσωπον ασκούν μεταλλευτικήν επιχείρησιν προβαίνει εις δαπάνας, κατά ή μετά την 1ην Ιανουαρίου 1946, θα εκπίπτηται κατά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου εισοδήματός του—

(ι) διά το φορολογικόν έτος το αμέσως επόμενον του έτους εν ώ εγένοντο αι τοιαύται δαπάναι, ποσόν (εν τω παρόντι Παραρτήματι αναφερόμενον ως «αρχική έκπτωσις») ίσον προς—

(α) το έν πέμπτον των τοιούτων δαπανών των γενομένων διά την προμήθειαν μηχανημάτων και εγκαταστάσεων· και

(β) το έν δέκατον οιωνδήποτε ετέρων τοιούτων δαπανών·

(ιι) δι' έκαστον των ακολούθων φορολογικών ετών, ποσόν (εν τω παρόντι Παραρτήματι αναφερόμενον ως «ετησία απόσβεσις») ίσον προς το γινόμενον το λαμβανόμενον διά του πολλαπλασιασμού του υπολοίπου των τοιούτων κεφαλαιουχικών δαπανών επί του μεγαλυτέρου των δύο ακολούθων κλασμάτων:

(α) κλάσματος ούτινος ο μεν αριθμητής παριστά το ποσόν του εξαχθέντος μεταλλεύματος εκ της εν λόγω πηγής κατά το έτος το αμέσως προηγούμενον του φορολογικού έτους, ο δε παρονομαστής παριστά το άθροισμα του ποσού του κατά το έτος το αμέσως προηγούμενον του φορολογικού έτους εξαχθέντος μεταλλεύματος και του συνόλου της πιθανής μελλοντικής αποδόσεως της πηγής ως αύτη υπελογίσθη κατά το τέλος της υπ' εξέτασιν περιόδου, ή

(β) του κλάσματος έν εικοστόν.

(β) Κατά τον υπολογισμόν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου ασκούντος μεταλλευτικήν επιχείρησιν και υποστάντος προηγουμένας δαπάνας, θα χορηγήται διά το φορολογικόν έτος 1947 και διά τα επόμενα τοιαύτα, ετησία απόσβεσις αναφορικώς προς τας τοιαύτας προηγουμένας δαπάνας προσδιοριζομένη ως εν παραγράφω (α) του παρόντος εδαφίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναθεώρησις φορολογίας εις περιπτώσεις καθ' άς η εκμετάλλευσις της πηγής σταματά.

4. Οσάκις η εκμετάλλευσις της πηγής σταματήση ή εις περίπτωσιν πηγής εκμεταλλευομένης δυνάμει παραχωρήσεως προνομίου εκμεταλλεύσεως, η παραχώρησις τερματισθή, το ασκούν την επιχείρησιν πρόσωπον δύναται να επιλέξη όπως η χορηγητέα ετησία απόσβεσις διά το έτος εν ώ επεσυνέβη το γεγονός και δι' έκαστον των έξ προηγουμένων ετών, υπολογίζηται ως εάν η εν παραγράφω 2 του παρόντος Παραρτήματος αναφορά εις την πιθανήν μελλοντικήν επίδοσιν της πηγής αφεώρα εις την πραγματικήν απόδοσιν της πηγής την συντελεσθείσαν μεταξύ του τέλους του έτους και του χρόνου καθ' όν επεσυνέβη το ειρημένον γεγονός, και αι προμνησθείσαι αποσβέσεις θα υπολογίζωνται αναλόγως· ανεξαρτήτως δε παντός εν τω νόμω διαλαμβανομένου περιορίζοντος τον χρόνον βεβαιώσεως της φορολογίας ή της υποβολής απαιτήσεων δι' επιστροφήν φόρου, θα γίνωνται άπασαι αι αναγκαίαι διά την εφαρμογήν των προνοιών της παρούσης παραγράφου του παρόντος Παραρτήματος επιστροφαί και συμπληρωματικαί φορολογίαι.

Νοείται ότι οσάκις πρόσωπόν τι επιλέξη όπως η ετησία απόσβεσις υπολογισθή συμφώνως τη παρούση παραγράφω, αι διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος Παραρτήματος θα εφαρμόζωνται διά στοιχείον ή στοιχεία παγίου ενεργητικού αντιπροσωπεύοντα δαπάνας αναφορικώς προς τας οποίας αι τοιαύται αποσβέσεις υπολογίζονται ανεξαρτήτως του χρόνου καθ' όν επεσυνέβη το γεγονός ή γεγονότα τα εν εκείνη τη παραγράφω αναφερόμενα ή ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η επιχείρησις ετερματίσθη οριστικώς ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πώλησις της πηγής ή μέρους αυτής ως τρεχούσης επιχειρήσεως.

5—(1) Εάν, εν οιωδήποτε φορολογικώ έτει, πρόσωπόν τι πωλήση στοιχεία παγίου ενεργητικού αντιπροσωπεύοντα δαπάνας αναφορικώς προς τας οποίας εχορηγήθη οιαδήποτε έκπτωσις δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Παραρτήματος ή δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12 του νόμου και ο αγοραστής των τοιούτων στοιχείων αγοράση ταύτα διά τους σκοπούς επιχειρήσεως ασκουμένης ή μελλούσης να ασκηθή υπ' αυτού, και η τοιαύτη επιχείρησις συνίσταται ή περιλαμβάνει την εκμετάλλευσιν του όλου ή μέρους της πηγής αναφορικώς προς την οποίαν εγένετο η προμήθεια των τοιούτων στοιχείων, το πρόσωπον τούτο (ο πωλητής) υποχρεούται όπως υποβάλη εις τον Έφορον, εντός του φορολογικού έτους, κατάστασιν (εν τω Παραρτήματι τούτω αναφερομένην ως «εξισωτική κατάστασις») αναφορικώς προς τα εν λόγω στοιχεία δεικνύουσαν τα ακόλουθα, ήτοι:—

(ι) το υπόλοιπον των κεφαλαιουχικών δαπανών ως ήτο αμέσως προ της πωλήσεως· και

(ιι) το ποσόν των εκ της πωλήσεως τούτων εισπραχθέντων ή οφειλομένων χρημάτων· και

(ιιι) το άθροισμα πασών των εκπτώσεων εκ του φορολογητέου εισοδήματος αίτινες εχορηγήθησαν ήδη δυνάμει του παρόντος Παραρτήματος ως και πασών των εκπτώσεων εκ του φορολογητέου εισοδήματος αίτινες εχορηγήθησαν ήδη δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12 του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 5(1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Διά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου εισοδήματος προσώπου υποχρέου δυνάμει του εδαφίου (1) της παρούσης παραγράφου όπως υποβάλη εις τον Έφορον εξισωτικήν κατάστασιν, αφαίρεσις (εν τω παρόντι Παραρτήματι αναφερομένη ως «εξισωτική αφαίρεσις») θα επι-

τρέπηται, ή, κατά περίπτωσιν, πρόσθεσις (εν τω παρόντι Παραρτήματι αναφερομένη ως «εξισωτική πρόσθεσις») θα γίνηται και η τοιαύτη εξισωτική αφαίρεσις ή εξισωτική πρόσθεσις θα λογίζηται βάσει των εν τη εξισωτική καταστάσει τη υπό του προσώπου υποβαλλομένη εμπεριεχομένων στοιχείων αναφορικώς προς το έτος το αμέσως προηγούμενον του φορολογικού έτους, ως ακολούθως:

(α) το ποσόν της εξισωτικής αφαιρέσεως θα είναι το ποσόν δι' ού το ποσόν του στοιχείου (ι) της εξισωτικής καταστάσεως υπερβαίνει το ποσόν του στοιχείου (ιι) της ιδίας καταστάσεως· ή

(β) το ποσόν της εξισωτικής προσθέσεως θα είναι το ποσόν δι' ού το ποσόν του στοιχείου (ιι) της εξισωτικής καταστάσεως υπερβαίνει το ποσόν του στοιχείου (ι) της ιδίας καταστάσεως, νοουμένου ότι εν ουδεμιά περιπτώσει η εξισωτική πρόσθεσις δύναται να υπερβή το ποσόν του στοιχείου (ιιι) της καταστάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 5(2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(3) Αι διατάξεις του εδαφίου (6) του άρθρου 12 του νόμου θα εφαρμόζωνται αναφορικώς προς εξισωτικάς καταστάσεις υποβαλλομένας δυνάμει του παρόντος Παραρτήματος.

(4) Διά τους σκοπούς των διατάξεων του παρόντος Παραρτήματος οίτινες αφορώσιν εις ετησίας αποσβέσεις, εξισωτικάς αφαιρέσεις και εξισωτικάς προσθέσεις, ο αγοραστής τοιούτου ή τοιούτων στοιχείων παγίου ενεργητικού θα θεωρήται ότι υπέστη αναφορικώς προς τα στοιχεία ταύτα, κατά τον χρόνον της αγοράς, δαπάνας αίτινες εμπίπτουσιν εις τας διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος, ίσας προς το έλασσον των ακολούθων δύο ποσών, ήτοι—

(ι) το εις στοιχεία παγίου ενεργητικού αναλογούν μέρος του τιμήματος, και

(ιι) το υπόλοιπον των κεφαλαιουχικών δαπανών των γενομένων υπό του πωλητού επί των τοιούτων στοιχείων παγίου ενεργητικού μέχρι της ημέρας της πωλήσεως, ηλαττωμένον διά του ποσού οιασδήποτε εξισωτικής αφαιρέσεως ή επηυξημένον διά του ποσού οιασδήποτε εξισωτικής προσθέσεως γενομένης εις τον πωλητήν δυνάμει της παρούσης παραγράφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5(3) και 5(4) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εφαρμογή επί δαπανών γενομένων υπό προσώπου μη ενασχολουμένου εν μεταλλευτική επιχειρήσει.

6.—(1) Άπασαι αι δαπάναι αι γενόμεναι διά σκοπούς ασκήσεως μεταλλευτικής επιχειρήσεως υπό προσώπου μέλλοντος να ασκήση ταύτην, θα λογίζωνται διά τους σκοπούς του παρόντος Παραρτήματος ως δαπάναι γενόμεναι υπό του προσώπου τούτου κατά την πρώτην ημέραν καθ' ήν εγένετο η έναρξις των εργασιών της επιχειρήσεως.

Νοείται ότι θα εκπίπτηται εκ των τοιούτων δαπανών το ποσόν το αντιπροσωπεύον το τίμημα πωλήσεως ή καταβολήν ασφαλισθέντος ποσού ή άλλης τινός αποζημιώσεως, το εισπραχθέν ή οφειλόμενον ως εκ της πωλήσεως, κατεδαφίσεως ή καταστροφής στοιχείων παγίου ενεργητικού ή μέρους τούτων προ της ημερομηνίας καθ' ήν εγένετο η έναρξις των εργασιών της μεταλλευτικής επιχειρήσεως υπό του προσώπου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6(1) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Εις περιπτώσεις καθ' άς πρόσωπόν τι υφίσταται δαπάνας διά την διενέργειαν ερευνών, την ανακάλυψιν και εξακρίβωσιν της ποιότητος των μεταλλευτικών κοιτασμάτων ή την προσπέλασιν προς το κοίτασμα ή την ανάπτυξιν της πηγής και την προ της ενάρξεως της παραγωγής γενικήν διαχείρησιν και διεύθυνσιν των εργασιών και προ της ενάρξεως των εργασιών πωλήση στοιχεία παγίου ενεργητικού αντιπροσωπεύοντα τοιαύτας δαπάνας, τότε, εάν το κτώμενον τα στοιχεία ταύτα πρόσωπον ασκήση τοιαύτην επιχείρησιν ως ανωτέρω εν αναφορά προς την πηγήν, το πρόσωπον τούτο, διά τους σκοπούς του παρόντος Παραρτήματος, θα θεωρήται ότι υπέστη, διά τους σκοπούς της ειρημένης επιχειρήσεως, δαπάνας εμπιπτούσας εις τας διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος ίσας προς το έλασσον των ακολούθων δύο ποσών, ήτοι του ποσού των δαπανών αίτινες εμπίπτουσιν εις τας διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος και αντιπροσωπεύουν την αξίαν των τοιούτων στοιχείων ή του ποσού του υπ' αυτού καταβληθέντος τιμήματος διά τα στοιχεία ταύτα.

Νοείται ότι ουδέν των εν τη παρούση παραγράφω διαλαμβανομένων επιτρέπει την παροχήν αρχικής εκπτώσεως αναφορικώς προς δαπάνας γενομένας προ της 1ης Ιανουαρίου 1946.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6(2) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Έληξε η ανάγνωσις του πρώτου Παραρτήματος παραμένουν προς ανάγνωσιν και ψήφισιν, τα άρθρα 77, 78, παραμένουν ως επίσης το Παράρτημα ΙΙ. Το άρθρον 25 ανεγνώσθη αλλά παραμένει όπως ψηφισθή.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Κεφάλαιον Β — Νομοθετική εργασία.

Συνέχισις της συζητήσεως, του Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος.

Συζήτησις επί του Νομοσχεδίου περί Δασμολογίου.

Προϋπολογισμός.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 12.50 μετά μεσονύκτιον).

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 18ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 29, Τούρκοι 13, Σύνολον 42.

Απόντες:

'Ελληνες 5, Τούρκοι 2, Σύνολον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως — Κεφάλαιον Β, είναι ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 1961. Συνέχισις της συζητήσεως.

Ευρισκόμεθα εις το στάδιον της δευτέρας αναγνώσεως. Παρέμειναν να αναγνωσθούν τα άρθρα 77 και 78. Ο Δεύτερος Πίναξ, 25ον άρθρον, ανεγνώσθη αλλά ακόμη δεν ετέθη εις ψηφοφορίαν. Το 77ον και 78ον άρθρον εξήτασεν η Νομική Επιτροπή και υπάρχει τροποποιητική εισήγησις της Επιτροπής.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς, εάν έχουν εις την Ελληνικήν και Τουρκικήν γλώσσαν το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως, να το αναγνώσουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

77. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου και συνωδά αυταίς, το εισόδημα του έτους 1960 εξ όλων των πηγών, εξαιρέσει εισοδήματος κτηθέντος εξ αξιώματος ή μισθωτής τινος υπηρεσίας, θα φορολογηθή κατά το φορολογικόν έτος 1961.

Εφ' εκάστης λίρας μέχρι ποσού	£350	
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£350	μέχρι £500 — 50 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£500	μέχρι £1,000 — 75 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£1,000	μέχρι £1,500 — 100 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£1,500	μέχρι £2,000 — 225 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£2,000	μέχρι £2,500 — 325 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£2,500	μέχρι £3,000 — 425 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£2,500	μέχρι £3,000 — 425 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£3,000	μέχρι £3,500 — 500 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£3,500	μέχρι £4,000 — 600 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£4,000	μέχρι £5,000 — 650 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£5,000	μέχρι £6,000 — 700 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£6,000	μέχρι £10,000 — 750 μίλς
Εφ' εκάστης λίρας υπέρ τας	£10,000	και άνω — 800 μίλς

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η πρώτη παράγραφος του δευτέρου Παραρτήματος εγκριθή;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Είχομεν μίαν τροποποιητικήν εισήγησιν όσον αφορά το άρθρον 25. Η υφ' ημών έγκρισις του Πίνακος εξαρτάται εκ του κατά πόσον εγκρίνεται η εν λόγω εισήγησίς μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική σας εισήγησις θα γίνη εις το άρθρον 25.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Το άρθρον 25 και αυτός ο Πίναξ είναι του ιδίου χαρακτήρος. Εις την πραγματικότητα ο Πίναξ ούτος είναι συνηρτημένος προς το άρθρον 25.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 77ον άρθρον εγκριθή ως εισηγείται η Νομική Επιτροπή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

78. Πάντες οι κανονισμοί, πάντα τα διατάγματα και πάντες οι διορισμοί ως και πάσαι αι ειδοποιήσεις αι εκδοθείσαι δυνάμει των διατάξεων του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, Κεφ. 323, θα θεωρώνται ως εκδοθείσαι δυνάμει του παρόντος Νόμου και θα εξακολουθώσιν ισχύουσαι μέχρις ότου ανακληθώσιν, ακυρωθώσιν ή αντικατασταθώσι δυνάμει του παρόντος Νόμου:

Νοείται ότι, φορολογίαι αίτινες δεν έχουσι γίνει και φόροι οίτινες δεν έχουσιν επιβληθή ή εισπραχθή αναφορικώς προς το φορολογικόν έτος, θα γίνωνται, επιβάλλωνται και εισπράττωνται συμφώνως των διατάξεων του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, Κεφ. 323.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 78ον άρθρον εγκριθή όπως εισηγείται η Επιτροπή Νομικών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 78ον άρθρον εγκρίνεται. Παράρτημα Δεύτερον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το Παράρτημα τούτο θα αναγνωσθή ως έχει κατόπιν της τροποποιήσεως της Οικονομικής Επιτροπής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

('Αρθρον 25)

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΑΙ

1. Τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος Παραρτήματος, οι φορολογικοί συντελεσταί θα είναι ως εκτίθενται κατωτέρω:

Φορολογητέον Εισόδημα			Φορολογικός Συντελεστής
			Μηδέν
μέχρι		£500	50 μίλς
μέχρι		£1,000	75 μίλς
μέχρι		£1,500	100 μίλς
μέχρι		£2,000	225 μίλς
μέχρι		£2,500	325 μίλς
μέχρι		£3,000	425 μίλς
μέχρι		£3,000	425 μίλς
μέχρι		£3,500	500 μίλς
μέχρι		£4,000	600 μίλς
μέχρι		£5,000	650 μίλς
μέχρι		£6,000	700 μίλς
μέχρι		£10,000	750 μίλς
και άνω			800 μίλς

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι η εισήγησίς σας είναι ότι δεν πρέπει να τεθή εις την ψηφοφορίαν αλλά να τεθή εις την ψηφοφορίαν μαζύ με το άρθρον 25. Αν και το θέμα ουδεμίαν διαφοράν έχει, εν τούτοις, δεν έχω δυσκολίαν να θέσω τον Πίνακα και το άρθρον 25 ταυτοχρόνως εις ψηφοφορίαν, διότι ασφαλώς όταν τίθεται εις ψηφοφορίαν ο Πίναξ τίθενται εις ψηφοφορίαν και αι κλίμακες· αλλά διά να μπορούν να εφαρμοσθούν αι κλίμακες πρέπει να ψηφισθή το άρθρον 25.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν την δευτέραν παράγραφον.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι, δεδομένου ότι η Επιτροπή Οικονομικών είχε προτείνει αυτούς τους Πίνακας, η δε τροποποιητική πρότασις των συναδέλφων έχει γίνει μετά, θα είναι καλύτερον να ψηφισθή αυτός ο Πίναξ και μετά να γίνη το άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι δεν αντιτίθενται εις τας κλίμακας του Πίνακος, αλλά έχουν τροποποιητικήν εισήγησιν εις το άρθρον 25 το οποίον αναφέρεται εις τον Πίνακα, και επομένως εισηγούνται όπως ο Πίναξ και το άρθρον 25 τα οποία αναφέρονται το έν εις το άλλον τεθούν ταυτοχρόνως εις ψηφοφορίαν.

'Οπως επανέλαβα ουδεμίαν δυσκολίαν έχω να θέσω και τα δύο ταυτοχρόνως εις ψηφοφορίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2. Εν τη περιπτώσει φυσικού τινος προσώπου, ούτινος το μεγαλύτερον μέρος του φορολογητέου εισοδήματός του συνίσταται εξ αποδοχών ως καθορίζεται εν τω άρθρω 63 και το οποίον ήτο άγαμον κατά την τελευταίαν ημέραν του φορολογικού έτους, και εν τη περιπτώσει οιουδήποτε άλλου φυσικού προσώπου, όπερ ήτο άγαμον κατά την τελευταίαν ημέραν του έτους του αμέσως προηγουμένου του φορολογικού, ο πληρωτέος φόρος βάσει της παραγράφου (Ι) του παρόντος Παραρτήματος θα αυξάνηται κατά 20 τοις εκατόν.

Νοείται ότι εις περιπτώσεις καθ' άς ο πληρωτέος φόρος υπερβαίνει τας £120, η τοιαύτη αύξησις επί παντός υπέρ τας £120 ποσού θα λογίζηται επί συντελεστού 50%.

Νοείται περαιτέρω ότι η ολική τοιαύτη αύξησις δεν θα δύναται να υπερβαίνη τας £500 κατ' έτος.

3. Παν φυσικόν πρόσωπον ούτινος το φορολογητέον εισόδημα δεν υπερβαίνει τας £400 θα απαλλάττηται του φόρου. Εις περιπτώσεις καθ' άς το φορολογητέον εισόδημα φυσικού τινος προσώπου υπερβαίνει τας £400 αλλά δεν υπερβαίνει τας £410, ο πληρωτέος φόρος θα ισούται προς τα τρία δέκατα του ποσού καθ' ό το τοιούτον εισόδημα υπερβαίνει τας £400.

4. Αι ανώνυμοι εταιρείαι περιωρισμένης ευθύνης και άλλοι οργανισμοί προσώπων, μετά ή άνευ νομικής προσωπικότητος, θα φορολογώνται διά του ποσού των τετρακοσίων είκοσι πέντε μιλς εφ' εκάστης λίρας του φορολογητέου των εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη ο Πίναξ· το 25ον άρθρον ανεγνώσθη.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

'Οπως είπα κατά την αγόρευσίν μου επί θέματος αρχής, προτείνομεν δύο όρους επιφυλάξεως εις το άρθρον 25. Τόσον το Ελληνικόν όσον και το Τουρκικόν κείμενον της προτάσεώς μας ευρίσκονται εις χείρας των Γραμματέων της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να. . .

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έχω την εντύπωσιν ότι η πρότασις αύτη αποτελεί εντελώς χωριστόν άρθρον. Δι' αυτό εισηγούμαι εάν οιονδήποτε μέλος της Βουλής θέλη να επιμένη εις τοιαύτην εισήγησιν να την θέσωμεν ως ειδικόν άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του θέματος αυτού είναι εύκολον να αποφασίσωμεν προτού ακούσωμεν την διατύπωσιν της εισηγήσεως. Δι' αυτό πρέπει πρώτον να αναγνωσθή το κείμενον της εισηγήσεως διά να είμεθα εις θέσιν να αποφασίσωμεν κατά πόσον αποτελεί νέον άρθρον ή επιφύλαξιν εις το ίδιον άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Νοείται ότι αι εν τω δευτέρω Πίνακι του παρόντος Νόμου εκτιθέμεναι διατάξεις και συντελεσταί θα εκπνεύσουν το πρώτον την 31ην Δεκεμβρίου 1962 και μετά ταύτα κατά το τέλος εκάστου επομένου έτους, εκτός εάν επανυιοθετηθούν, ως έχουν ή υπό τροποποιημένην μορφήν, υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων προ του χρόνου της εκπνοής τούτων.

Νοείται περαιτέρω ότι εν περιπτώσει μη επανυιοθετήσεως, καθ' οιονδήποτε χρόνον, των τοιούτων διατάξεων και συντελεστών υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων, ως προείρηται, αι τοιαύται διατάξεις και συντελεσταί δεν θα εκπνεύσουν και θα ισχύουν διά τας εν τη Δημοκρατία λειτουργούσας ξένας εταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού συζητήσωμεν τας τροποποιητικάς εισηγήσεις θα πρέπει να γνωρίζωμεν εάν υπάρχουν τροποποιητικαί εισηγήσεις ή αντιρρήσεις επί των φορολογικών συντελεστών ως αναφέρονται εις το Δεύτερον Παράρτημα, διότι εάν υποθέσωμεν ότι αι τροποποιητικαί εισηγήσεις γίνονται δεκταί και το άρθρον 25 ψηφισθή, τότε αυτομάτως ψηφίζεται και το Δεύτερον Παράρτημα χωρίς να δοθή ευκαιρία εις τους εντίμους Βουλευτάς να εκφράσουν τας απόψεις των επί του Δευτέρου Παραρτήματος. Δι' αυτό θα ερωτήσω εάν υπάρχουν παρατηρήσεις ή τροποποιητικαί εισηγήσεις επί του Δευτέρου Παραρτήματος.

Ο κ. Μπερμπέρογλου

Α. ΜΠΕΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμον Προεδρείον, έντιμοι συνάδελφοι.

Επειδή συμφωνώ πλήρως με τους φορολογικούς συντελεστάς, οι οποίοι προβλέπονται εις τον Δεύτερον Πίνακα, ουδεμίαν παρατήρησιν θα κάμω επ' αυτού. Θα ήθελα μόνον να εξηγήσω εν συντομία τας απόψεις μου επί της παραγράφου 2 του Δευτέρου Πίνακος και να διατυπώσω επ' αυτού τας παρατηρήσεις μου. Η παράγραφος 2 του Δευτέρου Πίνακος αναγνωρίζει τους πολίτας, από απόψεως Φόρου Εισοδήματος, ως δύο τάξεις. Οι φορολογούμενοι πολίται, βάσει της παραγράφου αυτής κατατάσσονται εις δύο τάξεις, ήτοι την τάξιν των εγγάμων και την τάξιν των αγάμων. Συμφώνως δε προς τας διατάξεις της παραγράφου αυτής οι κατά την διάρκειαν του φορολογικού έτους τυγχάνοντες άγαμοι επιβαρύνονται, εν συγκρίσει με τους εγγάμους πολίτας, με φόρον επί μεγαλυτέρου συντελεστού. Συμφώνως προς τας διατάξεις του σχετικού άρθρου του Συντάγματος έκαστος φορολογούμενος είναι υπόχρεως όπως συμμετέχη εις τας κρατικάς δαπάνας διά της καταβολής φόρου αναλόγου προς την οικονομικήν του δύναμιν. Λαμβανομένης υπ' όψιν αυτής της διατάξεως οι πολίται κατ' ουδέναν λόγον ταξινομούνται κατά κοινωνικήν τάξιν, αλλά ως μέτρον λαμβάνεται υπ' όψιν η οικονομική των κατάστασις. Δηλαδή, από της απόψεως της φορολογίας, ενώπιον του Συντάγματος δέον να είναι ίσοι όλοι οι πολίται, είτε είναι έγγαμοι είτε άγαμοι. Πολλάκις ηλικιωμένοι, οι οποίοι έμειναν άγαμοι, έπραξαν ούτω λόγω της υποχρεώσεως των να βοηθήσουν μερικά των μελών της οικογενείας των. Δεν πρόκειται, όμως, τώρα να συζητήσω στοιχεία της κοινωνικής ζωής του καθενός, όπως το διατί έμειναν κάποιος άγαμος ή διατί ενυμφεύθη. Συνεπώς, εξετάζων αυτήν την υπό συζήτησιν παράγραφον 2 υπό το φως του Συντάγματος και μόνον, νομίζω ότι αύτη, προνοούσα περί φόρου εις αναλογίαν 20% διά τους αγάμους και ούσα μεγαλυτέρα της επιβαλλομένης εις εγγάμους, συγκρούεται προς τας διατάξεις του Συντάγματος. Ως εκ τούτου φρονώ ότι είναι αναγκαίον όπως, εντός των πλαισίων της ουσίας της αρχής περί ισότητος εις ζητήματα φορολογικά, η παράγραφος αύτη απαλειφθή εκ του Δευτέρου Πίνακος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εδήλωσα ήδη εις την ομιλίαν μου επί θέματος αρχής ότι είχα επιφυλάξεις και εισηγήσεις επί του Πίνακος. Εν τούτοις, αντιλαμβάνομαι ότι εισηγήσεις εις αυτό το στάδιον ουδέν άλλο αποτέλεσμα θα είχον παρά μόνον ταλαιπωρίαν της Βουλής, η οποία είναι αδύνατον να καταλήξη εις συμπεράσματα άνευ μακροχρόνων συζητήσεων αι οποίαι πιθανόν να επιφέρουν αναβολήν του Νόμου περί Φορολογίας του Εισοδήματος και απώλειαν τεραστίων ποσών διά την Κυβέρνησιν. Με αυτό το πνεύμα δεν θα εισηγηθώ τροπολογίας και θα τηρήσω στάσιν αποχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν αντελήφθην καλώς την αγόρευσιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου, ούτος εξέφρασεν απόψεις επί του άρθρου 2 του Δευτέρου Παραρτήματος χωρίς όμως να ζητήση

να τροποποιηθή ούτως ώστε να είναι ανάγκη να θέσω την εισήγησίν του εις ψηφοφορίαν.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Επειδή η τροποποιητική μου εισήγησις συνίσταται εις το να απαλειφθή, ως έχει, η δευτέρα παράγραφος, δηλαδή, επειδή αφορά την απάλειψιν εξ' ολοκλήρου της δευτέρας παραγράφου, δεν έχει ετοιμασθή έγγραφον υπό μορφήν τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ομιλώ περί τροποποιητικού κειμένου. Εκείνο το οποίον αντελήφθην, εάν καλώς αντελήφθην την εισήγησίν σας είναι ότι θα έπρεπεν η δευτέρα παράγραφος να απαλειφθή αλλά δεν είχα αντιληφθή ότι θα ηθέλατε να πιέσετε το ζήτημα ούτως ώστε να τεθή εις ψηφοφορίαν η δευτέρα παράγραφος.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Όταν εξέφραζα τας απόψεις μου επί του Δευτέρου Πίνακος, επεφύλαξα την γνώμην μου όσον αφορά την γενομένην τροποποιητικήν εισήγησιν διά το άρθρον 25. Επειδή ο Δεύτερος Πίναξ και το άρθρον 25 θα τεθούν ομού εις ψηφοφορίαν, εάν θεωρήται ορθόν, θα ήτο λογικώτερον τα σημεία, τα οποία θα τεθούν εις ψηφοφορίαν, να διασαφηνισθούν, όταν θα διατυπωθή η πρότασίς μας και θα εκφράζωνται αι απόψεις μας διά το άρθρον 25. Αλλά, εάν είναι ανάγκη να τεθή εις ψηφοφορίαν η πρότασίς μου εις αυτό το στάδιον, παρακαλώ όπως τεθή εις ψηφοφορίαν η πρότασίς μου περί απαλείψεως της εις την παράγραφον 2 του Δευτέρου Πίνακος διατάξεως υπό την παρούσαν της μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις όπως η δευτέρα παράγραφος του Δευτέρου Παραρτήματος απαλειφθή.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχουν άλλαι τροποποιητικαί εισηγήσεις επί του Πίνακος;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλαι τροποποιητικαί εισηγήσεις επί του Πίνακος, δεν ηρώτησα ποίοι ψηφίζουν εναντίον και εάν υπάρχουν αποχαί.

Εψήφισαν υπέρ δύο.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν εναντίον της εισηγήσεως όπως απαλειφθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10 Αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ανεγνώσθησαν τα κείμενα των τροποποιητικών εισηγήσεων.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, επί του Πίνακος έχω εκθέσει εις την ομιλίαν μου τας απόψεις μου, αλλά ως εδήλωσα, διά τους λόγους τους οποίους εξήγησα κατά την ομιλίαν μου, εάν ετίθετο χωριστά ο Πίναξ εις ψηφοφορίαν θα απείχωμεν της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 25ον άρθρον. Ανεγνώσθησαν αι τροποποιητικαί εισηγήσεις. Από νομοτεχνικής απόψεως είμαι της γνώμης ότι δύνανται να τεθούν ως επιφυλάξεις του άρθρου 25, χωρίς αυτό να θεωρηθή ότι συμφωνώ με τας τροποποιητικάς εισηγήσεις όσον αφορά την ουσίαν.

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος; Ο κ. Σαββίδης, ο κ. Μπερμπέρογλου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Πραγματικώς με εκπλήττει η πρότασις των συναδέλφων οι οποίοι μας ζητούν να κάμωμεν κάτι πρωτοφανές εις τον κόσμον. Δηλαδή να ψηφίσωμεν ένα Νόμον Φόρου Εισοδήματος ο οποίος κάθε χρόνον να λήγη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι ο Φόρος Εισοδήματος, η εισήγησις είναι αι κλίμακες.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αι κλίμακες μάλιστα. Μου φαίνεται πως θα ήτο τελείως άσκοπον να γίνη ένα τέτοιο πράγμα διά πολλούς λόγους.

Πρωτίστως καμμία επιχείρησις δεν θα επεθύμει να τοποθετήση χρήματα ή να κάμη ωρισμένας διευθετήσεις δι' επέκτασιν εργασιών, μη γνωρίζουσα τι θα συμβή το επόμενον έτος. Όσον δε αφορά τας ξένας εταιρείας, ανεξαρτήτως του ότι εις την τροπολογίαν την οποίαν μας έχουν δώσει, αναφέρουν ότι αι ξέναι εταιρείαι θα εξαιρούνται, και με την οποίαν δεν συμφωνώ καθόλου, διότι εφ' όσον θα δίδωμεν την δυνατότητα εις μίαν ξένην εταιρείαν να βασίζεται επί του φόρου τον οποίον θα έχη να πληρώση, θα αρνούμεθα να δώσωμεν του είδους αυτού την διαβεβαίωσιν εις τας εγχωρίους βιομηχανίας ή το εμπόριον να γνωρίζουν τι θα πληρώνουν το επόμενον έτος και ακόμη υπό τοιαύτην κατάστασιν, όπως έχω αναφέρει προηγουμένως, αι ξέναι εταιρείαι δεν θα έχουν καθόλου εμπιστοσύνην εις αυτόν τον τόπον.

Επίσης θα ήθελα να τονίσω το εξής: ότι εφ' όσον δεν θα έχωμεν ένα διαρκή φορολογικόν πίνακα φόρου εισοδήματος, εκτός του ότι θα αποτελή μεγάλην ενόχλησιν διά το Γραφείον του Εφόρου επί του Φόρου Εισοδήματος, το οποίον δεν θα γνωρίζη επί ποίας βάσεως θα κάμη τους προϋπολογισμούς του διά το επόμενον έτος, και διά τα διάφορα γραφεία τα οποία έχουν υπαλληλίαν και τα οποία αφαιρούν κάθε μήνα ωρισμένα ποσοστά εκ των μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων των, θα φέρη μίαν πλήρην αναστάτωσιν.

Αλλά και όπως είναι ο Νόμος, διερωτώμαι διατί ζητούν οι φίλοι μας Τούρκοι Βουλευταί να ψηφίσωμεν μίαν τέτοιαν πρότασιν εφ' όσον η Βουλή έχει δικαίωμα καθ' έκαστον έτος να κάμνη διαφόρους τροποποιήσεις επί του Πίνακος αυτού. Και θα ήθελα να γνωρίζω από τους αντιπροσώπους του Κόμματος ποίοι είναι οι πραγματικοί λόγοι. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοινοβουλευτικής Ομάδος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, της Κοινοβουλευτικής Ομάδος. Ποίοι είναι οι πραγματικοί λόγοι που ζητούν να περιλάβωμεν το άρθρον αυτό εις την Νομοθεσίαν. Είναι διά το συμφέρον του τόπου ή δι' άλλους λόγους; Και εάν πραγματικά πεισθώμεν ότι είναι διά το συμφέρον του τόπου τότε εγώ ευχαρίστως θα το εψήφιζα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Ως αποτέλεσμα πολλών αντεγκλήσεων και συζητήσεων, το περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοσχέδιον έχει θεσπισθή, με εξαίρεσιν το άρθρον 25, υπό της Βουλής μας. Το άρθρον 25 αποτελεί αυτήν την στιγμήν το θέμα της συζητήσεώς μας. Διά της γενομένης εισηγήσεως ζητείται όπως προστεθούν δύο όροι επιφυλάξεως εις το άρθρον 25. Εάν οι δύο αυτοί όροι επιφυλάξεως, των οποίων η προσθήκη ζητείται διά της προτάσεως, εξετασθούν προσεκτικώς, θα ευρεθή ότι από απόψεως ουσίας ουδεμίαν διάταξιν περιέχουν, η οποία να παραβλάπτη τα συμφέροντα της χώρας. Όταν ληφθή υπ' όψιν το γεγονός ότι αι συνθήκαι της ζωής και τα οικονομικά και μαζί με αυτά και άλλα ζητήματα της χώρας μεταβάλλονται πάντοτε, πρέπει να θεωρηθή ως πολύ φυσική η ανάγκη της από καιρού εις καιρόν αναθεωρήσεως των φορολογικών συντελεστών του επί του Εισοδήματος Φόρου. Επί του σημείου τούτου δύναται να λεχθή ότι η Εκτελεστική Εξουσία ως Κυβέρνησις παρακολουθεί την μεταβολήν των συνθηκών της ζωής και δύναται να καταθέση εις την Βουλήν νομοσχέδιον, προνοούν περί των αναγκαιουσών τροποποιήσεων εις τον Δεύτερον Πίνακα του περί Φόρου Εισοδήματος Νόμου. Είμαι βέβαιος ότι επί του σημείου τούτου συμφωνούμεν. Εκκινούντες εκ του γεγονότος ότι ουδεμίαν αμφιβολίαν έχομεν περί του ότι η Εκτελεστική Εξουσία πράττει τοιούτόν τι, δεν υπάρχει οιονδήποτε κώλυμα εις το να θέσωμεν ημείς, ως Νομοθετική Εξουσία, εις το άρθρον 25 ως όροι επιφυλάξεως διατάξεις ικανοποιούσας αυτήν την ανάγκην. Κατ' ουσίαν, μίαν πράξιν οικονομίας, την οποίαν είμεθα βέβαιοι ότι θα κάμνη από καιρού εις καιρόν η Εκτελεστική Εξουσία, θα έλθωμεν ημείς να την διατυπώσωμεν υπό μορφήν διατάξεως εις τα άρθρα του νόμου και θα την καταστήσωμεν υποχρεωτικήν. Από αυτής της απόψεως, το σημαντικώτερον στοιχείον της τροποποιητικής εισηγήσεως είναι, κατά την γνώμην μου, εις ποίαν περίοδον να καταστήσωμεν υπόχρεων την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να στέλλη εις την Βουλήν τοιαύτην τροποποιητικήν πρότασιν. Οι υποβάλλοντες την εισήγησιν θέτουν την υποχρέωσιν όπως ο Δεύτερος Πίναξ υποβληθή δι' έγκρισιν υπό της Βουλής την 31ην Δεκεμβρίου 1962 και ακολούθως υποβάλλεται διά τον ίδιον σκοπόν εις το τέλος εκάστου έτους. Τόσον εκ πρώτης όψεως όσον και μετά προσεκτικήν μελέτην του όρου επιφυλάξεως συνάγεται ότι η περίοδος αυτή είναι πολύ μικρά. Εις τον Κρατικόν μηχανισμόν είναι ανάγκη όπως αι προετοιμασίαι διά τον Προϋπολογισμόν αρχίζουν 9 μήνας προ του έτους, εις το οποίον ούτος αναφέρεται. Εν όψει της τοιαύτης υποχρεώσεως και ανάγκης, είναι επάναγκες όπως η Κυβέρνησις και ιδιαιτέρως αι αρμόδιαι αρχαί, αι οποίαι θα καταρτίζουν τον Προϋπολογισμόν, διά να δύνανται να καθορίζουν το εισόδημα κατά το έτος, εις το οποίον αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, είναι επάναγκες, λέγω, να γνωρίζουν ότι οι διάφοροι νόμοι, οι οποίοι προνοούν προσόδους, ήτοι πρώτον ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος και οι συναφείς προς τούτον Πίνακες, θα είναι εν ισχύι κατά το περί ού ο λόγος έτος. Από άλλης απόψεως οι φορολογούμενοι δύνανται να γνωρίζουν από πριν το ποσόν του φόρου, το οποίον θα πληρώνουν καθ' οιονδήποτε έτος, χάρις εις το γεγονός ότι οι περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμοι θα παραμένουν εν ισχύι. Δι' ένα επιχειρηματίαν, ο οποίος επιθυμεί να δημιουργήση μίαν σοβαράν επιχείρησιν, το να γνωρίζη οριστικώς το ύψος του φόρου, με το οποίον δυνατόν να επιβαρυνθή εις την επιχείρησίν του αυτήν διά μίαν ωρισμένην κατωτάτην περίοδον, είναι μεταξύ των στοιχείων, τα οποία προσπαθεί να μάθη προτού αρχίση την επιχείρησιν. Η πρότασις προνοεί ότι ο δεύτερος όρος επιφυλάξεως θα παραμείνη εν ισχύι από της πλευράς ξένων εταιρειών εργαζομένων εντός της Δημοκρατίας και ότι αι ξέναι εταιρείαι θα συνεχίσουν να πληρώνουν φόρους συμφώνως προς τον Δεύτερον Πίνακα. Οι υποβαλόντες την πρότασιν έχουν προτιμήσει να ευνοήσουν τας ξένας εταιρείας, να μη τας αιφνιδιάσουν και τρόπον τινά να τας ευαρεστήσουν. Διά τούτο δεν είναι πολύ εύκολον να αντιληφθή κανείς διατί γίνεται μία τόσον μεγάλη ευεργεσία. Μαζί με την ύπαρξιν φιλυπόπτου νοοτροπίας θα πρέπει οι υποβαλόντες την πρότασιν να είχον υποψίας και φόβους ότι συνεπεία της προτάσεως αυτής η Κύπρος θα εστερείτο των επενδύσεων ωρισμένων ξένων εταιρειών. Αι ξέναι εταιρείαι, με το να δύνανται να εξαγάγουν τα κεφάλαιά των, δύνανται να διαφύγουν από την αβεβαιότητα, την οποίαν θα δημιουργήση αυτή η πρότασις. Από την άλλην πλευράν, διατί με μίαν αδικίαν εγκαταλείπεται μέσα εις την αβεβαιότητα το εγχώριον κεφάλαιον, δηλαδή το κεφάλαιον των συμπολιτών μας, το οποίον επενδύεται χάριν αυτού του τόπου, αυτής της πατρίδος; Και αυτό, επίσης, δεικνύει ότι η πρότασις τουλάχιστον επιδεικνύει εύνοιαν προς το ξένον κεφάλαιον και εγκαταλείπει το εγχώριον τοιούτον εις την αδικίαν. Αν και εντός των πλαισίων αυτών ακριβώς των παρατηρήσεων συμφωνώ με την ουσίαν της προτάσεως, ουδόλως δύναμαι να συμφωνήσω με την περίοδον ενός έτους, την οποίαν έθεσε. Αγορεύων δε επί της ουσίας από του βήματος τούτου, εθεώρησα ορθόν όπως αφεθή εις την Βουλήν να καθορίση την περίοδον αυτήν, υπό τον όρον ότι αύτη δεν θα είναι μονοετής. Αλλά επειδή, συμφώνως προς την διαδικασίαν, η οποία ακολουθείται από πολλού εις την Βουλήν, πρέπει να εξαγγελθή η εισήγησίς μου, η οποία τροποποιεί την γενομένην τροποποιητικήν πρότασιν, θα υποβάλω πρότασιν περί της περί ής ο λόγος περιόδου. Θα αναγνώσω εκ νέου την γενομένην τροποποιητικήν πρότασιν συμφώνως προς την εισήγησίν μου περί τροποποιήσεώς της:

Νοείται ότι αι εν τω Δευτέρω Πίνακι του παρόντος Νόμου. .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν ο διερμηνεύς δυσκολεύεται να μεταφράση την τροπολογίαν. . . .

(Ο διερμηνεύς λέγει ότι είναι μεταφρασμένη η τροπολογία και την αναγινώσκει, έχουσα ως εξής:

«Νοείται ότι αι εν τω Δευτέρω Πίνακι του παρόντος Νόμου εκτιθέμεναι διατάξεις και συντελεσταί θα εκπνεύσουν το πρώτον την 31ην Δεκεμβρίου 1963, και μετά ταύτα κατά το τέλος των επομένων δύο ετών, εκτός εάν επανυιοθετηθούν, ως έχουν ή υπό την τροποποιημένην μορφήν, υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων προ του χρόνου της εκπνοής τούτων.

Νοείται ότι εάν εις το τέλος των εν λόγω δύο ετών η Βουλή δεν εγκρίνει τον Πίνακα εις την παρούσαν αυτού τροποποιημένην του μορφήν ο Πίναξ θα θεωρήται ότι είναι εν ισχύι 3 μήνας κατόπιν της εκπνεύσεως της περιόδου των δύο ετών.»).

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Νοουμένου ότι, εάν εις το τέλος των προβλεπομένων δύο ετών η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν εγκρίνη είτε ως έχει είτε τροποποιημένον τον εν λόγω Δεύτερον Πίνακα, ούτος θα θεωρήται ως ισχύων ως έχει διά τρεις ακόμη μήνας μετά την εκπνοήν των δύο ετών. Κατά την γνώμην μου, εάν η τροποποιητική πρότασις τροποποιηθή κατ' αυτόν τον τρόπον, και εις την Βουλήν θα δίδεται η ευκαιρία να αναθεωρή από καιρού εις καιρόν τον Πίνακα συμφώνως προς τας μεταβαλλομένας συνθήκας της ζωής, και θα αποτραπούν οιαιδήποτε ταλαιπωρίαι διά τα Κυβερνητικά εκείνα Τμήματα, τα οποία ενδιαφέρονται εκ του σύνεγγυς διά τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμον.

Κατά την γνώμην μου, επειδή ο τελευταίος όρος επιφυλάξεως, ο οποίος παρελείφθη, κάμνει διάκρισιν μεταξύ εκείνων, οι οποίοι επενδύουν κεφάλαια, η τροποποιητική πρότασις πρέπει να παραμείνη ως έχει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις άλλους ομιλητάς θα ήθελα να επαναλάβω την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου, λόγω του ότι δεν έχω κείμενον ενώπιόν μου, και λόγω του ότι θα ήθελα να είμαι βέβαιος περί της προτάσεως. Εάν αντελήφθην καλώς, η πρότασις του εντίμου Βουλευτού κυρίου Μπερμπέρογλου έχει ως ακολούθως:

Πρώτον, ότι ο Νόμος θα ισχύη άνευ προθεσμίας.

Δεύτερον, ότι η φορολογική κλίμαξ, δηλαδή το Δεύτερον Παράρτημα θα ισχύη μέχρι του Δεκεμβρίου του 1963, της 31ης Δεκεμβρίου του 1963. Εάν δε κατά τον Δεκέμβριον του 1963 η Βουλή δεν τροποποιήση τον Πίνακα θα εξακολουθή

να ισχύη δι' ακόμη δύο έτη. Εάν δε εις το τέλος των δύο ετών δεν κατορθώση να τον επαναψηφίση ή να τον τροποποιήση θα εξακολουθή να ισχύη διά τρεις μήνας.

Παρακαλώ τον έντιμον Βουλευτήν κ. Μπερμπέρογλου να με πληροφορήση εάν καλώς αντελήφθην την τροποποιητικήν του εισήγησιν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε.

Επαναλαμβάνω την πρότασίν μου. Αυτοί οι όροι επιφυλάξεως θα ενσωματωθούν εις το άρθρον 25, εξαιρουμένου δε του Δευτέρου Πίνακος, άπασαι αι διατάξεις του Νόμου δεν επηρεάζονται εκ της προτάσεως αυτής. Δηλαδή, ο Νόμος, εξαιρουμένου του Δευτέρου Πίνακος, θα είναι μονίμου ισχύος. Όσον αφορά τον Δεύτερον Πίνακα, ούτος θα παραμείνη εν ισχύι, ως έχει εγκριθή απόψε, μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1963. Αναμφιβόλως μέχρι της εν λόγω ημερομηνίας το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να υποβάλη εκ νέου τροποποιητικήν πρότασιν. Εάν ούτος εξετασθή υπό της Βουλής την 31ην Δεκεμβρίου 1963 και δεν εγκριθή είτε ως έχει είτε τροποποιημένος, τότε θα παύση ισχύων. Θα θεωρηθή, εν τούτοις, ως ισχύων επί τρεις εισέτι μήνας από της 31ης Δεκεμβρίου 1963. Μετά δε την 31ην Δεκεμβρίου 1963 ούτος θα υπόκειται εις την αυτήν διαδικασίαν ανά δύο έτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντελήφθην την τροποποιητικήν εισήγησιν.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Όταν τελειώσουν οι αγορηταί θα ήθελα να αγορεύσω διά να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τους εντίμους Βουλευτάς οι οποίοι εζήτησαν να αγορεύσουν επί του θέματος, θα ήθελα από τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά να διευκρινίση το εξής σημείον όσον αφορά το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως. Τουλάχιστον το Ελληνικόν κείμενον ορίζει ότι το Δεύτερον Παράρτημα θα εκπνεύση την 31ην Δεκεμβρίου του 1962, και μετά ταύτα κατά το τέλος εκάστου επομένου έτους. Είναι αυτή η διατύπωσις, η έννοια της τροποποιητικής εισηγήσεως;

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ο Πίναξ θα εκπνεύση την 31ην Δεκεμβρίου 1962 εκτός εάν εγκριθή εκ νέου προ της ημερομηνίας εκείνης. Ας υποθέσωμεν ότι ούτος ενεκρίθη. Εις το τέλος του επομένου έτους η ισχύς του θα εκπνεύση και πάλιν, εάν δεν εγκριθή εκ των προτέρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Ελληνικόν κείμενον, όπως είναι διατυπωμένον, ζητείται από την Βουλήν αυτήν διά Νόμου να απαγορεύση εις τον εαυτόν της το δικαίωμα του να ανανεώση τον Πίνακα διά μακροτέραν χρονικήν προθεσμίαν του ενός έτους. Δηλαδή εάν ο Πίναξ επανεψηφίσθη την 31ην Δεκεμβρίου του 1962, όπως είναι το Ελληνικόν κείμενον, η Βουλή υποχρεούται από τώρα να το ανανεώση μόνον δι' έν έτος, αποφασίζει δε η Βουλή εάν πρέπη να τον ανανεώση διά περίοδον μεγαλυτέραν του ενός έτους, θα είναι δε ανάγκη να τροποποιηθή ο βασικός Νόμος. Είναι αυτή η έννοια της εισηγήσεως; Ευχαριστώ. Θα ήθελα τους εντίμους Βουλευτάς να έχουν υπ' όψιν των ότι εκείνο το οποίον ζητείται από την Βουλήν να εγκρίνη είναι την ψήφισιν άρθρου εντός του κειμένου του Νόμου, το οποίον όταν ο Πίναξ την 31ην Δεκεμβρίου του 1962 λήξη, θα εμποδίζη την Βουλήν να τον ψηφίση διά μεγαλυτέραν περίοδον του ενός έτους άνευ τροποποιήσεως του βασικού Νόμου. Επομένως δεν θα είναι απλώς η τροποποίησις του Πίνακος και εισήγησις ότι θα ισχύη διά δύο ή τρία έτη, αλλά θα χρειάζεται τροποποίησις του βασικού Νόμου διά να δύναται η Βουλή να ψηφίση τον Πίνακα πέραν του ενός έτους.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εν ολίγοις επιθυμία μας είναι όπως ο Πίναξ είναι εν ισχύι από έτους εις έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν θα ισχύη από έτους εις έτος τότε δεν θα υπήρχε καμμία δυσκολία, διότι θα εσήμαινεν ότι ουδέποτε θα έπρεπε να είναι εν ισχύι. Να ισχύη δι' έν έτος.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Θα παραμείνη εν ισχύι επί έν έτος. Εάν προ του τέλους του έτους εγκριθή, θα ισχύη δι' έν ακόμη έτος, εάν δεν εγκριθή προ του τέλους του έτους εκείνου, θα ισχύη πάλιν μέχρι του τέλους του επομένου έτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή θέλετε να δεσμεύσετε την Βουλήν από τώρα ότι κάθε φοράν μόνον δι' έν έτος μπορεί να είναι εν ισχύι το Δεύτερον Παράρτημα.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Η τροποποιητική μας εισήγησις είναι σαφής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήτο τόσον περίεργον, ομολογώ, που εθεώρησα ότι πιθανόν να ήτο κακή απόδοσις εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μου επιτρέπετε να ομιλήσω, διότι νομίζω ότι ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά επανειλημμένως εξέφρασε τας απόψεις του δευτερολογών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας εκάλεσα εις το βήμα διά να αγορεύσητε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι κύριοι, ευρισκόμεθα προ μιας πρωτοφανούς εισηγήσεως των Τούρκων Βουλευτών, διότι ομολογώ ότι ουδεμία διαφορά υπάρχει μεταξύ των δύο εισηγήσεων αι οποίαι ηκούσθησαν από του βήματος αυτού όπως ψηφίσωμεν φορολογικόν Νόμον ο οποίος θα ισχύη μόνον διά τακτήν προθεσμίαν. Δεν θα υπεισέλθω εις την ανωμαλίαν της αυτοδεσμεύσεως εις την Βουλήν, την οποίαν τόσον ευστόχως ο Πρόεδρος της Βουλής υπέδειξεν εις την Βουλήν, και την οποίαν τόσον αστόχως ο απουσιάζων αυτήν την στιγμήν έντιμος Χαλήτ Αλή Ριζά ή δεν αντελήφθη ή προσεποιήθη ότι δεν αντελήφθη. Η εισήγησις ομολογώ είναι σαφής. Διότι αντιλαμβάνομαι ότι επανειλημμέναι ερωτήσεις δεν είχαν σκοπόν να την κάμουν σαφεστέραν, αλλά προ του μεγέθους και του τερατώδους του πράγματος ο έντιμος Πρόεδρος ήθελε πράγματι να αντιληφθή εάν ήτο ποτέ δυνατόν τοιαύτη εισήγησις να είχε ποτέ τεθή ενώπιον της Βουλής. Ο έντιμος κ. Σαββίδης ηρώτησεν από του βήματος αυτού τον αρχηγόν της Κοινοβουλευτικής ομάδος να του υποδείξη έστω και το ελάχιστον επιχείρημα το οποίον θα απεδείκνυεν ότι υπήρχεν έστω και υποψία ότι αυτός ο Νόμος ήτο ποτέ δυνατόν να εξυπηρετή συμφέροντα του Κυπριακού λαού. Και βεβαίως ο κ. Σαββίδης αδίκως ανέμενε και αδίκως θα αναμένη. Διότι από του βήματος αυτού όλως απροκαλύπτως, διά να μην είπω κυνικώς, ελέχθη εις την Βουλήν διατί ο αρχηγός της Κοινοβουλευτικής ομάδος, της ανεξαρτήτου Κοινοβουλευτικής ομάδος των Τούρκων, επιμένει εις την εισήγησίν του. Σαφώς και κατηγορηματικώς παρεδέχθη ότι αυτό δεν αποτελεί δυσμενή διάκρισιν, ότι αυτό ουδόλως συνδέεται με την φορολογικήν τακτικήν της Τουρκικής ομάδος, ότι αυτό ουδόλως συνδέεται με τα συμφέροντα του Κυπριακού λαού, ούτε Τουρκικού Τμήματος του Κυπριακού λαού, αλλά ότι μοναδικός σκοπός της εισηγήσεως ήτο να υπάρχη εκβιαστικόν όπλον διά του οποίου οι ατακτούντες Έλληνες πλειοψηφούντες Βουλευταί θα είναι υποχρεωμένοι ως φρόνιμα και ηλίθια παιδία να υπακούουν εις τα κελεύσματα της Τουρκικής ομάδος και όταν ακόμα ούτε η Ζυρίχη ούτε το Σύνταγμα τους δίδουν αυτό το δικαίωμα, δηλαδή με λίγα λόγια επέκτασις των δικαιωμάτων της χωριστής πλειοψηφίας επί όλων των προβλημάτων της Κυπριακής κοινωνίας. Δηλαδή δεν μας αρκεί η Ζυρίχη, δεν μας αρκούν τα χωριστά δικαιώματα, δεν μας αρκούν ότι έχομεν τόσα υπερτροφικώς, κατά τον έντιμον Χαλήτ Αλή Ριζά χρειαζόμεθα και άλλα. Χρειαζόμεθα ένα όπλον διά του οποίου κάθε φοράν η Βουλή θα πρέπη να κάμη ακριβώς ότι της λέγομεν, κατευθυνομένη

Βουλή με μεθόδους αι οποίαι υπενθυμίζουν φασιστικάς μεθόδους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η σύγκρισις η οποία έγινε και η αναφορά εις φασιστικούς τρόπους είναι τελείως εναντίον της τάξεως της Βουλής.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Την αποσύρω, κ. Πρόεδρε, απαραδέκτους μεθόδους. Δεν είναι ποτέ δυνατόν να φαντασθώ ότι τοιούτον θέμα ήτο ποτέ δυνατόν να συζητηθή υπό οιασδήποτε άλλης Βουλής πλην αυτής. Αλλά δεν είναι δυνατόν και ποτέ να διανοηθώ ότι είναι ποτέ δυνατόν αυτή η Βουλή να υποκύψη εις τοιούτον εκβιασμόν. Ο έντιμος Χαλήτ Αλή Ριζά παρεπονέθη οτι δήθεν οι 'Ελληνες Βουλευταί δεν ακούουν τας εισηγήσεις των Τούρκων Βουλευτών. Ο Πρόεδρος της Βουλής από του βήματος αυτού υπέδειξε και απέδειξεν ακριβώς το αντίθετον. Και ήλπιζα ύστερα από τα επιχειρήματα τα οποία ηκούσθησαν από του βήματος αυτού, από τα ορθολογιστικά και τα έντιμα επιχειρήματα τα οποία ηκούσθησαν από του βήματος αυτού, ύστερα από την διαλλακτικήν στάσιν την οποίαν πάντοτε έδειξεν η πλευρά μας, ήλπιζα ότι σοφώτεραι σκέψεις θα επικρατήσουν εις τον αρχηγόν και τα μέλη της ανεξαρτήτου Κοινοβουλευτικής ομάδος. Δυστυχώς διεψεύσθην, όπως δυστυχώς διεψεύσθη και ο έντιμος κ. Σαββίδης, ο οποίος ανέμενεν ότι τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Κυπριακού λαού θα επρυτάνευον εις τας σκέψεις των Τούρκων υπευθύνων αντιπροσώπων του λαού εις την Βουλήν αυτήν. Εάν πραγματικά οι Τούρκοι συνάδελφοι ενδιαφέρωνται δι' ομαλότητα, εάν πραγματικά οι Τούρκοι συνάδελφοι, όπως ανέφερεν ο έντιμος Χαλήτ Αλή Ριζά από του βήματος αυτού, ενδιαφέρωνται διά συνεργασίαν, θα ήθελα να υποδείξω ότι εξέλεξαν τον χειρότερον τρόπον συνεργασίας, τον εκβιαστικόν τρόπον συνεργασίας. Ημείς και εκ πεποιθήσεως και εκ φρονημάτων και εξ ιδιοσυγκρασίας πιστεύομεν εις ίσα δικαιώματα όλων των πολιτών και εις καμμίαν περίπτωσιν θα επιτρέψωμεν να καταπατηθή και το ελάχιστον δικαίωμα της Τουρκικής μειονότητος. Είμεθα πραγματικά δημοκράται και είμεθα πρόθυμοι να το αποδείξωμεν εμπράκτως, είμεθα υπέρ συνεργασίας εντίμου, αδελφικής, επί ίσων όρων. Δυστυχώς η άλλη πλευρά σκέπτεται διαφορετικά.

'Εντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι, εάν πραγματικώς εις τας σκέψεις πρυτανεύη το συμφέρον αυτού του τόπου δεν έχετε άλλην οδόν να εκλέξετε παρά να αποσύρετε την τερατώδη πρότασιν η οποία αποτελεί προσβολήν εναντίον αυτού του Σώματος. Θα είναι η πρώτη ένδειξις καλής θελήσεως και το πρώτον βήμα διά πραγματικήν συνεργασίαν. 'Αλλως η ευθύνη βαρύνει υμάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι η έκφρασις του κ. Λυσσαρίδη ότι η πρότασις αποτελεί προσβολήν διά το Σώμα, κρίνων με αυστηρά κριτήρια, θα έπρεπε να είναι εκτός τάξεως. Εντός του Δημοκρατικού αυτού Σώματος το οποίον ονομάζεται Βουλή ουδεμία πρότασις τροποποιήσεως γενομένη υπό Βουλευτού αποτελεί προσβολήν προς το Σώμα.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Φρονώ ότι ως Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων έχομεν καθήκον απέναντι του τόπου μας και απέναντι του λαού τον οποίον εκπροσωπούμεν, να εξετάζωμεν με προσοχήν κάθε εισήγησιν η οποία γίνεται εις αυτήν την Βουλήν, και πάντοτε με τον φακόν της εξυπηρετήσεως των γενικών συμφερόντων της Κύπρου. Από της πλευράς αυτής εξεταζομένη η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά κατά την γνώμην μας όχι μόνον δεν εξυπηρετεί, αλλά αντιθέτως παραβλάπτει τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του τόπου μας. Και λέγων αυτό εννοώ τα συμφέροντα τόσον της Ελληνικής όσον και της Τουρκικής κοινότητος. Είναι υποχρέωσίς μας να συμβάλωμεν κατά το δυνατόν εις την ανάπτυξιν της κυπριακής οικονομίας. Μία τέτοια τροποποίησις ουσιαστικά θα έφερνε πραγματικήν οικονομικήν αναστάτωσιν εις τον τόπον και αβεβαιότητα και ουδένα πρακτικόν σκοπόν θα εξυπηρετούσε. Είναι δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον που δεν μας έχει δοθή ούτε ένα παράδειγμα οποιασδήποτε άλλης χώρας εις την οποίαν να ισχύη μία παρομοίας μορφής νομοθεσία, διότι τοιούτου είδους νομοθεσία είναι πραγματικά πρωτοφανής, αντιδημοκρατική και καθάπτεται αυτού τούτου του κύρους της Βουλής νοουμένου ότι ως Βουλή δυνάμεθα οποτεδήποτε να τροποποιήσωμεν τον Πίνακα χωρίς οι ίδιοι ημείς να επιβάλωμεν εις τον ευατόν μας τον χρονικόν αυτόν εξαναγκασμόν. Και εάν αυτό, αυτού του είδους η νομοθεσία, δεν υπάρχη εις καμμίαν άλλην χώραν, πολύ περισσότερον δεν θα έπρεπε να υπάρχη εδώ εις την Κύπρον που τώρα εισέρχεται εις ένα νέον στάδιον της ζωής της και χρειάζεται λήψις σταθερών και αποφασιστικών μέτρων διά την ανόρθωσιν της οικονομίας της. Ελπίζομεν ότι έστω και την τελευταίαν στιγμήν ο εισηγητής αυτής της τροποποιήσεως, λαμβάνων υπ' όψιν όλας τας πραγματικάς και ουσιαστικάς δυσκολίας, διά τας οποίας δεν υπάρχει καμμία απολύτως δικαιολογία, δεν θα επιμένη εις την πρότασίν του. Αυτό θα εξυπηρετούσε πραγματικά τα γενικά Κυπριακά συμφέροντα και θα απετέλει την καλυτέραν βάσιν διά μίαν ειλικρινή συνεργασίαν.

'Οσον αφορά την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου συναδέλφου κ. Μπερμπέρογλου, εκτιμώ την προσπάθειαν του να κάμη καλυτέραν και λογικωτέραν την τροποποιητικήν εισήγησιν, εν τούτοις φρονώ ότι εις την ουσίαν έχει το βασικόν μειονέκτημα ότι θέτει άνευ οιωνδήποτε λόγων χρονικά περιθώρια και πλαίσια εις την νομικήν ισχύν του Παραρτήματος. Και αυτή ουσιαστικά είναι η βάσις της διαφωνίας μας. Δι' αυτούς τους λόγους δεν νομίζω ότι η εισήγησις αυτή διορθώνει το όλον ζήτημα. Και ως εκ τούτου αμφότεραι αι τροποποιήσεις κατά την γνώμην μας είναι απαράδεκτοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το δικαίωμα της ξεχωριστής ψηφοφορίας, το οποίον παρεχωρήθη υπό του Συντάγματος εις την Τουρκικήν κοινότητα, εδόθη αποκλειστικώς και μόνον διά να αποτρέπη την ψήφισιν φορολογικών Νομοσχεδίων τα οποία ποιούνται δυσμενή διάκρισιν εις βάρος της Τουρκικής Κοινοβουλευτικής ομάδος ως εκβιαστικόν μέσον προς επιβολήν κατά τρόπον ετσιθελικόν άλλων αξιώσεων και σκοπών. Εις τας προηγουμένας αγορεύσεις των οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι ουδένα ισχυρισμόν προέταξαν ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ποιείται οιανδήποτε δυσμενή διάκρισιν εις βάρος της Τουρκικής κοινότητος, και επομένως ουδεμία δικαιολογία χωρεί να αρνούνται την ψήφισιν του Δευτέρου Παραρτήματος που αποτελεί την βάσιν του Νομοσχεδίου.

Η τροποποιητική εισήγησις της ανεξαρτήτου Τουρκικής Κοινοβουλευτικής ομάδος όπως το Παράρτημα Δεύτερον του 25ου άρθρου, Φορολογικοί Συντελεσταί, του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου ισχύει δι' ωρισμένην περίοδον ενός έτους ή και δύο ετών, όπως εισηγήθη ο έντιμος συνάδελφος κ. Μπερμπέρογλου, στερείται οιασδήποτε λογικής και δικαίας βάσεως. Η τοιαύτη εισήγησις να ψηφισθούν αι διατάξεις και οι Φορολογικοί Συντελεσταί του Νομοσχεδίου υπό προθεσμίαν είναι τόσον παράδοξος και πρωτοφανής εις τα νομοθετικά και φορολογικά, είναι τόσον παράδοξος και πρωτοφανής εις τα χρονικά ολοκλήρου της οικουμένης εις τρόπον ώστε η τυχόν ψήφισίς του θα γελοιοποίηση και θα διακωμωδήση την Κυπριακήν Βουλήν. Η τοιαύτη δε εισήγησις μας εμβάλλει την δικαιολογημένην υπόνοιαν ότι υποκρύπτει κάποιαν πονηράν υστεροβουλίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής δύναται να έχη τας ιδικάς του υποψίας, αλλ' ασφαλώς είναι εκτός τάξεως το να εισηγήται ότι τροποποιητικαί εισηγήσεις άλλων Βουλευτών πηγάζουν από υστεροβούλους σκέψεις.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Αποσύρω κ. Πρόεδρε. Δεν θα είμεθα ειλικρινείς, εάν δεν εξεφράζαμεν εκείνο το οποίον φρονούμεν αδιστάκτως ότι υποκρύπτει η περίεργος εισήγησις της Τουρκικής ανεξαρτήτου Κοινοβουλευτικής ομάδος. Ουδεμίαν αμφιβολίαν έχομεν ότι η πραγματική σκοπιμότης της εν λόγω εισηγήσεως αποβλέπει

εις το να διατηρήση το δικαίωμα της μειψηφούσης εν τη Βουλή Τουρκικής ομάδος ήτις έχει, δυνάμει του Συντάγματος, το δικαίωμα της ξεχωριστής ψηφοφορίας κατά την συζήτησιν φορολογικών Νομοσχεδίων, να εκβιάζη κατ' έτος τας πλειοψηφούσας Ελληνικάς Κοινοβουλευτικάς ομάδας εις τρόπον ώστε να επιβάλη αδίκους και παραλόγους αξιώσεις καταστρατηγούσας τα συμφέροντα όχι μόνον της Ελληνικής κοινότητος αλλά και ολοκλήρου του Κυπριακού λαού. Η δικαιολογία, την οποίαν προτάσσει η Ανεξάρτητος Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς, ότι είναι ενδεχόμενον εντός του χρονικού διαστήματος ενός ή και δύο ετών να αλλάξουν αι οικονομικαί συνθήκαι εις τρόπον ώστε να επιβάλλεται η τροποποίησις και αναθεώρησις των φορολογικών συντελεστών, κατά την γνώμην μας ουδόλως ευσταθεί, καθότι εάν πράγματι μετά την παρεύλευσιν ενός ή και δύο ετών, και ενωρίτερον ακόμη, ήθελον αλλάξει αι συνθήκαι εις τρόπον ώστε να επιβάλλωνται αι τροποποιήσεις των φορολογικών συντελεστών, ασφαλώς η Εκτελεστική Εξουσία η οποία με τόσην σύνεσιν και στοργήν αντιμετωπίζει τα οικονομικά προβλήματα του τόπου μας, δεν θα παραλείψη να προβή εις τας εν λόγω τροποποιήσεις. Εξ άλλου ουδείς εμποδίζει τους εντίμους Τούρκους συναδέλφους να καταθέσουν εις την Βουλήν τροποποίησιν του Νομοσχεδίου, και ασφαλώς θα είναι, πρέπει να είναι, βέβαιοι ότι η Βουλή θα ψηφίση τούτο, εάν πράγματι αντιληφθή ότι την τοιαύτην τροποποίησιν επιβάλλει η εξυπηρέτησις των συμφερόντων της Κυπριακής πολιτείας και του Κυπριακού λαού γενικώς, τα οποία συμφέροντα ως Βουλευταί εδώσαμεν όρκον να εξυπηρετήσωμεν. Είναι καιρός πλέον τα έντιμα Τουρκικά Μέλη να αναλογισθούν τας σοβαράς ευθύνας τας οποίας επωμίσθησαν ως Βουλευταί της Κυπριακής Πολιτείας. Και αι τοιαύται ευθύναι τας οποίας ανέλαβον δεν τους επιτρέπουν να ποιώνται κατάχρησιν ενός δικαιώματος το οποίον τους παρεχώρησε το Σύνταγμα, χρησιμοποιούντες τούτο δι' άλλους σκοπούς και απειλούντες από καιρού εις καιρόν να διαλύσουν τον κρατικόν μηχανισμόν της Κυπριακής Πολιτείας διά της καταψηφίσεως των Φορολογικών Νομοσχεδίων. Πρέπει να έχουν υπ' όψιν των οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι ότι οι Έλληνες Βουλευταί οι οποίοι μέχρι σήμερον υπέδειξαν αρκετήν υπομονήν, δεν είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν εις το μέλλον την συνέχισιν της μέχρι σήμερον εκβιαστικής τακτικής εις τας περιπτώσεις της ξεχωριστής ψηφοφορίας της ακολουθουμένης υπό της Τουρκικής ομάδος. Διότι και η υπομονή έχει τα όριά της. Τελειώνων ποιούμαι υστάτην θερμήν έκκλησιν προς τα έντιμα Μέλη της Τουρκικής ομάδος όπως αναθεωρήσουν την απόφασίν των, αποσύρουν την τροποποιητικήν εισήγησίν των και ψηφίσουν το Παράρτημα Δεύτερον του Νομοσχεδίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ήλθεν η σειρά μου, κύριε Πρόεδρε; Θα ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εζητήσατε τον λόγον όταν ηγόρευεν ο έντιμος Βουλευτής κ. Χριστοδουλίδης.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Θα έλεγα τούτο, ότι εξετοξεύθησαν πολύ βαρείαι κατηγορίαι. Εάν θα επιτρέψετε να εκτοξευθούν και από της ιδικής μας πλευράς παρόμοιαι κατηγορίαι, δεν φέρομεν ένστασιν. Όχι, με την ελπίδα να επιτραπή και εις ημάς να ομιλήσωμεν κατά τον ίδιον τρόπον, δεν έχομεν ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ηρώτησα απλώς. Έδωσα τον λόγον εις τον έντιμον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ο οποίος εζήτησε τον λόγον ενώ ηγόρευεν ο έντιμος κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης. Ως γνωστόν το Σύνταγμα προνοεί ότι αγορητής δεν διακόπτεται από άλλον ομιλητήν όταν αγορεύη. Δι' αυτό δεν διέκοψα τον ομιλητήν διά να δώσω τον λόγον εις τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Εάν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά έχει συγκεκριμένην περίπτωσιν να παρατηρήση ότι ο προηγούμενος ομιλητής ήτο εκτός τάξεως, δύναται να αναφέρη αυτό και θα ληφθή απόφασις επί τούτου.

Όσον αφορά τον τρόπον της διατυπώσεως της εισηγήσεώς του προς τον Πρόεδρον της Βουλής η οποία αφήνει υπονοούμενα χωρίς σαφώς να διατυπώνη συγκεκριμένον παράπονον, ότι ο Πρόεδρος της Βουλής έδωσε ελευθερίαν εις τους ομιλητάς να χρησιμοποιούν βασικές εκφράσεις, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι εάν ο έντιμος Βουλευτής διετήρει την ψυχραιμίαν του και ήτο εντός της Βουλής όταν ηγόρευον άλλοι ομιληταί, θα εγνώριζε ότι εις δύο περιπτώσεις διεκήρυξα ότι ήσαν εκτός τάξεως, και εις την περίπτωσιν του προηγουμένου αγορητού υπέδειξα εις μίαν περίπτωσιν ότι θα έπρεπε να αποσύρη την φράσιν την οποίαν είχε χρησιμοποιήσει. Θέλω να το καταστήσω σαφέστατον ότι εντός αυτής της Βουλής μέχρι σήμερον διετηρήθη παραδειγματική τάξις, και ότι, εάν υπάρχουν συγκεκριμέναι εισηγήσεις ότι ο ομιλητής ήτο εκτός τάξεως, δυναται ο έχων παρατήρησιν να ζητήση τον λόγον και να υποδείξη την ειδικήν συγκεκριμένην περίπτωσιν. Δεν είμαι όμως διατεθειμένος να δεχθώ ως πρόεδρος της Βουλής από κανένα Βουλευτήν υπονοούμενα περί παραλείψεως να εκτελέσω το καθήκον μου.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ακριβώς εις την κατάλληλον στιγμήν είχα θελήσει να είπω ότι ο έντιμος συνάδελφος ήτο εκτός θέματος. Ο Πρόεδρος της Βουλής λέγει: «Έκαστος έχει το δικαίωμα να αγορεύση και αδυνατώ να τον διακόψω». Αλλά ήτο θέμα διαδικασίας που ύψωσα την χείρα μου, σκοπός μου δε ήτο να αποτρέψω την δημιουργίαν οιασδήποτε κακής καταστάσεως πραγμάτων εις την Βουλήν. Διότι, χωρίς αμφιβολίαν, δυνάμεθα να εξηγήσωμεν τας απόψεις μας και μάλιστα χωρίς αλληλοϋβρισίας. Επί του σημείου τούτου δεν είναι επιθυμία μου να θέσω υπό κατηγορίαν τον Πρόεδρον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ έχει τον λόγον επί θέματος ουσίας.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Επί θέματος διαδικασίας είπετε, έντιμε κύριε Πρόεδρε; Διότι εις την μετάφρασιν ελέχθη ότι ήτο δι' αγόρευσιν επί θέματος διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουσίας.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Εν πρώτοις επιθυμώ να απαντήσω εις τας υπό του εντίμου Προέδρου της Δημοσιονομικής Επιτροπής εκφρασθείσας απόψεις, διότι ούτος εξέφρασε τας απόψεις του επί της ουσίας των τροποποιητικών μας εισηγήσεων. Ο Έντιμος κ. Σαββίδης είπεν οτι αι εισηγήσεις μας θα προκαλέσουν αμφιβολίαν εις τους επιχειρηματίας του τόπου και, επίσης, ότι θα δημιουργηθή μία κατάστασις αβεβαιότητος όσον αφορά την φορολογίαν, εις την οποίαν θα υπόκεινται μελλοντικώς. Νομίζω ότι δεν δύναται να υπάρξη θέμα τοιαύτης ανησυχίας, διότι, ενόσω είναι εν ισχύι ο σχετικός Πίναξ του Νόμου, η περί τους φόρους κατάστασις είναι γνωστή. Μετά την εκπνοήν της περιόδου ισχύος του Πίνακος ούτος δύναται να εγκριθή είτε ως έχει είτε τροποποιημένος ή ακόμη και να μη εγκριθή καθόλου. Ας εξετάσωμεν κεχωρισμένως τας τρεις αυτάς απόψεις του θέματος. Όπως έπραξεν ο ίδιος, έτσι και πολλοί άλλοι συνάδελφοι εξήγησαν και ανεγνώρισαν ότι τόσον ημείς όσον και το Υπουργικόν Συμβούλιον δυνάμεθα να προτείνωμεν τροποποίησιν του Πίνακος αυτού. Διά τούτο μεταξύ οιασδήποτε τροποποιήσεως, η οποία θα προταθή εις ωρισμένον χρόνον, και μιας τροποποιήσεως, η οποία θα προταθή οποτεδήποτε, δεν υπάρχει διαφορά. Εφ' όσον εις τον Πίνακα αυτόν δύνανται να γίνουν τροποποιήσεις οποτεδήποτε, ουδέν κώλυμα βλέπω εις το να γίνωνται αύται κατά ωρισμένας περιόδους. Εάν τοιαύται τροποποιήσεις θεωρηθούν κατάλληλοι, εάν ο Πίναξ αυτός δεν εγκριθή ολόκληρος εις το τέλος οιουδήποτε έτους, σημαίνει ότι αυταί αι επιχειρήσεις δεν θα υπόκεινται εις φορολογίαν των κερδών και του εισοδήματός των. Υπό τοιαύτας συνθήκας, διατί να ανησυχούν αυταί αι επιχειρήσεις ή αυτά τα πρόσωπα; Δηλαδή, η πιθανότης να μη καταβάλλη κανείς μίαν ημέραν οιονδήποτε φόρον είναι κάτι το ανησυ-

χητικόν διά τον άνθρωπον; Από αυτής της απόψεως δεν νομίζομεν να ζημιώνη καθ' οιονδήποτε τρόπον η εισήγησίς μας. Ο λόγος, διά τον οποίον αι ξέναι εταιρείαι δεν καλύπτονται από την εισήγησίν μας, δεν είναι κάτι, το οποίον εσκέφθημεν ημείς οι ίδιοι. Όταν ηγόρευον επί θέματος αρχής, εδήλωσα ότι δεν υπάρχει λόγος αι ξέναι εταιρείαι να αισθάνωνται οιανδήποτε ανησυχίαν ως εκ της τροποποιητικής μας αυτής εισηγήσεως. Διότι, ως υπέβαλον προ ολίγου, δεν βλέπω λόγον, διά τον οποίον αύται πρέπει να ανησυχούν. Αλλά, όταν διάφοροι συνάδελφοι διατυπώνουν τας απόψεις των εις την Βουλήν επί θέματος αρχής, είναι οι Έλληνες συνάδελφοι και πάλιν εκείνοι, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι αι ξέναι εταιρείαι θα φοβηθούν από την εισήγησίν μας, ότι δυνατόν αύται να διακόψουν ως εκ τούτου τας εντός της Δημοκρατίας μας δραστηριότητάς των ή ότι οι προτιθέμενοι να δημιουργήσουν επιχειρήσεις δεν θα δυνηθούν να πράξουν ούτω. Εις απάντησιν εγώ εδήλωσα ότι πράγματι είναι ανάγκη αι ξέναι εταιρείαι να σκέπτωνται κατά τοιούτον τρόπον. Αλλά εις απάντησιν εις ενδεχομένως πραγματικήν άποψιν των συναδέλφων μας ότι αι ξέναι εταιρείαι θα επηρεασθούν ψυχολογικώς εκ της υφ' ημών προταθείσης διατάξεως, εισηγήθην όπως αύται εξαιρώνται των προνοιών της προτάσεώς μας. Δηλαδή, εν ολίγοις, το μέρος της τροποποιητικής μας εισηγήσεως, το οποίον αφορά τας ξένας εταιρείας, απέρρευσεν από την ανησυχίαν, την οποίαν εξεδήλωσαν οι Έλληνες συνάδελφοι, διά να εξουδετερώσωμεν δε την ανησυχίαν αυτήν εισηγήθημεν το μέρος της προτάσεώς μας το σχετικόν με τας ξένας εταιρείας.

Θα ήθελα, επίσης, να απαντήσω εν συντομία εις τας αγορεύσεις όλων των άλλων Ελλήνων Συναδέλφων.

Θέλω να δηλώσω οριστικώς και σαφώς ότι ούτε η Τουρκική κοινότης, ούτε τα Τουρκικά Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων ούτε οιοσδήποτε Τούρκος, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα εις την Κρατικήν Εξουσίαν ή οιανδήποτε Κρατικήν Αρχήν, ηκολούθησε καθ' οιονδήποτε τρόπον φασιστικόν ή κομμουνιστικόν σύστημα ή προέβη εις οιουσδήποτε εκβιασμούς. Αντιθέτως όλοι έλεγον πάντοτε ότι επιθυμούν την συνεργασίαν με την Ελληνικήν Κοινότητα. Εζήτουν, εν τούτοις, όπως τα δικαιώματα, τα οποία τους παρεχώρησε ρητώς το Σύνταγμα, τους δοθούν. Τας εξουσίας μας με κανένα τρόπον δεν τας εχρησιμοποιήσαμεν διά το κακόν, τόσον δε οι Έλληνες συνάδελφοι όσον και ολόκληρος η Ελληνική Κοινότης δύνανται να είναι βέβαιοι ότι ουδέν δικαίωμα ή εξουσίαν μας θα χρησιμοποιήσωμεν καθ' οιονδήποτε τρόπον διά το κακόν. Γνωρίζομεν διατί μας παρεχωρήθησαν αι εξουσίαι αυταί. Αύται μας εδόθησαν διά να χρησιμοποιώνται με σκοπόν να διασφαλίζωμεν τα δικαιώματα, τα οποία μας παρεχώρησε το Σύνταγμα ή άλλαι σχετικαί συμφωνίαι. Είμαι δε βέβαιος ότι ουδείς Τούρκος φαντάζεται καν να χρησιμοποιήση οιανδήποτε εξουσίαν του δι' άλλους σκοπούς. Αλλ' εάν δεν χρησιμοποιήσωμεν τας εξουσίας μας διά να εξασφαλίσωμεν τα ιδικά μας δικαιώματα, θα προδώσωμεν την Τουρκικήν Κοινότητα. Εάν δε οιοσδήποτε μας είπη να μη χρησιμοποιήσωμεν αυτά μας τα δικαιώματα διά τον λογικόν αυτόν σκοπόν, θα μας ενθαρρύνη να προδώσωμεν την Κοινότητά μας. Εάν οιοσδήποτε Έλλην συνάδελφος είπη ότι εχρησιμοποιήσαμεν τας εξουσίας μας δι' οιονδήποτε άλλον σκοπόν εκτός διά κάτι, το οποίον αποτελεί ρητώς δικαίωμά μας, και δυνηθή να αναφέρη έστω και μίαν τοιαύτην περίπτωσιν, τότε και μόνον τότε δικαιούται να μας κατηγορήση οτι μετερχόμεθα εκβιασμούς. Επίσης θέλω να επαναλάβω ότι, εάν επιθυμούμεν να κερδίσωμεν την εμπιστοσύνην των ξένων χωρών ή ακόμη των ιδιωτικών επιχειρήσεων του εξωτερικού, αι οποίαι ενδιαφέρονται διά την Δημοκρατίαν μας, διά να ενεργώμεν ως φυσιολογικόν Κράτος, είναι ανάγκη να διακυβερνώμεν την Κυπριακήν Δημοκρατίαν συμφώνως προς το Σύνταγμα. Μερικοί Έλληνες συνάδελφοί μου είπον ότι αι ξέναι χώραι ή αι ξέναι εταιρείαι δυνατόν να αισθανθούν δυσπιστίαν. Αλλά και εκείνοι και ημείς γνωρίζομεν ότι αυτή η δυσπιστία δεν έχει σχέσιν με την τροποποιητικήν εισήγησιν, την οποίαν υπεβάλαμεν εις την Βουλήν αυτήν διά τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμον, ούτε και με οιανδήποτε πρότασίν μας σχετικώς με οιονδήποτε νομοσχέδιον. Η δυσπιστία αυτή φθάνει πολύ βαθύτερον. Αύτη απορρέει από το γεγονός ότι ως Κράτος δεν ηρχίσαμεν να αναγνωρίζωμεν τα δικαιώματα των δύο Κοινοτήτων και κατ' αυτόν τον τρόπον να εργασθώμεν ως φυσιολογικόν Κράτος. Δι' αυτόν τον λόγον θα ήθελα από του βήματος αυτού να απευθυνθώ προς όλους τους συναδέλφους μου της Ελληνικής Κοινότητος. Να αναγνωρισθούν τα δικαιώματά μας, να θεωρούμεθα εις τα όμματά των ως μία Κοινότης αξία να ζήση εις αυτήν την χώραν εντίμως. Τότε θα έχουν από ημάς κάθε είδους συνεργασίαν, η οποία θα απαιτηθή. Εκτός τούτου, δυστυχώς τα όσα είπον οι άλλοι συνάδελφοι τουλάχιστον δεν με ικανοποίησαν. Εν τέλει, παρακαλώ τους Έλληνας συναδέλφους μου της Βουλής. Αι προτάσεις μας είναι λογικαί; Ουδόλως δε θα έχωμεν ποτέ δυσκολίας χωρίς λόγον. Ο μόνος σκοπός μας είναι η προστασία των δικαιωμάτων της Κοινότητός μας. Δι' αυτόν δε τον λόγον παρακαλώ όπως ούτοι αποδεχθούν την τροποποιητικήν μας εισήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Θα διακόψω διά πέντε λεπτά μόνον.

(Ώρα διακοπής 7.25 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 7.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρακαλέσω τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση διότι θα εξασκήσω το δικαίωμα να αγορεύσω από του βήματος.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι,

Το υπό συζήτησιν θέμα είναι η τροποποιητική εισήγησις την οποίαν, εκ μέρους της ανεξαρτήτου Τουρκικής ομάδος, ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά κατέθεσεν ενώπιον της Βουλής.

Η τροποποιητική αυτή εισήγησις περιέχει τρία στοιχεία. Το πρώτον είναι ότι θέτει χρονικόν όριον εις την ισχύν του Δευτέρου Παραρτήματος το οποίον είναι το Παράρτημα το ασχολούμενον με τους φορολογικούς συντελεστάς. Δυνάμει της εισηγήσεως αυτής το Δεύτερον Παράρτημα παύει να είναι εν ισχύι την 31ην Δεκεμβρίου του 1962 και επομένως και ο Νόμος, ο βασικός Νόμος, παραμένει άνευ σημασίας, διότι χωρίς τον Δεύτερον Πίνακα δεν είναι δυνατόν να εισπραχθή φόρος εισοδήματος.

Ηκούσαμεν επιχειρήματα τόσον εκ μέρους των Ελλήνων όσον και εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών επί του σχετικού αυτού θέματος. Οι μεν Έλληνες Βουλευταί ισχυρίζονται ότι η τακτή προθεσμία όσον αφορά τον Δεύτερον Πίνακα θα έχη ωρισμένας σοβαράς επιπτώσεις επί της οικονομίας του τόπου, οι δε Τούρκοι συνάδελφοι ισχυρίζονται ότι ουδεμίαν σοβαράν επίπτωσιν θα έχη επί της οικονομίας του τόπου.

Το πρώτον επιχείρημα το οποίον έθεσαν ενώπιόν μας οι Τούρκοι συνάδελφοι είναι ότι λόγω του γεγονότος ότι η οικονομική κατάστασις της Δημοκρατίας από καιρού εις καιρόν μπορεί να καλυτερεύη ή να χειροτερεύη, και επειδή το βιοτικόν επίπεδον πιθανόν να υπόκειται εις μεταπτώσεις, θα πρέπει ο φορολογικός πίναξ, δηλ. ο πίναξ ο οποίος αναφέρεται εις τους συντελεστάς, να αναθεωρήται από καιρού εις καιρόν. Θα ήθελα να θέσω το όλον ζήτημα ενώπιόν σας επί των πλέον αντικειμενικών κριτηρίων χωρίς εις ουδεμίαν περίπτωσιν να επιρρίψω ευθύνην ή να υποβάλω εισηγήσεις κακής πίστεως εκ μέρους της μιας ή της άλλης παρατάξεως.

Ερωτώ επομένως επί τη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων τα ακόλουθα τρία ερωτήματα. Εάν αι απαντήσεις εις τας οποίας θα καταλήξωμεν είναι καταφατικαί τότε δεν βλέπω κανένα λόγον διατί να μη δεχθώμεν τας τροποποιητικάς εισηγήσεις των εντίμων Τούρκων συναδέλφων.

Το πρώτον ερώτημα έχει ως εξής:

Πιστεύομεν ειλικρινώς ότι από καιρού εις καιρόν η φορολογική κλίμαξ πρέπει να αναθεωρήται; Ασφαλώς η απάντησις εις τον πρώτον ερώτημα πρέπει να είναι καταφατική. Το δεύτερον ερώτημα πρέπει κατά την γνώμην μου να διατυπωθή ως ακολούθως. Υπάρχει σοβαρός λόγος ο οποίος εμποδίζει την αναθεώρησιν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ή από την ιδίαν την Βουλήν του Δευτέρου Πίνακος

χωρίς να εκπνέει ο Πίναξ και να παραμείνη το κράτος άνευ φόρου εισοδήματος;

Ασφαλώς αντικειμενική απάντησις θα ήτο ότι ουδείς λόγος υπάρχει.

Η τρίτη ερώτησις την οποίαν θα θέσω ενώπιον της Βουλής έχει ως ακολούθως:

Υπάρχει κανένα κράτος το οποίον από καιρού εις καιρόν δεν αναθεωρεί τον φόρον εισοδήματος; Η απάντησις είναι ότι ασφαλώς όλα τα κράτη από καιρού εις καιρόν αναθεωρούν τον φόρον εισοδήματος όπως και ολόκληρον την φορολογίαν των.

Υπάρχει όμως κανένα κράτος το οποίον ψηφίζει τον Νόμον περί Φόρου Εισοδήματος με τακτήν προθεσμίαν ούτως ώστε, εάν η Βουλή δι' οιονδήποτε λόγον δεν είναι εις θέσιν να ψηφίση τον Νόμον, να παραμείνη το κράτος άνευ φόρου; Και πάλιν ασφαλώς η απάντησις είναι ότι κανένα κράτος δεν ακολουθεί αυτήν την τακτικήν. Η τροπολογική εισήγησις των εντίμων Τούρκων συναδέλφων δεν περιωρίσθη όμως μόνον εις το γεγονός ότι ζητεί από την Βουλήν αυτήν να ψηφίση τον φορολογικόν πίνακα διά μίαν τακτήν προθεσμίαν, αλλά ζητεί από αυτήν την Βουλήν να δεσμεύση τον εαυτόν της ούτως ώστε και εις το μέλλον να μη δύναται να ψηφίση τον φορολογικόν πίνακα διά περίοδον μακροτέραν του ενός έτους. Δεν είναι μόνον το ότι οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι εισηγούνται ότι ο παρών Πίναξ εάν ψηφισθή θα ισχύη μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1962, αλλ' ως διετύπωσαν την εισήγησίν των, την οποίαν κατέθεσαν επισήμως ενώπιον της Βουλής, ζητούν από ημάς προκαταβολικώς να ψηφίσωμεν Νόμον, ο οποίος θα μας δεσμεύη την 31ην Δεκεμβρίου του 1962 να ψηφίσωμεν και πάλιν τον Πίνακα διά μόνον ένα έτος και ούτω καθ' εξής. Νομίζω ότι καμμία Βουλή δεν θα ήτο διατεθειμένη να δεσμεύση τον εαυτόν της κατ' αυτόν τον τρόπον.

Αναλύων την εισήγησίν του ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εις απάντησιν των επιχειρημάτων του εντίμου Βουλευτού κ. Σαββίδη, ο οποίος ετόνισε τας δυσμενείς επιπτώσεις επί της οικονομίας του τόπου εκ της υιοθετήσεως της Τουρκικής εισηγήσεως, προσεπάθησε να μας πείση διά του επιχειρήματος ότι εφ' όσον η Εκτελεστική Εξουσία δύναται να εισηγηθή και η Βουλή να τροποποιήση τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμον ο εμπορικός και βιομηχανικός κόσμος της Κύπρου πρέπει να γνωρίζη το γεγονός αυτό και επομένως εάν τεθή τακτή προθεσμία εις τον φορολογικόν πίνακα ουδεμίαν επίπτωσιν θα έχη. Είναι γνωστόν ότι η Νομοθετική Εξουσία είτε δι' ιδίας αυτής πρωτοβουλίας είτε κατόπιν εισηγήσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας δύναται να τροποποιήση οιονδήποτε Νόμον. Εν τούτοις η εισήγησις τακτής προθεσμίας δεν γίνεται διά κανένα Νόμον. Ο περί Συμβάσεων Νόμος ισχύει χωρίς να υπάρχη χρονική περίοδος. Ο Ποινικός Κώδιξ ισχύει χωρίς να υπάρχη τακτή περίοδος. Ποίος ειδικός λόγος υπάρχει ώστε ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος να χρειάζεται τακτήν προθεσμίαν; Επί του θέματος αυτού ομολογώ ότι δεν επείσθην με τα επιχειρήματα τα οποία ήκουσα περί ανάγκης τακτής προθεσμίας. Το γεγονός ότι θα υπάρξουν σοβαραί επιπτώσεις, εάν υπάρχη τακτή προθεσμία, φαίνεται εκ του γεγονότος ότι είναι ανάγκη, εάν ακολουθήσωμεν τας εισηγήσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, να ψηφίσωμεν ειδικήν πρόνοιαν διά να εξαιρέσωμεν τας ξένας εταιρείας. Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά όταν ανέλυε την εισήγησίν του αυτήν είπεν ότι η εισήγησίς του βασίζεται επί του γεγονότος ότι Έλληνες Βουλευταί κατά τας αγορεύσεις των ετόνισαν τον κίνδυνον της διαφυγής ξένου κεφαλαίου εάν υπήρχε τακτή προθεσμία. Ο κ. Χαλήτ είπεν ότι δια ψυχολογικούς λόγους προτείνει εξαίρεσιν των ξένων εταιρειών. Είμαι βέβαιος ότι οι λόγοι ούτοι είναι ουσιαστικοί διά τας ξένας εταιρείας και όχι ψυχολογικοί. Μία εταιρεία η οποία καταθέτει κεφάλαια εντός της Δημοκρατίας και η οποία οφείλει να πληρώση φόρον εισοδήματος εις την χώραν της εκτός εάν αποδείξη ότι επλήρωσεν εις την Δημοκρατίαν επί τη βάσει ψηφισθέντος υπό της Βουλής Νόμου, δεν είναι διατεθειμένη να δεχθή κατ' έτος ή κάθε δύο έτη να έχη να αντιμετωπίση την πιθανότητα κατά πόσον η Δημοκρατία της Κύπρου θα έχη ή δεν θα έχη Νόμον περί Φόρου Εισοδήματος. Ταυτοχρόνως μία εταιρεία η οποία θα καταθέση κεφάλαια εις την Κυπρον θα θέλη να γνωρίζη ποίος είναι ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος και να υπολογίση ότι ούτος θα ισχύη διά μίαν εύλογον περίοδον άνευ της προϋποθέσεως αναθεωρήσεως κατ' έτος. Ασφαλώς μία ξένη εταιρεία υπολογίζει ότι είναι δυνατόν να γίνη αναθεώρησις του Νόμου. Αλλά είναι ένα πράγμα να γνωρίζη ότι μπορεί μελλοντικώς ο Νόμος να τροποποιηθή και τελείως διαφορετικόν να γνωρίζη ότι ο ίδιος ο Νόμος επιβάλλει την αναθεώρησιν κατ' έτος των φορολογικών συντελεστών. Λσφαλώς όσοι είναι δικηγόροι γνωρίζουν από πείραν ότι προτού μία εταιρεία συμβληθή δι' οιονδήποτε έργον, ζητεί γνώμην ποίος είναι ο περί Συμβάσεως Νόμος του κράτους. Η εταιρεία γνωρίζει ότι ο Νόμος δύναται να τροποποιηθή. Αλλά λαμβάνει υπ' όψιν την τακτικήν η οποία ακολουθήται εις όλα τα κράτη του κόσμου ότι αι τροποποιήσεις αι οποίαι γίνονται δεν είναι τοιαύτης φύσεως ούτως ώστε να ανατρέπουν το όλον σύστημα.

Εις την περίπτωσιν όμως της τροποποιήσεως των συντελεστών εις τον Φόρον Εισοδήματος είναι δυνατόν να αλλάξη η μορφή ολοκλήρου του Νόμου όσον αφορά τον πληρώνοντα φόρον εισοδήματος. Διά τούτο νομίζω ότι εάν κρίνωμεν το όλον θέμα με ψυχραιμίαν και αντικειμενικότητα δεν είναι δυνατόν να καταλήξωμεν εις το συμπέρασμα ότι υπάρχει βασικός λόγος να τεθή τακτή προθεσμία. Και εάν ακόμη είμεθα βέβαιοι, πράγμα από το οποίον απέχομεν πολύ, ότι δεν θα υπάρχουν σοβαραί οικονομικαί επιπτώσεις, δεν θα πρέπει να ακολουθήσωμεν τον ανορθόδοξον τρόπον νομοθεσίας φόρου εισοδήματος, αλλά θα έπρεπε να ακολουθήσωμεν τον τρόπον με τον οποίον όλα τα κράτη θεσπίζουν τους νόμους περί φορολογίας, δηλαδή δεν έπρεπε να δεχθώμεν τακτήν προθεσμίαν. Οφείλομεν επίσης να εξετάσωμεν ποία είναι η ουσιαστική διαφορά μεταξύ της Τουρκικής εισηγήσεως και του Νομοσχεδίου ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Η Εκτελεστική Εξουσία απέστειλε το Νομοσχέδιον κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου χωρίς να θέση τακτήν προθεσμίαν ή εις τον ίδιον τον Νόμον ή τον Δεύτερον Πίνακα. Θα ήμουν ο τελευταίος των μελών της Βουλής ο οποίος θα εισηγείτο ότι θα ήτο ορθή τακτική να δεχώμεθα όλας τας εισηγήσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας χωρίς να τας εξετάζωμεν αντικειμενικά και χωρίς να σχηματίζωμεν τας ιδικάς μας απόψεις. Εν τούτοις εις την παρούσαν περίπτωσιν δεν θα έπρεπεν να μας διαφύγη ότι τόσον οι Έλληνες Υπουργοί όσον και οι Τούρκοι εψήφισαν το παρόν Νομοσχέδιον ομοφώνως χωρίς καμμίαν εισήγησιν περί τακτής προθεσμίας. Ασφαλώς βλέποντες τας οικονομικάς επιπτώσεις, τας οποίας η τυχόν ψήφισις του Νομοσχεδίου θα είχεν εάν υπήρχε τακτή προθεσμία, εθεώρησαν ορθόν να ακολουθήσουν τον ορθόδοξον τρόπον νομοθεσίας και ουχί τον ανορθόδοξον. Αλλά υπάρχει και σοβαρός άλλος λόγος διά τον οποίον θα ήτο αδύνατος η τροποποίησις όπως εισηγήθησαν οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι να γίνη δεκτή. Υποτίθεται ότι το Υπουργείον Οικονομικών και η Εκτελεστική Εξουσία φέρουν την ευθύνην διά την προετοιμασίαν του Προϋπολογισμού του κράτους τον οποίον αυτή η Βουλή έχει καθήκον να εγκρίνη ή όχι. Εάν την 31ην Δεκεμβρίου του 1962 δεν είναι γνωστόν ποίος θα είναι ο εν ισχύι Φορολογικός Πίναξ, θα είναι αδύνατον διά το αρμόδιον Υπουργείον να συντάξη τον Προϋπολογισμόν, διότι ασφαλώς δεν θα έχη πλήρη εικόνα των εσόδων του κράτους, αλλ' απλώς θα γνωρίζη ποία θα είναι τα έξοδα του κράτους. Θα ήθελα να κάμω μίαν τελευταίαν έκκλησιν, τόσον προς τους Έλληνας συναδέλφους όσον και προς τους Τούρκους συναδέλφους, να αναθεωρήσουν το όλον ζήτημα και να προχωρήσουν εις την ψήφισιν του Νόμου άνευ τακτής προθεσμίας. Διά να καταλήξωμεν εις την ομόφωνον ψήφισιν όλων των άρθρων του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, η Βουλή αυτή κατηνάλωσεν αρκετάς ώρας, η δε Επιτροπή Νομικών και Οικονομικών ειργάσθη κατά τρόπον παραδειγματικόν επί της ουσίας του Νόμου. Ουδεμία διαφωνία υπάρχει μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών επί της ουσίας του Νόμου. Υπάρχουν μερικοί εκ των Ελλήνων, και δεν αμφιβάλλω ότι μπορεί να υπάρχουν και μερικοί εκ των Τούρκων Βουλευτών, οι οποίοι θα είχον διαφορετικάς απόψεις επί του θέματος του Δευτέρου Πίνακος. Εν τούτοις, διά να ευρεθή ο κοινός συντελεστής και διά να μην παραμείνη ο τόπος άνευ φόρου εισοδήματος οι διαφωνούντες Βουλευταί απέσυραν τας ενστάσεις των διά να διευκολύνουν την ψήφισιν

του Νόμου. Θα ήτο κατά την ταπεινήν μου γνώμην βασικόν λάθος, λάθος το οποίον θα εβάρυνε την Βουλήν, εάν οι Τούρκοι συνάδελφοι επέμενον εις την άποψίν των περί τακτής προθεσμίας με αποτέλεσμα την μη ψήφισιν του Νόμου. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά διεβεβαίωσε τους Έλληνας Βουλευτάς από του βήματος ότι οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι δεν έχουν κανένα άλλον αντικειμενικόν σκοπόν παρά να προστατεύσουν τα δικαιώματα της κοινότητός των. Ετόνισαν δε ότι εάν τους παροτρύνωμεν να μη πράξουν το καθήκον των, τούτο θα εθεωρείτο ως παρότρυνσις εκ μέρους μας προδοσίας προς την κοινότητά των. Όχι μόνον δεν παροτρύνομεν τους εντίμους Τούρκους συναδέλφους να μη υπερασπίσουν τα δικαιώματα της κοινότητός των, εάν πράγματι τα δικαιώματα αυτά χρήζουν υπερασπίσεως, αλλά τους καλούμεν να έλθουν μαζί μας διά να υποστηρίξουν τα δικαιώματα ολοκλήρου του Κυπριακού λαού ψηφίζοντες τον Νόμον περί Φόρου Εισοδήματος. Ασφαλώς αι εισπράξεις από τον φόρον αυτόν, αι οποίαι εισπράξεις κυρίως πηγάζουν από τας πλουσιωτέρας τάξεις του Κυπριακού λαού, θα διατεθούν προς ενίσχυσιν και κάλυψιν των δαπανών του πενταετούς σχεδίου, το οποίον πενταετές σχέδιον δεν θα ωφελήση μόνον τους Έλληνας ή μόνον τους Τούρκους, αλλά θα ωφελήση την Κύπρον ως σύνολον.

Καλούντες τους εντίμους συναδέλφους να ψηφίσουν τον Νόμον αυτόν γνωρίζομεν καλώς ότι το μεγαλύτερον μέρος του φόρου θα πληρωθή υπό της Ελληνικής κοινότητος. Εν τούτοις νομίζομεν ότι θα ήτο βασικόν λάθος η μη ψήφισις του Νόμου έστω και εάν εσήμαινεν οικονομικήν ανακούφισιν δια την Ελληνικήν κοινότητα.

Τελικώς με ευχαρίστησιν μου ήκουσα και άλλους συναδέλφους ομιλητάς να ισχυρίζωνται από του βήματος αυτού διαρκούσης της συζητήσεως του επιμάχου θέματος του άρθρου 25 ότι ουδείς εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών ήθελε να καταπατήση τα Τουρκικά δικαιώματα. Επομένως εάν το όλον θέμα της ψηφίσεως της τακτής προθεσμίας αντιμετωπίσωμεν με την απλήν σκέψιν ότι είμεθα ομόφωνοι ότι χρειάζεται ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος, ότι η ψήφισις τακτής προθεσμίας θα έχη δυσμενείς οικονομικάς επιπτώσεις και ότι ουδεμία πρόθεσις υπάρχει εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως και ουδεμία πρόθεσις υπάρχει εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών καταπατήσεως των δικαιωμάτων αλλήλων, ασφαλώς βλέπομεν ότι δεν υπάρχει λόγος να θέσωμεν τακτήν προθεσμίαν.

Ελπίζω ότι η Βουλή αυτή η οποία αποτελείται από αντιπροσώπους της Ελληνικής Κυπριακής κοινότητος και από αντιπροσώπους της Τουρκικής Κυπριακής κοινότητος, δεν θα επιτρέψη να μείνη διά δευτέραν φοράν το Κράτος άνευ φορολογίας.

Νομίζω ότι υπάρχει η καλή θέλησις εκ μέρους όλων των Βουλευτών και είμαι βέβαιος ότι η συζήτησις η οποία έγινε μπορεί να έχη ως αντικειμενικόν αποτέλεσμα την άρσιν ωρισμένων παρεξηγήσεων ή και σφαλμάτων υπολογισμού όσον αφορά τας οικονομικάς επιπτώσεις και ότι θα επιτρέψη την ψήφισιν του Νόμου.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή θεωρώ το θέμα σοβαρόν προτού θέσω εις ψηφοφορίαν τας τροποποιητικάς εισηγήσεις, θα διακόψω διά 20 λεπτά διά να δώσω την ευκαιρίαν εις τους εντίμους Βουλευτάς να ανταλλάξουν απόψεις ανεπισήμως, με την ελπίδα ότι θα καταβληθή κάθε προσπάθεια διά την ψήφισιν του νόμου. Θα επανέλθωμεν εις τας 8.45 μ.μ.

Η Βουλή διακόπτει διά 20 λεπτά.

(Ώρα διακοπής 8.25 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 9.00 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριοι Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Ουδόλως επιθυμώ να παρατείνω την συζήτησιν, διότι νομίζω οτι έχει διεξαχθή αρκετή. Θα ήθελα, όμως, να απαντήσω εν συντομία εις ένα-δύο σημεία, τα οποία έθιξεν ο Έντιμος κ. Πρόεδρος. Δεν ισχυριζόμεθα ότι οιοσδήποτε Έλλην συνάδελφος ηγόρευσεν λέγων ρητώς ότι δεν πρέπει να επιδεικνύεται σεβασμός προς τα δικαιώματα της Τουρκικής Κοινότητος. Θέλω να διασαφηνίσω τούτο προς τα Ελληνικά Μέλη της Βουλής. Αλλά, εξ όσων αντιλαμβανόμεθα, η μόνη επιθυμία της Τουρκικής Κοινότητος είναι να επιδεικνύεται σεβασμός προς τα δικαιώματά της όχι μόνον με λόγια αλλά και με έργα. Ειλικρινώς πιστεύομεν ότι αι εισηγήσεις μας εις την πραγματικότητα δεν αντιβαίνουν προς τα γενικά οικονομικά συμφέροντα της χώρας. Διότι, ως είπον, ουδέποτε θα τας χρησιμοποιήσωμεν διά το κακόν, με κανένα τρόπον δεν προτιθέμεθα να χρησιμοποιήσωμεν διά το κακόν τας περιεχομένας εις αυτάς εξουσίας μας. Ο Έντιμος Πρόεδρος της Βουλής παρεπονέθη εις το πρώτον μέρος της αγορεύσεώς του ότι η υφ' ημών ζητηθείσα περίοδος επαναλαμβάνεται υπό μορφήν τακτής προθεσμίας. Εάν υπάρχη πιθανότης να γίνη αποδεκτή μία μη επαναλαμβανομένη περίοδος, θα ήθελα να είπω ότι αποδεχόμεθα ταύτην υπό μορφήν συμβιβασμού. Επί παραδείγματι, ο Πίναξ εγκρίνεται διά περίοδον δύο ετών. Εάν εις το τέλος των δύο ετών δεν εγκριθή, ούτος δύναται να εξακολουθήση ισχύων δια τρεις εισέτι μήνας μετά την εκπνοήν των δύο ετών, διά να αποτραπή εν τω μεταξύ διάστασις και διά να μη αφεθή ο τόπος χωρίς τον σχετικόν νόμον. Εάν τούτο εγκριθή από απόψεως αρχής, είναι πολύ εύκολον να ετοιμασθή το σχετικόν κείμενον. Επιθυμώ να επαναλάβω ότι σκοπός μας δεν είναι να αφήσωμεν την χώραν χωρίς νόμον περί Φορολογίας του Εισοδήματος. Θα παρακαλέσω και πάλιν τους Έλληνας συναδέλφους μου. Ας αποδεχθούν ας είναι και αυτήν μας την πρότασιν, χωρίς να στερήσωμεν την χώραν του Νόμου περί Φορολογίας του Εισοδήματος. Και κατ' αυτόν τον τρόπον, κατά την διάρκειαν της δεδομένης επαρκούς χρονικής περιόδου είναι δυνατόν να συζητηθή και λυθή το ζήτημα της μελλοντικής θέσεως του νόμου. Ελπίζω ότι οι Έλληνες συνάδελφοί μου δεν θα ακολουθήσουν την οδόν, η οποία δεν θα επιτρέψη την ύπαρξιν νόμου περί Φορολογίας του Εισοδήματος, και τοιουτοτρόπως θα αποδεχθούν την πρότασίν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ακόμη τρεις ομιληταί. Ο είς εξ αυτών, ο κ. Σαββίδης, ηγόρευσεν επί του θέματος. Δεν θα επιτρέψω δευτερολογίαν ή τριτολογίαν διότι κατά την γνώμην μου το θέμα εξηντλήθη. Όσον αφορά τους άλλους οι οποίοι εζήτησαν τον λόγον θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να ορίσω χρόνον εκ τριών λεπτών διά τον κάθε αγορητήν. Δεν νομίζω ότι είναι δυνατόν να γίνη περισσοτέρα συζήτησις επί του θέματος χωρίς να επαναλάβωμεν τα ίδια επιχειρήματα.

Εάν υπάρχουν ομιληταί οι οποίοι θέλουν να ομιλήσουν εντός των στενών χρονικών πλαισίων τα οποία ορίζω θα έχουν τον λόγον.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης. Έχετε τρία λεπτά.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να είπω αγαπητοί συνάδελφοι, ότι εκτιμώμεν συμβιβαστικάς προτάσεις και είμεθα υπέρ της προσπαθείας αυτής προς επίλυσιν σοβαρών ζητημάτων του τόπου. Και υπό την έννοιαν αυτήν, ευχαρίστως δεχόμεθα να συζητήσωμεν την πρότασιν του υπαρχηγού και Κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Τουρκικού ομίλου εις την Βουλήν. Δεν πρέπει όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, να παρασυρθώμεν προς στιγμήν και να δώσωμεν τόσον άδοξον τέλος εις τας συζητήσεις αυτάς, αι οποίαι απησχόλησαν όχι μόνον το Σώμα αλλά και πλείστας Επιτροπάς της Βουλής. Δεχόμεθα απλώς μίαν πρότασιν με την δικαιολογίαν ότι είναι συμβιβαστική χωρίς να εξετάσωμεν την ουσίαν της προτάσεως αυτής. Κατά την γνώμην μου η πρότασις αυτή ουδεμίαν διαφοράν έχει από την αρχικήν προταθείσαν τροπολογίαν της Τουρκικής ομάδος, διότι το θέμα παραμένει ακόμη το ίδιον. Δηλαδή ότι ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος είναι ίσως είς από τους σοβαρωτέρους Νόμους του κράτους επί του οποίου βασίζεται η πολιτεία διά να. . .

Δεν νομίζω, κ. Πρόεδρε, ότι τα τρία λεπτά ήσαν αρκετά. Εάν μου επιτρέπετε να συμπληρώσω την σκέψιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντός ενός λεπτού.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα χρειασθώ και χρονόμετρον κ. Πρόεδρε. Εν πάση περιπτώσει, εγώ δεν διαθέτω. Εν πάση περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, και αγαπητοί συνάδελφοι, η συμβιβαστική αυτή πρότασις δεν μεταθέτει το θέμα καθολου. Ο λόγος αυτός είναι αρκετά σοβαρός. Έν ή δύο χρόνια εάν μείνη δεν έχει καμμίαν σημασίαν. Η σημασία είναι ότι πρέπει να παραμείνη επ' αόριστον χρόνον και το δικαίωμα της Βουλής να τον αλλάξη οποτεδήποτε θέλει, παραμένει εις το Σώμα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, είμαι ηναγκασμένος να ομιλήσω εις ύφος τηλεγραφικόν και θα προσπαθήσω να συμμορφωθώ με την απόφασίν σας. Ισχυρίζομαι ότι υπάρχει κατάχρησις δικαιώματος εκ μέρους της Τουρκικής ανεξαρτήτου ομάδος. Και επομένως υπάρχει καταπάτησις του Συντάγματος, το οποίον Σύνταγμα πάντοτε διακηρύττουν ότι δεν πρέπει να καταπατούν. Η εφαρμογή της καλώς εμπεδωμένης νομικής αρχής της καταπατήσεως του Συντάγματος και ιδιαιτέρως του δικαιώματος της ξεχωριστής πλειοψηφίας, είμαι βέβαιος ότι θα εφαρμοσθή από το αρμόδιον και υπεύθυνον όργανον της πολιτείας αυτής. Εάν δεν εφαρμοσθή τότε το Σύνταγμα δεν δύναται να λειτουργήση. Επομένως η Τουρκική ομάς η οποία πιθανόν να καταψήφιση την πρότασιν ως ήλθεν εκ μέρους της Εκτελεστικής Εξουσίας, παρέχει κακήν υπηρεσίαν εις την κοινότητά της. Περί αυτού είμαι απολύτως βέβαιος ιδίως όταν λάβωμεν υπ' όψιν τας ομολογίας αυτού τούτου του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ότι επιθυμεί να χρησιμοποιήση το δικαίωμα αυτό όχι δι' οιονδήποτε άλλον λόγον αλλά διά την εφαρμογήν της αναλογίας του 30:70, των χωριστών δήμων και του στρατού. Αυτό είναι κατάφωρος κατάχρησις δικαιώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξεν ο χρόνος των τριών λεπτών.

Ο κ. Παρασκευαΐδης.

Αποσύρεται.

Ο κ. Χαλήτ. Εντός των τριών λεπτών.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Ομιλώ χωρίς να ντρούμαι από οιανδήποτε απειλήν. Εκείνοι, οι οποίοι εις την πραγματικότητα καταπατούν το Σύνταγμα, είναι ο αρμόδιοι της Ελληνικής Κοινότητος. Ημείς και η Τουρκική Κοινότης πάντοτε ενεργούσαμεν εντός των πλαισίων του Συντάγματος, όσον δ' αφορά αυτό το Νομοσχέδιον κάμνομεν χρήσιν της εξουσίας, την οποίαν μας χορηγεί το Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελπίζω κανείς να μην ζητήση τον λόγον διότι φοβούμαι ότι και εάν ακόμη είς ομιλητής ζητήση τον λόγον πιθανόν να υπάρξη εισήγησις ότι εκείνος ο οποίος καταπατεί το Σύνταγμα είναι η Αρμενική Θρησκευτική ομάς!

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν την οποίαν κατέθεσεν ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εκ μέρους της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Ομάδος. Συγγνώμην υπάρχει τροποποιητική εισήγησις του κ. Μπερμπέρογλου την οποίαν πρέπει να θέσω πρώτα. Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν της τροποποιητικής εισηγήσεως, η οποία κατετέθη υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών. . .

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, όπως επαναγνωσθή η τροποποιητική αυτή πρότασις διότι παρήλθεν αρκετός χρόνος από τότε που ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι κύριοι Γραμματείς να αναγνώσουν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διά να την αναγνώσωμεν πρέπει να την έχωμεν, αλλά δεν την έχομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως κακώς εισηγείσθε περί αναγνώσεως εφ' όσον δεν την έχετε. Η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου έχει ως ακολούθως:

Πρώτον εισηγείται όπως το παρόν Νομοσχέδιον, ψηφιζόμενον εις Νόμον εξακολουθή να ισχύη επ' αόριστον, ο δε δεύτερος Πίναξ να ισχύη διά περίοδον δύο ετών μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1963, εις περίπτωσιν δε κατά την οποίαν δεν εγκριθή μέχρι της ημέρας εκείνης η επαναψήφισις της κλίμακος, να ισχύη διά περαιτέρω περίοδον τριών μηνών.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά την οποίαν κατέθεσεν εκ μέρους της Τουρκικής Ανεξαρτήτου Ομάδος.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

10.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Αποχαί;

4.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδεμία. Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται. Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εις το τέλος είχον εισηγηθή όπως ο Πίναξ είναι εν ισχύι διά δύο έτη, τα οποία να παρατείνωνται διά τρεις εισέτι μήνας εις περίπτωσιν μη επιτεύξεως συμφωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι η ιδία εισήγησις την οποίαν υπέβαλεν ο κ. Μπερμπέρογλου.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε. Η εισήγησις του κ. Μπερμπέρογλου ήτο να γίνεται η ιδία πράξις ανά δύο έτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε κακώς ετέθη εις ψηφοφορίαν η εισήγησις του κ. Μπερμπέρογλου, διότι δεν υπήρχε κείμενον και η εισήγησις την οποίαν έθεσα ενώπιον της Βουλής είχεν ως ακολούθως:

Ο Πίναξ θα ισχύη διά δύο έτη μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1963 και εις περίπτωσιν μη ψηφίσεως θα ισχύη ακόμη διά τρεις μήνας.

Αυτή ήτο η εισήγησις την οποίαν έθεσα ως εισήγησιν του κ. Μπερμπέρογλου.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, η εισήγησις αυτή ήτο εκείνη, την οποίαν εγώ υπέβαλον εις την τελευταίαν μου αγόρευσιν. Αλλά και δι' αυτήν ημείς θα είχομεν ψηφίσει διαφορετικά. Διά τούτο, δηλαδή εάν το σημείον τούτο αποσαφηνισθή εκ νέου, θα ευχαριστηθώμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Και πάλιν εισηγούμαι όπως αι εισηγήσεις αναγνωσθούν εκ κειμένου διά να μη γίνωνται παρεξηγήσεις. Εισηγούμαι δε όπως παραδοθούν εις την Γραμματείαν αι εισηγήσεις γραπτώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει, θα είναι ανάγκη να διακόψωμεν διά να διατυπωθούν γραπταί εισηγήσεις.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Η εισήγησις, την οποίαν υπέβαλον εις την τελευταίαν μου αγόρευσιν, είναι πολύ απλή. Ο Πίναξ θα εγκριθή διά δύο έτη, εάν δε εις το τέλος των δύο ετών δεν ψηφισθή, θα ισχύη διά τρεις ακόμη μήνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα θέσωμεν το όλον ζήτημα εις ψηφοφορίαν εκ νέου διά να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις. Η προηγουμένη ψηφοφορία κηρύσσεται άκυρος λόγω του ότι η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου δεν διετυπώθη υπό του Προέδρου της Βουλής ως την εννοούσεν ο έντιμος Βουλευτής κ. Μπερμπέρογλου.

Επανειλημμένως εις προηγουμένας συνεδριάσεις ετόνισα ότι τροποποιητικαί εισηγήσεις πρέπει να κατατίθενται εις την Γραμματείαν γραπτώς προς αποφυγήν παρεξηγήσεων, μάλιστα όταν η Βουλή χρησιμοποιή δύο επισήμους γλώσσας.

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου έχει ως ακολούθως:

«Ο Νόμος θα ισχύη επ' αόριστον, ο Δεύτερος Πίναξ θα ισχύη μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1963, εάν ανανεωθή κατόπιν αποφάσεως της Βουλής θα ισχύη διά περίοδον ακόμη δύο ετών και ούτω καθ' εξής. Εάν δε κατά την 31ην Δεκεμβρίου του 1963 δεν τύχη ανανεώσεως, θα ισχύη διά περίοδον τριών μηνών.».

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής αυτής εισηγήσεως;

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Επιθυμώ να είπω κάτι. Υπό την ιδιότητά μου ως υποβαλόντος την εισήγησιν αυτήν, αποσύρω το μέρος της εισηγήσεώς μου, το οποίον προνοεί όπως εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν δεν θα εγκριθή την 31ην Δεκεμβρίου 1963, ο Δεύτερος Πίναξ θα ισχύη διά δύο ακόμη έτη. 'Αλλωστε είχον ζητήσει τον λόγον διά να εξηγήσω τας επί του σημείου τούτου απόψεις μου, αλλά, λόγω της αγγελθείσης τριλέπτου προθεσμίας, είχε περιορισθή υπό του Προέδρου της Βουλής το δικαίωμα του να δίδη τον λόγον. Ως εκ τούτου, η τελευταία μου εισήγησις διατηρεί την συνέχισιν της ισχύος του Νόμου ως συνόλου. Αλλ' ο Δεύτερος Πίναξ ιδιαιτέρως θα παραμείνη εν ισχύι διά μίαν μόνον φοράν μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1963. Εις περίπτωσιν δε, κατά την οποίαν θα εγκριθή νομοσχέδιον υποβληθησόμενον εις την Βουλήν προ της εν λόγω ημερομηνίας, ούτος συμφώνως προς την απόφασιν, την οποίαν θα λάβη η Βουλή κατά την σχετικήν συνεδρίασίν της, θα συνεχίση ισχύων είτε επ' αόριστον είτε δι' οιανδήποτε καθωρισμένην περίοδον. Τούτο θα εξαρτηθή εξ ολοκλήρου από την απόφασιν της Βουλής, η οποία θα συνέλθη τότε εις συνεδρίασιν. Εις περίπτωσιν δε κατά την οποίαν δεν θα εγκριθή, ο Δεύτερος Πίναξ θα θεωρηθή ως ισχύων διά τρεις μήνας. Αι απόψεις, τας οποίας εξέφρασε επί οιουδήποτε σημείου εκτός εκείνων, τα οποία επεξήγησα τώρα, απεσύρθησαν εξ ολοκλήρου, η δε εισήγησίς μου υπό την τελικήν της μορφήν είναι αυτή, την οποίαν εξέθεσα τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Η τελευταία τροποποιημένη μορφή της εισηγήσεως του εντίμου κ. Μπερμπέρογλου είναι η ιδία με εκείνην, την οποίαν εγώ υπέβαλον εις την τελευταίαν μου αγόρευσιν. Ως εκ τούτου δεν είναι ανάγκη να τεθούν αύται εις ψηφοφορίαν κεχωρισμένως. Κατ' αυτόν τον τρόπον αύτη μετατρέπεται εις εισήγησιν Χαλήτ Αλή Ριζά-Μπερμπέρογλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν Χαλήτ Αλή Ριζά-Μπερμπέρογλου επί της τροποποιητικής εισηγήσεως Χαλήτ Αλή Ριζά. Διά τον έντιμον Γραμματέα, διότι δεν έχει κείμενον, το περιεχόμενον της εισηγήσεως είναι ότι ο Δεύτερος Πίναξ θα ισχύη μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1963, εις περίπτωσιν δε κατά την οποίαν η Βουλή δεν θα δυνηθή να επαναψηφίση τον Νόμον θα ισχύη διά περαιτέρω περίοδον τριών μηνών.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα αναγκασθώ διά τρίτην φοράν να αναφερθώ εις το θέμα, και να υποβάλω με όλον το σέβας προς το Προεδρείον ότι όλοι μας ομιλούμεν περί τροποποιητικής εισηγήσεως εις άρθρον του Νομοσχεδίου. Εάν δεν έχωμεν κείμενον διά να αναγνώσωμεν, δεν μπορούμεν να ψηφίσωμεν την ουσίαν της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά τρίτην φοράν επληροφορήθην ότι δεν έχομεν κείμενον. Εν τούτοις, εις το στάδιον αυτό δεν ψηφίζομεν την διατύπωσιν αλλά το θέμα αρχής. Εάν επί του θέματος αρχής η Βουλή συμφωνήση, θα κάμη όπως έκαμε εις άλλας περιπτώσεις: Θα διακόψη και θα παραπέμψη το θέμα εις την Νομικήν Επιτροπήν διά να διατυπώση το άρθρον και μετά την διατύπωσιν του άρθρου ο έντιμος Γραμματεύς θα το αναγνώση και η Βουλή θα ψηφίση το τροποποιητικόν κείμενον.

Εις το παρόν στάδιον δεν υπάρχει λόγος να διατυπώσωμεν κείμενον εφ' όσον δεν γνωρίζομεν κατά πόσον ως θέμα αρχής θα δεχθή η Βουλή την τροποποιητικήν εισήγησιν.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως Χαλήτ Αλή Ριζά-Μπερμπέρογλου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Αποχαί;

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται. Η τροποποιητική εισήγησις Χαλήτ Αλή Ριζά, εκ μέρους της Ανεξαρτήτου Ομάδος, της οποίας το κείμενον ανεγνώσθη ως αρχικώς κατετέθη ενώπιον της Βουλής. Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Αποχαί;

4 αποχαί.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν το άρθρον 25 ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

Συγγνώμην ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν κατά του άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 25 ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας;

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Περιλαμβανομένου και του Δευτέρου Πίνακος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και του Δευτέρου Παραρτήματος, βέβαια.

Ποίοι ψηφίζουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον δεν έτυχε χωριστής πλειοψηφίας.

Τελική ανάγνωσις, τρίτη ανάγνωσις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, 1961.».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων. . .

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Νομίζω ότι είναι σημαντικόν να διασαφηνισθή εν σημείον. Αν δεν απατώμαι, το κείμενον, το οποίον τώρα τίθεται εις ψηφοφορίαν, δεν περιλαμβάνει το άρθρον 25 και τον Δεύτερον Πίνακα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το κείμενον το οποίον τίθεται εις ψηφοφορίαν είναι ολόκληρον το Νομοσχέδιον συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 25 και του Πίνακος.

Διότι κατά την τρίτην ανάγνωσιν εάν ανεγινώσκετο ολόκληρον, άρθρον προς άρθρον, θα έπρεπε να τεθή εις ψηφοφορίαν το κάθε άρθρον. Ψηφίζεται όμως συνοπτικώς.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ εκ των Ελλήνων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Εκ των Τούρκων Βουλευτών ποίοι ψηφί[illegible]υπέρ,

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί; 4.

Το Νομοσχέδιον δεν έτυχε ξεχωριστής πλειοψηφίας.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τετάρτην η δε ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Συζήτησις επί του Νομοσχεδίου περί Τελωνειακού Δασμολογίου.

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5).

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6).

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7).

Προϋπολογισμός.

Το πρώτον θέμα το οποίον θα απασχολήση την Βουλήν θα είναι ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο κ. Δάφνης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι έν ακόμη θέμα προς εγγραφήν εις την ημερησίαν διάταξιν, έντιμε κ. Πρόεδρε.

«Αναστολή των εργασιών της Βουλής μέχρις ότου οι Τούρκοι Βουλευταί αναθεωρήσουν την αδιάλλακτον στάσιν των». Και τούτο διότι, όπως φαίνεται, δεν μπορεί να προχωρήση ουδεμία εργασία με αυτόν τον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ενόμισα ότι η εισήγησις θα ήτο αναστολή μέχρι το πέρας των εορτών.

Η πρόσεχής συνεδρία ορίζεται διά την 4ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Τετάρτης.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας.

(Ώρα λήξεως 9.45 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 20ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ὡρα ενάρξεως 4.20 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 19, Τούρκοι 9, Σύνολον 28.

Απόντες:

Ἕλληνες 15, Τούρκοι 6, Σύνολον 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι «Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.»

Ως με επληροφόρησεν ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας η Φοροθετική Επιτροπή ητοίμασεν μελέτην επί των τροποποιητικών εισηγήσεων της Επιτροπής Οικονομικών τας οποίας θα ήθελε να θέση υπ' όψιν της Επιτροπής Οικονομικών. Διά τούτο θα εισηγούμην εάν δεν υπάρχη αντίρρησις όπως μη συζητήσωμεν το Νομοσχέδιον μέχρις ότου ακούσωμεν τας απόψεις της Φοροθετικής Επιτροπής.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ουδεμίαν αντίρρησιν έχομεν να αναβληθή. Αλλά, ας μη λησμονώμεν ότι ο καταναλωτής πληρώνει επί του υψηλοτέρου δασμολογίου. Διά τούτο νομίζω ότι είναι καλόν να ορισθή έν σύντομον χρονικόν διάστημα, μετά το οποίον αι σχετικαί απόψεις της Δημοσιονομικής Επιτροπής να εξετασθούν εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτίθεμαι να ορίσω την συζήτησιν του Δασμολογίου διά την προσεχή Τετάρτην χωρίς να θέσω κανέν άλλο θέμα επί της ημερησίας διατάξεως, απλώς διά να δοθή η ευκαιρία να ακούσωμεν τας απόψεις της Φοροθετικής Επιτροπής.

Το δεύτερον θέμα είναι «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.»

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Δασμολογίου να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν, συγγνώμην Προϋπολογισμού.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1961.»

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Παρόντες κατά τας συνεδρίας της Επιτροπής

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Δάφνης Παναγίδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Ραματάν Τζεμήλ
Αχμέτ Μπερμπέρογλου.

Η Επιτροπή Προϋπολογισμού συνήλθε την 30ήν Νοεμβρίου και την 7ην Δεκεμβρίου, 1961, και εμελέτησε το Νομοσχέδιον. Εζήτησε από τον επί του Προϋπολογισμού υπάλληλον του Υπουργείου Οικονομικών πληροφορίας σχετικώς με τα διάφορα κεφάλαια και άρθρα του προταθέντος Νομοσχεδίου.

Αι πληροφορίαι αι οποίαι εδόθησαν εις την Επιτροπήν την ωδήγησαν εις το συμπέρασμα ότι αύτη δύναται να συστήση την ψήφισιν εις Νόμον του προτεινομένου Νομοσχεδίου.

Κατόπιν τούτου η Επιτροπή προτείνει και συνιστά την έγκρισιν του Νομοσχεδίου ως τούτο απεστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Εν τούτοις η Επιτροπή θέλει να εκφράση την λύπην της διά το ότι έν κονδύλιον £1550 του προτεινομένου Νομοσχεδίου διετέθη διά την διατήρησιν Κυβερνητικών τακτικών εργατών εν τη υπηρεσία χωρίς ούτοι να εργάζωνται. Δεν έγιναν έργα αρδεύσεων και αποχετεύσεων ενώ επληρώνοντο τακτικοί εργάται και εκρατούντο εν αδρανεία.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι όλοι οι εργάται οι απασχολούμενοι υπό της Κυβερνήσεως πρέπει να χρησιμοποιώνται εις παραγωγικά έργα, να μη διατηρώνται εν αδρανεία και ούτω να αποστερήται η πολιτεία της εργασίας των και απαραιτήτων διά την οικονομίαν και πρόοδον του τόπου έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν, να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' άς δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £7.469 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας επτά χιλιάδας τετρακοσίας και εξήκοντα εννέα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 2 παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν τον Πίνακα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πίναξ του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 5) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ανάγνωσις δύναται να γίνη δι' αναγνώσεως του άρθρου και αναφοράς εις το Τμήμα.

ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1961.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΔΑΠΑΝΗ					ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ					ΣΚΟΠΟΙ
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	
			ΜΕΡΟΣ Ι			ΜΕΡΟΣ Ι				
1Δ	Τμήμα Γεωργίας.	25	Έρευναι διά την Αλιείαν	720	1Δ	Τμήμα Γεωργίας.	3	Οικονομική Βοήθεια προς Συνδέσμους Διατηρήσεως του Εδάφους & έργα επί ιδιωτικής γης.	720	Προς κάλυψιν της δαπάνης συντόμου δοκιμαστικού περίπλου διεξαχθέντος υπό του Εμπειρογνώμονος επί της Αναπτύξεως της Αλιείας προς έλεγχον των πραγματικών δυνατοτήτων αλιείας εις μέσον βάθος μακράν των ακτών της νήσου.
3Δ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	14	Διατήρησις Κυβερνητικών Τακτικών Εργατών εν τη υπηρεσία	1.550	3Δ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	8	Άρδευσις & Αποχέτευσις	1.550	Προς κάλυψιν των ημερομισθίων 85 τακτικών εργατών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων κρατηθέντων εν τη υπηρεσία κατά την περίοδον μεταξύ 3ης και 31ης Ιανουαρίου, 1961.
3Δ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.	15	Υδατοπρομήθεια Αλέκτορας — Απαλλαγή εκ Δανείου.	1.074	3Δ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.	8	Άρδευσις & Αποχέτευσις.	1.074	Διάθεσις χρημάτων δι' απαλλαγήν του χωρίου Αλέκτορα εκ της εισφοράς έναντι της δαπάνης του εγκαταλειφθέντος σχεδίου υδατοπρομηθείας του χωρίου.
3Δ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.	16	Υδατοπρομήθεια των χωρίων Έμπα, Λέμπα και Κισσόνεργα-Απαλλαγή εκ Δανείου και Τόκου.	2.443	3Δ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.	8	Άρδευσις & Αποχέτευσις	2.443	Διάθεσις χρημάτων δι' απαλλαγήν των χωρίων Έμπα, Λέμπα και Κισσόνεργα εκ της πληρωμής του εις αυτά αναλογούντος μέρους δαπάνης έναντι των εξόδων του εγκαταλειφθέντος σχεδίου υδατοπρομηθείας των χωρίων τούτων.
4Δ	Διοίκησις.	12Α	Αγορά ασφαλτοστρωτικών μηχανημάτων (Επαρχία Αμμοχώστου).	475	4Δ	Διοίκησις.	12	Φωτισμός Οδών Χωρίων.	475	Προς κάλυψιν της δαπάνης μιας Μηχανής Ασφαλτοστρώσεως κτηθείσης υπό του Επάρχου Αμμοχώστου δι' ασφάλτωσιν χωριτικών οδών.

ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1961. (συνέχ.)

ΔΑΠΑΝΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΔΑΠΑΝΗ					ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ					ΣΚΟΠΟΙ
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	
4Δ	Διοίκησις.	32Α	Αγορά Μηχανημάτων-Επαρχία Πάφος.	650	4Δ	Διοίκησις.	30	Χωριτικαί Οδοί και Ατραποί.	650	Προς κάλυψιν της δαπάνης μιας Μηχανής Ασφαλτώσεως κτηθείσης υπό του Επάρχου Πάφου δι' ασφάλτωσιν χωριτικών οδών.
8Δ	Τμήμα Αρχαιοτήτων.	8(iii)	Μουσείον Λευκωσίας.	44	8Δ	Τμήμα Αρχαιοτήτων.	1	Λειτουργός Αρχαιολογικής Επισκοπήσεως	44	Διάθεσις χρημάτων διά την πληρωμήν ωρισμένων υποχρεώσεων εκκρεμουσών από του 1960 και οφειλομένων εις διάφορα πρόσωπα διά προμηθείας και υπηρεσίας παρασχεθείσας εν σχέσει προς έργα εκτελεσθέντα διά την επέκτασιν του Μουσείου Λευκωσίας.
10Δ	Διάφορα.	3	Προπαρασκευαστική Τεχνική Σχολή Λευκωσίας.	163	10Δ	Διάφορα.	2(i)	Σχέδιον Υποτροφιών.	163	Προς κάλυψιν της δαπάνης αντιμετωπίσεως εκκρεμούσης απαιτήσεως δικαιωμάτων των Αρχιτεκτόνων της Προπαρασκευαστικής Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας.
			Ολικόν Μέρους Ι	7.119				Ολικόν Μέρους Ι	7.119	
			ΜΕΡΟΣ ΙΙ					ΜΕΡΟΣ ΙΙ		
7Δ	Τμήμα Δημοσίων Έργων.	51	Επέκτασις Λιμένος Αμμοχώστου—Προκαταρκτικά Έργα.	350	7Δ	Τμήμα Δημοσίων Έργων.	46	Ανάπτυξις Λιμένος Αμμοχώστου—Δικαιώματα.	350	Προς κάλυψιν της δαπάνης διεξαγωγής μερικών προσθέτων διατρήσεων εις τον Λιμένα Αμμοχώστου προς εξασφάλισιν στοιχείων σχετικώς με την φύσιν του βυθού της θαλάσσης εις την περιοχήν ήτις θα βυθοκορηθή προ της διεξαγωγής της κυρίως εργασίας διά την επέκτασιν και ανάπτυξιν του λιμένος.
			Ολικόν Μέρους ΙΙ	350				Ολικόν Μέρους ΙΙ	350	
			Γενικόν Ολικόν	7.469				Γενικόν Ολικόν	7.469	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ και το άρθρον (2) εγκριθούν;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η παρατήρησίς μου αφορά το άρθρον 1Δ Κεφάλαιον Τμήμα Γεωργίας — Έρευναι διά την Αλιείαν, και ο σκοπός αναφέρεται ότι πρόκειται περί καλύψεως της δαπάνης συντόμου δοκιμαστικού περίπλου διεξαχθέντος υπό του Εμπειρογνώμονος επί της Αναπτύξεως της Αλιείας προς έλεγχον των πραγματικών δυνατοτήτων αλιείας εις μέσον βάθος μακράν των ακτών της νήσου.

Καλούμεθα σήμερα να ψηφίσωμεν ποσόν ανερχόμενον εις £720 προς κάλυψιν ήδη γενομένης δαπάνης, και ενώ γνωρίζομεν ότι ο εμπειρογνώμων αυτός εκλήθη υπό του Υπουργείου Γεωργίας προ αρκετών μηνών δεν γνωρίζομεν μέχρι σήμερον εάν υπεβλήθη οιαδήποτε εμπειρογνωμοσύνη ή έκθεσις υπό του εμπειρογνώμονος αυτού. Εάν μεν ουδεμία εμπειρογνωμοσύνη υπεβλήθη, νομίζω ότι το αρμόδιον Υπουργείον ώφειλε να εξηγήση διά ποίον λόγον μέχρι σήμερον καθυστερεί η έκθεσις του εμπειρογνώμονος. Εάν όμως υπεβλήθη τοιαύτη έκθεσις τότε το αρμόδιον Υπουργείον δεν δικαιούται να την κρατή εις τους φακέλλους κλειστήν αλλά ώφειλεν από της πρώτης στιγμής να δώση την έκθεσιν αυτήν εις την δημοσιότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα το οποίον συζητείται ενώπιον της Βουλής είναι Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός διά την κάλυψιν γενομένης δαπάνης διά μελέτην εμπειρογνώμονος. Το κατά πόσον η μελέτη αυτή θα έπρεπε να δοθή εις την δημοσιότητα ή όχι είναι άσχετον με το θέμα το οποίον απασχολεί την Βουλήν τώρα, δηλαδή το θέμα της καλύψεως της δαπάνης, και εν πάση περιπτώσει ο ίδιος ο Υπουργός δεν δικαιούται να δημοσιεύση την έκθεσιν εμπειρογνώμονος προς την Κυβέρνησιν, προτού η έκθεσις μελετηθή υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και το Υπουργικόν Συμβούλιον αποφασίση υπέρ της δημοσιεύσεως ή όχι. Η έκθεσις εμπειρογνωμόνων οι οποίοι καλούνται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας γίνεται προς την Εκτελεστικήν εξουσίαν και η Εκτελεστική Εξουσία δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου αποφασίζει πότε και κατά πόσον η έκθεσις πρέπει να δημοσιευθή.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, διά της προεισαγωγής την οποίαν έκαμα εσκόπευα να εξηγήσω τους λόγους διατί εγώ προσωπικώς θα καταψηφίσω το κονδύλι αυτό. Προσωπικώς δεν είμαι διατεθειμένος να εγκρίνω εκ των υστέρων οιανδήποτε δαπάνην επί της οποίας ουδεμία πληροφορία πριν ή γίνη η δαπάνη δίδεται προς την Βουλήν.

Εν πάση περιπτώσει όσον αφορά τον τρόπον της δημοσιεύσεως εάν θα περάση από το Υπουργικόν Συμβούλιον ή όχι δεν έχω κανένα λόγον να διαφωνήσω με το Προεδρείον. Εάν όμως η έκθεσις αυτή έγινε και δεν δημοσιεύεται διότι ο αρμόδιος Υπουργός καθυστερεί να την εισάξη εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, νομίζω ότι χρειάζεται να δοθούν εξηγήσεις προς την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορείτε να υπολογίζετε ή να προϋποθέτετε ότι πιθανόν να καθυστερή διότι ο αρμόδιος Υπουργός καθυστερεί. Το Υπουργικόν Συμβούλιον γνωρίζει ότι ανετέθη εις εμπειρογνώμονα να μελετήση το ζήτημα της αλιείας και να υποβάλη έκθεσιν. Επομένως εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον πιστεύη ότι υπάρχει καθυστέρησις, δύναται να ζητήση από το αρμόδιον Υπουργόν να δη την έκθεσιν, και επομένως δεν μπορούμεν να οδηγούμεθα εις υποθετικά συμπεράσματα ότι πιθανόν να καθυστερή ο Υπουργός.

Το θέμα του κατά πόσον θα έπρεπε εκ των υστέρων να εγκρίνωμεν δαπάνην είναι φυσικά θέμα ουσίας, αλλά εις πολλάς περιπτώσεις όταν η δαπάνη δεν είναι μεγάλη δεν είναι εύκολον διά την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να υποβάλη συμπληρωματικόν προϋπολογισμόν διά ποσόν £750, να καθυστερήση την εργασίαν μέχρις ότου η Βουλή ψηφίση, πράγμα το οποίον μπορεί να πάρη δύο και τρεις εβδομάδας, και να έχη ξένον εμπειρογνώμονα, ο οποίος έρχεται εδώ, να περιμένη δύο ή τρεις εβδομάδας προτού αρχίση την δουλειάν του μέχρις ότου η Βουλή ψηφίση την δαπάνην. Ασφαλώς εάν επρόκειτο περί ουσιαστικής δαπάνης δεν θα έπρεπε να την ψηφίσωμεν. Αλλά υπάρχει και άλλος λόγος· ο εμπειρογνώμων αυτός δεν εκλήθη τη αποφάσει του Υπουργού Γεωργίας αλλά τη αποφάσει του Υπουργικού Συμβουλίου. Και επομένως δεν είναι πρωτοβουλία ενός Υπουργού όσον αφορά το κονδύλιον της δαπάνης αυτής, αλλά πρόκειται περί αποφάσεως ολοκλήρου του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2 και του πίνακος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

26 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Υπάρχουν δύο αποχαί.

Το άρθρον 2 και ο Πίναξ εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωσις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Νόμος αναφερόμενος «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 5) του 1961.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τρίτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 61.».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1961.»

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Χρύσης Δημητριάδης
Γεώργιος Τομπάζος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δάφνης Παναγίδης
Τίτος Φάνος
Ραματάν Τζεμίλ

Η Επιτροπή συνήλθε την 7ην Δεκεμβρίου 1961. Κατά την συνεδρίαν εμελετήθη το Νομοσχέδιον, τα κεφάλαια και άρθρα τούτου.

Η Επιτροπή εγκρίνει τας προτεινομένας δαπάνας διά τα αντίστοιχα άρθρα και κεφάλαια και εισηγείται εις την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον εις νόμον ως προτείνεται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' άς δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £12.440 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας δώδεκα χιλιάδας τετρακοσίας και τεσσαράκοντα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1961.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΔΑΠΑΝΗ					ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ					ΣΚΟΠΟΣ
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	
4Δ	Διοίκησις.	37	Ασφάλτωσις Οδού Δερύνειας Σωτήρας	5.500	4Δ	Διοίκησις.	35	Ασφάλτωσις Οδού Λιοπετρίου-Δερύνειας.	500	Διάθεσις χρημάτων διά την ασφάλτωσιν της Οδού Δερύνειας-Σωτήρας.
					7Δ	Τμήμα Δημοσίων Έργων.	24	Ασφάλτωσις Οδού προς Γαλάτειαν.	5.000	
4Δ	Διοίκησις.	38	Ασφάλτωσις Οδού Λιοπετρίου-Ξυλοφάγου	6.940	4Δ	Διοίκησις.	35	Ασφάλτωσις Οδού Λιοπετρίου-Δερύνειας.	2.000	Διάθεσις χρημάτων διά την επέκτασιν της ασφαλτοστρώτου οδού προς το Λιοπέτρι πέραν των Επαρχιακών ορίων Αμμοχώστου μέρι του χωρίου Ξυλοφάγου.
			Ολικόν £	12.440				Ολικόν £	7.500	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ και το δεύτερον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ και το δεύτερον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1961.».

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τέταρτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 61.»

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Χρύσης Δημητριάδης
Γεώργιος Τομπάζος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δάφνης Παναγίδης
Τίτος Φάνος
Ραματάν Τζεμίλ.

Η Επιτροπή συνήλθε την 7ην Δεκεμβρίου 1961. Κατά την συνεδρίαν εμελετήθη το Νομοσχέδιον, τα κεφάλαια και τα άρθρα τούτου.

Η Επιτροπή εγκρίνει τας προτεινομένας δαπάνας διά τα αντίστοιχα άρθρα και κεφάλαια και εισηγείται εις την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον εις νόμον ως προτείνεται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον.

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £5.000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961 ποσόν μη υπερβαίνον τας πέντε χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΙΝΑΞ

ΔΑΠΑΝΑΙ		ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ			ΣΚΟΠΟΣ
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	
7Δ.	Τμήμα Δημοσίων Έργων.	18	Βελτιώσεις οδού Λυθράγκωμης-Γαληνόπορνης.	5.000	Ασφάλτωσις του τμήματος Βαθύλακα Γαληνόπορνης της οδού Λυθραγκώμης-Γαληνόπορνης.
			Ολικόν	5.000	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ και το δεύτερον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ και το δεύτερον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χορηγηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως «Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1961.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος του 1962 (Τακτικός Προϋπολογισμός).

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίσω την συζήτησιν θα παρεκάλουν τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν τα ακόλουθα δύο Νομοσχέδια.

(1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 13) του 1961, υποβληθέν υπό του Υπουργείου Οικονομικών και

(2) Έγγραφα υποβληθέντα την 18.12.61 υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 4(2) του Νόμου 9 του 1961, και του άρθρου 7(2) του Νόμου του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 13) του 61 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Τα έγγραφα υποβληθέντα την 18.12.61 υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως του άρθρου 4(2) του Νόμου 9 του 1961, και του άρθρου 7(2) του Νόμου 7 του 1961, παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη. Προτού αναγνώσω την έκθεσιν οφείλω να. . . να έχετε υπ' όψιν ότι το κύριον μέρος της εκθέσεως είχεν ετοιμασθή προτού γίνουν ωρισμέναι μελέται Νομοσχεδίων τα οποία εξητάσθησαν τελευταίως υπό της Βουλής.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962.

Την Επιτροπήν Προϋπολογισμού απήρτησαν οι ακόλουθοι:

Τουμαζής Παναγιώτης, Πρόεδρος
Μπερμπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Τζεμήλ Ραμαντάν
Τίτος Φάνος
Λυσσαρίδης Βάσος
Ναλπάντογλου Μπουρχάν
Παναγίδης Δάφνης
Τομπάζος Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Γιαμάκης Ιωσήφ.

Το ανωτέρω Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν την 30ήν Σεπτεμβρίου 1961, εδημοσιεύθη δε εις την υπ' αριθμόν 99 έκδοσιν της επισήμου Εφημερίδος της Δημοκρατίας της 27ης Οκτωβρίου 1961.

Η Επιτροπή Προϋπολογισμού έσχε 15 συνεδρίας μεταξύ της 19ης Οκτωβρίου 1961, και της 17ης Νοεμβρίου 1961, κατά τας οποίας εξητάσθη και συνεζητήθη ο Προϋπολογισμός άρθρον προς άρθρον. Επίσης ολιγομελής υπεπιτροπή της ως άνω Επιτροπής έσχε 5 συνεδρίας διά την σύνταξιν της παρούσης Εκθέσεως.

Εις αριθμόν συνεδριάσεων της Επιτροπής προσκληθείς παρέστη ο Λειτουργός επί του Προϋπολογισμού όστις παρέσχεν εις την Επιτροπήν όλας τας ζητηθείσας παρ' αυτού εξηγήσεις και πληροφορίας επί των διαφόρων κονδυλίων του Προϋπολογισμού. Κατά την διάρκειαν των εργασιών της Επιτροπής προσκληθέντες παρέστησαν ωσαύτως εκπρόσωποι διαφόρων Υπουργείων και άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων οίτινες επίσης παρέσχον εις την Επιτροπήν περαιτέρω λεπτομερείας επί πλείστων κονδυλίων.

Η Επιτροπή επιθυμεί εν συντομία να εκθέση προς την Βουλήν τας παρατηρήσεις και αποφάσεις της επί του ως άνω Νομοσχεδίου αρχίζουσα με τας γενικάς παρατηρήσεις επί θεμάτων αρχής και ακολούθως εκθέτουσα τας απόψεις και εισηγήσεις της επί των επί μέρους θεμάτων.

1. Η Επιτροπή με ιδιαιτέραν ικανοποίησιν διεπίστωσεν ότι η Εκτελεστική Εξουσία έχει καταβάλει σοβαράς προσπαθείας προς ελάττωσιν των προβλεπομένων εξόδων εις πλείστα όσα Κεφάλαια του Προϋπολογισμού. Το γεγονός τούτο αποτελεί ευοίωνον ένδειξιν της Κυβερνητικής Πολιτικής διά την όσον το δυνατόν μείωσιν των κρατικών δαπανών. Η Επιτροπή χαιρετίζουσα την καλήν αυτήν αρχήν, επιθυμεί να εκφράση την ζωηράν αυτής ελπίδα ότι και εις το μέλλον θα καταβληθή υπό της Κυβερνήσεως προσπάθεια προς περαιτέρω μείωσιν των μη παραγωγικών δαπανών.

Συνολικώς αι προϋπολογιζόμεναι διά το 1962 δαπάναι παρουσιάζουν ελάττωσιν κατά £275.818 εν συγκρίσει προς τον Εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν του 1961. Εάν δε η κατωτέρω, εν παραγράφω αναφερομένη κατά πλειοψηφίαν απόφασις της Επιτροπής περί περικοπής ποσού £320,000 εκ του Κονδυλίου του Κεφ. 9Α (Κυπριακός Στρατός) εγκριθή υπό της ολομελείας της Βουλής, τότε η ως άνω ελάττωσις θα ανέλθη εις το ποσόν των £595,818.

(Σημ.: Ο κ. Τουμαζής σταματά την ανάγνωσιν της Εκθέσεως διά να είπη τα εν παρενθέσει).

(Παρακαλώ κ. Πρόεδρε να προσεχθή ότι ενώ εις την έκθεσιν αναγράφεται ποσόν £375,818 αντί £275,818 και £695,818 αντί £595,818, εδιάβασα κατά £100.000 ολιγώτερον διότι υπάρχει συμπληρωματική έκθεσις εις την οποίαν εγκρίνεται επιπλέον ποσόν £100,000).

2. Το δεύτερον σημείον το οποίον χρήζει ιδιαιτέρας μνείας είναι η ανάγκη της ταυτοχρόνου περίπου υποβολής εις την Βουλήν των δύο Προϋπολογισμών, ήτοι του ετησίου Τακτικού Προϋπολογισμού και του ετησίου Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Τούτο θα καταστήση δυνατήν την υπό της Επιτροπής και της ολομελείας της Βουλής καλυτέραν και πλέον εποικοδομητικήν μελέτην των δύο Προϋπολογισμών καθ' όσον η ενιαία μελέτη τούτων θα δώση την ευκαιρίαν της καλυτέρας εκτιμήσεως της εν γένει οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής της Κυβερνήσεως. Συναφώς, η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίση ότι πέρυσιν οι δύο ως άνω Προϋπολογισμοί ευρίσκοντο ενώπιον της Βουλής κατά την αυτήν περίοδον.

3. Τα προϋπολογιζόμενα διά το 1962 έσοδα παρ' όλον ότι παρουσιάζουν ελάττωσιν κατά £755,300 εν συγκρίσει προς τον αρχικόν Προϋπολογισμόν διά το 1961, και κατά £584,023 εν συγκρίσει προς τον αναθεωρηθέντα Προϋπολογισμόν του ιδίου έτους, εν τούτοις εάν δεν ληφθή υπ' όψιν η εξ Ηνωμένου Βασιλείου βοήθεια η οποία ενώ κατά το 1961 ήτο £3,500,000 το 1962 θα είναι £2,500,000, τότε τα προϋπολογιζόμενα έσοδα παρουσιάζουν αύξησιν κατά £415,977 εν συγκρίσει προς τον αναθεωρηθέντα Προϋπολογισμόν του 1961.

4. Εκ του σκέλους των Εσόδων καταφαίνεται ότι το σύνολον των εσόδων των προερχομένων από Εμμέσους Φόρους αποτελεί το 47.92% των κρατικών εσόδων ενώ αντιθέτως το εξ Αμέσων Φόρων προερχόμενον εισόδημα το 21.15%.

Εν συγκρίσει προς τον Εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν του 1961 τα μεν προβλεπόμενα έξοδα εξ Αμέσων Φόρων παρουσιάζουν μείωσιν εκ £801,039 (εκ των οποίων £715,500 αφορούν μείωσιν του εισπραχθησομένου Φόρου Εισοδήματος) τα δε εξ Εμμέσων Φόρων τοιαύτα αύξησιν κατά £503,000.

Δέον, εν τούτοις, να ληφθή υπ' όψιν ότι η προβλεπομένη μείωσις του εισπραχθησομένου Φόρου Εισοδήματος κατά £715,500 οφείλεται κατά κύριον λόγον εις την προβλεπομένην ελάττωσιν των φορολογητέων εισοδημάτων, και κατά δεύτερον λόγον εις τας προβλεπομένας εν τω υποβληθέντι

τροποποιητικώ Νομοσχεδίω περί Φόρου Εισοδήματος διατάξεις, δυνάμει των οποίων αυξάνονται αι παρεχόμεναι εξαιρέσεις και εκπτώσεις, αίτινες ομολογουμένως δύνανται να θεωρηθώσιν ως ανακουφιστικαί διά τας τάξεις των εχόντων χαμηλά εισοδήματα. Ωσαύτως δέον να τονισθή ότι διά σειράς νομοθετικών μέτρων, ήδη ψηφισθέντων υπό της Βουλής, κατηργήθησαν ή ηλαττώθησαν αρκετοί άμεσοι φόροι οι οποίοι εις το παρελθόν επεβάρυναν δυσαναλόγως τας απορωτέρας τάξεις ως επί παραδείγματι «Ο περί Χαρτοσήμων Φόρος» και «Ο Φόρος επί Μεταβιβάσεων Ακινήτου Περιουσίας».

Εξ άλλου η προβλεπομένη αύξησις των Εμμέσων Φόρων οφείλεται εξ ολοκλήρου εις την αύξησιν του εισαγωγικού δασμού επί του καπνού «Βιρτζίνια», μέτρον το οποίον σκοπεί την υποστήριξιν και ενθάρρυνσιν της Κυπριακής Καπνοβιομηχανίας.

5. Εκ της μελέτης του όλου Προϋπολογισμού καθίσταται σαφές ότι η φορολογική επιβάρυνσις επί του ακαθαρίστου Εθνικού Προϊόντος υπερβαίνει το 16% (13,000,000 επί £78,400,000). Τούτο υπογραμμίζει την ανάγκην όπως καταβληθούν υπό της Κυβερνήσεως όλαι αι δυναταί προγραμματισμέναι προσπάθειαι διά την ταχείαν προώθησιν των διαφόρων παραγωγικών και άλλων έργων του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως προς τον σκοπόν της σταθεράς αυξήσεως του Εθνικού Εισοδήματος, ήτις αναποφεύκτως θα μειώση το ποσοστόν της επιβαρύνσεως του ακαθαρίστου Εθνικού Προϊόντος.

6. Η πρώτη ειδική παρατήρησίς μας επί του σκέλους των εξόδων του Προϋπολογισμού σχετίζεται προς το ύψος των δαπανών διά την λειτουργίαν του Κρατικού Μηχανισμού εν συγκρίσει προς το σύνολον των εξόδων του Προϋπολογισμού. Όπως εμφαίνεται από τους Πίνακας ποσόν £5,376,991 προνοείται διά προσωπικάς αποδοχάς. Εάν ληφθή υπ' όψιν ότι εις το ανωτέρω ποσόν δεν συμπεριλαμβάνονται τα Οδοιπορικά και τα 'Εξοδα Συντηρήσεως Γραφείων καθίσταται σαφές ότι το ύψος των δαπανών διά την λειτουργίαν της Κρατικής Μηχανής είναι πολύ υψηλόν. Επιθυμούμεν εν τούτοις να τονίσωμεν ότι ουδόλως μεμφόμεθα διά τούτο την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διότι γνωρίζομεν ότι η υπάρχουσα Κρατική Μηχανή είναι κληροδότημα της απελθούσης αποικιακής Κυβερνήσεως. Ο λόγος διά τον οποίον αναφέρομεν την γενικήν αυτήν παρατήρησιν είναι διότι επιθυμούμεν να τονίσωμεν πόσον επιβάλλεται να είμεθα εις το μέλλον πολύ συντηρητικοί εις την δημιουργίαν νέων θέσεων. Νέοι διορισμοί ή νέαι θέσεις δικαιολογούνται μόνον όταν τούτο απαιτήται διά την πλήρωσιν θέσεων υπό τεχνικών, επιστημόνων ή ειδικών διά τας ανάγκας του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως.

7. Ως ετονίσθη και πέρυσιν υπό της Επιτροπής εις την 'Εκθεσιν αυτής επί του Προϋπολογισμού του έτους 1961, ούτω και εν σχέσει προς τον παρόντα Προϋπολογισμόν η Επιτροπή επιθυμεί να καταστήση σαφές ότι εισηγουμένη την έγκρισιν δαπανών αναφερομένων εις νέας θέσεις ουδόλως προτείνει την μόνιμον πλήρωσιν των θέσεων τούτων.

Συναφώς η Επιτροπή τονίζει την ανάγκην συντάξεως και υποβολής εις την Βουλήν, υπό της Κυβερνήσεως, Οργανικών Νόμων εν σχέσει προς όλα τα Υπουργεία. Εν τούτοις η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι τούτο δεν δύναται να πραγματοποιηθή πριν ή η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή επί της αναδιοργανώσεως της Δημοσίας Υπηρεσίας ετοιμάση και υποβάλη την 'Εκθεσιν αυτής. 'Οθεν η Επιτροπή Προϋπολογισμού επιθυμεί να τονίση την απόλυτον ανάγκην ταχείας αποπερατώσεως του έργου της Ειδικής ταύτης Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή απεφάσισεν ότι η ύπαρξις της Ανωτάτης Κλίμακος (1600X60—1900) δεν δύναται να δικαιολογηθή εφ' όσον η Βουλή των Αντιπροσώπων έχει ήδη διά του περί Εξωτερικής Υπηρεσίας Νόμου, Αρ. 10 του 1960, καθορίσει ως αντιμισθίαν του Διοικητικού Λειτουργού του εν λόγω Υπουργείου την Κλίμακα Α (£1460X50—1560X60—1800). Συνεπώς θα απετέλει ασυνέπειαν η έγκρισις υπό της Βουλής της Ανωτάτης Κλίμακος προκειμένου περί των άλλων Διοικητικών Λειτουργών και άλλων Ανωτάτων Λειτουργών της Δημοσίας Υπηρεσίας. 'Οθεν, η Επιτροπή ομοφώνως απεφάσισε την κατάργησιν της Ανωτάτης Κλίμακος και την αντικατάστασιν αυτής, οπουδήποτε αύτη συναντάται εις τον Προϋπολογισμόν, διά της Κλίμακος Α.

9. Αναφορικώς με την προβλεπομένην δαπάνην υπό διάφορα Κεφάλαια διά ενοικίασιν κτιρίων προς χρήσιν αυτών υπό διαφόρων Κυβερνητικών Υπηρεσιών, η Επιτροπή διεπίστωσεν ότι ανέρχεται αύτη εις το σεβαστόν ποσόν των £38,340.— 'Οθεν, η Επιτροπή έχει την γνώμην ότι θα είναι προς το δημόσιον συμφέρον εάν η Κυβέρνησις καταβάλη πάσαν δυνατήν προσπάθειαν ούτως ώστε να ανεγερθώσιν ιδιόκτητα κρατικά κτίρια διά την στέγασιν των τοιούτων υπηρεσιών, ή να χρησιμοποιηθώσιν επωφελέστερον όπου είναι δυνατόν τα υπάρχοντα τοιαύτα.

10. Αναφορικώς προς τα διάφορα κονδύλια δι' Επιδόματα Ενοικίων η Επιτροπή επιθυμεί να παραθέση τα ακόλουθα στοιχεία. Το σύνολον της προβλεπομένης δαπάνης δι' Επιδόματα Ενοικίων ανέρχεται εις το ποσόν των £229,411. Εκ του ποσού τούτου £116,503 αφορούν Επιδόματα Ενοικίων εν σχέσει προς τα Κεφάλαια 18Α Φυλακαί, 29Α Αστυνομία, 30Α Χωροφυλακή, 31Α Πυροσβεστικαί Υπηρεσίαι, το δε υπόλοιπον εκ £62,908 αφορά τας λοιπάς Υπηρεσίας. Η Επιτροπή δεν επιθυμεί εις το παρόν στάδιον να εισηγηθή οιανδήποτε περικοπήν του ποσού τούτου, έχει όμως την γνώμην ότι η Κυβέρνησις θα έπρεπεν εντός του 1962 να επανεξετάση την επί του θέματος τούτου πολιτικήν της με αντικειμενικόν σκοπόν την εξάλειψιν της δαπάνης ταύτης.

11. Εν σχέσει προς τα κονδύλια δι' Οδοιπορικά υπό διάφορα Κεφάλαια η Επιτροπή επιθυμεί να εισηγηθή την ανάγκην ασκήσεως υπό του Υπουργείου Οικονομικών αυστηρού ελέγχου, απεφάσισε δε την προσθήκην σταυρών εις όλα τα σχετικά άρθρα, ούτως ώστε αι τοιαύται δαπάναι να γίνωνται μόνον κατόπιν εξουσιοδοτήσεως του Υπουργείου Οικονομικών. Προς την απόφασιν ταύτην διεφώνησαν μερικά εκ των μελών της Επιτροπής.

12. Αναφορικώς προς το Κεφάλαιον 9Α (Κυπριακός Στρατός) η Επιτροπή κατά πλειοψηφίαν έχει την γνώμην ότι το ποσόν των £500,000 είναι πάρα πολύ υψηλόν και εισηγείται την περικοπήν του κατά £320,000. Ούτω το προτεινόμενον κονδύλιον περί του οποίου γίνεται πρόνοια εις το άνωθι Κεφάλαιον δέον να μειωθή εις £180,000 ποσόν το οποίον, κατά την γνώμην της πλειοψηφίας της Επιτροπής, είναι αρκετόν διά να καλύψη τας ανάγκας του Στρατού. Η απόφασις αύτη ελήφθη αφού προηγουμένως ο Διοικητικός Λειτουργός του Υπουργείου Αμύνης, προσκληθείς εις Συνεδρίαν της Επιτροπής, έδωσεν ωρισμένας πληροφορίας όσον αφορά την σημερινήν σύνθεσιν και δύναμιν του Στρατού ως και την προϋπολογιζομένην δαπάνην. Μερικά Μέλη εξέφρασαν την διαφωνίαν των.

13. 'Οσον αφορά το Υπουργείον Γεωργίας η Επιτροπή έχει την άποψιν ότι χρειάζεται τοιαύτη αναδιοργάνωσις ώστε βάσει του Προϋπολογισμού των Εξόδων τα οποία γίνονται να εξυπηρετήται καλύτερον ο Κύπριος αγρότης.

Διά το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Κεφ. 15Α) το οποίον συμφώνως προς το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως της Κυβερνήσεως προώρισται να διαδραματίση σημαντικόν ρόλον εις την επίτευξιν τούτου, η Επιτροπή έχει την γνώμην ότι πρέπει να επανδρωθή με το κατάλληλον προσωπικόν (Ανώτερον Προσωπικόν), να εξοπλισθή με τα κατάλληλα μέσα και να αναδιοργανωθή κατά τρόπον ώστε να δύναται να ανταποκρίνεται εις τας μεγάλας ευθύνας τας οποίας έχει δια την καλυτέραν δυνατήν αντιμετώπισιν και επίλυσιν των προβλημάτων αρδεύσεως, υδρεύσεως και γενικώς των έργων Αναπτύξεως Υδάτων.

Αναφορικώς με τας Κυβερνητικάς αγρεπαύλεις η Επιτροπή εισηγείται όπως καταβληθή πάσα δυνατή προσπάθεια ούτως ώστε αύται να καταστώσι τουλάχιστον αυτάρκεις.

14. Εν σχέσει προς το Κεφάλαιον 36Α (Γραφείον Δημοσίων Πληροφοριών) η Επιτροπή αφού ήκουσε τας απόψεις του Διευθυντού του Γραφείου τούτου και συνεζήτησε διά μακρών μετ' αυτού επί της σημερινής διαρθρώσεως, λειτουργίας και εν γένει καταστάσεως των Υπηρεσιών Δημοσίων Πληροφοριών της Κυβερνήσεως επιθυμεί να τονίση την ανάγκην εκτεταμένης αναδιοργανώσεως του Τμήματος τούτου καθ' όσον, ως τούτο έχει σήμερον, ουδόλως ανταποκρίνεται προς το έργον αυτού. Η Επιτροπή συνιστώσα την ψήφισιν της προβλεπομένης δαπάνης πράττει τούτο μετά μεγάλης επι-

φυλάξεως, εκφάζει δε την ζωηράν αυτής επιθυμίαν όπως η Κυβέρνησις προβή εις ταχείαν αναδιοργάνωσιν του Γραφείου τούτου.

15. Η Επιτροπή επικροτεί την απόφασιν της Εκτελεστικής Εξουσίας όπως συνεχίση και εφέτος τας Επιχορηγήσεις (Κεφ. 50Α). Τούτο ήτο απαραίτητον εξ αιτίας των συνθηκών υπό τας οποίας ευρέθησαν οι διάφοροι τομείς της γεωργικής μας παραγωγής. Έχομεν όμως την γνώμην ότι το θέμα των επιχορηγήσεων εις το μέλλον χρήζει ειδικής μελέτης και αι επιχορηγήσεις δέον να γίνωνται με περίσκεψιν και με αντικειμενικόν σκοπόν την καλυτέραν εξυπηρέτησιν της αγροτικής και γενικώτερον της Εθνικής μας Οικονομίας.

16. Αναφορικώς με το θέμα της Κυβερνητικής χορηγίας προς το Κυπριακόν Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα (Κεφάλαιον 55Α, Άρθρον 1, Κυπριακόν Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα) η Επιτροπή φρονεί ότι ο Δημόσιος Προϋπολογισμός επιβαρύνεται με πολύ υψηλόν ποσόν κατ' έτος και έχει την γνώμην ότι πρέπει να εξευρεθούν τρόποι ίνα μετριασθή η επιβάρυνσις αύτη. Ειδικώς με την Τηλεόρασιν, η Επιτροπή αισθάνεται ότι πρέπει να καταβληθούν προσπάθειαι ούτως ώστε να καταστή αύτη αποδοτικώτερα και πλέον ωφέλιμος δι' ολόκληρον την Νήσον. Επίσης η Επιτροπή φρονεί ότι πρέπει να επισπευθή και υποβληθή νέος περί Ραδιοφωνίας Νόμος εις τον οποίον ασφαλώς θα προβλέπωνται αι Θέσεις και ο αριθμός εις τας διαφόρους υπηρεσίας του Ιδρύματος. Κατά την εξέτασιν της επιχορηγήσεως προς το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου η Επιτροπή ευρέθη εις δύσκολον θέσιν να λάβη απόφασιν διότι δεν παρουσιάσθη εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμός διά το 1962. Μόνον ο Προϋπολογισμός διά το έτος 1961 ετέθη εις την διάθεσιν της Επιτροπής, εδόθη δε η πληροφορία ότι βάσει του Προϋπολογισμού 1961 υπελογίσθη συμπερασματικώς η δαπάνη διά το 1962. Δεν είναι ορθόν να απαιτήται από την Βουλήν η παραχώρησις σημαντικού ποσού, ως η επιχορήγησις προς το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου, άνευ της μελέτης και της υποβολής αναλυτικού Προϋπολογισμού υπό του Ιδρύματος. Η Επιτροπή εισηγείται όπως εις το μέλλον ο Προϋπολογισμός του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου συναποστέλλεται με τον ετήσιον Προϋπολογισμόν του Κράτους.

17. Αναφορικώς προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων (59Α, 60Α) η Επιτροπή επιθυμεί να υπομνήση την εισήγησιν την οποίαν υπέβαλεν εις την Έκθεσίν της επί του Προϋπολογισμού του 1961 όπως συσταθή Ειδική Επιτροπή ήτις να επιληφθή του θέματος της αναδιοργανώσεως του ως άνω Τμήματος ούτως ώστε να καταστή τούτον πλέον επαρκές προς όφελος του Δημοσίου.

18. Η Επιτροπή εκφράζει την λύπην της διότι ευρέθη εις την ουχί ευχάριστον θέσιν να επαναλάβη ωρισμένας εκ των γενομένων εις την προηγουμένην της Έκθεσιν (εν σχέσει προς τον Προϋπολογισμόν του 1961) παρατηρήσεων, εκφράζει δε την ελπίδα ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα χωρήση το ταχύτερον εις την υιοθέτησιν των υποβληθεισών εισηγήσεων.

19. Κατά προσθέτους πληροφορίας ληφθείσας εκ του Υπουργείου Οικονομικών επηνέχθησαν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις και προσθήκαι εις τον Ταχτικόν Προϋπολογισμόν Εσόδων και Δαπανών 1961.

(Ο κ. Τουμαζής είπεν: Νομίζω πως πρέπει να είναι 62 κ. Πρόεδρε, διότι. . .)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

62, είναι διορθωμένον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

τον υποβληθέντα εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων.

(1) **Κεφάλαιον 39Α.** Εξωτερικαί Υπηρεσίαι, Σελ. 104 του Ελληνικού κειμένου και Σελ. 94 του Τουρκικού κειμένου, το Άρθρον 18 «Αγορά Αυτοκινήτων διά Πρεσβείας» να σημειωθή διά σταυρού.

(2) **Κεφάλαιον 43Α.** Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Σελ. 114 του Ελληνικού κειμένου, μετά το Άρθρον 8 να προστεθή άνοιγμα παρενθέσεως προ των λέξεων «Ειδικαί Δαπάναι».

(3) **Κεφάλαιον 66Α.** Ιατρικόν Τμήμα, Σελ. 159 του Ελληνικού και Σελ. 145 του Τουρκικού κειμένου, Άρθρον 1(48), εις τας Επεξηγήσεις απέναντι του Άρθρου τούτου να προστεθούν τα εξής:

«Η μισθοδοτική κλίμαξ της θέσεως ταύτης ανέρχεται μέχρι £450».

(4) **Κεφάλαιον 66Α.** Ιατρικόν Τμήμα, Σελ. 159 του Ελληνικού και Σελ. 145 του Τουρκικού κειμένου, Άρθρον 1(51), εις τας Επεξηγήσεις απέναντι του Άρθρου τούτου να προστεθούν τα εξής:

«(51) Η μισθοδοτική κλίμαξ της θέσεως ταύτης ανέρχεται μέχρι £450».

(5) **Κεφάλαιον 66Α.** Ιατρικόν Τμήμα, Σελ. 161 του Ελληνικού και Σελ. 147 του Τουρκικού κειμένου, Άρθρον 1(88), εις τας Επεξηγήσεις απέναντι του Άρθρου τούτου να προστεθούν τα εξής:

«(88) Η μισθοδοτική κλίμαξ της θέσεως ταύτης ανέρχεται μέχρι £450».

(6) **Κεφάλαιον 66Α.** Ιατρικόν Τμήμα, Σελ. 161 του Ελληνικού και Σελ. 147 του Τουρκικού κειμένου, Άρθρον 1(96) εις τας Επεξηγήσεις απέναντι του Άρθρου τούτου να προστεθούν τα εξής:

«(96) Η μισθοδοτική κλίμαξ της θέσεως ταύτης ανέρχεται μέχρι £450».

(7) Σελίς 183 του Ελληνικού και Σελ. 165 του Τουρκικού κειμένου. Εις την στήλην «Κατάλογος Λειτουργών ασκούντων έλεγχον επί των Κονδυλίων» ο Ελέγχων Λειτουργός διά το Κεφάλαιον 73Α, Αναμορφωτική Σχολή «Γενικός Λογιστής» να γίνη «Διοικητικός Λειτουργός Υπουργείου Δικαιοσύνης».

(8) **Κεφάλαιον 67Α.** Σελίς του 166 του Ελληνικού κειμένου Άρθρον 1(6). Η λέξις «Θυρωρός» να γίνη Κοσμήτωρ».

(9) **Κεφάλαιον 55Α.** Χορηγίαι και Συνεισφοραί, Σελίς 103 του Ελληνικού και Σελ. 118 του Τουρκικού κειμένου, Άρθρον 8 Χορηγίαι εις Διακοινοτικά Σχολεία εις την στήλην «Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους 1962» το ποσόν των £12,000 να γίνη £13,000 και εις την Στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον» έναντι του ιδίου Άρθρου το ποσόν των £12,000 να γίνη £13,000. Το σύνολον των Χορηγιών και Συνεισφορών Α εις την Στήλην «Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους 1962» από £764,563 να γίνη £765,563 και εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον» από £67,050 να γίνη £68,050.

(10) Σελίς 181 του Ελληνικού κειμένου και Σελ. 163 του Τουρκικού κειμένου, ο Ελέγχων Λειτουργός διά το Κεφάλαιον 12, Κτηνοτροφικαί Υπηρεσίαι αντί «Πρώτος Κτηνιατρικός Λειτουργός, Κτηνιατρικαί Υπηρεσίαι» να γίνη «Πρώτος Γεωργικός Λειτουργός Κτηνοτροφίας».

(11) **Κεφάλαιον 23Α.** Τμήμα Επισήμου Παραλήπτου και Εφόρου. Σελ. 3,54,55 και 163 εις το Τουρκικόν κείμενον, ο τίτλος απέναντι του Κεφαλαίου τούτου να διαγραφή και να αντικατασταθή διά του ακολούθου:

«Τμήμα Επισήμου Παραλήπτου και Εφόρου».

(12) **Κεφάλαιον 3.** Λεπτομέρειαι Εσόδων εις το Ελληνικόν και Τουρκικόν κείμενον Σελ. 7, Άρθρον 65, «Εγγραφή Εταιρειών» να προστεθούν αι λέξεις «Περιωρισμένης Ευθύνης».

(13) **Κεφάλαιον 3.** Λεπτομέρειαι Εσόδων. Εις το Ελληνικόν και Τουρκικόν κείμενον Σελ. 7 άρθρον 66 να διαγραφούν αι λέξεις «Εγγραφή Ονομάτων Εταιρειών και Συνεταιρισμών» και να προστεθούν τα εξής:

«Εγγραφή Ομορρύθμων και Ετερρορύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών.»

(14) **Κεφάλαιον 3.** Λεπτομέρειαι Εσόδων. Εις το Ελληνικόν και Τουρκικόν κείμενον Σελ. 7 Άρθρον 67. Η λέξις «Δικαιωμάτων» να αντικατασταθή διά της λέξεως «Προνομίων».

(15) Εις το Τουρκικόν κείμενον Σελ. 7. Το όνομα του Κεφαλαίου αντί «Γραφείον Επισήμου Παραλήπτου και Εφόρου» να γίνη «Τμήμα Επισήμου Παραλήπτου και Εφόρου».

(16) **Κεφάλαιον 9Α.** Κυπριακός Στρατός, Άρθρον 1. Το ποσόν των £500,000 εις την Στήλην «Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους 1962» να γίνη £180,000. Επομένως και το Σύνολον Δαπανών Κυπριακού Στρατού Α εις την Στήλην από £500,000 να γίνη £180,000.

(17) Εις το Τουρκικόν κείμενον Σελ. 59, αι Επεξηγήσεις απέναντι του 'Αρθρου 1(23) να απαλειφθούν και εις τας Επεξηγήσεις απέναντι του 'Αρθρου 1(24) να προστεθούν τα εξής:

«(24) Ο κάτοχος της θέσεως απεσπάσθη εις την θέσιν Ανωτέρου Λειτουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 'Αρθρον 1(18)».

(18) Εις το Τουρκικόν κείμενον Σελ. 148. Μετά το άρθρον 14 προ των λέξεων «Ειδικαί Δαπάναι» να προστεθή άνοιγμα παρενθέσεως.

(19) Εις το Τουρκικόν κείμενον Σελ. 163. Ο Ελέγχων Λειτουργός διά το Κεφάλαιον 12 αντί «Διευθυντής Τμήματος Γεωργίας Κτηνιατρικαί Υπηρεσίαι» να γίνη «Πρώτος Γεωργικός Λειτουργός Κτηνοτροφίας».

Εις την σελίδα 77 του Ελληνικού και εις την Σελ. 69 του Τουρκικού κειμένου εις τας Επεξηγήσεις απέναντι των 'Αρθρων 27, 28, 29, 30 και 31, πρέπει να προστεθούν τα ακόλουθα:

	Φωτισμός και θέρμανσις.	Ενοίκια	Καθαριότης Γραφείων.	Έκτακτα	Τέλη Ύδατος.	Δημοσιότης		Ολικόν
	£	£	£	£	£	£		£
27. Λευκωσία-Κυρήνεια	450	54	156	207	49	60		976
28. Αμμόχωστος	108	48	84	100	500	60		900
29. Λεμεσός	200	50	—	310	300	60		920
30. Πάφος	50	216	—	130	144	60		600
31. Λάρναξ	50	480	28	89	11	10		668
Σύνολα	858	848	268	836	1,004	250	Γενικόν ολικόν	4,064

Λόγω των τροποποιήσεων αίτινες επηνέχθησαν εις τον Πίνακα Δαπανών 1962 αι ακόλουθοι τροποποιήσεις πρέπει να γίνουν εις την Συγκεφαλαίωσιν Δαπανών και Οφειλών Βαρυνουσών το Πάγιον Ταμείον.

Εις την σελ. 3 του Ελληνικού και Τουρκικού κειμένου εις την στήλην «Προϋπολογισμός 1962», «Προϋπολογισθέντα Ποσά» εις την Δαπάνην κατά Κεφάλαιον Αρ. 9, Κυπριακός Στρατός, το ποσόν £500,000 πρέπει να γίνη £180,000. Το ποσόν των £500,000 εις την στήλην «Σύνολον» διά τον Κυπριακόν Στρατόν πρέπει να γίνη £180,000.

Επομένως το ολικόν διά το Υπουργείον Αμύνης εις την στήλην «Προϋπολογισθέντα Ποσά» από £506,940 πρέπει να γίνη £186,940. Επίσης το ολικόν εις την στήλην «Σύνολον» διά το Υπουργείον Αμύνης από £506,940 πρέπει να γίνη £186,940.

Εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» διά τον Κυπριακόν Στρατόν Αρ. 9 πρέπει να προστεθούν «-£320,000» και το ολικόν εις την ιδίαν στήλην διά το Υπουργείον Αμύνης πρέπει να γίνη από «+£940» εις «-£319,060».

Εις την σελ. 4 του Ελληνικού και Τουρκικού κειμένου εις την στήλην «Προϋπολογισμός 1962» «Προϋπολογισθέντα Ποσά» εις την Δαπάνην κατά Κεφάλαιον Αρ. 55 Χορηγίαι και Συνεισφοραί το ποσόν £764,563 καθώς και το ίδιον ποσόν εις την στήλην «Σύνολον» πρέπει να γίνη £765,563. Εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον Εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» διά τον Αρ. 55 το ποσόν «+£67,050» πρέπει να γίνη «+£68,050».

Τα ολικά διά το Υπουργείον Οικονομικών των στηλών «Προϋπολογισμός 1962», «Προϋπολογισθέντα Ποσά», «Σύνολον» και «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον Εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» από £7,442,451, £11,387,427 και +£100,181 θα γίνουν £7,443,451, £11,388,427 και +£101,181 αντιστοίχως.

Το ολικόν της Συγκεφαλαιώσεως Δαπανών και Οφειλών Βαρυνουσών το Πάγιον Ταμείον πρέπει να τροποποιηθή ως ακολούθως: Στήλη «Προϋπολογισθέντα ποσά από £14,594,171 εις £14,276,171, Στήλη «Σύνολον» από £18,592,549 εις £18,273,549, Στήλη «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» από —£376,818 εις —£695,818.

Εις την Σελ. 1 πρέπει να γίνουν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις τον Προϋπολογισμόν Υπόλοιπον Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

Προϋπολογισμός Δαπανών διά το έτος 1962 ως εκτίθεται εν λεπτομερεία εις τας σελίδας 3 και 4 από £18,592,549 εις £18,273,549.

Προϋπολογιζόμενον Υπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1962, από £951,177 εις £1,270,177.

Εις την σημείωσιν του περιθωρίου του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 εις το 'Αρθρον 2 το ποσόν £14,595,171 πρέπει να γίνη £14,276,171.

Εις το 'Αρθρον 2 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 αι λέξεις «δεκατέσσερα εκατομμύρια πεντακοσίας ενενήκοντα πέντε χιλιάδας εκατόν εβδομήκοντα μίαν λίρας» να αντικατασταθούν διά των λέξεων «Δεκατέσσερα εκατομμύρια διακοσίας εβδομήκοντα έξ χιλιάδας, εκατόν εβδομήκοντα μίαν λίρας».

20. Η Επιτροπή εισηγείται όπως το ως άνω Νομοσχέδιον, ως τούτο ετροποποιήθη υπ' αυτής, ψηφισθή υπό της Βουλής εις Νόμον.

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μετά το κύριον σώμα αυτής της εκθέσεως έγιναν ωρισμέναι συμπληρωματικαί εκθέσεις τας οποίας διαβάζω.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Η εις την σελίδα 8 και υπ' αριθμόν 16 προτεινομένη τροποποίησις σχετικώς με το Κεφάλαιον 9Α «Κυπριακός Στρατός» ήτοι η μείωσις του ποσού του £500,000 εις £180,000 αποτελεί ως αναφέρεται και εις την παράγραφον 12 της Εκθέσεως (Σελίς 5) κατά πλειοψηφίαν απόφασιν της Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού και δεν προέρχεται από εισήγησιν ή κατόπιν πληροφοριών ληφθεισών εκ του Υπουργείου Οικονομικών ως αναφέρεται εις την παράγραφον 9 (σελίς 7) της Εκθέσεως.

(Εκ της Επιτροπής Προϋπολογισμού).

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1962.

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου.

Η Επιτροπή συνήλθε την 14ην Δεκεμβρίου 1961, ίνα μελετήση δύο πρόσθετα ζητήματα σχετιζόμενα με τον Προϋπολογισμόν:

(α) την προσθήκην ποσού £100,000 εις τας Δαπάνας του Κεφαλαίου 56Α — Διάφορα (ως 'Αρθρον 30) διά την διάθεσιν χρημάτων προς εφαρμογήν του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου 48 του 1961.

Η Επιτροπή κατά πλειοψηφίαν εισηγείται την προσθήκην του ως άνω ποσού εις την προσήκουσαν αυτού θέσιν. Συνεπεία τούτου το κονδύλιον «Αποζημίωσις εις το Ανώτατον Συμβούλιον του Εβκάφ» γίνεται 'Αρθρον 31 αντί 30:

(β) την υπό του Υπουργού Οικονομικών προτεινομένην τροποποίησιν του 'Αρθρου 4(1) του Νομοσχεδίου διά να γίνη πρόνοια, όπως, τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου, οιονδήποτε περίσσευμα προκύπτον εξ οιουδήποτε άρθρου δαπανάται δι' οιανδήποτε άλλην υπηρεσίαν ή σκοπόν εμπίπτοντα εις το αυτό Κεφάλαιον του Πίνακος, αλλά μη καλυπτόμενον υφ' οιουδήποτε υφισταμένου 'Αρθρου. Επειδή η Επιτροπή έχει την γνώμην ότι τούτο είναι ζήτημα υψίστης σπουδαιότητος συνεπαγόμενον διαφόρους υπολογισμούς, περιλαμβανομένων και νομικών τοιούτων, απεφάσισε να υποβάλη την προτεινομένην τροποποίησιν εις την Βουλήν άνευ οιασδήποτε ειδικής συστάσεως.

Κατόπιν της ανωτέρω αποφάσεως αναφορικώς προς τας £100,000, όπως συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν 1962, πρέπει να γίνουν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 56Α—Διάφορα.

Μετά το άρθρον 29 εις την σελίδα 132 του Ελληνικού και εις την σελίδα 120 του Τουρκικού κειμένου να εγγραφή νέον 'Αρθρον υπ' αρ. 30 και αι Λεπτομέρειαι Δαπάνης να είναι «Ο Νόμος περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων» και εις την στήλην «Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους» διά το 'Αρθρον τούτο να προστεθή το ποσόν «£100,000» και εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον» να προστεθή «+£100,000».

Το άρθρον 30 «Αποζημίωσις εις το Ανώτατον Συμβούλιον του Εβκάφ» να γίνη «'Αρθρον 31».

Το Σύνολον Δαπανών Διαφόρων Α εις την στήλην «Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους» από «£225,814» να γίνη «£355,814» και το ποσόν «—£85,658» εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον» να γίνη «+£14.342».

Εις την σελίδα 4 του Ελληνικού και Τουρκικού κειμένου εις την Συγκεφαλαίωσιν Δαπανών και Οφειλών Βαρυνουσών το Πάγιον Ταμείον πρέπει να γίνουν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις.

Υπουργείον Οικονομικών, 'Αρθρον 56—Διάφορα. Το ποσόν £225,814 εις την στήλην «Προϋπολογισμός 1962» «Προϋπολογισθέντα ποσά» πρέπει να γίνη «£355,814». Το ποσόν «£258,044» εις την στήλην «Σύνολον» να γίνη «£358,044» και το ποσόν «-£85,658» εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» πρέπει να γίνη «+£14,342». . .

Το ολικόν υπό το Υπουργείον Οικονομικών εις την στήλην «Προϋπολογισμός 1962» «Προϋπολογισθέντα ποσά» από «£7,443,451» πρέπει να γίνη «£7,543,451».

Το ολικόν ποσόν υπό το Υπουργείον Οικονομικών εις την στήλην «Σύνολον» από «£11,388,427» πρέπει να γίνη «£11,488,427».

Το σύνολον εις την στήλην «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον Εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» από «+£101,181» πρέπει να γίνη «+£201,181».

Τα ολικά εις το τέλος της σελίδος 4 εις την στήλην «Προϋπολογισθέντα ποσά» «Σύνολον» και «Διαφοραί επί πλέον ή επί έλαττον ως προς τον Εγκεκριμένον Προϋπολογισμόν 1962» από «£14,276,171» «£18,273,549» και «-£695,818» αντιστοίχως πρέπει να γίνουν «£14,376,171» «£18,373,549» και «-£595,818» αντιστοίχως.

Εις την σελίδα 1 Προϋπολογιζόμενον Υπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1962 πρέπει να γίνουν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις:

«Προϋπολογισμός Δαπανών διά το έτος 1962 ως εκτίθεται εν λεπτομερεία εις τας σελίδας 3 και 4» από «£18,273,549» να γίνη «£18,373,549» και το Προϋπολογιζόμενον Υπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1962 από «£1,270,177» να γίνη «£1,170,177».

Εις την Επικεφαλίδα του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 αι λέξεις «δεκατέσσαρα εκατομύρια διακοσίας εβδομήκοντα έξ χιλιάδας εκατόν εβδομήκοντα μίαν λίρας» να γίνη «Δεκατέσσαρα εκατομύρια τριακοσίας εβδομήκοντα έξ χιλιάδας εκατόν εβδομήκοντα μίαν λίρας».

Εις την σημείωσιν του περιθωρίου του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 εις το 'Αρθρον 2 το ποσόν «£14,276,171» να γίνη «£14,376,171».

Εις το 'Αρθρον 2 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 αι λέξεις «δεκατέσσαρα εκατομύρια διακοσίας εβδομήκοντα έξ χιλιάδας, εκατόν εβδομήκοντα μίαν λίρας» να γίνη «δεκατέσσαρα εκατομύρια τριακοσίας εβδομήκοντα έξ χιλιάδας, εκατόν εβδομήκοντα μίαν λίρας»,

Ετελείωσε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίση η ανάγνωσις της εκθέσεως της Επιτροπής Προϋπολογισμού εις την Τουρκικήν γλώσσαν θα διακόψω διά 1/4.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 6ης μ.μ.

('Ωρα διακοπής 5.45 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 6.30 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως . . . ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κύριε Προέδρε, όταν εδιάβαζα την έκθεσιν εις το άρθρον 10, σελίς 4 του Ελληνικού κειμένου το ποσόν £166,503 το εδιάβασα £116,503· το ορθόν είναι δηλαδή £166,503.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελήφθη υπό σημείωσιν. Παρακαλώ όπως η έκθεσις της Επιτροπής Προϋπολογισμού αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Ανάγνωσις της εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Ελήξεν η ανάγνωσις της εκθέσεως της Επιτροπής Προυπολογισμού εις την Ελληνικήν και εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Προτίθεμαι να αναβάλω την συνεδρίασιν μέχρις αύριον διά να αρχίσουν αγορεύσεις επί θέματος αρχής, και να συνεχίσω την Παρασκευήν με την ελπίδα ότι η συζήτησις του Προϋπολογισμού θα λήξη μέχρι της Παρασκευής.

Νομίζω ότι θα ήτο σκόπιμον να αρχίσωμεν την συνεδρίαν μας εις τας 9.30 αύριον το πρωί, και να συνεχίσωμεν μέχρι της 1 μ.μ. Να αρχίσωμεν εις τας 2.30 το απόγευμα και να συνεχίσωμεν την Παρασκευήν το απόγευμα.

Υπάρχει αντίρρησις;

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την αύριον, η ώρα 9.30 π.μ. Εάν προτιμάτε να εργασθώμεν το απόγευμα μέχρι τας πρωινάς ώρας.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Προέδρε, νομίζω ότι αρκετοί προτιμούν την δευτέραν σας εισήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

2.30 αύριον το απόγευμα, με προϋπόθεσιν ότι θα εργασθώμεν μέχρι τας πρωινάς ώρας.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται δι' αύριον εις τας 2.30 μ.μ. Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι η συνέχισις της συζητήσεως του Προϋπολογισμού, του Τακτικού Προυπολογισμού, και κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 6.45 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 21ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

(Ὥρα ενάρξεως 3.15 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 20, Τούρκοι 10, Σύνολον 30.

Απόντες:

Ἕλληνες 14, Τούρκοι 5, Σύνολον 19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η συζήτησις του Τακτικού Προϋπολογισμού. Ανεγνώσθησαν αι εκθέσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμού και ευρισκόμεθα εις το στάδιον των αγορεύσεων επί θέματος αρχής.

Ὑπάρχουν αγορηταί; Σαββίδης, Χρύσης Δημητριάδης, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Χαλήτ Αλή Ριζά, Βάσος Λυσσαρίδης, Χαμπής Μιχαηλίδης, Ντενίζ, Παπαϊωάννου, Πέτρος Στυλιανού.

Ενεγράφησαν 9 ομιληταί. Δέκα ομιληταί. Αιμίλιος Φράγκος.

Κύριος Τουμαζής. Ἐντεκα ομιληταί. Πρώτος έχει τον λόγον ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Σήμερον ευρισκόμεθα εδώ διά να μελετήσωμεν, και αφού επιφέρωμεν τας απαιτουμένας τροποποιήσεις, να εγκρίνωμεν και ψηφίσωμεν τον Προϋπολογισμόν της Δημοκρατίας του 1962.

Αλλ' έντιμοι κύριοι, διερωτώμαι εάν ευρισκόμενοι όλοι εδώ έχωμεν σαφή συναίσθησιν της ευθύνης μας διά την εκτέλεσιν του σοβαρού τούτου έργου· και δυστυχώς είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω αδιστάκτως και απεριφράστως ότι αμφιβάλλω πολύ, διότι διά να έχη κανείς συναίσθησιν της σοβαρότητος και της ευθύνης του ως εντολοδόχος των συμφερόντων του τόπου πρωτίστως οφείλει να σκέπτεται ως Κύπριος. Να σκέπτεται γενικώς διά το καλόν όλου του λαού της χώρας χωρίς εξαίρεσιν, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκεύματος, πολιτικής παρατάξεως, ιδεολογίας και οικονομικής καταστάσεως, και να πιστεύη ότι ο κάθε πολίτης έχει ίσα δικαιώματα ως επίσης και ίσας υποχρεώσεις και ευθύνας αναλόγως των δυνατοτήτων του. Και οφείλομεν επίσης να έχωμεν υπ' όψιν ότι εφ' όσον είμεθα ένα νέον κράτος το οποίον φροντίζωμεν να οργανώσωμεν κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον, διά τα πρώτα ολίγα χρόνια θα χρειασθώμεν θυσίας από όλους μας διά να μπορέσωμεν εν ευθέτω καιρώ να δρέψωμεν τους καρπούς των κόπων μας, και δεν πρέπει να ζητώμεν τον εύκολον τρόπον παρασιτισμού αναμένοντες βοήθειαν από τους ευπόρους φίλους μας διά να αντεπεξέλθωμεν, πράγμα αναξιοπρεπές και ουχί ισάξιον ενός λαού υπερηφάνου, πολιτισμένου, ευφυούς, εργατικού και αξίου ως του Κυπριακού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὅλα τα επίθετα τα οποία αναφέρετε αναφέρονται εις τον Κυπριακόν λαόν; Είχα υπ' όψιν μου ότι το τέλειον δεν υπάρχει επί της γης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔχει και άλλα τα οποία παρέλειψα να βάλω εδώ. Ο οποίος Κυπριακός λαός είμαι βέβαιος ότι έχει τας απαραιτήτους δυνατότητας με ολιγόχρονον σκληράν προσπάθειαν να μπορέση να φθάση εις σημείον που να τον ζηλεύουν και αυτά τα ανεπτυγμένα κράτη διά την πρόοδόν του και την ευημερίαν του.

Αλλ' έντιμοι κύριοι, διερωτώμαι πώς έν κράτος, ως το ιδικόν μας, μπορεί να προοδεύση, ως πρέπει να είναι η επιθυμία όλων μας, όταν μία μερίς του Κυπριακού λαού τυφλωμένη από αδικαιολόγητον φανατισμόν και καταχρωμένη των δικαιωμάτων των παρεχομένων εις αυτήν υπό του Συντάγματος....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συζητείται ο Προϋπολογισμός και όχι τα δικαιώματα, τα συνταγματικά δικαιώματα οιουδήποτε μέλους της Βουλής ή οιουδήποτε προσώπου εντός της Δημοκρατίας. Τα έντιμα Μέλη δέον να έχουν υπ' όψιν των ότι εις την συζήτησιν του Προϋπολογισμού δεν θα επιτρέψω αναφοράν εις συζητήσεις επί άλλων Νομοσχεδίων τα οποία απησχόλησαν την Βουλήν προηγουμένως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι εις αυτό το σημείον που αναφέρομαι έχει μεγάλην σχέσιν με τον Προϋπολογισμόν, ως θα δήτε από τα όσα θα λεχθούν υπ' εμού ακριβώς τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η σχέσις η οποία υπάρχει είναι φανερή. Θα υπάρξη ελάττωσις εις τα εισοδήματα του κράτους. Ο λόγος διά τον οποίον θα υπάρξη ελάττωσις είναι γνωστός και το θέμα συνεζητήθη εις προηγουμένην συνεδρίαν της Βουλής. Εν τούτοις η Βουλή δεν έχει μέχρι σήμερα κάμει οιανδήποτε τροποποίησιν του Προϋπολογισμού, και επομένως η συζήτησις του Προϋπολογισμού στρέφεται πέριξ του Προϋπολογισμού ως κατετέθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Εάν η Κυβέρνησις θέλη να καλύψη ωρισμένον μέρος του φόρου ο οποίος εχάθη, δεν θα δυνηθή να εισπραχθή, θα κάμη τας αρμοδίους διευθετήσεις δι' άλλων Νομοσχεδίων τα οποία θα συζητηθούν τότε ενώπιον της Βουλής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα δεν μπορούμεν να κάνωμεν κριτικήν επί της πολιτικής του Προϋπολογισμού, έντιμε κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί ολοκλήρου της πολιτικής ή επί μέρους της πολιτικής του Προϋπολογισμού έχετε κάθε ευκαιρίαν να αγορεύσετε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα αυτό θέλω να κάμω και με εμποδίζετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν είναι αυτό που θέλετε να κάμετε. Θέλετε να αναφερθήτε, έντιμε κύριε Βουλευτά, εις το γεγονός ότι η Τουρκική ομάς δεν εψήφισεν τον Φόρον Εισοδήματος και επομένως υπάρχει ελάττωσις εις τα έσοδα του κράτους. Εις αυτό το γεγονός μπορείτε να αναφερθήτε. Εις το κατά πόσον έπρεπε να ψηφίσουν ή όχι δεν μπορείτε να αναφερθήτε διότι ήδη συνεζητήθη κατά την συζήτησιν του αρμοδίου Νομοσχεδίου κατά κόρον ενώπιον της Βουλής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Να μου επιτρέψητε να μην συμφωνήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἔχετε κάθε δικαίωμα να μην συμφωνήσετε, αλλ' η απόφασις του Προέδρου είναι, ότι εις αυτό το θέμα εις το οποίον αναφέρεσθε είσθε εκτός θέματος, και επομένως υποχρεούσθε να συνεχίσετε την αγόρευσίν σας επί του υπολοίπου του Προϋπολογισμού.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Να μου επιτρέψετε τότε να σταματήσω την αγόρευσίν μου να την περάσωμεν από λογοκρισίαν, και μετά να εξακολουθήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Σαββίδης είναι εκτός τάξεως, ο δε τρόπος με τον οποίον συμπεριεφέρθη προς το Προεδρείον θίγει την αξιοπρέπειαν του Προεδρείου. Είναι καθήκον του Προέδρου της Βουλής να τηρή την τάξιν εντός της Βουλής, ως είναι επίσης καθήκον, συνταγματικόν καθήκον, του Προέδρου της Βουλής να κρατή τους ομιλητάς εντός του θέματος διά να μην πελαγοδρομή εις ασκόπους συζητήσεις η Βουλή. Εις ουδεμίαν περίπτωσιν ως Πρόεδρος της Βουλής εζήτησα να δω το κείμενον οιουδήποτε Μέλους της Βουλής

προτού αγορεύση, και ουδέποτε εζήτησα να παρεμποδίσω ομιλητήν από του να διατυπώση τας σκέψεις του καθ' οιονδήποτε τρόπον εφ' όσον ευρίσκετο εντός των πλαισίων της τάξεως και εντός του υπό συζήτησιν θέματος. Ο έντιμος Βουλευτής κ. Σαββίδης ήτο εκτός θέματος διά τους λόγους τους οποίους πολύ αναλυτικώς και με μεγάλην υπομονήν, εξέθεσα ενώπιον της Βουλής· το δε σχόλιόν του περί λογοκρισίας ήτο απρεπές, προσβάλλει δε ολόκληρον την Βουλήν διότι θέλει να παρουσιάσει ότι υπάρχει δικτατορική κατάστασις εντός της Βουλής, διά την οποίαν ευθύνεται ο Πρόεδρος της Βουλής ο οποίος επιβάλλει εις αυστηράν λογοκρισίαν τας αγορεύσεις των Βουλευτών.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

Ο κ. Σαββίδης;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εν πρώτοις ουδέποτε ήθελα να προσβάλω το Προεδρείον, εάν δε ανέφερα την λέξιν εκείνην η οποία θεωρείται προσβλητική, και την οποίαν αποσύρω, δεν είχα ποτέ μου σκοπόν να προσβάλω την Βουλήν ή να δώσω να αντιληφθή κανείς ότι υπάρχει δικτατορική πολιτική εντός της Βουλής, αλλά απλώς και μόνον δεδομένου ότι η αγόρευσίς μου βασίζεται επί ωρισμένων γεγονότων τα οποία έχουν συνεπείας επί του Προϋπολογισμού, και το έντιμον Προεδρείον τας θεωρεί ως εκτός θέματος, ενώ εγώ προσωπικώς τας θεωρώ ότι είναι εντός του θέματος, δι' αυτό δεν ηθέλησα να εξακολουθήσω διότι συνεχώς θα με εσταματούσατε και επομένως θα ήτο περιττή τέτοιου είδους αγόρευσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δέχομαι τας εξηγήσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Σαββίδη, όσον αφορά το θέμα ότι ουδεμίαν πρόθεσιν είχε να θίξει το Προεδρείον ή να αφήση την εντύπωσιν ότι υπάρχει δικτατορία εντός της Βουλής ή να προσβάλη ολόκληρον την Βουλήν. Κατά την ταπεινήν μου γνώμην μία Βουλή η οποία θα ανεχόταν δικτατορίαν του Προέδρου της θα ήτο αναξία να είναι Βουλή. Είμαι ικανοποιημένος διότι ο κ. Σαββίδης με την ειλικρίνειαν η οποία τον διακρίνει είχε το θάρρος να αποσύρη τας παρατηρήσεις του.

Όσον αφορά το δεύτερον θέμα κατά πόσον ήτο εντός του συζητητέου θέματος ή εκτός θέματος, ξέρομεν τας απόψεις του κ. Σαββίδη, ότι δηλαδή ήτο εντός θέματος, αλλά ταυτοχρόνως διαφωνώ ότι ήτο εντός θέματος, και διότι έχω το ατύχημα να είμαι Πρόεδρος της Βουλής και την ευθύνην, η απόφασις η οποία έχει την τελειωτικήν ισχύν είναι η απόφασις του Προέδρου.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι,

Διά δευτέραν φοράν από της εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας συζητούμεν το σοβαρόν θέμα του Ετησίου Προϋπολογισμού.

Είναι λυπηρόν διατί όπως παρατηρεί και η Επιτροπή Προϋπολογισμού δεν έχομεν ενώπιόν μας και τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως ούτως ώστε να έχωμεν μίαν πλήρη εικόνα του όλου οικονομικού ζητήματος.

Εν πάση περιπτώσει, έχοντες υπ' όψιν μας τον παρόντα Προϋπολογισμόν θα ήθελα να εκφράσω ωρισμένας γενικάς και επί μέρους παρατηρήσεις.

Μπορούμεν να είπωμεν ότι ο εφετεινός Προϋπολογισμός παρουσιάζει κάποιαν βελτίωσιν σε σύγκρισιν με τον περισινόν, παρ' όλον ότι εις γενικάς γραμμάς παραμένει ο ίδιος. Μία πρώτη ματιά εις τον νέον Προϋπολογισμόν με τας τροποποιήσεις που έχει κάμει η Επιτροπή Προϋπολογισμού δείχνει ότι όσον αφορά τα έσοδα παρουσιάζεται ελάττωσις κατά 548 χιλιάδας περίπου λίρας σε σύγκρισιν με τον αναθεωρημένον Προϋπολογισμόν του 1961. Εάν όμως αφαιρέσωμεν το £1.000.000 της ελαττώσεως της Βρεττανικής βοηθείας που προβλέπουν αι Συμφωνίαι, τότε τα υπόλοιπα έσοδα παρουσιάζουν μίαν αύξησιν κατά £415.977. Εννοείται ότι εις τα πιο πάνω ποσά περιλαμβάνεται το ποσόν του Φόρου Εισοδήματος, τα οποία προϋπολογίζονται εις £3.100.000 δηλαδή τα 16,5% του Προϋπολογισμού μας.

Ο καθένας μπορεί να αντιληφθή ότι οποιαιδήποτε δυσχέρειαι παρεμβληθούν εις την πραγματοποίησιν της εισπράξεως αυτού του ποσού θα έχουν ανυπολογίστους συνεπείας τόσον δι' αυτήν ταύτην την τύχην όσον και διά την ισοζύγισιν βέβαια του Προϋπολογισμού μας. Όσον αφορά τα έξοδα παρουσιάζεται μία ελάττωσις κατά £275.818. Και εάν εγκριθή η εισήγησις της Επιτροπής Προϋπολογισμού διά την περικοπήν των εξόδων του Κυπριακού Στρατού κατά £320.000, και την οποίαν εισήγησιν υποστηρίζομεν ολόθερμα, τότε η ελάττωσις των εξόδων θα ανέλθη εις £595.818. Αυτό είναι έν ευοίωνον σημείον. Δεν είναι ανάγκη να τονισθή πόσην σημασίαν έχει διά την υπανάπτυκτον Οικονομίαν μας η όσον το δυνατόν μεγαλύτερη και αποφασιστική περικοπή μη αναγκαίων και μη παραγωγικών εξόδων και η όσον το δυνατόν αποτελεσματικώτερη οικονομική περισυλλογή. Παρά την προσπάθειαν η οποία έχει γίνει δεν νομίζομεν ότι εξηντλήθη το όλον ζήτημα της οικονομικής περισυλλογής. Θα πρέπει να ληφθούν ακόμη πιο δραστικά μέτρα προς αυτήν την κατεύθυνσιν, και η Εκτελεστική Εξουσία σε μίαν τέτοιαν προσπάθειάν της είμαι βέβαιος ότι θα βρη αμέριστον την υποστήριξιν του Σώματος αυτού.

Ενώ έχομεν τώρα διαπιστώσει την μερικήν αυτήν βελτίωσιν του Προϋπολογισμού, νομίζω ότι θα ήτο ορθόν να προσέξωμεν και να ενδιατρίψωμεν σε μερικάς βασικάς αδυναμίας του Προϋπολογισμού. Η επισήμανσις αυτών των αδυναμιών θα βοηθήση χωρίς αμφιβολίαν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν αλλά και ημάς όλους εις την χάραξιν της μελλοντικής οικονομικής πολιτικής κατά τον συμφερότερον τρόπον.

Μία βασική αδυναμία που επισημαίνεται και από την Επιτροπήν Προϋπολογισμού είναι η δυσαναλόγως μεγάλη δαπάνη που προνοείται διά την λειτουργίαν του κρατικού μηχανισμού. Κάπου 7 εκατομμύρια λίραι, δηλαδή τα 38% των εξόδων μας, αφιερώνονται εις έξοδα διά μισθούς και επιδόματα. Άλλαι £600.000 περίπου προβλέπονται δι' οδοιπορικά και έξοδα Γραφείων. Και τούτο χωρίς να λάβωμεν υπ' όψιν τέτοια κονδύλια σαν τον Κυπριακόν Στρατόν, το Τριμερές Στρατηγείον, το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου και το κονδύλι «Διάφορα άλλα διοικητικά έξοδα» £650.000 περίπου που και αυτά ουσιαστικά προορίζονται κυρίως διά την λειτουργίαν των κρατικών υπηρεσιών. Συνολικώς περίπου το 59% του Προϋπολογισμού αφιερώνεται σε μη παραγωγικά έξοδα. Και από αυτό το ποσοστόν το 82% περίπου απορροφάται διά την λειτουργίαν του κρατικού μηχανισμού δηλαδή πάνω από το 50% του συνόλου του Προϋπολογισμού.

Αυτό είναι μία πραγματικά όχι ευχάριστος εικόνα, διότι κανένα κράτος που απορροφά το 50% του Κρατικού Προϋπολογισμού διά την λειτουργίαν του κρατικού μηχανισμού δεν είναι δυνατόν να έχη ανθηράν οικονομίαν. Αυτή η κατάστασις είναι μία από τις βαρειές κληρονομίες που μας έχει κληροδοτήσει η Αποικιακή Κυβέρνησις και που δυστυχώς η πολύπλοκη και πολυδάπανη συνταγματική συγκρότησις που επιβάλλουν αι Συμφωνίαι τείνει μάλλον να αυξήση. Την πιο πάνω διαπίστωσιν κάμνει και η Οικονομική Αποστολή του ΟΗΕ η οποία προειδοποιεί ότι εάν δεν επέλθουν αλλαγαί εις την μορφήν των κυβερνητικών εξόδων δηλαδή με την ελάττωσιν των εξόδων διά την κρατικήν μηχανήν, και εάν τα έσοδα μείνουν σταθερά περίπου εις το σημερινόν επίπεδον, τότε δεν θα υπάρχη πηγή δι' αύξησιν των εξόδων αναπτύξεως άλλη από την ξένην βοήθειαν.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να δούμεν το ζήτημα μοιρολατρικά. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού κάμνει μερικάς πολύ καλάς εισηγήσεις δι' αυτόν τον σκοπόν, τας οποίας δεν είναι ανάγκη να επαναλάβω, τονίζω όμως ότι η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή επί της αναδιοργανώσεως της Δημοσίας Υπηρεσίας θα πρέπει να επισπεύση και συμπληρώση τας εργασίας της διά να καταλήξη εις οριστικά και θετικά συμπεράσματα.

Όλα αυτά τα τονίζομεν όχι διατί φρονούμεν ότι η Δημοσία Υπηρεσία δεν εκτελεί σήμερον το καθήκον της, αλλά διατί φρονούμεν ότι μία προσπάθεια αναδιοργανώσεως επί το οικονομικώτερον της κρατικής μηχανής επιβάλλεται χάριν της Οικονομίας του τόπου μας, και εις το έργον αυτό είμεθα

βέβαιοι ότι και οι ίδιοι οι δημόσιοι υπάλληλοι θα συμβάλουν κατά το δυνατόν.

Μία άλλη βασική αδυναμία του Προϋπολογισμού, όχι άσχετη με την προηγουμένην, είναι το ποσόν που διατίθεται διά την μεταφοράν εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως το οποίον είναι μικρόν. Σύμφωνα με τον αναθεωρημένον Προϋπολογισμόν του 1961 έχουν διατεθή μέσα εις το 1961 διά τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως £3.346.800. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμόν του 1962 το ποσόν που θα διατεθή ανέρχεται εις 2.600.000 λίρας. Δηλαδή παρατηρείται ελάττωσις κατά £746.800. Εάν λάβωμεν όμως υπ' όψιν την μείωσιν της βοηθείας του Ηνωμένου Βασιλείου κατά £1.000.000 θα ημπορούσαμεν να είπωμεν ότι θεωρητικά υπάρχει μία αύξησις του μεταφερομένου ποσού εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως κατά £253.100. Η ουσία όμως παραμένει μία: 'Οτι εφέτος εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως θα μεταφερθή ποσόν κατά £746.800 ολιγώτερον από το 1961. Αυτό το γεγονός πρέπει να μας εμβάλη εις ανησυχίαν. Ιδιαίτερα, αν λάβωμεν υπ' όψιν τας τόσας ανάγκας που υπάρχουν όσον και την προοπτικήν της πραγματοποιήσεως του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως. Σύμφωνα με το εξαγγελθέν Σχέδιον προβλέπεται μέσα εις τα προσεχή πέντε χρόνια διά σκοπούς αναπτύξεως ένα ποσόν 60 εκατομμυρίων λιρών, δηλαδή 12 εκατ. λίραι τον χρόνον. Λαμβάνοντες υπ' όψιν τας σημερινάς οικονομικάς συνθήκας και δυνατότητας εις την Κύπρον δεν είναι δυνατόν να αναμένωμεν με τους πιο οπτιμιστικούς υπολογισμούς επενδύσεις από το ιδιωτικόν κεφάλαιον μεγαλυτέρας από £7.000.000 ή £8.000.000 τον χρόνον. Παραμένει ένα ποσόν £4.000.000 ως £5.000.000 τον χρόνον που θα πρέπει να εξευρίσκεται από κρατικάς πηγάς.

Εις το 1962, τον πρώτον χρόνον του Σχεδίου, όπως δεικνύει ο Προϋπολογισμός, το ποσόν που σαν κράτος θα διαθέσωμεν από τον Προϋπολογισμόν, δηλαδή τα £2.600.000 αφήνουν ένα έλλειμμα μεταξύ £1.400.000 και £2.400.000. Εάν λάβωμεν υπ' όψιν μας ότι από τα £2.600.000 που διαθέτομεν τα £2.500.000 προέρχονται από την βοήθειαν του Ηνωμένου Βασιλείου διά το έτος 1962, τότε βλέπομεν ότι το καθαρόν υπόλοιπον που μεταφέρεται εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως είναι μόνον £100.000. Και η κατάστασις αυτή είναι πιθανόν να χειροτερεύση εις τα επόμενα χρόνια όταν η βοήθεια από το Ηνωμένον Βασίλειον σύμφωνα με τας Συμφωνίας θα ελαττωθή. Το 1963 αυτή η βοήθεια θα είναι μόνον £1.500.000. Το 1964 επίσης £1.500.000 οπότε και σταματά η βοήθεια αυτή. Επισημαίνομεν με πλήρη συναίσθησιν της ευθύνης όλων μας αυτήν την σοβαράν εικόνα που παρουσιάζουν αι προοπτικαί διά την πραγματοποίησιν του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως τώρα που υπάρχει ακόμα καιρός, γιά να γίνη ο απαιτούμενος και έγκαιρος οικονομικός προγραμματισμός.

Ιδιαίτερα θέλομεν να τονίσωμεν ότι θα ήτο λάθος να βασιζώμεθα περισσότερον απ' όσον θα έπρεπε εις τας ιδιωτικάς επενδύσεις, και μάλιστα αν αυτό θα εσήμαινε την είσοδον ξένου κεφαλαίου εις την Κύπρον κατά τρόπον συναγωνιστικόν των Κυπριακών επιχειρήσεων, και γενικά με όλους τους άλλους πολιτικο-οικονομικούς κινδύνους τους οποίους έχομεν τονίσει πολλάς φοράς.

Κατά την γνώμην μου η προσοχή μας πρέπει να στραφή περισσότερον εις την αύξησιν των εσόδων μας, των κρατικών, ώστε παράλληλα να αυξηθή και η συνεισφορά μας ως κράτος εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως.

Τούτο θα έπρεπε με μίαν αναπροσαρμογήν της φορολογικής πολιτικής κατά τρόπον που αι μεγάλαι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα αι Μεταλλευτικαί να συνεισφέρουν περισσότερα. Παράλληλα θα πρέπει να υιοθετηθή, κατά την γνώμην μου, η αρχή της δημιουργίας κρατικών ή ημικρατικών επιχειρήσεων ή της συμμετοχής του κράτους σε ιδιωτικάς επιχειρήσεις, πράγμα που θα επέφερε σημαντικήν αύξησιν των εσόδων μας αφ' ενός και σημαντικάς κεφαλαιουχικάς επενδύσεις αφ' ετέρου. Αυτή είναι εξ' άλλου η τακτική που ακολουθείται από όλας τας υπαναπτύκτους και ανεξαρτήτους χώρας που στηρίζουν την οικονομικήν των πολιτικήν εις την βάσιν της σταθεράς αναπτύξεως μιας ανεξαρτήτου εθνικής οικονομίας.

Τελικά το ζήτημα της οικονομικής και τεχνικής βοηθείας από το εξωτερικόν πρέπει να προωθηθή ακόμη περισσότερον, με βάσιν πάντοτε το Κυπριακόν συμφέρον και την εξασφάλισιν βοηθείας από οπουδήποτε χωρίς οιουσδήποτε πολιτικούς όρους.

Αυταί είναι εις γενικάς γραμμάς αι παρατηρήσεις μου επάνω στον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν, παρατηρήσεις που γίνονται με όλην την καλήν θέλησιν διά να συμβάλουν εις την επίλυσιν των τόσον σοβαρών οικονομικών προβλημάτων τα οποία αντιμετωπίζομεν.

Θα ήτο όμως παράλειψις αν δεν έθιγα ακόμη ένα σημείον προτού τελειώσω την ομιλίαν μου. Το σημείον αυτό αφορά το κονδύλι του Προϋπολογισμού σχετικά με το Ραδιοφωνικόν 'Ιδρυμα Κύπρου. Το προβλεπόμενον κονδύλι δι' αυτόν τον σκοπόν δεικνύει μία αύξησιν εξόδων από £250.000 εις £275.000. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού τονίζει εις την 'Εκθεσίν της ότι ο Προϋπολογισμός επιβαρύνεται με πολύ υψηλόν ποσόν σχετικά με αυτόν τον σκοπόν. Και επιπρόσθετα, γίνεται η κριτική παρατήρησις ότι δεν έχει ακόμη υποβληθή προς εξέτασιν ο Προϋπολογισμός του Ιδρύματος διά το 1962 από τας υπευθύνους αρχάς του Ιδρύματος. Αυταί αι σοβαραί διαπιστώσεις της Επιτροπής θα πρέπει ασφαλώς να μας απασχολήσουν. Δεν είναι δυνατόν ο Κύπριος φορολογούμενος να συνεισφέρη τόσα πολλά διά την λειτουργίαν αυτού του Ιδρύματος, χωρίς οι υπεύθυνοί του να καταβάλλουν όλας τας προσπαθείας των διά μίαν νοικοκυρεμένην διαχείρησιν από την μίαν και δι' ικανοποίησιν των πολλαπλών απαιτήσεων των ακροατών των από την άλλην. Δεν είναι η πρώτη φορά που έχομεν εκφράσει τας απόψεις μας σχετικώς με την μη ικανοποιητικήν λειτουργίαν του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και διά την μη αμερόληπτον τακτικήν του. Τώρα που η Επιτροπή Προϋπολογισμού εκφράζει τας απόψεις της διά το υψηλόν ποσόν που συνεισφέρει ο Κρατικός Προϋπολογισμός διά το Ραδιοφωνικόν 'Ιδρυμα, επαναλαμβάνω τας παρατηρήσεις μου με μεγαλυτέραν έμφασιν. Το 'Ιδρυμα πρέπει να σταθή περισσότερον εις το ύψος του.

Κλείνοντας την ομιλίαν μου εκφράζω την ελπίδα ότι όλαι αι παρατηρήσεις μας θα τύχουν της απαιτουμένης προσοχής από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, έτσι που ο επόμενος Προϋπολογισμός να αποτελή ένα βήμα προς τα εμπρός εις τον δύσκολον δρόμον που όλοι μαζύ έχομεν να διανύσωμεν και που πρέπει να διανύσωμεν έχοντας πλήρη συναίσθησιν τόσον των δικαιωμάτων μας αλλά προ παντός των υποχρεώσεων και των ευθυνών μας απέναντι του τόπου.

Με την ελπίδα και την αναμονήν αυτήν θα δώσωμεν την ψήφον μας υπέρ του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Θα ήθελα να γνωρίζω περίπου το χρονικόν διάστημα κ. Μιχαηλίδη.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Πολύ σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σύντομος. Ο λόγος γιά τον οποίον ερωτώ είναι διότι από τας αγορεύσεις αι οποίαι έχουν γίνει προβλέπω ότι θα είναι ανάγκη να γίνεται διάλειμμα από καιρού εις καιρόν διά να ξεκουράζεται ο διερμηνεύς.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ο Προϋπολογισμός του κράτους αποτελεί το πολύμορφον όργανον ασκήσεως οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, καθ' ότι διά του Προϋπολογισμού του κράτους προγραμματίζονται και συντονίζονται τα μέσα όπως πραγματοποιηθή η κυβερνητική πολιτική επί γενικωτέρων θεμάτων, ήτοι οικονομικών, κοινωνικών, εργατικών, αγροτικών, δημογραφικών, απασχολήσεως, νομισματικών, συναλλαγματικών, τιμών, εισαγωγών και εξαγωγών.

Ο Προϋπολογισμός του κράτους παρ' όλον ότι είναι πράξις διοικητική εν τούτοις λόγω της βαρυσημάντου σπουδαιότητος την οποίαν έχει διά την καλήν πορείαν των δημοσίων

οικονομικών, την κανονικήν λειτουργίαν των δημοσίων υπηρεσιών και την πολυσχιδή αποστολήν του Προϋπολογισμού του κράτους εμπίπτει εις την δημοσιονομικήν αρμοδιότητα της Βουλής διά να ασκήση αύτη τον έλεγχον επί της Κυβερνήσεως.

Διά τους ως άνω λόγους η ψήφισις του Προϋπολογισμού του κράτους αποτελεί έν εκ των σημαντικωτέρων και σοβαρωτέρων καθηκόντων της Βουλής.

Και άλλωστε διεκηρύξαμεν από του βήματος της Βουλής, και σήμερον επαναλαμβάνομεν, κατά την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962, ότι το πνεύμα της πολιτικής των οικονομικών οφείλει να διέπη τας σκέψεις των μελών της Βουλής κατά την συζήτησιν του Προϋπολογισμού. Εκ της μελέτης του Προϋπολογισμού του 1962 διεπιστώσαμεν μετ' εξαιρετικής ικανοποιήσεως ότι η Εκτελεστική Εξουσία εμφορουμένη υπό του ενδεικνυομένου πνεύματος της πολιτικής των οικονομιών κατέβαλε πάσαν προσπάθειαν προς ελάττωσιν των προβλεπομένων εξόδων εις πλείστα κεφάλαια του Προϋπολογισμού του 1962, κατορθώσασα να ελαττώση τας δαπάνας κατά £275.818 εν συγκρίσει με τον εγκριθέντα Προϋπολογισμόν του 1961.

Εκ της αναγνώσεως της Εισηγητικής Εκθέσεως της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προϋπολογισμού διεπιστώσαμεν επίσης μεθ' ικανοποιήσεως ότι και αύτη εμφορείται υπό του ιδίου πνεύματος πολιτικής οικονομιών, το οποίον εκδηλούται διά της ορθοτάτης εισηγήσεώς της όπως περικοπή το ποσόν των £320.000 εκ του κονδυλίου του Κεφαλαίου 9Α, Κυπριακός Στρατός. Και θα ήτο ευχής έργον εάν κατά την συζήτησιν του Προϋπολογισμού του 1963 επετυγχάνετο η περικοπή και του υπολοίπου ποσού των £180.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Προϋπολογισμός του 1963 δεν είναι ενώπιον της Βουλής.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Είναι μία ευχή απλώς, κύριε Πρόεδρε. Μία ευχή, μία εισήγησις διά το μέλλον. Νομίζω ότι δεν εκφεύγω των ορίων, δεν εκφεύγω του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα έχει ως ακολούθως: Η Βουλή συζητεί Νομοσχέδια τα οποία είναι ενώπιον της Βουλής. Συζήτησις μελλοντικών Νομοσχεδίων, η οποία δυνατόν να επηρεάση τας απόψεις της Βουλής, προτού τα Νομοσχέδια κατατεθούν, αυστηρώς απαγορεύεται. Δι' αυτό παρακαλώ τον αγορητήν να συνεχίση την αγόρευσίν του αφού παραλείψη τας ευχάς διά τον Προϋπολογισμόν του 1963.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει επικροτούμεν την εισήγησιν της Οικονομικής Επιτροπής διά την περικοπήν του ποσού των £320.000 καθ' ότι η διάθεσις του ποσού τούτου διά τον στρατόν, ο οποίος κατά την άποψίν μας περιττεύει, θα διαθέτη το ποσόν το οποίον θα περισσεύση διά την εκτέλεσιν επωφελών έργων του εξαγγελθέντος υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου της Δημοκρατίας Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως.

Μία θλιβερά διαπίστωσις προκύπτουσα εκ της μελέτης του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού είναι το υψηλόν ποσοστόν της φορολογικής επιβαρύνσεως του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος το οποίον ατυχώς υπερβαίνει το 16%, δηλαδή 13.000.000 επί £78.400.000.

Εκφράζομεν την ελπίδα ότι η Κυπριακή Κυβέρνησις θα προχωρήση το ταχύτερον εις την εκτέλεσιν των διαφόρων παραγωγικών έργων του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως εις τρόπον ώστε να αυξήση σταθερώς το εθνικόν εισόδημα μειώνουσα ούτω το ποσοστόν της επιβαρύνσεως του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος.

Εκ της μελέτης του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού προκύπτει και ετέρα θλιβερά διαπίστωσις. Το δυσανάλογον ύψος των δαπανών διά την λειτουργίαν του κρατικού μηχανισμού εν συγκρίσει προς το σύνολον των εξόδων του Προϋπολογισμού. Έχοντες υπ' όψιν ότι δαπανάται ποσόν £5.376.991 διά προσωπικάς μόνον αποδοχάς μη συμπεριλαμβανομένων των οδοιπορικών και των εξόδων συντηρήσεως γραφείων, φρονούμεν ότι επιβάλλεται η λήψις δραστικών μέτρων το ταχύτερον διά την μείωσιν του πολυδαπάνου κρατικού μηχανισμού, τον οποίον μας κατέλιπεν η απελθούσα αποικιακή Κυβέρνησις. Διά να αχθή εις αίσιον πέρας το δύσκολον τούτο έργον επιβάλλεται όπως η Βουλή βοηθήση εν τω μέτρω των δυνάμεών της την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, μετά της οποίας να συνεργασθή προς τον σκοπόν αφ' ενός μεν του υποβιβασμού των δαπανών διά την λειτουργίαν του κρατικού μηχανισμού, αφ' ετέρου δε της προσαρμογής των μισθοδοτικών κλιμάκων των δημοσίων υπαλλήλων επί μιας νέας και δικαιοτέρας βάσεως. Προς προώθησιν της ως άνω εργασίας ποιούμεθα έκκλησιν προς την Ειδικήν Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν επί της αναδιοργανώσεως της Δημοσίας Υπηρεσίας όπως ετοιμάση και υποβάλη το ταχύτερον την Έκθεσίν της και συνεργασθή προς τούτο μετά της Εκτελεστικής Εξουσίας. Η απόφασις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού όπως καταργήση την ανωτάτην μισθοδοτικήν κλίμακα £1600Χ60—1900 των άλλων διοικητικών λειτουργών ή άλλων ανωτέρων λειτουργών της Δημοσίας Υπηρεσίας, και αντικαταστήση ταύτην διά της κλίμακος Α £1460Χ50—1560Χ60—1800 είναι ορθή και δικαία και συνεπής προς την προηγουμένην απόφασιν της Βουλής, την ληφθείσαν κατά την ψήφισιν του περί Εξωτερικής Υπηρεσίας Νόμου (Αρ. 10) του 1960.

Τελειώνων τας ολίγας γενικάς απόψεις μου επί του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού του 1962, εισηγούμαι όπως ψηφισθή ούτος καθώς ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Προϋπολογισμού.

Προτού δώσω τον λόγον εις τον επόμενον ομιλητήν ο οποίος είναι ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, θα διακόψωμεν δι' εν τέταρτον διά να δώσωμεν ευκαιρίαν εις τον διερμηνέα να ξεκουρασθή.

Η Βουλή διακόπτει δι' εν τέταρτον.

(Ώρα ενάρξεως 5.05 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού καλέσω τον επόμενον ομιλητήν θα παρακαλέσω τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον κατατίθεται υπό του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρεται δε εις τον Φόρον Εισοδήματος Ξένων Εταιρειών και Ξένων Υπηκόων. Είναι ανάγκη όπως το Νομοσχέδιον κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως διά να γίνη δυνατή η ψήφισίς του εντός του έτους ούτως ώστε να εισπραχθή ο φόρος εισοδήματος των Ξένων Εταιρειών εντός του έτους αυτού.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον κηρύσσεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως. Ως εκ τούτου δεν είναι ανάγκη να δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, εξαιρείται δε των προνοιών του Συντάγματος αι οποίαι αναφέρονται εις τας προθεσμίας 48 ωρών διά την κυκλοφορίαν της Εκθέσεως της αρμοδίας Επιτροπής.

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών η οποία πρέπει να είναι ετοίμη να υποβάλη Έκθεσιν το ταχύτερον, διότι η συζήτησις του Νομοσχεδίου θα ορισθή διά την προσεχή Τετάρτην.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, Τετάρτη λέτε πρέπει να συζητηθή. Απόψε και αύριον όλη μέρα έχομεν συνεδριάσεις. Μετά είναι τα Χριστούγεννα, πότε θα γίνη η.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά να κάμη η Δημοκρατία καλύτερα Χριστούγεννα θα συζητήσετε αύριο το πρωί επί του Νομοσχεδίου, και εν ανάγκη και την Τρίτην το απόγευμα και την Τετάρτη το πρωί. Η συνεδρίασις θα γίνη την Τετάρτη το απόγευμα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται ότι δεν θα υπάρχη απαρτία διότι δεν θα έλθουν πολλοί Βουλευταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα υπάρξη απαρτία· αν δε δεν υπάρξη απαρτία μετά λύπης θα αναγκασθώ να κάμω δυσμενή σχόλια διά τους Βουλευτάς οι οποίοι θα απουσιάσουν, διότι εφ' όσον είναι Νομοσχέδιον το οποίον μπορεί να έχη σοβαράς οικονομικάς επιπτώσεις εάν δεν ψηφισθή εντός της προθεσμίας την οποίαν ανέφερα διά το καλόν του κράτους, είναι ανάγκη όπως αι εορταί των Χριστουγέννων περιορισθούν. Εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι δεν θα ήτο δύσκολον διά την Επιτροπήν των Οικονομικών να συνεδριάση αύριον το πρωί, δεν θα ήτο δύσκολον να συνεδριάση εν ανάγκη και την Τρίτην το απόγευμα και την Τετάρτην το πρωί.

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Τακτικού Προϋπολογισμού. Έχει τον λόγον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σχετικώς με το Νομοσχέδιον περί Φορολογίας Εισοδήματος δεν νομίζετε ότι θα ήτο καλόν να παραπεμφθή και εις την Νομικήν Επιτροπήν να το εξετάση και από νομικής πλευράς;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η εισήγησις είναι λογική. Κανονικώς εχόντων των πραγμάτων η Οικονομική Επιτροπή μετά το πέρας της εργασίας της θα έπρεπε να καλέση την Νομικήν. Λόγω του ότι αι χρονικαί προθεσμίαι είναι πολύ σύντομοι, νομίζω ότι η Νομική Επιτροπή πρέπει να παρευρίσκεται εις τας συνεδριάσεις της Οικονομικής Επιτροπής, και διά να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις το παραπέμπω ταυτοχρόνως και εις τας δύο Επιτροπάς με ευθύνην του Προέδρου της Επιτροπής Οικονομικών όπως ορίση συνεδρίασιν και ειδοποιήση τα μέλη αμφοτέρων των Επιτροπειών.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

Έντιμοι συνάδελφοι.

Ως γνωστόν, κατά τας επί του Προϋπολογισμού συζητήσεις εξετάζονται όλαι αι δραστηριότητες των Κρατικών Αρχών και των Υπουργείων. Κατά την διάρκειαν των εν λόγω συζητήσεων εκφράζονται απόψεις επί των δραστηριοτήτων αυτών και καθορίζεται η πορεία, η οποία είναι επιθυμητόν να ακολουθήται υπό των ενδιαφερομένων Υπουργείων και άλλων αρχών. Λόγω του ότι ευρισκόμεθα σχεδόν εις το τέλος του έτους και απαιτείται όπως ο Προϋπολογισμός ψηφισθή το ενωρίτερον δυνατόν, θα συντομεύσω την αγόρευσίν μου επί θέματος αρχής και τοιουτοτρόπως δεν θα δυνηθώ να διατυπώσω δεόντως απόψεις όσον αφορά τας δραστηριότητας των Υπουργείων και άλλων αρχών. Εν τούτοις, δεν θα δυνηθώ να συγκρατηθώ και θα διασαφηνίσω εν συντομία ωρισμένα σημεία.

Ως γνωστόν, αι δαπάναι, αι οποίαι απαιτούνται διά την λειτουργίαν της Κρατικής μηχανής, αποτελούν το μεγαλύτερον μέρος των δαπανών, αι οποίαι προνοούνται εις τον Προϋπολογισμόν. Διά να δύναται το Κράτος να εκτελή τόσον τας συνήθεις εργασίας του όσον και έργα αναπτύξεως, απαιτείται να έχη υπό τον έλεγχόν του κατάλληλον μηχανισμόν. Από απόψεως εξυπηρετήσεως του λαού χρειάζεται να δημιουργηθή και λειτουργή ο αναγκαίος Κυβερνητικός μηχανισμός. Από απόψεως δε νομικής πρώτιστον έργον εις αυτό το ζήτημα είναι η διοργάνωσις όλων των Υπουργείων και άλλων οργάνων και αρχών. Η διοργάνωσις αυτή γίνεται με τον γνωστόν τρόπον δι' οργανικών νόμων. Μέχρι σήμερον εις την Βουλήν μας δεν κατετέθη ουδέ είς οργανικός νόμος πλην του αφορώντος το Υπουργείον Εξωτερικών. Ακόμη και αυτός ο νόμος, τον οποίον υπέβαλε το Υπουργείον Εξωτερικών, δεν δύναται να θεωρηθή καλά—καλά νόμος οργανικός. Όταν συνεζητείτο ο οργανικός ούτος νόμος, εξεθέσαμεν το σημείον τούτο. Αλλ' επειδή έπρεπε να δημιουργηθή επειγόντως το Υπουργείον Εξωτερικών, απεδέχθημεν τον απλούν εκείνον νόμον, συμφώνως δε προς υπόσχεσιν δοθείσαν υπό της αρμοδίας αρχής, θα υποβληθή εκ νέου εις την Βουλήν λεπτομερής οργανικός νόμος.

Η δημιουργία θέσεων εις τον Προϋπολογισμόν είναι σύστημα, το οποίον εκληρονομήσαμεν από την αποικιακήν διακυβέρνησιν. Ως γνωστόν, ο Προϋπολογισμός είναι νόμος, διά του οποίου εξουσιοδοτείται η δαπάνη ωρισμένων χρημάτων. Οιαδήποτε ποσά χρημάτων, τα οποία θα παραχωρηθούν διά τας θέσεις των Δημοσίων Υπηρεσιών, προορίζονται διά τας θέσεις τας δεικνυομένας εις τον οργανικόν νόμον και είναι ανάλογα προς τα έναντι τούτων αναγραφόμενα ποσά. Δυστυχώς βλέπομεν και πάλιν ότι όχι μόνον δημιουργούνται νέαι θέσεις εις τον Προϋπολογισμόν, αλλά ότι συγχρόνως δίδονται, όπως τύχη, και τα καθήκοντα, τα οποία θα εκτελούν εκείνοι, οι οποίοι θα κατέχουν αυτάς τας θέσεις. Επιθυμία μας είναι όπως, ως συμβαίνει εις κάθε πολιτισμένην χώραν, δι' οργανικών νόμων καθορίζωνται αι εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν θέσεις, ορίζωνται ρητώς τα καθήκοντα και αι ευθύναι των προσώπων, τα οποία θα τας κατέχουν και ακόμη παρατίθενται τουλάχιστον γενικαί διατάξεις όσον αφορά τα ζητούμενα προσόντα. Φυσικά δε να καθορίζωνται εις τους περί ών ο λόγος νόμους και οι μισθοί των θέσεων αυτών. Ελπίζομεν ότι τα Υπουργεία και άλλαι αρμόδιαι αρχαί, χωρίς να καθυστερούν περισσότερον την εργασίαν αυτήν, θα υποβάλουν εν καιρώ εις την Βουλήν τους οργανικούς των νόμους. Επίσης, συναφώς προς το θέμα τούτο, διά την εκτέλεσιν των αναγκαίων καθηκόντων, εις το τμήμα του Προϋπολογισμού το αφορόν τα διάφορα Υπουργεία, πλην των είς τον Προϋπολογισμόν δεικνυομένων θέσεων, παρεχωρήθη και ποσόν μέχρι £56.000 διά την απασχόλησιν ημερομισθίων. Επί παραδείγματι, διά την Αστυνομίαν και μόνον παραχωρείται ποσόν £8.000. Κατά την άποψίν μας, με το να παραχωρείται ένα μεγάλον ποσόν με αυτόν τον τρόπον εις τας αρμοδίας αρχάς, στερούμεν τας αρμοδίας διά τους διορισμούς αρχάς των καθηκόντων των. Συγχρόνως δε καθιστώμεν δυνατήν την δαπάνην χρημάτων εις θέματα, διά την αναγκαιότητα των οποίων η Βουλή δεν έχει πεισθή. Ούτε δυνάμεθα να γνωρίζωμεν ποίοι και διά ποίον σκοπόν απασχολούνται. Πολλάκις δε τούτο δυνατόν να γίνη αιτία ευνοιών και διακρίσεων.

Θα ήθελα, επίσης, να αναφερθώ εν συντομία εις ένα άλλο θέμα, το των Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ως γνωστόν, το επί του παρόντος υφιστάμενον σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων πόρρω απέχει από του να είναι ικανοποιητικόν. Ευχόμεθα όπως εγκαθιδρυθή σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίον να καλύπτη όλους τους πολίτας και να δύναται να έχη κάποιον νόημα. Εάν τόσον οι πολίται όσον και η Κυβέρνησις αυξήσουν την συνεισφοράν των εις τας Κοινωνικάς Ασφαλίσεις, θα είναι δυνατόν να δημιουργηθή έν πραγματικώς αποτελεσματικόν και χρήσιμον σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Θα ήθελα, επίσης, να αναφερθώ με το ίδιον πνεύμα και εις τας Υγειονομικάς Υπηρεσίας. Είναι και πάλιν ανάγκη να παραδεχθώμεν ότι σήμερον αι Υγειονομικαί μας Υπηρεσίαι πόρρω απέχουν από του να ανταποκρίνωνται αποτελεσματικώς εις τας ανάγκας του λαού. Χωρίς αμφιβολίαν είναι επιθυμητόν όπως όλοι, ανεξαρτήτως της οικονομικής των καταστάσεως, τυγχάνουν δεόντως των ευεργεσιών των Υγειονομικών Υπηρεσιών. Δεν πρόκειται να ισχυρισθώ ότι θα είναι δυνατόν να δημιουργηθή μία τελεία Υγειονομική Υπηρεσία από την μίαν στιγμήν εις την άλλην. Νομίζομεν, όμως, ότι δύναται να αρχίση η εφαρμογή των διαφόρων φάσεων ενός σχεδίου, το οποίον θα αποφασισθή εντός των πλαισίων των οικονομικών δυνατοτήτων της Δημοκρατίας. Κατά τον ίδιον τρόπον θα ήθελα να αναφερθώ εν συντομία και εις τας δραστηριότητας του Υπουργείου Γεωργίας. Αναγνωρίζεται υπό πάντων ότι η σημαντικωτέρα πηγή εργασίας και των προς το ζην αναγκαίων εις την χώραν μας είναι η γεωργία. Η ανάπτυξις δε αυτής της γεωργίας βάσει διαφόρων σχεδίων και προγραμμάτων είναι κάτι, διά το οποίον γίνεται λόγος πολύς, και το οποίον όλοι επιθυμούν. Αλλά διά να έχουν αυτά τα σχέδια και προγράμματα κάποιον νόημα και να είναι αποτελεσματικά, πρέπει να εξευρεθούν τα μέσα εφαρμογής των κατά τρόπον συνάδοντα προς τας τοπικάς μας συνθήκας. Οι ασχολούμενοι με την γεωργίαν πολίται, επιπροσθέτως προς τας οικονομικάς δυνατότητας, έχουν ανάγκην και τεχνικών μέσων. Επίσης, είναι ανάγκη να τους δίδωνται παραδείγματα προς μίμησιν. Πρέπει δε, εργαζόμενοι εντός των τοπικών μας συνθηκών, να τους πλησιάζωμεν όπου και εάν είναι και να εκτελώμεν αυτά τα καθήκοντα. Και, ενώ από την μίαν πλευράν υπάρχουν τόσα πολλά να γίνουν διά να αναπτυχθή η γεωργία μας, από την

άλλην περιφέρονται χωρίς εργασίαν άνθρωποι, οι οποίοι επέστρεψαν εις την χώραν μετά την συμπλήρωσιν γεωπονικών σπουδών εις το εξωτερικόν. Πράγματι, πολλοί υπάλληλοι του Υπουργείου Γεωργίας, κάτοχοι τεχνικών γνώσεων και ικανοί να εργασθούν, περνούν τον καιρόν των καθισμένοι εις τα γραφεία των. Φυσικά χρειάζονται και άνθρωποι, οι οποίοι θα εργάζωνται καθισμένοι εις τα γραφεία των. Δεν έχομεν, όμως, ανθρώπους, υπαλλήλους διά να υπάγουν εις τους συμπατριώτας μας, οι οποίοι ζητούν ενθάρρυνσιν και καθοδήγησιν. Και οι υπάλληλοι, οι οποίοι θα υπάγουν να καθοδηγήσουν και διαφωτίσουν πραγματικώς αυτούς τους συμπατριώτας μας, πρέπει να έχουν τας αναγκαίας γνώσεις και την πείραν. Πρέπει να υπάρχουν οι άνθρωποι, εις τους οποίους ο χωρικός, ο άνθρωπος, ο οποίος ασχολείται με την γεωργίαν, θα δώση με βεβαιότητα την εμπιστοσύνην του. Διά τούτο, εφ' όσον σκοπός μας είναι να εξυψώσωμεν τον αγρότην και να αναπτύξωμεν την γεωργίαν, είναι ανάγκη να δώσωμεν και την απαιτουμένην πείραν και να επωφεληθώμεν της εργασίας των σημερινών υπαλλήλων μας, οι οποίοι έτυχον τεχνικής εκπαιδεύσεως. Όπως ανέφερα και προ ολίγου, έχομεν κονδύλιον £56,000, το οποίον θα δαπανηθή δι' ημερομισθίους υπαλλήλους. Τουλάχιστον, προτού συνταχθή ωλοκληρωμένος οργανικός νόμος, δυνάμεθα να χρησιμοποιήσωμεν τους κατέχοντας τεχνικάς γνώσεις, τους οποίους ανέφερα, εις χρησίμους τομείς έστω και επί ημερομισθίω. Θα αναφερθώ επίσης δι' ολίγων και εις το Υπουργείον Αμύνης. Ως επληροφορήθημεν, το Υπουργείον Αμύνης εζήτησε ποσόν £900.000 προς κάλυψιν των αναγκών του. Το Υπουργικόν Συμβούλιον ενέκρινεν ομοφώνως ποσόν £500.000, ενώ σήμερον η Επιτροπή Προϋπολογισμού συνιστά ποσόν £180.000. Θα ήθελα να υποβάλω εν ολίγοις ότι η στάσις αυτή φαίνεται να στρέφεται κατά της δημιουργίας του Στρατού. Επί του σημείου τούτου θα ομιλήση εις την κατάλληλον στιγμήν πλέον εκτεταμένως ακόμη ένας συνάδελφος.

Εις ένα άλλο σημείον, επίσης, του Προϋπολογισμού παραχωρείται, επιπροσθέτως προς τα εις τα διάφορα άρθρα του Προϋπολογισμού ποσά, και ποσόν £150.000, το οποίον θα δαπανηθή κατ' εντολήν του Υπουργού Οικονομικών. Κατά τας αρχάς του τρέχοντος έτους, ότε δεν είχεν ακόμη ψηφισθή ο Προϋπολογισμός του 1961, εχρειάσθη να αγορασθούν εμβόλια λόγω εκτάκτου καταστάσεως. Διότι εις τον Προϋπολογισμόν, τον Προϋπολογισμόν του προηγουμένου έτους, δεν είχε παραχωρηθή κονδύλιον, το οποίον να δύναται να χρησιμοποιήται εις τοιαύτας περιπτώσεις. Ενθυμούμαι ότι, προς αντιμετώπισιν της καταστάσεως εκείνης, εψηφίσαμεν νόμον. Αλλά, ακόμη και κατά την περίοδον, κατά την οποίαν είναι εγκεκριμένος ο Προϋπολογισμός, δυνατόν να υπάρξη επείγουσα ανάγκη πραγματοποιήσεως δαπανών, αι οποίαι δεν κατέστη δυνατόν να προβλεφθούν εκ των προτέρων. Διά τον σκοπόν τούτον είναι ορθόν να θέτωμεν εις τον Προϋπολογισμόν έν περιωρισμένον και λογικόν ποσόν. Αλλ' η παραχώρησις χωριστού ποσού, το οποίον θα δαπανηθή επιπροσθέτως προς ποσά, τα οποία εμφαίνονται υπό το σχετικόν κεφάλαιον του Προϋπολογισμού, είναι κάτι, το οποίον αντίκειται προς τας αρχάς του Προϋπολογισμού. Διότι η κατάθεσις Συμπληρωματικών Προϋπολογισμών είναι πράξις, η οποία γίνεται πολύ συχνά. Εις την πραγματικότητα δεν είναι ανάγκη τούτο να γίνεται τόσον συχνά. Αλλ' η αναγκαία προσθήκη ή παραχώρησις ποσού εις οιονδήποτε κεφάλαιον ή άρθρον του Προϋπολογισμού δύναται να γίνη διά Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, θεωρούμεν ως μη ορθήν την παραχώρησιν ποσού £150.000, το οποίον δεν δεικνύεται ειδικώς πού θα δαπανηθή. Διότι, εάν επεξετείναμεν την αρχήν αυτήν, θα ευρίσκομεν το ολικόν όλων των δαπανών, διά την πραγματοποίησιν των οποίων θα εξουσιοδοτούσαμεν πλήρως το Υπουργικόν Συμβούλιον ή τον Υπουργόν Οικονομικών. Επίσης, συμφώνως προς την υποπαράγραφον (β) της παραγράφου 2 του άρθρου 167 του Συντάγματος, διά την αντιμετώπισιν εκάστης των δαπανών, αι οποίαι δεν περιλαμβάνονται εις τας δαπάνας, αι οποίαι χρεώνονται εις το Πάγιον Ταμείον, απαιτείται όπως τα αναγκαία αντίστοιχα ποσά δεικνύωνται κεχωρισμένως. Δηλαδή, εδώ ημείς, παραχωρούντες εν κονδύλιον εις τον Προϋπολογισμόν, πρέπει να γνωρίζωμεν πού, διά ποίον σκοπόν θα δαπανηθή. Εν εναντία περιπτώσει είναι ωσάν να υπογράφωμεν άγραφον τραπεζικήν επιταγήν.

Θέλω να αναφερθώ τώρα εις έν εκ των άρθρων, τα οποία είναι εις την αρχήν του Προϋπολογισμού. Τούτο είναι το άρθρον 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου. Συμφώνως προς το άρθρον τούτο, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν ποσόν, το οποίον παρεχωρήσαμεν δι' οιονδήποτε σκοπόν ή οιονδήποτε μέρος τούτου δεν εξοδευθή, είναι δυνατόν να παραχωρηθή δι' άλλον σκοπόν δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου. Εξ όσων ενθυμούμαι, είχομεν συζητήσει το θέμα τούτο τουλάχιστον 3—5 φοράς προηγουμένως, διορθώνοντες δε το σημείον τούτο εις τους Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς εθέσαμεν έν πλέον κατάλληλον άρθρον. Διότι κανονικώς ποσά, τα οποία δεν εξοδεύονται δι' οιονδήποτε σκοπόν, πρέπει να επανέλθουν εις το Πάγιον Ταμείον και μόνον μέσω ενός Προϋπολογισμού ή Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού πάλιν δύνανται να ληφθούν εκ του Παγίου Ταμείου και να εξοδευθούν. Εάν δεν το κάμωμεν κατ' αυτόν τον τρόπον, είναι ωσάν να έχωμεν παραχωρήσει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον εξουσίαν να εξοδεύουν χρήματα διά σκοπούς, τους οποίους τούτο εγκρίνει. Δηλαδή, εις την πραγματικότητα το Υπουργικόν Συμβούλιον θα καταρτίζει Προϋπολογισμούς. Τούτο, ταυτοχρόνως, είναι και αντισυνταγματικόν. Διότι συμφώνως προς το άρθρον 167 του Συντάγματος, παράγραφος 2, υποπαράγραφος (β), την οποίαν ανέφερα προ ολίγου, απαιτείται όπως πάσα πραγματοποιηθησομένη δαπάνη δεικνύεται εις τον Προϋπολογισμόν κεχωρισμένως. Επιπροσθέτως προς ταύτα θα επανέλθω εις το εις τον Προϋπολογισμόν συναντώμενον σημείον του σταυρού, το οποίον, ως γνωρίζω, εκληρονομήθη εκ της αποικιακής διακυβερνήσεως. Όλαι αι κρατικαί εξουσίαι τότε ήσαν συγκεντρωμέναι εις τον Κυβερνήτην, ο οποίος, άλλωστε, και τον Προϋπολογισμόν κατήρτιζε και διά την εφαρμογήν του εμερίμνα. Ενώ επί εποχής της Δημοκρατίας τον Προϋπολογισμόν κάμνει η Βουλή των Αντιπροσώπων, η δε πραγματοποίησις των εις τον Προϋπολογισμόν εγκριθεισών δαπανών είναι έργον της Εκτελεστικής Εξουσίας. Η Βουλή δεν πρέπει να εγκρίνη εις τον Προϋπολογισμόν δαπάνας, τας οποίας δεν θεωρεί καταλλήλους. Νομίζω ότι δεν είναι ορθή τακτική να εγκρίνωμεν μίαν δαπάνην και να αφήνωμεν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να αποφασίζη κατά πόσον θα την πραγματοποιήση. Διότι πάλιν η Βουλή αφήνει τας ιδικάς της εξουσίας εις χείρας της Εκτελεστικής Εξουσίας. Αυτό δεν είναι μόνον ζήτημα γνώμης, είναι και αντισυνταγματικόν. Διότι, συμφώνως προς τον όρον επιφυλάξεως της πρώτης παραγράφου του άρθρου 168 του Συντάγματος, ο Υπουργός Οικονομικών είναι υπόχρεως όπως υπογράφη εντάλματα πληρωμής διά δαπάνας, αι οποίαι είναι εγκεκριμέναι εις τον Προϋπολογισμόν. Διά τούτο ο Υπουργός Οικονομικών δεν δύναται να ασκή έλεγχον κατά την κρίσιν του επί δαπάνης, την οποίαν η Βουλή των Αντιπροσώπων εθεώρησεν ως κατάλληλον και ενέκρινε. Τούτο πράττει μόνον η Αρχή, η οποία έχει εξουσίαν επί των δαπανών. Διά τούτο η χρησιμοποίησις εις τον Προϋπολογισμόν του σημείου του σταυρού δι' οιανδήποτε δαπάνην είναι και αντισυνταγματική και ουδέν νόημα έχει, διότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν επιμένει η Αρχή, η οποία έχει εξουσίαν επί των δαπανών, ο Υπουργός Οικονομικών είναι υπόχρεως να υπογράψη το ένταλμα πληρωμής. Εν εναντία περιπτώσει θα προκύψη διαφορά επί θέματος αρμοδιότητος.

Θα ήθελα, επίσης, να αναφερθώ εν συντομία εις τας απόψεις, τας οποίας εξέφρασαν περί του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου μερικά εκ των μελών της Επιτροπής Προϋπολογισμού. Υπό την ιδιότητά μου ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ θεωρώ χρήσιμον να είπω μερικά λόγια εν προκειμένω. Ως γνωστόν, το ΡΙΚ είναι ανεξάρτητος οργανισμός, του οποίου οι οργανικοί νόμοι και οι όροι υπηρεσίας των υπαλλήλων του καθορίζονται και γίνονται δεκτοί υπό του Διοικητικού Συμβουλίου. Διά τούτο, όπως νομίζουν μερικοί συνάδελφοι, δεν χρειάζεται διά τους σκοπούς τούτους νόμος, ο οποίος να ψηφίζεται υπό της Βουλής. Με ευχαρίστησιν δε επιθυμώ να πληροφορήσω τα Έντιμα Μέλη της Βουλής ότι, ως αποτέλεσμα μακροχρονίων εργασιών, έχουν συμπληρωθή οι όροι υπηρεσίας των υπαλλήλων και ο οργανικός νόμος του ΡΙΚ,, αλλά, έχουν παραπεμφθή προς

ενημέρωσιν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, του οποίου και αναμένονται αι απόψεις. Μερικοί συνάδελφοι υποθέτουν ότι το ποσόν, το οποίον παραχωρείται προς το ΡΙΚ εις τον Προϋπολογισμόν, παραχωρείται εις αυτό από τα χρήματα, η παραχώρησις των οποίων ανάγεται εις την αποκλειστικήν αρμοδιότητα της Βουλής. Ως γνωστόν, τα χρήματα, τα οποία εισπράττονται από τας αδείας του ραδιοφώνου και της τηλεοράσεως, πρέπει να καταβάλλωνται εις το ΡΙΚ. Μόνον που, κατά γενομένην συμφωνίαν, αυτά τα τέλη αδειών εισπράττονται υπό της Κυβερνήσεως και η Κυβέρνησις βοηθεί αυτόν το Οργανισμόν με τον Προϋπολογισμόν, τον οποίον η Βουλή μας ψηφίζει. Δεν δύναμαι να ισχυρισθώ ότι το Ραδιόφωνον και η Τηλεόρασις εργάζονται καθ' όν τρόπον επιθυμούμεν. Χωρίς αμφιβολίαν, ούτε από απόψεως ποιότητος ούτε από απόψεως της απαιτουμένης υπηρεσίας είναι ακόμη ικανοποιητικά. Πρέπει, όμως, να τονίσω ότι το Διοικητικόν Συμβούλιον του ΡΙΚ προσπαθεί με ειλικρίνειαν και όσον δύναται να εξομαλύνη τα πράγματα. Ελπίζομεν ότι με τα σχέδια, τα οποία θα καταρτισθούν και εγκριθούν συντόμως, η υπηρεσία της τηλεοράσεως θα επεκταθή εις ολόκληρον την Νήσον και ότι χάρις εις ωρισμένα μέτρα, η λήψις των οποίων μελετάται, το ΡΙΚ θα δυνηθή να εξασφαλίση έσοδα επαρκή διά τας ανάγκας του. Όλοι μας εκτιμώμεν το γεγονός ότι αι εκπομπαί του ραδιοφώνου και της τηλεοράσεως έχουν μεγάλην σημασίαν εις όλους τους τομείς, συμφώνως δε προς μίαν απόφασιν αρχής, την οποίαν το νέον Διοικητικόν Συμβούλιον έλαβε κατά τας πρώτας ημέρας της θητείας του, ελπίζομεν τούτο να δυνηθή να εξυπηρετή ολόκληρον τον λαόν κατά τρόπον μη θίγοντα τα αισθήματα οιασδήποτε των δύο κοινοτήτων.

Περαίνων την αγόρευσίν μου, σας γνωστοποιώ ότι, όταν θα φθάσωμεν εις τα σχετικά σημεία του Προϋπολογισμού, οι ενδιαφερόμενοι συνάδελφοί μας θα υποβάλουν τας αναγκαίας εισηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι το Νομοσχέδιον το οποίον μας έχετε στείλει, του Φόρου Εισοδήματος, το μεν Ελληνικόν κείμενον θα τυπωθή αύριον, από ό,τι δε με έχει πληροφορήσει ο Γραμματεύς της Βουλής το Τουρκικόν θα μεταφρασθή αύριον, και θα είναι έτοιμον, τυπωμένον, μετεφρασμένον· εάν κάνω λάθος ο έντιμος κ. Χαλήτ μπορεί να με διορθώση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑΛΗΤ Α. ΡΙΖΑ:

Εάν η Δημοσιονομική Επιτροπή θα συνεδριάση αύριον, τον διαβεβαιώ ότι θα υπάρχη αρκετόν Τουρκικόν κείμενον ικανόν να τον απασχολήση ολόκληρον την πρωίαν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δηλαδή εάν έχω αντιληφθή θα είναι ολόκληρον ή μέρος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς το θέμα αυτό είναι θέμα το οποίον μπορεί να απασχολήση τους Προέδρους των Επιτροπών, την Γραμματείαν, αλλά αμφιβάλλω εάν είναι θέμα το οποίον πρέπει να συζητηθή εις την Βουλήν. Εν πάση περιπτώσει από πρακτικής απόψεως η Επιτροπή δύναται να εργασθή επί του κοινού κειμένου ούτως ώστε να λύση τα διάφορα προβλήματα και να επανέλθη εις την δευτέραν συνεδρίασιν επί του Ελληνικού και Τουρκικού κειμένου διά να εξετάση τα κείμενα αυτά από λεκτικής απόψεως.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δυστυχώς δεν υπάρχουν, έντιμε κ. Πρόεδρε, κείμενα· αύριον το απόγευμα θα είναι έτοιμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα υπάρχουν κείμενα αύριον το πρωί. Εάν ορίσετε συνεδρίαν η ώρα 10 αύριον το πρωί θα υπάρχουν κείμενα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εν τάξει. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα προσπαθήσω να αποφύγω όλα τα θέματα τα οποία συμπεριελήφθησαν ήδη εις την έκθεσιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού της οποίας αποτελώ μέλος, διότι πιστεύω ότι αυτό αποτελεί απλήν ταλαιπωρίαν της Βουλής. Αυτός ο Προϋπολογισμός είναι ουσιαστικώς ο πρώτος προϋπολογισμός μετά τον ένοπλον εθνικοαπελευθερωτικόν αγώνα του Κυπριακού λαού. Διότι είναι ο πρώτος προϋπολογισμός τον οποίον έχει η Βουλή ενώπιόν της μετά την εξαγγελίαν της εξωτερικής πολιτικής και του πενταετούς σχεδίου αναπτύξεως. Αποτελεί κώλυμα το γεγονός ότι δεν έχομεν ενώπιόν μας τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, και έτσι κανείς μπορεί να ασχοληθή περισσότερον με τα έσοδα, τον τρόπον των εσόδων και τας γενικάς αρχάς κατανομής του εθνικού εισοδήματος, όχι όμως με πρακτικάς εισηγήσεις αναφορικώς με το που και πως πρέπει να εξοδευθή το εθνικόν εισόδημα. Διά να ακολουθήσωμεν τον ορθόν δρόμον εισπράξεως και διανομής του εθνικού εισοδήματος θα πρέπει να προσπαθήσωμεν να τοποθετήσωμεν το Κυπριακόν κράτος εις τον περίγυρόν του, τον εξωτερικόν και τον εσωτερικόν.

Η Κύπρος είναι ένα νέον νεοδημιουργηθέν κράτος με εδαφικάς δεσμεύσεις, με δεσμευτικάς εγγυήσεις, με φορολογούμενα συνταγματικά δικαιώματα, με σπέρματα διαφυλετικής διακρίσεως, και από οικονομικής πλευράς είναι μία υποανάπτυκτος αγροτική χώρα, όχι υποανάπτυκτος υπό την έννοιαν να παραμείνουν ανεκμετάλλευτοι εθνικοί πόροι, οι οποίοι μάλλον έχουν υποστή υπερεκμετάλλευσιν, αλλά υπό την έννοιαν ότι το βιωτικόν επίπεδον είναι χαμηλόν, η τεχνική και τα μέσα παραγωγής υπολείπονται.

Επιπροσθέτως η Κύπρος έχει ένα καλόν μεταλλευτικόν πλούτον, μίαν υποτυπώδη βιομηχανικήν παραγωγήν, υποανάπτυκτον τουρισμόν και ογκώδη και εύρωστον μεσιτικήν τάξιν. Το κατά κεφαλήν αγροτικόν εισόδημα ανέρχεται εις £67 ενώ το μη αγροτικόν εις £197. Θα πρέπει ακόμη να προσθέση κανείς ότι και το £67 κατά κεφαλήν αγροτικόν εισόδημα δεν διανέμεται ομοιομόρφως, πράγμα το οποίον σημαίνει ότι μεγάλαι τάξεις του αγροτικού πληθυσμού έχουν πολύ χαμηλότερον ακόμη και αυτού του κατά κεφαλήν εισοδήματος. Και αυτή ακόμη η Επιτροπή Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών παρεδέχθη ότι αυτό αποτελεί τεράστιον χάσμα, και ότι εάν η γεφύρωσις αυτού του χάσματος πραγματικά δεν πραγματοποιηθή, αι επιπτώσεις επί του οικονομικού μέλλοντός μας, κυρίως αγροτικής χώρας, θα είναι πολύ δυσμενείς.

Ποίος θα πρέπει να είναι ο σκοπός ενός προϋπολογισμού;

Αντιπαρέρχομαι τους γενικούς σκοπούς κοινοεθνικών επιδιώξεων των οποίων τα σπέρματα πάντοτε υπάρχουν εις τον προϋπολογισμόν, διότι είναι θέμα αρχής κατά πόσον μία χώρα πρέπει να στηρίζεται επί των ιδικών της εθνικών πόρων, δεν πρέπει να στηρίζεται επί ξένων πολεμικών βάσεων, και επομένως πρέπει να ευρίσκεται μέσα εις το γενικόν αντιαποικιακόν, αντιιμπεριαλιστικόν κλίμα, και προχωρώ να διαπιστώσω ότι ο σκοπός του Προϋπολογισμού θα είναι η γεφύρωσις όσον το δυνατόν αυτού του οικονομικού χάσματος το οποίον υπάρχει μεταξύ των διαφόρων τάξεων, και γενικά η γεφύρωσις του χάσματος μεταξύ παραγωγικών τάξεων και εθνικού εισοδήματος. Εις απλήν γλώσσαν θα έλεγα ότι είναι η πολιτική ίσων ευκαιριών δι' όλους τους πολίτας. Πράγματι η Κυβέρνησις τοποθετείται προς αυτήν την κατεύθυνσιν; Η απάντησις νομίζω ότι δύναται να εξαχθή μόνη της. Η διεθνής τοποθέτησις της Κύπρου μεταξύ των ουδετεροφίλων χωρών δεν προϋποθέτει απλώς γενικά καθήκοντα έναντι του προβλήματος του αφοπλισμού, του αποικισμού, του νέου αποικισμού και του ιμπεριαλισμού. Αι ίδιαι αδέσμευτοι χώραι εις το Βελιγράδιον διεπίστωσαν ότι η αιτία των ανωμαλιών είναι η τάσις της παλαιάς τάξεως της εκμεταλλεύσεως να αμυνθή κατά του νέου πνεύματος της καταργήσεως της εκμεταλλεύσεως, και εάν αυτή η αιτία δεν θεραπευθή όλα τα άλλα προβλήματα είναι αδύνατον να λυθούν. Δι' αυτό εισηγήθην ότι πρώτον θα πρέπει να γίνη προσπάθεια εξισώσεως του εθνικού εισοδήματος κατά κεφαλήν των διαφόρων χωρών διά της βοηθείας των υποαναπτύκτων χωρών, και δεύτερον προσπάθεια εξισώσεως του

κατά κεφαλήν εισοδήματος των πολιτών εκάστης χώρας διά της καταλλήλου φοροθετικής νομοθεσίας και διά της καταλλήλου κρατικής συνεισφοράς προς τους πολίτας. Πως είναι δυνατόν να πραγματοποιήσωμεν αυτόν τον σκοπόν; Μόνον διά προσαρμογής του κοινωνικού συστήματος. Διά της προσαρμογής του εις έν σύστημα εις το οποίον θα υπάρχη συλλογική ή κρατική κατοχή των μέσων παραγωγής, συμμετοχή των παραγωγών εις τα κέρδη. Συλλογική καλλιέργεια, συλλογική διάθεσις των προϊόντων, μεγαλυτέρα κρατική συνεισφορά υπό την έννοιαν των κοινωνικών ασφαλίσεων και των ιατρικών υπηρεσιών, και η όσον το δυνατόν μεγαλυτέρα αποφυγή των μεσιτικών παρασιτικών τάξεων. Αποκλείομεν κάθε ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν; Ασφαλώς εις μίαν υποανάπτυκτον χώραν όχι. Απεναντίας πιστεύω εις την ενθάρρυνσιν της παραγωγικής ατομικής πρωτοβουλίας, αλλά εις την κατάργησιν της ατομικής πρωτοβουλίας δι' εκμετάλλευσιν και παρασιτισμόν. Με ποίον τρόπον θα πρέπει να προχωρήσωμεν; Θα πρέπει να προχωρήσωμεν με νομοθετικόν τρόπον ο οποίος θα κατοχυρώνη ώστε η γη να ανήκη εις τους καλλιεργητάς· εις πλήρη υποστήριξιν των συνεργατικών αγροτικών εταιρειών, εις την βιομηχανίαν, ενώ όπως είπα ουδόλως αποκλείω την ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν. Πιστεύω ότι υπάρχουν περιπτώσεις πολλαί και εις την Κύπρον ακόμη διά τας οποίας έχει ωριμάσει κρατική και λαϊκή συμμετοχή, και εις άλλας χώρας με ανάλογον ανάπτυξιν το πείραμα έχει επιτύχει, και εις μερικάς έχει προχωρήσει εις βαθμόν απίστευτον παρά το νεαρόν του συστήματος, όπως εις την Ηνωμένην Αραβικήν Δημοκρατίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον ομιλητήν, αλλά νομίζω ότι το θέμα επί του οποίου αγορεύει είναι μάλλον θέμα του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως παρά του Προϋπολογισμού διά τας τακτικάς δαπάνας του κράτους. Εάν αυτή η άποψις είναι ορθή, τότε προτρέχει η συζήτησις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως προτού κατατεθή ενώπιον της Βουλής, και ως γνωστόν η Βουλή αυτή έχει καθιερώσει την αρχήν, την ορθήν αρχήν, να μην συζητή επί θεμάτων επί των οποίων εκκρεμούν Νομοσχέδια τα οποία συντόμως θα απασχολήσουν την Βουλήν, διά να μην προκαταλαμβάνη τας απόψεις των Βουλευτών. Δι' αυτό θα παρεκάλουν τον έντιμον ομιλητήν, εάν ήτο δυνατόν, να περιορίση το θέμα του εντός του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού, ο οποίος είναι ο Τακτικός Προϋπολογισμός διά τας τακτικάς δαπάνας του κράτους.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αναφορικώς με τας δαπάνας συμφωνώ ότι θα πρέπει να περιορισθώ. Διά τα έσοδα όμως δεν έχω άλλην ευκαιρίαν να εκφράσω τας απόψεις μου. Διότι εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως δεν υπάρχει τμήμα εσόδων. Θα ήθελα να παρατηρήσω λοιπόν ότι δι' αυτού του τρόπου τα κρατικά έσοδα θα προέρχωνται κυρίως εξ εισοδημάτων και εξ εμμέσων φόρων, και αυτό κατ' εμέ θα ήτο προοδευτικόν. Ενώ υπό τας παρούσας συνθήκας πιστεύω ότι οι άμεσοι φόροι αποτελούν την προοδευτικήν ορθήν πολιτικήν. Δυστυχώς λόγω της γνωστής αποφάσεως τμήματος της Βουλής, η Κυβέρνησις θα στερηθή ενός εκ του κυριωτέρου εσόδου αμέσων φόρων, και πολύ φοβούμαι ότι αυτό θα έχη αντίκτυπον επί της φορολογικής πολιτικής της Κυβερνήσεως, η οποία πιστεύω ότι κατηυθύνετο προς εκείνην την κατεύθυνσιν της προστασίας των φτωχών εργατο-αγροτικών στρωμάτων και μεγαλυτέρας φορολογίας των ευπόρων στρωμάτων. Πιστεύω ακόμα ότι μία φορολογική πολιτική δεν θα πρέπει να είναι απαγορευτική επενδύσεων κεφαλαίου εκεί και όπου είναι αναγκαίον, έστω και ξένου, να είναι όμως άκρως προστατευτική εκεί όπου ο παραγωγός είναι ταυτόχρονα και ο κεφαλαιούχος.

Εισέρχομαι εις βασικάς παρατηρήσεις επί του Τακτικού Προϋπολογισμού. Η πρώτη παρατήρησις είναι ότι ο κρατικός μηχανισμός είναι τρομακτικά πολυέξοδος. Πέραν του 50% των εσόδων εξοδεύονται διά μισθοδοσίαν. Και μάλιστα εις καταστάσεις κατά τας οποίας η κρατική συνεισφορά προς τον πολίτην είναι σχετικώς μικρά. Δυστυχώς όλοι αντιλαμβανόμεθα ότι συνταγματικαί διατάξεις παρεμποδίζουν ριζικάς αλλαγάς εις την κατάστασιν η οποία θα επέφερε σημαντικήν ανακούφισιν εις τον Κυπριακόν Προϋπολογισμόν. Εν τούτοις, κάτι πρέπει να γίνη· η Επιτροπή Οργανισμούν Ηνωμένων Εθνών διεπίστωσεν ότι θα δυσκολευθώμεν να επιβιώσωμεν εάν δεν φανώμεν υπεραυστηροί αναφορικώς με αυτάς τας δαπάνας. Πιστεύω ότι η Κυβέρνησις θέλει και έχει όλην την διάθεσιν να κάμη ότι πρέπει προς αυτήν την κατεύθυνσιν διά να περισώση την εθνικήν οικονομίαν.

Μία δευτέρα γενική παρατήρησις είναι ότι θα ήτο απαράδεκτον δι' αυτήν την Βουλήν να ψηφίζη μεγάλα ποσά διά Τμήματα τα οποία δεν υπέβαλον προϋπολογισμούς. Ανεξαρτήτως άλλων λόγων εις τους οποίους θα αναφερθώ εις το ειδικόν κεφάλαιον, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι το Υπουργείον Αμύνης μας εζήτησεν απλώς να εγκρίνωμεν ένα ποσόν £500,000 χωρίς να μας δώση λεπτομερείας, αι οποίαι θα μας έπειθον με ποίον τρόπον θα εξωδεύετο το ποσόν αυτό. Διά κάθε άλλο Τμήμα έχομεν προσωπικήν κατάστασιν εκάστου υπαλλήλου, και θα ήτο απαράδεκτος αρχή να εγκαταλείψωμεν αυτήν την αρχήν προς χάριν του Υπουργείου Αμύνης. Εάν διά περαιτέρω προϋπολογισμών ζητηθούν καταστάσεις από την Βουλήν, ζητηθούν να ψηφίση η Βουλή επί καταστάσεων τας οποίας και θα γνωρίζη, τότε δύναται η Βουλή να αποφασίση θετικώς ή αρνητικώς επί του θέματος. Το να ψηφίση όμως ένα τόσον σημαντικόν κονδύλιον άνευ δικαιολογικών δεν θα ήτο πράξις σωφροσύνης. Τας επιφυλάξεις αυτάς διατηρώ ως ένα βαθμόν και διά το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου. Δεν ισχυρίζομαι ότι όλοι αλλά μερικοί υπάλληλοι υπερέβησαν τα εσκαμμένα τόσον από πλευράς πολιτικής πρωτοβουλίας, η οποία εξέθεσε την Κυβέρνησιν, όσον και από πλευράς οικονομικής πρωτοβουλίας.

Μία άλλη γενική παρατήρησις είναι ότι εκκρεμούν περισυναί αποφάσεις της Βουλής επί του Προϋπολογισμού. Και πιστεύω ότι δεν θα κάμουν χρήσιν των έργων εάν δεν εφαρμόσωμεν πρώτον τας αποφάσεις τας οποίας λαμβάνομεν. Δεν προτίθεμαι να εισέλθω εις τα επί μέρους θέματα διά τα οποία κανείς δικαιούται να ομιλήση όταν θα συζητήται το σχετικόν άρθρον.

Τελειώνοντας θα ήθελα να παρατηρήσω ότι πιστεύω ότι προσπάθεια του Προϋπολογισμού μιας χώρας ως η Κύπρος, κυρία προσπάθεια θα πρέπει να είναι η γεφύρωσις του χάσματος μεταξύ εισοδήματος παραγωγικών τάξεων και κατανομής του εθνικού εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι πολύτιμος ο χρόνος της Βουλής γιατί έχει μπροστά της όγκον νομοθετικής εργασίας. Όμως το θέμα του προϋπολογισμού που συζητούμεν είναι ένα αρκετά σοβαρόν θέμα, για το οποίον δικαιολογείται να χρησιμοποιήσωμεν χρόνον για μια δημιουργική συζήτηση. Ο προϋπολογισμός ενός κράτους, τα έσοδα και τα έξοδά του, από που εισπράττονται και πως εξοδεύονται αυτά τα χρήματα, αποτελούν τον καθρέπτην της πολιτικής του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να διορθώσω μίαν εσφαλμένην εντύπωσιν εις την οποίαν υπέπεσε και ο προηγούμενος ομιλητής, και πιθανόν να κάμουν το ίδιον σφάλμα και άλλοι. Όσον αφορά τον προϋπολογισμόν τον οποίον συζητούμεν είναι ο Τακτικός Προϋπολογισμός. Όσον αφορά τον ισχυρισμόν ότι τα έσοδα συζητούνται, είναι τελείως αβάσιμος ο ισχυρισμός. Διότι ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει εκείνα τα έσοδα διά τα οποία αυτή η Βουλή εψήφισεν ήδη νόμους ή δεν εψήφισε. Επομένως οι έμμεσοι φόροι οι οποίοι ανέρχονται εις £9.377.000 και πλέον, εψηφίσθησαν διά του περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νομοσχεδίου, το οποίον είναι τώρα Νόμος, προ ωρισμένων μηνών.

Όσον αφορά τους αμέσους φόρους είναι εκείνοι οι οποίοι δεν εψηφίσθησαν χθες, και επομένως δεν γεννάται θέμα πολιτικής, όπως το περιγράφετε. Αυτός ο προϋπολογισμός μας λέγει ότι από τους νόμους, τους οποίους εσείς οι κύριοι Βουλευταί εψηφίσετε, υπολογίζω ότι θα εισπράξω τόσα, και δεικνύει ότι αι δαπάναι διά το κάθε έτος είναι τόσαι. Εάν ήτο ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως ασφαλώς θα ήτο θέμα της

πολιτικής της Κυβερνήσεως. Η φοροθετική πολιτική έχει ήδη συζητηθή κατά την κατάθεσιν και συζήτησιν Νομοσχεδίων, αι δε δαπάναι είναι γνωσταί, και η προσπάθεια της Βουλής είναι να επιφέρη όσον το δυνατόν μεγαλυτέραν ελάττωσιν εις τας δαπάνας. Το θέμα είναι απλούστατον και επειδή πολύ συντόμως θα καταθέσωμεν εις την Βουλήν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, διά να μη ευρεθώμεν εις την δυσάρεστον ή ευχάριστον θέσιν να ακούσωμεν τας ιδίας αγορεύσεις δύο φοράς, θα παρεκάλουν τους εντίμους ομιλητάς να εξετάσουν τον προϋπολογισμόν υπό το πρίσμα του φακού και εντός των πλαισίων τα οποία έχω αναφέρει. Δεν θέλω να περιορίσω την συζήτησιν, αλλά είναι φανερόν ότι το ίδιον ακανθώδες έδαφος θα διανύσωμεν διανοητικώς κατά την συζήτησιν του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συζητούμεν τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν. Αυτός ο προϋπολογισμός αναφέρεται εις τον τρόπον που εισπράττονται και που διατίθενται εκατομμύρια λίρες. Πιστεύω ότι είναι δικαίωμα των Βουλευτών να αναφέρωνται πάνω σε βασικές αρχές πάνω εις τες οποίες πρέπει να στηρίζεται ένας Τακτικός Προϋπολογισμός του κράτους. Αι απόψεις μας αναφέρονται πάνω σε βασικές αρχές τες οποίες πρέπει να τες έχη υπ' όψιν της η Εκτελεστική Εξουσία όταν προετοιμάζη τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορεί να τροποποιήση διά του προϋπολογισμού η Εκτελεστική Εξουσία Νόμους τους οποίους αυτή η Βουλή εψήφισε. Δεν αναφέρεται εις την μελλοντικήν φορολογίαν ή φορολογικήν πολιτικήν του κράτους, αλλά εάν κοιτάξετε «Συγκεφαλαίωσις Εσόδων» μας λέγει ότι υπολογίζει ότι από τους αμέσους φόρους θα εισέπραττε £5.000.000, τώρα δεν θα τα εισπράξη διότι δεν εψηφίσθησαν, από δε τους εμμέσους φόρους θα εισπράξη £9.000.000 διότι εψηφίσθη ο Νόμος, από δε τα ενοίκια θα εισπράξη τόσα, από το κρατικόν λαχείον τόσα και ούτως καθ' εξής. Δηλαδή βασίζεται πάνω σε δεδομένα νόμων τους οποίους αυτή η Βουλή εψήφισεν. Ως ένας μικρός μπακάλης υπολογίζει ότι από τα εμπορεύματα τα οποία ημείς διεθέσαμεν, θα εισπράξη £100, και μας δίδει λογαριασμόν πως θα τα εξοδεύση, είναι το απλούστερον των θεμάτων.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν καταπιανόμαστε με λεπτομέρειες πάνω εις τους διαφόρους νόμους, τους φορολογικούς, πως εισπράττονται τα διάφορα ποσά. Μιλούμεν πάνω εις τας αρχάς που πρέπει να διέπουν μίαν πολιτικήν όταν προετοιμάζεται ο Προϋπολογισμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν με αντελήφθητε· τους νόμους ημείς τους εψηφίσαμεν, και επομένως δεν υπάρχει λόγος να ομιλώμεν εις άλλους, εις τρίτους, περί των αρχών αι οποίαι πρέπει να διέπουν, διά νόμους τους οποίους ημείς εψηφίσαμεν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Τον Προϋπολογισμόν όμως, κ. Πρόεδρε, μας τον έστειλεν η Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα έξοδα μάλιστα, μπορείτε να αναφερθήτε εις τα έξοδα, εις τον τρόπον με τον οποίον εισπράττονται τα χρήματα είναι τετελεσμένον γεγονός, ημείς οι ίδιοι εψηφίσαμεν αυτούς τους νόμους.

Θα διακόψω δι' ωρισμένα λεπτά, και θα παρεκάλουν όλους τους ομιλητάς να επανεξετάσουν τας αγορεύσεις των με αυτήν την βάσιν διά να μη χρονοτριβώμεν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν χρειάζεται να διακόψετε, διότι θα συνεχίσω πάνω σε συγκεκριμένες προτάσεις όσον αφορά τον Προϋπολογισμόν. Επικροτούμεν αρκετές από τες εισηγήσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμού, οι οποίες αναφέρονται εις την έκθεσιν. Ιδιαίτερα επικροτούμεν την περικοπήν του κονδυλίου για τον στρατόν, των £320.000, το οποίον ποσόν που εξοικονομείται είναι σήμερα πολύτιμον για το πενταετές σχέδιον ανάπτυξης, γιατί με αυτές τες £320.000 μπορούμεν να χρηματοδοτήσωμεν αρκετά αρδευτικά έργα ή να προικοδοτήσωμεν ένα πλήρες ταμείον γεωργικών ασφαλίσεων. Θα αναφερθώ τώρα σε μερικά κονδύλια του Προϋπολογισμού που έχουν σχέσιν με την ανάπτυξιν της γεωργίας, την αύξησιν της παραγωγής, και συνεπώς του εθνικού εισοδήματος. Πολύ σωστή η διαπίστωση της Επιτροπής Προϋπολογισμού όσον αφορά το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, και τον βασικόν ρόλον που παίζει αυτό το Τμήμα εις την ανάπτυξιν της γεωργικής παραγωγής. Εις την σελίδα 44, Κεφάλαιον Α15 προβλέπονται δαπάνες σε αυτό το Τμήμα £109.666, δηλαδή μόνον £2.000 αύξηση σε σύγκριση με το 1961. Με το σημερινόν προσωπικόν και τα υπάρχοντα μηχανήματα το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων κατασκευάζει αρδευτικά έργα μέσα εις το 1961 £400.000 μόνον. Μέσα εις το πενταετές σχέδιον αναπτύξεως που εξήγγελεν ο Μακαριώτατος προβλέπονται να δαπανηθώσι £2.000.000 τον κάθε χρόνον για αρδευτικά έργα. Είναι εντελώς αδύνατον με τους πέντε μόνον μηχανικούς που διαθέτει το Τμήμα Υδάτων και με τα σημερινά μηχανήματα να γίνουν έργα πέραν των £500.000. Γι' αυτό η Κυβέρνησις επιβάλλεται να αυξήση το προσωπικόν, το τεχνικόν, εις το Τμήμα Υδάτων για να γίνη δυνατόν να κατασκευασθούν τα έργα αναπτύξεως που προβλέπει το πενταετές σχέδιον. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εισηγείται επίσης την αναδιοργάνωσιν και επάνδρωσιν του Γεωργικού Τμήματος. Πολύ σωστές αυτές οι εισηγήσεις διότι δεν μπορεί αυτό το Τμήμα με το σημερινόν προσωπικόν επιστημόνων, με ένα φυτοπαθολόγον, ένα εντομολόγον, ένα για τα σχέδια άρδευσης να μπορέση να προχωρήση να βοηθήση εις την ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής. Ανάφερα μόνον μερικά παραδείγματα για την έλλειψη επιστημόνων και ειδικών που έχομεν εις το Τμήμα Γεωργίας.

Ασφαλώς δεν είναι δυνατόν σε ένα χρόνον ή σε δύο χρόνια να γίνη μια επαρκής επάνδρωσις του Τμήματος Γεωργίας. Όμως θα πρέπει να μπη ένα πρόγραμμα, και αυτό να γίνεται σταδιακά. Εις την σελίδα 32, Κεφάλαιον Α11, παράγραφος 19, προϋπολογίζεται το ποσόν των £9.000 για την προστασίαν των φυτών από φυτικές ασθένειες. Εις την Κύπρον κάθε χρόνον έχομεν τεράστιες καταστροφές από τες φυτικές αρρώστειες, και πρόσφατα έχομεν την μεγάλην καταστροφήν των πατατών εις την περιοχήν Μόρφου, που ανήλθεν εις το ποσόν των £160.000 περίπου. Το ποσόν των £9.000 που διατίθεται γι' αυτούς τους σκοπούς είναι μηδαμινόν, πολύ μικρόν ποσόν. Γι' αυτό επιβάλλεται η Εκτελεστική Εξουσία να το αυξήση σημαντικά. Εις την σελίδα 126, Κεφάλαιον Α50 αναφέρεται το ποσόν του £1.220.000 γιά επιχορηγήσεις γεωργικών προϊόντων, αμπελουργικών και σιτηρών. Η πολιτική της επιχορηγήσεως που εφαρμόζει σήμερα η Κυβέρνηση για ωρισμένους γεωργικούς κλάδους είναι απαραίτητη. Ασφαλώς από δημοσιονομικής πλευράς δεν είναι η ορθότερη πολιτική. Για να μπορέσωμεν όμως να απαλλαγώμεν από αυτήν την πολιτικήν των επιχορηγήσεων θα πρέπει να εφαρμοσθή μια μακρόχρονη προοδευτική αγροτική πολιτική, που να βοηθήση εις το να ρίξωμεν το κόστος της παραγωγής ωρισμένων αγροτικών προϊόντων για να μπορέσωμεν να συναγωνιζόμαστε τα προϊόντα άλλων χωρών. Δεν θα ήτο σωστόν να σταματήση η πολιτική των επιχορηγήσεων, γιατί θα ήτο καταστρεπτική για τον γεωργικόν κόσμον, προτού έχωμεν προϊόντα που θα μπορούσαν να συναγωνίζωνται τα προϊόντα των άλλων χωρών. Εις την σελίδα 130, Κεφάλαιον Α55, παράγραφος 4, προνοείται το ποσόν των £50.000 για το Γεωργικόν Ταμείον Ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων. Είναι γνωστόν ότι το σημερινόν Ταμείον Ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων δεν ικανοποιεί τον γεωργικόν κόσμον. Δεν χρειάζεται να αναλυθή πόσην σημασίαν έχει η εφαρμογή ενός πλήρους ταμείου λειτουργίας ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων. Γι' αυτό πιστεύομεν ότι η Κυβέρνησις επιβάλλεται να θέση σε εφαρμογήν όσον το δυνατόν ταχύτερον το μελετώμενον σχέδιον ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων και αυτό επιβάλλεται να γίνη μέσα εις το 1962.

Κύριε Πρόεδρε, αναφερθήκαμεν σε μερικά σημεία του προϋπολογισμού που αφορούν τον γεωργικόν τομέα. Πιστεύομεν ότι αι απόψεις μας όταν χρησιμοποιηθούν σωστά βοηθούν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εις την καλυτέραν διάθεσιν των δαπανών του Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Αι προβλέψεις του Προϋπολογισμού, τας οποίας ηρχίσαμεν να εξετάζωμεν απόψε, αποτελούν την σπονδυλικήν στήλην της χώρας μας ή μάλλον της Κυβερνήσεώς μας. Όσον περισσότερον σταθώμεν και συζητήσωμεν επ' αυτού του θέματος, τόσον το καλύτερον. Γενικώς εξετάζων τον ενώπιόν μου Προϋπολογισμόν βλέπω ότι με την χορηγουμένην εις τον αγροτικόν τομέα βοήθειαν δεν έχομεν δώσει μεγαλυτέραν σημασίαν εις έργα, τα οποία θα εβοήθουν εις την επίλυσιν των εργατικών προβλημάτων. Διά να είναι υγιής η Κυπριακή Δημοκρατία, είναι ανάγκη μόνον να καταρτίζωμεν τον Προϋπολογισμόν κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να δίδεται σημασία εις την αγροτικήν ανάπτυξιν. Πρέπει πάντοτε να αποφεύγωμεν τα υπερβολικά έξοδα και την επιδείξιν. Από τον μεγαλύτερόν μας έως τον μικρότερόν μας πρέπει να υποβληθώμεν εις στερήσεις δι' ωρισμένην περίοδον. Αι στερήσεις, τας οποίας θα υποστώμεν, θα οδηγήσουν μετά βεβαιότητος την Δημοκρατίαν μας εις την ασφάλειαν. Εις τον μηχανισμόν της χώρας μας πρέπει να δώσωμεν θέσιν εις ικανούς εμπειρογνώμονας. Την γαλήνην και την ασφάλειαν της χώρας πρέπει να τας εγκαθιδρύσωμεν στηρίζοντας αυτάς επί ισχυρών θεμελίων. Η σημερινή ατμόσφαιρα ουδόλως είναι καλή. Πρέπει να ενισχύσωμεν την οργάνωσιν ασφαλείας μας. Χωρίς περαιτέρω καθυστέρησιν πρέπει να συμπληρώσωμεν κατά το 1961 το δυναμικόν του στρατού μας εις 2.000 άνδρας. Ο στρατός αυτός θα είναι πρώτης τάξεως αρωγός διά το μέλλον και την ασφάλειαν της χώρας. Εγώ ομιλώ χωρίς να ανήκω εις οιονδήποτε κόμμα ή ομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ίσως δι' αυτό να μη αισθάνεσθε ασφαλής.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Εδώ εκφράζω μόνον τας επιθυμίας και την θέλησιν της Κοινότητος, την οποίαν αντιπροσωπεύω. Επί του λεχθέντος υπό του εντίμου κ. Προέδρου θα ήθελα να είπω ότι όλοι εις την χώραν θέλουν γαλήνην και ασφάλειαν. Όλαι αι αγορεύσεις μου αφορούν μόνον το μέλλον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μετά την σύντομον ανάλυσιν, εις την οποίαν προέβην ανωτέρω, διατυπώνω τας απόψεις μου επί ωρισμένων σημείων του Προϋπολογισμού κεχωρισμένως. Εις την 25ην σελίδα, εις το Κεφάλαιον «Κυπριακός Στρατός», το Υπουργικόν Συμβούλιον συνιστά δαπάνας £500.000 κατά το 1962. Δυστυχώς ωρισμένα μέλη της Επιτροπής Προϋπολογισμού εισηγούνται όπως το ποσόν τούτο μειωθή εις £180.000. Αμερολήπτως η γνώμη μου έχει ως εξής: Με το ποσόν £500.000, το οποίον εχορηγήσαμεν κατά το 1961, δεν ηδυνήθημεν να αυξήσωμεν τον Κυπριακόν Στρατόν εις 2.000 άνδρας. Εις τούτο υπήρξαν εμπόδιον και ωρισμέναι προπαρασκευαί και εκπαιδευτικής φύσεως εργασίαι. Είμαι, όμως, βέβαιος ότι ο Κυπριακός Στρατός θα συμπληρώση κατά κυριολεξίαν τον αριθμόν των 2.000 ανδρών κατά το 1962. Δι' αυτόν τον λόγον, εάν κατά το 1961 εδαπανήθη ποσόν £500.000, κατά το 1962 είναι ανάγκη να δαπανήσωμεν £750.000. Ο Κυπριακός Στρατός, συμφώνως προς τας Συμφωνίας Ζυρίχης και Λονδίνου, οπωσδήποτε θα συμπληρωθή το αργότερον κατά το 1962. Όλοι οι συνάδελφοί μου — μέλη της Βουλής, όταν ήλθον το πρώτον εις την Βουλήν, είπον από του βήματος τούτου τα εξής: «Διαβεβαιώ επισήμως πίστιν και σεβασμόν εις το Σύνταγμα και τους συνάδοντας αυτώ νόμους και εις την διατήρησιν της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας της Κύπρου». Εις την πρώτην παράγραφον του άρθρου 129, το οποίον είναι εκ των θεμελιωδών άρθρων του Συντάγματος, αναφέρεται ότι: «Η Δημοκρατία έχει στρατόν δύο χιλιάδων ανδρών, εκ των οποίων εξήκοντα επί τοις εκατόν είναι Έλληνες και τεσσαράκοντα επί τοις εκατόν είναι Τούρκοι». Ορκιζόμεθα από του βήματος τούτου, διαβεβαιούμεν ότι θα μείνωμεν πάντοτε πιστοί εις το Σύνταγμα και κατόπιν διά την δημιουργίαν Κυπριακού Στρατού χορηγούμεν μόνον £180.000. Άραγε με αυτό το ποσόν, το οποίον παραχωρούμεν, εντός πόσων ετών θα δυνηθώμεν να δημιουργήσωμεν αυτόν τον Στρατόν; Πόσον δυσάρεστον είναι! Το Σύνταγμα μας φωνάζει: «Να με τιμάτε πάντοτε, διά να ευρίσκετε γαλήνην και ηρεμίαν εις την Νήσον». Η Εκτελεστική Εξουσία ζητεί την επαναψήφισιν τουλάχιστον ποσού £500.000 — φυσικά η απόφασις αυτή ελήφθη ομοφώνως — ωρισμένα, όμως μέλη της Επιτροπής Προϋπολογισμού εισηγούνται την μείωσιν του ποσού αυτού εις £180.000. Εκπλήττομαι δι' αυτό. Διά την δημιουργίαν του Κυπριακού Στρατού απαιτείται κατά το 1962 τουλάχιστον ποσόν £750.000. Η δημιουργία του Κυπριακού Στρατού και μεγάλην ευχάριστον ανακούφισιν θα δώση εις την χώραν, και τον αριθμόν των ανέργων να ελαττώση σημαντικώς. Εάν σήμερον υπάρχουν 7.000 άνεργοι, θα θεωρηθή ότι εξ αυτών αι 2.000 εξεύρον εργασίαν. Επί του θέματος αυτού η εισήγησίς μου είναι οριστική και σαφής. Είναι ανάγκη να παραχωρηθούν αι διά τον σκοπόν τούτον απαιτούμεναι £750.000.

Ερχόμενοι εις τα γεωργικά έργα, θα ελέγομεν ότι πολλά παράπονα, τα οποία πάντοτε μας υποβάλλονται, αφορούν το γεγονός ότι οι ειδικοί και οι υπάλληλοι του Τμήματος Γεωργίας δεν επισκέπτονται συχνά τα χωρία. Ο κυριώτερος λόγος διά τούτο είναι το ότι το Υπουργείον Γεωργίας δεν έχει εις την διάθεσίν του περισσότερα χρήματα δι' οδοιπορικά έξοδα. Οι ειδικοί επί γεωργικών θεμάτων πρέπει να επιθεωρούν την γεωργικήν κατάστασιν εκάστου χωρίου τουλάχιστον άπαξ της εβδομάδος. Δυστυχώς εις την χώραν μας δεν δίδομεν σημασίαν εις την γεωργίαν. Ως Κυβέρνησις πρέπει να χορηγούμεν εις αυτόν τον τομέα το μεγαλύτερον ποσόν χρημάτων. Είναι ανάγκη να ιδρύσωμεν ακόμη δύο τουλάχιστον υποδειγματικούς κήπους, διά την εργασίαν δε αυτήν είναι επιθυμητόν όπως παραχωρηθή ποσόν £20.000. Εις την σελίδα 30, άρθρον 14, το οποίον αφορά τας ερεύνας επί των προϊόντων και τας υπηρεσίας εφαρμογών, εις τας υπηρεσίας εφαρμογών το κονδύλιον ηλαττώθη. Το εκ £8.257 ποσόν του 1961 εμειώθη εις £6.000. Το ποσόν τούτο πρέπει να παραμείνη τουλάχιστον εις το ύψος των £8.000. Επίσης εις την αυτήν σελίδα, εις το άρθρον 16, υπάρχουν γεωργικαί στατιστικαί. Δεν υπάρχει ανάγκη διά τοιούτον τι. Γνωρίζομεν ότι κατά τα προηγούμενα έτη εγένετο στατιστική της γεωργίας. Δυστυχώς αύτη δεν έγινεν ορθώς και τιμίως. Δι' αυτόν τον λόγον εισηγούμαι όπως το άρθρον τούτο απαλειφθή. Η χώρα μας εισάγει εκ του εξωτερικού μεγάλας ποσότητας κρέατος. Με αυτόν τον τρόπον καθ' έκαστον έτος φεύγει από τον τόπον μας εις το εξωτερικόν πολύ συνάλλαγμα. Τα χρήματα μας φεύγουν. Διά να παρεμποδίσωμεν τούτο πρέπει να δώσωμεν μεγαλυτέραν σημασίαν εις τον Προϋπολογισμόν του Υπουργείου Γεωργίας διά την κτηνοτροφίαν και να ενθαρρύνωμεν την κτηνοτροφίαν μεταξύ των αγροτών. Εις άλλος τομείς, εις τον οποίον πρέπει να δώσωμεν την μεγαλυτέραν σημασίαν, είναι τα έργα υδατικής αναπτύξεως. Εις τον τομέα τούτον έχομεν μεγάλην ανάγκην μερικών ειδικών. Δι' ημάς τα υπόγεια νερά και οι υδατοφράκται έχουν σημασίαν. Τα χρήματα, τα οποία εξοδεύονται εις αυτά τα έργα, δεν θα εξοδευθούν επί ματαίω, συνιστάται δε όπως πραγματοποιηθούν τοιαύται δαπάναι.

Είναι ευπρόσδεκτος η ασήμαντος αύξησις, η οποία παρεχωρήθη δι' έργα ευημερίας. Είναι ευχάριστον να λύση η Κυβέρνησις τα κοινωνικά προβλήματα του τόπου και να τείνη χείρα βοηθείας εις τους αδυνάτους.

Εις την 66ην σελίδα διά την συντήρησιν των χωριτικών οδών παραχωρείται διά την επαρχίαν Λευκωσίας — Κυρηνείας ποσόν μόνον £28.000, διά την Αμμόχωστον £21.000, την Λεμεσόν £21.000, την Πάφον £19.000 και την Λάρνακα £13.000. Βλέπω ότι η συντήρησις των δρόμων είναι η ιδία όπως και εις τον Προϋπολογισμόν του 1961. Έντιμοι συνάδελφοι, πέρυσιν επεσκέφθην πολλά χωρία. Εις πολλά εκ τούτων παρετήρησα ότι οι δρόμοι ήσαν εις πολύ κακήν κατάστασιν. Το παραχωρηθέν εις τον Προϋπολογισμόν ποσόν διά την επιδιόρθωσιν και τακτοποίησιν αυτών των δρόμων ουδόλως είναι επαρκές. Είναι επιθυμητόν όπως τα ποσά αυτά αυξηθούν εις το διπλάσιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα της επιδιορθώσεως δρόμων κλπ. περιλαμβάνεται εντός του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως, ο οποίος δεν είναι ακόμη ενώπιον της Βουλής.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Όπως ενεκρίναμεν και κατά το προηγούμενον έτος, κατά τον ίδιον τρόπον και εις τον ενώπιόν μας Προϋπολογισμόν το διά την συντήρησιν αυτών των δρόμων ποσόν δεν είναι, φυσικά, με την σημασίαν της λέξεως διά την εκ νέου κατασκευήν δρόμων ή την ασφαλτόστρωσίν των ή διά την ουσιαστικήν βελτίωσίν των· εδώ ομιλούμεν διά το ποσόν, το οποίον παρεχωρήθη διά την συντήρησίν των. Διότι, συμφώνως εξετάσεως, την οποίαν διεξήγαγον εις τα Γραφεία των Επάρχων εις την επαρχίαν Λευκωσίας, επί παραδείγματι, υπάρχουν 700 χωριτικοί δρόμοι και κατά τι περισσότεροι, το δε ποσόν, το οποίον παρεχωρήθη διά το μεγαλύτερον εις πληθυσμόν από αυτά τα χωρία, δεν υπερβαίνει τας £200 ή τας £500. Ακόμη δι' ωρισμένα χωρία είναι £30, £40 ή £50. Με τα χρήματα αυτά, δηλ. με £30 δεν δύναται να μεταφερθούν ούτε 30 αμάξια χώμα. Αν και, γενικώς ομιλούντες, ο Προϋπολογισμός του 1962 δεν θεωρείται επιτυχής, εάν εξαιρέσωμεν ωρισμένα θέματα, υπό τας σημερινάς συνθήκας νομίζω ότι δεν είναι δυνατόν να καταρτίσωμεν καλύτερον Προϋπολογισμόν. Αφήνω δι' αργότερον τας παρατηρήσεις μου επί ωρισμένων σημείων, όταν θα αναγινώσκεται το Προσχέδιον του Προϋπολογισμού. Συνιστώ όπως κατά τα επόμενα έτη ασχοληθώμεν με μεγαλυτέραν σχολαστικότητα και δώσωμεν μεγαλυτέραν προσοχήν εις τα κεφάλαια, τα οποία υπέδειξα ανωτέρω.

Περαίνων την αγόρευσίν μου ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ακόμη οι ακόλουθοι εγγεγραμμένοι ομιληταί:

Ο κ. Παπαϊωάννου, ο κ. Πέτρος Στυλιανού, ο κ. Αιμίλιος Φράγκος, ο κ. Τουμαζής.

Θα ήθελα να διακόψω δι' ολίγα λεπτά διά να ξεκουρασθή ο διερμηνεύς. Η πρόθεσίς μου είναι να μη προεδρεύσω μετά τας 7.30 μ.μ., διότι αισθάνομαι κουρασμένος. Επομένως εάν η Βουλή θέλει να εξακολουθήση με την συζήτησιν ούτως ώστε να λήξουν οι εγγραφέντες αγορηταί, θα πρέπει να προεδρεύση ή ο πρεσβύτερος των Ελλήνων Βουλευτών ή εκείνος εκ των Ελλήνων Βουλευτών τον οποίον θα ήθελον να ορίσει. Εν πάση περιπτώσει προτίθεμαι να ορίσω την προσεχή συνεδρίαν διά την αύριον, την 3ην απογευματινήν ώραν, δεν θα ορίσω αύριον το πρωί, διά να δώσω ευκαιρίαν εις τας Επιτροπάς να εργασθούν. Θα ήθελα να έχω τας απόψεις της Βουλής κατά πόσον προτιμάτε να εξακολουθήση μετά τας 7.30 ή να αναβληθή δι' αύριον.

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι καλύτερον να συνεχίσωμεν, διότι έχομεν αρκετήν εργασίαν, αντιλαμβάνομαι, τουλάχιστον μέχρι που να λήξουν αι ομιλίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλαι απόψεις;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ίσως θα μας εβοηθούσε, κ. Πρόεδρε, εάν εγνωρίζαμεν περίπου πόσην ώραν θα χρειασθή κάθε ομιλητής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν οι ίδιοι οι ομιληταί το γνωρίζουν αυτό. Διότι υπάρχουν ακόμη 4 ομιληταί. Και αντιλαμβάνομαι ότι θα υπάρξουν και άλλοι οι οποίοι θα θέλουν να αγορεύσουν.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Επιδοκιμάζω την εισήγησιν του κ. Παπαϊωάννου να συνεχίσωμεν μέχρι τέλους των αγορεύσεων και του πρώτου άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

εν τοιαύτη περιπτώσει θα διακόψωμεν μέχρι της 7.30 μ.μ. και εν τω μεταξύ πρέπει να αποφασίσετε ποίος θα προεδρεύση.

Η Βουλή διακόπτει δι' έν τέταρτον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να γίνη δήλωσις εκ μέρους των παρόντων ότι δεν θα φύγουν, ώστε να υπάρχη απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να υπογράψουν πρωτόκολλον.

('Ωρα διακοπής 7.15 μ.μ.)

.....

(' Ωρα ενάρξεως 7.35 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψω διά τρία λεπτά. Θα κτυπήσουν οι κώδωνες και εάν εντός των τριών λεπτών δεν υπάρχη απαρτία η συνεδρία θα αναβληθή δι' αύριον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Ανευ του Προέδρου υπάρχει απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είμαστε 19 εν όλω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Προτείνω τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να προεδρεύση εις την συνεδρίαν αυτήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως καλείται ο Πρόεδρος της Νομικής Επιτροπής να προεδρεύση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου έχει τον λόγον.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Δεν πρόκειται να θίξω εκείνα τα σημεία που έχουν θίξει οι προηγούμενοι συνάδελφοι. Όμως θα ήθελα να μου επιτραπή να αναφερθώ σε τρία μόνον ζητήματα.

Το πρώτον είναι αναφορικώς με την φορολογίαν. Η έκθεσις της Επιτροπής Προϋπολογισμού αναφέρει ότι εκ του σκέλους των εσόδων καταφαίνεται ότι το σύνολον των εσόδων των προερχομένων από εμμέσους φόρους αποτελεί το 47,92% των κρατικών εσόδων, ενώ αντιθέτως το εξ αμέσων φόρων προερχόμενον εισόδημα το 21,15%.

Το ποσοστόν όμως της εμμέσου φορολογίας συγκρινόμενον με τα εκ φορολογίας προερχόμενα έσοδα είναι συμφώνως προς τα επίσημα στατιστικά στοιχεία πολύ μεγαλύτερον. Συμφώνως προς τας επισήμους στατιστικάς, το προερχόμενον εξ εμμέσου φορολογίας ποσόν, ήτοι εκ τελωνειακών δασμών και φόρου καταναλώσεως, ήτο το 1959 £9.765.477, δηλαδή 72,4% του συνόλου των εκ της φορολογίας προερχομένων εσόδων, ενώ το εκ της αμέσου φορολογίας ποσόν, ήτοι εκ του φόρου εισοδήματος και κληρονομιών, ήτο £3.711.873, δηλαδή 27,6%. Το 1961 εκ της εμμέσου φορολογίας εισεπράχθη ποσόν ανερχόμενον εις £8.460.000. Δηλαδή 68,4% του συνόλου των εκ της φορολογίας προερχομένων εσόδων. Και £3.895.500, δηλαδή 31,6%, εκ της αμέσου φορολογίας. Το 1962 το προϋπολογισθέν εισόδημα εκ της εμμέσου φορολογίας ανέρχεται εις £8.963.010 ήτοι 73,7% του συνόλου των εκ της φορολογίας προβλεπομένων εσόδων και το εκ της αμέσου φορολογίας προϋπολογισθέν ποσόν ανέρχεται εις £3.185.000, δηλαδή 26,3%. Αυτοί οι υπολογισμοί βεβαίως είναι επί τη βάσει των αρχικώς προϋπολογισθέντων εσόδων, αι τελευταίαι δε εξελίξεις κάμνουν την κατάστασιν έτι χειροτέραν. Εκ των στοιχείων τούτων διαφαίνεται ότι η έμμεσος φορολογία αποτελεί τα 70% και άνω του συνόλου της φορολογίας. Ενώ κατά τα έτη 1960 και 61 παρετηρήθη

ποσοστιαία μείωσις της αμέσου φορολογίας εν σχέσει προς το 1959. Το 1962 το ποσοστόν της εμμέσου φορολογίας ξεπερνά και το επίπεδον του 1959. Ενώ τα έσοδα από τους τελωνειακούς δασμούς εμειώθησαν το 1962 εν σχέσει προς προηγούμενα έτη, το ποσοστόν της εμμέσου φορολογίας ηυξήθη λόγω της αυξήσεως του φόρου καταναλώσεως και της γενικής μειώσεως των εσόδων εκ της φορολογίας. Το ποσοστόν των εσόδων εκ της αμέσου φορολογίας εμειώθη εν σχέσει με τα προηγούμενα έτη λόγω της μειώσεως των εσόδων εκ του φόρου εισοδήματος και της γενικής μειώσεως των εσόδων εκ της φορολογίας. Μία ανάλυσις των εκ της εμμέσου φορολογίας προερχομένων εσόδων καταδεικνύει ότι αύτη βαρύνει κυρίως τα πλατειά στρώματα των εργαζομένων, οι οποίοι είναι οι κύριοι καταναλωταί αυτών των ειδών. Ιδού μερικά κτυπητά παραδείγματα. Εκ των επισήμων στοιχείων εισεπράχθη το 1960 ποσόν £1.524,133, ποσόν προερχόμενον εκ τελωνειακών δασμών επί των σιγαρέττων και καπνών, ποσόν £524.595 εκ των υφασμάτων, £307,673 εκ των εσωρούχων, υποκαμίσων κλπ., £172.623 εκ της ζακχάρεως και άλλα παρόμοια. Εκ του συνόλου των £7.242.296 από τελωνειακούς δασμούς, το 1960 ποσόν £5,524.248 ήτοι τα 76,2% προέρχονται εκ δασμών επί ειδών ευρείας καταναλώσεως. Ο φόρος καταναλώσεως επιβάλλεται εις τα επιτοπίου κατασκευής σιγαρέττα, οινοπνευματώδη και άλας, δηλαδή επί τριών ειδών ευρείας καταναλώσεως, και συνεπώς εκείνοι οι οποίοι πληρώνουν τον φόρον αυτόν είναι κατά 90% τουλάχιστον οι εργαζόμενοι. Το εξαγόμενον γενικόν συμπέρασμα είναι ότι ο κύριος πόρος των κρατικών εσόδων παραμένει η έμμεσος φορολογία, η οποία βαρύνει κατά κύριον λόγον τα λαϊκά εργαζόμενα στρώματα.

Αναφορικώς προς τούτο και διά να σχηματίσωμεν πληρεστέραν εικόνα ως προς τας φορολογικάς επιβαρύνσεις εις άλλας χώρας, είναι χρήσιμον να έχωμεν υπ' όψιν μας τα ακόλουθα στοιχεία τα οποία προέρχονται από τον στατιστικόν πίνακα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών του 1957. Αι Ηνωμέναι Πολιτείαι, για παράδειγμα, είχαν από αμέσους φόρους 86,2% ενώ από εμμέσους φόρους 13,8%. Η Σουηδία 61,9% από αμέσους φόρους και 38,1% από εμμέσους φόρους. Η Αυστραλία 61,8% από άμεσον φορολογίαν και 38,2% από έμμεσον φορολογίαν. Η Ιαπωνία 38,8%, η Μεγάλη Βρεττανία 53,9% από άμεσον φορολογίαν και 46,1% από έμμεσον φορολογίαν. Η Αργεντινή 48,6% από άμεσον φορολογίαν και 51,4% από έμμεσον φορολογίαν. Αυτά και μόνον τα παραδείγματα είναι αρκετά διά να μας πείσουν ότι εις τον τόπον μας η έμμεση φορολογία η οποία βαρύνει κυρίως τα λαϊκά στρώματα είναι υψηλοτέρα όλων των άλλων χωρών.

Εισηγούμεθα όπως η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας μελετήση αυτήν την κατάστασιν προσεκτικώς, και όπως εις το μέλλον ληφθή πρόνοια ώστε η έμμεσος φορολογία και ειδικώς επί των ειδών ευρείας καταγαλώσεως μειωθή αισθητώς και εις ωρισμένας περιπτώσεις απαλειφθή, και η φορολογία αυτή να πέση επί των ειδών πολυτελείας και επί των μεγάλων εισοδημάτων. Το ίδιον θα πρέπει να έχη υπ' όψιν της και η Βουλή όταν θα συζητή τα σχετικά Νομοσχέδια τα οποία θέτει ενώπιόν της η Εκτελεστική Εξουσία.

Το δεύτερον σημείον το οποίον ήθελα να θίξω είναι αναφορικώς με τας ξένας μεταλλευτικάς εταιρείας. Αι επίσημοι στατιστικαί δεικνύουν ότι το σύνολον της παραγωγής μεταλλεύματος διά το 1959 ήτο συνολικής αξίας £9.460.000 ήτοι το 12,7% του ακαθαρίστου προϊόντος και πλέον του 50% του συνόλου των εξαγωγών μας. Τα κέρδη των μεταλλευτικών εταιρειών ανήλθον το 1959 εις τα £4.354.277 ήτοι τα 45% του συνόλου της παραγωγής μας. Το κράτος εισέπραξε ποσόν £1.808.068 φόρον εισοδήματος και £64.100 από ενοίκια και δικαιώματα. Δηλαδή συνολικώς £1.872.168. Συνεπώς αι εταιρείαι απεκόμισαν καθαρά κέρδη £2.382.109. Εάν τα μεταλλεία αυτά ήσαν περιουσία του κράτους, εις το οποίον δικαιωματικώς ανήκουν, είμαι βέβαιος ότι το κέρδος θα ήτο πολύ περισσότερον, διότι δεν είναι δυνατόν να μην υπάρχη διά του ενός ή του άλλου τρόπου φοροδιαφυγή. Έστω όμως και δι' αυτού του κέρδους θα ηδύνατο να αναγείρωνται 25—30 υδατοφράκται κατ' έτος ή να διατεθούν δι' άλλους σκοπούς του προγράμματος αναπτύξεως της εθνικής μας οικονομίας. Δεν θέτω τώρα ζήτημα κρατικοποιήσεως των μεταλλείων. Όμως εισηγούμαι όπως η Κυβέρνησις μελετήση σοβαρώς τρόπον σημαντικής αυξήσεως των δικαιωμάτων και των κρατικών εσόδων γενικώς εκ των κερδών των μεταλλευτικών εταιρειών. Αρκετά κέρδη επραγματοποίησαν αι ξέναι μεταλλευτικαί εταιρείαι εκμεταλλευόμεναι τον ορυκτόν πλούτον του τόπου μας και τον ιδρώτα του Κυπρίου εργαζομένου.

Το τρίτον ζήτημα το οποίον ήθελα να θίξω είναι αναφορικώς με την αστυνομίαν και το έγκλημα. Το ποσόν των £746.299 το οποίον διατίθεται διά την αστυνομίαν είναι έν σημαντικόν μέρος του Προϋπολογισμού. Κανείς δεν θα ηδύνατο να διαφωνήση με την διάθεσιν του ποσού τούτου διά την αστυνομίαν. Ο λαός όμως έχει δικαιολογημένως την απαίτησιν όπως ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα διά την πάταξιν του εγκλήματος έστω και εάν αυτό θα εσήμαινε την διάθεσιν μεγαλυτέρου ποσού εκ του Προϋπολογισμού. Ο λαός δικαιολογημένως αναμένει ότι τα χρήματα τα οποία διατίθενται διά την αστυνομίαν θα πρέπει να εξοδεύωνται κατά τοιούτον τρόπον ώστε να του εξασφαλίση ασφάλειαν, ησυχίαν και τάξιν. Είναι απαράδεκτον επί παραδείγματι να έχωμεν τας εκδηλώσεις του εγκλήματος τας οποίας έχομεν, και τα εγκληματικά στοιχεία να διαφεύγουν της συλλήψεως και τιμωρίας ενώ διαθέτομεν εν σημαντικόν ποσόν διά την αστυνομίαν.

Επιβάλλεται εισηγούμαι η λήψις δραστικών μέτρων διά την πάταξιν του εγκλήματος. Αυτά κ. Πρόεδρε, και ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού καλείται εις το βήμα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Στην ομιλίαν μου δεν πρόκειται να εισέλθω εις την αναλυτικήν έκθεσιν απόψεων επί της ακολουθηθησομένης Κυβερνητικής πολιτικής επί του κοινωνικού και οικονομικού πεδίου εν γένει, όπως εις την ευρυτέραν σημασίαν του αποτελή ο ετήσιος προϋπολογισμός ενός κράτους, ύστερα από όσα σαφή και θετικά στοιχεία οδηγούνται προς μίαν συνθετικήν εικόνα των οικονομικών δραστηριοτήτων και δυνατοτήτων μας ως λαού και ως κράτους εντός του αμέσου προσεχούς μέλλοντος, εξετέθησαν υπό του συναδέλφου Βάσου Λυσσαρίδη και άλλων συναδέλφων. Πρόκειται απλώς να θίξω τέσσαρα μόνον θέματα, αφορώντα ειδικώτερον απόψεις και αιτήματα του εργατικού δυναμικού της νήσου.

Εν πρώτοις οφείλω να υπογραμμίσω την πλήρη ικανοποίησιν του εργατοϋπαλληλικού κόσμου της νήσου διά την υπό της Κυβερνήσεως σταθεροποίησιν του αριθμού των υπ' αυτής απασχολουμένων εργατοϋπαλλήλων εις το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Ο αριθμός των απασχολουμένων σήμερον εργατών εις το εν λόγω Τμήμα υπερέβη τας 8.500, εκ των οποίων 5.000 τουλάχιστον είναι τακτικοί, γεγονός το οποίον κατέστησε την Κυπριακήν Κυβέρνησιν τον πρώτον εργοδοτικόν οργανισμός της νήσου και συνέβαλεν ούτω εις την αποκατάστασιν της εμπιστοσύνης ολοκλήρου του εργοδοτικού κόσμου της νήσου προς την ιδέαν της συνεχούς απασχολήσεως, ενώ ταυτοχρόνως εμείωσεν εις σημαντικόν βαθμόν τον αριθμόν των ανέργων της νήσου. Τοιουτοτρόπως η μετανάστευσις αρχίζει να παύη να αποτελή την μοναδικήν διέξοδον του εργατικού δυναμικού της νήσου, με όλας τας συναφείς, δυσμενείς κοινωνικοοικονομικάς επιπτώσεις επί της νήσου μας. Ταυτοχρόνως τρέφω την πεποίθησιν ότι οι υπό της Κυβερνήσεως απασχοληθησόμενοι εργάται εις τα υπό εκτέλεσιν λιμενικά έργα Αμμοχώστου και Λεμεσού θα απασχοληθούν επιπροσθέτως του αριθμού την ήδη απασχολουμένων, μη υπολογιζομένου του αριθμού των εις τον αριθμόν των ήδη απασχολουμένων.

Το δεύτερον θέμα το οποίον ήθελα να θίξω είναι η εισήγησις περί αμέσου διορισμού ειδικού προσώπου προς καταμέτρησιν της κόνεως και την εφαρμογήν προστατευτικών κανονισμών εν γένει προς πρόληψιν της νόσου της συλικώσεως. Είναι γνωστόν ότι όταν προ ενός ακριβώς έτους η Βουλή αυτή εψήφιζε τον νόμον περί παροχής αποζημιώσεως εις τους συλικοπαθείς μεταλλωρύχους, η απόφασις αύτη εχαιρετίσθη υφ' όλων ως μία προοδευτική και φιλεργατική πολιτική ουσιώδους σημασίας. Ταυτοχρόνως όμως υπεγραμμίζετο η υπό συνδικαλιστικών εκπροσώπων τόσον εντός όσον

και εκτός της Βουλής η ανάγκη της λήψεως όλων των προστατευτικών μέτρων προς πρόληψιν της ασθενείας και της παρεμποδίσεως εμφανίσεως νέων κρουσμάτων. Και ο καλύτερος ακριβώς τρόπος προς καταπολέμησιν της ασθενείας και της εξαλείψεώς της ει δυνατόν από τον τόπον μας, δεν είναι ασφαλώς η παροχή μόνον αποζημιώσεων προς τους παθόντας, αλλά η λήψις όλων των απαραιτήτων και υγιεινών εκείνων μέτρων που καθιστούν αδύνατον την επανεμφάνισιν της νόσου. Οι εκπρόσωποι των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων υπεγράμμισαν επανειλημμένως την ανάγκην αμέσου εφαρμογής ειδικών κανονισμών προς προστασίαν των υπογείως και εις την επιφάνειαν εργαζομένων μεταλλωρύχων, διά να καταστή πλήρης και αποτελεσματική η ψηφισθείσα νομοθεσία περί παροχής αποζημιώσεων.

Το Υπουργείον Εργασίας επέδειξεν επί του θέματος τούτου αρκετήν ομολογουμένως κατανόησιν και την 21ην Ιουλίου 1961, εδημοσιεύθησαν εις το Τρίτον Παράρτημα της επισήμου εφημερίδος της Δημοκρατίας ειδικοί κανονισμοί θεσπισθέντες δυνάμει του άρθρου 42 διά του υπ' αριθμόν 219 του περί Ρυθμίσεων Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου.

Διά των κανονισμών τούτων προνοείται η κατοχή ειδικού πιστοποιητικού καταλληλότητος διά την ενάσκησιν της εργασίας, και η αυστηρώς καθωρισμένη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων περί επαρκούς εξαερισμού και περιοδικού καθορισμού διά καταμετρήσεως της περιεκτικότητος εις κόνιν δι' έκαστον μεταλλείον. Προνοείται ωσαύτως υπό των δημοσιευθέντων κανονισμών η ύπαρξις συσκευών καταστολής της κόνεως, υποχρεωτική χρήσις ύδατος διά την καταστολήν της και καθορίζονται τα χρονικά περιθώρια καθ' ά επιτρέπεται η διενέργεια ανατινάξεων.

Η δημοσίευσις των κανονισμών εκείνων έδωσε την εντύπωσιν ότι η νόσος του αργού ομαδικού θανάτου που μαστίζει ιδιαίτερα κατά τα μεταπολεμικά χρόνια τους Κυπρίους μεταλλωρύχους, θα περιωρίζετο μέσα σε απολύτως στενά περιθώρια εάν δεν εξεμηδενίζετο πλήρως. Παρήλθον όμως από της 21ης Ιουλίου 1961, ότε οι κανονισμοί είδον το φως της δημοσιότητος, τέσσαρες και πλέον μήνες χωρίς μέχρι της στιγμής να τεθούν ούτοι εν ισχύϊ.

Σήμερον εκατοντάδες μεταλλωρύχων της νήσου μας υποφέρουν από την αρρώστειαν της συλικώσεως. Η πάθησις κυμαίνεται μεταξύ 1% και ανεβαίνει εις το 70%, εις το 80% και 99% διά δεκάδας ολοκλήρους. Αναλυτικώτερα οι πάσχοντες σύμφωνα με επίσημα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας, τα οποία μας παρεσχέθησαν προ ολίγων ημερών, παρουσιάζουν τους εξής αριθμούς, με τα συνακόλουθα ποσοστά ανικανότητος.

47 ανίκανοι μεταξύ 1—30%, 4 με 40%, 9 με 50%, 9 με 60%, 1 ανίκανος με 70%, 1 συνολικής με 80%. και 7 συλικοπαθείς με 100% πάθησιν.

Οι αριθμοί αυτοί πιστεύομεν ότι ασφαλέστατα θα ανέλθουν όταν βάσει των προνοουμένων υπό των κανονισμών διατάξεων....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λυπούμαι διότι αναγκάζομαι να διακόψω τον ομιλητήν, αλλά θα παρεκάλουν αυτόν να εξηγήση πως συνδέεται το θέμα της πνευμοκονιάσεως με την παρούσαν συζήτησιν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Νοουμένου, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι δεν δυνάμεθα να υποβάλωμεν εισήγησιν περί πληρώσεως της θέσεως των διαφόρων Υπουργείων βάσει του ψηφισθέντος Νομοσχεδίου, θέλω, αφού υπογραμμίσω το μέγεθος της ασθενείας η οποία μαστίζει σήμερον την τάξιν των μεταλλωρύχων, να εισηγηθώ την πλήρωσιν των ως άνω θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο ομιλητής γνωρίζει καλώς ότι συνταγματικώς δεν δικαιούται να προτείνη την πλήρωσιν οιασδήποτε θέσεως η οποία αυξάνει τα έξοδα του Προϋπολογισμού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Η εισήγησις απευθύνεται προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και προς τα Υπουργεία κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν πάση περιπτώσει, αντιλαμβάνομαι ότι η επιθυμία σας είναι να επισύρετε την προσοχήν της Εκτελεστικής Εξουσίας εις την ανάγκην πληρώσεως της θέσεως αυτής. Νομίζω ότι έγινε αρκετά σαφές το σημείον σας, και εάν έχετε την καλωσύνην να προχωρήσετε εις άλλο σημείον διά να μη ασχολούμεθα με στατιστικές επί της πνευμοκονιάσεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ήμουν έτοιμος να εισέλθω εις άλλο θέμα κ. Πρόεδρε, το οποίον είναι ασφαλώς μικρότερον από το προηγούμενον διατί θεωρώ το δεύτερον το ουσιωδέστερον των εργατικών αιτημάτων σήμερον.

Τρίτον θέμα θα ήθελα να υποβάλω την εισήγησιν προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν περί ψηφίσεως επιπροσθέτου ειδικού κονδυλίου είτε εις το 4ον άρθρον του Κεφαλαίου 24Α — Υπουργείον Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων — είτε εις το 5ον άρθρον του ιδίου Κεφαλαίου (Συνέδρια και Αποστολαί εις το εξωτερικόν) προς χρηματοδότησιν συντεχνιακών εκπροσώπων κατά τας ετησίας γενικάς συνελεύσεις του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας εν Γενεύη. Ως γνωστόν η Κύπρος από της ανεξαρτησίας της κατέστη μέλος του ως άνω οργανισμού, τα ωφελήματα δε τα οποία απορρέουν εκ της απ' ευθείας συμμετοχής μας είτε ως επισήμων αντιπροσώπων της εργατικής τάξεως είτε ως επισήμων συμβούλων είναι αφ' εαυτών φανερά, ώστε να παρέλκη περαιτέρω υπογράμμισις των . Τέλος θα ήθελα να αναφερθώ εν συντομία εις το ζωτικώτατον θέμα των κοινωνικών ασφαλίσεων.

Εις το Α55 προβλέπεται συνεισφορά της Κυβερνήσεως προς το Ταμείον Κοινωνικών Ασφαλίσεων ποσού εκ £250.000, παράγραφος 2 του Κεφαλαίου Α55. Ο Προϋπολογισμός του 1961 προέβλεπε την ιδίαν συνεισφοράν, ενώ αι πραγματικαί δαπάναι του 1960 ανήλθον εις £195.000.

Εις την ομιλίαν του ενώπιον της Βουλής την 21ην Αυγούστου ο Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανεκοίνωσεν ότι η Κυβέρνησις σκοπεύει την τροποποίησιν του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, ώστε να προνοήται αύξησις όλων των καταβαλλομένων υπό του σχεδίου ωφελημάτων κατά 40% έως 50%. Προς τούτο, εσυνέχισεν ο Πρόεδρος, θα αυξηθούν αναλόγως και αι καταβαλλόμεναι εισφοραί. Είναι γνωστόν ότι αι προετοιμασίαι διά την τροποποίησιν του Νόμου περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχουν ήδη προχωρήσει πολύ και ίσως τον Ιανουάριον η Βουλή να συζητήση το σχετικόν Νομοσχέδιον. Εάν αι τροποποιήσεις είναι εκείναι αι οποίαι ετέθησαν κατ' αρχήν ενώπιον του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το απαιτηθησόμενον ποσόν ως γενική Κυβερνητική εισφορά δεν πρέπει να είναι ολιγώτερον των £350.000.

Αυτά θα ήθελα εν γενικαίς γραμμαίς, κ. Πρόεδρε, να υπογραμμίσω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Δρ Αιμίλιος Φράγκος έχει τον λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εξετάζοντες τον Προϋπολογισμόν του 1962 ως κατετέθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας παρατηρούμεν ότι επί συνόλου εσόδων £18.700.000 τα £3.955.000 προέρχονται από άμεσον φορολογίαν τα δε εννέα περίπου εκατομμύρια λίραι προέρχονται από έμμεσον φορολογίαν. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι εκ του ολικού ποσού των £18.700.000 τα £2 1/2 εκατομμύρια αποτελούν χορηγίαν του Ηνωμένου Βασιλείου, βλέπομεν ότι αι καθαραί πρόσοδοι ανέρχονται μόνον εις £16.200.000. Τούτο σημαίνει ότι εάν λάβωμεν υπ' όψιν τα προϋπολογιζόμενα έξοδα τα οποία ανέρχονται εις £18.592.000, τα δύο σκέλη του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων σχεδόν ισοζυγίζουν. Εκ του ολικού ποσού των εξόδων, £2.600.000 αναφέρονται εις το Κεφάλαιον «Ανάπτυξις» και πρόκειται να χρησιμοποιηθούν διά το Ταμείον Αναπτύξεως. Όμως, εάν λάβωμεν υπ' όψιν ότι ποσόν £2 1/2 περίπου εκατομμυρίων λιρών εκ των εσόδων προέρχεται από την χορηγίαν του Ηνωμένου Βασιλείου, αγόμεθα εις το συμπέρασμα ότι ο Προϋπολογισμός εσόδων στηριζόμενος μόνον επί των ημετέρων πόρων, ουδέν σχεδόν περιθώριον αφήνει δι' έργα αναπτύξεως. Εάν δε συγκρίνωμεν το αντίστοιχον ποσόν εις τον αναθεωρηθέντα προϋπολογισμόν 1961, δηλαδή

£3.346.800 με το σημερινόν προνοούμενον ποσόν των £2.600.000, βλέπομεν ότι το δαπανηθέν ποσόν δι' έργα αναπτύξεως κατά το 1961, εις τον παρόντα Προϋπολογισμόν είναι μειωμένον κατά £746.000. Κατόπιν αυτής της συγκρίσεως και λαμβανομένου υπ' όψιν ότι είμεθα υποανάπτυκτος χώρα η οποία οφείλει να αναπτύξη τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους της διά να αυξήση το εθνικόν της εισόδημα, καταλήγομεν εις το συμπέρασμα ότι προς εφαρμογήν του πενταετούς προγράμματος αναπτύξεως οφείλομεν να εξεύρωμεν τα αναγκαιούντα χρήματα εκτός των τακτικών εσόδων του Προϋπολογισμού. Βεβαίως ένα μέρος θα εξευρεθή εκ της εξωτερικής βοηθείας υπό την μίαν ή την άλλην μορφήν. Αλλά και ένα μέρος πρέπει να εξευρεθή από χρήματα προερχόμενα από τους Κυπριακούς πόρους. Αυτό άλλωστε αναφέρεται καθαρά εις το εξαγγελθέν πενταετές πρόγραμμα αναπτύξεως εις το οποίον βλέπομεν ότι το 1/2 περίπου του ποσού εκ των £62.000.000, που προνοούνται διά το πενταετές πρόγραμμα αναπτύξεως, πρέπει να εξευρεθή από εσωτερικούς πόρους. Με την σημερινήν εικόνα του προϋπολογισμού μας και με τα δύο σκέλη εσόδων και εξόδων σχεδόν ισοζυγισμένα χωρίς περισσεύματα προς διάθεσιν, καταλήγομεν εις το συμπέρασμα ότι ο ασφαλέστερος τρόπος διά να διαθέσωμεν από τας δημοσίας προσόδους όσον το δυνατόν περισσότερα χρήματα διά το πρόγραμμα αναπτύξεως χωρίς βεβαίως να αυξήσωμεν τους φόρους, πράγμα το οποίον δεν θα ήτο καθόλου επιθυμητόν, πρέπει να στραφή η προσοχή της Κυβερνήσεως εις την περισυλλογήν και εις την όσον το δυνατόν μείωσιν των εξόδων της Κυβερνητικής μηχανής. Ουδενός διαφεύγει την προσοχήν ότι διαθέτομεν Κυβερνητικήν υπηρεσίαν υπεράριθμον και δυσαναλόγως πολυδάπανον εν σχέσει προς τας οικονομικάς μας δυνατότητας. Όπως εμφαίνεται από τον σχετικόν Πίνακα ποσόν £5.377.000 προνοείται διά τας προσωπικάς αποδοχάς χωρίς να συμπεριλαμβάνεται εις το ποσόν τούτο τα έξοδα συντηρήσεως γραφείων, οδοιπορικά έξοδα, ενοίκια δημοσίων κτιρίων και διάφορα άλλα επιδόματα, πράγμα το οποίον σημαίνει ότι εκ του συνολικού ποσού δημοσίων προσόδων £16.000.000 περίπου, αι δαπάναι της Δημοσίας Υπηρεσίας αντιπροσωπεύουν ποσόν πλέον των 35% των εξόδων. Βεβαίως όπως πολύ ορθώς τονίζει η Επιτροπή Προϋπολογισμού εις την έκθεσίν της δεν δυνάμεθα να μεμφθώμεν διά τούτο την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, διότι τούτο αποτελεί κακήν κληρονομίαν της απελθούσης αποικιοκρατίας, και ανειλημμένας δεσμεύσεις συνεπεία των Συμφωνιών Ζυρίχης—Λονδίνου. Εν τούτοις φρονούμεν ότι η Κυπριακή Κυβέρνησις έχει καθήκον, ανεξαρτήτως οιασδήποτε δεσμεύσεως, όπως το ταχύτερον μελετήση και προβή εις την αναδιοργάνωσιν των Κυβερνητικών Υπηρεσιών με αποκλειστικόν σκοπόν βεβαίως την ικανοποιητικήν λειτουργίαν της Κυβερνητικής μηχανής, αλλά και με γνώμονα την περισυλλογήν και την απαλλαγήν της κρατικής μηχανής από όλας εκείνας τας θέσεις τας οποίας θα ηδυνάμεθα να χαρακτηρίσωμεν ως υπεραρίθμους και μη αναγκαίας. Εις το σημείον αυτό επιθυμώ να υπενθυμίσω την ειδικήν Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν, η οποία κατηρτίσθη προ έτους περίπου διά να μελετήση την αναδιοργάνωσιν της Κυβερνητικής υπηρεσίας όπως επισπεύση το έργον της και υποβάλη την σχετικήν έκθεσιν εις την Βουλήν το ταχύτερον. Η έκθεσις αύτη θα υποβοηθήση πολύ την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εις την αναδιοργάνωσιν της Κυβερνητικής μηχανής.

Αναφερόμενος εις το Κεφάλαιον 9 της εκθέσεως της Επιτροπής Προϋπολογισμού συμφωνώ απολύτως ότι θα ήτο προς το συμφέρον του κράτους εάν εμελετάτο η εφαρμογή σχεδίου σταδιακής ανεγέρσεως ιδιοκτήτων Κυβερνητικών κτιρίων διά την στέγασιν των διαφόρων Κυβερνητικών Υπηρεσιών.

Το προνοούμενον ποσόν των £40.000 το οποίον διατίθεται διά την ενοικίασιν κτιρίων διά Κυβερνητικήν χρήσιν, πιθανώς θα ήρκει διά την κάλυψιν του τοκοχρεολυσίου δι' ένα τοιούτον σχέδιον. Επί πλέον δι' ενός τοιούτου σχεδίου θα εχρησιμοποιούντο και εργατικαί χείρες και θα υπεβοηθείτο μεγάλως η ελάττωσις της ανεργίας.

Αναφερόμενος εις το Κεφάλαιον 12 της εκθέσεως της Επιτροπής Προϋπολογισμού το αναφερόμενον εις το κονδύλιον των £180.000 διά τον στρατόν, εκτός του ότι είμαι σύμφωνος διά την ελάττωσιν θα ήθελα όπως το ποσόν τούτο βαθμιαίως απαλειφθή από τον προϋπολογισμόν διά της καταργήσεως του στρατού της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ένα μικρόν κράτος, επιθυμεί την ειρήνην και την ίσην φιλίαν με όλους τους λαούς. Προσέτι, λαμβανομένων υπ' όψιν των σημερινών εξελίξεων εις την τεχνικήν του πολέμου και της αμύνης, ουδέν έχει να ωφεληθή από την διατήρησιν οιουδήποτε αριθμού στρατιωτών. Αντ' αυτού νομίζομεν ότι θα ήτο προς το συμφέρον της δημοσίας ασφαλείας, η οποία οφείλομεν να ομολογήσωμεν ότι δεν ευρίσκεται εις ικανοποιητικόν επίπεδον, εάν εξητάζετο μετά προσοχής η αύξησις των σωμάτων αστυνομίας και χωροφυλακής.

Αι παρατηρήσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμού όσον αφορά το Υπουργείον Γεωργίας και ειδικώς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, πρέπει να επισύρουν ιδιαιτέρως την προσοχήν των αρμοδίων Υπουργών, διότι τα τμήματα ταύτα θα διαδραματίσουν σημαντικόν ρόλον εις την εφαρμογήν του πενταετούς σχεδίου, εκτός βεβαίως της καθημερινής εξυπηρετήσεως του γεωργικού μας κόσμου.

Η συμπλήρωσις του καταλλήλου εξοπλισμού και η πλήρωσις των κενών θέσεων καταλλήλου και προσοντούχου προσωπικού εις το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, και γενικώς εις το Γεωργικόν Τμήμα, δεν θα αποτελέση σπατάλην αλλ' απεναντίας ενέργειαν επιβεβλημένην διά την επιτυχή αντιμετώπισιν και λύσιν των πολλαπλών προβλημάτων του γεωργικού μας κόσμου. Παρ' όλον ότι με ικανοποίησιν σημειώνω την αύξησιν κατά £40.000 περίπου λίρας εις το κονδύλιον των δαπανών δι' Υπηρεσίας Κοινωνικής Ευημερίας, εν τούτοις εκφράζω την ευχήν όπως η επέκτασις και η συμπλήρωσις των κοινωνικών ασφαλίσεων, η οποία μελετάται υπό του αρμοδίου Υπουργού, τεθή το ταχύτερον εις εφαρμογήν, διότι έτσι θα κτυπηθή το κακόν εις την ρίζαν και θα περιορίσωμεν κατά πολύ τον αριθμόν των αναξιοπαθούντων συνανθρώπων μας, οι οποίοι έτσι δεν θα χρειάζωνται την κρατικήν προστασίαν διά της παροχής δημοσίου βοηθήματος, πράγμα το οποίον κατά την γνώμην μου δεν είναι η καλυτέρα μορφή κοινωνικής υπηρεσίας.

Επίσης σημειώ με ικανοποίησιν την κατά £60.000 αύξησιν του κονδυλίου διά το Ιατρικόν Τμήμα, εν συγκρίσει με το αντίστοιχον ποσόν του αναθεωρηθέντος προϋπολογισμού του 1961. Το ποσόν αυτό θα χρησιμοποιηθή δι' ιατρικάς προμηθείας, τον εξοπλισμόν εργαστηρίων, ακτινολογικάς συκευάς και πλήρωσιν ωρισμένων μόνον κενών θέσεων εις το Ιατρικόν Τμήμα. Εν τούτοις, θα ήθελα να έβλεπα μεγαλυτέρας πιστώσεις εις το εν λόγω τμήμα διά να συμπληρωθούν όλα τα υπάρχοντα κενά εις το ιατρικόν και νοσηλευτικόν προσωπικόν των Νοσοκομείων, ιδία των επαρχιακών και των της υπαίθρου.

Επίσης θα ήθελα να γίνεται πρόνοια διά την διάθεσιν του απαραιτήτου ποσού διά την επέκτασιν του συστήματος Τραπεζών αίματος και εις τα επαρχιακά νοσοκομεία, καθώς επίσης και διά την διάθεσιν των αναγκαίων πιστώσεων για την έντασιν του αντιφυματικού, του αντικαρκινικού και αντιεχινοκοκκικού αγώνος. Αυτάς τας απόψεις είχα να εκφράσω γενικώς επί του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού του 1962. Δεν υπεισέρχομαι εις περαιτέρω λεπτομερείας των επί μέρους διαφόρων εξόδων τα οποία καλύπτουν τας διαφόρους ανάγκας των διαφόρων Υπουργείων. Αντιλαμβάνομαι ότι τα βασικά προβλήματα του τόπου μας θα αντιμετωπισθούν διά του πενταετούς προγράμματος αναπτύξεως. Τον Προϋπολογισμόν διά το πρώτον έτος του προγράμματος αναπτύξεως, ως είναι γνωστόν, ετοιμάζει η Εκτελεστική Εξουσία και ελπίζω να κατατεθή πολύ συντόμως εις την Βουλήν προς συζήτησιν. Και τότε θα έχωμεν την ευκαιρίαν να αναπτύξωμεν τας απόψεις μας επ' αυτού. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να γνωρίζω πως αισθάνεται ο μεταφραστής.

Εν τοιαύτη περιπτώσει εισηγούμαι να επανέλθωμεν μετά 20 λεπτά.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Εγώ θα είμαι πολύ σύντομος, το μέγιστον δέκα λεπτά θα σας απασχολήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά και δέκα λεπτά δι' ένα κουρασμένον μεταφραστήν μπορεί να παίζη σπουδαίον ρόλον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κλείομεν κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν υπάρχει άλλος ομιλητής.

(Ο διερμηνεύς δηλοί ότι δύναται να συνεχίση επί ημίσειαν ώραν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάξιμουμ 1/2 ώραν.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Μετά τον έντιμον Βουλευτήν περιφερείας Αμμοχώστου θα ήθελα και εγώ να λάβω τον λόγον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει νομίζω ότι είναι σκόπιμον να αναβάλωμεν περί τα 20 λεπτά και να επανέλθωμεν εις τας 9.00 μ.μ. ακριβώς. Ελπίζω ότι όλα τα Μέλη της Βουλής, τα οποία είναι παρόντα αυτήν την στιγμήν, δεν θα παραλείψουν να παρευρεθούν εις τας 9 μ.μ. διά να έχωμεν απαρτίαν, ούτως ώστε να προχωρήσωμεν μέχρι και της αναγνώσεως του πρώτου άρθρου και να αναβάλωμεν δι' αύριον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, με τον αριθμόν που έχομεν τώρα και υπό τας συνθήκας που ευρισκόμεθα, αν πρόκειται να διακόψωμεν τώρα είναι προτιμότερον να αναβάλωμεν δι' αύριον. Δεν νομίζω πως είναι σκόπιμον να συνεχίζωνται ομιλίαι και συζήτησις επί του Προϋπολογισμού με τον αριθμόν που έχομεν απόψε εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν διαπιστωθή πραγματικώς ότι μόνον δύο ομιληταί υπάρχουν, οι οποίοι θα ομιλήσουν διά 10 λεπτά μόνον ο καθένας, νομίζω ότι και ο διερμηνεύς θα ευχαριστηθή πολύ εάν τελειώσωμεν απόψε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο μόνος εγγεγραμμένος αυτήν την στιγμήν είναι ο κ. Τουμαζής, προσετέθη βεβαίως και ο κ. Μπερμπέρογλου, και ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Πιθανόν να ομιλήσω διά πέντε λεπτά μόνον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ο κ. Γιαμάκης, και ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι να ορισθή χρονικόν περιθώριον δέκα λεπτών μάξιμουμ δι' έκαστον ομιλητήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γίνεται δεκτή η εισήγησις αυτή, και ελπίζω ότι θα μπορέσουν όλοι οι ομιληταί εντός του χρονικού διαστήματος των δέκα λεπτών να ολοκληρώσουν τας ομιλίας των και τας σκέψεις των.

Ώστε είναι ο κ. Μπερμπέρογλου, ο κ. Τουμαζής, ο κ. Ανδρέας Γιάγκου και ο κ. Γιαμάκης.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Ζητώ και εγώ τον λόγον, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα επανέλθωμεν εις τας 9.5 μ.μ.

(Ώρα διακοπής 8.45 μ.μ.)

.....

(Ώρα ενάρξεως 9.5 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Τουμαζής έχει τον λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έχομεν απαρτίαν κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι υπάρχει απαρτία.

Ο κ. Γραμματεύς τι λέγει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ακριβώς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα ολιγάριθμα Μέλη της Βουλής.

Ο ετήσιος Προϋπολογισμός του 1962 απησχόλησε την επί τούτω διορισθείσαν Επιτροπήν επί τουλάχιστον 20 συνεδρίας, κατά τας οποίας κατεβλήθη προσπάθεια με ευθύνην και συνέπειαν να εξετασθούν κατά το δυνατόν όλαι αι επιπτώσεις που θα προκύψουν από τον προϋπολογισμόν αυτόν. Με ευχαρίστησιν διεπίστωσα ότι και όλοι οι προηγούμενοι ομιληταί εξήτασαν με σοβαρότητα και πολύν ενδιαφέρον όλα τα σοβαρά άρθρα του προϋπολογισμού. Ήλπιζα ότι θα ήμουν ο τελευταίος ομιλητής διά να κάμω μερικάς συμπληρωματικάς παρατηρήσεις και επί της εκθέσεως της Επιτροπής και επί των ομιλιών με πολύ λίγα λόγια. Εν τούτοις διαπιστώνω τώρα ότι δεν είμαι ο τελευταίος, αλλά θα εφαρμόσω αυτό που είχα ελπίσει ότι θα εγένετο.

Κατά την εξέτασιν του προϋπολογισμού η Επιτροπή επέστησε την προσοχή της Βουλής επί διαφόρων σημείων εις τα οποία θέλω να αναφερθώ, και κυρίως επί του σημείου της μεγάλης δαπάνης διά την Δημοσίαν Υπηρεσίαν, καθ' όσον η δαπάνη αυτή αποτελεί την μεγαλυτέραν δαπάνην του Προϋπολογισμού και είναι η μόνη δαπάνη ίσως την οποίαν μετά δυσκολίας δύναται να τροποποιήση ή με οιονδήποτε τρόπον να εισηγηθή να μελετηθή και αναθεωρηθή. Η δαπάνη αυτή διά την Δημοσίαν Υπηρεσίαν, από ότι εμφαίνεται από τον Προϋπολογισμόν, όχι μόνον δεν υπάρχει τρόπος και ένδειξις ότι δύναται να ελαττωθή, αντιθέτως, και παρακαλώ να προσεχθή αυτό το πράγμα, αι ενδείξεις που υπάρχουν είναι ότι διαρκώς θα ανεβαίνη δυστυχώς σχεδόν εις όλας τας θέσεις, οι μισθοί των υπαλλήλων δεν ευρίσκονται εις το μάξιμουμ της κλίμακος, και δεδομένου ότι πρέπει να αυξάνεται ετησίως ο μισθός των υπαλλήλων αυτών μέχρι του μάξιμουμ της κλίμακος από χρόνον σε χρόνον, αυτό το μεγάλο κονδύλι της Δημοσίας Υπηρεσίας θα αυξάνεται. Οφείλω μάλιστα να τονίσω ότι η αύξησις αυτή θα χειροτερεύση εάν ικανοποιηθούν αι απαιτήσεις και αι παρακλήσεις πολλών υπευθύνων τμηματαρχών ότι τα Τμήματα των δεν είναι πλήρως επηνδρωμένα. Δηλαδή γίνεται διαπίστωσις ότι χρειάζεται προσθήκη προσωπικού διά να δύναται η Κυβέρνησις να ανταποκρίνεται εις τας υποχρεώσεις της ως Εκτελεστική Εξουσία. Υπάρχει επίσης μία άλλη πολύ δυσάρεστη διαπίστωσις ότι αι ικανότητες και ο χρόνος των δημοσίων υπαλλήλων, προ πάντων των νεωτέρων, δεν αξιοποιείται εις το μέγιστον δυνατόν ως ώφειλεν να αξιοποιήται. Θα πρέπει να επισπευθή η μελέτη της αναδιοργανώσεως της Δημοσίας Υπηρεσίας και να εισαχθούν το συντομώτερον οργανικοί νόμοι, κατά τους οποίους θα αντιμετωπισθή αυτό το πρόβλημα ειδικώς και αποτελεσματικώτερον. Η Εκτελεστική Εξουσία δυστυχώς δεν μπορεί να προχωρήση εις την εισαγωγήν των οργανικών αυτών νόμων, διότι αναμένει τας εισηγήσεις της ειδικώς επί τούτω συσταθείσης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής διά την αναδιοργάνωσιν της Δημοσίας Υπηρεσίας. Πρέπει αυτό το πρόβλημα να αντιμετωπισθή πρακτικά και ρεαλιστικά και να παραδεχθή η Βουλή ότι είναι αδύνατον εντός λογικής περιόδου να πραγματοποιηθή η μελέτη και η εισήγησις της Επιτροπής. Εκτός του ότι δεν υπάρχει αρκετός χρόνος διαθέσιμος διά τα Μέλη της Επιτροπής αυτής, καθ' όσον αποτελούν Μέλη πολλών άλλων Επιτροπών, πιστεύω ότι υπάρχει και έλλειψις ειδικής πείρας διά τον σκοπόν αυτόν, και θα εισηγούμην όπως γίνη άλλη Επιτροπή Ειδική, από ανωτέρους ή ανωτάτους Κυβερνητικούς υπαλλήλους, τμηματάρχας η οποία αυτή ειδική Επιτροπή να κάμη εισηγήσεις κατ' ευθείαν εις την Επιτροπήν της Βουλής, και μαζί με την Επιτροπήν της Βουλής να επεξεργασθή τας εισηγήσεις της και ακολούθως αι εισηγήσεις αυταί να έλθουν εις την Βουλήν διά τα περαιτέρω. Επίσης υπάρχει εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν μία άλλη κακή κατάστασις η οποία έχει σχέσιν δυστυχώς με ανθρωπίνους αδυναμίας. Πλείστοι όσοι μεγάλοι υπάλληλοι παραπονούνται ότι οι μισθοί των σχετικά με τας ευθύνας των και σχετικά με τους μισθούς άλλων ανωτέρων υπαλλήλων είναι χαμηλοί, πράγμα το οποίον δυστυχώς εις πλείστας περιπτώσεις είναι σωστό. Αντιλαμβάνεσθε ότι αυτό επηρεάζει πολύ την απόδοσιν της

Δημοσίας Υπηρεσίας, και όταν οι ανώτεροι υπάλληλοι έχουν αυτά τα αισθήματα είναι φυσικόν αυτά τα αισθήματα να μεταδοθούν και εις τους κατωτέρους υπαλλήλους.

Όσον αφορά τα εισοδήματα και δη τους αμέσους και τους εμμέσους φόρους ως ανεφέρθη εις την έκθεσιν της Επιτροπής, και όπως διεπίστωσαν πλείστοι όσοι ομιληταί, υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των αμέσων φόρων και των εμμέσων φόρων. Αυτή η διαφορά πρέπει να μας εμβάλη εις ωρισμένας σκέψεις. Άρα γε οφείλεται εις το ότι τα εισοδήματα τα οποία φορολογούνται δι' αμέσους φόρους είναι χαμηλά και πλησιάζουν να εξαφανισθούν, και παρ' όλον που είς πλείστας περιπτώσεις οι κλίμακες δεν ηλαττώθησαν τα εισοδήματα με αμέσους φόρους ηλαττώθησαν; Μήπως οι νόμοι τους οποίους έχομεν δεν είναι πλήρως μελετημένοι και δεν είναι οι κατάλληλοι νόμοι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προς πληροφορίαν του ομιλητού τα δέκα λεπτά έληξαν. Εάν θέλη να καταλήξη εις εισήγησιν άνευ επιχειρηματολογίας, θα ήμην διατεθειμένος να παρατείνω ακόμη τρία λεπτά την ομιλίαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Η εισήγησις μου είναι, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι αυτά όλα τα προβλήματα που υπάρχουν, η Εκτελεστική Εξουσία, από ό,τι είμαι εις θέσιν να γνωρίζω, καταβάλλει τεραστίας προσπαθείας να τα αντιμετωπίση, εργάζεται υπεράνθρωπως αλλά χρειάζεται συμπαράστασιν από πολλούς οργανισμούς, και ειδικώς από αυτό το Σώμα, το οποίον ως νομοθετική εξουσία έχει ευθύνην να εξοπλίση την Εκτελεστικήν Εξουσίαν με τους καταλλήλους νόμους ώστε να εξασκή τα καθήκοντά της αρμονικότερον. Δυστυχώς αυτό το Σώμα εις πλείστας περιπτώσεις όχι μόνον δεν εβοήθησεν αλλά παρενέβαλεν εμπόδια εις την εφαρμογήν της εξουσίας, εις μίαν περίπτωσιν δεν κατώρθωσε να δώση φοροθετικούς νόμους, τελευταίως δε δεν κατώρθωσε να ψηφίση τον Νόμον περί Φόρου Εισοδήματος, ο οποίος φόρος εισοδήματος ελήφθη υπ' όψιν εις τον Προϋπολογισμόν, τον οποίον αυτήν την στιγμήν συζητούμεν και τον οποίον πρόκειται να ψηφίσωμεν.

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιτχάτ Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Εις καλώς κατηρτισμένος Προϋπολογισμός περιέχει, όσον είναι δυνατόν, λεπτομερείας. Εις τον Προϋπολογισμόν μας του 1962 υπάρχουν, από απόψεως λεπτομερειών, αξιοκατάκριτοι πλευραί. Παρά τας ελλείψεις του αυτάς, ο καταρτισμός του Προϋπολογισμού εν συγκρίσει με τον περυσινόν Προϋπολογισμόν προδίδει κάποιαν ωριμότητα. Ως μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού είχον επιφυλάξει τας απόψεις μου επί ωρισμένων σημείων. Πρώτον δε εκ τούτων είναι το ποσόν, το οποίον παρεχωρήθη διά τον Κυπριακόν Στρατόν και δεικνύεται εις το Κεφάλαιον 9Α. Δεν πρόκειται να συζητήσω κατά πόσον ο Κυπριακός Στρατός είναι επιθετική ή αμυντική δύναμις ούτε εάν έχωμεν ανάγκην στρατού ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αμυντικής.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ωρισμένοι, όμως, έντιμοι Συνάδελφοι απόψε εζήτησαν κατάργησιν του Στρατού ή βαθμιαίαν με την πάροδον του χρόνου μείωσιν μέχρι του μηδενός του εκ £180.000 κονδυλίου, το οποίον ετέθη εις τον Προϋπολογισμόν. Οι ίδιοι Συνάδελφοι προ ενός περίπου έτους εψήφισαν εις αυτήν την Βουλήν υπέρ της εγκρίσεως νόμου προνοούντος την δημιουργίαν στρατού. Τότε είναι που ανεμένετο από αυτούς τους Συναδέλφους να προβάλουν αυτούς των τους ισχυρισμούς, διότι τότε ήτο ο κατάλληλος χρόνος. Απόψε δύναται να συζητηθή το εάν θα παραμείνη ή όχι, εάν θα ελαττωθή ή αυξηθή το εκ £500.000 κονδύλιον, το οποίον δεικνύεται εις το σχετικόν Κεφάλαιον του Προϋπολογισμού. Το θέμα, άλλωστε, με το οποίον θα ήθελα να ασχοληθώ, είναι η σχετική με τον στρατόν νομοθεσία και ταυτοχρόνως το ιστορικόν του εκ £500.000 ποσού, το οποίον εισήχθη εις τον Προϋπολογισμόν. Εν συνεχεία θα προσπαθήσω να εξηγήσω εις ποίαν ψυχολογικήν κατάστασιν το ποσόν τούτο των £500.000 εμειώθη εις £180.000. Ως γνωρίζουν ή όπως θα πρέπει να γνωρίζουν τα Μέλη της Βουλής, πέρυσι υπό της Βουλής εψηφίσθη οργανικός νόμος αφορών την διοργάνωσιν του Κυπριακού Στρατού και ενεκρίθη υπό του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, η Βουλή αυτή με αυτόν τον νόμον έδιδεν εντολήν εις τον αρμόδιον Υπουργόν επί ωρισμένου ζητήματος, ήτοι διά την δημιουργίαν του Στρατού. Διά τον σκοπόν τούτον το αρμόδιον Υπουργείον κατήρτισε τον Προϋπολογισμόν και τον υπέβαλεν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον με σκοπόν να εκτελέση την εντολήν της Βουλής μας εντός του έτους 1962. Το υποβληθέν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον Προσχέδιον Προϋπολογισμού του Υπουργείου Αμύνης προέβλεπε ποσόν £950.000. Το Υπουργικόν Συμβούλιον εξήτασε τούτο και εμείωσε το ποσόν εις £500.000, οι δε Έλληνες Υπουργοί εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ενέκριναν ομοφώνως κονδύλιον £500.000. Όταν κατετέθη εις την Βουλήν, το Νομοσχέδιον περί Προϋπολογισμού παρεπέμφθη εις την αρμοδίαν Επιτροπήν, ενώπιον της οποίας ο Διοικητικός Λειτουργός του αρμοδίου Υπουργείου έδωσεν εξηγήσεις. Παρ' όλον τούτο, δυστυχώς η Επιτροπή συνέστησεν όπως μη εγκριθή το κονδύλιον των £500.000 και αντ' αυτού εγκριθή ποσόν £180.000. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, πως είναι δυνατόν να εξηγηθή το ότι η Βουλή αυτή δεν θέλει την εφαρμογήν αυτών τούτων των νόμων της; Με άλλα λόγια, διατί αυτή η Βουλή θέλει να παρεμποδίση την εφαρμογήν του ιδίου του νόμου της; Καθ' όν χρόνον η Βουλή εις κάθε ευκαιρίαν εμφανίζει την τάσιν να επιδεικνύη σεβασμόν, εντός των πλαισίων του δυνατού, προς τας αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, διατί αύτη δεν θέλει να αναγνωρίση και να δεχθή την απόφασιν, την οποίαν ομοφώνως έλαβε το Υπουργικόν Συμβούλιον, περί παραχωρήσεως ποσού £500.000 διά τον Στρατόν; Τοιαύτη συμπεριφορά δεν γεννά την εντύπωσιν ότι μεταξύ της Βουλής και του Υπουργικού Συμβουλίου υφίσταται πολιτικός ανταγωνισμός ή πολιτική κρίσις; Η συμπεριφορά αυτή της Επιτροπής αντανακλά διαφοράν αναφυείσαν εις τας τάξεις της Εκτελεστικής Εξουσίας όσον αφορά την οργανικήν ενότητα του στρατού. Η ενέργεια αυτή από της πλευράς της Επιτροπής είναι εσφαλμένη, διότι η Εκτελεστική Εξουσία δυνατόν να έχη εις τας ιδίας τας τάξεις της διαφοράν επί πολλών θεμάτων, η δε Βουλή μας, ως Νομοθετική Εξουσία, όταν εγκρίνη τα αναγκαία ποσά διά τας διοικητικάς και εκτελεστικάς υποχρεώσεις, πρέπει να μένη μακράν της επιδράσεως παροδικών διαφορών, αι οποίαι αναφύονται εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Ενώ ούτω πρέπει να έχουν τα πράγματα, το να θέλη η Επιτροπή, βασιζομένη επί εσφαλμένης απόψεως, να μειωθή το ποσόν των £500.000 εις £180.000 είναι σοβαρόν σφάλμα. Διότι, εάν εγκριθή υπό της Βουλής η εισήγησις της Επιτροπής περί £180.000 ως έχει, ως Βουλή ημείς θα περιπέσωμεν εις αντίφασιν και θα δημιουργήσωμεν μίαν παράδοξον κατάστασιν. Συνεπώς, διατηρώ ακόμη την ελπίδα ότι η Βουλή εν προκειμένω θα συμπεριφερθή λογικώς μη αποδεχομένη την εισήγησιν της Επιτροπής περί κονδυλίου £180.000 και εγκρίνουσα το ποσόν £500.000, το οποίον ενεκρίθη ομοφώνως υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ διότι ετελειώσατε σε δέκα λεπτά ακριβώς.

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να αναφερθώ εις θέματα τα οποία έθιξαν προηγούμενοι ομιληταί, θέλω να υπογραμμίσω το σημείον της ομιλίας του συναδέλφου Βάσου Λυσσαρίδη, κάμνοντας σύγκρισιν του εισοδήματος του αγρότου και του πολίτου.

Εις τον προϋπολογισμόν ψηφίζονται ποσά διά την λειτουργίαν Τμημάτων που σκοπόν έχουν την εξυπηρέτησιν του αγροτικού κόσμου διά την αύξησιν της παραγωγής του, και κατά συνέπειαν την αύξησιν του χαμηλού εισοδήματός του. Δεν πρόκειται να μπω εις λεπτομερείας διά τας ελλείψεις του Γεωργικού Τμήματος ή άλλων συναφών Τμημάτων. Ούτε με τον τρόπον της καταπολεμήσεως των διαφόρων φυτικών

ασθενειών ή ασθενειών ζώων. Εάν και εις το σημείον τούτο ήθελα να παρατηρήσω ότι πρέπει να δίδεται μεγαλυτέρα προσοχή εις την καταπολέμησιν των ασθενειών των ζώων, διότι η λανθασμένη πολιτική της ανεξελέκτου εισαγωγής κρεάτων συνέτεινεν εις την εξάπλωσίν των εις την έκθεσίν της η Επιτροπή πολύ ορθώς τονίζει την ανάγκην ενισχύσεως του Αρδευτικού Τμήματος και είμαι βέβαιος ότι η Κυβέρνησις βάσει του εξαγγελθέντος πενταετούς προγράμματός της θα το ενισχύση διά να καταστή τούτο ικανόν να φέρη εις πέρας το δύσκολον έργον του, πράγμα που θα συντείνη τα μέγιστα εις την αύξησιν του χαμηλού εισοδήματος του αγρότου.

Τέλος θέλω να αναφερθώ εις την έκθεσιν της Επιτροπής εις το σημείον των επιχορηγήσεων των γεωργικών προϊόντων. Η Επιτροπή εισηγείται η Κυβέρνησις να προχωρή με περίσκεψιν εις τας επιχορηγήσεις γεωργικών προϊόντων. Ασφαλώς δεν είναι ορθή πολιτική η πολιτική των επιχορηγήσεων, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, αλλά κατά την γνώμην μου αι επιχορηγήσεις πρέπει να εξακολουθήσουν μέχρις ότου ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα διά την αύξησιν της παραγωγής, την σταθεροποίησιν των τιμών εις λογικόν ύψος, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ένα σταθερόν κατά το δυνατόν και ικανοποιητικόν εισόδημα εις τον παραγωγόν. Και τα μέτρα αυτά εν συντομία, είναι η μείωσις του κόστους της παραγωγής, οι οργανισμοί διαθέσεως γεωργικών προϊόντων, που κατά την γνώμην μου διά να λειτουργήσουν ικανοποιητικώς πρέπει να ενισχυθή παράλληλα το συνεργατικόν κίνημα, η συμπλήρωσις του Ταμείου Ασφαλίσεως Γεωργικών Προϊόντων και άλλων συναφών ζητημάτων που θα επιφέρουν, όπως ετόνισα, την αύξησιν της παραγωγής και την σταθεροποίησιν ικανοποιητικού εισοδήματος του αγροτικού κόσμου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλείται εις το βήμα ο κ. Ιωσήφ Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δεν θα ήθελα να αναφερθώ εις το μέρος του Προϋπολογισμού το οποίον αφορά τας δαπάνας, διότι η Επιτροπή Προϋπολογισμού εμελέτησε τούτο επισταμένως και έκαμε τας δεούσας παρατηρήσεις και εισηγήσεις. Εάν η Εκτελεστική Εξουσία λάβη υπ' όψιν τας παρατηρήσεις και υιοθετήση τας εισηγήσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμού, τας οποίας είμαι βέβαιος ότι η Βουλή αυτή θα εγκρίνη, είμαι βέβαιος ότι θα επιτελεσθή μεγάλη πρόοδος και θα εξυπηρετηθούν καλύτερα οι σκοποί διά τους οποίους θα εξοδεύωνται τα διάφορα κονδύλια του Προϋπολογισμού. Θα ήθελα να αναφερθώ εν συντομία εις το μέρος του Προϋπολογισμού το οποίον αφορά τα έσοδα. Ως ανεφέρθη εις την έκθεσιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού τα κυριώτερα κονδύλια εις τα έσοδα προέρχονται από εμμέσους φόρους. Η μείωσις εκ των αμέσων φόρων, ως ετονίσθη και υπό της Επιτροπής, οφείλεται κατά κύριον λόγον εις την μείωσιν ήτις θα προκύψη εκ του φόρου εισοδήματος, δηλαδή κατά £715.500, και όλοι γνωρίζομεν τους λόγους της μειώσεως ταύτης. Εις όλα τα άλλα κεφάλαια των αμέσων φόρων πρέπει να σημειωθή ότι τα έσοδα αυξάνονται, εκτός των τελών χαρτοσήμων, του φόρου ακινήτου περιουσίας και φόρου επί των ζώων οι οποίοι κατηργήθησαν, και η κατάργησις αυτή εξυπηρέτησε μάλλον την αγροτικήν τάξιν. Από τας λεπτομερείας των εσόδων εκ των αμέσων φόρων πρέπει να τονισθή ότι εάν εξαιρέση κανείς την μεγάλην αύξησιν επί των φόρων καταναλώσεως καπνού £750.000, κατά τα άλλα υπάρχει σημαντική μείωσις των εσόδων εκ των εμμέσων φόρων· ως γνωστόν δε ο φόρος καταναλώσεως καπνού υπεβλήθη επί του καπνού Βιρτζίνια διά την προστασίαν της εγχωρίου βιομηχανίας. Οι φόροι υπό οιανδήποτε μορφήν δεν είναι αρεστοί εις τον λαόν. Γι' αυτό νομίζω ότι η Κυβέρνησις θα έπρεπε να υιοθετήση τοιαύτην δημοσιονομικήν πολιτικήν η οποία συν τω χρόνω να αποφέρη την ελάφρυνσιν τόσον της εμμέσου όσον και της αμέσου φορολογίας. Λόγω του ότι η Κύπρος είναι μία υποανάπτυκτος χώρα, νομίζω ότι επί του παρόντος η Κυβέρνησις οφείλει να ενθαρρύνη την επένδυσιν ξένων κεφαλαίων εις τον μεγαλύτερον βαθμόν. Επίσης θα πρέπει η Εκτελεστική Εξουσία να καταβάλη τεραστίας προσπαθείας διά την όσον το δυνατόν ανάπτυξιν του τουρισμού, ο οποίος θα καλύπτη μέγα μέρος του εισοδήματός μας. Διά του τρόπου τούτου εκτός του ότι τα ξένα κεφάλαια θα επενδυθούν εις μεγάλα παραγωγικά έργα, από την άλλην πλευράν θα απασχολούν μεγάλον αριθμόν εργατικών χειρών, ούτω δε η μεγάλη παραγωγή θα συντείνη εις την ελάττωσιν των τιμών και ως επακόλουθον θα είναι και η πτώσις του τιμαρίθμου. Πρέπει να εξευρεθούν τρόποι προς αποφυγήν βαρυτέρων φορολογιών, διότι όταν επιτευχθή η οικονομική πρόοδος του λαού, τότε είναι και ευκολώτερον εις την Κυβέρνησιν να επιβάλη φορολογίαν, η οποία δεν θα είναι καθόλου οδυνηρά εις τον λαόν. Δεν πρέπει όμως να περάση και απαρατήρητον το γεγονός ότι διαρκούσης της μέχρι σήμερον ζωής της Δημοκρατίας κατηργήθησαν σημαντικοί φορολογικοί Νόμοι, οι οποίοι επηρέαζον κατά μέγα μέρος τας απορωτέρας τάξεις· διά να ενισχυθή το εθνικόν εισόδημα θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειαι υπό της Κυβερνήσεως όπως υπάρχη πλήρης και αποδοτική ενασχόλησις όλων των τάξεων και ιδίως των αγροτικών. Ελπίζω ότι η προβλεπομένη Αμερικανική βοήθεια σίτου και κριθής διά το 1962 θα διατεθή κατά τον καλύτερον και πλέον εξυπηρετικόν διά τον λαόν τρόπον. Η διάθεσις της βοηθείας ταύτης θα πρέπει να γίνεται κατά τον πλέον αυστηρόν τρόπον ούτως ώστε αύτη να αποβή πραγματική βοήθεια διά τον αγροτικόν κόσμον. Θα ήθελα επίσης να κάμω μίαν εισήγησιν προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, η οποία νομίζω χρήζει ιδιαιτέρας σημασίας διά την ανύψωσιν του εθνικού εισοδήματος του Κυπριακού λαού.

Έχω την γνώμην ότι κατά τους χειμερινούς μήνας δεν υπάρχει πλήρης ενασχόλησις δι' ολόκληρον τον λαόν εις όλας τας περιοχάς της Κύπρου, και ιδίως εις τας ορεινάς. Θα πρέπει η Εκτελεστική Εξουσία να εξεύρη τρόπον ούτως ώστε όλοι οι κάτοικοι, και ιδίως των ορεινών περιοχών, κατά τους χειμερινούς μήνας να έχουν πλήρη ενασχόλησιν, ούτως ώστε το εθνικόν εισόδημα κατά κεφαλήν να ανυψωθή. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ο τελευταίος ομιλητής, ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ως μέλος της Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού θα ήθελα να εκφράσω την βαθείαν μου ικανοποίησιν διότι η συντριπτική πλειοψηφία των αποψινών ομιλητών επεκρότησεν και επεκύρωσεν τας εισηγήσεις και αποφάσεις της Επιτροπείας αυτής. Αντιλαμβάνομαι ότι το να ομιλή κανείς μετά από τας αγορεύσεις 14—15 άλλων συναδέλφων, και μετά από την ανάγνωσιν μιας τόσον εμπεριστατωμένης εκθέσεως, όπως είναι η έκθεσις της Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού, δεν αποτελεί εύκολον εγχείρημα, διότι μοιραίως δεν δύναταί τις να επαναλάβη πράγματα τα οποία έχουν ήδη αναπτυχθή. Επειδή όμως είμαι ο τελευταίος ομιλητής, εάν δεν κάμνω λάθος κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ εις ολίγα σημεία εις τα οποία αποδίδω ιδιαιτέραν σημασίαν, και τα οποία θα έπρεπε όλα ανεξαιρέτως τα Μέλη του Σώματος αυτού να έχουν υπ' όψιν των προτού προχωρήσωμεν εις την δευτέραν ανάγνωσιν και ψήφισιν του Νομοσχεδίου αυτού. Όπως πολύ ορθώς ανέφεραν πολλοί εκ των συναδέλφων οι οποίοι ωμίλησαν απόψε, η εμφανιζομένη εις τον προϋπολογισμόν αναλογία μεταξύ των κρατικών εσόδων των προερχομένων εκ των εμμέσων φόρων και των αμέσων φόρων δεν είναι η ενδεδειγμένη. Κατά την πλέον παραδεδεγμένην αρχήν της δημοσίας οικονομίας οι έμμεσοι φόροι δεν πρέπει να αποτελούν την βάσιν των δημοσίων προσόδων, αλλ' απλώς πρέπει να αποτελούν συμπλήρωμα των εσόδων των προερχομένων από τους αμέσους φόρους. Διότι αυτό επιβάλλουν λόγοι δικαιοσύνης, τοσούτω μάλλον καθ' όσον οι έμμεσοι φόροι βαρύνουν δυσαναλόγως επί των ώμων των απορωτέρων τάξεων. Εν τούτοις εις το παρόν στάδιον δεν θα εδικαιολογείτο η λήψις υπό της Κυβερνήσεως μέτρων προς τον σκοπόν της αμέσου αναπροσαρμογής της πολιτικής της Κυβερνήσεως, διότι η εν γένει κρατούσα οικονομική κατάστασις δεν επιτρέπει αυτό. Η βαθμιαία όμως και σταδιακή τοιαύτη αναπροσαρμογή πρέπει να αναμένεται, αξιοσημείωτον δε επί του προκειμένου είναι το γεγονός ότι η Κυβέρνησις έχει ήδη καταθέσει εις την Βουλήν Νομοσχέδιον περί αυξήσεως των καταβαλλομένων δικαιωμάτων ή εν σχέσει με την κυκλοφορίαν ιδιωτικών αυτοκινήτων, μέτρον το

οποίον θα αυξήση τα εκ των αμέσων φόρων κρατικά έσοδα κατά ποσόν αναμφιβόλως μεγαλύτερον των £200.000.

Η Κυβέρνησις είναι αξία συγχαρητίων διότι κατενόησε την ανάγκην της μειώσεως των μη παραγωγικών δαπανών των προβλεπομένων εις τον Προϋπολογισμόν. Τούτο αποδεικνύεται εκ της μειώσεως της εμφανιζομένης εις τον Προϋπολογισμόν μειώσεως των εξόδων πλείστων κεφαλαίων εν συγκρίσει προς τον Προϋπολογισμόν του 1961. Ελπίζομεν ότι η αξιέπαινος καλή αυτή αρχή θα συνεχισθή και εις το μέλλον επί σταθεράς βάσεως. Εν σχέσει προς τας προβλεπομένας δαπάνας διά την πλήρωσιν νέων θέσεων, η εισήγησις της Επιτροπής Προϋπολογισμού ότι αι θέσεις αυταί δεν πρέπει να πληρωθούν μονίμως, αποτελεί ορθοτάτην εισήγησιν, διότι θα ήτο απαράδεκτος αρχή να δημιουργώνται μόνιμοι νέαι θέσεις χωρίς προηγουμένως να έχουν υποβληθή εις την Βουλήν και ψηφισθούν υπ' αυτής οργανικοί νόμοι των διαφόρων Υπουργείων. Όπως όμως πολύ ορθώς αναφέρει η έκθεσις της Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού, τούτο δεν δύναται να καταστή δυνατόν χωρίς προηγουμένως να έχη συμπληρωθή η εργασία της ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής επί της αναδιοργανώσεως της Δημοσίας Υπηρεσίας. Δι' αυτό χωρίς να θέλω να υπεισέλθω εις το έργον της Επιτροπείας αυτής, της οποίας δεν αποτελώ μέλος, επιθυμώ να ενώσω και την ιδικήν μου φωνήν με εκείνην άλλων συναδέλφων οι οποίοι ωμίλησαν προ εμού και να καλέσω την Επιτροπείαν αυτήν όπως επιταχύνη τον ρυθμόν των εργασιών της διά να συμπληρωθή το έργον της και να υποβληθή η έκθεσίς της το ταχύτερον δυνατόν.

Αναφορικώς προς το Κεφάλαιον 9Α, το αναφερόμενον εις τον Κυπριακόν στρατόν, θα ήθελα να εκφράσω την λύπην μου διότι Τούρκος συνάδελφος όχι μόνον δεν συνεφώνησε προς την λογικωτάτην και ορθοτάτην εισήγησιν της Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού όπως η προβλεπομένη δαπάνη ελαττωθή εις το ποσόν των £180.000, αλλ' αντιθέτως ισχυρίσθη ότι θα έπρεπε να αυξηθή αύτη, εάν ήτο βεβαίως δυνατόν, εις το ποσόν των £750.000. Ειλικρινώς δεν δύναμαι να αντιληφθώ που στηρίζεται ο έντιμος συνάδελφος κάμνων την εισήγησιν αυτήν. Έτερος Τούρκος συνάδελφος ισχυρίσθη ότι αποτελεί ασυνέπειαν του Σώματος αυτού να ψηφίση αφ' ενός μεν τον νόμον, ο οποίος προβλέπει περί της συγκροτήσεως του στρατού, αφ' ετέρου δε να μειώνη την προβλεπομένην δαπάνην από £500.000 εις £180.000.

Λυπούμαι διότι δεν δύναμαι να συμφωνήσω με τον έντιμον συνάδελφον, διότι ειλικρινώς καμμίαν απολύτως ασυνέπειαν δεν βλέπω εις τούτο. Η ψήφισις ενός νόμου αποτελεί έν πράγμα και η άμεσος εφαρμογή τούτου αποτελεί άλλο ζήτημα. Εάν το δημόσιον συμφέρον υπαγορεύη την μη άμεσον εφαρμογήν ενός νόμου, δεν φρονώ ότι το τοιούτον αποτελεί λόγον διά τον οποίον πρέπει να επικρίνη κανείς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Ευρισκόμεθα προ μιας καταστάσεως πραγματικής την οποίαν δεν δυνάμεθα να παραβλέψωμεν, και η οποία συνοψίζεται εις αυτό το οποίον θα αναφέρω. Η σημερινή σύνθεσις του στρατού και ο σημερινός αριθμός των στρατιωτών δεν δικαιολογούν την ψήφισιν μεγαλυτέρου ποσού από τας £180.000. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού η οποία είχε την ευκαιρίαν να ακούση τας απόψεις και να εξετάση τα στοιχεία τα οποία ετέθησαν ενώπιόν της υπό του αρμοδίου λειτουργού του Υπουργείου Αμύνης, κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι το ποσόν των £180.000 είναι υπέρ αρκετόν διά να καλυφθούν αι σημεριναί ανάγκαι του στρατού. Συνεπώς ουδεμία απολύτως αύξησις του ποσού τούτου δικαιολογείται.

Τελειώνων θα ήθελα να καληνυκτίσω όλους τους συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακόμη πέντε λεπτά και θα καληνυκτίσωμεν αλλήλους.

Θα ήθελα να ερωτήσω και τον Έλληνα και τον Τούρκον Γραμματέα κατά πόσον έγιναν αι διορθώσεις αι οποίαι υπάρχουν και προτείνονται εις την συμπληρωματικήν έκθεσιν της Επιτροπής επί του Προϋπολογισμού. Αναφέρομαι εις τας διορθώσεις εις το πρώτον μέρος του νόμου, μέχρι του άρθρου 1 συμπεριλαμβανομένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εάν γίνεται αναφορά εις το ποσόν, το ποσόν έχει πράγματι αλλαχθή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα εάν δεν απατώμαι έγιναν £14.376.171.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορθώς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το κείμενον είναι διορθωμένον κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τον Έλληνα Γραμματέα όπως αναγνώση το πρώτον άρθρον του νόμου εις δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑ ΔΕΚΑΤΕΣΣΑΡΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΕΞ ΧΙΛΙΑΔΑΣ, ΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΜΙΑΝ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΔΥΟ.

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ ποσόν μη υπερβαίνον τα τρία εκατομμύρια, εννεακοσίας ενενήκοντα επτά χιλιάδας, τριακόσιας εβδομήκοντα οκτώ λίρας δέον να βαρύνη το Πάγιον Ταμείον διά την χρήσιν των δώδεκα μηνών, οίτινες λήγουν την τριακοστήν πρώτην ημέραν του Δεκεμβρίου 1962, ως προνοείται υπό του Συντάγματος ή Νόμου.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην ημέραν του Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υπό του Συντάγματος ή οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το πρώτον άρθρον ως ανεγνώσθη εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

Και τώρα προτίθεμαι να αναβάλω την συνεδρίαν της Βουλής και κηρύττω επομένως την λήξιν της παρούσης συνεδριάσεως, δυνάμει του άρθρου 76 του Συντάγματος.

Υπάρχει καμμία αντίρρησις να ορισθή η επομένη συνεδρίασις της Βουλής αύριον η ώρα 3.00 μ.μ.

Ουδεμία αντίρρησις υπάρχει, και επομένως η σημερινή συνεδρίασις αναβάλλεται μέχρι της αύριον η ώρα 3.00 μ.μ.

Η ημερησία διάταξις ορίζεται ως ακολούθως:

Κεφάλαιον Α:— Δεν προτίθεμαι να ορίσω ερωτήσεις και απαντήσεις.

Κεφάλαιον Β— Συνέχισις της συζητήσεως αναφορικώς προς τον Νόμον περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως του 1962.

Κεφάλαιον Γ— Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(Ώρα λήξεως 10.7 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 22ας ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 4.05 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 19, Τούρκοι 9, Σύνολον 28.

Απόντες:

'Ελληνες 15, Τούρκοι 6, Σύνολον 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίσωμεν την εργασίαν μας επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως θα ήθελα να αναφερθώ εις το τραγικόν ατύχημα του αεροπλάνου «Κομήτη» των Κυπριακών Αερογραμμών, κατά το οποίον ατύχημα αριθμός πολιτών της Δημοκρατίας απώλεσε την ζωήν υπό τραγικάς συνθήκας. Ιδιαιτέρως θα ήθελα να εκφράσω την συμπάθειαν και συμπαράστασιν της Βουλής εις το συνάδελφόν μας κύριον Ραματάν Τζεμήλ του οποίου η θυγάτηρ ήτο θύμα του εν λόγω ατυχήματος. Δεν έχω καμμίαν αμφιβολίαν ότι όλοι οι Βουλευταί, 'Ελληνες και Τούρκοι, θα ήθελαν να εκφράσουν την συμπαράστασίν των προς τον συνάδελφόν μας όπως και προς τας οικογενείας όλων των πολιτών των οποίων τέκνα ή συγγενείς απωλέσθησαν.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών παρακαλούμεν όπως διαβιβάσητε εις τον συνάδελφόν μας κύριον Ραματάν Τζεμήλ τα ειλικρινή συλλυπητήρια των Ελλήνων Βουλευτών και ομοίως και εις τας οικογενείας των λοιπών θυμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εκ μέρους της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Ομάδος της Βουλής συμμεριζόμεθα την δήλωσιν του Εντίμου Προέδρου της Βουλής την σχετικήν με το πολύ λυπηρόν δυστύχημα, το οποίον ούτος ανέφερε. Εκ βάθους καρδίας συμμετέχομεν εις την βαθείαν θλίψιν των οικογενειών των θυμάτων του δυστυχήματος, ιδιαιτέρως δε εις την βαθείαν θλίψιν του Συναδέλφου μας Ραματάν Τζεμήλ και της οικογενείας του και μετέχομεν της προτάσεως του 'Ελληνος Συναδέλφου μας διά την έκφρασιν των συλλυπητηρίων μας προς τούτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα στείλω εκ μέρους της Βουλής εις ένα έκαστον των συγγενών των θυμάτων τα συλλυπητήρια της Βουλής.

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πίναξ Δαπανών 1962.

Κεφάλαιον Α1, 'Αρθρον 1ον, 2ον, 3ον, 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Θα αναγνωσθή πρώτον το σχετικόν κείμενον του Νόμου· δεν είν' έτσι, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη το πρώτον 'Αρθρον.

Προτείνω να αναγνωσθούν οι Πίνακες και, άμα τη λήξει της συζητήσεως των Πινάκων, να επανέλθωμεν εις το κείμενον του Νόμου, εις το οποίον κείμενον θα υπάρξουν φαντάζομαι αγορεύσεις και εισηγήσεις επί ωρισμένων άρθρων.

Υπάρχουν παρατηρήσεις όσον αφορά τον Πίνακα Α1, 'Αρθρα 1, 2, 3 και 4;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Επειδή εις όλα τα κεφάλαια, όχι εις όλα, αλλ' εις ωρισμένα τουλάχιστον τούτων, αρχίζει με Α, θα ήτο καλύτερα, εάν ανεγινώσκοντο αι επικεφαλίδες απέναντι του Α και ετίθεντο εις ψηφοφορίαν. Διότι έτσι διακρίνονται από τα άλλα, κατά την γνώμην μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α1, κατόπιν υπάρχει Α2, Α3, Α4. Α1, 1, 2, 3, 4.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α1, 'Αρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α2: 'Αρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 και 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν παρατηρήσεις εις το Κεφάλαιον Α2, 'Αρθρα 1 μέχρι 10;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α2, 'Αρθρα 1 μέχρι 10 εγκριθούν;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, διά να παρακολουθήσωμεν ευκολώτερον, νομίζω ότι το 10 αντιστοιχεί προς την 29ην σελίδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι εύκολον να ακολουθώμεν τας σελίδας, διότι αι σελίδες εις το Ελληνικόν και εις το Τουρκικόν κείμενον δεν είναι αι ίδιαι.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, το Κεφάλαιον Α2, 'Αρθρα 1 μέχρι 10 εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α3: 'Αρθρον 1ον, 2ον, 3ον, 4ον, 5ον, 6ον, 7ον, 8ον, 9ον, 10ον, 11ον και 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν παρατηρήσεις εις το Κεφάλαιον Α3, 'Αρθρα 1 μέχρι 12;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α3, 'Αρθρα 1 μέχρι 12 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α4: 'Αρθρον 1ον, 2ον, 3ον, 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν παρατηρήσεις; Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, παρακαλώ να πληροφορηθή η Βουλή κατά πόσον η ανάγνωσις γίνεται βάσει των διορθώσεων τας οποίας εισηγήθη η Επιτροπή ή βάσει της προτάσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας. 'Οπως ήλθε δηλ. αρχικώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βάσει της προτάσεως της Επιτροπής Προϋπολογισμού εις το παρόν στάδιον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχουν αι διορθώσεις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να ληφθή σημείωσις ότι τα Κεφάλαια και 'Αρθρα αναγινώσκονται όπως εισηγείται την τροποποίησιν η Επιτροπή Προϋπολογισμού.

Είναι πάντοτε βασική αρχή ότι αι τροποποιητικαί εισηγήσεις τίθενται πρώται εις ψηφοφορίαν. Εάν δεν τύχουν της εγκρίσεως της Βουλής τότε τίθεται εις ψηφοφορίαν το άρθρον άνευ της τροποποιήσεως.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α4: 'Αρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α5: 'Αρθρον 1ον, 2ον, 3ον, 4ον, 5ον, 6ον, 7ον 8ον, 9ον και 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α5, 'Αρθρα 1 μέχρι 10 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α6: 'Αρθρον 1ον, 2ον, 3ον, 4ον, 5ον, 6ον, 7ον, 8ον, 9ον, 10ον και 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α6, 'Αρθρα 1 μέχρι 11 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α7: 'Αρθρα 1, 2, 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α7, 'Αρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α8: 'Αρθρον 1ον, 2ον, 3ον, 4ον, 5ον και 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α8, 'Αρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α9, 'Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α9, 'Αρθρον 1 εγκριθή;

Ο κ. Χουσεΐν Νετζτέντ.

Χ. ΝΕΤΖΤΕΝΤ:

'Εντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Τας συζητήσεις σχετικώς με το κονδύλιον, το οποίον θα παραχωρηθή εις το Υπουργείον Αμύνης διά το εκ 2.000 ανδρών στρατόν, ο οποίος πρέπει να δημιουργηθή εις Κύπρον συμφώνως προς το άρθρον 129 του Συντάγματος, τας παρηκολουθήσαμεν καλώς κατά τας ανταλλαγάς απόψεων επί του Γενικού Προϋπολογισμού του 1961. Επειδή το Κράτος ήτο νέον κατελήξαμεν εις το συμπέρασμα ότι δεν θα ήτο δυνατόν να παραχωρηθή εκ του Προϋπολογισμού του 1961 το αναγκαίον ποσόν διά την άμεσον δημιουργίαν του Στρατού και ότι διά την βαθμιαίαν δημιουργίαν του Στρατού έπρεπε να διατεθή ποσόν £500.000. Το Υπουργείον Αμύνης, το οποίον εστένευε το πεδίον των εργασιών των και προσεπάθει να δημιουργήση στρατόν εντός των πλαισίων αυτού του Προϋπολογισμού, μας έκαμε να πιστεύσωμεν ότι ο Στρατός από έτους εις έτος θα διηυρύνετο και ότι μίαν ημέραν θα εφαρμοσθή το σχετικόν με αυτό το ζήτημα άρθρον του Συντάγματος. 'Ισως δε το Υπουργείον Αμύνης, με την πίστιν ότι από έτους εις έτος θα διευρύνεται το στράτευμα, κατήρτισε διά το έτος αυτό τον Προϋπολογισμόν του, ο οποίος, υπολογίζω, ανέρχεται τουλάχιστον εις το ποσόν, το οποίον το Υπουργικόν Συμβούλιον ενέκρινεν ομοφώνως. Πιστεύω ότι το ποσόν των £500.000, το οποίον το Υπουργικόν Συμβούλιον παρεχώρησεν ομοφώνως προς το Υπουργείον Αμύνης, προορίζεται διά την διατήρησιν της σημερινής καταστάσεως. Δηλαδή, το Υπουργικόν Συμβούλιον διά το έτος αυτό έδωσεν εις τον Στρατόν εντολήν διά «σημειωτόν». Ο δε Προϋπολογισμός Αμύνης, ο οποίος ήλθεν ομοφώνως από το Υπουργικόν Συμβούλιον εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού, περικόπτεται εδώ περαιτέρω και ελαττούται εις £180.000. Με αυτήν την απόφασίν της η Επιτροπή Προϋπολογισμού έδωσεν εμμέσως εις τον Στρατόν την εντολήν «διαλύσατε». Με αυτήν την απόφασιν ημείς δεν θα δυνηθώμεν να συμφωνήσωμεν. 'Ολα τα κράτη του κόσμου δημιουργούν Στρατόν εντός των κόλπων των και δίδοντα εις αυτόν όλην των την εμπιστοσύνην προσπαθούν να τον συντηρούν. Δεν δύναμαι να αντιληφθώ ποίος ο σκοπός του να μη δημιουργηθή ο στρατός εις την Κύπρον, παρ' όλον ότι εις το Σύνταγμα υφίσταται τόσον θεμελιώδες διά τον σκοπόν τούτον άρθρον. Τουλάχιστον πρέπει να συμμορφωθώμεν, όχι προς την εντολήν «διαλύσατε», την οποίαν κατά πλειοψηφίαν έδωσεν η Επιτροπή Προϋπολογισμού, αλλά προς την εντολήν διά «σημειωτόν», την οποίαν έδωσεν ομοφώνως το Υπουργικόν Συμβούλιον, και να δημιουργήσωμεν εκ νέου την ελπίδα ότι μίαν ημέραν θα συμπληρωθή η δημιουργία του και θα τεθή εις εφαρμογήν το άρθρον 129 του Συντάγματος.

Διά να διατηρηθή αυτή η ελπίς εισηγούμεθα όπως το ποσόν αυτού του κονδυλίου του Προϋπολογισμού παραμείνη εις το ύψος των £500.000, όπως ήλθεν από το Υπουργικόν Συμβούλιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Ειλικρινώς δεν δύναμαι να εννοήσω πως ένα Στρατιωτικόν Σώμα αποτελούμενον από 2.000 ανθρώπους είναι δυνατόν να εξασφαλίση την ασφάλειαν ενός κράτους οσονδήποτε μικρόν και εάν είναι τούτο. Δεν θα εισέλθω βεβαίως εις τας ιδέας μου και τας απόψεις μου περί του Στρατού γενικώς. Αφού οι ομιλήσαντες προ εμού περιώρισαν το ζήτημα εις το ζήτημα του Κυπριακού Στρατού ως προνοείται υπό του Συντάγματος, το εξετάζω και εγώ από αυτής της απόψεως. Διά την ασφάλειαν του τόπου είμεθα όλοι νομίζω σύμφωνοι ότι δεν χρειαζόμεθα στρατούς διότι, όπως είπεν και ο προ εμού ομιλήσας κ. Φράγκος κατά την επί ζητήματος αρχής ομιλίαν του, η Κύπρος δεν έχει εχθρούς και δεν χρειάζεται στρατούς διά να την προστατεύσουν. Διά να είναι ασφαλής η Κύπρος χρειάζεται να έχη την φιλίαν όλων των γειτονικών και των άλλων λαών. Η μόνη ασφάλειά της είναι η πολιτική φιλίας και ειρήνης προς όλους.

Ο Κυπριακός Στρατός συνεπώς δεν βλέπω να έχη κανένα μεγάλον έργον να εκτελέση.

Ας έλθωμεν τώρα εις τας υποχρεώσεις τας οποίας μας επιβάλλει το Σύνταγμα. Μεταξύ των διαφόρων υποχρεώσεων που επιβάλλει εις το κράτος είναι να ιδρύση και στρατόν. Υπάρχουν και πολλαί άλλαι υποχρεώσεις όπως είπα. Υποχρεώσεις να φροντίσωμεν διά την ευημερίαν του λαού. Και διά να το επιτύχωμεν χρειάζονται έργα που θα υποβοηθήσουν τους γεωργούς, που θα υποβοηθήσουν το εμπόριον, που θα προωθήσουν την βιομηχανίαν του τόπου. Κάθε ποσόν το οποίον θα χρησιμοποιήσωμεν διά τον Στρατόν θα συντελέση εις το να ελαττώσωμεν τα ποσά τα οποία θα χρησιμοποιήσωμεν διά τους καλούς αυτούς σκοπούς τους οποίους ανέφερα. Διά να προωθήσωμεν τον Στρατόν θα αφήσωμεν πίσω άλλα ωφέλιμα και χρήσιμα διά τον τόπον έργα. Συνεπώς, κάθε ελάττωσις του ποσού του προωρισμένου διά τον στρατόν συντελεί εις την προώθησιν της ευημερίας του τόπου διά της χρησιμοποιήσεως του ποσού τούτου διά σκοπούς που θα εξασφαλίσουν εις τον λαόν της Κύπρου καλύτερον βίον. Ως εκ τούτου, υποστηρίζω την μείωσιν του ποσού του προοριζομένου διά τον Κυπριακόν Στρατόν.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Εν πρώτοις θα ήθελα να υπενθυμίσω εις τον 'Εντιμον κ. Ποταμίτην τον όρκον, τον οποίον έδωσεν, όταν ανελάμβανε τα καθήκοντα του Βουλευτού. Ούτος ωρκίσθη ότι θα σέβεται το Σύνταγμα αυτής της Δημοκρατίας. Συμφώνως δε προς έν άρθρον αυτού του Συντάγματος, είναι ανάγκη όπως η Δημοκρατία αυτή έχη στρατόν εκ 2.000 ανδρών. Το να προβαίνη εις δήλωσιν, κατ' ευθείαν ή εμμέσως, υπέρ της μη δημιουργίας του στρατού αυτού ισοδυναμεί αναμφιβόλως προς ενέργειαν αντιβαίνουσαν προς τον όρκον τούτον. Συγχρόνως το συναφές τούτο άρθρον του Συντάγματος είναι θεμελιώδες άρθρον τούτου και ομού μετ' άλλων άρθρων συνιστά την Συνταγματικήν τάξιν. Η ομιλία του Εντίμου κ. Ποταμίτη είναι αντίθετος και προς την Συνταγματικήν αυτήν τάξιν. Οσάκις

εις την Βουλήν αυτήν διεξάγονται συζητήσεις επί διαφόρων θεμάτων, λέγεται ότι τα ζητήματα αυτά γίνονται κατά τον τάδε τρόπον εις όλα τα άλλα ανεξάρτητα Κράτη. 'Αραγε ο 'Εντιμος κ. Ποταμίτης δύναται να υποδείξη έστω και έν ανεξάρτητον Κράτος, το οποίον δεν έχει στρατόν; Λαμβανομένων υπ' όψιν των σημερινών πολεμικών μέσων, όχι της Κύπρου ο στρατός, αλλά οι στρατοί της Αγγλίας, της Γαλλίας και άλλων χωρών, αι οποίαι θεωρούνται μεγάλαι, δεν δύνανται μόνοι να είναι αποτελεσματικοί. Είναι δι' αυτόν τον λόγον που τα ελεύθερα κράτη συνασπίζονται διά την κοινήν των άμυναν. Ακόμη και τα υπό τον Σοβιετικόν ζυγόν κράτη είναι συνησπισμένα εις έν Σύμφωνον, είναι το Σύμφωνον της Βαρσοβίας ή τι Σύμφωνον είναι δεν γνωρίζω. Διά τούτο ουδείς υπάρχει, όστις να ισχυρίζεται ότι η Κύπρος θα κατορθώση ο,τιδήποτε μόνον με τον ιδικόν της Στρατόν. Αλλ' ούτος δύναται να καταστή αποτελεσματικός ενούμενος εν περιπτώσει ανάγκης μετά των στρατών άλλων κρατών. 'Επειτα, συμφώνως προς την Συνθήκην Συμμαχίας, την οποίαν η Κυπριακή Δημοκρατία συνήψε μετά της Τουρκίας και της Ελλάδος, έχει εγκαθιδρυθή εδώ Τριμερές Στρατηγείον διά την άμυναν της Κύπρου, εις αυτήν δε την τριμερή συμμαχίαν οφείλομεν να προσφέρωμεν την συμβολήν μας, η οποία επιβάλλεται υπό του Συντάγματος. 'Επειτα, οι στρατοί δεν χρησιμοποιούνται μόνον εναντίον εξωτερικών εχθρών. Δύνανται επίσης να χρησιμοποιώνται εναντίον εχθρών, οι οποίοι θα προέλθουν από επανάστασιν εις το εσωτερικόν. Γνωρίζομεν δε ποίον πολιτικόν καθεστώς θεωρεί την επανάστασιν ως μέσον διά τους σκοπούς του. Τουλάχιστον αυτός ο εκ 2.000 ανδρών στρατός δύναται να χρησιμοποιηθή εναντίον εκείνων, οι οποίοι θα κάμουν αυτήν την επανάστασιν και να τους νικήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, τας απόψεις μου αναφορικώς με τον Στρατόν τας εξέφρασα και προηγουμένως και κατά την ομιλίαν μου επί θέματος αρχής.

Είναι γεγονός ότι συνταγματικώς επιβάλλεται η δημιουργία Στρατού. 'Οσον δι' εμέ, είναι γεγονός ότι αντιτίθεμαι εις την δημιουργίαν αυτού του Στρατού.

Ουδεμία υποχρέωσις υπάρχει συνταγματική διά το ποσόν το οποίον πρέπει η Δημοκρατία να εξοδεύση δι' αυτόν τον Στρατόν, και ουδεμία συνταγματική υποχρέωσις υπάρχει αναφορικώς με το χρονικόν όριον εντός του οποίου θα πρέπει να συμπληρωθή αυτός ο Στρατός. Εάν εδεχόμην τους συλλογισμούς προηγουμένου ομιλητού, θα εύρισκα ότι κάθε Κύπριος στρατιώτης θα εστοίχιζεν εις την Δημοκρατίαν 1.000 λίρας. Και διερωτώμαι ποίος στρατός στοιχίζει τόσα πολλά. Επομένως συνταγματική υποχρέωσις αναφορικώς με το ποσόν δεν υπάρχει.

Δεύτερον, όταν το Υπουργείον Αμύνης εκλήθη να δώση εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού στοιχεία, με όλην την καλήν θέλησιν την οποίαν ημπορούσε κανείς να εξαντλήση, δεν ηδυνήθημεν να εύρωμεν ότι ηδυνήθη να δικαιολογήση δαπάνην πέραν των 150.000 λιρών. Διά να καλύψη η Επιτροπή απροβλέπτους δαπάνας εδέχθη το ποσόν των £180.000, δηλαδή έδωσε ποσοστόν δι' απροβλέπτους δαπάνας μεγαλύτερον παρά δι' οιονδήποτε άλλο κονδύλιον του Προϋπολογισμού. Θα ήτο απαράδεκτος αρχή να ψηφίζωμεν κονδύλια χωρίς πραγματικούς Προϋπολογισμούς ενώπιόν μας. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις νομίζω, ακριβώς, ότι θα ήτο συνταγματικόν καθήκον της Βουλής να μη ψηφίση μεγαλύτερον κονδύλιον και ότι η Βουλή είναι με πολλήν γενναιοδωρίαν που δέχεται να ψηφίση τας £180.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

'Εντιμοι Συνάδελφοι.

'Οπως και ο 'Εντιμος Δρ. Λυσσαρίδης, έτσι και εγώ είμαι μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού. Εφ' όσον το 'Εντιμον Προεδρείον έδωσε την άδειαν να γίνουν από εδώ αγορεύσεις επί ομιλιών, αι οποίαι εγένοντο εις τας συνεδριάσεις της Επιτροπής, θα πράξω και εγώ το ίδιον.

'Οσα είπεν ο 'Εντιμος κ. Λυσσαρίδης όσον αφορά τα λεχθέντα εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού είναι ανακριβή. Το Υπουργείον Αμύνης κατήρτισε Προϋπολογισμόν συμφώνως προς τους εγγραφέντας στρατιώτας και τα σχέδιά του. Κατόπιν προσκλήσεώς μας, ο Διοικητικός Λειτουργός του ενδιαφερομένου Υπουργείου υπερησπίσθη τον Προϋπολογισμόν του ενώπιον της Επιτροπής. Είχον ζητήσει χρήματα συμφώνως προς τα σχέδιά των και τον αριθμόν των στρατιωτών, τους οποίους θα προσελάμβανον. Ανάλυσις τούτων υπεβλήθη εις ημάς. Η άποψις των Συναδέλφων, οι οποίοι είναι εις ομάδας, τας οποίας εξεπροσώπει ο κ. Λυσσαρίδης, ήτο η εξής: «Εφ' όσον η δημιουργία Στρατού εισήλθεν εις αδιέξοδον, ας παραχωρήσωμεν χρήματα συμφώνως προς τον αριθμόν των στρατιωτών, τους οποίους ενεγράψαμεν μέχρι τώρα, και ας μη παραχωρήσωμεν οιονδήποτε ποσόν δι' όσους θα εγγραφούν από τούδε και εις το εξής. Εάν η υφισταμένη διαφορά λυθή και αρχίσουν εκ νέου να εγγράφωνται, ας κατατεθή τότε Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός και να τον εγκρίνωμεν», είπον. Εις απάντησιν προς αυτήν την άποψιν εγώ είπον: «Ημείς, πιστεύοντες ότι το αδιέξοδον θα αρθή με καλήν θέλησιν και ειλικρίνειαν, ας εγκρίνωμεν τον Προϋπολογισμόν υπό τοιαύτην μορφήν, οία θα επέτρεπεν να εφαρμοσθή το σχέδιον, το οποίον κατήρτισαν οι στρατιωτικοί διοικηταί, ούτως, ώστε, όταν μελλοντικώς θα λυθή η διαφορά, να μη μας λεχθή, εις απάντησιν προς τον Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν, ότι εις το θησαυροφυλάκιον δεν υπάρχουν χρήματα. Αυτά είπον. Υποβάλλω ότι αυτή είναι η πραγματικότης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγο εις τον κύριον Λυσσαρίδην, θα αγορεύση ο κ. Αναστασιάδης ο οποίος δεν ηγόρευσεν ακόμη.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Είναι εκπληκτικόν διότι οι Τούρκοι συνάδελφοι επιμένουν, όπως εκ του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού διά το έτος 1962 εξοδεύση η πτωχή Δημοκρατία ένα ποσόν ανερχόμενον εις ήμισυ εκατομμύριον λιρών.

Είναι βασική αρχή ανοικοδομήσεως των ερειπίων τα οποία μας εκληροδότησεν η Αποικιοκρατία, ότι πρωτίστως πρέπει οιονδήποτε περίσσευμα το οποίον τυχόν υπάρχει εις τα Ταμεία της Δημοκρατίας να χρησιμοποιήται εις παραγωγικάς επενδύσεις και μόνον εις τοιαύτας. Είναι δε οικονομικός κανών τον οποίον παγκοσμίως ανεγνώρισαν όλοι οι οικονομολόγοι, ότι ο πλέον απαράγωγος τρόπος χρησιμοποιήσεως χρημάτων είναι η χρησιμοποίησις των χρημάτων διά την δημιουργίαν Στρατού. Την άποψιν αυτήν την επιβεβαιοί και η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών υπό την αιγίδα του κ. Θόρπ, διαπρεπούς Οικονομολόγου, ο οποίος μεταξύ άλλων οικονομιών εισηγείται την ελάττωσιν του ρυθμού της δημιουργίας του Στρατού της Δημοκρατίας και επί του σημείου αυτού παραπέμπω οιονδήποτε ο οποίος αμφιβάλλει εις το προ ολίγων μηνών εκδοθέν έργον της Επιτροπείας αυτής, σελίς 86, παράγραφος 46.

Θα ήθελα να μου επιτραπή να αναγνώσω από το κείμενον αυτό την σχετικήν παράγραφον. Εννοεί βεβαίως τας οικονομίας αι οποίαι πρέπει να γίνουν.

«may include for instance the scaling down of the project to set up a Cyprus army».

Αυτά λέγει ο διαπρεπής Αμερικανός Οικονομολόγος αφού εξήτασεν επί τόπου την οικονομικήν και δημοσιονομικήν κατάστασιν της Δημοκρατίας. Επομένως, ουδεμία αμφιβολία υπάρχει ότι η πρότασις της Δημοσιονομικής Επιτροπής να ελαττώση το ποσόν του ημίσεος εκατομμυρίου εις 180.000 λίρας αποτελεί ορθήν πολιτικήν και κατεύθυνσιν διά την οποίαν η Δημοσιονομική Επιτροπή είναι αξία συγχαρητηρίων.

Αλλά δυστυχώς υπάρχει και ετέρα αντινομία εις την στάσιν την υποστηριζομένην υπό των Τούρκων συναδέλφων.

Προ ολίγων ημερών όταν συνεζητούσαμεν τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμον, λόγω της στάσεως την οποίαν ετήρησαν, ο Νόμος αυτός. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, αλλά δεν θα επιτρέψω συζήτησιν επί του θέματος του κατά πόσον εψηφίσθη ή δεν εψηφίσθη ή ποίος

ευθύνεται διά την ψήφισιν του Νόμου περί Φόρου Εισοδήματος. Εάν επιτρέψω συζήτησιν επί του θέματος αυτού, θα είναι ανάγκη να επαναρχίσωμεν την όλην συζήτησιν επί του θέματος του Φόρου Εισοδήματος, οπότε αμφιβάλλω εάν μέχρι του τέλους του έτους θα ψηφίσωμεν τον Προϋπολογισμόν. Μπορείτε να αναφερθήτε εις το θέμα γενικώς, «λόγω της μη ψηφίσεως του τάδε Νόμου έγινεν ελάττωσις των εσόδων και επομένως. . . .»

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, σκοπός μου δεν ήτο να επιρρίψω την ευθύνην εις οιανδήποτε μερίδα όσον αφορά την μη ψήφισιν του Νομοσχεδίου εκείνου. Ήδη η μεγάλη πλειοψηφία του λαού της Κύπρου γνωρίζει ποίοι ευθύνονται. Αλλά ως πολύ ορθώς παρετηρήσατε αντιμετωπίζομεν μίαν πραγματικότητα διά της ελαττώσεως των εσόδων της Δημοκρατίας κατά £5.000.000. Εις το μυαλό μου έρχεται η εξής σκηνή: Ο σύζυγος χαρτοπαίζει και δεν δίδει οιονδήποτε ποσόν εις την σύζυγον του διά να μαγειρεύση. Όταν το μεσημέρι πάη σπίτι και δεν βρίσκει τίποτε να μαγειρεύση, τότε η δυστυχής σύζυγός του. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η δυσκολία της παραβολής θα είναι να αποφασίσωμεν ποίος είναι ο σύζυγος και ποία η σύζυγος!

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Γίνεται θύμα οικτράς μεταχειρίσεως εκ μέρους του συζύγου. Ο Νόμος αυτός εστέρησε την Δημοκρατίαν £5.000.000. Γνωρίζομεν ποίοι ευθύνονται διά την στέρησιν αυτήν και επιμένομεν να έχωμεν και στρατόν.

Αναμένομεν από τους Τούρκους συναδέλφους απάντησιν πώς είναι δυνατόν να στερούμεθα των τακτικών εσόδων και ταυτοχρόνως να προβαίνωμεν εις ψήφισιν κονδυλίων διά την δημιουργίαν ενός Στρατού ο οποίος εις ουδέν θα εξυπηρετήση την Δημοκρατίαν.

Τελειώνω την ομιλίαν μου εκφράζων την ελπίδα ότι το κονδύλιον των £180.000 το οποίον θεωρώ υπερβολικόν θα ελαττωθή ακόμη περισσότερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Το να τρέφη κανείς αγνά αισθήματα, όπως είναι η ειρηνοφιλία και η επιθυμία να ζη κανείς με όλους τους λαούς εν ειρήνη, χωρίς αμφιβολίαν δεν θα κηλιδωθή με την δημιουργίαν του εκ 2.000 ανδρών Κυπριακού Στρατού. Γπάρχουν ωρισμένα σημεία όσον αφορά την πολιτικήν της Βουλής έναντι του Κυπριακού Στρατού, τα οποία εγώ προσωπικώς δεν ηδυνήθην να κατανοήσω. Όλους τους Εντίμους Συναδέλφους μου εις την Βουλήν τους αναγνωρίζω ως ευφυείς, ως ανθρώπους με κρίσιν και ικανότητας. Όταν προ μέχρις ενός περίπου έτους συνεζητείτο εις αυτήν την Βουλήν το Νομοσχέδιον, το οποίον προέβλεπεν την δημιουργίαν στρατού, ουδέν εκ των μελών του Σώματος, συμπεριλαμβανομένων και των Εντίμων μελών, τα οποία απόψε ανεφέρθησαν εις την μη αναγκαιότητα του Κυπριακού Στρατού, ηγέρθη διά να ισχυρισθή ότι, εάν δημιουργηθή ο Κυπριακός Στρατός, θα παραβλαφθή η ειρηνοφιλία μας, ούτε και έγινε λόγος καν περί του ότι η δημιουργία στρατού θα συνεπήγετο βάρος διά τον Προϋπολογισμόν της πτωχής Κυπριακής Δημοκρατίας. Εξ όσων ενθυμούμαι, απεφασίσθη ομοφώνως η δημιουργία εις Κύπρον στρατού εκ 2.000 ανδρών, ο νόμος, ο οποίος περιείχε τας σχετικάς διατάξεις εψηφίσθη υπό της Βουλής αυτής, εν συνεχεία δε υποβληθείς προς έγκρισιν εις τους Εντιμωτάτους Πρόεδρον και Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας, εδημοσιεύθη ως νόμος εις την Επίσημον Εφημερίδα. Ούτως εχόντων των πραγμάτων προ μέχρις ενός έτους τα Έντιμα Μέλη της Βουλής εγνώριζον ότι με τον νόμον εκείνον είχε ληφθή υπ' όψιν και εγκριθή ποσόν £720.000 ετησίως, αντιστοιχούν προς £60.000 μηνιαίως ή προς κατά μέσον όρον £30 τον μήνα δι' έκαστον των 2.000 στρατιωτών. Δεν νομίζω να έλθη εις αυτό το βήμα οιοσδήποτε συνάδελφος διά να είπη ότι, όταν εψηφίζαμεν τον Νόμον, ο οποίος προέβλεπε την δημιουργίαν στρατού εκ 2.000 ανδρών, είχε κατά νουν ότι ο στρατός θα ήτο επιβάρυνσις διά τον Προϋπολογισμόν, παρά το γεγονός ότι εις τον Νόμον δεν εμφαίνεται το ποσόν, όπως εμφαίνεται εις τον Προϋπολογισμόν. Αλλ' όταν τίθεται μία διάταξις διά τόσους στρατηγούς, τόσους συνταγματάρχας, τόσους αξιωματικούς και τόσους οπλίτας έναντι αυτών ή εκείνων των μισθών, τότε θεωρείται ότι η Βουλή αύτη εψήφισε σιωπηρώς ετησίας δαπάνας ανερχομένας κατά μέσον όρον εις £720.000. Το ποσόν αυτό των £720.000 είναι, ως ετόνισα προ ολίγου, ελάχιστον. Αφού ετόνισα αυτά τα σημεία, θα ήθελα τώρα να εξετάσω τα στάδια, διά των οποίων διήλθε το Προσχέδιον του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Αμύνης. Ως γνωρίζετε, έκαστον Υπουργείον, αφού ετοιμάση τον Προϋπολογισμόν του, τον υποβάλλει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού του Υπουργικού Συμβουλίου εξετάζει αυτούς τους εν προσχεδίω Προϋπολογισμούς και τους υποβάλλει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον με τας επεξηγήσεις του Υπουργού Οικονομικών. Το Υπουργικόν Συμβούλιον δε τους επανεξετάζει και, αφού μετά τούτο τεθή εις αυτούς ωρισμένον ποσόν, τους υποβάλλει εις την Βουλήν. Ιδού, Έντιμοι Συνάδελφοι, πώς το ποσόν τούτο των £500.000 το οποίον δεικνύεται εις τον Προϋπολογισμόν, εξητάσθη πρώτον υπό της Επιτροπής Προϋπολογισμού του Υπουργικού Συμβουλίου και έπειτα υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και είναι το ελάχιστον ποσόν, το οποίον έφθασε μέχρις ημών. Τώρα η Επιτροπή μας συνιστά την περικοπήν του ποσού αυτού £500.000 εις £180.000. Το ποσόν £500.000 αποτελεί ποσοστόν 2.3/4% του Προϋπολογισμού μας. Αφ' ετέρου αι £180.000 είναι ακριβώς το 1% του Προϋπολογισμού μας. Έν σημείον, το οποίον δυσκολεύομαι να αντιληφθώ, είναι το εξής: Τα Ελληνικά Μέλη ενεργούν εις τρόπον, ώστε να παρεμποδίζουν την δημιουργίαν στρατού. Τα Τουρκικά Μέλη υποστηρίζουν την δημιουργίαν στρατού. Είς ακροατής, ο οποίος δεν γνωρίζει την οργάνωσιν και την κατάστασιν της χώρας μας, ακούων την αποψινήν συζήτησιν, τείνει να υποχρεούται να πιστεύση ότι ο εκ 2.000 ανδρών Κυπριακός Στρατός αποτελείται εξ ολοκλήρου από Τούρκους. Θεωρώ, εν τούτοις, χρήσιμον να επαναλάβω ότι εκ των 2.000 ανδρών οι 1.200 θα είναι Έλληνες και οι 800 Τούρκοι. Εκείνοι δε, οι οποίοι θα ωφεληθούν από τα χρήματα, τα οποία θα τεθούν εις αυτόν τον Προϋπολογισμόν, είναι οι υιοί των γεωργών, των παντοπωλών και των υπαλλήλων. Δηλαδή, εάν εξετασθούν τα λεγόμενα περί παροχής βοηθείας προς τους γεωργούς, από τα κονδύλια, τα οποία θα παραχωρηθούν εις τον Στρατόν, θα ωφεληθούν και των γεωργών οι υιοί και συνεπώς και οι γεωργοί. Η υφισταμένη πραγματική κατάστασις είναι αυτή. Διά της ελαττώσεως του κονδυλίου των £500.000 εις £180.000 η Βουλή θα παρεμποδίση την εφαρμογήν του περί Δημιουργίας Στρατού Νόμου, ο οποίος δεν έχει ακόμη κατορθώσει να συμπληρώση έν έτος ζωής και κατ' αυτόν τον τρόπον θα περιπέση εις την αντινομίαν του να αναιρή την ιδίαν την απόφασίν της δι' άλλης. Συγχρόνως, ενίοτε η Βουλή μας λαμβάνει τοιαύτην στάσιν σεβασμού προς τας αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ως εάν να πρόκειται περί χωρίων εκ της Ιεράς Βίβλου, όπως, επί παραδείγματι, εις την περίπτωσιν του άρθρου 25 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοσχεδίου. Ενίοτε, η ιδία Βουλή δεν θέλει να δεχθή το εκ £500.000 ποσόν, το οποίον τίθεται εις τον Προϋπολογισμόν κατόπιν πολύ ενδελεχούς εξετάσεως και εγκρίσεώς του υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Αι £500.000 είναι ποσόν, το οποίον ενεκρίθη ομοφώνως εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Άραγε από τότε μέχρι σήμερον υφίσταται πολιτική κρίσις μεταξύ των Ελληνικών μελών του Υπουργικού Συμβουλίου αφ' ενός και της Βουλής μας αφ' ετέρου; Αυτό είναι έν σημείον, με το οποίον είναι ανάγκη να ασχοληθώμεν. Έγινε λόγος περί του πτωχού μας Προϋπολογισμού και εθεωρήθη ότι το παραχωρούμενον ποσόν, το οποίον αναλογεί προς τα 2.3/4%, είναι υπερβολικόν. Ενώ, ακόμη προ 10 ημερών, υπεστηρίχθη ενθέρμως η αγορά ενός οικήματος έναντι ποσού £15.000, έναντι του οποίου πιθανόν να υπάρχουν ετήσια έξοδα εκ £10.000 διά συντήρησιν, διαχείρισιν κλπ. Εις αυτά τα ποσά εκλείσαμεν τα μάτια. Υπάρχουν ωρισμέναι δαπάναι πολυτελείας, εις τας λεπτομερείας των οποίων δεν θα εισέλθω. Κλείομεν τα μάτια εις τοιούτου είδους δαπάνας πολυτελείας. Από την άλλην πλευράν «κάμνομεν τα μάτια μας τέσσερα» διά δαπάνας εγκριθείσας

υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, αι οποίαι ετέθησαν υπό του Συντάγματος δι' επιτακτικών διατάξεων, και περιλαμβάνονται εις νόμον. Πρέπει να αναφερθή ότι, εάν ο Στρατός θεωρήται άχρηστος, και λεχθή ότι είναι ανάγκη να καταργηθή ως μη παραγωγικός, τότε τι δύναται να λεχθή διά το Υπουργείον Εξωτερικών, το οποίον ηξιώθη της ευνοίας του ποσού £310.000 εις τον Προϋπολογισμόν μας; Ο Στρατός και το Υπουργείον Εξωτερικών είναι αλληλένδετα. Εάν το έν είναι άχρηστον, είναι άχρηστον κατά τον ίδιον τρόπον και το άλλο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις άλλους Βουλευτάς θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος. Παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση. Εις την προκειμένην περίπτωσιν είναι ο κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

(Ο κ. Κληρίδης κατέρχεται εις το βήμα αντικαθιστάμενος υπό του κ. Στέλιου Μιχαηλίδη).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι.

Ο λόγος διά τον οποίον απεφάσισα να ομιλήσω από του βήματος είναι διότι το θέμα του Στρατού παρουσιάσθη ενώπιον της Βουλής ως θέμα υψίστης σοβαρότητος, πρώτον διότι η Δημοκρατία άνευ της υπάρξεως του Στρατού ευρίσκεται διαρκώς εκτεθειμένη εις κινδύνους, και δεύτερον διότι ηγέρθη συζήτησις κατά πόσον ο Στρατός είναι θέμα το οποίον έχει οικονομικάς επιπτώσεις.

Δεν νομίζω ότι θα έπρεπε να διαθέσωμεν πολύτιμον χρόνον διά να εξετάσωμεν αν και κατά πόσον Στρατός εκ 2.000 ανδρών χρειάζεται διά να εξασφαλισθή η Δημοκρατία όσον αφορά την υπεράσπισιν της ανεξαρτησίας της. Είναι εξ ίσου φανερόν ότι εφ' όσον θα υπάρχη Στρατός θα υπάρχη και δαπάνη.

Το θέμα το οποίον εξετάζομεν σήμερον εις τον Προϋπολογισμόν διά το έτος 1962 είναι κατά πόσον πρέπει να εγκρίνωμεν δαπάνην £500.000 ή μικροτέραν δαπάνην.

Εν πρώτοις, θα ήθελα να αναφερθώ εις την αγόρευσιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερμπέρογλου ο οποίος ηθέλησε να κάμη την ατυχή σύγκρισιν μεταξύ της θέσεως την οποίαν η Βουλή πρέπει να λαμβάνη έναντι της Εκτελεστικής Εξουσίας όσον αφορά το θέμα τη εγκρίσεως του Προϋπολογισμού και την θέσιν την οποίαν πρέπει η Βουλή να λαμβάνη όσον αφορά αποφάσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας επί Νομοσχεδίων τα οποία δεν αφορούν δαπάνην. Οι μελετηταί κάθε Συντάγματος γνωρίζουν ότι μία από τας βαρυτέρας ευθύνας της Βουλής είναι ο έλεγχος της δαπάνης την οποίαν η Εκτελεστική Εξουσία υπολογίζει διά το έτος, και ότι καμμία Βουλή επί του θέματος του ελέγχου του Προϋπολογισμού δεν ακολουθεί τας δαπάνας τας οποίας εγκρίνει η Εκτελεστική Εξουσία, αλλά πάντοτε ελέγχει, και εις πολλάς περιπτώσεις μειώνει, τα προβλεπόμενα κονδύλια του Προϋπολογισμού. Αυτό δε το έργον διά να γίνεται προς όφελος του κράτους πρέπει να γίνεται με αυστηρότητα και αντικειμενικότητα. Επομένως εάν η Βουλή εισηγείται ελάττωσιν του κονδυλίου των £500.000 ή οιουδήποτε άλλου κονδυλίου εντός του Προϋπολογισμού, αυτό ουδεμίαν αντίθεσιν εκδηλώνει προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν· ευρίσκομαι δε εις την ευχάριστον θέσιν να διαβεβαιώσω τον έντιμον Βουλευτήν κ. Μπερμπέρογλου ότι, όσον αφορά τα Ελληνικά Μέλη της Βουλής, ουδεμία αντίθεσις υπάρχει προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν.

Εις το θέμα του Προϋπολογισμού ηκούσαμεν αγορεύσεις από εντίμους συναδέλφους, οι οποίοι μας λέγουν ότι το ποσόν των £500.000 χρειάζεται να εγκριθή διά να μπορέσωμεν να προχωρήσωμεν εις την ίδρυσιν του Στρατού. Η πρώτη μου παρατήρησις είναι ότι αυτό είναι ανακριβέστατον, διότι ο Στρατός έχει ήδη ιδρυθή και το ποσόν το οποίον χρειάζεται είναι διά την περαιτέρω επέκτασιν αυτού, ούτως ώστε ο αριθμός των 2.000 να συμπληρωθή. Εάν το Υπουργείον Αμύνης ήτο εις την ευχάριστον θέσιν να θέση ενώπιον της Βουλής Προϋπολογισμόν, τότε ασφαλώς η Βουλή αυτή θα έπρεπε να εξετάση αντικειμενικά τον Προϋπολογισμόν και να ίδη εάν το ποσόν των £500.000 χρειάζεται ή όχι.

Έντιμοι κύριοι Συνάδελφοι, ο Προϋπολογισμός διά τον Κυπριακόν Στρατόν, Κεφάλαιον Α9, έχει ως ακολούθως:

«Κυπριακός Στρατός, Πραγματική Δαπάνη διά την χρήσιν του έτους 1960: £17.573. Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους 1961: £500.000. Προϋπολογισμός διά την χρησιν του έτους 1962: £500.000».

Ερωτώ, κύριοι Συνάδελφοι, ποία Βουλή, η οποία θα ήθελε να κάνη πραγματικόν έλεγχον επί του Προϋπολογισμού θα ήτο δυνατόν να ψηφίση £500.000 χωρίς να γνωρίζη πώς και που θα διατεθούν τα χρήματα αυτά.

Δυνάμει του Συντάγματος εις το οποίον πολύ συχνά αναφερόμεθα, ο Προϋπολογισμός οφείλει να διαιρήται εις Κεφάλαια, και εις κάθε Κεφάλαιον πρέπει να φαίνωνται τα ποσά τα οποία διατίθενται διά κάθε Κεφάλαιον. Εδώ υπάρχει, έντιμοι Συνάδελφοι, μόνον έν Κεφάλαιον ο Κυπριακός Στρατός, και θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι ο έντιμος Συνάδελφος κύριος Χαλήτ Αλή Ριζά, πολύ ορθώς, κατά την ιδικήν μου γνώμην, ανέφερεν ότι εις το Υπουργείον Οικονομικών υπάρχει έν κονδύλιον εξ £150.000 διά το οποίον δεν δίδονται συγκεκριμέναι λεπτομέρειαι και ο ίδιος εισηγείται, και εισηγούμαι την εισήγησίν του να την εξετάσωμεν με προσοχήν, ότι δεν ήτο ορθόν αυτή η Βουλή να ψηφίζη μεγάλα ποσά χωρίς να γνωρίζη λεπτομερείας πού και πώς θα δαπανηθούν. Ο ίδιος συνάδελφος εισηγήθη, και πάλιν επαναλαμβάνω συμφωνώ με τας εισηγήσεις του, ότι δεν θα έπρεπε να δοθή η ευχέρεια εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να μεταφέρη χρήματα από ένα κονδύλιον εις άλλο εντός του ιδίου Κεφαλαίου, διότι αυτό θα ισοδυνάμει με την δαπάνην χρημάτων διά σκοπούς τους οποίους η Βουλή πιθανόν να μην ενέκρινε. Εις την παρούσαν περίπτωσιν δεν υπάρχει καμμία εξειδίκευσις του ποσού των £500.000. Τουναντίον, τα δεδομένα τα οποία έχομεν είναι ότι, ενώ πέρυσι εψηφίσαμεν 500.000 λίρας διά τον Στρατόν, μόνον £150.000 ή £160.000 εξωδεύθησαν, τα δε υπόλοιπα χρήματα έμειναν δεσμευμένα καθ' ήν περίπτωσιν ημπορούσαν να διατεθούν εις άλλα παραγωγικά έργα, με πραγματικόν αποτέλεσμα την ανακούφισιν της ανεργίας.

Έντιμοι κύριοι Συνάδελφοι, θα ήτο διατεθειμένη αυτή η Βουλή να εγκρίνη διά τα άλλα Υπουργεία τον Προϋπολογισμόν των απλώς με μίαν γραμμήν; «Προϋπολογισμός Υπουργείου Οικονομικών £300.000»; Ποίος εκ των εντίμων Συναδέλφων θα εψήφιζε ποσόν £300.000 ή £400.000 δι' οιονδήποτε Υπουργείον χωρίς να υπήρχαν αναλυτικαί λεπτομέρειαι εντός του Προϋπολογισμού; Είναι γεγονός ότι εις τον Προϋπολογισμόν του παρελθόντος έτους εψηφίσαμεν ποσά της ιδίας φύσεως διά το Υπουργείον Αμύνης, διά το Υπουργείον Εξωτερικών, διά την Βουλήν των Αντιπροσώπων, διά το Συνταγματικόν Δικαστήριον, με την προειδοποίησιν και επιφύλαξιν ότι έπρεπε μέχρις ότου κατατεθή ο Προϋπολογισμός διά το 1962 τα Υπουργεία αυτά να καταθέσουν πλήρη προϋπολογισμόν. Το Υπουργείον Εξωτερικών κατέθεσε Προϋπολογισμόν, η Βουλή κατέθεσεν αναλυτικόν Προϋπολογισμόν, το Συνταγματικόν Δικαστήριον επίσης, το μόνον Υπουργείον δε το οποίον δεν κατέθεσε λεπτομερείας ενώπιον της Βουλής εντός του Προϋπολογισμού είναι το Υπουργείον Αμύνης.

Ως θέμα βασικής αρχής, ανεξαρτήτως του τι πιστεύουν οι διάφοροι Βουλευταί περί του Στρατού ή όχι, θα έλεγα ότι, εφ' όσον καμμία δικαιολογία δεν εδόθη ενώπιον της Βουλής διατί ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου αυτού να μην είναι πλήρης, αυστηρώς κρίνοντες δεν θα έπρεπε να εγκρίνωμεν καμμίαν δαπάνην. Εν τούτοις, διά να μη φέρωμεν εις δύσκολον θέσιν την λειτουργίαν του κράτους, τουλάχιστον μέχρις ότου υπάρχουν λεπτομέρειαι, δεν θα έπρεπε να εγκρίνωμεν πολύ μεγαλύτερον ποσόν του ποσού το οποίον εδαπανήθη πέρυσι. Εάν υπάρχουν διαφοραί μεταξύ της Εκτελεστικής Εξουσίας όσον αφορά την διάρθρωσιν του Στρατού, αι οποίαι διαφοραί ημπόδιζον το αρμόδιον Υπουργείον να υποβάλη τας λεπτομερείας του Προϋπολογισμού του, εφ' όσον αυτή η Βουλή ουδέν γνωρίζει περί της ουσίας των διαφορών, εισηγούμαι ότι η ασφαλεστέρα οδός διά την διαφύλαξιν δημοσίων χρημάτων θα ήτο να εγκρίνωμεν δαπάνην ουχί μεγαλυτέραν των δαπανών του παρελθόντος έτους, αφήνοντες ταυτοχρόνως έν λογικόν περιθώριον εντός του οποίου να είναι δυνατόν να κινηθή το αρμόδιον Υπουργείον.

Προσωπικώς φρονώ ότι δεν είναι ορθή πράξις δι' αυτήν την Βουλήν να εγκρίνη δαπάνην £500.000 εφ' όσον λεπτομέρειαι της δαπάνης δεν εδόθησαν. Και διά να επαναλάβω εισηγήσεις Νομικών συναδέλφων, η έγκρισις του ποσού αυτού, υπό τον τύπον υπό τον οποίον είναι διατυπωμένον εντός του Προϋπολογισμού, είναι αντισυνταγματική. Ευχαριστώ».

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Εν πρώτοις επιθυμώ να απαντήσω εν συντομία εις τον 'Εντιμον κ. Αναστασιάδην. Παρηκολούθησα με πολλήν προσοχήν τα όσα είπε: Διότι είναι ωφέλιμον δι' ημάς να παρακολουθώμεν καλώς τας τοιαύτας αγορεύσεις, διότι παίζουν αναμφιβόλως μεγάλον ρόλον εις τον καθορισμόν των ενεργειών μας. Επιθυμώ να υπενθυμίσω ότι η μείωσις του ποσού, το οποίον παρεχωρείτο εις τον Προϋπολογισμόν διά τον Στρατόν, έγινε προ της ψηφίσεως οιουδήποτε νόμου. Η δε απάντησίς μου όσον αφορά ωρισμένας απόψεις πλην των απόψεων του Εντίμου Προέδρου της Βουλής, εις τας οποίας θα δώσω απάντησιν τώρα, δηλαδή η απάντησίς μου εις εκείνους, οι οποίοι έχουν την γνώμην ότι δεν πρέπει να δοθή αρκετόν κονδύλιον με μόνον σκοπόν την μη δημιουργίαν στρατού, είναι η ακόλουθος. Σεις χρησιμοποιείτε την πλειοψηφίαν σας και παρεμποδίζετε την εφαρμογήν μιας διατάξεως του Συντάγματος. Ημείς, διατί να μη χρησιμοποιήσωμεν το δικαίωμά μας διά χωριστήν πλειοψηφίαν διά να προστατεύσωμεν τα δικαιώματά μας; Τώρα θα ήθελα να απαντήσω εις την αγόρευσιν του Εντίμου Προέδρου της Βουλής, τον οποίον πολύ εκτιμώ. Συμφωνώ πλήρως μαζί του. Φρονώ ότι ενόσω δεν εμφαίνεται καθαρώς διά ποίον σκοπόν θα δαπανηθή έν ποσόν δεικνυόμενον εις τον Προϋπολογισμόν τούτο δεν πρέπει να δαπανηθή.

Διά τούτο, ως είπον κατά την διάρκειαν της αγορεύσεώς μου επί θέματος αρχής, τον ευχαριστώ διά την προς εμέ υποστήριξίν του όσον αφορά την τροποποίησιν του άρθρου 4 και την απάλειψιν του παραχωρηθέντος εις τον Υπουργόν Οικονομικών ποσού £150.000. Αποδεχομένη η Βουλή την ιδίαν λογικήν σειράν είναι ανάγκη όπως μη εγκρίνη ακόμη και το ποσόν £180.000 διά τον Στρατόν. Ως αντιλαμβάνομαι, το Υπουργείον Αμύνης, αφού κατήρτισεν εν λεπτομερεία τον Προϋπολογισμόν του, τον υπέβαλε προς εξέτασιν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Ως γνωστόν, οι Υπουργοί υποβάλλουν τους οικείους των προϋπολογισμούς προς τον Υπουργόν Οικονομικών. Η συνένωσις τούτων και ο καταρτισμός ενός πλήρους καθολικού Προϋπολογισμού είναι καθήκον αναγόμενον, συμφώνως προς το Σύνταγμα, εις την αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών. Προτού δε το Υπουργικόν Συμβούλιον εξετάση σοβαρώς τον Προϋπολογισμόν του Υπουργείου Αμύνης, το Υπουργείον Οικονομικών εμείωσε το εκ £950.000 ολικόν αυτού του Προϋπολογισμού εις £500.000. Το πού θα εδαπανώντο αι £950.000 εδεικνύετο κεχωρισμένως. Αλλ' όταν το ποσόν τούτο εμειώθη εις £500.000, η αρχή, η οποία το εμείωσε, δεν κατέληξεν από τας εις τον Προϋπολογισμόν εμφαινομένας £950.000 εις £500.000 προβαίνουσα εις περικοπάς συμφώνως προς την ορθήν διαδικασίαν. Δηλαδή, αύτη δεν ώρισε διά ποίους σκοπούς, εκ των δεικνυομένων εις τον Προϋπολογισμόν των £950.000, θα δαπανηθούν αι £500.000. Εφ' όσον ο καταρτίσας τον Προϋπολογισμόν κατ' αυτόν τον τρόπον δεν είναι ο Υπουργός Αμύνης, την ευθύνην διά να είναι υπ' αυτήν την μορφήν το μέρος τούτου, το οποίον αφορά τον Στρατόν, δεν την φέρει ο Υπουργός Αμύνης. Αλλά δεν επιθυμώ τώρα να ανοίξω μεγαλυτέραν συζήτησιν επί του ποίος πταίει. 'Ομως, έχοντες την πεποίθησιν ότι εις κάθε περίπτωσιν θα ακολουθήται η ιδία οδός, πρέπει να μη ψηφίση η Βουλή μας ακόμη και το ποσόν £180.000, το οποίον προέτεινεν η Δημοσιονομική Επιτροπή, εφ' όσον εις τον Προϋπολογισμόν δεν εμφαίνεται διά ποίους σκοπούς θα δαπανηθούν αι £180.000, αι οποίαι δεικνύονται ως παραχωρούμεναι διά τον Στρατόν. Διά τούτο, όπως είναι κοινή επιθυμία και του Εντίμου Προέδρου της Βουλής και εμού και, ελπίζω, όλων των Συναδέλφων, διά να εγκρίνωμεν έν ποσόν δι' οιονδήποτε σκοπόν, περιλαμβανομένου και του Στρατού, πρέπει να επιμένωμεν να μας δίδωνται λεπτομέρειαι. Διά να δώσωμεν την ευκαιρίαν προς τούτο, δηλαδή διά να δυνηθή το Υπουργείον Αμύνης να μας δώση τον πλήρη Προϋπολογισμόν του όσον αφορά τον Στρατόν, δηλαδή εν ολίγοις, διά να δυνηθώμεν να λάβωμεν τας λεπτομερείας τας οποίας εζήτησεν ο 'Εντιμος κ. Πρόεδρος της Βουλής, συμφώνως προς την δευτέραν παράγραφον του άρθρου 77 του Συντάγματος, κατόπιν αιτήσεως όλων των παρόντων εις την Βουλήν Τούρκων Βουλευτών, ζητώ όπως η συζήτησις επί του μέρους του Προϋπολογισμού, το οποίον αφορά τον Στρατόν, αναβληθή διά 24 ώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με την μεγαλυτέραν ευχαρίστησιν αναβάλλω διά 24ωρον τας συζητήσεις επί του Στρατού, με την απάντησιν όμως από τώρα ότι η Βουλή δεν μπορεί να δεχθή λεπτομερείας επί του Προϋπολογισμού Υπουργείου τινός κατατιθεμένας κατ' ευθείαν ενώπιον της Βουλής, διότι δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος ο Προϋπολογισμός προτού κατατεθή ενώπιον της Βουλής και συζητηθή, πρέπει να εγκριθή υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Εν τοιαύτη περιπτώσει, θα έπρεπε ο Υπουργός Αμύνης να καταθέση τας λεπτομερείας ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου, ούτως ώστε να εγκρίνη ταύτας το Υπουργικόν Συμβούλιον, να σταλούν εις την Βουλήν, να παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν Οικονομικών και να επανέλθουν ως τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού ενώπιον της Βουλής.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ημείς αντιμετωπίσαμεν με ειλικρίνειαν του ισχυρισμούς περί της ανάγκης υπάρξεως λεπτομερειών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντός του Προϋπολογισμού διά να δεσμεύεται το Υπουργείον;

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ναι, ιδού ότι αντιμετωπίζομεν αυτόν τον ισχυρισμόν με ειλικρίνειαν. Το Υπουργείον Αμύνης υπέβαλε προς το Υπουργικόν Συμβούλιον με λεπτομερείας τον Προϋπολογισμόν του διά ποσόν £950.000. Εκ του ποσού τούτου ενεκρίθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου ποσόν £500.000. Εν τοιαύτη περιπτώσει το Υπουργικόν Συμβούλιον να μας δώση λεπτομερείας επί του ποσού £500.000, εφ' όσον τα ποσά, τα οποία έδωσεν ο Υπουργός Αμύνης δεν ενεκρίθησαν. Παρακαλώ να μας δοθούν λεπτομέρειαι του εγκριθέντος μέρους. Ο Υπουργός Οικονομικών πρέπει να γνωρίζη πολύ καλώς αυτά τα σημεία. Εάν πράγματι ειλικρινής σκοπός μας είναι, προτού εγκρίνωμεν κάτι, να λάβωμεν λεπτομερείας του, τότε τόσον η Βουλή όσον και η Δημοσιονομική Επιτροπή να λάβουν αυτάς τας λεπτομερείας από οιονδήποτε, εννοώ αρμόδιον, και να έχωμεν ημείς εις χείρας μας το υλικόν, το οποίον θα μας υποβοηθήση να λάβωμεν απόφασιν επί του προκειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το βοηθητικόν υλικόν εις το οποίον αναφέρθητε δεν μπορεί να είναι βοηθητικόν υλικόν από απόψεως ψηφίσεως του Προϋπολογισμού, εκτός εάν είναι εντός του Προϋπολογισμού. Η Βουλή δεν είναι δυνατόν να ψηφίση Προϋπολογισμόν επί τη βάσει πληροφοριών αι οποίαι δεν περιέχονται εις τον Προϋπολογισμόν υπό τύπον εξειδικεύσεως και αναλύσεως των κονδυλίων διά να δεσμεύεται η Εκτελεστική Εξουσία. Επομένως εάν θα ακολουθηθή η πορεία την οποίαν εισηγείται ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, και η οποία ουδεμίαν αντίρρησιν έχω να ακολουθηθή, δεν είναι δυνατόν εντός της αύριον να συνεδριάση το Υπουργικόν Συμβούλιον και να εγκρίνη τον αναλυτικόν Προϋπολογισμόν του Υπουργείου Αμύνης, διότι ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου, εάν καλώς αντιλαμβάνομαι, δεν έγινε υπό αναλυτικήν μορφήν, ούτε είναι δυνατόν να σταλή τροποποίησις η οποία να συζητηθή υπό της Βουλής εντός 24 ωρών, ως εισηγείται. Εν τούτοις, είναι συνταγματικον δικαίωμα εκάστης Κοινοβουλευτικής Ομάδος των Ελλήνων ή Τούρκων Βουλευτών να ζητήση αναβολήν της συνεδριάσεως επί ειδικού τινος θέματος διά 24 ώρας. Εάν οι Τούρκοι Συνάδελφοι θέλουν να εξασκήσουν το δικαίωμα αυτό θα ορίσω συνεδρίαν εις τας 6

το απόγευμα της αύριον διά να είμεθα εντός των 24 ωρών, πράγμα το οποίον κατά την γνώμην μου θα είναι άσκοπον, διότι δεν είναι δυνατόν μέχρι της αύριον να συνέλθη το Υπουργικόν Συμβούλιον, να εγκρίνη τον Προϋπολογισμόν με λεπτομερείας, να αποστείλη τον Προϋπολογισμόν εις την Βουλήν, να το εξετάση η Οικονομική Επιτροπή και να συζητηθή αύριον. Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Παρακαλώ πολύ να μη παρεξηγηθούν αι εισηγήσεις μας. Το Σύνταγμα λέγει 24 ώρας. Δεν έχομεν δικαίωμα να ζητήσωμεν μεγαλυτέραν προθεσμίαν. Αλλ' αν αύτη είναι μεγαλυτέρα, δεν φέρομεν ένστασιν. Δεν θέλομεν να φέρωμεν εδώ τους Έλληνας Συναδέλφους μας κατά τα Χριστούγεννα. Διά τούτο, αν και ημείς δικαιούμεθα να ζητήσωμεν 24ωρον προθεσμίαν, εν τούτοις δύναται να δοθή μακροτέρα αναβολή. Η εισήγησίς μου αφορά μόνον το περί Στρατού μέρος. Εάν πράγματι ο σκοπός είναι να ληφθούν λεπτομέρειαι, νομίζω ότι είναι ορθόν να καταστήσωμεν τούτο δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο πραγματικός σκοπός δεν είναι διά να ληφθούν λεπτομέρειαι. Ο πραγματικός σκοπός είναι διά να υπάρχη εγκεκριμένος Προϋπολογισμός από το Υπουργικόν Συμβούλιον με όλας τας λεπτομερείας τας οποίας πρέπει ο Προϋπολογισμός δυνάμει του Συντάγματος να περιέχη. Το Υπουργικόν Συμβούλιον συνεδρίασεν επανειλημμένως επί του θέματος του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός παρεπέμφθη εις την Βουλήν προ δύο περίπου μηνών, εζητήθησαν πληροφορίαι από το αρμόδιον Υπουργείον, μέχρι σήμερον όμως, όπως και οι έντιμοι Τούρκοι Συνάδελφοι ανέφεραν εις τας αγορεύσεις των, λόγω του ότι δεν κατωρθώθη να λυθή το πρόβλημα της συνθέσεως του Στρατού, όπως ανέφερε, αν δεν απατώμαι, ο έντιμος Βουλευτής κύριος Ναλπάντογλου, δεν ενεκρίθη ο Προϋπολογισμός. Δι' αυτόν τον λόγον νομίζω ότι μεγαλυτέρα αναβολή των 24 ωρών δεν θα ήτο χρήσιμος. Εάν όμως οι έντιμοι Βουλευταί νομίζουν ότι μεγαλυτέρα αναβολή θα ήτο χρήσιμος, δεν θα είχα ένστασιν, νοουμένου ότι ο Προϋπολογισμός θα ψηφισθή ουχί αργότερον της προσεχούς Τετάρτης.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Θέλω να διασαφηνίσω έν σημείον: Εγώ δηλαδή, δεν ωμίλησα υπό το πνεύμα να ίδωμεν μερικάς λεπτομερείας και να το ψηφίσωμεν όπως είναι· λέγω δε να ενθέσωμεν και εις τον Προϋπολογισμόν τας λεπτομερείας. Συμφώνως προς το Σύνταγμα, ουδέν κώλυμα υπάρχει εις το να εντεθή τούτο κατόπιν εισηγήσεως της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ή ενός μέλους. Υπολογίζω ότι αυτό δύναται να γίνη μέχρι της Τετάρτης, νομίζω δε ότι θα ήτο καλόν, εάν ανεβάλλετε το θέμα του Στρατού μέχρι της Τετάρτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς υπάρχει συνταγματικόν κώλυμα. Εφ' όσον η Βουλή δεν δύναται εις τον Προϋπολογισμόν να αλλάξη τον σκοπόν διά τον οποίον προορίζεται η Εκτελεστική Εξουσία, και ουχί ο Υπουργός, κονδύλια, δεν μπορεί η Βουλή εξ ιδίας πρωτοβουλίας να προβή εις ανάλυσιν του ολικού κονδυλίου των £500.000 πώς θα δαπανηθή.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Η διάταξις, την οποίαν αναφέρατε, αφορά τους Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς. Γενικώς ο μόνος περιορισμός μας όσον αφορά τον Προϋπολογισμόν είναι το ότι δεν δυνάμεθα να εισηγηθώμεν αύξησιν δαπανών του Προϋπολογισμού και κατ' ουσίαν δεν εισηγούμεθα ποσά μεγαλύτερα εκείνων, τα οποία έρχονται από το Υπουργικόν Συμβούλιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι επί του θέματος αυτού ηγόρευσα και προηγουμένως εις την περίπτωσιν του περί Δικαστηρίων Νόμου, ότι, τουλάχιστον καθώς καλώς γνωρίζω από την εργασίαν της Συνταγματικής, επρόκειτο περί λάθους η παράλειψις του ότι δεν ετέθη και εις τον Προϋπολογισμόν το γεγονός ότι δεν μπορούμεν να μεταφέρωμεν χρήματα από ένα κονδύλιον εις άλλο, εις απάντησιν αγορεύσεώς μου προς τον κ. Ποταμίτην ο οποίος ήγειρε αυτό το θέμα. Και είναι φανερόν ότι η Βουλή δεν μπορεί να καταρτίση Προϋπολογισμόν, αλλ' απλώς να εγκρίνη Προϋπολογισμόν.

Εν πάση περιπτώσει, η ορθωτέρα πορεία θα ήτο αναμφιβόλως να εγκριθή τόσον ποσόν όσον αι δαπάναι διά το παρελθόν έτος, όταν δε η Εκτελεστική Εξουσία είναι ετοίμη, μπορεί να καταθέση Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν και όχι να καθυστερήση η ψήφισις ολοκλήρου του Προϋπολογισμού.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

(Ο διερμηνεύς δηλοί ότι εκουράσθη)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψωμεν δι' έν τέταρτον λόγω του ότι ο διερμηνεύς εκουράσθη.

Διακόπτομεν δι' έν τέταρτον.

('Ωρα διακοπής 6.06 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 7.47 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού διακόψωμεν εζήτησαν τον λόγον ωρισμένοι Βουλευταί διά να αγορεύσουν επί του θέματος. Νομίζω ότι το θέμα εξηντλήθη και υποβάλλω την ακόλουθον εισήγησιν προς την Βουλήν:

Η Βουλή να αποφασίση να εγκρίνη την ψήφισιν ποσού £180.000 διά τον στρατόν, βασιζομένου επί της δαπάνης αυτού του έτους.

Να ζητήση από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να υποβάλη εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν, όσον το δυνατόν ενωρίτερον δι' οτιδήποτε άλλο ποσόν κρίνεται ότι θα χρειασθή, δίδουσα πλήρεις λεπτομερείας, επί του οποίου Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού θα αποφασίση η Βουλή τι ποσόν θα διατεθή.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εκείνο, το οποίον ζητώ, είναι να καταχωρηθή εις τα πρακτικά ότι φέρω ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φέρει ένστασιν ο κ. Μπερμπέρογλου.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Δεχόμεθα να ψηφισθούν αι £180.000, λαμβανομένων υπ' όψιν μόνον των δαπανών αυτού του έτους, μόνον υπό τον ακόλουθον όρον: Το Υπουργικόν Συμβούλιον να υποβάλη το ενωρίτερον δυνατόν Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν εμφαίνοντα λεπτομερείας των επιπροσθέτων δαπανών, αι οποίαι θα απαιτηθούν κατά το έτος 1962, βάσει δε τούτου θα παραχωρηθή επαρκές κονδύλιον. Υπ' αυτόν τον όρον. Εν τοιαύτη περιπτώσει, νομίζομεν ότι η απόφασις αυτή θα είναι ορθή. Διότι όλων οι ισχυρισμοί αφεώρων την μη παροχήν των αναγκαίων επαρκών λεπτομερειών. Σκοπός δε της εισηγήσεως αυτής είναι η λήψις των λεπτομερειών αυτών. Αλλ' η λήψις και εξέτασις αυτών των λεπτομερειών απαιτεί χρόνον. Διά τούτο, διά να μη καθυστερήται ο βασικός Προϋπολογισμός, αυτό δυνατόν να είναι λογικόν να γίνη διά Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού. Ελπίζομεν, όμως, ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον, χωρίς να χάνη καιρόν, θα υποβάλη τας αναγκαίας λεπτομερείας, η δε Βουλή βασιζομένη επ' αυτών και μόνο, θα καθορίση το ποσόν, το οποίον θα παραχωρήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ευρεθώ εις την δύσκολον θέσιν να αποσύρω την εισήγησίν μου, διότι ασφαλώς εάν επρόκειτο να συζητήσω το όλον θέμα τώρα δεν θα υπήρχε λόγος να έκαμνα την εισήγησιν την οποίαν έκαμα. Διά τούτο αποσύρω το δεύτερον

μέρος της εισηγήσεώς μου και παρακαλώ όπως εξακολουθήση η συζήτησις επί του θέματος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως τεθή εις την ψηφοφορίαν, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ότι η συζήτησις εξηντλήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν. . . . .

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Δεν ηδυνήθην να αντιληφθώ τι εννοείτε λέγοντες ότι αποσύρετε το δεύτερον μόνον μέρος της εισηγήσεώς σας. Εγώ εν ολίγοις, εδήλωσα ότι θα εδεχόμεθα ολόκληρον την εισήγησιν, δίδων πίστιν εις το δεύτερον μέρος. Διά τούτο δεν επροχώρησα πέραν του να εξηγήσω το νόημα του δευτέρου μέρους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι όταν γίνεται μία εισήγησις της οποίας το κείμενον αναγινώσκω από χειρόγραφον, δεν θα ήτο ορθόν να διεξαχθή συζήτησις εις την Βουλήν περί της αιτίας της εισηγήσεως. Δι' αυτόν τον λόγον προτιμώ παρά να διεξαχθή συζήτησις εντός της Βουλής επί της εννοίας της εισηγήσεως, να αποσύρω την εισήγησίν μου.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Γνωρίζομεν τα αισθήματα ειλικρινείας και ανειλικρινείας, επί των οποίων στηρίζεται η όλη υπόθεσις. Δι' αυτόν τον λόγον δεν αποφεύγομεν την περαιτέρω συζήτησιν επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, λυπούμαι διότι θα απασχολήσω και πάλιν την Βουλήν, αλλά θα ήτο απαράδεκτον να δεχθώμεν εκ των προτέρων ποίαν πορείαν θα πρέπει να ακολουθήσουν εκείνοι οι οποίοι θα υπέβαλλον οιανδήποτε εισήγησιν.

Επίσης θεωρούμεν απαράδεκτον να προδικάσωμεν ποίαν πορείαν θα λάβη η Βουλή επί οιασδήποτε εισηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι δεν υπάρχει θέμα συζητήσεως, διότι ο εισηγητής απέσυρε την εισήγησίν του. Διά τούτο θα θέσω εις ψηφοφορίαν, εκτός εάν υπάρχουν. . . .

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Εντιμε Συνάδελφοι.

Αυτήν την στιγμήν είμαι εις θέσιν να εκτιμήσω μετά βεβαιότητος την συμπεριφοράν βουλευτών, οι οποίοι έχουν μεγάλην πλειοψηφίαν εις μίαν Βουλήν. Το Σύνταγμα επιτάσσει ρητώς την δημιουργίαν στρατού εκ 2.000 ανδρών. Μερικοί Συνάδελφοι ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει διάταξις περί του πότε πρέπει να δημιουργηθή ο στρατός αυτός. Αυτό είναι λανθασμένη άποψις. 'Οταν το Σύνταγμα λέγη «η Δημοκρατία έχει στρατόν δύο χιλιάδων ανδρών», εις την πραγματικότητα αυτό σημαίνει ότι πρέπει να έχη στρατόν δύο χιλιάδων ανδρών ευθύς εξ αρχής. Οι αρμόδιοι, όμως, της Τουρκικής Κοινότητος ανεγνώρισαν ότι θα ήτο παράλογον να αναμένεται ότι θα ήτο δυνατόν να δημιουργηθή ο στρατός αυτός αμέσως την 16ην Αυγούστου 1960. Αλλά δεν υπάρχει ούτε η ελαχίστη αμφιβολία ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθή όσον το δυνατόν συντομώτερον. Διά την δημιουργίαν αυτού του στρατού έχουν γίνει όλαι αι αναγκαίαι διευθετήσεις. Σήμερον, επειδή δεν θα παραχωρηθούν αρκετά χρήματα, τα μέλη του στρατού, τα οποία υπεβλήθησαν εις την αναγκαίαν εκπαίδευσιν διά να γίνουν αξιωματικοί, δεν θα δύνανται να διορισθούν εις αυτό το αξίωμα. Ενώ, συμφώνως προς μίαν συμφωνίαν επιτευχθείσαν εντός των πλαισίων της λογικής, ο στρατός θα εδημιουργείτο τμηματικώς, οι δε Τούρκοι αρμόδιοι συνήνεσαν εις αυτήν την διευθέτησιν. Σήμερον, όμως, έρχεται η Βουλή και προσπαθεί να απορρίψη έν κονδύλιον εγκριθέν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετά την περικοπήν του κονδυλίου του εγκριθέντος υπό του Υπουργείου Αμύνης. Δηλαδή, τα Ελληνικά Μέλη αυτής της Βουλής, τα οποία αποτελούν την πλειονότητα του Σώματος, εκμεταλλευόμενα την πλειοψηφίαν των, θέτουν τεράστιον εμπόδιον εις την εφαρμογήν μιας επιτακτικής διατάξεως του Συντάγματος. Πρέπει να είμεθα βέβαιοι ότι ουδόλως και ουδέποτε η Τουρκική Κοινότης θα υποδουλωθή εις οιανδήποτε ομάδα, επειδή η τελευταία υπερέχει αριθμητικώς. 'Η επιδεικνύεται σεβασμός προς το Σύνταγμα, ή τηρούνται κατά γράμμα αι διατάξεις αυτού του Συντάγματος, ή καθίσταται αδύνατος η συνέχισις της υπάρξεως αυτής της Δημοκρατίας. Ημείς, ως Τούρκοι Βουλευταί, χωρίς να κωλύωμεν την κανονικήν λειτουργίαν του Κράτους εις την προσπάθειάν μας να προστατεύσωμεν τα πλέον φανερά δικαιώματα της Κοινότητός μας, οσάκις ευρισκόμεθα εις θέσιν να χρησιμοποιήσωμεν και την ελαχίστην εξουσίαν μας και θέλωμεν να την χρησιμοποιήσωμεν βάσει των εις το Σύνταγμα δικαιωμάτων μας, κατηγορούμεθα ποικιλοτρόπως. Ημείς, οι εκπρόσωποι της Τουρκικής Κοινότητος, τους οποίους οι 'Ελληνες βουλευταί χαρακτηρίζουν ως μειοψηφίαν, υφιστάμεθα την χειροτέραν μεταχείρισιν και μας προσάπτονται ποικίλαι κατηγορίαι, οσάκις προωθούμεν προτάσεις επί θεμάτων, τα οποία συμβάλλουν εις την εξασφάλισιν της επιβιώσεως της Κοινότητός μας. Ενώ, εκείνοι, οι οποίοι, κατά την φράσιν των, αποτελούν την πλειονότητα, θεωρούν δικαίωμά των να καταπατούν παν δικαίωμά μας. Αλλά νομίζουν ότι δικαιούνται να καταπατούν όχι μόνον τα ιδικά μας δικαιώματα, αλλά και τα δικαιώματα των δύο Κοινοτήτων, τα οποία εξασφαλίζει εις αυτάς το Σύνταγμα. Χωρίς αμφιβολίαν αυτό δεν συμβάλλει εις την ομαλήν λειτουργίαν του Κράτους, διά τούτο, όμως, οι αίτιοι δεν είμεθα ημείς η Τουρκική Κοινότης. Το Υπουργείον Αμύνης εγνωστοποίησε τας ανάγκας του εν λεπτομερεία, το Υπουργικόν Συμβούλιον περιέκοψεν αυτάς τας ανάγκας και προέτεινεν εις την Βουλήν έν ποσόν, ωσάν να μη έφθανε δε αυτό, τα Ελληνικά Μέλη εισηγούνται σήμερον έν ποσόν, το οποίον εμποδίζει τελείως την εφαρμογήν μιας επιτακτικής διατάξεως του Συντάγματος. Εις 'Ελλην Συνάδελφος ανέφερεν ότι το Σύνταγμα δεν περιέχει διάταξιν περί του παραχωρηθησομένου ποσού. 'Οταν το Σύνταγμα θέτη μίαν διάταξιν, είναι αναμφιβόλως φανερόν ότι απαιτείται όπως δοθούν διά την εφαρμογήν της λογικαί δυνατότητες. Το Σύνταγμα προνοεί την δημιουργίαν Στρατού δύο χιλιάδων ανδρών. Διά να καταστή τούτο δυνατόν, απαιτείται ένα μίνιμουμ χρημάτων. Εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν δεν θα δοθούν αυτά τα χρήματα, δεν είναι δυνατον να δημιουργηθή ο Στρατός αυτός. Η εισήγησις διά ποσόν χρημάτων μικρότερον του απαιτουμένου ισοδυναμεί προς εισήγησιν δι' απροκάλυπτον παρεμβολήν εμποδίων εις την εφαρμογήν αυτής της Συνταγματικής διατάξεως. Τα Ελληνικά Μέλη της Βουλής ως πλειονότης καταπατούν το Σύνταγμα. Αναμφιβόλως, δεν πρόκειται να κλείσωμεν τα μάτια μας ενώπιον αυτού του γεγονότος. Δια να μη επιτρέψωμεν την καταπάτησιν των Συνταγματικών διατάξεων, θεωρούμεν εαυτούς αρμοδίους να κάμωμεν χρήσιν όλων των εις χείρας μας εξουσιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον κ. Αναστασιάδην να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Γλ. Κληρίδης αντικαθίσταται προσωρινώς υπό του κ. Α. Αναστασιάδη)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

'Εντιμοι συνάδελφοι.

'Ηκουσα με αγωνίαν τας απειλάς του εντίμου συναδέλφου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά αι οποίαι βασίζονται επί της ιδικής του απόψεως ότι οιαδήποτε ερμηνεία του Συντάγματος δεν συμφωνεί με τας απόψεις των Βουλευτών της Ανεξαρτήτου Ομάδος της Τουρκικής Αντιπροσωπείας εις την Βουλήν αποτελεί καταπάτησιν του Συντάγματος, η οποία δίδει το δικαίωμα εις τους Τούρκους Βουλευτάς να μας προειδοποιούν περί της τύχης της Δημοκρατίας.

Σεβόμεθα τας απόψεις όλων, ανεξαρτήτως του εάν αριθμητικώς μειοψηφούν ή πλειοψηφούν. Εν τούτοις, θα εθεωρούσα παράβασιν των απόψεων εις τας οποίας ειλικρινώς πιστεύω, ότι είναι δυνατόν ως άνθρωποι, οι οποίοι σεβόμεθα τους εαυτούς μας, να δεχθώμεν την άποψιν ότι, εάν δεν

συμφωνούμεν με τας συνταγματικάς ερμηνείας των Τούρκων Βουλευτών, καταπατούμεν το Σύνταγμα. Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, εν τη προσπαθεία του να ερμηνεύση το Σύνταγμα, μας είπεν ότι χρειάζεται ποσόν £500.000 διά την επάνδρωσιν του στρατού, ο οποίος έχει και αυτούς ακόμη τους αξιωματικούς του ετοίμους διά να αναλάβουν καθήκον. Ουδέν απέχει μακρότερον της αληθείας. Το γεγονός είναι ότι οι αξιωματικοί οι οποίοι διά μεγάλης βίας εντός έξ μηνών θα πάρουν τον πρώτον βαθμόν, δεν είναι ακόμη εις θέσιν να εκτελέσουν καθήκοντα απλού λοχίου, διότι είναι αδύνατον εντός έξ μηνών να εκπαιδευθούν αξιωματικοί. Το γεγονός δε φαίνεται και από την εισήγησιν του εντίμου Υπουργού Αμύνης την οποίαν ομοφώνως εδέχθη το Υπουργικόν Συμβούλιον, ότι μόνον αριθμός, περίπου το ήμισυ εξ αυτών, θα αναλάβουν καθήκοντα, οι δε άλλοι θα συνεχίσουν την εκπαίδευσίν των, όταν δε οι τελευταίοι εκπαιδευθούν και είναι ικανοί να αναλάβουν εξουσίαν, εκείνοι οι οποίοι πρόωρα λαμβάνουν εξουσίαν θα επιστρέψουν διά περαιτέρω εκπαίδευσιν. Επομένως, και επί αυτής της απλής βάσεως εάν εξετάσωμεν το όλον θέμα, είναι φανερόν ότι υπάρχουν πραγματικαί δυσκολίαι εις την επάνδρωσιν στρατού 2.000 ανδρών, ο οποίος στρατός δεν θα έχη αξιωματικούς ικανούς να αναλάβουν ευθύνας. Είναι δε επίσης φανερόν ότι εφ' όσον η Εκτελεστική Εξουσία δεν κατέληξεν εις συμφωνίαν πώς θα διαρθρωθούν τα σώματα του στρατού, δεν είναι δυνατόν να διαιρεθή εις σώματα και δεν είναι δυνατόν να έχη αξιωματικούς το κάθε σώμα, ούτε και είναι δυνατόν ακόμη να σχηματισθή στρατός υπό την έννοιαν στρατού, αλλ' απλώς θα υπάρχουν 2.000 άνδρες, οι οποίοι θα τρέφωνται και θα πληρώνωνται από τον Προϋπολογισμόν της Δημοκρατίας, απλώς και μόνον διά να εφαρμοσθή ή δήθεν να εφαρμοσθή η πρόνοια περί 2.000 στρατιωτών. Ασφαλώς όμως ο έντιμος συνάδελφος ερμηνεύων το Σύνταγμα θα έπρεπε να γνωρίζη ότι στρατός σημαίνει στρατόν και στρατιώτης στρατιώτην, και ότι διά να υπάρχη τούτο πρέπει όχι μόνον να υπάρχουν οι εκπαιδευμένοι αξιωματικοί, λοχίαι, υποδεκανείς και οπλίται, αλλά θα έπρεπε να υπάρχη και αυτός ακόμη ο στρατιωτικός Νόμος, ο οποίος θα επιβάλη την πειθαρχίαν εις τον στρατόν αυτόν. Η Βουλή αυτή ουδέποτε εψήφισε τον στρατιωτικόν Νόμον, ο οποίος θα επιβάλη την πειθαρχίαν εις το σώμα του στρατού. Η Βουλή αυτή ουδέποτε εψήφισεν ακόμη ποία θα είναι η εκπαίδευσις ενός αξιωματικού διά να θεωρήται ως εκπαιδευμένος αξιωματικός. Η Βουλή αυτή ουδέποτε εψήφισε, διότι ουδέποτε ετέθησαν ενώπιόν της, κανονισμούς του στρατού.

Προτού όλα αυτά τα θέματα εξετασθούν, προτού ικανοποιηθώμεν ότι πράγματι υπάρχουν εκπαιδευμένοι αξιωματικοί, οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν ευθύνας, προτού κατατεθούν στοιχεία και λεπτομέρειαι εις τον Προϋπολογισμόν, προτρέχομεν να αποφασίσωμεν ότι, εάν δεν ψηφίσωμεν £500.000, καταπατούμεν το Σύνταγμα και ακούομεν ότι η Τουρκική Κοινοβουλευτική ομάς ή η Τουρκική κοινότης θα λάβη την α ή β στάσιν. Ουδέποτε εζητήσαμεν να καταπιέσωμεν την Τουρκικήν κοινότητα. Εφ' όσον η λέξις μειονότης ενοχλεί τους εντίμους Τούρκους συναδέλφους, θα ήμην ο τελευταίος που θα ήθελε να την χρησιμοποιήσω. Διά τούτο επανειλημμένως και εις όλας τας αγορεύσεις μου, ως και πολλοί άλλοι έντιμοι συνάδελφοι, ουδέποτε ανεφέρθησαν ότι υπάρχουν 400.000 Έλληνες και περί τας 80.000 ή 100.000 Τούρκοι.

Πιθανόν οι αριθμοί να μην είναι ορθοί, δεν παρακολουθώ την αύξησιν ή ελάττωσιν του πληθυσμού, διότι εσυνήθισα να θεωρώ την Κύπρον ως σύνολον. Εκείνο το οποίον όμως ήθελα να τονίσω είναι ότι, εάν οι Τούρκοι συνάδελφοι νομίζουν ότι διά των απειλών της πιθανόν χρήσεως του δικαιώματος της χωριστής πλειοψηφίας εις τα θέματα εις τα οποία τους δίδει το δικαίωμα αυτό το Σύνταγμα, θα πιέζουν την Ελληνικήν πλειονότητα εις την Βουλήν να συμφωνή πάντοτε με τας απόψεις των, ισχυριζόμενοι ότι αι απόψεις των Ελλήνων είναι αντισυνταγματικαί, κακώς υπολογίζουν και εις την νομιμοσύνην και εις την υπομονήν του Ελληνικού στοιχείου.

Είμεθα πάντοτε έτοιμοι με την πλέον καλήν θέλησιν να εξετάσωμεν το κάθε ζήτημα αντικειμενικώς. Υπάρχουν μεταξύ μας εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν ότι ο στρατός είναι μία οικονομική επιβάρυνσις εις την Κύπρον, η οποία δεν θα έπρεπε να υπήρχε. Αυτή η άποψις δεν μπορεί να θεωρηθή ως παράλογος. Εν τούτοις, καταβάλλοντες κάθε προσπάθειαν όπως επιδείξωμεν καλήν θέλησιν και εφαρμόσωμεν τα άρθρα του Συντάγματος, αυτή η Βουλή εψήφισε τον περί Στρατού Νόμον και εψήφισε κονδύλιον £500.000 διά το τρέχον έτος, πράγμα το οποίον απεδείχθη σφάλμα, διότι μόνον £150.000 ή £160.000 εδαπανήθησαν, το δε υπόλοιπον ποσόν παραμένει δεσμευμένον. Διατί αυτή η Βουλή προτού ικανοποιηθή ότι είναι δυνατόν να εξοδευθούν αυτά τα χρήματα να υποπέση εις το ίδιον σφάλμα και να ψηφίση και πάλιν το ίδιον ποσόν, ενώ φαίνεται σαφώς ότι αι δυσχέρειαι αυξάνονται λόγω του ότι δεν υπήρξε συμφωνία επί της διαρθρώσεως των σωμάτων του στρατού. Και επομένως, εφ' όσον δεν υπήρξε συμφωνία επί του βασικού αυτού θέματος, είναι φανερόν ότι δεν μπορεί να προχωρήση η αύξησις του στρατού. Διατί αυτή η απλουστάτη λογική σκέψις να χαρακτηρίζεται από τους εντίμους Τούρκους συναδέλφους ως αντισυνταγματική ερμηνεία του Συντάγματος; Διατί αυτή η Βουλή η οποία καλή τη πίστει εψήφισε πέρυσι κονδύλιον £500.000 να κατηγορήται περί κακής προθέσεως μη εφαρμογής του Συντάγματος; Διατί να ψηφίση και εφέτος το ίδιον ποσόν, ενώ βλέπει ότι πέρυσι το ποσόν αυτό δεν εδαπανήθη και ενώ βλέπει ότι εφέτος θα είναι αδύνατον να γίνη αύξησις του στρατού εφ' όσον δεν υπάρχει συμφωνία περί της διαρθρώσεώς του; Διατί να είμεθα υποχρεωμένοι να δεχθώμεν τας απόψεις, των εντίμων Τούρκων ως την μόνην πηγήν ερμηνείας του Συντάγματος, τας δε απόψεις των Ελλήνων Βουλευτών ως απλώς αντισυνταγματικάς; Διατί εάν η Δημοκρατία δεν είχε το απαιτούμενον ποσόν να διαθέση διά την διάρθρωσιν του στρατού αυτόν τον χρόνον και να το διαθέση τον επόμενον χρόνον να αποτελή αντισυνταγματικήν ερμηνείαν;

Νομίζω ότι η ερμηνεία του Συντάγματος δεν είναι αποκλειστικόν δικαίωμα ούτε των Ελλήνων Βουλευτών ούτε των Τούρκων Βουλευτών. Ούτε είναι ανάγκη οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι να απειλούν χρήσιν των δικαιωμάτων της χωριστής των πλειοψηφίας, εάν πράγματι πιστεύουν ότι η ψήφισις ποσού £180.000 και όχι £500.000 είναι αντισυνταγματική, διότι υπάρχει το αρμόδιον όργανον της Δημοκρατίας το οποίον δύναται να ερμηνεύση την πράξιν αυτήν.

Λυπούμαι διότι επί ενός τόσον απλουστάτου θέματος το οποίον είναι θέμα διαθέσεως δημοσίων χρημάτων πρέπει να γίνωνται αναφοραί εις αντισυνταγματικάς διαθέσεις των Ελλήνων ή των Τούρκων. Εν τούτοις, εάν οι Τούρκοι συνάδελφοι θέλουν να ακολουθήσουν την γραμμήν την οποίαν επί τόσον επισφαλούς εδάφους ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά από του βήματος της Βουλής διεκήρυξε, τότε πρέπει να γνωρίζουν ότι το βάρος της ευθύνης θα είναι επί των ώμων των. Πρέπει επίσης δε να γνωρίζουν ότι και εκ φύσεως και εκ συνηθείας και εκ πεποιθήσεως ο Ελληνικός Κυπριακός λαός, ο οποίος αντεμετώπισεν εις το παρελθόν μεγάλας δυνάμεις, δεν είναι διατεθειμένος να υποκύπτη εις τοιούτου είδους απειλάς.

Επαναλαμβάνω ότι υπάρχει κάθε διάθεσις συνεργασίας, κατανοήσεως και σεβασμού των δικαιωμάτων όλων των κατοίκων της Κύπρου, σεβασμού των δικαιωμάτων των δύο κοινοτήτων και σεβασμού των δικαιωμάτων των θρησκευτικών ομάδων αι οποίαι ανήκουν εις την Ελληνικήν κοινότητα, αλλά δεν έχομεν καμμίαν διάθεσιν και καμμίαν πρόθεσιν να δεχθώμεν τας συνταγματικάς ερμηνείας οποιασδήποτε παρατάξεως ως ορθάς, και εάν διαφωνούμεν με αυτάς ως παράβασιν των όρων του Συντάγματος.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ και κατόπιν ο κ. Λυσσαρίδης.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι ο κ. Χαλήτ έχει τεταρτολογήσει επί του θέματος και νομίζω ότι θα πρέπει η Βουλή να ακούση και άλλας απόψεις εκτός από του κ. Χαλήτ. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει θέσμιον οι Κοινοβουλευτικοί αρχηγοί να δικαιούνται να αλλάσουν σειράν, δηλαδή εάν υπάρχουν δέκα διά τριτολογίαν και είναι έννατος, δικαιούται να γίνη πρώτος και δεύτερος, αλλά δεν δικαιούται εις διαλογικήν συζήτησιν εις την Βουλήν. Δι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να δοθή και εις άλλους η ευκαιρία να εκφράσουν τας απόψεις των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τίτος Φάνος. 'Οχι επί του θέματος το οποίον. . .

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Συμφωνώ πλήρως με όσα είπεν ο κ. Πρόεδρος, και ως γεγονός εγώ δεν έχω ομιλήσει καθόλου επί του θέματος αυτού, παρ' όλον ότι έχω ζητήσει τον λόγον επανειλημμένως. Δι' αυτό νομίζω ότι δικαιούμαι να ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η σειρά θα έχη ως ακολούθως:

Ο κ. Τίτος Φάνος ο οποίος δεν ωμίλησε καθόλου. Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο κ. Λυσσαρίδης.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν θέμα είναι τόσον απλούν ώστε, παρά τας καταβληθείσας μεγάλας προσπαθείας εκ μέρους Τούρκων συναδέλφων να το περιπλέξουν, να εξακολουθή να παραμένη απλούν, απλούστατον. 'Οπως πολύ ορθώς υπέδειξεν εις αγόρευσίν του προς το Σώμα ο έντιμος κ. Πρόεδρος, το Κεφάλαιον 9Α του Προϋπολογισμού περί του Κυπριακού Στρατού αναφέρει απλώς το ποσόν των £500.000 χωρίς να αναφέρεται εις καμμίαν απολύτως λεπτομέρειαν. Η Επιτροπή επί του Προϋπολογισμού ευρέθη ειλικρινώς εις πολύ δύσκολον θέσιν εν όψει του γεγονότος αυτού, και ίσως θα έπρεπε να απορρίψη τελείως την προβλεπομένην αυτήν δαπάνην. Εν τούτοις, όμως, εν πνεύματι καλής θελήσεως, ήσκησεν ιδίαν πρωτοβουλίαν και εζήτησεν από τον αρμόδιον λειτουργόν του Υπουργείου Αμύνης πληροφορίας και στοιχεία διά να δυνηθή να ψηφίση κάποιο ποσό διά την δαπάνην αυτήν. Και επί τη βάσει των στοιχείων τα οποία συνεκέντρωσεν, αισθάνεται ότι το ποσόν των £180.000 είναι υπέρ αρκετόν διά να αντιμετωπίση τας σημερινάς ανάγκας του Κυπριακού στρατού.

Δυστυχώς οι έντιμοι συνάδελφοι της Τουρκικής πλευράς, μη κατανοήσαντες το γεγονός τούτο, δεν εξετίμησαν την καλήν μας θέλησιν. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά επεχείρησε να μας κάμη συνταγματικόν μάθημα. Και εις το συνταγματικόν αυτό μάθημα ημφισβήτησε κατ' ουσίαν το δικαίωμα των Ελλήνων Βουλευτών να εκφράσουν ελευθέρως τας απόψεις των από του βήματος τούτου και να ψηφίζουν επί των εκάστοτε εγειρομένων θεμάτων κατά τον τρόπον κατά τον οποίον θεωρούν ορθόν να πράττουν ή προς το πραγματικόν συμφέρον του Κυπριακού λαού ως συνόλου. Μήπως ο έντιμος συνάδελφος ισχυρίζεται ότι οσάκις υπάρχει οιαδήποτε διαφωνία μεταξύ της ομάδος της οποίας είναι κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος και της Ελληνικής πλευράς, θα πρέπει να εξέρχωνται από την αίθουσαν αυτήν τόσοι 'Ελληνες Βουλευταί όσοι χρειάζονται να φύγουν διά να παραμένη εις την Βουλήν ίσος αριθμός Ελλήνων και Τούρκων Βουλευτών; 'Η μήπως ισχυρίζεται ότι θα πρέπει εις την Βουλήν αυτήν να υπάρχουν 35 Τούρκοι Βουλευταί και 15 'Ελληνες; Εάν εννοή αυτό ας το είπη καθαρά διά να τελειώνωμεν.

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε. 'Εντιμα Μέλη της Βουλής.

Ζητώ συγγνώμην, διότι δεν ηδυνήθην να παρακολουθήσω πολύ καλώς την αγόρευσιν του τελευταίου ομιλητού. Δεν ηδυνήθην να αντιληφθώ καλώς τι ηννόει ιδιαιτέρως με όσα είπεν εις το τέλος της αγορεύσεώς του. Ημείς γνωρίζομεν ότι η Βουλή αυτή αποτελείται από 35 'Ελληνας και 15 Τούρκους Βουλευτάς. Δεν χρειάζονται περισσότεραι γνώσεις διά να αντιληφθή κανείς ότι αυτό συνάδει προς την αναλογίαν 70:30, την οποίαν καθορίζει το Σύνταγμα. Ιδίως εις την αγόρευσιν του Εντίμου Προέδρου της Βουλής εσημείωσα ωρισμένα σημεία, τα οποία γενικώς μεν δε με εξέπληξαν, θεωρούνται, εν τούτοις, σημαντικά από της απόψεως ότι διά πρώτην φοράν τα ανακοινώνει σαφώς ο ίδιος. Ημείς εδώ δεν απειλούμεν αλλήλους με βίαν. Η χρήσις βίας ή καταναγκασμού ή απειλή χρήσεως τούτων δεν περνά από την σκέψιν των Τουρκικών μελών της Βουλής ούτε και της Τουρκικής Κοινότητος. Ημείς δεν επιθυμούμεν να κάμωμεν μνείαν του αγώνος τον οποίον διεξήγαγεν οιοσδήποτε εναντίον οιασδήποτε δυνάμεως. Ημείς, τα Τουρκικά μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, είμεθα άνθρωποι, οι οποίοι πιστεύομεν εις Κράτος Δικαίου. Είμεθα άνθρωποι, οι οποίοι επιδιώκομεν τα δίκαιά μας εντός των πλαισίων των Νόμων και του Συντάγματος. Εάν ο 'Εντιμος Πρόεδρος της Βουλής επιθυμή να αναφερθή εις τον αγώνα, τον οποίον η Ελληνική Κοινότης διεξήγαγεν εναντίον της Αγγλικής Αυτοκρατορίας, ημείς ουδέποτε εθίξαμεν αυτό το θέμα. Αλλ' όταν θέτωμεν ζήτημα θάρρους και αυτοπεποιθήσεως, θέλω να δηλώσω εν ολίγοις τούτο, ότι «ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΕΘΝΟΣ ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΕΖΗΣΕΝ ΥΠΟΔΟΥΛΟΝ». Εάν δεν υπάρχη η δυνατότης να ζώμεν με την τιμήν και την υπόληψίν μας, τότε προτιμώμεν να αποθάνωμεν. Αυτό είναι το χαρακτηριστικόν γνώρισμα του Τουρκικού 'Εθνους. Θέλω, όμως, να επαναλάβω τούτο, ότι ημείς ουδέποτε ηθελήσαμεν να κάμωμεν μνείαν εξαναγκασμού, βίας ή αγώνος· αυτή δε η Βουλή δεν είναι πεδίον μάχης. Φυσικά ο καθείς δικαιούται να προσπαθή να ερμηνεύη το Σύνταγμα όπως ο ίδιος νομίζει ορθόν και να διατυπώνη αμφιβολίας επί ασαφών σημείων, τα οποία είναι δίκαια. Ο 'Εντιμος κ. Τίτος Φάνος ανέφερεν ότι έκαμα συνταγματικόν μάθημα. Ουδέποτε ησθάνθην υπεροψίαν. Πιστεύω ακραδάντως ότι είμαι κατάλληλος διά να δίδω συνταγματικά μαθήματα εις πολλούς. Διότι εγώ δεν είδα απλώς ό,τι γράφει το Σύνταγμα. 'Οπισθεν εκάστου άρθρου, ενίοτε όπισθεν εκάστης λέξεως, υπάρχουν ιστορίαι αρκετών σελίδων. Τας γνωρίζω όλας. Γνωρίζω ακόμη διατί μία λέξις εγράφη κατ' αυτόν τον τρόπον. Αλλ' η Βουλή αυτή δεν είναι σχολική αίθουσα διδασκαλίας. Δεν προβάλλω ούτε τον παραμικρότερον ισχυρισμόν ότι διδάσκω το Σύνταγμα, το δε θέμα, το οποίον μας απασχολεί, δεν στηρίζεται επί τόσον λεπτών κανόνων ερμηνείας. Το άρθρον, το οποίον μας απασχολεί, δηλαδή η σχετική διάταξις του Συντάγματος, ουδέποτε απαιτεί λεπτήν ερμηνείαν. Δι' αυτόν τον λόγον ημείς ουδέποτε προσπαθούμεν να επιβάλωμεν εις οιονδήποτε την επί της ερμηνείας άποψίν μας. 'Οποιος έχει μάτια ανοικτά το βλέπει. Δεν είναι ανάγκη να είναι νομικός. Διά τούτο με κανένα τρόπον δεν δεχόμεθα τον ισχυρισμόν ότι προσπαθούμεν να επιβάλωμεν την ιδικήν μας άποψιν. Επί του σημείου τούτου δεν πρόκειται να διατυπώσω περισσοτέρας απόψεις. Ο 'Εντιμος Πρόεδρος της Βουλής, αναφερόμενος εις τα Ελληνικά Μέλη της Βουλής, είπεν ότι ταύτα συνεννοούνται πολύ καλώς με τα Ελληνικά Μέλη της Εκτελεστικής Εξουσίας. Ως προς τούτο δεν έχομεν ούτε την παραμικράν αμφιβολίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διορθώσω τον ομιλητήν. Ουδεμίαν αναφοράν έκαμα εις την αγόρευσίν μου περί συνεννοήσεως μετά της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Είχον αναφέρει ότι δεν υπάρχουν διαφοραί, δηλαδή διαφοραί μεταξύ των Ελληνικών Μελών της Βουλής και των Ελληνικών Μελών της Εκτελεστικής Εξουσίας. Αυτό το πιστεύομεν. Προχωρούντες ακόμη περισσότερον, πιστεύομεν ότι μεταξύ των υφίσταται μία καλώς σχεδιασμένη συνεργασία. Αλλά δεν ισχυρίζομαι ότι τούτο είναι κάτι το αφύσικον. Αυτό, από της απόψεως της Ελληνικής Κοινότητος, είναι αναμφιβόλως άξιον εκτιμήσεως. Από της ιδικής μας, όμως, πλευράς όταν αντικρύζωμεν το θέμα τούτο, βλέπομεν ότι διά το έτος 1961 είχε παραχωρηθή ποσόν £500.000 ή £600.000 διά τον Στρατόν, το οποίον ενεκρίθη υπό της Βουλής, αλλά λόγω παρεμβληθέντων εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εμποδίων δεν κατέστη δυνατόν να δαπανηθή. Από την μίαν πλευράν, έναντι των ζητηθεισών £950.000, η Εκτελεστική Εξουσία προτείνει £500.000, από την άλλην τα Ελληνικά Μέλη της Βουλής θέλουν να τας ελαττώσουν εις £180.000. Αναφέρω τούτο ως μίαν πραγματικότητα. Αλλά το αποτέλεσμα δι' ημάς είναι τούτο: Αυτή η πλευρά δέχεται κάτι, η δε άλλη δεν το δέχεται. Από την άλλην η άλλη πλευρά δέχεται κάτι και αυτή η πλευρά δεν το δέχεται. Με αυτόν τον τρόπον δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθή, όχι εκείνο, το οποίον θέλομεν ημείς, αλλ' εκείνο, το οποίον ζητεί το Σύνταγμα. Αναφέρεται επανειλημμένως ότι το Υπουργείον Αμύνης δεν έδωσε λεπτομερείας. Εάν είναι επιθυμητόν, να καλέσωμεν εδώ τον Υπουργόν Αμύνης να μαρτυρήση ότι έδωσεν όλας τας λεπτομερείας. Αλλά αι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν. Ο δε αποσταλείς εδώ

Προϋπολογισμός, απεστάλη συμφώνως προς εκείνην την απόφασιν και συμφώνως προς την εν λόγω απόφασιν δεν περιελήφθησαν εις τον Προϋπολογισμόν αι λεπτομέρειαι, τας οποίας έδωσεν ο Υπουργός Αμύνης.

Συζητουμένου δε του Προϋπολογισμού εις την Βουλήν δεν εγκρίνεται το ζητούμενον ποσόν με την δικαιολογίαν ότι δεν υπάρχουν λεπτομέρειαι. Η πραγματικότης είναι αυτή. Ας εξαγάγη ο καθείς τα συμπεράσματα, τα οποία θέλει. Ημείς είμεθα ευχαριστημένοι με τα συμπεράσματά μας, νομίζομεν δε ότι είναι λογικά. Και τα Ελληνικά Μέλη είναι ευχαριστημένα με τα ιδικά των συμπεράσματα και λέγουν ότι είναι ευχαριστημένα. Εν τοιαύτη περιπτώσει ας αποφανθούν περί της λογικότητος αυτού ή μη και πρόσωπα εκτός των δύο πλευρών. Γνωρίζομεν ότι περί της συνταγματικότητος ή μη ενός πράγματος αρμόδιον να αποφασίση είναι το Συνταγματικόν Δικαστήριον. Διά να δύναται δε να γίνη προσφυγή εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον διά την αντισυνταγματικότητα οιουδήποτε νόμου περιλαμβανομένου και Προϋπολογισμού ψηφιζομένου υπό της Βουλής, είναι ανάγκη όπως ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας ενεργήσουν από κοινού. Προσωπικώς ως Τουρκικά Μέλη της Βουλής δίδομεν τον λόγον μας ότι θα συμβουλεύσωμεν τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας να αποταθή εις τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας και από κοινού και οι δύο να φέρουν το ζήτημα τούτο ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Εάν ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας δεχθή τούτο, τότε τα γεγονότα και πάλιν θα μας δείξουν κατά πόσον θα το αποδεχθή και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Θέλω, όμως, να τονίσω τούτο το γεγονός, ότι τα εμπόδια, επί των οποίων θα προσκρούση το Κράτος τούτο εις οιονδήποτε τομέα, οφείλονται είτε εις το ότι δεν εγένετο προσφυγή εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον είτε εις το ότι τα πάντα παραπέμπονται εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον και δεν θα δύνανται να προωθηθούν τα διάφορα έργα. Αναμφιβόλως έκαστον όργανον ή αρχή κατά την διεξαγωγήν των εργασιών της είναι υποχρεωμένη να σκέπτεται και την συνταγματικότητά των. Διά τούτο, εάν ημείς προεβάλαμεν τον ισχυρισμόν εις την Βουλήν ότι ωρισμένα σημεία είναι αντισυνταγματικά, τούτο οφείλεται εις το ότι δεν θέλομεν να αναμιγνύωμεν το Συνταγματικόν Δικαστήριον εις ζητήματα φανερά: Επίσης, αι εξουσίαι του Συνταγματικού Δικαστηρίου καθωρίσθησαν και πάλιν υπό του Συντάγματος. Και πρέπει να χρησιμοποιώνται εις τους πολιτικούς τομείς, εις τας πολιτικάς εξουσίας. Δεν επιθυμώ να εκφράσω περισσοτέρας απόψεις επί ωρισμένων σημείων, τα οποία ακούων από τον ίδιον το στόμα του Εντίμου Προέδρου της Βουλής εξεπλάγην. Αλλά πολλά πρόσωπα και αρχαί επανειλημμένως εδήλωσαν ότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα εφαρμοσθούν τα δικαιώματα της Τουρκικής Κοινότητος, θα υπάρξη διά παντός τρόπου συνεργασία μετά της Ελληνικής Κοινότητος. Ενώ από την μίαν πλευράν μας δηλώνεται ότι έχει εξαντληθή η υπομονή της Ελληνικής Κοινότητος, από την άλλην μας λέγεται ότι έχουν σκοπόν να ζήσουν μαζί μας με καλήν θέλησιν. Εάν με το να κάμνωμεν χρήσιν των πολύ περιωρισμένων δικαιωμάτων, τα οποία μας έδωσε το Σύνταγμα, εξαντλώμεν την υπομονήν της Ελληνικής Κοινότητος, είναι αφέλεια να αναμένη κανείς να μη εξαντληθή η υπομονή της Τουρκικής Κοινότητος εξ αιτίας της μεταχειρίσεως, της οποίας αύτη τυγχάνει εις αυτήν την διοίκησιν, η οποία διέπεται εις τα 99,5% των δραστηριοτήτων της από την πλειοψηφίαν. Ας έρχεται οιοσδήποτε να λέγη ότι έχει εξαντληθεί ή εξαντλείται η υπομονή και των δύο πλευρών. Η Τουρκική Κοινότης, η οποία εκτιμά την ευθύνην της, θεωρεί ότι η εν συνεργασία συμβίωσις με αποφυγήν των λόγων περί εξαντλήσεως της υπομονής και με πραγματικόν αμοιβαίον σεβασμόν των δικαιωμάτων αλλήλων είναι προς το συμφέρον της χώρας. Ημείς εις αυτήν την Βουλήν θέλομεν να διεξάγωμεν αγώνα ιδεών. Ουδέποτε εκάμαμεν μνείαν περί υλικού αγώνος, υπήρξε δε δι' ημάς πραγματική έκπληξις να ακούσωμεν από τον Πρόεδρον της Βουλής έστω και υπαινιγμόν περί τούτου. Εις αυτόν τον υλικόν αγώνα είναι γνωστή η παράδοσις και το χαρακτηριστικόν γνώρισμα της φυλής μας και δεν είναι ανάγκη να το επαναλάβω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι κύριοι. Αφού ο έντιμος υπαρχηγός της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Κοινοβουλευτικής Ομάδος εξωλόθρευσε τους υποθετικούς εισβολείς εις την Κυπριακήν Δημοκρατίαν διά του χρησιμωτάτου κατ' αυτόν Κυπριακού στρατού και αφού κατέπνιξεν ηρωϊκώς τας υποθετικάς κοινωνικάς επαναστάσεις, αι οποίαι κινδυνεύουν να αναπτυχθούν εις την Κύπρον, ηπείλησε να ανατινάξη και πάλιν ηρωϊκώς την Κυπριακήν Δημοκρατίαν η οποία φαίνεται να κινδυνεύη πολύ περισσότερον από τον ηρωϊκόν υπαρχηγόν της Κοινοβουλευτικής ομάδος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο υπαινιγμός περί ηρωϊκού υπαρχηγού είναι εκτός τάξεως.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε, να σας πω διατί το ανέφερα εγώ: Κατά την αγόρευσιν του κ. Προέδρου δεν αντελήφθην ο Πρόεδρος να προκαλή σωματικώς τον κ. Χαλήτ ούτε να έχη αναφέρει ότι η υπομονή εξηντλήθη. Είπεν ότι η υπομονή έχει τα οριά της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είχα υπ' όψιν μου ότι πιθανόν να πρόκειται περί παρεξηγήσεως ερμηνείας. Εν τούτοις ουδόλως με ανησυχεί, διότι τα πρακτικά κρατούνται και αι αγορεύσεις ηχογραφούνται, και επομένως ότι είπα αναγράφεται και εις τα πρακτικά και επί της ταινίας. Επομένως δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς Βουλευτής ο οποίος αντελήφθη από την αγόρευσίν μου ότι εισηγήθην σωματικόν αγώνα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τα επιχειρήματα περί Στρατού ανεπτύχθησαν διεξοδικώτατα. Δυστυχώς όμως κατά την διεξοδικήν συζήτησιν επί του Στρατού απεδείχθη ότι ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο οποίος δυστυχώς δεν δύναται τώρα να ακούση. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούει, ακούει.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ακούει όπισθεν της θύρας· ωτακουστεί, κύριε Πρόεδρε, απέδειξεν ότι σκοπός της ομάδος του είναι να υπαγορεύη εις την Βουλήν τας απόψεις του, και εις οιανδήποτε περίπτωσιν η Βουλή αυτή απειθαρχεί προς τα κελεύσματα του κ. Χαλήτ να ανασύρη την μάχαιραν των χωριστών δικαιωμάτων, των απειλών. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την θεωρητικήν μάχαιραν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θεωρητικήν, κύριε Πρόεδρε. Να ανατρέχη εις την ιστορίαν διά να μας υπενθυμίση πράγματα τα οποία προτιμώ να παρασιωπήσω, διότι δεν υπάρχει κανείς ο οποίος θα ημπορούσε να ομιλήση διά ιστορίαν εις το Ελληνικόν έθνος, το οποίον ίσως να γνωρίζη ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, εάν αναγιγνώσκη ιστορίαν, ότι χιλιετηρίδας πριν ή τα έθνη εις τα οποία αναφέρεται ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον έντιμον Βουλευτήν κ. Λυσσαρίδην να μη καταναλώση χρόνον διά την ανάλυσιν της Ελληνικής ιστορίας ή οποιασδήποτε άλλης ιστορίας. Είναι διεθνώς γνωστή και η Ελληνική και η Κυπριακή και η Γαλλική και η Ισπανική και η Τουρκική. Επομένως ας περιορισθώμεν επί του υπό συζήτησιν θέματος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Σωστά κ. Πρόεδρε, όταν κατοικά κανείς σε γυάλλινο σπίτι δεν ρίχνει πέτρες. Με όλην την λογικότητα, με όλην την σαφήνειαν, με όλην την υπομονήν, η Ελληνική πλευρά προσεπάθησε να πείση την Τουρκικήν πλευράν επί του λογικού του επιχειρήματος. Εις καμμίαν περίπτωσιν δεν καταφεύγει εις την πλειοψηφίαν απλώς, αλλά εις την λογικήν και εις τα επιχειρήματα. Αλλ' όταν ο έντιμος Χαλήτ δεν είχε τίποτε να αναφέρη, ακολουθών την τελευταίως εγκαθιδρυθείσαν πολιτικήν, εξετράπη εις απαράδεκτον συμπεριφοράν εντός της Βουλής απειλών την Βουλήν. Ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής ουδέποτε ηπείλησε. Απήντησε απλώς ότι αι απειλαί δεν θα περάσουν. Και αυτό απαντά και η ολότης της

Ελληνικής πλευράς. Υπάρχει όμως ένα πρακτικόν θέμα εις την όλην υπόθεσιν. Ο έντιμος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εύρε τελικώς ορθήν την εισήγησιν περί επιψηφίσεως ποσού £180.000, συμφωνών με την Ελληνικήν πλευράν. Εκεί που διεφώνησε δεν ήτο πλέον το ποσόν αλλά η προδέσμευσις της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής εις το τι πρέπει να πράξουν εις το μέλλον. Υποβάλλω ότι αυτό ήτο εντελώς άσχετον με το υπό συζήτησιν θέμα, διότι εις καμμίαν περίπτωσιν δεν δυνάμεθα να υποδείξωμεν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν πώς και ποίον προϋπολογισμόν πρέπει να ζητήση από την Βουλήν, πολύ περισσότερον δε δεν μπορούμεν να ζητήσωμεν από την Βουλήν να προδεσμευθή ποίαν πολιτικήν θα ακολουθήση. Λογικώτατα ο έντιμος Πρόεδρος προέτεινε να ψηφίσωμεν £180.000 αι οποίαι, ειρήσθω εν παρόδω, δεν αποτελούν τον κονδύλιον το οποίον εξωδεύθη πέρυσι, το οποίον ήτο πολύ μικρότερον, αλλά το πιθανόν μέγιστον κονδύλιον το οποίον δύναται να εξοδευθή εντός του 1962, εάν όλοι οι προσληφθέντες φθάσουν εις τον ύψιστον βαθμόν εις τον οποίον δύνανται να φθάσουν. Αυτό προέτεινεν ο έντιμος Πρόεδρος, προσθέτων ότι, εάν η Εκτελεστική Εξουσία εθεώρει ότι ήτο σκόπιμον να ζητήση μεγαλύτερον ποσόν, καθήκον της Βουλής ήτο να εξετάση και να εγκρίνη εάν ήθελε, οιονδήποτε ποσόν περιπλέον του ποσού το οποίον σήμερον ψηφίζει. Άλλο θέμα ποία θα ήτο η απόφασις της Βουλής την οποίαν ούτε ο Πρόεδρος ηδύνατο να προδικάση. Αυτή η πρότασις εξακολουθεί να ισχύη. Και εάν έστω και την 12ην η λογική υπεροχή των παθών, η πρότασις δύναται να ψηφισθή υπό της Βουλής και να προχωρήσωμεν εις το έργον μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι δεν θα υπάρχουν άλλοι ομιληταί. Ηγορεύσατε επί του θέματος.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, πιστεύω ότι και το θέμα εξηντλήθη και οι Βουλευταί εξηντλήθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι Γραμματείς. Ευρισκόμεθα εις το Κεφάλαιον Α9, Άρθρον 1. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως ποσού £180.000;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Υπάρχει εισήγησις του Εντίμου Νετζτέτ Μπέη περί αυξήσεως του ποσού αυτού εις £500.000. Δεν γνωρίζω ποίαν θα θέσετε πρώτην εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατ' ανάγκην θα θέσω πρώτην εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού. Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού δεν αποτελεί τροποποιητικήν εισήγησιν, λόγω του ότι το ποσόν το οποίον προτείνει δεν είναι εντός του Προϋπολογισμού.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως της Επιτροπής Προϋπολογισμού, όπως εγκριθή εις τον Προϋπολογισμόν ποσόν £180.000 διά τον Κυπριακόν στρατόν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις της Επιτροπής Προϋπολογισμού εγκρίνεται.

Α10.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α10, Άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α10, Άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α11, Άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α11, Άρθρα 1 μέχρι 6, συμπεριλαμβανομένου, ψηφισθούν;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Έλλην Γραμματεύς ανέγνωσε το Κεφάλαιον Α11, Άρθρα 1 μέχρι 6. Επομένως, υπάρχει αντίρρησις;

Δεν υπάρχει αντίρρησις.

Παρακαλείται ο Έλλην Γραμματεύς να συνεχίση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α11, Άρθρα 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις την Τουρκικήν ανεγνώσθη;

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Κεφάλαιον Α11, Άρθρα 7 μέχρι 19 συμπεριλαμβανομένων, εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α12, Άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α12, Άρθρον 1 μέχρι 11 εγκριθούν.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α13, Άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α13 Άρθρα 1 μέχρι 7, συμπεριλαμβανομένων, εγκριθούν;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν φέρω ένστασιν. Θα ήθελα όμως να υποδείξω εις την Βουλήν ότι ο τρόπος αγοράς φαρμάκων και εμβολίων δεν θα πρέπει να αφήνεται εις τον Διευθυντήν των Υπηρεσιών, αλλά να γίνεται διά μηχανισμού ελεγχομένου υπό άλλων Κυβερνητικών τμημάτων, ως γίνεται εις άλλας περιπτώσεις. Έχω υπ' όψιν μου ότι έξοδα δυσανάλογα διά την αγοράν εμβολίων έχουν επιβαρύνει τον προϋπολογισμόν εις το παρελθόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κατά πολύ φυσικόν λόγον, οπωσδήποτε η αιτία αυτής της εισηγήσεως είναι το ότι ο Κλάδος αυτός υπάγεται εις το Υπουργείον Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και το ότι είναι γνωστόν ποίος προϊσταται των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να υποδείξω εις την Βουλήν ότι εις έν έτος έγιναν έξ ταξίδια δι' αγοράν εμβολίων, ότι εμβόλιον παραγωγής μιας χώρας ηγοράσθη εις άλλην χώραν προσωπικώς, και ότι ποσά τα οποία ενεκρίθησαν δι' ένα σκοπόν διετέθησαν δι' άλλον. Δεν είναι σκοπός μου να απασχολήσω την Βουλήν με αυτό το θέμα. Ουδεμίαν πρόθεσιν και ούτε ενδιαφέρομαι εάν το αρμόδιον πρόσωπον είναι Έλλην ή Τούρκος όπως υπηνίχθη ο έντιμος κ. Χαλήτ. Την τακτικήν αυτήν θα την καταδικάζω οπουδήποτε την συναντώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Η Βουλή δεν μπορεί να καταλήξη εις οιανδήποτε απόφασιν ούτε και να σχηματίση οιανδήποτε γνώμην επ' αυτού του ζητήματος, προτού ακούση μαρτυρίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως θέμα αρχής θα εισηγούμην εις την Βουλήν, ότι εισηγήσεις αι οποίαι αναφέρονται εις πρόσωπα εις την Κυβερνητικήν Υπηρεσίαν και αι οποίαι υπαινίσσονται πιθανόν κακήν διαχείρισιν ή ακόμη και κατάχρησιν ή ανικανότητα δεν πρέπει να αναφέρωνται δημοσίως εις την Βουλήν, προτού πρώτον γίνη αναφορά εις το αρμόδιον Υπουργείον και ζητηθή η εξέτασις του θέματος. Δεύτερον, εάν δεν κριθή ικανοποιητική η εξέτασις του θέματος υπό του Υπουργείου να ζητηθή όπως συσταθή αρμοδία Επιτροπή της Βουλής, η οποία να ακούση το θέμα με τας σχετικάς μαρτυρίας ή ενδείξεις και, εάν καταλήξη η Βουλή ότι υπάρχει βάσις, τότε να ζητηθή η συζήτησις του θέματος υπό της Βουλής. Η Βουλή έχει καθήκον να προστατεύη τους υπαλλήλους του κράτους, όπως επίσης έχει καθήκον να προστατεύη το δημόσιον από τους υπαλλήλους του κράτους· εν τη ενασκήσει όμως του δικαιώματος αυτού είναι ανάγκη να λαμβάνωνται ωρισμένα μέτρα διά να μη αφήνωνται εκτεθειμένοι οι υπάλληλοι λόγω γενικών παρατηρήσεων, αι οποίαι δυνατόν να χαρακτηρισθούν ως αναφερόμεναι εις ειδικόν πρόσωπον χωρίς να έχη ακολουθηθή η γραμμή την οποίαν έχω χαράξει.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Α13 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α14, Άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 και 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α14, άρθρον 1ον μέχρι του 17ου, συμπεριλαμβανομένου, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α15, άρθρα 1 μέχρι 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Κεφάλαιον Α15, άρθρα 1 μέχρι 18, συμπεριλαμβανομένου, εγκριθούν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην του 8ου άρθρου.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α16, άρθρα 1, 2, 3, 4, 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α16, άρθρα 1 μέχρι 5.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α17. 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α17, 1 μέχρι 5.

Υπάρχει αντίρρησις.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α18, 1 μέχρι 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Κεφάλαιον Α18 άρθρα 1 μέχρι 14.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α19, 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιον Α19, 1 μέχρι 5.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α20, 1 μέχρι 8.

Υπάρχει. . . .

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις το 8ον άρθρον του Κεφαλαίου τούτου βλέπω σημείον του σταυρού. Νομίζω, όμως, ότι, συμφώνως προς την αγόμου επί θέματος αρχής, θα ήτο προτιμώτερον να υποβάλω την εισήγησίν μου επί του σημείου τούτου εις την εξήγησιν του σημείου του σταυρού. Διότι αυτό το σημείον του σταυρού θα χρησιμοποιηθή και εις ωρισμένα άλλα άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις ποίον ειδικώς κονδύλιον ανεφέρεσθε;

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εις το άρθρον 8 του Κεφαλαίου Α20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Α20, Άρθρον 1ον μέχρι του 7ου, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Κεφάλαιον 20Α, Άρθρον 1ον μέχρι του 7ου, εγκρίνονται.

Προτού αρχίσωμεν με την συζήτησιν του θέματος αυτού νομίζω ότι θα ήτο χρήσιμον να αποφασίσωμεν κατά πόσον θα συνεχίσωμεν μέχρι των πρωϊνών ωρών ή κατά πόσον θα αναβάλωμεν την συνεδρίασιν διά την πρωΐαν της Τετάρτης. Προβλέπω ότι έχομεν ακόμη αρκετήν εργασίαν και έχωμεν επίσης να συζητήσωμεν τα πρώτα άρθρα τα οποία θα καταναλώσουν αρκετόν χρόνον. Νομίζω ότι θα ήτο σκοπιμώτερον να αναβάλωμεν την συνεδρίασιν εις το σημείον αυτό, λόγω του ότι η Δευτέρα είναι αργία. Εισηγούμαι ότι πρέπει να συνεχίσωμεν την πρωΐαν της Τετάρτης, διά να προχωρήσωμεν την Τετάρτην το απόγευμα με την ψήφισιν των δύο άλλων Νομοσχεδίων τα οποία εκκρεμούν. Δηλαδή του κατατεθέντος Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος (Ξένων Εταιρειών), το οποίον η Βουλή εχαρακτήρισεν ως θέμα επειγούσης φύσεως, και του Δασμολογικού Νομοσχεδίου το οποίον εκκρεμεί.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, να αρχίσωμεν η ώρα 2.30 το απόγευμα και να συνεχίσωμεν κάπως πιο αργά το βράδυ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η ορθοτέρα τακτική θα ήτο να αρχίσωμεν κατά την 10ην πρωϊνήν, διά να είμεθα βέβαιοι ότι θα καλύψωμεν τόσον τον Προϋπολογισμόν όσον και τα εκκρεμή Νομοσχέδια.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την 10ην πρωϊνήν ώραν της προσεχούς Τετάρτης, η δε ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Εξακολούθησις της συζητήσεως του Προϋπολογισμού.

Συζήτησις του Νομοσχεδίου περί Φόρου Εισοδήματος (Ξένων Εταιρειών και Προσώπων).

Συζήτησις του Νομοσχεδίου περί Τελωνειακού Δασμολογίου.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Επειδή το νομοσχέδιον περί Τελωνειακού Δασμολογίου υπεβλήθη προ πολλού εις την Βουλήν, εισηγούμαι απλώς και μόνον διά λόγους σειράς να τεθή τούτο προ του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Ξένων Εταιρειών νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κανονικώς ίσως θα ήτο η ορθοτέρα τακτική, αλλ' επειδή το Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος (Ξένων Εταιρειών και Προσώπων) επείγει περισσότερον, θα εισηγούμην όπως ως πρώτον εις την ημερησίαν διάταξιν παραμείνη το Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος (Ξένων Εταιρειών και Προσώπων).

Εάν ο έντιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ επιμένη εις την εισήγησίν του αυτήν . . . .

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Δεν επιμένω. Δηλαδή το Τελωνειακόν Δασμολόγιον δεν θα απαιτήση περισσότερον χρόνον, διότι αι αγορεύσεις επί θέματος αρχής ήδη συνεπληρώθησαν και έχει απομείνει η δευτέρα ανάγνωσις του νομοσχεδίου. Ουδέποτε δε θα αποτελέση εμπόδιον εις το να συζητηθή εις την ιδίαν συνεδρίασιν και ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα συζητηθούν αμφότερα την ιδίαν ημέραν, δηλαδή προειδοποιώ ότι και τα δύο Νομοσχέδια θα συζητηθούν την Τετάρτην. Ο Προϋπολογισμός θα συζητηθή το πρωί, εν ανάγκη θα διακόψωμεν μόνον διά 1/2 ώραν, θα συνεχίσωμεν δε από της δευτέρας απογευματινής μέχρι τελικής ψηφίσεως ή πτώσεως των Βουλευτών.

Προτού κηρύξω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής. . . .

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Νομίζω ότι δεν μετεφράσθη, κ. Πρόεδρε, καλώς το περί πτώσεως, διότι είδα τους συναδέλφους απέναντι να κοιτάζουν ο είς τον άλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι πτώσεως των Βουλευτών.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πέσουν επί των επάλξεων.

Προτού κηρύξω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής θα ήθελα να ευχηθώ εις μεν τους Έλληνας Βουλευτάς καλά Χριστούγεννα, δεν θα ευχηθώ καλόν Νέον Έτος διότι θα συναντηθώμεν και πάλιν, εις δε τους Τούρκους συναδέλφους καλάς διακοπάς.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κυρήσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 9.40)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 27ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 10 π.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 19, Τούρκοι 8, Σύνολον 27.

Απόντες:

'Ελληνες 15, Τούρκοι 7, Σύνολον 22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Τακτικού Προϋπολογισμού. Η Βουλή εψήφισε μέχρι του Κεφαλαίου Α20, άρθρον 7. Το άρθρον 8 δεν ετέθη εις ψηφοφορίαν. Υπάρχουν ομιληταί; Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

'Εναντι του εις το άρθρον 8 κονδυλίου δαπανών υπάρχει έν σημείον του σταυρού, είναι δε γεγονός ότι τοιούτος σταυρός υπάρχει και εις άλλα παρόμοια άρθρα. Εάν είναι επιθυμητόν, δυνάμεθα να αφήσωμεν το θέμα του σταυρού δι' αργότερον εις το μέρος, εις το οποίον εξηγείται η σημασία του. Διότι δυνατόν να μη έχωμεν ένστασιν εις το έναντι του σταυρού κονδύλιον. Αλλά ενιστάμεθα εις την έννοιαν του σημείου του σταυρού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναφέρεσθε εις το άρθρον 10, 'Αλλαι Δαπάναι. «Οσάκις άρθρον του Προϋπολογισμού 'Αλλων Δαπανών σημειούται διά σταυρού (+), τούτο υποδηλοί ότι δεν δύναται να γίνη δαπάνη μέχρις ότου δοθούν πλήρεις λεπτομέρειαι του σχεδίου και ληφθή η εξουσιοδότησις του Διοικητικού Λειτουργού του Υπουργείου Οικονομικών υπό την μορφήν «Εξουσιοδοτήσεις διά Δαπάνην».

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε. Αυτή είναι η σχετική διάταξις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Ισως από πρακτικής απόψεως θα ήτο καλύτερον να συζητηθή το θέμα αρχής του στιλέτου τώρα, διότι εάν δεν συζητηθή τώρα θα είναι ανάγκη να επανέλθωμεν εις όλα τα διά σταυρού σημειωμένα θέματα, εάν αποφασισθή ότι θα πρέπει να υπάρχη σταυρός. Διά να αποφύγωμεν την δυσκολίαν αυτήν εισηγούμαι όπως, τα έντιμα Μέλη τα οποία θέλουν να αγορεύσουν επί του θέματος κατά πόσον πρέπει να υπάρχη σταυρός ή όχι, εγείρουν το θέμα εις το παρόν στάδιον και αποφασισθή κατά πόσον πρέπει να υπάρχη σταυρός ή όχι.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε της Βουλής.

'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Ανεφέρθην εις το θέμα του σταυρού, όταν ωμίλουν επί θέματος αρχής. Συμφώνως προς την διάταξιν, εις την οποίαν ανεφέρθη προ ολίγου ο 'Εντιμος Πρόεδρος της Βουλής, κονδύλιον, έναντι του οποίου υπάρχει το σημείον του σταυρού, δεν δύναται να δαπανηθή άνευ της ειδικής αδείας του Υπουργού Οικονομικών. Ως αιτία δε διά τούτο εμφαίνεται η έλλειψις λεπτομερειών προ της προετοιμασίας του Προϋπολογισμού όσον αφορά τα διά σταυρού σεσημασμένα κονδύλια. Είμεθα της γνώμης ότι από της απόψεως της νομοθεσίας της αφορώσης τους Προϋπολογισμούς δεν θα είναι πολύ ορθόν να συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν κονδύλια, περί των οποίων δεν ελήφθησαν λεπτομέρειαι. Διότι η Βουλή δεν δύναται να ψηφίση τον Προϋπολογισμόν, όταν τον συζητή, χωρίς να λάβη γνώσιν λεπτομερειών των σκοπών, διά τους οποίους θα δαπανηθούν τα κονδύλια και να μορφώση επί τούτων γνώμην. Με το να θέτη ένα σταυρόν η Βουλή ψηφίζει μίαν δαπάνην και δέχεται όπως αι περί αυτής λεπτομέρειαι είναι ικανοποιητικαί όχι δι' αυτήν, αλλά διά τον Υπουργόν Οικονομικών. Φυσικά υπάρχει ο όρος όπως αργότερον δοθούν εις την Βουλήν πληροφορίαι εν προκειμένω. Αλλά η Βουλή είναι υποχρεωμένη όπως εγκρίνη τούτο προτού πραγματοποιηθούν αι δαπάναι. Η Βουλή αυτή πάντοτε ενίστατο εις την εις αυτήν υποβολήν δαπανών δι' έγκρισιν μετά την πραγματοποίησίν των. Διά τούτο, κατά την γνώμην μας, δεν περιλαμβάνεται εις τον Προϋπολογισμόν οιονδήποτε μελετώμενον ποσόν χρημάτων, εάν δεν υπάρχουν αι σχετικαί προς τούτο λεπτομέρειαι. Τούτο δύναται να υποβληθή εις την Βουλήν υπό την μορφήν Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, όταν είναι έτοιμαι αι συναφείς προς τούτο λεπτομέρειαι. Από αυτήν δε την άποψιν φρονούμεν ότι ο σταυρός δεν συνάδει προς τας περί Προϋπολογισμού αρχάς. 'Απαξ και η Βουλή εγκρίνη μίαν δαπάνην, ο Υπουργός Οικονομικών δεν δύναται να αρνηθή υπογραφήν του σχετικού προς ταύτην εντάλματος πληρωμής. Ο όρος επιφυλάξεως της πρώτης παραγράφου του άρθρου 168 του Συντάγματος είναι σχετικός προς το σημείον τούτο, το οποίον υπέβαλον. Συμφώνως προς τον εν λόγω όρον επιφυλάξεως ο Υπουργός Οικονομικών δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθή να υπογράψη ένταλμα πληρωμής εκδιδόμενον εν σχέσει προς δαπάνην εγκριθείσαν εις τον Προϋπολογισμόν. Διά τους δύο αυτούς λόγους, τους οποίους υπέβαλον, εισηγούμεθα όπως το σημείον του σταυρού απαλειφθή, εάν δε ετέθη σταυρός πράγματι λόγω ελλείψεως λεπτομερειών, εισηγούμεθα όπως τα σχετικά κονδύλια μη συμπεριληφθούν. 'Οταν αι λεπτομέρειαι υποβληθούν εις την Βουλήν, τα κονδύλια αυτά δύνανται να εγκριθούν μέσω Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχουν ωρισμένα ποσά διά τα οποία θα ήτο αδύνατον να δοθούν λεπτομέρειαι εκ των προτέρων. 'Οταν η Βουλή θα έχη την ευκαιρίαν να εξετάση τα επόμενα Κεφάλαια, εις μερικά των οποίων θα αναφερθώ, θα διαπιστώση ότι είναι αδύνατος η πρόβλεψις ωρισμένων δαπανών μικρών, ως είναι π.χ. η πρόβλεψις δαπανών διά πτωχεύσεις. Θα ήτο δε διά την Βουλήν πολύ καταπληκτικόν να επιμένη εις συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν διά ποσόν 500 λιρών· είναι δε δυνατόν η Βουλή να καθυστερήση τόσον πολύ ώστε πραγματικά το ποσόν αυτό να μην είναι δυνατόν να πληρωθή όταν θα πρέπει να πληρωθή. Εις αυτήν την περίπτωσιν η Βουλή θα είχε να εκλέξη δύο δρόμους. 'Η να αφήση ελεύθερον το ποσόν εις την διάθεσιν του αρμοδίου Τμήματος ή να προσθέση ένα δεύτερον έλεγχον επί του ποσού μέσον του Υπουργείου Οικονομικών. Η Βουλή εξέλεξε τον δεύτερον τρόπον διότι είναι ασφαλέστερος, ενώ εξέλεξε εις το παρελθόν, κ. Πρόεδρε. . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή ακόμη δεν εψήφισεν τον Προϋπολογισμόν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εννοώ τον περυσινόν Προϋπολογισμόν, κ. Πρόεδρε, τον εθεώρησεν ασφαλέστερον διότι δίδει διπλούν έλεγχον επί του ψηφιζομένου ποσού, διά να μην αναφερθώ εις τον τρίτον εκ των υστέρων έλεγχον εις τον οποίον δικαιούται η Βουλή. Πολύ φοβούμαι ότι εάν η Βουλή αποφασίση να αφαιρέση αυτόν τον περιορισμόν, θα αφήση πολύ μεγάλην ελευθερίαν εις Τμήματα δι' έξοδα τα οποία δεν θα ελέγχωνται ουδόλως εκ των προτέρων.

Εάν δε πάλιν αποφασίση να απαλείψη τα ποσά θα δημιουργήση τεραστίας δυσκολίας εις τον κυβερνητικόν μηχανισμόν, διότι είναι αδύνατον δι' όλα αυτά τα μικρά κονδύλια να στέλλωνται εκ των προτέρων συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί, και να αναμένεται η ψήφισίς των υπό της Βουλής. Εις το Κεφάλαιον Α21 π.χ. διά την δημοσίευσιν εκθέσεων έχομεν 2.000 λίρας. Είναι αδύνατος η δημοσίευσις προηγουμένων λεπτομερειών πριν ή έχουν προσφοράς δια τα έξοδα. Και όπως ανέφερα και προηγουμένως διά τας πτωχεύσεις έχουν μερικάς εκατοντάδας λιρών, £600· θα είναι

αδύναταν να προβλέψουν εκ των προτέρων πόσας πτωχεύσεις θα έχουν να αντιμετωπίσουν. Δι' όλους αυτούς τους λόγους διά ποσά τα οποία δεν είναι πραγματικώς σημαντικά, και διά τα οποία είναι αδύνατος η πρόβλεψις εκ των προτέρων λεπτομερειών, νομίζω ότι είναι ασφαλέστερον διά την Βουλήν να αφήση τον δεύτερον αυτόν έλεγχον του Υπουργείου Οικονομικών, παρά να αποδεχθή την άποψιν ότι θα πρέπει να αφήσωμεν τα έξοδα εις τας χείρας των αρμοδίων Τμημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εν ολίγοις, είναι με λύπην που αντιμετωπίζω την έκφρασιν ελλείψεως εμπιστοσύνης προς τας αρμοδίας διά τας δαπάνας αρχάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να επισύρω την προσοχήν του σώματος τούτου εις τα εξής σημεία, συμπληρώνων τα όσα πολύ ευστόχως ανέφερεν ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης.

Ουδεμία αντίφασις υπάρχει εις το να επιφυλάξη η Βουλή τα διά του σταυρού σημειούμενα κονδύλια εις την κρίσιν του αρμοδίου Υπουργείου Οικονομικών, όταν συμπληρωθούν ωρισμέναι τυπικαί προϋποθέσεις διά την εκτέλεσιν ωρισμένων μικρών έργων, αι οποίαι εις το παρόν στάδιον δεν είναι διαθέσιμοι από το αρμόδιον Υπουργείον διά να υποβληθούν εις την Βουλήν. Αι τυπικαί αυταί προϋποθέσεις συνήθως αφορούν συμπλήρωσιν σχεδίων ή μερικάς άλλας προϋποθέσεις εκπληρώσεως ωρισμένων τινών όρων. Θα αναφέρω έν απλούν παράδειγμα, το εξής: Η Βουλή αυτή ικανοποιείται ότι εις το α' χωρίον πρέπει να γίνη επείγον έργον υδατοπρομηθείας. Είναι ικανοποιημένη όσον αφορά το εν γένει ποσόν, φερ' ειπείν των £5.000. Μπορεί να υπάρχουν τα εξής δύο τυπικά κωλύματα. 'Η τα πλήρη σχέδια της αρμοδίας Υπηρεσίας του Τμήματος Υδρεύσεως δεν είναι απολύτως έτοιμα, πράγμα το οποίον συμβαίνει συνήθως διότι ευρισκόμεθα εις μίαν αναπροσαρμογήν και των τεχνικών υπηρεσιών του κράτους, ή άλλαι τινές προϋποθέσεις αι οποίαι δεν αφορούν κατ' ευθείαν αυτήν ταύτην την υπό έγκρισιν δαπάνην, όπως είναι επί παραδείγματι η εξασφάλισις του ύδατος διά το εν λόγω χωρίον διά διατρήσεως ή αναγκαστικής απαλλοτριώσεως πηγής ύδατος. Επομένως εις το συγκεκριμένον παράδειγμα που ανέφερα λογικώς και αναγκαίως εξάγεται το εξής συμπέρασμα: Εάν πράγματι η αρμοδία Αρχή ή Διοίκησις εν προκειμένω διά το χωρίον εκείνο κατορθώση να εξασφαλίση, κατά την διάρκειαν της εφαρμογής του υπό έγκρισιν Προϋπολογισμού, διά το χωρίον εκείνον, είτε διά διατρήσεως είτε δι' απαλλοτριώσεως νερόν, τότε απορώ και δεν βλέπω κατά τινα λόγον και κατά ποίαν δικαιολογίαν η Βουλή αυτή θα στερήση από το χωρίον εκείνον την εγκατάστασιν του ύδατος και θα απαλείψη το αντίστοιχον ποσόν από το Προϋπολογισμόν. Ταυτοχρόνως όμως δεν βλέπω κατά τινα λόγον το αρμόδιον Υπουργείον, Οικονομικών εννοώ, όταν εξωφθάλμως πεισθή ότι αι τυπικαί προϋποθέσεις έχουν εξασφαλισθή διά την εκτέλεσιν του έργου εκείνου, διατί, επαναλαμβάνω, να μην δώση την συγκατάθεσίν του. Διά ταύτα συνοψίζοντας επαναλαμβάνω τα εξής: Εάν η Βουλή πείθεται κατ' αρχήν ότι είναι αναγκαία και λογική και επιβεβλημένη η εκτέλεσις έργου τινός, έστω και αν προϋποθέσεις τινές και τυπικά κωλύματα διά την εκτέλεσιν του έργου τούτου υπάρχουν, επαναλαμβάνω ότι η υγιής και ορθή οδός είναι το αντίστοιχον ποσόν να χαρακτηρισθή δι' αστερίσκου και να γίνη η εκτέλεσις του έργου εν καιρώ, συμπληρουμένων των προϋποθέσεων εις τας οποίας ανεφέρθην προηγουμένως. Τοιαύτα παραδείγματα πολλών μικρών έργων διά την περιφερειακήν ανάπτυξιν του κράτους είναι πάρα πολλά, και θεωρώ ότι είναι βασικόν θέμα να αφήσωμεν την ευχέρειαν εκτελέσεως των έργων αυτών και ταυτοχρόνως αρμοδία υπηρεσία να ελέγξη τας ελλειπούσας προϋποθέσεις. Διά ταύτα προτείνω όπως παραμείνουν οι αστερίσκοι, ο σταυρός, εις τα αντίστοιχα ποσά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

'Ηκουσα με προσοχήν τα όσα είπεν ο 'Εντιμος Συνάδελφός μας κ. Παρασκευα·ί·δης. Με όλον τον σεβασμόν θα ήθελα να υποβάλω ότι η ομιλία του εις την πραγματικότητα ουδόλως αποτελεί απάντησιν εις τους ισχυρισμούς μου. Είναι ανάγκη όπως εκτελεσθούν ωρισμένα έργα. Κανονικώς απαιτείται η εκ των προτέρων προετοιμασία λεπτομερειών δι' αυτά. Αλλ' όταν υπάρξουν περιπτώσεις ως εκείναι, των οποίων ο 'Εντιμος κ. Παρασκευα·ί·δης έδωσε παραδείγματα, διατί δεν αφήνομεν εις τον οικείον υπουργόν την εξουσίαν πραγματοποιήσεως της σχετικής δαπάνης και θέλομεν να καταστήσωμεν ένα Υπουργόν υποκείμενον εις τας εντολάς ή τον έλεγχον άλλου ισοτίμου Υπουργού; Συμφώνως προς το Σύνταγμα, έκαστος Υπουργός είναι η κεφαλή του υπουργείου του και υπ' αυτήν του την ιδιότητα είναι η αρμοδία αρχή διά την πραγματοποίησιν δαπανών αφορωσών το υπουργείον του. Εφ' όσον η Βουλή έχει την γνώμην ότι έν έργον είναι αναγκαίον, και θεωρεί ορθόν να παραχωρήση διά τούτο έν ποσόν χρημάτων, ο αρμόδιος υπουργός δικαιούται να δαπανήση τούτο μόνον αφού προετοιμασθούν αι αναγκαίαι λεπτομέρειαι. Μετά την προετοιμασίαν των λεπτομερειών και προ της ενάρξεως του έργου είναι ανάγκη να ληφθή η άδεια του Υπουργού Οικονομικών. Από αυτής της απόψεως θεωρούμεν τον Υπουργόν Οικονομικών ως όντα επί κεφαλής και επί του ελέγχου των άλλων υπουργών. Ενώ έκαστον Υπουργείον δεν δύναται εις τον τομέα του να εξαρτάται από οιονδήποτε άλλον Υπουργόν, ημείς δεν έχομεν λόγον να έχωμεν εμπιστοσύνην εις ένα Υπουργόν και να μη έχωμεν εις άλλους και νομίζω ότι δεν έχομεν το δικαίωμα να κάμνωμεν τοιαύτην διάκρισιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή επί του προκειμένου θέματος έχω ωρισμένας απόψεις, και επειδή το θεωρώ ως θέμα ουσίας, θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος, δι' αυτό παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Πρόεδρος αντικαθίσταται υπό του κ. Χατζηχάρου).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

'Εντιμοι Συνάδελφοι,

Το θέμα το οποίον ο έντιμος Συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ήγειρεν ενώπιον της Βουλής νομίζω ότι πρέπει να εξετασθή τουλάχιστον από τρεις πλευράς. Η πρώτη είναι η συνταγματικότης της χρήσεως σταυρού εις τον Προϋπολογισμόν εν σχέσει με το άρθρον 168 του Συντάγματος· η δευτέρα είναι η άποψις κατά πόσον ένας Υπουργός μπορεί να εξασκή έλεγχον επί των άλλων Υπουργών, και η τρίτη είναι κατά πόσον πράγματι χρειάζεται μετά από την έγκρισιν της Βουλής να εξασκήται, όσον αφορά την διάθεσιν των χρημάτων, ωρισμένος έλεγχος.

Θα ήθελα πρώτον να ασχοληθώ εν συντομία με το ζήτημα της συνταγματικότητος. Το άρθρον 168 είναι σαφέστατον και το δεύτερον μέρος του άρθρου έχει ως ακολούθως:

«Ο Υπουργός των Οικονομικών όμως δεν δύναται να αρνηθή την υπογραφήν εντάλματος πληρωμής δαπάνης προβλεπομένης εν τω προϋπολογισμώ.»

Ασφαλώς, εάν η Βουλή εγκρίνη ωριμένην δαπάνην άνευ περιορισμού, ο Υπουργός των Οικονομικών δεν δύναται να αρνηθή να εκδώση ένταλμα πληρωμής διά την δαπάνην αυτήν. Εις την έγκρισιν όμως μιας δαπάνης η Βουλή είναι ελευθέρα να ακολουθήση μίαν εκ των τριών γραμμών: Να εγκρίνη το ποσόν όπως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, να ελαττώση το ποσόν, ή να εγκρίνη το ποσόν υπό ωρισμένους όρους. Εις την παρούσαν περίπτωσιν ας υποθέσωμεν ότι η Βουλή αποφασίζει να εγκρίνη το ποσόν των £5.000 διά το Υπουργείον Εμπορίου και Βιομηχανίας διά τους σκοπούς εις τους οποίους αναφέρεται το άρθρον 8, δηλαδή Δαπάναι Ελέγχου τιμής και ποιότητος, διαφήμισις και παραγωγή εμπορίου, προαγωγή εμπορίου, διαφήμισις αμπελουργικής βιομηχανίας, τουριστική διαφήμισις. Επειδή δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστόν εκ των προτέρων ποία θα είναι η ακριβής δαπάνη διά την κάθε υποδιαίρεσιν του άρθρου 8, η Βουλή αποφασίζει διά σταυρού να εξουσιοδοτήση την

Εκτελεστικήν Εξουσίαν ότι η δαπάνη αυτή δεν θα γίνη εάν κάποια Αρχή αποφασίση ότι πράγματι έγιναν τα απαιτούμενα σχέδια, προϋπολογισμοί της δαπάνης, και ούτω καθ' εξής.

Κατά την προσωπικήν μου άποψιν, και εξετάζων το ζήτημα τελείως αντικειμενικώς από νομικής πλευράς, δεν νομίζω ότι υπάρχει τίποτε το αντισυνταγματικόν εάν η Βουλή εγκρίνη δαπάνην υπό ωρισμένους όρους.

Άν και πάλιν αντικειμενικώς εξετάζων το ζήτημα συμφωνώ με τον έντιμον Βουλευτήν κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι δεν θα ήτο ορθόν να τεθή ένα Υπουργείον υπό τον έλεγχον του άλλου Υπουργείου, και ιδιαιτέρως ως διατυπώνεται εις την σημείωσιν του άρθρου 10. Το άρθρον 10 έχει ως ακολούθως:

> «Οσάκις άρθρον του Προϋπολογισμού Άλλων Δαπανών σημειούται διά σταυρού τούτο υποδηλοί ότι δεν δύναται να γίνη δαπάνη μέχρις ότου δοθούν πλήρεις λεπτομέρειαι του σχεδίου και ληφθή η εξουσιοδότησις του Διοικητικού Λειτουργού το Υπουργείου των Οικονομικών».

Διαφωνώ με τον τρόπον με τον οποίον είναι διατυπωμένον το άρθρον 10, ότι ένα Υπουργείον, οποιανδήποτε και αν είναι, διά να προβή εις δαπάνην την οποίαν ενέκρινεν η Βουλή πρέπει να δοθούν λεπτομέρειαι εις τον Διοικητικόν Λειτουργόν του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς το άρθρον να αναφέρη ποίος θα αποφασίση περί του θέματος εάν θα εγκριθή η δαπάνη ή όχι. Νομίζω ότι η ορθή διατύπωσις του άρθρου θα έπρεπε να είναι ότι όταν ποσόν σημειούται διά σταυρού ουδεμία δαπάνη δύναται να γίνη μέχρις ότου το συλλογικόν όργανον της Εκτελεστικής Εξουσίας, δηλαδή το Υπουργικόν Συμβούλιον, ικανοποιηθή κατόπιν της υποβολής λεπτομερειών. Δεν είναι όμως ορθόν ή πρέπον οποιονδήποτε Υπουργείον να υποβάλη τας απόψεις του εις άλλον Υπουργείον, το οποίον άνευ αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου θα λαμβάνη απόφασιν να επιτρέψη την δαπάνην ή όχι. Επομένως η ιδική μου εισήγησις θα ήτο όπως το άρθρον 10 της σημειώσεως τροποποιηθή. Επίσης θα έπρεπε να εξετάσωμεν κατά πόσον χρειάζεται ο έλεγχος. Ασφαλώς ο έλεγχος χρειάζεται. Το γεγονός ότι η Βουλή εγκρίνει μίαν δαπάνην, στηρίζεται επί του γνωστού συνταγματικού κανόνος ότι ουδεμία δαπάνη μπορεί να γίνη από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν άνευ της εγκρίσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων. Από την στιγμήν όμως που το ποσόν εγκρίνεται, η ευθύνη της δαπάνης διά τους σκοπούς διά τους οποίους ενέκρινεν η Βουλή βαρύνει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, και η Βουλή πρέπει εις το τέλος εκάστου έτους να ικανοποιήται ότι τα ποσά τα οποία ενέκρινε διετέθησαν διά τους σκοπούς διά τους οποίους εψήφισεν. Αυτή η ευθύνη της δαπάνης των ποσών τα οποία εψήφισεν η Βουλή διά τους σκοπούς διά τους οποίους εψήφισε δεν είναι ατομική ευθύνη ενός εκάστου Υπουργού αλλά συλλογική ευθύνη της Εκτελεστικής Εξουσίας έναντι της Βουλής, την οποίαν συλλογικήν ευθύνην όχι μόνον οφείλει να διεκπεραιώση έναντι της Βουλής αλλά και η Βουλή έχει καθήκον να ελέγξη εάν πράγματι η ευθύνη αυτή έχει εκτελεσθή υπό τους όρους της Βουλής. Το πρόβλημα της συλλογικής ευθύνης δεν εγείρεται με μεγάλην δυσκολίαν εις τας περιπτώσεις που υπάρχει εξειδίκευσις των ποσών, διότι εις αυτάς τας περιπτώσεις είναι φανερόν ότι το ένταλμα πρέπει να εκδοθή διά τους σκοπούς και συμφώνως των λεπτομερειών τας οποίας αναφέρει ο Προϋπολογισμός. Εκεί όμως που δεν υπάρχει ανάλυσις του ποσού η Εκτελεστική Εξουσία έχει συλλογικήν ευθύνην να διαθέτη το ποσόν ακριβώς δι' εκείνους τους σκοπούς διά τους οποίους αναφέρεται· αλλ' όχι μόνον αυτό, οφείλει να διαπιστώση ότι έγιναν τα αρμόδια διαβήματα προτού το ποσόν δαπανηθή π.χ. εις την περίπτωσιν διαφημίσεως τουρισμού, εφ' όσον πρόκειται περί εκδόσεων τουριστικών διαφημίσεων, πρέπει η εκτελεστική Υπηρεσία να ικανοποιηθή ότι εδόθησαν εις τον άνθρωπον ο οποίος προσέφερεν τας καλυτέρας τιμάς και τους καλυτέρους όρους, αυτή δε είναι ευθύνη η οποία βαρύνει ολόκληρον την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, και δεν δύναται η Εκτελεστική Εξουσία να απαντήση εις την Βουλήν ότι λυπούμαι αλλά ο τάδε Υουργός δεν ηκολούθησε την ορθήν πορείαν· επομένως πρέπει η Εκτελεστική Εξουσία να αποφασίση δαπάνην χρημάτων τα οποία η Βουλή ενέκρινε με την προϋπόθεσιν ότι θα υπάρχη σταυρός.

Κατά το παρελθόν έτος η τακτική η οποία ηκολουθήθη ήτο ότι τα διάφορα Υπουργεία, τα οποία είχαν έτοιμα σχέδια ή τα οποία είχαν συμμορφωθή με όλας τας προϋποθέσεις, υπέβαλλαν αίτησιν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά την αφαίρεσιν των σταυρών ή το λεγόμενον «dagger». Και το Υπουργικόν Συμβούλιον όταν ικανοποιείτο ότι ήτο πλέον ο κατάλληλος χρόνος, διότι συνεπληρώθησαν όλα τα χρειαζόμενα διαβήματα, ενέκρινε την αφαίρεσιν του σταυρού και το Υπουργείον επροχώρει εις την δαπάνην. Το γεγονός ότι αυτού του είδους ο έλεγχος χρειάζεται, φαίνεται ότι και εις το παρελθόν ο Προϋπολογισμός της Κύπρου είχε τα στιλέττα ή «dagger», εκεί μάλιστα που η Εκτελεστική και η Νομοθετική Εξουσία ήσαν έν και το αυτό όργανον και ο έλεγχος ήτο πολύ ευκολώτερος.

Εισηγούμαι επομένως εις την Βουλήν όπως εγκρίνωμεν τους σταυρούς, αλλά όταν έλθωμεν εις το άρθρον 10 του σημειώματος το τροποποιήσωμεν ούτως ώστε ο έλεγχος να εξασκήται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και όχι υπό ενός Υπουργείου.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Η εκχώρησις του δικαιώματος καθορισμού του τελικού σκοπού οιασδήποτε δαπάνης εγκριθείσης εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων εις οιανδήποτε άλλην αρχήν πλην της Βουλής ισοδυναμεί κατά κάποιον τρόπον προς εκχώρησιν των εξουσιών της Βουλής εις άλλην αρχήν. Ως αντιλαμβανόμεθα ημείς το πράγμα, συμφώνως προς την υποπαράγραφον (β) της παραγράφου 2 του άρθου 167 του Συντάγματος, πάσα δαπάνη δέον να εμφαίνεται εις τον Προϋπολογισμόν κεχωρισμένως. Ημείς προβάλλομεν αυτά ως θέματα αρχής· οιανδήποτε δε απόφασιν και αν λάβη εις το τέλος η Βουλή, ημείς θέλομεν να διατηρώμεν τας επ' αυτών των αρχών απόψεις μας. Ο Έντιμος Πρόεδρος της Βουλής είπεν ότι εις το Ελληνικόν κείμενον του Προϋπολογισμού η αρχή ελέγχου του Προϋπολογισμού δεν είναι ο Υπουργός Οικονομικών αλλ' ο Διοικητικός Λειτουργός του Υπουργείου Οικονομικών. Εις την πραγματικότητα υπήρξεν επωφελής η αποκάλυψις αυτού του λάθους, διότι τόσον εις το Τουρκικόν όσον και εις το κοινόν κείμενον δεν γίνεται μνεία του Διοικητικού Λειτουργού του Υπουργείου Οικονομικών, αλλ' απλώς του Υπουργού Οικονομικών. Συμφωνώ απολύτως με τον Έντιμον Πρόεδρον της Βουλής ότι ιδιαιτέρως η ανάθεσις τοιαύτης εξουσίας εις τον Διοικητικόν Λειτουργόν του Υπουργείου Οικονομικών θα είναι κάτι ακόμη χειρότερον. Συμφωνώ επίσης με όσα ούτος είπε περί του ότι, εάν πρόκειται οιαδήποτε αρχή να αναθεωρήση τας λεπτομερείας δαπανών, αι οποίαι εμφαίνονται εις τον Προϋπολογισμόν, η αρχή αύτη πρέπει να είναι ουχί οιοσδήποτε Υπουργός, αλλά το Υπουργικόν Συμβούλιον. Εάν η Βουλή αποφασίση να αφήση τοιούτους σταυρούς εις τον Προϋπολογισμόν, είναι προτιμώτερον αντί του εις την ερμηνείαν του σταυρού αναφερομένου Υπουργού Οικονομικών ή του εις το Ελληνικόν κείμενον αναφερομένου Διοικητικού Λειτουργού του Υπουργείου Οικονομικών να αναφέρεται το Υπουργικόν Συμβούλιον. Αλλ' αι απόψεις μας, τας οποίας διετύπωσα εις την αγορευσίν μου επί θέματος αρχής ως και όσον αφορά θέματα αρχής σχετιζόμενα με αυτό το ζήτημα, είναι ειλικρινείς, πιστεύομεν ότι αύται είναι ορθαί και θέλομεν να διατηρήσωμεν τας επί του θέματος τούτου απόψεις μας αρχής. Διά τούτο, ως προέτεινεν ο Έντιμος Πρόεδρος της Βουλής, είναι ορθότερον να επενεχθή σχετική τροποποίησις εις την ερμηνείαν του σταυρού, όταν θα συζητήται η τελευταία. Επιθυμούμεν να διασαφηνίσωμεν ότι, όσον και αν έχωμεν διαφορετικάς απόψεις επί θέματος αρχής, εν τούτοις προτιμώμεν την σχετικήν αυτήν εισήγησιν του Εντίμου Προέδρου της Βουλής αντί της υφισταμένης διατάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευαΐδης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, με όλον τον σεβασμόν προς τας απόψεις προς τας οποίας εξέθεσεν ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής, και με τας οποίας συμφωνώ κατά το πλείστον μέρος, και παρ' όλον ότι εκτιμώ τον δικαιολογημένον ζήλον του εντίμου συναδέλφου κυρίου Χαλήτ Αλή Ριζά να υπεραμυνθή διά λόγους αρχής ωρισμένων απόψεων, είμαι υποχρεωμένος να κάμω μίαν διευκρίνισιν χωρίς να θέλω να κάμω τον απολογητήν του Υπουργείου Οικονομικών ή κατ' επέκτασιν της Εκτελεστικής Εξουσίας εισηγουμένης τον Προϋπολογισμόν του Κράτους.

Τόσον ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής όσον και ο αξιότιμος Βουλευτής κ. Χαλήτ Αλή Ριζά έλαβον ως βασικόν δεδομένον το ότι υπάρχει πρόθεσις όπως υπαχθούν εξουσίαι, δικαιώματα και αρμοδιότητες άλλων Υπουργείων υπό έλεγχον ενός ετέρου Υπουργείου. Διαφωνώ απολύτως προς την εκδοχήν ταύτην και προς το ότι υπήρχε καν πρόθεσις τοιαύτης ενεργείας.

Θα υπομνήσω εις τους εντίμους συναδέλφους ότι εις την αρχικήν ομιλίαν μου ανεφέρθην εις το ότι διά λόγους απλώς τυπικούς ή διά λόγους απλών προϋποθέσεων έπρεπε να παραμείνη ο σταυρός ως είχεν εις τον υποβαλλόμενον Προϋπολογισμόν. Επισύρω και πάλιν την προσοχήν σας επί των εκφράσεων «τυπικαί προϋποθέσεις» και ακριβώς θέλω να κάμω την αντιδιαστολήν προς όσα οι προαναφερθέντες αγορηταί έκαμαν χρήσιν. Διά να είμαι σαφής υπεραμύνομαι της εξής θέσεως: Όπως έκαστον Υπουργείον έχει ιδίους τομείς δραστηριότητος, εις τους οποίους τομείς έχει υποχρέωσιν και καθήκον και δικαίωμα και αρμοδιότητα να δίδη συγκατάθεσιν δι' ωρισμένας ενεργείας άλλων μελών της Εκτελεστικής Εξουσίας, άλλων Υπουργείων, και επί παραδείγματι το Υπουργείον Εξωτερικών πρέπει να δώση συμβουλήν και συγκατάθεσιν δι' άλλους τομείς ενεργειών άλλου Υπουργείου, του Υπουργείου επί παραδείγματι Εμπορίου και Βιομηχανίας, χωρίς αυτό τούτο να σημαίνη ουδόλως ότι ακριβώς επιτάσσει ή επεμβαίνει εις τας αρμοδιότητας του προμνησθέντος Υπουργείου. Κατά την αυτήν έννοιαν θεωρώ απόλυτον το δικαίωμα του Υπουργείου Οικονομικών και διαφωνώ προς τας εκτεθείσας απόψεις· θεωρώ επαναλαμβάνω δικαίωμα όπως το αρμόδιον τούτο Υπουργείον, Οικονομικών εν προκειμένω, αφού διαπιστώση ότι τυπικαί προϋποθέσεις επιφυλάξεως έχουν ήδη συμπληρωθή να δώση συγκατάθεσιν εις την εκτέλεσιν του έργου, επαναλαμβάνω, ότι το τοιούτον ουδόλως θίγει τας εξουσίας και τα δικαιώματα ετέρου Υπουργείου, και αποτελεί αυτήν ταύτην την φύσιν των δραστηριοτήτων και τας προσπαθείας και την αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών να επιλαμβάνηται ελέγχου δαπάνης δημοσίων χρημάτων όταν έχουν γίνει αι τυπικαί προϋποθέσεις διά τας οποίας εγένετο επιφύλαξίς τις. Το τοιούτον ουδόλως θίγει ούτε τας εξουσίας της Βουλής, η οποία ενέκρινε κατ' αρχήν, ικανοποιηθείσα από τα προσκομισθέντα στοιχεία, την δαπάνην, και δεν βλέπω κατά πόσον αποτελεί επέκτασιν ή παραχώρησιν δικαιωμάτων της Βουλής αυτής προς τον αρμόδιον Υπουργόν, κατά μείζονα δε λόγον δεν θίγει ποσώς ούτε αντιβαίνει ούτε επεμβαίνει εις εξουσίας ή δικαιώματα άλλου Υπουργού.

Εν περιλήψει επαναλαμβάνω την διαφωνίαν μου και την συνοψίζω ως εξής: Εμπίπτει εντός των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Οικονομικών να διαπιστώση ότι εξετελέσθησαν προϋποθέσεις τυπικαί διά τας οποίας εδόθη συγκατάθεσις και της συλλογικής εξουσίας, ως του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως προσφυώς εμνήσθη ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής, και της Βουλής ταύτης εγκρινούσης την σχετικήν δαπάνην διά σταυρού. Επομένως αποτελεί αποστέρησιν δικαιώματος, αρμοδιότητος και δραστηριότητος του αρμοδίου Υπουργείου εάν ημείς ως Βουλή περικόψωμεν την αρμοδιότητα ταύτην του Υπουργείου εκείνου και τροποποιήσωμεν την έννοιαν με την οποίαν η Βουλή αυτή κάμνει την επιφύλαξιν, δηλαδή προσθέτει το σημείον του σταυρού έμπροσθεν συγκεκριμένης τινός δαπάνης.

Διά ταύτα η πρότασίς μου αφορά την επιψήφισιν τόσον του σταυρού, της επιφυλάξεως δηλαδή δι' ωρισμένην δαπάνην, ως έχει κατατεθή και την ερμηνείαν η οποία δίδεται διά την χρήσιν της επιφυλάξεως, δηλαδή του σταυρού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η συζήτησις του θέματος εξηντλήθη. Υπάρχουν δύο θέματα επί των οποίων η Βουλή πρέπει να αποφασίση. Το πρώτον θέμα είναι κατά πόσον θα υπάρχουν σταυροί εντός του Προϋπολογισμού, και το δεύτερον είναι ποίος πρέπει να εξασκή το δικαίωμα της αφαιρέσεως των σταυρών από τον Προϋπολογισμόν. Υπάρχουν επί του θέματος τρεις εισηγήσεις: Η μία είναι η εισήγησις όπως περιέχεται εις το άρθρον 10, δηλαδή ο Διοικητικός Λειτουργός του Υπουργείου Οικονομικών. Αντιλαμβάνομαι ότι εις το Τουρκικόν κείμενον δεν αναφέρεται ο «Διοικητικός Λειτουργός» αλλά «ο Υπουργός των Οικονομικών», και ότι επίσης εις το αρχικόν κείμενον το οποίον εστάλη εις την Βουλήν δεν αναφέρεται «ο Διοικητικός Λειτουργός», και η εισήγησις όπως το δικαίωμα της αφαιρέσεως σταυρών εξασκείται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Προτού θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν θα διακόψω δι' έν τέταρτον, πρώτον, διότι είναι ανάγκη να εξετάσωμεν τα τρία κείμενα διά να ίδωμεν εάν πράγματι υπάρχη αυτή η διαφορά, και δεύτερον διότι θα ήτο ανάγκη εάν υπάρχη η διαφορά να γίνη η διόρθωσις εις το κείμενον.

Η Βουλή διακόπτει δι' έν τέταρτον.

(Ώρα διακοπής 12 π.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διαρκούντος του διαλείμματος διεπιστώθη ότι το άρθρον 10 της σημειώσεως του Ελληνικού κειμένου δεν είναι ορθώς διατυπωμένον. Το αρχικόν κείμενον το οποίον εστάλη εις την Βουλήν δεν περιέχει πρόνοιαν περί εγκρίσεως υπό του Διοικητικού Λειτουργού του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά υπό του Υπουργού Οικονομικών.

Παρακαλώ τους Έλληνας Γραμματείς να διορθώσουν το Ελληνικόν κείμενον. Το Τουρκικόν κείμενον δεν χρειάζεται διόρθωσιν διότι προβλέπει ότι η έγκρισις θα δίδεται υπό του Υπουργού Οικονομικών. Θα θέσω εις ψηφοφορίαν το γενικόν θέμα κατά πόσον πρέπει να υπάρχουν σταυροί ή όχι.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της απόψεως ότι πρέπει η έγκρισις ωρισμένων κονδυλίων να υπόκειται εις έλεγχον διά της υπάρξεως σταυρού εις τον Προϋπολογισμόν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

24.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Δεν υπάρχουν αποχαί. Η ύπαρξις σταυρών εγκρίνεται. Το θέμα ποίος θα εξασκή τον έλεγχον θα συζητηθή όταν θα συζητήται το άρθρον 10.

Υπάρχη αντίρρησις όπως εις το Κεφάλαιον Α20, το άρθρον 8 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εις το Κεφάλαιον Α20 το άρθρον 8 εγκρίνεται.

Α21.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α21, άρθρα 1 μέχρι 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Α21, άρθρα 1 μέχρι 9 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α22, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α23, άρθρα 1 μέχρι 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α24, άρθρα 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α25, άρθρα 1 μέχρι 19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α26, άρθρα 1 μέχρι 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α27, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Αν και προηγουμένως είχομεν εγκρίνει τον Προϋπολογισμόν ωρισμένων Υπουργείων, εν τούτοις η Επιτροπή ετροποποίησε την κλίμακα του Διοικητικού Λειτουργού. Εν πάση περιπτώσει θεωρείται ότι ψηφίζεται υπό την τροποποιημένην του μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις είναι όπως είχα πη προηγουμένως, τίθεται εις ψηφοφορίαν πρώτα η εισήγησις της Επιτροπής Προϋπολογισμού. Εάν δε δεν εγκριθή η εισήγησις της Επιτροπής Προϋπολογισμού, τότε τίθεται εις ψηφοφορίαν η εισήγησις της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να μας πληροφορήσουν εάν το κείμενόν των είναι διωρθωμένον συμφώνως των εισηγήσεων της Επιτροπής Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εν σχέσει με τον Προϋπολογισμόν, ή εν σχέσει με την ανωτάτην κλίμακα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν σχέσει με την κλίμακα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η διόρθωσις έγινεν εν σχέσει με την ανωτάτην κλίμακα, αντικατεστάθη δε υπό της κλίμακος ΑΑ της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α28, άρθρον 1 μέχρι 47.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εις την αγόρευσίν μου είχον εξηγήσει ότι το ποσόν διά την συντήρησιν των χωριτικών οδών, το οποίον δεικνύεται εις τα άρθρα 17 και 21, είναι μικρόν. Καθιστώ γνωστήν την εν προκειμένω ένστασίν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως γνωστόν η Βουλή δεν δύναται να αυξήση τον Προϋπολογισμόν. Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α29, άρθρα 1 μέχρι 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α29, 1 μέχρι 17. Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α30, 1 μέχρι 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α31, άρθρα 1 μέχρι 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α32, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α33, άρθρα 1 μέχρι 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α34, άρθρα 1 μέχρι 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α35, άρθρα 1 μέχρι 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α36, άρθρα 1 μέχρι 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α37, άρθρα 1 μέχρι 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α38, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α39, άρθρα 1 μέχρι 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α40, άρθρα 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α41, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α42, άρθρα 1 μέχρι 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α43, άρθρα 1 μέχρι 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α44, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α45, άρθρα 1 μέχρι 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α46, άρθρα 1 μέχρι 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α47, άρθρα 1 μέχρι 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α48, άρθρα 1 μέχρι 29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α49, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α50, Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α51, Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α52, άρθρα 1 και 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α53, άρθρα 1 και 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α54, άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α55, άρθρα 1 μέχρι 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α56, άρθρα 1 μέχρι 31.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Συγγνώμην. Έκαμα λάθος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην;

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Συγγνώμην, έκαμα λάθος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α57, άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Τας επί του σημείου τούτου απόψεις μου διετύπωσα όταν ωμίλουν επί θέματος αρχής. Εδώ το ποσόν £150.000 χωρίζεται εις τρία μέρη: Αι πιθαναί δαπάναι £50.000· ποσόν £50,000 μεταφερθέν εκ του προηγουμένου Προϋπολογισμού· αποθεματικόν £125.000. Τώρα δεν ενιστάμεθα εις το να παραχωρηθή υπ' αυτό το Κεφάλαιον ωρισμένον ποσόν δι' εκτάκτους δαπάνας μη προβλεφθείσας εκ των προτέρων. Διά τούτο εισηγούμαι όπως αι έκτακτοι δαπάναι αι αναφερόμεναι ως Πιθαναί Δαπάναι εγκριθούν ως Έκτακτοι Απρόβλεπτοι Δαπάναι και αφεθούν εις το ύψος των £50.000 και, επίσης, όπως απαλειφθή εκ του κεφαλαίου τούτου το υπόλοιπον των £100.000. Διότι είμαι της γνώμης ότι δεν είναι ορθόν να εμφαίνωνται εδώ το ποσόν £30.000, το οποίον μετεφέρθη από τον προηγούμενον Προϋπολογισμόν, και το ποσόν £125.000, το οποίον δεικνύεται ως Αποθεματικόν. Διά να μη επαναλάβω όλους αυτούς τους λόγους, επιθυμώ όπως υπενθυμίσω την αγόρευσίν μου επί του σχετικού θέματος αρχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον Βουλευτήν κ. Χαλήτ Αλή Ριζά να επαναλάβη την εισήγησίν του όσον αφορά το ποσόν των 30.000 και 125.000 λιρών.

Εάν αντελήφθην καλώς την μετάφρασιν είναι ότι αυτά τα ποσά δεν πρέπει να υπάρχουν εις αυτήν την στήλην εδώ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ορθώς αντελήφθητε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφορούν δε τας 30.000 λίρας και τας 125.000 λίρας.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εν ολίγοις η πρότασίς μου έχει ως εξής: Εις αυτό το κεφάλαιον να αφήσωμεν ποσόν μόνον £50.000, το οποίον να χρησιμοποιηθή δι' απροβλέπτους εκτάκτους δαπάνας και τούτο κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργικού Συμβουλίου. Διότι είχομεν ψηφίσει νόμον διά περιόδους, κατά τας οποίας ο Προϋπολογισμός δεν είναι εγκεκριμένος. Κατ' αυτόν τον τρόπον, είχομεν καταστήσει δυνατόν να πραγματοποιώνται μη προβλεφθείσαι έκτακτοι δαπάναι κατά τας περιόδους, κατά τας οποίας δεν υφίσταται Προϋπολογισμός. Τοιαύται έκτακτοι δαπάναι δύνανται να πραγματοποιώνται τόσον όταν

δεν υπάρχη όσον και όταν υπάρχη Προϋπολογισμός. Διά τούτο δυνάμεθα να συμπεριλάβωμεν δι' αυτόν τον σκοπόν έν λογικόν ποσόν π.χ. ποσόν £50.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντελήφθην την εισήγησιν.

Προτού συζητήσωμεν την εισήγησιν, λόγω του ότι είναι μία παρά δέκα θα εισηγούμην να προχωρήσωμεν με το υπόλοιπον, να το ψηφίσωμεν, και να επανέλθωμεν εις το Α57 αργότερον όταν θα επανέλθωμεν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α58, άρθρα 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α58, υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α59 άρθρα 1 μέχρι 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α60, άρθρα 1 μέχρι 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Α61, άρθρα 1 μέχρι 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α62, άρθρα 1 μέχρι 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α63, άρθρα 1 μέχρι 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α64, άρθρα 1 μέχρι 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α65, άρθρα 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α66, άρθρα 1 μέχρι 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α67, άρθρα 1 μέχρι 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α68, άρθρα 1 μέχρι 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α69, άρθρα 1 μέχρι 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α70, άρθρα 1 και 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α71, άρθρα 1 και 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α72, άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α73, άρθρα 1 μέχρι 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Πίναξ Α.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πίναξ Α, Μισθοδοτικαί Κλίμακες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ο Πίναξ, ο οποίος δεικνύει αυτάς τας μισθοδοτικάς Κλίμακας, εις την πραγματικότητα δεν αποτελεί μέρος του Προϋπολογισμού, αλλά παρατίθεται υπό τύπον ενημερώσεως. Διότι κατ' ουσίαν αυταί αι κλίμακες είναι αι διά νόμου τεθείσαι τοιαύται. Διά τούτο, διά να μη δεσμεύσωμεν την Βουλήν, εισηγούμαι όπως ούτος, από αυτής της απόψεως μη τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι Μισθοδοτικαί Κλίμακες αυταί αναφέρονται εντός του Προϋπολογισμού.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Από της απόψεως της εννοίας των σημείων, τα οποία εμφαίνονται εις τον Προϋπολογισμόν, ο 'Εντιμος κ. Πρόεδρος έχει δίκαιον, εάν δε θεωρήται ότι πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν από της απόψεως εκείνης, δεν φέρομεν ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από αυτής της απόψεως ασφαλώς όχι, ότι αποτελεί νόμον ο οποίος δημιουργεί κλίμακες.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις το άρθρον 3 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 γίνεται μνεία του Πίνακος Πληρωμών. Και αι μισθοδοτικαί κλίμακες είναι μία σελίς των Πινάκων Πληρωμών. Ως εκ τούτου είμαι της γνώμης ότι είναι ανάγκη να τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ Α, Μισθοδοτικαί Κλίμακες. . . .

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Επειδή εις την 'Εκθεσιν της Επιτροπής δεν ανεφέρθησαν ωρισμέναι τροποποιήσεις εις τας Μισθοδοτικάς Κλίμακας, η

Ανωτάτη Κλίμαξ πρέπει να απαλειφθή, κ. Πρόεδρε, και να προστεθή η Κλίμαξ ΑΑ £1560Χ60—1800. Επίσης πρέπει να προστεθή ετέρα Κλίμαξ 10Α. £426Χ24—690Χ30—720.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως γίνουν αι διορθώσεις εις το Ελληνικόν και Τουρκικόν κείμενον. Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εάν ρίψωμεν έν βλέμμα εις το αρχικόν νομοσχέδιον, το οποίον κατετέθη εις την Βουλήν, θα ίδωμεν ότι εις τον κατάλογον των κλιμάκων υπάρχουν αι κλίμακες ΑΑ, 5Α και 10Α. Ως εκ τούτου, ως προνοείται εις την έκθεσιν της Επιτροπής, πρώτη κλίμαξ εις τον κατάλογον, ο οποίος απομένει μετά την αφαίρεσιν της ανωτάτης κλίμακος, θα είναι η κλίμαξ ΑΑ και τοιουτοτρόπως θα διορθωθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε την απάλειψιν της Ανωτάτης Κλίμακος £1600Χ60—1900, και θα αρχίζωμεν από το Α £1460Χ50—1560Χ60—1800.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εις το Αγγλικόν κείμενον υπάρχει μία κλίμαξ ΑΑ, η οποία αρχίζει από £1560 και με ετησίας προσαυξήσεις £60 ανέρχεται εις £1800. Εις το Τουρκικόν, όμως, κείμενον η κλίμαξ αυτή δεν υπάρχει. Δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον είναι ανάγκη να τεθή και μία κλίμαξ ΑΑ και, όπως είπεν ο έντιμος κ. Γιαμάκης, έναντί της να αναγράφεται £1560Χ60—1800.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Η εισήγησίς σας είναι όπως προστεθή η Κλίμαξ ΑΑ;

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εις το Ελληνικόν και εις το Τουρκικόν;

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Και εις το Τουρκικόν, όπως αντιλαμβάνομαι, και το 10Α εις το Ελληνικόν αλλά δεν ξέρω εις το Τουρκικόν.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Πρέπει να προστεθή και εις το Τουρκικόν.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον υπάρχουν υπό την διωρθωμένην των μορφήν αι ΑΑ, 5Α και 10Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ώστε το πρώτον είναι να απαλειφθή η Ανωτάτη Κλίμαξ £1600Χ60—1900 από το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον· δεύτερον, εις το Ελληνικόν και εις το Τουρκικόν προστίθεται η Κλίμαξ ΑΑ.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να επιφέρουν τας τροποποιήσεις αυτάς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αι διορθώσεις αυταί υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι διορθώσεις υπάρχουν.

Παρακαλώ να αναγνωσθή η Κλίμαξ ΑΑ και 10Α.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΑΑ £1560Χ60—1800.

10Α £426Χ24—690Χ30—720.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εκτός των Κλιμάκων ΑΑ και 10Α υπάρχει και η Κλίμαξ 5Α ως και αι Κλίμακες 1Α και 2Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως αναγνωσθούν όλαι αι Κλίμακες, όχι με τον αριθμόν των λιρών, αλλ' απλώς αι Κλίμακες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν τας Κλίμακας μαζύ με τον πρώτον αριθμόν των λιρών π.χ. Α £1460, Β £1380, κλπ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κλίμαξ Αριθ.	Μισθοδοτικαί κλίμακες £
ΑΑ	1560
Α	1460
Β	1380
Ι	1404
ΙΑ	1452
2	1236
3	1128
4	—

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ουμίτ.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Μετά την Κλίμακα 2 πρέπει να είναι η Κλίμαξ 2Α, η οποία είναι £1236Χ42—1404.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατόπιν τούτου πρέπει να υπάρχη μεσημέρι και θα διακόψωμεν. Παρακαλούνται δε οι Γραμματείς μαζύ με τα μέλη της Επιτροπής Προϋπολογισμού να εξετάσουν τας Κλίμακας εις το Ελληνικόν και Τουρκικόν κείμενον ούτως ώστε να συμβαδίζουν. Θα συνεχίσωμεν την εργασίαν μας την 4ην απογευματινήν ώραν. Την δευτέραν απογευματινήν θα συνέλθη η Επιτροπή Οικονομικών, την 3ην απογευματινήν ώραν θα συνεδριάση η Επιτροπή Προϋπολογισμού, Οικονομικών και Νομικών. Θα παρευρεθώ εις τας συνεδριάσεις και θα αναλύσω τα θέματα τα οποία θα μας απασχολήσουν. Η συνεδρίασις θα συνεχισθή την 4ην απογευματινήν ώραν.

('Ωρα διακοπής 1.20 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 4.03 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Τακτικού Προϋπολογισμού.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού συνεχίσωμεν με την συζήτησιν του Προϋπολογισμού είναι ανάγκη να κατατεθούν ωρισμένα Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως, και διά τούτο παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής τρία Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

(2) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Εργοδότησις Κυβερνητικών Υπαλλήλων) (Διατάξεις Αφυπηρετήσεως) Νόμος του 1961.

(3) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποίησις υπ' αρ. 4) Νόμος, 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτήν την στιγμήν ελήφθη επιπρόσθετον Νομοσχέδιον με τον τίτλον «Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικής Πωλήσεως Ακινήτου Περιουσίας).

Το Νομοσχέδιον το οποίον εστάλη από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν προβλέπει διά την απαγόρευσιν αναγκαστικών πωλήσεων μέχρι της 23ης Φεβρουαρίου του 1962, ο δε σκοπός του Νομοσχεδίου είναι ο εξής:

Το Υπουργικόν Συμβούλιον εψήφισε σήμερον Νομοσχέδιον το οποίον ρυθμίζει το θέμα της πωλήσεως περιουσίας ανηκούσης εις γεωργούς. Επειδή δεν είναι δυνατόν η Βουλή να ψηφίση το Νομοσχέδιον αυτό μέχρι του τέλους του έτους, και επειδή ο ήδη υφιστάμενος Νόμος περί Παρεμποδίσεως,

Αναβολής Αναγκαστικών Πωλήσεων εκπνέει την 31ην Δεκεμβρίου του 1962, διά να μη δημιουργηθή κατάστασις ή κρίσις μεταξύ της 31ης Δεκεμβρίου και της 23ης Φεβρουαρίου οπότε υπολογίζεται ότι η Βουλή θα είναι εις θέσιν να ψηφίση ή όχι το βασικόν Νομοσχέδιον, κατετέθη σήμερον το σύντομον αυτό Νομοσχέδιον διά να καλύψη την περίοδον 31ης Δεκεμβρίου μέρι της 23ης Φεβρουαρίου. Ως εκ τούτου προκύπτει ότι το Νομοσχέδιον πρέπει να ψηφισθή προ της 31ης Δεκεμβρίου. Διά να είναι δυνατόν όπως το προσωρινόν Νομοσχέδιον ψηφισθή προ της 31ης Δεκεμβρίου είναι ανάγκη όπως κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Επαναλαμβάνω ότι το παρόν Νομοσχέδιον το οποίον κηρύσσομεν επείγον δεν είναι το τελικόν Νομοσχέδιον το οποίον θα διευθετήση το θέμα, αλλά το προσωρινόν μέτρον το οποίον θα παρεμποδίση πωλήσεις μέχρις ότου η Βουλή δυνηθή να μελετήση και ψηφίση ή όχι τον βασικόν Νόμον.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον κηρύσσεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως. Επομένως δεν είναι ανάγκη να δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, αι δε χρονικαί προθεσμίαι αι οποίαι ορίζονται εις το Σύνταγμα, όσον αφορά την κυκλοφορίαν της εκθέσεως της αρμοδίας Επιτροπής, δεν ισχύουν. Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών και Νομικών, η οποία πρέπει να συνεδριάση αύριον, διότι η συζήτησις του Νομοσχεδίου θα ορισθή διά την Παρασκευήν, την 4ην απογευματινήν ώραν.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών, ως επίσης και τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών, να ορίσουν συνεδρίαν διά την αύριον.

Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποίησις υπ' αρ. 4) Νόμος του 61 είναι επίσης ανάγκη να χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως διά τους ακόλουθους λόγους:

Ο βασικός Νόμος ο οποίος τελικώς θα ρυθμίση το θέμα απεστάλη εις την Βουλήν. Εν τούτοις δεν είναι δυνατόν να ψηφισθή προ της 31ης Δεκεμβρίου, και επομένως πρέπει το σύντομον Νομοσχέδιον περί παρατάσεως της καταστάσεως να ψηφισθή εις Νόμον προ της 31ης Δεκεμβρίου, ούτως ώστε εν τω μεταξύ να δοθή καιρός εις την Βουλήν να μελετήση και να ψηφίση τον βασικόν Νόμον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 61 κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως κηρύσσεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως. Επομένως δεν χρειάζεται να δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, αι δε χρονικαί περίοδοι αι αναφερόμεναι εις το Σύνταγμα όσον αφορά την έκθεσιν της αρμοδίας Επιτροπής δεν ισχύουν.

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών η οποία πρέπει να συνεδριάση αύριον, διότι το Νομοσχέδιον θα συζητηθή την Παρασκευήν.

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων (Τροποποιητικός) Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών όπως και ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Εργοδότησις Κυβερνητικών Υπαλλήλων) (Διατάξεις Αφυπηρετήσεως) Νόμος του 61, ο οποίος είναι ο βασικός Νόμος, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Προϋπολογισμού.

Πίναξ Α — Μισθοδοτικαί Κλίμακες.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να πληροφορήσουν την Βουλήν εάν έγινεν η σύγκρισις του Ελληνικού και Τουρκικού κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγινεν η σύγκρισις των δύο κειμένων· και εις τα δύο κείμενα οι αριθμοί είναι οι ίδιοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι τροποποιητικαί εισηγήσεις έχουν σημειωθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις τας μισθοδοτικάς κλίμακας έχουν σημειωθή όλαι αι τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθούν αι τροποποιήσεις μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αι τροποποιήσεις είναι διαφορετικαί εις το Ελληνικόν κείμενον και εις το Τουρκικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αναγνωσθούν εις το Ελληνικόν αι τροποποιήσεις επί του Ελληνικού κειμένου, και εις το Τουρκικόν αι τροποποιήσεις επί του Τουρκικού κειμένου, αι οποίαι έγιναν διά να συμβαδίσουν τα δύο κείμενα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανάγνωσις των κλιμάκων:

Κλίμαξ ΑΑ £1560X60—1800

Κλίμαξ 2Α £1236X42—1404

Κλίμαξ 10Α £426X24—690X30—720.

Υπάρχει εισήγησις επίσης όπως αι κλίμακες αι αναφερόμεναι εις την Ραδιοφωνίαν απαλειφθούν εκ του κειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς πρέπει να απαλειφθούν, δεν είναι ζήτημα της Βουλής.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως αι μισθοδοτικαί κλίμακες εγκρίνονται υπό της Βουλής με την παρατήρησιν η οποία έγινε προηγουμένως ότι δεν αποτελούν νομοθέτησιν των θέσεων αυτών. αλλ' απλώς έγκρισιν διά τους σκοπούς του Προϋπολογισμού του έτους αυτού.

Κατάλογος Λειτουργών ασκούντων έλεγχον επί των κονδυλίων.

Υπάρχουν παρατηρήσεις;

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Επανερχόμεθα τώρα εις το Κεφάλαιον 57 — Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι και Αποθεματικόν.

Υπάρχει εισήγησις όπως εις το Κεφάλαιον. «Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι» εγκριθούν τα ακόλουθα:

Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι £50.000, επεξήγησις εις το (α):

«Δι' εξαιρετικάς και επειγούσας ανάγκας μη προβλεπομένας εις συγκεκριμένα κεφάλαια κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου».

Υπάρχει αντίρρησις όπως το ποσόν αυτό εγκριθή;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως το ποσόν εγκριθή όπως αναφέρεται εις τον Προϋπολογισμόν, όπως υπεβλήθη υπό της Επιτροπής Οικονομικών. Το ποσόν των £150.000 αναφέρεται εις τρία συγκεκριμένα κεφάλαια. Μη Προβλεπομένας Δαπάνας αι οποίαι οφείλονται κυρίως εις θεομηνίας, επαναψηφίσεις διά τας οποίας οφείλομεν να έχωμεν οπωσδήποτε ένα ποσόν, και Αποθεματικόν το οποίον αποτελεί μόνον το 0,03 του Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν εφθάσαμεν ακόμη εις το Αποθεματικόν. Το ποσόν το οποίον προβλέπεται είναι, Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι £50.000.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επειδή εγένετο εισήγησις, έντιμε κ. Πρόεδρε, όπως το ποσόν Α57 περιορισθή εις εκείνο, είχα την εντύπωσιν ότι αυτήν την τροπολογίαν εθέσατε ενώπιον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έθεσα υπό την έγκρισιν της Βουλής το, Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι, ποσόν £50,000 το οποίον υπάρχει εντός του Προϋπολογισμού.

Η εισήγησις τροποποιήσεως η οποία υπάρχει εις το ποσόν των £50.000 είναι ότι εις τας Σημειώσεις (α), «Δι'

εξαιρετικάς και επειγούσας ανάγκας μη προβλεπομένας εις Συγκεκριμένα Κεφάλαια» να προστεθούν αι λέξεις «κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου». Διότι ασφαλώς μόνον τον Υπουργικόν Συμβούλιον μπορεί να αποφασίση επί του θέματος αυτού.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το ποσόν των £50.000 διά μη προβλεπομένας δαπάνας εγκρίνεται.

Εις δε τας επεξηγηματικάς σημειώσεις, Σημειώσεις (α) προστίθενται αι λέξεις «κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου» μετά την λέξιν Κεφάλαια.

Η όλη επεξηγηματική σημείωσις έχει ως εξής:

«Δι' εξαιρετικάς και επειγούσας ανάγκας μη προβλεπομένας εις Συγκεκριμένα Κεφάλαια κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου».

Επαναψηφίσεις £30.000.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το ποσόν αυτό εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Υπάρχει εισήγησις όπως προστεθή η ακόλουθος επεξηγηματική σημείωσις.

«Διά σκοπούς ή υπηρεσίας ήδη εγκριθείσας υπό της Βουλής και μη εισέτι συμπληρωθείσας.»

Το ποσόν των £30.000 αποτελεί περίσσευμα δι' έργα τα οποία ενεκρίθησαν υπό της Βουλής και τα οποία ακόμη δεν έχουν συμπληρωθή. Επομένως η επεξηγηματική σημείωσις είναι απλώς διά να επεξηγήση τους σκοπούς της επαναψηφίσεως του ποσού των £30.000.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Αποθεματικόν £70.000.

Υπάρχει εισήγησις όπως το ποσόν των £70.000 απαλειφθή.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως, εκτός εάν υπάρχουν αγορηταί επί του θέματος.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως όπως το ποσόν £70.000, Αποθεματικόν, παραλειφθή;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη δι' ωρισμένα λεπτά.

('Ωρα διακοπής 4.50 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 6.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Προϋπολογισμού.

Κεφάλαιον Α57.

Αποθεματικόν. Υπάρχει εισήγησις όπως το ποσόν γίνη £10.000.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Αι επ' αυτού απόψεις μας αφορούν ζήτημα αρχής. Δεν έχομεν ένστασιν απλώς διά το ποσόν. Αλλά φυσικά είναι προτιμώτερον να μειωθή τούτο από £70.000 εις £10.000. Αλλ' επειδή η ένστασίς μας ήτο επί θέματος αρχής, προτιμώμεν να απόσχωμεν της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποσόν £10.000 εγκρίνεται.

Σημείωσις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν της σημειώσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ποίας σημειώσεως;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πίναξ Δαπανών 1962. Λεπτομέρειαι Δαπάνης και Ποσά Βαρύνοντα το Πάγιον Ταμείον. Σημειώσεις. Γενικά.

Ο Προϋπολογισμός. . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

«Σημειώσεις.

(α) Δι' εξαιρετικάς και επειγούσας ανάγκας μη προβλεπομένας εις Συγκεκριμένα Κεφάλαια κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, όχι. Αι σημειώσεις εκείναι ήδη εψηφίσθησαν και ενεκρίθησαν. Οι Γραμματείς θα επιφέρουν τας αναγκαίας αριθμητικάς τροποποιήσεις. Εις την 9ην σελίδα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Σημειώσεις

Γενικά

1. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δημοσιεύεται κεχωρισμένως.

Αποδοχαί Προσωπικού.

2. Ο αστερίσκος (*) υποδηλοί ότι η θέσις είναι συντάξιμος, αλλά δεν παρέχονται δι' αυτής προσωπικά δικαιώματα εις λειτουργούς ατομικώς, οι οποίοι δυνατόν να είναι, συμφώνως προς τους όρους του διορισμού των, είτε μόνιμοι είτε προσωρινοί.
3. Ο σταυρός (+) υποδηλοί ότι η θέσις αν και μόνιμος, δεν είναι συντάξιμος. Λειτουργοί ατομικώς δεν έχουν, κατά συνέπειαν, προσωπικά δικαιώματα, αλλά δύνανται, συμφώνως προς τους όρους του διορισμού των, να είναι μόνιμοι ή προσωρινοί. Οι μόνιμοι Λειτουργοί εις τας θέσεις ταύτας θα υπεχρεούντο κανονικώς να εισφέρουν εις το Ταμείον Προνοίας Κυβερνητικών Υπαλλήλων.
4. Ο διπλούς σταυρός (++) υποδηλοί ότι η θέσις θα καταργηθή, όταν ο σημερινός κάτοχος διορισθή εις μίαν εκ των νέων θέσεων, δυνάμει του Σχεδίου Αναδιοργανώσεως ή η θέσις κενωθή υπό οιασδήποτε άλλας περιστάσεις.
5. Ο αριθμός των θέσεων, όστις δεικνύεται εις τας δύο στήλας τας φερούσας τον τίτλον «Θέσεις», υποδηλοί το εγκριθέν μόνιμον προσωπικόν — οι κάτοχοι θέσεων εντός του μονίμου τούτου προσωπικού δύνανται να είναι είτε μόνιμοι είτε προσωρινοί λειτουργοί.
6. 'Οταν προσωρινή θέσις καταστή μονίμως αναγκαία και αλλάξη μόνον ο τίτλος αυτής, σχετική σημείωσις θα υπάρχη εις την σελίδα «Επεξηγήσεις». 'Οταν η μισθοδοτική κλίμαξ της τοιαύτης θέσεως μεταβληθή επιπροσθέτως προς τον τίτλον, η παλαιά θέσις θα εμφανίζεται ως διακοπείσα υπηρεσία μεταξύ αγκυλών ([).
7. Αι θέσεις αι δεικνυόμεναι υπό τον τίτλον «Προσωρινοί Θέσεις» είναι αι ακόλουθοι:
   (1) Εκείναι αι οποίαι χρειάζονται δι' οριστικήν και περιωρισμένην περίοδον διά τινα ειδικόν σκοπόν·
   (2) εκείναι διά τας οποίας πρέπει εισέτι να διαπιστωθή μόνιμος ανάγκη· και
   (3) ωρισμέναι θέσεις, συνήθως εις τας κατωτέρας τάξεις, διά τας οποίας υπάρχει πρόθεσις όπως τελικώς πληρώνωνται εκ των 'Αλλων Δαπανών.
8. Αι αναφοραί εις κλίμακα αι γινόμεναι κατόπιν εκάστης θέσεως αναφέρονται εις την εγκεκριμένην κλίμακα την δεικνυομένην εις τον Πίνακα Α.
9. Είς προσωρινός λειτουργός επί χαμηλοτέρας κλίμακος της δεικνυομένης έναντι μιας μονίμου θέσεως δεν θα προχωρή πέραν του ανωτάτου ορίου της χαμηλοτέρας κλίμακος μέχρις ότου μονιμοποιηθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αι παραγράφοι 1 μέχρι 9 αναγωνσθούν εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει τας παραγράφους 1 μέχρις 9 εις την Τουρκικήν γλώσσαν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 1 μέχρι του 9 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Διά την παράγραφον 10, «Άλλαι Δαπάναι», υπάρχει τροποποιητική εισήγησις.

«Οσάκις άρθρον του Προϋπολογισμού Άλλων Δαπανών σημειούται διά σταυρού (+), τούτο υποδηλοί ότι δεν δύναται να γίνη δαπάνη μέχρις ότου:

(α) Δοθούν πλήρεις λεπτομέρειαι του σχεδίου εις τον Υπουργόν των Οικονομικών· και

(β) ληφθή απόφασις υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εξουσιοδοτούσα την δαπάνην».

Νομίζω ότι υπάρχει κείμενον εις την Ελληνικήν και εις την Τουρκικήν. Παρακαλούνται οι Γραμματείς να το αναγνώσουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Άλλα Δαπάναι.

10. Οσάκις άρθρον του Προϋπολογισμού Άλλων Δαπανών σημειούται διά σταυρού (+), τούτο υποδηλοί ότι δεν δύναται να γίνη δαπάνη μέχρις ότου:

(α) Δοθούν πλήρεις λεπτομέρειαι του σχεδίου εις τον Υπουργόν των Οικονομικών· και

(β) ληφθή απόφασις υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εξουσιοδοτούσα την δαπάνην».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η τροποποίησις εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Υπάρχει επιπρόσθετος εισήγησις όπως το άρθρον 10 δεν συμπεριλαμβάνη εγκεκριμένα κονδύλια δι' οδοιπορικά.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

28.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

Έληξεν η ψήφισις. . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως είναι ότι η παράγραφος 10 δεν συμπεριλαμβάνει τα κονδύλια τα αναφερόμενα εις οδοιπορικά. Ανεγνώσθη εκ του κειμένου του νόμου το πρώτον άρθρον.

Άρθρον 2.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να αναγνώσουν το άρθρον 2 του κειμένου του Νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το ποσόν έχει αλλάξει λόγω των αλλαγών αι οποίαι έγιναν.

Έγκρισις πληρωμής εκ του Παγίου Ταμείου ποσού £14.316.171 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα προϋπελογίσθησαν ήδη νομίμως διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα θα προϋπολογισθούν νομίμως διά την χρήσιν ταύτην, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τα δεκατέσσαρα εκατομμύρια, τριακοσίας δεκαέξ χιλιάδας, εκατόν εβδομήκοντα μία λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Άρθροπν 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τους εν τω παρόντι νόμω συναπτομένους Πίνακας δαπανών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Χρησιμοποίησις του περισσεύματος ωρισμένων άρθρων προς κάλυψιν ελλείματος άλλων άρθρων του ιδίου Κεφαλαίου.

4.—(1) Εφ' όσον το διά τας εν εκάστω άρθρω εν τω Πίνακι αναφερομένας και εξειδικευομένας υπηρεσίας και σκοπούς αντιστοίχως δαπανηθησόμενον ολικόν ποσόν δεν θα υπερβή το ολικόν του διά τας εν λόγω υπηρεσίας και σκοπούς αντιστοίχως υπό του παρόντος νόμου χορηγουμένου ως ειδικευθείσης πιστώσεως ποσού, οιονδήποτε περίσσευμα προκύπτον εξ οιουδήποτε άρθρου διά τας εν λόγω υπηρεσίας και σκοπούς, είτε διά της εξοικονομήσεως δαπανών επί του εν λόγω άρθρου είτε εκ του ότι το διά το εν λόγω άρθρον ψηφισθέν ποσόν υπερβαίνει το απαιτηθέν και δαπανηθέν επί τη βάσει του παρόντος νόμου, εν σχέσει με το εν λόγω άρθρον, δύναται, τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου, να διατεθή και δαπανηθή προς κάλυψιν του ελλείμματος οιουδήποτε ποσού δαπανηθέντος επί οιουδήποτε άλλου άρθρου του ιδίου Κεφαλαίου του Πίνακος.

(2) Εντός ενός μηνός από της εγκρίσεως του Υπουργικού Συμβουλίου συμφώνως τω εδαφίω (1) του παρόντος άρθρου θα κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων έκθεσις δεικνύουσα τας περιπτώσεις εις ας ελήφθη η τοιαύτη έγκρισις και τας συνθήκας υφ' άς αύτη εχορηγήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει, ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εις το εδάφιον (1) του άρθρου 4 προσετέθη είς όρος επιφυλάξεως. Νομίζω ότι εις το Ελληνικόν κείμενον ούτος δεν ανεγνώσθη, αν και ανεγνώσθη εις το Τουρκικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κακώς ανεγνώσθη διότι πρέπει πρώτα να το θέσω ενώπιον της Βουλής. Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις όπως ο ακόλουθος όρος επιφυλάξεως προστεθή εις το 4(1). Ο όρος επιφυλάξεως έχει ως ακολούθως:

«Νοείται ότι οιαδήποτε εξοικονόμησις εκ παραλείψεως εκτελέσεως οιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θα θεωρήται ως εξοικονόμησις διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου».

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Νοείται ότι οιαδήποτε εξοικονόμησις εκ παραλείψεως εκτελέσεως οιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θα θεωρήται ως εξοικονόμησις διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 4(1) και (2) μετά του όρου επιφυλάξεως ως ανεγνώσθη εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Παραμένουν τα ακόλουθα:

Κατάστασις ενεργητικού και παθητικού κατά την 31ην Δεκεμβρίου του 1960.

Υπάρχουν παρατηρήσεις;

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Προϋπολογιζόμενον Υπόλοιπον του Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου, του 1961.

Υπάρχουν παρατηρήσεις;

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Προϋπολογιζόμενον υπόλοιπον του Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου του 1962.

Υπάρχουν παρατηρήσεις επί του προϋπολογιζομένου υπολοίπου;

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχουν αι παρατηρήσεις της Οικονομικής Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να ανακεφαλαιώση τας παρατηρήσεις.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Προϋπολογιζόμενον υπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1962, Προϋπολογισμός Δαπανών διά το έτος 1962 ως εκτίθεται εν λεπτομερεία εις τας σελίδας 3 και 4 £18.313.549. Προϋπολογιζόμενον υπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1962, £1.230.177.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως αι παρατηρήσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμού εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Η «Συγκεφαλαίωσις Δαπανών και Οφειλών Βαρυνουσών το Πάγιον Ταμείον» δεν είναι ανάγκη να τεθή υπό έγκρισιν.

Υπάρχουν παρατηρήσεις; Απλώς ερωτώ εάν υπάρχουν παρατηρήσεις.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Προϋπολογισμού.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, όπως εις το Κεφάλαιον 57 συνταχθή υπό των Γραμματέων της Βουλής το κείμενον εις τας Σημειώσεις συμφώνως της αποφάσεως της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιον 57;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Σελίς 135.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

135, το κείμενον έχει ως ακολούθως: Εις το ποσόν £50.000, παρατήρησις (α). «Δι' εξαιρετικάς και επειγούσας ανάγκας μη προβλεπομένας εις Συγκεκριμένα Κεφάλαια, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου».

Εις το ποσόν £30.000, παρατήρησις (β). «Διά σκοπούς ή υπηρεσίας ήδη εγκριθείσας υπό της Βουλής και μη συμπληρωθείσας».

Μπορεί ο έντιμος Γραμματεύς να παραλάβη το κείμενον από το Προεδρείον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το Τουρκικόν κείμενον έχει ακόμη μίαν σημείωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προς κατανομήν εις κεφάλαια και άρθρα κατόπιν εξουσιοδοτήσεως του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έχει ακόμη μίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορώ να έχω υπ' όψιν μου το (γ);

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Το παλαιόν (β) κ. Πρόεδρε γίνεται (γ) τώρα, αναφέρεται εις την ανάλυσιν του Αποθεματικού και πρέπει να διατυπωθή ως (γ) ακριβώς ως προηγουμένως. Δηλαδή «Προς συμπλήρωσιν Κονδυλίων Δαπάνης, τα οποία δυνατόν να αποδειχθούν ανεπαρκή διαρκούντος του οικονομικού έτους».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι το παλαιόν (β).

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Το παλαιόν (β).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία επί του Προϋπολογισμού.

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο προϋπολογισμός εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Προϋπολογισμός εγκρίνεται.

Το επόμενον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εισηγούμαι όπως αναβληθή μέχρι της 8.30 μ.μ. διά να δοθή ευκαιρία εις τους εντίμους Βουλευτάς να ξεκουρασθούν. Θα αρχίσωμεν την συζήτησιν εις τας 8.30 μ.μ. και θα συνεχίσωμεν μέχρι διεκπεραιώσεως του έργου μας.

Η Βουλή θα διακόψη, εκτός εάν προτιμάτε μέχρι της 9ης, εάν ο χρόνος δεν είναι ικανοποιητικός.

Διά να αρχίσωμεν με ακρίβειαν θα ορίσωμεν την 9ην ώραν.

9 ακριβώς θα αρχίση η συνεδρίασις της Βουλής. Θα συνεχίσωμεν μάλλον εις τας 9.00 μ.μ.

Η Βουλή θα διακόψη μέχρι της 9ης.

('Ωρα διακοπής 7.25 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 9.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το δεύτερον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Φόρου Εισοδήματος (Ξένων Εταιρειών και Προσώπων) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, 'Εντιμοι Συνάδελφοι,

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΞΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ) ΝΟΜΟΣ, 1961».

Επιτροπή Δημοσιονομικών	Επιτροπή Νομικών
Παρόντες:	**Παρόντες:**
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Αντώνιος Αναστασιάδης Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης	Χρύσης Δημητριάδης
Γεώργιος Τζιρκώτης	Τίτος Φάνος
Γιάγκος Ποταμίτης	Χαλήτ Αλή Ριζά
Ιωσήφ Γιαμάκης	Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου
Νεπήλ Ναπή	Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Η Επιτροπή Νομικών έλαβε μέρος εν τη συνεδριάσει ταύτη διά να δώση την γνώμην της επί του Νομοσχεδίου από νομοτεχνικής πλευράς μόνον.

Η Επιτροπή Δημοσιονομικών κατά πλειοψηφίαν συστείνει εις την Βουλήν την ψήφισιν του Νομοσχεδίου τούτου διά να καταστή δυνατή η είσπραξις φόρου εισοδήματος παρά των ξένων εταιρειών και των ξένων προσώπων.

'Οσον αφορά τας επενεχθείσας εις το Παράρτημα Πρώτον τροποποιήσεις η πλειοψηφία της Επιτροπής συστείνει εις την Βουλήν την ψήφισιν αυτού προς ενθάρρυνσιν της εκμεταλλεύσεως του υπογείου πλούτου της Νήσου υπό ξένων εταιρειών, με απώτερον σκοπόν την απασχόλησιν εργατικού και υπαλληλικού προσωπικού και την αύξησιν του εθνικού εισοδήματος.

Ο κ. Γ. Ποταμίτης φρονεί ότι επειδή το Νομοσχέδιον τούτο είναι λίαν σοβαρόν και πιθανόν να έχη δυσμενείς οικονομικάς επιπτώσεις, έπρεπε να δοθή εις τους Βουλευτάς περισσότερον χρονικόν διάστημα διά να το μελετήσωσι και να μη επισπευσθή η ψήφισίς του.

Τα Μέλη της Ανεξαρτήτου Τουρκικής Κοινοβουλευτικής Ομάδος της Επιτροπής διετήρησαν τας επιφυλάξεις των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την Έκθεσιν εις την Τουρκικήν γλώσσαν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Την θέσιν μας όσον αφορά φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία δεν είναι πολίται της Δημοκρατίας μας, εξεθέσαμεν, όταν την τελευταίαν φοράν συνεζητείτο το γενικόν Νομοσχέδιον περί Φορολογίας του Εισοδήματος. Ωρισμένα γεγονότα, τα οποία συνέβησαν κατά την επακολουθήσασαν περίοδον, μας έχουν αναγκάσει να σκεφθώμεν εκ νέου το όλον θέμα. Είναι δε δι' αυτόν τον λόγον που εζητήσαμεν να καταχωρισθή εις την Έκθεσιν ότι διατηρούμεν τας επιφυλάξεις μας. Αλλ' αφού εξητάσαμεν το θέμα εις βάθος και πλάτος, πιστεύοντες ότι αι προθέσεις μας πάντοτε είναι ειλικρινείς και καλαί, απεφασίσαμεν όπως μεταβάλωμεν την θέσιν, την οποίαν είχομεν εκθέσει, και διά τούτο ανακοινούμεν ότι θα υποστηρίξωμεν το περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νομοσχέδιον, το οποίον θα εφαρμοσθή εις φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία δεν τυγχάνουν πολίται της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν πρόκειται να ομιλήσω επί του Νομοσχεδίου αλλά ήθελα να κάμω διασάφησιν επί της εκθέσεως. Αναγινώσκων κανείς την έκθεσιν ευρίσκει ότι εγώ εισηγήθηκα να αναβληθή η ψήφισις του όλου Νομοσχεδίου. Η εισήγησίς μου ήτο να περάση το Νομοσχέδιον προτού τελειώση το έτος τούτο. Εκείνο που εδήλωσα είναι ότι έπρεπε να δοθή περισσότερος καιρός ήτο σχετικώς με το πρώτον Παράρτημα και όχι διά το όλον Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Ποταμίτης δεν θα είχεν ένστασιν όπως ψηφισθή ο Νόμος όσον αφορά τον Φόρον Εισοδήματος (Ξένων Εταιρειών και Ξένων Προσώπων), αλλά θα ήθελεν όπως το μέρος του Νόμου το οποίον αναφέρεται εις τας εκπτώσεις αναβληθή διά περαιτέρω μελέτην.

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Και εν τω μεταξύ παραμείνη το πρώτον μέρος ως είχεν εις τον προηγούμενον Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης. Είναι διευκρίνισιν που ζητάτε; Δεν ήλθεν ακόμη η ώρα· είσθε βλέπω πολύ βιαστικός να ομιλήσετε.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επειδή εδόθη ο λόγος εις τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ενόμισα ότι ήρχισεν η συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ ήτο διά να αποσύρη επιφύλαξιν.

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Θα εξαρτηθή από την όλην συζήτησιν εάν θα υπάρξουν άλλοι ομιληταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς, θα ήθελα να γνωρίζω εάν υπάρχουν εκ προμελέτης ομιληταί διά να εξασκήσω το δικαίωμα της καθορίσεως χρόνου δι' ένα έκαστον ομιλητήν.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. συνάδελφοι.

Προτού προχωρήσω θα ήθελα να καταστήσω σαφές ότι είμεθα υπέρ της ψηφίσεως του παρόντος Νόμου, η δε ένστασίς μας συνίσταται όσον αφορά το πρώτον Παράρτημα όπως έχει τροποποιηθή με το υποβληθέν Νομοσχέδιον.

Όπως όλοι γνωρίζομεν προ ολίγων ημερών είχαμεν ενώπιόν μας το Νομοσχέδιον περί Φορολογίας του Εισοδήματος, και που είχε την γνωστήν τύχην. Εις αυτό το Νομοσχέδιον που εξητάσαμεν και συνεζητήσαμεν προ ολίγων ημερών περιελαμβάνοντο σαν Πρώτο Παράρτημα μία σειρά διατάξεων που διέπουν τας εκπτώσεις και αποσβέσεις αναφορικά με Μεταλλευτικάς Εταιρείας εν σχέσει με τον φόρον εισοδήματος. Αυταί αι διατάξεις εψηφίσθησαν τότε από την Βουλήν ομοφώνως και δεν μας απησχόλησαν καθόλου κατά την διάρκειαν των πολυημέρων και αρκετά μακροσκελών συνεδριάσεων του Σώματος αυτού. Σήμερον ύστερα από τας γνωστάς εξελίξεις έχομεν ενώπιόν μας έν νέον Νομοσχέδιον, που συγκεκριμένος σκοπός του είναι αφού εγκριθή εντός του έτους 1961 να επιτρέψη εις την Δημοκρατίαν να εισπράξη από τας ξένας Εταιρείας και άτομα φόρον εισοδήματος διά το έτος 1961, και που διαφορετικά θα εχάνετο με μίαν απώλειαν διά το κρατικόν ταμείον περίπου £1.800.000. Εν όψει αυτού του συγκεκριμένου σκοπού θα αναμένωμεν ότι το παρόν Νομοσχέδιον θα είναι όσον το δυνατόν απλούστερον και ολιγώτερον συζητήσιμον, ώστε ο επιδιωκόμενος σκοπός να επιτευχθή εγκαίρως και το ενωρίτερον. Συγκεκριμένα θα ανεμέναμεν το Νομοσχέδιον αυτό να είναι το ίδιον με το προηγούμενον με ωρισμένας μικράς διαφοράς ώστε να αναπροσαρμόζεται και να εφαρμόζεται μόνον διά τας Ξένας Εταιρείας και άτομα. Αυταί αι αναπροσαρμογαί εις τον προτεινόμενον σήμερον Νομοσχέδιον έχουν περιορισθή εις δύο αλλαγάς ορισμών και εις μερικάς απαλείψεις μερικών παραγράφων. Ίσα μ' εδώ το ζήτημα είναι απλούστατον, και όμως εθεωρήθη σκόπιμον από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, υποβάλλουσα το επείγον αυτό Νομοσχέδιον να επιφέρη βασικάς αλλαγάς εις το Πρώτον Παράρτημα που αναφέρεται εις τας Μεταλλευτικάς Εταιρείας κατά τοιούτον τρόπον ώστε αι νέαι διατάξεις του Παραρτήματος να γίνουν ουσιαστικά αγνώριστοι. Το Παράρτημα αυτό αποτελούμενον από 9 τυπογραφημένας σελίδας εισάγει, διά να χρησιμοποιήσωμεν την γνωστήν φράσιν, καινά δαιμόνια τα οποία αναμφιβόλως θα έχουν σημαντικάς οικονομικάς και φορολογικάς επιπτώσεις, επειδή περιέχουν νέα σοβαρά ωφελήματα απαλλαγής και εκπτώσεων από τον Φόρον Εισοδήματος εις ξένας Μεταλλευτικάς Εταιρείας, και ιδιαιτέρως εις την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν, η οποία αναφέρεται ονομαστικώς εις τρεις περιπτώσεις εις το Παράρτημα αυτό. Μία έστω και πρόχειρη εξέτασις αυτών των διατάξεων είναι έργον που χρειάζεται αρκετάς ημέρας έστω και αν αυτό εξετασθή από νομικούς ή λογιστάς. Ακόμη περισσότερον όταν μέσα εις αυτάς τας 9 σελίδας περιέχονται τέτοιαι διατάξεις που είναι δυνατόν χρησιμοποιούμεναι από τας Μεταλλευτικάς Εταιρείας διά τον συμφερώτερον δι' αυτάς τρόπον να επιφέρουν κατά μερικάς εκατοντάδας λίρας ελάττωσιν των κρατικών μας εσόδων, και τούτο όταν χρειαζόμαστε και την τελευταίαν λίραν διά την εφαρμογήν του εξαγγελθέντος Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως. Κατά την γνώμην μας δεν υπήρχε κανένας λόγος αυταί αι τροποποιήσεις να περιληφθούν εις αυτό το επείγον Νομοσχέδιον, ένα Νομοσχέδιον δηλαδή που ένεκα των ειδικών συνθηκών που έχουν δημιουργηθή πρέπει να ψηφισθή μέσα σε 3 ημέρας. Και που διά να ψηφισθή εγκαίρως εχρειάσθη να θεωρηθή ως επείγον Νομοσχέδιον, χωρίς βεβαίως να γνωρίζωμεν εκ των προτέρων ότι θα περιείχε τόσας σοβαράς αλλαγάς. Και επειδή εχαρακτηρίσθη σαν επείγον, η έκθεσις της Επιτροπής παρελήφθη από τα μέλη της Βουλής σήμερα το πρωί, όπως και το κείμενον του Νομοσχεδίου. Επιπροσθέτως, σε αντίθεσιν με ότι συμβαίνει με τα άλλα Νομοσχέδια, ουδεμία εισηγητική

έκθεσις του αρμοδίου Υπουργού μας έχει δοθή επάνω εις το ζήτημα τούτο. Εγώ συγκεκριμένως, επειδή είχα την τύχην να μετέχω εις την Επιτροπήν Νομικών που εξήτασε το Νομοσχέδιον προ 5 ημερών μαζύ με την Επιτροπήν Οικονομικών, είχα την ευκαιρίαν να δω το κείμενον αυτό από πέντε τώρα ημέρας πριν. Σας διαβεβαιώ όμως αγαπητοί συνάδελφοι, ότι αι νομικαί μου γνώσεις και η νομική μου πείρα όση και αν είναι με πολλήν δυσκολίαν με βοήθησαν εις το διάστημα αυτό να πάρω μίαν ιδέαν των διατάξεων και των συνεπειών αυτών των τροποποιήσεων. Και τούτο παρ' όλον που εχρειάσθη να προστρέξω εις τα φώτα διακεκριμένων λογιστών και άλλων ειδικών καθώς και σε αρκετά ειδικά βιβλία.

Διερωτώμαι, ιδιαίτερα απευθυνόμενος εις τους μη νομικούς και τους μη λογιστάς, πώς είναι δυνατόν η Βουλή με πλήρη συναίσθησιν των ευθυνών της να συζητήση σήμερα και να ψηφίση τοιαύτας βασικάς και πολυπλόκους τροποποιήσεις ενός Νομοσχεδίου που το κείμενόν του είδε σήμερα το πρωί· και που θα έχη σοβαράς οικονομικάς συνεπείας.

Διερωτώμαι ακόμη ποία ήτο η ανάγκη της βεβιασμένης αυτής ενεργείας. Εάν το προηγούμενον Νομοσχέδιον που συνεζητήσαμεν προ ολίγων ημερών εψηφίζετο εις Νόμον, το Πρώτον Παράρτημα δεν θα περιείχε τας σημερινάς σοβαράς τροποποιήσεις. Γιατί εκείνο που πριν 10 ημέρας θα ήτο εν τάξει να ψηφισθή ως Νόμος, και εις την πραγματικότητα το Πρώτον Παράρτημα, τότε εψηφίσθη ομοφώνως, σήμερα να χρειάζεται τοιαύτην βασικήν και βεβιασμένην αναθεώρησιν;

Προτού όμως καταλήξω εις συμπεράσματα και εισηγήσεις νομίζω ότι είναι ανάγκη να αναλύσω εν συντομία τας νέας τροποποιήσεις εκφράζων ταυτοχρόνως και τας απόψεις μου επάνω εις αυτάς. Εάν μερικοί συνάδελφοι έχουν καταλάβει κάτι περισσότερον από εμένα, θα ήμουν ευγνώμων εάν με διώρθωναν εάν κάμω οιονδήποτε λάθος.

'Οσον αφορά τους εντίμους συναδέλφους που πήραν το κείμενον σήμερα το πρωί· και που θα διερωτώνται, όπως αρχικώς διηρωτώμην και εγώ, εάν εκείνο που διαβάζουν διά πρώτην φοράν έχει έννοιαν, και τί έννοιαν έχει, τους παρακαλώ να με συγχωρήσουν αν δεν θα είμαι αρκετά σαφής. Τους διαβεβαιώ όμως ότι αυτό τουλάχιστον δεν θα είναι ιδικόν μου λάθος.

Σύμφωνα με το πρώτον Παράρτημα που ίσχυε πριν, αι Μεταλλευτικαί Εταιρείαι εδικαιούντο ωρισμένας εκπτώσεις και αποσβέσεις εις τον υπολογισμόν του φορολογητέου εισοδήματός των, και που ήσαν ευνοϊκώτεραι από άλλας επιχειρήσεις. Αι ετήσιαι αποσβέσεις ελάμβανον υπ' όψιν την ετησίαν παραγωγήν καθώς και την περίοδον ζωής ενός Μεταλλείου, με ανώτερον ποσοστόν αποσβέσεως 5% επί των κεφαλαιουχικών επενδύσεων. Αυτός ο τρόπος της αποσβέσεως φορολογικά είναι ορθός, και ισχύει και εις άλλας χώρας ότν πρόκειται διά Μεταλλεία όπου η πηγή προσπορισμού του κέρδους εξαντλείται με την πάροδον του χρόνου, με την εξάντλησιν δηλαδή του εξαγομένου από το Μεταλλείον προϊόντος.

Αυτή η φορολογική αρχή ισχύει, διά παράδειγμα, εις την Αγγλίαν και εις άλλας χώρας με ορθόν φορολογικόν σύστημα όσον αφορά τον Φόρον Εισοδήματος. Εις την Κύπρον όμως έστω και με το προηγούμενον Πρώτον Παράρτημα αι Μεταλλευτικαί Εταιρείαι απελάμβανον μερικών ειδικών προνομίων περισσοτέρων και από τον Αγγλικόν Νόμον. Διά παράδειγμα τα έξοδα διά την αγοράν της γης και την αγοράν κοιτασμάτων ή δικαιωμάτων εθεωρούντο κεφαλαιουχικαί δαπάναι υποκείμεναι εις αποσβέσεις, αντίθετα με ότι συμβαίνει εις Αγγλίαν. Αυτό το προνόμιον είναι αρκετά σημαντικόν και ίσχυεν εις την Κύπρον δι' αρκετά τώρα χρόνια. Την 5ην Μαρτίου 1959 η τότε Αποικιοκρατική Κυβέρνησις εδημοσίευσεν εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Τροποποιητικόν Νομοσχέδιον διά τροποποίησιν του Πρώτου Παραρτήματος, που τελικά όμως δεν έγινε Νόμος λόγω των τότε μεταβατικών εξελίξεων. Με το Νομοσχέδιον του 1959 εδίδοντο μερικά βασικά προνόμια υπό μορφήν νέων εκπτώσεων και αποσβέσεων εις τας Μεταλλευτικάς Εταιρείας.

Αι σημεριναί προτεινόμεναι τροποποιήσεις του Πρώτου Παραρτήματος ουσιαστικά ενσωματώνουν τας διατάξεις του Νομοσχεδίου του 1959 με ωρισμένας αλλαγάς. 'Αλλαι είναι επί το καλύτερον αλλά άλλαι, ίσως και αι πλέον σημαντικαί, είναι επί το χειρότερον, κατά την γνώμην μας, από της πλευράς της διασφαλίσεως των δημοσίων προσόδων.

Αι τροποποιήσεις εις την σημερινήν των τελικήν μορφήν παρέχουν τα σχετικά βασικά προνόμια σε σύγκρισιν με το Πρώτον Παράρτημα. Πρώτον, οιαδήποτε έξοδα διά την ανάπτυξιν μιας μεταλλευτικής πηγής που έγιναν από την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν μετά την 1ην του Ιανουαρίου 1960, ή που θα γίνουν εις το μέλλον με σκοπόν την αφαίρεσιν των στρωμάτων του εδάφους που καλύπτουν τα κοιτάσματα των Μεταλλείων εις την Σκουριώτισσα και το Απλίκι, ώστε να μπορεί να γίνη επιφανειακή εκμετάλλευσις των τοιούτων Μεταλλείων, θα θεωρώνται έξοδα αφαιρετέα αμέσως από το εισόδημα διά σκοπούς φορολογίας του εισοδήματος. Ενώ, με το Πρώτον Παράρτημα, όπως ήτο προηγουμένως ακόμα και με τας τροποποιήσεις του 1959, αυτό δεν μπορούσε να γίνη. Παρομοία προστασία δίδεται και εις τας άλλας Μεταλλευτικάς Εταιρείας που δεν κατονομάζονται όμως, διότι φαίνεται ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθή ουσιαστικά από αυτάς εφ' όσον πιθανόν να μην έχουν παρομοίου είδους μεταλλεία.

Αυτή η τροποποίησις παίζει σοβαρόν φορολογικόν ρόλον, διότι σημαντικόν ποσόν χρημάτων, που διαφορετικά θα εφορολογείτο ή θα απεκόπτετο σημαντικά κατά την διάρκειαν πολλών ετών, τώρα θα εξαιρήται από την φορολογίαν αμέσως και μέσα σε ένα χρόνον. Δεύτερον, οιαδήποτε έξοδα έγιναν μετά την 1.1.1960 ή θα γίνουν εις το μέλλον από Μεταλλευτικήν Εταιρείαν σε υπάρχον μεταλλείον διά την διεξαγωγήν ερευνών ή διά την διεξαγωγήν ερευνών ή διά την ανακάλυψιν νέων μεταλλευμάτων ή διά την επέκτασίν των, και τα οποία έξοδα εις το τέλος δεν θα φέρουν θετικόν αποτέλεσμα, και δεν θα έχουν απόδοσιν, θα θεωρώνται έξοδα αφαιρετέα αμέσως από το εισόδημα διά σκοπούς φορολογίας, ενώ αυτό δεν συνέβαινε προηγουμένως.

Τρίτη και σημαντικωτέρα τροποποίησις είναι εκείνη που παρέχει έν νέον είδος εκπτώσεως εις τας Μεταλλευτικάς Εταιρείας, που λέγεται έκπτωσις λόγω εξαντλήσεως του μεταλλείου, και στηρίζεται επάνω εις το επιχείρημα να ενθαρρυνθούν αι Μεταλλευτικαί Εταιρείαι να ανοίξουν νέα Μεταλλεία χωρίς μεγάλας φορολογικάς επιβαρύνσεις επειδή τα παλαιά τους μεταλλεία υποτίθεται ότι θα εξαντληθούν, χωρίς όμως ο χρόνος της τοιαύτης υποτιθεμένης εξαντλήσεως να χρειάζεται νομικά να αποδειχθή εις ωρισμένην συγκεκριμένην περίοδον.

Με δύο λόγια όταν μία τοιαύτη Εταιρεία ανοίξη ένα νέον μεταλλείον, αι αποσβέσεις που θα δικαιούται να κάμη κάθε χρόνον δι' εξαίρεσιν από τον Φόρον Εισοδήματος θα είναι πολύ ευνοϊκώτεραι από εκείνας που ισχύουν διά τα παλαιά μεταλλεία. Αντί τοιαύται αποσβέσεις να έχουν σχέσιν με την αξίαν των κεφαλαιουχικών επενδύσεων ή με την ζωήν του μεταλλείου, που είναι ο ορθόδοξος τρόπος και που είναι αυτός που αλλού χαρακτηρίζεται ως έκπτωσις λόγω εξαντλήσεως του μεταλλείου, τώρα αι τοιαύται αποσβέσεις θα έχουν σχέσιν με την ετησίαν πώλησιν και με την ετησίαν αποδοτικότητα κέρδους του νέου μεταλλείου. Δύσκολοι βεβαίως έννοιαι και εκφράσεις διά να γίνουν κατανοηταί. Αλλ' οι Ελεγκταί των Εταιρειών αυτών τας καταλαμβαίνουν πολύ καλά και θα ξέρουν πως να τας χρησιμοποιήσουν επί το συμφερώτερον διά μίαν τοιαύτην Εταιρείαν. Γιατί, εκτός των άλλων, αι Εταιρείαι αυταί έχουν το δικαίωμα κάθε χρόνον να εκλέγουν την μορφήν της αποσβέσεως που θα θέλουν να επωφεληθούν. Εάν δεν τους συμφέρη αυτός ο νέος τρόπος αποσβέσεως μπορούν να προτιμήσουν τον παλαιόν ή το αντίθετον. Δηλαδή θα κινούνται με τοιαύτην ευχέρειαν ώστε με έν λογιστικόν παιγνίδι να κερδίζουν όσον το δυνατόν περισσότερα εις βάρος του Δημοσίου Ταμείου.

Οι κίνδυνοι από αυτάς τας διατάξεις και η έκτασις των παραχωρουμένων προνομίων γίνονται πιο κατανοητοί αν δούμεν μερικάς από τας πιο πιθανάς ή μάλλον βεβαίας συνεπείας.

'Οταν το Νομοσχέδιον ομιλή διά «Νέον Μεταλλείον» δεν εννοεί μόνον νέον Μεταλλείον σε άλλην περιοχήν εκτός δι' ωρισμένας περιπτώσεις, αλλά και το άνοιγμα νέων μίνων εις τον ίδιον μεταλλευτικόν χώρον.

Εδώ πρέπει να σημειωθή ότι το Νομοσχέδιον ονομαστικά θεωρεί και τα εν απραξία ευρισκόμενα μεταλλεία της Κυπριακής Μεταλλευτικής Εταιρείας εις την Σκουριώτισσαν και το Απλίκι σαν νέα Μεταλλεία. Αφού λοιπόν μπορεί να θεωρηθή νέον μεταλλείον μία νέα εργασία που γίνεται εις τον ίδιον μεταλλευτικόν χώρον όπου υπάρχει παλαιόν μεταλλείον αι περιπτώσεις φοροδιαφυγής είναι τεράστιαι, διότι δεν υπάρχει ούτε πρακτικώς αλλά και ούτε νομικώς εφαρμόσιμος τρόπος να ελέγξη ένας έξω από την Εταιρείαν με βεβαιότητα, εάν ένα συγκεκριμένον έξοδον, διά παράδειγμα, μεταφορικά, εργατικά κλπ. έγινε διά το νέον ή το παλαιόν Μεταλλείον που είναι εκεί δίπλα, και ούτε το προϊόν που εξάγεται από το νέον ή το παλαιόν Μεταλλείον μπορείς να το ελέγξης σαν φοροθέτης. Και τόσον το ζήτημα των εξόδων όσον και το ζήτημα της ποσότητος του προϊόντος έχει σημασίαν διά την εξεύρεσιν του ποσοστού της αποσβέσεως.

'Αλλη συνέπεια: Εφ' όσον η ετησία απόσβεσις θα γίνεται επάνω εις την βάσιν της ετησίας καθαράς πωλήσεως και αποδοτικότητος κέρδους και όχι επάνω εις την αξίαν των κεφαλαιουχικών επενδύσεων υπάρχει πιθανότης ή και βεβαιότης μέσα σε λίγα χρόνια αι αποσβέσεις να ξεπεράσουν κατά πολύ αυτήν την ιδίαν την αξίαν των κεφαλαιουχικών επενδύσεων. Δηλαδή ενώ εις την πρώτην περίπτωσιν η απόσβεσις. . . θα εσταματούσε σε μερικά χρόνια εάν εκάλυπτε το 120% της αξίας των κεφαλαιουχικών επενδύσεων, εις την δευτέραν περίπτωσιν, την τωρινήν, την προτεινομένην, η απόσβεσις, η οποία θα είναι σχεδόν σίγουρα μεγαλύτερη, θα συνεχίζεται επ' άπειρον.

Αυτό σημαίνει ότι μία τέτοια Εταιρεία, ενώ μέσα σε λίγα χρόνια θα έχη βγάλει τα χρήματα που επένδυσεν, χωρίς να λογαριάσωμεν και το ετήσιον κέρδος της, θα εξακολουθή να έχη φορολογικάς εκπτώσεις και προνόμια.

Τρίτη συνέπεια: Παρ' όλον που αι αφαιρέσεις αυταί και αι εκπτώσεις θα γίνωνται σε σχέσιν με νέα Μεταλλεία ή διά καθωρισμένους σκοπούς εις το τέλος όλον το Φορολογητέον Εισόδημα μιας Εταιρείας θα συνενώνεται διά φορολογικούς σκοπούς. 'Ετσι σαν αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος αι νέαι αυταί αφαιρέσεις και εκπτώσεις θα επηρεάσουν γενικώτερα τον πληρωτέον φόρον, ακόμα και όσον αφορά εισοδήματα μη προερχόμενα από νέα Μεταλλεία. Εάν διά παράδειγμα σήμερον η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία έχη φορολογητέον εισόδημα, φερ' ειπείν, 3 εκατομμύρια λιρών τον χρόνον, και φορολογείται διά την δουλειάν την οποίαν κάμνει τώρα επάνω εις την βάσιν των 3 εκατομμυρίων λιρών τον χρόνον, εάν αύριον εξοδεύση φερ' ειπείν 500.000 λίρας διά το καθάρισμα των μεταλλείων Σκουριωτίσσης και του Απλικιού, αι £500.000 λίραι θα αφαιρεθούν από το ετήσιον εισόδημά της των 3 εκατομμυρίων λιρών και έτσι ο φόρος ο οποίος θα πληρωθή θα είναι επί τη βάσει των 2.500.000 λιρών και όχι των 3.000.000. 'Ετσι το εισόδημα του κράτους είναι δυνατόν να επηρεασθή σημαντικά.

Αυταί είναι εις γενικάς γραμμάς αι παρατηρήσεις μας επάνω εις τας προτεινομένας τροποποιήσεις. Νομίζομεν ότι αυταί αι τροποποιήσεις θα επηρεάσουν σημαντικά το κονδύλιον εισπράξεων διά τον Φόρον Εισοδήματος, θα ανοίξουν νέον και πολύ μεγάλον πεδίον φοροδιαφυγής, θα δώσουν απαράδεκτα και αδικαιολόγητα νέα προνόμια σε ξένας εταιρείας, θα ξεφύγουν από τας συνηθισμένας φορολογικάς αρχάς, με εξαίρεσιν ίσως μερικάς αποικιακάς ή ημι-αποικιακάς νομοθεσίας. Επιπροσθέτως θα έχουν αναδρομικήν ισχύν, και εις μερικάς περιπτώσεις αναφέρονται εις την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν ονομαστικά, πράγμα που πρέπει να είναι ανεπιθύμητον δι' οιονδήποτε Νόμον ο οποίος ψηφίζεται από την Βουλήν των Αντιπροσώπων της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Δεν νομίζομεν όμως ότι όλα τα πιο πάνω εξαντλούν αυτό το σοβαρόν θέμα. Αντίθετα φρονούμεν ότι το όλον ζήτημα πρέπει να εξετασθή με προσοχή και χωρίς οποιανδήποτε βίαν. Δι' αυτό εισηγούμεθα όπως η εξέτασις αυτών των τροποποιήσεων αφεθή δι' αργότερον διά να δοθή ευκαιρία εις όλους να το μελετήσουν προσεκτικά και να αναμετρήσουν τας συνεπείας του. Εν τω μεταξύ εισηγούμεθα όπως ψηφισθή το παλαιόν Πρώτον Παράρτημα, και το οποίον εψηφίσαμεν πριν 10 ημέρας, έως ότου μελετηθούν αι νέαι αυταί προτεινόμεναι τροποποιήσεις. Εάν όμως υπάρχη εμμονή βεβιασμένης ψηφίσεως των τροποποιήσεων αυτών, ημείς θα τας καταψηφίσωμεν διατί διαφωνούμεν τόσον εις την ουσίαν των όσον και εις τον βεβιασμένον τρόπον της ψηφίσεώς των.

Υπεστηρίξαμεν και υποστηρίζομεν κάθε Νομοσχέδιον το οποίον εξυπηρετεί τον τόπον μας και τον λαόν μας· και αυτό έχει φανή εις πολλάς περιπτώσεις, εάν όχι εις όλας. Δεν μπορούμεν όμως να δεχθώμεν αυτάς τας τροποποιήσεις, που ευσυνειδήτως πιστεύομεν ότι κανένα άλλον δεν εξυπηρετούν παρά μονάχα μερικάς ξένας μεταλλευτικάς εταιρείας, που μετρούνται εις τα δάκτυλα της μιας χειρός, και που νομίζομεν ότι αρκετά έχουν εκμεταλλευθή τον τόπον μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης, κατόπιν ο κ. Σαββίδης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Εις το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον το οποίον επιβάλλει φόρον εισοδήματος επί των ξένων εταιρειών υπάρχουν δύο κύρια σημεία: Πρώτον, το δικαίωμα το οποίον παραχωρείται εις την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν να αφαιρέση από τα εισοδήματά της ενός έτους όλα τα έξοδα τα οποία θα χρειασθούν διά την αποκάλυψιν των μεταλλείων της Σκουριωτίσσης και του Απλικιού, έξοδα τα οποία θα αφητούντο σύμφωνα με τον παλαιόν Νόμον σε διάστημα περισσοτέρων ετών· και δεύτερον, το depletion allowance το οποίον θα δοθή εις τα νέα μεταλλεία.

Θα ήθελα να εξετάσωμεν εάν η ψήφισις αυτών των δύο σημείων είναι δικαιολογημένη ή όχι.

Είναι εις όλους γνωστόν ότι τα μεταλλεία της Σκουριωτίσσης και του Απλικιού είναι σχεδόν εξηντλημένα. Το εναπομείναν μετάλλευμα το οποίον είναι αμφιβόλου αποδοτικότητος ευρίσκεται μεταξύ των γαλαριών των μεταλλείων αυτών. Διά την εξόρυξιν του μεταλλεύματος τούτου θα χρειασθή όπως γίνη η αποκάλυψις αυτών των μεταλλείων, λόγω των κινδύνων διά την ζωήν των μεταλλωρύχων των συνεπαγομένων διά της χρησιμοποιήσεως άλλων μεθόδων. Η μέθοδος όμως αυτή, δηλαδή η της αποκαλύψεως, απαιτεί μεγάλας δαπάνας εις μηχανήματα και εργατικά. Τα μηχανήματα μόνον θα κοστίσουν πέραν των 800.000 λιρών. Η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία μελετήσασα την όλην κατάστασιν απεφάσισε να εγκαταλείψη τα δύο αυτά μεταλλεία, πρώτον, λόγω της μεγάλης δαπάνης διά την περαιτέρω εκμετάλλευσίν των και, δεύτερον, διά την αμφίβολον αποδοτικότητα του υπάρχοντος μεταλλεύματος.

Η εγκατάλειψις όμως αυτή των δύο μεταλλείων θα είχεν ως αποτέλεσμα την απόλυσιν πέραν των 700 εργατών. Φαντάζεσθε βέβαια, έντιμοι συνάδελφοι, τα αποτελέσματα αυτής της αποφάσεως. Θα είχαμεν μεγαλυτέραν ανεργίαν, και πρώτοι από όλους θα εφώναζαν και θα έρριπταν την ευθύνην εις την Κυβέρνησιν και την Μεταλλευτικήν Εταιρείαν αυτοί οι οποίοι έρχονται σήμερον να καταψηφίσουν το Νομοσχέδιον, διότι η Κυβέρνησις προσεπάθησε να εξεύρη τρόπον διά να διασφαλίση το ψωμί αυτών των 700 πτωχών εργατών, τους οποίους οι κύριοι αυτοί διατυμπανίζουν καθημερινώς ότι αντιπροσωπεύουν και ότι μάχονται διά τα συμφέροντά των. Η Εκτελεστική Εξουσία, ο μόνος πραγματικός υπερασπιστής των συμφερόντων ολοκλήρου του Κυπριακού λαού, διά να διασφαλίση περισσότερον το ζην αυτών των πτωχών εργατών, απεφάσισε να δώση την παραχώρησιν αυτήν εις την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν. Τα έξοδα τα οποία θα αφαιρεθούν εις ένα έτος δεν θα υπερβούν τας £200.000 λίρας, διότι εις αυτά περιλαμβάνονται μόνον τα εργατικά και όχι τα μηχανήματα, των οποίων, όπως είπα και προηγουμένως, το κόστος θα ανέλθη πέραν των 800.000 λιρών.

Ο φόρος τον οποίον θα καρπωθή η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία και τον οποίον θα ζημιωθή η Κυβέρνησις θα ανέλθη εις £85.000 λίρας μόνον, ενώ τα μεροκάματα τα οποία θα πληρωθούν εις τους 700 αυτούς εργάτας, οι οποίοι εν εναντία περιπτώσει θα απολυθούν, ανέρχονται εις 400.000 λίρας περίπου ετησίως. Νομίζω ότι η Εκτελεστική Εξουσία πολύ ορθώς έπραξεν εις αυτήν την περίπτωσιν.

'Οσον διά το δεύτερον σημείον, το depletion allowance, νομίζω ότι είναι μία λογικωτάτη παραχώρησις η οποία

γίνεται εις μόνον τα νέα μεταλλεία διά να δοθή μία ενθάρρυνσις διά την εξεύρεσίν των προς ανάπτυξιν του υπογείου πλούτου της Νήσου. Η Εκτελεστική Εξουσία πολύ ορθώς συμπεριέλαβε τα δύο αυτά σημεία εις το παρόν Νομοσχέδιον. Απέδειξεν ούτω και εμπράκτως την φιλεργατικήν και προοδευτικήν πολιτικήν της, πολιτικήν την οποίαν άλλοι διατυμπανίζουν διά δημαγωγίαν και την οποίαν παραμερίζουν όταν πρόκειται να θιγούν συμφέροντα του Ανατολικού Συνασπισμού ή να προωθήσουν τα συμφέροντα Εταιρειών αι οποίαι ανήκουν εις τον Δυτικόν κόσμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο ισχυρισμός ότι ωρισμένοι Βουλευταί διατυμπανίζουν ωρισμένας απόψεις διά σκοπούς δημαγωγίας. . .

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Συγγνώμην, δεν είπα ωρισμένοι Βουλευταί, είπα «ωρισμένοι». Μπορεί να μην είναι βουλευταί αυτοί οι οποίοι διατυμπανίζουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς η παρατήρησις αυτή ανεφέρετο εις συναδέλφους Βουλευτάς.

Ο κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης;

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Δεν φέρομεν ένστασιν να συνεχίση κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεξαρτήτως του αν έχετε ένστασιν να συνεχίση ή όχι, είναι καθήκον του Προέδρου της Βουλής να τηρή την τάξιν εντός της Βουλής. Ο ισχυρισμός ότι διάφοροι Βουλευταί εκθέτοντες τας απόψεις των εν τη Βουλή πράττουν τούτο απλώς διά δημαγωγικούς σκοπούς, κατά την άποψίν μου, ως Προέδρου της Βουλής, είναι εκτός τάξεως.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Εντάξει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής αποσύρει τον ισχυρισμόν του.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Αποσύρω τον ισχυρισμόν μου.

Διότι, έντιμοι συνάδελφοι, η απόφασις την οποίαν επήραν οι έντιμοι συνάδελφοι να καταψηφίσουν το Νομοσχέδιον τούτο. . .

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Ο έντιμος συνάδελφος είναι εκτός τάξεως, δεν εδηλώσαμεν ότι θα καταψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Βουλευτής κ. Ζιαρτίδης είναι εκτός τάξεως διότι ωμίλησεν προτού του δοθή ο λόγος.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Λάθος δικό μου, έντιμε κ. Πρόεδρε. Εννοούσα τα δύο αυτά σημεία τα οποία ανέφερα· είναι λάθος δικό μου, συγγνώμην.

Η πραγματική αιτία διά την οποίαν θα καταψηφίσουν τα δύο αυτά σημεία είναι ότι εδόθησαν εις την Μεταλλευτικήν Εταιρείαν ωρισμέναι παραχωρήσεις έστω και αν αυταί αι παραχωρήσεις εδόθησαν χάριν τούτων των εργατών.

Αλλά, έντιμοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ερωτήσω εάν ακολουθούσαμεν και ημείς την ιδίαν τακτικήν, την ιδίαν φιλεργατικήν τακτικήν, και κατεψηφίζαμεν και ημείς αυτά τα δύο άρθρα, τότε αυτά τα δύο άρθρα δεν θα επερνούσαν και αντί να στείλωμεν πρωτοχρονιάτικον μπουκαμά εις τους 700 αυτούς πτωχούς βιοπαλαιστάς, θα τους εστερούσαμεν τα προς το ζην.

Αλλά βεβαίως έντιμοι συνάδελφοι, δεν πρέπει να εκπλαγώμεν διά την καταψήφισιν αυτών των δύο άρθρων. Ο λόγος όπως ανέφερα είναι διότι εδόθησαν αυτά τα προνόμια εις την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν, μίαν Εταιρείαν η οποία ανήκει εις τον Δυτικόν Συνασπισμόν, εις τους αποκαλούμενους «Ιμπεριαλιστάς και Απιοκιοκράτας», εναντίον των οποίων μάχεται το Φιλελεύθερον Σιδηρούν Παραπέτασμα. Δεν θα εκπλαγώ και ποσώς αν και ημάς αύριον, μάλλον αν δε μας αποκαλέσουν και ημάς αύριον Αποικιοκράτας διότι έχομεν σκοπόν να ψηφίσωμεν το παρόν Νομοσχέδιον.

Αλλά κύριοι, ημείς τουλάχιστον έχομεν αποδείξει εμπράκτως την αντι-αποικιοκρατικότητά μας και την αγάπην μας προς την ελευθερίαν, ενώ άλλοι κατά την ιδίαν περίοδον ήσαν φίλοι της Αποικιοκρατίας.

Έντιμοι συνάδελφοι, ψηφίζοντες αυτά τα δύο άρθρα πρέπει να έχετε υπ' όψιν σας ότι διά του πρώτου δίδεται ψωμί εις τους 700 αυτούς πτωχούς βιοπαλαιστάς, και διά του δευτέρου γίνεται μία προώθησις προς ανάπτυξιν του υπογείου πλούτου της χώρας μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Εν πρώτοις είμαι ευτυχής που έχω ακούσει τον έντιμον συνάδελφον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι το κόμμα του. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Ανεξάρτητος Τουρκική Ομάς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

. . . . Η Ανεξάρτητος Τουρκική Ομάς έχει αποφασίσει να ψηφίση το Νομοσχέδιον αυτό του Φόρου Εισοδήματος και με τον τρόπον αυτόν θα μπορέσωμεν να δώσωμεν τα προς το ζην προς το κράτος μας. Αλλά λυπούμαι που έχω ακούσει τον έντιμον συνάδελφον κ. Χρύσην Δημητριάδην, ο οποίος έχει εκφρασθή ότι θα ήθελαν να καταψηφίσουν το Πρώτον Παράρτημα του Νομοσχεδίου αυτού· διότι αν και συμφωνώ μαζύ του ότι το χρονικόν διάστημα το οποίον μας έχει δοθή να μελετήσωμεν και να αποφασίσωμεν επί του Νομοσχεδίου αυτού ήτο πολύ περιωρισμένον, εν τούτοις δι' ημάς που είχαμεν την ευκαιρίαν να το αναγνώσωμεν και να το μελετήσωμεν διά τας τελευταίας πέντε ημέρας, μας εδόθη η δυνατότης να αντιληφθώμεν την πρόθεσιν της Εκτελεστικής Εξουσίας διά την εξασφάλισιν κεφαλαίων διά να προχωρήσωμεν εις τας αποκαλύψεις των μεταλλευμάτων του υπογείου πλούτου μας, δίδοντες μεν μερικάς παραχωρήσεις αλλ' εξασφαλίζοντες συν τω χρόνω μόνιμον εργασίαν διά τους πολλούς εργάτας μεταλλείων και εργατοϋπαλλήλους οι οποίοι ίσως να ανέρχωνται εις τους 1.500, που άλλως θα ηναγκάζοντο να μείνουν εις τον δρόμον άνεργοι, ενώ αφ' ετέρου, εις την πραγματικότητα, δεν δίδομεν τίποτε περισσότερον απ' ότι είναι δίκαιον να δώσωμεν. Διότι δεν πρέπει να αναμένωμεν χωρίς να δώσωμεν να παίρνωμεν. Καμμία εταιρεία με κεφάλαια μεγάλα, τα οποία είναι απαραίτητα διά την εργασίαν αυτήν, δεν θα ήτο διατεθειμένη να έλθη να ανοίξη νέα μεταλλεία εις τον τόπον μας χωρίς να έχη την ελπίδα ότι ωρισμένα έξοδα τα οποία θα εγίνοντο, εν ή περιπτώσει τα μεταλλεία των δεν απέβαινον καρποφόρα ή πλούσια, αλλ' απλώς εργάσιμα, θα είχαν την δυνατότητα να αποσβέσουν κεφάλαια τα οποία είχαν εξοδεύσει διά την εργασίαν αυτήν. Άλλωστε, όπως αναφέρεται και εις το Παράρτημα Ι, ουδέποτε θα μπορεί η απόσβεσις να είναι πέραν του 20% του όλου κέρδους των. Επομένως ουδέποτε κινδυνεύομεν να χάσωμεν όλα όσα παίρνομεν από αυτούς. Αλλά δίδοντες εις αυτούς την ευκαιρίαν αυτήν να αποσβέσουν με τον τρόπον με τον οποίον αναφέρει το Παράρτημα Ι, διά του οποίου καλύπτονται και αι έρευναι και τα εργατικά διά τας αποκαλύψεις, δίδομεν την ευκαιρίαν εις τας εταιρείας να προωθήσουν όσον το δυνατόν περισσότερον την εκμετάλλευσιν των μεταλλείων, πράγμα που εις το τέλος θα μας αποδώση πολύ περισσότερα απ' ό,τι απολαμβάνομεν σήμερον. Διότι εάν έχουν περισσότερα χρήματα εις την διάθεσίν των διά να εξοδεύσουν διά νέας ερεύνας, θα έχουν χωρίς αμφιβολίαν περισσοτέρας ελπίδας να εξεύρουν νέα μεταλλεία, ίσως δε και πλούσια, οπότε εκείνα τα οποία θα χάσωμεν θα τα κερδίσωμεν εις το πολλαπλάσιον. Δι' αυτό είμαι της γνώμης ότι εάν θέλωμεν το καλόν του τόπου μας πρέπει χωρίς κανένα δισταγμόν να ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον τούτο όπως μας έχει παρουσιασθή και το έχομεν μελετήσει διά να μην αναβάλλωμεν εκείνο το οποίον μπορούμεν να κάνωμεν σήμερα διά την αύριον, οπότε ίσως να είναι πολύ αργά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι, ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δεν πρόκειται να κηρύξω την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν ευεργέτην του Κυπριακού λαού διότι αυτή η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία ήρχισε με ένα ενεργητικόν το 1955, από 648.000 λίρας. Σήμερα το ενεργητικόν της ανέρχεται εις τα 39 εκατομμύρια λίρας· και αυτά τα εκατομμύρια επραγματοποιήθησαν από τα κόκκαλα των εργατών και από την εκμετάλλευσιν του ορυκτού πλούτου του τόπου μας. Εις το ίδιον διάστημα έκαμεν αποσβέσεις και depletion allowances 46 εκατομμύρια λιρών και επραγματοποίησεν κέρδη 66 εκατομμύρια λιρών. Μόνον εις τα δέκα τελευταία χρόνια 1951—1960 είχεν ένα καθαρό εισόδημα από 40 εκατομμύρια λίρας. Με αυτά τα χρήματα, έντιμε κ. Πρόεδρε και έντιμοι κ. συνάδελφοι, ο Κυπριακός λαός θα ημπορούσε να χρηματοδοτήση πλήρως το Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτύξεως. Διά να αναφερθώ και εις μίαν άλλην Εταιρείαν, την Εταιρείαν Αμιάντου, την Cyprus Asbestos Mines Ltd., το αρχικόν κεφάλαιον αυτής της Εταιρείας ήτο £200.000 λίρες μόνον. Από της 30ής Απριλίου 1950 μέχρι της 30ής Απριλίου του 1961 επραγματοποίησε κέρδη £1.100.000. Το σημερινόν της κεφάλαιον ανέρχεται εις £1.000.000.

Ακούσαμεν διάφορα επιχειρήματα διατί πρέπει να δώσωμεν νέα προνόμια εις αυτήν την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν η οποία επραγματοποίησεν £66.000.000 κέρδη. Ηκούσαμεν επιχειρήματα, διά παράδειγμα, ότι πρόκειται να διωχθούν 800 εργάται και ότι πρέπει να κλείση το μεταλλείον και πολλά άλλα φοβερά.

Νομίζω ότι είναι καιρός να πούμεν εις την Κυπριακήν Μεταλλευτικήν Εταιρείαν ότι δεν μπορεί να μας εκβιάζη κατ' αυτόν τον τρόπον, και ότι η Κυβέρνησις της Κυπριακής Δημοκρατίας μπορεί σε τελευταίαν ανάλυσιν να αναλάβη την εκμετάλλευσιν αυτού του ορυκτού πλούτου προς όφελος της Κυπριακής Οικονομίας. Κατ' αυτόν τον τρόπον τα £2.500.000 κέρδη από τα μεταλλεία θα ημπορούσαν να πηγαίνουν εις τον Κυπριακόν Προϋπολογισμόν διά να χρηματοδοτήται το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως. Όσον διά ειδικούς θα ημπορούσαμεν κάλλιστα να λύσωμεν το πρόβλημα φέροντες τους ειδικούς που χρειάζονται δι' αυτόν τον σκοπόν από το εξωτερικόν και τούτο μέχρι που να εξασκήσωμεν τους δικούς μας Κυπρίους μεταλλειολόγους.

Δι' αυτό αντιτιθέμεθα και θα καταψηφίσωμεν τα νέα προνόμια που διαλαμβάνονται εις το Πρώτον Παράρτημα, ενώ θα ψηφίσωμεν βέβαια για να πληρώση η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία και άλλαι Εταιρείαι τον Φόρον Εισοδήματος.

Όσον διά την συνεπήν και παντοτεινήν αντι-ιμπεριαλιστικήν και αντι-αποικιακήν θέσιν της Αριστεράς, ότι έχω να πω είναι ότι αυτή είναι πολύ γνωστή εις τον Κυπριακόν λαόν και δεν χρειάζεται τα πιστοποιητικά του κ. Τζιρκώτη.

Αυτά κ. Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί προτίθεμαι να προχωρήσω εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου. Θα εισηγούμην. . . . Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε,

Επειδή θα πω μόνον δυο λόγια να μου επιτρέψετε, ει δυνατόν να τα ειπώ απ' εδώ.

Το Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν σήμερον την πρωΐαν. Δεν εννοώ την Επιτροπήν Οικονομικών η οποία είχε την ευκαιρίαν να μελετήση το Νομοσχέδιον προηγουμένως. Η ορθοτέρα έκφρασις διενεμήθη εις τους Βουλευτάς. Εξετέθησαν επιχειρήματα εις την Βουλήν συγκρουόμενα. Πλείστοι Βουλευταί δεν είχαν την ευκαιρίαν να αναγνώσουν καν το Νομοσχέδιον και αμφιβάλλω εάν ήσαν εις θέσιν να σταθμίσουν την όλην επιχειρηματολογίαν ως εξετέθη. Πιστεύω ότι θα ήτο επιθυμητόν να εδίδετο περισσότερος χρόνος διά την μελέτην ενός τόσον σοβαρού θέματος. Εάν αυτό δεν γίνη κατορθωτόν, προσωπικώς δεν θα λάβω μέρος εις την ψηφοφορίαν αναφορικώς με τους Πίνακας και τα Παραρτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης. Θα πήτε μόνον. . . . Εάν θα είναι απάντησις εις την εισήγησιν του κ. Λυσσαρίδη; Εις το θέμα της αγορεύσεως του κυρίου Παπαϊωάννου; Η συζήτησις επί του θέματος έληξε και ήρχισεν η δευτέρα ανάγνωσις.

Ο κ. Λυσσαρίδης εζήτησεν τον λόγον διά να εξηγήση διά ποίον λόγον δεν θα ψηφίση. Εάν υπάρχουν άλλοι ομιληταί οι οποίοι θέλουν να εξηγήσουν διατί δεν θα ψηφίσουν δικαιούνται εις το στάδιον αυτό να ζητήσουν τον λόγον.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εν πρώτοις θα ήθελα να καταστήσω τελείως καθαρόν ότι προτίθεμαι να ψηφίσω υπέρ του Νόμου ο οποίος θα επιβάλλη φόρον επί των ξένων εταιρειών και επί των ξένων υπηκόων εις την Δημοκρατίαν. Από την άλλη μεριά όμως οφείλω να καταστήσω τελείως σαφές ότι πιστεύω ότι δεν εδόθη αρκετός καιρός εις τα Μέλη της Βουλής αυτής να αντιληφθούν με όλας τας επιπτώσεις την σημασίαν των νέων τροποποιήσεων αι οποίαι περιέχονται εις το Πρώτον νέον Παράρτημα.

Είναι λυπηρότατον και το τονίζω, λυπηρότατον, διότι ο Υπουργός των Οικονομικών μέχρι σήμερον ενώ είναι έν τόσον σοβαρόν Νομοσχέδιον, μάλλον τόσον σοβαρόν το νέον Παράρτημα, δεν απέστειλεν ούτε μίαν εισηγητικήν Έκθεσιν διά να εξηγήση από οικονομολογικής απόψεως και δημοσιονομικής τας επιπτώσεις των τροποποιήσεων του Πρώτου Παραρτήματος.

Αντιλαμβάνομαι πλήρως τους λόγους οι οποίοι κάμνουν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να θέλη το Νομοσχέδιον αυτό να γίνη Νόμος· δεν τίθεμαι εναντίον του Τροποποιητικού Παραρτήματος διά τους λόγους που εξέθεσεν ο συνάδελφος κ. Χρύσης Δημητριάδης, ο οποίος, ομού μετά του συναδέλφου του ο οποίος ωμίλησε και μετά του κ. Ποταμίτη, όταν συνεζητούσαμεν το Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος ετέθη κατ' αρχήν εναντίον οιωνδήποτε φορολογικών διευκολύνσεων προς ξένας Εταιρείας. Θεωρούμεν ότι διευκολύνσεις πρέπει να δίδωνται διότι αποτελούν, ως ετονίσαμεν τότε, θεμιτήν οικονομικήν παρανομίαν, αλλ' αι διευκολύνσεις αυταί πρέπει να δίδωνται από την Βουλήν αυτήν μετά μεγάλης περισκέψεως και αφού αντιληφθώμεν πλήρως τας συνεπείας ενός μέτρου προτεινομένου όσον αφορά τας εκπτώσεις.

Εισηγούμαι επομένως όπως το Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος, ως προηγουμένως ενεκρίθη από την Ελληνικήν πλευράν, ψηφισθή το δυνατόν συντομώτερον, και απόψε, ει δυνατόν, εις Νόμον, αμέσως δε να χωρήσωμεν το δυνατόν συντομώτερον εις την ενδελεχή εξέτασιν του νέου Νομοσχεδίου περί περαιτέρω παραχωρήσεων υπέρ ωρισμένων ξένων εταιρειών, αφού δε αντιληφθώμεν πλήρως τας συνεπείας του νέου αυτού Νομοσχεδίου και με απόλυτον κριτήριον το καλόν της Οικονομίας του τόπου μας, και μόνον αυτό το κριτήριον, ή να ψηφίσωμεν τούτο εις Νόμον ή να το απορρίψωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εθέσατε εισήγησιν την οποίαν θέλετε να θέσω εις ψηφοφορίαν;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν έχετε την καλωσύνην κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης. Είναι επί της εισηγήσεως;

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε,

Να επιτρέψετε και εις ημάς, οι οποίοι, εκφράζοντες εμπιστοσύνην προς την Κυβέρνησιν η οποία υπέβαλε το Νομοσχέδιον τούτο, θα ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον αυτό ως έχει, να εκθέσωμεν εν περιλήψει τας απόψεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι αγορεύσεις επί θέματος αρχής έκλεισαν όπως έχω πει και εις τον κ. Τζιρκώτην. Εζήτησαν τον λόγον εκείνοι οι οποίοι ήθελαν να εξηγήσουν διατί δεν θα ψηφίσουν το Νομοσχέδιον, και ο κ. Αναστασιάδης ο οποίος υποβάλλει εισήγησιν προς την Βουλήν όπως αναβληθή η ψήφισις ωρισμένου μέρους του Νομοσχεδίου.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Με όλον τον σεβασμόν. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το παρόν στάδιον το υπό συζήτησιν θέμα είναι η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Αναστασιάδη και όχι ολόκληρον το θέμα αρχής. Εάν θέλετε να αγορεύσετε επί της τροποποιητικής εισηγήσεως του κ. Αναστασιάδη έχετε τον λόγον.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Με όλον το σέβας προς τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής ήθελα να υποβάλω το ερώτημα μετά την πρότασιν υποτροπολογίας του εντίμου συναδέλφου κ. Αναστασιάδη, θα μας δοθή το δικαίωμα να εκφράσωμεν απόψεις επί του όλου Νομοσχεδίου όπως εγένετο και εις την περίπτωσιν ετέρου συναδέλφου ο οποίος ωμίλησεν υπέρ του Νομοσχεδίου αυτού;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το υπό συζήτησιν θέμα εις το παρόν στάδιον είναι η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Αναστασιάδη.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε,

Ο έντιμος συνάδελφος κ. Αναστασιάδης ήτο εις την Επιτροπήν η οποία εξήτασε αυτό το Νομοσχέδιον. Από της Παρασκευής μέχρι σήμερον είναι περίπου 6 ημέραι. Εάν 9 σελίδας δεν κατώρθωσεν να αντιληφθή εις έξ ημέρας, τι χρειάζεται η παράτασις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να δηλώσω, κ. Πρόεδρε, ότι ουδέποτε εφαντάσθην ότι θα είχα το μυαλό του κ. Σαββίδη, και επομένως δεν θα ημπορούσα να το καταλάβω τόσον γρήγορα. Αλλά δεν είμαι ο μόνος που δεν το εκατάλαβα αμέσως, διότι και ο Γενικός Εισαγγελεύς δεν το εκατάλαβε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να παρατηρήσω ότι ο υπαινιγμός του κ. Σαββίδη όσον αφορά τον έντιμον συνάδελφον κ. Αναστασιάδη ήτο περιττός ή εκτός τάξεως. Η δήλωσις του κ. Αναστασιάδη ότι ο Γενικός Εισαγγελεύς δεν αντελήφθη το Νομοσχέδιον είναι τελείως εκτός τάξεως. Ουδείς Βουλευτής έχει το δικαίωμα να αναφέρεται εις οιονδήποτε άλλο πρόσωπον εκτός του εαυτού του και να γνωμοδοτή κατά πόσον αντελήφθη ή δεν αντελήφθη το Νομοσχέδιον.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του κ. Αναστασιάδη η οποία έχει ως ακολούθως: Να ψηφισθή το μέρος του Νομοσχεδίου το οποίον επιβάλλει φόρον εις ξένα πρόσωπα και εις ξένας εταιρείας, και να αναβληθή η ψήφισις μέρους του Νομοσχεδίου το οποίον παραχωρεί ωρισμένας εκπτώσεις ή προνόμια εις μεταλλευτικάς εταιρείας.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Εισερχόμεθα εις την δευτέραν ανάγνωσιν. Εισηγούμαι όπως η δευτέρα ανάγνωσις γίνη ως ακολούθως: Αντί να αναγινώσκεται το κείμενον εκάστης παραγράφου, να αναγινώσκεται ο αριθμός εκάστου άρθρου, και εάν εις την ερώτησιν του Προέδρου «εάν υπάρχη ένστασις» δεν υπάρχει ένστασις, τότε θα θεωρήται ως ψηφισθέν.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Αποδέχομαι την εισήγησιν του Προέδρου, αλλ' υπάρχει το έντυπον κείμενον, το οποίον μας εδόθη. Νομίζω θα ήτο χρήσιμον, εάν ανεγινώσκοντο κεχωρισμένως αι χειρόγραφοι τροποποιήσεις, αι οποίαι υπάρχουν εις αυτό το έντυπον κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις τας παραγράφους όπου υπάρχουν τροποποιήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 1, Συνοπτικός τίτλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 1 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 2ον, Ερμηνεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έφορος επί του Φόρου Εισοδήματος, Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4ον, Υπηρεσιακόν απόρρητον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 5ον, Αντικείμενον φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 6ον, Βάσις της φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 7ον, Ειδικαί περίοδοι φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 8ον, Απαλλαγαί από τον φόρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Διά τους λόγους τους οποίους ανεφέρομεν, έντιμε κ. Πρόεδρε, και κατά την συζήτησιν του προηγουμένου Νομοσχεδίου εν σχέσει με την υποπαράγραφον (ι) την αφορώσαν «Απαλλαγήν από τον φόρον διά νέας επιχειρήσεις» θα απόσχωμεν της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να σημειωθούν αι αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 8ον, παρακαλώ όπως. . . . Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 9ον, Κυβερνητικά Δάνεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 10ον, 'Εκπτωσις διά την ενθάρρυνσιν εισαγωγής ξένου κεφαλαίου εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Αποχαί κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να σημειωθούν αι αποχαί.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 11ον, Χορηγούμεναι εκπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 11ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 12ον, Αφαιρέσεις και προσθέσεις αναφορικώς προς στοιχεία παγίου ενεργητικού χρησιμοποιούμενα εν εμπορική ή βιομηχανική επιχειρήσει κτλ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 12ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13. Δαπάναι μη εκπιπτώμεναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 14. Αποτίμησις εμπορευμάτων επί τη διακοπή εμπορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 14ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 15. Εκπτώσεις δι' εμπορικάς ζημίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 16. Εκπτώσεις λόγω τέκνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 17. Εκπτώσεις αναφορικώς προς ασφάλειαν ζωής ή συνεισφοράς εις Ταμείον Συντάξεων ή άλλα Ταμεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 17ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 18. Εκπτώσεις διά πρόσωπα μη διαμένοντα εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 18ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 19. 'Εκπτωσις αναφορικώς προς το κερδαινόμενον εισόδημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 20. 'Εκπτωσις αναφορικώς προς την σύζυγον ή το εισόδημα της συζύγου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 21. Εισόδημα της συζύγου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 22. Ειδικαί διατάξεις αναφορικώς προς ασφαλιστικάς και ναυτιλιακάς εταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 23. Ειδικαί απαλλαγαί διά ναυτιλιακάς ή αεροπορικάς εταιρείας οσάκις αμοιβαίαι παραχωρήσεις ισχύωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 24. Πρόσωπα διαμένοντα προσωρινώς εν τη Δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 25. Συντελεστής κατά το Δεύτερον Παράρτημα. Δεύτερον Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 26. Παρακράτησις φόρου εκ των μερισμάτων εταιρειών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 27. Συμψηφισμός του ούτω παρακρατουμένου φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 28. Φορολογική υποχρέωσις επιτρόπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 29. Φορολογική υποχρέωσις αντιπροσώπου προσώπου διαμένοντος εκτός της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 30. Επίτροποι υπεύθυνοι διά την φορολογίαν προσώπων άτινα ούτοι εκπροσωπούσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 31. Δελτία άτινα δέον να ετοιμάζωνται υπό αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 32. Διευθυνταί νομικών προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 33. Αντιπρόσωποι προσώπων μη διαμενόντων εν τη Δημοκρατία θα φορολογώνται. Παράρτημα Δεύτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 34. Αντιπρόσωπος αστικώς ανεύθυνος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 35. Πρόσωπα αποβιώσαντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 36. Ειδοποιήσεις περί υποχρεώσεως εις φορολογίαν και δηλώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 37. Φορολογικαί δηλώσεις εργοδοτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 38. Προσωπικαί εταιρείαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 39. Ο 'Εφορος θα φορολογή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 40. Διορισμός αντιπροσώπων εν τη αλλοδαπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 41. Κατάλογοι φορολογουμένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 42. Επίδοσις ειδοποιήσεως περί επιβολής φορολογίας προς τους φορολογουμένους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 43. Ενστάσεις κατά της φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 44. Προσφυγή κατά της φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 45. Η φορολογία, κλπ. δεν θα είναι άκυρος λόγω της εν αυτή πλάνης περί τα ονόματα ή περιγραφάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 46. Η παράλειψις επιβολής φόρου ή η επιβολή φόρου ελάσσονος του κανονικού δύναται να διευθετηθή εντός έξ ετών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 47. Περιστάσεις υφ' ας επιστρέφεται φόρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 48. Συμβάσεις περί αποφυγής διπλής φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 49. Εκπτώσεις υπό μορφήν πιστώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 50. Συμψηφισμός φόρου παρακρατηθέντος εκ μερισμάτων υπό εταιρειών επηρεαζομένων υπό εκπτώσεων χορηγουμένων λόγω διπλής φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 51. Εξουσία του Εφόρου όπως απαιτήση την παροχήν στοιχείων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 52. Οι δημόσιοι υπάλληλοι θα βοηθώσι τον 'Εφορον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 53. Λογαριασμοί ετοιμασθέντες και πιστοποιηθέντες υπό επαγγελματιών λογιστών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 54. Λογιστικά βιβλία δέον να σφραγίζονται και υπογράφωνται υπό του Εφόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 55. Αδιανέμητα κέρδη εταιρειών θεωρούμενα ως διανεμημένα υπό μορφήν μερίσματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 56. Ωρισμέναι πράξεις θα αγνοώνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 57. Αποσπάσματα φορολογικών καταλόγων θα αποστέλλωνται εις τον Πρώτον Λειτουργόν Προσόδων· ακολουθητέα διαδικασία οσάκις εκκρεμή ένστασις ή προσφυγή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 58. Προθεσμία καταβολής του φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 59. Πρόστιμον εν περιπτώσει μη καταβολής του φόρου και καταναγκαστική είσπραξις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 60. Είσπραξις του φόρου μετά την εκδίκασιν της ενστάσεως ή προσφυγής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 61. Λήψις δικαστικών μέτρων υπό του Εφόρου διά την ανάκτησιν φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 62. Ανάκτησις του φόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 63. Ερμηνεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 64. Βεβαίωσις, επιβολή, κλπ. του φόρου επί αποδοχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 65. Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς εξ αποδοχών θα αποτελή εις ωρισμένας περιπτώσεις προνομιακήν πληρωμήν. Κεφ.: 5. Κεφ.: 113.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 66. Εφαρμογή των λοιπών διατάξεων του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 67. Εγκυρότης Ειδοποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 68. Επίδοσις Ειδοποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 69. Δεν θα γίνωνται εκπτώσεις εκτός εάν τηρώνται ειλικρινείς λογαριασμοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 70. Ψευδείς δηλώσεις, κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 71. 'Ετερα αδικήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 72. Συμβιβασμός αδικημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 73. Επιφύλαξις διά ποινικήν δίωξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 74. Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να χαρίση τον φόρον λόγω πενίας του φορολογουμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 75. Φορολογική υποχρέωσις των μελών των Ενόπλων Δυνάμεων του Ηνωμένου Βασιλείου, των εν τη Δημοκρατία Ελληνικών και Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων και ετέρων προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 76. Κανονισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 77. 'Εναρξις ισχύος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Το 'Αρθρον 77 εγράφη εκ νέου αργότερον, αλλ' ο πλαγιότιτλος δεν ετροποποιήθη αναλόγως. Διά τούτο είναι ανάγκη όπως ο πλαγιότιτλος του άρθρου 77 τροποποιηθή συμφώνως προς το κείμενον του άρθρου 70.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Του άρθρου 70.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 77.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Αρθρου 77 όχι 70.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Μάλιστα, το κείμενον, εις το οποίον ανεφέρθην, είναι το του άρθρου 77 και νομίζω ότι ο πλαγιότιτλος δύναται να έχη ως εξής: Βεβαίωσις φορολογίας εισοδήματος εντός του φορολογικού έτους 1961 διά το εισόδημα του έτους 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επιβεβαίωσις φόρου εντός του έτους 1961.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι αντ' αυτού την λέξιν «ισχύς» του Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χρειάζεται να υπάρχη έναρξις ισχύος, ισχύς Νόμου ή οτιδήποτε άλλο; Νομίζω ότι δεν χρειάζεται και η απλουστέρα λύσις είναι η απάλειψις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 78. Επιφύλαξις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε το Τουρκικόν δεν ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Αι λέξεις «Fesih ve» («Κατάργησις και») είναι περιτταί. Δηλαδή μένει απλώς η φράσις «Mahfuz tutma» (η λέξις «Επιφύλαξις»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις ποίον κείμενον αναφέρεσθε;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Αναφέρομαι εις τον πλαγιότιτλον του άρθρου 78. Διότι η λέξις «Κατάργησις» εις το αρχικόν κείμενον ανεφέρετο εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και εις την Κατάργησιν. Ενώ αυτό, το οποίον κάμνει τώρα το άρθρον 78, είναι η διατήρησις των Κανονισμών και διαταγμάτων, τα οποία εξεδόθησαν συμφώνως προς τον παλαιόν νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η απάλειψις της λέξεως «και» «θα εξακολουθούν».

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ο πλαγιότιτλος του άρθρου 78 εις το Τουρκικόν κείμενον έχει ως εξής: «Κατάργησις και Επιφύλαξις».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Ελληνικόν δεν υπάρχει το ακύρωσις.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει εισηγούμαι όπως αι λέξεις «Κατάργησις και» απαλειφθούν από το Τουρκικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι λέξεις «ακύρωσις και». Μάλιστα.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Παράρτημα Πρώτον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παράρτημα Πρώτον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι, έντιμε κ. Πρόεδρε, ως σύνολον το Παράρτημα Πρώτον το προτεινόμενον να αντικατασταθή διά του Παραρτήματος Πρώτου το οποίον υπήρχε εις τον προηγούμενον φόρον εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη όπως το Παράρτημα Πρώτον μη ψηφισθή, αντ' αυτού δε ψηφισθή το Παράρτημα το οποίον υπήρχεν εις το προηγούμενον Νομοσχέδιον περί Φόρου Εισοδήματος.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένης της γενικής μου επιφυλάξεως επί του τρόπου με τον οποίον συνεζητήθη απόψε το Νομοσχέδιον, θα ήθελα να ερμηνεύσω ότι και εις αυτήν την περίπτωσιν θα τηρήσω στάσιν αποχής μη εισερχόμενος επί της ουσίας του θέματος διά τους λόγους διά τους οποίους και προηγουμένως εξέθεσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

5.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

6 αποχαί.

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Παράρτημα Πρώτον εγκριθή;

Τώρα ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Πρώτου Παραρτήματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Πρώτον Παράρτημα εγκρίνεται.

Παράρτημα Δεύτερον.

Υπάρχουν εισηγήσεις όσον αφορά τας φορολογικάς κλίμακας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Θα αναγνωσθούν αι εισηγήσεις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

	£	£	
Εφ' εκάστης λίρας μέχρι ποσού	300	....	Μηδέν
»	300	350	50 μιλς
»	350	500	75 μιλς
»	500	1,000	100 μιλς
»	1,000	1,500	150 μιλς
»	1,500	2,000	250 μιλς
»	2,000	2,500	400 μιλς
»	2,500	3,000	500 μιλς
»	3,000	3,500	600 μιλς
»	3,500	4,000	650 μιλς
»	4,000	5,000	700 μιλς
»	5,000	6,000	750 μιλς
»	6,000	10,000	800 μιλς
»	10,000	....	850 μιλς

Και εις την τρίτην παράγραφον.

Η τρίτη παράγραφος έχει ως εξής:

3. Παν φυσικόν πρόσωπον ούτινος το φορολογητέον εισόδημα δεν υπερβαίνει τας £400 θα απαλλάττηται του φόρου. Εις περιπτώσεις καθ' ας το φορολογητέον εισόδημα φυσικού τινός προσώπου υπερβαίνει τας £400 αλλά δεν υπερβαίνει τας £425, ο πληρωτέος φόρος θα ισούται προς τα τρία δέκατα του ποσού καθ' ό το τοιούτον εισόδημα υπερβαίνει τας £400.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Παράρτημα, το Δεύτερον Παράρτημα, εγκριθή με τας τροποποιητικάς εισηγήσεις όσον αφορά τας κλίμακας;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις την παράγραφον 3 του Παραρτήματος αντί £410 έγινε £425 και ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τρίτη και τελική ψηφοφορία.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Ξένων Προσώπων) Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Υπάρχουν αποχαί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

7.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

11.

Αποχαί;

Κατά;

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν, την 4ην απογευματινήν ώραν.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Το Νομοσχέδιον το οποίον κατετέθη ενώπιον της Βουλής και το οποίον εκρίθη ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως και το οποίον αναφέρεται εις την αναστολήν των καταναγκαστικών πωλήσεων.

Δεύτερον, εις το ίδιον Κεφάλαιον «Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Τροποποιητικός Νόμος (Αρ. 4) του 61». Το Νομοσχέδιον εχαρακτηρίσθη ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως.

Οι ακόλουθοι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 10) Νόμος του 1961.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος (Αρ. 1) του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961.

Ο περί Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 8) Νόμος του 1961.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 13) του 1961.

Δυνάμει των προνοιών. . . .

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Συμφώνως προς ό,τι έχω ακούσει, ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος δεν συμπεριελήφθη εις την ημερησίαν διάταξιν. Διά τούτο εισηγούμαι όπως περιληφθή ως πρώτον θέμα εις την ημερησίαν διάταξιν της επομένης συνεδριάσεως, διότι έχει μείνει από την αποψινήν και φυσικά και από πολλάς προηγουμένας συνεδριάσεις χωρίς να εξετασθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διέφυγε την προσοχήν μου ότι το Νομοσχέδιον ήτο επί της ημερησίας διατάξεως διά την συνεδρίαν της σήμερον. Ως εκ τούτου πρέπει να τεθή πρώτον εις την ημερησίαν διάταξιν διά την προσεχή συνεδρίαν, και επομένως εις το Κεφάλαιον Β—Νομοθετική Εργασία—το πρώτον Νομοσχέδιον θα είναι ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος, ακολουθούν δε τα άλλα Νομοσχέδια με την σειράν την οποίαν τα ανέφερα.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 11.40 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 29ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 30, Τούρκοι 9, Σύνολον 39.

Απόντες:

'Ελληνες 4, Τούρκοι 6, Σύνολον 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία. Η συζήτησις του θέματος αυτού θα αναβληθή διά περίπου 15 ημέρας, μέχρις ότου εξετασθούν υπό των αρμοδίων Επιτροπών ωρισμένα άλλα ζητήματα σχετιζόμενα με το Νομοσχέδιον και ειδικώτερον αι εισηγήσεις τας οποίας απέστειλεν ο έντιμος Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας επί των τροποποιητικών εισηγήσεων της Επιτροπής Οικονομικών.

Θα αρχίσωμεν με την συζήτησιν των Νομοσχεδίων τα οποία η Βουλή εχαρακτήρισεν ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως. Το δεύτερον θέμα είναι «Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμος του 1961».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961.

Παρόντες:

Επιτροπη Οικονομικών:

Σαββίδης Μιχαλάκης, Πρόεδρος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Ναπή Νεπήλ
Ορχάν Ιμπραχήμ
Παύλου Παύλος
Ποταμίτης Γιάγκος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Γιαμάκης Ιωσηφ.

Επιτροπή Νομικών:

Αναστασιάδης Αντώνιος, Πρόεδρος
Μπερπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Δημητριάδης Χρύσης
Δημητριάδης Λέλλος
Ιωαννίδης Γεώργιος
Φάνος Τίτος
Ριζά Χαλήτ Αλή
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανίκος
Σουλεϊμάν Ουμίτ.

Αι δύο Επιτροπαί, εν κοινή συνεδριάσει ήτις έλαβε χώραν την 28ην Δεκεμβρίου 1961, εξήτασαν τας διατάξεις του περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νομοσχεδίου.

Αι Επιτροπαί συνεφώνησαν κατ' αρχήν ότι είναι ευκταίον όπως το μέτρον της αυτομάτου μη καταναγκαστικής πωλήσεως ακινήτων περιουσιών διά χρέη διά την μικράν περίοδον του ενός μηνός και εικοσιτριών ημερών ως αναφέρεται εις το υπό εξέτασιν Νομοσχέδιον δέον να εγκριθή υπό της Βουλής διά τους ακολούθους λόγους:

1. Η Κυβέρνησις αντιμετωπίζει σοβαρώς το ζήτημα της ρυθμίσεως πληρωμής των αγροτικών χρεών διά Νομοσχεδίου το οποίον, ως πληροφορούμεθα, θα εισαχθή συντόμως εις την Βουλήν.

2. Η ισχύς του υπό της Βουλής ψηφισθέντος Νόμου 2 του 1960 περί Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός των Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) λήγει την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

Είναι δίκαιον και πρέπον να αποφευχθούν πωλήσεις ακινήτων περιουσιών κατά την περίοδον μεταξύ της λήξεως του ως άνω Νόμου 2/1960 και του ως άνω εισαχθησομένου νέου Νομοσχεδίου περί Ρυθμίσεως των Αγροτικών Χρεών.

Αι Επιτροπαί προσέθεσαν νέον άρθρον 4 εις το υπό εξέτασιν Νομοσχέδιον διά του οποίου πωλήσεις διά χρέη οφειλόμενα προς Τραπέζας και Συνεργατικά Ιδρύματα εξαιρούνται των προνοιών του Νομοσχεδίου ως εξηρούντο και των προνοιών του Νόμου 2/1960.

Αι Επιτροπαί επιθυμούν να τονίσουν την ζωηράν επιθυμίαν των όπως το νέον Νομοσχέδιον όπερ θα ρυθμίση τελικώς τα αγροτικά χρέη σταλή προς την Βουλήν το συντομώτερον δυνατόν προς άρσιν της εν τω μεταξύ εκκρεμότητος ήτις δυνατόν, εάν συνεχισθή πέραν του δέοντος, να επηρεάση δυσμενώς τας οικονομικάς συναλλαγάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν.....

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Η Κυβέρνησις εν τη προσπαθεία της να επουλώση πληγάς του παρελθόντος αι οποίαι προήλθον από κακόν χειρισμόν του αγροτικού ζητήματος κατά την εποχήν της αποικιοκρατίας, καταθέτει σήμερον το παρόν Νομοσχέδιον διά πολύ μικράν χρονικήν περίοδον, ίνα προστατεύση τον αγροτικόν κόσμον από εκποίησιν της περιουσίας του, μέχρις ότου κατατεθή το τελικόν Νομοσχέδιον διά την ρύθμισιν των αγροτικών χρεών.

Πολύ ορθώς η Επιτροπή εκφράζει την επιθυμίαν να κατατεθή το Νομοσχέδιον όσον το δυνατόν συντομώτερον. Αλλά πιστεύω ότι εις το σημείον αυτό δεν μπορούμεν να πιέσωμεν την Κυβέρνησιν διότι όλοι μας γνωρίζομεν ότι κατεβλήθη κάθε δυνατή προσπάθεια διά την τελικήν ρύθμισιν του ζητήματος. Η Βουλή θα δώση ψήφον εις το παρόν Νομοσχέδιον όπως έχει σταλή από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, αλλά χρειάζεται κάποια προσοχή εις το νέον άρθρον που έχει προσθέσει η Επιτροπεία. Εις το προτεινόμενον άρθρον, το 4ον άρθρον, εξαιρούνται αι Τράπεζαι. Είμαι της γνώμης ότι εις την παρούσαν περίπτωσιν που αναμένεται σε τόσο λίγο χρονικόν διάστημα η κατάθεσις του νέου Νομοσχεδίου κανένα κακό δεν θα εγένετο εις τας Τραπέζας εάν συμπεριελαμβάνοντο μέσα εις το Νομοσχέδιον. Υπάρχουν αγρόται οι οποίοι οφείλουν πράγματι εις τας Τραπέζας και κανείς δεν μπορεί να προεξοφλήση τι θα περιλαμβάνη το νέον Νομοσχέδιον το οποίον θα κατατεθή εις την Βουλήν. Η εξαίρεσις δε των Τραπεζών μας εμβάλλει εις ανησυχίαν μήπως κατά το μικρόν τούτο χρονικόν διάστημα έστω και εις ελαχίστας περιπτώσεις προσπαθήσουν να πάρουν το λαβείν τους από αγρότας. Πολύ ορθά εξαιρούνται αι Συνεργατικαί Εταιρείαι, γιατί τα συνεργατικά ιδρύματα είναι εκείνα τα οποία προστατεύουν τον αγροτικόν κόσμον και εάν δεν υπείρχαν τα συνεργατικά ταύτα ιδρύματα πάρα πολλή αγροτική κτημοσύνη δεν θα ήτο εις τα χέρια του αγρότου σήμερα.

Δεν θα ασχοληθώ περισσότερον με το 4ον άρθρον και επιφυλάσσομαι εις την ανάγνωσίν του να κάμω τας εισηγήσεις μου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Το Νομοσχέδιον αυτό το οποίον έχει παρουσιασθή εις τας Επιτροπάς Οικονομικών και Νομικών έχει εγκριθή ομοφώνως, όχι διότι αυτό σημαίνει ότι όλοι συμφωνούμεν επί του θέματος τούτου, αλλά διότι ηθέλαμεν μερικοί, εννοώ τον εαυτόν μου, να δώσωμεν την ευκαιρίαν εις την Κυβέρνησιν να φροντίση κατά την περίοδον αυτήν, την επιπρόσθετον και τρίτην κατά σειράν του ενός μηνός και 23 ημερών, να εύρη πραγματικώς μίαν λύσιν και θεραπείαν του κακού. Και όχι μίαν λύσιν ως αυτήν την οποίαν εψηφίσαμεν δύο φοράς και σήμερον την ψηφίζομεν διά τρίτην, η οποία αντί να κάμη καλόν εις τον γεωργόν, το μόνον αποτέλεσμα το οποίον είχεν ήτο να καταστρέψη την πίστιν του, και να τον στερήση από κάθε ευκολίαν την οποίαν μπορούσε μεχρι σήμερον να εύρη από διαφόρους πηγάς. Εκείνο όμως το οποίον πραγματικώς με εκπλήττει είναι η πρότασις του εντίμου συναδέλφου κ. Γιάγκου, η οποία πραγματικώς είναι τελείως αψυχολόγητος και αδικαιολόγητος, διότι με την πρότασιν αυτήν την οποίαν κάμνει, δηλαδή να εξαιρεθούν μεν αι Τράπεζαι αλλά να μείνουν αι Συνεργατικαί, διότι αι μεν Τράπεζαι θα πωλήσουν τα κτήματα των γεωργών, ενώ αι Συνεργατικαί είναι εκείναι αι οποίαι πάντοτε τους προστατεύουν, είναι ακριβώς τελείως το αντίθετον το οποίον συμβαίνει μέχρι σήμερον, διότι αι μεν Συνεργατικαί εκίνησαν αγωγάς και επώλησαν κτήματα, ενώ αι Τράπεζαι ουδέποτε ήσκησαν βίαν ούτε και επώλησαν κτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να υπενθυμίσω τους εντίμους Βουλευτάς, ότι εις αυτό το στάδιον δεν εξετάζομεν το βασικόν Νομοσχέδιον το οποίον θα επιλύση το πρόβλημα. Ούτε εξετάζομεν την στάσιν των Συνεργατικών και Τραπεζών έναντι των γεωργών, αλλ' απλώς την ψήφισιν ενός Νομοσχεδίου το οποίον θα παρεμποδίση καταναγκαστικάς πωλήσεις ακινήτου περιουσίας, μέχρις ότου το βασικόν Νομοσχέδιον κατατεθή εις την Βουλήν και συζητηθή. Επομένως, οιαδήποτε συζήτησις επί του θέματος κατά πόσον αι Τράπεζαι θα έπρεπε τελικώς να εξαιρεθούν ή να συμπεριληφθούν και κατά πόσον αι Συνεργατικαί εταιρείαι έπρεπε να συμπεριληφθούν ή να μη συμπεριληφθούν είναι συζήτησις η οποία προτρέχει του θέματος και επομένως δεν θα έπρεπε να διεξαχθή σήμερον εις την Βουλήν. Εάν έντιμοι Βουλευταί θέλουν να υπερασπίσουν το θέμα της εξαιρέσεως ή μη Τραπεζών μπορούν απλούστατα να αναφέρουν ότι μέχρι σήμερον διά του νόμου τον οποίον εψήφισεν η Βουλή, εν πάση περιπτώσει αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί εξηρούντο. Ουδεμία καταγγελία ή παράπονον έγινε διά κατάχρησιν εκ μέρους των Τραπεζών ή των Συνεργατικών του δικαιώματος το οποίον είχαν, και εφ' όσον πρόκειται περί καταστάσεως ενός μηνός και 25 ημερών θα ημπορούσε το Νομοσχέδιον να ψηφισθή κατ' αυτόν τον τρόπον. Εάν όμως πρόκειται να εισέλθωμεν τώρα εις την συζήτησιν επί θέματος ουσίας, νομίζω ότι θα είμεθα εκτός θέματος, διότι συζητούμεν το προσωρινόν αυτό μέτρον και όχι την τελικήν λύσιν του ζητήματος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εφ' όσον ο έντιμος συνάδελφος είχε κάμει μνείαν του ζητήματος των Τραπεζών κατά πόσον θα συμπεριληφθούν ή όχι, είμαι της γνώμης ότι είναι ένα πολύ σοβαρό ζήτημα το οποίον πρέπει να εξετάσωμεν, διότι με τον προηγούμενον τρόπον κατεστρέψαμεν την πίστιν του παραγωγού και σήμερον με το να αναφέρωμεν μόνον ότι και αι Τράπεζαι μπορεί να συμπεριληφθούν μπορούμεν να καταστρέψωμεν και την πίστιν του εμπόρου, και θα ήτο εγκληματικόν εκ μέρους μας να φθάσωμεν και εις αυτό το σημείον, να καταστρέψωμεν δηλαδή την πίστιν όλης της Κύπρου απλώς και μόνον διά να κάμωμεν φιγούρες. Σήμερον αι Τράπεζαι δίδουν χρήματα, χρηματοδοτούν εμπόρους και γεωργούς με ασφάλειαν τα κτήματά των. Εν ή περιπτώσει γνωσθή ότι υπάρχει έστω και είς άνθρωπος ο οποίος υποστηρίζει τέτοιαν πρότασιν, τότε ουαί και αλλοίμονον εις τον τόπον μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον Βουλευτήν, αλλ' ασφαλώς αυτή η Βουλή δεν μπορεί να συζητήση το θέμα κατά πόσον αι Τράπεζαι θα εξαιρεθούν μελλοντικώς ή όχι. Μπορεί να συζητήση κατά πόσον εις τον παρόν Νομοσχέδιον πρέπει να εξαιρεθούν ή όχι. Εάν δε αυτό το θέμα της εξαιρέσεως ή της συμπεριλήψεως των Τραπεζών είναι δυνατόν να προκαλέση στενότητα πιστώσεως δι' έν τόσον προσωρινόν μέτρον, η προσωπική μου παρατήρησις είναι ότι και αι Τράπεζαι και το κεφάλαιον δεν πρέπει να είναι τόσον μυγιάγγιχτα· πρόκειται περί απλώς προσωρινού μέτρου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Να μου επιτρέψετε, έντιμε κ. Πρόεδρε, να μη συμφωνήσω μαζί σας, διά τον απλούστατον λόγον ότι εσυνηθίσαμεν αυτά τα προσωρινά μέτρα να γίνωνται τακτικά μέτρα. Και εννοώ, εάν εγκρίνωμεν αυτό το Νομοσχέδιον του ενός μηνός και 23 ημερών ουδεμία διαφορά θα υπάρξη. Εν τούτοις, το αποτέλεσμα θα είναι ολέθριον. Δεν είναι ζήτημα κατά πόσον θα μπορούν να αναμένουν αι Τράπεζαι, διότι ανέμενον επί πολλά χρόνια και όχι διά μερικάς ημέρας, αλλ' εάν σχηματίσουν την γνώμην ότι μπορεί ένα τέτοιο πράγμα να συμπεριλάβη και τας Τράπεζας, τότε η κατάστασις θα αλλάξη άρδην. Από προσωπικήν μου δε γνώσιν και πείραν που δυστυχώς ή ευτυχώς είμαι εις ένα Τραπεζικόν ίδρυμα μέλος επί των δανείων, είμαι εις θέσιν να σας είπω ότι πολλαί αιτήσεις μένουν αναπάντητοι έως ότου αποφασισθή από την Βουλήν τι θα γίνη. Δι' αυτό δεν είναι τόσον μικρόν πράγμα αυτό το οποίον ανέφερεν ο έντιμος συνάδελφος, και κρούω τον κώδωνα του κινδύνου να προσέξωμεν εις τας πράξεις μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπεβλήθη εις την Βουλήν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας νόμος ο οποίος προνοεί την προσωρινήν αναστολήν κάθε πωλήσεως ακινήτου περιουσίας. Η ισχύς αυτού του νόμου θα είναι πολύ βραχεία. Η Βουλή αγνοεί ακόμη το Νομοσχέδιον το οποίον πρόκειται να καταθέση η Κυβέρνησις ενώπιόν της αναφορικώς προς την αντιμετώπισιν του προβλήματος των αγροτικών χρεών. Η Κυβέρνησις η οποία το γνωρίζει, εθεώρησε σκόπιμον να περιλάβη όλα τα ιδρύματα και όλους τους ιδιώτας εις αυτήν την αναστολήν πωλήσεως ακινήτου περιουσίας. Δεν ισχυρίζομαι ότι αυτό προδικάζει τας σκέψεις της Εκτελεστικής Εξουσίας, πολύ δε ολιγώτερον την απόφασιν της Βουλής. Εάν όμως υποθετικώς λάβωμεν υπ' όψιν ότι η Κυβέρνησις δυνατόν εις την τελικήν αντιμετώπισιν του προβλήματος να περιλάβη και τας Τραπέζας, θα ήτο θανάσιμον αμάρτημα τώρα να εξαιρέσωμεν τας Τραπέζας από αυτό το προσωρινόν μέτρον. Τίποτε δεν έχουν να χάσουν εάν περιληφθούν εις αυτό το προσωρινόν μέτρον και τελικώς η απόφασις της Εκτελεστικής Εξουσίας ή της Βουλής εξαιρέση, ας υποθέσωμεν, τας Τραπέζας από αυτό το μέτρον, αν όμως συμβαίνη το αντίθετον, τότε αυτό το χρονικόν διάστημα δυνατόν να αποβή μοιραίον διά μερικάς τάξεις χρεωστών. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον όπως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, δηλαδή να απαλείψωμεν το άρθρον 4 το οποίον προσετέθη υπό της Επιτροπής Οικονομικών. Θα έχωμεν όλον τον καιρόν να συζητήσωμεν την τελικήν λύσιν όταν θα την έχωμεν ενώπιόν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Αμέσως μετά την έναρξιν των νομοθετικών εργασιών της η Βουλή μας εψήφισε τον υπ' αρ. 2/1960 Νόμον, διά του οποίου περιωρίζετο και ανεστέλλετο η αναγκαστική πώλησις ακινήτου περιουσίας. Προ της λήξεως της ισχύος του εν λόγω Νόμου αύτη παρετάθη διά μίαν ακόμη περίοδον, αφού δε αύτη συνεχισθή μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961, μετά τούτο θα εκπνεύση. Δεν πρόκειται να εξετάσω κατά πόσον ο νόμος ούτος υπήρξεν επωφελής ή όχι διά την οικονομίαν του τόπου. Αλλ' εάν υπάρχη τι το βέβαιον, τούτο είναι το ότι όπως υπάρχουν χρεώσται, οι οποίοι ευεργετούνται από τας διατάξεις του νόμου, κατά τον ίδιον τρόπον υπάρχουν και δανεισταί, οι οποίοι ταλαιπωρούνται εις τα δικαστήρια εξ αιτίας των διατάξεων του νόμου. Το Νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται απόψε, είναι διαφορετικόν από τον νόμον, ο

οποίος προηγουμένως περιώριζε την πώλησιν ακινήτου περιουσίας. Συμφώνως προς τον προηγούμενον νόμον μετά προσφυγήν εις το δικαστήριον ανεστέλλετο η πώλησις. Ενώ συμφώνως προς αυτόν τον νόμον, όλαι αι πωλήσεις ακινήτου περιουσίας θα σταματήσουν αυτομάτως διά περίοδον ενός μηνός και 23 ημερών. Η διάταξις αύτη προνοείται εις το άρθρον 3 του νομοσχεδίου, συμφώνως δε προς την ερμηνείαν του όρου «πώλησις» εις το άρθρον 2 δεν δύναται πάλιν να πραγματοποιηθή πώλησις έστω και αν υπάρχη απόφασις ή διάταγμα Δικαστηρίου της Δημοκρατίας. Υπήρξαν περιπτώσεις, κατά τας οποίας πωλήσεις ανεστάλησαν διά μίαν περίοδον, ακόμη και διά διαδοχικάς περιόδους, αφού παρουσιάσθησαν ενώπιον δικαστηρίου και εξητάσθησαν υπό τούτου συμφώνως προς τας διατάξεις του νόμου περί περιορισμού ή αναστολής αναγκαστικών πωλήσεων ακινήτου περιουσίας, αλλά κατόπιν το δικαστήριον, θεωρήσαν ότι οι δανεισταί είχον δίκαιον, διέταξε την πώλησιν της ακινήτου περιουσίας εις ωρισμένην ημερομηνίαν, εκδώσαν προς τούτο απόφασιν. Τώρα με αυτόν τον νόμον η απόφασις εκείνη του Δικαστηρίου δεν θα δύναται να εκτελεσθή. Εν όψει της ισορροπίας εξουσιών εδώ έχει ανακύψει εν σημαντικόν ζήτημα. Η Βουλή μας ως νομοθετική εξουσία έχει καταστήσει τας αποφάσεις της δικαστικής εξουσίας μη εκτελεστάς δι' ωρισμένην περίοδον. Αν και το σημείον τούτο είναι σοβαρόν, εν τούτοις δεν προτιθέμεθα να θεωρήσωμεν ως παράλογον αυτήν την διάταξιν του νομοσχεδίου ένεκεν του ότι αύτη καθιστά μη εκτελεστάς τας αποφάσεις της δικαστικής εξουσίας διά περίοδον ενός μόνον μηνός και 23 ημερών. Ιδιαιτέρως αυτή η προθεσμία του ενός μηνός και 23 ημερών απαιτείται διά να δοθή εις την Κυβέρνησιν η ευκαιρία να ενεργήση ούτως, ώστε να υποβάλη εις την Βουλήν το αναγκαίον νομοσχέδιον διά την ριζικήν επίλυσιν του θέματος των αγροτικών χρεών δι' αναγκαστικών μέτρων. Ευχόμεθα όπως εντός της περιόδου αυτής η Κυβέρνησις υποβάλη εις την Βουλήν νομοσχέδιον, το οποίον θα επιλύση ριζικώς το θέμα των αγροτικών χρεών. Πρέπει, όμως, να παραδεχθώμεν ότι η πείρα μας μας έδειξεν ότι δεν συνέβη πολλάκις να υποβληθούν εις την Βουλήν σημαντικά νομοσχέδια εντός τόσων μικρών χρονικών περιόδων. Από της απόψεως αυτής, αυτή η σοβαρά υπόθεσις, εις την οποίαν η Νομοθετική Εξουσία φαίνεται ως επιβαλλομένη επί της Δικαστικής Εξουσίας, ή η διάταξις αύτη, με την οποίαν φαίνεται ότι η Νομοθετική Εξουσία επεμβαίνει εις τας αποφάσεις της Δικαστικής Εξουσίας, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν δεν θα έλθη εις την Βουλήν το μελετώμενον νομοσχέδιον προ της 23ης Φεβρουαρίου, αυτή, λέγω, η διάταξις θα δείξη την σοβαρότητά της εις όλην της την έντασιν, ελπίζω δε ότι οιαδηποτε αίτησις διά παράτασιν της ισχύος αυτού του νόμου μετά την 23ην Φεβρουαρίου θα αντιμετωπισθή με αντίδρασιν υπό της Βουλής.

Δεν είναι δυνατόν να καθορίση κανείς από τώρα με ποίον τρόπον το αποσταλησόμενον εις την Βουλήν νομοσχέδιον θα χειρισθή το ζήτημα της επιλύσεως του θέματος των αγροτικών χρεών. Ευχόμεθα να επινοηθούν μέτρα άλλα εκτός της αναστολής ή του περιορισμού των πωλήσεων ακινήτου περιουσίας διά την παροχήν βοηθείας προς τους χρεώστας αυτούς και να υποβληθή ανάλογον νομοσχέδιον. Ας έλθωμεν εις το άρθρον 4, το οποίον προσετέθη εις το Νομοσχέδιον υπό της Επιτροπής. Πρέπει να παραδεχθώμεν ότι, εάν δεν υπήρχεν αυτό το άρθρον, οι έχοντες ανάγκην πιστώσεων θα εύρισκον κλειστάς όλας τας θύρας παροχής πιστώσεων. 'Οταν γίνη δεκτόν ως γεγονός ότι όσοι έχουν ανάγκην πιστώσεων δεν θα δύνανται να λάβουν πίστωσιν από ιδιώτας, οι οποίοι παρέχουν πιστώσεις, πρέπει να αφήσωμεν εις αυτούς ανοικτάς τας θύρας πιστωτικών ιδρυμάτων, ως είναι αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί Εταιρείαι. Επίσης, όταν γίνεται σκέψις δι' ένα νόμον, εις τον οποίον προνοείται η επίλυσις του θέματος των αγροτικών χρεών, είναι ανάγκη να μη παρακωλύωνται δι' αυτού αι μετά των Τραπεζών καθημεριναί επαφαί των πολιτών, οι οποίοι ασχολούνται με το εμπόριον εις τας κωμοπόλεις και τας πόλεις, και αι πιστώσεις, τας οποίας ούτοι εξασφαλίζουν ή θα εξασφαλίζουν, είναι δε, επίσης, αναγκαίον όπως εξασφαλισθή η ομαλή συνέχισίς των. Διά να είναι δυνατόν να γίνη τούτο, είναι οπωσδήποτε ανάγκη όπως εξαιρεθούν αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί Εταιρείαι. Δεν είναι δυνατόν να γίνη δεκτός ισχυρισμός περί του ότι η περίοδος είναι δι' ένα μήνα και 23 ημέρας και ότι η μικρά αύτη περίοδος δεν θα επηρεάση τας τραπεζικάς πιστώσεις, διότι υπάρχουν και περιπτώσεις, εις τας οποίας εμπορευόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εξασφαλίσουν από τας Τραπέζας βραχυπροθέσμους πιστώσεις π.χ. μιας εβδομάδος, 10 ημερών ή ενός μηνός.

Με αυτάς μου τας απόψεις και παρατηρήσεις είμαι της γνώμης ότι η Βουλή πρέπει να ψηφίση το νομοσχέδιον, ως τούτο ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής. Περαίνων την αγόρευσίν μου είναι ανάγκη να εκφράσω την ευχήν όπως η Κυβέρνησις υποβάλη εις την Βουλήν το νομοσχέδιον, το οποίον σχεδιάζει, εντός της περιόδου του ενός μηνός και 23 ημερών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Ανδρέαν Γιάγκου διά να δευτερολογήση, υπάρχουν άλλοι οι οποίοι θα πρωτολογήσουν;

Ο κ. Χαλήτ.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε.

'Εντιμοι συνάδελφοι.

Είναι αναμφίβολον ότι χρέος, το οποίον θα οδηγήση τον άνθρωπον εις το να χάση τα προς το ζην του ή να παρεμποδίση την ανάπτυξίν των, δυνατόν να οδηγήση ουχί εις την πρόοδον αλλά, τουναντίον, εις την χρεωκοπίαν μιας χώρας. Δυστυχώς, ιδιαιτέρως οι πολίται ωρισμένης τάξεως ευρίσκονται κάτω από τοιούτο χρέος. Δηλαδή, είτε αυτοί οι χρεώσται θα χάσουν τα προς το ζην, τα οποία έχουν, είτε τα χρέη των τουλάχιστον θα τους παρεμποδίσουν από του να επιτύχουν και την ελαχίστην ανάπτυξιν. Η Κυβέρνησις ανέλαβε το θέμα τούτο εις χείρας της και ετοιμάζει νομοσχέδιον, το οποίον θα δίδη την λύσιν εις το πρόβλημα. Επειδή δε δεν γνωρίζομεν πως τούτο είναι συντεταγμένον, δεν δυνάμεθα να εκφέρωμεν επ' αυτού γνώμην.

Το ζήτημα, όμως, είναι να αναζητηθή λύσις του προβλήματος αυτών των χρεών. Και διά να δοθή η ευκαιρία προς τούτο, απόψει συζητείται εδώ νομοσχέδιον, το οποίον θα απαγορεύη την αναγκαστικήν πώλησιν περιουσίας. Με ευχαρίστησιν βλέπομεν ενώπιόν μας αυτό το νομοσχέδιον, διότι τούτο θα δώση ευκαιρίαν προς επίλυσιν του θέματος των χρεωστών. Αι αρμόδιαι Επιτροπαί εθεώρησαν ορθόν να προσθέσουν εις το νομοσχέδιον έν νέον άρθρον, το άρθρον 4. Θα πρέπει να έχη σημασίαν η ύπαρξις ή μη τοιούτου άρθρου εις τούτο ως είχεν αποσταλή υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Ο νόμος περί περιορισμού των αναγκαστικών πωλήσεων ακινήτου περιουσίας, τον οποίον είχομεν εγκρίνει προηγουμένως, έκαμνεν εξαίρεσιν των Τραπεζών και των Συνεργατικών. Αλλά τότε δεν ήτο γνωστόν τι είδους λύσις θα ηδύνατο να εξευρεθή διά το ζήτημα των χρεών. Δυστυχώς πολύ ολίγα πράγματα, ίσως ακόμη ουδέν πράγμα δύναται να μείνη μυστικόν. 'Ισως έξω να γίνωνται τουλάχιστον εικασίαι περί της εξευρεθησομένης λύσεως. Διά τούτο τα ιδρύματα, τα οποία δυνατόν να σκέπτωνται πως θα είναι ο νέος νόμος, ο οποίος θα έλθη και θα εγκριθή, και ότι δυνατόν ούτος να είναι εναντίον των, δύνανται, διαρκούσης της διδομένης αυτής περιόδου, να προχωρήσουν εις αναγκαστικάς πωλήσεις. Είμαι της γνώμης ότι διά να αποτραπή τοιούτος κίνδυνος, είναι καλύτερον να μη προστεθή το νέον άρθρον, το οποίον προέτειναν αι αρμόδιαι αύται Επιτροπαί. Διότι δεν νομίζω ότι με περιορισμόν ενός μηνός και 23 ημερών θα καταστραφή ή ακόμη ότι θα ζημιωθή η οικονομία και η πίστις της χώρας. Ενώ είμαι της γνώμης ότι είναι καλύτερον να μη υπάρχη αυτό το άρθρον, λόγω του ότι θα παρεμποδίση την προσπάθειαν ιδρυμάτων, τα οποία θα επωφεληθούν εν τω μεταξύ της ευκαιρίας και θα προχωρήσουν εις αναγκαστικάς πωλήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Με εκπλήττει πράγματι το γεγονός ότι εφ' όσον δύο Επιτροπαί, η Οικονομική και Νομική, αφού εξήτασαν το

ζήτημα αυτό ενδελεχώς και αφού εζήτησαν διά τηλεφώνου και έμαθαν κατά πόσον υπήρχε λόγος να προστεθή ή μη το άρθρον 4 και είχαν πληροφορηθή ότι δεν θα επείραζε καθόλου να προστεθή το 4ον άρθρον, εφ' όσον αυτό υπήρχε και εις τον προηγούμενον νόμον, χωρίς να εξετάσωμεν τι είναι αι επιπτώσεις να ερχώμεθα εδώ ερασιτεχνικώς και με ελαφράν καρδίαν να λέγωμεν ότι δεν θα φέρη καμμίαν σοβαράν επίπτωσιν κάτι το οποίον μπορεί να καταστρέψη τον τόπον, απλώς και μόνον διά να καταψηφίσωμεν μίαν πρότασιν την οποίαν έκαμεν η υπεύθυνος Επιτροπή η οποία ανέλαβε να κάμη την μελέτην αυτήν. Και διερωτώμαι πράγματι εάν είναι ο ορθός τρόπος με τον οποίον πρέπει να εργαζώμεθα εις αυτήν την περίπτωσιν με το να λέγωμεν απλώς ότι δεν θα είχε καμμίαν επίπτωσιν διότι θα είναι διά μικράν περίοδον. Αλλά και εκείνο που μου κάμνει εντύπωσιν είναι το ότι είχεν αναφέρει ο έντιμος συναδελφος κ. Λυσσαρίδης, ότι και αι Τράπεζαι πρέπει να συμπεριληφθούν. Φαίνεται ότι ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης δεν θα αντελήφθη ότι αι Τράπεζαι δεν κόβουν τα χρήματα αλλά είναι καταθέσεις των πελατών. Τα χρήματα τα οποία δανείζουν εις παραγωγούς ή εις πολίτας ή εις εμπόρους, και ότι εν η περιπτώσει αι Τράπεζαι δεν θα ηδύναντο να εισπράξουν το λαβείν των παρά εις μίαν μακροπρόθεσμον περίοδον, δεν θα είχαν ούτε την δυνατότητα να πληρώσουν τους καταθέτας των, οπότε ποία έπρεπε να είναι η λύσις; Να γίνη χρεοστάσιον γενικόν. Αλλοίμονον εάν δεν ψηφίσωμεν αυτόν τον νόμον. Τότε πρέπει να είμεθα για κλάματα, όχι για τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, πιστεύω πράγματι ειλικρινά ότι κανένας Βουλευτής όταν ανέρχεται εις το βήμα για να υποστηρίξη ωρισμένες απόψεις δεν θέλει να εγκληματίση εις βάρος απολύτως καμμίας τάξεως, ως ισχυρίσθη ο συνάδελφος κ. Σαββίδης.

Όσον αφορά το ζήτημα των φιγούρων, ως το έχει θίξει εις την ομιλίαν του, εάν πιστεύη ότι ανερχόμενοι εις το βήμα της Βουλής διά να υποστηρίξωμεν ωρισμένα συμφέροντα ωρισμένων τάξεων φιγουράρομεν, πολλές φορές θα μας δη εις το βήμα της Βουλής. Εξηκολούθησε δευτερολογών να μας πη ότι τα αποτελέσματα θα ήταν ολέθρια και ότι αι Τράπεζαι δεν θα μπορούν να πληρώσουν τους καταθέτας των.

Επιστεύαμεν πράγματι ότι αι Τράπεζαι σε καμμίαν ενέργειαν δεν θα προέβαινον για εκποίησιν οιασδήποτε κινητής περιουσίας, αλλά από την ομιλίαν του εντίμου συναδέλφου κ. Σαββίδη, ότι εάν εξαιρεθούν αι Τράπεζαι δεν θα μπορέσουν να πληρώσουν τους καταθέτας των, πολύ δικαίως, κατά την γνώμην μου, με εμβάλλει σε ανησυχίες, ότι θα προσπαθήσουν να εισπράξουν το λαβείν των διά να πληρώσουν τους καταθέτας των. Και αυτό είναι ένας λόγος περιπλέον να επιμένωμεν εις τας απόψεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Δεν φαντάζομαι να μην αντελήφθη τα όσα έχω είπει ο συνάδελφος έντιμος κ. Γιάγκου. Απλώς προσεπάθησε δικολαβικώς να τα παραμορφώση. Ουδέποτε είπον ότι Τράπεζαι θα πωλήσουν κτήματα, διότι μέχρι σήμερον δεν επώλησαν κανένα κτήμα, ούτε έκαμαν δηλώσεις όπως έκαμαν αι συνεργατικαί, ότι πρέπει να πιέζουν διά να πληρωθούν διότι πρέπει να πληρωθούν διά να δίδουν εις άλλους, και εάν όλοι εφέροντο ως φέρονται αι Κυπριακαί Τράπεζαι ουδέποτε θα είχαμεν κρίσιν εις τον τόπον. Αλλά με το να ζητούμεν να εξαναγκάσωμεν Τραπέζας να μη είναι εις θέσιν να εισπράττουν το λαβείν των, θα δώσωμεν το δικαίωμα εις τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να πληρώσουν να μη πληρώνουν, και όταν ο κάθε οφειλέτης δεν πληρώνη πως θέλει ο κ. Γιάγκου να πληρώνεται ο καταθέτης; Μήπως θα επρότεινε να κάμωμεν δάνειον εκ του εξωτερικού διά να πληρώνωμεν τους καταθέτας μας και να μην δυνάμεθα να εισπράττωμεν το λαβείν των Τραπεζών; Όπως είπα και προηγουμένως, δεν παίζει κανένα ρόλον απολύτως ο ένας μήνας και 23 ημέραι. Προσέξετε όμως να μη καταστρέφωμεν την όλην υπόθεσιν της οικονομίας μας απλώς και μόνον διότι έτσι θέλομεν, διότε τότε, επαναλαμβάνω και τώρα, θα εκγληματήσωμεν απέναντι του τόπου μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί. Νομίζω ότι η συζήτησις η οποία διεξήχθη πάνω σε αυτό το ζήτημα ήτο περιττή. Εδώ πρόκειται για την παράτασιν ενός νόμου διά μικρόν χρονικόν διάστημα. Πριν γίνη ο προηγούμενος, ο υπάρχων νόμος, μέχρι σήμερον η Κυβέρνησις ώριζε μίαν προθεσμίαν εντός της οποίας δεν μπορούσε να πωληθή ακίνητος περιουσία μέχρις ότου ψηφισθή ο παρών Νόμος. Νομίζω ότι και τώρα το ίδιον γίνεται εν όψει του ότι ετοιμάζεται Νομοσχέδιον το οποίον θα διευθετήση το όλον ζήτημα. Όσον αφορά την προσθήκην του 4ου άρθρου υπό των Επιτροπών, νομίζω ότι ήτο και είναι τελείως άχρηστος. Δεν δίδεται ευκαιρία να πωληθή κανένα κτήμα διότι το 3ον άρθρον λέγει «ουδεμία πώλησις ακινήτου περιουσίας οπουδήποτε κειμένης θέλει λάβει χώραν διαρκούσης της περιόδου». Άρα λοιπόν δεν εχρειάζετο η προσθήκη του 4ου άρθρου ένεκα του οποίου τόση συζήτησις έγινε και τόσος χρόνος κατηναλώθη.

Τελευτών κάμνω έκκλησιν εις την Βουλήν να ψηφίση το Νομοσχέδιον όπως εστάλη από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν νοουμένου ότι πρόκειται περί μικράς χρονικής περιόδου. Τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να συγχαρώ τον έντιμον Βουλευτήν κ. Χατζηχάρον ο οποίος χωρίς να είναι δικηγόρος πολύ καλώς ετοποθέτησε το ζήτημα, διότι ασφαλώς είνα αδύνατον εντός περιόδου ενός μηνός και 25 ημερών κινηθή αγωγή, να ληφθή απόφασις και να εκδοθή ένταλμα πωλήσεως ακινήτου περιουσίας, να ορισθή ημερομηνία πωλήσεως και να διενεργηθή δημοπρασία. Όσοι είναι δικηγόροι γνωρίζουν από την πείραν των Δικαστηρίων και από τας χρονικάς προθεσμίας που χρειάζονται ότι είναι τελείως αδύνατον να λάβη χώραν αυτό το πράγμα. Επομένως, νομίζω ότι η όλη συζήτησις δεν ήτο καθόλου αναγκαία. Εφ' όσον το Νομοσχέδιον θα ισχύη δι' ένα μήνα και 25 ημέρας. Διά τούτο προτείνω όπως αποσυρθή η εισήγησις της Οικονομικής και Νομικής Επιτροπής και το Νομοσχέδιον ψηφισθή ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, το δε θέμα συζητηθή εις το μελλοντικόν Νομοσχέδιον το οποίον, ως αντιλαμβάνομαι, αναφέρεται εις αγροτικά χρέη.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, απορώ πράγματι, εφ' όσον, όπως είπε και ο έντιμος συνάδελφος κ. Χατζηχάρος και σεις παραδέχεσθε, δεν πρόκειται να γίνη πώλησις διότι η περίοδος είναι μικρά, να ζητήτε να αφαιρεθή το προστεθέν 4ον άρθρον, το οποίον εις την πραγματικότητα δεν δίδει τίποτε ούτε εις τας Τραπέζας ούτε εις τας Συνεργατικάς, αλλ' απλώς και μόνον δεν θα προκαλέση τον πανικόν εις τας Τραπέζας και τας Συνεργατικάς διά να φέρη δυσκολίαν. Εφ' όσον λοιπόν αυτό είναι κάτι το οποίον δεν κάμνει κανένα κακόν, διά ποίον λόγον ζητούμεν να προκαλέσωμεν τον πανικόν εις τους τραπεζικούς κύκλους και να δημιουργήσωμεν δυσκολίας. Εγώ Εγώ προτείνω ότι το Νομοσχέδιον πρέπει να ψηφισθή όπως εστάλη από τας δύο Επιτροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης κατά κάποιον τρόπον με προκαλεί να απαντήσω· διά να πράξω τούτο δεν δύναμαι να το κάμω από της έδρας ως Πρόεδρος της Βουλής και θα έπρεπε να κατέλθω εις το βήμα διά να του απαντήσω εκ του βήματος· μετά λύπης μου θα καταναλώσω τόσον τον χρόνον της Βουλής όσον και τον ιδικόν μου διά να επεξηγήσω κάτι το οποίον νομίζω ότι είναι οφθαλμοφανές. Εν τούτοις, διά να μη μείνη αναπάντητος ο κ. Σαββίδης, παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση διά δέκα λεπτά μόνον.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον Πρόεδρον, όστις κατέρχεται εις το βήμα).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι. Εν πρώτοις, θα ήθελα να διαβεβαιώσω την Επιτροπήν Οικονομικών και Νομικών ότι πολύ ορθώς από θεωρητικής απόψεως εισηγήθησαν όπως αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί Εταιρείαι εξαιρεθούν. Θα υπεστήριζα την άποψιν της εξαιρέσεως διά τους ακολούθους λόγους.

Πρώτον, το Νομοσχέδιον το οποίον αυτή η Βουλή εψήφισε κατά το παρελθόν έτος, προέβλεπεν ότι αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί εξηρούντο των διατάξεων του νόμου. Ο λόγος διά τον οποίον τότε κατελήξαμεν εις αυτό το συμπέρασμα ήτο, πρώτον, διότε δεν υπήρξαν παραδείγματα ή περιπτώσεις Τραπεζών ή Συνεργατικών καθ' ας αύται εξεβίασαν χρεώστας διά καταναγκαστικής πωλήσεως και, δεύτερον, θέλω να υπενθυμίσω εκείνους οι οποίοι ενδιαφέρονται, και πιστεύω ότι όλοι οι Βουλευταί ενδιαφέρονται διά την Συνεργατικήν Τράπεζαν ότι εθεωρήθη σκόπιμον να εξαιρεθή η Συνεργατική Τράπεζα, διότι δανείζεται από άλλας τραπέζας με τόκον 1/2% και εδανείσθη, εάν δεν απατώμαι, περί το ποσόν των £900.000· χρειάζεται δε και εις το μέλλον να κάμη δάνεια, εάν δε αι άλλαι Τράπεζαι εγνώριζον ότι η Συνεργατική Τράπεζα δεν θα ήτο εις θέσιν να προχωρήση εις πωλήσεις διά να πληρώση, θα ήτο αμφίβολον κατά πόσον η Συνεργατική Τράπεζα, η οποία χρειάζεται δάνεια, θα μπορούσε να τα εξασφαλίση. Επί πλέον επί ορθής βάσεως εισηγήθησαν αμφότεραι αι Επιτροπαί την εξαίρεσιν, διότι το μελλοντικόν νομοσχέδιον το οποίον θα κατατεθή εις την Βουλήν αφορά την ρύθμισιν των αγροτικών χρεών, ενώ το παρόν Νομοσχέδιον απαγορεύει την πώλησιν ακινήτου περιουσίας, ανεξαρτήτως αγροτικών χρεών ή όχι. Και μπορεί επομένως να γεννηθή το θέμα ότι μεγάλαι επιχειρήσεις ή μεγάλοι κτηματίαι ή και πλούσιοι δυνατόν να επωφεληθούν των διατάξεων του νόμου διά να μη πληρώσουν βιαστικά χρέη. Εν τούτοις, το θεωρητικόν πρέπει πάντοτε να συνδέεται και με το πρακτικόν. Πρακτικώς είναι αδύνατον δι' οιανδήποτε Τράπεζαν ή Συνεργατικήν εντός του χρονικού διαστήματος του ενός μηνός και 25 ημερών να προβή εις καταναγκαστικήν πώλησιν. Το μόνον θέμα με το οποίον θα συνεφώνουν θα είναι ότι η πιθανόν εξαίρεσις των Τραπεζών διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, πιθανόν να είχε μερικάς επιπτώσεις όσον αφορά πρόσωπα τα οποία ζητούν τώρα να δανεισθούν χρήματα όχι δι' αγροτικούς σκοπούς αλλά δι' αστικούς. Διότι πιθανόν να δημιουργηθή η λανθασμένη εντύπωσις ότι προδικάζεται κατά κάποιον τρόπον η λύσις του προβλήματος και ότι πιθανόν να υπάρχη πρόθεσις εις το μελλοντικόν Νομοσχέδιον να συμπεριληφθούν και αι Τράπεζαι.

Είναι φανερόν όμως από όλους τους αγορητάς ότι ουδείς προδικάζει το θέμα αυτό· διά τούτο δε και προσεπάθησα να περιορίσω την συζήτησιν αυστηρώς επί του παρόντος Νομοσχεδίου, ακριβώς διά να μη δημιουργηθή η εντύπωσις ότι οιαδήποτε απόφασις επί του παρόντος Νομοσχεδίου προδικάζει την τελικήν απόφασιν της Βουλής. Εφ' όσον, επομένως, το θέμα αυτό διευκρινίζεται διά των αγορεύσεων των Βουλευτών, και εφ' όσον από πρακτικής απόψεως είναι αδύνατον να γίνουν καταναγκαστικαί πωλήσεις εντός της χρονικής περιόδου την οποίαν ανέφερα, νομίζω ότι η περαιτέρω συζήτησις επί του θέματος αυτού δεν είναι κατά την ταπεινήν μου γνώμην χρήσιμος. Δι' αυτό εισηγήθην όπως αποσυρθή η πρότασις περί εξαιρέσεως των Τραπεζών, εφ' όσον υπάρχει η διαβεβαίωσις ότι δεν προδικάζεται καμμία απόφασις επί του θέματος αυτού και εφ' όσον διεπιστώθη ότι είναι πρακτικώς αδύνατον εντός της προθεσμίας αυτής να γίνη έστω και μία πώλησις.

Αυτά δε λέγω εκ του βήματος της Βουλής, διότι μου υπεβλήθη η ερώτησις από τον έντιμον συνάδελφον, διατί, εφ' όσον δεν είναι δυνατόν να γίνη καταναγκαστική πώλησις, δεν προσθέτομεν το 4ον άρθρον το οποίον εισηγείται η Επιτροπή. Με δύο λόγια διά να αποφύγωμεν περαιτέρω άσκοπον συζήτησιν.

(Ο Πρόεδρος επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εν πρώτοις, οφείλω να ευχαριστήσω τον έντιμον κ. Πρόεδρον διότι είχε την καλωσύνην να μας δώση μερικάς εξηγήσεις, και να τον ευχαριστήσω ιδιαιτέρως διότι παρουσιάσθη ως συνήγορός μου. Διότι, εφ' όσον δεν θέλομεν να προδικάσωμεν κάτι, τότε μόνον δεν θα το προδικάσωμεν εάν ψηφίσωμεν παράτασιν του Νομοσχεδίου ως ήτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ψηφίζομεν παράτασιν του Νομοσχεδίου, διότι το Νομοσχέδιον εκείνο δεν προέβλεπε περί της απαγορεύσεως πωλήσεως, αλλά περί αιτήσεως εις το Δικαστήριον. Το παρόν Νομοσχέδιον δεν είναι παράτασις του Νόμου τον οποίον εψήφισεν η Βουλή, αλλά Νομοσχέδιον το οποίον απαγορεύει δι' ωρισμένην χρονικήν περίοδον αναγκαστικάς πωλήσεις άνευ αιτήσεως εις το Δικαστήριον και άνευ αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Συμφωνώ με τον έντιμον κ. Πρόεδρον και ευχαριστώ διότι μας έδωσε τας εξηγήσεις αυτάς, αλλά το πνεύμα και η ουσία είναι η ιδία. Και ακριβώς επειδή η ουσία είναι η ιδία και ο σκοπός είναι να μη προδικάσωμεν μίαν απόφασιν, και εφ' όσον δεν θα δώσωμεν την ευκαιρίαν ούτε εις τας Τραπέζας ούτε εις τας Συνεργατικάς να κάμουν πωλήσεις, και διά να συντομεύσωμεν και να σταματήσωμεν τας συζητήσεις επί του θέματος αυτού, να ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον όπως εστάλη από τας δύο Επιτροπάς. Μάλλον διερωτώμαι ποίος σκοπός εξυπηρετείται να ορίζωνται Επιτροπαί και να χάνουν τον καιρόν των εάν πρόκειται αι εισηγήσεις αυτών να απορρίπτωνται εδώ χωρίς κανένα λόγον. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Η όλη συζήτησις διά το θέμα τούτο συμφωνώ ότι δεν ήτο αναγκαία. Αλλά συγχρόνως θα ήθελα να τονίσω ότι δεν είναι ορθόν ούτε και δίκαιον διά μιας μόνον προτάσεως η οποία γίνεται αυτήν την στιγμήν εν πλήρει συνεδρία της Βουλής να παραμερίζωνται ή και να παραγνωρίζωνται αι αποφάσεις δύο Επιτροπών του Σώματος τούτου. Η υιοθέτησις αυτής της αρχής κατά την γνώμην μου θα είναι καταστροφική διά το Σώμα τούτο. Και εις το μέλλον αμφιβάλλω εάν το Σώμα αυτό θα έχη εμπιστοσύνην εις τας υποδείξεις των Επιτροπών του. Ως εν μέλος της Νομικής Επιτροπής η οποία συνεζήτησε το θέμα τούτο έχω να παρατηρήσω τα εξής: Η πρότασις περί του άρθρου 4 του Νομοσχεδίου έγινε κατόπιν ενδελεχούς συζητήσεως του θέματος εις τας Επιτροπάς.

Ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής ο οποίος ήτο και ο προεδρεύων κατά την κοινήν σύσκεψιν των δύο Επιτροπών ενετάλη όπως διαπιστώση τας απόψεις της Εκτελεστικής Εξουσίας επί του προκειμένου. Και η απάντησις ήτο ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα ηγνόει το άρθρον τούτο. Βεβαίως το τι ελέχθη μέσα εις την αίθουσαν της συνεδριάσεως των Επιτροπών αυτών δεν δύναται να λεχθή εδώ. Όχι διότι αποτελεί τι το μυστικόν, αλλά διότι αποτελεί κάποιαν μεγάλην συζήτησιν επί τεχνικών θεμάτων και είχαν αναφερθή επιχειρήματα τα οποία ελέχθησαν κατά την συζήτησιν της επιψηφίσεως του προηγουμένου νόμου, του Νόμου περί Περιορισμού Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας. Και δεν θα ήθελα να επεκταθώ εις τον τομέα αυτόν. Αλλά θα ήθελα να τονίσω το εξής. Εφ' όσον δεν έχει μεγάλην πρακτικήν σημασίαν το εάν ψηφισθή το προτεινόμενον άρθρον 4 ή όχι, τότε προς τι όλη αυτή η συζήτησις; Και προς τι η πρότασις να αποσύρουν αι Επιτροπαί αυτό το οποίον υποδεικνύουν, αι οποίαι Επιτροπαί το εμελέτησαν και βεβαίως έχουν λόγον διά να το υποδείξουν; Βεβαίως δι' ημάς τους Κυπρίους οι οποίοι γνωρίζομεν την Κυπριακήν πραγματικότητα εκ του σύνεγγυς ουδεμίαν εντύπωσιν μας προκαλεί το γεγονός ότι αι Τράπεζαι δεν θα δικαιούνται να προβούν εις καταναγκαστικάς πωλήσεις διά περίοδον δύο μηνών, παρ' όλον ότι εκείνο το οποίον ελέχθη ότι δεν μπορούν να γίνουν καταναγκαστικαί πωλήσεις δεν ευσταθεί, κατά την γνώμην

μου, διότι μπορούν ήδη να υπάρχουν σήμερα εντάλματα διά πωλήσεις τα οποία είχαν σταματήσει λόγω της υπάρξεως του προηγουμένου νόμου. Ανεξαρτήτως όμως αυτού, η εντύπωσις η οποία θα δημιουργηθή εις την κοινήν εξωτερικήν γνώμην, ας πούμεν, όχι την Κυπριακήν, είναι ότι αι Τράπεζαι εις την Κύπρον δεν δύνανται να προβούν εις καταναγκαστικάς πωλήσεις και να εισπράξουν εκείνο το οποίον έχουν να εισπράξουν. Βεβαίως εις την Κύπρον γνωρίζομεν ότι ουδέποτε προέβησαν εις καταναγκαστικάς πωλήσεις όταν υπήρχεν ο νόμος ο προηγούμενος. Γνωρίζομεν επίσης ότι δεν θα προβούν εις τοιούτου είδους καταναγκαστικάς πωλήσεις εις το μέλλον, και οι λαβόντες μέρος εις την συζήτησιν των Επιτροπών γνωρίζουν διατί δεν θα προβούν αι Τράπεζαι εις καταναγκαστικάς πωλήσεις. Οι ξένοι όμως οι οποίοι ενδιαφέρονται δι' επενδύσεις εις την Κύπρον δεν θα γνωρίζουν αυτά τα πράγματα. Οι ξένοι απλώς θα ίδουν εις την εφημερίδα των ότι εις την Κύπρον υπάρχει MORATORIUM διά μίαν ελαχίστην έστω χρονικήν περίοδον, η οποία όμως περίοδος είναι αμφίβολον κατά πόσον δεν θα επεκταθή όπως συνέβη και εις το παρελθόν με πλείστους άλλους νόμους και ουδείς θα μπορή να τους πείση και να τους επηρεάση καν ότι ο νόμος αυτός δεν πρόκειται να ανανεωθή δι' ακόμη 2, 4 ή 14 μήνας. Δυστυχώς παρ' όλας τας παρατηρήσεις των Επιτροπών, όταν εισηγούντο την επιψήφισιν του προηγουμένου νόμου περί αναστολής των πωλήσεων της ακινήτου περιουσίας, ότι δηλαδή δέον η Εκτελεστική Εξουσία το ταχύτερον να προβή εις την σύνταξιν νομοθεσίας αναφορικώς προς τα αγροτικά χρέη εντός του ελαχίστου χρονικού διαστήματος που αναγκαίως χρειάζεται προς τούτο, ουδεμία τοιαύτη νομοθεσία κατετέθη εις την Βουλήν μέχρι σήμερον.

Είναι επομένως λογικόν και δι' ημάς τους Κυπρίους, όχι μόνον τους ξένους, να υποψιαζόμεθα ότι το MORATORIUM θα συνεχισθή. Τα αποτελέσματα δε της νομοθεσίας αυτής της φύσεως, δηλαδή της απαγορεύσεως των πωλήσεων εις μίαν χώραν, είναι πολύ γνωστά εις αυτό το Σώμα και πολύ πιο γνωστά εις τα μέλη των Επιτροπών αι οποίαι συνεζήτησαν και αυτό το Νομοσχέδιον και το προηγούμενον Νομοσχέδιον.

Εισηγούμαι λοιπόν όπως το Σώμα προβή εις την επιψήφισιν του Νομοσχεδίου όπως το εισηγούνται η Νομική και η Οικονομική Επιτροπή, αι οποίαι κάτι θα γνωρίζουν διά να το εισηγούνται, αφού άλλωστε δεν έχει καμμίαν βασικήν διαφοράν εάν αυτό το άρθρον ψηφισθή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίσωμεν την δευτέραν ανάγνωσιν θα διακόψωμεν διά 1/4.

Η Βουλή διακόπτει διά 1/4.

('Ωρα διακοπής 6.45 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 7.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίσωμεν την δευτέραν ανάγνωσιν, πληροφορώ την Βουλήν ότι η Α.Ε. ο Υπουργός των Οικονομικών με ειδοποίησεν ότι προτίθεται να κάμη μίαν δήλωσιν εν σχέσει με το υπό συζήτησιν άρθρον. Η Βουλή έχει την τιμήν να φιλοξενήση εις το βήμα της την Α.Ε. τον Υπουργόν των Οικονομικών, τον οποίον παρακαλώ να προσέλθη εις το βήμα.

Ρ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ:

(Υπ. Οικονομικών)

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Παρηκολούθησα με μεγάλον ενδιαφέρον την συζήτησιν σας· δεν είχα κανένα σκοπόν εκ των προτέρων να προβώ εις οιανδήποτε δήλωσιν, αλλ' εκ της πορείας της συζητήσεως αισθάνομαι εαυτόν υποχρεωμένον να προβώ εις μίαν διευκρίνισιν. Δεν ήτο σκοπός του υπό κρίσιν Νομοσχεδίου να δημιουργήση διαφορετικήν κατάστασιν όσον αφορά τας Τραπέζας και τας Συνεργατικάς Εταιρείας από την κατάστασιν την υφισταμένην εν τω Νομοσχεδίω, το οποίον εκπνέει την 31ην Δεκεμβρίου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΩΝ ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΔΙ' ΩΡΙΣΜΕΝΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμος του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν εκ του κειμένου προκύπτη αντίθετος έννοια—

«ακίνητος περιουσία» έχει την εις τον όρον τούτον αποδιδομένην έννοιαν υπό του άρθρου 2 του περί Ακινήτου Περιουσίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου·

Κεφ. 224

«περίοδος» σημαίνει την περίοδον μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1962 και 23ης Φεβρουαρίου 1962.

«πώλησις» σημαίνει πώλησιν δυνάμει αποφάσεως ή διατάγματος οιουδήποτε Δικαστηρίου της Δημοκρατίας ή διενεργουμένην επί τη βάσει των διατάξεων του περί πολιτικής Δικονομίας

Κεφ. 6

Κεφ. 233.

Νόμου ή του περί Πωλήσεως Ενυποθήκου Περιουσίας Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία πώλησις διαρκούσης της περιόδου.

3. Ουδεμία πώλησις ακινήτου περιουσίας οπουδήποτε κειμένης θέλει λάβει χώραν διαρκούσης της περιόδου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Περιπτώσεις μη εφαρμογής του Νόμου.

4. Αι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν θα εφαρμόζωνται εις πάσαν περίπτωσιν πωλήσεως ακινήτου περιουσίας διά χρέος οφειλόμενον προς Τράπεζαν ή Συνεργατικήν Εταιρείαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου;

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

'Οπως είπα εις την αρχικήν μου ομιλίαν, έντιμε κ. Πρόεδρε, προτείνω όπως το άρθρον τροποποιηθή ως εξής: «Αι διατάξεις του παρόντος Νομοσχεδίου δεν θα εφαρμόζωνται εις πάσαν περίπτωσιν ακινήτου περιουσίας διά χρέος οφειλόμενον προς Γεωργικήν Τράπεζαν ή Συνεργατικήν Εταιρείαν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Ανδρέα Γιάγκου επί της τροποποιητικής εισηγήσεως της Επιτροπής Νομικών και Οικονομικών.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν της Επιτροπής Οικονομικών και Νομικών ως ανεγνώσθη υπό την μορφήν του άρθρου 4.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις της Επιτροπής Οικονομικών και Νομικών εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέτηται ως ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία (κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Προτού κλείσω την συζήτησιν του θέματος αυτού θα ήθελα να ευχαριστήσω, και νομίζω ότι εκφράζω τας απόψεις ολοκλήρου της Βουλής, τον Υπουργόν Οικονομικών διότι προσήλθεν εις το βήμα της Βουλής και έκαμε δήλωσιν η οποία υπήρξε λίαν χρήσιμος.

Το τρίτον θέμα της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της αρμοδίας Επιτροπής να αναγνώση την Έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν. Ο αρμόδιος Πρόεδρος ήτο ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών.

Παρακαλώ όπως αντικατασταθή διότι απουσιάζει.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961.

Παρόντες:

Ριζά Χαλήτ Αλή, Πρόεδρος
Αγγελίδης Νίκος
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Σιβιτανίδης Πανίκος
Τομπάζος Γεώργιος
Χριστοδουλίδης Κώστας
Φάνος Τίτος
Ναλπάντογλου Μπουρχάν
Χουσεΐν Νετζτέτ.

Η Επιτροπή Εσωτερικών Ζητημάτων συνεδριάσασα την 27ην Δεκεμβρίου 1961 και ώραν 7.45 μ.μ., εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον.

Η Επιτροπή ομοφώνως εισηγείται εις την Βουλήν την ψηφισιν εις νόμον του εν λόγω Νομοσχεδίου ως τούτο κατετέθη εις την Βουλήν.

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι.....

Ο κ. Μπερμπέρογλου

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεν πρόκειται δι' αγόρευσιν επί θέματος ουσίας. Επιθυμώ να επιστήσω την προσοχήν σας εις έν σημείον, το οποίον περισσότερον είλκυσε την προσοχήν μου, έν σημείον, το οποίον θα ηδυνάμην να ονομάσω τεχνικόν. Επειδή ο Τροποποιητικός Νόμος, υπ' αρ. 27/1961, τον οποίον τροποποιεί αυτός ο Τροποποιητικός Νόμος, δεν είναι Τροποποιητικός Νόμος υπ' αρ. 3, δεν είναι καλώς αντιληπτόν διατί αυτός ο Νόμος να είναι Τροποποιητικός Νόμος υπ' αρ. 4. Υπάρχουν Τροποποιητικοί Νόμοι υπ' αρ. 1 και 2. Αλλά μετά τον υπ' αρ. 2 αυτό το νομοσχέδιον γίνεται υπ' αρ. 4.

Μόνον αυτό το σημείον θέλω να υποδείξω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως εισηγείσθε όπως ο παρών Νόμος ονομάζεται «Τροποποιητικός υπ' αρ. 3».

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εν πάση περιπτώσει θα είναι ορθότερον να είναι έτσι. Διότι ο προηγούμενος αυτού τροποποιητικός νόμος δεν είχεν εριθμηθή. Εάν δε θέλωμεν να αριθμήσωμεν αυτόν τον τροποποιητικόν νόμον, ούτος πρέπει να είναι υπ' αρ. 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η ορθοτέρα τακτική θα ήτο να ψηφισθή ο νόμος άνευ αριθμού και να δοθή εντολή εις τους Γραμματείς της Βουλής να εξακριβώσουν ποία είναι η κατάστασις εν σχέσει με τροποποιητικούς νόμους οι οποίοι εψηφίσθησαν.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν τον νόμον άνευ αναφοράς εις τον αριθμόν 4.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Λέλ. Δημητριάδης)

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΥ

Έντιμε κ. Πρόεδρε θα προβώ εις το κείμενον εις ωρισμένας νομοτεχνικάς τροποποιήσεις.

Συνοπτικός τίτλος.
Κεφ. 300Α
46/59
20/60
21/60
27/61

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποιητικός υπ' αρ.) Νόμος 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 14, εδαφίου (1) του βασικού Νόμου.
27/61

2. Το άρθρον 14, εδάφιον (1), του βασικού Νόμου (ως ούτος ετροποποιήθη διά του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Τροποποιητικού Νόμου 27 του 1961) τροποποιείται περαιτέρω ώδε διά της αντικαταστάσεως των εν αυτώ λέξεων «τρία έτη» διά των λέξεων «τρία έτη και τρεις μήνες».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέτηται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποιητικός υπ' αρ....) Νόμος 1961, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία ψηφοφορία (κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Τροποποιητικός Αρ. 1) Νόμος του 1961.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού ή τον αντικαταστάτην αυτού να αναγνώση την 'Εκθεσιν εις την Βουλήν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (Αρ. 1) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1961»

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Δάφνης Παναγίδης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου
Μπουρχάν Ναλπάντογλου.

Η Επιτροπή εξήτασε το Νομοσχέδιον τούτο και ομοφώνως εισηγείται την ψήφισιν τούτου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΝ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1961.

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 1) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 1) του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

19 του 1961

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του Παραρτήματος Ι του Πίνακος του βασικού Νόμου.

2. Το Παράρτημα Ι του Πίνακα του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) διά της εν τούτω ενθέσεως υπό την επικεφαλίδα «ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ» και αμέσως μετά το εδάφιον (9) του ακολούθου νέου εδαφίου «10 Χαμίτ Μάνδρες £736»,

και διά της αντικαταστάσεως του αριθμού «74.900» αντιπροσωπεύοντος το εν αυτώ ολικόν ποσόν διά του αριθμού «75.636»,

(β) διά της εκ τούτου απαλείψεως των έναντι των εδαφίων 7, 8, 9, 10 και 11 και υπό την επικεφαλίδα «ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ» εμφαινομένων αριθμών και αντικαταστάσεως τούτων διά των ακολούθων αριθμών αντιστοίχως:

« 7.	£17.452»
« 8.	8.104»
« 9.	5.828»
«10.	8.880»
«11.	8.000»

και της αντικαταστάσεως του αριθμού «£110.820» αντιπροσωπεύοντος το εν αυτώ ολικόν ποσόν διά του αριθμού «£116.084»·

(γ) διά της εκ τούτου απαλείψεως του εδαφίου «14. Μουταγιάκα (Τ) £6.000 εμφαινομένου υπό την επικεφαλίδα «ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ» και της αντικαταστάσεως του αριθμού «£149.000» αντιπροσωπεύοντος το εν αυτώ ολικόν ποσόν διά του αριθμού «£143.000».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτον άρθρον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Λ. Δημητριάδης)

Εισηγούμαι όπως προ της αναγνώσεως του τρίτου άρθρου, οι Γραμματείς και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού εξετάσουν κατά πόσον είναι ορθόν το κείμενον του άρθρου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο παρών Νόμος θα θεωρήται ότι ετέθη εν εφαρμογή την ..... ημέραν του έτους 1961.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εισηγούμαι ότι πρόκειται περί κάποιου λάθους και εισηγούμαι όπως η Βουλή αναβάλη την συνεδρίασιν διά δέκα λεπτά διά να διαπιστώσωμεν εάν πράγματι πρόκειται περί λάθους ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Είναι αναμφίβολον ότι πρόκειται περί λάθους. Διότι όταν ημείς ως Επιτροπή εξητάσαμεν αυτό το Νομοσχέδιον, η παράγραφο (γ) του άρθρου 2 δεν υπήρχεν εις το εις χείρας μας κείμενον. Παρακαλώ όπως διερευνηθή και το σημείον τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η Βουλή μπορεί να συνεχίση με την συζήτησιν άλλων Νομοσχεδίων. Είς εκ των Γραμματέων της Βουλής και έν εκ των Τουρκικών μελών μπορούν να εξετάσουν το ζήτημα.

Η τρίτη ψηφοφορία του Νομοσχεδίου θα αναβληθή. Θα αρχίση η συζήτησις του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 8) Νόμου του 1961.

Παρακαλώ όπως η 'Εκθεσις της Επιτροπής αναγνωσθή εις την Βουλήν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΑΡ. 8), ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961»

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Δάφνης Παναγίδης
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου

Η Επιτροπή εξήτασε το Νομοσχέδιον τούτο και ομοφώνως εισηγείται την ψήφισιν τούτου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ όπως αρχίση η δευτέρα ανάγνωσις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον δεύτερον.

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £2.000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψησισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας δύο χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Δαπάναι Αναπτύξεως

Αρ.	Κεφάλαιο	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Σκοπός
7Δ	Τμήμα Δημοσίων Έργων.	1	Οδός Λευκωσίας — Λεμεσού.	2,000	Διάθεσις χρημάτων διά περαιτέρω εργασίαν επί της οδού Λευκωσίας — Λεμεσού διαρκούντος του τρέχοντος έτους.
			Ολικόν	£2,000	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ και το 3ον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωσις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως (Αρ. 8) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Υπάρχει απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961.

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή η Έκθεσις της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Α) ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΑΡ. 12) ΝΟΜΟΣ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Δάφνης Παναγίδης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Μπουρχάν Ναλπάντογλου

Η Επιτροπή εξήτασε το Νομοσχέδιον τούτο και κατά πλειοψηφίαν εισηγείται την ψήφισιν τούτου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑ ΤΡΙΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΚΑΙ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου, 1961, δι' άς δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £3.500.000 δια την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσιν νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τα τρία εκατομμύρια και πεντακοσίας χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις προς κάλυψιν των δα-ανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας ε- χέσει προς τα έργα αναπτύξεως άτινα έχουν ήδη εγκριθή ή θα εγκριθώσι μετά ταύτα υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων και διά του παρόντος μεταφέρεται εις το Ταμείον Αναπτύξεως της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον; (Κρούουν οι κώδωνες).

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 13) του 1961.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ) ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (Αρ. 13) ΝΟΜΟΣ 1961».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος,
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Δάφνης Παναγίδης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου
Μπουρχάν Ναλπάντογλου.

Η Επιτροπή εξήτασε το Νομοσχέδιον τούτο και ομοφώνως εισηγείται την ψήφισιν τούτου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΕΞ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΟΣ.

Προοίμιον.

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου, 1961, δι' άς δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 13) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £446 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας τετρακοσίας και τεσσαράκοντα έξ λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται

να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ ΤΟ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ (Αρ. 13) ΤΟΥ 1961

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΔΑΠΑΝΑΙ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΔΑΠΑΝΗ					ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ				
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	Σκοποί
				£					£	
12Α	Τμήμα Δασών	22	Εκπαίδευσις Προσωπικού εις το Εξωτερικόν	446	12Α.	Τμήμα Δασών	2	Οδοιπορικά	46	Προς κάλυψιν των δαπανών εκπαιδευτικής περιοδείας σπουδαστών του Δασικού Κολλεγίου Κύπρου.
							13	Δασικόν Κολλέγιον.	200	
							18	Τοπική Εκπαίδευσις.	200	
			Ολικόν	£446					£446	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν; Ο κ. Ναλπάντογλου.

Α. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ

Κύριε Πρόεδρε.

Εις την συνεδρίασιν της Επιτροπής... Αν δεν απατώμαι εξετάζετε τον υπ' αρ. 10 Προϋπολογισμόν. Με συγχωρείτε, είχον νομίσει ότι επρόκειτο περί του υπ' αρ. 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συζητείται ο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός Αρ. 13.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 13) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 1).

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να με πληροφορήσουν περί του τρίτου άρθρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει εισήγησις όπως παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το τρίτον άρθρον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα, το υπό συζήτησιν άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο παρών Νόμος θα θεωρήται ότι ετέθη εν εφαρμογή την.... του 1961;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον παραλειφθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον παραλείπεται.

Τρίτη ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπήρξεν εισήγησις όπως σταλή εις την Νομικήν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντελήφθην εισήγησιν όπως παραλειφθή. Η εισήγησις είναι όπως παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η εισήγησις είναι όπως παραπεφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται εις την Νομικήν Επιτροπήν.

Θα διακόψωμεν δι' έν τέταρτον.

Εν πάση περιπτώσει, θέλω να προειδοποιήσω τους εντίμους Βουλευτάς ότι προτού τελειώση η συνεδρίασις απόψε θα καταθέσωμεν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως και Βελτιώσεως και θα είναι ανάγκη να ληφθή απόφασις και ορισθή ημέρα ψηφίσεως δωδεκατημορίων διά να δυνηθή η Εκτελεστική Εξουσία να προχωρήση με τον Προϋπολογισμόν Βελτιώσεως και Αναπτύξεως μέχρις ότου η Βουλή συζητήση τον όλον Προϋπολογισμόν Βελτιώσεως και Αναπτύξεως και εγκρίνη δαπάνας. Εάν δεν ακολουθήσωμεν την πορείαν την οποίαν εξήγησα εις την Βουλήν, θα υπάρξη ανάγκη απολύσεως εργατικού προσωπικού και καθυστερήσεως εφαρμογής έργων.

Τα δωδεκατημόρια τα οποία θα ψηφίσωμεν θα αναφέρωνται εις ήδη εγκριθέντα υπό της Βουλής έργα και συνεχιζόμενα τοιαύτα.

Διακόπτομεν δι' έν τέταρτον. Θα επανέλθωμεν εις τας 8.15 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 8.00 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8.35 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να με πληροφορήση η Επιτροπή Νομικών περί του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 1).

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Απεφασίσθη ομοφώνως, κ. Πρόεδρε, όπως τεθή ως ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του Νόμου η 8η Μαΐου 1961, κατά την οποίαν εδημοσιεύθη εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο βασικός Νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις. Ο κ. Ναλπάντογλου.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις την Επιτροπήν ημείς είχομεν λάβει μίαν απόφασιν. Νομίζω ότι ο κ. Γιαμάκης επιθυμεί να την αναφέρη.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η παράγραφος (γ) προνοεί την απάλειψιν του εδαφίου (14) το οποίον προβλέπει διά ποσόν 6.000 λιρών διά το χωρίον Μουταγιάκα. Οι Τούρκοι συνάδελφοι ήγειραν το θέμα ότι, εάν το ποσόν αυτό τεθή ως επαναψήφισις κατά το 1962, τότε το ποσόν των £6.000 να θεωρηθή επί πλέον του ποσού το οποίον θα διατεθή διά Τουρκικά χωρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή ελάβετε απόφασιν να γίνη εισήγησις;

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι η εισήγησις πρέπει να γίνη ούτως ώστε να συμπεριληφθή εις τον Προϋπολογισμόν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Εάν δεν εξοδευθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι ημείς δεν μπορούμεν να αυξήσωμεν τον Προϋπολογισμόν ούτε να μεταφέρωμεν ποσά από έν έργον εις άλλον.

Η εισήγησις θα γίνη εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν;

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώς.

Τρίτη ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 10) Νόμος.

Το άρθρον 3 ανεγνώσθη. Έμεινε μόνον να προστεθή η ημερομηνία.

Οι έντιμοι Γραμματείς επληροφόρησαν την Βουλήν περί της εισηγήσεως της Νομικής Επιτροπής ότι ο νόμος θα θεωρήται εν εφαρμογή από της 8ης Μαΐου 1961.

Ερώτησα την Βουλήν εάν υπήρχεν αντίρρησις.

Ουδεμία αντίρρησις υπήρχεν· επομένως το άρθρον 3 διά της προσθήκης των λέξεων «8 Μαΐου του 1961» ενεκρίθη.

Η τρίτη ανάγνωσις γίνεται δι' αναγνώσεως του τίτλου.

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 1) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 1) του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Αριθμός 10.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 10) ΤΟΥ 1961»

Μέλη της Επιτροπής:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δάφνης Παναγίδης
Χρύσης Δημητριάδης (αντικαθιστών τον κ. Ανδρέαν Ζιαρτίδην)
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Ραματάν Τζεμίλ.

Η Επιτροπή εξήτασε το Νομοσχέδιον τούτο εις τρεις συνεδρίας της και συνεζήτησε τα διάφορα κονδύλια, τα οποία περιλαμβάνονται εις τούτο. Επειδή έγιναν δαπάναι διά διαφόρους σκοπούς χωρίς την εκ των προτέρων εξουσιοδότησιν της Βουλής και επειδή εις μερικάς περιπτώσεις αι δαπάναι αυταί έγιναν διά σκοπούς διά τους οποίους η Επιτροπή δεν κατέστη δυνατόν να λάβη απόφασιν, διά τούτο εκρίθη σκόπιμον όπως το όλον Νομοσχέδιον αφεθή να συζητηθή υπό της Βουλής άνευ εισηγήσεως της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ τους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1961, δι' άς δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 2.

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £31.923 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1961. 2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1961, ποσόν μη υπερβαίνον τας τριάκοντα μίαν χιλιάδας εννεακοσίας και είκοσι τρεις λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντιρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τας εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι όπως η ανάγνωσις του Πίνακος, λόγω του ότι είναι μακροσκελής, γίνη δι' αναγνώσεως των άρθρων 6Α, 11Α, 18Α.

Ο κ. Ναλπάντογλου.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Επειδή ενίσταμαι εις την απασχόλησιν υπαλλήλων επί ημερομισθίω, καθιστώ γνωστόν ότι θα καταψηφίσω εκείνα τα κονδύλια μόνον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθούν τα Κεφάλαια.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον 6Α, 11Α, 18Α, 22Α, 23Α, 34Α, 53Α, 56Α, 63Α, 66Α, 66Α, 66Α, 66Α, 66Α, 66Α, 6Α, 16Α, 34Α, 53Α.

Ολικόν £31.923.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσημειώθη αποχή.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Δεν ανεγνώσθη εις την Τουρκικήν, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εις την Τουρκικήν.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Το άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εις την έγκρισιν του Πίνακος θα καταψηφίσω τα άρθρα 40Β και 40Γ του Κεφαλαίου 66Α. Διαφωνώ ουχί προς την ουσίαν του ζητήματος αλλά διά τον τρόπον με τον οποίον συμπεριελήφθησαν αυτά τα άρθρα εντός του Πίνακος. Ως εκ τούτου και εις την ψήφισιν ολοκλήρου του Νομοσχεδίου θα απόσχω της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκτός των αποχών υπάρχουν αντιρρήσεις;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν αντιρρήσεις το άρθρον 3 και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωσις δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον εκτός των αποχών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται εις Νόμον.

Συγνώμην, παρακαλώ όπως.....

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανάγνωσις εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Εσημειώθησαν αι αποχαί;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Νομίζω ότι δεν κατεγράφησαν οι αποσχόντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποσχόντες ήσαν ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης και ο κ. Ναλπάντογλου.

Ν. ΝΑΠΗ:

Δεν υπεβλήθη ερώτησις. Ίσως να αποδειχθούν περισσότεροι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αποχαί;

4 αποχαί.

Το Νομοσχέδιον και πάλιν εγκρίνεται.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Αναπτύξεως Προϋπολογισμός του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον το οποίον κατετέθη είναι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και Βελτιώσεως.

Η μελέτη του Προϋπολογισμού θα καταναλώση αρκετόν χρόνον εις τας Επιτροπάς και επίσης θα είναι ανάγκη να ψηφίσωμεν δωδεκατημόρια μέχρις ότου εγκριθή ο Προϋπολογισμός διά να εξακολουθήση η εργασία και να μην είναι ανάγκη να απολυθούν εργάται, ως επίσης και διά να μη καθυστερήση η εκτέλεσις των προγραμμάτων της Κυβερνήσεως. Τα δωδεκατημόρια τα οποία θα ψηφίσωμεν θα αναφέρωνται εις έργα τα οποία ενεκρίθησαν ήδη υπό της Βουλής και τα οποία ευρίσκονται υπό εκτέλεσιν.

Εν πρώτοις, ο Προϋπολογισμός Βελτιώσεως και Αναπτύξεως παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού και Οικονομικών. Η ψήφισις των δωδεκατημορίων πρέπει να θεωρηθή ως ζήτημα επειγούσης φύσεως και πρέπει να ορισθή συνεδρία της Βουλής την προσεχή Τετάρτην. Διά τούτο αι δύο Επιτροπαί πρέπει να συνεδριάσουν και να έχουν ετοίμην την εισήγησίν των επί της ψηφίσεως δωδεκατημορίων επί τη βάσει στοιχείων τα οποία παρεπέμφθησαν εις την Βουλήν σήμερον και κατετέθησαν υπό του Υπουργού Οικονομικών.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την 5ην απογευματινήν ώραν της προσεχούς Τετάρτης. Το μόνον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι η ψήφισις δωδεκατημορίων του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως.

Προτού κηρύξω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής θα ήθελα να ευχηθώ εκ βάθους καρδίας εις όλους τους εντίμους Βουλευτάς ευτυχές το νέον έτος, και ελπίζω ότι κατά τας συνεδριάσεις του νέου έτους αι αγορεύσεις των Βουλευτών θα είναι συντομώτεραι.

Ο κ. Φειδίας Παρασκευαΐδης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ότι εκφράζω τα αισθήματα όλων των Μελών της Βουλής, εάν εκ μέρους όλων των Βουλευτών διαβιβάσω εγκαρδίους ευχάς προς τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής και Αντιπρόεδρον δι' έν ευτυχές και αίσιον νέον έτος.

Όσον αφορά δε την παρατήρησιν περί συντόμων αγορεύσεων εις το μέλλον, μάλλον εύχομαι να εφαρμοσθή αμοιβαίως και όσον αφορά το Προεδρείον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τους εντίμους Βουλευτάς διά τας καλάς των ευχάς, θα ήθελα δε να τους ευχαριστήσω διά το πρόθυμον πνεύμα με το οποίον ειργάσθησαν διαρκούντος του παρελθόντος έτους. Ιδιαιτέρως θα ήθελα να ευχαριστήσω την Επιτροπήν Οικονομικών, Προϋπολογισμού και Νομικών διά τας ώρας τας οποίας κατηνάλωσαν εργαζόμενοι επί διαφόρων Νομοσχεδίων, και θα ήθελα επίσης να εκφράσω τας ευχαρι-

στίας μου, τας οποίας νομίζω θα επικυρώνετε όλοι, προς το προσωπικόν της Βουλής το οποίον πράγματι ειργάσθη παραδειγματικώς, και ιδιαιτέρως εις το προσωπικόν το οποίον εντός της Βουλής είχε την υπομονήν να ερμηνεύη τας αγορεύσεις όλων μας και να στενογραφή αυτάς.

Επίσης φαντάζομαι ότι όλοι θα θέλετε να εκφράσετε τας ευχάς σας εις τον Γενικόν Γραμματέα της Βουλής, ο οποίος αυτήν την στιγμήν απουσιάζει διότι ευρίσκεται εις το Νοσοκομείον κατόπιν του γνωστού ατυχήματος. Φαντάζομαι όλοι θα του ευχηθώμεν καλήν ανάρρωσιν.

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Συμμερίζομαι πλήρως τα αισθήματα, τας σκέψεις και απόψεις της Αυτού Εξοχότητος και του φίλου μου Παρασκευα·ί·δη. Μόνον δεν δύναμαι παρά να ευχηθώ, με την ευκαιρίαν αυτήν, όπως η Βουλή εργάζεται κατά το 1962 βάσει εσωτερικού κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν υπήρχε Καταστατικόν πολλοί εκ των Βουλευτών θα ηύχοντο να μην υπήρχε, διότι πολύς χρόνος θα κατηναλίσκετο επί συζητήσεων περί της ερμηνείας του Καταστατικού.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 9.00 μ.μ.)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠ[illegible]ΩΝ

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ
(1 Ιανουαρίου 1962 — 15 Αυγούστου 1962)

ΤΟΜΟΣ ΙΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΛΑΥΚΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δη[illegible]ας

19[illegible]1

Τιμή: £10.00

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ — ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄
(1 Ιανουαρίου 1962 — 15 Αυγούστου 1962)

ΤΟΜΟΣ ΙΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΛΑΥΚΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας

1991

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ – ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

(1η Νοεμβρίου 1962 – 31η Δεκεμβρίου 1962)

ΤΟΜΟΣ ΙΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΔΑΥΡΟΥ ΚΑΝΤΙΑΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Τυπώθηκαν στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας

1991

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Β΄ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.30 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 27, Τούρκοι 5, Σύνολον 32.

Απόντες:

'Ελληνες 7, Τούρκοι 10, Σύνολον 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το μόνον θέμα εις την ημερησίαν διάταξιν, Κεφάλαιον Β, είναι η ψήφισις δωδεκατημορίων του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως. Το θέμα τούτο παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Οικονομικών και Προϋπολογισμού, παρακαλώ δε όπως αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Υπάρχουν δύο Προέδροι. Ο πρεσβύτερος εις την ηλικίαν. Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης έχει τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΛΗΨΙΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΑΡΕΧΟΥΣΗΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ 1962.

Παρόντες:

Επιτροπή Δημοσιονομικών	**Επιτροπή Προϋπολογισμού**
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τζιρκώτης	Τίτος Φάνος
Νεπίλ Ναπή	Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Ιωσήφ Γιαμάκης	Δάφνης Παναγίδης
Γιάγκος Ποταμίτης	Μπουρχάν Ναλπάντογλου
	Γεώργιος Τομπάζος
	Ιωσήφ Γιαμάκης
	Ανδρέας Ζιαρτίδης

Αι Επιτροπαί απεφάσισαν όπως εγκρίνουν τον αποσταλέντα Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά τον Ιανουάριον 1962 υπό τας κάτωθι τροποποιήσεις.

(1) 12 Δ. **Ανάπτυξις**

(α) 41. Ασφάλτωσις οδού Αρδάνων-Καντάρας να γίνη αντί £1250 £1000.

(β) 42. Οδός Κυρηνείας-Μπέλλα Πάις να γίνη αντί £2083 £2000.

(2) 16Δ. **Ιατρικαί Υπηρεσίαι**

(α) 4(i) Αγρός	να γίνη	£500	αντί	£667
(ii) Γαλάτεια	να γίνη	£500	αντί	£667
(iii) Ευρύχου	να γίνη	£500	αντί	£667
(iv) Αθηαίνου	να γίνη	£500	αντί	£667
(vii) Μαραθόβουνος	να γίνη	£200	αντί	£667

(3) 22Δ. **'Εκτακτοι Δαπάναι** να γίνη £6940 αντί £100,000.

Οι λόγοι διά τους οποίους αι Επιτροπαί συνιστούν τας τροποποιήσεις ταύτας είναι οι εξής:

(α) Αναφορικώς προς τα έργα υπ' αρ. (1) και (2) τα ποσά τα προταθέντα υπό του Υπουργείου Οικονομικών υπερβαίνουν ολόκληρον το ποσόν το προτεινόμενον όπως εξοδευθή δι' ολόκληρον το έτος 1962, και συνεπώς αι Επιτροπαί απεφάσισαν να περιορίσουν τα ποσά μέχρι του ποσού του προταθέντος δι' ολόκληρον το έτος.

(β) Αναφορικώς προς τας Εκτάκτους Δαπάνας τας αναφερομένας εις το υπ' αρ. (3) κονδύλιον, αι Επιτροπαί περιώρισαν το ποσόν εις £6,940 από £100,000 διότι συμφώνως προς το Σύνταγμα η Βουλή δεν δικαιούται να εγκρίνη δαπάνην διά ποσόν υπερβαίνον το 1/12 της εγκριθείσης κατά το προηγούμενον έτος ετησίας δαπάνης, η οποία ανήρχετο εις £83,290, της οποίας το 1/12 είναι £6.940.

Αι Επιτροπαί συνιστούν εις την Βουλήν την έγκρισιν του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως διά τον Ιανουάριον 1962 ως ούτος ετροποποιήθη υπ' αυτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Παρακαλώ η έκθεσις να αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν του κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΕΠΕΙΔΗ κατέστη αδύνατος η ψήφισις μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1962 του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του σχετιζομένου προς το οικονομικόν έτος το αρχόμενον την 1ην ημέραν του Ιανουαρίου του 1962 και λήγον την 31ην ημέραν του Δεκεμβρίου του 1962 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως του

Προϋπολογισμού Αναπτύξεως). ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι απαραίτητον όπως αι εν τω Προϋπολογισμώ Αναπτύξεως κατονομαζόμεναι δημόσιαι υπηρεσίαι συνεχισθώσι κατά τον μήνα Ιανουάριον του 1962.

Διά ταύτα η Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου 168 του Συντάγματος, διά της παρούσης αποφάσεως παρέχει εξουσιοδότησιν ενεργείας της απαιτουμένης δαπάνης διά την λειτουργίαν των δημοσίων υπηρεσιών των κατονομαζομένων εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962 διά τον μήνα τον αρχόμενον την 1ην ημέραν και λήγοντα την 31ην ημέραν του Ιανουαρίου του 1962, εκ του λογαριασμού παγίου ταμείου ή οιουδήποτε ετέρου λογαριασμού του Δημοσίου, αλλά κατά τοιούτον τρόπον ώστε η τοιαύτη δαπάνη να μη υπερβαίνη το ποσόν των £306.586, λεπτομέρειαι του οποίου δεικνύονται εις τον κάτωθι Πίνακα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η Βουλή αποφασίση να εγκρίνη δαπάνην £306.586 διά τον μήνα Ιανουάριον εκ του ποσού του προβλεπομένου εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως και Βελτιώσεως;

Ως γνωστόν η παρούσα απόφασις δεν αποτελεί νόμον αλλά απόφασιν δυνάμει του άρθρου 168 του Συντάγματος, παράγραφος 3, συμφώνως του οποίου άρθρου η Βουλή έχει το δικαίωμα εάν ο Τακτικός Προϋπολογισμός ή ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν εγκριθούν υπό της Βουλής μέχρι της 1ης Ιανουαρίου του 1962, δυνάμει αποφάσεώς της να εξουσιοδοτήση δαπάνην η οποία όμως δαπάνη δεν θα υπερβαίνη το 1/12 του Προϋπολογισμού του έτους 1961.

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το κείμενον της αποφάσεως παρακαλώ όπως με πληροφορήσουν οι έντιμοι Βουλευταί εάν υπάρχουν παρατηρήσεις επί του πίνακος.

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις επί του πίνακος το κείμενον της αποφάσεως και ο Πίναξ τίθενται εις ψηφοφορίαν ταυτοχρόνως.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η Βουλή δυνάμει του άρθρου 168 του Συντάγματος, παράγραφος 3, εγκρίνει δαπάνην £306.586 δι' έργα αναπτύξεως και βελτιώσεως διά τον μήνα Ιανουάριον. Λεπτομέρειαι των έργων δίδονται εις τον επισυνημμένον Πίνακα.

Δε χρειάζεται τρίτη ανάγνωσις διότι δεν πρόκειται περί Νομοσχεδίου αλλά περί αποφάσεως της Βουλής.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα ορισθή διά την προσεχή Τρίτη, την 4ην απογευματινήν ώραν, η δε ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β — ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Είναι ανάγκη όπως η Επιτροπή Οικονομικών φέρη εις πέρας το έργον της μέχρι του τέλους της εβδομάδος διά να διεξαχθή η συζήτησις επί του θέματος την προσεχή Τρίτην.

Ο περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τα Νομοσχέδια περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος και περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος, παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών και Νομικών, πρέπει δε η έκθεσις της Επιτροπής να ετοιμασθή μέχρι του Σαββάτου το αργότερον.

Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών, θα ήτο δε χρήσιμον εάν και η Επιτροπή Οικονομικών, θα ήτο δε χρήσιμον εάν και η Επιτροπή Νομικών εξήταζε το Νομοσχέδιον. Η έκθεσις της Επιτροπής πρέπει να είναι ετοίμη ουχί αργότερον του Σαββάτου.

Υπάρχει αντίρρησις όπως η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορισθή διά την προσεχή Τρίτην, την 4ην απογευματινήν ώραν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 4ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 5.42 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 9ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.35 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 29, Τούρκοι 10, Σύνολον 39.

Απόντες:

'Ελληνες 5, Τούρκοι 5, Σύνολον 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β, είναι ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961. Η Επιτροπή η οποία εμελέτησε το Νομοσχέδιον κατέληξε σήμερον εις την εισηγητικήν της έκθεσιν, η οποία θα διανεμηθή προ του τέλους της συνεδρίας αυτής. Διά τούτο το Νομοσχέδιον δεν δύναται να συζητηθή προ της Πέμπτης. Επομένως επί του θέματος αυτού θα ορίσω συζήτησιν την Πέμπτην το απόγευμα.

Το δεύτερον θέμα είναι ο περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να αναγνώση την 'Εκθεσιν προς την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ, 1961»

Παρόντες:

Επιτροπή Εσωτερικών

Χαλίτ Αλί Ριζά, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Αγγελίδης
Τίτος Φάνος
Πανίκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γεώργιος Τομπάζος

Επιτροπή Νομικών

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Τίτος Φώνος
Γεώργιος Σάντης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Ουμίτ Σουλεϊμάν
Χρύσης Δημητριάδης

Αι Επιτροπαί Εσωτερικών και Νομικών εις δύο αυτών συνεδριάσεις εξήτασαν τας διατάξεις του ως άνω Νομοσχεδίου το οποίον απεστάλη παρά του Υπουργού Εσωτερικών και μόνον ωρισμένας φραστικάς τροποποιήσεις επέφεραν εις αυτό, χωρίς να επηρεάσουν αύται ουσιωδώς τας διατάξεις του Νομοσχεδίου ως τούτο απεστάλη προς την Βουλήν. Διά του προτεινομένου Νομοσχεδίου επιδιώκονται δύο σκοποί.

(1) Επιδιώκεται η τροποποίησις του Ποινικού Κώδικος της Δημοκρατίας εις τρόπον ώστε η αρχή της εδαφικότητος του αδικήματος η οποία ήτο ενσωματωμένη εις τον Ποινικόν Κώδικα της Δημοκρατίας, όστις βασίζεται επί του Αγγλικού Νομικού συστήματος, να εγκαταληφθή και να υιοθετηθή η αρχή η ισχύουσα εις πλείστα όσα συστήματα Ποινικού Δικαίου της Ηπειρωτικής Ευρώπης, καθ' ην κριτήριον της ποινικώς κολαζομένης πράξεως είναι ουχί το μέρος ένθα διαπράττεται το αδίκημα αλλά το πρόσωπον το οποίον διαπράττει τούτο.

Δυνάμει της αρχής αυτής οι Ποινικοί Νόμοι ισχύουν διά παν αδίκημα διαπραττόμενον υπό πολίτου της Επικρατείας ανεξαρτήτως του μέρους εις ο διεπράχθη το αδίκημα, τηρουμένων εν τούτοις ωρισμένων επιφυλάξεων, μία των οποίων είναι ότι αδίκημα διαπραττόμενον εν τη αλλοδαπή διά να είναι κολάσιμον εντός της Επικρατείας προαπαιτείται να είναι κολάσιμον κατά τον νόμον της χώρας ένθα διεπράχθη το αδίκημα.

Συνεπεία της αρχής ταύτης οι πολίται Επικρατείας τινός δεν εκδίδονται εις την αλλοδαπήν χώραν ένθα διεπράχθη το αδίκημα αλλά εκδικάζονται υπό της ιδίας της Επικρατείας του πολίτου.

Κατόπιν της αποφάσεως του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου εις την υπόθεσιν υπ' αριθμόν 50 του 1961 διεπιστώθη ότι το άρθρον 11, παράγραφος 2, του Συντάγματος της Δημοκρατίας παρεμποδίζει την έκδοσιν υπό της Δημοκρατίας προσώπων εγκληματησάντων εις αλλοδαπήν χώραν. Παρατηρείται ούτω μία κατάστασις καθ' ην παραβάτης Ποινικού Νόμου δεν δύναται να παραδοθή προς κολασμόν εις την χώραν εις την οποίαν διέπραξε το αδίκημα αλλ' ούτε και δύναται να τιμωρηθή διά το τοιούτο αδίκημα όταν επιστρέψη εις την Δημοκρατίαν, λόγω του ότι η αρχή της εδαφικότητος η ισχύουσα μέχρι σήμερον εις τον Ποινικόν Κώδικα της Δημοκρατίας δεν παρείχε την δυνατότητα αυτήν εις τα Δικαστήρια της Δημοκρατίας. Σκοπός της αντικαταστάσεως των άρθρων 5 και 6 του Ποινικού Κώδικος διά των νέων άρθρων των περιεχομένων εις το άρθρον 4 του Νομοσχεδίου είναι η θεραπεία της τοιαύτης καταστάσεως. Το νέον άρθρον 5 προνοεί περί της εφαρμογής του Ποινικού Κώδικος δι' αδικήματα διαπραττόμενα υπό πολίτου της Δημοκρατίας εκτός της Δημοκρατίας καθώς και δι' ωρισμένα αδικήματα διαπραττόμενα εν τη αλλοδαπή υπό οιουδήποτε προσώπου, δηλαδή είτε πολίτου της Δημοκρατίας είτε αλλοδαπού, και τα οποία καθάπτονται της δημοσίας ή συνταγματικής τάξεως της Δημοκρατίας ή επηρεάζουν την νομισματικήν σταθερότητα αυτής ή οσάκις πρόκειται περί αδικημάτων τα οποία δυνάμει διεθνών υποχρεώσεων η Δημοκρατία δύναται και οφείλει να τιμωρή.

Το νέον άρθρον 6 παρέχει εξουσίαν εις τα Δικαστήρια της Δημοκρατίας να εκδικάζουν τα τοιαύτα αδικήματα.

(2) Ο δεύτερος σκοπός του υπό εξέτασιν Νομοσχεδίου είναι η τροποποίησις του Νόμου περί Ανθρωποκτονίας.

Η τοιαύτη τροποποίησις του μέχρι σήμερον ισχύοντος εν τη Δημοκρατία Ποινικού Κώδικος κατέστη επιτακτική λόγω των διατάξεων του άρθρου 7, παράγραφος 2, του Συντάγματος της Δημοκρατίας ως τούτο ηρμηνεύθη υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου εν τη υποθέσει υπ' αριθμ. 8 του 1961.

Ο Κυπριακός Ποινικός Κώδιξ έκαμνε διάκρισιν μεταξύ φόνου και αναιρέσεως. Δυνάμει του ως άνω άρθρου του Συντάγματος και συμφώνως της ερμηνείας της δοθείσης εν τη ως άνω υποθέσει υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου η διάκρισις η οποία πρέπει να γίνεται εν τη Δημοκρατία από της εφαρμογής του Συντάγματος και εντεύθεν είναι μεταξύ ανθρωποκτονίας εκ προμελέτης και ανθρωποκτονίας άνευ προμελέτης. Η μεν ανθρωποκτονία εκ προμελέτης συνιστά αδίκημα τιμωρούμενον διά της ποινής του θανάτου η δε ανθρωποκτονία η μη έχουσα το στοιχείον της προμελέτης δύναται να κολασθή διά της ποινής των ισοβίων δεσμών.

Διά των προτεινομένων νέων άρθρων 203 — 205 άτινα περιέχονται εις το άρθρον 6 του Νομοσχεδίου ενσωματούνται αι διατάξεις του Συντάγματος ως αύται ηρμηνεύθησαν υπό

του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου εις την υπόθεσιν 8 του 1961.

Ωρισμέναι συνακόλουθοι τροποποιήσεις φραστικής φύσεως επηνέχθησαν επί τη ευκαιρία του παρόντος Νομοσχεδίου εις τον Ποινικόν Κώδικα.

Αι δύο Επιτροπαί ομοφώνως συνέστησαν την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Θα ήθελα να πληροφορήσω τα έντιμα Μέλη ότι το μικρόφωνον έχει αντικατασταθή, και επομένως δεν είναι ανάγκη να ομιλούν πλησίον του μικροφώνου.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του Ποινικού Κώδικος (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

Κεφ. 154.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου.

2. Το άρθρον 4 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της εν αυτώ προσθήκης και κατά την προσήκουσαν αλφαβητικήν τάξιν των ακολούθων ορισμών:

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Σύνταγμα» σημαίνει το Σύνταγμα της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνακόλουθοι τροποποιήσεις εις τον βασικόν Νόμον.

3. Ο βασικός Νόμος θα εφαρμόζεται ως εάν—

(α) οιαδήποτε αναφορά εν αυτώ εις «την Κυβέρνησιν της Αυτής Μεγαλειότητος εν τω Ηνωμένω Βασιλείω» διεγράφετο·

(β) οιαδήποτε αναφορά εν αυτώ εις «την αποικίαν» υπεκαθίστατο δι' αναφοράς εις «την Δημοκρατίαν» και οιαδήποτε αναφορά εν αυτώ εις «τους υπηκόους της Αυτής Μεγαλειότητος» υπεκαθίστατο δι' αναφοράς εις «τους πολίτας της Δημοκρατίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις των άρθρων 5 και 6 του βασικού Νόμου διά νέων άρθρων.

4. Η επικεφαλής προ του άρθρου 5 και τα άρθρα 5 και 6 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργούνται και αντικαθίστανται διά των ακολούθων—

«Εφαρμογή εντός και εκτός της Εδαφικής Κυριαρχίας.

Εφαρμογή του Ποινικού Κώδικος κ.τ.λ.

5.—(1) Ο Ποινικός Κώδιξ και οιοσδήποτε άλλος Νόμος συνιστών αδίκημα εφαρμόζονται επί πάντων των αδικημάτων άτινα διεπράχθησαν—

(α) εντός του εδάφους της Δημοκρατίας, ή

(β) εντός των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων, υπό Κυπρίου εναντίον ή εν σχέσει προς Κύπριον, ή

(γ) εις οιανδήποτε ξένην χώραν υπό πολίτου της Δημοκρατίας ενώ ούτος διετέλει εν τη υπηρεσία της Δημοκρατίας, ή

(δ) εις οιανδήποτε ξένην χώραν υπό πολίτου της Δημοκρατίας, εάν το αδίκημα τιμωρήται διά θανάτου ή φυλακίσεως υπερβαινούσης τα δύο έτη και η πράξις ή παράλειψις η συνιστώσα το αδίκημα είναι επίσης αξιόποινος κατά τον νόμον της χώρας ένθα τούτο διεπράχθη:

Νοείται ότι εάν σχέσει προς πράξιν ή παράλειψιν συνιστώσαν το αδίκημα η ποινή του θανάτου δεν προνοείται υπό του νόμου της χώρας ένθα η πράξις ή παράλειψις εγένετο, η ποινή του θανάτου δεν θα επιβάλληται εν τη Δημοκρατία,

(ε) εις οιανδήποτε ξένην χώραν υφ' οιουδήποτε προσώπου εάν το αδίκημα—

(ι) είναι προδοσία ή αδίκημα κατά της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της Συνταγματικής τάξεως, ή

(ιι) είναι πειρατεία, ή

(ιιι) συνδέηται προς το νόμισμα ή το χαρτονόμισμα της Δημοκρατίας, ή

(ιν) αφορά εις παράνομον εμπορίαν επικινδύνων φαρμάκων, ή

(ν) είναι έν των αδικημάτων διά τα οποία, δυνάμει οιασδήποτε Διεθνούς Συνθήκης ή Συμβάσεως δεσμευούσης Διεθνούς Συνθήκης ή Συμβάσεως δεσμευούσης την Δημοκρατίαν, είναι εφαρμοστέος ο νόμος της Δημοκρατίας.

(2) Ποινική δίωξις δεν θα διεξάγηται εν τη Δημοκρατία εν σχέσει με αδίκημα διαπραχθέν εν

ξένη χώρα εάν ο κατηγορούμενος δικασθείς εις την τοιαύτην χώραν διά το τοιούτο αδίκημα κατεδικάσθη ή ηθωώθη.

(3) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου—

«Κύπριος» σημαίνει πολίτην της Δημοκρατίας ή πρόσωπον το οποίον, δυνάμει των εκάστοτε ισχυουσών περί ιθαγενείας της Δημοκρατίας διατάξεων, θα εδικαιούτο να γίνη πολίτης της Δημοκρατίας και περιλαμβάνει οιανδήποτε ομάδα προσώπων, ωργανωμένην εις νομικόν πρόσωπον ή μη, είτε εγγεγραμμένην ή λειτουργούσαν δυνάμει των Νόμων της Δημοκρατίας ή προσώπων τα οποία θα εδικαιούντο να γίνουν πολίται της Δημοκρατίας:

«ξένη χώρα» σημαίνει οιανδήποτε χώραν εκτός της Δημοκρατίας και περιλαμβάνει τας Κυριάρχους Περιοχάς Βάσεων και οιονδήποτε πλοίον ή αεροσκάφος εγγεγραμμένον εις τοιαύτην χώραν ή Περιοχήν.

«Κυρίαρχοι Περιοχαί Βάσεων» σημαίνει την Κυρίαρχον περιοχήν Βάσεως Ακρωτηρίου και την Κυρίαρχον Περιοχήν Βάσεως Δεκελείας, ως ορίζονται εις το άρθρον 1 της Συνθήκης της αφορώσης εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου της υπογραφείσης εν Λευκωσία την 16ην ημέραν του Αυγούστου 1960:

«έδαφος της Δημοκρατίας» περιλαμβάνει τα χωρικά αυτής ύδατα εντός ακτίνος τριών μιλίων εκ της ακτής της Δημοκρατίας μετρουμένης από το χαμηλότερον σημείον του ύδατος εν ώρα αμπώτιδος και οιονδήποτε πλοίον ή αεροσκάφος εγγεγραμμένον εν τη Δημοκρατία οπουδήποτε τούτο ευρίσκεται, εκτός εάν δυνάμει του διεθνούς δικαίου το τοιούτο πλοίον ή αεροσκάφος υπόκειται κατά τον σχετικόν χρόνον εις αλλοδαπόν.

Εκδίκασις αδικημάτων διαπραχθέντων εις ξένην χώραν.

6.—(1) Αδίκημα διαπραχθέν εν ξένη χώρα διά την οποίαν θα έχη εφαρμογήν ο Ποινικός Κώδιξ ή οιοσδήποτε άλλος νόμος της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 5, θα εκδικάζηται υπό τοιούτου αρμοδίου Δικαστηρίου, ως δύναται να καθορίση το Ανώτατον Δικαστήριον, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 159 του Συντάγματος.

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου «ξένη χώρα» έχει την σημασίαν την αποδιδομένην εις την τοιαύτην έκφρασιν υπό του εδαφίου (3) του άρθρου 5».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον, 5ον και 6ον άρθρον εγκριθούν;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το 4ον άρθρον απλώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 4ον άρθρον, παράγραφος 5;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Όχι, είναι τα άρθρα εις τον νέον Νόμον. Το άρθρον αυτού του Νόμου είναι το 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4ον άρθρον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ εις τον όρον επιφυλάξεως της παραγράφου (δ) του νέου άρθρου 5. Εις περιπτώσεις που διαπράττεται έγκλημα υπό πολίτου της Δημοκρατίας εις χώραν όπου η ποινή του θανάτου κατηργήθη, ο εγκληματίας Κύπριος ο οποίος θα δικάζεται εις τα Κυπριακά Δικαστήρια συμφώνως προς τον όρον της επιφυλάξεως δεν θα υπόκειται εις την ποινήν του θανάτου. Νομίζω ότι ο σκοπός εν πάση περιπτώσει είναι να επιβάλλεται η αμέσως επομένη σοβαρωτέρα ποινή, δηλαδή φυλάκισις διά βίου· και προς άρσιν οιασδήποτε αμφιβολίας όσον αφορά την ερμηνείαν υπό των Δικαστηρίων της Κύπρου, εισηγούμαι όπως εις το τέλος του όρου επιφυλάξεως προστεθή η ακόλουθος παράγραφος.

«Θα επιβάλληται όμως η ποινή της φυλακίσεως διά βίου».

Ακολουθώ το λεκτικόν βεβαίως της ποινής διά την ανθρωποκτονίαν η οποία έχει ως ακολούθως:

«Παν πρόσωπον το οποίον διαπράττει το κακούργημα της ανθρωποκτονίας υπόκειται εις την ποινήν φυλακίσεως διά βίου».

Και εδώ βεβαίως ο Νομοθέτης καθορίζει το μάξιμουμ της ποινής, των δικαστηρίων εχόντων την εξουσίαν να επιβάλουν και οιανδήποτε κατωτέραν ποινήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Χρύσην Δημητριάδην, αντελήφθην πλήρως την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Αναστασιάδη. Από νομικής απόψεως θα συνεφώνουν πλήρως μαζί του εάν το αδίκημα φόνου εις όλον τον κόσμον διηρείτο εις δύο υποδιαιρέσεις: Φόνος και ανθρωποκτονία. Υπάρχουν όμως πολλά κράτη εις τα οποία το αδίκημα του φόνου έχει πολλάς υποδιαιρέσεις, όπως φόνος πρώτου βαθμού, δευτέρου βαθμού, τρίτου βαθμού, τετάρτου βαθμού και ούτω καθ' εξής. Αναλόγως δε του βαθμού είναι και η ποινή η οποία επιβάλλεται. Εάν προσθέσωμεν ότι φόνος δεν θα τιμωρήται διά της θανατικής ποινής αλλά θα τιμωρήται διά φυλακίσεως εφ' όρου ζωής, τότε μπορεί να έχωμεν το εξής παράδοξον.

Εάν διέπραττε τίς φόνον εις την Αμερικήν, ο οποίος συμφώνως του Αμερικανικού Νόμου μπορεί να ήτο τρίτου βαθμού ή τετάρτου βαθμού, και εδικάζετο εκεί και ετιμωρείτο, πιθανόν δι' αυτό το αδίκημα να κατεδικάζετο εις 5 ή 6 έτη φυλακίσεως. Εάν όμως δικασθή εις την Κύπρον διά το ίδιον αδίκημα θα επεβάλλετο εις αυτόν φυλάκισις εφ' όρου ζωής. Επομένως εάν θα γίνη μία τοιαύτη τροποποίησις θα έπρεπε να είναι ότι θα επιβάλλεται ποινή φυλακίσεως μέχρι φυλακίσεως διά βίου, διά να μην είναι υποχρεωμένον το Δικαστήριον να επιβάλη την διά βίου φυλάκισιν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΔΙΑΔΗΣ:

Ό,τι είπα προς το τέλος της ομιλίας μου, κ. Πρόεδρε, εκάλυψεν το σημείον αυτό, κατά την γνώμην μου, διότι είπα ότι ναι μεν καθορίζεται το μαξιμουμ της ποινής της φυλα-

κίσεως διά όπως συμβαίνει εις το επόμενον άρθρον διά την ανθρωποκτονίαν, αλλά τα Δικαστήρια δεν είναι υποχρεωμένα να επιβάλουν το μάξιμουμ της ποινής αλλά και οιανδήποτε κατωτέραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή θέλετε να πήτε ότι πρέπει να προστεθή ότι θα επιβάλλεται η ιδία ποινή η οποία προβλέπεται διά το αδίκημα ανθρωποκτονίας;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι διά βίου φυλακίσεως, αλλά η ποινή η οποία προβλέπεται διά το αδίκημα της ανθρωποκτονίας.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εις την σελίδα 3 αναφέρεται επί λέξει ότι «παν πρόσωπον το οποίον διαπράττει το κακούργημα της ανθρωποκτονίας υπόκειται εις την ποινήν φυλακίσεως διά βίου».

Ηκολούθησα ακριβώς αυτό το λεκτικόν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Και εγώ, έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι φραστικήν διατύπωσιν που θα εισηγούμην, διά να είμαι σύμφωνος με τας απόψεις του κ. Αναστασιάδη. Αλλά αντιλαμβάνομαι ότι το ζήτημα δεν μπορεί να λυθή εντός της Βουλής. Είναι ζήτημα φράσεως η οποία πρέπει να εξευρεθή διά να εκπληροί τον σκοπόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίον σκοπόν;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Τον οποίον εξεφράσαμεν όλοι, δηλ. και οι τρεις οι ομιλήσαντες. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως ο κ. Αναστασιάδης διατυπώση καλύτερα την εισήγησίν του, χρησιμοποιών πιθανώς την λέξιν «υπόκειται» αντι «επιβάλλεται η ποινή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έχω διατυπώσει κάποιαν φράσιν την ακόλουθον.

Αναγινώσκω από την αρχήν.

«Νοείται ότι εν σχέσει προς πράξιν ή παράλειψιν συνιστώσαν το αδίκημα η ποινή του θανάτου δεν προνοείται υπό του νόμου της χώρας ένθα η πράξις ή παράλειψις εγένετο, η ποινή του θανάτου δεν θα επιβάλλεται εν τη Δημοκρατία, αλλά ο τοιούτος πολίτης θα υπόκειται εις ποινήν φυλακίσεως διά βίου».

Η έκφρασις «θα υπόκειται εις ποινήν φυλακίσεως διά βίου» είναι η ιδία η οποία υπάρχει εις το άρθρον 205(3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά την γνώμην σας εάν υπάρχη εδώ η φράσις ότι θα υπόκειται εις φυλάκισιν διά βίου, μπορεί το Δικαστήριον να επιβάλη ολιγωτέραν ποινήν;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εν τω μεταξύ βρήκα το άρθρον 29 του Ποινικού Κώδικος, το οποίον είναι βεβαίως αγγλιστί, και λέγει περίπου ότι οιονδήποτε πρόσωπον το οποίον υπόκειται εις φυλάκισιν διά βίου εις οιανδήποτε περίοδον, δύναται να καταδικασθή διά μικροτέραν περίοδον, και το Δικαστήριον ενώπιον του οποίου δικάζεται το πρόσωπον αυτό δύναται να επιβάλη και πρόστιμον μέχρι ποσού μη υπερβαίνοντος το ποσόν το οποίον το Δικαστήριον έχει εξουσίαν να επιβάλλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχετε την καλωσύνην να αναγνώσετε το αγγλικόν κείμενον;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι imprisonment άρθρον 29,

«29. A person liable to imprisonment for life or any other period may be sentenced for any shorter term, or the Court before which such person is tried may, instead thereof, impose a fine of an amount not exceeding the amount which such Court is empowered to impose».

Α. ΑΝΑΣΤΑΔΙΑΔΗΣ:

Πρόκειται περί γενικού άρθρου, και ναι μεν τα άρθρα αυτά, όπως συμβαίνει εις την ανθρωποκτονίαν, καθορίζουν μάξιμουμ, αλλά τα δικαστήρια μας δικαιούνται να επιβάλλουν και το μίνιμουμ, μέχρις ενός σελινίου πρόστιμον, όπως αναφέρει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν καλύπτη την παρούσαν περίπτωσιν. Είχα υπ' όψιν μου το άρθρον αυτό του Ποινικού Κώδικος επί τη βάσει του οποίου πολλάκις το Δικαστήριον όταν καταδικασθή άνθρωπος δι' ανθρωποκτονίαν επιβάλλει 5 ως 10 χρόνια φυλακήν. Αλλά εις την παρούσαν περίπτωσιν πρόκειται περί εγκλήματος διαπραχθέντος εκτός της Δημοκρατίας, και το ειδικόν αυτό άρθρον εξαιρεί τον καταδικασθέντα από την ποινήν του θανάτου, και διατάσσει, επιτακτικώ τω τρόπω, συμφώνως του λεκτικού το οποίον εισηγήθητε, όπως επιβληθή εις αυτόν η μικροτέρα ποινή της φυλακίσεως εφ' όρου ζωής. Επομένως αμφιβάλλω εάν το Δικαστήριον θα είχε δικαίωμα να κάμη χρήσιν του άρθρου εις το οποίον ανεφέρθητε, διότι εδώ είναι αντικατάστασις της ποινής του θανάτου διά της ποινής της φυλακίσεως εφ' όρου ζωής, διά διαταγής προβλεπομένης εις το υπό συζήτησιν άρθρον. Μπορεί επομένως να θεωρηθή ότι ο Νομοθέτης ηθέλησε να στερήση το Δικαστήριον του δικαιώματος να επιβάλλη οποιανδήποτε άλλην ποινήν, και να αντικαταστήση την θανατικήν ποινήν διά της ποινής φυλακίσεως εφ' όρου ζωής. Δι' αυτό θα εισηγούμην όπως η πρόθεσις του Νομοθέτου γίνη σαφεστέρα διά να μην έχωμεν κατόπιν ανάγκην και πάλιν τροποποιήσεως.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εν όψει της παρατηρήσεώς σας, με την οποίαν συμφωνώ, θα εισηγούμην της εξής τροποποίησιν εις την τροποποίησιν της εισηγήσεως του κ. Λέλλου Δημητριάδη. Εις το τέλος της επιφυλάξεως να προστεθούν αι ακόλουθοι λέξεις: «Αλλ' ο τοιούτος πολίτης θα υπόκηται εις οιανδήποτε άλλην ποινήν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Λυπούμαι διότι είναι πολύ γενικόν αυτό καί νομίζω ότι θα περιπέσωμεν εις άλλην ασάφειαν εάν δεχθώμεν αυτήν την....

Προχείρως εισηγούμαι, συμφώνως με την γραμμήν την οποίαν εξηγήσατε κ. Πρόεδρε, την εξής προσθήκην: «Θα επιβάλληται όμως η ποινή ης μέχρι διά βίου φυλακίσεως». Καθώρισα δηλαδή το μάξιμουμ της ποινής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω κ. Πρόεδρε ότι όπως είπε και ο έντιμος κ. Χρύσης Δημητριάδης σε πολύ ολιγώτερον χρονικόν διάστημα θα λυθή το πρόβλημα τούτο εις την Νομικήν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάντως η φραστική τροποποίησις θα πρέπει να γίνη υπό της Νομικής Επιτροπής εάν η Βουλή συμφωνήση επί του θέματος αρχής ότι χρειάζεται η τροποποίησις.

Υπάρχει αντίρρησις όπως γίνη η τροποποίησις εις την επιφύλαξιν του 4ου άρθρου, του 5ου νέου άρθρου, παράγραφος (δ);

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται η τροποποίησις, η δε διατύπωσις της τροποποιήσεως θα γίνη υπό της Νομικής Επιτροπής.

Διά να μη διακόψη την δευτέραν ανάγνωσιν η Βουλή, εισηγούμαι όπως προχωρήσωμεν εις την δευτέραν ανάγνωσιν·

θα αναβάλωμεν την τρίτην ανάγνωσιν διά να συζητήσωμεν το θέμα «Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος», και θα επανέλθωμεν εις την τρίτην ανάγνωσιν· ελπίζω δε μέχρι της ώρας εκείνης η Νομική Επιτροπή να ετοιμάση την τροποποίησιν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να συνεχίσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικάστασις των άρθρων 203 έως 207 του βασικού Νόμου διά νέων άρθρων.

5. Η επικεφαλίς προ του άρθρου 203 και τα άρθρα 203 έως 207 (αμφοτέρων συμπεριλαμβανομένων) του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργούνται και τα ακόλουθα υποκαθίστανται αντί τούτων.

«Φόνος εκ προμελέτης και ανθρωποκτονία».

Φόνος εκ προμελέτης.

203.—(1) Παν πρόσωπον το οποίον εκ προμελέτης διά παρανόμου πράξεως ή παραλείψεως επιφέρει τον θάνατον άλλου προσώπου είναι ένοχον του κακουργήματος του φόνου εκ προμελέτης.

(2) Παν πρόσωπον ευρεθέν ένοχον διά φόνον εκ προμελέτης θα καταδικάζηται εις την ποινήν του θανάτου.

Προμελέτη.

204. Προμελέτη είναι η αποδεικνυομένη ευθέως ή συμπερασματικώς, πρόθεσις προκλήσεως θανάτου οιουδήποτε προσώπου, αδιαφόρως εάν το τοιούτο πρόσωπον είναι το φονευθέν ή μη, υφισταμένη τόσον προ της τελέσεως της προκαλούσης τον θάνατον πράξεως ή παραλείψεως όσον και μετά τον χρόνον της τοιαύτης τελέσεως.

Ανθρωποκτονία.

205.—(1) Παν πρόσωπον το οποίον διά παρανόμου πράξεως ή παραλείψεως επιφέρει τον θάνατον ετέρου προσώπου είναι ένοχον του κακουργήματος της ανθρωποκτονίας.

(2) Παράνομος παράλειψις είναι η συνιστώσα υπαίτιον αμέλειαν παράλειψις εκτελέσεως καθήκοντος, καίτοι δεν υφίσταται πρόθεσις προκλήσεως θανάτου.

(3) Παν πρόσωπον το οποίον διαπράττει το κακούργημα της ανθρωποκτονίας υπόκειται εις ποινήν φυλακίσεως διά βίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως του «murder» διά του «φόνου» εκ προμελέτης και του «manslaughter» διά της ανθρωποκτονίας», κλπ.

6.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως της λέξεως «murder», «φόνος», οπουδήποτε συναντάται, διά των λέξεων «φόνος εκ προμελέτης» και της λέξεως «manslaughter», οπουδήποτε συναντάται, διά της λέξεως «ανθρωποκτονία».

(2) Εις τον πλαγιότιτλον των άρθρων 214, 216 και 217 του βασικού Νόμου αντί της λέξεως «murder» υποκαθίσταται η λέξις «αποκτείνειν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως μετά την λέξιν «murder» η λέξις «φόνος» απαλειφθή, διότι βεβαίως εις τον προηγούμενον Νόμον μόνον η λέξις «murder», αγγλιστί, υπήρχεν, και ο «φόνος» εδώ προσετέθη προφανώς διά να επεξηγήση την λέξιν «murder».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι μπορεί να απαλειφθή η λέξις «φόνος» διότι ο σκοπός είναι να αντικατασταθή η λέξις «murder» διά της λέξεως «φόνος εκ προμελέτης», και η λέξις «manslaughter» διά της λέξεως «ανθρωποκτονία».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 215 του βασικού Νόμου.

7. Το άρθρον 215 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον και 7ον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον και 7ον άρθρον εγκρίνονται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Τροποποιητικού Νομοσχεδίου περί Ποινικού Κώδικος.

Προτού αρχίση η τρίτη ανάγνωσις, παρακαλώ την Επιτροπήν Νομικών να επιφέρη την λεκτικήν τροποποίησιν εις το 4ον άρθρον, παράγραφον (δ).

Η τρίτη ανάγνωσις αναβάλλεται μέχρις ότου τελειώση η δευτέρα και τρίτη ανάγνωσις του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να αναγνώση την έκθεσιν των δύο Επιτροπών εις την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΝΟΜΟΥ».

Παρόντες:

Επιτροπή Εσωτερικών

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Αγγελίδης
Τίτος Φάνος
Πανίκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γεώργιος Τομπάζος

Επιτροπή Νομικών

Αντώνιος Π. Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης,
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Σάντης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Ουμίτ Σουλεϊμάν
Χρύσης Δημητριάδης

Αι δύο Επιτροπαί εις κοινήν συνεδρίαν αυτών λαβούσαν χώραν την 5ην Ιανουαρίου, 1962, εξήτασαν το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον όπερ απεστάλη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών, κατέληξαν δε εις την ομόφωνον απόφασιν να συστήσουν προς την ολομέλειαν της Βουλής την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον με τινας φραστικάς τροποποιήσεις, αίτινες δεν επηρεάζουν ουσιωδώς τας διατάξεις του

αρχικού Νομοσχεδίου. Σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου είναι κυρίως η νομιμοποίησις ωρισμένων γάμων Βρεττανών υπηκόων και πολιτών της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας, οίτινες ετελέσθησαν από της ανακηρύξεως της Δημοκρατίας μέχρι σήμερον. Οι γάμοι ούτοι δεν είναι γάμοι μεταξύ προσώπων ανηκόντων εις την Ελληνικήν Ορθόδοξον εκκλησίαν ούτε γάμοι μεταξύ προσώπων ανηκόντων εις την Μωαμεθανικήν θρησκείαν. Είναι ορθόν και δίκαιον όπως διά της επιψηφίσεως του παρόντος Νομοσχεδίου αρθή πάσα αμφιβολία περί της νομιμότητος των γάμων αυτών. Η αμφιβολία περί της νομιμότητος των γάμων αυτών εγείρεται λόγω των περιωρισμένων διατάξεων του άρθρου 33 του Κεφαλαίου 279, ήτοι του περί Γάμου Νόμου και ιδίως όσον αφορά την έκδοσιν πιστοποιητικών γάμου υπό Λειτουργών επί της τελέσεως γάμου.

Δυνάμει των τροποποιήσεων του υπό κρίσιν Νομοσχεδίου η τέλεσις γάμου εντός της Δημοκρατίας ή εντός των περιοχών των κυριάρχων βάσεων επί τη βάσει πιστοποιητικών διά την τέλεσιν γάμου εκδιδομένων εντός των περιοχών των κυριάρχων βάσεων ή εντός της Δημοκρατίας αντιστοίχως θα καθίστα τον γάμον αυτόν έγκυρον, πράγμα το οποίον δεν συνέβαινε μέχρι σήμερον. Και τούτο διότι ο αρχικός περί Γάμου Νόμος όστις εψηφίσθη το 1923 δεν είχε υπ' όψιν του το ιδιάζον καθεστώς το δημιουργηθέν από της 16ης Αυγούστου του 1960, λόγω της υπάρξεως περιοχών κυριάρχων βάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ
ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΝΟΜΟΥ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος, 1962, θα αναγινώσκηται δε ομού μετά του περί Γάμου Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

Κεφ. 279.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ακύρωσις του άρθρου 33 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις του υπό νέου άρθρου.

2. Το άρθρον 33 του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου:—

Βρεττανοί υπήκοοι εντός της Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου ή των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων.

33.—(1) Όταν σκοπήται η σύναψις γάμου εντός της Δημοκρατίας μεταξύ Βρεττανού υπηκόου ή πολίτου της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας διαμένοντος εντός της Δημοκρατίας και Βρεττανού υπηκόου ή πολίτου της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας διαμένοντος εντός του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρεττανίας και Βορείου Ιρλανδίας ή των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων, πιστοποιητικόν διά την τέλεσιν γάμου εκδιδόμενον εν Αγγλία υπό επιθεωρητού πρωτοκολλητού ή εν Σκωτία ή Βορείω Ιρλανδία υπό πρωτοκολλητού ή εντός των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων υπό Λειτουργού επί της τελέσεως Γάμου, θα έχη εντός της Δημοκρατίας την αυτήν ισχύν ως και Πιστοποιητικόν εκδιδόμενον υπό Λειτουργού επί της τελέσεως Γάμου.

(2) Όταν σκοπήται η τέλεσις ή σύναψις γάμου εν τω Ηνωμένω Βασιλείω της Μεγάλης Βρεττανίας και Βορείου Ιρλανδίας ή εντός των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων μεταξύ Βρεττανού υπηκόου ή πολίτου της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας διαμένοντος εν Αγγλία, Σκωτία, Βορείω Ιρλανδία ή εντός των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων και Βρεττανού υπηκόου ή πολίτου της Δημοκρατίας Ιρλανδίας διαμένοντος εντός της Δημοκρατίας, Πιστοποιητικόν Λειτουργού επί της τελέσεως γάμου δύναται να εκδίδηται εντός της Δημοκρατίας υπό Λειτουργού επί της τελέσεως Γάμου κατά τον αυτόν τρόπον ως εάν ο γάμος επρόκειτο να τελεσθή υπό συνθήκας απαιτούσας την έκδοσιν τοιούτου πιστοποιητικού και ως εάν αμφότερα τα τοιαύτα πρόσωπα διέμενον εντός της Δημοκρατίας.

(3) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, «Πιστοποιητικόν διά την τέλεσιν Γάμου «αναφορικώς προς Πιστοποιητικά εκδιδόμενα εν Σκωτία σημαίνει πιστοποιητικόν δεούσης γνωστοποιήσεως περί προθέσεως διά τέλεσιν γάμου.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Κυρίαρχοι Περιοχαί Βάσεων» σημαίνει την Κυρίαρχον περιοχήν της Βάσεως Ακρωτηρίου και την Κυρίαρχον Περιοχήν της Βάσεως Δεκελείας ως αύται καθορίζονται εις το άρθρον 1 της Συνθήκης της αφορώσης εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου της υπογραφείσης εν Λευκωσία την 16ην ημέραν του Αυγούστου, 1960».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 2, θα ήθελα να παρατηρήρω ότι εις τον τίτλον ακύρωσις το άρθρου 33 ως επίσης και εις το άρθρον 33(1) η λέξις «ακύρωσις» θα έπρεπε να αντικατασταθή διά της λέξεως «κατάργησις». Ο λόγος είναι ότι η λέξις «κατάργησις» εχρησιμοποιήθη εις άλλα Νομοσχέδια και πρέπει να υπάρχη λεκτική ομοιομορφία εις όλους τους νόμους. Δι' αυτό παρακαλώ τον Έλληνα Γραμματέα να αντικαταστήση την λέξιν «ακύρωσις» διά της λέξεως «κατάργησις». Επίσης η ιδία τροποποίησις χρειάζεται και εις το κείμενον του άρθρου 2.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξις της ισχύος του παρόντος Νόμου και επικύρωσις τελεσθέντων γάμων.

3.—(1) Ο παρών Νόμος θεωρείται ότι ετέθη εν ισχύϊ την 16ην Αυγούστου 1960.

(2) Οιοσδήποτε γάμος τελεσθείς εντός της Δημοκρατίας ή εντός των Περιοχών των Κυριάρχων Βάσεων μεταξύ της 16ης ημέρας του Αυγούστου, 1960, και της ημερομηνίας της θεσπίσεως του παρόντος Νόμου, δυνάμει των διατάξεων του Άρθρου 33 του βασικού Νόμου, ως τούτο είχε προ της καταργήσεως και αντικαταστάσεώς του υπό του άρθρου 2 του παρόντος Νόμου, θεωρείται ότι ετελέσθη δυνάμει των διατάξεων του τοιούτου άρθρου, ως αύται εθεσπίσθησαν εκ νέου διά του άρθρου 2 του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος, 1962, θα αναγινώσκηται δε ομού μετά του περί Γάμου Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Προτού επανέλθωμεν εις την τρίτην ανάγνωσιν του περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικού) Νόμου, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής:

(1) Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962».

(2) Έγγραφα υποβληθέντα την 4ην Ιανουαρίου, 1962, υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίων (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (αρ. 9 του 1961), και τω εδαφίω (2) του άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (αρ. 7 του 1961)».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962.

Το Νομοσχέδιον κατετέθη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών. Επομένως παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Λόγω δε της νομικής φύσεως του θέματος η Επιτροπή Εσωτερικών θα συνεργασθή μετά της Επιτροπής Νομικών.

Έγγραφα υποβληθέντα την 4ην Ιανουαρίου του 1962 υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (αρ. 9 του 1961) και τω εδαφίω (2) του άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (αρ. 7) του 1961, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος, ο οποίος ευρίσκεται επί της ημερησίας διατάξεως προς συζήτησιν, δέον να εξετασθή υπό της Επιτροπής Οικονομικών εν συνεργασία μετά της Επιτροπής Νομικών, θα τεθή δε επί της ημερησίας διατάξεως διά την προσεχή συνεδρίαν η οποία θα ορισθή διά την προσεχή Πέμπτην ή Παρασκευήν. Επομένως πρέπει αύριον να συνέλθη η Επιτροπή Οικονομικών μετά της Επιτροπής Νομικών διά να κυκλοφορήση η έκθεσις των δύο Επιτροπών 48 ώρας προ της συζητήσεως.

Η Βουλή θα διακόψη μέχρις ότου η Επιτροπή Νομικών ετοιμάση την τροποποιητικήν εισήγησιν επί του Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Ο περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος». Θα επανέλθωμεν εις τας 7 ακριβώς.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 7ης.

('Ωρα διακοπής 6.45 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 7.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους Γραμματείς να αναγνώσουν το τροποποιητικόν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4 του Νομοσχεδίου 5, εδάφιον (1), παράγραφος (δ). Εις οιανδήποτε ξένην χώραν υπό πολίτου της Δημοκρατίας, εάν το αδίκημα τιμωρήται εν τη Δημοκρατία διά θανάτου ή φυλακίσεως υπερβαινούσης τα δύο έτη και η πράξις ή παράλειψις η συνιστώσα το αδίκημα είναι επίσης αξιόποινος κατά τον νόμον της χώρας ένθα τούτο διεπράχθη:

Νοείται ότι εάν εν σχέσει προς πράξιν ή παράλειψιν συνιστώσαν το αδίκημα η ποινή του θανάτου δεν προβλέπεται υπό του νόμου της χώρας ένθα η πράξις ή παράλειψις εγένετο, ενώ η ποινή του θανάτου προβλέπεται εν τη Δημοκρατία η τοιαύτη ποινή δεν θα επιβάλλεται εν τη Δημοκρατία αλλά ο τοιούτος πολίτης θα υπόκειται εις οιανδήποτε άλλην ποινήν μέχρι ποινής φυλακίσεως διά βίου, ή,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του Ποινικού Κώδικος (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν, την 5ην απογευματινήν ώραν. Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961».

Η συνεδρίασις ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν. Θα εισηγούμην εάν ήτο δυνατόν να αρχίσωμεν την 4ην απογευματινήν ώραν.

Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος. Η συζήτησις του περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικού) Νόμου αναβάλλεται, το δε θέμα παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 7.50 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 30, Τούρκοι 8, Σύνολον 38.

Απόντες:

'Ελληνες 4, Τούρκοι 7, Σύνολον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει, έντιμε κ. Πρόεδρε, απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως — Κεφάλαιον Β — είναι ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσίν του εις την Ελληνικήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1961».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παύλος Παύλου
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης
Χαλήτ Αλή Ριζά
Ιμπραχήμ Ορχάν
Νεπήλ Ναπή.

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις τρεις συνεδριάσεις, την 3.1.1962 από της 3—6.30 μ.μ., την 5.1.1962 από της 11.00 π.μ. — 2.00 μ.μ. και την 9.1.1962 από της 3.00 μ.μ.—5.30 μ.μ.

Κατά την δευτέραν συνεδρίασιν παρέστη και ο εξοχώτατος Υπουργός Οικονομικών ως και ο Πρώτος Λειτουργός Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίοι παρέσχον εις την Επιτροπήν τας ζητηθείσας πληροφορίας.

Η Επιτροπή απεφάσισε να υποβάλη εις την Νομικήν Επιτροπήν την διατύπωσιν του ορισμού του «ιδιωτικού μηχανοκινήτου οχήματος» κατά τοιούτον τρόπον ώστε να εξαιρούνται της πληρωμής του ηυξημένου φόρου τα αυτοκίνητα εκείνα τα οποία αν/και μεταφέρουσιν επιβάτας δωρεάν, η μεταφορά των γίνεται διά σκοπούς της εργασίας του ιδιοκτήτου των αυτοκινήτων τούτων.

Η Επιτροπή απεφάσισεν επίσης όπως οι ανάπηροι απαλλάττωνται της πληρωμής φόρου εγγραφής και αδείας κυκλοφορίας αναφορικώς προς αυτοκίνητα κατασκευασμένα ειδικώς διά χρήσιν αναπήρων και υπέβαλε την διατύπωσιν του σχετικού άρθρου εις την Νομικήν Επιτροπήν.

Το ουσιωδέστερον μέρος του Νομοσχεδίου είναι το περιεχόμενον του Δελτίου.

Εις τούτο η Επιτροπή επέφερε τας εξής τροποποιήσεις εις την παράγραφον 2Α του ΜΕΡΟΥΣ Ι:

(α) Η επικεφαλίς «ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ», να γίνη «ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ».

(β) Τα ποσά του φόρου τα αναφερόμενα εις την υποπαράγραφον (β) της ρηθείσης παραγράφου 2Α θα αντικατασταθώσιν υπό των εξής ποσών:

(i) £10
(ii) £20
(iii) £30
(iv) £50.

Ο κ. Ποταμίτης φρονεί ότι τα ποσά έπρεπε να ήσαν πολύ μεγαλύτερα.

(γ) Η Επιτροπή, εξαιρέσει του κ. Ποταμίτη, απεφάσισεν όπως οι φόροι δι' ετησίας αδείας ιδιωτικών Μηχανοκινήτων Οχημάτων παραμείνωσιν ως ούτοι εστάλησαν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και διατυπούνται εις το παρόν Νομοσχέδιον.

Η Επιτροπή εν τούτοις εισηγείται όπως προστεθή διάταξις ήτις θα συνταχθή υπό της Νομικής Επιτροπής, προνοούσα διά την έκπτωσιν 25% του φόρου αδείας Ιδιωτικών Μηχανοκινήτων Οχημάτων από της τετάρτης ανανεώσεως ετησίας αδείας και επέκεινα.

Ο κ. Ποταμίτης δεν συμφωνεί με αύξησιν του φόρυο αδείας κυκλοφορίας και επιφυλάσσει γενικώς τας απόψεις του διά την Βουλήν.

Η Επιτροπή κατά πλειοψηφίαν εισηγείται την αύξησιν του ποσού £10 της παραγράφου (δ) του ΜΕΡΟΥΣ ΙΙ εις £33.

Η Επιτροπή εισηγείται εις την Βουλήν την ψήφισιν του Νομοσχεδίου με τας επενεχθείσας ως άνω τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει τον έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Πρώτος έχει τον λόγον ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

'Εντιμοι κύριε Πρόεδρε και κύριε Αντιπρόεδρε. 'Εντιμα Μέλη.

Συμφώνως προς το ενώπιόν μας νομοσχέδιον, το οποίον τροποποιεί τον περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμον, τα τέλη ετησίων αδειών κυκλοφορίας των Μηχανοκινήτων Οχημάτων, συγκρινόμενα με εκείνα των προηγουμένων ετών, αυξάνονται κατά μεγάλον ποσοστόν. Οι εις τον βασικόν νόμον φόροι διά τα Μηχανοκίνητα Οχήματα ηυξήθησαν κατά το 1959 κατά 50% ως ακολούθως:

Διά τα οχήματα βάρους ουχί πέραν των 5 στατήρων ο φόρος έγινε £2.250 μιλς, συμφώνως δε προς το παρόν νομοσχέδιον προτείνεται όπως ούτος γίνη £5. Ενώ διά τα οχήματα πέραν των 5 στατήρων, αλλ' ολιγώτερον των 10 στατήρων, ο φόρος ήτο £4.250 μιλς, τώρα προτείνεται όπως γίνη £9.000. Διά τα οχήματα, τα οποία ήσαν πέραν των 10 στατήρων, αλλ' ολιγώτερον των 15, ενώ ο φόρος ήτο £6.500, τώρα υποβάλλεται εισήγησις να γίνη £14. Ενώ δι' αυτοκίνητα πέραν των 15 στατήρων, αλλ' ολιγώτερον των 20, ήτο £7.500 μιλς, τώρα προτείνεται να γίνη £16.—, διά τα αυτοκίνητα πέραν των 20 αλλ' ουχί πέραν των 25 από £8.500 μιλς προτείνεται να γίνη £22.—, διά δε τα αυτοκίνητα βάρους πέραν των 25 στατήρων προτείνεται όπως ο φόρος αυξηθή από £13 εις £33.

'Οταν οι φόροι δι' άδειαν κυκλοφορίας ιδιωτικών αυτοκινήτων συγκριθούν με παρομοίους φόρους πολλών άλλων χωρών και ιδίως της Μέσης Ανατολής, καθίσταται εκ πρώτης όψεως φανερόν ότι οι φόροι εις την Κύπρον είναι πολύ χαμηλοί. Αλλά μία αύξησις εις το διπλάσιον ή το τριπλάσιον, μία αύξησις κατά 150% κατά μέσον όρον από την πρώτην στιγμήν, κατά την οποίαν αποπειρώμεθα αύξησιν του φόρου, είναι πολύ μεγάλη. Λαμβανομένων υπ' όψιν της οικονομικής

κρίσεως και του κόστους της ζωής, τα οποία επικρατούν εις την χώραν μας, είμαι της γνώμης ότι τόσον μεγάλη αύξησις του φόρου από το πρώτον βήμα είναι πολύ μεγάλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναμφιβόλως είναι αναγκαία κάποια αύξησις των φόρων αδείας κυκλοφορίας των οχημάτων, κατά την ιδικήν μου δε άποψιν η πλέον λογική αύξησις είναι η αύξησις τούτων κατά 50% έναντι των φόρων του παρελθόντος έτους. Ιδιαιτέρως, λόγω της κατά τα τελευταία έτη επεκτάσεως των κυριωτέρων πόλεων της Νήσου μας ως και της μη κανονικής ρυθμίσεως των εις την Νήσον αγοραίων μεταφορών, σήμερον εις την Κύπρον το αυτοκίνητον, μακράν του να αποτελή πολυτέλειαν, κατέστη εις πολλάς περιπτώσεις είδος πρώτης ανάγκης. Ως εκ τούτου είμαι της γνώμης ότι η προτεινόμενη κατά 150% αύξησις των φόρων είναι πολύ μεγάλη δια τους πολίτας, οι οποίοι ζουν εις τα προάστεια και υποχρεούνται να πηγαίνουν από το σπίτι των εις την εργασίαν, το γραφείον ή το κατάστημά των εις την χώραν αυτήν, η οποία στερείται κανονικών αγοραίων μεταφορών, όπως και διά την τάξιν ιδιαιτέρως των περιοδευόντων υπαλλήλων, οι οποίοι υποχρεωτικώς χρησιμοποιούν ιδιωτικά αυτοκίνητα. Διά τούτο εισηγούμαι όπως οι φόροι αδείας κυκλοφορίας ιδιωτικών αυτοκινήτων αυξηθούν κατά 50%.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον, έντιμοι Συνάδελφοι.

Το νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται απόψε, είναι τροποποιητικόν του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου Κεφ. 332 της Κυπριακής Νομοθεσίας. Εν πρώτοις, πρέπει να υπογραμμισθή ότι αυτός ο «βασικός Νόμος» ετροποποιήθη το 1959 διά του υπ' αρ. 25 τροποποιητικού Νόμου, αυξηθέντων των ετησίων τελών αδείας των μηχανοκινήτων οχημάτων. Τώρα, μετά παρέλευσιν 2—2,5 ετών, κατετέθη νομοσχέδιον διά την εκ νέου αύξησιν των εν λόγω ηυξημένων ετησίων τελών αδείας. Γνωρίζομεν ότι η φορολογία είναι έν μέσον διά την εξασφάλισιν προσόδων διά τον Κρατικόν Προϋπολογισμόν και είναι, ως εκ τούτου, μία ανάγκη και πράγμα φυσικόν διά την αντιμετώπισιν των αναγκών του Κρατικού Ταμείου. Όταν, όμως, καθορίζεται ο φόρος ή, όπως συμβαίνε εις τον σημερινόν νόμον, όταν αυξάνεται ο φόρος, ο οποίος δεν είναι τίποτε άλλο παρά πληρωμή οφειλής άνευ όρων, πρέπει να λαμβάνωνται υπ' όψιν η κατάστασις των φορολογουμένων και το κοινωνικόν και οικονομικόν επίπεδον της χώρας. Το να αυξηθούν τα υφιστάμενα τέλη κατά το α ή β ποσοστόν παραγνωριζομένων αυτών των πραγμάτων και χωρίς να αισθάνεταί τις την ανάγκην οιουδήποτε μέτρου ή μελέτης του θέματος ισοδυναμεί προς υποστήριξιν της αδικίας. Δυνατόν αι αυξήσεις, αι περιεχόμεναι εις το σήμερον συζητούμενον νομοσχέδιον, να καθωρίσθησαν διά διαφόρους σκοπούς. Κατά την γνώμην μου ο κυριώτερος των σκοπών ή κινήτρων είναι μία δημοσιονομική νοοτροπία· δηλαδή, σκοπείται διά των εν λόγω αυξήσεων η αύξησις των εσόδων του Κρατικού Ταμείου. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, είναι ανάγκη να αναθεωρηθούν οι συντελεσταί αυξήσεως και να εξετασθή κατά πόσον ούτοι καθωρίσθησαν ως αποτέλεσμα μιας μελέτης, ακόμη δε εάν ωρίσθησαν συμφώνως προς τας αρχάς της δικαιοσύνης.

Εν πρώτοις, εξετάζω τον υπ' αρ. 1 Πίνακα. Συμφώνως προς τον Πίνακα τούτον, διά κάθε όχημα, του οποίου το βάρος δεν υπερβαίνει τους 5 στατήρας, καθορίζεται τέλος εγγραφής εκ £10. Εάν είναι ορθός ο λογαριασμός, τον οποίον έκαμα λαμβάνων υπ' όψιν τα υφιστάμενα τέλη, τούτο σημαίνει αύξησιν εκ 320%. Δι' οχήματα βάρους πέραν των 5 στατήρων αλλ' ουχί πέραν των 15 στατήρων καθωρίσθη τέλος εγγραφής εκ £20, πράγμα, το οποίον, συμφώνως και πάλιν προς τους λογαριασμούς μου, σημαίνει αύξησιν εξ 630%. Δι' έκαστον όχημα βάρους πέραν των 15 στατήρων αλλ' ουχί πέραν των 25 στατήρων εισπράττεται τέλος εγγραφής εκ £30, τούτο δε, συμφώνως προς τους ιδικούς μου υπολογισμούς, αντιπροσωπεύει αύξησιν εκ 1000%. Δι' οχήματα βάρους πέραν των 25 στατήρων ζητείται τέλος εγγραφής εκ £50, πράγμα το οποίον, κατά τους υπολογισμούς μου, αντιπροσωπεύει αύξησιν 1630%. Εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα καταχωρηθούν τόσον υπερβολικαί αυξήσεις, αν και δεν τας θεωρούμεν λογικάς, εν τούτοις τας ευρίσκομεν αποδεκτάς προς αντιμετώπισιν των αναγκών του Ταμείου, διά τον λόγον ότι αφορούν τα νέα οχήματα, τα οποία θα εγγραφούν, θα αποτελούν πηγήν εισοδήματος διά το Κρατικόν Ταμείον, θα αποτελούν προειδοποίησιν δι' όσους θα αγοράσουν όχημα και θα θεωρώνται ως αυξήσεις αφορώσαι το μέλλον όπως και διά το ότι δεν ενδιαφέρουν τους σημερινούς ιδιοκτήτας οχημάτων.

Όταν, όμως, έλθωμεν εις το μέρος Β του Πρώτου Πίνακος, ευρίσκομεν να προνοώνται εις αυτό τα ετήσια τέλη αδείας και να καθορίζωνται αι εις αυτά αυξήσεις. Συμφώνως προς τους υπολογισμούς μου, τους οποίους έκαμα και εδώ, εάν είναι ορθοί, δι' οχήματα βάρους ουχί πέραν των 5 στατήρων θα δύνανται να ληφθούν αι ετήσιαι άδειαι με αύξησιν εξ 120%. Αι αυξήσεις, των οποίων το μίνιμουμ είναι 100%, ανέρχονται μέχρις 158%. Επί παραδείγματι, οι ιδιοκτήται αυτοκινήτων, οι οποίοι μέχρι σήμερον επλήρωνον δι' ετησίαν άδειαν ποσόν £8,5, εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το νομοσχέδιον θα θεσπισθή εις νόμον, θα είναι υπόχρεοι να καταβάλλουν ποσόν £22.—, πράγμα το οποίον αντιπροσωπεύει αύξησιν εξ 158%. Κατά την άποψίν μου, αυταί αι ποσοστιαίαι αυξήσεις είναι υπερβολικαί, διότι αφορούν τέλη καταβαλλόμενα καθ' έκαστον έτος, είναι δε ανάγκη όπως μη θεωρηθούν ως αποδεκταί. Μετά την συγκριτικήν αυτήν έρευναν μας θα ήθελα να επιληφθώ της ερμηνείας του όρου «ιδιωτικόν μηχανοκίνητον όχημα» εις το πρώτον άρθρον του Παραρτήματος. Συμφώνως προς την ερμηνείαν αυτήν παν όχημα κατεσκευασμένον ή διεσκευασμένον διά την μεταφοράν επιβατών και μη χρησιμοποιούμενον επ' αμοιβή, αλλά χρησιμοποιούμενον διά την δωρεάν μεταφοράν επιβατών θα γίνεται δεκτόν ως ιδιωτικόν όχημα και θα υπόκειται εις φορολογίαν ως τοιούτο. Εδώ πολλοί μικροεπαγγελματίαι και υπάλληλοι, οι οποίοι αποτελούν μίαν μεγάλην τάξιν, χρησιμοποιούν αυτοκίνητον διά τας ανάγκας του επαγγέλματος ή των καθηκόντων των. Αυτοί οι πολίται, πλην των καθηκόντων των, διά την εκτέλεσιν των οποίων απέδειξαν ότι χρειάζονται αυτά τα αυτοκίνητα, χρησιμοποιούν τα αυτοκίνητά των και δι' ιδιωτικούς σκοπούς. Συνεπώς είναι δύσκολον να ισχυρισθή κανείς ότι χρησιμοποιούν αυτοκίνητον αποκλειστικώς δι' ιδιωτικούς σκοπούς. Διότι, αν αυτοί οι πολίτες δεν είχον αυτοκίνητον, θα ενοικίαζον ταξί διά τας ανάγκας των καθηκόντων και του επαγγέλματός των, ή θα επωφελούντο των υπηρεσιών λεωφορείων, εάν υπήρχον, και θα κατέβαλλον διά τούτο έν τίμημα. Δεν έπρεπε και δεν πρέπει να παραβλεφθή το γεγονός ότι τα όρια των Κυπριακών πόλεων έχουν επεκταθή εις τοιούτον σημείον, ώστε να μη αναγνωρίζωνται συγκρινόμενα με τα προ 10 ετών όριά των. Εκτός τούτου, λόγω του ότι αι τιμαί των εντός των ορίων των πόλεων ακινήτων ή οικοπέδων ηυξήθησαν, πολλοί μικροεπαγγελματίαι και υπάλληλοι διαμένουν εις ό,τι θα ηδυνάμεθα να ονομάσωμεν προάστεια και εις κατωκημένας περιοχάς μακράν των πόλεων. Δι' αυτόν τον λόγον δύναται κανείς να ισχυρισθή σήμερον με πολλήν σοβαρότητα ότι το αυτοκίνητον σήμερον εις την Κύπρον έπαυσε να είναι πολυτέλεια και είναι τόσον αναγκαίον όσον τα υποδήματα. Ένας υπολογίσιμος αριθμός υπαλλήλων είναι περιοδεύοντες υπάλληλοι. . . travelling officers. Αυτοί . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν αντελήφθην την μετάφρασιν. Αντιλαμβάνομαι ότι ο έντιμος Βουλευτής εισηγήθη ότι τα αυτοκίνητα είναι εξ ίσου χρήσιμα όσον και τα υποδήματα, εάν ορθώς μετεφράσθη.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Τα αυτοκίνητα έπαυσαν να είναι πολυτέλεια· είναι μία ανάγκη, άκόμη δε θα ηδύνατο να ισχυρισθή κανείς ότι είναι τόσον αναγκαία όσον και τα υποδήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η δυσκολία είναι ότι εις την Κύπρον κινδυνεύομεν να μείνωμεν χωρίς υποδήματα αλλά να έχωμεν αυτοκίνητα.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Ενα υπολογίσιμον μέρος των υπαλλήλων είναι περιοδεύοντες υπάλληλοι, εκ των οποίων μία μεγάλη πλειοψηφία έχουν αγοράσει το αυτοκίνητον, το οποίον χρειάζονται, διά της εξασφαλίσεως προκαταβολής (advance) ποσού χρημάτων από την Κυβέρνησιν. Διά τα αυτοκίνητα αυτά πρέπει να καταβάλλεται κατά μέσον όρον ποσόν £22 κατ' έτος ως τέλος αδείας, λόγω δε του ότι ταύτα ηγοράσθησαν διά της λήψεως προκαταβολής από την Κυβέρνησιν, υπάρχει υποχρέωσις ασφαλίσεώς των διά του ασφαλιστικού τύπου «full comprehensive». Διά τούτο θα είναι ανάγκη οι κάτοχοί των να πληρώνουν κατ' έτος ποσόν £64 δι' ασφάλειαν και άδειαν, πράγμα, το οποίον φθάνει κατά μέσον όρον εις £5 μηνιαίως. Εν όψει αυτής της καταστάσεως ίσως πολλοί περιοδεύοντες υπάλληλοι να μη χρησιμοποιούν ιδικόν των αυτοκίνητον και να ενοικιάζουν ταξί διά να μεταβαίνουν εις τον τόπον του καθήκοντός των, ούτω δε εχόντων των πραγμάτων η Κυβέρνησις θα είναι υποχρεωμένη να εξοδεύη περισσότερα. Ως εκ τούτου τα Κυβερνητικά έργα θα στοιχίζουν περισσότερα. Η έρευνά μας δεν θα είναι πλήρης, αν δεν εξετασθή και η κατάστασις των επαγγελματιών και βιοτεχνών. Ας λάβωμεν ως παράδειγμα ένα πολίτην, ο οποίος είναι ιατρός. Εάν αυτός ο ιατρός έχη ιδιωτικόν αυτοκίνητον, ουδόλως είναι ορθόν να ισχυρισθή κανείς ότι ούτος χρησιμοποιεί το όχημά του αυτό αποκλειστικώς διά τους ιδιωτικούς του σκοπούς. Εάν δε αυτός ο ιατρός πληρώνη πολύ ηυξημένον ετήσιον τέλος αδείας, ποίος δύναται να εγγυηθή ότι ούτος δεν θα επιβαρύνη με την σειράν του τους πολίτας με αυτήν την αύξησιν;

Ας λάβωμεν ως παράδειγμα ένα πολίτην—παντοπώλην, ο οποίος κατοικεί πλησίον μιας πόλεως. Είναι δυνατόν να ισχυρισθή τις δι' αυτόν ότι το όχημα, το οποίον ούτος χρησιμοποιεί διά την μετάβασίν του από την οικίαν του εις το κατάστημά του και την επιστροφήν του εις την οικίαν του, το χρησιμοποιεί αποκλειστικώς δι' ιδιωτικούς σκοπούς. Αν και είναι δυνατόν να αναφερθούν πολλά παραδείγματα, δεν θα ήθελα, εν τούτοις, να σπαταλήσω τον χρόνον σας. 'Αλλωστε, δεν θεωρώ τούτο αναγκαίον, εφ' όσον έχω δώσει δύο παραδείγματα.

Θεωρώ αναγκαίον να αναφερθώ και εις τας διατάξεις του νομοσχεδίου τας αφορώσας τας απαλλαγάς. Παρά το γεγονός ότι, συμφώνως προς τας διατάξεις αυτάς, τα αυτοκίνητα της Τουρκικής και της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας είναι απηλλαγμένα τελών, εν τούτοις, δυστυχώς, οι δήμοι έχουν παραμεληθή. Θα έπρεπε μεταξύ των περί απαλλαγής διατάξεων να είχον περιληφθή τα οχήματα των Δημάρχων, τα οποία χρησιμοποιούνται δι' υπηρεσιακούς σκοπούς. Εν καιρώ τω δέοντι θα εισηγηθώ όπως είναι απηλλαγμένα τέλους τα υπηρεσιακά αυτοκίνητα των Δημάρχων.

Πρέπει να ομολογήσωμεν ότι το ετήσιον τέλος αδείας εις τας γειτονικάς χώρας είναι υψηλότερον του εις Κύπρον καταβαλλομένου. 'Οταν, όμως, ληφθούν υπ' όψιν ο αριθμός των εις τα εν λόγω χώρας ιδιωτικών αυτοκινήτων και αι τιμαί της βενζίνης, θα ίδωμεν μετά βεβαιότητος ότι το άθροισμα των τελών, τα οποία το Κράτος εισπράττει από τους ιδιοκτήτας ιδιωτικών αυτοκινήτων υπό την μορφήν των τελών βενζίνης, αδείας και εγγραφής, είναι εις την Κύπρον, κατ' αναλογίαν πληθυσμού, υψηλότερον εν συγκρίσει προς άλλας χώρας. Ως αποτέλεσμα, εάν είναι ανάγκη να αυξηθή ο φόρος, ο οποίος θα εισπραχθή βάσει του νομοσχεδίου, είναι ανάγκη όπως ούτος μη είναι εντός των πλαισίων των ποσοστών των προνοουμένων εις το νομοσχέδιον, αυτό δε δεν είναι κάτι το οποίον πρέπει να εγκριθή. Θεωρών ορθόν όπως εις τα σήμερον υφιστάμενα τέλη επενεχθή αύξησις εξ 25%, θα εισηγηθώ την ανάλογον τροποποίησιν του νομοσχεδίου. Διότι, ως είπον και προηγουμένως εις μίαν αγόρευσίν μου, όταν εισπράττεται φόρος, είναι ανάγκη να μαδώμεν την χήναν χωρίς να την κάμνωμεν να κράζη. Αν εισεπράττομεν φόρους ηυξημένους κατά 158%, θα εκόπτοντο και η ουρά και η φτερούγα της χήνας, η οποία, χωρίς αμφιβολίαν, θα έκραζε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης, ο οποίος θα αγορεύση ελπίζω.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. συνάδελφοι.

Η Βουλή έχει να συζητήση απόψε ένα Νομοσχέδιον το οποίον επιφέρει τροποποιήσεις εις τον περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμον. Αι τροποποιήσεις τας οποίας επιφέρει το Νομοσχέδιον εις τον Νόμον έχουν δύο αποτελέσματα.

Πρώτον, αυξάνουν τον φόρον επί της εγγραφής των αυτοκινήτων τόσον των ιδιωτικών όσον και των αγοραίων.

Δεύτερον, αυξάνουν τον φόρον επί της εκδόσεως αδειών διά την κυκλοφορία των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Ως πληροφορούμεθα από την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου Οικονομικών υπάρχουν εν κυκλοφορία εις την Κύπρον 25.900 ιδιωτικά αυτοκίνητα. 'Ενα μεγάλον μέρος του αριθμού των ιδιωτικών αυτοκινήτων, περίπου το 80% αυτών χρησιμοποιείται υπό των μεσαίων στρωμάτων ως δημοσίων και ιδιωτικών, υπαλλήλων, διδασκάλων, αστυνομικών, επιστημόνων, επαγγελματιών, τεχνιτών και εργατών ακόμη. Ο ξένος θα διερωτάται διατί αυτή η ευρεία χρήσις ιδιωτικών αυτοκινήτων εις την Κύπρον. Διά τον Κύπριον όμως οι λόγοι είναι γνωστοί. Αι πόλεις μας επεξετάθησαν κατά τον τελευταίον καιρόν, κατά τα τελευταία έτη, δυσαναλόγως προς την αύξησιν του πληθυσμού των. Και επεξετάθησαν μέχρι τοσούτου βαθμού ώστε να πλησιάσουν τας αναλόγους αποστάσεις των μεγαλουπόλεων του εξωτερικού. Ενώ όμως εις το εξωτερικόν ελύθη το πρόβλημα της συγκοινωνίας διά της υπάρξεως τακτικών και συχνών συγκοινωνιών με λεωφορεία και τραμς, εις την Κύπρον το πρόβλημα τούτο παραμένει άλυτον. Μία άλλη τάξις ανθρώπων, οι χωρικοί οι οποίοι εις τα παλιά χρόνια ήρχοντο εις την πόλιν μόνον όταν ήτο ανάγκη να μεταφέρουν τα προϊόντα των, σήμερον, με την δημιουργίαν ενός μεγάλου αριθμού εργοστασίων εντός και πλησίον των πόλεων και με την δημιουργίαν άλλων τόπων μαζικής εργασίας, έρχονται σχεδόν καθημερινώς εις τας πόλεις εις μεγάλον αριθμόν. Εκεί βέβαια που υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός κατοίκων ενός χωρίου οι οποίοι έρχονται τακτικά εις την πόλιν και υπάρχουν τακτικαί συγκοινωνίαι με λεωφορεία το πράγμα δεν είναι πολύ δύσκολον. Υπάρχουν όμως πολλαί περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν τακτικαί συγκοινωνίαι διά λεωφορείων και οι κάτοικοι των χωρίων οι οποίοι εργάζονται εις τας πόλεις είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιώσιν ιδιωτικά αυτοκίνητα. Επί πλέον το μεγάλον ύψος των ενοικίων των εντός των πόλεων κατοικιών έκαμεν ένα μεγάλον αριθμόν κατοίκων των πόλεων να στραφούν προς τα περίχωρα, και να ζητήσουν τόπον κατοικίας εις τα περίχωρα, ενώ ο τόπος της εργασίας των εξακολουθεί να είναι εντός των πόλεων. 'Ολα αυτά καθιστούν την χρήσιν του ιδιωτικού αυτοκινήτου αναγκαία και απαραίτητον. Τα 80% των ιδιωτικών αυτοκινήτων αποτελούν αναγκαίον και απαραίτητον μέσον συγκοινωνίας ανθρώπων των οποίων τα οικονομικά έσοδα είναι μέτρια. 'Ολοι αυτοί χρησιμοποιούν τα αυτοκίνητα κυρίως διά την εργασίαν των διά να κερδίσουν τα προς το ζην. Το παρόν Νομοσχέδιον αυξάνει σημαντικώς τον φόρον τον οποίον θα πληρώνουν ετησίως διά να έχουν την άδειαν να χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά της συγκοινωνίας των. Ο ετήσιος φόρος διά τα βενζινοκίνητα αυτοκίνητα αρχίζει από £5 διά τα μέχρι 5 κανταριών και γίνεται £33 διά τα από 25 καντάρια και άνω. Ο ετήσιος φόρος διά πετρελαιοκίνητα γίνεται £150 διά τα μέχρι 50 κανταριών και £216

διά τα των 50 κανταριών και άνω. Με μίαν εξαίρεσιν διά τα βενζινοκίνητα αυτοκίνητα των 25 κανταριών και άνω, με την εξαίρεσιν αυτήν, φρονώ ότι δεν δικαιολογείται οιαδήποτε αύξησις του φόρου ως ήτο εις τον νόμον τον οποίον το Νομοσχέδιον ζητεί να τροποποιήση. Τα αυτοκίνητα των 25 κανταριών και άνω είναι συνήθως αυτοκίνητα πολυτελείας, και όποιος θέλει την πολυτέλειαν είναι δίκαιον να πληρώνη εις το κράτος. Το Νομοσχέδιον δεν προνοεί αύξησιν του φόρου διά τας αδείας κυκλοφορίας των μη ιδιωτικών αυτοκινήτων. Και πολύ δικαίως. Ο φόρος της αδείας κυκλοφορίας των μη ιδιωτικών αυτοκινήτων είχεν αυξηθή αδικαιολογήτως κατά το 1959 υπό του τότε Κυβερνήτου της Νήσου και πολλαί διαμαρτυρίαι εγένοντο υπό των επαγγελματιών αυτοκινητιστών. Αλλ' εγένοντο τότε εις ώτα μη ακουόντων. Τώρα η κατάστασις ήλλαξε και είναι ορθόν να αφαιρεθή η αδικαιογήτως επιβληθείσα αύτη αύξησις των φόρων διά τους επαγγελματίας οδηγούς.

Αυτά, κύριοι Βουλευταί, διά την αύξησιν του ετησίου φόρου κυκλοφορίας αυτοκινήτων.

Η άλλη αύξησις του φόρου την οποίαν επιδιώκει το Νομοσχέδιον είναι η αύξησις του φόρου επί της εγγραφής αυτοκινήτων. Ο φόρος αυτός πληρώνεται εφ' άπαξ και δεν αφορά τους σημερινούς κατόχους και ιδιοκτήτας αυτοκινήτων αλλά τους μέλλοντας αγοραστάς αυτοκινήτων. Ο σκοπός της αυξήσεως του φόρου αυτού επιδιώκει ασφαλώς δύο πράγματα. Την ενίσχυσιν του κρατικού ταμείου και τον περιορισμόν της εισαγωγής νέων αυτοκινήτων. Φρονώ εν πεποιθήσει ότι με τα ποσά τα οποία εισηγείται το Νομοσχέδιον ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν θα επιτευχθή. Φρονώ ότι τα ποσά ταύτα είναι πολύ μικρά διά να αποθαρρύνουν ένα ο οποίος θέλει να αγοράση ένα νέον αυτοκίνητον. Ένας ο οποίος είναι διατεθειμένος να πληρώση £800, £1.200 και £2.000 διά να αγοράση ένα αυτοκίνητον, ασφαλώς δεν θα διστάση να το πράξη όταν γνωρίζη ότι θα πληρώση επί πλέον διά φόρον εγγραφής και £25 και £50 ακόμη. Διά να επιτευχθή ο επιδιωκόμενος σκοπός και διά να ενισχυθή το κρατικόν ταμείον πρέπει να επιβληθή φόρος αγοράς επί των αυτοκινήτων, ο λεγόμενος, ο γνωστός ως PURCHASE TAX παντού. Την επιβολήν φόρου αγοράς είχον εισηγηθή από του βήματος τούτου και κατά την ομιλίαν μου επί του Τελωνειακού Δασμολογίου. Εάν όμως δεν επιθυμή η Κυβέρνησις να εισαγάγη τοιούτον φόρον τότε πρέπει να αυξηθώσι σημαντικώς οι φορολογικοί συντελεσταί του φόρου επί της εγγραφής αυτοκινήτων. Πρέπει δε να γνωρίζωμεν ότι ένα μεγάλον μέρος των εισπράξεων εκ του φόρου τούτου θα τον εισπράττωμεν από τους Άγγλους τους διαμένοντας εν Κύπρω, οι οποίοι αγοράζουν αυτοκίνητα εδώ διά να τα μεταφέρουν εις την Αγγλίαν όπου τους συμφέρει να το πράξουν. Δεν δύναται δε να λεχθή ότι εάν αυξήσωμεν τον φόρον θα τους αποθαρρύνωμεν να αγοράζουν αυτοκίνητα, διότι το PURCHASE TAX εις την Αγγλίαν είναι τόσον μεγάλον ούτως ώστε οσονδήποτε και εάν αυξήσωμεν τον φόρον επί της εγγραφής αυτοκινήτων θα εξακολουθούν να αγοράζουν αυτοκίνητα. Και εισηγούμαι την εξής κλίμακα διά τον φόρον επί της εγγραφής αυτοκινήτων μόνον διά τα ιδιωτικά αυτοκίνητα. Μέχρι 5 κανταριών £20. Από 5—15 £40. Από 15—25 £80. Και από 25 καντάρια και άνω £200. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εφαρμογή της κλίμακος αυτής θα περιώριζε την εισαγωγήν των νέων ιδιωτικών αυτοκινήτων και έτσι θα είχε πολύ ευεργετικά αποτελέσματα εις το εμπορικόν μας ισοζύγιον και εις την οικονομίαν του τόπου μας εν γένει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όποιος ηγόραζεν αυτοκίνητον 28 κανταριών και επλήρωνεν £200 θα έπρεπε να παίρνη και παράσημον από την Δημοκρατίαν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Θα εξακολουθήσουν κ. Πρόεδρε, υπάρχουν πολλοί για να μην τους χαρακτηρίσω. Εάν ο μεγάλος φόρος εμποδίση ένα μεγάλον αριθμόν προσώπων να αγοράζουν νέα μεγάλα αυτοκίνητα, τότε αυτό θα ωφελήση την οικονομίαν του τόπου, διότι θα συντελέση εις την ελάττωσιν της εξαγωγής συναλλάγματος.

Διά των εισηγήσεών μου, των αναφερομένων εις τον ετήσιον φόρον δι' αδείας κυκλοφορίας αυτοκινήτων, θα παραμείνουν τα έσοδα του κράτους ως ήσαν δυνάμει του νόμου τον οποίον ζητεί να τροποποιήση τον παρόν Νομοσχέδιον. Αλλά θα αυξηθώσι τα έσοδα του κράτους εάν εφαρμοσθώσιν αι εισηγήσεις μου περί αυξήσεως του φόρου επί της εγγραφής αυτοκινήτων. Αλλά και εάν δεν αυξηθώσιν, επειδή είναι πολύ πιθανόν να περιορισθή ο αριθμός των εισαγωγών, θα ωφεληθή η εθνική οικονομία διά του περιορισμού, όπως είπα, της εξαγωγής συναλλάγματος εις το εξωτερικόν. Είναι γεγονός αναμφισβήτητον ότι το Κυπριακόν κράτος χρειάζεται να αυξήση τα έσοδά του διά να ανταποκριθή εις τας δημιουργηθείσας υποχρεώσεις του. Και άλλοτε εισηγήθημεν και είμεθα και τώρα έτοιμοι να υποστηρίξωμεν την επιβολήν ή την αύξησιν φορολογίας εκεί όπου αρμόζει. Όμως οι αδύνατοι ώμοι των Κυπρίων αυτοκινητιστών φοβούμαι ότι δεν δύνανται να βαστάσουν το βάρος των £300.000, του οποίου επιζητείται η είσπραξις διά του Νομοσχεδίου τούτου. Υπάρχουν ώμοι αρκετά ισχυροί διά να σηκώσουν και μεγαλύτερα βάρη. Τους υπεδείξαμεν και άλλοτε, από αυτούς ας εισπραχθούν τα ποσά τα οποία χρειαζόμεθα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Κάθε φορολογικόν Νομοσχέδιον το οποίον έχει σχέσιν με το αυτοκίνητον θίγει γενικώς την συγκοινωνιακήν νομοθεσίαν, της οποίας πιστεύω ότι σκοπός θα είναι κυρίως, πρώτον, η επίλυσις του συγκοινωνιακού προβλήματος, δεύτερον, η λογική ελάττωσις της εξαγωγής συναλλάγματος διά να μειώσωμεν το παθητικόν ισοζύγιον εισαγωγών εξαγωγών, τρίτον, η αύξησις των κρατικών εσόδων και, τέταρτον, η προστασία του επαγγελματικού αυτοκινήτου και του επαγγελματία αυτοκινητιστού.

Το παρόν Νομοσχέδιον θίγει όλα αυτά τα προβλήματα; Ασφαλώς δεν θίγει όλα αυτά τα προβλήματα. Επομένως υφίσταται η ανάγκη μιας πλήρους νομοθεσίας η οποία θα λύη το συγκοινωνιακόν και αυτοκινητιστικόν πρόβλημα της Κύπρου, μία νομοθεσία η οποία θα κάμη διάκρισιν μεταξύ επαγγελματικού και μη επαγγελματικού αυτοκινήτου.

Εάν υποθέσωμεν ότι μία τοιαύτη Νομοθεσία υιοθετηθή εν Κύπρω, φόροι επί των αυτοκινήτων είναι δίκαιοι ή άδικοι; Εάν παραδεχώμεθα ότι θα πρέπει να ελαττώσωμεν την εξαγωγήν συναλλάγματος εις το εξωτερικόν, και εφ' όσον έχομεν κάμει τον διαχωρισμόν μεταξύ επαγγελματικού και μη επαγγελματικού αυτοκινήτου, θα πρέπη να παραδεχθώμεν ότι ο φόρος επί του αυτοκινήτου αποτελεί άμεσον σχεδόν φόρον, ο οποίος περιλαμβάνει τα μεγαλοαστικά, και τα μικροαστικά, αλλά ασφαλώς όχι τα πτωχότερα στρώματα του Κυπριακού λαού.

Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις θα έλεγα ότι τοιούτοι φόροι είναι δίκαιοι. Πώς θα ήτο δυνατόν να επιλύσωμεν το γενικόν πρόβλημα; Πώς θα ήτο δυνατόν να κάνωμεν τον διαχωρισμόν μεταξύ επαγγελματικού και μη επαγγελματικού αυτοκινήτου· μεταξύ αυτοκινήτου εξυπηρετήσεως του κοινού ή του ιδιώτου ο οποίος πράγματι έχει ανάγκην αυτής της εξυπηρετήσεως και μεταξύ του αυτοκινήτου το οποίον χρησιμοποιήται κυρίως διά σκοπούς ευχαριστήσεως; Υπάρχουν οι τρόποι: Ο διχασμός του δασμού, διπλούς δασμός, διαφορετικός δασμός, διχασμός φόρου, δικαιωμάτων. Έχω διαβεβαίωσιν, δεδομένου ότι το πρόβλημα αυτό συνεζητήθη επανειλημμένως και εξαντλητικώς την τελευταίαν περίοδον, ότι σχετική Νομοθεσία ευρίσκεται υπό μελέτην και ότι θα υποβληθή εις την Βουλήν. Ελπίζω αυτό να γίνη συντόμως διά να δοθή τόσον εις όλους τους Βουλευτάς, όσον και εις εμέ η ευκαιρία να συζητήσωμεν το

ουσιαστικόν πρόβλημα της συγκοινωνίας και το ουσιαστικόν πρόβλημα της επιλύσεως των προβλημάτων των αυτοκινητιστών. Διότι ειλικρινώς πιστεύω ότι το παρόν Νομοσχέδιον δεν θίγει παρά πολύ ακροθιγώς το όλον πρόβλημα· και ως έχει εισαχθή το Νομοσχέδιον ομολογώ ότι θα ήμουν ευτυχέστερος εάν ήδη ελαμβάνοντο ωρισμέναι πρόνοιαι διά περαιτέρω διάκρισιν μεταξύ επαγγελματικού και μη επαγγελματικού αυτοκινήτου, και εάν η φορολογία αντί να έχη τον αλματικόν χαρακτήρα τον οποίον έχει ήτο κατά λόγον εάν επίσης εδημιουργούντο έστω και διά την ιδιωτικήν χρήσιν τάξεις με διαφορετικήν φορολογικήν κλίμακα.

Εν αναμονή εν τούτοις της πλήρους συζητήσεως του προβλήματος επιφυλάσσομαι να εκφέρω τας απόψεις μου όταν και εφ' όσον θα συζητήσωμεν το πλήρες πρόβλημα. Αι τροποποιητικαί εισηγήσεις της οικονομικής Επιτροπής εν συγκρίσει με το Νομοσχέδιον πιστεύω ότι είναι προοδευτικαί. Διά των εισηγήσεων αυτών αφ' ενός μεν ηυξήθη το τέλος το οποίον πληρώνουν τα νεο-εισαγόμενα αυτοκίνητα, αφ' ετέρου δε ηλαττώθη ο φόρος τον οποίον θα πληρώνουν μεταχειρισμένα αυτοκίνητα μετά από ωρισμένην περίοδον. Αυτό πιστεύω ότι είναι επιθυμητόν και πιστεύω ότι αποτελεί πρόοδον εν συγκρίσει με το αρχικώς κατατεθέν Νομοσχέδιον.

Ελπίζω ότι θα δοθή συντόμως η ευκαιρία να συζητήσωμεν ουσιαστικώς επί του συγκοινωνιακού και του αυτοκινητιστικού προβλήματος και ότι το παρόν Νομοσχέδιον δεν αποτελεί παρά ένα λίαν προσωρινόν μέτρον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Αναφορικώς με το Νομοσχέδιον αυτό έχει γίνει τόσος λόγος ως εάν επρόκειτο περί ενός τεραστίου φορολογικού Νομοσχεδίου.

Η Κυβέρνησις, με την έγκρισιν της Βουλής, έχει απαλλάξει το Κυπριακόν κοινόν από τόσους πολλούς φόρους, μερικούς από τους οποίους θα ήθελα να αναφέρω διά να τους φέρω εις την μνήμην των παρόντων, δηλαδή απαλλαγή του κτηματικού φόρου, διά τας αγροτικάς περιοχάς, απαλλαγή φόρου κτηματικού διά σχολικά, απαλλαγή φόρου αιγών, απαλλαγή φόρου εισοδήματος, επιχορήγησις ψωμιού, και ένα σωρό άλλους φόρους οι οποίοι εβάρυναν τόσον πολύ τον Κυπριακόν λαόν. Και σήμερα η Κυβέρνησις προτείνει να ψηφισθή ένας Νόμος διά του οποίου θα καλύψη ένα μέρος των όσων παραχωρήσεων έχει κάμει, έχουσα υπ' όψιν ότι το αυτοκίνητον δεν είναι ούτε τόσον απαραίτητον όσον ένα υπόδημα, όπως έχει αναφερθή, αλλά ότι είναι κάτι όχι τόσον απαραίτητον εις τας περισσοτέρας περιπτώσεις. Και λαβούσα υπ' όψιν τας διαφόρους περιπτώσεις που θα εχρειάζοντο επαγγελματικώς να τους απαλλάξη της φορολογίας δίδουσα το δικαίωμα εις οιονδήποτε θα ήθελε να έχη ένα αυτοκίνητον, το οποίον θα μετεχειρίζετο κατά το πλείστον διά μεταφοράν εμπορευμάτων και όχι διά μεταφοράν επιβατών, να απαλλάσσεται της φορολογίας ως επίσης και τα αυτοκίνητα τα οποία μεταχειρίζονται δι' εργασίας επίσης να απαλλάσσωνται της νέας αυξήσεως της φορολογίας, να απαλλάσσωνται τελείως της φορολογίας τα αυτοκίνητα τα οποία είναι διά τους αναπήρους, και φορολογούσα μόνον τους ιδιώτας οι οποίοι έχουν αυτοκίνητα δι' ιδιωτικήν χρήσιν και διά την ευχαρίστησίν των.

Από τους προηγουμένους ομιλητάς έχει ειπωθή το εξής:

'Οτι πρέπει να υποστηρίξωμεν μη αυξάνοντας την φορολογίαν, τους Κυβερνητικούς υπαλλήλους οι οποίοι περιοδεύουν, και ότι θα τους αναγκάσωμεν να παίρνουν ταξί αντί να πηγαίνουν με τα αυτοκίνητά των εάν αυξήσωμεν την φορολογίαν κατά 4 λίρας τον χρόνον. Εάν πραγματικώς χρειάζεται το αυτοκίνητον του διά την εργασίαν του δεν χρειάζεται να αγοράση μεγάλο αυτοκίνητο, αρκεί να αγοράση ένα για τον οποίον να πληρώνη 9 λίρας τον χρόνον, χωρίς να ξεχνούμεν ότι το τι εισπράττει διά travellings είναι ίσον με όσα θα επλήρωνε δι' ένα ταξί. Και κατά την γνώμην μου θα ήτο καλύτερον να μετεχειρίζετο ταξί, διότι θα έδιδε την ευκαιρίαν εις τους ανθρώπους οι οποίοι εργάζονται αυτήν την τάξιν του εμπορίου, να εργάζωνται και αυτοί χωρίς να επιβαρύνεται η Κυβέρνησις. Γίνεται λόγος επίσης ότι το αυτοκίνητον, δεν είναι είδος πολυτελείας αλλά ότι είναι είδος απαραίτητον, το οποίον μεταχειρίζεται η πτωχή τάξις. Πραγματικώς πολύ παράξενον, και ίσως να είναι ο μοναδικός τόπος που το αυτοκίνητον είναι είδος απαραίτητον διά την πτωχήν τάξιν, η οποία ως ανεφέρθη μεταχειρίζεται το 80% των αυτοκινήτων των ιδιωτικών, που αμφιβάλλω πάρα πολύ. Αλλά κι' αν ήτο αυτή η περίπτωσις, ή εάν ακόμη παρεδεχόμεθα αυτήν την περίπτωσιν, εφ' όσον ο ίδιος ο ομιλητής έχει προτείνει ότι επί των αυτοκινήτων πρέπει να μπη ένας δασμός 25, 50, 80 και 200 λίρες δι' εγγραφήν, πώς αυτός ο πτωχός βιοπαλεστής θα ημπορούσε να πληρώση αυτό το ποσόν για να έχη το απαραίτητον αυτοκίνητον διά να μεταφέρεται από το σπίτι του εις το γραφείον ή στο εργαστήρι του, και δεν θα ήτο εις θέσιν να πληρώνη τις £4 ή £5 λίρες ή £6 ή £7 ή £8 τον χρόνον περισσότερα; Κατά την λογικήν μου δεν ταιριάζει.

Αλλά σήμερα ερχόμεθα και ζητούμεν να αυξήσωμεν την εγγραφήν και να αυξήσωμεν φόρους δι' ωρισμένους και να ελαττώσωμεν δι' άλλους, όπως έχει ειπωθή. Διερωτώμαι πόσων ειδών ανθρώπους θα κάνωμεν και πώς θα τους διαχωρίσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι ποικιλίαι των ανθρώπων δεν κατατάσσονται ή διακρίνονται εκ του ποσού του φόρου το οποίον πληρώνουν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Ισως να είναι από την εμφάνισιν που θα μπαίνη ο φόρος. Πάντως αυτό μου φαίνεται πως θα είναι πολύ δύσκολον. Αλλά σήμερα έχει εγερθή και το άλλο ζήτημα. Σήμερα όπως ξεύρομεν, σύμφωνα με τας συμφωνίας τας οποίας έχουν η Αγγλία με την Κύπρον, τα αυτοκίνητα τα οποία εισάγονται υπό του προσωπικού των δυνάμεων των ευρισκομένων εν Κύπρω απαλλάσσονται φόρου εισαγωγής. Με την τροποποίησιν του παλαιού νόμου, με την σημερινήν τροποποίησίν του δηλαδή με την αύξησιν των δικαιωμάτων εγγραφής, αφ' ενός μπορούμεν να θέσωμεν ένα ωρισμένον ποσόν ως φόρον εισαγωγής εις τους κατόχους αυτούς οι οποίοι, ειρήσθω εν παρόδω, είναι το 65 μέχρι 70% των αγοραστών ιδιωτικών αυτοκινήτων, και περιπλέον θα τους αναγκάσωμεν ή μάλλον όχι να τους αναγκάσωμεν αλλά θα πληρώνουν και αυτοί όπως θα πληρώνωμεν και ημείς τον κανονικόν ετήσιον φόρον κυκλοφορίας, το οποίον είναι κάτι πολύ σημαντικόν διά την οικονομίαν του τόπου μας. Αλλ' εάν αυξήσωμεν περισσότερον από ότι έχομεν βάλει την εγγραφήν αυτοκινήτων, τότε το ποσόν το οποίον θα τους βάλωμεν θα είνα τόσον μεγάλο ώστε να μην ενδιαφέρη πλέον τον αγοραστήν να αγοράση το αυτοκίνητον αυτό και να το μεταφέρη μαζύ του εις την Αγγλίαν, διότι η διαφορά η οποία θα υπάρξη μεταξύ της τιμής την οποίαν ηγόρασεν εδώ, συμπεριλαμβανομένου και του ποσού της εγγραφής και των μεταφορικών εξόδων από Κύπρου εις Αγγλίαν, θα είναι τέτοια που θα επροτιμούσεν αντί να έχη να λάβη τον κόπον να το μεταφέρη, να το διαθέση εδώ και να πάρη άλλο από την Αγγλίαν, πράγμα το οποίον δεν θα μας συνέφερε, διότι εν τοιαύτη περιπτώσει δεν θα ενδιαφερόταν να αγοράση και μη αγοράζοντας αυτοκίνητον από εδώ, αν και δεν παίρνομεν φόρον εισαγωγικόν, εν τούτοις δεν πρέπει να ξεχνούμεν ότι υπάρχουν εισαγωγείς αυτοκινήτων οι οποίοι πραγματοποιούν ένα κέρδος από το οποίον κέρδος πληρώνουν φόρον εισοδήματος, οι πλείστοι των οποίων σε πολύ μεγάλο scale, και επομένως επωφελείται το κράτος οικονομικώς. Αλλά εκτός αυτού δίδει εργασίαν εις πολλούς ανθρώπους εις τα καταστήματά των, τα Γκαράζ και κάθε εργαστήριον αναφορικώς με τα αυτοκίνητα διά τα εξαρτήματα αυτών. Δι' αυτό μου φαίνεται ότι πρέπει να προσέξωμεν να μη ζητήσωμεν να κάνωμεν κάτι με το οποίον θα βλάψωμεν τον τόπον.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σήμερα όπως είναι η φορολογία με καντάρια δεν είναι η καταλληλοτέρα μέθοδος ούτε και η δικαιοτέρα, και ως γεγονός είχαμεν εισηγηθή και συνεζητήθη

το ζήτημα να κανονισθή η φορολογία επί της δυνάμεως εις άλογα, οπότε θα ήτο και δικαιοτέρα η φορολογία και θα ημποδίζετο με τον τρόπον αυτόν η εισαγωγή των μεγάλων αυτοκινήτων και θα προετιμώντο τα μικρά. Αλλά επειδή χρειάζεται ωρισμένη μελέτη προτού προταθή ένα τοιούτον Νομοσχέδιον, ελπίζομεν ότι εις το προσεχές μέλλον θα το έχωμεν διά ψήφισιν το προσεχές έτος.

'Οσον αφορά δε το ζήτημα των συγκοινωνιών, πραγματικώς μου προκαλεί απορίαν όταν ανεφέρθη ότι κάθε εργάτης ή κάθε υπάλληλος διά να έλθη από το χωριό του πρέπει να έρχεται με αυτοκίνητα ιδιωτικά. Διότι απ' ότι ξεύρω εις τα πλείστα χωρία, από τα οποία έρχονται διάφοροι κύριοι διά να εργασθούν εις τας πόλεις, υπάρχει τόσον τακτική συγκοινωνία και τέτοιος συναγωνισμός που φέρνει σε δύσκολην οικονομικήν κατάστασιν τους ιδιοκτήτας τοιούτων λεωφορείων. Και απορώ πώς ο έντιμος συνάδελφός μου το παρέβλεψεν αυτό και ανεφέρθη ότι δεν υπάρχουν συγκοινωνίαι. Αλλά και διά τούτο, ως ανεφέρθη και προηγουμένως υπό άλλου συναδέλφου, είναι εν γνώσει και εμού ότι το Νομοσχέδιον σχεδόν είναι έτοιμον διά του οποίου θα ρυθμίζεται το κάθε τι προς όφελος και των ιδιοκτητών αγοραίων αυτοκινήτων και του κοινού εν γένει, οπότε και αυτό το ζήτημα θα λυθή προς χαράν μεγάλην όλων μας.

'Ενα άλλο σημείον το οποίον είχεν εγείρει ένας από τους συναδέλφους ήτο ότι επειδή τα οικόπεδα πλησίον των πόλεων είναι ακριβά, αγοράζουν οικόπεδα ευθηνώτερα ολίγον έξω των πόλεων χάριν οικονομίας, και το ποσόν το οποίον εξοικονομούν εις οικόπεδον £200 ή £300, το καλύπτουν με αγοράν αυτοκινήτου £800 ή £1.000 και με τακτικά έξοδα μηνιαίως μεταξύ £10 ή £20 το ολιγώτερον. Πάλιν δυσκολεύομαι να το αντιληφθώ γιατί φαίνεται ότι ο νους μου είναι λίγος. Αλλά γίνεται προσπάθεια να ευχαριστήσωμεν όλους οι οποίοι υφίστανται σήμερον και έχουν αυτοκίνητα, ρίπτοντας τους φόρους όλους ανεξαιρέτως και αυξάνοντας τους φόρους εκείνων οι οποίοι δεν υπάρχουν ακόμη. Μου φαίνεται δεν είναι ορθή πολιτική. Το κράτος μας είναι έν κράτος το οποίον ήρχισεν από το μηδέν. Είναι έν κράτος το οποίον χρειάζεται από ημάς όλους να υποφέρωμεν, να εργασθώμεν και να δώσωμεν ότι μπορούμεν. Αντί τούτου πάντοτε ζητούμεν να μας δώση χωρίς να έχωμεν καμμίαν επιθυμίαν να προσφέρωμεν και εμείς κάτι. Λυπούμαι αλλά νομίζω ότι είναι λανθασμένη πολιτική. Εάν δεν υποστώμεν μερικάς θυσίας εις τα πρώτα έτη τίποτε δεν θα κατορθώσωμεν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Πριν αναπτύξω τας απόψεις μου επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου θέλω να καταστήσω σαφές, πρώτον, ότι θα ψηφίσω το εν λόγω Νομοσχέδιον υπό την τροποποιημένην αυτού μορφήν· και δεύτερον, ότι δεν είμαι εξ εκείνων οι οποίοι θεωρούν την χρησιμοποίησιν του ιδιωτικού αυτοκινήτου ως πολυτέλειαν και περιττήν ψυχαγωγίαν. Εν τούτοις τάσσομαι υπέρ της μεγαλυτέρας φορολογίας των ιδιωτικών αυτοκινήτων διότι πιστεύω ότι εις την Κύπρον κατά τα τελευταία έξ έτη η τεραστία εισαγωγή αυτοκινήτου δι' ιδιωτικήν χρήσιν είναι, εν συγκρίσει με τας οικονομικάς δυνατότητάς μας, αδικαιολόγητος και καταστροφική. Νομίζω δε ότι με την άποψιν αυτήν συμφωνεί και η μεγίστη πλειοψηφία του Κυπριακού λαού.

Διά να αντιληφθώμεν την τεραστίαν οικονομικήν αιμορραγίαν την οποίαν υπέστη η οικονομία μας κατά τα τελευταία χρόνια λόγω της εισαγωγής χιλιάδων ιδιωτικών αυτοκινήτων θα αναφερθώ εις χαρακτηριστικούς αριθμούς οι οποίοι καλύπτουν την περίοδον 1954—1960. Ούτω, ενώ το 1954 ήσαν εγγεγραμμένα 6.777 ιδιωτικά αυτοκίνητα, το 1955 ανήλθον εις 9.062. Το 1956 11.693, το 1957 16.977, το 1958 19,085, το 1959 23.990, και το 1960 ανήλθον εις 26.121. Τοιουτοτρόπως βλέπομεν μίαν σταθεράν ετησίαν αύξησιν κατά την περίοδον των έξ τελευταίων ετών κατά 3.000 περίπου ιδιωτικά νέα αυτοκίνητα. Τούτο σημαίνει ότι έχουν αυξηθή κατά 400% το 1960 τα ιδιωτικά αυτοκίνητα εν συγκρίσει με το 1954. Οι αριθμοί αυτοί μεταφραζόμενοι εις εκατομμύρια λιρών σημαίνει ότι κατά την τελευταίαν εξαετίαν εξήχθησαν περί τα 30 ή 40 εκατομμύρια λιρών συμπεριλαμβανομένων της αξίας βενζίνης, ελαστικών και εξαρτημάτων.

Βεβαίως θα ήμην ευτυχής εάν διεπίστωνα ότι η τεραστία αυτή αύξησις των ιδιωτικών αυτοκινήτων οφείλεται εις πραγματικήν ευημερίαν και οικονομικήν ευρωστίαν του λαού μας. Δυστυχώς όμως δεν είναι αυτή η πραγματικότης. Δεν πιστεύω ότι η αύξησις των εκτάσεων των πόλεων, όπως πολλοί υποστηρίζουν, ή ότι η χρησιμοποίησις του ιδιωτικού αυτοκινήτου ως απαραιτήτου επαγγελματικού εργαλείου ή ότι η έλλειψις επαρκούς συγκοινωνιακού δικτύου είναι η κυρία αφορμή της καταπληκτικής αυτής αυξήσεως των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Συμφωνώ ότι δεν έχομεν επαρκές αστικόν συγκοινωνιακόν δίκτυον αλλά είναι οφθαλμοφανές ότι είναι αδύνατον να αναπτυχθή επαρκές και πλήρες συγκοινωνιακόν αστικόν δίκτυον όταν κυκλοφορούν χιλιάδες ιδιωτικά αυτοκίνητα τα οποία είναι έτοιμα να εξυπηρετήσουν όχι μόνον τους ιδιοκτήτας αλλά και τους συγγενείς και φίλους των. Δεν αναφέρομαι εις το συγκοινωνιακόν δίκτυον μεταξύ των διαφόρων πόλεων, διότι πιστεύω ότι τούτο υπάρχει και λειτουργεί κατά το μάλλον και ήττον ικανοποιητικώς τόσον διά λεωφορείων όσον και διά ταξί. Τα πραγματικά αίτια τα οποία εδημιούργησαν την καταθλιπτικήν αυτήν διά την οικονομίαν μας κατάστασιν πρέπει να τα ζητήσωμεν αλλού, και αυτά είναι αφ' ενός μεν η εσκεμμένη και υστερόβουλος οικονομική πολιτική της απελθούσης αποικιακής Κυβερνήσεως με προφανή σκοπόν την καταστροφήν της οικονομίας μας και την διοχέτευσιν εκατομμυρίων λιρών εις την Αγγλικήν αγοράν, και αφ' ετέρου ο οικονομικός πληθωρισμός τον οποίον εδημιούργησαν αι δαπάναι διά την εγκαθίδρυσιν των Στρατιωτικών βάσεων εις την Κύπρον κατά την τετραετίαν μεταξύ 1954 με 1958. Είναι ακριβώς κατά την περίοδον αυτήν που βλέπομεν ότι η εγγραφή ιδιωτικών αυτοκινήτων από 6.777 έφθασαν το 1958, κατά την διάρκειαν δηλαδή της Εγκαθιδρύσεως των βάσεων, εις 20.000 περίπου. Κατά την περίοδον αυτήν παρετηρήθη η τεραστία άνοδος του τιμαρίθμου, αλλά κατ' αναλογίαν η σχετική άνοδος του βιωτικού επιπέδου ωρισμένων τάξεων του λαού μας. Δυστυχώς όμως είναι φανερόν ότι η σχετική αυτή άνοδος του βιωτικού επιπέδου ωρισμένων τάξεων βέβαια είναι τεχνητή και οφείλεται εις τον πληθωρισμόν τον οποίον εδημιούργησαν αι δαπάναι των Στρατιωτικών βάσεων και ουχί η πραγματική αύξησις του εθνικού εισοδήματος, η στηριζομένη επί της αυξήσεως των πλουτοπαραγωγικών μας πόρων. Ως είναι γνωστόν το 1958 ήρχισεν η οικονομική κρίσις, λόγω βεβαίως και του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνος τον οποίον διεξήγομεν αλλά κυρίως και λόγω συμπληρώσεως των Στρατιωτικών βάσεων. Εν τούτοις βλέπομεν ότι παρ' όλην την οικονομικήν κρίσιν εξηκολούθει η ιδία αύξησις εγγραφής των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Το 1959—1960 ενεγράφησαν ακόμη περισσότερα ιδιωτικά αυτοκίνητα, δηλαδή περί τας 7.000. Εις αυτό το σημείον θα ήτο δίκαιον να αναφέρω ότι σημαντική αναλογία των εν λόγω αυτοκινήτων ηγοράσθη υπό 'Αγγλων των Βάσεων. Αλλά λαμβανομένου υπ' όψιν και του παράγοντος και πάλιν είναι δυσανάλογος η αύξησις των εγγραφέντων ιδιωτικών αυτοκινήτων κατά τα δύο τελευταία έτη της κρίσεως και της μεγάλης ανεργίας.

Είχον πάντοτε την γνώμην ότι η επικίνδυνος αυτή οικονομική αιμορραγία λόγω της εισαγωγής χιλιάδων ιδιωτικών αυτοκινήτων έπρεπε να σταματήση. Και αυτό βέβαια δεν ανέμενον να το πράξη η Αποικιακή Κυβέρνησις. Εκείνο το οποίον παρέλειψεν να πράξη η Αποικιακή Κυβέρνησις δεν αμφιβάλλω ότι θα σπεύση να το πράξη η ιδική μας Κυβέρνησις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αν και υπολογίζεται ότι περί τας 300.000 λίρας θα εισπράττωνται από την

νέαν φορολογίαν, εν τούτοις εάν η υφηλή αυτή φορολογία αποτελέση ανασταλτικόν φραγμόν εις την εισαγωγήν νέων αυτοκινήτων τούτο θα σημαίνη ότι το δημόσιον θα ζημιώση από φόρους, εισαγωγικούς δασμούς βενζίνης, ελαστικών, εξαρτημάτων, κ.τ.λ. Θέλω να πιστεύω ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως δεν είναι μόνον η είσπραξις φόρων διά την χρηματοδότησιν του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως, αλλά συγχρόνως να τεθή και κάποιος ανασταλτικός φραγμός εις την καταστροφικήν διά την οικονομίαν μας συνεχή εισαγωγήν νέων αυτοκινήτων. Νομίζω ότι είναι καιρός πλέον η Κυβέρνησις να αντιμετωπίση δραστικώτερον το σοβαρόν τούτο πρόβλημα. Η τελεία απαγόρευσις εισαγωγής νέων αυτοκινήτων, η αύξησις του εισαγωγικού δασμού, ο έλεγχος των πωλήσεων διά του συστήματος της ενοικιαγοράς και άλλα μέτρα είναι ανάγκη όπως μελετηθώσι προσεκτικώς υπό των αρμοδίων εάν πράγματι επιθυμούμεν όπως αντιμετωπίσωμεν το σοβαρόν τούτο πρόβλημα διά την οικονομίαν μας. Δεν είναι όμως μόνον το πρόβλημα της οικονομικής αιμορραγίας που αντιμετωπίζομεν διά της εισαγωγής χιλιάδων αυτοκινήτων· είναι επίσης και το σοβαρώτατον πρόβλημα της κυκλοφορίας και της τροχαίας κινήσεως γενικά. Αι μικραί αποστάσεις των πόλεών μας, αι μικραί εκτάσεις των πόλεών μας, η έλλειψις καταλλήλων δρόμων, η στενότης των δρόμων, η έλλειψις χώρων σταθμεύσεως, η έλλειψις καταλλήλων πεζοδρομίων και άλλοι παράγοντες, δημιουργούν οξύτατον πρόβλημα κυκλοφορίας και ασφαλείας των πεζών. Καθημερινώς όλοι μας είμεθα μάρτυρες εκατοντάδων οδικών δυστυχημάτων και ουδείς αμφιβάλλει ότι τούτο οφείλεται εις τας χιλιάδας των κυκλοφορούντων μηχανοκινήτων οχημάτων. Δεν παραβλέπω το γεγονός ότι ακόμη δεν έχομεν συνειδητοποιήσει τους κανονισμούς οι οποίοι διέπουν την τροχαίαν, αλλά και όταν ακόμη θα έχη επιτευχθή τούτο και πάλιν θα αντιμετωπίσωμεν ζητήματα ασφαλείας, διότι η πολεοδομία μας δεν είναι προσηρμοσμένη ούτε δύναται ευκόλως να προσαρμοσθή εις τας απαιτήσεις της ρυμοτομίας των νέων πόλεων όπου δύνανται ανέτως να κυκλοφορούν χιλιάδες αυτοκινήτων.

Ήκουσα να λέγεται από μερικούς ότι πρέπει να είμεθα υπερήφανοι διότι διαθέτομεν τόσας χιλιάδας πολυτελών αυτοκινήτων και ότι τούτο αποτελεί μίαν καλήν βιτρίνα προπαγάνδας διά τους ξένους επικέπτας μας. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι πιθανόν να αποτελή τούτο μίαν προπαγανδιστικήν βιτρίνα αλλά συγχρόνως οι διάφοροι εμπειρογνώμονες οι οποίοι έρχονται εκ μέρους Διεθνών Οργανισμών, ή τους οποίους καλούμεν εμείς οι ίδιοι, διά να μελετήσουν την οικονομικήν μας κατάστασιν απέρχονται συναποκομίζοντες μίαν πολύ απατηλήν εικόνα της καταστάσεώς μας, εάν τα κριτήρια των είναι η ύπαρξις χιλιάδων αυτοκινήτων και χιλιάδων οικιών πολυτελείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω κ. αγορητά, διότι κοιτάζουν και πίσω από την βιτρίνα.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Απεναντίας, έντιμε κ. Πρόεδρε, πιστεύω ότι όλαι αι εκθέσεις των φέρουν την δυσμενή σφραγίδα της πολυτελούς διαβιώσεως μερικών τάξεων του λαού μας. Έχω μελετήσει με προσοχήν όλας τας υποβληθείσας διαμαρτυρίας, υπομνήματα και παρατηρήσεις πολλών οργανώσεων και ατόμων θιγομένων υπό της νέας φορολογίας. Ειλικρινώς, ομολογώ ότι εις ολίγας περιπτώσεις βρήκα ότι είναι δικαιολογημένος ο δημιουργηθείς θόρυβος. Όλαι εκείναι αι τάξεις που χρησιμοποιούν το ιδιωτικόν αυτοκίνητον διά την εργασίαν των και επομένως διά την απόκτησιν του εισοδήματός των, συμφώνως του περί Φόρου Εισοδήματος Νόμου δικαιούνται εις τας αναλόγους εκπτώσεις. Επίσης όσοι εκ των μισθωτών υποχρεούνται να χρησιμοποιούν αυτοκίνητα διά την εκτέλεσιν των καθηκόντων των και πάλιν ούτοι ή λαμβάνουσι οδοιπορικά έξοδα από την εργοδοσίαν των ή η συντήρησις των αυτοκινήτων των αναλαμβάνεται υπό της εργοδοσίας των. Δι' όσους ανήκουν εις άλλας επαγγελματικάς τάξεις και οι οποίοι χρησιμοποιούσιν αυτοκίνητα διά την διεξαγωγήν των εργασιών των, και πάλιν ούτοι δικαιούνται εις τας αναλόγους εκπτώσεις συμφώνως του Νόμου περί Φόρου Εισοδήματος. Άλλωστε η Οικονομική Επιτροπή η οποία εμελέτησε το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, πολύ ορθώς κατά την γνώμην μου, εισηγείται την τοιαύτην διατύπωσιν του ορισμού του ιδιωτικού μηχανοκινήτου οχήματος ώστε να εξαιρούνται της πληρωμής του ηυξημένου φόρου όλα εκείνα τα ιδιωτικά αυτοκίνητα τα οποία μεταφέρουσι δωρεάν επιβάτας διά σκοπούς της εργασίας του ιδιοκτήτου ή διά την μεταφοράν εμπορευμάτων.

Δεν είμαι εναντίον της αυξήσεως του τέλους εγγραφής των νέων αυτοκινήτων, αλλά δεν συμφωνώ με τον συνάδελφόν μου, κ. Ποταμίτην ότι όλον το βάρος της φορολογίας των νέων αυτοκινήτων πρέπει να στραφή μόνον εις τα τέλη εγγραφής των αυτοκινήτων. Η υπό του Νομοσχεδίου προτεινόμενη κλίμαξ φορολογίας επί τη βάσει των στατήρων εκάστου οχήματος νομίζω ότι είναι ορθή, διότι διά της κλίμακος αυτής φορολογούνται βαρύτερον εκείνοι οι οποίοι επιθυμούν να έχουν περισσοτέρας ανέσεις διά της κατοχής βαρυτέρου και πολυτελεστέρου αυτοκινήτου. Εν τούτοις νομίζω ότι θα ήτο δικαιότερον εάν ο φορολογικός συντελεστής αφεώρα ένα έκαστον στατήρα κεχωρισμένως.

Τέλος, θεωρώ ως δικαίαν την απόφασιν της Επιτροπής Οικονομικών όπως ελαττώση κατά 25% τα δικαιώματα αδείας κυκλοφορίας των παλαιών αυτοκινήτων διότι διά του τρόπου αυτού διευκολύνονται όσοι μεν δεν έχουσιν αυτοκίνητα, και τα μέσα τους είναι πενιχρά, να αποκτήσωσι μεταχειρισμένον αυτοκίνητον, και όσοι μεν κατέχουσι παλαιόν αυτοκίνητον, αλλά λόγω της μιας ή της άλλης αιτίας δεν δύνανται να διατηρήσωσι το αυτοκίνητον, να δύνανται να το πωλήσωσιν εις ικανοποιητικήν τιμήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Ντενίζ παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση διά 10 ή 12 λεπτά. Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Ντενίζ θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να καθορίσω χρόνον διά τους υπολοίπους αγορητάς λόγω του ότι πιστεύω ότι αι διάφοροι απόψεις έχουν συζητηθή και το θέμα έχει εξαντληθή.

Ο χρόνος τον οποίον ορίζω είναι δέκα λεπτά.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον Πρόεδρον).

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

Συζητούμεν τον Νόμον, ο οποίος ευρίσκεται απόψε ενώπιόν μας και ο οποίος τροποποιεί τον περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμον. Όλοι μας γνωρίζομεν ότι εις την χώραν μας σημειούται ταχεία αύξησις του αριθμού των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Η αύξησις αυτή είναι ιλιγγιώδης τόσον, ώστε ωρισμένα πρόσωπα να έχουν μερικά αυτοκίνητα αντί ενός. Φυσικά, εάν σκεφθώμεν την οικονομικήν κατάστασιν της χώρας μας και εάν λάβωμεν υπ' όψιν μας τας εξαγωγάς και τας εισαγωγάς μας, θα ίδωμεν ότι από αυτής της απόψεως χάνομεν πολύ συνάλλαγμα. Αυτό, όμως είναι άλλο ζήτημα, δεν θα ασχοληθώ δε με αυτό περισσότερον.

Το αποφινόν μας θέμα είναι αι νέαι αυξήσεις φόρων, αι οποίαι επιβάλλονται διά τα αυτοκίνητα. Εν πρώτοις, θα αναφερθώ εις έν μικρόν σημείον του προ ημών νόμου, διότι μέχρι της στιγμής προ εμού ηγόρευσαν έξ συνάδελφοι και διεξήχθη αρκετή συζήτησις, δεν προτίθεμαι δε εγώ να αναλώσω περισσότερον χρόνον.

Όλοι μας γνωρίζομεν ότι οι δρόμοι της χώρας μας είναι ασφαλτωμένοι. Δεν υπάρχουν πάρα πολλά βουνά και καμπαί εις τους δρόμους. Κατά την άποψίν μου δεν είναι ορθόν να χρησιμοποιώνται εις την χώραν μας μεγάλα οχήματα. Τα μικρά αυτοκίνητα δύνανται να κάμνουν την εργασίαν όλων μας πολύ καλώς και είναι αναγκαία. Εις τον νόμον αυτόν προτείνεται τώρα όπως το τέλος δι' οχήματα βάρους άνω των 25 στατήρων είναι 33 λίραι. Εγώ θεωρώ ακόμη και το

ποσόν τούτο μικρόν. Είναι ανάγκη όπως τούτο αυξηθή, διότι τόσον μεγάλα αυτοκίνητα είναι πλέον πολυτέλεια. Ως προς τα μικρά αυτοκίνητα, νομίζω ότι, εάν λάβωμεν υπ' όψιν την πραγματικότητα, δηλαδή την επικρατούσαν εις την χώραν μας κατάστασιν με την πλήρη σημασίαν της, δεν είναι ορθή η τοιαύτη κατά 100% απότομος αύξησις των τελών των. Εις ουδεμίαν χώραν επιβάλλονται τοιαύται απότομοι αυξήσεις, αι οποίαι επιφέρουν εις μίαν χώραν αναστάτωσιν. Διά τούτο, αι νέαι αυταί αυξήσεις, αι οποίαι θα αποφέρουν εις την χώραν μας ωρισμένον εισόδημα, δυστυχώς θα φορτωθούν και πάλιν εις την ράχιν του λαού μας.

Η ιδική μου εισήγησις έχει ως εξής: 'Οχι, όμως, εισήγησις, μάλλον σύστασις: Το ανώτατον όριον αυξήσεως εις τα μικρά αυτοκίνητα — φυσικά δεν γίνεται λόγος διά τα μεγάλα — να μη υπερβή το 50%. 'Οσον δε αφορά τα άλλα οχήματα, ίσως δυνάμεθα να σταματήσωμεν ή να μειώσωμεν την εισαγωγήν των δι' άλλων νόμων. Διότι τα εις την χώραν μας εισαγόμενα αυτοκίνητα δύνανται να διαχωρισθούν εις δύο τάξεις. Εις μεν την πρώτην είναι τα οχήματα, τα οποία εισάγονται με σκοπόν να κερδίζη κανείς τα προς το ζην, εις δε την δευτέραν υπάγονται τα ιδιωτικά οχήματα, τα οποία χρησιμοποιούνται διά ψυχαγωγίαν. Αυτά, λοιπόν, είχα να είπω διά τον νόμον, ο οποίος ευρίσκεται απόψε ενώπιόν μας. Ευχαριστώ τον 'Εντιμον κ. Πρόεδρον διά την ευκαιρίαν, την οποίαν μου έδωσε να είπω ολίγα τινά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι είναι η σειρά του κ. Μιχαηλίδη.

(Ο διερμηνεύς ζητεί να γίνη διάλειμμα)

Να περιμένωμεν να έλθη ο κ. Πρόεδρος, διότι είπεν ότι η απουσία του θα διαρκέση πολύ ολίγα λεπτά.

Είναι ανάγκη να κάμωμεν ένα διάλειμμα διότι φαίνεται ο διερμηνεύς εκουράσθη. Μόνον δι' είκοσι λεπτά.

('Ωρα διακοπής 7.20 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8.00 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

'Εντιμε Κύριε Πρόεδρε. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Απόψε συζητούμεν πάλιν επί Φορολογικού Νόμου, επί του οποίου μάλιστα έχουν προβληθή πολλαί απόψεις και ο οποίος έγινεν αιτία να διεξαχθούν πολλαί συζητήσεις. Αναμφιβόλως οι Φορολογικοί Νόμοι εν γένει δεν είναι κάτι, το οποίον βλέπει κανείς με ευχαρίστησιν. Αλλ' είναι, επίσης, αναμφίβολον ότι διά την λειτουργίαν του Κράτους είναι ανάγκη όπως τούτο έχη εισοδήματα.

Διά του περί ου ο λόγος Φορολογικού Νόμου επιβάλλονται φόροι υψηλότεροι των υφισταμένων. Είναι πολύ φυσικόν να επιβάλλωνται φόροι υψηλότεροι εκείνων, οι οποίοι υφίσταντο προηγουμένως, διότι είναι φανερόν ότι αι δαπάναι και αι υποχρεώσεις της Δημοκρατίας μας ως ανεξαρτήτου κράτους έχουν αυξηθή. Νομίζω ότι ουδείς αμφιβάλλει ότι οι διά του εν λόγω νόμου επιβαλλόμενοι φόροι πρέπει να είναι υψηλότεροι. Νομίζω ότι η αιτία όλων των συζητήσεων είναι το ποσόν υψηλότεροι πρέπει να είναι οι επιβαλλόμενοι φόροι. Εις συνάδελφος ανεφέρθη εις την ανάγκην όπως οι φόροι μη αυξηθούν κατά πολύ διά μιας. Φυσικά, υπό κανονικάς συνθήκας υπάρχουν ωρισμέναι αρχαί διέπουσαι το πόσον πρέπει να αυξάνεται ωρισμένος φόρος. Αλλά δεν πρέπει να λησμονήται ότι και το πόσον δέον να αυξηθή είς φόρος βασίζεται επί πολλών παραγόντων, αι δε γνώμαι όσον αφορά τας ποσοστιαίας αυξήσεις συμφώνως προς τους παράγοντας, οι οποίοι λαμβάνονται υπ' όψιν, δυνατόν να διαφέρουν. 'Οταν σκεφθώμεν αντικειμενικώς, οι διά του νόμου τούτου επιβαλλόμενοι φόροι εις την πραγματικότητα είναι μεγαλύτεροι εκείνων, τους οποίους θέλομεν. Επί του σημείου τούτου διεξήχθησαν διαπραγματεύσεις, εξεφράσαμεν δε και ημείς τας απόψεις μας. Επί των διεξαχθεισών διαπραγματεύσεων δεν είναι ορθόν να ομιλήσω εδώ. Εν τούτοις, ήτο ανάγκη να καταλήξωμεν εις μίαν συμφωνίαν. Εν τω μεταξύ θα ήθελα να υπογραμμίσω μίαν πραγματικότητα. Οι φόροι διά τα αυτοκίνητα δεν ηυξήθησαν τόσον, όσον δεικνύεται εις τον Πίνακα. Διότι νομίζω ότι, εάν καθ' οιονδήποτε χρόνον λάβωμεν υπ' όψιν την ηλικίαν των αυτοκινήτων εις τον τόπον μας, θα ευρεθή ότι ο αριθμός των αυτοκινήτων, τα οποία ενεγράφησαν το πρώτον προ 4 ετών, αποτελεί γενικώς τουλάχιστον το 75% των υπαρχόντων αυτοκινήτων. Ούτω, τα πλείστα των εις την χώραν μηχανοκινήτων οχημάτων θα πληρώσουν τέλη κατά 25% χαμηλότερα των εις τον Πίνακα δεικνυομένων. Δηλαδή, εις την πραγματικότητα η ποσοστιαία αύξησις είναι χαμηλοτέρα του 30%. Δηλαδή, και αν θεωρηθή ότι ο φόρος δι' οιανδήποτε κατηγορίαν οχημάτων ηυξήθη κατά 100%, εις την πραγματικότητα η αύξησις είναι περί τα 70%, από αυτήν δε την έκπτωσιν θα επωφεληθούν όλοι οι ιδιοκτήται αυτοκινήτων. Την πραγματικότητα αυτήν την ανέφερα απλώς διά να εξηγήσω εν συντομία το ποσοστόν της αυξήσεως. Παρ' όλον τούτο, η επιθυμία μας ήτο να μη επιβληθή από την πρώτην φοράν τόσον μεγάλη αύξησις τελών.

Το σημείον τούτο, ως ανέφερα προ ολίγου, το συνεζητήσαμεν επί μακρόν. Παρ' όλον τούτο, όπως ανέφερα και προ ολίγου, ήτο ανάγκη να επέλθη επί του σημείου τούτου μία συμφωνία διά να μη στερήσωμεν το Κράτος από τους φόρους αυτοκινήτων. Επιδεικνύοντες την καλήν μας θέλησιν και έχοντες πλήρη συνείδησιν της ευθύνης μας συνηνέσαμεν εις την υπό της Επιτροπής Οικονομικών προταθείσαν μορφήν. Ελπίζω ότι με τον καιρόν θα συνηθίσωμεν και εις αυτά τα ποσοστά και ότι οι καταβάλλοντες τέλη πέραν των ποσοστών αυτών θα αισθάνωνται ήσυχοι με ικανοποίησιν διά την βοήθειαν, την οποίαν παρέχουν εις το Κράτος διά να εκτελή το έργον του δεόντως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Η φορολογική πολιτική είναι τμήμα της δημοσιονομικής πολιτικής του κράτους. Κατά συνέπειαν οι σκοποί της φορολογίας θα επιδιωχθούν υφ' εκάστου κράτους αναλόγως προς τας επιδιώξεις αυτού και τας ειδικάς συνθήκας υπό τας οποίας η οικονομία αυτού διατελεί. Κατά τον περίφημον οικονομολόγον Κέινς, η φορολογική πολιτική πρέπει να κατευθύνεται από ωρισμένας απόψεις, πρωταρχική των οποίων είναι η εξής: Να αποβλέπη διά της προοδευτικής φορολογίας εις την μείωσιν της αποταμιεύσεως, εφ' όσον αύτη είναι υψηλή, επί τω σκοπώ της προωθήσεως της πολιτικής της πλήρους απασχολήσεως διά της εκτελέσεως έργων κοινής ωφελείας και αναπτύξεως, χρησιματοδοτουμένων διά του προϊόντος της φορολογίας ταύτης. Αι ειδικαί συνθήκαι υπό τας οποίας η οικονομία μας διατελεί αποβλέπουν αφ' ενός μεν εις την εκτέλεσιν ενός φιλαγροτικού προγράμματος αναπτύξεως καθότι η χώρα μας είναι κατ' εξοχήν γεωργική, αφ' ετέρου δε διά την αντιμετώπισιν του ανεργιακού προβλήματος, καθότι το εργατικόν δυναμικόν αποτελεί ένα σημαντικόν ποσοστόν του πληθυσμού της νήσου μας. Διά της εφαρμογής της πολιτικής της πλήρους απασχολήσεως με την εκτέλεσιν λιμενικών, οδικών και άλλων έργων δημοσίας ωφελείας, απαραιτήτων διά την ανάπτυξιν του αστικού πληθυσμού, η Εκτελεστική Εξουσία έχουσα υπ' όψιν της τας ειδικάς συνθήκας της οικονομίας μας και τας ανάγκας του Κυπριακού λαού εξήγγειλε την εκτέλεσιν ενός μεγαλοπνόου Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως, το οποίον διά να αχθή εις πέρας επιβάλλεται μέγα μέρος των ετησίων δαπανών διά την εκτέλεσίν του να καλυφθή από τας δημοσίους προσόδους της Κυπριακής πολιτείας. Η Εκτελεστική Εξουσία ήτις μέχρι σήμερον κατήργησεν ή ελάττωσε

φορολογίας επιβαρύνουσας μη ευπορούσας κοινωνικάς τάξεις, ακολουθούσα την ορθήν προοδευτικήν πολιτικήν την οποίαν εισηγήθη ο Κέινς, εθεώρησε σκόπιμον να επιβάλη την αύξησιν της φορολογίας επί της εγγραφής και κυκλοφορίας των ιδιωτικών αυτοκινήτων τα οποία κατά κανόνα ανήκουν εις ευπορούντας πολίτας, καθότι ο πολίτης ο οποίος νεκρώνει έν κεφάλαιον εξ 800, 1,000, 1,500, και πλέον λιρών διά να αγοράση έν αυτοκίνητον δι' ιδιωτικήν του χρήσιν και εξοδεύει ένα ποσόν £20 μηνιαίως περίπου, δεν πρέπει να θεωρηθή παρά πρόσωπον με ανθηρά οικονομικά. Και επομένως εφ' όσον ούτος εξοδεύει τοιαύτα ποσά θα είναι εις θέσιν να επωμισθή μίαν σχετικήν αύξησιν του φόρου εγγραφής και κυκλοφορίας του αυτοκινήτου του. Το γεγονός ότι εν Κύπρω εις μίαν χώραν με πληθυσμόν 580.000 κατοίκων, κυκλοφορούν πλέον των 41.600 αυτοκινήτων, είναι χαρακτηριστικόν της υφισταμένης ευτελούς φορολογίας επί των αυτοκινήτων, η οποία εν Ελλάδι, Αγγλία και αλλαχού τυγχάνει αφαντάστως υψηλοτέρα. Πολύ ορθώς ποιούσα η Εκτελεστική Εξουσία απέφυγε την επιβολήν αμέσων φόρων, καθότι ούτοι πλήττουν εξ ίσου τόσον τας ευπορούσας όσον και τας απορωτέρας κοινωνικάς τάξεις, πράγμα το οποίον συγκρούεται προς τας συγχρόνους αντιλήψεις της προοδευτικής φορολογίας.

Διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου πολύ ορθώς και δικαίως εξαιρούνται της αυξήσεως της φορολογίας τα αγοραία αυτοκίνητα, τα οποία ανήκουν εις τους σκληρώς βιοπαλαίοντας επαγγελματίας αυτοκινητιστάς, οι οποίοι μάλιστα θα έπρεπε να τύχουν περισσοτέρας επαγγελματικής προστασίας διά της λήψεως μελλοντικώς νομοθετικών μέτρων. Η εισήγησις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών, ήτις γίνεται εν τη εκθέσει της, όπως γίνη πρόνοια εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον δι' έκπτωσιν 25% του φόρου αδείας κυκλοφορίας ιδιωτικών μηχανοκινήτων οχημάτων από της τετάρτης ανανεώσεως της ετησίας αδείας των, είναι κατά την γνώμην μας ορθή και δικαία, καθότι παρέχει το ευεργέτημα εις τους μη ευπορούντας και έχοντας απόλυτον ανάγκην αυτοκινήτου να αγοράσουν μεταχειρισμένον αυτοκίνητον εις τρόπον ώστε να πληρώνουν χαμηλότερον κατά 25% φόρον αδείας. Ορθή και δικαία επίσης είναι η εισήγησις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών όπως οι ανάπηροι απαλλάττονται της πληρωμής του φόρου εγγραφής και αδείας κυκλοφορίας αναφορικώς προς αυτοκίνητα κατεσκευασμένα ειδικώς διά την χρήσιν αναπήρων, καθότι τούτο αποτελεί ανθρωπιστικόν καθήκον της πολιτείας προς τους αναξιοπαθούντας αναπήρους τους οποίους μάλιστα οφείλει να ενισχύση και μέσω του Γραφείου Ευημερίας.

Τελειώνων την σύντομον ομιλίαν μου εισηγούμαι την ψήφισιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου καθώς τούτο ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Είναι γεγονός ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον προεκάλεσε το ζωηρόν ενδιαφέρον του Κυπριακού λαού. Τούτο εμφαίνεται από τα διάφορα έγγραφα τα οποία έλαβον οι Βουλευταί κατ' ιδίαν, τα σημειώματα εις τον τύπον και την προσέλευσιν εξαιρετικού αριθμού ακροατών εις την Βουλήν. Θεωρώ την επιψήφισιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου ως προσωρινόν ή προκαταρκτικόν μέτρον προς επίλυσιν του πραγματικού θέματος του συγκοινωνιακού προβλήματος. Διά να καταλήξωμεν εις απόφασιν κατά πόσον θα ψηφίσωμεν ή όχι το Νομοσχέδιον, δέον να λάβωμεν υπ' όψιν τας γενικάς γραμμάς τας οποίας θα ακολουθήση μελλοντική νομοθεσία επί του συγκοινωνιακού. Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμεν ότι εις την Κύπρον υπάρχει εξαιρετικός αριθμός αυτοκινήτων εν σχέσει προς τον πληθυσμόν της Νήσου. Βεβαίως τούτο οφείλεται εις δύο τινά. Εις την απρόσκοπτον εισαγωγήν αυτοκινήτων εκ του εξωτερικού αφ' ενός, αφ' ετέρου δε εις το γεγονός ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα συγκοινωνιακά μέσα ή η κατάλληλος νομοθεσία εις την Κύπρον μέχρι σήμερον. Καθήκόν μας επομένως κατά το παρόν προκαταρκτικόν στάδιον είναι να περιορίσωμεν την αύξησιν των εισαγομένων αυτοκινήτων αφ' ενός, αφ' ετέρου όμως να λάβωμεν υπ' όψιν ότι δεν πρέπει να επηρεάσωμεν τα πραγματικά συγκοινωνιακά μέσα. Τούτο νομίζω πράττομεν εις το προκαταρκτικόν, τονίζω πάλιν, στάδιον διά της επιψηφίσεως του Νομοσχεδίου. Διά της αυξήσεως του φόρου εγγραφής των αυτοκινήτων αποθαρρύνομεν ή τουλάχιστον δεικνύομεν ότι δεν θα ενθαρρύνωμεν την αύξησιν των ιδιωτικών αυτοκινήτων, και τούτο υπό μορφήν προειδοποιήσεως, χωρίς να επιβάλλωμεν τον τύπον εκείνον του απαγορευτικού φόρου τον οποίον εισηγήθη προηγούμενος ομιλητής, ο οποίος φόρος νομίζω θα ήτο άδικος εις το παρόν στάδιον, εν όψει του γεγονότος ότι προ ολίγων ημερών μπορούσαν να εισαχθούν αυτοκίνητα με ελάχιστον φόρον εγγραφής.

Διά της αυξήσεως του φόρου επί της κυκλοφορίας προδιαγράφομεν μίαν γραμμήν την οποίαν θα ακολουθήσωμεν, ότι κάτοχοι αυτοκινήτων πρέπει να είναι εκείνοι οι οποίοι πράγματι τα χρειάζονται και μπορούν τα οικονομικά των μέσα να αντέξουν αυτό το πράγμα. Κατ' αρχήν είμαι εναντίον εξαιρέσεων εκ της καταβολής φόρου, αλλά νομίζω ότι μπορούμεν εις δύο τουλάχιστον θέματα να κάνωμεν αυτάς τας εξαιρέσεις. Είναι πρώτον ορθόν και δίκαιον να απαλλαγούν ωρισμένου είδους φορολογίας επαγγελματίαι αυτοκινητισταί, και τούτο πράττεται διά του Νομοσχεδίου. Αφ' ετέρου δε είναι ορθόν και δίκαιον να απαλλαγούν οι άνθρωποι εκείνοι οι οποίοι δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα μέλη του σώματός των και χρειάζονται το μεταφορικόν τούτο μέσον.

Υπό το πνεύμα αυτό θα ψηφίσω το Νομοσχέδιον αυτό όπως εστάλη από την Οικονομικήν Επιτροπήν, και είμαι βέβαιος ότι προ της εκπνοής του έτους αυτού η Εκτελεστική Εξουσία θα καταθέση εις την Βουλήν Νομοσχέδια προς επίλυσιν του συγκοινωνιακού προβλήματος, τα οποία δεν είναι απίθανον να επιφέρουν μετατροπάς και εις αυτό τούτο το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον όσον αφορά τον τρόπον επιβολής του φόρου, είτε εγγραφής είτε κυκλοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα αρχίσω με την δευτέραν ανάγνωσιν.

Ο κ. Μπερμπέρογλου. Ο καθορισθείς χρόνος είναι 5 λεπτά.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Λυπούμαι, διότι υποχρεώνομαι να ανέλθω εκ δευτέρου εις το βήμα της Βουλής διά να υπερασπίσω μίαν υπόθεσιν, την οποίαν πιστεύω ως δικαίαν. Ως κατέδειξα και εις την πρώτην μου αγόρευσιν, αι δαπάναι δι' άδειαν κυκλοφορίας αυτοκινήτων αυξάνονται διά πρώτην φοράν. Κατά το 1959, διά του υπ' αρ. 25 Νόμου, ηυξήθη ο φόρος των αυτοκινήτων βάρους μεταξύ 20 και 25 στατήρων από £6 εις £8,5. Ενθυμούμαι δε ως εάν ήτο σήμερον, ότι τότε η Αποικιακή Κυβέρνησις ήκουσεν εξ αιτίας αυτής της αυξήσεως τας πλέον βαρείας και ειδεχθείς ύβρεις. Η αύξησις αυτή από £6 εις £8,5, αντιπροσώπευε μόνον αύξησιν 40%. Η τωρινή αύξησις, διά τα αυτοκίνητα της ιδίας κατηγορίας, είναι 158%, δηλ. από £8,5 γίνεται £22. Δεν γνωρίζω κατά πόσον η ενέργεια αυτή θα αποτελέση μίαν ευκαιρίαν διά την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας να δεχθή χειροκροτήματα. Εάν ούτως έχη το πράγμα, αισθάνομαι αδυναμίαν να αντιληφθώ τούτο λογικώς κατά τρόπον αντικειμενικόν, επιθυμώ δε να τονίσω ότι η περί ης ο λόγος πρότασις διά τα τελευταία 2,5 έτη, ήτοι από της εποχής, ότε το τέλος ήτο £6, σημαίνει αύξησιν διά τα αυτοκίνητα κατά 360%. Αυτή η κατά 360% αύξησις δεν δύναται να συμβιβασθή προς τους προβληθέντας υπό των εντίμων αγορητών ισχυρισμούς. Λέγουν, επί παραδείγματι, ότι δυστυχώς η πληθώρα των αυτοκινήτων δεν προδίδει την οικονομικήν ευρωστίαν της χώρας, διότι εις τον τόπον αυτόν υπάρχει έλλειψις αγοραστικής δυνάμεως. Εφ' όσον αυτό το γεγονός είναι γνωστόν ως και το ότι οι ιδιοκτήται αυτοκινήτων έχουν ανεπάρκεια αγοραστικής δυνάμεως, πώς δύναται να συμβιβασθή ενώπιον τοιαύτης καταστάσεως η προσθήκη

νέων επιβαρύνσεων, δηλαδή η περαιτέρω αύξησις των φόρων, εφ' όσον δε παρά την έλλειψιν αγοραστικής δυνάμεως ο αριθμός των αυτοκινήτων αυξάνεται, η αύξησις αυτή του αριθμού των αυτοκινήτων δύναται να εξηγηθή με το γεγονός ότι υφίστανται ανάγκαι. 'Οταν προ ολίγου έλεγα ότι «τα ιδιωτικά αυτοκίνητα χρησιμοποιούνται εις την πραγματικότητα είτε δι' επαγγελματικούς σκοπούς είτε διά την εκτέλεσιν ενός καθήκοντος, είναι δε αποτέλεσμα μιας ανάγκης», είπον ότι η ανάγκη χρησιμοποιήσεως αυτοκινήτου σήμερον είναι εξ ίσου σημαντική όσον και η χρησιμοποίησις υποδημάτων. Είπον δε τούτο, διότι πιστεύω ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθούν δυνατότητες ούτως, ώστε η χώρα μας να επωφελήται των παγκοσμίων τεχνικών και επιστημονικών προόδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο χρόνος τον οποίον καθώρισα ήτο πέντε λεπτά· εν τούτοις διά να μη διακόψω τον ομιλητήν τον παρέτεινα εις οκτώ λεπτά.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Το δικαίωμά μου να αγορεύσω ήτο διά πέντε λεπτά. Ελπίζω να μη το έχω μοιρασθή με τον διερμηνέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν πάρετε ακόμη δύο λεπτά, τότε διαιρούμενον διά του διερμηνέως έχετε πέντε λεπτά.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Συνεπώς υπάρχει ανάγκη αυτοκινήτων, το δε αυτοκίνητον σήμερον δεν είναι πολυτέλεια. Επί παραδείγματι, εις την Βουλήν μας, δόξα τω Θεώ, την φωνήν μας δύνανται να την ακούουν 50 συνάδελφοι Βουλευταί, ακόμη δε δυνάμεθα να την καταστήσωμεν ακουστήν και από τους εντίμους ακροατάς μας. Παρ' όλον τούτο χρησιμοποιείται μικρόφωνον. Μήπως το μικρόφωνον είναι πολυτέλεια; Εις το Προεδρείον χρησιμοποιείται τηλέφωνον. Μήπως και αυτό είναι πολυτέλεια; Εγώ δεν δέχομαι ότι τούτο είναι πολυτέλεια, διότι είναι πολύ φυσικόν να επωφελήται κανείς των τεχνικών μέσων.

Εξεφράσθη η άποψις όπως επιβληθή μεγαλύτερος φόρος διά τα αυτοκίνητα μεγάλου βάρους. Υπάρχουν εν κυκλοφορία πολλά αυτοκίνητα τοιούτου βάρους, τα οποία ενεγράφησαν προ δύο ετών, αφού ηγοράσθησαν προς £100—£150 περίπου εις δημοπρασίας από τον στρατόν. Είναι δυνατόν να δεχθή κανείς ως λογικήν την επιβολήν ετησίου φόρου £33 δι' αυτά τα αυτοκίνητα, τα οποία ηγοράσθησαν προς £100;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος έληξε.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Λυπούμαι, διότι δεν ηδυνήθην να είπω όλα όσα θα έλεγα· δυστυχώς ήλθεν η ώρα να διακόψω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Προτού αρχίση η δευτέρα ανάγνωσις παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Α. Αναστασιάδης αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΝΟΜΟΝ.

Συνοπτικός τίτλος.

Κεφ. 332 και 25 του 1959.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος, 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμων, (εν τοις εφεξής αναφερομένων ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εκ μέρους των Τούρκων ή εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, το Τουρκικόν κείμενον δεν ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τον Τούρκον Γραμματέα όπως αναγνώση το κείμενον εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει το κείμενον)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εκ μέρους των Τούρκων ή εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών όπως εγκριθή το άρθρον 1 το οποίον μόλις ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως εκ μέρους των Τούρκων ή εκ μέρους των Ελλήνων Βουλευτών το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου.

2. Ο βασικός Νόμος θα έχη εφαρμογήν τηρουμένων των ακολούθων τροποποιήσεων:

(α) Θα υποκατασταθούν αι λέξεις «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» όπου αύται απαντώνται εν τω βασικώ Νόμω, διά των λέξεων «Υπουργικόν Συμβούλιον»,

(β) θα παρεμβληθή εν τω άρθρω 2 του βασικού Νόμου και εις την προσήκουσαν αλφαβητικήν σειράν ο ακόλουθος ορισμός:

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου,

(γ) θα υποκατασταθή εν τω άρθρω 13Α του βασικού Νόμου (ως αναφέρεται εις το άρθρον 4 του Νόμου 25 του 1959), η αναφορά εις τους περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Τρίτου) Νόμους, 1954 και 1957, δι' αναφοράς εις τον Νόμος περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Τρίτου) Κεφ. 333.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών όπως το άρθρον 2 εγκριθή ως ανεγνώσθη;

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μίαν λεκτικήν τροποποίησιν. Εις το (α) και εις το (γ) αι λέξεις υποκατασταθούν και υποκατασταθή να γίνουν αντικατασταθούν και αντικατασταθή, διότι αλλάζει η έννοια τελείως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως επιφέρουν την εισήγησιν την προταθείσαν υπό του κ. Ποταμίτη και όπως διορθώσωσι το κείμενον.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως εκ μέρους των Ελλήνων ή εκ μέρους των Τούρκων Βουλευτών το άρθρον 2 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου.

3. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της παρεμβολής αμέσως μετά το άρθρον 14 αυτού, των ακολούθων νέων άρθρων:

«Εξαιρέσεις εκ της πληρωμής φόρου ή τέλους δυνάμει του Μέρους Ι του Δελτίου του παρόντος Νόμου.

14Α. Ουδείς φόρος ή τέλος δυνάμει του Μέρους Ι του Δελτίου παρόντος Νόμου θα πληρώνηται επί τη εγγραφή ή λήψει αδείας οιουδήποτε μηχανοκινήτου οχήματος—

(α) (i) ανήκοντος εις την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας,

(ii) ανήκοντος εις την Ελληνικήν ή Τουρκικήν Κοινοτικήν Συνέλευσιν και χρησιμοποιούμενον αποκλειστικώς εις την εκτέλεσιν των επισήμων και δημοσίων λειτουργών της Συνελεύσεως εκείνης,

(β) (i) ανήκοντος εις οιανδήποτε ξένην Επικράτειαν και χρησιμοποιούμενον υπό των διπλωματικών αντιπροσώπων της Επικρατείας ταύτης, ή οιουδήποτε μέλους του προσωπικού της,

(ii) ανήκοντος εις οιονδήποτε τακτικόν λειτουργόν της νομίμου Διπλωματικής ή Προξενικής υπηρεσίας οιασδήποτε ξένης Επικρατείας, όστις είναι τοποθετημένος δι' υπηρεσίαν εν τη Δημοκρατία:

Νοείται ότι αι εξαιρέσεις αι προβλεπόμεναι υπό των υποπαραγράφων (i) και (ii) της παραγράφου (β) του παρόντος άρθρου τότε μόνον θα ισχύουν οσάκις η ξένη Επικράτεια είναι πρόθυμος να παραχωρήση ομοίαν εξαίρεσιν εις οιονδήποτε διπλωματικόν αντιπρόσωπον ή οιονδήποτε μέλος του προσωπικού του και εις οιονδήποτε τακτικόν λειτουργόν της μονίμου διπλωματικής ή Προξενικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας, όστις είναι τοποθετημένος δι' υπηρεσίαν εις τοιαύτην ξένην Επικράτειαν.

Εξαιρέσεις πληρωμής τελών δυνάμει του Μέρους ΙΙ του Δελτίου του παρόντος Νόμου.

14Β. Ουδέν τέλος δυνάμει του Μέρους ΙΙ του Δελτίου του παρόντος Νόμου θα πληρώνηται επί τη εκδόσει αδείας οδηγού μηχανοκινήτου οχήματος εις οιονδήποτε τακτικόν λειτουργόν της μονίμου διπλωματικής ή Προξενικής υπηρεσίας οιασδήποτε ξένης Επικρατείας όστις είναι τοποθετημένος δι' υπηρεσίαν εν τη Δημοκρατία.

Νοουμένου ότι η ενδιαφερομένη ξένη Επικράτεια είναι πρόθυμος να παραχωρήση παρομοίαν εξαίρεσιν εις οιονδήποτε τακτικόν λειτουργόν της μονίμου Διπλωματικής ή Προξενικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας τοποθετημένον δι' υπηρεσίαν εις την τοιαύτην ξένην Επικράτειαν.

Πληρωμή φόρου ή τέλους εν σχέσει με μηχανοκίνητα οχήματα εις τα οποία εφαρμόζονται αι πρόνοιαι της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως και των Συμφωνιών διά την εφαρμογήν της Συνθήκης Συμμαχίας.

14Γ—(1). Παρά πάσαν πρόβλεψιν περιλαμβανομένην εν τω παρόντι Νόμω ή εις οιουσδήποτε κανονισμούς γενομένους δυνάμει τούτου, η πληρωμή φόρου ή τέλους δυνάμει του Μέρους Ι ή του Μέρους ΙΙ του Δελτίου του παρόντος Νόμου εν σχέσει προς οιονδήποτε μηχανοκίνητον όχημα ή άδειαν εις το οποίον έχουν εφαρμογήν αι πρόνοιαι της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως ή της Συμφωνίας διά την εφαρμογήν της Συνθήκης Συμμαχίας, ως η περίπτωσις, θα υπόκειται εις τας τοιαύτας προνοίας.

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου—

(α) «Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως» σημαίνει την Συνθήκην την αφορώσαν την εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου την υπογραφείσαν εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου 1960, και περιλαμβάνει την Ανταλλαγήν Διακοινώσεων υπογραφεισών εν Λευκωσία κατά την αυτήν ημέραν.

(β) «Συμφωνία διά την εφαρμογήν της Συνθήκης Συμμαχίας» σημαίνει την Συμφωνίαν διά την εφαρμογήν της Συνθήκης Συμμαχίας την υπογραφείσαν εν Λευκωσία κατά την 16ην Αυγούστου 1960».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως μετά από την ανάγνωσιν του Τουρκικού κειμένου, δηλαδή του άρθρου 3, το οποίον μόλις ανεγνώσθη, αναγνώσουν το δελτίον και μετά να θέσωμεν το άρθρον 3 εις ψηφοφορίαν.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει το κείμενον)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή το άρθρον 4 είναι μόνον δύο γραμμαί, και είναι ακριβώς το άρθρον το οποίον αναφέρεται εις το Δελτίον, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως αναγνώσουν και το 4ον άρθρον διά να προχωρήσωμεν υστερώτερα εις την ανάγνωσιν του Δελτίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το Δελτίον.

4. Το ακόλουθον Δελτίον θα είναι το Δελτίον το αναφερόμενον εις το άρθρον 3 του βασικού Νόμου.

ΔΕΛΤΙΟΝ

('Αρθρον 3).

ΜΕΡΟΣ Ι

1. Εν τω παρόντι Μέρει, εκτός εάν εκ του κειμένου προκύπτη άλλως—

«Ιδιωτικόν μηχανοκίνητον όχημα σημαίνει οιονδήποτε μηχανοκίνητον όχημα κατεσκευασμένον ή διεσκευασμένον, διά χρήσιν προς μεταφοράν επιβατών και μη χρησιμοποιούμενον δι' ενοικίασιν ή αμοιβήν αλλά χρησιμοποιούμενον κυρίως διά την μεταφοράν επιβατών, νοουμένου ότι οι τοιούτοι επιβάται μεταφέρονται άνευ αμοιβής, εκτός εάν οι επιβάται ούτοι ευρίσκονται εν τη υπηρεσία του ιδιοκτήτου του τοιούτου οχήματος και μεταφέρονται διά τους σκοπούς της τοιαύτης υπηρεσίας.

2. Α.— ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ.

	£ μιλς
(α) Διά μοτοσυκλέττας . .	1.500
(β) Διά μηχανοκίνητον όχημα του οποίου το απόβαρον (τάρα):—	
(i) Δεν υπερβαίνει τους 5 στατήρας (cwt) . .	10.000
(ii) Υπερβαίνει τους 5 στατήρας (cwt) αλλά δεν υπερβαίνει τους 15 στατήρας . .	20.000
(iii) Υπερβαίνει τους 15 στατήρας (cwt) αλλά δεν υπερβαίνει τους 25 στατήρας (cwt)	30.000
(iv) Υπερβαίνει τους 25 στατήρας(cwt) . .	50.000

Β.— ΑΔΕΙΑΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

(1) Ιδιωτικά Μηχανοκίνητα Οχήματα.

	£ μιλς
(α) Διά ιδιωτικόν βενζινοκίνητον όχημα το απόβαρον (τάρα) του οποίου—	
(i) Δεν υπερβαίνει τους 5 στατήρας (cwt)	5.000 δι' ολόκληρον έτος 2.700 δι' ήμισυ έτος 1.500 διά μίαν τριμηνίαν.
(ii) Υπερβαίνει τους 5 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 10 στατήρας.	9.000 δι' ολόκληρον έτος 4.700 δι' ήμισυ έτος 2.500 διά μίαν τριμηνίαν.
(iii) Υπερβαίνει τους 10 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 15 στατήρας.	14.000 δι' ολόκληρον έτος 7.250 δι' ήμισυ έτος 3.750 διά μίαν τριμηνίαν.
(iv) Υπερβαίνει τους 15 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 20 στατήρας.	16.000 δι' ολόκληρον έτος 8.250 δι' ήμισυ έτος 4.250 διά μίαν τριμηνίαν.
(v) Υπερβαίνει τους 20 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 25 στατήρας.	22.000 δι' ολόκληρον έτος 11.250 δι' ήμισυ έτος 5.750 διά μίαν τριμηνίαν.
(vi) Υπερβαίνει τους 25 στατήρας (cwt)	33.000 δι' ολόκληρον έτος 16.750 δι' ήμισυ έτος 8.500 διά μίαν τριμηνίαν.
(β) Διά ιδιωτικόν μηχανοκίνητον όχημα κινούμενον διά μηχανής άλλης ή βενζινοκινήτου το απόβαρον (τάρα) του οποίου—	£ μιλς
(i) δεν υπερβαίνει τους 50 στατήρας (cwt)	150.000 δι' ολόκληρον έτος 76.000 δι' ήμισυ έτος 38.500 διά μίαν τριμηνίαν.
(ii) υπερβαίνει τους 50 στατήρας (cwt)	216.000 δι' ολόκληρον έτος 109.000 δι' ήμισυ έτος 55.000 διά μίαν τριμηνίαν.

(2) Μηχανοκίνητα Οχήματα μη Ιδιωτικά

(α) Διά βενζινοκίνητον όχημα το απόβαρον (τάρα) του οποίου—	£ μιλς
(i) δεν υπερβαίνει τους 5 στατήρας (cwt)	2.350 δι' ολόκληρον έτος 1.225 δι' ήμισυ έτος 0.675 διά μίαν τριμηνίαν.
(ii) υπερβαίνει τους 5 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 10 στατήρας.	4.350 δι' ολόκληρον έτος 2.225 δι' ήμισυ έτος 1.175 διά μίαν τριμηνίαν.
(iii) υπερβαίνει τους 10 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 15 στατήρας.	6.600 δι' ολόκληρον έτος 3.350 δι' ήμισυ έτος 1.725 διά μίαν τριμηνίαν.
(iv) υπερβαίνει τους 15 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 20 στατήρας.	7.600 δι' ολόκληρον έτος 3.850 δι' ήμισυ έτος 1.975 διά μίαν τριμηνίαν.
(v) υπερβαίνει τους 20 στατήρας (cwt) και δεν υπερβαίνει τους 25 στατήρας.	8.600 δι' ολόκληρον έτος 4.350 δι' ήμισυ έτος 2.225 διά μίαν τριμηνίαν.
(vi) υπερβαίνει τους 25 στατήρας (cwt)	13.100 δι' ολόκληρον έτος 6.600 δι' ήμισυ έτος 3.350 διά μίαν τριμηνίαν.
(β) Διά μηχανοκίνητον όχημα κινούμενον διά μηχανής άλλης ή βενζινοκινήτου το απόβαρον (τάρα) του οποίου—	£ μιλς
(i) δεν υπερβαίνει τους 50 στατήρας (cwt)	90.100 δι' ολόκληρον έτος 45.100 δι' ήμισυ έτος 22.600 διά μίαν τριμηνίαν.
(ii) υπερβαίνει τους 50 στατήρας (cwt)	108.000 δι' ολόκληρον έτος 54.100 δι' ήμισυ έτος 27.100 διά μίαν τριμηνίαν.

(3) Μοτοσυκλέτται

	£ μιλς
διά κάθε μοτοσυκλέτταν μετά ή άνευ πλαγίου κιβωτίου (κιβωταμάξης) (side car)	2.350 δι' ολόκληρον έτος 1.225 δι' ήμισυ έτος 0.675 διά μίαν τριμηνίαν.

(4) Διπλόγραφον Αδειών

	£ μιλς
διά παν διπλόγραφον αδείας εκδοθείσης διά μηχανοκίνητα οχήματα ή μοτοσυκλέττας.	0.350

Παράρτημα αρ. 3 επισήμου εφημερίδος 1959 Πράξις 344.

Νοείται ότι, παρά παν ότι περιέχεται εις την παράγραφον 21 των Κανονισμών Μηχανοκινήτων Οχημάτων, 1959, εάν εκδοθή μία άδεια διά μέρος τριμηνίας, εξαμηνίας ή ετησίας περιόδου εν σχέσει με μηχανοκίνητον όχημα νεωστί εγγραφέν ή λόγω αντικαταστάσεως της καταναλισκούσης βενζίνης μηχανής μηχανοκινήτου τινός οχήματος διά μηχανής ντίζελ, θα πληρώνηται μέρος του τέλους, (υπολογιζόμενον προς το πλησιέστερον πολλαπλάσιον των δέκα μιλς) το οποίον αναγράφεται εις το Δελτίον εν σχέσει με την ειδικήν περίοδον διά την οποίαν εκδίδεται άδεια, αναλογούν προς το μη εκπνεύσαν μέρος της τοιαύτης περιόδου. Ολόκληρος ο μην κατά τον οποίον γίνεται αίτησις δι' έκδοσιν αδείας θα υπολογίζηται ως μέρος της μη εκπνευσάσης περιόδου. Νοείται περαιτέρω ότι μηχανοκίνητα οχήματα ειδικώς κατεσκευασμένα ή διεσκευασμένα διά χρήσιν και πραγματικώς χρησιμοποιούμενα υπό σωματικώς αναπήρων προσώπων, τη ικανοποιήσει του Πρωτοκολλητού Μηχανοκινήτων Οχημάτων, εξαιρούνται της πληρωμής των φόρων ή τελών των αναγραφομένων εις το Μέρος Ι του Δελτίου. Νοείται περαιτέρω ότι το τέλος το πληρωτέον δι' άδειαν ιδιωτικού μηχανοκινήτου οχήματος δυνάμει της παραγράφου 2 Β του Μέρους Ι του Δελτίου, μετά την παρέλευσιν τεσσάρων ετών από της 1ης Ιανουαρίου του έτους καθ' ο το τοιούτον όχημα διά πρώτην ενεγράφη, θα είναι το ποσόν το καθοριζόμενον εν τη τοιαύτη παραγράφω διά το τοιούτον όχημα μειωμένον κατά 25%.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

	£ μιλς
(α) Διά πάσαν αίτησιν δι' εξέτασιν οδηγού . .	1.000
(β) Δι' άδειαν οδηγού μηχανοκινήτου οχήματος . .	1.000
(γ) Δι' εφθαρμένας αδείας και φωτογραφίας . .	0.500
(δ) Δι' άδειαν εμπορίας μηχανοκινήτων οχημάτων	33.000
(ε) Διά διεθνή άδειαν οδηγού	1.000
(ζ) Δι' άδειαν μαθητευομένου	1.000
(η) Διά προσωρινήν άδειαν οδηγού	0.500
(θ) Διά διπλόγραφον πιστοποιητικών εγγραφής . .	0.500
(ι) Δι' εγγραφήν νέου ιδιοκτήτου ή συνιδιοκτήτου	1.000

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή το άρθρον 4 συνδέεται αμεσώτατα με το Δελτίον, και επομένως το άρθρον 4 είναι σοβαρώτατον άρθρον, προτίθεμαι να θέσω το άρθρον τούτο εις ψηφοφορίαν προ του άρθρου 3.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε.

Επειδή η ερμηνευτική διάταξις, η οποία ετέθη εις το πρώτον άρθρον του Πίνακος, ο οποίος σχετίζεται με αυτό το άρθρον 4, εις την πράξιν δυνατόν να δημιουργήση περιπλοκάς, νομίζω ότι είναι ορθόν όπως τούτο ερμηνευθή με ακριβεστέραν και συντομωτέραν φράσιν. Διότι, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα ψηφισθή ως έχει, δυνατόν τούτο, ως θα εξηγήσω και θα δείξω με έν παράδειγμα, το οποίον θα δώσω τώρα, να γίνη αιτία αδικιών και ανωμαλιών. Ας λάβωμεν υπ' όψιν δύο επαγγελματίας, εκ των οποίων ο είς να έχη αυτοκίνητον βαν ή του τύπου Station Wagon βάρους μεταξύ 20 και 25 στατήρων, ο δε άλλος να έχη αυτοκίνητον τύπου Saloon επίσης βάρους μεταξύ 20 και 25 στατήρων. Εις αυτήν την κατάστασιν πραγμάτων ο πρώτος εξ αυτών θα πληρώνη £8.600 μιλς λόγω του ότι είναι ιδιοκτήτης αυτοκινήτου βαν ή Station Wagon, ο δε δεύτερος £22. 'Οπως θα εκτιμήσετε, τούτο δεν φέρει πολύ δίκαιον αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου ζητώ όπως τούτο τροποποιηθή ούτως, ώστε ο όρος αιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα» να σημαίνη αυτοκίνητα, εις την πινακίδα αριθμού εγγραφής των οποίων δεν υπάρχει το σημείον «Τ».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Μπερμπέρογλου προτείνει νέον ορισμόν του ιδιωτικού μηχανοκινήτου οχήματος. Και θα ήθελα να ερωτήσω τον κ. Μπερμπέρογλου κατά πόσον έλαβε γνώσιν της τελευταίας τροποποιήσεως του ορισμού του ιδιωτικού μηχανοκινήτου οχήματος, διότι ανεγνώσθη βεβαίως πολύ γρήγορα από τον Γραμματέα και δεν είμαι βέβαιος κατά πόσον είναι εν γνώσει μιας τελευταίας τροποποιήσεως η οποίας έγινε σήμερα το απόγευμα. Η εισήγησις αυτή έγινεν από την ολομέλειαν της Νομικής Επιτροπής, και θα παρεκάλουν τον κ. Μπερμπέρογλου να εξετάση και να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον συμφωνεί ή όχι με τον ορισμόν αυτόν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Εξήτασα την γενομένην τροποποίησιν, πρέπει όμως, να ομολογήσω ότι εξακολουθώ ακόμη να είμαι της γνώμης ότι εις την πράξιν αυτή η ερμηνεία θα δίδη αφορμήν εις πολλάς περιπλοκάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητριάδης Χρύσης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμεθα διαφόρους τροποποιήσεις του Δελτίου αι οποίαι εν περιλήψει έχουν ως ακολούθως.

Πρώτον, όσον αφορά τον φόρον εγγραφής να γίνη διαχωρισμός μεταξύ ιδιωτικών οχημάτων και μη. Διά τα ιδιωτικά οχήματα να πληρώνεται κλιμακωτός ηυξημένος φόρος από £20—£200 διά τα αυτοκίνητα άνω των 25 στατήρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Από 20 μέχρι. . . .

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Μέχρι £200, κατά την κλίμακα η οποία περιέχεται εις τας λεπτομερείας της εισηγήσεως αι οποίαι εδόθησαν ήδη εις την Γραμματείαν.

Εν περισσοτέρα αναλύσει, κ. Πρόεδρε, είναι δι' αυτοκίνητα τα οποία δεν υπερβαίνουν τους πέντε στατήρας £20, δι' αυτοκίνητα τα οποία υπερβαίνουν τους 5 στατήρας αλλά δεν υπερβαίνουν τους 15 στατήρας £40, δι' αυτοκίνητα τα οποία υπερβαίνουν τους 15 στατήρας αλλά δεν υπερβαίνουν τους 25 στατήρας £80 και δι' αυτοκίνητα τα οποία υπερβαίνουν τους 25 στατήρας £200.

'Οσον αφορά τα μη ιδιωτικά, ο φόρος εγγραφής να παραμείνη ο σημερινός φόρος εγγραφής, δηλαδή £3.

Δεύτερον, όσον αφορά την ετησίαν άδειαν κυκλοφορίας διά τα ιδιωτικά να μην αυξηθή το σημερινόν επίπεδον φορολογίας, εκτός μόνον διά τα αυτοκίνητα άνω των 25 στατήρων διά τα οποία να πληρώνεται το ποσόν που προτείνει το Νομοσχέδιον.

Τρίτον, όσον αφορά την ετησίαν άδειαν κυκλοφορίας διά τα μη ιδιωτικά οχήματα το επίπεδον της φορολογίας να μειωθή ώστε να επανέλθη εις το επίπεδον του 1959, προ της επιβολής της τότε εκτάκτου φορολογίας.

Πλήρες κείμενον των τροποποιήσεων με τους αριθμούς και τας λεπτομερείας έχει ήδη δοθή εις τον Γραμματέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι εξηγήσετε πλήρως τα ποσά τα οποία προτίθεσθε να προτείνεται εις την Βουλήν λόγω τροπολογίας. Το μόνον ποσόν το οποίον δεν ανεφέρατε, και ανεφέρθητε ότι υιοθετείτε αυτό ως τούτο αναφέρεται εις το Νομοσχέδιον, είναι εις την περίπτωσιν ιδιωτικού αυτοκινήτου υπερβαίνοντος τους 25 στατήρας, όπου υιοθετείτε την εισήγησιν της Εκτελεστικής Εξουσίας, και της Επιτροπείας Οικονομικών, ότι πρέπει να πληρώνουν £33 δι' ολόκληρον το έτος, £16.750 διά το 1/2 έτος και £8.500 διά μίαν τριμηνίαν.

Εάν επιθυμήτε, και εφ' όσον υπάρχη έγγραφος και κατατεθειμένη εις την Γραμματείαν η εισήγησίς σας, η τροπολογία σας θα ήτο εύκολον να αναγνωσθή ως αύτη ακριβώς διετυπώθη· εάν όμως όχι, τότε προτίθεμαι να θέσω πρώτην εις ψηφοφορίαν την τροπολογίαν του κ. Χρύση Δημητριάδη.

Ο κ. Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι δεν είναι ανάγκη να αναγνωσθούν οι αριθμοί, διότι έχει δοθή από τα όσα είπα η ουσία των εισηγήσεών μου. Το έγγραφον παραμένει ασφαλώς ως μέρος των πρακτικών της Βουλής, νοουμένου ότι έχει κατατεθή εις την Γραμματείαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας της προταθείσης υπό του κ. Χρύση Δημητριάδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας του κ. Χρύση Δημητριάδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών απέχουν της ψηφοφορίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Χρύση Δημητριάδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εκ των Τούρκων εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Και τώρα εάν επιμένη ο κ. Μπερμπέρογλου εις την τροπολογίαν του, θα προχωρήσω να θέσω την τροπολογίαν αυτήν εις την Βουλήν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Επιμένω εις την εισήγησίν μου όπως θεωρώνται ως ιδιωτικά όλα τα αυτοκίνητα πλην εκείνων, τα οποία φέρουν το «Τ» εις τον αριθμόν των και είναι βαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται η πρότασις του κ. Μπερπέρογλου, του εντίμου συναδέλφου κ. Μπερπέρογλου, δεν θα εξυπηρετήση καθόλου, διότι με το νέον Νομοσχέδιον το οποίον έχει γίνει πιθανόν το «Τ» να μην υπάρχη καθόλου ούτε και δι' αυτά τα ταξί. Όσον δε αφορά το να θεωρή κανείς τα ιδιωτικά αυτοκίνητα ω «Τ», τότε θα δίδη το δικαίωμα εις αυτούς οι οποίοι έχουν ιδιωτικά αυτοκίνητα βαν να τα ενοικιάζουν, πράγμα που δεν είναι η επιθυμία της Βουλής. Ο ορισμός δε ο οποίος έχει δοθή εις το Νομοσχέδιον αυτό είναι διά να δίδη την δυνατότητα εις τον γεωργόν ή εις τον έμπορον ή εις τον λιανοπώλην να μεταφέρη τα εμπορεύματά του, και μεταχειριζόμενος το όχημά του ως επί το πλείστον και κυρίως διά την μεταφοράν αυτών των εμπορευμάτων ή την εκτέλεσιν της εργασίας του χωρίς να πληρώνη τον μεγάλον φόρον, και να του δίνη και το δικαίωμα εάν θέλη μίαν Κυριακήν να βγη έξω με την οικογένειάν του, το οποίον είναι και λογικόν. Και επίσης είναι διά να έχη την δυνατότητα μία επιχείρησις ή μία γεωργική επιχείρησις προ πάντων να μεταφέρη τους εργάτας εις τα κτήματα προς καλλιέργειαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εν πρώτοις θεωρώ άτοπον και άκαιρον το να αναφέρεται εν νομοσχέδιον, το οποίον δεν ευρίσκεται ακόμη ενώπιον της Βουλής, και να γίνεται μνεία του ότι και το «Τ» θα αφαιρεθή από την πινακίδα του αριθμού εγγραφής. Ίσως, όταν αφαιρεθή το γράμμα «Τ», να τεθή εν άλλον σημείον. Αυτό δεν είναι πολύ σοβαρόν. Το σημείον, επί του οποίου κυρίως θα ήθελα να σταθώ, είναι τα σημεία, τα οποία υπεγράμμισεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης, ότι, επί παραδείγματι, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν είς εμπορευόμενος χρησιμοποιεί αυτοκίνητον διά την μεταφοράν εμπορευμάτων, το αυτοκίνητον τούτο δεν θα θεωρήται ως ιδιωτικόν, ενώ, όταν είς ιατρός πάρη την τσάνταν του και πάη εις τον ασθενή του ή όταν είς δικηγόρος πάρη τους φακέλλους, την τσάνταν και τα βιβλία του και μεταβή εις οιονδήποτε Επαρχιακόν Δικαστήριον, το αυτοκίνητόν του δεν παύει να είναι ιδιωτικόν και γίνεται δεκτόν ως τοιούτον, ή όταν οιοσδήποτε καταστηματάρχης, αφού πάρη από το σπίτι του, το οποίον ευρίσκεται μακράν του γραφείου του, τα έγγραφα και την τσάνταν του, μεταβαίνη εις το ίδρυμα ή το γραφείον, όπου εργάζεται, ισχυρίζεται ότι το αυτοκίνητόν του είναι ιδιωτικόν, ή όταν είς υπάλληλος ασφαλιστικού αντιπροσώπου χρησιμοποιή το αυτοκίνητόν του διά να περιέλθη τους πελάτας του προς είσπραξιν ασφαλίστρων, το αυτοκίνητον τούτο, επίσης, θα χρησιμοποιηθή ως ιδιωτικόν. Φαίνεται ότι εις την πράξιν θα προκύψουν οπωσδήποτε ωρισμέναι περιπλοκαί. Εν όψει όλων αυτών είναι αναμφίβολον ότι η χρήσις σαφεστέρων και διαυγεστέρων εκφράσεων εις το ερμηνευτικόν άρθρον έχει μεγαλυτέραν σημασίαν από πρακτικής πλευράς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα το τελευταίον μέρος του ορισμού ως φαίνεται εις το Δελτίον του ορισμού περί ιδιωτικού μηχανοκινήτου οχήματος, νομίζω ότι θα συμφωνήσωμεν ότι ευεργετεί τους ιδιώτας. Διότι έστω και εάν δεν έχουν το «Τ» επί του αυτοκινήτου των η απόκτησις του οποίου «Τ» διέπεται σήμερον από κανόνας τους οποίους δεν έχομεν σήμερα υπ' όψιν μας, δεν το εξετάζομεν σήμερον, εν τούτοις ο ιδιοκτήτης αυτοκινήτου χωρίς «Τ» δικαιούται να ισχυρισθή και να αποκτήση άδειαν κυκλοφορίας χωρίς να πληρώση την επηυξημένην φορολογίαν, διότι μπορεί να ισχυρισθή ότι μεταφέρει εμπορεύματα εις σπίτια, μπορεί να ισχυρισθή ότι μεταφέρει υπαλλήλους του από τον τόπον της εργασίας των εις την οικίαν των και τανάπαλιν, και επομένως από ότι βλέπω μάλλον συνάδει προς την γραμμήν την οποίαν ο κ. Μπερμπέρογλου έλαβε κατά την συζήτησιν των γενικών αρχών του Νομοσχεδίου, ότι η φορολογία δεν πρέπει να επιβληθή. Επομένως θα ήθελε ακριβώς να εξακριβώσω κατά πόσον αυτή είναι η θέσις την οποίαν παίρνει ο κ. Μπερμπέρογλου, δηλαδή να στερήση του ευεργετήματος αυτού ένα ιδιώτην ο οποίος έχει αυτοκίνητον χωρίς «Τ» να μπορή να ισχυρισθή εις τον εγγραφέα των αυτοκινήτων ότι δικαιούται να πληρώση μικρότερον ποσόν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Άλλωστε αυτή είναι η όλη ανησυχία μου. Εάν το νομοσχέδιον ψηφισθή παρά την επιθυμίαν μου υπό την μορφήν, υπό την οποίαν απεστάλη από την Δημοσιονομικήν Επιτροπήν, τότε τα ετήσια τέλη αδείας θα είναι τόσον υψηλά, ώστε όλοι οι ιδιοκτήται αυτοκινήτων ή οι πλείστοι τούτων θα προσπαθήσουν να επωφεληθούν της ασαφείας του πρώτου άρθρου και θα ισχυρισθούν ότι δεν είναι ιδιοκτήται ιδιωτικού αυτοκινήτου και ότι το αυτοκίνητόν των δεν δύναται να είναι ιδιωτικόν. Δι' αυτόν δε τον λόγον το Γραφείον του Εφόρου Μηχανοκινήτων Οχημάτων ή το Συνταγματικόν Δικαστήριον θα έχουν πληθώραν υποθέσεων προς εξέτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι θα εξυπηρετηθή χρήσιμος σκοπός εάν επεξηγηθή ο ορισμός ο οποίος δίδεται εις το Νομοσχέδιον εις το ιδιωτικόν μηχανοκίνητον όχημα. Η πρακτική εφαρμογή του ορισμού αυτού όπως την αντιλαμβάνομαι εγώ τουλάχιστον είναι ότι εξαιρούνται της επηυξημένης φορολογίας αυτοκίνητα τα οποία είτε είναι βανς, όπως τα εννοούμεν χωρίς καθίσματα μέσα ή όπως λέγονται STATION WAGONS, δηλαδή με τζάμια, εξαιρούνται λέγω τα οχήματα αυτά εάν χρησιμοποιούνται κυρίως διά την μεταφοράν εμπορευμάτων και όχι επιβατών, όπως λ.χ. το βαν ενός μπακκάλλη, ο οποίος μεταφέρει τα φθαρτά του, το βαν ενός εστιάτορα ο οποίος αγοράζει τα διάφορα φθαρτά ή άλλα φαγώσιμα το πρωί από το παντοπωλείον, το βαν ενός γεωργού ο οποίος μεταφέρει την εσοδείαν του, το βαν του παραγγελιοδόχου ο οποίος γυρίζει την επαρχίαν με τα εμπορεύματά του, το βαν του εμπόρου ο οποίος μεταφέρει τα εμπορεύματα από την αποθήκην του εις τον πελάτην του και βανς τα οποία χρησιμοποιούνται δι' άλλους παρομοίους σκοπούς. Η εξαίρεσις των αυτοκινήτων αυτών από την ηυξημένην φορολογίαν είναι δικαία. Εξαιρούνται επίσης, μου διέφυγε, και τα αυτοκίνητα των επαγγελματιών οι οποίοι αποτελούν μίαν μεγάλην τάξιν και μίαν μεγάλην ομάδα. Είναι λογικόν λέγω να μην πληρώνουν αυτοί οι άνθρωποι ηυξημένον φόρον. Εάν όμως αρχίσωμεν να εξαιρούμεν τους δικηγόρους οι οποίοι πηγαίνουν εις τας διαφόρους πόλεις διά

τας υποθέσεις των, ή τους εμπόρους που ταξιδεύουν εις τα λιμάνια, ή και τους Βουλευτάς ακόμη οι οποίοι ίσως να ταξιδεύουν, που δεν ταξιδεύουν συνήθως, τότε, κατ' ουσίαν δεν θα μείνη κανένα μηχανοκίνητον όχημα το οποίον να φορολογήται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης εζήτησε προηγουμένως τον λόγον.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης θέλει να διακόψη.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Επειδή η εισήγησίς μου θα αφορά θέμα διαδικασίας παρακαλώ να υπομνησθή ότι δικαιούμαι να ομιλήσω πρώτος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, συζητούμεν το 4ον άρθρον και το επισυνημμένον Δελτίον. Ήδη επανήλθομεν εις τον τίτλον του Νομοσχεδίου και εις τα ψηφισθέντα ήδη άρθρα. Ευσεβάστως εισηγούμαι όπως η τροπολογία του εντίμου συναδέλφου κ. Μπερμπέρογλου τεθή εις ψηφοφορίαν διά να δυνηθώμεν να προχωρήσωμεν εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης κάτι ήθελε να προσθέση.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, έντιμε κ. Πρόεδρε. Ως γεγονός τα περισσότερα τα οποία ήθελα να εκφράσω τα είχε πει ο αγαπητός συνάδελφος κ. Δημητριάδης. Το γεγονός είναι ότι ουδέποτε είχα πει ότι ο μεν δικηγόρος και ο ιατρός πρέπει να πληρώνουν και ο έμπορος να μην πληρώνη, αλλά μου φαίνεται ότι ο μεν δικηγόρος και ο ιατρός μπορούσιν ευκόλως να μεταφέρουν την τσάντα τους, ενώ οι έμποροι δεν μπορούν να μεταφέρουν τες κοφίνες εις τον ώμον τους και τους σάκκους με τες πατάτες από το ένα μέρος εις το άλλο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι το θέμα εξηντλήθη και μετά από την ομιλίαν του κ. Ναπή θα θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Έχει παρατηρηθή ότι πολλάκις οι νομικοί, κάμνοντες χρήσιν και εκμεταλλευόμενοι μικρά κενά ή παραθυράκια ενός νόμου, παρουσιάζουν την υπόθεσίν των ευκόλως κατά το δοκούν. Ως εκ τούτου, επειδή δεν είμαι νομικός, δεν πρόκειται να εισέλθω εις συζήτησιν επί του σημείου τούτου. Λαμβανομένης, όμως, υπ' όψιν της πιθανότητος υπάρξεως μιας ελλείψεως εις τον νόμον, εισηγούμαι όπως το θέμα συζητηθή και διαμορφωθή εντός συντόμου χρονικού διαστήματος εις την Νομικήν Επιτροπήν, εις την οποίαν οι νομικοί συνέρχονται προς συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημα αυτό μπορώ να πληροφορήσω τον έντιμον κ. Βουλευτήν εξητάσθη υπό της Νομικής Επιτροπής διότι παρεπέμφθη από την Επιτροπήν Οικονομικών, και αυτό φαίνεται εις την έκθεσιν. Είμαι βέβαιος ότι εάν το παραπέμψωμεν, εφ' όσον εξητάσθη προσεκτικώς, η απάντησις θα είναι μάλλον η ιδία και επομένως θα προχωρήσω να θέσω το ζήτημα αυτό εις ψηφοφορίαν και. . . .

Ο κ. Νεπήλ.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Παρ' όλον ότι τρέφω μεγάλον σεβασμόν προς τας απόψεις σας, συνέβη εις το παρελθόν τα ίδια θέματα να εξετασθούν υπό της αυτής Επιτροπής επανειλημμένως, το δε αποτέλεσμα να μεταβληθή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν Μέλη της Επιτροπής εντός της αιθούσης αυτής τα οποία δεν δεικνύουν καμμίαν διάθεσιν να υποστηρίξουν την άποψιν του κ. Νεπήλ. Και αυτό με ενθαρρύνει εις την αρχικήν μου άποψιν ότι εάν παραπεμφθή το ζήτημα εις την Νομικήν Επιτροπήν δεν θα έχωμεν διαφορετικόν αποτέλεσμα.

Θα προχωρήσω να θέσω το ζήτημα εις την ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας την οποίαν επρότεινεν ο κ. Μπερμπέρογλου;

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν κατά της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Τούρκων συναδέλφων ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εναντίον;

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

Νομίζω έχει γίνει κάποιο λάθος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα το θέσω ξανά.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

Ψηφίζουν 3.

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία δεν υποστηρίζεται. Και προχωρώ να θέσω ενώπιον των Ελλήνων Βουλευτών. . . . .

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕ·Ι·ΜΑΝ:

Ως ανέφερα και εις την αποψινήν μου αγόρευσιν, πρότασίς μου ήτο όπως οι φόροι διά τα ιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα αυξηθούν κατά 50% έναντι εκείνων, οι οποίοι προνοούνται εις τον νόμον 25/1959. Νομίζω οτι τώρα είναι η κατάλληλος στιγμή όπως η πρότασίς μου τεθή εις ψηφοφορίαν, παρακαλώ δε όπως αύτη τεθή εις ψηφοφορίαν, διά την αύξησιν, δηλαδή, των φόρων μόνον των ιδιωτικών μηχανοκινήτων οχημάτων κατά 50%.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κατά 50% πέραν της φορολογίας της ισχυούσης δυνάμει του Νόμου 25 του 59.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕ·Ι·ΜΑΝ:

Ναι, μόνον των ιδιωτικών αυτοκινήτων. Εν τάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μόνον δι' ιδιωτικά αυτοκίνητα.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Και εγώ είχον δηλώσει εις την αρχικήν μου αγόρευσιν ότι είμαι εναντίον των αυξήσεων των φόρων, αι οποίαι προνοούνται εις το νομοσχέδιον, και ότι θα απεδεχόμην αύξησιν τούτων κατά τινα αναλογίαν. Συνεπώς υποστηρίζω την πρότασιν του εντίμου Συναδέλφου μου κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν περί αυξήσεως των εις τον νόμον 25/1959 προνοουμένων φόρων κατά ποσοστόν 50%.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ντενίζ.

Μ. ΝΤΕΝΙΖ:

Κύριε Πρόεδρε.

Και εγώ, όπως και οι Συνάδελφοί μου κ.κ. Μιτχάτ και Ουμίτ, εισηγούμαι αύξησιν κατά 50% διά τα αυτοκίνητα βάρους μέχρι 25 στατήρων, διά δε τα αυτοκίνητα βάρους πέραν των 25 στατήρων καθορισμόν των τελών εις £33, ακόμη δε και εις £100.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα έχομεν δύο τροπολογίας. Η μία τροπολογία την οποίαν προτίθεμαι να θέσω είναι του κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν, υποστηριζομένη υπό του κ. Μπερμπέρογλου, και ερωτώ ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

24.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία δεν εγκρίνεται.

Και τώρα η τροπολογία του κ. Ντενίζ.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ντενίζ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

25.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του κ. Ντενίζ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία του κ. Ντενίζ απορρίπτεται.

Και τώρα νομίζω ότι εξεκαθάρισε το έδαφος διά να τεθή εις την κρίσιν των Ελλήνων Βουλευτών το άρθρον 4 με το Δελτίον.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 4 και του Δελτίου ως τούτο ανεγνώσθη;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 4 και του Δελτίου;

Εκ των Ελλήνων Βουλευτών, Ποίοι ψηφίζουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 4 και του Δελτίου ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 4 μετά του Δελτίου ως ανεγνώσθη υπό των εντίμων Γραμματέων ψηφίζεται.

Και προχωρούμεν εις την ανάγνωσιν του άρθρου 3 το οποίον ως ανέφερα προηγουμένως θα άφηνα προς ανάγνωσιν μετά την έγκρισιν του Δελτίου.

Ανεγνώσθη το άρθρον 3, όπως με πληροφορούν οι έντιμοι Γραμματείς, επομένως θέτω το άρθρον 3.

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3 ως ανεγνώσθη υπό των εντίμων Γραμματέων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3 ως τούτο ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εξ αυτών ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου ετερματίσθη και παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως αναγνώσουν . . .

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ουδαμού του νόμου εμφανίζεται από πότε άρχεται η ισχύς του Νόμου αυτού. Θα έπρεπε να αρχίζη από την 1ην του έτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημα αυτό εξητάσθη υπό της Νομικής Επιτροπής και το άρθρον εκείνο απηλείφθη. Θα ισχύουν αι διατάξεις του Συντάγματος.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου αναγινώσκοντες τον τίτλον μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμων, (εν τοις εφεξής αναφερομένων ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου αυτού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Έχει καθιερωθή ως σύστημα μετά την τρίτην ανάγνωσιν του νομοσχεδίου και προτού τούτο τεθή εις ψηφοφορίαν να κρούη ο κώδων εις το Προεδρείον τρεις φοράς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Μπερμπέρογλου, αλλ' ευτυχώς απόψε όλοι οι Βουλευταί είναι εντός της Βουλής, οι πλείστοι μάλλον.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Νομοσχέδιον θεωρείται ως ψηφισθέν υπό της Βουλής.

Προτίθεμαι, εκτός εάν υπάρχη ένστασις, να αναβάλω και να ορίσω νέαν συνεδρίασιν της Βουλής αυτής κατά την 22αν Ιανουαρίου του 1962, με τα εξής θέματα εις την ημερησίαν διάταξιν.

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν Νομοσχέδια διά να κατατεθούν ενώπιον της Βουλής και παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως καταθέσουν ταύτα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής δύο Νομοσχέδια.

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλα Νομοσχέδια;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχουν άλλα Νομοσχέδια.

Η επομένη συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται την 22αν Ιανουαρίου 1962 με θέματα, Νομοθετική Εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β — Ο περί Απαλλοτριώσεως Ακινήτου Περιουσίας Νόμος.

Δεύτερον, Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961.

Τρίτον, ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Υπηρεσία Κυβερνητικών Υπαλλήλων) (Διατάξεις Αφυπηρετήσεως) Νόμος του 1961.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Από αρκετού χρόνου δεν παρεσχέθη χρόνος δι' ερωτήσεις και απαντήσεις. Νομίζω ότι εις την Γραμματείαν έχουν συγκεντρωθή πολλαί ερωτήσεις και απαντήσεις. Παρακαλώ όπως οπωσδήποτε συμπεριληφθούν εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εκ μέρους της Βουλής όπως τεθή διά μίαν ώραν ανάγνωσις ερωτήσεων και απαντήσεων κατά την επομένην συνεδρίασιν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως ορίζεται μία ώρα εις την αρχήν της συνεδριάσεως δι' ερωτήσεις και απαντήσεις.

Η συνεδρίασις ορίζεται διά την 22αν, η ώρα 5.00 μ.μ.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εάν δεν απατώμαι, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν ανεφέρθη πού παραπέμπονται· εις ποίας Επιτροπάς παραπέμπονται τα Νομοσχέδια τα οποία κατέθησαν σήμερον;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η παραπομπή γίνεται αναλόγως του Υπουργείου το οποίον απέστειλε το Νομοσχέδιον. Εάνέχουν την πληροφορίαν αυτήν οι έντιμοι Γραμματείς δύνανται να μας πληροφορήσουν ποίον εκ των Υπουργείων κατέθεσαν έκαστον Νομοσχέδιον διά να παραπεμφθούν αμέσως εις την αρμοδίαν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το στοιχείον τούτο δεν υπάρχει εις τον φάκελλον του Γραμματέως, θα αποσταλή από το Γραφείον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μη υπαρχούσης άλλης εργασίας η παρούσα συνεδρίασις διαλύεται συμφώνως του Συντάγματος.

('Ωρα λήξεως 10.00 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 22ΑΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.30 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 27, Τούρκοι 8, Σύνολον 35.

Απόντες:

'Ελληνες 7, Τούρκοι 7, Σύνολον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

Προτίθεμαι να αφήσω το θέμα αυτό εις το τέλος και ν' αρχίσωμεν με την Νομοθετικήν εργασίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία. Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Περιουσίας Νόμος, 1961. Η 'Εκθεσις της αρμοδίας Επιτροπής δεν εκυκλοφόρησεν, επομένως η συζήτησις του θέματος αναβάλλεται.

Ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962. Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την 'Εκθεσιν εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1961».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης
Νεπήλ Ναπή

Η Επιτροπή εμελέτησε το Νομοσχέδιον τούτο κατά την συνεδρίαν αυτής, λαβούσαν χώραν την 17ην Ιανουαρίου, 1962.

Ο κ. Νεπήλ Ναπή εδήλωσεν ότι δεν εγκρίνει την θέσπισιν του παρόντος Νομοσχεδίου ως δεν ενέκρινε και την θέσπισιν του βασικού Νομοσχεδίου το οποίον τροποποιεί, και συνεπώς δεν προτίθεται να λάβη μέρος εις την συζήτησιν.

Τα λοιπά μέλη της Επιτροπής είναι της γνώμης ότι το Νομοσχέδιον πρέπει να εγκριθή ως έχει με την εξής τροποποίησιν:

Εις το άρθρον 2 του Νομοσχεδίου το οποίον τροποποιεί το άρθρον 4(1) του Νόμου 48/1961, αι λέξεις «εντός δύο μηνών» από της ενάρξεως του παρόντος Νόμου να αντικατασταθώσι «εντός τεσσάρων μηνών» από της ενάρξεως του παρόντος Νόμου.

Η περίοδος αύτη είναι η περίοδος εντός της οποίας ο δικαιούμενος υπάλληλος οφείλει να υποβάλη αίτησιν αποκαταστάσεως.

Ο Νόμος έλαβεν ισχύν από της 17ης Νοεμβρίου, 1961, και ήδη παρήλθον οι δύο μήνες.

Συνεπώς πρέπει να αυξηθή η περίοδος αύτη εις τέσσαρας μήνας διά να έχη ο υπάλληλος εις την διάθεσίν του δύο μήνας από σήμερον.

Τα λοιπά άρθρα του Νομοσχεδίου είναι αναγκαία διά να διορθωθή το λάθος όπερ εγένετο εις τον Νόμον 48/1961.

Συμφώνως προς τας προνοίας του Νόμου τούτου αι εκπτώσεις οποίαι θα γίνωνται εκ των απολαβών των αποκατασταθέντων υπαλλήλων περιορίζονται εις τα ποσά τα οποία κατεβλήθησαν εις αυτούς από της 1ης Απριλίου, 1955, μέχρι της 19ης Φεβρουαρίου, 1959 και δεν θα αφαιρούνται τα ποσά τα οποία κατεβλήθησαν εις αυτούς από της 19ης Φεβρουαρίου, 1959, μέχρι της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως εκάστου υπαλλήλου ήτοι διά περίοδον δύο περίπου ετών.

Διά του Νομοσχεδίου προνοείται ότι θα αφαιρούνται εκ των απολαβών των Δημοσίων τούτων Υπαλλήλων όλα τα ποσά τα οποία κατεβλήθησαν εις αυτούς από της ημερομηνίας της απολύσεώς των μέχρι της ημερομηνίας της αποκαταστάσεώς των.

Διά του Νομοσχεδίου προνοείται επίσης, όπως εις τους υπαλλήλους εκείνους οι οποίοι ετέθησαν εις διαθεσιμότητα υπό της Αποικιακής Κυβερνήσεως και κατά την περίοδον της διαθεσιμότητος των τοις κατεβλήθη ποσόν ολιγώτερον των πλήρων απολαβών των, εις τους υπαλλήλους τούτους θα καταβληθή το εκ των πλήρων απολαβών των κατακρατηθέν ποσόν, υπό την επιφύλαξιν τυχόν εκπτώσεων απαιτουμένων δυνάμει των εκάστοτε ισχυόντων Νόμων και Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η 'Εκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΑΖΙΖ ΑΛΤΑΥ:

(Αναγιγνώσκεται η 'Εκθεσις εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Κύριε Πρόεδρε,

'Οπως φαίνεται και εις την 'Εκθεσιν, όταν διεξήγοντο συζητήσεις επί του βασικού Νόμου προ ολίγων μηνών, ημείς εξεθέσαμεν με πλήρεις λεπτομερείας τους λόγους, δια τους οποίους ετάχθημεν εναντίον του. Λόγω δε του ότι το περί ου ο λόγος νομοσχέδιον συνετάχθη μόνον διά να εξυπηρετώνται καλύτερον οι σκοποί του βασικού Νόμου, ημείς θα ταχθώμεν εκ νέου εναντίον του διά τους ιδίους λόγους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζει η ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του πρώτου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Το άρθρον 1 εγκρίνεται διά 22 ψήφων υπέρ και 10 κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου.

2. Το εδάφιον (1) του άρθρου 4 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της απαλείψεως των λέξεων «εντός μηνός» (δευτέρα γραμμή) και της αντικαταστάσεως τούτων διά των λέξεων «εντός τεσσάρων μηνών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του δευτέρου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 2 εγκρίνεται διά 22 ψήφων υπέρ, 9 κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 6 του βασικού Νόμου.

3. Το άρθρον 6 του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου:

«Εκπτώσεις».

6. Εκ των απολαβών εις ας δικαιούται κατά ή μετά την αποκατάστασιν αυτού δικαιούμενος τις υπάλληλος, εκπίπτονται τα ακόλουθα:

(α) Άπασαι αι πληρωμαί αίτινες εγένοντο είτε υπό μορφήν μισθού, χορηγίας, συντάξεως, χαριστικής (ex—gratia) πληρωμής είτε άλλως πως, εκ δημοσίων ταμείων, εις τον τοιούτον υπάλληλον ή εις οιονδήποτε μέλος της οικογενείας αυτού διαρκούσης της περιόδου μεταξύ της σχετικής ημερομηνίας και της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως αυτού·

(β) άπασαι αι πληρωμαί αίτινες εγένοντο εκ ταμείων ιδιωτικού τινος ιδρύματος ευημερίας ή φιλανθρωπικού τοιούτου εις τον τοιούτον υπάλληλον ή εις οιονδήποτε μέλος της οικογενείας αυτού διαρκούσης της περιόδου μεταξύ της σχετικής ημερομηνίας και της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως αυτού·

(γ) παν έτερον εισόδημα ληφθέν υπό του τοιούτου υπαλλήλου εκ της ενασκήσεως επαγγέλματος τινος ή εκ μισθωτών υπηρεσιών διαρκούσης της περιόδου μεταξύ της σχετικής ημερομηνίας και της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως αυτού·

(δ) άπασαι αι εισφοραί ή καταθέσεις εις ας ο τοιούτος υπάλληλος θα προέβαινε διαρκούσης της περιόδου μεταξύ της σχετικής ημερομηνίας και της ημερομηνίας της αποκαταστάσεως αυτού δυνάμει των διατάξεων των εκάστοτε εν ισχύϊ Νόμων και Κανονισμών·

Νοείται ότι αι τοιαύται εκπτώσεις θα γίνωνται εν ω τρόπω και υφ' ους όρους ήθελε καθορίσει ο Υπουργός Οικονομικών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του τρίτου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 3 εγκρίνεται διά 21 ψήφων υπέρ και 9 κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του παραρτήματος του βασικού Νόμου.

4. Το Παράρτημα του βασικού Νόμου διά του παρόντος ακυρούται και αντικαθίσταται διά του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του 4ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσθήκη νέου άρθρου του βασικού Νόμου.

5. Εάν δικαιούμενος υπάλληλος ετέθη υπό διαθεσιμότητα πριν ή απολυθή ή προ του τερματισμού των υπηρεσιών αυτού, κατά την περίοδον δε της τοιαύτης διαθεσιμότητος κατεβλήθη εις αυτόν ποσόν ολιγώτερον των πλήρων απολαβών αυτού, ούτος δικαιούται να λάβη το εξ αυτού κατακρατηθέν ποσόν των απολαβών αυτού, υπό την επιφύλαξιν τυχόν εκπτώσεων απαιτουμένων δυνάμει των διατάξεων των εκάστοτε ισχυόντων Νόμων και Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 5ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 5 εγκρίνεται.

Η ανάγνωσις των Πινάκων θα γίνη δι' αναγνώσεως της επικεφαλίδος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παράρτημα, 'Αρθρον 4.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως το εδάφιον (1) απαλειφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε όπως το εδάφιον (1) απαλειφθή. Νομίζω ότι το εδάφιον (1) πρέπει να απαλειφθή διότι το όλον άρθρον 4 αναφέρεται εις τον Πίνακα.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 1 εντός παρενθέσεως μετά από το 4 εις την επικεφαλίδα του Πίνακος απαλείφεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Πίνακος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Πίναξ εγκρίνεται. Μέρος Δεύτερον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μέρος Δεύτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Δευτέρου Μέρους;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Δεύτερον Μέρος εγκρίνεται.

Τρίτη και τελική ανάγνωσις του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αποκαταστάσεως των Δημοσίων Υπαλλήλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

9.

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τρίτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Υπηρεσία Κυβερνητικών Υπαλλήλων) (Διατάξεις Αφυπηρετήσεως) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την 'Εκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την 'Εκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΩΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΠΕΣΠΑΣΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑ ΤΩ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩ ΙΔΡΥΜΑΤΙ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΠΑΡΑ ΤΩ ΙΔΡΥΜΑΤΙ»

Παρόντες:

Μουτερίσογλου Ορχάν (αντιπροσώπεύων τον Χαλίτ Αλή Ριζά)
Αγγελίδης Νίκος
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Τομπάζος Γεώργιος
Φάνος Τίτος
Χριστοδουλίδης Κώστας

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον κατά την συνεδρίασιν αυτής ήτις έλαβε χώραν την 16ην Ιανουαρίου 1962, μεταξύ 3.30 μ.μ. και 5ης μ.μ. Ο Πρώτος Λειτουργός Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, κ. Χαράλαμπος Αρτέμης, όστις παρέστη εις την εν λόγω συνεδρίασιν, παρέσχεν εξηγήσεις επί του Νομοσχεδίου.

'Οταν η Κυπριακή Ραδιοφωνική Υπηρεσία μετετράπη εις 'Ιδρυμα το 1959, εγένετο πρότασις εις τους εν αυτή υπηρετούντας Κυβερνητικούς Υπαλλήλους, όπως αποδεχθούν υπηρεσίαν παρά τω Ιδρύματι ή παραμείνουν εις την υπηρεσίαν της Κυβερνήσεως.

Ο λόγος ο οποίος καθιστά αναγκαίαν την ψήφισιν του παρόντος Νόμου είναι το γεγονός, ότι δεν είναι δυνατή η καταβολή συντάξεως κατά τον υφιστάμενον περί Συντάξεως Νόμος εις τους υπαλλήλους οι οποίοι εζήτησαν να υπηρετήσουν παρά τω Ιδρύματι.

Δυνάμει του υπό ψήφισιν Νόμου θα καταστή δυνατή η αποζημίωσις των προτιμησάντων να αποδεχθώσιν υπηρεσίαν παρά τω Ιδρύματι διά τα παρά τη Κυβερνήσει έτη υπηρεσίας αυτών.

Η Επιτροπή συνιστά ομοφώνως την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις ην μορφήν εστάλη υπό του Υπουργείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Υπηρεσία Κυβερνητικών Υπαλλήλων) (Διατάξεις Αφυπηρετήσεως) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου:—

"αφυπηρετών υπάλληλος" σημαίνει υπάλληλον απεσπασμένον παρά τη υπηρεσία του Ιδρύματος εκ της υπηρεσίας της Κυβερνήσεως της Κύπρου δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 13 του Νόμου και αποδεχόμενον υπηρεσίαν παρά τω Ιδρύματι δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 14.

"ημερομηνία αποδοχής υπηρεσίας" σημαίνει την ημερομηνίαν καθ' ην αφυπηρετών υπάλληλος αποδέχεται υπηρεσίαν παρά τω Ιδρύματι δυνάμει το άρθρου 14 του Νόμου.

Κεφ. 300Α
46 του 59
20 του 60
21 του 60
27 του 61

3. «Ίδρυμα» σημαίνει το Ραδιοφωνικόν Ίδρυμα Κύπρου, το καθιδρυθέν δυνάμει του άρθρου 4 του Νόμου.

4. «Νόμος» σημαίνει τον περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως οι ορισμοί μείνουν εις το Νομοσχέδιον κατά σειράν αναγνώσεως υπό του Γραμματέως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λέλλου Δημητριάδη γίνεται αποδεκτή.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αφυπηρέτησις αφυπηρετούντος υπαλλήλου.
Κεφ. 311
Κεφ. 308.

3. Ανεξαρτήτως παντός εν τω περί Συντάξεως Νόμω ή εν τω περί Ταμείου Προνοίας Κυβερνητικών Υπαλλήλων Νόμω εμπεριεχομένου, αφυπηρετών υπάλληλος θα θεωρήται, κατά την ημερομηνίαν αποδοχής υπηρεσίας, εάν ούτος είναι συντάξιμος υπάλληλος, ότι αφυπηρέτησε της δημοσίας υπηρεσίας διά πάντας τους σκοπούς του περί Συντάξεων Νόμου ή, εάν είναι μη συντάξιμος υπάλληλος, θα θεωρήται ότι αι παρά τη Κυβερνήσει υπηρεσίαι αυτού ετερματίσθησαν διά τους σκοπούς του περί Ταμείου Προνοίας Κυβερνητικών Υπαλλήλων Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παροχή δυντάξεως εις αφυπηρετούντα υπάλληλον.

4.—(1) Επί τη αφυπηρετήσει αφυπηρετούντος υπαλλήλου όστις είναι συντάξιμος υπάλληλος, δυνάμει του άρθρου 3, ούτος δικαιούται εις τοιαύτην σύνταξιν οία δύναται να χορηγηθή εις υπάλληλον επί τη αφυπηρετήσει αυτού, δυνάμει του περί Συντάξεων Νόμου, ως ούτος τροποποιείται διά των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Ανεξαρτήτως οιωνδήποτε διατάξεων του περί Συντάξεων Νόμου περί του αντιθέτου ο τοιούτος αφυπηρετών υπάλληλος δικαιούται εις την τοιαύτην σύνταξιν—

(α) είτε ούτος αφυπηρετεί είτε μη μετά την συμπλήρωσιν οιασδήποτε ηλικίας οριζομένης εις τον περί Συντάξεων Νόμον ως δικαιούμενος εις παροχήν συντάξεως·

(β) είτε ούτος ήτο είτε μη εις υπηρεσίαν παρέχουσαν εις αυτόν το δικαίωμα συντάξεως διά τοιαύτην περίοδον ως απαιτείται υπό του περί Συντάξεως Νόμου διά να δικαιούται εις παροχήν συντάξεως· ή

(γ) είτε ούτος ως υπάλληλος επί δοκιμασία είτε μη έτυχεν επικυρώσεως εις συντάξιμον θέσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως εις το τέλος της παραγράφου (α) αμέσως μετά την άνω τελείαν προστεθή το διαζευτικόν «ή».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Ελληνικόν κείμενον χρειάζεται το διαζευτικόν «ή».

Εις το Τουρκικόν υπάρχει;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις το Τουρκικόν κείμενον ανεγνώσθη υπ' αυτήν την μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετά το τέλος της λέξεως συντάξεως προστίθεται η λέξις ή.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Φιλοδώρημα.

5.—(1) Πας αφυπηρετών υπάλληλος εις ον χορηγείται σύνταξις δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 δικαιούται, κατ' εκλογήν αυτού, να λάβη αντί της τοιαύτης συντάξεως φιλοδώρημα ίσον προς το ποσόν της ετησίας συντάξεως εις ην δικαιούται πολλαπλασιαζομένης επί τον συντελεστήν των δώδεκα και ημίσεος.

(2) Η πληρωμή του τοιούτου φιλοδωρήματος θα ενεργήται προς τον αφυπηρετούντα υπάλληλον το ενωρίτερον δυνατόν μετά την ημερομηνίαν αποδοχής υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πληρωμαί εις μη συνταξίμους υπαλλήλους.

6. Πας αφυπηρετών υπάλληλος όστις είναι μη συντάξιμος υπάλληλος και καταθέτης εντός της εννοίας του εδαφίου (1) του άρθρου 2 του περί Ταμείου Προνοίας Κυβερνητικών Υπαλλήλων Νόμου, θα πληρώνεται το ενωρίτερον δυνατόν μετά την ημερομηνίαν αποδοχής υπηρεσίας οιονδήποτε ποσόν ευρισκόμενον εις πίστιν αυτού εις το Ταμείον δυνάμει των διατάξεων του προμνησθέντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εις τον πλαγιότιτλον, μετά το «Πληρωμαί εις μη συνταξίμους υπαλλήλους», εις τον πλαγιότιτλον λέγω να προστεθή «Κεφάλαιον 308».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Τουρκικόν υπάρχει;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις το Τουρκικόν κείμενον ανεγνώσθη υπ' αυτήν την μορφήν, με την φράσιν «Κεφάλαιον 308».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως η διόρθωσις να γίνη εις το ελληνικόν κείμενον. Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Υπηρεσία Κυβερνητικών Υπαλλήλων) (Διατάξεις Αφυπηρετήσεως) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν το εξής Νομοσχέδιον:

Ο περί Εκχωρήσεως των Απορρεουσών εκ τινος Νόμου Εξουσιών Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον κατετέθη υπό της Υπουργού Δικαιοσύνης, παραπέμπεται δε εις την Νομικήν Επιτροπήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις. Θα διαθέσωμεν ημισείαν ώραν διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων.Ο χρόνος είναι 6.10 μ.μ.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν ερωτήσεων.

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Μαρτίου, 1961, υποβληθείσα υπό των εντίμων Βουλευτών Περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανού και Ιωσήφ Γιαμάκη και ληφθείσα την 24ην Μαρτίου, 1961.

«(α) Δύναται ο αρμόδιος Υπουργός να μας πληροφορήση διατί εξακολουθούν αι Βρεττανικαί εξετάσεις, εις μερικάς περιπτώσεις, όπως διά την πλήρωσιν των θέσεων των ανωτέρων λογιστών εις το Αρχιταμείον, να αποτελούν το μόνον προσόν διά την προαγωγήν ή πρόσληψιν, εις άλλας δε περιπτώσεις αφορώσας τους λογιστάς 2ας και 3ης τάξεως διατί αι Βρεττανικαί εξετάσεις αποτελούν βασικήν προϋπόθεσιν προσλήψεως εμφαντικώς επιζητουμένην;

(β) Διατί παραγνωρίζονται ικανοί και πεπειραμένοι υπάλληλοι επί μόνω τω λόγω ότι δεν κατέχουν πιστοποιητικά Αγγλικών εξετάσεων, διότι υπακούοντες κατά την διάρκειαν του αγώνος εις το σύνθημα «μακράν από τας βρεττανικάς εξετάσεις», απέφυγαν να παρακαθήσουν εις αυτάς;

(γ) Διατί διά την πλήρωσιν λογιστών 2ας Τάξεως χρειάζεται πιστοποιητικόν Λογιστικής του Λονδίνου, ενώ διά ανωτάτας θέσεις Διοικητικών λειτουργών των Υπουργείων, είναι αρκετή μόνον η ικανότης και η πείρα;

(δ) Δεν θα ήτο ορθόν όπως διά την πλήρωσιν οιασδήποτε θέσεως εν τη Δημοσία Υπηρεσία λαμβάνεται ως γνώμων η ικανότης, η πείρα και εν γένει η πραγματική αξία του υποψηφίου, και τούτο όσον αφορά τους εν τη υπηρεσία δοκιμασμένους υπαλλήλους, αι δε τυχόν Βρεττανικαί ή άλλαι εξετάσεις να θεωρούνται μόνον ως επιπρόσθετον προσόν, και δεν θα ήτο προτιμώτερον να καθορίση μελλοντικώς η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας ειδικάς εξετάσεις διά κάθε νέον προσλαμβανόμενον υπάλληλον;

και

(ε) Δεν θα ήτο ορθόν να αναβληθή η πλήρωσις των ως άνω θέσεων μέχρις ότου διαλευκανθή από επισήμου Κυβερνητικής πλευράς το όλον θέμα;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν υπό των εντίμων Βουλευτών περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανού και Ιωσήμ Γιαμάκη και ληφθείσα την 21ην Νοεμβρίου, 1961.

(α) Δεν είναι σαφές τι εννοούν τα έντιμα Μέλη διά του όρου «Βρεττανικαί Εξετάσεις». Ο όρος ούτος είναι πολύ γενικός διά να καταστή δυνατόν να δοθή ακριβής απάντησις. Η κατάστασις, εν πάση περιπτώσει, αναφορικώς προς τας θέσεις εν τω Γενικώ Λογιστηρίω, εξαιρέσει των θέσεων του Γενικου Λογιστού και του Βοηθού Γενικού Λογιστού, έχει ως εξής:

(ι) ΛΟΓΙΣΤΗΣ:

Οι υποψήφιοι δέον να είναι εταίροι ανεγνωρισμένου σώματος επαγγελματιών λογιστών και να έχουν κατά προτίμησιν Πανεπιστημιακόν τίτλον. Οφείλουν ωσαύτως να έχουν εκτεταμένην πείραν εις την λογιστικήν και εις την εξέτασιν και τον έλεγχον λογαριασμών, καθώς επίσης και πολύ καλήν γνώσιν της Αγγλικής.

(ιι) ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ:

Η θέσις αύτη είναι θέσις προαγωγής. Οι υποψήφιοι, οίτινες πρέπει να είναι υπάλληλοι του Γενικού Λογιστηρίου με πείραν και εξαιρετικήν ικανότητα, οφείλουν να έχουν ευρείαν γνώσιν της λογιστικής και καταστιχογραφίας με πρακτικήν πείραν αμφοτέρων, πλήρη αντίληψιν των αρχών και της τακτικής της σχετιζομένης με εξέτασιν και διερεύνησιν λογαριασμών, καθώς επίσης και καλήν γενικήν μόρφωσιν επιπέδου ουχί χαμηλοτέρου εκείνου του Απολυτηρίου Σχολής Μέσης Παιδείας. Ο Πανεπιστημιακός τίτλος ή ιδιότης εταίρου ανεγνωρισμένου σώματος επαγγελματιών λογιστών θεωρείται επιπρόσθετον προσόν.

(ιιι) ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ:

Η θέσις αύτη είναι επίσης θέσις προαγωγής. Οι υποψήφιοι, οίτινες δέον να είναι υπάλληλοι του Γενικού Λογιστηρίου, οφείλουν να έχουν ευρείαν γνώσιν της λογιστικής και καταστιχογραφίας με πρακτικήν πείραν αμφοτέρων, ευρείαν αντίληψιν των αρχών και της τακτικής της σχετιζομένης με την εξέτασιν και διερεύνησιν λογαριασμών, πολύ καλήν γνώσιν της Αγγλικής, ενδελεχή γνώσιν των Κυβερνητικών Κανόνων και Κανονισμών των σχετιζομένων με οικονομικά και λογαριασμούς, υπ' αυτήν δε την έποψιν πρέπει να έχουν υποστή επιτυχώς τας εξετάσεις των Κυπριακών Γενικών Διαταγμάτων και Δημοσιονομικών Διατάξεων και να είναι κάτοχοι του Ανωτέρου Πιστοποιητικού του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου εις την Καταστιχογραφίαν και Λογιστικήν ή ισοδυνάμου προσόντος.

(ιν) ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ, 1ΗΣ ΤΑΞΕΩΣ:

Η θέσις αύτη είναι επίσης θέσις προαγωγής. Οι υποψήφιοι, οίτινες δέον να είναι υπάλληλοι του Γενικού Λογιστηρίου, οφείλουν να έχουν ενδελεχή γνώσιν της Λογιστικής και Καταστιχογραφίας με ειδικήν γνώσιν των Κυβερνητικών λογιστικών μεθόδων και κανόνων και κανονισμών των σχετιζομένων με οικονομικά και λογαριασμούς και υπ' αυτήν την έποψιν δέον να έχουν υποστή επιτυχώς τας εξετάσεις των Κυπριακών των Κυπριακών Γενικών Διαταγμάτων και Δημοσιονομικών Διατάξεων και να είναι κάτοχοι του Ανωτέρου Πιστοποιητικού του Επμορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου εις την Καταστιχογραφίαν και Λογιστικήν ή ισοδυνάμου προσόντος.

(ν) ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ, 2ΑΣ ΤΑΞΕΩΣ:

Η θέσις αύτη είναι θέσις πρώτου διορισμού και προαγωγής. Οι υποψήφιοι δέον να είναι κάτοχοι απολυτηρίου Σχολής Μέσης Παιδείας με εξαετή κύκλον σπουδών και να έχουν καλήν γνώσιν της Αγγλικής, ή να έχουν επιτύχει εις έξ θέματα ωρισμένων επιπέδων των εξετάσεων του Κυπριακού Πιστοποιητικού Εκπαιδεύσεως (αι εξετάσεις αύται δεν διεξάγονται πλέον) και να είναι επίσης κάτοχοι του Ανωτέρου Πιστοποιητικού του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου εις την Καταστιχογραφίαν και Λογιστικήν ή ετέρας τινός εξετάσεως εγκεκριμένης ως ισοδυνάμου.

Πρόσωπον κατέχον πανεπιστημιακόν τίτλον εις εμπορικά θέματα ή έχον άλλην κατάλληλον μεταγυμνασιακήν μόρφωσιν θα εθεωρείτο ως υποψήφιος διά την θέσιν. Δύναται να επιτραπή εις τοιούτους υποψηφίους να καταλάβουν την θέσιν εις υψηλότερον σημείον της μισθοδοτικής κλίμακος.

(νι) ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ, 3ΗΣ ΤΑΞΕΩΣ:

Η θέσις αύτη είναι θέσις πρώτου διορισμού και προαγωγής. Οι υποψήφιοι δέον να κέκτηνται τα αυτά προσόντα ως οι υποψήφιοι διά την θέσιν του Λογιστικού Λειτουργού, 2ας Τάξεως, πλην του Ανωτέρου Πιστοποιητικού του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου εις την Καταστιχογραφίαν και Λογιστικήν ή ισοδυνάμου προσόντος. Αντί τούτου, οι υποψήφιοι δέον να έχουν επιτύχει εις τας Ενδιαμέσους Εξετάσεις Καταστιχογραφίας του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου ή ετέρας τινός εξετάσεως εγκεκριμένης ως ισοδυνάμου.

Εκ των ανωτέρω λεπτομερειών καθίσταται πέραν πάσης αμφιβολίας σαφές ότι αι ούτω καλούμεναι Βρεττανικαί Εξετάσεις δεν αποτελούν τα μόνα προσόντα διά διορισμόν ή προαγωγήν εις τας ανωτέρω θέσεις.

(β) Τούτο έχει ήδη τύχει απαντήσεως εις την παράγραφον (α). Επιπροσθέτως, ως γνωρίζουν τα μέλη, οι διορισμοί και αι προαγωγαί αφορούν την Επιτροπήν Δημοσίας Υπηρεσίας και ουχί την Κυβέρνησιν.

(γ) Η θέσις Λογιστικού Λειτουργού, 2ας Τάξεως, και η θέσις Διοικητικού Λειτουργού Υπουργείου τινός δεν δύνανται να συγκριθούν. Εις την πρώτην περίπτωσιν πρόκειται περί θέσεως τεχνικής φύσεως, ενώ εις την δευτέραν περί διοικητικής τοιαύτης. Μία διοικητική θέσις δεν προϋποθέτει κατ' ανάγκην ειδικά προσόντα, καίτοι ταύτα είναι επιθυμητά. Ό,τι απαιτείται είναι γενική μόρφωσις υψηλού επιπέδου, κατά κανόνα Πανεπιστημιακού επιπέδου, και ωρισμέναι ιδιότητες αίτινες συνοπτικώς δύνανται να κληθούν «Διοικητική ικανότης».

(δ) Η ικανότης, η πείρα και γενικώς η αξία ενός υπαλλήλου λαμβάνονται υπ' όψιν όταν ούτος πρόκειται να κριθή διά προαγωγήν ή διά διορισμόν εις μίαν θέσιν. Αλλ' όταν η ανωτέρα θέσις ή η νέα θέσις απαιτεί ειδικήν κατάρτισιν ή προσόντα το τελικόν κριτήριον δέον να είναι το εάν ο εν λόγω υπάλληλος κέκτηται ωσαύτως την ειδικήν αυτήν κατάρτισιν ή τα ειδικά προσόντα. Δι' εκάστην θέσιν εν τη Δημοσία Υπηρεσία υπάρχει σχέδιον Υπηρεσίας το οποίον καθορίζει τα δι' εκάστην θέσιν απαιτούμενα προσόντα. Τα προσόντα ταύτα δύνανται εκάστοτε να αναθεωρώνται, και πράγματι αναθεωρώνται, αλλά δεν θα ήτο πρακτικώς εφαρμόσιμον διά την Κυβέρνησιν να διεξάγη ειδικήν εξέτασιν δι' έκαστον νέον υπάλληλον διοριζόμενον εις μίαν θέσιν.

(ε) Η θέσις αναφορικώς προς τα προσόντα τα οποία οι υποψήφιοι διά τας διαφόρους θέσεις της Δημοσίας Υπηρεσίας δέον να κατέχουν είναι απολύτως σαφής, ως δύναται να γίνη αντιληπτόν εκ των εκάστοτε δημοσιευομένων κενών θέσεων. Δεν θα ήτο προς το δημόσιον συμφέρον ούτε και θα συνετέλει εις την ομαλήν λειτουργίαν της Κυβερνητικής μηχανής η αναβολή πληρώσεως κενών θέσεων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Κληρίδης αντικαθίσταται υπό του κ. Αναστασιάδη).

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Σεπτεμβρίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Νετζέτ Χουσε·ί·ν και ληφθείσα την 27ην Σεπτεμβρίου, 1961.

«Το χωρίον Πύλα το οποίον αποτελείται εκ 1,000 κατοίκων και διά του οποίου διέρχεται πολυσύχναστος ασφαλτοστρωμένη οδός απετάθη επανειλημμένως διά παροχήν εις αυτό ηλεκτρικού ρεύματος.

Δεδομένου ότι ο Ηλεκτροπαραγωγός σταθμός Δεκελείας ευρίσκετι πλησίον του εν λόγω χωρίου και δεδομένου ότι αι ηλεκτρικαί γραμμαί διέρχονται εκ διαφόρων κατευθύνσεων τόσον πλησίον του χωρίου ώστε να θεωρώνται ως διερχόμεναι διά μέσου του χωρίου, ερωτώ την αρμοδίαν αρχήν εάν τα εν λόγω δεδομένα δεν θεωρώνται αρκετός λόγος διά ικανοποίησιν αυτής της δικαίας επιθυμίας των κατοίκων, εάν η Πύλα ευρίσκεται εις τον κατάλογον των χωρίων εις τα οποία θα παρασχεθή εφέτος ηλεκτρικόν ρεύμα και εάν όχι πότε υπάρχει πρόθεσις να δοθή ηλεκτρικόν ρεύμα».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Νετζέτ Χουσε·ί·ν.

«Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής Ηλεκτρισμού μας πληροφορεί ότι η Πύλα συμπεριλαμβάνεται εις τον κατάλογον των χωρίων άτινα δυνατόν να ηλεκτροφωτισθούν εντός του 1962».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 12ην Σεπτεμβρίου, 1961.

«Επειδή υπό των κατοίκων των χωρίων Μονής, Πύργου και Αγίου Τύχωνος εκφράζονται παράπονα ότι η σκόνη ήτις εκπέμπεται εκ του εργοστασίου τσιμεντοποιείας Μονής, επροξένησε και προκαλεί συνεχώς ζημίας εις τα χαρουπόδενδρα, ελαιόδενδρα και εις άλλα κτήματά των, γεγονός το οποίον διεπιστώθη υπό Υπαλλήλων του Γεωργικού Τμήματος, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν επί των κάτωθι:

(1) Εμελετήθησαν υπό του αρμοδίου Κυβερνητικού Τμήματος τα ως άνω παράπονα των εν λόγω χωρίων;

(2) Μελετάται ή όχι η λήψις των ενδεδειγμένων μέτρων ώστε το εν λόγω εργοστάσιον να προβή εις τοιαύτας εγκαταστάσεις διά να αποφευχθή εις το μέλλον η ζημία;

(3) Κατεβλήθησαν ή όχι μεσολαβητικαί προσπάθειαι εκ μέρους του αρμοδίου κυβερνητικού τμήματος προς τον σκοπόν της αποζημιώσεως των ζημιωθέντων υπό του υπευθύνου εργοστασίου, δεδομένου ότι αι ζημίαι έχουν λάβει ομαδικόν χαρακτήρα, εις τρόπον ώστε να θεωρήται δημοσία οχληρία ή συνέχισις της εκπομπής της σκόνης υπό του εν λόγω εργοστασίου;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 27ην Νοεμβρίου, 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 9ην Σεπτεμβρίου, 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Το ζήτημα εξετάζεται υπό του Επάρχου Λεμεσού εν συνεννοήσει μετά του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, η δε κατάστασις των πέριξ του εργοστασίου δένδρων παρακολουθείται υπό ειδικών του εν λόγω Υπουργείου. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν απεδεικνύετο ότι προξενείται οιαδήποτε ζημία, θα καταβληθή προσπάθεια όπως εξευρεθή τρόπος αποφυγής της δημιουργουμένης κόνεως, εάν δε τούτο αποδειχθή ακατόρθωτον από τεχνικής ή οικονομικής πλευράς, η Διεύθυνσις του εργοστασίου θα μελετήση τρόπους αποζημιώσεως των ιδιοκτητών των δένδων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 11ην Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου και ληφθείσα την 12ην Σεπτεμβρίου, 1961.

«Διά την συλλογήν ελαιών, ορίζεται πάντοτε υπό των Επάρχων ημερομηνία καθ' ην αύτη αρχίζει. Αλλ' όμως ελαίαι πωλούνται ελευθέρως εις την αγοράν, πριν δοθή άδεια προς συλλογήν. Αι πλείσται των τοιουτοτρόπως διατεθεμένων ελαιών, είναι κλοπιμαίαι, πράγμα που προξενεί μεγάλην ζημίαν εις τους παραγωγούς, και όχι ολίγην, ενόχλησιν.

Δύναται το αρμόδιον Υπουργείον, και η αστυνομία, να εκθέση εις την Βουλήν τους λόγους, διά τους οποίους οι παρανόμως συλλέγοντες και πωλούντες ελαιόκαρπον, δεν καταδιώκονται;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου, 1961, του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 11ην Σεπτεμβρίου, 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαρίδημου Χατζηχάρου.

«Γενικώς πιστεύεται ότι ελαίαι εκτιθέμεναι προς πώλησιν αποτελούν ιδιοκτησίαν των χωρικών και ότι αύται περισυλλέγονται επί τη βάσει των προνοιών του άρθρου 3(1) του περί Ελαιών και Άλλων Καρπών (Προστασίας) Νόμου, Κεφ. 76 αι οποίαι επιτρέπουν την συλλογήν ελαιών εκ δένδρων ή εκ του εδάφους δεδομένου ότι προειδοποίησις περί του σκοπού τούτου έχει δοθή υπό του ιδιοκτήτου προς τον Πρόεδρον της Χωριτικής Αρχής. Παραβάσεις καταγγέλλονται υπό των Αγροφυλάκων και της Χωροφυλακής προς τον Έπαρχον όστις και συμβιβάζει ταύτας διά της επιβολής προστίμου.

Είναι δυνατόν να υπάρξουν περιπτώσεις κλοπής ελαιών, όπως και δι' άλλα γεωργικά προϊόντα, εις μικράν οπωσδήποτε κλίμακα, εις χωρία όπου τα δένδρα ευρίσκονται εις μάλλον απομεμακρυσμένας περιοχάς, όπου η επίβλεψις δεν είναι πάντοτε επαρκής. Εις τοιαύτας περιπτώσεις το κοινόν συμβουλεύεται να καταγγέλλη τους παραβάτας εις τας Αρχάς».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Σεπτεμβρίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμίλιου Φράγκου και ληφθείσα την 21ην Σεπτεμβρίου 1961.

«Ως γνωστόν οι αδέσποτοι κύνες όχι μόνον αποτελούν κίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν, ως οι φορείς της εχινοκόκκου κύστεως, αλλά αποτελούν και κίνδυνον διά την ασφάλειαν των πολιτών και ιδία των μικρών παιδιών. Επί πλέον αποτελούν δημοσίαν οχληρίαν και προξενούν πολλάς καταστροφάς εις πουλερικά και άλλα κατοικίδια ζώα ούτως ώστε να ακούωμεν πολλά παράπονα και να αναγιγνώσκωμεν καθημερινώς εις τον τύπον διαφόρους επιθέσεις σκύλλων κατά ανθρώπων και ζώων.

Καθώς αντιλαμβανόμεθα ο περί κυνών υπάρχων νόμος δεν δύναται να θεωρηθή ως αποτελεσματικός διά την εξόντωσίν των ούτως ώστε να απαλλαγώμεν της οχληρίας και επικινδύνου αυτής μάστιγος.

Διά ταύτα παρακαλούμεν τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον ευρίσκεται υπό μελέτην το ζήτημα της επί το αυστηρότερον τροποποιήσεως του υφισταμένου νόμου.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου, 1961, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Σεπτεμβρίου, 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου.

«Ο περί Κυνών Νόμος είναι κατά την γνώμην του Υπουργείου αρκετά αυστηρός. Γίνονται προσπάθειαι όπως αι κατά τόπους αρμόδιοι αρχαί εφαρμόζουν τούτον επί το αυστηρότερον».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 26ην Σεπτεμβρίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 27ην Σεπτεμβρίου, 1961.

«Επειδή προεκηρύχθησαν εκλογαί Συμβουλίου Περιοχών Αναπτύξεως και επειδή αύται θα γίνωσιν δυνάμει αναχρονιστικών και αντιδημοκρατικών προνοιών του υφισταμένου Νόμου τον οποίον εθέσπισεν η καταργηθείσα αποικιοκρατική Κυβέρνησις δι' ιδίους γνωστούς σκοπούς, και συγκεκριμένως, επειδή κατά τον ρηθέντα νόμον:

(1) Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν όλοι οι κάτοικοι οι οποίοι δεν είναι ιδιοκτήται ακινήτου περιουσίας ή δεν έχουν ενοικιασμένην ακίνητον περιουσίαν δυνάμει εγγράφου ενοικιαστηρίου συμβολαίου, ήτοι μεγάλον μέρος εκάστης κοινότητος.

(2) Η μυστικότης της εκλογής δεν εξασφαλίζεται ρητώς υπό του Νόμου, αλλ' αφίεται εις τον Έπαρχον να καθορίσει τον τρόπον της εκλογής τον οποίον θέλει και τούτο κατά την εκλογικήν συνέλευσιν.

(3) Επειδή στερούνται του δικαιώματος του εκλέγεσθαι, όσοι δεν είναι Βρεττανοί υπήκοοι, και οι πλείστοι, αν όχι όλοι, οι κάτοικοι των Περιοχών Βελτιώσεως έπαυσαν να είναι Βρεττανοί Υπήκοοι, ως και όσοι κατά τα δύο προ της εκλογής των έτη κατεδικάσθησαν εις φυλάκισιν έξ ή περισσοτέρων μηνών, πράγμα που αποστερεί του δικαιώματος του εκλέγεσθαι και όσους κατεδικάστησαν διά μη ατιμωτικά πταίσματα, ή και δι' ασήμαντα πταίσματα ακόμη, ως το της κοινής οχληρίας, της διεξαγωγής επαγγέλματος ή εργασίας προκαλούντων ισχυρόν θόρυβον ή δυσοσμίαν, το πταίσμα του οδηγείν όχημα τόσον αμελώς ώστε να είναι πιθανόν να προκαλέση ζημίαν εις τρίτον κλπ.

(4) Επειδή η τοιαύτη στέρησις του δικαιώματος του εκλέγεσθαι εις καταδικασθέντας εις εξάμηνον φυλάκισιν αποτελεί τιμωρίαν δυσαναλόγως βαρείαν προς την σοβαρότητα του πταίσματος διά το οποίον κατεδικάσθησαν, και κάμνει αδικαιολόγητον διάκρισιν μεταξύ των ενηλίκων κατοίκων των Περιοχών Αναπτύξεως.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον εάν δεν είναι ορθόν να τροποποιηθή ο Νόμος ούτος επί το δημοκρατικώτερον και να συγχρονισθή προτού γίνωσιν εκλογαί δυνάμει των τοιούτων αναχρονιστικών και αντιδημοκρατικών προνοιών του;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 26ην Σεπτεμβρίου, 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Η πιθανότης της τροποποιήσεως του Νόμου τούτου μελετάται».

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων έληξεν.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίασιν θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Περιουσίας Νόμος του 1962.

Ο περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου Βιομηχανίας Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι εκφράζω την γνώμην της πλειοψηφίας της Βουλής εάν θα έλεγα ότι θα έπρεπε να προσθέσωμεν ως θέμα την κατατόπισιν της Βουλής επί των εργασιών της Κοινοβουλευτικής Αντιπροσωπείας εις Στρασβούργον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γενικώς την κατατόπισιν; Ή μήπως ιδιαιτέρως θέλετε την θέσιν της Κυπριακής Αντιπροσωπείας όσον αφορά την υποστήριξιν του θέματος των.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Την γενικήν κ. Πρόεδρε, και εάν υπάρχουν επί μέρους, η γενική περιλαμβάνει τα επί μέρους. Πλήρη κατατόπισιν επί των εργασιών, δεδομένου ότι αντεπροσώπευε το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επειδή ελέχθη η φράσις Κυπριακής Κοινοβουλευτικής Αντιπροσωπείας, θα ήθελα να υπενθυμίσω τα μέλη της Βουλής ότι οι Βουλευταί οι οποίοι λαμβάνουν μέρος εις τας συνεδριάσεις της Επιτροπής αυτής του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν αντιπροσωπεύουν την χώραν των αλλ' απλώς τους ιδίους. Με αυτήν την επεξήγησιν, εάν θέλη η Βουλή να συζητήση το θέμα τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι μόνον δεν αντιπροσωπεύουν την χώραν των αλλ' ούτε παρακάθηνται ως αντιπροσωπεία. Ο καθείς δε κάθεται κεχωρισμένως των άλλων συναδέλφων του εκ της ιδίας χώρας, κατ' αλφαβητικήν σειράν, αι δε απόψεις τας οποίας εκφράζουν είναι απόψεις βουλευτών του Συμβουλίου της Ευρώπης και όχι απόψεις των χωρών από τας οποίας αποστέλλονται.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η Βουλή αύτη συνεζήτησε κατά πόσον θα μετείχε εις το Συμβούλιον Ευρώπης, απεφάσισε να συμμετάσχη και εξέλεξεν Αντιπροσωπείαν. Πιστεύω ότι δικαιούται να ερωτήση τί έκαμεν η Αντιπροσωπεία την οποίαν ενέκρινεν και η οποία παρεκάθησεν εις το Συμβούλιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να προσθέσω, κ. Πρόεδρε, ότι εγώ προσωπικώς ουδεμίαν ένστασιν έχω να συζητηθεί αυτό το θέμα. Απλώς θέλω να υποδείξω εις την Βουλήν ότι πιθανόν μετά που θα καταναλώσωμεν τόσον χρόνον διά να συζητήσωμεν τούτο το θέμα να αποφανθώμεν ότι δεν ήτο ανάγκη καν να αρχίσωμεν αυτήν την συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φειδίας Παρασκευαΐδης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μετά την παρέμβασιν του κ. Λέλλου Δημητριάδη και ωρισμένας διευκρινίσεις περί της φύσεως των εργασιών της Συμβουλευτικής Διασκέψεως του Στρασβούργου, θα ήθελα να υποβάλω το εξής: Να παρακληθή ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής, και ως ηγέτης της Αντιπροσωπείας εκείνης να ενημερώση τα μέλη της Βουλής είτε καθ' ομάδας είτε εις μίαν σύσκεψιν άλλην χωρίς να απασχολήσωμεν το Σώμα τούτο με την έκθεσιν των εργασιών της Συσκέψεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να παρατηρήσω ότι η Βουλή αυτή έλαβε κατ' αρχήν την απόφασιν κατά πόσον η Κύπρος θα συμμετέχη εις το Συμβούλιον της Ευρώπης. Δυνάμει των κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρώπης εστάλη Αντιπροσωπεία, η οποία Αντιπροσωπεία δεν αντιπροσωπεύει τας απόψεις της χώρας ούτε της Βουλής αλλ' είναι αι απόψεις των προσώπων τα οποία παρευρίσκονται εις το Συμβούλιον της Ευρώπης. Εις όλας τας χώρας του Συμβουλίου της Ευρώπης όταν επιστρέψουν αι αντιπροσωπείαι εις τας χώρας των, εντός της Βουλής εις ουδεμίαν περίπτωσιν υποβάλλουν έκθεσιν των πράξεών των, αλλά το κάθε μέλος, το οποίον αποτελεί την Αντιπροσωπείαν, ενημερώνει την παράταξίν του και ουδέποτε γίνεται συζήτησις εις την Βουλήν. Επειδή όμως εις την παρούσαν περίπτωσιν αντιλαμβάνομαι ότι ενδιαφέρει μερικούς εκ των Βουλευτών η θέσις την οποίαν υπεστήριξα όσον αφορά την κατά την γνώμην μου παράνομον σύλληψιν και κράτησιν Γάλλων διπλωματών εις την Αραβικήν Δημοκρατίαν, δεν θα ήθελα να αρνηθώ συζήτησιν επί του θέματος αυτού. Θα μου ήτο δε λίαν ευχάριστος η ευκαιρία να αναλύσω τας απόψεις μου επί του θέματος. Εάν είναι αυτό το θέμα το οποίον ενδιαφέρει, τότε προσωπικώς ουδεμίαν ένστασιν θα είχα όπως εγγραφή. Το κατά πόσον θα εγγραφή ή όχι θα εξαρτηθή από τους εντίμους Βουλευτάς. Εάν είναι το θέμα της γενικής κατατοπίσεως, δεν νομίζω ότι μπορεί να εγγραφή, διά τους λόγους τους οποίους εξήγησα, διότι υποτίθεται ότι ο κάθε Βουλευτής θα ενημερώση την ιδικήν του παράταξιν επί του θέματος των ενεργειών του εις το Συμβούλιον της Ευρώπης.

Υπάρχει εισήγησις;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Διατηρώ απολύτως τας απόψεις τας οποίας εξέφρασα. Θα μου ήτο δύσκολον να παραδεχθώ ότι το Συμβούλιον Ευρώπης αποτελεί απλώς καφενείον εις το οποίον εκφράζονται προσωπικαί αντιλήψεις, και πιστεύω ότι δεν θα ήτο τότε ανάγκη αυτή η Βουλή να αποφασίση και να αποστείλη ειδικήν Αντιπροσωπείαν. Εάν η Βουλή δεν θέλει να ακούση είναι δικαίωμα της πλειοψηφίας να αποφασίση εάν θα διηυκόλυνε το να περιορισθή το θέμα, δεν θα είχα ένστασιν. Θα επροτιμούσα όμως το θέμα να παραμείνη γενικόν όπως ετέθη εις την αρχήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι λυπηρόν διότι ο έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης θεωρεί ότι κάθε μέρος εις το οποίον γίνεται ανταλλαγή απόψεων είναι καφενείον· εν τούτοις θα ηυκόλυνε πολύ και τον εαυτόν του και άλλους εάν ανεγίνωσκε το Καταστατικόν του Συμβουλίου της Ευρώπης, οπότε θα έβλεπεν ότι βασικός όρος είναι ότι έκαστον Μέλος εκφράζει τας ιδικάς του απόψεις και όχι της Κυβερνήσεώς του. Προσωπικώς δεν θα εγγράψω θέμα γενικής συζητήσεως κατατοπίσεως επί των ενεργειών της Αντιπροσωπείας εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, εκτός εάν η πλειοψηφία της Βουλής αποφασίση περί τούτου.

Ο κ. Φειδίας Παρασκευαΐδης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. Ευσεβάστως υπομιμνήσκω ότι υπέβαλα και εγώ μίαν πρότασιν, όπως εκφρασθή παράκλησις προς τον Ηγέτην της Αντιπροσωπείας να ενημερώση καθ' ομάδας τους Βουλευτάς διά τα αποτελέσματα της Συνελεύσεως του Στρασβούργου. 'Οσον όμως αφορά την εντόπισιν του θέματος εις επί μέρους υποστήριξιν απόψεων αι οποίαι εγένοντο εις την Συνέλευσιν εκείνην, προτείνω όπως απορριφθή η εισήγησις αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν δύο εισηγήσεις, μία όπως η Αντιπροσωπεία κατατοπίση την Βουλήν επί των θεμάτων του Στρασβούργου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει δευτέρα εισήγησις όπως η Αντιπροσωπεία εις Στρασβούργον αναλύση την θέσιν την οποίαν έλαβεν όσον αφορά την σύλληψιν και κράτησιν τεσσάρων Γάλλων διπλωματών υπό της Αραβικής Δημοκρατίας.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

Α. ΦΡΑΓΚΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Νομίζω ότι μετά τας εξηγήσεις που εδώσατε, ότι το κάθε μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης εκφράζει τας ιδικάς του απόψεις, και μετά την απόφασιν της Βουλής όπως μη συζητήσωμεν γενικώς επί της θέσεως των Βουλευτών της Κύπρου εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, δεν βλέπω κανένα λόγον διατί να υπεισέλθωμεν εις ειδικά θέματα και να συζητήσωμεν τας απόψεις τας οποίας εξέφρασεν ο Πρόεδρος όσον αφορά το θέμα αυτό. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως ούτε αυτό γίνη αποδεκτόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την δευτέραν εισήγησιν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις απορρίπτεται.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν των εργασιών της συνεδρίας αυτής.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Παρασκευήν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

('Ωρα λήξεως: 7.00 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 26ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.40 μ.μ.)

Παρόντες:

'Έλληνες 24, Τούρκοι 10, Σύνολον 34.

Απόντες:

'Έλληνες 10, Τούρκοι 5, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Α, είναι Ερωτήσεις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωση ερωτήσεων και απαντήσεων.

Η ώρα είναι 5.40 μ.μ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 2αν Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 3ην Ιουνίου 1961.

«Ο χείμαρρος «Καστελλή» όστις κατέρχεται εκ του χωρίου Αμπελικού επιφέρει μεγάλας ζημίας εις τους κήπους του Καραβοστασίου και γίνεται αιτία διαβρώσεως του εδάφους. Μετά λύπης πληροφορούμαι ότι ουδεμία θετική απάντησις εδόθη εις τας διαφόρους αιτήσεις διά την βελτίωσιν του ρηθέντος χειμάρρου, και ούτω ηγνοήθη η πραγματική αξίωσις της κοινότητος.

Η υπό της Κυβερνήσεως επενεχθείσα βελτίωσις δι' ης συσσωρεύονται τα διασκορπισμένα ύδατα εντός ενός χάνδακος απέβη επιζήμιος και οι κήποι κατεκλύσθησαν υπό ύδατος.

Η μεγαλυτέρα επιθυμία και ανάγκη του εν λόγω χωρίου είναι η βελτίωσις του χειμάρρου και η πρόσληψίς του εις τα αντιδιαβρωτικά έργα.

Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να παράσχη εξηγήσεις εις την Βουλήν επί του εν λόγω θέματος».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 2αν Ιουνίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η επηρεαζομένη περιοχή αποτελεί μέρος της κατωκημένης περιοχής της ενορίας «Σόλου» Καραβοστασίου.

Ωρισμένα αντιδιαβρωτικά έργα συμπεριελήφθησαν εις τα σχέδια Καραβοστασίου εκ της Αμερικανικής Βοηθείας, αλλά ταύτα δεν δύνανται να λύσουν ριζικώς το πρόβλημα.

Μελετάται σχέδιον βελτιώσεως ή λύσεως του ζητήματος, τελική δε απόφασις θα ληφθή μόλις ετοιμασθώσιν αι εκθέσεις των τεχνικών των ενδιαφερομένων Τμημάτων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιουλίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 8ην Ιουλίου 1961.

«Ο συνοικισμός Φιλαδελφείας παρά το προάστειον Τράχωνας έχει υποστή επανειλημμένως μεγάλας ζημίας εκ των πλημμυρών.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την κατασκευήν αντιπλημμυρικών και αρδευτικών έργων εις την περιοχήν αυτήν και πότε θα τεθούν αυτά εις εφαρμογήν;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 8ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Ποσόν εκ £350 ενεκρίθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και εδαπανήθη διά την διεύρυνσιν και εκβάθυνσιν του ποταμού «Αλμυρού» συμφώνως εγκριθέντος σχεδίου.

Η κατάστασις θεωρείται τώρα ικανοποιητική».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 13ην Οκτωβρίου 1961.

«Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις δρόμων στην Επαρχία Αμμοχώστου που συνδέουν χωρία με πόλεις και που είναι σχεδόν αδιάβατοι. Μερικοί από αυτούς τους δρόμους είναι βασικοί γιατί εκτός των επιβατών μεταφέρονται κάι αγροτικά προϊόντα δεκάδων χιλιάδων λιρών. 'Οπως για παράδειγμα οι δρόμοι Αγίας Νάπας-Παραλιμνίου-'Αχνας-Μακράσυκας-Κουκλιών, Αχερίτου ως τον κεντρικόν δρόμον Αμμοχώστου-Λευκωσίας και Στρογγυλού ως το Κεντρικό άσφαλτο.

Οι χωριτικές αρχές, οι οργανώσεις και άλλοι παράγοντες εζήτησαν επανειλημμένα την διόρθωσιν αυτών των δρόμων.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείον Εσωτερικών αν υπάρχουν σχέδια για την διόρθωσιν αυτών των δρόμων μέσα στο 1962;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 4ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 13ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Γίνεται προσπάθεια όπως επί τη βάσει του πενταετούς σχεδίου Αναπτύξεως παραχωρηθούν μεγαλύτερά ποσά χρημάτων προς τους Επάρχους διά την επιδιόρθωσιν δρόμων, η συντήρησις των οποίων εμπίπτει εις την δικαιοδοσίαν των. Εάν τούτο τελικώς εγκριθή θα επέλθουν σημαντικαί βελτιώσεις εις πολλούς εκ των δρόμων τούτων εντός του 1962».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 27ην Οκτωβρίου 1961.

Συμφώνως προσφάτου αποφάσεως ο Κεντρικός Αστυνομικός Σταθμός Λευκωσίας θα μεταφερθή από της πλατείας Ατατούρκ εις την Πύλην Πάφου. Ο εν λόγω σταθμός εξυπηρέτησε τον Κυπριακόν λαόν πέραν του αιώνος. Καθ' α πληροφορούμεθα αυτός ο σταθμός, εκατόν και πλέον ετών, θα λειτουργή ως Παράρτημα διευθυνόμενον υφ' ενός κατωτέρου αξιωματικού της Αστυνομίας και 23-25 αστυνομικών.

Επί ποίας βάσεως και σκέψεως στηρίζεται η μεταφορά εις άλλο μέρος ενός σταθμού όστις εχρησιμοποιήθη ως αστυνομικός σταθμός επί έτη;

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός διαφωτίση την Βουλήν μας επί του ως άνω θέματος το ενωρίτερον».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 4ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η ίδρυσις Αστυνομικού Σταθμού εις την Πύλην Πάφου υπηγορεύθη υπό των αυξανομένων αναγκών της πόλεως, σκοπόν δε έχει την πληρεστέραν εξυπηρέτησιν του κοινού. Περιπλέον, ο διαθέσιμος χώρος ήτο τελείως ανεπαρκής διά τας ανάγκας της αστυνομίας.

Μέρος του χώρου ο οποίος κατείχετο υπό της αστυνομίας παρά την πλατείαν Ατατούρκ παρέστη ανάγκη να παραχωρηθή εις το Τμήμα Καταγραφής διά την καλυτέραν εξυπη-

ρέτησιν του κοινού ως ευρισκόμενον πλησίον του Διοικητηρίου Λευκωσίας.

Η πληροφορία του εντίμου μέλους ότι ο παρά την πλατείαν Ατατούρκ αστυνομικός σταθμός θα λειτουργή ως παράρτημα διευθυνόμενον υπό κατωτέρου αξιωματικού δεν είναι αληθής. Ο σταθμός ούτος θα διευθύνεται υπό ανωτέρου αξιωματικού ως και πρότερον και θα είναι πλήρως επηνδρωμένος.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιουνίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 11ην Ιουλίου 1961.

«Εν όψει του γεγονότος ότι εις τον Πυροσβεστικόν Σταθμόν Λεμεσού εργάζεται το εξ 24 προσώπων εργατοϋπαλληλικόν προσωπικόν επί 24 συνεχείς ώρας και αναπαύονται κατά το αμέσως προσεχές 24ωρον. Και δεδομένου ότι το ως άνω ωράριον εργασίας είναι πρωτοφανές εις την δημοσιοϋπαλληλικήν υπηρεσίαν της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν διά να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον προτίθεται η Κυπριακή Κυβέρνησις να λάβη τα δέοντα μέτρα εις τρόπον ώστε να τερματισθή μία απαράδεκτος και καταθλιπτική κατάστασις εις βάρος των ως άνω Δημοσίων Υπαλλήλων».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 4ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 11ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Οι πυροσβέσται ουδόλως δύνανται να θεωρηθούν ότι είναι δημόσιοι υπάλληλοι. Ούτοι εγγράφονται ως αστυνομικοί συμφώνως προς τας προνοίας του περί Αστυνομίας Νόμου.

Το παρόν σύστημα της 24ώρου εργασίας και 24ώρου αναπαύσεως ευρίσκεται εν ισχύι και αλλαχού, οι δε πυροσβέσται λαμβάνουν γνώσιν τούτου άμα τη εγγραφή των. Το σύστημα τούτο είναι οικονομικόν, οιαδήποτε δε πρότασις προς ελάττωσιν του ωραρίου συνεπάγεται αύξησιν προσωπικού. Ταυτοχρόνως οι πυροσβέσται εν Κύπρω τυγχάνουν μεγαλυτέρας αδείας, ανερχομένης εις 42 ημέρας κατ' έτος, ενώ εις άλλας χώρας η άδεια δεν υπερβαίνει τας 21 ημέρας.

Οι πυροσβέσται επί καθήκοντι κατά την διάρκειαν του 24ώρου ευρίσκονται εν επιφυλακή διά την κατάσβεσιν πυρκαϊών και ασχολούνται εις άλλα συναφή καθήκοντα διαρκείας κατά μέσον όρον από 8-9 1/2 ώρας εντός ενός εικοσιτετραώρου. Ο μέσος όρος εβδομαδιαίας απασχολήσεως ενός πυροσβέστου είναι 35 ώραι εξαιρουμένων των ωρών κατά τας οποίας είς πυροσβέστης απασχολείται εις την κατάσβεσιν πραγματικής πυρκαϊάς».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Σεπτεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 20ήν Σεπτεμβρίου 1961.

«Παρά την τοποθεσίαν «Πλατυμάτης» εις την περιοχήν Αγ. Αμβροσίου, λειτουργεί από καιρού μετρητής διά την βροχόπτωσιν.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής ποία η σημειωθείσα στάθμη βροχοπτώσεως εις την εν λόγω περιοχήν και αν μελετάται η κατασκευή υδατοφράκτου εις αυτήν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 12ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Σεπτεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Οι υπό του μετρητού βροχοπτώσεως καταγραφέντες αριθμοί παρά την τοποθεσίαν «Πλατυμάτης» είναι οι ακόλουθοι:

1957-58	23	εκατομμύρια γαλονίων
1958-59	54	εκατομμύρια γαλονίων
1959-60	5	εκατομμύρια γαλονίων
1960-61	33	εκατομμύρια γαλονίων

Η κατασκευή υδατοφράκτου εις την περιοχήν αυτήν ευρίσκεται υπό μελέτην».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 4ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό των εντίμων Βουλευτών περιφερείας Λεμεσού κυρίων Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Είναι γεγονός ότι μέχρι του παρελθόντος μηνός οι εισαγωγείς κινηματογραφικών ταινιών επρομηθεύοντο τα επίκαιρα (News Reels) καθ' εκάστην εβδομάδα, απηλλαγμένα εισαγωγικού δασμού, ενώ από του παρελθόντος μηνός ήρχισαν να υποβάλλωνται, όπως και τα επίκαιρα των άλλων χωρών, εις την πληρωμήν εισαγωγικού δασμού.

Νοουμένου ότι τα τοιαύτα επίκαιρα ήσαν επιστημονικού, εκπαιδευτικού και μορφωτικού περιεχομένου και νοουμένου ότι τοιαύτα ήρχισαν να κατασκευάζωνται και ελληνιστί εις διαφόρους χώρας, λ.χ. Ελλάδα, Τουρκίαν, Γαλλίαν κ. ά. Και νοουμένου ότι εκ των εισαγωγών των ως άνω επικαίρων, ελάχιστον συνολικόν ποσόν εισαγωγικού δασμού εισπράττεται ετησίως υπόο του Δημοσίου και λόγω του τοιούτου εισαγωγικού δασμού επί των εν λόγω επικαίρων, καθίσταται προβληματική εις το μέλλον η εισαγωγή των υπό των ενδιαφερομένων, καθότι ούτοι τα παρέχουσι δωρεάν εις τους ιδιοκτήτας των κινηματογράφων, διά τούτο θα παρακαλέσωμεν τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ή όχι το ζήτημα της απαλλαγής οιουδήποτε εισαγωγικού δασμού των ως άνω επικαίρων, εξ οιασδήποτε χώρας και εάν εισάγωνται ταύτα».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 4ην Οκτωβρίου 1961, υπό των εντίμων Βουλευτών περιφερείας Λεμεσού, κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και Αιμιλίου Φράγκου.

«Συμφώνως της παραγράφου Β4(γ)(1) του Μέρους ΙΙ του Κεφ. 316 του περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμου, μόνον ταινίαι επικαίρων παραγόμεναι εις χώρας της Κοινοπολιτείας εξηρούντο της επιπτώσεως του εισαγωγικού δασμού.

2. "Οταν ετροποποιήθη ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμος, Κεφάλαιον 316, η ως άνω αναφερομένη παράγραφος δεν περιελήφθη εις τον κατάλογον των δικαιουμένων απαλλαγής ειδών. Ο νέος περί Τελωνειακού Δασμολογίου Νόμος, Νόμος 32 του 1961, κάμνει πρόνοιαν δι' απαλλαγήν από τον εισαγωγικόν δασμόν τον πληρωτέον μόνον επί εκτεθεισών ταινιών «πολιτιστικής ή εκπαιδευτικής φύσεως».

3. Ως εκ της φύσεώς της, μία ταινία επικαίρων δεν δύναται να θεωρηθή, εξ αυτού τούτου του γεγονότος, ότι είναι ταινία «πολιτιστικής ή εκπαιδευτικής φύσεως», καίτοι δυνατόν αύτη να έχη εκπαιδευτικήν αξίαν.

Περί πλέον, ο όρος επιφυλάξεως (α) του Κανονισμού 6 των περί Κινηματογραφικών Ταινιών Κανονισμών, Κεφ. 43, απαριθμεί ταινίας επικαίρων πολιτιστικής ή εκπαιδευτικής φύσεως ως χωριστά θέματα. Όθεν, ως έχει σήμερον ο Νόμος, αι συνήθεις ταινίαι επικαίρων δεν δύνανται να εξαιρεθούν της επιπτώσεως εισαγωγικού δασμού, εκτός, βεβαίως, εάν είναι πολιτιστικής ή εκπαιδευτικής φύσεως, και ούτω δικαιούνται απαλλαγής δυνάμει της παραγράφου 134(δ) (Μέρος ΙΙ) του Νόμου 32 του 1961».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 27ην Οκτωβρίου 1961.

«Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν επί των ακολούθων αιτημάτων του χωρίου Αγ. Γεώργιος περιφερίας Λευκωσίας.

1. Ο δρόμος του Τουρκικού τομέως του χωρίου δεν έχει επιδιορθωθή από 30ετίας. Διαρκούντος του χειμώνος ο δρόμος είναι αδιάβατος. Οι χωρικοί επιθυμούν την επιδιόρθωσιν του δρόμου τούτου.

2. Οι κάτοικοι του χωρίου Αγ. Γεώργιος δεν ωφελούνται από το ύδωρ το οποίον διέρχεται διά του χωρίου των διά τα επόμενα χωρία. Τα ύδατα διαφεύγουν διά τον λόγον ότι δεν υπάρχουν κανονικοί χάνδακες. Ως εκ τούτου οι κήποι των ήρχισαν να ξηραίνωνται. Πότε θα τύχουν του απαιτουμένου ενδιαφέροντος;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 16ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το περί ου ο λόγος ζήτημα ουδέποτε προηγουμένως ανεφέρθη εις το Υπουργείον τούτο. Εν πάση περιπτώσει, τούτο έχει ληφθή υπό σημείωσιν και θα διερευνηθή με πρώτην ευκαιρίαν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η κατάστασις όλων των οδών του χωρίου Άγιος Γεώργιος είναι κατά το μάλλον ή ήττον η αυτή. Εις σημείον κείμενον εις τα κράσπεδα της Τουρκικής συνοικίας του χωρίου τμήμα της οδού έχει υποστή διάβρωσιν του εδάφους υπό ύδατος ρέοντος εις παρακείμενον αύλακα αρδεύσεως. Η Χωριτική Επιτροπή Υγείας ανέλαβε την υποχρέωσιν όπως προβή εις άμεσον επισκευήν του εν λόγω τμήματος της οδού, διά της ανεγέρσεως τοίχου αντιστηρίξεως, αντί δαπάνης £30.

Εκ της προς το χωρίον Αμερικανική Βοηθείας έχει προκαθορισθή ποσόν £30 διά βελτιώσεως οδών, η δε εργασία θα αρχίση και θα αποπερατωθή κατά το πρώτον τρίμηνον του 1962. Αναμένεται ότι το χωρίον θα συνεισφέρη επίσης ετέρας £30 εκ του Χωριτικού Ταμείου Δημοσίας Υγείας και ότι ίση εισφορά θα γίνη υπό του Επάρχου εκ χρημάτων ευρισκομένων εις την διάθεσίν του.

Το χωρίον Άγιος Γεώργιος απολαύει δικαιωμάτων αρδεύσεως επί του ποταμού Καρκότη τρις της εβδομάδος, ήτοι την Δευτέραν, Παρασκευήν και Σάββατον. Οι μέτοχοι απετάθησαν τελευταίως διά τον σχηματισμόν Αρδευτικού Συνδέσμου, το δε ζήτημα ευρίσκεται υπό μελέτην. Μετά τον σχηματισμόν Αρδευτικού Συνδέσμου, το ζήτημα της επενδύσεως των αυλάκων επί της συνήθους βάσεως θα εξετασθή ευνοϊκώς, εάν οι ενδιαφερόμενοι είναι διατεθειμένοι να συνδράμουν προς τούτο».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 22αν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Εις το διαμέρισμα Πόλεως Χρυσοχούς υπάρχουν αρκετά κτηνοτροφικά χωρία που να επιβάλλεται η ίδρυσις κτηνιατρικού σταθμού εις Πόλιν Χρυσοχούς.

Ερωτάται κατά πόσον ο έντιμος Υπουργός προτίθεται να προβή εις τας αναγκαίας διευθετήσεις διά την τοποθέτησιν κτηνιάτρου εις Πόλιν προς εξυπηρέτησιν των αναγκών μεγάλου αριθμού χωρίων της περιοχής».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 22αν Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη.

«Κτηνιατρικός υπόσταθμος λειτουργεί εις Πόλιν από του 1956. Ο υπεύθυνος λειτουργός του σταθμού τούτου είναι Κτηνιατρικός Επόπτης τελών υπό την άμεσον εποπτείαν του Επαρχιακού Κτηνιατρικού Λειτουργού Πάφου, όστις είναι και ο μόνος Κτηνιατρικός Λειτουργός εις την Επαρχίαν εκείνην. Καίτοι είναι επιθυμητόν όπως διορισθή και δεύτερος Κτηνιατρικός Λειτουργός εν Πάφω, η σημερινή αναφορικώς με το προσωπικόν κατάστασις δεν επιτρέπει τούτο».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 20ήν Οκτωβρίου 1961.

«Επέστησα, την 9ην Ιανουαρίου 1961, μέσον του Προεδρείου της Βουλής των Αντιπροσώπων, την προσοχήν του αρμοδίου Υπουργού ότι η οδός ήτις συνδέει το χωρίον Καλυβάκια (επαρχίας Λευκωσίας) μετά της οδού Λευκωσίας-Λευκονοίκου είναι κατεστραμμένη. Δυστυχώς ο αρμόδιος Υπουργός αναφέρει εις την απάντησίν του ότι η κατάστασις της οδού μήκους 2 1/2 μιλίων είναι καλή.

Αλλ' όταν προ ολίγων ημερών επεσκέφθην και πάλιν το εν λόγω χωρίον παρετήρησα ότι η οδός είναι πολύ κατεστραμμένη και εσχημάτισα την εντύπωσιν ότι η υπ' αυτής κατασκευή τριών γεφυρών είναι απαραίτητος.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν ποία είναι η τελική απόφασίς του σχετικώς με την εν λόγω χωριτικήν οδόν.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 19ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Κατά τας αρχάς του 1961 εδαπανήθη ποσόν £70 διά την επισκευήν της εκτάσεως 2 1/2 μιλίων χωριτικής οδού, ήτις συνδέει το χωρίον Καλυβάκια μετά της κυρίας οδού Λευκωσίας-Λευκονοίκου. Η οδός αύτη ευρίσκεται εις οίαν καλήν κατάστασιν ευρίσκονται και όλαι αι άλλαι χωριτικαί οδοί του αυτού επιπέδου.

Διά την κατασκευήν τριών γεφυριών επί της εν λόγω οδού θα απαιτηθή ποσόν £250. Αν και είναι επιθυμητή η κατασκευή των εν λόγω γεφυριών, ταύτα δεν θεωρούνται απαραίτητα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 20ήν Οκτωβρίου 1961.

«Ο Υπουργός Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις καταφατικήν απάντησίν του εις ερώτησιν υποβληθείσαν υπ' εμού την 9ην Ιανουαρίου 1961, αναφορικώς προς το χωρίον Καλυβάκια ανέφερεν ότι απεφασίσθη η διά σωλήνων μεταφορά του ύδατος Αγ. Βασιλείου. Το Γραφείον του Επάρχου Λευκωσίας αφού κατεμέτρησε την απόστασιν μεταξύ Αγ. Βασιλείου και του χωρίου Καλυβάκια προέβη εις την δέουσαν εκτίμησιν των δαπανών και εξεπόνησε τα αναγκαία σχέδια. Αφ' ετέρου βλέπομεν ότι παρεχωρήθη εις το εν λόγω χωρίον εκ του Ταμείου Αναπτύξεως δάνειον 2.500 λιρών. Το εν λόγω χωρίον υποφέρει εκ λειψυδρίας. Διά ποίον λόγον άραγε καθυστερεί η μεταφορά του ύδατος, η προμήθεια του οποίου έχει ήδη αποφασισθή;

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός ευαρεστηθή να διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 19ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Ουδέν σχέδιον έχει εκπονηθή διά την μεταφοράν ύδατος εκ της πηγής του Αγίου Βασιλείου εις Καλυβάκια, διότι το 1/3 αυτής ανήκει κατά κυριότητα εις την εκκλησίαν Βώνης και δεν δύναται να απαλλοτριωθή. Η εναπομένουσα ποσότης ύδατος δεν είναι επαρκής προς κάλυψιν των αναγκών του χωρίου. Το ποσόν των 2.500 λιρών έχει χορηγηθή ως ειδικευθείσα πίστωσις διά να δαπανηθή εντός του 1961, αλλά λόγω του ότι δεν έχει μέχρι σήμερον εξασφαλισθή ετέρα πηγή υδατοπρομηθείας, το ίδιον ποσόν περιελήφθη προς δαπάνην εντός του 1962, εις περίπτωσιν καθ' ην ήθελεν ανευρεθή ύδωρ εις την υπό του Πρώτου Λειτουργού Αναπτύξεως Υδάτων διενεργουμένην διάτρησιν εις Άγιον Χαρίτωνα Αμμοχώστου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 31ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Είναι αληθές ότι το χωρίον Καλυβάκια έχει ανάγκην προσθέτου ύδατος κατά την θερινήν περίοδον και ότι η μικρά πηγή Αγίου Βασιλείου απετέλει ενδεχομένως πηγήν υδατοπρομηθείας. Κατηρτίσθη σχέδιον αντί υπολογιζομένης δαπάνης £2.200, μη περιλαμβανομένης της τιμής αγοράς του ύδατος, αλλά διεπιστώθη ότι μέρος του ύδατος της εν λόγω πηγής ανήκει εις την εκκλησίαν Βώνης και το υπόλοιπον μέρος εις τους κληρονόμους του εκ Κυθρέας Παντελή Τσιούκουλου, δεν κατέστη δε δυνατή η απαλλοτρίσις τούτου δυνάμει του ισχύοντος Νόμου.

2. Σήμερον υπάρχει πρόθεσις, όπως το χωρίον Καλυβάκια προμηθευθή ύδωρ εξ επιτυχούς διατρήσεως διενεργηθησομένης εντός της περιοχής αυτής βάσει του αναληφθέντος σχεδίου διατρήσεων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων έληξε. Τα θέματα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία — Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Περιουσίας Νόμος του 62, και Ο περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου Βιομηχανίας Νόμος, αναβάλλονται διά την μεταπροσεχή συνεδρίαν της Βουλής, ως επίσης και η εις το Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Ψήφισις Δωδεκατημορίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τα θέματα τα οποία ευρίσκονται επί της ημερησίας διατάξεως θα ορισθούν διά την μεταπροσεχή συνεδρίαν, μετά το πέρας της συνεδρίας της Τρίτης.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 6.15 μ.μ.).

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 30ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 20, Τούρκοι 8, Σύνολον 28.

Απόντες:

'Ελληνες 14, Τούρκοι 7, Σύνολον 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η ψήφισις δωδεκατημορίων του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΛΗΨΙΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΑΡΕΧΟΥΣΗΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΝ 1962.

Παρόντες:

Επιτροπή Οικονομικών

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Νεπήλ Ναπή

Γεώργιος Τζιρκώτης

Ιωσήφ Γιαμάκης

Νετζιέτ Χουσσεΐν

Επιτροπή Προϋπολογισμού

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος

Ιωσήφ Γιαμάκης

Ανδρέας Ζιαρτίδης

Δάφνης Παναγίδης

Γεώργιος Τομπάζος

Επειδή φαίνεται αδύνατος η ψήφισις μέχρι της 1ης Φεβρουαρίου 1962, του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1962, αι Επιτροπαί, Οικονομικών και Προϋπολογισμού, συνελθούσαι την 29ην Ιανουαρίου 1962, απεφάσισαν όπως εισηγηθούν εις την Βουλήν την ψήφισιν ποσού εκ £304.178 διά τον μήνα Φεβρουάριον 1962, όπερ ισοδυναμεί προς το δωδεκατημόριον του Προϋπολογισμού του 1961, προς κάλυψιν δαπανών έργων τα οποία ήρχισαν κατά το 1961 και δεν συνεπληρώθησαν εισέτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν του κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΕΠΕΙΔΗ φαίνεται αδύνατος η ψήφισις μέχρι της 1ης Φεβρουαρίου 1962 του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του σχετιζομένου προς το οικονομικόν έτος το αρχόμενον την 1ην ημέραν του Ιανουαρίου του 1962 και λήγον την 31ην ημέραν του Δεκεμβρίου του 1962 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως»).

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι απαραίτητον όπως αι εν τω Προϋπολογισμώ Αναπτύξεως κατονομαζόμεναι δημόσιαι υπηρεσίαι συνεχισθώσι κατά τον μήνα Φεβρουάριον του 1962.

Διά ταύτα η Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει της παραγράφου 3 του 'Αρθρου 168 του Συντάγματος, διά της παρούσης αποφάσεως παρέχει εξουσιοδότησιν ενεργείας της απαιτουμένης δαπάνης διά την λειτουργίαν των δημοσίων υπηρεσιών των κατονομαζομένων εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962 διά τον μήνα τον αρχόμενον την 1ην ημέραν και λήγοντα την 28ην ημέραν του Φεβρουαρίου του 1962, εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ή οιουδήποτε ετέρου λογαριασμού του Δημοσίου, αλλά κατά τοιούτον τρόπον ώστε η τοιαύτη δαπάνη να μη υπερβαίνη το ποσόν των £304.178, λεπτομέρειαι του οποίου δεικνύονται εις τον κάτωθι Πίνακα.

Τη 30ή Ιανουαρίου 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Πίναξ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πίναξ. Κεφάλαιον 1Δ Επιτροπή Οικονομικού Προγραμματισμού . . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι ο καλύτερος τρόπος θα είναι να αναγινώσκωνται μόνον τα κεφάλαια.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον 1Δ Επιτροπή Οικονομικού Προγραμματισμού.

Κεφάλαιον 2Δ Ανάπτυξις Υδάτων.

Κεφάλαιον 3Δ Γεωργία.

Κεφάλαιον 4Δ Κτηνοτροφία.

Κεφάλαιον 5Δ Κτηνιατρικαί Υπηρεσίαι.

Κεφάλαιον 6Δ Ανάπτυξις Δασών.

Κεφάλαιον 9Δ Εμπόριον και Βιομηχανία.

Κεφάλαιον 11Δ Τουρισμός.

Κεφάλαιον 12Δ Ανάπτυξις Οδών.

Κεφάλαιον 13Δ Λιμένες και Αερολιμένες.

Κεφάλαιον 14Δ Δημόσια Κτίρια.

Κεφάλαιον 15Δ Πολεοδομία.

Κεφάλαιον 16Δ Ιατρικαί Υπηρεσίαι.

Κεφάλαιον 17Δ Αγροτική Ανάπτυξις.

Κεφάλαιον 18Δ Αρχαιότητες.

Κεφάλαιον 21Δ 'Αλλαι Υπηρεσίαι.

Κεφάλαιον 22Δ 'Εκτακτοι Δαπάναι.

Κεφάλαιον 23Δ Προκαταρκτικός Προγραμματισμός.

Κεφάλαιον 24Δ Ξένη Τεχνική Βοήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η Βουλή, δυνάμει του 'Αρθρου 168 του Συντάγματος, εγκρίνη δαπάνην διά το μήνα Φεβρουάριον ποσού £304.178;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η Βουλή αποφασίζει την έγκρισιν δαπάνης ποσού £304.178.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Νομοσχέδια:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

Ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) (Καταργητικός) Νόμος του 1962.

Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 9 του 1961), και τω εδαφίω (2) του Άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 7) του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1962, ο οποίος κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) (Καταργητικός) Νόμος του 1962, κατετέθη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Τα διάφορα έγγραφα τα οποία απεστάλησαν υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 9 του 1961), και τω εδαφίω (2) του Άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 7 του 1961), παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις (1/2 ώρα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

1. Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1962.
2. Ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) (Καταργητικός) Νόμος του 1962.
3. Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Έληξεν η συζήτησις της ημερησίας διατάξεως.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εισηγούμαι όπως εις την ημερησίαν διάταξιν συμπεριληφθή προς ψήφισιν εις νόμον και το υπό τον τίτλον «Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962» νομοσχέδιον, το οποίον αφού υπεβλήθη προ τινος υπό την μορφήν ιδιαιτέρου νομοσχεδίου εις την Βουλήν, συνεζητήθη εις την αρμοδίαν Επιτροπήν και συνετάχθη επ' αυτού Έκθεσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήδη το ανέφερα εις την ημερησίαν διάταξιν. Είναι το 3. Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ευχαριστώ. Δεν ηδυνήθην να το αντιληφθώ καλώς από την μετάφρασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 5.35 μ.μ.).

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 6ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.22 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 22, Τούρκοι 11, Σύνολον 33.

Απόντες:

'Ελληνες 12, Τούρκοι 4, Σύνολον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Το πρώτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι Ερωτήσεις. Καθορισθείς χρόνος ημίσεια ώρα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν Ερωτήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 22αν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κυρίου Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Διά τον έντιμον κ. Υπουργόν Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

1. Εις πλείστας όσας χώρας η παρεχομένη σύνταξις προς αρυπηρετούντας δημοσίους υπαλλήλους δεν τερματίζεται άμα τω θανάτω του συνταξιούχου αλλά εξακολουθεί να παρέχεται και κατά την διάρκειαν ζωής των και προς την εξ αυτού εξαρτωμένην σύζυγον και ανήλικα τέκνα.

Νοουμένου ότι και εις την Κύπρον υπάρχουν πλείσται όσαι περιπτώσεις οικογενειών συνταξιούχων αίτινες μετά τον θάνατον του προστάτου των ωδηγήθησαν εις την πείναν παραμείνασαι άνευ οικονομικών μέσων διά την συντήρησιν των,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ

'Εχει μελετήσει το Υπουργείον σας το ως άνω ζήτημα και προτίθεται να προβή εις τα αναγκαία διαβήματα διά την παροχήν συντάξεως και εις την σύζυγον και ανήλικα τέκνα του αποθνήσκοντος συνταξιούχου, ανεξαρτήτως του υπό διάλυσιν Ταμείου Χηρών και Ορφανών;

2. 'Εχει παρατηρηθή πολλάκις ότι το παρεχόμενον μηνιαίον βοήθημα εις εντελώς άπορα πρόσωπα ανίκανα δι' εργασίαν βάσει του Σχεδίου παροχής βοηθείας υπό του Τμήματος Ευημερίας είναι ανεπαρκέστατον λόγω του υψηλού τιμαρίθμου.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ

Κατά πόσον προτίθεται το Υπουργείον σας να συστήση την εις τινας περιπτώσεις αύξησιν του χορηγήματος τούτου, κατά το 1962, και κατά πόσον το διά το 1962 παραχωρηθησόμενον ποσόν διά τον σκοπόν αυτόν θα αυξηθή ούτως ώστε να δίδεται βοήθεια και εις περισσότερα αναξιοπαθούντα πρόσωπα».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 2αν Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη.

«'Οσον αφορά τα μηνιαία βοηθήματα τα παρεχόμενα εις άπορα πρόσωπα ανίκανα δι' εργασίαν, η κατάστασις ως αύτη διεμορφώθη μετά την υπό της Βουλής ψήφισιν του Τακτικού Προϋπολογισμού της Νήσου διά το έτος 1962, είναι ότι το κονδύλιον διά τα Δημόσια Βοηθήματα διά το 1962, ηυξήθη από £147,136 κατά το 1961 εις £180,000. Ελπίζεται κατόπιν της αυξήσεως ταύτης, ότι θα δίδεται χορήγημα εις περισσότερα πρόσωπα. Παρ' όλον ότι εκάστη περίπτωσις εξετάζεται υπό το πρίσμα των αναγκών εκάστης, δέον να ληφθή υπ' όψιν το γεγονός ότι η καταβολή Δημοσίου Βοηθήματος σκοπόν έχει την εξασφάλισιν του «επιουσίου» εις άτομα, ουδένα άλλον πόρον ζωής έχοντα, ανίκανα δι' εργασίαν, και άνευ επιζώντος υποστηρικτού, και ουχί την εξασφάλισιν ενός καθωρισμένου επιπέδου διαβιώσεως ή την εξάλειψιν της πενίας έστω και σοβαράς μορφής».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Η επιδιόρθωσις της οδού Αγίου Σωζομένου-Ποταμιάς και η κατασκευή γεφύρας επί του ποταμού «'Αλυκος» θα προβή λίαν επωφελής διά τους γεωργούς αμφοτέρων των χωρίων. Δυνάμεθα να μάθωμεν εκ του αρμοδίου Υπουργείου τον λόγον διά τον οποίον η από ετών παράκλησίς των δεν έχει εισακουσθή».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το έτος 1961 εδαπανήθη ποσόν £40 διά την επιδιόρθωσιν της οδού Αγίου Σωζομένου-Ποταμιάς, η κατάστασις της οποίας θεωρείται ικανοποιητική.

Μεταξύ Ποταμιάς και Αγίου Σωζομένου υπάρχουν δύο ποταμοί, ο ποταμός «Γιαλιάς» παρά την Ποταμιάν και ο ποταμός «'Αλυκος» παρά τον 'Αγιον Σωζόμενον. Και οι δύο ποταμοί ρέουν επί τινας μέρας διαρκούντος του χειμώνος, αλλά το εν αυτοίς ύδωρ ουδόλως εμποδίζει την διασταύρωσιν τούτων ειμή μόνον ελαχίστας ώρας μεγίστης χρονικής διαρκείας δέκα ημερών καθ' έκαστον έτος. Διά να επιτευχθή συνεχής επικοινωνία μεταξύ των δύο μικρών αυτών χωρίων, θα παραστή ανάγκη ανεγέρσεως δύο γεφυρών. Η ύπερθεν του ποταμού «'Αλυκος» γέφυρα υπελογίσθη ότι θα στοιχίση £1.500, η δε γέφυρα ύπερθεν του ποταμού «Γιαλιά» θα στοιχίση £9.000. Το Υπουργείον τούτο φρονεί, ότι διά τους ανωτέρω λόγους, η κατασκευή των δύο γεφυρών, καίτοι επιθυμητή, δεν επείγει όσον η εκτέλεσις άλλων έργων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Περιοχή του χωρίου Χαμίτ Μάνδρες καλλιεργείται διαρκώς υπό μελών της κοινότητος Μιας Μηλιάς. Δεδομένου ότι η εν λόγω περιοχή δεν ανήκει εις το χωρίον Μια Μηλιά η καλλιέργεια της περιοχής αυτής δεν αποτελεί ορθήν πράξιν. Το γεγονός αυτό αποτελεί άμεσον επέμβασιν εις τα δικαιώματα του χωρίου Χαμίτ Μάνδρες.

Η Κοινότης του Χωρίου, Χαμίτ Μάνδρες υπέβαλεν εις τινας περιπτώσεις εις τας αρμοδίας αρχάς το παράπονον της εγγράφως. Δυστυχώς ουδέν μέτρον προς διευθέτησιν του εν λόγω παραπόνου έχει ληφθή. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν επί των μέτρων άτινα σκοπεύει να λάβη επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το ζήτημα παρεπέμφθη εις τον Πρώτον Λειτουργόν Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δι' επιτόπιον έρευναν, τα αποτελέσματα της οποίας θα ανακοινωθούν εις την Βουλήν εν καιρώ τω δέοντι. Προκαταρκτικαί έρευναι κατέδειξαν, ότι τμήμα γης ευρισκόμενον μεταξύ των χωρίων Χαμίτ Μάνδρες και Μιάς Μηλιάς, εκαλλιεργείτο υπό ποιμένων του χωρίου Μιας Μηλιάς διά την παραγωγήν ζωοτροφών, υπό την επίβλεψιν του Υπουργείου Γεωργίας, και ότι κατεσκευάσθη ωσαύτως χωμάτινον φράγμα προς όφελος της γης αυτής. Το ζήτημα της ιδιοκτησίας και των τυχόν δικαιωμάτων επί της γης αυτής ευρίσκεται υπό μελέτην».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 24ην Οκτωβρίου 1961.

«Μεγάλη αγροτική έκτασις γης ανήκουσα εις την κοινότητα του χωρίου Κοτσιάτη της Επαρχίας Λευκωσίας ευρίσκεται εντός των συνόρων του χωρίου Αγιάς Βαρβάρας και μόλις το 1/4 αυτής ανήκει εις τας κοινότητας Αγ. Βαρβάρας, Νήσους, Πέρα Χωρίου και Καπέδων. Δεδομένου ότι η εντός των συνόρων του χωρίου Κοτσιάτη έκτασις γης είναι πολύ μικρά είμαι της γνώμης ότι η εν λόγω αγροτική γη, υπολογιζομένη εις πέραν των 1000 στρεμμάτων, θα έπρεπε να περιληφθή εντός των συνόρων του χωρίου Κοτσιάτη. Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήση την Βουλήν περί των απόψεών του εν σχέσει με το ως άνω θέμα».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Είναι αδύνατος η αλλαγή των συνόρων του χωρίου Κοτσιάτη ούτως ώστε να περιλαμβάνουν τας γαίας αίτινες ανήκουν εις τους κατοίκους του εν λόγω χωρίου, αλλά ευρίσκονται εντός των ορίων της Αγίας Βαρβάρας, διότι αι γαίαι αύται δεν αποτελούν αφ' εαυτών συμπαγές τεμάχιον και συνεπώς δεν δύνανται να προστεθούν εις την περιοχήν του χωρίου. Εκτός τούτου η αλλαγή των συνόρων χωρίου τινος προϋποθέτει τρομακτικήν τεχνικήν και διοικητικήν εργασίαν, ήτις υπερτερεί οιουδήποτε τυχόν οφέλους, το οποίον θα προέκυπτεν εκ της τοιαύτης αλλαγής. Η ιδιοκτησία ακινήτου περιουσίας μεταβάλλεται από καιρού εις καιρόν και, ως εκ τούτου, δεν θεωρείται αναγκαία η αλλαγή των συνόρων χωρίων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 30ήν Οκτωβρίου 1961.

«Προ τριών περίπου μηνών επαύθησαν δύο Τούρκοι και είς Έλλην ακτοφύλακες οι οποίοι υπηρετούσαν εις το Καραβοστάσι. Αυτοί οι οποίοι επαύθησαν είχον 16ετή υπηρεσίαν. Σήμερον η κατάστασις αυτών των παυθέντων είναι πολύ άσχημος. Δεν θα έπρεπε να παυθούν αποτόμως αυτοί οι άνθρωποι οι οποίοι ηνάλωσαν ολόκληρον βίον εις την Κυβερνητικήν Υπηρεσίαν, ήτοι πέραν των 16 ετών. Κατά τας τελευταίας πληροφορίας ο Έλλην επαναπροσελήφθη. Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός πληροφορήση την Βουλήν περί του τι θα απογίνουν οι άνθρωποι αυτοί και διατί να τερματισθούν αι υπηρεσίαι των.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 30ήν Οκτωβρίου 1961.

«Διά της ερωτήσεως την οποίαν υπέβαλον εις την Βουλήν μας την 9ην Ιανουαρίου 1961, εζήτησα να πληροφορηθώ πότε θα ετίθετο εις εφαρμογήν το σχέδιον του ποταμού «Τσιατανάκ» της Επηχούς το οποίον θα εστοίχιζε £1,200. Δεν έχω μέχρι τούδε λάβει απάντησιν εις την ως άνω ερώτησίν μου, αλλά όταν την 25ην Οκτωβρίου επεσκέφθην το χωρίον αυτό εκ δευτέρου παρετήρησα μετ' ευχαριστήσεως ότι το εν λόγω σχέδιον ετέθη εν εφαρμογή.

Το εν λόγω σχέδιον όμως δεν έχει συμπληρωθή διά της δαπάνης £1,200. Διά την συμπλήρωσιν του εν λόγω έργου εις τρόπον ώστε οι χωρικοί να ωφεληθούν πλήρως εκ το αρδευτικού τούτου έργου χρειάζονται £800. Ο Έπαρχος καταβάλλει προσπάθειαν διά την παραχώρησιν του εν λόγω ποσού. Αλλ' είναι ανάγκη όπως το εν λόγω έργον συμπληρωθή προτού αρχίσουν αι βροχαί.

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός πληροφορήση την Βουλήν το ενωρίτερον επί των απόψεών του επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 30ήν Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το ποσόν των £800 το οποίον απαιτείται διά την συμπλήρωσιν της εργασίας θα περιληφθή εις τον Προϋπολογισμόν του 1962, η δε εργασία θα διεξαχθή ευθύς ως το εν λόγω ποσόν εγκριθή υπό της Κυβερνήσεως και αι καιρικαί συνθήκαι επιτρέψουν συνέχισιν της εργασίας.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 30ήν Οκτωβρίου 1961.

«Το Καλόν Χωρίον Λεύκας αντιμετωπίζει το πρόβλημα του ύδατος των πηγών «Κοσιηνά». Αι πηγαί «Κοσιηνά» με το ύδωρ των οποίων αρδεύοντο οι κήποι του εν λόγω χωρίου, δυστυχώς, λόγω των από του 1950 μέχρι του 1956 ενεργειών σχετικώς με κτίσματα τσιμέντου και των ενεργειών προς αύξησιν του ύδατος επηρεάσθησαν δυσμενώς. Το χωρίον συνήψε δάνειον £10,000 το οποίον δέον να αποπληρωθή εντός 20 ετών. Εκ του ως άνω ποσού το χωρίον θα πληρώση £7,000 και η Κυβέρνησις £3,000.

Κατόπιν της ανεγέρσεως του τελευταίου τσιμεντένου τοίχου μέρος του ύδατος χρησιμοποιείται υπό της Κυπριακής Μεταλλευτικής Εταιρείας (Κ.Μ.Ε.). Το εν λόγω ύδωρ το οποίον δικαιωματικώς ανήκει εις την κοινότητα του Καλού Χωρίου μεταφέρεται προς χρήσιν των οικογενειών της Κ.Μ.Ε. και εις πλείστους νέους κήπους.

Μήπως θα συνεχισθούν αυτά τα έκτροπα όσον αφορά την πηγήν «Κοσιηνά» η οποία είναι ζωτικής σημασίας διά την κοινότητα του Καλού Χωρίου, ή μήπως το Τμήμα Υδάτων έχει σχέδια αποσκοπούντα εις την αύξησιν του ύδατος της πηγής και της μεταφοράς αυτού εις ποσότητα ικανοποιούσαν τας ανάγκας του χωρίου;

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 30ήν Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Είναι αληθές ότι αι επί των οχθών του ποταμού εργασίαι αντλήσεως ύδατος της Κυπριακής Μεταλλευτικής Εταιρείας έχουν επηρεάσει δυσμενώς την πηγήν «Κοσιηνά».

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ητοίμασε νέον σχέδιον προς αύξησιν του προς άρδευσιν ύδατος του Συνδέσμου, το οποίον διεβιβάσθη προς τον Διοικητικόν Λειτουργόν του Υπουργείου Εσωτερικών προς μελέτην υπό των ενδιαφερομένων».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 30ήν Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Ο Αρδευτικός Σύνδεσμος Καλού Χωρίου (Λεύκας) εσχηματίσθη το έτος 1950. Δύο έτη βραδύτερον, κατηρτίσθη το έτος 1950. Δύο έτη βραδύτερον, κατηρτίσθη υπό του Πρώτου Λειτουργού Αναπτύξεως Υδάτων σχέδιον διά την κατασκευήν υπογείου φράγματος εκτροπής, αντί υπολογισθείσης δαπάνης £8.500. Έναντι της δαπάνης ταύτης οι δικαιούχοι θα συνεισέφερον 58% της συνολικής δαπάνης ή £4.930. Διά τεχνικούς, όμως, λόγους, το σχέδιον εστοίχισε £16,000 περίπου, αλλά το βάρος της περί πλέον δαπάνης επωμίσθη η Κυβέρνησις.

Άμα τη αποπερατώσει του σχεδίου, η Επιτροπή παρεπονέθη περί δήθεν αποτυχίας των εκτελεσθέντων έργων, και ητήσατο την απαλλαγήν αυτής από πάσης υποχρεώσεως. Το παράπονον έτυχε της προσεκτικής μελέτης της Κυβερνήσεως, απεφασίσθη δε όπως η εκ £4,930 συνεισφορά του Συνδέσμου μειωθή εις το ήμισυ.

Η πηγή λειτουργεί από του Οκτωβρίου μέχρι του Ιουνίου, ή και βραδύτερον, εκάστου έτους· η απόδοσις αυτής εξαρτάται μεγάλως εκ της βροχοπτώσεως εις την οροσειράν του Τροόδους, ήτις τροφοδοτεί τον ποταμόν Καρκότην.

Είναι ανεδαφικός ο ισχυρισμός, ότι η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία χρησιμοποιεί παρανόμως ύδωρ ανήκον εις τον Σύνδεσμον. Ουδεμία καταστρατήγησις του νόμου υπό της Κυπριακής Μεταλλευτικής Εταιρείας έχει παρατηρηθή. Η Εταιρεία διαθέτει δύο διατρήσεις, η μία των οποίων διενηργήθη προτού αύτη αναλάβει τας μεταλλευτικάς εργασίας της. Η ετέρα των διατρήσεων τούτων εγένετο κατά το έτος 1958 κατόπιν εξασφαλίσεως της προς τούτο απαιτουμένης αδείας.

Η απόστασις της νέας διατρήσεως εκ της πηγής «Κοσινηνά» είναι 1,150 πόδας, και της παλαιάς διατρήσεως 550 πόδας. Υπάρχουν άλλαι δευτερεύουσαι διατρήσεις εις την εν λόγω τοποθεσίαν, των οποίων η απόστασις εκ της παλαιάς διατρήσεως κυμαίνεται μεταξύ 200 και 300 ποδών. Η παλαιά διάτρησις υπέστη προσφάτως κάθαρσιν, το δε ύδωρ αυτής χρησιμοποιείται ομού μετά του ύδατος της νέας διατρήσεως διά βιομηχανικούς και οικιακούς σκοπούς».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Νετζέτ Χουσε·ί·ν, και ληφθείσα την 8ην Νοεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν πόσα διαβατήρια εξέδωσεν εκάστη των εν των εξωτερικώ ευρισκομένων Κυπριακών Πρεσβειών και Προξενείων από της εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 8ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Νετζτέτ Χουσε·ί·ν.

«Διαβατήρια και άλλα ταξειδιωτικά έγγραφα εκδίδονται εις πολίτας της Κυπριακής Δημοκρατίας υπό του Τμήματος Μεταναστεύσεως της Κυβερνήσεως Κύπρου και ουχί των Πρεσβειών και Προξενειών. Η τακτική αυτή ηκολουθήθη διότι τα σχετικά στοιχεία ευρίσκονται εν Κύπρω και δεν θα ήτο δυνατόν εις τας Πρεσβείας να συγκεντρώσουν τα απαραίτητα στοιχεία διά την έκδοσιν διαβατηρίων. Αιτήσεις των ενδιαφερομένων αποστέλλονται υπό των Πρεσβειών εις Κύπρον διά διπλωματικού σάκκου, τα δε διαβατήρια αποστέλλονται εντός μιας εβδομάδος από της λήψεως των αιτήσεων.

Από της εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας μέχρι σήμερον έχουν εκδοθή 36464 διαβατήρια.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 9ην Νοεμβρίου 1961.

«Δεδομένου ότι διά μιας επαξίου αντιπροσωπεύσεως εις το εξωτερικόν θα έχη να προσκομίση σημαντικά ωφελήματα η Κύπρος, και λαμβάνοντες υπ' όψιν ότι πρέπει να περικόψωμεν κατά το δυνατόν τας δαπάνας της Δημοκρατίας, παρακαλείται ο έντιμος κύριος Υπουργός των Εξωτερικών να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον προτίθεται να προβή εις τον διορισμόν επιτίμων προξένων εις χώρας ή περιοχάς όπου τούτο ενδείκνυται.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 9ην Νοεμβρίου 1961.

«Εν τη προσπαθεία της όπως καταρτίση λεπτομερή σχέδια αναπτύξεως η Κυβέρνησις μετεκάλεσε εις Κύπρον μέχρι σήμερον σημαντικόν αριθμόν ξένων ειδικών. Έχει σχηματισθή ως εκ τούτου η εντύπωσις ότι οι Κύπριοι επιστήμονες παραγνωρίζονται και δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Δύναται η Κυβέρνησις να εξηγήση προς την Βουλήν ποία είναι η ακολουθουμένη πολιτική επί του θέματος τούτου;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 9ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη.

«Η ερώτησις είναι γενικής μορφής, ελλείψει δε συγκεκριμένων περιπτώσεων, δεν δύναται να δοθή ακριβής απάντησις. Αλλά δεν θα ήτο ορθόν να λεχθή ότι οι Κύπριοι επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες παραγνωρίζονται ή δεν λαμβάνονται υπ' όψιν εν σχέσει με την ετοιμασίαν σχεδίων διά το Πρόγραμμα Αναπτύξεως. Τουναντίον, εις τας πλείστας των περιπτώσεων τα σχέδια ετοιμάζονται, τω όντι, υπό Κυπρίων τεχνικών υπαλλήλων της Δημοσίας Υπηρεσίας.

Υπάρχουν, εν τούτοις, τομείς απαιτούντες ειδικάς γνώσεις, εις τους οποίους είναι ανάγκη να χρησιμοποιώνται αι υπηρεσίαι εμπειρογνωμόνων εκ του εξωτερικού. Οι εμπειρογνώμονες ούτοι, οίτινες συνεργάζονται στενώς μετά Κυπρίων λειτουργών, έχουν παράσχει πολυτιμοτάτας υπηρεσίας. Η Κυβέρνησις έχει επωφεληθή και θα εξακολουθήση να επωφελήται της προσφοράς διαφόρων διεθνών σωμάτων και οργανισμών περί παροχής εις ημάς βοηθείας διά της διαθέσεως εμπειρογνωμόνων εις τομείς εις τους οποίους ούτοι χρειάζονται».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων έληξεν.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την Έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Λ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι Συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (Αρ. 1) ΤΟΥ 1962.

Παρόντες:

Επιτροπή Οικονομικών	Επιτροπή Προϋπολογισμού
Μ. Σαββίδης, Πρόεδρος	Π. Τουμαζής, Πρόεδρος
Στ. Μιχαηλίδης	Ι. Γιαμάκης
Νεπήλ Ναπή	Α. Ζιαρτίδης
Γ. Ποταμίτης	Β. Λυσσαρίδης
Ν. Χουσε·ί·ν	Π. Ναλπάντογλου
Ι. Γιαμάκης	

Αι Επιτροπαί Οικονομικών και Προϋπολογισμού, συνελθούσαι την 1ην Φεβρουαρίου 1962 και ώραν 3ην μ.μ., απεφάσισαν όπως συστήσουν εις την Βουλήν την ψήφισιν του περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 1) του 1962, καθ' ότι εν τη πραγματικότητι πρόκειται περί ποσού ήδη ψηφισθέντος κατά το τέλος του 1961, και το οποίον λόγω του περιωρισμένου διαθεσίμου χρόνου μέχρι τέλους του οικονομικού έτους 1961, δεν κατέστη δυνατόν να διατεθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΤΖΕΤ ΧΟΥΣΕ·Ι·Ν:

(Αναγινώσκει την Έκθεσιν εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΥΟ.

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού παγίου ταμείου ποσού £300,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας τριακοσίας χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 2 προτού αναγνωσθή το άρθρον 3 και ο Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι

Αρ. Κεφάλαιον	Αρ. Άρθρον	Ποσόν £	Σκοπός
5 Μακροπρόθεσμα Δάνεια και Προκαταβολαί	2 Δάνειον προς τας δύο Συνεργατικάς Κεντρικάς Τραπέζας δι' ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών.	300,000	Διάθεσις χρημάτων δι' ανακούφισιν των εκ της ανομβρίας πληγέντων γεωργών υπό μορφή δανείων δι' αγοράν σπόρων.
	Ολικόν	£300,000	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει. . . . έληξεν η ανάγνωσις;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 2ον και 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 2ον και 3ον άρθρον ως και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις του νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον πρώτον. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) (Καταργητικός) Νόμος του 1962.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την Έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

ΧΑΛΙΤ Α. ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την Έκθεσιν εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΣΕΙΣΜΟΣ ΠΑΦΟΥ) (ΚΑΤΑΡΓΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Ριζά Χαλίτ Αλή, Πρόεδρος
Φάνος Τίτος
Δρ. Ναλπάντογλου Μπουρχάν
Τομπάζος Γεώργιος
Γιαννάκης Σωτηρίου
Χουσσεϊν Νετζέτ
Αγγελίδης Νίκος

Η Επιτροπή Εσωτερικών συνήλθε την 3ην μ.μ. της Παρασκευής, 2ας Φεβρουαρίου 1962, και εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον.

Λόγω του ότι ο περί ού ο λόγος Νόμος έχει εκπληρώσει τον σκοπόν αυτού, η Επιτροπή ομοφώνως εισηγείται την

ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις Νόμον, ως τούτο υπεβλήθη υπό του Υπουργού Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΚΑΤΑΡΓΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΣΕΙΣΜΟΣ ΠΑΦΟΥ) ΝΟΜΟΝ

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) (Καταργητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις Κεφ. 35. 2. Ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) Νόμος, διά του παρόντος καταργείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Απαγορεύσεως Οικοδομών (Σεισμός Πάφου) (Καταργητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τρίτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την Έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1962.

Παρόντες:

Τουμαζής Παναγιώτης, Πρόεδρος
Μπερπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Γιαμάκης Ιωσήφ
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Λυσσαρίδης Βάσος
Ναλμπάντογλου Μπουρχάν
Παναγίδης Δάφνης
Τομπάζος Γεώργιος
Φάνος Τίτος.

Η Επιτροπή επί του Προϋπολογισμού, μελετήσασα την 17ην Ιανουαρίου 1962 την υπό του εκ των Μελών της εν λόγω Επιτροπής κ. Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου υποβληθείσαν πρότασιν νόμου, απεφάσισεν ομοφώνως την αποδοχήν της εν λόγω προτάσεως νόμου. Η Επιτροπή εισηγείται την ψήφισιν της παρούσης προτάσεως νόμου εις ην μορφήν κατετέθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η Έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:
(Αναγινώσκει την Έκθεσιν εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του τροποποιητικού Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1962.

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου. 2. Το Τουρκικόν κείμενον του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της απαλείψεως των λέξεων «Kibris Ordusu Kumandaui» αίτινες περιέχονται εις τον Κατάλογον Λειτουργών Ασκούντων Έλεγχον επί των Κονδυλίων, Κεφάλαιον 9, σελίς 165, και αντικαταστάσεως τούτων διά των λέξεων «Sauvama Bakanligi idare Amiri».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής δύο Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικός) Νόμος, 1962, και,

(2) ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Αμύνης.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) του 1962, παραπέμπεται εις την Οικονομικήν Επιτροπήν.

Η Ημερησία Διάταξις της προσεχούς συνεδριάσεως της Βουλής θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

1. Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

2. Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 1) του 1962, ο οποίος κατετέθη αυτήν την στιγμήν.
3. Ο περί Καταναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος.
4. Ο περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου Βιομηχανίας Νόμος.
5. Ο περί Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως Νόμος.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, η δε Βουλή θα συνεδριάζη καθ' εκάστην μέχρις ότου τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως εξαντληθούν, ή οι Βουλευταί εξαντληθούν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Πρόεδροι των διαφόρων Επιτροπών οι οποίοι έχουν Νομοσχέδια επί της Ημερησίας Διατάξεως όπως ετοιμάσουν τας Εκθέσεις των, ούτως ώστε να αποσταλούν 48 ώρας προ της Τρίτης. Εν ανάγκη, θα εισηγούμην όπως ορίσουν συνεδρίας Τετάρτην απόγευμα, Πέμπτην και Παρασκευήν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 13ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.25 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 28, Τούρκοι 8, Σύνολον 36.

Απόντες:

'Ελληνες 6, Τούρκοι 7, Σύνολον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Απουσιάζει ο Πρόεδρος;

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΝΟΜΟΝ»

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ιωσηφ Γιαμάκης
Νεπήλ Ναπή
Ιμπραχήμ Ορχάν
Ανδρέας Ζιαρτίδης (αντιπροσωπεύων τον κ. Γ. Ποταμίτην)

Η Επιτροπή Οικονομικών συνήλθε την 2αν Φεβρουαρίου, 1962, και ώραν 3ην μ.μ. και εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον, λαβούσα υπ' όψιν και τας υπό του κ. Χρ. Στεφανή, Αρχιλογιστού, παρασχεθείσας πληροφορίας όσον αφορά τους λόγους διά τους οποίους θεωρείται αναγκαία η τροποποίησις του Νόμου 208.

Κατόπιν συζητήσεως, η Επιτροπή διά πλειοψηφίας απεφάσισε όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις νόμον.

Οι κ.κ. Νεπήλ Ναπή και Ιμραχήμ Ορχάν, θεωρούν την διατύπωσιν του 'Αρθρου 2 μη ικανοποιητικήν και εισηγούνται την παραπομπήν του Νομοσχεδίου εις την Νομικήν Επιτροπήν προς καλυτέραν διατύπωσιν.

Ο κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης έχει την γνώμην ότι δεν παρίσταται ανάγκη τροποποιήσεως του νόμου, και επιφυλάσσει τας επί του θέματος απόψεις του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Α. Ζιαρτίδης.

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

'Οπως αναφέρεται εις την έκθεσιν της Επιτροπής Οικονομικών κατά την συζήτησιν του Νομοσχεδίου εξέφρασα την γνώμην ότι δεν παρίσταται ανάγκη τροποποιήσεως του νόμου, και επεφύλαξα τας απόψεις μου ενώπιον της Βουλής. Θα εξηγήσω εν συντομία τας απόψεις μου.

Ποίος είναι ο σκοπός του προτεινομένου νόμου;

Ο σκοπός είναι να δύνανται οι Δανειστικοί Επίτροποι να αυξάνουν το επιτόκιον των καθυστερημένων ποσών άνω του 7%. Αντιλαμβάνομαι ότι η τροποποίησις αυτή προτείνεται διά να αποθαρρύνη τας σκοπίμους καθυστερήσεις από πρόσωπα ή οργανισμούς εις τους οποίους θα συνέφερε να καθυστερήσουν την πληρωμήν των δόσεων και να πληρώσουν τον τόκον. Δεν αποκλείω να υπάρχουν τοιαύται σκόπιμοι καθυστερήσεις. Είναι πιθανόν μερικοί χρεώσται να θεωρήσουν ότι τους συμφέρει να κρατήσουν το κεφάλαιον το οποίον εδανείσθησαν και να πληρώσουν τον επιβληθέντα τόκον. Είπα όμως ότι δεν παρίσταται ανάγκη τροποποιήσεως του ισχύοντος νόμου διότι νομίζω ότι εις τον νόμον ήδη υπάρχει πρόνοια δυνάμει της οποίας οι Δανειστικοί Επίτροποι μπορούν να ενεργήσουν. 'Εχω υπ' όψιν μου, κ. Πρόεδρε, το άρθρον 16 του Νόμου 208, δυνάμει του οποίου, οσάκις παρατηρηθή καθυστέρησις εις την πληρωμήν των δόσεων, ολόκληρον το ποσόν του δανείου καθίσταται πληρωτέον και οι χρεώσται δύνανται να παρουσιασθούν ενώπιον του δικαστηρίου και να υποχρεωθούν να πληρώσουν είτε την δόσιν των είτε ολόκληρον το ποσόν το οποίον εδανείσθησαν. Δεν βλέπω λοιπόν τον λόγον διατί να αυξηθή το επιτόκιον πέραν του 7% όταν διά τας αδικαιολογήτους και σκοπίμους καθυστερήσεις υπάρχει ικανοποιητική πρόνοια εις τον ισχύοντα νόμον.

'Οπως βλέπω, το 'Αρθρον 16 του ισχύοντος νόμου, δίδει εις τους Δανειστικούς Επιτρόπους το δικαίωμα εάν θεωρούν την καθυστέρησιν σκόπιμον και αδικαιολόγητον, να απαιτήσουν την πληρωμήν ολοκλήρου του ποσού μέσον του δικαστηρίου. Εάν η καθυστέρησις δεν είναι σκόπιμος, εάν είναι δικαιολογημένη, τότε βεβαίως ούτε εις το δικαστήριον θα είναι ορθόν να παρουσιασθή ο χρεώστης αλλ' ούτε και το επιτόκιον του χρέους του να αυξηθή.

Διά τούτο εισηγούμαι ότι το Νομοσχέδιον δεν πρέπει να εγκριθή από την Βουλήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

'Εντιμον Προεδρείον. Αξιότιμοι συνάδελφοι.

'Οπως γνωρίζετε, το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον τροποποιεί τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμον. Οιοσδήποτε συνάδελφος, όταν μελετήση τον νόμον αυτόν εις βάθος, δύναται να ίδη ότι πράγματι ο νόμος αυτός γίνεται αντικείμενον εκμεταλλεύσεως. Αλλ' είναι εξ ίσου αληθές ότι τον νόμον αυτόν δεν τον εκμεταλλεύονται όλοι. Αναμφιβόλως ημείς, ως νομοθετούσα Βουλή, είμεθα υποχρεωμένοι να αίρωμεν τας τοιαύτας ελλείψεις του νόμου. Είναι δυνατόν να προστατευθούν τα συμφέροντα της Κυβερνήσεως εναντίον προσώπων ή οργανισμών,οι οποίοι εκμεταλλεύονται τον νόμον, δι' ωρισμένων άρθρων, τα οποία θα προστεθούν εις τον νόμον, ακόμη και διά της λήψεως αυστηροτέρων μέτρων. Είναι, όμως, ανάγκη να ληφθή υπ' όψιν ότι υπάρχουν και πτωχοί χωρικοί, οι οποίοι πράγματι δεν είναι εις θέσιν να αποπληρώσουν τα χρέη των. Από της απόψεως αυτής, θα εισηγηθώ, όπως επράξαμεν και εις την Επιτροπήν, όπως ο Νόμος παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν, η οποία να τον χωρίση κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να μη εξαιρώνται οι εκμεταλλευόμενοι τον νόμον. Είμαι βέβαιος ότι οι συνάδελφοι μου της Νομικής Επιτροπής, οι οποίοι είναι νομικοί, θα συμπεριλάβουν την εισήγησίν μου υπό πολύ καλήν μορφήν και θα προστατευθούν ούτω τα συμφέροντα της Κυβερνήσεως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον φαίνεται ότι έχει παρεξηγηθή υπό των συναδέλφων μας. Διότι το να προτείνη η Εκτελεστική Εξουσία και να ζητή από εμάς να ψηφίσωμεν την αύξησιν του τόκου εις 9% εν περιπτώσει καθυστερήσεως δεν είναι κάτι το νέον. Διά την τελευταίαν 25ετίαν και άνω η ιδία τακτική υφίσταται μέχρι σήμερον. Αλλ' επειδή η Κυβέρνησις δεν ήτο βεβαία κατά πόσον είναι συνταγματικόν ή όχι, εθεώρησε καλόν να ζητήση την ψήφισιν αυτής της μετατροπής αυτού του Νομοσχεδίου, διά να είναι καλυμμένη νομικώς. Επίσης το να αναφέρεται ότι ο τόκος θα μπορή να ανέρχεται μέχρις 9% εν περιπτώσει καθυστερήσεως δεν σημαίνει ότι απαραιτήτως ο τόκος θα είναι 9%. Διότι από τους Πίνακες τους οποίους μας έχει δώσει το Υπουργείον Οικονομικών, και τους οποίους θα ήθελα να μου επιτρέψετε να σας αναγνώσω, θα δήτε ότι ο τόκος είναι πολύ χαμηλός, και συγκεκριμένως τα ποσά έχουν ως εξής: £37.099.355 μιλς, τα οποία είναι διανεμημένα εις 24 δάνεια, ο τόκος είναι 2 1/2%. £233.809 διανεμημένα εις 192 δάνεια, ο τόκος είναι 3%. £132.660 διανεμημέναι εις 37 δάνεια έχουν τόκον 3,5%. £2.235.506 διανεμημέναι εις 792 δάνεια, 4%. £179.455, εις 53 δάνεια, 4 1/2%. £1.116.903, εις 127 δάνεια, 4,5%. £9.050 εις 3 δάνεια 4 3/4%. £34.556 εις 14 δάνεια εις 5 1/4%. £145.248, διανεμημέναι εις 25 δάνεια, 5,5%. Και 1 δάνειον διά £4.500, 6%. Επομένως, εκ των αριθμών αυτών είναι φανερόν ότι τα δάνεια και ο τόκος τον οποίον χρεώνει η Κυβέρνησις εις τους διαφόρους οργανισμούς είναι χαμηλός. Ο λόγος δε διά τον οποίον ζητεί να ψηφίσωμεν την αλλαγήν την οποίαν μας έχουν παρουσιάσει δεν είναι άλλος, αλλ' απλώς η Κυβέρνησις θέλει να εξασφαλίση την τακτικήν πληρωμήν των χρεών χωρίς αδικαιολόγητον καθυστέρησιν, διότι εδώ οφείλω να τονίσω ότι το Υπουργείον Οικονομικών μας έχει δηλώσει ότι δεν εφαρμόζει, χωρίς να έχη ωρισμένα κριτήρια, την αύξησιν του τόκου εν περιπτώσει καθυστερήσεως, παρά όταν η καθυστέρησις είναι αδικαιολόγητος και παράλογος· και δεδομένου ότι υπάρχουν καθυστερήσεις αι οποίαι φθάνουν μέχρι 42,5%, οφείλομεν να βοηθήσωμεν την Κυβέρνησιν να εξασφαλίση την είσπραξιν των οφειλών των διαφόρων οργανώσεων όταν αυταί δύνανται να τας εξοφλήσουν, διά να δύναται ούτω η Κυβέρνησις να έχη τα ανάλογα κεφάλαια διά να εξυπηρετή άλλους οι οποίοι έχουν ανάγκην. Εδώ επίσης πρέπει να τονίσω και να λάβωμεν υπ' όψιν ότι δεν πρόκειται μόνον περί δανείων εις αγροτικάς περιοχάς, διότι εις τα δάνεια αυτά συμπεριλαμβάνονται επίσης και τα δάνεια τα οποία δίδονται εις ξενοδοχεία ή άλλα τουριστικά κέντρα, εις εργοστάσια και ίσως, εις το προσεχές μέλλον, εις πολλάς άλλας επιχειρήσεις. Εάν δε θα είμεθα τόσον αφελείς ούτω ώστε να μη ψηφίσωμεν αυτήν την αλλαγήν, τότε εκείνο το οποίον θα συνέβαινε είναι το εξής: Ποίος π.χ. από τους ιδιοκτήτας ενός ξενοδοχείου ο οποίος έχει δανεισθή από την Κυβέρνησιν προς 4% ή 5% θα επλήρωνε τις δόσεις του την στιγμήν που δι' άλλα χρέη τα οποία έχει ή εις ιδιώτας ή Τραπέζας θα επλήρωνε προς 9%; Η, ποία βιομηχανία, η οποία έχει πάρει δάνεια δι' ανάπτυξιν χώρου ή άλλου τινός κλάδου της, δεν θα επροτιμούσε παρά να πληρώση το χρέος της προς την Κυβέρνησιν να πληρώση το χρέος της προς άλλας πηγάς αι οποίαι την χρεώνουν με υψηλόν τόκον, και να καθυστερήση τας δόσεις προς την Κυβέρνησιν, χωρίς να έχη φόβον να αυξηθή ο τόκος, αντί να πληρώση τον οφειλόμενον τόκον προς 4% και να εξακολουθή να οφείλη τόκον 9%.

Δι' όλα τα οποία έχω αναφέρει προηγουμένως, νομίζω ότι θα ήτο ορθόν να το εξετάσωμεν ψυχραίμως και να ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον όπως έχει σταλή, διότι διά του Νομοσχεδίου αυτού, ψηφιζομένου ως νόμου, θα εξασφαλίσωμεν την ταχείαν εξόφλησιν των χρεών προς την Κυβέρνησιν των διαφόρων οργανισμών ή επιχειρήσεων, θα δώσωμεν την δυνατότητα εις την Κυβέρνησιν να μπορή να χρηματοδοτή νέας ανάγκας τας οποίας έχει ο τόπος, και δεν θα επιβάλλωμεν επίσης αύξησιν τόκου εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας η Κυβέρνησις θα εύρη ότι λογικώς δεν μπορούν να πληρώσουν λόγω αντιξοοτήτων.

Δι' αυτό θα εζήτουν και θα εσύστηνα εις τους συναδέλφους όπως ψηφίσουν υπέρ του Νομοσχεδίου όπως έχει σταλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι συνάδελφοι.

Παρηκολούθασα με μεγάλην προσοχήν την λεπτομερή και ενδιαφέρουσαν αγόρευσιν του εντίμου κ. Σαββίδη, την δε αγόρευσιν μου θα την βασίσω επί μερικών σημείων, τα οποία ούτος ήγειρε. Προτού, όμως, πράξω τούτο, έχω ωρισμένας αμφιβολίας ως προς το μέχρι ποίου βαθμού θα επηρεάση ο νόμος χρέη, τα οποία συνήφθησαν προ της ψηφίσεως του νόμου τούτου. Έχω, επίσης, αμφιβολίας ως προς το μέχρι ποίου σημείου η επήρεια αυτή επί των προ της θεσπίσεως αυτού του νόμου συναφθέντων χρεών είναι σύμφωνος προς τας διατάξεις του Συντάγματος.

Η ιδική μου γνώμη συνίσταται εις το ότι αι διατάξεις αυτού το νόμου δεν θα είναι δυνατόν να τύχουν εφαρμογής εις χρέη συναφθέντα προ της εγκρίσεως αυτού του νόμου. Αλλ' αυτό είναι μία προσωπική γνώμη. Δεν έχω υποβάλει το ζήτημα αυτό εδώ απλώς διά να συζητηθή, διότι δεν πρόκειται να το κρίνωμεν εδώ. Αφού εξέφρασα αυτήν την αμφιβολίαν εν συντομία, θα ήθελα να επιληφθώ του μέρους εκείνου του νόμου, το οποίον αφορά την ουσίαν. Ο έντιμος κ. Σαββίδης πολύ δικαίως ετόνισε την σημασίαν αυτού του νόμου διά τους ξενοδόχους. Πρέπει να ομολογήσω ότι δεν γνωρίζω εις τι είδους ιδιωτικάς επιχειρήσεις εχορηγήθησαν δημόσια δάνεια. Ένα, όμως, είναι το γεγονός, ότι εχορηγήθησαν δημόσια δάνεια και εις ιδιωτικάς επιχειρήσεις. Από αυτής δε της απόψεως αποδέχομαι και υποστηρίζω την υπό του εντίμου κ. Σαββίδη εκφρασθείσαν άποψιν, διότι δεν επιθυμούμεν μία ιδιωτική επιχείρησις να καταχράται την εις αυτήν παραχωρουμένην δημοσίαν βοήθειαν εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος.

Εν τούτοις, δεν αντελήφθην καλώς ο κ. Σαββίδης να προέβαλε ένα λόγον, διά τον οποίον είναι ανάγκη να υπαχθούν υπό τον νόμον αυτόν τα χρέη των τοπικών διοικήσεων, πολλάκις τοπικών διοικήσεων, τας οποίας αποτελούν πτωχοί άνθρωποι. Αυταί δε αι τοπικαί αρχαί ή διοικήσεις είναι υποχρεωμέναι να αποπληρώνουν τα χρέη των με φόρους, τους οποίους εισπράττουν από κατοίκους των περιοχών των. Γνωρίζομεν πολύ καλώς την οικονομικήν κατάστασιν των ανθρώπων αυτών. Πολλοί από αυτούς ασχολούνται με την γεωργίαν, την οποίαν προσπαθούμεν να βοηθήσωμεν παντοιοτρόπως. Δι' αυτόν τον λόγον, όταν αυτοί οι άνθρωποι λόγω των οικονομικών δυσχερειών των δεν πληρώνουν τους φόρους και όταν κατ' αυτόν τον τρόπον η οικεία τοπική αρχή ή διοίκησις δεν πληρώνη το χρέος της, θέλομεν να τιμωρώμεν αυτούς τους ανθρώπους, εις τους οποίους προσπαθούμεν να παράσχωμεν αυτήν την βοήθειαν, με το να τους αναγκάζωμεν να πληρώνουν περισσοτέρους τόκους; Δι' αυτόν τον σκοπόν φρονούμεν, όπως προέτεινεν ο έντιμος συνάδελφος μας κ. Νεπήλ, ότι θα είναι ορθότερον να περιορισθή η ισχύς του νόμου εις τα δάνεια, τα οποία χορηγούνται εις ιδιωτικάς επιχειρήσεις. Φρονούμεν ότι η πρότασίς μας είναι λογική και ότι οι συνάδελφοι, θεωρούντες ταύτην ότι είναι προς το συμφέρον ολοκλήρου του ενδιαφερομένου λαού, θα την αποδεχθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Ήκουσα μετά προσοχής τον ευπαίδευτον συνάδελφον κ. Χαλίτ Αλή Ριζά, και βεβαίως δεν θα μπορούσα να συζητήσω διά ζητήματα συνταγματικότητος, διότι δυστυχώς δεν είμαι

νομικός. Αλλά θα ήθελα να απαντήσω επί των άλλων ζητημάτων τα οποία έχει αναφέρει.

Εν πρώτοις έχει αναφερθή ο έντιμος κ. Χαλίτ Αλή Ριζά ότι έχω αναφέρει ότι γίνονται δάνεια εις ιδιώτας. Ίσως να μην έχω εκφρασθή καλώς και να έχη παρεξηγήσει το ότι έχω πη. Τα χρήματα αυτά δεν δίδονται εις ιδιώτας αλλ' εις επιχειρήσεις. Αι επιχειρήσεις δε αυταί, εκτός των ξενοδοχείων και τουριστικών κέντρων, είναι αι εταιρείαι οίνων διά την κατασκευήν μεγάλων δεξαμενών προς αποθήκευσιν σταφυλών και οίνου. Και βεβαίως τα χρήματα αυτά δίδονται διά μακροπροθέσμων δανείων με χαμηλόν τόκον. Το ποσοστόν των χρημάτων το οποίον πληρώνουν είναι τόσον μικρόν που καθυστέρησις δεν δικαιολογείται καθόλου. Όσον αφορά δε τα όσα έχει αναφέρει ο έντιμος κ. Χαλίτ Αλή Ριζά διά τους αγρότας, από τας πληροφορίας τας οποίας μας έχει δώσει το Υπουργείον Οικονομικών υπάρχουν πολλαί τοπικαί Αρχαί οι οποίες αν και έχουν τα χρήματα για να πληρώσουν τους οφειλομένους τόκους και τας χρονίας δόσεις των εν τούτοις καθυστερούν τας πληρωμάς των και επιδίδονται εις άλλα έργα χωρίς την έγκρισιν των Υπουργείων. Μου φαίνεται αυτοί οι οργανισμοί δεν έχουν κανένα δικαίωμα να ζητούν να μην τους αυξάνεται ο τόκος, διότι διά του τρόπου αυτού στερούν άλλας κοινότητας αι οποίαι ίσως να έχουν περισσοτέρας ανάγκας, και δεν θα μπορούν να εξασφαλίσουν τα δάνεια.

Ως έχω πη και προηγουμένως, διά τας πτωχάς κοινότητας αι οποίαι δεν έχουν τας δυνατότητας να πληρώσουν και καθυστερούν διότι δεν μπορούν και όχι διότι θέλουν να εξοδεύουν τα χρήματά των σε άλλας τοποθετήσεις, μας έχει δοθή η διαβεβαίωση ότι ουδέποτε αυξάνει ο τόκος ή βιάζονται να πληρώσουν τας δόσεις των. Επομένως, εάν δεν ψηφίσωμεν αυτόν τον νόμον, δεν ωφελούμεν πραγματικώς τον πτωχόν παραγωγόν, αλλ' απλώς προσπαθούμεν να καλύψωμεν τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν τας δυνατότητας να πληρώσουν και δεν πληρώνουν.

Αλλά τώρας ας έλθωμεν και εις το άλλο: Ας υποθέσωμεν ότι δεν ψηφίζομεν αυτό το Νομοσχέδιον εις νόμον. Τότε η Κυβέρνησις, την μόνην έξοδον που θα έχη διά να εισπράξη το λαβείν της, εφ' όσον θα της στερήσωμεν το δικαίωμα να αυξήση τον τόκον της, θα είναι να της δώσωμεν το δικαίωμα να ζητήση το λαβείν της, να πληρωθή αμέσως. Εάν πράγματι κανείς από τους συναδέλφους νομίζη ότι αυτή είναι η καλυτέρα λύσις και μπορεί από του βήματος αυτού να το υποστηρίξη, τότε υπόσχομαι ότι και εγώ θα τον ακολουθήσω να το ψηφίσω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Πρωτίστως θέλω να απαντήσω εις το επιχείρημα του κ. Χαλίτ Αλή Ριζά ο οποίος έθιξε ζήτημα συνταγματικότητος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι πρόκειται περί παρεξηγήσεως. Ο κ. Χαλίτ δεν ανεφέρθη εις το Σύνταγμα, έθιξε ζήτημα αναδρομικής ισχύος του νόμου κατά πόσον ο νόμος είναι δυνατόν να επηρεάση δημιουργηθέντα συμφέροντα διά της αναδρομικής ισχύος.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, έτσι αντελήφθην κι' εγώ το πνεύμα του κ. Χαλίτ Αλή Ριζά και ήθελα να απαντήσω ακριβώς ότι τέτοιος φόβος δεν υπάρχει εις την παρούσαν περίπτωσιν διότι μέχρι σήμερον η Αρχή η οποία δίδει τα δάνεια ουδεμίαν εξουσίαν είχε να επιβάλη τόκον πέραν του 7%. Επομένως εις ουδέν σχετικόν με δάνειον έγγραφον δύναται να υπάρχη ρήτρα συμβατική η οποία να προνοή περί τόκου ο οποίος υπερβαίνει το 7%. Είναι επομένως φανερόν ότι αι συμβατικαί αυταί ρήτραι, δυνάμει των οποίων θα προνοήται ίσως τόκος υψηλότερος του 7%, πρόκειται από της ψηφίσεως του νόμου και εφεξής να υιοθετώνται. Έρχομαι εις ένα άλλο θέμα κ. Πρόεδρε, το ζήτημα των ελαχίστων πληροφοριών αι οποίαι δυστυχώς δυστυχώς περιέχονται εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου και εις την εισηγητικήν έκθεσιν της Επιτροπής.

Εν πνεύματι φιλικώ, θα ήθελα να επισύρω την προσοχήν των αρμοδίων ότι επί ζητημάτων τοιαύτης φύσεως θα ήτο σκόπιμον να δίδωνται περισσότεραι πληροφορίαι.

Εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου υπάρχει η παράγραφος η οποία λέγει ότι δεν προτίθενται να επιβάλουν τόκον πέραν του 9%. Έχω την γνώμην ότι διά του λεκτικού το οποίον εχρησιμοποιήθη εις την παράγραφον του υπό κρίσιν Νομοσχεδίου δεν αποδίδεται το πνεύμα, διότι δεν δίδεται ακριβώς το ποσοστόν πέραν του οποίου δεν υπάρχει πιθανότης να υπερβή, δηλ. το 9% δεν τίθεται εις τον Νόμον. Απλώς αναφέρεται το Νομοσχέδιον εις υψηλότερον του 7% ποσοστόν, και εκφράζω την γνώμην ότι θα ήτο προτιμότερον εάν το ποσοστόν το υψηλότερον καθωρίζετο, αναφερομένου του ποσοστού 9%. Αυτό από νομοτεχνικής απόψεως.

Επί της ουσίας του ζητήματος, θα ήθελα να εκφράσω την γνώμην ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα ποσά τα οποία διαθέτει η Αρχή, η οποία αποφασίζει ποίος θα πάρη δάνεια, είναι κατ' ανάγκην περιωρισμένα. Επομένως, εάν ένας οργανισμός ιδιωτικός επωφεληθή των χρημάτων της Κυβερνήσεως επί 25ετίαν ολόκληρον με 1, 3 ή 3.5 ή 4%, αναλόγως της περιπτώσεως, νομίζω ότι πρέπει να είναι αρκετά ευχαριστημένος διά την μακράν περίοδον και το μικρόν επιτόκιον. Ουδέν δικαίωμα όμως έχει να στερήση άλλας τάξεις αι οποίαι δεν επωφελήθησαν των ευκαιριών να πάρουν δάνειον. Ουδέν δικαίωμα υπάρχει εις τον ήδη δανεισθέντα να στερήση του δικαιώματος αυτού τον έχοντα ανάγκην δανείου, και είναι βέβαιον ότι θα τον στερήση δεδομένου ότι οι Δανειστικοί Επίτροποι καθορίζουν επιτόκιον 3, 3.5 ή 4% συνήθως, και εφ' όσον το επιτόκιον το οποίον απαιτήται από τας Τραπέζας είναι 8%, 8.5%, ο έχων την ευκαιρίαν να κρατήση το δάνειον με 4% δεν θα θελήση να την χάση εύκολα. Η Κυβέρνησις τότε θα αναγκασθή να εκποιήση την υποθήκην ή να ζητήση επιστροφήν δικαστικώς του δανείου. Αυτό θα δημιουργήση οπωσδήποτε προστριβάς μεταξύ Κυβερνήσεως και χρεώστου. Έχω την πεποίθησιν ότι διά της ελαστικότητος η οποία δίδεται δυνάμει του άρθρου αυτού, η μεν Κυβέρνησις θα επιτύχη να αποφεύγη τας τοιαύτας προστριβάς, ιδίως όταν γνωρίζη ότι η καθυστέρησις της αποπληρωμής του δανείου δεν θα την αποστερήση από την ευθύνην την οποίαν έχει απέναντι άλλων παραγωγικών τάξεων, όπως π.χ. είναι οι αγρόται, και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι είμαι βέβαιος ότι δικαιούνται και θα τύχουν πλήρους μερίμνης και βοηθείας εκ μέρους της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Δεν είμαι νομικός, εν τούτοις ταλαντεύομαι να πιστεύσω ότι έν συμβόλαιον μεταξύ ενός χρεώστου και των Κυβερνητικών εκπροσώπων δύναται να αλλοιωθή διά μονομερούς αποφάσεως του ετέρου των συμβαλλομένων. Μεταξύ των δικαιωμάτων του δανειστού είναι το δικαίωμα της εισπράξεως του οφειλομένου ποσού μέσον δικαστικής αποφάσεως. Αλλ' αμφιβάλλω εάν είναι ποτέ δυνατόν δικαίωμα της Κυβερνήσεως μονομερώς, να αυξήση το επιτόκιον. Εάν το επιχείρημα αυτό ευσταθή, ευρισκόμεθα προ της κάτωθι καταστάσεως:

Αντιλαμβάνομαι ότι κύριος σκοπός του Νομοσχεδίου είναι η επιτάχυνσις της εισπράξεως διαφόρων ποσών διά να διατεθούν δι' άλλους επίσης κοινωφελείς σκοπούς. Εάν διά τα παλαιά δάνεια δεν δυνάμεθα να υψώσωμεν το επιτόκιον, και θα δυνάμεθα διά τα νέα, πιστεύω ότι θα έχωμεν ακριβώς το αντίθετον αποτέλεσμα, θα δυσχεράνωμεν την είσπραξιν των οφειλομένων ποσών και θα καταστήσωμεν πλέον δυσκίνητα

τα ποσά τα οποία θέλομεν να διαθέσωμεν διά νέους κοινωφελείς σκοπούς. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν η καθυστέρησις οφείλεται πράγματι εις κακήν διάθεσιν του οφειλέτου, πιστεύω ότι η Κυβέρνησις οφείλει να εισπράττη το ποσόν και να το διαθέτη εκεί και όπου πρέπει.

Διά τα νέα δάνεια τα οποία δυνατόν να παραχωρηθούν από σήμερον, πιστεύω ότι θα ήτο δικαία η διάκρισις μεταξύ δανείων προς κοινότητας και δανείων προς ιδιωτικάς επιχειρήσεις. Πιστεύω ότι αι πρόνοιαι του Νομοσχεδίου δύνανται και πρέπει να εφαρμοσθούν και είναι δίκαιαι αναφορικώς με δάνεια προς ιδιωτικάς επιχειρήσεις, πιστεύω όμως ότι ο νόμος ως έχει καλύπτει επαρκώς τα δάνεια τα οποία χορηγούνται εις τας κοινότητας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Σαββίδην, ο οποίος έχει ήδη δευτερολογήσει, θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος, παρακαλώ δε τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Πρόεδρον).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον παρουσιάζει ωρισμένας δυσκολίας νομικής φύσεως αι οποίαι πιθανόν να έχουν διαφύγει της προσοχής των μελών της Βουλής, διότι το Νομοσχέδιον δεν εξητάσθη υπό της Νομικής Επιτροπής.

Το πρώτον θέμα το οποίον χρειάζεται προσεκτικήν μελέτην, ανεξαρτήτως του θέματος αρχής κατά πόσον πρέπει να δοθή το δικαίωμα εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να αυξάνη το επιτόκιον εις περίπτωσιν κακοπίστου καθυστερήσεως πληρωμής, είναι το θέμα ότι ως διετυπώθη η τροποποιητική παράγραφος δεν δίδει το δικαίωμα εκ του νόμου εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να επιβάλλη ηυξημένον επιτόκιον, αλλά της δίδει το δικαίωμα διά συμβάσεως να επιβάλλη ηυξημένον επιτόκιον.

Συμφώνως του περί Συμβάσεων Νόμου, ο οποίος ισχύει μέχρι σήμερον εν Κύπρω, εάν δι' αθέτησιν συμβατικής υποχρεώσεως υπάρχει πρόνοια περί ποινικής ρήτρας, τότε η ποινική ρήτρα είναι παράνομος, και επομένως δεν ισχύει. Εάν υπάρχη πρόνοια περί πληρωμής α' ποσού χωρίς να αναφέρεται κατά πόσον πρόκειται περί ποινικής ρήτρας, το δικαστήριον είναι υποχρεωμένον να εξετάση κατά πόσον είναι ποινική ρήτρα, οπότε είναι παράνομον η κατά πόσον αποτελεί υπολογισμόν της τυχόν αποζημιώσεως η οποία απορρέει εκ της παραβάσεως της συμφωνίας, και εάν είναι λογικόν το ποσόν το δικαστήριον το θεωρεί ως νόμιμον.

Εις την περίπτωσιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, είναι φανερόν ότι προβλέπει την διά συμβάσεως επιβολήν ποινικής ρήτρας και επομένως, κατά την γνώμην μου, ως διετυπώθη είναι παράνομον. Εάν ο Νομοθέτης ήθελε να δώση το δικαίωμα αυτό θα έπρεπε να το δώση διά του νόμου και όχι να επιτρέψη την διά συμβάσεως ρύθμισιν του θέματος.

Διά τούτο θα εισηγούμην όπως, τουλάχιστον αυτό το θέμα, εξετασθή υπό της Νομικής Επιτροπής και υποβάλη εισήγησιν επί του θέματος τούτου.

Όσον αφορά όμως τας αγορεύσεις αι οποίαι έγιναν, θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής: Ο κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης ισχυρίσθη ότι η πρόνοια περί αυξήσεως επιτοκίου εις περιπτώσεις κακοπίστου αρνήσεως πληρωμής δεν ήτο χρήσιμος, και άφησε να νοηθή ότι πιθανόν να υπάρξη κατάχρησις του δικαιώματος αυτού. Θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής:

Μέχρι σήμερον εδόθησαν περί τα £5.770.000 δάνεια, εις μόνον δε μίαν περίπτωσιν επέβαλαν τόκον 6%. Εις όλας τας άλλας περιπτώσεις ο τόκος κυμαίνεται από 2,5% μέχρι 5,5%. Τα δάνεια αυτά είναι προς κοινότητας και πιθανόν προς ιδιώτας υπό την έννοιαν προς «επιχειρήσεις». Επί τη βάσει του υπάρχοντος νόμου υπήρχε δικαίωμα εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να καθορίση τον τόκον μέχρι 7%. Εις ουδεμίαν περίπτωσιν έπραξε τούτο, και όπως ανέφερα, μόνον εις μίαν περίπτωσιν επέβαλαν τόκον 6%.

Θα ήτο επομένως οξύμωρον να ισχυρισθή τις ότι εάν δοθή το δικαίωμα της επιβολής τόκου πέραν των 7% εις περιπτώσεις κακοπίστου αρνήσεως πληρωμής, ότι θα υπήρχεν περίπτωσις κακής χρήσεως του δικαιώματος. Η όλη πορεία των δανείων μέχρι σήμερον δεικνύει ότι η Κυβέρνησις επέβαλλε πολύ χαμηλόν τόκον, ο δε μεγαλύτερος αριθμός δανείων δηλαδή 772 δάνεια, εδόθησαν προς 4%, ενώ η Εκτελεστική Εξουσία εδικαιούτο να επιβάλη τόκον μέχρις 7%. Επομένως νομίζω, προσωπικώς, ότι ο κίνδυνος της κακής χρήσεως του δικαιώματος της επιβολής ηυξημένου επιτοκίου, εις περιπτώσεις κακοπίστου αρνήσεως πληρωμής, δεν υφίσταται.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν τρία θέματα ενώπιον της Βουλής.

Το πρώτον θέμα είναι η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ζιαρτίδη ότι το Νομοσχέδιον δεν χρειάζεται, και επομένως δεν πρέπει να ψηφισθή διά τους λόγους τους οποίους ανέλυσεν.

Υπάρχει η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλίτ Αλή Ριζά ο οποίος εισηγείται όπως γίνη διαφοροποίησις, μάλλον διάκρισις, μεταξύ δανείων εις δημοσίους οργανισμούς ή κοινότητας, και δανείων εις ιδιωτικάς επιχειρήσεις.

Υπάρχει επίσης και εισήγησις ότι η παράγραφος ως διετυπώθη, διά νομικούς λόγους, αντιβαίνει προς τον περί Συμβάσεων εν ισχύι Νόμον εν Κύπρω.

Διά σκοπούς διαδικασίας, πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν πρώτον η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ζιαρτίδη, διότι εάν η εισήγησις γίνη δεκτή υπό της Βουλής, αι άλλαι δύο εισηγήσεις δεν εγείρονται. Επειδή πρόκειται περί εισηγήσεως μη ψηφίσεως Νομοσχεδίου, η ορθή διατύπωσις θα έπρεπε να έχη ως ακολούθως:

«Εισηγούμαι όπως η Βουλή μη προβή εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου».

Εάν η εισήγησις γίνη δεκτή, τότε το Νομοσχέδιον απορρίπτεται και η Βουλή δεν προχωρεί εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν όπως η Βουλή μη προχωρήση εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Ζιαρτίδη όπως η Βουλή μη προχωρήση εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως όπως η Βουλή προβή εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν της εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού.....

Η Βουλή θα προβή εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα προβή εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου. Η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλίτ Αλή Ριζά περί διακρίσεως μεταξύ δανείων εις δημοσίους οργανισμούς και δανείων εις ιδιώτας θα τεθή εις ψηφοφορίαν μετά από την εισήγησιν κατά πόσον το άρθρον χρήζει μελέτης υπό της Νομικής Επιτροπής διά τους λόγους διά τους οποίους ανέφερα.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Θα μπορούσα να αγορεύσω επί του θέματος αυτού, έντιμε κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίον εκ των ζητημάτων;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Της διαχειρίσεως των δανείων διά τα ιδιωτικά, όπως ονομάσθηκαν, δάνεια, και διά τα δάνεια εις γεωργικάς περιοχάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οταν φθάσωμεν εις το στάδιον των συζητήσεων επί του θέματος αυτού.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ως γεγονός είχα ζητήσει τον λόγον και προηγουμένως, αλλά μου είχατε πη μετά από την αγόρευσίν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν κατά πόσον, διά τους λόγους τους οποίους ανέφερα, πρέπει η παράγραφος να εξετασθή υπό της Νομικής Επιτροπής, δι' απλώς νομικούς λόγους.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως παραπομπής εις την Νομικήν Επιτροπήν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

32.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Νομικών διά να εξετάση κατά πόσον είναι νόμιμον διά συμβάσεως να επιβάλληται τοκος εις περιπτώσεις μη πληρωμής τόκου.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1962»

Παρόντες:

Βάσος Λυσσαρίδης, Προεδρεύων
Ιωσήμ Γιαμάκης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Δάφνης Παναγίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Νεπήλ Ναπή.

Η Επιτροπή Προϋπολογισμού συνελθούσα την Παρασκευήν, 9ην Φεβρουαρίου, 1962 και ώραν 4.00 μ.μ. και μελετήσασα το ως άνω Νομοσχέδιον, απεφάσισεν ομοφώνως όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν του εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΧΙΛΙΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑΣ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΥΟ.

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον εγκριθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Και το πρώτον άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οπως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £1,874 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας, ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου, 1962 ποσόν μη υπερβαίνον τας χιλίας οκτακοσίας και εβδομήκοντα τέσσαρας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα θέσω εις ψηφοφορίαν το δεύτερον και τρίτον άρθρον μέχρις ότου αναγνωσθή και ο Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Θα αναγνώσωμεν ολόκληρον τον Πίνακα, κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αναγνωσθή το τρίτον άρθρον και ο Πίναξ κατά Κεφάλαια.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του 'Αρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το δι' έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 63Α, Λιμενικαί Υπηρεσίαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 73Α, Αναμορφωτική Σχολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον, τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον, τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Η τρίτη και τελευταία ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Το τρίτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ελάβομεν σήμερα τον νόμον αυτόν και την επ' αυτού έκθεσιν, νομίζω δε ότι δεν είναι δυνατόν ούτος να συζητηθή σήμερον και παρακαλώ όπως το θέμα αναβληθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η έκθεσις της Επιτροπής η οποία περιείχεν όλας τας τροποποιήσεις εταχυδρομήθη το Σάββατον. Επομένως έπρεπε να ληφθή εις την Λευκωσίαν την Δευτέραν το πρωί. Εν τούτοις αντιλαμβάνομαι ότι αρκετός αριθμός Βουλευτών δεν έλαβε την έκθεσιν της Επιτροπής, και εάν θα δυσκολεύση την Βουλήν η συζήτησις του Νομοσχεδίου θα ήμην διατεθειμένος να αναβάλω μέχρι της αύριον, την 5ην απογευματινήν ώραν, οπότε θα συνεχίσωμεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτείνω όπως χωρήσωμεν εις την συζήτησιν του Νομοσχεδίου. Εάν δεν υπάρχουν αντιρρήσεις να ληφθή κατά πλειοψηφίαν απόφασις της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν η έκθεσις της Επιτροπής δεν εκυκλοφόρησε 48 ώρας ενωρίτερον, δεν είναι ζήτημα το οποίον μπορούμεν να λύσωμεν κατά πλειοψηφίαν, διότι το Σύνταγμα επιβάλλει ότι δεν δύναται να συζητηθή το Νομοσχέδιον εκτός εάν η έκθεσις εκυκλοφόρησε 48 ώρας ενωρίτερον. Γεννάται φυσικά ζήτημα ερμηνείας του όρου πότε εκυκλοφόρησεν η έκθεσις. Εάν είναι από την στιγμήν που ελήφθη από τα μέλη ή από την στιγμήν που εταχυδρομήθη. Η λογική ερμηνεία είναι ότι είναι από την στιγμήν που εταχυδρομήθη και εδόθη λογικόν χρονικόν περιθώριον διά να ληφθή. Εάν δηλαδή εταχυδρομήθη το Σάββατον μπορεί να θεωρήται ότι εκυκλοφόρησε την Δευτέραν. Εάν δεν ακολουθήσωμεν την ερμηνείαν αυτήν μπορεί να σημαίνη ότι ενώ εταχυδρομήθη προ μιας εβδομάδος, διότι Βουλευτής απουσίαζεν εκ της οικίας του ή του Γραφείου του ή διότι δεν ήνοιξεν το ταχυδρομικόν του κιβώτιον και δεν την έλαβε, δεν εκυκλοφόρησε 48 ώρας ενωρίτερον. Επομένως η λογική ερμηνεία κατά την γνώμην μου είναι ότι λαμβάνεται υπ' όψιν ο χρόνος κατά τον οποίον εταχυδρομήθη, δίδεται εύλογος χρόνος διά το ταχυδρομείον διά να την πάη εις τον προορισμόν της, και επομένως, εις την παρούσαν περίπτωσιν, εταχυδρομήθη το Σάββατον και θα έπρεπε να φθάση εις τον προορισμόν της την Δευτέραν· εάν η συζήτησις διεξαχθή την Τετάρτην θα υπέρχουν 48 ώραι κατά τας οποίας θεωρείται ότι εκυκλοφόρησεν η έκθεσις της Επιτροπής.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ευσεβάστως υποβάλλω τα εξής:

Ακριβώς έλαβα υπ' όψιν μου ως δεδομένον ότι μας επληροφορήσετε ότι εταχυδρομήθη η έκθεσις το Σάββατον. Ακριβώς αυτή η πληροφορία πληροί τους όρους όπως πολύ προσφυώς ερμηνεύσατε προηγουμένως. Εν πάση περιπτώσει όμως εάν παρ' όλα αυτά φρονείτε ότι πρέπει να συζητηθή αμέσως προσεχώς, τότε προτείνω ως ημερομηνίαν την προσεχή Πέμπτην ή Παρασκευήν το απόγευμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ακριβώς, έντιμε κ. Πρόεδρε, επειδή πρόκειται περί σοβαρωτάτου Νομοσχεδίου, και αντιλαμβανόμεθα ότι υπάρχουν πολλαί απόψεις, μεταξύ των οποίων και αρκεταί διϊστάμεναι, νομίζομεν ότι θα ήτο ορθόν, ανεξαρτήτως της 48ώρου προθεσμίας που επιβάλλει το Σύνταγμα, όπως δοθή ολίγον περισσότερος χρόνος διά να μελετηθή καλύτερον το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανέγνωσα μετά προσοχής την έκθεσιν της Επιτροπής, των δύο Επιτροπών, και δεν διεπίστωσα ότι υπάρχουν διϊστάμεναι απόψεις εκτός εις ένα ή δύο μόνον σημεία. Εν πάση περιπτώσει εάν θα ηυκόλυνε τους εντίμους Βουλευτάς την Πέμπτην το απόγευμα, θα ορίσω την Πέμπτην.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Η δυνατότης εφαρμογής του προ ημών Νόμου περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως εξαρτάται εκ της εγκρίσεως και του Νόμου περί Επιτάξεως Περιουσίας. Διότι, όταν αναφυή διαφορά ως προς την αξίαν, είναι ανάγκη όπως η αξία αύτη καθορισθή υπό Δικαστηρίου, διά να προληφθή δε αυτή η καθυστέρησις, θα εφαρμοσθούν αι διατυπώσεις της επιτάξεως προτού η περιουσία απαλλοτριωθή αναγκαστικώς. Από αυτής της απόψεως, εισηγούμαι όπως το νομοσχέδιον τούτο αναβληθή μέχρι της Τρίτης, διά να καταστή δυνατή η συνδεδυασμένη εξέτασις των δύο νομοσχεδίων, δηλαδή διά να δοθή η ευκαιρία όπως εξετασθή και συμπληρωθή υπό των αρμοδίων Επιτροπών ο περί Επιτάξεως Περιουσίας Νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπολογίζετε ότι μέχρι της Τρίτης θα έχετε και την έκθεσιν του Νομοσχεδίου περί Καταναγκαστικής.....

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εάν μας αφήσετε την Πέμπτην ελευθέραν, νομίζω ότι την ημέραν αυτήν αι δύο Επιτροπαί δύνανται να συνέλθουν και να τελειώσουν την εργασίαν αυτήν, εάν δε η σχετική Έκθεσις κυκλοφορήση την Παρασκευήν — αυτό δε δύναται να γίνη — τότε θα είναι δυνατόν να συζητήσωμεν και το θέμα τούτο την Τρίτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δε την Δευτέραν οι έντιμοι Βουλευταί δεν πάρουν την έκθεσιν θα είναι ανάγκη και πάλιν να αναβληθή.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Από της Παρασκευής μέχρι της Τρίτης είναι 5 ημέραι. Νομίζω, δηλαδή, ότι τότε θα υπάρχη αρκετόν χρονικόν διάστημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

ΜΕταξύ της Πέμπτης και της Τρίτης υπάρχει περιθώριον 5 ημερών, μείον 48 ώραι γίνονται τρεις αι ημέραι, μείον μίαν ημέραν διά να ετοιμασθή το Ελληνικόν και Τουρκικόν κείμενον μένουν 2 ημέραι. Εάν η Επιτροπή δεν καταλήξη εις

μίαν μόνον συνεδρίασιν θα είναι αδύνατον να συζητηθή την προσεχή Τρίτην.

Νομίζω ότι η ορθοτέρα πορεία είναι να συνεχίσωμεν με την συζήτησιν του θέματος τούτου την προσεχή Πέμπτην.

Προτού όμως συνέλθωμεν την προσεχή Πέμπτην είναι ανάγκη να γίνη επέκτασις της συνόδου της Βουλής, η οποία λήγει την 16ην Φεβρουαρίου. Δυνάμει του Συντάγματος η Βουλή συνεδριάζει διά περίοδον εξ μηνών κατά το τέλος δε των εξ μηνών χρειάζεται επέκτασις της περιόδου της συνόδου της Βουλής. Ήδη υπεγράφη αίτησις δυνάμει του Άρθρου 74 του Συντάγματος υπό δέκα Βουλευτών, ως προνοεί το Σύνταγμα, διά παράτασιν της περιόδου της συνόδου της Βουλής διά περαιτέρω χρονικήν περίοδον τριών μηνών.

Επομένως η περίοδος της συνόδου της Βουλής παρατείνεται διά τρεις ακόμη μήνας.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον θα είναι ο περί Καταναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος.

Επίσης μετά την συζήτησιν του περί Καταναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου θα αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής η οποία ωρίσθη υπό της Βουλής διά να εξετάση το ζήτημα των Χηρών και Ορφανών.

Είναι απλώς διά την ανάγνωσιν της εκθέσεως, θα ορισθή δε αργότερον ημέρα συζητήσεως.

Επομένως η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα έχη μόνον δύο θέματα επί της ημερησίας διατάξεως.

Λόγω ωρισμένων τροποποιήσεων αι οποίαι θα σταλούν εις την Βουλήν την προσεχή Παρασκευήν επί του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως η συζήτησις του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως θα αναβληθή μέχρι της προσεχούς εβδομάδος διά να δοθή ευκαιρία εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να υποβάλη ωρισμένας τροποποιήσεις.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου.....

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Νομίζω ότι υπάρχει κατάθεσις Νομοσχεδίων κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ορθώς ωμιλήσατε.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Νομοσχέδια:

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός Αρ. 2) Νόμος του 1962.

Ο περί Ανακουφίσεως Γεωργικών Οφειλετών Νόμος 1962.

Νόμος προνοών περί της Επιτάξεως Περιουσίας διά Δημοσίαν Ωφέλειαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων Νόμος του 1962, κατετέθη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών. Παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών η οποία δέον να συνεργασθή μετά της Επιτροπής Νομικών.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Ο περί Ανακουφίσεως Γεωργικών Οφειλετών Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών και Γεωργικών.

Νόμος προνοών περί της Επιτάξεως Περιουσίας διά Δημοσίαν Ωφέλειαν παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Επομένως εις την Επιτροπήν Εσωτερικών παρεπέμφθησαν τρία Νομοσχέδια.

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων.

Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος, και

Νόμος προνοών περί της Επιτάξεως Περιουσίας διά Δημοσίαν Ωφέλειαν.

Θα ήθελα να επισύρω την προσοχήν της Επιτροπής Οικονομικών και Γεωργικών όσον αφορά το Νομοσχέδιον περί Ανακουφίσεως Γεωργικών Οφειλετών. Ο Νόμος ο οποίος εψηφίσθη υπό της Βουλής διά την απαγόρευσιν καταναγκαστικών πωλήσεων εκπνέει την 23ην Φεβρουαρίου. Διά τούτο θα έπρεπεν η Επιτροπή να ετοιμάση την έκθεσίν της επί του παρόντος Νομοσχεδίου, ούτως ώστε η Βουλή να συζητήση και να ψηφίση το Νομοσχέδιον ουχί αργότερον της 23ης Φεβρουαρίου, διά να μη υπάρξη χρονική περίοδος κατά την οποίαν ο μεν Νόμος περί απαγορεύσεως Καταναγκαστικών Πωλήσεων θα εκπνεύση και ο περί Ανακουφίσεως Γεωργικών Οφειλετών δεν θα ευρίσκεται εν ισχύι.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην την 6ην απογευματινήν ώραν.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εάν έχετε την καλωσύνην, κ. Πρόεδρε, μπορείτε να διευκρινίσετε κατά πόσον επί του Νομοσχεδίου περί Επιτάξεως θα συνεργασθή και η Επιτροπή Νομικών μετά της Επιτροπής Εσωτερικών;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως και επί του Νομοσχεδίου περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων.

Επαναλαμβάνω ότι η προσεχής συνεδρία ορίζεται την προσεχή Πέμπτην την 6ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.12 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 15ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 6.15 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 29, Τούρκοι 9, Σύνολον 38.

Απόντες:

'Ελληνες 5, Τούρκοι 6, Σύνολον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Β, είναι ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962.

Προτού αρχίση η συζήτησις του εν λόγω Νομοσχεδίου προτίθεμαι να καλέσω τον Πρόεδρο της Επιτροπής του θέματος της Διαλύσεως του Ταμείου Χηρών και Ορφανών να αναγνώση την έκθεσίν του εις την Βουλήν. Το θέμα δεν είναι προς συζήτησιν αλλ' απλώς προς ανάγνωσιν της εκθέσεως.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΕΠΙΘΥΜΗΤΟΥ Η' ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΗΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΩΝ ΩΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

Μέλη Επιτροπής

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Δάφνης Παναγίδης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού
Ουμίτ Σουλεϊμάν
Χρύσης Δημητριάδης
Χασάν Γκιουβενέρ.

Η Επιτροπή επελήφθη της εξετάσεως του παραπεμφθέντος εις αυτήν ζητήματος εις τρεις συνεδριάσεις λαβούσας χώραν την 21.11.1961, την 7.12.1961 και την 7.2.1962.

Κατά τη διάρκειαν των συνεδριάσεων αυτής, η Επιτροπή εκάλεσε, και παρέσχε την ευκαιρίαν εις όλους τους ενδιαφερόμενους, να εκφράσουν και να υποστηρίξουν τας απόψεις των.

Συγκεκριμένως η Επιτροπή εκάλεσε και ήκουσε τας απόψεις των ενδιαφερομένων υπαλλήλων, μέσον των αντιπροσώπων αυτών κ. κ. Αλ. Τσαγγαρίδη, Δρ. Φεσά, Τζαχίπ Σιεφκή και Οζάλπ Σαριτζιά.

Επίσης εκλήθη και έδωσε τας ζητηθείσας εξηγήσεις ως αντιπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας κ. Χρ. Στεφανή.

Προς πάντας τους ως άνω, η Επιτροπή επιθυμεί όπως εκφράση τας ευχαριστίας της.

Επί του υπό εξέτασιν ζητήματος η Επιτροπή έχει να εκθέση τα ακόλουθα:

(1) Ο περί Συντάξεων Νόμος ΚΕΦ.311 κάμνει πρόνοιαν διά την πληρωμήν συντάξεων εις τους λόγω ηλικίας αποχωρούντας εκ της δημοσίας υπηρεσίας της Δημοκρατίας συνταξίμους δημοσίους υπαλλήλους, μόνον εφόσον οι τοιούτοι υπάλληλοι ευρίσκονται εν ζωή. 'Οταν αποθάνωσιν η σύνταξις παύει από του να καταβάλλεται, και η χήρα ή τα ορφανά τέκνα του αποβιώσαντος υπαλλήλου δεν κέκτηνται δικαίωμα συντάξεως.

(2) Ως ήτο φυσικόν μετά τον τερματισμόν του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, ο Σύνδεσμος Κυβερνητικών Υπαλλήλων της Κύπρου, έκαμε παραστάσεις προς την τότε Αποικιακήν Κυβέρνησιν, αξιώσας την καλλιτέρευσιν των ατελών διευθετήσεων διά συνταξιοδότησιν.

Αποτέλεσμα των τοιούτων παραστάσεων ήτο, η υπό της Αποικιακής Κυβερνήσεως ψήφισις του Νόμου περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, όστις το πρώτον εψηφίσθη το 1947, σήμερον δε είναι δημοσιευμένος, με τας έκτοτε γενομένας τροποποιήσεις, ως Νόμος ΚΕΦ. 314 εν τη Κωδικοποιήσει της Κυπριακής Νομοθεσίας. Περί της τελευταίας τροποποιήσεως του νόμου τούτου διά του Νόμου 1/1960 του ψηφισθέντος υπό της απελθούσης Αποικιακής Κυβερνήσεως θα ομιλήσωμεν κατωτέρω.

(3) Δυνάμει των διατάξεων του Νόμου περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, πας άρρην δημόσιος υπάλληλος διοριζόμενος ή προβιβαζόμενος εις συντάξιμον θέσιν μετά την 1ην Μαρτίου του 1947, συνεισφέρει αναγκαστικώς εις το διά του νόμου τούτου ιδρυθέν Ταμείον, το οποίον είναι γνωστόν ως Ταμείον Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, αφ' ής στιγμής ο βασικός αυτού μισθός φθάση τας £450, ή υπερβή το ποσόν τούτο.

Η συνεισφορά του δημοσίου υπαλλήλου τούτου εις το Ταμείον ανέρχεται εις 5% επί του βασικού μισθού του, νοουμένου ότι ουδέποτε αύτην δύναται να υπερβή το ποσόν των £60 ετησίως.

Η συνεισφορά της Κυβερνήσεως, από του 1956, είναι ίση προς την συνεισφοράν του υπαλλήλου. (Προηγουμένως ήτο 4%). Αμφότεραι αι ως άνω συνεισφοραί λαμβάνονται υπ' όψιν διά τον υπολογισμόν της συντάξεως συμφώνως προς τους Πίνακας τους περιεχομένους εις το Παράρτημα του νόμου.

Οι σήμερον ισχύοντες Πίνακες ετέθησαν εν ισχύι το 1956.

(4) Αι ως άνω συνεισφοραί εξακολουθούν να γίνωνται μέχρις ότου ο υπάλληλος φθάση εις την ηλικίαν των 55 ετών, ή μέχρι του θανάτου του εάν αποθάνη ενωρίτερον. Εάν η συνεισφορά του υπαλλήλου αυξηθή ή ελαττωθή η σύνταξις αυξάνεται ή ελαττούται συμφώνως προς τους αναφερθέντας Πίνακας.

(5) Η σύνταξις καθίσταται πληρωτέα εις τους δικαιούχους αυτής από της ημέρας του θανάτου του υπαλλήλου, είτε ούτος ευρίσκεται τότε εν ενεργώ υπηρεσία, είτε έχει αποσυρθή της υπηρεσίας ως συνταξιούχος.

(6) Δικαιούχοι της συντάξεως αυτής είναι η χήρα και τα κάτω των 21 ετών τέκνα του αποβιώσαντος υπαλλήλου. Θήλυ τέκνον έγγαμον, έστω και κάτω των 21 ετών, δεν θεωρείται ως δικαιούμενον συντάξεως. Εάν όμως ο αποβιώσας αφήση τέκνον κάτω των 25 ετών κατά την ημέραν του θανάτου του, το οποίον ακόμη σπουδάζει, τούτο εξακολουθεί να δικαιούται συντάξεως μέχρι της συμπληρώσεως του 25 έτους αυτού.

(7) Αι μόναι περιπτώσεις επιστροφής συνεισφορών εις υπάλληλον εκ του Ταμείου Χηρών και Ορφανών, είναι η του αγάμου υπαλλήλου, ή του χηρεύσαντος όστις δεν έχει τέκνα συνταξίμου ηλικίας, όταν παύση η υποχρέωσίς του προς συνεισφοράν.

Τα επιστρεφόμενα ποσά είναι τα εξής:

(α) Εν περιπτώσει αγάμου, επιστρέφεται το ποσόν των ιδικών του συνεισφορών ανατοκιζόμενον προς 2.1/2% ετησίως.

(β) Εν περιπτώσει χηρεύσαντος, καθ' ήν περίοδον έχει υποχρέωσιν να συνεισφέρη εις το Ταμείον, ήτοι προ της συμπληρώσεως του 55ου έτους, επιστρέφεται το ποσόν των ιδικών του συνεισφορών των γενομένων κατά την περίοδον την αρχομένην από της ημερομηνίας του θανάτου της συζύγου του ή από της ημερομηνίας καθ' ήν το τελευταίον αυτού τέκνον υπερέβη την συντάξιμον ηλικίαν, εάν το γεγονός τούτο επήλθεν αργότερον, ανατοκιζόμενον προς 2.1/2% ετησίως.

(γ) Εάν ο υπάλληλος υπερβή το 55ον έτος και επιζήση της συζύγου του, και δεν έχει τέκνα συνταξίμου ηλικίας, αι

συνεισφοραί αυτού δεν του επιστρέφονται και παραμένουν υπέρ του Ταμείου.

(8) Η από τινων ετών πολεμική κατά του Ταμείου Χηρών και Ορφανών εκ μέρους των συνδρομητών τούτου δημοσίων υπαλλήλων, βασίζεται κυρίως επί των ακολούθως επιχειρημάτων και λόγων:

(α) Ότι όταν αποσυρθή ο υπάλληλος της υπηρεσίας μετά το 55ον έτος της ηλικίας του, δεν του επιστρέφεται οιονδήποτε μέρος των συνεισφορών του, και διατρέχει ούτω τον κίνδυνον να συνεισφέρη συνεχώς εις το Ταμείον χωρίς να ωφεληθή αυτός ή η οικογένειά του.

(β) Ότι το ποσοστόν της συνεισφοράς των υπαλλήλων είναι υπέρ το δέον υψηλόν.

(γ) Ότι η διαχείρισις του Ταμείου υπό της Αποικιακής Κυβερνήσεως δεν υπήρξε καλή, και ότι μέρος των χρημάτων του Ταμείου εχρησιμοποιήθη υπό της Αποικιακής Κυβερνήσεως δι' επενδύσεις εις το εξωτερικόν, ενώ ηδύνατο να χρησιμοποιηθή επωφελέστερον επιτοπίως.

(δ) Ότι δεν καλύπτει ο νόμος την μεγίστην πλειοψηφίαν των μονίμων υπαλλήλων των οποίων ο μισθός δεν υπερβαίνει τας £450.

(ε) Η πανθομολογουμένως, τέλος, σκανδαλώδης στάσις της Αποικιακής Κυβερνήσεως να ψηφίση κατά Ιανουάριον του 1960 τον τροποποιητικόν Νόμον 1/1960, διά του οποίου παρέσχε το δικαίωμα εις τους αποχωρούντας, λόγω της επικειμένης μεταπολιτεύσεως, υπαλλήλους να αποσυρθούν του Ταμείου συναποκομίζοντες όχι μόνον την ιδικήν των συνεισφοράν αλλά και την συνεισφοράν της Κυβερνήσεως, περί πλέον δε 17.1/2% περίπου πέραν τούτων, εξηρέθισε δικαίως τους δημοσίους υπαλλήλους και έκαμε τους περισσοτέρους εξ αυτών να επιζητούν επιμόνως έκτοτε την διάλυσιν του Ταμείου.

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι ο περί Ταμείου Χηρών και Ορφανών Νόμος, υπό την παρούσαν αυτού μορφήν, δεν εξυπηρετεί ουσιωδώς τα συμφέροντα της δημοσίας υπηρεσίας και των μελών αυτής, λόγω των εν Κύπρω ιδιαζουσών οικονομικοκοινωνικών συνθηκών, αι οποίαι εσφαλμένως δεν ελήφθησαν εξ αρχής υπ' όψιν υπό της Αποικιακής Κυβερνήσεως κατά την σύνταξιν του νόμου.

Συγκεκριμένως ο Κύπριος δημόσιος υπάλληλος συνήθως νυμφεύεται όταν είναι 25—30 ετών και αποκτά ενωρίς τέκνα. Όταν ούτος φθάση το 55ον έτος, τα τέκνα του είναι συνήθως άνω των 21 ετών, και παύουν από του να δικαιούνται συντάξεως. Όσον αφορά την σύζυγόν του, εφόσον αυτός ζη, αύτη είναι εξησφαλισμένη από την σύνταξιν του συζύγου της όστις εν Κύπρω δύναται να ελπίζη ότι θα φθάση περίπου το 70όν έτος. Εάν ο σύζυγος αποθάνη και αφήση χήραν, αύτη συνήθως ζη μετά των αποκατεστημένων τέκνων της τα οποία την διατρέφουν. Λόγω των ως άνω ιδιαζουσών συνθηκών ο μέσος δημόσιος υπάλληλος δεν βλέπει μεγάλην χρησιμότητα εις το υφιστάμενον Ταμείον, και δικαίως.

Η Επιτροπή επομένως συμφωνεί με την απόφασιν την ήδη ληφθείσαν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου διά την διάλυσιν του Ταμείου.

Η απόφασις αύτη του Υπουργικού Συμβουλίου (Απόφασις υπ' αρ. 306 δημοσιευθείσα εις την επίσημον εφημερίδα της 17.12.1960) έχει ως ακολούθως:

«Το Συμβούλιον απεφάσισεν:

(α) Όπως το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών διαλυθή.

(β) Όπως μόνον το ποσόν το πληρωθέν εις το Ταμείον υπό των εισφορέων επιστραφή εις αυτούς, και

(γ) όπως διορισθή επιτροπή αποτελουμένη εκ του Πρώτου Λειτουργού επί του Προσωπικού, ως Προέδρου, του Γενικού Ελεγκτού, του Γενικού Λογιστού, και του Πρώτου Στατιστικολόγου, ως μελών, προς τον σκοπόν διαλύσεως του Ταμείου, διασφαλίσεως των συμφερόντων των χηρών και ορφανών και των εισφορέων οι οποίοι τυχόν θα ήθελον να παραμείνουν εις το Ταμείον και καταμερισμού μεταξύ των εισφορέων και της Κυβερνήσεως των ποσών τα οποία επλήρωσαν εις το Ταμείον, κατόπιν αφαιρέσεως καταλλήλου ποσού διά την προστασίαν της οποίας έτυχον μέχρι τούδε».

Μεταγενεστέρως της ως άνω αποφάσεως, το Υπουργικόν Συμβούλιον έλαβε σχετικώς την ακόλουθον υπό ημερομηνίαν 13.7.1961 συμπληρωματικήν απόφασιν υπ' αριθμ.945:

«Το Υπουργικόν Συμβούλιον απεφάσισεν—

(α) Όπως επικυρωθή η υπ' αρ. 306 Απόφασις αυτού αναφορικώς προς το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών.

(β) Όπως η Επιτροπή η διορισθείσα προς τον σκοπόν διαλύσεως του Ταμείου λάβη οδηγίας να χωρήση εις το έργον της συμφώνως της ρηθείσης αποφάσεως.

(γ) όπως η Επιτροπή πληροφορηθή ότι ο όρος «κατόπιν αφαιρέσεως του ενδεδειγμένου ποσού διά την μέχρι τούδε παρασχεθείσαν προστασίαν», ήτις περιέχεται εις την παράγραφον (γ) της υπ' αρ. 306 αποφάσεως, σημαίνει την εκ του Ταμείου αφαίρεσιν, προ της μεταξύ των εισφορέων και της Κυβερνήσεως κατανομής του αναλογούντος μέρους, ποσού ικανού να διασφαλίση τα συμφέροντα των χηρών και ορφανών, καθώς επίσης και των εισφορέων οίτινες επιθυμούν να παραμείνουν εις το Ταμείον».

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή εξήτασε μετά πάσης προσοχής την εν λόγω απόφασιν και αι εισηγήσεις αυτής είναι αι ακόλουθοι:

(α) Το Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Ορφανών να διαλυθή.

(β) Οι εισφορείς του Ταμείου δημόσιοι υπάλληλοι να δικαιούνται να αποσύρουν εκ του Ταμείου, άνευ επιβαρύνσεως Φόρου Εισοδήματος, το ολικόν ποσόν της ιδικής των συνεισφοράς ομού μετά τόκου ίσου προς τον μέσον όρον του τόκου όπερ το επενδεδυμένον ποσόν του Ταμείου απέφερεν μέχρι της διαλύσεώς του.

(γ) Το εναπομένον υπόλοιπον του Ταμείου να χρησιμοποιηθή ως εξής:

(α) Τα ήδη κεκτημένα δικαιώματα συντάξεως των χηρών και των ορφανών και των επιθυμούντων να διατηρήσουν τα ευεργετήματα του Ταμείου, να εξασφαλισθούν πλήρως ως επιτάσσουν τα άρθρα 193 και 194 του Συντάγματος της Δημοκρατίας.

(β) Παν υπόλοιπον να μη περιέλθη εις το Πάγιον Ταμείον της Κυβερνήσεως διά να χρησιμοποιηθή διά γενικούς σκοπούς, αλλά να παραμείνη, δεσμευμένον και με ειδικόν προορισμόν την δημιουργίαν της βάσεως ενός νέου Ταμείου, προς συνταξιοδότησιν χηρών και ορφανών των δημοσίων υπαλλήλων οίτινες αποθνήσκουν εν τη υπηρεσία ή μετά την αφυπηρέτησιν αυτών ή διά της καταλλήλου επεκτάσεως των ευεργετημάτων του περί Συντάξεως Νόμου. Πλέον συγκεκριμένως, το ποσόν όπερ θα παραμείνη υπέρ του σκοπού ιδρύσεως Νέου Ταμείου θα είναι το ολικόν των συνεισφορών εις το Ταμείον Χηρών και Ορφανών υπό της Κυβερνήσεως πλέον ο επί των συνεισφορών τούτων τόκος, μετά την αφαίρεσιν των εξής ποσών:

(α) Του ποσού του αναγκαιούντος προς εξασφάλισιν των ήδη δικαιούχων χηρών και ορφανών ανερχομένου ετησίως εις £2.553.

(β) Του ποσού του αναγκαίου διά την εξασφάλισιν των υπαλλήλων εκείνων οίτινες ήθελον τυχόν εκλέξει την διατήρησιν των ευεργετημάτων του Ταμείου.

(γ) Των ποσών άτινα θα απολεσθούν, όταν η Κυβέρνησις ρευστοποιήση, προ της λήξεώς των, τα χρεώγραφα του εξωτερικού εις τα οποία η Αποικιακή Κυβέρνησις είχεν επενδύσει μέρος των κεφαλαίων του Ταμείου.

(δ) Οιαδήποτε άλλα έξοδα.

Η Επιτροπή αδυνατεί να εισηγηθή την πληρωμήν και της συνεισφοράς της Κυβερνήσεως προς τους υπαλλήλους, διότι:

(α) **Η ηθική υποχρέωσις** της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας να μεριμνήση μελλοντικώς διά την συνταξιοδότησιν των χηρών και ορφανών των αποχωρούντων του Ταμείου υπαλλήλων, θα παραμείνη δεσμευτική διά την Κυβέρνησιν και μετά την διάλυσιν του Ταμείου. Θα ήτο δε παράλογον εάν εζητείτο από την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας να παραδώση επί τη διαλύσει του Ταμείου την ιδικήν της συνεισφοράν, ήτοι δημόσιον χρήμα εις τους αποχωρούντας του Ταμείου υπαλλήλους, και να αναγκασθή ταυτοχρόνως να εξεύρη άλλα χρήματα διά την συνταξιοδότησιν των ιδίων ακριβώς προσώπων.

(β) Η τοιαύτη συνεισφορά της Κυβερνήσεως εγένετο με σκοπόν κοινωνικόν, όστις με την απρόβλεπτον διάλυσιν του Ταμείου παραμένει ανεκπλήρωτος. Ο σκοπός ούτος δέον να εκπληρωθή εις το μέλλον υπό της Κυβερνήσεως διά της χρησιμοποιήσεως των δημοσίων χρημάτων των ήδη προσφερθέντων διά τον σκοπόν τούτον, και ουχί διά της αφιερώσεως εκ νέου δημοσίων χρημάτων.

Η Επιτροπή θεωρεί καθήκον αυτής να τονίση ότι τα χρήματα του προτεινομένου Ταμείου δέον να επενδυθούν εις ασφαλή παραγωγικά έργα εν τη Δημοκρατία, ούτως ώστε να υποβοηθηθή η ανάπτυξις της οικονομίας μας.

Η Επιτροπή θεωρεί απαράδεκτον το γεγονός ότι ποσόν πέραν των £175.000 λιρών εκ των £532.000 λιρών περίπου του Ταμείου είναι επενδεδυμένον εις ξένα χρεώγραφα, ως ο συνημμένος λογαριασμός, όστις δεικνύει την κατάστασιν του Ταμείου μέχρι της 31.12.1960, και εισηγείται όπως γίνη προσπάθεια εν ευθέτω χρόνω διά την ρευστοποίησιν των χρεωγράφων με όσον το δυνατόν μικροτέραν ζημίαν.

Η Επιτροπή επίσης εισηγείται όπως εισαχθή υπό της Κυβερνήσεως νομοσχέδιον διά του οποίου να επιδιώκεται η πραγματοποίησις των εισηγήσεων αυτής το δυνατόν συντομώτερον, περιπλέον δε να σταματήση η αφαίρεσις της μηνιαίας συνεισφοράς, των αποχωρούντων, εκ του μισθού αυτών.

Ετέρα εισήγησις την οποίαν θεωρεί καθήκον της να κάμη η Επιτροπή είναι η εισαγωγή νομοσχεδίου προ της διαλύσεως του Ταμείου, διά του οποίου τα εκ του Ταμείου ωφελήματα να αυξηθούν κατά το ποσοστόν το οποίον δικαιολογείται εκ της ανθηράς καταστάσεως του Ταμείου, ήτις κατά την σχετικήν έκθεσιν εμπειρογνώμονος του 1958 εδικαιολόγει αύξησιν κατά 17 1/2% περίπου.

Η Επιτροπή ωσαύτως εισηγείται την ουσιαστικήν αύξησιν των ευεργετημάτων του Ταμείου υπέρ των χηρών και ορφανών, των ήδη εχόντων δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως.

Η σύντομος λύσις του ζητήματος επί τη βάσει των ως άνω εισηγήσεών μας, έχομεν την πεποίθησιν ότι θα συμβάλη εις την απονομήν δικαιοσύνης προς πάντας τους ενδιαφερομένους, και ότι θ' αφήση τους δημοσίους υπαλλήλους με αισθήματα ευγνωμοσύνης προς την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΜΠΟΥΡΧΑΝ ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εληξεν η ανάγνωσις της εκθέσεως της Επιτροπής επί του θέματος Χηρών και Ορφανών. Η συζήτησις επί της εκθέσεως θα ορισθή εις την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής διά να αποφασίση το Σώμα κατά πόσον εγκρίνει την εισηγητικήν έκθεσιν ή όχι.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν, η οποία εγένετο τη συνεργασία της Νομικής Επιτροπής.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι είναι ανάγκη να αναγνωσθή ο Πίναξ τροποποιήσεως, διότι αι τροποποιήσεις περιέχονται εις το κείμενον του Νομοσχεδίου και θα συζητηθούν παράγραφον με παράγραφον.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εκτός των σημείων, τα οποία αι Επιτροπαί κατεχώρισαν εις την 'Εκθεσιν, μετά τας συζητήσεις των Επιτροπών ανεφύησαν ωρισμένα θέματα, τα οποία προσείλκυσαν την προσοχήν των. Διά τούτο θα ήθελα να υποβάλω αυτά τα θέματα εδώ, εις τα έντιμα Μέλη της Βουλής. Ως ανεφέρθη εις την 'Εκθεσιν, αι Επιτροπαί επέφεραν εις το κατατεθέν Νομοσχέδιον ωρισμένας τροποποιήσεις, λόγω των οποίων παρέστη ανάγκη να επενεχθούν ωρισμέναι υποχρεωτικαί τροποποιήσεις εις άλλα μέρη του κειμένου. Μία από αυτάς τας υποχρεωτικάς τροποποιήσεις διέλαθε της προσοχής, εθεωρήθη δε ορθόν όπως αύτη υποβληθή υπό των Επιτροπών εις την Βουλήν. Συμφώνως προς αυτήν την υποχρεωτικήν τροποποίησιν είναι ανάγκη να απαλειφθή η παράγραφος (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 21. Εθεωρήθη, επίσης, ορθόν όπως προστεθή εις το άρθρον 23 μία διάταξις ως εδάφιον (3). Συμφώνως προς την εν λόγω διάταξιν, εάν υπάρχουν υπό εκδίκασιν υποθέσεις, των οποίων η εκδίκασις θα έχη ήδη αρχίσει εις τα Δικαστήρια Εκτιμήσεως Αποζημιώσεων κατά τον χρόνον της ψηφίσεως του ενώπιόν μας Νομοσχεδίου εις νόμον, δεν θα είναι ανάγκη να επαναρχίση η εκδίκασις τοιούτων υποθέσεων εις τα Δικαστήρια, τα οποία θα συσταθούν συμφώνως προς αυτόν τον νόμον, αλλ' αύται θα είναι έγκυροι ωσάν η εκδίκασίς των να είχεν αρχίσει εις δυνάμει του νόμου τούτου αρμόδιον Δικαστήριον. Αναγνωρίζεται ότι τούτο είναι μία διάταξις αποβαίνουσα προς το συμφέρον των πολιτών, διότι ούτοι δεν θα χάσουν τα έξοδά των τα σχετικά με την εκδίκασιν υποθέσεώς, η οποία ήρχισε προηγουμένως. Ως αποτέλεσμα τούτων υποβάλλεται εισήγησις όπως, επιπροσθέτως προς τας εισηγήσεις μας, τας οποίας υπεβάλομεν εις την 'Εκθεσίν μας, απαλειφθή η παράγραφος (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 21 και προστεθή εις το άρθρον 23 το εδάφιον (3), το οποίον υπέβαλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Νομικών Θεμάτων να αναγνώση την έκθεσιν εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ, ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΕΙΣΗΣ ΤΗΝ 9ΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962, ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Επιτροπή επί Εσωτερικών Ζητημάτων

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Χρύσης Δημητριάδης
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Μπ. Ναλπάντογλου

Επιτροπή επί Νομικών Ζητημάτων

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Τίτος Φάνος

Χρύσης Δημητριάδης

Γεώργιος Σάντης

Χαλήτ Αλή Ριζά

Αμφότεροι αι Επιτροπαί εξήτασαν εξήτασαν από κοινού εις αρκετάς συνεδριάσεις το παρόν Νομοσχέδιον, το οποίον κατετέθη εις την Βουλήν υπό του Υπουργείου Εσωτερικών.

Κατά την διάρκειαν των συζητήσεων, αι Επιτροπαί είχον την ευκαιρίαν να ακούσουν τας επί του Νομοσχεδίου απόψεις, και να εξασφαλίσουν την συνεργασίαν της Υπουργού Δικαιοσύνης και του κ. Αντωνάκη Γεωργιάδη, Αναπληρωτού Πρώτου Λειτουργού Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Αι δύο Επιτροπαί επιθυμούν, όπως ληφθή υπό σημείωσιν η άποψις αυτών, ότι το υπό εξέτασιν Νομοσχέδιον θα αποτελέση έγγραφον μείζονος σπουδαιότητος εις χείρας της Δημοκρατίας και των άλλων απαλλοτριουσών αρχών διά τους σκοπούς της εφαρμογής της πολιτικής αυτών, εν σχέσει προς το Πενταετές Σχέδιον, και πάσης ετέρας πολιτικής κοινής ωφελείας και σπουδαιότητος, ήτις ήθελεν επιδιωχθή.

Δυνάμει της παραγράφου 4 του 'Αρθρου 23 του Συντάγματος, το παρόν Νομοσχέδιον έδει να είχε κατατεθή και θεσπισθή εις Νόμον υπό της Βουλής, εντός έτους από της 16ης Αυγούστου 1960.

Λόγω της ως άνω σημασίας του Νομοσχεδίου, και της υπό του Συντάγματος οριζομένης τακτής προθεσμίας, η θέσπισις τούτου εις Νόμον δέον να θεωρηθή ως επειγούσης φύσεως ζήτημα, και ως μέτρον διά του οποίου θα προστατευθούν τόσον τα συμφέροντα της Δημοκρατίας, όσον και των άλλων απαλλοτριουσών αρχών, ως και εκείνα των πολιτών.

Το Σύνταγμα της Δημοκρατίας περιέχει εις το 'Αρθρον 23 ειδικάς διατάξεις αφορώσας εις την υπό της Δημοκρατίας ή των άλλων απαλλοτριουσών αρχών άσκησιν εξουσιών αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ακινήτων ή κινητών περιουσιών.

Αι ρηθείσαι συνταγματικαί διατάξεις είναι κυρίως αι ακόλουθοι:

(1) Αι απαλλοτριούσαι αρχαί ορίζονται περιοριστικώς, αύται δε είναι:

(α) Η Δημοκρατία

(β) Δημοτική Αρχή

(γ) Κοινοτική Συνέλευσις δι' ωρισμένους σκοπούς σχετιζομένους με ζητήματα εμπίπτοντα εις την αρμοδιότητα αυτής και απαριθμούμενα εις το Σύνταγμα ('Αρθρον 23, παράγραφος 4), και

(δ) Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμός κοινής ωφελείας προς ους έχει παραχωρηθή τοιούτον δικαίωμα υπό του Νόμου.

(2) Οι σκοποί δημοσίας ωφελείας δι' ους δύναται να επιτευχθή αναγκαστική απαλλοτρίωσις δέον να εξειδικεύωνται εις τον Νόμον.

(3) Η απαλλοτριούσα αρχή δεν θα καθίσταται ο κατά κυριότητα ιδιοκτήτης της απαλλοτριωθησομένης περιουσίας και δεν θα κέκτηται το δικαίωμα εισόδου εις την εν λόγω περιουσίαν μέχρις ότου καταβληθή δικαία αποζημίωσις εις τον ιδιοκτήτην αυτής.

(4) Εν περιπτώσει διαφωνίας μεταξύ της απαλλοτριούσης αρχής και του ιδιοκτήτου της περιουσίας ως προς την καταβλητέαν αποζημίωσιν, η τοιαύτη αποζημίωσις καθορίζεται υπό των συνήθων δικαστηρίων, συμφώνως ωρισμένων κανόνων περιεχομένων εις το άρθρον 10 του Νομοσχεδίου, διά τους οποίους αι Επιτροπαί έχουν πεισθή, ότι είναι δίκαιοι και λογικοί διά πάντας τους ενδιαφερομένους.

(5) Αι εκκλησιαστικαί και βακουφικαί περιουσίαι δεν απαλλοτριούνται, ειμή τη συγκαταθέσει του εκκλησιαστικού οργανισμού εις όν ανήκουν ή της Τουρκικής Κοινοτικής Συνελεύσεως, αναλόγως της περιπτώσεως.

Εις το υπό μελέτην Νομοσχέδιον έχουν ενσωματωθή κανόνες αποβλέποντες εις την εναρμόνισιν τούτου προς τας ρηθείσας συνταγματικάς διατάξεις. Μία σημαντική τροποποίησις ήτις έχει επενεχθή εις το παρόν Νομοσχέδιον, κατά την διάρκειαν της συζητήσεως αυτού υπό των Επιτροπών ήτο η καταχώρησις διατάξεως δυνάμει της οποίας, οσάκις η απαλλοτριούσα αρχή είναι Δημοτική Αρχή ή Κοινοτική Συνέλευσις, αύται δεν θα προβαίνουν εις την δημοσίευσιν γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως πριν ή δοθή υπό της τοιαύτης αρχής δεκαπενθήμερος προειδοποίησις προς το Υπουργικόν Συμβούλιον περί της σκοπουμένης δημοσιεύσεως. Η διάταξις αύτη κατεχωρίσθη λόγω της εκ του Νομοσχεδίου προκυπτούσης ανάγκης, ως τούτο απεστάλη υπό του Υπουργείου, όπως πάσα απαλλοτρίωσις δέον να τυγχάνη της προηγουμένης εγκρίσεως του Υπουργικού Συμβουλίου.

Πάσα ετέρα τροποποίησις ή προσθήκη επενεχθείσα υπό των Επιτροπών, εμφαίνεται εις τον επισυνημμένον πίνακα τροποποιήσεων. Πλην τούτων, υπάρχουν μερικαί τροποποιήσεις τόσον εις το Ελληνικόν όσον και εις το Τουρκικόν κείμενον, λεκτικαί κυρίως τροποποιήσεις, αίτινες εμφαίνονται εις το τροποποιημένον κείμενον.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης διετήρησε την επιφύλαξιν, ότι εν περιπτώσει απαλλοτριώσεως γης δι' αγροτικήν μεταρρύθμισιν, οι διέποντες την εκτίμησιν της τοιαύτης γης κανόνες δέον να περιέχωνται εις ειδικήν διάταξιν και να βασίζωνται επί κανόνων άλλων ή εκείνων οίτινες καθορίζονται εις το άρθρον 10 του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης και ο κ. Αντώνιος Αναστασιάδης διαφωνούν ως προς την διαγραφήν του άρθρου 16 του Νομοσχεδίου του αφορώντος εις την επιβολήν τέλους αξιοποιήσεως.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά και ο Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου έχουν ωρισμένας επιφυλάξεις, περιλαμβανομένης και της εισηγήσεώς των διά την διαγραφήν του άρθρου 24.

Αμφότεραι αι Επιτροπαί εισηγούνται ομοφώνως την υπό της Βουλής ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις νόμον ως τούτο ετροποποιήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, ο κ. Δημητριάδης, ο κ. Ποταμίτης, ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο κ. Αναστασιάδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι.

Εις την έκθεση των δύο Επιτροπών που κατετέθη πριν λίγο εις την Βουλήν αναφέρεται εις την τρίτην παράγραφον, ότι το υπό εξέτασιν Νομοσχέδιον θα αποτελέση έγγραφον μείζονος σπουδαιότητος εις χείρας της Δημοκρατίας και των άλλων απαλλοτριουσών αρχών, διά τους σκοπούς της εφαρμογής της πολιτικής αυτών εν σχέσει προς το πενταετές σχέδιον και πάσης ετέρας πολιτικής κοινής ωφελείας ήτις ήθελεν επιδιωχθή. Πολύ σωστά αι δύο Επιτροπαί υπογραμμίζουν την σοβαρότητα και σπουδαιότητα του Νομοσχεδίου. Η σοβαρότητα του Νομοσχεδίου φαίνεται από το άρθρον 3, εις το οποίον αναφέρονται οι σκοποί δημοσίας ωφελείας για καταναγκαστικήν απαλλοτρίωση.

Θέλω να αναφερθώ σε συντομίαν εις τον σκοπόν (ε) και (στ) του Νομοσχεδίου εις το άρθρον 3 που αναφέρεται εις την καταναγκαστικήν απαλλοτρίωση για αγροτικήν μεταρρύθμιση και ανάπτυξη της γεωργίας. Δεν θέλω να αμφισβητήσω τους άλλους σκοπούς που αναφέρονται εις το ίδιον άρθρον, ανάπτυξη βιομηχανίας, πολεοδομίας, εμπορίου, τουρισμού και άλλων. 'Ομως πιστεύω ότι η καταναγκαστική απαλλοτρίωση για αγροτική μεταρρύθμιση και αγροτική ανάπτυξη έχει πολύ μεγάλην σημασίαν τόσον για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας του τόπου μας όσον και για την αύξηση του

γεωργικού εισοδήματος. Υποστηρίζω ότι πολύ ορθά εις το άρθρον 3 του Νομοσχεδίου συμπεριλαμβάνεται η ανάπτυξη της γεωργίας και η αγροτική μεταρρύθμιση σαν ένας από τους βασικούς σκοπούς της απαλλοτριώσεως. Η ορθότητα αυτών των προνοιών καταφαίνεται από μερικά μόνον στοιχεία εις τα οποία θα αναφερθώ. Σύμφωνα με τες Κυβερνητικές απογραφές υπάρχουν σήμερα εις την Κύπρον περίπου 600.000 σκάλες γης τσιφλικάτικης, η οποία ανήκει σε μη καλλιεργητάς. Γι' αυτήν την γην οι γεωργοί της Κύπρου πληρώνουν κάθε χρόνον περί το 1 1/2 εκ. λίρες ενοίκια. Όταν και απαλλοτρίωσε αυτήν την γην, θα μπορέσουν να πάρουν κλήρον περί τες 8.000 αγροτικές οικογένειες, δηλαδή περίπου τα 25% των φωτοχοπαραγωγών της Κύπρου.

Υπάρχει, συνάδελφοι, σημαντικώτερος σκοπός δημοσίας ωφελείας από την καταγκαστικήν απαλλοτρίωση αυτής της τσιφλικάτικης γης;

Το άλλο σημείον που θα αναφερθώ είναι οι αρχές που πρέπει να διέπουν τον υπολογισμόν αποζημιώσεως όταν πρόκειται για απαλλοτρίωση γης για γεωργικούς σκοπούς. Εις το άρθρον 10 του Νομοσχεδίου εις την παράγραον (α) αναφέρεται ότι η αξία της περιουσίας λογίζεται ούσα ίση προς το ποσόν όπερ η τοιαύτη περιουσία θα απέφερεν, εάν επωλείτο εκουσίως εν τη ελευθέρα αγορά κατά τον χρόνον της δημοσιεύσεως της γνωστοποιήσεως για απαλλοτρίωση.

Έχομεν την γνώμην ότι όταν πρόκειται για απαλλοτρίωση τσιφλικάτικης γης που ανήκει σε μη καλλιεργητές, η αποζημίωση θα πρέπει να μπη πάνω σε άλλη διαφορετική βάση. Το ύψος της αποζημιώσεως θα πρέπει να είναι χαμηλόν για να ευκολυνθή τόσον η Κυβέρνηση όταν θα απαλλοτριώση αυτήν την γην όσον και οι γεωργοί που θα πρέπει να πάρουν κλήρον από αυτήν την γην. Εισηγούμαστε όπως η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας εφαρμόζοντας το πενταετές σχέδιον ανάπτυξης και συμβάλλοντας εις την αύξηση της αγροτικής παραγωγής δίπλα εις τα άλλα μέτρα για την βοήθειαν του αγροτικού κόσμου, θα πρέπει να προχωρήση με βάση το άρθρον 3 του παρόντος Νομοσχεδίου να απαλλοτριώση την τσιφλικάτικη γην. Ένα τέτοιο μέτρον, συνάδελφοι, εφαρμόστηκε σε πάρα πολλές χώρες και συνέβαλε αποφασιστικά εις την ανάπτυξη της γεωργίας και εις την αύξηση του αγροτικού εισοδήματος. Πολύ περισσότερον επιβάλλεται να εφαρμοσθή αυτό το μέτρον εις τας ιδικάς μου συνθήκας που ο γεωργικός κόσμος ευρίσκεται σε μια πολύ δύσκολη κατάσταση και έχει μεγάλην έλλειψη γης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης θα υποστηρίξη την ιδίαν θέσιν;

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε, αλλά βεβαίως από άλλην πλευράν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αντιφρονούντες ομιληταί;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν πρώτοις κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να είμαι εντός των ορίων της πραγματικότητος και ιδίως της συνταγματικής πραγματικότητος, η οποία ισχύει εν Κύπρω την στιγμήν αυτήν, διότι θα μου ήτο εύκολον να εισηγηθώ εις την Βουλήν ότι η τσιφλικάτικη γη πρέπει να απαλλοτριωθή άνευ οιασδήποτε αποζημιώσεως. Αλλ' αυτό δεν θα το κάμω, διά να είμαι, όπως είπα, εντός των ορίων της συνταγματικής πραγματικότητος. Και είναι φανερόν ότι το άρθρον 23 του Συντάγματος καθορίζει ρητότατα ότι η αποζημίωσις όταν γίνη απαλλοτρίωσις πρέπει να είναι δικαία αποζημίωσις. Και δεν είμαι εξ εκείνων οι οποίοι φρονούν ότι σε ζητήματα δικαιοσύνης υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά. Η δικαία αποζημίωσις είναι πάντοτε δικαία τόσον διά τον ιδιοκτήτην όσον και διά τον απαλλοτριούμενον. Ευτυχώς έχομεν την γνώμην επί του σημείου αυτού ενός διαπρεπεστάτου επιστήμονος, ο οποίος πρέπει να είναι πολύ γνωστός εις τον κ. Χαμπήν Μιχαηλίδην. Αναφέρομαι εις τον αείμνηστον Αλέξανδρον Σβώλον, γνωστών πολιτικών πεποιθήσεων, ο οποίος εις το ειδικόν σύγγραμμα αυτού «Αναγκαστική Απαλλοτρίωσις προς Αποκατάστασις Ακτημόνων Γεωργών υπό Συνταγματικήν και Οικονομικήν Άποψιν», το οποίον έργον εβραβεύθη υπό του Πανεπιστημίου Αθηνών, θέτει ρητώς εις περίπτωσιν απαλλοτριώσεως δι' αποκατάστασιν ακτημόνων γεωργών πόση πρέπει να είναι η αποζημίωσις. Αναγινώσκω από την σελίδα 123 του συγγράμματος.

Η απάντησις την οποίαν δίδει ο Αλέξανδρος Σβώλος είναι η εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφιβάλλω εάν δύναται να δώση απάντησιν εφ' όσον δεν είναι μέλος της Βουλής αυτής. Θεωρητικώς.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η απάντησις είναι ζήτημα επιστημονικής αληθείας η οποία ελπίζω να ισχύη και εν τη Βουλή αυτή. Προφανώς, λέγει, η αποζημίωσις πρέπει να είναι ίση προς την πραγματικήν του κτήματος αξίαν. Τώρα βεβαίως οιοσδήποτε ο οποίος θα απαντήση εις τα επιχειρήματα μου θα προσπαθήση να βασισθή εις το Σύνταγμα της Ελλάδος του 1952 εις το οποίον υπάρχουν δύο ενδιαφέροντα άρθρα. Το μεν πρώτον άρθρον είναι το άρθρον 17 το οποίον υπό ωρισμένας συνθήκας είναι το αντίστοιχον του ιδικού μας, και το οποίον λέγει ότι ουδείς στερείται της ιδιοκτησίας αυτού ή μη διά δημοσίαν ωφέλειαν προσηκόντως αποδεδειγμένην ότε και όπως ο Νόμος διατάσση πάντοτε δε προηγουμένης πλήρους αποζημιώσεως. Είναι φανερόν ότι η λέξις «πλήρης αποζημίωσις» αντιστοιχεί προς την λέξιν «δικαία αποζημίωσις». Εάν επομένως ηδύνατο συνταγματικώς να υιοθετηθή η γνώμη την οποίαν εξέφρασε ο προηγούμενος ομιλητής, θα ήτο δυνατόν άνευ οιασδήποτε νέας προσθήκης εις το Ελληνικόν Σύνταγμα η Ελληνική Κυβέρνησις να προβή εις απαλλοτρίωσιν πληρώνουσα ποσόν κατώτερον της συνολικής αξίας της δικαίας ή της πλήρους αξίας του κτήματος. Αλλ' εδώ λόγω του ότι ακριβώς το άρθρον 17 του Ελληνικού Συντάγματος και το άρθρον 23 εις το Κυπριακόν Σύνταγμα δεν παρέχουν την ευκαιρίαν αυτήν, το 1927 εκρίθη σκόπιμον να ψηφισθή προσωρινώς μόνον το άρθρον 104 του Ελληνικού Συντάγματος, μέρος του οποίου ας μου επιτραπή να αναγνώσω. «Προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και ακτημόνων μικρών κτηνοτρόφων επιτρέπεται επί μίαν τριετίαν από της ισχύος του παρόντος αναγκαστική απαλλοτρίωσις των κατωτέρω κατηγοριών αγροτικών κτημάτων κατά παρέκκλησιν του άρθρου 17 του Συντάγματος, ως νόμος θέλει ορίσει». Η αποζημίωσις ορίζεται εις μεταλλικάς δραχμάς, πάντοτε διά της δικαστικής οδού, ουδέποτε μικροτέρα του 1/3 της αξίας του απαλλοτριουμένου κτήματος». Ανέφερα τα δύο αυτά άρθρα διά να καταδείξω πόσον εκτός της πραγματικότητος είναι με τους υπάρχοντας συνταγματικούς περιορισμούς του Κυπριακού Συντάγματος να ομιλώμεν περί καταβολής εις περίπτωσιν γεωργικής περιουσίας αποζημιώσεως μικροτέρας της δικαίας αποζημιώσεως. Και διερωτώμαι διά ποίον λόγον αι αγορεύσεις αι οποίαι γίνονται από του βήματος αυτού είναι τόσον μακράν της πραγματικότητος, ενώ όλοι μας θα έπρεπε να γνωρίζωμεν τουλάχιστον τας διατάξεις του Συντάγματος εντός του οποίοι είμεθα περιωρισμένοι. Ο λόγος είναι φανερός και επειδή είναι φανερός αποφεύγω να τον επαναλάβω. Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, Έντιμοι Συνάδελφοι.

Ως γνωστόν, το Σύνταγμα ενός κράτους περιλαμβάνει τα θεμέλια του καθεστώτος του όπως και τας αναγκαίας διατάξεις διά την συνέχισιν της υπάρξεώς του. Το ιδικόν μας Σύνταγμα, κατά την ιδικήν μας αντίληψιν, στηρίζεται επί της βάσεως δημοκρατικού καθεστώτος. Εις δε την δημοκρατίαν, όπως ημείς την αντιλαμβανόμεθα, η ατομική ιδιοκτησία αποτελεί την βάσιν. Το άρθρον 23 του Συντάγματός μας περιλαμβάνει ρητώς το δικαίωμα ιδιοκτησίας των πολιτών, η

αναγκαστική δε απαλλοτρίωσις, υπό την επιφύλαξιν ρητών περιορισμών, αποτελεί απλώς μίαν εξαίρεσιν, η οποία δύναται να πραγματοποιηθή μόνον δι' αναποφεύκτους δημοσίας ανάγκας.

Παρηκολούθησα μετά ενδιαφέροντος και ιδιαιτέρας εκτιμήσεως την αγόρευσιν του εντίμου κ. Μιχαηλίδη. Ο έντιμος κ. Μιχαηλίδης εστάθη ιδιαιτέρως επί της απόψεως, η οποία υποστηρίζει την κρατικοποίησιν της γης, εστάθη, δηλαδή, επί του ότι η βάσις του συστήματος είναι η θεωρία η προάγουσα τας κρατικοποιήσεις. Δεν πρόκειται να συζητήσω εδώ κατά πόσον το σύστημα ατομικής ιδιοκτησίας ή το σύστημα κρατικοποιημένων γαιών είναι το καλύτερον ή το λογικώτερον. Θα ήθελα, όμως, να υπογραμμίσω αυτήν την φανεράν πραγματικότητα, ότι, δηλαδή, οιονδήποτε σύστημα εκ των δύο και αν είναι καλόν ή κακόν, ημείς, ως ανέφερα προ ολίγου, έχομεν επιλέξει το δημοκρατικόν σύστημα, το οποίον δέχεται ως βασικήν αρχήν την ατομικήν ιδιοκτησίαν. Συνεπώς, δεν τίθεται ζήτημα γενικής κρατικοποιήσεως γαιών.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ελέχθη άποψις περί κρατικοποίησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν δικαιούσθε να διακόψετε ομιλητήν· όταν τελειώση θα ζητήσετε τον λόγον και θα υποβάλετε τας παρατηρήσεις σας.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κατόπιν των αρχικών απόψεων, τας οποίας υπέβαλα, θα ήθελα να εξετάσω εν συντομία, από απόψεως Συντάγματος, και τας προτάσεις, τας εμπεριεχομένας, είτε ρητώς είτε εμμέσως, εις την αγόρευσιν του κ. Μιχαηλίδη. Όπως ετόνισε σαφώς και ο έντιμος κ. Αναστασιάδης, η διάταξις του Συντάγματος, η οποία αφορά την αποζημίωσιν την καταβληθησομένην δι' αναγκαστικώς απαλλοτριουμένην περιουσίαν, είναι πάρα πολύ σαφής. Απαιτείται όπως διά περιουσίαν αναγκαστικώς απαλλοτριουμένην καταβάλλεται δικαία αποζημίωσις. Διά τούτο δεν δυνάμεθα να διαχωρίσωμεν εις τάξεις τας αναγκαστικώς απαλλοτριωθησομένας περιουσίας και να χρησιμοποιήσωμεν δι' εκάστην τούτων χωριστόν μέτρον δικαίας αποζημιώσεως. Όπως υπέβαλα προ ολίγου, σκοπός μας δεν είναι να χωρήσωμεν εις γενικήν κρατικοποίησιν. Έχομεν πληροφορηθή από τον έντιμον κ. Μιχαηλίδην ότι αύτη έχει εφαρμοσθή επιτυχώς εις μερικάς χώρας. Φυσικά, όλοι μας γνωρίζομεν υπό ποίον και τι είδους σύστημα τελούν αι εν λόγω χώραι, το εάν δεν έχουν επιτύχει ή όχι είναι αναμφιβόλως συζητήσιμον. Χωρίς αμφιβολίαν αυτό δεν είναι σύστημα δυνάμενον να εφαρμοσθή υπό την τάξιν και το καθεστώς, το οποίον εγκαθιδρύθη εις το Σύνταγμά μας. Όπως φαίνεται εις την Έκθεσιν, είχον επιφυλάξει το δικαίωμά μου να αγορεύσω εδώ επί ενός ή δύο θεμάτων. Αυτά τα θέματα, από απόψεως ουσίας, αποτελούν έν θέμα.

Ως γνωστόν, εις το εδάφιον (5) του άρθρου 23 του Συντάγματος υπάρχει διάταξις περί επιστροφής αναγκαστικώς απαλλοτριωθεισών ιδιοκτησιών, όταν διαπιστωθή μετά πάροδον ωρισμένης προθεσμίας ότι αύται δεν είναι αναγκαίαι εις την απαλλοτριώσασαν αρχήν. Εις αυτήν την διάταξιν του Συντάγματος δεν υπάρχει πρόνοια περί του χρόνου, κατά τον οποίον θα πρέπει να απηλλοτριώθησαν, αι ιδιοκτησίαι, εις τας οποίας θα εφαρμόζεται η διαδικασία επιστροφής η εμφαινομένη εις αυτήν την διάταξιν. Δύναται να ισχυρισθή κανείς ότι η διαδικασία αυτής της επιστροφής καλύπτει μόνον τας ιδιοκτησίας, αι οποίαι απηλλοτριώθησαν μετά την ημερομηνίαν, από της οποίας ετέθη εις εφαρμογήν το Σύνταγμα. Αντιθέτως, δύναται, επίσης, να ισχυρισθή κανείς ότι, εάν η διαδικασία επιστροφής εφαρμοσθή μετά την ημερομηνίαν, καθ' ην το Σύνταγμα ετέθη εις ισχύν ανεξαρτήτως του χρόνου απαλλοτριώσεως, τότε αύτη θα διέπεται υπ' αυτής της διατάξεως του Συντάγματος.

Γνωρίζομεν ότι τούτο είναι ζήτημα ερμηνείας ωρισμένης διατάξεως του Συντάγματος, η δε εξουσία διά τοιαύτην ερμηνείαν ανήκει εις το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον. Εις το άρθρον 15 του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου εμφαίνεται ότι η τοιαύτη διαδικασία επιστροφής θα εφαρμόζεται εις ιδιοκτησίας απαλλοτριουμένας μετά την ημερομηνίαν εφαρμογής του Συντάγματος. Επίσης, την ιδίαν έννοιαν έχει και το εδάφιον (2) του άρθρου 23 του Νομοσχεδίου. Η ερμηνεία, εις την οποίαν ανεφέρθην κατ' αυτόν τον τρόπον, γίνεται διά της τοποθετήσεως των διατάξεων, τας οποίας ανέφερα, εις αυτό το Νομοσχέδιον. Επιθυμούμεν όπως αυταί αι διατάξεις, αι οποίαι έχουν τον χαρακτήρα ερμηνείας, μη περιληφθούν εις τον Νόμον. Πολύ φυσικά, γνωρίζομεν ότι έστω και αν αύται παραμείνουν εις τον νόμον, ουδόλως δεσμεύουν το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον εις οιανδήποτε σχετικήν προσφυγήν. Διά τούτο εγείρομεν αυτό το θέμα περισσότερον ως ζήτημα αρχής.

Κατά την συζήτησιν του σχετικού άρθρου θα υποβάλωμεν την πολύ απλήν τροποποιητικήν μας εισήγησιν. Αλλ' επειδή αύτη δεν εξικνείται μέχρι της ουσίας του νόμου, δεν επιθυμούμεν να σταθώμεν εις αυτήν περισσότερον. Συνησθάνθημεν, εν τούτοις, το καθήκον, έστω και διά λόγους αρχής, να θίξωμεν το θέμα τούτο. Ελπίζομεν ότι, όταν θα υποβάλωμεν τας τροποποιητικάς μας προτάσεις, τας οποίας ανεφέραμεν, τα έντιμα μέλη της Βουλής θα τας αντικρύσουν κατά τρόπον θετικόν και θα τας αποδεχθούν. Γενικώς ομιλούντες είμεθα υπέρ της ψηφίσεως του Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Συμφωνώ με όσα εξέθεσεν ο συνάδελφος κ. Χαμπής Μιχαηλίδης σχετικώς με την σπουδαιότητα του Νομοσχεδίου αυτού και την αναγκαιότητα της χρησιμοποιήσεώς του δι' αγροτικάς μεταρρυθμίσεις. Είναι ανάγκη όμως να τονίσω από νομικής πλευράς έν μειονέκτημα του Νομοσχεδίου τούτου. Όταν ομιλώμεν δι' αγροτικάς μεταρρυθμίσεις εννοούμεν βασικώς και συγκεκριμένως την απαλλοτρίωσιν μεγάλων εκτάσεων γης ανηκούσης εις έν ή ολίγα άτομα, και την διανομήν της εις πολλούς πτωχούς και ακτήμονας γεωργούς. Αυτήν την έννοιαν έχει ο ορισμός «αγροτική μεταρρύθμισις», και αυτήν την έννοιαν αφήνει να νοηθή ότι έχει και το ιδικόν μας Σύνταγμα έστω και με τους διαφόρους περιορισμούς που θέτει. Η αναγκαιότης της αγροτικής μεταρρυθμίσεως συνταγματικώς αρχίζει από την αναγνώρισιν της κοινωνικότητος της ιδιοκτησίας. Δηλαδή την αναγνώρισιν του γεγονότος ότι όποιος κατέχει την γην πρέπει και να την χρησιμοποιή διά το κοινόν καλόν. Πρέπει να την καλλιεργή συμβάλλων εις την αύξησιν της παραγωγής ή να την χρησιμοποιή κατ' άλλον δημιουργικόν τρόπον και όχι να την αφήνη ανεκμετάλλευτον ή να την εκμεταλλεύεται εις βάρος άλλων ακτημόνων ή πτωχών καλλιεργητών.

Η αναγνώρισις της κοινωνικότητος της ιδιοκτησίας εις καθεστώτα τα οποία αναγνωρίζουν και βασίζονται επί της ατομικής ιδιοκτησίας των μέσων παραγωγής, ξεκινά από το 1919 με το Σύνταγμα της τότε Γερμανικής Δημοκρατίας, το γνωστόν ως Σύνταγμα της Βαϊμάρης. Η καλλιέργεια και η πλήρης χρησιμοποίησις της γης είναι καθήκον το οποίον ο ιδιοκτήτης της έχει προς την κοινωνίαν, τονίζει το Σύνταγμα αυτό. Μετά τον Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον η αρχή αυτή έγινεν ακόμη περισσότερον διαδεδομένη και εφηρμόσθη εις πολλάς νεοανεξαρτήτους ιδιαιτέρως χώρας. Διά την πραγματοποίησιν όμως της αγροτικής αυτής μεταρρυθμίσεως χρειάζονται ειδικαί προβλέψεις που να επιτρέπουν την απαλλοτρίωσιν της γης εις χαμηλήν τιμήν και την πληρωμήν της αποζημιώσεως κατά δόσεις ούτως ώστε το κράτος να έχη την οικονομικήν δυνατότητα να προβή εις τοιαύτας αγροτικάς μεταρρυθμίσεις.

Εις την Ελλάδα, φερ' ειπείν, ενώ το Σύνταγμά της προβλέπει διά κάθε άλλην απαλλοτρίωσιν προκαταβολικήν και πλήρη αποζημίωσιν, διά την περίπτωσιν αποκαταστάσεως ακτημόνων καλλιεργητών και μικρών κτηνοτρόφων επιτρέπει διά μίαν τριετίαν απαλλοτρίωσιν με ειδικούς όρους όσον αφορά την αποζημίωσιν. Συγκεκριμένως το Ελληνικόν Σύν-

ταγμα λέγει ότι εις τοιαύτας περιπτώσεις η αποζημίωσις ουδέποτε ορίζεται εις μεταλλικάς δραχμάς, ουδέποτε είναι μικροτέρα του 1/3 της αξίας και καταβάλλεται προ ή μετά την απαλλοτρίωσιν είτε κατά δόσεις είτε εις χρεώγραφα, ως ο Νόμος ήθελεν ορίσει. Εις την Τουρκίαν πάλιν με το προηγούμενον Σύνταγμα, εννοώ το προ του τελευταίου, ενώ διά κάθε άλλην απαλλοτρίωσιν προβλέπεται πληρωμή τοις μετρητοίς και προκαταβολική της αξίας της περιουσίας η οποία απαλλοτριούται, εις την περίπτωσιν απαλλοτριώσεως με σκοπόν όπως λέγη να γίνη ο γεωργός ιδιοκτήτης της γης, προβλέπεται ότι το ποσόν της αποζημιώσεως και ο τρόπος της πληρωμής της καθορίζονται με ειδικόν νόμον διά να υπάρχη μεγαλυτέρα ευχέρεια και ευλυγισία.

Εις το Σύνταγμα των Ινδιών έγιναν κατά το 1955 τοιαύται αλλαγαί διά να βοηθηθούν αι αγροτικαί μεταρρυθμίσεις, ώστε ενώ η απαλλοτρίωσις περιουσίας γίνεται με βάσιν πληρωμής ικανοποιητικής αποζημιώσεως, αι τροποποιήσεις του Συντάγματος είναι τοιαύται ώστε τα δικαστήρια να μη δύνανται να υπεισέλθουν και να εξετάσουν το κατά πόσον η αποζημίωσις που προβλέπεται εις κάθε ειδικόν Νόμον είναι ικανοποιητική ή όχι. Διάφοροι παρόμοιαι προβλέψεις που αφήνουν αρκετήν ευλυγισίαν εις το ζήτημα της απαλλοτριώσεως τοιαύτης γης, παρατηρούνται και εις πολλά άλλα Συντάγματα όπως π.χ. της Ιταλίας, των κρατιδίων τα οποία αποτελούν την ομόσπονδον Δημοκρατίαν της Γερμανίας, και εις άλλας χώρας των οποίων αι νομοθεσίαι βασίζονται επί της ατομικής ιδιοκτησίας.

Εις το Κυπριακόν Σύνταγμα όμως η γενική αρχή της πληρωμής δικαίας αποζημιώσεως τοις μετρητοίς και προκαταβολικώς άνευ ουδεμίας εξαιρέσεως, αφαιρεί σχεδόν κάθε πρακτικήν δυνατότητα απαλλοτριώσεως διά σκοπούς αγροτικής μεταρρυθμίσεως. Όσον αφορά την πληρωμήν τοις μετρητοίς και προκαταβολικώς, η πρόβλεψις του Συντάγματος είναι τόσον καθαρά που δεν αφήνει καμμίαν διέξοδον. Όσον αφορά όμως τον καθορισμόν της δικαίας αποζημιώσεως υπάρχει περισσότερον περιθώριον ερμηνείας. Η γνώμη μας είναι ότι αι προβλέψεις του Νομοσχεδίου αυτού όσον αφορά την εκτίμησιν της αξίας και την αποζημίωσιν είναι ικανοποιητικαί δι' άλλας μορφάς απαλλοτριώσεως όχι διά γεωργικάς μεταρρυθμίσεις. Δι' απαλλοτριώσεις όμως που σκοπούν την πραγματοποίησιν αγροτικών μεταρρυθμίσεων, αι προβλέψεις αυταί δεν υποβοηθούν καθόλου τον επιδιωκόμενον σκοπόν. Παραδέχομαι ότι υπάρχουν αρκεταί νομικαί και συνταγματικαί δυσκολίαι. Νομίζομεν όμως ότι η Εκτελεστική Εξουσία όταν αποφασίση, όπως και πρέπει να αποφασίση να προβή εις αγροτικάς μεταρρυθμίσεις, θα πρέπει να εισηγηθή τροποποίησιν του νόμου διά τον τρόπον καθορισμού της αποζημιώσεως που να περιέχη περισσότερον ευλυγισίαν. Δηλαδή να χρησιμοποιήση την θύραν την οποίαν το Σύνταγμα αφήνει ανοικτήν ερμηνεύουσα τας λέξεις «δικαία αποζημίωσις». Δηλαδή να καθορίση διά νόμου το τι είναι δικαία αποζημίωσις, και εισηγούμαι ότι, βεβαίως δεν είμαι ο νομικός σύμβουλος της Κυβερνήσεως, εάν καθορισθή και τιμή κατωτέρα εκείνης την οποίαν καθορίζει ο νέος Νόμος διά τας μη γεωργικάς μεταρρυθμίσεις, δεν έρχεται εις αντίθεσιν προς το Σύνταγμα, το οποίον απαιτεί δικαίαν αποζημίωσιν, διότι το τι είναι δικαία αποζημίωσις είναι πράγμα σχετικόν επί του οποίου μπορούν να υπάρχουν διάφοροι γνώμαι.

Τελικώς θέλω να θίξω το ζήτημα της απαλείψεως κατόπιν αποφάσεως ληφθείσης κατά πλειοψηφίαν υπό των Επιτροπών του άρθρου 16 του Νομοσχεδίου. Το άρθρον αυτό, όπως το εισηγείται η Εκτελεστική Εξουσία, παρέχει το δικαίωμα εις την αρχήν η οποία προβαίνει εις απαλλοτρίωσιν να απαιτήση από ένα ιδιοκτήτη ακινήτου περιουσίας, της οποίας η αξία ηυξήθη λόγω της κατασκευής γειτονικών έργων που έγιναν ύστερα από απαλλοτρίωσιν, να πληρώση το 1/2 της αυξήσεως της αξίας με δόσεις που να καλύπτουν μίαν δεκαετίαν. Με άλλα λόγια, εάν η Κυβέρνησις π.χ. προβή εις απαλλοτρίωσιν γης και δημιουργήση με την γην αυτήν μίαν νέαν βασικήν οδικήν αρτηρίαν, είναι φυσικόν ότι οι ιδιοκτήται γειτονικής γης θα απολαύσουν όχι μόνον την χρήσιν αυτής της οδικής αρτηρίας κατά μεγαλύτερον βαθμόν από άλλους πολίτας, αλλά και η αξία της γης τους θα αυξηθή καταπληκτικώς. Και θα αυξηθή καταπληκτικώς λόγω και συνεπεία των μεγάλων εξόδων εις τα οποία η Κυβέρνησις ή άλλη απαλλοτριούσα αρχή έχει προβή διά την κατασκευήν της οδικής ταύτης αρτηρίας. Έχομεν υπ' όψιν μας ότι χωράφια μηδαμινής αξίας με την δημιουργίαν τοιούτων οδικών αρτηριών και λεωφόρων μετετράπησαν εις πανάκριβα οικόπεδα των 3.000 λιρών και άνω.

Νομίζομεν ότι είναι δίκαιον και λογικόν αυτοί οι ιδιοκτήται οι οποίοι εκέρδισαν ένα μεγάλον ποσόν χάρις εις ένα δημόσιον έργον και χωρίς να κινήσουν ούτε το μικρόν των δακτύλι, είναι δίκαιον να πληρώσουν ένα μέρος τουλάχιστον του κέρδους των αυτού προς το κράτος, πράγμα που θα υποβοηθήση το κράτος εις την εκτέλεσιν και άλλων έργων δημοσίας ωφελείας. Άλλωστε το άρθρον αυτό το οποίον εισηγήθη το Υπουργικόν Συμβούλιον δεν προνοεί περί της πληρωμής ολοκλήρου της αυξήσεως της αξίας, αλλά περί του 1/2 αυτής, και παρέχει ευκολίας εις την πληρωμήν του κατανέμον τούτο εις δέκα ετησίας δόσεις. Δεν συμφωνούμεν λοιπόν όπως η τοιαύτη χρήσιμος πρόβλεψις του Νομοσχεδίου απαλειφθή. Νομίζομεν ότι πρέπει να γίνη κατανοητόν ότι το δημόσιον συμφέρον απαιτεί ωρισμένας θυσίας, εάν είναι θυσία η επιστροφή του 1/2 κέρδους εις δέκα ετησίας δόσεις, και ότι η ιδιοκτησία δημιουργεί όχι μόνον δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις διά το καλόν του συνόλου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, επιτρέψατε να ομιλήσω εκ της θέσεώς μου, διότι αφορά μίαν διευκρίνισιν καθαρώς τυπικήν και διαδικαστικήν. Επειδή το προκείμενον Νομοσχέδιον σκοπεί, κατά την ταπεινήν μου γνώμην, απλώς διά τας απαλλοτριώσεις διά τα συνήθη κοινωφελή έργα, πάσα εισήγησις και έκφρασις γνωμών πολύ περισσότερον δε μεθόδων και απόψεων και προπαντός και ποσοστών διατιμήσεως διά μελλοντικάς αγροτικάς μεταρρυθμίσεις και σχετικάς απαλλοτριώσεις προκαταλαμβάνει ίσως μελλοντικόν νομοθέτημα το οποίον θα εισαχθή ενώπιον της Βουλής αυτής υπό της Κυβερνήσεως. Η τουλάχιστον αποτελεί εισηγήσεις εκτός θέματος. Διά τούτο φρονώ ότι η συζήτησις πρέπει να εντοπισθή εις τους σκοπούς του προτεινομένου Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ήκουσα μετά μεγάλου ενδιαφέροντος, έντιμοι συνάδελφοι, την νομοθεσίαν την περιγραφείσαν υπό του συναδέλφου κυρίου Ποταμίτη, η οποία επικρατεί εις άλλας χώρας και σχετίζεται προς απαλλοτρίωσιν αγροτικής ή γεωργικής γης. Εις ωρισμένας των χωρών τούτων η νομοθεσία είναι δικαία ίσως, και πιθανόν εις το μέλλον θα ήτο ορθόν να υιοθετήσωμεν παρομοίας φύσεως νομοθετήματα. Τούτο όμως δεν δύναται να γίνη εις το παρόν στάδιον λόγω ακριβώς των συνταγματικών δυσκολιών αι οποίαι υπάρχουν σήμερον εις την Κύπρον. Και τολμώ να διαφωνήσω με τον ευπαίδευτον συνάδελφον κύριον Ποταμίτην ως προς την ερμηνείαν του Συντάγματος εις το σημείον τούτο. Η σχετική πρόβλεψις είναι καθαρά, έχει δε ως ακολούθως:

> «Το δικαίωμα της απαλλοτριώσεως παραχωρείται υπό του Νόμου μόνον. . .» — έπονται ωρισμέναι άλλαι προϋποθέσεις — και υποπαράγραφος «επί καταβολή τοις μετρητοίς και προκαταβολικώς δικαίας και ευλόγου αποζημιώσεως καθοριζομένης εν περιπτώσει διαφωνίας υπό πολιτικού δικαστηρίου.»

Δεν υπάρχει επομένως η θύρα εκείνη την οποίαν ανέφερεν ο κ. Ποταμίτης διά να νομοθετήσωμεν δι' αποζημίωσιν, η οποία αποζημίωσις θα είναι δικαία εις περίπτωσιν απαλλοτριώσεως αστικής γης αλλά δεν θα είναι δικαία εις

περιπτωσιν απαλλοτριώσεως γεωργικής ή αγροτικής γης. Βεβαίως εις τας χώρας εις τας οποίας ανεφέρθη ο κ. Ποταμίτης υπάρχει η διαφορά εις τον τρόπον απαλλοτριώσεως και καταβολής αποζημιώσεως· είναι αναγκαστική λόγω των ειδικών οικονομικών ίσως περιπτώσεων. Επί παραδείγματι, εις ωρισμένας χώρας, ίσως της Ασίας, εις τας οποίας υπήρξε σύνηθες το φαινόμενον της ιδιοκτησίας αχανών εκτάσεων γης, ίσως μεγαλυτέρων από την έκτασιν ολοκλήρου της Κύπρου, υπό ενός και μόνον ιδιοκτήτου, ίσως λέγω, εις τας περιπτώσεις αυτάς να ήτο και οικονομική η ανάγκη της νομοθεσίας εις την οποίαν ανεφέρθην ο κύριος Ποταμίτης. Επομένως, εάν δεχθώμεν ως δεδομένον ότι συνταγματικώς αποκλειόμεθα από του να πράξωμεν εκείνο το οποίον εισηγήθη ο κ. Ποταμίτης, τείνω να συμφωνήσω με προηγούμενον ομιλητήν ότι αι αγορεύσεις του κ. Χ. Μιχαηλίδη και του κυρίου Ποταμίτη ήσαν εκτός της σημερινής Κυπριακής πραγματικότητος. Βεβαίως, τοιούτου είδους εισηγήσεις ίσως να ευρίσκουν απήχησιν εις τον αγροτικόν κόσμον της Κύπρου, αλλά δεν νομίζω ότι σοβαρώς μπορούν να λεχθούν από του βήματος της Βουλής αυτής.

Αναφερόμενος ειδικώτερον εις το θέμα της απαλείψεως της παραγράφου εκείνης του Νομοσχεδίου η οποία προέβλεπεν χρηματικήν καταβολήν προς το κράτος διά το γεγονός ότι κτηματική περιουσία, η αξία μάλλον κτηματικής περιουσίας, ανήλθε λόγω του ότι ένας δρόμος είχεν ανοιχθή κοντά εις αυτήν την κτηματικήν περιουσίαν, θέλω να υποστηρίξω την εισήγησιν όπως η πρότασις αύτη απαλειφθή από το Νομοσχέδιον διά τους δύο κάτωθι λόγους:

Πρώτον, παρομοία πρόβλεψις υπήρχεν εις το παρελθόν και εις την νομοθεσίαν της Κύπρου τα τελευταία 15 έτη, και παρομοία επίσης πρόβλεψις υπήρχεν εις την Νομοθεσίαν της Αγγλίας κατά τα τελευταία ίσως 50 έτη. Η πρακτική εφαρμογή όμως της προνοίας αυτής υπήρξεν σχεδόν μηδαμινή. Εις δε την Κύπρον, εξ όσων μας επληροφόρησεν Ανώτατος Κυβερνητικός Λειτουργός, μόνον μίαν ή δύο φοράς η Κυβέρνησις επεκαλέσθη τας προνοίας αυτού του άρθρου του Νόμου διά να απαιτήση την καταβολήν χρημάτων από ιδιοκτήτας παρομοίας γης.

Πρακτικώς, επομένως, η πρόβλεψις αύτη εις τον Νόμον δεν έχει καμμίαν αξίαν.

Ο δεύτερος και ο κυριώτερος λόγος, διά το οποίον εισηγούμαι όπως απαλειφθή η πρόβλεψις αύτη, είναι ουσιαστικός και αποτελεί ίσως και απάντησιν διά να καθησυχάσουν οι φόβοι εκείνων οι οποίοι νομίζουν ότι αυξάνεται καταπληκτικά η περιουσία και επωφελείται ο ιδιώτης ο οποίος κατέχει την γην, διότι εις την πράξιν συνήθως, συμβαίνει το εξής: Όταν από μίαν περιοχήν γης ανοιχθή ένας δρόμος, συνήθως η Πολιτεία παίρνει από τους ιδιώτας οι οποίοι κατέχουν αυτήν την περιοχήν της γης, συνήθως λέγω, μέρος μόνον της ακινήτου περιουσίας των, διά το μέρος δε τούτο το οποίον παίρνει αποζημιώνει τους ιδιώτας. Όταν όμως θα αποζημιώση τους ιδιώτας διά το τεμάχιον αυτό της γης το οποίον τους επήρε κατά την εκτίμησιν της αποζημιώσεως, λαμβάνεται υπ' όψιν η καλλιτέρευσις ή η αύξησις εις την αξίαν του εναπομείναντος κτήματος του ιδιώτου, και καταβάλλεται εις τον ιδιώτην η διαφορά της αξίας του τεμαχίου το οποίον ελήφθη εν σχέσει με την υπερεκτιμηθείσαν αξίαν του τεμαχίου το οποίον απέμεινεν εις τον ιδιώτην. Σχετική δε πρόνοια εις το Νομοσχέδιον υπάρχει, εάν δεν απατώμαι δε είναι η παράγραφος 10 του Νομοσχεδίου.

Επομένως δεν ευσταθούν οι φόβοι αυτοί. Εις την Νομικήν Επιτροπήν η οποία εμελέτησαν το Νομοσχέδιον συνεζητήθη το θέμα τούτο προσεκτικά και ηκούσθησαν επιχειρηματολογίαι. Θα ήτο ορθόν ίσως, εις το στάδιον αυτό, να αναφέρη ένας ότι δεν υπάρχει εις το Νομοσχέδιον ανάλογος πρόβλεψις περί αποζημιώσεως του ιδιώτου υπό της πολιτείας εις περίπτωσιν κατά την οποίαν υφισταμένη οδός εγκαταλείπεται υπό του δημοσίου και διανοίγεται εις άλλο μέρος άλλη οδός. Είναι φυσικόν ότι εις την περίπτωσιν αυτήν οι ιδιοκτήται της γης οι οποίοι ευρίσκονται πλησίον της παλαιάς οδού έχουν ζημιωθή λόγω του γεγονότος ότι η οδός έπαυσεν πλέον να χρησιμοποιήται. Εθεωρήθη επομένως ορθόν ότι εφ' όσον ούτε εις την περίπτωσιν αυτήν αποζημιούται ο ιδιώτης, δεν θα ήτο ίσως ορθόν να ζητηθή από τον ιδιώτην η χρηματική καταβολή εάν, διά λόγους ανεξαρτήτους της θελήσεώς του, δρόμος διέρχεται εκ του κτήματός του και η αξία εις την περιουσίαν ανυψούται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι το πλείστον μέρος των συζητήσεων δεν θα ελάμβανε χώραν εάν μεταξύ των σκοπών του Νομοσχεδίου δεν περιελαμβάνετο και η αγροτική μεταρρύθμισις. Όπως επίσης αντιλαμβάνομαι ότι η επιθυμία των πλείστων, αν μη όλων των ομιλητών, από αυτού του βήματος, ήτο να εξευρεθή τρόπος η γη να αποδοθή εις τους καλλιεργητάς υπό όσον το δυνατόν ευνοϊκούς διά τους καλλιεργητάς όρους. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν συνταγματικαί δυσκολίαι διά την (α) ή (β) πρότασιν η οποία γίνεται ενώπιον της Βουλής. Θα ήθελα να υπενθυμίσω όμως ότι υπάρχει ο τρόπος να καταλήξωμεν εις το ίδιον συμπέρασμα και εις το ίδιον αποτέλεσμα το επιδιωκόμενον υπό των προηγουμένων ομιλητών. Θα υπενθυμίσω ότι εγένετο πρότασις εντός της Βουλής όπως η γη, όταν δεν ανήκη εις καλλιεργητάς, φορολογήται με γεωμετρικώς αυξανόμενον τρόπον, ούτως ώστε, οι μη καλλιεργηταί κάτοχοι γης να αναγκασθούν να πωλήσουν την γην εις τους καλλιεργητάς λόγω της βαρείας φορολογίας. Δι' εκείνους εξ αυτών οι οποίοι δεν θα ήθελαν, παρά την βαρείαν φορολογίαν, να το πράξουν, εάν και εφ' όσον εφημόζετο ο Νόμος περί Απαλλοτριώσεως, λόγω της βαρείας φορολογίας, και πάλιν η αξία του κτήματος θα είχεν υποτιμηθή δι' αυτούς, και η αποζημίωσις επομένως θα ήτο πολύ μικροτέρα.

Δυστυχώς, ακόμη εκκρεμεί η απάντησις επί της προτάσεως αυτής, η οποία πιστεύω ότι θα έδιδε λίρας εις αυτό το τμήμα της αγροτικής μεταρρυθμίσεως, λύσιν πολύ ριζικωτέραν οιασδήποτε άλλης που επροτάθη εις την Βουλήν απόψε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Πρόκειται ν' αγορεύσετε επί της εισηγήσεως της λύσεως του κ. Λυσσαρίδη; Πάντως δεν είμαι διατεθειμένος να επιτρέψω συζήτησιν, διότι εκείνο το θέμα δεν είναι ενώπιον της Βουλής. Το θέμα το οποίον είναι ενώπιον της Βουλής είναι το Νομοσχέδιον. Ημπορούσεν ο κ. Λυσσαρίδης να αναφερθή εις προγενεστέραν εισήγησίν του, αλλά δεν νομίζω ότι μπορούμε εις το στάδιον αυτό να αφήσωμεν την συζήτησιν του παρόντος Νομοσχεδίου και να εισέλθωμεν εις την συζήτησιν της εισηγήσεως του κ. Λυσσαρίδη. Διά να είμαι δε σαφής επί το θέματος, νομίζω, με την μεγαλύτερην ευλάβειαν προς τους αγορεύσαντας ομιλητάς, ότι αδίκως και ασκόπως κατηνάλωσαν πολύτιμον χρόνον του Σώματος αυτού συζητούντες επί ενός θέματος, δηλαδή την αγροτικήν μεταρρύθμισιν, η οποία ασφαλώς όταν θα τεθή εν εφαρμογή θα κατατεθή Νομοσχέδιον διά την αγροτικήν μεταρρύθμισιν.

Το παρόν Νομοσχέδιον δίδει το δικαίωμα εις την Κυβέρνησιν να απαλλοτριώση γην δι' ωρισμένους σκοπούς, μεταξύ των οποίων και ο σκοπός της αγροτικής μεταρρυθμίσεως. Δεν σημαίνει όμως ότι όταν αποφασισθή ο (α) ή (β) τρόπος αγροτικής μεταρρυθμίσεως, ότι δεν θα ψηφισθή ή δεν θα κατατεθή ενώπιον της Βουλής άλλος Νόμος ο οποίος θα εξετάση επισταμένως το όλον ζήτημα.

Αρκετοί εκ των ομιλητών ηρμήνευσαν μονόπλευρα την λέξιν «αγροτική μεταρρύθμισις», ότι σημαίνει διά καταναγκαστικής απαλλοτριώσεως να αποξενώσης γην η οποία ανήκει εις ένα κτηματία και να την δώσης εις πτωχούς αγρότας. Ασφαλώς αυτό είναι ένας τρόπος αγροτικής μεταρρυθμίσεως. Αλλ' υπάρχουν επίσης και άλλοι τρόποι αγροτικής μεταρρυθμίσεως, όπως η ενοποίησις των τεμαχίων γης ανθρώπων οι οποίοι έχουν τεμάχια γης εις διαφόρους περι-

οχάς. Εάν δε εντός του παρόντος Νομοσχεδίου εγένετο πρόνοια γενικής φύσεως διά πληρωμής μη δικαίας αποζημιώσεως, αλλά μικροτέρας αποζημιώσεως, πιθανόν να έβλαπτε και τα δικαιώματα πτωχών γεωργών των οποίων εις μίαν υποθετικήν μελλοντικήν μεταρρύθμισιν, θα ήτο ανάγκη να απαλλοτριωθή περιουσία διά να αποτελέση μέρος μεγαλυτέρου συνόλου προς καλυτέραν καλλιέργειαν.

Διά τούτο το όλον θέμα συζητείται προώρως, προτού αποφασισθή ο τρόπος της αγροτικής μεταρρυθμίσεως και προτού υπολογισθούν αι συνέπειαι οικονομικής φύσεως επί των γεωργών τάξεων όπως και επί άλλων τάξεων. Ασφαλώς το Νομοσχέδιον θα ήτο ημιτελές εάν δεν ανέφερεν ότι δύναται η Κυβέρνησις να απαλλοτριώση δι' αγροτικήν μεταρρύθμισιν. Το γεγονός όμως ότι δίδει το δικαίωμα αυτό δεν σημαίνει ότι όταν η Κυβέρνησις αποφασίση την μορφήν της αγροτικής απαλλοτριώσεως δεν θα καταθέση και Νομοσχέδιον το οποίον να αντεπεξέρχεται εις τας ανάγκας. Δι' αυτό θα εισηγούμην ότι θα έπρεπε να προχωρήσωμεν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Μπερμπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Εν πρώτοις, θα ήθελα να αρχίσω την αγόρευσίν μου αναφερόμενος εις έν σημείον της Εκθέσεως των Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών. Εις την παράγραφον (α) του εδαφίου (4) του άρθρου 23 του Συντάγματος....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να ερωτήσω τον έντιμον ομιλητήν εάν θα είναι διαρκείας η αγόρευσίς του, διότι αντιλαμβάνομαι ότι ο διερμηνεύς εκουράσθη, και ίσως να ήτο ο κατάλληλος χρόνος να διακόψωμεν και να αρχίση η αγόρευσις του εντίμου βουλευτού κατά την 9ην ώραν, οπόταν θα συνεχίσωμεν.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εάν εκουράσθη ο διερμηνεύς, δεν έχει, βεβαίως, διαφοράν το αν η αγόρευσίς μου θα είναι μακρά ή σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς εάν είναι πέντε λεπτών μπορεί ν' ανθέξη, αλλ' εάν είναι 1/2 ώρας θα δυσκολευθή.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Νομίζω ότι, διά να μη κουράσωμεν περισσότερον τον διερμηνέα, είναι προτιμώτερον να αναβάλωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ πληρέστατα με την εισήγησιν, πρέπει να λαμβάνωμεν υπ' όψιν ότι υπάρχει μόνον ένας μεταφραστής, και ότι εργάζεται τώρα συνεχώς από τις 6.30 μ.μ. μέχρι τις 8.30 μ.μ.

Θα διακόψωμεν μέχρι της 9ης ώρας.

('Ωρα διακοπής 8.30 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 9.20 μ.μ.)

(Την έδραν καταλαμβάνει ο κ. Α. Αναστασιάδης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μπερμπέρογλου έχει τον λόγον.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Αξιότιμοι Συνάδελφοι.

Εν πρώτοις επιθυμώ και εγώ να θίξω έν σημείον, περί του οποίου έγινε λόγος εις την Έκθεσιν των Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών, και, ως εκ τούτου, αρχίζω την ομιλίαν μου με αυτό. Συμφώνως προς την παράγραφον (α) του εδαφίου 4 του άρθρου 23 του Συντάγματος, το νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται απόψε, έπρεπε να είχε θεσπισθή εις νόμον προ της 16ης Αυγούστου 1961. Ενώ συμμερίζομαι πλήρως την σχετικήν προς το σημείον τούτο άποψιν, η οποία περιέχεται εις την Έκθεσιν, εν τούτοις, επειδή εσχηματίσαμεν μίαν έστω και αμυδράν αντίληψιν περί του τρόπου, με τον οποίον εργάζεται η Εκτελεστική Εξουσία, δεν δύναμαι παρά να επαναλάβω διά το νομοσχέδιον τούτο το «Κάλλιον αργά πάρα ποτέ». Αν και το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον είναι γενικώς αποδεκτόν, εν τούτοις δεν δύναται να ισχυρισθή κανείς ότι είναι πλήρες και τέλειον. Οι νόμοι είναι απάνθισμα διατάξεων, αι οποίαι προνοούν τον συμβιβασμόν και την ρύθμισιν συγκρουομένων δικαιωμάτων και συμφερόντων. Εις ωρισμένους νόμους τα συγκρουόμενα δικαιώματα και συμφέροντα είναι τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των πολιτών, εις ωρισμένους δε νόμους τα συγκρουόμενα δικαιώματα και συμφέροντα είναι από την μίαν πλευράν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα πολιτών και από την άλλην αι δικαιοδοσίαι και τα συμφέροντα, τα οποία αναγνωρίζονται εις όργανα κεκτημένα δημοσίαν αρμοδιότητα. Το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον έχει τον χαρακτήρα και την μορφήν των νόμων, οι οποίοι υπάγονται εις την δευτέραν κατηγορίαν. Εις την μίαν πλευράν υπάρχουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των πολιτών, οι οποίοι τυγχάνουν ιδιοκτήται περιουσίας, και εις την άλλην ευρίσκονται η Κυβέρνησις, οι Δήμοι, αι Κοινοτικαί Συνελεύσεις και παρόμοια νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Από αυτής της απόψεως ο νόμος ενέχει μίαν σοβαράν ιδιοτυπίαν. Διότι ούτος δεν αρκείται μόνον να συμβιβάζη τα συγκρουόμενα συμφέροντα, αλλά συγχρόνως συνιστά στοιχείον συμβιβασμού και εναρμονίσεως, την οποίαν καθιστά αναγκαίαν η αντίθεσις της θεωρίας περί ατομικής ιδιοκτησίας προς την δύναμιν την γνωστήν ως δημόσιον συμφέρον.

Εάν ρίψωμεν έν βλέμμα εις τας διατάξεις του Συντάγματος τας σχετικάς με το αντικείμενον του νομοσχεδίου τούτου, θα ίδωμεν ότι εις την παράγραφον (α) του εδαφίου (4) του άρθρου 23 απαιτείται η αναγνώρισις δικαιώματος απαλλοτριώσεως διά σκοπόν δημοσίας ωφελείας ειδικώς καθοριζόμενον διά θεσπισθησομένου νόμου. Αισθάνομαι ιδιαιτέρως την ανάγκην να σταθώ εις την φράσιν «ειδικώς καθοριζόμενον». Η φράσις αυτή εις το Σύνταγμα όπως και το ότι έγινεν αισθητή η ανάγκη καθορισμού της φράσεως «διά σκοπόν δημοσίας ωφελείας» παρουσιάζονται ως απόδειξις της πρωταρχικής σημασίας, η οποία δίδεται εις τα δικαιώματα ατομικής ιδιοκτησίας. Δηλαδή, αναγνωρίζεται το δικαίωμα απαλλοτριώσεως χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά τίθεται η ανάγκη περιορισμού του δημοσίου εκείνου συμφέροντος και περιορισμού των σκοπών ειδικώς, πράγμα το οποίον σημαίνει ότι εμερίμνήθη ειδικώς όπως η ατομική ιδιοκτησία μη καταπνιγή μέσα εις τον ωκεανόν του δημοσίου συμφέροντος. Η παρά την σαφή αυτήν διάταξιν του Συντάγματος χρήσις της φράσεως «την καλλιτέραν διά την δημοσίαν ωφέλειαν χρησιμοποίησιν και ανάπτυξιν περιουσίας» εις το άρθρον 3, εδάφιον 2, παράγραφος (ιβ) είναι κατά την γνώμην μου αντίθετος προς το πνεύμα της ειδικώς σχετιζομένης προς τούτο διατάξεως του Συντάγματος. Διότι έχει χρησιμοποιηθή μία τόσον ευρεία διατύπωσις, ώστε με το αιτιολογικόν «της καλλιτέρας διά την δημοσίαν ωφέλειαν χρησιμοποιήσεως» να υπόκεινται εις απαλλοτρίωσιν όλαι αι περιουσίαι, είτε κινηταί είτε ακίνητοι. Επί παραδείγματι, μία εταιρεία λεωφορείων δυνατόν να ευρεθή αντιμέτωπος απαλλοτριώσεως των λεωφορείων της με τον ισχυρισμόν της καλλιτέρας χρησιμοποιήσεώς των διά το δημόσιον συμφέρον. Είς εργοστασιάρχης δυνατόν να παραστή μάρτυς απαλλοτριώσεως του εργοστασίου του με τον ισχυρισμόν της καλλιτέρας διαχειρίσεώς του προς το δημόσιον συμφέρον. Ταυτοχρόνως η εις αυτήν την παράγραφον φράσις αντιφάσκει προς την εις την δευτέραν παράγραφον του άρθρου 3 φράσιν. Διότι εις την εν λόγω παράγραφον αναφέρεται ότι «Σκοποί δημοσίας ωφελείας περιλαμβάνουσι σκοπούς διά τα κάτωθι:», μετά δε τούτο εις την παράγραφον αυτήν ευρίσκεται η φράσις «την καλλιτέραν διά την δημοσίαν ωφέλειαν χρησιμοποίησιν και ανάπτυξιν». Τώρα, η καλλιτέρα χρήσις και ανάπτυξις δύναται πάλιν να υποδιαιρεθή εις τομείς και κατ' αυτόν τον τρόπον δεν συνάδει προς την εις το Σύνταγμα ειδικώς εμφαινομένην φράσιν.

Θα ήθελα να αναφερθώ εις έν ακόμη σημείον. Οιαδήποτε απαλλοτριούσα αρχή θα επιστρέφη εις τον προηγούμενον ιδιοκτήτην της την ακίνητον περιουσίαν, την οποίαν απηλλοτρίωσεν, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν δεν θα την χρησιμοποιήση εις διάστημα 3 ετών διά τον σκοπόν, διά τον

οποίον την απηλλοτρίωσε. Ας υποθέσωμεν ότι είς Δήμος απηλλοτρίωσε μίαν ακίνητον περιουσίαν διά την κατασκευήν πάρκου και ότι εντός των τριών ετών παρητήθη του σχεδίου του, έπραξεν, όμως, τούτο προτού διαρρεύσουν τα τρία έτη. Εν τω μεταξύ η Κοινοτική Συνέλευσις αισθάνεται την ανάγκην απαλλοτριώσεως ακινήτου του περιουσίας διά την ανέγερσιν Σχολείου. Τώρα η Κοινοτική Συνέλευσις θα δύναται να απαλλοτριώση την ακίνητον εκείνην περιουσίαν από την διοίκησιν του Δήμου. Δηλαδή, μία αρχή, η οποία κέκτηται το δικαίωμα απαλλοτριώσεως, έχει το δικαίωμα να απαλλοτριώνη ακίνητον ή οιανδήποτε περιουσίαν από μίαν άλλην αρχήν έχουσαν το δικαίωμα απαλλοτριώσεως. Τούτο παρασιωπάται εις το νομοσχέδιον, εάν δε δοθή η απάντησις ότι δύναται να προβαίνη εις τοιαύτας απαλλοτριώσεις, τότε, κατά την γνώμην μου, δεχόμεθα την αδικίαν εις βάρος της ατομικής ιδιοκτησίας, δηλαδή των δικαιωμάτων του πολίτου. Διότι άπαξ και απαλλοτριωθή η περιουσία ενός πολίτου, έστω και εάν κατά την διάρκειαν τριών ετών δεν χρησιμοποιηθή διά τον ίδιον σκοπόν, αύτη θα δύναται να μεταβιβασθή δι' απαλλοτριώσεως εις άλλο πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ο δε πολίτης θα στερηθή της δυνατότητος να επανακτήση την περιουσίαν του. Δηλαδή, τα πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αρχαί κεκτημέναι το δικαίωμα απαλλοτριώσεως, θα κρατήσουν εις χείρας των το ακίνητον ή την περιουσίαν εκείνην και θα την μεταβιβάζουν από της μιας χειρός εις την άλλην.

Τέλος θα ήθελα να θίξω ακόμη έν σημείον. Τούτο αφορά μόνον το Τουρκικόν κείμενον, είναι δε θέμα της γλώσσης, η οποία χρησιμοποιείται εις το Τουρκικόν κείμενον. Π.χ. εις τον συνοπτικόν τίτλον του Νομοσχεδίου, αντί της λέξεως «istimlak», η οποία είναι ανεγνωρισμένη και χρησιμοποιείται εις τα νομικά βιβλία, εχρησιμοποιήθη η φράσις «zorla mal iktisabi». Δύναται κανείς να ισχυρισθή δικαίως ότι το Σύνταγμα εχρησιμοποίησε τον ίδιον όρον. Μήπως μας δεσμεύει η γλώσσα, την οποίαν χρησιμοποιεί το Σύνταγμα; Κατά την γνώμην μου δεσμευόμεθα με τας διατάξεις του Συντάγματος, δεν υποχρεούμεθα, όμως, να χρησιμοποιώμεν κατά γράμμα τας λέξεις, τας οποίας τούτο χρησιμοποιεί. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Θα ομιλήσω εν συντομία. Επιθυμώ να απαντήσω εις δύο ισχυρισμούς του εντίμου κ. Μπερμπέρογλου.

Ο είς αφορά το δικαίωμα μιας απαλλοτριούσας αρχής να απαλλοτριώση περιουσίαν από άλλην απαλλοτριούσαν αρχήν. Το θέμα τούτο εξητάσθη εις τας Επιτροπάς, κατά την γνώμην μας δε μία αρχή κεκτημένη το δικαίωμα απαλλοτριώσεως δεν έχει την δυνατότητα να απαλλοτριώση περιουσίαν από άλλην αρχήν, η οποία την απηλλοτρίωσε. Θεωρούμεν ότι νομικώς τούτο είναι αδύνατον.

Το δεύτερον σημείον είναι η υπό του Εντίμου κ. Μπερμπέρογλου προβληθείσα επί του Τουρκικού κειμένου άποψις η σχετική με τον τίτλον του νόμου. Ως γνωστόν, πρόκειται περί νόμου, διά τον οποίον το άρθρον 23 του Συντάγματος απήτει όπως θεσπισθή εντός ενός έτους. Εκεί δε δεν γίνεται λόγος περί του τίτλου του νόμου, υπάρχει, όμως, εις το Σύνταγμα διάταξις περί του ότι θα θεσπισθή τοιούτος νόμος. Οπωσδήποτε εις αυτάς τας περιπτώσεις νομίζω ότι είμεθα υπόχρεοι να χρησιμοποιώμεν την διατύπωσιν του Συντάγματος. Η υποχρέωσίς μας να τας χρησιμοποιήσωμεν δεν απορρέει μόνον από αυτό. Είμεθα υπόχρεοι να χρησιμοποιήσωμεν την διατύπωσιν, την οποίαν χρησιμοποιεί το Νομοσχέδιον και διά να εκφράσωμεν τους σκοπούς αυτού του νόμου. Διότι η λέξις «istimlak», την οποίαν προέτεινεν ο Έντιμος κ. Μπερμπέρογλου, εκφράζει την αναγκαστικήν απαλλοτρίωσιν μόνον των ακινήτων, η δε λέξις «istimlak» δεν χρησιμοποιείται επί κινητών ή επί δικαιωμάτων επί ακινήτων. Διά τούτο είναι ανάγκη όπως χρησιμοποιηθή μία διατύπωσις, η οποία να καλύψη υπό το εύρος της εννοίας της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως και τας κινητάς περιουσίας και τα τοιαύτα δικαιώματα. Και είναι δι' αυτόν τον λόγον που και εις το Σύνταγμα και εις το Νομοσχέδιον εχρησιμοποιήθη η ιδία διατύπωσις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή η ώρα είναι προχεχωρημένη, θα ήθελα να ερωτήσω τον κ. Μπερμπέρογλου εάν θα ομιλήση επί του γλωσσικού ζητήματος. Από εκεί που ευρίσκεται μπορεί με λίγα λόγια να απαντήση.

ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ο όρος, επί του οποίου δεν συμφωνώ και ισχυρίζομαι ότι είναι εσφαλμένος, είναι ο όρος «zorla mal iktisabi» (αναγκαστική απαλλοτρίωσις). Την δε λέξιν istimlak την ανέφερα ως παράδειγμα. Κάλλιστα θα ηδύνατο, διά να καλυφθούν και αι κινηταί και αι ακίνητοι περιουσίαι, να λεχθή η φράσις «mecburi mal iktisabi». Εις την λέξιν zorla ενυπάρχει η έννοια της χρήσεως υλικής βίας. Επί παραδείγματι, λαμβάνω κάτι διά της χρήσεως της βίας ενός ροπάλου, μιας μαχαίρας, ενός όπλου. Άνευ αμφιβολίας δε ο νομοθέτης ήθελε να είπη την φράσιν «δι' αρμοδιότητος» ή «εξουσίας». Τότε είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθή η λέξις «mecburi». Αλλά δεν είναι ορθόν, επειδή εις το Σύνταγμα χρησιμοποιείται η λέξις «zorla», να την χρησιμοποιήσωμεν κατ' ανάγκην και ημείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ελπίζω ότι δεν θα συνεχισθή επί πολύ η συζήτησις αυτή, διότι βεβαίως έχομεν πολύ σοβαρώτερον ζήτημα το οποίον θα μας απασχολήση συντόμως, αλλά δίδεται ο λόγος εις τον κ. . . .

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Μόνον δι' έν ή δύο δευτερόλεπτα θα ήθελα τον λόγον.

Ο Έντιμος κ. Μπερμπέρογλου προτείνει, αντί της λέξεως «zorla», την λέξιν «mecburi». Η λέξις «mecburi» προήλθεν από την λέξιν «cebir», η δε λέξις «cebir» ή «icbar etmek» κατά λέξιν σημαίνει «zor». Η αντίστοιχος Τουρκική λέξις είναι η λέξις «zor». Η μία είναι Αραβική, η δε άλλη Τουρκική λέξις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αφού υπάρχει διαφορά μεταξύ των δύο εντίμων συναδέλφων, διατί να μην βάλωμεν και τις δύο λέξεις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο λόγος είναι διότι θα είναι λίγο ζόρι, εάν τας βάλωμεν.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προχωρήσουν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ ΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ

ΜΕΡΟΣ Ι

Προκαταρκτικά

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή; Ο κ. Μπερμπέρογλου. . . Είμαι βέβαιος ότι θα εκφράση την ιδίαν άποψιν και τώρα. Το ζήτημα νομίζω ότι δεν. . . Γνωρίζομεν όλοι ότι τόσον εις την Ελληνικήν όσον και εις την Τουρκικήν γλώσσαν υπάρχουν διάφοροι λέξεις, ευτυχώς είναι πλουσιώταται γλώσσαι, και μπορεί να χρησιμοποιηθή είμαι βέβαιος και η μία και η άλλη, αναλόγως βεβαίως των προσωπικών προτιμήσεων ενός εκάστου. Ας μη δώσωμεν μεγάλην σημασίαν, και ας αρκεσθώμεν με το υφιστάμενον κείμενον, και παρακαλώ τον κ. Μπερμπέρογλου, παρ' όλον που χρησιμο-

ποιεί, είμαι βέβαιος, γλώσσαν νομικήν, να θέση τέρμα εις την συζήτησιν αυτήν και να κοιτάξωμεν την ουσίαν του Νομοσχεδίου.

ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Είναι πολύ απλόν το να τεθή τέρμα εις το ζήτημα. Σκοπός μου είναι να καταχωρηθή εις τα Πρακτικά ότι προέβην εις τοιαύτην παρατήρησιν. Λυπούμαι εάν απησχολήσαμεν αδίκως την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είπα ότι ασκόπως. Τα γλωσσικά ζητήματα έχουν μεγάλην σημασίαν. Έχω πλήρη εμπιστοσύνη εις τας γνώσεις του κ. Μπερμπέρογλου όσον αφορά την Τουρκικήν γλώσσαν είχαμεν πλειστάκις την ευκαιρίαν να την κρίνωμεν, αλλά προσωπικώς, παρ' όλον που δεν είμαι γνώστης της Τουρκικής, νομίζω ότι πρόκειται περί δύο ορθών όρων και εξαρτάται από την προτίμησιν ενός εκάστου ποίον όρον θα χρησιμοποιήση.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως όσον αφορά το άρθρον 1, το άρθρον τούτο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2.—(1) Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου:

Κεφ. 224
3 του 1960.

«ακίνητος περιουσία» κέκτηται την έννοιαν ήν απέδωκεν εις τον όρον τούτον το άρθρον 2 του περί Ακινήτου Περιουσίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου, και περιλαμβάνει τας επί ακινήτου περιουσίας πραγματικάς δουλείας, προνόμια και έτερα δικαιώματα ως και άπαντα τα περιορίζοντα την χρήσιν ακινήτου περιουσίας δικαιώματα άτινα είτε υφίστανται νομίμως κατά τον χρόνον της απαλλοτριώσεως είτε, καίτοι δεν υφίστανται κατά τον τοιούτον χρόνον, αναγκαίως συνιστώνται διά τους σκοπούς της απαλλοτριώσεως·

«απαλλοτριούσα αρχή» σημαίνει:

(α) Την Δημοκρατίαν.

(β) Δημοτικήν αρχήν.

(γ) Κοινοτικήν τινα Συνέλευσιν δι' οιονδήποτε των σκοπών των καθοριζομένων εν παραγράφω 8 του άρθρου 23 του Συντάγματος, και υπό τους εν ταύτη διαλαμβανομένους όρους·

(δ) νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου εις ό εκχωρείται διά νόμου δικαίωμα αναγκαστικής απαλλοτριώσεως περιουσίας·

(ε) οργανισμόν κοινής ωφελείας εις όν εκχωρείται διά νόμου δικαίωμα αναγκαστικής απαλλοτριώσεως περιουσίας (διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου ο τοιούτος όρος περιλαμβάνει οιονδήποτε οργανισμόν εις όν εξεχωρήθη δικαίωμα αναγκαστικής απαλλοτριώσεως περιουσίας διά τινα σκοπόν δημοσίας ωφελείας, ως ούτοι εκτίθενται εν άρθρω 3 του παρόντος Νόμου, διά τινος νόμου ισχύοντος αμέσως προ της ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος ή εις ον μετέπειτα διά νόμου εκχωρείται τοιούτον δικαίωμα.)

«απαλλοτρίωσις» σημαίνει την δυνάμει του παρόντος Νόμου γενομένην αναγκαστικήν απαλλοτρίωσιν·

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου·

«Δικαστήριον σημαίνει το αρμόδιον Επαρχιακόν Δικαστήριον·

«ενδιαφερόμενος» περιλαμβάνει πάντα όστις προβάλλει οιανδήποτε αξίωσιν επί της λόγω της κηρύξεως της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως δυνάμει του παρόντος Νόμου οφειλομένης αποζημιώσεως ως και πάντα όστις δυνάμει του άρθρου 11 του παρόντος Νόμου δικαιούται εις τοιούτην αποζημίωσιν·

«κινητή περιουσία» σημαίνει τα πάσης φύσεως ενσώματα πράγματα, εξαιρουμένης της ακινήτου περιουσίας, και περιλαμβάνει άπαντα τα επί τοιαύτης περιουσίας δικαιώματα ή συμφέροντα·

«περιουσία» σημαίνει κινητήν και ακίνητον περιουσίαν·

«Σύνταγμα» σημαίνει το Σύνταγμα της Δημοκρατίας·

(2) Οι εν τω παρόντι Νόμω μη άλλως καθορισθέντες όροι κέκτηνται, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου, την έννοιαν ήν απέδωκεν εις τους τοιούτους όρους το Σύνταγμα και ο περί Ακινήτου περιουσίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμος.

Κεφ. 224
3 του 1960.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2, ως ανεγνώσθη, εγκριθή υπό της Βουλής;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Προϋποθέσεις Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως.

Σκοποί δι' ούς περιουσία δύναται να απαλλοτριωθή.

3.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου πάσα περιουσία δύναται ν' απαλλοτριωθή αναγκαστικώς διά σκοπούς δημοσίας ωφελείας.

(2) Σκοποί δημοσίας ωφελείας περιλαμβάνουσι σκοπούς αφορώντας εις:

(α) την άμυναν ή ασφάλειαν της Δημοκρατίας·

(β) την δημοσίαν ασφάλειαν ή την δημοσίαν τάξιν ή την δημοσίαν υγείαν ή τα δημόσια ήθη·

(γ) την εκπλήρωσιν διεθνών υποχρεώσεων·

(δ) την προμήθειαν ή διατήρησιν ή ανάπτυξιν προμηθειών και υπηρεσιών αίτινες είναι αναγκαίαι εις την ζωήν ή προάγουσιν την ευημερίαν ή την αναψυχήν του κοινού·

(ε) την αγροτικήν μεταρρύθμισιν·

(στ) την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της γεωργίας ή βιομηχανίας ή εμπορίου ή τουρισμού·

(ζ) την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της μεταλλευτικής ή οιασδήποτε ετέρας, παρομοίας φύσεως, βιομηχανίας.

(η) αρχαιολογικάς ανασκαφάς ή την συντήρησιν ή αξιοποίησιν αρχαίων μνημείων ή αρχαιοτήτων ή την ανάπτυξιν των πέριξ κειμένων χώρων·

(θ) την πολεοδομίαν, χωρονομίαν ή οικιστικήν·

(ι) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν των διά ξηράς, θαλάσσης ή αέρος συγκοινωνιών·

(ια) την συντήρησιν του εδάφους ή την συντήρησιν ή ανάπτυξιν των φυσικών πηγών πλούτου, περιλαμβανομένων των δασών και υδάτων, και την διανομήν ύδατος·

(ιβ) την καλλιτέραν διά την δημοσίαν ωφέλειαν χρησιμοποίησιν και ανάπτυξιν περιουσίας·

(ιγ) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων αναψυχής·

(ιδ) την υπό της Δημοκρατίας δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν δημοσίων οικημάτων ή δημοσίων έργων·

(ιε) την επίτευξιν ή παραγωγήν των σκοπών των Συνεργατικών·

(ιστ) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών οιουδήποτε, εν τη αρμοδιότητι Κοινοτικής τινος Συνελεύσεως εμπίμπτοντος, εκπαιδευτικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού ή αθλητικού ιδρύματος, σώματος ή οργανώσεως·

(ιζ) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών των δημοτικών αρχών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ή κοινής ωφελείας οργανισμών, ειδικώς προβλεπομένων υπό τινος νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όσον αφορά το Ελληνικόν κείμενον εις το (ιε) θα ήθελα να παρατηρήσω ότι «την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών», όχι «παραγωγήν των σκοπών των Συνεργατικών Ιδρυμάτων». Η λέξις «Ιδρυμάτων» παρελείφθη από την δακτυλογράφον. Επίσης, μία σκέψις η οποία μου ήλθεν είναι ότι, εκτός εάν καλύπτεται από άλλην παράγραφον, η αναγκαστική απαλλοτρίωσις γης διά νεκροταφεία μπορεί να συζητηθή από την Βουλήν, εκτός εάν τα έντιμα Μέλη έχουν την γνώμην ότι εις το «(ιγ) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων αναψυχής». . . . Εν πάση περιπτώσει, βεβαίως, το ζήτημα των νεκροταφείων είναι ζήτημα το οποίον μπορεί να προκύψη αργά ή γρήγορα και μπορούν τα έντιμα Μέλη να ανακοινώσουν εάν συμφωνούν ότι δεν καλύπτεται ή εάν καλύπτεται από τας παραγράφους, οιανδήποτε εξ αυτών.

Ο κ. Σαββίδης.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Βλέπω ότι έχετε προσθέσει το (ιε).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Δεν το προσέθεσα, υπήρχεν.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Η παράγραφος διά τας Συνεργατικάς υπήρχεν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εις το κείμενον το οποίον συζητούμεν τώρα υπάρχει.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εις το κείμενον, το οποίον συζητούμεν ναι, αλλά εις το αρχικόν κείμενον;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορείτε να προχωρήσετε.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Και διερωτώμαι, ποίος έκαμε την Επιτροπήν να προσθέση αυτήν την παράγραφον, και κατά πόσον θεωρείται ότι είναι «σκοποί δημοσίας ωφελείας» η επίτευξις ή προαγωγή των σκοπών των Συνεργατικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εν πρώτοις θα ήθελα να αναφερθώ εις την υπό του Εντίμου Προέδρου γενομένην μνείαν περί παραλείψεως εκ δακτυλογραφικού λάθους της λέξεως «tesekkul» εκ της φράσεως «Kooperatif tesekkulu». Εξ όσων ενθυμούμαι είχομεν είπει «γενικώς διά τους σκοπούς των Συνεργατικών». Διά τούτο δεν εγράφη ελλιπώς η λέξις «tesekkul», διότι και εις την Τουρκικήν λέγεται «Kooperatiflerin» («των Συνεργατικών»). Όσον αφορά την ερώτησιν του εντίμου κ. Σαββίδη, όλοι μας γνωρίζομεν ότι αι Συνεργατικαί ιδρύονται διά νόμου ή κατά νόμον. Ακόμη δε και εις το Σύνταγμα αναφέρονται ονομαστικώς διά λόγους ουσίας και αρχής. Αναμφιβόλως δεν θα ιδρύοντο διά νόμου, εάν δεν ήσαν προς το δημόσιον συμφέρον. Δι' αυτόν τον λόγον οι σκοποί αυτών των Συνεργατικών είναι αναμφιβόλως προς το δημόσιον συμφέρον. Διότι, όταν αυταί κάμνουν χρήσιν μιας αρμοδιότητος, την οποίαν ο νόμος παρέχει εις αυτάς, δυνατόν να ανακύψη η ανάγκη ανεγέρσεως ενός κτιρίου, δεν θα δύνανται δε να αποκτήσουν, κατόπιν συμφωνίας, εις κάποιον μέρος γην, επί της οποίας θα κτισθή το περί ού ο λόγος κτίριον και τοιουτοτρόπως δεν θα δύνανται να πραγματοποιηθούν οι σκοποί των. Εφ' όσον οι σκοποί των Συνεργατικών είναι προς το δημόσιον συμφέρον, είναι πολύ φυσικόν να πρέπει να είναι δυνατή η αναγκαστική απαλλοτρίωσις διά τους σκοπούς των.

Όσον αφορά την πρότασιν του Εντίμου Προέδρου την σχετικήν με τα νεκροταφεία, δεν νομίζω ότι τα εν λόγω νεκροταφεία δύνανται να υπαχθούν υπό άλλην επικεφαλίδα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Έντιμον Πρόεδρον της Βουλής, διότι μας υπενθύμισε το σημείον τούτο. Δι' αυτόν τον λόγον προτείνω όπως εις το τέλος αυτού του άρθρου προσθέσωμεν και τον όρον «νεκροταφείαν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν συνταχθή από την Νομικήν Επιτροπήν, δηλαδή χωρίς να διακόψωμεν την εργασίαν, ή από νομικούς, μέλη της Βουλής, μία σύντομος παράγραφος, μπορούμεν να την προσθέσωμεν πριν θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

Όσον αφορά την παρατήρησιν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι η λέξις πρέπει να είναι «των Συνεργατικών» θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής: Ότι «συνεργατικός» εις την Ελληνικήν τουλάχιστον, είναι επίθετον και πρέπει να υπάρχη όνομα το οποίον να προσδιορίζεται από το επίθετον. Βεβαίως εις την καθομιλουμένην ομιλούμεν περί συνεργατικού. Το συνεργατικόν. Αλλ' επειδή πρόκειται περί Νόμου, και εφ' όσον αντιλαμβάνομαι ότι το πνεύμα του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είναι διά την προαγωγήν των σκοπών του συνεργατισμού μπορεί να γίνη η διόρθωσις αυτή.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλήτ Αλή Ριζά είχεν αναφερθή εις την παράγραφον (ιε) ότι «επίτευξις ή προαγωγή των σκοπών των Συνεργατικών» είναι να αγοράσουν ένα οικόπεδον διά να κτίσουν ένα οίκημα. Αλλ' εδώ η παράγραφος δεν περιορίζεται εις αυτό μόνον, διότι αύριον εάν η Συνεργατική θεωρήση ότι διά την επίτευξιν ή την προαγωγήν των σκοπών των Συνεργατικών θα ήτο σκόπιμον να κάμη κατάσχεσιν ενός εργοστασίου διότι θα ενόμιζεν ότι η Συνεργατική ήτο πλέον κατάλληλον πρόσωπον διά να το παραλάβη, ή εάν αύριον μία ωρισμένη Συνεργατική ήθελε να πάρη τα κτήματα αγροτών οι οποίοι δεν είναι μέλη των Συνεργατικών, θα ημπορούσεν ευκόλως να το κάμη συμφώνως με αυτήν την παράγραφον, ή τουλάχιστον, εάν δεν είχεν και την συγκατάθεσιν της Κυβερνήσεως, να ενοχλήση τους κατόχους της. Εάν δεν είναι πράγματι μόνον διά να κτίση οίκημα ή εργοστάσιον δεν θα ήτο επάναγκες να είναι εδώ. Μπορούσεν η Κυβέρνησις να κάμη μίαν αναγκαστικήν απαλλοτρίωσιν ενός κτήματος και να της το δώση. Αυτό νομίζω ότι θα ήτο καλύτερον· να μην μπη αυτή η παράγραφος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Τίτος Φάνος.

ΤΙΤΟΣ ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Πολύ φοβούμαι ότι υπάρχει κάποια παρεξήγησις εις όσα είπεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης. Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι τα συνεργατικά ιδρύματα δεν αποτελούν απαλλοτριούσαν αρχήν υπό την έννοιαν η οποία αποδίδεται εις τον όρον αυτόν υπό του παρόντος Νομοσχεδίου. Συνεπώς, ο κίνδυνος εις τον οποίον ανεφέρθη ο έντιμος συνάδελφος δεν υπάρχει. Αυτό ήθελα να πω κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγείρονται δύο ζητήματα. Αντιλαμβάνομαι ότι ήδη υπάρχει έτοιμον κείμενον όσον αφορά τα νεκροταφεία, το οποίον

μπορεί να προστεθή εις το τέλος, συμφώνως προς την γενομένην εισήγησιν.

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι το ζήτημα των νεκροταφείων καλύπτεται από το (β) το οποίον λέγει, την δημοσίαν ασφάλειαν ή την δημοσίαν τάξιν ή την δημοσίαν υγείαν. Φαίνεται ότι η δημοσία υγεία καλύπτει το ζήτημα των νεκροταφείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το δεύτερο ζήτημα είναι κατά πόσον θα παραμείνη «των Συνεργατικών» ή «του συνεργατισμού». Εάν συμφωνήτε «του συνεργατισμού» μπορεί να γίνη η διόρθωσις.

Δεν βλέπω να υπάρχη ένστασις εις την διόρθωσιν αυτήν και η διόρθωσις γίνεται.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να την κάμουν.

'Οσον αφορά το ζήτημα των νεκροταφείων συμφωνώ με τον κ. Παναγίδην και νομίζω και οι ιατροί οι οποίοι έχουν πρωτεύουσαν θέσιν συμφωνούν επί του ζητήματος, και επομένως ουδεμία προσθήκη σχετική γίνεται.

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον, ως ανεγνώσθη, με μόνας τας δύο αυτάς τροποποιήσεις εις την παράγραφον (ιε) της λέξεως «παραγωγήν» να γίνη «προαγωγήν του συνεργατισμού». Κατ' αυτόν τον τρόπον θα ερωτήσω την Βουλήν, αφού δώσω τον λόγον εις τον κ. Λέλλον Δημητριάδην, εάν υπάρχη ένστασις όπως εγκριθή. Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι την προσθήκην της παραγράφου (ιη) η οποία έχει ως εξής:

Την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων ταφής.»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γίνεται δεκτή η εισήγησις του κ. Λέλλου Δημητριάδη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως η εισήγησις του κ. Λέλλου Δημητριάδη γίνεται δεκτή ως παράγραφος (ιη).

Προσετέθη και εις το Τουρκικόν κείμενον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 3, ως αρχικώς ανεγνώσθη με την τροποποίησιν του κ. Λ. Δημητριάδη ως ήδη ανεγνώσθη και με την τροποποίησιν του (ιε) αναφορικώς με τον συνεργατισμόν όπως εγκριθή;

Το ζήτημα τίθεται εις ψηφοφορίαν.

Ο κ. Σαββίδης.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ρωτήσατε εάν υπάρχη ένστασις, δι' αυτό έχω σηκώσει το χέρι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3 ως ετροποποιήθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Γνωστοποίησις περί την σκοπουμένην απαλλοτρίωσιν.

4. Οσάκις καθίσταται αναγκαία η απαλλοτρίωσις περιουσίας διά δημοσίαν ωφέλειαν, η απαλλοτριούσα αρχή προβαίνει εις την δημοσίευσιν γνωστοποιήσεως περί την σκοπουμένην απαλλοτρίωσιν (εν τω παρόντι Νόμω αναφερομένης ως «γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως») εν τω τύπω τω εκτεθειμένω εις το Παράρτημα του παρόντος Νόμου, ήτις δημοσιεύεται εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, διαλαμβάνει περιγραφήν της απαλλοτριωθησομένης περιουσίας, καθορίζει σαφώς τον σκοπόν και τους λόγους της απαλλοτριώσεως, και καλεί άπαντα τα εις την τοιαύτην περιουσίαν ενδιαφερόμενα πρόσωπα όπως υποβάλωσιν εις την τοιαύτην αρχήν εντός του εν αυτή ειδικώς καθοριζομένου χρόνου, όστις δεν δύναται να είναι βραχύτερος των δύο εβδομάδων από της ημερομηνίας της δημοσιεύσεως, οιανδήποτε ένστασιν ήθελον εγείρει περί την τοιαύτην απαλλοτρίωσιν.

Νοείται ότι οσάκις απαλλοτριούσα αρχή είναι δημοτική αρχή ή Κοινοτική Συνέλευσις, δεν επιτρέπεται η δημοσίευσις γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως, εκτός εάν υπό της τοιαύτης αρχής δοθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον δεκαπέντε ημερών προειδοποίησις περί την σκοπουμένην δημοσίευσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 4 ως ανεγνώσθη εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προκαταρκτική έρευνα.

5.—(1) 'Αμα ως δημοσιευθή γνωστοποίησις απαλλοτριώσεως ακινήτου περιουσίας, πας λειτουργός ή υπηρέτης της απαλλοτριούσης αρχής ή οιονδήποτε έτερον πρόσωπον δύναται, εάν εξουσιοδοτηθή προς τούτο δεόντως υπό της απαλλοτριούσης αρχής, να εισέλθη, επισκοπήση και χωρομετρήση την τοιαύτην ακίνητον περιουσίαν, και να προβή εις οιανδήποτε ετέραν ενέργειαν ήθελεν κρίνει αναγκαίαν διά να εξακριβωθή εάν αύτη είναι κατάλληλος διά τον σκοπόν δι' ον προώρισται ή διά να εκτιμηθή η αξία αυτής.

Νοείται ότι απαγορεύεται η υφ' οιουδήποτε τοιούτου λειτουργού, υπηρέτου ή ετέρου προσώπου είσοδος εις:

(α) οικίαν άνευ πλήρως ητιολογιμένου δικαστικού εντάλματος.

(β) οίκημα όπερ δεν συνιστά οικίαν, εάν δεν δώση προηγουμένως εις τον κάτοχον οκτώ ημερών προειδοποίησιν περί της προθέσεώς του όπως πράξη τούτο·

(γ) οιανδήποτε ετέραν ακίνητον περιουσίαν πριν ή δώση εις τον κάτοχον μιας ημέρας προειδοποίησιν περί της προθέσεώς του όπως πράξη τούτο,

εκτός εάν ο κάτοχος συναινή εγγράφως εις την τοιαύτην είσοδον.

(2) Κατά τον ταχύτερον πρόσφορον χρόνον από της δυνάμει του εδαφίου (1) γενομένης εισόδου, η απαλλοτριούσα αρχή καταβάλλει αποζημίωσιν διά πάσαν επενεχθείσαν ζημίαν, και εν περιπτώσει διαφωνίας ως προς το καταβλητέον ποσόν, τούτο καθορίζεται υπό του δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οσον αφορά την παράγραφον 5.—(1)(α), θα ήθελα να παραπέμψω τα έντιμα Μέλη εις το Σύνταγμα, άρθρον 16ον. Ο μεν Νόμος ομιλεί περί ανάγκης ητιολογημένου δικαστικού εντάλματος εις περίπτωσιν οικίας· το Σύνταγμα ομιλεί περί κατοικίας. Είναι δυνατόν να υπάρχη οικία η οποία δεν είναι κατοικία; Η κατοικία νομίζω ότι αποδίδει καλύτερον το πνεύμα του Συντάγματος, και εάν δεν υπάρχει ένστασις, εισηγούμαι την διόρθωσιν.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επέφερα την μετατροπήν· αντιλαμβάνομαι ότι το τουρκικόν κείμενον έχει την λέξιν κατοικίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εις την παράγραφον (β) αμέσως μετά «οίκημα όπερ δεν συνιστά οικίαν».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εχω επιφέρει τας μετατροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εισηγούμαι όπως και εις το Τουρκικόν κείμενον, διά να συμφωνή τούτο πλήρως με την λέξιν, η οποία χρησιμοποιείται εις το Σύνταγμα, αντί της λέξεως «ikametgah», η οποία χρησιμοποιείται και εις την παράγραφον (α) και εις την παράγραφον (β), χρησιμοποιηθή η λέξις «mesken».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η λέξις «mesken», είναι η λέξις που χρησιμοποιεί το Σύνταγμα.

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 5 ως εδιορθώθη εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διάταγμα απαλλοτριώσεως.

6.—(1) 'Αμα τη παρόδω της εν τη γνωστοποιήσει απαλλοτριώσεως καθοριζομένης προθεσμίας, η απαλλοτριούσα αρχή ή, οσάκις απαλλοτριούσα αρχή είναι η Δημοκρατία, ο αρμόδιος Υπουργός, προβαίνει το ταχύτερον δυνατόν εις την εξέτασιν οιωνδήποτε ενστάσεων κατά της απαλλοτριώσεως αίτινες ήθελον υποβληθή διαρκούσης της ως είρηται προθεσμίας, και, εκτός εάν η τοιαύτη αρχή είναι δημοτική αρχή ή Κοινοτική Συνέλευσις, τας διαβιβάζει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ομού μετά τοιούτων παρατηρήσεων και υποδείξεων ως η απαλλοτριούσα αρχή ή, αναλόγως της περιπτώσεως, ο αρμόδιος Υπουργός, ήθελε κρίνει καταλλήλους.

(2) Οσάκις, λαμβανομένων υπ' όψιν απασών εν γένει των περιστάσεων, κρίνηται σκόπιμος η απαλλοτρίωσις της περιουσίας εις ήν αφορά η γνωστοποίησις απαλλοτριώσεως διά τους εν ταύτη καθωρισμένους σκοπούς, κηρύττεται, τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου, διά διατάγματος (εν τω παρόντι Νόμω αναφερομένου) ως «Διάταγμα απαλλοτριώσεως») δημοσιευομένου εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας.

Νοείται ότι απαγορεύεται η έκδοσις τοιούτου Διατάγματος μετά την πάροδον δώδεκα μηνών από της ημερομηνίας καθ' ήν εδημοσιεύθη η οικεία γνωστοποίησις απαλλοτριώσεως εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας.

(3) Τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος, το Διάταγμα απαλλοτριώσεως εκδίδεται—

(α) Οσάκις απαλλοτριούσα αρχή είναι η Δημοκρατία, υπό του Υπουργικού Συμβουλίου·

(β) οσάκις απαλλοτριούσα αρχή δεν είναι η Δημοκρατία, υπό της απαλλοτριούσας αρχής:

Νοείται ότι οσάκις απαλλοτριούσα αρχή είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ή οργανισμός κοινής ωφελείας, η έκδοσις Διατάγματος απαλλοτριώσεως υπό τοιαύτης απαλλοτριούσης αρχής δεν γίνεται, ειμή τη προηγουμένη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου.

(4) Το Διάταγμα απαλλοτριώσεως δύναται να διαλαμβάνη τας αναγκαίας δευτερευούσας, συμπληρωματικάς ή επακολούθους διατάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 6 ως ανεγνώσθη εγκριθή;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εάν επιτρέπετε, να αναγνώσωμεν το Τουρκικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αί Μάλιστα.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Ανέγνωσε το Τουρκικόν κείμενον)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις κατά της εγκρίσεως του άρθρου 6;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανάκλησις και εγκατάλειψις απαλλοτριώσεως.

7.—(1) Καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την δημοσίευσιν γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως και προ της πληρωμής ή καταθέσεως της αποζημιώσεως ως προβλέπεται εν τω παρόντι Νόμω, η απαλλοτριούσα αρχή δύναται διά Διατάγματος δημοσιευομένου εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, ν' ανακαλέση την τοιαύτην γνωστοποίησιν και παν δημοσιευθέν σχετικόν Διάταγμα, είτε γενικώς είτε ειδικώς, αναφορικώς προς την εν τούτω αναφερομένην περιουσίαν ή μέρος περιουσίας· επί τούτω η επομένη της τοιαύτης γνωστοποιήσεως ή Διατάγματος απαλλοτριώσεως διαδικασία ατονεί, και η απαλλοτρίωσις λογίζεται ως εγκαταλειφθείσα είτε γενικώς είτε αναλόγως της περιπτώσεως, αναφορικώς προς την τοιαύτην ειδικήν περιουσίαν ή μέρος περιουσίας·

(2) Εάν το Διάταγμα απαλλοτριώσεως το αφορών εις περιουσίαν ή μέρος περιουσίας αναφερομένης εν τινι γνωστοποιήσει απαλλοτριώσεως, δεν δημοσιευθή εντός δώδεκα μηνών από της δημοσιεύσεως της τοιαύτης γνωστοποιήσεως εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, η επομένη της τοιαύτης γνωστοποιήσεως διαδικασία ατονεί, και η σκοπουμένη απαλλοτρίωσις αναφορικώς προς την τοιαύτην περιουσίαν ή μέρος περιουσίας λογίζεται ως εγκαταλειφθείσα.

(3) Εις περιπτώσεις καθ' ας η απαλλοτρίωσις περιουσίας ή μέρους περιουσίας λογίζεται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) και (2) ως εγκαταλειφθείσα, η απαλλοτριούσα αρχή καταβάλλει εις παν πρόσωπον ενδιαφερόμενον περί την τοιαύτην περιουσίαν άπαντα τα έξοδα, άτινα τούτο υπέστη ευλόγως από της δημοσιεύσεως της γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως και συνεπεία της τοιαύτης γνωστοποιήσεως, ή του τυχόν δημοσιευθέντος οικείου Διατάγματος απαλλοτριώσεως. Εν περιπτώσει διαφωνίας ως προς το ως ανωτέρω καταβλητέον ποσόν, το τοιούτον ποσόν καθορίζεται υπό του Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 7 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 7 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Αποζημίωσις δι' Απαλλοτρίωσιν.

Εξουσία απαλλοτριούσης αρχής όπως αγοράση περιουσίαν δι' ιδιωτικής συμβάσεως.

8. Η απαλλοτριούσα αρχή δύναται, καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την δημοσίευσιν της γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως, να έλθη εις διαπραγματεύσεις διά την απόκτησιν της περιουσίας εις ήν αφορά η τοιαύτη γνωστοποίησις δι' ιδιωτικής συμβάσεως, και τον διά συμφωνίας καθορισμόν της καταβλητέας αποζημιώσεως, ως και τον καταμερισμόν αυτής μεταξύ απάντων των εις ταύτην ενδιαφερομένων προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 8 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καθορισμός αποζημιώσεως υπό του Δικαστηρίου.

9. Εάν εντός μηνός από της δημοσιεύσεως του Διατάγματος απαλλοτριώσεως δεν επέλθη συμφωνία ως εν τω άρθρω 8 προβλέπεται, ή, καίτοι η προμνησθείσα περίοδος του ενός μηνός δεν παρήλθεν, δεν προβλέπεται ότι θα επέλθη συμφωνία υπό τας περιστάσεις, η απαλλοτριούσα αρχή ή παν ενδιαφερόμενον πρόσωπον δύναται δι' αιτήσεως να ζητήση από το δικαστήριον όπως προβή εις τον καθορισμόν της καταβλητέας διά την απαλλοτρίωσιν αποζημιώσεως ή οσάκις τούτο ενδείκνυται, εις τον καταμερισμόν της τοιαύτης αποζημιώσεως μεταξύ των εις ταύτην ενδιαφερομένων προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 9 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αρχαί διέπουσαι τον υπολογισμόν της αποζημιώσεως.

10. Η καταβλητέα αναφορικώς προς αναγκαστικήν απαλλοτρίωσιν αποζημίωσις υπολογίζεται συμφώνως προς τους εν τοις εφεξής κανόνας:

(α) τηρουμένων των εν τοις εφεξής διατάξεων, αξία της περιουσίας λογίζεται ούσα ίση προς το ποσόν όπερ η τοιαύτη περιουσία θα απέφερεν, εάν επωλείτο εκουσίως εν τη ελευθέρα αγορά κατά τον χρόνον της δημοσιεύσεως της οικείας γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως·

(β) το γεγονός ότι η απαλλοτρίωσις είναι αναγκαστική ουδόλως λαμβάνεται υπ' όψιν, εκτός οσάκις η τοιαύτη απαλλοτρίωσις γίνεται διά μεταλλευτικούς σκοπούς·

(γ) εις την περίπτωσιν ακινήτου περιουσίας, ήτις κατά τον χρόνον της δημοσιεύσεως της γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως ευρίσκετο εν τη κατοχή της απαλλοτριούσης αρχής δυνάμει των διατάξεων οιουδήποτε, εις την επίταξιν περιουσίας αφορώντος νόμου, η αποζημίωσις υπολογίζεται μη λαμβανομένης υπ' όψιν οιασδήποτε επαυξήσεως, ήτις επήλθεν εις την αξίαν της τοιαύτης περιουσίας, ως εκ των επί ταύτης τελεσθέντων έργων ή γενομένων προσθηκών ή της αναπτύξεως ή βελτιώσεως ήν υπέστη αύτη, διαρκούσης της περιόδου καθ' ήν ετέλει εν τη κατοχή της απαλλοτριούσης αρχής·

(δ) το γεγονός ότι η περιουσία είναι ειδικώτερον κατάλληλος διά τινα σκοπόν δεν λαμβάνεται υπ' όψιν, εάν ο σκοπός ούτος είναι σκοπός δι' ον η τοιαύτη περιουσία δύναται να χρησιμοποιηθή μόνον τη ενασκήσει νομοθετικής εξουσίας, ή δι' ον δεν υπάρχει προσφορά, πλην λόγω των ειδικών αναγκών ειδικού τινος αγοραστού ή των αναγκών της απαλλοτριούσης αρχής·

(ε) οσάκις η επαύξησις εις την αξία περιουσίας οφείληται εις την χρήσιν ταύτης κατά τρόπον όστις ηδύνατο να απαγορευθή υπό του δικαστηρίου, ή όστις είναι παράνομος ή επιβλαβής διά την υγείαν των κατόχων ή διά την δημοσίαν τοιαύτην, το ποσόν της τοιαύτης επαυξήσεως δεν λαμβάνεται υπ' όψιν·

(στ) εις περίπτωσιν καθ' ην απαλλοτριούται, δυνάμει του παρόντος Νόμου, μέρος μόνον περιουσίας, λαμβάνεται υπ' όψιν και η τυχόν επελθούσα λόγω της τοιαύτης απαλλοτριώσεως επαύξησις ή μείωσις εις την αξίαν ετέρας περιουσίας κατεχομένης υπό του ιδιοκτήτου ομού μετά του ούτω απαλλοτριωθέντος μέρους·

(ζ) υπολογίζεται ωσαύτως και η τυχόν ζημία ην υφίσταται ο ιδιοκτήτης ως εκ του διαχωρισμού της δυνάμει του παρόντος Νόμου απαλλοτριωθείσης περιουσίας εξ ετέρας τοιαύτης, ην ιδιοκτήτης κατείχεν ομού μετά της απαλλοτριωθείσης περιουσίας·

(η) εις την περίπτωσιν ακινήτου περιουσίας, και ίνα αποφευχθή η καταβολή διπλής αποζημιώσεως, υπολογίζεται πάσα αποζημίωσις ήτις ήθελε καταβληθή δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 19 του περί Ελέγχου Ενοικίων Νόμου ή του άρθρου 11 του περί Ελέγχου Ενοικίων (Υποστατικά Εργασίας) Νόμου του 1961 ή οιουδήποτε ετέρου, τροποποιούντος ή αντικαθιστώντος τούτους, νόμου·

Κεφ. 86
17 του 1961.

(θ) εις την περίπτωσιν ακινήτου περιουσίας ήτις κατά την ημερομηνίαν καθ' ήν εδημοσιεύθη η γνωστοποίησις απαλλοτριώσεως εχρησιμοποιείτο, και εάν η απαλλοτρίωσις δεν ελάμβανε χώραν θα εσυνέχιζε να χρησιμοποιήται, διά σκοπόν τοιαύτης φύσεως δι' ον δεν υφίσταται ζήτησις ή αγορά δι' ακίνητον περιουσίαν τοιαύτης φύσεως, η αποζημίωσις δύναται, εάν σκοπήται η καλή τη πίστει αποκατάστασις εις έτερον χώρον, να υπολογισθή, επί τη βάσει των ευλόγων δαπανών αίτινες απητούντο δι' ισοδύναμον αποκατάστασιν·

(ι) εις την περίπτωσιν εμπραγμάτου δουλείας, προνομίου ή εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακινήτου περιουσίας ή δικαιώματός τινος περιορίζοντος την χρήσιν ακινήτου περιουσίας λαμβάνεται υπ' όψιν πάσα μείωσις της αξίας της ακινήτου περιουσίας εις ήν η τοιαύτη εμπράγματος δουλεία, προνόμιον, ή δικαίωμα ανήκεν, ή οσάκις η τοιαύτη εμπράγματος δουλεία, προνόμιον ή δικαίωμα δεν υφίστατο κατά τον χρόνον της απαλλοτριώσεως, πάσα μείωσις εις την αξίαν της ακινήτου περιουσίας εφ' ης αύτη δέον να ενασκηθή·

(ια) οσάκις κατά την ημερομηνίαν καθ' ήν εδημοσιεύθη η γνωστοποίησις απαλλοτριώσεως, η περιουσία εις ην αύτη αφορά εχρησιμοποιείτο και εάν η απαλλοτρίωσις δεν ελάμβανε χώραν θα εσυνέχιζε να χρησιμοποιείται διά την ενάσκησιν επιχειρήσεως, εμπορίου, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος, λαμβάνεται υπ' όψιν η ζημία ην ευθέως υπέστη το ενδιαφερόμενον πρόσωπον, ως εκ του ότι απώλεσε δυνάμει του παρόντος Νόμου την κατοχήν της ως είρηται περιουσίας·

(ιβ) αι διατάξεις της παραγράφου (α) ουδόλως επηρεάζουσι τον υπολογισμόν της αποζημιώσεως δι' οιονδήποτε έτερον ζήτημα, όπερ δεν βασίζεται ευθέως επί της αξίας της απαλλοτριουμένης περιουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 10;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 10 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόσωπα δικαιούμενα εις αποζημίωσιν.

11.—(1) Το εις αποζημίωσιν δι' απαλλοτρίωσιν περιουσίας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου δικαιούμενον πρόσωπον είναι ο ιδιοκτήτης της τοιαύτης περιουσίας (ο τοιούτος όρος αναφορικώς προς ακίνητον περιουσίαν περιλαμβάνει και το πρόσωπον όπερ δικαιούται να εγγραφή ως ιδιοκτήτης της περιουσίας ταύτης):

Νοείται ότι:

(α) οσάκις η περιουσία δι' ην καταβάλλεται αποζημίωσις δυνάμει του παρόντος Νόμου υπόκειται εις ενέχυρον ή βαρύνεται διά της πληρωμής οιουδήποτε ποσού ησφαλισμένου δι' υποθήκης, εγγραφής δικαστικής αποφάσεως ή οιουδήποτε ετέρου εμπραγμάτου βάρους ή εμπραγμάτου ασφαλείας, δυνάμει των διατάξεων του εκάστοτε εν ισχύι νόμου, εις τον ενεχυρούχον, ενυπόθηκον ή εκ δικαστικής αποφάσεως δανειστήν, ή, αναλόγως της περιπτώσεως, εις οιονδήποτε έτερον πρόσωπον προς όφελος ούτινος υφίσταται το τοιούτον εμπράγματον βάρος ή ασφάλεια, καταβάλλεται η καταβλητέα αποζημίωσις ή μέρος επαρκές διά την ολικήν ή μερικήν απόσβεσιν του οφειλομένου χρέους, συμφώνως προς την υφισταμένην προτεραιότητα του τοιούτου ενεχύρου, υποθήκης, εγγραφής δικαστικής αποφάσεως ή ετέρου εμπραγμάτου βάρους ή ασφαλείας·

(β) οσάκις η περιουσία δι' ην καταβάλλεται αποζημίωσις δυνάμει του παρόντος Νόμου υπόκειται εις σύμβασιν μισθώσεως ή ενοικιαγοράς, εις τον μισθωτήν καταβάλλεται μέρος της αποζημιώσεως επαρκές διά να αποζημιώση αυτόν διά πάσαν, εκ του τερματισμού της μισθώσεως ή, αναλόγως της περιπτώσεως, ενοικιαγοράς προκύψασαν, ζημίαν·

(2) Ανεξαρτήτως παντός εν εδαφίω (1) διαλαμβανομένων, αποζημίωσις καταβάλλεται ωσαύτως εις παν πρόσωπον όπερ ήθελεν αποδείξει, διά διατάγματος αρμοδίου δικαστηρίου, δικαίωμα ή συμφέρον επί της περιουσίας αναφορικώς προς ην καταβάλλεται αποζημίωσις.

(3) Εις περίπτωσιν διαφωνίας ως προς το πρόσωπον όπερ δικαιούται εις την αποζημίωσιν ή μέρος αυτής αναφορικώς προς περιουσίαν απαλλοτριωθείσαν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, ή ως προς το ποσόν εις ο το τοιούτον πρόσωπον δικαιούται, το δικαστήριον αποφαίνεται επί της τοιαύτης διαφωνίας τη αιτήσει της απαλλοτριούσης αρχής ή παντός ενδιαφερομένου διά την περιουσίαν προσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 11;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 11 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταβολή της αποζημιώσεως.

12.—(1) Άμα ως η καταβλητέα αποζημίωσις συμφωνηθή ή καθορισθή δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, αύτη καταβάλλεται πάραυτα τοις μετρητοίς εις τους ενδιαφερομένους.

(2) Εάν οιοσδήποτε των ενδιαφερομένων αρνηθή να εισπράξη την εις αυτόν καταβλητέαν αποζημίωσιν ή εάν δεν είναι δυνατή η καταβολή της αποζημιώσεως λόγω ανικανότητος ή απουσίας αυτού εκ της νήσου Κύπρου, η απαλλοτριούσα αρχή δύναται, συμφώνως ταις οδηγίαις ας ήθελεν εκδώσει το δικαστήριον, να καταθέση το ποσόν της τοιαύτης αποζημιώσεως παρά τω Γενικώ Λογιστή της Δημοκρατίας.

(3) Η απαλλοτριούσα αρχή πριν ή προβή δυνάμει του παρόντος άρθρου εις οιανδήποτε πληρωμήν, αφαιρεί εκ του πληρωτέου ποσού τους πάσης φύσεως φόρους, τέλη ή δασμούς οφειλομένους αναφορικώς προς απαλλοτριωθείσαν περιουσίαν, και καταβάλλει το ούτω αφαιρεθέν ποσόν εις την αρχήν εις ήν οφείλεται ο τοιούτος φόρος, δασμός ή τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 12 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 12 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ IV

Μεταβίβασις, Χρήσις και Διάθεσις της Απαλλοτριωθείσης Περιουσίας.

Μεταβίβασις της περιουσίας.

13. Άμα τη καταβολή ή τη καταθέσει παρά τω Γενικώ Λογιστή του συμφωνηθέντος ή επιδικασθέντος, ως καταβλητέα αποζημίωσις δι' αναγκαστικήν απαλλοτρίωσιν, ποσού, η τοιαύτη περιουσία περιέρχεται εις την απαλλοτριούσαν αρχήν ελευθέρα παντός εμπραγμάτου βάρους, και εις την περίπτωσιν ακινήτου περιουσίας η προσαγωγή επαρκούς αποδείξεως περί την τοιαύτην πληρωμήν ή κατάθεσιν, παρέχει επαρκή επί τούτω εξουσίαν εις τον Πρώτον Λειτουργόν Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος της Δημοκρατίας, ίνα προβή εις την εγγραφήν της τοιαύτης περιουσίας επ' ονόματι της απαλλοτριούσης αρχής, τη καταβολή των τελών άτινα δυνάμει των διατάξεων οιουδήποτε εν ισχύι νόμου επιβάλλονται επί της τοιαύτης εγγραφής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το 13ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 13 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Σκοπός δι' ον δύναται να χρησιμοποιηθή απαλλοτριωθείσα περιουσία.

14. Περιουσία απαλλοτριωθείσα δυνάμει του παρόντος νόμου δύναται να χρησιμοποιηθή μόνον διά τον σκοπόν δι' ον εγένετο η απαλλοτρίωσις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 14;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 14 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διάθεσις απαλλοτριωθείσης ακινήτου περιουσίας.

15.—(1) Οσάκις ακίνητος περιουσία απηλλοτριώθη μετά την έναρξιν της ισχύος του Συντάγματος, και εντός τριών ετών, από της ημερομηνίας καθ' ην η περιουσία περιήλθεν εις την απαλλοτριούσαν αρχήν, δεν επετεύχθη ο σκοπός δι' ον εγένετο η απαλλοτρίωσις ή η επίτευξις του τοιούτου σκοπού εγκατελείφθη υπό της απαλλοτριούσης αρχής, ή το όλον ή μέρος της τοιαύτης περιουσίας απεδείχθη ότι υπερβαίνει τας πραγματικάς ανάγκας της απαλλοτριούσης αρχής, θα εφαρμόζωνται οι ακόλουθοι διατάξεις, ήτοι:—

(α) η απαλλοτριούσα αρχή δι' εγγράφου αυτής γνωστοποιήσεως προσφέρει την περιουσίαν εις ήν τιμήν απέκτησεν ταύτην, εις το πρόσωπον εις ο αύτη ανήκε προ της απαλλοτριώσεως, ή εάν τούτο απέθανεν, εις τους προσωπικούς αντιπροσώπους ή τους κληρονόμους αυτού, οίτινες υποχρεούνται όπως εντός τριών μηνών από της τοιαύτης γνωστοποιήσεως αποστείλωσιν εις την απαλλοτριούσαν αρχήν έγγραφον αποδοχής ή μη αποδοχής της γενομένης προσφοράς· εάν εντός της προμνησθείσης περιόδου δεν δοθή απάντησις εις την γενομένην προσφοράν αύτη λογίζεται ως μη γενομένη αποδεκτή:

Νοείται ότι εάν διαρκούσης της κατοχής ακινήτου περιουσίας διά τον σκοπόν δι' ον εγένετο η απαλλοτρίωσις δυνάμει του παρόντος Νόμου, εγένετο επί ταύτης οιαδήποτε προσθήκη, αφαίρεσις ή ετέρα τροποποίησις, ή εάν μέρος μόνον της απαλλοτριωθείσης, δυνάμει του παρόντος Νόμου, ακινήτου περιουσίας προσφέρεται υπό της απαλλοτριούσης αρχής δυνάμει του παρόντος άρθρου, η απαλλοτριούσα αρχή καθορίζει εύλογόν τινα τιμήν ην αναγράφει εν τη ανωτέρω αναφερθείση γνωστοποιήσει· και το πρόσωπον εις ο εδόθη η τοιαύτη γνωστοποίησις δύναται εν τω εγγράφω της αποδοχής της γενομένης προσφοράς της περιουσίας ν' αμφισβητήση την ως ανωτέρω καθορισθείσαν και δηλωθείσαν τιμήν· εάν δεν επιτευχθή συμφωνία, η τιμή καθορίζεται υπό του δικαστηρίου·

(β) εάν το πρόσωπον εις ο εγένετο η γνωστοποίησις δυνάμει της παραγράφου (α) απεδέχθη ως εν τοις ανωτέρω την διά ταύτης γενομένην προσφοράν, τούτο υποχρεούται όπως, εντός τριών περαιτέρω μηνών από της τοιαύτης αποδοχής, ή, από τας περιστάσεις τας προβλεπομένας εις την εν παραγράφω (α) διαλαμβανομένην επιφύλαξιν, εντός τριών μηνών αφ' ης η τιμή, εις ην η περιουσία αποδίδεται εις τούτο, συνεφωνήθη ή αναλόγως της περιπτώσεως επεδικάσθη υπό του δικαστηρίου, καταβάλη εις την απαλλοτριούσαν αρχήν την ως ανωτέρω οφειλομένην τιμήν διά την απόδοσιν της περιουσίας· επί τούτω η απαλλοτριούσα αρχή μεταβιβάζεται πάραυτα εις αυτόν την κυριότητα της περιουσίας.

(2) Εις οιονδήποτε των ακολούθων περιπτώσεων, ήτοι:—

(α) εάν το πρόσωπον εις ο εγένετο η γνωστοποίησις δυνάμει της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) δεν αποδεχθή την προσφοράν της εν ταύτη αναγραφομένης ακινήτου περιουσίας, ή

(β) εάν αποδεχθέν την προσφοράν ακινήτου περιουσίας ως εν παραγράφω (α) του εδαφίου (1) δεν καταβάλη το τίμημα αυτής εντός της εν τη παραγράφω (β) του αυτού εδαφίου ειδικώς καθοριζομένης περιόδου, ή

(γ) εάν απαλλοτριωθείσα δυνάμει του παρόντος νόμου ακίνητος περιουσία κριθή υπό της απαλλοτριούσης αρχής καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την επίτευξιν του σκοπού δι' ον εγένετο η απαλλοτρίωσις, εν όλω ή εν μέρει ως μη ούσα πλέον αναγκαία διά τον τοιούτον σκοπόν,

η απαλλοτριούσα αρχή πωλεί, τηρουμένων των διατάξεων των θεσπισθέντων δυνάμει του παρόντος νόμου Κανονισμών, την τοιαύτην περιουσίαν διά δημοσίου πλειστηριασμού.

(3) Αι διατάξεις του εδαφίου (2) δεν εφαρμόζονται, εάν η ακίνητος περιουσία καταστή αναγκαία εν όλω ή εν μέρει δι' έτερον σκοπόν της απαλλοτριούσης αρχής εφ' όσον ο τοιούτος σκοπός είναι σκοπός δημοσίας ωφελείας ως προβλέπεται εν τω παρόντι νόμω, και η απαλλοτριούσα αρχή εκδώση διάταγμα (εν τω παρόντι νόμων καλούμενον «Διάταγμα επισχέσεως») δημοσιευόμενον εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, διαλαμβάνον περιγραφήν της περιουσίας ης σκοπείται η επίσχεσις, καθορίζον τον σκοπόν δι' ον κατέστη αναγκαία η επίσχεσις, ως και τους λόγους της επισχέσεως, και παρέχον την αναγκαίαν διά την τοιαύτην επίσχεσιν εξουσιοδότησιν:

Νοείται ότι οσάκις απαλλοτριούσα αρχή είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ή οργανισμός κοινής ωφελείας, απαγορεύεται η υπό ταύτης έκδοσις Διατάγματος επισχέσεως πριν ή ληφθή η προηγουμένη έγκρισις του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Στηριζόμενος επί των λόγων, τους οποίους εξέθεσα κατά την αγόρευσίν μου επί θέματος αρχής, εισηγούμαι όπως απαλειφθούν αι λέξεις «μετά την έναρξιν της ισχύος του Συντάγματος», αι οποίαι ευρίσκονται εις την αρχήν του εδαφίου (1) του άρθρου 15. Διότι, όπως ανέφερα και εις την αγόρευσίν μου, ερμηνεύομεν αυτάς τας διατάξεις από της απόψεως του χρόνου, καθ' ον διενεργήθη η απαλλοτρίωσις. Διά τούτο νομίζω ότι είναι καλύτερον να το αφήσωμεν ανοικτόν και να απαλειφθούν αι λέξεις, τας οποίας ανέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά κάμνει εισήγησιν, τροπολογίαν, όπως το εδάφιον εις το άρθρον 15, εδάφιον (1), οσάκις ακίνητος περιουσία απαλλοτριωθή μετά την έναρξιν της ισχύος του Συντάγματος, αι λέξεις «μετά την έναρξιν της ισχύος του Συντάγματος» να απαλειφθούν.

Προτίθεμαι να θέσω εις ψηφοφορίαν την τροπολογίαν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Θα επαναλάβω την πρότασιν την οποίαν έκαμεν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Η πρότασις είναι όπως αι λέξεις «μετά την έναρξιν της ισχύος του Συντάγματος» εις την αρχήν του άρθρου 15 (1) απαλειφθούν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά;

Τρεις.

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

Ποίοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν μου εδώσετε την ευκαιρίαν να . . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Όχι, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 15 ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 15 εγκρίνεται ως ανεγνώσθη.

Εις το σημείον αυτό προτίθεμαι να κάμω μίαν μικράν διακοπήν 15 λεπτών.

(Ώρα διακοπής 11.00 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 11.15 μ.μ.)

ΜΕΡΟΣ V.

Ποικίλαι Διατάξεις.

Περιορισμοί επί της εφαρμογής του παρόντος νόμου.

16. Αι διατάξεις του παρόντος Νόμου:

(α) υπόκεινται εις τας σχετικάς διατάξεις της Συνθήκης αφορώσης εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου, ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία την 16ην Αυγούστου 1960, και των Διακοινώσεων αίτινες αφορώσιν εις τας Περιοχάς Διακατοχής Πολύ Μικράς Διαρκείας (Very Short Term Sites) αίτινες υπεγράφησαν εν Λευκωσία και αντηλλάγησαν κατά την αυτήν ημερομηνίαν·

(β) εν περιπτώσει εφαρμογής αυτών επί απαλλοτριώσεως γενομένης υπό Κοινοτικής τινος Συνελεύσεως, υπόκεινται εις τας διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 23 του Συντάγματος·

(γ) εν περιπτώσει εφαρμογής αυτών επί απαλλοτριώσεως οιασδήποτε περιουσίας περιγραφομένης εν παραγράφω (9) ή (10) του άρθρου 23 του Συντάγματος, υπόκεινται εις τας διατάξεις της ως είρηται παραγράφου (9) ή, αναλόγως της περιπτώσεως, της παραγράφου (10)·

(δ) δεν εφαρμόζονται επί απαλλοτριώσεως:

(ι) περιουσίας ανηκούσης κατά κυριότητα εις την Δημοκρατίαν ή κατεχομένης υπό της Δημοκρατίας διά δημοσίαν χρήσιν, ή

(ιι) οικήματος ένθα συνήθως ενασκείται δημοσία λατρεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 16;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 16 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Γνωστοποιήσεις.

17.—(1) Αι δυνάμει των διατάξεων του παρόντος νόμου γενόμεναι γνωστοποιήσεις ή ανακοινώσεις κοινοποιούνται είτε διά προσωπικής επιδόσεως είτε διά συστημένης επιστολής αποστελλομένης εις την τελευταίαν γνωστήν διαμονήν του προσώπου δι' ο προορίζεται η γνωστοποίησις ή η ανακοίνωσις:

Νοείται ότι όταν το πρόσωπον, δι' ο προορίζεται γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις:

(α) είναι ανήλικον, διανοητικώς ασθενές, ή δικαστικώς απηγορευμένον υπό αρμοδίου δικαστηρίου εκ της διαχειρίσεως των υποθέσεων αυτού, η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις κοινοποιείται εις τον κηδεμόνα αυτού, εάν δε δεν έχη κηδεμόνα εις υπό του Δικαστηρίου υποδεικνυόμενον πρόσωπον, είτε διά προσωπικής επιδόσεως είτε διά συστημένης επιστολής αποστελλομένης εις την τελευταίαν αυτού γνωστήν διαμονήν·

(β) απουσιάζη εκ της νήσου Κύπρου, επιπροσθέτως της διά συστημένης επιστολής αποστολής της γνωστοποιήσεως ή ανακοινώσεως εις την τελευταίαν γνωστήν αυτού εν Κύπρω διαμονήν, δημοσιεύεται αντίγραφον της τοιαύτης γνωστοποιήσεως ή ανακοινώσεως εν εφημερίδι κυκλοφορούση εν Κύπρω και επί πλέον τοιχοκολλείται εις εμφανές μέρος εν τη πόλει ή τω χωρίω εν ω το πρόσωπον εις ο αύτη απευθύνεται είχε την τελευταίαν αυτού γνωστήν εν τη νήσω Κύπρω, διαμονήν.

(2) Οσάκις η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις γίνεται διά προσωπικής επιδόσεως δυνάμει των διατάξεων του παρόντος νόμου, πιστοποιητικόν εκδιδόμενον υπό του προσώπου όπερ προέβη εις την επίδοσιν και αναγράφον την ημερομηνίαν της επιδόσεως συνιστά εκ πρώτης όψεως απόδειξιν της τοιαύτης επιδόσεως.

(3) Οσάκις η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις τοιχοκολλήται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου πιστοποιητικόν εκδιδόμενον υπό του προσώπου όπερ προέβη εις την τοιχοκόλλησιν και αναγράφον την ημερομηνίαν της τοιχοκολλήσεως συνιστά εκ πρώτης όψεως απόδειξιν της τοιαύτης τοιχοκολλήσεως.

(4) Γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις κοινοποιηθείσα δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου διά συστημένης επιστολής, λογίζεται επιδοθείσα εις το πρόσωπον εις ο αύτη απευθύνεται ουχί βραδύτερον της εβδόμης ημέρας από της ημέρας καθ' ήν αύτη εταχυδρομήθη.

Νοείται ότι οσάκις το πρόσωπον, εις ο η τοιαύτη γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις απεστάλη, απουσιάζη εκ της νήσου Κύπρου, και επιπροσθέτως της διά συστημένης επιστολής κοινοποιήσεως της γνωστοποιήσεως ή ανακοινώσεως, αντίγραφον ταύτης δημοσιεύεται εν τινι εφημερίδι και τοιχοκολλείται ωσαύτως ως προβλέπεται εν τη παραγράφω (β) του εδαφίου (1) διαλαμβανομένης επιφυλάξεως, η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις λογίζεται επιδοθείσα εις

το τοιούτον πρόσωπον εντός πεντήκοντα ημερών, της προθεσμίας αρχομένης από της τελευταίας των κάτωθι ημερών, ήτοι της ημέρας καθ' ην αύτη εταχυδρομήθη ή το αντίγραφον εδημοσιεύθη ή ετοιχοκολλήθη ως εν τοις ανωτέρω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 17 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 17 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντιπρόσωποι.

18. Οσάκις ο παρών νόμος προβλέπη την υπό τινος προσώπου παραλαβήν ή επίδοσιν γνωστοποιήσεως ή την διενέργειαν οιασδήποτε πράξεως, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου, τούτο δύναται να γίνη διά προσηκόντως διορισθέντος πληρεξουσίου ή αντιπροσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 18 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 18 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διατήρησις της περιουσίας. Αδικήματα. Κυρώσεις.

19.(1) Απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε χρόνον μεταξύ της δημοσιεύσεως της γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως και της περατώσεως ή, αναλόγως της περιπτώσεως, της εγκαταλείψεως της απαλλοτριώσεως εις ην αφορά η τοιαύτη γνωστοποίησις, καταστροφή ή επαγωγή ζημίας ή εις την περίπτωσιν κινητής περιουσίας, κατανάλωσις ή εξαγωγή, της εν τη γνωστοποιήσει απαλλοτριώσεως αναφερομένης περιουσίας.

(2) Πας όστις παραβαίνει, ή επιτρέπει εις έτερον να παραβή τας διατάξεις της παραγράφου (1), είναι ένοχος αδικήματος δυνάμει του παρόντος νόμου, και εν περιπτώσει καταδίκης υπόκειται εις φυλάκισιν διά διάστημα μη υπερβαίνον τους τρεις μήνας, ή εις χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσαν τας εκατόν λίρας ή εις αμφοτέρας τας ποινάς της φυλακίσεως και της χρηματικής τοιαύτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ: Έντιμε κ. Πρόεδρε θα εισηγούμην μετά την λέξιν «η εξαγωγή» να προστεθούν αι λέξεις «εκ του Κυπριακού εδάφους» ή εκ του εδάφους της Δημοκρατίας». Εξαγωγή μόνη σημαίνει πολλά πράγματα· να καταστή καθαρόν ότι εννοεί εξαγωγήν έξω της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκ του εδάφους της Δημοκρατίας;

Υπάρχει ένστασις εις την τροπολογίαν του κ. Ποταμίτη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως. . . .

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Έντιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής.

Είναι αρκετόν να λεχθή η φράσις «εκ Κύπρου». Είναι περιττόν να είπωμεν και την λέξιν «Κύπρος» και την λέξιν «Δημοκρατία». Εν τοιαύτη περιπτώσει, η πρότασίς μου είναι να λεχθή «απαγορεύεται η εκ Κύπρου εξαγωγή», ή «απαγορεύεται η εκ της Νήσου Κύπρου εξαγωγή».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή η τροπολογία σας είναι ότι εάν η εξαγωγή είναι εις τας βάσεις τότε δεν υφίσταται παράπτωμα, αδίκημα. Τίθεται εις ψηφοφορίαν η τροπολογία του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Ποίαν πρότασιν εθέσετε, κ. Πρόεδρε, εις ψηφοφορίαν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο οποίος εισηγείται όπως μετά την λέξιν «εξαγωγή εις το άρθρον 19 εδάφιον (1) να. . . .

Χ. Α. PIZA:

Είμαι υποχρεωμένος να αποσύρω την πρότασίν μου, διότι αύτη δεν ήτο πρωτότυπος, αλλά μία μορφή της προτάσεως του εντίμου κ. Ποταμίτη. Νομίζω ότι, αν επεκτείνωμεν την έννοιαν της Δημοκρατίας εις την Νήσον της Κύπρου, θα αποβή εις βάρος των πολιτών. Διά τούτο προτιμώ όπως παραμείνη ως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή συμφωνείτε με την πρότασιν του κ. Ποταμίτη, «η εξαγωγή εκ του εδάφους της Δημοκρατίας».

Χ. Α. PIZA:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εις την οποίαν δεν υπήρξεν ένστασις εκ μέρους της Βουλής και η οποία ενεκρίθη.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι ήτο ορθότερον να είπωμεν απλώς «εκ της Δημοκρατίας».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει καμμία διαφορά;

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Πιθανόν να υπάρχη κ. Πρόεδρε, διότι το έδαφος της Δημοκρατίας βέβαια είναι πλέον περιωρισμένον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως παραμείνη «η εξαγωγή εκ της Δημοκρατίας;»

Μη υπαρχούσης ενστάσεως παραμένει «η εξαγωγή εκ της Δημοκρατίας».

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον ως ετροποποιήθη εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον ως ετροποποιήθη εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δικαστικοί θεσμοί, Διαδικασία. Τέλη.

20.—(1) Το Ανώτατον Δικαστήριον θα θεσπίση Δικαστικούς Θεσμούς ρυθμίζοντας την πρακτικήν και δικονομίαν των Δικαστηρίων δυνάμει του παρόντος Νόμου, και επί τούτω, η ενώπιον τούτων ακολουθητέα διαδικασία εις οιανδήποτε υπόθεσιν δυνάμει του παρόντος Νόμου, ως και τα επιβλητέα τέλη, καθορίζονται συμφώνως τοις τοιούτοις θεσμοίς:

Νοείται ότι μέχρις ού θεσπισθώσιν οι τοιούτοι θεσμοί, άπαντα τα ζητήματα, η δικονομία και η καταβολή των τελών διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, υπό των Κανονισμών περί του Ειδικού διά τον Καθορισμόν Αποζημιώσεων Δικαστηρίου του 1956, ή εάν ουδέν προβλέπεται περί τούτων εν τοις ως είρηται Κανονισμοίς, τα τοιαύτα ζητήματα, η δικονομία και τα τέλη διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, υπό του Διαδικαστικού Κανονισμού Πολιτικής Δικονομίας και του Διατάγματος περί Δικαστικών Τελών εφ' όσον είναι δυνατή η εφαρμογή αυτών.

Δ.Π. 1151/56.

Σ.Ν. Τόμος II σελίς 120 επ. αυτόθι σελίς 323, επ.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητος του εδαφίου (1), οι εν αυτώ αναφερόμενοι θεσμοί δύνανται να προβλέπωσιν:

(α) περί της συνοπτικής εκδικάσεως οιουδήποτε ζητήματος επειγούσης φύσεως όπερ χρήζει τοιαύτης εκδικάσεως·

(β) περί του καθορισμού των τύπων και τελών αναφορικώς προς τας ενώπιον δικαστηρίου προσαγομένας υποθέσεις δυνάμει του παρόντος Νόμου, ως και των σχετικώς προς ταύτας εξόδων·

(γ) περί της ρυθμίσεως οιουδήποτε ζητήματος αφορώντος εις εφέσεις γενομένας εν σχέσει προς τας εκ του παρόντος Νόμου προκυπτούσας δικαστικάς υποθέσεις·

(δ) περί του καθορισμού, τηρουμένου του Συντάγματος, της συνθέσεως οιουδήποτε δικαστηρίου δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(3) Το δικαστήριον δύναται να δίδη οδηγίας αναφορικώς προς οιονδήποτε ζήτημα αφορών εις την επίδοσιν γνωστοποιήσεως δυνάμει του παρόντος νόμου, ή εις την αντιπροσώπευσιν διά τους σκοπούς του παρόντος νόμου οιουδήποτε ενδιαφερομένου όστις είναι ανίκανος ή απουσιάζει εκ της νήσου Κύπρου, ή ούτινος η κατοικία είναι άγνωστος, ως και αναφορικώς προς οιονδήποτε έτερον ζήτημα όπερ είναι αναγκαίον διά την υπό του δικαστηρίου εκδίκασιν της υποθέσεως ή την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναφορικώς προς το άρθρον αυτό θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν. Το Ανώτατον Δικαστήριον θα θεσπίση δικαστικούς θεσμούς. Συνήθως χρησιμοποιούμεν την φράσιν διαδικαστικούς κανονισμούς, και εισηγούμαι την αντικατάστασιν της φράσεως «δικαστικοί θεσμοί» διά της φράσεως «διαδικαστικών κανονισμών».

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Συμφωνώ κ. Πρόεδρε, μόνον θα πρέπει να χρησιμοποιήσωμεν την φράσιν εις τον ενικόν αριθμόν «διαδικαστικός κανονισμός». Το Ανώτατον Δικαστήριον θα χρησιμοποιήση διαδικαστικόν κανονισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Νοείται ότι μέχρις ου θεσπισθώσιν οι τοιούτοι θεσμοί, «οι θεσμοί» πρέπει να γίνη «κανονισμός» μέχρις ότου θεσπισθή ο τοιούτος κανονισμός εις τον ενικόν πάλιν. Εάν συμφωνήτε θα θέσω το άρθρον 20 υπό την έγκρισιν της Βουλής.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως η τροπολογία εγκρίνεται.

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 20 ως ετροποποιήθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 20 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κανονισμοί.

21.—(1) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίση Κανονισμούς δημοσιευομένους εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, διά την καλλιτέραν εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος νόμου.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητος του εδαφίου (1), οι εν αυτώ αναφερόμενοι Κανονισμοί δύνανται να προνοώσι:

(α) περί του τρόπου και των όρων διενεργείας προκαταρκτικής ερεύνης περί την καταλληλότητα της απαλλοτριωθησομένης περιουσίας και της υφ' οιασδήποτε αρχής, ή λειτουργού απαλλοτριούσης αρχής, διενεργείας πράξεώς τινος·

(β) περί της ακολουθητέας διαδικασίας κατά την εξέτασιν των ενστάσεων αίτινες υπεβλήθησαν εναντίον σκοπουμένης απαλλοτριώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 21 ως τούτο ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον τούτο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η εκουσία απαλλοτρίωσις κ.λ.π. δεν επάγεται ακύρωσιν της όλης διαδικασίας.

22. Εάν καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την δημοσίευσιν γνωστοποιήσεως απαλλοτριώσεως η περιουσία εις ην η τοιαύτη γνωστοποίησις αφορά απαλλοτριωθή εκουσίως, μισθωθή ή υπαχθή εις τι εμπράγματον βάρος διασφαλίζον την πληρωμήν χρηματικού τινος ποσού, η ως είρηται εκουσία απαλλοτρίωσις, μίσθωσις ή εμπράγματον βάρος δεν επάγεται παράτασιν οιασδήποτε προθεσμίας προβλεπομένης υπό του παρόντος νόμου ή ειδικώς καθοριζομένης εν οιαδήποτε γνωστοποιήσει δυνάμει αυτού γενομένη, ουδέ ακύρωσιν ή αναβολήν της διαδικασίας της οικείας αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ή οιασδήποτε δικαστικής διαδικασίας γενομένης δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 22 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 22 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μεταβατικαί διατάξεις.

23.—(1) Εάν η διαδικασία αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ακινήτου περιουσίας ήρξατο προ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει των διατάξεων της τότε εν ισχύι νομοθεσίας, εφαρμόζονται αι ακόλουθοι διατάξεις, ήτοι:

(α) εάν η απαλλοτρίωσις δεν έτυχε της σχετικής εγκρίσεως ή εάν η περιουσία δεν περιήλθε κατά κυριότητα εις την απαλλοτριούσαν αρχήν, η διαδικασία ήτις έλαβε χώραν προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου λογίζεται, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 16, γενομένη δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, και αι διατάξεις του παρόντος Νόμου αι αφορώσαι εις την κήρυξιν της απαλλοτριώσεως, τον υπολογισμόν, καθορισμόν και πληρωμήν της αποζημιώσεως και την μεταβίβασιν της κυριότητος εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, επί της τοιαύτης απαλλοτριώσεως, η περίοδος όμως των δώδεκα μηνών η αναφερομένη εν τη επιφυλάξει τη διαλαμβανομένη εν εδαφίω (2) του άρθρου 6, και εν εδαφίω (2) του άρθρου 7, λογίζεται αρχομένη κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου·

(β) εάν η απαλλοτρίωσις έτυχε της σχετικής εγκρίσεως και η περιουσία περιήλθε κατά κυριότητα εις την απαλλοτριούσαν αρχήν αλλ' η διά ταύτην οφειλομένη αποζημίωσις δεν συνεφωνήθη ουδέ καθωρίσθη δικαστικώς, ο υπολογισμός της τοιαύτης αποζημιώσεως γίνεται συμφώνως προς τους κανόνας υπολογισμού, ως ούτοι προβλέπονται εν τω περί Απαλλοτριώσεως Γαιών Νόμω τω καταργηθέντι διά του παρόντος Νόμου, ως εάν δεν εθεσπίζετο ο παρών Νόμος· και το ποσόν της τοιαύτης αποζημιώσεως καταβάλλεται, άμα ως συμφωνηθή ή καθορισθή δικαστικώς με ετήσιον τόκον

Κεφ. 226.

προς τέσσαρα επί τοις εκατόν, από της ημερομηνίας καθ' ήν η κυριότης της περιουσίας μετεβιβάσθη μέχρι της ημερομηνίας καθ' ήν η αποζημίωσις κατεβλήθη.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 14, ανεξαρτήτως όμως πάσης ετέρας διατάξεως του παρόντος Νόμου, ακίνητος περιουσία απαλλοτριωθείσα προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει των διατάξεων της τότε εν ισχύι νομοθεσίας, ήτις είτε αποδεικνύεται ότι υπερβαίνει τας πραγματικάς ανάγκας, ή μη ούσα περαιτέρω αναγκαία διά τον σκοπόν δι' όν εγένετο η απαλλοτρίωσις, δύναται να διατεθή καθ' ον
Κεφ. 226 τρόπον προβλέπεται εν τω περί Απαλλοτριώσεως Γαιών Νόμω τω καταργηθέντι διά του παρόντος νόμου, ως εάν ο παρών νόμος δεν εθεσπίζετο.

(3) Πάσα διαδικασία εκκρεμούσα εν τω Δικαστηρίω Καθορισμού Αποζημιώσεων ή ενώπιον τούτου κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου εκδικάζεται και εκδίδεται επ' αυτής απόφασις υπό Δικαστηρίου έχοντος δικαιοδοσίαν όπως δυνάμει του παρόντος Νόμου εκδικάζη και αποφασίζη επί ταύτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά:

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Ως συνέπεια της εισηγήσεώς μου, εις την οποίαν προέβην εν σχέσει προς το άρθρον 15, και από της απόψεως του να είναι το αυτό ως προς την ουσίαν εισηγούμαι όπως απαλειφθή το εδάφιον (2) του άρθρου 23. Διότι και εις αυτό το εδάφιον το ζήτημα της απαλλοτριώσεως εφαρμόζεται μόνον εις τας απαλλοτριώσεις, αι οποίαι διενεργούνται από της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του νόμου τούτου. Εις την πραγματικότητα δε δεν υπάρχει ανάγκη διά τοιαύτην διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροπολογίαν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο οποίος προτείνει την απάλειψιν του εδαφίου (2) του άρθρου 23.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Υπάρχει. . . .

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 25 ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ψηφίζετε και εσείς, διότι εάν δεν ψηφίσετε και σεις είμεθα 16, και δεν έχει αξίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφ' όσον ευρισκόμεθα εν απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είμεθα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Με συγχωρείτε, εζητήσατε να μάθετε πόσοι εψήφισαν υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είμεθα όλοι οι βουλευταί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17 μετά του Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει απαρτία.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι απέχουν;

Μα. . . οι Τούρκοι Βουλευταί. . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είπατε ποίοι απέχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Θα το ξαναθέσω εις ψηφοφορίαν. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4 κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 23 εγκρίνεται ως ανεγνώσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις Τροποποίησις. Κεφ. 226. Κεφ. 216.

24.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 23 ο περί Απαλλοτριώσεως Γαιών Νόμος και ο περί Ειδικού διά τον Καθορισμόν Αποζημιώσεων Δικαστηρίου Νόμος διά του παρόντος καταργούνται:

Δ.Π. 1151/56. Κεφ. 216.

Νοείται ότι η κατάργησις αύτη ουδόλως επηρεάζει το έγκυρον των Κανονισμών περί του Ειδικού διά τον Καθορισμόν Αποζημιώσεων Δικαστηρίου, των θεσπισθέντων δυνάμει του περί του Ειδικού διά τον καθορισμόν Αποζημιώσεως Δικαστηρίου Νόμου, καταργηθέντος διά του παρόντος νόμου, και τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος νόμου, αι διατάξεις των τοιούτων κανονισμών εξακολουθώσιν ούσαι εν ισχύι μέχρις ου το Ανώτατον Δικαστήριον θεσπίση Δικαστικούς Θεσμούς ως προβλέπεται εν άρθρω 20. Επί τούτω οι Κανονισμοί περί του Ειδικού διά τον Καθορισμόν Αποζημιώσεων Δικαστηρίου θα λογίζωνται ανακληθέντες.

Κεφ. 226.

(2) Πάσα παραπομπή οιουδήποτε ετέρου νόμου εις των διά του παρόντος καταργηθέντα περί Απαλλοτριώσεως Γαιών Νόμον, λογίζεται παραπομπή εις τον παρόντα νόμον και αι διατάξεις οιουδήποτε τοιούτου νόμου θα προσαρμόζωνται αναλόγως προς τας διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η ιδία παρατήρησις όσον αφορά τους δικαστικούς θεσμούς εις το εδάφιον (1) του άρθρου 24 ισχύει και εις την παρούσαν

περίπτωσιν. Εισηγούμαι με άλλα λόγια την αντικατάστασιν της φράσεως «δικαστικούς θεσμούς» με την φράσιν «διαδικαστικούς κανονισμούς».

Έγινεν η διόρθωσις;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ξεύρω εάν χρειάζεται καμμία διόρθωσις εις το Τουρκικόν κείμενον.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν χρειάζεται, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις, εις την έγκρισιν του άρθρου 24 ως τούτο ετροπολογήθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 24 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

('Αρθρον 4.)

Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ.

Γνωστοποίησις Απαλλοτριώσεως.

Διά του παρόντος γνωστοποιείται ότι η εν τω παρατιθεμένω Πίνακι περιγραφομένη περιουσία είναι αναγκαία διά σκοπόν δημοσίας ωφελείας, ήτοι .....

.....

και η απαλλοτρίωσις αυτής επιβάλλεται διά τους ακολούθους λόγους. .....

.....

.....

Πας όστις ισχυρίζεται ότι κέκτηται οιονδήποτε δικαίωμα ή συμφέρον επί της ως είρηται περιουσίας και ενίσταται εις την σκοπουμένην απαλλοτρίωσιν ταύτης, καλείται όπως εντός ....

..... από της ημερομηνίας της γνωστοποιήσεως ταύτης αποστείλη εις εμέ λεπτομερή στοιχεία περί το δικαίωμα ή συμφέρον αυτού, αποδείξεις τούτων, ως και πλήρως ητιολογημένην έκθεσιν περί των λόγων της ενστάσεως αυτού.

ΠΙΝΑΞ

(Περιγραφή της περιουσίας ήτις, εις την περίπτωσιν ακινήτου περιουσίας, δύναται να γίνη δι' αναφοράς εις σχέδιον όπερ διατίθεται εις καθωρισμένον τόπον δι' επιθεώρησιν υπό παντός ενδιαφερομένου προσώπου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του Παραρτήματος ως τούτο ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το Παράρτημα εγκρίνεται.

Και τώρα θα προβώμεν εις την τρίτην ανάγνωσιν διά της απλής αναγνώσεως του άρθρου 1.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος, δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962 εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962 εγκρίνεται.

Και τώρα προτίθεμαι να αναγγείλω εις την Βουλήν την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδριάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική εργασία.

(1) Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος.

(3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 3) του 1962 Νόμος.

(4) Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός Αρ. 2) Νόμος του 1962.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Συζήτησις επί της εκθέσεως της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής διά το Ταμείον Χηρών και Ορφανών.

Εάν δεν υπάρχη ένστασις, προτίθεμαι να ορίσω την επομένην συνεδρίασιν της Βουλής διά την 20ήν Φεβρουαρίου του 1962, και ώραν 6.00 μ.μ.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως η επομένη συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, 20ήν Φεβρουαρίου 1962, ώραν 6.00 μ.μ., με την ήδη αναγγελθείσαν ημερησίαν διάταξιν.

('Ωρα λήξεως 11.50 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 20ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 7.23 μ.μ.)

Παρόντες:

Έλληνες 28, Τούρκοι 9, Σύνολον 37.

Απόντες:

Έλληνες 6, Τούρκοι 6, Σύνολον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία, είναι ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Αμύνης όπως αναγνώση την έκθεσίν του εις την Βουλήν.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΝΤΟΣ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΙΣ) ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961.

Παρόντες:

Φ. Παρασκευαΐδης, Πρόεδρος
Ορχάν Μουντερίσογλου (αντιπροσωπεύων τον κ. Νετζέτ Χουσεΐν)
Ν. Κόσης
Δ. Παναγίδης
Γ. Τομπάζος
Χαρ. Μιχαηλίδης

Η Επιτροπή Αμύνης συνελθούσα την 10.30 π.μ. της 14ης Φεβρουαρίου, 1962, και μελετήσασα το ως άνω Νομοσχέδιον, απεφάσισε όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν αυτού εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΧΟΥΣΕΪΝ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί του Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962 και θα αναγινώσκηται και ερμηνεύηται ομού μετά του περί του Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις και Κατάταξις) Νόμου 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 1 του βασικού Νόμου διά νέου άρθρου.

2. Το άρθρον 1 του βασικού Νόμου καταργείται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου:

«Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί του Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις και Πειθαρχία) Νόμος 1961».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου.

3. Το εδάφιον (4) του άρθρου 4 του βασικού Νόμου τροποποιείται διά της εν τούτω ενθέσεως της εξής επιφυλάξεως:

«Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να διορίζη εις οιονδήποτε βαθμόν αριθμόν αξιωματικών ή υπαξιωματικών πέραν του τοιούτου ανωτάτου ορίου εάν—

(α) ο αριθμός των ούτω διορισθησομένων αξιωματικών ή υπαξιωματικών δεν υπερβαίνη τον αριθμόν των κενών θέσεων εις τον ανώτερον βαθμόν ή βαθμούς αξιωματικών ή υπαξιωματικών αντιστοίχως και

(β) οι διορισμοί γίνωνται υπό τον όρον ότι αι τοιαύται κεναί θέσεις δεν θα πληρωθούν κατά την διάρκειαν των τοιούτων διορισμών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 7 του βασικού Νόμου.

4. Το εδάφιον (4) του άρθρου 7 του βασικού Νόμου ακυρούται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου:

«(4) Ανεξαρτήτως των οιωνδήποτε διαλαμβανομένων εις τας προηγουμένας προνοίας του παρόντος άρθρου οι αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίται αντιστοίχως θα λαμβάνουν μηνιαίως κατά την διάρκειαν της αρχικής εκπαιδεύσεώς των τοιούτον ποσόν εν είδει απολαβών, ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν αποφασίσει:

Νοείται ότι αι τοιαύται απολαβαί—

(α) εις την περίπτωσιν των αξιωματικών, δεν θα υπερβαίνουν το κατώτατον όριον το προνοούμενον εις τον Πρώτον Πίνακα διά τον βαθμόν Ανθυπολοχαγού συν τρεις επαυξήσεις,

(β) εις την περίπτωσιν των υπαξιωματικών, δεν θα υπερβαίνουν τας απολαβάς τας προνοουμένας διά τον βαθμόν του Δεκανέως εις τον Τρίτον Πίνακα και

(γ) εις την περίπτωσιν των οπλιτών δεν θα υπερβαίνουν τας απολαβάς

τας προνοουμένας δι' οπλίτας εις τον Τρίτον Πίνακα.

Διά τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου ο όρος «αρχική εκπαίδευσις» σημαίνει εις μεν την περίπτωσιν αξιωματικών ή υπαξιωματικών την εκπαίδευσιν ήτις προηγείται του πρώτου διορισμού ως αξιωματικού ή υπαξιωματικού αναλόγως της περιπτώσεως, εις δε την περίπτωσιν των οπλιτών την εκπαίδευσιν της οποίας τυγχάνουν ούτοι άμα τη κατατάξει».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τέταρτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 6 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις τούτου διά νέου άρθρου.

5. Το άρθρον 16, του βασικού Νόμου ακυρούται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου:

«Κανονισμοί

16—(1) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίζη κανονισμούς διά την καλλιτέραν εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητος των υπό του εδαφίου (1) παρεχομένων εξουσιών οι τοιούτοι κανονισμοί δύνανται να καθορίζουν δι' όλα ή δι' οιονδήποτε εκ των εξής ζητημάτων:

(α) διορισμούς·

(β) κατατάξεις·

(γ) υπηρεσίαν, συμπεριλαμβανομένων των ωρών καθήκοντος·

(δ) απολύσεις·

(ε) προαγωγάς και υποβιβάσεις·

(στ) τόπον διαμονής και πληρωμή επιδόματος ενοικίου·

(ζ) άδειαν, συμπεριλαμβανομένων των ημερών αναπαύσεως και ημερών επισήμου αργίας·

(η) στολήν και εξάρτυσιν συμπεριλαμβανομένου και του οπλισμού·

(θ) εκπαίδευσιν·

(ι) αναρρωτικήν άδειαν και ιατρικήν περίθαλψιν·

(κ) περιορισμούς επί των δραστηριοτήτων μελών της Δυνάμεως·

(λ) πληρωμήν αποζημιώσεως εις μέλη του Στρατού ή τους εξ αυτών εξαρτωμένους διά θάνατον ή σωματικήν βλάβην προκληθείσαν κατά την διάρκειαν της εκτελέσεως επισήμων καθηκόντων ή εκπαιδεύσεως·

(μ) ευημερίαν·

(ν) οδοιπορικά και επιδόματα·

(ξ) παραβάσεις πειθαρχίας·

(ο) σύστασιν πειθαρχικών συμβουλίων και διορισμούς εις ταύτα·

(π) πειθαρχικήν διαδικασίαν·

(3) Οιοιδήποτε κανονισμοί θεσπιζόμενοι δυνάμει του παρόντος άρθρου δύνανται να καθορίζουν διά την επιβολήν των ακολούθων ειδών τιμωρίας εις οιονδήποτε μέλος του Στρατού διά παράβασιν οιουδήποτε εκ των τοιούτων Κανονισμών:

(α) αποβολή·

(β) απαίτησις διά παραίτησιν·

(γ) υποβιβασμός εις βαθμόν ή τάξιν·

(δ) κατακράτησις, αναστολή ή αναβολή προσαυξήσεως·

(ε) πρόστιμον μη υπερβαίνον τον μισθόν ενός μηνός·

(στ) αναστολή αδείας·

(ζ) αυστηρά επίπληξις·

(η) επίπληξις·

(θ) νουθεσία μετά ή άνευ προσθέτων καθηκόντων και παρατάξεων συμπεριλαμβανομένων περιορισμών εν τω Στρατώνι ή κατ' οίκον·

(ι) κράτησις μη υπερβαίνουσα τους δύο μήνας μετά ή άνευ προσθέτων καθηκόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον αρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του Πρώτου Πίνακος του βασικού Νόμου.

6. Το μέρος το έχον επικεφαλίδα «Άλλα Οφέλη» του Πρώτου Πίνακος του βασικού Νόμου τροποποιείται ως εξής:

(α) Διά της αντικαταστάσεως των παραγράφων 2 και 3 τούτου διά των εξής παραγράφων:

«2. Ο αξιωματικός θα λαμβάνη επιπροσθέτως προς τας απολαβάς του, επίδομα ενοικίου επί τη βάσει των ιδίων ποσοστών και υπό τους ίδιους όρους υφ' ους το τοιούτον επίδομα πληρώνεται εις τους δημοσίους υπαλλήλους της Δημοκρατίας.

3. Αξιωματικός, άμα τω πρώτω διορισμώ του ως αξιωματικού θα λαμβάνη επίδομα διά προσωπικά εφόδια εξ εβδομήκοντα λιρών.

Νοείται ότι εάν ο τοιούτος αξιωματικός προμηθευθή διά υλικών ιματισμού το αντίτιμον

των τοιούτων υλικών θα αφαιρήται εκ του άνωθι επιδόματος.

(β) διά της εν τούτω ενθέσεως της εξής νέας παραγράφου:

«4. Αξιωματικός τις παρά του οποίου απαιτείται όπως διαμένη μακράν του μέρους ένθα συνήθως εδρεύει θα λαμβάνη, όπως καλύψη τας ευλόγους δαπάνας διαμονής και διατροφής του, τοιούτον επιπρόσθετον επίδομα ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελε καθορίσει διά της από καιρού εις καιρόν θεσπίσεως Κανονισμών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του Τρίτου Πίνακος του βασικού Νόμου.

7. Ο Τρίτος Πίναξ του βασικού Νόμου τροποποιείται διά της εν αυτώ και εις το τέλος τούτου ενθέσεως των εξής παραγράφων:

«1. Υπαξιωματικοί παρά των οποίων απαιτείται όπως διαμένουν εν τω Στρατώνι θα δικαιούνται να λαμβάνουν επίδομα ενοικίου επί τη βάσει των ιδίων ποσοστών και υπό τους ιδίους όρους υφ' ους το τοιούτον επίδομα πληρώνεται από καιρού εις καιρόν εις τους δημοσίους υπαλλήλους της Δημοκρατίας.

2. Υπαξιωματικοί και οπλίται οι οποίοι λόγω των καθηκόντων των απαιτείται παρ' αυτών όπως διαμένουν μακράν των δαπανών διαμονής και διατροφής των, να λαμβάνουν επιπρόσθετον επίδομα, ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελε καθορίσει διά της από καιρού εις καιρόν θεσπίσεως Κανονισμών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη και τελευταία ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις, και Πειθαρχία) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται και ερμηνεύηται ομού μετά του περί Στρατού της Δημοκρατίας (Σύνθεσις και Κατάταξις) Νόμου 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία (κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών ή τον αντικαταστάτην αυτού να με πληροφορήση περί της αποφάσεως της Νομικής Επιτροπής επί του παραπεμφθέντος εις αυτήν θέματος, το οποίον θέμα έχει ως ακολούθως:

Κατά πόσον η πρόνοια διά συμβάσεως επιβολής ηυξημένου τόκου εις περιπτώσεις κατά τας οποίας υπήρξεν αθέτησις των όρων περί πληρωμής είναι νόμιμος ή όχι.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η Νομική Επιτροπή εξήτασεν μετά προσοχής το θέμα το οποίον παρεπέμφθη εις αυτήν και διετύπωσεν κατά τοιούτον τρόπον το δεύτερον άρθρον του Νομοσχεδίου, ούτω ώστε η τοιαύτη αύξησις να μην θεωρήται ως ποινική ρήτρα, και συνεπώς να είναι η τοιαύτη αύξησις νόμιμος. Η νομική Επιτροπή δεν εισήλθεν εις την εξέτασιν βεβαίως της ουσίας του θέματος αλλά περιωρίσθη απλώς εις την νομικήν διατύπωσιν του άρθρου αυτού συμφώνως προς τους όρους εντολής τους οποίους διεβίβασε προς αυτήν ο Πρόεδρος της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Νοείται ότι οι επί των Δανείων Επίτροποι δύνανται εν εκάστη περιπτώσει να προβλέπωσι διά συμβατικής ρήτρας την πληρωμήν τόκου εις υψηλότερον των επτά επί τοις εκατόν ποσοστόν ετησίως αλλά μη υπερβαίνον τα εννέα επί τοις εκατόν, επί οιουδήποτε χρέους όπερ καθίσταται υπερήμερον και καθυστερείται, η δε τοιαύτη συμβατική ρήτρα, ανεξαρτήτως οιασδήποτε διατάξεως εν οιωδήποτε νόμω περιεχομένης, δεν θα θεωρήται ως ποινική ρήτρα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα της νομικής διατυπώσεως έληξεν διότι διά της προβλέψεως ότι δεν θα θεωρήται ως ποινική ρήτρα, και ανεξαρτήτως οποιωνδήποτε άλλων νόμων, η οποία εξαίρεσις δεν υπήρχεν εις το αρχικόν κείμενον ως υπεβλήθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, η νομιμότης της αυξήσεως του τόκου καθίσταται από νομικής απόψεως, δυνατή. Υπήρξεν εισήγησις κατά την περασμένην συνεδρίασιν της Βουλής όπως γίνη διαχώρισις μεταξύ χρημάτων τα οποία δανείζουν εις δημοσίας αρχάς και χρημάτων τα οποία δανείζουν εις ιδιωτικούς οργανισμούς, η δε εισήγησις ήτο ότι η πρόνοια ηυξημένου τόκου δεν θα ίσχυε διά τας δημοσίας αρχάς. Διά τούτο,.....υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος; Νομίζω ότι ήδη εξεφράσθησαν απόψεις.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Κατά την παρελθούσαν συνεδρίασιν διετυπώσαμεν τας απόψεις μας σαφώς. Διά τούτο φρονώ ότι δεν είναι ανάγκη να αναλώσωμεν τον χρόνον της Βουλής επαναλαμβάνοντες τας απόψεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως, ότι δηλαδή δάνεια εις δημοσίας αρχάς θα εξαιρούνται της προβλέψεως ηυξημένου τόκου εις περίπτωσιν μη πληρωμής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

6 υπέρ, 5 κατά.

Αποχαί;

Ο κ. Π. Παυλάκης.

Π. ΠΑΥΛΑΚΗΣ:

Φοβούμαι ότι υπάρχει κάποια σύγχυσις ως προς το θέμα που ετέθη εις ψηφοφορίαν, και εάν ήτο δυνατόν να επαναληφθή διά να γνωρίζωμεν περί τίνος ακριβώς ψηφίζομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά την περασμένην συνεδρίασιν της Βουλής έγινεν εισήγησις όπως η πρόνοια δι' αύξησιν τόκου εις περίπτωσιν μη πληρωμής να μην ισχύη διά δάνεια εις δημοσίους οργανισμούς όπως π.χ. χωριτικάς αρχάς κτλ. Έθεσα εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν αυτήν, και το αποτέλεσμα ήτο 6 ψήφοι υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως, 5 εναντίον, και αριθμός αποχών. Αντελήφθητε την εισήγησιν;

Π. ΠΑΥΛΑΚΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, και εάν επαναληφθή η ψηφοφορία νομίζω ότι θα υπάρχη πιο διευκρινισμένον αποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς θέμα διαδικασίας εμποδίζει την ψηφοφορίαν επί του ιδίου θέματος, εκτός εάν υπάρχη ισχυρισμός, πρώτον, ότι κακώς κατεμετρήθησαν αι ψήφοι, ή, δεύτερον, ότι οι ψηφίσαντες κατά την ώραν της συζητήσεως δεν ευρίσκοντο εν τη Βουλή. Θέμα κατανοήσεως προς ψήφισιν θέματος μπορεί να εγερθή προτού μετρηθούν αι ψήφοι. Μετά την τελικήν καταμέτρησιν των ψήφων δεν μπορώ να θέσω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν διότι δεν έγινεν αντιληπτή. Διότι η ένστασις δεν εγένετο προ της καταμετρήσεως των ψήφων.

Ο κ. Παυλάκης.

Π. ΠΑΥΛΑΚΗΣ:

Δεν θα ήθελα να επιμένω, κ. Πρόεδρε, αλλά δύναμαι να ισχυρισθώ ότι αι αποχαί τουλάχιστον δεν κατεμετρήθησαν. Και τουλάχιστον τρεις εξ ημών δεν ελάβομεν μέρος εις την ψηφοφορίαν, ούτε υπέρ, ούτε κακά, και ούτε απέσχομεν. Δεν επιμένω ασφαλώς εάν αυτό έχη διαδικαστικάς δυσκολίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να με πληροφορήσουν εάν κατεμέτρησαν τας αποχάς, ανεξαρτήτως εκείνων οι οποίοι δεν επήραν θέσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αποχάς δεν κατεμέτρησα, διότι όταν εγένετο η καταμέτρησις των αποχών ήρχισεν η ομιλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος Τούρκος Γραμματεύς κατεμέτρησεν τας αποχάς;

(ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ):

Η κατάστασις είναι η ιδία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως εφ' όσον δεν κατεμετρήθησαν αι αποχαί δεν έληξεν η καταμέτρησις των ψήφων. Η ένστασις εγένετο προ της καταμετρήσεως των ψήφων, και δύναμαι να θέσω εις ψηφοφορίαν και πάλιν το θέμα.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Επειδή, ως αντιλαμβάνομαι, είναι πιθανόν μερικοί συνάδελφοι να μη αντελήφθησαν το θέμα, θα ήθελα, προτού η εισήγησις τεθή εις ψηφοφορίαν, να ομιλήσω επ' αυτού επί τινα λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει τον λόγον ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Ο σκοπός της γενομένης εισηγήσεως έχει ως εξής:

Η ανάγκη του να τεθή η εν λόγω διάταξις απορρέει εκ του γεγονότος ότι ωρισμένα πρόσωπα, αφού λάβουν δάνειον παρά των Δημοσίων Δανειστικών Επιτρόπων, δεν το αποπληρώνουν εμπροθέσμως, επωφελούμενα δε του χαμηλού τόκου, τον οποίον θα πληρώσουν εις τους Δανειστικούς Επιτρόπους, δεν μεριμνούν διά την έγκαιρον καταβολήν των δόσεων έναντι του χρέους των.

Ως γνωστόν, δημόσια δάνεια χορηγούνται κατά το πλείστον εις Δημοσίους Οργανισμούς ή Δημοσίας Αρχάς. Εκείνοι δε, οι οποίοι πληρώνουν τας δόσεις έναντι των χρεών των Χωριτικών Αρχών, είναι πάντοτε οι αδελφοί μας χωρικοί, προς τους οποίους τείνομεν πάντοτε χείρα βοηθείας. Εάν μία Χωριτική Αρχή ή και είς Δημόσιος Οργανισμός δεν έχη πληρώσει τας έναντι του χρέους του δόσεις εγκαίρως, τούτο οφείλεται εις το ότι η οικονομική κατάστασις αυτών των χωρικών, οι οποίοι εις την πραγματικότητα πληρώνουν αυτάς τας δόσεις, δεν είναι πρόσφορος προς τούτο. Δηλαδή δεν είναι αληθές ότι αι τοιαύται δημόσιαι αρχαί εκμεταλλεύονται την κατάστασιν, δηλαδή επωφελούνται της υπάρξεως χαμηλοτόκων δανείων. Ενώ άλλα πρόσωπα ή ιδιωτικοί οργανισμοί, οι οποίοι θέτουν εις πρώτην μοίραν τα προσωπικά των συμφέροντα, δύνανται να κάμουν κακήν χρήσιν τούτων. Εφ' όσον εκ πείρας εσχηματίσθη η γνώμη ότι δυνατόν να σημειωθή τοιαύτη κατάχρησις, και εφ' όσον αυτό δύνανται να το πράξουν μόνον άτομα, τα οποία εδανείσθησαν χρήματα διά τας ιδιωτικάς των επιχειρήσεις, ας δώσωμεν εις τον όρον αυτόν, διά τον οποίον ζητείται όπως τεθή, τόσον περιωρισμένην έκτασιν, ώστε να καλύπτη μόνον αυτά τα άτομα και ας μη υπαγάγωμεν υπ' αυτόν τους πτωχούς μας χωρικούς. Φυσικά, ως απάντησις εις τούτο, δύναται να λεχθή ότι οι Δημόσιοι Δανειστικοί Επίτροποι λαμβάνουν τούτο υπ' όψιν και δεν θέτουν αυτόν τον όρον εις τας συμφωνίας τας σχετικάς με δάνεια, τα οποία χορηγούνται εις Χωριτικάς Αρχάς ή άλλους Δημοσίους Οργανισμούς. Εάν εκείνο, το οποίον θέλομεν, είναι πράγματι να μη επεκταθή ο όρος ούτος εις τρόπον, ώστε να μην υπάγωνται ούτοι εις αυτόν, δεν υπάρχει τίποτε, το οποίον μας εμποδίζει να το είπωμεν σαφώς.

Αναμφιβόλως, είναι δυνατόν να εμπιστευώμεθα την λογικήν άλλων δημοσίων προσώπων. Αλλά διατί, εφ' όσον έχομεν τώρα εδώ την ευκαιρίαν να το πράξωμεν, να μη διατυπώσωμεν τούτο σαφώς; Διά τούτο εισηγούμαι όπως ο προταθείς αυτός όρος περιορισθή εις τα δάνεια, τα οποία χορηγούνται εις ατομικάς επιχειρήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Θα εσυμφωνούσα με τον έντιμον συνάδελφον κ. Χαλίτ Αλή Ριζά, εάν βεβαίως επρόκειτο να βάλωμεν υποχρεωτικώς να αυξάνεται ο τόκος εις 9%, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν κατά πόσον έχουν την δυνατότητα και την διευκόλυνσιν να πληρώσουν το χρέος των ή όχι αι διάφορες Χωριτικές Επιτροπές. Αλλά το προτεινόμενον Νομοσχέδιον δεν αναφέρει αυτό, αλλ' απεναντίας αναφέρει ότι δύναται να συμφωνηθή ρητρα η οποία να διαλαμβάνη αύξησιν του τόκου μέχρις 9%, εν περιπτώσει παραλείψεως πληρωμής. Επομένως, διά του τρόπου αυτού δίδεται η ευκαιρία εις τον οργανισμόν τον υπεύθυνον, του οποίου δεν πρέπει να αμφιβάλλωμεν την καλήν πίστιν, ότι θα εξετάζη ευσυνειδήτως την κάθε περίπτωσιν ξεχωριστά, και εν η περιπτώσει είναι δίκαιον να μην αυξηθή ο τόκος δεν θα υπάρχη λόγος να αυξηθή, εάν δε αντιληφθούν ότι η καθυστέρησις τόκων προέκυψεν λόγω μη επιθυμίας των χρεωστών να πληρώσουν τα ποσά, διά να εκτελέσουν άλλα έργα, υπολογίζοντες ότι το συμφέρον των ήτο να εκμεταλλεύωνται τα χρήματα αυτά με χαμηλόν τόκον αντί να δανείζωνται διά τους άλλους σκοπούς, διά τους οποίους θα ήθελαν να τα μεταχειρισθούν με υψηλότερον τόκον, να έχουν δικαίωμα να τους εξαναγκάσουν εις την πληρωμήν των δόσεών των όχι με τον τρόπον τον οποίον δύνανται, διά της ζητήσεως ολοκλήρου του ποσού, που θα είναι πολύ χειρότερος, αλλά διά της επιβολής ενός υψηλοτέρου τόκου.

Ο έντιμος κ. Χαλίτ Αλή Ριζά είχεν κάμει ένα διαχωρισμόν μεταξύ των δανείων εις κοινότητας και εις πρόσωπα, ως έχει αναφέρει, αλλά τα δάνεια τα οποία γίνονται, επί του παρόντος, είναι πρωτίστως διά κατασκευήν δεξαμενών προς αποθήκευσιν οίνων ή ζιβανίας, τα οποία, εις την πραγματι-

κότητα, τα εργοστάσια δεν θα είχαν ανάγκην να δανειστούν και να εκτελέσουν αυτά τα έργα εάν δεν επρόκειτο να έχουν ως σκοπόν την εξυπηρέτησιν του αμπελουργικού κόσμου, ο οποίος μου φαίνεται ότι δεν είναι σε καλυτέραν μοίραν από τας άλλας τάξεις.

Τα άλλα πρόσωπα, τα οποία βοηθούνται οικονομικώς, είναι τα ξενοδοχεία και τουριστικά κέντρα. Μου φαίνεται, είναι ο μόνος κλάδος του τόπου μας ο οποίος δεν έχει ζητήσει καμμίαν επιχορήγησιν και είναι ένας κλάδος από τον οποίον περιμένομεν πολλά. Δηλαδή, περιμένομεν τον τουρισμόν, απ' όπου μπορούμεν να εξασφαλίσωμεν αρκετά εισοδήματα. Τα χρήματα δε αυτά τα οποία δανείζονται είναι διά να φέρουν τα ξενοδοχεία των εις τοιούτον βαθμόν, ή μάλλον κατάστασιν, που να μπορούν να εξυπηρετήσουν καλλύτερα τον ξένον, και να αυξήσωμεν τοιουτοτρόπως τον τουρισμόν μας. Επομένως, διαχωρισμός δύο τάξεων, αι οποίαι δανείζονται χρήματα, θα ήτο άδικος και δεν θα εξυπηρετούσε τίποτε.

Πάντως, είμαι της γνώμης ότι όσα έχει πη ο έντιμος συνάδελφος κ. Χαλίτ Αλή Ριζά, ότι ενδιαφέρεται διά τον πτωχόν γεωργόν, δεν μου φαίνεται να υπάρχη κανείς ο οποίος έχει αντίθετον γνώμην, και ούτε υπάρχει κανείς ο οποίος θέλει να τον παραβλάψη, αλλ' επίσης πρέπει να σκεπτώμεθα και τον άλλον. Ότι μέσα εις τα ξερά τα ξύλα υπάρχουν και χλωρά. Εάν δε υπάρχουν μερικοί οι οποίοι θέλουν να εκμεταλλευθούν την Κυβέρνησιν, πρέπει να της δώσωμεν τα όπλα της Κυβερνήσεως διά να υπερασπισθή. Διότι, μόνον τοιουτοτρόπως μπορούν να εξασφαλίσουν το λαβείν των διά να μπορέσουν να χρηματοδοτήσουν άλλας κοινότητας ή επιχειρήσεις αι οποίαι χρειάζονται τα χρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί προτίθεμαι.....

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ήκουσα την αγόρευσιν του εντίμου κ. Σαββίδη με προσοχήν. Επειδή η αγόρευσίς του τείνει ίσως να συγχύση τα γεγονότα, θα ήθελα να εκθέσω τα γεγονότα αυτά εν συντομία. Το πρώτον σημείον έχει ως εξής:

Είπεν ούτος ότι πρέπει να έχωμεν εμπιστοσύνην εις την καλήν θέλησιν των Δημοσίων Δανειστικών Επιτρόπων. Δεν είναι θέμα υπάρξεως ή ελλείψεως εμπιστοσύνης εις την καλήν των θέλησιν. Διότι αυτό, το οποίον εκείνοι σκέπτονται με καλήν θέλησιν, δυνατόν να είναι κάτι διαφορετικόν. Διότι, εάν αφήσωμεν το ζήτημα εις την καλήν θέλησιν, ουδέν καθήκον θα απομείνη δι' ημάς. Δυνάμεθα να επιλύσωμεν το κάθε τι με ένα νόμον αποτελούμενον από δύο γραμμάς. Το όλον ζήτημα είναι τι θέλομεν ημείς. Αυτό δε να το θέσωμεν γραπτώς. Δεν θεωρείται υπεράσπισις θέσεως το να λέγωμεν «ας περάσωμεν με ασάφειαν· ας αντιληφθούν οι άλλοι τι εννοούμεν και ας πράξουν αναλόγως».

Η κατάστασις απλώς έχει ως ακολούθως:

Θέλομεν ή δεν θέλομεν να λαμβάνεται τόκος προς 9% από δημοσίους οργανισμούς, οι οποίοι λόγω οικονομικών δυσχερειών και οικονομικής αδυναμίας δεν έχουν πληρώσει εγκαίρως τας έναντι χρέους δόσεις των; Διότι παρέχομεν εξουσίαν διά την λήψιν τόκου μέχρις 9% και ας υπάρχη ή όχι καλή θέλησις. Θέλομεν ή δεν θέλομεν να λαμβάνεται αυτός ο προς 9% τόκος από τους πτωχούς χωρικούς; Ουδόλως δύναται να τεθή ζήτημα ότι θα εκμεταλλευθή τούτο οιοσδήποτε δημόσιος οργανισμός. Εάν είς τοιούτος δημόσιος οργανισμός δεν έχη καταβάλει την δόσιν έναντι του χρέους του, τούτο δεν σημαίνει ότι ούτος αποκρύπτει τα χρήματα και επιδίδεται εις τοκισμόν. Παρακαλώ όπως υποδειχθή εν μόνον τοιούτον παράδειγμα. Εάν δεν έχη πληρώσει, τούτο οφείλεται εις τας οικονομικάς δυσχερείας εκείνων, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να πληρώσουν. Ομιλούμεν πολύ διά τους χωρικούς, δι' εκείνους, οι οποίοι ασχολούνται με την γεωργίαν. Ιδού, λοιπόν, εδώ μία ευκαιρία. Θέλομεν ή δεν θέλομεν να υπόκεινται ούτοι εις τόκον προς 9%;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον έντιμον Βουλευτήν κ. Σαββίδην, θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος. Παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην).

ΚΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν θέμα μπορεί να χαρακτηρισθή ως το απλούστερον ζήτημα το οποίον οποιαδήποτε Βουλή είχε ποτέ να αποφασίση.

Ήκουσα μετά προσοχής τας αγορεύσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλίτ Αλή Ριζά και τας αγορεύσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Σαββίδη. Είναι, κατά την γνώμην μου, άσκοπον να ισχυρίζεται κανείς ότι το παρόν Νομοσχέδιον έχει πρόθεσιν να επιβάλη τόκον 9% είτε εις τας κοινότητας αι οποίαι δανείζονται είτε εις τους γεωργούς ή τους βιομηχάνους. Το Νομοσχέδιον απλώς δίδει δικαίωμα εις την Επιτροπήν, εάν δεν γίνεται τακτική ή κανονική η πληρωμή, και εάν υπάρχη δυνατότης, να επιβάλη ηυξημένον τόκον, διά να αναγκάση τους χρεώστας να πληρώσουν.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά υπερασπίζων την άποψιν ότι διά τας κοινότητας, επειδή αποτελούν δημόσια σώματα, δεν μπορεί κανείς να πιστεύση ότι, κακή τη πίστει, αρνούνται πληρωμήν εισηγείται ότι αυτή η πρόνοια δεν πρέπει να ισχύη διά τας κοινότητας. Το περίεργον όμως, όσον αφορά το θέμα της καλής πίστεως, είναι ότι χρησιμοποιεί δύο μέτρα και δύο σταθμά. Εις την περίπτωσιν της (α) κοινότητος, του (α) χωρίου, είναι διατεθειμένος να δώση όλην την καλήν πίστιν, διότι είναι, ως ισχυρίζεται, δημόσιον σώμα. Εις την περίπτωσιν των Εφόρων οι οποίοι αποτελούν δημόσιον σώμα, και οι οποίοι ευρίσκονται υπό τον έλεγχον αυτής ταύτης της Κυβερνήσεως, δηλαδή της Εκτελεστικής Εξουσίας, φοβείται να δώση το δικαίωμα μήπως γίνη κατάχρησις. Μέχρι σήμερον, εδόθησαν περί τα £5.000.000 δάνεια. 700 περίπου δάνεια είναι με 4% τόκον και μόνον 2 δάνεια είναι με 6% τόκον. Εάν η πρόθεσις της Κυβερνήσεως, ή των Εφόρων, ήτο να κάμουν κατάχρησιν του δικαιώματός των θα ημπορούσαν να επέβαλλαν 7% τόκον, πράγμα το οποίον εδικαιούντο επί τη βάσει του νόμου ως υφίστατο, αντί να καταφύγουν εις τον διαχωρισμόν. Το να δύνανται μόνον να αυξάνουν τον τόκον εις περιπτώσεις κατά τας οποίας υπάρχει παράβασις των όρων πληρωμής, και ασφαλώς, εις περιπτώσεις κατά τας οποίας υπάρχει δυνατότης να πληρωθούν χρήματα και υπάρχει άρνησις πληρωμής, προσωπικώς, δεν θα είχα ένστασιν εάν, εντός του κειμένου του νόμου, εγένετο πρόβλεψις ότι μόνον εις περιπτώσεις κατά τας οποίας υπάρχει πρόθεσις μη πληρωμής να γίνεται αυτή η αύξησις του τόκου. Τούτο δε θα ήτο ευκολώτατον διότι η ιδία αρχή η οποία έχει το δικαίωμα να ακούση, να κρίνη κατά πόσον πρέπει να επιβάλη 4%, 5% ή 7% τόκον, θα είχε και το ίδιον δικαίωμα, και τα ίδια μέσα, να αποφασίση κατά πόσον η άρνησις πληρωμής ήτο καλή τη πίστει ή κακή τη πίστει. Εν πάση περιπτώσει δε, διά οποιανδήποτε απόφασιν των δανειστικών Εφόρων μπορεί το θέμα να εξετασθή υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, διότι αι αποφάσεις των δανειστικών Εφόρων υπόκεινται εις την έγκρισιν του Υπουργικού Συμβουλίου. Επομένως, προσωπικώς, δεν βλέπω ότι υπάρχει κίνδυνος κακής χρήσεως του δικαιώματος αυτού, εάν δε υπάρξουν συγκεκριμέναι περιστάσεις εις τας οποίας θα εγένετο κατάχρησις του δικαιώματος, θα ήτο εύκολον διά την Βουλήν να τροποποιήση τον Νόμον. Μέχρι σήμερον όμως, το όλον θέμα των δανείων τα οποία εδόθησαν, ουδεμίαν διάθεσιν ή πρόθεσιν δεικνύουν επιβολής ηυξημένου τόκου εις τα άτομα ή εις τα δημόσια σώματα τα οποία δανείζουν.

(Ο κ. Γλαύκος Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εν πρώτοις θα ήθελα από ιδικής μου σκοπιάς να άρω δύο παρεξηγήσεις.

Οι όροι και αι διατάξεις, αι οποίαι διαλαμβάνονται εις αυτό το νομοσχέδιον, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, αφορούν τας περιπτώσεις, κατά τας οποίας συντάσσεται συμφωνία εν σχέσει με οιονδήποτε δάνειον. Δηλαδή δεν αναμένεται να μη πληρωθούν αι δόσεις του χρέους και, αναλόγως τούτου, δηλαδή συμφώνως προς την καλήν ή την κακήν θέλησιν, να λαμβάνεται υψηλότερος τόκος. Επί παραδείγματι, όταν μία Χωριτική Αρχή θελήση το πρώτον να συνάψη δάνειον, προβαίνει εις συμφωνίαν μετά των Δανειστικών Επιτρόπων. Ημείς τώρα με τον νόμον αυτόν λέγομεν ότι, όταν θα συντάσσεται αυτή η συμφωνία, οι Δανειστικοί Επίτροποι πρέπει να δύνανται να θέτουν τοιούτον όρον, ώστε εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν οιαδήποτε δόσις έναντι του χρέους δεν πληρωθή εμπροθέσμως, τότε αυτομάτως να πληρώνεται τόκος, τον οποίον ούτοι θα καθορίζουν ουχί κάτω του 7% και ουχί πέραν του 9%. Ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής έχει πλησιέστατον δίκαιον. Όταν συντάσσεται η αρχική συμφωνία, αν και οι Δανειστικοί Επίτροποι δικαιούνται να επιβάλουν επιτόκιον μέχρις 7%, εν τούτοις εν γένει επιβάλλουν επιτόκιον 4% ή 5%. Εάν, όμως, εις μίαν συμφωνίαν διά δάνειον τεθή ο όρος, περί του οποίου ομιλούμεν, τότε υποχρεωτικώς θα εισπραχθή ο τόκος ο εμφαινόμενος εις αυτήν, ο οποίος είναι προς 7% και δύναται να είναι 8% ή 9%. Όταν γίνεται η συμφωνία, δεν είναι φανερόν κατά πόσον μία δόσις έναντι του χρέους, η οποία δεν θα πληρωθή εις το μέλλον, δεν πληρώνεται καλή τη πίστει ή κακή τη πίστει. Είναι αδύνατον να προϊδή τις τούτο κατά τον χρόνον συντάξεως της συμφωνίας.

Ας έλθωμεν εις το δεύτερον σημείον. Εγώ ουδόλως ωμίλησα λέγων ότι ωρισμένοι δημόσιοι οργανισμοί εμφορούνται από καλήν πίστιν και ότι ορισμένοι δεν θα είναι δυνατόν να εμφορούνται από αυτήν. Διότι οι Δανειστικοί Επίτροποι δύνανται, όταν αποφασίσουν περί τούτου, να θέσουν εις οιανδήποτε συμφωνίαν όρον απαιτούντα την καταβολήν τόκου πέραν του 7%. Αυτό δεν είναι ζήτημα καλής ή κακής πίστεως. Διότι ίσως η απόφασίς των να είναι μία απόφασις, την οποίαν ούτοι λαμβάνουν τότε καλή τη πίστει υπείκοντες εις την συνείδησίν των. Εκείνο, το οποίον επιθυμώ να είπω, είναι το εξής: Ημείς ως Βουλή θέλομεν ή δεν θέλομεν να είναι δυνατή η είσπραξις αυτού του ηυξημένου τόκου από τους δημοσίους οργανισμούς; Δηλαδή, θέλομεν, όχι την είσπραξιν, αλλά να καταστή δυνατή η είσπραξις; Όσον αφορά το θέμα της καλής πίστεως των δημοσίων οργανισμών, εγώ δεν έκαμα μνείαν περί καλής των πίστεως. Ό,τι, δηλαδή, ήθελα να είπω περί αυτών ήτο τούτο, ότι, αν έχουν αρκετά χρήματα διά να πληρώσουν την δόσιν έναντι του χρέους των, το να κατακρατούν αυτά τα χρήματα ουδέν κέρδος αποφέρει εις αυτούς. Μία ιδιωτική επιχείρησις, με το να κατακρατή αυτά τα χρήματα, ίσως να έχη την δυνατότητα να τα χρησιμοποιήση αντί να δανεισθή από τράπεζαν προς 9%.

Αλλ' όπως είπα, αυτό δεν είναι θέμα, το οποίον εγείρεται διά τους δημοσίους οργανισμούς. Διότι το να κατακρατούν τα χρήματα, τα οποία θα δώσουν, ουδέν όφελος αποφέρει εις αυτούς. Αυτό πάλιν δεν είναι ζήτημα καλής ή κακής πίστεως. Επίσης, οι δημόσιοι αυτοί οργανισμοί υπόκεινται εις τον έλεγχον της Κυβερνήσεως. Μία δημοσία αρχή, η οποία απλώς από πείσμα δεν καταθέτει τα εις χείρας της χρήματα ως δόσιν, υπόκειται πάντοτε εις τον έλεγχον της Κυβερνήσεως και δυνατόν να απαλλαγή των καθηκόντων της. Δηλαδή, η Κυβέρνησις δυνατόν να θέση τέρμα εις το έργον της λόγω της τοιαύτης ενεργείας της.

Ή, εάν δεν είναι πρόσωπα διορισθέντα υπό της Κυβερνήσεως, π.χ. εάν είναι πρόσωπα εκλεγέντα, ως είναι οι Δήμοι, δύνανται να ευρεθούν και δι' αυτά άλλαι μέθοδοι, αι οποίαι θα εφαρμοσθούν. Νομίζω ότι ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής δεν αντελήφθη πολύ καλώς όσα είπα επί των δύο τούτων σημείων. Διά να μη υπάρξη δε πιθανότης δι' οιανδήποτε παρεξήγησιν και διά τον λόγον ότι εθεώρησα τούτο χρήσιμον, ηνάλωσα ολίγον από τον χρόνον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί προτίθεμαι να θέσω το θέμα εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως;

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Θα ήθελα μόνον, προτού προχωρήσωμεν εις την ψηφοφορίαν, να είπω ολίγα τινά περί της ψηφοφορίας αυτής. Εις την προηγουμένως ληφθείσαν απόφασιν εγνώσθη ο αριθμός των ψηφισάντων υπέρ και κατά. Λέγω αυτά τα ολίγα με σκοπόν να είπω αφ' ενός ότι δεν είναι ορθόν να διεξαχθή νέα ψηφοφορία λόγω μόνον του ότι δεν κατεμετρήθησαν αι αποχαί και αφ' ετέρου ότι τούτο δεν θα αποτελέση καλόν προηγούμενον επίσης, λέγω αυτά διά να παρακαλέσω όπως η γνώμη μου επί του σημείου τούτου καταχωρηθή εις τα πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι το θέμα της επαναψηφίσεως ηγέρθη περίπου πριν τρία τέταρτα, επηκολούθησαν άνευ ενστάσεως συζητήσεις και αγορεύσεις, και ως θέμα διαδικασίας θα έπρεπε ο έντιμος Βουλευτής να το εγείρη αμέσως με την απόφασιν όπως τεθή και πάλιν εις ψηφοφορίαν και ακουσθούν αγορεύσεις.

Εν πάση περιπτώσει, επί της ουσίας του θέματος η ψηφοφορία κανονικώς δεν λήγει προτού γίνη καταμέτρησις των ψήφων, η δε καταμέτρησις των ψήφων γίνεται διά της καταμετρήσεως εκείνων οι οποίοι ψηφίζουν υπέρ, εκείνων οι οποίοι ψηφίζουν κατά, και των αποχών. Διά τούτο θα θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ημείς τότε ενέστημεν. Διότι όταν συνετάσσετο το προταθέν κείμενον και ανεγινώσκετο το σχετικόν άρθρον εις το κείμενον της προτάσεως, η Επιτροπή ηδύνατο πάλιν, εάν ήθελε, να το καταψηφίση. Διά τούτο ημείς δια πρακτικούς λόγους δεν επεμείναμεν επ' αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως όπως το Νομοσχέδιον τροποποιηθή ούτως ώστε ο ηυξημένος τόκος να μην συμπεριλαμβάνη οργανισμούς, κανονικώς θα έπρεπε να πη κανείς δημοσίους οργανισμούς, ή χωριτικάς αρχάς;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισηγητική εισήγησις περί τροποποιήσεως εγκρίνεται. παρακαλούνται τα μέλη της Νομικής Επιτροπής να ετοιμάσουν το τροποποιητικόν κείμενον. Μέχρις ότου το κείμενον ετοιμασθή υπό της Νομικής Επιτροπής θα αναβάλωμεν την ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, και θα προχωρήσωμεν με το Νομοσχέδιον περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3).

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού ή τον αντικαταστάτην αυτού να ανγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (Αρ. 3) ΤΟΥ 1962.»

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Βάσος Λυσσαρίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Μιτχάτ Μπερπέρογλου.

Η Επιτροπή επί του Προϋπολογισμού συνελθούσα την Παρασκευήν, 16ην Φεβρουαρίου, 1962, και ώραν 4.30 μ.μ. και μελετήσασα το ως άνω Νομοσχέδιον, απεφάσισεν ομοφώνως όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν αυτού εις Νόμον.

Θεωρεί όμως επιβεβλημένον να τονίση ότι η εισηγητική έκθεσις η αποσταλείσα υπό του Υπουργείου Οικονομικών δεν ήτο αρκούντως σαφής, και διά τούτο παρακαλεί όπως εις το μέλλον δίδωνται περισσότεραι λεπτομέρειαι και στοιχεία, προς πληρεστέραν κατατόπισιν των μελών της Επιτροπής η οποία μελετά τα Νομοσχέδια και υποβάλλει εισηγήσεις εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι συνάδελφοι.

Δεν πρόκειται να αγορεύσω επί της ουσίας του περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 3) του 1962. Θα υπογραμμίσω μόνον εν συντομία μίαν αντίφασιν, την οποίαν είδον εις την Έκθεσιν. Εις την Έκθεσιν υποβάλλεται ομόφωνος εισήγησις όπως το περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νομοσχέδιον εγκριθή υπό της Βουλής, εις δε το δεύτερον μέρος της Εκθέσεως η Επιτροπή παραπονείται ότι δεν ηδυνήθη να λάβη αρκετάς πληροφορίας επ' αυτού του περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νομοσχεδίου. Διά τούτο διερωτώμαι, η εισήγησίς της στηρίζεται άραγε επί πλήρων πληροφοριών ή μήπως αύτη, παρ' όλον ότι δεν ηδυνήθη να λάβη πληροφορίας, εν τούτοις εισηγείται ομοφώνως έγκρισιν του νομοσχεδίου;

Η Επιτροπή παραπονείται εις το δεύτερον μέρος της Εκθέσεως ότι δεν έλαβεν επαρκείς πληροφορίας παρά του αρμοδίου Υπουργείου. Πώς συμβαίνει να εισηγήται ομοφώνως έγκρισιν προτού λάβη αυτάς τας επαρκείς πληροφορίας; Εφανταζόμην ότι, όταν δεν ηδυνήθησαν να λάβουν επαρκείς πληροφορίας, θα ηδύναντο να καλέσουν τον αρμόδιον Υπουργόν ή κάποιον πρόσωπον, το οποίον ούτος θα απέστελλε, και να λάβουν επιπροσθέτους ή και συμπληρωματικάς πληροφορίας. Δηλαδή, εν ολίγοις, θέλομεν, ως μέλος της Βουλής, να εμπιστευώμεθα τας εισηγήσεις των Επιτροπών μας. Αλλά παρακαλώ όπως μη μας υποβάλλουν εισηγήσεις προτού λάβουν πλήρεις πληροφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Υπό την ιδιότητά μου ως μέλους αυτής της Επιτροπής, ο οποίος παρέστην.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Δεν υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχει απαρτία η Βουλή θα διακόψη διά τρία λεπτά, θα κτυπήσουν οι κώδωνες και εάν εντός των τριών λεπτών δεν γίνη απαρτία, η Βουλή θα αναβάλη την συνεδρίασιν αυτής.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλείται ο κ. Μπερπέρογλου να συνεχίση.

Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Υπό την ιδιότητά μου ως μέλους παρευρεθέντος εις την συνεδρίασιν, την οποίαν η Επιτροπή Προϋπολογισμού επραγματοποίησε την 4.30 μ.μ. της 16ης Φεβρουαρίου, 1962, θα ήθελα να προβώ εις μίαν δήλωσιν, η οποία θα διασκεδάση τας ανησυχίας του εντίμου συναδέλφου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Μολονότι δεν βλέπω τον έντιμον Βουλευτήν εντός της Βουλής, εν πάση περιπτώσει, η επεξήγησίς μου, η οποία θα φθάση μέχρις αυτού, θα τον διαφωτίση. Κατά την διάρκειαν της συνεδριάσεως της Επιτροπής η υπό του Υπουργείου Οικονομικών υποβληθείσα εισηγητική έκθεσις δεν εθεωρήθη ως αρκούντως σαφής. Επειδή δε επιθυμία ήτο να μη παρεμποδισθή η συνέχισις των εργασιών της Επιτροπής διά τον λόγον ότι η έκθεσις δεν ήτο αρκούντως σαφής, ωρισμένοι συνάδελφοι εκ των μελών της Επιτροπής επεκοινώνησαν τηλεφωνικώς μετά του αρμοδίου Υπουργείου. Κατ' αυτόν τον τρόπον εζητήθησαν πληροφορίαι επί των μη σαφών σημείων, ητοιμάσθη έκθεσις εντός των πλαισίων των ληφθεισών πληροφοριών και υπεβλήθησαν ομόφωνοι εισηγήσεις. Αι περί ων ο λόγος επικρίσεις της Επιτροπής είχον ως σκοπόν να εξασφαλίσουν όπως αι εις το μέλλον συντασσόμεναι εισηγητικαί εκθέσεις είναι επαρκώς σαφείς. Συνεπώς, ουδεμία ως εκ των επικρίσεων τούτων να υπάρξη υπόνοια ότι, προτού τας εξετάσωμεν καλώς, υπεβάλομεν εισηγήσεις. Είναι δε καλόν να διαβεβαιώσω τους εν τη Βουλή συναδέλφους ότι όλοι οι συνάδελφοι, οι οποίοι παρευρέθησαν εις τας εργασίας της Επιτροπής, απεφάσισαν να υποβάλουν ομοφώνους εισηγήσεις, αφού είχον πεισθή πλήρως και αφού δεν είχον μείνει οιαδήποτε σκοτεινά σημεία. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, κατόπιν των όσων ανέφερεν ο έντιμος κ. Χαλίτ Αλή Ριζά αναφορικώς με την έκθεσιν επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, ως μέλος της Επιτροπής η οποία εξήτασε το Νομοσχέδιον τούτο οφείλω να διευκρινίσω την θέσιν μου.

Η πρώτη παράγραφος της εκθέσεως βασίζεται επί των λεπτομερειών αι οποίαι ελήφθησαν από τον υπεύθυνον του Υπουργείου Οικονομικών, και η Επιτροπή ήτο βεβαία ότι εισηγείται πραγματικώς την ψήφισιν του νόμου διότι αι εισηγήσεις ήσαν πραγματικαί και ορθαί.

Η δευτέρα παράγραφος βασίζεται επί της γραπτής εισηγητικής εκθέσεως του Υπουργείου Οικονομικών, διότι ωρισμένα μέλη της Επιτροπής δεν εκατάλαβαν οριστικώς το κείμενον. Εθεωρήθη δε σκόπιμον υπό της Επιτροπής να γίνη εισήγησις εις την δευτέραν παράγραφον όπως εις το μέλλον αι εισηγητικαί εκθέσεις γίνωνται πιο λεπτομερείς και να δίδουν πληρέστερα στοιχεία. Απλώς δι' αυτόν τον λόγον προσετέθη η δευτέρα παράγραφος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Διά να φωτίσω αυτήν την υπόθεσιν, θα ήθελα με την άδειάν σας να διηγηθώ εν γεγονός, του οποίου παρέστην μάρτυς. Υπό τον όρον ότι οι δεσμοί αγάπης και εγκαρδιότητος μεταξύ των φίλων μου Μπερπέρογλου και Γιαμάκη και εμού θα παραμείνουν πάντοτε ανεπηρέαστοι, θα ήθελα να αναφέρω ότι είμαι έν εκ των ατυχών μελών της Δημοσιονομικής Επιτροπής και είμαι μάρτυς ότι, όταν συνήλθομεν διά να εξετάσωμεν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως (φυσικά από κοινού μετά της Επιτροπής Προϋπολογισμού) ήλθεν εξ ενός Υπουργείου εις την συνεδρίασιν της Επιτροπής κάποιος κύριος, του οποίου δεν ενθυμούμαι τώρα το όνομα, και έδωσεν εξηγήσεις επί του σημείου τούτου. Επειδή εγώ δεν ηδυνήθην να αντιληφθώ εκ των εξηγήσεων, τας οποίας έδωσεν, οτιδήποτε σχετικόν με τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, ηρώτησα περί τινος ωμίλει. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού απήντησεν ως εξής: «Τούτο ενδιαφέρει την Επιτροπήν μας και ουχί την Επιτροπήν σας». Εν τούτοις, αντελήφθην, ως παρατηρητής, ότι ούτος έδιδεν εξηγήσεις περί αυτού του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού. Όταν ετελείωσεν αυτή η συνεδρίασις, δηλαδή όταν δύο ώρας μετά τας εξηγήσεις επέστρεψα εις την οικίαν μου, είδον ότι ο ταχυδρόμος είχε φέρει την Έκθεσιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού. Επιθυμώ, εν ολίγοις, να καταλήξω εις το εξής συμπέρασμα, ότι, άγνωστον εις εμέ διατί, η Επιτροπή Προϋπολογισμού δυστυχώς, προτού ικανοποιηθή, υπέβαλεν ομοφώνως εισήγησιν εις αυτήν την Έκθεσιν. Είμαι δε της γνώμης ότι διά να εμπιστευώμεθα πραγματικώς και πλήρως τας Εκθέσεις των Επιτροπών, απαιτείται όπως οι εις τας Επιτροπάς συνάδελφοι ικανοποιώνται τουλάχιστον οι ίδιοι προτού συντάξουν την Έκθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, κατόπιν των όσων ανέφερεν ο κ. Νεπήλ Ναπή πρέπει να αναφέρω εις την Βουλήν ότι ο κ. Ναπή δεν αποτελεί μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού, και δεν ήτο παρών όταν συνεζητείτο το Νομοσχέδιον τούτο. Η Επιτροπή έλαβε τας πληροφορίας προτού το Νομοσχέδιον τούτο φύγη από την Βουλήν, προτού η έκθεσις αυτή φύγη από την Βουλήν. Ο υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών παρεκλήθη χθες το απόγευμα να αναφέρη ωρισμένας εξηγήσεις εις μερικά μέλη της Επιτροπής Προϋπολογισμού, τα οποία δεν ήσαν παρόντα όταν συνεζητείτο το Νομοσχέδιον τούτο. Ο επί του Προϋπολογισμού υπάλληλος ανέφερεν απλώς τας εξηγήσεις διότι παρεκλήθη να δώση σε απόντα μέλη της Επιτροπής ωρισμένας λεπτομερείας. Αλλά ωρισμένα μέλη της Επιτροπής Προϋπολογισμού επήραν τας λεπτομερείας προτού η έκθεσις αυτή φύγη από την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου, 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £54,315 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962. 2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962 ποσόν μη υπερβαίνον τας πεντήκοντα τέσσαρας χιλιάδας τριακοσίας και δεκαπέντε λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το δεύτερον άρθρον εις ψηφοφορίαν παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν του τρίτου άρθρου και του Πίνακος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα, και ποσόν μη υπερβαίνον το δι' έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Ταχτικαί δαπάναι				Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	£ Ποσόν	
39A	Εξωτερικαί Υπηρεσίαι	19	Έπιπλα και Σκεύη Πρεσβειών	10.500	Διάθεσις χρημάτων διά την επαναψήψισιν των μη δαπανηθησομένων τούτων υπολοίπων ειδικής δαπάνης εγκριθείσης υπό τον Ταχτικόν Προϋπολογισμόν του 1961, διά συνέχισιν εργασίας ή αντιμετώπισιν υφισταμένων υποχρεώσεων διαρκούντος του 1962.
		20	Τηλετυπικαί Μηχαναί	15.00	
		21	Κρυπτογραφικά Μηχανήματα	3.000	
			Ολικόν Κεφαλαίου 39A	28.500	
74A	Έκτακτοι Δαπάναι Δημοσίων Έργων.	14	Απαλλοτρίωσις Γης — Αστυνομικά Κτίρια και Καταυλισμοί.	25.815	
			Ολικόν Κεφαλαίου 74A	25.815	
	Γενικόν Ολικόν ποσού χορηγηθησομένου ως ειδικευθείσης πιστώσεως			54.315	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 2ον, 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 2ον, 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Παρακαλώ την Επιτροπήν Νομικών να με πληροφορήση εάν διετύπωσε την τροποποίησιν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Νομική Επιτροπή έχει τροποποιήσει το άρθρον 2 του Νόμου του τροποποιούντος τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμον συμφώνως προς την προ ολίγου ληφθείσαν απόφασιν της Βουλής. Η τροποποίησις του άρθρου 2 του Νομοσχεδίου έχει ως εξής:

Μετά τας λέξεις «Νοείται ότι οι επί των Δανείων Επίτροποι δύνανται εν εκάστη περιπτώσει» να προστεθούν τα εξής:

«καθ' ην δάνειον παρέχεται εις ιδιώτην ή ιδιωτικήν επιχείρησιν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν κείμενα;

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Τα κείμενα έχουν δοθή εις τους Γραμματείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να.....

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Το ψήφισμα το οποίον εκάμαμεν δεν ήτο δι' ιδιώτην ή δι' ιδιωτικήν επιχείρησιν. Ήτο απλώς να μη συμπεριλαμβάνωνται μέσα.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό λέγει το κείμενον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όχι δεν είναι αυτό που λέγει. Υπάρχουν και επιχειρήσεις αι οποίαι δεν είναι ιδιωτικές και παίρνουν χρήματα, δανείζονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς αυτή ήτο η απόφασις της Βουλής. Η απόφασις της Βουλής ήτο όπως εις περιπτώσεις καθ' ας το δάνειον εδίδετο εις δημοσίους οργανισμούς μη επιτρέπεται η πρόβλεψις διά συμβατικής ρήτρας της πληρωμής υψηλοτέρου τόκου των 7%. Συνεπώς διά της τροποποιήσεως, ότι δηλαδή μόνον εις περιπτώσεις καθ' ας το δάνειον παρέχεται εις ιδιώτας ή ιδιωτικάς επιχειρήσεις επιτρέπεται η τοιαύτη αύξησις, δίδεται εφαρμογή εις την υπό της Βουλής ληφθείσαν απόφασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον δεν ανεγνώσθη διά δευτέραν φοράν. Ευρισκόμεθα εις το στάδιον που αρχίζει η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Κατά την δευτέραν ανάγνωσιν θα αναγνωσθή η τελευταία παράγραφος, ως ετροποποιήθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. Κεφάλαιον 208.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Δημοσίων Δανείων Νόμου (εν τοις εφεξής καλουμένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 8 του βασικού Νόμου.

2. Το εδάφιον (2) του άρθρου 8 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται:

(α) διά της απαλείψεως της τελείας εις το τέλος αυτού και αντικαταστάσεως αυτής διά διπλής στιγμής, και

(β) διά της παρεμβολής μετά ταύτα της ακολούθου προνοίας:

Νοείται ότι οι επί των Δανείων Επίτροποι δύνανται εν εκάστη περιπτώσει καθ' ην δάνειον παρέχεται εις ιδιώτην ή ιδιωτικήν επιχείρησιν να προβλέπωσι διά συμβατικής ρήτρας την πληρωμήν τόκου εις υψηλότερον των επτά επί τοις εκατόν ποσοστόν ετησίως αλλά μη υπερβαίνον το εννέα επί τοις εκατόν, επί οιουδήποτε χρέους όπερ καθίσταται υπερήμερον και καθυστερείται, η δε τοιαύτη συμβατική ρήτρα, ανεξαρτήτως οιασδήποτε διατάξεως εν οιωδήποτε άλλω νόμω περιεχομένης, δεν θα θεωρήται ως ποινική ρήτρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Δημοσίων Δανείων Νόμου (εν τοις εφεξής καλυμένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΡΕΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΥΠ' ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Νίκος Αγγελίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Πανίκος Σιβιτανίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Νετζτέτ Χουσεϊν
Τίτος Φάνος

Η Επιτροπή Εσωτερικών συνήλθε την 3.30 μ.μ. της Πέμπτης, 15ης Φεβρουαρίου, και εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον.

Επειδή επί του παρόντος υπάρχουν δύο εδάφια υπ' αρ. (9) εις το 'Αρθρον 6 του βασικού Νόμου, η Επιτροπή εισηγείται την εις Νόμον ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου, σκοπός του οποίου είναι η αναρίθμησις του τελευταίου εδαφίου ως εδαφίου (10).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέτηται ως ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός Αρ. 2) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Φρεάτων Νόμου, ως ούτος ετροποποιήθη διά του περί Φρεάτων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

Κεφ. 351
47/61

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 6 του βασικού Νόμου.

2. Το άρθρον 6 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αναριθμήσεως της τελευταίας παραγράφου αυτού ως παραγράφου 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως αντί της λέξεως «παραγράφου» εις το άρθρον 2 χρησιμοποιηθή η λέξις «εδάφιον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποίησις είναι λεκτικής φύσεως και δύναται να γίνη.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωσις διά αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός Αρ. 2) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Φρεάτων Νόμου, ως ούτος ετροποποιήθη διά του περί Φρεάτων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Νομοσχέδια:

Ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962.

Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962.

Ο περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος του 1962.

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Ο περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 62 κατετέθη υπό της Νομικής Επιτροπής και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Νομικών.

Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, κατετέθη υπό της Επιτροπής Νομικών και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Νομικών.

Ο λόγος διά τον οποίον κατετέθησαν τα δύο αυτά Νομοσχέδια είναι διά να παρατείνουν δι' ένα μήνα την παρούσαν κατάστασιν, μέχρις ότου η Βουλή των Αντιπροσώπων δυνηθή να εξετάση προσεκτικά το περί Αγροτικών Χρεών κατατεθέν Νομοσχέδιον, το οποίον δεν εθεώρησε σκόπιμον να χαρακτηρίση ως θέμα επειγούσης φύσεως διά να δοθή ευκαιρία να δημοσιευθή ως Νομοσχέδιον εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και να δοθή η ευκαιρία να υποβληθούν εισηγήσεις ή απόψεις επί του Νομοσχεδίου. Επί πλέον το Νομοσχέδιον περί Αγροτικών Χρεών, περί ρυθμίσεως των Αγροτικών Χρεών, θα εξετασθή υπό τριών Επιτροπών, δηλαδή της Επιτροπής Γεωργίας, Οικονομικών και Νομικών, και επομένως δεν θα ήτο δυνατόν εντός του χρόνου μιας εβδομάδος, ο οποίος παρείχετο εις την Βουλήν από της ημέρας της καταθέσεως, να μελετηθή και να ψηφισθή το Νομοσχέδιον. Διά να μην παραμείνη όμως κενόν και ούτως ώστε οι χρεώσται να μην μείνουν εκτεθειμένοι, εθεωρήθη χρήσιμον όπως ο Νόμος ο οποίος λήγει την 23ην Φεβρουαρίου και ο οποίος απαγορεύει τας αναγκαστικάς πωλήσεις περιουσίας παραταθή δι' ένα ακόμη μήνα, διά τον αυτόν δε λόγον και ο Νόμος περί Κινητής Περιουσίας, Απαγορεύσεως Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας, παρατείνεται δι' ένα μήνα.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής πρέπει, κατά την γνώμην μου, να ορισθή το προσεχές Σάββατον το πρωί διά να αρχίση η συζήτησις του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως, ο οποίος πρέπει να ψηφισθή και να δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως προ της 28ης Φεβρουαρίου.

Ταυτοχρόνως είναι ανάγκη όπως τα Νομοσχέδια τα οποία ανέφερα, περί Παρατάσεως των δύο Νόμων, ψηφιστούν, όπως και το Νομοσχέδιον περί Δημαρχείων το οποίον εκπνέει την 28ην Φεβρουαρίου.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίαν θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962.

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Αναπτύξεως και Βελτιώσεως Προϋπολογισμός.

Η συνεδρία.....

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εάν η Βουλή θα συνεδριάση την 24ην και εάν χρειάζεται να συζητηθή κατά την εν λόγω συνεδρίασιν το περί Παρατάσεως της ισχύος του περί Δήμων Νόμου Νομοσχέδιον, επειδή είναι αμφίβολον αν θα είναι δυνατόν να κυκλοφορήση η έκθεσις 48 ώρας ενωρίτερον και επειδή δυνατόν να υπάρξη ο ισχυρισμός ότι αύτη δεν περιήλθεν εις χείρας των Βουλευτών 48 ώρας ενωρίτερον, έστω και αν ταχυδρομηθή και την πρωίαν της Πέμπτης, εισηγούμαι όπως διά το Νομοσχέδιον τούτο ληφθή απόφασις όπως χαρακτηρισθή ως επείγον. Εν εναντία περιπτώσει, μόνον μέχρι της 26ης ή της 27ης θα είναι δυνατόν να εξετασθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα συνεφώνουν με την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού, και επιπλέον θα εισηγούμην όπως και τα δύο άλλα Νομοσχέδια ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών και ο περί Οφειλετών (Περιορισμός) κηρυχθούν επίσης ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως, διά να δυνηθή η Βουλή να συζητήση και να ψηφίση τα Νομοσχέδια το προσεχές Σάββατον.

Υπάρχει αντίρρησις.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως τα τρία Νομοσχέδια ορίζονται ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως και εξαιρούνται δημοσιεύσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η δε συνταγματική πρόνοια ότι η έκθεσις πρέπει να κυκλοφορήση 48 ώρας ενωρίτερον δεν ισχύει εις την παρούσαν περίπτωσιν.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά το προσεχές Σάββατον εις τας 9.30 το πρωί.

Εάν οι έντιμοι κύριοι Βουλευταί θα ήθελον να συνεχίσουν και Σάββατον το απόγευμα δεν θα είχα ένστασιν. Θα εισηγούμην όμως ότι εάν εργασθή η Βουλή από της 9.30 μέχρι της 2ας, τότε μπορεί να συνεχίσωμεν την Δευτέραν με την συζήτησιν του Προϋπολογισμού.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 9.30 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 24ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 10.00 π.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 25, Τούρκοι 8, Σύνολον 33.

Απόντες:

Ἕλληνες 9, Τούρκοι 7, Σύνολον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962. Το τροποποιητικόν Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν υπό της Επιτροπής Νομικών.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Νομικών να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΞ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1962.

Παρόντες:

Α. Π. Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Τίτος Φάνος
Χαλίτ Αλή Ριζά
Αχμέτ Μπερπέρογλου
Χρύσης Δημητριάδης

Η Νομική Επιτροπή συνελθούσα εις συνεδρίασιν την 23ην Φεβρουαρίου, 1962, και μελετήσασα το ως άνω Νομοσχέδιον, απεφάσισε να συστήση εις την Βουλήν όπως ψηφίση τούτο εις Νόμον, περιλαμβανομένου του άρθρου 3 το οποίον η Επιτροπή προσέθεσεν, επί τω σκοπώ όπως αρθή οιαδήποτε αμφιβολία ήτις είναι δυνατόν να προκύψη αναφορικώς προς την άνευ διακοπής συνέχισιν της περιόδου κατά την διάρκειαν της οποίας δεν θα λαμβάνη χώραν αναγκαστική πώλησις κινητής περιουσίας, ως αύτη ορίζεται υπό του βασικού Νόμου 12/1961.

Η τοιαύτη περίοδος θα λήξη την 31ην Μαρτίου, 1962.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι μέχρι τότε θα έχη ψηφισθή εις Νόμον το Νομοσχέδιον το οποίον θα ρυθμίση τα αγροτικά χρέη, οπότε ο σκοπός του παρόντος Νόμου θα παύση να υφίσταται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την τουρκικήν γλώσσαν.

ΑΖΙΖ ΑΛΤΑΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΞ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 12/61

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) Νόμου 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 17 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις διά νέου άρθρου.

2. Το άρθρον 17 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου νέου άρθρου.

Διάρκεια Νόμου.

17. Ο παρών Νόμος θα παραμείνη εν ισχύι μέχρι της 31ης Μαρτίου του 1962 και τότε θα λήξη άνευ επηρεασμού της ισχύος οιασδήποτε πράξεως ή παραλείψεως γενομένης δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3. Ο παρών Νόμος θα θεωρηθή ότι τίθεται εν ισχύι από της 23ης Φεβρουαρίου, 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 12/61

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) Νόμου 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία επί του Νομοσχεδίου.

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962.

Το Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν υπό της Νομικής Επιτροπής της Βουλής. Παρακαλώ τον Πρόεδρόν της Επιτροπής όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής του εις την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1962».

Παρόντες:

Α. Π. Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Τίτος Φάνος
Χαλίτ Αλή Ριζά
Μεχμέτ Μπερπέρογλου
Χρύσης Δημητριάδης

Η Νομική Επιτροπή συνελθούσα εις συνεδρίασιν την 23ην Φεβρουαρίου, 1962, και μελετήσασα το ως άνω Νομοσχέδιον, απεφάσισε να συστήση εις την Βουλήν όπως ψηφίση τούτο εις Νόμον, περιλαμβανομένου του άρθρου 3 το οποίον η Επιτροπή προσέθεσεν επί τω σκοπώ όπως αρθή οιαδήποτε αμφιβολία ήτις είναι δυνατόν να προκύψη αναφορικώς προς την άνευ διακοπής συνέχισιν της περιόδου κατά την διάρκειαν της οποίας δεν θα λαμβάνη χώραν αναγκαστική πώλησις ακινήτου περιουσίας, ως αύτη ορίζεται υπό του βασικού Νόμου 59/1961.

Η τοιαύτη περίοδος θα λήξη την 31ην Μαρτίου, 1962.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι μέχρι τότε θα έχη ψηφισθή εις Νόμον το Νομοσχέδιον το οποίον θα ρυθμίση τα αγροτικά χρέη, οπότε ο σκοπός του παρόντος Νόμου θα παύση να υφίσταται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

AZIZ ΑΤΛΑ·Ι·:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

59/61

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του ορισμού «περίοδος» εν τω άρθρω 2 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου ορισμού.

2. Ο ορισμός «περίοδος» εν τω άρθρω 2 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου νέου ορισμού.

«περίοδος» σημαίνει την περίοδον μεταξύ 1ης Ιανουρίου, 1962 και της 31ης Μαρτίου του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3. Ο παρών Νόμος θα θεωρηθή ότι τίθεται εν ισχύϊ από της 23ης Φεβρουαρίου 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις του νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

59/61

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το τουρκικόν δεν έχει αναγνωσθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή και το τουρκικόν.

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον;

Το τρίτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Το Νομοσχέδιον κατετέθη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών και παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής του εις την Βουλήν.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

ΤΙΤΟΣ ΦΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962.

Παρόντες:

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Λέλλος Δημητριάδης (αντιπροσωπεύων τον κ. Σωτήριον Γιαννάκην)
Νετζέτ Χουσεΐν
Χρύσης Δημητριάδης.

Η Επιτροπή Εσωτερικών εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 3ην μ.μ. της 23ης Φεβρουαρίου, 1962, και ομοφώνως εισηγείται την εις Νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου υπό την παρούσαν αυτού μορφήν.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι, κατόπιν των τόσων παρατάσεων, θα κατατεθή εις την Βουλήν το κατάλληλον περί Δήμων Νομοσχέδιον προ της παρελεύσεως του διά του παρόντος Νομοσχεδίου προβλεπομένου χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Πρόκειται σήμερον να παρατείνωμεν την ισχύν των περί Δήμων δι' εβδόμην φοράν. Εις εκάστην περίπτωσιν, κατά την οποίαν δίδομεν παράτασιν, εις τας Εκθέσεις της Επιτροπής, αι οποίαι γίνονται αποδεκταί υπό της Βουλής, εκφράζεται η ευχή όπως οι νέοι περί Δήμων Νόμοι γίνουν όσο το δυνατόν ενωρίτερον και λυθή το πρόβλημα, το οποίον αποτελεί εμπόδιον εις την πραγματοποίησιν του σκοπού τούτου.

Γνωρίζομεν ότι το θέμα, το οποίον εμποδίζει την σύνταξιν των νέων τούτων περί Δήμων Νόμων, είναι ο καθορισμός των ορίων των χωριστών Ελληνικών και Τουρκικών Δήμων εις τας πέντε πόλεις.

Γνωρίζομεν ότι ο Έντιμος Πρόεδρος και ο Έντιμος Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας ώρισαν προ τινος χρόνου Επιτροπάς προς επίλυσιν του θέματος τούτου. Καθ' α επληροφορήθημεν, αι εργασίαι των Επιτροπών τούτων ευρίσκονται από πολλού εν στασιμότητι. Όταν υποβάλλωνται εις αυτήν την Βουλήν τα Νομοσχέδια περί Παρατάσεως, αναφέρεται ότι η παράτασις ζητείται λόγω μη συμπληρώσεως των προετοιμασιών. Η Βουλή επί του σημείου τούτου ουδεμίαν άλλην πληροφορίαν έχει. Γνωρίζομεν ότι η επίλυσις του προβλήματος τούτου ανετέθη υπό του Συντάγματος εις τον Έντιμον Πρόεδρον και τον Έντιμον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας. Αλλ' είναι, αναμφιβόλως, πολύ φυσικόν να ενδιαφερώμεθα διά το θέμα τούτου και ημείς ως Βουλή. Ως γνωστόν, η Τουρκική Κοινότης είναι αποφασισμένη να παρατείνη την ζωήν των Δήμων της και να τους διατηρήση. Φυσικά ουδέν το αφύσικον υπάρχει εις την απόφασίν της αυτήν. Διότι τούτο συνιστούν τα ιδικά της δικαιώματα. Φαντάζομαι ότι ουδείς αρνείται τούτο.

Συνάδελφοι. Παρ' όλα όσα συμβαίνουν, εις τας εργασίας της Βουλής γενικώς, πολλά προβλήματα έχουν επιλυθή μεταξύ των Ελληνικών και των Τουρκικών μελών. Γνωρίζομεν όλοι μας με ποίον τρόπον διεξάγονται αι εργασίαι ιδιαιτέρως εις τας Επιτροπάς. Ας λέγη ο καθείς ό,τι θέλει. Εγώ είμαι της γνώμης ότι η Βουλή μας προσεπάθησε να εκτελέση καλώς το καθήκον της και εις τούτο έχει επιτύχει. Διά τούτο, όταν σκέπτωμαι το θέμα των Δήμων, μου έρχεται η σκέψις αν δεν θα ήτο, άραγε, δυνατόν η Βουλή μας να βοηθήση εις την επίλυσιν του θέματος τούτου των Δήμων.

Γνωρίζω, το είπον δε και προ ολίγου, ότι η εξουσία επί του προκειμένου ευρίσκεται εις χείρας του Εντίμου Προέδρου και του Εντίμου Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας. Φρονώ, εν τούτοις, ότι και η Βουλή μας, ενδιαφερομένη δικαίως διά το ζήτημα τούτο, δυνατόν να παράσχη εις τούτους την βοήθειάν της επί του προκειμένου. Ποία είναι τα σημεία ασυμφωνίας; Πως δύναται να εξευρεθούν τρόποι επιλύσεως; Ουδέν γνωρίζομεν περί τούτων. Όταν δε υποβάλλωνται εις ημάς τα νομοσχέδια περί παρατάσεως, δεν μας αποκαλύπτεται εις ποίον σημείον ευρίσκονται τα πράγματα. Διά τούτο, εάν η Βουλή το θεωρή ορθόν, δύναται να συσταθή μία Ειδική (Ad-hoc) Επιτροπή, η οποία να ενδιαφερθή διά το θέμα αυτό. Δεν γνωρίζω κατά πόσον τούτο θεωρήται ορθόν ή όχι υπό της Βουλής. Ό,τι επιθυμούμεν είναι να λυθή το ενωρίτερον δυνατόν το ζήτημα τούτο, το οποίον γίνεται πρόξενον ασυμφωνιών και προστριβών. Περαίνων την ομιλίαν μου επαναλαμβάνω την εις την Έκθεσιν εκφρασθείσαν ευχήν. Ελπίζω ότι το ζήτημα τούτο θα λυθή συντόμως και δεν θα υπάρξη πάλιν ανάγκη διά παράτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να τονίσω το εξής:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά εις την αγόρευσίν του ήγειρεν δύο θέματα. Το ένα εν συνόψει έχει ως εξής. Έλλειψις επαρκών πληροφοριών όσον αφορά την εξέλιξιν του περί Δήμων θέματος· το δεύτερον, εισήγησις περί συστάσεως ad hoc Επιτροπής η οποία να μελετήση το θέμα και να υποβοηθήση την Εκτελεστικήν Εξουσίαν προς λύσιν του.

Η πρώτη παρατήρησις είναι παρατήρησις η οποία σχετίζεται με το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον. Η δευτέρα εισήγησις είναι εισήγησις η οποία δεν σχετίζεται αυστηρώς με το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, διά τούτο δεν θα επιτρέψω συζήτησιν επί της δευτέρας εισηγήσεως εις το στάδιον αυτό, αλλά η γενομένη πρότασις δυνατόν να μελετηθή και να συζητηθή εις μεταγενέστερον στάδιον.

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΝ ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΥ 1961

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός Αρ. 6) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμον του 1961 (ως ούτος ετροποποιήθη διά των Νόμων 15, 29, 36, 37 και 55 του 1961) (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

10 του 1961
15 του 1961
29 του 1961
36 του 1961
37 του 1961
55 του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως της ημερομηνίας 28 Φεβρουαρίου, 1962, διά της ημερομηνίας 31 Μαΐου, 1962.

2. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των αριθμών και λέξεων «28ης Φεβρουαρίου, 1962», οπουδήποτε συναντώνται διά των αριθμών και λέξεων «31ης Μαΐου, 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.
10 του 1961
15 του 1961
29 του 1961
36 του 1961
37 του 1961
55 του 1961.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέτηται ως ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός Αρ. 6) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων, Νόμου του 1961 (ως ούτος ετροποποιήθη διά των Νόμων 15, 29, 36, 37 και 55 του 1961) (εν τοις εφεξής καλουμένου «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τέταρτον θέμα επί της Ημερησίας Διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμος 1962.

Εις το παρόν στάδιον η Βουλή θα περιορισθή εις την ανάγνωσιν της εκθέσεως των αρμοδίων Επιτροπών εις την Ελληνικήν και Τουρκικήν γλώσσαν.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν των δύο Επιτροπών εις την Βουλήν.

Το Νομοσχέδιον το οποίον είναι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και Βελτιώσεως διά το έτος 1962, απησχόλησεν την Επιτροπήν Οικονομικών και την Επιτροπήν Προϋπολογισμού κατά τους παρελθόντας δύο μήνας, τα δε πορίσματα των δύο Επιτροπών, αποτελουμένων εξ είκοσι βουλευτών, ενεσωματώθησαν εις την έκθεσιν την οποίαν θα αναγνώσουν εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Τας Επιτροπάς Οικονομικών και Προϋπολογισμού απήρτισαν οι ακόλουθοι:

Α. Επιτροπή Οικονομικών:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Νεπήλ Ναπή
Ιμπραχίμ Ορχάν
Παύλος Γ. Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης
Νετσιέτ Χουσεΐν
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ιωσήφ Γιαμάκης

Β. Επιτροπή Προϋπολογισμού:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Μιτάτ Αχμέτ Μπερπέρογλου
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Δάφνης Παναγίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος

Το ανωτέρω Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν την 29ην Δεκεμβρίου, 1961, εδημοσιεύθη δε εις την υπ' αριθμόν 127 έκδοσιν της επισήμου εφημερίδος της Δημοκρατίας.

Αι Επιτροπαί έσχον δεκαέξ συνεδριάσεις μεταξύ της 17ης Ιανουαρίου και της 20ής Φεβρουαρίου, κατά τας οποίας εξήτασαν και συνεζήτησαν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως άρθρον προς άρθρον.

Διά την σύνταξιν της παρούσης εκθέσεως συνεστήθη ολιγομελής επιτροπή αποτελουμένη εκ μελών των ως άνω επιτροπών η οποία έσχεν εξ συνεδριάσεις.

Ο Γραμματεύς της Επιτροπής Οικονομικού Προγραμματισμού κ. Λεύκος Γεωργιάδης και ο Λειτουργός επί του Προϋπολογισμού κ. Νικολαΐδης, προσκληθέντες παρέστησαν εις αριθμόν συνεδριάσεων των Επιτροπών και παρέσχον χρησίμους εξηγήσεις και πληροφορίας επί των διαφόρων κονδυλίων. Προσκληθέντες παρέστησαν επίσης εις τας συνεδριάσεις των Επιτροπών, οι εντιμότατοι Υπουργοί, Δρ. Ρηγίνος Θεοχάρους επί των Οικονομικών και κ. Τάσος Παπαδόπουλος επί της Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς επίσης και εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων και Κυβερνητικών Τμημάτων, οίτινες παρέσχον περαιτέρω λεπτομερείας επί πλείστων κονδυλίων.

Αι Επιτροπαί εκθέτουν εν συντομία προς την Βουλήν τας παρατηρήσεις και αποφάσεις των επί του ως άνω Νομοσχεδίου.

1. Ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός Αναπτύξεως είναι ο πρώτος μετά την υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου εξαγγελίαν του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως. Παρ' όλον ότι αι υπό του Νομοσχεδίου προβλεπόμεναι δαπάναι ανέρχονται εις το ποσόν των £7.554.750, το σύνολον των δαπανών των προβλεπομένων διά την ανάπτυξιν της νήσου εντός του 1962 ανέρχεται εις το ποσόν των £11.549.050.

Η διαφορά μεταξύ του ποσού του προβλεπομένου υπό της Ειδικεύσεως Πιστώσεως εκ του Ταμείου Αναπτύξεως των £7.554.750 και της ολικής δαπάνης διά την χρήσιν του έτους εκ £11.549.050 καλύπτεται υπό των ακολούθων πηγών χρηματοδοτήσεως:

(α) Οι επί των Δανείων Επίτροποι: £240.000.
(β) Άλλαι εσωτερικαί πηγαί: £1.045.000.
(γ) Αμερικανική βοήθεια: £627.300.
(δ) Άλλαι εξωτερικαί πηγαί: £2.082.000.

Τούτο σημαίνει ότι προβλέπονται δαπάναι σχεδόν ίσαι προς το 1/5 του Πενταετούς Προγράμματος. Αι Επιτροπαί εκτιμούν το γεγονός ότι, παρά τας υφισταμένας, όσον αφορά τον Προγραμματισμόν, δυσκολίας, η Εκτελεστική Εξουσία προτείνει το ύψος τούτο των δαπανών διά το πρώτον έτος του Πενταετούς Σχεδίου.

Διά της διαθέσεως των δαπανών αυτών γίνεται μόνον το πρώτον βήμα διά την αντιμετώπισιν των σοβαρών προβλημάτων και αναγκών του τόπου, όσον αφορά την ανάπτυξιν της νήσου, και πιστεύομεν ότι εάν αι δαπάναι αύται πραγματοποιηθούν, θα έχωσιν ευεργετικήν επίδρασιν επί του προβλήματος της απασχολήσεως και της οικονομίας του τόπου εν γένει.

2. Αι επιτροπαί έχουσι την γνώμην ότι δεν είναι δυνατόν να γίνη πλήρης και λεπτομερής σύγκρισις μεταξύ των δύο Προϋπολογισμών Αναπτύξεως, καθότι ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός αποτελεί μέρος του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως.

3. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εις την έκθεσιν της επί του Νομοσχεδίου «Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμος του 1962» εισηγήθη όπως ο ετήσιος Τακτικός Προϋπολογισμός και ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως υποβάλλωνται εις την Βουλήν περίπου ταυτοχρόνως. Κατά την γνώμην της Επιτροπής Προϋπολογισμού η ταυτόχρονος υποβολή θα καταστήση δυνατήν την καλυτέραν και πλέον εποικοδομητικήν μελέτην των δύο Προϋπολογισμών. Αι Επιτροπαί επιθυμούν να επαναλάβουν την ιδίαν εισήγησιν προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν.

4. Κατά την λεπτομερή εξέτασιν των διαφόρων κονδυλίων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, αι Επιτροπαί διεπί-

στωσαν ότι ωρισμένα κονδύλια τα οποία συμπεριελαμβάνοντο εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν κατά τα προηγούμενα έτη, έχουν τώρα μεταφερθή εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως καθ' ότι ταύτα αποτελούν πράγματι, πλην ελαχίστων μικρών κονδυλίων, έργα αναπτύξεως.

5. Επίσης κατά την λεπτομερή εξέτασιν των διαφόρων κονδυλίων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, παρετηρήθη ότι κατά το πρώτον έτος του Πενταετούς Προγράμματος, δίδεται προτεραιότης μάλλον εις έργα υποδομής παρά εις παραγωγικά έργα. Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι τα έργα υποδομής δεν πρέπει να γίνωνται εις βάρος των παραγωγικών έργων, και εισηγούνται εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως επισπεύση τον καταρτισμόν σχεδίων διά παραγωγικά έργα εις τα οποία να δοθή προτεραιότης.

6. 'Οταν η Α.Μ. ο Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσεφώνησεν, την 21ην Αυγούστου, 1961, την Βουλήν και εξήγγειλε το Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως, εδήλωσεν οτι τα μέτρα άτινα εξέθεσεν, «καθορίζουν εν αδραίς γραμμαίς το Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως της νήσου κατά την προσεχή Πενταετίαν», προσέθεσε δε ότι «Τα μέτρα ταύτα καθορίζουν τα βασικά πλαίσια της Οικονομικής Αναπτύξεως και δεν αποτελούν, αυστηρώς ομιλούντες, πλήρες Οικονομικόν Σχέδιον, ούτε και περιγράφουν εν λεπτομερεία τον τρόπον εφαρμογής του Σχεδίου. Η περαιτέρω εργασία επ' αυτού — είπεν η Α.Μ. —θα διεξαχθή υπό της Επιτροπής Οικονομικού Προγραμματισμού...» Τώρα συζητούμεν τας δαπάνας Αναπτύξεως διά το έτος 1962, τας αποφασισθείσας εντός των πλαισίων του εξαγγελθέντος Πενταετούς Σχεδίου, χωρίς δυστυχώς να έχωμεν υπ' όψιν μας το Πενταετές Σχέδιον εν τη λεπτομερεία του. Τούτο κατά την γνώμην των Επιτροπών αποτελεί μειονέκτημα. Τόσον αι Επιτροπαί όσον και η Βουλή θα ευρίσκοντο εις καλυτέραν θέσιν να μελετήσωσι τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, εάν είχον εις την διάθεσίν των το Πενταετές Σχέδιον εν τη λεπτομερεία του. Δεν αναφέρομεν τούτο ως μομφήν κατά της Επιτροπής Οικονομικού Προγραμματισμού ή κατά της Εκτελεστικής Εξουσίας, αλλ' απλώς διά να τονίσωμεν πόσον απαραίτητον θεωρούμεν την επίσπευσιν της εργασίας της προετοιμασίας του Πενταετούς Σχεδίου. Η τοιαύτη επίσπευσις θα απαιτήση ίσως την πληρεστέραν επάνδρωσιν, της Επιτροπής Οικονομικού Προγραμματισμού και των αρμοδίων Υπουργείων διά της μετακλήσεως εμπειρογνωμόνων και της προσλήψεως προσθέτου αριθμού επιστημόνων και τεχνικών.

7. Κατά την εξέτασιν των διαφόρων κονδυλίων παρετηρήθη ότι ωρισμένα έργα της αυτής φύσεως, ως π.χ. Ανάπτυξις Οδών, εμπίπτουν εις την αρμοδιότητα δύο ή τριών Υπουργείων. Επί του θέματος κατά πόσον η επικρατούσα σήμερον τακτική εξυπηρετεί κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον την καλήν και ταχείαν εφαρμογήν των τοιούτων έργων εξεφράσθησαν διάφοροι απόψεις. Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι το θέμα τούτο χρήζει ειδικής μελέτης υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, προς τον σκοπόν εξευρέσεως του καλυτέρου και επωφελεστέρου τρόπου αντιμετωπίσεως του ζητήματος.

8. Υπάρχει μία τελευταία γενικής φύσεως παρατήρησις την οποίαν αι Επιτροπαί επιθυμούν όπως αναφέρουν. Η έγκρισις του Πενταετούς Σχεδίου, και η ψήφισις των ετησίων Προϋπολογισμών Αναπτύξεως, δεν είναι αρκεταί διά την επίτευξιν του επιδιωκομένου σκοπού, ήτοι της Οικονομικής αναπτύξεως της νήσου. Χρειάζεται να αποβάλωμεν πλήρως μερικάς από τας κληρονομίας της παλαιάς Κυβερνητικής μηχανής, ιδιαιτέρως δε την βραδύτητα. Τούτο θα κατορθωθή εάν αι αποφάσεις και αι δραστηριότητες των διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων συντονίζωνται υπό ενός Τμήματος Συντονισμού επί κεφαλής του οποίου να τεθή πρόσωπον κύρους, πείρας και μεγάλης ικανότητος.

Κεφάλαιον Δ2. Ανάπτυξις Υδάτων.

Το προϋπολογιζόμενον κονδύλιον διά την ανάπτυξιν των Υδάτων ανέρχεται εις το ποσόν των £1.051.204. Διά της προσθήκης του ποσού των £160.000 από τους επί των Δανείων Επιτρόπους και του ποσού των £250.000 από την Αμερικανικήν Βοήθειαν, το εν λόγω κονδύλιον ανέρχεται εις το ποσόν των £1.461.204. Το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως προβλέπει σύνολον δαπανών κατά την πενταετίαν 1962—1966 εις έργα Φραγμάτων, Αρδεύσεως, Υδρεύσεως και Ερευνών £16.000.000. Είναι λοιπόν φανερόν ότι το προβλεπόμενον εις τας Δαπάνας Αναπτύξεως του 1962 ποσόν, είναι πολύ κάτω του ενός πέμπτου των δαπανών αίτινες προβλέπονται υπό του Πενταετούς Σχεδίου.

Αι Επιτροπαί πιστεύουν ότι τούτο οφείλεται εις το γεγονός ότι δεν έχουν εισέτι συμπληρωθή αι υδρολογικαί έρευναι και μελέται, και τα απαιτούμενα σχέδια διά τα μεγάλα έργα. Αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως τόσον αι υδρολογικαί μελέται και έρευναι όσον και η εργασία διά την προετοιμασίαν σχεδίων διά μεγάλα έργα αναπτύξεως Υδάτων, επισπευσθούν.

Κατά την συζήτησιν του Κεφαλαίου αυτού (Δ2), τα μέλη των Επιτροπών ησχολήθησαν ιδιαιτέρως με το 'Αρθρον 10 (Υδατοπρομήθεια χωρίων). Διά τον σκοπόν αυτόν προβλέπεται δαπάνη £592.000, δεν υπάρχει δε αμφιβολία ότι διά της διαθέσεως του ποσού αυτού θα σημειωθή αρκετή πρόοδος προς την κατεύθυσνιν της λύσεως του υδρευτικού προβλήματος εις ένα μεγάλον αριθμόν χωρίων. 'Εχοντες όμως υπ' όψιν μας την έκτασιν του υδρευτικού προβλήματος, κυρίως εις την ύπαιθρον, εισηγούμεθα όπως η Εκτελεστική Εξουσία μελετήση την δυνατότητα επιταχύνσεως του ρυθμού εργασίας εις τον τομέα τούτον και διαθέση μεγαλύτερον ποσόν διά της υποβολής συμπληρωματικού Προϋπολογισμού.

Κεφάλαιον Δ3. Γεωργία.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσφωνών την Βουλήν των Αντιπροσώπων την 21ην Αυγούστου, 1961, είπεν ότι «η γεωργία αποτελεί τον κορμόν της Κυπριακής οικονομίας», εδήλωσεν δε ότι ποσόν £7.000.000 θα διατεθή εντός της πενταετίας 1962—1966 διά την γεωργικήν ανάπτυξιν.

Το ποσόν των £836.460 λιρών το προβλεπόμενον υπό του Νομοσχεδίου και το οποίον διά της προσθήκης των £100.000 της Αμερικανικής βοήθειας ανέρχεται εις £936.460, είναι κατά £464.000 μικρότερον του 1/5 του ποσού του προβλεπομένου υπό του Πενταετούς Σχεδίου. Αι Επιτροπαί πιστεύουν ότι η εκτέλεσις των προβλεπομένων έργων θα έχη ευεργετικά αποτελέσματα επί της γεωργίας των περιοχών εις τας οποίας θα γίνουν τα έργα ταύτα.

Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι δέον να δοθή ιδιαιτέρα προσοχή εις την ανάπτυξιν και πρόοδον των συνδέσμων διατηρήσεως του εδάφους, και εις την οικονομικήν ενίσχυσιν και ενθάρρυνσιν της ιδιωτικής πρωτοβουλίας δι' έργα βελτιώσεως και εξημερώσεως της γης — 'Αρθρον 4 του Κεφαλαίου Δ3. Η προσοχή των υπευθύνων, εισηγούμεθα, όπως στραφή ιδιαιτέρως προς τας ορεινάς και λοφώδεις περιοχάς της νήσου.

Αι Επιτροπαί είδον μεθ' ικανοποιήσεως την πρόβλεψιν εκ £30.000 διά την βελτίωσιν της καλουμένης «χαλίτικης» γης ('Αρθρον Αρ. 8 Κεφάλαιον Δ3) και εκφράζουν την ελπίδα ότι η Επιτροπή η ορισθείσα υπό της Κυβερνήσεως διά την υποβολήν εισηγήσεων σχετικώς με τον τρόπον διανομής της χαλίτικης γης, θα συμπληρώση άνευ καθυστερήσεως το έργον της.

'Οσον αφορά το άρθρον 34 του Κεφαλαίου Δ3 το σχετιζόμενον με την ίδρυσιν νέων φυτωρίων, αι Επιτροπαί έχουσι την γνώμην ότι το προβλεπόμενον ποσόν είναι μικρόν. Ακούονται πολλά παράπονα από τον γεωργικόν κόσμον, διά το ότι τα υφιστάμενα φυτώρια δεν ικανοποιούν τας εις δενδρύλλια ανάγκας των δενδροκαλλιεργητών, και επιθυμούμεν να εισηγηθώμεν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και εις το αρμόδιον Υπουργείον ειδικώτερον, όπως μελετήσωσι τόσον την δυνατότητα διαθέσεως μεγαλυτέρου ποσού όσον και την καλυτέραν οργάνωσιν της εργασίας των φυτωρίων.

Κεφάλαιον 4Δ. Κτηνοτροφία.

Διά την ανάπτυξιν της πτηνοτροφίας, το Πενταετές Σχέδιον προβλέπει συνολικήν δαπάνην £500.000.

Το προβλεπόμενον διά το 1962 κονδύλιον διά την κτηνοτροφίαν (Κεφ. 4Δ) εξαιρουμένων την Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (Κεφ. 5Δ), ανέρχεται εις το ποσόν των £156.110. Το ποσόν τούτο είναι κατά πολύ μεγαλύτερον του 1/5 του συνόλου των δαπανών των προβλεπομένων υπό του Πενταετούς Σχεδίου. Κατά την γνώμην των Επιτροπών η έμφασις αύτη η διδομένη εις την ανάπτυξιν των κτηνοτροφίας είναι δικαιολογημένη και δέον να συνεχισθή, εάν θέλωμεν να υπερπηδηθή η παρατηρουμένη καθυστέρησις, να ορθοποδήση η κτηνοτροφία και να γίνη η νήσος αυτάρκης εις ζωϊκά προϊόντα, ήτοι εις κρέας και γαλακτοκομικά είδη.

Συζητούντες το Κεφάλαιον τούτο θεωρούμεν ότι είναι η κατάλληλος ευκαιρία να εισηγηθώμεν προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν την μελέτην του θέματος της βοσκήσεως εις τα χαμηλά δάση. Αι Επιτροπαί δεν εισηγούνται ότι πρέπει να επιτραπή η βόσκησις, αλλ' ότι το θέμα πρέπει να μελετηθή επιστημονικώς διά να αποδειχθή εάν η απαίτησις των κτηνοτρόφων δι' ελευθέραν βόσκησιν εις τα χαμηλά δάση είναι δικαιολογημένη ή όχι.

5Δ. Κτηνιατρικαί Υπηρεσίαι

Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι, λόγω του ότι η Κύπρος είναι κυρίως γεωργική χώρα, επιβάλλεται όπως αι Κτηνιατρικαί Υπηρεσίαι της Δημοκρατίας ευρίσκονται εις θέσιν να ανταποκρίνωνται προς τας ανάγκας του τόπου.

Εφ' όσον η επιθυμία της Εκτελεστικής Εξουσίας είναι να ενθαρρύνη την κτηνοτροφίαν, αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι ο παρών αριθμός των Κυβερνητικών κτηνιάτρων είναι μικρός και πρέπει να αυξηθή.

6Δ. Ανάπτυξις Δασών

Τα προνοούμενα έξοδα του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως 1962 διά την ανάπτυξιν Δασών ανέρχονται εις £227.000, δηλ. £128.500 εκ της Ειδικεύσεως Πιστώσεων εκ του Ταμείου Αναπτύξεως, και £98.500 εκ της Αμερικανικής Βοηθείας. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η Ολική Δαπάνη η προνοουμένη εις το Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως ανέρχεται εις £1.000.000, τότε η δαπάνη εκ £227.000 διά το έτος 1962 υπερβαίνει το 1/5 της ολικής δαπάνης. Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι τα προνοούμενα ποσά διά το 1962 εξυπηρετούν κάλλιστα τους σκοπούς διά τους οποίους θα διατεθούν. Με ιδιαιτέραν ευχαρίστησιν αι Επιτροπαί επικροτούν το έργον το οποίον γίνεται αναφορικώς προς τα προστατευτικά έργα κατά των πυρκαϊών, τας βελτιώσεις εις το οδικόν δίκτυον των δασών και το δασικόν σύστημα τηλεπικοινωνίας.

7Δ. Αλιεία

Αι Επιτροπαί με πολλήν έμφασιν τονίζουν το γεγονός ότι το ποσόν των £4.600 το οποίον προβλέπεται όπως εξοδευθή κατά το 1962 εκ του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, και το επιπρόσθετον ποσόν εκ £30.000 εκ των επί των Δανείων Επιτρόπων είναι πολύ μικρά και ανεπαρκή διά να ανταποκριθούν εις τους σκοπούς διά τους οποίους διατίθενται.

Συμφώνως του Πενταετούς Προγράμματος Οικονομικής Αναπτύξεως προβλέπεται ολική δαπάνη εκ £400.000. Επομένως το ποσόν των £34.600 διά το 1962 είναι κατά πολύ ολιγώτερον του αναλογούντος δι' έν έτος ποσού, δηλ. του 1/5.

Κεφάλαιον 8Δ. Χρηματοδότησις Αναπτύξεως.

Κατά την προσφώνησίν του προς την Βουλήν την 21ην Αυγούστου 1961, ο Εξοχώτατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας εδήλωσεν ότι «η Κυβέρνησις θα παράσχη διά των Συνεργατικών Τραπεζών μακροπρόθεσμον δάνειον εκ δύο εκατομμυρίων λιρών προς τους γεωργούς διά βελτίωσιν των κτημάτων των και ανάπτυξιν της παραγωγικότητος....»

Το άρθρον 1 του Κεφαλαίου 8Δ προβλέπει ποσόν ενός εκατομμυρίου λιρών δι' αγροτικάς πιστώσεις. Αι Επιτροπαί συμφωνούν πλήρως προς την απόφασιν αυτήν της Εκτελεστικής Εξουσίας και εισηγούνται προς την Βουλήν την έγκρισιν του εν λόγω ποσού, υπό την προϋπόθεσιν ότι θα εισαχθή ειδική νομοθεσία ρυθμίζουσα τον τρόπον κατανομής του ποσού τούτου εις τους γεωργούς, και διά τούτο αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως προ του εν λόγω άρθρου τεθή διπλούς σταυρός (++) του οποίου η ερμηνεία είναι η ακόλουθος:

«Οσάκις άρθρον τι του Προϋπολογισμού σημειούται διά δύο σταυρών (++) τούτο υποδηλοί ότι δεν θα γίνη δαπάνη μέχρις ότου κατατεθή εις την Βουλήν νομοσχέδιον ρυθμίζον τον τρόπον διαθέσεως της αναφερομένης δαπάνης και ψηφισθή τούτο εις Νόμον».

Το άρθρον 2 του Κεφαλαίου 8Δ προβλέπει ποσόν £600.000 διά την Τράπεζαν Αναπτύξεως. Εις το ποσόν τούτο δέον να προστεθή και ποσόν £360.000 προερχόμενον από άλλας εξωτερικάς πηγάς. Αι Επιτροπαί είναι ομόφωνοι ότι το θέμα τούτο της ιδρύσεως Τραπέζης Αναπτύξεως είναι σοβατώτατον και ότι διά τούτο η ίδρυσις της Τραπέζης δέον να γίνη δι' ειδικού Νόμου, όστις θα ρυθμίζη τον χαρακτήρα της Τραπέζης, την λειτουργίαν της και τον επ' αυτής έλεγχον του Κράτους. Διά τούτο αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως προ του εν λόγω άρθρου τεθή διπλούς σταυρός (++) του οποίου η ερμηνεία έχει αναφερθή ανωτέρω.

Κεφάλαιον 9Δ. Εμπόριον και Βιομηχανία.

Κατά την εξέτασιν του Κεφαλαίου τούτου υπό των Επιτροπών, διεπιστώθη η επιθυμία της Κυβερνήσεως διά την ανάπτυξιν του Εμπορίου και της Βιομηχανίας. Η χορήγησις δανείων εκ £300.000 υπό της Κυβερνήσεως εις βιομηχάνους διά την ανέγερσιν νέων χώρων διά την αποθήκευσιν οίνων καθώς και η απόφασις περί ιδρύσεως Τραπέζης Αναπτύξεως, με κύριον σκοπόν την χορήγησιν μακροπροθέσμων δανείων εις Κυπριακάς Βιομηχανίας, αποδεικνύουν το ενδιαφέρον της Κυβερνήσεως εις τον τομέα τούτον.

Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι πρέπει να γίνεται αυστηρότερον έλεγχος επί των εξαγομένων προϊόντων και συγκεκριμένως επί της ποιότητος αυτών, διά να μη δυσφημούνται τα Κυπριακά προϊόντα. Αι Επιτροπαί επίσης έχουν την γνώμην ότι το προνοούμενον ποσόν υπό το 'Αρθρον 1 είναι πολύ μικρόν.

Με ιδιαιτέραν ικανοποίησιν αι Επιτροπαί ενέκριναν τα υπό τα 'Αρθρα 6 και 7 ποσά εκ £2.000 και £50.000 διά την ενθάρρυνσιν κατασκευής αναμνηστικών αντικειμένων και την ενθάρρυνσιν της Οικοτεχνίας.

Αι Επιτροπαί συζητήσασαι το θέμα της Βιομηχανικής αναπτύξεως, εισηγούνται προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως αναθέση εις ειδικούς την μελέτην του θέματος της Κυβερνητικής συμμετοχής εις βιομηχανικάς ή άλλας επιχειρήσεις εις τας οποίας μόνον του το ιδιωτικόν Κυπριακόν Κεφάλαιον δεν είναι πρόθυμον ή εις θέσιν να επιδοθή.

Κεφάλαιον 10Δ. Μεταλλεία

Εις το Κεφάλαιον 10Δ Μεταλλεία, προβλέπεται ποσόν £12.994 διά γεωλογικήν επισκόπησιν.

Κατά την προσφώνησίν Του προς την Βουλήν ο Εξοχώτατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπεγράμμισε την πολλαπλώς αξιόλογον συμβολήν του ορυκτού πλούτου της νήσου εις την οικονομίαν της πατρίδος μας. Ετόνισεν όμως ότι «η μεταλλευτική οικονομία της Κύπρου εμφανίζει μίαν ασθενή πλευράν, διότι σημειούται βαθμιαία εξάντλησις των κοιτασμάτων....»

Είναι διά τούτο που αι Επιτροπαί θεωρούν την διεύρυνσιν του Κυπριακού υπεδάφους ως έργον υψίστης σπουδαιότητος, το οποίον θα είναι συμφερώτερον διά την Κύπρον εάν αναληφθή μετά δραστηριότητος υπό της συσταθείσης Κυβερνητικής Υπηρεσίας Γεωλογικών Ερευνών.

Αι Επιτροπαί έχουσιν επίσης την γνώμην ότι επέστη ήδη ο καιρός διά να μελετηθή εάν η ισχύουσα περί Μεταλλείων Νομοθεσία χρήζει οιασδήποτε τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως.

Κεφάλαιον 11Δ. Τουρισμός.

Διά το Κεφάλαιον τούτο προνοείται δαπάνη εκ £87.000 διά το έτος 1962, δηλ. £86.000 εκ της Ειδικεύσεως Πιστώ-

σεως εκ του Ταμείου Αναπτύξεως και £1.000 εκ της Αμερικανικής Βοηθείας. Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι η προνοουμένη δαπάνη διά τον τουρισμόν είναι πολύ μικρά. Εις το Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως προνοείται ολική δαπάνη εκ £3.000.000. Επομένως το ποσόν των £87.000 το οποίον προνοείται ως δαπάνη διά το 1962 είναι πολύ μικρότερον του αναλογούντος ποσού δι' έν έτος, δηλ. του 1/5.

Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι πρέπει να δοθή ιδιαιτέρα σημασία υπό της Κυβερνήσεως αναφορικώς με την ανάπτυξιν του Τουρισμού. Η Κύπρος λόγω του αρχαιολογικού θησαυρού και των φυσικών καλλονών της διαθέτει μίαν τεραστίαν πηγήν εσόδων εκ του τουρισμού και η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει να προχωρήση το ταχύτερον εις την όσον το δυνατόν μεγαλυτέραν ανάπτυξιν του τουρισμού της Νήσου.

Κεφάλαιον 12Δ. Ανάπτυξις Οδών.

Διά την ανάπτυξιν των οδών προβλέπεται ποσόν £920.225. Εάν εις το ποσόν τούτο προστεθή και ποσόν £61.800 από την Αμερικανικήν Βοήθειαν και £24.000 από άλλας εξωτερικάς πηγάς, το σύνολον των δαπανών θα ανέλθη εις £1.006.025. Εάν ληφθή υπ' όψιν ότι εις το Πενταετές Σχέδιον προβλέπεται σύνολον δαπανών £5.460.000, αι προβλεπόμεναι διά το τρέχον έτος δαπάναι είναι ικανοποιητικαί.

Αι Επιτροπαί γνωρίζωσιν ότι αι ανάγκαι διά την ανάπτυξιν των χωριτικών κυρίως οδών είναι πολύ μεγάλαι και η θεραπεία των δεν είναι δυνατόν να επιτευχθή από το πρώτον έτος του Πενταετούς Σχεδίου. Έχομεν όμως την γνώμην ότι διά την επιλογήν των οδικών έργων του δευτέρου και των επομένων ετών του Σχεδίου θα απαιτηθή μεγαλυτέρα και περισσότερον προσεκτική μελέτη, ούτως ώστε να δοθή προτεραιότης εις τας οδούς αίτινες πράγματι πρέπει να τύχωσι προτεραιότητος λαμβανομένης υπ' όψιν της καταστάσεως εις την οποίαν ευρίσκονται, της εξυπηρετήσεως την οποίαν ήδη προσφέρουν εις τον πληθυσμόν και εις την οικονομίαν του τόπου.

Κεφάλαιον 13Δ. Λιμένες και Αερολιμένες

Το προβλεπόμενον ποσόν ανέρχεται εις £1.377.815. Το μεγαλύτερον μέρος του ποσού αυτού θα εξοδευθή διά την εκτέλεσιν δύο έργων, ήτοι της βελτιώσεως του Λιμένος Αμμοχώστου και της συνεχίσεως των εργασιών διά τα ακραία κτίρια του αερολιμένος Λευκωσίας.

Κεφάλαιον 14Δ. Δημόσια Κτίρια.

Το σύνολον των δαπανών διά το Κεφάλαιον τούτο, δηλ. £93.800 αποτελεί περίπου το 1/5 του ποσού το οποίον προνοείται εις το Πενταετές Πρόγραμμα εκ £500.000.

Αι Επιτροπαί ελπίζουν ότι διαρκούσης της περιόδου του Πενταετούς Προγράμματος θα καταρτισθούν και πραγματοποιηθούν τα ακριβή σχέδια διά τα Δημόσια Κτίρια ούτως ώστε ταύτα να είναι επαρκή διά τας ανάγκας της Δημοκρατίας διά να αποφευχθούν αι ετήσιαι επιβαρύνσεις επί των Προϋπολογισμών.

Κεφάλαιον 15Δ. Πολεοδομία και Οίκησις.

Αι Επιτροπαί εγκρίνουσι το προβλεπόμενον ποσόν.

Εν σχέσει με το άρθρον 1 Σχέδιον οικήσεως χαμηλού κόστους, αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως γίνη μία ενδελεχής μελέτη του στεγαστικού προβλήματος της νήσου ως τούτο εμφανίζεται εις όλας τας πόλεις και εις την ύπαιθρον, και όπως αι μελλοντικαί δαπάναι στηρίζωνται επί της τοιαύτης μελέτης.

Αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως το σημείον + το ευρισκόμενον προ του άρθρου 1 του Κεφαλαίου 15Δ απαλειφθή.

Κεφάλαιον 16Δ. Ιατρικαί Υπηρεσίαι

Ο Εξοχώτατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπεγράμμισεν ενώπιον της Βουλής την σημασίαν της βελτιώσεως των Ιατρικών Υπηρεσιών της Νήσου. Η Α.Ε. εδήλωσεν ότι η Κυβέρνησις σκοπεύει να διαθέση ποσόν £2.000.000 κατά την διάρκειαν της πενταετίας με σκοπόν την αύξησιν του αριθμού των νοσοκομειακών κλινών, την αύξησιν της παροχής ιατρικών υπηρεσιών προς τον αγροτικόν πληθυσμόν, τον καλύτερον εξοπλισμόν των νοσοκομείων και την λήψιν διαφόρων άλλων προοδευτικών μέτρων.

Το προβλεπόμενον υπό του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου ποσόν διά το πρώτον έτος του Πενταετούς Σχεδίου ανέρχεται εις £279.563, είναι δηλ. κατά πολύ μικρότερον του ενός πέμπτου της δαπάνης της προβλεπομένης διά την πενταετίαν.

Αι Επιτροπαί παρατηρούν ότι δεν γίνεται εφέτος πρόβλεψις διά την ανέγερσιν νέων αγροτικών υγειονομικών μονάδων. Τα προβλεπόμενα υπό του άρθρου 5 του Κεφαλαίου 16Δ ποσά αφορούν συνέχισιν σχεδίων του παρελθόντος έτους. Εισηγούμεθα όπως η Εκτελεστική Εξουσία μελετήση το σοβαρώτατον θέμα της επαρκούς παροχής ιατρικών υπηρεσιών εις την ύπαιθρον και προσπαθήση να το λύση διά του διορισμού του απαραιτήτου αριθμού αγροτικών ιατρών και άλλου προσωπικού και της δημιουργίας περισσοτέρων Αγροτικών Υγειονομικών Μονάδων.

Κεφάλαιον 17Δ. Αγροτική Ανάπτυξις

Η προνοουμένη δαπάνη διά το έτος 1962 διά το Κεφάλαιον αυτό ανέρχεται εις £283.300 δηλ. £177.300 εκ της Ειδικεύσεως Πιστώσεως εκ του Ταμείου Αναπτύξεως και £106.000 εκ της Αμερικανικής Βοηθείας. Αι Επιτροπαί διεπίστωσαν με πλήρη ικανοποίησιν την προσπάθειαν της Εκτελεστικής Εξουσίας όπως προωθήση την ανάπτυξιν των αγροτικών περιφερειών· ελπίζουν δε ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα εξακολουθήση με εντονώτερον ρυθμόν κατά τα επόμενα έτη διά την ανάπτυξιν της υπαίθρου. Αι Επιτροπαί διεπίστωσαν ότι το ποσόν των £5.000 διά φωτισμόν χωριτικών οδών υπό το Άρθρον 11 είναι πολύ μικρόν.

Κεφάλαιον 18Δ. Αρχαιότητες.

Διά το Κεφάλαιον τούτο προνοείται δαπάνη εκ £70.500 δηλ. £60.500 εκ της Ειδικεύσεως Πιστώσεως εκ του Ταμείου Αναπτύξεως και £10.000 εκ της Αμερικανικής Βοηθείας.

Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι πρέπει να προωθηθή η αξιοποίησις των αρχαιολογικών θησαυρών της Νήσου, διότι τούτο θα συμβάλη κατά μέγα μέρος εις την ανάπτυξιν του Τουρισμού.

Κεφάλαιον 19Δ. Εργασία και Κοινωνικαί Ασφαλίσεις.

Ουδεμίαν παρατήρησιν έχομεν επί των προβλεπομένων υπό το Κεφάλαιον τούτο κονδυλίων. Δεν έχομεν αμφιβολίαν ότι αι σχετιζόμεναι έρευναι, μελέται και εκπαίδευσις θα αποβούν χρήσιμοι.

Κεφάλαιον 20Δ. Υπηρεσίαι Κοινωνικής Προνοίας.

Αι Επιτροπαί ουδεμίαν παρατήρησιν έχουν επί των προβλεπομένων κονδυλίων.

Κεφάλαιον 21Δ. Άλλαι Υπηρεσίαι.

Μερικά μέλη των Επιτροπών επεφύλαξαν τα δικαιώματά των αναφορικώς προς το προνοούμενον υπό του Άρθρου 17 ποσόν εκ £160.000 δι' αγοράν μηχανημάτων και εξοπλισμού.

Κεφάλαιον 22Δ. Μη προβλεπόμεναι δαπάναι.

Μερικά μέλη των Επιτροπών φρονούν ότι το ποσόν των £200.000 υπό το Κεφάλαιον τούτο είναι πολύ υψηλόν.

Ο κ. Τζιρκώτης εδήλωσεν ότι θα τηρήση αποχήν κατά την ψηφοφορίαν επί του Νομοσχεδίου τούτου διότι η Επαρχία Λάρνακος αδικείται. Επιφυλάσσει δε τα δικαιώματά του να αγορεύση εις την Βουλήν επί του θέματος τούτου. Εδήλωσεν επίσης ότι θα καταψηφίση το κονδύλιον των £70.000 το αναφερόμενον εις το 9ον άρθρον του 13ου Κεφαλαίου. Εξηγήσεις διά την στάσιν του αυτήν θα δώση από του βήματος της Βουλής κατά την συζήτησιν του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Κατά προσθέτους πληροφορίας ληφθείσας εκ του Υπουργείου Οικονομικών, επενέχθησαν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις και προσθήκαι εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως 1962 τον υποβληθέντα εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων.

1) Εις την 5ην σελίδα του Ελληνικού και του Τουρκικού κειμένου αντί «Λεπτομέρειαι Δαπάνης» να γίνη «Πίναξ Δαπαπών».

2) Εις την αρχήν εκάστης σελίδος από της σελίδος 6 μέχρι της σελίδος 61 του Ελληνικού κειμένου και σελίδος 51 του Τουρκικού κειμένου αντί «Προϋπολογισμός Αναπτύξεως 1962» να γίνει «Προϋπολογισμός Απαπτύξεως — Πίναξ Δαπανών 1962».

3) Κεφάλαιον 2Δ. Ανάπτυξις Υδάτων.

Σελίς 8 του Ελληνικού, και του Τουρκικού κειμένου Σελίς 9, 'Αρθρον 13 Σχέδια Εμπλουτισμού Υπογείων Υδάτων (ιι) Αμμοχώστου. Εις την στήλην «Προϋπολογισθείσα Δαπάνη διά την χρήσιν του έτους 1962 εκ του Ταμείου Αναπτύξεως» να προστεθή το ποσόν «£786». Εις τας επεξηγήσεις έναντι του ανωτέρω ποσού πρέπει να προστεθούν τα ακόλουθα:—

«(ιι) Επαναψήφισις. Συνέχισις Παλαιού Σχεδίου διά το οποίον υπολογίζεται ότι θα έχουν δαπανηθή £18.214 μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου, 1961».

Το Σύνολον 'Αλλων Δαπανών διά το Κεφάλαιον τούτο αντί «£1.022.500» να γίνη «£1.029.286» και το Γενικόν Σύνολον Δαπανών Αναπτύξεως Υδάτων Δ αντί «£1.051.204» να γίνη «£1.057.990».

4) Κεφάλαιον 3Δ. Γεωργία.

Μετά από την ονομασίαν του Κεφαλαίου τούτου να προστεθή η λέξις «Διοίκησις» και αι λέξεις «Εγγειοβελτιωτικά 'Εργα» να μεταφερθούν μετά τας λέξεις «'Αλλαι Δαπάναι».

Εις το άρθρον 3(ι) Μείον Δαπάναι. Η λέξις «Δαπάναι» να γίνη «Δικαιώματα»: Εις το Τουρκικόν κείμενον να τροποποιηθή εις «Μείον: Δικαιώματα».

Το 'Αρθρον 27 «Σπόροι διά Φυτώρια» να γίνη «Φυτώρια Σπόρων».

5) Κεφάλαιον 9Δ. Εμπόριον και Βιομηχανία.

Σελίς 24 εις το Ελληνικόν κείμενον 'Αρθρον 7. «Ενθάρρυνσις Αγροτικής Βιομηχανίας» να γίνη «Ενθάρρυνσις Οικοτεχνίας».

6) Κεφάλαιον 12Δ. Ανάπτυξις Οδών.

Σελίς 30 του Ελληνικού και Σελίς 26 του Τουρκικού κειμένου. 'Αρθρον 2 μετά από «(1) Πύλη Ξηράς, Αμμοχώστου» να προστεθούν τα ακόλουθα» — Απαλλοτρίωσις γης». Εις την σελίδα επεξηγήσεων έναντι του ποσού των £18.020 μετά τον αριθμόν 2 να προστεθή «(ι)». Επίσης να προστεθούν αμέσως μετά το εδάφιον «(ι)» τα ακόλουθα «(ιι) Πύλη Ξηράς, Αμμοχώστου — Βελτίωσις» και εις την στήλην «Προϋπολογισθείσα Δαπάνη διά την χρήσιν του έτους 1962 εκ του Ταμείου Αναπτύξεως» να εγγραφή το ποσόν «£111».

Εις την σελίδα επεξηγήσεων έναντι του ποσού τούτου να προστεθούν τα ακόλουθα:

«(ιι) Επαναψήφισις κονδυλίου. Συνέχισις παλαιού σχεδίου διά το οποίον υπολογίζεται ότι θα έχουν δαπανηθή £1.389 μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961».

'Αρθρον 9. Οδική Αρτηρία «Β» ('Αγιος Δομέτιος — Παρακαμπτήριος Οδός Ορτάκιογιου). Το ποσόν £3.000 να γίνη «£6.800».

Εις το τέλος της σελίδος 30 του Ελληνικού κειμένου το ποσόν εις Μεταφοράν £690.460 να γίνη £694.371.

Εις την σελίδα 32 του Ελληνικού κειμένου το ποσόν εκ Μεταφοράς £690.460 να γίνη £694.371.

Το Σύνολον Δαπανών Αναπτύξεως Οδών αντί Δ/£920.225 να γίνη £924.136.

7) Κεφάλαιον 13Δ. Λιμένες και Αερολιμένες.

Σελίς 34 του Ελληνικού και σελίς 28 του Τουρκικού κειμένου. 'Αρθρον 4 «Λιμήν Κυρηνείας — Φάσις 1» να διαγραφούν τα εξής « — Φάσις 1».

8) Κεφάλαιον 15Δ. Πολεοδομία και Οίκησις.

Σελίς 36 του Ελληνικού και Σελίς 30 του Τουρκικού κειμένου. 'Αρθρον 1. Ο σταυρός προ των λέξεων «Σχέδιον Οικήσεως Χαμηλού Κόστους» να διαγραφή.

9) Κεφάλαιον 18Δ. Αρχαιότητες.

Σελίς 46 του Ελληνικού και Σελίς 36 του Τουρκικού κειμένου. 'Αρθρον 20 η λέξις «Nassorum» να γίνη «Vasorum».

10) Κεφ. 22Δ.

Σελίς 56 του Ελληνικού και σελίς 46 του Τουρκικού κειμένου. Η ονομασία του Κεφαλαίου τούτου «'Εκτακτοι Δαπάναι» να γίνη «Μη προβλεπόμεναι Δαπάναι».

Επίσης εις το 'Αρθρον 1 η λέξις «'Εκτακτοι» να γίνη «Μη Προβλεπόμεναι».

Καθώς και εις το σύνολον η λέξις «εκτάκτων» να γίνη «μη προβλεπομένων».

Εις την σελίδα των επεξηγήσεων η λέξις «'Εκτακτοι» μετά τον Αριθμόν 22 να γίνη «Μη Προβλεπόμεναι».

Αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως η ανώτατη κλίμαξ καταργηθή, και τούτο ίνα υπάρχη ομοφωνία μεταξύ των δύο προϋπολογισμών, Τακτικού και Αναπτύξεως.

11) Σελίς 4. Συγκεφαλαίωσις Δαπανών Αναπτύξεως.

2. Ανάπτυξις Υδάτων. Εις την στήλην «Προϋπολογισμούς 1962» το ποσόν «£1.051.204» να γίνη «£1.057.990».

12. Ανάπτυξις Οδών. Εις την Στήλην «Προϋπολογισμός 1962» το ποσόν «£920.225» να γίνη «£924.136» και το Σύνολον δι' 'Εργα Υποδομής «£2.591.840» να γίνη «£2.595.751».

19. Εργασία και Κοινωνικαί Ασφαλίσεις. Εις το Ελληνικόν κείμενον εις την στήλην «Προϋπολογισμός 1962» το ποσόν «£11.220» να γίνη «£10.220».

Το Γενικόν Σύνολον εις την στήλην «Προϋπολογισμός 1962» αντί «£7.554.750» να γίνη «£7.565.447».

12) Σελίς 3. Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους 1962.

(α) Προϋπολογισμός Δαπανών ως εκτίθεται εν λεπτομερεία εις την σελίδα 4. Το ποσόν «£7.554.750» να γίνη «£7.565.447».

(β) Προϋπολογιζόμενον υπόλοιπον κατά την 31ην Δεκεμβρίου, 1962 «216.638» να γίνη «£205.941».

13)

(α) Εις την επικεφαλίδα του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμου του 1962, το ποσόν «Επτά Εκατομμύρια Πεντακοσίας Πεντήκοντα Τέσσαρας Χιλιάδας Επτακοσίας Πεντήκοντα Λίρας» να γίνη «Επτά Εκατομμύρια Πεντακοσίας Εξήκοντα Πέντε Χιλιάδας Τετρακοσίας Τεσσαράκοντα Επτά Λίρας».

(β) Εις την σημείωσιν του περιθωρίου του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμου του 1962, εις το 'Αρθρον 2 το ποσόν £7.554.750 πρέπει να γίνη £7.565.447.

(γ) Εις το 'Αρθρον 2 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμου του 1962, αι λέξεις «επτά εκατομμυρίων πεντακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων χιλιάδων επτακοσίων πεντήκοντα λιρών» να αντικατασταθούν διά των λέξεων «επτά εκατομμυρίων πεντακοσίων εξήκοντα πέντε χιλιάδων, τετρακοσίων τεσσαράκοντα επτά λιρών».

(δ) Εις το τέλος της σημειώσεως του περιθωρίου του 'Αρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμου του 1962 του Ελληνικού κειμένου, να προστεθούν αι ακόλουθοι λέξεις: «του ιδίου κεφαλαίου».

14) Αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως το ως άνω Νομοσχέδιον, ως τούτο ετροποποιήθη υπ' αυτής, ψηφισθή υπό της Βουλής εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εληξεν η ανάγνωσις της εκθέσεως των Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού εις την Ελληνικήν γλώσσαν. Παρακαλώ όπως αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εληξεν η ανάγνωσις της εκθέσεως των Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού επί του θέματος της Ειδικεύσεως Πιστώσεως διά τους σκοπούς βελτιώσεως και αναπτύξεως.

Η συζήτησις του Προϋπολογισμού θα αρχίση την Δευτέραν εις τας 2.30 μ.μ. και θα συνεχίσωμεν μέχρι ψηφίσεως του Προϋπολογισμού.

Εάν υπάρχουν ομιληταί οι οποίοι προτίθενται να αγορεύσουν δύνανται να δηλώσουν τα ονόματα των τώρα.

Μέχρι της στιγμής έχω εγγράψει τους κ.κ. Κ. Τζιρκώτην, Ανδρέαν Ζιαρτίδην, Δάφνην Παναγίδην, Χαμπήν Μιχαηλίδην, Νεπήλ Ναπή, Βάσον Λυσσαρίδην, Πέτρον Στυλιανού, Ηρόδοτον Νικολα·ί·δην, Τουμαζήν, Γεώργιον Ιωαννίδην.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ:

Σιβιτανίδης κ. Πρόεδρε, Πανίκος Σιβιτανίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πανίκος Σιβιτανίδης, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Ιωσήφ Γιαμάκης.

Ο κατάλογος των εγγραφέντων αγορητών έχει ως ακολούθως: Ενεγράφησαν οι ακόλουθοι έντιμοι Βουλευταί: κ. κ. Τζιρκώτης, κ. Ζιαρτίδης, κ. Δάφνης Παναγίδης, κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, κ. Νεπήλ Ναπή, κ. Βάσος Λυσσαρίδης, κ. Πέτρος Στυλιανού, κ. Ηρόδοτος Νικολα·ί·δης, κ. Τουμαζής, κ. Πανίκος Σιβιτανίδης, κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, κ. Ιωσήφ Γιαμάκης, κ. Ποταμίτης.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Ελπίζω ότι θα επιτραπή και εις μη εγγραφέντες να ομιλήσουν, μετά το πέρας των ομιλιών των εγγραφέντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς. Ο λόγος διά τον οποίον εζήτησα να εγγραφούν σήμερον είναι διότι οι εγγραφέντες αγορεύουν πρώτοι και κατόπιν εκείνοι οι οποίοι θα ζητήσουν τον λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Υπάρχουν μερικοί που θέλουν να ομιλούν τελευταίοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνήθως τον τελευταίον λόγον τον έχει ο Πρόεδρος.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Διά να μην θεωρηθή ότι θέλω να ομιλήσω τελευταίος κ. Πρόεδρε, παρακαλώ όπως με εγγράψετε από σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του μεγάλου αριθμού των αγορητών θα εισηγούμην όπως αρχίσωμεν την συνεδρίασιν την Δευτέραν το πρωί.

Δεν πρέπει να λησμονώμεν ότι υπάρχει μόνον ένας διερμηνεύς και δεν είναι δυνατόν εις μίαν συνεδρίασιν η οποία θα αρχίση από ώραν 2.30 το απόγευμα και θα προχωρήση μέχρι των πρωινών ωρών άνευ διαλειμμάτων, να μεταφράση όλας αυτάς τας ομιλίας, επιπροσθέτως δε και τας ομιλίας άλλων που θα αγορεύσουν, ο δε Προϋπολογισμός πρέπει να ψηφισθή το αργότερον μέχρι της Τρίτης διά να δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την Τετάρτη. Επομένως η προσεχής συνεδρίασις ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, την 10ην πρωϊνήν ώραν.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εάν είναι δυνατόν κ. Πρόεδρε να ορισθή το απόγευμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Την ιδίαν παράκλησιν υποβάλλω και εγώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

Ν. ΝΑΠΗ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Λαμβάνων υπ' όψιν όσα έχετε είπει και συμφωνών πλήρως με αυτά, θα παρεκάλουν όπως καθορισθή χρόνος διά τους συναδέλφους, οι οποίοι θα αγορεύσουν, και, επίσης, όπως ούτοι αγορεύσουν κατά την διάρκειαν του καθορισθησομένου τούτου χρόνου εν συντομία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Νομίζω ότι το θέμα είναι σοβαρόν, έντιμε κ. Πρόεδρε, και δεν πρέπει να καθορισθή χρόνος, φέρω ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ορθή τοποθέτησις κατά την γνώμην μου είναι ότι δεν πρέπει να ορισθή χρόνος μέχρις ότου αγορεύσουν 2 ή 3 αγορηταί, οι οποίοι εν εκτάσει θα θέσουν τας απόψεις παρατάξεων ή ομάδων. Μετά από αυτούς τους κυρίους αγορητάς, εκείνοι οι οποίοι θέλουν να αγορεύσουν επί συμπληρωματικού θέματος θα ήτο εύκολον δι' αυτούς να ορισθή χρόνος μετά από την εξάντλησιν της συζητήσεως του θέματος.

Αντιλαμβάνομαι ότι πολλά μέλη πιθανόν να δυσκολεύωνται να παρευρεθούν εις την συνεδρίασιν εάν ορισθή το πρωί, λόγω ιδιωτικών ασχολιών.

Λυπούμαι όμως, αλλά δεν νομίζω ότι μπορεί να καθυστερήση η συζήτησις του Προϋπολογισμού· η δε καθυστέρησις ενάρξεως της εργασίας της συνεδριάσεως από το πρωί μέχρι το απόγευμα θα σημαίνη, κατά την γνώμην μου, ότι θα είναι αδύνατον να λήξη η συζήτησις του Προϋπολογισμού μέχρι της Τρίτης.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν, την 10ην πρωϊνήν.

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε,

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού, μιας από τας δύο Επιτροπάς που εξήτασαν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, θεωρώ υποχρέωσίν μου να θέσω ενώπιον της Βουλής την εξαιρετικήν συμβολήν 4 μελών των Επιτροπών, τα οποία ηργάσθησαν διά την σύνταξιν της Εκθέσεως των Επιτροπών. Τα μέλη αυτά είναι οι έντιμοι Τίτος Φάνος, Ιωσήφ Γιαμάκης, Ανδρέας Ζιαρτίδης και Νεπήλ Ναπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Προϋπολογισμού διότι έφερεν εις γνώσιν της Βουλής την εξαιρετικήν εργασίαν την οποίαν προσέφεραν τα αναφερθέντα υπ' αυτού μέλη. Δεν θα αναφερθώ εις το παρόν στάδιον εις το θέμα αυτό διότι μετά την ψήφισιν του Προϋπολογισμού είχα υπ' όψιν μου να ευχαριστήσω τόσον την Επιτροπήν Οικονομικών όσον και την Επιτροπήν Προϋπολογισμού διά τον παραδειγματικόν τρόπον με τον οποίον ηργάσθησαν διά να μπορέση να ψηφισθή ο Προϋπολογισμός εντός χρόνου ολιγωτέρου των τριών μηνών. Ο κανονικός χρόνος ο οποίος χρειάζεται διά την μελέτην ενός Προϋπολογισμού υπό της Βουλής είναι περίπου τρεις μήνες. Δι' αυτό και το Σύνταγμα προβλέπει ότι ο Προϋπολογισμός πρέπει να καταβάλλεται τρεις μήνας προ της λήξεως του έτους.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Δευτέραν την 10ην πρωϊνήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

('Ωρα λήξεως 12.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 26ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 10.27 π.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 18, Τούρκοι 2, Σύνολον 20.

Απόντες:

Ἕλληνες 16, Τούρκοι 13, Σύνολον 29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Ὑπάρχει, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η συνέχισις της συζητήσεως του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμου του 1962.

Ανεγνώσθη η έκθεσις των δύο Επιτροπών εις την Βουλήν και ενεγράφησαν ομιληταί. Ο πρώτος εγγεγραμμένος ομιλητής είναι ο κ. Γεώργιος Τζιρκώτης.

Ἔχει τον λόγον ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Είναι πραγματικώς οδυνηρόν δι' εμέ διότι αναγκάζομαι σήμερον από τον ρουν των πραγμάτων να απόσχω ως ελέχθη κατά την ανάγνωσιν της εκθέσεως, από την σημερινήν ψηφοφορίαν. Δυστυχώς η αποχή είναι η μόνη οδός η οποία εναπομένει διά να εκφρασθή δι' εμού η έντονος διαμαρτυρία και αγανάκτησις μιας ολοκλήρου επαρχίας έναντι μιας καταστάσεως, η οποία επαναλαμβάνεται δυστυχώς διά δευτέραν φοράν. Ποτέ μου δεν μπορούσα να φαντασθώ ότι εγώ Βουλευτής συμπολιτεύσεως θα ηναγκαζόμην ποτέ να απόσχω από την ψηφοφορίαν Νομοσχεδίου και δη του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, το οποίον θα εστέλλετο από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Εάν θα πράξω τούτο σήμερον θέλω να τονίσω ότι δεν θα το κάμω διά να επικρίνω αλλά διά να υποδείξω σφάλματα, και όπως όλοι γνωρίζωμεν, τα σφάλματα είνα ανθρώπινα. Δεν υπάρχει ούτε άνθρωπος ούτε Κυβέρνησις αλάνθαστος και διά τον λόγον τούτον όταν ένας υποπίπτη εις σφάλμα τούτο δεν είναι υποτιμητικόν. Ὑποτιμητικόν είναι όταν του υποδεικνύεται το σφάλμα και αρνείται να το επανορθώση.

Είναι εις όλους φανερόν ότι η επαρχία Λάρνακος είναι μία επαρχία πτωχή και φθίνουσα παραβαλλομένη με άλλας επαρχίας της νήσου. Προ ημίσεος όμως αιώνος η επαρχία και η πόλις της Λάρνακος εάν δεν ήτο η πρώτη εις πληθυσμόν, ασφαλώς ήτο η πρώτη εις όλας τας εμπορικάς, γεωργικάς και άλλας δραστηριότητας της νήσου. Το ότι κατείχε την θέσιν αυτήν διά μίαν περίοδον πέραν των δύο αιώνων τούτο αποδεικνύει ότι είναι μία επαρχία με δυνατότητας αι οποίαι εάν αφέθησαν να αποκοιμηθούν κατά τα τελευταία έτη, τούτο οφείλεται εις το ότι η απελθούσα αποικιοκρατία έστρεψε σκοπίμως την προσοχήν της προς άλλας κατευθύνσεις χάριν των συμφερόντων της αυτοκρατορίας της. Σήμερον όμως η αποικιοκρατία απήλθε και έχομεν Κυβέρνησιν ιδικήν μας. Κυβέρνησιν μητρικήν και όπως μία μητέρα περιποιήται περισσότερον το ασθενικόν της παιδί, εξοδεύει περισσότερα χρήματα εις ιατρούς και φάρμακα διά να του επαναδώση την χαμένην υγείαν του, με τον ίδιον τρόπον θα έπρεπε και η Κυπριακή Κυβέρνησις να βοηθήση πρώτον τας επαρχίας εκείνας αι οποίαι είναι ολιγώτερον ανεπτυγμέναι από τας άλλας. Θα έπρεπε να παραδειγματισθή από του τι γίνεται διεθνώς· βλέπομεν σήμερα τα μεγάλα και πλούσια κράτη να βοηθούν συστηματικώς τας υποαναπτύκτους χώρας. Βλέπομεν αυτά τα ίδια τα ανεπτυγμένα και ημιανεπτυγμένα κράτη να ρίπτουν το οικονομικόν των βάρος διά να αναπτύξουν εντός της περιφερείας των τας περιοχάς εκείνας αι οποίαι παρημελήθησαν ή ηγνοήθησαν εις το παρελθόν. Ως πρόσφατον παράδειγμα θα αναφέρω την Ιταλίαν η οποία προσπαθεί σήμερον με παν μέσον να αναπτύξη την νοτίαν περιοχήν της. Θα αναφέρω επίσης την Αγγλίαν, η Κυβέρνησις της οποίας μόνον τότε δίδει άδειαν ιδρύσεως μιας νέας βιομηχανίας εάν αύτη εγκατασταθή εις μίαν χειμαζομένην περιοχήν. Αναφέρω την περίπτωσιν της εγκαταστάσεως ferry-boat από την Ελλάδα εις την Ιταλίαν. Παρ' όλον ότι όλοι οι ειδικοί της Ελλάδος συνέστησαν εις την Κυβέρνησιν όπως τα ferry boat ξεκινούν μόνον από τας Πάτρας καθότι υπήρχε λεωφόρος μεταξύ Αθηνών και Πατρών, η απόστασις ήτο η πλέον σύντομος και η περιοχή μία από τας πλέον πολυσυχνάστους της Ελλάδος, εν τούτοις η Ελληνική Κυβέρνησις περημέρισε τας συστάσεις των ειδικών, παρεγνώρισε την οικονομίαν την συνεπαγομένην εις τον Προϋπολογισμόν του κράτους, εάν ηκολουθούντο αι εισηγήσεις των, και απεφάσισεν όπως τα ferry boat προσεγγίζουν επίσης εις την Ηγουμενίτσαν παρ' όλον ότι η απόστασις από τας Αθήνας ήτο διπλασία, και παρ' όλον ότι η Ηγουμενίτσα δεν συνεδέετο τότε με λεωφόρον ή ασφαλτοστρωμένην οδόν με την λοιπήν Ελλάδα. Ο λόγος είναι ότι η Ελληνική Κυβέρνησις προσανατολίζει το πρόγραμμά της εις το να αναπτύξη τας παρημελημένας περιοχάς της. Θα αναφέρω επίσης την Σοβιετικήν Ἕνωσιν, η οποία ρίπτει σήμερον το οικονομικόν της βάρος διά να αναπτύξη τας αχανείς και μη παραγωγικάς εκτάσεις της Κεντρικής Ασίας και της Σιβηρίας. Δεν θα επεκταθώ περισσότερον παραθέτοντας σωρείαν άλλων παραδειγμάτων. Θα εξετάσω τώρα μαζί σας τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά να ίδωμεν εάν ηκολουθήθη η προαναφερθείσα ορθή οδός. Διά να μπορέσωμεν όμως να εξαγάγωμεν συμπεράσματα θα πρέπει να παραβάλωμεν τα ποσά τα προνοούμενα διά μίαν ανεπτυγμένην επαρχίαν με εκείνα τα οποία προνοούνται διά μίαν πτωχήν επαρχίαν. Και ως τοιαύτας εξέλεξα την Λάρνακα και την Λεμεσόν. Θα βασίσω δε την παραβολήν μου αυτήν επί των κονδυλίων εκείνων τα οποία αναφέρονται ονομαστί δι' εκάστην επαρχίαν και επί μερικών άλλων τα οποία αναφέρονται συνοπτικώς και διά τα οποία μας εδόθησαν εξηγήσεις πώς θα κατανεμηθούν.

Ὑπάρχουν όμως εις τον Προϋπολογισμόν και πολλά άλλα κονδύλια διά τα οποία, ως ελέχθη, δεν υπάρχει εισέτι πρόγραμμα πού και πώς θα κατανεμηθούν. Αυτός δε είναι ο κυριώτερος λόγος ο οποίος με αναγκάζει σήμερον να αγορεύσω διά να προλάβω επανάληψιν μιας αδικίας κατά την κατανομήν αυτών των ποσών. Τα κονδύλια τα οποία θα παραβάλω θα τα αναφέρω συνοπτικώς κεφάλαιον με κεφάλαιον. Εάν υπάρξη δε κανείς ο οποίος θα θελήση να τα διαμφισβητήση, έχω εις χείρας μου την ανάλυσίν των η οποία μπορεί να πιστοποιήση περί της αληθείας των λεγομένων μου. Προτού όμως αρχίσω την παραβολήν θα ήθελα να διασαφηνίσω ακόμη ένα σημείον. Εις το Κεφάλαιον Δ12 το οποίον προνοεί διά την ανάπτυξιν των οδών, υπάρχει το κονδύλιον των £50.000 διά την βελτίωσιν της οδού Κτήματος-Λεμεσού. Το κονδύλιον τούτο αναφέρεται εις δύο επαρχίας. Διά τον λόγον τούτον έχω πάρει από τα αρμόδια πρόσωπα τας απαιτουμένας εξηγήσεις και έχω κατανείμει το ποσόν τούτο εις τας δύο επαρχίας όπως και διά κάθε άλλον ποσόν παρομοίας φύσεως το οποίον αναφέρεται εις δύο ή περισσοτέρας επαρχίας. Και τώρα ας αρχίσωμεν την παραβολήν.

Κεφάλαιον Δ2-Ανάπτυξις Ὑδάτων.

Λεμεσός	£225.320
Λάρναξ	£144.800

Κεφάλαιον Δ3-Γεωργία.

Λεμεσός	£ 3.700
Λάρναξ	£ 1.500

Κεφάλαιον Δ6–Ανάπτυξις Δασών.

Λεμεσός	£ 8.100
Λάρναξ	£ 3.000

Κεφάλαιον Δ11–Τουρισμός.

Λεμεσός	£ 9.366
Λάρναξ	£ 1.300

Κεφάλαιον Δ12–Ανάπτυξις Οδών.

Λεμεσός	£210.765
Λάρναξ	£ 65.700

Κεφάλαιον Δ13–Λιμένες και Αερολιμένες.

Λεμεσός	£ 12.328
Λάρναξ	τίποτα.

Κεφάλαιον Δ16–Ιατρικαί Υπηρεσίαι.

Λεμεσός	£ 5.470
Λάρναξ	£ 25.000

Βλέπετε υποσυνειδήτως η Κυβέρνησις παραδέχεται ότι είμεθα ασθενικοί και μας έδωσε περισσότερα από την Λεμεσόν.

Κεφάλαιον Δ17–Αγροτική Ανάπτυξις.

Λεμεσός	£ 11.700
Λάρναξ	£ 1.750

Κεφάλαιον Δ18–Αρχαιότητες.

Λεμεσός	£ 7.500
Λάρναξ	τίποτα.

Κεφάλαιον Δ20–Υπηρεσίαι Κοινωνικής Ευημερίας.

Λεμεσός	£ 3.000
Λάρναξ	τίποτα.

Τα ολικά διά μεν την Λεμεσόν είναι £497.249 και διά την Λάρνακα £243.050.

Και τώρα θα ήθελα να σας ερωτήσω, έντιμοι συνάδελφοι, εάν υπάρχη αδικία ή όχι. Εάν η Εκτελεστική Εξουσία ηκολούθει την ορθήν και ενδεδειγμένην οδόν την οποίαν ακολουθούν τα περισσότερα κράτη, δηλαδή εάν έρριπτε το οικονομικόν της βάρος διά να αναπτύξη τας παραμελημένας επαρχίας της, αυτό δε συνεπάγεται και η λέξις ανάπτυξις, ασφαλώς η Λάρναξ θα έπρεπε να πάρη πέραν των £500.000. Εάν πάλιν η Εκτελεστική Εξουσία ελάμβανεν υπ' όψιν της το εμβαδόν των δύο επαρχιών διά να κατανείμη τα διάφορα κονδύλια του Προϋπολογισμού, δεδομένου ότι η Λεμεσός είναι 539 τετραγωνικά μίλια και η Λάρναξ 436, τότε η τελευταία θα έπρεπε να πάρη πέραν των £400.000. Εάν τελικώς η Εκτελεστική Εξουσία ελάμβανεν υπ' όψιν της την αναλογίαν του πληθυσμού και πάλιν η Λάρναξ θα έπρεπε να πάρη πέραν των £300.000. Δυστυχώς όμως ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως κατηρτίσθη χωρίς να ληφθή υπ' όψιν κανένα από τα κριτήρια τα οποία ανέφερα προηγουμένως. Και η Επαρχία Λάρνακος ηδικήθη και πάλιν. Φαίνεται ότι η κατάρα του Captain Young ο οποίος διετέλεσε Διοικητής Αμμοχώστου προ 70 περίπου ετών εξακολουθεί να βαρύνη επ' αυτής, διότι η πόλις και η επαρχία της Λάρνακος ύψωσαν το μικρόν των ανάστημα διά να τον ραπίσουν εις τας τότε βουλευτικάς εκλογάς. Δεν υπεραμύνομαι, έντιμοι συνάδελφοι, σήμερον ενός θνησιγενούς τέκνου της Δημοκρατίας, αλλά ενός τοιούτου το οποίον αφέθη υποσιτιζόμενον υπό της αποικιοκρατίας να εξασθενήση. Τονίζω δε και πάλιν ότι η επαρχία Λάρνακος έχει όλας τας πιθανότητας γεωργικής, εμπορικής και βιομηχανικής αναπτύξεως όπως τα άλλα τμήματα της νήσου, καταλλήλως δε υποστηριζομένη έχει όλας τας δυνατότητας να αποβή έν από τα κυριώτερα ενεργητικά κεφάλαια της οικονομίας του τόπου. Δεν ζητούμεν, κύριοι, ελεημοσύνην αλλά δικαιοσύνην, και η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει να έχη πάντοτε υπ' όψιν της ότι όλαι αι επαρχίαι της νήσου αποτελούν βασικά όργανα της οντότητος του Κυπριακού κράτους, και όπως εις τον ανθρώπινον οργανισμόν όταν ένα βασικόν όργανον αφεθή να φθαρή η ζωή του ανθρώπου κινδυνεύει, με τον ίδιον τρόπον η υπόστασις αυτού τούτου του κράτους κινδυνεύει ότι ωρισμέναι περιοχαί του παραμεληθούν.

Διά της αποχής μου σήμερον θέλω να κρούσω τον κώδωνα του κινδύνου και να εκφράσω την πικρίαν την οποίαν θα αισθάνεται σήμερον ολόκληρος ο λαός της πόλεως και της επαρχίας Λάρνακος. Η μόνη περίπτωσις κατά την οποίαν θα διακόψω την αποχήν την οποίαν θα κρατήσω καθ' όλην την διάρκειαν της ψηφίσεως του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως θα είναι όταν φθάσωμεν εις το 9ον άρθρον του 13ου Κεφαλαίου, το οποίον αφορά εις τους λιμένας και αερολιμένας. Το άρθρον τούτο προνοεί ως δικαιώματα εμπειρογνωμόνων διά του λιμένας Λεμεσού, Λάρνακος και Κυρηνείας το ποσόν των £70.000. Ως ανεφέρθη κατά την ανάγνωσιν της εκθέσεως ενέστην εις την ψήφισιν του κονδυλίου τούτου, σήμερον δε θα είναι η μόνη περίπτωσις κατά την οποίαν θα διακόψω την αποχήν και θα το καταψηφίσω. Προτού όμως πράξω τούτο είμαι υπόχρεως να δικαιολογήσω την στάσιν μου αυτήν και να εξηγήσω τους λόγους διά τους οποίους θα προτείνω εις την Βουλήν όπως καταψηφίση το κονδύλιον τούτο. Αυταί αι £70.000 αποτελούν δικαιώματα τα οποία θα εισπράξη ο κ. Πίππας, διά την εκπόνησιν των λιμενικών σχεδίων της Λεμεσού, Λάρνακος και Κυρηνείας.

Ελέχθη ότι η Εκτελεστική Εξουσία εζήτησε προσφοράς από τας διαφόρους Πρεσβείας διά την εκπόνησιν των λιμενικών τούτων σχεδίων, και ότι η προσφορά του κ. Πίππα ήτο η χαμηλοτέρα. Αυτός δε είναι ο λόγος διά τον οποίον εδόθη εις αυτόν η εντολή εκπονήσεως των λιμενικών τούτων σχεδίων. Ας μου επιτραπή να παρατηρήσω ότι η τακτική η οποία ηκολουθήθη είναι λανθασμένη. Η ορθή οδός και η πλέον συμφέρουσα διά την οικονομίαν του κράτους θα ήτο εάν η Εκτελεστική Εξουσία εζητούσεν από τα Ηνωμένα Έθνη όπως μας αποστείλη λιμενολόγον διά την μελέτην του όλου λιμενικού προβλήματος της νήσου. Δηλώ υπευθύνως ότι εάν εζητείτο τοιούτος λιμενολόγος τα Ηνωμένα Έθνη θα μας έστελλαν, θα εμελετούσε δε το όλον λιμενικόν πρόβλημα της νήσου, θα εκπονούσε και τα απαιτούμενα σχέδια χωρίς να πληρώσωμεν ούτε 1/— και τοιουτοτρόπως θα εξοικονομούσαμεν σήμερον αυτάς τας £70.000.

Αυτός είναι ο πρώτος λόγος διά τον οποίον θα προτείνω εις την Βουλήν όπως καταψηφίση το κονδύλιον τούτο. Υπάρχει όμως και δεύτερος λόγος, διά τον οποίον ενίσταμαι όπως πληρωθή το ποσόν τούτον ειδικώς εις τον κ. Πίππαν, ο λόγος δε είναι ότι δεν έχω εμπιστοσύνην εις τον κ. Πίππαν. Θα σας αποδείξω δε εντός ολίγου βασιζόμενος επί της εκθέσεώς του ότι ο κ. Πίππας δεν εξετέλεσεν ευσυνειδήτως το έργον το οποίον του ανετέθη όχι από τον Μακαριώτατον αλλά από τον Εξοχώτατον Πρόεδρον της Ελληνικής Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντίνον Καραμανλήν.

Είναι εις όλους γνωστόν ότι ο κ. Πίππας συνέταξεν έκθεσιν επί του λιμενικού προβλήματος της Κύπρου. Ως αναφέρει ο ίδιος εις τον πρόλογον της εκθέσεώς του. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το παρόν στάδιον συζητείται ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και Βελτιώσεως. Εντός του Προϋπολογισμού δεν υπάρχει πρόνοια διά χρήματα διά την κατασκευήν λιμένος εις Λάρνακα ή εις Λεμεσόν ή εις Αμμόχωστον επί τη βάσει εκθέσεως υποβληθείσης είτε υπό του κ. Πίππα είτε από οποιονδήποτε άλλον τεχνικόν. Επομένως δεν υπάρχει θέμα συζητήσεως ενώπιον της Βουλής διά την έκθεσιν του κ. Πίππα περί του πού πρέπει να γίνη το α' λιμάνι ή το β' λιμάνι, δεν τυγχάνει να είναι υπό συζήτησιν.

'Οσον αφορά το θέμα κατά πόσον ο κ. Πίππας πρέπει να πληρωθή διότι έχομεν εμπιστοσύνην εις την έκθεσιν την οποίαν υπέβαλεν ή όχι, δεν γεννάται συζήτησις επί του θέματος, διότι εν πρώτοις όπως έχω αναφέρει η συζήτησις της εκθέσεως Πίππα δεν είναι ενώπιον της Βουλής σήμερον. Δεύτερον, διότι η νομική υποχρέωσις πληρωμής προσώπου εις

τον οποίον ανετέθη η εκπόνησις σχεδίων είναι νομική υποχρέωσις της Κυβερνήσεως και δεν εξαρτάται από το κατά πόσον η Βουλή έχει εμπιστοσύνην ή δεν έχει εμπιστοσύνην εις την έκθεσιν την οποίαν υπέβαλεν ή την οποίαν θα υποβάλη και την οποίαν η Βουλή δεν συνεζήτησε. Η Βουλή δύναται εις το κατάλληλον στάδιον να συζητήση την έκθεσιν Πίππα υπό τρεις μορφάς.

Πρώτον, εάν και όταν υπάρξη συμπληρωματικός προϋπολογισμός ή προϋπολογισμός διά την δαπάνην των δύο λιμένων ή ενός εξ αυτών.

Δεύτερον, δι' εγγραφής θέματος συζητήσεως εις την ημερησίαν διάταξιν της Βουλής το οποίον να αφορά την έκθεσιν την υποβληθείσαν υπό του εμπειρογνώμονος κ. Πίππα.

Τρίτον, δι' ερωτήσεως η οποία μπορεί να υποβληθή προς το αρμόδιον Υπουργείον και μη ικανοποιητικής απαντήσεως, το θέμα δύναται να εγγραφή προς συζήτησιν. Εις το παρόν στάδιον όμως η Βουλή δεν δύναται να συζητήση το ζήτημα της εκθέσεως του κ. Πίππα εφ' όσον ουδεμία πρόνοια γίνεται εις τον Προϋπολογισμόν Βελτιώσεως και Αναπτύξεως διά την διάθεσιν δημοσίων χρημάτων διά την κατασκευήν λιμένων επί τη βάσει εισηγήσεως του κ. Πίππα. Διά τούτο επί του θέματος αυτού δεν θα επιτρέψω περαιτέρω συζήτησιν.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εις τον Προϋπολογισμόν υπάρχει το κονδύλιον των £70.000, το οποίον βεβαίως δεν υπάρχει εξήγησις μέσα εις τον Προϋπολογισμόν πώς θα διατεθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι μόνον δεν υπάρχει εξήγησις αλλά σείς ο ίδιος εις την αγόρευσίν σας ανελύσατε ότι είναι το ποσόν το οποίον θα πληρωθή εις τον κ. Πίππαν διά την εργασίαν, την μελέτην και εκπόνησιν σχεδίων, και ότι τούτο ημπορούσε να γίνη εάν εζητείτο ειδικός από τα Ηνωμένα Έθνη. Δεν υπάρχει αμφιβολία εις κανένα ότι αυτό το ποσόν είναι δι' αυτόν το σκοπόν και όχι διά την ανέγερσιν λιμένων.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Μάλιστα. Όπως είπατε, έντιμε κ. Πρόεδρε, αυτό το ποσόν δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είναι διά τον κ. Πίππαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό το ποσόν είναι διά να πληρωθούν ειδικοί, συμπεριλαμβανομένου και του κ. Πίππα, διά την μελέτην και εκπόνησιν σχεδίων.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Και αυτό το ποσόν σήμερον τίθεται ενώπιόν μας προς ψήφισιν. Νομίζω ότι είναι εντός των δικαιωμάτων κάθε Βουλευτού να αγορεύση και να δώση τους λόγους διατί φέρει ένστασιν εις το να πληρωθή αυτό το ποσόν εις τον κ. Πίππαν, ή εις άλλους οι οποίοι θα πληρωθούν από αυτό το ποσόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι λόγοι τους οποίους μπορείτε να δώσετε, και τους οποίους εδώσατε ήδη εις την Βουλήν είναι: Πρώτον, ότι ημπορούσε το έργον ή τα έργα να μελετηθούν υπό ειδικών των Ηνωμένων Εθνών και επομένως δεν θα υπήρχεν ανάγκη να εξοδευθούν δημόσια χρήματα.

Ο δεύτερος λόγος τον οποίον εδώσατε είναι διότι δεν έχετε εμπιστοσύνην εις τον κ. Πίππαν. Εις το στάδιον αυτό μπορείτε να αναφερθήτε εις το γεγονός, εάν το διαμφισβητήτε, ότι δεν έχει τα απαιτούμενα προσόντα. Δεν μπορείτε όμως να αρνηθήτε πληρωμήν εις άνθρωπον, εις τον οποίον ανετέθη εργασία επισήμως, διότι διαφωνείτε με την έκθεσιν την οποίαν υπέβαλεν, η οποία έκθεσις δεν είνα ενώπιον της Βουλής και επί της οποίας δεν υπάρχει θέμα συζητήσεως εις το παρόν στάδιον. Η νομική υποχρέωσις πληρωμής εδημιουργήθη από την στιγμήν που η Κυβέρνησις επισήμως κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου ανέθεσεν εις τον κ. Πίππαν να εκπονήση τα σχέδια. Η Βουλή επομένως δύναται να εκφράση τας απόψεις της επί της εκθέσεως του κ. Πίππα είτε εις περίπτωσιν συζητήσεως θέματος ψηφίσεως χρημάτων διά την εφαρμογήν της εκθέσεως είτε δι' ειδικής συσκέψεως της Βουλής εις την οποίαν το θέμα, ή η έκθεσις του κ. Πίππα θα είναι εγγεγραμμένον θέμα προς συζήτησιν, ή δι' ερωτήσεως προς το αρμόδιον Υπουργείον και απαντήσεως, η οποία μη κριθείσα υπό του υποβάλλοντος την ερώτησιν ως ικανοποιητική δύναται να οδηγήση εις την συζήτησιν του θέματος εις την Βουλήν.

Το θέμα κατά πόσον η έκθεσις του κ. Πίππα είναι ικανοποιητική ή όχι δεν είναι θέμα το οποίον μπορεί να προβάλη ως ισχυρισμόν η Κυβέρνησις διά να μην πληρώση τον κ. Πίππαν, και εκείνο το οποίον η Εκτελεστική Εξουσία ζητεί είναι την ψήφισιν του ποσού της αμοιβής των εμπειρογνωμόνων εις τους οποίους ήδη έχει νομικήν υποχρέωσιν να πληρώση τα χρήματα διότι τους ανέθεσε την εκπόνησιν των σχεδίων.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι υπάρχει κάποια παρεξήγησις. Δεν τίθεται ζήτημα να συζητήσω αυτήν την στιγμήν την έκθεσιν του κ. Πίππα. Απλώς θα ήθελα να αποδείξω διατί δεν έχω εμπιστοσύνην εις τον κ. Πίππαν, και θα το αποδείξω βασιζόμενος επί της εκθέσεώς του την οποίαν έχω μαζί μου. Διά να αποδείξω λέγω ότι δεν εξετέλεσεν ευσυνειδήτως έργον του, αυτό ήθελα, δεν θα συζητήσω αυτήν την στιγμήν την έκθεσιν του κ. Πίππα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα είναι πρωτάκουστον εις μίαν Βουλήν να συζητηθή θέμα μη εμπιστοσύνης εις ένα εμπειρογνώμονα χωρίς να εγγραφή το θέμα, χωρίς τα Μέλη να έχουν μελετήσει το θέμα, χωρίς να αποσταλή εις ειδικήν Επιτροπήν η οποία να μελετήση την έκθεσιν και να εξαγάγη τα πορίσματα της, απλώς διότι ζητείται η ψήφισις κονδυλίου αμοιβής διά το οποίον υπάρχει νομική υποχρέωσις. Μπορεί ένας έκαστος εξ ημών να διαφωνή με εκθέσεις εμπειρογνωμόνων ή τεχνικών, μπορεί να διαφωνή κατά πόσον έχουν ακόμη και τα προσόντα διά να λέγωνται τεχνικοί ή εμπειρογνώμονες, αλλά τα θέματα τα οποία αναφέρονται εις εμπειρογνώμονας παραπέμπονται πάντοτε εις διερευνητικάς ειδικώς συσταθείσας επιτροπάς αι οποίαι κατόπιν ενδελεχών μελετών υποβάλλουν εκθέσεις και συμπεράσματα εις την Βουλήν, η οποία συζητεί επί συγκεκριμένων γεγονότων. Διά τούτο δεν θα επιτρέψω συζήτησιν επί του κατά πόσον ο κ. Πίππας είναι πρόσωπον εις το οποίον, ως εμπειρογνώμων, η Βουλή δύναται να έχη εμπιστοσύνην ή όχι.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν θα μου επιτραπή βεβαίως να συνεχίσω·

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του σημείου αυτού όχι.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Μάλιστα. Πάντως προ οκτώ περίπου μηνών είχον κάμει σχετικήν ερώτησιν εις τον έντιμον Υπουργόν Δημοσίων Έργων επί της εκθέσεως, βέβαια, του κ. Πίππα, εις την οποίαν δεν επήρα μέχρι σήμερον καμμίαν απάντησιν. Επιφυλάσσομαι εις το τέλος της συνεδρίας να θέσω θέμα προς συζήτησιν διά την ερχομένην συνεδρίαν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Εις την έκθεσίν των προς την Βουλήν αι Επιτροπαί Οικονομικών και Προϋπολογισμού εξέφρασαν την εκτίμησίν των διά το γεγονός ότι παρά τας υφισταμένας δυσκολίας όσον αφορά τον προγραμματισμόν, η Εκτελεστική Εξουσία προτείνει διά το πρώτον έτος του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως ένα αρκετά σημαντικόν ύψος συνολικών δαπανών. Νομίζω ότι θα ήτο παράλειψις εάν η ιδία εκτίμησις δεν εξεφράζετο και από του βήματος της Βουλής αυτής. Όπως αναφέρει η έκθεσις, εάν αι προβλεπόμεναι δαπάναι πραγματοποιηθούν, θα έχωσιν ευεργετικήν επίδρασιν επί του προ-

βλήματος της απασχολήσεως εις την νήσον και επί της οικονομίας του τόπου γενικώτερον.

Δεν είναι τυχαίον το ότι αι Επιτροπαί αναφέρουν το πρόβλημα της απασχολήσεως. Είναι ένα οξύ πρόβλημα το οποίον πρέπει διαρκώς να ευρίσκεται εις το κέντρον της προσοχής τόσον της Εκτελεστικής όσον και της Νομοθετικής Εξουσίας. Δεν είναι δυνατόν να επιτευχθή οικονομική ανάπτυξις όταν χιλιάδες εργάται παραμένουν άνεργοι ή ημιάνεργοι. Και δεν είναι υγιής η οικονομία εκείνη η οποία δεν είναι εις θέσιν να απασχολήση το εργατικόν δυναμικόν της χώρας. Εις την προσφώνησίν του προς την Βουλήν τον Αύγουστον του 1961 ο Εξοχώτατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας πολύ ορθά εδήλωσεν ότι το θέμα της πλήρους απασχολήσεως είναι «στενώς συνυφασμένον με την όλην προσπάθειαν αναπτύξεως της νήσου». Δεν είναι δυνατόν να νοηθή οικονομική ανάπτυξις ενός τόπου και ανεργία. Τέτοιου είδους ανάπτυξις θα είναι επιφανειακή και επίπλαστος. Πολύ ορθώς ο Μακαριώτατος υπέμνησε προς την Βουλήν ότι «η εργασία είναι δικαίωμα όλων των πολιτών». Και ότι η Κυβέρνησις θα φροντίση διά την δημιουργίαν των συνθηκών αίτινες θα εξασφαλίσουν εις όλους το δικαίωμα τούτο. Ο Προϋπολογισμός τον οποίον συζητούμεν θα έχη ευεργητική επίδρασιν επί του προβλήματος. Εάν αι δαπάναι αι οποίαι προβλέπονται πραγματοποιηθούν, θα είναι δυνατόν να έχωμεν κατά την διάρκειαν του 62 μεγαλύτερον ύψος απασχολήσεως από όσον είχομεν κατά το 61, δηλαδή ολιγώτερον οξύ ανεργιακόν πρόβλημα. «Εάν αι δαπάναι πραγματοποιηθούν» αυτή είναι μία φράσις εις την έκθεσιν, η οποία δεν πρέπει να περάση απαρατήρητος. Χρειάζεται νομίζω να την διαβάση κανείς μαζί με την υπ' αριθμόν 8 γενικήν παρατήρησιν των Επιτροπών, η οποία λέγει ότι δεν είναι αρκετόν να εγκρίνωμεν σχέδια ούτε να ψηφίσωμεν Προϋπολογισμούς, και ότι διά την επίτευξιν του επιδιωκομένου σκοπού χρειάζεται να αποβάλωμεν «μερικάς από τας κληρονομίας της παλαιάς Κυβερνητικής μηχανής ιδιαιτέρως δε την βραδύτητα».

Ελπίζω ότι αυτή η καλόπιστος και εποικοδομητική κριτική παρατήρησις δεν πρόκειται ούτε να παρεξηγηθή ούτε να αγνοηθή. Χρειάζεται η δραστηριοποίησις της κρατικής μηχανής εάν πρόκειται ο Προϋπολογισμός αυτός τον οποίον χειροκροτούμεν να αξιοποιηθή.

Η έκθεσις των δύο Επιτροπών αναφέρει ότι κατά το πρώτον έτος του Πενταετούς Σχεδίου δίδεται προτεραιότης μάλλον εις έργα υποδομής παρά εις παραγωγικά έργα. Και αι Επιτροπαί προχωρούν εις την εισήγησιν όπως η Εκτελεστική Εξουσία επισπεύση τον καταρτισμόν σχεδίων διά παραγωγικά έργα εις τα οποία και να δοθή η προτεραιότης.

Νομίζω ότι χρειάζεται μία κάπως ευρυτέρα ανάπτυξις των απόψεων των Επιτροπών επί του θέματος αυτού. Δεν υπάρχει γνώμη ότι τα έργα υποδομής είναι περιττά. Ούτε γίνεται εισήγησις δι' οιανδήποτε περικοπήν των εις το Πενταετές Σχέδιον προνοουμένων δαπανών. Το Πενταετές Σχέδιον δεν θα ήτο πλήρες εάν επρονοούσε μόνον δι' έργα παραγωγικά και ηγνόει τα έργα υποδομής. Το ζήτημα το οποίον τίθεται υπό των Επιτροπών είναι ότι εις το στάδιον αναπτύξεως εις το οποίον ευρίσκεται η Κύπρος, δέον να δοθή προτεραιότης εις έργα παραγωγικά χωρίς βεβαίως να παραμελούνται και τα έργα υποδομής. Έχω την γνώμην ότι από της οικονομολογικής απόψεως εξεταζομένη η παρατήρησις των Επιτροπών είναι πολύ ορθή και δέον να ληφθή υπ' όψιν υπό των υπευθύνων οι οποίοι θα αρχίσωσι την επεξεργασίαν των δαπανών και των σχεδίων του προσεχούς και των επομένων ετών.

Η Αυτού Εξοχότης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εις την προσφώνησίν του προς την Βουλήν ανεφέρθη εις την παρατηρηθείσαν κατά τα τελευταία έτη ελάττωσιν του εθνικού εισοδήματος, ανεφέρθη δε ιδιαιτέρως, διά να αναφέρω τα ίδια λόγια που εχρησιμοποίησεν εις την «έκδηλον ανισότητα μεταξύ του εισοδήματος της υπαίθρου και του εισοδήματος των λοιπών τομέων της οικονομίας». Είναι γεγονός ότι συμφώνως προς τας επισήμους στατιστικάς το ακαθάριστον εθνικόν εισόδημα του αγροτικού πληθυσμού το 1960 ήτο £61 ετησίως έναντι £116 του γενικού μέσου όρου του κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος. Έχομεν λοιπόν την γνώμην ότι η προσοχή των υπευθύνων πρέπει να στραφή προς την προώθησιν εκείνων των παραγωγικών έργων τα οποία θα καταστήσωσιν ολιγώτερον έκδηλον την ανισότητα διά την οποίαν ωμίλησεν η Αυτού Μακαριότης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Δηλαδή των έργων τα οποία θα οδηγήσωσιν εις την αύξησιν του εκ της γεωργίας προερχομένου εθνικού εισοδήματος. Το σοβαρόν πρόβλημα της υδατοπρομηθείας δι' οικιακήν χρήσιν απησχόλησε την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Τούτο φαίνεται από το γεγονός ότι απεφασίσθη η διάθεσις ποσού £4.000.000 διά την αντιμετώπισιν του σοβαρού αυτού προβλήματος.

Εις την έκθεσίν των αι Επιτροπαί, έχουσαι υπ' όψιν των την έκτασιν του υδρευτικού προβλήματος, κυρίως εις την ύπαιθρον, εισηγούνται την επιτάχυνσιν του ρυθμού εργασίας και την διάθεσιν μεγαλυτέρου ποσού διά της υποβολής, εάν χρειάζεται, συμπληρωματικών Προϋπολογισμών. Θα πρέπει να αναφερθή εδώ ότι μεταξύ των πόλεων την προτεραιότητα πρέπει να έχη η Λάρναξ όπου κατά την διάρκειαν του θέρους η κατάστασις αποβαίνει πράγματι τραγική. Αυτό δεν το είπα διά να κολακεύσω τον κ. Τζιρκώτην. Όσον αφορά την ύπαιθρον χρειάζεται να μελετηθή με εξαιρετικήν προσοχήν το ζήτημα της προτεραιότητος. Υπάρχουν κοινότητες που και τον χειμώνα ακόμη αγοράζουν το νερόν που πίνουν και πλένονται. Δεν έχω αμφιβολίαν ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα προχωρήση προς την αντιμετώπισιν του προβλήματος με προσοχήν και αμεροληψίαν. Να δοθή ιδιαιτέρα προσοχή εις την ανάπτυξιν και πρόοδον των Συνδέσμων διατηρήσεως του εδάφους και εις την οικονομικήν ενίσχυσιν και ενθάρρυνσιν της ιδιωτικής πρωτοβουλίας δι' έργα βελτιώσεως και εξημερώσεως της γης. Αυτή είναι μία εισήγησις των Επιτροπών προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν.

Διά τον σκοπόν αυτόν το Άρθρον 4 του Κεφαλαίου Δ3 του Προϋπολογισμού προβλέπει ποσόν £30.000. Πέρυσι προεβλέπετο ποσόν £35.000. Εδόθη όμως εις τας Επιτροπάς η πληροφορία ότι από το περυσινόν κονδύλιον μόνον £20.000 περίπου διετέθησαν. Εγώ δεν πιστεύω ότι δεν υπάρχει γη προς διατήρησιν ή εξημέρωσιν. Υπάρχει και μάλιστα τεράστιαι εκτάσεις. Εάν αι εκτάσεις αυταί εξημερωθούν και βελτιωθούν και οι ενδιαφερόμενοι αγρόται θα ωφεληθούν και η οικονομία του τόπου θα κερδίση. Γιατί άραγε να μη διατεθή ολόκληρον το ποσόν το οποίον ενέκρινε πέρυσι η Βουλή. Κάτι κακόν υπάρχει εις τον μηχανισμόν μας. Υπάρχουν χιλιάδες αγρόται που δεν ξέρουν τι είναι αυτοί οι Σύνδεσμοι Διατηρήσεως του εδάφους, τι διαβήματα χρειάζονται να γίνουν διά την ίδρυσιν των συνδέσμων αυτών. Χρειάζεται εντατική διαφώτισις και κατατόπισις των αγροτών. Χρειάζεται να δημιουργηθή ένα είδος μαζικού κινήματος μεταξύ του αγροτικού πληθυσμού διά την ίδρυσιν τέτοιων συνδέσμων και για την χρησιμοποίησιν της ευκαιρίας που παρέχει το σχετικόν αυτό άρθρον του Προϋπολογισμού. Να μην περιμένωμεν τους αγρότες να μας ζητήσουν βοήθειαν διά την βελτίωσιν της γης τους. Ημείς, εννοώ οι αρμόδιοι του κράτους, πρέπει να τους καθοδηγήσωμεν. Εάν δεν οργανωθή αυτή η διαφώτισις και καθοδήγησις των αγροτών δεν θα κατορθωθή ούτε και εφέτος η διάθεσις του προβλεπομένου ποσού, και ας υπάρχουν εκτάσεις που χρειάζονται εκχέρσωσιν ή αποστράγγισιν ή ισοπέδωσιν ή γενικώτερον προστασίαν και ανάπτυξιν. Το ζήτημα της βελτιώσεως της λεγομένης χαλίτικης γης είναι πολύ σοβαρόν. Η Αυτού Μακαριότης εδήλωσεν ενώπιον της Βουλής ότι η Κυβέρνησις ώρισεν Επιτροπήν ήτις θα υποβάλη εισηγήσεις σχετικώς με τον τρόπον διανομής της χαλίτικης γης. Η δήλωσις αυτή εχαιρετίσθη υφ' όλων ως μέτρον προόδου. Η διανομή της χαλίτικης γης δύναται να αποκαταστήση χιλιάδας ακτημόνων δύναται να συμπληρώση τον κλήρον χιλιάδων πτωχών αγροτών. Διά τούτο πιστεύω ότι η ελπίς την οποίαν εξέφρασαν αι Επιτροπαί διά την άνευ καθυστερήσεως λύσιν αυτού του προβλήματος είναι ελπίς όλων των μελών της Βουλής. Η

Επιτροπή η οποία ωρίσθη διά την υποβολήν εισηγήσεων πρέπει να συμπληρώση το έργον της άνευ καθυστερήσεως. Η χαλίτικη γη πρέπει να βελτιωθή, να δοθή εις την καλλιέργειαν και να συμβάλη εις την αύξησιν του αγροτικού εισοδήματος.

Εις την έκθεσίν των αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως κατά τον καταρτισμόν των σχεδίων δοθή κάποια προτεραιότης εις τας ορεινάς και λοφώδεις περιοχάς της νήσου. Αι Επιτροπαί δεν εννοούν βεβαίως την παραμέλησιν των πεδινών περιοχών. Υπάρχουν όμως μερικαί ορειναί και λοφώδεις περιοχαί εις τας οποίας η κατάστασις πρέπει να προσεχθή ιδιαιτέρως και το ταχύτερον. Έχω επισκεφθή μερικά χωρία της Τυλληρίας. Δεν θα αναφέρω ονόματα χωρίων διότι όλα τα χωρία της Τυλληρίας είναι τα ίδια και όλα χρειάζονται την Κυβερνητικήν προσοχήν. Η πτώχεια εις την περιοχήν αυτήν είναι εις τραγικόν βαθμόν μεγάλη και πρέπει να δούμεν τι μπορεί και τι πρέπει να γίνη.

Τα κεφάλαια 4Δ και 5Δ του προϋπολογισμού αφορούν την κτηνοτροφίαν.

Αι Επιτροπαί εισηγούνται ότι η έμφασις που δίδεται εις την ανάπτυξιν της κτηνοτροφίας πρέπει να συνεχισθή. Εισηγούνται επίσης ιδιαιτέρως την αύξησιν του αριθμού των κτηνιάτρων. Αυτή η τελευταία εισήγησις νομίζω ότι πρέπει να υπογραμμισθή. Δεν περνά χρόνος χωρίς μίαν επιδημίαν εις τους χοίρους ή εις τα πρόβατα ή εις τα πουλερικά ή εις τας αγελάδας. Και κάθε επιδημία κοστίζει εκατοντάδας χιλιάδας λίρας εις την Κυπριακήν οικονομίαν. Είναι καιρός για μιαν συστηματικήν εκστρατείαν διά την βελτίωσιν του επιπέδου της υγείας των ζώων. Και τέτοια εκστρατεία δεν μπορεί να αναληφθή εάν περιορισθώμεν με το υπάρχον σήμερα επιστημονικόν προσωπικόν.

Έχομεν την γνώμην ότι η εισήγησις των Επιτροπών όπως η ίδρυσις της Τραπέζης Αναπτύξεως γίνη δι' ειδικού Νόμου ώστις να ρυθμίζη ζητήματα σχετιζόμενα με τον χαρακτήρα της Τραπέζης, την λειτουργίαν της και τον επ' αυτής έλεγχον του κράτους είναι εισήγησις σημαντικής σπουδαιότητος. Διά μίαν υποανάπτυκτον χώραν η οποία τώρα θέτει τα θεμέλια της βιομηχανικής της αναπτύξεως, η Τράπεζα Αναπτύξεως είναι ίδρυμα εξαιρετικής σημασίας. Θα έλεγα ότι η επιτυχία ή η αποτυχία του μέρους εκείνου του Πενταετούς Σχεδίου, το οποίον σχετίζεται με την βιομηχανικήν ανάπτυξιν, θα εξαρτηθή κατά μέγα μέρος με την καλήν ή κακήν διάθεσιν εκείνων οι οποίοι θα κατευθύνωσι την πιστωτικήν πολιτικήν της Τραπέζης Αναπτύξεως. Μία Τράπεζα Αναπτύξεως ελεγχομένη υπό του κράτους μπορεί να γίνη ισχυρός μοχλός βιομηχανικής επεκτάσεως και προόδου, αλλά μπορεί εάν ανήκη και ελέγχεται υπό ιδιωτών να εξελιχθή εις ένα οικονομικόν οκτάποδα, ο οποίος θα υποτάξη την βιομηχανίαν της νήσου εις ιδιωτικά μονοπωλιακά συμφέροντα. Δεν θα επεκταθώ επί του θέματος αυτού διότι φοβούμαι την σφύραν του κ. Προέδρου. Συμφωνώ όμως ότι η ίδρυσις της Τραπέζης πρέπει να γίνη δι' ειδικής νομοθεσίας ούτως ώστε να δοθή εις την Βουλήν η ευκαιρία να συζητήση το σοβαρόν αυτό θέμα.

Εις την έκθεσιν των Επιτροπών αναφέρονται τα ακόλουθα εν σχέσει με το εμπόριον και το δυνάμει του Άρθρου 1 του Κεφαλαίου 9Δ προβλεπόμενον ποσόν διά την διαφήμισιν των Κυπριακών προϊόντων. Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην ότι πρέπει να γίνεται αυστηρότερος έλεγχος επί των εξαγομένων προϊόντων, και συγκεκριμένως επί της ποιότητος αυτών, διά να μη δυσφημώνται τα Κυπριακά προϊόντα. Το θέμα τούτο νομίζω ότι δεν πρέπει να περάση απαρατήρητον ή ασχολίαστον. Η Αυτού Μακαριότης κατά την ενώπιον της Βουλής προσφώνησίν του ησχολήθη πολύ με το θέμα. Με το θέμα του εμπορικού ισοζυγίου. Εχαρακτήρισε την κατάστασιν ως δυσάρεστον και μεταξύ των πρώτων εισηγήσεών του ήτο η καλυτέρα οργάνωσις των εξαγωγών διά της αρτιωτέρας προβολής των Κυπριακών προϊόντων εις τας ξένας αγοράς. Η αρτία λοιπόν προβολή των Κυπριακών προϊόντων εις τας ξένας αγοράς είναι μεγάλης σπουδαιότητος και διαπράττουν σοβαρώτατον έγκλημα κατά της Κύπρου όσοι διά λόγους κερδοσκοπίας ή άλλως πως δυσφημούν τα Κυπριακά προϊόντα εις το εξωτερικόν. Όταν αι Επιτροπαί έγραφον εις την έκθεσίν των την παρατήρησιν την οποίαν ανέφερα, την έγραφαν σκοπίμως και διότι είχαν υπ' όψιν των την τραγικήν κατάστασιν η οποία δυστυχώς εδημιουργήθη εφέτος εις την Βρεττανικήν αγοράν με τα Κυπριακά εσπεριδοειδή. Φαίνεται ότι μερικοί εξαγωγείς εις την επιδίωξίν των να προλάβουν την Βρεττανικήν αγοράν εξήγαγον εσπεριδοειδή εντελώς ανώριμα, κακού χρώματος, κακού σχήματος, ακάθαρτα, τα οποία ευρέθησαν υπό της αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου ως απαράδεκτα.

Είναι γνωστόν και δεν αποτελεί μυστικόν ότι η Εθνική Ομοσπονδία Φρουτοπαραγωγών της Αγγλίας διεμαρτυρήθη τηλεγραφικώς προς τον έντιμον Υπουργόν Εμπορίου και Βιομηχανίας και κατηγόρησε τους Κυπρίους υπαλλήλους τους επιφορτισμένους με την επιθεώρησιν των εξαγομένων αγροτικών προϊόντων ότι ημέλησαν την εκτέλεσιν των καθηκόντων των. Και ανέφερεν ότι τα Μέλη του Συνδέσμου εις την Γλασκώβην, εις το Λίβερπουλ, το Χάλ, το Λονδίνον, είναι καταγανακτησμένα διά τας ζημίας τας οποίας υπέστησαν εξ αιτίας της αποστολής κακής ποιότητος Κυπριακών εσπεριδοειδών.

Έχομεν την γνώμην, κύριοι, ότι η Βουλή πρέπει να επικρίνη αυτήν την κατάστασιν και να ζητήση την διεξαγωγήν ερεύνης. Πρέπει να φανή ποίος ευθύνεται διά την δυσφήμισιν των Κυπριακών προϊόντων, και πρέπει να ληφθούν μέτρα διά να μη επαναληφθή αυτό που έγινε φέτος. Ιδιαιτέρως πρέπει να ληφθούν εγκαίρως μέτρα όσον αφορά την εξαγωγήν σουλτανίνης. Η υπόθεσις της αρτίας προβολής των Κυπριακών προϊόντων εις τας αγοράς του εξωτερικού δεν είναι υπόθεσις προσωπική των εξαγωγέων, είναι υπόθεσις η οποία ενδιαφέρει την πολιτείαν ως σύνολον. Το κράτος πρέπει να επέμβη δίχως δισταγμόν. Η Αυτού Εξοχότης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκθέτων ενώπιον της Βουλής το Πενταετές Πρόγραμμα είπεν ότι η Κυβέρνησις δεν θα παραλείψη να αναλάβη ενεργόν πρωτοβουλίαν εις τομείς βιομηχανικής αναπτύξεως όπου ήθελεν αποδειχθή ότι υπάρχει αδυναμία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Κάτι παρόμοιον εισηγούνται επί του σοβαρού αυτού θέματος και αι Επιτροπαί. Εισηγούνται όπως μία επιτροπή από ειδικούς μελετήση το θέμα της συμμετοχής της Κυβερνήσεως εις βιομηχανικάς ή άλλας επιχειρήσεις εις τας οποίας μόνον του το ιδιωτικόν Κυπριακόν Κεφάλαιον δεν είναι πρόθυμον ή εις θέσιν να επιδοθή. Έχω την γνώμην ότι το ζήτημα τούτο πρέπει να αποτελέση αντικείμενον αμέσου Κυβερνητικής μελέτης. Αυτή είναι η πολιτική την οποίαν ηκολούθησαν αι Κυβερνήσεις των πλείστων, διά να μη πω όλων των νεοαπελευθερωθεισών υποαναπτύκτων χωρών. Εις όλας τας χώρας αυτάς έχει ιδρυθή ο λεγόμενος κρατικός ή δημόσιος τομεύς της οικονομίας και της βιομηχανίας μέσα εις τον οποίον τομέα η μόνη ή η κυρία δραστηριότης δι' επένδυσιν κεφαλαίων προέρχεται από το κράτος ή από τα όργανα της τοπικής αυτοδιοικήσεως. Αυτό γίνεται εις τας Ινδίας, εις την Γκάνα, εις την Αίγυπτον και αλλαχού. Εξ' όσον γνωρίζω κρατικός τομεύς βιομηχανίας υπάρχει και εις την Ιταλίαν και εις την Γαλλίαν, χώρας με γνωστήν παράδοσιν όσον αφορά την ατομικήν πρωτοβουλίαν.

Έχω λοιπόν την γνώμην ότι το θέμα πρέπει να μελετηθή και μάλιστα άνευ καθυστερήσεως εντός των πλαισίων των γενικών μελετών αι οποίαι θα γίνωσι διά την λεπτομερή επεξεργασίαν του Πενταετούς Σχεδίου. Η Κυπριακή πολιτεία πάλιν πρέπει να αναλάβη την πρωτοβουλίαν διά βιομηχανικήν ανάπτυξιν όχι μόνον εκεί όπου υπάρχει αδυναμία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, αλλά και εκεί όπου το συμφέρον της Κύπρου γενικώτερον απαιτεί την τοιαύτην κρατικήν επέμβασιν.

Μερικοί μπορεί να διαφωνούν προς την ίδρυσιν κρατικού τομέως ει την Βιομηχανίαν και γενικώτερον εις την οικονομίαν, με το επιχείρημα ότι τούτο αποτελεί εισαγωγήν σοσιαλιστικού κοινωνικού συστήματος. Αυτό κατά την γνώμην μου είναι λάθος. Η ίδρυσις Κρατικών βιομηχανικών επιχει-

ρήσεων εκεί όπου το συμφέρον του τόπου το απαιτεί δεν είναι σοσιαλισμός. Ο σοσιαλισμός έρχεται ως αποτέλεσμα πολλών άλλων κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών και όχι ως αποτέλεσμα της ιδρύσεως κρατικών επιχειρήσεων. Η ίδρυσις τοιούτων επιχειρήσεων εις την Ιταλίαν, την Γαλλίαν και την Βρεττανίαν δεν ήλλαξεν ούτε κατά μίαν κεραίαν τον καπιταλιστικόν χαρακτήρα της οικονομίας αυτών των χωρών.

Εισηγούμαι λοιπόν όπως το θέμα τούτο μελετηθή. Αι Επιτροπαί, έντιμοι Συνάδελφοι, μας έχουν υπενθυμίσει κατά την συζήτησιν του Κεφαλαίου 10Δ μίαν ασθενή πλευράν της μεταλλευτικής μας οικονομίας, ήτοι το ότι σημειούται μία βαθμιαία εξάντλησις των κοιτασμάτων.

Αυτή ακριβώς η ασθενής πλευρά, το γεγονός ότι εντός μιας πενταετίας ή δεκαετίας το πολύ η Κύπρος δεν θα διαθέτη χαλκόν και ίσως σιδηροπυρίτην προς εξαγωγήν, πρέπει να μας κάμη να σκεφθώμεν με πολλήν προσοχήν τας εισηγήσεις της Επιτροπής τας σχετιζομένας με την διερεύνησιν του Κυπριακού υπεδάφους και με την μελέτην της ισχυούσης περί Μεταλλείων Νομοθεσίας.

Όσον αφορά την διερεύνησιν του Κυπριακού υπεδάφους έχομεν την γνώμην ότι αύτη πρέπει να αναληφθή αποκλειστικώς υπό της Κυπριακής Υπηρεσίας Γεωλογικών Ερευνών. Διά την αναζήτησιν και ανακάλυψιν νέων κοιτασμάτων η Κύπρος δεν πρέπει να γίνη ελευθέρα Κέρκυρα. Η αρμοδία κρατική υπηρεσία πρέπει να διενεργή τας γεωλογικάς ερεύνας και μόνον αυτή. Με τον τρόπον αυτόν τα ανακαλυφθησόμενα νέα κοιτάσματα θα ανήκωσιν εις το Κράτος και το Κράτος θα έχη την ελευθερίαν και την ευχέρειαν να αποφασίση πώς θα οργανώση την προς το συμφέρον της Κύπρου εκμετάλλευσίν των. Μόνον έτσι θα πραγματοποιηθή και το όνειρον παντός Κυπρίου εις το οποίον ανεφέρθη η έκθεσις του Κυπριακού Επιμελητηρίου προχθές, όπως Κυπριακαί εταιρείαι αναλάβωσι την εκμετάλλευσιν νέων μεταλλείων και επωφεληθώμεν πληρέστερον των ευεργετημάτων με τα οποία γενναιοδώρως η φύσις επροίκισε την νήσον μας.

Το θέμα των Ιατρικών Υπηρεσιών είναι το τελευταίον επί του οποίου επιθυμώ να ομιλήσω. Από της εκλογής μου ως Βουλευτού επεσκέφθην ένα αριθμόν χωρίων. Εις τα περισσότερα υπάρχει πρόβλημα ιατρού, πρόβλημα προμηθείας φαρμάκων, πρόβλημα νοσοκομειακής περιθάλψεως. Δεν υποτιμώ τας δυσκολίας αι οποίαι υπάρχουν διά την λύσιν αυτού του προβλήματος. Είναι μία κληρονομία την οποίαν μας άφησαν οι Άγγλοι. Αι δυσκολίαι υπάρχουν αλλά το πρόβλημα επίσης υπάρχει και έχω την γνώμην ότι η εισήγησις των Επιτροπών όπως το θέμα τούτο μελετηθή υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, πρέπει να προσεχθή. Να διορισθούν περισσότεροι αγροτικοί ιατροί. Να κτισθούν περισσότεραι Αγροτικαί Υγειονομικαί μονάδες.

Αυτά κ. Πρόεδρε και κύριοι Βουλευταί, είναι αι παρατηρήσεις μας, και δηλώ ότι θα ψηφίσωμεν τον Προϋπολογισμόν ως ούτος έχει τροποποιηθή. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη διά 1/4.

(Ώρα διακοπής 12.00 μεσημβρινή)

(Ώρα ενάρξεως 12.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Ως μέλος των Επιτροπών αι οποίαι κατήρτισαν την έκθεσιν ήτις κατετέθη και ανεγνώσθη εις την Βουλήν, επικροτώ πλήρως τας γενομένας εισηγήσεις, διακαής δε επιθυμία μου είναι αυτή που είναι και επιθυμία ολοκλήρου του Κυπριακού λαού, η πλήρης εφαρμογή του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως. Θα ήθελα να αναφερθώ δι' ολίγων και να προβώ εις μερικάς παρατηρήσεις διά μερικά κονδύλια του Προϋπολογισμού, προτού όμως πράξω τούτο επιθυμώ να εκφράσω την λύπην μου διά την άστοχον κατ' εμέ σύγκρισιν την οποίαν έκαμεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Τζιρκώτης, ισχυρισθείς ότι η επαρχία Λεμεσού ευνοείται εκ των παραχωρηθέντων κονδυλίων. Ουδόλως αμφισβητώ τας ανάγκας της επαρχίας Λάρνακος. Ασφαλώς δε θα ημπορούσεν έκαστος εξ ημών να ισχυρισθή ότι η ιδική του επαρχία παρημελήθη. Τω όντι θα ήμην ευτυχής εάν αντί των 40.000 λιρών αι οποίαι παρεχωρήθησαν διά τον δρόμον Πιτσιλιάς παρεχωρούντο 300.000 λίραι. Έτσι γινόμεθα ευάρεστοι εις τους ψηφοφόρους μας και όταν εμφανιζώμεθα εις τα καφενεία γινόμεθα δεκτοί με χαμόγελα. Φρονώ όμως ότι έχομεν πρωτίστως καθήκον να αντιμετωπίζωμεν τα προβλήματα του τόπου άνευ τοπικιστικών ή άλλων συμφερόντων και να εγκρίνωμεν την παραχώρησιν των διαφόρων κονδυλίων αναλόγως των αναγκών εκάστης περιοχής κατά σειράν προτεραιότητος.

Ασφαλώς δεν θα ήθελα να αναλύσω και τα ποσά τα οποία παρέθεσεν ο κ. Τζιρκώτης, τα οποία εγώ αμφισβητώ, διά τον απλούστατον λόγον ότι μέχρι της στιγμής, πλην ελαχίστων περιπτώσεων, η Εκτελεστική Εξουσία δεν έχει ανακοινώσει λεπτομερείας των υδρευτικών και αρδευτικών ή και άλλων έργων τα οποία θα εκτελεσθούν κατά την διάρκειαν του τρέχοντος έτους. Ίσως να δικαιολογήται ο κ. Τζιρκώτης διότι απουσίαζε κατά την συνεδρίασιν της Επιτροπής κατά την οποίαν ανεκοινώθη αυτό το πράγμα.

Έν άλλο ζήτημα το οποίον ήθελα να θίξω ως μέλος των Επιτροπών είναι αι επικρίσεις αι οποίαι εδημοσιεύθησαν εις τον τύπον και αι οποίαι εγένοντο και εκ μέρους ωρισμένων Κυβερνητικών παραγόντων, και αι οποίαι επιρρίπτουν ευθύνας εις την Βουλήν και ειδικώτερον εις τας Επιτροπάς Οικονομικών και Προϋπολογισμού ότι δήθεν δεν ενέκριναν εγκαίρως τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, και ως εκ τούτου έγιναν αφορμή απολύσεως εργατών.

Ως όλοι γνωρίζουν αι Επιτροπαί κατηνάλωσαν 16 συνεδριάσεις, εκτός των έξ συνεδριάσεων της μικράς ολιγομελούς Επιτροπής, η οποία συνεστήθη διά την σύνταξιν της εκθέσεως, και εκείνο το οποίον πρέπει να τονίσωμεν είναι αυτό το οποίον αναφέρεται και εις την έκθεσιν των Επιτροπών. Ότι δηλαδή εις το μέλλον οι δύο Προϋπολογισμοί πρέπει να αποστέλλωνται και να κατατίθενται εις το Σώμα αυτό εγκαίρως, διότι τόσον σοβαρά Νομοσχέδια ως η ειδίκευσις αυτών των μεγάλων πιστώσεων δεν μπορεί η μελέτη να γίνεται επιπολαίως και εντός ελαχίστου χρονικού διαστήματος, αλλά μετά προσοχής να εξετάζεται κάθε κονδύλιον το οποίον παραχωρείται.

Μερικαί ειδικαί παρατηρήσεις μου επί του Προϋπολογισμού έχουν ως εξής. Μερικά εκ των παρεχομένων κονδυλίων διά διατρήσεις ειδικώς αναφέρουν τουλάχιστον εις την επαρχίαν Λεμεσού, είναι επαναψήφισις παλαιών κονδυλίων. Τόσον εις την έκθεσιν των Επιτροπών όσον και εις τας ομιλίας των άλλων συναδέλφων ετονίσθη η ανάγκη επισπεύσεως και πλήρους εφαρμογής των προνοουμένων διαφόρων έργων. Είναι δε ασφαλώς λυπηρόν να ερχώμεθα εις το τέλος του χρόνου και να ανακαλύπτωμεν ότι κονδύλια τα οποία υπήρχον εις χείρας μας διαθέσιμα και διά τα οποία υπήρχον σχέδια έτοιμα δεν κατέστη δυνατόν να εξοδευθούν. Εάν τούτο οφείλεται εις την έλλειψιν τεχνικών οφείλομεν να προβώμεν αμέσως εις την εξεύρεσιν και εις τον διορισμόν των προσώπων αυτών. Εάν πάλιν δεν είμεθα εις θέσιν να προχωρήσωμεν με τον ταχύν αυτόν ρυθμόν τότε δυνάμεθα να μελετήσωμεν την δυνατότητα αναθέσεως τέτοιων έργων και εις ιδιώτας. Υπάρχουν όπως όλοι μας γνωρίζομεν αρκετοί ιδιώται οι οποίοι κάμνουν διατρήσεις και μπορούν να αναλάβουν τέτοιες δουλειές υπό τον έλεγχον βέβαια της Κυβερνήσεως. Είναι ευχάριστον, έντιμοι συνάδελφοι, ότι κατενοήθη η τεραστία σημασία την οποίαν έχει διά τον τόπον μας η αξιοποίησις της γης. Χαιρετίζομεν λοιπόν με μεγάλην ικανοποίησιν το ποσόν των 150.000 λιρών το οποίον προνοείται διά την αγοράν 14 βαρέων τρακτορς δι' ισοπεδώσεις, δι' έργα διατηρήσεως του εδάφους και γενικά δι' αξιοποίησιν ακαλλιέργητης γης. Και τώρα διαθέτει το Υπουργείον Γεωργίας ένα μικρόν αριθμόν

μηχανημάτων τα οποία παραχωρεί εις τους αγρότας, έναντι πληρωμής βεβαίως, εάν εξετάσωμεν όμως τον τρόπον με τον οποίον διεξάγεται σήμερον η εργασία καταλήγομεν εις το συμπέρασμα ότι το να αναλάβη την εργασίαν αυτήν η Κυβέρνησις δεν θα είναι προς όφελος ή μάλλον δεν θα είναι προς το πλήρες όφελος του αγροτικού μας κόσμου. Δι' αριθμόν δέκα τράκτορς τα οποία υπάρχουν τώρα εις το Υπουργείον Γεωργίας εξοδεύεται κατ' έτος ποσόν περίπου 62.000 λιρών συντήρησις, εργατικά κ.λ.π. Όταν εις τον αριθμόν αυτόν προστεθούν ακόμη 14 τράκτορς το κονδύλιον αυτό θα υψωθή κατά πολύ, ενώ ταυτοχρόνως θα δημιουργηθή ένας πολυδάπανος και δυσκίνητος οργανισμός που διά να χρησιμοποιήση ένας αγρότης το τράκτορ διά 2—3 ώρες θα πρέπει να υποβάλη τουλάχιστον τρεις αιτήσεις εις το Υπουργείον Γεωργίας εις την Λευκωσίαν, να περιμένη μερικούς μήνας να πάη ο ειδικός επί τούτω υπάλληλος να εξετάση την γην του και άλλους μερικούς μήνας διά να πάρη σειράν διά την εκτέλεσιν της εργασίας. Πρέπει ο αγρότης μας να κατανοήση ότι μέγα μέρος της ευθύνης διά την αξιοποίησιν της γης του την έχει αυτός ο ίδιος. Είμαι υπέρ της αποκεντρώσεως της εργασίας. Εισηγούμαι όπως το κονδύλιον των 150.000 λιρών, αντί να διατεθή εις το Υπουργείον Γεωργίας διά να αναλάβη την εργασίαν αυτήν η Κυβέρνησις, παραχωρηθή διά να προικοδοτηθούν συνεργατικοί οργανισμοί γεωργικών μηχανημάτων, η εργασία των οποίων θα ελέγχεται από τους ειδικούς του Γεωργικού Τμήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε όπως το ποσόν των 150.000 λιρών μεταφερθή από το κονδύλιον το οποίον υπάρχει διά το Υπουργείον Γεωργίας και δοθή εις άλλον οργανισμόν; Η Βουλή όμως δεν δύναται εις τον Προϋπολογισμόν να αλλάξη τους σκοπούς διά τους οποίους διατίθενται, ή να μεταφέρη από ένα κεφάλαιον εις άλλον, ποσά, και επομένως η εισήγησις σας μπορεί να είναι προς πληροφορίαν, μελλοντικήν πληροφορίαν της Εκτελεστικής Εξουσίας, αλλά όχι προς τροποποίησιν του Προϋπολογισμού.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, απλώς ήθελα να μην παρεξηγηθώ ότι καταψηφίζω αυτό το κονδύλιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή δεν υπάρχει τροποποιητική εισήγησις, απλώς σχόλιον.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις είναι να απαλειφθή το ποσόν αυτό από το Υπουργείον Γεωργίας και να εισαχθή νέον Νομοσχέδιον υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας προνοούν διά διαφορετικού τρόπου διάθεσιν του ποσού αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν είναι τροποποιητική εισήγησις, δηλαδή εισήγησις περί τροποποιήσεως του Προϋπολογισμού, δεν δύναται να γίνη λόγω του ότι η Βουλή δεν δικαιούται να μεταβιβάση ένα ποσόν από ένα κεφάλαιον εις άλλον κεφάλαιον.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Δικαιούται όμως η Βουλή να μην εγκρίνη την ψήφισιν του ποσού αυτού, το οποίον και εισηγούμαι.

Όσον αφορά τα τσιφλίκια Πάφου διά τα οποία εξοδεύονται κατ' έτος περί τας 25.000 λίρας, παρατηρούμεν ότι η εξυπηρέτησις η οποία παρέχεται εις τους αγρότας είναι μηδαμινή. Είναι καιρός να μελετηθή υπό της Κυβερνήσεως η δυνατότης παραχωρήσεως των τσιφλικιών αυτών διά συλλογικήν εκμετάλλευσιν εκ μέρους των ιδίων των γεωργών. Είναι ευχάριστον διότι αι Επιτροπαί εις την έκθεσίν των τονίζουν την ιδιαιτέραν σημασίαν που έχουν αι ορειναί περιοχαί της νήσου και είναι λυπηρόν διότι εφέτος τα κονδύλια τα οποία παραχωρούνται εις τας περιοχάς αυτάς είναι κάπως μειωμένα. Έτσι διά τον δρόμον Λεμεσού—Αγρού ενώ πέρυσι υπήρχον 80.000 λίραι, εφέτος το ποσόν υπεβιβάσθη εις τας 40.000 λίρας, και τα ποσά τα οποία διατίθενται δι' αντιδιαβρωτικά έργα είναι επίσης μειωμένα. Θα ήτο ευχής έργον εάν απεστέλλετο συμπληρωματικός προϋπολογισμός, εάν αυτό βεβαίως ήτο εντός των οικονομικών δυνατοτήτων του τρέχοντος έτους, διά να προσεχθούν καλύτερα αι περιοχαί αυταί. Θεωρώ καθήκον μου να επαινέσω την στιγμήν αυτήν την πρωτοβουλίαν που είχεν η επαρχιακή διοίκησις ο έντιμος έπαρχος Λεμεσού κ. Βενιαμίν, να ορίση ειδικήν επιτροπήν με σκοπόν την μελέτην των προβλημάτων και των τρόπων αναπτύξεως των ορεινών περιοχών της επαρχίας μας. Επίσης δε την αξιέπαινον πρωτοβουλίαν της Παναγροτικής Ενώσεως Κύπρου, η οποία και πάλιν ενδιεφέρθη, ιδιαιτέρως δε της συστάσεως ειδικής επιτροπής μελέτης των προβλημάτων των ορεινών περιοχών. Εις τον υπό μελέτην Προϋπολογισμόν υπάρχει έν ποσόν 300.000 λιρών διά την κατασκευήν αποθηκευτικού χώρου, διά τα οινικά προϊόντα. Το πρόβλημα, το αμπελουργικόν πρόβλημα, συνεχώς εντείνεται, αι δε μελλοντικαί προοπτικαί διά τα προϊόντα της αμπέλου είναι μάλλον δυσάρεστοι. Εκτός των τεραστίων αποθεμάτων τα οποία έχομεν από παλαιάς εσοδείας η κατ' έτος παραγωγή αυξάνεται σημαντικά. Είναι καιρός, έντιμοι συνάδελφοι, να αρχίσωμεν να αντιμετωπίζωμεν το πρόβλημα αυτό διά μιας μακρόπνοης πολιτικής. Πιστεύω ότι επείγον, πολύ επείγον, το θέμα της επιβολής ελέγχου εις τας νέας φυτείας αμπελώνων. Προ ολίγων ετών δραστικά μέτρα ελήφθησαν από την Γαλλικήν Κυβέρνησιν και ποιναί βαρυτάτων προστίμων και φυλακίσεως επεβάλλοντο σε αγρότας, οι οποίοι κατέφευγον εις φυτείας αμπελώνων άνευ της εγκρίσεως της Κυβερνήσεως. Υπάρχουν καλαί προοπτικαί δι' ωρισμένα επιτραπέζια είδη ως η σουλτανίνη, το ροζακί και άλλα. Και όμως επειδή σε μερικάς τουλάχιστον περιοχάς η καλλιέργεια σταφυλών δι' οινοποίησιν είναι εύκολος και αποδοτική, ανεξέλεγκτα οι γεωργοί μας καταφεύγουν εις φυτείες χιλιάδων στρεμμάτων κατ' έτος του είδους τούτου. Εκατόν στρέμματα μοναστηριακής γης αρδευσίμου, η οποία ηδύνατο να χρησιμοποιηθή διά την καλλιέργειαν οπωροφόρων δένδρων εχρησιμοποιήθη τελευταίως διά την φύτευσιν άσπρων και μαύρων σταφυλών. Πολλαί Επιτροπαί εις τας εκθέσεις των προβαίνουν εις συστάσεις προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά την μελέτην ωρισμένων ζητημάτων, ως είναι το στεγαστικόν πρόβλημα, η αναδιοργάνωσις των Ιατρικών Υπηρεσιών κ.λ.π. Ήδη γνωρίζομεν ότι υπάρχουν μερικαί Κυβερνητικαί Επιτροπαί αι οποίαι εργάζονται διά την υποβολήν εκθέσεων προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν επί ζητημάτων, ως είναι η βόσκησις αιγών εις τα δάση, τρόπος αξιοποιήσεως της χαλίτικης γης κ.λ.π. Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι το έργον των Επιτροπών αυτών θα καθίστατο ευκολώτερον και ο ρυθμός της εργασίας θα εγένετο ταχύτερος εάν οσάκις ορίζεται μία Επιτροπή δεν περιοριζόμεθα μόνον μεταξύ των Κυβερνητικών υπαλλήλων αλλά συμμετέχουν και πρόσωπα τα οποία να αντιπροσωπεύουν τας επαγγελματικάς οργανώσεις, και τα οποία να διαθέτουν και πείραν και γνώσεις επί των ζητημάτων αυτών. Χωρίς να θέλω να υπαινιχθώ οιαδήποτε πρόσωπα τα οποία πλήρως εκτιμώ, παρατηρώ ότι εις μίαν σοβαράν Επιτροπήν, ως αυτή του αμπελουργικού ζητήματος, υπάρχουν σχεδόν εξ ολοκλήρου πρόσωπα τα οποία κατέχουν διοικητικάς θέσεις εις τα διάφορα Κυβερνητικά τμήματα ενώ θα ήτο πολύ καλύτερον διά τας Επιτροπάς εάν υπήρχον και αντιπρόσωποι των αμπελουργών της οινοβιομηχανίας.

Αυτά ήθελα να παρατηρήσω, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Η έκθεση των δύο Επιτροπών που κατετέθη εις την Βουλήν είναι αρκετά περιεκτική και όταν αι εισηγήσεις που περιέχονται υιοθετηθούν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, ασφαλώς θα συμβάλουν εις την καλύτερη προώθηση και εκτέλεση του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως. Δεν θα αναφερθώ σε γενικά ζητήματα τα οποία αναφέρονται εις την έκθεση. Θα αναφερθώ μόνον σε μερικά ειδικά ζητήματα τα οποία πιστεύω ότι έχουσιν αποφασιστικήν σημασίαν διά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Το πρώτον ζήτημα που ήθελα να αναφερθώ είναι το ζήτημα της επάνδρωσης των διαφόρων τμημάτων από ειδικούς, τεχνικούς και επιστήμονας. Έχω υπ' όψιν μου ότι σε ωρισμένα τμήματα καθυστέρησαν έργα να εκτελεσθούν κατά την διάρκειαν του 1961, από το γεγονός ότι δεν ήταν επαρκώς επανδρωμένα με τεχνικούς, ειδικούς μηχανικούς. Η επάνδρωση αυτών των τμημάτων, ιδιαίτερα των βασικών παραγωγικών τμημάτων της Γεωργίας, του Αρδευτικού και Υδρευτικού Τμήματος, από ειδικούς μηχανικούς επιβάλλεται να γίνη ιδιαίτερα τώρα εις τες αρχές της προώθησης του Σχεδίου Ανάπτυξης διότι αυτό έχει αποφασιστικήν σημασίαν.

Το δεύτερον σημείον που ήθελα να θίξω είναι το ζήτημα του μηχανικού εξοπλισμού των διαφόρων τμημάτων εις το οποίον ανεφέρθη και ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Εις τον Προϋπολογισμόν αναφέρεται το ποσόν των £160.000 δι' ένα τέτοιον μηχανικόν εξοπλισμόν. Ασφαλώς αυτό αποτελεί ένα καλόν βήμα, όμως όταν ληφθούν υπ' όψιν οι μεγάλες ανάγκες που έχουν τα διάφορα τμήματα όσον αφορά τον μηχανικόν εξοπλισμόν, ιδιαίτερα όταν ληφθή υπ' όψιν ότι δύο μόνον τμήματα, το Τμήμα Γεωργίας και το Τμήμα Αρδεύσεων, έχουν ζητήσει διά το 1962, απ' ό,τι έχω υπ' όψιν μου, μηχανήματα £250.000, το ποσόν που αναφέρεται εις τον Προϋπολογισμόν πρέπει να θεωρηθή ως ανεπαρκές. Έχω υπ' όψιν μου ότι εις τα έργα Μόρφου, εις τον υδατοφράκτην Μόρφου, λόγω της ελλείψεως μηχανημάτων από μέρους του Τμήματος, υπεχρεώθη το Τμήμα Άρδευσης να δώση αρκετές δουλειές σε ιδιώτες εργολάβους, πράγμα που ανέβασε πάρα πολύ τα έξοδα διά την κατασκευήν αυτού του υδατοφράκτου.

Έχω επίσης υπ' όψιν μου ότι το Τμήμα Άρδευσης υποχρεώνεται να ενοικιάση αρκετές διατρητικές μηχανές είτε από ιδιώτες είτε από τον στρατόν. Θα έχη αποφασιστικήν σημασίαν για την προώθηση των διαφόρων σχεδίων ο μηχανικός εξοπλισμός με περισσότερα μηχανήματα των διαφόρων τμημάτων.

Ο κ. Παναγίδης ανεφέρθη εις τες δυσκολίες που συναντούν σήμερα οι γεωργοί όταν υποβάλουν αιτήσεις για να πάρουν τράκτορς για να ισοπεδώσουσι τα χωράφια τους. Πιστεύω ότι αυτές οι δυσκολίες ξεκινούν από το γεγονός ότι είναι πολύ μικρός ο αριθμός των τράκτορς που διαθέτει σήμερα το Γεωργικόν Τμήμα. Το Υπουργείον Γεωργίας διαθέτει μόνον πέντε μεγάλα τράκτορς δι' ισοπεδώσεις.

Το τρίτον σημείον που ήθελα να αναφερθώ είναι το ζήτημα της χρηματοδοτήσεως για έργα ανάπτυξης.

Εις το Κεφάλαιον 8Δ του Προϋπολογισμού αναφέρεται το ποσόν του £1.000.000 για μακροπρόθεσμα δάνεια εις τους αγρότας. Ασφαλώς αυτό το ποσόν των £1.000.000 μαζί με £300.000 που ενέκρινεν προηγούμενα η Βουλή, θα αποτελέση κάποιαν ανακούφισιν για τον αγροτικόν κόσμον. Όμως όταν ληφθή υπ' όψιν το ύψος των αγροτικών χρεών, όταν ληφθούν υπ' όψιν οι μεγάλες ανάγκες των γεωργών, το ποσόν του £1.000.000 που παρατίθεται εις τον Προϋπολογισμόν, ασφαλώς δεν θα αρκέση.

Το τελευταίον σημείον που ήθελα να αναφερθώ είναι η εισήγησις που γίνεται από τας δύο Επιτροπάς εις την παράγραφον 8 της εκθέσεως για ίδρυση ενός Τμήματος Συντονισμού για την προώθηση του Σχεδίου Ανάπτυξης. Πιστεύω ότι ένα τέτοιον Τμήμα Συντονισμού θα συμβάλη αρκετά εις την εκτέλεση των διαφόρων σχεδίων του Προϋπολογισμού. Θέλω όμως να επεκτείνω αυτήν την εισήγηση. Αυτό το Τμήμα Συντονισμού δεν θα πρέπει να περιλάβη μόνον τα Τμήματα των Υπουργείων ή την Επιτροπήν Προγραμματισμού. Αυτό το Τμήμα θα πρέπει να συνεργάζεται στενά μαζί με τες διάφορες οργανώσεις και οργανισμούς οι οποίοι θα συμβάλουν εις τες διάφορες εισηγήσεις και με την συμπαράστασίν των εις την καλυτέραν προώθηση των διαφόρων σχεδίων του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης. Πιστεύω ότι η συμβολή του λαϊκού παράγοντα έχει αποφασιστικήν σημασίαν για την εκτέλεσιν του Πενταετούς Σχεδίου Ανάπτυξης. Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Έχει ιδιαιτέραν σημασίαν το γεγονός ότι εδώ έχομεν τον πρώτον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, τον οποίον η Βουλή συζητεί μετά την ετοιμασίαν του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως. Κατά το έτος 1962 θα εξασφαλισθούν περίπου 7,5 εκατομμύρια λίραι εκ του Ταμείου Αναπτύξεως, εκ διαφόρων δε εσωτερικών και εξωτερικών πηγών, της Αμερικανικής βοηθείας και από αλλού 4 περίπου εκατομ. λίραι, δηλαδή συνολικώς θα δαπανηθή διά σκοπούς αναπτύξεως ποσόν 11,5 εκατομμυρίων λιρών. Είναι δε γεγονός ότι το ποσόν τούτο είναι περίπου το 1/5 του ολικού ποσού του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως. Αναμφιβόλως, εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως είναι πολλά εκείνα, τα οποία μας ικανοποιούν και τα οποία εκτιμώμεν. Θα αρκεσθώ να αναφερθώ εις τα σημεία, επί των οποίων δεν θα δυνηθώμεν να συμφωνήσωμεν ή τα οποία δεν θα δυνηθώμεν να εγκρίνωμεν και τα οποία, αν δεν δυνηθώμεν να σας μεταπείσωμεν επ' αυτών, θα καταψηφίσωμεν. Τοιουτοτρόπως θα εξοικονομήσω τον πολύτιμόν μας χρόνον και δεν θα σπαταλήσωμεν τον πολύτιμόν σας χρόνον.

Ακόμη και όταν εξετασθούν τα πράγματα με πολλήν επιείκιαν και από πολύ αισιοδόξου σκοπιάς, θα ευρεθή ότι μέρος των κονδυλίων, τα οποία συμπεριελήφθησαν εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, έπρεπε να ευρίσκωνται εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν, αυτή δε ήτο η ακολουθητέα κανονική οδός. Αν με ερωτάτε, θα έλεγα ότι πολλά κονδύλια, τα οποία έπρεπε να συμπεριληφθούν, ίσως ακόμη και τα ημίσεα τούτων, θα έπρεπε να ευρίσκωνται εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν. Αλλά, όποιαν μορφήν και αν δεχθήτε, καταλήγετε εις το συμπέρασμα ότι δεν πρόκειται να δαπανηθή ολόκληρον το εκ £11,5 εκατομμυρίων ποσόν διά πραγματικούς σκοπούς αναπτύξεως της Νήσου. Τούτο δε διηυθετήθη κατ' αυτόν τον τρόπον ως αποτέλεσμα της προσπαθείας, χάριν του να σωθούν τα προσχήματα, όπως καθορισθή, τουλάχιστον με αριθμούς, περίπου το 1/5 του ποσού, το οποίον προνοείται εις το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως.

Το δεύτερον και σημαντικόν σημείον, το οποίον θα ήθελα να υποβάλω, είναι το γεγονός ότι ημείς ως Τουρκική Κοινότης δυστυχώς δεν ηδυνήθημεν να λάβωμεν εφέτος κατά τον δέοντα τρόπον το μερίδιόν μας εκ του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Ως πολίτης της Κύπρου δεν υπάρχει αμφιβολία ότι επιθυμώ εκ βάθους καρδίας την γενικήν ανάπτυξιν της Νήσου. Πρέπει, όμως να δεχώμεθα την κατάστασιν ως έχει και να την μελετώμεν υπ' αυτό το πρίσμα. Εφ' όσον εις την Κύπρον υφίστανται δύο χωριστοί Κοινότητες, αύται πρέπει να ευεργετώνται από τα κονδύλια Αναπτύξεως υπό τους ιδίους όρους. Εάν οιοσδήποτε μη γνωρίζων την Κύπρον εξετάση από αυτής της σκοπιάς εις τον περίφημόν μας Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως φερ' ειπείν το θέμα της αναπτύξεως των χωρίων, το συμπέρασμα, εις το οποίον θα φθάση, είναι ότι τα Τουρκικά χωρία ευδαιμονούν και δεν έχουν ανάγκην ούτε δρόμων ούτε υδρεύσεως εις τρόπον, ώστε εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως τοιαύτα έργα μόνον εις τα Ελληνικά χωρία γίνονται. Φυσικά, είναι περιττόν να είπω εδώ ότι δεν έχουν ούτω τα πράγματα. Το μόνον είναι ότι δεν θα επέτρεπα οι λόγοι μου να ερμηνευθούν ως επιθυμία μου να μη γίνωνται έργα αναπτύξεως εις τα Ελληνικά χωρία, αλλά εις τα Τουρκικά· απλώς, σκοπός και επιθυμία μας είναι να βλέπωμεν την παράλληλον ανάπτυξιν και εις τα Τουρκικά χωρία μαζί με τα Ελληνικά. Εις το θέμα των υδρευτικών και οδοποιητικών έργων πιστεύω ότι η Κοινότης μας αδικείται καταφώρως, κατά πάσαν δε πιθανότητα η κατάστασις δεν συνάδει προς το Σύνταγμα. Παρ' όλα ταύτα, εάν η Εκτελεστική Εξουσία λάβη σοβαρώς υπ' όψιν της εις την Έκθεσιν της Επιτροπής εισήγησιν και σκεφθή μίαν ημέραν κατά το τρέχον έτος την λήψιν νέων μέτρων διά την επίλυσιν του υδρευτικού προβλήματος των χωρίων, επίσης δε εάν αύτη επωφεληθή της

ευκαιρίας χρήσεως διαφορετικών μεθόδων ενεργείας διά την πλήρωσιν αυτών των κενών, η δε Βουλή εγκρίνη αυτήν την ενέργειαν, τότε θα δοθή η δυνατότης να εκδηλωθούν εμπράκτως τοιαύται ιδέαι, ως είναι η καλή θέλησις και η ειλικρίνεια, ως και η ιδέα ότι είμεθα συμπατριώται, πράγμα, το οποίον είναι η μεγαλυτέρα μου επιθυμία ως Κυπρίου πολίτου να ίδω. Κατά την συζήτησιν του Προϋπολογισμού θα εκφράσωμεν πάλιν την ένστασίν μας εις τα σχετικά κονδύλια.

Επί του θέματος της προς τους γεωργούς βοηθείας έχει τονισθή σαφώς και εις την σχετικήν Έκθεσιν των Επιτροπών ότι μερικαί περιοχαί της Νήσου έχουν παραμεληθή. Εάν αύται απαριθμηθούν θα σχηματισθή ίσως κατάλογος εξ αυτών. Αλλά και δι' αυτάς τας περιοχάς, λαμβανομένου υπ' όψιν του δικαιώματος προτεραιότητος, πρέπει να δοθή σημασία εις την πολύ πτωχήν και εγκαταλελειμμένην Τηλλυρίαν. Επί τη ευκαιρία, θα ήθελα να τονίσω εμφαντικώς ότι ομού μετά πολλών πτωχών ενδιαφερομένων συμπατριωτών μας αναμένομεν με ανυπομονησίαν να ίδωμεν την εξεύρεσιν υπό της Κυβερνήσεως μιας ταχείας και δικαίας λύσεως επί του θέματος της «χαλίτικης» γης και των χαμηλών δασών.

Πιστεύω ότι αι αρμόδιαι Επιτροπαί, αι οποίαι εισηγήθησαν όπως εις το Κεφάλαιον 8Δ — Χρηματοδότησις Αναπτύξεως και απέναντι των κονδυλίων Αγροτικών Πιστώσεων και Τραπέζης Αναπτύξεως τεθή διπλούς σταυρός, θα οδηγήσουν τα πράγματα εις χειροτέραν κατάστασιν και εις δυσχερέστερα αδιέξοδα. Όπως, ως ζήτημα αρχής, είναι δεκτόν όπως η μορφή και αι αρχαί εξοδεύσεως αυτών των κονδυλίων καθορίζωνται ως αποτέλεσμα εγκρίσεώς των υπό της Βουλής, εις την επεξήγησιν του διπλού σταυρού αναφέρεται ότι «δεν θα δύναται να διενεργηθή δαπάνη προτού υποβληθή εις την Βουλήν». Συνεπώς η ταπεινή μου αντίληψις περί του πράγματος έχει ως εξής: Η Εκτελεστική Εξουσία, υποβάλλουσα το νομοσχέδιον εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων, αρχίζει να διενεργή δαπάνας. Ας υποθέσωμεν ότι η Βουλή το απορρίπτει ή ότι δεν τον εγκρίνει ή ότι επιφέρει ωρισμένας τροποποιήσεις. Εγώ δεν γνωρίζω κατά ποίον τρόπον θα τακτοποιηθή το αποτέλεσμα.

Παρ' όλον ότι εις το θέμα των λιμένων και των αερολιμένων επιθυμία μου είναι να ίδω εις διαφόρους περιοχάς της Κύπρου συγχρόνους λιμένας και αερολιμένας καταλλήλους δι' όλας τας εποχάς, εν τούτοις είναι απαραίτητον όπως καθορισθή διαδικασία εκπονήσεως και καταρτίσεως των σχεδίων των και εξασφαλισθή η εφαρμογή της εις όλας τας περιπτώσεις. Όχι δε μόνον, συμφώνως προς πληροφορίας, τας οποίας έλαβον και εις την ορθότητα των οποίων πιστεύω, δεν εφημόσθη τοιαύτη αρχή εις τα σχέδια των λιμένων Λεμεσού, Λάρνακος και Κυρηνείας, αλλά και πέραν και κάτω του δεικνυομένου διά τα έργα αυτά ποσού £70.000 υπήρχον άλλα ποσά. Διατί επροτιμήθη το ποσόν £70.000; Μας είναι δύσκολον να αντιληφθώμεν τον λόγον. Είναι, όμως, σφαλερά ενέργεια να αφήνεται η Βουλή ενώπιον τετελεσμένων γεγονότων. Η Βουλή δεν είναι υποχρεωμένη να δεχθή μίαν τοιαύτην ενέργειαν.

Εις το Κεφάλαιον 17Δ — Αγροτική Ανάπτυξις — του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως υπάρχει κονδύλιον εκ £5.000 διά τον φωτισμόν των χωριτικών οδών. Υποστηρίζω ολοψύχως την παροχήν ηλεκτρικού φωτισμού εις τας οδούς των χωρίων μας. Λυπούμαι, όμως, διότι είμαι υποχρεωμένος να αποκαλύψω και διαμαρτυρηθώ από του βήματος της Βουλής διά την επί του προκειμένου στάσιν των αρμοδίων. Συμφώνως προς πληροφορίας, αι οποίαι μας εδόθησαν, τα εν λόγω χρήματα δαπανώνται ως ακολούθως: Οι χωρικοί, οι οποίοι επιθυμούν να ηλεκτροφωτίσουν τους δρόμους του χωρίου των, οφείλουν να εξασφαλίσουν το ήμισυ της πραγματοποιηθησομένης δαπάνης διά της εις αυτήν συμμετοχής του χωρίου. Τοιουτοτρόπως, αφού και η Κυβέρνησις δώση το άλλο ήμισυ ως χορηγίαν, αντιμετωπίζεται η ανάγκη αυτή του χωρίου, χορηγουμένου δι' έκαστον χωρίον ποσού περίπου £300. Φυσικά, το ποσόν τούτο μεταβάλλεται αναλόγως του μεγέθους του χωρίου. Κατ' αυτόν τον τρόπον λέγεται ότι το διατιθέμενον ποσόν των £5.000 θα επαρκέση διά 17 περίπου χωρία. Ηρωτήσαμεν τους αρμοδίους ποία χωρία θα δυνηθούν να ευεργετηθούν από αυτήν την ευκαιρίαν. Ανεζητήσαμεν τον κατάλογόν των και τον εζητήσαμεν επιμόνως. Δυστυχώς, όμως, δεν ηδυνήθημεν να λάβωμεν τον κατάλογον των χωρίων, τα οποία θα δυνηθούν να ευεργετηθούν. Απλώς κατεβλήθη προσπάθεια να παραπλανηθώμεν με λόγους, ως είναι οι εξής: «Είναι απαραίτητος η συμμετοχή των χωρίων, δεν δυνάμεθα δε να γνωρίζωμεν εκ των προτέρων ποίων χωρίων οι κάτοικοι θα δώσουν την συνεισφοράν των». Οπωσδήποτε αναγνωρίζετε ότι τοιούτοι λόγοι δεν είναι ικανοποιητικοί. Διότι, αναμφιβόλως, εάν ο πληθυσμός ενός χωρίου, το οποίον ευρίσκεται μακράν των τεχνικών δυνατοτήτων, συλλέξη ωρισμένα χρήματα και είπη «Τα χρήματά μας είναι έτοιμα, να έλθετε να ηλεκτροφωτίσετε τας οδούς του χωρίου μας», δικαίως θα απορριφθή η αίτησίς των. Εάν εις χείρας των αρμοδίων δεν υπάρχη κατάλογος των χωρίων, τα οποία είναι πρόσφορα διά τεχνικάς δυνατότητας, και εκείνων, τα οποία δεν είναι πρόσφορα, πώς θα δοθούν αυταί αι απαντήσεις; Εφ' όσον υπάρχουν τοιούτοι κατάλογοι, δεν δύναμαι να αντιληφθώ τον λόγον ή την ορθότητα της αποκρύψεώς των από τους βουλευτάς. Επιπροσθέτως προς τα όσα έχω είπει επί του σημείου τούτου επιφυλάσσω το δικαίωμά μου να υποβάλω και γραπτήν ερώτησιν.

Εις το Κεφάλαιον 22Δ — Απρόβλεπτοι Δαπάναι — αντιμετωπίζομεν το φαινόμενον της υπογραφής ανοικτής επιταγής εν λευκώ διά την πραγματοποίησιν δαπάνης εκ £200.000. Υπό τον όρον ότι τηρείται η πρότασις, ότι «θα διατεθή εις κεφάλαια και άρθρα, τα οποία απεδείχθησαν ανεπαρκή», ως αναγράφεται εις την υποσημείωσιν, θεωρώ δίκαιον έν ποσόν, το οποίον είναι κατά πολύ μικρότερον του ποσού τούτου, διά να διασφαλίζεται ανετωτέρα και πρακτικωτέρα εργασία διά τους αρμοδίους. Αλλ' όταν το ποσόν αυξάνεται μέχρις ύψους £200.000, δυστυχώς δεν δύναμαι να συμφωνήσω. Άλλωστε, όπως η Βουλή χορηγεί, όταν είναι ανάγκη, τοιαύτας πιστώσεις υπό τον τίτλον «Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός», είναι καθήκον της, επίσης, να γνωρίζη την πορείαν των πραγμάτων. Παρακαλώ προκαταβολικώς όπως οι λόγοι μου μην ερμηνευθούν ως έλλειψις εμπιστοσύνης προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Διά μίαν Βουλήν, η οποία θα εγκρίνη κονδύλιον £200.000 δι' απροβλέπτους δαπάνας, δεν πρέπει να απορώμεν διατί αύτη να μη προτιμά, αντί 50σέλιδου Προϋπολογισμού, ένα Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως προνοούντα εις μίαν γραμμήν ποσόν £7,5 εκατομμυρίων ως διάφορα έξοδα διά την ανάπτυξιν της Νήσου.

Τώρα που ήλθεν η σειρά του, θα ήθελα να θίξω και αυτό το σημείον, ότι λόγω του ότι εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως δεν εδόθησαν ικανοποιητικαί πληροφορίαι διά κανένα σχεδόν κονδύλιον, κατά την διάρκειαν των εργασιών εξετάσεώς του παρέστη ανάγκη να κληθούν εις την Βουλήν πολλοί ενδιαφερόμενοι και να επωφεληθώμεν των όσων ούτοι εγνώριζον. Παρακαλώ όπως κατά τα προσεχή έτη οι Προϋπολογισμοί καταρτίζωνται μειουμένων των τοιούτων ενεργειών εις το ελάχιστον.

Τέλος κατά τας εργασίας εξετάσεως του Προϋπολογισμού απεφασίσθη υπό της Επιτροπής όπως προστίθενται ωρισμένοι κατάλογοι με λεπτομερείας δαπανών δι' ωρισμένα κονδύλια. Νομίζω ότι, όταν ητοιμάζετο η Έκθεσις, υπήρχε βιασύνη και δεν κατέστη δυνατόν να συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν οι εν λόγω κατάλογοι. Θα υποβάλω εν καιρώ εισήγησιν περί της προσθήκης αυτής διά να καταστή δυνατή η διόρθωσις αυτού του λάθους ή παραλείψεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη και θα επανέλθη την 3ην απογευματινήν ώραν.

Υπάρχει εισήγησις όσον αφορά τον χρόνον; Η ιδική μου σκέψις θα ήτο να επαναρχίσωμεν εις τας 2.30, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι μπορεί να υπάρξη δυσκολία και πιθανόν οι

έντιμοι κύριοι Βουλευταί να προτιμούν την 3.00 απογευματινήν ώραν.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 3.00 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 1.30 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 3.00 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχει τον λόγον ο κ. Ηρόδοτος Νικολα·ί·δης.

Η. ΝΙΚΟΛΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Επί της σοβαρότητος της νομοθετικής εργασίας του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως έχουν ασχοληθή άλλοι ομιληταί ομιλήσαντες προ εμού.

Διά του εφετινού Προϋπολογισμού η Εκτελεστική Εξουσία έδωσε μεγάλην προσοχήν εις έργα αγροτικής αναπτύξεως. Επί του προκειμένου οφείλω να εκφράσω την εκτίμησίν μου προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά το ενδιαφέρον το οποίον επιδεικνύει προς τον αγροτικόν πληθυσμόν, όστις πρέπει να τονωθή καθ' ότι οι αγρόται, από βιολογικής απόψεως, συνιστώσι την κυριωτέραν πηγήν παντός φυσικού και ψυχικού προτερήματος. Αποτελούσι την βάσιν εξ ης αντικαθίστανται και συμπληρούνται τα δημιουργούμενα κενά εις τας βιοτεχνικάς τάξεις των βιοτεχνικών και διανοητικών επαγγελμάτων.

Βάσις του οικονομικού οικοδομήματος των πλείστων χωρών είναι η γεωργία. Την αληθή βάσιν του κράτους και της κοινωνίας αποτελεί η με την ακίνητον αυτής ιδιοκτησίαν προικισμένη αγροτική τάξις. Ο γεωργικός πληθυσμός είναι η αναβλύζουσα πηγή ολοκλήρου του λαού, ενώ οι πόλεις καταβροχθίζουν τα υπό δυσκόλους ιδίως συνθήκας ζώντα εις αυτάς άτομα. Ο πληθυσμός των πόλεων αυξάνει εις βάρος του γεωργικού, αυξάνει συγχρόνως και η άνθησις του πολιτισμού, η οποία όμως ομοιάζει προς τα θανατηφόρα ρόδα των παρειών των πασχόντων με φυματίωσιν. 'Οταν ο αγροτικός πληθυσμός καταναλωθή, επέρχεται εις την μεσαίαν τάξιν των πόλεων ο μαρασμός και τοιουτοτρόπως έρχεται η γενική κατάπτωσις.

Η γεωργία της Κύπρου, ήτις είναι τόπος μάλλον γεωργικός, πρέπει να καταλάβη την κυρίαν θέσιν εις το πλαίσιον της οικονομικής προσπαθείας προς άρσιν της ανισορροπίας των πληρωμών διά μειώσεως των εισαγωγών αφ' ενός και αυξήσεως των εξαγωγών αφ' ετέρου. Δεν χρειαζόμεθα μόνον διά να ζώμεν τα αγαθά, τα οποία παράγουν οι γεωργοί, αλλά χρειαζόμεθα αυτούς τούτους τους αγρότας. Δεν πρέπει λοιπόν να εξετάζωμεν πως θα παράγωμεν γεωργικά προϊόντα δι' όσον το δυνατόν ολιγωτέρων ανθρώπων, αλλά πως θα δυνηθώμεν να κρατήσωμεν πολυαριθμότατον πληθυσμόν εις την ύπαιθρον και να καταστήσωμεν αυτόν ευτυχή εις τον τόπον του.

Προς την κατεύθυνσιν της αγροτικής αναπτύξεως μεγάλως ήθελε συμβάλει και η αναδιοργάνωσις του Τμήματος Γεωργίας, κατά τοιούτον τρόπον ούτως ώστε να αποβή τούτο εξυπηρετικώτερον διά την ύπαιθρον και να εκπληροί αποτελεσματικώς τα καθήκοντά του έναντι του αγροτικού κόσμου της νήσου. Χρειαζόμεθα γεωργικήν εκπαίδευσιν τόσον τεχνικήν όσον και κοινωνικήν. Πιθανόν η κοινωνική να έχη περισσότερα άμεσα και έμμεσα κέρδη. Προς τούτο χρειαζόμεθα όχι μόνον ικανήν έκτασιν γης δι' ένα έκαστον αγρότην, διά να ζη, να εκλείψη και η υποαπασχόλησις, ήτις είναι ένα σοβαρόν μειονέκτημα διά την αύξησιν της παραγωγής, αλλά χρειαζόμεθα και ενθουσιώδη γεωργικήν διαφώτισιν από εμπείρους άνδρας, που να γνωρίζουν το θέμα των και να έρχωνται σε επαφήν με τον γεωργικόν κόσμον ούτως ώστε να επανακτηθή και η εμπιστοσύνη του γεωργού προς το εν λόγω Τμήμα, διότι τα αλλεπάλληλα λάθη των υπαλλήλων συνέτειναν εις την απώλειαν της εμπιστοσύνης, και χρειάζεται σοβαρά προσπάθεια διά να επανακτηθή. Σκοπός μας δέον να είναι η δημιουργία μιας βιωσίμου γεωργίας που να μην απαιτή κάθε λίγον επιχορηγήσεις και δωρεάς, η δημιουργία μιας γεωργικής τάξεως που να αντιλαμβάνεται τα κοινωνικά και οικονομικά της προβλήματα και να δρα μόνη της προς λύσιν.

Τα μέγιστα θα συμβάλη εις την ανάπτυξιν της αγροτικής τάξεως και βελτίωσιν των όρων διαβιώσεως των αγροτών η βελτίωσις του οδικού δικτύου της υπαίθρου, ήτις διευκολύνει την μεταφοράν των προϊόντων και ελαττώνει το κόστος παραγωγής. Επίσης η διάνοιξις αγροτικών οδών οδηγουσών προς τα κτήματα, πράγμα το οποίον θα είναι λίαν επωφελές, η κατασκευή αντιδιαβρωτικών έργων, η εξασφάλισις μεγαλυτέρου αριθμού μηχανημάτων, ως εκσκαφέων, τρακτέρ, κ.τ.λ. διά την εκχέρσωσιν και ισοπέδωσιν των αγρών. Διά των εν λόγω μηχανημάτων όχι μόνον θα αυξηθή η έκτασις της ιδιωτικής καλλιεργησίμου γης, ως συμβαίνει τουλάχιστον εις την επαρχίαν μου, όπου οι πλείστοι των γεωργών όσην έκτασιν γης καλλιεργούν διά του αρότρου σήμερον, έχουν και τόσην άλλην ακαλλιέργητον. Αλλά και διά της καταλλήλου καλλιεργείας θα αυξηθή η αποδοτικότης της γης αφ' ενός και αφ' ετέρου θα παρεμποδισθή εις μεγάλον βαθμόν η υπό των βροχών διάβρωσις του εδάφους.

Η επαρχία Πάφου, ως μία επαρχία κατά μεγίστην αναλογίαν ορεινή, πρέπει να τύχη της προτεραιότητος των μέσων τούτων, διότι αι άλλαι επαρχίαι αφ' ενός μεν δεν έχουν εις τόσον μεγάλον βαθμόν την ανάγκην ταύτην λόγω της διαφοράς της διαμορφώσεως του εδάφους των, και αφ' ετέρου υπάρχουν περίπου 109.000 στρεμμάτων χαλίτικης γης που πρέπει να αξιοποιηθούν και να δοθούν εις τους ακτήμονας και εις τους έχοντας χαμηλόν γεωργικόν κλήρον. Διά να αυξηθή όμως η έκτασις της καλλιεργησίμου γης, τα μηχανήματα πρέπει να τυγχάνουν καλυτέρας διαχειρίσεως, και όχι όπως μέχρι σήμερον που ο μέσος όρος εργασίας των υπαρχόντων είναι μόνον περίπου 3 ώραι γενικώς. Εις την επαρχίαν Πάφου υπάρχουν δύο μηχανήματα των Δ6 και των Δ4 των οποίων ο μέσος όρος αποδόσεως εργασίας είναι ζήτημα εάν είναι 2 ώραι. Δεν επιθυμώ να υπεισέλθω εις λεπτομερείας των εξόδων συντηρήσεως των υπαρχόντων μηχανημάτων εν σχέσει με την απόδοσιν, διότι τότε ασφαλώς η Βουλή αυτή θα επροτιμούσε να γίνωνται όλα τα έργα εργολαβικώς, όπως εις τν Νέαν Ζηλανδίαν όπου αξιοποιούνται 150.000 σκάλες ορεινής, και σχεδόν απροσίτου γης, ετησίως, αλλά θέλω να τονίσω από του βήματος τούτου ότι μόνον διά της ευσυνειδήτου εργασίας όλων των τάξεων, εργατών, παραγωγών και υπαλλήλων και διά της ειλικρινούς συνεργασίας θα δυνηθή ο τόπος αυτός να ευημερήση.

Μεταξύ των διαφόρων παραγόντων οίτινες θα συντείνουν τα μέγιστα εις την ανάπτυξιν και προαγωγήν του αγροτικού κόσμου είναι η δημιουργία φυτωρίων εις διάφορα μέρη της Κύπρου και η δωρεάν παραχώρησις φυτών προς τους αγρότας, εάν τούτο είναι δυνατόν. Τα παραχωρηθησόμενα δένδρα, αφού διατηρηθούν καλώς υπό των αγροτών διά μίαν περίοδον, δέον η Κυβέρνησις να τα επιχορηγή, ούτως ώστε να δημιουργηθή ο ζήλος και το ενδιαφέρον του κόσμου προς την δενδροκαλλιέργειαν. Διά του τρόπου αυτού, αφ' ενός μεν θα ανασταλούν έν' τινι βαθμώ αι φυτείαι της αμπέλου, της οποίας τα προϊόντα πιθανόν να έλθη εποχή καθ' ην θα παραμείνουν αδιάθετα, αντιμετωπίζομεν και κάθε χρόνον το ζήτημα της δημιουργίας αποθηκευτικών χώρων, και μάλιστα κατά το τρέχον έτος η Κυβέρνησις πρέπει να διαθέση ένα σεβαστόν ποσόν διά την επέκτασιν των εργοστασίων ΣΟΔΑΠ και ΚΕΟ, και αφ' ετέρου διά της δενδροφυτείας θα αυξηθή η οικονομία του τόπου προς τους διαφόρους τομείς. Δεν είναι ανάγκη να αναμένωμεν την δημιουργίαν φραγμάτων δι' άρδευσιν προς ανάπτυξιν της δενδροφυτείας, διότι τα πλείστα των δένδρων ευδοκιμούν θαυμασίως με μόνην την διά των ομβρίων υδάτων άρδευσιν. Πάντως ο αγροτικός κόσμος προθύμως θα καταβάλη το τίμημα του κόπου, του μόχθου και του ιδρώτος, εάν κληθή προς τούτο, αλλά και το Γεωργικόν Τμήμα οφείλει να αλλάξη τρόπον εργασίας. Οφείλει να εγκαταλείψη το γραφειοκρατικόν σύστημα ούτως ώστε τα προσφερόμενα φυτά, π.χ. χαρουπιών, να μην είναι παρόμοια προς εκείνα τα οποία προσφέρονται υπό του φυτωρίου

Αχέλιας αντί 30 μιλς, και εν τούτοις οι αγρόται προτιμούν, λόγω της μεγάλης κατωτερότητός των, τα της Ενώσεως Χαρουπιών αντί 225 μιλς. Διά της δενδροφυτείας θα μειώσωμεν εις μεγάλον βαθμόν και την υποαπασχόλησιν ήτις αποτελεί ένα σοβαρόν πρόβλημα διά την αύξησιν της παραγωγής, διότι εάν κρίνωμεν από το ακαθάριστον εισόδημα του γεωργού, τας ανάγκας τας απαιτουμένας διά την δημιουργίαν του τοιούτου εισοδήματος κάτω από τας υφισταμένας Κυπριακάς συνθήκας παραγωγικότητος, μπορούμεν μετ' ασφαλείας να πούμεν ότι το 1/3 του υπό διάθεσιν χρόνου παραμένει ανεκμετάλλευτον. Η δενδροφυτεία θα είναι εκείνη η οποία όχι μόνον θα αυξήση το εισόδημα του αγροτικού κόσμου αλλά συγχρόνως θα αλλάξη και εις σημαντικόν βαθμόν τας κλιματολογικάς συνθήκας, και ούτως η Κύπρος θα είναι ενδεδυμένη με το πράσινο καθ' όλον το έτος και θα εργάζεται συνεχώς να δίδη εισόδημα. Φυσικοί και κλιματολογικοί παράγοντες επιτρέπουν την παραγωγή μεγάλης ποικιλίας γεωργικών προϊόντων. Φυσικοί περιορισμοί δεν υπάρχουν εφ' όσον δεν έχομεν ούτε ερήμους ούτε εκτάσεις μεγάλας συνεχώς κεκαλυμμένας υπό χιόνων. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν έχομεν φυσικά προβλήματα και περιορισμούς να αντιμετωπίσωμεν εις την γεωργίαν. Εις την πραγματικότητα είμεθα μία διψασμένη χώρα και η χαμηλή βροχόπτωσις αποτελεί σοβαράν αιτίαν της χαμηλής παραγωγής. Η κατανομή της βροχοπτώσεως παρουσιάζει αρκετάς διακυμάνσεις και πολλά μέρη της Κύπρου, και δη η κοιλάς της Μεσαορίας πάσχει σοβαρώς εκ της χαμηλής βροχοπτώσεως. Νομίζω είναι καιρός το Γεωργικόν Τμήμα να θεωρήση τούτο γεγονός και να πρωτοστατήση με οικονομικάς μελέτας δι' εξεύρεσιν αντικαθιστώντων προϊόντων, προϊόντων δηλαδή που θα καλλιεργηθούν εις ωρισμένας περιοχάς όπου δεν είναι δυνατόν να αρδεύωνται επαρκώς εις την θέσιν των υφισταμένων άτινα θα είναι πλέον προσοδοφόρα. Είναι καιρός οι Γεωργικοί Λειτουργοί, αντί να εργάζωνται ως κοινοί υπάλληλοι, να αρχίσουν μελέτας βασιζομένας όχι μόνον εις το παρόν αλλά με προοπτικήν διά το μέλλον, και ιδίως διά τα προϊόντα τα οποία εξάγονται εις το εξωτερικόν. Είναι καιρός να αντιληφθούν ότι αι επιχορηγήσεις αίτινες επιβάλλονται διά της πολιτικής πιέσεως με μόνον σκοπόν την ανακούφισιν δεν συνέτειναν εις την αύξησιν της παραγωγής, αλλ' ενεθάρρυναν την επέκτασιν ασυμφόρων προϊόντων και την τεχνικήν ανικανότητα και αντιθέτως προς τον σκοπόν των ωφέλησαν μάλλον μεγάλως τους μεγάλους παραγωγούς, οίτινες εχρειάζοντο και την ολιγωτέραν βοήθειαν. Και εάν το σιτάρι πληρωθή όχι μόνον ένα σελίνι, αλλά και πέραν τούτου, και συνεχίσωμεν την καλλιέργειαν με τας ιδίας συνθήκας με αποτέλεσμα τα 3—4 κιλά κατά σκάλαν, ασφαλώς ουδέποτε θα παύση η κατακραυγή κατά της Κυβερνήσεως εφ' όσον το ένα σελίνι δεν καλύπτει τα έξοδα της παραγωγής. Ούτως, ο σοβαρώτερος περιοριστικός παράγων της αυξήσεως της παραγωγής είναι το νερόν και η έλλειψις διαφωτίσεως των γεωργών.

Υπάρχει μεγάλον πεδίον διά την αύξησιν της αρδευομένης περιοχής, η οποία σήμερον είναι μόνον 240.000 σκάλαι, τόσον διά της οικονομίας του υπάρχοντος νερού, που τώρα σπαταλάται αφειδώς, όσον και διά της αποθηκεύσεως του νερού εις φράγματα και άλλα αρδευτικά έργα. Πιστεύω ότι η έναρξις των εργασιών διά την κατασκευήν αρδευτικών έργων, άτινα θα συντείνουν μεγάλως εις την αύξησιν της παραγωγής και καλυτέραν αξιοποίησιν της γης, θα είναι σύντομος. Αναμένομεν ότι η Κυβέρνησις θα επιδείξη το δέον ενδιαφέρον και προς την έχουσαν μεγάλην ανάγκην επαρχίαν Πάφου, ήτις προσφέρει τας καλυτέρας δυνατότητας διά την κατασκευήν υδατοφρακτών και άλλων μικροτέρων αρδευτικών έργων, εφ' όσον διαρρέεται υπό αναριθμήτων ποταμών και χειμάρρων, οίτινες μεταφέρουν τεραστίας ποσότητας νερού τον χειμώνα και μερικοί τούτων ρέουν μέχρι τέλους της ανοίξεως, λόγω του ότι ενισχύονται από πηγάς τόσον εις την οροσειράν του Τροόδους όσον και εις το δάσος Πάφου. Δεν είμαι μεταξύ εκείνων που πιστεύουν ότι υπάρχουν ανεξάντλητα αποθέματα υπογείου ύδατος ικανά να κάμουν την Κύπρον να πρασινήση απ' άκρον εις άκρον, αλλά πιστεύω όμως ότι υπάρχουν ωρισμένα υπόγεια νερά σε διαφόρους περιοχάς και πρέπει ταύτα να ανευρεθούν είτε λίγα είναι είτε πολλά. Η επαρχία Πάφου είναι η μόνη επαρχία η οποία υστερεί καταπληκτικώς εις το ζήτημα τούτο. Επιβάλλεται η ανόρυξις δοκιμαστικών διατρήσεων, και εκτός τούτου η επαναφορά του συστήματος των επιχορηγουμένων διατρήσεων ούτως ώστε να δύνανται τόσον αι διάφοροι κοινότητες όσον και ιδιώται να κάμνουν διατρήσεις.

Έτερος κρατικός τομεύς όστις δέον να τύχη της δεούσης προσοχής της Κυβερνήσεως είναι η δημοσία υγεία, ήτις αποτελεί τον δημόσιον πλούτον, και πρέπει να τυγχάνη μεταξύ των κυρίων μελημάτων της κρατικής φροντίδος καθ' ότι αποτελεί το θεμέλιον υφ' ου βασίζεται η ευτυχία του λαού και η δύναμις του κράτους. Εις την παγκόσμιαν ιστορίαν εμφανίζεται ανέκαθεν η προσπάθεια της ιατρικής επιστήμης εις το πεδίον προς σωτηρίαν ανθρωπίνων υπάρξεων ως το ευγενέστερον έργον των ανθρώπων. Η περί την υγιεινήν μέριμνα αναφέρεται εις τον κόσμον συνδεδεμένη με τον αγώνα της ζωής και αυτοσυντηρήσεως. Αι περί την διατήρησιν όμως της υγείας αντιλήψεις παρακολουθούσι την εξέλιξιν του ανθρωπίνου πνεύματος, εξαρτώσαι την ιστορίαν των λαών εκ πολλών παραγόντων και δη εκ της κρατικής φροντίδος. Η προστασία και η περίθαλψις πρέπει να θεωρήται ουχί ως έλεος και ευσπλαχνία, αλλά να αναγνωρίζεται ως υποχρέωσις. Λυπούμαι πραγματικά διότι η συνείδησίς μου μου επιβάλλει να ομολογήσω ότι εις το Ιατρικόν Τμήμα υπάρχουν τόσα πολλά τρωτά που επιβάλλεται όπως το ταχύτερον ληφθούν ριζικά μέτρα προς αντιμετώπισιν της επικρατούσης καταστάσεως εις τα Νοσοκομεία, ούτως ώστε να εκλείψη διά παντός η κακή έξις ωρισμένων οίτινες εκμεταλλεύονται την θέσιν των και εργάζονται εις βάρος των συμφερόντων του λαού.

Μια απλή επίσκεψις του αγροτικού και εργαζομένου λαού της υπαίθρου είναι ικανή να μας βεβαιώση περί τούτου. Είναι ικανή να μας αποδείξη ακόμη ότι τα πλείστα των φαρμάκων είναι απρόσιτα εις τους εργαζομένους, παρ' όλον που έχουν ανάγκην τούτων, λόγω της εις δυσθεώρητα ύψη διαθέσεώς των. Παρ' όλον που οι πολιτικοί αρχηγοί της πρώην Κυβερνώσης Δυνάμεως πολλάκις ανεφώνησαν ότι η βελτίωσις της υγείας του λαού επιβάλλεται ως κοινωνική μέριμνα και πρέπει να προηγήται όλων των άλλων και να προκαλή κατά πρώτον και κύριον λόγον την προσοχήν των ηγετών εις τα κράτη και των πολιτικών αρχηγών εκάστου κόμματος εν τούτοις τουλάχιστον διά την επαρχίαν μου, υπήρξαν μεγάλα μεν τα λόγια των ανδρών εκείνων αλλά κενά. Το μόνον νοσοκομείον το οποίον ιδρύθη καθ' όλον το διάστημα της αποικιοκρατίας ήτο το της πόλεως Κτήματος το οποίον εκτίσθη μετά το 1954. Η συνείδησίς μου όμως μου απαγορεύει να βεβαιώσω ότι το ίδρυμα τούτο αποτελεί κρατικόν Νοσοκομειακόν ίδρυμα. Διότι, εκτός του ότι οι θεράποντες ιατροί στερούνται πάσης ειδικότητος, στερούνται και των απαιτουμένων εργαστηριακών μέσων διά να δύνανται να εκπληρούν την υψηλήν αποστολήν των. Το Νοσοκομείον της Πάφου ουδέποτε εγνώρισεν ειδικόν χειρουργόν, μαιευτήρα, ωτορινολαρυγγολόγον, οφθαλμολόγον. Η Κυβέρνησις της Κυπριακής Δημοκρατίας κατώρθωσεν εντός ενός έτους, παρ' όλας τας δυσκολίας άτινας αντιμετωπίζει επί του τομέως αυτού, να επιτύχη τον διορισμόν δύο ειδικών, ενός οφθαλμολόγου και ενός ωτορινολαρυγγολόγου, οίτινες επισκέπτονται άπαξ της εβδομάδος την επαρχίαν μου. Η δικαιοσύνη επιβάλλει όπως το Νοσοκομείον Πάφου, λόγω της μακράς αποστάσεως εκ του κέντρου, εξοπλισθή αφ ' ενός μεν με ειδικόν προσωπικόν πεπειραμένον, ανεξαρτήτως ευνοίας ή φυλής, διότι η δημοσία υγεία είναι ο υπέρτατος νόμος, και αφ' ετέρου με όλα τα σύγχρονα εργαστηριακά μέσα, ούτως ώστε να δυνηθώμεν να προστατεύσωμεν όσον το δυνατόν μεγαλύτερον αριθμόν ανθρωπίνων υπάρξεων. Όχι μόνον το Νοσοκομείον Κτήματος πρέπει να εξοπλισθή με ειδικόν προσωπικόν αλλά και το Νοσοκομείον Πόλεως Χρυσοχούς, και τα διάφορα αγροτικά ιατρικά κέντρα πρέπει να επαν-

δρωθούν, ως η αγροτική ιατρική έδρα Κελοκεδάρων. Η Κυβέρνησις της Κυπριακής Δημοκρατίας διαπιστώσασα ότι η υγεία και εργασία ευρίσκονται εις απόλυτον αλληλοεξάρτησιν, είχεν ως πρώτον μέλημά της την ίδρυσιν αγροτικών νοσοκομειακών κέντρων εις διάφορα μέρη της υπαίθρου. Χαιρετίζομεν μετά βαθυτάτης ικανοποιήσεως την ενέργειαν αυτήν της Κυβερνήσεως διότι μετά την επάνδρωσιν των εν λόγω νοσοκομείων θα εξυπηρετηθούν τα μέγιστα οι αγρόται μας οίτινες συναντούν αφαντάστους δυσκολίας εις το ζήτημα τούτο, διότι όχι μόνον δεν διαθέτουν τα μέσα να έρχωνται κάθε λίγο εις την πόλιν, αλλά και η ιατρική επιστήμη δεν επιτρέπει εις πλείστα όσα περιστατικά την μετακίνησιν των αρρώστων εις τόσον μεγάλας αποστάσεις. Αναγκαίος παράγων διά την διατήρησιν της δημοσίας υγείας της υπαίθρου είναι και η λύσις του υδρευτικού προβλήματος εις τας αγροτικάς κοινότητας, διότι πλείσται όσαι κοινότητες αναγκάζονται να υδρεύωνται από λιμνάζοντα ή άλλα ακατάλληλα νερά, εξ ου και τα πλείστα περιστατικά επιδημικών ή άλλων μολυσματικών νόσων παρατηρούνται μάλλον εις την ύπαιθρον.

Έτερος τομεύς, όστις δέον να τύχη της δεούσης προσοχής υπό της Κυβερνήσεως, είναι ο τουρισμός. Πιστεύω ειλικρινώς ότι εάν η Κυβέρνησις στρέψη την προσοχήν της προς την τουριστικήν ανάπτυξιν της επαρχίας Πάφου, θα δημιουργήση τοιούτον ενδιαφέρον διά τον ξένον κόσμον που θα αποβή προς όφελος γενικά του Κυπριακού λαού. Η Πάφος είναι μεν η πτωχοτέρα επαρχία αλλ' είναι η ωραιοτέρα και πλουσιωτέρα εις φυσικάς καλλονάς, έχει να παρουσιάση το σταθερώτερον κλίμα, το πλουσιώτερον αρχαιολογικόν υλικόν, τα μνημεία, τα μοναστήρια, το δάσος και τόσας άλλας θαυμασίας τοποθεσίας. Διά να αναπτυχθή όμως η επαρχία αυτή τουριστικώς και να είναι προσιτή όχι μόνον διά τους ξένους αλλά και δι' αυτούς τούτους τους Κυπρίους των άλλων επαρχιών επιβάλλεται πρωτίστως να επισπευσθή η επιδιόρθωσις των κυρίων δρόμων Λεμεσού Πάφου και Κτήματος-Πόλεως Χρυσοχούς-Ξερού. Οι δρόμοι σήμερον δεν αποτελούν πολυτέλειαν αλλά στοιχειώδες μέσον προς εξυπηρέτησιν του λαού. Οι δρόμοι εις πλείστα χωρία της επαρχίας Πάφου είναι αδιάβατοι και λόγω του ορεινού και αργιλλώδους εδάφους της κάθε χειμώνα υφίστανται καθιζήσεις και ρήγματα, και επομένως η Κυβέρνησις πρέπει να διαθέση ένα σεβαστόν ποσόν διά την συντήρησιν και επιδιόρθωσιν των δρόμων, αυξάνουσα το ήδη διατιθέμενον ποσόν, το οποίον είναι ανεπαρκέστατον, ίνα δυνηθή ο Έπαρχος Πάφου να προβή εις την βελτίωσιν του οδικού χωριτικού δικτύου της Πάφου. Νοουμένου ότι η Πάφος δεν διαθέτει βιομηχανίας, κατάλληλον λιμένα, ή άλλους τόπους μονίμου απασχολήσεως των εργατών της, καθίσταται αναγκαίον όπως αύτη τυγχάνη μεγαλυτέρου ποσού των άλλων επαρχιών προς εκτέλεσιν οδικών ή άλλων έργων ίνα ούτω απασχολή και το εργατικόν δυναμικόν της επαρχίας.

Χαιρετίζομεν την προσπάθειαν της Κυβερνήσεως, ήτις διαφαίνεται και εκ του ενώπιόν μας Προϋπολογισμού, όπως δώση ανακούφισιν εις την αγροτικήν και εργατικήν ιδίως τάξιν διά της εκτελέσεως έργων βάσει του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως άτινα ήθελον συμβάλει τα μέγιστα εις την οικονομικήν ανόρθωσιν του τόπου. Αναμένομεν ότι η Κυβέρνησις θα προσδώση το δέον ενδιαφέρον και προς την έχουσαν μεγάλην ανάγκην επαρχίαν Πάφου ήτις, ως ανέφερα και προηγουμένως, λόγω των πολλαπλών αναγκών της αισθάνεται εντονώτερον του υπολοίπου Κυπριακού λαού το πλήγμα της οικονομικής κρίσεως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Συζητούμεν σήμερον τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962. Είναι ο δεύτερος τοιούτος Προϋπολογισμός του Κυπριακού κράτους και ο πρώτος μετά την εξαγγελίαν του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως.

Δεν θα προβώ εις κριτικήν ανάλυσιν του Νομοσχεδίου τούτου ούτε εις γενικάς επί τούτου παρατηρήσεις. Το έργον τούτο έχει κάμει ήδη εκ μέρους της ομάδος ημών πολύ ικανοποιητικώς ο συνάδελφος κ. Ανδρέας Ζιαρτίδης. Θα περιοριοσθώ μάλλον εις ωρισμένας ειδικάς παρατηρήσεις αφορώσας κυρίως τα προβλήματα της επαρχίας Λεμεσού, τα οποία όμως δεν παύουν να είναι και προβλήματα ολοκλήρου της νήσου.

Κατά την περυσινήν επί του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως ομιλίαν μου ετόνισα ότι το έργον διά το οποίον πρέπει να δοθή κάθε προτεραιότης, είναι η εξεύρεσις αρκετού ποσίμου ύδατος ως και ύδατος δι' αρδευτικούς σκοπούς. Είμαι υποχρεωμένος να επαναλάβω και εφέτος με την ιδίαν έμφασιν την αναγκαιότητα της εξασφαλίσεως μονίμου υδατοπρομηθείας διά τα χωρία και ικανοποιητικής ποσότητος ύδατος διά την άρδευσιν των γαιών της υπαίθρου. Είναι γεγονός ευχάριστον ότι οι καταρράκται του ουρανού ηυνόησαν σημαντικώς την Κύπρον. Είναι όμως ταυτοχρόνως και λυπηρόν το θέαμα να βλέπωμεν αυτό το θείον δώρον, το άφθονον νερόν, να διοχετεύεται ορμητικά και να χάνεται εις την θάλασσαν και να καθίσταται ούτως δώρον άδωρον. Είναι εις το χέρι της Κυβερνήσεως να σταματήση αυτήν την αιμορραγίαν, διά της δημιουργίας υδατοφρακτών μεγάλων ή μικρών ως και διά της κατασκευής ομοίων έργων. Το ποσόν το οποίον περιέλαβε το Υπουργικόν Συμβούλιον εις τον παρόντα Προϋπολογισμόν είναι πολύ μικρότερον του 1/5 του ολικού ποσού που προνοεί το Πενταετές Σχέδιον διά την ανάπτυξιν υδάτων. Ίσως τούτο να οφείλεται εις το ότι δεν υπάρχουσιν έτοιμα σχέδια προς εκτέλεσιν αρκετά διά να καλύψουσι ποσόν 3.200.000 λιρών που είναι το 1/5 της ολικής προβλέψεως του Πενταετούς Σχεδίου. Πάντως είναι απαραίτητον όπως οι αρμόδιοι επισπεύσωσι την ετοιμασίαν και την εκτέλεσιν των αναγκαίων σχεδίων. Ουδεμία καθυστέρησις και ουδεμία αναβολή θα μπορεί να δικαιολογηθή.

Άλλον έργον σχετικόν με το πρόβλημα του νερού και εξ ίσου σοβαρόν και αναγκαίον είναι το θέμα των αντιδιαβρωτικών έργων. Τα έργα ταύτα εκτελούσι διπλούν σκοπόν και κυρίως εις τας ορεινάς και τας λοφώδεις περιοχάς εμποδίζουν την υπό των χειμάρρων διάβρωσιν της καλλιεργησίμου γης, ενώ ταυτοχρόνως διατηρούσι τα όμβρια ύδατα εντός των αγρών και ούτω διευκολύνουσι την απορρόφησιν των, και τον πλουτισμόν των υπογείων δεξαμενών, που θα συντελέση εις την αύξησιν των υδάτων των πηγών. Και διά το έργον τούτο το ποσόν το οποίον περιελήφθη εις τον προϋπολογισμόν δεν είναι ικανοποιητικόν και ηδύνατο να αυξηθή, διότι το συνολικόν ποσόν του Κεφαλαίου «Γεωργία» του οποίου το έργον τούτο αποτελεί τμήμα, είναι κατώτερον του 1/5 του διά την γεωργίαν προβλεπομένου εις το Πενταετές Σχέδιον ποσού.

Ένα θέμα συγγενές προς την γεωργίαν είναι η κτηνοτροφία. Εκείνο το οποίον έχω να παρατηρήσω είναι ότι οι κτηνοτρόφοι μας υφίστανται διαρκώς ζημίας λόγω ελλείψεως αρκετών κτηνιάτρων. Ο αριθμός των κτηνιάτρων πρέπει να αυξηθή εάν θέλωμεν, όπως πρέπει να θέλωμεν, να ενθαρρύνωμεν την επέκτασιν της κτηνοτροφίας.

Ανεγνώσαμεν εις την έκθεσιν των επιτροπών περί χορηγήσεως δανείων εκ 300.000 λιρών διά την ανέγερσιν νέων χώρων δι' αποθήκευσιν οίνων. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν κατ' έτος οι αμπελουργοί και οι βιομήχανοι είναι η έλλειψις αρκετού χώρου πράγμα που δυσκολεύει την αγοράν των σταφυλών. Με την δημιουργίαν νέων χώρων ασφαλώς θα διευκολυνθή έστω και εν μέρει η διάθεσις των σταφυλών και θα επήρχετο κάποια ανακούφισις. Δυστυχώς όμως ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως του 1962 δεν προνοεί περί χορηγήσεως οιουδήποτε ποσού διά τον τοιούτον σκοπόν. Το Υπουργικόν Συμβούλιον εισηγείται την ψήφισιν ποσού 160.000 λιρών δι' αγοράν μηχανημάτων. Αντιλαμβάνομαι ότι μεταξύ των μηχανημάτων τούτων θα περιλαμβάνωνται τρακτέρ και άλλα τοιαύτα γεωργικά μηχανήματα προς χρήσιν των γεωργών αντί χαμηλού ενοικίου. Επικροτούμεν την απόφασιν ταύτην

της Κυβερνήσεως η οποία έρχεται να εκπληρώση μίαν γενικήν απαίτησιν των αγροτών. Μια άλλη δικαιολογημένη αίτησις πολλών χωρίων της επαρχίας μου είναι να βοηθηθούν οικονομικώς διά την επιδιόρθωσιν ή την κατασκευήν δρόμων προς τα κτήματά των και δρόμων που να ενώνουν τα κεντρικά μέρη των χωρίων προς τον αμαξωτόν. Η ύπαρξις τοιούτων δρόμων μεγάλως θα βοηθήση την αγροτικήν ανάπτυξιν και οικονομίαν.

Και τελευταίον αλλ' ουχί και το ελάχιστον ζήτημα όπερ επιθυμώ να θίξω είναι το ζήτημα των ιατρικών υπηρεσιών εις τα χωρία. Είναι ελάχιστα τα ποσά τα οποία διατίθενται διά τον σκοπόν τούτον και το σύνολον των δι' όλας τας ιατρικάς υπηρεσίας διατιθεμένων ποσών είναι και πάλιν πολύ ολιγώτερον του 1/5 του υπό του Πενταετούς Σχεδίου προβλεπομένου ποσού. Η ύπαιθρος χρειάζεται ιατρούς, μαίας, και μικρά νοσοκομεία εις ωρισμένα αγροτικά κέντρα. Εάν εις την περίπτωσιν της αναπτύξεως υδάτων υπάρχει διά την καθυστέρησιν η δικαιολογία της ελλείψεως αρκετών ετοίμων σχεδίων, εις το ζήτημα της ενισχύσεως των ιατρικών υπηρεσιών δεν υφίσταται τοιαύτη δικαιολογία. Χρειάζεται κυρίως αύξησις του αριθμού του ιατρικού προσωπικού και δόξα τω Θεώ διαθέτομεν αρκετούς ιατρούς, εκτός εάν ηλαττώθη ο αριθμός των εν Κύπρω ιατρών διά της αριθμητικώς μεγάλης συμμετοχής των εις την Κυπριακήν Βουλήν.

Καταλήγων, εύχομαι και κάμνω έκκλησιν προς όλους τους υπευθύνους και αρμοδίους να επισπεύσουν και να μεταβάλουν εις έργα όσα με λέξεις και με αριθμούς αναφέρονται εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παναγιώτης Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα μέλη.

Σκοπός μου δεν είναι να κάμω επικρίσεις και εισηγήσεις διά τροποποίησις ή απόρριψιν του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως τον οποίον συζητούμεν, αλλά να κάμω, κατά την γνώμην μου μερικάς συμπληρωματικάς εισηγήσεις επί πλέον της εκθέσεως των Επιτροπών, και τούτο διότι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως γενικώς, και ειδικώς ο πρώτος τον οποίον εξετάζομεν σήμερον κατοπτρίζει την γενικήν οικονομικήν προοπτικήν της Κυβερνήσεως. Εάν ο τακτικός ετήσιος Προϋπολογισμός είναι εικών της ετησίας οικονομικής ζωής του τόπου, ο Προϋπολογισμός Δαπανών Αναπτύξεως αποτελεί τον πρωτοπόρον, τον οργανωτήν της οικονομικής ζωής η οποία θα αποτελέση την βάσιν πολλών ετησίων Προϋπολογισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού προχωρήσετε περισσότερον εις την αγόρευσίν σας, λυπούμαι διότι θα σας διακόψω λόγω του ότι είναι ανάγκη να γίνη διάλειμμα της Βουλής δι' έν τέταρτον περίπου. Ως γνωστόν, εργαζόμεθα μόνον με ένα διερμηνέα και παρεκλήθην όπως διακόψω διά να ξεκουρασθή ο διερμηνεύς.

Η Βουλή διακόπτει δι' έν τέταρτον.

('Ωρα διακοπής 4.15 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 4.30 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει τον λόγον ο κ. Παναγιώτης Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Συνεχίζω έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει απαρτία;

Παρακαλείται ο κ. Τουμαζής να συνεχίση την αγόρευσίν του.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κάθε χώρα που αισθάνεται ότι δεν έχει ανεπτυγμένην την οικονομίαν της εις τον βαθμόν τον οποίον πιστεύει ότι πρέπει να έχη, οφείλει πάντοτε να ετοιμάζη και προϋπολογισμούς δαπανών αναπτύξεως. Ο Προϋπολογισμός αυτός δαπανών αναπτύξεως όμως διά να είναι άρτιος, πρέπει να στηρίζεται επί συγκεκριμένου προγράμματος και σχεδίων τα οποία εμελετήθησαν υπό εμπειρογνωμόνων και ενεκρίθησαν υπό των υπευθύνων διά την οικονομικήν ανάπτυξιν της χώρας. Ο Προϋπολογισμός Δαπανών Αναπτύξεως τον οποίον εξετάζομεν σήμερον, έπρεπε να συνοδεύεται και από αυτό το πρόγραμμα και τα σχέδια αναπτύξεως και από τους προϋπολογισμούς δαπάνης διά κάθε έργον προβλεπόμενον υπό του προγράμματος αυτού ή άπαξ και αυτό δεν είναι δυνατόν ούτε ήτο δυνατόν εις το παρόν στάδιον της πολιτείας μας, έπρεπε να υπάρχη ένδειξις διά την απαιτουμένην δαπάνην διά την συμπλήρωσιν εκάστου προβλεπομένου έργου.

Η Βουλή η οποία έχει ευθύνην διά την δαπάνην των εισοδημάτων και των φόρων των πολιτών, προτού εγκρίνη την δαπάνην αυτήν πρέπει να γνωρίζη ποία έργα θα γίνουν και ποίας σημασίας και προτεραιότητος είναι τα έργα τα οποία προτείνονται. Πιθανόν να παρέχωνται κακαί ενδείξεις όταν το κονδύλιον το οποίον προϋπολογίζεται είναι δυσαναλόγως μικρότερον από την ολικήν δαπάνην η οποία χρειάζεται διά να συμπληρωθή το έργον. Αναφέρω ως παράδειγμα το έργον του λιμένος Αμμοχώστου. Εις τον Προϋπολογισμόν αυτόν γίνεται ένδειξις διά ποσόν 600.000 λιρών ενώ θα απαιτηθή δαπάνη περίπου 2 εκατομμυρίων λιρών. Διά τον λιμένα Κυρηνείας απαιτείται να εγκριθή ποσόν 60.000 λιρών ενώ η πιθανή δαπάνη είναι 600.000 λίραι. Διά τον δρόμον Λεμεσού απαιτείται εις τον Προϋπολογισμόν αυτόν ποσόν 100.000 λιρών ενώ η ολική δαπάνη διά την συμπλήρωσιν του έργου θα είναι περίπου 900.000 λίραι. Θα ημπορούσαν να αναφερθούν πολλά τέτοια παραδείγματα αλλά περιορίζομαι εις τα τρία μόνον αυτά, απλώς χάριν ενδείξεως. Αντιλαμβάνεσθε, έντιμοι κύριοι, ότι όταν αυταί αι ενδείξεις είναι γνωσταί η Βουλή θα είναι εις θέσιν ευκολώτερον να κρίνη κατά τρόπον ορθόν διά το γενικόν συμφέρον ποία έργα και εις ποίαν έκτασιν πρέπει να γίνουν διά να εξυπηρετηθή η οικονομία και η πρόοδος του τόπου· διότι η Κυβέρνησις πρέπει να προωθήση τα έργα τα οποία είναι κατ' αναλογίαν πολύ παραγωγικά αλλά σχετικώς εις μικρόν βαθμόν αναπτύξεως, και τα άλλα έργα να τα προωθή μόνον διά να μην καθυστερήσουν άλλα, εις βαθμόν τέτοιον ώστε να υπάρχη ισορροπία μεταξύ των διαφόρων έργων τα οποία απαιτούνται να γίνουν. Τα έργα αναπτύξεως βεβαίως μπορούν να χωρισθούν εις δύο κατηγορίας: εις τα έργα τα οποία ημπορούσα να χαρακτηρίσω ως έργα πρώτης προτεραιότητος ή προτεραιότητος υπ' αρ. 1, και τα οποία έχουν άμεσον συνέπειαν επί της οικονομικής προόδου του τόπου, και τα δεύτερα έργα τα οποία είναι επίσης απαραίτητα αλλά μπορούν να θεωρηθούν ως δευτέρας σημασίας. Τα πρώτης σημασίας έργα είναι διά την Κύπρον τα έργα αναπτύξεως υδάτων αλιείας, κτηνοτροφίας, αναδασώσεως λόφων και πλαγίων λόφων, ναυτιλίας, τουρισμού, δασικής αναπτύξεως και δασικής βιομηχανίας, γενικής βιομηχανίας, πιστωτικών οργανισμών και άλλα. Εις την άλλην κατηγορίαν θα ημπορούσαν να περιληφθούν τα έργα τα λεγόμενα ως έργα υποδομής. Το πρόβλημα του νερού εις την Κύπρον όπως εξελίχθη έγινε δράκος, και υπάρχει κίνδυνος να καταρρακωθή η οικονομία μας εάν δεν λύσωμεν πρωτίστως το πρόβλημα αυτό διαθέτοντες οιανδήποτε οικονομίαν είναι δυνατόν να έχωμεν διά τον σκοπόν αυτόν. Εξετέθησαν πολλαί απόψεις διά την λύσιν του προβλήματος των υδάτων, και τόσον η Βουλή όσον και η Εκτελεστική Εξουσία γνωρίζουν την σημασίαν την οποίαν έχει το πρόβλημα αυτό.

Το πρόβλημα της αλιείας πρέπει να αντιμετωπισθή επίσης ως σοβαρόν πρόβλημα, διότι είναι εντροπή η Κύπρος, ως νήσος, να μην έχη ψάρια και να εισαγάγη ψάρια από το εξωτερικόν, πλην πολύ ελαχίστης ποσότητος τα οποία αλιεύουν εις την Κύπρον. Η σημασία της αλιείας διά την Κύπρον καταφαίνεται και από μερικά παλαιά υπολείμματα ιχθυοτροφείων τα οποία εις αρχαιοτέρας εποχάς απέδιδον αρκετά ψάρια διά την διατροφήν των κατοίκων. Τέτοια υπάρχουν εις το Μπογάζι Αμμοχώστου και εις την Ξυλοφάγου Λάρνακος. Αυτά ημπορούσαν με κατάλληλον μελέτην να βελτιωθούν και

να επεκταθούν βάσει των σημερινών μέσων της τεχνικής και της επιστήμης.

Τι να είπωμεν διά την κτηνοτροφίαν μας και την εισαγωγήν κρεάτων και άλλων προϊόντων κτηνοτροφικών ενώ χαρακτηριζόμεθα ως γεωργική χώρα; Εάν ανατρέξη κανείς τας χαμηλάς περιοχάς της Κύπρου θα διαπιστώση τεραστίας εκτάσεις λόφων και πλαγίων λόγων αι οποίαι είναι ακάλυπτοι και καταστρέφονται από την βροχήν, και αι οποίαι ημπορούσαν χωρίς μεγάλα σχέδια και χωρίς την πείραν των ειδικών, να καλυφθούν με φυτά, με άμεσον ωφέλειαν την συγκράτησιν των νερών, το σταμάτημα της διαβρώσεως και την εξασφάλισιν ξυλείας και βοσκοτόπων διά την κτηνοτροφίαν. Είναι τω όντι εκπληκτικόν το ότι η Κυβέρνησις δεν επαραδειγματίσθη από την πρωτοβουλίαν μερικών ιδιωτών, οι οποίοι ηψήφησαν οικονομικάς θυσίας και έχουν φυτεύσει δένδρα εις περιοχάς που αναφέρω, πλαγιές και λόφους. Υπάρχουν δύο κλασσικά παραδείγματα εις την διαδρομήν Αμμοχώστου-Λευκωσίας. Η μία είναι ένα μικρό κτήμα το οποίον εφυτεύθη με χαρουπιές, ελιές και αμπέλια από ένα ιδιώτην, τον οποίον νομίζω ότι είναι καθήκον μου να επαινέσω διότι η πρωτοβουλία του είναι αξία μιμήσεως και πρέπει να επαινεθή από το κράτος, και μερικών άλλων ιδιωτών οι οποίοι εφύτευσαν αγρίους και τελείως ακαταλλήλους διά καλλιέργειαν λόφους με τα φυτά τα κοινώς λεγόμενα ακακίες, τα οποία είναι ιδεώδη διά βοσκοτόπους, διά την συγκράτησιν των νερών διά την παρεμπόδισιν της διαβρώσεως και την ξύλευσιν διά τας ανάγκας των γεωργών.

Διά την ναυτιλίαν μας επίσης, κύριοι, νομίζω πως πρέπει να αισθανώμεθα εντροπήν ως νήσος να μη ξεύρωμεν ούτε στοιχειώδεις τρόπους εκμεταλλεύσεως του θαλασσίου πλούτου. Είναι καιρός να στρέψωμεν την προσοχήν της οικονομίας μας και προς την εκμετάλλευσιν του παρθένου αυτού πλούτου διά να δώσωμεν απασχόλησιν εις τους νέους μας, οι οποίοι αναγκάζονται να ξενητεύωνται, και διά να εισαγάγωμεν συνάλλαγμα άνευ καμμιάς δαπάνης από τον Τακτικόν ή από τον Έκτακτον Προϋπολογισμόν μας.

Διά τον τουρισμόν μας προβλέπεται ποσόν το οποίον ημπορούσε να χαρακτηρισθή εάν μη γελοίον, πάντως πολύ μηδαμινόν. Δεν υπάρχει στοιχείον απαραίτητον διά τουρισμόν το οποίον δεν διαθέτει η Κύπρος, και δεν επιδεικνύεται το ενδιαφέρον το οποίον απαιτείται άμεσα διά την αξιοποίησιν αυτών των εξαιρέτων φυσικών πλεονεκτημάτων που έχει η Κύπρος. Διά τα βουνά κάτι έγινε, διά τας παραλίας όμως αι οποίαι παρέχουν θαυμάσιον μέρος αναψυχής των λαών της Βορείου Ευρώπης, οι οποίοι μπορούν να εξοδεύουν όλον τον χειμώνα των εις την Κύπρον και να κάμνουν ακόμη θαλάσσια μπάνια, και βεβαίως να μας αφήνουν και το πολύτιμον συνάλλαγμά των, εις την ειδικήν περίπτωσιν των παραλιών, χωρίς να παρεξηγηθώ ότι θέλω να προωθήσω το συμφέρον κανενός τόπου, οφείλω να αναφέρω μίαν εξαιρετικής ωραιότητος περιοχήν, την λεγόμενην Χρυσήν Άμμον, την οποίαν ο Αγγλικός Στρατός εχρησιμοποιούσεν επί σειράν ετών ως τόπον αναψυχής, εμμέσως την έχει διαφημίσει ως τουριστικόν μέρος, και ημείς αφήνομεν αυτά τα πλεονεκτήματα να χάνωνται και ίσως να παραγνωρισθούν αν δεν σπεύσωμεν εγκαίρως να τα εκμεταλλευθώμεν και να τα αξιοποιήσωμεν παραπάνω.

Διά τον δασικόν πλούτον μας, η Κύπρος λόγω του κλίματός της, της μικράς υγρασίας και του ηλίου που έχει, μπορεί να αποτελέση, όπως φαίνεται ήτο και εις την αρχαίαν εποχήν όλη η Κύπρος, ένα μεγάλο δάσος από το οποίον ημπορούσε και ημείς να καλύπτωμεν τας ανάγκας μας από ξυλείαν και να εξαγάγωμεν και ξυλείαν εις το εξωτερικόν. Τελευταίως οι εφημερίδες μας με πολλήν ευχαρίστησιν ανέγραψαν ότι η Αίγυπτος θα εισαγάγη ξυλείαν από την Κύπρον, και σας βεβαιώνω ότι όταν το εδιάβασα ησθάνθην εντροπήν αντί ευχαριστησιν, όταν ημείς έχομεν την ξυλείαν, έστω και κατωτέρας ποιότητος, και έχομεν και τον τρόπον να καλλιεργήσωμεν περισσότερον την παραγωγήν αυτής και δεν αντιμετωπίζομεν το πρόβλημα όπως είναι δυνατόν και πρέπει να αντιμετωπισθή.

Επίσης παράγομεν θαυμασίους σπόρους πεύκων. Οι ξένοι αντελήφθησαν την αξίαν των σπόρων αυτών και εζήτησαν από το Τμήμα Δασών να τους προμηθεύση σπόρους πεύκων. Συγκεκριμένως ο Ισραήλ εισάγει αρκετάς ποσότητας σπόρων πεύκων. Αλλά θα σας εκπλήξη, έντιμοι κύριοι, όταν πληροφορηθήτε ότι ο Ισραήλ επρομήθευσεν σπόρους πεύκων εις τας Αγγλικάς Στρατιωτικάς Δυνάμεις της Κύπρου, και τούτο διότι δεν γίνεται συστηματική συλλογή και περισύλλεξις του πολυτίμου αυτού σπόρου, αλλά η περισυλλογή γίνεται όταν έλθη καμμία παραγγελία από καμμίαν χώραν η οποία γνωρίζει την αξίαν των σπόρων των πεύκων τούτων.

Διά την ανάπτυξιν της βιομηχανίας μας επίσης είναι ανάγκη να δοθή μεγαλυτέρα σημασία διότι το πνεύμα της εποχής απαιτεί όλαι αι χώραι να αξιοποιούν εις τον μέγιστον δυνατόν βαθμόν τας πρώτας ύλας των διά να ελαττώνεται το κόστος των ειδών τα οποία βιομηχανοποιούνται λόγω της εξοικονομήσεως των ναύλων.

Γίνεται διαρκώς λόγος διά τους αγρότας και τα χρέη των, και δυστυχώς δεν επενοήθη ακόμη ο πιστωτικός εκείνος οργανισμός ο οποίος θα αναλάβη τα ενυπόθηκα χρέη, την διευκόλυνσιν των παραγωγών, διά να αντιμετωπίζουν τα προβλήματά των. Και αναγκαζόμεθα και ημείς ως Βουλή, και η Εκτελεστική Εξουσία, να καταφεύγωμεν διαρκώς σε ημίμετρα και σε μέτρα τα οποία ημπορούν να χαρακτηρισθούν ως ενέσεις μορφίνης διά της αναβολής δήθεν πωλήσεων, διά της ψηφίσεως νόμων περί αγροτικών χρεών, και ούτω καθ' εξής.

Είναι καιρός το κράτος να αντιμετωπίση το πρόβλημα ως κράτος ισχυρόν, ως κράτος το οποίον ελέγχει την οικονομικήν ζωήν του τόπου, και να μη χρησιμοποιή νομοθεσίας αι οποίαι φέρουν εις διάστασιν τους διαφόρους πολίτας της Δημοκρατίας πράγμα το οποίον αποβαίνει εις καταστροφήν της οικονομίας υπό το σημερινόν σύστημα που έχομεν εις την Κύπρον. Διά τα έργα αυτά προτεραιότητος υπ' αριθμόν 1, που ανέφερα, βεβαίως ήτο δύσκολον να γίνη τόσον γρήγορα πλήρης μελέτη, αλλ' εν πάση περιπτώσει έπρεπε να τονισθή η σημασία αυτής της προτεραιότητος με την ελπίδα ότι τουλάχιστον εις τον προσεχή Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, όπου είναι δυνατόν και δι' όσα είναι δυνατόν, θα γίνουν σχέδια και ειδικοί προϋπολογισμοί.

Εξηγγέλθη υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου κατά τον Αύγουστον του 1961, ένα περίγραμμα σχεδίου αναπτύξεως το οποίον προέβλεπε διάφορα κονδύλια διά τους διαφόρους τομείς της οικονομίας μας. Αλλά δυστυχώς ούτε αυτό το περίγραμμα δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθή διά την παρούσαν χρονικήν περίοδον, και εις τον παρόντα Προϋπολογισμόν προβλέπονται διά μερικά βασικά έργα ποσά πολύ μικρότερα από εκείνα του περιγράμματος που ανέφερα. Π.χ. διά την ανάπτυξιν υδάτων η προβλεπομένη δαπάνη είναι κατά 2 εκατομμύρια μικροτέρα της κατ' αναλογίαν απαιτουμένης. Διά την ανάπτυξιν της γεωργίας 464.000 ολιγώτερα, διά την αλιείαν 50.000 ολιγώτερα, διά τον τουρισμόν 513.000 ολιγώτερα, διά τας ιατρικάς υπηρεσίας 120.000 ολιγώτερα· σύνολον περίπου 3.200.000 ολιγώτερα από ό,τι προεβλέφθησαν εις το περίγραμμα εκείνο. Εάν τώρα λάβωμεν υπ' όψιν ότι το οικονομικόν πρόγραμμα του Αυγούστου διελάμβανε πρόνοιαν διά ποσά μικρότερα από ότι έπρεπε να εξοδευθούν διά την ανάπτυξιν των έργων εκείνων, όπως π.χ. διά την αλιείαν, πιστεύω ότι έπρεπε να προβλεφθούν περισσότερα χρήματα διά τον τουρισμόν, διά την ανάπτυξιν των δασών, της κτηνοτροφίας κ.τ.λ. εάν, λέγω, αυτά ληφθούν όλα υπ' όψιν ευρίσκομεν ότι διά το 1960 προβλέπεται να διατεθούν ποσά περί τα 5 εκατομμύρια ολιγώτερα απ' ό,τι θα έπρεπε διά την ανάπτυξιν των βασικών αυτών πόρων. Τούτο εν μέρει, εις μικράν βεβαίως αναλογίαν, οφείλεται και εις το ότι προωθούνται έργα τα οποία είναι αρκετά ανεπτυγμένα εν συγκρίσει με τα έργα που ανέφερα επαναλαμβάνω ότι γνωρίζω τους λόγους διά τους οποίους αυτό δεν έγινεν, αλλά δεν ημπορούσεν να παρασιωπηθή αυτό το γεγονός, και πρέπει να τονίζεται εις κάθε περίστασιν.

Ας έλθωμεν τώρα κύριοι εις την δυνατότητα εφαρμογής αυτού του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, τον οποίον μελετούμεν σήμερον, βάσει του ανθρωπίνου και του εργατικού δυναμικού που διαθέτομεν, καθώς και των μηχανικών και επιστημονικών μέσων τα οποία διαθέτομεν σήμερον· φοβούμαι πως θα φθάσωμεν εις το συμπέρασμα ότι είναι δύσκολον να εξοδευθούν 11 ως 12 εκατομμύρια λιρών διά το 1962 χωρίς να υπάρχη κίνδυνος να βλάψωμεν την οικονομίαν μας αντί να την ωφελήσωμεν. Νομίζετε έντιμοι κύριοι ότι ενώ το 1961 εδαπανήσαμεν διά τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν και διά τα έργα αναπτύξεως περίπου 23 ως 24 εκατομμύρια λιρών θα μπορέσωμεν κατά το 1962 να εξοδεύσωμεν 31 ως 32 εκατομμύρια λιρών; Βεβαίως είναι εύκολον να τα εξοδεύσωμεν, αλλ' ο σκοπός είναι να εξοδευθούν κατά τρόπον ο οποίος θα ωφελήση και θα φέρη αποτελέσματα τα οποία θα εκτιμηθούν, και διά τα οποία αγωνιζόμεθα τόσον ημείς όσον και η Εκτελεστική Εξουσία.

Δι' αυτό, έντιμε κ. Πρόεδρε και έντιμα Μέλη, να μου επιτρέψετε να αποτολμήσω την εισήγησιν ότι η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει με πολλήν περίσκεψιν να προωθήση τα έργα υποδομής, και τούτο εις τον βαθμόν τον ελάχιστον δυνατόν, διά να καλυφθούν αι βασικαί ανάγκαι και να συνεχισθούν σχέδια υπάρχοντα, διά να καταστή αντιθέτως δυνατόν να προωθηθούν τα έργα αναπτύξεως προτεραιότητος υπ' αριθμόν 1. Όταν τα έργα αναπτύξεως αχθούν εις τον βαθμόν εις τον οποίον είναι ανεπτυγμένα και τα έργα υποδομής μας, τότε και μόνον τότε θα είναι δυνατόν να χωρήσωμεν εις το ποίον έργον πρέπει να προωθήται πρώτον και ποίον να ακολουθή. Επί πλέον, έντιμοι κύροι, υπάρχει και το ζήτημα της εξευρέσεως των απαιτουμένων χρημάτων διά τα έργα αυτά. Πιστεύομεν όλοι ότι η συμπλήρωσις και του παρόντος προϋπολογισμού αναπτύξεως, η πραγματοποίησις, λέγω, και αυτής της προβλεπομένης δαπάνης, θα εξαρτηθή από την βοήθειαν των πολλών φίλων μας την οποίαν δεν έχομεν ακόμη εξησφαλισμένην. Και τι θα γίνη σας παρακαλώ εάν τας οικονομίας που διαθέτομεν τας εξοδεύσωμεν δι' έργα υποδομής και εις το τέλος δεν εξασφαλισθούν βοήθειαι από τους φίλους μας; Φαντάζεσθε τι μπορεί να γίνη εάν αναπτυχθούν τα έργα αυτά υποδομής και τα άλλα των βασικών πόρων δεν αναπτυχθούν; Φαντάζεσθε τι οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα θα προκύψουν; Μπήτε εις την θέσιν των αγροτών τους οποίους μεμφόμεθα ότι εγκαταλείπουν την ύπαιθρον και εκπατρίζονται ή έρχονται εις τας πόλεις. Θα δικαιούμεθα να εξακολουθήσωμεν την μομφήν μας εάν δεν φροντίσωμεν να αναπτύξωμεν και τα ιδικά των μέσα εις τον βαθμόν τον οποίον ανεπτύξαμεν τα ιδικά μας των πόλεων; Όταν, κύριοι, υπάρχουν χωρία τα οποία δεν έχουν νερό να πιούν, υπάρχουν χωρία εις τα οποία δεν ημπορούν να πάνε με τα αυτοκίνητα των ή να μεταφέρουν τα προϊόντα των, και από την άλλην πλευράν διαπιστώνουν ότι κόβομεν καμπύλες διά να ευθυγραμμίσωμεν και να βελτιώσωμεν ήδη αρκετά καλούς δρόμους, θα έχουν άδικον αυτοί οι άνθρωποι να εξανίστανται και να μας δημιουργούν προβλήματα ως υπευθύνους διά την Νομοθετικήν και Εκτελεστικήν Εξουσίαν; Αυτά διά γενικά ζητήματα, έντιμοι κύριοι.

Να μου επιτραπή να αναφερθώ και εις ένα ειδικόν ζήτημα διά το οποίον είχα μερικάς επιφυλάξεις όταν εγένετο συζήτησις εις τας Επιτροπάς. Είναι το ζήτημα του εξοπλισμού με μηχανήματα παντός είδους της Κυβερνήσεως διά χρήσιν κατ' ευθείαν από την Κυβέρνησιν.

Δυστυχώς τόσον οι πολίται ως άτομα, όσον και το κράτος, δεν εσυνειδητοποιήσαμεν εις τον βαθμόν που πρέπει το ότι τα μηχανήματα αυτά που εισάγομεν προϋποθέτουν τεραστίαν εξαγωγήν συναλλάγματος. Εν τη επιθυμία μας και καλή τη πίστει διά να βελτιώσωμεν τον τρόπον καλλιεργείας και την ζωήν μας γενικώς, εισάγομεν αλογίστως, μπορώ να πω, πάσης φύσεως μηχανήματα χωρίς να οργανώσωμεν τον τρόπον της εισαγωγής και χρησιμοποιήσεως των μηχανημάτων αυτών. Είναι ανάγκη το κράτος ή να επιτρέπη εις τους ελευθέρους επαγγελματίας, υπό αυστηρόν έλεγχον, την εισαγωγήν των μηχανημάτων διά τας ανάγκας του τόπου, ή εάν κρίνη αναγαίον ότι η Κυβέρνησις πρέπει να εισαγάγη τα μηχανήματα που της χρειάζονται, να συστήση οργανισμόν ο οποίος να διαχειρίζεται και να ελέγχη την χρησιμοποίησιν των μηχανημάτων, και να μην υπάρχη πλήρης ανεξαρτησία εις τα Τμήματα να εισάγουν μηχανήματα και να καλύπτουν κάθε ένα χωριστά τας ανάγκας του, διότι όπως και άλλοτε ανεφέρθη, υπάρχει κίνδυνος ό,τι γίνεται με τους ιδιώτας να γίνη και με το κράτος. Δηλαδή, να υπάρχουν μηχανήματα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται εις τον μέγιστον δυνατόν βαθμόν. Αυτό που εισηγούμαι δεν σημαίνει ότι δεν αναγνωρίζω την ανάγκην εισαγωγής μηχανημάτων διά πλείστους όσους σκοπούς, αλλά θέλω να τονίσω ότι πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί εις την διάθεσιν και εις την αφαίμαξιν της οικονομίας μας διά της εισαγωγής γενικώς μηχανημάτων. Θα έφθανα μάλιστα εις το σημείον να προτείνω, εάν τυχόν η Κυβέρνησις χρειάζεται μηχανήματα και υπάρχει διαπίστωσις ότι υπάρχουν ιδιωτικά μηχανήματα τα οποία παραλόγως και υπερβολικά εκμεταλλεύονται οι ιδιώται, να τα επιτάξη πληρώνουσα μίαν λογικήν τιμήν βάσει της αξίας των μηχανημάτων, και όχι απλώς να εισαχθούν μηχανήματα διά να αναγκασθούν οι ιδιώται να διαθέσουν τα μηχανήματά των ευθηνότερα.

Αυτά εν γενικαίς γραμμαίς, έντιμε κ. Πρόεδρε, είχα να αναφέρω και προσωπικά, όπως ανέφερα και εις την αρχήν, είμαι υπέρ της επιψηφίσεως του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως όπως ετροποποιήθη από τας δύο Επιτροπάς, και πιστεύω ότι τόσον αι ιδικαί μου παρατηρήσεις όσον και άλλων εντίμων συναδέλφων που προηγήθησαν θα θεωρηθούν ως εισηγήσεις εποικοδομητικαί, καλής πίστεως, τας οποίας κάμνομεν έχοντες ευθύνην διά την οικονομίαν του τόπου μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να είμαι σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα είναι η μεγαλυτέρα ευχαρίστησις του Προέδρου και ολοκλήρου της Βουλής.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μου εδόθη η ευκαιρία να εκφράσω τας απόψεις μου επί των πολιτικο-οικονομικών θεμάτων εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν, δι' αυτό δεν θα επανέλθω. Θα ήθελα μόνον να παραρητήσω ότι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως, ο πρώτος αυτός Προϋπολογισμός, δεν αποτελεί ακόμη το σταθερόν, ωργανωμένον και σχεδιασμένον υπόβαθρον επί του οποίου θα στηριχθή η οικονομική πολιτική του κράτους, και αυτό ασφαλώς διότι η έρευνα δεν έχει ακόμη συμπληρωθή και ο σχεδιασμός ήτο αδύνατος. Θα ήτο λοιπόν πολύ δύσκολον να εξαγάγη κανείς γενικά συμπεράσματα από αυτόν τον προϋπολογισμόν εν σχέσει με το Πενταετές Σχέδιον. Εις το Πενταετές Σχέδιον ο Μακαριώτατος έχει ήδη εξαγγείλει, ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι η παροχή εις πάντας ίσων ευκαιριών διά την πνευματικήν, την κοινωνικήν και την επαγγελματικήν αυτών ανάπτυξιν και πρόοδον. Έχει διαπιστώσει την ανισότητα μεταξύ εισοδήματος υπαίθρου και των λοιπών τομέων της οικονομίας, ενώ η Κύπρος, και πάλιν κατ' ιδίαν διαπίστωσιν, αποτελεί χώραν κυρίως γεωργικήν. Έχει δοθή η υπόσχεσις εξισώσεως του κατά κεφαλήν Εθνικού εισοδήματος μεταξύ του αγροτικού πληθυσμού και των άλλων τομέων της οικονομίας, έχει ήδη εξαγγελθή η πρόθεσις περί αποκαταστάσεως των ακτημόνων καλλιεργητών και περί της δημιουργίας ειδικού οργανισμού διά τας ασφαλίσεις της γεωργικής παραγωγής εναντίον των απειλούντων αυτήν κινδύνων. Είμαι βέβαιος ότι αυτά τα θέματα πρέπει να ευρίσκωνται υπό μελέτην, και είμαι βάβαιος ότι η Βουλή θα πρέπει να αναμένη συμπληρωματικά νομοθετήματα τα οποία θα θέσουν τας βάσεις διά την εκπλήρωσιν αυτών των εξαγγελιών. Προσωπικώς θα σταθώ μόνον επί ενός θέματος και

επί μιας διαφωνίας μου με την έκθεσιν της Επιτροπής, δεδομένου ότι αι απόψεις μου ασφαλώς είναι αι ίδιαι με τας εκφραζομένας εις την έκθεσιν των δύο Επιτροπών. Το θέμα αυτό είναι η Κτηνοτροφία.

Εις το Πενταετές Πρόγραμμα εξαγγέλλεται το εξής:

Η Κυβέρνησις θα προωθήση την βιομηχανικήν επεξεργασίαν του γάλακτος με χρήσιν συγχρονισμένων μέσων και μεθόδων προς παραγωγήν μεγαλυτέρου όγκου βουτύρου, τυρού κ.τ.λ. και εις καλυτέρας ποιότητας. Θα ήθελα, από του βήματος αυτού, να διαπιστώσω ότι αυτήν την στιγμήν η κτηνοτροφία ευρίσκεται πράγματι εν κινδύνω. Οι τυροκόμοι αρνούνται να παραλάβουν το γάλα εις αμειπτικάς τιμάς με την πρόφασιν ότι αι εισαγωγαί εκ του εξωτερικού περεμποδίζουν την κατανάλωσιν του επιτοπίως παραγομένου τυρού, και με την ορθήν διαπίστωσιν ότι αι εξαγωγαί είναι δύσκολοι δεδομένου ότι αι άλλαι χώραι προσφέρουν τυρόν συναγωνιζόμενον τον Κυπριακόν, εις χαμηλοτέρας τιμάς. Γνωρίζω ότι δεν είναι η ώρα διά να προβώ εις οιασδήποτε εισηγήσεις. Εάν όμως θέλωμεν πραγματικά αυτή η διαπίστωσις του Πενταετούς να εφαρμοσθή, πιστεύω ότι εντός του ταχυτέρου δυνατού διαστήματος θα πρέπει να ληφθούν μέτρα εάν δεν θέλωμεν μία βιομηχανία, η οποία στηρίζεται αποκλειστικώς επί πρώτων υλών παραγομένων εν Κύπρω, και διά την οποίαν απασχολούνται δεκάδες χιλιάδων εργατικών χειρών, να χρεωκοπήση ολοκληρωτικώς.

Η διαφωνία μου σχετικώς με την έκθεσιν αναφέρεται εις το Κεφάλαιον 8Δ. Η έκθεσις των Επιτροπών συνιστά εις την Βουλήν όπως το ποσόν του ενός εκατομμυρίου λιρών, το οποίον η Κυβέρνησις προτίθεται να παραχωρήση διά δάνεια εις τους αγρότας, μη ψηφισθή και όπως ζητηθή όπως κατατεθή ειδικός Νόμος εις την Βουλήν προτού η Βουλή αποφασίση την ψήφισίν του. Το ποσόν αυτό είναι το πρώτον ελάχιστον ποσόν το οποίον θα διατεθή αμέσως μετά την ψήφισιν του Νομοσχεδίου περί αγροτικών χρεών διά την ανακούφισιν των αγροτικών χρεών, και οιαδήποτε καθυστέρησις θα είχε τρομακτικάς συνεπείας διά την αγροτικήν οικονομίαν. Αφ' ετέρου γνωρίζομεν ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι να παραχωρήση αυτό το ποσόν εις τας Συνεργατικάς δυνάμει ειδικών κανονισμών, οι οποίοι θα προνοούν τον τρόπον με τον οποίον θα χορηγήται επί δανείω το ποσόν αυτό εις τους χωρικούς. Δεν νομίζω ότι η Βουλή θα απετέλει χρήσιμον έργον να ζητήση η ιδία να καταρτίση τους κανονισμούς δυνάμει των οποίων το ποσόν αυτό θα διετίθετο. Γνωρίζομεν ήδη ότι το ποσόν θα διατεθή διά τα αγροτικά χρέη· γνωρίζομεν ήδη ότι θα διατεθή μέσον των Συνεργατικών· γνωρίζομεν ήδη ότι θα διατεθή επί τη βάσει ειδικών κανονισμών τους οποίους θα συντάξη το Υπουργικόν Συμβούλιον. Νομίζω ότι αυτό αποτελεί ισχυράν εγγύησιν, και ότι η Βουλή οφείλει να ψηφίση αυτό το ποσόν υπ' αυτάς τας προϋποθέσεις. Θα ηδύνατο κανείς να πη ότι συμβαίνει να συμφωνώ με το δεύτερον τμήμα της εισηγήσεως αναφορικώς με τας 600.000 λίρας, αι οποίαι πρόκειται να δοθούν εις την Τράπεζαν Αναπτύξεως. Συμφωνώ, διότι εκεί, υπό τας προϋποθέσεις τας οποίας έχω ακούσει τουλάχιστον, ουδεμία εδόθη εγγύησις ότι η Κυβέρνησις θα έχη οιονδήποτε έλεγχον επί εκείνου του ποσού. Υπ' αυτάς τας προϋποθέσεις θα ήτο δυνατόν να γνωρίζωμεν τι πράγματι πρόκειται να γίνη με το ποσόν των £600.000.

Αναφορικώς με το θέμα υγείας πιστεύω ακραδάντως ότι ο τρόπος επιλύσεως ίσως να μην είναι αυτός ο οποίος αυτήν την στιγμήν διαγράφεται. Πιστεύω ότι εις την Κύπρον υπάρχουν όλαι αι προϋποθέσεις δι' ένα ευρύ κρατικόν σχέδιον, υγείας, πρότυπα των οποίων έχομεν ήδη καλώς εφαρμοζόμενα εις άλλας χώρας· και διά να αναφέρω μόνον ένα, αναφέρω το Αγγλικόν σχέδιον το οποίον αποτελεί πράγματι πρότυπον, και πιστεύω ότι η Κυβέρνησις ώφειλε και οφείλει να στρέψη την προσοχήν της προς αυτήν την κατεύθυνσιν.

Και έν τελευταίον θέμα· δεν νομίζω ότι η Κυβέρνησις θα πρέπει οπωσδήποτε να αποφύγη η ιδία να κατέχη τα μέσα διά των οποίων θα εκτελή τα παραγωγικά έργα, ούτε πιστεύω ότι ο καλύτερος τρόπος είναι η ενοικίασις από ιδιώτας. Το αντίθετον θα ήτο πλέον επιθυμητόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. συνάδελφοι.

Είναι γεγονός ότι ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός Αναπτύξεως αποτελεί ένα σημαντικόν σταθμόν εις την ιστορίαν του τόπου μας και μίαν αφετηρίαν διά το πρώτον μεγαλεπήβολον ξεκίνημα της Κυπριακής Πολιτείας προς οικονομικήν ευημερίαν, κοινωνικήν αναδημουργίαν και οικονομικήν ανόρθωσιν του Κυπριακού λαού, συμφώνως του εξαγγελθέντος υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως. Ουδέποτε εις τα χρονικά της Κυπριακής οικονομίας παρετηρήθη τοιαύτη αλματώδης εξόρμησις διά την οικονομικήν άνοδον του Κυπριακού λαού, δηλαδή να διατεθή εντός ενός έτους το συνολικόν ποσόν των £11.549.050 το οποίον αποτελεί το σύνολον των δαπανών των προβλεπομένων διά την ανάπτυξιν της νήσου μας εντός του 1962, παρ' όλον ότι αι υπό του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου προβλεπόμεναι δαπάναι ανέρχονται μόνον εις το ποσόν των £7.565.447. Δεν υπάρχει ουδεμία αμφιβολία ότι η Βουλή θα βοηθήση με όλας της τας δυνάμεις την εκτέλεσιν του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως, το οποίον πράγματι τιμά την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά την τολμηράν αποφασιστικότητά της να επιταχύνη όσον το δυνατόν περισσότερον τον ρυθμόν της οικονομικής ανορθώσεως και ευημερίας του τόπου μας, τον οποίον επεβράδυνεν αστόργως το απελθόν αποικιοκρατικόν καθεστώς.

Σεβόμενος τον πολύτιμον χρόνον της βουλής και έχων υπ' όψιν μου ότι αφ' ενός η εμπεριστατωμένη κοινή έκθεσις των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Προϋπολογισμού και Οικονομικών επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου έχει καλύψει ευστόχως τα κυριώτερα σημεία των παρατηρήσεων επί τούτου και έχει εκφράσει πολύ μελετημένας και εποικοδομητικάς εισηγήσεις, και ότι αφ' ετέρου είχον την ατυχίαν να σημειωθή υπό του εντίμου Προέδρου το όνομά μου εις το τέλος του καταλόγου των ομιλητών, εις τρόπον ώστε οι προηγούμενοι ομιληταί να συμπληρώσουν διά των αγορεύσεών των τα κενά τα οποία τυχόν καταλείπει η έκθεσις των Κοινοβουλευτικών Επιτροπειών, διά τούτο δεν επιθυμώ να επαναλάβω απόψεις εκτεθείσας υπό προηγουμένων ομιλητών, αλλά θα περιορίσω την ομιλίαν μου επί ελαχίστων σημείων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, τα οποία αφορούν την εκλογικήν μου περιφέρειαν, την Λεμεσόν.

Είναι θλιβερόν το γεγονός ότι, κατά την σύνταξιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, παρεγνωρίσθη σχεδόν τελείως η Λεμεσός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαίνεται ότι όλος ο Προϋπολογισμός θα εδαπανήθη διά την Κυρήνειαν. Η Λάρναξ παρημελήθη, η Λεμεσός παρημελήθη, η Πάφος παρημελήθη, θα ακούσωμεν και διά την Λευκωσίαν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Φαίνεται ότι η άδικος και ανεδαφική προκατάληψις ωρισμένων κύκλων, ότι δήθεν η Λεμεσός ως πρώτη βιομηχανική και εμπορική πόλις της Κύπρου δεν έχει αμέσους ανάγκας, επεκράτησεν εις τας σκέψεις των συντακτών του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1962.

Το λιμενικόν δράμα της εμπορικής και βιομηχανικής Λεμεσού είναι πολύ γνωστόν ανά το παγκύπριον. Λόγω της ελλείψεως λιμένος και της συχνής θαλασσοταραχής, ιδίως κατά την χειμερινήν περίοδον, παρακωλύεται εντελώς η διεξαγωγή του εξαγωγικού και εισαγωγικού μας εμπορίου, το κόστος της παραγωγής των προϊόντων μας, λόγω της καθυστερήσεως των πλοίων, αυξάνει, και εκατοντάδες λιμενεργάται παραμένουν άνεργοι επί μακράν περίοδον του έτους. Και όμως οι συντάκται του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως

του 1962, διέθεσαν εκ του συνολικού ποσού των £11.549.050 μόνον το ευτελές ποσόν των £12.328 διά την ανάπτυξιν του λιμένος Λεμεσού διά την αγοράν γης.

Είναι γεγονός ότι όλαι αι αγροτικαί περιοχαί της επαρχίας Λεμεσού ήτοι η Πιτσιλλιά, τα αμπελουργικά χωριά, η περιοχή Κελλακίου και αι υπόλοιποι τοιαύται, αντιμετωπίζουν οξύτατον τόσον το υδρευτικόν όσον και το αρδευτικόν πρόβλημα, και αξιούν καθημερινώς την ταχείαν επίλυσίν των. Παρ' όλον ότι κατηρτίσθησαν τα σχέδια υδατοπρομηθείας των ακολούθων 46 χωρίων της επαρχίας Λεμεσού, ήτοι Μουτταγιάκας, Αρμενοχωρίου, Αγίου Τύχονος, Παρεκκλησιάς, Μοναγρουλίου και Αγίου Γεωργίου, Αγίου Αθανασίου, Αγίας Φυλάξεως, Μονής, Μανδριών, 'Αρσους, Κάτω Πλατρών, Ομόδους, Ποταμιούς, Χανδριών, Αγριδιών, Δυμών, Ποταμιτίσσης, Λάνιας, Κορφής, Τριμίκλινης, Καπηλιού, Λιμνατίου, Αγίου Γεωργίου Σιλίκου, Αγίου Θεράποντος, Πάχνας, Δωράς, Κουκάς, Λόφου, Βάσας (Κοιλανίου), Αγρού, Δωρού, Μοναγρίου, Μαθηκολώνης, Ακρούντας, Σωτήρας, Απαισιάς, Τριών Ελιών, Καμιναριών, Πισσουρίου, Αυδήμου, Λουβαρά, Αγίου Θεοδώρου, Πύργου, Καλού Χωριού, Πισσουρίου και Πραστειού. Και παρ' όλον ότι η συνολική δαπάνη διά την υδατοπρομήθειαν των ως άνω 46 χωρίων δεν υπερβαίνει το ποσόν των £295.150 και εζητήθη υπό του Επάρχου Λεμεσού ως επείγουσα η εκτέλεσις των ως άνω αρδευτικών έργων, εν τούτοις τα ως άνω έργα δεν συμπεριελήφθησαν εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως. Υπάρχουν επίσης έτοιμα σχέδια διά την άρδευσιν των ακολούθων χωρίων της επαρχίας Λεμεσού, ήτοι Κυπερούντας, Δήμων, Κάτω Μύλου, Χανδριών, Τριών Ελιών, Αγίου Δημητρίου, Γεράσας, Προδρόμου, Πύργου, Κοιλανίου, Ομόδους, Πελενδρίου, 'Αρσους, Αγρού, Λιμνατίου και Διερώνας, διά την άρδευσιν των οποίων η συνολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσόν των £117.913. Παρ' όλας τας προσπαθείας διά να περιληφθούν τα ως άνω αρδευτικά έργα εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962, δεν κατέστη τούτο δυνατόν. Επίσης κατηρτίσθησαν τα σχέδια διά διατρήσεις διά σκοπούς αρδεύσεως εις τα ακόλουθα 11 χωρία, ήτοι Ασώματον, Μοναγρούλλι, Αλέκτοραν, Καλόν Χωρίον, Αψιούν, Φασούλαν, Επταγώνιαν, Πεντάκωμον, Ακρούνταν, Γεράσαν και Πύργον και διά σκοπούς οικιακής υδρεύσεως διά τα ακόλουθα τρία χωρία, Ασώματον, Ζωοπηγήν και Ζακάκι, τα έξοδα εκτελέσεως των οποίων συνολικώς δεν υπερβαίνουν το ποσόν των £8.000. Ατυχώς και πάλιν η εκτέλεσις των ως άνω έργων δεν συμπεριελήφθη εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν όλα αυτά συμπεριελαμβάνοντο εις τον Προϋπολογισμόν διά το εφετεινόν έτος, θα είχα την εντύπωσιν ότι το Πενταετές Πρόγραμμα θα εφηρμόζετο εις έν έτος διά την Λεμεσόν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι τόσον μεγάλον το απαιτούμενον ποσόν διά την εκτέλεσιν των ως άνω έργων, δεδομένου μάλιστα ότι το ποσόν το διατεθέν δι' έργα αρδεύσεως, υδρεύσεως κ.τ.λ. το οποίον διαθέτει ο Προϋπολογισμός, είναι πολύ μικρότερον του 1/5 του ποσού το οποίον θα διατεθή κατά την διάρκειαν του Πενταετούς Σχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελαν να διακόψω φυσικά τον έντιμον ομιλητήν, αλλ' επειδή επανειλημμένως από πολλούς αγορητάς ετονίσθη το γεγονός ότι ο Προϋπολογισμός Βελτιώσεως και Αναπτύξεως δεν διαθέτει, εις ωρισμένα σημεία, το 1/5 του ποσού το οποίον ποροβλέπεται διά μίαν πενταετίαν, θα ήθελα να τονίσω ότι ουδεμίαν σημασίαν το γεγονός αυτό έχει, διότι, ασφαλώς όταν αρχίζη μία δαπάνη δι' ένα Πενταετές Σχέδιον δεν είναι δυνατόν να διαιρεθή εις 5 ίσα μερίδια να δαπανηθούν δι' έν έκαστον έτος, αλλ' εις το πρώτον έτος η δαπάνη θα είναι πολύ ολιγωτέρα του 1/5, και εφ' όσον προχωρεί η εφαρμογή του Σχεδίου θα δαπανώνται μεγαλύτερα ποσά. Απλούστατον παράδειγμα είναι, εάν ένας αρχίση να παίρνη μέρος σε μίαν τροχοδρομίαν δεν μπορεί να αρχίση με την μεγαλυτέραν ταχύτητα. Θα αρχίση με ωρισμένην ταχύτητα και όπως προχωρεί θα αποκτήση μεγαλυτέραν ταχύτητα. Το ίδιον και διά κάθε τι και διά κάθε δαπάνην. Εις τα πρώτα στάδια το δαπανούμενον ποσόν είναι ολιγώτερον, και εις το δεύτερον και τρίτον στάδιον αναλόγως μεγαλύτερον.

Λυπούμαι διότι έκαμα την παρατήρησιν αυτήν εις το στάδιον τούτο: δέν κάμνω την παρατήρησιν εξ αφορμής της αγορεύσεως του εντίμου αγορητού, αλλά διότι όλοι οι αγορηταί ετόνισαν τόσον το θέμα αυτό ούτως ώστε να έχη δοθή η εντύπωσις ότι πρόκειται περί σημαντικού γεγονότος.

Παρακαλώ τον κ. αγορητήν να συνεχίση.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Το συγκοινωνιακόν δίκτυον των πλείστων χωρίων της επαρχίας Λεμεσού ευρίσκεται εις αθλιεστάτην κατάστασιν, και εν τούτοις διατίθενται μόνον τα ποσά των £40.000 διά την βελτίωσιν της οδού Λεμεσού-Αγρού και £5.000 διά την ασφάλτωσιν της οδού Πάχνας μέχρι της κυρίας οδού, και £10.000 διά την ασφάλτωσιν της οδού Κυπερούντας-Χανδριών-Αγρού. Η υπόσχεσις η δοθείσα υπό των αρμοδίων ότι θα επιδιορθώνετο η οδός Κελλακίου, η οποία ευρίσκεται εις αθλιεστάτην κατάστασιν, ατυχώς δεν εξεπληρώθη διά το έτος 1962.

Αι ορειναί περιοχαί της επαρχίας Λεμεσού και ιδίως η περιοχή της Πιτσιλλιάς έχουν άμεσον ανάγκην ικανοποιητικής βοηθείας προς εκτέλεσιν αντιδιαβρωτικών έργων. Ατυχώς τα ψηφισθέντα κονδύλια διά τον ως άνω σκοπόν δεν είναι επαρκή διά την κάλυψιν των αναγκών ούτε εις αυτήν ακόμη την περιοχήν της Πιτσιλλιάς, διά την οποίαν ακόμη δεν είναι εξηκριβωμένον εάν θα διατεθή οιονδήποτε ποσόν και πόσον.

Η υπό του Υπουργού Εργασίας εξαγγελία της τροποποιήσεως του Νόμου περί Κοινωνικών σφαλίσεων και Εργατικών Ατυχημάτων πράγματι ηκούσθη μεθ' ικανοποιήσεως υπό της Κυπριακής εργατικής τάξεως. Ελπίζομεν ότι το σχετικόν Νομοσχέδιον θα σταλή το γρηγορώτερον εις την Βουλήν, προς ψήφισιν εις τρόπον ώστε τα αγαθά εκ της τροποποιήσεώς του, διά του διπλασιασμού της Κυβερνητικής εισφοράς εις το ταμείον να τα απολαύση η Κυπριακή εργατική τάξις εντός του πρώτου έτους του Σχεδίου Αναπτύξεως, η εκτέλεσις του οποίου θα συμβάλη τα μέγιστα εις την αντιμετώπισιν του σοβαρού προβλήματος της απασχολήσεως.

Εκφράζομεν την ελπίδα ότι η Εκτελεστική Εξουσία εις το αμέσως προσεχές μέλλον, είτε διά συμπληρωματικών προϋπολογισμών είτε το αργότερον κατά την σύνταξιν του προσεχούς Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1963, θα θελήση να δώση προτεραιότητα εις τα έργα αναπτύξεως της πόλεως και επαρχίας Λεμεσού, η οποία, ατυχώς, ηδικήθη κατά την σύνταξιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη δι' ημίσειαν ώραν, μέχρι της 6.30 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 6.00 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 6.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιωσήφ Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα μέλη.

Ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός Αναπτύξεως είναι εξαιρετικής σημασίας διά την Κύπρον διότι είναι ο πρώτος Προϋπολογισμός ο οποίος θεωρείται ως η αρχή και η βάσις του Πενταετούς Προγράμματος Οικονομικής Αναπτύξεως. Είναι πραγματικώς πολύ ευχάριστον το γεγονός ότι γίνεται πρόνοια συνολικής δαπάνης εξ £11.549.050 παρ' όλας τας δυσκολίας διά τον προγραμματισμόν που αντιμετωπίζει η Κυβέρνησις. Ελπίζομεν ότι τα έργα τα οποία αναφέρονται εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν θα συμπληρωθούν εντός του τρέχοντος έτους. Εάν και κατά τα επόμενα έτη βαδίζωμεν τουλάχιστον με τον ίδιον ρυθμόν, είναι βέβαιον ότι διαρκούσης

της περιόδου του Πενταετούς Προγράμματος θα καλύψωμεν το μεγαλύτερον ποσοστόν των κυριωτέρων και σοβαρωτέρων αναγκών μας. Δεν θα αναφερθώ εν εκτάσει επί των διαφόρων κονδυλίων του Προϋπολογισμού αλλά θα αναφέρω μερικά μόνον σημεία τα οποία ελπίζω ότι θα τύχουν της δεούσης προσοχής υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας διά τον καταρτισμόν των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως των επομένων ετών.

Αναφορικώς με τον τουρισμόν έχω την γνώμην ότι η Κυβέρνησις οφείλει να δώση μεγαλυτέραν βαρύτητα και σημασίαν εις τούτον, διότι εάν αναπτύξωμεν τον τουρισμόν μας εις το επίπεδον το οποίον χρειάζεται πρέπει να είμεθα βέβαιοι ότι θα έχωμεν μίαν τεραστίαν πηγήν εισοδήματος εις ξένον συνάλλαγμα. Είναι πασίγνωστον ότι η Κύπρος διαθέτει εξαιρετικόν αρχαιολογικόν θησαυρόν, φυσικάς καλλονάς και θαυμάσιον κλίμα, ό,τι χρειάζεται δε είναι η αξιοποίησις όλων των ανωτέρω με την δέουσαν διαφήμισιν εις το εξωτερικόν καθώς και διευκολύνσεις προς τους επιθυμούντας να επισκεφθούν την Κύπρον. Υπάρχουν χώραι αι οποίαι δε διαθέτουν τα αγαθά τα οποία ανέφερα ανωτέρω, και τα οποία διαθέτει η Κύπρος, και όμως από τα έσοδα του τουρισμού καλύπτουν μεγάλον ποσοστόν των Προϋπολογισμών των. Ως εκ τούτου θα πρέπει η Εκτελεστική Εξουσία να προχωρήση όσον το δυνατόν με εντονώτερον ρυθμόν προς τον σκοπόν τούτον. Ο τουρισμός δεν χρειάζεται τόσον προγραμματισμόν όπως άλλα έργα, και επομένως πρέπει να τύχη προτεραιότητος διά τους λόγους τους οποίους ανέφερα προηγουμένως. Η Κύπρος ως γνωστόν είναι κυρίως γεωργική χώρα. Έχω την γνώμην ότι το Υπουργείον Γεωργίας θα πρέπει να επανδρωθή με ειδικούς οι οποίοι θα παρέχουν κάθε δυνατήν βοήθειαν εις τον γεωργικόν κόσμον. Τελευταίως παρετηρήθησαν διάφοροι ασθένειαι αι οποίαι έπληξαν και πλήττουν τα γεωργικά προϊόντα και τεράστιαι ζημίαι προκαλούνται εκ των ασθενειών τούτων. Νομίζω ότι το Υπουργείον Γεωργίας πρέπει να είναι εις θέσιν καθ' οιανδήποτε στιγμήν να αντιμετωπίζη αποτελεσματικώς τας τυχόν ασθενείας. Τούτο είμαι βέβαιος ότι θα συντελέση σημαντικώς εις την γεωργικήν ανάπτυξιν. Κατόπιν του εφετεινού χειμώνος διαπιστώνομεν πόσον απροπαρασκεύαστοι είμεθα όσον αφορά το αρδευτικόν πρόβλημα. Κατόπιν των μερικών ετών ανομβρίας, βλέπομεν σήμερον μετά λύπης τα όμβρια νερά να τρέχουν εις την θάλασσαν. Φαντασθείτε πόσην ποσότητα νερού θα αποθηκεύαμεν εάν είχαμεν τα αναγκαία αρδευτικά έργα. Επομένως νομίζω ότι η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει να προχωρήση αμέσως βάσει συγκεκριμένων σχεδίων προς αποτελεσματικήν λύσιν του μεγάλου και σοβαρού τούτου προβλήματος, το οποίον θα συντελέση μεγάλως εις την ανάπτυξιν της αγροτικής παραγωγικότητος.

Όσον αφορά τους λιμένας θα ήθελα να αναφέρω τα ακόλουθα:

Είναι φανερόν ότι η έλλειψις συγχρόνων λιμένων έχει επίδρασιν τόσον επί του εξαγωγικού όσον και επί του εισαγωγικού εμπορίου. Η μη ύπαρξις συγχρόνων λιμένων αυξάνει το κόστος των εξαγομένων και εισαγομένων εμπορευμάτων, δυσκολεύει σημαντικώς την εξαγωγήν των προϊόντων μας, παραλλήλως δε βλάπτει και τον τουρισμόν. Εις το σημείον τούτο θα ήθελα να παρατηρήσω πόσον εξυπηρετικόν θα ήτο και πόσην σημασίαν θα έχη διά την Κυπριακήν οικονομίαν ή κατασκευή ενός συγχρόνου λιμένος εις Ξερόν. Εάν λάβωμεν υπ' όψιν τας ποσότητας των προϊόντων τα οποία παράγει η περιοχή από την Λευκωσίαν μέχρι του Ξερού, εξαιρουμένων των μεταλλευτικών ειδών, δηλαδή εσπεριδοειδή, πατάτες, καρρόττα, αγκυνάρες, καρπούζια και πεπόνια, και τα οποία εξάγονται εις το εξωτερικόν, αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας πόσον χρειάζεται η ύπαρξις ενος συγχρόνου λιμένος εις Ξερόν. Η κατασκευή συγχρόνου λιμένος εις Ξερόν θα έχη πολύ καλά αποτελέσματα επί του κόστους τόσον των εξαγομένων προϊόντων μας όσον και επί των εισαγομένων εμπορευμάτων. Εάν ληφθή υπ' όψιν η απόστασις μεταξύ της περιοχής Μόρφου και του πλησιέστερου λιμένος από όπου εξάγονται τα προϊόντα της περιφερείας αυτής τότε θα αποφανθή τις ότι το ποσόν των μεταφορικών τα οποία βεβαίως προστίθενται εις την τιμήν της πωλήσεως είναι σημαντικόν. Επομένως η κατασκευή συγχρόνου λιμένος εις Ξερόν θα σημαίνη ένα μεγάλον βήμα διά την αγροτικήν ανάπτυξιν. Επίσης η κατασκευή του λιμένος εις Ξερόν θα εξυπηρετήση μεγάλως και τους εργάτας της περιφερείας αυτής, οι οποίοι κατάγονται από τας ορεινάς περιοχάς και οι οποίοι λόγω της διαπλάσεως του εδάφους κατά τους χειμερινούς μήνας αντιμετωπίζουν ανεργίαν. Ούτω θα δύνανται να απασχολούνται διαρκούντος ολοκλήρου του έτους. Η κατασκευή λιμένος εις Ξερόν ανεφέρθη εις το εξαγγελθέν υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου της Δημοκρατίας Πενταετές Πρόγραμμα αλλά θα ήθελα να τονίσω την σημασίαν διά την επιτάχυνσιν του έργου τούτου.

Ομιλών επί του θέματος λιμένων και αερολιμένων, θα ήθελα να αναφέρω πόσον αναγκαία είναι η ανέγερσις συγχρονισμένων και ευρυχώρων ακραίων κτιρίων εις το αεροδρόμιον Λευκωσίας.

Αυτά είναι που βλέπει ο επισκεπτόμενος την Κύπρον διά πρώτην φοράν, και επομένως πρέπει να σχηματίση από την αρχήν μίαν καλήν εντύπωσιν.

Όσον αφορά τας Ιατρικάς Υπηρεσίας θα ήθελα να τονίσω μετ' εμφάσεως την ανάγκην ιδρύσεως περισσοτέρων αγροτικών κέντρων δι' ιατρικάς υπηρεσίας.

Εξηλεκτρισμός. Έχω την γνώμην ότι η Αρχή Εξηλεκτρισμού Κύπρου είναι καιρός πλέον να είναι εις θέσιν να ανταποκρίνεται προς την ζήτησιν και τας ανάγκας του ηλεκτρικού ρεύματος εν Κύπρω. Ο ηλεκτρισμός δεν πρέπει να θεωρήται ως πλεονέκτημα διά τους κατοίκους των πόλεων και ωρισμένων αγροτικών περιφερειών. Ολόκληρος ο Κυπριακός λαός πρέπει να απολαμβάνη των αγαθών του ηλεκτρικού ρεύματος.

Μία τελευταία εισήγησις την οποίαν έχω να κάμω προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν είναι η εισήγησις την οποίαν έκαμαν και αι Επιτροπαί Οικονομικών και Προϋπολογισμού, δηλαδή ότι η Εκτελεστική Εξουσία πρέπει να δώση προτεραιότητα εις τα παραγωγικά έργα, διότι ταύτα θα λύσουν αποτελεσματικώς την οικονομικήν ανάπτυξιν της Κύπρου.

Τελειών εισηγούμαι εις την Βουλήν την έγκρισιν του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως ως ούτος ετροποποιήθη υπό των δύο Επιτροπών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Προτού προχωρήσω εις την ομιλίαν μου θα ήθελα να αναφερθώ εις ένα σημείον το οποίον έθιξεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Βάσος Λυσσαρίδης σχετικά με το ζήτημα της διαθέσεως του 1.000.000 λιρών διά την πιστοδότησιν των αγροτών. Παρ' όλον ότι θα ήτο σωστό η Βουλή να έχη περισσότερον λόγον διά τον τρόπον διαθέσεως του ποσού αυτού, και ίσως ο ορθότερος τρόπος να ήτο διά της υποβολής ειδικής Νομοθεσίας, εν τούτοις, λαμβάνοντες υπ' όψιν την άμεσον ανάγκην των αγροτικών στρωμάτων δι' αυτήν την άμεσον πιστοδότησιν, θα υποστηρίξωμεν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού, ούτως ώστε το ενωρίτερον η Κυβέρνησις να δυνηθή να προβή εις την παραχώρησιν του ποσού αυτού. Τώρα θα ήθελα να θίξω ένα ζήτημα το οποίον πιθανόν να περνά απαρατήρητον, αλλά που έχει μίαν σχετικήν σημασίαν. Όπως θα έχετε προσέξει το ολικόν ποσόν των δαπανών όπως εμφανίζεται εις τον υποβληθέντα Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως ανέρχεται σε 11.549.050 λίρας· το ποσόν το οποίον η Βουλή καλείται να ψηφίση από το ολικόν αυτό είναι μόνον 7.565.447 λίραι, ενώ για τα υπόλοιπα 4.000.000 περίπου λίρας η Βουλή δεν έχει λόγον. Αυτό εκ πρώτης όψεως πιθανόν να μην είναι ορθόν. Αλλά θα πρέπει να τονισθή ότι τούτο οφείλεται εις την ύπαρξιν νομικών και συνταγματικών διατάξεων. Το ποσόν αυτό των 4.000.000

λιρών ουσιαστικά δεν υπάκειται εις την έγκρισιν της Βουλής· ποσόν 300.000 λιρών θα δοθή υπό μορφήν δανείων διά την εκτέλεσιν έργων εις διαφόρους οργανισμούς και πρόσωπα από τους Δανειστικούς λεγομένους Επιτρόπους. Σύμφωνα με τον σχετικόν Νόμον οι Δανειστικοί Επίτροποι, που είναι Κυβερνητικοί εκπρόσωποι και άλλα πρόσωπα διοριζόμενα από την Κυβέρνησιν, δικαιούνται να δανείζουν τέτοια ποσά και υπό σχετικούς καθοριζομένους όρους από το ειδικόν ταμείον που υπάρχει. Τυπικώς είναι σωστόν ότι η Βουλή δεν έχει λόγον διά το πού θα δοθούν τα δάνεια και διά πόσον ποσόν, επειδή αρχικώς σαν Βουλή εγκρίνομεν το σύνολον του ποσού το οποίον περνά εις το ειδικόν ταμείον των Δανειστικών Επιτρόπων. Εις την ουσίαν όμως παρατηρείται το ακόλουθον φαινόμενον. Ενώ η ιδία η Εκτελεστική Εξουσία δεν μπορεί να χρησιμοποιήση οποιονδήποτε ποσόν χωρίς την έγκρισιν της Βουλής και ύστερα από υποβολήν αναλυτικών Προϋπολογισμών, οι Δανειστικοί Επίτροποι δικαιούνται να διαχειρίζωνται πολύ μεγάλα ποσά χωρίς ουσιαστικά κοινοβουλευτικήν έγκρισιν.

Όσον αφορά τον τρόπον της διαθέσεως νομίζομεν ότι το όλον θέμα της Κυβερνητικής δανειστικής πολιτικής χρειάζεται επανεξέτασιν. Ομιλών διά τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως θα ήταν πράγματι παράλειψις εάν δεν έθιγα τα βασικά ζητήματα τα οποία αφορούν την εκλογικήν περιφέρειαν την οποίαν εκπροσωπώ, την περιοχήν Πάφου.

Συμφωνώ πλήρως με τας απόψεις του συναδέλφου Βουλευτού Πάφου κ. Ηροδότου Νικολαΐδη, και δι' αυτό δεν θα επεκταθώ όπως είχα σκοπόν επί του θέματος τούτου. Παρ' όλον που παρέχονται μερικά κονδύλια διά έργα εις την Πάφον βασικά αυτά είναι έργα υποδομής ή έργα που δεν έχουν άμεσην σχέσιν με την παραγωγήν, και κατά συνέπειαν με την άνοδον του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της επαρχίας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι εγείρεται επιτακτική η ανάγκη ανοικοδομήσεως υδατοφρακτών, αξιοποιήσεως των τουριστικών χώρων της επαρχίας Πάφου, ριζικής βελτιώσεως του συγκοινωνιακού δικτύου, και ειδικά του βασικού διά την όλην ζωήν και κίνησιν της επαρχίας, δρόμου Λεμεσού-Πάφου, διά τον οποίον το ποσόν των 50.000 λιρών που διατίθεται εφέτος είναι πολύ χαμηλόν. Τελικά σχετικά με την επαρχίαν Πάφου θα ήθελαν να ελπίζω ότι από το προϋπολογιζόμενον ποσόν των 50.000 λιρών διά την ανάπτυξιν της οικοτεχνίας, σημαντικόν ποσόν θα διατεθή διά την ανάπτυξιν αυτής της βιοτεχνίας εις την επαρχίαν Πάφου, όπου συμφώνως με τας απόψεις των ειδικών εις τα ζητήματα της λαϊκής τέχνης και βιοτεχνίας υπάρχουν μεγάλαι δυνατότητες και μπορούν να απασχοληθούν και να εξασφαλίσουν το ζην περίπου 4.000 πρόσωπα.

Τελικά θα ήθελα να θίξω μερικά ζητήματα που αφορούν κυρίως την νεολαίαν σε σχέσιν με τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν.

Ο Εξοχώτατος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας αναλύων το Πενταετές Πρόγραμμα ετόνισεν ότι αι Υπηρεσίαι Κοινωνικής Ευημερίας δεν είναι σήμερον εις ικανοποιητικόν επίπεδον μέσα εις τα προβλεπόμενα σχέδια του Πενταετούς Σχεδίου. Σχετικά με τας Υπηρεσίας Κοινωνικής Ευημερίας περιλαμβάνεται η ανέγερσις των ξενώνων και παιδικών στεγών για την φροντίδα και προστασίαν νεαρών προσώπων καθώς και άλλα παρόμοια μέτρα. Συνολικά προβλέπεται ποσόν 600.000 λιρών διά την πενταετίαν διά σκοπούς κοινωνικής ευημερίας, που βασικά καλύπτουν ζητήματα προστασίας των ανηλίκων.

Εις τον εφετεινόν Προϋπολογισμόν προβλέπεται ποσόν μόνον 26.100 λιρών διά σκοπούς κοινωνικής ευημερίας. Παρ' όλον ότι είναι σωστόν ότι δεν μπορούμεν να αναμένωμεν ότι εις τον εφετεινόν Προϋπολογισμόν θα διατεθή διά κάθε ζήτημα το 1/5 του συνόλου, νομίζω ότι το ποσόν των 26.100 λιρών έναντι συνολικού ποσού 600.000 λιρών διά την πενταετίαν είναι πολύ ολίγον. Είναι και αυτός είς σοβαρός τομεύς όσον αφορά την προστασίαν των νεαρών προσώπων και χρειάζεται πολύ περισσοτέραν προσοχήν. Το ίδιον μπορεί να λεχθή και διά το ζήτημα της τεχνικής εκπαιδεύσεως, διά το οποίον ο Μακαριώτατος εις την ομιλίαν του τότε έκαμνε ειδικήν μνείαν εκθέτων τα κυβερνητικά σχέδια δι' υποτροφίας, τεχνικήν κατάρτισιν προσωπικού και άλλα παρόμοια σχέδια· και τούτο βέβαια ανεξάρτητα από το ζήτημα των τεχνικών σχολών που υπόκεινται εις την δικαιοδοσίαν των Κοινοτικών Συνελεύσεων. Εις τον εφετεινόν Προϋπολογισμόν υπάρχει ένα γενικόν κονδύλι υπό τίτλον «Εκπαίδευσις-Υποτροφίαι» 35.000 λιρών. Ανεξάρτητα από το τί εκπροσωπεί το μικρόν αυτό γενικόν κονδύλι, διά το οποίον δεν παρέχονται ακόμη λεπτομέρειαι, η γνώμη μας είναι ότι η τεχνική εκπαίδευσις και κατάρτισις τεχνικών στελεχών δι' υποτροφιών και άλλα σχέδια είναι θέμα σοβαρώτατον και πρέπει αποφασιστικά να αντιμετωπισθή τόσον χάριν των νέων της Κύπρου όσον και προπαντός διά την ενίσχυσιν του τεχνικού προσωπικού που είναι τόσον απαραίτητον διά την εκτέλεσιν των διαφόρων σχεδίων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Είναι αξιοσημείωτον το γεγονός ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων καλείται να συζητήση και να ψηφίση τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του πρώτου έτους του υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου εξαγγελθέντος Πενταετούς Προγράμματος. Η Κύπρος ως υποανάπτυκτος χώρα μόνον δι' ενός προγραμματισμένου σχεδίου αναπτύξεως είναι δυνατόν να ανορθωθή οικονομικώς, δημιουργούσα ούτω τας αναγκαίας συνθήκας διά την άνοδον του βιοτικού επιπέδου και την ευημερίαν γενικά του λαού. Γνωρίζομεν ότι το εμπορικόν μας ισοζύγιον είναι παθητικόν και παρουσιάζει μεγάλην ανισοσκέλειαν εις βάρος των εξαγωγών μας. Αι εξαγωγαί μας χωλαίνουν διότι η γεωργική παραγωγή μας είναι περιωρισμένη, το κόστος παραγωγής πολλών εξαγωγίμων προϊόντων μας είναι υψηλόν και τοιουτοτρόπως αδυνατούμεν να προσφέρωμεν τα προϊόντα μας εις την διεθνή αγοράν εις συναγωνιστικάς τιμάς. Η βιομηχανία μας επίσης χρήζει ιδιατέρας προσοχής και κυβερνητικής προστασίας διότι και τα βιομηχανικά μας προϊόντα όπως τα οινοβιομηχανικά δυσκόλως δύνανται να συναγωνισθούν τα παρόμοια των άλλων χωρών, λόγω του υψηλού κόστους παραγωγής των. Η οικονομία μας γενικώς επί Αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως όχι μόνον δεν ανεπτύχθη διά της αναπτύξεως των πλουτοπαραγωγικών πόρων μας, αλλά τουναντίον κατέστη κατά μέγα μέρος εξαρτωμένη από τας δαπάνας των Στρατιωτικών βάσεων· εκείνο το οποίον ώφειλε να εφαρμόση από μακρού χρόνου η Αποικιακή Κυβέρνησις έρχεται σήμερον η ιδική μας Κυβέρνησις να το πραγματοποιήση διά του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως. Διά να επιτύχη όμως οιονδήποτε σχέδιον αναπτύξεως δύο βασικοί παράγοντες είναι απαραίτητοι. Πρώτον, η εξεύρεσις των απαραιτήτων χρημάτων, και δεύτερον ο προγραμματισμός.

Όσον αφορά την εξεύρεσιν των απαραιτήτων χρημάτων δεν πρέπει να στηριζώμεθα μόνον εις την εξωτερικήν βοήθειαν, αλλά πρέπει να αξιοποιήσωμεν και τους ιδικούς μας πόρους, ενθαρρύνοντες τας επενδύσεις κεφαλαίων και δίδοντες πρώτοι ημείς το παράδειγμα, επιδεικνύοντες πνεύμα οικονομικής περισυλλογής. Εκείνο όμως το οποίον έχει ακόμη μεγαλυτέραν σημασίαν και από την οικονομικήν πλευράν του όλου σχεδίου είναι ο προγραμματισμός. Χωρίς την προσεκτικήν κατάστρωσιν όλων εκείνων των σχεδίων τα οποία είναι απαραίτητα διά να καλύψουν όλους τους τομείς της οικονομικής μας αναπτύξεως, οιονδήποτε πρόγραμμα οσονδήποτε μεγαλεπήβολον και εάν είναι, είναι καταδικασμένον εις αποτυχίαν, έστω και αν διαθέτωμεν άφθονα τα οικονομικά μέσα. Διά τούτο πολύ ορθώς η Κυβέρνησις έθεσεν ως πρώτον κεφάλαιον του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού Αναπτύξεως την εγκαθίδρυσιν Οικονομικής Επιτροπής Προγραμματισμού. Είναι οφθαλμοφανές ότι η εν λόγω Επιτροπή θα διαδραματίση πρωτεύοντα ρόλον διά την επιτυχίαν του όλου

σχεδίου. Διά τούτο πρέπει να δοθή ιδιαιτέρα προσοχή εις την επιλογήν των καταλλήλων προσώπων τα οποία θα επανδρώσουν την εν λόγω Επιτροπήν. Όμως είναι επίσης απαραίτητον όπως εγκαθιδρυθή παρά τω Προέδρω και ένα συντονιστικόν γραφείον, επί κεφαλής του οποίου, όπως ορθώς παρατηρούν αι Επιτροπαί, να τεθή πρόσωπον κύρους, πείρας και ικανότητος. Πλέον τούτου έχω την γνώμην ότι εκτός του κεντρικού αυτού συντονιστικού γραφείου, είναι απαραίτητον όπως εγκαθιδρυθώσι και επαρχιακαί Συντονιστικαί Επιτροπαί, τας οποίας να απαρτίζουν κατά επαρχίας τμηματάρχαι των διαφόρων Υπουργείων. Διά του τρόπου αυτού θα γίνεται συντονισμός δι' όλα εκείνα τα έργα που αφορούν ειδικώς εκάστην επαρχίαν, και δεν είναι βεβαίως γενικής φύσεως.

Εξ όσον γνωρίζω είχον κάποτε εγκαθιδρυθή τοιαύται Επιτροπαί, αλλ' ατυχώς διά λόγους τους οποίους δεν δύναμαι να μαντεύσω δεν εχρησιμοποιήθησαν καταλλήλως.

Είναι βασικόν όπως αι εν λόγω Επιτροπαί επανασυσταθούν το ταχύτερον και δοθώσιν εις αυτάς πραγματικαί εξουσίαι. Πιστύω ότι διά του τρόπου αυτού θα υπάρξη πραγματικός συντονισμός της όλης εργασίας, θα εκλείψη η παρατηρουμένη βραδύτης εις την εκτέλεσιν των εγκριθέντων έργων και θα εκλείψη επίσης η παρατηρουμένη πολλάκις κωλυσιεργία.

Αναφερόμενος εις τα διάφορα κεφάλαια του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού επιθυμώ να εκφράσω τας ακολούθους απόψεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2 — ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΥΔΑΤΩΝ: Το άρθρον 10 του Κεφαλαίου αυτού αναφέρεται εις την υδατοπρομήθειαν των χωρίων και διατίθεται ποσόν 592.000 λιρών διά τον σκοπόν αυτόν. Τελικός στόχος του Πενταετούς Προγράμματος πρέπει να είναι η παροχή διασωληνωμένου ποσίμου ύδατος εις όλα ανεξαιρέτως τα αγροτικά σπίτια· μόνον έτσι θα εξυπηρετήσωμεν τον αγροτικόν κόσμον, θα επιτύχωμεν την εγκαθίδρυσιν υγειονομικών εγκαταστάσεων και θα βελτιώσωμεν τον δείκτην υγείας του κόσμου. Αντιλαμβάνομαι ότι το Τμήμα Υδάτων έχει συμπληρωμένα σχέδια δι' άμεσον εφαρμογήν πλέον του £1,000.000. Το ποσόν των £592.000 που διατίθεται είναι κατά την γνώμην μου ανεπαρκές. Η Επαρχία Λεμεσού μόνον έχει έτοιμα σχέδια δι' εκτέλεσιν αξίας πλέον των £350.000. Από το ποσόν αυτό λαμβάνει μόνον περί τας £140.000. Δηλαδή καλύπτονται μόνον τα 40% των ετοίμων σχεδίων, εάν δε λάβωμεν υπ' όψιν ότι αι ολικαί ανάγκαι της επαρχίας Λεμεσού είναι πλέον του £1,000.000, μόνον 13% καλύπτονται από το πρώτον έτος του Πενταετούς Προγράμματος.

Άμεσον συμπέρασμα αυτής της διαπιστώσεως είναι ότι πρέπει να διατεθώσι μεγαλύτερα ποσά διά την υδατοπρομήθειαν των χωρίων. Επίσης διά του άρθρου 11 του Κεφαλαίου αυτού διατίθεται ποσόν £70.000 διά την άρδευσιν και υδατοφράκτας. Το ποσόν τούτο είναι επίσης ανεπαρκές διά την προώθησιν του αρδευτικού προβλήματος. Εις την επαρχίαν Λεμεσού υπάρχουν έτοιμα σχέδια αξίας περίπου £118.000. Και είναι αμφίβολον αν διά του προβλεπομένου ποσού θα καταστή δυνατόν να εφαρμοσθή έστω και μέρος των ετοίμων σχεδίων. Δεν αναφέρομαι εις τους υδατοφράκτας, διότι το ζήτημα αυτό πρέπει να μελετηθή προσεκτικώς και επί ενιαίου σχεδίου δι' όλην την Κύπρον. Εις την επαρχίαν Λεμεσού π.χ. αι περιοχαί Λάνιας, Καντού, Γερμασόγειας, Αγίου Μάμαντος και άλλαι έχουσιν ανάγκην φραγμάτων, και υποβάλλω ότι το αρμόδιον Τμήμα πρέπει να προωθήση ταχέως την συμπλήρωσιν σχεδίων διά τα εν λόγω φράγματα.

Εις το άρθρον 15 του αυτού Κεφαλαίου διατίθεται ποσόν £110.000 διά Διατρήσεις και Ερεύνας. Το ποσόν τούτο νομίζω ότι είναι πολύ ικανοποιητικόν. Διά την επαρχίαν Λεμεσού προβλέπονται 14 νέαι διατρήσεις και έτεραι 4, αι οποίαι ενεκρίθησαν κατά το 1961 αλλά διά διαφόρους λόγους δεν εξετελέσθησαν. Αι διατρήσεις αυταί καλύπτουν σεβαστόν μέρος του συνόλου των απαραιτήτων διατρήσεων διά την επαρχίαν Λεμεσού, αι οποίαι υπολογίζονται εις 60 περίπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3 — ΓΕΩΡΓΙΑ: Όπως αι Επιτροπαί πολύ ορθώς παρατηρούν εις την έκθεσίν των το ποσόν το οποίον διατίθεται διά την ανάπτυξιν της γεωργίας είναι μικρότερον του προβλεπομένου εις το Πενταετές Σχέδιον. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η γεωργική μας παραγωγή αποτελεί την σπονδυλικήν στήλην της όλης οικονομίας μας, η ανάπτυξις αυτής πολύ δικαίως αποτελεί θέμα ιδιαιτέρας φροντίδος και μερίμνης της Κυβερνήσεως. Η παραγωγικότης μας είναι ακόμη μικρά, τα μέσα καλλιεργείας ως επί το πλείστον δεν είναι συγχρονισμένα, το κόστος παραγωγής των γεωργικών μας προϊόντων είναι υψηλόν και η ποιότης πολλών γεωργικών προϊόντων ουχί ικανοποιητική. Όλα αυτά τα προβλήματα επιβάλλλεται όπως αποτελούν αντικείμενον συνεχούς μελέτης των αρμοδίων. Είναι ευχάριστον το γεγονός ότι υπεγράφη ήδη συμφωνία διά την εγκαθίδρυσιν Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών. Το Ινστιτούτον αυτό δεν αμφιβάλλω ότι θα διαδραματίση πρωτεύοντα ρόλον εις την επίλυσιν όλων των προβλημάτων που αφορούν την γεωργικήν μας ανάπτυξιν. Έχω υπ' όψιν μου τας χιλιάδας στρεμμάτων οι οποίαι κατέχονται υπό μη γεωργών και μένουν ως επί το πλείστον ακαλλιέργητοι. Έχω υπ' όψιν μου τον μικρόν κλήρον ο οποίος χαρακτηρίζει την αγροτικήν κτημοσύνην. Έχω υπ' όψιν μου ότι υπάρχουν χιλιάδες στρεμμάτων γης αι οποίαι κατέχονται μεν υπό αγροτών αλλά μένουν εντούτοις ακαλλιέργητοι λόγω ελλείψεως μέσων διά την καλλιέργειάν των. Επίσης ότι υπάρχουν χιλιάδες ακτημόνων αγροτών. Όλα αυτά τα προβλήματα πρέπει να αποτελούν αντικείμενον συνεχούς μελέτης υπό της Κυβερνήσεως υπαγόμενα εις ένα ευρύτερον σχέδιον αγροτικής μεταρρυθμίσεως.

Εις το άρθρον 4 του Κεφαλαίου 3 προβλέπεται ποσόν £30.000 διά την διάτρησιν του εδάφους και δι' αντιδιαβρωτικά έργα. Το ποσόν αυτό είναι ανεπαρκές. Τα αντιδιαβρωτικά έργα ενέχουσι μεγάλην σημασίαν διά πολλάς χιλιάδας των γεωργών μας. Διότι διά τούτων αφ' ενός μεν επιτυγχάνεται βελτίωσις της αγροτικής γης και αφ' ετέρου ανακουφίζονται οικονομικώς χιλιάδες αγροτών κατά την περίοδον που δεν δύνανται να ασχοληθώσι με τας γεωργικάς εργασίας των. Εις το άρθρον 8 του ιδίου Κεφαλαίου προβλέπεται ποσόν £30.000 διά την βελτίωσιν της χαλίτικης γης. Δεν αντιτίθεμαι εις την αξιοποίησιν της χαλίτικης γης αλλά πιστεύω ότι δίδεται γενικώς μεγαλυτέρα σημασία εις τας δυνατότητας αξιοποιήσεως της χαλίτικης γης. Νομίζω ότι θα ήτο και πρακτικώτερον και οικονομικώτερον εάν εδίδετο προτεραιότης εις την αξιοποίησιν της καλλιεργησίμου γης αλλά μη καλλιεργουμένης εισέτι διά διαφόρους λόγους.

Εις το άρθρον 43 του αυτού Κεφαλαίου γίνεται πρόβλεψις £3.000 δι' ίδρυσιν νέων φυτωρίων. Νομίζω ότι θα ήτο προτιμώτερον ίσως και οικονομικώτερον εάν κατεβάλλετο προσπάθεια διά την ανάπτυξιν και επέκτασιν των υφισταμένων φυτωρίων. Π.χ. Μόρφου, Αχέλειας, Κουκλιών και άλλων τα οποία παρουσιάζουν αρκετάς δυνατότητας σημαντικής επεκτάσεως. Ακούονται συνεχώς παράπονα ότι τα εν λόγω φυτώρια δεν δύναται να καλύψουν την ζήτησιν δενδρυλλίων. Νομίζω ότι μία αιτία της μικράς παραγωγής των εν λόγω φυτωρίων είναι το μέχρι σήμερον ακολουθούμενον σύστημα της παραγωγής δενδρυλλίων δια παραφιάδων. Η χρησιμοποίησις καταλλήλων σπόρων εισαγομένων από το εξωτερικόν αποτελεί μέθοδον απείρως αποδοτικωτέραν. Μετ' ευχαριστήσεως πληροφορούμαι ότι το αρμόδιον Τμήμα ήρχισεν ήδη την χρησιμοποίησιν σπόρων. Η δενδροκαλλιέργεια έχει μεγάλας δυνατότητας αναπτύξεως και πρέπει να αναπτυχθή όσον είναι δυνατόν· εις την επαρχίαν Λεμεσού πέρυσι υπήρξε ζήτησις διά 60.000 οπωροφόρα δενδρύλλια. Αντί τούτων διετέθησαν μόνον 12.000. Αυτό σημαίνει ότι εάν καθε δενδρύλλιον απέδιδε μετά πενταετίαν καρπόν αξίας πέντε λιρών, δημιουργείται απώλεια εισοδήματος πλέον των £200.000 ετησίως. Δεν αμφιβάλλω ότι η ιδία κατάστασις θα υπήρξε και διά τας άλλας επαρχίας.

Εις το άρθρον 40 του ιδίου Κεφαλαίου προβλέπεται ποσόν £150.000 δι' αγοράν βαρέων τρακτέρ και εξοπλισμού. Η ταχεία πραγματοποίησις της αγοράς των εν λόγω τρακτέρ είναι επιτακτική. Είναι χαρακτηριστικόν να αναφέρω ότι

ολόκληρος η επαρχία Λεμεσού διαθέτει μόνον ένα Κυβερνητικόν τρακτέρ και αυτό ουχί ικανοποιητικής αποδόσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5 — ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ: Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι εις το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως δίδεται ιδιαιτέρα προσοχή εις την ανάπτυξιν της κτηνοτροφίας, και πολύ ορθώς εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν προβλέπεται σημαντικόν ποσόν διά τον σκοπόν αυτόν, νομίζω ότι εκ παραλλήλου πρέπει να δοθή ιδιαιτέρα προσοχή εις την καλυτέραν οργάνωσιν των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Η αύξησις του αριθμού των κτηνιάτρων, η ανοικοδόμησις κτηνιατρικών σταθμών και η οργάνωσις μικρών διαγνωστικών εργαστηρίων εις τα επαρχιακά κέντρα πρέπει να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν εις τον προσεχή Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7 — ΑΛΙΕΙΑ: Η αλιεία αποτελεί ένα κλάδον ο οποίος ατυχώς εις το παρελθόν παρημελήθη πλήρως. Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας αντελήφθη εγκαίρως την σημασίαν της Αναπτύξεως της αλιείας μας. Μετεκάλεσεν ειδικόν περί την αλιείαν, ο οποίος αφού εμελέτησε το όλον πρόβλημα απήλθεν. Παρ' όλον ότι από μακρού χρόνου εζήτησα από τον αρμόδιον Υπουργόν δι' ερωτήσεως να μας πληροφορήση εάν ελήφθη η έκθεσις του εν λόγω ειδικού, εν τούτοις μέχρι σήμερον ουδεμίαν απάντησιν έλαβα. Εάν κρίνω από το ποσόν το οποίον διατίθεται διά την ανάπτυξιν της αλιείας, δύναμαι να συμπεράνω ασφαλώς ότι το αρμόδιον Υπουργείον δεν έχει ακόμη καταλήξει εις συγκεκριμένον πρόγραμμα αναπτύξεως της αλιείας. Εν τούτοις χάρις εις την ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν υπάρχει στόλος 12 περίπου αλιευτικών σκαφών. Μερικά από τα αλιευτικά αυτά σκάφη δύνανται να αλιεύσωσι και εις τας ανοικτάς θαλάσσας. Δοκιμαστικαί εξορμήσεις δι' αλιείαν εις ανοικτάς θαλάσσας ήρχισεν από του Ιανουαρίου με πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα, παρ' όλον ότι το εν λόγω σκάφος ήτο υποχρεωμένον να αλιεύη ουχί υπό ευνοϊκάς συνθήκας. Η αλιεία εις ανοικτάς θαλάσσας εν συνδυασμώ με την αλιείαν εις τα Κυπριακά χωρικά ύδατα δύναται να καλύψη τας επιτοπίους ανάγκας και να εξασφαλίση τοιουτοτρόπως, πρώτον πτώσιν του κόστους παραγωγής, και επομένως της τιμής πωλήσεως των ψαριών, δεύτερον, σταθεράν και συνεχή απασχόλησιν εις εκατοντάδας προσώπων, και τρίτον τον περιορισμόν της εξαγωγής συναλλάγματος δι' εισαγωγήν ιχθύων εκ του εξωτερικού. Επομένως νομίζω ότι οιονδήποτε προγραμματισμένον σχέδιον διά την ανάπτυξιν της αλιείας εν Κύπρω πρέπει απαραιτήτως να ενισχύη την ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν, βοηθούσα τους ιδιοκτήτας των αλιευτικών σκαφών παρέχουσα εις αυτούς μακροπρόθεσμα δάνεια με χαμηλόν τόκον. Η οικονομική αυτή ενίσχυσις είναι απαραίτητος, πρώτον, διά να εγκαταστήσωσιν επί των σκαφών των ψυκτικούς θαλάμους, δεύτερον, να επισκευάσωσι τα σκάφη των διά να τα καταστήσωσι κατάλληλα διά την αλιείαν εις ανοικτάς θαλάσσας, και τρίτον διά την εγκατάστασιν επί των αλιευτικών σκαφών ραδιοτηλεφώνων και βυθομέτρων. Όμως η εγκατάστασις ραδιοτηλεφώνων προυποθέτει ύπαρξιν ραδιοτηλεφωνικού τμήματος. Διά τούτο εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν εις το κεφάλαιον της αλιείας έπρεπε, κατά την γνώμην μου, να γίνη πρόβλεψις ποσού δυναμένου να καλύψη την εγκατάστασιν ραδιοτηλεφωνικού τμήματος προς σύνδεσιν των σκαφών μετά της ξηράς και αντιστρόφως. Η τοιαύτη ραδιοτηλεφωνική σύνδεσις θα εξυπηρέτει όχι μόνον τα αλιευτικά σκάφη αλλά και άλλα πλοία τα οποία περιπλέουν τα Κυπριακά ύδατα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά να μην επεκταθήτε περισσότερον εις το θέμα και δαπανηθή ασκόπως χρόνος επί του θέματος αυτού, θα ήθελα να πληροφορήσω την Βουλήν ότι όσον αφορά το θέμα της ραδιοτηλεφωνικής επικοινωνίας τόσον δι' αλιευτικά σκάφη όσον και δι' άλλα σκάφη τα οποία ευρίσκονται πλησίον των χωρικών υδάτων της Κύπρου, υπάρχει σχέδιον το οποίον μελετάται και θα εφαρμοσθή υπό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών· επομένως δεν χρειάζεται πρόνοια εις τον Προϋπολογισμόν Βελτιώσεως και Αναπτύξεως.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε διά τας πληροφορίας σας.

Εκ παραλλήλου με την οικονομικήν ενίσχυσιν των ιδιοκτητών αλιευτικών σκαφών πρέπει να δοθή εις αυτούς και νομοθετική προστασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9 — ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Εν όψει του γεγονότος ότι η Μεγάλη Βρεττανία θα εισέλθη πιθανώς συντόμως εντός της Κοινής Αγοράς και άμεσος συνέπεια τούτου θα είναι η αύξησις των δυσκολιών μας διά την εξαγωγήν των διαφόρων προϊόντων μας, νομίζω ότι ιδιαιτέρα προσοχή πρέπει να δοθή υπό του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας εις την εξεύρεσιν νέων αγορών δι' όλα γενικώς τα προϊόντα μας. Ιδιαιτέρα προσοχή πρέπει να δοθή εις την διαφήμισιν των προϊόντων μας και εις την συμμετοχήν μας εις ειδικάς εκθέσεις. Διά τούτο νομίζω ότι τα προβλεπόμενα εις το Κεφάλαιον τούτο ποσά είναι ανεπαρκή. Ιδιαιτέρως ανεπαρκές θεωρώ το εις το άρθρον 2 προβλεπόμενον ποσόν εκ 15.000 λιρών διά την διαφήμισιν της αμπελουργικής βιομηχανίας μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 11 — ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Η τουριστική αξιοποίησις της Κύπρου παρέχει τεραστίας δυνατότητας αναπτύξεως. Διαθέτομεν φυσικάς καλλονάς, κατάλληλον κλίμα τόσον διά την θερινήν όσον και διά την χειμερινήν περίοδον, αρχαιολογικούς θησαυρούς και άλλα πλεονεκτήματα. Δυστυχώς όμως δύναμαι να είπω δεν διαθέτομεν ακόμη τουριστικήν οργάνωσιν. Και δεν διστάζω να είπω και τουριστικήν συνείδησιν. Είναι επείγον όπως το αρμόδιον Τμήμα θέση αμέσως τας βάσεις ενός θετικού και καλώς προγραμματισμένου σχεδίου τουριστικής αναπτύξεως της Νήσου μας. Είναι απαραίτητον κατά την γνώμην μου όπως το ταχύτερον λειτουργήση Τουριστική σχολή. Εις την σχολήν αυτήν να υποχρεωθούν όπως μετεκπαιδευθούν όσοι έχουν άμεσον σχέσιν με τον τουρισμόν· εάν δεν διαθέτωμεν τους ειδικούς δι' ένα τοιούτον ίδρυμα, και ασφαλώς δεν διαθέτομεν, πρέπει να μετακαλέσωμεν από το εξωτερικόν, και θα έλεγα από την Ελλάδα, εις την οποίαν αναμφιβόλως ο τουρισμός έχει οργανωθή κατά τρόπον πρότυπον και αξιοζήλευτον. Τα προβλεπόμενα ποσά εις το Κεφάλαιον τούτο είναι πολύ μικρά. Διά τούτο νομίζω ότι το αρμόδιον Τμήμα πρέπει επειγόντως να επενεξετάση τον προϋπολογισμόν του Κεφαλαίου αυτού.

Εις το άρθρον 7 προβλέπεται ποσόν 1.000 λιρών διά την βελτίωσιν των ιαματικών πηγών. Φοβούμαι ότι το ελάχιστον τούτο ποσόν ουδόλως δύναται να αλλάξη τας υφισταμένας σήμερον εις τας ιατρικάς πηγάς συνθήκας. Διαθέτομεν αξιοπροσέκτους ιαματικάς πηγάς, όπως των Αγίων Αναργύρων, Καλοπαναγιώτη, Μονιάτη, και άλλας εις τας οποίας πρέπει να δοθή μεγαλυτέρα προσοχή υπό του αρμοδίου Τμήματος. Διά της αξιοποιήσεως αυτών όχι μόνον δυνάμεθα να προσελκύσωμεν και ξένους διά λουτροθεραπείαν, αλλά τουλάχιστον θα τας καταστήσωμεν καταλλήλους ώστε να καλύπτωνται σχεδόν αι ανάγκαι μας διά σκοπούς λουτροθεραπείας. Επίσης πρέπει να δοθή ιδιαιτέρα προσοχή εις την αξιοποίησιν των μεταλλικών υδάτων διά πόσιμον χρήσιν και θεραπευτικούς σκοπούς. Ιδιαιτέρα προσοχή πρέπει να δοθή ώστε διά της καταλλήλου διαφωτίσεως, διά διαλέξεων, φυλλαδίων, διά του τύπου, της τηλεοράσεως και τουριστικών κινηματογραφικών ταινιών, και διά μαθημάτων ακόμη εις τα σχολεία μας να καλλιεργήσωμεν τουριστικήν συνείδησιν εις τον λαόν μας. Είμεθα λαός φιλόξενος και καλόκαρδος και διά της αναπτύξεως της τουριστικής συνειδήσεως θα δημιουργήσωμεν όλας εκείνας τας προϋποθέσεις εις τρόπον ώστε οι τουρίσται όταν μας επισκέπτωνται και ευρίσκωνται μεταξύ μας να μη σχηματίζουν την εντύπωσιν ότι τους θεωρούμεν ως ξένους και ενδιαφερόμεθα μόνον διά την εκμετάλλευσίν των. Ο τρόπος συμπεριφοράς.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο λόγος διά τον οποίον η Κυβέρνησις προέβλεψε φαίνεται μόνον ποσόν 15.000 λιρών διά τον τουρισμόν είναι διότι προέβλεψεν ότι η διαφήμισις των τουριστικών καλλονών της

Κύπρου και των φιλοξένων αισθημάτων μας θα εγένετο από τους Βουλευτάς της Βουλής. Ηγόρευσαν μέχρι της στιγμής 16 Βουλευταί και όλοι συνεφώνησαν περί των τουριστικών καλλονών της Κύπρου και των αισθημάτων φιλοξενίας του Κυπριακού λαού.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν αμφιβάλλω ότι όλοι οι αντιπρόσωποι συμφωνούν, όπως και οιοσδήποτε Κύπριος πολίτης, αλλά ο καθένας τα βλέπει και με το ιδικόν του πρίσμα. Μπορώ να συνεχίσω κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ο τρόπος συμπεριφοράς, η ευγένεια και η διακριτικότης ενός λαού απέναντι των επισκεπτών του αποτελεί την καλυτέραν διαφήμισιν διά την χώραν του, και δεν υπάρχει καλυτέρα διαφήμισις από την ζώσαν διαφήμισιν, και ζώσα διαφήμισις είναι αυτοί ούτοι οι τουρίσται όταν έρχωνται και απέρχνται συναποκομίζοντες τας καλυτέρας εντυπώσεις διά τον λαόν μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 12 — ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΟΔΩΝ: Παρ' όλον ότι αι προβλεπόμεναι δαπάναι διά το πρώτον έτος του Πενταετούς Σχεδίου διά την ανάπτυξιν οδών είναι ικανοποιητικαί, εν τούτοις λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η γενομένη κατανομή των ποσών δεν είναι δι' εμέ τουλάχιστον ικανοποιητική. Διά την επαρχίαν Λεμεσού παρατηρούμεν ουσιώδεις παραλείψεις και είμαι ηναγκασμένος όπως αναφερθώ ειδικώς εις αυτάς. Το προβλεπόμενον ποσόν εις το άρθρον 20 διά την συνέχισιν της ασφαλτοστρώσεως της οδού Λεμεσού — Αγρού είναι πολύ μικρόν. Για την ασφαλτόστρωσιν της κυρίας αρτηρίας Λεμεσού Κελλακίου και περιοχής Κελλακίου ουδεμία πρόνοια υπάρχει εις τον υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν. Η οδική αυτή αρτηρία είναι κεντρική, συνδέει 13 χωρία της περιοχής Κελλακίου με την πόλιν Λεμεσού και με την επαρχίαν Λευκωσίας και Λάρνακος. Η οδός αύτη ευρίσκεται εις αθλιεστάτην κατάστασιν. Δύναμαι να σας διαβεβαιώσω ότι εις πολλά σημεία είναι αδιάβατος. Διά της κεντρικής αυτής αρτηρίας διέρχονται καθημερινώς δεκάδες φορτηγών αυτοκινήτων μεταφέροντας εκατοντάδας χωρικών εις τας εργασίας των, διότι ως γνωστόν οι περισσότεροι των κατοίκων της περιοχής αυτής είναι εργάται. Οι χωρικοί της περιοχής αυτής είναι εργάται. Οι χωρικοί της περιοχής αυτης οι οποίοι ανεβοκατεβαίνουν καθημερινώς διά της οδού αυτής υφίστανται μεγάλην ταλαιπωρίαν και αρκετάς ζημίας. Καθώς ενθυμούμαι εγένοντο επανειλημμένως διαβήματα προς τους αρμοδίους διά την ασφαλτόστρωσιν της κεντρικής αυτής αρτηρίας, και εγώ ο ίδιος δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης μέσω της Βουλής των Αντιπροσώπων εζήτησα τούτο. Είναι γεγονός εδόθη υπόσχεσις υπό του αρμοδίου Υπουργού ότι ασφαλτόστρωσις της αρτηρίας αυτής θα ήτο εκ των πρώτων που θα προεβλέπετο εις το Πενταετές Σχέδιον. Λυπούμαι διότι αυτό δεν εγένετο. Αλλά και διαμαρτύρομαι εκ μέρους της εν λόγω περιοχής διά την αδικαιολόγητον αυτήν παράλειψιν.

Εισηγούμαι όπως το ζήτημα τούτο επανεξετασθή επειγόντως. Επίσης ουδεμία πρόβλεψις γίνεται διά την συμπλήρωσιν της οδού Μονιάτου-Πλατρών. Όχι μόνον η οδός αυτή πρέπει να συμπληρωθή διά λόγους καθαρώς τουριστικούς, αλλά και διότι εάν παραμεληθή η συμπλήρωσις αυτής υπάρχει κίνδυνος να καταστραφή και η ήδη γενομένη εργασία, η οποία εστοίχισεν αρκετάς χιλιάδας λιρών. Επίσης ουδεμία πρόνοια γίνεται διά την βελτίωσιν της οδικής αρτηρίας η οποία συνδέει τας Κάτω Πλάτρας-Λεμύθου-Καμινάρια-Τρεις Ελιές, Παλαιόμυλον-Φοινί και Πρόδρομον. Επίσης ουδεμία πρόβλεψις γίνεται διά την βελτίωσιν της κατ' εξοχήν τουριστικής αρτηρίας Ύψωνα-Μονιάτη. Ελπίζω ότι αι εν λόγω παραλείψεις θα διορθωθούν εις το λίαν προσεχές μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 14 — ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ: Νομίζω ότι το ζήτημα τούτο πρέπει να αποτελέση ιδιαίτερον κεφάλαιον εντός του Πενταετούς Προγράμματος. Όπως ανέφερα εις την ομιλίαν μου κατά την συζήτησιν του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1962 σημαντικόν ποσόν δαπανάται ετησίως διά την πληρωμήν ενοικίων ακινήτων διά την στέγασιν δημοσίων υπηρεσιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του ότι είναι η 8η ώρα, νομίζω ότι θα έπρεπε η Βουλή να διακόψη και να συνεχίση μετά μίαν ώραν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Θα τελειώσω σε πέντε λεπτά κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σε πέντε λεπτά. Επομένως θα συνεχίσωμεν διά πέντε λεπτά ακόμη.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Όπως ανέφερα εις την ομιλίαν μου κατά την συζήτησιν του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1962 σημαντικόν ποσόν εκ περίπου 35.000 λιρών δαπανάται ετησίως διά την πληρωμήν ενοικίων ακινήτων διά την στέγασιν δημοσίων υπηρεσιών. Διά του ποσού αυτού δύναται να εξοφληθή τοκοχρεολυτικώς μακροπρόθεσμον δάνειον πλέον του 1/2 εκατομμυρίου λιρών δυναμένου να επιλύση ριζικώς το πρόβλημα της στεγάσεως των δημοσίων υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 16 — ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ: Το προβλεπόμενον ποσόν των 279.000 λιρών είναι πολύ μικρότερον του προβλεπομένου διά το πρώτον έτος του Πενταετούς Προγράμματος. Το θέμα της παροχής επαρκών ιατρικών υπηρεσιών εις την ύπαιθρον διά της ιδρύσεως νέων αγροτικών υγειονομικών μονάδων διά της αυξήσεως του αριθμού των αγροτικών ιατρών, διά του διορισμού επαρκούς αριθμού μαιών εις τα διάφορα αγροτικά κέντρα και η συμπλήρωσις του εξοπλισμού των επαρχιακών νοσοκομείων, συμπεριλαμβανομένης και της οργανώσεως Τραπεζών αίματος, είναι ζήτημα εις το οποίον πρέπει να δοθή προτεραιότης υπό του αρμοδίου Υπουργείου. Προσωπικώς πιστεύω ότι τελικώς στόχος του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως εις το Κεφάλαιον των Ιατρικών Υπηρεσιών πρέπει να είναι η εφαρμογή πλήρους κρατικού συστήματος ιατρικής περιθάλψεως δι' όλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 17 — ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ: Είναι αξία επαίνου η προσπάθεια της Εκτελεστικής Εξουσίας όπως προωθήση την ανάπτυξιν των αγροτικών περιοχών, αν και πιστεύω ότι πραγματική αγροτική ανάπτυξις θα επιτευχθή όταν επεκταθή και εις τας αγροτικάς περιφερείας το εξαγγελθέν πρόγραμμα εξηλεκτρισμού της νήσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 22 — ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΔΑΠΑΝΑΙ: Το προβλεπόμενον ποσόν εκ 200.000 λιρών νομίζω ότι είναι πολύ υψηλόν. Εν όψει του γεγονότος ότι υπάρχουν ουσιώδεις παραλείψεις όσον αφορά την ανάπτυξιν οδών διά την επαρχίαν Λεμεσού, εισηγούμαι όπως το ποσόν τούτο αναθεωρηθή και ελαττωθή εις εκατόν χιλιάδας λιρών, το υπόλοιπον δε ποσόν των 100.000 λιρών εισηγούμαι εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως το συμπεριλάβη εις συμπληρωματικόν έκτακτον προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά το 1962 και χρησιμοποιηθή διά την έναρξιν της ασφαλτοστρώσεως της οδού Λεμεσού-Κελλακίου, την αύξησιν του ποσού του προβλεπομένου διά την οδόν Λεμεσού-Αγρού και την συνέχισιν της οδού Μονιάτου-Πλατρών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψωμεν μέχρι τας 9 μ.μ.

Προτού διακόψωμεν εκ των εγγεγραμμένων ομιλητών παρέμειναν μόνον ο κ. Στέλιος Μιχαηλίδης. Θα ήθελα να γνωρίζω εάν θα υπάρξουν και άλλοι αγορηταί.

Ο κ. Ναλπάντογλου,

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου

Ο κ. Χατζηχάρος

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Υπάρχουν επομένως εκόμη έξ αγορηταί. Θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής. Νομίζω ότι η συζήτησις η οποία διεξήχθη από της 10ης πρωϊνής ώρας μέχρι της στιγμής αυτής, κατά την οποίαν συζήτησιν ηγόρευσαν 16 αγορηταί, υπήρξε διαφωτιστική διά την Βουλήν, διότι εδόθη η ευκαιρία να ακουσθούν απόψεις. Το συμπέρασμα το οποίον μπορεί να διαπιστώση κανείς ευκόλως είναι ότι όλοι οι αγορηταί υπεστήριξαν οτι εις ωρισμένα κεφάλαια θα έπρεπε να γίνη πρόβλεψις διά μεγαλύτερα ποσά. Ουδείς όμως των αγορητών, εκτός του τελευταίου, κ. Φράγκου, εισηγήθη ελάττωσιν ή όπως παραλειφθούν ωρισμένα των έργων τα οποία αναφέρονται εις τον Προϋπολογισμόν Βελτιώσεως και Αναπτύξεως. Δεδομένου του γεγονότος ότι ο Προϋπολογισμός αυτός προβλέπει δαπάνην 11.000.000 λιρών δι' έν έτος, δεδομένου το γεγονότος ότι θα ήτο ευχάριστον εάν και τα 11.000.000 διετίθεντο δι' έργα εντός του έτους, και δεδομένου ότι τα χρήματα διά την αύξησιν του Προϋπολογισμού δύνανται να εξευρεθούν μόνον διά φορολογίας, νομίζω ότι δεν θα ήτο περισσότερον εποικοδομητικόν εάν εξακολουθήσωμεν να ακούωμεν εισηγήσεις περί διαθέσεως μεγαλυτέρων ποσών, εφ' όσον, πρώτον, δεν υπάρχει η ευχέρεια της διαθέσεως περισσοτέρων χρημάτων διά το έτος τούτο, και δεύτερον εφ' όσον και διά τα 11 αυτά εκατομμύρια θα χρειασθή πολύ μεγάλη προσπάθεια διά να δαπανηθούν εντός ενός έτους.

Δι' αυτό τον λόγον θα παρεκάλουν τους υπολοίπους αγορητάς, εάν έχουν ειδικά συγκεκριμένα θέματα επί των οποίων θέλουν να αγορεύσουν, να περιορισθούν επί των θεμάτων αυτών, διότι τουλάχιστον η προσωπική μου διαπίστωσις είναι ότι η συζήτησις του θέματος έχει εξαντληθή.

Θα επανέλθωμεν εις τας 9 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 8.10 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 9.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να σημειώσουν τον χρόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.09 μ.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη διά πέντε λεπτά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει απαρτία τώρα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα προχωρήσωμεν τότε.

Ο κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δεν θα μακρηγορήσω διότι αι απόψεις μου επί των λεπτομερειών του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού ευρίσκονται ενσωματωμέναι εις την Κοινήν έκθεσιν των Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού, η οποία ανεγνώσθη ήδη προς την Βουλήν. Εκτός δε τούτου οι προηγούμενοι αγορηταί έχουν εξαντλητικώς συμπληρώσει τα τυχόν κενά τα οποία κατέλιπον εις την έκθεσίν των αι δύο Επιτροπαί.

Θα ήθελα όμως με λίγα λόγια να αναφερθώ εις την από γενικωτέρας απόψεως σημασίαν του Προϋπολογισμού αυτού, η κατάθεσις και η επικειμένη ψήφισις του οποίου αποτελεί, κατά την γνώμην μου, έν ιστορικόν διά την νήσον μας γεγονός, τόσον από οικονομικής όσον και από πολιτικής απόψεως.

Πρόκειται, αγαπητοί συνάδελφοι, περί του πρώτου Προϋπολογισμού μετά την υπό του Μακαριωτάτου εξαγγελίαν του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως. Ως εκ τούτου δε αποτελεί, ουσιαστικά, το ξεκίνημα διά την οικονομικήν ανάπτυξιν της νήσου μας. Ταυτοχρόνως όμως διατηρεί και την αποσφασιστικότητα μετά της οποίας η Κυβέρνησίς μας προτίθεται να εφαρμόση την πολιτικήν της διά την ανάπτυξιν του τόπου μας και την ευημερίαν του λαού μας. Είναι δε αξιοσημείωτον ότι διά πρώτην φοράν εις την μακραίωνα ιστορίαν ο λαός μας γνωρίζει την Κυβερνητικήν στοργήν και φροντίδα, και αυτό γιατί διά πρώτην φοράν έχει ιδικήν του Κυβέρνησιν. Την εκμετάλλευσιν και αδιαφορίαν του αποικιακού παρελθόντος αντικατέστησε τώρα η στοργή και η μέριμνα της μητρικής Κυβερνήσεως, η οποία επιτακτικόν της καθήκον θεωρεί την εξυπηρέτησιν του λαού μας. Εις αυτό το αμέριστον ενδιαφέρον της Κυβερνήσεως μας οφείλεται και το γεγονός ότι καλούμεθα σήμερον να εγκρίνωμεν τον μεγαλύτερον Προϋπολογισμόν που επαρουσιάσθη ή εψηφίσθη ποτέ διά την ανάπτυξιν της νήσου μας, και που αντανακλά χαρακτηριστικά τα αγαθά αποτελέσματα του ελευθέρου πολιτικού βίου και της μητρικής διακυβερνήσεως.

Ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός αποτελεί το πρώτον βήμα διά την αντιμετώπισιν των σοβαρών προβλημάτων μας, η επίλυσις όμως των οποίων χρειάζεται απαραιτήτως την συνδυασμένην συνεισφοράν όλων των τομέων της οικονομίας μας, τόσον του δημοσίου όσον και του ιδιωτικού, εις μίαν προσπάθειαν οικονομικής αναπτύξεως του τόπου μας. Προς τον σκοπόν αυτόν η Κυβέρνησις κατήρτισεν ήδη το Πενταετές Σχέδιον, μέρος του οποίου αποτελεί και ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός προκειμένου όμως να στεφθή υπό επιτυχίας η εφαρμογή του Σχεδίου αυτού και να επιτευχθή πλήρως ο επιδιωκόμενος σκοπός επιβάλλεται όπως και η ιδιωτική πρωτοβουλία διαδραματίση τον ρόλον της εις την προσπάθειαν διά την ανάπτυξιν του τόπου μας. Η ανάγκη αυτή πρέπει να γίνη συνείδησις εις όλους μας, διότι όλοι μας ανεξαιρέτως δυνάμεθα να συμβάλωμεν εις την προσπάθειαν αυτήν. Ο γεωργός με την αποδοτικότητά του, ο εργάτης με την πλήρη απασχόλησιν και εργατικότητά του, ο βιομήχανος με τον συγχρονισμόν των εγκαταστάσεών του και την καλλιτέρευσιν της ποιότητος των προϊόντων του, και ο καθένας με την σειράν του, με την ευσυνείδητον δραστηριότητά του εις τον τομέα της ειδικότητός του· και τούτο διότι μόνον διά της συνδυασμένης προσπαθείας και συνεργασίας θα δυνηθώμεν να αναπτύξωμεν τον τόπον μας και να επιλύσωμεν τα τόσα προβλήματά μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ναλπάντογλου.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Αξιότιμοι Συνάδελφοι.

Εκ μέρους της ομάδος, εις την οποίαν ανήκω, θα διατυπώσω τας απόψεις περί του Προϋπολογισμού Υγείας, περί της υγειονομικής υπηρεσίας Κύπρου από σκοπιάς Προϋπολογισμού Υγείας.

Εν πρώτοις, εάν αφαιρεθούν τα κονδύλια, τα οποία μετεφέρθησαν από το παρελθόν έτος, παρατηρούμεν ότι το ποσόν, το οποίον εχορηγήθη διά την υγειονομικήν ανάπτυξιν εν Κύπρω, είναι εις την πράξιν ίσον προς το παραχωρηθέν διά την ανάπτυξιν της Κυπριακής κτηνοτροφίας ποσόν. Επιθυμώ να δηλώσω ότι ημείς μετά λύπης βλέπομεν να γίνεται τούτο εκ μέρους της Κυπριακής Κυβερνήσεως.

Εάν ρίψωμεν έν βλέμμα εις το υγειονομικόν σύστημα του τόπου μας, γίνεται εκ πρώτης όψεως αντιληπτόν ότι τούτο είναι πολύ πτωχόν. Δηλαδή, το βασικόν είναι ο καθείς να φροντίζη την υγείαν του βάσει των ιδικών του δυνατοτήτων, η δε Κυβέρνησις να ασχολήται μόνον με την υγείαν των πολύ πτωχών.

Δεύτερον, θα ασχοληθώ με το εξής θέμα:

'Ενα άλλο ειδικόν θέμα, το οποίον υφίσταται εις το Κυπριακόν υγειονομικόν σύστημα, είναι το ότι η Κυβέρνησις δεν αρκείται μόνον να ασχολήται με την υγείαν των πτωχών, αλλ' ασχολείται, επίσης, και με την υγείαν των υπαλλήλων και είναι υπεύθυνος δι' αυτούς. Το σύστημα τούτο είναι πολύ παλαιόν και έχει εγκαταλειφθή υπό πολλών πολιτισμένων χωρών. Η Αγγλία έχει κρατικοποιήσει τας υγειονομικάς της υπηρεσίας. Εις την Αμερικήν υπάρχει σύστημα ασφαλίσεως, όπως δε συμβαίνει εις όλας τας δυτικάς χώρας, αι υπηρεσίαι αύται έχουν κοινωνικοποιηθή και εις άλλας χώρας. Δεν λέγω, επειδή η ιδική μας μέθοδος είναι πεπαλαιωμένη, να ακολουθήσωμεν αυτήν ή εκείνην την μέθοδον. Διότι γνωρίζομεν ότι έν κρατικοποιημένον υγειονομικόν σύστημα είναι 18 φοράς δαπανηρότερον του συστήματος στοιχειώδους ιατρικής περιθάλψεως. Εάν λάβωμεν υπ' όψιν μας τας δαπάνας των εις τον Τακτικόν μας Προϋπολογισμόν υγειονομικών μας υπηρεσιών, αι οποίαι προσεγγίζουν το έν εκατομμύριον, θα ίδωμεν ότι, διά να έχη η Κύπρος κρατικοποιημένας υγειονομικάς υπηρεσίας, είναι ανάγκη να δαπανά ολόκληρον τον προϋπολογισμόν της. Φυσικά, αυτό δεν σημαίνει ότι, επειδή είμεθα ενήμεροι αυτής της πραγματικότητος, δεν πρέπει να πράξωμεν τίποτε.

Το τρίτον θέμα, με το οποίον θα ασχοληθώ, είναι το θέμα των υποχρεώσεων της Κυβερνήσεως όσον αφορά την υγείαν των υπαλλήλων. Λογικώς σκεπτόμενοι, εφ' όσον το Υπουργείον Υγείας είναι υπεύθυνον διά την υγείαν του συνόλου της χώρας, σημαίνει ότι τούτο προσφέρει αυτάς τας υπηρεσίας με τα χρήματα, τα οποία πληρώνουν οι φορολογούμενοι. Πολύ καλά, εφ' όσον η Κυβέρνησις, προσφέρουσα αυτάς τας υπηρεσίας, δεν θα ηδύνατο με τας δυνατότητάς της να τας επεκτείνη ώστε να καλύψουν ολόκληρον τον λαόν, αναγνωρίζει εις τους υπαλλήλους της δικαίωμα προτεραιότητος. Αυτό δεν σημαίνει ότι η Κυβέρνησις πρέπει να παραιτηθή από του να προσφέρη περίθαλψιν εις τους υπαλλήλους, αλλ' ότι τα διάφορα Υπουργεία, τα οποία στέλλουν τους υπαλλήλους των εις τας υπηρεσίας άλλου Υπουργείου, δηλαδή του Υπουργείου Υγείας, διά να επωφεληθούν των νοσοκομείων, πρέπει να αποζημιώνουν το Υπουργείον Υγείας και τοιουτοτρόπως να προσφέρωνται αι υγειονομικαί υπηρεσίαι, αι οποίαι πρέπει να προσφέρωνται εις τον λαόν. Δεν νομίζω ότι τούτο γίνεται· διά τον εξής λόγον : Εάν δεχθώμεν ότι εις την χώραν μας υπάρχουν περίπου 6.000 υπάλληλοι, προκύπτει διά την Κυβέρνησιν από απόψεως υπαλλήλων, περιλαμβανομένων των εξηρτημένων εξ αυτών προσώπων, υποχρέωσις προς 30.000 πρόσωπα. Εάν γίνη δεκτόν ότι κάθε άνθρωπος νοσηλεύεται εις το νοσοκομείον κατά μέσον όρον μίαν ημέραν κατ' έτος — αυτός δε ο αριθμός είναι πραγματικός — είναι ανάγκη όπως η Κυβέρνησις έχη εις την διάθεσιν των υπαλλήλων προς παραχώρησιν 100 κλίνας ημερησίως. Εν τούτοις, δεν υπάρχει τοιούτος αριθμός. Τούτο, η ανεπάρκεια, δηλαδή, του αριθμού των κλινών, δεν υφίσταται μόνον διά τους υπαλλήλους αλλά και διά τους ασθενείς, οι οποίοι προσέρχονται εις τα νοσοκομεία προσωπικώς. Εάν λάβωμεν υπ' όψιν μόνον την Λευκωσίαν, δεν γνωρίζω, άραγε γνωρίζουν όλοι οι συνάδελφοι ότι ο αριθμός των ασθενών, οι οποίοι προσέρχονται καθ' ημέραν εις τας πολυκλινικάς εν Λευκωσία, είναι χίλιοι; Εάν δε γίνη δεκτόν ότι περίπου 5% των ασθενών τούτων, πρέπει να παραμείνουν κλινήρεις — πράγμα, το οποίον εμφαίνεται εκ των στατιστικών αυτών των κλινικών — ο αριθμός των κλινών ενός υγειονομικού συστήματος, το οποίον θα καλυπτη τον πληθυσμόν της χώρας, πρέπει να είναι 5.000.

'Εν τέταρτον θέμα τώρα:

Από της ανακηρύξεως της Δημοκρατίας και εντεύθεν εις τας υγειονομικάς υπηρεσίας έχουν προσληφθή πολλοί νέοι ιατροί. Αλλ' η πρόσληψις νέων ιατρών εις την υπηρεσίαν δεν έχει λύσει το πρόβλημα. Η ανάγκη συνεχίζει υφισταμένη εις τρόπον, ώστε λόγω των ελλείψεων και της ανυπαρξίας οργανώσεως οι ιατροί, επί παραδείγματι, οι οποίοι διωρίσθησαν εις τας υπηρεσίας χειρουργικής, έχουν κατανείμει μεταξύ των τας ημέρας εγχειρήσεων. Δηλαδή, ενώ εις το παρελθόν είς χειρούργος εχειρούργει τρεις ημέρας την εβδομάδα, τώρα ο είς χειρούργος ομού μετά των διορισθέντων δύο ηλάττωσαν τας καθ' εβδομάδα ημέρας εγχειρήσεων εις μίαν, ούτω δε και πάλιν γίνονται εγχειρήσεις τρεις ημέρας την εβδομάδα και ο κατάλογος των αναμενόντων ασθενών διογκούται και πάλιν όπως και εις το παρελθόν. Δηλαδή, αι εις αριθμόν ιατρών ανάγκαι δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν διά του διορισμού ενός ή δύο ιατρών, των οποίων ο αριθμός πρέπει να αυξηθή.

Το πέμπτον θέμα, το οποίον θα ήθελα να θίξω είναι κατά πόσον αι υγειονομικαί υπηρεσίαι πρέπει να είναι συγκεντρωμέναι ή αποκεντρωμέναι. 'Εχει καταστή συνήθως σύνθημα εις όλας τας βαθμίδας της Κυβερνητικής μηχανής, από της υψηλοτέρας μέχρι της χαμηλοτέρας, να λέγεται ότι «θα φέρωμεν τας υγειονομικάς υπηρεσίας «εις τα πόδια» των χωρικών.»

Συνάδελφοι. Εις αυτήν μου την αγόρευσιν, η οποία είναι θέμα μελέτης κατά το μάλλον και ήττον, δεν κάμνω πολιτικήν. Το να ομιλή τις λέγων ότι εις κάθε περιοχήν ή χωρίον θα ιδρύσωμεν υγειονομικόν κέντρον ή μονάδα, προτού ιδρύσωμεν εις το κέντρον ή τα κέντρα πλήρως οργανωμένα νοσοκομεία — λέγων δε «πλήρως ωργανωμέναι» δεν εννοώ τα δωμάτια ή τον αριθμόν των κλινών, αλλά νοσοκομείον, του οποίου έκαστον τμήμα έχει τον ειδικόν του και είναι πλήρως εξωπλισμένον — προτού δημιουργήσωμεν τοιαύτα νοσοκομεία και τα παραδώσωμεν εις την υπηρεσίαν του λαού και προτού ακολουθήσωμεν εις αυτά ωρισμένον σύστημα και εκμεταλευθώμεν μέχρι συνθλίψεως τους εις αυτά εργαζομένους ιατρούς, δεν εξυπηρετεί την υγείαν, αλλά δυνατόν να εξυπηρετή άλλον σκοπόν.

Ωρισμένοι συνάδελφοι ιατροί, επίσης, είπον από του βήματος τούτου ότι επιθυμούν όπως δημιουργηθούν εις τα χωρία ιατρικαί μονάδες. Δύναμαι να ερωτήσω, όχι τους αγορεύσαντας, αλλ' οιονδήποτε συνάδελφον ιατρόν: Οιοσδήποτε ιατρός, ο οποίος ευρίσκεται εις οιανδήποτε πόλιν και ο οποίος προσβάλλεται από τον απλούστερον ίκτερον, θα εμπιστευθή τα όργανα ελέγχου της λειτουργίας του ήπατος, τα οποία θα χρησιμοποιήση εις το επαρχιακόν νοσοκομείον, ή όχι; Νομίζω ότι θα προστρέξη εις το Νοσοκομείον Λευκωσίας, εάν δε ο ίκτερος συνεχισθή, θα φροντίση να σταλή ως ασθενής «sponsored». Συνεπώς, εις τα μέρη, τα οποία γίνονται δεκτά ως κέντρα, οιαδήποτε και αν είναι αυτά, πρέπει να διατηρήσωμεν τα νοσοκομεία μας πλήρως ωργανωμένα και να διορίσωμεν εις αυτά ικανόν αριθμόν ιατρών.

Ως έκτον θέμα, με το οποίον θα ασχοληθώ, είναι το θέμα της πρακτικής εξασκήσεως των ιατρών (preregistration). 'Ενας συνάδελφος ο οποίος τώρα είναι απόφοιτος της ιατρικής, μόλις έλθη εις Κύπρον, εγγράφεται διά πρακτικήν εξάσκησιν (ως «preregistration») και αρχίζει υπηρεσίαν εις το νοσοκομείον. Τελειώνει το έτος του και σκοπός του είναι να μείνη εις τας πόλεις. Δεν πηγαίνει εις τα χωρία. Διότι, το να ασκή το ιατρικόν επάγγελμα εις τα χωρία ή το να πηγαίνη εις τα χωρία, σημαίνει να πηγαίνη εις περιοχήν στερήσεων όχι από της απόψεως του τρόπου ζωής του, αλλ' από της απόψεως της ανάγκης να μη λησμονήση τα όσα έχει μάθει από της απόψεως του ιατρικού του επαγγέλματος. Δεν θα είναι εις θέσιν να κάμνη εργαστηριακάς αναλύσεις. Εις τα χωρία, επίσης, δεν υπάρχουν ακτίνες Ραίντγκεν. Διά να επιλυθούν αυτά τα προβλήματα, είναι ανάγκη να χωρίσωμεν το σύστημα εγγραφής εις δύο.

(1) Εκείνος, ο οποίος θα εξασκήση το επάγγελμα του ιατρού των χωρίων, να εκπαιδευθή ως ασκών ιατρός εις το νοσοκομείον επί έν ή έν και ήμισυ έτος — δεν με ενδιαφέρει η περίοδος — και, αφού διορισθή αμέσως, να λαμβάνη μισθόν. Πρέπει να γνωρίζη ότι είς ιατρός, ο οποίος επιθυμεί να κερδίζη τα προς το ζην ενωρίς, θα εργάζεται εις τα χωρία. Δηλαδή, θα γίνη ιατρός χωρίου, ασκών ιατρός.

(2) Ο άλλος θέλει να μείνη εις κλινικήν και να προοδεύση. Είναι ανάγκη όπως αυτός μείνη εις το νοσοκομείον με μικρότερον μισθόν. Διατί είναι ανάγκη να μείνη; Διότι πρέπει

να μείνη διά τον λόγον ότι και τα νοσοκομεία δεν θα είναι δυνατόν να διοικηθούν με τους διοριζομένους ειδικούς.

Ας υποθέσωμεν ότι εις το νοσοκομείον μας υπάρχει ειδικός οφθαλμολόγος. Εις το Νοσοκομείον Λευκωσίας από απόψεως οφθαλμολογικής ειδικότητος δεν έχει λυθή το πρόβλημα. Διότι μαζί με την παρουσίαν του άλλου ανθρώπου, ο οποίος θα προσφέρη εκ περιτροπής τας υπηρεσίας του εις την ιδίαν υπηρεσίαν, είναι ανάγκη να υπηρετή επί 24ώρου βάσεως διωρισμένος ειδικός. Εν τω μεταξύ θα ήθελα να σα αναφέρω και ένα γεγονός, το οποίον συνέβη εις το νοσοκομείον μας εις Λευκωσίαν κατά τας τελευταίας ημέρας. Δεν είναι μύθος αλλά γεγονός. Η διοίκησις του Νοσοκομείου συνήθροισε τους ιατρούς και τους είπε: «Παρακαλώ όπως από τούδε και εις το εξής μη γράφετε δι' εργαστηριακήν εξέτασιν».

Ως έβδομον θέμα ασχολούμαι με το εξής: Εάν εξετάσωμεν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεώς μας θα ίδωμεν ότι εις το Νοσοκομείον Λάρνακος ανεγείρεται κτίριον διά την διαμονήν των νοσοκόμων. Γνωρίζετε ότι εις όλα τα νοσοκομεία δεν υπάρχει ούτε τόπος, όπου οι ιατροί θα ηδύναντο να πίουν νερόν; Και εις το νοσοκομείον είναι ως παρείσακτοι; Ο ιατρός πρέπει να συνηθίσει το νοσοκομείον και να έχη την δυνατότητα να αναγινώσκη βιβλία, να μελετά και να διεξάγη τας ερεύνας του όχι μόνον εντός των εργασίμων ωρών αλλά και εκτός τούτων ακόμη. Και αν δεν υπήρχον εις μεγάλην κλίμακα σχέδια, θα ηθέλαμεν να εβλέπομεν τοιαύτα κονδύλια εις το πρώτον έτος του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Ως όγδοον θέμα θα λάβω υπ' όψιν την ειδικότητα. Νομίζω ότι η ανύψωσις του επιπέδου του ιατρικού επαγγέλματος εις τον τόπον μας είναι σκοπός όλων μας. Ενώ το Ιατρικόν Συμβούλιον το οποίον συνιστώμεν εδώ και το οποίον είναι υποχρεωμένον όπως εκπληροί μόνον νομικάς διατυπώσεις, προσλαμβάνει ακαδημαϊκόν χαρακτήρα και διανέμει ειδικότητας. Ενώ, ως ανέφερα προ ολίγου, είναι τραγικόν συνάδελφοι, οι οποίοι έμειναν ως βοηθοί, να αναγνωρίζωνται εδώ εις την Κύπρον ως ειδικοί, προτού συμπληρώσουν επί τινα έτη την πρακτικήν των εκπαίδευσιν εις Πανεπιστημιακάς κλινικάς. Αυτό δε δεν διαφέρει από την νοοτροπίαν του να θέτη τις την άμαξαν εμπροσθεν του αλόγου.

Τέλος θα ήθελα να θίξω το θέμα κατά πόσον τα νοσοκομεία μας έχουν ιατρούς διά την παρακολούθησιν των κλινήρων ασθενών και υπευθύνους δι' αυτούς ιατρούς ή προϊσταμένους ιατρούς. Έχω εις χείρας μου ωρισμένα παραδείγματα δεικνύοντα ότι τα αρχεία δεν είναι πλήρη. Αλλά δεν γνωρίζω κατά πόσον είς κλινήρης ασθενής είναι καλά ή όχι, αν τυγχάνη περιθάλψεως και αν του επιδεικνύεται ενδιαφέρον ή όχι, δεν νομίζω δε να υπάρχη οργανισμός, ο οποίος διερευνά τούτο. Υπήρχεν ασθενής, τον οποίον εγώ απέστειλα εις το νοσοκομείον προ 15 ημερών και έπρεπε να του γίνη επέμβασις, διότι εις τον λάρυγγα υπήρχε ξένον σώμα, το οποίον έπρεπε να αφαιρεθή αμέσως. Όπως επληροφορήθην προ 3 ωρών, ούτος δεν υπεβλήθη ακόμη εις θεραπείαν, ουδείς δε τον ήγγισεν. Αυτή υπήρξεν η συμπεριφορά προς ένα ασθενή, ο οποίος απεστάλη μέσον μου. Δύνασθε να φαντασθήτε οποίας συμπεριφοράς τυγχάνουν οι άλλοι, ή εκείνοι, οι οποίοι πηγαίνουν απ' ευθείας μόνοι των. Προσωπικώς δε δεν πιστεύω ότι μία κοινότης, η οποία τυγχάνει τοσούτου εμπαιγμού, θα επιτελέση άλλου είδους ή άλλην τινά ανάπτυξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Δεν προτίθεμαι να ασχοληθώ με την κατ' άρθρον ανάλυσιν του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως ούτε να εξετάσω κατά πόσον διά την ανάπτυξιν ωρισμένων παραγωγικών έργων διατίθενται κατ' αναλογίαν μικρότερα ποσά απ' ό,τι διαλαμβάνει το Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτύξεως. Ο παρών Προϋπολογισμός Αναπτύξεως κατηρτίσθη βάσει του Πενταετούς Προγράμματος. Το Πενταετές Πρόγραμμα όμως, διά να εκτελεσθή και να εφαρμοσθή πλήρως και με επιτυχίαν, χρειάζεται τόσον το χρήμα όσον και τα ανάλογα σχέδια.

Η Κυβέρνησις εις τον πρώτον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως μετά την εξαγγελίαν του Πενταετούς Προγράμματος διαθέτει ένα σεβαστόν ποσόν προς εκτέλεσιν τούτου· παράλληλα όμως η Κυβέρνησις βλέπουσα τας ελλείψεις εις προγράμματα, τα οποία μας εκληρονόμησεν η Αποικιακή Κυβέρνησις, καλεί ειδικούς από το εξωτερικόν και με τους ιδικούς μας επιστήμονας προσπαθεί να προχωρήση με γοργόν ρυθμόν εις την εκπόνησιν των απαιτουμένων σχεδίων. Διά τούτο πιστεύω ότι είναι πρόωρα να κάμωμεν επικρίσεις εις την Κυβέρνησιν πώς διέθεσε το α ή β ποσόν· και όταν δώσωμεν την ανάλογον πίστωσιν χρόνου εις την Κυβέρνησιν διά να καταρτίση όλα τα σχέδιά της, όπως συμβαίνει με το πρόβλημα της αναπτύξεως των υδάτων, με το οποίον η Κυβέρνησις ασχολείται, κατά την γνώμην μου, εντατικώς, διά της ανακλήσεως ειδικών από το εξωτερικόν διά την μελέτην του προβλήματος των νερών και τον καταρτισμόν ειδικής νομοθεσίας, τότε μόνον μπορούμεν, όπως ανέφερα προηγουμένως, να κάμωμεν τας εποικοδομητικάς μας εισηγήσεις προς την Κυβέρνησιν, και να υποδείξωμεν εις την Κυβέρνησιν ότι προτεραιότητα έχουν τα παραγωγικά εκείνα έργα τα οποία θα ενισχύσουν την γενικήν οικονομίαν του τόπου και θα αυξήσουν και το βιωτικόν επίπεδον των τάξεων εκείνων, των οποίων είναι, εν συγκρίσει με άλλας τάξεις, πολύ χαμηλόν, ως συμβαίνει με την αγροτικήν τάξιν. Ασφαλώς τότε, θα επικαλεσθώ την ενίσχυσιν όλων των Βουλευτών και θα υπενθυμίσω εις αυτούς ότι εις όλας των τας αγορεύσεις ανεφέροντο πάντοτε εις την ανάπτυξιν της γεωργίας, και θα τους καλώ, όπως είμαι βέβαιος ότι θα πράξουν, να δίδουν πάντοτε την ψήφον των διά να έχη προτεραιότητα η γεωργική ανάπτυξις.

Ένα σημείον μόνον θέλω να θίξω από την έκθεσιν των δύο Επιτροπών. Αι δύο Επιτροπαί αναφερόμεναι εις το Κεφάλαιον Δ8, Χρηματοδότησις Αναπτύξεως, τοποθετούν διπλούν σταυρόν εις το £1.000.000 το οποίον θα δοθή προς τους γεωργούς διά βελτίωσιν των κτημάτων των και ανάπτυξιν της παραγωγικότητος, όπως έχει εξαγγελθή εις το Πενταετές Πρόγραμμα, διά να ζητήσουν την κατάθεσιν ειδικής νομοθεσίας που να ρυθμίζη τον τρόπον της κατανομής του ποσού τούτου. Κατά την γνώμην μου ο τρόπος κατανομής του ποσού τούτου υπάρχει, ως επίσης και τα κριτήρια υπάρχουν, και τα κριτήρια είναι ταύτα τα οποία εγράφησαν εις την έκθεσιν όπως ακριβώς ελέχθησαν εις το Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτύξεως. Δηλαδή, βελτίωσιν των κτημάτων και ανάπτυξιν της παραγωγικότητος. Είναι γνωστόν εις όλους τους συναδέλφους ότι ο γεωργός είναι χρεωκοπημένος και η Κυβέρνησις εν τη προσπαθεία της να βοηθήση τον γεωργόν κατέθεσε Νομοσχέδιον εις την Βουλήν διά την ρύθμισιν των αγροτικών χρεών. Αρκετά, από τα μέλη της Οικονομικής Επιτροπής, όταν εψηφίζαμεν ωρισμένα Νομοσχέδια διά την ανακούφισιν των γεωργών από τα χρέη των, εξέφραζον τον φόβον ότι θα σταματήση η πίστωσις προς τους γεωργούς. Εάν με την τελικήν ρύθμισιν του ζητήματος των αγροτικών χρεών επαληθεύσουν οι φόβοι των και η πίστωσις προς τον αγροτικόν κόσμον σταματήση, και η διάθεσις του £1.000.000 καθυστερήση, και η εποχή κατά την οποίαν ο γεωργός θα αξιοποιήση τα κτήματά του παρέλθη ασφαλώς όλοι θα συμφωνούν μαζύ μου ότι θα κάμωμεν μεγάλον κακόν εις τον αγροτικόν κόσμον. Δεν θέλω να πω ότι έγινε σκοπίμως από ωρισμένα μέλη ή από την ολομέλειαν των Επιτροπών, και καλώ πρώτα τα μέλη των Επιτροπών και δεύτερον όλα τα μέλη τη Βουλής, όπως, διά να βοηθήσωμεν αποτελεσματικά τον γεωργόν και να ίδωμεν να αυξάνεται το συντομώτερον η παραγωγικότης του, ψηφίσωμεν το ποσόν όπως έχει σταλή από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, και να είμαστε βέβαιοι ότι η Κυβέρνησις, η οποία ασφαλώς θέλει να εφαρμοσθή το Πενταετές της Πρόγραμμα, θα συνεργασθή στενά με τα Συνεργατικά ιδρύματα τα οποία είναι εις θέσιν να γνωρίζουν καλύτερα από κάθε άλλον οργανισμόν πως θα διαθέσουν τα χρήματα αυτά, και κανένα κακόν δεν θα γίνη εις τον τόπον τούτον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να με πληροφορήσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Η κατάρτισις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως φαίνεται ότι ικανοποιεί κατά το μάλλον και ήττον τας ανάγκας του τόπου μας. Εκ των μέχρι τώρα αγορεύσεων των εντίμων συναδέλφων έχουν θιγεί όλα τα ζητήματα και συνεπώς παρέλκει να αναφερθώ επί των ιδίων ζητημάτων.

Χαίρω ιδιαιτέρως διότι όλοι οι προλαλήσαντες αγορηταί εξεφράσθησαν ευνοϊκώς διά τους γεωργούς, επί ζητημάτων τα οποία αφορούν τα μέγιστα τον γεωργικόν κόσμον. Εν τούτοις επιθυμώ να αναφερθώ με δύο λέξεις εις το γεγονός ότι τα διά την γεωργίαν και διά την ανάπτυξιν των υδάτων προνοούμενα ποσά είναι κατά πολύ κατώτερα του 1/5 των αναφερομένων ποσών εις το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως το οποίον εξηγγέλθη υπό του Μακαριωτάτου Προέδρου της Δημοκρατίας. Νομίζω ότι τίποτε δεν έπρεπε να περικοπή από ό,τι επρονόει το Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτύξεως εις τα Κεφάλαια Αναπτύξεως Υδάτων και Γεωργίας. Αναμφισβήτως το ζήτημα του νερού είναι το σπουδαιότερον διά την γεωργίαν. Μετά μεγάλης λύπης παρακολουθούμεν την ροήν των διαφόρων χειμάρρων προς την θάλασσαν, ενώ μέχρι σήμερον θα έπρεπε να είχαν γίνει τουλάχιστον μερικά φράγματα προς συγκράτησιν μέρους του χαμένου τούτου νερού. Τοιαύτα έργα πρέπει να έχουν προτεραιότητα.

Ελπίζομεν ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα πράξη παν το δυνατόν, και εν ανάγκη να υποβάλη προς την Βουλήν Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν προς τους σκοπούς τους οποίους ανέφερα. Επίσης το ποσόν διά τας ιατρικάς υπηρεσίας εις την ύπαιθρον υστερεί του προνοουμένου υπό του Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως. Η ταλαιπωρία του αγροτικού πληθυσμού όσον αφορά την υγείαν του πρέπει να εκλείψη άνευ αναβολής, διά της ιδρύσεως αγροτικών υγειονομικών κέντρων, και προ παντός επηνδρωμένων επαρκώς, και όχι να περικόπτωνται ποσά εκ των υπό του Πενταετούς Σχεδίου αναφερομένων.

Η χρηματοδότησις αναπτύξεως όσον αφορά τα δάνεια προς τους αγρότας του £1.000.000 είναι πολύ ανεπαρκής και θα πρέπει να εισηγηθώμεν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να αυξηθή το ποσόν τούτο.

Δεν επιθυμώ να επεκταθώ εφ' όσον και η έκθεσις των Επιτροπών και οι προλαλήσαντες συνάδελφοι έθιξαν όλα τα ζητήματα και εκάλυψαν όλα τα κεφάλαια του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αν δεν κάμνω λάθος επρόκειτο να ομιλήση ο κ. Σαββίδης προ εμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τούτοις καλείται εις το βήμα ο κ. Τίτος Φάνος. Την σειράν των αγορεύσεων την ρυθμίζει ο Πρόεδρος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να ομιλήσω τελευταίος. Εάν το προεδρείον επιμένει, τότε θα παραχωρήσω την θέσιν μου εις τον κύριον Σαββίδην, και δεν θα ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς δεν πρόκειται περί δίκης εις την οποίαν μεγάλην σημασίαν έχει ο τελευταίος αγορητής. Ο λόγος διά τον οποίον εκάλεσα τον κ. Τίτον Φάνον εις το βήμα είναι διότι, ως γνωστόν, το Σύνταγμα προνοεί ότι οι ομιληταί πρέπει να εναλλάσσωνται ούτως ώστε ομιληταί οι οποίοι συμφωνούν επί του ιδίου θέματος να μην αγορεύουν κατά συνέχειαν. Επειδή είμαι βέβαιος ότι ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης θα συμφωνήση με τον κ. Ανδρέαν Γιάγκου και με τον κ. Χατζηχάρον, δι' αυτό έδωσα τον λόγον εις τον κ. Τίτον Φάνον ούτως ώστε τρεις συμφωνούντες ομιληταί να μην αγορεύσουν ο είς μετά τον άλλον.

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Διά να είμαι ειλικρινής δεν συμφωνώ με τον έντιμον κ. Πρόεδρον ότι ο κ. Σαββίδης πρόκειται να συμφωνήση με τον κ. Ανδρέαν Γιάγκου ή με τον κ. Χατζηχάρον. Αντιθέτως έχω την εντύπωσιν ότι θα εκφράση αντιθέτους απόψεις, και συνεπώς θα ήτο προτιμότερον εάν διεδέχετο τούτους εις το βήμα ο κ. Σαββίδης. Εν πάση όμως περιπτώσει, εφ' όσον ο κ. Πρόεδρος είχε την εντύπωσιν αυτήν θα ομιλήσω προ του κ. Σαββίδη, θα διαπράξω όμως το αδίκημα να μη διαφωνήσω με τους δύο προλαλήσαντας ομιλητάς.

Εκ της διεξαχθείσης μακράς συζητήσεως και των εκφρασθεισών απόψεων προκύπτει το συμπέρασμα, κ. Πρόεδρε, και κ. συνάδελφοι, ότι ο υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός Αναπτύξεως, παρ' όλας τας ελλείψεις και τα κενά τα οποία πιθανόν να παρουσιάζη, αποτελεί εν τούτοις σαφή ένδειξιν της Κυβερνητικής πολιτικής περί μεταφράσεως των λόγων εις έργα. Το ποσόν των £11.549.050 το οποίον προβλέπεται δι' έργα αναπτύξεως κατά το 1962, δεν δύναται παρά να θεωρηθή ως λίαν ικανοποιητικόν, είναι δε τούτο μεγαλύτερον του διπλασίου του διατεθέντος πέρυσι ποσού δι' έργα αναπτύξεως. Συναφώς, θα ήθελα να αναφέρω ότι ο μέσος όρος δαπανών αναπτύξεως της δεκαετίας 1951—1960 ήτο μόλις £1.594.000 ετησίως. Συνεπώς το προβλεπόμενον διά το 1962 συνολικόν ποσόν είναι επταπλάσιον του μέσου όρου της ετησίας δαπάνης της δεκαετίας 1951—1960.

Προηγούμενος ομιλητής επεχείρησε να μειώση την σημασίαν του ύψους της δαπάνης αυτής, υποστηρίξας ότι μέρος της προβλεπομένης συνολικής δαπάνης αφορά εις έργα τα οποία δεν δύνανται αυστηρώς να θεωρηθούν ως έργα αναπτύξεως. Το ίδιον επιχείρημα ηκούσαμεν και εις τας Επιτροπάς. Προσεκτική όμως εξέτασις και μελέτη του όλου Προϋπολογισμού υπό των δύο Επιτροπών κατέληξεν ότι ασήμαντον είναι το συνολικόν ποσόν το οποίον δεν αφορά εις έργα αναπτύξεως. Σχετικώς αι δύο Επιτροπαί εις την 4ην παράγραφον της εκθέσεώς των αναφέρουν τα εξής:

«Κατά την λεπτομερή εξέτασιν των διαφόρων κονδυλίων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως αι Επιτροπαί διεπίστωσαν ότι ωρισμένα κονδύλια τα οποία συμπεριελαμβάνοντο εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν κατά τα προηγούμενα έτη έχουν τώρα μεταφερθή εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, καθότι ταύτα αποτελούν πράγματι, πλην ελαχίστων μικρών κονδυλίων, έργα αναπτύξεως». Το επιχείρημα συνεπώς του εντίμου συναδέλφου δεν ευσταθεί. Ο ίδιος ομιλητής ισχυρίσθη από του βήματος αυτού ότι γίνεται εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως δυσμενής διάκρισις εις βάρος τουρκικών χωρίων. Δεν παρέθεσεν όμως ο έντιμος συνάδελφος οιαδήποτε στοιχεία ή παραδείγματα διά να υποστηρίξη τον ισχυρισμόν του αυτόν. Προσωπικώς δεν δύναμαι να ίδω οιανδήποτε τοιαύτην δυσμενή διάκρισιν εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως· αντιθέτως δε πιστεύω ότι κατεβλήθη υπό της Κυβερνήσεως κάθε δυνατή προσπάθεια ούτως ώστε να αποφευχθή οιαδήποτε τοιαύτη ή παρομοία διάκρισις.

Ομόφωνος υπήρξεν η διαπίστωσις των διαφόρων ομιλητών ότι η ανάπτυξις των υδάτων και η γεωργία δεν απορροφούν ικανοποιητικά ποσά εις τον Προϋπολογισμόν αυτόν. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα εγκαίρως προβούν εις όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα ούτως ώστε να καταστή δυνατή από του επομένου έτους η πρόβλεψις διά ψήφισιν μεγαλυτέρας δαπάνης διά τους δύο αυτούς βασικούς τομείς της οικονομίας μας.

Αντιθέτως διά τα κεφάλαια της αναπτύξεως δασών και της κτηνοτροφίας τα προβλεπόμενα ποσά δύνανται να θεωρηθούν ως πολύ ικανοποιητικά· ελπίζω δε ότι η καλή αυτή αρχή θα συνεχισθή και εις το μέλλον επ' αγαθώ της όλης οικονομίας του τόπου μας.

Ο τουρισμός δυστυχώς τυγχάνει μεταχειρίσεως εριφίου. Αυτό είναι λυπηρόν διότι πιστεύω ότι όλοι κατανοούν την τεραστίαν σημασίαν και τον σπουδαιότατον ρόλον τον οποίον δύναται να διαδραματίση διά την εν γένει οικονομίαν του τόπου ο τουρισμός. Ο τουρισμός δύναται και πρέπει να καταστή μία σημαντική πηγή εισοδήματος διά την Κύπρον. Το ποσόν των 87.000 λιρών το οποίον προβλέπεται ως δαπάνη δι' ανάπτυξιν του τουρισμού διά το 1962 είναι ασήμαντον. Η τεραστία σημασία και προσοχή η οποία δίδεται εις τον τουρισμόν από όλα τα γειτονικά μας κράτη, και ιδιαιτέρως από την Ελλάδα, η οποία κατά τα τελευταία έτη έχει προαγάγει και αναπτύξει τον τουρισμόν της εις αξιοθαύμαστον σημείον, ας αποτελέση δι' ημάς εν Κύπρω παράδειγμα προς μίμησιν.

Δεν επιθυμώ, κ. Πρόεδρε, να κουράσω την Βουλήν περισσότερον, τοσούτον μάλλον καθ' όσον υπάρχει ακόμη ο κ. Σαββίδης ο οποίος θα αγορεύση· ελπίζω δε ότι και ο κ. Σαββίδης δεν θα διαφωνήση με τους προηγουμένους ομιλητάς, διά να μην υπάρξη η ανάγκη να απαντήση κάποιος άλλος και έτσι να εμποδισθή το Σώμα αυτό από του να προχωρήση εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου αυτού.

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να γνωρίζω εις το στάδιον αυτό εάν πλην του κ. Σαββίδη υπάρχουν και άλλοι αγορηταί.

Ο κ. Νεπήλ Ναπή, ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο κ. Ντενίζ.

Θα διακόψωμεν μέχρι της 11ης παρά τέταρτο διά να ξεκουρασθή και ο διερμηνεύς.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 11ης παρά τέταρτο, οπότε θα συνεχίση με την συζήτησιν.

('Ωρα λήξεως 10.24 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 10.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Μετά πάροδον 13 ωρών ακροάσεως διαφόρων αγορεύσεων των συναδέλφων μας, έχω θυμηθή την παροιμίαν που λέει «τρώγοντας έρχεται η όρεξις». Διότι ενώ διά πρώτην φοράν έχομεν ένα τόσον μεγάλον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, εν τούτοις δεν έχω ακούσει μέχρι της στιγμής κανένα ο οποίος να πη ότι τα χρήματα τα οποία έχομεν προς διάθεσιν είναι αρκετά, αλλά από όλους ακούεται η απαίτησις ότι χρειάζονται και άλλα χρήματα δι' όλους τους κλάδους του Προϋπολογισμού.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Κύπρος, όπως μας την έχουν αφήσει, έχει ανάγκην διαφόρων έργων αναπτύξεως εις όλους τους κλάδους της, και είναι επίσης βέβαιον ότι αυτά δεν μπορούν να γίνουν εντός μιας ημέρας. Εάν δε λάβωμεν υπ' όψιν ότι τα περισσότερα από τα άρθρα του Προϋπολογισμού αναφέρονται εις έργα τα οποία χρειάζονται προγραμματισμόν, και ο προγραμματισμός δεν γίνεται παρά από ειδικούς που μέχρι σήμερον δεν είχαμεν την ευκαιρίαν να έχωμεν πληθώραν, λαμβάνοντες αυτό υπ' όψιν πρέπει να έχωμεν ολίγην υπομονήν και να δώσωμεν καιρόν εις την Κεντρικήν μας Κυβέρνησιν διά τον σχηματισμόν πρωτίστως των σχεδίων και εν συνεχεία του Προϋπολογισμού ολοκλήρου της Πενταετίας, οπότε και θα είμεθα εις θέσιν να κρίνωμεν κατά πόσον καλύπτονται τα όσα χρειαζόμεθα, ή όχι. Και τότε να κάνωμεν τας εισηγήσεις μας και την κριτικήν μας.

Και τώρα θα ήθελα να αναφερθώ εις τας ομιλίας μερικών από τους συναδέλφους οι οποίοι είχαν την ευκαιρίαν να ομιλήσουν προ εμού και να ξεκαθαρίσουν ωρισμένα πράγματα με τα οποία δεν συμφωνώ ή έχουν παρουσιασθή λανθασμένως. Εν πρώτοις, θα ήθελα να αναφερθώ εις την ομιλίαν του κ. Ζιαρτίδη εις την οποίαν πρωτίστως είχεν αναφερθή εις το ζήτημα των 600.000 λιρών το αναφερόμενον εις το άρθρον 2 του Κεφαλαίου 8Δ, και το οποίον αναφέρεται εις την ίδρυσιν Τραπέζης Αναπτύξεως. Δεν θα συνεφώνουν με την άποψιν του κ. Ζιαρτίδη ότι ώφειλε η Τράπεζα αυτή να είναι υπό τον έλεγχον της Κυβερνήσεως, διότι εφ' όσον το ποσόν των 600.000 λιρών θα ήτο μόνον ένα μικρόν μέρος του κεφαλαίου της Τραπέζης τα δε υπόλοιπα κεφάλαια θα κατετίθεντο υπό Τραπεζών ή και διαφόρων ιδιωτών μέχρι του επιπέδου των 3 ή 4 εκατομμυρίων λιρών, δεν θα ήτο ούτε ορθόν ούτε δίκαιον να ζητήσωμεν από τους μετόχους αυτούς, οι οποίοι θα έχουν το 75%, να μην έχουν λόγον επί της διαχειρίσεως της Τραπέζης αυτής και ο διαχειριστής και ο διευθύνων να είναι μόνον η Κυβέρνησις.

'Οσον αφορά τα όσα είχεν αναφέρει ο έντιμος κ. Ζιαρτίδης διά το Κεφάλαιον 9Δ, Εμπόριον και Βιομηχανία, εδώ εις την έκθεσιν των δύο Επιτροπών αναφέρομεν ότι η Κυβέρνησις θα ήτο καλόν να συμμετέχη εις τας βιομηχανικάς ή άλλας επιχειρήσεις εις τας οποίας μόνον του τον ιδιωτικόν Κυπριακόν κεφάλαιον δεν είναι πρόθυμον ή εις θέσιν να επιδοθή.

Ο έντιμος κ. Ζιαρτίδης προχωρεί και λέγει ότι είναι της γνώμης ότι η Κυβέρνησις οφείλει να ενδιαφέρεται διά βιομηχανίας ή άλλας επιχειρήσεις ανεξαρτήτως εάν το ιδιωτικόν εμπόριον είναι πρόθυμον ή μη να συμμετάσχη ή και να προχωρήση μόνον του εις τας βιομηχανίας ή και τας επιχειρήσεις αυτάς, δίδων ως δικαιολογίαν ότι αυτό δεν σημαίνει σοσιαλισμόν. Συμφωνώ με τον κ. Ζιαρτίδην, αλλά υποθέτω ότι θα συμφωνή κι εκείνος μαζί μου ότι αν και δεν είναι σοσιαλισμός το να αναμειγνύεται η Κυβέρνησις και να παίρνη εις χείρας της το εμπόριον και την βιομηχανίαν θα ήτο το πρώτον βήμα του κομμουνισμού.

Κεφάλαιον 10Δ - Μεταλλεία: Ο κ. Ζιαρτίδης επίσης εις το Κεφάλαιον αυτό εισηγείται ότι οφείλει η Κυβέρνησις να είναι η μόνη η οποία να έχη δικαιώματα εξετάσεως των υπεδαφών δι' εξεύρεσιν μεταλλευμάτων διά συσταθησομένης κυβερνητικής υπηρεσίας γεωλογικών ερευνών· και εις αυτό το σημείον να μου επιτραπή να μην συμφωνήσω διότι ενώ δεν είμαι εναντίον του να προσπαθήση η Κυβέρνησις να εξεύρη μεταλλεία τα οποία να εκμεταλλευθή η ιδία, εν τούτοις το να αποκλείσωμεν εταιρείας να κάμνουν γεωλογικάς ερεύνας προς εξεύρεσιν του υπογείου μας πλούτου θα εσήμαινεν ότι θα κατεδικάζαμεν τον τόπον μας εις έλλειψιν μεταλλευμάτων. Διότι, όπως θα ξεύρετε, αι έρευναι αυταί χρειάζονται σωρείαν προσωπικού και όταν λέγω προσωπικού εννοώ εμπείρου, ειδικού, επιστημονικού προσωπικού, πληρωνομένου πολύ ακριβά· επίσης τεράστια έξοδα διά τας μελέτας αυτάς προς εξεύρεσιν των μεταλλευμάτων, που εάν την μελέτην αυτήν την ανελάμβανεν απολειστικώς και μόνον η Κυβέρνησις, ανεξαρτήτως του ότι ίσως να μην είναι εις θέσιν να εξεύρη τα κοιτάσματα τα οποία άλλως θα εξευρίσκοντο υπό των ειδικών των διαφόρων εταιρειών, δεν θα εκόστιζε ολιγώτερον από 800.000 ως ένα εκατομμύριον λίρας τον χρόνον, χωρίς να υπάρχη η βεβαιότης περί του τι θα εύρουν ή όχι.

Και τώρα θα ήθελα να ομιλήσω διά την αγόρευσιν την οποίαν έχει κάμει ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης. Ο έντιμος συνάδελφος αναφερόμενος εις το άρθρον 1 του Κεφαλαίου 8Δ, αναφέρει ότι αι Επιτροπαί απέρριψαν το ποσόν αυτό. Και διερωτώμαι από που το βγάζει. Διότι εις την έκθεσιν αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Αι Επιτροπαί συμφωνούν πλήρως προς την απόφασιν αυτήν της Εκτελεστικής Εξουσίας και εισηγούνται προς την Βουλήν την έγκρισιν του εν λόγω ποσού, υπό την προϋπόθεσιν ότι θα

εισαχθή ειδική νομοθεσία ρυθμίζουσα τον τρόπον κατανομής του ποσού τούτου εις τους γεωργούς, και διά τούτο αι Επιτροπαί εισηγούνται όπως προ του εν λόγω άρθρου τεθή διπλούς σταυρός (++) του οποίου η ερμηνεία είναι η ακόλουθος: «Οσάκις άρθρον τι του Προϋπολογισμού σημειούται διά δύο σταυρών τούτο υποδηλοί ότι δεν θα γίνη δαπάνη μέχρις ότου κατατεθή εις την Βουλήν Νομοσχέδιον ρυθμίζον τον τρόπον διαθέσεως της αναφερομένης δαπάνης, και ψηφισθή τούτο εις Νόμον». Θα με ερωτήσετε ίσως εφ' όσον συμφωνούμεν διατί έχει τεθή ο διπλούς σταυρός: Η απάντησις είναι απλουστάτη. 'Οταν ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών ηρωτήθη κατά πόσον υπάρχει σχέδιον διά την χρηματοδότησιν αυτήν, η απάντησις ήτο μέχρι της στιγμής δεν έχει ληφθή απόφασις υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλ' υπήρχε μόνο μία προσωπική δική του σκέψις και την οποίαν μας εξέθεσεν χωρίς λεπτομερείας και χωρίς καμμίαν άλλην δικαιολογίαν. Και φαντάζομαι ότι ο καθένας από μας θα συμφωνή ότι ενώ κοπτόμεθα διά την εξοικονόμησιν 100 ή 500 λιρών, και πλειστάκις ξενυκτούμεν συζητούντες δι' ένα τέτοιο ποσόν, δεν θα ήτο ορθόν να ψηφίσωμεν ένα ποσόν £1.000.000 χωρίς να ξεύρωμεν πως θα διατεθή, και δεν αρνούμεθα να το ψηφίσωμεν μόλις μας δοθή η ωρισμένη εξήγησις την οποίαν θα ζητήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον αγορητήν, αλλ' επειδή ομολογώ ότι κι εγώ ο ίδιος δυσκολεύομαι να αντιληφθώ την έννοιαν της παραγράφου αυτής της εκθέσεως, και επειδή ο κ. Σαββίδης τυγχάνει να είναι Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής η οποία εμελέτησε με την Επιτροπήν Προϋπολογισμού το θέμα αυτό θα ήθελα, εάν ήτο δυνατόν, να με πληροφορήση τι είδους νομοθεσίαν προβλέπει εφ' όσον πρόκειται περί δανείου, και, δεύτερον, εις ποίας άλλας περιπτώσεις η Βουλή εψήφισε ποσόν διά να δοθή διά μακροπρόθεσμα δάνεια και εζήτησε να κατατεθή νομοθεσία.

'Εχω υπ' όψιν μου το ποσόν των £200.000 το οποίον εψηφίσθη διά δάνειον προς τους ξενοδόχους, η Βουλή δε δεν εζήτησεν εις εκείνας τας περιπτώσεις να κατατεθή Νομοσχέδιον τον οποίον να λέγη με ποίον τρόπον θα δοθή το δάνειον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Αι Επιτροπαί δεν εζήτησαν να γίνη κανένας νόμος ο οποίος να είναι περίπλοκος. Απλώς εζήτησε να ξέρη μέσον ποίου και διά ποίους λόγους θα γίνωνται τα δάνεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το μέσον ποίου το γνωρίζετε, διότι σαφώς αναφέρεται ότι είναι μέσον των Συνεργατικών. Το διά ποίον σκοπόν το γνωρίζομεν, διότι είναι διά να ανακουφίσουν τους γεωργούς διά μακροπροθέσμων δανείων.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Λυπούμαι που δεν θα συμφωνήσω με τον έντιμον κ. Πρόεδρον· δεν αναφέρεται πουθενά η διάθεσις των χρημάτων αυτών μέσον της Συνεργατικής ή οιασδήποτε άλλης οργανώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναφέρεται εις το Πενταετές Πρόγραμμα και εις τας πληροφορίας τας οποίας ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών έδωσεν, ότι πρόκειται να είναι μέσον των Συνεργατικών.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αυτό δεν σημαίνει ότι συμφωνούμεν με ό,τι έχει πη ο έντιμος Υπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό δεν λέγει τι νομοθεσία προβλέπεται επί του θέματος;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα μου φαίνεται, έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχουν πολλοί σταυροί για μικρότερα κονδύλια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς όταν πρόκειται περί δαπάνης την οποίαν η Κυβέρνησις θα κάμη και τα σχέδια δεν είναι έτοιμα, ναι, όταν όμως πρόκειται περί δανείων είναι διαφορετικόν το ζήτημα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Πάντως η απόφασις των δύο Επιτροπών ήτο αυτή, έντιμε κ. Πρόεδρε. Εάν εσείς βεβαίως δεν συμφωνήτε με τας απόψεις των δύο Επιτροπών είναι δικαίωμά σας, όπως είναι δικαίωμα και των Επιτροπών να έχουν την γνώμην των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το βάρο της αποδείξεως όμως είναι επί των ώμων των Επιτροπών αι οποίαι υποβάλλουν μίαν εισήγησιν, και διά να γίνη δεκτή μία εισήγησις τροποποιητική πρέπει να υπάρχουν λόγοι, σαφείς λόγοι, οι οποίοι να πείθουν τους εντίμους κ.κ. Βουλευτάς διατί πρέπει να γίνη η τροποποίησις.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Οταν θα έχω την ευκαιρίαν να προχωρήσω, έντιμε κ. Πρόεδρε, θα δήτε τας απόψεις μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να προχωρήσετε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ. Και τώρα, έντιμοι κύριοι, δεδομένου ότι οι άλλοι συνάδελφοί μου είχαν την ευκαιρίαν να σας απασχολήσουν με τας απόψεις των επί των διαφόρων κεφαλαίων του Προϋπολογισμού, μου φαίνεται ότι θα ήτο απώλεια χρόνου εάν επαναλάμβανα και εγώ τα ίδια, και θα προσπαθήσω να είμαι πολύ σύντομος επάνω σε ωρισμένα ολίγα θέματα.

Εν πρώτοις, όσον αφορά την αλιείαν, επικροτώ πλήρως τας απόψεις του κ. Τουμαζή ότι θα ήτο πολύ χρήσιμος η ίδρυσις ιχθυοτροφείου εις την νήσον μας το οποίον έχω την γνώμην, ότι ευκόλως δύναται να ιδρυθή, και ιδρυόμενον εκτός του ότι θα εξασφαλίζη εργασίαν συνεχή εις πολλά πρόσωπα, θα ημπορούσεν ευκόλως να εξασφαλίση επίσης μεγάλας ποσότητας ιχθύων εις χαμηλάς τιμάς διά το καταναλωτικόν κοινόν.

Αναφερόμενος εις το Κεφάλαιον 8Δ, Χρηματοδότησις Αναπτύξεως, αγροτικαί πιστώσεις, £1.000.000, είμαι βέβαιος ότι ουδείς εκ των Βουλευτών φέρει ένστασιν εις την διάθεσιν του ποσού τούτου· εγώ δε προσωπικώς είμαι της γνώμης ότι το ποσόν αυτό του ενός εκατομμυρίου λιρών είναι πολύ μικρότερον απ' ό,τι θα εχρειάζετο να διατεθή, και είμαι της γνώμης ότι θα έπρεπε τουλάχιστον να διατεθή ένα ποσόν £2.000.000. Επίσης πιστεύω ότι ουδείς, εντός ή εκτός αυτής της αιθούσης, ευσυνειδήτως σκεπτόμενος και μη επηρεαζόμενος από οιουδήποτε είδους συμφέροντα, θα ημπορούσε να αρνηθή ότι το ποσόν το οποίον θα διετίθετο δι' αγροτικάς πιστώσεις, εάν υπήρχεν τρόπος, χωρίς να αυξηθή η χρηματοδότησις αυτή εκ μέρους της Κυβερνήσεως και χωρίς να επιβαρυνθή κανείς με άλλους φόρους, επιπρόσθετον φορολογίαν, και πάντες σεβόμενοι τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών της Δημοκρατίας μας, δεν θα συνεφώνει ότι θα ήτο ευεργετικώτερον η χρηματοδότησις δι' αγροτικάς πιστώσεις να αυξηθή από 1.000.000 εις 6 έως 7 εκατομμύρια λίρας. Και επειδή δεν αμφιβάλλω ότι όλοι συμφωνούμεν, θα ήθελα να μου επιτραπή να εξηγήσω τας απόψεις μου και να ζητήσω από τους εντίμους συναδέλφους μου, εάν πεισθούν, αφού εξετάσουν την πρότασίν μου, να με υποστηρίξουν διά το καλόν της αγροτικής τάξεως και εν γένει της όλης οικονομίας του τόπου μας. Η εισήγησις μου έχει ως εξής:

Εάν το £1.000.000, το οποίον προτείνεται εις τον προς έγκρισιν Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως δι' αγροτικάς πιστώσεις, διατεθή διά την ίδρυσιν μιας ανεξαρτήτου Κυβερνητικής Αγροτικής Τραπέζης, η Τράπεζα αυτή θα ημπορούσεν ιδρυομένη να εξασφαλίση μακροπρόθεσμον δάνειον με χαμηλόν τόκον πέριξ των 3% διά ποσόν ίσον προς το διπλάσιον των κατατεθέντων κεφαλαίων, δηλαδή ένα ποσόν £2.000.000. Και εάν η Βουλή μας ήτο πεπεισμένη ότι με το ποσόν των £3.000.000 δεν θα ήτο δυνατόν να καλύψη όλας τας ανάγκας της αγροτικής μας τάξεως, θα ηδύνατο να ψηφίση νόμον διά

του οποίου άπασαι αι εν Κύπρω εργαζόμεναι Τράπεζαι θα υπεχρεούντο να καταθέτουν το 1/10 των καταθέσεών των, αι οποίαι καταθέσεις των ανέρχονται εις 30 περίπου εκατομμύρια λίρας, εξασφαλιζομένου ούτως ενός επιπροσθέτου ποσού εκ περίπου £3.000.000, με ένα λογικόν τόκον περί τα 5% με την εγγύησιν της Κυπριακής Τραπέζης· και επιπλέον η Βουλή διά νομοθεσίας θα ημπορούσε να υποχρεώση πάσας τας εν Κύπρω εργαζομένας ασφαλιστικάς εταιρείας να καταθέτουν εις την Αγροτικήν Τράπεζαν, με τον ίδιον ως άνω αναφερόμενον τρόπον, μέρος των εισπράξεων των Ασφαλιστικών Εταιρειών, τα οποία σήμερον εκπατρίζονται και τα οποία ανέρχονται περίπου εις ήμισυ εκατομμύριον λίρας ετησίως. Και ούτω βλέπομεν ότι με ολίγην προσπάθειαν το ποσόν του 1 εκατομμυρίου λιρών το οποίον θα διέθετεν η Κυπριακή Κυβέρνησις θα ημπορούσε να ανέλθη εις το σεβαστόν ποσόν των 6 1/2 εκατομμυρίων λιρών περίπου, και το οποίον θα εκόστιζεν εις την Αγροτικήν αυτήν Τράπεζαν από 3,5% μέχρι 3,75%. Εάν υπολογίσωμεν ότι η Τράπεζα αυτή θα εκάλυπτε τα έξοδά της με ουχί πέραν των 0,75% το σύνολον κόστους δεν θα υπερέβαινε τα 4 1/2%, και επομένως θα ημπορούσε να χρηματοδοτήση τους αγρότας με μακροπρόθεσμα δάνεια και με ένα τόκον 5 ως 5,5%, εξασφαλίζουσα ούτω και ένα σεβαστόν κέρδος δι' αυτήν προς αύξησιν του κεφαλαίου της. Λαμβανομένου δε υπ' όψιν ότι τα πραγματικά αγροτικά χρέη δεν υπερβαίνουν τα 12 ως 13 εκατομμύρια λιρών και ότι το πλείστον των χρεών οφείλεται εις Τραπέζας, Συνεργατικάς, και εις το ιδιωτικόν κεφάλαιον διά μηχανήματα με συμβόλαια ενοικιαγοράς, το ποσόν το οποίον θα διαθέτη η Αγροτική Τράπεζα θα είναι υπεραρκετόν να απαλλάξη τους γεωργούς, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με μεγάλας υποχρεώσεις και να τους δώση την ευκαιρίαν και δυνατότητα να εξοφλήσουν με άνεσιν και φθηνόν τόκον τα χρέη των, και την δυνατότητα προς επέκτασιν και ανάπτυξιν των κτημάτων των, μη λαμβανομένου υπ' όψιν ότι διά του τρόπου τούτου ο γεωργός θα επανακτούσε την καλήν του πίστιν, η οποία θα του ήνοιγε πάλιν την λεωφόρον της χρηματοδοτήσεως από το ιδιωτικόν εμπόριον. Αλλ' αυτό δεν θα ήτο το μόνον αποτέλεσμα. Διότι όταν ο αγρότης θα είναι εις θέσιν να ξεπληρώση τας οφειλάς του θα ενδυναμώση τας Συνεργατικάς, τας Τραπέζας και τους ιδιώτας δανειστάς με αποτέλεσμα μεγαλυτέραν ρευστότητα εις τας Τραπέζας και Συνεργατικάς, αι οποίαι θα είναι εις θέσιν να χρησματοδοτούν ευχερέστερον το εμπόριον και τον αγρότην και με την αύξησιν της προσφοράς χρηματοδοτήσεως και την ελάττωσιν της ζητήσεως ο τόκος αυτομάτως θα εκπέση προς το συμφέρον όλων. Αλλά θα προχωρήσω και πέραν τούτου. Διότι εάν η πρότασις μου αύτη τύχη της υποστηρίξεως και τελικώς εισακουσθή υπό της Κυβερνήσεως, διερωτώμαι πράγματι προς τι θα χρειάζεται ο νόμος ο διέπων τα αγροτικά χρέη, ο οποίος, κατά την ταπεινήν μου γνώμην, θα φέρη μίαν οικονομικήν αναστάτωσιν εις τον τόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος αγορητής δεν δύναται να εισέλθη εις το θέμα του Νομοσχεδίου περί Ρυθμίσεως των Αγροτικών Χρεών, διότι τούτο δεν είναι ενώπιον της Βουλής. Γνωστός κανών της Βουλής απαγορεύει την συζήτησιν Νομοσχεδίου το οποίον εκκρεμεί ενώπιον αυτής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ως γεγονός έχω τελειώσει την ομιλίαν μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, και δεν επρόκειτο να μακρηγορήσω, αλλ' επειδή αναφέρατε Νόμους της Βουλής διερωτώμαι, ποίους νόμους και ποίον άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον διερωτάσθε, διά να μην ευρίσκεσθε εν απορία, το θέμα τούτο επεφασίσθη από την αρχήν της εργασίας της Βουλής και εφημμόσθη ως κανών. Δεν πρόκειται περί εφευρέσεως της Κυπριακής Βουλής, αλλ' είναι κανών ο οποίος διέπει την ρύθμισιν συζητήσεως όλων των Βουλών της Ευρώπης τουλάχιστον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Να με συγχωρήσετε, αλλ' επειδή εγώ δεν είμαι νομικός δεν ήξευρα τους κανόνας.

'Οσον αφορά το θέμα Τουρισμός, Κεφάλαιον Δ11, έχουν ειπωθή τόσα πολλά που εάν επροσπαθούσα και εγώ να βοηθήσω εις το άρθρον αυτό δεν θα κατώρθωνα να γίνω παρά φορτικός. Δι' αυτό θα αρκεσθώ να υποστηρίξω τα όσα έχουν πη οι προηγούμενοι ομιληταί.

Κεφάλαιον Δ13 – Λιμένες και Αερολιμένες.

Ως γεγονός με ευχαρίστησίν μου έχω ακούσει προηγουμένως τον συνάδελφόν μου αγαπητόν κ. Γιαμάκην, ο οποίος ανεφέρθη επί του ιδίου θέματος, εις το οποίον θα αναφερθώ και εγώ, αλλά δεν θα σας απασχολήσω επί πολύ. Εις το Κεφάλαιον τούτο, προτού αναφερθώ, θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι δεν σκέπτομαι τοπικιστικώς διότι καλούμενος Κύπριος αγαπώ κι ενδιαφέρομαι δι' όλας τας επαρχίας του νησιού μας με τον ίδιον τρόπον. Αλλά εις το Κεφάλαιον αυτό παρετήρησα κάτι που δεν μπορώ να το εννοήσω. Και εξηγούμαι:

Από την μίαν πλευράν του νησιού μας έχομεν τρία λιμάνια, Αμμοχώστου, Λάρνακος και Λεμεσού. Εάν παρατηρήσωμεν εις τον χάρτην από την άλλην πλευράν του νησιού θα ίδωμεν ότι ελλείπουν τελείως τα λιμάνια. Και διερωτώμαι διατί και ποίος ο λόγος. Ενώ εγώ, προσωπικώς, είμαι υπέρ της κατασκευής λιμανιών εις Αμμόχωστον, Λάρνακα και Λεμεσόν, διότι τα θεωρώ ως απαραίτητα, διά πολλούς και διαφόρους λόγους, εν τούτοις γεννάται μέσα μου το εξής ερώτημα: Μήπως η επαρχία Μόρφου δεν χρειάζεται λιμάνι; Λοιπόν, η απάντησίς μου, έντιμοι συνάδελφοι, είναι καταφατικωτάτη, ότι εις την περιοχήν αυτήν χρειάζεται ένα λιμάνι περισσότερον από κάθε άλλο μέρος, λαμβάνοντες υπ' όψιν την αλματώδη ανάπτυξιν της περιοχής αυτής ως και την παραγωγικότητά της, την αλματώδη αύξησιν από χρόνου εις χρόνον, και όταν λέγω αύξησιν εννοώ αύξησιν προϊόντων δι' εξαγωγήν· και εδώ θα αρκεσθώ να αναφερθώ μόνον εις μερικά από τα κυριώτερα προϊόντα, ως εσπεριδοειδή, πατάτες, χαρούπια, πεπόνια, καρπούζια και άλλα είδη που σήμερα είναι ανάγκη όλα αυτά τα προϊόντα να εξάγωνται από λιμάνια της άλλης πλευράς του νησιού μας, επιφορτισμένα με ένα σωρό έξοδα, τα οποία έξοδα πληρώνει ποίος; Ποίος άλλος παρά ο παραγωγός της περιοχής αυτής; Διατί αυτή η αδικία και αυτή η δυσμενής διάκρισις; Και μήπως εάν είχαμεν εις την περιοχήν αυτήν ένα λιμάνι δεν θα είχαμεν τας δυνατότητας να δημιουργήσωμεν κέντρα συσκευασίας διά την εξαγωγήν όλων αυτών των ειδών; Και δεν θα εξησφαλίζαμεν ούτω εις ένα πλήθος κόσμου της περιοχής αυτής εργασίαν τακτικήν εις τους ανέργους της; 'Η μήπως οι πολίται της περιοχής αυτής δεν έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους πολίτας άλλων επαρχιών; Εδώ θα ήθελα να αναφερθώ παρεμπιπτόντως εις μερικάς στατιστικάς του Γεωργικού Τμήματος διά την παραγωγήν εσπεριδοειδών των τριών Περιοχών Αμμοχώστου, Μόρφου, Λεμεσού, αι οποίαι θα σας βοηθήσουν να βγάλετε μόνοι σας το συμπέρασμα. Αυτά είναι αι στατιστικαί του παρελθόντος έτους, αι οποίαι είμαι βέβαιος ότι σήμερον θα είναι πολύ διάφοροι, δεδομένου ότι η περιφέρεια Μόρφου αναπτύσσεται αλματωδώς, από έτους εις έτος· και αρχίζω: **Πορτοκάλια.** Η Αμμόχωστος έχει καλλιέργειαν 10.250 σκαλών παλαιών φυτειών και 1.250 νέων με παραγωγήν 90 εκατομμύρια πορτοκάλια. Εις την επαρχίαν Μόρφου παλαιαί φυτείαι 8.300 σκάλαι, νέαι φυτείαι 2.500 παραγωγή 80 εκατομμύρια. Λεμεσός, παλαιαί φυτείαι 1.950 σκάλαι, νέαι 500, παραγωγή 20 εκατομμύρια. Διά τα γκρέιπ φρουτ έχομεν εις την επαρχίαν Αμμοχώστου 870 παλαιάς και 200 νέας, με παραγωγήν 7 εκατομμύρια. Εις την Μόρφου έχομεν 500 παλαιάς και 250 νέας με παραγωγήν 1 εκατομμύριον. Εις την Λεμεσόν έχομεν 2.540 παλαιάς φυτείας και 500 νέας φυτείας με 18 εκατομμύρια. Και διά τα λεμόνια έχομεν εις Αμμόχωστον 390 παλαιάς φυτείας και 500 νέας, με 5 εκατομμύρια παραγωγήν. Εις την Μόρφου 400 παλαιάς,

100 νέας, με 5 εκατομμύρια παραγωγήν· και εις την Λεμεσόν 950 παλαιάς και 100 νέας με 8 εκατομμύρια παραγωγήν. Δηλαδή εάν συγκρίνωμεν αυτούς τους αριθμούς θα ίδωμεν ότι η διαφορά η οποία υπάρχει μεταξύ Αμμοχώστου και Μόρφου είναι ίσως ολιγωτέρα των 10%, ενώ από την επαρχίαν Λεμεσού είναι κατά πολύ μεγαλυτέρα, και από τους αριθμούς αυτούς βλέπομεν ότι ημπορεί από εξαγωγάς να εισπράξη μόνον από τα πορτοκάλια, γκρέιπ φρουτ και λεμόνια περί το ήμισυ εκατομμύριον λίρας. Μου φαίνεται ότι δεν είναι ποσά ευκαταφρόνητα διά να τους στερήσωμεν τα μέσα εξαγωγής κατ' ευθείαν εκ του τόπου παραγωγής, και εξασφάλισιν καλυτέρων τιμών. Και μήπως έχοντες ένα λιμάνι εις την περιοχή αυτήν δεν θα εξυπηρετούσε επίσης τας τρεις μεγάλας μεταλλευτικάς εταιρείας, ήτοι Σκουριώτισσαν, Ελληνικήν Εταιρείαν και Χρώμιον, εξασφαλίζοντες ούτως, ένα αρκετά μεγάλον εισόδημα από λιμενικά; Ή μήπως δεν θα ημπορούσαμεν να εισάγωμεν τα απαραίτητα, σπόρους, λιπάσματα, τσιμέντα, και τα τόσα άλλα είδη διά την επαρχίαν αυτήν ελαττώνοντες το κόστος των ειδών αυτών και εξοικονομούντες ένα σωρό συνάλλαγμα σπαταλούμενον εις βενζίνην και ελαστικά τα οποία χρειάζονται διά την μεταφοράν των ειδών αυτών από τα άλλα λιμάνια; Και μήπως δεν θα εδίδετο εργασία εις τον λιμένα αυτόν και τας εξαγωγάς και εισαγωγάς και εγκαταστάσεις, εις ένα μεγάλον αριθμόν εργατών της περιφερείας Πιτσιλιάς, Μαραθάσας, Τυλληρίας, εκτός εκείνων της περιοχής Μόρφου-Λεύκας, λόγω του ότι δεν έχομεν εφαρμόσει το σύστημα αποσυγκεντρώσεως; Δι' αυτό θα ήτο καλόν να παίρνωμεν μαθήματα από την πείραν και την μέθοδον που εφαρμόζουν άλλαι πλέον ανεπτυγμέναι χώραι.

Δι' όλα αυτά που σας έχω εκθέσει, έντιμοι συνάδελφοι, σας ζητώ κατανόησιν και συμπαράστασιν διά το ζήτημα τούτο, και από την Κυβέρνησίν μας ζητώ να μελετήση σοβαρά το ζήτημα αυτό και να το εφαρμόση αφού αναθέση εις ειδικούς την εκπόνησιν σχεδίων το συντομώτερον.

Και τώρα είμαι εις την ευχάριστον θέσιν να σας αναγγείλω ότι σας απαλλάττω από του κόπου να με ακούετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι Συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού αρχίση ο κ. Ντενίζ θα διακόψωμεν δι' έν τέταρτον.

Η Βουλή διακόπτει δι' έν τέταρτον.

(Ώρα διακοπής 10.45 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 12.10 μετά μεσονύκτιον)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Μετά τας αγορεύσεις 20 περίπου συναδέλφων, φαίνεται ωσάν να μη υπάρχη ό,τιδήποτε διά να είπω. Δεν ηδυνήθην, όμως, να κατανικήσω την επιθυμίαν όπως εκφράσω ωρισμένας σκέψεις μου. Θα τας εκφράσω εν συντομία. Όταν γίνεται σκέψις διά το θέμα αναπτύξεως μιας χώρας, είναι ανάγκη να λαμβάνεται υπ' όψιν η καθυστερημένη και επί έτη παρημελημένη τάξις εκείνης της χώρας ή τα έργα, τα οποία δεν εξετελέσθησαν. Πολλαί χώραι του κόσμου καταρτίζουν προγράμματα και ετοιμάζουν σχέδια αναπτύξεως. Ταύτα γίνονται πενταετή ή δεκαετή. Ως μας εγνωστοποίησεν ο Έντιμος Πρόεδρος της Δημοκρατίας εις αυτήν την Βουλήν, υπάρχει και εις την χώραν μας, εις την Δημοκρατίαν μας πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως. Εάν εξετάσωμεν αυτόν τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, ο οποίος ευρίσκεται ενώπιόν μας, καταλήγομεν εις την άποψιν ότι εις αυτόν υπάρχουν ωρισμένα λάθη. Όλοι μας γνωρίζομεν ότι το 1945 κατηρτίσθη δεκαετές Σχέδιον Αναπτύξεως. Το δεκαετές τούτο Σχέδιον Αναπτύξεως ουδέποτε εφηρμόσθη, διότι είχε καταρτισθή διά σκοπούς επιδείξεως. Η μεγαλυτέρα μου ευχή είναι όπως αυτό το Σχέδιον Αναπτύξεως, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, είναι απηλλαγμένον τοιαύτης επιδείξεως. Και πολύ δικαιολογημένα εξετάζων τα κεφάλαια τα περιεχόμενα εις αυτόν τον Προϋπολογισμόν είδον ότι ωρισμένα πολύ σημαντικά εκ τούτων παρημελήθησαν. Επί παραδείγματι, εξετάζων το μέρος, το οποίον αφορά τους δρόμους, επρόσεξα ότι ο δρόμος Λευκωσίας-καρπασίας και μεταξύ των χωρίων της Καρπασίας είναι πολύ παρημελημένος, ακόμη δε και αδιάβατος. Καθημερινώς υφίσταται ο κίνδυνος δυστυχημάτων. Μάλιστα, εις την έκθεσιν βλέπομεν ότι κατεσκευάσθησαν δύο νέοι δρόμοι Αμμοχώστου. Αλλά, δυστυχώς, ο δρόμος αυτός της Καρπασίας παρημελήθη. Ο δεύτερος δρόμος, ο οποίος παρημελήθη, είναι ο μεταξύ Ξερού και Πόλεως. Ο δρόμος αυτός είναι εντελώς παρημελημένος. Προ πάντων η περιοχή Τηλλυρίας είναι πολύ πτωχή και είχε μεγάλην ανάγκην έργων. Είδον ένα-ένα τους κατοίκους αυτών των χωρίων. Το βιοτικόν δε επίπεδον των ανθρώπων, οι οποίοι ζουν εις αυτά τα χωρία, είναι πολύ χαμηλόν. Εκάστη οικογένεια μόλις έχει ημίσειαν οικίαν ή έν δωμάτιον. Οι ημίσεις τούτων είναι εντός και οι άλλοι ημίσεις εκτός της οικίας. Δεν έχουν τα προς το ζην. Διότι είναι συνωστιμένοι εντός του δάσους· εκάστη οικογένεια έχει μόλις ημίσειαν σκάλαν γης. Μάλιστα δε εις τα δύο χωρία, τα επονομαζόμενα Αλεύκα και Σελλάϊν τ' Άπη δεν έχουν καθόλου γην. Αυτοί μένουν εντός του δάσους. Αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν χρήματα διά την ανέγερσιν νεκροταφείου, τεμένους ή σχολείου. Πιστεύετε ότι εις τον τόπον μας υπάρχουν άνθρωποι, οι οποίοι ζουν ευτελεστέραν ζωήν παρομοίαν με την των Αφρικανών; Προσκαλώ τους συναδέλφους εις αυτήν την περιοχήν, να μεταβούν εκεί, να ίδουν αυτά τα χωρία και πόσον χαμηλόν είναι το βιοτικόν των επίπεδον.

Όταν εις ερώτησίν μου προς το Υπουργείον Εργασίας και την Βουλήν μας ηρώτησα πότε θα χορηγηθή βοήθεια προς τους κατοίκους αυτής της περιοχής και πότε θα δοθή εις αυτούς γη από το δάσος, έλαβον απάντησιν, την οποίαν και θα σας δώσω εδώ. Πότε θα δοθή γη από το δάσος; Διότι οι άνθρωποι αυτοί ουδένα πόρον ζωής έχουν. Ιδού η απάντησις, την οποίαν έλαβον: Θα παρασχεθή πάσα δυνατή βοήθεια διά να εργάζωνται οι άνθρωποι αυτοί εις τους δρόμους και το δάσος. Αυτό το Νομοσχέδιον Προϋπολογισμού, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, ήλθεν από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Παρ' όλον ότι έχω επιστήσει την προσοχήν των Εντίμων Υπουργών Εργασίας και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων όπως και άλλων Υπουργών, δυστυχώς ουδέν κονδύλιον συμπεριελήφθη εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά την περιοχήν αυτήν. Από αυτής της απόψεως δεν δέχομαι ότι ο Προϋπολογισμός αυτός είναι πλήρης. Διότι εκείνο, το οποίον εγώ γνωρίζω και αντιλαμβάνομαι, είναι η ανάπτυξις των ενδεών, καθυστερημένων και παρημελημένων περιοχών. Άλλωστε ο Προϋπολογισμός αποκαλείται Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Άραγε διατί παρημελήθη ο δρόμος Ξερού-Πόλεως; Άραγε δεν έγινε διόλου σκέψις διά την κατασκευήν ενός νέου ασφαλτοστρωμένου δρόμου, ο οποίος να οδηγή από την Μανσούραν εις τουριστικούς τόπους εις τα δάση; Αυτοί είναι οι λόγοι, οι οποίοι με έχουν ωθήσει εις αυτήν την αγόρευσιν. Οι συνάδελφοι ηγόρευσαν επί άλλων κεφαλαίων και επί διαφόρων θεμάτων. Θα ήθελα να είπω τινά και περί των υδατικών και γεωργικών έργων εις την περιοχήν μου. Γνωρίζομεν ότι εις χείρας του Τμήματος Υδάτων υπάρχουν πέραν των 120 παλαιά σχέδια διά τα χωρία. Αλλά, δυστυχώς, τα σχέδια αυτά κατέληξαν σήμερον να μην δύνανται να εφαρμοσθούν. Τα σχέδια αυτών των υδατικών έργων πρέπει να επανεξετασθούν και να προσαρμοσθούν προς τας σημερινάς ανάγκας. Όσον αφορά το Τμήμα Γεωργίας

γνωρίζομεν ότι εις τα χωρία και εις τας περιφερείας γεωργικών εφαρμογών υπάρχουν γεωργικοί υπάλληλοι. Δυστυχώς οι εν λόγω υπάλληλοι των περιοχών αυτών έχουν χάσει την επιρροήν των εις το κοινόν, διότι ενεργούν με την νοοτροπίαν ότι γνωρίζουν τα πάντα. Σήμερον εις την ιατρικήν, ακόμη και εις την κτηνιατρικήν, αι ασθένειαι έχουν διαχωρισθή εις πολλούς κλάδους. Και αυτή η γεωργία ακόμη έχει πολλούς κλάδους διά τας φυτικάς ασθενείας. Είναι δε ανάγκη όπως αφήνωμεν τα πάντα εις τον οικείον ειδικόν. Διά τούτο είναι απαραίτητον όπως εις το Τμήμα Γεωργίας εργάζωνται άξιοι υπάλληλοι. Από καιρού εις καιρόν εις την χώραν μας έρχονται βάσει της Αμερικανικής βοηθείας ή από άλλας Ευρωπαϊκάς χώρας ειδικοί και δίδουν συμβουλάς. Δυστυχώς οι άνθρωποι αυτοί έρχονται, βλέπουν και απέρχονται. Χρειαζόμεθα υπαλλήλους, οι οποίοι θα εφαρμόσουν αυτάς τας συμβουλάς των. Και αυτού η σημασία είναι μεγάλη εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως.

Ας έλθωμεν εις το ζήτημα του Τουρισμού. Όλοι οι συνάδελφοι ησχολήθησαν με τον τουρισμόν. Εγώ θα το καλύψω με δύο λόγια. Διά να δυνηθώμεν να προωθήσωμεν τον τουρισμόν εις την χώραν μας πρέπει να δημιουργήσωμεν κατάστασιν φθήνιας. Οι τουρίσται, οι οποίοι έρχονται εδώ, πρέπει να ευρίσκουν ευθηνά εμπορεύματα.

Να δώσωμεν σημασίαν εις την κτηνοτροφίαν μας. Πρέπει να σταματήσωμεν την εισαγωγήν κρέατος από το εξωτερικόν. Πρέπει να αυξήσωμεν τον αριθμόν των ζώων μας εις σημείον, ώστε να επαρκούν διά τας εγχωρίους ανάγκας.

Σήμερον ενώπιόν μας υπάρχει Προϋπολογισμός £11,5 εκατομμυρίων. Δυστυχώς αυτά τα χρήματα δεν τα έχομεν όλας εις χείρας μας. Γίνεται σκέψις όπως τα προμηθευθώμεν από συμμαχικά κράτη, κράτη, τα οποία μας αγαπούν. Ελπίζομεν ότι θα προμηθευθούν και αυτά.

Θα περατώσω την ομιλίαν μου τονίζων μόνον έν ακόμη τελευταίον σημείον. Δυστυχώς, επειδή δεν ειργάσθημεν εις τας Επιτροπάς, δεν ηδυνήθημεν να αντιληφθώμεν τα άρθρα και τα γραφόμενα εις πολλάς σελίδας του Προϋπολογισμού. Οι καταρτιζόμενοι κατάλογοι πρέπει να γράφωνται σαφέστερον, πρέπει δε να πληροφορούμεθα καλύτερον εις ποίους κλάδους και τόπους πηγαίνουν αι παραχωρούμεναι δι' ανάπτυξιν βοήθειαι. Ο συνάδελφός μας κ. Νεπήλ Ναπή απεκάλυψεν εδώ κάτι. Απεκάλυψεν έν θέμα συνεδριάσεως της Επιτροπής του. Απεκάλυψε κάτι από την Επιτροπήν του. Εάν σήμερον αι Επιτροπαί δεν πρόκειται να λάβουν τας απαιτουμένας πληροφορίας — αυτός δε είναι ο ισχυρισμός του κ. Νεπήλ Ναπή — ούτος δε είπε: απαρ' όλον ότι εζήτησα μερικάς φοράς τον κατάλογον των χωρίων, δεν μου τον έδωσαν — ας ίδωμεν εις ποία χωρία παρέχεται η βοήθεια αυτή· μήπως δίδεται εις χωρία, τα οποία έχουν ανάγκην ή μήπως δίδεται εις χωρία, τα οποία είναι αυτάρκη; Ούτω εχόντων των πραγμάτων — εγώ ειδικώς δεν είμαι πλέον μέλος οιασδήποτε Επιτροπής της Βουλής — αι πληροφορίαι μου πλέον είναι μηδαμιναί. Εάν έν μέλος Επιτροπής δεν δύναται να λάβη τας πληροφορίας, τας οποίας θέλει, τι δυνάμεθα να πράξωμεν ημείς οι ταλαίπωροι; Ρίπτομεν απλώς έν βλέμμα εις όσα είναι γραμμένα ενώπιόν μας. Διά τούτο δεν πρόκειται να απασχολήσω την Βουλήν μας και να αναλώσω τον χρόνον μας περισσότερον. Διότι η ώρα είναι προχωρημένη. Ευχαριστώ ιδιαιτέρως διότι μου εδόθη αυτήν την ώραν ο λόγος. Όταν ερχώμεθα εις σημεία, τα οποία δεν αντιλαμβάνομαι, θα ερωτώ και παρακαλώ τους συναδέλφους να με συγχωρήσουν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Δεν πρόκειται να ομιλήσω επί λεπτομερειών. Ο εκ της Ομάδος μας κ. Νεπήλ έχει ομιλήσει επί των λεπτομερειών εκ μέρους της Ομάδος μας. Επί δε των Υγειονομικών Υπηρεσιών τας απόψεις μας έχει εκθέσει ο εκ της Ομάδος μας Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου. Εγώ θα συγκεντρώσω την αγόρευσίν μου εις ένα ή δύο γενικά σημεία. Διατυπούται ο ισχυρισμός ότι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως, ο οποίος ευρίσκεται ενώπιόν μας σήμερον, αποτελεί μέρος του Πενταετούς Προγράμματος.

Εν πρώτοις, επιθυμώ να υποδείξω τούτο, ότι όσον και αν γίνεται λόγος περί του Πενταετούς Προγράμματος, το περί ου ο λόγος έγγραφον παραμένει εν σύνολον από μερικάς γενικάς εκφράσεις. Ηλπίζαμεν ότι θα ητοιμάζετο έν λεπτομερές σχέδιον, το οποίον θα έδιδε σαφέστερα στοιχεία και στατιστικάς. Εν τοιαύτη περιπτώσει, η συζήτησις των ετησίων Προϋπολογισμών Αναπτύξεως εν αντιπαραστάσει προς το εν λόγω σχέδιον θα ήτο ευκολωτέρα και ορθοτέρα. Εις την υφισταμένην κατάστασιν δεν έχομεν γνώμονα, βάσει του οποίου να κρίνωμεν τον ενώπιόν μας Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως.

Ως γνωστόν, η ανάπτυξις δεν πραγματοποιείται μόνον διά της δαπάνης χρημάτων. Αλλά δι' ένα τομέα, διά τον οποίον επιθυμείται να αναπτυχθή, απαιτείται η εφαρμογή ενός συστήματος. Δεν είναι πολύ πρόδηλον διά ποίας μεθόδου ούτε οριστικώς διά ποίον αποτέλεσμα θα δαπανηθούν τα δαπανηθησόμενα ποσά χρημάτων. Πρέπει να είναι γνωστόν το αποτέλεσμα, το οποίον αναμένεται να επιτευχθή. Όλα δε τα προγράμματα και μελέται πρέπει να κατευθύνωνται προς αυτό το αποτέλεσμα. Εν ολίγοις, η κατάστασις δύναται να περιγραφή ως έλλειψις συστήματος.

Αφού εξέθεσα την γενικήν αυτήν άποψιν, θα ήθελα να ενδιαφερθώ ολίγον διά την γενικήν κατάστασιν του ενώπιόν μας Προϋπολογισμού. Όπως βλέπομεν από τους Πίνακας του εις χείρας μας Προϋπολογισμού, ωρισμένα κεφάλαια και άρθρα έχουν τιτλοφορηθή κατά πολύ γενικόν τρόπον και δεν έχουν δοθή λεπτομέρειαι περί του σκοπού της δαπάνης των. Αι Επιτροπαί δικαιολογημένα προσεπάθησαν να λάβουν πληροφορίας από τα αρμόδια Υπουργεία. Αι πληροφορίαι δε, τας οποίας έλαβον, δυνατόν να ικανοποίησαν τα μέλη των ως άτομα. Αλλ' ημείς ως Βουλή δεν έχομεν ιδέαν περί αυτών. Εάν δε αι εν λόγω λεπτομέρειαι δεν προστεθούν εις τον Προϋπολογισμόν, δεν αποτελούν δεσμευτικάς διατάξεις. Δι' αυτόν τον λόγον εις το σημείον τούτο θα παρακαλέσω το εξής: Καθ' α αντιλαμβάνομαι, αι Επιτροπαί ηδυνήθησαν να λάβουν ωρισμένους πίνακας λεπτομερειών. Θα παρεκάλουν όπως τουλάχιστον αυτοί οι διαθέσιμοι πίνακες λεπτομερειών προστεθούν εις τον Προϋπολογισμόν. Η δευτέρα άποψίς μου εν σχέσει προς αυτόν τον Προϋπολογισμόν είναι ο λόγος μεταξύ παραγωγικών και μη παραγωγικών δαπανών.

Κατά την γνώμην μου τα ποσά των μη παραγωγικών δαπανών εν συγκρίσει προς τας παραγωγικάς τοιαύτας είναι πολλά. Επιθυμία μου ήτο αι παραγωγικαί επενδύσεις και δαπάναι να είναι μεγαλύτεραι εις αυτόν τον Προϋπολογισμόν. Είναι πρόδηλον ότι, όταν θα τεθή εις εφαρμογήν ο Προϋπολογισμός αυτός, θα δημιουργηθούν ευκαιρίαι εργασίας και ίσως τούτο να αποτελέση λύσιν, έστω και μερικήν, του ανεργιακού μας προβλήματος. Είναι δε αναμφίβολον ότι από αυτής της απόψεως τούτο θα είναι επωφελές. Αλλ' εάν εχορηγούντο μεγαλύτερα ποσά χρημάτων εις παραγωγικά έργα και επενδύσεις, δηλαδή εάν εγίνοντο περικοπαί από μη παραγωγικά έργα και εδίδοντο ολίγον μεταλύτερα ποσά διά τα παραγωγικά τοιαύτα η δημιουργία ευκαιριών εργασίας και η απασχόλησις ανέργων θα ήτο η αυτή. Εν τούτοις, επιπροσθέτως προς τούτο, θα ωφελείτο περισσότερον η γενική οικονομία της χώρας.

Μετά τα δύο αυτά βασικά σημεία, θα ήθελα να θίξω δύο ειδικά, αλλά σημαντικά θέματα. Το έν τούτων είναι η Τράπεζα Αναπτύξεως. Ουδεμία αμφιβολία υπάρχει ότι η Τράπεζα Αναπτύξεως με την πιστωτικήν πολιτικήν της θα επηρεάζη την κατεύθυνσιν της οικονομικής πολιτικής της χώρας. Και δι' αυτόν τον λόγον μία τοιαύτη Τράπεζα δεν είναι δυνατόν να αφεθή εις την ιδιωτικήν επιχείρησιν. Ουδόλως νομίζω η Κυβέρνησις να διενοήθη καν να αφήση αυτόν τον οργανισμόν εις την ιδιωτικήν επιχείρησιν. Γνωρί-

ζομεν ότι το κεφάλαιον αυτής της Τραπέζης θα προέλθη μερικώς από την Κυβέρνησιν και μερικώς από εξωτερικήν βοήθειαν όπως δε επληροφορήθην από την αποψινήν αγόρευσιν του εντίμου κ. Σαββίδη, τόσον αι Τράπεζαι όσον και οι ιδιώται θα δύνανται να γίνουν κάτοχοι κεφαλαίων εις αυτήν. Εις μίαν τοιαύτην Τράπεζαν, η οποία θα είναι Κυβερνητικός οργανισμός, θα ηδύναντο να γίνουν κάτοχοι κεφαλαίων και ιδιώται και οργανισμοί. Αλλά δεν είναι δυνατόν να αφεθή εις τους ιδιώτας η διοίκησις ή ο έλεγχος αυτής της Τραπέζης και η αναπτυξιακή πιστωτική πολιτική αυτού του τόπου διά τον λόγον ότι θα γίνωνται κάτοχοι κεφαλαίων και ιδιωτικαί επιχειρήσεις.

Το δεύτερον σημείον είναι η γεωργική πίστις. Ήτο επιθυμητόν όπως παραχωρήται μεγαλύτερον ποσόν διά την γεωργικήν πίστιν. Μετ' ευχαριστήσεως πληροφορούμαι ότι αι Συνεργατικαί, αι οποίαι διαδραματίζουν και θα διαδραματίζουν πολύ ευεργετικόν ρόλον εις την ανάπτυξιν του τόπου και ιδίως εις τον γεωργικόν τομέα, θα είναι τα μέσα διοχετεύσεως αυτών των γεωργικών πιστώσεων. Με την διευθέτησιν δε αυτήν δεν είναι αναγκαίος χωριστός ειδικός νόμος, ο οποίος θα ρυθμίζη αυτό το ζήτημα.

Επιθυμώ να θίξω έν ακόμη σημείον. Κατά την συζήτησιν του Τακτικού Προϋπολογισμού συνεζητήθη πάλιν το θέμα του κονδυλίου, το οποίον παρεχωρείτο δι' απροβλέπτους δαπάνας, δικαιολογημένα δε η Βουλή εμείωσε το ζητούμενον ποσόν εις κανονικόν ύψος. Εις ένα Προϋπολογισμόν £20 εκατομμυρίων ενεκρίθη ποσόν £50.000. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεώς μας είναι μέχρι £11,5 εκατομμυρίων, δι' αυτόν δε τον λόγον δεν θα εισηγηθώ το ήμισυ του ποσού εκείνου. Λόγω της φύσεως του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως αι απρόβλεπτοι δαπάναι δυνατόν να είναι μεγαλύτεραι. Όταν έλθη η σειρά αυτού του θέματος, θα παρακαλέσωμεν όπως εγκριθή τουλάχιστον το ίδιον ποσόν εις αυτόν τον Προϋπολογισμόν.

Περαίνων την αγόρευσίν μου εύχομαι όπως ακολουθήσωμεν εις την εντέλειαν την οδόν της αναπτύξεως, κατά την εφαρμογήν αυτού, του οιανδήποτε διάκρισιν μεταξύ κοινοτήτων. Αμφότεραι αι κοινότητες θα ωφεληθούν από αυτά τα σχέδια και θα αναπτυχθούν παραλλήλως. Κατ' αυτόν τον τρόπον ελπίζω κάποτε να φθάσωμεν ως μία χώρα εις την ευημερίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Θα ήθελα να γνωρίζω το θέμα επί του οποίου θα αγορεύσετε.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα αναφερθώ απλώς εν συντομία εις δύο σημεία τα οποία ανέφερεν ο έντιμος συνάδελφος κ. Δάφνης Παναγίδης διά να τα ανασκευάσω. Μπορώ να ομιλήσω από εδώ εάν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντός πέντε λεπτών.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Όπως είπα θα ήθελα να αναφερθώ εις το πρώτον μέρος της ομιλίας του εντίμου συναδέλφου κ. Δάφνη Παναγίδη διά να ανασκευάσω δύο σημεία. Το πρώτον είναι ο ισχυρισμός του εντίμου συναδέλφου ότι ανέφερα εις την πρωϊνήν αγόρευσίν μου ότι η επαρχία Λεμεσού ευνοείται. Θέλω να παρατηρήσω ότι ουδαμού της αγορεύσεώς μου έχω ισχυρισθή τοιούτόν τι. Και να ήθελα να πράξω τούτο δεν θα μπορούσα να το κάμω, διότι είναι γεγονός ότι υπάρχουν άλλαι επαρχίαι αι οποίαι επήραν πολύ μεγαλύτερα ποσά απ' ό,τι επήρεν η Λεμεσός. Εκείνο το οποίο έκαμα είναι να παραβάλω τα ποσά τα οποία επήρεν η επαρχία Λεμεσού με τα ποσά τα οποία επήρεν η επαρχία Λάρνακος και να εξαγάγω το συμπέρασμα ότι η επαρχία Λάρνακος ηδικήθη. Με το να εξαγάγω όμως αυτό το συμπέρασμα ότι η επαρχία Λάρνακος αδικείται, αυτό δεν σημαίνει ότι η επαρχία Λεμεσού ευνοείται. Διά τον λόγον τούτον νομίζω ότι η παρατήρησις του εντίμου συναδέλφου ήτο άσκοπος.

Το δεύτερον σημείον είναι ότι ο έντιμος συνάδελφος ηθέλησεν να διαμφισβητήση την ορθότητα των κονδυλίων τα οποία παρέθεσα. Βεβαίως είναι πολύ εύκολον εις ένα να διαμφισβητήση ωρισμένα στοιχεία χωρίς να παραθέση άλλα στοιχεία διά να αποδείξη ότι τα προηγούμενα είναι λανθασμένα. Θέλω δε να παρατηρήσω ότι ο έντιμος συνάδελφος Δάφνης Παναγίδης δεν επαρουσίασε τίποτε στοιχεία διά να αποδείξη ότι τα ιδικά μου είναι λανθασμένα. Ας μου επιτραπή να τονίσω ότι αυτό δεν είναι θέσις, και διά τον λόγον τούτον δεν είχε δικαίωμα να διαμφισβητήση την ορθότητα των κονδυλίων.

Ο έντιμος συνάδελφος κ. Δάφνης Παναγίδης ανεφέρθη συγκεκριμένως εις το δεύτερον Κεφάλαιον διά την ανάπτυξιν των υδάτων, ειπών ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν ανεκοίνωσε τα υδρευτικά και αρδευτικά έργα ακόμη. Ο έντιμος συνάδελφος είναι μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού και θα πρέπει να του εδόθη όπως εδόθη και εις εμέ το πρόγραμμα της κατανομής των κονδυλίων διά την ύδρευσιν, άρδευσιν και διάθεσιν. Τα προγράμματα αυτά τα έχω ενώπιόν μου και συμφωνούν μέχρι της τελευταίας δεκάρας με τα ποσά τα οποία ανέφερα το πρω·ί·. Μπορεί να ισχυρισθή ότι δεν ενεκρίθησαν. Ένα λεπτό κύριε Πρόεδρε και τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο χρόνος των πέντε λεπτών έληξεν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Η δευτέρα ανάγνωσις δέον να αρχίση από τον Πίνακα, Άρθρον Δ, σελίς 6. Ο τρόπος της ψηφοφορίας θα έχη ως ακολούθως:

Θα αναγινώσκεται το άρθρον. Άρθρον Δ1 μέχρι 8.

Εάν δεν υπάρχουν παρατηρήσεις θα θεωρήται ως εγκριθέν.

Άρθρον Δ1—8.

Υπάρχουν παρατηρήσεις;

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Υπάρχουν αποχαί, έντιμε κ. Πρόεδρε. Διά να σας διευκολύνω επειδή έχω δηλώσει ότι θα απόσχω από την ψηφοφορίαν, να θεωρηθή ότι απέχω από την ψήφισιν όλου του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ1—8 υπάρχουν παρατηρήσεις;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις το Άρθρον Δ1—8 εγκρίνεται.

Δ1—15.

Υπάρχουν παρατηρήσεις;

Ο κ. Νεπήλ.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Εν πρώτοις το άρθρον 10 — η προμήθεια υδάτων διά τα χωρία 592.000 λίραι. Θέλω να υποβάλω δύο σημεία. Εν πρώτοις έχομεν μίαν λίσταν προτείνω όπως προστεθή εις το μέρος παρατηρήσεων ή εις οιονδήποτε κατάλληλον σημείον του Προϋπολογισμού. Τοιουτοτρόπως θα είναι δυνατόν να τεθούν εν εφαρμογή αι αποφάσεις της Επιτροπής.

Δεύτερον να με συγχωρείτε αλλά θα γίνη από, να περάση Προϋπολογισμός με ολίγον με προϋπολογισμόν και το τρίτον είναι ο φίλος μου κ. Τίτος Φάνος περιλαμβανόμενος, εάν υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι δεν δύνανται να κάμουν τον λογαριασμόν ορθώς όταν εις .....στιγμήν δύνανται να ρίξουν μίαν ματιάν εις αυτούς τους λογαριασμούς και ο ίδιος να δυνηθή να παρακολουθήση ότι γίνεται αδικία εις βάρος της κοινότητός μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα εισέλθω εις το θέμα του εάν γίνεται αδικία ή όχι εις βάρος οιασδήποτε κοινότητος. Παρηκολούθησα την αγόρευσιν του εντίμου Βουλευτού κ. Νεπήλ, ο οποίος ανεφέρθη εις το θέμα της δυσμενούς διακρίσεως, ειπών ότι η Τουρκική

κοινότης δεν παίρνει εκείνο το οποίον πρέπει να πάρη. Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι ο κ. Νεπήλ δεν είπε τι έπρεπε να πάρη η Τουρκική κοινότης, δεν έδωσε κανένα συγκεκριμένον στοιχείον πόσα τοις εκατόν επί του Προϋπολογισμού αυτού πηγαίνει εις την Τουρκικήν κοινότητα. Ήτο μέλος της Επιτροπής η οποία εμελέτησε τον Προϋπολογισμόν. Η Επιτροπή υπέβαλεν ομόφωνον εισήγησιν προς ψήφισιν του Προϋπολογισμού, και εάν ανέγνωσα καλώς την έκθεσιν δεν υπήρξεν επιφύλαξις επί του σημείου αυτού. Θα ασχοληθώ τώρα με το θέμα της αγγλιστί περιλήψεως των καταλόγων οι οποίοι εδόθησαν προς πληροφορίαν των εντίμων Βουλευτών οι οποίοι αποτελούν την Επιτροπήν. Ήτο καθήκον των δύο Επιτροπών ή των μελών των δύο Επιτροπών τα οποία είχαν την άποψιν ότι έπρεπε να γίνη αναλυτική έκθεσις του ποσού 592.000 λιρών να εξακριβώσουν τα ακόλουθα στοιχεία.

Πρώτον, εάν αι πληροφορίαι αι οποίαι εδόθησαν εις αυτούς από Υπουργούς ή Υπουργεία είχαν εγκριθή από το Υπουργικόν Συμβούλιον, διότι ασφαλώς δυνάμει του Συντάγματος ουδείς Υπουργός δύναται εξ ιδίας πρωτοβουλίας να αναλύση ποσά χωρίς να υπάρχη απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου. Πολύ δε ολιγώτερον δύναται η Βουλή εξ ιδίας πρωτοβουλίας να αναλύση ποσά.

Δεύτερον, εάν διεπίστωναν ότι η ανάλυσις των κονδυλίων ενεκρίθη από το Υπουργικόν Συμβούλιον να ετοιμάσουν ή να δώσουν εντολήν να ετοιμασθούν οι αναλυτικοί πίνακες τους οποίους ενέκριναν ως Επιτροπαί, να επισυνάψουν αυτούς εις τους πίνακας επί των εκθέσεων, ούτως ώστε να υπάρχη αυθεντικόν κείμενον το οποίον να δύναται η Βουλή να συμπεριλάβη εις την ανάλυσιν του ποσού αυτού. Εις την παρούσαν κατάστασιν γνωρίζομεν ότι εδόθησαν πληροφορίαι από διάφορα Υπουργεία. Δεν γνωρίζομεν εάν αι πληροφορίαι αυταί αι οποίαι αναλύουν κονδύλια του Προϋπολογισμού έχουν εγκριθή από το Υπουργικόν Συμβούλιον, ή κατά πόσον αντιπροσωπεύουν προσωπικάς εισηγητικάς απόψεις των Υπουργών προς το Υπουργικόν Συμβούλιον ή την Κυβέρνησιν. Ούτε υπάρχει ενώπιον της Βουλής αυθεντικόν κείμενον το οποίον συνεζήτησαν αι Επιτροπαί και επί του οποίου κατέληξαν εις συμφωνίαν, ούτως ώστε να δύνανται οι έντιμοι Βουλευταί να ψηφίσουν ή να επιτρέψουν να διεξαχθή συζήτησις ή να μπορέση να διεξαχθή συζήτησις επί δεδομένων.

Έχω την πληροφορίαν ότι δι' ωρισμένα έργα τα οποία υπάγονται εις ένα εκ των καταλόγων οι οποίοι υπεβλήθησαν υπήρξεν απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου. Αλλά δι' άλλα έργα δεν υπάρχει απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου, τα δε στοιχεία τα οποία περιέχονται εις τους πίνακας είναι εκείνα τα οποία θα υποβάλουν προς έγκρισιν οι Υπουργοί εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Εν όψει των δύο αυτών γεγονότων δεν νομίζω ότι μπορεί η Βουλή να συμπεριλάβη πίνακας πληροφοριακής φύσεως οι οποίοι δεν έχουν εγκριθή από το Υπουργικόν Συμβούλιον.

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

Ν. ΝΑΠΗ:

Ζητώ συγγνώμην διότι είμαι υποχρεωμένος να δώσω απάντησιν εις τον Πρόεδρον. Αλλ' εν πρώτοις κατά τας εργασίας της Επιτροπής απεφασίσθη όπως ο κατάλογος περιληφθή εις τον Προϋπολογισμόν. Εάν ό,τι λέγω δεν είναι γεγονός, οι Έντιμοι Συνάδελφοι με επί κεφαλής τους Προέδρους των αρμοδίων Επιτροπών δύνανται να ισχυρισθούν εδώ το αντίθετον.

Δεύτερον, κατά την συζήτησιν αυτού του θέματος ο φίλος μου κ. Μπουρχάν και εγώ ενέστημεν διά τον λόγον ότι αδικείται η Τουρκική Κοινότης. Εάν δεν κατεχωρήθη εις τα πρακτικά, δεν πταίομεν ημείς και επιφυλάττομεν το δικαίωμά μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον ομιλητήν, αλλά ως γνωστόν αι συζητήσεις των Επιτροπών δεν είναι γνωσταί. Εκείνο το οποίον η Βουλή δέχεται είναι την έκθεσιν των Επιτροπών. Όταν δε είπα ότι το θέμα αυτό δεν εμφανίζεται εις την έκθεσιν, η οποία αποτελείται από 16 σελίδας, εννοούσα ότι ουδεμία επιφύλαξις επί του θέματος αυτού εγένετο εις την έκθεσιν η οποία ομιλεί περί ομοφώνου εισηγήσεως περί ψηφίσεως του Προϋπολογισμού, εκτός του κ. Τζιρκώτη, ο οποίος διεφύλαξε την θέσιν του.

Εν πάση περιπτώσει, το πρώτον θέμα δεν το εξετάζω· όπως είναι εντός της εκθέσεως και πάλιν ουδεμία περιέχεται εισήγησις, εάν ορθώς αντελήφθην την έκθεσιν περί ενσωματώσεως των αναλυτικών καταλόγων, και εν πάση περιπτώσει εάν περιείχετο τοιαύτη εισήγησις χωρίς οι αναλυτικοί αυτοί κατάλογοι να εγκριθούν από το Υπουργικόν Συμβούλιον δεν μπορούν να συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν, διότι ουδείς Υπουργός δύναται να κάμη Προϋπολογισμόν. Το μόνον δικαίωμα αυτού είναι να καταθέση τα στοιχεία, τας εισηγήσεις του, εις το Υπουργικόν Συμβούλιον το οποίον εγκρίνει τον Προϋπολογισμόν. Επομένως και συνταγματικώς φοβούμαι ότι εφ' όσον τα έργα αυτά δεν ενεκρίθησαν από το Υπουργικόν Συμβούλιον δεν μπορούν να ενσωματωθούν.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Σεις γνωρίζετε καλύτερον παντός άλλου πως η Έκθεσις έλαβε την τελικήν της μορφήν. Συμφώνως προς μίαν συμφωνίαν, η οποία επετεύχθη κατά τας εργασίας των Επιτροπών, εις την Έκθεσίν των θα έπρεπε να αναφέρεται ότι υποβάλλεται εισήγησις κατά πλειοψηφίαν. Αύτη δε η Έκθεσις φυσικά λόγω, ως είπομεν, του ότι το πράγμα κατέστη επείγον, εδόθη εις τον μεταφραστήν την τελευταίαν στιγμήν. Κατ' αυτόν τον τρόπον ενεκρίθη παμψηφεί. Θέλω να είπω αμφότεροι πρέπει να χρησιμοποιούμεν αυτό το πράγμα καλή τη πίστει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι Συνάδελφοι. Δυστυχώς έχει ανακύψει εν πολύ σημαντικόν ζήτημα. Αντιμετωπίζομεν μίαν σοβαράν πραγματικότητα. Ο χρόνος των Επιτροπών και των εις αυτάς εργαζομένων συναδέλφων επί εβδομάδας ηναλώθη εις την συλλογήν ανεπισήμων πληροφοριών άνευ αξίας. Βάσει δε αυτών των πληροφοριών, τας οποίας συνέλεξαν, αύται εισηγούνται εις την Βουλήν όπως εγκρίνη ωρισμένον πράγμα. Δηλαδή, αι Επιτροπαί απατώνται και προσπαθούν εν αγνοία των να μας παραπλανήσουν. Πολλοί συνάδελφοι ωμίλησαν επί λεπτομερειών και είπον ότι η τάδε επαρχία αδικείται και η δείνα λαμβάνει περισσότερα. Φαντάζομαι ότι οι ισχυρισμοί των αυτοί εστηρίζοντο, έστω και μερικώς, εις τας πληροφορίας, τας οποίας έλαβον αυταί αι Επιτροπαί. Τώρα δε η κατάστασις, την οποίαν αντιμετωπίζομεν, έχει ως εξής:

Δι' υδατοπρομήθειαν χωρίων τόσα χρήματα και διά χωριτικάς οδούς τόσα. Δεν είναι καθόλου γνωστόν ποίοι δρόμοι θα κατασκευασθούν και εις ποία χωρία θα προμηθευθή ύδωρ. Εάν αυτή είναι η κατάστασις, επιτρέψατέ μου να είπω ότι εργαζόμεθα εις τα τυφλά. Αν ούτως είχε το πράγμα, επεκτείνοντες την αρχήν αυτήν ολίγον περαιτέρω θα εδεχόμεθα και θα ενεκρίναμεν με ένα αριθμόν ένα Προϋπολογισμόν £11,5 εκατομμυρίων. Διότι, άλλωστε, η σημασία του εις χείρας μας Προϋπολογισμού συνίσταται εις την κατανομήν κονδυλίων μεταξύ έργων ταξινομουμένων κατ' αξίαν. Ενώ, διά να ίδωμεν κατά πόσον τα δι' οιονδήποτε σκοπόν προοριζόμενα χρήματα διετέθησαν ορθώς και διά να δύναται η Βουλή να εργάζεται ενσυνειδήτως και διά να είναι δυνατόν η εργασία αυτή την οποίαν κάνει, να τους δεσμεύη ότι θα εφαρμόσουν αυτόν τον νόμον ή αυτόν τον Προϋπολογισμόν, είναι ανάγκη να δεικνύωμεν τους σκοπούς δαπάνης παντός κονδυλίου, το οποίον παραχωρείται. Από αυτής της απόψεως δεν πρέπει να εμπιστευώμεθα πολύ τας εκθέσεις των Επιτροπών. Αύται έλαβον ως άτομα πληροφορίας από άτομα, βάσει δε αυτών των πληροφοριών ημείς επιθυμούμεν να κάμωμεν σοβαράν εργασίαν. Ελπίζω η λυπηρά αυτή κατάστασις να διορθωθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα είχα να κάμω δύο σχόλια επί της αγορεύσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Το έν αναφέρεται εις το ότι εμπαίζονται αι Επιτροπαί ή μας εμπαίζουν.

Κατόπιν ιδικής μου εισηγήσεως εξησφαλίσθη από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ο κατάλογος των χωρίων εις τα οποία επρόκειτο να γίνουν αρδευτικά έργα βάσει του υπό συζήτησιν άρθρου του Κεφαλαίου. Ο κατάλογος αυτός εδόθη εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού και Νομικών προτού εγκριθή από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Το Υπουργικόν Συμβούλιον εις τας 8.2.1962 ενέκρινε τον κατάλογον αυτόν, με επληροφόρησε περί του γεγονότος προσωπικώς, επεσκέφθην και πάλιν εις συνεδρίασιν τας δύο Επιτροπάς, τους επληροφόρησα ότι ο κατάλογος αυτός ενεκρίθη από το Υπουργικόν Συμβούλιον και ότι ηδύνατο τώρα να συμπεριληφθή εντός του Προϋπολογισμού. Εξήγησα και πάλιν εις αυτούς την διαφοράν των έργων τα οποία ενεκρίθησαν από το Υπουργικόν Συμβούλιον και τα οποία μπορούν να συμπεριληφθούν, και των έργων διά τα οποία υπάρχουν απλώς μη εγκεκριμέναι πληροφορίαι, και υπέδειξα εις αυτούς ότι εις περίπτωσιν που θα ήθελαν να έχουν εγκεκριμένας πληροφορίας ή μόνη οδός θα ήτο η μη ψήφισις του ποσού μέχρις ότου δοθούν πληροφορίαι. Είναι πιθανόν μερικοί εκ των Βουλευτών, οι οποίοι δεν παρηκολούθουν όλας τας συνεδρίας να μην άκουσαν ή έδωσαν προσοχήν εις αυτάς τας εισηγήσεις. Εν τούτοις, όσον αφορά το υπό συζήτησιν ποσόν των 592.000 λιρών υπάρχει αναλυτικός πίναξ, ο οποίος ενεκρίθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και είναι δυνατόν ο πίναξ αυτός να συμπεριληφθή εις τον Προϋπολογισμόν. Διά τα άλλα όμως θέματα δεν υπάρχει ακόμη απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου και επομένως δεν είναι δυνατόν η Βουλή να συμπεριλάβη τους πληροφοριακούς πίνακας οι οποίοι εδόθησαν εις την Βουλήν.

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Θα προτείνω, αξιότιμε κ. Πρόεδρε, και αυτών των συμπερίληψιν με την σκέψιν ότι μετά την συμπερίληψιν του καταλόγου εις τον Προϋπολογισμόν το Υπουργικόν Συμβούλιον θεωρείται δεσμευμένον δι' αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς η πράξις θα είναι αντισυνταγματική, θα προχωρήσωμεν με την ψήφισιν των υπολοίπων κονδυλίων, διά δε το θέμα της περιλήψεως του υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εγκριθέντος πίνακος, νομίζω ότι η Βουλή δύναται να αποφασίση, εφ' όσον ήδη ενεκρίθη ο πίναξ υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, ότι μπορεί να συμπεριληφθή εις τον Προϋπολογισμόν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εάν βεβαίως ο πίναξ ενεκρίθη, δεν υπάρχει ουδεμία ένστασις να περιληφθή. Ίσως να είμαι λανθασμένος, αλλ' έχω την εντύπωσιν ότι ο πίναξ ο οποίος εδόθη αποτελεί απλώς πίνακα δοθέντα υπό του Υπουργείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορώ να σας διαβεβαιώσω επί τούτου· ο πρώτος πίναξ ο οποίος εδόθη ήτο πίναξ υπό του Υπουργείου. Όταν επληροφορήθην το θέμα αυτό επεκοινώνησα με την Εκτελεστικήν Εξουσίαν η οποία μόλις ενεκρίθη ο πίναξ με επληροφόρησε περί τούτου μέσω των Γραμματέων των, επισήμως, και επληροφόρησε περί τούτου τας αρμοδίους Επιτροπάς. Επομένως αποφασίζεται όπως ο αναλυτικός πίναξ ο οποίος ενεκρίθη εις τας 8.2.1962 υπό του Υπουργικού Συμβουλίου συμπεριληφθή εις τον Προϋπολογισμόν.

Δ1—15.

Υπάρχουν παρατηρήσεις; Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Βεβαίως δι' εκείνους οι οποίοι δεν υπήρξαν μέλη των Επιτροπών θα ήτο δίκαιον εάν εδίδετο η ευκαιρία να μελετήσουν τους καταλόγους αυτούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήτο η μεγαλυτέρα μου ευχαρίστησις να δώσω την ευκαιρίαν, δεδομένου όμως του γεγονότος ότι δεν δύναται να αλλαγή ποσόν από το ένα εις το άλλον, εκτός εάν η Βουλή σκοπεύη να διαγράψη ωρισμένα έργα, δεν θα υπήρχε λόγος να καταναλώσωμεν χρόνον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Την εισήγησίν μου αυτήν, κ. Πρόεδρε, την συνδυάζω με πρότασιν όπως αι εργασίαι της Βουλής διακοπούν, δεδομένου ότι αντιλαμβάνομαι ότι θα υπάρξη περαιτέρω συζήτησις επί άλλων κονδυλίων. Και ήδη εργαζόμεθα από της 10ης πρωϊνής ώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Φέρω ένστασιν εις το να διακοπούν αι εργασίαι της Βουλής, έντιμε κ. Πρόεδρε. Πολλάκις έχομεν μείνει μέχρι της πρωΐας και δεν υπάρχει λόγος διά μίαν έως δύο ώρας ακόμη εργασίας να επανέλθωμεν αύριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ο έντιμος κ. Τζιρκώτης δεδομένου ότι απέχει δεν έχει ούτε να σκεφθή ούτε να συζητήση. Επομένως εάν εξακολουθήσωμεν ή όχι δι' εκείνον θα είναι το ίδιον. Αλλά οι άλλοι υποτίθεται ότι διά να περάσωμεν ένα προϋπολογισμόν πρέπει να σκεφθώμεν, διότι πρόκειται περί σοβαρού ζητήματος και πρέπει να λάβωμεν υπ' όψιν ότι υπάρχουν και ωρισμένοι οι οποίοι είναι μεγάλοι εις την ηλικίαν και πόσας ώρας θα βαστάξουν. Είναι 15 1/2 ώραι μέχρι τώρα. Λοιπόν, προτείνω να αναβληθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεν πρόκειται να ομιλήσω επί του κατά πόσον πρέπει να συνεχισθούν ή όχι αι εργασίαι της Βουλής. Πιστεύω μόνον ότι εις την Βουλήν δημιουργείται κάποια παρανόησις όσον αφορά διατάξεις του Συντάγματος αναφερομένας εις τον Προϋπολογισμόν.

Εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως, ο οποίος υπεβλήθη από το Υπουργικόν Συμβούλιον εις την Βουλήν, έχει χορηγηθή κονδύλιον £592.000 διά την υδατοπρομήθειαν χωρίων. Αναμφιβόλως, διά να καταλήξουν εις αυτό το ποσόν, υπήρχεν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον κάποιος αναλυτικός πίναξ, ο οποίος δυνατόν να μη συμπεριελήφθη εις τον Προϋπολογισμόν ή δυνατόν να μην απεστάλη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εις την Βουλήν αναλυτικός πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά να μη μακρηγορώμεν, επειδή έχω εξηγήσει ότι ο κατάλογος υπάρχει, ενεκρίθη εις τας 8.2.1962 από το Υπουργικόν Συμβούλιον, η Βουλή απεφάσισεν όπως ενσωματώση τον κατάλογον αυτόν εις το κείμενον του νόμου.

Α.Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Αυτό είναι υποκειμενικόν. Θα ήθελα να δώσω εξηγήσεις όσον αφορά μίαν πλέον αντικειμενικήν διάταξιν. Όταν εις οιονδήποτε Κεφάλαιον παραχωρηθή ωρισμένον ποσόν, η Βουλή δεν δύναται να το αυξήση. Επί παραδείγματι, αύτη δεν δύναται να αυξήση το ποσόν £592.000 εις £592.005. Δύναται, εν τούτοις, να το ελαττώση και συγχρόνως να συντάξη αναλυτικόν πίνακα, ο οποίος θα δεικνύη τους σκοπούς δαπάνης του ποσού αυτού, νομίζω δε ότι δεν είναι δυνατόν να τίθεται ζήτημα να εγκριθή ή όχι από το Υπουργικόν Συμβούλιον η εργασία αυτή, η οποία ευρίσκεται εντός των αρμοδιοτήτων της Βουλής. Ενόσω η Βουλή μένει εντός των ορίων του παραχωρηθέντος ποσού και δεν το αυξάνει, είναι καθ' όλα

αρμοδία να καταρτίση αναλυτικόν πίνακα καθορίζοντα τους σκοπούς, διά τους οποίους θα δαπανηθή το ποσόν. Επομένως, οι εις χείρας μας πίνακες είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν αυτούσιοι εις τον Προϋπολογισμόν, διότι δεν υπερβαίνουν το παραχωρηθέν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου ποσόν· άλλωστε το Σύνταγμα διαλαμβάνει τοιαύτην πρόνοιαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιον Δ, 1—17.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Ποίον κεφάλαιον; Το Δ2 ή το Δ3;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι το Κεφάλαιον Δ, 1—8.

Κεφάλαιον Δ, 1—8 υπάρχουν παρατηρήσεις;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Αυτά εψηφίσθησαν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιον Δ, 1—15.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Οπωσδήποτε θα είναι το Δ2 από το 1—15, διότι το Δ 1—8 έχει ψηφισθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιον Δ2, 1—15.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως το ποσόν των 592.000 λιρών γίνη «daggered».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε όπως γίνη «daggered» διά ποίον λόγον;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επειδή υπάρχει κάποια σύγχυσις κατά πόσον οι κατάλογοι οι οποίοι εδόθησαν είναι κατάλογοι εγκεκριμένοι, επειδή εδόθησαν πολλοί κατάλογοι, διά να υπάρχη εξασφάλισις ότι υπάρχει έγκρισις του Υπουργικού Συμβουλίου· εισηγούμαι όπως προστεθή ο σταυρός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Δεν εδόθησαν διάφοροι κατάλογοι. Εδόθη είς κατάλογος. Όπως δε είπετε, ενεκρίθη και αυτός υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Υπ' αυτάς τας συνθήκας το ορθότερον είναι να γίνη αποδεκτός αυτός ο κατάλογος ως Πρόσθετος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψω δι' ημίσειαν ώραν και θα εξακριβωθή εάν ενεκρίθη ο κατάλογος τον οποίον έχομεν ενώπιόν μας.

Η Βουλή διακόπτει δι' ημίσειαν ώραν.

('Ωρα διακοπής 1.40 μετά μεσονύκτιον)

('Ωρα ενάρξεως 2.00 μετά μεσονύκτιον)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή δεν είναι δυνατόν να εξακριβωθή, λόγω του προχεχωρημένου της ώρας, κατά πόσον ο αναλυτικός πίναξ διά το ποσόν των 592.000 λιρών ενεκρίθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, η Βουλή θα αναβάλη την περαιτέρω συζήτησιν του Προϋπολογισμού μέχρι της 5ης απογευματινής ώρας της σήμερον.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 5ης απογευματινής της σήμερον.

('Ωρα διακοπής 2.01 μετά μεσονύκτιον)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 27ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 6.00 μ.μ.)

Παρόντες:

Έλληνες 28, Τούρκοι 6, Σύνολον 34.

Απόντες:

Έλληνες 6, Τούρκοι 9, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την ψήφισιν του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και Αναπτύξεως. Ευρισκόμεθα εις το στάδιον της δευτέρας αναγνώσεως. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προχωρήσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντιλαμβάνομαι, κ. Πρόεδρε, ότι χθες ανεγνώσθη ο Πρώτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη και εψηφίσθη το Δ1.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1. Επιτροπή Οικονομικού Προγραμματισμού. Δ1 μέχρι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ2 Ανάπτυξις Υδάτων. Ηγέρθη ζήτημα διά το ποσόν των £592.000· το εγγραφέν θέμα έχει ως ακολούθως:

Κατά πόσον το ποσόν των £592.000, Δ2, 10, θα έπρεπε να εγκριθή, και κατά πόσον θα έπρεπε να επισυναφθούν οι αναλυτικοί πίνακες της δαπάνης του ποσού των £592.000. Η Βουλή ανέβαλε την συζήτησιν του θέματος διά να εξακριβώση κατά πόσον οι πίνακες οι οποίοι κατετέθησαν εις την Επιτροπήν Οικονομικών και Προϋπολογισμού ήσαν εγκεκριμένοι πίνακες υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Επί του θέματος αυτού έχω να πληροφορήσω την Βουλήν τα ακόλουθα: Οι πίνακες οι οποίοι υπεβλήθησαν εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού και Οικονομικών ήσαν πίνακες οι οποίοι κατηρτίσθησαν υπό της Επιτροπής Προγραμματισμού, οι οποίοι πίνακες δεν έχουν εγκριθή εισέτι υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Οι εγκριθέντες πίνακες υπό του Υπουργικού Συμβουλίου δεν αναφέρονται εις το Κεφάλαιον Δ2, 10, αλλά εις το Κεφάλαιον Δ2, 11 μέχρι 14 και 15. Το προβλεπόμενον ποσόν δαπάνης εκ £527.000 δεν έχει σχέσιν με το προβλεπόμενον ποσόν δαπάνης εκ £592.000, το δε ποσόν £527.000 το οποίον αναφέρεται εις το Κεφάλαιον Δ2, 10 μέχρι 14 και 15 συμπληρούται ως ακολούθως: £117.000 από τον Προϋπολογισμόν, £160.000 από τους Δανειστικούς Επιτρόπους, £250.000 από την Αμερικανικήν βοήθειαν. Επομένως η θέσις του ζητήματος είναι ότι διά το ποσόν των 592.000 λιρών δεν υπάρχουν αναλυτικοί πίνακες εγκριθέντες υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, και επομένως οι πίνακες αυτοί δεν δύνανται να συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν. Υπό τας παρούσας συνθήκας η Βουλή μπορεί να πράξη τα εξής:

Πρώτον, να μην εγκρίνη την δαπάνην £592.000 και να ζητήση όπως κατατεθή Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός, ο οποίος να αναλύη την δαπάνην, δηλαδή να ονομάζη ποία έργα θα γίνουν και τι ποσόν θα εξοδευθή διά το κάθε έργον, δεύτερον, να εγκρίνη το ποσόν των £592.000 και να αφήση την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να αποφασίση πώς θα δαπανηθή το ποσόν αυτό, το οποίον σημαίνει εξουσιοδότησιν υπό της Βουλής της Εκτελεστικής Εξουσίας· τρίτον, να ψηφίση το εν λόγω ποσόν μετά ενός σταυρού (+), το οποίον σημαίνει ότι δεν δύναται να γίνη δαπάνη προτού το Υπουργικόν Συμβούλιον αποφασίση πώς θα διατεθούν τα χρήματα· τέταρτον, να αποφασίση το ποσόν, να εγκρίνη την δαπάνην £592.000, με δύο σταυρούς (++), το οποίον θα σημαίνη ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν θα δύναται να προβή εις δαπάνην προτού καταθέση ενώπιον της Βουλής πίνακας των έργων τα οποία θα εκτελεσθούν, και προτού η Βουλή εγκρίνη τους πίνακας.

Αυτά, έντιμοι κύριοι Βουλευταί, είναι τα τέσσαρα διαβήματα μεταξύ των οποίων πρέπει να εκλέξητε.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε,

Εν πρώτοις, το γεγονός ότι λεπτομέρειαι ενός Προϋπολογισμού υποβληθέντος υπό του Υπουργικού Συμβουλίου δεν ενεκρίθησαν προηγουμένως υπό τούτου έχει αναμφιβόλως παρεμποδίσει την ομαλήν διεξαγωγήν των εργασιών της Βουλής μας, τούτο δε από της απόψεως αυτής είναι λυπηρόν.

Φυσικά, είναι ανάγκη να εκλέξωμεν μεταξύ των ενώπιόν μας ευρισκομένων διαζευκτικών λύσεων. Κατά την γνώμην μου, η καλυτέρα λύσις είναι να μη πραγματοποιηθή εν προκειμένω οιαδήποτε δαπάνη εφ' όσον και το Υπουργικόν Συμβούλιον δεν έχει εγκρίνει τας λεπτομερείας αυτού του άρθρου· δι' αυτόν τον λόγον φρονώ ότι δεν πρέπει να το εγκρίνωμεν, να περιμένωμεν δε μέχρις ότου το Υπουργικόν Συμβούλιον αποφασίση επί των λεπτομερειών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε,

Αναφερόμενος εις το κονδύλιον Δ2, 10, όπως έχει σταλή από το Υπουργικόν Συμβούλιον, το ποσόν των £592.000 έχει αποφασισθή, αλλά δεν είχεν αποφασισθή πώς θα εξοδευθή, δι' αυτό εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, αφού εξετάση τας λίστας τας οποίας έχουν διά την διάθεσιν των χρημάτων αυτών, να δύναται να το εξοδεύση· διότι εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον είχεν πάρει απόφασιν και μας έστελλε αυτήν την λίσταν εγκεκριμένην, ημείς ως Βουλή δεν θα μπορούσαμεν να την αλλοιώσωμεν, παρά το μόνον το οποίον θα ημπορούσαμεν να κάνωμεν ήτο να απαλείψωμεν ωρισμένα χωρία από του να έχουν την ευκαιρίαν να επωφεληθούν των ποσών αυτών, πράγμα το οποίον αμφιβάλλω εάν θα έκαμνεν η Βουλή.

Δι' αυτούς τους λόγους προτείνω όπως εις το κονδύλιον αυτό μπη σταυρός και να αφεθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον να αποφασίση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Δεν θα συμμερισθώ την νομικήν άποψιν του εντίμου κ. Σαββίδη, διότι, χωρίς αμφιβολίαν, το σημείον το οποίον ούτος υπέβαλεν από νομικής πλευράς, στηρίζεται επί εσφαλμένης αντιλήψεως. Μόνον τους σκοπούς, οι οποίοι εξετάζονται εις τους Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς, δεν έχομεν την εξουσίαν να μεταβάλωμεν. Η νομοθεσία, η οποία συζητείται σήμερον, είναι Προϋπολογισμός. Η Βουλή μας έχει εξουσίαν να αλλάξη κατά το δοκούν τους σκοπούς, διά τους οποίους θα εξοδευθή το εν λόγω ποσόν υπό τον όρον ότι δεν θα το αυξήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι θα ήτο σκόπιμος η συζήτησις, και λέγω τούτο, διά να παρεμποδίσω περαιτέρω συζήτησιν, κατά πόσον δικαιούται η Βουλή εις τον Προϋπολογισμόν να αλλάξη τους σκοπούς των κονδυλίων και κατά πόσον δεν δικαιούται να πράξη τούτο εις τας περιπτώσεις Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού. Το ζήτημα συζητείται, και εις τας περιπτώσεις του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού υπάρχει πρόνοια εις το Σύνταγμα ότι η Βουλή δεν δικαιούται να αλλάξη τους σκοπούς των κονδυλίων. Δεν υπάρχει παρομοίας φύσεως πρόνοια διά τον Προϋπολογισμόν, αλλά διά της

ερμηνεύσεως του νόμου είναι δυνατόν να οδηγηθή τις εις το πιθανόν συμπέρασμα ότι ούτε εις τον Προϋπολογισμόν δεν δύναται να το πράξη τούτο, είναι θέμα το οποίον κάποτε θα λύση το Συνταγματικόν Δικαστήριον και όχι η Βουλή. Υπάρχουν πιθανότητες και διά τας δύο απόψεις.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Λέγετε «δεν θέλω να ανοίξω συζήτησιν» και, όμως, με την δήλωσίν σας προκαλείτε εις συζήτησιν. Αλλά, παρ' όλον τούτο, δεν θα εισέλθω εις συζήτησιν· θα αρκεσθώ μόνον να δηλώσω ότι δεν συμμερίζομαι τα όσα είπετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν το να εκφράση τις άποψιν επί του Συντάγματος η οποία διαφέρει από τας απόψεις του εντίμου κυρίου Χαλήτ Αλή Ριζά, είναι πρόκλησις διά συζήτησιν, τότε πιθανόν. Ο κ. Χαλήτ με απολυτότητα, την οποία ούτε ο πλέον διακεκριμένος δικηγόρος δεν θα έπρεπε να έχη, εξέφρασε την άποψιν ότι εις τον Προϋπολογισμόν δυνάμεθα να αλλοιώσωμεν τους σκοπούς. Εγώ προσωπικώς, με λιτότητα, διότι δεν υπερηφανεύομαι διά τας νομικάς μου γνώσεις, εξέφρασα την άποψιν ότι πιθανόν να υπάρχουν δύο ερμηνείαι. Πιθανόν η ερμηνεία του κ. Χαλήτ να είναι ορθή, πιθανόν η άλλη ερμηνεία να είναι ορθή. Επομένως δεν ήνοιξα θέμα διά συζήτησιν· δεν εδέχθην καμμίαν εισήγησιν περί ερμηνείας του Συντάγματος ως την ορθήν εισήγησιν. Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Τουλάχιστον εξ όσων αντελήφθην από όσα ήκουσα, επιπροσθέτως προς το ότι είπετε ότι δυνατόν να υπάρχουν δύο ερμηνείαι, εδηλώσατε ότι τούτο δεν είναι δυνατόν. Δυνατόν να το έχω αντιληφθή εσφαλμένως.

Δεν θα αναφερθώ εις το θέμα το αφορών την δικηγορικήν μου ιδιότητα, διότι το προσωπικόν μου επάγγελμα δεν ενδιαφέρει την Βουλήν. Ως δε το αντιλαμβάνομαι εγώ, το να δηλώσω ότι δεν συμμερίζομαι την άποψιν του Προέδρου, την οποίαν αντελήφθην, προεκλήθη από το ότι ο Πρόεδρος της Βουλής προέβη εις αυτήν την δήλωσιν υπό την ιδιότητά του ως Προέδρου του Σώματος. Αλλ' εάν η δήλωσις ήτο απλώς περί του ότι είναι δυνατόν να υπάρχουν δύο ερμηνείαι, απλώς λέγω, και εάν η δήλωσις του Προέδρου της Βουλής αυτό το νόημα είχε, είναι περιττόν να συνεχισθή κατ' αυτόν τον τρόπον η συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να διαβεβαιώσω τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ότι εις το νομικόν του επάγγελμα δεν ανεφέρθην· απλώς είπα ότι ως δικηγόρος ωμίλησεν «in an absolute manner», πράγμα το οποίον θα εφόβιζε και τον πλέον μεγάλον δικηγόρον. Εγώ είπα ότι πιθανόν να υπάρχουν δύο ερμηνείαι και περιώρισα το θέμα εις αυτό.

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Επειδή ως μέλος της Βουλής — ας αφήσωμεν κατά μέρος το ότι είμαι νομικός — με ενδιαφέρει πολύ το σημείον, το οποίον ηγέρθη κατά την διάρκειαν της συζητήσεως του Προϋπολογισμού και το οποίον, αν και επεζητήθη όπως μη συζητηθή, προεκάλεσεν έστω και μικράν συζήτησιν, αισθάνομαι την ανάγκην να αναφερθώ εις ωρισμένα σημεία. Το θέμα της συζητήσεως διαμορφούται ως θέμα περί του κατά πόσον οι σκοποί ενός κονδυλίου τεθέντος εις τον Προϋπολογισμόν δύνανται, ή όχι να μεταβληθούν υπό της Βουλής, ενώ κατά την γνώμην μου, το θέμα, με το οποίον ασχολούμεθα, δεν είναι το της τροποποιήσεως των σκοπών ενός κονδυλίου. Δηλαδή, δεν ζητείται όπως με κονδύλιον τεθέν εις τον Προϋπολογισμόν διά την εξασφάλισιν της υδρεύσεως εις χωρία κατασκευασθούν νοσοκομεία διά χωρία. Κατ' ουσίαν θέμα της συζητήσεως είναι το του καθορισμού των τομέων πραγματοποιήσεως δαπανών εξ ενός κονδυλίου £592.000, το οποίον ήλθεν, αφού ενεκρίθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου διά σκοπούς υδρεύσεως χωρίων, υπό τον όρον ότι οι σκοποί ούτοι θα παραμείνουν αναλλοίωτοι. Δηλαδή, είναι ζήτημα πραγματοποιήσεως δαπάνης δι' ονομαστικώς καθωρισμένα χωρία ή δι' άλλα χωρία κατόπιν τροποποιήσεως του ονομαστικού καταλόγου, πάντοτε εντός των πλαισίων του αυτού ποσού χρημάτων. Η διατυπωθείσα δε άποψις είναι ότι η εξουσία τροποποιήσεως ή μη των καταλόγων των χωρίων, διά τα οποία θα παραχωρηθή το κονδύλιον τούτο, εμπίπτει εντός των αρμοδιοτήτων της Βουλής, αυτό δε δεν ενέχει την έννοιαν τροποποιήσεως του σκοπού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν δύο εισηγήσεις εις το παρόν στάδιον.

Η μία εισήγησις είναι η τροποποιητική εισήγησις, του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, όπως η δαπάνη εκ £592.000 εις το Κεφάλαιον Δ2, 10 μη εγκριθή, με τον σκοπόν όπως η Εκτελεστική Εξουσία αργότερον υποβάλη Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται με 6 ψήφους υπέρ, 23 ψήφους κατά.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδεμία.

Η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Σαββίδη είναι όπως το ποσόν των £592.000 εγκριθή μετά σταυρού, το οποίον σημαίνει ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν δύναται να προβή εις δαπάνην προτού αποφασίση το Υπουργικόν Συμβούλιον ως σύνολον.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται διά 23 ψήφων υπέρ, 6 κατά. Αποχαί δεν υπάρχουν.

Υπάρχει αντίρρησις..... Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να συνεχίσουν με την.....

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Καθ' α' αντιλαμβάνομαι εκ της δηλώσεώς σας, εν σχέσει με το Κεφάλαιον Δ2 υπάρχουν ωρισμένοι κατάλογοι, τους οποίους ενέκρινε το Υπουργικόν Συμβούλιον. Εάν δεν αντελήφθην εσφαλμένως και αφορούν ούτοι το Κεφάλαιον Δ2,

ελπίζω ότι δεν θα υπάρχη ένστασις όπως τουλάχιστον ούτοι προστεθούν εις τον Προϋπολογισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναφέρονται εις το Κεφάλαιον Δ2, 11, 12, 13, 14 και 15. Όπως εξήγησα εις την Βουλήν οι πίνακες αυτοί έχουν εγκριθή υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, το δε ποσόν το οποίον θα διατεθή από τον Προϋπολογισμόν είναι £117.000, από τους Δανειστικούς Επιτρόπους £160.000, και από την Αμερικανικήν βοήθειαν £250.000. Εις τον κατάλογον αυτόν είναι φανερόν ότι περιέχονται έργα διά τα οποία υπάρχουν σχέδια συνεισφοράς και εκ μέρους των χωρίων. Εγείρεται επομένως το θέμα εάν οι πίνακες ενσωματωθούν εις τον Προϋπολογισμόν και εάν τα χωρία δεν είναι έτοιμα να συνεισφέρουν πρέπει να αναφέρω αυτό το θέμα προς κατατόπισιν των Βουλευτών.

Υπάρχουν απόψεις επί του θέματος;

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ίσως έν μόνον σημείον να μη έχω δυνηθή να αντιληφθώ καλώς. Οι κατάλογοι ούτοι ενεκρίθησαν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, χωρίς αμφιβολίαν δε η πράξις της εγκρίσεως δεν χρειάζεται να υποβληθή προς ενημέρωσιν των μελών της Βουλής. Δηλαδή, προ της εγκρίσεώς του, ήτο κάλλιστα δυνατόν να αποσταλή είς κατάλογος απλώς δι' ενημέρωσιν των μελών της Βουλής. Εφ' όσον οι κατάλογοι έχουν εγκριθή, σκοπός των δεν είναι να ενημερωθούν τα μέλη της Βουλής. Σκοπός των είναι να εκτελεσθούν έργα συμφώνως προς αυτούς, συνεπώς δε, τουλάχιστον, δεν είναι ανάγκη να θεωρή κανείς ως κακόν το να προστεθούν ούτοι εις τον Προϋπολογισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είχα πη ότι υπάρχει τίποτε εναντίον του να συμπεριληφθούν οι πίνακες εις τον Προϋπολογισμόν. Εκείνο το οποίον είχα παρατηρήσει είναι ότι προβλέπουν δι' έργα διά τα οποία θα υπάρχη συμμετοχή ή συνεισφορά από τα ίδια τα χωρία.

Υπάρχει εισήγησις όπως συμπεριληφθούν οι πίνακες;

Νομίζω ότι τουλάχιστον από νομοτεχνικής απόψεως, εάν αποφασίση η Βουλή να συμπεριλάβη τους πίνακας αυτούς, η ευκολωτέρα τροποποίησις θα ήτο όπως θέση την εξής πρόνοιαν «όπως τα ποσά διατεθούν συμφώνως της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας τάδε, αριθμός τάδε». Κατέχομεν τους πίνακες και εν πάση περιπτώσει η απόφασις είναι δημοσιευμένη. Καθαρώς από νομοτεχνικής απόψεως.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι ο εξής τρόπος δυνατόν να είναι καταλληλότερος. Αυτοί οι πίνακες να καταχωρηθούν εις το τέλος του Προϋπολογισμού ως «annex», ως παράρτημα· να αριθμηθούν, έναντι δε του σχετικού άρθρου να αναφέρεται ότι θα πραγματοποιηθή η δαπάνη ως εμφαίνεται εις το τάδε παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι από νομοτεχνικής απόψεως.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ομιλούμεν περί πινάκων τους οποίους δεν έχομεν υπ' όψιν μας, και καλούμεθα να ψηφίσωμεν επί κειμένων τα οποία δεν γνωρίζομεν. Τρίτον, καλούμεθα να ψηφίσωμεν ωρισμένα κονδύλια επί των οποίων άλλα πρόσωπα, είτε νομικά, είτε φυσικά, έχουν τον έλεγχον· ή εάν δεν έχουν τον έλεγχον τα πρόσωπα αυτά, άλλα πρόκειται να συνεισφέρουν διά την επίτευξιν των σκοπών των αναφερομένων εις τους πίνακας. Αναφέρομαι εις τους Δανειστικούς Επιτρόπους και την Αμερικανικήν βοήθειαν. Πρόκειται επίσης να ψηφίσωμεν κονδύλια διά τα οποία αι χωριτικαί αρχαί εις την Κύπρον έχουν τον τελευταίον λόγον εάν θα τα δεχθούν, και υπό ποίους όρους θα τα δεχθούν. Νομίζω ότι το θέμα αυτό πρέπει να αφεθή τελείως εις την κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου, διά την οποίαν κρίσιν και απόφασιν δεν νομίζω να έχωμεν παράπονα, εφ' όσον η πρότασις είναι να υιοθετήσωμεν αυτάς ταύτας τας αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, τας οποίας ήδη έλαβε χωρίς καμμίαν συγκατάθεσιν ή προτροπήν εκ μέρους μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Διερωτώμαι ποία θα είναι η χρησιμότης να βάλωμεν τους πίνακας αυτούς μέσα, εφ' όσον, εν πρώτοις, υπάρχουν και χρήματα τα οποία θα δοθούν από άλλους οργανισμούς, ως έχει αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης, αλλ' εκτός τούτου, εφ' όσον έχει ληφθή απόφασις από το Υπουργικόν Συμβούλιον δεν υπάρχει κανείς λόγος να ερχόμεθα να βάζωμεν τας λίστας, διότι δεν μπορούμεν να τας αλλάξωμεν. Εκτός εάν δεν έχωμεν εμπιστοσύνην εις το Υπουργείον εις το οποίον θα του ανατεθή να τα διαθέση, που δεν φαντάζομαι ότι θα είναι αυτή η περίπτωσις που εννοεί ο κ. Χαλήτ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Πολύ εκπλήττομαι. Οι έντιμοι κ.κ. Λέλλος Δημητριάδης και Σαββίδης προτιμούν να υπογράψουν μίαν επιταγήν εν λευκώ, αλλ' αποφεύγουν να υπογράψουν επιταγήν με το ποσόν αναγεγραμμένον επ' αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ πάντοτε αποφεύγω να υπογράψω τσεκ όταν υπάρχη αριθμός.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Το όλον θέμα έχει ως ακολούθως: Η Βουλή να εγκρίνη πού θα δαπανηθούν τα χρήματα, τα οποία αύτη εγκρίνει. Εάν η Βουλή δεν πρόκειται να πράττη τούτο, δεν θεωρείται, κατά την γνώμην μου, ότι εκτελεί το καθήκον της. Εις πίναξ, τον οποίον υποβάλλει το Υπουργικόν Συμβούλιον, δυνατόν να αξίζη να εγκριθή υπό της Βουλής, αλλά κατάλογος, ο οποίος θα τροποποιηθή εκ των υστέρων, δυνατόν να μη θεωρηθή, ότι αξίζει να εγκριθή. Διά τούτο ο όλος σκοπός είναι όπως η Εκτελεστική Εξουσία εξασφαλίζη την εξόδευσιν των κονδυλίων, τα οποία παρεχώρησεν η Βουλή, εις τους τόπους, τους οποίους η Βουλή απεδέχθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι το σφάλμα να μην συνεχίσω ψες. Βλέπω ότι υπάρχουν αρκετοί οι οποίοι έχουν ακόμη δύναμιν διά να αγορεύσουν.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης ο οποίος δεν ηγόρευσε χθες.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ηγόρευσαν 21 άλλοι εις τον τόπον μου· άλλωστε δεν θα μακρηγορήσω, απλούστατα, διά την κακήν συνήθειαν της υπογραφής των τσεκ χωρίς αριθμόν. Φαίνεται ότι αυτό αποτελεί κοινοβουλευτικήν ανάγκην, διότι και ο συνάδελφός μου ο ίδιος με εκατηγόρησεν δι' αυτό. Έχει υπογράψει και θα υπογράψη εις αυτόν τον Προϋπολογισμόν αρκετά τσεκ χωρίς αριθμούς εις κονδύλια άλλα, εκτός εκείνου διά το οποίον συζητούμεν τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν και εισήγησιν, η οποία πιθανόν να βοηθήση την Βουλήν να μη συζητήση περισσότερον το θέμα τούτο. Ως θέμα αρχής, προσωπικώς συμφωνώ ότι εις ένα Προϋπολογισμόν πρέπει να δίδωνται όλαι αι λεπτομέρειαι, και πρέπει όσον το δυνατόν αι λεπτο-

μέρειαι να ενσωματώνονται εις τον Προϋπολογισμόν. Εν τούτοις εις το παρόν θέμα υπάρχει ήδη ειλημμένη απόφασις της Εκτελεστικής Εξουσίας πώς θα διατεθή το ποσόν αυτό, η οποία απόφασις δεσμεύει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Δεύτερον, μόνον διά ποσόν £117.000 έχομεν το δικαίωμα να ελέγξωμεν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, διότι το ποσόν το οποίον δίδεται διά των Δανειστικών Επιτρόπων δεν υπόκειται εις τον έλεγχον της Βουλής. Πρόκειται περί δανείου και η Βουλή δεν ελέγχει τούτο. Επίσης το ποσόν των £250.000 το οποίον προέρχεται εκ της Αμερικανικής βοηθείας, τούτο δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος δύναται να διατεθή άνευ της εγκρίσεως της Βουλής υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Επομένως το μόνον ποσόν διά το οποίον θα εχρειάζετο έγκρισις από την Βουλήν είναι το ποσόν των £117.000· διά τα έργα αυτά ήδη υπάρχει απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία εδημοσιεύθη, και η οποία είναι γνωστή εις την Βουλήν, και διά τούτο θα εισηγούμην όπως μη συζητήσωμεν περαιτέρω το θέμα. Επαναλαμβάνω ότι το ποσόν των £117.000 υπόκειται εις την έγκρισιν της Βουλής. Το ποσόν των £160.000 προέρχεται εκ των Δανειστικών Επιτρόπων και δεν υπόκειται εις τον έλεγχον της Βουλής. Το ποσόν των £250.000 προέρχεται εκ της Αμερικανικής βοηθείας, διά την δαπάνην του οποίου δεν χρειάζεται έγκρισις της Βουλής. Δεδομένου ότι υπάρχει δημοσιευμένη η απόφασις της Εκτελεστικής Εξουσίας περί του πώς θα δαπανηθούν τα χρήματα αυτά, η ενσωμάτωσις των πινάκων εις τον Προϋπολογισμόν ουδέν προσφέρει.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Έν μόνον σημείον επιθυμώ να τονίσω, ότι, συμφώνως προς το Σύνταγμα, τα χρήματα, ανεξαρτήτως του πόθεν λαμβάνονται, είτε πρόκειται περί Αμερικανικής, είτε πρόκειται περί Ρωσικής βοηθείας, κατατίθενται εις το Πάγιον Ταμείον της Δημοκρατίας, από όπου δαπανώνται μέσω Προϋπολογισμών. Είμαι, εν τούτοις, πεπεισμένος ότι το θέμα έχει συζητηθή αρκετά και δύναται να λυθή με το να θέσετε την πρότασίν μου εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν όπως οι πίνακες οι οποίοι αναφέρονται εις το Δ11, 12, 13, 14 και 15 ενσωματωθούν εντός του Προϋπολογισμού.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το Δ2, υπάρχουν αι εξής τροποποιήσεις: Εις τα ποσά, εις το 13, μετά το ποσόν των £20.000 προστίθεται, εκεί που είναι η παύλα, το ποσόν £6,786. Το Σύνολον Άλλων Δαπανών είναι £1.029.286. Και το Γενικόν Σύνολον Δαπανών Αναπτύξεως Υδάτων Δ είναι £1.057.990.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ3, έγιναν αι εξής μετατροπαί:

Ο υπότιτλος «Εγγειοβελτιωτικά Έργα» τίθεται κάτω από τον τίτλον «Άλλαι Δαπάναι» προσθήκη του όρου «Διοίκησις» αμέσως μετά τον τίτλον «Γεωργία», και εις τον αριθμόν 3 — Διατήρησις Εδάφους —

(ι) Λειτουργία Μηχανημάτων Διατηρήσεως Εδάφους—

Ολική Δαπάνη διά το 1962	
Μείον Δικαιώματα	£40.000
αντί Μείον Δαπάναι	£40.000

Δ4.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Το Κεφάλαιον Δ2 δεν έχει ως σύνολον τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο τρόπος της διαδικασίας τον οποίον έθεσα χθες είναι ότι δεν θα ερωτώ διά το κάθε Κεφάλαιον, αλλά μόνον διά τα σημεία διά τα οποία υπάρχουν αντιρρήσεις.

Εις το Κεφάλαιον Δ2 ηγέρθησαν δύο παρατηρήσεις διά το ποσόν των 592.000 λιρών και διά το θέμα κατά πόσον οι πίνακες έπρεπε να ενσωματωθούν.

Επαναλαμβάνω ότι ο τρόπος ψηφοφορίας έχει ως ακολούθως:

Αναγινώσκεται το Κεφάλαιον· τα ποσά διά τα οποία δεν εγείρονται παρατηρήσεις θεωρούνται ως εγκριθέντα, και μόνον δι' εκείνα τα ποσά διά τα οποία εγείρονται παρατηρήσεις και υπάρχει συζήτησις τίθενται εις ψηφοφορίαν.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι χθες εδήλωσα ότι θα τηρήσω αποχήν καθ' όλην την διάρκειαν της ψηφοφορίας, και διά να σας διευκολύνω δηλώ εις την Γραμματείαν της Βουλής να γράψη ότι θα τηρήσω αποχήν διά να μη διακόπτω την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν είσθε παρών μπορείτε να δηλώσετε αποχήν. Εάν είσθε απών δεν υπάρχει αποχή.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εξ όσων αντελήφθην, ο Έντιμος κ. Τζιρκώτης έχει ψηφίσει επί των θεμάτων, τα οποία έχουν μέχρι τούδε τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, διά μεν το πρώτον θέμα εψήφισα διότι η ψηφοφορία ήτο εάν θα έμπαινε dagger ή όχι. Η ψηφοφορία δεν ήτο διά το ποσόν. Διά την ψήφισιν του ποσού τηρώ αποχήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς δεν υπάρχει κοινοβουλευτικός θεσμός ο οποίος επιτρέπει εις ένα Βουλευτήν διά το ίδιον θέμα να ψηφίζη υπό δύο ιδιότητας. Υπό την μίαν ιδιότητα να ψηφίζη υπό την άλλην δε να δηλώνη αποχήν. Λόγω του γεγονότος ότι ο έντιμος Βουλευτής κ. Τζιρκώτης εψήφισεν ενώ πράγματι θα έπρεπε να τηρήση αποχήν, ως εδήλωσεν αργότερον, είμαι υποχρεωμένος να κηρύξω τας δύο προηγουμένας ψηφοφορίας ακύρους και να θέσω και πάλιν εις ψηφοφορίαν τα ζητήματα.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι ότι αυτή η διαδικασία κ. Πρόεδρε δεν ηκολουθήθη εις το παρελθόν. Δεν βλέπω τον λόγον διατί να αλλάξωμεν την διαδικασίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπήρξεν εις το παρελθόν ούτε περίπτωσις κατά την οποίαν Βουλευτής και εψήφισεν και εδήλωσεν αποχήν ταυτοχρόνως επί του ιδίου θέματος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Οφείλει να αποκλεισθή αυτή η περίπτωσις διά να τελειώνωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επανερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Δ2, 10.

Εις το θέμα αυτό υπήρξαν δύο τροποποιητικαί εισηγήσεις. Η μία του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά όπως το ποσόν 592.000 λιρών μη εγκριθή, με απώτερον σκοπόν όπως η Εκτελεστική Εξουσία υποβάλη αργότερον συμπληρωματικόν προϋπολογισμόν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και πάλιν θα το θέσω εις ψηφοφορίαν διότι υπήρξαν κατά την στιγμήν της ψηφοφορίας περισσότεραι των δύο αποχαί. Οι έντιμοι κύριοι Βουλευταί πρέπει να έχουν υπ' όψιν των ότι έν εκ των σοβαρωτέρων καθηκόντων των Βουλευτών είναι η εξάσκησις του δικαιώματός των να ψηφίζουν. Διά τούτο πρέπει να τηρήται πάσα τάξις και ακρίβεια κατά την καταμέτρησιν των ψήφων.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, η οποία έχει ως ακολούθως:—

Όπως το ποσόν των 592.000 λιρών μη εγκριθή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μιχαλάκη Σαββίδη όπως το ποσόν εγκριθή μεθ' ενός σταυρού, το οποίον σημαίνει ότι δεν δύναται να γίνη δαπάνη εκτός εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον ως σύνολον αποφασίση.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χαλήτ Αλή Ριζά όπως οι υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας εγκριθέντες πίνακες οι αναφερόμενοι εις το Δ2, 11, 12, 14 και 15 ενσωματωθούν εις τον Προϋπολογισμόν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Δ3.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Είμαι υπόχρεως, έντιμε κ. Πρόεδρε, κάθε λίγο να σηκώνωμαι και να λέγω ότι απέχω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι γνωστόν ότι εδηλώσατε αποχήν. Εάν εσείς διακόψετε την αποχήν διά της ψήφου σας, εις τα σημεία εις τα οποία διακόπτετε την αποχήν σας, θεωρείται ότι εψηφίσατε.

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εις το Κεφάλαιον Δ3, 1—48 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ4, 1—14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις το Δ4, 1—14 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ5, 1—5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις το Δ5, 1—5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ6, 1—13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον.....

Ο κ. Νεπίλ.

ΝΕΠΙΛ ΝΑΜΠΗ:

Υπό το θέμα «Αναδάσωσις» υπάρχει είς κατάλογος. Εισηγούμα όπως ούτος προστεθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κατάλογος δεν είναι δυνατόν να προστεθή, διότι δεν υπάρχει απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου. Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις προχωρούμεν.

Το Δ6, 1—13 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ7, 1—5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις το Δ7, 1—5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ8, 1—2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επί του σημείου τούτου θα ζητήσω μίαν πληροφορίαν από τους Γραμματείς. Ως αντελήφθην, εις την Έκθεσιν των Επιτροπών προετείνετο όπως τεθή διπλός σταυρός και εις το πρώτον και εις το δεύτερον άρθρον. Νομίζω ότι υπάρχει επιθυμία όπως ο διπλός σταυρός απαλειφθή από το πρώτον άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Δ8, 1;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Το Δ8, 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ8, 1.

Έχω υπ' όψιν μου ότι εδώ πρόκειται περί τροποποιητικής εισηγήσεως των δύο Επιτροπών. Διά τούτο πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν πρώτον η τροποποιητική εισήγησις.

Προτού θέσω την τροποποιητικήν εισήγησιν εις ψηφοφορίαν δύνανται οι Βουλευταί να ζητήσουν τον λόγον και να αγορεύσουν επί του θέματος. Η πορεία της διαδικασίας θα έχη ως ακολούθως. Εν πρώτοις θα αποφασισθή το θέμα κατά πόσον πρέπει να υπάρχουν δύο σταυροί, και δεύτερον θα αποφασισθή το θέμα κατά πόσον θα εγκριθή το ποσόν 1.000.000 λιρών, διότι είναι δύο χωριστά θέματα.

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος των δύο σταυρών; Δύο σταυροί σημαίνει κατά την εισήγησιν των δύο Επιτροπών ότι δεν θα διατεθούν τα χρήματα, τα οποία είναι διά σκοπούς αναπτύξεως, υπό μορφήν δανείων μακροπροθέσμων, εκτός εάν κατατεθή εις την Βουλήν νομοσχέδιον περί του τρόπου καθ' όν θα διατεθούν. Αυτή είναι η εισήγησις των Επιτροπών. Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος αυτού;

Ο κ. Νεμπίλ.

Ν. ΝΑΜΠΗ:

Κύριε Πρόεδρε,

Υπάρχει έν σημείον, το οποίον δεν ηδυνήθην να αντιληφθώ. Εξάγω το συμπέρασμα ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον ή το αρμόδιον Υπουργείον δύναται, μετά την υποβολήν της προτάσεως εις την Βουλήν, να προβή εις δαπάνας. Ως εκ τούτου εισηγούμαι όπως η φράσις «αφού κατατεθή εις την Βουλήν» διορθωθή και γίνη «δύναται να γίνη δαπάνη αφού ληφθή η έγκρισις της Βουλής».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή είναι η εισήγησις των Επιτροπών.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Καθ' ά αντιλαμβάνομαι, όταν ανεγινώσκετο εις την Ελληνικήν η ερμηνεία των δύο σταυρών, ανεφέρετο ότι δαπάνη θα δύναται να γίνη μετά την θέσπισιν του νόμου. Εις το Τουρκικόν κείμενον αναφέρεται απλώς η φράσις «μετά την κατάθεσιν του νομοσχεδίου». Δι' αυτόν τον λόγον παρακαλώ όπως αύτη τροποποιηθή εις την Τουρκικήν ούτως ώστε να αναγινώσκεται «...δαπάνη μετά την κατάθεσιν νομοσχεδίου και την έγκρισίν του».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα που εξετάζω το Ελληνικόν κείμενον, το Ελληνικόν κείμενον λέγει τα ίδια όπως το Τουρκικόν. «Οσάκις άρθρον τι του Προϋπολογισμού σημειούται διά σταυρών τούτο υποδηλοί ότι δεν θα γίνη δαπάνη μέχρις ότου κατατεθή εις την Βουλήν».

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η έκθεσις συνεχίζει όμως και λέγει ότι «Νομοσχέδιον ρυθμίζον τον τρόπον διαθέσεως της αναφερομένης δαπάνης και ψηφισθή τούτο εις Νόμον» επομένως με το να κατατεθή μόνον δεν θα παρέχη δηλαδή την εξουσίαν να εξοδευθή το ποσόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι πλήρως το νόημα της εκθέσεως, η διατύπωσις όμως του όρου «δύο σταυροί» χρήζει διορθώσεως. Αλλ' αυτό είναι το τεχνικόν μέρος. Επί του ουσιαστικού μέρους κατά πόσον πρέπει να υπάρχουν δύο σταυροί ή όχι υπάρχουν ομιληταί;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης και ο κ. Γιάγκου. Πρώτος ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εγώ εζήτησα τον λόγον, κ. Πρόεδρε, διότι υπάρχει τροποποιητική εισήγησις περί του κειμένου της ερμηνείας του τι σημαίνουν οι δύο σταυροί. Δεν εζήτησα εις αυτό το στάδιον τον λόγον διά το θέμα ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού συζητηθή το κείμενον πρέπει να αποφασισθή το θέμα αρχής κατά πόσον πρέπει να υπάρχουν δύο σταυροί ή όχι. Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος αρχής;

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου. Επειδή θα ομιλήσετε επί ουσίας και όχι διαδικασίας, το Σύνταγμα υποχρεώνει να αγορεύσετε από το βήμα.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Είμαι υποχρεωμένος να επαναλάβω όσα είπα εις την χθεσινήν μου ομιλίαν διά τον τρόπον διαθέσεως του 1.000.000 λιρών. Εις την έκθεσιν της Οικονομικής Επιτροπής γίνεται εισήγησις όπως τοποθετηθούν δύο σταυροί που σημαίνει, όπως διατυπώνεται εις την έκθεσιν της Επιτροπής, να κατατεθή Νομοσχέδιον εις την Βουλήν διά τον τρόπον και τους σκοπούς διαθέσεώς του. Όπως εξήγησα και εις την χθεσινήν μου ομιλίαν το ποσόν του 1.000.000 λιρών είναι μέρος των 2.000.000 λιρών τα οποία εξηγγέλθησαν εις το Πενταετές Πρόγραμμα διά να δοθούν μέσω των Συνεργατικών διά σκοπούς γεωργικής αναπτύξεως. Νομίζω ότι ο σκοπός διά τον οποίον διατίθενται τα δύο εκατομμύρια, μέρος του οποίου, δηλαδή το 1.000.000 λίρας, θα ψηφίσωμεν απόψε, είναι ολοκάθαρος. Και εξήγησα τους κινδύνους που θα προκύψουν εάν αναμένωμεν να κατατεθή Νομοσχέδιον εις την Βουλήν διά να αποφασίση πώς θα διατεθούν, και ο σοβαρώτερος κίνδυνος είναι ο εξής. Το αργότερον εντός ενός μηνός η Βουλή θα ψηφίση ή θα κληθή να ψηφίση Νομοσχέδιον διά την ρύθμισιν των αγροτικών χρεών. Και όπως αρκετοί Βουλευταί εις το παρελθόν εξέφραζον φόβους ότι διά της λήψεως τοιούτων μέτρων υπέρ του γεωργού θα εμειώνετο ή θα εσταματούσε η πίστωσίς του, το ίδιον ασφαλώς θα συμβή σήμερον, και ο γεωργός θα μείνη μόνος, αντιμετωπίζων μόνος τα οικονομικά του ζητήματα χωρίς να προχωρήση εις την γεωργικήν του ανάπτυξιν, δηλαδή εις την αξιοποίησιν των κτημάτων του.

Εάν, αγαπητοί συνάδελφοι, σκοπός μας είναι να ίδωμεν την γην του γεωργού μας να αξιοποιήται, νομίζω ότι κανένα εμπόδιον δεν πρέπει να παρεμβάλωμεν, αλλ' αμέσως να ψηφίσωμεν το ποσόν όπως εστάλη από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά να δυνηθή ο γεωργός δανειζόμενος μέσω των Συνεργατικών διά γεωργικήν ανάπτυξιν να αξιοποιήση την γην του, να αυξήση το εισόδημά του και, όπως ετονίσθη κατά την εξαγγελίαν του Πενταετούς Προγράμματος, να πάρη την θέσιν που του αξίζει μέσα εις την Κυπριακήν κοινωνίαν.

Διά τον λόγον τούτον θα υποστηρίξω όπως ψηφισθή το ποσόν του 1.000.000 λιρών με ένα σταυρόν, διά να διευκολύνωμεν τους αντικειμενικούς σκοπούς τους οποίους εξαγγέλλομεν καθημερινώς, δηλαδή την εξύψωσιν της οικονομίας του τόπου και την οικονομικήν ανόρθωσιν των πτωχοτέρων στρωμάτων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Το Σώμα αυτό διαθέτει μεταξύ άλλων Επιτροπών μίαν Επιτροπήν επί Γεωργικών Ζητημάτων και μίαν Επιτροπήν επί Οικονομικών Ζητημάτων. Όλοι χαιρετίζομεν με ενθουσιασμόν την παραχώρησιν 1.000.000 λιρών δι' αγροτικάς πιστώσεις με σκοπόν την αγροτικήν ανάπτυξιν. Δεν πρέπει όμως να παραγνωρίζομεν το γεγονός ότι όσον καλάς προθέσεις και σκοπούς και εάν έχη η παραχώρησις ενός κονδυλίου, δυνατόν να μη επιτελέση τον σκοπόν εάν δεν χρησιμοποιηθή όπως πρέπει. Έχομεν παραδείγματα κατά τα οποία δάνεια τα οποία προωρίζοντο διά την αγοράν ζώων, παραχωρηθέντα υπό της Γεωργικής Τραπέζης, εχρησιμοποιήθησαν από αγρότας αντί διά την αγοράν βωδιών διά την αγοράν οικοπέδου, και μάλιστα εις την πόλιν, και αυτή είναι συγκεκριμένη περίπτωσις και δύναμαι να παρουσιάσω και ονόματα και χωρία. Ασφαλώς αυτό δεν είναι παραχώρησις πιστώσεων δι' αγροτικήν ανάπτυξιν. Αφ' ετέρου όμως πρέπει να κατανοήσωμεν ότι η παραχώρησις του 1.000.000 λιρών είναι έν επείγον θέμα και τα χρήματα αυτά πρέπει να παραχωρηθούν άνευ ουδεμιάς καθυστερήσεως. Διά τούτο η εισήγησις μου είναι η εξής: Να τεθούν δύο σταυροί απέναντι του ποσού αυτού. Αλλά να μη περιμένωμεν την κατάθεσιν Νομοσχεδίου. Να αρκεσθώμεν απλώς εις την υποβολήν εκ μέρους της Γεωργικής και της Οικονομικής Επιτροπής της Βουλής μιας εκθέσεως, την οποίαν θα έχωμεν το δικαίωμα να εγκρίνωμεν ή να απορρίψωμεν. Έτσι και ταχύτερα θα καταστή δυνατή η παραχώρησις των χρημάτων, αλλά και η Βουλή θα έχη την ευκαιρίαν να υποβάλη τας εισηγήσεις της προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά τον καλύτερον τρόπον διαθέσεως των δανείων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Νομίζω ότι θα ήτο χρήσιμον να διακόψωμεν διά δέκα λεπτά μόνον.

Η Βουλή διακόπτει διά δέκα λεπτά.

(Ώρα διακοπής 7.27 μ.μ.)

.....

(Ώρα ενάρξεως 8.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την ψήφισιν του Προϋπολογισμού.

Ευρισκόμεθα εις το Δ8. Θέμα υπό συζήτησιν: Αγροτικαί Πιστώσεις. Το επί μέρους θέμα προς συζήτησιν είναι κατά πόσον θα υπάρχουν δύο σταυροί ή κατά πόσον θα υπάρχη ένας σταυρός ή δεν θα υπάρχη σταυρός. Οι δύο σταυροί ως γνωστόν σημαίνουν ότι δεν θα γίνη η διάθεσις του ποσού του £1.000.000 προτού κατατεθούν συγκεκριμέναι εισηγήσεις είτε υπό τύπον Νομοσχεδίου είτε υπό οιονδήποτε άλλον τύπον διά να εγκριθούν υπό της Βουλής.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Έχω ακούσει τον έντιμον συνάδελφον κ. Γιάγκου, ο οποίος εις την ομιλίαν του παρουσίασε το ζήτημα με ένα τρόπον, ως εάν υπήρχε κανείς ο οποίος ήθελε να δώση την ευκαιρίαν, με συγχωρείτε, ως εάν ήθελε να παρεμποδίση την παραχώρησιν του ποσού αυτού εις τους αγρότας και να καθυστερήση την βοήθειαν, η οποία προσφέρεται διά του ποσού τούτου εις την γεωργικήν τάξιν. Αλλά μου φαίνεται, όπως έχει τεθή από όλους, κανείς δεν έχει τοιαύτην πρόθεσιν. Κάθε άλλο. Η πρότασις δε των δύο Επιτροπών, όπως προ του ποσού αυτού υπάρχουν δύο σταυροί, δεν ήτο άλλη αλλ' απλώς διά να δοθή η ευκαιρία εις την Βουλήν, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ακόμη καμμία απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου επί του θέματος τούτου ως και πότε θα διατεθή, να έχη και αυτή μίαν γνώμην, την οποίαν μου φαίνεται δεν θα ήταν δίκαιον να της στερήσωμεν. Με το να προσθέσωμεν δε εις το άρθρον αυτό τους δύο σταυρούς δεν θα παρεμποδίσωμεν καθόλου την ταχείαν εξασφάλισιν του ποσού αυτού διά την αγροτικήν ανάπτυξιν.

Τώρα το ζήτημα είναι το εξής. Φαίνεται ότι υπάρχει μία ωρισμένη παρεξήγησις, ότι υπάρχει τέτοια μεγάλη βία διά να βοηθήσωμεν τους παραγωγούς να εξοφλήσουν τα χρέη των. Αλλά τα χρήματα αυτά δεν πρόκειται να διατεθούν δι' εξόφλησιν χρεών, αλλ' απλώς διά να τους βοηθήσουν να επεκτείνουν και να διορθώσουν τας καλλιεργείας των. Που και εάν ακόμη υποθέτωμεν ότι ερχομένη η νομοθεσία αυτή, ή μάλλον η απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου εις την Βουλήν προς έγκρισιν προτού πραγματοποιηθή, δεν θα ήτο λόγος να μας φοβίση τόσον πολύ, διότι καθυστέρησις πέραν των 10 ημερών θα ήτο τελείως αδύνατος. Και κανείς δεν θα εζημιούτο με μίαν καθυστέρησιν 10 ημερών. Εις το στάδιον δε τούτο κανείς από ημάς δεν έχει προτείνει πώς και πού και μέσον ποίου θα δοθούν. Απλώς αφήνομεν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να πάρη την δέουσαν απόφασιν, και όταν τούτο γίνη να μας την στείλη προς έγκρισιν.

Νομίζω δε ότι δεν θα ήτο καθόλου παράλογον να ζητήση η Βουλή, προτού δώση την έγκρισιν διά μίαν χρηματοδότησιν £1.000.000, να ξεύρη διά τί είναι και πώς θα διατεθή. Και δεν βλέπω πως είναι εγκληματική η πράξις μας να ζητήσωμεν τέτοιο πράγμα ή πώς θα είμεθα πραγματικώς υπαίτιοι της καταστροφής του γεωργού εάν εκαθυστερούσεν αυτή η εργασία διά μίαν εβδομάδα, που αυτή η εβδομάς θα μας δώση την ευκαιρίαν να το μελετήσωμεν και να το εγκρίνωμεν ως Βουλή· εκτός εάν οι συνάδελφοι έχουν την ιδέαν ότι ημείς οι Βουλευταί δεν έχομεν δικαίωμα να έχωμεν λόγον επί των ποσών αυτών. Δι' αυτό θα ζητήσω από τους συναδέλφους όπως η απόφασις των δύο Επιτροπών γίνη δεκτή, μείνουν οι δύο σταυροί και προχωρήσωμεν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ενόμιζα ότι από τας απόψεις αι οποίαι εξεφράσθησαν από τον έντιμον συνάδελφον κ. Ανδρέαν Γιάγκου, δεν θα ήτο ανάγκη να επανέλθη κανείς εις το βήμα τούτο. Ο κ. Γιάγκου δεν είπεν ότι αυτά τα ποσά θα δοθούν προς εξόφλησιν των αγροτικών χρεών. Υπενθύμισεν απλώς ότι με την οριστικήν ρύθμισιν των αγροτικών χρεών θα ήτο ανάγκη να εξευρεθούν πόροι διά την πιστοδότησιν δι' αγροτικήν ανάπτυξιν συντομώτατα. Με την έναρξιν της εφαρμογής του Νομοσχεδίου περί αγροτικών χρεών θα ήτο ανάγκη ταυτοχρόνως να αρχίσωμεν και τας αγροτικάς πιστώσεις. Αυτό τουλάχιστο αντελήφθην από την ομιλίαν του εντίμου συναδέλφου. Γνωρίζομεν ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι να δώση αυτά τα ποσά μέσω των Συνεργατικών. Γνωρίζομεν ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι να δώση αυτά τα ποσά δι' αγροτικήν ανάπτυξιν. Γνωρίζομεν ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι να τα δώση επί τη βάσει ωρισμένων κριτηρίων. Νομίζω ότι αρκετά γνωρίζομεν διά να δυνηθώμεν να πάρωμεν απόφασιν· εάν όμως θέλωμεν να κάμωμεν αυτήν την απόφασιν ακόμη πλέον δεσμευτικήν, είναι εύκολον να την διατυπώσωμεν εντός του Προϋπολογισμού. Δυνάμεθα να ψηφίσωμεν το κονδύλιον με ένα σταυρόν, και εν παρενθέσει να προσθέσωμεν «Δάνεια προς τας Συνεργατικάς δι' αγροτικήν ανάπτυξιν δυνάμει κανονισμών ψηφισθησομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου».

Νομίζω ότι αυτό ικανοποιεί τους πάντας, δεν αφήνει αμφιβολίαν ως προς τον σκοπόν διά τον οποίον θα διατεθούν τα ποσά, το μέσον το οποίον θα χρησιμοποιηθή διά την πιστοδότησιν και τον τρόπον πιστοδοτήσεως. Δι' αυτό υποβάλλω εις την Βουλήν αυτήν την εισήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον έντιμον Βουλευτήν κ. Λυσσαρίδην να επαναλάβη το μέρος της εισηγήσεως «Δάνεια προς τας Συνεργατικάς».

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

«Δάνεια προς τας Κεντρικάς Συνεργατικάς Τραπέζας διατεθησόμενα διά πιστοδότησιν αγροτών δι' αγροτικήν ανά-

πτυξιν δυνάμει κανονισμών ψηφισθησομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Απλώς ήθελα να παρατηρήσω κ. Πρόεδρε, ότι αυτό το πράγμα το οποίον εισηγείται ο κ. Λυσσαρίδης είναι κάπως επικίνδυνον. Έχω υπ' όψιν μου τι εδήλωσεν ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών εις τας Επιτροπάς κατά την συζήτησιν του Προϋπολογισμού. Ακόμη δεν διεσαφηνίσθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας κατά πόσον το ποσόν αυτό θα διατεθή προς τας Συνεργατικάς και αι Συνεργατικαί να το χρησιμοποιήσουν διά δάνεια προς τους αγρότας, ή κατά πόσον θα διατεθή το ποσόν προς τους αγρότας και αι Συνεργατικαί απλώς θα είναι το μέσον, ο μηχανισμός, ο οποίος θα εκτελέση την εργασίαν. Θα ενήργουν δηλαδή ως αντιπρόσωποι του κράτους. Δεν νομίζω ότι πρέπει να δεσμεύσωμεν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν με αυτόν τον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω έντιμοι συνάδελφοι, ότι είναι πλέον καιρός να ακολουθώμεν τουλάχιστον εκείνα τα οποία αι Επιτροπαί κατόπιν σκέψεως και μελέτης προτείνουν εις αυτό το Σώμα. Είναι νομίζω καιρός να αφήσωμεν τας προχειρολογίας και να ακολουθήσωμεν κάποιο σύστημα εις τας ενεργείας μας. Λυπούμαι διότι ευρίσκομαι εις την δυσάρεστον θέσιν να πω αυτά τα πράγματα από του βήματος αυτού. Είναι όμως η δευτέρα φορά που είμαι υποχρεωμένος να υπερασπίσω την θέσιν δύο Επιτροπών και να επαναφέρω εις την μνήμην των αγαπητών μου συναδέλφων εδώ το περιεχόμενον μιας εκθέσεως την οποίαν συνέταξαν 18 μέλη της Βουλής αυτής, και θέλω να πιστεύω ότι την συνέταξαν κατόπιν προσοχής και μελέτης του θέματος.

Κύριοι συνάδελφοι, μας ελέχθη ότι γνωρίζομεν ότι η Κυβέρνησις θα δώση το ποσόν αυτό μέσω των Συνεργατικών. Από άλλον συνάδελφον ακούομεν ότι τίποτε παρόμοιον με αυτό δεν ελέχθη. Εγώ δε προσωπικώς ουδεμίαν επίσημον ή και ανεπίσημον ακόμη γνώσιν έχω του πράγματος. Αντιθέτως εις ανεπισήμους ανταλλαγάς απόψεων που είχα αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ειλημμένη απόφασις επί του θέματος τούτου. Μας ελέχθη ότι υπάρχουν ή εις το εγγύτατον μέλλον θα συνταχθούν κανονισμοί διά την διάθεσιν του ποσού αυτού. Ουδέν τούτων γνωρίζομεν. Αντιθέτως εγώ τουλάχιστον πιστεύω ότι ουδεμία σκέψις έγινεν ακόμη πώς θα διατεθούν αυτά τα χρήματα. Και έχομεν παραδείγματα τα οποία ανέφερε συνάδελφος από του βήματος αυτού ότι εις το παρελθόν έγιναν και λάθη εις την κατανομήν παρομοίων ποσών.

Κύριοι συνάδελφοι, το ποσόν το οποίον καλούμεθα να εγκρίνωμεν είναι αρκετά σεβαστόν. Πρόκειται περί ποσού £1.000.000 και £600.000 λιρών πέραν τούτου διά την Τράπεζαν Αναπτύξεως. Η πρότασίς μου είναι όπως προτού διατεθούν τα ποσά αυτά δοθή ευκαιρία και εις το Σώμα αυτό όπως αποφασίση εν γενικαίς γραμμαίς τον τρόπον και τους όρους υπό τους οποίους θα διατεθούν. Είμαι βέβαιος ότι εις το Σώμα τούτο εκπροσωπούνται αι γεωργικαί τάξεις, ή αι αγροτικαί τάξεις, ίσως καλύτερα απ' ό,τι εκπροσωπούνται εις το Υπουργικόν Συμβούλιον. Είμαι βέβαιος ότι οι εκπρόσωποι των τάξεων τούτων θα υπερασπίσουν και θα υποστηρίξουν τα δικαιώματα και τας ανάγκας των αγροτών και των γεωργών, και είμαι βέβαιος ότι εις το Σώμα τούτο θα επιτευχθή κάτι το καλύτερον, αντί το ίδιον θέμα να συζητηθή εις τον στενόν κύκλον ίσως του Υπουργικού Συμβουλίου.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι κατά την ταπεινήν μου γνώμην πολύ πιο ωφέλιμον να συζητήται ένα θέμα, από περισσότερα πρόσωπα τα οποία έχουν συμφέροντα και ενδιαφέρονται διά το θέμα τούτο, παρά να επαφίεται η απόφασις επί παρομοίων θεμάτων εις στενώτερον κύκλον. Δεν έχω δε καθόλου υπ' όψιν μου άλλην χώραν εις την οποίαν η ίδρυσις και η διάρθρωσις και η διοίκησις Τραπέζης Αναπτύξεως δεν νομοθετείται από το Νομοθετικόν Σώμα της χώρας, την Βουλήν. Κάμνω επομένως έκκλησιν προς το Σώμα όπως υιοθετήση την εισήγησιν όπως δηλαδή εις το άρθρον Δ8 τοποθετηθούν δύο σταυροί εις τας αγροτικάς πιστώσεις και την Τράπεζαν Αναπτύξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Έν εκ των πλέον ευχαρίστων ζητημάτων τα οποία έχομεν καθήκον να συζητήσωμεν είναι το ζήτημα της αγροτικής αναπτύξεως, και η αγροτική ανάπτυξις είναι στενά συνδεδεμένη με την αγροτικήν πίστωσιν. Ευτυχώς επί του ζητήματος αυτού έχομεν την κατεύθυνσιν την οποίαν έθεσεν αυτή η ιδία η Κυβέρνησις την οποίαν υποστηρίζομεν. Και εισηγούμαι ότι διά του πλέον δυνατού επισήμου τρόπου η Αυτού Εξοχότης ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως εν τη παρούση Βουλή εδέσμευσε την πολιτικήν της Κυβερνήσεώς του, διότι διά του Πενταετούς Προγράμματος ανήγγειλεν επί λέξει τα εξής: Αναγινώσκω από το Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως, σελίς 7.

Είς εκ των σκοπών της παρούσης Κυβερνήσεως είναι «η ανάπτυξις της αγροτικής πίστεως και δη της μακροπροθέσμου και μεσοπροθέσμου εν συνδυασμώ προς παράλληλον ρύθμισιν του προβλήματος των αγροτικών χρεών προς ανακούφισιν των γεωργών. Προς τον σκοπόν τούτον η Κυβέρνησις θα παράσχη διά των Συνεργατικών Τραπεζών μακροπρόθεσμον δάνειον εκ £2.000.000 προς τους γεωργούς διά βελτίωσιν των κτημάτων των και ανάπτυξιν της παραγωγικότητος». Αυτή είναι η επίσημος αγγελία του σκοπού τον οποίον σήμερα ερχόμεθα να πραγματοποιήσωμεν.

Είναι δι' ημάς ζήτημα τιμής όταν δίδωμεν υποσχέσεις να τας τηρώμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον ομιλητήν, αλλ' οφείλω να κάμω την εξής παρατήρησιν. Το κείμενον το οποίον ανεγνώσατε ομιλεί ότι η Κυβέρνησις διά των Συνεργατικών οργανώσεων, η λέξις «διά» σημαίνει διά μέσου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ενώ η τροποποιητική εισήγησις η οποία συζητείται είναι ότι η Κυβέρνησις θα δώση δάνειον προς τας Συνεργατικάς και διά να επισύρω την προσοχήν όλων εις ακόμη ένα σημαντικόν ζήτημα, διά να γίνεται η συζήτησις επί ορθών κριτηρίων, η ιδία η Κυβέρνησις, η οποία εξήγγειλε το Πρόγραμμα εις το οποίον ανεφέρθητε, εθεώρησε σκόπιμον εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως να περιορισθή εις τα εξής: Χρηματοδότησις Αναπτύξεως. Αγροτικαί Πιστώσεις £1.000.000.

Δεν ανεφέρθη ούτε διά ούτε προς, αλλ' απλώς εζήτησεν έγκρισιν από την Βουλήν £1.000.000 διά τους σκοπούς της αγροτικής πίστεως. Άφησε δε εαυτήν ελευθέραν ούτως ώστε κατόπιν ενδελεχούς μελέτης να αποφασίση και να καταλήξη εις τον ορθόν τρόπον της διαθέσεως. Χωρίς να ζητή από την Βουλήν να προδικάση κατά πόσον τα δάνεια θα είναι προς τας Συνεργατικάς ή διά των Συνεργατικών.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ διά τας επεξηγήσεις κ. Πρόεδρε, και ακριβώς επρόκειτο να ασχοληθώ με το ζήτημα αυτό, διότι δεν νομίζω ότι πρέπει να ασχοληθώμεν τόσον πολύ με τας προθέσεις προς ή διά. Δεδομένου ότι η νομική ερμηνεία του κειμένου αυτού δεν εναπόκειται εις την Βουλήν, η εισήγησίς μου όσον αφορά το κονδύλι αυτό είναι να χρησιμοποιήσωμεν ακριβώς το λεκτικόν το οποίον εχρησιμοποιήθη υπό της Κυβερνήσεως

εις το Πενταετές Πρόγραμμα, δηλαδή, συγκεκριμένως, παραπλεύρως των δύο λέξεων «Αγροτικαί Πιστώσεις» να θέσωμεν «διά των Συνεργατικών Τραπεζών». Αυτό κατά την γνώμην μου είναι σύμφωνον προς την σκέψιν και προς την πρόθεσιν της Κυβερνήσεως και προς το επίσημον εξαγγελθέν πρόγραμμα αυτής.

Εισηγούμαι επίσης όπως τεθούν δύο σταυροί παραπλεύρως του κονδυλίου αυτού με την σημασίαν την ακόλουθον. 'Οτι η Βουλή θα συζητήση μόνον τους όρους υπό τους οποίους θα δοθούν αι πιστώσεις προς τους γεωργούς. Θα δύναται η Βουλή αυτή, δεδομένου ότι πρόκειται περί εγγείων βελτιώσεων, να συζητήση κατά πόσον τα δάνεια τα οποία θα δίδωνται θα είναι μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, και εάν τεθή ο όρος αυτός, εάν τεθή υπό την έννοαν αυτήν το σημείον των δύο σταυρών, τότε και η Βουλή θα έχη τον λόγον αναφορικώς προς τους όρους διαθέσεως των πιστώσεων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Σαββίδην θα ήθελα να υποβάλω τας εξής σκέψεις προς την Βουλήν. Η συζήτησις η οποία διεξάγεται παρουσιάζει τρία σημεία τα οποία πρέπει να εξετασθούν. Διά να μην υπάρχη σύγχυσις εις τον νουν των Βουλευτών επί του θέματος αυτού, το πρώτον θέμα διά το οποίον δεν μπορεί να υπάρξη αμφισβήτησις είναι ότι η Εκτελεστική Εξουσία έχει υπ' όψιν της να δαπανήση ποσόν £1.000.000 διά να δύναται να δίδη πίστωσιν εις τους γεωργούς διά σκοπούς καλλιεργείας και καλυτερεύσεως της κτηματικής των περιουσίας· δι' αυτό το ποσόν ζητεί έγκρισιν από την Βουλήν. Επ' αυτού του θέματος δεν μπορεί να υπάρξη συζήτησις.

Το δεύτερον θέμα το οποίον απασχολεί την Βουλήν είναι κατά πόσον το ποσόν του £1.000.000 να διατεθή μέσον ή προς τας Συνεργατικάς Εταιρείας. Είναι περίεργον ότι αρκετός χρόνος κατηναλώθη διά να διαπιστώσωμεν ποίες είναι αι σκέψεις της Εκτελεστικής Εξουσίας επί του θέματος αυτού. Εις το Πενταετές Πρόγραμμα αναφέρεται ότι η πιστοδότησις θα γίνη διά των Συνεργατικών Εταιρειών. Ο λόγος διά τον οποίον η λέξις «διά των Συνεργατικών Εταιρειών» υπάρχει, είναι διότι η απόφασις τότε και τώρα της Εκτελεστικής Εξουσίας ήτο ότι θα χρησιμοποιήση ως μέσον της πιστοδοτήσεώς της τας Συνεργατικάς Τραπέζας. Εκείνο το οποίον δεν έχει αποφασίσει η Εκτελεστική Εξουσία και το οποίον πολύ ορθώς ο έντιμος Βουλευτής κ. Δάφνης Παναγίδης, ο οποίος είχε την ευκαιρίαν ως μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού να ακούση τας δηλώσεις της Α.Ε., του Υπουργού των Οικονομικών, είναι ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν έχει αποφασίσει κατά πόσον τα δάνεια θα δοθούν προς τας Συνεργατικάς Εταιρείας ή τας Συνεργατικάς Τραπέζας αι οποίαι θα πιστοδοτήσουν τους γεωργούς, ή κατά πόσον τα χρήματα θα μείνουν εις το Κεντρικόν Ταμείον της Κυβερνήσεως αι δε Συνεργατικαί Τράπεζαι θα χρησιμοποιηθούν ως αντιπρόσωποι της Κυβερνήσεως δά την πιστοδότησιν. Εφ' όσον η Εκτελεστική Εξουσία μας εδήλωσεν ότι επ' αυτού του θέματος δεν έχει πάρει απόφασιν, είναι επομένως άσκοπον να συζητώμεν ποία είναι η πρόθεσις της Εκτελεστικής Εξουσίας επί του θέματος. Διότι δεν είναι δυνατόν δι' ημάς να γνωρίζωμεν σκέψεις ή αποφάσεις αι οποίαι δεν έχουν ακόμη ληφθή. Επομένως το θέμα το οποίον τίθεται ενώπιόν σας είναι το εξής. Είναι πρόθεσις της Βουλής να αποφασίση τον τρόπον με τον οποίον θα γίνη η πιστοδότησις και να επιβάλη τας απόψεις της εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά τροποποιητικής εισηγήσεως εντός του Προϋπολογισμού; Εάν αυτή είναι η άποψις της Βουλής, τότε πρέπει να καταλήξη εις απόφασιν με ποίον τρόπον και προς ποίον πρέπει να δοθούν τα δάνεια και να ενσωματώση τας αποφάσεις αυτάς εις τον Προϋπολογισμόν.

Εάν αυτή δεν είναι η άποψις της Βουλής, τότε η Βουλή πρέπει να θέση εις τον εαυτόν της το εξής ερώτημα: Θέλει η Βουλή να δώση εν λευκώ δικαίωμα εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν μόνη να αποφασίση τον τρόπον της πιστοδοτήσεως; Εάν η απάντησις είναι ναι, τότε θα εγκρίνη το ποσόν £1.000.000 μετά του ενός σταυρού ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας. Εάν η Βουλή θέλη να διατηρήση έλεγχον επί του τρόπου διά του οποίου θα γίνη η πιστοδότησις, δηλαδή όχι έλεγχον επί των λεπτομερειών της πιστοδοτήσεως αλλά επί του κατά πόσον θα δοθή προς τας Συνεργατικάς διά πιστοδότησιν, ή κατά πόσον θα δοθή διά μέσου των Συνεργατικών προς πιστοδότησιν, ή ποία πρέπει να είναι τα κριτήρια διά να θεωρηθή ότι το ποσόν χορηγείται διά σκοπούς αναπτύξεως και βελτιώσεως, εάν η Βουλή θέλη να κρατήση έλεγχον επί των θεμάτων αυτών, τότε η μόνη λύσις θα είναι η των δύο σταυρών. Επομένως το θέμα δεν είναι δυνατόν να λυθή διά της προσθήκης πέντε γραμμών ή δύο γραμμών εις τον Προϋπολογισμόν και τα τρία ερωτήματα είναι:

Κατά πόσον η Βουλή θα αποφασίση τον τρόπον με τον οποίον θα δοθούν τα χρήματα και να δεσμεύση την Εκτελεστικήν Εξουσίαν η οποία δεν έχει αποφασίσει τούτο ακόμη, κατά πόσον η Βουλή θέλει να διατηρήση έλεγχον ή κατά πόσον η Βουλή είναι διατεθειμένη να εξουσιοδοτήση εν λευκώ την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Νομίζω ότι το θέμα είναι τόσον σοβαρόν που θα έπρεπε να διακόψωμεν, διότι εάν θα διατυπωθούν τροποποιητικαί εισηγήσεις θα είναι ανάγκη να διατυπωθούν με αρκετήν προσοχήν, διότι διά να δώσω ένα απλούστατον παράδειγμα η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη ως διετυπώθη «Δάνεια προς τας Κεντρικάς Συνεργατικάς» σημαίνει ότι η Κυβέρνησις θα δανείση τας Συνεργατικάς αι οποίαι θα αναλάβουν την πιστοδότησιν του γεωργού, ενώ πιθανόν, ως εμφαίνεται εις το Κυβερνητικόν Πρόγραμμα, αι λέξεις «Δάνεια διά των Κεντρικών Συνεργατικών» να σημαίνη ότι η πρόθεσις της Κυβερνήσεως είναι να χρησιμοποιήση τας Συνεργατικάς ως αντιπροσώπους της διά τα δάνεια. Διά να δώσω ευκαιρίαν ανταλλαγής απόψεων και ορθής διορθώσεως, προτίθεμαι να διακόψω δι' ημίσειαν ώραν τουλάχιστον διά να εξετασθή το ζήτημα προσεκτικά.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Αι Επιτροπαί έχουν μίαν εισήγησιν — να ψηφισθή αυτό το άρθρον με τους δύο σταυρούς. Ας τεθή η εισήγησις αυτή εις ψηφοφορίαν, εις περίπτωσιν δε κατά την οποίαν δεν θα γίνη αποδεκτή, ας δοθή διάλειμμα και ας εκφρασθούν τότε απόψεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φειδίας Παρασκευα·ί·δης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, διά λόγους διαδικασίας υποβάλλω την εξής ένστασιν προς συζήτησιν της εισηγήσεως του κ. Λυσσαρίδη. Η ουσία της εισηγήσεως προκαταλαμβάνει μίαν μελλοντικήν απόφασιν της Εκτελεστικής Εξουσίας της Κυβερνήσεως, προκαθορίζει την ληφθησομένην υπ' αυτής πολιτικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει διαδικαστικός κανονισμός ο οποίος να εμποδίζη οιονδήποτε Βουλευτήν να εισηγηθή.....

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ:

Με συγχωρείτε κ. Πρόεδρε, ήθελα να πω διά λόγους διαδικασίας να βάλετε την πρότασίν μου προ της εισηγήσεως του κ. Λυσσαρίδη. Αυτό εννοούσα. Εφ' όσον η εισήγησις του κ. Λυσσαρίδη εν τη ουσία της προκαταλαμβάνει μελλοντικήν απόφασιν της Κυβερνήσεως, δι' αυτό φρονώ ότι η Βουλή δεν έχει το δικαίωμα να πάρη απόφασιν επί της εισηγήσεως αυτής. Τούτο θα απετέλει παρέμβασιν εις μέλλουσαν απόφασιν της Κυβερνήσεως. Διά τούτο προτείνω να μη τεθή εις ψηφοφορίαν η πρότασις του κ. Λυσσαρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις δεν υπάρχει κανείς κανονισμός ο οποίος να εμποδίζη Βουλευτήν να υποβάλη πρότασιν η οποία προδικάζει απόφασιν της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Δεύτερον, δεν υπάρχει κανένα δικαίωμα πηγάζον από το Σύνταγμα ή από οτιδήποτε άλλο, το οποίον να επιτρέπη εις τον Πρόεδρον της Βουλής να αρνηθή να θέση εις ψηφοφορίαν τροποποιητικήν εισήγησιν Βουλευτού. Διά τούτο είμαι υποχρεωμένος να θέσω όλας τας εισηγήσεις εις ψηφοφορίαν. Το ζήτημα το οποίον εγείρεται είναι κατά πόσον οι έντιμοι Βουλευταί θεωρούν σκόπιμον μίαν αναβολήν ή κατά πόσον προτιμούν να τεθή εις ψηφοφορίαν το θέμα αμέσως. Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Σαββίδης θέλει να αγορεύση.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται ναι, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μου φαίνεται όχι, διότι αντιλαμβάνομαι ότι θέλετε να δευτερολογήσετε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται είναι δικαίωμα μου να δευτερολογήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι οι οποίοι θέλουν να πρωτολογήσουν τότε είναι δικαιωμά σας να δευτερολογήσετε. Δεν διεπιστώθη ακόμη ότι δεν υπάρχουν Βουλευταί οι οποίοι θέλουν να ομιλήσουν διά πρώτην φοράν, και δεύτερον, όταν τούτο διαπιστωθή μπορεί να υπάρξη θέμα καθορίσεως χρόνου αγορεύσεως επί του θέματος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ο χρόνος που χρειάζομαι είναι πολύ ολίγος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και ο χρόνος τον οποίον διαθέτομεν πιθανόν ολιγώτερος.

Υπάρχουν άλλοι Βουλευταί οι οποίοι θέλουν να πρωτολογήσουν επί του θέματος;

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι εάν η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη γίνη αποδεκτή, δεν είμαι βέβαιος κατά πόσον νομικώς, όταν το ποσόν του 1.000.000 λιρών δοθή ως δάνειον προς τας Συνεργατικάς, η Εκτελεστική Εξουσία έχει δικαίωμα να εξασκήση έλεγχον επί του τρόπου της διαθέσεως, διότι αι Συνεργατικαί ευρίσκονται υπό τον έλεγχον των Κοινοτικών Συνελεύσεων.

Επομένως εάν η Βουλή αυτή αποφασίση ότι το ποσόν θα δοθή διά των Συνεργατικών εταιρειών, έχω την γνώμην ότι η Βουλή αυτή θα πρέπη να γνωρίζη τον τρόπον της διαθέσεως και να εγκρίνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακριβώς επειδή το θέμα έχει πολλάς επιπτώσεις και είναι περίπλοκον, δι' αυτό εισηγήθην ότι δεν θα ήτο φρόνιμον διά μιας προχείρου διατυπώσεως να γίνη τροποποίησις. Επειδή όμως νομίζω ότι η εισήγησις του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά δυνατόν να αποφασίση το πρώτον τουλάχιστον θέμα, εάν δε υπάρξη περίπτωσις κατά την οποίαν δεν εγκριθή η εισήγησις των δύο Επιτροπών, τότε είναι ανάγκη να μελετήσωμεν ενδελεχώς το λεκτικόν της τροποποιήσεως.

Θέτω εις ψηφοφορίαν.....

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εζήτησα το λόγον, έντιμε κ. Πρόεδρε· μου φαίνεται δεν έχει άλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του θέματος;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Επί του θέματος το οποίον συζητούμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την στιγμήν αυτήν συζητούμεν κατά πόσον θα θέσωμεν εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα δεν ετελείωσαν αι αγορεύσεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί της ουσίας του θέματος κατά πόσον πρέπει να υπάρξουν δύο σταυροί ή όχι;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω την αντίληψιν ότι το θέμα εξηντλήθη παντελώς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όχι ακόμη δεν εξηντλήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης έχει τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Έχω ακούσει τας δύο αγορεύσεις του εντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη και του εντίμου συναδέλφου κ. Αναστασιάδη.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπετε κ. Σαββίδη ότι το θέμα εξηντλήθη;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Και ως γεγονός έχω σχηματίσει την εντύπωσιν ότι εδώ δεν έχομεν έλθει διά να σκεφθώμεν πώς θα βοηθήσωμεν τον παραγωγόν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παρατήρησις του εντίμου κ. Σαββίδη είναι εκτός τάξεως, διότι έχει πρόθεσιν να αποδώση εις τους εντίμους Βουλευτάς ότι ευρίσκονται εν τη Βουλή χωρίς να έχουν πρόθεσιν να σκεφθούν πώς να βοηθήσουν τους γεωργούς. Το γεγονός ότι ο κ. Σαββίδης διαφωνεί ή ότι υπάρχουν Βουλευταί οι οποίοι διαφωνούν μετά του κ. Σαββίδη, δεν σημαίνει ότι ευρίσκονται εν τη Βουλή άνευ προθέσεως να βοηθήσουν τον γεωργόν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν είπα, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι οι έντιμοι κύριοι δεν θέλουν να βοηθήσουν τον γεωργόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι λέξεις τας οποίας εχρησιμοποιήσατε είναι ότι δεν έχουν πρόθεσιν.

Μ.ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όχι, έντιμε κ. Πρόεδρε. Έχω πη ότι η ομιλία των μου δίδει την εντύπωσιν ότι έχουν πρόθεσιν, το οποίον είναι πολύ διαφορετικόν. Μπορώ να συνεχίσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Λοιπόν, όπως έχω πη προηγουμένως αι ομιλίαι των δύο εντίμων συναδέλφων, όπως έχουν ειπωθή, με αφήνουν να σχηματίσω την εντύπωσιν ότι η πρόθεσίς των είναι να βοηθήσουν μάλλον τας Συνεργατικάς παρά τον παραγωγόν. Σήμερα εδώ καλούμεθα διά να ψηφίσωμεν ένα ποσόν £1.000.000 διά χρηματοδότησιν αναπτύξεως, δι' αγροτικάς πιστώσεις. Σκοπός μας δεν είναι μέσον ποίου και πώς θα δοθή, αλλά πώς θα εξυπηρετήση καλύτερον τον παραγωγόν. Εδώ εις τας ομιλίας των οι κύριοι έχουν αναφερθή εις το Πενταετές Πρόγραμμα, εις το οποίον αναφέρεται ότι θα δοθή διά των Συνεργατικών. Κανείς δεν διαμφισβητεί ότι η Κυβέρνησις εκείνο το οποίον έχει πη θα το τηρήση. Απορώ πώς μερικοί τολμούν να ζητούν να το βάλωμεν μέσα μήπως δεν κρατήσουν τον λόγον των. Εκείνο όμως το οποίον νομίζω ότι θα ήτο ορθόν, ήτο όχι να σκεπτώμεθα πώς και διά ποίου τρόπου θα εδέναμεν την Κυβέρνησιν να δώση υποχρεωτικώς μέσω της Συνεργατικής, πράγμα που εγώ δεν θα έφερα ένστασιν να εδίδετο μέσω της Συνεργατικής, εάν τούτο εθεωρείτο καλόν, αλλ' είναι να ίδωμεν με ποίον τρόπον θα αποφασίση η Κυβέρνησις να χρηματοδοτήση τον παραγωγόν με τον χαμηλότερον τόκον. Και διά να τον χρηματοδοτήση με τον χαμηλότερον τόκον πρέπει τα χρήματα αυτά να πηγάζουν κατ' ευθείαν από την Κυβέρνησιν και να παραχωρώνται διά των Συνεργατικών ή οποιουδήποτε άλλου οργανισμού ήθελαν

και όχι να δανείζωνται τα χρήματα αυτά εις τας Συνεργατικάς διά να επιφορτίζωνται ένα σωρόν έξοδα και τόκους. Εκείνο δε το οποίον εζήτησαν αι δύο Επιτροπαί, το να υπάρχουν δύο σταυροί, δεν ήτο διά να προστατεύσωμεν ωρισμένους οργανισμούς, αλλ' απλώς διά να έχωμεν ένα έλεγχον διά το συμφέρον του παραγωγού και τίποτε περιπλέον. Δι' αυτό πρέπει να σκεφθώμεν ως άνθρωποι που ενδιαφέρονται διά τον τόπον, και να σκεφθώμεν μόνον το συμφέρον και το καλόν του γεωργού και κανενός άλλου. Δι' αυτό προτείνω να μείνουν οι δύο σταυροί. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι η αγόρευσις του εντίμου Βουλευτού κ. Σαββίδη έχει το ίδιον μειονέκτημα το οποίον είχαν και αι αγορεύσεις άλλων συναδέλφων. Ο κ. Σαββίδης επειδή πιστεύει ότι πρέπει τα δάνεια να δοθούν διά της α' οδού, ζητεί να προδικάση την απόφασιν της Εκτελεστικής Εξουσίας, εισηγούμενος ότι πρέπει να υπάρξη το α' ή το β'.

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου, ο κ. Λυσσαρίδης και άλλοι αγορηταί, επειδή πιστεύουν ότι η πιστοδότησις πρέπει να γίνη διά του β τρόπου, ζητούν να προδικάσουν την απόφασιν της Εκτελεστικής Εξουσίας, εισηγούμενοι τροποποίησιν η οποία θα θέση εις εφαρμογήν τον β τρόπον. Ουδείς όμως συνεζήτησε το βασικόν θέμα και το βασικόν ερώτημα το οποίον έθεσα ενώπιον της Βουλής, κατά πόσον η Βουλή αυτή θα έπρεπε να προδικάση την απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου, δεδομένου ότι κατέστη σαφέστατον εις την Βουλήν ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν κατέληξεν εις οριστικήν απόφασιν επί του θέματος αυτού.

Το πρώτον ερώτημα παραμένει αναπάντητον. Υπάρχει η εισήγησις των δύο Επιτροπών περί των δύο σταυρών. Η εισήγησις αυτή θα ήτο πολύ ευκολώτερον να γίνη δεκτή από την Βουλήν εάν ετίθετο ως θέμα ελέγχου υπό της Βουλής της εργασίας εκ της αποφάσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Η τοποθέτησις όμως υπό του Προέδρου της Επιτροπής Οικονομικών του θέματος ότι δεν πρέπει τα χρήματα να δοθούν διά των Συνεργατικών Εταιρειών προδικάζει την όλην εξέτασιν του θέματος, ή μάλλον προσπαθεί να προδικάση την όλην εισήγησιν του θέματος, και αντί να εμφανίση το γεγονός ότι η Βουλή θέλει να διατηρήση έλεγχον επί του θέματος αυτού, εμφανίζεται μάλλον ότι εναντιούται εις την διά των Συνεργατικών πιστοδότησιν, διότι δεν πιστεύει ότι τούτο είναι προς το συμφέρον του γεωργού. Λόγω της συγχύσεως των σκέψεων η οποία επικρατεί, η Βουλή θα διακόψη δι' ημίσειαν ώραν με την ελπίδα ότι οι έντιμοι κύριοι Βουλευταί θα ανταλλάξουν απόψεις έχοντες υπ' όψιν τα τρία βασικά ερωτήματα.

Η Βουλή διακόπτει δι' ημίσειαν ώραν.

(Ώρα διακοπής 9.20 μ.μ.)

.....

(Ώρα ενάρξεως 10.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν των δύο Επιτροπών Προϋπολογισμού και Οικονομικών επί του θέματος κατά πόσον πρέπει να υπάρχουν δύο σταυροί εις το θέμα «Αγροτικαί πιστώσεις» ή όχι.

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εις το Τουρκικόν κείμενον της Εκθέσεως της Επιτροπής υπάρχει η φράσις «αρχίζει η πραγματοποίησις δαπανών αμέσως μετά την κατάθεσιν του Νομοσχεδίου εις την Βουλήν». Θα εισηγούμην όπως η φράσις αυτή διορθωθή ούτως ώστε να λέγη «μετά την ψήφισιν του Νόμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύμφωνα με την διαπίστωσιν του εντίμου Βουλευτού, αλλά εις το στάδιον που ευρισκόμεθα ψηφίζομεν όχι το κείμενον αλλά τα κατά πόσον θα υπάρχουν δύο σταυροί ή όχι.

Το κείμενον ευρίσκεται εις το μέρος του Νομοσχεδίου το οποίον δεν ανεγνώσθη ακόμη. Αναγινώσκονται οι Πίνακες εις το παρόν στάδιον.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το νόημα των δύο σταυρών δεν εξηγήθη κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το νόημα των δύο σταυρών είναι το εξής: Ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν θα προβή εις δαπάνην προτού καταχωρήση Νομοσχέδιον εις την Βουλήν η οποία θα εκγρίνη τον τρόπον της δαπάνης. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κανονισμούς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το κείμενον αναφέρει Νομοσχέδιον. Νομοσχέδιον ή Κανονισμοί.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως όπως υπάρχουν δύο σταυροί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της εγκρίσεως των δύο σταυρών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι δύο σταυροί εγκρίνονται.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ίσως να είμαι λανθασμένος, έντιμε κ. Πρόεδρε, αλλά έχω την εντύπωσιν ότι και ο προηγούμενος αριθμός ήτο 11. Εάν δεν έχετε ένστασιν θα ήθελα να ξαναμετρηθούν αι ψήφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον εγείρεται ένστασις διά την αριθμητικήν καταμέτρησιν των ψήφων, είμεθα υποχρεωμένοι να ξαναμετρήσωμεν τας ψήφους. Γεννάται όμως έν θέμα, το οποίον δεν έχει ακόμα λεχθή: εάν Βουλευτής ο οποίος δεν ήτο παρών εις την πρώτην ψηφοφορίαν, κατά την δευτέραν καταμέτρησιν των ψήφων, εάν παρευρίσκεται εις την Βουλήν, δικαιούται να ψηφίση; Το ζήτημα αυτό το έχω μελετήσει ακαδημαϊκώς, διότι επίστευα ότι κάποτε θα εγερθή, και η άποψις των περισσοτέρων Βουλών, και ιδίως εις την Αγγλίαν, εάν γίνη η καταμέτρησις των ψήφων, όσοι Βουλευταί ευρίσκονται κατά την επαναμέτρησιν των ψήφων δικαιούνται να λάβουν μέρος εις την ψηφοφορίαν. Το ίδιον συμβαίνει και εις περίπτωσιν που δεν έληξεν η ψηφοφορία, διότι δεν κατεμετρήθησαν αι αποχαί, εάν Βουλευτής εισέλθη εις την Βουλήν και ψηφίση πρέπει να μετρηθή η ψήφος του.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται ότι δεν θα ήτο δίκαιον να γίνη ξανά η ψηφοφορία χωρίς να υπάρχη κανένας λόγος διά να δώσωμεν καιρόν να έλθουν και άλλοι Βουλευταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα απαντήσω εις τον κ. Σαββίδην ότι αυτό είναι δικαίωμα κάθε Βουλευτού να εγείρη ένστασιν κατά της ψηφοφορίας, είναι δε καθιερωμένος θεσμός ότι Βουλευταί, και κυρίως οι αρχηγοί Κοινοβουλευτικών Παρατάξεων, εγείρουν ένστασιν διά την καταμέτρησιν διά να δώσουν ευκαιρίαν εις πλησίον ευρισκομένους Βουλευτάς της παρατάξεώς των να εισέλθουν

εις την Βουλήν και να ψηφίσουν· είναι από τα αγαθά της Δημοκρατίας.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Την ένστασιν την έχει κάμει ο κ. Λυσσαρίδης ο οποίος δεν είναι αρχηγός Κοινοβουλευτικής ομάδος, ενώ εκείνος εξασκείται υπό αρχηγών Κοινοβουλευτικών ομάδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει η απόφασίς μου ως Προέδρου της Βουλής είναι ότι είναι δικαίωμα Βουλευτού να εγείρη ένστασιν κατά της καταμετρήσεως της ψηφοφορίας, και εάν κατά την στιγμήν αυτήν εισέλθουν και άλλοι Βουλευταί εις την Βουλήν δικαιούνται να λάβουν μέρος εις την ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ των δύο σταυρών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά των δύο σταυρών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα απλώς να παρατηρήσω το εξής, επειδή το θέμα αφορά τους Γραμματείς. Ένστασις μπορεί να υποβληθή, είναι δίκαιον. Να υποβληθή όμως όταν γίνεται το λάθος, διά να μη χάνωμεν και την ώραν μας καταμετρώντας διά να ίδωμεν ποίον είναι το αποτέλεσμα και μετά να κάμνωμεν την ένστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει θέμα προς συζήτησιν. Η απόφασις του Προέδρου της Βουλής ήτο ότι η ένστασις ήτο δικαίωμα του Βουλευτού να την υποβάλη, ούτε είναι δυνατόν να κρίνη κανείς κατά πόσον η ένστασις εγένετο διά σκοπούς α' ή β' χωρίς να γίνη η δευτέρα καταμέτρησις.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εν πρώτοις φαίνεται ότι ο κ. Λέλλος δεν εδιδάχθη αριθμητικήν, και δεύτερον δεν εδιδάχθη ευγένειαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις και των δύο Επιτροπών όπως υπάρξουν δύο σταυροί ενεκρίθη. Εκκλήσεις και αντεγκλήσεις απαγορεύονται, δυνάμει του Συντάγματος, εντός της Βουλής.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν θέλω εκκλήσεις ούτε αντεγκλήσεις. Αποτείνομαι εις τον Πρόεδρον και λέγω το εξής. Ότι η παρατήρησις του συναδέλφου μου δεν είχε θέσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το κατά πόσον η παρατήρησις ήτο εκτός ή εντός τάξεως ήτο θέμα διά το οποίον θα έπρεπε να αποφασίση ο Πρόεδρος. Ασφαλώς η παρατήρησις ήτο εκτός τάξεως, αλλά δεν ελέχθη διά να δημιουργήση θέμα τάξεως, αλλ' απλώς μάλλον διά να παρενοχλήση τον έντιμον Γραμματέα, και νομίζω ότι αυτή η Βουλή η οποία συνεδριάζει συνεχώς από της 10ης πρωϊνής της χθες δεν πρέπει να εξοδεύση περισσότερον χρόνον επί του θέματος αυτού.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Τώρα θα επιφέρωμεν την μετατροπήν· είναι και διά τους δύο αριθμούς;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ετέθη εις ψηφοφορίαν μόνον διά τας Αγροτικάς Πιστώσεις. Τώρα τίθεται εις ψηφοφορίαν το ζήτημα των δύο σταυρών διά την Τράπεζαν Αναπτύξεως. Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις θεωρείται ως εγκριθέν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εγκριθέν με δύο ή με ένα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θεωρείται εγκριθέν με δύο. Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εις την τροποποιητικήν εισήγησιν.

Δ9.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το 7, Ενθάρρυνσις Οικοτεχνίας. Απαλείφεται «αγροτικής βιομηχανίας». Ανάλογος μετατροπή εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν παρατηρήσεις εις το Δ9; Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις το Δ9 εγκρίνεται.

Δ10.

Δ10. Δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, εγκρίνεται.

Δ11. Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Και πάλιν το ζήτημα των πινάκων, Έντιμε κ. Πρόεδρε. Φυσικά δεν γνωρίζω εάν ούτοι ενεκρίθησαν ή όχι υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Είμαι, όμως, της γνώμης ότι εις τα άρθρα 2 και 8 είναι ανάγκη να τεθούν πίνακες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν γνωρίζω εάν οι Πίνακες οι οποίοι κατετέθησαν ενεκρίθησαν από το Υπουργικόν Συμβούλιον, ποίος τους κατέθεσε, ποίοι είναι αυτοί οι Πίνακες.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Οι κατάλογοι εις τους οποίους ανεφέρθη ο συνάδελφος μου, είναι εκείνοι, οι οποίοι εδόθησαν υπό του αρμοδίου Υπουργείου εις τας Επιτροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αυτοί οι κατάλογοι;

Ν. ΝΑΠΗ:

Υπάρχουν, έντιμε κ. Πρόεδρε, κατά τας εργασίας δε και των Επιτροπών ελήφθη απόφασις όπως ούτοι ψηφισθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να με παραπέμψετε εις την έκθεσιν της Επιτροπής εις την οποίαν αναφέρεται η απόφασις;

Ν. ΝΑΠΗ:

Ως γνωρίζετε, Έντιμε κ. Πρόεδρε, κατά τας εργασίας των Επιτροπών, δεν καταχωρούνται εις τα πρακτικά όλαι αι ομιλίαι. Πολλοί, εν τούτοις, των συναδέλφων, οι οποίοι ειργάσθησαν εις τας Επιτροπάς, είναι παρόντες. Εάν λανθάνωμαι, ούτοι δύνανται να με διορθώσουν, παρακαλώ δε όπως πράξουν τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι θέμα να σας διορθώσουν ή να μη σας διορθώσουν. Εάν η Επιτροπή απεφάσισε τροποποίησιν του Προϋπολογισμού διά της παραθέσεως εις τον Προϋπολογισμόν αναλυτικών πινάκων, θα έπρεπε να λεχθή εις την έκθεσιν της Επιτροπής και οι αναλυτικοί πίνακες, τους οποίους ενέκρινεν η Επιτροπή, να δοθούν εις την Γραμματείαν της Βουλής διά να ετοιμασθούν και να ψηφισθούν.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εγώ δεν είμαι μέλος οιασδήποτε των Επιτροπών τούτων, θα ήθελα δε να ερωτήσω τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί του εξής σημείου: Πού, επί παραδείγματι, βασιζόμενοι συνιστούν έγκρισιν των άρθρων 2 και 8 του Κεφαλαίου Δ11; Εάν δε εδόθησαν εις αυτούς πίνακες δεικνύοντες τας λεπτο-

μερείας, διατί δεν συνιστούν εις την Έκθεσίν των όπως οι Πίνακες ούτοι συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ως μέλος των Επιτροπών, εζητήσαμεν λεπτομερείας διά το ποσόν των 10.000 λιρών του άρθρου 8. Μας εδόθη ένας κατάλογος και αι Επιτροπαί ικανοποιήθησαν διά τας λεπτομερείας, αλλά ο κατάλογος αυτός δεν έχει εγκριθή από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Απλώς μας ελέχθη ότι ο κατάλογος αυτός θα υποβληθή προς έγκρισιν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως δεν δύναται να συμπεριληφθή εφ' όσον σας ελέχθη ότι δεν ενεκρίθη από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Εάν τα μέλη των Επιτροπών ή αι Επιτροπαί ως σύνολον ήθελαν να συμπεριλάβουν τους πίνακας, ώφειλαν να ζητήσουν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να εγκρίνη τους πίνακας και κατόπιν να προχωρήση εις την σύνταξιν της εκθέσεως και εισηγήσεως ψηφίσεως του Προϋπολογισμού.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Δεν γινόμεθα καταληπτοί. Δηλαδή, έχομεν αντιληφθή πώς εργάζονται αι Επιτροπαί και υπό ποίαν μορφήν δίδονται λεπτομέρειαι από την Κυβέρνησιν και δι' αυτόν τον λόγον δεν θα συζητήσωμεν αυτό το ζήτημα. Αλλ' επειδή εις αυτό το κεφάλαιον, ειδικώς δε εις τα άρθρα 2 και 8, δεν υπάρχουν λεπτομέρειαι, θα καταψηφίσωμεν αυτό το κεφάλαιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το κονδύλιον το αναφερόμενον εις το Δ11,8, δηλαδή Βελτίωσις και Εξωραϊσμός Διαφόρων Χώρων και Χώρων Τουριστικού Ενδιαφέροντος, όπως μας έχει εξηγηθή είναι διά να διορθώσουν ωρισμένα παλαιά θέατρα και χώρους διά τον τουρισμόν, και βεβαίως δεν ημπορούσαν να προϋπολογίσουν ποία θα ήσαν τα έξοδα. Επίσης, είναι διά εκτός των χώρων οι οποίοι είναι εις την Σαλαμίνα, χώρους διά στάθμευσιν αυτοκινήτων, δι' έξοδα τα οποία χρειάζονται διά καθαρισμόν εις τα διάφορα μέρη επί των βουνών όπου αφήνουν οι εκδρομείς διάφορα σκύβαλα, η κατασκευή ωρισμένων νησίδων, δημόσια αποχωρητήρια και διάφορα άλλα παρόμοια είδη δια τα οποία δεν μπορεί να υπάρξη σχέδιον ούτε λεπτομερής πίναξ διά να ζητήσωμεν να τον εγκρίνωμεν. Και μου φαίνεται ότι θα ήτο άδικον να διυλίσωμεν τον κώνωπα και να καταπίωμεν την κάμηλον. Δι' αυτό είναι δίκαιον και ορθόν μου φαίνεται να ψηφίσωμεν το κονδύλιον τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Από το κονδύλιον των έργων, εις τα οποία ανεφέρθη ο Έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής,

£2.500 είναι διά την Λευκωσίαν και την Κυρήνειαν

£2.000 διά την Αμμόχωστον

£2.700 διά την Λεμεσόν

£1.300 διά την Λάρνακα

£1.500 διά την Πάφον,

ήτοι συνολικώς θα δαπανηθή ποσόν £10.000. Ο κατάλογος αυτός εδόθη ουχί εις εμέ αλλ' εις όλα τα μέλη της Επιτροπής υπό του αρμοδίου Υπουργείου.

Εφ' όσον έλαβον τον λόγον, θα ήθελα να είπω εν συντομία ότι γνωρίζω περί του άρθρου 2. Ο Έντιμος κύριος, ο οποίος προσήλθε διά να δώση πληροφορίας περί τούτου εις την Επιτροπήν και του οποίου το όνομα δεν ενθυμούμαι, ανέφερεν ότι είχεν αποφασισθή η ανέγερσις τουριστικών περιπτέρων εις τρία μέρη της Κύπρου, ήτοι εις Κούριον, Φοντάνα Αμορόζα και Βουνί. Εφ' όσον αι αποφάσεις των εδόθησαν ως ακριβείς και οριστικαί, νομίζω ότι καλόν είναι να συμπεριληφθούν εις τον Προϋπολογισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεί να είναι αποφάσεις του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, αλλ' εκείνο που ενδιαφέρει την Βουλήν είναι εάν είναι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, και η πληροφορία η οποία εδόθη εις την Επιτροπήν είναι ότι δεν είναι απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου. Ο έντιμος Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας δεν ημπορεί να κάμη Προϋπολογισμόν ο ίδιος. Επομένως δεν γεννάται θέμα, επειδή όμως οι έντιμοι Τούρκοι συνάδελφοι είχον πη ότι θα ψηφίσουν εναντίον, είμαι υποχρεωμένος να θέσω εις ψηφοφορίαν το Δ11, 2 και 8.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Δ11, 2 και 8;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Δ11, 1—8 εγκρίνεται.

Δ12, 1—30.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγιναν αι εξής προσθήκαι εις το 2. Μετά το 2(ι) ετέθη (ιι).

Πύλη Ξηράς Αμμοχώστου — Βελτίωσις, £111. Εις Επεξήγησιν.

Επαναψήφισις κονδυλίου. Συνέχισις Παλαιού Σχεδίου διά το οποίον υπολογίζεται ότι θα έχουν δαπανηθή £1.289 μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου, 1961.

Εις το (ι) του ιδίου άρθρου μετά τας λέξεις: Πύλη ξηράς Αμμοχώστου — «Απαλλοτρίωσις γης».

Άρθρον 9, £3.000 γίνεται £6.800.

Εις μεταφοράν £694.371, Σύνολον Δαπανών Αναπτύξεως Οδών Δ £924.136.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ12, 1 μέχρι 30.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Λαμβάνω ολόκληρον το Κεφάλαιον Δ12. Εις το κεφάλαιον τούτο, ειδικώς δε υπό την επικεφαλίδα «Χωριτικαί Οδοί», δηλαδή μεταξύ των άρθρων 23 και 44, δεν έχουν συμπεριληφθή εις επαρκή αναλογίαν δρόμοι, εκ των οποίων θα ευεργετηθούν Τουρκικά χωρία. Δι' αυτόν τον λόγον δεν θα ψηφίσωμεν αυτό το κεφάλαιον. Θα το καταψηφίσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ12, 1 μέχρι 22. Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

Δ12, 23 μέχρι Δ12, 44.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Δ12, 23 μέχρι 44;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται.

Δ12, 45 μέχρι Δ12, 52. Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

Δ13, 1—15.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να προτείνω εις την Βουλήν όπως το κονδύλιον το αναφερόμενον εις το άρθρον 9 εξ 70.000 λιρών καταψηφισθή. Ο λόγος ως ανέφερα εις την χθεσινήν μου αγόρευσιν είναι ότι θα ημπορούσαμεν να εξοικονομούσαμεν αυτό το ποσό εάν η Εκτελεστική Εξουσία εζητούσεν από τα Ηνωμένα Έθνη όπως μας αποστείλη λιμενολόγον. Εκτός όμως από τα Ηνωμένα Έθνη και πολλά άλλα κράτη προσεφέρθησαν να μας στείλουν βοήθειαν χωρίς καμμίαν αμοιβήν. Μεταξύ αυτών και η Σοβιετική Ένωσις, η οποία μας διεμήνυσε τας προτάσεις εις το παρελθόν, μέσω των εντίμων συναδέλφων της Αριστεράς, ότι είναι διατεθειμένη να μας δώση δωρεάν κάθε τεχνικήν βοήθειαν. Βεβαίως πολλοί από ημάς συμπεριλαμβανομένου και εμού, εθέσαμεν εν αμφιβολία την ειλικρίνειαν της προτάσεως αυτής, και νομίζω ότι σήμερα είναι ευκαιρία να διαπιστωθή εάν έχω δίκαιον ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρελείψατε ένα από τους όρους τους οποίους αναφέρατε εις την αγόρευσιν «έλλειψις εμπιστοσύνης εις τον κ. Πίππαν», η οποία οδηγεί εις εισήγησιν ελλείψεως πίστεως προς τον κ. Πίππαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της.....

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Επειδή εθέσατε το ζήτημα εμπιστοσύνης εις τον κ. Πίππαν, ακριβώς επειδή ανεφέρθη ότι δεν έχω εμπιστοσύνην εις τον κ. Πίππαν, θα ήθελα πολύ να δώσω τους λόγους διατί δεν έχω αυτήν την εμπιστοσύνην. Εάν μου επιτρέπετε, κύριοι συνάδελφοι, θα σας απασχολήσω μόνον διά δέκα λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι αρκετός ο λόγος τον οποίον εδώσατε εάν ο κ. Χρύσης Δημητριάδης αναφερθή εις το ζήτημα της προτάσεως τεχνικής βοηθείας.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να εξηγήσω την αποχήν την οποίαν θα κάμωμεν. Δεν θίγω το θέμα το οποίον θέτει ο έντιμος κ. Τζιρκώτης, διότι το θέμα της τεχνικής βοηθείας εις την Κύπρον δεν θα λυθή από την ψηφοφορίαν αυτήν, αλλ' από τα διαβήματα τα οποία θα κάμη η Εκτελεστική Εξουσία. Εν τούτοις, επειδή εις την περίπτωσιν την συγκεκριμένην είναι πιθανόν να υπήρχε τρόπος εξευρέσεως των υπηρεσιών άνευ αναμονής ή με μικροτέραν αναμονήν, διά τούτο θα απόσχωμεν της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Από της ιδικής μας σκοπιάς δεν υφίσταται θέμα υπάρξεως ή ελλείψεως εμπιστοσύνης. Επί του σημείου δε τούτου ουδεμίαν διετυπώσαμεν παρατήρησιν. Κατά την γνώμην μας, όμως, η υπηρεσία αυτή ηδύνατο να εξασφαλισθή δωρεάν, ακόμη, όμως, και αν δεν εξησφαλίζετο, φρονούμεν ότι το ποσόν αυτό των £70.000 είναι υψηλόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της.....

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Εκτελεστική Εξουσία προτού αναθέση εις οιονδήποτε πρόσωπον την εκτέλεσιν των σχεδίων αυτών εζήτησε διεθνείς προσφοράς μέσον των ενταύθα ξένων Πρεσβειών. Αντιλαμβάνομαι ότι η προσφορά κατεκυρώθη εις τον προσφοροδότην εκείνον ο οποίος είχε τους πλέον συμφέροντας όρους. Είχεν όλον τον χρόνον εις την διάθεσίν του ο κ. Τζιρκώτης να θέση το ζήτημα αυτό ενώπιον της Βουλής εγκαίρως, διότι πιστεύω ότι αφ' ης στιγμής η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας ανέθεσεν εις ένα οιονδήποτε πρόσωπον ή οργανισμόν την εκτέλεσιν ενός ωρισμένου έργου, και σιωπηρώς τουλάχιστον η Βουλή ή μέλη της Βουλής ενέκριναν την ενέργειαν αυτήν της Κυβερνητικής εξουσίας, έχομεν ηθικήν υποχρέωσιν να αμείψωμεν το πρόσωπον αυτό, τον οργανισμόν αυτόν, διά τας υπηρεσίας του, όστις εργάζεται έχει και δικαίωμα να πληρώνεται νομίζω, και οι εκπρόσωποι των εργατικών οργανώσεων δεν θα αμφισβητήσουν αυτό το πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ειδικώς όσον αφορά τα σημεία, τα οποία έθιξεν ο τελευταίος αγορεύσας συνάδελφος, θα ήθελα να δηλώσω τα εξής: Εν πάση περιπτώσει η Βουλή δεν ήτο εν γνώσει του γεγονότος ότι η Κυβέρνησις θα προέβαινεν εις τοιαύτην δαπάνην. Νομίζω ότι είναι αντικανονικόν διά την Κυβέρνησιν να αναλαμβάνη οικονομικάς υποχρεώσεις προτού λάβη πίστωσιν παρά της Βουλής μέσω Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Ο έντιμος συνάδελφος κ. Δάφνης Παναγίδης είπεν ότι ήτο εν γνώσει μας η ζήτησις αυτή των προσφορών υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας από τας διαφόρους Πρεσβείας. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι εις γνώσιν μας ήλθε μόνον αρκετό καιρόν μετά που εδόθη η εντολή αυτή εις τον κ. Πίππαν· μετά από την προσφοράν του βέβαια. Βλέπετε, έντιμοι συνάδελφοι, δεν καταγόμεθα από την Λεμεσόν διά να έχωμεν τόσον συχνάς επισκέψεις εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την πρότασιν του κ. Τζιρκώτη όπως το ποσόν της αμοιβής του κ. Πίππα, 70.000 λίραι, μη εγκριθή.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως του Βουλευτού κ. Τζιρκώτη όπως το ποσόν μη εγκριθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ποσόν των 70.000 λιρών εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ13, εις το 4. Λιμήν Κυρηνείας. Η «Φάσις Ι» απαλείφεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται. Δ14, 1 έως 6.

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ15. Ο σταυρός εις τον αριθμόν 1, Σχέδιον Οικήσεως Χαμηλού Κόστους, απαλείφεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ16, 1 μέχρι 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ17, 1 μέχρι 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή υπ' αυτό το κεφάλαιον δεν εδόθησαν αι λεπτομέρειαι, τας οποίας θεωρούμεν αναγκαίας, ιδιαιτέρως δε επειδή, αν και εζητήθησαν, δεν εδόθησαν υπό της Κυβερνήσεως έστω και προφορικώς λεπτομέρειαι εις το άρθρον 11, θα καταψηφίσωμεν αυτό το κεφάλαιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ17, 1 μέχρι 11.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεώς του;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται.

Δ18.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ18, 1 μέχρι 24.

Άρθρον 20.

Κώδιξ Αρχαίων Αγγείων (Corpus Nassorum) αλλάζει και αντικαθίσταται υπό του (Vasorum).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναγινώσκεται (Corpus Vasorum Antiquorum).

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ19.

1 μέχρι 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ20, 1 μέχρι 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ21, 1 μέχρι 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ22. Έκτακτοι Δαπάναι. Αντί Έκτακτοι Δαπάναι, Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι, και εις τας τρεις παραγράφους και εις τας Επεξηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως είπον και ενωρίτερον, το ποσόν τούτο είναι πολύ υψηλόν, θεωρώ δε περιττόν να απαριθμήσω εκ νέου εδώ τα μειονεκτήματα, τα οποία ανέφερα προηγουμένως. Εισηγούμαι, όμως, όπως τούτο ελαττωθή περίπου εις το 1/4 ή το 1/5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Νεπήλ Ναπή όπως το ποσόν των £200.000 διά μη προβλεπομένας δαπάνας ελαττωθή εις το 1/5.

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, να μου επιτραπή από τον αγαπητόν συνάδελφον, έντιμον κ. Ναπή, να μην συμφωνήσω με τας απόψεις του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το δικαίωμα του διαφωνείν είναι αναμφισβήτητον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αλλά η όλη υπόθεσις είναι η εξής. Ο έντιμος κ. Νεπήλ είναι της γνώμης ότι εάν ψηφισθή έν μικρόν κονδύλιον, εν η περιπτώσει εχρειάζετο έν μεγαλύτερον ποσόν θα ημπορούσε να σταλή ένα συμπληρωματικόν Νομοσχέδιον διά να ψηφισθή υπό της Βουλής και να δώση την δυνατότητα εις την Κυβέρνησιν να το εξοδεύση. Αλλά λαμβανομένου υπ' όψιν ότι έστω και φαινομενικώς έχομεν έξ μήνας τον χρόνον διακοπάς, εάν χρειασθή η Κυβέρνησις χρήματα τον καιρόν που θα υπάρχουν αι διακοπαί, πρέπει να περιμένωμεν μέχρις ότου αρχίσουν πάλιν αι εργασίαι της Βουλής, που δεν θα ήτο κατά την γνώμην μου ορθή πολιτική, το δε ποσόν των £200.000 επί ενός προϋπολογισμού 7 1/2 εκατομμυρίων λιρών είναι ένα ελάχιστον ποσόν, το οποίον μου φαίνεται είναι όχι αναγκαίον αλλά απαραίτητον διά να είναι εις την διάθεσιν της Κυβερνήσεως διά τας απροβλέπτους ανάγκας. Δι' αυτό είμαι της γνώμης ότι πρέπει να ψηφισθή όπως έχη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν ύψους περίπου £20.000.000 εχορηγήσαμεν κατ' ανώτατον όριον ποσόν £50.000 δι' Απροβλέπτους Δαπάνας. Αυτός ο Προϋπολογισμός ανέρχεται μέχρι του ημίσεως του άλλου. Λέγοντες να δώσωμεν ποσόν £200.000 δι' Απροβλέπτους Δαπάνας σημαίνει να μη καταρτίσωμεν Προϋπολογισμόν. Η αγόρευσις του εντίμου κ. Σαββίδη με εξέπληξε. Το θέμα του πού θα διατεθή έν ποσόν £5.000 αναλίσκει επί ημέρας τον χρόνον της Επιτροπής. Όμως, ο έντιμος κ. Σαββίδης χαρακτηρίζει το ποσόν £200.000 ως ελάχιστον. Κύριε Πρόεδρε, ας μη αυταπατώμεθα. Η καταρτίζομεν Προϋπολογισμόν ή όχι. Δηλαδή, εν ολίγοις, αντί να σπαταλώμεν τον χρόνον μας, ας ψηφίσωμεν διά σκοπούς Αναπτύξεως ποσόν £11,5 εκατομμυρίων. Δηλαδή, αυτό επιθυμούμεν; Είναι λογικόν; £7,5 εκατομμύρια λέγει ο Έντιμος κ. Σαββίδης. Το να περιλαμβάνωμεν ποσόν £200.000 δι' Απροβλέπτους Δαπάνας εις το ποσόν £7,5 εκατομμυρίων ουδέν άλλο δεικνύει παρά μόνον την απειρίαν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται ότι ο έντιμος κ. Χαλήτ δεν έχει λάβει υπ' όψιν του ότι ο τακτικός προϋπολογισμός και ο έκτακτος προϋπολογισμός δεν είναι οι ίδιοι. Διότι εις μεν τον τακτικόν προϋπολογισμόν τα περισσότερα είναι έξοδα, τακτικοί μισθοί κλπ., ενώ ο προϋπολογισμός αυτός τον οποίον πρόκειται να

ψηφίσωμεν είναι ένας προϋπολογισμός ο οποίος αναφέρεται εις έργα αναπτύξεως μεγάλης χρηματικής αξίας, και κανείς δεν μπορεί να προβλέψη πώς μπορεί να προχωρήση μία εργασία, ως λιμένων, δρόμων, διατρήσεων, φραγμάτων και ούτω καθ' εξής, και θα ήτο άδικον να μη μπορεί το Υπουργικόν Συμβούλιον να διαθέτη ωρισμένα κονδύλια περιπλέον των όσων έχομεν ψηφίσει, εν η περιπτώσει η πρόοδος της εργασίας δείχνει ότι οφείλομεν να προχωρήσωμεν και να μη σταματήσωμεν τας εργασίας μέχρι του επομένου έτους. Εκείνο δε που έχει αναφέρει ο έντιμος κ. Χαλήτ ότι σκεπτόμεθα διά £5.000 και δεν σκεπτόμεθα διά £200.000, είναι όπως είναι και εις κάθε εμπορικήν επιχείρησιν. Εάν μεν του ζητήσης 5 λίρας χωρίς να του δώσης λογαριασμόν τα εξετάζει, και σου λέγει γιατί του δίδεις τας 5 λίρας. Ενώ πάντοτε υπάρχει ένα μικρόν ταμείον το λεγόμενον PETTY CASH διά να μπορής να διευκολύνης την εργασίαν σου εν ώρα ανάγκης χωρίς να τρέχης απ' εδώ και απ' εκεί. Γι' αυτό δεν είναι ορθή η γνώμη του κ. Χαλήτ ότι υπογράφομεν τσεκ χωρίς αριθμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή χωρίς αντίκρυσμα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Οχι χωρίς αντίκρυσμα, και η Βουλή δεν πράττει κάτι το επιπόλαιον, αλλά βλέπει ότι μπορεί να έχη εμπιστοσύνην εις το Υπουργικόν Συμβούλιον διά να μπορή να καλύπτη απροβλέπτους ανάγκας τας οποίας μπορεί να έχη διά την εξακολούθησιν του προγραμματισμού αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή δεν βλέπω να υπάρχη σχέσις μεταξύ της εμπορικής πείρας του εντίμου κ. Σαββίδη και των περί Προϋπολογισμού αντιλήψεών μου, δεν θα προσπαθήσω να δώσω απάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. Εις την πραγματικότητα το ποσόν των £200.000 είναι είδος αποθεματικού, και δεν προβλέπεται να εξοδευθή εκτός εάν παρουσιασθούν έκτακτοι ανάγκαι. Εις τους εμπορικούς προϋπολογισμούς πάντοτε γίνεται μία πρόβλεψις διά μη προβλεπομένας δαπάνας, πολύ δε περισσότερον είναι αναγκαίον το αποθεματικόν εις ένα κράτος, διότι διαρκούντος του έτους δεν μπορεί να προβλέψη κανείς εις ποίον ύψος μπορεί να χρειασθή το ποσόν αυτό. Επομένως εάν δεν παρουσιασθή ανάγκη, το ποσόν αυτό θα είναι ως αποθεματικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστούμεν τον 'Εντιμον κ. Γιαμάκην διά τας πληροφορίας, τας οποίας έδωσεν από λογιστικής απόψεως. Παρ' όλον ότι δεν επιθυμώ περαιτέρω συζήτησιν επί του θέματος τούτου, επειδή δεν ηδυνήθην να λάβω πραγματικήν απάντησιν όσον αφορά τας σχέσεις Προϋπολογισμού και Νομοθετικής και Εκτελεστικής Εξουσίας, εν τούτοις νομίζω ότι οι λογιστικοί κανόνες και αι εμπορικαί σχέσεις αι βασισμέναι επί της εμπιστοσύνης δεν έχουν σχέσιν με το θέμα μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Ναπή όπως το ποσόν των £200.000 ελαττωθή εις το 1/5.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του κ. Ναπή όπως το ποσόν των £200.000 ελαττωθή εις το 1/5;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Δύο αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δ23. Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ24.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις την μισθοδοτικήν κλίμακα να απαλειφθή η ανωτάτη κλίμαξ £1,600Χ60—1,900.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν παρατηρήσεις επί της μισθοδοτικής κλίμακος;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις τον Κατάλογον Λειτουργούν Ασκούντων 'Ελεγχον επί των Δαπανών, αριθμός 22, αντί «'Εκτακτοι Δαπάναι», «Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένστασις όπως εγκριθή ο Κατάλογος Λειτουργών Ασκούντων 'Ελεγχον επί των Δαπανών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις τα Περιεχόμενα αρ. 22 αντί «'Εκτακτοι Δαπάναι» «Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανάγνωσις του κειμένου του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εμεινε, κ. Πρόεδρε, ο Πίναξ Δαπανών και οι ορισμοί των σταυρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ακολουθήσουν μετά από την ανάγνωσιν του κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑ ΕΠΤΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΕΠΤΑ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΔΥΟ.

Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας, δι' έργα Αναπτύξεως διά το έτος το λήγον την 31ην ημέραν του Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε Νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμος, 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και άρθρον 1 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και άρθρον 1 εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £7,565,447 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα ήδη νομίμως εχορηγήθησαν διά τας υπηρεσίας Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να χορηγηθούν κατά νόμον ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τον αυτόν σκοπόν, εγκρίνεται όπως διατεθή διά τας τοιαύτας υπηρεσίας εκ του Ταμείου Αναπτύξεως και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν των δώδεκα μηνών, των ληγόντων την 31ην Δεκεμβρίου, 1962, οιονδήποτε ποσόν μη υπερβαίνον το ποσόν των επτά εκατομμυρίων πεντακοσίων εξήκοντα πέντε χιλιάδων, τετρακοσίων τεσσαράκοντα επτά λιρών προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το διά του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τους εν τω παρόντι Νόμω συναπτομένους Πίνακας Δαπανών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Χρησιμοποίησις του περισσεύματος ωρισμένων άρθρων προς κάλυψιν ελλείμματος άλλων άρθρων του ιδίου Κεφαλαίου.

4.—(1) Εφ' όσον το διά τας εν εκάστω άρθρω εν τω Πίνακι αναφερομένας και εξειδικευομένας υπηρεσίας και σκοπούς αντιστοίχως δαπανηθησόμενον ολικόν ποσόν δεν θα υπερβή το ολικόν του διά τας εν λόγω υπηρεσίας και σκοπούς αντιστοίχως υπό του παρόντος Νόμου χορηγουμένου ως ειδικευθείσης πιστώσεως ποσού, οιονδήποτε περίσσευμα προκύπτον εξ οιουδήποτε άρθρου διά τας εν λόγω υπηρεσίας και σκοπούς, είτε διά της εξοικονομήσεως δαπανών επί του εν λόγω άρθρου είτε εκ του ότι το διά το εν λόγω άρθρον ψηφισθέν ποσόν υπερβαίνει το απαιτηθέν και δαπανηθέν επί τη βάσει του παρόντος Νόμου, εν σχέσει με το εν λόγω άρθρον, δύναται, τη εγκρίσει του Υπουργικού Συμβουλίου, να διατεθή και δαπανηθή προς κάλυψιν του ελλείμματος οιουδήποτε ποσού δαπανηθέντος επί οιουδήποτε άλλου άρθρου του ιδίου Κεφαλαίου του Πίνακος.

(2) Εντός ενός μηνός από της υπό του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίσεως, συμφώνως τω εδαφίω (1) του παρόντος άρθρου, θα κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων έκθεσις δεικνύουσα τας περιπτώσεις εις ας εδόθη η τοιαύτη έγκρισις και τας συνθήκας υφ' ας αύτη εχορηγήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το άρθρον εις ψηφοφορίαν θα εισηγούμην όπως το άρθρον τροποποιηθή ούτως ώστε να συμβαδίζη με το ίδιον άρθρον εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν όσον αφορά την μεταφοράν από άρθρον εις άρθρον. Το κείμενον της τροποποιήσεως η οποία δεν ενεκρίθη υπό της Βουλής υπάρχει εις το κείμενον του Τακτικού Προϋπολογισμού και είναι εύκολον να γίνη η τροποποίησις.

Επίσης τροποποίησιν θα χρειασθή και η επεξήγησις των δύο σταυρών. Επομένως νομίζω ότι μία σύντομος διακοπή διά την Νομικήν Επιτροπήν να ετοιμάση τας δύο τροποποιήσεις θα ήτο χρήσιμος. Και διά τούτο θα διακόψωμεν μέχρι της 12ης.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Δεν ήγερθην διά να φέρω ένστασιν. Σκοπεύω μόνον να ζητήσω όπως σημειωθή απλώς εις τα Πρακτικά ότι εις τους Πίνακας του Προϋπολογισμού διετυπώσαμεν διαφόρους ενστάσεις. Το άρθρον 3 αναφέρεται εις αυτούς τους Πίνακας. Παρ' όλον ότι είχον ανυψώσει την χείρα, ο Έντιμος Πρόεδρος της Βουλής δεν το επρόσεξε. Διά τούτο παρακαλώ όπως καταχωρηθή ότι δεν εψηφίσαμεν εκείνο το άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απόχαί;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Όχι, εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 3ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δύο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Η Βουλή θα διακόψη μέχρι της 12ης. Η Νομική Επιτροπή θα ετοιμάση τα τροποποιητικά κείμενα η δε τρίτη ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη αμέσως την 12ην ώραν δι' απλής αναγνώσεως του τίτλου.

('Ωρα διακοπής 11.37 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 12.5 μετά μεσονύκτιον)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να αναγνώσουν το τροποποιητικόν κείμενον του άρθρου 4.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Νοείται ότι οιαδήποτε εξοικονόμησις εκ παραλείψεως εκτελέσεως οιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θα θεωρήται ως εξοικονόμησις διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

Απ' ότι αντιλαμβάνομαι εν συνεχεία του εδαφίου (1) του άρθρου 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως το κείμενον αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

(Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ):

(Ανέγνωσε το τροποποιητικόν κείμενον εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή υπό την τροποποιημένην αυτού μορφήν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Ταμείον Αναπτύξεως.

Προϋπολογισμός διά την χρήσιν του έτους 1962, δεν είναι ανάγκη να τεθή εις ψηφοφορίαν, διότι είναι τα ποσά τα οποία αναφέρονται εις τον Πίνακα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει διόρθωσις των ποσών εις τον Προϋπολογισμόν διά την χρήσιν του έτους 1962.

£7.565.447 λίραι και 205.941 λίραι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγκεφαλαίωσις Δαπανών Αναπτύξεως. Δεν χρειάζεται ψήφισιν απλώς μόνον να αναγνωσθούν αι διορθώσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αριθμός 2. Ανάπτυξις Υδάτων, Προϋπολογισμός 1962, 1.057.990 λίραι.

Έργα Υποδομής.

12. Ανάπτυξις Οδών, £924.136.

Σύνολον £2.595.751.

19. Εργασία και Κοινωνικαί Ασφαλίσεις αντί 11.220 λίραι 10.220 λίραι.

Αντί, Έκτακτοι Δαπάναι, Μη Προβλεπόμεναι Δαπάναι, εις τον τίτλον και εις τον αριθμόν 22.

Γενικόν Σύνολον Προϋπολογισμού 1962 7.565.447 λίραι.

Αντί Λεπτομέρειαι Δαπάνης, Πίναξ Δαπανών.

Αντί σημείωσις εις τα αριστερά του ορισμού του DAGGER η λέξις Σημειώσεις να τεθή ως επικεφαλίς. Να τεθή σημείωσις 1 ο ορισμός του ενός σταυρού, σημείωσις 2 ο ορισμός των δύο σταυρών, ο οποίος ορισμός έχει ως ακολούθως:

«Οσάκις άρθρον τι του Προϋπολογισμού σημειούται διά δυό σταυρών (++) τούτο υποδηλοί ότι δεν θα γίνη δαπάνη μέχρις ότου διά Νόμου ή δι' αποφάσεως, ως η εκάστοτε περίπτωσις ήθελεν απαιτήσει, δοθή έγκρισις υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων διά την τοιαύτην δαπάνην».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι ανεγνώσατε τώρα παρακαλώ;

Ο Έλλην Γραμματεύς τί ανέγνωσε;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανέγνωσα τον ορισμόν των δύο σταυρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να τον επαναλάβετε;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«(2) Οσάκις άρθρόν τι του Προϋπολογισμού σημειούται διά δύο σταυρών (++) τούτο υποδηλοί ότι δεν θα γίνη δαπάνη μέχρις ότου διά Νόμου ή δι' αποφάσεως, ως η εκάστοτε περίπτωσις ήθελεν απαιτήσει, δοθή έγκρισις υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων διά την τοιαύτην δαπάνην».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθούν αι Τουρκικαί διορθώσεις εις την Συγκεφαλαίωσιν Δαπανών, όπως και ο ορισμός των δύο σταυρών.

(Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ):

(Ανέγνωσε τας Τουρκικάς διορθώσεις ως ανωτέρω).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη το κείμενον των δύο σταυρών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το κείμενον της επεξηγήσεως των δύο σταυρών εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Τρίτη και τελευταία ανάγνωσις.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εις όλας τας σελίδας μετά την σελίδα 6, του Ελληνικού κειμένου, εις την 7, 8 ο τίτλος «Προϋπολογισμός Αναπτύξεως του 1962» γίνεται Προϋπολογισμός Αναπτύξεως — Πίναξ Δαπανών 1962».

Εις το Δ2, εις το 13 (ιι) εις τας Επεξηγήσεις προστίθενται τα εξής: «Επαναψήφισις Κονδυλίου. Συνέχισις Παλαιού Σχεδίου διά το οποίον υπολογίζεται ότι θα έχουν δαπανηθή 18.214 λίραι, μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961». Τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τρίτη ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Αναπτύξεως) Νόμος, 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ημείς δεν τασσόμεθα εναντίον της εξοδεύσεως των ποσών, τα οποία εμφαίνονται εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως. Αλλά δεν ενεκρίναμεν τους τομείς δαπάνης ωρισμένων κονδυλίων. Ως εκ τούτου, διά τους λόγους, τους οποίους προεβάλαμεν εις αυτάς τας αγορεύσεις μας, και διά λόγους διαδικασίας δεν θα ψηφίσωμεν υπέρ του Προϋπολογισμού τούτου. Ησθάνθην την υποχρέωσιν όπως δώσω αυτάς τας εξηγήσεις διά να μη παρεξηγηθώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, όπως εδήλωσα κατά την αγόρευσίν μου θα απόσχω από την ψηφοφορίαν του Νομοσχεδίου εις ένδειξιν διαμαρτυρίας διότι η επαρχία Λάρνακος αδικείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον εγκρίνεται εις Νόμον.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην. Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις — Απαντήσεις (1/2 ώρα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική εργασία. Ο περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος του 1962.

Ο περί Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4).

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων Νόμος του 1962.

Ο Νόμος Προνοών περί της Επιτάξεως Περιουσίας διά Δημοσίαν Ωφέλειαν.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην την 5ην απογευματινήν ώραν. Εις την ημερησίαν διάταξιν εις το Κεφάλαιον Γ, θα προστεθή κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Δυνάμει των προνοιών.....

Υπάρχει κατάθεσις Νομοσχεδίων;

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως» Νόμος (Αρ. 4) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού, η οποία πρέπει να ετοιμάση την έκθεσιν ούτως ώστε το Νομοσχέδιον να είναι έτοιμον προς συζήτησιν την προσεχή Τρίτην.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας αυτής.

Προτού αποχωρήσωμεν της αιθούσης της Βουλής θα ήθελα να ευχαριστήσω τους εντίμους Βουλευτάς διά τον αγώνα αντοχής τον οποίον επέδειξαν. Η Βουλή ήρχισε την συνεδρίαν της την 10ην πρωϊνήν της χθες, ειργάσθη μέχρι της 2ας το πρωί, και εσυνέχισεν από της 5ης απογευματινής μέχρι της 12.20.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, προτού διαλυθώμεν θα ήθελα να ζητήσω από τους συναδέλφους εάν ήτο δυνατόν να γίνωμεν συντεχνία διά να καθορίζωμεν τας ώρας εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Στείλετέ μου τους κοντά μου κ. Πρόεδρε.

(Ώρα λήξεως 12.20 μετά μεσονύκτιον)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 6ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.27 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 25, Τούρκοι 11, Σύνολον 36.

Απόντες:

'Ελληνες 9, Τούρκοι 4, Σύνολον 13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Παρακαλούνται οι κύριοι Γραμματείς όπως διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δυνάμει του 'Αρθρου 76 του Συντάγματος κηρύττω την έναρξιν των εργασιών της συνεδρίας αυτής της Βουλής.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Α είναι Ερωτήσεις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως αρχίσουν την ανάγνωσιν ερωτήσεων και τυχόν απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 24ην Οκτωβρίου 1961.

«Το χωρίον 'Αγιοι Ηλιόφωτοι της επαρχίας Λευκωσίας θα μετεκομίζετο και θα εκτίζοντο προς τούτο 30 κατοικίαι. Τα 3/4 των εξόδων της μεταφοράς θα κατεβάλλοντο υπό της Κυβερνήσεως και το υπόλοιπον υπό των κατοίκων του εν λόγω χωρίου, οι οποίοι ζητούν να μάθουν διατί να μην εφαρμοσθή το σχέδιον μέχρι τούδε. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 24ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η υπόθεσις εξετάζεται υπό ειδικώς προς τούτο συσταθείσης επιτροπής, αι έρευναι της οποίας δεν έχουν ακόμη συμπληρωθή. Τελική απόφασις επί του ζητήματος τούτου θα ληφθή ευθύς ως τα πορίσματα της επιτροπής ταύτης υποβληθούν. Αι εργασίαι της επιτροπής ταύτης επισπεύδονται».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Ιουλίου, 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, και ληφθείσα την 21ην Ιουλίου 1961.

«Εντίμους Υπουργούς Εσωτερικών και Γεωργίας.

Είναι γνωστόν ότι Τουρκικός μη κυβερνητικός οργανισμός αυθαιρέτως και παρανόμως ήρχισεν εργασίας διά την ανέγερσιν ξενοδοχείου επί κυβερνητικής γης. Επίσης είναι γνωστόν ότι μηχανήματα του Υπουργείου Γεωργίας χρησιμοποιούνται εις αυτήν την εργασίαν. Τί μέτρα λαμβάνει η Κυβέρνησις διά παρεμπόδισιν αυτής της παρανομίας και τί μέτρα προτίθεται να λάβη εναντίον του Υπουργού ή του υπαλλήλου εάν τούτο εγένετο τη αγνοία του Υπουργού»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Ιουλίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη.

«Το Νομικόν Τμήμα της Κυβερνήσεως έχει ήδη καταχωρήσει αγωγήν εναντίον των υπευθύνων διά την αυθαίρετον επέμβασίν των εις Κυβερνητικήν περιουσίαν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 9ην Νοεμβρίου 1961.

«Δεδομένου ότι διά μιας επαξίας αντιπροσωπεύσεως εις το εξωτερικόν θα έχη να προσκομίση σημαντικά ωφελήματα η Κύπρος, και λαμβάνοντες υπ' όψιν ότι πρέπει να περικόψωμεν κατά το δυνατόν τας δαπάνας της Δημοκρατίας, παρακαλείται ο έντιμος κύριος Υπουργός των Εξωτερικών να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον προτίθεται να προβή εις τον διορισμόν επιτίμων προξένων εις χώρας ή περιοχάς όπου τούτο ενδείκνυται».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 10ην Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εξωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 9ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη.

«Κατόπιν εισηγήσεως του Υπουργείου Εξωτερικών, το Υπουργικόν Συμβούλιον, αποφάσισεν όπως προβή εις τον διορισμόν Επιτίμων (αμίσθων) Γενικών Προξένων και Προξένων εις χώρας όπου υφίστανται Κυπριακαί Κοινότητες ή απαιτούσι τούτο τα Κυπριακά συμφέροντα.

Βάσει της ανωτέρω αποφάσεως ο Υπουργός των Εξωτερικών εξουσιοδοτήθη να προβή εις τον καταρτισμόν καταλόγου καταλλήλων προσώπων, Κυπρίων υπηκόων, όπου τούτο είναι δυνατόν, προς διορισμόν αυτών ευθύς ως συμπληρωθούν τα απαιτούμενα τυπικά διαβήματα».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 13ην Νοεμβρίου 1961.

«'Ενδεκα Κύπριοι στρατιωτικοί υπάλληλοι εργαζόμενοι εις τα γραφεία του στρατού και φυλακισθέντες ή κρατηθέντες δι' εθνικούς λόγους κατά την διάρκειαν της «εκτάκτου ανάγκης» της αποικιοκρατίας, δεν επαναπροσελήφθησαν εις τας θέσεις των, και πλείστοι τούτων εξακολουθούν να είναι άνεργοι.

Εν όψει του γεγονότος, ότι όλοι οι 'Αγγλοι Κυβερνητικοί υπάλληλοι απεζημιώθησαν πλουσιοπαρόχως, παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον και η ημετέρα Κυβέρνησις προτίθεται να επιδιώξη παρά ταις Βρεττανικαίς Στρατιωτικαίς αρχαίς την επαναπρόσληψιν ή την αποζημίωσιν (μερικήν έστω) των ως άνω αγωνιστών στρατιωτικών υπαλλήλων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Κυρηνείας κ. Α. Μπερπέρογλου, και ληφθείσα την 14ην Νοεμβρίου 1961.

«Υπάρχει Αρχή ή Οργανισμός όστις παρακολουθεί την αύξησιν ή μη της ποσότητος της ραδιενεργείας εντός των εδαφικών ορίων της Κυπριακής Δημοκρατίας;

Εάν υπάρχη τοιαύτη Αρχή ή Οργανισμός ποία είναι η τελευταία των έκθεσις επί του εν λόγω ζητήματος;

Εάν δεν υπάρχη τοιαύτη Αρχή ή Οργανισμός, ερωτώ εάν θεωρήται αναγκαία η λήψις σχετικών μέτρων, και εάν έχη ληφθή οιονδήποτε μέτρον προς αυτήν την κατεύθυνσιν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, καί ληφθείσα την 11ην Νοεμβρίου 1961.

«Είναι γνωστό ότι η κτηνοτροφία αποτελεί βασικό πλουτοπαραγωγικό κλάδο της Εθνικής μας Οικονομίας με χρονικό εισόδημα 4 εκατομμυρίων περίπου λιρών. Είναι επίσης γνωστό ότι από την κτηνοτροφία αποζούν χιλιάδες οικογένειες.

Μέσα στον τελευταίο χρόνο οι κτηνοτρόφοι επανειλημμένα αποτάθησαν στο Υπουργείο Εμπορίου και εισηγήθησαν την εφαρμογή ελέγχου για την εισαγωγή από το εξωτερικό κατεψυγμένων και κονσερβοποιημένων κρεάτων για να προστατευθή η ντόπια κτηνοτροφική παραγωγή.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργείο Εμπορίου ποιές ποσότητες κρεάτων (κατεψυγμένων και κονσέρβες) εισήχθησαν στο πρώτο δεκάμηνο το 1961;

Επίσης θέλουμε να πληροφορηθούμε ποιά μέτρα έχουν ληφθή για τον έλεγχο της εισαγωγής κρεάτων έτσι που να προστατευθή η Κυπριακή κτηνοτροφική παραγωγή και οι χιλιάδες των Κυπρίων κτηνοτρόφων»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσα την 11ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Συμφώνως των επισήμων στατιστικών, η αξία των εισαχθέντων φρέσκων κατεψυγμένων και ημικατεψυγμένων κρεάτων κατά το πρώτον δεκάμηνον του 1961 ανήλθεν εις £538,974 των δε κονσερβοποιημένων τοιούτων εις £377,310.

2. Εν τω πλαισίω της πολιτικής της Κυβερνήσεως διά την προστασίαν της εγχωρίου παραγωγής έχουν εξαιρεθή της Ανοικτής Αδείας Εισαγωγής τα ζώντα σφάγια ως επίσης και τα φρέσκα και ημικατεψυγμένα κρέατα.

3. Το ημέτερον Υπουργείον παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την ανάπτυξιν της παραγωγής εγχωρίου κρέατος με σκοπόν να αναπροσαρμόζη την πολιτικήν του όσον αφορά τας εισαγωγάς οσάκις το συμφέρον της οικονομίας του τόπου απαιτήση τούτο».

Ερώτησις υπό ημερομηνία 17ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 17ην Νοεμβρίου 1961.

«Αυτήν την εποχήν καθ' έκαστον έτος αρχίζει η υπό του Κυβερνητικού Σχεδίου παραλαβή ζιβανίας παρά των αμπελουργών της επαρχίας Λεμεσού.

Φέτος τους έχει δηλωθή ότι δεν θα παραληφθή ζιβανία, επ' αόριστον χρονικόν διάστημα, διότι δεν υπάρχει χώρος διαθέσιμος διά την αποθήκευσίν της.

Δεδομένου ότι η άρνησις παραλαβής της ζιβανίας, έστω και δι' ένα δύο μήνας, θα έχη σοβαράς οικονομικάς επιπτώσεις και συνεπείας επί μιας τάξεως η οποία συνεχώς υφίσταται ταλαιπωρίας, της τάξεως των αμπελουργών της Λεμεσού, δεν σκέπτεται το αρμόδιον Υπουργείον να καταβάλη άνευ της ελαχίστης καθυστερήσεως κάθε προσπάθειαν διά την εξεύρεσιν του απαραιτήτου χώρου ο οποίος ασφαλώς μπορεί να εξευρεθή και εις την Λεμεσόν αλλά και αλλαχού, όπως π.χ. εις τας αποθήκας του Βασιλικού»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1961, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 17ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ανακοίνωσις εκδοθείσα υπό του Ελεγκτού Αμπελουργικών Προϊόντων την 23ην Νοεμβρίου 1961:

Εν συνεχεία προηγουμένης ανακοινώσεως, ημερομηνίας 21ης Νοεμβρίου, σχετικώς με την παραλαβήν ζιβανίας, ανακοινούται τώρα μετ' ευχαριστήσεως ότι κατόπιν ειδικών διευθετήσεων γενομένων μετά της εταιρείας ΚΕΟ διά την δημιουργίαν αποθηκευτικού χώρου, το Σχέδιον Αμπελουργικών Προϊόντων θα είναι εις θέσιν να επαναρχίση την αγοράν ζιβανίας νέας εσοδείας από της προσεχούς Δευτέρας, 27ης Νοεμβρίου 1961. Ως εκ τούτου η εξαγγελθείσα ήδη πρόθεσις διά την πληρωμήν προσωρινών εμβασμάτων έναντι της αξίας της ζιβανίας παρακάμπτεται.

Ως συνήθως η παράδοσις και η πληρωμή ζιβανίας θα γίνεται μέσω των Συνεργατικών Εταιρειών. Η τιμή που θα πληρώνεται διά την ζιβανίαν εφέτος θα είναι, ως ήδη ανεκοινώθη, 122 μίλς κατ' οκάν.

Προς αποφυγήν συνωστισμού και ταλαιπωριών διά τους παραγωγούς έχει διευθετηθή όπως η παραλαβή ζιβανίας κατά τους πρώτους μήνας γίνεται εις ωρισμένας ποσότητας και ημέρας δι' έκαστον χωρίον.

Εν όψει της άνω ανακοινώσεως φρονείται ότι η ερώτησις του κ. Ποταμίτη δεν χρήζει απαντήσεως».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 20ήν Νοεμβρίου 1961.

«Από του 1959 οι αμπελουργοί της επαρχίας Λεμεσού παρέδωσαν εις το Σχέδιον Αμπελουργικών Προϊόντων σημαντικήν ποσότητα σταφυλών από την οποίαν το Τμήμα τούτο κατεσκεύασε κρασί.

Από του 1959 μέχρι σήμερον καθυστερείται η πληρωμή εις τους αμπελουργούς της επιχορηγήσεως των 4,5 μιλς κατ' οκάν.

Δεν είναι καιρός τώρα να τεθή τέλος εις αυτήν την εκκρεμή υπόθεσιν διά της πληρωμής εις τους αμπελουργούς αυτού του ποσού το οποίον από τόσου καιρού περιμένουν και το οποίον τόσον πολύ τους χρειάζεται»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Δεκεμβρίου 1961, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 2αν Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Εις προχειρωτερημένον στάδιον της συγκομιδής σταφυλών του 1959 υπήρχεν εις χείρας των αμπελουργών πλεονάζουσα ποσότης σταφυλών, τας οποίας δεν ηδύνατο να μετατρέψουν εις σταφίδα ούτε και να παραδώσουν εις τα οινοποιεία. Αντί να επιτρέψη όπως αι σταφυλαί αύται καταστραφούν και αποβούν προς πλήρη ζημίαν των αμπελουργών, η Κυβέρνησις απεφάσισε να αγοράση τας εν λόγω σταφυλάς εις την τιμήν των 18 μιλς την οκάν προς μετατροπήν αυτών εις γλεύκος και οίνους και τελικήν διάθεσίν των. Κατέστη εντελώς σαφές εις τους αμπελουργούς ότι, εάν και όταν οι ούτω παραχθησόμενοι οίνοι και γλεύκος διατεθούν εις τιμήν αντιστοιχούσαν προς πλέον των 18 μιλς αλλά ολιγώτερον των 24 1/2 μιλς κατ' οκάν σταφυλών, οι αμπελουργοί θα εισέπραττον την διαφοράν. Ουδέποτε η Κυβέρνησις υπεσχέθη ότι θα επληρώνετο επιχορήγησις εις 4 1/2 μιλς επί της ποσότητος αυτής των σταφυλών.

2. Λόγω των περιστάσεων υφ' ας η Κυβέρνησις ανέλαβε να αγοράση την ποσότητα αυτήν των σταφυλών και του γεγονότος ότι μόνον μικρά ποσότης του εξ αυτών παραχθέντος γλεύκους και οίνου επωλήθη μέχρι σήμερον, δεν βλέπω πώς είναι δυνατόν να γίνη οιαδήποτε πληρωμή κατά το παρόν στάδιον».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 24ην Νοεμβρίου 1961.

«Εις το χωρίον Αναβαργός της Πάφου υπάρχει εντός του χωρίου Κυβερνητική γη, ήτις απεφασίσθη υπό της αποικιακής Κυβερνήσεως όπως πωληθή εις τους κατοίκους του χωρίου ως οικόπεδα διά την ανέγερσιν οικιών, εφ' όσον δι' ουδένα άλλον σκοπόν αύτη δύναται να χρησιμοποιηθή και είναι απολύτως αναγκαία διά να λύση το υφιστάμενον στεγαστικόν πρόβλημα του χωρίου.

Οι κάτοικοι του χωρίου και δη αι λαϊκαί τάξεις αναμένουν την εφαρμογήν της τοιαύτης αποφάσεως ίνα δυνηθούν να ανεγείρουν την οικίαν των.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ:

Διατί καθυστερεί η εφαρμογή της άνω αποφάσεως και πότε προτίθεται η Κυβέρνησις να διαθέση τα εν λόγω οικόπεδα εις τους κατοίκους ως υπάρχει ειλημμένη απόφασις»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 27ην Νοεμβρίου 1961.

«Η κατάστασις πολλών δρόμων παρά τον Άγιον Παύλον, Άγιον Δομέτιον Λευκωσίας, είναι κακή, τον δε χειμώνα μερικοί εξ αυτών καθίστανται σχεδόν αδιάβατοι.

Ερωτάται το αρμόδιον σώμα να πληροφορήση την Βουλήν ποία σχέδια υπάρχουν, εάν υπάρχουν, διά την ασφαλτόστρωσιν των εν λόγω δρόμων και πότε θα τεθούν αυτά εις εφαρμογήν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Αριθμός οδών της περιοχής Βελτιώσεως Αγίου Δομετίου έχει ασφαλτοστρωθή κατά την διάρκειαν των τελευταίων ετών. Περαιτέρω ασφαλτώσεις έγιναν κατά το λήξαν έτος έναντι δαπάνης £2,000.

Κατηρτίσθη σχέδιον διά την ασφαλτόστρωσιν των υπολοίπων κυριωτέρων οδών της περιοχής, η εκτέλεσις του οποίου θα απαιτήση £15,000. Τούτο θα εφαρμοσθή τμηματικώς και εν τω μέτρω των οικονομικών δυναμικοτήτων του Συμβουλίου της περιοχής ταύτης».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 27ην Νοεμβρίου 1961.

«Εις την περιοχήν Αγίου Παύλου, Αγίου Δομετίου Λευκωσίας, λιμνάζοντα ύδατα προκαλούν ανυποφόρους δυσοσμίας και εστίαν δισεκατομμυρίων κωνώπων. Η κατάστασις αύτη εκθέτει εις μέγιστον κίνδυνον την υγείαν των κατοίκων της περιοχής και κατ' επέκτασιν των κατοίκων της Λευκωσίας.

Ερωτάται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων ποία μέτρα προτίθεται να λάβη διά την αποξήρανσιν της εν λόγω λίμνης και πότε θα τεθούν αυτά εις εφαρμογήν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 8ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Η οχληρία οφείλεται εις πηγαίον ύδωρ ιδιωτικής ιδιοκτησίας το οποίον λιμνάζει εις την περιοχήν. Το Συμβούλιον Βελτιώσεως Αγίου Δομετίου λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα προς παρεμπόδισιν της οχληρίας ταύτης συμπεριλαμβανομένης και της ποινικής διώξεως των ιδιοκτητών διά την ενόχλησιν την οποίαν προξενούν λόγω αμελείας.

Ελπίζεται ότι η κατάστασις θα βελτιωθή εις το εγγύς μέλλον».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καί ληφθείσα την 27ην Νοεμβρίου 1961.

«Παρακαλώ τον έντιμον Υπουργόν Γεωργίας και Φυσικών Πόρων όπως με πληροφορήση εάν η Κυβέρνησις προτίθεται να αποζημιώση τους πατατοπαραγωγούς τους πληγέντας από τας βροχάς».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος, κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Το ζήτημα της πληρωμής αποζημιώσεως εις πατατοπαραγωγούς, οίτινες υπέστησαν ζημίας λόγω των ραγδαίων βροχών, ως επίσης και εις εκείνους των πατατοπαραγωγών των οποίων η εσοδεία προσεβλήθη υπό περονοσπόρου, εμελετήθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Συμφώνως της ληφθείσης αποφάσεως δεν θα καταβληθή οιαδήποτε αποζημίωσις».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 27ην Νοεμβρίου 1961.

«Αναφορικώς προς τας υπ' εμού υποβληθείσας κατά την 11ην Φεβρουαρίου 1961 ερωτήσεις εν σχέσει προς την Κυπριακήν αλιείαν, και την υπό του εντίμου Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων δοθείσαν απάντησιν ότι ανεμένετο εμπειρογνώμων του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, γίνεται αντιληπτόν ότι ο εν λόγω εμπειρογνώμων αφίκετο εις Κύπρον τον Μάρτιον του τρέχοντος έτους, παρέμεινε μελετών την κατάστασιν μετά Κυβερνητικών εκπροσώπων μέχρι του Ιουνίου, ότε και απήλθε διά να ετοιμάση και υποβάλη σχετικήν έκθεσιν προς την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας.

Έκτοτε έχουσι παρέλθει πέντε μήνες, ουδέν δε αναφορικώς με το εν λόγω ζήτημα έχει ανακοινωθή υπό του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Δύναται ο έντιμος Υπουργός Γεωργίας και Φυσικών Πόρων να πληροφορήση ημάς:

(α) Έχει ληφθή η έκθεσις του εμπειρογνώμονος;

(β) Εάν ναι, διατί καθυστερεί η δημοσίευσίς της;

(γ) Εάν η εν λόγω έκθεσις δεν έχει εισέτι ληφθή, σημαίνει τούτο ότι η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας θα πρέπει να αναβάλη επ' αόριστον χρονικόν διάστημα την λήψιν οιωνδήποτε μέτρων προς επίλυσιν επειγόντων προβλημάτων τα οποία καθημερινώς αντιμετωπίζει η Βιομηχανία αλιείας εν Κύπρω»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 26ην Ιανουαρίου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 15ην Νοεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου.

«Η Κυβέρνησις έχει τώρα εις χείρας της και μελετά την έκθεσιν «Δυνατότητες Αναπτύξεως της Αλιείας», του Δρος Βίτο Φοτέρα, εμπειρογνώμονος επί της Αναπτύξεως της Αλιείας, όστις εστάλη εις Κύπρον από του Μαρτίου μέχρι του Ιουνίου του 1961, δυνάμει του Προγράμματος Τεχνικής Βοηθείας των Ηνωμένων Εθνών, προς μελέτην και παροχήν συμβουλευτικής γνωμοδοτήσεως προς την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας επί της αναπτύξεως της Αλιευτικής βιομηχανίας εν Κύπρω. Κρίνεται ότι δεν θα ήτο φρόνιμον να δοθούν εις την δημοσιότητα τα πορίσματα και αι εισηγήσεις αίτινες περιέχονται εις την έκθεσιν, πριν ή παρασχεθή χρόνος διά την υπό της Κυβερνήσεως επισταμένην μελέτην τούτων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων και τυχόν απαντήσεων έληξεν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως εισέλθωμεν τώρα εις το Κεφάλαιον Β της ημερησίας διατάξεως — Νομοθετική Εργασία. Το πρώτον θέμα είναι ο περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον έντιμον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Εσωτερικών Ζητημάτων όπως αναγνώση την σχετικήν έκθεσιν της Επιτροπής.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ έν μέλος της Επιτροπής να αναγνώση την Ελληνικήν έκθεσιν επί του Νομοσχεδίου αυτού.

(Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ)

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962»

Παρόντες:

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης (αντιπροσωπεύων τον κ. Σωτήριον Γιαννάκη)
Νετζτέτ Χουσεΐν
Τίτος Φάνος
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Χρύσης Δημητριάδης
Γεώργιος Τομπάζος.

Η Επιτροπή εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιο την 23ην Φεβρουαρίου, πεισθείσα δε ότι είναι αναγκαία η τοιαύτη νομοθεσία, εισηγείται ομοφώνως την εις Νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Μη υπαρχόντων ομιλητών επί θέματος αρχής, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν κατ' άρθρον ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 1 του Νομοσχεδίου ως ανεγνώσθη υπό των εντίμων Γραμματέων εγκριθή; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου —

«αρμοδία αρχή της Δημοκρατίας» σημαίνει τον Υπουργόν Εσωτερικών και περιλαμβάνει οιονδήποτε έτερον δημόσιον λειτουργόν δεόντως εξουσιοδοτημένον υπ' αυτού·

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου·

«πολίτης της Δημοκρατίας» σημαίνει πολίτην της Δημοκρατίας όστις συνεπλήρωσε το εικοστόν πρώτον έτος της ηλικίας του (ή είναι ύπανδρος γυνή), δεν στερείται της χρήσεως του λογικού λόγω πνευματικής τινος νόσου, κέκτηται δε ωσαύτως την υπηκοότητα ή ιθαγένειαν ετέρας τινός χώρας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις να εγκριθή το άρθρον 2 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αποποίησις ιθαγενείας. Πίναξ.

3. Εάν οιοσδήποτε πολίτης της Δημοκρατίας προβή εις δήλωσιν αποποιήσεως της ιθαγενείας της Δημοκρατίας εν τω τύπω τω εκτεθειμένω εν τω Πίνακι του παρόντος η αρμοδία αρχή της Δημοκρατίας θα διατάξη όπως η τοιαύτη δήλωσις καταχωρηθή· άμα τη τοιαύτη καταχωρήσει το πρόσωπον τούτο απόλλυσι την ιθαγένειαν της Δημοκρατίας.

Νοείται ότι η αρμοδία αρχή της Δημοκρατίας δύναται να ανακαλέση πάσαν τοιαύτην καταχώρησιν εάν αύτη εγένετο διαρκούντος οιουδήποτε πολέμου εις ον η Δημοκρατία δυνατόν να λαμβάνη μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις να εγκριθή το άρθρον 3 ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης εντιρρήσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπογραφή Δηλώσεως.

11/1961

4. Η δήλωσις θα υπογράφηται τη παρουσία ενός των προσώπων άτινα είναι εξουσιοδοτημένα να δέχωνται ορκοδοσίας δυνάμει του περί Ιθαγενείας της Δημοκρατίας της Κύπρου (Τύποι, Τέλη και Αδικήματα) Νόμου του 1961.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 4 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΙΝΑΞ

('Αρθρον 3)

Ο Περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος του 1962.

1. Εγώ ..... εκ (διεύθυνσις δηλούντος) είμαι πρόσωπον πλήρους δικαιοπρακτικής ικανότητος, συμπληρώσαν το εικοστόν πρώτον έτος της ηλικίας μου, γεννηθέν τη ..... /είμαι ύπανδρος γυνή.

2. Είμαι πολίτης/υπήκοος της ..... δυνάμει του δικαίου της χώρας ταύτης.

3. Διά της παρούσης αποποιούμαι την ιθαγένεια της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Εγώ ..... επισήμως και ειλικρινώς δηλώ ότι τα ανωτέρω εκτεθέντα εν τη παρούση δηλώσει στοιχεία είναι αληθή και προβαίνω εις την παρούσαν επίσημον δήλωσιν ενσυνειδήτως πιστεύων εις την αλήθειαν ταύτης.

(Υπογραφή) .....

Εγένετο και υπεβλήθη τη ..... ενώπιόν μου .....

(Υπογραφή) .....

Δικαστής ή Πρωτοκολλητής ή Προξενική Αρχή ή οιονδήποτε έτερον πρόσωπον ενώπιον του οποίου νομίμως δίδονται όρκοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως ο Πίναξ ο αναφερόμενος εις το άρθρον 3 του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου εγκριθή ως ανεγνώσθη υπό των εντίμων Γραμματέων;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως ο Πίναξ ο αναφερόμενος εις το άρθρον 3 του Νομοσχεδίου εγκρίνεται.

Και τώρα παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου διά της απλής αναγνώσεως του συνοπτικού αυτού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Αποποιήσεως της Ιθαγενείας της Δημοκρατίας Νόμος του 1962.

(Κρούουν οι κώδωνες διά ψηφοφορίαν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το Νομοσχέδιον εγκρίνεται εις Νόμον.

Προτίθεμαι να αναβάλω την περαιτέρω εργασίαν της συνεδριάσεως αυτής διά 20 λεπτά.

Η ώρα είναι 6.08 λεπτά. Εισηγούμαι να επανέλθωμεν εις τας 6.30.

('Ωρα διακοπής 6.08 λεπτά)

.....

('Ωρα ενάρξεως 6.53 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1962 δεν είναι έτοιμος προς συζήτησιν.

Το ίδιον ισχύει διά τον περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων, Νόμον του 1962.

Έτοιμον προς συζήτησιν έχομεν το Νομοσχέδιον περί Επιτάξεως Περιουσίας διά Δημοσίαν Ωφέλειαν.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών κ. Χαλίτ Αλή Ριζά όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπείας.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλείται ο Έλλην Γραμματεύς της Βουλής όπως αναγνώση την έκθεσιν των Επιτροπών Εσωτερικών και Νομικών εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Ο κ. Τομπάζος έχει τον λόγον.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Επιτροπή Εσωτερικών

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Χρύσης Δημητριάδης
Νετζτέτ Χουσεΐν
Τίτος Φάνος
Μουρχάν Ναλπάντογλου.

Επιτροπή Νομικών

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Χαλίτ Αλή Ριζά
Χρύσης Δημητριάδης
Τίτος Φάνος
Λέλλος Δημητριάδης.

Αι Επιτροπαί Εσωτερικών και Νομικών, εις κοινήν αυτών συνεδρίασιν συγκροτηθείσαν την 23ην Φεβρουαρίου 1962, εμελέτησαν το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούνενον «Νόμος προνοών περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας διά Δημοσίαν Ωφέλειαν» και υποβάλλουν την ακόλουθον έκθεσιν:

Δυνάμει της παραγράφου 8 του Άρθρου 23 του Συντάγματος επεβάλλετο όπως θεσπισθή μέχρι της 16ης Αυγούστου 1961 γενικός νόμος περί επιτάξεων διά σκοπούς δημοσίας ωφελείας. Ως εκ τούτου, η θέσπισις τοιούτου νόμου αποτελεί συνταγματικήν ανάγκην, και θα εξυπηρετήση την ύπαρξιν νομοθεσίας διά σκοπόν όστις συνάδει προς τας συνταγματικάς διατάξεις και είναι αναγκαίος εις πάσαν επικράτειαν.

Αι επιτάσσουσαι αρχαί δυνάμει του Συντάγματος και, κατά συνέπειαν, δυνάμει του παρόντος Νομοσχεδίου, είναι η Δημοκρατία και αι Κοινοτικαί Συνελεύσεις δι' ειδικούς λόγους.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι δυνατόν και άλλαι αρχαί ή οργανισμοί να έχουν ανάγκην να προβούν εις επίταξιν ιδιοκτησίας, το Νομοσχέδιον προνοεί, ότι η επιτάσσουσα αρχή δύναται να διαθέση εις τον τοιούτον οργανισμόν ιδιοκτησίας επιταχθείσης υπ' αυτής ταύτης της αρχής.

Σκοποί δημοσίας ωφελείας είναι οι απαριθμούμενοι εν εδαφίω (2) του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου.

Εν τω Νομοσχεδίω ενσωματούνται αι εν τω Άρθρω 23 του Συντάγματος εκτιθέμεναι συνταγματικαί διατάξεις επί της επιτάξεως ιδιοκτησίας και περιέχονται συμπληρωματικαί διατάξεις εν σχέσει προς πάσαν διά την επίταξιν ιδιοκτησίας αναγκαίαν πράξιν και διαδικασίαν.

Αι Επιτροπαί επήνεγκον τας ακολούθους τροποποιήσεις του Νομοσχεδίου, πλείσται των οποίων εγένοντο διά να συνάδουν προς τας τροποποιήσεις τας επενεχθείσας εις το περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Ιδιοκτησίας Νομοσχέδιον, αίτινες ενεκρίθησαν υπό της Βουλής.

1. Αι Επιτροπαί έκριναν ορθόν, όπως τα πρόσωπα ή οι οργανισμοί προς τους οποίους η επιτάσσουσα αρχή δύναται να διαθέση επιταχθείσαν περιουσίαν περιορισθούν εις τας αρχάς ή τους οργανισμούς εκείνους, οίτινες δυνάμει του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου κέκτηνται εξουσίαν απαλλοτριώσεων. Όθεν, εις το Άρθρον 2(1) του Νομοσχεδίου κατεχωρίσθη ο ακόλουθος ορισμός των τοιούτων αρχών ή οργανισμών υπό τον όρον «αρχή»:

«'αρχή'» σημαίνει απαλλοτριούσαν τινά αρχήν ως αύτη καθορίζεται εν τω περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως διά Δημοσίαν Ωφέλειαν Νόμω του 1962, ή εν οιωδήποτε ετέρω τροποποιούντι ή αντικαθιστώντι τούτον, νόμω».

2. Εις την παράγραφον (ε) του άρθρου 3(2) του Νομοσχεδίου διεγράφησαν αι λέξεις «την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της γεωργίας, περιλαμβανομένης» και παρέμειναν μόνον αι λέξεις «την αγροτικήν μεταρρύθμισιν»· εις την παράγραφον (στ) και μετά τας λέξεις «ανάπτυξιν της» κατεχωρίσθησαν αι λέξεις «γεωργίας ή»· εις την παράγραφον (θ) η λέξις «και» μετά την λέξιν «χωρονομίαν» αντικατεστάθη διά της λέξεως «ή»· εις την παράγραφον (ια) και μετά τας λέξεις «υδάτων» προσετέθησαν αι λέξεις «και την διανομήν ύδατος»· προ της παραγράφου (ιε) προσετέθη νέα παράγραφος (ιε) «την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών του συνεργατισμού», αι δε δύο παράγραφοι (ιε) και (ιστ) αντιστοίχως έχουν αριθμηθή ως παράγραφοι (ιστ) και (ιζ)· η παράγραφος (ιζ) διεγράφη και προσετέθη νέα παράγραφος (ιη) «την δημιουργίαν ή συντήρησιν ταφής».

3. Εις το εδάφιον (1) του άρθρου 4 προσετέθη η ακόλουθος επιφύλαξις:

«Νοείται ότι οσάκις επιτάσσουσα αρχή είναι Κοινοτική τις Συνέλευσις, δεν επιτρέπεται η δημοσίευσις Διατάγματος Επιτάξεως, εκτός εάν υπό της τοιαύτης αρχής δοθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον δεκαπέντε ημερών προειδοποίησις περί την σκοπουμένην δημοσίευσιν».

4. Αι επιφυλάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) και της παραγράφου (β) του εδαφίου (3) του Άρθρου 4 έχουν διαγραφή.

5. Εις την παράγραφον (β) της επιφυλάξεως του εδαφίου (1) του άρθρου 5 διεγράφησαν αι λέξεις «ή περιπεφραγμένην αυλήν ή κήπον συνημμένον εις» και αντικατεστάθησαν διά των λέξεων «όπερ δεν συνιστά». Εις την επιφύλαξιν ταύτην και εις την φράσιν «εκτός εάν ο κάτοχος συναινή εις την τοιαύτην είσοδον» μετά την λέξιν «συναινή» κατεχωρίσθη η λέξις «εγγράφως».

6. Εις την αρχήν του εδαφίου (2) του άρθρου 7 διεγράφησαν αι λέξεις «Διά να αποφευχθή οιαδήποτε αμφιβολία διά του παρόντος διακηρύττεται ότι και αι λέξεις «πρόσωπον ή οργανισμόν προσώπων» μετά τας λέξεις «να παραχωρήση προσωρινώς την τοιαύτην ιδιοκτησίαν εις οιονδήποτε» αντικατεστάθησαν διά της λέξεως «αρχήν».

7. Εις την παράγραφον (ι) της επιφυλάξεως της παραγράφου (ε) του άρθρου 8(1) μετά τας λέξεις «δυνάμει Διατάγματος Επιτάξεως» προσετέθησαν αι λέξεις «εκτός οσάκις η τοιαύτη επίταξις γίνεται διά μεταλλευτικούς σκοπούς».

8. Εις το τέλος του άρθρου 13(1) προσετέθη η ακόλουθος διάταξις.

«με ετήσιον τόκον προς τέσσερα επί τοις εκατόν από της ημερομηνίας καθ' ην η τοιαύτη αποζημίωσις κατέστη απαιτητή μέχρι της ημερομηνίας πληρωμής:

Νοείται ότι διά του υπολογισμού του τόκου δυνάμει του παρόντος εδαφίου, αποζημίωσις πληρωτέα δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 8 ή της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 9 λογίζεται καθισταμένη απαιτητή ανά μηνιαία διαστήματα αρχόμενα από της ημερομηνίας καθ' ην ήρξατο η ισχύς της επιτάξεως».

9. Το ακόλουθον νέον εδάφιον προσετέθη ως εδάφιον (2) του άρθρου 13, τα δε εδάφια (2) και (3) αντιστοίχως έχουν αριθμηθή ως (3) και (4):

«Καθ' οιονδήποτε χρόνον πριν ή η πληρωτέα αποζημίωσις συμφωνηθή ή καθορισθή δικαστικώς, η επιτάσσουσα αρχή, τη απαιτήσει οιουδήποτε εις την τοιαύτην αποζημίωσιν ενδιαφερομένου προσώπου, καταβάλλει τω τοιούτω προσώπω τα τρία τέταρτα οιουδήποτε ποσού όπερ ήθελε προσφερθή υπό της επιτασσούσης αρχής αναφορικώς προς τοιαύτην αποζημίωσιν ήτις κατέστη απαιτητή· παν ούτω καταβληθέν ποσόν υπολογίζεται κατά την πληρωμήν της αποζημιώσεως ως προβλέπεται εν τω παρόντι άρθρω, άμα ως αύτη συμφωνηθή ή καθορισθή δικαστικώς».

10. Εις την παράγραφον (β) του εδαφίου (2) του άρθρου 18 αι λέξεις «πρόσωπον ή οργανισμόν» μετά τας λέξεις «δύναται να παραχωρηθή προσωρινώς εις οιονδήποτε» αντικατεστάθησαν διά της λέξεως «αρχήν».

11. Η ακόλουθος νέα παράγραφος (γ) προσετέθη εις το άρθρον 19: «(γ) Πάσα διαδικασία αφορώσα εις την επίταξιν ιδιοκτησίας και εκκρεμούσα εν οιωδήποτε δικαστηρίω ή ενώπιον τούτου κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, εκδικάζεται και εκδίδεται επ' αυτής απόφασις υπό δικαστηρίου έχοντος δικαιοδοσίαν όπως δυνάμει του παρόντος Νόμου εκδικάζη και αποφασίζη επί ταύτης».

12. Αι λέξεις «ως διά του παρόντος Νόμου καταργηθέντες» εις το τέλος της επιφυλάξεως του άρθρου 20 αντικατεστάθησαν διά της λέξεως «ανακληθέντες».

Ανωτέρω τροποποιήσεις ενεσωματώθησαν, διά καταλλήλου νομικής διατυπώσεως, εις το εν τη Βουλή κατατεθέν Νομοσχέδιον.

Αι Επιτροπαί εισηγούνται ομοφώνως την υπό της Βουλής ψήφισιν του Νομοσχεδίου, ως τούτο ετροποποιήθη υπ' αυτών.

Η έντιμος Υπουργός Δικαιοσύνης είχε την καλωσύνην να συμμετάσχη εις τας συσκέψεις των Επιτροπών, αι δε Επιτροπαί επιθυμούν να εκφράσουν προς αυτήν τας ευχαριστίας των.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προχωρήσουν εις την κατ' άρθρον ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Ι

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 1 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2.—(1) Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

Κεφ. 224
3 του 1960.

«ακίνητος ιδιοκτησία» κέκτηται την έννοιαν ην απέδωκεν εις τον όρον τούτον το άρθρον 2 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου, και περιλαμβάνει τας επί ακινήτου ιδιοκτησίας πραγματικάς δουλείας, προνόμια και έτερα δικαιώματα, ως και άπαντα τα περιορίζοντα την χρήσιν ακινήτου ιδιοκτησίας δικαιώματα, άτινα είτε υφίστανται νομίμως κατά τον χρόνον της επιτάξεως είτε, καίτοι δεν υφίστανται κατά τον τοιούτον χρόνον, αναγκαίως συνιστώνται διά τους σκοπούς της επιτάξεως.

«αξία» αναφορικώς προς οιανδήποτε ιδιοκτησίαν σημαίνει το ποσόν όπερ αναμένεται ότι η τοιαύτη ιδιοκτησία θα απέφερεν, εάν επωλείτο εκουσίως εν τη ελευθέρα αγορά.

15 του 1962.

«απαλλοτριούσα αρχή» σημαίνει απαλλοτριούσαν αρχήν ως αύτη καθορίζεται εν τω περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως διά Δημοσίαν Ωφέλειαν Νόμω του 1962, ή εν οιωδήποτε ετέρω, τροποποιούντι ή αντικαθιστώντι τούτον, νόμω.

«γεωργική γαία» σημαίνει πάσαν γαίαν χρησιμοποιουμένην διά καλλιέργειαν, νομήν ή ως λειμών, ως και πάσαν γαίαν χρησιμοποιουμένην διά φυτείας ή δάση ή διά την ανάπτυξιν εμπορευσίμων θάμνων, ή γαίας χρησιμοποιουμένας διά πτηνοτροφίαν, καλλιέργειαν λαχανικών ή οπωρών, ή ως φυτώρια, γεωργικούς κλήρους (allotments) περιλαμβανομένων των δι' ανάπτυξιν κήπων χρησιμοποιουμένων κλήρων (allotment gardens) των καλλιεργουμένων εξ ολοκλήρου ή κυρίως υπό του κατόχου διά την παραγωγήν λαχανικών ή καρπών προοριζομένων διά κατανάλωσιν του ιδίου ή της οικογενείας αυτού.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Δικαστήριον» σημαίνει το αρμόδιον Επαρχιακόν Δικαστήριον.

«ενδιαφερόμενος» περιλαμβάνει πάντα όστις προβάλλει οιανδήποτε αξίωσιν επί της αποζημιώσεως της οφειλομένης λόγω της δυνάμει του παρόντος Νόμου γενομένης επιτάξεως ως και πάντα όστις δυνάμει των διατάξεων των διαλαμβανομένων εν άρθροις 8, 9 και 12 του παρόντος Νόμου δικαιούται εις τοιαύτην αποζημίωσιν.

«επίταξις» σημαίνει την αναγκαστικήν κτήσιν κατοχής επί ιδιοκτησίας, ή την πράξιν δι' ης απαιτείται όπως ιδιοκτησία τεθή εις την διάθεσιν της επιτασσούσης αρχής δυνάμει του παρόντος Νόμου.

«επιτάσσουσα αρχή» σημαίνει την Δημοκρατίαν ή Κοινοτικήν τινα Συνέλευσιν δι' οιονδήποτε των σκοπών των ειδικώς καθοριζομένων εν παραγράφω 8 του Άρθρου 23 του Συντάγματος και υπό τους εν ταύτη διαλαμβανομένους όρους.

«ιδιοκτησία» σημαίνει κινητήν και ακίνητον ιδιοκτησίαν.

«κινητή ιδιοκτησία» σημαίνει τα πάσης φύσεως ενσώματα πράγματα, εξαιρουμένης της ακινήτου ιδιοκτησίας, και περιλαμβάνει άπαντα τα επί τοιαύτης ιδιοκτησίας δικαιώματα ή συμφέροντα.

«ολική απώλεια» κέκτηται την αυτήν έννοιαν ως και διά τους σκοπούς του εκάστοτε εν ισχύι νόμου του αφορώντος εις την ασφάλισιν, και θα ερμηνεύηται αναλόγως ως περιλαμβάνων και πλασματικήν ολικήν απώλειαν.

«Σύνταγμα» σημαίνει το Σύνταγμα της Δημοκρατίας.

«φυσική φθορά», αναφορικώς προς οιανδήποτε ιδιοκτησίαν εφ' ης εκτήθη κατοχή δυνάμει Διατάγματος Επιτάξεως σημαίνει τοιαύτην φυσικήν φθοράν οία δύναται να αναμένηται ότι θα επείρχετο και εάν έτι δεν εκτάτο ούτω κατοχή επί της τοιαύτης ιδιοκτησίας.

(2) Οι εν τω παρόντι Νόμω μη άλλως καθορισθέντες όροι κέκτηνται, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου, την έννοιαν ην απέδωκεν εις τους τοιούτους όρους το Σύνταγμα και ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμος.

Κεφ. 224
3 του 1960.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΠΡΟ·Υ·ΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ—ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ

Σκοποί δι' ους ιδιοκτησία δύναται να επιταχθή.

3.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου, πάσα ιδιοκτησία δύναται να επιταχθή διά τινα σκοπόν δημοσίας ωφελείας.

(2) Σκοποί δημοσίας ωφελείας περιλαμβάνουσι σκοπούς αφορώντας εις—

(α) Την άμυναν ή ασφάλειαν της Δημοκρατίας,

(β) την δημοσίαν ασφάλειαν ή την δημοσίαν τάξιν ή την δημοσίαν υγείαν ή τα δημόσια ήθη,

(γ) την εκπλήρωσιν διεθνών υποχρεώσεων,

(δ) την προμήθειαν ή διατήρησιν ή ανάπτυξιν προμηθειών και υπηρεσιών, αίτινες είναι αναγκαίαι εις την ζωήν ή προάγουσι την ευημερίαν ή την αναψυχήν του κοινού,

(ε) την αγροτικήν μεταρρύθμισιν,

(στ) την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της γεωργίας ή βιομηχανίας ή εμπορίου ή τουρισμού,

(ζ) την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της μεταλλευτικής ή οιασδήποτε ετέρας παρομοίας φύσεως βιομηχανίας,

(η) αρχαιολογικάς ανασκαφάς ή την συντήρησιν ή αξιοποίησιν των αρχαίων μνημείων ή αρχαιοτήτων ή την ανάπτυξιν των πέριξ κειμένων χώρων,

(θ) την πολεοδομίαν, χωρονομίαν ή οικιστικήν,

(ι) την δημιουργίαν, συντήρησιν ή ανάπτυξιν των διά ξηράς, θαλάσσης ή αέρος συγκοινωνιών,

(ια) την συντήρησιν του εδάφους ή την συντήρησιν ή ανάπτυξιν των φυσικών πηγών πλούτου, περιλαμβανομένων των δασών και υδάτων, και την διανομήν ύδατος,

(ιβ) την καλλιτέραν διά την δημοσίαν ωφέλειαν χρησιμοποίησιν ή ανάπτυξιν ιδιοκτησίας,

(ιγ) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων αναψυχής,

(ιδ) την υπό της Δημοκρατίας δημιουργίαν, ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν δημοσίων οικημάτων ή δημοσίων έργων,

(ιε) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών του συνεργατισμού,

(ιστ) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών οιουδήποτε, εν τη αρμοδιότητι Κοινοτικής τινος Συνελεύσεως εμπίπτοντος, εκπαιδευτικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού ή αθλητικού ιδρύματος, σώματος ή οργανώσεως,

(ιζ) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών των δημοτικών αρχών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ή κοινής ωφελείας, οργανισμών, ειδικώς προβλεπομένων, υπό τινος νόμου,

(ιη) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων ταφής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 3 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διάταγμα Επιτάξεως.

4.—(1) Οσάκις καθίσταται αναγκαία η επίταξις ιδιοκτησίας διά σκοπόν δημοσίας ωφελείας, η επιτάσσουσα αρχή δύναται, τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου, διά Διατάγματος (εν τω παρόντι Νόμω αναφερομένου ως «Διάταγμα Επιτάξεως») δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, να κηρύξη ότι η τοιαύτη ιδιοκτησία κατέστη ούτω αναγκαία, και να διατάξη την επίταξιν αυτής, καθορίζουσα σαφώς τον σκοπόν δι' ον αύτη κατέστη ούτω αναγκαία, τους λόγους της τοιαύτης επιτάξεως, και την ημερομηνίαν αφ' ης άρχεται η επίταξις.

Νοείται ότι οσάκις επιτάσσουσα αρχή είναι Κοινοτική τις Συνέλευσις, δεν επιτρέπεται η δημοσίευσις Διατάγματος Επιτάξεως εκτός εάν υπό της τοιαύτης αρχής δοθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον δεκαπέντε ημερών προειδοποίησις περί την σκοπουμένην δημοσίευσιν.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος, το Διάταγμα Επιτάξεως εκδίδεται—

(α) Οσάκις επιτάσσουσα αρχή είναι η Δημοκρατία, υπό του Υπουργικού Συμβουλίου,

(β) οσάκις επιτάσσουσα αρχή είναι Κοινοτική τις Συνέλευσις, δι' οιονδήποτε των σκοπών των ειδικώς καθοριζομένων εν παραγράφω 8 του Άρθρου 23 του Συντάγματος, και υπό τους εν ταύτη διαλαμβανομένους όρους, υπό της τοιαύτης Κοινοτικής Συνελεύσεως.

(3) Το Διάταγμα Επιτάξεως ισχύει διά χρονικόν διάστημα ή διαστήματα μη υπερβαίνοντα εν συνόλω τα τρία έτη, καθοριζόμενα εν τω τοιούτω Διατάγματι ή, εάν ουδέν περί τούτου προβλέπεται, μέχρι της παρόδου τριών ετών αφ' ης ήρξατο η ισχύς της επιτάξεως:

Νοείται ότι καθ' οιονδήποτε χρόνον, διαρκούσης της ισχύος Διατάγματος Επιτάξεως, η επιτάσσουσα αρχή δύναται διά του επί τούτω Διατάγματος, δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας—

(α) Ν' ανακαλέση το Διάταγμα Επιτάξεως, ή

(β) να παρατείνη το χρονικόν διάστημα το καθοριζόμενον εν τω Διατάγματι Επιτάξεως διά τοιούτον περαιτέρω διάστημα ή διαστήματα μη εκτεινόμενα πέραν των τριών ετών από της ημερομηνίας καθ' ην το πρώτον ήρξατο η ισχύς της επιτάξεως, ως η επιτάσσουσα αρχή ήθελε κρίνει αναγκαίον.

(4) Το Διάταγμα Επιτάξεως δύναται να διαλαμβάνη τας αναγκαίας δευτερευούσας συμπληρωματικάς ή επακολούθους διατάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 4 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προκαταρκτική Έρευνα.

5.—(1) Πριν ή εκδοθή δυνάμει του άρθρου 4 οιονδήποτε Διάταγμα αναφορικώς προς ακίνητον ιδιοκτησίαν, η επιτάσσουσα αρχή δύναται, προς τον σκοπόν όπως εξακριβώση εάν η τοιαύτη ιδιοκτησία είναι κατάλληλος διά τον σκοπόν δι' ον κατέστη αναγκαία η επίταξις, να δημοσιεύση γνωστοποίησιν περί την σκοπουμένην επίταξιν εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας εμπεριέχουσαν πλήρη περιγραφήν ταύτης· άμα τε τούτω πας λειτουργός ή υπηρέτης της τοιαύτης αρχής ή οιονδήποτε έτερον πρόσωπον δύναται, εάν εξουσιοδοτηθή δεόντως επί τούτω υπό της επιτασσούσης αρχής να εισέλθη, επισκοπήση και χωρομετρήση την τοιαύτην ιδιοκτησίαν και να προβή εις οιανδήποτε ετέραν ενέργειαν ήθελεν κρίνει αναγκαίαν προς τούτο.

Νοείται ότι απαγορεύεται η υφ' οιουδήποτε τοιούτου λειτουργού, υπηρέτου ή ετέρου προσώπου είσοδος εις—

(α) Οικίαν άνευ πλήρως ητιολογημένου δικαστικού εντάλματος,

(β) οίκημα όπερ δεν συνιστά κατοικίαν, εάν δεν δώση προηγουμένως εις τον κάτοχον οκτώ ημερών προειδοποίησιν περί της προθέσεώς του όπως πράξη τούτο,

(γ) οιανδήποτε ετέραν ακίνητον ιδιοκτησίαν, εάν δεν δώση προηγουμένως εις τυχόν κάτοχον αυτής μιας ημέρας προειδοποίησιν περί της προθέσεως του όπως πράξη τούτο, εκτός εάν ο κάτοχος συναινή εγγράφως εις την τοιαύτην είσοδον.

(2) Κατά τον ταχύτερον πρόσφορον χρόνον από της δυνάμει του εδαφίου (1) γενομένης εισόδου, η επιτάσσουσα αρχή καταβάλλει αποζημίωσιν διά πάσαν επενεχθείσαν ζημίαν, και εν περιπτώσει διαφωνίας ως προς το καταβλητέον ποσόν, τούτο καθορίζεται υπό του Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εις το άρθρον 5 παράγραφος 1(α) εισηγούμαι όπως η λέξις «οικίαν» μετατραπή εις «κατοικίαν». Η ιδία εισήγησις, εξ όσον ενθυμούμαι, έγινε δεκτή εις τον περί Απαλλοτριώσεως Νόμον. Και είναι σύμφωνος προς την λέξιν την οποίαν χρησιμοποιεί το Σύνταγμα, Άρθρον 16, παράγραφος 1.

Εάν δεν υπάρχη ένστασις εις την τροπολογίαν αυτήν, ερωτώ εάν υπάρχη ένστασις όπως το άρθρον 5 ως ανεγνώσθη με την τροπολογίαν την οποίαν εισηγήθην εγκριθή.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Άλλως τε εις το Τουρκικόν κείμενον εχρησιμοποιήθη η λέξις «mesken» (κατοικία), η δε τροπολογία αφορά μόνον το Ελληνικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 5 εγκρίνεται με την τροποποίησιν της λέξεως «οικίαν» εις «κατοικίαν».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κτήσις κατοχής επί της επιτασσομένης ιδιοκτησίας.

6. Οσάκις δυνάμει του άρθρου 4 εκδίδηται διάταγμα επιτάξεως ιδιοκτησίας, η επί της τοιαύτης ιδιοκτησίας κατοχή δύναται να κτηθή υπό της επιτασσούσης αρχής κατά την ημερομηνίαν ήτις καθορίζεται εν τω τοιούτω διατάγματι ως ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της επιτάξεως, ή καθ' οιονδήποτε μετέπειτα χρόνον, και να διατηρηθή μέχρις ου τερματισθή η ισχύς του τοιούτου Διατάγματος ως προβλέπεται εν τω παρόντι Νόμω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε. Υπάρχει μία τροποποιητική εισήγησις, η οποία απεστάλη από το Υπουργείον Δικαιοσύνης. Αύτη έχει ως ακολούθως: Το κείμενον του άρθρου 6, το οποίον έχει επί του παρόντος αναγνωσθή, να αριθμηθή ως εδάφιον (1), ως εδάφιον δε (2) να τεθή διάταξις, η οποία θα αναγνωσθή εις την Τουρκικήν και την Ελληνικήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(2) Οσάκις δυνάμει του παρόντος Νόμου αποκτάται κατοχή εφ' οιασδήποτε ιδιοκτησίας, η τοιαύτη ιδιοκτησία δύναται, ανεξαρτήτως παντός περιορισμού όστις ήθελεν επιβληθή επί της χρήσεως αυτής (υπό τινος νόμου, διοικητικής πράξεως κατ' εξουσιοδότησιν νόμου γενομένης, ή άλλως πως) και υπό τους όρους τους διαλαμβανομένους εν ταις διατάξεσι του άρθρου 7, να χρησιμοποιήται διαρκούσης της περιόδου καθ' ην διατηρείται κατοχή επί ταύτης, κατά τοιούτον τρόπον ως η επιτάσσουσα αρχή ήθελε κρίνει σκόπιμον· διαρκούσης δε της προμνησθείσης περιόδου η επιτάσσουσα αρχή, ή αναλόγως της περιπτώσεως, η απαλλοτριούσα αρχή εις ην παρεχωρήθη προσωρινώς η τοιαύτη ιδιοκτησία υπό της επιτασσούσης αρχής, δύναται να πράξη παν ότι οιονδήποτε πρόσωπον έχον συμφέρον επί τοιαύτης ιδιοκτησίας θα εδικαιούτο να πράξη δυνάμει του τοιούτου συμφέροντος.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε,.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εισηγούμαι όπως αυτό το κείμενον, το οποίον έχει αναγνωσθή, γίνη αποδεκτόν ως εδάφιον (2). Τοιουτοτρόπως, το κείμενον του άρθρου 6, το οποίον ανεγνώσθη προηγουμένως, να αριθμηθή ως εδάφιον (1).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με την τροπολογίαν την οποίαν υιοθέτησε και εισηγείται ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά το άρθρον 6 έχει δύο εδάφια. Το εδάφιον (1) ήδη υπήρχεν εις το κείμενον το οποίον ευρίσκεται εις χείρας των εντίμων Βουλευτών. Το εδάφιον (2) είναι εκείνο το οποίον οι έντιμοι Γραμματείς τώρα ανέγνωσαν, και το οποίον προέρχεται από το Υπουργείον Δικαιοσύνης.

Υπάρχει ένστασις εις την τροπολογίαν την οποίαν εισηγήθη ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά;

Υπάρχει ένστασις; Μη υπαρχούσης ενστάσεως εις την τροπολογίαν την οποίαν εισηγήθη ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά θέτω το άρθρον υπό την κρίσιν της Βουλής, με την προσθήκην η οποία ήδη έχει αναγνωσθή.

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 6 εδάφια (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 6 εδάφια (1) και (2) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Σκοπός δι' ον δύναται να χρησιμοποιηθή επιταχθείσα ιδιοκτησία.

7.—(1) Ιδιοκτησία επιταχθείσα δυνάμει του παρόντος Νόμου δύναται να χρησιμοποιηθή διά τον σκοπόν δι' ον ούτω επετάχθη.

(2) Αναφορικώς προς ιδιοκτησίαν επιταχθείσαν δι' ειδικόν τινα σκοπόν δημοσίας ωφελείας, ουδέν των εν τω παρόντι Νόμω διαλαμβανομένων εμποδίζει την επιτάσσουσαν αρχήν να παραχωρήση προσωρινώς την τοιαύτην ιδιοκτησίαν εις απαλλοτριούσαν αρχήν διά την επίτευξιν του τοιούτου σκοπού, υπό τοιούτους όρους και προϋποθέσεις, ως η επιτάσσουσα αρχή ήθελε καθορίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 7 εδάφια (1) και (2) εγκριθούν ως ανεγνώσθησαν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 7 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙ' ΕΠΙΤΑΞΙΝ

Αποζημίωσις δι' επίταξιν ακινήτου ιδιοκτησίας.

8.—(1) Η καταβλητέα αποζημίωσις αναφορικώς προς επίταξιν ακινήτου ιδιοκτησίας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου σύγκειται εκ των ακολούθων ποσών, ήτοι—

(α) Εκ ποσού ίσου προς το μίσθωμα όπερ ευλόγως δύναται να αναμένηται ότι θα κατεβάλλετο υπό τινος, εν τη κατοχή της τοιαύτης ιδιοκτησίας τελούντος μισθωτού διά περίοδον αρχομένην άμα τη ενάρξει της ισχύος της επιτάξεως, και λήγουσαν άμα τη λήξει του οικείου διατάγματος επιτάξεως, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως συναφθείσης αμέσως προ της ενάρξεως της ως είρηται περιόδου, δυνάμει της οποίας ο τοιούτος μισθωτής ανέλαβε το βάρος των εξόδων επισκευής και ασφαλίσεως, ως και τας τυχόν λοιπάς δαπάνας, αίτινες είναι αναγκαίαι διά την διατήρησιν της ιδιοκτησίας εις κατάστασιν τοιαύτην ώστε να δύναται να αποδώση το τοιούτο μίσθωμα· και

(β) οσάκις κατά την ημερομηνίαν καθ' ην εδημοσιεύθη το Διάταγμα Επιτάξεως, η τοιαύτη ιδιοκτησία εχρησιμοποιείτο και εάν η επίταξις δεν ελάμβανε χώραν θα εξηκολούθει να χρησιμοποιήται διά την ενάσκησιν επιχειρήσεως, εμπορίου, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος εκ ποσού ίσου προς την ζημίαν ην τυχόν ούτος ευθέως υπέστη ως εκ της επιτάξεως· και

(γ) εκ ποσού ίσου προς οιανδήποτε ελάττωσιν εις την αξίαν της τοιαύτης ιδιοκτησίας ήτις ήθελεν επέλθει είτε εκ της παρούσης επί ή εντός ή υπεράνω της τοιαύτης ιδιοκτησίας οιασδήποτε οικοδομής ή ετέρου κτίσματος, έργου ή προσαρτήματος οικοδομηθέντος, κατασκευασθέντος ή προσαρτηθέντος υπό της επιτασσούσης αρχής, είτε εξ οιασδήποτε ζημίας επενεχθείσης εις την τοιαύτην ιδιοκτησίαν διαρκούσης της περιόδου καθ' ην διατηρείται κατοχή επί της ιδιοκτησίας δυνάμει του διατάγματος επιτάξεως, μη λαμβανομένης υπ' όψιν της φυσικής φθοράς ή οιασδήποτε ζημίας ανορθωθείσης υπό της επιτασσούσης αρχής· και

(δ) οσάκις η τοιαύτη ιδιοκτησία είναι γεωργική γαία εκ ποσού ίσου προς το ποσόν όπερ ευλόγως δύναται να αναμένηται ότι θα κατεβάλλετο υπό τινος επερχομένου μισθωτού επί πλέον του μισθώματος, αναφορικώς προς τυχόν προηγουμένας πράξεις, αίτινες εγένοντο επί τω τέλει καλλιεργείας της ιδιοκτησίας και αναφορικώς προς τυχόν σπόρους, όργωμα, ηρτημένους καρπούς και λοιπά παρόμοια ζητήματα, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως της ιδιοκτησίας συναφθείσης αμέσως προ της ενάρξεως της ισχύος του διατάγματος επιτάξεως· και

(ε) εκ ποσού ίσου προς τας ευλόγους δαπάνας, αίτινες εγένοντο, άλλως ή εκ μέρους της επιτασσούσης αρχής, επί τω τέλει συμμορφώσεως προς το Διάταγμα Επιτάξεως.

Νοείται ότι-

(ι) Κατά τον υπολογισμόν, διά τους σκοπούς της παραγράφου (α), του μισθώματος όπερ ευλόγως δύναται να αναμένηται ότι θα κατεβάλλετο αναφορικώς προς ακίνητον ιδιοκτησίαν, διά τους σκοπούς της παραγράφου (β) οιασδήποτε ζημίας εις επιχείρησιν, εμπόριον, ελευθέριον ή άλλον επάγγελμα, και διά τους της παραγράφου (δ) οιουδήποτε ποσού όπερ ευλόγως δύναται να αναμένηται ότι θα κατεβάλλετο επί πλέον του μισθώματος υπό τινος επερχομένου μισθωτού, το γεγονός ότι η κατοχή επί της ιδιοκτησίας κτάται δυνάμει διατάγματος επιτάξεως, εκτός οσάκις η τοιαύτη επίταξις γίνεται διά μεταλλευτικούς σκοπούς, ως και οιαδήποτε επαύξησις ήτις ήθελεν επέλθει εις τας αξίας λόγω των συνθηκών υφ' ας η επίταξις κατέστη αναγκαία, ουδόλως λαμβάνονται υπ' όψιν· και

(ιι) δεν καταβάλλεται δυνάμει της παραγράφου (γ) αναφορικώς προς ζημίαν επελθούσαν εις ακίνητον ιδιοκτησίαν ποσόν μείζον της αξίας της τοιαύτης ιδιοκτησίας κατά τον χρόνον καθ' ον εκτήθη επί ταύτης κατοχή δυνάμει διατάγματος επιτάξεως, μη λαμβανομένης υπ' όψιν οιασδήποτε επαυξήσεως εις την αξίαν ταύτης, επελθούσης λόγω των ειδικών συνθηκών υφ' ας η επίταξις της τοιαύτης ιδιοκτησίας κατέστη αναγκαία.

(2) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) λογίζεται

καθισταμένη απαιτητή από ημέρας εις ημέραν διαρκούσης της περιόδου ήτις άρχεται άμα τη ενάρξει της ισχύος επιτάξεως και λήγει άμα τη λήξει του διατάγματος επιτάξεως, και αναλόγως καταμερίζεται χρονικώς, και καταβάλλεται εις το πρόσωπον όπερ εκάστοτε θα εδικαιούτο να κατέχη την ιδιοκτησίαν εάν η επίταξις δεν ελάμβανε χώραν· το παρόν όμως εδάφιον δεν εφαρμόζεται κατά τοιούτον τρόπον ώστε να απαιτήται η καταβολή πληρωμών ανά διαστήματα ελάσσονα του ενός μηνός.

(3) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (β) του εδαφίου (1), καθίσταται απαιτητή κατά τον χρόνον καθ' ον επενέχθη η ζημία αναφορικώς προς ην οφείλεται η τοιαύτη αποζημίωσις, και καταβάλλεται εις το υποστάν την τοιαύτην ζημίαν πρόσωπον.

(4) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1), καθίσταται απαιτητή κατά το τέλος της περιόδου καθ' ην διετηρείτο κατοχή επί της ιδιοκτησίας δυνάμει του διατάγματος επιτάξεως, και καταβάλλεται εις το πρόσωπον όπερ κατά τον χρόνον τούτον ήτο ιδιοκτήτης της ιδιοκτησίας (ο τοιούτος όρος περιλαμβάνει και το πρόσωπον όπερ δικαιούται να εγγραφή ως ιδιοκτήτης ταύτης).

(5) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (δ) του εδαφίου (1), καθίσταται απαιτητή άμα ως κτηθή κατοχή δυνάμει του διατάγματος επιτάξεως και καταβάλλεται εις το πρόσωπον όπερ αμέσως προ του ως είρηται χρόνου, ήτο κάτοχος της ιδιοκτησίας.

(6) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (ε) του εδαφίου (1), καθίσταται απαιτητή κατά τον χρόνον καθ' ον διενεργούνται αι δαπάναι αναφορικώς προς ας οφείλεται η αποζημίωσις και καταβάλλεται εις το πρόσωπον υφ' ου, ή εκ μέρους ούτινος, εγένοντο αι δαπάναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 8 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 8 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αποζημίωσις δι' επίταξιν κινητής ιδιοκτησίας.

9.—(1) Η καταβλητέα αποζημίωσις αναφορικώς προς επίταξιν κινητής ιδιοκτησίας δυνάμει του παρόντος Νόμου, σύγκειται εκ των ακολούθων ποσών, ήτοι—

(α) Οσάκις η ιδιοκτησία είναι τοιαύτης φύσεως ώστε να συνιστά υπό ομαλάς συνθήκας αντικείμενον μισθώσεως, εκ ποσού ίσου προς το μίσθωμα όπερ ευλόγως δύναται να αναμένεται ότι θα κατεβάλλετο υπό τινος, εν τη κατοχή της τοιαύτης ιδιοκτησίας τελούντος μισθωτού, διά περίοδον αρχομένην άμα τη ενάρξει της ισχύος της επιτάξεως, και λήγουσαν άμα τη λήξει του οικείου διατάγματος επιτάξεως, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως συναφθείσης αμέσως προ της ενάρξεως της ως είρηται περιόδου, δυνάμει της οποίας το τοιούτον πρόσωπον ανέλαβε το βάρος των εξόδων επισκευής και ασφαλίσεως και τας τυχόν λοιπάς δαπάνας, αίτινες είναι αναγκαίαι διά την διατήρησιν της ιδιοκτησίας εις κατάστασιν τοιαύτην, ώστε να δύναται να αποδώση το τοιούτον μίσθωμα, και, οσάκις η τοιαύτη ιδιοκτησία είναι όχημα, πλοίον ή αεροσκάφος (ο τοιούτος όρος λογίζεται περιλαμβάνων οιανδήποτε πτητικήν μηχανήν, ανεμοπλάνον, αερόπλοιον ή αερόστατον, προσηρτημένον ή ελεύθερον) τα έξοδα λειτουργίας του τοιούτου οχήματος, πλοίου ή αεροσκάφους· και

(β) οσάκις κατά την ημερομηνίαν καθ' ην εδημοσιεύθη το διάταγμα επιτάξεως, η τοιαύτη ιδιοκτησία εχρησιμοποιείτο και εάν η επίταξις δεν ελάμβανε χώραν θα εξηκολούθει να χρησιμοποιήται διά την ενάσκησιν επιχειρήσεως, εμπορίου, ελευθερίου ή άλλου επαγγέλματος, εκ ποσού ίσου προς την ζημίαν ην τυχόν ούτος ευθέως υπέστη ως εκ της επιτάξεως· και

(γ) εκ ποσού ίσου προς τα έξοδα αναρθώσεως οιασδήποτε ζημίας μη επαγομένης ολικήν απώλειαν της τοιαύτης ιδιοκτησίας, και γενομένης διαρκούσης της περιόδου της επί ταύτης κατοχής δυνάμει του διατάγματος επιτάξεως, μη υπολογιζομένης της φυσικής φθοράς ή οιασδήποτε ζημίας ανορθωθείσης υπό της επιτασσούσης αρχής· ή οσάκις η τοιαύτη ζημία επάγεται ολικήν απώλειαν της τοιαύτης ιδιοκτησίας, εκ ποσού ίσου προς την αξίαν της τοιαύτης ιδιοκτησίας αμέσως προ του χρόνου καθ' ον επενέχθη η τοιαύτη ζημία· και

(δ) εκ ποσού ίσου προς τας ευλόγους δαπάνας αίτινες εγένοντο, άλλως ή εκ μέρους της επιτασσούσης αρχής, επί τω τέλει συμμορφώσεως προς το διάταγμα επιτάξεως:

Νοείται ότι—

(ι) Κατά τον υπολογισμόν, διά τους σκοπούς της παραγράφου (α), του ποσού όπερ ευλόγως δύναται να αναμένηται ότι θα κατεβάλλετο διά την χρήσιν οιασδήποτε ιδιοκτησίας, διά τους σκοπούς της παραγράφου (β), οιασδήποτε ζημίας επενεχθείσης εις επιχείρησιν, εμπόριον, ελευθέριον ή άλλο επάγγελμα, το γεγονός ότι η κατοχή επί της ιδιοκτησίας κτάται δυνάμει διατάγματος επιτάξεως ως και οιαδήποτε επαύξησις ήτις ήθελεν επέλθη εις τας αξίας λόγω των συνθηκών υφ' ας η επίταξις κατέστη αναγκαία, ουδόλως λαμβάνονται υπ' όψιν·

(ιι) δεν καταβάλλεται δυνάμει της παραγράφου (γ), αναφορικώς προς ζημίαν επενεχθείσαν εις οιανδήποτε ιδιοκτησίαν και μη επαγομένην ολικήν απώλειαν ταύτης, ποσόν μείζον της αξίας της τοιαύτης ιδιοκτησίας κατά τον χρόνον καθ' ον εκτήθη επί ταύτης κατοχή δυνάμει του διατάγματος επιτάξεως, μη λαμβανομένης υπ'

όψιν οιασδήποτε επαυξήσεως εις την αξίαν ταύτης, επελθούσης, λόγω των ειδικών συνθηκών υφ' ας η επίταξις της τοιαύτης ιδιοκτησίας κατέστη αναγκαία.

(2) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) λογίζεται καθισταμένη απαιτητή από ημέρας εις ημέραν διαρκούσης της περιόδου ήτις άρχεται άμα τη ενάρξει της ισχύος της επιτάξεως, και λήγει άμα τη λήξει του Διατάγματος Επιτάξεως, και αναλόγως καταμερίζεται χρονικώς, και καταβάλλεται εις το πρόσωπον όπερ εκάστοτε θα εδικαιούτο να κατέχη την ιδιοκτησίαν, εάν η επίταξις δεν ελάμβανε χώραν· το παρόν όμως εδάφιον δεν εφαρμόζεται κατά τοιούτον τρόπον ώστε να απαιτήται η καταβολή πληρωμών κατά διαστήματα ελάσσονα του ενός μηνός.

(3) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (β) του εδαφίου (1), καθίσταται απαιτητή κατά τον χρόνον καθ' ον επενέχθη η ζημία αναφορικώς προς ην οφείλεται η τοιαύτη αποζημίωσις, και καταβάλλεται εις το υποστάν την ζημίαν πρόσωπον.

(4) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1), καθίσταται απαιτητή κατά το τέλος της περιόδου καθ' ην διετηρείτο κατοχή επί της ιδιοκτησίας δυνάμει του διατάγματος επιτάξεως, και καταβάλλεται εις το πρόσωπον όπερ κατά τον χρόνον τούτον ήτο ιδιοκτήτης της ιδιοκτησίας, άμα δε τη καταβολή της τοιαύτης αποζημιώσεως εις οιονδήποτε πρόσωπον, αναφορικώς προς ζημίαν επαγομένην ολικήν απώλειαν, η επιτάσσουσα αρχή κέκτηται το αυτό δικαίωμα υποκαταστάσεως εις τα δικαιώματα εφ' οτιδήποτε υπελείφθη εκ της ιδιοκτησίας, και τα αυτά δικαιώματα και ένδικα μέσα αναφορικώς προς την ιδιοκτησίαν, ως εάν η πληρωμή εγένετο υπό της επιτασσούσης αρχής ως ασφαλιστού, δυνάμει συμβάσεως δι' ης καλύπτεται ασφαλιστικώς το πρόσωπον τούτο εναντίον της ζημίας.

(5) Αποζημίωσις οφειλομένη δυνάμει της παραγράφου (δ) του εδαφίου (1) καθίσταται απαιτητή κατά τον χρόνον καθ' ον διενεργούνται αι δαπάναι αναφορικώς προς ας οφείλεται η αποζημίωσις και καταβάλλεται εις το πρόσωπον υφ' ου, ή εκ μέρους ούτινος, εγένοντο αι δαπάναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 9 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διαπραγματεύσεις διά τον καθορισμόν της αποζημιώσεως.

10. Η επιτάσσουσα αρχή οφείλει, κατά τον ταχύτερον πρόσφορον χρόνον αφ' ης η αποζημίωσις διά την επίταξιν κατέστη απαιτητή, να έλθη εις διαπραγματεύσεις διά τον συμβατικόν καθορισμόν και τον καταμερισμόν αυτής μεταξύ των ενδιαφερομένων προσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 10; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 10 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καθορισμός αποζημιώσεως υπό του δικαστηρίου.

11. Εάν εντός τριών μηνών αφ' ης η αποζημίωσις δι' επίταξιν κατέστη απαιτητή δεν επέλθη συμφωνία ως προβλέπεται εν τω άρθρω 10, ή καίτοι η προμνησθείσα περίοδος των τριών μηνών δεν παρήλθεν, δεν προβλέπεται ότι θα επέλθη συμφωνία υπό τας περιστάσεις, η επιτάσσουσα αρχή, ή πας ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήση, παρά του Δικαστηρίου όπως προβή εις τον καθορισμόν της τοιαύτης αποζημιώσεως ή, οσάκις τούτο ενδείκνυται, εις τον καταμερισμόν ταύτης μεταξύ των εις ταύτην ενδιαφερομένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 11 εγκριθή; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 11 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταμερισμός Αποζημιώσεως.

12.—(1) Οσάκις οφείλεται ποσόν τι υπό μορφήν αποζημιώσεως δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (4) του άρθρου 8 ή του εδαφίου (4) του άρθρου 9, εις τον ιδιοκτήτην οιασδήποτε ιδιοκτησίας επιταχθείσης δυνάμει του παρόντος Νόμου, θα εφαρμόζωνται αι ακόλουθοι διατάξεις, ήτοι—

(α) Εάν, ότε το τοιούτον ποσόν κατέστη απαιτητόν, η τοιαύτη ιδιοκτησία υπέκειτο εις ενέχυρον ή εβαρύνετο διά της πληρωμής οιουδήποτε ποσού ησφαλισμένου δι' υποθήκης, εγγραφής δικαστικής αποφάσεως, ή οιουδήποτε ετέρου εμπραγμάτου βάρους ή εμπραγμάτου ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του εκάστοτε εν ισχύι νόμου, εις τον αντίστοιχον ενεχυρούχον, ενυπόθηκον ή εκ δικαστικής αποφάσεως δανειστήν, ή αναλόγως της περιπτώσεως, εις οιονδήποτε έτερον πρόσωπον προς όφελος ούτινος υφίσταται το τοιούτον εμπράγματον βάρος ή ασφάλεια, καταβάλλεται το ως είρηται καταβλητέον ποσόν, ή μέρος επαρκές διά την ολικήν ή μερικήν απόσβεσιν του οφειλομένου χρέους, συμφώνως προς την υφισταμένην προτεραιότητα του τοιούτου ενεχύρου, υποθήκης, εγγραφής δικαστικής αποφάσεως, ή ετέρου εμπραγμάτου βάρους ή ασφαλείας.

(β) Εάν, ότε το τοιούτο ποσόν κατέστη απαιτητόν, η τοιαύτη ιδιοκτησία υπέκειτο εις σύμβασιν ενοικιαγοράς, εις τον μισθωτήν καταβάλλεται μέρος της καταβλητέας αποζημιώσεως επαρκές διά την ικανοποίησιν οιασδήποτε απαιτήσεως ην ήθελεν ούτος προβάλει δυνάμει της περί ενοικιαγοράς συμβάσεως, αναφορικώς προς το ζήτημα δι' ο η τοιαύτη αποζημίωσις καταβάλλεται.

(2) Ανεξαρτήτως παντός εν τω παρόντι Νόμω διαλαμβανομένου, αποζημίωσις καταβάλλεται ωσαύτως εις παν πρόσωπον όπερ ήθελεν αποδείξει, διά διατάγματος αρμοδίου Δικαστηρίου, δικαίωμα ή συμφέρον επί της ιδιοκτησίας αναφορικώς προς ην καταβάλλεται αποζημίωσις.

(3) Εις περίπτωσιν διαφωνίας ως προς το πρόσωπον όπερ δικαιούται εις την αποζημίωσιν ή μέρος αυτής, αναφορικώς προς ιδιοκτησίαν επιταχθείσαν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, ή ως προς το ποσόν εις ο το τοιούτον πρόσωπον δικαιούται, το Δικαστήριον αποφαίνεται επί της τοιαύτης διαφωνίας τη αιτήσει της επιτασσούσης αρχής, ή παντός ενδιαφερομένου εις την ιδιοκτησίαν προσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 12 εγκριθή, ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 12 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταβολή της αποζημιώσεως.

13.—(1) Άμα ως η καταβληθείσα αποζημίωσις καταστάσα απαιτητή συμφωνηθή ή καθορισθή δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, αύτη καταβάλλεται πάραυτα τοις μετρητοίς εις τους ενδιαφερομένους με ετήσιον τόκον προς τέσσερα επί τοις εκατόν από της ημερομηνίας καθ' ην η τοιαύτη αποζημίωσις κατέστη απαιτητή, μέχρι της ημερομηνίας πληρωμής:

Νοείται ότι διά τον υπολογισμόν του τόκου δυνάμει του παρόντος άρθρου, αποζημίωσις πληρωτέα δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 8 ή της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου (9) λογίζεται καθισταμένη απαιτητή ανά μηνιαία διαστήματα υπολογιζόμενα από της ημερομηνίας καθ' ην ήρξατο η ισχύς της επιτάξεως.

(2) Η επιτάσσουσα αρχή, καθ' οιονδήποτε χρόνον πριν ή η πληρωτέα αποζημίωσις συμφωνηθή ή καθορισθή δικαστικώς, τη απαιτήσει παντός εις την τοιαύτην αποζημίωσιν ενδιαφερομένου προσώπου, θα καταβάλλη τω τοιούτω προσώπω τα τρία τέταρτα οιουδήποτε ποσού όπερ ήθελεν προσφερθή υπό της επιτασσούσης αρχής αναφορικώς προς την καταστάσαν ήδη απαιτητήν τοιαύτην αποζημίωσιν. Παν ούτω καταβληθέν ποσόν υπολογίζεται κατά την πληρωμήν της αποζημιώσεως ως προβλέπεται εν τω παρόντι άρθρω, άμα ως αύτη συμφωνηθή ή καθορισθή δικαστικώς.

(3) Εάν οιοσδήποτε των ενδιαφερομένων αρνηθή να εισπράξη την εις αυτόν καταβλητέαν αποζημίωσιν ή εάν δεν είναι δυνατή η καταβολή της αποζημιώσεως λόγω ανικανότητος ή απουσίας αυτού εκ της νήσου Κύπρου, η επιτάσσουσα αρχή δύναται, συμφώνως ταις οδηγίαις ας ήθελεν εκδώσει το Δικαστήριον, να καταθέση το ποσόν της τοιαύτης αποζημιώσεως παρά τω Γενικώ Λογιστή της Δημοκρατίας.

(4) Η επιτάσσουσα αρχή πριν ή προβή δυνάμει του παρόντος άρθρου, εις την καταβολήν οιασδήποτε αποζημιώσεως οφειλομένης εις τον ιδιοκτήτην οιασδήποτε ιδιοκτησίας, αφαιρεί εκ του πληρωτέου ποσού τους πάσης φύσεως φόρους, τέλη ή δασμούς τους οφειλομένους αναφορικώς προς επιταχθείσαν ιδιοκτησίαν και καταβάλλει το ούτω αφαιρεθέν ποσόν εις την αρχήν εις ην οφείλεται ο τοιούτος φόρος ή δασμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 13; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 13 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΜΕΡΟΣ IV

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Περιορισμοί επί της Εφαρμογής του Παρόντος Νόμου.

14. Αι διατάξεις του παρόντος Νόμου—

(α) Υπόκεινται εις τας σχετικάς διατάξεις της Συνθήκης της αφορώσης εις την Εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου, ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία, την 16ην Αυγούστου 1960, και των Διακοινώσεων αίτινες αφορώσιν εις τας Περιοχάς Διακατοχής Πολύ Μικράς Διαρκείας (Very Short Term Sites) αίτινες υπεγράφησαν εν Λευκωσία και αντηλλάγησαν κατά την αυτήν ημερομηνίαν·

(β) εν περιπτώσει εφαρμογής αυτών επί επιτάξεως γενομένης υπό Κοινοτικής τινος Συνελεύσεως, υπόκεινται εις τας διατάξεις της παραγράφου 8 του Άρθρου 23 του Συντάγματος·

(γ) εν περιπτώσει εφαρμογής αυτών επί επιτάξεως οιασδήποτε ιδιοκτησίας περιγραφομένης εν τη παραγράφω 9 ή 10 του Άρθρου 23 του Συντάγματος, υπόκεινται εις τας διατάξεις της ως είρηται παραγράφου (9) ή, αναλόγως της περιπτώσεως, της παραγράφου (10)·

(δ) δεν εφαρμόζονται επί επιτάξεως:

(ι) ιδιοκτησίας ανηκούσης κατά κυριότητα εις την Δημοκρατίαν ή κατεχομένης υπό της Δημοκρατίας διά δημοσίαν χρήσιν· ή

(ιι) οικήματος ένθα συνήθως ενασκείται η δημοσία λατρεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναφορικώς προς το άρθρον 14, εις το τελευταίον σημείον, δεν εφαρμόζονται επί επιτάξεως οικήματος, ένθα συνήθως ενασκείται η δημοσία λατρεία, εισηγούμαι όπως το άρθρον «η» απαλειφθή.

Εάν δεν υπάρχη ένστασις, αφορά το Ελληνικόν κείμενον.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εις το Τουρκικόν κείμενον υπάρχει η λέξις «veya» («ή»). Αλλ' εάν αύτη απαλειφθή και εις την θέσιν της τεθή η λέξις «ve» («και») νομίζω ότι θα είναι καλύτερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να ασκήται και δημοσία λατρεία; Η εισήγησίς μου αποσκοπεί εις το να παραμείνη αόριστον.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Λάθος. Εγώ είχα αντιληφθή ότι επρόκειτο διά το «veya» («ή»). Εν τοιαύτη περιπτώσει δεν εγείρεται τοιούτον θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρόκειται περί παρεξηγήσεως προφανώς, και είμαι βέβαιος σχεδόν ότι ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά ομιλεί περί του διαζευκτικού μεταξύ των υποπαραγράφων (ι) και (ιι). Η εισήγησίς μου αφεώρα την υποπαράγραφον (ιι), η οποία εις το Ελληνικόν λέγει «οικήματος ένθα συνήθως ενασκείται η δημοσία λατρεία».

Ο σκοπός είναι μάλλον να εξαιρέση οιονδήποτε μέρος εις το οποίον ασκείται η δημοσία λατρεία, και όχι ωρισμένη δημοσία λατρεία. Επομένως το η, οριστικόν άρθρον, κατά την γνώμην μου δεν χρειάζεται. Εάν και το Τουρκικόν κείμενον έχει το οριστικόν άρθρον θα ήθελα να ερωτήσω τον κ. Χαλίτ Αλή Ριζά ποία είναι η άποψίς του.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον, εις την παράγραφον (ιι) του εδαφίου (δ) δεν χρησιμοποιείται η λέξις «veya» («ή»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(δ)(ιι), η δημοσία λατρεία. Εάν θα υπάρχη ένστασις όσον αφορά την απάλειψιν του άρθρου «η», θα θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 14.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον «η» απαλείφεται.

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 14 με την απάλειψιν η οποία έγινεν εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 14 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Γνωστοποιήσεις.

15.—(1) Αι δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου γενόμεναι γνωστοποιήσεις ή ανακοινώσεις, κοινοποιούνται είτε διά προσωπικής επιδόσεως είτε διά συστημένης επιστολής αποστελλομένης εις την τελευταίαν γνωστήν διαμονήν του προσώπου, δι' ο προορίζεται η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις.

Νοείται ότι όταν το πρόσωπον δι' ο προορίζεται γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις—

(α) Είναι ανήλικον, διανοητικώς ασθενές ή δικαστικώς απηγορευμένον υπό αρμοδίου δικαστηρίου εκ της διαχειρίσεως των υποθέσεων αυτού, η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις κοινοποιείται εις τον κηδεμόνα, ή εις υπό του δικαστηρίου υποδεικνυόμενον πρόσωπον, είτε διά προσωπικής επιδόσεως είτε διά συστημένης επιστολής αποστελλομένης εις την τελευταίαν αυτού γνωστήν διαμονήν·

(β) απουσιάζη εκ της νήσου Κύπρου επιπροσθέτως της διά συστημένης επιστολής αποστολής της γνωστοποιήσεως ή ανακοινώσεως εις την τελευταίαν γνωστήν αυτού εν Κύπρω διαμονήν, δημοσιεύεται αντίγραφον της τοιαύτης γνωστοποιήσεως εν εφημερίδι κυκλοφορούση εν Κύπρω, και επί πλέον τοιχοκολλάται εις εμφανές μέρος εν τη πόλει ή τω χωρίω εν ω το πρόσωπον εις ο αύτη απευθύνεται είχε την τελευταίαν αυτού γνωστήν εν τη νήσω Κύπρω, διαμονήν.

(2) Οσάκις η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις γίνεται διά προσωπικής επιδόσεως δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, πιστοποιητικόν εκδιδόμενον υπό του προσώπου όπερ προέβη εις την επίδοσιν και αναγράφον την ημερομηνίαν της επιδόσεως, συνιστά εκ πρώτης όψεως απόδειξιν της τοιαύτης επιδόσεως.

(3) Οσάκις η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις τοιχοκολλάται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, πιστοποιητικόν εκδιδόμενον υπό του προσώπου όπερ προβαίνει εις την τοιχοκόλλησιν, και αναγράφον την ημερομηνίαν της τοιχοκολλήσεως, συνιστά εκ πρώτης όψεως απόδειξιν της τοιαύτης τοιχοκολλήσεως.

(4) Γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις κοινοποιηθείσα δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου διά συστημένης επιστολής, λογίζεται επιδοθείσα εις το πρόσωπον εις ο αύτη απευθύνεται ουχί βραδύτερον της εβδόμης ημέρας από της ημέρας καθ' ην αύτη εταχυδρομήθη.

Νοείται ότι οσάκις το πρόσωπον εις ο η τοιαύτη γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις απεστάλη απουσιάση εκ της νήσου Κύπρου, και επιπροσθέτως της διά συστημένης επιστολής κοινοποιήσεως της γνωστοποιήσεως ή ανακοινώσεως αντίγραφον ταύτης δημοσιεύεται εν τινι εφημερίδι, και τοιχοκολλάται ωσαύτως ως προβλέπεται εν παραγράφω (β) της εν εδαφίω (1) διαλαμβανομένης επιφυλάξεως, η γνωστοποίησις ή ανακοίνωσις λογίζεται επιδοθείσα τω τοιούτω προσώπω εντός πεντήκοντα ημερών, της προθεσμίας αρχομένης από της τελευταίας των κάτωθι ημερών, ήτοι της ημέρας καθ' ην αύτη εταχυδρομήθη, ή το αντίγραφον εδημοσιεύθη, ή ετοιχοκολλήθη ως εν τοις ανωτέρω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 15 εγκριθή, ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 15 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντιπρόσωποι.

16. Οσάκις ο παρών Νόμος προβλέπει την υπό τινος προσώπου παραλαβήν ή επίδοσιν γνωστοποιήσεως ή την διενέργειαν οιασδήποτε πράξεως, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου, τούτο δύναται να γίνη διά προσηκόντως διορισθέντος πληρεξουσίου ή αντιπροσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 16 εγκριθή; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 16 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διαδικαστικός Κανονισμός, Διαδικασία, Τέλη.

17.—(1) Το Ανώτατον Δικαστήριον θα εκδώση Διαδικαστικόν Κανονισμόν ρυθμίζοντα την πρακτικήν και δικονομίαν των Δικαστηρίων δυνάμει του παρόντος Νόμου, και επί τούτω η ενώπιον τούτων ακολουθητέα διαδικασία εις οιανδήποτε υπόθεσιν δυνάμει του παρόντος Νόμου, ως και τα επιβλητέα τέλη καθορίζονται συμφώνως τω τοιούτω Κανονισμώ.

Σ.Ν. Τόμος Ι, σ. 521 επ. Σ.Ν. Τόμος ΙΙ, σελ. 461 επ.

Νοείται ότι μέχρις ου εκδοθή ο τοιούτος Διαδικαστικός Κανονισμός, άπαντα τα ζητήματα, η δικονομία και η καταβολή των τελών διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, υπό των περί Γνωστοποιήσεως Απαιτήσεως Αποζημιώσεως διά Σκοπούς Αμύνης Κανονισμών και των περί Γενικού Δικαστηρίου Αποζημιώσεων διά Σκοπούς Αμύνης Κανονισμών, ή, εάν ουδέν προβλέπεται περί τούτων εν τοις ως είρηται Κανονισμοίς, τα τοιαύτα ζητήματα, η δικονομία και τα τέλη διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, υπό του Διαδικαστικού Κανονισμού Πολιτικής Δικονομίας και του Διατάγματος Περί Δικαστικών Τελών εφ' όσον είναι δυνατή η εφαρμογή αυτών.

Σ.Ν. Τόμος ΙΙ, σελ. 120 επ. αυτόθι, σελ. 323 επ.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητος του εδαφίου (1) ο εν τούτω αναφερόμενος Διαδικαστικός Κανονισμός δύναται να προβλέπη—

(α) Περί της συνοπτικής εκδικάσεως οιουδήποτε ζητήματος επειγούσης φύσεως όπερ χρήζει τοιαύτης εκδικάσεως·

(β) περί του καθορισμού των τύπων και τελών αναφορικώς προς τας ενώπιον δικαστηρίου προσαγομένας υποθέσεις δυνάμει του παρόντος Νόμου, ως και των σχετικών προς ταύτας εξόδων·

(γ) περί της ρυθμίσεως οιουδήποτε ζητήματος αφορώντος εις εφέσεις γενομένας εν σχέσει προς τας εκ του παρόντος Νόμου προκυπτούσας δικαστικάς υποθέσεις·

(δ) περί του καθορισμού, τηρουμένου του Συντάγματος, της συνθέσεως οιουδήποτε δικαστηρίου δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(3) Το Δικαστήριον δύναται να δίδη οδηγίας αναφορικώς προς οιονδήποτε ζήτημα αφορών εις την επίδοσιν γνωστοποιήσεως δυνάμει του παρόντος Νόμου ή εις την αντιπροσώπευσιν διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου οιουδήποτε

ενδιαφερομένου ότι είναι ανίκανος ή απουσιάζει εκ της νήσου Κύπρου ή ούτινος η κατοικία είναι άγνωστος, ως και αναφορικώς προς οιονδήποτε έτερον ζήτημα όπερ είναι αναγκαίον διά την υπό Δικαστηρίου εκδίκασιν της υποθέσεως ή την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 17 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 17 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κανονισμοί.

18.—(1) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να θεσπίση Κανονισμούς δημοσιευομένους εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, διά την καλλιτέραν εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητος του εδαφίου (1), οι εν τούτω αναφερόμενοι Κανονισμοί δύνανται να προνοώσι—

(α) Περί του τρόπου και της διενεργείας προκαταρκτικής ερεύνης περί την καταλληλότητα της επιταχθησομένης ιδιοκτησίας, και της υφ' οιασδήποτε αρχής, ή λειτουργού επιτασσούσης αρχής, διενεργείας πράξεώς τινος·

(β) περί του τρόπου καθ' ον δυνάμει του παρόντος Νόμου επιταχθείσα ιδιοκτησία δύναται να παραχωρηθή προσωρινώς εις απαλλοτριούσαν αρχήν υπό της επιτασσούσης αρχής, ως και περί των όρων παραχωρήσεως της τοιαύτης ιδιοκτησίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 18 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 18 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μεταβατικαί διατάξεις.

19. Εάν η διαδικασία επιτάξεως ιδιοκτησίας ήρξατο προ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δυνάμει των διατάξεων της τότε εν ισχύι νομοθεσίας, εφαρμόζονται αι ακόλουθοι διατάξεις, ήτοι—

(α) Η ως είρηται διαδικασία θα τυγχάνη εφαρμογής ως εάν εγένετο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(β) η αποζημίωσις θα υπολογίζεται και, άμα ως συμφωνηθή ή καθορισθή, θα καταβάλληται συμφώνως ταις διατάξεσι του διά του παρόντος Νόμου καταργηθέντος περί Αποζημιώσεως Διά Σκοπούς Αμύνης Νόμου, ως εάν ο παρών Νόμος δεν είχε θεσπισθή.

Κεφ. 173.

(γ) πάσα διαδικασία αφορώσα εις την επίταξιν ιδιοκτησίας και εκκρεμούσα εν οιωδήποτε Δικαστηρίω, ή ενώπιον τούτου κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, εκδικάζεται και εκδίδεται επ' αυτής απόφασις υπό Δικαστηρίου έχοντος δικαιοδοσίαν όπως δυνάμει του παρόντος Νόμου εκδικάζη και αποφασίζη επί ταύτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 19 εγκριθή; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 19 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις. Κεφ. 173.

20. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 19, ο περί Αποζημιώσεως Διά Σκοπούς Αμύνης Νόμος διά του παρόντος καταργείται.

Σ.Ν. Τόμος Ι σελ. 521 επ. Σ.Ν. Τόμος ΙΙ σελ. 461 επ. Κεφ. 173.

Νοείται ότι η κατάργησις αύτη ουδόλως επηρεάζει το έγκυρον των περί Γνωστοποιήσεως Απαιτήσεως Αποζημιώσεως Διά Σκοπούς Αμύνης Κανονισμών και των περί Γενικού Δικαστηρίου Αποζημιώσεων Διά Σκοπούς Αμύνης Κανονισμών, οίτινες εθεσπίσθησαν δυνάμει του περί Αποζημιώσεως Διά Σκοπούς Αμύνης Νόμου, καταργηθέντος διά του παρόντος Νόμου, και τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου, αι διατάξεις των τοιούτων Κανονισμών εξακολουθούσιν ούσαι εν ισχύι μέχρις ου το Ανώτατον Δικαστήριον εκδώση Διαδικαστικόν Κανονισμόν ως προβλέπεται εν άρθρω 17. Επί τούτω δε οι περί Γνωστοποιήσεως Απαιτήσεως Αποζημιώσεως Διά Σκοπούς Αμύνης Κανονισμοί και οι περί Γενικού Δικαστηρίου Αποζημιώσεων Διά Σκοπούς Αμύνης Κανονισμοί θα λογίζωνται ανακληθέντες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 20 εγκριθή; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 20 εγκρίνεται.

Το άρθρον 20 είναι το τελευταίον άρθρον του Νομοσχεδίου.

Η δευτέρα ανάγνωσις ετερματίσθη και η τρίτη ανάγνωσις δύναται να γίνη διά της απλής αναγνώσεως του συνοπτικού τίτλου του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμος του 1962 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμος του 1962 ψηφίζεται εις Νόμον.

Θα ήθελα να ερωτήσω τους εντίμους Γραμματείς εάν υπάρχουν Νομοσχέδια προς κατάθεσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχουν κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προτίθεμαι να ορίσω νέαν συνεδρίασιν της Βουλής διά την 14ην Μαρτίου 1962, και ώραν 5.00 μ.μ., ημέραν Τετάρτην, με την εξής ημερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις (Χρόνος 1/2 ώραν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Ο περί Εκχωρήσεως των Απορρεουσών εκ τινος Νόμου Εξουσιών Νόμος 1962.

(2) Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων, και,

(3) Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος 1962.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Υπάρχει ένστασις όσον αφορά την 14ην Μαρτίου 1962 την ώραν καθ' ην προτίθεμαι να ορίσω νέαν συνεδρίασιν;

Ο κ. Παρασκευαΐδης.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ:

Αξ. κ. Πρόεδρε, προτείνω όπως αντί της Τετάρτης ορίσετε την Τρίτην, διότι την Τετάρτην συνήθως και το προσωπικόν της Βουλής απουσιάζει και κατά τα καθιερωμένα δεν ορίζεται συνεδρία. Εάν δεν έχετε ειδικόν λόγον προτείνω την Τρίτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ουδείς ειδικός λόγος υπάρχει και δέχομαι την 13ην.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Επειδή ως αντιλαμβάνομαι, κ. Πρόεδρε, δεν υπάρχει συγκεκριμένη νομοθετική εργασία εάν δεν πρόκειται να γίνη συνεδρίασις την Τετάρτην, νομίζω ότι είναι προτιμότερον να γίνη την Πέμπτην διά να δοθή ευκαιρία να ετοιμασθούν μερικά άλλα Νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υποτίθεται ότι εφ' όσον ωρίσαμεν ημερησίαν διάταξιν θα υπάρξη εργασία, και θα αναγκασθούν αι Επιτροπαί να προετοιμάσουν μέχρι της προσεχούς Τρίτης την εργασίαν των. Παραμένει η 13.3.1962 και ώρα 5.00 μ.μ. ως ημερομηνία της επομένης συνεδριάσεως.

('Ωρα λήξεως 8.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 13ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.40 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 26, Τούρκοι 8, Σύνολον 34.

Απόντες:

'Ελληνες 8, Τούρκοι 7, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Α, είναι Ερωτήσεις—χρόνος ημίσεια ώρα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την ανάγνωσιν των Ερωτήσεων και Απαντήσεων.

Ο χρόνος είναι 6 παρά 20.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 30ήν Νοεμβρίου 1961.

«Μέσα στο 1961 είχεν αποφασισθή η επιδιόρθωση και διεύρυνση του δρόμου Αμμοχώστου—Γιαλούσας.

Αυτή η επιδιόρθωση έγινε μόνο μέχρι του Αγίου Θεοδώρου.

Μπορούμε να πληροφορηθούμε γιατί καθυστερεί η επιδιόρθωση του υπολοίπου δρόμου από 'Αγιον Θεόδωρον μέχρι Γιαλούσας»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, και ληφθείσα την 19ην Δεκεμβρίου 1961.

«Εις την έκδοσιν της επισήμου εφημερίδος της Κυπριακής Δημοκρατίας υπ' αρ. 104 της 10ης Νοεμβρίου 1961 δημοσιεύεται ειδοποίησις διά την πλήρωσιν κενής θέσεως Εσωτερικού Ελεγκτού εις την Αρχήν Ηλεκτρισμού Κύπρου. Συμφώνως των απαιτουμένων προσόντων, ως αναφέρεται, «Οι αιτηταί δέον να είναι προσοντούχοι λογισταί, ήτοι να είναι (1) Chartered ή (2) Certified Accountants».

Εις παρομοίας ειδοποιήσεις διά την πλήρωσιν κενών θέσεων εις την Αρχήν Ηλεκτρισμού Κύπρου κατά το παρελθόν, συμφώνως των όρων υπηρεσίας (Schemes of Service),εκτός των αναφερομένων συγκεκριμένων προσόντων, εζητείτο από τους υποψηφίους «ή να έχουν άλλα ανάλογα προσόντα».

Ερωτάται:

(α) Εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν της θέσεως Εσωτερικού Ελεγκτού διατί οι όροι υπηρεσίας δεν περιλαμβάνουν «ή άλλα ανάλογα προσόντα»;

(β) Εάν περιλαμβάνουν διατί παρελείφθησαν από την εν λόγω δημοσίευσιν της επισήμου εφημερίδος;

(γ) Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η θέσις προορίζεται δι' Ελληνοκύπριον διατί ηγνοήθησαν παντελώς οι απόφοιτοι της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, Αθηνών, ενός Ελληνικού Πανεπιστημίου; και ποία μέτρα πρόκειται να ληφθούν διά να παύση η εις βάρος αυτών επανειλημμένως κατά το παρελθόν γενομένη διάκρισις, προκειμένου περί παρομοίων θέσεων, τόσον εις την Δημοσίαν Υπηρεσίαν όσον και εις τους Ημικρατικούς Οργανισμούς»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Μαρτίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 19ην Δεκεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη.

«Η Αρχή Ηλεκτρισμού μας πληροφορεί τα ακόλουθα:

Οι όροι προσλήψεως διά την θέσιν Εσωτερικού Ελεγκτού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου προνοούν δι' αρτιωτάτην θεωρητικήν και πρακτικήν κατάρτισιν ως και δι' ευρείαν πείραν ελέγχου λογαριασμών, προσόντα ουχί κατ' ανάγκην κατεχόμενα υπό αποφοίτων πανεπιστημίων ή άλλων ανωτάτων εμπορικών σχολών.

Δέον να σημειωθή ότι εις την προκειμένην περίπτωσιν η Αρχή ηκολούθησε την υπό της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας χαραχθείσαν γραμμήν ήτις διά την πλήρωσιν των ανωτάτων θέσεων λογιστών απαιτεί δίπλωμα ενός των διεθνώς ανεγνωρισμένων Επαγγελματικών Σωμάτων, προϋποθέτουν πενταετή, συνήθως, πείραν παρά εγκεκριμένων λογιστικών οίκων ομού μετά των σχετικών εξετάσεων.

Η Αρχή ωσαύτως επιθυμεί όπως τονίση ότι το σώμα «Ορκωτών Λογιστών Ελλάδος» οργανωθέν επί του προτύπου του εν Αγγλία λειτουργούντος αντιστοίχου «Institute of Chartered Accountants» δέχεται ως μέλη τους αποφοίτους της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, Αθηνών, μόνον κατόπιν ανεγνωρισμένης πολυετούς ελεγκτικής πείρας και σχετικών εξετάσεων.

Η Αρχή Ηλεκτρισμού εν τη επιθυμία αυτής όπως εξασφαλίση το καταλληλότερον πρόσωπον διά την θέσιν του Εσωτερικού Ελεγκτού απεφάσισεν όπως οι υποψήφιοι διά την θέσιν ταύτην είναι μέλη ενός των ανεγνωρισμένων Ελεγκτικών Σωμάτων άτινα θεωρούνται τόσον εν Ελλάδι όσον και αλλαχού ως τα πλέον κατηρτισμένα και ειδικά διά τον σκοπόν αυτόν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, και ληφθείσα την 19ην Δεκεμβρίου 1961.

«Κατά τας αρχάς του τρέχοντος έτους, ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας συνέστησεν επιτροπήν υπό την προεδρίαν του Γενικού Λογιστού της Κυβερνήσεως, εις την οποίαν ανετέθη η εξέτασις των προνοιών του άρθρου 155 του περί Εταιρειών Νόμου.

Αντιλαμβανόμεθα ότι σκοπός της εξετάσεως είναι η αναθεώρησις των προσόντων τα οποία επί Βρεττανικής διακυβερνήσεως της Νήσου εθεωρείτο απαραίτητον να κατέχη ο διοριζόμενος Ελεγκτής Ανωνύμου Εταιρείας.

Είναι επίσης αντιληπτόν ότι η αναθεώρησις αύτη είναι παράλληλος προς την αναθεώρησιν των προσόντων των Δικηγόρων ήτις κατέληξεν εις την άρσιν της απαγορεύσεως ασκήσεως επαγγέλματος εν Κύπρω εις τους μη εν Αγγλία σπουδάσαντας.

Τώρα, ότε ευρισκόμεθα εις το τέλος του έτους,

Ερωτάται:

(α) Εις ποία πορίσματα κατέληξεν η υπό του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας συσταθείσα επιτροπή;

(β) Εάν δεν επεράτωσεν ήδη τας εργασίας της ποία κωλύματα συνήντησε κατά την διεκπεραίωσίν της;

(γ) Ποία μέτρα έλαβε διά την άρσιν των κωλυμάτων; και

(δ) πόσον χρόνον περίπου θα χρειασθή ακόμη διά την αποπεράτωσιν του έργου της»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 14ην Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 19ην Δεκεμβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Η Επιτροπή εις την οποίαν ανετέθη η εξέτασις των προνοιών του άρθρου 155 του περί Εταιρειών Νόμου, δεν έχει εισέτι καταλήξει εις οριστικά συμπεράσματα.

2. Παρέστη ανάγκη να ζητηθούν απόψεις από διαφόρους οργανισμούς εν Κύπρω καθώς και πληροφορίαι παρά των εν Ελλάδι και Τουρκία Πρεσβειών της Δημοκρατίας εν σχέσει με τας διατάξεις του σχετικού Νόμου εις τας εν λόγω χώρας όσον αφορά τα προσόντα των Ελεγκτών Ανωνύμων Εταιρειών.

3. Η Επιτροπή μελετά επί του παρόντος τας αποσταλείσας απόψεις και πληροφορίας και θα προβή εις εισηγήσεις επί του θέματος εις το εγγύς μέλλον».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 29ην Δεκεμβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 30ήν Δεκεμβρίου 1961.

«Έχων υπ' όψιν μου διαμαρτυρίαν του Συνδέσμου Οργανωμένης Αλιείας Κύπρου, δημοσιευθείσαν εις τον Κυπριακόν Τύπον της 28ης Δεκεμβρίου 1961, αναφορικώς προς την συνεχιζομένην ανεξέλεγκτον εκφόρτωσιν ξένων ιχθύων της ποικιλίας μαρίδος, παρακαλώ το αρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν των Αντιπροσώπων επί των ακολούθων:

1. Είναι εν γνώσει του αρμοδίου Υπουργείου ότι κατά το τελευταίον δεκαπενθήμερον του τρέχοντος μηνός παρετηρήθη μία τεραστία συγκομιδή μαρίδος υπό του Κυπριακού Αλιευτικού Στόλου και ότι, λόγω της εκφορτώσεως εις Κύπρον κατά την 27ην τρέχοντος μηνός πολλών τόννων μαρίδος υπό Ελληνικού σκάφους, παρημποδίσθη η διάθεσις της επιτοπίου παραγωγής μαρίδος με αποτέλεσμα:

(α) Οι Κύπριοι αλιείς να προβαίνουν εις την καταστροφήν μεγάλων ποσοτήτων μαρίδος, αντιστοιχουσών προς εκατοντάδας λιρών, και

(β) η Κυπριακή οικονομία να ζημιώνεται διά της εξαγωγής του αντιστοίχου συναλλάγματος;

2. Ποία μέτρα έλαβεν η Κυβέρνησις διά να εξακριβώση εάν η Κυπριακή Αγορά διέθετε ή όχι ποσότητα μαρίδος, δυναμένην να ανταποκριθή εις τας ανάγκας του τόπου, πριν ή επιτρέψη την εκ μέρους ξένου αλιευτικού σκάφους εκφόρτωσιν κατά την 27ην τρέχοντος περί τους 6—7 τόννους ιχθύων, αποτελουμένων εξ 60% μαρίδος ως ισχυρίζεται ο Σύνδεσμος Οργανωμένης Αλιείας Κύπρου»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1962.

«Πληροφορούμαι ότι δεν θα παραχωρηθή ηλεκτρικόν ρεύμα εις το χωρίον Μπέη Κογιού το οποίον έχει πληθυσμόν 200 κατοίκων και ευρίσκεται εις το 9ον μίλιον της οδού Λευκωσίας—Καρπασίας. Τούτο αποτελεί κατάφωρον αδικίαν. Παρήλθον 2 έτη αφ' ότου παρεχωρήθη ρεύμα εις Κυθραίαν και πληροφορούμαι ότι τώρα θα παραχωρηθή ρεύμα εις Χρυσίδα, Βώνην και Επηχώ.

Διατί άραγε δεν παραχωρείται ρεύμα εις το εν λόγω κεντρικόν χωρίον το οποίον απέχει 3/4 του μιλίου εκ της Κυθραίας, 1/2 εκ της Βώνης και 1 μίλιον εκ της Επηχούς;

Παρακαλώ όπως η αρμοδία αρχή διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Ιανουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής Ηλεκτρισμού μας πληροφορεί ότι ετοιμάζονται σχέδια προς μελέτην διά την παροχήν ηλεκτρικού ρεύματος εις το χωρίον Μπέη Κογιού κατά την περίοδον 1962/63».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1962.

«Δυστυχώς δεν έχω λάβει απάντησιν εις ερώτησιν υποβληθείσαν υπ' εμού προς το Προεδρείον της Βουλής τον παρελθόντα Μάρτιον, διότι η ερώτησίς μου παρεξηγήθη.

Η ερώτησις την οποίαν υπέβαλα την 3ην Μαρτίου 1961, είχεν ως ακολούθως:

Υπάρχει μία οδός ήτις διέρχεται διά του χωρίου Παλαίκυθρον, και ήτις συνδέει την οδόν Αμμοχώστου μετά της οδού Καρπασίας (Κυθραίας). Η ασφάλτωσις της εν λόγω οδού, αφ' ενός μεν θα αποβή λίαν επωφελής διά τα πέριξ χωρία, αφ' ετέρου δε θα διευκολύνη την συγκοινωνίαν της Κυθραίας και των πέριξ αυτής χωρίων μετά της Αμμοχώστου.

Ως γνωστόν η οδός Κυθραίας—Αεροδρομίου—Τύμβου είχε προηγουμένως επιδιορθωθή καλώς. Κατά τον τελευταίον καιρόν η οδός αύτη παρημελήθη και κατέστη αδιάβατος. Εάν ασφαλτοστρωθή η εν λόγω οδός, θα ωφεληθώσιν τα χωρία Κυθραία, Νέον Χωρίον, Τραχώνι και Παλαίκυθρον, ειδικώς δε λόγω της υφισταμένης συνεργασίας μεταξύ των χωρίων Παλαίκυθρον, Τραχώνι, Νέον Χωρίον και της Κυθραίας, η οδός αύτη χρησιμοποιείται διαρκώς και υπό των κατοίκων των εν λόγω χωρίων.

Δύναται, κατόπιν της ως άνω διευκρινίσεως, ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώση την Βουλήν επί των απόψεών του επί του προκειμένου»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1962.

« Τελευταίως πολύ ολίγον ύδωρ ρέει εις τα χωρία Νέον Χωρίον, Τραχώνι, Παλαίκυθρον, Βώνη, Μπέη Κογιού, Επηχώ και Έξω Μετόχι, τα οποία από 27ετίας επρομηθεύοντο ύδωρ εκ του Κεφαλοβρύσου Κυθραίας. Προ έξ περίπου μηνών εγένετο σκέψις περί αναδιοργανώσεως του υφισταμένου συστήματος και εγκαταστάσεως νέου δικτύου προς τον σκοπόν παραχωρήσεως ύδατος επί ομαλωτέρας και ουσιαστικωτέρας βάσεως, και είχον επίσης γίνει διαβήματα διά την πραγματοποίησιν του εν λόγω έργου. Δυστυχώς, το εν λόγω έργον ανεβλήθη τελευταίως δι' αγνώστους λόγους.

Τα εν λόγω χωρία ζητούν να διαφωτισθούν επί του προκειμένου. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1962.

«Το χωρίον Ορτά Κογιού, το οποίον είναι πολύ πλησίον της Λευκωσίας, έχει ανάγκην υγιεινομικού ελέγχου.

Τα ακάθαρτα ύδατα των εν τη περιοχή ταύτη ιδρυθέντων εργοστασίων προκαλούν δυσοσμίαν.

Ακόμη και τα ακάθαρτα ύδατα του εργοστασίου της Κόκα—Κόλα τα οποία διά του ποταμού «Ατζιή» φθάνουν μέχρι του χωρίου, θέτουν εις κίνδυνον την υγείαν των κατοίκων. Τα ακάθαρτα ύδατα παρομοίων εργοστασίων μολύνουν τον αέρα της εν λόγω περιοχής.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν περί των ληφθέντων μέτρων επί του προκειμένου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Γεωργίου Τομπάζου, και ληφθείσα την 29ην Ιανουαρίου 1962.

«Γνωρίζω ότι ο Παγκύπριος Οδοντιατρικός Σύλλογος από του Μαΐου του 1961, δι' υπομνήματός του προς το αρμόδιον Υπουργείον εισηγείτο τρόπον προς κατοχύρωσιν του οδοντιατρικού επαγγέλματος.

Εκτός αορίστων υποσχέσεων που εδόθησαν τότε, περί μελέτης τόσον του υπομνήματος όσον και του θέματος εν γένει, ουδεμία άλλη συγκεκριμένη απάντησις εδόθη μέχρι σήμερον.

Παρακαλώ όπως το αρμόδιον Τμήμα πληροφορήση την Βουλήν περί της θέσεώς του έναντι του προβλήματος τούτου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Ιανουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Γεωργίου Τομπάζου.

«Το Υπουργείον Υγείας, επί τω σκοπώ όπως προστατεύση το οδοντιατρικόν επάγγελμα, κατήρτισε Νομοσχέδιον, το οποίον έχει τώρα υποβληθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, προς τροποποίησιν του υφισταμένου περί Εγγραφής Οδοντιάτρων Νόμου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 31ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 1ην Φεβρουαρίου 1962.

«Επειδή υπό πολλών εργατών του Τμήματος Υδρεύσεως και Αρδεύσεως εκφράζονται συνεχώς παράπονα ότι καθ' εκάστην δεκαπενθημερίαν, καθ' ην γίνονται αι πληρωμαί υπό του Πληρωτού Λεμεσού, υφίστανται πλείστας ταλαιπωρίας και ζημίας, καθ' ότι καθυστερείται η πληρωμή των ημερομισθίων των, λόγω του ότι το Λογιστήριον του Τμήματος Υδρεύσεως και Αρδεύσεως δεν αποστέλλει από της εσπέρας της Παρασκευής τας λίστας πληρωμών, προς τον Πληρωτήν Λεμεσού, διά να είναι ούτος εις θέσιν κατά την πρωίαν του Σαββάτου να κάμη εγκαίρως τας πληρωμάς, διά να δυνηθούν οι εργάται να μεταβούν εις τα απομεμακρυσμένα χωρία των, διά ταύτα, παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον θα ληφθούν τα δέοντα μέτρα διά να αποστέλλωνται εγκαίρως αι λίσται πληρωμών, εις τρόπον ώστε να αποφεύγωνται αι εις βάρος των εργατών ταλαιπωρίαι και ζημίαι».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 30ήν Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 2αν Φεβρουαρίου 1962.

«Όλες οι πληροφορίες που δημοσιεύονται στον τύπο αναφέρουν ότι η Αγγλία θα προσχωρήση στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά.

Είναι γνωστό ότι για την Κύπρο ως μέλος της Κοινοπολιτείας θα δημιουργηθούν αρκετά σοβαρά προβλήματα από την προσχώρηση της Αγγλίας στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά.

Ιδιαίτερα σοβαρό είναι το πρόβλημα για τες εξαγωγές ωρισμένων βασικών γεωργικών προϊόντων.

Μπορούμε να πληροφορηθούμε αν το Υπουργείον Εμπορίου μελετά όλα τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν για την Κυπριακή οικονομία από την προσχώρηση της Αγγλίας στην ΕΚΑ, και ποία συγκεκριμένα μέτρα παίρνονται για την έγκαιρη τοποθέτηση και εξαγωγή των κυπριακών γεωργικών προϊόντων»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 7ην Φεβρουαρίου 1962.

«Η κοινότης του χωρίου Μόρα (Επαρχίας Λευκωσίας) ζητεί όπως παραχωρηθή προς αυτήν ηλεκτρικόν ρεύμα. Παρά το γεγονός ότι απετάθη προς τας αρμοδίους Αρχάς επανειλημμένως, εν τούτοις δεν έχει ληφθή οιαδήποτε διαφωτιστική πληροφορία επί του προκειμένου.

Καθ' ον χρόνον παραχωρείται ηλεκτρικόν ρεύμα εις τα πέριξ χωρία Παλαικύθρου, Επηχούς, Τύμπου κ.λ.π., πότε άραγε θα παραχωρηθή τοιούτο ρεύμα εις το εν λόγω χωρίον;

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση επί τούτου την Βουλήν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Μαρτίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 7ην Φεβρουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Ο Διευθυντής της Αρχής Ηλεκτρισμού μας πληροφορεί ότι το χωρίον Μόρα συμπεριλαμβάνεται εις τον κατάλογον των χωρίων διά τα οποία γίνεται η σχετική προκαταρκτική μελέτη εν σχέσει με το Πρόγραμμα Εξηλεκτρισμού της υπαίθρου διά την περίοδον 1962/63».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 14ην Φεβρουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 15ην Φεβρουαρίου 1962.

«Όταν την 27ην Ιανουαρίου 1962 επεσκέφθην τον υδατοφράκτην «Μαραθάσα» της Λεύκας, η κατάστασις είχεν ως εξής:

Επληροφορήθην ότι το εν λόγω έργον του οποίου η κατασκευή έχει προχωρήσει αρκετά, θα συμπληρωθή λίαν προσεχώς. Το μόνον πράγμα είναι ότι θα πρέπει η ασφαλτοστρωμένη οδός ήτις ευρίσκεται πλησίον του υδατοφράκτου να παρακαμφθή.

Επίσης πληροφορούμαι ότι τα σχέδια ως επίσης και το κονδύλιον το οποίον απαιτείται διά να παρακαμφθή η οδός, έχουν εγκριθή.

Πότε άραγε θα παρακαμφθή αυτή η οδός; Εάν δεν παρακαμφθή θα πλημμυρίση όταν θα κλεισθή ο υδατοφράκτης.

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός πληροφορήση την Βουλήν επί των επειγόντων μέτρων άτινα έλαβεν επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 22αν Φεβρουαρίου 1962, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 14ην Φεβρουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Από καιρού εξεπονήθη η σχετική μελέτη διά το έργον παρακάμψεως της οδού Λεύκας—Πεδουλά παρά τον υδατοφράκτην Λεύκας. Επειδή όμως η Βουλή δεν έχει εισέτι ψηφίσει τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως 1962, αλλ' ούτε και περιέλαβε το προμνησθέν έργον εις τους Πίνακας των Αποφάσεών της υπ' αρ. 1 και 2 του 1962 υπό ημερομηνίαν 3ην Ιανουαρίου και 30ήν Ιανουαρίου ε.έ., αντιστοίχως, περί δωδεκατημορίων, το Τμήμα Δημοσίων Έργων δεν δύναται νομίμως να χωρήση εις την εκτέλεσιν του εν λόγω έργου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Φεβρουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 21ην Φεβρουαρίου 1962.

«Από ενός και ημίσεος έτους διαδίδεται, ότι οι εργάται Δημοσίων Έργων θα παυθούν. Επίσης διαδίδεται, ότι ο λόγος είναι ότι τα Δημόσια Έργα επιθυμούν όπως τα έργα των εκτελούνται μέσω εργολάβων. Σήμερον απασχολούνται πέραν των 500 εργατών υπό του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Πλην τούτου, διαδίδονται φήμαι ότι η ανέγερσις εφθηνών εργατικών κατοικιών θα ανατεθή εις εργολάβους.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου διά να εκλείψη αυτή η ανησυχία».

Τελείωσαν κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν των Ερωτήσεων και Απαντήσεων έληξεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

Ο περί Εκχωρήσεως των Απορρεουσών έκ τινος Νόμου Εξουσιών, Νόμος του 1962.

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων, Νόμος του 1962.

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Τα τρία θέματα εξακολουθούν να ευρίσκωνται υπό συζήτησιν εις τας αρμοδίους Επιτροπάς· αι εκθέσεις των αρμοδίων Επιτροπών δεν έχουν κυκλοφορήσει ακόμη, διά τούτο η συζήτησις των άνω θεμάτων θα αναβληθή διά την προσεχή Τρίτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Έγγραφα:

Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. 1 του 1962) και τω εδαφίω (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα κατατεθέντα έγγραφα παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις (χρόνος 1/2 ώρα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετική Εργασία.

(1) Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων, Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Εκχωρήσεως των Απορρεουσών έκ τινος Νόμου Εξουσιών, Νόμος του 1962.

(3) Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Ο κ. Ντενίζ.

ΚΕΜΑΛ ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Θα ήθελα να θίξω εδώ μερικά ζητήματα. Η Βουλή μας δυστυχώς δεν αρχίζει τας εργασίας της κατά την καθοριζομένην ώραν. Επιθυμία μου είναι όπως ανελλιπώς αι εργασίαι αρχίζουν κατά τον καθοριζόμενον χρόνον, φέρ' ειπείν την 5ην μ.μ. ώραν.

Το δεύτερον ζήτημα αφορά τας ερωτήσεις. Δυστυχώς η Βουλή μας ή οι Υπουργοί δεν δίδουν εις τας ερωτήσεις την δέουσαν σημασίαν. Εις μίαν ερώτησιν, την οποίαν υπεβάλομεν κατά το θέρος, δίδεται απάντησις τον χειμώνα. Συμβαίνει ακόμη να λαμβάνωμεν απάντησιν μετά την εκτέλεσιν ωρισμένων έργων. Εις πολλά Κοινοβούλια εις όλον τον κόσμον, τα οποία γνωρίζω, δίδεται μεγάλη σημασία εις τας ερωτήσεις και απαντήσεις, διότι αύται διερμηνεύουν την κοινήν γνώμην. Ημείς, λόγω αυτών των απαντήσεων, αι οποίαι δίδονται, και των καθυστερήσεων αποθαρρυνόμεθα και αποφεύγομεν την υποβολήν ερωτήσεων. Διότι αυταί αι ερωτήσεις, τας οποίας υποβάλλομεν, είναι αναμφιβόλως καρπός εργασίας, διότι περιοδεύομεν και επιθυμούμεν να είμεθα εκφρασταί του λαού. Άραγε οι Υπουργοί επιθυμούν να μη υποβάλλωμεν αυτάς τας ερωτήσεις μας;

Δι' αυτό υποβάλλω θερμήν παράκλησιν όπως αι ερωτήσεις, τας οποίας υποβάλλομεν, απαντώνται ταχύτερον, η δε Βουλή μας δίδη μεγαλυτέραν σημασίαν εις το ζήτημα αυτό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όσον αφορά το θέμα των Ερωτήσεων και Απαντήσεων θα ήθελα να υπενθυμίσω τον Έντιμον Βουλευτήν ότι το σύστημα το οποίον ισχύει εις την Κύπρον είναι το Προεδρικόν σύστημα, ότι οι Υπουργοί δυνάμει του Συντάγματος δεν είναι μέλη της Βουλής, και επομένως η Βουλή δεν είναι δυνατόν να υποχρεώση τους Υπουργούς να απαντούν εις Ερωτήσεις. Τα συστήματα τα οποία ο έντιμος Βουλευτής έχει υπ' όψιν του είναι τα κοινοβουλευτικά συστήματα εις τα οποία οι Υπουργοί είναι μέλη της Βουλής και τα οποία, δυνάμει των κανονισμών της Βουλής, υποχρεούνται να απαντήσουν εις Ερωτήσεις και Επερωτήσεις. Εις την Αμερικήν όπου ισχύει το Προεδρικόν σύστημα ο θεσμός των Ερωτήσεων και Επερωτήσεων, τον οποίον ημείς εφαρμόζομεν εις την Κύπρον εδώ δεν υπάρχει, εκτός εις τας Επιτροπάς όπου οι Υπουργοί υποχρεούνται να απαντήσουν εις ερωτήσεις. Παρά το γεγονός ότι οι Υπουργοί της Δημοκρατίας δεν υποχρεούνται να απαντήσουν εις ερωτήσεις, εν τούτοις εάν εξετάσετε τον αριθμόν ερωτήσεων και απαντήσεων ο οποίος ετέθη θα δήτε ότι αι πλείσται των ερωτήσεων έτυχον απαντήσεως, εάν δε υπάρχη ζήτημα καθυστερήσεως οφείλεται εις το γεγονός ότι πολλαί εκ των ερωτήσεων δεν είναι δυνατόν να απαντηθούν εις το στάδιον εις το οποίον τίθενται, λόγω του ότι αναφέρονται εις την ανέγερσιν ή κατασκευήν διαφόρων έργων διά τα οποία οι αρμόδιοι Υπουργοί δεν είναι δυνατόν να απαντήσουν προτού καταρτισθή ο Προϋπολογισμός Βελτιώσεως και Αναπτύξεως και προτού ο Προϋπολογισμός ψηφισθή υπό της Βουλής.

Όσον αφορά το πρώτον θέμα το οποίον εγείρετε, ότι η Βουλή όταν ορίση την 5ην ώραν πρέπει να αρχίση τας εργασίας της εις τας 5 και όχι εις τας 5.30 μ.μ., συμφωνώ πληρέστατα, ότι θα ήτο ορθόν όταν ορίζεται η 5η ώρα να αρχίζωμεν την 5ην ώραν, αλλά θα έπρεπε και οι έντιμοι Βουλευταί όταν ορίζεται η 5η ώρα να ευρίσκωνται εδώ την 5ην ώραν και όχι εις τας 5.30 μ.μ.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 20ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 5.33 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 24, Τούρκοι 9, Σύνολον 33.

Απόντες:

Ἕλληνες 10, Τούρκοι 6, Σύνολον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη η απαιτουμένη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει έντιμε κ. Πρόεδρε.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως Κεφάλαιον Α, είναι Ερωτήσεις. Καθορισθείς χρόνος ημίσεια ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων. Ο χρόνος είναι 6 παρά 25.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου, 1962.

«Δυστυχώς δεν έχω λάβει απάντησιν εις ερώτησιν υποβληθείσαν υπ' εμού προς το Προεδρείον της Βουλής τον παρελθόντα Μάρτιον, διότι η ερώτησίς μου παρεξηγήθη.

Η ερώτησις την οποίαν υπέβαλα την 3ην Μαρτίου, 1961, είχεν ως ακολούθως:

Υπάρχει μία οδός ήτις διέρχεται διά του χωρίου Παλαίκυθρον, και ήτις συνδέει την οδόν Αμμοχώστου μετά της οδού Καρπασίας (Κυθραίας). Η ασφάλτωσις της εν λόγω οδού, αφ' ενός μεν θα αποβή λίαν επωφελής διά τα πέριξ χωρία, αφ' ετέρου δε θα διευκολύνη την συγκοινωνίαν της Κυθραίας και των πέριξ αυτής χωρίων μετά της Αμμοχώστου.

Ως γνωστόν η οδός Κυθραίας — Αεροδρομίου — Τύμβου είχε προηγουμένως επιδιορθωθή καλώς. Κατά τον τελευταίον καιρόν η οδός αύτη παρημελήθη και κατέστη αδιάβατος. Εάν ασφαλτοστρωθή η εν λόγω οδός, θα ωφεληθώσι τα χωρία Κυθραία, Νέον Χωρίον, Τραχώνι-και Παλαίκυθρον, ειδικώς δε λόγω της υφισταμένης συνεργασίας μεταξύ των χωρίων Παλαίκυθρον, Τραχώνι, Νέον Χωρίον και της Κυθραίας, η οδός αύτη χρησιμοποιείται διαρκώς και υπό των κατοίκων των εν λόγω χωρίων.

Δύναται, κατόπιν της ως άνω διευκρινίσεως, ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώση την Βουλήν επί των απόψεών του επί του προκειμένου»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 9ην Μαρτίου, 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Ιανουαρίου, 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η οδός η άγουσα εκ Παλαικύθρου προς τον κύριον δρόμον Λευκωσίας — Λύσης — Αμμοχώστου είναι δευτερευούσης τάξεως. Αύτη επιδιορθώθη ελαφρώς κατά τον 2ον Παγκόσμιον Πόλεμον υπό των Βρεττανικών Στρατιωτικών Αρχών διά να δοθή δευτέρα διέξοδος προς το αεροδρόμιον Τύμπου. Η οδός αύτη δεν χρησιμοποιείται υπό των κατοίκων της επαρχίας Αμμοχώστου ή των κατοίκων του Νέου Χωρίου, Τραχωνίου και Παλαικύθρου, εκτός σπανίων περιπτώσεων δι' επίσκεψιν εις Τύμπου ή Αγίαν Κεπήρ. Ως εκ τούτου ή επιδιόρθωσις της εν λόγω οδού δεν θεωρείται τόσον αναγκαία επί του παρόντος ιδία εν όψει τόσων άλλων περισσότερον επειγουσών περιπτώσεων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ής Φεβρουαρίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 21ην Φεβρουαρίου, 1962.

«Από ενός και ημίσεος έτους διαδίδεται ότι οι εργάται Δημοσίων Έργων θα παυθούν. Επίσης διαδίδεται ότι ο λόγος είναι ότι τα Δημόσια Έργα επιθυμούν όπως τα έργα των εκτελούνται μέσω εργολάβων. Σήμερον απασχολούνται πέραν των 500 εργατών υπό του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Πλην τούτου διαδίδονται φήμαι ότι η ανέγερσις εφθηνών εργατικών κατοικιών θα ανατεθή εις εργολάβους.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως διαφωτίση την Βουλήν επί του προκειμένου διά να εκλείψη αυτή η ανησυχία».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 9ην Μαρτίου, 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 21ην Φεβρουαρίου, 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η απόφασις να ζητηθούν προσφοραί διά την ανέγερσιν ευθηνών κατοικιών, εις την περιοχήν Λευκωσίας ελήφθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 14ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 15ην Μαρτίου, 1962.

«Από την αρχή της φετεινής γαλακτοκομικής περιόδου οι κτηνοτρόφοι και οι οργανώσεις τους αποτάθηκαν στην Κυβέρνηση εισηγούμενοι όπως κατοχυρωθή η τιμή των 100 μιλς η οκά για το γάλα, με βάση το κόστος παραγωγής.

Εισηγήθηκαν επίσης στο Υπουργείον Εμπορίου όπως περιορισθούν οι εισαγωγείς ξένων τυριών και ληφθούν προστατευτικά μέτρα για την εξασφάλιση αμειπτικών τιμών για όλα τα κυπριακά γαλακτοκομικά προϊόντα.

Το Υπουργείον Εμπορίου περιόρισε τες εισαγωγές ξένων τυριών. Μεσολάβησε επίσης μεταξύ τυροκόμων και κτηνοτρόφων για την πληρωμή της τιμής των 80 μιλς η οκά για το γάλα.

Οι κτηνοτρόφοι δέχθηκαν με διαμαρτυρία την τιμή των 80 μιλς η οκά και εισηγήθησαν όπως η Κυβέρνηση προχωρήση στη λήψη συγκεκριμένων προστατευτικών μέτρων για την εξασφάλιση τιμών με βάση το κόστος παραγωγής.

Παρά την συμφωνία όμως που έγινε την 6 Μαρτίου 1962 με τες προσπάθειες του Υπουργείου Εμπορίου για την πληρωμή της τιμής των 80 μιλς η οκά, ωρισμένοι τυροκόμοι σε αρκετές περιπτώσεις υποβίβασαν τες τιμές στα 75 και 70 μιλς η οκά.

Οι τιμές αυτές είναι καταστροφικές για τους κτηνοτρόφους.

Εν όψει αυτής της κατάστασης, το Υπουργείο Εμπορίου μελετά την λήψιν άμεσων συγκεκριμένων προστατευτικών μέτρων που θα κατοχυρώνουν αμειπτικές τιμές για τη διάθεση των γαλακτοκομικών προϊόντων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, και ληφθείσα την 14ην Μαρτίου, 1962.

«Εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1961 και 1962 προεβλέποντο αρκετά ποσά για την ίδρυσιν εις την ύπαιθρον αγροτικών Κέντρων Υγείας. Τί εξυπηρετεί όμως η δαπάνη διά την ανέγερσιν τοιούτων Κέντρων, εφ' όσον τα ήδη υπάρχοντα δεν μπορούν να επανδρωθούν;

Συγκεκριμένα εις την κωμόπολιν των Λευκάρων υπάρχει μικρόν κοινοτικόν Νοσοκομείον. Από αρκετού όμως χρόνου,

τούτο δεν λειτουργεί ελλείψει ιατρού. Δεδομένου ότι ποσόν δύο χιλιάδων λιρών δύναται να διατεθή υπό της κοινότητος των Λευκάρων και διά Φαρμακείον, δεν θεωρεί η Κυβέρνησις δίκαιον το αίτημα των κατοίκων της κωμοπόλεως και των πέριξ χωρίων, διά την εγκατάστασιν μονίμου ιατρικής έδρας εις Λεύκαρα;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Νεπίλ Ναπή και ληφθείσα την 14ην Μαρτίου, 1962.

«Την 28ην Απριλίου, 1961 υπέβαλον την εξής γραπτήν ερώτησιν:

Είναι γεγονός ότι η Κυβέρνησις έκαμε προ ολίγων ετών τας αναγκαίας ισοπεδώσεις και προέβη εις την κατασκευήν των αναγκαίων δημμάτων εις την τοποθεσίαν «Καμήλα» κειμένην μεταξύ των χωρίων Ψυλάτου, Λευκονοίκου και Γενάγρων. Αποτελεί πικράν αλήθεια το γεγονός ότι κατόπιν της εκτελέσεως των εν λόγω ευεργετικών έργων αναπτύξεως κατεστράφηκαν τα σύνορα των αγρών πράγμα το οποίον εδημιούργησεν άνευ σοβαρού λόγου προστριβές μεταξύ των γεωκτημόνων.

Προτίθεται η Κυβέρνησις, ως είχεν τότε υποσχεθή, να καθορίση μέσον του Κτηματολογίου διά λίθων ή άλλων σημείων τα σύνορα των αγρών;

Παρακαλώ όπως το αρμόδιον Υπουργείον πληροφορήση την Βουλήν επί του προκειμένου.

Το γεγονός ότι, παρά την παρέλευσιν δεκαμήνου αφ' ότου υπέβαλον την ως άνω ερώτησιν, δεν έχω εισέτι λάβει απάντησιν, δεν είναι σημαντικόν, δυστυχώς όμως η εργασία εις την εν λόγω περιοχήν, ήτις δεν πιστεύω να είναι πολυδάπανος ή να αποτελή μεγάλην ταλαιπωρίαν, δεν έχει εκτελεσθή.

Δύναμαι να ερωτήσω τί είδους λύσιν σκέπτονται οι αρμόδιοι να δώσουν εις το ζήτημα τούτο, ούτως ώστε ν' αποφευχθή η εξέλιξις των εν λόγω προστριβών εις αιματηρά και δυσάρεστα επεισόδια;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Νεπίλ Ναπή, και ληφθείσα την 13ην Μαρτίου 1962.

«Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι διά των προσφάτων βροχών έχει ανέλθει η στάθμη των υπογείων υδάτων. Πιστεύω ότι οι αρμόδιοι έχουν καθορίσει την άνοδον της στάθμης των υπογείων υδάτων εν συγκρίσει με την στάθμην του 1961.

Παρακαλώ όπως το αρμόδιον Υπουργείον παράσχη διαφωτιστικάς πληροφορίας επί του προκειμένου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό των εντίμων Βουλευτών περιφερείας Αμμοχώστου κ.κ. Νεπήλ Ναπή και Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου, και ληφθείσα την 13ην Μαρτίου, 1962.

«Είναι γνωστόν ότι διά της καταβολής του ημίσεως των εξόδων υπό των κατοίκων και του ετέρου ημίσεως υπό της Κυβερνήσεως, ηλεκτροφωτίζονται οι δρόμοι των χωρίων άτινα διαθέτουν καταλλήλους τεχνικάς διευκολύνσεις και ότι προς τον σκοπόν αυτόν εγένετο πρόβλεψις διά ποσόν £5.000 εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962.

Το τί παραμένει άγνωστον είναι ο κατάλογος των υπό τεχνικής και πρακτικής πλευράς καταλλήλων χωρίων.

Παρακαλούμεν όπως οι Αρμόδιοι μας εφοδιάσουν με αντίγραφον του εν λόγω καταλόγου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 9ην Μαρτίου, 1962.

«Ερωτάται η Κυβέρνησις κατά πόσον προτίθεται να εισάξη το Μετρικόν Σύστημα εις την Κύπρον, λαμβανομένων υπ' όψιν των πολλαπλών προτερημάτων του εν λόγω συστήματος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη και ληφθείσα την 9ην Μαρτίου, 1962.

«Η Ιερά Μητρόπολις Κιτίου διέθεσε τελευταίως εις Συνεργατικά Ιδρύματα της επαρχίας Λεμεσού μεγάλας εκτάσεις Εκκλησιαστικής γης. Η γη αύτη κατετεμαχίσθη εις μικρούς γεωργικούς κλήρους και επωλήθη εις αγρότας.

Δεδομένου ότι ο κατατεμαχισμός της γης αποτελεί το σοβαρώτερον πρόβλημα της αγροτικής οικονομίας εις την Κύπρον, και εν όψει του γεγονότος ότι επιβάλλεται η άμεσος λήψις μέτρων προς αναδασμόν της γης, ποία μέτρα προτίθεται να λάβη η Κυβέρνησις ώστε να προληφθούν τοιαύται αντιαγροτικαί και αντιοικονομικαί ενέργειαι»;

Η ανάγνωσις των ερωτήσεων έχει λήξει έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία. Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β είναι ο περί Εκχωρήσεως των Απορρεουσών εκ τινος Νόμου Εξουσιών, Νόμος του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Νομικών Θεμάτων να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής του προς την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΧΩΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝΑΣΚΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΞΟΥΣΙΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΕΟΥΣΩΝ ΕΚ ΤΙΝΟΣ ΝΟΜΟΥ», ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962.

Παρόντες:

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Γεώργιος Ιωαννίδης
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Σάντης
Χαλίτ Αλή Ριζά
Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Χρύσης Δημητριάδης.

Η Νομική Επιτροπή εξήτασε το Νομοσχέδιον αυτό κατά την συνεδρίασιν αυτής, λαβούσαν χώραν την 15ην Μαρτίου, 1962. Παρούσα κατά την συνεδρίασιν ήτο και η Υπουργός Δικαιοσύνης, η οποία παρέσχε τας σχετικάς πληροφορίας προς την Επιτροπήν. Η γνώμη της Επιτροπής είναι ότι η ιδέα όπισθεν του Νομοσχεδίου τούτου είναι, από απόψεως διοικητικού δικαίου και διοικητικής πρακτικής ορθή. Η ιδέα αύτη είναι ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον ή Υπουργός τις ή οιοσδήποτε ανεξάρτητος Αξιωματούχος της Δημοκρατίας ή οιαδήποτε ετέρα Αρχή εν τη Δημοκρατία, η οποία κέκτηται εκτελεστικής ή διοικητικής φύσεως εξουσίας ή καθήκοντα, δέον να έχη την ευχέρειαν όπως εκχωρή την άσκησιν των τοιούτων εξουσιών ή καθηκόντων προς ιεραρχικώς κατώτερα όργανα ή δημοσίους υπαλλήλους, ίνα διά της τοιαύτης εκχωρήσεως διευκολύνεται η όλη διοικητική εργασία και επέρχεται αποσυμφόρησις, διά τα ανώτερα ιδίως όργανα της Πολιτείας.

Η τοιαύτη αποσυμφόρησις θα αφήση ελεύθερα τα ανώτερα όργανα της Πολιτείας, ως είναι το Υπουργικόν Συμβούλιον ή οι Υπουργοί, να ασχολούνται, ως είναι ορθόν, με ζητήματα τα οποία δεν ανάγονται εις λεπτομερείας, αλλ' αφορούν την χάραξιν και τον καθορισμόν της γενικής πολιτικής, εμπιπτούσης εντός της αρμοδιότητος αυτών.

Η Νομική Επιτροπή επέφερεν ωρισμένας τροποποιήσεις εις το αρχικόν Νομοσχέδιον, αι κυριώτεραι των οποίων είναι αι εξής.

Εις το άρθρον 2 του Νομοσχεδίου περιορίζει τον ορισμόν των εξουσιών των απορρεουσών έκ τινος Νόμου, εις εξουσίας ή καθήκοντα εκτελεστικής ή διοικητικής φύσεως. Διά της τροποποιήσεως ταύτης δεν θα επιτραπή η εκχώρησις υπό μιας αρχής εις ετέραν αρχήν εξουσίας ή καθήκοντος φύσεως

νομοθετικής. Και τούτο διότι εφ' όσον πρόκειται περί νομοθετικής εξουσίας ανατεθείσης είς τι εκτελεστικόν όργανον υπό της Νομοθετικής Εξουσίας, δεν θα ήτο ορθόν να επιτραπή εις την τοιαύτην Εκτελεστικήν Εξουσίαν η εκχώρησις της εξουσίας ή του καθήκοντος τούτου. Ετέρα τροποποίησις την οποίαν επέφερεν εις το αρχικόν Νομοσχέδιον η Νομική Επιτροπή, είναι η προσθήκη του άρθρου 4 διά του οποίου γίνεται πρόνοια αποσκοπούσα εις την διατήρησιν της δυνατότητος όπως το όργανον το οποίον εξεχώρησε τυχόν την εξουσίαν ή το καθήκον του να δύναται να ασκή την τοιαύτην εξουσίαν ή καθήκον κατά την διάρκειαν της τοιαύτης εκχωρήσεως και παρά ταύτην.

Η Νομική Επιτροπή διά τους ως άνω λόγους, εισηγείται την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Ως μέλος της Νομικής Επιτροπής θα υποστηρίξω το Νομοσχέδιον υπό την τροποποιημένην του μορφήν. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ενέχει μεγάλην σημασίαν από της απόψεως της Διοικητικής μας Οργανώσεως. Εις την Διοικητικήν Οργάνωσιν, η οποία σημαίνει την διοργάνωσιν των δημοσίων υπηρεσιών, επικρατών εν γένει δύο συστήματα. Το έν εξ αυτών είναι το Διοικητικόν Συγκεντρωτικόν Σύστημα, το δε άλλον είναι το Διοικητικόν Αποκεντρωτικόν Σύστημα. Εις το Συγκεντρωτικόν σύστημα ολόκληρος η εκτελεστική εξουσία συγκεντρούται εις το κέντρον φθάνουσα μέχρι των πολιτών χάρις εις μίαν σειράν αξιωμάτων, η οποία ονομάζεται ιεραρχία. Εις πάσαν διοικητικήν οργάνωσιν, εις την οποίαν είναι αποδεκτόν το συγκεντρωτικόν σύστημα, παρατηρείται βεβαίως η ύπαρξις της ιεραρχίας. Εις το αποκεντρωτικόν σύστημα η εξουσία είναι κατατεμαχισμένη και ασκείται υπό διαφόρων αρχών ή οργάνων. 'Οταν εξετασθούν αι διατάξεις του Συντάγματος μας, θα ίδωμεν ότι το επικρατούν εις την Διοικητικήν οργάνωσιν της Κυπριακής Δημοκρατίας σύστημα είναι το συγκεντρωτικόν. Είναι δυνατόν να λεχθούν πολλά είτε υπέρ είτε εναντίον αυτού του συστήματος. Η σπουδαιοτέρα των εναντίον του συστήματος τούτου απόψεων είναι η υπό τούτου δημιουργία καταστάσεως υπερβολικής γραφειοκρατίας. Αλλ' η σημασία ενός τοιούτου ισχυρισμού διά την Κυβέρνησίν μας, η οποία διοικεί εις μίαν χώραν με πληθυσμόν 500.000 και έκτασιν 3.500 τετραγωνικών μιλίων, δεν είναι μεγάλη. Παραλλήλως, δύνανται να ληφθούν μέτρα, τα οποία θα μειώσουν αυτάς τας μειονεκτικάς πλευράς του Συγκεντρωτικού συστήματος εις το ελάχιστον. Αυτό, λοιπόν, το νομοσχέδιον, το οποίον εξετάζομεν, θα εξομαλύνη τας πλευράς εκείνας του συγκεντρωτικού συστήματος, αι οποίαι καθιστούν αναγκαίαν την γραφειοκρατίαν. Παρ' όλον ότι η διάταξις η υφισταμένη εις το εδάφιον (1) του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου φαίνεται να «κατανέμη τας εξουσίας», εν τούτοις αύτη δεν οδηγεί εις αποκεντρωτικόν σύστημα. Η εις το εν λόγω άρθρον διάταξις βασίζεται μάλλον εις την θεωρίαν της διευρύνσεως των εξουσιών. Εις δε την διάταξιν, την εμπεριεχομένην εις το εδάφιον 2 του άρθρου 3, απαντάται η ιδία θεωρία. Αλλ' εκείνοι, οι οποίοι εις την διάταξιν αυτού του εδαφίου τυγχάνουν εξουσιοδοτήσεως κατά διάφορον τρόπον από ότι εις την προηγουμένην διάταξιν, ευρίσκονται εντός της ιεραρχίας, η δε αρχή η χορηγούσα εξουσίαν δεν είναι το ύπατον όργανον, αλλ' ευρίσκεται εις υποδεεστέραν θέσιν. Εάν εξαιρέση κανείς αυτήν την διαφοράν, τόσον αι εις το πρώτον όσον και αι εις το δεύτερον εδάφιον του άρθρου 3 διατάξεις αποβλέπουν εις τον αυτόν σκοπόν. Ο σκοπός ούτος είναι η μείωσις των μειονεκτημάτων του συγκεντρωτικού συστήματος και η εξασφάλισις καλυτέρας και ταχυτέρας διεξαγωγής των εργασιών του διοικητικού μηχανισμού. Το άρθρον 4 του Νομοσχεδίου έχει προστεθή υπό της Νομικής Επιτροπής. Διά της προσθήκης αυτού του άρθρου το Νομοσχέδιον έχει καταστή τελειότερον και έχει διατυπωθή σαφώς είς θεσμός του συγκεντρωτικού συστήματος. Το όργανον ή η αρχή, η οποία προβαίνει εις την εκχώρησιν εξουσίας βάσει της εις το εν λόγω άρθρον διατάξεως, θα δύναται να ασκή προσωπικώς παρομοίαν εξουσίαν και τοιουτοτρόπως αι ενέργειαι της εις ην εξεχωρίθη η εξουσία αρχή ή πρόσωπον θα είναι δυνατόν να ελέγχωνται. Κατ' αυτόν τον τρόπον δημιουργείται διοικητική κηδεμονία, συγχρόνως δε το όργανον ή η αρχή, η οποία κέκτηται πραγματικήν εξουσίαν, εξακολουθεί να διατηρή την υπεροχήν της τόσον από απόψεως ευθύνης όσον και από απόψεως ελέγχου του εκτελεστικού έργου. Με τον εξοπλισμόν της Διοικητικής μας Οργανώσεως με νόμους, οι οποίοι διά του περιεχομένου των δίδουν έκφρασιν εις τας συγχρόνους περί Κρατικής διοικήσεως θεωρίας, ο κάθε πολίτης επιθυμεί να αναμένη εις το μέλλον ταχύτερον και δικαιότερον εκτελεστικόν έργον. Ελπίζομεν ότι κατά την εκχώρησιν εξουσιών θα επιδεικνύεται μεγίστη προσοχή προς τας αρχάς της ιεραρχίας και ότι αι ασαφείς εκφράσεις του Νομοσχεδίου, ως είναι η έκφρασις «ανεξάρτητος αξιωματούχος» ή η έκφρασις «άλλος αξιωματούχος εντός της Δημοκρατίας», χωρίς να παρερμηνεύωνται θα γίνωνται αντιληπταί και θα εφαρμόζωνται κατά τρόπον εξυπηρετούντα τα γενικά συμφέροντα της χώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εκχωρήσεως της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορρεουσών έκ τινος Νόμου, Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

«Εξουσίαι απορρέουσαι έκ τινος νόμου» σημαίνει τας εκτελεστικής ή διοικητικής φύσεως εξουσίας ή καθήκοντα δι' ων περιβέβληται το Υπουργικόν Συμβούλιον, ή Υπουργός τις, ή Ανεξάρτητος Αξιωματούχος ή ετέρα Αρχή εν τη Δημοκρατία, δυνάμει οιουδήποτε νόμου ή διοικητικής πράξεως γενομένης κατ' εξουσιοδότησιν νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εξουσία εκχωρήσεως της ενασκήσεως των εξουσιών των απορρεουσών εκ τινος νόμου.

3.—(1) Οσάκις δυνάμει νόμου ή διοικητικής πράξεως γενομένης κατ' εξουσιοδότησιν νόμου το Υπουργικόν Συμβούλιον κέκτηται εξουσίαν ενασκήσεως οιωνδήποτε εξουσιών απορρεουσών εκ τινος νόμου, το Υπουργικόν Συμβούλιον, εκτός εάν διά νόμου ρητώς απαγορεύεται τούτο, δύναται διά της επί τούτω αποφάσεως να εξουσιοδοτήση τον αρμόδιον Υπουργόν ή τον αρμόδιον Ανεξάρτητον Αξιωματούχον της

Δημοκρατίας ή ετέραν αρμοδίαν Αρχήν εν τη Δημοκρατία, όπως ενασκή τας τοιαύτας εξουσίας εκ μέρους του Υπουργικού Συμβουλίου, υπό τοιούτους όρους, εξαιρέσεις και επιφυλάξεις, ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν εν τη τοιαύτη αποφάσει καθορίσει.

(2) Οσάκις δυνάμει νόμου ή διοικητικής πράξεως γενομένης κατ' εξουσιοδότησιν νόμου, Υπουργός τις ή Ανεξάρτητος τις Αξιωματούχος της Δημοκρατίας ή ετέρα Αρχή εν τη Δημοκρατία κέκτηται εξουσίας ενασκήσεως οιωνδήποτε εξουσιών απορρεουσών έκ τινος νόμου, ο τοιούτος Υπουργός, Ανεξάρτητος Αξιωματούχος ή Αρχή, εκτός εάν διά νόμου ρητώς απαγορεύεται τούτο, δύναται να εξουσιοδοτήση εγγράφως οιονδήποτε πρόσωπον κατέχον αρμοδίαν τινά θέσιν εις αρμοδίαν υπηρεσίαν εμπίπτουσαν εντός της δικαιοδοσίας του τοιούτου Υπουργού, Ανεξαρτήτου Αξιωματούχου ή Αρχής, όπως ενασκή τας τοιαύτας εξουσίας εκ μέρους του τοιούτου Υπουργού, Ανεξαρτήτου Αξιωματούχου ή Αρχής, υπό τοιούτους όρους, εξαιρέσεις και επιφυλάξεις, ως ο Υπουργός, Ανεξάρτητος Αξιωματούχος ή Αρχή ήθελεν εν τη τοιαύτη εξουσιοδοτήσει καθορίσει.

(3) Από της ημερομηνίας οιασδήποτε αποφάσεως ληφθείσης δυνάμει του εδαφίου (1) ή εξουσιοδοτήσεως δοθείσης δυνάμει του εδαφίου (2) ή αναλόγως της περιπτώσεως, από της ημερομηνίας της καθοριζομένης εν τη τοιαύτη αποφάσει ή εξουσιοδοτήσει, ο Υπουργός, ο Ανεξάρτητος Αξιωματούχος, ή ετέρα Αρχή ή το διά τοιαύτης πράξεως εξουσιοδοτηθέν πρόσωπον κέκτηται εξουσίαν ενασκήσεως των εξουσιών των απορρεουσών έκ τινος νόμου, ως εν τοις κατωτέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 3, εδάφια 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

'Εχω μόνον μίαν παρατήρησιν διά το Τουρκικόν κείμενον από απόψεως γλώσσης. Παρ' όλον ότι εις την δευτέραν παράγραφον του άρθρου 3 και εις τα άλλα άρθρα του κειμένου του νόμου χρησιμοποιούνται πάντοτε αι λέξεις «Υπουργός» και «Ανεξάρτητος αξιωματούχος ή αρχή», εις την έκτην γραμμήν του εδαφίου 2 του άρθρου 3 χρησιμοποιούνται αι λέξεις «Υπουργείον» και «Ανεξάρτητον Γραφείον». Εισηγούμαι όπως διά λόγους ομοιομορφίας εις την έκφρασιν τροποποιηθούν και αυταί αι εκφράσεις και γίνουν «Υπουργός» ή «Ανεξάρτητος Αξιωματούχος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Η έκφρασις εις την οποίαν ανεφέρθη ο έντιμος κ. Μπερπέρογλου, νομίζω ότι διετυπώθη με τον ίδιον τρόπον και εις το Ελληνικόν κείμενον. Διότι γίνεται εις αυτό λόγος περί αρμοδιότητος, από αυτής δε της απόψεως γίνεται λόγος περί Υπουργείου ή Ανεξαρτήτου Γραφείου. Δηλαδή, γίνεται μνεία περί του πεδίου αρμοδιότητος ενός Υπουργείου και ουχί περί του πεδίου αρμοδιότητος ενός Υπουργού. Διότι, καθ' α ενθυμούμαι, και εις το Σύνταγμα μνημονεύεται ως πεδίον αρμοδιότητος Υπουργείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το δεύτερον εδάφιον του 3ου άρθρου του Ελληνικού κειμένου δεν χρησιμοποιείται ο όρος «Υπουργείον» αλλά ο όρος «Υπουργός». 'Οπως επίσης, «Υπουργός τις ή Ανεξάρτητος τις Αξιωματούχος της Δημοκρατίας ή ετέρα Αρχή εν τη Δημοκρατία, κέκτηται εξουσίας ενασκήσεως οιωνδήποτε εξουσιών» κ.τ.λ. περαιτέρω «του τοιούτου Υπουργού, Ανεξαρτήτου Αξιωματούχου ή Αρχής». Παντού αναφέρεται εις Υπουργόν ή Ανεξάρτητον Αξιωματούχον. Εάν ..... ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εάν και το Ελληνικόν κείμενον έχη ούτω πως, είναι ανάγκη, φυσικά, και εις το Τουρκικόν να χρησιμοποιηθή ανάλογος έκφρασις. Αλλά, όπως ενθυμούμαι, εις το κοινόν κείμενον —τώρα δε το έχω μάθει — εις το κοινόν κείμενον αναφέρεται η λέξις «Υπουργείον». Νομίζω ότι αυτός ο όρος θα είναι ορθότερος, διότι φρονώ ότι, όταν αναφερώμεθα εις πεδίον αρμοδιότητος, ο όρος «Υπουργείον» είναι καταλληλότερος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η ορθοτέρα πορεία επί του θέματος είναι να διακόψωμεν την συζήτησιν του Νομοσχεδίου, να συνεχίσωμεν με την συζήτησιν του δευτέρου Νομοσχεδίου επί της ημερησίας διατάξεως, και δύο ή τρία μέλη της Επιτροπής Νομικών να εξετάσουν το θέμα της ορολογίας του δευτέρου άρθρου. Διά τούτο διακόπτω την συζήτησιν του Νομοσχεδίου, παρακαλούνται δε μερικά μέλη της Επιτροπής Νομικών να εξετάσουν το ζήτημα, η δε Βουλή θα συνεχίση με το δεύτερον Νομοσχέδιον επί της ημερησίας διατάξεως.

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των Εκλογικών Νόμων, Νόμος του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής του εις την Βουλήν.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΗΣ ΤΗΝ 3ΗΝ Μ.Μ. ΤΗΣ 13ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1962, ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Σωτήριος Γιαννάκης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Νετζτέτ Χουσεΐν
Μπουρχάν Ναλπάντογλου.

Δυνάμει της παραγράφου 2 του 'Αρθρου 187 του Συντάγματος επιβάλλεται η ψήφισις νέου εκλογικού νόμου μέχρι της 16ης Φεβρουαρίου, 1962, ήτοι εντός δεκαοκτώ μηνών από της ημερομηνίας της ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος. Μέχρι της τοιαύτης ημερομηνίας οι εκλογικοί νόμοι και κανονισμοί, ων η ισχύς έληξεν αυτοδικαίως κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος, θέλουσιν εξακολουθήσει όντες εν ισχύι και θα εφαρμόζωνται επί αναπληρωματικών εκλογών, διενεργουμένων προς πλήρωσιν κενουμένου λειτουργήματος του Προέδρου της Δημοκρατίας ή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας ή αξιώματος βουλευτού.

Δεδομένου ότι δεν κατέστη δυνατή η παρασκευή νέου εκλογικού νόμου ως προβλέπεται εν τω Συντάγματι, σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι η παράτασις της ισχύος των Εκλογικών Νόμων διά περίοδον έξ μηνών, ίνα καταστή εν τω μεταξύ εφικτή η τοιαύτη παρασκευή.

Η Επιτροπή εισηγείται, όπως επενεχθούν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις επί του Νομοσχεδίου:

(1) Διαγραφούν αι εν άρθρω 3 λέξεις «ή θέσεως μέλους Κοινοτικής Συνελεύσεως», λόγω του ότι αι Κοινοτικαί Συνελεύσεις δικαιούνται να προβούν εις την ψήφισιν των ιδικών των εκλογικών νόμων.

(2) Προστεθή νέον άρθρον 4, ως ακολούθως:

«Ισχύς του Νόμου.

4. Ο παρών Νόμος θεωρείται τεθείς εν ισχύι από της 16ης Φεβρουαρίου του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. συνάδελφοι.

Το Νομοσχέδιο αυτό όπως φαίνεται και από την έκθεσιν της Επιτροπής είναι προσωρινού χαρακτήρος, διότι παρατείνει προσωρινά τον ισχύοντα εκλογικόν νόμον, μέχρις ότου ετοιμασθή ο μόνιμος εκλογικός νόμος σύμφωνα με το Σύνταγμα. Είναι νομίζω γενική η διαπίστωσις ότι ο υπάρχων εκλογικός νόμος, που έχει νομοθετηθή κατά την διάρκειαν της μεταβατικής περιόδου χρήζει βασικών τροποποιήσεων επί το δημοκρατικώτερον. Εν τούτοις δεν είναι του παρόντος να εκφράσωμεν τας απόψεις μας επί της ουσίας του ζητήματος και επιφυλασσόμεθα να το πράξωμεν όταν θα έλθη προς συζήτησιν ο μόνιμος εκλογικός νόμος.

Έχοντες όμως υπ' όψιν όσα ανέφερα σχετικώς με τον χαρακτήρα του υπάρχοντος εκλογικού νόμου, θα απόσχωμεν της ψηφοφορίας διά την προσωρινήν παράτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Συμφωνών προς την εισήγησιν, η οποία περιέχεται εις την Έκθεσιν της Επιτροπής Εσωτερικών επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, δηλώνω ότι θα ψηφίσω υπέρ. Θεωρώ, εν τούτοις, αναγκαίον όπως από του βήματος της Βουλής αναγνώσω την δευτέραν παράγραφον του άρθρου 187 του Συντάγματος, η οποία έχει ως ακολούθως:

«Πάντες οι εκλογικοί νόμοι και κανονισμοί, ων η ισχύς έληξεν αυτοδικαίως κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος, θέλουσιν εξακολουθήσει να ισχύωσι, μέχρις ου ψηφισθή νέος εκλογικός νόμος υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων ή υφ' οιασδήποτε Κοινοτικής Συνελεύσεως αναλόγως της περιπτώσεως, εν πάση περιπτώσει όμως ουχί πέραν των δεκαοκτώ μηνών από της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος. Η παράτασις αύτη της ισχύος αφορά εις πάσαν αναπληρωματικήν εκλογήν διενεργουμένην προς πλήρωσιν διαρκούσης της ειρημένης χρονικής περιόδου, κενουμένου λειτουργήματος του Προέδρου της Δημοκρατίας ή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας ή αξιώματος βουλευτού ή θέσεως μέλους Κοινοτικής Συνελεύσεως».

Η διάταξις του Συντάγματος, την οποίαν έχω αναγνώσει, είναι τόσον σαφής, ώστε να μη καθιστά αισθητήν οιανδήποτε ανάγκην ερμηνείας της. Κατά την άποψίν μας αντιβαίνει προς τας διατάξεις του Συντάγματος το να αφήσωμεν εν ισχύι δι' ακόμη 6 μήνας τους εκλογικούς νόμους και κανονισμούς, οι οποίοι είχον παραμείνει εν ισχύι με σκοπόν να καταστή δυνατή η διεξαγωγή αναπληρωματικών εκλογών μέχρι της 16ης Φεβρουαρίου, 1962, και οι οποίοι, παρ' όλον ότι έπαυσαν ισχύοντες από 32 ημερών διά να είναι δυνατή η διεξαγωγή αναπληρωματικών εκλογών, ουσιαστικώς δε από της 16ης Αυγούστου, 1960, αφέθησαν εν ισχύι διά κατ' ανώτατον όριον 18 μήνας με σκοπόν απλώς την πλήρωσιν των θέσεων, αι οποίαι θα εκενούντο. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, είναι πάντοτε πιθανός ο κίνδυνος να ανατραπούν νομικώς και αι εκλογαί, αι οποίαι θα διεξαχθούν βάσει της εκλογικής νομοθεσίας, της οποίας η ισχύς θα παραταθή διά του παρόντος νόμου. Ιδιαιτέρως, εφ' όσον το Σύνταγμα έχει παρατείνει την ισχύν αυτών των νόμων και κανονισμών διά 18 μήνας διά την διεξαγωγήν αναπληρωματικών εκλογών, λαμβανομένου δε υπ' όψιν του γεγονότος ότι δεν συνετάχθησαν νέοι εκλογικοί νόμοι και κανονισμοί εντός των 18 τούτων μηνών, εάν η Βουλή μας αυτοδιαλυθή δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του Συντάγματος θα είναι νομικώς αδύνατος η διεξαγωγή εκλογής διά την ανάδειξιν νέας Βουλής των Αντιπροσώπων. Το νομοσχέδιον τούτο επαναλαμβάνει το ίδιον σφάλμα, περί του οποίου εδόθησαν εξηγήσεις κατά την παράτασιν της ισχύος των περί Δήμων νόμων. Εκείνοι, οι οποίοι έχουν εις χείρας των την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, με το να μη έχουν ετοιμάσει εγκαίρως τους εκλογικούς νόμους έχουν προσθέσει ακόμη έν νέον σφάλμα εις τα λάθη του παρελθόντος και έχουν αναγκάσει την Βουλήν μας να ενεργή κατά παράβασιν των σαφών διατάξεων του Συντάγματος. Η Βουλή αυτή έχει αληθώς οδηγηθή εις αδιέξοδον με το νομοσχέδιον τούτο. Εάν ενεργήσωμεν έχοντες ως βάσιν τας διατάξεις του Συντάγματος, θα χωρήσωμεν εις απόρριψιν του νομοσχεδίου με αποτέλεσμα να αποστερηθή διά της ενεργείας αυτής η χώρα εκλογικών νόμων. Από την άλλην πλευράν, εγκρίνοντες το νομοσχέδιον ενεργούμεν κατά παράβασιν των διατάξεων του Συντάγματος και ευρισκόμεθα εις την ανάγκην να επαναλάβωμεν διά μίαν ακόμη φοράν ένα σφάλμα, το οποίον έχει πολλάκις επαναληφθή. Συνεπώς, είναι ανάγκη όπως οι εκλογικοί μας νόμοι εξετασθούν και προσαρμοσθούν προς το νέον καθεστώς και εις την θέσιν των νόμων και κανόνων, οι οποίοι, γενόμενοι κατά την μεταβατικήν περίοδον κατά τον χρόνον της Αγγλικής διοικήσεως, σκοπόν είχον μόνον να εξυπηρετήσουν εις την εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας, θεσπισθή εκλογικός νόμος βασιζόμενος εις τας αρχάς της Δημοκρατίας, ο οποίος να χρησιμεύση εις την εγκαθίδρυσιν πραγματικής δημοκρατίας εις τον τόπον και εις την εκλογήν, ως πραγματικών εκπροσώπων των πολιτών, εκείνων, οι οποίοι θα αναλάβουν την εξουσίαν δι' εκλογών. Ο εκλογικός νόμος, ο οποίος θα ετοιμασθή, πρέπει να είναι τοιούτος, ώστε να απηχή την θέλησιν των πολιτών από όλας τας πλευράς της. Δεν γνωρίζομεν κατά πόσον γίνεται τοιαύτη προετοιμασία. Κατά την γνώμην μας, ενέχει μεγάλην σημασίαν η άνευ καθυστερήσεως εξέτασις αυτού του θέματος και η εις όσον το δυνατόν συντομώτερον χρόνον υποβολή των εκλογικών νόμων και κανονισμών εις την Βουλήν. Η περίοδος παρατάσεως, η οποία προνοείται εις το Νομοσχέδιον, είναι υπό την μορφήν, υπό την οποίαν ήλθεν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, 6 μήνες. Η Επιτροπή Εσωτερικών διετήρησεν αυτήν την περίοδον όπως ήτο και εισηγήθη την έγκρισιν του νομοσχεδίου υπό εκείνην την μορφήν. Ήτο επιθυμητόν να ηλάτωνεν η Επιτροπή αυτήν την εξάμηνον προθεσμίαν τουλάχιστον εις το ήμισυ και, καλούσα την Εκτελεστικήν Εξουσίας επί το έργον, να εφίστα την προσοχήν της εις την σημασίαν, την οποίαν ενέχει το ζήτημα. Παρ' όλα ταύτα αποδεχόμεθα την εισήγησιν της Επιτροπής. Θεωρούμεν, όμως, καθήκον μας να επιστήσωμεν την προσοχήν της Εκτελεστικής Εξουσίαν και να εκφράσωμεν εις την Βουλήν την επιθυμίαν όπως το εκλογικόν νομοσχέδιον υποβληθή το συντομώτερον εις την Βουλήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Προσωπικώς δεν έχω δισταγμούς να πω ότι ο υπάρχων εκλογικός νόμος δεν είναι ικανοποιητικός. Εν τούτοις αυτήν την στιγμήν η Βουλή δεν καλείται να ψηφίση τον μόνιμον εκλογικόν νόμον, δυνάμει του οποίου θα διεξαχθούν αι επόμεναι εκλογαί, καθ' ην περίπτωσιν θα είχα ειδικάς εισηγήσεις προς την Βουλήν. Απλώς καλούμεθα να παρατείνωμεν την ισχύν του υπάρχοντος εκλογικού νόμου, δεδομένου ότι δεν κατέστη ακόμη δυνατόν να υποβληθή ο μόνιμος εκλογικός νόμος, ο οποίος θα ισχύση μόνον εις περίπτωσιν παραιτήσεως της Βουλής. Καταψήφισις τυχόν του Νομοσχεδίου σημαίνει

ότι το κράτος θα παραμείνη άνευ εκλογικού νόμου, πράγμα το οποίον πιστεύω ότι είναι δι' όλους ανεπιθύμητον. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως ορθή τακτική είναι η ψήφισις του Νομοσχεδίου, και ο καθείς δύναται να επιφυλάξη τας απόψεις του όταν ο εκλογικός νόμος θα ευρίσκεται πράγματι υπό συζήτησιν εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί..... Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμον Προεδρείον.

Χωρίς αμφιβολίαν το νομοσχέδιον, το οποίον σήμερον ευρίσκεται ενώπιον της Βουλής, είναι νομοσχέδιον, το οποίον δεν επιτρέπει οιανδήποτε συζήτησιν. Ωρισμένοι, όμως, συνάδελφοι ανεφέρθησαν εις τον μελλοντικόν εκλογικόν νόμον και εις το ότι θα υποβάλουν εισηγήσεις επί των αρχών, επί των οποίων ούτος θα βασίζεται. Πιστεύω δε ότι και η Βουλή μας θα βοηθήση σημαντικώς εις αυτό το ζήτημα. Ως εκ τούτου, αι Επιτροπαί Εσωτερικών και Εξωτερικών δύνανται εν καιρώ τω δέοντι και εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα εγκρίνη τούτο η Βουλή, να καταρτίσουν εκ μελών των μίαν υπεπιτροπήν και να ετοιμάσουν εισηγήσεις επί των αρχών τούτων διά την Βουλήν. Φυσικά, δεν λέγω να γίνη τούτο αμέσως, θα ήθελα, όμως, να δηλώσω ότι, λαμβανομένης υπ' όψιν της σπουδαιότητος του θέματος, θα είναι χρήσιμον να καταβληθή μία τοιαύτη προσπάθεια εις εύθετον χρόνον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν αντελήφθην την εισήγησιν όσον αφορά τας Επιτροπάς. Μετεφράσθη Επιτροπή Εσωτερικών και Εξωτερικών.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Αι Επιτροπαί Εσωτερικών και Νομικών, εις τας οποίας ανεφέρθην, πρέπει να καταρτίσουν μίαν υπεπιτροπήν εκ των μελών των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετεφράσθη «Επιτροπή Εξωτερικών» αντί «Επιτροπή Νομικών».

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα αρχίσωμεν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Το Νομοσχέδιον ως χαρακτηρίζεται υπό της Επιτροπής η οποία το εξήτασεν, δεν είναι το Νομοσχέδιον το οποίον θα δώση αφορμήν εις την Βουλήν διά την συζήτησιν του εκλογικού νόμου της Δημοκρατίας. Απλώς είναι Νομοσχέδιον το οποίον παρατείνει την ζωήν του εκλογικού νόμου, ο οποίος έληξε, δι' έξ μήνας, μέχρις ότου μελετηθή η τελική μορφή του βασικού εκλογικού νόμου. Δεν νομίζω ότι κανένας Βουλευτής σκοπεύει να αποθάνη εντός έξ μηνών, και επομένως δεν νομίζω ότι θα υπάρξη πιθανότης να χρησιμοποιηθούν αι πρόνοιαι του Νομοσχεδίου. Εάν υπάρχη κανείς ο οποίος έχει διάθεσιν να μας εγκαταλείψη, θα ημπορούσε να περιμένη μέχρις ότου δημοκρατικώτερος εκλογικός νόμος ψηφισθή.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εκλογικών Νόμων (Παράτασις της Ισχύος) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένστασις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχουν αποχαί, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4 αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

«Εκλογικός Νόμος» σημαίνει τους εις τας εκλογάς αφορώντας και εν παραγράφω 2 του Άρθρου 187 του Συντάγματος αναφερομένους νόμους και κανονισμούς.

«Περίοδος» σημαίνει την περίοδον την κειμένην μεταξύ της 16ης Φεβρουαρίου του 1962 και της 16ης Αυγούστου του 1962.

«Σύνταγμα» σημαίνει το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Εφ' όσον δεν υπάρχει αντίρρησις το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Παρακαλώ να σημειωθούν αι αποχαί.

ΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4 αποχαί.

Παράτασις της ισχύος των Εκλογικών Νόμων. 3. Οι Εκλογικοί Νόμοι θέλουσιν εξακολουθήσει όντες εν ισχύι μέχρι της 16ης Αυγούστου του 1962, αναφορικώς προς πάσαν αναπληρωματικήν εκλογήν διενεργουμένην διαρκούσης της περιόδου προς πλήρωσιν κενουμένου λειτουργήματος του Προέδρου της Δημοκρατίας ή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας ή αξιώματος βουλευτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ισχύς του Νόμου. 4. Ο παρών Νόμος θεωρείται τεθείς εν ισχύι από της 16ης Φεβρουαρίου, 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

5ον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει 5ον.

Τρίτη ανάγνωσις.

Συνοπτικός τίτλος. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εκλογικών Νόμων (Παράτασις της Ισχύος) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Υπάρχουν 4 αποχαί.

Επανερχόμεθα εις την συζήτησιν του πρώτου Νομοσχεδίου επί της ημερησίας διατάξεως. Ευρισκόμεθα εις το στάδιον της δευτέρας αναγνώσεως.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να με πληροφορήση εάν έγινεν η λεκτική τροποποίησις.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το κοινόν κείμενον εκ του οποίου προέρχεται τόσον το Τουρκικόν όσον και το Ελληνικόν κείμενον αναφέρεται εις Υπουργείον και ανεξάρτητον αρχήν.

Επομένως η μετάφρασις εκ του κοινού κειμένου εις την Τουρκικήν έγινεν ορθώς. Είμεθα όμως της γνώμης ότι εις το Τουρκικόν κείμενον το νόημα θα αποδοθή καλύτερον εάν η λέξις «Υπουργείον» και η φράσις «Ανεξάρτητος Αρχή» μετα-

τραπούν εις «Υπουργόν» και «Ανεξάρτητον Αξιωματούχον». Ως είναι το Ελληνικόν κείμενον.

Η σχετική διόρθωσις έγινεν ήδη εις το εις χείρας του Γραμματέως Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλίτ.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Μόνον που, χωρίς αμφιβολίαν, ελησμονήσατε να είπητε κάτι, Έντιμε κ. Πρόεδρε. Εις το κοινόν κείμενον, από το οποίον ητοιμάσθησαν το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον, χρησιμοποιούνται οι όροι «Υπουργείον» και «Γραφείον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον πράγμα το οποίον είπεν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών είναι ότι το κοινόν κείμενον χρησιμοποιεί την λέξιν.....

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Ζητώ συγγνώμην διότι δεν ήκουσα. Διά τον λόγον δε, τον οποίον εξήγησα, νομίζω ότι είναι ορθόν να διορθωθούν τα δύο κείμενα καθ' ον τρόπον εγένετο εισήγησις. Διότι θα συνάδη και προς τους προηγουμένους όρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται εις το ίδιον εδάφιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον Τούρκον Γραμματέα να αναγνώση την δευτέραν παράγραφον ως ετροποποιήθη.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον, εδάφια (1), (2) και (3) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 3, εδάφια (1), (2) και (3) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εκχώρησις δεν αποκλείει ενάσκησιν εξουσιών υπό του εκχωρούντος οργάνου ή αρχής.

4. Οσάκις η ενάσκησις οιωνδήποτε εξουσιών απορρεουσών έκ τινος νόμου εκχωρείται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου ή Υπουργού τινος, ή υπό Ανεξαρτήτου Αξιωματούχου ή ετέρας Αρχής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, η τοιαύτη εκχώρησις δεν αποκλείει το Υπουργικόν Συμβούλιον ή τον Υπουργόν, ή τον Ανεξάρτητον Αξιωματούχον ή ετέραν Αρχήν, αναλόγως της περιπτώσεως, να ενασκή αυτοπροσώπως καθ' οιονδήποτε χρόνον οιασδήποτε των ούτω εκχωρηθεισών εξουσιών των απορρεουσών έκ τινος νόμου, εκτός εάν συνάγεται αντίθετος πρόθεσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωσις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέτηται ως ο περί Εκχωρήσεως της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορρεουσών έκ τινος Νόμου, Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελευταία ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το τρίτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως «Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962» εξακολουθεί να είναι υπό εξέτασιν υπό της αρμοδίας Επιτροπής. Επομένως η έκθεσις της Επιτροπής δεν εκυκλοφόρησε και η συζήτησις του Νομοσχεδίου δεν δύναται να λάβη χώραν. Η συζήτησις επομένως αναβάλλεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 1962» και Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα Νομοσχέδια κατετέθησαν υπό του Υπουργείου Εσωτερικών. Διά τούτο παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Έληξεν η συζήτησις των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, την 5ην απογευματινήν ώραν. Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ερωτήσεις — Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Ο περί Εθνικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) Νόμος του 1962.

Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 1962.

Ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος 1962.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν ερωτήσεων εις το Κεφάλαιον Α θα είναι 1/2 ώρα.

Δυνάμει των προνοιών.....

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Μπορώ να ερωτήσω διατί καθυστέρησεν ο περί Ρυθμίσεως των Αγροτικών Χρεών Νόμος, ο οποίος είχε προηγουμένως περιληφθή εις την ημερησίαν διάταξιν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον ευρίσκεται ενώπιον δύο Επιτροπών. Αι Επιτροπαί Οικονομικών και Γεωργικών θα συνεδριάσουν αύριον, διότι το Νομοσχέδιον πρέπει να ψηφισθή προ του τέλους του μηνός. Λόγω του ότι όμως το Νομοσχέδιον είναι περιπλόκου φύσεως εθεωρήθη σκόπιμον να δοθή η ευκαιρία εις τα μέλη των Επιτροπών να το μελετήσουν επισταμένως προτού έλθουν εις τας Επιτροπάς διά να εκφράσουν απόψεις, ούτως ώστε η συζήτησις εις τας Επιτροπάς να είναι όσον το δυνατόν περισσότερον εποικοδομητική.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.05 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 27ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 6.47 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 19, Τούρκοι 12, Σύνολον 31.

Απόντες:

'Ελληνες 15, Τούρκοι 3, Σύνολον 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ερωτήσεις. Ο καθορισθείς χρόνος είναι ημίσεια ώρα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, και ληφθείσα την 14ην Μαρτίου 1962.

«Εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1961 και 1962 προεβλέποντο αρκετά ποσά διά την ίδρυσιν εις την ύπαιθρον αγροτικών Κέντρων Υγείας. Τι εξυπηρετεί όμως η δαπάνη διά την ανέγερσιν τοιούτων Κέντρων, εφ' όσον τα ήδη υπάρχοντα δεν μπορούν να επανδρωθούν;

Συγκεκριμένα εις την κωμόπολιν των Λευκάρων υπάρχει μικρόν κοινοτικόν Νοσοκομείον. Από αρκετού όμως χρόνου, τούτο δεν λειτουργεί ελλείψει ιατρού. Δεδομένου ότι ποσόν δύο χιλιάδων λιρών δύναται να διατεθή υπό της κοινότητος των Λευκάρων και διά Φαρμακείον, δεν θεωρεί η Κυβέρνησις δίκαιον το αίτημα των κατοίκων της κωμοπόλεως και των πέριξ χωρίων, διά την εγκατάστασιν μονίμου ιατρικής έδρας εις Λεύκαρα»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1962, του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 14ην Μαρτίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Είναι γεγονός ότι εις τον Προϋπολογισμόν του 1961 υπήρχε πρόνοια διά οκτώ νέα Αγροτικά Κέντρα Υγείας, τινά των οποίων συνεπληρώθησαν εντός του 1961, τα δε υπόλοιπα ευρίσκονται εις το στάδιον συμπληρώσεως.

Εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962 δεν εγένετο πρόβλεψις διά την ανέγερσιν νέων Κέντρων, ο λόγος δε είναι η κατάλληλος επάνδρωσις και ο εξοπλισμός των ήδη ανεγερθέντων τοιούτων.

2. Αναφορικώς προς την τοποθέτησιν Ιατρικού Λειτουργού εις Λεύκαρα, πληροφορώ υμάς ότι αύτη θα εξυπηρέτει μόνον τα Λεύκαρα και τον Κάτω Δρυν. Ο Ιατρικός Λειτουργός Κοφίνου επισκέπτεται τα Λεύκαρα δις της εβδομάδος. Επί πλέον εις Λεύκαρα είναι μονίμως εγκατεστημένη μία Μαία και μία Κοινοτική Υγειονομική Επισκέπτρια».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει άλλη ερώτησις κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική εργασία. Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) Νόμος του 1962.

Η έκθεσις της Επιτροπής εκυκλοφόρησε. Θα εισηγούμην όμως αναβολήν της συζητήσεως διά μίαν εβδομάδα διά να δοθή ευκαιρία να μελετηθή το ζήτημα πλέον επισταμένως.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η συζήτησις του Νομοσχεδίου αναβάλλεται διά την προσεχή συνεδρίασιν.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής του εις την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Ριζά Αλή Χαλίτ, Πρόεδρος
Τουμαζής Παναγιώτης (αντιπροσωπεύων τον κ. Νίκον Αγγελίδην)
Τομπάζος Γεώργιος
Φάνος Τίτος
Γιαννάκης Σωτήριος
Χουσσεΐν Νετζέτ
Ναλπάντογλου Μπουρχάν
Δημητριάδης Χρύσης
Σιβιτανίδης Πανίκος.

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 23ην Μαρτίου 1962.

Σκοπός της υπό του άρθρου 14(1) του βασικού Νόμου προβλεπομένης παρατάσεως είναι διά να καταστή δυνατόν να γίνουν υπό του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου προσφοραί διορισμού εις δημοσίους υπαλλήλους αποσπασθέντας παρά τω Ιδρύματι, ως προβλέπεται υπό του ως άνω ειρημένου άρθρου.

Επειδή η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι αι σχετικαί διευθετήσεις έχουν σχεδόν συμπληρωθή, και επειδή πιστεύει ότι το ζήτημα τούτο δέον να λήξη το συντομώτερον δυνατόν, εν όψει του γεγονότος ότι τούτο εκκρεμεί από μακρού, αύτη εισηγείται όπως η παρασχεθησομένη χρονική παράτασις μειωθεί από τρεις μήνας εις ένα μήνα. Ελπίζεται ότι αι ενδιαφερόμεναι Αρχαί θα πράξουν παν το δυνατόν διά να συμπληρωθούν αι διευθετήσεις και γίνουν αι προσφοραί εντός της ως άνω περιόδου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΥΠ' ΑΡ.4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962.

Συνοπτικός τίτλος.
Κεφ. 300Α
46 του 1959
20 του 1960
21 του 1960
27 του 1961
69 του 1961.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 1962, θα αναγιγνώσκηται δε ομού μετά του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 14 του βασικού Νόμου. 69 του 1961.

2. Το άρθρον 14, εδάφιον (1), του βασικού Νόμου, ως ούτος ετροποποιήθη υπό του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Τροποποιητικού Νόμου, 69 του 1961, τροποποιείται περαιτέρω ώδε διά της αντικαταστάσεως των εν αυτώ αναφερομένων λέξεων «τρία έτη και τρεις μήνες» διά των λέξεων «τρία έτη και τέσσαρες μήνες».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός υπ' αρ. 4) Νόμος του 1962, θα αναγινώσκηται δε ομού μετά του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Παναγιώτης Τουμαζής (αντιπροσωπεύων τον κ. Νίκον Αγγελίδην)
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος
Σωτήριος Γιαννάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Νετζέτ Χουσσεΐν
Μπουρχάν Ναλμπάντογλου
Πανίκος Σιβιτανίδης.

Η Επιτροπή συνήλθε και συνεζήτησε το ως άνω Νομοσχέδιον την 23ην Μαρτίου 1962.

Σκοπός του Νομοσχεδίου είναι να ρυθμίση το ζήτημα της απαρτίας, να αποθαρρύνη την μη συμμόρφωσιν προς τους δυνάμει του Νόμου γενομένους κανονισμούς, διά της εις λογικόν βαθμόν αυξήσεως των προβλεπομένων κυρώσεων, και να παράσχη εξουσίαν εις τας Επιτροπάς Λογοκρισίας ίνα απαιτήσουν όπως το υπ' αυτών χορηγούμενον πιστοποιητικόν εκτίθεται επί της οθόνης προ της ενάρξεως της προβολής της ταινίας.

Η Επιτροπή εξήτασε τόσον το Νομοσχέδιον όσον και την επ' αυτού γενομένην αιτιολογικήν έκθεσιν, και φρονεί ότι αι τροποποιήσεις αίτινες προτείνονται όπως επενεχθούν εις τον βασικόν Νόμον θα αποβούν επωφελείς.

Όθεν, η Επιτροπή εισηγείται ομοφώνως όπως η Βουλή εγκρίνη την εις Νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Υποστηρίζομεν το προτεινόμενον Νομοσχέδιον που έχει σκοπόν να καταστήση πλέον αποτελεσματικάς τας προβλέψεις ενός Νόμου που σχετίζεται με τας κινηματογραφικάς παραστάσεις. Το ζήτημα τούτο έχει ιδιαιτέραν σημασίαν αναφορικώς με την παρακολούθησιν από ανηλίκους ακαταλλήλων κινηματογραφικών ταινιών. Είναι γεγονός ότι δυστυχώς μεγάλος αριθμός εισαγομένων ταινιών είναι βλαβερός διά τους ανηλίκους. Ο Νόμος καθώς και οι σχετικοί κανονισμοί του Νόμου αυτού διαλαμβάνουν αρκετά μέτρα και έλεγχον σχετικά με την παρακολούθησιν τοιούτων ταινιών από ανηλίκους. Εν τούτοις εις την πραγματικότητα ο έλεγχος είναι και δύσκολος και ελλιπής. Σαν αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός ανηλίκων προσώπων παρακολουθεί ακατάλληλα έργα, πράγμα που μου δόθηκε η ευκαιρία πολλάς φοράς να διαπιστώσω και προσωπικώς. Είναι ευχάριστον το γεγονός ότι η Κυβέρνησις προτείνουσα τας τροποποιήσεις αυτάς του Νόμου. . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον αγορητήν, αλλ' εάν αι ταινίαι δεν έκαμναν δι' ανηλίκους πως ο ίδιος ήτο παρών;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Είναι ευχάριστον, λέγω, το γεγονός ότι η Κυβέρνησις προτείνουσα τας τροποποιήσεις αυτάς του νόμου αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα της αυστηροτέρας τηρήσεώς του. Έχομεν όμως την γνώμην ότι παράλληλα με τας τροποποιήσεις αυτάς χρειάζεται περισσότερον αυστηρός έλεγχος από την Αστυνομίαν σχετικά με την είσοδον ανηλίκων εις τους κινηματογράφους, καθώς και μεγαλυτέρα προσοχή όσον αφορά την προβολήν τοιούτων ακαταλλήλων ταινιών, που όχι μόνον βλάπτουν τους ανηλίκους αλλά και εις ημάς τους ενηλίκους δεν προσφέρουν τίποτα το καλόν.

Ελπίζομεν ότι η ψήφισις του Νομοσχεδίου αυτού θα αποτελέση μίαν αρχήν δι' αποφασιστικωτέραν αντιμετώπισιν ενός σοβαρού πραγματικώς κοινωνικού ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί διά να αγορεύσουν υπέρ των ανηλίκων, θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής:

Εις το 4ον άρθρον του Νομοσχεδίου προβλέπεται χρηματική ποινή εκατόν λιρών ή φυλάκισις έξ μηνών ή αμφότεραι αι ποιναί.

Δεν νομίζω ότι ο σκοπός του νομοθέτου ήτο να προσδιορίση απόλυτον χρόνον φυλακίσεως, ότι αυτομάτως εάν καταδικασθή κανείς θα καταδικάζεται εις έξ μήνας φυλακήν· αλλά φαντάζομαι ότι ο σκοπός θα ήτο να προβλέπεται φυλάκισις μέχρις έξ μηνών.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Το σημείον αυτό το εξητάσαμεν ως Επιτροπή. Έχετε δίκαιον εις τας απόψεις σας. Αλλ' αι λέξεις, αι οποίαι απαλείφονται διά του άρθρου 4, είναι αι λέξεις «χρηματική ποινή 50 λιρών». Εις τον βασικόν Νόμον, προ αυτών των λέξεων υπάρχουν αι λέξεις «not exceeding». Αι λέξεις αυταί δεν απαλείφονται. Διά τούτο, προ των λέξεων, αι οποίαι διά του άρθρου 4 τίθενται αντί των λέξεων «χρηματική ποινή 50 λιρών», υπολείπονται αι λέξεις «not exceeding».

Εις το άρθρον 5 υπήρχεν ένα λάθος, το οποίον και διωρθώσαμεν. Διότι εις αυτό, μεταξύ των απαλειφομένων λέξεων ήσαν και αι λέξεις «not exceeding», δι' αυτόν δε τον λόγον έχομεν προσθέσει την φράσιν εκείνην εις τας λέξεις, αι οποίαι ετέθησαν εις την θέσιν των απαλειφθεισών τοιούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντελήφθην το σημείον. Η λέξις μη υπερβαίνον «not exceeding» δεν απαλείφεται από το άρθρον του Νόμου. Επομένως θα έπρεπε εις το Ελληνικόν κείμενον να είναι «χρηματικήν ποινήν εκατόν λιρών ή φυλάκισιν έξ μηνών». Αλλά η δυσκολία θα είναι εις την διατύπωσιν. Εφ' όσον το προηγούμενον κείμενον είναι αγγλιστί εις ποίαν θέσιν θα τεθούν αι λέξεις «not exceeding». Δι' αυτό τουλάχιστον η προσωπική μου γνώμη είναι ότι όταν τροποποίησις ενός άρθρου του νόμου γίνεται διά της απαλείψεως λέξεων και της αντικαταστάσεως δι' άλλων λέξεων, ολόκληρον το άρθρον πρέπει να μεταφράζεται εις την Ελληνικήν ή Τουρκικήν γλώσσαν, και όχι μόνον αι λέξεις αι οποίαι διαγράφονται και αντικαθίστανται. Διότι θα είναι αδύνατον δι' ένα δικαστήριον να ερμηνεύη κείμενον νόμου το οποίον ταυτοχρόνως να ευρίσκεται εις τρεις γλώσσας, την ελληνικήν, την τουρκικήν και την αγγλικήν. Όμως δεν είναι έργον της Βουλής αλλά έργον εκείνων οι οποίοι ετοιμάζουν τα Νομοσχέδια και τα στέλλουν εις την Βουλήν.

Περαιτέρω θα εισηγούμην το εξής: Ότι θα ήτο λαμπρά ευκαιρία εις κάθε περίπτωσιν που νόμος τροποποιείται ή ωρισμένα άρθρα τροποποιούνται να τίθεται ως αρχή η μετάφρασις ολοκλήρου του νόμου εις την ελληνικήν και την τουρκικήν γλώσσαν. Διότι και πάλιν πιθανόν να προκύψουν δυσκολίαι ερμηνείας ενός άρθρου το οποίον είναι εις την ελληνικήν ή τουρκικήν όταν συγκρίνη τις το άρθρον τούτο με προηγούμενα άρθρα του ιδίου νόμου, τα οποία είναι εις άλλην γλώσσαν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΝΟΜΟΝ, ΚΕΦ. 43.

Συνοπτικός τίτλος.

Κεφ. 43.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 3 του βασικού Νόμου.

2. Το εδάφιον (8) του άρθρου 3 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται, διά της διαγραφής της εν τούτω διαλαμβανομένης επιφυλάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της ενθέσεως του νέου άρθρου 8Α.

3. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται, διά της ενθέσεως αμέσως μετά το άρθρον 8 του ακολούθου άρθρου.

«Έκθεσις του πιστοποιητικού λογοκριτών».

8Α. Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 8 του παρόντος Νόμου, η Επιτροπή Λογοκρισίας δύναται να απαιτήση όπως το υπ' αυτής χορηγούμενον πιστοποιητικόν εκτίθηται επί της οθόνης προ της ενάρξεως της προβολής της ταινίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού Νόμου.

4. Το άρθρον 13 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται, διά της διαγραφής των εν παραγράφω (στ) αναγραφομένων λέξεων «χρηματικήν ποινήν πεντήκοντα λιρών» και της αντικαταστάσεως αυτών διά των ακολούθων:

«χρηματικήν ποινήν εκατόν λιρών ή φυλάκισιν έξ μηνών ή εις αμφοτέρας τας ποινάς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 14 του βασικού Νόμου.

5. Το άρθρον 14 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της διαγραφής των εν τη εβδόμη και ογδόη γραμμή αναγραφομένων λέξεων «εις χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσαν τας πεντήκοντα λίρας», και της αντικαταστάσεως αυτών διά των ακολούθων:

«εις χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσαν τας εκατόν λίρας ή εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσαν τους έξ μήνας ή εις αμφοτέρας τας ποινάς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

Προτού προχωρήσωμεν εις την τρίτην ανάγνωσιν η Βουλή θα διακόψη διά δέκα λεπτά.

('Ωρα διακοπής 6.20 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 6.40 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει απαρτία προς το παρόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει οι κώδωνες θα κτυπήσουν επί ένα λεπτόν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Νομοσχέδια και έγγραφα:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 5) Νόμος του 1962. Εστάλη υπό του Υπουργείου Οικονομικών.

Κατάθεσις υπό του Υπουργείου Οικονομικών του τελικού Απολογισμού του έτους 1961 συμφώνως του άρθρου 81(2) του Συντάγματος.

Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αριθμόν 2) Νόμος 1962.

Ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 5) Νόμος του 62 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Η κατάθεσις υπό του Υπουργείου Οικονομικών του τελικού απολογισμού του έτους 1961 συμφώνως του άρθρου 81(2) του Συντάγματος.

Η κατάθεσις του τελικού απολογισμού και η εξέτασις αυτού υπό της Βουλής αποτελεί έν από τα βασικά καθήκοντα της Βουλής, διότι δυνάμει του Συντάγματος η Εκτελεστική Εξουσία υποχρεούται κατά το τέλος εκάστου έτους να υποβάλλη εις την Βουλήν τους απολογισμούς και η Βουλή έχει καθήκον να εξετάση αυτούς με κάθε προσοχήν και αυστηρότητα. Λόγω της σοβαρότητος του έργου παραπέμπεται η εξέτασις του τελικού απολογισμού εις τας Επιτροπάς Οικονομικών και Προϋπολογισμού προς εξέτασιν και υποβολήν εκθέσεως προς την Βουλήν.

Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962, ως επίσης και ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962, κατετέθησαν εις την Βουλήν υπό της Επιτροπής Νομικών, σκοπός δε των δύο τροποποιητικών Νομοσχεδίων είναι η επέκτασις δι' ένα μήνα των προνοιών των δύο νόμων μέχρις ότου η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίση το Νομοσχέδιον περί αγροτικών χρεών. Επί του Νομοσχεδίου των αγροτικών χρεών ελήφθησαν εκατοντάδες εισηγήσεων, αι οποίαι είναι ανάγκη να μεταφρασθούν και να διανεμηθούν εις τα μέλη των αρμοδίων Επιτροπών. Ως εκ τούτου το έργον της εξετάσεως του Νομοσχεδίου υπό των Επιτροπών δεν ήτο δυνατόν να προχωρήση με ταχύ ρυθμόν. Αν και τα Νομοσχέδια προβλέπουν περί παρατάσεως ενός μηνός, εν τούτοις αι Επιτροπαί αι οποίαι εξετάζουν το Νομοσχέδιον δέον να καταβάλουν κάθε προσπάθειαν όπως το αργότερον εντός 15 ημερών από σήμερον υποβάλουν την εισηγητικήν των έκθεσιν προς την Βουλήν διά να αρχίση η συζήτησις του Νομοσχεδίου.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα ορισθή διά την προσεχή Πέμπτην. Τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως διά την προσεχή συνεδρίαν θα είναι τα δύο Νομοσχέδια. Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος 1962.

Ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962.

Τα δύο αυτά Νομοσχέδια πρέπει να ψηφισθούν προ της 31ης, προ της 30ής μάλλον, και διά τούτο η Βουλή είναι ανάγκη να τα κηρύξη ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως, ούτως ώστε να μην είναι ανάγκη να δημοσιευθούν εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, η δε συνταγματική πρόνοια περί διανομής της εκθέσεως 48 ώρας προ της συζητήσεως να μη ισχύη.

Υπάρχει αντίρρησις όπως κηρυχθούν τα Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως τα δύο Νομοσχέδια κηρύσσονται ως Νομοσχέδια επειγούσης φύσεως.

Διά γενικήν κατατόπισιν των εντίμων Βουλευτών, και ιδίως των Προέδρων των Επιτροπών, εις την μεταπροσεχή συνεδρίαν της Βουλής η ημερησία διάταξις θα έχη ως εξής:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 5) Νόμος του 1962.

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος.

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962. Η ημερομηνία δε κατά την οποίαν προτίθεμαι να ορίσω την συνεδρίασιν θα είναι η μεταπροσεχής Πέμπτη.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Πρόεδροι των Επιτροπών να ετοιμάσουν τας εκθέσεις των Επιτροπών επί των εν λόγω θεμάτων διά να προχωρήση η Βουλή με την συζήτησιν επί των θεμάτων αυτών.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 6.50 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 29ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 5.15 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 12, Τούρκοι 8, Σύνολον 20.

Απόντες:

Ἕλληνες 22, Τούρκοι 7, Σύνολον 29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β—Νομοθετική Εργασία.

Ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Νομικών όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΩΝ ΤΩΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΩΝ «Ο ΠΕΡΙ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962» ΚΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΕΞ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ (ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Αντώνιος Π. Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Αχμέτ Μ. Μπερπέρογλου
Χρύσης Δημητριάδης
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ξ. Ιωαννίδης
Τίτος Φάνος
Χαλίτ Αλή Ριζά
Γεώργιος Ν. Σάντης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Η Επιτροπή εξήτασε τα ως άνω δύο Νομοσχέδια εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 27ην Μαρτίου 1962, και αποφάσισεν ομοφώνως όπως εισηγηθή εις την Βουλήν παράτασιν της ισχύος των προμνησθέντων νόμων μέχρι της 30ής Απριλίου 1962, ίνα, εν τω μεταξύ, αποφευχθή η πώλησις ακινήτου ή κινητής περιουσίας καλυπτομένης υπό των νόμων τούτων. Ας ελπίσωμεν ότι μέχρι της 30ής Απριλίου του 1962 θα τεθή ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν το Νομοσχέδιον το αφορών εις την εκ των χρεών ανακούφισιν των γεωργών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 59/61 12/62.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του ορισμού «περίοδος» εν τω άρθρω 2 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου ορισμού.

2. Ο ορισμός «περίοδος» εν τω άρθρω 2 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου νέου ορισμού.

«περίοδος» σημαίνει την περίοδον μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1962 και της 30ής Απριλίου του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ισχύς του Νόμου.

3. Ο παρών Νόμος θα θεωρηθή ότι τίθεται εν ισχύι από της 31ης Μαρτίου 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Οφειλετών (Περιορισμός Αναγκαστικών Πωλήσεων Ακινήτου Περιουσίας) Νόμου του 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β—Νομοθετική Εργασία—είναι ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ήδη ανεγνώσθη μία έκθεσις, η οποία καλύπτει και τα δύο Νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) Νόμου 1961 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

12/61
13/62.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 17 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου.

2. Το άρθρον 17 του βασικού Νόμου διά του παρόντος καταργείται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου νέου άρθρου.

Διάρκεια Νόμου.

17. Ο παρών Νόμος θα παραμείνη εν ισχύι μέχρι της 30ής Απριλίου του 1962 και τότε θα λήξη άνευ επηρεασμού της ισχύος οιασδήποτε πράξεως ή παραλείψεως γενομένης δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ισχύς του Νόμου.

3. Ο παρών Νόμος θα θεωρηθή ότι τίθεται εν ισχύι από της 31ης Μαρτίου 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως Ωρισμένης Κινητής Περιουσίας) Νόμου 1961, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής:

(1) Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962».

(2) Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. 1 του 1962) και τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962 (Αρ. 14 του 1962).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962, κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών. Το θέμα όμως είναι κατ' εξοχήν θέμα νομικόν, διότι αφορά την νομοθεσίαν ως προς τον τρόπον εισπράξεως φόρων, και διά τούτο η Επιτροπή Οικονομικών δέον να συνεργασθή μετά της Επιτροπής Νομικών.

Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962, παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών.

Θα ήθελα να παρατηρήσω εις τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών ότι οι τελικοί λογαριασμοί του κράτους, οι οποίοι υπεβλήθησαν εις την Βουλήν την περασμένην συνεδρίαν, και οι οποίοι παρεπέμφθησαν εις την Επιτροπήν Οικονομικών, δέον να εξετασθούν υπό της Επιτροπής εντός συντόμου χρόνου και να κατατεθή η εισηγητική έκθεσις της Επιτροπής προς την Βουλήν διά να συζητηθούν.

Ο κ. Χαλίτ.

ΧΑΛΙΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ως γνωστόν, κατά τα ειωθότα, οι τελικοί λογαριασμοί, προτού υποβληθούν εις την Βουλήν, πρέπει να έχουν εξελεγχθή υπό του Ελεγκτικού Τμήματος. Επειδή, όμως, συμφώνως προς το Σύνταγμα, οι λογαριασμοί αυτοί πρέπει να υποβάλλωνται εις την Βουλήν εντός τριών μηνών, δηλαδή εντός τριών μηνών από της λήξεως του οικονομικού έτους, και επειδή δεν είναι δυνατή η εξέλεγξις τούτων υπό του Ελεγκτικού Τμήματος εντός της εν λόγω προθεσμίας, ούτοι έχουν αποσταλή εδώ, δηλαδή εις την Βουλήν, χωρίς να υποβληθούν εις έλεγχον, διά να υπάρχη συμμόρφωσις προς την περί ης ο λόγος διάταξιν του Συντάγματος. Δι' αυτόν τον λόγον νομίζω ότι είναι ορθότερον να περιμένωμεν την εξέλεγξιν των λογαριασμών τούτων υπό του Ελεγκτικού Τμήματος και την λήψιν παρά του τελευταίου τούτου της εκθέσεώς του και τότε να συζητηθούν οι τελικοί λογαριασμοί εις την Επιτροπήν και την Βουλήν. Διότι, αναμφιβόλως, η Επιτροπή ούτε αρμοδιότητα ελέγχου έχει, ούτε χρόνον. Διά τους λόγους τούτους εισηγούμαι τούτο, όπως αναμείνωμεν την έκθεσιν του Ελεγκτικού Τμήματος την σχετικήν με τους τελικούς λογαριασμούς, η δε Επιτροπή εξετάση τούτους υπό το φως της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον έντιμον Βουλευτήν διά τας πληροφορίας τας οποίας μας έδωσεν επισήμως όταν κατετέθηκαν τα έγγραφα δεν επληροφορήθην ότι δεν είχον ελεγχθή από τον Ελεγκτήν της Κυβερνήσεως. Θα εξετάσωμεν το θέμα τούτο και εάν ο έλεγχος υπό του Ελεγκτού δεν έχει ακόμη τελειώσει, φυσικά η Επιτροπή θα αρχίση τας εργασίας της μετά το πέρας του ελέγχου.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα έχη την ημερησίαν διάταξιν διά την οποίαν ήδη προειδοποίησα την Βουλήν εις την περασμένην συνεδρίαν, και η οποία θα έχη ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α—Ερωτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β—Νομοθετική Εργασία.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1962.

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος.

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.45 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 24, Τούρκοι 11, Σύνολον 35.

Απόντες:

'Ελληνες 10, Τούρκοι 4, Σύνολον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ερωτήσεις. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

Ο χρόνος είναι 6 παρά 12 λεπτά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 22αν Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη και ληφθείσα την 23ην Οκτωβρίου 1961.

«Διά τον έντιμον κ. Υπουργόν Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

1. Εις πλείστας όσας χώρας η παρεχομένη σύνταξις προς αφυπηρετούντας δημοσίους υπαλλήλους δεν τερματίζεται άμα τω θανάτω του συνταξιούχου αλλά εξακολουθεί να παρέχεται και κατά την διάρκειαν ζωής των και προς την εξ αυτού εξαρτωμένην σύζυγον και ανήλικα τέκνα.

Νοουμένου ότι και εις την Κύπρον υπάρχουν πλείσται όσαι περιπτώσεις οικογενειών συνταξιούχων αίτινες μετά τον θάνατον του προστάτου των ωδηγήθησαν εις την πείναν παραμείνασαι άνευ οικονομικών μέσων διά την συντήρησίν των.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ:

'Εχει μελετήσει το Υπουργείον σας το ως άνω ζήτημα και προτίθεται να προβή εις τα αναγκαία διαβήματα διά την παροχήν συντάξεως και εις την σύζυγον και ανήλικα τέκνα του αποθνήσκοντος συνταξιούχου, ανεξαρτήτως του υπό διάλυσιν Ταμείου Χηρών και Ορφανών;

2. 'Εχει παρατηρηθή πολλάκις ότι το παρεχόμενον μηνιαίον βοήθημα εις εντελώς άπορα πρόσωπα ανίκανα δι' εργασίαν βάσει του σχεδίου παροχής βοηθείας υπό του Τμήματος Ευημερίας είναι ανεπαρκέστατον λόγω του υψηλού τιμαρίθμου.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ:

Κατά πόσον προτίθεται το Υπουργείον σας να συστήση την είς τινας περιπτώσεις αύξησιν του χορηγήματος τούτου, κατά το 1962 και κατά πόσον το διά το 1962 παραχωρηθησόμενον ποσόν διά τον σκοπόν αυτόν θα αυξηθή ούτως ώστε να δίδεται βοήθεια και εις περισσότερα αναξιοπαθούντα πρόσωπα».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1962, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Οκτωβρίου 1961, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ιωαννίδη.

«Επί του παρόντος δεν μελετάται η αναθεώρησις του περί Συντάξεων Νόμου προς τον σκοπόν περιλήψεως διατάξεως διά την πληρωμήν συντάξεων εις τας χήρας και/ή τα ορφανά των συνταξιούχων. Σήμερον υπάρχουν προς αντιμετώπισιν πλέον επείγοντα ζητήματα, το σημαντικώτερον των οποίων είναι η εξασφάλισις τρόπων και μέσων χρηματοδοτήσεως του Προγράμματος Αναπτύξεως. Μέχρις ότου επιτευχθή τούτο, θα είναι αδύνατον διά τον Προϋπολογισμόν να υποστή το βάρος της περαιτέρω δαπάνης ήτις θα προέκυπτεν εκ της υιοθετήσεως της ανωτέρω προτάσεως. Εν πάση περιπτώσει, κρίνεται ότι η λύσις του προβλήματος των χηρών και/ή ορφανών των εν τη δημοσία υπηρεσία αποθνησκόντων υπαλλήλων ή συνταξιούχων έγκειται εις έν βελτιωμένον Σχέδιον Συντάξεων Χηρών και Ορφανών. Εις το Νομοσχέδιον περί διαλύσεως του υφισταμένου Σχεδίου Χηρών και Ορφανών υπάρχει διάταξις περί παραμονής των εισφορέων εν τω Σχεδίω, εάν ούτοι επιθυμούν τούτο».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Οκτωβρίου 1961, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 30ήν Οκτωβρίου 1961.

«Προ τριών περίπου μηνών επαύθησαν δύο Τούρκοι και είς 'Ελλην ακτοφύλακες οι οποίοι υπηρετούσαν εις το Καραβοστάσι. Αυτοί οι οποίοι επαύθησαν είχον 16ετή υπηρεσίαν. Σήμερον η κατάστασις αυτών των παυθέντων είναι πολύ άσχημος. Δεν θα έπρεπε να παυθούν αποτόμως αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι ηνάλωσαν ολόκληρον βίον εις την Κυβερνητικήν Υπηρεσίαν, ήτοι πέραν των 16 ετών. Κατά τας τελευταίας πληροφορίας ο 'Ελλην επαναπροσελήφθη. Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός πληροφορήση την Βουλήν περί του τι θα απογίνουν οι άνθρωποι αυτοί και διατί να τερματισθούν αι υπηρεσίαι των».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1962, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 29ην Μαρτίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Οι τρεις προσωρινοί τελωνοφύλακες (είς 'Ελλην και δύο Τούρκοι) των οποίων αι υπηρεσίαι ετερματίσθησαν κατά την 1ην Ιουλίου 1961, περιελαμβάνοντο μεταξύ 22 Τελωνοφυλάκων οίτινες ειργάζοντο επί ημερομισθίω, και απελύθησαν ταυτοχρόνως λόγω του ότι αι θέσεις τας οποίας κατείχον επί καθαρώς προσωρινής βάσεως επληρώθησαν υπό της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας διά του διορισμού νέων προσωρινών τελωνοφυλάκων επί μηνιαίας βάσεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διακόψωμεν δι' ολίγα λεπτά μέχρις ότου διορθωθή το ρεύμα.

('Ωρα ενάρξεως 6 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του ότι υπάρχει διακοπή του ρεύματος, η οποία οφείλεται εις τεχνικόν λόγον, και επειδή προβλέπεται ότι θα αργήση να διορθωθή, είναι ανάγκη να αναβληθή η συνεδρίασις της Βουλής.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής θα ορισθή διά την προσεχή Πέμπτην με την ιδίαν ημερησίαν διάταξιν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής. Τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως δυστυχώς δεν είναι εύκολον να τα ανακοινώσω διότι δεν έχει φως, αλλά θα είναι τα ίδια τα οποία ήσαν εις την σημερινήν ημερησίαν διάταξιν.

('Ωρα λήξεως 6.10 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 6.20 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 28, Τούρκοι 9, Σύνολον 37.

Απόντες:

'Ελληνες 6, Τούρκοι 6, Σύνολον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ερωτήσεις.

Ο χρόνος είναι 6.25 μ.μ.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1962.

«Τελευταίως πολύ ολίγον ύδωρ ρέει εις τα χωρία Νέον Χωρίον, Τραχώνι, Παλαίκυθρον, Βώνη, Μπέη Κογιού, Επηχώ και 'Εξω Μετόχι, τα οποία από 27 ετίας επρομηθεύοντο ύδωρ εκ του Κεφαλοβρύσου Κυθραίας. Προ έξ περίπου μηνών εγένετο σκέψις περί αναδιοργανώσεως του υφισταμένου συστήματος και εγκαταστάσεως νέου δικτύου προς τον σκοπόν παραχωρήσεως ύδατος επί ομαλωτέρας και ουσιαστικωτέρας βάσεως, και είχον επίσης γίνει διαβήματα διά την πραγματοποίησιν του εν λόγω έργου. Δυστυχώς, το εν λόγω έργον ανεβλήθη τελευταίως δι' αγνώστους λόγους.

Τα εν λόγω χωρία ζητούν να διαφωτισθούν επί του προκειμένου. Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν.»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Μαρτίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Ιανουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Η διανομή ύδατος εις τα χωρία Μπέη Κιογιού, Επηχώ, 'Εξω Μετόχι, Νέον Χωρίον, Παλαίκυθρον, Τραχώνι και Βώνη, διέπεται δι' ειδικού περί Βελτιώσεως Υδατοπρομηθείας Κεφαλοβρύσου νόμου Κεφ. 343 και δεν δύναται να μετατραπή άνευ τροποποιήσεως του νόμου τούτου. Το σύστημα διανομής εβελτιώθη το 1961 έναντι δαπάνης £14.000, το ήμισυ της οποίας κατεβλήθη υπό των ενδιαφερομένων χωρίων· ούτω τα εν λόγω χωρία λαμβάνουν ακριβώς την υπό του νόμου προνοουμένην ποσότητα ύδατος. Είναι γεγονός ότι η ποσότης αύτη είναι δεν είναι τώρα επαρκής λόγω της αυξήσεως του πληθυσμού και των απαιτήσεων των κοινοτήτων. Μέχρις ότου όμως γίνουν αι αναγκαίαι νομικαί διευθετήσεις, η ποσότης η οποία παραχωρείται δεν δύναται να αυξηθή».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη, και ληφθείσα την 9ην Μαρτίου 1962.

«Η Ιερά Μητρόπολις Κιτίου διέθεσε τελευταίως εις Συνεργατικά Ιδρύματα της Επαρχίας Λεμεσού μεγάλας εκτάσεις Εκκλησιαστικής γης. Η γη αύτη κατετεμαχίσθη εις μικρούς γεωργικούς κλήρους και επωλήθη εις αγρότας.

Δεδομένου ότι ο κατατεμαχισμός της γης αποτελεί το σοβαρώτερον πρόβλημα της αγροτικής οικονομίας εις την Κύπρο και εν όψει του γεγονότος ότι επιβάλλεται η άμεσος λήψις μέτρων προς αναδασμόν της γης, ποία μέτρα προτίθεται να λάβη η Κυβέρνησις ώστε να προληφθούν τοιαύται αντιαγροτικαί και αντιοικονομικαί ενέργειαι».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 4ην Απριλίου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 9ην Μαρτίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Δάφνη Παναγίδη.

«Η Κυβέρνησις είναι ενήμερος των εκ του κατατεμαχισμού της γεωργικής γης κινδύνων, και προέβη εις διευθετήσεις προς εξασφάλισιν των υπηρεσιών εμπειρογνώμονος του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, όστις θα παράσχη συμβουλευτικήν γνωμοδότησιν επί νομοθεσίας περί αναδασμού της γης.

Δυνάμει της υφισταμένης νομοθεσίας, η διαίρεσις της εκκλησιαστικής γης εις μικρούς γεωργικούς κλήρους και η πώλησις αυτών εις γεωργούς δεν δύναται να παρεμποδισθή, νοουμένου ότι οι κλήροι ούτοι είναι εκτάσεως ουχί μικροτέρας των πέντε σκαλών εις την περίπτωσιν μη αρδευομένης γης, δύο σκαλών εις την περίπτωσιν γης αρδευομένης εποχιακώς και μιας σκάλας εις την περίπτωσιν αμπελώνων, δενδροκήπων, δενδροφυτειών ή γης αρδευομένης ή δυναμένης να αρδευθή εκ συνεχούς πηγής ύδατος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Νεπήλ Ναπή, και ληφθείσα την 14ην Μαρτίου 1962.

«Την 28ην Απριλίου 1961 υπέβαλον την εξής γραπτήν ερώτησιν:

Είναι γεγονός ότι η Κυβέρνησις έκαμε προ ολίγων ετών τας αναγκαίας ισοπεδώσεις και προέβη εις την κατασκευήν των αναγκαίων δημμάτων εις την τοποθεσίαν «Καμήλα» κειμένην μεταξύ των χωρίων Ψυλλάτου, Λευκονοίκου, και Γενάγρων. Αποτελεί πικράν αλήθειαν το γεγονός ότι κατόπιν της εκτελέσεως των εν λόγω ευεργετικών έργων αναπτύξεως κατεστράφησαν τα σύνορα των αγρών, πράγμα το οποίον εδημιούργησεν άνευ σοβαρού λόγου προστριβάς μεταξύ των γεωκτημόνων.

Προτίθεται η Κυβέρνησις, ως είχε τότε υποσχεθή, να καθορίση μέσον του Κτηματολογίου διά λίθων ή άλλων σημείων τα σύνορα των αγρών;

Παρακαλώ όπως το αρμόδιον Υπουργείον πληροφορήση την Βουλήν επί του προκειμένου.

Το γεγονός ότι, παρά την παρέλευσιν δεκαμήνου αφ' ότου υπέβαλον την ως άνω ερώτησιν, δεν έχω εισέτι λάβει απάντησιν, δεν είναι σημαντικόν, δυστυχώς όμως η εργασία εις την εν λόγω περιοχήν, ήτις δεν πιστεύω να είναι πολυδάπανος ή ν' αποτελή μεγάλην ταλαιπωρίαν, δεν έχει εκτελεσθή.

Δύναμαι να ερωτήσω τι είδους λύσιν σκέπτονται οι Αρμόδιοι να δώσουν εις το ζήτημα τούτο, ούτως ώστε ν' αποφευχθή η εξέλιξις των εν λόγω προστριβών εις αματηρά και δυσάρεστα επεισόδια»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 28ην Μαρτίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 14ην Μαρτίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Νεπήλ Ναπή.

«Το Υπουργείον Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εις το οποίον παρεπέμφθη η ερώτησις προέβη εις τας ακολούθους παρατηρήσεις:

Το Αντιδιαβρωτικόν «Τμήμα Καμήλας» ιδρύθη το 1955. Το υπό της Κυβερνήσεως εκτελεσθέν έργον εστοίχισε £11.738 εκ των οποίων οι ενδιαφερόμενοι γεωργοί του Αντιδιαβρωτικού Τμήματος προσέφερον £4.350, εν είδει δανείου, εις

το εις αυτούς αναλογούν μερίδιον. Μετά το πέρας των εν λόγω έργων και κατόπιν περαιτέρω διαπραγματεύσεων της Κυβερνήσεως μετά της Επιτροπής του Αντιδιαβρωτικού Τμήματος, απεφασίσθη όπως το μερίδιον του Τμήματος υποβιβασθή εις £1.000. Παρ' όλα ταύτα το Αντιδιαβρωτικόν Τμήμα ουδέν ποσόν επλήρωσε έναντι του δανείου. Διά την οροθέτησιν των κτημάτων των επηρεαζομένων γεωργών θα απαιτηθή ποσόν £400. Λόγω όμως της αδρανείας των ενδιαφερομένων και της αδιαφορίας των έναντι των υποχρεώσεών των το ζήτημα της οροθετήσεως δεν προωθήθη μέχρι τούδε. Δεν θεωρείται ότι η Κυβέρνησις έχει νομικήν ή ηθικήν υποχρέωσιν να προβή δι' εξόδων της εις την οροθέτησιν των επηρεαζομένων κτημάτων».

Το Υπουργείον Εσωτερικών καταβάλλει προσπαθείας όπως το όλον ζήτημα διευθετηθή».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, και ληφθείσα την 27ην Μαρτίου 1962.

«Παρακαλώ όπως με πληροφορήση το αρμόδιον Υπουργείον διά ποίον λόγον δεν περιελήφθη επίσκεψις και εις την επαρχίαν Πάφου, εις το από της 22.3.1962 έχρι 28.3 .1962 πρόγραμμα της επισκέψεως εις Κύπρον των Ταξιδιωτικών Πρακτόρων του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι εις το εν λόγω πρόγραμμα περιελήφθησαν επισκέψεις όλων των πόλεων και αξιοθεάτων της Κύπρου.

Δεν θα ήτο πληρέστερον το πρόγραμμα της εν λόγω επισκέψεως, και δεν θα εξυπηρετείτο καλύτερον ο σκοπός αυτής, εάν διηυθετείτο τοιαύτη επίσκεψις εις αρχαία μνημεία, Μονάς, και άλλα αξιοθέατα τα οποία διαθέτει η Πάφος εις απαράμιλλον αφθονίαν, δεδομένου ότι και χρόνος υπήρχε, και θα ηδύνατο η τοιαύτη επίσκεψις να γίνη εν συνδιασμώ προς την επίσκεψιν των ξένων μας εις το Τρόοδος»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος, κ. Γεωργίου Αλ. Τζιρκώτη, και ληφθείσα την 28ην Μαρτίου 1962.

«Παρακαλώ τον έντιμον κ. Υπουργόν των Οικονομικών όπως πληφοφορήση την Βουλήν κατά πόσον η αμοιβή του κ. Πίπα θα είναι φορολογητέα εν Κύπρω ή όχι»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 7ην Απριλίου 1962.

«Ερωτώμεν το αρμόδιον Κυβερνητικόν Τμήμα, διατί η Αρχή Εξηλεκτρισμού ζητεί το ποσόν των 150 λιρών παρά ιδιοκτήτου οικοπέδου εις Αθηαίνου, άνωθεν του οποίου διέρχονται ηλεκτρικά σύρματα, διά να μεταθέση ταύτα εις τρόπον που να μη εμποδίζουν την εις το οικόπεδον τούτο οικοδόμησιν οικίας;

Μήπως διά της τοποθετήσεως συρμάτων και ηλεκτρικών στύλων έκαμεν κατοχήν των οικοπέδων, και τώρα, διά να τα μεταθέση, θέλει να πωλήση τα οικόπεδα εις τους ιδιοκτήτας των;

Απάντησις εις προηγουμένην επί του προκειμένου ερώτησίν μου, ότι τη συναινέσει των ιδιοκτητών ετέθησαν σύρματα, ουδόλως μας ικανοποιεί, καθότι, και άνευ της συγκαταθέσεως του ιδιοκτήτου, η Αρχή Εξηλεκτρισμού και πάλιν τοποθετεί τους στύλους και τα σύρματα διά της διαταγής του Επάρχου. Άρα δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι ταύτα ετοποθετήθησαν τη συγκαταθέσει των ιδιοκτητών.

Καλούμεν το αρμόδιον Τμήμα να λύση την απορίαν μας, πώς γίνεται; Όταν πληρωθή τας 150 λίρας γίνεται να μεταθέση τα σύρματα, και όταν δεν πληρωθή το ποσόν τούτο, δεν μετατίθενται ταύτα; Μήπως νομίζει ότι πρέπει να αχρηστευθή σειρά όλη οικοπέδων πτωχών αγροτών, διότι προνομιακώς ετοποθέτησεν εις αυτάς ηλεκτρικούς στύλους και σύρματα;

Μία απάντησις επί των ανωτέρω είναι αναγκαία δι' ημάς και γενικά διά την Βουλήν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 7ην Απριλίου 1962.

«Πέρυσι, ο ορισμός της τιμής των σιτηρών εγένετο πολύ καθυστερημένα, εν τω μεταξύ δε, γεωργοί πολύ ηναγκασμένοι οικονομικώς, επώλησαν την κριθήν των εις εμπόρους, ή άλλα πρόσωπα, εις την τιμήν η οποία τους προσεφέρθη, και η οποία ήτο χαμηλοτέρα της τιμής συγκεντρώσεως, ούτω δε εκαρπώθησαν άλλοι την διαφοράν της τιμής.

Εν όψει του γεγονότος ότι, με την αρχήν του θερισμού, προσφέρεται εις την αγοράν κριθή, λόγω του ότι ο θερισμός γίνεται διά των θεριζοαλωνιστικών μηχανών, και εφ' όσον, ούτως ή άλλως, πρόκειται να ορισθή μία τιμή συγκεντρώσεως, διατί η Κυβέρνησις δεν προβαίνει εγκαίρως εις την αναγγελίαν της τιμής συγκεντρώσεως των σιτηρών, διά να είναι γνωστή η τιμή, ώστε εις περιπτώσεις πωλήσεως προ του ανοίγματος των αποθηκών προς συγκέντρωσιν, να μη ζημιούται ο γεωργός;

Παρακαλούμεν τους αρμοδίους επί του ζητήματος τούτου, να μας δώσουν μίαν εξήγησιν διά την καθυστέρησιν της τοιαύτης αναγγελίας της τιμής των σιτηρών».

Έντιμε κ. Πρόεδρε έληξεν η ανάγνωσις των ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β της ημερησίας διατάξεως, Νομοθετική Εργασία. Το πρώτον θέμα εις το Κεφάλαιον Β είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (Αρ. 4) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Κωνσταντίνος Φάνος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 3.30 μ.μ. της 19ης Μαρτίου 1962.

Κατόπιν προσεκτικής μελέτης του εν λόγω Νομοσχεδίου, εις το οποίον γίνεται πρόβλεψις διά ποσόν £9.565 διά την πληρωμήν ναύλων ταξειδίων δικαιουμένων υπαλλήλων, και £50.190 διά την παροχήν εκπαιδευτικών χορηγιών εις Κυβερνητικούς υπαλλήλους, η Επιτροπή απεφάσισε κατά πλειοψηφίαν, όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την καταψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο κ. Μπερπέρογλου.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής.

Με την άδειάν σας, θα ήθελα από την θέσιν μου να εξηγήσω εν ολίγοις πώς θα χρησιμοποιήσωμεν την ψήφον μας.

Ως γνωστόν, το περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νομοσχέδιον, το οποίον συζητείται, καθιστά δυνατήν, ως θα γίνη αντιληπτόν και από την αιτιολογικήν του Έκθεσιν, την υλοποίησιν μιας αποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Δηλαδή, αι πιστώσεις, διά τας οποίας γίνεται εισήγησις όπως χορηγηθούν διά του Συμπληρωματικού τούτου Προϋπολογισμού, θα δαπανηθούν διά τους σκοπούς, οι οποίοι προνοούνται εις την περί ης ο λόγος απόφασιν του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Κατά την γνώμην μας είναι ανάγκη να καταστή δυνατή η εφαρμογή αυτής της αποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Πιστεύομεν δε ότι είναι ορθή η αποδοχή αυτού του περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νομοσχεδίου υπό την μορφήν Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού διά τους σκοπούς τούτους. Δι' αυτόν δε τον λόγον θα ψηφίσωμεν υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εάν επιτρέπεται, θα ήθελα και εγώ να ομιλήσω από την θέσιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως θέμα αρχής, εάν πρόκειται να εξηγήσετε τον τρόπον με τον οποίον θα ψηφίσετε, δύνασθε να ομιλήσετε εκ της θέσεώς σας. Εάν όμως θα ομιλήσετε επί της ουσίας πρέπει τότε να αγορεύσητε από το βήμα.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Επειδή προτίθεμαι να ομιλήσω επί του πώς θα κάμω χρήσιν της ψήφου μου, θα ομιλήσω από την θέσιν μου.

Το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον εξητάσθη υπό της Επιτροπής Προϋπολογισμού και η Έκθεσις υπεβλήθη εις την Βουλήν μας. Εις την Έκθεσιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού γίνεται εισήγησις όπως το Νομοσχέδιον καταψηφισθή και τονίζεται ότι η εισήγησις αύτη απεφασίσθη κατά πλειοψηφίαν. Ως μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού υπεστήριξα την ψήφισιν του Νομοσχεδίου, σήμερον δε θα ψηφίσω υπέρ.

Ως γνωστόν, από το ποσόν £9.565 δι' έξοδα ταξειδίων, το οποίον εμφαίνεται εις αυτό το Νομοσχέδιον, θα ευεργετώνται ωρισμένοι ανώτεροι υπάλληλοι ευρισκόμενοι εις την Κυβερνητικήν υπηρεσίαν. Το άλλο δε εκ £50.190 ποσόν είναι το άθροισμα των χορηγημάτων βοηθείας, τα οποία παραχωρούνται εις υπαλλήλους, οι οποίοι έχουν τέκνα, διά τας δαπάνας εκπαιδεύσεως των τελευταίων.

Συμφώνως προς μίαν απόφασιν του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου αυτοί οι ανώτεροι υπάλληλοι, των οποίων ο αριθμός είναι καθωρισμένος, δικαιούνται να συνεχίσουν ευεργετούμενοι από αυτά τα χορηγήματα διά να αντιμετωπίζουν τα έξοδα ταξειδίων. Οι Έλληνες, όμως, και οι Τούρκοι υπάλληλοι, δικαιούνται να ταξειδεύουν ουχί εις το Ηνωμένον Βασίλειον, αλλ' εις Ελλάδα και Τουρκίαν αντιστοίχως. Εν όψει αυτής της αποφάσεως, εάν το Νομοσχέδιον καταψηφισθή και η Βουλή αποφασίση τη μη ψήφισιν του Νομοσχεδίου, θα δημιουργήσωμεν θέμα διενέξεως μεταξύ της Κυβερνήσεως και αυτών των ανωτέρων υπαλλήλων, διότι δεν θα δικαιώσωμεν μίαν δικαιούχον τάξιν υπαλλήλων. Χωρίς αμφιβολίαν, γνωρίζοντες ότι είναι καθήκον μας να δημιουργώμεν τάξιν και αρμονίαν εις τον Διοικητικόν μηχανισμόν, πρέπει να προσπαθώμεν, όχι να δημιουργώμεν θέματα διενέξεως μεταξύ της Κυβερνήσεως και αυτών των ανωτέρων υπαλλήλων, αλλά, εάν υφίσταται τοιαύτη διένεξις, να την παραμερίζωμεν.

Επίσης, εφ' όσον το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον εξέδωσεν αυτήν την απόφασιν, εάν αυτοί οι υπάλληλοι προσφύγουν εις το Επαρχιακόν Δικαστήριον, θα δυνηθούν να εξασφαλίσουν απόφασιν εις βάρος της Κυβερνήσεως. Τότε δε η Κυβέρνησις θα ευρεθή υποχρεωμένη να καταβάλη και ωρισμένα έξοδα και θα επιβαρύνωμεν με αυτά τους φορολογουμένους πολίτας.

Δι' αυτούς, λοιπόν, τους λόγους, τους οποίους υπέδειξα εν συντομία, θα ψηφίσω υπέρ του Νομοσχεδίου τούτου τόσον από ηθικής όσον και από νομικής πλευράς διά να εξασφαλίσω την ψήφισίν του και την απόδοσιν εις τους δικαιούχους υπαλλήλους των δικαιωμάτων των διά της θεσπίσεως του νόμου τούτου υπείκων εις την αρχήν της αποδόσεως των δικαιωμάτων των εις όλους τους πολίτας, είτε ούτοι είναι υπάλληλοι είτε όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 4) ως γνωστόν διαλαμβάνει δύο κονδύλια. Το έν κονδύλιον αφορά ποσόν το οποίον πρόκειται να δαπανηθή διά ταξείδια αναψυχής ανωτάτων ή ανωτέρων δημοσίων υπαλλήλων μετά των οικογενειών των εις το εξωτερικόν. Γνωρίζομεν ότι τούτο αποτελεί δικαίωμα κατωχυρωμένον ωρισμένης τάξεως δημοσίων υπαλλήλων, γνωρίζομεν ακόμη την απόφασιν του Συνταγματικού Δικαστηρίου επί του θέματος τούτου. Νομίζομεν όμως ταυτοχρόνως ότι τούτο αποτελεί άδικον δικαίωμα το οποίον παρεχωρήθη υπό της απελθούσης αποικιακής Κυβερνήσεως διά την εξυπηρέτησιν ωρισμένων σκοπιμοτήτων, αι οποίαι είναι εξωφθάλμως αντιληπταί. Σήμερον όμως με την μεταπολίτευσιν που έχομεν δεν είναι ανάγκη να εξυπηρετηθούν αι σκοπιμότητες εκείναι, και δι' αυτό δεν βλέπω τον λόγον διατί να ψηφίσωμεν υπέρ του κονδυλίου αυτού. Σήμερον ότε εκκρεμούν διάφορα προβλήματα επιβιώσεως αυτού του λαού βασικά, και θα περιμένουν την λύσιν των επ' αρκετόν, λόγω ελλείψεως χρημάτων, το να χορηγώμεν χιλιάδας λιρών διά να ταξειδεύουν εις το εξωτερικόν οι υπάλληλοί μας χάριν αναψυχής αποτελεί, νομίζομεν, άσκοπον πολυτέλειαν και φαινόμενον κωμικοτραγικόν. Διά τους λόγους αυτούς δηλούμεν ότι θα καταψηφίσωμεν το κονδύλιον τούτο.

Το δεύτερον κονδύλιον αφορά ποσόν το οποίον δαπανάται δι' εκπαιδευτικάς χορηγίας τέκνων υπαλλήλων. Δεν είμεθα εναντίον του θεσμού των υποτροφιών. Ο θεσμός όμως αυτός διά να είναι δίκαιος και δημοκρατικός πρέπει να επεκτείνεται εις όλους τους δημοσίους υπαλλήλους είτε μόνιμοι είναι αυτοί είτε μη. Δεν νομίζομεν ότι είναι ορθόν ως κριτήριον διά την χορήγησιν υποτροφίας εις παιδίον δημοσίου υπαλλήλου να είναι μόνον το επάγγελμα του πατρός, αλλά νομίζομεν ότι ως γνώμων παραχωρήσεως τοιούτων υποτροφιών πρέπει να είναι η οικονομική κατάστασις του πατρός, η διανοητική επάρκεια και επίδοσις του μαθητού. Νομίζομεν δε ότι είναι ορθόν οπουδήποτε και εάν χορηγώνται τοιαύται υποτροφίαι να χορηγώνται διά μόρφωσιν τουλάχιστον η οποία δεν είναι δυνατόν να δοθή εις τον τόπον. Είναι καθ' ημάς αδιανόητον να χορηγήται υποτροφία μαθητού διά δημώδη ή μέσην εκπαίδευσιν.

Θα είμεθα ευτυχείς εάν η Κυβέρνησις αναπροσαρμόση τον θεσμόν των υποτροφιών ώστε να επωφελούνται άποροι μαθηταί με διανοητικήν επάρκειαν και καλήν επίδοσιν, και εάν είναι δυνατόν να επεκταθή εις όλα τα στρώματα του Κυπριακού λαού. Εν αναμονή της αναπροσαρμογής του θεσμού των υποτροφιών, όπως ανεφέραμεν, δηλούμεν ότι θα καταψηφίσωμεν και το δεύτερον κονδύλιον του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 4), δηλαδή ολόκληρον το Νομοσχέδιον εν τω συνόλω του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί .... ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι ουδεμία ένστασις ηγέρθη, αναφορικώς με την ουσία του θέματος, από τους εντίμους Βουλευτάς οι οποίοι προτίθενται να καταψηφίσουν το Νομοσχέδιον. Τουλάχιστον από του βήματος αυτού ουδέν ελέχθη προς υποστήριξιν της απόψεως ότι υπάρχει ηθικόν δίκαιον διά την επιψήφισιν αυτού του Νομοσχεδίου. Ελέχθη

απλώς ότι θα ψηφισθή αυτό το Νομοσχέδιον, από εκείνους οι οποίοι προτίθενται να το ψηφίσουν, διότι υπάρχει δεσμευτική απόφασις του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Επί της ουσίας δεν θα εισέλθω διότι ετέθησαν σαφώς υπό του προηγουμένου συναδέλφου. Επί του θέματος όμως του κατά πόσον αυτή η Βουλή είναι δυνατόν να δεσμεύεται από αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου, νομίζω ότι είναι απαραίτητο να ομιλήση κανείς. Θα ήτο απαράδεκτος αρχή και κατάργησις του κοινοβουλευτικού θεσμού εάν εδεχόμεθα τας αποφάσεις μας να ρυθμίζουν αι αποφάσεις οιουδήποτε άλλου σώματος πλην του Κοινοβουλίου. Τα νομικά δικαιώματα των ενδιαφερομένων δεν πλήττονται, και υπάρχει νομικός τρόπος να διεκδικήσουν τα δικαιώματά των, εάν και εφ' όσον το επιθυμούν, οιαδήποτε και εάν είναι η απόφασις αυτής της Βουλής. Το να δώση όμως αυτή η Βουλή την συγκατάθεσίν της αυτό σημαίνει συνυπευθυνότητα με την απόφασιν του Συνταγματικού Δικαστηρίου, σημαίνει έγκρισιν της ουσίας και του δικαιολογητικού επί του οποίου εστηρίχθη το Συνταγματικόν Δικαστήριον διά να λάβη αυτήν την απόφασιν, σημαίνει ουσιαστικά να επωμισθώμεν ημείς τας ευθύνας αυτής της αποφάσεως.

Προσωπικώς πιστεύω ότι η απόφασις είναι απαράδεκτος και δεν πιστεύω ότι δεσμεύει καθόλου αυτήν την Βουλήν. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι, και διά λόγους ουσίας αλλά και διά τους λόγους διά τους οποίους ανέφεραν οι διαφωνούντες με την απόφασιν της Επιτροπής, η Βουλή πρέπει να καταψηφίση αυτό το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

ΧΑΛΗΤ ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Έντιμοι κ. Πρόεδρε και κ. Αντιπρόεδρε της Βουλής.

Έντιμοι Συνάδελφοι.

Διά να μη προκαλέσωμεν εδώ μακράν συζήτησιν, ηρκέσθημεν να εξηγήσωμεν εν συντομία από την θέσιν μας πώς θα χρησιμοποιήσωμεν την ψήφον μας. Αυτό δε είναι πολύ φυσικόν, διότι είναι ανάγκη, όταν εξηγώμεν το πώς θα ψηφίσωμεν, να δίδωμεν, συγχρόνως, εν συντομία και τους λόγους δι' αυτό. Αλλά βλέπομεν τώρα ότι ωρισμένοι Συνάδελφοι έχουν εισέλθει εις θέμα, το οποίον αφορά ακόμη και το κύρος των αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Επιθυμώ και πάλιν να αγορεύσω εν συντομία. Την δε αγόρευσίν μου θα την περιορίσω εις θέμα αρχής και, συγχρόνως, εις το θέμα της εφαρμογής εν τη πράξει.

Από απόψεως αρχής ίσως, όπως είπεν ο Έντιμος Λυσαρίδης, να μη δεσμεύη αυτήν την Βουλήν απόφασις του Συνταγματικού Δικαστηρίου επί του θέματος τούτου. Εν τούτοις, η Βουλή μας συναισθανομένη την ευθύνην της, σεβομένη την Συνταγματικήν τάξιν και υπείκουσα εις τας αρχάς Κράτους Δικαίου πρέπει, κανονικώς, να καθιστά δυνατήν την υλοποίησιν των αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Διότι, συμφώνως προς απόφασιν του Συνταγματικού Δικαστηρίου, είναι ανάγκη να καταβληθή ένα ποσόν χρημάτων. Κατά την γνώμην μας, διά να καταστή δυνατή η καταβολή του ποσού αυτού, είναι ανάγκη να εγκρίνωμεν αυτόν τον Συμπληρωματικόν Προϋπολογισμόν. Πώς θα είναι δε η πρακτική πλευρά του ζητήματος αυτού; Εις την περίπτωσιν, κατά την οποίαν η Βουλή δεν θα παραχωρήση χρήματα διά την υλοποίησιν αυτής της αποφάσεως, άραγε θα είναι πράγματι εις θέσιν να παρεμποδίση την πληρωμήν αυτήν; Γνωρίζομεν ότι, συμφώνως προς το Σύνταγμα, ποσόν, το οποίον εμφαίνεται εις απόφασιν Δικαστηρίου ληφθείσαν κατά της Κυβερνήσεως, αποτελεί οφειλήν, η οποία χρεώνεται εις το Πάγιον Ταμείον. Δηλαδή, ένα πρόσωπον, το οποίον έχει εις χείρας του την περί ης ο λόγος απόφασιν του Δικαστηρίου, απευθύνεται εις την Κυβέρνησιν διά της εις αυτό πληρωμήν του αναγκαιούντος ποσού χρημάτων διά καθωρισμένους σκοπούς. Όταν αποκτήση δικαίωμα προς τούτο, δηλαδή όταν λάβη άδειαν διά την πραγματοποίησιν ταξειδίου, δικαιούται να απαιτήση τα έξοδα του ταξειδίου από την Κυβέρνησιν. Φυσικά, επειδή δεν υπάρχει εις χείρας της, δηλαδή εις τον Προϋπολογισμόν της τοιαύτη πίστωσις, η Κυβέρνησις δεν θα δυνηθή να πληρώση εις αυτόν το ποσόν εκείνο. Δι' αυτόν τον λόγον ούτος δύναται να προσφύγη εις το αρμόδιον Δικαστήριον και να απαιτήση εκείνα τα χρήματα. Όταν δε το Δικαστήριον εκδώση απόφασιν δι' αυτό το ποσόν, τούτο αποτελεί οφειλήν, η οποία χρεώνεται εις το Πάγιον Ταμείον και, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν τούτο δεν εμφαίνεται εις τον Προϋπολογισμόν, δεν υπάρχει ανάγκη να εγκριθή υπό της Βουλής διά να καταβληθή. Διά τούτο ημείς, με το να μη αποδεχθώμεν αυτό το περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νομοσχέδιον, από απόψεως αποτελέσματος δεν δυνάμεθα να παρεμποδίσωμεν εν τη πραγματικότητι την καταβολήν του ποσού, το οποίον θα εξασφαλίση την υλοποίησιν της περί ης ο λόγος αποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Ήλπιζα και ο Έντιμος Δρ. Λυσαρίδης να είχεν ομιλήσει επί της ουσίας του θέματος και, γενικώς, να μη είχε θίξει το κύρος των αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Παρά το γεγονός ότι ούτως έχουν τα πράγματα, δεν επιθυμώ να ανασκαλεύσω το θέμα περισσότερον. Επιθυμώ, όμως, να τονίσω εκ νέου εν συντομία την επί τούτου πεποίθησίν μας. Διά να δύναται ένα ανεξάρτητον Κράτος να λειτουργή ομαλώς, είναι αναγκαίον όπως αποδίδεται αξία εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον και τας αποφάσεις του και να επιδεικνύεται προς αυτάς σεβασμός. Ημείς πιστεύομεν εις αυτό και συμφώνως προς αυτό ενεργούμεν, ελπίζομεν δε ότι και γενικώς με αυτόν τον τρόπον θα ενεργούν όλοι. Αντελήφθην πολύ καλώς τι ήθελον να εξηγήσουν άλλοι συνάδελφοι, ιδιαιτέρως δε ο ομιλήσας πρώτος, ο οποίος και ησχολήθη με το κατά πόσον συνάδει ή όχι προς την δικαιοσύνην η παραχώρησις τοιούτου δικαιώματος. Φυσικά τούτο δύναται να είναι θέμα συζητήσιμον. Εγώ δεν πρόκειται να προσβάλω αυτό το σημείον. Ο λόγος της ψήφου μας, δηλαδή διά την πρόθεσίν μας να ψηφίσωμεν υπέρ, είναι απλώς η πρόθεσις να καταστήσωμεν δυνατήν την υλοποίησιν της αποφάσεως του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Εις το παρόν στάδιον εφ' όσον υπάρχει εισήγησις όπως το ού. Νομοσχέδιον απορριφθή θα έπρεπε προτού αναγνωσθή άρθρον με άρθρον να γίνη εισήγησις όπως το Νομοσχέδιον μη ψηφισθή και να τεθή εις ψηφοφορίαν η εισήγησις αυτή.

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Εισηγούμαι, κ. Πρόεδρε, όπως το Νομοσχέδιον αυτό απορριφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει και εισήγησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή.

Επομένως πρέπει να τεθή εις ψηφοφορίαν, πρώτον, ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως όπως το Νομοσχέδιον απορριφθή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εψήφισαν 20 υπέρ της απορρίψεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

21 υπέρ της απορρίψεως του Νομοσχεδίου, 8 κατά, 3 αποχαί. Επομένως η εισήγησις όπως το Νομοσχέδιον μη ψηφισθή γίνεται δεκτή. Δεν υπάρχει λόγος να τεθή εις ψηφοφορίαν η εισήγησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή.

Το Νομοσχέδιον απορρίπτεται.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 62.

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής Προϋπολογισμού.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Λυσσαρίδης Βάσος, Προεδρεύων
Τομπάζος Γεώργιος
Γιαμάκης Ιωσήφ
Ζιαρτίδης Ανδρέας
Παναγίδης Δάφνης
Μπερπέρογλου Αχμέτ Μιτχάτ
Ναλπάντογλου Μπουρχάν.

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής, λαβούσαν χώραν την 30ήν Μαρτίου 1962, και ομοφώνως απεφάσισε να συστήση εις την Βουλήν την ψήφισιν τούτου εις Νόμον διά τους λόγους τους εκτιθεμένους εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £9.790 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή, εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας, και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας εννέα χιλιάδας επτακοσίας και ενενήκοντα λίρας, προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα, και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Αρ.	Συνήθεις Δαπάναι				Σκοπός
	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	
				£	
51Α	Μακροπρόθεσμα Δάνεια και Προκαταβολαί	3	Αγορά ομολογιών των Ηνωμένων Εθνών	9.350	Διάθεσις χρημάτων διά την αγοράν ομολογιών εκδοθεισών υπό των Ηνωμένων Εθνών.
56Α	Διάφορα	33	Ο περί Πνευμοκονιάσεως (Αποζημίωσις) Νόμος του 1960. Έξοδα διοικήσεως.	440	Διάθεσις χρημάτων διά την καταβολήν επιδόματος εις τον Πρόεδρον και εις έκαστον μέλος του Ιατρικού Συμβουλίου Πνευμοκονιάσεως.
				9.790	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος και ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962. Δεν είναι έτοιμαι αι εκθέσεις των ακόμη.

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος θα συζητηθή την προσεχή εβδομάδα, ως επίσης και ο περί Αγροτικών Χρεών, ο οποίος δεν είναι επί της ημερησίας διατάξεως και ο οποίος θα τεθή κατά προτεραιότητα εις την ημερησίαν διάταξιν.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής. . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Νόμος τροποποιών τον περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής Νόμον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 2) του 62 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 62 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Υγείας.

Η προσεχής ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Αγροτικών Χρεών Νόμος.

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 62.

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχήν Πέμπτην.

Αντιλαμβάνομαι ότι η Επιτροπή Γεωργικών και Οικονομικών, η οποία εξήτασε το Νομοσχέδιον περί Αγροτικών Χρεών, ετελείωσε την εργασίαν της σήμερον, παραμένει δε μόνον η σύνταξις της εκθέσεως και ωρισμένων τροποποιήσεων. Επομένως το Νομοσχέδιον περί Αγροτικών Χρεών θα συζητηθή την προσεχή Πέμπτην διά να δοθή καιρός εις τα έντιμα Μέλη να μελετήσουν επισταμένως τας εισηγήσεις των δύο Επιτροπών. Υπολογίζεται ότι η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία εξετάζει τον περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμον, θα φέρη εις πέρας την εργασίαν της αύριον, και επομένως το Νομοσχέδιον τούτο θα συζητηθή την προσεχή Πέμπτην. Θα ήτο σκόπιμον όπως και η Επιτροπή Υγείας, εάν ήτο δυνατόν, ετοιμάση το Νομοσχέδιον περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής, το οποίον κατετέθη τώρα, διά να συζητηθή την προσεχή Πέμπτην, λόγω του ότι αντιλαμβάνομαι ότι είναι Νομοσχέδιον το οποίον επείγει την μεταπροσεχή δε εβδομάδα θα είναι δύσκολον να συζητηθή λόγω των εορτών του Πάσχα.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.30 μ.μ.)

Σημείωσις:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1962 εδημοσιεύθη εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας την 26ην Απριλίου του 1962 ως (Αρ. 4), και τούτο διότι ο προηγούμενος περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 4) του 1962 έχει καταψηφισθή υπό της Βουλής. Ο τεθείς επί της ημερησίας διατάξεως περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) διά την επομένην συνεδρίασιν, εψηφίσθη κατ' αυτήν ως (Αρ. 5).

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 19ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.10 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 23, Τούρκοι 13, Σύνολον 36.

Απόντες:

'Ελληνες 11, Τούρκοι 2, Σύνολον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία, είναι ο περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμος του 1962.

Προτίθεμαι να αρχίσω με τον περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμον, ο οποίος είναι πολύ σύντομος, έπειτα η Βουλή θα συζητήση το Νομοσχέδιον περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών και κατόπιν τον περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και 'Ελεγχος) Νόμον.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Δάφνης Παναγίδης
Ραματάν Τζεμίλ
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Γεώργιος Τομπάζος.

Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εξήτασε το ανωτέρω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 16ην Απριλίου 1962.

Η Επιτροπή, κατόπιν προσεκτικής αναγνώσεως των υπό του Υπουργείου Οικονομικών παρασχεθεισών επεξηγήσεων, απεφάσισε να εισηγηθή εις την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον ως τούτο εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΟΣΟΥ ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΕΞ ΛΙΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΛΗΓΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΥΟ.

Προοίμιον. Επειδή κατέστη αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £976 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίμως σθησαν ήδη νομίως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας εννεακοσίας και εβδομήκοντα έξ λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1962

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΔΑΠΑΝΑΙ

Επιπρόσθετος Δαπάνη					Οικονομίαι				Σκοποί
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν £	
12Α	Κτηνοτροφικαί Υπηρεσίαι	14	Απασχόλησις Εκτάκτου Προσωπικού	976	12Α	Κτηνοτροφικαί Υπηρεσίαι	1	Αποδοχαί Προσωπικού	976	Διάθεσις χρημάτων διά την πληρωμήν των ημερομισθίων τεχνικού προσωπικού απασχολουμένου υπό του Τμήματος Κτηνοτροφικών Υπηρεσιών επί βάσεως απασχολήσεως εκτάκτου προσωπικού εν αναμονή της πληρώσεως κενών μηνιαίων θέσεων.
	Ολικόν			£976		Ολικόν			£976	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' απλής αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 5) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία (κρούουν οι κώδωνες). Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμος του 1962. Καλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Επιτροπή επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Χαλίτ Αλή Ριζά
Ιωσήφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Παύλος Παύλου
Ιμπραχήμ Ορχάν.

Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων

Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Ανδρέας Καρσεράς
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Χαμπής Μιχαηλίδης
Χουσεΐν Ντερβίς
Ηρόδοτος Νικολαΐδης
Αχμέτ Αζίζ Αλτάι
Παύλος Παύλου.

Αι ως άνω Επιτροπαί συνεζήτησαν το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδριάσεις αυτών συγκροτηθείσας την 21ην Μαρτίου και την 3ην, 4ην, 5ην, 12ην και 16ην Απριλίου 1962.

Αμφότεραι αι Επιτροπαί συνεζήτησαν τας ευρείας αρχάς του ως άνω Νομοσχεδίου, και είχον την ευκαιρίαν να ακούσουν τας απόψεις και τας εισηγήσεις του Υπουργού Οικονομικών, συνεφώνησαν δε κατ' αρχήν ότι αι εν τω Νομοσχεδίω περιεχόμεναι διατάξεις θα παράσχουν οριστικώς ανακούφισιν εις τους αγρότας.

Αμφότεραι αι Επιτροπαί εχώρησαν εις την κατ' άρθρον συζήτησιν του Νομοσχεδίου και κατέληξαν εις το συμπέρασμα ότι τούτο θα καταστή αποτελεσματικώτερον εάν γίνωσιν αποδεκταί υπό της Βουλής αι υπό των Επιτροπών προτεινόμεναι τροποποιήσεις.

Αι Επιτροπαί κατά τας συσκέψεις αυτών εμελέτησαν ουχί ολιγώτερα των 90 υπομνημάτων, υποβληθέντων υπό διαφόρων οργανώσεων και χωρίων αναφορικώς προς τας διατάξεις του παρόντος Νομοσχεδίου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι η ανακούφισις των αγροτών οφειλετών διά της παρατάσεως του χρόνου πληρωμής των χρεών αυτών, και της μειώσεως του συμπεφωνημένου ποσοστού τόκου εις ποσοστόν ουχί μικρότερον των 5%, εις περιπτώσεις δικαιολογούσας την μείωσιν ταύτην.

Είναι σημαντικόν να γνωρίζη τις, ότι δυνάμει του Νομοσχεδίου οφειλέτης ορίζεται ως το πρόσωπον όπερ επάγεται κυρίως τα προς το ζην αναγκαία εκ της γεωργίας, και όπερ

καλλιεργεί τας γαίας αυτού είτε προσωπικώς είτε τη βοηθεία εκτάκτων εργατών και κατέχει κατά κυριότητα ακίνητον περιουσίαν, η υπολογιζομένη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τας £1.500.

Τα χρέη αναφορικώς προς άτινα χορηγείται εις τινα οφειλέτην ανακούφισις δυνάμει του παρόντος Νόμου, είναι πάσης φύσεως χρέη, είτε ταύτα οφείλονται δυνάμει δικαστικής αποφάσεως είτε μη, και είτε είναι ησφαλισμένα ή είτε μη ησφαλισμένα τοιαύτα. Ο Νόμος προνοεί περί της καθιδρύσεως Δικαστηρίου Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών, συγκειμένου εξ ενός ή δύο Επαρχιακών Δικαστών συμφώνως ταις διατάξεσι του 'Αρθρου 159 του Συντάγματος, υποδεικνυομένων υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Εκρίθη σκόπιμον όπως η λειτουργία του παρόντος Νόμου ανατεθή εις Δικαστήρια μάλλον ή εις τα Συμβούλια, λόγω των υφισταμένων συνταγματικών διατάξεων, και ίνα αποφευχθή η δυσκίνητος και παρατεταμένη διαδικασία η προβλεπομένη εν τω προηγουμένω Νόμω (Κεφ. 25).

Εκ διαφόρων στατιστικών στοιχείων προσαχθέντων εις τας Επιτροπάς, τα αγροτικά χρέη έχουν υπολογισθή εις £15.599.000 περίπου. Εκ του ποσού τούτου £6.500.000 περίπου αποτελούν χρέη οφειλόμενα εις Συνεργατικάς Εταιρείας, £990.000 εις την Γεωργικήν Τράπεζαν, £1.000.000 εις Τραπέζας και το υπόλοιπον εις ιδιώτας.

Το Νομοσχέδιον δεν ισχύει διά χρέη οφειλόμενα εις Συνεργατικάς Εταιρείας και Τραπέζας. Η Κυβέρνησις ορθώς έκρινεν ότι δεν παρίσταται ανάγκη όπως περιληφθούν αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί Εταιρείαι, διότι δεν έχει ασκηθή μέχρι τούδε οιαδήποτε πίεσις επί των οφειλετών υπό των ιδρυμάτων τούτων. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι το ποσόν των γεωργικών χρεών διά τα οποία ισχύει ο νόμος είναι κατά προσέγγισιν £6.000.000 έως £7.000.000. Η επίδρασις του παρόντος Νομοσχεδίου επί των χρεών τούτων δεν είναι η αυτόματος αναβολή διά περίοδον 9 ετών, ως προεβλέφθη αρχικώς, και 12 ετών ως προτείνεται υπό των Επιτροπών, αλλά ότι οι αγρόται οφειλέται, οίτινες εμπίπτουν εις τας διατάξεις του παρόντος Νόμου, κέκτηνται το δικαίωμα να αποταθούν εντός περιόδου 4 μηνών, από της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, εις Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών διά την πληρωμήν των χρεών των εις δόσεις διά περίοδον μη υπερβαίνουσαν τα 12 έτη. Η διαδικασία αύτη είναι ασφαλώς ελαστικωτέρα και επωφελεστέρα της αυτομάτου αναβολής της πληρωμής διά καθωρισμένην περίοδον.

Έτερον χαρακτηριστικόν γνώρισμα του Νομοσχεδίου είναι ότι το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών δύναται να εξετάζη το ζήτημα του πληρωτέου τόκου, κέκτηται δε το δικαίωμα να ορίζη κατώτατον όριον τόκου μέχρι 5%. Θα ήτο δύσκολον και αναμφισβήτητον εάν τόσον ο τόκος όσον και η περίοδος καθωρίζοντο αυστηρώς υπό του νόμου, ότι θα υπήρχον πολλαί περιπτώσεις καθ' ας πρόσωπόν τι μη ον εξ επαγγέλματος δανειστής χρημάτων, αλλά πολίτης όστις είχε μικράς αποταμιεύσεις και εδάνεισε ταύτας, θα ετύγχανεν της ιδίας μεταχειρίσεως ως ο επαγγελματίας δανειστής. Περαιτέρω το Νομοσχέδιον παρέχει ευχέρειαν εις το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών, να λαμβάνη υπ' όψιν όχι μόνον την οικονομικήν κατάστασιν του οφειλέτου, αλλά και του πιστωτού, κατά τον καθορισμόν τόσον της περιόδου αναβολής όσον και του ποσοστού του τόκου.

Είναι εξ ίσου σημαντικόν να έχωμεν υπ' όψιν μας ότι εν τω Νομοσχεδίω, πλην του ζητήματος της αναβολής της πληρωμής και του καθορισμού του ποσοστού του τόκου, γίνεται πρόνοια διά της οποίας δύναται να επανεξετάζηται η συμφωνία, εκ της οποίας απορρέει η υποχρέωσις του χρέους, τη παρακλήσει του οφειλέτου, εάν εγένετο οιαδήποτε παραχώρησις ήτις θα παρείχεν εις τον οφειλέτην το δικαίωμα να ζητήση την επανεξέτασιν της συμφωνίας δυνάμει των διατάξεων του περί Τοκογλυφίας Νόμου.

Εν τούτοις, η διάταξις αύτη δεν εφαρμόζεται ούτε αυτομάτως ούτε αυτοδικαίως. Οφειλέτης όστις ισχυρίζεται ότι έχει λόγους να ζητήση την επανεξέτασιν της συμφωνίας, δυνάμει των διατάξεων του περί Τοκογλυφίας Νόμου, οφείλει δυνάμει του παρόντος Νομοσχεδίου να ζητήση την άδειαν του Δικαστηρίου διά την επανεξέτασιν της τοιαύτης συμφωνίας. Το Δικαστήριον, πριν ή χορηγήση τοιαύτην άδειαν, δέον να πεισθή ότι υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι διά να επιτρέψη την επανεξέτασιν της συμφωνίας.

Καθίσταται σαφές ότι, καίτοι το παρόν Νομοσχέδιον θα παράσχη ουσιαστικήν ανακούφισιν εις σημαντικόν αριθμόν αγροτών οφειλετών, παρέχον εις αυτούς καιρόν διά την εξόφλησιν των χρεών των και προβλέπον περί μειώσεως του τόκου εις περιπτώσεις δικαιολογούσας τοιαύτην μείωσιν, ουχ' ήττον τούτο αποτελεί το έν μόνον σκέλος του αριθμού των μέτρων άτινα επιβάλλεται να εξετάση η Κυβέρνησις διά την λύσιν του αγροτικού προβλήματος της Νήσου. Αι Επιτροπαί δεν νομίζουν ότι κατά την εξέτασιν του παρόντος Νομοσχεδίου δέον να γίνη λεπτομερής απαρίθμησις των άλλων μέτρων άτινα είναι αναγκαία διά την βελτίωσιν των συνθηκών και της εν γένει καταστάσεως των αγροτών της Νήσου, διότι η Κυβέρνησις ορθώς εχειρίσθη το πρόβλημα, και κινείται προς την ορθήν κατεύθυνσιν αντιμετωπίσεώς του, συμφώνως των εις το Πενταετές Πρόγραμμα περιεχομένων εισηγήσεων.

Αμφότεραι αι Επιτροπαί εισηγήθησαν αριθμόν τροποποιήσεων, αίτινες, κατά την άποψίν των, θα καταστήσουν αποτελεσματικωτέραν την εφαρμογήν του Νομοσχεδίου. Αι τροποποιήσεις αύται έχουν ως ακολούθως:

Α. Ως το Νομοσχέδιον εστάλη εις τας Επιτροπάς, ο όρος «καθωρισμένη ημερομηνία» ως περιέχεται εις το άρθρον 2 του Νομοσχεδίου, σημαίνει την ημερομηνίαν καθ' ην το Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν. Αι Επιτροπαί έχουν την γνώμην, ότι προς αποφυγήν οιασδήποτε αμφιβολίας, θα ήτο προτιμώτερον να καθορισθή η ακριβής ημερομηνία καθ' ην το Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν, ήτις είναι η 13η Φεβρουαρίου 1962.

Β. Αι Επιτροπαί επίσης φρονούν ότι δέον να καταχωρισθή ορισμός του όρου «κινητή περιουσία», κατά την προσήκουσαν αλφαβητικήν τάξιν των εν άρθρω 2 περιεχομένων ορισμών.

Γ. Εν παραγράφω (β) του άρθρου 2, να γίνη τροποποίησις ούτως ώστε να περιληφθούν και τα ενοίκια τα οφειλόμενα υπό οφειλέτου εις οφειλέτην δι' αγροτικάς γαίας.

Δ. Η παράγραφος (γ) της επιφυλάξεως του άρθρου 2, να τροποποιηθή ούτως ώστε να περιλαμβάνη φόρους και τέλη επιβαλλόμενα υπό των Κοινοτικών Συνελεύσεων, πάσης ετέρας δημοσίας αρχής, ως και τα υπό δικαστηρίου επιβαλλόμενα πάσης φύσεως πρόστιμα.

Ε. Ο ορισμός της λέξεως «κτήνη» να τροποποιηθή διά της προσθήκης εις το τέλος του ορισμού τούτου των λέξεων «ή δι' οιονδήποτε έτερον γεωργικόν σκοπόν».

ΣΤ. Εις την επιφύλαξιν του άρθρου 5, ο αριθμός των προσθέτων υπαλλήλων του δικαστηρίου να αυξηθή από 10 εις 13. Η τροποποίησις αύτη εγένετο, τη παρακλήσει του Ανωτάτου Δικαστηρίου, διά τον λόγον ότι 10 δικαστικοί υπάλληλοι δεν θα ήσαν αρκετοί, και τη συγκαταθέσει της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Ζ. —(α) Εις την παράγραφον (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 6, η περίοδος 9 ετών να αντικατασταθή διά περίοδον 12 ετών.

(β) Η παράγραφος (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 6, να συνταχθή εκ νέου ούτως ώστε να αφεθή εις την κρίσιν του δικαστηρίου να ελαττώνη το ποσοστόν του τόκου εις ποσοστόν ουχί μικρότερον των 5%.

(γ) Να διαγραφή η παράγραφος (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 6, και να καταχωρισθή, εις προσήκουσαν θέσιν εν τω Νομοσχεδίω, διάταξις εξουσιοδοτούσα το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών να επανεξετάζη ωρισμένας συμφωνίας από τας οποίας απορρέει η υποχρέωσις του χρέους, ως εάν να εξήταζε συμφωνίαν δυνάμει του περί Τοκογλυφίας Νόμου.

Η. Η παράγραφος (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 7, να συνταχθή εκ νέου, ούτως ώστε να περιορίση την εφαρμογήν του εις ωρισμένας αξιολόγους περιπτώσεις (εδάφιον 2), ήτοι—

1. Οσάκις εγένετο ουσιαστική ανάπτυξις της αγορασθείσης περιουσίας.
2. Οσάκις η αγορασθείσα περιουσία ειναι απαραίτητος εις τον οφειλέτην διά τα προς το ζην αυτού και της οικογενείας του.

Θ.—(α) Εις το άρθρον 10, εδάφιον (1), η περίοδος των 6 μηνών να αντικατασταθή διά περιόδου 4 μηνών.

(β) Εις το προηγούμενον εδάφιον μετά την λέξιν «περιουσίας» να απαλειφθούν αι λέξεις «του οφειλέτου».

(γ) Εις το εδάφιον (2) του ιδίου άρθρου, να συνταχθή εκ νέου ο ορισμός ούτως ώστε να εξαιρεθούν αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί Εταιρείαι.

Ι.—(α) Λόγω της περιωρισμένης εννοίας της διδομένης διά του ορισμού του όρου «κινητή περιουσία», να απαλειφθούν αι λέξεις «κινητής ή ακινήτου περιουσίας» εν τω εδαφίω (3) του άρθρου 12, και να αντικατασταθούν διά των λέξεων «οιασδήποτε περιουσίας».

(β) Ο ορισμός της λέξεως «περιουσία» εις το Ελληνικόν κείμενον να αντικατασταθή διά της λέξεως «διοκτησία».

Κ. Εις το εδάφιον (2) του άρθρου 14 η περίοδος των 3 μηνών να αντικατασταθή διά περιόδου 4 μηνών.

Λ. Το άρθρον 16 να αναριθμηθή ως άρθρον 15, και να επενεχθούν αι συνακόλουθοι τροποποιήσεις.

Μ. Εις το εδάφιον (1) του άρθρου 15 μετά την λέξιν «αδασμών» να προστεθούν αι λέξεις «ή δικαιώματα» και η λέξις «ή» μεταξύ των λέξεων «αφόρων» και «αδασμών» να απαλειφθή, και να τεθή κόμμα.

Ν. Το τελευταίον μέρος της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 15 να τροποποιηθή, ούτως ώστε να καταστή σαφεστέρα ή διάταξις της παραγράφου αυτής.

Αι Επιτροπαί εισηγούνται κατά πλειοψηφίαν την έγκρισιν των υπ' αυτών προτεινομένων τροποποιήσεων, και την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ι. ΟΡΧΑΝ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής; Μάλιστα. Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, ο κ. Σαββίδης, ο κ. Σάντης, ο κ. Μπερπέρογλου, ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά, ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν, ο κ. Ι. Ορχάν, ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, ο κ. Χατζηχάρος, ο κ. Ανδρέας Γιάγκου, ο κ. Ντενίζ.

Ποίοι θα αγορεύσουν υπέρ του Νομοσχεδίου και ποίοι κατά; Εάν υπάρχουν ομιληταί οι οποίοι θα αγορεύσουν κατά του Νομοσχεδίου; Επομένως θα αρχίσουν αι αγορεύσεις με τον κ. Σαββίδην ο οποίος θα ομιλήση κατά του Νομοσχεδίου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Σήμερον ευρισκόμεθα εδώ διά να συζητήσωμεν και ψηφίσωμεν εις Νόμον το Νομοσχέδιον περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών. Και επειδή αποφασίζοντες δι' έν τοιούτον σοβαρόν Νομοσχέδιον είς έκαστος εξ ημών πρέπει να έχη συναίσθησιν των ευθυνών του έναντι του Κυπριακού λαού, τον οποίον έχει την τιμήν να αντιπροσωπεύη, θα ήθελα να μου επιτραπή να εκθέσω τας απόψεις μου διά να αναλάβω συγχρόνως και τας ευθύνας μου.

Εν πρώτοις, οφείλω να δηλώσω ότι θα ψηφίσω το Νομοσχέδιον τούτο ως έχει προταθή, μετά μακράν μελέτην, υπό της πλειοψηφίας των δύο Επιτροπών, εφ' όσον, ως αντιλαμβάνομαι, εις την απόφασιν ταύτην θα συμφωνή και η μεγίστη πλειονότης των Βουλευτών, αλλ' είμαι της γνώμης ότι έχω καθήκον να δηλώσω ότι εν πεποιθήσει νομίζω ότι το Νομοσχέδιον τούτο δεν θα προσφέρη την αναμενομένην ανακούφισιν εις τον αγροτικόν κόσμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, διά να θέσω τα πράγματα εις την θέσιν των, δεν αγορεύετε κατά του Νομοσχεδίου αλλά εξηγείτε τας επιφυλάξεις τας οποίας έχετε ψηφίζοντας το Νομοσχέδιον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να συνεχίσετε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όπως έχω πη, είμαι της γνώμης ότι έχω καθήκον να δηλώσω ότι εν πεποιθήσει φρονώ ότι το Νομοσχέδιον τούτο δεν θα προσφέρη την αναμενομένην ανακούφισιν εις τον αγροτικόν κόσμον παρά μόνον εις ελαχιστοτάτας περιπτώσεις, και εις αυτάς ακόμη φαινομενικώς και προσωρινώς, και εις την πραγματικότητα θα προκαλέση τοιαύτας οικονομικάς δυσχερείας εις τον γεωργόν μας που και αυτός θα διερωτάται, όταν εφαρμοσθή ο νόμος, ποίος ήτο ο σκοπός της επιψηφίσεως του Νόμου τούτου, μη λαμβανομένων υπ' όψιν των πολλαπλών καταστρεπτικών επιπτώσεων που θα έχη διά τον εμπορικόν κόσμον και διά την γενικήν οικονομίαν του τόπου μας. Αλλά πολλοί και δικαίως ο καθείς θα διερωτάται τότε, εάν πράγματι τα όσα έχω αναφέρει έχουν αληθείας, τί ηνάγκαζεν την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να προτείνη το Νομοσχέδιον τούτο; Δυστυχώς το Νομοσχέδιον αυτό ήτο αναπόφευκτον συνεπεία της καταστάσεως η οποία εδημιουργήθη ένεκεν της αψυχολογήτου προτάσεως νόμου η οποία έχει γίνει εις την Βουλήν περί αναστολής πωλήσεως ακινήτου και κινητής περιουσίας, και η οποία είχεν ως συνέπειαν την αναστάτωσιν της όλης οικονομίας του τόπου μας, και την δημιουργίαν αφορήτου καταστάσεως διά τον αγροτικόν μας κόσμον, όσον αφορά την εξεύρεσιν του απαραιτήτου δανεισμού, και την καταρράκωσιν της αγροτικής πίστεώς του. Εάν αντί του νόμου τούτου η Κυβέρνησις διέθετε την εποχήν εκείνην δάνειον εις τας Συνεργατικάς, ως είχον προτείνει την εποχήν εκείνην και αι Συνεργατικαί, εκ παραλλήλου δε διηυκόλυνον οικονομικώς τους ευρισκομένους εις δύσκολον κατάστασιν γεωργούς, θα απεφεύγετο η δημιουργηθείσα οικονομική κρίσις και δεν θα παρίστατο ανάγκη να ψηφίσωμεν το σημερινόν Νομοσχέδιον και ούτω κάθε τι θα διηυθετείτο προς το συμφέρον του γεωργού και ολοκλήρου του Κυπριακού λαού. Αλλ' αυτά, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, είναι του παρελθόντος και θα επεθύμουν να εξετάσωμεν τα του παρόντος και του μέλλοντος. Εάν πραγματικώς η επιθυμία μας ήτο να βοηθήσωμεν τον γεωργόν μας, όχι φαινομενικώς αλλά πραγματικώς, που είναι η πραγματική μου επιθυμία, και δεν αμφιβάλλω ότι αυτή είναι και η επιθυμία όλων μας, είμαι της γνώμης ότι δεν θα ειψηφίζαμεν το Νομοσχέδιον περί Ανακουφίσεως των Αγροτών Οφειλετών, το οποίον επί ποσού χρεών £16.000.000 περίπου δεν θα εξυπηρετήση αγρότας οι οποίοι οφείλουν πέραν των £2.000.000, και τούτο είμαι της γνώμης ότι ευκόλως θα διαπιστωθή εντός 4 μηνών από τας επισήμους

στατιστικάς αι οποίαι θα υπάρχουν την εποχήν εκείνην. Αναπόφευκτος συνέπεια θα είναι η στέρησις όλων των άλλων γεωργών από εύκολον χρηματοδότησιν εις το μέλλον, και ο περιορισμός εις το ελάχιστον δυνατόν των δυνατοτήτων των γεωργών οι οποίοι θα ωφεληθούν από τον νόμον αυτόν, δεδομένου ότι αι περιουσίαι των θα είναι δεσμευμέναι καθ' όλην την περίοδον της προστασίας την προνοουμένην υπό του νόμου.

Ενώ εάν εγένετο αποδεκτή η πρότασίς μου, την οποίαν είχα πλειστάκις υποβάλει εις προηγουμένας συνεδριάσεις της Βουλής, και η οποία δεν ήτο άλλη παρά η διάθεσις του προνοουμένου ποσού εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά την ίδρυσιν μιας αγροτικής τραπέζης, όχι μόνον όλοι οι οικονομικώς υποφέροντες παραγωγοί θα ηδύναντο να ανασάνουν εξασφαλίζοντες τον απαραίτητον δανεισμόν με μακροπρόθεσμα δάνεια και χαμηλόν τόκον, αλλά και η αγροτική πίστις θα απεκαθίστατο, και επί πλέον θα ηδύνατο να εξασφαλίσουν δανεισμόν εκ του ιδιωτικού εμπορίου και εύκολον χρηματοδότησιν θα είχον δι' ανάπτυξιν, επέκτασιν, αξιοποίησιν των αγροτικών κτημάτων των. Δυστυχώς αι αγορεύσεις μου δεν ήσαν παρά φωνή βοώντος εν τη ερήμω, αν και ελπίζω ότι συντόμως θα αντιληφθήτε ότι η πρότασίς μου ήτο λογική, και ότι είναι μία πράξις αναπόφευκτος την οποίαν η Κυβέρνησις οφείλει να υιοθετήση διά το καλόν της οικονομίας του τόπου μας. Αλλά εάν παρ' ελπίδα η Κυβέρνησις δεν θα ήθελε και πάλιν να προβή εις την ίδρυσιν τοιαύτης αγροτικής τραπέζης εντός του προσεχούς μέλλοντος, επειδή η επιθυμία μου είναι να βοηθήσω όσον το δυνατόν περισσότερον, και όσον μου επιτρέπεται, την αγροτικήν μας τάξιν, σας διαβεβαιώ ότι θα καταβάλω κάθε δυνατήν προσπάθειαν όπως πείσω το ιδιωτικόν κεφάλαιον να ιδρύση αγροτικήν τράπεζαν, μη αποκλειομένης της συμμετοχής της αγροτικής τάξεως εις αυτήν, με μοναδικόν σκοπόν την εξυπηρέτησιν και χρηματοδότησιν της αγροτικής μας τάξεως διά μεσοπροθέσμων και μακροπροθέσμων δανείων, διά την επέκτασιν και βελτίωσιν της αγροτικής της κτημοσύνης και την απαραίτητον χρηματοδότησιν διά την κάλυψιν των υποχρεώσεών της και εξασφάλισιν της ευημερίας της. Αλλά και την τελευταίαν ακόμη στιγμήν είχα καταβάλει υστάτην προσπάθειαν όπως ψηφίζοντες το Νομοσχέδιον τούτο εις νόμον, προσπαθήσωμεν εκ παραλλήλου να εξεύρωμεν τρόπον διά να προστατεύσωμεν τα συμφέροντα όλων με το αζημίωτον όλων μας. Και προέτεινα όπως, αφού εφαρμοσθή ο Νόμος και αφού αποφασισθή υπό του αρμοδίου δικαστηρίου ποίοι θα δικαιούνται των αναφερομένων διατάξεων του νόμου τούτου την είσπραξιν των οφειλομένων ποσών αναλάβη η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, η οποία θα ανελάμβανε να δώση εις τους δανειστάς ομόλογα δι' ίσα ποσά και εις τόσας δόσεις όσας ήθελεν αποφασίσει το δικαστήριον, με την εγγύησιν της Κυβερνήσεως, τα οποία ομόλογα να είναι πληρωτέα 3 μήνας μετά την ημερομηνίαν την οποίαν θα ανελάμβανεν ο οφειλέτης να πληρώση, και ούτω η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα θα ήτο εξησφαλισμένη ότι δεν θα ανελάμβανε να χρηματοδοτήση τα χρέη αυτά, αλλ' εις την πραγματικότητα ο χρηματοδότης θα ήτο ο πρώτος δανειστής, ο οποίος δανειστής θα ανελάμβανε επί πλέον να είναι συνυπεύθυνος με τον χρεώστην εν περιπτώσει αφερεγγυότητος του χρεώστου, της Συνεργατικής απαλλαττομένης ούτως παντός κινδύνου διά ζημίαν. Η Συνεργατική θα εισέπραττεν έν ωρισμένον ποσοστόν προμηθείας διά την κάλυψιν των εξόδων της και διά την εργασίαν την οποίαν θα προσέφερεν. Τοιουτρόπως ο δανειστής ο οποίος θα είχε τα ομόλογα αυτά είς χείρας του θα ήτο εις θέσιν ή να τα ενεχυριάση εις τραπέζας ή να τα πωλήση, διευκολυνόμενος ούτω και αυτός χωρίς χρηματοδότησιν εκ μέρους κανενός, είμαι δε βέβαιος ότι τοιούτου είδους ομόλογα αποφέροντα τόκον περίπου 7% και ηγγυημένα υπό της Κυβερνήσεως, όχι μόνον επιτόπιον ζήτησιν θα είχον αλλά και ζήτησιν εκ του εξωτερικού, που θα εσήμαινε χρηματοδότησιν του γεωργού μας εκ του εξωτερικού χωρίς να ζητηθή τοιαύτη χρηματοδότησις επισήμως. Αλλά παρά τας προσπαθείας μου και η πρότασίς μου αυτή απερρίφθη, πρωτίστως υπό της Συνεργατικής και ακολούθως υπό της Κυβερνήσεως.

Τα όσα έχω αναφέρει, έντιμοι κύριοι, είναι εν μικρόν μέρος των όσων ήθελα να εκφράσω επί του σοβαρού τούτου ζητήματος. Αλλ' επειδή αντιλαμβάνομαι ότι σήμερον τίποτε δεν μπορεί να γίνη, ως έχει η κατάστασις επί του παρόντος, δεν θα ήθελα να σας κουράσω χωρίς λόγον, και ως έχω αναφέρει και προηγουμένως σκοπός της αναφοράς μου εις τα σημεία ταύτα είναι διότι δεν θέλω να είμαι συνυπεύθυνος εις την πράξιν αυτήν την οποίαν προτιθέμεθα να κάνωμεν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον επόμενον ομιλητήν, θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος. Διά τούτο παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Πρόεδρον).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι.

Ήκουσα μετά μεγάλης προσοχής την αγόρευσιν του εντίμου συναδέλφου κ. Σαββίδη, ο οποίος παρά το γεγονός ότι θα ψηφίση το Νομοσχέδιον, διατηρεί ωρισμένας επιφυλάξεις περί της σκοπιμότητος του Νομοσχεδίου.

Κατά την αγόρευσίν του, ο έντιμος συνάδελφος, ισχυρίσθη από του βήματος τούτου ότι ο αριθμός των προσώπων τα οποία έχουν να ωφεληθούν από το Νομοσχέδιον είναι μικρός, ή, διά να το θέσω σαφέστερον, ότι το Νομοσχέδιον επηρεάζει μόνον αγροτικά χρέη συνολικού ποσού £2.000.000. Έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, αυτό δεν αποτελεί ακρίβειαν. Η επίσημος στατιστική η οποία εστάλη προς την Βουλήν από το αρμόδιον Υπουργείον, το Υπουργείον Οικονομικών, δεικνύει σαφέστατα ότι τα γεωργικά χρέη είναι £15.500.000. £6.500.000 εκ του ποσού τούτου οφείλονται εις τας Συνεργατικάς, £990.000 εις την Αγροτικήν Τράπεζαν, £1.000.000 περίπου εις άλλα Τραπεζιτικά Ιδρύματα, το δε υπόλοιπον οφείλεται εις εμπόρους και ιδιώτας δανειστάς. Απλουστάτη αριθμητική πράξις δεικνύει ότι το Νομοσχέδιον καλύπτει χρέη συνολικού περίπου ποσού £7.000.000. Και το Νομοσχέδιον δεν καλύπτει αυτήν την στιγμήν μόνον ποσόν £7.000.000, αλλ' όπως αναφέρεται και εις την έκθεσιν των δύο Επιτροπών, και θα ήθελα να τονίσω το σημείον τούτο, η Κυβέρνησις δεν συμπεριέλαβεν εντός του Νομοσχεδίου τας Τραπέζας και τας Συνεργατικάς, διότι μέχρι της στιγμής τα Ιδρύματα αυτά ουδεμίαν πίεσιν εξήσκησαν επί του χρεώστου. Δεν σημαίνει όμως ότι, εάν υπάρξη τάσις καταπιέσεως των χρεωστών, και εάν επιβάλλεται διά την προστασίαν των γεωργικών τάξεων, η Κυβέρνησις δεν μπορεί να μελετήση και αυτό το μέτρον εις το μέλλον. Η Κυβέρνησις, όταν ητοίμασε το Νομοσχέδιον, ορθώς έλαβεν υπ' όψιν ότι το Νομοσχέδιον περιορίζει ωρισμένα δικαιώματα, και επομένως δεν έπρεπε να γίνη αυτόματος χρήσις του Νομοσχεδίου, ή αυτόματος εφαρμογή εις περιπτώσεις όπου δεν υπήρξε καταπίεσις. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης εισηγείται ότι θα ήτο ορθόν να αντιμετωπίσωμεν το ζήτημα δίδοντες χρήματα εις τας Συνεργατικάς διά να δανείσουν τους γεωργούς, αντί να είχαμεν ψηφίσει τον περί Περιορισμού Πωλήσεως Κινητής και Ακινήτου Περιουσίας Νόμον. Ασφαλώς, έντιμοι συνάδελφοι, το ότι έπρεπε να ψηφίσωμεν χρήματα διά την πιστοδότησιν, μέσον των Συνεργατικών των γεωργών, είναι ζήτημα το οποίον ουδείς εξ ημών ημφισβήτησεν, και επροχωρήσαμεν και εψηφίσαμεν £1.000.000 διά να δοθούν ως δάνεια προς τους γεωργούς, αλλ' εξετάζοντες προσεκτικά το τι είναι ωφελιμώτερον δι' ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν, δεν εθεωρήσαμεν χρήσιμον να ψηφίσωμεν £1.000.000 διά να πληρώση ο γεωργός υφιστάμενα χρέη, αλλά διά να μπορέση να δανεισθή χρήματα διά σκοπούς καλλιτερεύσεως της γεωργίας. Επομένως η Κυβέρνησις εκινήθη ταυτοχρόνως προς δύο κατευθύνσεις. Προς την μίαν κατεύθυνσιν παροχή χρημάτων διά μακροπρόθεσμα δάνεια ούτως ώστε ο γεωργός να δυνηθή

να αξιοποιήση και να καλλιτερεύση τους τρόπους καλλιεργείας. Εάν τα χρήματα αυτά εδίδοντο απλώς διά να πληρωθούν χρέη ή άνευ όρων θα επανείρχοντο εις τας τσέπας των δανειστών, θα εκάλυπτον ένα πολύ μικρόν ποσοστόν των όλων αγροτικών χρεών, και όταν η Κυβέρνησις θα ήτο και πάλιν εις θέσιν να δώση χρήματα τα οποία να διατεθούν διά την βελτίωσιν της γεωργίας, πιθανόν να ήτο πολύ αργά, διότι οι γεωργοί θα ηναγκάζοντο να πωλήσουν τας περιουσίας των και δεν θα είχαν τίποτε να βελτιώσουν. Όταν ο ασθενής αιμορραγή χρειάζονται ωρισμένα δραστικά μέτρα, προτού αρχίση η θεραπεία της αναρρώσεως. Και το μέτρον, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, το οποίον ψηφίζομεν, είναι μέτρον πρώτης ανάγκης· είναι μέτρον το οποίον επιβάλλεται, και είναι μέτρον το οποίον πρέπει να ψηφίσωμεν. Δεν πρέπει όμως να σταματήσωμεν εις το σημείον αυτό. Αμφότεραι αι επιτροπαί ορθώς διεπίστωσαν ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον αποτελεί μόνον το έν σκέλος της σειράς μέτρων τα οποία πρέπει να ληφθούν διά να ορθοποδήση η γεωργική τάξις της Κύπρου. Έν εκ των πλέον βασικών μέτρων τα οποία πρέπει να ληφθούν είναι η ενίσχυσις εκ μέρους της Κυβερνήσεως, είτε μέσον Γεωργικής Τραπέζης είτε μέσον των Συνεργατικών — δεν συζητώ το θέμα τούτο εις το παρόν στάδιον — διά την μελλοντικήν πιστοδότησιν των γεωργικών τάξεων.

Ο έντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης μας προειδοποιεί ότι εάν το μέτρον τούτο ψηφισθή σημαίνει ότι δεν θα υπάρχη δυνατότης δανεισμού εκ μέρους των γεωργών, ότι δηλαδή η αγροτική πίστις θα εκλείψη. Επί του θέματος αυτού θα ήθελα να αναφέρω τα εξής:

Εν πρώτοις και άνευ της ψηφίσεως του μέτρου τούτου, διά τον χρεωμένον γεωργόν ο οποίος ουδεμίαν ασφάλειαν είχε να προσφέρη, ουδεμία δυνατότης δανεισμού υπήρχεν. Δεύτερον, εκείνοι οι οποίοι δεν θα προχωρήσουν να δανείσουν γεωργούς λόγω του ότι θα ψηφισθή το εν λόγω Νομοσχέδιον είναι εκείνοι οι οποίοι εν ουδεμιά περιπτώσει θα εδάνειζαν, διότι μετεκίνησαν τα κεφάλαιά των εκ Κύπρου και ετοποθέτησαν ταύτα εις, κατά την γνώμην των, ασφαλεστέρας αγοράς, δεν υπάρχει δε ουδείς λόγος, εάν ένας είναι καλής πίστεως και θέλη να κάμη εμπορικάς επιχειρήσεις να δανείση να εμποδισθή από το Νομοσχέδιον τούτο, διότι το Νομοσχέδιον δεν περιλαμβάνει μελλοντικά χρέη αλλά περιορίζεται εις τα μέχρι της καταθέσεως του Νομοσχεδίου υφιστάμενα χρέη. Απεναντίας, ο ειλικρινής δανειστής θα πρέπει να το θεωρήση ως έν μέτρον το οποίον τον ευκολύνει εις το να δανείζη μελλοντικώς, διότι τα υφιστάμενα χρέη του γεωργού δεν είναι απαιτητέα αυτήν την στιγμήν, αλλά δίδεται εις τον γεωργόν καιρός να πληρώση αυτά διά δόσεων εντός δωδεκαετίας, και πιθανώς με πολύ χαμηλότερον τόκον παρά ό,τι θα επλήρωνεν εάν επιέζετο να πληρώση σήμερον.

Εάν, έντιμοι κύριοι, εξετάσωμεν το ζήτημα με ψύχραιμον λογικήν, θα καταλήξωμεν εις το συμπέρασμα ότι εάν υπήρχε δυνατότης δανεισμού των γεωργών δεν είναι δυνατόν, η δυνατότης αυτή να εκλείψη λόγω της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου τούτου.

Αναφορικώς με την εισήγησιν του εντίμου συναδέλφου όπως αι Συνεργατικαί Τράπεζαι αναλάβουν να εκδώσουν ομόλογα διά τα χρέη των γεωργών υπό την εγγύησιν της Κυβερνήσεως, έχω να είπω τα εξής:

Εν πρώτοις, η εισήγησις αυτή την οποίαν ο έντιμος Βουλευτής έθεσεν υπ' όψιν της Επιτροπής Οικονομικών και Γεωργικών, εμελετήθη και διεβιβάσθη εις το αρμόδιον Υπουργείον και εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, και υπήρξε— και είς εκ των λόγων της καθυστερήσεως της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου, μέχρις ότου αυτή η πρότασις εξετασθή. Η πρότασις εξητάσθη μετά της μεγαλυτέρας προσοχής από οικονομολογικής πλευράς, και ευρέθη ότι θα ήτο πρακτικώς ανεφάρμοστος, ότι θα ισοδυναμούσε με έκδοσιν νομίσματος, και ότι θα ωδηγούσεν εις πιθανήν κατάστασιν μαύρης αγοράς χρεών.

Η ευκολωτέρα λύσις δι' όλους μας θα ήτο εάν υπήρχεν η δυνατότης η Κυβέρνησις να εξεύρη £15.000.000, να πληρώση τα αγροτικά χρέη εις τους δανειστάς και να μετατρέψη τα χρέη αυτά εις μακροπρόθεσμα χρέη προς την Κυβέρνησιν με πολύ χαμηλόν τόκον. Είναι όμως γνωστόν ότι, τουλάχιστον η Διεθνής Τράπεζα, ενώ δανείζει χρήματα διά σκοπούς παραγωγικών έργων, δεν δανείζει χρήματα διά την πληρωμήν χρεών, όπως και δεν δανείζει χρήματα διά να καλυφθούν ελλείμματα του τακτικού προϋπολογισμού ενός κράτους. Η εξεύρεσις επομένως εκ του εξωτερικού £15.000.000 διά την πληρωμήν των χρεών, ή και £7.000.000, είναι αδύνατος. Εφ' όσον δε δεν υπάρχουν αι δυνατότητες να ευρεθούν τα χρήματα διά την πληρωμήν των χρεών, είναι ανάγκη να ληφθούν μέτρα καθυστερήσεως της πληρωμής των χρεών, μέχρις ότου η οικονομία του τόπου ορθοποδήση, μέχρις ότου εφαρμοσθή το Πενταετές Σχέδιον, μέχρις ότου ο Κύπριος γεωργός είναι εις θέσιν να πληρώση τα χρέη του. Αναμφιβόλως η καθυστέρησις πληρωμής των χρεών θα έχη ωρισμένας δυσμενείς επιπτώσεις επί της τάξεως των εμπόρων και των δανειστών. Όταν όμως κανείς εξετάση κατά πόσον αι επιπτώσεις επί των τάξεων αυτών θα είναι σοβαρώτεραι των επιπτώσεων αι οποίαι θα επισωρευθούν επί της γεωργικής τάξεως, εάν το Νομοσχέδιον τούτο δεν ψηφισθή, είναι υποχρεωμένος να καταλήξη εις το συμπέρασμα ότι χρειάζεται η καθυστέρησις της πληρωμής των χρεών. Όταν ένας Νόμος της μορφής του παρόντος Νομοσχεδίου εφαρμόζεται, θα υπάρξουν περιπτώσεις αδικίας εις ωρισμένα άτομα. Εν τούτοις, πρέπει να εξετασθή ως σύνολον η εφαρμογή του Νόμου, και όχι εν σχέσει με τας επιπτώσεις τας οποίας μπορεί να έχη επί διαφόρων προσώπων. Η Εκτελεστική Εξουσία ηκολούθησε την ορθήν πορείαν διότι δεν καθυστερεί αυτομάτως την πληρωμήν των χρεών, αλλά διότι αφήνει το δικαστήριον να εξετάση την κάθε περίπτωσιν, να λάβη υπ' όψιν την θέσιν του δανειστού και του χρεώστου προτού καθορίση την περίοδον εντός της οποίας θα πληρωθή το χρέος και ο τόκος ο οποίος πρέπει να πληρωθή. Επίσης είναι άξιον σημασίας το γεγονός ότι εις ωρισμένας περιπτώσεις δίδει το δικαίωμα της εξετάσεως αυτής της υποχρεώσεως πληρωμής, εάν υπάρχουν μαρτυρίαι ή ενδείξεις ότι ο χρώστης ηναγκάσθη να πληρώση παράνομον τόκον, ή ότι υπήρξεν περίπτωσις κατά την οποίαν ο τόκος προσετέθη επί του κεφαλαίου κτλ. Προσωπικώς ουδεμίαν αμφιβολίαν έχω ότι το Νομοσχέδιον είναι έν χρήσιμον μέτρον, το οποίον θα ανακουφίση μεγάλον αριθμόν γεωργών οφειλετών και θα δώση την ευκαιρίαν εις την Κυβέρνησιν να παρεμποδίση την πώλησιν της περιουσίας των γεωργών, μέχρις ότου τα άλλα μέτρα τα οποία προτίθενται να ληφθούν λάβουν σάρκα και οστά. Εισηγούμαι επομένως όπως η Βουλή ψηφίση το Νομοσχέδιον τούτο.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μπορώ να έχω τον λόγον να σας απαντήσω κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως γνωστόν Βουλευτής δεν δύναται να δευτερολογήση προτού Βουλευταί οι οποίοι δεν ωμίλησαν και οι οποίοι εζήτησαν να ομιλήσουν, εξασκήσουν το δικαίωμά των να ομιλήσουν. Επομένως το όνομά σας θα σημειωθή εις το τέλος του καταλόγου των αγορητών.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι να τεθή επί κεφαλής εκείνων οι οποίοι θέλουν να δευτερολογήσουν, διότι μετά το τέλος του νυν καταλόγου πιθανόν άλλοι οι οποίοι δεν επρωτολόγησαν να θελήσουν να πρωτολογήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα τεθή η συνήθης ερώτησις «Υπάρχουν άλλοι ομιληταί» και όταν ουδείς ζητήση τον λόγον, τότε όσοι θέλουν να δευτερολογήσουν θα τους δοθή το δικαίωμα.

Έχει τον λόγον ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έχει ως σκοπόν να ανακουφίση τους αγρότας οφειλέτας διά της παρατάσεως του χρόνου πληρωμής των χρεών των κατ' ανώτατον όριον εις 12 έτη, και διά της μειώσεως του συμπεφωνημένου ποσοστού του τόκου μέχρι 5%, εφ' όσον αι περιστάσεις δικαιολογούν τούτο. Το πρόβλημα των αγροτικών χρεών αποτελεί το πρωταρχικόν και καθολικόν αίτημα της Κυπριακής αγροτικής τάξεως. Είναι γεγονός ότι αφ' ενός η αστοργία προς τους Κυπρίους αγρότας, η επιδειχθείσα υπό της απελθούσης αποικιοκρατίας, και αφ' ετέρου η ανομβρία και άλλαι δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι και θεομηνίαι έχουν πλήξει την αγροτικήν τάξιν εις τοιούτον βαθμόν ώστε ο αγροτικός μας κόσμος να διατρέχη σήμερον τον κίνδυνον της καταναγκαστικής πωλήσεως τόσον της κινητής όσον και της ακινήτου περιουσίας του, καθ' ότι δεν είναι εις θέσιν να εξοφλήση αμέσως τα χρέη τα οποία ηναγκάσθη να δημιουργήση. Η Εκτελεστική Εξουσία και η Βουλή αι οποίαι έταξαν ως σκοπόν των την εξυπηρέτησιν του Κυπριακού λαού διά της αντιμετωπίσεως των διαφόρων προβλημάτων του δεν ήτο δυνατόν να μη επιληφθούν της λύσεως του σοβαρού προβλήματος των αγροτικών χρεών. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η παρεχομένη ανακούφισις των αγροτών οφειλετών διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου θα συναντήση αντιδράσεις εκ μέρους των δανειστών, οι οποίοι είχον την γνώμην ότι το πρόβλημα των αγροτικών χρεών ώφειλε να διαρρυθμισθή κατά διαφορετικόν τρόπον, δηλαδή διά της εκ μέρους της Κυπριακής Κυβερνήσεως χρηματοδοτήσεως της Γεωργικής Τραπέζης και των Συνεργατικών Εταιρειών αι οποίαι να αναλάβουν να μετατρέψουν τα βραχυπρόθεσμα δάνεια των αγροτών εις μακροπρόθεσμα. Βεβαίως η ως άνω λύσις θα ήτο δικαία εάν τα οικονομικά της Κυπριακής Πολιτείας ήσαν εις θέσιν να παραχωρήσουν εις την Γεωργικήν Τράπεζαν το απαιτούμενον ποσόν των £7.000.000 περίπου διά τον ως άνω σκοπόν, οπότε η ανακούφισις των αγροτών οφειλετών δεν θα απέβαινε προς βλάβην της τάξεως των δανειστών. Ατυχώς όμως η οικονομική δυνατότης της Κυπριακής Πολιτείας δεν επέτρεψε την υιοθέτησιν της τοιαύτης δικαιοτέρας λύσεως, και διά τούτο η Εκτελεστική Εξουσία ηναγκάσθη να αντιμετωπίση το πρόβλημα των αγροτικών χρεών με τον τρόπον καθ' ον τούτο διαρρυθμίζεται υπό του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Τελειώνων, εισηγούμαι την ψήφισιν τούτου καθώς τούτο ετροποποιήθη υπό των δύο Επιτροπών, Οικονομικών και Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σάντης.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δεν προτίθεμαι να προβώ εις ανάλυσιν του Νομοσχεδίου, διότι τούτο κατά την γνώμην μου επαρκώς γίνεται εις την έκθεσιν των Επιτροπών της Βουλής και έγινεν επίσης από τους προηγουμένους ομιλητάς, ούτε προτίθεμαι να αναφερθώ εις το θέμα της πιστοδοτήσεως των αγροτών, το οποίον είναι το απαραίτητον συμπλήρωμα του Νομοσχεδίου τούτου. Θα ήτο όμως παράλειψις εάν από του βήματος τούτου, απηχών τα αισθήματα ολοκλήρου του Κυπριακού λαού, δεν διερμήνευα την ικανοποίησιν της κατ' εξοχήν αγροτικής επαρχίας Αμμοχώστου διά την ρωμαλέαν Κυβερνητικήν πρωτοβουλίαν προς ανακούφισιν των αγροτών οφειλετών. Ο προτεινόμενος νόμος δεν αποτελεί βεβαίως ριζικήν λύσιν του αγροτικού προβλήματος, διότι τούτο είναι πολύπλευρον, και το θέμα των αγροτικών χρεών αποτελεί μόνον μίαν πτυχήν του. Υπάρχουν σχετικώς να αντιμετωπισθούν θέματα αρδεύσεως, φυτικών ασθενειών, ασφαλείας και διαθέσεως αγροτικών προϊόντων, κόστους παραγωγής και άλλα. Οπωσδήποτε, υπό τας δεδομένας ειδικάς συνθήκας της σημερινής Κυπριακής πραγματικότητος, το Νομοσχέδιον, εάν δεν είναι ριζική λύσις, αποτελεί ριζικήν ανακούφισιν των αγροτών. Υπό κανονικάς συνθήκας η κρατική παρέμβασις θα αντενδείκνυτο, διότι ουδείς λόγος θα εδικαιολόγει κρατικήν παρέμβασιν εις συναλλαγάς αι οποίαι ελευθέρως συνωμολογήθησαν επί τη βάσει των κειμένων Νόμων. Εις τα πρώτα όμως βήματα της δημοκρατικής ανελίξεως του Κυπριακού κράτους και υπό το βάρος ενός αμαρτωλού αποικιοκρατικού παρελθόντος, εν σχέσει με την αγροτικήν ανάπτυξιν η κυβερνητική πρωτοβουλία ήτο απολύτως επιβεβλημένη. Θα δυνηθή ούτω ο αγρότης να αυξήση την συμβολήν του εις το εθνικόν εισόδημα από 23,03% που είναι περίπου σήμερον εις επίπεδον ανάλογον του γεωργικού χαρακτήρος της νήσου. Θα βοηθήση εις την προσπάθειάν του να καλύψη την ανισοσκέλειαν μεταξύ του αγροτικού και αστικού εισοδήματος και θα δυνηθή πάνω απ' όλα να υπάρχη, διότι διά την μεγάλην μάζαν των αγροτών το θέμα των αγροτικών χρεών αφορά αυτήν ταύτην την ύπαρξίν των. Και η δημιουργική ύπαρξίς των είναι αναγκαία δεδομένου ότι η γεωργία αποτελεί τον κορμόν της Κυπριακής οικονομίας. Ας μου επιτραπή να τονίσω έν μόνον σημείον του Νομοσχεδίου, το ότι η ανακούφισις δεν είναι αυτόματος, το δικαστήριον αποφασίζει σχετικώς υπό το φως όλων των στοιχείων εκάστης ειδικής περιπτώσεως, επιτυγχάνεται ούτω μία ισορροπία μεταξύ των τάξεων των πιστωτών και των οφειλετών.

Κύριοι συνάδελφοι, κατά την γνώμην μου, υπό τας δεδομένας ειδικάς συνθήκας της σημερινής Κύπρου, πέραν από θεωρητικά σχήματα αυστηρών οικονομολογικών και δημοσιονομικών συστημάτων με αμεταθέτους αρχάς και κατευθύνσεις, η ισορροπία των διαφόρων τάξεων του Κυπριακού λαού αποτελεί σήμερον την μόνην πραγματικότητα προς την οποίαν πρέπει να προσανατολισθώμεν. Από αυτήν την ζωντανήν πραγματικότητα θα διαγραφούν ρεαλιστικά εις το προσεχές μέλλον τα πλαίσια μιας υγιούς οικονομίας και θα σταθεροποιηθούν κατευθύνσεις προς την πρόοδον και την ευημερίαν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ἔντιμον Προεδρείον. Ἔντιμοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον είναι νομοσχέδιον, του οποίου την ψήφισιν από πολλού αναμένουν με ενδιαφέρον, ακόμη δε και με αγωνίαν, πολλοί πολίται καθ' άπασαν την Νήσον. Είναι νομοσχέδιον το οποίον πολλοί πολίται αναμένουν. Διότι, όπως αναφέρουν αι Επιτροπαί, αι οποίαι εξήτασαν το νομοσχέδιον και υπέβαλαν έκθεσιν, το νομοσχέδιον τούτο περιέχει διατάξεις, αι οποίαι συνεπάγονται την ρύθμισιν χρεών ύψους περίπου £5,5 — 6 εκατομμυρίων. Επειδή εις τα χρέη αυτά των £5,5 — 6 εκατομμυρίων υπάρχουν δύο πλευραί, δηλαδή η των χρεωστών και η των δανειστών, πρόκειται περί νομοσχεδίου, διά το οποίον ενδιαφέρεται ένας μεγάλος αριθμός πολιτών. Λαμβανομένης υπ' όψιν της ερμηνείας του όρου «οφειλέτης» του Νομοσχεδίου, φρονώ ότι ούτος δεν περιλαμβάνει πλήρως τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Πάντως εις αυτήν την καθ' ερμηνείαν έννοιαν δεν συμπεριελήφθησαν εταιρείαι ασχολούμεναι με την γεωργίαν. Μόνον άτομα συμπεριελήφθησαν ως οφειλέται εις την διατύπωσιν του νομοσχεδίου.

Από την άλλην, διά να γίνη αποδεκτός είς οφειλέτης ως οφειλέτης συμφώνως προς τας διατάξεις του νόμου και να δικαιούται να ευεργετηθή από τας διατάξεις του νόμου, έχει τεθή ο όρος ότι ούτος πρέπει να έχη εγγεγραμμένην επ' ονόματι του εις το Επαρχιακόν Κτηματολογικόν Γραφείον ακίνητον ιδιοκτησίαν, της οποίας η ολική εκτετιμημένη αξία δεν υπερβαίνει τας £1.500. Είναι ανάγκη να ασχοληθώμεν ολίγον με αυτόν τον όρον. Υπάρχουν ωρισμένοι γεωργοί οι οποίοι, όπως έχουν ακίνητον περιουσίαν κατάλληλον διά γεωργικούς σκοπούς, έχουν και ακίνητον περιουσίαν εντός των ορίων των πόλεων. Είναι δε μία γνωστή πραγματικότης ότι η εκτετιμημένη αξία της ακινήτου περιουσίας, η οποία είναι κατάλληλος διά γεωργικούς σκοπούς και ευρίσκεται εις

τας περιοχάς των χωρίων, είναι κατά πολύ μικροτέρα της εκτετιμημένης αξίας της ακινήτου περιουσίας, η οποία ευρίσκεται εντός των δημοτικών ορίων των πόλεων. Συνεπώς, ενώ ένας γεωργός, ο οποίος έχει ακίνητον ιδιοκτησίαν εξ ολοκλήρου εις το χωρίον, ευεργετείται διά τον λόγον ότι η εκτετιμημένη αξία της ακινήτου του ιδιοκτησίας δεν υπερβαίνει τας £1.500, ένας άλλος οφειλέτης γεωργός κατοικών εις το ίδιον χωρίον δεν θα δικαιούται να ευεργετηθή από τας διατάξεις του νόμου και δεν θα έχη την ευκαιρίαν να ανακουφισθή παρ' όλον ότι η εις το χωρίον ακίνητος περιουσία του είναι μικροτέρα εν συγκρίσει προς την περιουσίαν του άλλου, διά τον λόγον ότι ούτος έχει και εις ωρισμένην πόλιν ακίνητον ιδιοκτησίαν, της οποίας η εκτετιμημένη αξία με εκείνην της εις το χωρίον ευρισκομένης ακινήτου ιδιοκτησίας θα υπερβαίνη τας £1.500. Επομένως, διά της προσθήκης της λέξεως «γεωργική» προ των λέξεων «ακίνητος ιδιοκτησία» εις την παράγραφον (γ) αυτού του άρθρου θα αποτρέψωμεν αυτήν την αδικίαν και θα αποκλείσωμεν το πικρόν φαινόμενον του να μη δικαιούται να ευεργετηθή από τας διατάξεις αυτού του νόμου ένας οφειλέτης γεωργός απλώς διά τον λόγον ότι ούτος έχει ακίνητον ιδιοκτησίαν και εις την πόλιν. Άλλωστε η λέξις «γεωργική», η οποία θα προστεθή, ερμηνεύεται υπό τον όρον «γεωργία» και, τοιουτοτρόπως, δύναται να χρησιμεύση άριστα διά τον σκοπόν αυτόν.

Από την άλλην, εις την ερμηνείαν του όρου «δανειστής» νομίζω ότι υπάρχει μία ατέλεια. Εις τον νόμον αυτόν ελήφθησαν υπ' όψιν οι δανεισταί — άτομα και απεκλείσθησαν αι Συνεργατικαί Εταιρείαι και αι εγγεγραμμέναι Τράπεζαι. Ως θα ενθυμείσθε, και εις τον νόμον περί αναγκαστικής αναστολής της πωλήσεως ακινήτου ιδιοκτησίας είχε διαφανή διάθεσις διά παρομοίαν διάκρισιν. Ως αιτιολογικόν δε διά την μη συμπερίληψιν και τον αποκλεισμόν των Συνεργατικών Εταιρειών και των Τραπεζών αναφέρονται τα εξής: Οι δανεισταί, οι οποίοι είναι άτομα, πιέζουν τους οφειλέτας, ενώ αι Συνεργατικαί Εταιρείαι και αι Τράπεζαι δεν τους πιέζουν. Κατά την γνώμην μου, ευρισκόμεθα ενώπιον μιας ασυνειδήτου κατηγορίας εναντίον των πολιτών, οι οποίοι είναι δανεισταί. Διότι, εάν η πίεσις είναι το κριτήριον, το γεγονός ότι πολλαί Συνεργατικαί Εταιρείαι χρησιμοποιούν πίεσιν προσάγουσαι τους οφειλέτας των ενώπιον του δικαστηρίου είναι μία πραγματικότης, την οποίαν δεν δύναται κανείς να αρνηθή. Άλλωστε γνωρίζομεν Τραπέζας, αι οποίαι, όταν χορηγούν δάνειον προς 9%, συντάσσουν χρεωστικόν γραμμάτιον διά 6 μήνας ή έν έτος, κατά την λήξιν δε αυτής της προθεσμίας ο οφειλέτης καλείται και αναγκάζεται να υπογράψη νέον χρεωστικόν, ο δε υφιστάμενος τόκος προστίθεται εις το κυρίως χρέος και ούτω λαμβάνεται πάλιν τόκος προς 9% και από τον τόκον αυτόν. Εάν αυτό δεν είναι πίεσις, τότε δεν πρέπει να είναι πίεσις και η πίεσις των ατόμων — δανειστών. Συνεπώς ουδόλως δύναται να ισχυρισθή κανείς ότι είναι δίκαιον τόσον αι Συνεργατικαί Εταιρείαι όσον και αι Τράπεζαι να τυγχάνουν διακριτικής και προνομιούχου μεταχειρίσεως. Εάν αι διατάξεις του νόμου, όταν ρυθμίζουν τα του δανείου, λαμβάνουν υπ' όψιν και του δανειστού τα συμφέροντα και δικαιώματα όπως λαμβάνουν υπ' όψιν τα δικαιώματα και συμφέροντα του οφειλέτου, τότε είναι δύσκολον να αντιληφθή κανείς διατί εξαιρούνται και αποκλείονται αι Συνεργατικαί Εταιρείαι και Τράπεζαι, αι οποίαι παραχωρούν δάνεια. Εάν οι πολίται — δανεισταί τυγχάνουν δικαίας μεταχειρίσεως, δεν υπάρχει βεβαίως ανάγκη να αποκλείωνται ταύτης αι Συνεργατικαί και αι Τράπεζαι. Εάν αι Συνεργατικαί και αι Τράπεζαι, λόγω αυτού του προνομίου, είναι εις πλεονεκτικήν από απόψεως ωφελημάτων θέσιν έναντι των ατόμων, τότε και αυτό είναι αδικία. Συνεπώς, η υπαγωγή και των Συνεργατικών και των Τραπεζών υπό τας νομοθετικάς διατάξεις θα βοηθήση ακόμη περισσότερον εις την ανακούφισιν των οφειλετών γεωργών. Υπάρχει ένα σημείον, το οποίον πρέπει να γίνη αντιληπτόν και αποδεκτόν, τούτο δε είναι το ότι δεν δύναται να συμπεράνη κανείς ότι ευημερούν όλοι οι δανεισταί. Έχω δε παρατηρήσει με ευχαρίστησιν ότι αι διατάξεις του νόμου, λαμβάνουσαι τούτο υπ' όψιν, παραχωρούν εις τον Δικαστήν του Δικαστηρίου Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών τοιαύτην εξουσίαν ώστε, θα εξετάζεται λεπτομερώς η κατάστασις του οφειλέτου και του δανειστού, εάν δε εκδοθή απόφασις υπέρ του οφειλέτου και ο δανειστής αντιμετωπίση οικονομικάς δυσχερείας, ο δανειστής θα τυγχάνη προστασίας παρά του Δικαστηρίου Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών. Οι πολίται, οι οποίοι ανήκουν εις τας τάξεις των δανειστών και των οφειλετών, και οι οποίοι από αυτής της απόψεως αναμένουν με ενδιαφέρον, ακόμη δε και με αγωνίαν, την ψήφισιν αυτού του νόμου, πρέπει να είναι βέβαιοι ότι περιλαμβάνονται εις το κείμενον του νόμου αι διατάξεις, αι οποίαι είναι αναγκαίαι διά να λαμβάνωνται πλήρως υπ' όψιν τα συμφέροντα και δικαιώματά των. Επιθυμώ να δηλώσω τούτο, διότι ωρισμένοι δανεισταί είπον ότι αισθάνονται ανησυχίαν από το ενδεχόμενον να ψηφισθή ο νόμος αυτός. Εξ άλλου πολλοί οφειλέται εξέφραζον την χαράν των.

Εις την πραγματικότητα δεν πρόκειται περί θέματος χαράς ή λύπης. Διότι θα υπάρξη απλώς δικαιοσύνη και θα προστατευθούν συμφέροντα και δικαιώματα. Διά να επωφεληθούν από αυτόν τον νόμον οι οφειλέται θα υποβάλουν προσφυγήν και διά τον σκοπόν τούτον θα συσταθή Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών. Ως δικασταί δε του Δικαστηρίου τούτου θα διορισθούν, επί προσωρινής βάσεως, Επαρχιακοί Δικασταί, των οποίων ο αριθμός δεν θα υπερβαίνη τους τέσσαρας. Εις τον περί Δικηγόρων Νόμον υπάρχει μία διάταξις. Νομικός, ο οποίος εργάζεται δι' ωρισμένην περίοδον ως δικαστής, είναι ανάγκη, διά να εξασκήση το επάγγελμα του δικηγόρου μετά την αποχώρησίν του εκ του δικαστικού αξιώματος, να αναμείνη την πάροδον ωρισμένου χρονικού διαστήματος. Κατά την γνώμην μου, εις τον νόμον αυτόν πρέπει να τεθή μία τοιαύτη διάταξις, μία τοιαύτη παράγραφος, η οποία να προνοή την μη επέκτασιν της ισχύος της εις το σχετικόν άρθρον του περί Δικηγόρων Νόμου διατάξεως και εις αυτούς. Εν εναντία περιπτώσει θα υπάρξουν αφ' ενός δυσκολίαι εις την εξεύρεσιν υποψηφίων με τα επιθυμητά προσόντα δι' υπηρεσίαν επί ωρισμένην περίοδον, αφ' ετέρου δε οι διοριζόμενοι εις προσωρινάς θέσεις θα ευρεθούν αντιμέτωποι της αδικίας του να αναμείνουν επί ωρισμένον χρονικόν διάστημα προτού εξασκήσουν το δικηγορικόν επάγγελμα.

Εις το υπεδάφιον (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 6 του Νομοσχεδίου προνοείται ότι το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών δύναται να διαιρέση εις δόσεις επί περίοδον μη υπερβαίνουσαν τα 12 έτη το χρέος ενός οφειλέτου, τον οποίον θεωρεί ότι είναι δικαιολογημένος. Κατά την γνώμην μου, η δωδεκαετής αυτή προθεσμία είναι μικρά, εάν δε γίνη μεταξύ 15 και 20 ετών, θα δοθή εις τους οφειλέτας γεωργούς η ευκαιρία να ανακουφισθούν περισσότερον.

Δεν θα έχω εκφράσει πλήρως τας απόψεις μου εάν κλείσω την ομιλίαν μου χωρίς να αναφερθώ εις το άρθρον 10 του Νομοσχεδίου. Εις το άρθρον τούτο απαγορεύεται η πώλησις, εντός περιόδου τεσσάρων μηνών, οιασδήποτε κινητής ή ακινήτου περιουσίας. Η ρύθμισις των χρεών των οφειλετών και η προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των δανειστών είναι λογική και ορθή. Η διάταξις, όμως, περί απαγορεύσεως της πωλήσεως οιασδήποτε ακινήτου ή κινητής περιουσίας εντός περιόδου 4 μηνών υπερβαίνει, κατά την γνώμην μου, τους σκοπούς αυτού του νόμου και είναι μία απόφασις απαγορευτική. Επειδή ο νόμος αυτός αναγνωρίζει το δικαίωμα των οφειλετών να υποβάλουν προσφυγήν εντός 4 μηνών, η απαγόρευσις της πωλήσεως της εις χείρας των κινητής και ακινήτου περιουσίας εντός της περιόδου αυτής είναι μέτρον ορθόν. Αλλ' η απαγόρευσις της πωλήσεως οιασδήποτε κινητής ή ακινήτου περιουσίας είναι διάταξις τόσον ευρεία ώστε να παραβλάπτωνται τα δικαιώματα και των πολιτών, οι οποίοι δεν έχουν σχέσιν με τας διατάξεις του νόμου. Συνεπώς είναι ανάγκη όπως η εις το άρθρον τούτο διατύπωσις διορθωθή ώστε να αναγινώσκεται ότι «οιαδήποτε κινητή ή ακίνητος περιουσία οιουδήποτε οφειλέτου δεν δύνα-

ται να πωληθή». Άλλωστε ο όρος «οφειλέτης» ερμηνεύεται. Επομένως είναι λογική η διατύπωσις «οιαδήποτε κινητή ή ακίνητος περιουσία οιουδήποτε οφειλέτου δεν δύναται να πωληθή». Κατ' αυτόν δε τον τρόπον θα παρεμποδισθή η επί ολοκλήρου της Νήσου αναστολή χρεών. Άλλωστε ο τόπος έχει από τινος απαυδήσει πλέον από αυτάς τας αναστολάς. Εξαιρέσει αυτών των επικρίσεων, τας οποίας διετύπωσα, συμφωνώ με τας διατάξεις του νομοσχεδίου. Ίσως, κατά την δευτέραν ανάγνωσιν του νομοσχεδίου, να αισθανθώ και πάλιν την ανάγκην να ομιλήσω από αυτού του βήματος διά να υλοποιηθούν αι εισηγήσεις μου και να επενεχθούν αι τροποποιήσεις, τας οποίας επιθυμώ. Αλλ' οιονδήποτε και αν είναι το αποτέλεσμα, θετικόν ή αρνητικόν, θα ψηφίσω υπέρ του νόμου. Τουλάχιστον, είναι χωρίς αμφιβολίαν καλόν να είναι κανείς χρήσιμος, έστω και ολίγον, προς τους οφειλέτας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι θα διακόψωμεν και θα επανέλθωμεν την 8ην διά να συνεχίσωμεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 8ης ώρας οπότε θα επανέλθωμεν διά την συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

(Ώρα διακοπής 7.20 μ.μ.)

.....

(Ώρα ενάρξεως 8.12 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Αγροτικών Χρεών. Έχει τον λόγον ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

Ο κ. Χαλίτ, συγγνώμην.

Χ. Α. PIZA:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Ως γνωστόν, λόγω της από 3—4 ετών συνεχιζομένης ανομβρίας, οι αδελφοί μας γεωργοί υπέστησαν μεγάλας ζημίας. Δι' αυτόν τον λόγον δεν ηδυνήθησαν να εξοφλήσουν τα χρήματα, τα οποία εδανείσθησαν διά τας εργασίας των, και ηναγκάσθησαν να δανεισθούν ακόμη περισσότερα διά τας διαφόρους ανάγκας των κατά την διάρκειαν της ανομβρίας. Μέρος αυτών των χρημάτων, τα οποία εδανείσθησαν, προήλθεν από άτομα. Χωρίς αμφιβολίαν δε μερικά των προσώπων, από τα οποία εδανείσθησαν χρήματα, είναι γνωστά εις όλους ως τοκισταί. Είναι αναμφιβόλως σφάλμα να κατηγορή κανείς αυτά τα πρόσωπα εν γένει, γνωρίζομεν, όμως, ότι έστω και εις περιωρισμένον αριθμόν μερικοί τοκισταί, εκμεταλλευόμενοι τους οφειλέτας, μάλλον εκμεταλλευόμενοι την ένδειαν των οφειλετών, κατεχώρησαν χρέος μεγαλύτερον από το ποσόν χρημάτων, το οποίον εδάνεισαν, και επενόησαν και έθεσαν εις εφαρμογήν διαφόρους τρόπους διά να εξασφαλίσουν τόκον υψηλότερον του νομίμου. Η κατάστασις αυτή έφερε τους οφειλέτας γεωργούς εις δυσκολωτέραν θέσιν. Είναι φανερόν ότι εντός αυτής της καταστάσεως χρεών οι γεωργοί δεν ηδυνήθησαν να εύρουν ευκαιρίας προς ανάπτυξιν. Λόγω του ότι κατά τους χρόνους της αποικιοκρατικής διακυβερνήσεως δεν επραγματοποιήθησαν σοβαρά και σημαντικά έργα γεωργικής αναπτύξεως οι γεωργοί της χώρας μας απεστερήθησαν και της δυνάμεως, την οποίαν θα έδιδον τοιαύτα αναπτυξιακά έργα κατά την διάρκειαν αυτής της περιόδου ανομβρίας. Είναι γνωστόν ότι εις ένα πρόσωπον, το οποίον είναι χρεωμένον πέραν των δυνάμεών του, δεν είναι δυνατόν να χορηγηθή περισσότερον δάνειον. Τοιουτοτρόπως διά τους λόγους, τους οποίους εξέθεσα, οι γεωργοί μας ουδεμίαν ηδυνήθησαν να εύρουν δυνατότητα αναπτύξεως των γαιών των και αυξήσεως της γεωργικής παραγωγής του τόπου. Διά να είναι εις θέσιν να εκτελέσουν έργα αναπτύξεως, έπρεπε τα υφιστάμενα χρέη των να ρυθμισθούν με μακροπρόθεσμον και λογικόν τόκον. Τοιουτοτρόπως, έπρεπεν αι δόσεις, τας οποίας θα κατέβαλλον, να είναι εντός των δυνατοτήτων των προς πληρωμήν και να προετοιμασθή το έδαφος διά να δύνανται να καταβάλλουν και τας δόσεις έναντι οιουδήποτε ποσού, το οποίον θα εδανείζοντο διά σκοπούς αναπτύξεως.

Το νομοσχέδιον, το οποίον η Βουλή συζητεί, σκοπόν έχει την ρύθμισιν, καθ' ον τρόπον εξέθεσα, των χρεών, τα οποία πνίγουν τους γεωργούς. Γνωρίζομεν ότι οι χωρικοί, εκτός των ιδιωτών, χρεωστούν ιδιαιτέρως και εις τας Συνεργατικάς Εταιρείας και τας Τραπέζας. Ως γνωστόν, αι Συνεργατικαί Εταιρείαι, εννοώ δε με αυτό τας Συνεργατικάς Εταιρείας των χωρίων, είναι συνεργατικαί ανήκουσαι εις τους ιδίους τους γεωργούς, τους χωρικούς. Αι δε Συνεργατικαί Κεντρικαί Τράπεζαι, αι οποίαι τας χρηματοδοτούν με πιστώσεις, θεωρούνται ως εκ τούτου ως ανήκουσαι εις τους γεωργούς. Δι' αυτόν τον λόγον ως και δι' άλλους σκοπούς αι Συνεργατικαί Εταιρείαι δεν υπάγονται εις τας διατάξεις αυτού του νόμου. Διότι είναι φανερόν ότι αι Συνεργατικαί δεν πρόκειται να ακολουθήσουν, δεν θα είναι δυνατόν να ακολουθήσουν την οδόν, η οποία θα καταστρέψη εκείνους, εις τους οποίους ανήκουν. Αι δε Τράπεζαι, ως πληροφορούμεθα, έχουν υποσχεθή να μη πωλούν αδικαιολογήτως περιουσίας των γεωργών. Τοιουτοτρόπως οι γεωργοί θα δυνηθούν να ρυθμίσουν τα συσσωρευθέντα χρέη των ως μακροπρόθεσμα και να δανεισθούν τας πιστώσεις γεωργικής αναπτύξεως, τας οποίας θα εξασφαλίσουν τόσον η Κυβέρνησις όσον και αι Συνεργατικαί Κεντρικαί Τράπεζαι. Επίσης θα είναι εις θέσιν να πληρώσουν τας δόσεις των και έναντι αυτών των πιστώσεων αναπτύξεως. Δηλαδή, θα δυνηθώμεν και ως καθαυτό γεωργοί και ως τόπος να προχωρήσωμεν εις την ανάπτυξιν. Η γεωργική μας παραγωγή θα αυξηθή και ούτω θα ανυψωθή το βιοτικόν επίπεδον και το εισόδημα των χωρικών, το οποίον είναι πολύ χαμηλόν.

Γνωρίζομεν ότι το νομοσχέδιον αυτό δεν εξασφαλίζει την επιθυμητήν ιδεώδη λύσιν. Ως προς το ποία δε είναι ιδεώδης λύσις η γνώμη εκάστου δυνατόν να διαφέρη. Δι' αυτόν τον λόγον θεωρώ περιττόν να αναφερθώ εδώ εις το τι θα είναι μία ιδεώδης λύσις. Αναμφιβόλως έχουν διερευνηθή όλαι αι δυνατότητες, τόσον δε η Κυβέρνησις, όσον και η Βουλή εξήτασαν αυτό το ζήτημα βάσει της πραγματικής καταστάσεως και των στατιστικών. Αι διατάξεις, τας οποίας περιλαμβάνει το παρόν νομοσχέδιον, εθεωρήθησαν υπό τας υφισταμένας συνθήκας ως αι πλέον κατάλληλοι. Φυσικά δε, ακολουθούντες αυτήν την οδόν είναι ανάγκη να σκεφθώμεν ότι το νομοσχέδιον τούτο δεν είναι μίαν τάξιν μόνον που θα επηρεάση, αλλά τουλάχιστον δύο. Εκ τούτων δε η μία είναι η των οφειλετών, η δε άλλη η των δανειστών. Φυσικά και αυταί δυνατόν να επηρεάζουν πολλά ακόμη άτομα ή τάξεις ανθρώπων. Αλλά δεν πρόκειται να προχωρήσω εις λεπτομερή εξέτασιν τούτων. Και αι δύο αυταί τάξεις είναι πολίται αυτής της χώρας, από δε της απόψεως του γενικού συμφέροντος είναι ανάγκη να ληφθούν υπ' όψιν τα δικαιώματα και συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων. Ωρισμένα σημεία εμφαίνονται εις το νομοσχέδιον σαφώς. Αλλά το έργον της εξασφαλίσεως δικαιοσύνης, δηλαδή ουσιώδους δικαιοσύνης, εις αυτάς τας δύο τάξεις το αφήνομεν εις τα Δικαστήρια. Διότι, όταν οιοσδήποτε οφειλέτης προσφύγη εις το Δικαστήριον διά την ρύθμισιν του χρέους του, δεν δίδεται εγγύησις ότι το χρέος του θα ρυθμισθή οπωσδήποτε. Εάν το απαιτήσουν όλαι αι περιστάσεις της υποθέσεως — αναμφιβόλως δε εις αυτάς τας περιστάσεις περιλαμβάνεται και η κατάστασις του δανειστού — τότε θα είναι δυνατόν να προχωρήση κανείς εις την ρύθμισιν του χρέους, εις περίπτωσιν δε, κατά την οποίαν θα γίνη τούτο, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η προθεσμία εξοφλήσεως δεν θα είναι αυτομάτως 12 έτη ή ότι το επιτόκιον θα μειωθή αυτομάτως εις 5%. Πάλιν η περίοδος αποπληρωμής και το επιτόκιον θα εξαρτηθούν από τας περιστάσεις της υποθέσεως και θα ληφθή υπ' όψιν συγκριτικώς η κατάστασις των οφειλετών και των δανειστών. Χωρίς αμφιβολίαν, δεν είναι εύκολον εγχείρημα η απονομή της δικαιοσύνης εις αυτάς τας υποθέσεις, ως άνθρωποι, όμως, πιστεύομεν ότι εις τα δικαστήρια μας θα απονέμεται δικαιοσύνη, όσον τούτο είναι δυνατόν. Ο λόγος, διά τον οποίον εγείρομεν ιδιαιτέρως εδώ αυτά τα σημεία, είναι το ότι έχομεν λάβει διαφόρους επιστολάς από ωρισμένα πρόσωπα, τα οποία, αν και δεν είναι τοκισταί, εν τούτοις δανείζουν επί

πληρωμή τόκου μέρος των χρημάτων, τα οποία κερδίζουν, επιθυμούντα κατ' αυτόν τον τρόπον να τα αξιοποιήσουν. Αυτά τα πρόσωπα είχαν την εντύπωσιν ότι οι δανεισταί θα δεσμευθούν αυτομάτως με προθεσμίαν 12 ή 9 ετών ή ότι το επιτόκιον των θα ελαττωθή. Είμεθα βέβαιοι ότι υπό τας περιστάσεις, τας οποίας εξήγησα, και αυτοί θα δυνηθούν να επιτύχουν καθορισμόν των δικαιωμάτων των. Επί του θέματος της προθεσμίας και του επιτοκίου έχουν εκφρασθή διάφοροι απόψεις και υποβληθή εισήγησις. Είναι γνωστόν ότι εις το νομοσχέδιον, το οποίον ήλθεν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, το ανώτατον όριον της περιόδου αποπληρωμής είχεν ορισθή εις 9 έτη, το δε κατώτατον όριον, εις το οποίον θα ηδύνατο να ελαττωθή το επιτόκιον, ήτο 7%. Δηλαδή, το επιτόκιον ή θα έμενε το αυτό ή, εάν δεν ήτο μικρότερον του 7%, θα ηδύνατο να ελαττωθή εις 7%. Αι Επιτροπαί της Βουλής, αι οποίαι εξήτασαν αυτό το νομοσχέδιον, πολύ δικαιολογημένα έλαβον υπ' όψιν των ότι ωρισμένα δάνεια, έστω και ολίγα, δεν θα ηδύναντο να αποπληρωθούν εντός 9 ετών υπό τας συνθήκας, τας οποίας προηγουμένως προσεπάθησα να εξηγήσω. Με σκοπόν δε να γίνη καλόν εις ωρισμένους, έστω και ολίγους, συμπολίτας—γεωργούς, αύται προτείνουν όπως η περίοδος αύτη των 9 ετών αυξηθή εις 12 έτη. Από της απόψεως αυτής της προθεσμίας επιθυμώ να άρω ωρισμένας παρεξηγήσεις. Μερικοί νομίζουν ότι μακρά προθεσμία είναι αυτομάτως υπέρ του οφειλέτου. Εις το νομοσχέδιον απαγορεύεται η πώλησις διά δικαστικού διατάγματος επαρκούς περιουσίας του οφειλέτου ως εγγυήσεως έναντι ρυθμισθέντος χρέους. Γνωρίζομεν ότι ως άνθρωποι, όταν, έστω και αν τούτο δεν χρειάζεται, εξασφαλίσωμεν μίαν μακράν προθεσμίαν αποπληρωμής, θεωρούμεν χρήσιμον να εξοφλήσωμεν το χρέος μας οπωσδήποτε εντός της προθεσμίας εκείνης. Εν τω μεταξύ, όμως, και η περιουσία του οφειλέτου παραμένει δεσμευμένη, εάν δε θελήση να δώση την περιουσίαν του εις τα τέκνα του, δεν δύναται να την δώση ή δεν δύναται να πωλήση μέρος αυτής διά την ανάπτυξιν του άλλου. Κατ' αυτόν δε τον τρόπον ο τόκος, τον οποίον θα καταβάλη, φθάνει ένα πολύ υψηλόν ποσόν. Φυσικά, εφ' όσον πρόκειται δι' αυτήν την προθεσμίαν, είναι ανάγκη συγχρόνως να λογισθή μία κανονικώς επαρκής περίοδος. Δι' αυτόν τον λόγον υπό τας συνθήκας αυτάς θεωρούμεν ορθήν την προθεσμίαν 12 ετών, την οποίαν εισηγούνται αι Επιτροπαί. Άλλως αύται θα ηδύναντο να εισηγηθούν 20 ή 50 έτη. Ακόμη είναι δυνατόν να προταθή και η διαγραφή όλων των χρεών. Αλλά, εκτιμών όλην μας την ευθύνην και λαμβάνων υπ' όψιν όλους τους σχετικούς παράγοντας, νομίζω ότι 12 έτη ως ανωτάτη προθεσμία θα ευχαριστήση τους πάντας. Επιπροσθέτως προς τούτο αι Επιτροπαί, λαμβάνουσαι υπ' όψιν την στάσιν ωρισμένων ασυνειδήτων τοκιστών, την οποίαν εξέθεσα ειδικώς, έχουν εισηγηθή όπως το Δικαστήριον έχη το δικαίωμα να μειώνη το επιτόκιον μέχρι 5%, όταν αι περιστάσεις της υποθέσεως καθιστούν τούτο δίκαιον. Ενώπιον αυτής της καταστάσεως η Κυβέρνησις και η Βουλή έχουν συνεργασθή και τείνει χείρα βοηθείας προς τους οφειλέτας γεωργούς. Αναμφιβόλως δε η βοήθεια αυτή είναι σημαντική και χρήσιμος. Ελπίζομεν τόσον αι Συνεργατικαί Εταιρείαι όσον και αι Τράπεζαι να διευκολύνουν τους οφειλέτας χωρικούς όχι μόνον διά να μη πωλήσουν την περιουσίαν των αλλά και διά να αποπληρώσουν τα χρέη των αυτά. Διότι, εάν ενώ ρυθμίζονται αφ' ενός κατ' αυτόν τον τρόπον τα χρέη, τα οποία οφείλονται εις άτομα, παραμείνουν συγχρόνως οι οφειλέται των με την υποχρέωσιν να πληρώσουν εις σύντομον χρονικόν διάστημα χρέη και προς την Συνεργατικήν Εταιρείαν και την Τράπεζαν, το νομοσχέδιον δεν πρόκειται κατ' αυτόν τον τρόπον να εξυπηρετήση πλήρως τον σκοπόν των. Θέλομεν να πιστεύωμεν ότι αι Συνεργατικαί Εταιρείαι και αι Τράπεζαι θα λάβουν αυτό το σημείον υπ' όψιν των και ότι θα διευκολύνουν τους οφειλέτας γεωργούς από απόψεως τόσον προθεσμίας όσον και επιτοκίου. Παρ' όλον ότι το νομοσχέδιον, ως ανέφερα προ ολίγου, δεν αποτελεί ιδεώδη λύσιν, εν τούτοις, λόγω του ότι θα εξασφαλίση μεγάλην ωφέλειαν διά τους οφειλέτας γεωργούς μας, θα βοηθήση εις την γεωργικήν ανάπτυξιν της χώρας μας και θα εξυπηρετήση, ως εκ τούτου, την ανύψωσιν του γενικού βιοτικού επιπέδου, θα το υποστηρίξωμεν με τας τροποποιήσεις, τας οποίας εισηγήθησαν αι Επιτροπαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ουμίτ.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμα Μέλη.

Χωρίς αμφιβολίαν, με τον περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμον του 1962 η Κυβέρνησις παρέσχε μίαν από τας μεγαλυτέρας της βοηθείας προς την τάξιν των γεωργών, οι οποίοι από ετών ήσαν παρημελημένοι και λόγω της ανομβρίας των τελευταίων ετών έχουν περιέλθει εις πολύ δυσχερή θέσιν και οι οποίοι αποτελούν μίαν μεγάλην πλειονότητα του πληθυσμού. Είναι, επίσης, γεγονός ότι αν και, όπως ετόνισαν και οι συνάδελφοι και των δύο Επιτροπών, αι οποίαι εξήτασαν το προσχέδιον, ο νόμος αυτός δεν αποτελεί πλήρη λύσιν όλων των προβλημάτων της τάξεως των γεωργών, εν τούτοις ελπίζομεν ότι με το πολύ ορθόν βήμα, το οποίον η Κυβέρνησις έκαμε, πολύ συντόμως θα παρασχεθή η αναγκαία βοήθεια και θα επιδειχθή το απαιτούμενον ενδιαφέρον και διά τα άλλα πολλά προβλήματα της γεωργικής τάξεως. Συμφώνως προς το άρθρον 3 του Νόμου συνιστάται Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών με σκοπόν την ρύθμισιν των χρεών, το οποίον απαρτίζεται εξ Επαρχιακών Δικαστών διορισθησομένων υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Συμφώνως προς το εδάφιον 2 του ιδίου άρθρου, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν ο αριθμός των υπαρχόντων Επαρχιακών Δικαστών είναι ανεπαρκής διά τον σκοπόν τούτον, το Ανώτατον Δικαστήριον έχει την εξουσίαν να διορίση, προσωρινώς, επιπροσθέτους Επαρχιακούς Δικαστάς, ουχί πέραν των τεσσάρων, ανεξαρτήτως προς το άρθρον 6 του περί Δικαστηρίων Νόμου 14 του 1960. Όταν τα καθήκοντα των διορισθησομένων προσωρινώς διά τον σκοπόν τούτον δικαστών λήξουν διά τον λόγον ότι ο διορισμός των ήτο προσωρινός και θελήσουν ούτοι να εξασκήσουν το δικηγορικόν επάγγελμα, εμποδίζονται από του να πράξουν τούτο επί έν έτος συμφώνως προς το άρθρον 6 του περί Δικηγόρων (Τροποποιητικού) Νόμου 42 του 1961. Το άρθρον τούτο έχει ως εξής: «Ουδέν πρόσωπον κατέχον δικαστικόν λειτούργημα, το οποίον αποχωρεί ή αφυπηρετεί της υπηρεσίας της Δημοκρατίας από το λειτούργημα τούτο, θα δικαιούται να εμφανίζηται ως Δικηγόρος ενώπιον οιουδήποτε Δικαστηρίου διά περίοδον ενός έτους μετά την αποχώρησιν ή αφυπηρέτησιν του εκ της τοιαύτης υπηρεσίας». Επειδή από αυτής της απόψεως η θέσις των δικηγόρων, οι οποίοι θα είναι προσωρινώς δικασταί εις τα Δικαστήρια Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών, θα είναι πολύ δύσκολος, νομίζω ότι είναι ανάγκη όπως οι δυνάμει του νόμου τούτου διορισθησόμενοι διά τον σκοπόν τούτον προσωρινοί δικασταί εξαιρώνται των προνοιών του άρθρου 6 του περί Δικηγόρων (Τροποποιητικού) Νόμου. Η θεωρώ ορθόν όπως γνωστοποιηθή ότι ούτοι θα εξαιρώνται διά της μη επεκτάσεως της ισχύος του εν λόγω άρθρου εις τοιαύτας διατάξεις του άρθρου τούτου και διά της προσθήκης ενός νέου άρθρου.

Δεύτερον σημείον εις το νομοσχέδιον είναι το υπεδάφιον (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 7 τούτου. Συμφώνως προς το άρθρον τούτο, όταν οφειλέτης προσφύγη εις το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών διά κινητήν περιουσίαν, το Δικαστήριον έχει το δικαίωμα να αυξήση την υπολειπομένην περίοδον αποπληρωμής του τιμήματος ενοικιαγοράς εις χρόνον μη υπερβαίνοντα τα 4 έτη. Τελείως δε εις το τέλος του ιδίου άρθρου αναφέρεται ότι «το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών δύναται να εκδώση τας κατά το δοκούν αναγκαίας οδηγίας ίνα διαφυλαχθή το αντικείμενον της ενοικιαγοράς από πάσης απωλείας ή επαγωγής ζημίας».

Τόσον συμφώνως προς αυτό το άρθρον όσον και όπως θα φανή εις άλλα άρθρα του νόμου, δεν εμφαίνεται το σημείον του τί είδους ποινήν θα δύναται να επιβάλη το Δικαστήριον

Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών ή το Επαρχιακόν Δικαστήριον εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν οιοσδήποτε οφειλέτης θα προκαλέση ζημίαν εις κινητήν περιουσίαν ή θα την διαθέση, από αυτής δε της απόψεως δημιουργείται μία πολύ ακροσφαλής κατάστασις. Εισηγούμαι όπως εις αυτόν τον νόμον προστεθούν και άρθρα ως τα άρθρα 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 11 του περί Εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως ωρισμένων Κινητών Ιδιοκτησιών) Νόμου 12 του 1961 — ψηφισθέντος προ τινος χρόνου υπό της Βουλής μας έστω και διά προσωρινούς σκοπούς — τα οποία επρονόουν περί απαγορεύσεως της υπό του ιδιοκτήτου κινητής περιουσίας διαθέσεως της περιουσίας του, περί του ότι θα επεβάλλετο ποινή δι' αδίκημα δυνάμει του νόμου εις περίπτωσιν τοιαύτης διαθέσεως, περί πιστοποιητικού ψόφου του ζώου, περί καταβολής εις εξ αποφάσεως πιστωτήν ποσού εισπραχθέντος εκ της πωλήσεως ζώου, το οποίον εθεωρήθη απαραίτητον να σφαγή ως και περί ποινών επιβαλλομένων διά πλαστά πιστοποιητικά. Εν εναντία περιπτώσει, εάν αφήσωμεν το άρθρον 7 ως έχει, το οποίον, θα ήθελα να επαναλάβω, αναφέρει ότι «το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών δύναται να εκδώση τας κατά το δοκούν αναγκαίας οδηγίας ίνα διαφυλαχθή..... από πάσης απωλείας ή επαγωγής ζημίας»..... Κατά την γνώμην μου, εάν τα άρθρα του νόμου 12 του 1961, τα οποία έχω απαριθμήσει, δεν προστεθούν εις αυτό το άρθρον, αι οδηγίαι αι οποίαι θα εκδίδωνται δεν θα είναι πολύ αποτελεσματικαί.

Δεν θα δυνηθώ να περατώσω την αγόρευσίν μου προτού αναφερθώ και εις δύο εισηγήσεις, τας οποίας υπέβαλεν ο έντιμος συνάδελφός μου κ. Μπερπέρογλου.

Εις την πρώτην του εισήγησιν — δυστυχώς δε δεν δύναμαι να συμφωνήσω με τας εισηγήσεις του αυτάς — προτείνεται όπως εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν οφειλέτης — ιδιοκτήτης γεωργικής ακινήτου περιουσίας εκτετιμημένης αξίας £1.500 έχει, επιπροσθέτως προς την περιουσίαν αυτήν, οικίαν ή άλλην περιουσίαν εις μίαν πόλιν, αι τοιαύται εις τας πόλεις περιουσίαι μη συμπεριληφθούν εις την εις το άρθρον τούτο εμφαινομένην εκτετιμημένην αξίαν £1.500. 'Ολοι μας αντιλαμβανόμεθα πολύ καλώς ότι ένα πρόσωπον, το οποίον έχει ακίνητον περιουσίαν εκτετιμημένης αξίας £1.500 είναι ιδιοκτήτης περιουσίας τουλάχιστον £20.000, ακόμη δε και £30.000. 'Οσον και αν επιθυμούμεν να βοηθώμεν τους χωρικούς, την γεωργικήν τάξιν, είναι απαραίτητον και είναι καθήκον μας, όταν παρέχεται διά του νόμου τούτου βοήθεια εις γεωργόν με περιουσίαν £20.000 ή £30.000, να σκεφθώμεν συγχρόνως ένα πρόσωπον, το οποίον είναι πολύ πτωχότερον από αυτόν τον γεωργόν και το οποίον ακόμη ετόκισε £500 ή £1.000, τας οποίας απεταμίευσε καθ' όλην του την ζωήν ή το οποίον δι' οιανδήποτε αιτίαν έγινε δανειστής. Πρέπει να σκεφθώμεν και τους ουκ ολίγους δανειστάς, των οποίων ο αριθμός δεν είναι δυνατόν να υποτιμηθή. Από της απόψεως αυτής είμαι της γνώμης ότι είναι αναγκαίον να παραμείνη ως έχει η εκ £1.500 εκτετιμημένη αξία, η οποία απεστάλη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και ενεκρίθη υπό αμφοτέρων των Επιτροπών. 'Ενας γεωργός ή ένα πρόσωπον, το οποίον είναι ιδιοκτήτης ακινήτου περιουσίας εκτετιμημένης αξίας £1.500, οπωσδήποτε δεν έχει ανάγκην βοηθείας· αντιθέτως, εν συσχετισμώ προς το επίπεδον της χώρας, είναι αρκετά πλούσιος άνθρωπος. Κατά την γνώμην μου δε, όπως υπέβαλεν ο συνάδελφός μου, δεν είναι ορθόν τοιαύτα πρόσωπα να περιμένουν περισσοτέραν βοήθειαν με αυτόν τον νόμον.

Η δευτέρα εισήγησις του συναδέλφου μας ήτο όπως μη εξαιρεθούν των προνοιών αυτού του νόμου αι Τράπεζαι και αι Συνεργατικαί. Και αυτή η εισήγησις, κατά την γνώμην μου, ουδέποτε είναι αποδεκτή. Μέχρι σήμερον δεν συνέβη οιαδήποτε Τράπεζα ή Εταιρεία να διαθέση προς υποχρεωτικήν πώλησιν, όπως ένας άκαρδος τοκιστής, περιουσίας των ιδιωτών και ιδιαιτέρως των χωρικών. Διά τούτο προτείνω όπως ο νόμος ψηφισθή όπως απεστάλη από το Υπουργικόν Συμβούλιον και ενεκρίθη υπ' αμφοτέρων των Επιτροπών.

Τας τροποποιητικάς εισηγήσεις, τας οποίας υπέβαλα, θα τας υποβάλω εκ νέου όταν θα έλθωμεν εις τα άρθρα του νόμου κατά την δευτέραν ανάγνωσίν του, ή, εάν ο 'Εντιμος Πρόεδρος το θεωρήση ορθόν και αποστείλη όλας τας υποβληθείσας τροποποιητικάς εισηγήσεις εις την Νομικήν Επιτροπήν, θα τας υποβάλω τότε και εις αυτήν την Επιτροπήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ορχάν.

ΙΜΠΡΑΧΗΜ ΟΡΧΑΝ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Εντιμα Μέλη.

Επειδή το περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νομοσχέδιον, το οποίον συνήλθομεν σήμερον διά να εξετάσωμεν, μετά την θέσπισίν του εις νόμον θα ενδιαφέρη κατά την εφαρμογήν του, εκτός της γεωργικής τάξεως, ευρύτερον και εκτενέστερον και άλλας τάξεις, θεωρώ αναγκαίον όπως ενδιατρίψωμεν επ' αυτού λεπτομερώς.

Το βάσανον της ενδείας των γεωργών μας δεν είναι κάτι, το οποίον τελευταίως έγινε γνωστόν. Εις πολλάς χώρας του κόσμου και ιδιαιτέρως εις τας υπαναπτύκτους χώρας η κατάστασις είναι παντοτινή. Το καθήκον μας είναι να σώσωμεν την χώραν μας από την διαιώνισιν αυτής της καταστάσεως. Δεν θα ανατρέξω εις πολύ παλαιούς χρόνους, αλλά μέχρι περίπου 20 ετών προηγουμένως ο γεωργός μας εχώλαινεν υποφέρων πάλιν από την ιδίαν στενοχωρίαν και ευρίσκετο εις κατάστασιν, εις την οποίαν είχεν απολέσει την ελπίδα εξασφαλίσεως των δυνατοτήτων απλώς διά να ζη. 'Οπως δε θα ενθυμούνται πολλοί από ημάς, η τότε αποικιακή Κυβέρνησις, αντί να εξεύρη μίαν τελικήν λύσιν εις αυτήν την στενόχωρον κατάστασιν, προσέφυγεν εις μέτρα διά να κατασιγάση τα καθημερινά παράπονα των γεωργών και το 1941 θεσπίζουσα ένα νόμον με σκοπόν την ρύθμισιν των αγροτικών χρεών συνέστησε μίαν Επιτροπήν, εις την οποίαν και παρεχώρησεν ευρείας εξουσίας. Εξ όσων ενθυμούμαι, ακόμη και πρόσωπα, τα οποία είχον μερικάς κυψέλας ή αίγας επροστατεύθησαν από αυτόν τον νόμον και τους εχαρίσθησαν τα υπόλοιπα χρεών, τα οποία έμεναν ανεξόφλητα δι' ωρισμένην περίοδον λόγω του ότι ήσαν χρεωμένα, αφαιρουμένων των ποσών των ετησίων δόσεών των, τας οποίας ηδύναντο να εξοφλήσουν πλήρως. Το ποσοστόν αυτό, το οποίον εχαρίζετο, εις ωρισμένας περιπτώσεις ανήρχετο μέχρις 75% του χρέους. Εάν η τότε αποικιακή Κυβέρνησις επεδείκνυεν αυτήν την γενναιοδωρίαν από το ιδικόν της βαλάντιον, ουδείς είχε το δικαίωμα να φέρη ένστασιν. Αλλά, πράττουσα τούτο, διά να ικανοποιήση μίαν τάξιν, ηδίκησε μίαν μεγάλην πλειονότητα άλλης τάξεως και καταστρέφουσα πολλάς πτωχάς οικογενείας, ακόμη δε και ορφανά, ήρε την ένδειαν από μίαν τάξιν και την εφόρτωσεν εις άλλην. Και πάλιν δεν ευρέθη μία θεραπεία εις τα βάσανα του γεωργού. Είναι, μήπως, ανάγκη να αποδειχθή τούτο; Ιδού, οι ίδιοι γεωργοί υποφέρουν με τα ίδια βάσανα, ίσως δε σήμερον να ευρίσκωνται εις χειροτέραν κατάστασιν. Η αποικιακή Κυβέρνησις ηδύνατο, εξοδεύουσα χρήματα ιδικά της, να εξεύρη μίαν πλέον αποτελεσματικήν, ίσως δε και σωτηρίαν λύσιν εις την παντοτινήν αυτήν στενόχωρον κατάστασιν της τάξεως των γεωργών, οι οποίοι είναι εργατικοί άνθρωποι και έχουν το μικρότερον μερίδιον από την ζωήν. Αλλ' επειδή η διαβίωσις εις αποικίαν και συγχρόνως η ευημερία είναι πράγματα ασυμβίβαστα προς τας γενικάς αρχάς, η λύσις αυτή δεν εδοκιμάσθη. Εν ολίγοις, τα δεινά του λαού της αποικίας δεν εστενοχώρουν την Κυβέρνησιν. Εν τούτοις, η σημερινή κατάστασις είναι όλως διάφορος, ή πρέπει να είναι διάφορος. Διότι τα συμφέροντα του Κυπριακού λαού και της Κυπριακής Κυβερνήσεως είναι τα ίδια, τα δε δεινά του λαού στενοχωρούν ή πρέπει να στενοχωρούν τουλάχιστον εις τον ίδιον βαθμόν και την Κυβέρνησιν. Συνεπώς το να καταφεύγη η σημερινή Κυβέρνησις εις θεραπείαν των δεινών του γεωργού χρησιμοποιούσα μέσα, τα οποία εδοκιμάσθησαν προηγουμένως και απεδείχθησαν άχρηστα, σημαίνει επανάληψιν του σφάλματος. Μάλιστα, υφίσταται πράγματι μία τάξις γεωργών, η οποία

είναι αξία προστασίας και της οποίας, εάν δεν ευρεθή λύσις του προβλήματος, η ελπίς, την οποίαν αύτη αντλεί από το επάγγελμά της και την ζωήν της, θα εξασθενίση περαιτέρω κατά τι. Η Κυβέρνησίς μας πρέπει να θεραπεύση τα δεινά των οριστικώς και τελειωτικώς. Ειδ' άλλως, η προσφυγή εις μέτρα, τα οποία θα απαλύνουν μόνον τον πόνον των, θα είναι απώλεια χρόνου. Περί πλέον δε, με τοιαύτα μέτρα θα αδικηθή και μία μεγάλη τάξις ανθρώπων, η οποία εις την πραγματικότητα είναι άσχετος και εις ουδέν πταίει και η οποία, ως εκ των εμπορικών της συναλλαγών, έχει ευεργετήσει τους γεωργούς, πολλών δε θα καταστραφούν τα μέσα προς το ζην. Διότι δεν ζουν πλουσίως ούτε, ως εκ των εμπορικών των συναλλαγών, έχουν καταστή Κροίσοι όλοι οι άνθρωποι ή όλα τα ιδρύματα, τα οποία πωλούν περιουσίας ή προσφέρουν υπηρεσίας επί πιστώσει τόσον εις τους γεωργούς όσον και εις άλλα άτομα. Μεταξύ αυτών θα είναι πολλοί εκείνοι, των οποίων η οικονομική κατάστασις δεν επιτρέπει επί μακρόν αναστολήν της πληρωμής όσων έχουν να λαμβάνουν. Λαμβανομένης υπ' όψιν και αυτής της καταστάσεως, η Κυβέρνησίς μας είναι ανάγκη να έχη την δύναμιν να επωμισθή βάρη διά να διασφαλισθή ότι δεν θα καταστραφή η οικονομική κατάστασις της χώρας μας και διά να συνεχισθούν φιλικαί και αι σχέσεις μεταξύ γεωργών και εμπόρων και πιστωτών. Μάλιστα δε, ενώ γίνεται τούτο, είναι απαραίτητον να δοκιμασθούν μέσα, τα οποία θα οδηγήσουν εις κατάστασιν, εις την οποίαν θα δυνηθή να ανακουφισθή και να αναζωογονηθή μία μεγάλη τάξις γεωργών, η οποία, ως πιστεύομεν, σήμερον πνέει τα λοίσθια. Ειδ' άλλως, το να αχθή ο εγκαταλελειμμένος γεωργός εις εχθρικήν κατάστασιν με τον δανειστήν του και να του δοθή εις χείρας ένα πολύ αδύνατον μέσον αμύνης θα σημαίνη να εγκαταλειφθή ούτος να ζη πάντοτε μέσα εις ανησυχίαν και απελπισίαν. Δι' αυτόν τον λόγον είναι ανάγκη όπως η Κυβέρνησίς μας σώση τους γεωργούς από τα χρέη των προς διαφόρους δανειστάς διά της χορηγήσεως εις αυτούς δανείων με προθεσμίαν αποπληρωμής τουλάχιστον 20—25 ετών και με ελάχιστον επιτόκιον. Αλλ' επειδή γνωρίζομεν ότι αι σημεριναί δυνατότητες της Κυβερνήσεως δεν επιτρέπουν τούτο, ως διαζευκτική λύσις, όπως είπεν ο έντιμος συνάδελφός μας κ. Σαββίδης, η λήψις τουλάχιστον ομολόγων από τους γεωργούς διά τας δόσεις έναντι των χρεών των, τα οποία θα είναι πληρωτέα με δόσεις και η εις μειωμένην τιμήν εξαργύρωσις εκ του Κυβερνητικού Ταμείου των ομολόγων αυτών έναντι μιας ή μερικών δόσεων μέχρις ότου η Κυβέρνησίς μας έχη τας οικονομικάς δυνατότητας να αντιμετωπίση όλα τα αγροτικά χρέη, θα χρησιμεύση τόσον εις το να σωθούν οι δανεισταί από τας οικονομικάς δυσκολίας όσον και εις το να εξασφαλισθή φιλικωτέρα συνέχισις των σχέσεων δανειστών και γεωργών όπως και εις το να μετατραπούν εις κυκλοφορούν κεφάλαιον εις τον κόσμον του εμπορίου τα γραμμάτια, τα οποία θα περιμένουν εις χείρας των δανειστών ως αδρανή έγγραφα. Όπως πράττουν τα άτομα και οι οργανισμοί, ενώπιον της ανάγκης όπως εκτελεσθούν έργα πέραν των υφισταμένων δυνατοτήτων είναι ανάγκη να προτιμήσωμεν το πλέον σημαντικόν και σπουδαίον. Επειδή δε η υπόθεσις των γεωργών μας αποτελεί ένα των σημαντικωτέρων προβλημάτων μας, είναι ορθόν να συστήση κανείς αναβολήν ωρισμένων δευτερευόντων κονδυλίων δαπανών εις ευθετώτερον χρόνον και, μέχρις ότου εξασφαλισθή η δυνατότης να έχουν αι δαπάναι αυταί αρκετήν σημασίαν, να χορηγηθούν τοιαύτα κονδύλια δι' αυτόν τον σκοπόν. Κατόπιν αυτών των σχολίων και συστάσεών μου, θεωρώ κατά την συζήτησιν του ενώπιόν μας νομοσχεδίου ότι τούτο είναι ένα επείγον και προσωρινόν μέτρον, δηλώ ότι θα ψηφίσω υπέρ. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

(Ο διερμηνεύς λέγει ότι εκουράσθη).

Θα διακόψωμεν δι' έν τέταρτον διά να δοθή ευκαιρία εις τον διερμηνέα να ξεκουρασθή.

(Η Βουλή διακόπτει δι' έν τέταρτον.)

('Ωρα διακοπής 9.25 μ.μ.)

.....

('Ωρα ενάρξεως 9.53 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχει τον λόγον ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι. Το Νομοσχέδιον που συζητούμεν περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών καταπιάνεται με ένα από τα σοβαρώτερα και οξύτερα αγροτικά προβλήματα. Η σοβαρότης του προβλήματος φαίνεται τόσον από τον όγκον των χρεών όσον και από την έκτασιν του. Με βάσιν τα τελευταία στοιχεία της απογραφής των χρεών που έκαμε το Τμήμα Συνεργατισμού και που αναφέρονται εις την έκθεσιν τα αγροτικά χρέη έχουν φθάσει σήμερα εις τα 15.599.000 λίρας. Εάν υπολογίσωμεν ότι ένας αριθμός αγροτών δεν εδήλωσεν όλα του τα χρέη, τότε πρέπει να υπολογίσωμεν ότι τα αγροτικά χρέη ξεπερνούν τα 16 εκ. λιρών. Η μεγάλη έκταση του προβλήματος φαίνεται από το γεγονός ότι για τα 15 1/2 εκ. λιρών χρέη έκαμαν δηλώσεις περί τας 30.000 — 35.000 αγροτικές οικογένειες, δηλαδή από το σύνολον των αγροτικών νοικοκυρέων, που φτάνουν τες 40,000, τα 85% περίπου βαρύνονται με χρέη. Η οξύτης του προβλήματος των χρεών οφείλεται κυρίως εις το γεγονός ότι τα αγροτικά χρέη είναι όλα σχεδόν βραχυπρόθεσμα. Εάν εξαιρέσωμεν τες 700.000 λίρες που οφείλονται εις την Γεωργικήν Τράπεζαν και ένα άλλον μικρόν αριθμόν τα οποία είναι μεσοπρόθεσμα, τότε θα πρέπει να υπολογίσωμεν ότι χρέη περί τα 14 1/2 εκ. λιρών είναι βραχυπρόθεσμα με γραμμάτια για ένα χρόνο ή υποθήκας για ένα χρόνο.

Γι' αυτά τα χρέη ο αγροτικός κόσμος πληρώνει κάθε χρόνον περί το 1 1/2 εκ. λιρών τόκους. Μέσα εις την τελευταίαν δεκαετίαν ο αγροτικός κόσμος, οι αγροτικές οργανώσεις έκαμαν διαβήματα συνεχή διά την λύσιν αυτού του προβλήματος. Με την ανακήρυξιν της Κυπριακής Δημοκρατίας ήρχισεν η μελέτη για την λύσιν του σοβαρού αυτού προβλήματος. Μέχρι τη μελέτη, την ωλοκληρωμένην μελέτη του προβλήματος, η Βουλή των Αντιπροσώπων είχε ψηφίσει πριν 1 1/2 περίπου χρόνον τους Νόμους για την κινητήν και την ακίνητην περιουσίαν. 'Εχουν ευεργετήσει αυτοί οι Νόμοι για την κινητήν και την ακίνητον περιουσίαν τον αγροτικόν κόσμον, ή εδημιούργησαν χαώδη κατάστασιν όπως ισχυρίζεται ο κ. Σαββίδης; Εις τους ισχυρισμούς του κ. Σαββίδη έχει απαντήσει με πολύ σωστά επιχειρήματα ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής. Θέλω να προσθέσω ακόμα ένα επιχείρημα. Οι Νόμοι για την κινητήν και ακίνητον περιουσίαν που είχε ψηφίσει η Βουλή, ημπόδισαν κατά την διάρκειαν αυτού του 1 1/2 χρόνου την πώλησιν κινητής και ακίνητης περιουσίας 2.000 γεωργών. Είναι γεγονός ότι εδημιουργήθησαν δυσκολίες για την αγροτικήν πίστιν. 'Ομως οι δυσκολίες αυτές δεν οφείλονται εις την ψήφισιν του Νόμου. Οι δυσκολίες οφείλονται εις την ανομβρίαν, εις την οικονομικήν κρίσιν και εις το γεγονός ότι δεν συνωδεύθη η ψήφιση των Νόμων με την παροχήν επαρκών πιστώσεων εις τας Συνεργατικάς έτσι που να καλύπτουν τες ανάγκες των αγροτών. Εκτιμούμεν το γεγονός ότι η Κυβέρνησις εμελέτησε το πρόβλημα και έφερε το Νομοσχέδιον που συζητούμεν εις την Βουλήν. Πιστεύομεν ότι η ψήφιση αυτού του Νομοσχεδίου θα δώση ανακούφισιν εις τους αγρότας. Θα μετατρέψη ένα αριθμόν βραχυπροθέσμων χρεών σε μακροπρόθεσμα και θα θέση φραγμόν εις την πώληση αγροτικών περιουσιών. Ιδιαίτερα εκτιμούμεν το γεγονός ότι το Νομοσχέδιον ετροποποιήθη προς το καλύτερον από τες Επιτροπές. Η ελάττωση του τόκου από τα 7% μέχρι τα 5%, η αύξηση της χρονικής περιόδου από τα 9 μέχρι τα 12

χρόνια είναι τροποποιήσεις εξυπηρετικές για τον γεωργικόν κόσμον. Όμως θα πρέπει εδώ να τονίσωμεν ότι το Νομοσχέδιον αυτό δεν δίδει ωλοκληρωμένην λύσιν εις το πρόβλημα των αγροτικών χρεών. Θα ήθελα να υποβάλω μερικές απόψεις για να υποστηρίξω αυτό το συμπέρασμα. Από τα στοιχεία της συγκέντρωσης των χρεών φαίνεται ότι από τα 15 1/2 εκ. λίρες χρέη μόνον περίπου για το 1/3, περί τα 5 εκατομμύρια λίρες, θα γίνη δυνατόν προσφυγή από τους αγρότας εις τα δικαστήρια. Τα άλλα περίπου 10.000.000 λίρες που οφείλονται σε Συνεργατικές και Τράπεζες θα μείνουν βραχυπρόθεσμα όπως ήσαν και προηγουμένως. Με αυτό δεν υποστηρίζομεν ότι είναι σωστόν να συμπεριληφθούν τα χρέη των Συνεργατικών σε αυτόν τον Νόμον. Οι Συνεργατικές δεν μπορούν να συγκριθούν με τους τοκιστές κσαι τους εμπόρους. Όμως και γι' αυτά τα χρέη θα πρέπει να ληφθή πρόνοια με την παροχή περισσοτέρων πιστώσεων εις τες Συνεργατικές για να μπορέσουν να αυξήσουν τον χρόνον αποπληρωμής. Παρά την βασικήν αυτήν αδυναμίαν του Νομοσχεδίου ξανατονίζουμεν ότι θα δοθή ανακούφιση σε ένα αριθμόν αγροτών. Αυτή η ανακούφιση πιστεύουμε ότι θα ήταν μεγαλύτερη εάν εγένοντο περισσότερες βελτιώσεις σε βασικά άρθρα του Νομοσχεδίου. Για παράδειγμα ο χρόνος αποπληρωμής των χρεών, μεγάλων χρεών, που οφείλουν οι γεωργοί σε τοκιστές, εάν ηυξάνετο μέχρι τα 15 χρόνια και εάν ηλαττώνετο ο τόκος μέχρι τα 3% θα ήταν πιο εξυπηρετικό για τους αγρότες χρεώστες. Το ζήτημα του τόκου έχει αποφασιστικήν σημασίαν για την αποπληρωμήν των χρεών. Η Γεωργική Τράπεζα για παράδειγμα δανείζει σήμερα τους γεωργούς μέχρι 15 χρόνια, και επίσης ο παλαιός Νόμος του 1940 άφηνε την περίοδον αποπληρωμής μέχρι 15 χρόνια. Όμως μια και οι Επιτροπές εισηγήθηκαν εις την Βουλήν να γίνη τροποποίηση για τα 5% και μέχρι 12 χρόνια ημείς δεν θα επιμένωμεν εις τες απόψεις μας. Θα θέλαμεν μόνον να κάμωμεν δύο εισηγήσεις: Εις την έκθεση της Επιτροπής, εις την σελίδα 3, αναφέρεται ότι εις το Νομοσχέδιον γίνεται πρόνοια διά της οποίας δύναται να επανεξετάζεται η συμφωνία εκ της οποίας απορρέει η υποχρέωσις του χρέους, τη παρακλήσει του οφειλέτου, εάν εγένετο οιαδήποτε παραχώρησις ήτις θα παρείχεν εις τον οφειλέτην το δικαίωμα να ζητήση την επανεξέτασιν της συμφωνίας δυνάμει των διατάξεων του περί Τοκογλυφίας Νόμου. Αυτή η τροποποίηση έγινεν εις το άρθρον 6 παράγραφος 2. Έχω την γνώμην ότι σε αυτό το άρθρον θα πρέπει να γίνη πληρέστερη τροποποίηση που να περιλαμβάνη συγκεκριμένα αυτές τες περιπτώσεις. Χρωστά ένας γεωργός με υποθήκην, για παράδειγμα, από το 1951 1.000 λίρες με τόκον 9%. Ο γεωργός αυτός λόγω των δυσκολιών που αντιμετωπίζει κατορθώνει κάθε χρόνον μόνον τον τόκον να πληρώνη. Έχει πληρώσει μέσα στα τελευταία 11 χρόνια περί τες 990 λίρες μόνον τόκον. Και το χρέος παραμένει ακέραιον. Νομίζομεν ότι θα ήταν δίκαιον σε τέτοιες περιπτώσεις τέτοιων χρεών που οφείλονται σε τοκιστές να μειώνεται ο τόκος πιο κάτω από τα 5%.

Το δεύτερον σημείον που θέλομεν να θίξωμεν είναι εις το άρθρον 14 παράγραφος 2, που αναφέρεται εις την πληρωμήν των δόσεων από τον χρεώστην και που δίδεται περιθώριον μέχρι 4 μηνών. Θα ήταν σωστόν να λαμβάνεται πρόνοια σε περίπτωση ανομβρίας ή αποτυχίας της παραγωγής ο γεωργός χρεώστης να αποτείνεται εις το δικαστήριον για να του δίδεται μεγαλύτερη χρονική περίοδος ως παράτασις. Η άποψη των νομικών είναι ότι αυτό το ζήτημα μπορεί να καλυφθή όταν παρουσιασθούν τέτοιες περιπτώσεις με ειδικόν τροποποιητικόν Νομοσχέδιον.

Αυτές είναι οι απόψεις μας για το Νομοσχέδιον που συζητούμεν. Εις την έκθεσιν των Επιτροπών αναφέρεται ότι το Νομοσχέδιον αποτελεί μόνον το ένα σκέλος του αριθμού μέτρων που πρέπει να λάβη η Κυβέρνηση για την βοήθειαν του αγροτικού κόσμου. Αναφέρεται επίσης εις την έκθεση ότι δεν είναι σωστόν η Βουλή να καταπιασθή με τες λεπτομέρειες αυτών των μέτρων. Είναι πολύ σωστόν η Βουλή να μη καταπιασθή πράγματι με λεπτομέρειες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον ομιλητήν, αλλ' η έκθεσις δεν αναφέρει τούτο. Ότι η Βουλή δεν πρέπει να καταπιασθή με λεπτομέρειες....

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Με λεπτομερή απαρίθμησιν των μέτρων, αναφέρει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν σχέσει με την συζήτησιν αυτού του Νομοσχεδίου;

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα· όμως πιστεύομεν ότι ζητήματα βασικά τα οποία είναι συσχετισμένα με την εφαρμογήν αυτού του Νόμου θα πρέπει να θιγούν εις την συζήτησιν. Ένα από αυτά τα βασικά ζητήματα που πιστεύομεν ότι είναι συσχετισμένον με τον Νόμον που συζητούμεν είναι η παραχώρηση επαρκών πιστώσεων μέσω των Συνεργατικών προς τους αγρότες, για να μην παρουσιασθούν δυσκολίες εις τον δανεισμόν των αγροτών έτσι που να υποχρεωθούν να καταφύγουν εις τους τοκιστές, οι οποίοι θα ήθελαν να εκμεταλλευθούν αυτήν την ευκαιρίαν.

Το δεύτερον βασικόν σημείον που πρέπει να προσεχθή επίσης από την Κυβέρνηση είναι η διευθέτηση του προβλήματος των άλλων χρεών που δεν περιλαμβάνονται εις τον Νόμον. Να ληφθή πρόνοια δηλαδή πώς να μετατραπούν αυτά τα χρέη, που δεν περιλαμβάνει ο Νόμος, σε μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Το τρίτον και τελευταίον μέτρον που ηθέλαμεν να θίξωμεν είναι, με την πολιτικήν της Κυβερνήσεως που πρέπει να εφαρμοσθή, να κτυπηθούν οι αιτίες που δημιουργούν τα χρέη. Ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής κλείοντας την ομιλίαν του είπεν ότι το Νομοσχέδιον αποτελεί ένα χρήσιμον μέτρον. Υποστηρίζουμε και θα ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον. Και αναμένομεν από την Κυβέρνησιν την συνέχισιν αυτών των μέτρων για να μπορέση να ορθοποδήση ο αγροτικός κόσμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί. Δεν θα ήτο αναγκαίον να ομιλήσω προς υποστήριξιν του Νομοσχεδίου το οποίον συζητούμεν μετά από τας υπέρ της ψηφίσεώς του αγορεύσεις των εντίμων προλαλησάντων Βουλευτών. Επειδή όμως ο έντιμος Βουλευτής και αγαπητός μου φίλος κ. Μιχαήλ Σαββίδης διά του υπαινιγμού του περί αψυχολογήτου προτάσεως νόμου περί αγροτικών θίγει εμέ, όστις υπέβαλα την εν λόγω πρότασιν Νόμου, επιθυμώ να αναφερθώ εις τους λόγους οι οποίοι επέβαλον την πρότασιν Νόμου, η οποία κατέληξεν εις το προ ημών υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον. Οι λόγοι αυτοί είναι απλούστατοι. Δύο και τρία χρόνια αποτυχίας της γεωργικής παραγωγής επέφεραν την κατάστασιν καταχρεώσεως των γεωργών και την αδυναμίαν των να πληρώσουν αυτά τα χρέη· υπενθυμίζω και τον έντιμον κ. Σαββίδην και όλους ότι πλείσται αγγελίαι πωλήσεως των κτημάτων των γεωργών ήσαν έτοιμαι να εκτελεσθούν και αναρίθμητοι άλλαι επρόκειτο να ακολουθήσουν. Νομίζω ότι εάν δεν προέβαινεν η παρούσα Βουλή εις διαβήματα προς αποσόβησιν της πωλήσεως των κτημάτων των γεωργών, τότε θα είμεθα επιεικείς και θα ήρμοζεν εις ημάς το επίθετον αψυχολόγητοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον επιβάλλεται να γίνη Νόμος υπό της ανάγκης όπως αποφευχθή η πώλησις της περιουσίας των οφειλετών γεωργών. Δεν δυνάμεθα να αρνηθώμεν ότι ο Νόμος ούτος ως ριζοσπαστικόν μέτρον θα φέρη κάποιαν ανωμαλίαν, αλλά λαμβανομένου υπ' όψιν ότι πρέπει να προστατευθούν οι γεωργοί, οι οποίοι επί σειράν ετών έχουν πληγή υπό της ανομβρίας, δεν πρέπει να διστάσωμεν να προβώμεν εις την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον.

Όσον αφορά τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των δανειστών ο νόμος δίδει εις το δικαστήριον, κατόπιν εξετά-

σεως της καταστάσεως τόσον του οφειλέτου όσον και του δανειστού, εξουσιοδότησιν όσον αφορά την ελάττωσιν του τόκου και τον ορισμόν των ετών εντός των οποίων θα γίνεται η εξόφλησις του χρέους. Η Βουλή ψηφίζουσα το Νομοσχέδιον εις Νόμον πρέπει να εισηγηθή εις την Κυβέρνησιν όπως πράξη παν το δυνατόν διά να χρηματοδητήση την Κεντρικήν Συνεργατικήν Τράπεζαν η οποία, εις περιπτώσεις αδυνατούντος οφειλέτου να πληρώση την υπό του δικαστηρίου ορισθείσαν ετησίαν δόσιν του και καθίσταται το όλον χρέος απαιτητόν να αναλαμβάνη τούτο, οπότε παρέχεται αφ' ενός καιρός να συγκεντρωθούν τα τοιαύτα χρέη εις αυτήν, ενώ αφ' ετέρου αποφεύγεται η πώλησις των κτημάτων του οφειλέτου. Εκτός ωρισμένων επιφυλάξεων επί μερικών όχι σπουδαίων σημείων του Νομοσχεδίου εις τα οποία ενδέχεται να εκθέσω τας απόψεις μου, όταν ταύτα συζητούνται, με την σειράν των, θα ψηφίσω εις την ουσίαν το Νομοσχέδιον και καλώ την Βουλήν να ψηφίση τούτο διά να καταστή Νόμος, να βοηθηθή ο χρεωμένος αγρότης να επιβιώση, διότι τούτο απαιτεί το γενικόν συμφέρον του τόπου μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Απαρχήν λύσεως του προβλήματος της αγροτικής πίστεως θα σημάνη η ψήφισις του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου εις Νόμον. Διά της ψηφίσεως του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον επουλώνεται μία πληγή του σώματος της αγροτικής τάξεως που εάν έμενεν εις το σώμα του ακόμη μερικόν καιρόν θα μετετρέπετο εις γάγκραιναν διά να καταστρέψη ολόκληρον το σώμα. Πιστεύω ότι το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον θα ωφελήση αποτελεσματικά τον αγροτικόν κόσμον, διότι θα τον απαλλάξη (α) από τον εφιάλτην του συκουέστρου και (β) θα του παράσχη πίστωσιν χρόνου διά να δυνηθή με την βοήθειαν της Κυβερνήσεως να ανταποκριθή πληρέστερον εις τας υποχρεώσεις του και να καλύψη τα υφιστάμενα χρέη του. Συμφωνώ με προηγουμένους ομιλητάς ότι χρειάζονται και άλλα μέτρα, και έχομεν ενδείξεις ότι η Κυβέρνησις προθύμως εξετάζει και συντόμως θα λάβη και άλλα μέτρα προς ολοκλήρωσιν του προβλήματος της αγροτικής πίστεως. Η ψήφισις του 1.000.000 λιρών διά μακροπρόθεσμον δανεισμόν διά σκοπούς αγροτικής αναπτύξεως, και η μελέτη της Κυβερνήσεως να καλύψη τον βραχυπρόθεσμον δανεισμόν των γεωργών, θα καλύψη σχεδόν εξ ολοκλήρου το ζήτημα της αγροτικής πίστεως. Διαφωνώ με προηγουμένους ομιλητάς οι οποίοι ισχυρίσθησαν ότι το παρόν Νομοσχέδιον θα βλάψη αντί να ωφελήση τον αγροτικόν κόσμον. Διαφωνώ επίσης με τον ισχυρισμόν ότι θα σταματήση η πίστις προς τον αγροτικόν κόσμον. Ο αγροτικός κόσμος παρουσιάζεται σαν μία γαλακτοφόρος αγελάς την οποίαν το αφεντικό της αρμέγει και εκμεταλλεύεται όσον καιρόν νομίζει ότι θα του αποφέρη κέρδη. Όταν παύση πλέον να του αποφέρη κέρδη την προσφέρει ως κρέας εις την αγοράν, διότι του είναι πλέον άχρηστη. Έτσι και εις την περίπτωσιν του δανεισμού των αγροτών. Εφ' όσον υπάρχουν περιθώρια εκμεταλλεύσεως του αγρότου του δίδονται δάνεια, και θα εξακολουθήσουν να του δίδωνται διότι εάν η γαλακτοφόρος αγελάς αποφέρη δύο εισοδήματα, το κρέας δηλαδή και το γάλα, ο γεωργός προσφέρει εις τον δανειστήν του τουλάχιστον τρία εισοδήματα.

Πρώτον του προσφέρει ωρισμένα εισαγόμενα είδη ή ο,τιδήποτε άλλο το οποίον χρειάζεται διά την επέκτασιν της εργασίας του, από την προσφοράν εμπορευμάτων απολαμβάνει έν σοβαρόν κέρδος, διά να μην πω, εις τας πλείστας περιπτώσεις, παράνομον κέρδος. Μετατρέπει την αξίαν του εμπορεύματος και του κέρδους σε χρεωστικόν γραμμάτιον με τον πλέον υψηλόν τόκον, χωρίς πάλιν να αναφερθώ εις τον παράνομον τόκον, ο οποίος δεν φαίνεται. Τον δεσμεύει να του παραδώση το προϊόν του διά να κερδίση επίσης σεβαστά ποσά από την πώλησιν των προϊόντων του. Και όταν αντιληφθή πλέον ότι η αντοχή του γεωργού διά νέα δάνεια έχει σταματήσει τον αποκληρώνει από την περιουσίαν, του παίρνει την περιουσίαν και την μεταπωλεί εις άλλους και πάλιν πραγματοποιεί κέρδος. Διά τούτο πιστεύω ότι ο δανεισμός προς τον αγροτικόν κόσμον δεν θα σταματήση, και ελπίζω ότι η Κυβέρνησις θα προσπαθήση να εύρη άλλους τρόπους δανεισμού του αγροτικού κόσμου διά να απαλλαγή από την κάθε εκμετάλλευσιν, από την τοκογλυφίαν, και πιστεύω απόλυτα ότι η Κυβέρνησις στρέφεται προς την γραμμήν αυτήν. Και απαρχήν έχει κάμει από την κατάθεσιν το παρόντος Νομοσχεδίου, το οποίον θα ανακουφίση πραγματικά τον αγροτικόν κόσμον. Πιθανόν το Νομοσχέδιον να τον καλύψη διά μερικά από τα χρέη του, αλλά τα χρέη αυτά είναι εκείνα που τον επαπειλούν καθημερινώς με το ξεκλήρισμά του. Ενώ τα υπόλοιπα χρέη, ως τα των Συνεργατικών, είναι χρέη από τα οποία δεν βλέπει ο γεωργός κινδύνους αποκληρισμού. Το παρόν Νομοσχέδιον, όπως πολύ ορθώς είπεν ο έντιμος Πρόεδρος της Βουλής, θα διαφυλάξη την περιουσίαν του γεωργού, ούτως ώστε τα νέα δάνεια, που θα του δίδωνται, εφ' όσον θα έχη χωράφι, θα του είναι βεβαίως και χρήσιμα. Δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερον εις το παρόν στάδιον με τα μέτρα που πρέπει να λάβη η Κυβέρνησις διά να ολοκληρώση την προστασίαν του γεωργού, διότι πιστεύω ότι το κάθε θέμα μπορεί να συζητηθή ξεχωριστά όταν δοθή η κατάλληλος ευκαιρία εις την Βουλήν.

Εισηγούμαι την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον θεωρών τούτο, ως ανεφέρθη εις την αρχήν της ομιλίας μου, την απαρχήν λύσεως του προβλήματος της αγροτικής πίστεως και γενικώς όλων των προβλημάτων που απασχολούν τον αγροτικόν κόσμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι συνάδελφοι.

Το Νομοσχέδιον, το οποίον ευρίσκεται σήμερον ενώπιόν μας, αφορά την ρύθμισιν των αγροτικών χρεών. Το νομοσχέδιον τούτο, το οποίον η Εκτελεστική Εξουσία απέστειλεν εις την Βουλήν μας προ μηνών, έχει σήμερον ετοιμασθή και αχθή ενώπιόν μας. Η εύστοχος μέριμνα της Εκτελεστικής Εξουσίας διά το θέμα τούτο είναι αξία πάσης εκτιμήσεως. Επίσης θεωρώ μεγάλον καθήκον να ευχαριστήσω τας Επιτροπάς Οικονομικών και Γεωργίας της Βουλής μας διά το μεγάλον ενδιαφέρον, το οποίον επέδειξαν, και την βοήθειαν, την οποίαν παρέσχον ως αποτέλεσμα μακρών εργασιών των. Διότι οι γεωργοί μας, οι οποίοι αγωνίζονται μέσα εις ταλαιπωρίας, η τάξις αυτή, η οποία επί πολλά έτη παρέμενε παρημελημένη, έχει τώρα φθάσει εις κατάστασιν, εις την οποίαν της παρέχεται φροντίς. Σήμερον την σκεπτώμεθα. Η Βουλή μας συνεδριάζει επί ημέρας· δυστυχώς δεν επιτελούμεν ωφέλιμον έργον. Αλλ' ιδού, το νομοσχέδιον, το οποίον θα ψηφίσωμεν απόψε, είναι ένας νόμος, ο οποίος είναι προς όφελος του τόπου μας. Διότι έχομεν σκεφθή τους γεωργούς, τους χωρικούς, οι οποίοι αποτελούν το 70% του πληθυσμού μας. Είμαι δε πολύ ευχαριστημένος διότι οι πλείστοι των μέχρις αυτής της στιγμής ομιλησάντων αγορητών ωμίλησαν υπέρ του νόμου, εξ αφορμής δε τούτου απευθύνομαι από εδώ προς τους αδελφούς μας γεωργούς και τους λέγω ότι πρέπει να είναι ευχαριστημένοι διότι η υπόθεσίς των έχει πλέον αναληφθή υπό της Κυβερνήσεως, αποδεικνύει, δηλαδή, τούτο ότι μία από τας κυριωτέρας υποθέσεις της Δημοκρατίας είναι και η υπόθεσις του γεωργού, του χωρικού. Το ενώπιόν μας νομοσχέδιον θα ανακουφίση πολλούς γεωργούς μας, οι οποίοι υποφέρουν.

Βεβαίως ωρισμένα πρόσωπα θα ζημιωθούν από αυτόν τον νόμον, αλλ' όταν γίνεται ένας νόμος δεν είναι δυνατόν να είναι όλοι ευχαριστημένοι.

Εδώ θα αναφερθώ εις ωρισμένα σημεία, τα οποία έχω παρατηρήσει. Σήμερον οι χωρικοί μας έχουν χρέη πέραν των 15 εκατομμυρίων λιρών, εις έκαστον δε οικογενειάρχην αναλογεί χρέος πέραν των 300 λιρών. Αυτό είναι μεγάλον χρέος, διότι όλοι μας γνωρίζομεν πολύ καλώς το εισόδημα

του γεωργού. Δεν εννοώ εδώ τους μεγαλοκτηματίας γεωργούς. Εκείνοι, οι οποίοι μας ενδιαφέρουν περισσότερον είναι οι μεσαίας τάξεως γεωργοί. Είμαι βέβαιος ότι θα ψηφίσωμεν απόψε αυτόν τον νόμον ομοφώνως. Αλλά με την ψήφισιν αυτού του νόμου δεν θα λυθούν πλήρως τα προβλήματα του γεωργού. Μαζί με αυτόν είναι αναγκαία η ύπαρξις δυνατοτήτων διά νέας πιστώσεις, δυνατοτήτων διά τον γεωργόν να ευρίσκη πιστώσεις ευκόλως και ενός πιστωτικού οργανισμού, εις τον οποίον ο χωρικός να δύναται να στηρίζεται πλήρως. Αι δύο Επιτροπαί της Βουλής μας, αφού εμελέτησαν το νομοσχέδιον, το οποίον απεστάλη από το Υπουργικόν Συμβούλιον, εισηγούνται όπως αι προθεσμίαι αποπληρωμής των χρεών παραταθούν από 9 εις 12 έτη. Τα 12 αυτά έτη δεν είναι πολλά, ακόμη δε και αν ήσαν 15 έτη, δι' ωρισμένα μεγάλα χρέη θα ήσαν πάλιν καλύτερα.

Τα θέματα, τα οποία μας απασχολούν περισσότερον, είναι τα αφορώντα το επιτόκιον. Το Υπουργικόν Συμβούλιον ώρισεν 7%. Αι Επιτροπαί μας εμείωσαν τούτο εις 5%. Ημείς και αυτό το θεωρούμεν υψηλόν. Διότι και ο τόκος, τον οποίον θα δώση ένα χρέος εντός 10—15 ετών, είναι πολύς. Οι καϋμένοι οι γεωργοί, οι οποίοι επί του παρόντος έχουν πληρώσει και τους τόκους των τόκων, από τούδε και εις το εξής τουλάχιστον υπό την προστασίαν αυτού του νόμου, έστω και ειδικώς διά μίαν φοράν, ας πληρώσουν κατά κατώτατον όριον 2% και κατ' ανώτατον όριον 5%, δηλαδή, διά τα βραχυπρόθεσμα δάνεια, διά τα διαρκείας μεταξύ 5 και 10 ετών, 5% και διά τα διαρκείας μεταξύ 10 και 15 ετών μεταξύ 2% και 3%. Φυσικά, δεν δυνάμεθα να είπωμεν ότι μέχρι σήμερον προέκυψε ζημία από τας Τραπέζας και τας Συνεργατικάς Εταιρείας διά τον γεωργόν. Αλλά δεν γνωρίζομεν ποία θα είναι η μελλοντική κατάστασις. Διά τούτο ελπίζομεν ότι αι Συνεργατικαί Πιστωτικαί Εταιρείαι, αι οποίαι μέχρι σήμερον έχουν συμπεριφερθή καλώς προς τους καλούς γεωργούς, θα προστρέξουν διά την παροχήν περισσοτέρων υπηρεσιών και κατά τα επόμενα έτη. Θα ψηφίσω υπέρ της εγκρίσεως αυτού του νόμου, φρονώ δε ότι ούτος θα αποβή προς όφελος του τόπου μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξεν ο κατάλογος των εγγεγραμμένων ομιλητών.

Υπάρχουν μη εγγεγραμμένοι ομιληταί οι οποίοι δεν ωμίλησαν ακόμη;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Έχει τον λόγον πρώτος ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το θέμα της αγροτικής πίστεως παρουσιάζει δύο σκέλη. Το σκέλος το μελλοντικόν εις το οποίον θα στηριχθή η αγροτική ανάπτυξις, και το οποίον ασφαλώς δεν είναι του παρόντος, πολύ περισσότερον δεδομένου ότι εκκρεμεί Νομοσχέδιον προς συζήτησιν εις την Βουλήν.

Το δεύτερον σκέλος είναι το της ρυθμίσεως των παλαιών αγροτικών χρεών. Την θεραπείαν αυτού του τμήματος έρχεται να καλύψη το παρόν Νομοσχέδιον. Δεδομένου ότι πλην θεωρητικών αμφιβολιών ουδεμία ένδειξις υπήρξεν εις αυτήν την Βουλήν ότι υπάρχει πρόθεσις καταψηφίσεως του Νομοσχεδίου, νομίζω ότι θα ήτο περιττόν να σταθή κανείς εις τα θετικά σημεία αυτού του Νομοσχεδίου. Ποίος είναι ο σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου; Διά της ρυθμίσεως των αγροτικών χρεών να αποτρέψη τον κίνδυνον αποξενώσεως των μέσων παραγωγής του αγροτικού κόσμου από τας χείρας του, τόσον της γης όσον και των γεωργικών μηχανημάτων και την κτηνοτροφικών αναλόγως.

Δεύτερον, να μετατρέψη τα χρέη εις μακροπρόθεσμα ούτως ώστε να είναι δυνατόν διά της ρυθμίσεως του μέλλοντος της γεωργικής αναπτύξεως να απαλλαγή από την άμεσον φοβίαν του εξαναγκασμού, και πάλιν αποξενώσεως από τα μέσα παραγωγής, και τρίτον, να ελαττώση τον τόκον ούτως ώστε να γίνη δυνατή η αποπληρωμή των αγροτικών χρεών. Πληροί όλους αυτούς τους όρους το παρόν Νομοσχέδιον; Δεν αμφιβάλλω διά την ευεργετικότητά του αλλά πιστεύω ότι δεν πληροί όλους τους όρους.

Πρώτον εξαιρεί τα χρέη τα οφειλόμενα εις τας Τραπέζας. Το επιχείρημα είναι ότι αι Τράπεζαι ουδέποτε εξεβίασαν τους αγρότας διά την είσπραξιν των χρεών. Αυτό όμως αποτελεί μόνον ένα από τους λόγους διά τους οποίους το παρόν Νομοσχέδιον κατετέθη εις την Βουλήν. Εάν επιτρέψωμεν ώστε μερικοί αγρόται να δύνανται δυνάμει αυτού του νόμου, να ελαττώσουν το επιτόκιον των χρεών των εις α΄ ποσοστόν, ενώ οι οφειλέται εις τας Τραπέζας θα διατηρούν το ίδιον ποσοστόν επιτοκίου, δημιουργούμεν δύο τάξεις οφειλετών, προνομιούχους και μη. Και έτσι δύο γεωργοί οι οποίοι ευρίσκονται ακριβώς εις την ιδίαν μοίραν από όλας τας απόψεις, θα ευρεθούν αυτομάτως εις διαφορετικήν μοίραν μόνον και μόνον διότι ο ένας έτυχε να χρεωστή εις ιδιώτην ο δε άλλος χρεωστεί εις Τράπεζαν. Πιστεύω ότι αυτό αποτελεί δυσμενή διάκρισιν. Θα ηδύνατό τις να πη, διατί να μη συμπεριληφθούν και αι Συνεργατικαί; Διότι πιστεύω ότι αποτελούν αυτοδανειστικούς οργανισμούς, ότι τα δανειζόμενα κεφάλαια ανήκουν εις το μεγάλον τουλάχιστον ποσοστόν των εις τους δανειζομένους, αποτελούν κατά βάσιν αγροτικά κεφάλαια. Και είναι φυσικόν το ποσοστόν να καθορίζεται υπ' αυτών τούτων των δικαιούχων οι οποίοι είναι αυτή αύτη η αγροτική τάξις. Εάν η εισήγησις αυτή γίνη αποδεκτή και εάν και εφ' όσον τα στατιστικά στοιχεία τα οποία εδόθησαν υπό της Επιτροπής είναι ορθά, το ποσοστόν των επηρεαζομένων χρεών το οποίον, εάν περιωρίζετο μόνον εις τους ιδιώτας, θα ήτο μόνον 4.000.000 — 5.000.000 λίραι, ανέρχεται αυτομάτως εις 9.000.000 — 10.000.000 λίρας. Δηλαδή η ισχύς του νόμου καλύπτει διπλάσιον αριθμόν χρεών από τα καλυπτόμενα υπό του Νομοσχεδίου ως τώρα έχει κατατεθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον ομιλητήν, αλλά θα ήθελα να παρατηρήσω ότι πιθανόν να μην έχη υπ' όψιν του το διωρθωμένον κείμενον της εκθέσεως, από το οποίον φαίνεται, δυνάμει πληροφοριών από τα αρμόδια Υπουργεία, ότι τα αγροτικά χρέη εις Τραπέζας είναι μόνον περί το 1.000.000 λίραι.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η έκθεσις.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκτός της Γεωργικής Τραπέζης η οποία έχει 990.000 λίρας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η έκθεσις ως μου έχει δοθή αναφέρεται εις αυτό το ποσόν. Αλλά και εάν ακόμη δεχθώ αυτό το πράγμα, ισχύουν όλα τα προηγούμενα επιχειρήματα περί δυσμενούς διακρίσεως μεταξύ αγροτών, οι οποίοι ευρίσκονται σήμερον εις την ιδίαν μοίραν.

Ο τρίτος βασικός σκοπός του Νομοσχεδίου είναι η ελάττωσις του επιτοκίου ούτως ώστε να γίνη δυνατή η αποπληρωμή των αγροτικών χρεών. Και ασφαλώς είναι αξιέπαινος η εισήγησις των Επιτροπών όπως το επιτόκιον ελαττωθή από 7 εις 5%. Εάν και εφ' όσον ο καθορισμός του επιτοκίου εδέσμευε το δικαστήριον να καθορίση αυτοδικαίως μόνον έν συγκεκριμένον επιτόκιον, θα ήτο δύσκολος οιαδήποτε εισήγησις, πλην μία πολύ προσεκτική μελέτη όλων των περιπτώσεων ήτο δυνατή. Δεδομένου όμως ότι παραμένει εις την κρίσιν του δικαστηρίου να καθορίζη επιτόκιον από το μάξιμουμ του νομίμου επιτοκίου μέχρι του σημείου το οποίον θα καθορίζη αυτός ο Νόμος ως μίνιμουμ, και δεδομένου ότι είναι δυνατόν να υπάρχουν πολλά χρέη τα οποία λόγω των ιδιαζουσών συνθηκών θα ήτο δυνατόν να είναι επιθυμητόν όπως πληρώνουν επιτόκιον χαμηλότερον, προσωπικώς πιστεύω ότι ουδόλως θα εζημιώνετο ο Νόμος διά τας άλλας περιπτώσεις εάν το μίνιμουμ του επιτοκίου καθωρίζετο χαμηλότερον. Δεδομένου ότι αυτό, ως ανέφερα προηγουμένως, δεν δεσμεύει το Δικαστήριον.

Το τελευταίον σημείον το οποίον θα ήθελα να θίξω είναι το ζήτημα της καθυστερήσεως των δόσεων. Ως έχει το Νομοσχέδιον καθυστέρησις των δόσεων πέραν του χρονικού ορίου επιβάλλει εις το δικαστήριον μίαν και μόνην λύσιν. Την διά νόμου απαίτησιν και αποπληρωμήν όχι μόνον του καθυστερημένου αλλά και όλου του οφειλομένου ποσού. Πιστεύω ότι και εις αυτό το σημείον ο νόμος θα πρέπει να αφήση περιθώρια εις το δικαστήριον και κρίνη, πάντοτε αναλόγως των περιπτώσεων, αλλά πάντως εν ουδεμιά περιπτώσει δεν θα πρέπει να επιβάλλη την δυνάμει δικαστικής αποφάσεως πληρωμήν ολοκλήρου του ποσού, το οποίον θα σημαίνη ουσιαστικόν αφανισμόν του οφειλέτου, ο οποίος, εάν όχι διά κακοβούλους λόγους αλλά διά λόγους πραγματικής αδυναμίας, δεν ηδυνήθη να πληρώση καν τας κανονικάς δόσεις, θα είναι αδύνατον να εξεύρη οιονδήποτε άλλον τρόπον αποπληρωμής παρά την πλήρη αποξένωσίν του από τα μέσα παραγωγής και από το επάγγελμα.

Δι' αυτό εισηγούμαι ότι το σημείον αυτό χρήζει τροπολογίας. Δεδομένου ότι ησχολήθην κυρίως με τροποποιήσεις, δεν θα ήθελα να εγκαταλείψω το βήμα προτού εκφράσω σαφώς ότι θεωρώ το Νομοσχέδιον ως έν λίαν προοδευτικόν βήμα, εν τω συνόλω του, και λίαν ευεργετικόν διά την αγροτικήν τάξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δι' όσους θέλουν να μειώσουν την αξίαν του έργου της Κυβερνήσεως είναι δυνατόν εξετάζοντες μονομερώς το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον να μας αποδείξουν ότι τούτο δεν αποτελεί ριζικήν λύσιν του ακανθώδους προβλήματος των αγροτικών χρεών. Πιθανόν το έργον αυτό της Κυβερνήσεως το οποίον προβάλλεται διά του Νομοσχεδίου το οποίον συζητούμεν απόψε να αποτελή στενήν χειρονομίαν διά την λύσιν του προβλήματος των αγροτικών χρεών, εν τούτοις όμως συνδυαζόμενον με διάφορα άλλα φιλαγροτικά μέτρα τα οποία ήδη έλαβεν η Κυβέρνησις και εξακολουθεί να λαμβάνη να θεωρηθή ευρεία χειρονομία πραγματική διά την επίλυσιν των αγροτικών χρεών ειδικώς και του αγροτικού προβλήματος γενικώς. Διά να καταδειχθή η σημασία του παρόντος Νομοσχεδίου πρέπει να συνδυασθή με άλλα μέτρα, όπως είναι π.χ. η προσπάθεια προς επίλυσιν του αρδευτικού προβλήματος, η προσπάθεια της Κυβερνήσεως προς εξεύρεσιν αγορών διαθέσεως των γεωργικών προϊόντων εις αμειπτικάς τιμάς, η πιστοδότησις της γεωργικής τάξεως διά 2.000.000 λιρών, ως εξήγγειλεν ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως, και τόσα άλλα μέτρα τα οποία άλλα μεν ελύθησαν άλλα δε ευρίσκονται εις την οδόν της λύσεώς των. Αναφερόμενος εις προηγουμένους ομιλητάς, οι οποίοι υπεστήριξαν την μείωσιν του ποσοστού του τόκου κάτω των 5%, παρ' όλον ότι αντιλαμβάνομαι τα αγαθά ελατήρια της προτάσεώς των αυτής, εν τούτοις όμως τονίζω ότι δεν θεωρώ λογικόν τούτο διότι δεν ερείδεται πουθενά, ενώ απεναντίας το ποσοστόν του επιτοκίου των 5% ερείδεται επί της πραγματικότητος ότι αι Τράπεζαι εις περιπτώσεις καταθέσεων προθεσμίας προσφέρουν το ποσοστόν του τόκου τούτου. Σχολιάζων διάφορα άρθρα του Νομοσχεδίου έχω να παρατηρήσω ότι εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το δικαστήριον αποφασίσει να εντάξη έν χρέος εις τας διατάξεις του Νόμου τούτου δεσμεύει ταυτοχρόνως περιουσίαν της οποίας η αξία είναι ικανή ώστε να εξασφαλίζη το οφειλόμενον χρέος. Δεν αναφέρεται όμως εις το άρθρον 12 τούτου του Νομοσχεδίου ποία αξία της περιουσίας θα λαμβάνεται υπ' όψιν. Εισηγούμεθα να διευκρινισθή ότι θα λαμβάνεται υπ' όψιν η πραγματική αξία της ακινήτου περιουσίας και όχι η αναφερομένη επί του τίτλου, κατά τρόπον ώστε να είναι δυνατόν να παραμένη ελευθέρα η περιουσία το οφειλέτου αγρότου διά να εξασφαλίζεται η οικονομική πίστις. Εάν αναδράμη κανείς το άρθρον του Νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 14, καταλήγει εις το συμπέρασμα ότι είναι δυνατόν πιστωτής εξηρημένου χρέους να καταστήση τον Νόμον άχρηστον δι' ένα οφειλέτην ο οποίος οφείλει επίσης μη εξηρημένον χρέος. Διότι εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το Δικαστήριον αποφασίσει να εντάξη έν χρέος οφειλόμενον από αγρότην εις τας διατάξεις του Νόμου, και εις περίπτωσιν κατά την οποίαν ο οφειλέτης κατέχει ακίνητον περιουσίαν ενιαίαν, η οποία είναι ικανή να υπερκαλύψη το οφειλόμενον χρέος, το οποίον εμπίπτει εις τας διατάξεις του Νόμου όπως και άλλο το οποίον είναι εξηρημένον χρέος, είναι δυνατόν ο πιστωτής εξηρημένου χρέους αφού αποταθή εις το δικαστήριον να κατορθώση την εκποίησιν ολοκλήρου της περιουσίας και αποπληρωμήν παντός χρέους παραχρήμα. Εισηγούμεθα το άρθρον τούτο να τροποποιηθή κατά τρόπον ώστε ο πιστωτής εξηρημένου χρέους να κατορθώνη διά του δικαστηρίου να εκποιή τόσον μέρος της περιουσίας όσον είναι δυνατόν να καλύψη ακριβώς το χρέος εκείνο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί οι οποίοι δεν έχουν αγορεύσει ακόμη; Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Σαββίδης θέλει να δευτερολογήση. Διά δευτερολογούντας Βουλευτάς θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να ορίσω χρόνον. Ο δε χρόνος διά τους δευτερολογούντας Βουλευτάς θα είναι δέκα λεπτά.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εάν μου επιτρέπετε, έντιμε κ. Πρόεδρε, θέλετε να μην απαντήσω εις εκείνα τα οποία μου έχετε πει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν θέλετε να απαντήσετε έχετε δέκα λεπτά εντός των οποίων να απαντήσετε εν συντομία. 'Ηδη εξεθέσατε τας απόψεις σας επί του Νομοσχεδίου, απήντησα εις τας απόψεις σας, επομένως δεν είναι ανάγκη να επαναλάβετε όλα εκείνα τα οποία είπατε, αλλ' απλώς να θίξετε τα σημεία τα οποία χρήζουν απαντήσεως.

ΜΙΧ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα δέκα λεπτά είναι μόνον τα Ελληνικά. Διότι τα πέντε λεπτά είναι διά την μετάφρασιν. Εάν μου δίδετε δέκα λεπτά μόνον τα Ελληνικά ευχαρίστως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο χρόνος είναι 11.10. 'Εχετε δέκα λεπτά εντός των οποίων μπορείτε να εκθέσετε τας απόψεις σας.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμοι κύριοι, εν πρώτοις ο έντιμος κ. Πρόεδρος είχεν αναφερθή εις την αγόρευσίν μου ότι όσον αφορά τους παραγωγούς, οι οποίοι σήμερον οφείλουν £15 1/2 εκατομμύρια θα ωφεληθούσι μόνον διά δύο εκατομμύρια λιρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να σας διακόψω, και δεν θα υπολογίσω τον χρόνον, αλλά δεν είπα ότι θα ωφεληθούν μόνον διά δύο εκατομμύρια λιρών. Απεναντίας είπα ότι θα είναι μεταξύ έξ και επτά εκατομμυρίων λιρών.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, είπα ότι είπατε ότι εγώ είπα διά τα £2 εκατομμύρια. Ο έντιμος κ. Πρόεδρος είχε κάμει την αφαίρεσιν των £8 1/2 εκατομμυρίων από τα £15 1/2 εκατομμύρια και είπεν ότι υπάρχουν £7 εκατομμύρια διά τα οποία θα ωφεληθή ο παραγωγός. Λυπούμαι όμως να μην συμφωνήσω με τον έντιμον κ. Πρόεδρον, διότι συγκεκριμένως αι Συνεργατικαί έχουν να λαμβάνουν από τους γεωργούς £6.830.000. Η Γεωργική Τράπεζα £994.475, αι Τράπεζαι £1 εκατομμύριον, σύνολον £8.824.475. Από δε τα υπόλοιπα αι ενοικιαγοραί είναι αξίας £1 εκατομμυρίου, σύνολον £9.824.475 και επομένως εκείνο το οποίον απομένει είναι £5.500.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά μαθηματικήν ακρίβειαν £1 εκατομμύριον αι ενοικιαγοραί αι οποίαι περιλαμβάνονται εντός του Νομοσχεδίου, ανερχόμεθα εις τα £6.500.000, ωρισμένα άλλα χρέη τα οποία δεν είναι ακόμη εξηκριβωμένα, περίπου £7.000.000.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αι ενοικιαγοραί, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν είναι εις τα 12 χρόνια, είναι εις τα 4 χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σαββίδη, η Βουλή αυτή εργάζεται επί του Νομοσχεδίου αυτού περίπου 7 ώρας. 'Οταν ένας ομιλή και λέγει ότι το Νομοσχέδιον καλύπτει χρέη αξίας £7.000.000 δεν διαφοροποιεί μεταξύ χρεών τα οποία καλύπτει διά 4 χρόνια και εκείνων τα οποία καλύπτει διά 12 χρόνια. Εάν βέβαια διά να μας εξηγήσετε αυτό θα δευτερολογήσετε, νομίζω ότι κουράζομεν την Βουλήν χωρίς να επιτελώμεν χρήσιμον έργον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μου εδώσετε δέκα λεπτά εκ των οποίων τα επτά ωμιλούσατε εσείς, πώς θα τελειώσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα δέκα λεπτά τα έδωσα διά να ομιλήσετε εσείς, τα λεπτά τα οποία ομιλώ εγώ αφαιρούνται.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εν τάξει, συμφώνως των υπολογισμών σας, έντιμε κ. Πρόεδρε, εις τα £6 1/2 εκατομμύρια συμπεριλαμβάνονται και αι ενοικιαγοραί. Φαντάζεσθε ότι οι παραγωγοί οι οποίοι οφείλουν τα £7.000.000 εις εμπόρους ή εις ιδιώτας είναι όλοι κατεστραμμένοι και θα ζητήσουν να επωφεληθούν του Νομοσχεδίου αυτού, το οποίον θα ψηφίσωμεν εις Νόμον; Αμφιβάλλω. Διότι θα είναι άδικον να φαντασθώμεν ότι όλοι οι παραγωγοί είναι κατεστραμμένοι. Εάν πάρωμεν το ήμισυ αυτού του ποσού, δηλαδή των £7.000.000, όπως είπατε ότι είναι κατεστραμμένοι, το ποσόν ανέρχεται εις £3 1/2 εκατομμύρια. Εάν δε ληφθή υπ' όψιν ότι πολλοί από τους χρεώστας ευρίσκονται εις καλυτέραν κατάστασιν από τους δανειστάς.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε θα είναι ανάγκη να νομοθετήσωμεν υπέρ των δανειστών.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν αποκλείεται να παραστή ανάγκη. Τότε εάν αφαιρεθή και £1.500.000 διότι οι χρεώσται αυτού του ποσού είναι οικονομικώς εις καλήν κατάστασιν, η διαφορά μεταξύ των δανειστών και των χρεωστών είναι ακριβώς αυτά τα £2.000.000 τα οποία είχον υπολογίσει· αλλά οι 4 μήνες δεν είναι μακρυά και θα αποδειχθή ποίος έχει δίκαιον και ποίος έχει άδικον.

'Οσον αφορά το δεύτερον ζήτημα το οποίον έχετε εγείρει, όταν είχα αναφέρει ότι θα ήτο καλύτερον παρά να εγένετο ο Νόμος περί Αναστολής Πωλήσεων Ακινήτων και Κινητών ότι έπρεπε προτιμότερον να δοθή £1.000.000 ως δάνειον εις τας Συνεργατικάς την εποχήν εκείνην, δεν αναφέρομαι εις τα £2.000.000 εις τα οποία ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως έχει αναφερθή. Δίδοντες δε την εποχήν εκείνην το £1.000.000 είμαι βέβαιος ότι θα ανταπεκρίνετο τελείως εις τας ανάγκας του τόπου. Διότι εάν συγκρίνωμεν τας αγωγάς αι οποίαι είχον γίνει την εποχήν εκείνην με τα προηγούμενα έτη., δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά. 'Οσον δε αφορά την αγροτικήν πίστιν, διά την οποίαν ανεφέρατε ότι με το Νομοσχέδιον το οποίον προτείνομεν θα αυξηθή αντί να ελαττωθή να μου επιτρέψετε να μην συμφωνήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν συμφωνώ ούτε εγώ με αυτό το οποίον είπατε, διότι πρώτον δεν το είπα. Εκείνον το οποίον είπα, έντιμε κ. Βουλευτά, είναι ότι διά των ιδίων επιχειρημάτων διά των οποίων προσπαθείτε να αποδείξετε ότι θα ελαττωθή η πίστωσις του αγρότου, εάν κανείς πρόκειται να στηριχθή επί της ψυχρής λογικής, αντικειμενικής λογικής, εάν υπάρχη και μη αντικειμενική λογική, μπορεί με την ιδίαν δύναμιν να αποδείξη το αντίθετον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μου φαίνεται, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι είχομεν το παράδειγμα το τελευταίον, το οποίον μας έχει δείξει κατά πόσον έχει αυξηθή η πίστις του αγρότου με τους νόμους τους οποίους είχομεν ψηφίσει, και δεν φαντάζομαι με το να ψηφίζωμεν τον ένα νόμον μετά τον άλλον με αυτούς τους περιορισμούς ότι θα ενθαρρύνωμεν τον κεφαλαιούχον να δίδη χρήματα όντας πεπεισμένος ότι δεν θα τα εισπράξη. 'Οταν δε σταματήση η χρηματοδότησις από όλας τας άλλας πηγάς, εκτός από τας Τραπέζας και τας Συνεργατικάς, δεν φαντάζομαι να είναι τόσον εύκολον να αντεπεξέλθουν αυτά τα ιδρύματα εις τας ανάγκας όλων των αγροτών διά δάνεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο λόγος διά τον οποίον τα ιδρύματα αυτά δεν είναι δυνατόν να αντεπεξέλθουν είναι απλούστατος, διότι επέτρεψαν εις το κεφάλαιον να σταλή εις το εξωτερικόν και εδάνεισαν τους κεφαλαιούχους τα χρήματα τα οποία κατέθεσεν ο λαός.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, τα χρήματα τα οποία έχουν βγη έξω δεν είναι τόσον μεγάλα σήμερα όσον ήσαν τα προηγούμενα χρόνια· έχουν ελαττωθή εις το ελάχιστον, εκτός δε τούτου από τας καταθέσεις αι οποίαι υπάρχουν εις τας Τραπέζας φαίνεται η συνεχής αύξησις των καταθέσεων εις τον τόπον μας. Επομένως δεν γεννάται ζήτημα ότι δεν υπάρχει χρήμα εδώ διά να διατεθή προς δανεισμόν του αγρότου εάν θέλη. Ερχόμεθα εις τα ομόλογα. 'Εχετε αναφέρει ότι εκδίδοντες τα ομόλογα θα προεκαλούσαμεν ένα «inflation», πληθωρισμόν, εις τον τόπον. Διότι θα ήτο ως να είχομεν εκδώσει νέον χαρτονόμισμα. Αλλ' εδώ γεννάται το εξής ζήτημα. 'Οτι τα ομόλογα αυτά έναντι των χρημάτων που οφείλουν οι διάφοροι έμποροι εις τας Τραπέζας με ενέχυρα γραμμάτια των αγροτών ή τα περί τα τοιαύτα, θα αντήλλασαν αυτά τα γραμμάτια με τα ομόλογα, οπότε κανένας πληθωρισμός εις αυτήν την περίπτωσιν δεν θα επήρχετο, αλλ' εκτός αυτού, ως έχω αναφέρει και προηγουμένως, δεδομένου ότι τα ομόλογα αυτά θα επέφεραν ένα τόκον 7% με την εγγύησιν της Κυβερνήσεως θα ήσαν περιζήτητα διά καταθέτας του εξωτερικού, και με τον τρόπον αυτόν θα εκάμναμεν εισαγωγήν συναλλάγματος ή μάλλον χρηματοδότησιν της αγροτικής μας τάξεως από ξένας πηγάς. Αλλά διερωτώμαι πως αυτά τα ομόλογα θα έφερναν αυτήν την αναστάτωσιν του πληθωρισμού ενώ εάν εφέρναμεν δάνεια απ" έξω δεν θα εφέρναμεν πληθωρισμόν.

Τώρα όσον αφορά το ζήτημα του δανεισμού εκ μέρους Τραπεζών, Συνεργατικών και εμπόρων, αι μεν Τράπεζαι και η Γεωργική Τράπεζα κάμνουν δανεισμόν ο οποίος είναι σχεδόν επί τοις ιδίοις όροις με εκείνους τους οποίους ψηφίζομεν σήμερα το Νομοσχέδιον, δηλαδή μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια. Τα δάνεια των Συνεργατικών είναι μάλλον μικράς διαρκείας εκ πρώτης όψεως. Αλλ' εάν λάβωμεν υπ' όψιν ότι εφέτος οι παραγωγοί από τα σιτηρά των θα εισπράξουν περί τα £4.200.000 δηλ. £2.400.000 από το σιτάρι και £1.800.000 από το κριθάρι με παραγωγήν 60.000 και 75.000 τόννους, η Συνεργατική θα δυνηθή να εισπράξη το μέγιστον μέρος των χρεών της και θα είναι εις θέσιν να χρηματοδοτήση και πάλιν τους παραγωγούς διά να αποφύγουν να αποταθώσιν εις τον Νόμον αυτόν τον οποίον ψηφίζομεν. 'Εχω ακούσει πολλούς συναδέλφους εδώ να προτείνουν μακροπρόθεσμον διάρκειαν διά την αποπληρωμήν των χρεών και τόκον μέχρι 2%. Εκείνο το οποίον μου κάμνει εντύπωσιν ότι δεν έχω ακούσει ότι πρέπει να χαρισθούν αυτά τα χρέη. Αλλ' όταν ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης έχη αναφέρει ότι αι Τράπεζαι πρέπει να δανείσουν και αυταί με 5% άλλως θα ήτο δυσμενής διάκρισις, φαίνεται ότι ο έντιμος συνάδελφος δεν θα έχη υπ' όψιν του ότι από τας Τραπέζας η Κυβέρνησις διά τας καταθέσεις της εις πρώτην όψιν εισπράττει τόκον 6%, εάν δε λάβη υπ' όψιν κανείς ότι οφείλει να έχη η Τράπεζα ρευστότητα 20% μέχρι 25%, ο τόκος της κοστίζει 7 έως 7 1/4%. Εάν δε κανείς προσθέση και τα έξοδα της Τραπέζης θα βρη ότι θα ήτο αδύνατον να τοκίση ολιγώτερον των 8 έως 8 1/2%, εκτός εάν νομίζη ο έντιμος συνάδελφος ότι αι μεν Τράπεζαι πρέπει να παίρνουν καταθέσεις διά τας οποίας καταθέσεις το χρήμα θα τους κοστίζει

7 1/2% και να το δανείζουν προς 5% διά να μη γίνεται δυσμενής διάκρισις.

Εις τον φίλτατον μου συνάδελφον, έντιμον συνάδελφον κ. Χατζηχάρον, δεν θα ήθελα να απαντήσω διότι δεν είχα σκοπόν να τον προσβάλω, κάθε άλλο. Ο εφευρέτης αυτού του Νομοσχεδίου ήτο άλλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο συντάκτης ήτο άλλος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Οχι, δεν ομιλώ διά τον συντάκτην, εννοώ τον εφευρέτην, ο οποίος δεν κατώρθωσε να πάρη τίτλον ευρεσιτεχνίας από το Υπουργικόν Συμβούλιον και αυτόν τον τίτλον τον εδώσαμεν ημείς εδώ. Αυτά ήθελα να πω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

'Εληξεν η αγόρευσις επί θέματος αρχής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο «περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου—

«αγωγή» περιλαμβάνει πάσαν αστικής φύσεως διαδικασίαν, ενώπιον οιουδήποτε δικαστηρίου.

«γεωργία» περιλαμβάνει την κηπουρική, την καλλιέργειαν οπωρών, την γαλακτοκομίαν, την κτηνοτροφίαν, και την χρήσιν οιασδήποτε γαίας διά βοσκήν· ο όρος «γεωργικός» ερμηνεύεται αναλόγως.

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«καθωρισμένη ημερομηνία» σημαίνει την 13ην Φεβρουαρίου 1962.

«κινητή ιδιοκτησία» σημαίνει—

(α) παν ζώον, εργαλείον ή έτερον όργανον, χρησιμοποιούμενον συνήθως διά τινα γεωργικόν σκοπόν.

(β) πάσαν γεωργικήν μηχανήν ή μηχάνημα λειτουργούν, είτε διά των χειρών, είτε διά μηχανικής ή ηλεκτρικής δυνάμεως ή ετέρας ενεργείας, το οποίον χρησιμοποιείται συνήθως υπό γεωργών διά τινα γεωργικόν σκοπόν, ή διά την συλλογήν, τον καθορισμόν ή την παρασκευήν προς πώλησιν εις ακατέργαστον κατάστασιν οιουδήποτε γεωργικού προϊόντος.

«κτήνη» περιλαμβάνει παν ζώον όπερ εκτρέφεται επί τω τέλει παραγωγής τροφίμων, ερίου, μετάξης, δερμάτων ή γούνας, ή ίνα χρησιμοποιήται διά τινα γεωργικόν σκοπόν.

«οικογένεια» σημαίνει τον σύζυγον, υιόν, θυγατέρα, πατέρα ή μητέρα του οφειλέτου, ή τινα εξ αυτών, όστις εξαρτάται, μερικώς ή καθ' ολοκληρίαν, εξ αυτού·

«οφειλέτης» σημαίνει οφειλέτην όστις κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου είναι πολίτης της Δημοκρατίας και—

(α) επάγεται κυρίως τα προς το ζην αναγκαία εκ της γεωργίας· και

(β) καταγίγνεται εις την γεωργίαν προσωπικώς ή διά μελών της οικογενείας αυτού ή διά μισθωτών εκτάκτων εργατών· και

(γ) κέκτηται κατά κυριότητα ακίνητον ιδιοκτησίαν ης η υπολογισμένη αξία, ως αύτη δείκνυται εκ τοις βιβλίοις του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου, δεν υπερβαίνει εν τω συνόλω αυτής το ποσόν των χιλίων πεντακοσίων λιρών.

«Συνεργατική Εταιρεία» σημαίνει Συνεργατικήν Εταιρείαν εγγεγραμμένην ή θεωρουμένην ως εγγεγραμμένην, δυνάμει των διατάξεων του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου. Κεφ. 114

«Τράπεζα» σημαίνει Τράπεζαν, ήτις κέκτηται άδειαν ασκήσεως, και ασκεί Τραπεζικάς επιχειρήσεις εν τη Δημοκρατία·

«χρέος» περιλαμβάνει τας πάσης φύσεως υποχρεώσεις οφειλέτου τινος, ησφαλισμένας ή μη, είτε αύται οφείλονται δυνάμει δικαστικής αποφάσεως ή διατάγματος, είτε δυνάμει συμβάσεως ενοικιαγοράς, είτε άλλως πως, και είτε αύται κατέστησαν ήδη απαιτηταί, είτε θα καταστώσιν απαιτηταί εν τω μέλλοντι.

Νοείται ότι δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα χρέη (εν τω παρόντι Νόμω αναφερόμενα ως «εξηρημένα χρέη»).

(α) οιονδήποτε ποσόν εφ' όσον η υποχρέωσις πληρωμής τελεί υπό αίρεσιν·

(β) οιονδήποτε μερίδιον επί του προϊόντος γαίας τινος όπερ καταβάλλεται επί τω ότι η γαία αύτη καλλιεργείται εν συνεταιρισμώ, ή οιονδήποτε μίσθωμα οφειλόμενον αναφορικώς προς οιανδήποτε γεωργικήν γαίαν εις πρόσωπον όπερ κέκτηται τας αναγκαίας προϋποθέσεις ίνα χαρακτηρισθή ως οφειλέτης, καίτοι δυνατόν να μη χρεωστή τι εις έτερον πρόσωπον·

(γ) ποσά εισπρακτέα—

Κεφ. 329.

(ι) ως φόρος ή τέλος δυνάμει του Περί Εισπράξεως Φόρων Νόμου, ή οιουδήποτε ετέρου νόμου τροποποιούντος ή αντικαθιστώντος αυτόν, ή ως φόρος ή τέλος επιβληθέν υπό τινος Κοινοτικής Συνελεύσεως· ή

(ιι) ως χρηματική ποινή επιβληθείσα δυνάμει της Ποινικής Δικονομίας·

(δ) οιονδήποτε ποσόν, η αγωγή διά την είσπραξιν του οποίου παρεγράφη διά της παρόδου του χρόνου, δυνάμει των διατάξεων του Περί Παραγραφής Αγωγών

Κεφ.15.

Νόμου, ή οιουδήποτε ετέρου, εκάστοτε εν ισχύι, Νόμου·

(ε) δάνειον χορηγηθέν υπό τινος Τραπέζης·

(στ) Κυβερνητικόν δάνειον εκχωρηθέν εις την Αγροτικήν Τράπεζαν Κύπρου Λτδ. δυνάμει των διατάξεων του Περί Αγροτικής Τραπέζης Κύπρου Λτδ. (Ειδικά Προνόμια) Νόμου, όπερ άμα τη τοιαύτη εκχωρήσει λογίζεται δι' άπαντας τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ως δάνειον χορηγηθέν υπό της Αγροτικής Τραπέζης Κύπρου Λτδ.

Κεφ. 122.

(ζ) δάνειον χορηγηθέν υπό Συνεργατικής Εταιρείας·

(η) ημερομίσθια ή μισθοί γραφέως ή υπηρέτου αναφορικώς προς υπηρεσίας παρασχεθείσας τω οφειλέτη·

(θ) άπαντα τα ημερομίσθια χειρώνακτος ή εργάτου, αναφορικώς προς υπηρεσίας παρασχεθείσας τω οφειλέτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Μόνον μίαν λεκτικήν τροποποίησιν. Εις την δευτέραν σελίδα του ελληνικού κειμένου, εις την λέξιν «οικογένεια». Το Νομοσχέδιον αναφέρει ότι «οικογένεια» σημαίνει τον σύζυγον, υιόν, θυγατέρα, πατέρα ή μητέρα κτλ. Παρελείφθη η λέξις «την σύζυγον». Φαίνεται ότι έγινεν η μετάφρασις της αγγλικής λέξεως «spouse» το οποίον σημαίνει και τα δύο, και το αρσενικόν και το θηλυκόν γένος. Δι' αυτό εισηγούμαι να προστεθή και η λέξις «την σύζυγον» μετά «τον σύζυγον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον Τούρκον Γραμματέα να με πληροφορήση εάν το τουρκικόν κείμενον συμπεριλαμβάνει και την «σύζυγον» ή εάν και το τουρκικόν κείμενον χρειάζεται τροποποίησιν. Εις την δευτέραν σελίδα του Νομοσχεδίου, εις τον ορισμόν της λέξεως «οικογένεια».

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συμπεριλαμβάνει και τους δύο έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η παρατήτησις είναι ορθή. Ασφαλώς είναι κακή ερμηνεία της αγγλικής λέξεως «spouse» και πρέπει να είναι «τον σύζυγον και την σύζυγον». Παρακαλείται ο Έλλην Γραμματεύς να διορθώση το κείμενόν του.

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, διατηρώ επιφυλάξεις όσον αφορά την λέξιν «γαλακτοκομία» που ευρίσκεται εις την 6ην γραμμήν του δευτέρου άρθρου. Πρέπει να γίνη διευκρίνισις τι σημαίνει «γαλακτοκομία» διότι μέσα εις την λέξιν «γαλακτοκομία» υποθέτω ότι περιλαμβάνονται και οι πολύ μεγάλης ολκής τυροκόμοι, και δεν πιστεύω να ψηφισθή αυτός ο Νόμος διά να υποστηριχθούν άνθρωποι οι οποίοι δεν είναι γεωργοί αλλά μεγάλοι βιομήχανοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείσθε συγκεκριμένην τροποποίησιν;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Εισηγούμαι εκεί που αναφέρεται η γαλακτοκομία να προστεθή «πλην των μεγάλων εξ επαγγέλματος τυροκόμων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο όρος «μεγάλος τυροκόμος εξ επαγγέλματος» δεν είναι νομικός όρος και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθή. Τι εστί μεγάλος τυροκόμος είναι ζήτημα ερμηνείας και όχι χειρισμού.

Ο κ. Σαββίδης.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Να τελειώσω παρακαλώ. Νομίζω ότι υπάρχουν νομικοί οι οποίοι μπορούν να διατυπώσουν την επιφύλαξιν αυτήν εις τρόπον ώστε να έχη νομικήν ισχύν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, ακριβώς είχαμε συζητήσει αυτό το ζήτημα εις την Επιτροπήν και είχαμε πη διαφόρους τρόπους μεταξύ των οποίων ήτο και ο εξής: «Από τους τυροκόμους να εξαιρούνται οι τυροκόμοι οι οποίοι αγοράζουν το γάλα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υποτεθέσθω ότι είμαι ένας βοσκός ο οποίος κατασκευάζω χαλλούμια. Έχω παραγγελίας διά 20 οκάδας χαλλούμια την ημέραν. Το δε γάλα το οποίον έχω από ιδικήν μου παραγωγήν δεν είναι αρκετόν να αγοράζω ωρισμένην ποσότητα. Διότι ηναγκάσθην να αγοράσω μίαν ποσότητα γάλακτος διά να συμπληρώσω μίαν παραγγελίαν πρέπει να μη συμπεριλαμβάνωμαι εις τας προνοίας του νόμου; Το θέμα εξητάσθη μετά μεγάλης προσοχής και είναι δύσκολον διά νομικού ορισμού να διαχωρίση τις την γαλακτοκομίαν εις την γαλακτοκομίαν η οποία απορρέει από γάλα το οποίον παράγει ο ίδιος ο γαλακτοποιός, και εις γαλακτοκομίαν από γάλα το οποίον αγοράζει διά να κατασκευάση χαλλούμια ή τυριά.

Υπάρχουν άλλαι εισηγήσεις επί του θέματος;

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εις το μέρος το αφορών εις την ερμηνείαν του όρου «οφειλέτης», εις το εδάφιον (γ), τελευταία γραμμή, νομίζω ότι προ των λέξεων «ακίνητον ιδιοκτησίαν» πρέπει να εντεθή η λέξις «γεωργικήν», ούτω δε με την προσθήκην της λέξεως αυτής η περί ης ο λόγος παράγραφος θα έχη ως εξής:

«κέκτηται κατά κυριότητα γεωργικήν ακίνητον ιδιοκτησίαν ης η υπολογισμένη αξία, ως αύτη δείκνυται εν τοις βιβλίοις του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου, δεν υπερβαίνει εν τω συνόλω αυτής το ποσόν των χιλίων πεντακοσίων λιρών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποίησις την οποίαν εισηγείσθε είναι να τεθή η λέξις «γεωργική» προ της λέξεως «ιδιοκτησίαν», ούτως ώστε το εδάφιον (γ) να έχη ως εξής: «Κέκτηται κατά κυριότητα ακίνητον γεωργικήν ιδιοκτησίαν»;

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Να γίνη «γεωργικήν ακίνητον ιδιοκτησίαν», ή, εις τα Ελληνικά δεν γνωρίζω πώς θα είναι, φυσικά, εις τα Τουρκικά θα είναι «γεωργική ακίνητος ιδιοκτησία».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις εκ μέρους του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερπέρογλου όπως εις το (γ) προστεθή η λέξις «γεωργική» προ των λέξεων ακινήτου ιδιοκτησίας».

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Τι σημαίνει «γεωργική ακίνητος ιδιοκτησία»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Η ερμηνεία της λέξεως «γεωργικήν», της οποίας την προσθήκην επιθυμώ, εμπεριέχεται εις την ερμηνείαν του όρου «γεωργία».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερπέρογλου όπως η λέξις «γεωργική» προστεθή προ των λέξεων «ακινήτου ιδιοκτησίας», δηλαδή να είναι «γεωργική ακίνητος περιουσία»; Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της προτάσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρότασις απορρίπτεται.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως η παράγραφος (ε) απαλειφθή. «(ε) δάνειον χορηγηθέν υπό τινος Τραπέζης».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δάνειον χορηγηθέν υπό τινος Τραπέζης. Δηλαδή ότι και τα δάνεια τα οποία οφείλονται εις Τραπέζας θα εμπίπτουν εντός των προνοιών του Νόμου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρότασις απορρίπτεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεύτερον άρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην, το δεύτερον άρθρον.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Σύστασις δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών.

3.—(1) Καθιδρύεται δικαστήριον ως προβλέπεται εν εδαφίω (2) διά την ανακούφισιν οφειλετών (εν τω παρόντι Νόμω αναφερόμενον ως «δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών») ίνα ενασκή, τηρουμένων των διατάξεων του Άρθρου 159 του Συντάγματος της Δημοκρατίας και του παρόντος Νόμου, την δικαιοδοσίαν ήτις ανατίθεται τω τοιούτω δικαστηρίω υπό του παρόντος Νόμου.

(2) Το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών σύγκειται εκ τοιούτων Επαρχιακών Δικαστών ως το Ανώτατον Δικαστήριον ήθελεν υποδείξει προς τον σκοπόν τούτον.

Νοείται ότι εάν ο αριθμός των υφισταμένων Επαρχιακών Δικαστών δεν είναι επαρκής διά τον σκοπόν τούτον, το Ανώτατον Δικαστικόν

14 του 1960 Συμβούλιον, δύναται ανεξαρτήτως παντός εν εδαφίω (3) του άρθρου 6 του Περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960 διαλαμβανομένου, να διορίση προσωρινώς τοιούτον αριθμόν προσθέτων Επαρχιακών Δικαστών μη υπερβαίνοντα τους τέσσαρες, ως ήθελεν κριθή αναγκαίος διά τον σκοπόν τούτον.

14 του 1960. Ο τοιούτος διορισμός υπόκειται εις τας διατάξεις του άρθρου 10 του περί Δικαστηρίων Νόμου 1960, και το αναγκαίον διά την αντιμισθίαν αυτών ποσόν προβλέπεται εν τω Προϋπολογισμώ.

(3) Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών ενασκείται, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 159 του Συντάγματος της Δημοκρατίας υφ' ενός και μόνου εκδικάζοντος δικαστού.

(4) Οσάκις το δικαστήριον σύγκειται εξ αρτίου αριθμού δικαστών, εν περιπτώσει ισοψηφίας η απόφασις είναι εναντίον του διαδίκου όστις φέρει το βάρος της αποδείξεως, και οσάκις το ζήτημα αφορά εις το παραδεκτόν αποδεικτικού τινος στοιχείου, εναντίον του διαδίκου όστις εξαιτείται όπως το τοιούτον αποδεικτικόν στοιχείον γενή παραδεκτόν.

(5) Το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών εν τη ενασκήσει της δυνάμει του παρόντος Νόμου δικαιοδοσίας αυτού, δύναται, τηρουμένου οιουδήποτε Διαδικαστικού Κανονισμού όστις ήθελεν εκδοθή δυνάμει του παρόντος Νόμου να ενασκήση τοιαύτας ετέρας παρεμπιπτούσας και συμπληρωματικάς εξουσίας ως ήθελον καταστή αναγκαίαι, ίνα το δικαστήριον δυνηθή να αποφασίση τελεσιδίκως και πλήρως αναφορικώς προς άπαντα τα ενώπιον αυτού επίδικα ζητήματα.

(6) Το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών ενασκεί την δικαιοδοσίαν αυτού καθ' άπασαν την Δημοκρατίαν, και συνέρχεται εις τόπους καθοριζομένους υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Είχον υποβάλει όπως, διά να είναι δυνατόν να εξασκήσουν το δικηγορικόν επάγγελμα άμα τη αποχωρήσει των εκ της δικαστικής έδρας εκείνοι, οι οποίοι θα διορισθούν εις το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών πέραν του αριθμού των υπαρχόντων Επαρχιακών Δικαστών συμφώνως προς το εδάφιον (2) του άρθρου 3, εξαιρώνται των προνοιών του περί Δικηγόρων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1961 και έχω δώσει εις τους Γραμματείς την αναγκαίαν γραπτήν τροποποίησιν. Παρακαλώ όπως η τροποποίησις αυτή επενεχθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις είναι ορθή· από νομικής απόψεως χρειάζεται τροποποίησις και παρακαλώ τους Γραμματείς, εφ' όσον υπάρχει κείμενον, να αναγνώσουν το τροποποιητικόν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το κείμενον τούτο τίθεται εις το Νομοσχέδιον αμέσως μετά την επιφύλαξιν του εδαφίου (2), έχει δε ως ακολούθως:

Κεφ. 2
42 του 1961 Νοείται περαιτέρω ότι αι διατάξεις του άρθρου 12 του Περί Δικηγόρων Νόμου ως τούτο ετροποποιήθη υπό του άρθρου 6 του Περί Δικηγόρων (Τροποποιητικού) Νόμου 1961 δεν θα εφαρμόζωνται αναφορικώς προς προσθέτους Επαρχιακούς Δικαστάς διορισθέντας δυνάμει των διατάξεων της ανωτέρω επιφυλάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η τροποποίησις εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η τροποποίησις εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εφέσεις. 4. Τηρουμένου του Διαδικαστικού Κανονισμού, αι αποφάσεις του δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών υπόκεινται εις

έφεσιν ασκουμένην ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάλληλοι του δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών.

5. Το Ανώτατον Δικαστήριον καθιστά ωρισμένους δικαστικούς υπαλλήλους, υπαλλήλους του δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών, ίνα ενασκώσιν τα υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου εκάστοτε καθοριζόμενα καθήκοντα αυτών αναφορικώς προς τούτο:

Νοείται ότι εάν ο αριθμός των υφισταμένων υπαλλήλων δεν είναι επαρκής διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, δύνανται να διορισθώσι προσωρινώς οι αναγκαίοι διά τον σκοπόν τούτον πρόσθετοι υπάλληλοι (περιλαμβανομένου του γενικού γραμματειακού προσωπικού), οίτινες δεν δύνανται να υπερβαίνωσι τους δεκατρείς, το δε αναγκαίον διά την αντιμισθίαν αυτών ποσόν θα προνοήται εν τω Προϋπολογισμώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δικαιοδοσία δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών.

6.—(1) Το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών εξετάζει και αποφασίζει επί πάσης αιτήσεως (εν τω παρόντι Νόμω αναφερομένης ως «αίτησις ανακουφίσεως») υποβαλλομένης υφ' οιουδήποτε οφειλέτου δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, και οσάκις τούτο ενδείκνυται εκ των περιστάσεων, διατάττει δι' αποφάσεως αυτού όπως—

(α) παν χρέος διαλαμβανόμενον εν τη αιτήσει ανακουφίσεως καταβάλληται διά δόσεων· το ποσόν εκάστης τοιαύτης δόσεως, ο χρόνος καθ' ον αύτη καθίσταται πληρωτέα ως και η περίοδος, ήτις δεν δύναται να υπερβαίνη τα δώδεκα έτη, εν η το χρέος δέον όπως αποπληρωθή, καθορίζονται εν τη τοιαύτη αποφάσει:

Νοείται ότι οσάκις η μη εκπνεύσασα συμβατική περίοδος η προβλεπομένη διά την πληρωμήν του τοιούτου χρέους υπερβαίνη τα δώδεκα έτη, το δυνάμει της παρούσης παραγράφου εκδιδόμενον διάταγμα αφορά μόνον εις τας καθυστερημένας πληρωμάς του τοιούτου χρέους.

Νοείται περαιτέρω ότι οσάκις το τοιούτον χρέος απορρέει εκ συμβάσεως ενοικιαγοράς, το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών θα ενασκή τας εξουσίας δι' ων περιβέβληται δυνάμει του άρθρου 7.

(β) το συμπεφωνημένον ποσοστόν τόκου επί του τοιούτου χρέους μειωθή εις τοιούτον ποσοστόν, όπερ δεν δύναται να είναι έλασσον των πέντε επί τοις εκατόν κατ' έτος, ως το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών ήθελεν υπό τας περιστάσεις αποφασίσει.

Νοείται ότι ουδέν διάταγμα εκδίδεται δυνάμει της παρούσης παραγράφου εάν το συμπεφωνημένον ποσοστόν τόκου είναι έλασσον των πέντε επί τοις εκατόν κατ' έτος.

(2) Τηρουμένου του Διαδικαστικού Κανονισμού το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να παράσχη τω οφειλέτη άδειαν όπως ζητήση δι' αιτήσεως την επανάληψιν δικαιοπραξίας τινός εάν αποδειχθή επαρκώς εις το τοιούτον δικαστήριον, ότι οι καθυστερημένοι τόκοι επί του χρέους υπερβαίνουσι το ποσόν του τοιούτου χρέους, ή ότι το ποσοστόν του τόκου υπερβαίνει το νόμιμον ποσοστόν τόκου, ή ότι τα επιβληθέντα δι' έξοδα, ερεύνας, πρόστιμα, φιλοδωρήματα, ασφάλιστρα, ανανεώσεις ή δι' οιασδήποτε ετέρας επιβαρύνσεις, ποσά είναι υπερβολικά· εν τοιαύτη περιπτώσει το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να διατάξη επανάληψιν της δικαιοπραξίας και την λήψιν λογαριασμών μεταξύ του πιστωτού και του οφειλέτου, ανεξαρτήτως παντός εκτεθέντος λογαριασμού, γραμματίου, υποθήκης ή ετέρας συμφωνίας σκοπούσης την δημιουργίαν ενοχικής υποχρεώσεως, και να παράσχη τω οφειλέτη ανακούφισιν διά παν ποσόν όπερ επεβλήθη ή κατεβλήθη και κατεδείχθη ούτω ότι είναι υπερβολικόν.

(3) Διά τους σκοπούς του εδαφίου (1) ο όρος «περιστάσεις» περιλαμβάνει μεταξύ άλλων—

(α) ζητήματα αφορώντα εις την οικονομικήν δυνατότητα του οφειλέτου όπως αντιμετωπίση το σύνολον των χρεών αυτού, λαμβανομένων υπ' όψιν του ετησίου εισοδήματος αυτού και της οικογενείας του, των οικογενειακών αυτού υποχρεώσεων, και των αναγκαίων διά την καλλιέργειαν των γαιών και την εκτροφήν των ζώων αυτού, εξόδων·

(β) ζητήματα αφορώντα εις τας περιστάσεις και τον σκοπόν δι' ον συνήφθη το τοιούτον χρέος·

(γ) ζητήματα αφορώντα εις την οικονομικήν κατάστασιν του πιστωτού, λαμβανομένων υπ' όψιν των χρεών αυτού, και ειδικώτερον του ποσοστού του τόκου όπερ καταβάλλεται υπ' αυτού αναφορικώς προς τοιαύτα χρέη·

(δ) το ζήτημα κατά πόσον θα επενεχθή μείζων βλάβη διά της εκδόσεως διατάγματος δυνάμει του παρόντος άρθρου, ή διά της μη εκδόσεως αυτού·

(ε) την επίδρασιν ην ήθελεν έχει οιοσδήποτε των προμνησθέντων παραγόντων επί των ετέρων τοιούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Κατά το υπεδάφιον (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 6 το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών, όταν εξετάζη ωρισμένην προσφυγήν δύναται να ορίση ανωτάτην προθεσμίαν, εντός της οποίας θα εξοφληθή χρέος σχετιζόμενον με εκείνην την προσφυγήν. Αυτή δε η ανωτάτη προθεσμία εμφαίνεται ως 12 έτη. Ως ανεφέρθη και εις τας αγορεύσεις, αι οποίαι εγένοντο επί της ουσίας του νομοσχεδίου, το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών χωρίς αμφιβολίαν δεν πρόκειται να κατανέμη έκαστον χρέος εις 12 έτη. Δύναται τούτο να το κατανέμη εις μικροτέραν περίοδον. Δεν νομίζω δε ότι, όταν καθορίζεται αυτή η

ανωτάτη προθεσμία 12 ετών, υπάρχει απόλυτον κριτήριον. Δυνατόν να υπήρξαν ωρισμέναι προσφυγαί υπό τοιαύτας εξαιρετικάς περιστάσεις ώστε να είναι δικαία η έκδοσις αποφάσεως αποσκοπούσης εις την εξόφλησιν χρέους εις περίοδον μεγαλυτέραν των 12 ετών. Αλλ' επειδή το Δικαστήριον δεν θα έχη εξουσίαν προς τούτο, δεν θα είναι εις θέσιν εις αυτάς τας υποθέσεις να ορίση προθεσμίαν πέραν των 12 ετών. Εις αυτάς, λοιπόν, τας εξαιρετικάς υποθέσεις εισηγούμαι όπως προς ποίαν τινα διεύρυνσιν της εξουσίας του Δικαστηρίου η προθεσμία των 12 ετών αυξηθή εις 15 και τεθή εις εφαρμογήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Όπως είπα και εις την αγόρευσίν μου εις το υπεδάφιον (α) του άρθρου 6 υποστηρίζω τον συνάδελφον μου Μπερπέρογλου. Περί πλέον δε έχω και μίαν ιδικήν μου εισήγησιν, την οποίαν και διετύπωσα εις την ομιλίαν μου. Το επιτόκιον από μεσοπρόθεσμα δάνεια μεταξύ 1 και 10 ετών είναι 5%. Το ίδιον και από τα μεταξύ 10 και 15 ετών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασχολούμεθα με το 6(α) και εις το 6(α) δεν γίνεται μνεία περί τόκου.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Αυτό το είπα. Τώρα, αυτά, τα οποία είπον ότι θα προστεθούν εις το (β).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλ' αυτήν την στιγμήν το υπό συζήτησιν είναι το 6(α).

Υπάρχει εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερπέρογλου όπως ο χρόνος, ο προβλεπόμενος χρόνος εις το 6(α), τροποποιηθή ούτως ώστε να είναι 15 έτη, χωρίς τα 15 έτη να τίθενται αυτομάτως αλλά να έχη δικαίωμα το δικαστήριον ως προς τούτο. Υπάρχει φυσικά ο ισχυρισμός ότι εφ' όσον δεν θα τίθεται αυτομάτως η περίοδος των 12 ή των 15 ετών δεν θα ήτο επιζήμιον εάν ο χρόνος εγένετο 15, ή μάλλον ότι θα ήτο ωφέλιμον. Με την ιδίαν θεωρίαν θα ημπορούσε τις να προτείνη ότι δεν είναι ανάγκη να υπάρχη ανώτατον όριον χρόνου, και θα αφίετο εις τον δικαστήν εις κάθε περίπτωσιν να αποφασίση κατά πόσον θα ήτο 5, 10, 15, 20, 30 χρόνια. Επειδή όμως πρέπει να υπάρχη και αρχή και τέλος εις το κάθε τι, και διά να μη γεννώνται δύσκολα προβλήματα κληρονομίας χρεών και να επιβαρύνωνται και οι κληρονόμοι, εθεωρήθη χρήσιμον να τεθή κάποιος φραγμός ή περιορισμός, ο οποίος φραγμός ορίζεται εις 12 έτη. Και ασφαλώς εάν τις εδανείσθη χρήματα δι' έν έτος και το δικαστήριον το μετατρέψη εις πληρωτέον με δόσεις εις 12 έτη, νομίζω ότι έχει κάθε ευκαιρίαν εντός 12 ετών να πληρώση το χρέος του.

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Εφ' όσον η Βουλή θα εγγυηθή ότι δεν θα χρειασθούν κληρονόμοι όταν η προθεσμία είναι 12 έτη, ενώπιον του γεγονότος ότι αύτη, έχει αυτήν ισχύν, δεν χρειάζεται να ομιλώμεν περισσότερον. Διότι, εάν δώσωμεν 12 μηνών προθεσμίαν, εις ωρισμένας περιπτώσεις και εις την προθεσμίαν 12 μηνών θα υπάρχη πάλιν χρεία κληρονόμων. Χωρίς αμφιβολίαν δε απαιτείται ο καθορισμός ανωτάτου ορίου. Η άποψίς μας δε είναι η διά προσθήκης 3 ακόμη ετών αύξησις του ανωτάτου ορίου από 12 εις 15 έτη, άλλον δε σκοπόν δεν έχομεν παρά μόνον να δώσωμεν εις τον δικαστήν εξουσίαν, της οποίας θα δύναται να κάμνη χρήσιν εις ωρισμένας εξαιρετικάς περιπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την πρότασιν του εντίμου Βουλευτού κ. Μπερπέρογλου όπως ο χρόνος τροποποιηθή εις 15 έτη εις το άρθρον 6(α) του Νομοσχεδίου. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6(α) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6(α) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6(1)(α).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

6(1)(α).

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Διά τους λόγους τους οποίους εξέθεσα προηγουμένως εισηγούμαι όπως το 5% ελαττωθή εις 3%.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υποστηρίζει και ο κ. Κληρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Τα επιχειρήματα τα οποία εδόθησαν ήσαν ότι εις συγκεκριμένας περιπτώσεις αυτό θα ήτο αδύνατον. Το αντεπιχείρημα είναι ότι εις μερικάς περιπτώσεις είναι και κατορθωτόν και επιθυμητόν και εναπόκειται εις το δικαστήριον να κρίνη εάν η συγκεκριμένη περίπτωσις είναι τοιαύτη ώστε πράγματι να είναι δυνατή η ελάττωσις του επιτοκίου εις 3%.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Η ιδική μου εισήγησις, κ. Πρόεδρε, διά το (β) έχει ως εξής: Το επιτόκιον, αντί 5%, να είναι μεταξύ 3% και 5%. Εις τα μεσοπρόθεσμα δάνεια να είναι 5%, εις δε τα μακροπρόθεσμα 3%.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν δύο τροποποιητικαί εισηγήσεις. Η πρώτη τροποποιητική εισήγησις είναι η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη, όπως το κατώτατον όριον τόκου υποβιβασθή εις 3%, και η δευτέρα είναι η τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ντενίζ, όπως το μεν κατώτατον όριον είναι 3% το δε ανώτατον όριον είναι 5%. Θέτω εις ψηφοφορίαν κατά σειράν, πρώτον, την πρότασιν του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη όπως το κατώτατον όριον τόκου προσδιορισθή εις 3%.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Ντενίζ όπως το μεν κατώτατον όριον τόκου προσδιορισθή εις 3% το δε ανώτατον όριον εις 5%.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6(1)(β) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6(1)(β) εγκρίνεται.

Άρθρον 6(2). Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6(2) εγκριθή;

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έχω καταθέσει πρότασιν τροποποιούσαν το άρθρον τούτο. Τούτο γίνεται διά να καλύψη την περίπτωσιν, η οποία ανεφέρθη κατά τας αγορεύσεις, κατά την οποίαν ένας οφειλέτης ο οποίος έχει πληρώσει εις τόκους ποσόν ίσον προς το κεφάλαιον ή ποσόν υπερβαίνον το κεφάλαιον πρέπει να προστατεύεται διά να δυνηθή να εξοφλήση επιτέλους το χρέος του, και κατά την εισήγησίν μου πρέπει να δοθή εξουσία εις το δικαστήριον να μειώνη τον τόκον και κάτω του 5% ή να απαλλάττη τον οφειλέτην της πληρωμής περαιτέρω τόκων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως είναι το άρθρον όχι μόνον δίδει αυτό το δικαίωμα, αλλά και το δικαίωμα να ελαττώση το κεφάλαιον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ακριβώς, συνεχίζων θα έλεγα ότι υπάρχει γνώμη ότι όπως είναι συντεταγμένον το άρθρον δίδει το δικαίωμα εις το δικαστήριον να τον απαλλάξη του τόκου ή να μειώση τον τόκον ή ακόμη και το κεφάλαιον, όπως είπεν ο έντιμος Πρόεδρος. Εκείνο που επιδιώκω διά της εισηγήσεώς μου είναι να κάμω καθαρόν ότι εις περίπτωσιν κατά την οποίαν ένας οφειλέτης είχε πληρώσει εις τόκους ποσόν υπερβαίνον το κεφάλαιον, το δικαστήριον θα έχη δικαίωμα να μειώση τον τόκον ή να τον απαλλάξη της πληρωμής περαιτέρω τόκου, και τούτο κάμνω διά της προσθήκης των λέξεων εις την 4ην και 5ην γραμμήν του εδαφίου (2), όπου αναφέρεται «εάν αποδειχθή επαρκώς εις το τοιούτον δικαστήριον, ότι οι καθυστερημένοι τόκοι επί του χρέους υπερβαίνουν το ποσόν του τοιούτου χρέους» διά της τροποποιήσεώς μου γίνεται «εάν αποδειχθή επαρκώς εις το τοιούτον δικαστήριον ότι οι πληρωθέντες ή οι καθυστερημένοι τόκοι επί του χρέους ή αμφότεροι υπερβαίνουσι το ποσόν του τοιούτου χρέους». Επίσης εις τας τελευταίας γραμμάς αναφέρεται «και να παράσχη τω οφειλέτη ανακούφισιν διά παν ποσόν όπερ επεβλήθη ή κατεβλήθη και κατεδείχθη ούτω ότι είναι υπερβολικόν». Διά της τροποποιητικής μου προτάσεως προσθέτω «νοουμένου ότι το δικαστήριον δύναται να απαλλάξη τον οφειλέτην της πληρωμής οιουδήποτε περαιτέρω τόκου ή να τον μειώση εις τοιούτον ποσόν ως το δικαστήριον ήθελεν υπό τας περιστάσεις αποφασίσει».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, πολύ φοβούμαι ότι διά της εισηγήσεως αυτής όχι μόνον δεν θα βοηθήσωμεν τους οφειλέτας αλλ' ίσως να παραβλάψωμεν τα συμφέροντα των. Διότι, εάν αντιλαμβάνομαι καλώς το άρθρον, το Δικαστήριον δικαιούται και κεφάλαιον ακόμη να αποσβέση, ακόμη και ποσόν το οποίον κατεβλήθη να εξαναγκάση τον δανειστήν να καταβάλη. Ενώ εις αυτήν την περίπτωσιν, εάν δεχθώμεν την τροπολογίαν, θα περιορίσωμεν τα δικαιώματα του δικαστηρίου μόνον εις το να ελαττώση τον τόκον ή έστω και απλώς να αποσβέση τον οφειλόμενον τόκον. Νοουμένου ότι είναι δέσμευσις των προηγουμένων, δι' αυτό εισηγούμαι όπως το άρθρον παραμείνη όπως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αναγνώσουν το κείμενον της τροποποιητικής εισηγήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6—(2) Τηρουμένου του Διαδικαστικού Κανονισμού το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να παράσχη τω οφειλέτη άδειαν όπως ζητήση δι' αιτήσεως την επανάληψιν δικαιοπραξίας τινός εάν αποδειχθή επαρκώς εις το τοιούτον δικαστήριον, ότι οι πληρωθέντες ή οι καθυστερημένοι τόκοι επί του χρέους ή αμφότεροι υπερβαίνουσι το ποσόν του τοιούτου χρέους, ή ότι το ποσοστόν του τόκου υπερβαίνει το νόμιμον ποσοστόν τόκου, ή ότι τα επιβληθέντα δι' έξοδα, ερεύνας, πρόστιμα, φιλοδωρήματα, ασφάλιστρα, ανανεώσεις ή δι' οιασδήποτε ετέρας επιβαρύνσεις, ποσά είναι υπερβολικά· εν τοιαύτη περιπτώσει το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να διατάξη επανάληψιν της δικαιοπραξίας και την λήψιν λογαριασμών μεταξύ του πιστωτού και του οφειλέτου ανεξαρτήτως παντός εκτεθέντος λογαριασμού, γραμματίου, υποθήκης ή ετέρας συμφωνίας σκοπούσης την δημιουργίαν ενοχικής υποχρεώσεως, και να παράσχη τω οφειλέτη ανακούφισιν διά παν ποσόν όπερ επεβλήθη ή κατεβλήθη και κατεδείχθη ούτω ότι είναι υπερβολικόν, νοουμένου ότι το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να απαλλάξη τον οφειλέτην της πληρωμής οιουδήποτε περαιτέρω τόκου ή να τον μειώση εις τοιούτον ποσόν ως το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών ήθελεν υπό τας περιπτώσεις αποφασίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω το άρθρον εις ψηφοφορίαν θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής: Η μόνη τροποποίησις την οποίαν το άρθρον χρειάζεται είναι η προσθήκη των λέξεων «πληρωθέντες ή καθυστερημένοι τόκοι». Όπως είναι διατυπωμένον το άρθρον οδηγεί εις την εξής αδικίαν. Εάν εδανείσθην ποσόν £1.000 και επλήρωνα τους τόκους, και εάν το ποσόν των τόκων το οποίον επλήρωνα είναι ισοδύναμον με το κεφάλαιον, επειδή επλήρωνα ουδεμίαν ανακούφισιν δικαιούμαι. Εάν όμως δεν επλήρωνα τους τόκους μου και το ποσόν του τόκου το οποίον οφείλω είναι ισοδύναμον με το κεφάλαιον, τότε επειδή δεν επλήρωνα δικαιούμαι ανακούφισιν. Επομένως δημιουργεί δυσμενή διάκρισιν εις βάρος εκείνου του γεωργού ο οποίος επλήρωνε τακτικά τους τόκους του. Η ουσία του θέματος, την οποίαν ο νομοθέτης θέλει να καθορίση είναι ότι εάν ένας επλήρωνε ή χρεωστεί τόκους οι οποίοι έχουν ήδη υπερβή το κεφάλαιον θα δύναται το δικαστήριον να εξετάση την υπόθεσιν και να διατάξη την μη πληρωμήν άλλων τόκων ή πολύ χαμηλοτέρου τόκου. Επομένως νομίζω ότι η φράσις «πληρωθέντες ή οι καθυστερημένοι τόκοι» χρειάζεται.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Σήμερα ερχόμεθα να ψηφίσωμεν ένα Νομοσχέδιον εις Νόμον διά να προστατεύσωμεν τους παραγωγούς από του να τους πωλήσουν τα κτήματά των και να τους εξασφαλίσωμεν μίαν περίοδον μακροχρονίαν διά την αποπληρωμήν των χρεών των. Αλλά συγχρόνως θέλομεν αυτούς τους ανθρώπους οι

οποίοι έδιδαν τον απαιτούμενον καιρόν χωρίς να βιάζουν τους χρεώστας ή να ζητούν να τους πωλήσουν τα κτήματά των, ικανοποιούμενοι απλώς εις το νόμιμον τόκον, να τους τιμωρήσωμεν διότι δεν εβίασαν τους χρεώστας να τους πωλήσουν τα κτήματά των. Μου φαίνεται ότι ούτε δίκαιον είναι ούτε λογικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και σας φαίνεται φαντάζομαι πρωτοφανές φαινόμενον. Προς πληροφορίαν σας, έντιμε κ. Βουλευτά, αυτή η πρόνοια εθεσπίσθη, όσον αφορά τους γεωργούς, την 29ην Απριλίου του 1919 υπό της Βρεττανικής Αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως, και αποτελεί το Κεφάλαιον 101, Usury (Farmers) Law, άρθρον 4, λόγος διά τον οποίον δεν θα εχρειάζετο το άρθρον αυτό εντός του Νομοσχεδίου τούτου. Επειδή όμως η Εκτελεστική Εξουσία απεφάσισε να καταργήση το Νομοσχέδιον εις το οποίον ανεφέρθην και να το αντικαταστήση διά του Νομοσχεδίου το οποίον απεστάλη σήμερον εις την Βουλήν, και το οποίον θα κατατεθή, ο Περί Τοκογλυφίας Νόμος του 62, ο οποίος περί Τοκογλυφίας Νόμος του 62 και πάλιν περιλαμβάνει την ιδίαν πρόνοιαν την οποίαν ενεσωματώσαμεν εις το παρόν Νομοσχέδιον, και διά να μην παραμένη κενόν χρόνου μεταξύ της καταργήσεως του Νόμου τον οποίον εψήφισαν οι Άγγλοι το 1919 και της ημέρας που θα δυνηθή η Βουλή να ψηφίση το Νομοσχέδιον το οποίον θα κατατεθή σήμερον, ο Περί Τοκογλυφίας Νόμος, εθεωρήσαμεν σκόπιμον να παραθέσωμεν το άρθρον τούτο, το οποίον εν πάση περιπτώσει θα εψηφίζετο εις τον περί Τοκογλυφίας Νόμον, ακριβώς διά να αποφευχθούν παρεξηγήσεις περί της υπάρξεως ή μη εν ισχύι του περί Τοκογλυφίας Νόμου. Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ τον έντιμον κ. Πρόεδρον διά τας πληροφορίας που μου έχει δώσει, αλλά όλα αυτά τα ήξευρα. Εκείνο όμως το οποίον δεν παρεδέχομαι είναι ότι οι Άγγλοι ήσαν πιο σοφοί από ημάς και πως πρέπει να τους ακολουθώμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις την περίπτωσιν αυτήν αντίγραψαν τον περί Τοκογλύφων Νόμον, τον οποίον είχον διά την ιδικήν των χώραν, και την εφήρμοσαν εις την Κύπρο.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εάν πρόκειται να γίνη περί Τοκογλύφων Νόμος τότε ευχαρίστως θα το δεχθώ. Αλλ' όταν γίνεται ένας νόμιμος δανεισμός χρημάτων τα οποία έχει ο καθένας δικαίωμα να δανείση, αφού τα απέκτησε μετά κόπων και μόχθων, διότι υπάρχουν, πολλοί από αυτούς τους μικρούς οι οποίοι ειργάσθησαν σκληρά εις τα χωρία διά να αποκτήσουν μίαν ωρισμένην μικράν περιουσίαν από την οποίαν να αποζούσιν και δεδομένου ότι δεν είχαν ένα κτήμα από το οποίον θα ημπορούσαν να πάρουν έν ενοίκιον, το οποίον δεν θα ημπορούσε κανείς να τους αποστερήση διότι έλαβαν πέραν της αξίας του κτήματος, δεν βλέπω διατί να προσπαθώμεν να στερήσωμεν ένα άνθρωπον από του να απολαμβάνη τα νόμιμα δικαιώματά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν, τ..... ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Είμαι ικανοποιημένος από την εισήγησιν την οποίαν εκάματε, και να προστεθή η λέξις «οι πληρωθέντες», την οποίαν έχω εις την πρότασίν μου, και να αφεθή το άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως η λέξις «πληρωθέντες» προστεθή προ της λέξεως «καθυστερημένοι» με το διαζευκτικόν «ή» «οι πληρωθέντες ή οι καθυστερημένοι τόκοι»; Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Σαββίδης έχει αντίρρησιν;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της ..... Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εάν η φράσις «πληρωθέντες ή μη» γίνη «πληρωθέντες και μη», θα είναι καλύτερα νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πληρωθέντες ή καθυστερημένοι.

Δεν αντελήφθην..... Να είναι «οι πληρωθέντες και οι καθυστερημένοι».

Είναι ορθή εισήγησις. Το ποσόν των πληρωθέντων συν το ποσόν των καθυστερημένων μπορεί να είναι ίσον με το κεφάλαιον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά μπορεί να υπάρχουν πληρωθέντες και να μην υπάρχουν καθυστερημένοι, όπως εγώ είχα εισηγηθή να γίνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και μπορεί να υπάρχουν καθυστερημένοι και να μην υπάρχουν πληρωμένοι.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ναι. Εγώ λέγω «οι πληρωθέντες ή οι καθυστερημένοι ή αμφότεροι».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι η ορθοτέρα διατύπωσις. Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου;

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 6(2) εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6(2) εγκρίνεται.

6(3): Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6(3) εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6(3) εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διατάξεις αφορώσαι εις συμβάσεις ενοικιαγοράς.

7.—(1) Εάν χρέος διαλαμβανόμενον εν τινι αιτήσει ανακουφίσεως προκύπτη εκ συμβάσεως ενοικιαγοράς, οσάκις τούτο ενδείκνυται εκ των περιστάσεων, το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών διά της επί τούτω αποφάσεως αυτού—

(α) Εάν το αντικείμενον της συμβάσεως είναι ακίνητος ιδιοκτησία, θα παρατείνη τον μη εκπνεύσαντα εισέτι χρόνον της πληρωμής του τιμήματος της ενοικιαγοράς, εις χρόνον μη υπερβαίνοντα τα εννέα έτη·

(β) εάν το αντικείμενον της συμβάσεως είναι κινητή ιδιοκτησία, θα παρατείνη τον μη εκπνεύσαντα εισέτι χρόνον πληρωμής του τιμήματος ενοικιαγοράς, εις χρόνον μη υπερβαίνοντα τα τέσσαρα έτη,

και εν εκατέρα περιπτώσει το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να εκδώση οδηγίας δι' ων καθορίζεται, ότι το αντικείμενον της ενοικιαγοράς θα εξακολουθήση να παραμένη εν τη κατοχή του οφειλέτου, εφ'

όσον ούτος εξακολουθεί να καταβάλλη τας δόσεις του τιμήματος ενοικιαγοράς συμφώνως ταις υπό του δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών εκδοθείσαις οδηγίαις· εν τοιαύτη δε περιπτώσει το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών δύναται να εκδώση τας κατά το δοκούν αναγκαίας οδηγίας ίνα διαφυλαχθή το αντικείμενον της ενοικιαγοράς από πάσης απωλείας ή επαγωγής ζημίας.

(2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

«περιστάσεις κέκτηται την έννοιαν ην απέδωκεν εις τον τοιούτον όρον το εδάφιον (3) του άρθρου 6 λαμβανομένης υπ' όψιν ωσαύτως της εκτάσεως της αναπτύξεως ήτις εγένετο υπό του οφειλέτου επί της ακινήτου ιδιοκτησίας της συνιστώσης το αντικείμενον της ενοικιαγοράς, ωσαύτως δε της εκτάσεως καθ' ην η τοιαύτη ιδιοκτησία είναι ουσιωδώς αναγκαία ως μέσον εξασφαλίσεως των προς το ζην αναγκαίων του οφειλέτου.

«τίμημα ενοικιαγοράς» σημαίνει το ολικόν ποσόν όπερ καταβάλλεται υπό του μισθωτού δυνάμει της συμβάσεως ενοικιαγοράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως.....

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Αναγινώσκω τας τελευταίας λέξεις του 7(1)(β) μετά τας λέξεις «το Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών δύναται να εκδώση τας κατά το δοκούν αναγκαίας οδηγίας ίνα διαφυλαχθή το αντικείμενον της ενοικιαγοράς από πάσης απωλείας ή επαγωγής ζημίας» του υπεδαφίου (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πιθανόν ο διερμηνεύς να εκουράσθη.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Είχον εισηγηθή εις την αγόρευσίν μου όπως εις το άρθρον τούτο, το άρθρον 7, προστεθούν ωρισμένα άρθρα, τα οποία εμφαίνονται εις τον περί εξ Αποφάσεως Οφειλετών (Αναβολή και Περιορισμός Πωλήσεως ωρισμένων Κινητών ιδιοκτησιών) Νόμον. Προσωπικώς θεωρώ αναγκαίαν την προσθήκην αυτών των άρθρων διά να εμποδίζεται η διάθεσις των περιουσιών των οφειλετών. Δυστυχώς δεν έχω δώσει εις τους Γραμματείς έτοιμον κείμενον. Αυτά τα άρθρα, εις τα οποία ανεφέρθην, υπάρχουν εις τον νόμον 12/61. Εάν το θεωρήσετε ορθόν και παραπέμψετε το θέμα τούτο εις την Νομικήν Επιτροπήν, αφού το κείμενον τούτο ετοιμασθή, θα δυνάμεθα να το υποβάλωμεν εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα τα οποία εισηγείσθε είναι τα άρθρα τα οποία υπάρχουν εντός του Νομοσχεδίου περί κινητής περιουσίας, και τα οποία επιβάλλουν ωρισμένας ποινάς εις τον χρεώστην εις περίπτωσιν καθ' ην ήθελεν αποξενώσει ή καταστρέψει το κινητόν διά το οποίον εξεδόθη διάταγμα πωλήσεως. Νομίζω ότι είναι κατάλληλος ώρα να διακόψωμεν δι' έν τέταρτον. Η Νομική Επιτροπή δύναται να εξετάση εν συντομία το θέμα διότι είναι διατυπωμένα τα άρθρα, και να εισηγηθή κατά πόσον θα πρέπει να συμπεριληφθούν εις το παρόν Νομοσχέδιον. Θα επανέλθωμεν εις την 1.05 μετά μεσονύκτιον.

.....

(Ώρα ενάρξεως 1.15 μετά μεσονύκτιον)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεγνώσθη το άρθρον 7.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αίτησις ανακουφίσεως. Ακολουθητέα διαδικασία.

8.—(1) Πας οφειλέτης δύναται, εντός τριών μηνών από της παρόδου ενός μηνός από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, να ζητήση δι' αιτήσεως εν τω νενομισμένω τύπω, όπως το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών παράσχη αυτώ ανακούφισιν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, αναφορικώς προς οιονδήποτε χρέος συναφθέν προ της καθωρισμένης ημερομηνίας, και οφειλόμενον υπ' αυτού είτε ατομικώς είτε ομού μεθ' ετέρου προσώπου.

(2) Πάσα τοιαύτη αίτησις διαλαμβάνει άπαντα τα χρέη του οφειλέτου άτινα συνήφθησαν προ της καθωρισμένης ημερομηνίας, κατάστασιν δεικνύουσαν άπαντα τα χρέη του οφειλέτου άτινα συνήφθησαν μετά την καθωρισμένην ημερομηνίαν, ως και άπαντα τα εξηρημένα χρέη, ωσαύτως δε κατάστασιν δεικνύουσαν πάσαν ακίνητον ιδιοκτησίαν του οφειλέτου.

(3) Ευθύς ως ληφθή αίτησις ανακουφίσεως, το δικαστήριον ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών εξετάζει ταύτην το ταχύτερον δυνατόν, και αποφασίζει διά συνοπτικής διαδικασίας ως ήθελε προβλεφθή εν Διαδικαστικώ Κανονισμώ εκδοθησομένω δυνάμει του παρόντος Νόμου, και είτε απορρίπτει την αίτησιν είτε παρέχει, τηρουμένου του άρθρου 9, ανακούφισιν ως προβλέπεται εν εδαφίω (1) του άρθρου 6, ή, αναλόγως της περιπτώσεως, εν εδαφίω (1) του άρθρου 7.

(4) Αίτησις υποβληθείσα δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν αναιρείται λόγω του θανάτου του οφειλέτου ή λόγω της πτωχεύσεως ή του θανάτου οιουδήποτε πιστωτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, το 8ον άρθρον εγκρίνεται.

Θα εισηγούμην εις την Βουλήν, λόγω του προκειχωρημένου της ώρας, αντί να αναγινώσκεται το άρθρον να αναγινώσκεται ο αριθμός του άρθρου και εδαφίου και εάν δεν υπάρχη παρατήρησις ή αντίρρησις να ψηφίζεται.

Υπάρχει αντίρρησις εις την εισήγησιν αυτήν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η εισήγησις εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διατάξεις αφορώσαι εις ωρισμένους πιστωτάς.

Άρθρον 9, εδάφια (1), (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 9 εδάφια (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 9, εδάφια (1) και (2) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναστολή εκτελέσεως κλπ. δι' ωρισμένην περίοδον. Άρθρον 10, εδάφια (1), (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 10, εδάφια (1), (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να προστεθή εις αυτό το άρθρον ότι απαγορεύεται η πώλησις οιασδήποτε κινητής ή ακινήτου ιδιοκτησίας οφειλέτου, να προστεθή η λέξις «οφειλέτου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ασφαλώς αναφέρεται εις την περιουσίαν του οφειλέτου.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Είναι γενικόν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν είναι οφειλέτης δεν μπορεί να πωληθή η περιουσία του, πρέπει να είναι οφειλέτης.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Οφειλέτης, εννοείτε συμφώνως των διατάξεων αυτών. Όπως ορίζεται ο οφειλέτης, ποίος είναι ο οφειλέτης;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο οφειλέτης είναι εκείνος ο οποίος οφείλει.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

.....εις τας προνοίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ο όρος «Οφειλέτης» είχεν απαλειφθή από εκεί σκοπίμως. Διότι, ενόσω δεν συνιστάται Δικαστήριον Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών, δεν υπάρχει άλλο Δικαστήριον, το οποίον να εκδίδη αποφάσεις επί της καταστάσεως των οφειλετών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι χρειάζεται από νομικής απόψεως τουλάχιστον να προστεθή η λέξις «οφειλέτης».

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 10(1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 10(1) και (2) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναστολή διαδικασίας.

Άρθρον 11, εδάφια (1), (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 11, εδάφια (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απόφασις του δικαστηρίου ανακουφίσεως αγροτών οφειλετών. Άρθρον 12, εδάφια (1), (2), (3), (4).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 12 εδάφια (1), (2), (3) και (4) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πληρωμή των εν τη αποφάσει καθοριζομένων ποσών εν τω δικαστηρίω.

Άρθρον 13, εδάφια (1), (2), (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 13, εδάφια (1), (2) και (3) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Είσπραξις ποσών περιλαμβανομένων εν τινι αποφάσει, κτλ. Άρθρον 14, εδάφια (1), (2), (3), (4).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 14, εδάφια (1), (2), (3) και (4) εγκριθούν;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι εις το εδάφιον (2) μετά τας λέξεις «άπαντα τα δυνάμει της αποφάσεως πληρωτέα ποσά», είναι εις την 8ην γραμμήν, «άπαντα τα δυνάμει της αποφάσεως καθυστερούντα ποσά ή οιαδήποτε άλλα ποσά ήθελε αποφασίσει το δικαστήριον καθίστανται παραχρήμα απαιτητά».

Δι' αυτού του τρόπου το δικαστήριον δύναται να ορίση και ολόκληρον το ποσόν αλλά δύναται ταυτοχρόνως να ορίση και μικρότερον ποσόν διά πρόσθετον καθυστερημένον ποσόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Ο κ. Τομπάζος.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Διά το 14(1) κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι να συνταχθή κατά τοιούτον τρόπον ώστε ο πιστωτής εξηρημένου χρέους να προκαλή εκποίησιν τοιούτου μέρους περιουσίας ικανής διά την αποπληρωμήν του ιδικού του χρέους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αυτό, έντιμε κ. Πρόεδρε, έχει συζητηθή πολύ εις τας δύο Επιτροπάς και έχει αποφασισθή να μείνη όπως είναι, διά δύο λόγους: Εν πρώτοις μπορεί να είναι έν και μόνον κτήμα το οποίον θα πωληθή και δεν μπορεί να πωληθή έν μέρος του κτήματος. Αφ' ετέρου, εφ' όσον ένας άνθρωπος δεσμεύεται διά μίαν ωρισμένην περίοδον να αναμένη την πληρωμήν του λαβείν του, θα ήτο άδικον να χάνη και την ασφάλειαν την οποίαν έχει και να μένη εκτεθειμένος, ενώ ο χρεώστης θα ηδύνατο να πωλήση μέρος διά να πληρώση άλλα χρέη τα οποία θα έκαμνε μετέπειτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του κ. Τομπάζου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Να ξαναδιατυπωθή η εισήγησις κ. Πρόεδρε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ο σκοπός της εισηγήσεως είναι ούτος. Η απόφασις του δικαστηρίου να μην είναι απλώς και μόνον η υποχρέωσις του οφειλέτου να πληρώση ολόκληρον το οφειλόμενον ποσόν έστω και εάν ευρίσκεται εις το πρώτον έτος.

Ας υποθέσωμεν ότι ευρισκόμεθα εις την πρώτην δόσιν ή εις την δευτέραν δόσιν και ο οφειλέτης καθυστερεί· ως είναι διατυπωμένον το άρθρον το δικαστήριον μόνον μίαν απόφασιν δύναται να εκδώση, την απόφασιν περί πληρωμής ολοκλήρου του ποσού. Ο σκοπός της εισηγήσεως είναι όπως αφήση εις το δικαστήριον την ελευθερίαν να ζητήση εάν θέλη, έστω και

την πληρωμήν ολοκλήρου του ποσού, αλλ' εάν ήθελε να δύναται να αποφασίση διαφορετικά διά την πληρωμήν μικροτέρου ποσού ή απλώς του καθυστερημένου ποσού.

Νομίζω εάν μπη κατ' αρχήν η εισήγησις εις την ψηφοφορίαν θα μας διηυκόλυνε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ζήτημα το οποίον συζητείται έχει ως εξής: Προτού καθυστερήση ένας χρεώστης μίαν δόσιν υποτίθεται ότι το δικαστήριον θα εξετάση την υπόθεσιν και θα κρίνη ότι ο χρεώστης, αφού λάβη υπ' όψιν όλα τα περιστατικά, πρέπει να πληρώνη δόσεις εις ωρισμένας περιόδους, με δικαίωμα καθυστερήσεως 4 μηνών εις την πληρωμήν εκάστης οριοθείσης δόσεως. Σημαίνει επομένως ότι το δικαστήριον κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι το χρέος πρέπει να κατανεμηθή εις 12 δόσεις, εκάστης δόσεως πληρωτέας ετησίως με το περιθώριον των τεσσάρων μηνών. Εάν ένας χρεώστης μετά από αυτήν την απόφασιν του δικαστηρίου δεν πληρώση μίαν δόσιν εντός της χρονικής περιόδου των 4 μηνών, διά να δυνηθή το δικαστήριον να πη ότι πρέπει να πληρώση μικρότερον ποσόν του υπολοίπου, θα πρέπει να επανεξετάση ολόκληρον την υπόθεσιν. Και αυτό πρέπει να επαναλαμβάνεται κάθε φοράν που καθυστερεί μίαν δόσιν. Επομένως η απόφασις του δικαστηρίου πως πρέπει να πληρωθή το ποσόν αυτό δεν θα είναι τελεσίδικος, αλλά θα υπόκειται εις αναθεώρησιν κάθε φοράν που ο χρεώστης καθυστερεί. Διότι κάθε φοράν που καθυστερεί θα είναι ανάγκη να εξετάζηται με ποίον τρόπον πρέπει να πληρώση το υπόλοιπον. Και ο λόγος διά τον οποίον διετυπώθη, φαντάζομαι, κατ' αυτόν τον τρόπον ήτο διότι η Εκτελεστική Εξουσία θα ήθελε να αποφύγη αυτήν την επαναληπτικήν διαδικασίαν, η οποία δυνατόν να λαμβάνη χώραν. Η εισήγησις νομίζω ότι είναι σαφεστάτη· η εισήγησις είναι ότι εις περίπτωσιν καθυστερήσεως πληρωμής δόσεως καθορισθείσης υπό του δικαστηρίου, ολόκληρον το οφειλόμενον ποσόν να είναι απαιτητόν, δηλαδή να δύναται το δικαστήριον να καθορίζη την πληρωμήν μέρους του οφειλομένου ποσού ή και ολοκλήρου του ποσού.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 14, (1), (2), (3) και (4) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διανομή του εκ της πωλήσεως προκύπτοντος ποσού.

'Αρθρον 15 εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 15ον άρθρον εδάφια (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παράτασις χρόνου παραγραφής.

'Αρθρον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 16ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 16ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απαγόρευσις αγωγής, κλπ.

'Αρθρον 17, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 17ον άρθρον, εδάφια (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αδίκημα.

'Αρθρον 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 18ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διαδικαστικός Κανονισμός.

'Αρθρον 19 εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 19ον άρθρον (1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις. Κεφάλαιον 25.

'Αρθρον 20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 20όν άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 20όν άρθρον εγκρίνεται.

'Εληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Τελική ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το επόμενον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και 'Ελεγχος) Νόμος.

Λόγω του προκεχωρημένου της ώρας, προτίθεμαι να αναβάλω την συζήτησιν του Νομοσχεδίου διά την Δευτέραν, την 3ην απογευματινήν ώραν.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Η Δευτέρα, 23η Απριλίου, είναι αργία δι' ημάς. Είναι επίσημος αργία δι' ημάς ως Τουρκικήν Κοινότητα και διά τούτο θα παρακαλέσω όπως μη ορισθή συνεδρίασις εκείνη την ημέραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την Δευτέραν επειδή δεν γνώριζα ότι ήτο επίσημος εορτή εν τοιαύτη περιπτώσει θα συνεδριάσωμεν αύριον.

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και 'Ελεγχος) Νόμος.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ασφαλώς θα εννοήτε σήμερον, είναι 1.30 πρωϊνή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι την 4ην απογευματινήν ώραν.

Ο κ. Χαλίτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Υπολογίζω ότι το νομοσχέδιον, το οποίον περιελήφθη εις την ημερησίαν διάταξιν, ιδιαιτέρως λαμβανομένου υπ' όψιν του όγκου εργασίας κατά την σημερινήν συζήτησιν, θα απαιτήση πάλιν μακράς συζητήσεις. Και όταν επανέλθωμεν δι' εργασίαν, ίσως να απαιτηθούν αι ίδιαι ώραι εργασίας. Νομίζω δε ότι είναι καλύτερον να εργαζώμεθα με διαύγειαν πνεύματος. Πλην τούτου, το νομοσχέδιον δεν είναι επείγον. Ως εκ τούτου θεωρούμεν καλύτερον να ορισθή συνεδρίασις κάποιαν ημέραν μετά τας εορτάς της Ελληνικής Κοινότητος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φοβούμαι μήπως η συνεδρία μας θα είναι κατόπιν εορτών.

Η Τετάρτη. Την προσεχή Τετάρτην.

Τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι:

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος.

Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962.

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ένεκα ωρισμένων δυσκολιών, τας οποίας αντιμετωπίζομεν τελευταίως, παρακαλώ όπως εις την ημερησίαν διάταξιν της επομένης συνεδριάσεως περιληφθή η εξής εισήγησίς μου: Θα ήθελα να συζητηθούν τα δικαιώματα, τα οποία θα αναγνωρίζωνται σήμερον εις τους βουλευτάς. Τούτο οφείλεται εις το ότι δεν έχομεν σήμερον εις χείρας μας ένα δελτίον, το οποίον να δεικνύη την ταυτότητά μας. Τοιαύτα θέματα είναι το κατά πόσον θα επικολλώμεν γραμματόσημα εις επιστολάς, τας οποίας αποστέλλομεν εις Τμήματα. Επίσης, κ. Πρόεδρε, αν θα είναι ιδικοί μας οι φάκελλοι, τους οποίους χρησιμοποιούμεν. Τους τίτλους των φακέλλων τους γράφομεν ημείς. Θα επεθύμουν να διεξαχθή επί τούτων συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα εις το οποίον αναφέρεσθε είναι υπό μελέτην και μόλις η Επιτροπή, η οποία ετοιμάζει τους κανονισμούς της Βουλής, τελειώση το έργον της, το οποίον προς πληροφορίαν της Βουλής θα τελειώση εις το πολύ εγγύς μέλλον, διότι σχεδόν ετελειώσαμεν, θα επιληφθή Νομοσχεδίου διά τα δικαιώματα των Βουλευτών. Επομένως δεν νομίζω ότι θα ήτο χρήσιμον να τεθή το θέμα εις την ημερησίαν διάταξιν διά συζήτησιν.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεν εγνώριζα ότι ητοιμάζετο ο Νόμος. Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, διά τας πληροφορίας σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής δύο Νομοσχέδια:

Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμος του 1962 και ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμφότερα τα Νομοσχέδια κατετέθησαν υπό του Υπουργείου Οικονομικών και παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Οικονομικών, η οποία θα συνεργασθή μετά της ειδικής Επιτροπής η οποία συνεστήθη διά να εξετάση το θέμα τούτο, και η οποία υπέβαλεν έκθεσιν εις την Βουλήν.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την προσεχή Τετάρτην, την 3ην απογευματινήν ώραν, με την εξής ημερησίαν διάταξιν.

Κεφάλαιον Α: Ερωτήσεις—Απαντήσεις.

Κεφάλαιον Β: Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμισις και Έλεγχος) Νόμος.

Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962.

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός Νόμος) του 1962.

Κεφάλαιον Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 1.50 μετά μεσονύκτιον).

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 25ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 3.40 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 22, Τούρκοι 8, Σύνολον 30.

Απόντες:

Ἕλληνες 12, Τούρκοι 7, Σύνολον 19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι εις το Κεφάλαιον Α, Ερωτήσεις.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 31ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 1ην Φεβρουαρίου 1962.

«Επειδή υπό πολλών εργατών του Τμήματος Ὑδρεύσεως και Αρδεύσεως εκφράζονται συνεχώς παράπονα ότι καθ' εκάστην δεκαπενθημερίαν καθ' ην γίνονται αι πληρωμαί υπό του Πληρωτού Λεμεσού, υφίστανται πλείστας ταλαιπωρίας και ζημίας, καθότι καθυστερείται η πληρωμή των ημερομισθίων των, λόγω του ότι το Λογιστήριον του Τμήματος Ὑδρεύσεως και Αρδεύσεως δεν αποστέλλει από της εσπέρας της Παρασκευής τας λίστας πληρωμών, προς τον Πληρωτήν Λεμεσού, διά να είναι ούτος εις θέσιν κατά την πρωΐαν του Σαββάτου να κάμη εγκαίρως τας πληρωμάς, διά να δυνηθούν οι εργάται να μεταβούν εις τα απομακρυσμένα χωρία των, διά ταύτα, παρακαλώ τον αρμόδιον Ὑπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον θα ληφθούν τα δέοντα μέτρα διά να αποστέλλωνται εγκαίρως αι λίσται πληρωμών, εις τρόπον ώστε να αποφεύγωνται αι εις βάρος των εργατών ταλαιπωρίαι και ζημίαι».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Απριλίου 1962, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 1ην Φεβρουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Η καθυστέρησις εις την αποστολήν των καταλόγων πληρωμών των εις έργα αναπτύξεως υδάτων απασχολουμένων εργατών εγένετο αντιληπτή, και την 30ήν Ιανουαρίου του 1962, το Γενικόν Λογιστήριον παρεκάλεσε την υπεύθυνον αρχήν όπως μεριμνήση περί της αμέσου αποστολής των καταλόγων. Η κατάστασις φέρεται τώρα ικανοποιητική, αλλ' εις τινας περιπτώσεις, καθ' ας προκύπτει ζήτημα παροχής επεξηγηματικής διασαφήσεως επί ωρισμένων καταλόγων, ή καθ' ας ο τόπος εργασίας ευρίσκεται εις τοποθεσίαν εις την οποίαν δεν υπάρχει καθημερινή ταχυδρομική υπηρεσία, η καθυστέρησις εις την αποστολήν καταλόγων πληρωμών καθίσταται αναπόφευκτος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Αλ. Τζιρκώτη, και ληφθείσα την 28ην Μαρτίου 1962.

«Παρακαλώ τον έντιμον κ. Ὑπουργόν των Οικονομικών όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον η αμοιβή του κ. Πίππα θα είναι φορολογητέα εν Κύπρω ή όχι».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 12ην Απριλίου 1962, του Υπουργού Οικονομικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 28ην Μαρτίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ο κ. Πίππας θα παράσχη προς την Δημοκρατίαν επαγγελματικάς υπηρεσίας αναφορικώς προς τα λιμενικά έργα τόσον εν Κύπρω όσον και εν τη αλλοδαπή. Εκείνο το μέρος του κέρδους το οποίον ο κ. Πίππας απεκόμισεν εκ της, διά τας τοιαύτας υπηρεσίας, αντιμισθίας αυτού, και το οποίον σχετίζεται με την εν Κύπρω ενάσκησιν του επαγγέλματός του υπόκειται εις φορολογίαν συμφώνως της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 5 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Ξένων Προσώπων) Νόμου, Αρ. 58 του 1961, αλλά το μέρος του κέρδους το σχετιζόμενον με την παροχήν επαγγελματικών υπηρεσιών εκτός της Κύπρου δεν δύναται να φορολογηθή, καθότι ο κ. Πίππας δεν έχει την συνήθη αυτού διαμονήν εν τη Δημοκρατία».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 16ην Απριλίου 1962.

«Εν όψει του γεγονότος ότι οι κάτοικοι του χωρίου Βουνίου (Λεμεσού), οι έχοντες ακίνητον περιουσίαν εις την περιοχήν άλλων χωρίων, ως η Επισκοπή, το Καντού, ο Ἅγιος Θεράπων, η Ποταμιού κ.ά., φορολογούνται — εκτός του φόρου αγροφυλακής — όστις δικαίως επιβάλλεται διότι οι αγροφύλακες των εν λόγω κοινοτήτων επιβλέπουν και τα κτήματα των κατοίκων Βουνίου — και με τον φόρον φωτισμού, καθαριότητος και υδρεύσεως χωρίς να απολαμβάνουν το ευεργέτημα του φωτισμού, της καθαριότητος και της υδρεύσεως, και δεδομένου ότι η ως άνω φορολογία, ήτις επεβλήθη υπό της απελθούσης αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως, επιβάλλεται και εις άλλα χωρία της Κύπρου επί των ιδίων εσφαλμένων και αδίκων κριτηρίων, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Ὑπουργόν, όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ή μη η κατάργησις της ως άνω αδίκου φορολογίας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα προς την Υπουργόν Δικαιοσύνης υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, και καταχωρισθείσα παρά τω Διευθυντή Γενικού Γραφείου της Βουλής την 23ην Απριλίου 1962.

«Αι εν τη Βουλή των Κοινοτήτων πρόσφατοι δηλώσεις και η θέσις ην έλαβον ωρισμέναι εφημερίδες εν Αγγλία, έτειναν να θέσουν εν αμφιβόλω την απονομήν δικαιοσύνης εν Κύπρω, φαίνεται δε ότι ωδήγησαν ωρισμένα κακώς πληροφορημένα Μέλη του Βρεττανικού Κοινοβουλίου εις το συμπέρασμα, ότι η Μεγάλη Βρεττανία έχει ηθικήν υποχρέωσιν όπως μη προβή εις την έκδοσιν προσώπων κατηγορουμένων διά κοινά εγκλήματα, διότι τα πρόσωπα ταύτα παρέσχον πληροφορίας προς τας Βρεττανικάς Δυνάμεις Ασφαλείας επί ασχέτων καθ' ολοκληρίαν πολιτικών θεμάτων. Θα ηδύνατο, όθεν, η Ὑπουργός Δικαιοσύνης να διευκρινίση προς την Βουλήν των Αντιπροσώπων την κατάστασιν αναφορικώς προς την αίτησιν διά την έκδοσιν των Ζαχαρία και Αριστείδου»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελήφθη η απάντησις εις την ως άνω ερώτησιν της Ὑπουργού Δικαιοσύνης, η οποία και θα αναγνωσθή αργότερον λόγω του ότι μεταφράζεται εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Εμπορευμάτων και Ὑπηρεσιών (Κανονισμός και Ἔλεγχος) Νόμος. Το δεύτερον θέμα είναι ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962. Προτίθεμαι να αρχίσω με τον περί Εισπράξεως Φόρων Νόμον του 1962.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν προς την Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ.κ. συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΠΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΦΟΡΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Επιτροπή επί Οικονομικών Θεμάτων	**Επιτροπή επί Νομικών Θεμάτων**
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Γεώργιος Τζιρκώτης	Τίτος Φάνος
Γιάγκος Ποταμίτης	Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου
Ορχάν Ιμπραχήμ	Ουμίτ Σουλεϊμάν
Ιωσήφ Γιαμάκης	Λέλλος Δημητριάδης
Νεπήλ Ναπή	Χαλήτ Αλή Ριζά

Το ανωτέρω Νομοσχέδιον συνεζητήθη εις κοινήν συνεδρίασιν των ως άνω δύο Επιτροπών, λαβούσαν χώραν την 17ην Απριλίου 1962.

Εις την συνεδρίασιν παρίστατο και ο κ. Φ. Ιωνίδης, Πρώτος Λειτουργός Προσόδων, ότις παρέσχεν επεξηγήσεις εν σχέσει προς διαφόρους διατάξεις του Νομοσχεδίου.

Οι γενικοί σκοποί του παρόντος Νομοσχεδίου περιγράφονται επαρκώς εις την υπό του Υπουργού Οικονομικών υποβληθείσαν, ομού μετά του Νομοσχεδίου, Αιτιολογικήν Έκθεσιν, αι δε Επιτροπαί συμφωνούν πλήρως, ότι δέον να πληρώνται οι γενικοί αυτοί σκοποί.

Εν τούτοις, αι Επιτροπαί έκριναν σκόπιμον, όπως επιφέρουν ωρισμένας τροποποιήσεις επί του Νομοσχεδίου και καλέσουν την Βουλήν όπως ενσωματώση ταύτας εν τω Νομοσχεδίω κατά την δευτέραν ανάγνωσιν αυτού, και προβούν εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις νόμον ως τούτο ετροποποιήθη.

Αι τροποποιήσεις αύται είναι αι ακόλουθοι:

Α. Εις το εδάφιον (1) του άρθρου 5 κατεχωρίσθη επιφύλαξις διά της οποίας παρέχεται εξουσιοδότησις εις τον Υπουργόν Οικονομικών όπως προβή εις την έκδοσιν του εντάλματος, περί ου διαλαμβάνει το εν λόγω εδάφιον, μετά την καθορισθείσαν ημερομηνίαν της 10ης Ιανουαρίου, καθ' ότι το παρόν Νομοσχέδιον θα ψηφισθή εις νόμον μετά την τοιαύτην καθορισθείσαν ημερομηνίαν. Η επιφύλαξις αύτη έχει ως εξής:

«Νοείται ότι αναφορικώς προς το έτος 1962, το ένταλμα θα εκδοθή εντός ενός μηνός από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου».

Β. Εις το άρθρον 8 προσετέθη νέον εδάφιον, αριθμηθέν ως εδάφιον (4), ούτως ώστε ουδείς να υποχρεούται εις την καταβολήν προσθέτου επιβαρύνσεως ή αυξήσεως του οφειλομένου ποσού αναφορικώς προς φόρους επιβαλλομένους δυνάμει των διατάξεων Κοινοτικού τινος νόμου, εάν δεν γίνεται πρόβλεψις περί τοιαύτης πληρωμής εις τον τοιούτον Κοινοτικόν νόμον. Το εδάφιον τούτο έχει ως εξής:

«(4) Ουδείς θα υποχρεούται εις την καταβολήν προσθέτου επιβαρύνσεως ή αυξήσεως του οφειλομένου ποσού αναφορικώς προς φόρον επιβληθέντα δυνάμει των διατάξεων Κοινοτικού τινος νόμου, εκτός εάν ο οικείος Κοινοτικός νόμος προβλέπη τοιαύτην πρόσθετον επιβάρυνσιν ή αύξησιν του οφειλομένου ποσού. Εν τοιαύτη περιπτώσει ο συντελεστής επί του οποίου θα υπολογίζηται και επιβάλληται η πρόσθετος επιβάρυνσις ή αύξησις του οφειλομένου ποσού ως και η διάθεσις των ούτως εισπραττομένων ποσών θα διέπωνται υπό των διατάξεων του οικείου Κοινοτικού νόμου».

Γ. Εν τω Νομοσχεδίω επηνέχθησαν ωσαύτως και τινες άλλαι μικρότεραι συντακτικής φύσεως τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την τουρκικήν γλώσσαν.

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής; Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 2. Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου —

«Δημοκρατία» σημαίνει την Δημοκρατίαν της Κύπρου.

«Δικαστήριον» σημαίνει το Επαρχιακόν Δικαστήριον της Επαρχίας ένθα πρόσωπον το οφείλον οιονδήποτε φόρον επιβληθέντα επ' αυτού δυνάμει του εκάστοτε εν ισχύι νόμου έχει την συνήθη αυτού διαμονήν.

Νοείται ότι, διά τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου, η υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχή της Βάσεως Ακρωτηρίου θα λογίζηται κειμένη εντός των ορίων της Επαρχίας Λεμεσού, τα δε τμήματα της υπό Βρεττανικήν Κυριαρχίαν Περιοχής της Βάσεως Δεκελείας, άτινα αμέσως προ της 16ης Αυγούστου 1960, έκειντο εντός των ορίων των Επαρχιών Αμμοχώστου και Λάρνακος, θα λογίζωνται κείμενα εντός των ειρημένων Επαρχιών αντιστοίχως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του ότι δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής, και λόγω του ότι δεν υπάρχουν τροποποιητικαί εισηγήσεις, εκτός εις δύο άρθρα, αντί αναγνώσεως εκάστου άρθρου παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αριθμήσουν τα άρθρα οπότε θα τίθενται εις ψηφοφορίαν άνευ αναγνώσεως. Άρθρον 2ον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 3ον. Υποδιαίρεσις εις εισπρακτορικά διαμερίσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4. Ημερομηνία καθ' ην οι φόροι καθίστανται πληρωτέοι και απαιτητοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 5. Εδάφιον (1), (2), (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 5;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσθήκη «Νοείται ότι αναφορικώς προς το έτος 1962 το ένταλμα θα εκδοθή εντός ενός μηνός από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 5, (1), (2), (3) εγκρίνονται ως ετροποποιήθησαν υπό των Επιτροπών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 6. Καταβολή και είσπραξις φόρων πριν ή καταστώσι πληρωτέοι και απαιτητοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 7. Οι φοροεισπράκτορες προβαίνουσιν εις την είσπραξιν φόρων καταστάντων πληρωτέων και απαιτητών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 8. Εδάφιον (1), (2), (3). Πρόσθετος επιβάρυνσις δι' υπερήμερον πληρωμήν.

Προσθήκη. (4) Ουδείς θα υποχρεούται εις την καταβολήν προσθέτου επιβαρύνσεως ή αυξήσεως του οφειλομένου ποσού αναφορικώς προς φόρον επιβληθέντα δυνάμει των διατάξεων Κοινοτικού τινος νόμου εκτός εάν ο οικείος Κοινοτικός νόμος προβλέπη τοιαύτην πρόσθετον επιβάρυνσιν ή αύξησιν του οφειλομένου ποσού. Εν τοιαύτη περιπτώσει ο συντελεστής επί του οποίου θα υπολογίζηται και επιβάλληται η πρόσθετος επιβάρυνσις ή αύξησις του οφειλομένου ποσού ως και η διάθεσις των ούτως εισπραττομένων ποσών θα διέπωνται υπό των διατάξεων του οικείου Κοινοτικού νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8ον άρθρον εγκρίνεται με την τροποποίησιν ως εισηγούνται αι δύο Επιτροπαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 9. Εδάφιον (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4, 5, 6.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

.....και 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταναγκαστική είσπραξις διά λήψεως δικαστικών μέτρων εις περιπτώσεις παραλείψεως πληρωμής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 10. Εδάφιον (1) και (2).

Το Δικαστήριον δύναται να εμποδίση μη πολίτας της Δημοκρατίας από του να εγκαταλείψωσι την Δημοκρατίαν πριν ή καταβάλωσι τους φόρους αυτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 10ον άρθρον, εδάφια (1) και (2) εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 11. Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου προς καθορισμόν δικαιωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 11ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 11ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 12. Είσπραξις φόρων πληρωτέων υπό των προσώπων άτινα απουσιάζουσιν εκ της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 12ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 13. Δικαίωμα κατακρατούμενον υπό του Πρώτου Λειτουργού Προσόδων εκ των εισπραχθέντων ποσών διά λογαριασμόν τοπικών σωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 13ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 14ον. Παρακώλυσις φοροεισπράκτορος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 15, (1) και (2). Είσπραξις φόρων εκ προσώπων διαμενόντων ή εργαζομένων εντός των Κυριάρχων Περιοχών των Βάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 15ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 16. Κατάργησις και Επιφύλαξις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 16ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως οι Πίνακες εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Πρώτον Παράρτημα, το Δεύτερον Παράρτημα και το Τρίτον Παράρτημα εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Κανονισμός και 'Ελεγχος) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας να αναγνώση την έκθεσίν του εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Παύλος Παύλου
Γεώργιος Τζιρκώτης
Χαλήτ Αλή Ριζά (αντιπροσωπεύων τον κ. Αχμέτ Αζίζ Αλτάι)
Εζεκίας Παπαϊωάννου
Ιμπραχήμ Ορχάν
Ανδρέας Γιάγκου

Η Επιτροπή συνεζήτησε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδριάσεις αυτής συγκροτηθείσας την 23ην, 26ην και 29ην Μαρτίου, και την 2αν, 9ην και 13ην Απριλίου 1962.

Το Νομοσχέδιον έτυχε της επισταμένης μελέτης της Επιτροπής, ήτις είχε την ευκαιρίαν να ακούση τας απόψεις και επεξηγήσεις του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, ανωτέρων λειτουργών του Υπουργείου του και του Χημικού της Κυβερνήσεως.

Κατά τας συνεδριάσεις αυτάς κατέστη πρόδηλον ότι ωρισμένα μέλη είχον τας επιφυλάξεις των κατά πόσον αι διατάξεις του παρόντος Νομοσχεδίου δύνανται να τύχουν πρακτικής εφαρμογής, λαμβανομένων υπ' όψιν της ερευνητικής εργασίας ήτις δέον να διεξάγεται και του ελέγχου όστις επιβάλλεται να ασκήται, εν συγκρίσει προς το προσωπικόν το οποίον διαθέτει το Υπουργείον, και το οποίον θα είναι επιφορτισμένον με το καθήκον της εφαρμογής των διατάξεων του Νομοσχεδίου. Υπό άλλων μελών της Επιτροπής διετυπώθησαν επιφυλάξεις ως προς την ορθότητα των διατάξεων του Νομοσχεδίου από δημοσιονομικής απόψεως.

Το παρόν Νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις διά τον κανονισμόν των τιμών και της ποιότητος των προς πώλησιν προσφερομένων εμπορευμάτων και των παρεχομένων υπηρεσιών, επί τω σκοπώ όπως προστατευθή ο καταναλωτής διά του ελέγχου του κέρδους του χονδροπώλου και λιανοπώλου, και οιωνδήποτε άλλων προσώπων ενεχομένων εις την όλην διαδικασίαν από της παραγωγής μέχρι της καταναλώσεως.

Ο υιοθετούμενος μηχανισμός προς εκπλήρωσιν του γενικού αυτού σκοπού του Νομοσχεδίου, επεξηγείται επαρκώς εις την μετά του Νομοσχεδίου υποβληθείσαν υπό του Γενικού Εισαγγελέως Αιτιολογικήν Έκθεσιν, και τοιουτοτρόπως δεν παρίσταται ανάγκη να ενδιατρίψωμεν επί του θέματος τούτου εις την ημετέραν έκθεσιν.

Το Νομοσχέδιον, εν τούτοις, δεν περιέχει διατάξεις διά την προστασίαν του παραγωγού καθ' όσον αφορά τας τιμάς πωλήσεως αυτού, καίτοι κάποια προστασία παρέχεται εις αυτόν υπό την ιδιότητα αυτού ως καταναλωτού.

Η Επιτροπή επληροφορήθη υπό των αντιπροσώπων της Εκτελεστικής Εξουσίας, ότι τελεί υπό μελέτην έτερον Νομοσχέδιον το οποίον θα κανονίζη το ζήτημα της εμπορίας εν γένει, και το οποίον θα θέτη υπό τινας επόψεις εν εφαρμογή το παρόν Νομοσχέδιον και θα παρέχη καλυτέραν προστασίαν εις τον παραγωγόν.

Η Επιτροπή εκφράζει την ευχήν όπως η Εκτελεστική Εξουσία καταθέση το δεύτερον τούτο Νομοσχέδιον ευθύς ως τούτο ήθελε καταστή πρακτικώς δυνατόν.

Κατόπιν διεξαχθείσης συζητήσεως επί των διατάξεων του Νομοσχεδίου, και ανταλλαγής απόψεων μετά των ειδικών και άλλων υπαλλήλων της Εκτελεστικής Εξουσίας, συνεφωνήσαμεν κατ' αρχήν ότι θα είναι προς το γενικόν συμφέρον της Νήσου εάν ψηφισθή το παρόν Νομοσχέδιον εις νόμον, τηρουμένων των υπό της Επιτροπής προτεινομένων τροποποιήσεων αίτινες εμφαίνονται κατωτέρω.

Η Επιτροπή περαιτέρω καλεί την Βουλήν να εισηγηθή εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως:

(α) αι διατάξεις του παρόντος Νομοσχεδίου, ως τούτο θα ψηφισθή, εφαρμοσθούν μετ' επιφυλακτικότητος,

(β) μόνον τα πρώτης ανάγκης εμπορεύματα και αι υπηρεσίαι αίτινες αποκομίζουν αδικαιολόγητον υψηλόν κέρδος επηρεασθούν, και

(γ) μόνον τα κατά τας κανονικάς περιόδους παραγωγής εμπορεύματα κηρύττωνται ως ελεγχόμενα εμπορεύματα.

Επιπροσθέτως προς τας γενικάς αυτάς συστάσεις, η Επιτροπή ωσαύτως εισηγείται όπως:

Α. Αναφορικώς προς την σύνθεσιν Επιτροπών Ελέγχου Ποιότητος και Τιμών, άρθρον 4(1), θα ήτο σκόπιμον όπως τα διοριζόμενα μέλη μη αποτελούνται αποκλειστικώς εκ Κυβερνητικών υπαλλήλων. Έν εκ των μελών της Επιτροπής εισηγήθη επίσης όπως τα μέλη των Επιτροπών Ελέγχου Ποιότητος και Τιμών εκπροσωπούν, καθ' ο μέτρον τούτο είναι δυνατόν, τα κυριώτερα συνεπαγόμενα συμφέροντα.

Τα Τουρκικά μέλη της Επιτροπής εισηγήθησαν επίσης, όπως ο Πρόεδρος εκάστης των εν λόγω Επιτροπών υποδεικνύεται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, και εις τας εν λόγω Επιτροπάς εκπροσωπώνται αμφότεραι αι κοινότητες.

Β. Αναφορικώς προς τας διατάξεις του άρθρου 6(1), παραγράφους (α), (β) και (γ), θα ήτο λίαν σκόπιμον εάν η Εκτελεστική Εξουσία καθώριζε ανώτατον ποσοστόν κέρδους δι' ελεγχόμενα εμπορεύματα εις απάσας τας περιπτώσεις καθ' ας η διαδικασία αύτη είναι εφικτή, αντί της υιοθετήσεως της εν τη παραγράφω (α) καθοριζομένης διαζευκτικής διαδικασίας.

Αι τροποποιήσεις περί ων γίνεται μνεία ανωτέρω είναι αι ακόλουθοι:

1. Εις το τέλος του ορισμού της λέξεως «υπηρεσία» (άρθρον 2(1)) δέον να προστεθή η επιφύλαξις ότι αι υπηρεσίαι αι ήδη ρυθμιζόμεναι υπό ετέρων νόμων, ή αίτινες θα ρυθμιστούν μελλοντικώς υφ' οιουδήποτε ετέρου νόμου δεν θα περιλαμβάνωνται εις τον ορισμόν τούτον.

2. Εις το άρθρον 5(1) δέον να καταχωρισθή τροποποίησις δι' ης να γίνεται πρόβλεψις ότι τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής δέον να υποδεικνύωνται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, ακολουθουμένης κατ' αναλογίαν της εν άρθρω 4(1) διαδικασίας.

Τα Τουρκικά μέλη της Επιτροπής εισηγήθησαν ωσαύτως όπως εις την εν λόγω Επιτροπήν εκπροσωπούνται αμφότεραι αι κοινότητες.

3. Αναφορικώς προς το άρθρον 11, η Επιτροπή έχει την γνώμην ότι δέον να συνταχθή εκ νέου ολόκληρον το άρθρον, ούτως ώστε να αποκλείεται αφ' ενός η πραγματοποίησις κερδών μεταξύ των εν τω παρόντι άρθρω αναφερομένων διαφόρων τάξεων προσώπων, και αφ' ετέρου να δύναται προϊόν τι να αλλάζη ελευθέρως χείρας εάν δεν προστεθή τοιούτον κέρδος το οποίον θα επηρέαζε την τελικήν λιανικήν τιμήν πωλήσεως.

Η Επιτροπή κατέληξεν εις το συμπέρασμα τούτο, αφού έλαβεν υπ' όψιν την συνήθη τακτικήν των παραγωγών ή των εμπόρων ή των λιανοπωλών να αγοράζουν εμπορεύματα από τους συναδέλφους των, διά να ανταποκριθούν προς παραγγελίας δοθείσας εις αυτούς υπό άλλων εμπόρων ή καταναλωτών.

4. Α. Κατά την εξέτασιν του Μέρους ΙΙΙ του Νομοσχεδίου η Επιτροπή εξέφρασε την ευχήν, όπως η νομοθεσία η αφορώσα εις την πώλησιν ή νόθευσιν γεωργικών προϊόντων, τροφίμων και φαρμάκων εν γένει (ως είναι το Κεφ. 24 και το Κεφ. 261) αναθεωρηθή, κωδικοποιηθή και εκσυγχρονισθή.

Β. Η Επιτροπή έχει την γνώμην, ότι επί του παρόντος δέον να επενεχθούν εις το παρόν Νομοσχέδιον αι ακόλουθοι τροποποιήσεις:

(α) Να προστεθή επιφύλαξις εις το άρθρον 12 (ή εις το άρθρον 15, εάν τούτο θεωρηθή καλύτερον από απόψεως συντάξεως), ότι θα αποτελή καλήν υπεράσπισιν κατά πάσης δυνάμει του άρθρου 12 ποινικής διώξεως, εάν ο κατηγορούμενος αποδείξη:

(ι) ότι η παράβασις οφείλεται εις χειροτέρευσιν ή άλλα αίτια πέραν του ελέγχου του κατηγορουμένου· ή

(ιι) εις οιανδήποτε περίπτωσιν ειδικώς καθοριζομένην εν υποπαραγράφω (ι) ανωτέρω, ότι ηγόρασε το εντός δέματος ήδη περιεχόμενον τοιούτο εμπόρευμα ή φάρμακον από έτερον πρόσωπον προ της πωλήσεως τούτου εις τον τελευταίον εν λόγω πωλητήν.

(β) Να τροποποιηθή το άρθρον 13(1) ούτως ώστε τα προς εξέτασιν δείγματα εμπορευμάτων να δύνανται να λαμβάνωνται από καταστήματα, αποθήκας, εργοστάσια, αγοράς, φορτηγά οχήματα και άλλα μεταφορικά

μέσα, περιλαμβανομένων των εναερίων μέσων μεταφοράς, από πλανοδιοπώλας, λιμένας και αεροδρόμια και γενικώς από οιονδήποτε μέρος όπου τα ελεγχόμενα εμπορεύματα αποθηκεύονται, πωλούνται ή επιδεικνύονται προς πώλησιν.

(γ) Εις το άρθρον 13(6) αι λέξεις «εις συμβούλιον συγκείμενον εξ απάντων των παρά τη Κυβερνητική Υπηρεσία Χημικών» δέον ν' αντικατασταθούν διά των λέξεων «εις συμβούλιον συγκείμενον εξ αριθμού παρά τη Κυβερνητική Υπηρεσία Χημικών διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου».

(δ) Να προστεθή νέον εδάφιον εις το άρθρον 13, αριθμούμενον ως εδάφιον (9), εις το οποίον να γίνεται πρόβλεψις διά την καταχώρησιν ενστάσεως υπό του προσώπου παρά του οποίου λαμβάνονται δείγματα φθαρτών ειδών αναφορικώς προς τα πορίσματα του χημικού.

5. Το εδάφιον (1) του άρθρου 14 δέον να τροποποιηθή ως ακολούθως:

«Ο Υπουργός δύναται, διά γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, να αναθέση τα καθήκοντα λειτουργών ελέγχου ποιότητος και τιμών εις λειτουργούς του Υπουργείου του, οίτινες θα ενασκώσιν απάσας τας διά του παρόντος νόμου εις αυτούς εκχωρηθείσας αρμοδιότητας».

Η Επιτροπή επήνεγκεν ωρισμένας γραμματικάς και παρομοίας φύσεως τροποποιήσεις.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά έχει επιφυλάξεις επί του Νομοσχεδίου εν γένει.

Εν κατακλείδι, η Επιτροπή καλεί την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον εις Νόμον, κατόπιν ενσωματώσεως των εν παραγράφοις 1 έως 5 αναφερομένων τροποποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την τουρκικήν γλώσσαν.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

(Αναγνώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Έχει τον λόγον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Επειδή η υγεία μου δεν μου το επιτρέπει, δεν θα δυνηθώ να αγορεύσω όσον θα επεθύμουν. Θα αρκεσθώ μόνον να εκθέσω εν συντομία τας απόψεις μας. Ως ζήτημα αρχής, εφ' όσον δεν πρόκειται περί αναποφεύκτων περιπτώσεων και προς σημαντικόν δημόσιον συμφέρον, δεν είμεθα υπέρ οιουδήποτε ελέγχου. Παραδεχόμεθα ότι ειδικώς από απόψεως υγείας τα τρόφιμα και τα ποτά πρέπει να υπόκεινται εις κάποιον ποιοτικόν έλεγχον. Είμεθα της γνώμης ότι αυτός ο έλεγχος θα ηδύνατο να ασκηθή δεόντως διά της τροποποιήσεως, καθ' ον τρόπον απαιτεί η κατάστασις, των συναφών προς το θέμα τούτο νόμων, οι οποίοι είναι προς το παρόν εν ισχύι. Από απόψεως τιμών ο έλεγχος σπανίως και ίσως εις ωρισμένας μόνον περιπτώσεις δυνατόν να απαιτήται. Αλλά και δεν πιστεύομεν ότι διά τοιαύτας σπανίας περιπτώσεις είναι ανάγκη να συντάσσεται τοιούτος λεπτομερής νόμος. Η Επιτροπή, η οποία εξήτασε το νομοσχέδιον, υπέβαλεν εισηγήσεις επί του σημείου τούτου, πιστεύομεν δε ότι από αυτής της απόψεως αύτη επετέλεσεν έργον χρήσιμον. Αλλά και πάλιν το νομοσχέδιον δίδεται εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ως άγραφον «ατσεκ». Εκείνο, δηλαδή, το οποίον εννοώ, είναι ότι αι εξουσίαι, τας οποίας προνοεί το Νομοσχέδιον, παραχωρούνται εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ως ένα άγραφον «ατσεκ». Φυσικά δεν θέλω να διαμφισβητήσω τον κοινόν νουν εκείνων, οι οποίοι αποτελούν το Υπουργικόν Συμβούλιον. Αλλά, γενικώς ομιλούντες, μία Κυβέρνησις, η οποία επιχειρεί να χρησιμοποιήση τας εξουσίας ελέγχου, τας οποίας κέκτηται, κατά τρόπον ευρύτερον του δέοντος, αντί να γίνη αιτία να εξυπηρετηθή το δημόσιον συμφέρον, τουναντίον δυνατόν να γίνη αιτία να δημιουργηθούν καταστάσεις και εναντίον τούτου. Όπως θα φανή από το νομοσχέδιον, υπάρχει σκέψις όπως όλαι αυταί αι εργασίαι ελέγχου ανατεθούν εις ωρισμένους υπαλλήλους του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας. Είναι ολοφάνερον ότι ένα εκτεταμένον σύστημα ελέγχου δεν δύναται να διευθύνεται με μερικούς υπαλλήλους. Γενικώς δεν πιστεύομεν ότι υπήρξεν πολύ επιτυχής ο έλεγχος τιμών εις τας χώρας, εις τας οποίας εφαρμόζεται. Ακόμη και εις αυτήν την χώραν, εξ όσων ενθυμούμαι, εγένετο απόπειρα, είτε κατά την διάρκειαν του πολέμου είτε αμέσως μετά τον πόλεμον, όπως εφαρμοσθή εκτεταμένος έλεγχος. Ενθυμούμεθα ακόμη τας περιπτώσεις καταχρήσεων και μαύρης αγοράς, αι οποίαι εσημειώθησαν εις την κατάστασιν εκείνην. Εις τα ζητήματα αυτά υπό ομαλάς συνθήκας, ιδιαιτέρως δε εις μίαν χώραν, η οποία προσπαθεί να αναπτύξη το εμπόριον και την βιομηχανίαν της, πρέπει να αφήνωμεν εις τους οικονομικούς συντελεστάς την δυνατότητα να είναι αποτελεσματικοί. Διότι εις τας χώρας, εις τας οποίας δεν εφαρμόζονται αυτοί οι οικονομικοί συντελεσταί, δεν εσημειώθησαν επιτυχίαι εις μίαν αρμονικήν οικονομικήν ζωήν, ανεξαρτήτως των οσωνδήποτε ισχυρισμών περί του εναντίου.

Ως εμφαίνεται εις την Έκθεσιν, έχομεν προβάλει την άποψιν όπως εις τας δύο Επιτροπάς τας οποίας προνοεί το νομοσχέδιον, αντιπροσωπεύωνται και αι δύο Κοινότητες. Νομίζω ότι ούτε μέλη της Επιτροπής ούτε γενικώς μέλη της Βουλής ενίστανται εις την εκπροσώπησιν και των δύο Κοινοτήτων εις Επιτροπήν ή Διοικητικόν Συμβούλιον, το οποίον θα συσταθή δυνάμει οιουδήποτε νόμου. Εάν αντελήφθην καλώς, η ένστασις αφεώρα το να εμφαίνεται το σημείον τούτο εις τον νόμον. Ευρισκόμεθα εις μίαν κατάστασιν, εις την οποίαν εις ωρισμένους μεν νόμους υπάρχει διάταξις περί του ότι θα αντιπροσωπεύωνται εις τοιαύτας Επιτροπάς και αι δύο Κοινότητες, εις ωρισμένους δε δεν υπάρχουν τοιαύται διατάξεις. Κατά την γνώμην μου είναι ανάγκη όπως εν ευθέτω χρόνω η Βουλή διορθώση αυτήν την κατάστασιν. Εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν δεν επιθυμείται η συμπερίληψις τοιαύτης διατάξεως εις όλους τους νόμους, δηλαδή εις όλους τους νόμους, οι οποίοι προνοούν την σύστασιν τοιούτων Επιτροπών, η Βουλή δύναται, διά γενικής αποφάσεώς της, να εκφράση την επιθυμίαν της όπως εις τοιαύτα Διοικητικά Συμβούλια ή Επιτροπάς εκπροσωπώνται και αι δύο Κοινότητες, τοιουτοτρόπως δε θα αποτρέψωμεν την κατάστασιν, την οποίαν θα δημιουργήση η ύπαρξις της διατάξεως αυτής εις ωρισμένους νόμους και η μη ύπαρξίς της εις ωρισμένους άλλους. Ελπίζω ότι δεν θα υπάρξη ένστασις εις αυτήν την εισήγησιν, η οποία είναι πολύ λογική και η οποία υιοθετείται από ωρισμένα τουλάχιστον Ελληνικά μέλη. Δι' αυτόν τον λόγον επιθυμώ να αφήσω την λύσιν αυτού του ζητήματος εις τον Έντιμον Πρόεδρον της Βουλής. Φρονώ ότι εις κατάλληλον ευκαιρίαν είναι δυνατή η εξεύρεσις λύσεως εις αυτό το πρόβλημα.

Εν τέλει θα ήθελα να δηλώσω ότι ως ζήτημα αρχής δεν θα δυνηθώμεν να υποστηρίξωμεν αυτό το νομοσχέδιον διά τους λόγους, τους οποίους εξέθεσα προηγουμένως εις συντομία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Όπως διαφαίνεται από την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου, από αυτό τούτο το περιεχόμενον του Νομοσχεδίου και από την έκθεσιν της Επιτροπής, σκοπός του Νομοσχεδίου είναι να δώση μίαν λύσιν εις το πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ παραγωγού, μεσιτικών τάξεων και καταναλωτού. Και θέλω να πιστεύω ότι σκοπός κυρίως είναι, αφ' ενός μεν η προστασία του καταναλωτού από την εκμετάλλευσιν των μεσιτικών παρασιτικών τάξεων και από πλευράς οικονομικής και από πλευράς ποιότητος, και αφ'

ετέρου η προστασία του παραγωγού ο οποίος δεν θα πρέπει να παραμένη ανυπεράσπιστος εις την διάθεσιν του εμπορικού, του μεσιτικού και του βιομηχανικού κεφαλαίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρακαλέσω τον έντιμον αγορητήν να αγορεύη ολίγον βραδύτερον διότι είναι νέος ο διερμηνεύς και πιθανόν να δυσκολεύεται.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν θα αφήση τον παραγωγόν ανυπεράσπιστον εις το έλεος του εμπορικού, του μεσιτικού και του βιομηχανικού κεφαλαίου. Εάν παραδεχθώμεν ότι αυτοί είναι οι σκοποί του Νομοσχεδίου, γίνεται φανερόν ότι υπάρχουν σοβαρά μειονεκτήματα εις το Νομοσχέδιον. Ενώ το Νομοσχέδιον καθορίζει ανωτάτας τιμάς πέραν των οποίων δεν είναι δυνατόν να πωληθούν τα προϊόντα των παραγωγικών τάξεων, και αυτό ασφαλώς γίνεται με τον σκοπόν να καταστή χαμηλή η τιμή των βιομηχανικών προϊόντων διά τον καταναλωτήν, εν τούτοις ουδεμία πρόνοια λαμβάνεται δι' όριον κατωτάτης τιμής κάτω της οποίας δεν θα επιτρέπεται η πώλησις αγροτικών κυρίως προϊόντων διά να αποφευχθή με αυτόν τον τρόπον η εκμετάλλευσις του παραγωγού εκ μέρους του βιομηχάνου. Εάν το Νομοσχέδιον εγκριθή ως έχει θα αποτελή ένα μονόπλευρον μέτρον το οποίον θα προσφέρη ασφαλώς κάποιαν προστασίαν εις τον καταναλωτήν, τεραστίαν εις το βιομηχανικόν κεφάλαιον, και ουδεμίαν εις τον παραγωγόν ως παραγωγόν. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι είναι απαραίτητον να περιληφθή εις το Νομοσχέδιον τροπολογία δυνάμει της οποίας θα καθορίζεται κατωτάτη τιμή πωλήσεως των αγροτικών πρώτων υλών, η οποία θα καθορίζεται υπό Επιτροπής η οποία θα λαμβάνη υπ' όψιν τας συνθήκας, τας τιμαριθμικάς κυρίως, υπό τας οποίας ο παραγωγός κινείται. Πιστεύω ότι θα ήτο πολύ σφαλερόν εάν η Βουλή επείθετο, ως ο προηγούμενος ομιλητής ισχυρίσθη, ότι το Νομοσχέδιον δεν είναι απαραίτητον διά την Κυπριακήν πραγματικότητα. Τα επιχειρήματα τα οποία ο ίδιος ανέπτυξε πείθουν ότι το Νομοσχέδιον είναι ακριβώς απαραίτητον διά να παταχθή η αισχροκέρδεια, διά να μειωθή ο τιμάριθμος και να καταστή βιώσιμος η Κυπριακή οικονομία και προσιτή διά τον ξένον τουρίσταν. Αλλ' ανεξαρτήτως αυτών των λόγων οι οποίοι αποτελούν λόγους κυρίως οικονομικούς, υπάρχουν άλλοι λόγοι βασικοί οι οποίοι καθιστούν το Νομοσχέδιον απαραίτητον. Η Κύπρος αποτελεί ελευθέραν Κέρκυραν δι' όλους τους εισαγωγείς, κυκλοφορούν δε εις την αγοράν φάρμακα των οποίων απαγορεύεται η κυκλοφορία εις χώρας εις τας οποίας παράγονται. Το αυτό ισχύει διά πολλά εισαγόμενα τρόφιμα επί των οποίων ουδείς έλεγχος εξασκείται, των οποίων τον χρωματισμόν ουδείς ελέγχει, ενώ είναι γνωστόν ότι εις τα χρώματα τα οποία χρησιμοποιούνται υπό πολλών οργανισμών περιλαμβάνονται καρκινογόνοι ουσίαι, και δι' αυτό εις πολλάς χώρας η νομοθεσία είναι άκρως αυστηρά αναφορικώς με τα χρώματα. Έτσι, δι' όλους αυτούς τους λόγους, είναι απαραίτητος η ύπαρξις μιας νομοθεσίας η οποία και την ποιότητα θα ελέγχη και τας τιμάς θα καθορίζη προς όφελος του καταναλωτικού κοινού, και εάν η τροπολογία μου γίνη δεκτή, και προς όφελος των παραγωγικών τάξεων.

Αναφορικώς με την εισήγησιν του προηγουμένου ομιλητού, δυνάμει της οποίας θα πρέπει η σύνθεσις των Επιτροπών να γίνεται επί κοινοτικής βάσεως, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η εισήγησις αύτη δεν διέπεται από δημόσιον πνεύμα. Εις τοιαύτας Επιτροπάς, οιασδήποτε, οι καταλληλότεροι πάντοτε πρέπει να επιλέγωνται, ουχί δυνάμει φυλετικών κριτηρίων αλλά δυνάμει προσόντων και ικανοτήτων προς εξυπηρέτησιν του έργου το οποίον αναλαμβάνουν. Από του βήματος αυτού επανειλημμένως και από τας δύο πλευράς εξεφράσθη η επιθυμία και η διάθεσις παραμερισμού των φυλετικών διακρίσεων, αι οποίαι οδηγούν κάποτε εις τραγικά αποτελέσματα, συνεργασίας βασιζομένης επί του δικαίου, επί της ηθικής και επί της εξυπηρετήσεως του λαού. Πιστεύω ότι τα συμφέροντα του λαού θα εξυπηρετηθούν εάν οι καταλληλότεροι πάντοτε επιλέγωνται διά τας καταλλήλους θέσεις. Και θέλω να ελπίζω ότι και ο συνάδελφος αντιλαμβανόμενος ότι αυτό είναι το δίκαιον δεν θα επιμένη επί της εισηγήσεώς του.

Τελικώς εισηγούμαι ότι η Βουλή θα πρέπει να ψηφίση το Νομοσχέδιον το οποίον είναι χρήσιμον, και το οποίον κατ' εμέ θα ήτο δυνατόν να γίνη χρησιμώτερον εάν γίνη αποδεκτή η εισήγησίς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον περί Κανονισμού και Ελέγχου ωρισμένων Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών έχει ως σκοπόν την ρύθμισιν των σχέσεων παραγωγών, πολιτών και καταναλωτών εμπορευμάτων καθώς και απάντων των προσώπων άτινα παρέχουσιν ή λαμβάνουσιν υπηρεσίας, τον έλεγχον της τιμής και της ποιότητος των προς πώλησιν εμπορευμάτων και τον διακανονισμόν της αντιμισθίας διά παρασχεθείσας υπηρεσίας, με πρόθεσιν όπως αποφευχθή και περιορισθή η εκμετάλλευσις και εξασφαλισθή η δικαία κατανομή και η λογική τιμή των εμπορευμάτων. Διά την επίτευξιν του προαναφερθέντος σκοπού παρέχει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον την εξουσίαν όπως διά διατάγματος κηρύξη ελεγχόμενα ωρισμένα εμπορεύματα ή ωρισμένας υπηρεσίας. Ορίζει ότι τα ελεγχόμενα θα πωλώνται άνευ μεσίτου απ' ευθείας από τον παραγωγόν εις τον αγοραστήν, και δίδει εξουσίαν εις τον Υπουργόν βάσει ωρισμένων κριτηρίων να δύναται να καθορίζη την μεγίστην δυνατήν τιμήν πωλήσεως και τα ανώτατα ποσοστά κέρδους. Προς τον σκοπόν αυτόν εγκαθιδρύονται Επαρχιακαί Επιτροπαί Ελέγχου τιμής και ποιότητος και Κεντρική Συντονιστική Επιτροπή αι οποίαι θα συμβουλεύσουν τον Υπουργόν διά τα προκύπτοντα ζητήματα κάθε επαρχίας και όλης της νήσου. Παρέχεται επίσης εξουσία επιθεωρήσεως λήψεως και εξετάσεως δειγμάτων.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι φανερόν ότι αποτελεί το πρώτον μέτρον διά την εισαγωγήν ενός πλήρους αγορανομικού κώδικος εν Κύπρω. Ουδείς δύναται να αμφισβητήση το γεγονός ότι η εφαρμογή ενός πλήρους αγορανομικού συστήματος προσηρμοσμένου εις την Κυπριακήν πραγματικότητα και καλώς εφαρμοζομένου θα αποτελέση ανασταλτικόν φραγμόν εις την άνοδον του τιμαριθμικού δείκτου και ασφαλώς θα υποβοηθήση την τάξιν αυτήν. Η εφαρμογή ενός αγορανομικού κώδικος αποτελεί αίτημα παγκύπριον αν και, κατά την γνώμην μου, δεν αποτελεί και εύκολον εγχείρημα. Η εφαρμογή ενός τοιούτου κώδικος προϋποθέτει μακράν, προπαρασκευαστικήν εργασίαν η οποία να καλύπτη όλους τους τομείς τους σχετιζομένους με την αγορανομίαν, δηλαδή χρειάζονται χημεία όχι μόνον εις την Λευκωσίαν αλλά εις όλα τα επαρχιακά κέντρα, εξοπλισμένα με τα σύγχρονα μέσα της αναλυτικής χημείας και της χημείας τροφίμων, αναλυτική χημική, χρειάζεται ειδικευμένον προσωπικόν, ειδικοί δειγματολήπται, ειδικοί διά την εκτίμησιν του κόστους παραγωγής και σωρεία άλλων εμπειρογνωμόνων. Δυστυχώς δεν διαθέτομεν εις το παρόν στάδιον όλην αυτήν την πολυμερή οργάνωσιν διά να ανταποκριθώμεν επιτυχώς εις τας απαιτήσεις μιας πλήρους αγορανομίας.

Τον Ιανουάριον του 1961 είχα, δι' ερωτήσεως προς τον αρμόδιον Υπουργόν, επισημάνει την ανάγκην καταρτίσεως του απαραιτήτου επιτελείου των ειδικών και τον εξοπλισμόν των χημείων μας διά των συγχρόνων οργάνων της αναλυτικής χημείας. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι το αρμόδιον Υπουργείον δι' απαντήσεώς του με επληροφόρει ότι όλα αυτά τα ζητήματα θα απεφασίζοντο όταν η αγορανομική νομοθεσία θα ελάμβανε την τελικήν αυτής μορφήν. Είναι φανερόν ότι απωλέσαμεν αρκετόν χρόνον τον οποίον ηδυνάμεθα να χρησιμοποιήσωμεν καταλλήλως διά την οργάνωσιν αγορανομικής υπηρεσίας. Συμπέρασμα των όσων ανέφερα διά τας δυσκολίας της αντιμετωπίσεως εφαρμογής μιας πλήρους αγο-

ρανομικής νομοθεσίας είναι ότι πρέπει να προωθήσομεν την σταδιακήν εφαρμογήν της αγορανομίας.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον βεβαίως αποτελεί έν στάδιον αυτής. Αναλύων το Νομοσχέδιον επιθυμώ να αναφερθώ εις ωρισμένα μόνον σημεία αυτού. Εις τα άρθρα 4(1) και 5(1) προνοείται η σύστασις Επαρχιακών Επιτροπών Ελέγχου ποιότητος και τιμών, και Συντονιστική Επιτροπή Ελέγχου ποιότητος και τιμών με συμβουλευτικήν ιδιότητα. Νοουμένου ότι αι εν λόγω Επιτροπαί θα συμβουλεύουσι τον Υπουργόν επί παντός ζητήματος αφορώντος την εφαρμογήν του υπό συζήτησιν Νόμου, νομίζω ότι η επιλογή των μελών των εν λόγω Επιτροπών έχει πολύ μεγάλην σημασίαν διά την επιτυχίαν του όλου έργου. Η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εις την έκθεσίν της εισηγείται όπως τα διοριζόμενα μέλη μη αποτελούνται μόνον από Κυβερνητικούς Υπαλλήλους. Λογική εισήγησις· νομίζω όμως ότι δεν έχει τόσην σημασίαν εάν θα είναι Κυβερνητικοί Υπάλληλοι ή όχι τα εν λόγω μέλη, όσον εάν κατέχουν τα καταλληλα προσόντα και ικανότητας διά τον σκοπόν αυτόν. Εις το άρθρον 6(2)(α), (β), (γ) και (δ) γίνεται πρόνοια διά τας προϋποθέσεις αι οποίαι θα λαμβάνωνται υπ' όψιν διά τον καθορισμόν της μεγίστης δυνατής τιμής και του ανωτάτου ποσοστού κέρδους, ή της μεγίστης αντιμισθίας. Και, όσον αφορά μεν την περίπτωσιν των εισαγομένων εμπορευμάτων αι δυσκολίαι διά τον καθορισμόν της ανωτάτης τιμής πωλήσεως, ή του ανωτάτου ποσοστού κέρδους, δεν θα είναι μεγάλαι, διότι τα κριτήρια, θα στηρίζωνται εις το τιμολόγιον, τα ναύλα, τας ασφαλίσεις, τους δασμούς και τα συναφή έξοδα τα οποία επιβαρύνουν τα εισαγόμενα εμπορεύματα, και τα οποία ευκόλως δύνανται να ελεχθούν. Όσον αφορά όμως τον καθορισμόν της μεγίστης δυνατής τιμής και του ανωτάτου ποσοστού κέρδους διά τα επιτοπίως παραγόμενα εμπορεύματα, ιδίως των φθαρτών και των κτηνοτροφικών, αι δυσκολίαι θα είναι πολύ μεγάλαι λόγω του γεγονότος ότι πρέπει απαραιτήτως να λαμβάνεται υπ' όψιν και το κόστος παραγωγής. Υπολογισμός δε των κόστων παραγωγής άνευ του καταλλήλου μηχανισμού είναι αδύνατος, κατά την γνώμην μου. Εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ουδεμία πρόνοια αναφέρεται εις την σύστασιν οργάνων καθορισμού των εξόδων παραγωγής, τόσον των γεωργικών όσον και των κτηνοτροφικών τοιούτων. Αι υπό των άρθρων 4 και 5 προνοούμεναι Επιτροπαί Ελέγχου ποιότητος και τιμών δεν νομίζω ότι δύνανται να ανταποκριθώσιν αποτελεσματικώς εις το έργον τούτο. Επίσης δεν γίνεται πρόνοια διά τιμάς ασφαλείας των γεωργικών προϊόντων, και η παράλειψις αυτή μειώνει την σημασίαν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου. Διά να έχη πρακτικήν εφαρμογήν το εν λόγω άρθρον πρέπει να επακολουθήση το ταχύτερον νέος συμπληρωματικός νόμος, τον οποίον η Εκτελεστική Εξουσία αντιλαμβάνομαι ότι μελετά επισταμένως, και ο οποίος νόμος θα κανονίζη τα ζητήματα της εμπορίας εν γένει.

Μέρος ΙΙΙ, άρθρον 12. Εις το άρθρον τούτο προνοείται ο έλεγχος της ποιότητος, συνθέσεως κ.τ.λ. του προσφερομένου εμπορεύματος, και ορίζεται όπως είναι συμφώνως προς τας διατάξεις του περί Νοθείας Γεωργικών Προϊόντων Νόμου ή του Περί Πωλήσεως Τροφίμων και Φαρμάκων Νόμου. Πολύ ορθώς η Επιτροπή εις την έκθεσίν της εκφράζει την ευχήν όπως οι εν λόγω Νόμοι αναθεωρηθούν, κωδικοποιηθούν και εκσυγχρονισθούν, άνευ χρονοτριβής, και κατατεθώσιν εις την Βουλήν το ταχύτερον προς ψήφισιν. Επιφυλάσσομαι όπως επί των εν λόγω Νόμων εκφράσω τας απόψεις μου όταν θα συζητηθώσιν υπό της Βουλής. Εις το παρόν στάδιον περιορίζομαι όμως όπως υποβάλω εις τον αρμόδιον Υπουργόν την εισήγησιν όπως μελετήση επειγόντως την κήρυξιν των φαρμακευτικών ειδών ως ελεγχομένων ειδών. Είναι γνωστόν ότι κατά χιλιάδας εισάγονται ανεξελέγκτως διάφορα φαρμακευτικά ιδίως συσκευάσματα, τα πλείστα των οποίων είναι αγνώστου ποιότητος, συνθέσεως και αμφιβόλου φαρμακοδυναμικής ικανότητος. Νομίζομεν ότι το ζήτημα του ελέγχου των φαρμακευτικών ειδών πρέπει να είναι από τα πρώτα τα οποία πρέπει να μελετηθώσιν υπό του αρμοδίου Υπουργού, διότι δεν αποτελεί μόνον ζήτημα αισχροκερδείας ή εκμεταλλεύσεως των καταναλωτών αλλά και ζήτημα υγείας του λαού.

Εις το άρθρον 13 γίνεται πρόνοια διά την επιθεώρησιν και δειγματοληψίαν. Η δειγματοληψία αποτελεί βασικόν παράγοντα διά την επιτυχίαν του όλου έργου. Ουδεμίαν αξίαν δύναται να έχη οιαδήποτε έκθεσις αναλύσεως εάν η δειγματοληψία δεν γίνεται με την δέουσαν προφύλαξιν και βάσει των διεθνών κανόνων δειγματοληψίας. Νομίζω ότι η εις το εδάφιον (2) αναφερομένη πρόνοια η οποία υποχρεώνει τον δειγματολήπτην όπως διαιρή εις τρία μέρη, τα οποία και να σφραγίζη κεχωρισμένως, τα λαμβανόμενα υπ' αυτού δείγματα, αν και ορθή δεν είναι πρακτικώς εφικτή δι' όλας τας περιπτώσεις. Δεν επιθυμώ να υπεισέλθω εις λεπτομερείας όσον αφορά τας δυσκολίας αι οποίαι θ' αντιμετωπισθούν διά τον έλεγχον της ποιότητος και της συνθέσεως των διαφόρων εμπορευμάτων, διότι αυτό θα απήτει πολύν χρόνον, και δεν νομίζω ότι είναι ορθόν να καταχρώμαι του πολυτίμου χρόνου των εντίμων Αντιπροσώπων.

Τελειώνων, επιθυμώ να τονίσω ότι το αρμόδιον Υπουργείον οφείλει να προχωρήση εις την εφαρμογήν του νόμου αυτού μετά μεγάλης προσοχής, και όπως το ταχύτερον συμπληρώση τον εν λόγω νόμον διά της υπολοίπου νομοθετικής εργασίας η οποία χρειάζεται διά την αποτελεσματικήν εφαρμογήν αυτού. Παρ' όλας τας δυσκολίας αι οποίαι θα παρουσιασθούν εις την εφαρμογήν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου ψηφιζομένου εις νόμον, θεωρώ τούτο ως ένα προστάδιον του όλου αγορανομικού κώδικος και θα δώσω την ψήφον μου υπέρ αυτού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έχει ως σκοπόν

(α) την ρύθμισιν των σχέσεων παραγωγών, πωλητών και καταναλωτών εμπορευμάτων καθώς και όλων των προσώπων άτινα παρέχουν ή λαμβάνουν υπηρεσίας,

(β) τον έλεγχον της τιμής και της ποιότητος των προσφερομένων προς πώλησιν εμπορευμάτων,

(γ) τον κανονισμόν της αντιμισθίας διά παρεχομένας υπηρεσίας εις τρόπον ώστε να περιορισθή και να αποφευχθή η αισχροκέρδεια και η εκμετάλλευσις και να εξασφαλισθή η δικαία κατανομή και διάθεσις αυτών εις λογικάς τιμάς.

Με άλλους λόγους το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έχει ως σκοπόν να επιβάλη νομοθετικώς έν υποτυπώδες και ατελές σχέδιον αγορανομίας, το οποίον συν τω χρόνω, διά της πρακτικής εφαρμογής του, εκ της οποίας θα διαπιστωθούν αι ελλείψεις του, να δύναται να εξελιχθή, διά μελλοντικών νομοθετικών τροποποιήσεων, εις έν τέλειον πρότυπο αγορανομικού κώδικος, το οποίον θα πατάξη αμειλίκτως και αποτελεσματικώς την εκμετάλλευσιν και αισχροκέρδειαν και θα υποβιβάση τον εις παράλογα ύψη ανελθόντα Κυπριακόν τιμάριθμον εις έν λογικόν επίπεδον προς όφελος τόσον των παραγωγών και καταναλωτών, όσον και της εθνικής μας οικονομίας γενικώς. Θα ήτο ευχής έργον εάν το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εξελιχθή μελλοντικώς δι' αλλεπαλλήλων τροποποιήσεων και βελτιώσεων εις ένα αγορανομικόν κώδικα, παρόμοιον με τον εν Ελλάδι ισχύοντα τοιούτον, δυνάμει του υπ' αριθ. 136 της 30.9.46 Νομοθετικού Διατάγματος περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Αγορανομικού Κώδικος. Ο εν λόγω Ελληνικός Αγορανομικός Κώδιξ θεωρείται ως πρότυπον αρτιότητος εις το είδος του, και η επιβολή του εν Ελλάδι συνέβαλε τα μέγιστα εις την χαλιναγώγησιν του Ελληνικού τιμαρίθμου, εις την πάταξιν της αισχροκερδείας, εις την εξάπλωσιν του τουρισμού και εις την άνοδον της Ελληνικής οικονομίας γενικώς.

Είναι γεγονός ότι ο υπερβολικώς υψωμένος Κυπριακός τιμάριθμος αποτελεί μίαν νοσηράν και καταστροφικήν εκδή-

λωσιν, ήτις πλήττει επικινδύνως την Κυπριακήν οικονομίαν. Πολλά και ποικίλα τα οικονομικά δεινά εκ της υπερβολικής ανόδου του Κυπριακού τιμαρίθμου. Η εκμετάλλευσις οργιάζει εις βάρος τόσον των παραγωγών όσον και του καταναλωτικού κοινού. Λόγω του υπερβολικά υψωμένου τιμαρίθμου κατ' ανάγκην υψώθησαν τα ημερομίσθια και οι μισθοί και ως εκ τούτου τα κόστα παραγωγής είναι τόσον υψηλά εις τρόπον ώστε τα Κυπριακά προϊόντα να μην είναι εις θέσιν να συναγωνισθούν εις την διεθνή αγοράν τα ξένα τοιαύτα. Με τον υπερβολικά υψωμένον Κυπριακόν τιμάριθμον παρακωλύεται η ανάπτυξις της βιομηχανίας του τουρισμού, όστις δύναται να εξελιχθή εις ένα αξιόλογον πλουτοπαραγωγικόν πόρον διά την εθνικήν οικονομίαν μας. Μερικοί εργοδόται, θορυβηθέντες εις μεγάλον βαθμόν από την προβλεπομένην ψήφισιν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, ισχυρίζονται ότι διά να κατέλθη ο τιμάριθμος θα πρέπει να υποβιβασθούν πρωταρχικώς τα ημερομίσθια και οι μισθοί και ουχί να επιβληθή νομοθετικώς έλεγχος επί των τιμών και της ποιότητος των πωλουμένων εμπορευμάτων. Η τοιαύτη παράδοξος άποψις είναι πράγματι αναξία προσοχής καθότι μόνον διά της επιβολής ενός αρτίου αγορανομικού κώδικος θα επιτευχθή η λογική πτώσις του Κυπριακού τιμαρίθμου, με άμεσον επακόλουθον την πτώσιν των μισθών και ημερομισθίων και την ελάττωσιν του κόστους της παραγωγής. Η αντιδραστική κατά του Νομοσχεδίου αυτού προσπάθεια των εν λόγω εργοδοτών είναι καταφανής. Επιδιώκουν να αφεθούν και πάλιν ασύδοτοι εις το εκμεταλλευτικόν όργιον το οποίον διαπράττουν εις βάρος του Κυπριακού λαού, μη αρκούμενοι εις έν λογικόν και δίκαιον κέρδος το οποίον θα τους επιτρέπη να απολαμβάνουν μετά την εφαρμογήν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Η Εκτελεστική Εξουσία και η Βουλή, αι οποίαι έταξαν ως σκοπόν των την εξυπηρέτησιν των συμφερόντων του Κυπριακού λαού και την οικονομικήν ανόρθωσιν του τόπου μας, έχουν καθήκον να εξαλείψουν την εκμετάλλευσιν ήτις ωργίαζε κατά την διάρκειαν του αποικιοκρατικού καθεστώτος, διά της λήψεως των ενδεδειγμένων νομοθετικών μέτρων.

Αι επιφυλάξεις ωρισμένων μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, αι εκτεθείσαι εν τη εισηγητική εκθέσει, κατά πόσον αι διατάξεις του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου δύνανται να τύχουν πρακτικής εφαρμογής λόγω του περιωρισμένου αριθμού του προσωπικού του Υπουργείου το οποίον είναι επιφορτισμένον με το καθήκον της εφαρμογής των διατάξεων του Νομοσχεδίου, φρονούμεν ότι είναι πρόωροι. Κατά πόσον θα επαρκέση ή μη το προσωπικόν του Υπουργείου διά την εφαρμογήν των διατάξεων του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου θα εξακριβωθή κατά το πρώτον έτος της εφαρμογής του, και εάν αποδειχθή ανεπαρκές τούτο, είναι εύκολον να συμπληρωθή ο αριθμός των απολύτως αναγκαίων υπαλλήλων, είτε διά της μεταθέσεως πλεοναζόντων εις άλλα Κυβερνητικά Τμήματα υπαλλήλων είτε εν ανάγκη διά του διορισμού των αναγκαίων νέων υπαλλήλων διά την κανονικήν εφαρμογήν του. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι τοιαύτης ζωτικής σημασίας διά τα οικονομικά συμφέροντα του Κυπριακού λαού και της εθνικής μας οικονομίας, ώστε θα ήτο κακώς νοουμένη οικονομία εάν η Κυπριακή πολιτεία εδίσταζε να επανδρώση με επαρκές προσωπικόν το αρμόδιον Υπουργείον εις τρόπον ώστε να επιτύχη την αποτελεσματικήν εφαρμογήν του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Ατυχώς εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ουδεμία πρόνοια υπάρχει ήτις να κατοχυρώνη τα επαγγελματικά συμφέροντα των παραγωγών, οίτινες αποτελούν μίαν πολυπληθή και σκληρώς βιοπαλαίουσαν επαγγελματικήν τάξιν. Εκφράζομεν την ελπίδα ότι τούτο θα συμπληρωθή μελλοντικώς διά της καταθέσεως, υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, τροποποιητικού Νομοσχεδίου.

Καθήκον της πολιτείας είναι να προασπίση την υγείαν των πολιτών της. Ως εκ τούτου θεωρούμεν επάναγκες όπως εξασκηθή ιδιαίτερος και αυστηρότερος έλεγχος επί της ποιότητος και των τιμών των φαρμάκων. Έκαστον εισαγόμενον είδος φαρμάκου θα πρέπει να υπόκειται εις αυστηρόν έλεγχον εάν πράγματι η ποιοτική και ποσοτική σύνθεσις αυτού ανταποκρίνεται προς την προπαγανδιζομένην τοιαύτην, και ουδενός φαρμάκου να επιτρέπεται η εισαγωγή χωρίς προηγούμενον έλεγχον τούτου προς εξακρίβωσιν της ποιότητός του υπό του αρμοδίου χημικού τμήματος. Επίσης θεωρούμεν επάναγκες όπως καταρτίζωνται επίσημοι διατιμήσεις των φαρμάκων προς τον σκοπόν αφ' ενός μεν να προστατευθή το κοινόν από την τυχόν εκμετάλλευσιν των εισαγωγέων ή φαρμακοποιών, και να παρουσιάζεται ενιαία η διατίμησις των συνταγών, αφ' ετέρου δε να εξασφαλίζεται επαρκής πρόσοδος εις τους φαρμακοποιούς διά την αξιοπρεπή συντήρησίν των. Προς αποφυγήν της καταστρατηγήσεως των καθορισθεισών τιμών θα ήτο σκόπιμον να αναγράφεται η τιμή εκάστου φαρμάκου επί του κυτίου ή φιαλιδίου.

Θα ήτο δίκαιον και σκόπιμον όπως αι Επιτροπαί Ελέγχου ποιότητος και τιμών απαρτίζωνται και από καταλλήλους αντιπροσώπους όλων των ενδιαφερομένων τάξεων του Κυπριακού λαού, ήτοι αντιπροσώπους της Κυβερνήσεως, των εργατοαγροτικών οργανώσεων, των συνεργατικών και των εμπόρων.

Ατυχώς εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ουδεμία πρόνοια υπάρχει διά της οποίας να ανατίθεται εις τον αρμόδιον Υπουργόν Εμπορίου και Βιομηχανίας όπως εκδίδη αγορανομικάς διατάξεις διά των οποίων να λαμβάνη ούτος παν μέτρον προς αντιμετώπισιν της απισιτιστικής καταστάσεως, και διά την ομαλήν λειτουργίαν της διανομής των αγαθών, διά τον έλεγχον των σταθμών και μονάδων μετρήσεως, καθώς και διά την κατάταξιν εις κατηγορίας των καταστημάτων και δημοσίων κέντρων.

Συμφωνούμεν πλήρως με την άποψιν της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, την εκφρασθείσαν εν τη εκθέσει της, ότι δέον να αναθεωρηθή, κωδικοποιηθή και εκσυγχρονισθή η νομοθεσία η αφορώσα την πώλησιν ή νόθευσιν γεωργικών προϊόντων, τροφίμων και φαρμάκων (Κεφ. 24 και 261) και η εν λόγω νομοθεσία, όπως συμβαίνη και εις την Ελλάδα, να αποτελή αναπόσπαστον μέρος του αγορανομικού κώδικος εις τον οποίον και να ενσωματωθή.

Αυταί είναι εν γενικαίς γραμμαίς αι απόψεις μας επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου το οποίον εισηγούμαι όπως ψηφισθή υπό της Βουλής αφού διενεργηθούν αι τροποποιήσεις αι επενεχθείσαι υπό της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαϊωάννου,

ο κ. Ντενίζ,

ο κ. Ανδρέας Γιάγκου,

ο κ. Νεπήλ,

ο κ. Ραματάν Τζεμίλ,

και ο κ. Σαββίδης.

Έχει τον λόγον ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Όπως τονίζεται εις την αιτιολογικήν έκθεσιν σκοπός του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου είναι η επιβολή ενός συστήματος διατιμήσεως εις ωρισμένα είδη διά να αποφευχθή και περιορισθή η εκμετάλλευσις και εξασφαλισθή η δικαία κατανομή και εις λογικάς τιμάς διάθεσις αυτών. Προς τον επιδιωκόμενον αυτόν σκοπόν δεν δυνάμεθα παρά να συμφωνήσωμεν. Έχομεν όμως να παρατηρήσωμεν ότι το πρώτον μέρος του επιδιωκομένου σκοπού, όπως αναφέρεται εις την αιτιολογικήν έκθεσιν, ήτοι η ρύθμισις των σχέσεων παραγωγών, πωλητών και καταναλωτών, δεν είναι εφικτή υπό τας παρούσας συνθήκας καθότι δεν έχομεν μίαν πλήρως σχεδιασμένην οικονομίαν και αι σχέσεις παραγωγών, εμπόρων και καταναλωτών παρουσιάζουν τας αντιθέσεις των. Θα είμεθα, κατά την γνώμην μου, ακριβέστεροι εάν εχαρακτηρίζαμεν το

υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έν σύστημα διατιμήσεως δι' ωρισμένα είδη, όπως τονίζεται εις το δεύτερον μέρος του επιδιωκομένου σκοπού. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο τόπος χρειάζεται μίαν τοιαύτην νομοθεσίαν, η οποία εφαρμοζομένη επί μελετημένης βάσεως δύναται να αποβή προς το γενικόν συμφέρον της νήσου, όπως τονίζεται άλλωστε και εις την έκθεσιν της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Το Νομοσχέδιον όμως δεν παρέχει προστασίαν εις τον παραγωγόν λόγω του ότι τα κύρια αγροτικά μας προϊόντα με το υψηλόν κόστος παραγωγής αντιμετωπίζουν χρονίαν κρίσιν, ο δε καθορισμός χονδρικών τιμών πωλήσεως εις τίποτε δεν θα είχε να βοηθήση. Η λύσις εδώ ευρίσκεται εις τον καθορισμόν τιμών ασφαλείας και εις την συγκέντρωσιν και διανομήν των ειδών αυτών εις σταθεράς τιμάς.

Εις το υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας ετοιμαζόμενον νέον Νομοσχέδιον, το οποίον θα κανονίζη το ζήτημα της εμπορίας, πρέπει να ληφθή πρόνοια διά την προστασίαν τόσον του παραγωγού όσον και του καταναλωτού. Προς τον σκοπόν αυτόν επιβάλλεται η επεξεργασία ενός καλώς μελετημένου σχεδίου φθαρτών. Ελπίζομεν ότι η προετοιμασία του δευτέρου Νομοσχεδίου θα επισπευσθή διά να ολοκληρωθή τοιουτοτρόπως η διέπουσα την αγορανομίαν νομοθεσία. Επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, το οποίον και υποστηρίζομεν κατ' αρχήν, θα ήθελα να εκφράσω τας ακολούθους απόψεις.

Αναφορικώς προς την σύνθεσιν των Συμβουλευτικών Επιτροπών Ελέγχου ποιότητος και τιμών, θα έπρεπε να είναι αντιπροσωπευτικαί. Να συμμετέχουν δι' αντιπροσώπων των το κράτος, οι παραγωγοί, οι έμποροι, οι δήμοι και οι καταναλωταί. Μία τοιαύτη σύνθεσις των Επιτροπών θα αποβή περισσότερον εξυπηρετική διά τον σκοπόν διά τον οποίον αύται θα εργάζωνται. Πρακτικός τρόπος διά την συγκρότησιν αντιπροσωπευτικών επιτροπών υπάρχει, κατά την γνώμην μου, αρκεί να γίνη αποδεκτή η αρχή αναφορικώς προς την σύνθεσίν των.

Δεύτερον, εισηγούμεθα όπως η Εκτελεστική Εξουσία εφαρμόση την νομοθεσίαν αυτήν, άμα τη εγκρίσει της υπό της Βουλής, εις εκείνα τα είδη διά τα οποία πραγματοποιείται σήμερον υπερβολικόν κέρδος, εις τα φάρμακα όλων των ειδών, τα εξαρτήματα μηχανημάτων και άλλα παρομοίας φύσεως είδη, προστατεύοντας τοιουτοτρόπως τόσον τον παραγωγόν όσον και τον καταναλωτήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού καλέσω τον επόμενον αγορητήν θα διακόψω μέχρι της 6ης ώρας.

Η Βουλή διακόπτει μέχρι της 6ης ώρας.

('Ωρα διακοπής 5.43 μ.μ.)

. . . . . .

('Ωρα ενάρξεως 6.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι το κείμενον της απαντήσεως της εντίμου Υπουργού Δικαιοσύνης είναι έτοιμον και παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν την απάντησιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 23ην Απριλίου 1962, της Υπουργού Δικαιοσύνης, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 23ην Απριλίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Τα αφορώντα εις την έκδοσιν του Αντώνη Ζαχαρία και Ευριπίδη Αριστείδου γεγονότα έχουν ως ακολούθως:

Ο Γενικός Εισαγγελεύς της Δημοκρατίας, κατόπιν ενδελεχούς μελέτης των εν τη κατοχή της Αστυνομίας αποδεικτικών στοιχείων, διέταξεν την ποινικήν δίωξιν του Αντώνη Ζαχαρία και του Ευριπίδη Αριστείδου, αμφοτέρων ευρισκομένων νυν εν Αγγλία.

Ο Αντώνης Ζαχαρία κατηγορείται διά τα ακόλουθα ποινικά αδικήματα:

Φόνον διαπραχθέντα την 29ην Αυγούστου 1958.

Φόνον διαπραχθέντα την 26ην Μαρτίου 1959.

Απαγωγήν, γενομένην εν έτει 1959, ενηλίκου προσώπου, προς τον σκοπόν προκλήσεως σοβαράς βλάβης.

Ληστείαν και απειλάς δι' απόσπασιν χρημάτων, διαπραχθέντα τον Μάρτιον του 1959. Διά τα δύο ταύτα εγκλήματα ούτος κατηγορείται ομού μετά του Ευριπίδη Αριστείδου.

Άπαντα τα ποινικά αδικήματα αναφορικώς προς άτινα προσήφθη κατηγορία εναντίον τόσον του Αντώνη Ζαχαρία όσον και του Ευριπίδη Αριστείδου είναι εγκλήματα του κοινού δικαίου, στερούνται δε οιασδήποτε πολιτικής υφής.

Η προκειμένη ποινική δίωξις εγένετο υπό του Τμήματος του Γενικού Εισαγγελέως, όστις δυνάμει του Συντάγματος είναι ανεξάρτητος αξιωματούχος, ουχί πολιτικόν πρόσωπον, και εις ουδένα Υπουργόν υπαγόμενος.

Η αίτησις της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την έκδοσιν του Ζαχαρία και του Αριστείδου εστηρίζετο επί αποδείξεων παρεχόντων τη Κυβερνήσει το δικαίωμα όπως απαιτήση δυνάμει του οικείου Νομοθετήματος την τοιαύτην έκδοσιν. Τα εν Αγγλία δικαστήρια απεφάσισαν ότι η τοιαύτη αίτησις ήτο πλήρως δεδικαιολογημένη, και ως εκ τούτου εξεδόθη το προσήκον Διάταγμα Εκδόσεως.

Το γεγονός ότι τα εγκλήματα δι' άτινα εζητήθη η τοιαύτη έκδοσις είναι λίαν σοβαράς φύσεως ουδόλως αμφισβητείται, είναι δε ενδεικτικόν του γεγονότος ότι και αυτός ούτος ο διαφωνήσας Λόρδος Ράτκλιφ, κατά την αγόρευσιν αυτού εν τη Βουλή των Λόρδων, παρεδέχθη ότι τα εγκλήματα δι' άτινα προσήφθη κατηγορία εναντίον του Ζαχαρία είναι τρομερά εγκλήματα.

Επί του σημείου τούτου άπαντα τα μέλη της Βουλής των Λόρδων ήσαν σύμφωνα.

Δυνάμει του Συντάγματος της Δημοκρατίας η δικαστική εξουσία είναι ανεξάρτητος και ούτω παρέχεται η πληρεστέρα δυνατή εγγύησις διά την καλήν και προσήκουσαν απονομήν της δικαιοσύνης.

Οιαδήποτε αμφιβολία επί του σημείου τούτου είναι παντελώς αστήρικτος η δε κριτική ήτις εγένετο εις ωρισμένας δημοσιεύσεις του Βρεττανικού Τύπου, αφορώσα εις την απονομήν της δικαιοσύνης εν τη Δημοκρατία, είναι αδικαιολόγητος, ουδόλως δε υποστηρίζεται υπό των δηλώσεων των δικαστών της Βουλής των Λόρδων και του Divisional Court εν Αγγλία, αίτινες απεφάνθησαν ότι η δικαιοσύνη εν Κύπρω απονέμεται προσηκόντως. Ο Αρχιδικαστής, Λόρδος Πάρκερ, εις το Divisional Court είπεν ότι είναι γνωστόν ότι η Αστυνομία, οι νομικοί και το δικαστικόν σώμα εν Κύπρω, διεμορφώθησαν με πρότυπον τα εν Αγγλία κρατούντα, συνεπέρανε δε ότι ουδείς λόγος υφίστατο ίνα ο Ζαχαρίας μη εκδοθή και δικασθή εν Κύπρω. Ο Λόρδος Σάϋμοντς εις την Βουλήν των Λόρδων είπεν ότι ουδείς ισχυρισμός προεβλήθη ότι τα δικαστήρια της Κύπρου δεν θα εδίκαζον τον Ζαχαρίαν δικαίως. Δέον όπως μη παραβλεφθή ωσαύτως το γεγονός, ως τούτο εξετέθη υπό του Λόρδου Ράτκλιφ, κατά την αγόρευσιν αυτού εν τη Βουλή των Λόρδων, ότι ο Ζαχαρίας εν έτει 1960 απηλλάγη υπό δικαστηρίου εν Κύπρω, κατόπιν προκαταρκτικής διαδικασίας, της κατηγορίας αποπείρας φόνου, όπερ αποδεικνύει την πλήρη αμεροληψίαν των Κυπριακών δικαστηρίων και εις την προκειμένην περίπτωσιν.

Καθ' όσον αφορά δε την καλήν πίστιν και την ικανότητα της Κυπριακής Κυβερνήσεως αναφορικώς προς την λήψιν απάντων των αναγκαίων, διά την προστασίαν του Ζαχαρία, μέτρων, οι Λόρδοι εν τη Βουλή των Λόρδων ικανοποιήθησαν ότι και εις το παρελθόν ελήφθη παν δυνατόν επί τούτω

μέτρον αναφορικώς προς το αυτό πρόσωπον. Ουδείς απολύτως λόγος υφίσταται ίνα εκφρασθώσιν οιασδήποτε φύσεως αμφιβολίαι επί του προκειμένου.

Η υπό τινων δημοσιεύσεων του εν Αγγλία τύπου γενομένη αναφορά εις την υπόθεσιν Αφάμη είναι άσχετος, εν πάση όμως περιπτώσει ελήφθησαν ήδη υπό της Δημοκρατίας άπαντα τα ενδεικνυόμενα μέτρα διά της τροποποιήσεως του Ποινικού Κώδικος δυνάμει της οποίας παρέχεται εξουσία εις τα Κυπριακά δικαστήρια να δικάζωσι Κυπρίους διαπράττοντας αδικήματα εν τη αλλοδαπή. Υπάρχει επί πλέον μεγάλη διαφορά μεταξύ των δύο υποθέσεων, καθ' όσον εις την μίαν περίπτωσιν εζητήθη η έκδοσις του Αφάμη, Κυπρίου πολίτου, διά να δικασθή εν Αγγλία, δι' αδίκημα διαπραχθέν εν Αγγλία, ενώ εις την προκειμένην περίπτωσιν ζητείται η έκδοσις του Ζαχαρία, Κυπρίου πολίτου, δι' αδικήματα διαπραχθέντα ενταύθα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον ετέθη ερώτησις και απηντήθη, θα ήθελα περαιτέρω να πληροφορήσω την Βουλήν ότι μετά την έκδοσιν της αποφάσεως της Βουλής των Λόρδων, ο Ζαχαρίας και ο Ευριπίδης απετάθησαν εις τον Υπουργόν Εσωτερικών της Αγγλίας και εζήτησαν όπως ούτος εξασκήση το δικαίωμά του να επέμβη διά να μην εκδοθούν, παρά το γεγονός ότι όλα τα Δικαστήρια, το Πρωτοδικείον, το Divisional Court, το Εφετείον και η Βουλή των Λόρδων απεφάσισαν υπέρ της εκδόσεώς των.

Περαιτέρω θα ήθελα να πληροφορήσω την Βουλήν ότι εάν ο Υπουργός Εσωτερικών εξασκήση το δικαίωμα να επέμβη, θα είναι η πρώτη φορά από της ημερομηνίας της θεσπίσεως του Νόμου του «FUGITIVE OFFENDERS» του 1881 όπου Υπουργός Εσωτερικών κατόπιν αποφάσεως των Δικαστηρίων της Αγγλίας θα απαγορεύση την έκδοσιν κατηγορουμένων εις χώραν της Κοινοπολιτείας. Εις την Αγγλικήν Βουλήν υπεβλήθησαν ερωτήσεις εις τον Υπουργόν Εσωτερικών της Αγγλίας υπό του Βουλευτού κ. PAGET και υπό του Βουλευτού κ. PHILLIP GOODHEART. Αμφότεροι οι Βουλευταί ισχυρίσθησαν ότι υπάρχει ηθική υποχρέωσις διά την Αγγλικήν Κυβέρνησιν να μην εκδώση τα δύο αυτά άτομα, διότι κατά την διάρκειαν του Κυπριακού αγώνος ήσαν συνεργάται της Αγγλικής Μυστικής Υπηρεσίας και έδωσαν εις την Μυστικήν Υπηρεσίαν της Αγγλίας σημαντικάς πληροφορίας. Ο κ. PAGET ειδικώς ανεφέρθη εις το γεγονός ότι δεν θα ήτο ορθόν η Αγγλική Κυβέρνησις να εκδώση τους δύο φίλους της Αγγλίας και να παραδώση αυτούς εις τους πρώην εχθρούς και τώρα φίλους της. Είναι λυπηρόν διότι Βουλευτής χώρας, η οποία διακηρύσσει πίστιν εις ηθικάς αρχάς, εχαρακτήρισεν ως ηθικήν ανάγκην την μη έκδοσιν προσώπων τα οποία κατηγορούνται διά φοβερά εγκλήματα μη πολιτικής φύσεως λόγω του ότι υπήρξαν φίλοι της Αγγλίας δώσαντες εις αυτήν πληροφορίας.

Η προσωπική μου παρατήρησις επί του σημείου αυτού είναι ότι αποτελεί θλιβερόν γεγονός ότι η Αγγλία διά να στηρίξη την θέσιν της εις τας αποικίας της αναγκάζεται να έχη φίλους ανθρώπους οι οποίοι κατεδικάσθησαν από τα ίδια αποικιακά της Δικαστήρια διά σωρείαν εγκληματικών πράξεων.

Περαιτέρω ο κ. PHILLIP GOODHEART εζήτησεν από την Κυβέρνησίν του να λάβη υπ' όψιν το γεγονός ότι η έκδοσις των δύο τούτων προσώπων μπορεί να έχη συνεπείας δι' άλλους συνεργάτας της Μυστικής Υπηρεσίας της Αγγλίας.

Αυτά κύριοι Βουλευταί εν ολίγοις παραθέτω προς συμπλήρωσιν της απαντήσεως της εντίμου Υπουργού Δικαιοσύνης.

Επανερχόμεθα εις την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Κανονισμού και Ελέγχου Ωρισμένων Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών.

Έχει τον λόγον ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι Συνάδελφοι.

Το νομοσχέδιον, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας σήμερον, είναι ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Κανονισμός και Έλεγχος) Νόμος. Είμαι βέβαιος ότι, όταν η Εκτελεστική Εξουσία μας απέστελλεν αυτόν τον νόμον, μας τον απέστειλε με σκοπόν την πρόοδον του τόπου μας και την μείωσιν του κόστους της ζωής. Η Επιτροπή μας δε επί του Εμπορίου, αφού εμελέτησεν αυτόν τον νόμον καλώς συνελθούσα εις πέντε συνεδριάσεις, τον έφερεν ενώπιόν μας με τας κρίσεις της. Μάλιστα, ως γίνεται αντιληπτόν από την Έκθεσιν, το νομοσχέδιον αυτό έχει εξετασθή ως αποτέλεσμα μακράς εργασίας. Άραγε ημείς τι δυνάμεθα να κερδίσωμεν με την ψήφισιν αυτού του νόμου σήμερον;

Πάντως ας είπω προκαταβολικώς, ότι ούτος δεν είναι και τόσον πολύ επωφελής διά τον παραγωγόν. Είμαι της γνώμης ότι τα μέτρα αυτά, τα άρθρα, τα οποία μνημονεύονται εις τον νόμον, είναι προς όφελος το πολύ-πολύ των εμπόρων. Εκείνο το οποίον περισσότερον επιθυμούμεν εις την χώραν μας, είναι η αξιοποίησις των προϊόντων των παραγωγών. Δυστυχώς σήμερον ο παραγωγός πωλεί την παραγωγήν του εις πολύ χαμηλήν τιμήν, εκείνοι δε, οι οποίοι ασχολούνται με αυτήν την εργασίαν, τον εκμεταλλεύονται. Αι τιμαί, μέχρις ότου τα προϊόντα έλθουν από τους αγρούς εις την αγοράν, αυξάνονται εις το τριπλάσιον ή το τετραπλάσιον. Άραγε ημείς δεν δυνάμεθα να εύρωμεν μίαν λύσιν εις αυτό το πρόβλημα; Κατά την εποχήν της αποικιοκρατίας εγκαθιδρύθη σύστημα ελέγχου της αγοράς, το οποίον δυστυχώς απέβη ανώφελον. Τώρα εις την νέαν μας Δημοκρατίαν πρέπει να εργασθώμεν διά να πραγματοποιηθή τούτο και να ωφεληθή ο παραγωγός. Μάλιστα, ο έλεγχος των εμπορευμάτων, τόσον των εισαγομένων όσον και των παραγομένων εδώ υπό των παραγωγών, είναι αναγκαίος. Είναι ακόμη ανάγκη να υπόκεινται εις καλόν σύστημα ελέγχου τα εμπορεύματα, τα κατασκευαζόμενα υπό των εργοστασίων. Όπως είπον και εις προηγουμένας μου αγορεύσεις, διά την ανάπτυξιν του τουρισμού της χώρας μας είναι αναγκαία η μείωσις του κόστους της ζωής. Οι περιηγηταί, οι οποίοι μας έρχονται, αναζητούν εις την αγοράν ευθηνά εμπορεύματα. Σήμερον, λόγω της κρίσεως της αγοράς, οι έμποροι δεν πωλούν εμπορεύματα εις τόσον υπερβολικάς τιμάς. Επί του σημείου τούτου ουδέν ακούομεν σοβαρόν παράπονον από το κοινόν. Ακούομεν μόνον ότι ωρισμένα είδη πωλούνται εις υψηλάς τιμάς. Αυτά δε είναι τα εμπορεύματα, τα οποία εισάγονται εις τον τόπον μονοπωλιακώς. Είμαι βέβαιος ότι όλοι μας επιθυμούμεν την πρόοδον της χώρας μας. Δι' αυτόν τον λόγον είναι απαραίτητον όπως εγκαθιδρύσωμεν ένα τοιούτον σύστημα ελέγχου. Αλλά, όπως είπον και εις την αρχήν, το νομοσχέδιον τούτο δεν προστατεύει πραγματικώς την τάξιν, την οποίαν θέλομεν και επιθυμούμεν να προστατεύη. Άραγε ημείς δεν δυνάμεθα να επιτύχωμεν τούτο διά της ιδρύσεως Συνεργατικών παντοπωλείων; Το ζήτημα, λοιπόν, με το οποίον θα ασχοληθώμεν περισσότερον, είναι η προστασία της εγχωρίου παραγωγής και η παρεμπόδισις της διαθέσεώς της εις υπερβολικάς τιμάς. Είμαι της γνώμης ότι το νομοσχέδιον αυτό ήτο δυνατόν να έλθη ενώπιόν μας τελειότερον. Ευχή μου είναι όπως εις το μέλλον εις αυτάς τας εργασίας ελέγχου δοθή δι' ενός τελειοτέρου νόμου μία καλυτέρα μορφή. Θέλω να είπω καθαρά ότι αυτό το νομοσχέδιον δεν με έχει ικανοποιήσει. Αυτά είχα να είπω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ραματάν Τζεμίλ.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έντιμοι συνάδελφοι.

Επειδή προσωπικώς τυγχάνω ελεύθερος επαγγελματίας, είμαι υπέρ της ελευθέρας αγοράς και του ελευθέρου εμπορίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μεγαλέμπορος.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

Δεν πιστεύω ότι ο έλεγχος των τιμών θα εξασφαλίση οιονδήποτε όφελος εις τον έμπορον ή τον καταναλωτήν. Διά την εφαρμογήν δε του ελέγχου πιστεύω ότι η Κυβέρνησις θα επιβαρυνθή με πολλάς περιττάς δαπάνας. Δι' αυτόν τον λόγον καθιστώ γνωστόν ότι θα είμαι υπόχρεως να καταψηφίσω αυτό το νομοσχέδιον. Νομίζω ότι οι πλείστοι των ισχυρισμών του κ. Λυσσαρίδη αφορούν εν πάση περιπτώσει την ποιότητα των εμπορευμάτων και ότι ουδεμίαν σχέσιν έχουν με τον έλεγχον των τιμών. Η ποιότης τόσον των φαρμάκων όσον και των τροφίμων δύναται ευκόλως να ελεγχθή δι' άλλου νόμου, εάν δε δεν λανθάνωμαι, τοιούτοι νόμοι υπάρχουν. Έχω καταλήξει εις την άποψιν ότι, εάν ούτοι είναι ανεπαρκείς, θα επιλύσωμεν το πρόβλημα, το οποίον αντιμετωπίζομεν, διά της τακτοποιήσεώς των.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Αξιότιμοι Συνάδελφοι.

Δεν επρόκειτο να ομιλήσω, διότι εκ μέρους της ομάδος μας ηγόρευσαν δύο Συνάδελφοι. Ιδιαιτέρως ο κ. Χαλήτ ωμίλησε πολύ, παρ' όλον ότι είχεν είπει ότι θα ωμίλει εν συντομία λόγω ασθενείας του. Ωρισμένα, εν τούτοις, σημεία, εις τα οποία ανεφέρθησαν οι Συνάδελφοι, με ηνάγκασαν να ομιλήσω. Με την άδειάν σας θα σας απασχολήσω και εγώ επί μερικά λεπτά.

Εν πρώτοις θα ήθελα να αναφερθώ εις το εξής σημείον. Παρ' όλον ότι όλοι οι Συνάδελφοι, οι οποίοι έλαβον τον λόγον, ανέφεραν ότι θα ψηφίσουν τον νόμον, εν τούτοις, εάν ορθώς αντελήφθην, ουδείς εκ τούτων είπεν ότι ο νόμος είναι τέλειος. Όλοι των έθιξαν τας ελλιπείς, εσφαλμένας και μειονεκτικάς του πλευράς.

Το δεύτερον σημείον είναι το ζήτημα των φαρμάκων. Λόγω του ότι είμαι ο μόνος φαρμακοποιός εις την Βουλήν, το ζήτημα αυτό στενοχωρεί περισσότερον εμέ. Οι συνάδελφοι, οι οποίοι ανεφέρθησαν εις αυτό το ζήτημα, έχουν χωρίς αμφιβολίαν, δίκαιον. Αν είναι ανάγκη να χαρακτηρίσωμεν με μίαν λέξιν την εν προκειμένω κατάστασιν της αγοράς μας, θα είπω ότι αύτη είναι αίσχος. Νομίζω, όμως, ότι δεν είναι ορθόν να δεχθώμεν τον μειονεκτικόν, εσφαλμένον και ελλιπή αυτόν νόμον απλώς και μόνον δι' αυτό το πράγμα. Άλλωστε, ο Σύνδεσμος τόσον των Τούρκων όσον και των Ελλήνων Φαρμακοποιών γνωρίζει θετικώς ότι το αρμόδιον Υπουργείον ετοιμάζει εν προκειμένω νομοσχέδιον. Συνεπώς ελπίζω ότι, επιδεικνυομένης υπομονής επί τι εισέτι χρονικόν διάστημα, ο σχετικός με το ζήτημα τούτο νόμος θα υποβληθή εις την Βουλήν και θα έχωμεν τότε την ευκαιρίαν να εκθέσωμεν και συζητήσωμεν τας απόψεις μας λεπτομερέστερον.

Τέλος θα θίξω την υπό του αγαπητού μας φίλου κ. Λυσσαρίδη αναφοράν εις τον αριθμόν των Τουρκικών μελών εις τας Επιτροπάς, αι οποίαι θα συσταθούν, εάν ψηφισθή αυτός ο νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον κ. Γκαλίπ όπως μεταφράση.

Ν. ΝΑΠΗ:

Νομίζω ότι δεν έχει μεταφρασθή ολόκληρον, με την άδειάν σας δε θα το επαναλάβω. Ο φίλος μας Δρ. Λυσσαρίδης διετύπωσε την άποψιν ότι ο αριθμός των Τουρκικών μελών εις την Επιτροπήν, η οποία θα συσταθή, δεν πρέπει να είναι σταθερός. Εάν επιτρέπετε, εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα ψηφισθή ο νόμος, δικαίως επιθυμούμεν όπως το ζήτημα τούτο τακτοποιηθή. Δεν είναι δε ανάγκη να αφεθή εις την κρίσιν και την ευσυνειδησίαν της αντιθέτου πλευράς. Φυσικά γνωρίζω την αλλεργίαν, η οποία προσβάλλει τον Δρα. Λυσσαρίδην επί τω ακούσματι της λέξεως Τούρκος και Τουρκισμός, θέλω δε να πιστεύω ότι δεν συμμερίζονται την άποψίν του όλοι οι Συνάδελφοι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Η πραγματοποίησις μεγάλων κερδών, τόσον από τα εισαγόμενα είδη όσον και από είδη παραγόμενα εις τον τόπον ηνάγκασε την πλειοψηφίαν του Κυπριακού λαού να ζητήση Νομοσχέδιον αγορανομίας, και ώθησε την Κυβέρνησιν να εισάξη εις την Βουλήν το παρόν Νομοσχέδιον. Το παρόν Νομοσχέδιον προστατεύει τον καταναλωτήν όσον είναι δυνατόν από την εκμετάλλευσιν διά του καθορισμού λογικού κέρδους επί προϊόντων ή άλλων ειδών προσφερομένων εις την αγοράν. Τα προϊόντα όμως τα οποία προσφέρονται εις την αγοράν είναι τόσον εισαγόμενα όσον και επιτοπίως παραγόμενα, και τα επιτοπίως παραγόμενα σχεδόν όλα είναι γεωργικά προϊόντα. Και όπως ο καταναλωτής εζήτει κάποιαν προστασίαν, άλλην τόσην προστασίαν εζήτει ο παραγωγός, διότι εγένετο παραδεκτόν από όλους ότι ο παραγωγός υφίστατο την μεγαλυτέραν εκμετάλλευσιν. Δεν συμφωνώ με προηγουμένους ομιλητάς οι οποίοι ισχυρίσθησαν ότι το παρόν Νομοσχέδιον θα κανονίση τας σχέσει παραγωγού, πωλητού και καταναλωτού. Πιθανόν το παρόν Νομοσχέδιον να δυνηθή να κανονίση τας σχέσεις πωλητού και καταναλωτού, αλλά σε κανένα σημείον του Νομοσχεδίου δεν παρέχεται προστασία εις τον παραγωγόν. Εις την έκθεσίν της η Επιτροπή τονίζει ότι ο παραγωγός θα ωφεληθή από το παρόν Νομοσχέδιον τουλάχιστον ως καταναλωτής. Αλλά ο παραγωγός διά να ωφεληθή ως καταναλωτής πρέπει πρώτον να επιζήση ως παραγωγός. Διά τούτο έπρεπε να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα διά να μπορέση πράγματι να επιζήση ο παραγωγός. Προσωπικώς πιστεύω ότι όχι μόνον δεν θα εξυπηρετήση τον παραγωγόν, αλλά και εις αρκετάς περιπτώσεις θα τον βλάψη. Διότι, ως διατυπώνεται εις το άρθρον 6 ορίζεται ανωτάτη δυνατή τιμή πωλήσεως υπό του παραγωγού, το οποίον σημαίνει ότι όταν η τιμή ενός γεωργικού προϊόντος υψωθή κάπως διά να δυνηθή ούτος να καλύψη προηγουμένας ζημίας του επιβάλλεται περιορισμός. Όταν όμως η τιμή ξεπέση και κάτω του κόστους παραγωγής, που είναι καταστροφή διά τον γεωργόν, καμμία πρόνοια δεν λαμβάνεται διά την προστασίαν αυτού. Επίσης ένα άλλο κενόν του παρόντος Νομοσχεδίου είναι εις τα γεωργικά εκείνα προϊόντα τα οποία προορίζονται τόσον δι' επιτόπιον κατανάλωσιν όσον και δι' εξαγωγήν. Και εάν κατά τους πρώτους μήνας της παραγωγής ενός γεωργικού προϊόντος η τιμή της εξωτερικής αγοράς είναι χαμηλή, όπως συνέβη εφέτος εις την φθινοπωρινήν εσοδείαν πατατών, θα υποχρεωθή ο παραγωγός να δώση το προϊόν του εις την τρέχουσαν τιμήν· υπάρχει δηλαδή ο κίνδυνος ο μεσιτέμπορος να αγοράση μεγάλας ποσότητας και να εκμεταλλευθή την διαφοράν από την τιμήν της εξωτερικής αγοράς όταν αύτη θα είναι υψωμένη, όπως συνέβη εφέτος με τας πατάτας της φθινοπωρινής εσοδείας που η πρόβλεψις ήτο ότι μετά τας 15 Ιανουαρίου η τιμή θα ήτο καλή. Εάν προσπαθώμεν να κανονίσωμεν την προσφοράν και την ζήτησιν, είναι ανάγκη να ληφθή φροντίς και διά τα δύο μέρη. Τόσον διά το μέρος που προσφέρει το προϊόν εις τον πωλητήν όσον και από τον πωλητήν εις τον καταναλωτήν. Άλλως εάν ορίσωμεν μόνον τιμήν του καταναλωτού και αφήνωμεν τον μεσάζοντα ή τον πωλητήν να αγοράζη ανεξέλεγκτα από τον παραγωγόν, τότε ασφαλώς τα σπασμένα θα πληρώση ο γεωργός. Διά τούτο είναι ανάγκη, κατά την γνώμην μου, όπως διά να προστατευθούν και τα δύο μέρη λειτουργήσουν άλλα δύο σχέδια. Σχέδιον συγκεντρώσεως και διαθέσεως φθαρτών και σχέδιον διαθέσεως γεωργικών προϊόντων γενικά. Το πρώτον θα κανονίση την διάθεσιν των φθαρτών ειδών που προορίζονται διά την επιτόπιον κατανάλωσιν, και το δεύτερον θα καλύψη τα προϊόντα εκείνα, τα οποία προορίζονται και δι' επιτόπιον κατανάλωσιν και δι' εξαγωγήν.

Όσον αφορά το ζήτημα του ελέγχου της ποιότητος πολύ ορθώς η Επιτροπεία της οποίας αποτελώ μέλος, εισηγήθη

την τροποποίησιν των παρόντων νόμων περί νοθείας γεωργικών προϊόντων, ούτως ώστε να προστατευθή τόσον ο καταναλωτής όσον και ο παραγωγός, παράδειγμα το ελαιόλαδον. Η νοθεία του ελαιολάδου οργιάζει. Το ελαιόλαδον το οποίον καταναλίσκει ο τόπος δεν αντιπροσωπεύει ούτε το 1/10 της Κυπριακής παραγωγής, διότι τα 9/10 είναι νοθεία με ξένα σπορέλαια. Το γάλα άλλον σοβαρόν πρόβλημα· κανείς καταναλωτής δεν μπορεί να ξέρη εάν αγοράζη φρέσκον γάλα ή εάν είναι σκόνη που του προσφέρεται για φρέσκο γάλα. Γιά τούτο πιστεύω ότι το συντομώτερον πρέπει να γίνη τροποποίησις των ισχυόντων νόμων ούτως ώστε να προστατευθή τόσον ο παραγωγός, ο οποίος θα δύναται να διαθέτη όλην την ποσότητα που παράγει, όσον και ο καταναλωτής, διά να τρώγη εκείνο πράγματι το οποίον αγοράζει.

Δεν θα αναφερθώ εις τα φάρμακα, εις τα οποία ανεφέρθησαν προηγούμενοι συνάδελφοι ιατροί· υπάρχουν όμως τα γεωργικά φάρμακα τα οποία κατά μέγα μέρος βλάπτουν όχι μόνον το ζήτημα της τιμής αλλά και την αύξησιν της παραγωγής. Ευτυχώς το ζήτημα των γεωργικών φαρμάκων ελύθη κατά μέγα μέρος τη πρωτοβουλία των Συνεργατικών, αναλαβουσών την πώλησιν τούτων. Ελπίζω ότι με την τροποποίησιν των ισχυόντων νόμων, και με την επιβολήν μεγάλων ποινών, θα παταχθή το σοβαρόν πρόβλημα της νοθείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Επειδή αντιλαμβάνομαι ότι οι συνάδελφοι έχουν κουρασθή ακούοντες τας διαφόρους αγορεύσεις, θα προσπαθήσω να είμαι πολύ σύντομος διά να μη εξαντληθή η υπομονή των. Εν πρώτοις οφείλω να ομολογήσω ότι είμαι ευτυχής διότι μας δίδεται η ευκαιρία σήμερα να ψηφίσωμεν εις νόμον το Νομοσχέδιον το οποίον έχομεν εμπρός μας, διότι πιστεύω ακραδάντως ότι ο νόμος αυτός θα αποβή πολύ ωφέλιμος διά την οικονομίαν του τόπου μας. Εκείνο το οποίον παρετήρησα όμως μετά λύπης μου είναι ότι το Νομοσχέδιον αυτό έχει παρεξηγηθή από τους πλείστους των συναδέλφων, διότι ενώ το Νομοσχέδιον αυτό είναι διά να προσφέρη προστασίαν μόνον εις τον καταναλωτήν, εν τούτοις έχει παρεξηγηθή και θεωρείται ότι είναι διά να υποστηρίξη και διαφόρους άλλας τάξεις. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αν και αμέσως ωφελή τον καταναλωτήν, ο οποίος είναι και ο σκοπός του Νομοσχεδίου, εν τούτοις θα έχη πολλαπλά οφέλη δι' όλας τας άλλας τάξεις ουχί αμέσως αλλ' εμμέσως. Και συγκεκριμένως η τάξις η οποία θα ωφεληθή εμμέσως είναι η γεωργική τάξις, και λέγω ότι θα ωφεληθή η γεωργική τάξις, διότι ενώ ορίζωνται αι τιμαί εις τας οποίας θα διαθέτη τα προϊόντα του ο γεωργός αι τιμαί αι οποίαι θα του ορίζωνται δεν θα είναι τιμαί αι οποίαι θα αποβούν εις βλάβην του, αλλά απεναντίας θα είναι προς μεγάλον όφελος αυτών. Και εξηγούμαι τι θέλω να πω με τα λόγια αυτά. Σήμερα δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αι τιμαί τας οποίας απολαμβάνει ο παραγωγός έναντι των τιμών τας οποίας ζητούν οι χονδροπώλαι και οι λιανοπώλαι είναι τόσον ασήμαντοι και άδικοι διά τον παραγωγόν που καταντά εις την πραγματικότητα εκμετάλλευσις, η οποία εκμετάλλευσις ενώ γίνεται εις βάρος του παραγωγού συν τω χρόνω είναι και εκμετάλλευσις εις βάρος του καταναλωτού. Εν η περιπτώσει εφαρμοσθή ο νόμος αυτός, τον οποίον έχομεν υπό ψήφισιν, τας τιμάς του παραγωγού θα τας ορίζουν ωρισμέναι Επιτροπαί εις τας οποίας θα λαμβάνουν μέρος και αι αγροτικαί οργανώσεις ή αντιπρόσωποι των αγροτών, ως επίσης και άλλα μέλη έντιμα τα οποία η Κυβέρνησις θα ήθελε εκλέξει και τα οποία θα βλέπουν το δίκαιον όλων των μερίδων. Και ενώ όταν πρόκειται περί πρωϊμων προϊόντων, που τα προϊόντα θα είναι ελάχιστα, δεν θα γεννάται ζήτημα ορισμού τιμών, διότι εάν υπάρχουν ωρισμένοι οι οποίοι θέλουν τας πληρώσωσιν ακριβά διά να αποκτήσουν τα τορφαντά (πρώιμα) προϊόντα, εν τούτοις θα επεμβαίνουν να ορίζουν τιμάς όταν τα προϊόντα θα είναι εις αρκετήν ποσότητα διά διανομήν εις όλην την νήσον. Ορίζοντες δε μίαν τιμήν, η οποία θα είναι η λογική και η πρέπουσα και η οποία κατά την γνώμην μου δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι θα είναι πολύ υψηλοτέρα από τας τιμάς τας οποίας απολαμβάνουν σήμερα, και έχουσαι υπ' όψιν των αι Επιτροπαί τα διάφορα λογικά και κανονικά κέρδη, τα οποία θα κάμουν οι χονδρέμποροι και οι λιανοπώλαι, θα ορίζουν τιμάς διά την κατανάλωσιν πολύ χαμηλοτέρας των τιμών τας οποίας θα είχε να πληρώση ο καταναλωτής εν η περιπτώσει δεν υπήρχεν αυτό το σύστημα. Οπότε έχοντας την ευκαιρίαν το καταναλωτικόν κοινόν να πληρώνη τα εμπορεύματα αυτά εις λογικάς χαμηλάς τιμάς, η κατανάλωσις των προϊόντων αυτών θα αυξάνη σημαντικώς, και δεν θα προκαλήται η τεχνητή έλλειψις εμπορευμάτων όπως σήμερον διά να αυξήση τας τιμάς και να εμποδίζη συν τω χρόνω τον παραγωγόν να διαθέση τα εμπορεύματά του, αλλά θα δίδη εις τον παραγωγόν την ευκαιρίαν να πωλή μεγαλυτέρας ποσότητας εκ των εμπορευμάτων του εις τας τιμάς εκείνας αι οποίαι θα ορίζωνται και αι οποίαι θα γνωστοποιώνται διά του τύπου εις όλους τους παραγωγούς, και ούτω να αποφεύγεται και εκμετάλλευσις από τους επιτηδείους, και με την μεγάλην ωφέλειαν επίσης, δεδομένου ότι αι τιμαί διά το κάθε είδος θα είναι ωρισμέναι, αναλόγως ποιοτήτων, ότι θα ωθήση τον γεωργόν εις την καλυτέρευσιν της ποιότητος της παραγωγής του διά να του εξασφαλίση καλυτέρας τιμάς. Αλλ' έν άλλον έμμεσον καλόν το οποίον θα προκύψη από τον νόμον αυτόν είναι ότι το σχέδιον αυτό θα χρησιμοποιηθή ως θεμέλιος λίθος διά την ίδρυσιν υπό του γεωργικού κόσμου οργανισμού συλλογής και διαθέσεως των προϊόντων του όχι μόνον διά την επιτόπιον κατανάλωσιν αλλά και διά την εξαγωγήν, και είμαι βέβαιος ότι ο νόμος αυτός είναι εκείνος ο οποίος θα ωθήση τον γεωργόν εις τον σχηματισμόν συνεργατικών οργανισμών περισυλλογής και διαθέσεως των εμπορευμάτων των, το οποίον είναι τόσον ωφέλιμον και αναγκαίον διά τον γεωργόν. Εκείνο εις το οποίον δεν θα συμφωνούσα με μερικούς από τους συναδέλφους οι οποίοι έχουν ομιλήσει προηγουμένως, είναι το εξής.

Ότι οι μόνοι ως έχει πει ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης, οι οποίοι θα ωφεληθούσιν είναι οι καταναλωταί κατά ένα ωρισμένον βαθμόν οι γεωργοί δεν θα ωφεληθούν καθόλου, και οι βιομήχανοι θα είναι οι μόνοι οι οποίοι θα ωφεληθούν από την νομοθεσίαν αυτήν. Ενώ εις την πραγματικότητα είναι τελείως το αντίθετον που συμβαίνει. Εν πρώτοις ο καταναλωτής είναι, ως έχω πει και προηγουμένως, εκείνος ο οποίος θα ωφεληθή. Ο γεωργός επίσης, ως έχω αναφέρει προηγουμένως, θα ωφεληθή εξ ίσου. Εκείνος δε ο οποίος δεν ωφελείται καθόλου από αυτήν την εργασίαν και απεναντίας βλάπτεται είναι ο βιομήχανος, και εξηγούμαι. Ο βιομήχανος ο οποίος παίρνει εμπορεύματα γεωργικά ως πρώτην ύλην ουδέποτε αγοράζει εις τας τιμάς εις τας οποίας διατίθενται τα εμπορεύματα εις την αγοράν, εις τον καταναλωτήν. Διότι ο βιομήχανος διά να μπορέση να αντεπεξέλθη, με τον συναγωνισμόν των ξένων βιομηχανιών, τότε μόνον αγοράζει όταν πραγματικώς η παραγωγή είναι εις το ζενίθ της και όταν η διάθεσις των εμπορευμάτων αυτών είναι δύσκολος χωρίς την βοήθειαν της βιομηχανίας. Και συνήθως οι βιομήχανοι κάμνουν μαζικάς συμφωνίας με παραγωγούς διά μεγάλας ποσότητας, αι οποίαι αγοραπωλησίαι γενόμεναι υπό των εργοστασιαρχών βοηθούν τον παραγωγόν διά της καταναλώσεως των περισσευμάτων του διά να μπορέση να διοχετεύση εις την αγοράν κανονικής ποσότητας που να μην τον εξαναγκάσουν να ελαττώση τας τιμάς του και να κατορθώσουν ούτω να εξασφαλίσουν καλυτέρας τιμάς από το καταναλωτικόν κοινόν. Επομένως αι τιμαί αι οποίαι θα ορίζωνται υπό των Επιτροπών αυτών διά την κατανάλωσιν δεν έχουν καμμίαν σχέσιν με τας τιμάς εις τας οποίας οι βιομήχανοι θα αγοράζουν. Διότι καμμία βιομηχανία δεν θα μπορέση να εργασθή εν η περιπτώσει υποχρεωθή διά νομοθεσίας να αγοράζη ωρισμένα εμπορεύματα εις ωρισμένας

τιμάς, διότι αλλοιώτικα η βιομηχανία ή πρέπει να κλείση, διότι δεν θα είναι εις θέσιν να διαθέση τα εμπορεύματά της, ή θα περιωρίση τας αγοράς της εις τόσον μικράς ποσότητας οπότε θα φθάσωμεν εις τον αντίθετον σκοπόν, τον οποίον κάθε ένας από ημάς έχει διά να βοηθήση τον παραγωγόν, δηλαδή θα ολιγοστεύσωμεν την κατανάλωσιν και θα δυσκολεύσωμεν την διάθεσιν των εμπορευμάτων. Έν άλλο ζήτημα το οποίον ήθελα να εγείρω είναι το εξής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να σας διακόψω αλλά νομίζω μας υπεσχέθητε ότι θα είσθε σύντομος όταν αρχίσετε να ομιλήτε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έχετε δίκαιον, έντιμε κύριε Πρόεδρε, αλλά με αυτό το Νομοσχέδιον ως γεγονός εάν έχετε καιρόν μπορώ να σας απασχολήσω επί πεντάωρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η απασχόλησις είναι ευκολωτάτη, η εποικοδομητική εργασία είναι ολίγον δύσκολος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εάν η υπομονή σας εξηντλήθη τότε να κατεβώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά λόγους κοινοβουλευτικής διαδικασίας ο Πρόεδρος της Βουλής δεν δύναται να αφαιρέση τον λόγον από αγορητήν διότι εξηντλήθησαν τα όρια της υπομονής του.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Είναι γεγονός ότι εξαντλούνται πολύ γρήγορα τα όρια της υπομονής σας όταν ομιλώ εγώ, έντιμε κ. Πρόεδρε. Το έχω προσέξει πολλάς φοράς. Εν τούτοις διά να σας απαλλάξω θα σταματήσω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα μέλη. Εγώ πραγματικώς δεν θα σας απασχολήσω πολύ, αλλά κατόπιν των όσων ήκουσα από τους συναδέλφους αισθάνομαι υποχρέωσιν να αναφερθώ εις τους σκοπούς και το πνεύμα του νόμου τον οποίον συζητούμεν. Έχω την εντύπωσιν, και πρέπει να τονισθή, ότι σκοπός του νόμου είναι να δώση εις την Κυβέρνησιν το δικαίωμα, όταν νομίση ότι είναι αναγκαίον, να εφαρμόση αυτά που πλείστοι συνάδελοι αφήνουν να νοηθή ότι πρόκειται να εφαρμοσθούν σήμερον. Είναι σωστόν σε κάθε ευνομουμένην χώραν να υπάρχη δικαίωμα εις το κράτος, εις την Κυβέρνησιν, να επεμβαίνη όταν παρίσταται ανάγκη να προστατεύση οιανδήποτε τάξιν και ειδικώς το καταναλωτικόν κοινόν, το οποίον ασφαλώς είναι όλοι οι πολίται της πολιτείας.

Διά του προτεινομένου νόμου η Κυβέρνησις θα αποκτήση αυτό το δικαίωμα, και ασφαλώς ζητεί αυτό το δικαίωμα όχι διότι, όπως δυστυχώς αφήνη να νοηθή, η Κύπρος έχει καταληφθή από γκάγκστερς και εκμεταλλευτάς, αλλά διότι ήτο κάτι αναγκαίον το οποίον έπρεπε να έχη εις την διάθεσίν της η Κυβέρνησις. Η εντύπωσις που αφήνεται ότι όλοι οι συναλλαττόμενοι είναι εκμεταλλευταί πρέπει να καταπολεμηθή και να μην αποτελέση η εξαίρεσις κανόνα. Θα είναι ευχής έργον εάν τον νόμον αυτόν η Κυβέρνησις εφαρμόση με πολλήν φειδώ και προσοχήν, και μόνον εις τας περιπτώσεις που είναι απολύτως αναγκαίον να τον εφαρμόση. Είναι ορθόν να υπάρχουν αγορανομικαί διατάξεις αλλ' είναι ορθότερον να διαφωτίζεται το κοινόν και να αυτοπροστατεύεται όσον είναι δυνατόν από την εκμετάλλευσιν των κακοήθων εκμεταλλευτών, εάν υπάρχουν ωρισμένοι, και να μην επιζητήται πάντοτε η διά νόμου και η διά δημοσίας υπηρεσίας προστασία του κοινού, διότι αρκετά μεγάλη δαπάνη γίνεται διά την δημοσίαν υπηρεσίαν, και από το βήμα αυτό ηκούσθησαν πολλαί επικρίσεις εναντίον της Κυβερνήσεως ότι η Δημοσία Υπηρεσία απορροφά μεγάλον μέρος του Προϋπολογισμού, και οιοσδήποτε νόμος, όταν εφαρμόζεται γενικώς, και όχι μόνον όταν είναι απόλυτος ανάγκη, προϋποθέτει μεγαλυτέραν υπηρεσίαν και μεγαλυτέραν δαπάνην. Επιπλέον η γενική εφαρμογή του νόμου σε πολλάς περιπτώσεις πολύ φοβούμαι πως θα αυξήση τας γενικάς δαπάνας όλων των εμπορευομένων, πολύ δε περισσότερον των μικρών εμπόρων και των λιανοπωλών, οι οποίοι θα αναγκασθούν διά της εφαρμογής του νόμου να απασχολήσουν περισσότερον προσωπικόν και συνεπώς ή πρέπει να κλείσουν τα κασταστήματά των ή να αυξήσουν τας τιμάς των διά να μπορέσουν να καλύψουν τα έξοδά των. Δι' αυτό επαναλαμβάνω ότι ο νόμος αυτός ορθώς εισήχθη, καλόν είναι να ψηφισθή, αλλά πρέπει να εκφρασθή ευχή όπως η Κυβέρνησις τον εφαρμόση μόνον εις περιπτώσεις που είναι απόλυτος ανάγκη να εφαρμοσθή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι. Θα ήθελα ως μέλος της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας της Βουλής να κάμω μίαν γενικήν επισκόπησιν και να προβώ εις συντόμους γενικάς παρατηρήσεις επί του Νομοσχεδίου και των μέχρι τούδε αγορεύσεων. Όπως θα έχετε προσέξει κύριος σκοπός. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού προχωρήσετε με την αγόρευσίν σας φαίνεται ότι θα υπάρξουν ακόμη δύο τουλάχιστον ομιληταί, οι οποίοι εζήτησαν τον λόγον, και επειδή από την εισαγωγήν που εκάμετε αντιλαμβάνομαι ότι και η ιδική σας αγόρευσις δεν θα είναι σύντομος, θεωρώ σκόπιμον να διακόψω και να συνεχίσω εις τας 8.30.

Η Βουλή θα επανέλθη και να συνεχίση την συζήτησιν του Νομοσχεδίου εις τας 8.30.

Διακόπτομεν μέχρι της 8.30.

(Ώρα διακοπής 7.45 μ.μ.)

. . . . . .

(Ώρα ενάρξεως 8.45 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Καλείται εις το βήμα ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Όπως έλεγα προηγουμένως, αγαπητοί συνάδελφοι, έχω να κάμω τας εξής γενικάς παρατηρήσεις επί του Νομοσχεδίου και των μέχρι τούδε αγορεύσεων. Κύριος σκοπός του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου είναι η προστασία του καταναλωτού, τούτο δε επιτυγχάνεται διά της επιβολής ελέγχου επί των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών. Ο μηχανισμός, η πρακτική εφαρμογή των προνοιών του Νομοσχεδίου, έχει περίπου ως εξής:

Όταν το Υπουργικόν Συμβούλιον, κρίνη, διά σκοπούς δημοσίας ωφελείας, ότι έν αγαθόν είναι αναγκαίον, π.χ. τα φαρμακευτικά είδη, ή μία υπηρεσία, π.χ. αι κινηματογραφικαί παραστάσεις, υπηρεσίαν που προσφέρει το σινεμά, προς αποφυγήν μεγάλου κέρδους και προς όφελος ωρισμένων τάξεων, δηλαδή εκείνων αι οποίαι απολαμβάνουν το αγαθόν τούτο ή τας υπηρεσίας, κηρύττει ταύτα ως ελεγχόμενα διά διατάγματος εις την εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, κατόπιν μελέτης του ζητήματος και ανταλλαγής απόψεων μετά των Επιτροπών, αι οποίαι αναφέρονται εις το Νομοσχέδιον, επιβάλλει είτε ανώτατον ποσοστόν κέρδους είτε ανωτάτην τιμήν πωλήσεως ή διαθέσεως των υπηρεσιών. Αυτός είναι, εν γενικαίς γραμμαίς, ο μηχανισμός του νόμου. Παρομοίας φύσεως νομοθεσία υπάρχει εις πλείστας Ευρωπαϊκάς χώρας, αλλ' είναι συζητήσιμον το κατά πόσον επέτυχεν η νομοθεσία τον σκοπόν τον οποίον είχεν υπ' όψιν της ή όχι. Αυτή, αντιλαμβάνομαι, ήτο και η αρχική επιφύλαξις των τουρκικών μελών της Βουλής όταν κατ' αρχήν συνεζητείτο το Νομοσχέδιον εις την Επιτροπήν Εμπορίου και Βιομηχανίας της Βουλής. Αλλά οιαδήποτε επιφυλάξεις και αν υπάρχουν νομίζω ότι είναι

ορθόν, να είπη τις ότι δι' ωρισμένα βασικά αγαθά, δι' ωρισμένας αναγκαίας ή βασικάς υπηρεσίας, είναι αναγκαία η ύπαρξις παρομοίας νομοθεσίας ίνα ο σκοπός του νομοθέτου επιτελήται. Διά τον λόγον αυτόν εις την έκθεσιν της η Επιτροπή συνιστά προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν όπως αι διατάξεις του παρόντος Νομοσχεδίου εφαρμοσθούν μετ' επιφυλακτικότητος και μόνον διά τα πρώτης ανάγκης εμπορεύματα, και εις περιόδους κατά τας οποίας υπάρχει κανονική παραγωγή των αγαθών. Νομίζω ότι με αυτήν την επιφύλαξιν δεν υπάρχει δικαιολογία να μη ψηφίσωμεν αυτό το Νομοσχέδιον.

Άλλη παρατήρησις γενικής φύσεως ήτο ότι το Νομοσχέδιον τούτο δεν προστατεύει τον παραγωγόν. Είναι γεγονός ότι δεν παρέχει το Νομοσχέδιον τούτο πλήρη προστασίαν εις τον παραγωγόν, αλλά, όπως είχα αναφέρει και προηγουμένως, δεν ήτο σκοπός βασικός του Νομοσχεδίου τούτου η προστασία του παραγωγού αλλά του καταναλωτού. Μερικώς προστατεύεται και ο παραγωγός υπό την ιδιότητά του ως καταναλωτού. Διά την προστασίαν του παραγωγού θα εισαχθή εις την Βουλήν έτερον Νομοσχέδιον το οποίον, όπως αναφέρεται εις την έκθεσιν, μελετά η Εκτελεστική Εξουσία. Επομένως δεν νομίζω ότι είναι ο κατάλληλος χρόνος διά να εισάγωμεν παρομοίας προνοίας εις το Νομοσχέδιον, το οποίον συζητούμεν τώρα, προς τον σκοπόν δηλαδή της προστασίας και του παραγωγού.

Δεν θα ήθελα να σας κρατήσω περισσότερον εν κατακλείδι απλώς θα ήθελα να πω ότι νομοθεσία παρομίας φύσεως είναι αναγκαία διά τον τόπον μας, διότι είμαι βέβαιος ότι πολλοί από εσάς θα έχετε εξ ιδίας πείρας αναγνωρίσει αυτήν την ανάγκην όταν θα σας έτυχε και εσάς όπως μου έτυχε και εμένα να αγοράσω πολλάς φοράς φάρμακα π.χ. από τον ίδιον φαρμακοποιόν, εις διάστημα ενός ή δύο μηνών, εις τελείως διαφορετικάς τιμάς απ' ό,τι τα ηγόρασα την πρώτην ή δευτέραν φοράν. Ούτε ο ίδιος ο φαρμακοποιός που μου τα επωλούσε δεν ήξερε πόσα θα έπρεπε να μου ζητήση. Βεβαίως φέρω αυτό το παράδειγμα διότι νομίζω ότι είναι πολύ παραστατικόν όχι διότι έχω κανένα παλαιόν λογαριασμόν με τους φαρμακοποιούς. Υπάρχουν όμως πλείστα άλλα παραδείγματα τα οποία είμαι βέβαιος ότι θα έχετε υπ' όψιν σας και δεν θα ήθελα να σας κρατήσω περισσότερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι ο κ. Τουμαζής ενεγράφη διά να ομιλήση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ωμίλησε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τότε ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δε θα απασχολήσω την Βουλήν με τον συσχετισμόν μεταξύ εμπορευματικής αξίας καταναλωτικών ειδών, τιμής πρώτης ύλης και τιμής βιομηχανικών εμπορευσίμων ειδών· ο συσχετισμός και φυσικός και αναπόφευκτος είναι. Δι' αυτό δεν θα επαναλάβω τα επιχειρήματα διά να μην απασχολήσω και πάλιν την Βουλήν. Θα ήθελα μόνον να υπενθυμίσω έν παράδειγμα αδυναμίας υποβοηθήσεως μιας τάξεως παραγωγών, όχι διότι, ως ελέχθη προηγουμένως, δεν υπήρχαν περισσεύματα από την κατανάλωσιν διά την βιομηχανίαν, αλλά διότι η βιομηχανία προσέφερε τερατωδώς χαμηλάς τιμάς και η Κυβέρνησις λόγω ελλείψεως νομοθεσίας, ως τουλάχιστον ελέχθη υπό του αρμοδίου Υπουργού, δεν ήτο δυνατόν να επιβάλη οιανδήποτε άποψιν. Η τάξις αυτή είναι η τάξις των κτηνοτρόφων και το προϊόν είναι το γάλα.

Και τώρα θα επανέλθω εις ένα χαρακτηρισμόν ο οποίος εδόθη υπό ενός εντίμου συναδέλφου εις αυτήν την Βουλήν. Ο λόγω επαγγέλματος ειδικώς επί των δηλητηρίων κ. συνάδελφος, μεταπηδήσας και προβιβασθείς εις το ιατρικόν επάγγελμα, διέγνωσε μισαλλοδοξίαν, φανατισμόν και φυλετικήν μανίαν εις τα λεγόμενα μου. Εάν ο ίδιος δεν ήτο τυφλός από φανατισμόν δεν θα ήτο δυνατόν να προβή εις τοιαύτην διάγνωσιν. Θα ήθελα να τον πληροφορήσω ότι είμαι μεταξύ εκείνων οι οποίοι εθρήνησαν πραγματικώς τα θύματα της μισαλλοδοξίας της ιδικής του κοινότητος. Ουδέποτε διακατέχομαι από αισθήματα φυλετικής διακρίσεως ή μισαλλοδοξίας. Υπερασπίζομαι πάντοτε το δίκαιον και θα υπερασπίζομαι πάντοτε τα δικαιώματα οιασδήποτε κοινότητος όταν αυτά τα δικαιώματα είναι σύμφωνα με την ηθικήν, με την δικαιοσύνην και με την ισότητα. Θα αναλύσω όμως, θα προσπαθήσω, πώς ο συνάδελφος κατέληξεν εις αυτό το συμπέρασμα. Εγένετο εισήγησις υπό των τουρκικών μελών ότι αυτή η Βουλή θα ώφειλε εκ των προτέρων να ορίση ότι αι Επιτροπαί αι οποίαι θα ελέγχουν την εφαρμογήν αυτού του Νομοσχεδίου θα πρέπη να έχουν φυλετικήν σύνθεσιν. Εγώ επέμεινα ότι δεν πρέπει να έχουν φυλετικήν σύνθεσιν αλλ' οι καταλληλότεροι, είτε είναι Έλληνες, είτε είναι Τούρκοι, είτε είναι Αρμένιοι, είτε είναι άλλης εθνικότητος, πολίται της Κυπριακής Δημοκρατίας θα πρέπει να περιληφθούν εις αυτάς τας Επιτροπάς. Ποίος εκ των δύο επαρουσίασε συμπτώματα φυλετικής διακρίσεως και φυλετικού φανατισμού; Ο συνάδελφος ο οποίος ήθελε τα κριτήρια επιλογής να είναι φυλετικά, ή εγώ ο οποίος επέμεινα ότι τα κριτήρια δεν πρέπει να είναι φυλετικά; Είναι αυτό αντιτουρκική μανία; Είναι αυτό αρκετόν διά να δικαιολογήση τον συνάδελφον να ισχυρισθή από του βήματος αυτού ότι έχω μανίαν εναντίον της λέξεως τούρκος και τουρκικός; Εγώ πάσχω από μανίαν ή ο συνάδελφος πάσχει από λυσσαριδοφοβίαν; Εγώ συνεβούλευσα πολλάκις από του βήματος αυτού ότι η ορθοτέρα τακτική είναι η τακτική της εντίμου συνεργασίας επί ίσης βάσεως. Εάν ο συνάδελφος με εύρεν αντιμέτωπον όταν αυτή η βάσις δεν ήτο ίση, είναι ακριβώς διότι η βάσις δεν ήτο ίση. Ασφαλώς δεν είμαι υπέρ διακρίσεων υπέρ της μιας ή της άλλης κοινότητος, ούτε υπέρ υπερτροφικών δικαιωμάτων. Εναντίον αυτών των υπερτροφικών δικαιωμάτων ηγωνίσθην εις το παρελθόν και θα αγωνισθώ και εις το μέλλον. Όμως ασφαλώς τα ελατήριά μου δεν είναι φυλετικά αλλά η εμμονή μου εις την ιδέαν ότι όλοι οι άνθρωποι θα πρέπη να απολαμβάνουν ίσων δικαιωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις την ομιλίαν μου προσεπάθησα να αποδείξω ότι ο γεωργικός κόσμος καμμίαν προστασίαν δεν θα έβλεπεν από το παρόν Νομοσχέδιον, και μάλλον εις αρκετάς περιπτώσεις, ζημίαν θα υφίστατο εάν δεν ληφθούν άλλα μέτρα που να εξασφαλίζουν εις τον παραγωγόν πραγματικήν προστασίαν, δηλαδή διάθεσιν των προϊόντων του εις αμειπτικάς τιμάς. Άλλωστε, και εις την έκθεσίν της η Επιτροπή ομοφώνως εδέχθη την άποψίν μου, και ούτε ο Υπουργός ο οποίος παρίστατο εις μίαν των συνεδριάσεων της Επιτροπής εζήτησε να υποστηρίξη, το αντίθετον, δηλαδή ότι διά του παρόντος Νομοσχεδίου προστατεύεται ο παραγωγός. Και όλοι ανεγνωρίσαμεν την ανάγκην λήψεως των αναγκαιούντων προστατευτικών μέτρων. Δεν θα ασχοληθώ με την απάντησιν του συναδέλφου κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, ο οποίος προσεπάθησε να μας πείση ότι και ο παραγωγός εν μέρει θα προστατευθή. Απορώ πώς θα προστατευθή ο παραγωγός και σε κανένα μέρος του Νομοσχεδίου δεν βρήκα διάταξιν που να προστατεύη τον παραγωγόν. Μήπως, σύμφωνα με την εισήγησιν του συναδέλφου Μιχαλάκη Σαββίδη, όταν ορίζωνται χαμηλαί τιμαί διά τα γεωργικά προϊόντα θα έχωμεν μεγαλυτέραν κατανάλωσιν και θα διευκολύνεται περισσότερον ο παραγωγός να διαθέτη ταύτα; Μα προστασία σημαίνει να του εξασφαλισθή ένα κέρδος. Διαφορετικά ημπορούσε να τα προσφέρη και δωρεάν οπότε η διάθεσίς των θα ήτο ευκολωτέρα. Όσον αφορά τας βιομηχανίας, όλοι μας αναγνωρίζομεν την ανάγκην των βιομηχανιών, διότι υποβοηθούν περισσότερον την ομαλήν διάθεσιν των γεωργικών προϊόντων. Το εάν θα ληφθούν μέτρα από την Κυβέρνησιν, όταν υφίστανται κάποια εκμετάλλευσις του παραγωγού εκ μέρους ωρισμένων βιομηχανιών, τούτο ασφαλώς από όλους θα

θεωρηθή και ορθόν και λογικόν και δίκαιον. Εάν δε με την πρόθεσιν της Κυβερνήσεως, εάν εκδηλωθή τοιαύτη, θα ληφθούν μέτρα προστασίας του παραγωγού διά τα προϊόντα τα οποία προσφέρει εις την βιομηχανίαν, όταν τούτο χρειασθή, απειλήσουν ότι θα παίρνουν μικροτέρας ποσότητας και έτσι να δυσκολευθή ο παραγωγός νομίζω ότι η βιομηχανία δεν είναι προνόμιον των ολίγων αλλ' είναι ορθόν και πρέπει να προωθηθή τουλάχιστον όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα επί συνεργατικής ή συνεταιριστικής βάσεως. Δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερον και δεν θέλω να κουράσω περισσότερον την Βουλήν ταύτην. Υπέδειξα τους κινδύνους που θα υπάρξουν εάν δεν ληφθούν άλλα προστατευτικά μέτρα διά τον παραγωγόν. Δι' αυτό τελειώνων την ομιλίαν μου θέλω να κάμω την εξής εισήγησιν: Καλώ την Βουλήν, με την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου, να εισηγηθή εις την Κυβέρνησιν να εφαρμοσθή το παρόν Νομοσχέδιον όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα τότε μόνον όταν η Κυβέρνησις θα είναι εις θέσιν δι' άλλων προστατευτικών μέτρων να καλύψη τον παραγωγόν εις εποχάς μεγάλης προσφοράς ότε αι τιμαί είναι εξευτελιστικαί. Εάν η εισήγησίς μου γίνη δεκτή νομίζω ότι θα μας διευκολύνη εις την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Πραγματικώς είναι λυπηρόν διότι μερικοί συνάδελφοι ή προσπαθούν να μην αντιληφθούν τι λέγει ένας άλλος συνάδελφός των ή προσπαθούν να τα εξηγήσουν τελείως διαφορετικά απ' ό,τι είναι η πραγματικότης.

Ο έντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου ανέφερεν ότι εγώ είχα προτείνει να ορίζεται τέτοια τιμή χαμηλή διά τα προϊόντα διά να μπορή να εξασφαλίζεται μεγαλυτέρα κατανάλωσις. Μου φαίνεται ότι αυτό είναι κάτι το φανταστικόν. Γιατί, εγώ δεν έχω προτείνει τέτοιο πράγμα, διότι αν το επρότεινα θα ήμουν ανόητος και διότι έχω ίσως πείραν περισσοτέραν από κάθε άλλον εδώ μέσα εις την Βουλήν επί του ζητήματος αυτού της αγορανομίας, αλλά και διότι είμαι ένας από τους οργανωτάς του σχεδίου φθαρτών τον καιρόν του πολέμου, και ένας από τους υπευθύνους, δι' αυτό το σχέδιον, και είμαι εις θέσιν να ξεύρω ότι παρά την αντίδρασιν, όταν είχε προταθή το σχέδιον αυτό, από όλα τα μέρη του πληθυσμού της Κύπρου, παραγωγών, καταναλωτών και μεσιτών και μανάβηδων και εμπόρων, μετά την εφαρμογήν του σχεδίου αυτού όλοι έμειναν ευχαριστημένοι και πρωτίστως οι παραγωγοί, οι οποίοι εξησφάλιζαν και την διάθεσιν των προϊόντων των και εις αμειπτικάς τιμάς. Και εάν υπάρχη σήμερα μία προώθησις του συνεργατισμού ίσως αυτό το σχέδιον φθαρτών έχει βοηθήσει σε μεγάλο βαθμό, γιατί οι παραγωγοί είχαν συνηθίσει από την εποχήν εκείνην εις την συνεργασίαν διά την ομαδικήν παράδοσιν. Λοιπόν, εφ' όσον είχα αυτήν την πείραν, όπως είχα πη και προηγουμένως, θα ήτο ανόητον να διανοηθώ ότι ο παραγωγός πρέπει να πωλή χαμηλότερα διά να γίνεται μεγάλη κατανάλωσις. Εκείνο το οποίον είχα προτείνει πραγματικώς ήτο το εξής: Να δίδεται όσον το δυνατόν μεγαλυτέρα τιμή εις τον παραγωγόν, και ελαττωνομένης της τιμής της προσφερομένης εις τον καταναλωτήν να δίδεται η ευκαιρία εις τον καταναλωτήν αγοράζοντας σε ευθηνότερες τιμές αν και ο παραγωγός θα εξησφάλιζεν ακριβώτερες από ό,τι προηγουμένως, να αγοράζη περισσοτέρας ποσότητας. Και διά του τρόπου αυτού ο παραγωγός να εξασφαλίζη και καλλιτέρας τιμάς και μεγαλυτέραν κατανάλωσιν.

Μου φαίνεται ότι το έχω κάμει καθαρόν αυτήν την φοράν διά να μην υπάρχη παρεξήγησις.

Όσον αφορά τας βιομηχανίας, που ανεφέρθη ο κ. Ανδρέας Γιάγκου, είναι λυπηρόν να νομίζη κανείς ότι μπορεί να εξαναγκάση μίαν βιομηχανίαν, οιαδήποτε βιομηχανίαν και εάν είναι, είτε ιδιωτική, είτε Συνεργατική ή οιουδήποτε άλλου είδους βιομηχανία, να αγοράζη οιανδήποτε ποσότητα ήθελεν η Κυβέρνησις και εις οιασδήποτε τιμάς της ήθελεν ορίσει. Και ο μόνος τρόπος διά να μπορέση να ανταπεξέλθη μία τοιαύτη βιομηχανία, θα ήτο να αναλάβη επίσης η Κυβέρνησις να τα αγοράση από την βιομηχανίαν εις τιμάς τας οποίας θέλει η βιομηχανία, και εις τας ποσότητας, και να αναγκάση και τον καταναλωτήν διά της βίας να τα αγοράζη από την Κυβέρνησιν, πράγμα που δεν στέκει. Αλλ' εκείνο το οποίον έχει αναφέρει ότι δεν θέλομεν μονοπώλια, και ότι μπορεί να υπεισέλθη και ο συνεργατισμός εις αυτόν τον κλάδον της βιομηχανίας, εγώ τουλάχιστον, από του βήματος αυτού, δεν εζήτησα τοιούτον μονοπώλιον και ούτε εζήτησα να απαγορευθή εις τας Συνεργατικάς ή εις οιονδήποτε άλλον οργανισμόν να κάμνη τοιούτου είδους βιομηχανίας. Αλλά και εάν γίνουν αι βιομηχανίαι αυταί υπό του Συνεργατισμού, και εργάζωνται με το πνεύμα το οποίον έχει αναπτύξει ο έντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου, τοιούτου είδους βιομηχανίαι δεν θα ζήσουν διά πολύν καιρόν. Παράδειγμα δε αυτού έχομεν και το τυροκομείον. Οι μεν τυροκόμοι ιδιώται ζουν και κερδίζουν του δε συνεργατικού δεν ξεύρω ποία είναι τα αποτελέσματά του. Ο κ. Γιάγκου μπορεί να μας δώση τας πληροφορίας. Δι' αυτό μου φαίνεται είναι λυπηρόν να ζητή να γίνη κάτι από την Κυβέρνησιν το οποίον είναι τελείως αδύνατον. Θα ήτο δε πολύ παραπειστικόν να υποσχώμεθα από του βήματος αυτού εις την γεωργικήν μας τάξιν ότι θα κάνωμεν νόμον διά να παίρνη τα προϊόντα των εις οιασδήποτε ποσότητας και εις οιασδήποτε τιμάς, διότι. . . . Συγγνώμην τι είναι η υπόθεσις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξακολουθείσθε κ. Σαββίδη.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα μου φαίνεται, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν μπορώ να συνεχίσω όταν επεμβαίνουν από κάτω· εάν ο κύριος εβαρέθη μπορεί να βγη έξω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρόκειται περί παρεξηγήσεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι εξηντλήθη το θέμα, και βεβαίως δεν θα ήθελα να στερήσω τον λόγον από κανένα εκ των Βουλευτών, αλλά θα καθορίσω πέντε λεπτών διάρκειαν του λόγου εκάστου Βουλευτού, δεδομένου ότι εάν προχωρήσωμεν με τον τρόπον αυτόν δεν θα αρχίση η δευτέρα ανάγνωσις παρά την 12ην ώραν.

Έχει τον λόγον ο κ. Ν. Ναπή διά πέντε λεπτά.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. πρόεδρε. Αξιότιμοι Συνάδελφοι.

Πρωτίστως θέλω να θίξω το εξής σημείον. Παρακαλώ όπως ο Έντιμος Πρόεδρος επιδείξη και εις εμέ το ήμισυ τουλάχιστον της ανοχής ή παραβλέψεως, την οποίαν ούτος επέδειξε προς τον Έντιμον Συνάδελφόν μου Δρα Λυσσαρίδην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν παρέβλεψα εις την περίπτωσιν του κ. Λυσσαρίδη, αλλά συνηθίζεται, όταν το Προεδρείον νομίση ότι το θέμα εξηντλήθη, όχι μόνον εις την Κυπριακήν Βουλήν αλλά και εις άλλας Βουλάς, να καθορίζεται χρόνος. Το σύστημα λέγεται «Guillotine». Να μη φοβηθή κανένας διά τον λαιμόν του. Είναι αρχαιότατον το έθιμον, και εις την αρχαίαν Ελλάδα ελέγετο «κλεψύδρα». Πρόκειται περί θεσμού δημοκρατικού ο οποίος προωθεί τα ζητήματα, και είμαι βέβαιος ότι ο κ. Ναπήλ με την ικανότητα η οποία τον χαρακτηρίζει θα μπορέση εντός 5 λεπτών να απαντήση αποτελεσματικώς εις τον κ. Λυσσαρίδην.

Ν. ΝΑΠΗ:

Θα προσπαθήσω, Έντιμε κ. Πρόεδρε. Αλλ' εγώ είχον υποβάλει την παράκλησιν διά το ήμισυ της ανοχής, όχι του χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρείστε κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Ευχαριστώ. Δεν ήτο επιθυμία μου να εισέλθω εις διαμάχην με τον 'Εντιμον φίλον μας Δρα Λυσσαρίδην, εις προηγουμένην δε αγόρευσίν μου είχον την πρόθεσιν να μη απαντήσω. Προτίθεμαι, όμως, να ομιλήσω εν συντομία, διότι η σιωπή ερμηνεύεται ως συναίνεσις. Χωρίς αμφιβολίαν, είναι φυσικόν ο καθείς να αγαπά το έθνος, εις το οποίον ανήκει, είναι δε αναγκαίον ούτω να έχη το πράγμα. Τούτο, όμως, ουδέποτε πρέπει να φθάνη εις την υπερβολήν και πρέπει να είναι τοιούτον, ώστε να μη παραβλάπτη άλλους. Εν ολίγοις θα ήθελα να είπω ότι, όπως προσωπικώς δεν πιστεύω εις ψευδείς, ως είπεν ο Δρ. Λυσσαρίδης, λόγους, δηλαδή εις εκφράσεις ως είναι η περί συμπεριλήψεως των ικανωτέρων ή των καταλληλοτέρων εις τας Επιτροπάς, πιστεύω ότι και εις την Κοινότητά μας δεν θα ευρεθή άνθρωπος, ο οποίος να πιστεύη εις τοιούτους λόγους. Η ορθότης των όσων είπον διά τον Δρα Λυσσαρίδην θα γίνη αντιληπτή, όταν δημοσιευθούν τα πρακτικά της Βουλής μας. Αλλά θα ήθελα να υπομνήσω πάλιν δι' ενός παραδείγματος τι είναι ο κ. Λυσσαρίδης εν προκειμένω. Είχε διατυπωθή ο ισχυρισμός ότι οι εκ των Συναδέλφων κ. κ. Ορχάν, Χαλήτ και Μπουρχάν είχον προβή εις δήλωσιν εις την 'Αγκυραν. Επανακάμψαντες οι Συνάδελφοι αυτοί διέψευσαν αυτήν την δήλωσιν. Παρ' όλον τούτο, ωρισμένοι των εν τη Βουλή συναδέλφων με επί κεφαλής τον Δρα Λυσσαρίδην εχρησιμοποίσαν, δυστυχώς, λίαν ειδεχθή και απρεπή γλώσσαν όχι μόνον δι' εκείνους, οι οποίοι είχον προβή εις την δήλωσιν, όχι μόνον διά τους εν τη Βουλή βουλευτάς, αλλά δι' ολόκληρον την Κοινότητα μας και δι' ολόκληρον το 'εθνος μας. 'Οταν δε τα πρακτικά, ως είπον, της Βουλής δημοσιευθούν, θα ίδη κανείς ότι εις διαφόρους περιπτώσεις δεδομένης ευκαιρίας εξαπελύθησαν εναντίον μας παρόμοιαι επιθέσεις.

Τέλος, ούτος προέβη εις προσωπικήν διάγνωσιν ασθενείας δι' εμέ. 'Εχω πλήρη εμπιστοσύνην εις την ιατρικήν του Δρος Λυσσαρίδη, ευχαριστών δε τούτον λέγω ότι με την πρώτην ευκαιρίαν θα αποταθώ εις αυτόν διά θεραπείαν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου, τον οποίον παρακαλώ να περιορισθή εις 5 λεπτών μόνον ομιλίαν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Η ομιλία μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, πιθανόν να είναι δίλεπτος διά να δηλώσω το εξής: 'Εχω παρεξηγηθή από τον έντιμον συνάδελφόν μου Μιχαλάκην Σαββίδην. Δεν αποδίδω κακήν πρόθεσιν εις κανένα να βλάψη οιανδήποτε τάξιν, και πιστεύω ότι κάθε συζήτησις που γίνεται είναι εποικοδομητική δι' όλας τας τάξεις. 'Οσον αφορά το ζήτημα των βιομηχανιών είπα ότι όταν υπάρχη κίνδυνος εκμεταλλεύσεως των παραγωγών από τας βιομηχανίας τότε μπορεί η Κυβέρνησις να κάμη κάποιον διακανονισμόν· και εάν υπάρξη πρόθεσις εκ μέρους των βιομηχανιών να αγοράσουν μικροτέρας ποσότητας γεωργικών προϊόντων και να μείνουν άλλαι αδιάθετοι τότε υπάρχει ο δρόμος της συνεργατικής ή συνεταιριστικής βάσεως διά την ίδρυσιν βιομηχανιών. Λυπούμαι πράγματι διατί ανεφέρθη εις συγκεκριμένα παραδείγματα, ως το Συνεργατικόν Τυροκομείον, αλλά θα ήτο προτιμότερον παρά να υποβληθή εις εμέ η ερώτησις τι έγινε το Συνεργατικόν Τυροκομείον και εάν ωφέλησε τους κτηνοτρόφους θα ήτο προτιμότερον η ερώτησις να υπεβάλλετο εις τους ιδίους τους κτηνοτρόφους ποίαν ωφέλειαν είδαν όταν ελειτουργούσε το Συνεργατικόν Τυροκομείον, ως επίσης και εις τους αμπελουργούς ποίαν ωφέλειαν είδαν και βλέπουν από την λειτουργίαν του Σ.Ο.Δ.Α.Π. ο οποίος επεξεργάζεται τα αμπελουργικά προϊόντα. Αυτά κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εληξαν αι ομιλίαι επί του θέματος αρχής.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν θα σας απασχολήσω παρά δύο λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν ο σκοπός σας είναι να απαντήσετε εις τον έντιμον Βουλευτήν κ. Ανδρέαν Γιάγκου, λυπούμαι αλλά δεν θα δώσω τον λόγον διά περαιτέρω αγορεύσεις, διότι ασφαλώς τότε και ο κ. Γιάγκου θα ζητήση να σχολιάση εκείνα τα οποία θα πήτε εσείς, θα οδηγηθώμεν εις διαλογικήν συζήτησιν, και από ό,τι έχω παρακολουθήσει κατά τα τελευταία λεπτά είναι εκτός θέματος. Διότι το θέμα του Συνεργατικού Τυροκομείου ή της Συνεργατικής κτηνοτροφίας δεν είναι ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν, αλλά το υπό συζήτησιν θέμα είναι ο έλεγχος της τιμής και της ποιότητος των προϊόντων.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται να κάμω αγόρευσιν. Πρέπει όμως να κάμω μία διόρθωσιν εις κάτι που έχει πη ο κ. Α. Γιάγκου. Μπορώ να την κάμω και απ' εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν πρόκειται περί διορθώσεως μπορείτε να την κάμετε από της θέσεώς σας.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μάλιστα. Ευχαριστώ.

Ο κ. Γιάγκου ανέφερε ότι είπα τι είναι το όφελος το οποίον έχουν αποκτήσει οι κτηνοτρόφοι από το Τυροκομείον. Εγώ δεν έχω πη τέτοιο πράγμα. Εγώ ανεφέρθην εις μίαν βιομηχανίαν και είπα ότι αν παίρνη εις οιανδήποτε τιμήν δεν θα μπορεί να ανταπεξέλθη. Απλώς αυτό ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου. Λόγω του προκεχωρημένου της ώρας δεν θα αναγνωσθή το Νομοσχέδιον άρθρον προς άρθρον, απλώς θα αναγνωσθούν οι αριθμοί των άρθρων κατά σειράν και θα τεθή έκαστον άρθρον εις ψηφοφορίαν άνευ αναγνώσεως. Εισηγήσεις περί τροποποιήσεως δύνανται να γίνουν όταν ο αριθμός του άρθρου διά το οποίον υπάρχει τροποποιητική εισήγησις αναγνωσθή.

Ο κ. Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Δευτερολογών έκαμα την εξής εισήγησιν: Η Κυβέρνησις να θέση εις εφαρμογήν τον παρόντα Νόμον όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα όταν είναι εις θέσιν, διά της λήψεως άλλων μέτρων εις περίπτωσιν μεγάλης προσφοράς, οπότε αι τιμαί είναι εξευτελιστικαί, να προστατεύση τον γεωργόν. Δεν ζητώ η εισήγησίς μου να τεθή εις ψηφοφορίαν, αλλά θα παρεκάλουν τον κ. Πρόεδρον να την διαβιβάση εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν εάν ήτο δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο νόμος θα τεθή εν ισχύι από της στιγμής κατά την οποίαν θα δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Εκείνο το οποίον αντιλαμβάνομαι ότι θέλετε να εισηγηθήτε είναι η Εκτελεστική Εξουσία να μη ορίση έλεγχον διά γεωργικά προϊόντα μέχρις ότου τα άλλα μέτρα τα οποία μελετώνται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας ψηφισθούν υπό της Βουλής. Θα διαβιβάσω την εισήγησίν σας.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον πρώτον. Ο παρών νόμος. . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα αναγνωσθούν τα άρθρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τον τίτλον θα διαβάσω απλώς.

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Κανονισμός και 'Ελεγχος) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του πρώτου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον άρθρον εγκρίνεται διά 6 ψήφων υπέρ, 4 κατά, και 3 αποχών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία, άρθρον 2ον, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 3ον. Διατάγματα Ελέγχου. Εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

15, νομίζω 16 μετά του κ. Ανδρέα Γιάγκου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4ον. Επιτροπείαι Ελέγχου Ποιότητος και Τιμών. Επιτροπεία Συντονισμού. Εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 4;

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Χωρίς αμφιβολίαν, εις τας Επιτροπάς αυτάς, αι οποίαι θα συσταθούν, πρέπει να υπάρχουν εις την δέουσαν αναλογίαν μέλη εξ αμφοτέρων των Κοινοτήτων. Εισηγούμαι όπως επενεχθή μία τοιαύτη τροποποίησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 4, θα θέσω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Ντενίζ. Υπάρχουν άλλαι τροποποιητικαί εισηγήσεις;

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι την εξής τροποποίησιν, έντιμε κ. Πρόεδρε. Εις την δευτέραν γραμμήν του Ελληνικού κειμένου μετά τας λέξεις «ποιότητος και τιμών» να προστεθούν αι λέξεις «εκπροσωπούσα κατά το δυνατόν τα κυριώτερα συνεπαγόμενα συμφέροντα, περιλαμβανομένων των δημοτικών αρχών». Όλη η φράσις προ της λέξεως «συγκειμένη εξ επτά», «εκπροσωπούσα κατά το δυνατόν τα κυριώτερα συνεπαγόμενα συμφέροντα, περιλαμβανομένων των δημοτικών αρχών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

«Εκπροσωπούσα κατά το δυνατόν τα κυριώτερα συνεπαγόμενα συμφέροντα, περιλαμβανομένων των δημοτικών αρχών».

Υπάρχουν δύο τροποποιητικαί εισηγήσεις. Η μία τροποποιητική εισήγησις είναι η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ντενίζ, όπως τροποποιηθή το άρθρον ούτως ώστε να υπάρχη πρόνοια ότι εις τα Συμβούλια θα αντιπροσωπεύωνται καταλλήλως και αι δύο κοινότητες. Η εισήγησις είναι όπως το δικαίωμα τούτο κατοχυρωθή διά νομικής πράξεως, δηλαδή διά τροποποιήσεως.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδόθη ο αριθμός;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται, χωρίς φυσικά τούτο να σημαίνη ότι δεν θα συμπεριλαμβάνωνται αντιπρόσωποι των δύο κοινοτήτων.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη, η οποία εισήγησις έχει ως ακολούθως: «εκπροσωπούσα κατά το δυνατόν τα κυριώτερα συνεπαγόμενα συμφέροντα, περιλαμβανομένων και των δημοτικών αρχών». Η εισήγησις είναι όπως τροποποιηθή το άρθρον ούτως ώστε αι Επιτροπαί να συμπεριλαμβάνουν πρόσωπα τα οποία να αντιπροσωπεύουν τα κυριώτερα συμφέροντα, τα οποία δεν ορίζονται ποία είναι, συμπεριλαμβανομένων και των δημοτικών αρχών.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

7.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον εγκρίνεται.

Άρθρον 5 (1), (2), (3).

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 5;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 6. Εξουσία του Υπουργού προς καθορισμόν τιμών κ.λ.π. εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως εις το 6(1) (α) προστεθή μετά το «μεγίστην δυνατήν τιμήν» και «κατωτάτην τιμήν προς ην δύναται να πωληθή ελεγχόμενον εμπόρευμα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν μπορείς να υποχρεώσης τον αγρότην ή οιονδήποτε άνθρωπον, ο οποίος έχει κάτι εις την κατοχήν του, να μη μπορή να το πωλήση κάτω από ωρισμένην τιμήν την οποίαν ο ίδιος θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ; Υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 6;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

3.

Το άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 7. Απαγορεύονται αι υπερβολικαί τιμαί ή αντιμισθίαι. Εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 7;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τιμολόγιον και Απόδειξις. Άρθρον 8, εδάφια (1), (2), (3) και (4).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 8ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

3.

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναγκαία βιβλία. Άρθρον 9, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 9ου άρθρου;

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, το άρθρον αυτό ως είναι μου φαίνεται ότι δεν μπορεί να εφαρμοσθή όπως πρέπει, διότι πως θα μπορέση ένας λιανοπώλης να κρατή απόδειξιν με το όνομα και την ποσότητα που έδωσεν εις τον καθένα; Υπάρχουν ήδη και μερικοί από αυτούς τους λιανοπώλας ή τους πλανοδιοπώλας, οι οποίοι ούτε γράμματα δεν ξέρουν· πώς θα τους υποχρεώσωμεν να κρατούν βιβλία και να δίδουν αποδείξεις; Γι' αυτό θα επρότεινα αι λιανοπώλαι να μη υποχρεούνται να κρατούν βιβλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, βεβαίως αυτό ελέχθη και εις την Επιτροπήν και η απάντησις προς την πρότασιν αυτήν είναι η εξής: Ο Νόμος αυτός βασίζεται κυρίως εις το κατά πόσον θα υπάρχη πρακτικώς έλεγχος ή όχι από τα όργανα εκείνα τα οποία θα είναι εντεταλμένα με την εφαρμογήν του Νόμου τούτου. Εάν δεν υποχρεωθούν οι λιανοπώλαι να κρατούν βιβλία, όπως προβλέπεται εις το άρθρον 9, δεν δύναται να επιτευχθή ο έλεγχος αυτός. Το πράγμα δεν παρουσιάζει από πρακτικής απόψεως τόσην δυσκολίαν όσην αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης, διότι οι λιανοπώλαι θα είναι υποχρεωμένοι να κρατούν βιβλία μόνον διά τα ελεγχόμενα εμπορεύματα. Όχι δι' όλα τα εμπορεύματα τα οποία πωλούν εις το κατάστημά των. Και γνωρίζομεν, ως ελέχθη εις την Επιτροπήν, ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν προτίθεται κατ' αρχήν τουλάχιστον να κηρύξη μεγάλον αριθμόν ως ελεγχόμενα εμπορεύματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Να μου επιτραπή να μην συμφωνήσω με τον έντιμον συνάδελφον κ. Δημητριάδην. Διότι δεν είναι καθόλου εύκολον ο λιανοπώλης έστω και διά τα περιωρισμένα εκείνα είδη να βαστά βιβλία και να δίδη αποδείξεις. Εάν δε το Υπουργείον θέλη πραγματικώς να ελέγξη ποίος παραβαίνει τους Κανονισμούς του νόμου τούτου υπάρχει τρόπος. Να αναφερθή εις το Νομοσχέδιον ότι οιοσδήποτε από τους αγοραστάς θέλει να πάρη απόδειξιν από τον λιανοπώλην να δικαιούται να ζητήση και ο λιανοπώλης να υποχρεούται να του δώση. Αλλά . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εάν δεν ξέρη γράμματα, όπως ισχυρίζεσθε εσείς, πρέπει να περιμένη ο αγοραστής μέχρις ότου πάη εις το σχολείον και αποφοιτήση. Εάν το θέμα της συζητήσεως βασίζεται επί του γεγονότος ότι υπάρχουν λιανοπώλαι οι οποίοι δεν μπορούν να γράφουν τότε είτε ο αγοραστής την ζητήσει ή αυτομάτως ο λιανοπώλης την εκδώσει, το πρόβλημα παραμένει πρόβλημα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έχετε πληρέστατον δίκαιον κύριε Πρόεδρε, αλλά αντί να περιμένουν όλοι να αποφοιτήση από το Γυμνάσιον, θα ήτο καλύτερα να περιμένουν ένας-δύο, οι οποίοι θα ζητήσουν τας αποδείξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις όπως από το άρθρον 9 απαλειφθή η λέξις «και λιανοπώλαι», ούτως ώστε οι λιανοπώλαι να μην υποχρεούνται να εκδώσουν απόδειξιν η οποία να δεικνύη την ποσότητα και την τιμήν προς την οποίαν επώλησαν ελεγχόμενα εμπορεύματα.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

11.

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Γιάγκου εψήφισε και υπέρ και κατά.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Ψηφίζω μόνον κατά, διότι πιστεύω ότι οι λιανοπώλαι πρέπει να κρατούν βιβλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσηκώσατε το χέρι σας και εμετρήθητε εις τους ψηφίσαντας υπέρ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Πιστεύω ότι πρέπει να κρατούν βιβλία διά τον εξής λόγον: Πρέπει τουλάχιστον να φαίνωνται αι αγοραί των· δεν είναι ανάγκη να εκδίδουν απόδειξιν εις τον καθένα ο οποίος αγοράζει κάτι από τον λιανοπώλην ξεχωριστά, αλλά τουλάχιστον αι αγοραί να φαίνωνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις εψηφίσθη διά 11 ψήφων υπέρ και 7 κατά.

Αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8.

Άρθρον 10.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Η έκθεσις της εισηγήσεως του εντίμου συναδέλφου κ. Σαββίδη συνεπάγεται τροποποίησιν και της δευτέρας. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα απαλειφθή η λέξις «λιανοπώλης» από το άρθρον 9, εδάφια (1) και (2).

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Όχι κύριε Πρόεδρε, εις το εδάφιον (1), εις την τελευταίαν παράγραφον, πρέπει να απαλειφθή κάτι περισσότερον από την λέξιν «λιανοπώλης». Αναφέρει συγκεκριμένως το εξής η δευτέρα παράγραφος εκεί:

«Αι τοιαύται εγγραφαί θα γίνωνται, εις την περίπτωσιν χονδροπώλου, ημερησίως και εις την περίπτωσιν του λιανοπώλου καθ' εβδομάδα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αφαιρεθή η λέξις και εις την περίπτωσιν του λιανοπώλου καθ' εβδομάδα, όταν δηλαδή αφαιρεθή η λέξις λιανοπώλης από όλον το εδάφιον . . . .

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι κ. Πρόεδρε, όπως διά σκοπούς τάξεως, αναγνώσω το άρθρον τούτο, το οποίον τώρα έχει ως εξής:

«Άπαντες οι χονδροπώλαι υποχρεούνται να τηρώσιν, πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων, «Βιβλίον Αγορών» και «Βιβλίον Πωλήσεων» εν οις θα καταγράφωνται αναλόγως της περιπτώσεως, το όνομα του πωλητού ή του αγοραστού, ή αγορασθείσα ή πωληθείσα ποσότης, και η τιμή εις ην επωλήθη ή ηγοράσθη το ελεγχόμενον εμπόρευμα.

Αι τοιαύται εγγραφαί θα γίνωνται ημερησίως».

Τίποτε άλλο, και ακολουθεί το δεύτερον εδάφιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Δηλαδή καταλήγομεν εις το εξής σημείον:

Ο χονδροπώλης θα πωλή εις τον λιανοπώλην και θα ελέγχεται.

Ο λιανοπώλης θα πωλή εις οιανδήποτε τιμήν θέλει άνευ ελέγχου.

Επομένως δεν υπάρχει έλεγχος τιμής, όλοι οι χονδροπώλαι μπορούν να πωλούν εις τους λιανοπώλας και θα ελέγχωνται, αλλά οι λιανοπώλαι δεν θα ελέγχωνται, διότι κατά τον ισχυρισμόν του εντίμου Βουλευτού κ. Σαββίδη είναι πιθανόν να υπάρχη μικρός αριθμός λιανοπωλών οι οποίοι δεν γνωρίζουν γράμματα.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μου φαίνεται εις την πρότασίν μου είχα υποβάλει ότι κάθε αγοραστής έχει δικαίωμα να ζητήση απόδειξιν, το οποίον καλύπτει το κάθε τι, διότι, δεδομένου ότι από τον τύπον ο καταναλωτής θα ξεύρη τας τιμάς πωλήσεως των διαφόρων ειδών, εν η περιπτώσει έχει υπόνοιαν ότι τον κλέβει ο λιανοπώλης θα ζητήση την απόδειξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι εκείνο το οποίον εψήφισεν η πλειοψηφία της Βουλής τώρα κατόπιν της προτάσεως του κ. Σαββίδη είναι το πρώτον σκέλος της προτάσεως. Το δεύτερον και συμπληρωματικόν σκέλος, το οποίον δέον να ενσωματωθή εις το άρθρον τούτο, είναι η πρόβλεψις ότι ο αγοραστής θα δικαιούται να απαιτήση απόδειξιν παρά του λιανοπώλου, άλλως πως το εδάφιον τούτο είναι κολοβόν. Αντιλαμβάνομαι δε ότι ο κ. Σαββίδης συμφωνεί πλήρως προς τα όσα είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς το εδάφιον θα είναι κολοβόν και διά της προσθήκης όπως την εισηγείται ο κ. Σαββίδης, διότι ο σκοπός διά τον οποίον η Κυβέρνησις ψηφίζει το Νομοσχέδιον διά να ελέγχη τας τιμάς εις τας οποίας πωλούνται τα εμπορεύματα δεν είναι να αφήνη το δικαίωμα εις τον πολίτην, εάν θέλη να εξασφαλίση τον έλεγχον να ζητά απόδειξιν, αλλά διά να επιβάλη την ανάγκην εκδόσεως αποδείξεως ούτως ώστε να ελέγχη το κράτος τας τιμάς εις τας οποίας πωλούνται τα εμπορεύματα.

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το άρθρον 8, τόσον το εδάφιον (1) όσον και το εδάφιον (2), προβλέπει την έκδοσιν τιμολογίων και αποδείξεων διά κάθε πώλησιν εμπορεύματος χονδρικώς ή λιανικώς. Συνεπώς καλύπτονται τα σημεία τα οποία εθίξατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ατυχώς δεν θα καλύπτωνται, και θα υπάρχη ασάφεια εις τον Νόμον, διότι διά μεν του άρθρου 8 επιβάλλει την έκδοσιν διά δε του άρθρου 9 αφαιρείται η λέξις αλιανοπώλαι» και παραμένει η λέξις «χονδροπώλαι», ούτως ώστε θα υπάρχη και δυσκολία εις την ερμηνείαν αυτού του νόμου.

Ο κ. Ραματάν.

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

Κύριε Πρόεδρε.

Προσωπικώς συμφωνώ πλήρως με τα υπό του κ. Προέδρου εκτεθέντα σημεία. Πλην της δυσκολίας εις την ερμηνείαν του νόμου θα προκύψη και δυσκολία εις την ταξινόμησιν λιανοπωλών και χονδροπωλών, με την διατύπωσίν μας δε θα γίνη εξ ολοκλήρου σαλάτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κατά την γνώμην μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν θα δημιουργηθή οιαδήποτε δυσκολία, νοουμένου ότι όπως φαίνεται το άρθρον 8 δημιουργεί μίαν γενικήν υποχρέωσιν. Το άρθρον 9 ως ετροποποιήθη δημιουργεί μίαν επιπλέον υποχρέωσιν διά τον χονδροπώλην όπως πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων τηρή βιβλίον αγορών και πωλήσεων.

Αφ' ετέρου το επόμενον άρθρον 10 ως προτείνεται προς ψήφισιν δημιουργεί μίαν επιπρόσθετον υποχρέωσιν και διά τον λιανοπώλην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 9 όχι το 10.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το άρθρον 10, κύριε Πρόεδρε, το επόμενον άρθρον 10 δημιουργεί αφ' ετέρου, λέγω, διά τον λιανοπώλην μίαν άλλην υποχρέωσιν που δεν υπάρχει διά τον χονδροπώλην. Την υποχρέωσιν να εκθέτη εις εμφανές μέρος την τιμήν εκάστου ελεγχομένου εμπορεύματος το οποίον προσφέρει προς πώλησιν. Τούτο αποτελεί μίαν αρκετήν προστασίαν όσον αφορά την τιμήν πωλήσεως προς τον καταναλωτήν.

Όσον αφορά την σύγχυσιν την οποίαν φοβείται ο αγαπητός συνάδελφος κ. Ραματάν, εις το άρθρον 2 δίδονται αι ερμηνείαι τόσον του λιανοπώλου όσον και του χονδροπώλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω πως μπορεί να έγινε διαχωρισμός μεταξύ χονδροπωλών και λιανοπωλών και εις το άρθρον 9· οι λιανοπώλαι να υποχρεούνται να τηρώσι πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων και ημερήσιον βιβλίον αγορών και ημερήσιον βιβλίον πωλήσεων, παραλειπομένων των λέξεων, αεν οις θα καταγράφωνται αναλόγως της περιπτώσεως το όνομα του πωλητού ή του αγοραστού» διά τους λιανοπώλας, διότι όλοι καταλαμβαίνομεν πόσον δύσκολον είναι διά μίαν οκάν κρεμμύδια π.χ. να κρατούνται το όνομα του πωλητού, του αγοραστού και η τιμή.

Να υποχρεούνται όμως να τηρούν βιβλία ημερησίων πωλήσεων και αγορών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να απαντήσω εις τας παρατηρήσεις του εντίμου Βουλευτού κ. Χρύση Δημητριάδη, και θα ήθελα να τον παραπέμψω εις τον ODGER "INTERPRETATION OF DOCUMENTS" και εις τον MAXWELL "INTERPRETATION OF STATUTES", οι οποίοι καθαρώς θέτουν το θέμα, από νομικής πλευράς, ως ακολούθως:

Εάν υπάρχη γενική πρόβλεψις εις τον νόμον και υπάρχη και ειδική πρόβλεψις δι' ειδικήν τάξιν, η ειδική πρόβλεψις υπερέχει της γενικής προβλέψεως. Επομένως εφ' όσον εις το άρθρον 9 γίνεται ειδική μνεία διά τους χονδροπώλας και όχι διά τους λιανοπώλας, δυνάμει του αξιώματος ερμηνείας EXPRESSIO UNIUS EXCLUSIO ALTERIUS, σημαίνει ότι μόνον οι χονδροπώλαι συμπεριλαμβάνονται και οι λιανοπώλαι εξαιρούνται. Επομένως είναι φανερόν ότι θα εξαιρεθούν οι λιανοπώλαι, και διά της κοινής λογικής οδηγούμεθα εις το εξής συμπέρασμα: Ότι ο νόμος παύει να έχη σκοπιμότητα, διότι δεν μπορεί να υπάρξη έλεγχος, εάν όλοι οι χονδροπώλαι πωλούν μέσον του λιανοπώλου εφ' όσον ουδείς έλεγχος θα δύναται να εξασκηθή επί των λιανοπωλών.

Όσον αφορά την εισήγησιν του κ. Σαββίδη, ότι τότε μόνον θα εκδίδεται η απόδειξις εάν ο αγοραστής την ζητήση, αποτελεί βασικήν παρεξήγησιν του σκοπού του νόμου. Τουλάχιστον από νομικής απόψεως υπάρχουν ωρισμένοι νόμοι τους οποίους το κράτος είναι ανάγκη να θεσπίση, καίτοι περιορίζουν τα δικαιώματα του πολίτου, επειδή κρίνονται σκόπιμοι, και οι οποίοι επιβάλλουν ωρισμένους περιορισμούς τους οποίους ο πολίτης δεν μπορεί να αγνοήση ή να έχη υπό αίρεσιν ιδικήν του. Επί του θέματος αυτού γράφει εις το τρίτον κεφάλαιον ο ΚΕΝΝΥ και αναλύει το όλον θέμα. Επομένως είναι απαράδεκτος αρχή να θέλη η Κυβέρνησις να επιβάλη έλεγχον και να αφήνεται εις τον αγοραστήν κατά πόσον θα έχη τα μέσα του ελέγχου η Κυβέρνησις. Διότι εάν η Κυβέρνησις ορίση ότι το πωληθέν είδος είναι ελεγχόμενον είδος, δεν θα μπορεί να εξασκήση έλεγχον εκτός εάν ο αγοραστής ο ίδιος θελήση να ζητήση απόδειξιν.

Επομένως κατά την ταπεινήν μου γνώμην ουδεμία σημασία παραμένει εις αυτόν τον νόμον. Αν και η Βουλή εψήφισε την τροποποιητικήν εισήγησιν, εν τούτοις είναι κανών απαράβατος ότι εάν η τροποποίησις η οποία ψηφίζεται αλλοιή την έννοιαν του νόμου ως εστάλη, δεν πρέπει να εγκρίνεται, εκτός εάν τροποποιηθή ολόκληρος ο Νόμος ούτως ώστε να αλλάξη μορφήν. Θα παραπέμψω το θέμα τούτο εις την Επιτροπήν και θα παρακαλέσω όπως εξετασθή εντός 1/2 ώρας, οπότε θα επανέλθωμεν διά να συνεχίσωμεν την συνεδρίασιν της Βουλής.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε πρόεδρε, ως μέλος της Επιτροπής θέλω να αντιληφθώ τι θα εξετάση η Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έλεγα τους όρους της εντολής.

Πρώτον η Επιτροπή οφείλει να εξετάση κατά πόσον η απάλειψις των λιανοπωλών από την πρόνοιαν του άρθρου τούτου θα περιορίση την χρησιμότητα του νόμου εις το ελάχιστον, και κατά πόσον αντιβαίνει προς το όλον πνεύμα του Νομοσχεδίου. Και δεύτερον κατά πόσον θέτει το Νομοσχέδιον επί νέας βάσεως.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειάν σας εγώ έχω να κάμω την εξής δήλωσιν. Το θέμα, του κατά πόσον θα εξαιρεθούν οι λιανοπώλαι των προνοιών του άρθρου 9, εξητάσθη υπό της Επιτροπής της οποίας ο κ. Σαββίδης υπήρξε μέλος. Εις την έκθεσιν της Επιτροπής ουδεμία επιφύλαξις υπάρχει των απόψεων του κ. Σαββίδη, διότι κατά πλειοψηφίαν απεφασίσθη να μείνη το άρθρον ως έχει.

Διά την πρότασιν την οποίαν υπέβαλεν ο κ. Σαββίδης επιθυμώ να διαμαρτυρηθώ· δεν έχω άλλον τρόπον διαμαρτυρίας παρά να αρνηθώ να λάβω μέρος εις την συζήτησιν της Επιτροπής επί του θέματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Πραγματικώς μου προκαλούν έκπληξιν τα όσα έχω ακούσει από τον συνάδελφον κ. Δημητριάδην, διότι εφ' όσον διατείνεται ότι ήτο παρών εις τας συνεδριάσεις, έπρεπε να προσέξη ότι όταν εψηφίζετο το άρθρον αυτό δεν ήμουν παρών, διότι είχα άλλας ασχολίας, και μου φαίνεται ότι δεν δεσμεύομαι και εν τη απουσία μου απλώς και μόνον διότι ήμουν μέλος μιας Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Βουλή θα διακόψη δι' έν τέταρτον, οπότε το θέμα θα εξετασθή και πάλιν υπό της αρμοδίας Επιτροπής. Θα επανέλθωμεν εις τας ένδεκα παρά τέταρτον ακριβώς.

(Ώρα διακοπής 10.25 μ.μ.)

. . . . . .

(Ώρα ενάρξεως 11.00 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας να με πληροφορήση το αποτέλεσμα της εξετάσεως του θέματος.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας συνεδριάσασα κατέληξεν εις τα εξής συμπεράσματα:

Πρώτον, παρεδέχθημεν ότι δεν είναι πρακτικώς αδύνατος η τήρησις βιβλίου πωλήσεως διά τον λιανοπώλην. Εν τούτοις διά να καλύπτεται ο καταναλωτής, ούτως ώστε να δύναται να παίρνη απόδειξιν οπότε θελήσει, κατελήξαμεν εις την εξής τροποποίησιν του άρθρου 9(1). Θα ήθελα να το διαβάσω ολόκληρον, κ. Πρόεδρε, διά να δήτε τας τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Άπαντες οι χονδροπώλαι και οι λιανοπώλαι υποχρεούνται να τηρώσι, πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων — εδώ να προστεθούν τα εξής — των αναφερομένων εις το άρθρον 8 λέξεις — οι δε χονδροπώλαι και «Βιβλίον Πωλήσεων» εν οις θα καταγράφωνται αναλόγως της περιπτώσεως, το όνομα του πωλητού ή του αγοραστού, η αγορασθείσα ή πωληθείσα ποσότης, και η τιμή εις ην επωλήθη ή ηγοράσθη το ελεγχόμενον εμπόρευμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έγιναν αι διορθώσεις επί του Τουρκικού κειμένου;

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Όχι κανείς Τούρκος δεν έλαβε μέρος εις την συνεδρίασιν. Εάν θέλετε να το. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άπαντες οι χονδροπώλαι και λιανοπώλαι υποχρεούνται να τηρώσι, πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων των αναφερομένων εις το άρθρον 8(1) «Βιβλίον Αγορών», οι δε χονδροπώλαι και «Βιβλίον Πωλήσεων».

Υπάρχει αντίρρησις όπως η εισήγησις της Επιτροπής γίνη δεκτή;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως της εισηγήσεως της Επιτροπής;

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Τι γίνεται με το υπόλοιπον του εδαφίου αυτού;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραμένει ως έχει.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ως ετροποποιήθη, ή ως είχεν αρχικώς το κείμενον;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως είχεν αρχικώς το κείμενον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ως είχεν αρχικώς το κείμενον δηλαδή «Αι τοιαύται εγγραφαί θα γίνωνται εις την περίπτωσιν του χονδροπώλου ημερησίως και εις την περίπτωσιν του λιανοπώλου καθ' εβδομάδα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Η μόνη τροποποίησις η οποία γίνεται είναι ότι μετά τας λέξεις «βιβλίων τιμολογίων» τίθεται «των εις το άρθρον 8(1) αναφερομένων», και ότι προστίθεται μετά από την λέξιν «Αγορών» οι δε χονδροπώλαι και «Βιβλίον Πωλήσεως».

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως της τροποποιητικής εισηγήσεως;

Ο. ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Δεν ηδυνήθημεν να καταχωρήσωμεν ολόκληρον το κείμενον. Δι' αυτόν τον λόγον, εάν επιτρέπετε, να το ελέγξωμεν. Να αναγνώσω, όπως αντελήφθην, την τροποποίησιν, η οποία επηνέχθη εδώ και να ίδωμεν κατά πόσον αύτη είναι ορθή.

Άπαντες οι χονδροπώλαι και λιανοπώλαι τηρούν, πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων, των εμφαινομένων εν τω εδαφίω 1 του άρθρου 8, Βιβλίον αγορών, οι δε χονδροπώλαι «Βιβλίον Πωλήσεων» και. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, όχι, θα αναγνώσω το άρθρον Ελληνιστί και παρακαλώ τον διερμηνέα να μεταφράση.

«Άπαντες οι χονδροπώλαι και λιανοπώλαι υποχρεούνται να τηρώσι, πλην των διπλοτύπων βιβλίων τιμολογίων των αναφερομένων εις το άρθρον 8(1) «Βιβλίον Αγορών» οι δε χονδροπώλαι και «Βιβλίον Πωλήσεων». Το υπόλοιπον παραμένει ως έχει.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

4 αποχαί.

Το άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4 αποχαί. Το άρθρον εγκρίνεται.

10(1), 10(2), 10(3).

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 10 εδάφια (1), (2) και (3);

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

2.

Το άρθρον εγκρίνεται.

Άρθρον 11 εδάφια (1) και (2).

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 11, εδάφια (1), (2).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω πει ακόμη ότι το άρθρον ενεκρίθη.

Όσον αφορά το άρθρον αυτό υπάρχει εισήγησις της Επιτροπής όπως τροποποιηθή ούτως ώστε να δύνανται παραγωγοί και έμποροι να αγοράζουν από άλλους παραγωγούς ή εμπόρους ποσότητας διά να συμπληρώνουν παραγγελίας τας οποίας έχουν, με την προϋπόθεσιν φυσικά ότι δεν θα έχουν κέρδος επί του αγοραζομένου συνολικού ποσού προς συμπλήρωσιν ωρισμένης παραγγελίας. Το θέμα τούτο εμελετήθη προσεκτικά, είναι δε σχεδόν αδύνατον να εξευρεθή τρόπος διατυπώσεως εκτός εάν τεθή ποσόν, δηλαδή η μία εισήγησις έχει ως εξής:

«Νοείται ότι απαιτείται τοιαύτη άδεια προς πώλησιν ελεγχομένου εμπορεύματος μεταξύ οιωνδήποτε των εν τω παρόντι άρθρω απαριθμουμένων τάξεων προσώπων, εάν το εις την δικαιοπραξίαν αφορών ποσόν δεν υπερβαίνη το α΄ ποσόν και ουδέν κέρδος πραγματοποιήται εκ της τοιαύτης πωλήσεως».

Το άρθρον προνοεί ότι ουδέν ελεγχόμενον είδος είναι δυνατόν να πωληθή άνευ αδείας του Υπουργού. Από πωλητήν εις πωλητήν, όχι από πωλητήν εις καταναλωτήν.

Η δε εισήγησις είναι ότι όταν πωλήται από πωλητήν προς πωλητήν διά να συμπληρώση ο πωλητής την παραγγελίαν του, λόγω του ότι μπορεί να μην έχη αρκετά προϊόντα να την συμπληρώση και είναι υποχρεωμένος να αγοράση, να μην χρειάζεται άδεια εάν η από πωλητήν εις πωλητήν πώλησις δεν θα επιφέρη κέρδος και εάν το ποσόν της μεταπωλήσεως δεν υπερβαίνη ωρισμένον ποσόν.

Εισηγούμαι όπως το άρθρον ψηφισθή ως έχει, το δε θέμα της περαιτέρω τροποποιήσεως του άρθρου αυτού αφεθή να ρυθμισθή υπό τροποποιητικού Νόμου κατόπιν που θα διαπιστωθούν ωρισμέναι δυσκολίαι εις την εφαρμογήν του άρθρου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου ως εστάλη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4.

Αποχαί;

2.

Το άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 12.

Ποιότης κ.λ.π. ελεγχομένου εμπορεύματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 12ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

4.

Αποχαί;

2.

Το άρθρον εγκρίνεται.

Άρθρον 13, εδάφια (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) και (8).

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 13 εδάφια (1) μέχρι (8), συμπεριλαμβανομένου του (8);

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

3.

Αποχαί;

2.

Το άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδάφια (1) και (2).

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

19.

Κατά;

4.

Αποχαί;

2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 15. Εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του 16ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

4.

Αποχαί;

2.

17ον και τελευταίον άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Αποχαί;

2.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Εμπορευμάτων και Υπηρεσιών (Κανονισμός και Έλεγχος) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

4.

Αποχαί;

2.

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχήν συνεδρίαν της Βουλής θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 6) Νόμος του 1962.

Ο περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής δύο Νομοσχέδια:

Ο περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 6) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 6) Νόμος του 1962 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 κατετέθη υπό του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Συγκοινωνιών και Έργων.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται. . . .

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, οι Βουλευταί του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού επιθυμούν όπως εγγράψουν εις την ημερησίαν διάταξιν το κάτωθι θέμα προς συζήτησιν:

Η ακολουθουμένη και ακουλουθητέα πολιτική όσον αφορά την διάθεσιν ποσών διά την εκτέλεσιν αντιδιαβρωτικών έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος όταν υπάρξη εισήγησις προσθήκης θέματος εις την ημερησίαν διάταξιν τίθεται εις ψηφοφορίαν, εάν δε εγκριθή υπό της Βουλής διά πλειοψηφίας το θέμα προστίθεται εις την ημερησίαν διάταξιν.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Δάφνη Παναγίδη όπως τεθή επί της ημερησίας διατάξεως προς συζήτησιν το θέμα της ακολουθητέας και ακολουθουμένης πολιτικής χρηματοδοτήσεως δι' αντιδιαβρωτικά έργα.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του θέματος όπως εγγραφή;

Ομοφώνως.

Το θέμα προστίθεται εις την ημερησίαν διάταξιν, εις το Κεφάλαιον Γ.

Επομένως η ημερησία διάταξις εις την τελικήν αυτής μορφήν θα έχη ως ακολούθως:

Κεφάλαιον Α — Ερωτήσεις.

Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Εις το Κεφάλαιον τούτο τα θέματα θα είναι:

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 6) Νόμος του 1962.

Ο περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Ακολουθουμένη και ακολουθητέα πολιτική όσον αφορά την διάθεσιν χρημάτων δι' αντιδιαβρωτικά έργα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Λόγω των εορτών του Πάσχα η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την μεταπροσεχή Παρασκευήν, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 11.25 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 4ΗΣ ΜΑΪΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 5.20 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 27, Τούρκοι 10, Σύνολον 37.

Απόντες:

Ἕλληνες 7, Τούρκοι 5, Σύνολον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Ἄρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι Ερωτήσεις. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν Ερωτήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 17ην Απριλίου 1962.

«Παρά το γεγονός ότι διά μέσου του χωρίου Ποταμιά διέρχεται ηλεκτρικόν ρεύμα, εν τούτοις δεν παρέχεται εις αυτό ρεύμα. Δεν έχουν εισέτι δοθή ικανοποιητικαί απαντήσεις εις τας υποβληθείσας αιτήσεις της κοινότητας. Τα γειτονικά χωρία Δάλι και Λουρουτζίνα έχουν ηλεκτροφωτισθή. Η δε στέρησις του εν λόγω χωρίου ηλεκτρικού ρεύματος είναι μία αδικία. Πρέπει να παραχωρηθή, άνευ καθυστερήσεως, ηλεκτρικόν ρεύμα εις το εν λόγω χωρίον.

Παρακαλώ την αρμοδίαν Αρχήν να πληροφορήση την Βουλήν μας ποίαι αι απόψεις της επί του προκειμένου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 17ην Απριλίου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης την 3ην Μαρτίου 1961 μέσον του Προεδρείου μας, εδήλωσα ότι το ύδωρ το προερχόμενον εκ του κεφαλοβρύσου Κυθραίας ήρχισε διαρκώς να ολιγοστεύη εις Νέον Χωρίον, Τσιφλίκι Νεϊζάν, Τραχώνι, Παλαίκυθρον, Επηχώ και Ἔξω Μετόχι.

Κατόπιν αρκετών ερευνών διεξαχθεισών υπ' εμού εις την εν λόγω περιοχήν εσχάτως, αντελήφθην ότι το ύδωρ Κυθραίας δεν πηγαίνει καν εις τα εν λόγω χωρία.

Ο έντιμος Υπουργός των Εσωτερικών, απαντών εις περισινήν μου ερώτησιν, εδήλωσεν ότι είχον διορισθή υδατοφύλακες εις την Σολέαν, Μαραθάσαν και Λεύκαν, και ότι είχε συστήσει όπως διορισθούν υδατοφύλακες και διά το Αρδευτικόν Τμήμα Κυθραίας.

Οι χωρικοί διώρισαν, συμφώνως της εν λόγω συστάσεως, τέσσαρες υδατοφύλακας. Δυστυχώς το ύδωρ αντί ν' αυξηθή ολιγοστεύει από έτους εις έτος. Οι Κυθραιώται χρησιμοποιούν το εν λόγω ύδωρ παρανόμως. Οι Κυθραιώται οίτινες αρδεύουν παρανόμως συνελήφθησαν υπό των υδατοφυλάκων και τους εκινήθη αγωγή. Δυστυχώς τα δικαστήρια δεν έχουν εκδώσει μέχρι τούδε οιανδήποτε απόφασιν. Μέχρι πότε θα συνεχισθή αυτή η παρανομία; Εάν δεν αποτραπούν τοιούτου είδους παρανομίαι, επιθυμώ να δηλώσω ότι θα συμβούν σοβαρά επεισόδια εις το εγγύς μέλλον. Επιθυμούμεν να μάθωμεν πότε θα τεθή αυστηρός έλεγχος, και πότε θα ληφθούν αυστηρά μέτρα.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 17ην Απριλίου 1962.

«Διαβιβάζω πιο κάτω το παράπονον της κοινότητος του χωρίου Ποταμιά και παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως ευγενώς ενδιαφερθή και πληροφορήση την Βουλήν εν σχέσει προς το αποτέλεσμα.

Κατόπιν των υπό της Κυβερνήσεως διεξαχθεισών προ τινων ετών δοκιμαστικών διατρήσεων εις την περιοχήν Ποταμιάς, ποσότης του ευρεθέντος ύδατος μετεφέρθη εις το Πυρόι και ετέρα ποσότης εις την Αθηαίνου· τελικώς όμως η περιοχή αυτή εκηρύχθη απηγορευμένη περιοχή, πράγμα το οποίον αποτελεί αδικίαν διά το εν λόγω χωρίον και στερεί τούτο ύδατος προς άρδευσιν. Ἄλλον ύδωρ του εν λόγω χωρίου έχει ως γνωστόν μεταφερθή εις την Λευκωσίαν.

Εις μίαν περίοδον καθ' ην εργαζόμεθα εγκαρδίως διά την ανάπτυξιν των χωρίων, τοιαύται εσφαλμέναι πράξεις πλήττουν το κίνημα της αναπτύξεως των αγροτών».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 14ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χαλήτ Κιαζίμ και ληφθείσα την 20ήν Απριλίου 1962.

«Το ήμισυ των εξόδων μεταφοράς ποσίμου ύδατος και εγκαταστάσεως κρηνών, επί αποικιοκρατίας κατεβάλλετο υπό της Κυβερνήσεως, το έτερον δε ήμισυ υπό της κοινότητος. Εάν επρόκειτο να μεταφερθή εις τας κατοικίας, η κοινότης επεφορτίζετο με όλας τας δαπάνας, ενώ διά το δι' αρδευτικούς σκοπούς μεταφερόμενον ύδωρ, και ακόμη διά το κτίσμα των αυλάκων, η Κυβέρνησις κατέβαλλε τα 2/3 και η κοινότης το 1/3 των δαπανών.

Δεδομένου ότι το πόσιμον ύδωρ είναι, κατά την άποψίν μου, στοιχείον σημαντικώτατον διά το προς το ζην, και ενδιαφέρει άμεσα τους ανθρώπους, είναι δυνατόν η Κυβέρνησις μας να εκτελή αυτά τα έργα δωρεάν ή τουλάχιστον να ελαττώση την κοινοτικήν εισφοράν, όπως γίνεται εις την περίπτωσιν του αρδευσίμου ύδατος, εις το 1/3»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαρίδημου Χατζηχάρου και ληφθείσα την 20ήν Απριλίου, 1962.

«Ἕνα μικρόν μέρος της Αμερικανικής βοηθείας, έχει διατεθή υπό της Κυβερνήσεως να δοθή εις τους γεωργούς εκείνους οι οποίοι θα κατεσκεύαζαν αντιδιαβρωτικά έργα εις τα κτήματά των, δηλαδή θα επεχορηγούντο αυτά τα αντιδιαβρωτικά διά τινος ποσού.

Πολλοί γεωργοί έχουν κάμει τοιαύτα αντιδιαβρωτικά έργα. Οι αρμόδιοι Κυβερνητικοί υπάλληλοι προέβησαν εις την καταμέτρησιν των τοιούτων έργων. Ὅμως, αν και από πότε παρήλθεν αρκετός χρόνος, και οι ενδιαφερόμενοι γεωργοί, αναμένουν όπως πληρωθούν προς αυτούς τα εις αυτούς επιδικασθέντα μικρά ποσά, εν τούτοις, μέχρι σήμερον, δεν έχουν δοθή.

Παρακαλούμεν το αρμόδιον Τμήμα της Κυβερνήσεως, να μας πληροφορήση τους λόγους, διά τους οποίους καθυστερεί η τοιαύτη πληρωμή, δεδομένου ότι τα χρήματα ταύτα υπάρχουν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 17ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 20ήν Απριλίου 1962.

«Δεδομένου ότι η οδός η συνδέουσα τα χωρία Πέρα Πεδί, Κοιλάνι και Ἅγιον Αμβρόσιον ευρίσκονται εις αθλίαν κατάστασιν, και δεδομένου ότι, η εν λόγω οδός εξυπηρετεί μεγάλον αριθμόν κατοίκων της ρηθείσης αγροτικής περιοχής και συνδέει δύο κυρίας οδικάς αρτηρίας, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν:

(α) Εάν ελήφθη απόφασις διά την ασφάλτωσιν της ως άνω οδού εις το αμέσως προσεχές μέλλον.

(β) Εάν όχι, ποίον σοβαρόν κώλυμα παρεμποδίζει την επιδιόρθωσιν της εν λόγω οδού, και

(γ) εάν οι λόγοι οφείλωνται εις την μεγάλην δαπάνην διά την ασφάλτωσιν ολοκλήρου της οδού μελετά η Κυβέρνησις την ασφάλτωσιν του πρώτου μέρους ταύτης του συνδέοντος το Πεδί με το Κοιλάνι, εις τρόπον ώστε να αρχίση η σταδιακή βελτίωσίς της»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη, και ληφθείσα την 26ην Απριλίου 1962.

«Εν όψει των τεραστίων ζημιών τας οποίας υπέστησαν οι παραγωγοί εις τα χωρία της επαρχίας Λεμεσού, Άγιος Δημήτριος, Λεμύθου, Παλαιόμυλος, Πρόδρομος, Φοινί και Συκόπετρα, λόγω προσφάτου χαλαζοθυέλλης πρωτοφανούς εντάσεως, παρακαλώ την Κυβέρνησιν όπως πληροφορήση την Βουλήν:

(α) Ποία η έκτασις της ζημίας εκάστου χωρίου, και

(β) ποία μέτρα προτίθεται να λάβη η Κυβέρνησις διά την ανακούφισιν των χαλαζοπλήκτων, οι οποίοι, λόγω της θεομηνίας, πρόκειται να αντιμετωπίσουν ανυπερβλήτους οικονομικάς δυσχερείας».

Ερώτησις υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Γεωργίου Σάντη.

«Πώς βλέπει η Κυβέρνησις την υπό του Βρεττανού Υπουργού Εσωτερικών επέμβασιν προς παρεμπόδισιν της εκδόσεως του Αντώνη Ζαχαρία και Ευριπίδη Αριστείδου, λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι η Κύπρος είναι μέλος της Κοινοπολιτείας και ότι ουδέποτε προηγουμένως από της θεσπίσεως εν Αγγλία του περί φυγοδίκων Νόμου, Υπουργός Εσωτερικών επενέβη ίνα παρεμποδίση την έκδοσιν προσώπων κατηγορουμένων διά μη πολιτικής φύσεως σοβαρά ποινικά αδικήματα»;

Έληξεν η ανάγνωσις των Ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξεν η ανάγνωσις των Ερωτήσεων.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962. Προτίθεμαι να αρχίσω την συζήτησιν με το θέμα «Ο περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος, 1962», κατόπιν το θέμα του «Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 6)» και τρίτον το θέμα «περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών». Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η Βουλή θα αρχίση την συζήτησιν του περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικού) Νόμου του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Δημοσίων Έργων όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

ΑΧΜΕΤ ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου, Πρόεδρος
Ραματάν Τζεμίλ
Χασάν Γκιουβενέρ
Εζεκίας Παπαϊωάννου
Πέτρος Στυλιανού
Παναγιώτης Τουμαζής
Ιωσήφ Γιαμάκης.

Το ως άνω Νομοσχέδιον εξητάσθη υπό της Επιτροπής εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 4ην μ.μ. της 1ης Μαΐου 1962.

Η Επιτροπή, αφού επήνεγκεν ωρισμένας δευτερευούσης φύσεως λεκτικάς τροποποιήσεις, απεφάσισεν όπως εισηγηθή προς την Βουλήν να εγκρίνη την εις νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου μετά των επενεχθεισών τροποποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής; Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. Κεφ. 302 20 του 60 Παράρτημα 2 Εφημερίς Κυβερνήσεως 13/8/60.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγιγνώσκεται ομού μετά του περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών Νόμου (εν τω παρόντι Νόμω αναφερομένου ως ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις και διαγραφή ωρισμένων όρων κ.λ.π.

2. Ο βασικός Νόμος θα αναγιγνώσκηται και εφαρμόζηται:

(α) Ως εάν πάσα αναφορά γενομένη εν αυτώ εις την «Αποικίαν» ή το «Στέμμα» είχεν αντικατασταθή δι' αναφοράς εις την «Δημοκρατίαν», πάσα δε αναφορά εις τον «Κυβερνήτην» ή τον «Κυβερνήτην εν Συμβουλίω» δι' αναφοράς εις το Υπουργικόν Συμβούλιον·

(β) ως εάν πάσα αναφορά γενομένη εν αυτώ εις «οιονδήποτε Τμήμα της εν τω Ηνωμένω Βασιλείω Κυβερνήσεως της Αυτής Μεγαλειότητος» είχε διαγραφή εξ αυτού·

(γ) από της 1ης Απριλίου 1961, ως εάν η λέξις «Εσωτερικαί» (οσάκις αύτη απαντάται, εκτός εν τω όρω «εσωτερικαί τηλεφωνικαί και τηλεγραφικαί επιχειρήσεις της Κέιπλ & Γουάϊρλες Λτδ.») είχε διαγραφή εξ αυτού.

(δ) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 6 του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος Β της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας της Κύπρου, ήτις υπεγράφη εν Λευκωσία τη 16η Αυγούστου 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού Νόμου.

3. Το άρθρον 13 του βασικού Νόμου διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των εν τη τελευταία αυτού γραμμή διαλαμβανομένων λέξεων «απάντων των λοιπών συνδρομητών» διά των λέξεων «απαντός ετέρου προσώπου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του άρθρου 29 του βασικού Νόμου διά νέου άρθρου και κατάργησις του Δευτέρου παραρτήματος.

4. Το άρθρον 29 του βασικού Νόμου και το Δεύτερον Παράρτημα διά του παρόντος καταργούνται και αντικαθίστανται διά του ακολούθου:

«Εξουσία κτήσεως ακινήτου ιδιοκτησίας.

29. Η Αρχή δύναται να αποκτήση ακίνητον ιδιοκτησίαν διά τους σκοπούς οιασδήποτε των αρμοδιοτήτων αυτής δυνάμει του παρόντος Νόμου, και εάν η τοιαύτη ιδιοκτησία δεν δύναται να κτηθή συμβατικώς δύναται να κτηθή δυνάμει των διατάξεων του εκάστοτε εν ισχύι, και εις την αναγκαστικήν απαλλοτρίωσιν ιδιοκτησίας διά δημοσίαν ωφέλειαν αφορώντος, νόμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τέταρτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Υπηρεσίας Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών Νόμου (εν τω παρόντι Νόμω αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία (κρούουν οι κώδωνες).

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ραματάν Τζεμίλ
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Μπουρχάν Ναλπάντογλου.

Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 1ην Μαΐου 1962.

Κατά την συνεδρίασιν αυτής η Επιτροπή εμελέτησε το Νομοσχέδιον και την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου Οικονομικών, εις την οποίαν εκτίθενται οι λόγοι διά τους οποίους ζητείται η έγκρισις των δαπανηθησομένων ποσών, ήτοι,

(1) £1.000 διά την αγοράν νέου αυτοκινήτου διά τον Πρόεδρον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και

(2) £1.416 διά την αντιμισθίαν προσώπων απασχολουμένων υπό του Νομικού Τμήματος.

Διά το ποσόν των £1.000 προβάλλεται ως δικαιολογία ότι το αυτοκίνητον το οποίον εχρησιμοποιείτο μέχρι σήμερον υπό του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δεν ευρίσκεται εις καλήν κατάστασιν, και ότι πρέπει να αγορασθή καινουργές διά τον ίδιον σκοπόν. Δεν δίδεται όμως ικανοποιητική εξήγησις διά την αξίαν του ήδη χρησιμοποιουμένου, και πού και πώς θα διατεθή τούτο.

Εν τούτοις βάσει της εισηγητικής αυτής εκθέσεως η Επιτροπή φρονεί ότι είναι αναγκαία η αγορά νέου αυτοκινήτου διά τον Πρόεδρον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και εισηγείται όπως εγκριθή το ποσόν των £1.000 διά την αγοράν νέου αυτοκινήτου· φρονεί όμως ότι το παλαιόν αυτοκίνητον πρέπει να διατεθή εις την μεγαλυτέραν δυνατήν τιμήν διά να καλυφθή μέρος της δαπάνης του νέου τοιούτου.

Διά το ποσόν των £1,416 αι εξηγήσεις αι οποίαι δίδονται πείθουν ότι επιβάλλεται η δαπάνη αύτη διά την πληρωμήν μεταφραστών απασχολουμένων υπό του Νομικού Τμήματος.

Η Επιτροπή εισηγείται προς την Βουλήν όπως εγκρίνη το ποσόν των £1.416, προς δε την Κυβέρνησιν όπως καταβάλη προσπαθείας διά την ίδρυσιν ενός Γραφείου, έργον του οποίου θα είναι η μετάφρασις νομικών εγγράφων, και ειδικώς η μετάφρασις των Νομοσχεδίων τα οποία υποβάλλονται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής; Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον.

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμών εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £2.416 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσιν νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας δύο χιλιάδας τετρακοσίας και δεκαέξ λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν των Πίνακι κεφάλαια και άρθρα, και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

Συνήθεις Δαπάναι					
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	Σκοπός
				£	
64Α	Δικαστικόν Τμήμα	12	Αγορά Μηχανοκινήτων Οχημάτων.	1.000	Διάθεσις χρημάτων διά την αγοράν νέου αυτοκινήτου του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
68Α	Γενικός Εισαγγελεύς	7	Μετάφρασις Νόμων και Νομικών Εγγράφων.	1.416	Διάθεσις προσθέτου ποσού χρημάτων διά την αντιμισθίαν προσώπων απασχολουμένων υπό του Νομικού Τμήματος διά την μετάφρασιν Νόμων και νομικών εγγράφων.
			Ολικόν	2.416	

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον, τρίτον άρθρον, και ο Πίναξ εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον, τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 6) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Γ. ΤΟΜΠΑΖΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Παναγιώτης Τουμαζής (αντιπροσωπεύων τον κ. Νίκον Αγγελίδην)
Σωτήριος Γιαννάκης
Χρύσης Δημητριάδης
Δρ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου
Πανίκος Σιβιτανίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Τίτος Φάνος
Νετζέτ Χουσεΐν
Γεώργιος Τομπάζος.

Η Επιτροπή συνήλθε την 16ην, 20ήν και 23ην Μαρτίου, και την 6ην και 16ην Απριλίου 1962, και εμελέτησε το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Νόμος Προνοών περί της Εγγραφής Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών και περί ετέρων σχετικών ζητημάτων».

Η ανάγκη ενασκήσεως νομοθετικού ελέγχου επί των επαγγελμάτων του Αρχιτέκτονος και του Πολιτικού Μηχανικού καθίσταται επιβεβλημένη προς το συμφέρον τόσον του κοινού όσον και των επαγγελμάτων τούτων. Διά διαφόρους λόγους, δεν έχει μέχρι τούδε γίνει πρόβλεψις περί τοιούτου νομοθετικού ελέγχου και, ως εκ τούτου, παρεσχέθη η ευκαιρία εις διάφορα πρόσωπα στερούμενα της δεούσης καταρτίσεως και ικανότητος, να αναλάβουν το έργον των επαγγελμάτων τούτων.

Σήμερον τα επαγγέλματα του Αρχιτέκτονος και του Πολιτικού Μηχανικού είναι τα μόνα επαγγέλματα δημοσίας σπουδαιότητος άτινα δεν τυγχάνουσιν εισέτι νομικής ρυθμίσεως. Υπό τας περιστάσεις, το έργον των αρμοδίων Αρχών διά τον έλεγχον και την ασφάλειαν των οικοδομών, κατέστη δυσχερές, ει μη ανέφικτον και δαπανηρόν. Συγχρόνως ο αθέμιτος συναγωνισμός, εκ μέρους μη προσοντούχων προσώπων, έσχεν ανασταλτικήν επίδρασιν επί των επαγγελμάτων του Αρχιτέκτονος και του Πολιτικού Μηχανικού, άτινα δεν ετύγχανον νομικής προστασίας.

Αποτέλεσμα των ως άνω περιστάσεων, αίτινες κατέστησαν εσχάτως χειρότεραι, υπήρξε το γεγονός ότι σημαντικόν μέρος των κτιρίων και των λοιπών οικοδομών είναι πολύ κατώτερον του κανονικού επιπέδου ως προς την άνεσιν, ασφάλειαν, λειτουργίαν, υγιεινήν, οικονομίαν και αισθητικήν, πράγμα το οποίον είναι λίαν επιζήμιον τόσον διά τα συμφέροντα των ιδιοκτητών όσον και της χώρας ολοκλήρου.

Η Επιτροπή υπεδέχθη ευμενώς το Νομοσχέδιον δι' ου γίνεται πρόβλεψις περί ενασκήσεως νομοθετικού ελέγχου επί των επαγγελμάτων τούτων, και διά του οποίου θα τεθή τέρμα εις την ως άνω ολοσχερώς μη ικανοποιητικήν κατάστασιν.

Διά την ενάσκησιν τοιούτου νομοθετικού ελέγχου, το Νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις διά την προστασίαν των προσώπων εκείνων, άτινα, καίτοι δεν έτυχον επαγγελματικής μορφώσεως, κέκτηνται αρκετάς γνώσεις και πείραν περί την εργασίαν του αρχιτέκτονος. Εις το Νομοσχέδιον επίσης γίνεται πρόβλεψις περί μιας τάξεως τεχνικών οικοδομών οίτινες θα δύνανται να εκτελούν την εργασίαν του αρχιτέκτονος ή πολιτικού μηχανικού εις περιωρισμένον βαθμόν, και των οποίων αι υπηρεσίαι δύνανται να χρησιμοποιηθούν δι' απλάς οικοδομάς αντί χαμηλών δικαιωμάτων, ιδίως εις την ύπαιθρον.

Διά την εφαρμογήν των διατάξεων περί ενασκήσεως νομοθετικού ελέγχου, γίνεται εν τω Νομοσχεδίω πρόβλεψις περί επιβολής κυρώσεων δι' αδικήματα διαπραττόμενα κατά παράβασιν των τοιούτων διατάξεων.

Η Επιτροπή, κατόπιν προσεκτικής μελέτης, και αφού έλαβεν, υπ' όψιν απάσας τας εν προκειμένω γενομένας παραστάσεις υπό διαφόρων ενδιαφερομένων οργανώσεων και ατόμων, επήνεγκε διαφόρους τροποποιήσεις αίτινες ενσωματούνται εν τω κειμένω του Νομοσχεδίου. Τινά των μελών της Επιτροπής διετύπωσαν επιφυλάξεις επί ωρισμένων σημείων

και, τηρουμένων των επιφυλάξεων τούτων, η Επιτροπή εισηγείται την εις νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου, ως τούτο ετροποποιήθη υπ' αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον διά την εγγραφήν Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών και ετέρων συναφών ζητημάτων, το οποίον εισήχθη εις την Βουλήν, όπως ορθώς παρατηρή εις την έκθεσίν του ο υπεύθυνος της Νομοπαρασκευαστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, δικηγόρος της Δημοκρατίας, κατέστη αναγκαίον διότι η εξέλιξις εις τας οικοδομάς κατά τα τελευταία χρόνια κατέστησεν αναγκαίον τον νομοθετικόν έλεγχον επί του επαγγέλματος του Αρχιτέκτονος και του Πολιτικού Μηχανικού. Η εξέλιξις εις τας οικοδομάς προσέλκυσε πολλά πρόσωπα διά την εξάσκησιν του επαγγέλματος αυτού, και επειδή δεν υπήρχε νομοθετικός έλεγχος πολλά από τα πρόσωπα αυτά αν και ανίκανα ή ακατάλληλα εξήσκουν το επάγγελμα εις βάρος της οικονομίας του τόπου και της εμφανίσεως των κτιρίων και των πόλεων γενικώς.

Επίσης επηρεάσθη πάρα πολύ η κατάλληλος εξάσκησις του επαγγέλματος υπό των προσοντούχων και ικανών αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών λόγω της ελλείψεως του νομοθετικού αυτού ελέγχου. Είναι γνωστή και είναι εμφανής εις όλους η συνέπεια της εξασκήσεως του επαγγέλματος υπό μη ικανών και προσοντούχων από την αρχιτεκτονικήν και την πολεοδομίαν η οποία επικρατεί σήμερα εις τας πόλεις και τα κατωκημένα μέρη της Κύπρου, και δι' όσους είναι ικανοί να γνωρίζουν την οικονομικήν συνέπειαν διά την κακήν κατασκευήν, είναι αρκετά σαφής η επιβάρυνσις της εθνικής οικονομίας διά κατασκευών ακαταλλήλων και εν πολλοίς περισσότερον απ' ό,τι πρέπει δαπανηρών.

Η έλλειψις αυτού του νομοθετικού ελέγχου επίσης επηρέασεν εις το ότι δεν κατέστη δυνατόν να καθορισθή βάσις οικονομικής κατασκευής, η οποία να ανταποκρίνεται εις τας απαιτήσεις της σημερινής αισθητικής και των σημερινών αναγκών των ανθρώπων, των κατοίκων της Κύπρου. Η απόλυτος ανάγκη να γίνη ο νομοθετικός αυτός έλεγχος επιβάλλεται, και επεβάλλετο προ πολλού να γίνη εις όλας τας ευνομουμένας και τας εξελιγμένας χώρας, διότι η τεχνική πρόοδος και αι ανάγκαι των πολιτισμένων ανθρώπων είναι τόσον μεγάλαι και η ανάγκη ειδικών ανθρώπων οι οποίοι να κάμνουν αυτάς τας κατασκευάς, είναι τόσον μεγάλη, που μπορούσε να χαρακτηρισθή ως καθυστερημένη η χώρα η οποία δεν έχει τοιούτους νόμους οι οποίοι να εξασκούν τοιούτον έλεγχον. Η Κυβέρνησις, εισαγάγουσα αυτό το Νομοσχέδιον, καλύπτει ένα μεγάλον κενόν το οποίον όλαι αι πολιτισμέναι και ευνομούμεναι χώραι και ειδικώς της Ευρώπης έχουν καλύψει προ πολλού. Η Κύπρος είναι η τελευταία χώρα της Ευρώπης η οποία απέκτησε προσφάτως την ελευθερίαν της και είχε καθήκον να κάμη το στοιχειώδες αυτό καθήκον απέναντι των πολιτών της και απέναντι του μέλλοντός της και να ελέγχη διά νόμου το επάγγελμα του αρχιτέκτονος και του πολιτικού μηχανικού από το οποίον εξαρτώνται αι καλαί, οικονομικαί, άνετοι και ασφαλείς κατασκευαί, τόσον αι κατοικίαι όσον και άλλα τεχνικά έργα. Όλα αυτά δε τα έργα και αι οικοδομαί κατοπτρίζουν πάντοτε και θα κατοπτρίζουν εις όλους τους αιώνας τον πολιτισμόν της χώρας εις την οποίαν γίνονται δι' όλας τας επερχομένας γενεάς. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εδημιούργησε μεγάλον ενδιαφέρον και έγινεν αφορμή να σταλούν πολλαί εισηγήσεις και παραστάσεις προς την Βουλήν, αλλ' αι παραστάσεις αυταί προήρχοντο — και αυτό το λέγω μετά λύπης μου — μόνον από τους επαγγελματίας των οποίων τα συμφέροντα και το επάγγελμα σχετίζεται άμεσα με το Νομοσχέδιο αυτό. Η σημασία του είναι τόσον μεγάλη που θα έπρεπε πολλαί οργανώσεις και πολλά σώματα να ενδιαφερθούν και να δείξουν ότι έχουν κατανόησιν διά τα σοβαρά προβλήματα του τόπου. Αυτό όμως δεν μειώνει διόλου την σημασίαν του Νομοσχεδίου αυτού, διότι εξάλλου είναι και φαινόμενον το οποίον παρατηρείται τακτικά όχι μόνον εις την Κύπρον αλλά και εις άλλας χώρας πλέον μεγάλας και πλέον εξελιγμένας να μην εκδηλώνεται το ενδιαφέρον το οποίον πρέπει εις πλείστα όσα Νομοσχέδια.

Η Επιτροπή των Εσωτερικών, η οποία είχεν την ευθύνην να εξετάση το Νομοσχέδιον αυτό, ησχολήθη εις πολλάς και μακράς συνεδρίας με την μελέτην και την εξέτασιν τόσον του Νομοσχεδίου όσον και των εισηγήσεων, και κατά τας συνεδρίας αυτάς έκαμεν ωρισμένας τροποποιήσεις εις το βασικόν Νομοσχέδιον το οποίον απέστειλεν η Εκτελεστική Εξουσία. Θα παρεκάλουν επειδή η έκθεσις της Επιτροπής δεν αναφέρει τας τροποποιήσεις τας οποίας έκαμεν αλλά έχει ενσωματώσει τας παρατηρήσεις και εισηγήσεις της εις νέον Νομοσχέδιον, θα παρεκάλουν λέγω, εάν δεν υπάρχη ένστασις, να αναφερθώ εις τας τροποποιήσεις τας οποίας έκαμεν η Επιτροπή διά να διευκολύνω τα Μέλη να κατατοπισθούν καλύτερα εις τας τροποποιήσεις αυτάς δεδομένου ότι το αρχικόν Νομοσχέδιον το είχαν από μηνών ενώ το τροποποιημένον το είχαν ίσως μερικάς ημέρας μόνον.

Αι τροποποιήσεις είναι αι εξής:

Εις την ερμηνείαν εισήχθη ο όρος «αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» και «αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος», διότι εδημιουργήθη τάξις του αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος, ο οποίος αρχικώς εις το αρχικόν Νομοσχέδιον ελέγετο «τεχνικός οικοδομών πρώτης τάξεως».

Εις το δεύτερον μέρος, σχετικά με το Συμβούλιον, εις το άρθρον 3(1), (γ) (ιι), (α) (β) γίνεται εισήγησις όπως, τόσον μεταξύ των διοριζομένων μελών του Συμβουλίου όσον και μεταξύ των εκλεγομένων υπάρχουν εκπρόσωποι και των δύο κοινοτήτων της Κύπρου. Τα μέλη του Συμβουλίου ως αναφέρεται εις το αρχικόν Νομοσχέδιον είναι επτά. Από τα επτά τα τέσσαρα διορίζονται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου και τα τρία εκλέγονται υπό των δυναμένων να εγγραφούν αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών. Η πρόνοια του Νομοσχεδίου αρχικώς ήτο τα εκλεγόμενα μέλη του Συμβουλίου να εκλέγωνται υπό των υπαρχόντων Συνδέσμων ή Συλλόγων των δυναμένων να εγγραφούν αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών. Επειδή όμως ελήφθη υπ' όψιν ότι δυνατόν εις το μέλλον να δημιουργηθούν περισσότεροι από τους υπάρχοντας σήμερον συνδέσμους αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών, εκρίθη σκόπιμον να μη γίνη μνεία περί συνδέσμων ή οργανώσεων αρχιτεκτόνων και μηχανικών αλλά τα εκλεγόμενα μέλη του Συμβουλίου να εκλέγωνται υπό της συνελεύσεως των εγγεγραμμένων αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών. Επειδή έγινεν αυτή η τροποποίησις έπρεπε να ληφθή πρόνοια πώς θα διορισθή και θα εκλεγούν τα μέλη του πρώτου Συμβουλίου. Δι' αυτό εις τας τροποποιήσεις γίνεται πρόνοια πως θα εκλέγωνται τα μέλη του πρώτου Συμβουλίου, δηλαδή τα τρία μέλη τα οποία θα εκλέγωνται, με ποίον τρόπον να εκλέγωνται εφ' όσον δεν θα υπάρχουν εγγεγραμμένα τυπικώς μέλη όταν θα διορισθή αυτό το Συμβούλιον. Συγκεκριμένως το Υπουργικόν Συμβούλιον θα διορίση τα διοριζόμενα μέλη, τα οποία βεβαίως θα είναι από τους δυναμένους να εγγραφούν ως αρχιτέκτονες ή πολιτικοί μηχανικοί, και αυτοί θα καλέσουν τους δυναμένους να εγγραφούν ως αρχιτέκτονες και πολιτικοί μηχανικοί εις συνέλευσιν διά να εκλέξουν τα υπόλοιπα τρία μέλη.

Άλλη τροποποίησις εις το άρθρον 4(α) είναι 4 μέλη να αποτελούν απαρτίαν. Επίσης προστίθεται πρόνοια όπως εάν τυχόν δι' οιονδήποτε λόγον ο Πρόεδρος δεν καλέση συνεδρίαν του Συμβουλίου να δικαιούνται δύο μέλη του Συμβουλίου να καλούν συνεδρίαν του Συμβουλίου.

Εις το άρθρον 6(2) γίνεται πρόνοια, προστίθεται τροποποίησις, διά της οποίας θα υποχρεούται το Συμβούλιον εντός ενός μηνός να απαντήση αναλόγως εις τον αιτητήν σχετικά με την αίτησίν του. Εις το άρθρον 7(1) (γ) και 7(2) (γ) γίνεται τροποποίησις διά της οποίας οι τυχόν εξαιρούμενοι των τελικών εξετάσεων διά να γίνουν μέλη των Ινστιτούτων

των Αρχιτεκτόνων και των Πολιτικών Μηχανικών εις την Μεγάλην Βρεττανίαν, να δύνανται να εγγραφούν εις την Κύπρον αφού κάμουν και ενός έτους πρακτικήν εξάσκησιν.

Μέρος IV. 'Αρθρον 8(1), 9(1), (Α). Γίνεται βασική τροποποίησις του αρχικού Νομοσχεδίου διά της οποίας οι τεχνικοί οικοδομών α' κατηγορίας να ονομάζωνται αδειούχοι αρχιτέκτονες εξ επαγγέλματος. Η τάξις αυτή θα αποτελήται από τους εξασκούντας το επάγγελμα του αρχιτέκτονος επί επτά τουλάχιστον έτη προ της ψηφίσεως του Νόμου και κατά την κρίσιν του Συμβουλίου θα κατέχουν αρκετάς γνώσεις του επαγγέλματος του αρχιτέκτονος ή του πολιτικού μηχανικού, ή ειργάζοντο εις υπεύθυνον θέσιν υπό την ιδιότητα αυτήν του αρχιτέκτονος ή του πολιτικού μηχανικού υπό εγγεγραμμένον αρχιτέκτονα ή πολιτικόν μηχανικόν ή κατείχαν ανάλογον δημοσίαν θέσιν.

Εις το άρθρον 9(1) (Β) (α) η τάξις του Τεχνικού Οικοδομών θα περιλάβη άτομα τα οποία εξήσκουν το επάγγελμα επί 4 χρόνια και ειργάζοντο υπό κάποιον εγγεγραμμένον αρχιτέκτονα ή πολιτικόν μηχανικόν ή κατείχαν ανάλογον δημοσίαν θέσιν.

Εις το άρθον 9(1) Β (β) γίνεται πρόνοια όπως εις την τάξιν αυτήν περιληφθή και η τάξις των ανθρώπων οι οποίοι κατέχουν πιστοποιητικά από ιδρύματα τα οποία ανεγνώρισε το Υπουργικόν Συμβούλιον, και εξησκήθησαν επί δύο έτη μαζί με κάποιον εγγεγραμμένον αρχιτέκτονα ή πολιτικόν μηχανικόν.

Εις το άρθρον 11(1) (ι) και (ιι) γίνεται περιορισμός εις τον αριθμόν των ορόφων τους οποίους θα κτίζουν οι Τεχνικοί Οικοδομών α' κατηγορίας και β' κατηγορίας.

Εις το άρθρον 12(1) η τελευταία παράγραφος αναλύει απλώς καλύτερον τας κυρώσεις που θα επιβάλλωνται εις περίπτωσιν παραβάσεως του Νόμου.

Εις το άρθρον 13 αντί «Ανώτατον Δικαστήριον» τίθεται ο όρος «αρμόδιον Δικαστήριον».

Προστίθεται νέον άρθρον το οποίον φέρει αριθμόν 16 τώρα, αι πρόνοιαι του οποίου αναφέρουν ότι σχέδια, υπολογισμοί ή έγγραφα τα οποία υποβάλλονται μαζί με αίτησιν δι' άδειαν οικοδομής θα υπογράφωνται υπό αρχιτέκτονος ή πολιτικού μηχανικού.

Αυταί είναι αι τροποποιήσεις αι οποίαι επηνέχθησαν εις το αρχικόν Νομοσχέδιον υπό της Επιτροπής Εσωτερικών.

Αι απόψεις μου επί του όλου Νομοσχεδίου, έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι περίπου αι εξής:

Τόσον διά το αρχικόν Νομοσχέδιον όσον και διά τας εισηγήσεις της Επιτροπής.

Η δημιουργία της τάξεως αδειούχου αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος ως αρχή είναι πολύ ορθή και την υποστηρίζω ενθέρμως. Οφείλει η πολιτεία να διατηρήση και να προστατεύση τα δικαιώματα ανθρώπων οι οποίοι διά τον α ή β λόγον εδημιούργησαν την ζωήν των εξασκούντες το επάγγελμα το οποίον κατ' άλλους ονομάζεται επάγγελμα αρχιτέκτονος κατ' άλλους μηχανικού οικοδομών. Νομίζω όμως ότι άπαξ και γίνεται νόμος, ο νόμος αυτός οφείλει να είναι σαφής και να αποδίδη φραστικώς τους σκοπούς και τας επιδιώξεις του. 'Ισως ο όρος «αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» να μην είναι πολύ επιτυχής. Αναγνωρίζω την δυσκολίαν της Επιτροπής και οιουδήποτε άλλου ο οποίος ησχολήθη ιδιαιτέρως με την μελέτην αυτού του Νομοσχεδίου να εύρη τον κατάλληλον όρον ο οποίος να είναι δίκαιος, να είναι ορθός, και να ανταποκρίνεται εις την υπάρχουσαν κατάστασιν πραγμάτων. Προσωπικώς θα εισηγούμην ως όρον, ο οποίος ουσιαστικά δεν διαφέρει από τον προηγούμενον αλλά νομίζω πως αποδίδει καλύτερον την πραγματικότητα, αντί «αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» να ονομάζεται «αδειούχος αρχιτέκτων εξ εμπειρίας».

'Αλλη παρατήρησις είναι σχετικά με την αντιπροσώπευσιν των κοινοτήτων εις το Συμβούλιον. Ορθή και δημοκρατική αυτή η άποψις. Αλλά επειδή εδώ πρόκειται περί Νομοσχεδίου που αφορά επιστήμονας και επαγγελματίας πρέπει να δοθή προσοχή ώστε να μη αγνοηθή ο σκοπός του Νομοσχεδίου και να τονισθή άλλη επιδίωξις. Είναι ορθόν εις Συμβούλια του είδους αυτού ως βασικόν κριτήριον να λαμβάνεται η επιστημονική και επαγγελματική κατάρτισις και ικανότης των μελών των Συμβουλίων και όχι άλλας ιδιότητας. Παρακαλώ όπως κριθή η άποψίς μου αυτή τελείως αντικειμενικά τόσον υπέρ όσον και κατά χωρίς προκατάληψιν.

Διά το άρθρον 7(1) (γ) και 7(2) (γ) υπάρχει το βασικόν σφάλμα εις το αρχικόν Νομοσχέδιον και εις το τροποποιημένον να γίνωνται δεκτά διά να εγγραφούν ως αρχιτέκτονες ή πολιτικοί μηχανικοί και πρόσωπα τα οποία ανεξαρτήτως του τρόπου μορφώσεως θα μπορούσαν να εξαιρεθούν ωρισμένων μόνον εξετάσεων διά να γίνουν μέλη δύο Ινστιτούτων της Μεγάλης Βρεττανίας, δηλαδή του Βασιλικού Ινστιτούτου Βρεττανών Αρχιτεκτόνων και του Ινστιτούτου Πολιτικών Μηχανικών. Αυτή είναι μία ιδιορρυθμία η οποία γίνεται αποκλειστικά μόνον εις την Μεγάλην Βρεττανίαν, ειδικώς δε διά τους αρχιτέκτονας μόνον διά Βρεττανούς υπηκόους, αλλά και εκεί πάλιν αυτοί που δύνανται να γίνουν μέλη των Ινστιτούτων εξαιρούνται μεν των θεωρητικών εξετάσεων εάν παρουσιάσουν ειδικά πιστοποιητικά από σχολάς ή άλλον τρόπον μορφώσεως, αλλά δεν απαλλάσσονται των επαγγελματικών εξετάσεων ή επαγγελματικών συνεντεύξεων όπως τας ονομάζουν.

Επί πλέον διά να γίνη κανείς μέλος του Ινστιτούτου των Βρεττανών Αρχιτεκτόνων σήμερον πρέπει να είναι απόφοιτος Πανεπιστημίου ή κάποιας ειδικής σχολής μετά από πενταετή φοίτησιν, και να έχη εργασθή τουλάχιστον δύο έτη μετά την αποφοίτησίν του από το Πανεπιστήμιον υπό αρχιτέκτονα ο οποίος είναι μέλος του Βασιλικού Ινστιτούτου Βρεττανών Αρχιτεκτόνων. Δηλαδή πρέπει να έχη τουλάχιστον μόρφωσιν και πείραν επτά ετών και περίπου 25 ετών ηλικίαν. Διά τους πολιτικούς μηχανικούς διά να γίνη κανείς μέλος του Ινστιτούτου των Πολιτικών Μηχανικών της Μεγάλης Βρεττανίας πρέπει να είναι απόφοιτος Πανεπιστημίου ή να έχη μελετήσει ώστε να απαλλάσσεται των λεγομένων εξετάσεων α και β, πρέπει να έχη εργασθή τουλάχιστον τρία χρόνια υπό μηχανικόν, μέλος του Ινστιτούτου, να έχη ηλικίαν τουλάχιστον 25 ετών, διά να γίνη δε πλήρες μέλος του Ινστιτούτου πρέπει να είναι 33 ετών και να αποδείξη ότι δύναται να αναλάβη ευθύνην διά πολύ μεγάλα έργα. Από αυτά που είπα φαίνεται σαφώς ότι η ιδιορρυθμία αυτή που υπάρχει εις την Μεγάλην Βρεττανίαν είναι υπό συνθήκας πολύ βαρυτέρας από τας συνθήκας που έχει οιοσδήποτε απόφοιτος Πανεπιστημίου άλλης χώρας. Δι' αυτό ημείς, οι οποίοι προσπαθούμεν αυτήν την στιγμήν να κάμωμεν νόμον υψηλού επιπέδου, δεν πρέπει να υιοθετήσωμεν μέρος μόνον των απαιτήσεων των Ινστιτούτων τούτων αυτών της Μεγάλης Βρεττανίας και να αγνοήσωμεν ένα σωρόν άλλους περιορισμούς. Δι' αυτό νομίζω ότι δεν πρέπει να δύνανται να εγγραφούν όσοι απαλλάσσονται απλώς των εξετάσεων, διά μεν τους αρχιτέκτονας των «τελικών», όπως λέγωνται, διά δε τους μηχανικούς των α και β, αλλά να γίνωνται δεκτοί δι' εγγραφήν μόνον όσοι είναι ήδη μέλη ή δύνανται να γίνουν μέλη των Ινστιτούτων αυτών.

Εις το άρθρον 9(1) (Α) (ιι) γίνεται εισήγησις όπως δικαιούνται να εγγραφούν ως αρχιτέκτονες και πολιτικοί μηχανικοί, με συγχωρείτε, ως αδειούχοι αρχιτέκτονες όσοι όχι μόνον εξήσκον το επάγγελμα, αλλά και όσοι ειργάζοντο εις κάποιον γραφείον ή εις δημοσίαν υπηρεσίαν. Η πρόνοια αυτή ετέθη εις το Νομοσχέδιον διά να προστατεύση τους ανθρώπους οι οποίοι αποζούσαν από το επάγγελμα αυτό. Δεν είναι ορθόν να επεκταθή και εις άλλους των οποίων το επάγγελμα είναι κατωχυρωμένον λόγω της θέσεως την οποίαν κατέχουν. 'Οσοι κατέχουν θέσιν εις ημιεπισήμους ή εις επισήμους οργανισμούς έχουν εξησφαλισμένην την θέσιν των βάσει του Συντάγματος και δεν υπάρχει, δεν συντρέχει, κανείς λόγος να έλθη ο Νόμος αυτός να επεκτείνη την προστασίαν και εις περιπτώσεις που δεν είναι αναγκαία.

Εις το 'Αρθρον 9(1) (Α) (ιιι) είναι ορθόν τα χρόνια κατά τα οποία εξήσκει το επάγγελμα του αρχιτέκτονος ή του

πολιτικού μηχανικού να είναι τουλάχιστον δέκα, διά τον λόγον ότι και εις την Μεγάλην Βρεττανίαν διά να γίνη κανείς μέλος του Ινστιτούτου πρέπει να είναι απόφοιτος Πανεπιστημίου με πέντε χρόνια φοίτησιν και με δύο χρόνια πρακτικήν εξάσκησιν υπό εγγεγραμμένον μέλος του Ινστιτούτου. Εάν εις τας περιπτώσεις εκείνας τα έτη είναι επτά διά να γίνη κανείς μέλος ενός Ινστιτούτου, δεν βλέπω ποίαν δικαιολογίαν έχομεν ημείς να βάλωμεν επτά έτη και εις την περίπτωσιν αυτήν. Επίσης νομίζω ότι είναι ορθόν, δεδομένου ότι αντιλαμβανόμεθα την σημασίαν του επαγγέλματος αυτού, οι άνθρωποι οι οποίοι θα τύχουν αυτής της ευνοίας του Νόμου να έχουν μόρφωσιν τουλάχιστον μέσης παιδείας. Επίσης θα ήτο ορθόν οι αδειούχοι αρχιτέκτονες, όπως ονομάζονται οι ίδιοι, ή όπως προτείνω εγώ εξ εμπειρίας και οι Τεχνικοί Οικοδομών α' να απευθυνθούν εις το Συμβούλιον τουλάχιστον εντός ενός έτους από της ψηφίσεως του νόμου· δεν πρέπει να αφεθή ο χρόνος αυτός τελείως απεριόριστος, διότι δεν θα δύναται να γίνη καλός και αποτελεσματικός έλεγχος όταν περάσουν πολλά χρόνια.

Αυτά, κ. Πρόεδρε, και επιφυλάσσομαι κατά την ανάγνωσιν να κάμω τας ειδικάς μου εισηγήσεις (με ει δηλαδή).

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Το νομοσχέδιον που συζητούμεν σήμερα συμπληρώνει ένα κενόν εις την Κυπριακήν νομοθεσίαν. Και δι' αυτό το υποστηρίζομεν εις τας βασικάς του διατάξεις. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι κάθε επάγγελμα πρέπει με νομοθετικά μέτρα να προστατεύεται και η εξάσκησίς του να διακανονίζεται κατά τρόπον λογικόν και δίκαιον. Ειδικά αυτό ισχύει εις την περίπτωσιν των αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών που εξασκούν ένα επάγγελμα μεγάλης σημασίας τόσον από της πλευράς της αναπτύξεως των πόλεων και των χωρίων μας όσον και από της πλευράς της καλαισθησίας και της ασφάλειας των οικοδομών. Ψηφίζοντες ένα νόμον ο οποίος αφορά τα δικαιώματα, τα καθήκοντα και τα συμφέροντα μιας τάξεως ανθρώπων είναι φυσικόν να παρουσιάζωνται αρκεταί δυσκολίαι. Αι δυσκολίαι αυταί επαυξάνονται εις την περίπτωσιν την συγκεκριμένην που συζητούμεν τώρα λόγω της υπάρξεως εις την Κύπρον σημαντικού αριθμού προσώπων τα οποία από χρόνια εξασκούν το επάγγελμα του αρχιτέκτονος έστω και χωρίς να έχουν δίπλωμα. Αρκετοί από αυτούς έχουν μίαν πολύ μεγάλην πείραν και έχουν να επιδείξουν αξιόλογα έργα. Άλλοι με τον κόπον τους, με σκληρήν δουλειάν και με την όρεξιν που έχουν για μόρφωσιν και για δουλειάν έχουν εξασφαλίσει διαφόρων ειδών προσόντα τα οποία όμως δεν είναι αρκετά διά να τους κατατάξωμεν εις την τάξιν των επιστημόνων αρχιτεκτόνων ή πολιτικών μηχανικών. Δεν θέλω βέβαια με αυτά να πω ότι η ολότης αυτών των προσώπων έχει τας απαιτουμένας ικανότητας, ούτε βέβαια ότι αυτή η ανώμαλος κατάστασις θα έπρεπε να συνεχισθή ανεξέλεγκτα. Πρέπει όμως να αντιμετωπίσωμεν την κατάστασιν, την υπάρχουσαν κατάστασιν, με ρεαλισμόν και λαμβάνοντες υπ' όψιν μία ολόκληρη κατηγορία προσώπων που για χρόνια εδούλευαν εις αυτόν τον τόπον, βρίσκονται σήμερον αντιμέτωποι ωρισμένων δυσκολιών διά την απρόσκοπτον συνέχισιν της εξασκήσεως του επαγγέλματός των.

Συνεπώς το νομοσχέδιον διά να είναι ακριβοδίκαιον θα πρέπει να λαμβάνη υπ' όψιν του δύο βασικάς αρχάς. Πρώτον την ανάγκην της επαγγελματικής προστασίας και της διαφυλάξεως του κύρους των επιστημόνων αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών που έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν σεβασμόν της θέσεώς των αλλά και που έχουν και την δυνατότητα να συμβάλλουν θετικά εις την ανάπτυξιν των πόλεων και των χωρίων μας με καλαισθησίαν, προοπτικήν και βάσει σχεδίων.

Δευτέρα αρχή είναι η ανάγκη της προστασίας των αναμφισβητήτων κατά την γνώμην μου δικαιωμάτων της υπαρχούσης κατηγορίας των μη επιστημόνων αρχιτεκτόνων, των οποίων η πολυετής δραστηριότης και πείρα τους επιτρέπει να συμβάλλουν και αυτοί εις την ανάπτυξιν του τόπου μας χωρίς όμως αυτό να παρέχη την δυνατότητα διαιωνίσεως και εις το μέλλον της διττής αυτής μορφής του επαγγέλματος. Το Νομοσχέδιον αντιμετωπίζει αυτά τα σοβαρά προβλήματα χωρίς βέβαια να υπάρχη ισχυρισμός ότι και τα λύει κατά τρόπον απολύτως ιδανικόν. Έχω την γνώμην ότι το Νομοσχέδιον προστατεύει θετικά τους επιστήμονας αρχιτέκτονας και πολιτικούς μηχανικούς, ιδιαιτέρως κατόπιν αρκετών από τας αλλαγάς αι οποίαι έχουν επέλθει εις ωρισμένα σημεία εις την συζήτησιν κατά το στάδιον της εξετάσεως του Νομοσχεδίου εις την Επιτροπήν. Επίσης το Νομοσχέδιον από την άλλην πλευράν παρέχει την δυνατότητα εις τους υπάρχοντας μη επιστήμονας πρακτικούς να συνεχίσουν την εξάσκησιν του επαγγέλματός των κάτω από ωρισμένας προϋποθέσεις, που βέβαια όλαι δεν είναι απόλυτα ικανοποιητικαί δι' αυτούς. Ένα όμως θετικόν στοιχείον που θα πρέπει να εκτιμηθή από τους μη επιστήμονας είναι η εισήγησις της Επιτροπής Εσωτερικών όπως η πρώτη κατηγορία αυτών των προσώπων φέρη την ονομασίαν «αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος». Με αυτόν τον τρόπον η επαγγελματική των θέσις δεν υφίσταται ένα ανεπιθύμητον ηθικόν και υλικόν κλονισμόν. Οι επιστήμονες αρχιτέκτονες από την άλλην δεν θα πρέπει να θεωρούν τον εαυτόν τους μειωμένον δι' αυτό το ζήτημα, διατί είναι δίκαιον και λογικόν πρόσωπα εις τα οποία ο νόμος τους παρέχει το δικαίωμα να εξασκούν ακριβώς την ιδίαν εργασίαν που εξασκούν και οι επιστήμονες, είναι λογικόν λέγω να φέρουν μίαν ονομασίαν η οποία να είναι πιο σύμφωνος με την νομικήν των αυτήν θέσιν. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εξεύρεσις της καταλλήλου λέξεως η οποία αφ' ενός να αφήνη αυτούσιον να φαίνεται τον υπάρχοντα διαχωρισμόν ενώ αφ' ετέρου να μην είναι υποτιμητική δι' οιονδήποτε είναι κάτι το πολύ δύσκολον. Η εισήγησις η οποία γίνεται από την Επιτροπήν Εσωτερικών απησχόλησεν αρκετά την Επιτροπήν.

Θα εισηγούμην να αποφύγωμεν ως Σώμα να εισέλθωμεν και πάλιν εις μικρολεπτομερείας όσον αφορά την ονομασίαν, διότι θα προσκρούσωμεν και πάλιν επί των ιδίων δυσκολιών.

Αυταί είναι μερικαί γενικαί παρατηρήσεις όσον αφορά το Νομοσχέδιον το οποίον κατά την γνώμην μας είναι χρήσιμον και απαραίτητον. Θα ήθελα να θίξω όμως δύο επί μέρους σημεία του Νομοσχεδίου.

Απαραίτητος προϋπόθεσις σύμφωνα με το Νομοσχέδιον διά την συμπερίληψιν ενός προσώπου εις οιανδήποτε από τας τρεις κατηγορίας των μη επιστημόνων είναι να κατέχουν κατά την γνώμην του Συμβουλίου το οποίον θα δημιουργηθή επαρκείς γνώσεις της εργασίας του αρχιτέκτονος. Η πρόβλεψις αυτή είναι εκ πρώτης όψεως σωστή. Υπάρχει όμως κίνδυνος εις την εφαρμογήν της να χρησιμοποιηθή κατ' άδικον τρόπον εάν το Συμβούλιον το οποίον θα δημιουργηθή δεν δη το ζήτημα κατά τρόπον ρεαλιστικόν. Κατά την γνώμην μου το Συμβούλιον θα πρέπει να προσέξη πολύ αυτήν την πρόβλεψιν και να την εφαρμόση με πλήρη επίγνωσιν της σημερινής Κυπριακής πραγματικότητος και των αντικειμενικών συνθηκών, όσον αφορά τους μη προσοντούχους, και να βασισθή περισσότερον εις την πείραν και εις την δουλειάν την οποίαν έχουν να επιδείξουν αυτά τα υπό εξέτασιν πρόσωπα.

Δεύτερον σημείον όπως συμβαίνη και με άλλους παρομοίους νόμους που αφορούν επαγγέλματα, και συγκεκριμένα όπως συμβαίνη με την περίπτωσιν του νόμου περί εγγραφής ιατρών, το Υπουργικόν Συμβούλιον με γνωστοποίησιν εις την επίσημον Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κατόπιν γνωμοδοτήσεως, συμβουλευτικής όχι δεσμευτικής, του Συμβουλίου το οποίον θα δημιουργηθή συμφώνως αυτού του νόμου, θα καθορίζη τα πανεπιστήμια που τα διπλώματα των θα αναγνωρίζωνται διά να δύναται ένας να εγγραφή ως αρχιτέκτων ή πολιτικός μηχανικός. Το έργον αυτό, την ευθύνην του οποίου αναλαμβάνει το Υπουργικόν Συμβούλιον, είναι πολύ σοβαρόν γιατί μπορεί να επηρεάση το μέλλον ενός Κυπρίου φοιτητού ή ενός Κυπρίου επιστήμονος, και ταυτόχρονα μπορεί

να δημιουργήση παρεξηγήσεις με ξένας χώρας. Τελευταία γνωστοποίησις του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τα ανεγνωρισμένα πανεπιστήμια εις την περίπτωσιν των ιατρών ήταν εξαιρετικά ελλιπής, και δεν περιελάμβανε πανεπιστήμια αρκετών χωρών ανεγνωρισμένου παγκοσμίου κύρους. Έχομεν την γνώμην ότι εις την εκτέλεσιν αυτού του καθήκοντος που το σχετικόν άρθρον του παρόντος Νομοσχεδίου δίδει εις το Υπουργικόν Συμβούλιον το Υπουργικόν Συμβούλιον θα πρέπει να επιδεικνύη μεγάλην προσοχήν, να βασίζεται αποφασιστικά επί των απόψεων των ειδικών σωμάτων και να εξετάση την κάθε περίπτωσιν αποκλειστικά και μόνον επί τη βάσει των καθαρών επιστημονικών και ουχί οιωνδήποτε άλλων κριτηρίων.

Όσον αφορά μερικάς από τας απόψεις του συναδέλφου κ. Τουμαζή να μου επιτραπή να διαφωνήσω. Όλα τα σημεία τα οποία ήγειρεν ο κ. Τουμαζής απετέλεσαν αντικείμενον μελέτης, και αι εισηγήσεις της Επιτροπής είναι ως εκτίθενται εις το προβαλλόμενον τώρα Νομοσχέδιον.

Παίρνω το ζήτημα της εισηγήσεως του κ. Τουμαζή όπως οι μη επιστήμονες έχουν ως απαραίτητον προσόν δίπλωμα σχολείου μέσης παιδείας. Αυτό μπορεί εκ πρώτης όψεως να φαίνεται ως λογικόν, αλλά όταν έχωμεν υπ' όψιν μας επαγγελματίας οι οποίοι εξασκούν φερ' ειπείν από τριακονταετίας ευδοκίμως το επάγγελμα του αρχιτέκτονος, και οι οποίοι λόγω των τότε οικονομικών συνθηκών γενικώς του τόπου ή ειδικώτερον του εαυτού των ή λόγω οιασδήποτε άλλης προσωπικής τότε κακοτυχίας, δυσκολίας ή ανωμαλίας, ή λόγω του ότι ασφαλώς ο άνθρωπος αυτός δεν θα προέβλεπεν ότι μετά μίαν τριακονταετίαν θα του εζητούσαμεν δίπλωμα σχολής μέσης παιδείας, δεν το εξησφάλισεν αυτό, νομίζω ότι ασφαλώς θα συμφωνήτε μαζί μου ότι θα ήτο πολύ άδικον να του στερήσωμεν αυτού του επαγγελματία το ψωμί του. Η πολυετής πείρα είναι ασφαλώς πολύ μεγαλύτερον όπλον εις τας χείρας ενός παρομοίου επαγγελματίου, παρά το γεγονός ότι πιθανόν κατά μίαν τάξιν ή και κατά μερικούς μήνας υστέρησε της αποκτήσεως πτυχίου σχολής μέσης παιδείας.

Όσον αφορά την άποψιν του κ. Τουμαζή ότι θα πρέπει να αυξηθή η περίοδος των επτά ετών διά την πρώτην κατηγορίαν ως απαραίτητος πείρα, η Επιτροπή, όπως φαίνεται από τας εισηγήσεις, ηύξησε την περίοδον από πέντε και την ανέβασε εις την περίοδον των επτά ετών ζυγίζουσα ασφαλώς επί αρκετόν τα υπέρ και τα κατά των διαφόρων απόψεων. Οιαδήποτε αλλαγή θα επιφέρη και πιθανόν άλλας συνεπαγομένας αλλαγάς εις την όλην διάρθρωσιν του Νομοσχεδίου, διότι μία παρομοία αναλογία και αφού ληφθούν πολλοί παράγοντες υπ' όψιν πρέπει να διέπουν το όλον θέμα που αφορά τους μη επιστήμονας αρχιτέκτονας.

Έχω την γνώμην, μαζί με την ομόφωνον τουλάχιστον εξ όσον φαίνεται από την έκθεσιν άποψιν της Επιτροπής, ότι η περίοδος αυτή είναι ικανοποιητική, δίδει ικανοποιητικήν πείραν. Και ας μη λησμονώμεν το γεγονός ότι εν πάση περιπτώσει χρειάζεται όπως ο υποψήφιος δι' αυτήν την κατηγορίαν ικανοποιήση το Συμβούλιον ότι κέκτηται επαρκείς γνώσεις περί την εργασίαν του αρχιτέκτονος ή πολιτικού μηχανικού. Ότι ταυτοχρόνως εξήσκει καλή τη πίστει το επάγγελμα διά περίοδον επτά ετών. Νομίζω ότι είναι αρκετά αυτά τα προσόντα δι' αυτήν την κατηγορίαν. Τελικώς η άποψις που αναφέρω είναι εις το τελευταίον σημείον της απόψεως του κ. Τουμαζή σχετικώς με το άρθρον 7(1)(γ) και 7(2)(γ), και τούτο το ζήτημα φαίνεται εκ της εκθέσεως και εκ των τροποποιήσεων αι οποίαι έγιναν από την Επιτροπήν ότι απησχόλησαν την Επιτροπήν, εις την οποίαν και ο κ. Τουμαζής παρευρίσκετο. Όπως είναι φανερόν από την φρασεολογίαν η οποία χρησιμοποιείται, εκείνο το οποίον διαλαμβάνει η παράγραφος (γ), ειδικώς δε το δεύτερον μέρος αυτής εις το οποίον ενίσταται ο κ. Τουμαζής, διατηρεί απλώς ως κριτήριον τα προσόντα τα απαιτούμενα από το Βασιλικόν Ινστιτούτον Βρεττανών Αρχιτεκτόνων και τα οποία προσόντα και κριτήρια είναι καθαρώς επιστημονικά και αντικειμενικά, παραλείπει δε εκείνα τα οποία έχουν ειδικήν σχέσιν με την Βρεττανίαν. Παραδείγματος χάριν ενώ εις την Βρεττανίαν χρειάζεται να έχης διετή εξάσκησιν εκεί επί τόπου εις την Βρεττανίαν, επειδή ασφαλώς δεν θα ήτο επιθυμητόν να υπάρχη αυτή η πρόβλεψις εις τον ιδικόν μας νόμον τούτο έχει αντικατασταθή με την φράσιν «και έχει ενός τουλάχιστον έτους πρακτικήν εξάσκησιν», το οποίον σημαίνει ουχί εις Αγγλίαν αλλά εις Κύπρον και οπουδήποτε αλλού, αλλά βασικώς εις Κύπρον.

Όσον αφορά το γεγονός ότι ενώ διά την εγγραφήν εις το Βασιλικόν Ινστιτούτον χρειάζονται εξετάσεις τελικαί, ενώ όπως είναι το Νομοσχέδιον εξαιρεί την περίπτωσιν αυτήν, έχομεν πεισθή εκ των πληροφοριών τας οποίας έχομεν λάβει ότι αι τελικαί αυταί εξετάσεις διά την εγγραφήν εις το Βρεττανικόν Ινστιτούτον Αρχιτεκτόνων είναι εντελώς τυπικαί και άνευ οιασδήποτε ουσιαστικής σημασίας, και δι' αυτό εζητήσαμεν να αφαιρέσωμεν από τους Κυπρίους επιστήμονας την ταλαιπωρίαν να είναι υποχρεωμένοι να ταξιδεύσουν εις Αγγλίαν διά να υποστούν τυπικάς εξετάσεις διά να μπορέσουν να επανέλθουν εις την Κύπρον να αρχίσουν εργασίαν. Κατά συνέπειαν το μόνον που εναπομένει είναι απλούστατα τα αντικειμενικά προσόντα και κριτήρια τα οποία απαιτούνται, και τα οποία δεν υπάρχει οιαδήποτε αμφιβολία ότι είναι υψηλού επιπέδου. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής; Έχει τον λόγον ο κ. Τίτος Φάνος.

Πρόθεσίς μου, έντιμε κ. Πρόεδρε, και έντιμοι συνάδελφοι, είναι να ασχοληθώ με ωρισμένα σημεία της τόσον διαφωτιστικής αγορεύσεως του εντίμου συναδέλφου κ. Τουμαζή, με τα οποία σημεία διαφωνώ. Ήδη ο έντιμος συνάδελφος κ. Χρύσης Δημητριάδης απήντησεν εις μερικά εκ των σημείων αυτών, φρονώ όμως ότι απαιτείται περαιτέρω απάντησις εις αυτά.

Συμφωνώ πλήρως με τον κ. Τουμαζήν ότι ο νόμος αυτός χρειάζεται να περασθή σήμερα, χρειάζεται δηλαδή η διά νόμου ρύθμισις του δικαιώματος ασκήσεως του επαγγέλματος του Αρχιτέκτονος και του Πολιτικού Μηχανικού. Αυτό απαιτεί το συμφέρον των δύο αυτών επαγγελματικών τάξεων και αυτό, εν τελευταία αναλύσει, απαιτεί αυτό τούτο το δημόσιον συμφέρον. Η καλή επιστημονική κατάρτισις των Αρχιτεκτόνων και των Πολιτικών Μηχανικών είναι περισσότερον παρά ποτέ άλλοτε αναγκαία σήμερον. Αφ' ετέρου όμως δεν είναι ορθόν μία Βουλή, η οποία σέβεται εαυτήν, όταν καλείται να ρυθμίση διά νομοθετικής πράξεως μίαν κατάστασιν να λησμονή και, εν τελευταία αναλύσει, να καταπατή τα κεκτημένα δικαιώματα προσώπων τα οποία απέκτησαν αυτά διά της σκληράς εργασίας των και διά του ιδρώτος των. Πιστεύω ακραδάντως ότι εν ουδεμιά περιπτώσει θα επετρέπετο να θυσιασθούν εις τον βωμόν του δημοσίου συμφέροντος τα κεκτημένα δικαιώματα των μη προσοντούχων αρχιτεκτόνων, όταν το δημόσιον συμφέρον δύναται να εξυπηρετηθή χωρίς την θυσίαν αυτήν· και είμαι πραγματικά πεπεισμένος ότι όλοι οι συνάδελφοι θα συμφωνούν ότι διά του τροποποιημένου κειμένου του υποβληθέντος Νομοσχεδίου επιτυγχάνεται ο βασικός σκοπός αυτού, και ταυτοχρόνως διασφαλίζονται τα δικαιώματα αυτά εις τα οποία ανεφέρθην.

Το πρώτον σημείον της αγορεύσεως του κ. Τουμαζή, το οποίον δεν με ευρίσκει σύμφωνον, είναι σχετικά με τον όρον «αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος». Ο έντιμος συνάδελφος εισηγήθη όπως τροποποιηθή ο όρος αυτός και αντικατασταθή διά του όρου «αδειούχος αρχιτέκτων εξ εμπειρίας». Ειλικρινώς δεν δύναμαι να αντιληφθώ ποία βασική διαφορά υπάρχει μεταξύ των δύο αυτών όρων. Εξ' άλλου πιστεύω ότι η λέξις «εμπειρία» είναι εν πολλοίς ακατάληπτος από τον πολλύν λαόν, συνεπώς δεν ευρίσκω οιονδήποτε λόγον ο οποίος να συνηγορή υπέρ της αντικαταστάσεως του όρου «αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» διά του όρου «αδειούχος αρχιτέκτων εξ εμπειρίας».

Το δεύτερον σημείον της αγορεύσεως του κ. Τουμαζή, με το οποίον και πάλιν δεν συμφωνώ, είναι η παρατήρησίς του αναφορικώς προς το άρθρον 9(1)(Α)(ii). Ο κ. Τουμαζής

εισηγείται όπως απαλειφθή η φράσις «η εν τινι υπευθύνω ιδιότητι ειργάζετο παρά προσώπω δικαιουμένω να εγγραφή ως Αρχιτέκτων ή Πολιτικός Μηχανικός». Ο κ. Τουμαζής ισχυρίζεται ότι ο λόγος διά τον οποίον το Νομοσχέδιον προβλέπει διά την κατοχύρωσιν του δικαιώματος προσώπου το οποίον ενήσκει το ίδιον καλή τη πίστει το επάγγελμα του Αρχιτέκτονος είναι διότι απεσκόπει το Νομοσχέδιον εις το να προστατεύση όλους εκείνους οι οποίοι ειργάζοντο επί σειράν ετών ευδοκίμως και καλή τη πίστει. Εν αντιδιαστολή δε προς την τάξιν αυτήν ισχυρίσθη ότι όλοι εκείνοι οι οποίοι ειργάζοντο εις κάποιον υπεύθυνον θέσιν εις Γραφείον Αρχιτέκτονος ή Τεχνικού Οικοδομών προστατεύονται υπό του Συντάγματος και συνεπώς δεν χρειάζεται άλλη προστασία εις τον νόμον αυτόν. Δεν ηρνήθην να παρακολουθήσω το επιχείρημα αυτό του κ. Τουμαζή θα ήθελα δε να δώσω ένα παράδειγμα διά να καταλήξω ότι ο ισχυρισμός αυτός ουδόλως ευσταθεί. Υποτεθείσθω ότι αύριον ή την άλλην εβδομάδαν κάποιον Γραφείον Αρχιτεκτονικόν απολύση πρόσωπον το οποίον κατείχεν υπεύθυνον θέσιν επί δεκαετίαν εις το Γραφείον αυτό, και το οποίον πρόσωπον ουσιαστικώς εξετέλει το σοβαρώτερον μέρος της εργασίας του Γραφείου αυτού. Υπάρχει κανείς ο οποίος σοβαρώς ισχυρίζεται ότι δεν πρέπει το πρόσωπον αυτό να τύχη της ιδίας προστασίας της οποίας τυγχάνουν όλοι εκείνοι οι οποίοι ως ιδιοκτήται Γραφείων εξήσκουν το επάγγελμα του πρακτικού Αρχιτέκτονος;

Το τρίτον σημείον εις το οποίον θα ήθελα να αναφερθώ, και εις το οποίον ήδη ανεφέρθη ο κ. Χρύσης Δημητριάδης, είναι η πρότασις του κ. Τουμαζή δι' επέκτασιν της χρονικής περιόδου ασκήσεως του επαγγέλματος από 7 εις 10 έτη. Προς υποστήριξιν του επιχειρήματός του ο κ. Τουμαζής ανεφέρθη εις το τι γίνεται εις την Μεγάλην Βρεττανίαν σήμερον, και είπεν ότι εκεί απαιτούνται 5 έτη σπουδών και άλλα 2 έτη πρακτικής εξασκήσεως, ήτοι συνολικώς 7 έτη. Πώς λοιπόν, ισχυρίζεται ο κ. Τουμαζής, δικαιολογείται εν Κύπρω προκειμένου περί προσώπων τα οποία δεν έχουν ακαδημαϊκάς γνώσεις, ακαδημαϊκήν κατάρτισιν, να απαιτήται η αυτή χρονική περίοδος; Υπάρχει όμως μία βασική παρεξήγησις εδώ την οποίαν θα ήθελα να διευκρινίσω. Δεν θα έπρεπε ο κ. Τουμαζής να συγκρίνη την σημερινήν κατάστασιν εν Αγγλία με την σημερινήν κατάστασιν εν Κύπρω, αλλά θα έπρεπε να συγκρίνη την σημερινήν κατάστασιν εν Αγγλία με την αυριανήν κατάστασιν εν Κύπρω. Και τότε θα ικανοποιηθή ότι πραγματικώς εις το μέλλον και εν Κύπρω θα απαιτήται κατ' ουσίαν η ιδία περίπου χρονική περίοδος σπουδών και πρακτικής εξασκήσεως όπως και εν Αγγλία. Θα ήθελα δε συναφώς να τονίσω ότι όταν εν Αγγλία το 1931 αντιμετώπισαν την ιδίαν περίπου κατάστασιν διά της ψηφίσεως του νόμου περί Εγγραφής Αρχιτεκτόνων, ουδεμίαν χρονικήν περίοδον έταξαν, αλλά υπήρξαν πλέον φιλελεύθεροι ημών και επέτρεψαν εις όλους ανεξαιρέτως, ανεξαρτήτως χρονικής περιόδου ασκήσεως του επαγγέλματος, να εγγραφώσιν ως Αρχιτέκτονες δυνάμει του νόμου εκείνου και να ασκώσιν ελευθέρως το επάγγελμα αυτό, και μάλιστα να χρησιμοποιούν και τον ίδιον ακριβώς τίτλον του Αρχιτέκτονος.

Το τελευταίον σημείον της ομιλίας του κ. Τουμαζή με το οποίον θα ασχοληθώ, είναι η εισήγησίς του προς περίληψιν μιας, ενός τετάρτου όρου, μιας τετάρτης προϋποθέσεως διά τους αρχιτέκτονας εξ επαγγέλματος, ήτοι του διπλώματος Σχολής Μέσης Παιδείας. Δεν νομίζω ότι η εισήγησις αυτή πρέπει να γίνη αποδεκτή διότι, αναμφιβόλως, θα οδηγήση εις σοβαράς αδικίας, και διότι ουδόλως επηρεάζει την βασικήν κατάστασιν την οποίαν έχομεν προ ημών, δηλαδή την διασφάλισιν και κατοχύρωσιν των δικαιωμάτων των προσώπων εκείνων τα οποία επί πολλά έτη εξήσκησαν καλή τη πίστει και ευδοκίμως το επάγγελμα του Αρχιτέκτονος. Ειλικρινώς δεν δύναμαι να παραδεχθώ ότι έν πρόσωπον το οποίον απεφοίτησεν της πέμπτης τάξεως του Γυμνασίου, και ο οποίος ειργάσθη καλή τη πίστει και ευδοκίμως, επί 20ετίαν, φερ' ειπείν, θα πρέπη να τεθή εις μειονεκτικήν θέσιν έναντι ενός αποφοίτου Σχολείου Μέσης Παιδείας ο οποίος ειργάσθη επί 7ετίαν.

Θα ήθελα εν κατακλείδι να τονίσω ότι το Νομοσχέδιον αυτό έτυχε πραγματικώς προσεκτικωτάτης εξετάσεως και μελέτης από την αρμοδίαν Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν. Μας εδόθη η ευκαιρία να ακούσωμεν διεξοδικώς τας απόψεις όλων ανεξαιρέτως των ενδιαφερομένων, και άνευ ουδεμιάς προκαταλήψεως, και εν τω μέτρω βέβαια των δυνάμεών μας επαρουσιάσαμεν ενώπιον της ολομελείας του Σώματος αυτού έν Νομοσχέδιον το οποίον πιστεύω ακραδάντως ότι εξυπηρετεί αφ' ενός το δημόσιον συμφέρον, διά της νομοθετικής ρυθμίσεως του θέματος της ασκήσεως των επαγγελμάτων του Αρχιτέκτονος και του Πολιτικού Μηχανικού, και αφ' ετέρου εξασφαλίζει και κατοχυρώνει τα βασικά και κεκτημένα δικαιώματα μιας συμπαθούς τάξεως προσώπων, οι οποίοι θα πρέπη να λεχθή ουδέν απολύτως παράνομον έπραξαν, διότι ουδείς νόμος τότε ημπόδιζεν αυτούς από το να εργάζωνται και να κερδίζουν τα προς το ζην διά των επαγγελμάτων αυτών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά θα διακόψω μέχρι της 8ης. Η Βουλή αναβάλλει την περαιτέρω συζήτησιν μέχρι της 8ης.

('Ωρα διακοπής 7.25 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8.30 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχει τον λόγον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Τώρα θα ήθελα να ομιλήσω εδώ υπό την ιδιότητά μου ως Προέδρου Επιτροπής, η οποία συνέταξεν 'Εκθεσιν επί του νομοσχεδίου, το οποίον ευρίσκεται ενώπιον της Βουλής αυτής.

Η υπό της Επιτροπής εξέτασις του νομοσχεδίου, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν σας, δεν υπήρξε πολύ εύκολον έργον. Ελάβομεν διαφόρους επιστολάς από πολλάς ενδιαφερομένας οργανώσεις. Υπήρξαν, επίσης, διάφοροι απόψεις, τας οποίας ηθέλησαν να γνωστοποιήσουν εις ημάς πολλά πρόσωπα. Ας είναι όλοι βέβαιοι, ότι η Επιτροπή εμελέτησε καλώς όλας τας απόψεις, τας οποίας ούτοι διετύπωσαν. Περί πλέον, εγώ και είς άλλος συνάδελφος εκ της Επιτροπής έσχομεν ιδιαιτέραν σύσκεψιν μετά των εκπροσώπων αρμοδίων οργανώσεων.

Η Επιτροπή έλαβεν όλα αυτά υπ' όψιν της, συνεζήτησεν επί μακρόν τας μεταξύ αυτών τούτων των μελών της διατυπωθείσας απόψεις, ως αποτέλεσμα δε των μακρών εργασιών της έχει υποβάλει προς σας την 'Εκθεσίν της.

Κατά την γνώμην μας αι τροποποιήσεις, τας οποίας έχομεν επιφέρει εις το νομοσχέδιον έχοντες κατά νουν όλα τα συναφή συμφέροντα, αποτελούν απαύγασμα όλων αυτών των συμφερόντων. Γνωρίζομεν ότι τόσον ενδιαφέρουσα νομοθεσία δεν είναι δυνατόν να ευχαριστή όλους. Διότι αύτη έχει λάβει υπ' όψιν όλα τα συμφέροντα, υπεράνω δε όλων πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το δημόσιον συμφέρον. 'Εχομεν την γνώμην ότι με προεξάρχον το δημόσιον συμφέρον προστατεύονται κατά τον πλέον αρμόζοντα τρόπον και των ενδιαφερομένων τα συμφέροντα. Τοιουτοτρόπως το νομοσχέδιον τούτο υπό την τροποποιημένην του μορφήν, την οποίαν εισηγείται η Επιτροπή, εγκαθιδρύει μίαν ισορροπίαν, με το να προσπαθήσωμεν δε να αλλοιώσωμεν οιονδήποτε μέρος του θα ανατρέψωμεν αυτήν την ισορροπίαν. Διά τούτο η παρά-

κλησίς μου προς όλους τους συναδέλφους είναι όπως αποδεχθούν το Νομοσχέδιον αυτό υπό την προταθείσαν υπό της Επιτροπής τροποποιημένην του μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Αιμ. Φράγκος

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεν πρόκειται να ομιλήσω επί της ουσίας του Νομοσχεδίου· απλώς θα προβώ εις μίαν παρατήρησιν διά την έκθεσιν η οποία απεστάλη, και έτσι να μου επιτρέψετε να ομιλήσω εκ της θέσεώς μου.

Αντιλαμβάνομαι ότι υπό της Επιτροπής Εσωτερικών, εις επανειλημμένας συνεδριάσεις, έγινε μία πρώτης τάξεως εργασία και μία πολύ λεπτομερής εξέτασις του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου. Εξ όσων αντελήφθην από τας αγορεύσεις των εντίμων συναδέλφων, τα οποία έτυχε να ήσαν και μέλη της εν λόγω Επιτροπής, ήκουσαν και απόψεις όλων των ενδιαφερομένων μερών. Κατόπιν αυτών προέβησαν εις ωρισμένας τροποποιήσεις εκ των οποίων μερικαί είναι ουσιώδεις τροποποιήσεις. Επιθυμώ να εκφράσω την ευαρέσκειάν μου διά τον τρόπον με τον οποίον ειργάσθη η Επιτροπή επί του εν λόγω Νομοσχεδίου. Εν τούτοις, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι δεν μπορώ να πράξω το ίδιον και διά την έκθεσιν η οποία μας απεστάλη. Κατά την άποψίν μου, η έκθεσις επί των Νομοσχεδίων, η οποία συντάσσεται υπό της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής η οποία μελετά τα εν λόγω Νομοσχέδια, θα ήτο ορθόν εάν ήτο περισσότερον πλήρης και αι ουσιώδεις τουλάχιστον τροποποιήσεις αι οποίαι γίνονται, να αναφέρωνται εις την έκθεσιν. Και ακόμη κατά την άποψίν μου, και δικαιολογητικά των εν λόγω τροποποιήσεων. Η εργασία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών είναι καθαρώς προπαρασκευαστική και πολύ βοηθητική διά την μετέπειτα συζήτησιν των εν λόγω Νομοσχεδίων εις την Βουλήν. Εάν τα έντιμα Μέλη της Βουλής δεν έχουν ενώπιόν των τας τροποποιήσεις τας οποίας εισηγούνται τα μέλη των Επιτροπών, τα οποία έχουν την ευκαιρίαν να μελετήσουν προσεκτικά και να ακούσουν απόψεις και επιχειρήματα διαφόρων ενδιαφερομένων μερών, δεν είναι δυνατόν να σχηματίσουν μίαν ακριβή εικόνα όλων των επιπτώσεων των διαφόρων Νομοσχεδίων. Έν παράδειγμα των όσων ανέφερα είναι εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εις το οποίον, παρ' όλον ότι έγινε τόσον αξιέπαινος προεργασία υπό της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, ατυχώς δεν είμεθα εις θέσιν να παρακολουθήσωμεν από την έκθεσιν της Επιτροπής τα αιτιολογικά τα οποία ωδήγησαν την Επιτροπήν εις την εισήγησιν των διαφόρων τροποποιήσεων. Διά τούτο θα ήθελα επί τη ευκαιρία αυτή να εισηγηθώ όπως εις το μέλλον καταβάλληται προσπάθεια όπως, εάν είναι δυνατόν, αι εκθέσεις των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών είναι περισσότερον διαφωτιστικαί και πλήρεις. Αυτό θα διηυκόλυνε πολύ τας συζητήσεις εις την Βουλήν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ο λόγος, διά τον οποίον εις την Έκθεσιν της Επιτροπής δεν εμφαίνονται αι τροποποιήσεις, είναι το ότι έγινε σκέψις όπως αποσταλή εις τα μέλη το νομοσχέδιον υπό την τροποποιημένην του μορφήν ομού μετά της Εκθέσεως. Διά τούτο θα ήτο επανάληψις να αναφερθούν αύται και εις την Έκθεσιν. Μετά μεγάλης συμπαθείας δέχομαι τας απόψεις του Εντίμου Συναδέλφου ως προς το πώς πρέπει να είναι αι Εκθέσεις αυταί. Θέλω, όμως, να δηλώσω σαφώς ότι αι Εκθέσεις των Επιτροπών είναι κάτι, το οποίον έχει αφεθή εις την καλωσύνην των μελών των Επιτροπών, τα οποία αναλαμβάνουν να τας συντάξουν. Ως γνωστόν, ημείς δεν έχομεν το σύστημα του εισηγητού. Δεν είναι δε εύκολον εγχείρημα η σύνταξις Εκθέσεως μετά του σχετικού αιτιολογικού υπό την επιθυμητήν μορφήν. Είναι επιθυμητόν να υπάρχουν τοιούτοι, ως είναι η επιθυμία μας, εισηγηταί, οι οποίοι να συντάσσουν Εκθέσεις και να αποζημιώνονται διά τον χρόνον, τον οποίον θα χάνουν δι' αυτήν την εργασίαν. Δηλαδή, δεν πρέπει να λησμονήται ότι εδώ πολλοί Συνάδελφοι, οι οποίοι κάμνουν αυτήν την εργασίαν την κάμνουν βεβαίως με μεγάλην αυτοθυσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να πληροφορήσω την Βουλήν ότι το τελευταίον θέμα το οποίον παρέμεινεν εις την σύνταξιν των Κανονισμών της Βουλής ήτο το θέμα των Επιτροπών και του τρόπου της εργασίας των. Η υποεπιτροπή η οποία ετοιμάζει τους Κανονισμούς της Βουλής θα συνέλθη την προσεχή Δευτέραν διά να μελετήση εισήγησιν και κείμενον το οποίον συνέταξεν όσον αφορά τον τρόπον της εργασίας των Επιτροπών. Υπάρχει ειδικόν κεφάλαιον το οποίον θέτει τα στοιχεία τα οποία πρέπει να περιλαμβάνη η έκθεσις της Επιτροπής. Έν εκ των στοιχείων είναι ότι πρέπει να δίδωνται οι λόγοι διά τους οποίους εισηγούνται τροποποιήσεις. Επίσης το κείμενον της τροποποιήσεως πρέπει να είναι ή εντός της εκθέσεως ή να περιέχεται εις τροποποιημένον Νομοσχέδιον το οποίον να αποστέλλεται ομού μετά της εκθέσεως. Θα ήθελα να συμφωνήσω με το ότι είχεν πη ο κύριος Χαλήτ, ότι η εργασία της ετοιμασίας μιας αρτίας εκθέσεως είναι ζήτημα το οποίον χρειάζεται αρκετόν χρόνον, και ότι διά να είναι δυνατόν να γίνωνται αι εκθέσεις πλήρεις πρέπει να υπάρχη εισηγητής ο οποίος να αναλαμβάνη να ετοιμάζη την έκθεσιν και την οποίαν να θέτη ενώπιον της Επιτροπής προς έγκρισιν προτού κυκλοφορήση. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να έχωμεν υπ' όψιν μας ότι η εισηγητική έκθεσις δεν έχει σκοπόν να αντικαταστήση τας αγορεύσεις εντός της Βουλής· δίδει εν περιλήψει τα απαιτούμενα στοιχεία, διότι η συζήτησις πρέπει πάντοτε να διεξάγεται δημοσίως εντός της Βουλής.

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου. Η ανάγνωσις δεν θα γίνη δι' αναγνώσεως εκάστου άρθρου, απλώς διά της αναγνώσεως του αριθμού του άρθρου, εκτός εις εκείνας τας περιπτώσεις εις τας οποίας έγιναν ουσιαστικαί τροποποιήσεις οπότε το τροποποιημένον κείμενον θα αναγνωσθή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 1. Συνοπτικός τίτλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Τουμαζής. . . .

Δεν νομίζω ότι θα υπάρχη αντίρρησις εις το πρώτον άρθρον.

Το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το άρθρον αυτό, ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Εισηγούμαι όπως ο όρος «Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» και «Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» γίνουν «Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ εμπειρίας» και «Αρχιτέκτων εξ εμπειρίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Τουμαζή όπως εις το άρθρον 2 ο όρος «Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος» τροποποιηθή ούτως ώστε να είναι «Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ εμπειρίας» και «Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος», όπως γίνη «Αρχιτέκτων εξ εμπειρίας».

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

3.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καθίδρυσις και Συγκρότησις του Συμβουλίου. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, αυτό είναι μία καλή απόδειξις ότι η παρατήρησις την οποίαν ο έντιμος συνάδελφος κ. Φράγκος έχει υποδείξει είναι ορθή. Μία σημαντική τροπολογία έχει εισαχθή εις την Βουλήν και ουδέν δικαιολογητικόν εδόθη διά την εισαγωγήν αυτής της τροπολογίας. Η Εκτελεστική Εξουσία εισηγήθην την συγκρότησιν του Συμβουλίου επί τη βάσει επαγγελματικών κριτηρίων και κριτηρίων ικανότητος. Ενώ η εισήγησις υπό της Επιτροπής εισάγει ένα νέον στοιχείον εις την όλην υπόθεσιν, το στοιχείον της φυλετικής διακρίσεως. Μου εδόθη επανειλημμένως η ευκαιρία από του βήματος αυτού να τονίσω ότι είναι επιβλαβές διά την κοινωνίαν και διά την Δημοκρατίαν η επιμονή εις φυλετικά κριτήρια και η διάκρισις. Απεναντίας, εις κάθε περίπτωσιν θα πρέπει να επιλέγωνται οι κάλλιστοι, οι ικανώτατοι, εκείνοι οι οποίοι πραγματικώς θα εξυπηρετήσουν τον σκοπόν διά τον οποίον διορίζονται, ανεξαρτήτως φυλετικού κριτηρίου. Προσωπικώς δεν θα είχα ένστασιν εις οιανδήποτε αναλογίαν δεδομένου ότι αυτό εγένετο επί τη βάσει των κριτηρίων ικανότητος και ουχί των φυλετικών κριτηρίων.

Ο διά νόμου καθορισμός φυλετικής διακρίσεως ως προσόντος διά την περίληψιν εις Επιτροπήν αποτελεί δι' εμέ απαράδεκτον τακτικήν. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως το άρθρον 3 εγκριθή ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας και ουχί επί τη βάσει της εισηγήσεως της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμον Προεδρείον της Βουλής. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Κατανοώ πολύ καλώς την αλλεργίαν του Εντίμου κ. Λυσσαρίδη, αλλά δυστυχώς ούτος, έχει δώσει εσφαλμένας πληροφορίας εις την Βουλήν. Διότι εις το νομοσχέδιον, το οποίον ήλθεν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, υπήρχον δύο ειδών μέλη. Τα μεν ήσαν μέλη διοριζόμενα υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, τα δε άλλα ήσαν μέλη εκλεγόμενα υπό των επαγγελματικών οργανώσεων.

Επί του παρόντος εις την χώραν μας υπάρχουν δύο επαγγελματικαί οργανώσεις. Η μία εκ τούτων αποτελείται από 'Ελληνας αρχιτέκτονας και πολιτικούς μηχανικούς ως μέλη — εις την πραγματικότητα ούτως έχει το πράγμα, δεν θέλω να είπω ότι Τούρκοι δεν δύνανται δυνάμει κανονισμού να προσχωρήσουν εις αυτήν, αλλ' εις την πραγματικότητα, επί του παρόντος, τα μέλη της είναι όλοι 'Ελληνες — η δε άλλη είναι η 'Ενωσις Τούρκων Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών. Η Εκτελεστική Εξουσία έλαβεν αυτά υπ' όψιν και είπεν ότι θα εκλεγή ανά έν μέλος από τας οργανώσεις, αι οποίαι είναι εγγεγραμμέναι διά νόμου και συμφώνως προς τον νόμον, επίσης δε η οργάνωσις, η οποία τυχόν έχει περισσότερα μέλη, να εκλέξη και δεύτερον μέλος.

Δικαιολογημένα προεβλήθησαν εις τούτο ενστάσεις από πολλά πρόσωπα και επαγγελματικάς οργανώσεις. Επί παραδείγματι, η Οργάνωσις, την οποίαν αποτελούν Ελληνικά μέλη, έφερεν ένστασιν. Λέγεται ότι η ιδιότης μέλους ωρισμένων επαγγελματικών οργανώσεων είναι ανοικτή, πλην των αρχιτεκτόνων και των πολιτικών μηχανικών, και εις άλλους μηχανικούς.

Επί παραδείγματι, εις την 'Ενωσιν Τούρκων Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών, την οποίαν γνωρίζω, είναι μέλη, επί παραδείγματι, και ηλεκτρομηχανολόγοι. Κατ' αυτόν δε τον τρόπον τα πρόσωπα αυτά διηρωτήθησαν δικαιολογημένα πώς θα καθορισθή ο αριθμός των μελών. Λέγουν ότι, όταν καθορίζεται ο αριθμός των μελών, είναι ανάγκη όπως μη λογαριάζωνται πρόσωπα εκτός των αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών. Αυτό έχει δημιουργήσει ένα πρόβλημα. Περί πλέον, αν και σήμερον υπάρχουν δύο Ενώσεις, δύο Οργανώσεις, εις το μέλλον δυνατόν να υπάρχουν πέραν των δύο επαγγελματικαί οργανώσεις. Εν τοιαύτη περιπτώσει, η διάταξις εις το νομοσχέδιον, το οποίον ήλθεν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, δεν αντιμετώπιζεν αυτήν την πιθανότητα. Επίσης, εις την σχετικήν διάταξιν του νομοσχεδίου, το οποίον ήλθεν από την εκτελεστικήν Εξουσίαν, εγίνετο μνεία περί των επαγγελματικών οργανώσεων, αι οποίαι είναι εγγεγραμμέναι συμφώνως προς τους νόμους της Δημοκρατίας. Ως γνωστόν, συμφώνως προς το Σύνταγμα, εάν η ιδιότης μέλους μιας οργανώσεως περιορίζεται εις μίαν Κοινότητα, το τοιούτον σωματείον εγγράφεται ουχί συμφώνως προς νόμον της Δημοκρατίας αλλά συμφώνως προς νόμον της οικείας Κοινοτικής Συνελεύσεως. Είναι δυνατόν να δοθούν ακόμη περισσότερα παραδείγματα περί του ότι το νομοσχέδιον, το οποίον υπέβαλεν η Εκτελεστική Εξουσία, δεν είναι κατάλληλον. Διά τούτο η Επιτροπή προσεπάθησε να αντιληφθή τον σκοπόν της Εκτελεστικής Εξουσίας και εθεώρησε καλόν να συντάξη μίαν διάταξιν, η οποία θα εξυπηρετήση πλήρως τον σκοπόν της. Τοιουτοτρόπως δε εκκινούσα από τον όρον «οργάνωσις» αύτη έχει καθορίσει κατά την αυτήν και πάλιν αναλογίαν τον αριθμόν των μελών, τα οποία θα εκλέξουν οι 'Ελληνες Αρχιτέκτονες και Πολιτικοί Μηχανικοί, και των μελών, τα οποία θα εκλέξουν οι Τούρκοι Αρχιτέκτονες και Πολιτικοί Μηχανικοί. Εγώ δεν φέρω ένστασιν εις το να βασίζεται αυτή η ιδιότης μέλους του Συμβουλίου επί της εκλογής των επαγγελματικών οργανώσεων. 'Οχι, όχι. Δεν ενίσταμαι εις το να εκλέγωνται ούτοι υπό των επαγγελματικών οργανώσεων. Αλλά διά τους λόγους, τους οποίους εξέθεσα, η σχετική διάταξις, την οποίαν προέτεινεν η Εκτελεστική Εξουσία, είναι εσφαλμένη. Δι' αυτόν τον λόγον, εάν είναι επιθυμητόν να αποφευχθούν αι λέξεις «'Ελληνες» και «Τούρκοι» και εάν πάλιν θεωρήται αρμόζον αι επαγγελματικαί οργανώσεις να προβαίνουν εις εκλογήν, είναι ανάγκη όπως η σχετική διάταξις εξετασθή εκ νέου και συνταχθή υπό νέαν μορφήν απαλειφομένων των μειονεκτημάτων, τα οποία ανέφερα. Διότι εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα γίνη αποδεκτή ακριβώς όπως ήλθεν από την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, αύτη είναι πολύ μειονεκτική. Δι' αυτόν τον λόγον, εάν πρόκειται να επανέλθωμεν εις τας προτάσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας, φρονώ ότι θα είναι χρήσιμον όπως το θέμα παραπεμφθή εκ νέου εις την Επιτροπήν.

Είναι αρμόζον όπως εις τον αριθμόν των 4 μελών, τα οποία θα διορισθούν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, αντιπροσωπευθούν αι δύο Κοινότητες. Τόσον δε εις τον 'Εντιμον κ. Λυσσαρίδην όσον και εις τους άλλους αμφιβάλλοντας συναδέλφους επιθυμώ να υπενθυμίσω τούτο, ότι ουδέποτε είμεθα υπέρ της υποβιβάσεως του επιπέδου του επαγγέλματος, οιουδήποτε επαγγέλματος. Παρακαλώ, όμως, να ενθυμούνται τούτο, ότι οι άνθρωποι, οι οποίοι θα είναι μέλη του Συμβουλίου, πρέπει, συμφώνως προς τον ορισμόν του νόμου, να είναι αρχιτέκτονες και πολιτικοί μηχανικοί. Ουδέποτε δε ημείς δυνάμεθα να είπωμεν εις αυτήν την Βουλήν διά δύο ανθρώπους, οι οποίοι κατέχουν όλα τα επαγγελματικά προσόντα, ότι ο ένας είναι καλύτερος του άλλου. Και ο κ. Λυσσαρίδης είναι ιατρός. Και ο κ. Γιάννης δυνατόν να είναι ιατρός. Και ο κ. Χασάν δυνατόν να είναι

ιατρός. 'Ολοι δε δυνατόν να κατέχουν δίπλωμα. Πολύ καλώς. Εάν είπω μαζί με τον κ. Λυσσαρίδην και τον κ. Γιάννην να είναι, ως διπλωματούχος ιατρός, και ο Χασάν, πώς, εν τοιαύτη περιπτώσει είναι δυνατόν να υποβιβασθή εδώ η επαγγελματική στάθμη; Διά τούτο ουδέποτε η εις τας οικείας Επιτροπάς αντιπροσώπευσις των δύο Κοινοτήτων δημιουργεί, ως νομίζει ο Δρ. Λυσσαρίδης, κατάστασιν δυσμενή διά το επάγγελμα. Τουναντίον, αύτη εξασφαλίζει την διά της από κοινού εργασίας εκμάθησιν υπό των δύο Κοινοτήτων της ασκήσεως συνεργασίας. Δι' αυτόν τον λόγον λογικώς δεν πιστεύω ότι οιοσδήποτε συνάδελφος θα φέρη ένστασιν εις την παρουσίαν εις μίαν τοιαύτην Επιτροπήν αντιπροσώπων ή ανθρώπων και των δύο Κοινοτήτων. Παρακαλώ πολύ, να είμεθα ειλικρινείς εις τους λόγους, τους οποίους λέγομεν διά συνεργασίαν.

Εν ολίγοις επιθυμώ να επαναλάβω τα εξής:

Η πρότασις της Εκτελεστικής Εξουσίας η συναφής ιδιαιτέρως προς αυτάς τας επαγγελματικάς οργανώσεις είναι εσφαλμένη. Εάν δε πρόκειται να υπάρξη τροποποίησις εις τας προτάσεις της Επιτροπής, φρονώ ότι θα είναι χρήσιμον όπως το θέμα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν και συζητηθή εις αυτήν. Αυτό δε το εισηγούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά σας προειδοποίησεν ότι έδωσα εσφαλμένας πληροφορίας εις την Βουλήν. Δεν θα εζητούσα να αποδείξη τον ισχυρισμόν του, διότι νομίζω ότι προσεπάθησε και απέδειξεν το αντίθετον. Ούτε θα εκτοξεύσω αναλόγους κατηγορίας κατά του κατηγόρου μου. Το κατέστησα σαφές εις αυτήν την Βουλήν ότι η εισήγησίς μου σκοπόν είχε να αποφύγη την διά νομοθετικού όρου φυλετικήν διάκρισιν, να αποφύγωμεν διά νόμου να ορίζωμεν ότι εις την α ή την β Επιτροπήν θα πρέπει να υπάρχη της α ή της β εθνικότητος μέλος και να βασισθώμεν επί αντικειμενικών κριτηρίων. Οι επαγγελματικοί σύνδεσμοι εις όλας τας χώρας του κόσμου είναι ενιαίοι. Και διά να αποτελούν ενιαίον νομικόν πρόσωπον πρέπει να είναι ενιαίοι. Και εκπρόσωποι αυτών των ενιαίων επαγγελματικών οργανώσεων ασφαλώς θα πρέπει να περιλαμβάνωνται εις τας Επιτροπάς. Ανέφερα ότι η επιλογή θα πρέπει να γίνεται επί τη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Και ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά απαντών παρετήρησεν ότι και ο Λυσσαρίδης είναι ιατρός και ο Χασάν και ο Γιαννής, και πώς θα γίνη η διάκρισις μεταξύ των; Δεν θα δεχθώ το παράδειγμα επί του επαγγέλματος διότι αποτελεί το επάγγελμά μου. Αλλά θα ήθελα να υποδείξω ότι ουδείς διανοείται να συγκρίνη τον Κρουαζιέ με τον κ. Τουμαζή, ούτε ο ίδιος φυσικά θα ήθελα να συγκριθώ με τον Δρα Κράουν, ούτε κανείς θα ηδύνατο να κάμη σύγκρισιν μεταξύ Πικασσώ και εμού ο οποίος ισχυρίζομαι ότι είμαι ζωγράφος. Τα αντικειμενικά κριτήρια υπάρχουν και επί τη βάσει αυτών των κριτηρίων δύναται πάντοτε να γίνεται η επιλογή των ικανωτέρων. Αλλοίμονον εάν μόνον το δίπλωμα θα ημπορούσε να αποτελέση το μοναδικόν αντικειμενικόν κριτήριον. Δεν ισχυρίσθην ότι μέλη της Τουρκικής κοινότητος δεν πρέπει να ευρίσκωνται εις τας Επιτροπάς. Μετ' ευχαριστήσεως θα έβλεπα τους αρίστους να ευρίσκωνται εις τας Επιτροπάς είτε είναι μέλη της Ελληνικής κοινότητος είτε είναι μέλη της Τουρκικής κοινότητος. Υπό αυτό το πνεύμα έκαμα την εισήγησιν. 'Εχω ενώπιόν μου την εισήγησιν της Εκτελεστικής Εξουσίας, και η προσωπική ερμηνεία την οποία δίδω είναι ότι δεν υπάρχει το στοιχείον της φυλετικής διακρίσεως εις την εισήγησιν της Εκτελεστικής Εξουσία. Αφού η Βουλή αποφασίση, κατ' αρχήν επί του θέματος δεν θα είχα ένστασιν το όλον θέμα να παραπεμφθή και πάλιν εις την Επιτροπήν Εσωτερικών διά την τελικήν προπαρασκευήν της εισηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν ο κ. Χαλήτ θέλη να απαντήση εις τον κ. Λυσσαρίδην τότε και ο κ. Λυσσαρίδης θα ζητήση να απαντήση εις τον κ. Χαλήτ, εκτός εάν υπάρχουν ωρισμέναι διορθώσεις τας οποίας θέλετε να κάμετε από την θέσιν σας. Εάν θέλετε να αγορεύσητε επί της ουσίας δεν μπορώ να σας εμποδίσω.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Επί του ιδίου θέματος ο Δρ. Λυσσαρίδης ωμίλησε δύο φοράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και μπορείτε να ομιλήσετε και σεις εάν θέλετε. Θα ομιλήση ο κ. Λυσσαρίδης τρεις φοράς, θα ομιλήσετε και σεις τρεις φοράς. Δεν έχω καμμίαν ένστασιν.

Ο κ. Χαλήτ έχει τον λόγον.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις την πραγματικότητα ο λόγος, διά τον οποίον θέλω να ομιλήσω, δεν είναι πρόθεσίς μου να παρατείνω την συζήτησιν, αλλά η πρόθεσίς μου να διευκρινίσω δύο σημεία.

Το πρώτον σημείον είναι το εξής: Ανησυχία του Δρος Λυσσαρίδη είναι να εκλέγεται ο καλύτερος άνευ φυλετικής διακρίσεως. 'Οταν λέγεται ότι εις μίαν Επιτροπήν αντιπροσωπεύονται και αι δύο Κοινότητες, δεν τίθεται προς τούτο οιαδήποτε αναλογία. Μήπως η ανησυχία του Δρος. Λυσσαρίδη από τοιαύτην διάταξιν προέρχεται εκ της μη υπάρξεως εντός της Τουρκικής Κοινότητος επαγγελματιών οι οποίοι εις το α ή το β επάγγελμα να ευρίσκωνται εις το ίδιον επίπεδον με τους 'Ελληνας; Διότι η ανησυχία αυτή μόνον τότε δύναται να γεννηθή. Πιστεύομεν, ειλικρινώς φρονούμεν ότι, όπως επί παραδείγματι εις τα ιατρικά επαγγέλματα, ούτω και εις τα επαγγέλματα του αρχιτέκτονος και του πολιτικού μηχανικού, έχομεν επαγγελματίας, οι οποίοι είναι του επιπέδου των Ελλήνων συμπατριωτών μας, οι οποίοι απασχολούνται εις αυτά τα επαγγέλματα. Διά τον λόγον τούτον δεν είναι ανάγκη ο Δρ. Λυσσαρίδης να αισθάνεται οιανδήποτε ανησυχίαν. Διότι ουδέποτε θα προκύψη κατάστασις, εις την οποίαν μη υπάρχοντος προσοντούχου Τούρκου διά να τοποθετηθή εκεί θα τοποθετηθή ένας μη προσοντούχος Τούρκος. Επί του σημείου τούτου θέλω να διαβεβαιώσω τον 'Εντιμον Δρα. Λυσσαρίδην.

Το δεύτερον σημείον δεν είναι το θέμα της φυλετικής διακρίσεως. 'Αλλωστε ο όρος «φυλή» δεν είναι πλέον του συρμού. Ημείς εχρησιμοποιήσαμεν τον όρον «Κοινότης». Εις την πρώτην δε σελίδα του Συντάγματος ο καθείς δύναται να ίδη ότι ο λαός αυτής της χώρας αποτελείται από δύο Κοινότητας. Το κανονικόν δε από αυτής της απόψεως είναι να θέλη κανείς όπως και αι δύο αυταί Κοινότητες αντιπροσωπεύωνται εις τοιαύτας επιτροπάς. Ουδέποτε διενοήθημεν οιανδήποτε φυλετικήν ανωτερότητα ή ζήτημα φυλετικής διακρίσεως. 'Ολος ο σκοπός μας είναι να γίνουν αποδεκταί αι πραγματικότητες και να υπάρξουν ενέργειαι συμφώνως προς αυτάς.

'Εχω αγορεύσει διά να διασαφηνίσω τα δύο αυτά σημεία. Φυσικά δεν είμαι εις θέσιν, προχωρών περαιτέρω, να προβώ εις εκλογήν μεταξύ ζωγράφων· τοιαύτην ικανότητα δεν έχω. Ως συμπέρασμα θα καταλήξω εις τους τελευταίους λόγους του Εντίμου κ. Λυσσαρίδη. Εάν η Βουλή πρόκειται πράγματι να επιφέρη οιανδήποτε τροποποίησιν εις αυτό το άρθρον, είμαι ιδιαιτέρως ευχαριστημένος διά το ότι ο 'Εντιμος Δρ. Λυσσαρίδης έχει αποδεχθή, όπως εισηγήθην, εκ νέου παραπομπήν του θέματος εις την Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Δεν θα θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 3. Νομίζω ότι η καλυτέρα οδός είναι να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν δι' επανεξέτασιν. Θα προχωρήσωμεν με την ψήφισιν των υπολοίπων άρθρων του Νομοσχεδίου, η δε τρίτη ανάγνωσις θα μείνη διά την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προχωρήσουν με την ανάγνωσιν των υπολοίπων άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διαδικασία του Συμβουλίου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μητρώον. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εγγραφή. Άρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσόντα απαραίτητα διά την εγγραφήν. Άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Να μου επιτρέψετε κ. Πρόεδρε να κάμω δύο εισηγήσεις σχετικά με το 7(1) (γ) και 7(2) (γ). Η μία εισήγησις είναι εις το 7(1) (γ)· η τελευταία πρότασις «ή είναι κάτοχος τοιούτων προσόντων, ως τα υπό του Βασιλικού Ινστιτούτου Βρεττανών Αρχιτεκτόνων προβλεπόμενα δι' απαλλαγήν εκ των τελικών εξετάσεων, και έχει ενός τουλάχιστον έτους πρακτικήν εξάσκησιν ην απέκτησεν μετά την κτήσιν των τοιούτων προσόντων» εισηγούμαι όπως απαλειφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναφέρεσθε εις το 7(1) (γ);

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Μάλιστα, εις το 7(1)(γ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τελευταία παράγραφος; Ποία παράγραφος;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Είναι εις το (γ)· υπάρχει μία άνω τελεία, και μετά «ή είναι κάτοχος των τοιούτων προσόντων. . . .»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. «ή είναι κάτοχος τοιούτων προσόντων, ως τα υπό του Βασιλικού Ινστιτούτου Βρεττανών Αρχιτεκτόνων προβλεπόμενα δι' απαλλαγήν εκ των τελικών εξετάσεων»

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Μέχρι το τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι το τέλος. Μάλιστα.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Επί της ιδίας παραγράφου θα ήθελα να κάμω μίαν δευτέραν πρότασιν, εάν αυτή η πρότασις δεν γίνη αποδεκτή. Αντί «ενός τουλάχιστον έτους πρακτικήν εξάσκησιν ην απέκτησε μετά την κτήσιν των τοιούτων προσόντων», εισηγούμαι όπως, και εάν δεν γίνη δεκτή η πρώτη μου πρότασις, γίνη «δύο τουλάχιστον ετών πρακτικήν εξάσκησιν ην απέκτησε μετά την κτήσιν των τοιούτων προσόντων εργαζόμενος μαζί με εγγεγραμμένον αρχιτέκτονα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Τουμαζή όπως εις το άρθρον 7(1)(γ) μετά από την άνω τελείαν η φράσις «ή είναι κάτοχος . . . . .» να απαλειφθή μέχρι του τέλους.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δύο.

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Μπορείτε να θέσετε την δευτέραν σας τροπολογίαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Εις τας δύο τελευταίας γραμμάς η τροποποίησις είναι αντί «ενός τουλάχιστον έτους πρακτικήν εξάσκησιν ην απέκτησε μετά την κτήσιν των τοιούτων προσόντων», να γίνη «δύο τουλάχιστον ετών πρακτικήν εξάσκησιν ην απέκτησε μετά την κτήσιν των τοιούτων προσόντων εργαζόμενος με εγγεγραμμένον αρχιτέκτονα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Τουμαζή όπως εις το άρθρον 7(1)(γ) αι δύο τελευταίαι γραμμαί τροποποιηθούν ως ακολούθως:

«δύο τουλάχιστον ετών πρακτικήν εξάσκησιν ην απέκτησε μετά την κτήσιν των τοιούτων προσόντων εργαζόμενος με εγγεγραμμένον αρχιτέκτονα».

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Συμφωνώ, έντιμε κ. Πρόεδρε, με την εισήγησιν του κ. Τουμαζή, αλλά θα ήθελα να μας δώση μίαν επεξήγησιν. Δηλαδή συμφωνώ εις το σημείον ότι θα έπρεπε το πρόσωπον αυτό να εργάζεται εις ένα αδειούχον αρχιτέκτονα, αλλ' εις περίπτωσιν που κανείς αρχιτέκτων δεν θα δεχθή αυτό το πρόσωπο να εργασθή επί διετίαν μαζί του, πώς θα μπορέση να πάρη το δικαίωμα εξασκήσεως του επαγγέλματός του; Εάν λύση αυτό το πρόβλημα. . . .

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Εάν είναι άνθρωπος τον οποίον δεν θα δεχθή κανείς εις το γραφείον του να εργασθή, νομίζω πως κακώς θα εγγραφή ως αρχιτέκτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η απάντησις δεν είναι πραγματικά ικανοποιητική κ. Τουμαζή, διότι δεν τίθεται ζήτημα ποίον το ποιόν του ανθρώπου. Το ίδιον πρόβλημα αντιμετωπίσαμεν εις το ζήτημα των δικηγόρων, αλλ' εκεί επειδή υπάρχει το Γραφείον του Γενικού Εισαγγελέως προεβλέψαμεν ότι εάν δεν κατορθώση να εύρη δικηγορικόν γραφείον το οποίον να τον δεχθή, θα τον προσλαμβάνη διά μίαν ωρισμένην περίοδον εις το γραφείον του, αμισθί φυσικά, ο Γενικός Εισαγγελεύς, διά να αποκτήση πείραν. Δεν είναι ορθόν όμως ένας άνθρωπος να εξαρτάται κατά πόσον μπορεί να εξασκήση το επάγγελμά του και να αποκτήση τα προς το ζην αναγκαία από την καλήν θέλησιν άλλων, οι οποίοι μπορεί να είναι και συναγωνισταί εις τον ίδιον κλάδον εργασίας.

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εάν διά του δικηγόρους μπορεί Τμήμα της Κυβερνήσεως να βοηθήση τους νέους δικηγόρους να εξασφαλίσουν το δικαίωμα να εργάζωνται, δεν βλέπω διά ποίον λόγον διά τους αρχιτέκτονας και πολιτικούς μηχανικούς, που υπάρχουν τουλάχιστον δύο Τμήματα, αν όχι περισσότερα να μην κάμη αυτήν την ευκολίαν. Υπάρχουν τα Δημόσια Έργα, υπάρχει το Τμήμα Πολεοδομίας, και θα ημπορούσαν να κάμουν την ιδίαν ευκολίαν και αυτά τα τμήματα εάν παρίστατο ανάγκη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή επερίμενα ότι θα ήτο η απάντησις που θα εδίδετο, αλλ' υπάρχει και η απάντησις εις αυτήν. Εις την περίπτωσιν των δικηγόρων, θα εξασκήσουν το επάγγελμά των υπό την επίβλεψιν ενός πεπειραμένου δικηγόρου, δηλαδή του Γενικού Εισαγγελέως, ενώ εις την περίπτωσιν των Δημοσίων Έργων υπό ποίου την επίβλεψιν θα εξασκήσουν την εργασίαν; Θα μου πήτε του Υπουργού; Ασφαλώς όχι.

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Υπάρχει εις τα Δημόσια Έργα τεχνική υπηρεσία με Αρχιμηχανικόν, ο οποίος θεωρείται ανώτατος υπάλληλος, και υπάρχει εις το Τμήμα Πολεοδομίας ο Διευθυντής Πολεοδομίας, ο οποίος είναι ειδικός επιστήμων πολεοδόμος, και ο οποίος είναι υπεύθυνος διά το Τμήμα του, και ο οποίος νομίζω πως έχει εξ ίσου σοβαράς ευθύνας διά το Τμήμα του και διά την εργασίαν την οποίαν διεξαγάγει, όπως και ο Γενικός Εισαγγελεύς διά το Νομικόν Τμήμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να σχολιάσω.

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Τουμαζή.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως και αυτό το μέρος του άρθρου παραπεμφθή εις την Επιτροπήν διά να εξετασθή. Διατί να πάρωμεν μίαν απόφασιν βεβιασμένην;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το θέμα έντιμε κ. Πρόεδρε, ειδικώς αυτό, εξητάσθη επισταμένως από την Επιτροπήν και νομίζω ότι οιαδήποτε και πάλιν παραπομπή εις την Επιτροπήν ουδένα πρακτικόν σκοπόν θα εξυπηρετήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ.Α. ΡΙΖΑ:

Θα έλεγα το ίδιον πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τίτος Φάνος.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλον τον σεβασμόν νομίζω ότι το 7(1)(γ) δεν μπορεί να σημαίνη τίποτε άλλο παρά ότι η πρακτική εξάσκησις θα γίνη εις κάποιον γραφείον, διότι η πρακτική αυτή εξάσκησις είναι προϋπόθεσις διά να δυνηθή ο αρχιτέκτων να εγγραφή δυνάμει των προνοιών του νόμου αυτού ως εγγεγραμμένος αρχιτέκτων. Προτού συνεπώς εξασκήση το επάγγελμα μόνος χρειάζεται να εγγραφή. Επομένως κατά την άποψίν μου δεν χρειάζεται καμμίαν τροποποίησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Που σημαίνει όμως ότι παραμένει κάποιον κενόν, εάν η ερμηνεία την οποίαν δίδει είναι ορθή, και δεν αμφιβάλλω ότι τότε έχομεν την εξής περίπτωσιν. Δεν μπορεί να εργασθή προτού αποκτήση πείραν. Εάν δεν τον δεχθή κανείς, πού θα αποκτήση πείραν;

Είναι περίπου το ίδιον πρόβλημα το οποίον αντιμετωπίσαμεν εις την περίπτωσιν των δικηγόρων. Θα ήθελα τον Πρόεδρον της Επιτροπής να εξηγήση εάν είναι δυνατόν να αναλύση αυτό το θέμα· εάν κατά την γνώμην του καλύπτεται η περίπτωσις ανθρώπου ο οποίος δεν ευρίσκει τεχνικόν γραφείον εις το οποίον να εργασθή.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Όπως είναι φανερόν, ο όρος είναι πολύ ευρύς. Το τι ζητείται είναι να είναι κανείς κάτοχος πείρας ενός έτους. Αυτή η πείρα δεν είναι απαραίτητον να αποκτηθή μόνον εν Κύπρω. Η πείρα αυτή ενός έτους δύναται να αποκτηθή εις οιανδήποτε χώραν και εις Κύπρον. Όπως δε είναι δυνατόν να αποκτηθή αυτή η πείρα πλησίον αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών εργαζομένων αυτοτελώς, είναι δυνατόν να αποκτηθή και εις συναφή Κυβερνητικά Τμήματα. Εις την περίπτωσιν των δικηγόρων η εξάσκησις έπρεπε να γίνη εν Κύπρω εις το Γραφείον Δικηγόρου εξασκούντος το δικηγορικόν επάγγελμα επί ωρισμένον χρονικόν διάστημα. Διά τον λόγον τούτον αι προϋποθέσεις αύται ήσαν πολύ περιωρισμέναι, ήτο δε πολύ πιθανώτερον να μη ευρεθή δικηγόρος, πλησίον του οποίου θα επραγματοποιείτο η εξάσκησις.

Ως γνωστόν, αι σπουδαί εις την αρχιτεκτονικήν και την πολιτικήν μηχανικήν γίνονται εις άλλας χώρας, πολύ πιθανόν δε ο αριθμός εκείνων, οι οποίοι θα αποκτήσουν αυτήν την πείραν εις την ιδίαν χώραν μετά την συμπλήρωσιν των σπουδών των, είναι μεγάλος. Περί πλέον ουδείς τίθεται περιορισμός όσον αφορά τους αρχιτέκτονας και τους πολιτικούς μηχανικούς, πλησίον των οποίων θα δύνανται να εργασθούν, είναι δε απίθανον να λάβουν αρνητικήν απάντησιν εις Κυβερνητικά Τμήματα, όταν ούτοι προσφερθούν να εργασθούν εις αυτά δωρεάν. Διά τούτο φρονώ ότι δεν είναι ανάγκη να γίνη τροποποίησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ ότι δεν υπάρχει υποχρέωσις όπως η πείρα αποκτάται εν Κύπρω. Αλλά εις την περίπτωσιν κατά την οποίαν ένας έχει τα απαιτούμενα προσόντα ως τα υπό του Βασιλικού Ινστιτούτου των Βρεττανών Αρχιτεκτόνων προβλεπόμενα και δεν έχει αποκτήσει πείραν εις το εξωτερικόν, δυνάμει του εδαφίου 7(γ) πρέπει να αποκτήση μονοετή πείραν εν Κύπρω. Διά να αποκτήση την πείραν αυτήν πρέπει να εργασθή εις κάποιον γραφείον ανεγνωρισμένον με κάποιον διπλωματούχον αρχιτέκτονα. Εάν δεν δυνηθή να εύρη αρχιτέκτονα ο οποίος να τον δεχθή, τότε θα έχη να πάη εις το εξωτερικόν διά να αποκτήση πείραν και να επιστρέψη. Δέχομαι την άποψιν ότι θα είναι πολύ μεμονωμένη περίπτωσις. Αλλά όταν νομοθετώμεν πρέπει να καλύπτωμεν όλας τας περιπτώσεις. Νομίζω ότι, εφ' όσον δεν πρόκειται το υπόλοιπον Νομοσχέδιον να ψηφισθή, δεν πρόκειται να προχωρήσωμεν εις την τρίτην ανάγνωσιν. Θα έπρεπε η Επιτροπή να εξετάση το σημείον αυτό. Δεν εισηγούμαι ότι θα έπρεπε η πείρα να είναι διετής ή μονοετής, αλλ' εκείνο το οποίον ενδιαφέρει είναι όπως εις περιπτώσεις που δεν θα υπάρχη γραφείον να τον δεχθή να υπάρχη κάποιος άλλος τρόπος να αποκτήση πείραν. Διά τούτο θα παραπέμψω το άρθρον εις την Επιτροπήν.

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Απλώς θέλω να αναφέρω, κ. Πρόεδρε, ότι εις το Βρεττανικόν Ινστιτούτον Αρχιτεκτόνων απαιτούν δύο χρόνια δι' αυτήν την πρακτικήν εξάσκησιν τώρα. Είναι καθήκον μου να το θέσω υπ' όψιν της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον παραπέμπεται διά να εξετάσουν τον τρόπον, ούτως ώστε να μην υπάρχη περίπτωσις κατά την οποίαν. . . .

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η εισήγησις του κ. Τουμαζή είναι διττή, εν πρώτοις διά το ζήτημα των ετών και δεύτερον διά το σημείον το οποίον ηγέρθη εν σχέσει με την πείραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θέλω να παραπέμψω το ζήτημα των ετών, διότι τούτο ήδη εξητάσθη υπό της Επιτροπής και εξεφράσθησαν απόψεις· τούτο είναι ζήτημα ψηφοφορίας της Βουλής. Το ζήτημα το οποίον εγεννήθη αυτήν την στιγμήν και το οποίον δεν εξητάσθη υπό της Επιτροπής είναι το ζήτημα περιπτώσεως αρνήσεως, και αυτό παραπέμπω μόνον εις την Επιτροπήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάλογος. Άρθρον 8, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8(1) και (2) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8(1) και (2) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσόντα απαραίτητα διά την παροχήν Αδείας.

'Αρθρον 9. Εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον. . . .

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Θα εισηγούμην, έντιμε κ. Πρόεδρε, εις το 9(1) Α, εις το τέλος, μετά το (iii) να προστεθή (iv) το οποίον να λέγη, «υποβάλλει αίτησιν εντός ενός έτους από της ψηφίσεως του νόμου τούτου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις ποίαν παράγραφον;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Είναι 9(1), υπάρχει (iii), μετά να μπη (iv).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λατινικόν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Μάλιστα. Ο σκοπός της προτάσεως αυτής είναι να ταχτοποιηθούν όσοι ενδιαφέρονται να εγγραφούν ως αδειούχοι αρχιτέκτονες εντός ενός έτους, δηλαδή αυτή η εργασία να σταματήση εντός του έτους· να μην έλθη ένας μετά πέντε χρόνια και να κάμη αίτησιν διά να εγγραφή διότι ειργάσθη επτά χρόνια προτού ψηφισθή ο νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Τουμαζή όπως εις το άρθρον 9(1) (Α) μετά από το (iii) προστεθή λατινικόν (iv), το οποίον να έχη ως ακολούθως:

«υποβάλλει αίτησιν εντός ενός έτους από της ψηφίσεως του Νόμου τούτου».

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Το ίδιον πράγμα υπάρχει και εις το άρθρον 10. Η δωδεκάμηνος αυτή προθεσμία υπάρχει εις το εδάφιον (1) του άρθρου 10. Δι' αυτόν τον λόγον δεν θα είχε νόημα η προσθήκη νέας διατάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Η πρόνοια του 10(1) είναι τελείως διαφορετική από αυτό που εισηγούμαι. Λέει ότι μετά 12 μήνας δεν εξασκεί το επάγγελμα εκτός εάν είναι εγγεγραμμένος· εγώ ομιλώ διά να εγγραφή, πρέπει να εγγραφή, εντός 12 μηνών, διότι μπορεί να έλθη να εγγραφή μετά δύο έτη, και άπαξ και εγγραφή δικαιούται να εξασκή πλέον το επάγγελμα. Η πρόνοια του 10(1) είναι ότι εντός του έτους αυτού μπορεί να εξασκή το επάγγελμα, αλλά μετά 12 μήνας δεν μπορεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει διερμηνεύς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Είναι ανάγκη να τα επαναλάβω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι μετεφράσθη.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ότι ο κ. Τουμαζής έχει απόλυτον δίκαιον· το 10(1) είναι άσχετον προς την πρότασίν του και αντιλαμβάνομαι ότι αντικειμενικός σκοπός ίσως της προτάσεως είναι να επέλθη κάποια ταχτοποίησις εις το επάγγελμα τούτο εντός του πρώτου έτους από της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω ότι το ζήτημα της τοποθετήσεως της εισηγήσεως του κ. Τουμαζή, εάν τεθή εις την κατάλληλον θέσιν, απαιτεί εξέτασιν. Και δι' αυτό εισηγούμαι όπως παραπεμφθή εις την Επιτροπήν και αυτό το σημείον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού παραπεμφθή εις την Επιτροπήν πρέπει να ληφθή απόφασις ως θέμα αρχής κατά πόσον θα υπάρχη αυτή η πρόνοια.

Ο κ. Χριστοδουλίδης ζητεί τον λόγον;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

'Οχι, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Χρειάζεται να εξετασθή το πράγμα. Διότι δεν δύναται να ισχύη διά το 9(1)(Α). Διότι αυτά είναι δι' εκείνους, οι οποίοι θα γίνουν πραγματικοί αρχιτέκτονες και πολιτικοί μηχανικοί. Δύναται, όμως, τούτο να ισχύη διά μίαν προσωρινήν τάξιν, όπως προνοείται εις το 9(1)(Β)(α).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Η πρότασίς μου είναι διά τους αρχιτέκτονας εξ επαγγέλματος· είναι 9(1)(Α)(iv), και εν συνεχεία προτείνω και διά το 9(Β)(α)(iv), διότι είναι το ίδιον και διά τους τεχνικούς Οικοδομών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Το ήδη ψηφισθέν άρθρον 8(1), έντιμε κ. Πρόεδρε, αναφέρει ότι «Το Συμβούλιον έχει καθήκον όπως, εντός τεσσάρων μηνών από της ενάρξεως της ισχύος του Νόμου, καταρτίση και τηρή Κατάλογον καλούμενον «Κατάλογος Αδειούχων Αρχιτεκτόνων εξ επαγγέλματος και Αδειούχων Τεχνικών Οικοδομών».

Ως εκ τούτου καλόν είναι να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν διά να ίδη το όλον ζήτημα εάν συνταυτίζεται με το άρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως προτού παραπεμφθή εις την Επιτροπήν ληφθή κατ' αρχήν απόφασις του Σώματος τούτου επί της εξής προτάσεως: Κατά πόσον οι αρχιτέκτονες, οι αδειούχοι αρχιτέκτονες εξ επαγγέλματος και οι τεχνικοί οικοδομών οι οποίοι επιθυμούν να εγγραφούν εις το αρχείον εκείνο το οποίον κρατεί το Συμβούλιον δέον να αποταθούν προς εγγραφήν εντός ενός έτους από της ισχύος του παρόντος Νόμου. Αφού ληφθή η απόφασις επί της προτάσεως ταύτης τότε να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν διά να συντάξη το κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με δύο λόγια εκείνο το οποίον χρειάζεται είναι κατά πόσον θα υπάρχη τακτή προθεσμία εντός της οποίας να υποχρεούνται να υποβάλουν την αίτησιν. Αυτό θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν, αφού ληφθή απόφασις επί του θέματος, διά να εύρη την καταλληλοτέραν διατύπωσιν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Λυπούμαι διότι είναι ανάγκη να ομιλήσω πάλιν, έντιμε κ. Πρόεδρε. Αλλά εις την περίπτωσιν των τεχνικών . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς κ. Χρύση λυπάστε διότι θα ομιλήσετε και πάλιν. Εμείς λυπούμεθα διότι θα σας ακούσωμεν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εις την περίπτωσιν των Τεχνικών Οικοδομών υπάρχουν δύο υποδιαιρέσεις η μία υποδιαίρεσις, η (α), αφορά εκείνους οι οποίοι δεν θα μπορούν εις το μέλλον να συνεχίσουν να εξασκούν το επάγγελμα και πρέπει να υποβάλουν αίτησιν εντός ενός έτους, η δε άλλη θα ισχύη διά το μέλλον, και συνεπώς δεν μπορεί η εισήγησις να μπη εις την γενικότητά της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εισηγήσεως όπως τεθή τακτή προθεσμία εντός της οποίας υποχρεούνται να υποβάλουν αιτήσεις;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Να υποβάλουν αιτήσεις ποίοι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι εκ του ουρανού κατερχόμενοι!

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εάν η Βουλή αυτή πρόκειται να λάβη απόφασιν επ' αυτού του σημείου, τότε είναι ανάγκη διά την σύνταξίν του να παραπεμφθή εις την Επιτροπήν Νομικών. Όπως αντιλαμβάνομαι, ως συνέβη εις την περίπτωσιν άλλων δύο άρθρων, η Επιτροπή Εσωτερικών θα εξετάση κατά πόσον θα τεθή προθεσμία και διά ποίους θα τεθή αύτη. Αλλά, εάν ληφθή απόφασις, αύτη θα είναι εν προσχεδίω και πρέπει κατόπιν να παραπεμφθή εις Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις η οποία έχει γίνει είναι όπως ληφθή απόφασις υπό του Σώματος αυτού κατά πόσον πρέπει να υπάρχη τακτή προθεσμία, παραπεμφθή δε η απόφασις της Βουλής εις την Επιτροπήν Εσωτερικών η οποία θα εξετάση το θέμα. Η Επιτροπή Εσωτερικών διαθέτει δικηγόρους, είναι δε φανερόν ότι συνέταξεν αρκετάς τροποποιήσεις χωρίς να χρειασθή την βοήθειαν της Επιτροπής Νομικών, και νομίζω ότι μία τόσον μικρή τροποποίησις θα ήτο δυνατόν να γίνη.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως όπως υπάρχουν τακταί προθεσμίαι;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της υπάρξεως τακτών προθεσμιών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εάν οι βουλόμενοι ήθελον να σηκώσουν το χέρι τους ημπορούσα να τους μετρήσω. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον κανείς δεν εσήκωσε το χέρι του σημαίνει ότι δεν υπάρχουν αποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν μπορεί να μην υπάρχουν αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς μπορεί να μην υπάρχουν αποχαί. Εις το Βουλευτικόν καθεστώς υπάρχουν αι εξής καταστάσεις.

Ψηφίζω υπέρ, ψηφίζω κατά, δηλώ αποχήν, ή απλώς δεν λαμβάνω μέρος, το οποίον δεν είναι το ίδιον με το δηλώ αποχήν.

Η τροποποιητική εισήγησις εγκρίνεται, παραπέμπεται δε εις την Επιτροπήν Εσωτερικών διά διατύπωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απαγορεύεται η ενάσκησις του επαγγέλματος του Αρχιτέκτονος ή του Πολιτικού Μηχανικού άνευ εγγραφής. Άρθρον 10, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 10, εδάφια (1) και (2) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Όροι εργασίας Αδειούχων Αρχιτεκτόνων εξ επαγγέλματος και Αδειούχων Τεχνικών Οικοδομών.

Άρθρον 11, εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει. . . .

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχει έν τεχνικόν σημείον. Εις το εδάφιον (2) του άρθρου 11 υπάρχουν τρεις τάξεις. Η πρώτη τούτων είναι η των «εξ επαγγέλματος αδειούχων αρχιτεκτόνων», άλλη είναι η των «αδειούχων τεχνικών οικοδομών τάξεως Α», η τρίτη δε είναι η των «αδειούχων τεχνικών οικοδομών τάξεως Β». Η πρώτη τάξις, δηλαδή η των «εξ επαγγέλματος αδειούχων αρχιτεκτόνων», είναι μία τάξις αυτοτελής και δεν πρέπει να συγκρίνεται με άλλην τάξιν. Η δευτέρα τάξις, δηλαδή η των «αδειούχων τεχνικών οικοδομών τάξεως Α» είναι μία τάξις προσωρινή, κάποτε δε ουδείς θα μείνη εις αυτήν. Εν τούτοις, οι «αδειούχοι τεχνικοί οικοδομών τάξεως Β» είναι μία τάξις, η οποία θα συνεχίση υφισταμένη πάντοτε. Δηλαδή, κάποτε η τάξις «Α» θα παύση υφισταμένη και η τάξις «Β» θα συνεχίση υφισταμένη άνευ της υπάρξεως και της τάξεως Α. Διά τούτο η εισήγησίς μου είναι όπως η προσωρινή τάξις παραμείνη ως έχει, ως «αδειούχοι τεχνικοί οικοδομών τάξεως Α», αλλά η άλλη, η τρίτη τάξις, να παύση να ονομάζεται «αδειούχοι τεχνικοί οικοδομών τάξεως Β» και να ονομασθή «αδειούχοι τεχνικοί οικοδομών». Τοιουτοτρόπως κάποτε θα υπάρχουν εις την χώραν «αρχιτέκτονες και πολιτικοί μηχανικοί» και «αδειούχοι τεχνικοί οικοδομών». Εάν υπάρχουν αμφιβολίαι, εισηγούμαι όπως και το σημείον τούτο εξετασθή υπό της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής έχει αμφιβολίας;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Δεν έχω ένστασιν, δεν έχω να ομιλήσω τίποτε, πάντως συμφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η παρατήρησις είναι ορθή, η δε τροποποίησις είναι πολύ εύκολη και μπορεί να γίνη άνευ παραπομπής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να επιφέρουν την τροποποίησιν εις το κείμενον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά να την επαναλάβη.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις το άρθρον 11, εδάφιον 2, υπεδάφιον (iii) λέγει «αδειούχος τεχνικός οικοδομών τάξεως Β». Τάξεως Β, κύριε Πρόεδρε. Το «τάξεως Β» θα απαλειφθή, δηλαδή θα απαλειφθούν αι λέξεις «τάξεως Β».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 11. Εδάφιον (iii) λατινικόν. «Αδειούχος Τεχνικός Οικοδομών» εις την περίπτωσιν προσώπου εις ο παρεσχέθη άδεια δυνάμει της παραγράφου Β(β) του εδαφίου (1) του άρθρου 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 11, εδάφια (1) και

(2) εγκρίνονται ως ετροποποιήθησαν.

'Αρθρον 12.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναστολή, Διαγραφή Εγγεγραμμένων Αρχιτεκτόνων Πολιτικών Μηχανικών, Αδειούχων Αρχιτεκτόνων εξ επαγγέλματος και Αδειούχων Τεχνικών Οικοδομών.

'Αρθρον 12, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 12, εδάφια (1) και (2) εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εφέσεις. 'Αρθρον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις διά το 13ον άρθρον;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι εις την πρώτην γραμμήν, κ. Πρόεδρε, την προσθήκην «Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πας Αρχιτέκτων, Πολιτικός Μηχανικός. . . .

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος. Μάλιστα.

Υπάρχει εις το Τουρκικόν «Αδειούχος»;

(Ο διερμηνεύς λέγει ότι υπάρχει εις την δευτέραν γραμμήν του Τουρκικού).

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Νομίζω ότι σκοπίμως εκεί δεν μπαίνει η λέξις «Αδειούχος», έντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφώνως του άρθρου 2 υπάρχει ο ορισμός των λέξεων «Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος», που είναι διά το πρόσωπον εκείνο το οποίον κέκτηται τα προσόντα, πριν όμως πάρη την άδειαν, και συνεπώς μπορεί να έχη παράπονον προ της αποκτήσεως της αδείας, ή ακριβώς λόγω του ότι δεν επήρεν άδειαν· συνεπώς εάν προστεθή η λέξις «Αδειούχος» εκεί, σημαίνει ότι αποκλείονται τα πρόσωπα εκείνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εάν όμως δεν προστεθή θα συμβαίνη ακριβώς το αντίθετον. Δηλαδή εάν κάποιος αδειούχος αρχιτέκτων, εκδιωχθή τρόπον τινά από το . . . . ή σηκώση το όνομά του από το αρχείον, δεν θα έχη δικαίωμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Το ορθότερον είναι να τεθούν και τα δύο. Δηλαδή, επιπροσθέτως προς τα άλλα, είναι ανάγκη, αντί των αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών, να περιληφθούν και αι δύο τάξεις, δηλαδή οι αδειούχοι αρχιτέκτονες ή πολιτικοί μηχανικοί και οι λοιποί αδειούχοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μείνη «Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος».

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Διότι δύναται να έχη παράπονον και προ της εγγραφής του και μετά την εγγραφήν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις τα Ελληνικά θα έχη ως εξής:

Πας Αρχιτέκτων, Πολιτικός Μηχανικός, αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος, Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος ή Τεχνικός Οικοδομών.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 13 εγκρίνεται ως ετροποποιήθη.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να επιφέρουν την τροποποίησιν επί του κειμένου.

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θα την αναγνώσω μήπως συμβή κανένα λάθος.

«Πας Αρχιτέκτων, Πολιτικός Μηχανικός, Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος ή Τεχνικός Οικοδομών ή Αδειούχος Αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος ή Αδειούχος Τεχνικός Οικοδομών» κ.λ.π.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 13ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδική 'Αδεια. 'Αρθρον 14, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Θα εισηγούμην μίαν μικρήν τροποποίησιν, έντιμε κ. Πρόεδρε, εις την παράγραφον 1, εις την τελευταίαν γραμμήν· εισηγούμαι όπως προστεθούν αι εξής λέξεις. Μετά τας λέξεις «ή Πολιτικού Μηχανικού» να προστεθούν αι λέξεις «ή Αδειούχου Αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος».

Διά της παραγράφου ταύτης, κ. Πρόεδρε, δίδεται δικαίωμα όπως παραχωρηθή άδεια εις διακεκριμένον αρχιτέκτονα εκ του εξωτερικού δι' ωρισμένην περίοδον όπως εργασθή εν Κύπρω, αλλά υπό τον όρον όπως εργάζεται τη βοηθεία αρχιτέκτονος ή πολιτικού μηχανικού.

Εισηγούμαι όπως προστεθή «ή Αδειούχου Αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν εις το εξωτερικόν αδειούχοι. . . . . .

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

'Οχι, εκείνος ο οποίος θα έλθη από το εξωτερικόν θα είναι αρχιτέκτων, αλλά όπως θα μπορεί να φέρη ένα αρχιτέκτονα εκ του εξωτερικού ένας Αρχιτέκτων ή Πολιτικός Μηχανικός να μπορή να τον φέρη και ένα γραφείον ενός αδειούχου αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος, εφ' όσον έχει τα ίδια δικαιώματα και ο αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος. Μπορεί ακριβώς ο αδειούχος αρχιτέκτων να χρειάζεται περισσότερον τας υπηρεσίας ενός καλού αρχιτέκτονος του εξωτερικού παρά ένας επιστήμων αρχιτέκτων της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υποτίθεται ότι υπάρχουν αρχιτέκτονες εις την Κύπρον τους οποίους ο αδειούχος αρχιτέκτων μπορεί να χρησιμοποιήση.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ναι, μα είναι καθωρισμένη η περίοδος που θα εργασθή· δεν πρόκειται να υπάρξη συναγωνισμός και αφού μπορούν να τον καλέσουν οι ίδιοι οι αρχιτέκτονες όπως είναι η παράγραφος αυτή, οι επιστήμονες, διατί να αποκλεισθούν. . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Σκοπός της Επιτροπής ήτο η προστασία των δικαιωμάτων εκείνων, οι οποίοι επί του παρόντος είχον κεκτημένα δικαιώματα. Σκοπός της δεν ήτο να δώση εις αυτούς περισσότερα δικαιώματα. Ως γνωστόν η διάταξις αύτη προσετέθη υπό της Επιτροπής. Δεν είναι ορθόν να δοθή το δικαίωμα τούτο εις μίαν προσωρινήν τάξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Δεν δίδονται περισσότερα δικαιώματα εις τους αδειούχους αρχιτέκτονας εξ επαγγέλματος· όπως και εις την περίπτωσιν των δικηγόρων και των ιατρών, δίδεται δικαίωμα εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν ή εις άλλας Αρχάς, να παραχωρή άδειαν εις αρχιτέκτονας, εις την περίπτωσιν αυτήν, εκ του εξωτερικού να έλθουν εις Κύπρον δι' ωρισμένην περίοδον δι' ωρισμένα έργα. Όπως είναι συντεταγμένη η παράγραφος (1) τότε μόνον μπορούν να έλθουν τέτοιοι αρχιτέκτονες όταν προσκληθούν από ένα αρχιτέκτονα ή πολιτικόν μηχανικόν ευρισκόμενον εν Κύπρω. Εκτός των πολιτικών μηχανικών και των αρχιτεκτόνων, που εργάζονται εν Κύπρω ανεγνωρίσθησαν σήμερα να εξασκούν το ίδιον επάγγελμα, και οι εξ επαγγέλματος αρχιτέκτονες. Νομίζω πως δεν υπάρχει λόγος να εμποδίσωμεν αυτούς να προσκαλέσουν ένα αρχιτέκτονα διακεκριμένον να έλθη δι' έν ωρισμένον έργον εν Κύπρω. Δεν τους παραχωρούμεν περισσότερα διακαιώματα από εκείνα που είχαν ή που έχουν. Όπως μέχρι σήμερον θα μπορούσαν να προσκαλέσουν ένα αρχιτέκτονα εκ του εξωτερικού να έλθη δι' ένα ωρισμένον μεγάλον έργον, με την προσθήκην αυτήν τους διατηρούμεν αυτό το δικαίωμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι σήμερον δεν θα ημπορούσαν να το κάμουν, διότι εάν δεν ήτο Κύπριος υπήκοος, εκτός φυσικά Βρεττανών υπηκόων, θα έπρεπε, διά να δοθή άδεια να εξασκήση επάγγελμα έστω και διά μίαν ωρισμένην περίοδον, να πάρουν άδειαν από το Υπουργείον Εσωτερικών, ή από τον αντίστοιχον επί Αποικιοκρατίας και θα έπρεπε να ικανοποιήσουν ότι δεν υπήρχεν άλλον αρμόδιον πρόσωπον εις την Κύπρον το οποίον ημπορούσε να κάμη την εργασίαν αυτήν προτού τους εδίδετο ειδική άδεια. Διά της παραγράφου 14(1) θα δικαιούνται αυτομάτως.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Με άδειαν του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δικαιούνται να πάρουν άδειαν του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά δεν υπάρχουν τα κριτήρια ότι πρέπει να ικανοποιηθή το Υπουργικόν Συμβούλιον ότι δεν υπάρχουν πρόσωπα εις την Κύπρον τα οποία μπορούν να κάμουν το έργον αυτό.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ναι. Δεν υπάρχουν ρητώς εις τον Νόμον, δεν αναφέρονται, αλλά βεβαίως το Υπουργικόν Συμβούλιον θα το λάβη υπ' όψιν. Άλλωστε κ. Πρόεδρε το ίδιον ισχύει και διά την πρόσκλησιν εκ μέρους αρχιτεκτόνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Ποταμίτης θέτει ανάποδα το ζήτημα. Η πρόσκλησις δεν είναι από τους επαγγελματίας, αλλά υποτίθεται πως ή το κράτος ή ο εργοδότης, ο οποίος θα κάμη ειδικόν έργον, προσκαλεί κάποιον ειδικόν από το εξωτερικόν διά το έργον εκείνο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήση τας υπηρεσίας κάποιου Κυπρίου· δεν είναι ο Κύπριος επαγγελματίας ο οποίος θέλει τας υπηρεσίας του ειδικού του εξωτερικού και χρειάζεται την βοήθειαν εκείνου· το αντίθετον συμβαίνει. Και συμφωνώ με τον έντιμον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών ότι ο σκοπός του Νόμου είναι η κατοχύρωσις υπαρχόντων και κεκτημένων δικαιωμάτων και όχι η δημιουργία άλλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Και εάν είναι έτσι όπως το λέγει ο κ. Τουμαζής, έντιμε κ. Πρόεδρε δεν βρίσκω τον λόγον, νοουμένου ότι ο Νόμος δίδει τα ίδια δικαιώματα εις τους αδειούχους εξ επαγγέλματος αρχιτέκτονας, να μη περιληφθούν εις την περίπτωσιν αυτήν. Απομένει εις τον ξένον αρχιτέκτονα να κάμη την εκλογήν του, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα προσόντα και όλους τους παράγοντας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Ποταμίτη, η οποία έχει ως εξής:

'Οπως προστεθή μετά από τας λέξεις «ή Πολιτικού Μηχανικού» εις την τελευταίαν γραμμήν του Ελληνικού κειμένου, «ή Αδειούχου Αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος».

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροποποιητικής εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

2.

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 14ον άρθρον εγκριθή;

Το 14ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ψευδείς ή ανακριβείς εγγραφαί. Άρθρον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 15ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 15ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τα σχέδια κ.λ.π. υπογράφονται υπό του Αρχιτέκτονος ή του Πολιτικού Μηχανικού. Άρθρον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως αι δύο τελευταίαι γραμμαί του άρθρου αυτού τροποποιηθούν ως εξής:

«Θα φέρωσι, (εννοεί βεβαίως τα σχέδια κ.λ.π.) την υπογραφήν και τον τίτλον του Αρχιτέκτονος ή του Πολιτικού Μηχανικού ή του Αδειούχου Αρχιτέκτονος εξ επαγγέλματος ή του Αδειούχου Τεχνικού Οικοδομών όστις παρεσκεύασεν αυτά».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Αντίρρησις όχι, μία εισήγησις. Είναι ανάγκη να συμπεριληφθούν ο αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος, ο αδειούχος πολιτικός μηχανικός και ο αδειούχος τεχνικός οικοδομών. Διότι έστω και αν είναι περιωρισμένοι, έχουν και αυτοί το δικαίωμα να παρασκευάζουν σχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι η τροποποιητική εισήγησις είναι ορθή.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να επιφέρουν την τροποποίησιν.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Άπαντα τα σχέδια, συγγραφαί, τι συγγραφάς δικαιούνται να υπογράφουν οι αρχιτέκτονες και οι πολιτικοί μηχανικοί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Ο όρος «συγγραφαί» σημαίνει, όπως λέγομεν κοινώς εις την Κύπρον, τεχνικοί όροι, δηλαδή όταν γίνεται μία μελέτη έχει εκτός των σχεδίων τον υπολογισμόν και τους λεγομένους τεχνικούς όρους, οι οποίοι αποτελούν τρόπον τινά επεξήγησιν των σχεδίων και της μελέτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι οποίοι είναι συνήθως πολύ άτεχνοι και οδηγούν εις τα δικαστήρια προς όφελος των δικηγόρων.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Ναι, πιθανόν να είναι και εκείνο, πιθανόν να είναι και η γενική ψυχοσύνθεσις του κόσμου. Και χαρακτηρίζονται εδώ ως συγγραφαί. Ως συγγραφαί αυτό σημαίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να αναγνώσουν. . . . .

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Φρονώ ότι εις το υφιστάμενον κείμενον, προ των όρων «αρχιτέκτων ή πολιτικός μηχανικός» πρέπει να προστεθή η λέξις «εγγεγραμμένος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Διότι εάν δεν είναι εγγεγραμμένος δεν δικαιούται να εξασκήση το επάγγελμα. Ώστε χρειάζεται η τροποποίησις εγγεγραμμένος αρχιτέκτων ή πολιτικός μηχανικός και κατόπιν να επακολουθήσουν αι υπό του κ. Αναστασιάδη προταθείσαι τροποποιήσεις.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Η ιδία γραφική διόρθωσις είναι αναγκαία και διά το άρθρον 13, έντιμε κ. Πρόεδρε, εις την οποίαν κατά λάθος παρελείψαμεν να προσθέσωμεν το ίδιον πράγμα «Εγγεγραμμένος Αρχιτέκτων και εγγεγραμμένος Πολιτικός Μηχανικός» εκτός από το «Αρχιτέκτων και Πολιτικός Μηχανικός».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Εάν αναφερθώμεν εις το 10(1), έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ίδωμεν ότι γράφει «Μετά την περίοδον 12 μηνών από της ενάρξεως του παρόντος Νόμου και τηρουμένων των διατάξεων αυτού ουδείς ενασκεί το επάγγελμα του Αρχιτέκτονος ή του Πολιτικού Μηχανικού ή καθ' οιονδήποτε τρόπον ενεργεί ως Αρχιτέκτων ή Πολιτικός Μηχανικός ουδέ προβάλλει εαυτόν ως τοιούτον». Δηλαδή εάν μπη απλώς αυτός ο τίτλος «Αρχιτέκτων ή Πολιτικός Μηχανικός», νομίζω ότι καλύπτονται οι εγγεγραμμένοι Αρχιτέκτονες και Πολιτικοί Μηχανικοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Δεν ηδυνήθην να αντιληφθώ τώρα διατί να γίνη αναφορά εις το άρθρον 13. Διότι εις το άρθρον 13 και τας λέξεις «αρχιτέκτων και πολιτικός μηχανικός και αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος ή τεχνικός οικοδομών» αφήσαμεν και προσεθέσαμεν εις αυτάς τας λέξεις «εγγεγραμμένος αρχιτέκτων ή πολιτικός μηχανικός και αδειούχος αρχιτέκτων εξ επαγγέλματος ή τεχνικός οικοδομών».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαίνεται ότι ο κ. Χρύσης Δημητριάδης απουσίαζε, νοερώς απουσίαζε, διότι είμαι βέβαιος ότι σωματικώς ήτο παρών.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Μόνον διά το δεύτερον μέρος προσεθέσαμεν την λέξιν «εγγεγραμμένος», έντιμε κ. Πρόεδρε, αλλά ο Γραμματεύς μπορεί να μας διαφωτίση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έχει δίκαιον ο κ. Χρύσης Δημητριάδης. Φαίνεται ότι εις το Τουρκικόν εμπήκεν αυτή η πρότασις, ενώ εις το Ελληνικόν δεν υπάρχει. Δεν έγινε πρότασις διά το Ελληνικόν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, υπέβαλα την πρότασιν, συμφώνως δε προς αυτήν διωρθώθη το Τουρκικόν κείμενον. Νομίζω ότι είναι ορθόν να διορθωθή και το Ελληνικόν. Ο υποβαλών δε την πρότασιν ήμην εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως το Ελληνικόν κείμενον διορθωθή. Η εισήγησις έγινεν, ετέθη εις ψηφοφορίαν, ενεκρίθη και εκείνο το οποίον δεν έγινε, είναι ότι δεν εσημειώθη υπό των Γραμματέων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17. Το Συμβούλιον κέκτηται εξουσίας θεσπίσεως Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 17ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 17ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διαδικαστικός Κανονισμός. Άρθρον 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως γίνη η ακόλουθος προσθήκη εις το άρθρον αυτό, κ. Πρόεδρε. «Το Ανώτατον Δικαστήριον δύναται να εκδώση διαδικαστικόν κανονισμόν αφορώντα εις την ρύθμισιν οιουδήποτε δικαστικού ζητήματος, ή την ενώπιον οιουδήποτε αρμοδίου δικαστηρίου διαδικασίαν», δεδομένου ότι δεν πρόκειται μόνον περί διαδικασίας ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αλλά πιθανόν, μάλλον είναι βέβαιον, ότι και άλλα δικαστήρια θα έχουν αρμοδιότητα επί ζητημάτων εγειρομένων εκ του Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Επειδή, συμφώνως προς αυτόν τον νόμον, αι προσφυγαί θα γίνωνται εις το Συνταγματικόν Δικαστήριον, το Ανώτατον Δικαστήριον δεν δύναται να συντάξη Κανονισμούς διά το Συνταγματικόν Δικαστήριον.

Υποστηρίζω, όμως, την εισήγησιν του κ. Αναστασιάδη από της εξής απόψεως: Το Ανώτατον Δικαστήριον να δύναται συγχρόνως να συντάξη κανονισμόν και διά τα κατώτερα δικαστήρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι το Ανώτατο Δικαστήριον δύναται να εκδώση διαδικαστικόν κανονισμόν αφορώντα εις την ρύθμισιν οιουδήποτε ζητήματος· όπως είναι επομένως εις την Ελληνικήν γλώσσαν δεν σημαίνει ότι το Ανώτατον Δικαστήριον περιορίζεται εις τον διαδικαστικόν κανονισμόν διά το Ανώτατον Δικαστήριον, αλλά και δι' όλα τα δικαστήρια τα οποία είναι υπό την εξουσίαν του. Όπως τα λεγόμενα RULES OF COURT είναι δι' όλα τα δικαστήρια κατά τον ίδιον τρόπον και εδώ σημαίνει διαδικαστικόν κανονισμόν διά το Ανώτατον Δικαστήριον ως επίσης και διά τα δικαστήρια τα οποία είναι υπό του Δικαστηρίου τούτου.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Η εισήγησις μου, κ. Πρόεδρε, είναι όπως το Ανώτατον Δικαστήριον δύναται να εκδώση διαδικαστικόν κανονισμόν αφορώντα εις την ρύθμισιν οιουδήποτε δικαστικού ζητήματος. Να προσδιορίσωμεν δηλαδή «οιουδήποτε ζητήματος» εισηγούμαι ότι είναι πολύ γενικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διαδικαστικός κανονισμός μπορεί μόνο να κανονίση διαδικαστικά ζητήματα· δεν μπορεί να κανονίση θέματα ουσίας.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πολλάς φοράς υπάρχουν διαδικαστικοί κανονισμοί οι οποίοι προχωρούν πέραν του δέοντος, και αυτή ήτο η πρόθεσίς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διαδικαστικός κανονισμός δεν μπορεί να αναφέρεται εις θέματα παρά διαδικαστικά, τρόπους διαδικασίας, και δεν μπορεί να επεμβαίνη εις θέματα ουσίας, διότι το Ανώτατον Δικαστήριον δεν δύναται να νομοθετήση, μόνον να καθορίση τον τρόπον διαδικασίας των υποθέσεων.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει η προσωπική μου γνώμη, κ. Πρόεδρε, είναι όπως καθορίζεται ειδικώτερον ότι πρόκειται περί δικαστικών ζητημάτων, και προχωρώ εις την τρίτην γραμμήν, «ή την ενώπιον οιουδήποτε αρμοδίου Δικαστηρίου διαδικασίαν.» Η έκφρασις «οιουδήποτε Δικαστηρίου» περιλαμβάνει τόσον το Ανώτατον Δικαστήριον όσον και τα Επαρχιακά Δικαστήρια. Καλύπτεται δηλαδή ολόκληρος η ιεραρχία των Πολιτικών Δικαστηρίων εξαιρέσει βεβαίως, όπως είπε και ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου διά το οποίον δεν υπάρχει αρμοδιότης να νομοθετήση το Ανώτατον Δικαστήριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εις το Τουρκικόν κείμενον η αρμοδιότης του Ανωτάτου Δικαστηρίου περιωρίσθη εις την ρύθμισιν οιασδήποτε υποθέσεως ή διαδικασίας αγομένης ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Διά τούτο φρονώ ότι πρέπει να τροποποιηθή τουλάχιστον το Τουρκικόν κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι, και όσον αφορά το δεύτερον μέρος και εις το Ελληνικόν κείμενον «το Ανώτατον Δικαστήριον δύναται να εκδώση διαδικαστικόν κανονισμόν αφορώντα εις την ρύθμισιν οιουδήποτε ζητήματος ή την ενώπιον αυτού διαδικασίαν», περιορίζεται και εις το Ελληνικόν Κείμενον εις την ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου διαδικασίαν.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Επειδή θα χρειασθή να γραφή εκ νέου, νομίζω είναι ορθόν όπως επιτραπή να το συντάξη εκ νέου η Επιτροπή εν συνεργασία μετά της Επιτροπής Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω αμφιβολίαν ότι χρειάζεται όπως το 18ον άρθρον τροποποιηθή, και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Παρεπέμφθησαν τα ακόλουθα άρθρα:

Άρθρον 3, ολόκληρον το άρθρον 3.

Άρθρον 7, 7(1)(γ). Άρθρον 9. Άρθρον 16.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το 16ον άρθρον διά τι πράγμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην, το 18ον άρθρον.

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Όταν λέγετε 7(2)(γ), έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι το ίδιον με το 7(1)(γ);

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρεπέμφθη το 7(1)(γ) και (2) (γ).

Επομένως η Επιτροπή πρέπει να έχη ετοιμάσει την έκθεσιν, τας τροποποιήσεις επί των θεμάτων αυτών, διά την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής. Ο περί Νοσοκομείας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος θα συζητηθή εις την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής, επίσης και το θέμα το οποίον ενεγράφη εις το Κεφάλαιον Γ. Η ακολουθουμένη και ακολουθητέα πολιτική όσον αφορά την διάθεσιν χρημάτων δι' αντιδιαβρωτικά έργα, θα τεθή εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδρίας. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής πέντε Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

(3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1962.

(4) Ο περί Άρσεως Αμφιβολιών περί την Λήξιν της Ισχύος των Νόμων Νόμος του 1962.

(5) Ο περί της Ευρωπαϊκής Συνθήκης διά την Προάσπισιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1962 κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών και παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1962 παραπέμπεται εις Επιτροπήν Προϋπολογισμού, ως επίσης και ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1962.

Η Επιτροπή δέον να συνεδριάση την προσεχή Δευτέραν, την 3ην απογευματινήν ώραν.

Ο περί Άρσεως Αμφιβολιών περί την λήξιν της Ισχύος των Νόμων Νόμος του 1962 κατετέθη υπό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Νομικών, η οποία δέον να συνεδριάση την προσεχή Δευτέραν την 3ην απογευματινήν ώραν.

Ο περί της Ευρωπαϊκής Συνθήκης διά την Προάσπισιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικός) Νόμος του 1962, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εξωτερικών. Ο Νόμος αυτός προκύπτει εκ του γεγονότος ότι η Κύπρος υπέγραψε την Σύμβασιν Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και υποχρεούμεθα να επικυρώσωμεν την Σύμβασιν, διά τα Ανθρώπινα Δικαιώματα διά νομοθετικής πράξεως εις την Βουλήν.

Παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εξωτερικών, η οποία δέον να συνεδριάση την Δευτέραν το απόγευμα, την 3ην απογευματινήν ώραν.

Η ημερήσια διάταξις διά την προσεχή συνεδρίαν θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος.

Ο περί Νοσοκομείας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος.

Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμος.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1).

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2).

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1962.

Ο περί Άρσεως Αμφιβολιών περί την Λήξιν της Ισχύος των Νόμων Νόμος του 1962.

Ο περί της Ευρωπαϊκής Συνθήκης διά την Προάσπισιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικός) Νόμος του 1962.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην, με την ημερησίαν διάταξιν την οποίαν ανέγνωσα, την 5ην απογευματινήν ώραν.

Εις το Κεφάλαιον Α θα υπάρχουν φυσικά ερωτήσεις. Εις δε το Κεφάλαιον Γ, κατάθεσις Νομοσχεδίων. Εις το Κεφάλαιον Γ θα είναι «Η ακολουθουμένη και ακολουθητέα πολιτική όσον αφορά την διάθεσιν χρημάτων δι' αντιδιαβρωτικά έργα».

Εις το Κεφάλαιον Δ θα είναι κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 10.45 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 10ΗΣ ΜΑ·Ι·ΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.25 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 26, Τούρκοι 8, Σύνολον 34.

Απόντες:

'Ελληνες 8, Τούρκοι 7, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα της ημερησίας διατάξεως είναι η ανάγνωσις ερωτήσεων και απαντήσεων.

Ο χρόνος είναι 5.25.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν με την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Μαρτίου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, και ληφθείσα την 27ην Μαρτίου, 1962.

«Παρακαλώ όπως με πληροφορήση το αρμόδιον Υπουργείον διά ποίον λόγον δεν περιελήφθη επίσκεψις και εις την επαρχίαν Πάφου, εις το από της 22.3.1962 άχρι 28.3.1962 πρόγραμμα της επισκέψεως εις Κύπρον των Ταξιδιωτικών Πρακτόρων του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι εις το εν λόγω πρόγραμμα περιελήφθησαν επισκέψεις όλων των πόλεων και αξιοθεάτων της Κύπρου.

Δεν θα ήτο πληρέστερον το πρόγραμμα της εν λόγω επισκέψεως, και δεν θα εξυπηρετείτο καλύτερον ο σκοπός αυτής, εάν διηυθετείτο τοιαύτη επίσκεψις εις αρχαία μνημεία, Μονάς και άλλα αξιοθέατα τα οποία διαθέτει η Πάφος εις απαράμιλλον αφθονίαν, δεδομένου ότι και χρόνος υπήρχε, και θη ηδύνατο η τοιαύτη επίσκεψις να γίνη εν συνδυασμώ προς την επίσκεψιν των ξένων μας εις το Τρόοδος»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 5ην Μα·ί·ου, 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 27ην Μαρτίου, 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη.

«Λόγω του ότι οι εξ Ηνωμένου Βασιλείου ταξειδιωτικοί πράκτορες θα παρέμενον εν Κύπρω επί βραχύ χρονικόν διάστημα, δεν κατέστη, δυστυχώς, δυνατόν να περιληφθή και η Πάφος εις το πρόγραμμα επισκέψεων.

2. Κατόπιν διευθετήσεων του Υπουργείου, η ακολουθήσασα ομάς ταξειδιωτικών πρακτόρων εκ Σκανδιναυϊκών χωρών επεσκέφθη την Πάφον. Ταύτην θα επισκεφθούν επίσης αι αναμενόμεναι εντός του Μα·ί·ου ομάδες ταξειδιωτικών πρακτόρων εκ Σκανδιναυϊκών και άλλων Ευρωπαϊκών χωρών».

Ερώτησις υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Γ. Σάντη.

«Πώς βλέπει η Κυβέρνησις την υπό του Βρεττανού Υπουργού Εσωτερικών επέμβασιν προς παρεμπόδισιν της εκδόσεως του Αντώνη Ζαχαρία και Ευριπίδη Αριστείδου, λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι η Κύπρος είναι μέλος της Κοινοπολιτείας και ότι ουδέποτε προηγουμένως, από της θεσπίσεως εν Αγγλία του περί Φυγοδίκων Νόμου, Υπουργός Εσωτερικών επενέβη, ίνα παρεμποδίση την έκδοσιν προσώπων κατηγορουμένων δια μη πολιτικής φύσεως σοβαρά ποινικά αδικήματα;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 10ην Μα·ί·ου, 1962, του Υπουργού Εξωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 3ην Μα·ί·ου, 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Γεωργίου Σάντη.

«Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας έλαβε λίαν σοβαρώς υπ' όψιν την υπό του Βρεττανού Υπουργού Εσωτερικών κ. Μπάτλερ επέμβασιν προς παρεμπόδισιν της εκδόσεως των δύο Κυπρίων των κατηγορουμένων διά μη πολιτικής φύσεως σοβαρά ποινικά αδικήματα. Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας έπραξε παν το δυνατόν ίνα πείση την Κυβέρνησιν του Ηνωμένου Βασιλείου περί της σημασίας την οποίαν αύτη αποδίδει εις το ζήτημα τούτο. Είναι πολύ λυπηρόν διότι, παρά το γεγονός τούτο, η Κυβέρνησις του Ηνωμένου Βασιλείου απεφάσισεν όπως μη επιτρέψη την έκδοσιν των δύο τούτων προσώπων, παρά τας υφ' όλων των εν Αγγλία δικαστηρίων ληφθείσας εν προκειμένω αποφάσεις, και παρά την μέχρι τούδε εν Ηνωμένω Βασιλείω ακολουθουμένην τακτικήν.

Η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας απηύθυνεν αμέσως έντονον διαμαρτυρίαν προς την Κυβέρνησιν του Ηνωμένου Βασιλείου διά την αδικαιολόγητον αυτήν ενέργειαν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 5ην Μα·ί·ου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 7ην Μα·ί·ου, 1962.

«Είναι γνωστό ότι μέσα στες τελευταίες 15 μέρες το χαλάζι προξένησε καταστροφές στη γεωργική παραγωγή σε πάνω από 40 χωριά σε όλη την Κύπρο.

Οι καταστροφές αυτές υπολογίζονται πάνω από 400 χιλιάδες λίρες και επηρεάζουν εκατοντάδες αγροτικών οικογενειών.

'Ενας αριθμός γεωργών είχε πάρη μετοχές του ταμείου ασφάλειας για τον κίνδυνο του χαλαζιού.

Λόγω όμως του γεγονότος ότι το σημερινό ταμείο δεν είναι πλήρες, γιατί δεν καλύπτει όλους τους αγροτικούς κλάδους και έναντι όλων των κινδύνων και επίσης το γεγονός ότι δεν αποζημιώνει όλες τες καταστροφές, η μεγάλη πλειοψηφία των αγροτών αποφεύγουν να αγοράσουν μετοχές.

Μπορεί να μας πληροφορήση το Υπουργικό Συμβούλιο πότε θα είναι έτοιμο το σχέδιον Πλήρους Ταμείου Ασφάλειας, που ανετέθη η προετοιμασία του σε ειδική επιτροπή πριν από δύο χρόνια»;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εληξεν η ανάγνωσις των ερωτήσεων — απαντήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού εισέλθωμεν εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία — παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής δύο Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962 κατετέθη υπό του Υπουργείου Οικονομικών και επομένως παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών, η οποία Επιτροπή δέον να συνεργασθή μετά της Νομικής Επιτροπής της Βουλής.

Ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' αρ. 2) Νόμος του 1962 κατετέθη εις την Βουλήν υπό του Υπουργείου Εσωτερικών, και επομένως παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών. Το Νομοσχέδιον είναι ανάγκη να χαρακτηρισθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον χαρακτηρίζεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως. Επομένως δεν είναι ανάγκη να δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ο δε όρος του Συντάγματος περί κυκλοφορίας της εκθέσεως της Επιτροπής 48 ώρας προ της συζητήσεως δεν ισχύει.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β είναι ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962. Επί του θέματος αυτού η Βουλή επροχώρησεν εις το στάδιον της δευτέρας αναγνώσεως, παρέπεμψε δε ωρισμένα θέματα εις την Επιτροπήν Εσωτερικών προς επανεξέτασιν. Η Επιτροπή Εσωτερικών επανεξήτασε τα εις αυτήν παραπεμφθέντα θέματα και επέφερε τας τροποποιήσεις. Προτού αναγνωσθούν αι τροποποιήσεις θα ήθελα να αναφέρω ότι όσον αφορά το θέμα της εκπροσωπήσεως των δύο κοινοτήτων γίνεται πρόνοια όπως αι υφιστάμεναι δύο οργανώσεις εκλέγουν και αποστέλλουν εκπροσώπους εις το Συμβούλιον. Όσον αφορά το θέμα των υπό της Κυβερνήσεως διοριζομένων εκπροσώπων δεν γίνεται μνεία περί Τούρκων και Ελλήνων λόγω του ότι η ακολουθητέα υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας γραμμή μέχρι σήμερον ήτο όπως ανεξαρτήτως του εάν ρητώς προνοή ο νόμος περί εκπροσωπήσεως των δύο κοινοτήτων να διορίζη εκπροσώπους και των δύο κοινοτήτων, την πολιτικήν δε αυτήν επικροτώ τόσον εγώ προσωπικώς όσον φαντάζομαι και ολόκληρος η Βουλή.

Υπάρχει ένστασις εις αυτήν την πολιτικήν;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, αναφορικώς με το πρώτον μέρος της ομιλίας σας περί υπάρξεως δύο οργανώσεων, η ερμηνεία την οποίαν προσωπικώς αντελήφθην από το κείμενον το οποίον κατετέθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας είναι ότι θα εκπρόκειτο περί δύο οργανώσεων, μιας των Αρχιτεκτόνων και μιας των Πολιτικών Μηχανικών. Όπως είπα και εις την προηγουμένην συνεδρίαν ουδόλως υπάρχει ένστασις όπως εκπροσωπούνται οι άριστοι και μεταξύ αυτών φυσικά και οι άριστοι της Τουρκικής κοινότητος. Αλλά έχω την εντύπωσιν ότι οι σύνδεσμοι οι επιστημονικοί πρέπει να είναι ενιαίοι, και ως νομικόν πρόσωπον να υπάρχη μόνον εις οργανισμός, ο οποίος να αντιπροσωπεύη όλους τους επαγγελματίας του κλάδου αυτού, ανεξαρτήτως της υπάρξεως οιωνδήποτε άλλων υποοργανισμών οι οποίοι μπορούν να ασχολούνται με ειδικά θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι όπως το Νομοσχέδιον είναι ενώπιόν μας προβλέπει περί ενός ενιαίου Σώματος εις το οποίον θα διορίζη η Κυβέρνησις εκπροσώπους, και θα αποστέλλωνται εκπρόσωποι και των δύο υφισταμένων και νομίμως εγγεγραμμένων οργανώσεων. Το κατά πόσον πρέπει να εκπροσωπούνται οι άριστοι είναι θέμα διά το οποίον, εφ' όσον πρόκειται να αποφασίζεται διά ψηφοφορίας, δεν μπορούν να υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια περί της εκλογής των αρίστων διότι υπάρχει και το θέμα της δημοφιλίας, πολιτικών αντιλήψεων και πολλών άλλων πραγμάτων τα οποία υπεισέρχονται. Όπως και εις τας Βουλευτικάς εκλογάς τουλάχιστον εγώ θα ήμουν ο πρώτος ο οποίος θα παραδεχθώ ότι δεν είμαι ο άριστος αν και ο λαός διά της ψήφου του με εξέλεξε. Νομίζω ότι μπορούμεν να προχωρήσωμεν με την ανάγνωσιν των άρθρων αυτών.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ήθελα μόνον να διευκρινίσω έν σημείον. Διότι ίσως ο Δρ. Λυσσαρίδης να αντελήφθη εσφαλμένως τα πράγματα. Δεν ανήκει η μία των αναφερθεισών οργανώσεων εις τους αρχιτέκτονας και η άλλη εις τους πολιτικούς μηχανικούς. Δηλαδή, δεν ανήκει η μία των οργανώσεων εις τους αρχιτέκτονας. Αμφότεραι αι οργανώσεις κεχωρισμένως περιλαμβάνουν και τους αρχιτέκτονας και τους πολιτικούς μηχανικούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει εγώ προσωπικώς θα καταψηφίσω την τροπολογίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν του τροποποιητικού κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Α. Αι υποπαράγραφοι (ι) και (ιι) της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) του άρθου 3 θα έχουν ως εξής:

«(ι) δύο πρόσωπα, εκάτερον των οποίων είναι είτε Εγγεγραμμένος Αρχιτέκτων είτε Εγγεγραμμένος Πολιτικός Μηχανικός, και τα οποία εκλέγονται κεχωρισμένως εν γενικαίς συνελεύσεσιν υπό εκατέρου των δύο Συνδέσμων των υφισταμένων κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, και εις τους οποίους ανήκουσιν επαγγελματικώς Αρχιτέκτονες και Πολιτικοί Μηχανικοί·

(ιι) έν πρόσωπον, το οποίον είναι, είτε Εγγεγραμμένος Αρχιτέκτων είτε Εγγεγραμμένος Πολιτικός Μηχανικός, και το οποίον εκλέγεται εν γενική συνελεύσει εκείνου του, εκ των ως προείρηται, Συνδέσμου ούτινος ο αριθμός μελών—Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών είναι ο μεγαλύτερος».

Β. Η επιφύλαξις της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 3 θα έχη ως εξής:

«Νοείται ότι έν τουλάχιστον των υπό του Υπουργικού Συμβουλίου υποδεικνυομένων προσώπων, θα ανήκη εις την δημοσίαν υπηρεσίαν της Δημοκρατίας».

Γ. Η ακόλουθος επιφύλαξις εντίθεται μετά την παράγραφον (δ) των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 7.

«Νοείται ότι, εάν οιονδήποτε ενδιαφερόμενον πρόσωπον πείση το Συμβούλιον ότι δεν εγένετο δεκτόν εις οιονδήποτε Γραφείον Εγγεγραμμένου Αρχιτέκτονος ή Εγγεγραμμένου Πολιτικού Μηχανικού εν Κύπρω προς τον σκοπόν αποκτήσεως της τοιαύτης πρακτικής εξασκήσεως, το τοιούτον πρόσωπον θα δικαιούται όπως αποκτήση την τοιαύτην πρακτικήν εξάσκησιν εν τω Γραφείω οιουδήποτε Αρχιτέκτονος ή Πολιτικού Μηχανικού εν τη δημοσία υπηρεσία της Δημοκρατίας».

Δ. Η ακόλουθος επιφύλαξις εντίθεται μετά το 9(1)(Β)(β).

«Νοείται ότι, εάν οιονδήποτε ενδιαφερόμενον πρόσωπον, εμπίπτον εντός των διατάξεων της παραγράφου (β), πείση το Συμβούλιον ότι δεν εγένετο δεκτόν εις οιονδήποτε Γραφείον Εγγεγραμμένου Αρχιτέκτονος ή Εγγεγραμμένου Πολιτικού Μηχανικού εν Κύπρω προς τον σκοπόν αποκτήσεως της τοιαύτης πρακτικής εξασκήσεως, το τοιούτον πρόσωπον θα δικαιούται όπως αποκτήση την τοιαύτην πρακτικήν εξάσκησιν εν τω Γραφείω οιουδήποτε Αρχιτέκτονος ή Πολιτικού

Μηχανικού εν τη δημοσία υπηρεσία της Δημοκρατίας».

Ε. Τα ακόλουθα εδάφια (2) και (3) προστίθενται εις το άρθρον 9 και το υφιστάμενον εδάφιον (2) αναριθμείται ως εδάφιον (4).

«(2) Αιτήσεις δυνάμει του εδαφίου (1)(Α) ή του εδαφίου (1)(Β)(α) του παρόντος άρθρου δέον όπως υποβληθώσιν εντός περιόδου δώδεκα μηνών από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου.

(3) Το Συμβούλιον εξετάζει και αποφασίζει επί υποβαλλομένης αιτήσεως, δυνάμει του παρόντος άρθρου, και απαντά αναλόγως εις τον αιτούντα εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας καθ' ήν υπεβλήθη η τοιαύτη αίτησις».

Στ. Το άρθρον 18 θα έχη ως εξής:

«Διαδικαστικός κανονισμός αφορών εις την ρύθμισιν οιουδήποτε ζητήματος ή την ενώπιον αρμοδίου τινός δικαστηρίου διαδικασίαν, δυνάμει του παρόντος Νόμου, ως και εις τον καθορισμόν των σχετικών δικαστικών τελών, δύναται να εκδοθή υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αναλόγως της περιπτώσεως.

Νοείται ότι μέχρις ου εκδοθή ο τοιούτος Κανονισμός, τα τοιαύτα ζητήματα και διαδικασίαι διέπονται, και τα τέλη καταβάλλονται, συμφώνως ταις διατάξεσι του εκάστοτε εν ισχύι σχετικού Διαδικαστικού Κανονισμού».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμον Προεδρείον της Βουλής.

Λόγω του ότι το θέμα, το οποίον ο Έντιμος Πρόεδρος της Βουλής υπέβαλεν εις την Βουλήν, δηλαδή το θέμα της εκλογής εξ αμφοτέρων των Κοινοτήτων μελών διά την Επιτροπήν ή τα Διοικητικά Συμβούλια, τα οποία συνιστώνται συμφώνως προς τους νόμους τούτους, έχει εγκριθή υπό της Βουλής και λόγω του ότι όσον αφορά το άλλο θέμα από της απόψεως των υφισταμένων επαγγελματικών οργανώσεων θα ευρεθούν, καθ' ον τρόπον είναι διατυπωμένον, αντιπρόσωποι εκ της Ελληνικής και της Τουρκικής οργανώσεως άνευ διακρίσεως μεταξύ Τούρκων και Ελλήνων, ημείς, παρ' όλον ότι εις τον νόμον δεν υπάρχουν οι όροι «Ελληνική» και «Τουρκική», διά τους λόγους τούτους συγκατατιθέμεθα όπως αι εισηγήσεις, τας οποίας η Επιτροπή αύτη υπέβαλε προηγουμένως, τροποποιηθούν κατ' αυτόν τον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ των τροποποιήσεων ως ανεγνώσθησαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

2.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

1.

Αι τροποποιητικαί εισηγήσεις εγκρίνονται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

2.

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Υγείας να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν ηδυνήθη να έλθη λόγω αδιαθεσίας. Αντ' αυτού ας αναγνώση άλλος την Έκθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως άλλον μέλος της Επιτροπής Υγείας αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής Υγείας. Ενόμιζα ότι μόνον ιατροί ευρίσκονται εις την Επιτροπήν Υγείας.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να απολογηθώ εις τον έντιμον Βουλευτήν· η παρατήρησίς μου ότι μόνον ιατροί ευρίσκονται εις την Επιτροπήν Υγείας κανένα σκοπόν δεν είχε να θίξη τον ιατρόν· απλώς είχα την εντύπωσιν ότι ο έντιμος Βουλευτής ήτο χημικός. Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΝΟΣΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962»

Παρόντες:

Μπουρχάν Ναλπάντογλου, Πρόεδρος
Γιάγκος Ποταμίτης
Βάσος Λυσσαρίδης
Ηρόδοτος Νικολαΐδης
Ανδρέας Καρσεράς
Αιμίλιος Φράγκος
Φειδίας Παρασκευαΐδης.

Η Επιτροπή εμελέτησε το εν λόγω Νομοσχέδιον εις τρεις αυτής συνεδριάσεις συγκροτηθείσας την 16ην και 19ην Απριλίου και την 4ην Μαΐου, 1962.

Η Επιτροπή επήνεγκεν ωρισμένας μικράς τροποποιήσεις, και συνιστά την ψήφισιν του εν λόγω Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Έχει τον λόγον ο κ. Φράγκος και κατόπιν ο κ. Ζιαρτίδης.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Σκοπός του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου είναι η τροποποίησις του βασικού περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής Νόμου, Κεφ. 253, εις τρόπον ώστε ωρισμέναι αυτού διατάξεις να προσαρμοσθούν εις τας Συνταγματικάς διατάξεις και τας νέας συνθήκας που εδημιουργήθησαν με την εγκαθίδρυσιν της ανεξαρτήτου Κυπριακής Δημοκρατίας· διά της αλλαγής του Κυβερνητικού μηχανισμού είναι γνωστόν ότι αι Ιατρικαί Υπηρεσίαι υπήχθησαν εις την δικαιοδοσίαν του Υπουργείου Υγείας· δυνάμει του άρθρου 3 του περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής Νόμου εγκαθιδρύεται Συμβούλιον με δικαιοδοσίαν τον έλεγχον, πειθαρχικά καθήκοντα και γενικά εποπτείαν διά την εφαρμογήν του Νόμου περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής. Εις τον βασικόν Νόμον το Συμβούλιον απαρτίζεται από εννέα Μέλη, εκ των οποίων 5 ιατροί και 4 μαίαι ή νοσοκόμοι· διά του υπό τροποποίησιν Νομοσχεδίου εθεωρήθη σκόπιμον και δίκαιον όπως ο αριθμός ελαττωθή εις 8 και δοθή πλειοψηφία εις τους επαγγελματίας εκείνους τους οποίους κυρίως αφορά το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, δηλαδή εις τους νοσοκόμους και τας μαίας.

Επίσης διά του υπό τροποποίησιν Νομοσχεδίου προνοείται όπως αντί πρόεδρος του Συμβουλίου αυτού να είναι ο Διευθυντής Υγείας προεδρεύει ο Διοικητικός Λειτουργός του Υπουργείου Υγείας.

Το εδάφιον 3 του άρθρου 7 του βασικού Νόμου τροποποιείται εις τρόπον ώστε να επιτρέπεται εις νοσοκόμους επί της φυματιώσεως και αισθητικών νοσημάτων να εξασκώσι την νοσοκομίαν άνευ της επιβλέψεως Γενικής Νοσοκόμου, πράγμα το οποίον απήτει ο νυν υφιστάμενος βασικός Νόμος. Διά του εδαφίου (2) του άρθρου 8 και διά του εδαφίου (2) του άρθρου 9, παρέχεται εξουσία εις το Υπουργικόν Συμβούλιον να επιτρέπη την εξάσκησιν νοσοκομίας και μαιευτικής εις εξαιρετικάς περιπτώσεις εις άτομα εκ του εξωτερικού χωρίς να είναι πολίται της Δημοκρατίας, διά τόσον χρόνον όσον θα εθεώρει σκόπιμον το Υπουργικόν Συμβούλιον.

Αυταί εν ολίγοις είναι αι τροποποιήσεις αι οποίαι υπάρχουν συγκριτικώς εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εν συγκρίσει με τον νυν υφιστάμενον βασικόν Νόμον, τας οποίας και εισηγούμαι εις την Βουλήν των εντίμων Αντιπροσώπων όπως ψηφισθώσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον αποβλέπει εις την τροποποίησιν του Νόμου 253 περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής. Μία των επιφερομένων τροποποιήσεων σχετίζεται με το άρθρον 3 του βασικού Νόμου, ήτοι του άρθρου το οποίον προνοεί την σύστασιν του Συμβουλίου Νοσοκομίας και Μαιευτικής. Ο σκοπός του Συμβουλίου, όπως αναφέρεται και εις την εισηγητικήν έκθεσιν, είναι να απηχή τας απόψεις των ενδιαφερομένων επαγγελματιών και να εκτελή πειθαρχικά και άλλα καθήκοντα τα οποία αναφέρονται και καθορίζονται υπό του Νόμου. Συμφώνως προς τον βασικόν Νόμον το Συμβούλιον διωρίζετο υπό του Κυβερνήτου και απετελείτο από τους ακολούθους:

Από τον Διευθυντήν Ιατρικών Υπηρεσιών ή τον εξουσιοδοτημένον αντιπρόσωπόν του, ο οποίος έπρεπε να είναι ιατρός εις την Κυβερνητικήν Υπηρεσίαν, από δύο Κυβερνητικούς ιατρούς, από δύο εγγεγραμμένους ιατρούς εκτός της Κυβερνητικής Υπηρεσίας, από δύο εγγεγραμμένας νοσοκόμους εκ των οποίων η μία θα έπρεπε να είναι ιατρός εις την Κυβερνητικήν Υπηρεσίαν, από δύο Κυβερνητικούς ιατρούς, από δύο εγγεγραμμένους ιατρούς εκτός της Κυβερνητικής Υπηρεσίας, από δύο εγγεγραμμένας νοσοκόμους εκ των οποίων η μία θα έπρεπε να είναι η Ανωτέρα Προϊσταμένη της Κυβερνητικής Νοσοκομιακής Υπηρεσίας και από δύο εγγεγραμμένας μαίας, εκ των οποίων η μία θα έπρεπε να είναι της Κυβερνητικής Υπηρεσίας.

Εις το νέον υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του Νόμου, όπως τροποποιείται, ορίζει ότι το Συμβούλιον θα αποτελήται από τους ακολούθους:

Από τον Διοικητικόν Λειτουργόν εξ επαγγέλματος, τον Πρώτον Ιατρικόν Λειτουργόν εξ επαγγέλματος, από ένα ιατρόν διοριζόμενον υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετ' ακρόασιν, υπό εισηγήσεως γενομένης υπό του Υπουργού, της Ανωτέρας Προϊσταμένης Αδελφής εξ επαγγέλματος, δύο προσώπων εν τη Δημοσία Υπηρεσία, κατεχόντων δίπλωμα Νοσοκομίας και ή Μαιευτικής, διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετ' ακρόασιν επί εισηγήσεως γενομένης υπό του Υπουργού, και δύο προσώπων εκτός της Δημοσίας Υπηρεσίας κατεχόντων δίπλωμα Νοσοκομίας και ή Μαιευτικής, διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετ' ακρόασιν επί εισηγήσεως γενομένης υπό του Υπουργού.

Προ ολίγου, κύριοι Βουλευταί, συνεπληρώθη η συζήτησις του περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμου. Εις τον Νόμον εκείνον προνοείται επίσης η σύστασις ενός Συμβουλίου με καθήκοντα και δικαιώματα παρόμοια με αυτά τα οποία τώρα καθορίζονται διά το Συμβούλιον Νοσοκομίας και Μαιευτικής. Διά την σύστασιν του Συμβουλίου εκείνου ενθυμείσθε πολύ καλά ότι έγινε μεγάλη συζήτησις· διά την αντιπροσώπευσιν των ενδιαφερομένων οργανώσεων. Και η Εκτελεστική Εξουσία και η Βουλή ενεθυμήθη την ύπαρξιν των οργανώσεων των αρχιτεκτόνων και των πολιτικών μηχανικών και εφροντίσαμεν ώστε ωρισμένα εκ των μελών του Συμβουλίου να υποδεικνύωνται υπό των εν λόγω οργανώσεων. Εις την περίπτωσιν του Συμβουλίου Νοσοκομίας και Μαιευτικής φαίνεται ότι ελησμονήσαμεν την οργάνωσιν ή μάλλον τας οργανώσεις των νοσοκόμων. Νομίζω ότι θα κάμωμεν λάθος εάν παραγνωρίσωμεν τας οργανώσεις των ενδιαφερομένων. Δεν θα είναι προς το συμφέρον των Νοσοκομιακών και των Μαιευτικών Υπηρεσιών εάν το προσωπικόν των Νοσοκομείων των οποίων η πλειοψηφία είναι μέλη των οργανώσεων, αισθάνωνται ξένοι προς το Συμβούλιον, και θα αισθάνωνται ξένοι προς το Συμβούλιον εάν δεν έχουν το δικαίωμα να υποδεικνύουν προς αυτό τους αντιπροσώπους των. Εάν το προσωπικόν των Νοσοκομείων δεν αντιπροσωπευθή εις το Συμβούλιον διά των οργανώσεών του, τα αισθήματα πικρίας και απογοητεύσεως τα οποία δυστυχώς επικρατούν σήμερα θα συσσωρευθούν. Νομίζω ότι αυτή είναι μία ευκαιρία να τονισθή και από του βήματος της Βουλής ότι η κατάστασις εις τα Νοσοκομεία όσον αφορά τους γενικούς όρους εργασίας και διαβιώσεως δεν είναι ικανοποιητική, η δε δυσαρέσκεια και η απογοήτευσις του προσωπικού έχουν ανέλθει εις επικίνδυνον βαθμόν. Γνωρίζω ότι δεν είναι θέμα του παρόντος η συζήτησις των όρων εργασίας των Νοσοκόμων. Θίγω εντελώς παρεπιπτόντως αυτό το θέμα, διότι επιθυμώ να υποδείξω ότι δεν πρέπει να κάμωμεν ακόμη δυσκολωτέραν την κατάστασιν παραγνωρίζοντες τας οργανώσεις του προσωπικού κατά την σύστασιν ενός Συμβουλίου από το οποίον το προσωπικόν των Νοσοκομείων περιμένει κάποιαν βοήθειαν. Διά τούτο εισηγούμαι όπως το άρθρον 3 του Νόμου τροποποιηθή κατά τοιούτον τρόπον ώστε να αντιπροσωπεύωνται εις το Συμβούλιον και αι οργανώσεις των νοσοκόμων και των μαιών.

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν φαίνεται από την έκθεσιν της Επιτροπής ποίος είναι ο σκοπός διά τον οποίον ιδρύεται το Συμβούλιον αυτό, ούτε και από το Νομοσχέδιον, διότι είναι τροποποίησις του υπάρχοντος Νόμου. Εν σχέσει με την εισήγησιν του κ. Ζιαρτίδη θα έπρεπε να γνωρίζη κανείς την φύσιν και τον σκοπόν του Συμβουλίου. Από ό,τι έχω εξετάσει, από το κείμενον του νόμου, το Συμβούλιον αυτό δεν έχει καμμίαν δικαιοδοσίαν ή καμμίαν εξουσίαν όσον αφορά τους όρους της

εργασίας των νοσοκόμων. Εάν φυσικά το Συμβούλιον είχε δικαιοδοσίαν αυτής της φύσεως, ασφαλώς θα έπρεπε αι νοσοκόμοι να αντιπροσωπεύωνται. Αλλά η δικαιοδοσία του είναι διά να εξετάση εάν έχουν προσόντα να εγγραφούν ως νοσοκόμοι. Και όπως βλέπω διορίζει εξεταστάς διά να εξετάζουν τας νοσοκόμους, και διά τας αποφάσεις του Συμβουλίου αυτού υπάρχει το δικαίωμα εφέσεως. Εάν κανείς δεχθή την αρχήν ότι εις ένα Συμβούλιον της φύσεως του υπό συζήτησιν Συμβουλίου, το οποίον απλώς θα κρίνη κατά πόσον η α ή β νοσοκόμος έχει τα απαιτούμενα προσόντα δυνάμει του νόμου ή κατά πόσον έχει τα προσόντα διά να της δοθή άδεια βάσει του άρθρου 10, τότε διατί με την ιδίαν λογικήν να μη ισχυρισθή κανείς ότι και εις περίπτωσιν φοιτητών εις πανεπιστήμιον όπου υπάρχει Συμβούλιον να μη υπάρχουν και φοιτηταί εις το Συμβούλιον το οποίον εξετάζει τους φοιτητάς, και εις τα σχολεία να υπάρχουν και μαθηταί εις τα Συμβούλια τα οποία εξετάζουν εις διαγωνισμούς και ούτω καθ' εξής. Δέχομαι πληρέστατα την άποψιν του κ. Ζιαρτίδη ότι εάν το Συμβούλιον είχε σχέσιν με τους όρους εργασίας θα έπρεπε να αντιπροσωπεύωνται και αι εργαζόμεναι νοσοκόμοι, αλλά καθ' ην στιγμήν δεν έχει καμμίαν σχέσιν με τους όρους εργασίας αλλά με τα προσόντα δεν νομίζω ότι θα έπρεπε να αντιπροσωπεύωνται αι νοσοκόμοι.

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, όπως αναφέρεται και εις την εισηγητικήν έκθεσιν, η οποία υπεβλήθη υπό του Υπουργείου, το Συμβούλιον έχει δικαίωμα να επιβάλλη πειθαρχικάς ποινάς, και βεβαίως αι πειθαρχικαί ποιναί είναι πιθανόν να δημιουργήσουν εργατικάς διαφοράς εάν μία νοσοκόμος τιμωρηθή και αισθάνεται ότι η τιμωρία, η οποία της επεβλήθη, επεβλήθη χωρίς να ακουσθή η οργάνωσις εις την οποίαν ανήκει· τούτο είναι πιθανόν να δημιουργήση διαφοράν. Εκτός τούτου συμφώνως προς τον Νόμον γίνονται κανονισμοί οι οποίοι σχετίζονται εν μέρει και με τους όρους διαβιώσεως των νοσοκόμων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να μου αναφέρετε εις ποίον σημείον το Νομοσχέδιον προβλέπει διά πειθαρχικάς ποινάς, εις ποίον άρθρον;

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Το Νομοσχέδιον δεν το αναφέρει, διότι ακριβώς το Νομοσχέδιον δεν θίγει το μέρος του παλαιού νόμου το οποίον σχετίζεται με το θέμα αυτό. Το άρθρον 13 του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 15 του βασικού Νόμου, λέγει ότι δικαιούται να κάμη κανονισμούς και να επιβάλη ποινάς αι οποίαι να μην υπερβαίνουν τας 25 λίρας διά παράβασιν των κανονισμών.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Ομιλώ διά το άρθρον 13. Το άρθρον 13 αναφέρει ότι το Συμβούλιον διεξάγει ερεύνας αι οποίαι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον 13 του βασικού Νόμου;

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Μάλιστα. Αναφέρει ότι το Συμβούλιον διεξάγει ερεύνας αι οποίαι σχετίζονται με την συμπεριφοράν των νοσοκόμων. Και επί τη βάσει εκείνων των ερευνών μία εγγεγραμμένη νοσοκόμος είναι πιθανόν να διαγραφή του μητρώου των νοσοκόμων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά εις ποίαν περίπτωσιν; Διαβάστε το άρθρον να δήτε.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν κατά την γνώμην του Registrar το ενδιαφερόμενον πρόσωπον by reason of disgraceful conduct in any proffessional respect or from Negligence κ.λ.π. 'Οταν θα εξετάζεται μία τέτοια υπόθεσις διά disgraceful conduct ή διά negligence ή δι' οτιδήποτε άλλο, έχω την γνώμην ότι πρέπει να ακούεται και η γνώμη και η φωνή της οργανώσεως των ενδιαφερομένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή διατυπώνετε την άποψιν ότι εις περίπτωσιν που θα εξετασθή κατά πόσον μία νοσοκόμος συμπεριεφέρθη κατά τρόπον ο οποίος αποτελεί disgraceful conduct από απόψεως επαγγέλματος.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει να ακούεται και η γνώμη των άλλων νοσοκόμων;

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

'Οχι των άλλων νοσοκόμων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Των αντιπροσώπων των οργανώσεων;

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Μάλιστα, εάν μου επιτρέπεται, κ. Πρόεδρε, η νοσοκόμα η οποία δικάζεται διά disgraceful conduct θα είναι πολύ ευκολώτερον να δεχθή την απόφασιν του Συμβουλίου Νοσοκομίας και Μαιευτικής όταν γνωρίζη ότι εις το Συμβούλιον αυτό αντιπροσωπεύεται διά της οργανώσεώς της. Δεν είναι η γνώμη μου να ζητηθή η γνώμη της ολότητος των νοσοκόμων του Ιδρύματος. Το Συμβούλιον θα εκδικάζη, αλλά ένα Συμβούλιον εις το οποίον αι νοσοκόμοι αισθάνονται ότι αντιπροσωπεύονται αρκούντως. 'Αλλωστε και διά του νόμου, και όπως τροποποιήται και ως υφίσταται σήμερον, λαμβάνεται πρόνοια διά την αντιπροσώπευσιν των νοσοκόμων. Η διαφορά μας είναι ότι η επιλογή της αντιπροσωπεύσεως σήμερα γίνεται χωρίς να ζητηθή η γνώμη των ενδιαφερομένων οργανώσεων. Εάν θέλετε να προχωρήσω πώς εννοώ την αντιπροσώπευσιν των οργανώσεων, θα έλεγα αι υφιστάμεναι οργανώσεις των νοσοκόμων να υποβάλουν εις την αρμοδίαν αρχήν, εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, κατάλογον προσώπων τα οποία θεωρούν κατάλληλα και τα οποία συμφώνως προς τον νόμον είναι αρμόδια, και να αφεθή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον να διαλέξη από το panel αυτό εκείνους που κρίνει καταλλήλους, ήτοι ένα νοσοκόμον και μίαν μαίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ διά τας επεξηγήσεις. Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος;

Ο κ. Λυσσαρίδης και ο κ. Αντώνιος Αναστασιάδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μπορώ να ομιλήσω από εδώ κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα επροτιμούσα να ομιλήσετε από το βήμα λόγω του ότι είναι δύσκολος η ηχογράφησις.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ίσως θα διηυκόλυνε την Βουλήν εάν έλεγα τι συμβαίνει με άλλας χώρας. Είναι γεγονός ότι η πλειοψηφία των Συμβουλίων εις όλας τας χώρας απαρτίζεται από νοσοκόμους, και είναι γεγονός ότι υπάρχουν νομίμως εγκαθιδρυμέναι συνομοσπονδίαι νοσοκόμων, υποβάλλουν ωρισμένον αριθμόν εις την αρμοδίαν αρχήν και άλλος αριθμός διορίζεται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου. Ούτως ή άλλως δεν διατρέχομεν τον κίνδυνον να έχωμεν εις την Επιτροπήν πρόσωπα μη αρμόδια, διότι, είτε διορισθούν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, είτε διορισθούν και πάλιν υπό του Υπουργικού Συμβουλίου αλλά κατόπιν υποδείξεως των εργατικών οργανώσεων, θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι πρόσωπα τα οποία κατέχουν τα υπό του Νόμου απαιτούμενα προσόντα. Η δυσκολία είναι ότι μέχρι της στιγμής δεν έχει επιτευχθή η πλήρης σύμπτυξις συνδικαλιστικών οργανώσεων, ιδίως του ανωτάτου προσωπικού από το οποίον υποχρεωτικώς θα γίνη η επιλογή. Εν τούτοις, νομίζω ότι ο νόμος δεν θα παρεβλάπτετο εάν προσετίθετο ότι ο διορισμός υπό του Υπουργικού Συμβουλίου θα εγένετο αφού προηγουμένως ελαμβάνετο η άποψις ή η συμβουλή των εργατικών οργανώσεων,

εάν και εφ' όσον υπάρχουν εγγεγραμμέναι νομίμως συνδικαλιστικαί οργανώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να αρχίσω με μίαν γενικήν αρχήν ότι τα Συμβούλια αυτά πρέπει να είναι ολιγομελή. Ήδη εις το Συμβούλιον αυτό υπάρχει ο Διοικητικός Λειτουργός, ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός, ένας ιατρός διοριζόμενος υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, η Ανωτέρα Προϊσταμένη Αδελφή, άλλα δύο πρόσωπα εν τη Δημοσία Υπηρεσία και άλλα δύο πρόσωπα εκτός της Δημοσίας Υπηρεσίας. Έχομεν οκτώ πρόσωπα τα οποία αποτελούν το Συμβούλιον. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον όταν θα αποφασίση να διορίση πρόσωπα εκτός της Δημοσίας Υπηρεσίας θα καταβάλη προσπάθειαν να διορίση πρόσωπα αντιπροσωπευτικά. Εάν γίνη δεκτή η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Ζιαρτίδη υπάρχει κίνδυνος να γίνη προσθήκη τουλάχιστον άλλων πέντε προσώπων, λόγω της υφής και της συνθέσεως των συνδικαλιστικών σωμάτων εν Κύπρω. Θα υπάρχη βεβαίως απαίτησις εκ μέρους όλων των συντεχνιών να αντιπροσωπευθούν. Εάν προστεθούν έτερα πέντε πρόσωπα το Συμβούλιον θα αποτελήται από 13 πρόσωπα. Προσωπικώς νομίζω ότι πρέπει το ζήτημα να αφεθή εις την καλήν κρίσιν του Υπουργικού Συμβουλίου, και εκφράζω την ευχήν ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον διορίζον πρόσωπα εκτός της Δημοσίας Υπηρεσίας θα διορίση πρόσωπα αντιπροσωπευτικά των συμφερόντων που επηρεάζονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε τον λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ομιλήσω από την θέσιν μου διατί δεν πρόκειται να.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ήθελα απλώς να κάμω μίαν παρατήρησιν εις τα λεχθέντα υπό του συναδέλφου κ. Αναστασιάδη· με την εισήγησιν του συναδέλφου Ζιαρτίδη θα προστεθούν απλούστατα ακόμη δύο αντιπρόσωποι των εργατών των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Εάν θα προστεθούν, νοουμένου ότι η εισήγησις εξυπακούει ότι δύο ήδη εκ των υπαρχόντων οκτώ μελών του Διοικητικού Συμβουλίου θα προέλθουν από τας συνδικαλιστικάς οργανώσεις. Οι νοσοκόμοι και αι μαίαι είναι ωργανωμένοι εις μίαν συντεχνίαν, Ελληνικήν και Τουρκικήν, η οποία δεν υπάγεται εις ουδεμίαν συνδικαλιστικήν οργάνωσιν, είναι ανεξάρτητοι εντός των ανεξαρτήτων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ζιαρτίδης. Εάν θα κάμετε παρατήρησιν μπορείτε να την κάμετε από την θέσιν σας.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Συμφωνώ με τον έντιμον Βουλευτήν κ. Αναστασιάδην ότι η προσπάθεια πρέπει να είναι τα Συμβούλια αυτά να είναι ολιγομελή. Η πείρα την οποίαν έχω από Συμβούλια και Επιτροπάς με εδίδαξεν ακριβώς ότι η γνωστή Κυπριακή παροιμία είναι πολύ ορθή. Και ακριβώς η εισήγησις την οποίαν έχω υπ' όψιν μου διά τροπολογίαν είναι τέτοια που ενώ ικανοποιεί την πρότασίν μου ταυτοχρόνως δεν αυξάνει τον αριθμόν των μελών του Συμβουλίου. Συγκεκριμένως εισηγούμαι την ακόλουθον διατύπωσιν της υποπαραγράφου (ε) της παραγράφου (1) του άρθρου 3. «Δύο προσώπων εν τη Δημοσία Υπηρεσία κατεχόντων δίπλωμα Νοσοκομίας και ή Μαιευτικής υποβαλλομένων υπό των εργατικών οργανώσεων των νοσοκόμων και μαιών», συγγνώμην αεκπροσώπων υποβαλλομένων υπό των εργατικών οργανώσεων των νοσοκόμων και των μαιών και διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετ' ακρόασιν επί εισηγήσεως γενομένης υπό του Υπουργού». Η ιδέα δηλαδή είναι αι οργανώσεις να υποβάλλουν ένα panel, ένα κατάλογον προσώπων το δε Υπουργικόν Συμβούλιον να έχη την πλήρη ελευθερίαν επιλογής από τον κατάλογον εκείνον κατόπιν εισηγήσεως γενομένης υπό του Υπουργού. Κατά τον τρόπον αυτόν αι νοσοκόμοι αισθάνονται ότι δύο εκ των προσώπων επελέγησαν κατόπιν συμβουλής ιδικής των, ο δε αριθμός των μελών του Συμβουλίου παραμένει ο ίδιος. Τα δε πρόσωπα τα οποία θα επιλεγούν θα έχωσι τα προσόντα τα απαιτούμενα υπό του νόμου, διότι εάν προσέξετε αφήνω εις την θέσιν της την απαίτησιν όπως τα εν λόγω πρόσωπα κατέχουν δίπλωμα νοσοκομίας και ή μαιευτικής. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί; Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Θα ήθελα να ομιλήσω εν πάση συντομία. Διότι δεν επιθυμώ να αναμιγνύωμαι και πολύ εις τας εργασίας των ιατρών. Εκείνοι, όμως, πολλάκις ηγόρευσαν επί νομικών θεμάτων· διά τούτο νομίζω ότι τουλάχιστον επί θέματος αρχής, θα μου επιτρέψουν να είπω μερικά λόγια.

Εκείνο, το οποίον εγώ αντιλαμβάνομαι, είναι ότι σκοπός της όλης εισηγήσεως είναι η συμπερίληψις της δυνάμεως των συντεχνιών εις τας διατάξεις του νόμου. Φυσικά, ουδόλως αρνούμεθα την δύναμιν και την αναγκαιότητα των συντεχνιών. Χωρίς αμφιβολίαν δε αύται είναι πολύ χρήσιμοι εις τον τόπον, οσάκις συνειδητοποιούν τας ευθύνας των. Αλλά το θέμα, το οποίον ευρίσκεται ενώπιον της Βουλής, δεν είναι συνδικαλιστικόν. Αναμφιβόλως είναι επιθυμητόν όπως εις τον τομέα των αι συντεχνίαι εργάζωνται πλήρως. Αλλ' αυτό το θέμα, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, είναι αποκλειστικώς επαγγελματικόν, από αυτής δε της απόψεως είναι δυνατόν να υπάρχουν, πλην των συντεχνιών, οργανώσεις καθαρώς επαγγελματικαί. Διά τούτο είναι ανάγκη να δίδεται μεγαλυτέρα προσοχή εις τα αναγκαία από επαγγελματικής απόψεως προσόντα και να μη επιμένη τις επί της συνδικαλιστικής θέσεως. Διότι, ως πληροφορούμαι, εις ωρισμένας τοιαύτας συντεχνίας υπάρχουν πρόσωπα μη κατέχοντα τα αναγκαία προσόντα. Ακόμη δε έχουν εκλεγή και εις την ανωτάτην διοικητικήν θέσιν μιας τοιαύτης συντεχνίας πρόσωπα, τα οποία δεν κατέχουν τα τοιαύτα αναγκαία προσόντα. Διά τούτο είναι ανάγκη να κρατήσωμεν το θέμα τούτο καθαρόν από επαγγελματικής απόψεως και να μη εισαγάγωμεν εις αυτό συνδικαλιστικήν νοοτροπίαν. Είναι μία πραγματικότης γνωστή εις όλους ότι τουλάχιστον ωρισμέναι συντεχνίαι πολιτεύονται. Ουδέποτε δε είναι επιθυμητόν να εισαγάγωμεν τοιαύτην πολιτικήν εις τοιαύτας επαγγελματικάς οργανώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Νοσοκομίας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Αναστασιάδης αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 1;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο βασικός Νόμος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως ωρισμένων όρων. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το Τουρκικόν δεν έχει αναγνωσθή.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει το κείμενον εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 2;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως εις το άρθρον 2, το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού Νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγκρίνεται το άρθρον 3;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 3 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγκρίνεται το άρθρον 4;

Ο κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Προτείνω την ακόλουθον τροπολογίαν εις την υποπαράγραφον (ε) της παραγράφου (1). Μετά την τελευταίαν λέξιν της παραγράφου «Υπουργού», να διαγραφή η τελεία.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον Βουλευτήν και να παρακαλέσω να ομιλήση από το βήμα, διότι δεν γίνεται η ηχογράφησις. Εάν είναι δυνατόν να επαναλάβητε την εισήγησίν σας κ. Ζιαρτίδη.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Προτείνω την ακόλουθον τροπολογίαν εις την υποπαράγραφον (ε) της παραγράφου (1) του άρθρου 3 του βασικού Νόμου. Μετά την λέξιν «Υπουργού» να διαγραφή η τελεία και να προστεθή η φράσις «κατόπιν συνεννοήσεως μετά των επαγγελματικών οργανώσεων των νοσοκόμων και μαιών». Διά του τρόπου αυτού κ. Πρόεδρε, η παράγραφος (ε) θα διαβάζεται ως ακολούθως:

«Δύο προσώπων εν τη Δημοσία Υπηρεσία κατεχόντων δίπλωμα νοσοκομίας και ή μαιευτικής διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετ' ακρόασιν επί εισηγήσεως γενομένης υπό του Υπουργού κατόπιν συνεννοήσεως μετά των επαγγελματικών οργανώσεων των νοσοκόμων και μαιών.»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Θα παρακαλέσω τον κ. Λυσσαρίδην να έλθη εις το βήμα διά τον ίδιον λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως εις το 3(1)(α) το οποίον έχει ως ακολούθως:

«Του Διοικητικού Λειτουργού εξ επαγγέλματος» να προστεθή «εφ' όσον ούτος είναι ιατρός».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα προχωρήσω να θέσω εις ψηφοφορίαν την τροπολογίαν του κ. Ζιαρτίδη.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ζιαρτίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και θα προχωρήσω τώρα να θέσω εις ψηφοφορίαν την τροπολογίαν του κ. Λυσσαρίδη.

Η εισήγησις του κ. Λυσσαρίδη είναι ότι εις την παράγραφον (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 3 μετά την λέξιν αεξ επαγγέλματος» να προστεθή «εφ' όσον ούτος είναι ιατρός», δηλαδή εφ' όσον ο Διοικητικός Λειτουργός δεν είναι ιατρός να μην είναι εξ επαγγέλματος μέλος του Συμβουλίου.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Κύριε Χαλήτ Αλή Ριζά επληροφορήθη ότι εάν ομιλήτε πλησίον του μικροφώνου τότε είναι δυνατόν να γίνη η ηχοληψία.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εν πρώτοις θα ήθελα να μας γνωστοποιηθή το αποτέλεσμα της πρώτης ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το αποτέλεσμα της πρώτης ψηφοφορίας είναι φανερόν, διότι 9 εψήφισαν υπέρ της απόψεως του κ. Ζιαρτίδη, 14 εναντίον και 4 αποχαί. Επομένως η τροπολογία του κ. Ζιαρτίδη κατεψηφίσθη.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Η εισήγησις του εντίμου Δρος Λυσσαρίδη δυνατόν να είναι λογική. Αλλ' εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν ο Διοικητικός Λειτουργός δεν είναι ιατρός, θα χρειασθή να προστεθή ακόμη ένμέλος εις άλλο μέρος. Διότι διά να συμπληρωθή ο αριθμός 8 — επειδή ο αριθμός των μελών θα είναι 7 εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν ο Διοικητικός Λειτουργός δεν είναι ιατρός — θα είναι ανάγκη να καταχωρηθή εις τον νόμον ποίον θα είναι το μέλος, το οποίον θα λάβη την θέσιν του. Εξ όσων γνωρίζω, επί του παρόντος ο Διοικητικός Λειτουργός είναι ιατρός. Ως εκ τούτου προς το παρόν δεν θα προκύψη τοιαύτη κατάστασις. Διά τούτο φρονώ ότι και αυτή η τροποποίησις δύναται να επενεχθή εις το μέλλον, εάν παραστή ανάγκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως το εδάφιον (2) καθορίζει ότι ο Διοικητικός Λειτουργός επέχει θέσιν Προέδρου του Συμβουλίου, και πρέπει να προσέξωμεν ποίον πρόσωπον, βεβαίως εάν τύχη να μην είναι ιατρός, θα προεδρεύη του Συμβουλίου.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Η ηχογράφησις μπορεί να γίνη από εκεί εάν ομιλήτε πλησίον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει θεραπεία, διά τους φόβους του εντίμου κ. Χαλήτ· εις την παράγραφον (2) του άρθρου αναφέρεται ότι εν περιπτώσει απουσίας του Διοικητικού Λειτουργού ή ασθενείας ή ανικανότητος, και εις την προκειμένην περίπτωσιν ασφαλώς πρόκειται περί νομικής ανικανότητος, ο Υπουργός δύναται να διορίση οιονδήποτε μέλος του Συμβουλίου ως Πρόεδρον του Συμβουλίου.

Αναφορικώς δε με τον αριθμόν, ότι το Συμβούλιον θα αποτελήται από επτά ή οκτώ μέλη, και πάλιν υπάρχει θεραπεία εις την παράγραφον (5), εις την οποίαν αναφέρεται «Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να διορίζη οιονδήποτε πρόσωπον όπερ κέκτηται τα αναγκαία προσόντα δυνάμει του παρόντος άρθρου, ως προσωρινόν μέλος του Συμβουλίου διαρκούσης της περιόδου καθ' ην μέλος τι του Συμβουλίου απουσιάζει εκ της Δημοκρατίας ή διαρκούσης της ασθενείας ή της πάσης φύσεως ανικανότητος αυτού».

Έχω υπ' όψιν μου τους όρους διά διορισμόν Διοικητικού Λειτουργού, και δυστυχώς δεν είναι ένας από τους υποχρεωτικούς όρους ότι ο Διοικητικός Λειτουργός θα πρέπει να είναι ιατρός. Και εάν αυτό δεν γίνη εις οιανδήποτε περίπτωσιν έστω προσωρινής ακόμα απουσίας του Διοικητικού

Λειτουργού, και εις ην περίπτωσιν ο Διοικητικός Λειτουργός θα αντικαθίσταται υπό προσώπου το οποίον δεν είναι ιατρός, το πρόσωπον αυτό θα προεδρεύη του Συμβουλίου, ενώ θα είναι εντελώς ανίκανον να διεξαγάγη οιανδήποτε εργασίαν εις το Συμβουλίον, πολύ περισσότερον την εργασίαν του Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα υποτίθεται βεβαίως ότι ένας ο οποίος είναι Διοικητικός Λειτουργός εις το Υπουργείον Υγείας έχει ωρισμένας ικανότητας ευρυτέρας από τας ικανότητας αι οποίαι απαιτούνται εις την περίπτωσιν του Συμβουλίου. Έχει την βοήθειαν επτά άλλων προσώπων τα οποία αποτελούν μέλη του Συμβουλίου. Κατά πάσαν πιθανότητα ο Διοικητικός Λειτουργός εξ επαγγέλματος θα είναι συνήθως ιατρός. Και προσωπικώς φρονώ ότι το να βασισθή κανείς εις τας δύο παραγράφους, εις τας οποίας ανεφέρθη ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης, χωρίς να γίνεται συγκεκριμένη πρότασις εις την παράγραφον (α) δεν θα ήτο πολύ ορθόν από νομικής απόψεως. Διότι θα βασιζώμεθα διά τον διορισμόν προσώπου επί των δύο υποπαραγράφων αυτών, και δεν θα καθορίζεται επακριβώς ο Πρόεδρος του Συμβουλίου. Εάν επομένως ο κ. Λυσσαρίδης ήτο διατεθειμένος να κάμη μίαν πλέον συγκεκριμένην εισήγησιν, και να καθορίση ένα άλλον λειτουργόν ο οποίος να προεδρεύη του Συμβουλίου, από νομοτεχνικής απόψεως θα ήτο ευκολώτερον.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Θα ήθελα εις όσα είπον να προσθέσω και τούτο, ότι έστω και αν δεν είναι ιατρός ο Διοικητικός Λειτουργός, επειδή ούτος είναι πρόσωπον, το οποίον ευρίσκεται επί κεφαλής της διοικήσεως και απαιτείται όπως είναι γνώστης των πράξεων, αι οποίαι σχετίζονται με όλα αυτά τα θέματα, και επειδή είναι πολύ φυσικόν να έχη γνώσεις σχετικώς με αυτά τα θέματα υπό την ιδιότητά του ως Διοικητικού Λειτουργού, θα έλεγα ότι το να είναι ούτος εις τοιούτον Συμβούλιον είναι τουλάχιστον χρήσιμον. Διά τούτο παράκλησίς μου είναι όπως προτού συνταχθή οιονδήποτε κείμενον, τεθή ως θέμα αρχής εις ψηφοφορίαν το κατά πόσον δύναται να είναι ή όχι μέλος Διοικητικός Λειτουργός οσάκις δεν τυγχάνει ιατρός, φρονώ δε ότι το θέμα θα διασαφηνισθή περισσότερον. Να γίνεται μέλος έστω και αν δεν είναι ιατρός; Εάν η Βουλή αποφανθή ότι ως ζήτημα αρχής ο Διοικητικός Λειτουργός πρέπει απαραιτήτως να είναι ιατρός διά να δύναται να γίνη μέλος αυτής της Επιτροπής, νομίζω ότι θα ήτο ορθότερον να προχωρήση ο έντιμος κ. Λυσσαρίδης εις την ετοιμασίαν κειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έχω ετοίμην μίαν εισήγησιν η οποία ίσως ικανοποιεί τα όσα ελέχθησαν υπό του εντίμου κ. Χαλήτ. Να προστεθή «ή εάν ούτος δεν είναι ιατρός, ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Διότι βεβαίως υποτίθεται ότι ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός πάντοτε θα είναι ιατρός.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

Ο κ. Αιμ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνώ με τον κ. Λυσσαρίδην εις τούτο, ότι ο προεδρεύων αυτού του Συμβουλίου πρέπει να είναι ιατρός· δεν συμφωνώ όμως με την περίπτωσιν ότι μπορεί να μην είναι ιατρός, διότι η άποψίς μου είναι ότι ο οργανικός Νόμος ο οποίος θα ψηφισθή υπό της Βουλής πρέπει να διαλαμβάνη υποχρεωτικώς τον όρον ότι ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός του Υπουργείου Υγείας πρέπει να είναι ιατρός. Δεν νομίζω όμως ότι εις το παρόν στάδιον μπορούμεν να ψηφίσωμεν επ' αυτού του θέματος όπως εισηγείται ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Εάν νομίζετε ότι μπορούμεν να πάρωμεν τέτοιαν απόφασιν τώρα, εισηγούμαι όπως διεξαχθή ψηφοφορία επ' αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η πρόθεσίς μου είναι να θέσω εις ψηφοφορίαν την τροπολογίαν του κ. Λυσσαρίδη και παρακαλώ τον κ. Λυσσαρίδην να παρακολουθήση εάν θα επαναλάβω ορθώς την τροπολογίαν του. «Το Συμβούλιον συγκείμενον εκ του Διοικητικού Λειτουργού εξ επαγγέλματος εφ' όσον ούτος είναι ιατρός, εν η περιπτώσει όμως δεν είναι ιατρός εκ του Πρώτου Ιατρικού Λειτουργού εξ επαγγέλματος». Νομίζω ότι απέδωσα ορθώς την τροπολογίαν. Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τροπολογία του κ. Λυσσαρίδη είναι η εξής όπως εδόθη εις την Γραμματείαν, εις εμέ τουλάχιστον:

«(α) Του Διοικητικού Λειτουργού εξ επαγγέλματος, ή εάν ούτος δεν είναι Ιατρός, ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως συντακτικώς δεν βγαίνει αυτό, διότι αρχίζει με γενικήν και τελειώνει με ονομαστικήν. Αλλ' οπωσδήποτε δεν έχει τόσην σημασίαν η σύνταξις, όταν το ζήτημα της κατά πόσον.... Κατ' αρχήν ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Λυσσαρίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροπολογίας του κ. Λυσσαρίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

9.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία του κ. Λυσσαρίδη ψηφίζεται, και ελπίζω ότι η τελική σύνταξις θα είναι συντακτικώς εν τάξει.

Θα παρακαλέσω τον έντιμον Έλληνα Γραμματέα όπως την συντάξη διά γενικής δηλαδή όπως την συντάξη ελληνικά.

Θα επεθύμουν και εγώ να κάμω μίαν τροπολογίαν εις την παράγραφον (γ). Παρηκολούθησα το αρχικόν κείμενον του βασικού Νόμου το οποίον ομιλεί περί Registered Medical Practitioner. Επομένως η λέξις «ιατρός» νομίζω ότι μπορούσε να ακολουθήση το λεκτικόν αυτό και να μετατραπή εις εγγεγραμμένον ιατρικόν πρακτήρα. Είναι ο όρος ο οποίος, εξ όσων ενθυμούμαι, υιοθετήθη εις τον προηγούμενον Νόμον περί Εγγραφής Ιατρών. Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ιατρικώς ο πρακτήρ είναι συνήθως ο πρακτήρ ιατρός, ο γενικός ιατρός. Με αυτόν τον τρόπον θα αποκλείσωμεν τους ειδικούς. Δι' αυτό νομίζω ότι ο γενικώτερος όρος «ιατρός» είναι προτιμότερος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έστω και εάν δεν είναι εγγεγραμμένος εις το Μητρώον των ιατρών;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ασφαλώς ο ειδικός είναι εγγεγραμμένος αλλά εκ παραδόσεως όταν λέγωμεν «πρακτήρ ιατρός» εννοούμεν τον ιατρόν τον εξασκούντα γενικήν ιατρικήν εν αντιδιαστολή προς τον ειδικόν. Δι' αυτό είναι προτιμότερος ο γενικός όρος «ιατρός», και εάν εις άλλα κείμενα έγινε διαφορετική διατύπωσις πιστεύω ότι κι' εκεί μάλλον πρέπει να διορθωθή.

ΧΡΙΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διά να συμβιβάσωμεν τας δύο απόψεις, την ιδικήν σαν και του κ. Λυσσαρίδη, εισηγούμαι την φράσιν «ενός εγγεγραμμένου ιατρού».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γίνεται δεκτή η εισήγησις.

Επίσης εις την παράγραφον (δ) εισηγούμαι την προσθήκην

της «Ανωτέρας Προϊσταμένης Αδελφής εν τη υπηρεσία της Δημοκρατίας». Διότι αυτό λέγει και ο βασικός Νόμος.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι υπερβαίνομεν κάπως τα εσκαμμένα. Διότι ο καθείς σκέπτεται κάτι και υποβάλλει μίαν εισήγησιν και ζητείται τότε να συνταχθή αμέσως κείμενον και να εισαχθή εις τον νόμον. Δεν νομίζω ότι εις οιανδήποτε Βουλήν οπουδήποτε υπάρχει μία τοιαύτη κατάστασις. Διά τον λόγον τούτον εισηγούμαι τούτο: Η Βουλή να διακόπτη δι' έν χρονικόν διάστημα. Οι έχοντες εισηγήσεις να τας ετοιμάζουν και να τας παραδίδουν εις την Επιτροπήν με την παράκλησιν όπως αύται εξετασθούν· να υποβάλλωνται δε πάλιν εις την Βουλήν μετά των εισηγήσεων της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αι δύο αυταί εισηγήσεις είναι τόσον μικραί εισηγήσεις, φραστικής μάλλον φύσεως, που δεν νομίζω ότι θα έπρεπε να παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν. Διότι εάν έστω και μικραί προσθήκαι λέξεων μόνον παραπέμποντο εις την Επιτροπήν η Βουλή θα έπρεπε συνεχώς να διακόπτη. Διά να προχωρήσωμεν εις την εργασίαν μας, εφ' όσον η πρώτη εισήγησις «εγγεγραμμένος ιατρός» έγινε δεκτή, δεν επιμένω εις την εισήγησιν περί της προσθήκης της δευτέρας «εν τη υπηρεσία της Δημοκρατίας» και θέτω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 4.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. PIZA:

Κύριε Πρόεδρε.

Είχετε υποβάλει μίαν εισήγησιν. Τουλάχιστον εξ όσων αντελήφθην από την μετάφρασιν, μου φαίνεται ότι πρόκειται περί τροπολογίας μιας λέξεως. Διότι εις το κείμενον του νομοσχεδίου γίνεται μνεία περί της «matron». Ενώ σεις, τουλάχιστον εις την μετάφρασιν εις την Τουρκικήν, ανεφέρθητε εις την «Ανωτέραν Αδελφήν». Εγώ δεν γνωρίζω πολύ καλώς αυτήν την οργάνωσιν των νοσοκομείων. Όμως, αυταί αι δύο είναι διαφορετικά πρόσωπα ή είναι τα ίδια πρόσωπα; Δι' αυτόν τον λόγον δεν το εθεώρησα καλά καλά ως ζήτημα λέξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ απέσυρα την εισήγησίν μου και επομένως θέτω εις ψηφοφορίαν το άρθρον 4.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 4 ως τούτο ετροποποιήθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

11.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν ενταντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ούτε αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 4 ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 5 του βασικού Νόμου. Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 5;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της εγκρίσεως;

Υπάρχουν αποχαί;

Το άρθρον 5 ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 7 του βασικού Νόμου. Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 6;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον της εγκρίσεως του άρθρου 6. Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι προτιμότερον να ερωτάτε «εάν υπάρχη ένστασις» εις κάθε άρθρον που δεν υπάρχει διαλογική συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εψήφισαν υπέρ;

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 6;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 6 ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 8 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 7;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 7 ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 9 του βασικού Νόμου. Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 8;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 8 ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της ενθέσεως νέου άρθρου 9Α. Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 9;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 14. Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 10;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 10 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επιφύλαξις. Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 11; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 11 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις του πίνακος. Άρθρον 12ον, και πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 12;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 12 εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, διά της αναγνώσεως του βραχέος τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Νοσοκομείας και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Νοσοκομείας και Μαιευτικής Νόμου, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως ο νόμος εγκριθή; Μη υπαρχούσης ενστάσεως ο νόμος εγκρίνεται.

Η εισήγησίς μου είναι να διακόψωμεν δι' ημίσειαν περίπου ώραν. Η ώρα είναι 7.20 μ.μ. Θα επανέλθωμεν εις τας 8 μ.μ.

('Ωρα διακοπής 7.20 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 8.12 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Δάφνης Παναγίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Ιωσήφ Γιαμάκης
Τίτος Φάνος.

Η Επιτροπή συνεζήτησε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 7ην Μαΐου, 1962.

Το Νομοσχέδιον έτυχε της επισταμένης μελέτης της Επιτροπής, ήτις είχε την ευκαιρίαν να ακούση τας επεξηγήσεις του κ. Μ. Ιορδάνους, εκπροσώπου των Δημοσίων 'Εργων.

Η Επιτροπή επιθυμεί να παρατηρήση ότι είναι αναγκαίον όπως, εις περιπτώσεις, ως η παρούσα, κατά τας οποίας ζητείται υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας η έγκρισις συμπληρωματικής δαπάνης δι' έργον τι ήδη εγκεκριμένον, τίθενται υπ' όψιν της Επιτροπής τα ακόλουθα:

(α) Η ολική προϋπολογιζομένη δαπάνη διά την συμπλήρωσιν του όλου έργου·

(β) η εκτελεσθείσα μέχρι σήμερον δαπάνη·

(γ) η υπολειπομένη βεβαίως δαπάνη, και

(δ) ποίον μέρος της εργασίας θα καλυφθή διά της συμπληρωματικής δαπάνης.

Διά των πληροφοριών αυτών η Επιτροπή και η Βουλή θα κατατοπίζωνται πλήρως επί της εξελίξεως των έργων διά τα οποία ψηφίζει εκάστοτε μίαν δαπάνην.

Εις την ειδικήν αυτήν περίπτωσιν της εγκρίσεως του συμπληρωματικού ποσού των £36.000 διά την συμπλήρωσιν μέρους εργασίας επί της οδού Λευκωσίας—Κυρηνείας, αι απαιτούμεναι πληροφορίαι δεν εδόθησαν εις την εισηγητικήν έκθεσιν, αλλ' εδόθησαν υπό του εκπροσώπου των Δημοσίων 'Εργων, ο οποίος εκτός των πληροφοριών τας οποίας παρέσχεν, ετόνισε και το γεγονός ότι η ψήφισις του κονδυλίου αυτού δεν είναι μόνον απαραίτητος διά την συνέχισιν του έργου, αλλά και διά την μη απόλυσιν εργατών απασχολουμένων σήμερον εις την εργασίαν αυτήν.

Αι πληροφορίαι τας οποίας παρέσχεν εκπρόσωπος των Δημοσίων 'Εργων είναι αι εξής:

(α) Ολική προϋπολογισθείσα δαπάνη διά τον δρόμον Λευκωσίας — Κυρηνείας £190.000. Εκ του ποσού τούτου £86.000 θα απαιτηθώσι διά το τμήμα της οδού μεταξύ του 10ου και 11ου μιλιοδείκτου, και διά το τμήμα μεταξύ 12ου και 16ου μιλιοδείκτου.

(β) Μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1961 έχουν εξοδευθή £20.117. Εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1962 υπάρχει πρόβλεψις διά £30.000, εκ του οποίου ποσού έχουν ήδη δαπανηθή £24.000. Διά την συμπλήρωσιν των άνωθι αναφερομένων τμημάτων της οδού θα απαιτηθή ποσόν £36.000 επιπροσθέτως του ήδη εγκριθέντος ποσού διά το 1962.

Η Επιτροπή μετά τας δοθείσας πληροφορίας απεφάσισε να εισηγηθή εις την Βουλήν όπως εγκρίνη την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΤΖΕΤ ΧΟΥΣΕΙΝ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £36.000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962. 'Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Αρθρον 3ον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 'Αρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 2ον, τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία. Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Δάφνης Παναγίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Βάσος Λυσσαρίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Γεώργιος Τομπάζος
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερπέρογλου
Τίτος Φάνος

Η Επιτροπή συνεζήτησε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 7ην Μαΐου, 1962.

Αναφορικώς προς το Κεφ. 8Δ «Δάνειον εις ΣΟΔΑΠ», η Επιτροπή έχει να παρατηρήση τα ακόλουθα:

Εις την εισηγητικήν έκθεσιν αναφέρεται ότι «ο παρασχεθησόμενος χώρος δεν απαιτείται απλώς προς διευκόλυνσιν της διαθέσεως της εφετεινής συγκομιδής σταφυλών, αλλ' ούτος θα συμβάλη ωσαύτως εις την μακροπρόθεσμον λύσιν των προβλημάτων άτινα αντιμετωπίζει η οινοβιομηχανία, εφ' όσον ο απώτερος σκοπός δέον να είναι όπως αποκλεισθή η παραγωγή ζιβανίας και σταφίδος χάριν των οίνων». Το απόσπασμα τούτο της εισηγητικής εκθέσεως θέτει ενώπιον της Βουλής το σοβαρόν θέμα της μακροπροθέσμου αντιμετωπίσεως των προβλημάτων της αμπελουργίας. Φαίνεται ότι η Εκτελεστική Εξουσία έχει λάβει αποφάσεις επί του ποίος πρέπει να είναι ο απώτερος σκοπός όσον αφορά την αμπελουργίαν και την βιομηχανίαν αμπελουργικών προϊόντων. Η Βουλή όμως, ουδέν επί του θέματος τούτου γνωρίζει, είναι δε λυπηρόν διότι η έκθεσις μιας Επιτροπής συσταθείσης προς τον σκοπόν μελέτης του θέματος αυτού, δεν έχει εισέτι δημοσιευθή και δεν έχει τεθή ενώπιον των μελών της Βουλής.

'Εχομεν την γνώμην ότι είναι καιρός να μελετηθή ενδελεχώς το όλον αμπελουργικόν πρόβλημα, και να δοθή προς τους αμπελουργούς η ορθή καθοδήγησις όσον αφορά το μέλλον. Πρέπει να μελετηθή το πρόβλημα των διαθεσίμων αποθηκευτικών χώρων εν συσχετισμώ προς το ανώτατον όριον της ετησίας παραγωγής και των κινδύνων περιοδικής αζητησίας των αμπελουργικών προϊόντων. Δεν είναι αρκετόν να φροντίζωμεν διά την κατασκευήν νέων αποθηκευτικών χώρων, αλλά πρέπει συνάμα να ακολουθήσωμεν και εκείνην την εμπορικήν πολιτικήν η οποία θα βοηθήση εις την αύξησιν των εξαγωγών μας.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι το όλον έργον θα τελειώση εγκαίρως, και ότι θα δυνηθούν οι αμπελουργοί να παραδώσουν την εφετεινήν των παραγωγήν.

'Οσον αφορά το Κεφ. 17Δ «Αγροτική Οδός Παραλιμνίου — Δωρεάν χορηγία διά μερικήν αποπληρωμήν δανείων και τόκου» η Επιτροπή έλαβε σοβαρώς υπ' όψιν όσα αναφέρονται εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου, ότι δηλαδή από της κατασκευής της εν λόγω οδού τα πράγματα ήλλαξαν, ότι αύτη εχρησιμοποιήθη διά σημαντικόν χρονικόν διάστημα υπό των Βρεττανικών δυνάμεων και ότι ακόμη και σήμερον χρησιμοποιείται ευρέως υπό του κοινού εν γένει. 'Ελαβεν όμως υπ' όψιν και πληροφορίας σχετιζομένας με την οικονομικήν κατάστασιν των κηπουρών της περιοχής, και εισηγείται την ψήφισιν του αναφερομένου ποσού.

Η Επιτροπή όμως επιθυμεί να επιστήση την προσοχήν της Εκτελεστικής Εξουσίας επί του προηγουμένου το οποίον δημιουργείται διά της καταθέσεως του Νομοσχεδίου τούτου και της ψηφίσεώς του εις νόμον. 'Εχομεν την γνώμην ότι δέον, Εκτελεστική Εξουσία και Βουλή, να είμεθα πολύ προσεκτικοί όταν αποφασίζομεν να απαλλάξωμεν μίαν οιανδήποτε κοινότητα της πληρωμής τοκοχρεωλυτικών δόσεων.

Η Επιτροπή αφού έλαβε σοβαρώς υπ' όψιν τους ως άνω αναφερομένους λόγους, απεφάσισε, με ωρισμένας επιφυλάξεις μερικών μελών, να εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την τουρκικήν γλώσσαν.

Χ. ΚΙΑΖΗΜ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεώργιος Ιωαννίδης, κ. Χαμπής Μιχαηλίδης, κ. Αναστασιάδης, κ. Φράγκος, κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, ο κ. Δάφνης Παναγίδης. Πρώτος έχει τον λόγον ο κ. Ιωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Το αμπελουργικόν πρόβλημα αποτελεί ομολογουμένως έν των οξυτέρων προβλημάτων τα οποία αντιμετωπίζει η Κυπριακή Κυβέρνησις. Διότι τούτο επηρεάζει ως γεγονός την αγροτικήν οικονομίαν δύο μεγάλων επαρχιών, της Λεμεσού και Πάφου, και κατ' επέκτασιν ανταναχλά επί της εθνικής οικονομίας του τόπου μας· χιλιάδες αγροτικών οικογενειών αποζούν κυρίως εκ των αμπελουργικών προϊόντων. Η ετησία παραγωγή του προϊόντος τούτου αποφέρει κατά μέσον όρον £2.500.000. Οκτώ έως δέκα χιλιάδες αγροτικών οικογενειών εξαρτώνται από το προϊόν τούτο. Εκ τούτου καταφαίνεται το μέγεθος του όλου προβλήματος, εκ της επιτυχούς λύσεως του οποίου θα εξαρτηθή το μέλλον ενός βασικού τομέως της αγροτικής μας οικονομίας, ως επίσης και το μέλλον μιας των σημαντικωτέρων βιομηχανιών του τόπου μας. Δεν είναι δύσκολον να φαντασθή τις τι θα συμβή εάν το αμπελουργικόν πρόβλημα ήθελεν αντιμετωπισθή με επιπολαιότητα διά της λήψεως βεβιασμένων μέτρων. Θα οδηγηθώσιν εις την καταστροφήν 8 ως 10 χιλιάδες αγροτικών οικογενειών δηλαδή 50 ως 60 χιλιάδες αγροτών που ζουν από το προϊόν τούτο. Εδώ ακριβώς προβάλλει το καθήκον της Κυβερνήσεως όπως χειριστή το όλον πρόβλημα μετά προσοχής και θέση τας βάσεις ενός καλώς προγραμματισμένου σχεδίου αντικρύζουσα το όλον πρόβλημα αφ' ενός μεν επί μιας βάσεως προσωρινής, έχουσα υπ' όψιν τα δεδομένα της σήμερον, αφ' ετέρου δε καθορίζουσα σχέδιον επί μακροχρονίου βάσεως, ίνα βαθμιαίως και ανεπαισθήτως οδηγηθεί το αμπελουργικόν πρόβλημα εις την φυσικήν του πορείαν. Τούτο τονίζω εξ αφορμής την οποίαν μου δίδει η έκθεσις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, ότι δυνατόν η Κυβέρνησις να έχη αποφασίσει επί του ποίος πρέπει να είναι ο απώτερος σκοπός όσον αφορά την αμπελουργίαν και την βιομηχανίαν των αμπελουργικών προϊόντων. Δεν δυνάμεθα επί του παρόντος να εκφράσωμεν κρίσεις επί του τρόπου που θα αντιμετωπίση η Κυβέρνησις το όλον πρόβλημα εφ' όσον δεν γνωρίζομεν την απόφασιν της Κυβερνήσεως. Πιστεύομεν όμως ότι το πρόβλημα τούτο θα αντικρυσθή προσεκτικώς εν όλη αυτού τη εκτάσει λαμβανομένων υπ' όψιν τόσον των συμφερόντων του αμπελουργικού μας κόσμου όσον και των δυσκολιών τας οποίας αντιμετωπίζει η Οινοβιομηχανία, καθ' ότι η λύσις του αμπελουργικού προβλήματος ευρίσκεται εις την διάθεσιν των οινικών μας προϊόντων. Συνεπώς η τύχη του αμπελουργικού είναι στενώς συνδεδεμένη με την τύχην των οινοβιομηχανιών και, εν τελευταία αναλύσει, το αμπελουργικόν πρόβλημα είναι πρόβλημα διαθέσεως των οινικών μας προϊόντων. Η απόφασις της Κυβερνήσεως όπως παραχωρήση δάνειον εις τον ΣΟΔΑΠ, την βιομηχανίαν αυτήν η οποία ουσιαστικώς ανήκει εις τους ιδίους τους αμπελουργούς, αποτελεί θετικόν βήμα προς την ορθήν κατεύθυνσιν. Η φυσική πορεία των σταφυλών ως φθαρτού προϊόντος είναι η οδός προς την βιομηχανοποίησιν. Η βιομηχανία αποτελεί, παρ' όλας τας δυσχερείας που συναντά, σήμερον την μόνην διέξοδον διά την αποθήκευσιν του προϊόντος τούτου, μέχρις ότου εξευρεθώσι τρόποι διαθέσεώς του. Επί του ζητήματος της διαθέσεως των

οινικών μας προϊόντων είναι λίαν αξιοπρόσεκτος η γενομένη διαπίστωσις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ότι η Κυβέρνησις πρέπει να ακολουθήση εκείνην την εμπορικήν πολιτικήν η οποία θα βοηθήση εις την αύξησιν των εξαγωγών μας. Προς αυτήν την κατεύθυνσιν πρέπει να καταβληθή κάθε δυνατή προσπάθεια προς εξεύρεσιν σταθερών αγορών διότι το όλον πρόβλημα ουσιαστικώς ως ετονίσαμεν προηγουμένως, είναι πρόβλημα διαθέσεως. Δεν είναι του παρόντος να προβώμεν εις συγκεκριμένας εισηγήσεις επί του θέματος τούτου. Πλην όμως των διαφόρων εισηγήσεων αι οποίαι ετέθησαν επανειλημμένως ενώπιον της Κυβερνήσεως, ήτοι της ανάγκης μειώσεως του κόστους της παραγωγής, της βελτιώσεως της ποιότητος, της μηχανοποιήσεως των μέσων καλλιεργείας, της εξευρέσεως νέων αγορών, της εφαρμογής σχεδίου ασφαλίσεως έναντι όλων των θεομηνιών κτλ., επιθυμώ να αναφερθώ εις τα ακόλουθα τρία μέτρα τα οποία κατά την γνώμην μου δυνατόν να έχουν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον έντιμον ομιλητήν, αλλ' εάν προχωρήση με την ανάλυσιν του θέματος αυτού θα είναι εκτός θέματος. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον δεν είναι η λύσις του αμπελουργικού προβλήματος αλλά η ψήφισις ποσού διά την κατασκευήν αποθηκευτικών χώρων.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Βεβαίως, επειδή συζητείται κατά πόσον είναι ανάγκη να υπάρχουν αυτοί οι αποθηκευτικοί χώροι ίσως να έχη ουσιαστικήν σχέσιν με το ζήτημα της διαθέσεως. Είναι δι' αυτό που θέλω να κάμω αυτάς τας τρεις εισηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα της σχετικότητος έχει δυστυχώς απασχολήσει πολλάς βουλάς του κόσμου, των οποίων οι Πρόεδροι επειδή δεν έδωσαν αυστηράν ερμηνείαν επέτρεψαν αγορεύσεις επί σχετικών θεμάτων και ωδηγήθησαν εις την περίπτωσιν κατά την οποίαν η Βουλή συζητεί επί ολοκλήρους ημέρας επί σχετικών θεμάτων χωρίς να συζητή το επί της ουσίας και ενώπιον αυτής ευρισκόμενον θέμα. Ο καθορισμός της γραμμής του τι είναι απολύτως αναγκαίον διά την ενώπιον της Βουλής διεξαγομένην συζήτησιν με το τι είναι σχετικόν, είναι ασφαλώς δύσκολον έργον. Αλλά είναι και επικίνδυνον να δώση κανείς δικαίωμα να αναφερώμεθα εις σχετικά θέματα τα οποία δεν είναι ενώπιον της Βουλής, διά τα οποία δεν υπάρχει έκθεσις αρμοδίας Επιτροπής και τα οποία εάν προχωρήσωμεν εις την συζήτησιν των άνευ προεργασίας και μελέτης δυνατόν να δημιουργήσουν εντυπώσεις περί λύσεων αι οποίαι πιθανόν αργότερον η ιδία Βουλή όταν θα κληθή να τα συζητήση να βρη ότι είναι ανεφάρμοστοι. Διά τούτο θα παρακαλέσω τον έντιμον αγορητήν να παραμείνη εντός των πλαισίων του υπό συζήτησιν θέματος.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει, επιφυλάσσομαι να αναπτύξω τας απόψεις μου επί του ζητήματος της διαθέσεως όταν θα υπάρξη άλλη ευκαιρία.

Διά του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου προτείνεται η δημιουργία επιπροσθέτου αποθηκευτικού χώρου. Κατά την γνώμην μου η αύξησις του αποθηκευτικού χώρου αποτελεί ορθήν πολιτικήν και αναγκαίον βήμα κρινόμενον υφ' όλας τας περιστάσεις. Αναμφιβόλως η δημιουργία επιπροσθέτου χώρου δεν καθίσταται αναγκαία μόνον διά την παραλαβήν της εφετεινής εσοδείας συνεπεία της μέχρι σήμερον αζητησίας των οίνων μας, αλλ' αύτη ήθελεν αποδειχθή επωφελεστάτη εν τω πλαισίω της μελλοντικής πολιτικής διά την ριζικήν λύσιν του αμπελουργικού προβλήματος. Ειδικώς η δημιουργία αποθηκευτικού χώρου εις Πάφον, η οποία παράγει σχεδόν το ήμισυ της παγκυπρίου παραγωγής σταφυλών, είναι ορθοτάτη, θα αποβή δε ωφέλιμος διά τους αμπελουργούς της Πάφου οι οποίοι προηγουμένως υφίσταντο τεραστίας δαπάνας εις μεταφορικά, απώλειαν χυμού και ημεραργίας διά την μεταφοράν των προϊόντων των εις Λεμεσόν. Η ενέργεια αύτη πρέπει να ολοκληρωθή διά της δημιουργίας πλήρους βιομηχανίας εις Πάφον, πράγμα το οποίον συνάδει προς την παραδεδεγμένην αρχήν ότι βιομηχανίαι ιδρύονται πλησίον των τόπων της παραγωγής. Τούτο ωσαύτως θα συμβάλη τα μέγιστα εις την βιομηχανικήν ανάπτυξιν και πρόοδον της Πάφου, και εν τινι μέτρω εις την αντιμετώπισιν της ανεργίας. Ως εκπρόσωπος Πάφου εκφράζω τας ευχαριστίας μου προς την Κυβέρνησιν και τον ΣΟΔΑΠ διά την απόφασίν των αυτήν, με την πεποίθησιν ότι το έργον τούτο συντόμως θα επεκταθή και ολοκληρωθή.

Τελειώνων πιστεύω ότι η Βουλή θα ψηφίση υπέρ του Νομοσχεδίου αυτού το οποίον, ως και προηγουμένως ανέφερον, είναι λίαν εξυπηρετικόν διά μίαν μεγάλην παραγωγικήν τάξιν του τόπου μας και αποτελεί ορθόν βήμα προς την κατεύθυνσιν της αποτελεσματικής λύσεως του αμπελουργικού προβλήματος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι.

Το Νομοσχέδιον που συζητούμεν περιλαμβάνει την παραχώρηση του ποσού £260.000 ως δανείου προς τον ΣΟΔΑΠ. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η παραχώρηση αυτού του ποσού εκτός των άλλων ωφελημάτων θα συμβάλη αρκετά σοβαρά εις την εξασφάλιση περισσοτέρων χώρων αποθήκευσης των αμπελουργικών προϊόντων. Με το δάνειον αυτό ο ΣΟΔΑΠ θα κατορθώση να τριπλασιάση τον χώρον αποθήκευσης αμπελουργικών προϊόντων εις την Πάφον. Θα γίνη τώρα δυνατόν να συγκεντρώνονται κάπου 18 εκατομμύρια οκάδες σταφύλια εις τα εργοστάσια του ΣΟΔΑΠ εις την Πάφον με την επέκτασιν του εργοστασίου. Μέσα εις τες σημερινές συνθήκες της κρίσης για την διάθεση των αμπελουργικών προϊόντων η εξασφάλιση περισσοτέρου χώρου έχει αποφασιστική σημασία διά την αντιμετώπιση του αμπελουργικού προβλήματος. Λέμε συνθήκες κρίσης διά την διάθεση των αμπελουργικών προϊόντων γιατί έχομεν υπ' όψη μας τα μεγάλα αποθέματα αμπελουργικών προϊόντων που βρίσκονται εις τα χέρια της Κυβέρνησης και των οινοβιομηχανιών. Εις τες αποθήκες της Κυβέρνησης υπάρχουν σήμερα περί τα 5 εκατομμύρια οκάδες ζιβανία, 3,500 τόννοι κρασιά, 3,500 τόννοι σταφίδες παλαιάς εσοδείας, 1,000 τόννοι σταφίδας νέας εσοδείας. Εις τα χέρια των οινοβιομηχανιών υπάρχουν επίσης πολύ μεγάλα αποθέματα αμπελουργικών προϊόντων. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί σοβαρές ανησυχίες γιατί μας χωρίζουν μόνον τρεις μήνες από την νέαν εσοδείαν σταφυλιών.

Εις την έκθεση της Επιτροπής αναφέρεται ότι δεν είναι αρκετόν να φροντίζωμεν διά την κατασκευήν νέων αποθηκευτικών χώρων αλλά πρέπει συνάμα να ακολουθήσωμεν και εκείνην την εμπορικήν πολιτικήν η οποία θα βοηθήση εις την αύξηση των εξαγωγών μας· ό,τι επιβάλλεται άμεσα μέσα εις αυτούς τους 2—3 μήνες μέχρι της νέας εσοδείας είναι να γίνουν πολύπλευρες και συγκεκριμένες προσπάθειες προς όλες τες κατευθύνσεις για την διάθεση του μεγαλύτερου μέρους των μεγάλων αποθεμάτων που έχομεν σήμερα συγκεντρωμένα στες βιομηχανίες και στα χέρια της Κυβέρνησης. Εάν δεν γίνη δυνατόν να διατεθή ένα μέρος τουλάχιστον αυτών των αποθεμάτων θα αντιμετωπίσωμεν οξύτατον πρόβλημα χώρου με την νέαν εσοδείαν σταφυλιών.

Εις την έκθεσιν της Επιτροπής αναφέρεται επίσης ότι είναι καιρός να μελετηθή ενδελεχώς το όλον αμπελουργικόν πρόβλημα από μέρους της Κυβέρνησης. Πολύ ορθή εισήγηση. Όσο πιο γρήγορα επισπευσθή αυτή η μελέτη, όσον πιο γρήγορα προγραμματισθή η λύση του αμπελουργικού προβλήματος και παρθούν συγκεκριμένα μέτρα τόσον το καλύτερον για την Κυπριακή οικονομία και την αμπελουργική τάξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι χρονία και σοβαρά ασθένεια μαστίζει την αμπελουργικήν μας οικονομίαν. Επομένως, η λύσις του αμπελουργικού ζητήματος είναι ζήτημα το οποίον χρειάζεται επισταμένην μελέτην από ανθρώπους οι οποίοι έχουν τας γνώσεις, την πείραν, την εργατικότητα και τον ενθουσιασμόν να βοηθήσουν μίαν μεγάλην τάξιν αναξιοπαθούσαν, την τάξιν των αμπελουργών. Τόσον οι εκ Πάφου συνάδελφοι όσον και ημείς εκ Λεμεσού είμεθα εις θέσιν να γνωρίζωμεν την πίεσιν του αμπελουργικού ζητήματος, και δεν περνά ημέρα που δεν ενθυμούμεθα ότι το αμπελουργικόν ζήτημα πρέπει να λυθή. Ήδη η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας έλαβεν ωρισμένα σημαντικά, κατά την γνώμην μου, μέτρα διά να βοηθήση τον αμπελουργόν. Το πρώτον μέτρον είναι η ετησία επιχορήγησις των σταφυλών. Άλλο μέτρον είναι το σχέδιον παραλαβής σταφυλών το οποίον ετέθη εν ισχύι εφέτος, και ευτυχώς ευρέθη ότι εξυπηρέτησε τον αμπελουργόν. Άλλο μέτρον το οποίον η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας έλαβε προς ενίσχυσιν του αμπελουργού είναι τα περισυνά δάνεια τα οποία έδωσεν προς τας βιομηχανίας και προς τον ΣΟΔΑΠ· με την βοήθειαν δε των δανείων αυτών εκτίσθη εντός ελαχίστου χρονικού διαστήματος ένα πρώτης τάξεως εργοστάσιον εις την Πάφον. Άλλο μέτρον το οποίον πληροφορούμαι ότι θα ληφθή συντόμως είναι η εις Αγγλίαν, Ηνωμένον Βασίλειον, αποστολή Εμπορικού Ακολούθου, ο οποίος θα έχη ειδικήν πείραν της διαθέσεως αμπελουργικών προϊόντων, με σκοπόν την προώθησιν και την επέκτασιν των αγορών. Το τελευταίον μέτρον το οποίον έχω υπ' όψιν μου και το οποίον θα ληφθή, είμαι βέβαιος περί τούτου, απόψε, είναι το προτεινόμενον δάνειον των £260.000, το οποίον θα χρησιμοποιηθή περίπου ως εξής: Οι £200.000 θα χρησιμοποιηθούν διά την επέκτασιν των χώρων εις το εργοστάσιον της Πάφου, το δε υπόλοιπον ποσόν εξ £60.000 διά την απόκτησιν χώρων οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν εις την Λεμεσόν διά παλαίωσιν ωρισμένων τύπων οίνων όπως είναι το sherry.

Αλλά δεν θα περιορισθώ μόνον εις τους επαίνους τους οποίους έκαμα μέχρι της στιγμής αυτής υπέρ της Κυβερνήσεως. Δυστυχώς η Κυβέρνησις, όπως διεπίστωσεν και ο Μακαριώτατος προ 2—3 ημερών, εις την δήλωσίν του προς τους Δημοσίους Υπαλλήλους, δεν εξυπηρετήθη επαρκώς εις το ζήτημα του αμπελουργικού προβλήματος από την καθορισθείσαν Αμπελουργικήν Επιτροπήν, η οποία δυστυχώς, μέχρι σήμερον, συμφώνως προς τας πληροφορίας μου, ή δεν εσυνεδρίασεν ή ελαχίστας φοράς εσυνεδρίασεν. Η γνώμη μου είναι ότι το αμπελουργικόν είναι τόσον πολύπλευρον ζήτημα ώστε η αμπελουργική αυτή Επιτροπή πρέπει να διευρυνθή απαραιτήτως, να συμπεριλάβη όλους εκείνους τους παράγοντας οι οποίοι έχουν πείραν του αμπελουργικού, οι οποίοι έζησαν το αμπελουργικόν και το γνωρίζουν, να συνεδριάζη η Επιτροπή αυτή καθημερινώς.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν προχωρήσετε περαιτέρω με την γραμμήν αυτήν θα αναγκασθώ να σας κηρύξω εκτός τάξεως. Επαναλαμβάνω, το υπό συζήτησιν θέμα είναι η ψήφισις ποσού διά την κατασκευήν αποθηκευτικών χώρων και όχι η λύσις του αμπελουργικού προβλήματος.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, εάν επρόκειτο να ομιλήσω μόνον διά το ζήτημα της ψηφίσεως του ποσού και δεν έκαμνα οιανδήποτε μνείαν των συναφών ζητημάτων, θα ήμουν κατά την γνώμην μου, ένοχος παραλείψεως έναντι των αμπελουργών τους οποίους αντιπροσωπεύομεν, και κάμνω έκκλησιν, έστω και αν δεν είμαι εντελώς εκτός του θέματος, να μου επιτρέψετε να καταλήξω όσον αφορά την Αμπελουργικήν αυτήν Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή δεν νομίζω ότι τα πράγματα είναι τόσον τραγικά όσον αφορά την ενοχήν σας, διότι για μένα το θέμα είναι απλούστατον, είναι η πράξις του δύο και δύο κάμνουν 4, δηλαδή χρειαζόμεθα αποθηκευτικούς χώρους διά να μπορέσωμεν να αποθηκεύσωμεν το πλεόνασμα μέχρις ότου βρεθή ο κατάλληλος τρόπος διαθέσεως. Ευχαρίστως θα ήκουα συζήτησιν εις την Βουλήν επί του θέματος της λύσεως του αμπελουργικού προβλήματος, εάν το θέμα τούτο ήτο ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν, και ασφαλώς τότε κάθε Βουλευτής, ανεξαρτήτως εάν αντιπροσωπεύη περιοχάς αι οποίαι είναι αμπελουργικαί ή όχι, θα ήτο ένοχος παραλείψεως εάν είχεν απόψεις και δεν τας εξέφραζεν επί του ζητήματος. Εδώ η Βουλή καλείται να ψηφίση ποσόν £260.000 διά την κατασκευήν χώρων. Εκ των αγορεύσεων είναι φανερόν ότι όλοι είναι υπέρ της ψηφίσεως, ότι πρόκειται περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού και όχι περί της συζητήσεως της λύσεως του αμπελουργικού προβλήματος. Δι' αυτό θα επιμείνω όπως η συζήτησις κρατηθή εντός των πλαισίων του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, ευχαριστώ διά την παρατήρησίν σας, είμαι ευγνώμων και θα ήθελα να καταλήξω με την εξής σκέψιν: Ότι η Αμπελουργική Επιτροπή αδικεί την Κυβέρνησιν της Δημοκρατίας με την αδράνειάν της. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αιμ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον γίνεται πρόβλεψις διά την διάθεσιν £260.000 ως δάνειον εις τον ΣΟΔΑΠ, και £7.660 διά την δωρεάν χορηγίαν προς τους κατοίκους του Παραλιμνίου διά την αποπληρωμήν καθυστερημένων τόκων και δανείων τα οποία εχρησιμοποιήθησαν διά την αγροτικήν οδόν Παραλιμνίου. Αναφορικώς με το ποσόν των £260.000 το οποίον προβλέπεται διά την χορήγησιν δανείου εις τον ΣΟΔΑΠ, επιθυμώ να εκφράσω τας ακολούθους απόψεις:

Είναι γεγονός ότι το αμπελουργικόν πρόβλημα απασχολεί σοβαρώς την Κυβέρνησιν και τας επαρχίας Λεμεσού και Πάφου, και πολλάκις ετονίσθη από του βήματος αυτού ότι πρέπει να δοθή μία ριζικωτέρα λύσις εις το όλον πρόβλημα. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον θίγει ένα σκέλος του όλου προβλήματος. Το ζήτημα της δημιουργίας επαρκούς αποθηκευτικού χώρου διά την συγκέντρωσιν των νωπών σταφυλών. Εάν λάβωμεν υπ' όψιν ότι η ετησία παραγωγή σταφυλών κυμαίνεται κατά μέσον όρον περί τα 100 εκατομμύρια οκάδας, σημαίνει ότι χρειαζόμεθα και ανάλογον αποθηκευτικόν χώρον. Είναι γνωστόν ότι ο διαθέσιμος χώρος από όλας τας υπαρχούσας οινοβιομηχανίας είναι περίπου 45 ως 50 εκατομμύρια οκάδων. Εάν από το ποσόν των 100 εκατομμυρίων οκάδων σταφυλών της μέσης περίπου ετησίας παραγωγής αφαιρέσωμεν 20 περίπου εκατομμύρια οκάδας σταφύλια τα οποία χρησιμοποιούνται, είτε προς επιτόπιον κατανάλωσιν διά βρώσιν είτε δι' εξαγωγήν ως νωπαί σταφυλαί, σημαίνει ότι αντιμετωπίζομεν πρόβλημα δημιουργίας αποθηκευτικού χώρου διά ποσόν περίπου 80 εκατομμυρίων οκάδων. Επομένως διά του δανείου των £260.000 το οποίον χορηγείται εις τον ΣΟΔΑΠ υπολογίζεται ότι 12 εκατομμύρια επιπρόσθετος χώρος θα δημιουργηθή, και τοιουτοτρόπως θα προσεγγίσωμεν τα 60 εκατομμύρια οκάδας συνολικού αποθηκευτικού χώρου εντός των ολίγων μηνών όταν θα έχη τελειώσει το νέον έργον του ΣΟΔΑΠ. Δυστυχώς όμως ολόκληρος αυτός ο χώρος δεν δύναται να χρησιμοποιηθή εξ ολοκλήρου διά την αποθήκευσιν νωπών σταφυλών, διότι μέρος τούτου χρησιμοποιείται διά την συγκέντρωσιν της ζιβανίας, περίπου 6 εκατομμύρια οκάδες. Σημαντικόν μέρος είναι κατειλημμένον από τα αζήτητα ειδικά προϊόντα τα οποία παραμένουν αποθηκευμένα, τα οποία μπορούμεν να υπολογίσωμεν εις 20—25 εκατομμύρια οκάδας, και μέρος χρησιμοποιείται διά την παλαίωσιν διαφόρων τύπων οίνων. Δηλαδή από το σύνολον του χώρου διά 50 εκατομμύρια οκάδας σταφυλών παραμένει περίπου διαθέσιμος χώρος μόνον

διά 25 το πολύ 30 εκατομμύρια οκάδας. Εφέτος ακόμη το πρόβλημα θα καταστή οξύτερον, διότι είναι αμφίβολον με τα αζήτητα προϊόντα τα οποία παραμένουν αποθηκευμένα εάν θα διαθέσωμεν χώρον πλέον των 10 το πολύ 15 εκατομμυρίων οκάδων. Άρα έχει σπουδαιοτάτην σημασίαν η απόφασις της Κυβερνήσεως να χορηγήση το δάνειον των £260.000 διά την δημιουργίαν νέου χώρου διά 12 περίπου εκατομμυρίων οκάδων. Και εάν, ως ελπίζομεν εντός 3 μηνών συμπληρωθή η κατασκευή των τεσσάρων μεγάλων δεξαμενών του ΣΟΔΑΠ και πάλιν προβλέπομεν ότι θα αντιμετωπισθή πρόβλημα συγκεντρώσεως των νωπών σταφυλών με άμεσον συνέπειαν να αναγκασθούν οι αμπελουργοί και πάλιν να κατασκευάσουν μεγάλας ποσότητα ζιβανίας και σταφίδος, πράγμα το οποίον δεν είναι επιθυμητόν, διότι οιαδήποτε ριζική αντιμετώπισις του προβλήματος τούτου πρέπει να αποβλέπη εις τον αποκλεισμόν της κατασκευής ζιβανίας, η οποία δεν αποτελεί εξαγώγιμον προϊόν, και την κατασκευήν βιομηχανικής σταφίδος, η οποία επίσης λόγω του υψηλού κόστους παραγωγής δεν είναι δυνατόν να εξαχθή ευκόλως και να συναγωνισθή τας παρομοίας πρώτας ύλας των άλλων χωρών. Η ορθή πολιτική της Κυβερνήσεως να ενθαρρύνη, διά παροχής δανείων υπό ευνοϊκούς όρους, την δημιουργίαν επαρκούς αποθηκευτικού χώρου δεν αμφιβάλλομεν ότι θα επεκταθή και εις τα έτερα δύο σκέλη της ριζικής λύσεως του προβλήματος τούτου. Δηλαδή εις την εξεύρεσιν νέων αγορών και εις την πτώσιν του κόστους παραγωγής και της βελτιώσεως των τύπων μας. Η απόφασις της Κυβερνήσεως όπως χορηγήση το δάνειον τούτο εις τον ΣΟΔΑΠ υπό τους ευνοϊκούς όρους που προνοεί το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον, δεν αμφιβάλλω ότι προωθεί το όλον πρόβλημα, και διά τούτο θα δώσω την ψήφον μου υπέρ της παροχής του ποσού τούτου.

Όσον αφορά το δεύτερον κονδύλιον το αναφερόμενον εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον των £7.660, το οποίον θα παραχωρηθή εις τους κατοίκους Παραλιμνίου διά την εξόφλησιν καθυστερημένων δανείων και τόκων, νομίζομεν ότι και τούτο αποτελεί δικαιολογημένην και δικαίαν απόφασιν της Κυβερνήσεως. Διότι είναι γνωστόν ότι η αγροτική αυτή οδός η οποία κατεσκευάσθη προ αρκετών ετών ως καθαρώς αγροτική οδός έπαυσε να είναι τοιαύτη. Διά τούτο και πάλιν θα δώσω την ψήφον μου υπέρ της παροχής του ποσού τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύροι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον προνοεί διά την ψήφισιν του ποσού των £267.660, και εκ του ποσού τούτου ποσόν £260.000 θα παραχωρηθή επί δανείω εις τον ΣΟΔΑΠ, εκ των οποίων £60.000 θα χρησιμοποιηθούν διά την δημιουργίαν αποθηκευτικού χώρου εν Λεμεσώ και £200.000 διά την επέκτασιν και τον εξοπλισμόν του εν Πάφω εργοστασίου του ΣΟΔΑΠ, και την κατασκευή τεσσάρων νέων δεξαμενών αποθηκεύσεως, χωρητικότητος 12.000 τόννων. Το εν λόγω κονδύλιον των £260.000 έχει άμεσον σχέσιν όχι μόνον διά την διευκόλυνσιν της διαθέσεως της εφετεινής εσοδείας των σταφυλών αλλά και με την ριζικήν λύσιν του αμπελουργικού προβλήματος, το οποίον επηρεάζει μία πολυπληθή αγροτικήν τάξιν των επαρχιών Λεμεσού και Πάφου, και δέον να τύχη όσον το δυνατόν ταχυτέρας επιλύσεως.

Ο προγραμματισμός σχεδίου ριζικής λύσεως του αμπελουργικού προβλήματος απαιτεί, εκτός των άλλων ληπτέων μέτρων τα οποία δεν θεωρώ κατάλληλον ευκαιρίαν να αναφέρω διά να μη είμαι εκτός θέματος, και την κατασκευήν νέου αποθηκευτικού χώρου οινοβιομηχανοποιήσεως οινοσταφυλών εις τας επαρχίας Λεμεσού και Πάφου χωρητικότητος 40.000 τόννων, καθ' ότι ο υπάρχων αποθηκευτικός χώρος εκ 30.000 τόννων περίπου δεν επαρκεί διά τας ανάγκας οινοβιομηχανοποιήσεως οινοσταφυλών, δεδομένου ότι ο απώτερος σκοπός δέον να είναι ο αποκλεισμός της παραγωγής ζιβανίας και σταφίδος, αίτινες δεν είναι ευκόλως εμπορεύσιμα προϊόντα, χάριν των οίνων. Εφ' όσον το Πενταετές Σχέδιον Αναπτύξεως αποβλέπει εις την λύσιν του αμπελουργικού προβλήματος, επιβάλλεται η άμεσος λήψις των μέτρων εκείνων τα οποία ενδείκνυνται διά την ριζικήν λύσιν του, έν εκ των οποίων είναι η κατασκευή αποθηκευτικού χώρου οινοβιομηχανοποιήσεως οινοσταφυλών. Επομένως δικαίως απεφάσισεν η Εκτελεστική Εξουσία να παραχωρήση το εκ £260.000 δάνειον εις τον ΣΟΔΑΠ υπό τοιούτους όρους, ήτοι με ποσοστόν τόκου που να μη υπερβαίνη τα 3 1/2% και η περίοδος της αποπληρωμής του δανείου να είναι 25 έτη ώστε να καθίσταται μελλοντικώς δυνατή υπό του ΣΟΔΑΠ η εξόφλησις του δανείου, δεδομένου ότι ούτος προς εξόφλησιν του ήδη οφειλομένου προς την Κυβέρνησιν ποσού εκ £428.129 είναι υποχρεωμένος να πληρώνη το ποσόν των £32.000 ετησίως. Εκ του ποσού των £267.660 του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου το υπόλοιπον ποσόν των £7.660 θα διατεθή ως βοήθεια προς τους κατοίκους του Παραλιμνίου οίτινες δικαιολογημένως αξιούν ταύτην διά να εξοφλήσουν το υπόλοιπον δύο δανείων τα οποία είχον συνάψει δυνάμει του περί Υποχρεώσεων Χωρίων Νόμου, διά την κατασκευήν, άνευ Κυβερνητικής βοηθείας, ασφαλτοστρώτου οδού οδηγούσης προς τους κήπους του χωρίου. Δεδομένου ότι η ως άνω οδός χρησιμοποιείται σήμερον ευρέως υπό του κοινού και κατέστη δημοσία τοιαύτη, και δύναται μάλιστα να χαρακτηρισθή ως έργον αγροτικής αναπτύξεως, ορθώς εκρίθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας όπως το υπόλοιπον ποσόν των ως άνω δύο δανείων εξ £7.660 παραχωρηθή ως δωρεάν εις τους κατοίκους Παραλιμνίου.

Διά τους ως άνω λόγους εισηγούμαι την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, επειδή οι προηγούμενοι, ομιληταί έθιξαν τόσον ευστόχως το θέμα που πιστεύω ότι το αμπελουργικόν εξηντλήθη πλήρως, παραλλήλως δε και οι Βουλευταί νομίζω ότι εξηντλήθησαν, δεν νομίζω ότι η ομιλία μου θα συμβάλη εις την λύσιν του προβλήματος και έτσι προτίθεμαι να μη ομιλήσω.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκτιμώ την θέσιν την οποίαν τηρεί ο έντιμος Βουλευτής, διότι διά της συζητήσεως και αυτός ο χώρος αποθηκεύσεως δυνατόν να εξαντληθή! Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Θα ήθελα να αναφερθώ εις την τελευταίαν παράγραφον της Εκθέσεως της Επιτροπής η οποία έχει ως εξής:

«Η Επιτροπή αφού έλαβε σοβαρώς υπ' όψιν τους ως άνω αναφερομένους λόγους απεφάσισε με ωρισμένας επιφυλάξεις μερικών μελών να εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον». Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι μέχρι της στιγμής κανείς αγορητής δεν μας εξήγησε ποίαι είναι αυταί αι επιφυλάξεις. Νομίζω ότι θα ήτο προτιμότερον να αφιερωθούν πέντε λεπτά εις το να μας εξηγηθούν αυταί αι επιφυλάξεις, παρά και κατηναλώθη πέραν της μιας και ημισείας ώρας εις το να προσπαθούν οι αγορηταί να μας πείσουν να ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον τούτο αφού έχομεν ήδη πάρει προηγουμένως την απόφασιν να το ψηφίσωμεν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Ντενίζ, θα ήθελα να πληροφορήσω τον κ. Τζιρκώτην ότι οι Βουλευταί οι οποίοι είχον επιφυλάξεις ή μάλλον ο Βουλευτής ο οποίος είχεν επιφυλάξεις, δεν ευρίσκεται εις την Βουλήν αυτήν την στιγμήν.

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Παρ' όλον ότι ο έντιμος συνάδελφος κ. Δάφνης Παναγίδης είπεν ότι δεν είναι ανάγκη να ομιλήση εφ' όσον έχουν αγορεύσει τόσοι βουλευταί, εν τούτοις θα απασχολήσω την Βουλήν επί πολύ σύντομον χρόνον. Διότι επιθυμώ να ομιλήσω επί μερικών σημείων. Το περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νομοσχέδιον (Αρ. 2), το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, είναι πράγματι σημαντικόν από της απόψεως της γεωργικής αναπτύξεως της χώρας μας. Είναι άξια εκτιμήσεως τα μέτρα ενθαρρύνσεως, τα οποία λαμβάνει εν προκειμένω η Κυβέρνησις διά την ανάπτυξιν της γεωργικής παραγωγής. Σήμερον είναι προ των οφθαλμών μας τα επικίνδυνα χρόνια, τα οποία επέρασαν οι παραγωγοί και τα προϊόντα των κατά τα τελευταία χρόνια. Είναι δε πολύ ορθόν να παρασχεθή προς τούτους βοήθεια. Επειδή οι συνάδελφοι έχουν ομιλήσει επ' αυτού του θέματος, εγώ δεν θα απασχοληθώ με αυτό πολύ. Θα ασχοληθώ μόνον με τον δρόμον των κήπων του Παραλιμνίου. Και αυτή είναι μία ορθή απόφασις. Αλλά δεν μπορώ παρά να υπογραμμίσω εδώ μόνον τούτο. Θα ομιλήσω διά την περιφέρειάν μου. Είδον και τας εισηγήσεις του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών εις την αποσταλείσαν Αιτιολογικήν 'Εκθεσιν. Επιθυμώ να επισύρω την προσοχήν εις ένα δρόμον, ο οποίος πρέπει να κατασκευασθή μεταξύ δύο χωρίων της Επαρχίας Λευκωσίας δυστυχώς πολύ πτωχοτέρων από το χωρίον Παραλίμνι. Είχον ακόμη υποβάλει προς την Βουλήν μίαν ερώτησιν διά την κατασκευήν δρόμου μεταξύ αυτών των χωρίων. Αυτός δε ο δρόμος, ο οποίος θα κατεσκευάζετο, θα υπεβοήθει μόνον τους γεωργικούς σκοπούς αυτών των χωρίων. Τα χωρία αυτά είναι εις την πεδιάδα Μεσαορίας και είναι πολύ πτωχά. Επίσης, είχομεν ακόμη ζητήσει την κατασκευήν ενός δρόμου διά τοιούτους γεωργικούς σκοπούς μεταξύ δύο χωρίων εις την περιφέρειαν Τυλληρίας. Δυστυχώς εις όλα αυτά ελάβομεν αρνητικήν απάντησιν.

Ευχή μου είναι όπως, λαμβανομένου υπ' όψιν αυτού του ποσού £7.660, το οποίον παρεχωρήθη εις το Παραλίμνι, επιδειχθή ενδιαφέρον διά νέους δρόμους, οι οποίοι θα διανοιχθούν διά τοιούτους γεωργικούς σκοπούς. Είμαι βέβαιος ότι ίσως να υπάρχουν πολλά ακόμη χωρία, τα οποία θα ηδύναντο να προστεθούν εις τα μερικά παραδείγματα, τα οποία έχω φέρει. Η όλη επιθυμία μου είναι όπως τόσον η Εκτελεστική Εξουσία όσον και η Βουλή υποστηρίζουν τοιούτον ενδιαφέρον, το οποίον είναι αναγκαίον διά την γεωργικήν ανάπτυξιν του τόπου μας. Αυτά είχα να είπω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.....

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Δεν θα αγορεύσω επί μακρόν. Διότι οι ομιλήσαντες συνάδελφοι έχουν εκθέσει το θέμα λεπτομερώς. Χωρίς αμφιβολίαν υποστηρίζομεν κάθε σχέδιον, το οποίον θα είναι εξυπηρετικόν διά την διάθεσιν των προϊόντων των αμπελουργών μας. Αυτό δε είναι τόσον φανερόν, ώστε να μη είναι ανάγκη να προσθέσω τίποτε περισσότερον. Επιθυμώ να εκφράσω μίαν ευχήν όσον αφορά το δεύτερον μέρος του περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου, δηλαδή όσον αφορά την απαλλαγήν εκ της υποχρεώσεως πληρωμής ωρισμένων δόσεων έναντι χρεών. Γνωρίζομεν ότι μερικά άλλα χωρία ευρίσκονται εις την ιδίαν κατάστασιν, όπως, επί παραδείγματι η Κοφίνου. Και εκεί η αξία των οικοδομών, αι οποίαι γίνονται, με την αλλαγήν του δρόμου έχει μειωθή. Φυσικά δεν θα ήθελα να αναφερθώ εις λεπτομερείας. Κατά την άποψίν μας, όμως, είναι επιθυμητόν όπως τυγχάνουν της ιδίας μεταχειρίσεως και άλλα χωρία, τα οποία ευρίσκονται εις την ιδίαν κατάστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου. Η ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £267.660 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Αρθρον 3 και ο Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 'Αρθρον 3 και ο Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 2ον και 3ον άρθρον ως και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία. Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1962. Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Βάσος Λυσσαρίδης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Τίτος Φάνος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Δάφνης Παναγίδης.

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 7ην Μαΐου, 1962.

Η Επιτροπή φρονεί ότι, εφ' όσον αύτη εισηγήθη την ψήφισιν των δύο Νομοσχεδίων των τιτλοφορουμένων «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1962» και «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1962» επιβάλλεται όπως εισηγηθή και την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΑΛΤΑΪ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £303.660 λιρών διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου, 1962. Άρθρον 2.

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3 και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον, τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 7) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει.....

Τελική ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Άρσεως Αμφιβολιών περί την Λήξιν της Ισχύος των Νόμων Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΣΕΩΣ ΑΜΦΙΒΟΛΙΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΛΗΞΙΝ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Λέλλος Δημητριάδης
Χαλήτ Αλή Ριζά
Αχμέτ Μπερμπέρογλου
Χρύσης Δημητριάδης

Σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου, είναι να άρη πάσαν τυχόν αμφιβολίαν περί το γεγονός ότι αι συνέπειαι ας επάγεται η λήξις της ισχύος νόμου τινός επί κεκτημένων δικαιωμάτων, ανειλημμένων υποχρεώσεων κτλ., είναι αι εν άρθρω 10 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1 αναφερόμεναι τοιαύται, ήτοι ότι άπαντα τα δικαιώματα, αι υποχρεώσεις κτλ., αίτινες ανελήφθησαν δυνάμει νόμου τινός προ της λήξεως της ισχύος αυτού, παραμένουν άθικτοι.

Είναι επάναγκες όπως διευκρινισθή η κρατούσα κατάστασις και δη το ταχύτερον δυνατόν διά της διαλύσεως πάσης αμφιβολίας ήτις δυνατόν να υφίσταται επί του σημείου τούτου.

Προς ευκολίαν των Μελών το κείμενον του άρθρου 10 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, έχει ως εξής:

«Συνέπειαι της καταργήσεως εις μελλοντικούς Νόμους.

10.—(1) Οσάκις διάταξις προηγουμένου νόμου καταργήται και επαναθεσπίζηται, μετά ή άνευ τροποποιήσεως, υπό τινος Νόμου, πάσα αναφορά εν οιωδήποτε ετέρω Νόμω εις την ούτω καταργηθείσαν διάταξιν θα ερμηνεύηται, εκτός εάν άλλως σκοπήται, ως αναφορά εις την ούτω επαναθεσπισθείσαν διάταξιν.

(2) Οσάκις Νόμος τις καταργή οιονδήποτε έτερον νομοθέτημα, εκτός εάν άλλως σκοπήται, η κατάργησις ουδόλως—

(α) επαναφέρει εν ισχύι οτιδήποτε μη ον εν ισχύι ή υφιστάμενον καθ' ον χρόνον ήρξατο η κατάργησις· ή

(β) επηρέαζει την προηγουμένην εφαρμογήν οιουδήποτε ούτως καταργηθέντος νομοθετήματος ή παν ότι προσηκόντως εγένετο ή προσηκόντως υπέστη πρόσωπόν τι δυνάμει του ούτως καταργηθέντος νομοθετήματος· ή

(γ) επηρεάζει οιονδήποτε κεκτημένον δικαίωμα ή προνόμιον, ή αναληφθείσαν υποχρέωσιν ή δημιουργηθείσαν ευθύνην δυνάμει του ούτω καταργηθέντος νομοθετήματος· ή

(δ) επηρεάζει οιανδήποτε κύρωσιν, αποστέρησιν δικαιώματος ή ποινήν επιβληθείσαν αναφορικώς προς αδικήματα διαπραχθέντα κατά παράβασιν του ούτω καταργηθέντος νομοθετήματος· ή

(ε) επηρεάζει οιανδήποτε έρευναν, δικαστικήν διαδικασίαν, ή ένδικα μέσα αναφορικώς προς τοιούτο δικαίωμα, προνόμιον, υποχρέωσιν, ευθύνην, κύρωσιν, αποστέρησιν δικαιώματος ή ποινήν, ως εν τοις ανωτέρω,

πάσα δε τοιαύτη έρευνα, δικαστική διαδικασία ή ένδικον μέσον δύναται να γίνη, συνεχισθή ή επιβληθή, και πάσα τοιαύτη κύρωσις, αποστέρησις δικαιώματος ή ποινή δύναται να επιβληθή ως εάν ο καταργητικός νόμος να μη είχε ψηφισθή».

Άπαντα τα μέλη της Επιτροπής, εξαιρέσει του κ. Περμπέρογλου, συμφωνούν όπως προτείνουν την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να με αντικαταστήση δι' ολίγα λεπτά.

Α. ΑΛΤΑΪ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν διά της αναγνώσεως του περιθωρίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρσις αμφιβολιών αναφορικώς προς την ερμηνείαν του άρθρου 10 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν διά της αναγνώσεως του συνοπτικού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Άρσεως Αμφιβολιών περί την Λήξιν της Ισχύος των Νόμων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το Νομοσχέδιον εγκριθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον εγκρίνεται εις νόμον.

Προτείνω όπως η Βουλή διακόψη τας εργασίας της διά 15 λεπτά.

(Ώρα διακοπής 9.50 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 10.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί της Ευρωπαϊκής Συνθήκης διά την Προστασίαν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Εξωτερικών να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΣΠΙΣΙΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Γεώργιος Σάντης, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Εζεκίας Παπαϊωάννου
Χαλήτ Αλή Ριζά
Φράγκος Αιμίλιος.

Η Επιτροπή εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 3.30 μ.μ. της 7ης Μαΐου, 1962, εμελέτησε το ως άνω Νομοσχέδιον το αφορών εις την κύρωσιν της Συμβάσεως διά την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ήτις υπεγράφη την 16ην Δεκεμβρίου, 1961 υπό του Υπουργού Εξωτερικών, εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κύπρου, συμφώνως τη υπ' αρ. 1325 αποφάσει του Υπουργικού Συμβουλίου ήτις εδημοσιεύθη εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας την 24ην Νοεμβρίου, 1961.

Δυνάμει του Συντάγματός μας, τοιαύτης φύσεως Συνθήκαι και Συμβάσεις χρήζουν κυρώσεως εκ μέρους της Βουλής των Αντιπροσώπων, αυτός δε είναι ο λόγος διά τον οποίον το παρόν Νομοσχέδιον ευρίσκεται ενώπιον της Βουλής.

Η Επιτροπή δεν κρίνει αναγκαίον, όπως προβή εν τη παρούση εκθέσει εις ανάλυσιν των διατάξεων της Συμβάσεως, αίτινες διαλαμβάνονται εν τω Παραρτήματι του παρόντος Νομοσχεδίου και αφορούν εις την προάσπισιν των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ελευθερίας του λόγου, της σκέψεως, εκφράσεως, του σεβασμού των δικαιωμάτων του πολίτου και του δικαιώματος του συνέρχεσθαι ελευθέρως κλπ.

Αι ως άνω διατάξεις περιέχονται εις τα άρθρα 1—18 του Πρώτου Μέρους του Παραρτήματος. Το Μέρος ΙΙ ασχολείται με την σύστασιν Επιτροπής και Δικαστηρίου επί τω σκοπώ ακροάσεως παραπόνων περί παραβάσεως ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Μέρος ΙΙΙ, άρθρα 20—37, με την ακολουθητέαν διαδικασίαν και την δικαιοδοσίαν της Επιτροπής, το Μέρος IV, άρθρα 38—56, με την ακολουθητέαν διαδικασίαν και δικαιοδοσίαν του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και το Μέρος V, άρθρα 57—66, αναφέρεται εις την υποχρέωσιν των συμβαλλομένων μερών όπως παρέχωσι προς την Επιτροπήν και το Δικαστήριον πάσαν πληροφορίαν αναφορικώς προς παράπονα περί παραβάσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός των εδαφών αυτών.

Η Επιτροπή ομοφώνως εισηγείται την κύρωσιν της Συμβάσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Εν τούτοις, ο κ. Λυσσαρίδης και ο κ. Παπαϊωάννου, καίτοι φρονούν ότι η Δημοκρατία δέον να μη αποτελέση μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμφωνούν όπως κυρωθή η Σύμβασις, επιφυλάττουν δε εις εαυτούς το δικαίωμα όπως αγορεύσουν επί του προοιμίου του περιεχομένου εις το Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΑΛΤΑΪ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί αρχής;

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης, ο κ. Λυσσαρίδης, ο κ. Παπαϊωάννου και ο κ. Σάντης.

Έχει τον λόγον ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι.

Ως γνωστόν η Κύπρος αποτελεί το 16ον μέλος του εν Στρασβούργω της Γαλλίας εδρεύοντος Συμβουλίου της Ευρώπης. Όταν το 1948 εις το συνέδριον της Ευρωπαϊκής Κινήσεως εις την Χάγην προετείνετο η δημιουργία του Συμβουλίου της Ευρώπης, είς των πρωτεργατών της Κινήσεως αυτής, ο Γουίνστον Τσέρτσιλ είπε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«Επίκεντρον της Κινήσεώς μας είναι η ιδέα ενός Χάρτου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προστατευομένων υπό της ελευθερίας και υποστηριζομένων υπό του Νόμου». Η πρώτη Σύμβασις την οποίαν υπέγραψαν τα κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης ήτο η Σύμβασις διά την Προστασίαν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Βασικών Ελευθεριών. Θεωρείται επομένως η Σύμβασις αύτη μετά του σχετικού Πρωτοκόλλου ως η σπουδαιοτέρα εκ των 32 και πλέον Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η Σύμβασις περιλαμβάνει 66 άρθρα και συμπληρούται διά 6 προσθέτων άρθρων του Πρωτοκόλλου. Υπεγράφη εν Ρώμη την 4ην Νοεμβρίου του 1950 και ετέθη εν ισχύι την 3ην Σεπτεμβρίου του 1953, ότε και συνεπληρώθη η επικύρωσις υπό δέκα εκ των συμβαλλομένων μερών. Το Πρωτόκολλον υπεγράφη εν Παρισίοις την 20ήν Μαρτίου του 1952 και ετέθη εν ισχύι την 18ην Μαΐου του 1954. Η Σύμβασις και το Πρωτόκολλον έχουν επικυρωθή μέχρι σήμερον από όλα τα κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης πλην της Γαλλίας και της Κύπρου. Ο χρόνος δεν επιτρέπει ειδικήν αναφοράν εις τας προνοίας της Συμβάσεως και του Πρωτοκόλλου, αλλά δύναται να λεχθή ότι ταύτα περιλαμβάνουν άπαντα τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται σήμερον και προστατεύονται εις πλείστα όσα κράτη της ελευθέρας Ευρώπης.

Η καινοτομία και η σπουδαιότης της Συμβάσεως και του Πρωτοκόλλου έγκεινται εις το ότι δεν αποτελούν μόνον μίαν διακήρυξιν περί Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την οποίαν αναγνωρίζουν και προσυπογράφουν τα κράτη Μέλη, αλλά κυρίως διότι αποτελούν νομοθέτημα το οποίον εφαρμόζεται και επιβάλλεται εις τα κράτη Μέλη, αποτελεί δε ειδικήν νομικήν θεραπείαν υπεράνω του νομικού συστήματος ενός εκάστου κράτους Μέλους ως τελική εγγύησις προστασίας. Προς τον σκοπόν εξασφαλίσεως του σεβασμού των αναληφθεισών υποχρεώσεων των κρατών Μελών της Συμβάσεως συνεστήθησαν δύο Σώματα, η Επιτροπή και το Δικαστήριον. Εν γενικαίς γραμμαίς η Επιτροπή εξετάζει κατ' αρχήν τας αιτήσεις των ενδιαφερομένων κρατών ή ιδιωτών, συντάσσει σχετικήν έκθεσιν και καταβάλλει κατ' αρχήν προσπαθείας διά φιλικήν διευθέτησιν της διαφοράς. Εις περίπτωσιν δε αποτυχίας

διαβιβάζει το όλον θέμα εις την εξ Υπουργών Επιτροπήν του Συμβουλίου, το δε Δικαστήριον προβαίνει είς τινας περιπτώσεις εις την εκδίκασιν της υποθέσεως. Η Επιτροπή και το Δικαστήριον συνίστανται εξ ίσου αριθμού Μελών προς τα κράτη Μέλη.

'Οσον αφορά δε την Κύπρον, εις το Δικαστήριον έχει εκλεγή ο Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Ζεκιά, εις δε την Επιτροπήν θα διορισθή κανονικώς είς Κύπριος ευθύς ως επικυρωθή η Συνθήκη υπό της Βουλής. Θα ήτο ίσως ενδιαφέρον να αναφέρω ότι υπεύθυνος του Τμήματος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Πρωτοκολλητής του Δικαστηρίου τυγχάνει ο Κύπριος την καταγωγήν κ. Πόλυς Μοδινός. Μέχρι του 1961 είχον υποβληθή πέραν των 900 αιτήσεων δι' εξέτασιν υπό ιδιωτών, και τρεις μόνον υπό κρατών. Δύο υπό της Ελλάδος εναντίον του Ηνωμένου Βασιλείου και μία υπό της Αυστρίας εναντίον της Ιταλίας. Αι αιτήσεις της Ελλάδος εσχετίζοντο με το Κυπριακόν, αλλά λόγω των επί του Κυπριακού εξελίξεων και κατόπιν αιτήσεως και των δύο ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων δεν ελήφθησαν περαιτέρω μέτρα. Ενδιαφέρουσαι αιτήσεις ιδιωτών βάσει της Συμβάσεως είναι η αίτησις του Ιρλανδού Gerald Lawless εναντίον της κρατήσεώς του άνευ δίκης, του Nielsen εναντίον της Κυβερνήσεως της Δανίας, όσον αφορά καταδίκην του δι' ανθρωποκτονίαν και ένοπλον ληστείαν, του Rudolf Hess και του Γερμανικού Κομμουνιστικού Κόμματος της Γερμανίας.

Γενικώς η Σύμβασις προνοεί ότι ο αιτητής τότε μόνον δικαιούται να επικαλεσθή τα δικαιώματά του δυνάμει της Συμβάσεως, όταν έχη εξαντλήσει όλα τα ένδικα μέτρα εις την χώραν του.

Δεύτερον βήμα, μετά την επικύρωσιν της Συνθήκης, εις το μέλλον θα είναι η αναγνώρισις του δικαιώματος εξετάσεως υποθέσεων αι οποίαι υποβάλλονται εκ μέρους ιδιωτών, όπως αναφέρεται εις το άρθρον 25 της Συμβάσεως, και η υποχρεωτική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, όπως αναφέρεται εις το άρθρον 46 της Συμβάσεως. Η Σύμβασις διά την προστασίαν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών καθώς και το Πρωτόκολλον υπεγράφησαν υπό του Υπουργού Εξωτερικών της Δημοκρατίας, καλείται δε τώρα η Βουλή συμφώνως του Συντάγματος όπως κυρώση ταύτην διά της επιψηφίσεως του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου. Θέλω να πιστεύω ότι η Βουλή ομοφώνως θα προβή εις την κύρωσιν της Συμβάσεως ταύτης, ήτις αποτελεί σταθμόν εις την νομικήν επιστήμην και ύμνον προς την ελευθερίαν του ανθρώπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, όπως ήδη καταφαίνεται από την έκθεσιν δεν εγείρω ένστασιν αναφορικώς με το περιεχόμενον του Χάρτου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Παρ' όλον ότι προσωπικώς φρονώ ότι η κατοχύρωσις αύτη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα έπρεπε και ηδύνατο να γίνη μέσω του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος επίσης διαθέτει Χάρτην Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον οποίον δικαιούνται να υπογράψουν όσα μέλη θέλουν και να αναλάβουν τας αναλόγους υποχρεώσεις, εν τούτοις δεν θα είχα ουδεμίαν ένστασιν να υπογραφή και δεύτερος Χάρτης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεδομένου ότι αυτό ουδόλως παραβλάπτει την δικαιοσύνην εν Κύπρω. Εν τούτοις είμαι υποχρεωμένος να εκφράσω τους ενδοιασμούς μου, την αμφιβολίαν μου, την ένστασίν μου, διότι εις το προοίμιον αναφέρονται ωρισμένα πράγματα με τα οποία ουδόλως συμφωνώ. Ανεξαρτήτως της ιδικής μου αρνητικής ψήφου η Κύπρος αποτελεί μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, και δεν θα ήτο ορθόν να επαναφέρω ένα θέμα προδεδικασμένον παρ' όλον ότι διεφώνουν με την απόφασιν όπως επίσης διεφώνουν με τον τρόπον διαδικασίας λήψεως της αποφάσεως. Εις το προοίμιον όμως αναφέρεται ότι αι χώραι του Συμβουλίου της Ευρώπης συνδέονται με κοινότητα τρόπου σκέψεως, έχουν κοινήν παράδοσιν, εμπνέονται υπό κοινών ιδεωδών, έχουν κοινήν κληρονομίαν πολιτικών παραδόσεων και ιδεωδών, σεβασμού της ελευθερίας και του επικρατεστέρου, του δικαίου. Δυστυχώς είμαι υποχρεωμένος να σταθώ εις αυτήν την δήλωσιν. Και δυστυχώς είμαι υποχρεωμένος να αμφιβάλλω εάν η δήλωσις είναι ειλικρινής και ορθή. Πριν προχωρήσω διά να εκφράσω διατί πιστεύω όσα πιστεύω, θα ήθελα πολύ συντόμως να περιγράψω τι είναι το Συμβούλιον Ευρώπης, ποίοι είναι οι σκοποί του, ποία είναι τα μέλη του, ποίαι αι προοπτικαί του και εάν πράγματι όλα αυτά συμβιβάζωνται με τας διακηρύξεις. 'Εχω ενώπιόν μου μίαν έκδοσιν του Γραφείου Τύπου του Συμβουλίου Ευρώπης. Οι σκοποί του, δυνάμει αυτού του δελτίου, είναι η πραγματοποίησις κοινών ιδεωδών, κοινών αρχών, αι οποίαι αποτελούν κοινήν κληρονομίαν. Περαιτέρω από αυτό το ίδιον Δελτίον αποδεικνύεται ότι το Συμβούλιον Ευρώπης αποτελεί ένα πολιτικόν οργανισμόν του οποίου σκοπός είναι ή δυνατόν και εν τω μέτρω του δυνατού ο καθορισμός κοινής εξωτερικής πολιτικής, ο ιδεολογικοπολιτικός διαχωρισμός και ουχί η συνένωσις ολοκλήρου της Ευρώπης εν τη εννοία μιας γεωγραφικής ενότητος. Θα ηδυνάμην εάν υπήρχεν αντίθετος γνώμη να αναφερθώ εις τα ειδικά σημεία του Δελτίου τα οποία δεν αφήνουν καμμίαν αμφιβολίαν ότι ο σκοπός του οργανισμού είναι πολιτικός. Και ο σκοπός του οργανισμού είναι διαχωριστικά πολιτικός, με προοπτικήν την δημιουργίαν υπερεθνικών Κυβερνήσεων, με την προοπτικήν δημιουργίας ακόμη και μηχανισμού αμύνης με την ήδη δημιουργηθείσαν Επιτροπήν Ατομικής Ενεργείας. Από όλα αυτά προκύπτει ότι ο οργανισμός είναι πολιτικός. Και εάν δεχθώ το προοίμιον είναι ένας οργανισμός πολιτικός του οποίου τα μέλη συνδέονται με κοινάς επιδιώξεις, κοινούς σκοπούς, κοινήν πολιτικήν, κοινήν παράδοσιν και κοινήν κληρονομίαν. Ποία είναι τα μέλη αυτού του οργανισμού. Μεριχά από τα μέλη είναι η Γαλλία, η Αγγλία, η Ολλανδία. Θα ήτο ποτέ δυνατόν να διανοηθή κανείς ότι η αντιαποικιακή, αντιϊμπεριαλιστική Κύπρος θα ηδύνατο να δεχθή ότι έχει κοινήν κληρονομίαν και παράδοσιν με την Αγγλίαν και την Γαλλίαν, να συμπεράνω ότι υπάρχουν κοινοί σκοποί, κοιναί επιδιώξεις, κοινά ιδανικά μεταξύ ημών οι οποίοι έχομεν ακόμα να διανύσωμεν αντιϊμπεριαλιστικόν, αντιαποικιακόν δρόμον, με εκείνους οι οποίοι ανακόπτουν αυτόν τον αντιϊμπεριαλιστικόν, αντιαποικιακόν δρόμον;

Και ένα δεύτερον σημείον το οποίον θα ηδυνάμην να θίξω είναι ότι η Κύπρος διεκήρυξεν ήδη πολιτικήν αδεσμεύτου ουδετερότητος, διεκήρυξεν ότι θέλει να ανήκη, εις εκείνην την ομάδα των χωρών αι οποίαι θα προσφέρουν τας υπηρεσίας των όχι διά διαχωρισμόν των στρατοπέδων, όχι διά ιδεολογικήν αντίθεσιν και ανωμαλίαν, αλλ' απεναντίας διά συνεργασίαν με συνεννόησιν διά προσπάθειαν όπως οι δύο μεγάλοι, τα δύο μεγάλα blocs, μέσω των καλών υπηρεσιών των αδεσμεύτων ουδετεροφίλων χωρών, επιλύσουν τας τυχόν διαφοράς των. Συμβιβάζεται αυτή η παρουσία εις το Συμβούλιον Ευρώπης με το Βελιγράδιον, με την διακήρυξιν ότι ανελήφθη υποχρέωσις ίσης μεταχειρίσεως όλων των πολιτικών ιδεολογιών, με την υπόσχεσιν ότι ανελήφθη υποχρέωσις προσπαθείας εξισώσεως του κατά κεφαλήν εισοδήματος των διαφόρων πολιτών των διαφόρων χωρών του κόσμου;

Προσωπικώς πιστεύω όχι. Πιστεύω ότι υπάρχει αντίφασις. Και πιστεύω ότι η ζωή και η πράξις θα επιδείξουν αυτήν την αντίφασιν. Και πιστεύω ότι η Κυβέρνησις της Κύπρου, η οποία είναι μία αντιαποικιακή, αντιϊμπεριαλιστική εθνικοαπελευθερωτική Κυβέρνησις, δεν μπορεί παρά να ανεύρη τον πλέον ωργανωμένον τρόπον εντός του στρατοπέδου των ουδετεροφίλων. Και μακράν από οιασδήποτε άλλας πολιτικάς δεσμεύσεις με χώρας των οποίων την πολιτικήν και το παρελθόν δεν δυνάμεθα να εγκρίνωμεν. Φοβούμαι όμως ότι ήδη έκαμα κατάχρησιν της καλωσύνης του Προέδρου και θα επανέλθω εις το επίμαχον θέμα, τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω αυτήν την Βουλήν ότι μερικά μέλη αυτού του Συμβουλίου Ευρώπης τα οποία υπέγραψαν τον Χάρτην των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τον υπέγραψαν μόνον, δεν τον εσεβάσθησαν όμως. Ως παράδειγμα μπορώ να φέρω την πατρίδα μας. Επί πέντε ολόκληρα χρόνια κατεπα-

τήθησαν τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά τρόπον φρικώδη από μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης. Βεβαίως αντιλαμβάνομαι ότι η απάντησις είναι ότι εγένετο καταγγελία και ότι κλιμάκιον της Επιτροπής του Στρασβούργου επεσκέφθη την Κύπρον, εχρειάσθησαν πέντε χρόνια και ουδεμία ελήφθη απόφασις. Η Γαλλία επειδή έτσι συμφέρει τώρα εις το παρόν στάδιον, δεν υπογράφει τον Χάρτην των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εξακολουθεί όμως να είναι μέλος του Συμβουλίου Ευρώπης με κοινούς σκοπούς, κοινά ιδανικά, κοινάς επιδιώξεις, διά την διασφάλισιν της ελευθερίας της Δημοκρατίας, της ισότητος, της διασφαλίσεως του ανθρώπου από τα βασανιστήρια και από τους φόνους. Δι' εμέ αυτό αποτελεί ειρωνείαν. Τότε πώς δέχομαι να ψηφισθή ο Χάρτης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Διότι ημείς είμεθα ειλικρινώς υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είμεθα έτοιμοι να υπογράψωμεν ανάλογον Χάρτην με οιονδήποτε, διότι ουδέποτε κινδυνεύομεν να κατηγορηθώμεν ότι υπεγράψαμεν κάτι το οποίον δεν θα εφαρμόσωμεν. Δι' αυτό πιστεύω ότι πρέπει να υπογράψωμεν εφ' όσον είμεθα ήδη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αυτά αναφορικώς με το Νομοσχέδιον.

Από την μελέτην του Δελτίου του Γραφείου Πληροφοριών του Συμβουλίου Ευρώπης προκύπτει ότι εις πολλάς περιπτώσεις τα Κοινοβούλια των διαφόρων χωρών καλούνται να λάβουν αποφάσεις επί του α ή β θέματος το οποίον εξητάσθη υπό του Συμβουλίου Ευρώπης. Πιστεύω επομένως ότι τα Κοινοβούλια θα πρέπει να είναι κατατοπισμένα επί του τι γίνεται εις τας διαφόρους συνεδριάσεις. Άλλως θα είναι αδύνατον να καταλήξουν εις ορθάς αποφάσεις όταν όλως απροόπτως θα τίθεται ενώπιόν των αιφνιδίως το ερώτημα κατά πόσον εγκρίνουν εν τη γενικότητί της την α ή β πολιτικήν. Είναι γεγονός ότι από διάφορα Κοινοβούλια πολλάκις στέλλονται άτομα με διαφορετικάς πολιτικάς αντιλήψεις και είναι φυσικόν από την ιδίαν αντιπροσωπείαν να εκφράζωνται απόψεις πολλάκις ουχί εντελώς όμοιαι. Υπό αυτήν την έννοιαν το άτομον μέλος ομιλεί εξ ονόματός του ή το πολύ εξ ονόματος της ομάδος της κομματικής, της πολιτικοκομματικής την οποίαν αντιπροσωπεύει. Εν τούτοις το γεγονός ότι χρειάζεται απόφασις της Βουλής διά να σταλούν τα μέλη εις την συνεδρίαν, το γεγονός ότι χρειάζεται επίδειξις διαπιστευτηρίων, συμφώνως τουλάχιστον προς το Δελτίον το οποίον έχω υπ' όψιν μου, πιστεύω ότι είναι σκόπιμον μία γενική έκθεσις να τίθεται ενώπιον της Βουλής, η οποία να κατατοπίζεται διά τας εργασίας τουλάχιστον της αντιπροσωπείας της, και εν γένει επί όλων των θεμάτων τα οποία συνεζητήθησαν εις το Στρασβούργον· όσον και εάν αι απόψεις αυταί είναι προσωπικαί, η Βουλή οφείλει να ασκή έλεγχον επί της αποστολής της, διότι δυνατόν εάν και εφ' όσον πληροφορηθή ωρισμένα πράγματα να αλλάξη την στάσιν και εν γένει την πολιτικήν της γραμμήν έναντι και αυτού τούτου του Συμβουλίου.

Περαίνων θα ήθελα να τονίσω και πάλιν ότι με όλας αυτάς τας επιφυλάξεις προσωπικώς πιστεύω ότι η Βουλή οφείλει να ψηφίση τον Χάρτην των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη.

Παρά τας επιφυλάξεις μας αναφορικώς προς την συμμετοχήν της Κύπρου εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, θέμα το οποίον δεν συζητείται σήμερον, και παρά τας ελλείψεις και τα μειονεκτήματα της Συμβάσεως την οποίαν καλούμεθα να επικυρώσωμεν, εφ' όσον πρόκειται περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών την υποστηρίζομεν και θα ψηφίσωμεν υπέρ αυτής.

Εις το προοίμιον της Συμβάσεως αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «εχόμεναι της αποφάσεως όπως ως Κυβερνήσεις Ευρωπαϊκών Κρατών εμπνεόμεναι υπό κοινών ιδεωδών και έχουσαι κοινήν κληρονομίαν πολιτικών παραδόσεων και ιδεωδών, σεβασμού της ελευθερίας και του επικρατεστέρου του δικαίου, λάβωσι τα πρώτα καταλλήλα μέτρα όπως διασφαλίσωσι την συλλογικήν εγγύησιν ωρισμένων, εκ των αναφερομένων εν τη Παγκοσμίω Δηλώσει Δικαιωμάτων».

Επί του σημείου τούτου θα ηθέλαμεν να παρατηρήσωμεν ότι αι χρησιμοποιηθείσαι υπό ωρισμένων αποικιοκρατικών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης μέθοδοι διακυβερνήσεως αποικιακών λαών κάθε άλλο παρά σεβασμός προς τα ιδεώδη της ελευθερίας δύνανται να χαρακτηρισθούν. Είναι δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον που εις την Επιτροπήν Εξωτερικών Υποθέσεων διετύπωσα επιφύλαξιν αναφορικώς προς το Προοίμιον.

Επί των δικαιωμάτων άτινα περιέχονται εις την εν λόγω Σύμβασιν μία αντιπαραβολή προς την διακήρυξιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών παρουσιάζει τα ακόλουθα μειονεκτήματα.

(1) Εις την Σύμβασιν της Ρώμης δεν γίνεται καθόλου μνεία των κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία περιέχονται εις την διακήρυξιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Όπως το δικαίωμα κοινωνικών ασφαλίσεων, εργασίας, ευνοϊκών όρων εργασίας, προστασίας κατά της ανεργίας, δικαίωμα ίσης πληρωμής προς ίσην εργασίαν, δικαίωμα δικαίας και ευνοϊκής ανταμοιβής εξασφαλιζούσης ανθρωπίνους όρους ζωής, εν ανάγκη και διά της λήψεως άλλων μέτρων κοινωνικής προστασίας, δικαίωμα αναπαύσεως λογικών όρων εργασίας, διακοπών μετ' αμοιβής, δικαίωμα ανθρωπίνων όρων διαβιώσεως, τροφής, στέγης, ιατρικών υπηρεσιών και άλλα. Δικαίωμα προστασίας του παιδιού και της μητρότητος, όπως και το δικαίωμα ελευθέρας συμμετοχής εις την πνευματικήν ζωήν.

(2) Αναφορικώς προς το δικαίωμα της μορφώσεως η διακήρυξις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών είναι περισσότερον σαφής και λεπτομερής. Διαλαμβάνει δωρεάν και υποχρεωτικήν στοιχειώδη εκπαίδευσιν, εξασφάλισιν τεχνικής και επαγγελματικής εκπαιδεύσεως, ίσας ευκαιρίας με βάσιν τα προσόντα δι' ανωτέραν μόρφωσιν και κατεύθυνσιν της παιδείας με βάσιν τα ιδανικά της ειρήνης και της φιλίας.

Μία σύγκρισις με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας δείχνει ότι η Σύμβασις της Ρώμης παρουσιάζει μερικά πλεονεκτήματα αλλά και αρκετά μειονεκτήματα. Συγκεκριμένως εις το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας υπάρχει το επιλεγόμενον δικαίωμα της ελευθερίας της συμβάσεως, το οποίον εμποδίζει κάθε σχεδόν προστατευτικήν νομοθεσίαν διά τους εργάτας.

Δεύτερον, το δικαίωμα της εκπαιδεύσεως είναι γενικά περισσότερον περιωρισμένον. Η Σύμβασις της Ρώμης διαλαμβάνει μίαν σοβαράν αρχήν. Το δικαίωμα των γονέων όπως εξασφαλίζουν διά τα παιδιά των την μόρφωσιν και την εκπαίδευσίν των συμφώνως προς τας θρησκευτικάς και φιλοσοφικάς των πεποιθήσεις. Αυτό δεν υπάρχει ρητώς εις το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Τρίτον, αναφορικώς προς την αγροτικήν μεταρρύθμισιν εις το Κυπριακόν Σύνταγμα υπάρχουν σοβαροί περιορισμοί, οι οποίοι παρεμβάλλουν πολλάς φοράς ανυπέρβλητα εμπόδια. Αυτά είναι μερικά από τα σημεία τα οποία έπρεπε κατά την γνώμην μας να θιγούν διά να σχηματίση το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων σαφεστέραν αντίληψιν επί του θέματος. Όπως έχομεν τονίσει ήδη, παρά τας επιφυλάξεις μας αναφορικώς προς το προοίμιον και την συμμετοχήν της Δημοκρατίας εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, θα ψηφίσωμεν τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως αυτά περιέχονται εις την Σύμβασιν της Ρώμης. Ό,τι έχει σημασίαν όμως κατά την γνώμην μας είναι ο σεβασμός προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίας, η συνέπεια με την οποίαν εφαρμόζονται αυτά τα δικαιώματα εις την ζωήν.

Αυτό εις τελευταίαν ανάλυσιν αποτελεί το αλάθητον κριτήριον και η Κυπριακή Δημοκρατία δύναται επί τούτου και επιβάλλεται να δώση το καλύτερον παράδειγμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού δώσω τον λόγον εις τον κ. Σάντην θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Α. Αναστασιάδης αντικαθιστά τον κ. Κληρίδην).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι, η Βουλή των Αντιπροσώπων της μικράς χώρας της Κύπρου καλείται σήμερον να επικυρώση την σύμβασιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Είναι ευχάριστον το γεγονός ότι άπαντες οι αγορεύσαντες Βουλευταί ανεξαρτήτως της πολιτικής ιδεολογίας την οποίαν πρεσβεύουν είναι έτοιμοι να ψηφίσουν την επικύρωσιν της Συμβάσεως αυτής. Είναι λυπηρόν όμως ότι το θέμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξητάσθη ως θέμα πολιτικής τοποθετήσεως μεταξύ εκείνων οι οποίοι πιστεύουν εις δημοκρατικάς αρχάς και εκείνων οι οποίοι πιστεύουν εις αρχάς τας οποίας χαρακτηρίζουν ως δημοκρατικάς. Ετέθη ενώπιόν μας, έντιμοι συνάδελφοι, το θέμα ότι δεν υπήρχε σκοπιμότης διά την Κύπρον να γίνη μέλος του Συμβουλίου Ευρώπης, ότι δεν υπάρχει κοινή ιδεολογία μεταξύ της Δημοκρατίας της Κύπρου και των χωρών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ότι η πολιτική της ουδετεροφιλίας συγκρούεται με την θέσιν μας εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, και ότι διά την κατοχύρωσιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα ήτο δυνατόν να επιτύχωμεν τούτο απλώς διά της υπογραφής της δηλώσεως των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών.

Εν πρώτοις, έντιμοι συνάδελφοι, επί σειράν ετών τα Ηνωμένα Έθνη συζητούν επί ενός Νόμου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κατέληξαν εις το Νομοσχέδιον Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του οποίου ο τίτλος είναι Bill of Human Rights, και το οποίον λόγω του ότι δεν κατώρθωσαν να ψηφίσουν, παρέμεινε Νομοσχέδιον και επροχώρησαν εις μίαν δήλωσιν περί Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η διαφορά μεταξύ της δηλώσεως η οποία υπάρχει εκ μέρους των Ημωμένων Εθνών περί Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Συμβάσεως την οποίαν καλούμεθα να επικυρώσωμεν σήμερον είναι η διαφορά μεταξύ ενός δεσμευτικού εγγράφου εις την παρούσαν περίπτωσιν και μιας δηλώσεως περί προθέσεως, η οποία κανένα δεν δεσμεύει εκ των μελών των Ηνωμένων Εθνών. Ούτε υπάρχει εις τα Ηνωμένα Έθνη Δικαστήριον ή Επιτροπή εις την οποίαν να γίνωνται προσφυγαί διά παραβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πολύ δε σοβαρώτερον είναι το γεγονός ότι τα Ηνωμένα Έθνη, επειδή δέχονται την βάσιν ότι διά να είναι κανείς μέλος πρέπει να είναι ανεξάρτητον κράτος, και ότι τα δικαιώματα ανήκουν εις τα κράτη και όχι εις τους ιδιώτας, δεν υπάρχει δικαίωμα προσφυγής του ατόμου, αλλά μπορεί μόνον το θέμα να συζητηθή ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών χωρίς να υπάρχη νομική υποχρέωσις διά τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών να ψηφίσουν Νόμους ή να τροποποιήσουν τα Συντάγματά των ή να συντάξουν Συντάγματα τα οποία να επικυρώνουν τον Χάρτην, την δήλωσιν των Ηνωμένων Εθνών. Η διαφορά επομένως η οποία υπάρχει είναι μεταξύ προθέσεως εκ μέρους της Δημοκρατίας να δεσμευθή εκ του Χάρτου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή να δεχθή μίαν δήλωσιν η οποία ουδόλως την δεσμεύει. Μας έχει τεθή το ερώτημα ότι το Συμβούλιον της Ευρώπης αποτελεί Σώμα το οποίον έχει πολιτικάς επιδιώξεις, και ότι αι πολιτικαί επιδιώξεις του Συμβουλίου αυτού δυνατόν να μας τοποθετήσουν εις ένα εκ των δύο στρατοπέδων. Διά να γίνη εν κράτος μέλος του Συμβουλίου Ευρώπης πρέπει να ευρίσκεται γεωγραφικώς τοποθετημένον εντός της Ευρώπης, πρέπει να είναι ανεξάρτητον κράτος και πρέπει να δέχεται τας βασικάς αρχάς της ελευθερίας, των οποίων η βασικωτέρα αρχή είναι το δικαίωμά του να διαφωνή με το σύστημα το οποίον υπάρχει εις το κράτος τούτο. Ουδεμία δέσμευσις υπάρχει όσον αφορά την τοποθέτησιν επί των διαφόρων θεμάτων, το δε γεγονός ότι η Κύπρος αποτελεί μέλος του Συμβουλίου Ευρώπης καί είναι επίσης μέλος του Συμβουλίου των Ουδετεροφίλων Κρατών, αν δύναται να ονομασθή ούτω, ότι έχει διακηρύξει θέσιν ουδετεροφιλίας χωρίς το ένα να εμποδίζη το άλλο χωρίς να εμποδίση την Κύπρον από του να γίνη μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, είναι απόδειξις ότι ουδεμία δέσμευσις γίνεται ή λάμβανεται διά να παρευρίσκεται κανείς εις το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Εν πρώτοις το Συμβούλιον της Ευρώπης είναι ένα Συμβουλευτικόν Σώμα, το οποίον δεν δεσμεύει τα κράτη τα οποία αποτελούν το Συμβούλιον. Το Συμβούλιον της Ευρώπης συζητεί διάφορα θέματα και κάμνει εισηγήσεις προς τας Κυβερνήσεις των χωρών αι οποίαι το αποτελούν. Αι Κυβερνήσεις είναι ελεύθεραι να δεχθούν τας εισηγήσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης ή να τας απορρίψουν. Ουδεμία Βουλή αντιπροσωπεύεται εις το Συμβούλιον της Ευρώπης ως Βουλή. Οι αντιπρόσωποι στέλλονται ως αντιπρόσωποι των διαφόρων παρατάξεων αι οποίαι αποτελούν μίαν Βουλήν, αι δε χώραι αι οποίαι έχουν πολλά κόμματα, αντιπροσωπεύονται όλα τα κόμματα εις το Συμβούλιον της Ευρώπης αναλόγως των εδρών των εις την Βουλήν της χώρας των. Δεν υπάρχει δικαίωμα ψήφου ως αντιπροσωπεία. Κάθε μέλος εις το Συμβούλιον της Ευρώπης ψηφίζει ατομικώς, ουδείς δύναται να χρησιμοποιήση τον όρον ότι ομιλεί εκ μέρους της Βουλής του Κράτους του. Απεναντίας μπορεί να χρησιμοποιήση τον όρο ότι ομιλεί εκ μέρους της παρατάξεως ή του κόμματος το οποίον τον αποστέλλει. Εις καμμίαν Βουλήν δεν γίνεται κατατόπισις της Βουλής επί των θεμάτων τα οποία συνεζητήθησαν αλλά γίνεται κομματική κατατόπισις από τους αντιπροσώπους των κομμάτων εις την παράταξίν των.

Τα διαπιστευτήρια εις τα οποία ο έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης ανεφέρθη, δεν είναι διαπιστευτήρια ότι αντιπροσωπεύουν την Βουλήν αλλά είναι διαπιστευτήρια ότι εξελέγησαν Βουλευταί και είναι μέλη της ά Βουλής. Ασφαλώς θα συμφωνήσω με τον κ. Λυσσαρίδην ότι εις το παρελθόν μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης διέπραξαν παραβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρεβίασαν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Όσον αφορά το ζήτημα της Κύπρου υπήρξα στενά συνδεδεμένος με το όλον θέμα της προσφυγής, η οποία έγινεν εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, και, προς κατατόπισιν της Βουλής, εκ των υποθέσεων αι οποίαι παρεπέμφθησαν εις το Συμβούλιον της Ευρώπης και εξητάσθησαν, επί αρκετά μεγάλου αριθμού ευρέθη ότι υπήρχεν εκ πρώτης όψεως υπόθεσις, ωρίσθη κλιμάκιον το οποίον θα ήκουε τας υποθέσεις αυτάς, αλλά λόγω της υπογραφής των Συμφωνιών το θέμα απεσύρθη υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως. Εάν δεν υπήρχε το Συμβούλιον της Ευρώπης, εάν δεν υπήρχε το Δικαστήριο του Συμβουλίου της Ευρώπης, και το δικαίωμα της προσφυγής, ίσως η θέσις, ίσως ο αριθμός των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εις Κύπρον να ήτο πολύ μεγαλύτερος. Το γεγονός όμως ότι Κράτη τα οποία υπέγραψαν την Σύμβασιν αυτήν την παραβιάζουν, δεν νομίζω ότι είναι σοβαρός λόγος διά να μας παρεμποδίση από του να παρευρισκώμεθα εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, από του να αντιπροσωπευώμεθα εις το Συμβούλιον της Ευρώπης, από του να αντιπροσωπευώμεθα ως κράτος τόσον εις το Δικαστήριον όσον και εις την Επιτροπήν, η οποία εξετάζει τα παράπονα παραβιάσεως ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ως κράτος το οποίον δεν έχει αποικιακάς βλέψεις να ελέγχωμεν εκείνους οι οποίοι έχουν αποικιακάς βλέψεις ή έχουν αποικίας. Υπάρχουν εκείνα τα κράτη τα οποία υπέγραψαν την Σύμβασιν Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ανέλαβον υποχρέωσιν να την εφαρμόσουν. Ατυχώς μερικά εξ αυτών παρεβίασαν την Σύμβασιν. Υπάρχουν όμως και εκείνα τα κράτη τα οποία δεν είχον το θάρρος ή δεν ήθελον να υπογράψουν τον Χάρτην των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και τα οποία και παρεβίασαν τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εις το παρελθόν και εξακολουθούν να τα παραβιάζουν με πλήρη ασυδοσίαν, διότι ουδέποτε εδεσμεύθησαν. Μεταξύ των δύο, νομίζω ότι είναι εντιμότερον να δεχθή τις την αρχήν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να δεχθή την δέσμευσιν και να δεχθή έλεγχον από διεθνές Σώμα κατά πόσον τα παραβιάζει ή όχι. Συμφωνώ πληρέστατα με την παρατήρησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Παπαϊωάννου ότι η

υπογραφή και η επικύρωσις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν πρέπει να μείνη μόνον ως μία υπογραφή, αλλά πρέπει να γίνη συνείδησις όχι μόνον διά την Κύπρον αλλά και δι' ολόκληρον την ανθρωπότητα.

Είμαι βέβαιος ότι η Κυπριακή Δημοκρατία διά της συμμετοχής της τόσον εις το Δικαστήριον των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όσον και εις την Επιτροπήν Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μπορεί να προσφέρη σημαντικά εις την περιφρούρησιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ως μία χώρα η οποία υπέφερε λόγω παραβιάσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να παραμείνη άγρυπνος και έτοιμος να κρίνη και να κατακρίνη κάθε παραβίασιν ανθρωπίνων δικαιωμάτων εις χώρας αι οποίαι ακόμα δεν έτυχον της ελευθερίας των.

(Ο κ. Πρόεδρος επιστρέφει εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σάντης.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δεν προτίθεμαι να αναλύσω ειδικώς κάθε ένα από τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, διότι είμαι βέβαιος ότι τα έντιμα μέλη γνωρίζουν τας βασικάς των αρχάς. Τούτο άλλωστε έχει γίνει από τους προηγούμενους ομιλητάς. Ούτε προτίθεμαι να απαντήσω εις ωρισμένα σημεία προηγουμένων αγορεύσεων, διότι και τούτο έχει γίνει από τον έντιμον Πρόεδρον της Βουλής κατά θαυμάσιον τρόπον.

Η Επιτροπή ομοφώνως ενέκρινε την επικύρωσιν της σχετικής Συμβάσεως που ενσωματώνει τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, και τολμώ να είπω ότι ανεξαρτήτως πολιτικών αποχρώσεων όλοι είναι σύμφωνοι διά την έγκρισίν των. Εκεί που είναι πιθανόν να υπάρχη διαφωνία είναι εις τον τρόπον αντιλήψεώς των. Κατά την γνώμην μου η ουσία της ορθής σημασίας των έγκειται εις το ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα, περιορίζοντα τας αυθαιρέτους εξουσίας της Κυβερνήσεως και του κράτους, τείνουν να διασφαλίσουν την αξιοπρέπειαν του ατόμου και να προαγάγουν την ηθικήν και υλικήν του υπόστασιν. Η κατά τον αυτόν τρόπον προώθησις του ατόμου ως σκοπού και όχι ως μέσου χάριν του κράτους είναι ο ακρογωνιαίος λίθος του δημοκρατικού οικοδομήματος και η βασική διαφορά μεταξύ ολοκληρωτικών και δημοκρατικών καθεστώτων. Υπ' αυτήν την έννοιαν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν πολιτικόν μανιφέστον και σημαίαν αγώνος υπό τας πτυχάς της οποίας ετάχθησαν και τάσσονται όλοι οι πραγματικά ελεύθεροι άνθρωποι, είτε φιλελεύθεροι είναι είτε σοσιαλισταί είτε συντηρητικοί. Η Σύμβασις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν είναι βέβαια η πρώτη κωδικοποίησις θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η Αμερικανική διακήρυξις ανεξαρτησίας, η Magna Charta εις την Αγγλίαν, η Γαλλική διακήρυξις του 1791, η Παγκόσμιος διακήρυξις των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ της 10ης Δεκεμβρίου του 1948, είναι παραδείγματα.

Η βασική διαφορά είναι ότι η Σύμβασις συνεπάγεται διεθνή υποχρέωσιν, και δημιουργεί όργανα διά την λήψιν καταλλήλων μέτρων προς διασφάλισιν της συλλογικής εγγυήσεως ωρισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων εκ της παγκοσμίου διακηρύξεως. Δεν είναι δηλαδή διακήρυξις μόνον αλλά Σύμβασις, με όλα τα απορρέοντα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Βεβαίως εις το πεδίον της πρακτικής πολιτικής παρηκολουθήσαμεν πολλάκις παραβιάσεις βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων από χώρας αι οποίαι εμφανίζονται ως πρωτοπόροι εις τον αγώνα της προασπίσεως των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ημείς εις την Κύπρον κατά την διάρκειαν του απελευθερωτικού αγώνος υπέστημεν και παρηκολουθήσαμεν καταφώρους παραβιάσεις βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρά ταύτα η Διερευνητική Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης, ανεξαρτήτως πρακτικών αποτελεσμάτων τα οποία εν πάση περιπτώσει δεν θα ηδύναντο να εκτιμηθούν πλήρως λόγω της εν τω μεταξύ επελθούσης λύσεως του Κυπριακού, επετέλεσεν αξιόλογον έργον και συνετέλεσεν εις την χαλάρωσιν της εντάσεως.

Από του βήματος τούτου χαιρετίζω την επικύρωσιν της Συμβάσεως ως βασικόν θετικόν βήμα προς την δημοκρατικήν ανέλιξιν της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμον Προεδρείον, έντιμοι συνάδελφοι.

Τα κράτη, όπως και οι άνθρωποι, οι οποίοι τα αποτελούν, δεν είναι τέλεια. Εις τον κοινωνικόν τομέα, τόσον εις την ατομικήν ζωήν των ανθρώπων όσον και εις το Κράτος, υπάρχει πάντοτε το φαινόμενον της αναπτύξεως. Η ανάπτυξις αύτη ακολουθεί ενίοτε καλήν πορείαν, άλλοτε δε κακήν. Το να συνέρχωνται τα κράτη, όπως και τα άτομα, και να αναζητούν, ανευρίσκουν και ακολουθούν τας δυνατότητας ορθής ανελίξεως εξασφαλίζει αναμφιβόλως εις την ανθρωπότητα μεγάλον όφελος. Με σκοπόν να ακολουθήσουν τοιαύτην οδόν, διάφοροι χώραι της Ευρώπης συνήλθον επί το αυτό και ίδρυσαν το Συμβούλιον της Ευρώπης επί τη βάσει των υψηλών ιδεωδών. Αυτά τα κράτη, από απόψεως τουλάχιστον ιδεωδών, έχουν μεταξύ των αρκετήν συγγένειαν. Τα κράτη αυτά βασικώς πιστεύουν εις την αρχήν του να είναι η Κυβέρνησις ενός Κράτους εκλελεγμένη υπό του λαού διά τον λαόν. Κατ' αυτόν τον τρόπον, εφ' όσον εγένετο λόγος περί του λαού, ήτο αναμφιβόλως ανάγκη να γίνη λόγος και διά τα δικαιώματα και ελευθερίας των ατόμων, τα οποία αποτελούν τον λαόν. Αυταί αι από κοινού προσπάθειαι απήτων την συνεργασίαν εις τον κοινωνικόν, τον πολιτιστικόν, τον επιστημονικόν και τον οικονομικόν τομέα ως και εις άλλους τομείς. Μία εκ των σημαντικωτέρων μεταξύ τούτων, ήτις συνιστά τον βασικόν σκοπόν, ήτο η διασφάλισις των θεμελίων καθεστώτος εδραζομένου επί της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Φυσικά, ως βάσις του δημοκρατικού καθεστώτος, το οποίον στηρίζεται εις τον λαόν, και διά να δύναται να είναι τοιούτον καθεστώς πραγματικώς ηγγυημένον, απαιτείται η αναγνώρισις των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Διότι πλείσται όσαι Κυβερνήσεις, αι οποίαι εξελέγοντο δημοκρατικώς, παρ' όλα ταύτα είχον προσβάλει ή ηδύναντο να προσβάλουν τα δικαιώματα και ελευθερίας των ανθρώπων, οι οποίοι τας είχον εκλέξει. Δι' αυτόν τον λόγον, αυτά τα Ευρωπαϊκά κράτη, ήτοι τα κράτη, τα οποία αποτελούν το Συμβούλιον της Ευρώπης, συνέταξαν την «Σύμβασιν Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», η οποία ευρίσκεται σήμερον ενώπιον της Βουλής, διά να την καταστήσουν δε δεσμευτικήν και αποτελεσματικήν διά πρώτην φοράν εις την παγκόσμιον ιστορίαν συμπεριέλαβον εις αυτήν και κυρώσεις, του «Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» και της «Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» υλοποιούντων την ουσίαν αυτών των κυρώσεων. Τα οικεία κράτη οφείλουν σεβασμόν προς τας αποφάσεις αυτού του Δικαστηρίου και της Επιτροπής, διότι η σύμβασις αυτή λαμβάνει την μορφήν τοπικού νόμου εις τα υπογράψαντα ταύτην κράτη. Από της πλευράς της Κύπρου η αποδοχή αυτής Συμβάσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ουδεμίαν παρουσιάζει δυσχέρειαν. Διότι εις το Σύνταγμά μας υπάρχουν δικαιώματα και ελευθερίαι πέραν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των προνοουμένων εις την Σύμβασιν, η οποία υπεβλήθη εις ημάς σήμερον προς έγκρισιν. Το Σύνταγμά μας επροχώρησε πέραν των γενικών διατάξεων αυτής της Συμβάσεως και έθεσεν όρια και όσον αφορά τους περιορισμούς, τους οποίους η Κυβέρνησις και άλλαι αρχαί θα ηδύναντο να θέσουν εις τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίας. Συμφώνως, δηλαδή, προς το Σύνταγμά μας τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίαι κατοχυρούνται περισσότερον από όσον απαιτεί αυτή η Σύμβασις.

Έν των αγορευσάντων μελών είπεν ότι μερικαί διατάξεις του Συντάγματος μας αφορώσαι ανθρώπινα δικαιώματα είναι τοιαύται ώστε παρεμποδίζουν τους χωρικούς μας από του να ευεργετώνται πλήρως από αυτά. Εξ όσων ενθυμούμαι τα υπ' αυτού λεχθέντα αφεώρων την ιδιοκτησίαν. Αυτό σημαίνει να βλέπη τις τα πράγματα ολίγον αντίστροφα. Διότι η ουσία είναι το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το οποίον καθορίζεται ως ανθρώπινον δικαίωμα, το δε πρώτον άρθρον του Πρωτο-

κόλλου του συνημμένου εις την υπό συζήτησιν Σύμβασιν ποιείται μνείαν του δικαιώματος τούτου. Το γεγονός ότι εις το Σύνταγμά μας υπάρχουν περισσότεροι περιορισμοί όσον αφορά την αποστέρησιν ενός ατόμου από το δικαίωμα αυτό οφείλεται εις το ότι το Σύνταγμά μας δίδει μεγαλυτέραν σημασίαν εις αυτό. Δηλαδή, το Σύνταγμά μας μεταξύ των άλλων δικαιωμάτων κατοχυρώνει αυτό το δικαίωμα περισσότερον. Διά τούτο η έγκρισις αυτής της Συμβάσεως μετά του εις αυτήν συνημμένου Πρωτοκόλλου όχι μόνον δεν ζημιώνει καθ' οιονδήποτε τρόπον, αλλά, συγχρόνως, αποτελεί τιμητικόν έργον. Θα αναφερθώ εν ολίγοις εις ωρισμένας απόψεις των οποίων έκαμαν νύξιν, επί του θέματος του Συμβουλίου της Ευρώπης, ωρισμένα μέλη του Σώματος παρ' όλον ότι δεν θα τα απαριθμήσω κεχωρισμένως. Πρόκειται περί των αγορεύσεων, αφορμήν διά τας οποίας έδωσαν εκφράσεις του Προοιμίου της Συμβάσεως αυτής.

Ως εδήλωσα εις την αρχήν της αγορεύσεώς μου, όπως ουδείς άνθρωπος ούτω και ουδέν κράτος ή Κυβέρνησις, την οποίαν αποτελούν άνθρωποι, είναι τέλεια. Δυνατόν αι χείρες ωρισμένων Ευρωπαϊκών κρατών — μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης να μη είναι καθαραί. Φρονώ, όμως, ότι πολλούς δεν δυνάμεθα να τους κατηγορήσωμεν δι' οτιδήποτε. Ας μη λησμονώμεν ότι μέλη αυτού του Συμβουλίου της Ευρώπης, είναι και η Τουρκία και η Ελλάς, ήτοι δύο κράτη—έθνη, εις τα οποία ανήκουν αι εν τη χώρα μας δύο Κοινότητες. Η δε γραμμή, η οποία ακολουθείται είναι η πρόοδος εις μίαν πορείαν, την οποίαν ημείς οι ίδιοι καλώς απεδέχθημεν ως ιδανικόν μας. Ως εκ τούτου είναι επίσης αναμφιβόλως τιμητικόν το να αποτελώμεν μέλος τοιούτου Συμβουλίου, το οποίον θα εξασφαλίζη την δυνατότητα ανελίξεως εντός των πλαισίων του περί ου ο λόγος ιδανικού. Επιθυμώ όπως εκφράσω την ελπίδα ότι εις το τέλος θα φθάσωμεν εις τον επιδιωκόμενον σκοπόν, διότι, όπως αντιλαμβάνομαι, αυτός είναι ο δρόμος του ανθρωπισμού και της αληθείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:)

Προτίθεμαι να επιφέρω δύο λεκτικάς τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις ποία άρθρα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:)

Εις το άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 1ον. Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2ον.

Αντί της φράσεως, εις την ερμηνείαν του όρου Σύμβασις, «ηνεώχθη προς υπογραφήν» να αντικατασταθή διά του ρήματος «εγένετο».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να απαλειφθή το «ηνεώχθη προς υπογραφήν» και να προστεθή η λέξις «εγένετο».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Και εις την προτελευταίαν γραμμήν αντί του «όπερ ηνεώχθη προς υπογραφήν», το «ο εγένετο προς υπογραφήν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή ως εισηγείται ο Γραμματεύς;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Τρίτον άρθρον, υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Παράρτημα. Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Παράρτημα εγκρίνεται.

Τρίτη ανάγνωσις δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως διά την προάσπισιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία. Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον και η Συνθήκη επικυρούται.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την 5ην απογευματινήν ώραν της αύριον. Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι ο περί της παρατάξεως των Δήμων Νόμος. Η Επιτροπή Εσωτερικών δέον να συνέλθη προ της συνεδριάσεως.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επωφελουμένη της παραχωρηθείσης διακοπής των εργασιών της Βουλής η Επιτροπή Εσωτερικών έχει συμπληρώσει την εργασίαν της και συντάξει την έκθεσίν της. Όσον αφορά την ώραν της αυριανής συνεδριάσεως, αύτη πρέπει να είναι η 5.30 μ.μ. διά να είμεθα σύμφωνοι με την διανεμηθείσαν πρόσκλησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται την 5.30 μ.μ. της αύριον.

Επί της ημερησίας διατάξεως υπάρχουν ακόμη δύο θέματα.

Ο περί Ρυθμίσεως Κανονισμού Εισαγωγών Νόμος του 1962. Η συζήτησις του θέματος αναβάλλεται.

«Η ακολουθουμένη και ακολουθητέα πολιτική όσον αφορά την διάθεσιν χρημάτων δι' αντιδιαβρωτικά έργα», αναβάλλεται εκτός εάν υπάρχη αντίρρησις εκ μέρους της Βουλής ή των εισηγητών.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ως ενθυμείσθε το θέμα αυτό ενεγράφη υπό των Βουλευτών του Πατριωτικού Μετώπου Λεμεσού. Εφ' όσον το θέμα αυτό θα αναβληθή υποβάλλομεν θερμήν παράκλησιν όπως φροντίσητε διά την αποστολήν των ψηφισθέντων ήδη υπό της Βουλής χρημάτων εις τας επαρχίας εκ μέρους του αρμοδίου Υπουργείου, και αυτό διότι επείγει η έναρξις των αντιδιαβρωτικών έργων, είναι δε γνωστόν ότι εάν δεν σταλούν και εάν δεν αρχίση η εργασία εντός των προσεχών 3—4 ημερών, μετά το τέλος Μαΐου θα είναι άχρηστον το ποσόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διαβιβάσω τας απόψεις σας προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστούμεν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 12η μεσονύκτιος)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 11ΗΣ ΜΑ·Ι·ΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.50 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 16, Τούρκοι 7, Σύνολον 23.

Απόντες:

'Ελληνες 18, Τούρκοι 8, Σύνολον 26.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το κεφάλαιον Β είναι ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός υπ' Αρ. 2) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Εσωτερικών να αναγνώση την 'Εκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η 'Εκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Χαλήτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Χρύσης Δημητριάδης
Νετζέτ Χουσε·ί·ν
Πανίκος Σιβιτανίδης

Η Επιτροπή εμελέτησε το προμνησθέν Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής την 10ην Μα·ί·ου 1962.

Η Επιτροπή, εις τας επί του ιδίου θέματος διαφόρους εκθέσεις αυτής, εξέφρασε τας απόψεις της, αίτινες εξακολουθούν να ισχύουν, και δεν θεωρεί αναγκαίον να επαναλάβη ταύτας εκ νέου εις την παρούσαν έκθεσιν.

Υπό τας περιστάσεις, η Επιτροπή εισηγείται ομοφώνως όπως η Βουλή εγκρίνη το Νομοσχέδιον, ως τούτο υπεβλήθη υπό του Υπουργού Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμον Προεδρείον της Βουλής. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Η Επιτροπή Εσωτερικών έχει υποβάλει εις Εκθέσεις της προς την Βουλήν τας απόψεις της σχετικώς με διάφορα νομοσχέδια παρατάσεως της ισχύος των περί Δήμων Νόμων. Επιπροσθέτως προς αυτάς τας απόψεις είναι γενική η επιθυμία όπως το θέμα τούτο επιλυθή το συντομώτερον. Διότι το θέμα αυτό δημιουργεί πολλά συναφή με αυτό προβλήματα. Μερικά εκ τούτων θα ήθελα να τα εκθέσω. Ενόσω συνεχίζεται αυτή η κατάστασις δεν θα είναι δυνατή η διανομή του ενεργητικού του Δήμου, δηλαδή των προηγουμένως υφισταμένων Δήμων, μεταξύ των νεοδιαμορφουμένων τοιούτων. Επί παραδείγματι, μεταξύ αυτών των στοιχείων ενεργητικού υπάρχουν κτίρια ανήκοντα εις τους παλαιούς μικρούς Δήμους.

Ενόσω δεν καθορίζονται τα σύνορα και δεν κατανέμονται τα στοιχεία ενεργητικού, η ιδιοκτησία επί τοιούτων κτιρίων, ως συμβαίνει με άλλα στοιχεία ενεργητικού, δεν είναι σαφής. Εις ποίον δε ανήκει το εκ τούτων εξασφαλιζόμενον ή δυνάμενον να εξασφαλισθή εισόδημα δεν είναι γνωστόν. Εις αυτήν την κατάστασιν και οι Δήμοι υφίστανται ζημίας και ωρισμένοι πολίται ευρίσκουν την δυνατότητα να εκμεταλλευθούν την κατάστασιν. 'Ενεκεν του μη επιλυομένου τούτου προβλήματος πολλαί δημοτικαί υπηρεσίαι μένουν εγκαταλελειμμέναι. Εν τω μεταξύ, δύναται να γίνη λόγος και διά τας αναγκαίας επιδιορθώσεις οδών. Επιπροσθέτως προς αυτά, δεν έχει ακόμη δοθή λύσις εις τα κεκτημένα δικαιώματα προσώπων, τα οποία, αφού υπηρετήσουν επί μακρόν χρονικόν διάστημα εις τους παλαιούς μικτούς δήμους, έχουν εισέλθει εις την υπηρεσίαν των χωριστών Δήμων. Επί παραδείγματι, μεταξύ αυτών των δημοτικών υπαλλήλων υπάρχουν εκείνοι, οι οποίοι έχουν φθάσει το όριον ηλικίας και έχουν αφυπηρετήσει επί συντάξει. Και παρ' όλον ότι κατά την τοιαύτην αφυπηρέτησιν επί συντάξει οι υπηρετούντες επί παραδείγματι εις τον Τουρκικόν Δήμον έχουν υπηρετήσει εις αυτόν επί βραχύ χρονικόν διάστημα, εν τούτοις οι Τουρκικοί Δήμοι τουλάχιστον διά λόγους συνειδήσεως είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν εις αυτούς όλα τα επί της συντάξεως δικαιώματά των. Το θέμα δε αυτής της μεταξύ δύο Δήμων κατανομής της υποχρεώσεως πληρωμής των δικαιωμάτων επί της συντάξεως παραμένει εγκαταλελειμμένον.

Συγχρόνως δε ένα θέμα, το οποίον κατά την γνώμην μου είναι σημαντικόν, είναι το ότι μέσα εις αυτήν την κατάστασιν δεν δύνανται να συσταθούν μικταί επιτροπαί εκεί, όπου υφίστανται χωριστοί Ελληνικοί και Τουρκικοί Δήμοι, τοιουτοτρόπως δε οι πολίται αυτών των πόλεων στερούνται των υπηρεσιών αυτών των κοινών Επιτροπών. Είναι αναρίθμητα τα μειονεκτήματα εκ της συνεχίσεως αυτής της καταστάσεως. Είναι αδύνατον δε να τα απαριθμήσω εδώ ένα προς ένα. Νομίζω, όμως, ότι όλοι οι συνάδελφοι τα γνωρίζουν και αναγνωρίζουν την ύπαρξίν των. Από όλην αυτήν την κατάστασιν ζημιούμεθα όλοι μας ως σύνολον, οι συμπολίται μας και ημείς. Δεν μας παρουσιάζονται τουλάχιστον αι δυνατότητες να προχωρήσωμεν επί θετικού εδάφους. 'Οπως έχει πολλάκις εκφρασθή η Επιτροπή Εσωτερικών, ευχόμεθα όπως το θέμα τούτο επιλυθή όσον το δυνατόν συντομώτερον δι' αμοιβαίας κατανοήσεως και καλής θελήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, εάν η Βουλή είχεν ενώπιόν της το Νόμον ο οποίος θα έδιδε οριστικήν λύσιν εις το πρόβλημα των Δήμων, θα ήτο ανάγκη να διεξαχθή διεξοδική συζήτησις· όπως επίσης εάν επρόκειτο όσα είπεν ο έντιμος κ. Χαλήτ με το να μένουν αναπάντητα εσήμαινεν ότι η Βουλή παραδέχεται ότι ούτως έχει η κατάστασις, και πάλιν θα εχρειάζετο συζήτησις. Εν τούτοις πιστεύω ότι τυχόν συζήτησις τώρα, είτε επί του γενικού θέματος είτε επί όσων έχουν λεχθή υπό του προηγουμένου εντίμου συναδέλφου, ουδένα χρήσιμον σκοπόν εξυπηρετεί δεδομένου ότι το Νομοσχέδιον το οποίον έχομεν ενώπιόν μας προνοεί απλώς διά παράτασιν της παρούσης καταστάσεως επί ωρισμένον χρονικόν διάστημα. Δι' αυτό εισηγούμαι ότι πρέπει να ψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον χωρίς περαιτέρω συζητήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 10 του 1961. 15 του 1961 29 του 1961 36 του 1961 37 του 1961 55 του 1961 11 του 1962

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός Αρ. 7) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων Νόμου του 1961 ως ούτος ετροποποιήθη υπό των Νόμων 15, 29, 36, 37 και 55 του 1961 και 11 του 1962 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως της ημερομηνίας 31ης Μαΐου 1962, διά της ημερομηνίας 31ης Αυγούστου 1962.

2. Ο βασικός Νόμος διά του παρόντος τροποποιείται διά της αντικαταστάσεως των αριθμών και λέξεων «31ης Μαΐου 1962», οπουδήποτε συναντώνται, (αίτινες υποκατεστάθησαν εν αυτώ διά του άρθρου 2 του Νόμου 11 του 1962), διά των αριθμών και λέξεων «31ης Αυγούστου 1962».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Παρατάσεως της Ισχύος των περί Δήμων Νόμων (Τροποποιητικός Αρ. 7) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία. Υπάρχει αντίρρησις; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ως γνωστόν δυνάμει του άρθρου 74 του Συντάγματος, παράγραφος (2), η τακτική σύνοδος της Βουλής των Αντιπροσώπων διαρκεί επί τρεις ως έξ μήνας κατ' έτος, ως θέλει αποφασίσει η Βουλή των Αντιπροσώπων. Η σύνοδος της Βουλής ήρχισεν την 16ην Αυγούστου, έγινε δε παράτασις, διότι οι έξ μήνες έληξαν διά τρεις περαιτέρω μήνας, η δε παραταθείσα περίοδος της συνόδου λήγει την 16ην τρέχοντος. Δυνάμει της παραγράφου (3) του άρθρου 74, η Βουλή των Αντιπροσώπων συγκαλείται εις έκτακτον σύνοδον υπό του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων τη αιτήσει 10 Βουλευτών απευθυνομένης προς τον Πρόεδρον και τον Αντιπρόεδρον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Έχω ενώπιόν μου αίτησιν υπογραφείσαν από 10 Βουλευτάς, διά της οποίας ζητείται παράτασις της συνόδου της Βουλής μέχρι της 30ής Ιουνίου λόγω του ότι υπάρχει εκκρεμής νομοθετική εργασία. Επομένως δυνάμει των προνοιών του 74ου άρθρου, παράγραφος (3), η σύνοδος της Βουλής παρατείνεται μέχρι της 30ής Ιουνίου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής ορίζεται διά την 25ην τρέχοντος, την 5ην απογευματινήν ώραν. Η ημερησία διάταξις θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμος του 1962. Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου Άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως αυτής.

(Ώρα λήξεως 6.10 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑ·Ι·ΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.55 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 21, Τούρκοι 8, Σύνολον 29.

Απόντες:

'Ελληνες 13, Τούρκοι 7, Σύνολον 20.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δυνάμει των διατάξεων του 'Αρθρου 76 του Συντάγματος κηρύττω την έναρξιν των εργασιών της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως κάμουν έναρξιν των εργασιών διά της αναγνώσεως ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Μαρτίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Νεπίλ Ναπή και ληφθείσα την 13ην Μαρτίου 1962.

«Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι διά των προσφάτων βροχών έχει ανέλθει η στάθμη των υπογείων υδάτων. Πιστεύω ότι οι αρμόδιοι έχουν καθορίσει την άνοδον της στάθμης των υπογείων υδάτων εν συγκρίσει με την στάθμην του 1961.

Παρακαλώ όπως το αρμόδιον Υπουργείον παράσχη διαφωτιστικάς πληροφορίας επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 11ην Μα·ί·ου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 13ην Μαρτίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Νεπίλ Ναπή.

«Συνεπεία της καλής κατά την χειμερινήν περίοδον βροχοπτώσεως, η στάθμη των υπογείων υδάτων εις τας πλέον υδροφόρους περιοχάς της Νήσου ανήλθεν από του παρελθόντος θέρους κατά 4 πόδας περίπου.

Η σημερινή άνοδος της στάθμης του ύδατος είναι διπλασία εκείνης του παρελθόντος έτους. Δύναται, εν τούτοις, να τονισθή, ότι η στάθμη του ύδατος κατέρχεται πάντοτε εις μεγαλύτερον βαθμόν κατά την θερινήν περίοδον από ό,τι ανέρχεται κατά τον χειμώνα».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 10ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, και ληφθείσα την 11ην Μα·ί·ου 1962.

«Εις δηλώσεις του ο Γ.Γ. του ΝΑΤΟ άφησε να νοηθή ότι η Κύπρος είναι δυνατόν να ενταχθή εις το ΝΑΤΟ.

Δεδομένης της διακηρυχθείσης πολιτικής της Κυπριακής Κυβερνήσεως, η οποία ταυτίζεται με την εν γένει πολιτικήν της Αδεσμεύτου Ουδετερότητος και της αποφυγής δεσμών με οιονδήποτε στρατιωτικοπολιτικόν οργανισμόν, θα ήθελα να ερωτήσω εάν ο έντιμος Υπουργός προτίθεται να προβή εις οιασδήποτε δηλώσεις επί του θέματος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 7ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ξ. Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 11ην Μα·ί·ου 1962.

«Προ τινος υπό του Γεωργικού Τμήματος εζητήθησαν προσφοραί διά προμήθειαν ειδικής πάστας διά την επάλειψιν των τομών των δένδρων. Αι προσφοραί κατεκυρώθησαν διά το εισαγόμενον προϊόν Πόντεξ εις τιμήν υψηλοτέραν από τας τιμάς της προσφοράς του επιτοπίως παραγομένου Σιμεντάρ.

Τούτο αφ' ενός μεν αποθαρρύνει την εγχώριον βιομηχανίαν, και ζημιοί την Κυβέρνησιν η οποία επλήρωσε διά το εισαγόμενον είδος περισσότερα.

Πώς δικαιολογείται η τοιαύτη ενέργεια των αρμοδίων εν συσχετισμώ με τας καταβαλλομένας προσπαθείας προς υποστήριξιν της εγχωρίου βιομηχανίας»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 30ήν Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ξ. Ιωαννίδη, και ληφθείσα την 11ην Μα·ί·ου 1962.

«Από τινος χρόνου παρατηρείται σχετική αδράνεια εις το Γραφείον Δημοσίων Πληροφοριών, ενώ ο Τύπος και το κοινόν αναμένει όπως το Γραφείον τούτο κατατοπίζει αυτό επί ζωτικής φύσεως κρατικών δραστηριοτήτων, ως επίσης και εργασιών αφορωσών διάφορα Υπουργεία και Κυβερνητικά τμήματα. Τουναντίον παρετηρήθη, ότι αι δραστηριότητες διαφόρων Υπουργείων και κυβερνητικών τμημάτων μεταδίδονται μέσον του Κυβερνητικού Πρακτορείου Ειδήσεων.

Ερωτάται:

(Α) Πού οφείλεται η σχετική αδράνεια του Γραφείου τούτου, και

(Β) ποία η πολιτική της Κυβερνήσεως αναφορικώς προς την λειτουργίαν του Γραφείου τούτου»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 12ην Μα·ί·ου 1962.

«Παρακαλείται ο έντιμος Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να κατατοπίση την Βουλήν κατά πόσον υπάρχει προοπτική κατοχυρώσεως διά παροχής λογικής αποζημιώσεως των ετών υπηρεσίας όλων των εργατοϋπαλλήλων εν περιπτώσει απολύσεως, (ουχί εξ υπαιτιότητος του εργάτου) εν όψει των σημειωθεισών μαζικών απολύσεων εργατοϋπαλλήλων — ως εκ των εξαγγελθέντων και γνωστοποιηθέντων προσχεδίων νομοσχεδίων από ενός και πλέον έτους».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 16ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 17ην Μα·ί·ου 1962.

«Υπάρχουν σαφείς και συγκεκριμέναι κατηγορίαι καθ' ας υπάλληλοι της εν Κύπρω Αμερικανικής Πρεσβείας κυκλοφορούν εν Κύπρω δι' αυτοκινήτων άνευ αριθμών εγγραφής. Συγκεκριμένως μου κατηγγέλθη ότι τρία τουλάχιστον αυτοκίνητα volkswagen και ένα αυτοκίνητον amstrong (σπορτ άσπρου χρώματος) κυκλοφορούν υπό των υπαλλήλων της εδώ Αμερικανικής Πρεσβείας και άνευ αριθμών εγγραφής εν Κύπρω, ως και άνευ αριθμών εγγραφής των εις οιανδήποτε χώραν.

Ερωτάται ο Υπουργός Εσωτερικών εάν γνωρίζη τι περί των καταγγελιών, και εάν ναι, ποία η θέσις του απέναντι του σοβαρού ατοπήματος εκ της παραλείψεως εγγραφής των εν λόγω αυτοκινήτων ως εκ των ενδεχομένων ατυχημάτων ή και εγκλημάτων εις τα οποία δυνατόν να χρησιμοποιηθούν τα αυτοκίνητα ταύτα.

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 15ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 17ην Μα·ί·ου 1962.

«Εις τα Ενοικιαστήρια Συμβόλαια τα συνταχθέντα υπό των Βρεττανικών Στρατιωτικών Αρχών, και χρησιμοποιούμενα διά την ενοικίασιν εις 'Αγγλους οικιών ανηκουσών εις Κυπρίους, υπάρχει όρος δίδων το δικαίωμα εις τους 'Αγγλους ενοικιαστάς να θέτωσι τέρμα εις την ενοικίασιν οποτε-

δήποτε δι' απλής ειδοποιήσεως 28 ημερών, τον οποίον όρον οι βεβαρυμένοι διά χρεών Κύπριοι ιδιοκτήται υποχρεούνται, παρά τας διαμαρτυρίας των, να δεχθώσι.

Του όρου γίνεται μεγάλη κατάχρησις εκ μέρους των ενοικιαστών και εις πολλάς περιπτώσεις ενοικιασταί θέτουν τέρμα εις την ενοικίασιν κατά τον άνωθι τρόπον, ολίγας μόνον ημέρας μετά την σύναψιν του ενοικιαστηρίου, και ούτω ζημιούσι σημαντικώς τους ιδιοκτήτας οι οποίοι υπέστησαν έξοδα εις μεσιτείας διά την ενοικίασιν κ.λ.π.

Οι επηρεαζόμενοι Κύπριοι ανέρχονται εις χιλιάδας. Δεν φρονεί η Κυβέρνησις ότι θα έπρεπε να προβή εις παραστάσεις ή εις διαβήματα προς τας Βρεττανικάς Αρχάς προς θεραπείαν αυτού του κακού»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 21ην Μα·ί·ου 1962.

«Οι κάτοικοι του χωρίου Μαθιάτης ταλαιπωρούνται ένεκεν ελλείψεως ποσίμου ύδατος. Η κοινότης αυτού του χωρίου προμηθεύεται το προς πόσιν και άλλας ανάγκας ύδωρ εξ υφισταμένων απλών μικρών και ανθυγιεινών φρεάτων. Κατ' αυτάς τας θερινάς ημέρας η ταλαιπωρία ένεκεν λειψυδρίας διπλασιάζεται.

Αι μέχρι τούδε υποσχέσεις και προσπάθειαι δεν έχουν δυστυχώς πραγματοποιηθή. Άραγε πόσον χρόνον θα διαρκέση αυτή η λειψυδρία; Ο αρμόδιος Υπουργός τι σχέδια έχει όσον αφορά το πόσιμον ύδωρ του εν λόγω χωρίου; Παρακαλώ όπως διαφωτίση την Βουλήν μας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 20ήν Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 21ην Μα·ί·ου 1962.

«Η γη του χωρίου Μαθιάτης είναι εύφορος και παχεία. Αλλ' ένεκεν της μη υπάρξεως αρδευσίμου ύδατος δεν είναι παραγωγική και μένει ανεκμετάλλευτος. Η επιθυμία των κατοίκων του χωρίου τούτου είναι όπως κτισθή υδατοφράκτης εις το άνω μέρος του χωρίου. Η ανέγερσις ενός αρκούντως αποδοτικού υδατοφράκτου εις το μέρος εις το οποίον συναντώνται οι δύο παραπόταμοι του Ιδαλίου είναι δυνατή. Διά της ανεγέρσεως του εν λόγω υδατοφράκτου, θα καταστή δυνατή η άρδευσις 1000 στρεμμάτων τουλάχιστον, από αυτήν την εύφορον γην καθ' όλην την διάρκειαν του έτους. Το χωρίον τούτο το οποίον ευρίσκεται πλησίον της Λευκωσίας, δύναται να μετατραπή εις μίαν καλήν περιοχήν αναπτύξεως.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν μας επί των μέτρων άτινα λαμβάνει επί του προκειμένου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 19ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 21ην Μα·ί·ου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης την 20ήν Ιουνίου, ανεκοίνωσα ότι η Αρεδιού υποφέρει λόγω μεγάλης ελλείψεως ποσίμου ύδατος.

Εις απάντησιν επληροφορήθημεν ότι 'γίνεται πρόνοια όπως δοκιμαστικαί διατρήσεις ανορυχθούν κατά το 1962, και εάν αύται είναι επιτυχείς θα εκπονηθούν σχέδια δι' ύδρευσιν του χωρίου'.

Δυστυχώς λόγω του ότι αυτό το έργον θ' απαιτήση πολύν χρόνον, η επιθυμία των κατοίκων, Τούρκων και Ελλήνων, είναι όπως αυξηθή η ποσότης του ύδατος αφού επιδιορθωθούν αι παλαιαί πηγαί αντί μικράς δαπάνης.

Θα ληφθή υπ' όψιν αυτή η επιθυμία των ή όχι, ή θα προωθηθή άραγε το έργον εξευρέσεως ύδατος διά δοκιμαστικών διατρήσεων; Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 22αν Μα·ί·ου 1962.

«Εν όψει του γεγονότος ότι 200 και πλέον εργάται του κλάδου κτιρίων των Δημοσίων Έργων διεξάγουν έντονον αγώνα προς εργοδότησίν των από δύο και πλέον ετών, και νοουμένου ότι και οι 200 έλαβαν οικειοθελώς τας ετησίας των αδείας προ της κανονικής των ημερομηνίας, ως και έξ ημέρας αδείας άνευ πληρωμών (ήτοι συλλογικάς οικειοθελείς προσωρινάς απολύσεις) παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να κατατοπίση την Βουλήν διατί και η δευτέρα σειρά εργατικών κατοικιών εκ 30.000 λιρών προσφέρεται, κατόπιν ζητηθεισών προσφορών προς εκτέλεσιν, εις ιδιωτικούς εργολήπτικούς οίκους και ιδιώτας εργολάβους».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έληξεν η ανάγνωσις των Ερωτήσεων κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πληροφορούμαι ότι αναφορικώς προς την νομοθετικήν εργασίαν αι Επιτροπαί αι οποίαι επεξεργάζονται τα σχετικά Νομοσχέδια δεν ετελείωσαν τας εργασίας των. Επομένως θα εισέλθωμεν εις το Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς εάν υπάρχουν Νομοσχέδια ή άλλα έγγραφα προς κατάθεσιν να προβούν εις την κατάθεσιν τούτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής:

(1) Έκθεσις Γενικού Ελεγκτού διά την περίοδον την λήγουσαν την 31ην Δεκεμβρίου 1960, συμφώνως του Άρθρου 116, παράγραφος 4 του Συντάγματος.

(2) Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962».

(3) Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. Ι του 1962), και τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962 (Αρ. 4 του 1962).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η μεν έκθεσις του Γενικού Ελεγκτού, διά την περίοδον την λήγουσαν την 31ην Δεκεμβρίου του 1960, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών, η οποία να συνεργασθή με την Επιτροπήν Προϋπολογισμού προς μελέτην και υποβολήν εκθέσεως προς την ολομέλειαν της Βουλής.

Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 προέρχεται από το Υπουργείον Δικαιοσύνης και παραπέμπεται εις την Νομικήν Επιτροπήν προς μελέτην και υποβολήν εκθέσεως.

Τα έγγραφα τα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών, συμφώνως του εδαφίου (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. Ι του 1962) και επίσης συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962, προέρχονται από το Υπουργείον Οικονομικών και παραπέμπονται εις την Επιτροπήν επί Οικονομικών η οποία να συνεργασθή με την Επιτροπήν Προϋπολογισμού προς μελέτην και υποβολήν εκθέσεως εις την Βουλήν.

Η ημερησία διάταξις διά την επομένην συνεδρίασιν της Βουλής θα έχη ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α — Ερωτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β — Νομοθετική Εργασία.

(1) Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

(3) Ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

(4) Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Προτίθεμαι να. . . .

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως προστεθή θέμα κατατοπίσεως της Βουλής επί των εργασιών του Στρασβούργου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ζήτημα αυτό συνεζητήθη κατά την τελευταίαν συνεδρίαν της Βουλής και εξεφράσθησαν απόψεις επί του ζητήματος εκ μέρους του μονίμου Προέδρου της Βουλής, τας οποίας είναι περιττόν να επαναλάβω, διότι είναι πολύ πρόσφατοι· εφ' όσον το έντιμον μέλος, ο κ. Λυσσαρίδης, κάμνει την πρότασιν αυτήν είμαι υποχρεωμένος να θέσω το ζήτημα συμφώνως της παραγράφου 6 του άρθρου 73 υπό την κρίσιν της Βουλής.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή εγώ πρόκειται να ψηφίσω εναντίον αυτής της προτάσεως, θα ήθελα να παράσχω ωρισμένας εξηγήσεις. Οι λόγοι διά τους οποίους δεν νομίζω ότι είναι ορθόν να τεθή αυτό το θέμα προς συζήτησιν ελέχθησαν εις το παρελθόν και δεν προτίθεμαι να τους επαναλάβω. Αλλά δεν θέλω να δώσω το δικαίωμα εις οιονδήποτε, ούτε εις εκείνον ο οποίος έχει προτείνει αυτό το θέμα, να πη ότι δεν θέλω να δώσω λόγον των πράξεών μου τας οποίας έκαμα εις το Στρασβούργον. Λέγω των πράξεών μου όχι διότι εγώ έκαμα τίποτε το ιδιαίτερον, αλλ' απλούστατα διότι επήγα και εγώ εις το Στρασβούργον. Θα ήθελα να υποδείξω ότι ευχαρίστως θα συζητήσω εις την Βουλήν αυτήν ένα συγκεκριμένον θέμα, ανεξαρτήτως του εάν αυτό συνεζητήθη εις το Στρασβούργον ή όχι, αρκεί να είναι ένα συγκεκριμένον πολιτικόν θέμα το οποίον συνήθως συζητείται εις το Στρασβούργον.

Όσον αφορά δε την κατατόπισιν διά την διαφώτισιν των εδώ Βουλευτών θα ήθελα να επαναλάβω πάλιν ότι η πρακτική η οποία ακολουθείται και εις τας άλλας χώρας μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι ότι οι λαμβάνοντες μέρος εις τας συνεδριάσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης διαφωτίζουν τους συναδέλφους των καθ' ομάδας, δηλαδή έκαστος την ομάδα, την κομματικήν ομάδα, εις την οποίαν ανήκει. Ο κ. Λυσσαρίδης είμαι βέβαιος ότι ανήκει εις κάποιαν ομάδα και μπορεί να διαφωτισθή αναλόγως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να κουράσω την Βουλήν επαναλαμβάνων όσα είπα επί του θέματος αυτού. Δεν εζητήθη από κανένα μέλος της Επιτροπής να λογοδοτήση επί των πράξεών του εις το Στρασβούργον εφ' όσον αγνοεί αυτάς τας πράξεις. Πιστεύω ότι έναντι του Συντάγματος έκαστος Βουλευτής αποτελεί έν άτομον το οποίον εξελέγη υπό του Κυπριακού λαού. Και πιστεύω ότι πιθανώτατα η Βουλή αυτή να χρειασθή να παίρνη θέσεις επί εκάστοτε αναφυομένων θεμάτων, τα οποία υπό άλλον πρίσμα και άλλας δεσμεύσεις συζητούνται εις το Στρασβούργον. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις εζήτησα να εγγραφή θέμα κατατοπίσεως της Βουλής απλώς. Νομίζω ότι η συζήτησις δεν θα ωφελούσε και θα παρεκάλουν τον Πρόεδρον να θέση το θέμα εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πριν θέσω το ζήτημα εις ψηφοφορίαν θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν, η οποία εγείρεται από την αγόρευσιν του κ. Λέλλου Δημητριάδη. Έκαμε μνείαν ότι το έντιμον μέλος ο κ. Λυσσαρίδης ανήκει οπωσδήποτε είς τινα Κοινοβουλευτικήν ομάδα. Η Κοινοβουλευτική αυτή ομάς είναι η ιδία με την του κ. Λέλλου Δημητριάδη, και είμαι βέβαιος ότι ο κ. Λέλλος Δημητριάδης είναι διατεθειμένος να δώση πάσαν σχετικήν πληροφορίαν εις τον συνάδελφον του κ. Λυσσαρίδην.

Και τώρα θα προχωρήσω να θέσω το ζήτημα το οποίον έθεσεν ο κ. Λυσσαρίδης εις ψηφοφορίαν.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως του κ. Λυσσαρίδη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της προτάσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπό του κ. Λυσσαρίδη προταθέν θέμα δεν δύναται να συμπεριληφθή εις την προσεχή ημερησίαν διάταξιν.

Η επομένη συνεδρίασις της Βουλής, εκτός εάν υπάρχη ένστασις. . . .

Ο κ. Νεπίλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Είναι γνωστόν ότι τα Νομοσχέδια τα σχετικά με τας Χήρας και τα Ορφανά ευρίσκονται εις στάδιον Επιτροπής. Αλλά δεν δυνάμεθα να γνωρίζωμεν εις ποίον στάδιον ευρίσκονται αι εργασίαι της Επιτροπής. Παρακαλώ όπως ο Πρόεδρος της αρμοδίας Επιτροπής πληροφορήση την Βουλήν εις ποίον στάδιον ευρίσκονται αι εργασίαι της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα δύο Νομοσχέδια, εις τα οποία ανεφέρθητε, ως γνωστόν παρεπέμφθησαν εις την Επιτροπήν επί Οικονομικών Ζητημάτων, της οποίας η εντολή ήτο να συνεργασθή με την επί τούτω εγκαθιδρυθείσαν Επιτροπήν, η οποία ήδη εμελέτησε και υπέβαλε σχετικήν έκθεσιν επί του τρόπου διαλύσεως του Ταμείου Χηρών και Ορφανών. Ήδη ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής επί Οικονομικών Ζητημάτων συνεκάλεσε μίαν συνεδρίασιν των δύο αυτών Επιτροπών και έδωσε την ευκαιρίαν επίσης εις τους ενδιαφερομένους δημοσίους υπαλλήλους να εκφράσουν τας ιδικάς των απόψεις. Δύναμαι δε να σας πληροφορήσω ότι ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής επί Οικονομικών Ζητημάτων ήδη σήμερον το απόγευμα ώρισε νέαν συνεδρίασιν διά την προσεχή. . . ., ίσως ο ίδιος μπορεί να σας πληροφορήση ακριβέστερον όσον αφορά την ημερομηνίαν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η προσεχής συνεδρίασις είναι διά την Τετάρτην 30ήν Μαΐου. Σκοπός δε της καθυστερήσεως της εκθέσεώς μας επί του Νομοσχεδίου αυτού δεν ήτο άλλως παρά να προσπαθήσωμεν να εύρωμεν μίαν τέτοιαν λύσιν η οποία να εξυπηρετή τους Κυβερνητικούς υπαλλήλους, και όχι να προβώμεν εις κάτι το βεβιασμένον το οποίον εις το τέλος θα ήτο προς βλάβην των.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κατόπιν των δηλώσεων τας οποίας έκαμεν ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών είμαι βέβαιος ότι ικανοποιήθητε.

Η επομένη συνεδρίασις ορίζεται διά την 5ην Ιουνίου του 1962, ημέραν Τρίτην και ώραν 5.00 μ.μ.

Και τώρα δυνάμει του Άρθρου 76 του Συντάγματος κηρύττω την λήξιν των εργασιών της παρούσης συνεδριάσεως.

(Ώρα λήξεως 6.15 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.15 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 23, Τούρκοι 9, Σύνολον 32.

Απόντες:

'Ελληνες 11, Τούρκοι 6, Σύνολον 17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Δυνάμει των προνοιών του 'Αρθρου 76 του Συντάγματος κηρύττω την έναρξιν των εργασιών της συνεδριάσεως αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς εάν υπάρχουν ερωτήσεις ή τυχόν απαντήσεις να αρχίσουν την ανάγνωσιν τούτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη, και ληφθείσα την 26ην Απριλίου 1962.

«Εν όψει των τεραστίων ζημιών τας οποίας υπέστησαν οι παραγωγοί εις τα χωρία της επαρχίας Λεμεσού, 'Αγιος Δημήτριος, Λεμύθου, Παλαιόμυλος, Πρόδρομος, Φοινί και Συκόπετρα, λόγω προσφάτου χαλαζοθυέλλης πρωτοφανούς εντάσεως, παρακαλώ την Κυβέρνησιν όπως πληροφορήση την Βουλήν:

(α) Ποία η έκτασις της ζημίας εκάστου χωρίου, και

(β) ποία μέτρα προτίθεται να λάβη η Κυβέρνησις διά την ανακούφισιν των χαλαζοπλήκτων, οι οποίοι, λόγω της θεομηνίας, πρόκειται να αντιμετωπίσουν ανυπερβλήτους οικονομικάς δυσχερείας».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 25ην Μα·ί·ου 1962, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις ερώτησιν υποβληθείσα την 26ην Απριλίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αντωνίου Αναστασιάδη.

«Ζημίαι εκ χαλαζοθυέλλης έχουν προκληθή εις πολλάς περιοχάς της Νήσου, περιλαμβανομένων και των περιοχών των αναφερομένων εις την υπό του εντίμου μέλους υποβληθείσαν ερώτησιν. Δεν εγένοντο ακριβείς και επί μέρους υπολογισμοί δι' όλας τας περιπτώσεις, καθ' όσον αι εν τη αρμοδιότητι του Υπουγείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων υπαγόμεναι Υπηρεσίαι, συμφώνως προς τας προνοίας των κανονισμών του σχεδίου περί Ταμείου Γεωργικής Προνοίας, ήσαν υποχρεωμέναι να επιληφθούν των περιπτώσεων εκείνων αίτινες καλύπτονται εκ της αγοράς μετοχών δυνάμει του σχεδίου.

Κατά φυσικόν λόγον οι αγοράσαντες μετοχάς θα είναι ανάγκη να τύχουν αποζημιώσεως, ως προβλέπεται υπό των κανονισμών, αλλ' εκείνοι οίτινες δεν ενδιεφέρθησαν να αγοράσουν μετοχάς δεν δύνανται να αναμένουν όπως τύχουν παρομοίας μεταχειρίσεως».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Μα·ί·ου 1962.

«'Ενεκεν ελλείψεως φροντίδος, το πόσιμον ύδωρ το οποίον μετεφέρθη εις το Ακάκι, σχεδόν δεν ρέει. Διά τούτο η κοινότης του χωρίου υποφέρει λόγω ελλείψεως ύδατος.

Ζητείται όπως το εν λόγω ύδωρ επαναμεταφερθή εις το χωρίον εντός του 1962. Ποία σχέδια έχει ο αρμόδιος Υπουργός επί του προκειμένου, και πότε το Ακάκι θα προμηθευθεί εκ νέου με πόσιμον ύδωρ;

Παρακαλώ όπως δοθούν εις την Βουλήν μας εξηγήσεις επί του προκειμένου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Μα·ί·ου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης πέρυσι, την 3ην Μαρτίου 1961, εδήλωσα ότι οι Τούρκοι κάτοικοι του Ιδαλίου ηδικούντο. Εις δοθείσαν απάντησιν επληροφορήθην ότι η επιθυμία των θα εξετελείτο συντόμως.

'Οταν εφέτος την 13ην Απριλίου επεσκέφθην το χωρίον ήκουσα τα ίδια παράπονα.

Είδον και πάλιν ότι η Τουρκική συνοικία δεν έχει ασφαλτοστρωθή. Οι κάτοικοι της εν λόγω συνοικίας δέχονται να καταβάλουν μέρος των εξόδων.

Επιπροσθέτως των ως άνω επιθυμιών, πρέπει να εγκατασταθή μία κρήνη εις την συνοικίαν, ήτις ευρίσκεται εις την αριστεράν όχθην του ποταμού, και μία εις την Τουρκικήν συνοικίαν.

Ακόμη πόσον καιρόν θα συνεχισθούν αυταί αι ελλείψεις αίτινες αποτελούν διάκρισιν; Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να διαφωτίση την Βουλήν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 22αν Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Μα·ί·ου 1962.

«Την 23ην Νοεμβρίου του παρελθόντος έτους, υπέβαλον ερώτησιν εις το Προεδρείον της Βουλής όσον αφορά την επιδιόρθωσιν της οδού μεταξύ Αγ. Σωζομένου και Ποταμιάς, και την ανέγερσιν γεφύρας επί του ποταμού «'Αλυκος». Εις απάντησίν του ο Υπουργός Εσωτερικών εδήλωσεν ότι η κατάστασις της εν λόγω οδού είναι καλή και ότι εδαπανήθη ποσόν £40. Επίσης εδήλωσεν ότι διά την ανέγερσιν γεφυρών επί των ποταμών Αλύκου και Γιαλιά, οίτινες διασταυρώνουν την εν λόγω οδόν, χρειάζονται £10.500 (δέκα χιλιάδες πεντακόσιαι λίραι).

'Οταν επεσκέφθην το χωρίον την 24ην Απριλίου 1962, ανέγνωσα εις τους κατοίκους του χωρίου την απάντησιν ήτις μου εδόθη. Ως αποτέλεσμα, τώρα απαιτείται όπως μόνον μία γέφυρα ανεγερθή, και αυτή επί του Αλύκου. Είμαι της γνώμης ότι η εν λόγω γέφυρα δύναται ν' ανεγερθή με ολίγα έξοδα, και ότι η ανέγερσίς της θα αποβή προς όφελος των εν λόγω δύο χωρίων ως επίσης και του Ιδαλίου της Λουρουτζιήνας και του Πυρο·ί·ου.

Αυτή η οδός πρέπει να επιδιορθωθή το συντομώτερον. Ποίαι αι απόψεις του Υπουργού Εσωτερικών επί του προκειμένου»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Μα·ί·ου 1962.

«Ο Υπουργός Εσωτερικών απαντών εις ερώτησίν μου υποβληθείσαν πέρυσι, την 2αν Ιουνίου 1961, δι' ης εζήτησα όπως το χωρίον Αγγολέμι περιληφθή, από διοικητικής πλευράς, εις την περιοχήν Λεύκας αντί Μόρφου, εδήλωσεν ότι αι υφιστάμεναι διευθετήσεις θεωρούνται από διοικητικής πλευράς ικανοποιητικαί.

'Οταν διαρκούντος μιας νέας επισκέψεώς μου εις το χωρίον τους εξήγησα την ληφθείσαν απάντησιν, μου εδήλωσαν εκ νέου ότι αύτη δεν είναι ικανοποιητική.

Είναι υποχρεωμένοι να διανύουν 15 μίλια διά να παρακολουθήσουν την εργασίαν των, ενώ η Λεύκα απέχει μόνον 6

μίλια. Διά να πωλήσουν τα λαχανικά και άλλα γεωργικά προϊόντα άτινα παράγουν, πηγαίνουν εις την Λεύκαν αντί εις Μόρφου. Και σπαταλούν αρκετόν πολύτιμον χρόνον διά να μεταβούν εις Μόρφου με σκοπόν να παρακολουθήσουν εργασίας των εν σχέσει με κυβερνητικά γραφεία.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να επανεξετάση εκ νέου το ζήτημα, και να διαφωτίση την Βουλήν μας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 25ην Μα·ί·ου 1962.

«Οι κάτοικοι του χωρίου Αγγολέμι κατέθεσαν £415 (τετρακοσίας δέκα πέντε λίρας) με τον σκοπόν όπως διενεργηθή μία δοκιμαστική διάτρησις εις το χωρίον των. Δυστυχώς μέχρι τούδε ουδεμία πληροφορία ελήφθη ότι θα γίνη τοιαύτη δοκιμή. Επιθυμούν να ιδούν το αποτέλεσμα αυτών των χρημάτων τα οποία διέθεσαν κατόπιν πολλών δυσκολιών και τα οποία εξοικονόμησαν εις βάρος της διατροφής των. Πότε η Κυβέρνησις θα τείνη χείρα βοηθείας εις τους χωρικούς αυτούς οι οποίοι αγωνιούν διά την ανάπτυξιν του χωρίου των;

Πότε θ' ανταποκριθή ο αρμόδιος Υπουργός εις αυτήν την αναπόφευκτον ανάγκην αυτού του χωρίου, και ποία μέτρα έλαβεν διά ν' αποστείλη εις αυτάς τας διατρητικάς μηχανάς; Παρακαλώ όπως διαφωτίση την Βουλήν μας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Φ. Ποταμίτη, και ληφθείσα την 26ην Μα·ί·ου 1962.

«Η επαρχία Λεμεσού χρειάζεται όπως διατεθή δι' αντιδιαβρωτικά έργα ποσόν 70,000.000 μιλς περίπου διά το 1962.

Ποίον ποσόν απεφασίσθη όπως διατεθή;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 26ην Μα·ί·ου 1962.

«Οι κατάλογοι των χωρίων της επαρχίας Λεμεσού εις τα οποία θα γίνουν αντιδιαβρωτικά έργα εστάλησαν προ καιρού εις το αρμόδιον Υπουργείον προς έγκρισιν διά να διατεθώσι τα αναγκαία χρηματικά ποσά και αρχίσωσι τα έργα.

Διατί καθυστερείται η έγκρισίς των»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 28ην Μα·ί·ου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης την 3ην Μαρτίου είχα ζητήσει όπως τα Καζιβερά υπαχθούν διοικητικώς εις την Λεύκαν αντί της Μόρφου. Ο Υπουργός των Εσωτερικών μας είχεν πληροφορήσει ότι το χωρίον Καζιβερά είναι πλησιέστερον προς την Μόρφου από την Λεύκαν και ότι ο Επαρχιακός Επιθεωρητής και ο βοηθός Επαρχιακός Επιθεωρητής επισκέπτονται το χωρίον τούτο τακτικά.

Κατά την δευτέραν μου επίσκεψιν εις το χωρίον Καζιβερά, επληροφόρησα τους χωρικούς περί της απαντήσεως η οποία μου εδόθη. Αλλ' οι χωρικοί πάλιν ισχυρίζονται όπως το χωρίον των υπαχθή εις την Λεύκαν και προβάλλουν τους ακολούθους λόγους:

1. Επειδή η αγορά του χωρίου Καζιβερά είναι εις την Λεύκαν, οι χωρικοί πηγαίνουν εις την Λεύκαν τακτικά. Τοιουτοτρόπως θα δύνανται να τελειώνουν και τας διοικητικάς των εργασίας ευκόλως:

2. Ο γεωργικός υπάλληλος εκ Μόρφου δεν έχει επισκεφθή το χωρίον ούτε μίαν φοράν από διετίας.

3. Προηγουμένως το χωρίον Καζιβερά υπήγετο εις τον αστυνομικόν σταθμόν Μόρφου, αλλά τώρα υπάγεται εις τον αστυνομικόν σταθμόν Ξερού.

Η αλλαγή αύτη η οποία θα είναι μεγάλη ευκολία διά το κοινόν του χωρίου Καζιβερά, είναι ανάγκη όπως γίνη το συντομώτερον.

Συνιστώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός μελετήση αυτό το θέμα ακόμη μίαν φοράν, και παρακαλώ όπως πληροφορήση την Βουλήν περί της καταστάσεως».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 28ην Μα·ί·ου 1962.

«Εις το χωρίον Καζιβερά φυτεύονται νέοι κήποι, και το χωρίον διαρκώς προοδεύει. Αλλά δυστυχώς τα κυβερνητικά ιδρύματα δεν βοηθούν δι' αυτήν την πρόοδον. Αι ακόλουθοι αδικίαι γίνονται εις αυτό το χωρίον.

1. Από διετίας ούτε ένας γεωργικός υπάλληλος δεν έχει επισκεφθή το χωρίον. Κατά την διάρκειαν της εκτάκτου ανάγκης, ο γεωργικός υπάλληλος της Λεύκας επεσκέπτετο το χωρίον τουλάχιστον μίαν φοράν την εβδομάδα. Με αυτήν την κατάστασιν οι γεωργοί δεν δύνανται να λάβουν τας συστάσεις και πληροφορίας τας οποίας έχουν ανάγκην. Είναι ανάγκη όπως σταματήση αυτή η κατάστασις και το χωρίον Καζιβερά να υπαχθή εις την Λεύκαν.

2. Εφέτος οι κηπουροί εζήτησαν να τους δοθούν φυτά κιτρομηλέας από την Πειραματικήν 'Επαυλιν Μόρφου. Δυστυχώς εις ωρισμένους εδόθησαν πολύ ολίγα φυτά κιτρομηλέας, και εις 10 πρόσωπα δεν εδόθησαν καθόλου. Εις εκείνους οι οποίοι απετάθησαν εξ άλλων χωρίων και της Μόρφου διενεμήθησαν άφθονα φυτά. Η δημιουργηθείσα κατάστασις δεν είναι καλή. Εις μίαν εποχήν όπου η Κυβέρνησίς μας προπαγανδίζει τακτικά διά την πρόοδον των γεωργών μας, λυπούμεθα δι' αυτά τα διακριτικά μέτρα. Θέλομεν να μάθωμεν πότε θα δοθή ένα τέλος εις τας τοιαύτας περιπτώσεις, και θα γίνεται δικαία διανομή.

Παρακαλούμεν τον αρμόδιον Υπουργόν όπως διαφωτίση την Βουλήν μας κατά πόσον η άνωθεν αναφερομένη κατάστασις υπάρχει.»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 28ην Μα·ί·ου 1962.

«Ο δρόμος μεταξύ της Σκυλλούρας και της Φόττας κάποτε ευρίσκετο σε πολύ καλήν κατάστασιν. Αλλά λόγω παραμελήσεως επί πολλά έτη τελευταίως κατέστη αδιάβατος. Τα περασμένα έτη αυτός ο δρόμος εξυπηρέτησεν πολύ αυτά τα δύο χωρία.

Η επιθυμία των κατοίκων αυτών των δύο χωρίων είναι όπως ο δρόμος αυτός επιδιορθωθή τοιουτοτρόπως ώστε να καταστή πλήρως διαβατός. Εάν επιδιορθωθή αυτός ο δρόμος θα ωφεληθούν και άλλα πολλά χωρία.

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός πληφορορήση την Βουλήν μας περί της καταστάσεως αυτού του δρόμου».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 28ην Μα·ί·ου 1962.

«Συμφώνως της υπό της Βρεττανικής Κυβερνήσεως εκδοθείσης Λευκής Βίβλου επί θεμάτων σχετιζομένων με τας εν Κύπρω Στρατιωτικάς βάσεις, επαπειλούνται απολύσεις εργατοϋπαλλήλων εργοδοτουμένων υπό των Αρχών του στρατού, της αεροπορίας και της ΝΑΑΦΙ και εχόντων υπηρεσίας μέχρι 20-25 και περισσοτέρων ακόμη ετών, ήδη δε άνω των 50 εργατοϋπαλλήλων απελύθησαν και άλλοι έχουν προειδοποιηθή.

Αι Συντεχνίαι των ενδιαφερομένων εργατοϋπαλλήλων, υπέβαλαν, κατά την επίσκεψιν του Βρεττανού Υπουργού Κοινοπολιτειακών Σχέσεων κ. Ντάνκαν Σάντυς, υπομνήματα, αξιούντα την θέσπισιν Κανονισμών, δι' αποζημίωσιν των μελών των δι' απώλειαν σταδιοδρομίας, επί τη βάσει των ιδίων Κανονισμών που εθεσπίσθησαν υπό της Βρεττανικής Κυβερνήσεως εις Κύπρον, μόλις προ της ανακηρύξεως της Κύπρου εις Ανεξάρτητον Δημοκρατίαν.

Παρακαλείται ο έντιμος Υπουργός Εργασίας να πληροφορήση το Σώμα, περί των διεξαγομένων εν προκειμένω

συνομιλιών και της πιθανότητος να θεσπισθούν τοιούτοι Κανονισμοί.»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έληξεν η ανάγνωσις των ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και τώρα εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα της Νομοθετικής Εργασίας είναι «Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμος του 1962».

Παρακαλείται ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος. . . .

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Από της 8ης Ιουνίου 1962 ο Αντιπρόεδρος της Βουλής θα απουσιάση από την Βουλήν διά περίοδον δύο μηνών. Δι' αυτόν τον λόγον τα Τουρκικά Μέλη της Βουλής συνήλθον και απεφάσισαν ομοφώνως όπως υποδείξουν ως υποψήφιον τον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Συμφώνως προς την παράγραφον 3 του Άρθρου 72 του Συντάγματος, εάν δεν υπάρχη ένστασις εκ μέρους των Τουρκικών Μελών, παρακαλώ όπως τούτο καταχωρηθή εις τα Πρακτικά και γίνουν αι αναγκαίαι διατυπώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα αυτό δεν είναι εις την ημερησίαν διάταξιν, και προτίθεμαι να το εγγράψω εφ' όσον η αναχώρησις του κ. Αντιπροέδρου και η απουσία του εκ Κύπρου είναι από τας 8 Ιουλίου του 1962· προτίθεμαι εφ' όσον δεν είναι εις την ημερησίαν διάταξιν να το αφήσω διά την αμέσως επομένην συνεδρίασιν η οποία δεν πρόκειται να είναι πέραν των επτά ημερών από σήμερον.

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Εγώ δεν είπον Ιουλίου. Ιουνίου είπον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν αντελήφθην την παρατήρησιν του κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Εις την ομιλίαν σας είπετε «εφ' όσον θα αναχωρήση την 8ην Ιουλίου». Εγώ δεν ανέφερα τον Ιούλιον εις την ομιλίαν μου· είπον ότι ούτος θα αναχωρήση την 8ην Ιουνίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει μπορούμεν να το αφήσωμεν υστερώτερα το ζήτημα, να προχωρήσωμεν με την Νομοθετικήν Εργασίαν, και προ της λήξεως της παρούσης συνεδριάσεως να επιληφθώμεν του ζητήματος.

Παρακαλώ τον κ. Μιχαλάκην Σαββίδην, Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών, όπως αναγνώση την σχετικήν έκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥΤΩ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΗΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΧΗΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΩΝ (ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Επιτροπή Οικονομικών	Η ειδικώς επί τούτω συσταθείσα Επιτροπή
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης	Χρύσης Δημητριάδης
Νεπήλ Ναπή	Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκοας Ποταμίτης	Ουμίτ Σουλεϊμάν
Ιωσήφ Γιαμάκης	Χασάν Γκιουβενέρ

Αι ως άνω Επιτροπαί έσχον τρεις συνεδριάσεις κατά την διάρκειαν των οποίων εξήτασαν τας διατάξεις του ως άνω Νομοσχεδίου ως τούτο απεστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, καθώς και τας συστάσεις τας γενομένας υπό της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής αίτινες περιέχονται εις την έκθεσιν αυτής, η οποία ήδη ετέθη ενώπιον της ολομελείας της Βουλής.

Κατόπιν επισταμένης μελέτης πασών των απόψεων του ζητήματος, αι δύο Επιτροπαί επέφεραν τοιαύτας τροποποιήσεις εις το υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας αποσταλέν Νομοσχέδιον ώστε να επιτυγχάνωνται οι ακόλουθοι σκοποί:

Α. Διά του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου παρέχεται εις πάντα εισφορέα δικαίωμα επιλογής να παύση να είναι εισφορεύς από της 1ης Αυγούστου 1962. Το δικαίωμα τούτο ο εισφορεύς δέον να ασκήση εντός τεσσαράκοντα πέντε (45) ημερών από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, συμπληρώνων και αποστέλλων προς τον Γενικόν Λογιστήν της Δημοκρατίας τον τύπον επιλογής τον εκτιθέμενον εις το Παράρτημα, δυνάμει του άρθρου 3 του περί ου ο λόγος Νομοσχεδίου.

Β. Πας επιλέγων όπως παύση να είναι εισφορεύς θα έχη το δικαίωμα όπως πληρωθή εκ του Ταμείου το ολικόν ποσόν των εισφορών αυτού, μέχρι της ημερομηνίας καθ' ην έπαυσεν να εισφέρη εις το Ταμείον, ομού μεθ' απλού τόκου προς 3% κατ' έτος μέχρι της 31ης Ιουλίου 1962. Το αποτέλεσμα τούτο επιτυγχάνεται διά της αντικαταστάσεως του αρχικού άρθρου 4 του Νομοσχεδίου της Εκτελεστικής Εξουσίας διά των διατάξεων των περιεχομένων εις το άρθρον 4 του τροποποιηθέντος Νομοσχεδίου, αντίγραφον του οποίου επισυνάπτεται εις την παρούσαν έκθεσιν.

Διά της υιοθετήσεως του νέου άρθρου 4 δίδεται πλήρης ικανοποίησις εις το αίτημα των Δημοσίων Υπαλλήλων, οίτινες είναι εισφορείς εις το Ταμείον, επίσης, δε αποφεύγεται η χρησιμοποίησις των υπηρεσιών πραγματογνώμονος ή μάλλον αναλογιστού όστις ήθελε καθορίσει το ποσόν όπερ θα επληρώνετο εις τον εισφορέα. Η τοιαύτη δε χρησιμοποίησις πραγματογνώμονος ή αναλογιστού θα ήτο, πολυδάπανος και θα συνεπήγετο καθυστερήσεις, ενώ διά του ακριβούς καθορισμού του ποσού όπερ θα επιστραφή εις τον εισφορέα αποφεύγονται πάντα τα ως άνω μειονεκτήματα.

Γ. Επιπλέον αι δύο Επιτροπαί, διά της προσθήκης της παραγράφου (γ) του άρθρου 5, παρέχουν περαιτέρω προστασίαν εις τας χήρας και τα ορφανά εισφορέως, όστις επιλέγει να αποσυρθή του Ταμείου, διά της εξασφαλίσεως πληρωμής συντάξεως εις την χήραν και ή τα ορφανά τούτου, έστω και εάν ούτος αποθάνη μετά την έξοδόν του εκ του Ταμείου. Το τοιούτον δικαίωμα βεβαίως δίδεται εάν ο αποσυρόμενος εκ του Ταμείου δημόσιος υπάλληλος αποβιώση εντός ενός έτους από της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, και υπό την προϋπόθεσιν ότι, εάν η Βουλή ήθελε προ της παρελεύσεως της ως άνω περιόδου του ενός έτους θεσπίση νόμον προβλέποντα περί παροχής συντάξεως εις τας χήρας και τα ορφανά των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων της Δημοκρατίας, το τυχόν κτηθέν δικαίωμα συντάξεως θα διέπηται υπό του τοιούτου νέου νόμου. Η τοιαύτη επέκτασις της προστασίας των χηρών και ορφανών των αποσυρομένων εκ του Ταμείου δημοσίων υπαλλήλων εθεωρήθη εύλογος και είναι σύμφωνος προς το αίτημα της Επιτροπείας των εκπροσώπων των ενδιαφερομένων δημοσίων υπαλλήλων.

Δ. Διά του άρθρου 5(α) και (β) διασφαλίζονται επίσης τα δικαιώματα τόσων των χηρών και των ορφανών των ήδη αποκτησάντων δικαίωμα συντάξεως, όσον και τα συμφέροντα των εισφορέων δημοσίων υπαλλήλων οι οποίοι δεν ήθελον ενασκήσει το δικαίωμα επιλογής να αποσυρθούν εκ του Ταμείου. Η τοιαύτη εξασφάλισις της συντάξεως των χηρών και ορφανών, όσων και των

παραμενόντων εις το Ταμείον εισφορέων, θα είναι πλήρης και μάλιστα αι συντάξεις των ήδη δικαιουμένων χηρών και ορφανών θα αυξηθούν διά του ετέρου Νομοσχεδίου το οποίον η Εκτελεστική Εξουσία απέστειλεν προς την Βουλήν και το οποίον τιτλοφορείται «Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962» (ίδε άρθρον 4 του περί ου ο λόγος Νομοσχεδίου, προνοούντος περί αναδρομικής αυξήσεως κατά 17 1/2%).

Ε. Πας εισφορεύς όστις θα εκλέξη να αποσυρθή του Ταμείου Χηρών και Ορφανών θα παύση να συνεισφέρη εις το Ταμείον από της 1ης Αυγούστου του 1962.

ΣΤ. Παν ποσόν το οποίον θα παραμείνη εις το Ταμείον μετά την πληρωμήν των χρημάτων τα οποία δικαιούνται να λάβουν οι αποσυρόμενοι εισφορείς, ως και μετά την εξασφάλισιν των ήδη συνταξιοδοτουμένων χηρών και ορφανών, καθώς επίσης και των συμφερόντων των παραμενόντων εις το Ταμείον εισφορέων και των τυχόν υποχρεώσεων του Ταμείου δυνάμει της παραγράφου (γ) του άρθρου 5, θα κρατηθή υπό του Γενικού Λογιστού της Δημοκρατίας εις ειδικόν λογαριασμόν μέχρις ότου ήθελε θεσπισθή υπό της Βουλής νόμος διακανονίζων την διάθεσιν του ποσού τούτου. Η διάταξις αύτη τίθεται διότι αι Επιτροπαί εκφράζουν την ευχήν ότι αι οικονομικαί δυνατότητες της Δημοκρατίας θα επιτρέψουν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν την υποβολήν προς την Βουλήν, εν ευθέτω χρόνω, νόμου προνοούντος περί γενικής συνταξιοδοτήσεως των χηρών και των ορφανών απάντων των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων, εν τοιαύτη δε περιπτώσει, αι Επιτροπαί φρονούν ότι το ως άνω ποσόν δέον να αποτελέση τον πυρήνα του Ταμείου το οποίον θα δημιουργηθή και θα διέπηται υπό του τοιούτου νέου νόμου.

Ζ. Άπασαι αι πληρωμαί αίτινες θα γίνουν εις αποσυρόμενον εκ του Ταμείου εισφορέα απαλλάττονται του φόρου εισοδήματος.

Αμφότεραι αι Επιτροπαί συνιστώσι την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον, προβαίνουν δε εις την σύστασίν των αυτήν εν πλήρει πεποιθήσει ότι αποδίδεται πλήρης δικαιοσύνη προς πάντα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλείται ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν να αναγνώση την έκθεσιν εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Σας παρακαλώ εάν είναι δυνατόν να κρατήσετε τα χέρια σας.

Ο κ. Σαββίδης, ο κ. Πέτρος Στυλιανού, Χρύσης Δημητριάδης, και ο κ. Νεπίλ.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έχει άμεσον σχέσιν με το θέμα της διατηρήσεως ή διαλύσεως του Ταμείου Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, το οποίον είχεν επιληφθή η ειδική προς τούτο συσταθείσα Κοινοβουλευτική Επιτροπή, η οποία διά μιας εμπεριστατωμένης εκθέσεώς της, κατατεθείσης κατά τον παρελθόντα Φεβρουάριον ενώπιον της ολομελείας της Βουλής, έθεσε τας βάσεις της ορθής και δικαίας διαρρυθμίσεως του όλου ζητήματος. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εμελετήθη επίσης από κοινού υπό των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Οικονομικών και της Ειδικής επί τούτω συσταθείσης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και διά της εκθέσεώς των επέφεραν τας αναγκαίας τροποποιήσεις.

Διά του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου παρέχεται εις πάντα εισφορέα το δικαίωμα επιλογής να παύση να είναι εισφορεύς από της 1ης Αυγούστου του 1962, και το εν λόγω δικαίωμά του ο εισφορεύς οφείλει να ενασκήση εντός 45 ημερών από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου δι' αιτήσεώς του προς τον Γενικόν Λογιστήν της Δημοκρατίας, συντεταγμένης συμφώνως του εις το Παράρτημα του εκτιθεμένου τύπου. Ο επιλέξας να παύση του Ταμείου δικαιούται να πληρωθή το ολικόν ποσόν των εισφορών του, μέχρι της ημερομηνίας καθ' ην έπαυσε να εισφέρη εις το Ταμείον, πλέον τους απλούς τόκους προς 3% κατ' έτος μέχρι της 30.7.1962. Διά να επιτευχθή τούτο αντικατεστάθη το αρχικόν άρθρον 4 του Νομοσχεδίου, όπως είχεν αποσταλή υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, διά των διατάξεων των περιεχομένων εις το άρθρον 4 του τροποποιηθέντος Νομοσχεδίου. Συμφωνούμεν πλήρως με την ως άνω επενεχθείσαν τροποποίησιν, καθότι διά του τρόπου τούτου αφ' ενός μεν αποφεύγεται η πολυδάπανος χρησιμοποίησις πραγματογνώμονος ή αναλογιστού, αφ' ετέρου δε επιτυγχάνεται η ταχεία πληρωμή τούτου, και κατ' αυτόν τον τρόπον ικανοποιείται το δίκαιον αίτημα των δημοσίων υπαλλήλων.

Πολύ ορθώς αι δύο Κοινοβουλευτικαί Επιτροπαί υιοθέτησαν, διά της προσθήκης της παραγράφου (γ) του άρθρου 5, το δίκαιον αίτημα της Επιτροπής της εκπροσωπούσης τους αμέσως ενδιαφερομένους δημοσίους υπαλλήλους, διά της οποίας εξασφαλίζεται η πληρωμή συντάξεως εις την χήραν και τα ορφανά του αποσυρθέντος εκ του ταμείου δημοσίου υπαλλήλου, όστις απεβίωσεν εντός ενός έτους από της ημέρας της ενάρξεως του παρόντος Νόμου.

Η διασφάλισις των δικαιωμάτων τόσον των χηρών και ορφανών των ήδη αποκτησάντων το δικαίωμα συντάξεως, όσον και των εισφορέων δημοσίων υπαλλήλων, οίτινες δεν ήθελον ενασκήσει το δικαίωμα επιλογής να αποσυρθούν εκ του Ταμείου, ήτις επιτυγχάνεται διά του άρθρου 5(α) και (β) και η παροχή μάλιστα αναδρομικής αυξήσεως κατά 17 1/2% διά του ετέρου υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, αποτελεί επιτακτικόν καθήκον τόσον της Εκτελεστικής Εξουσίας όσον και της Βουλής, επιβαλλόμενον διά των άρθρων 193 και 194 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η πρόνοια της παραγράφου (δ) του άρθρου 5 του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου να κρατηθή υπό του Γενικού Λογιστού της Δημοκρατίας εις ειδικόν λογαριασμόν της Δημοκρατίας παν ποσόν υπολοιπόμενον μετά την εκπλήρωσιν των σκοπών των προβλεπομένων εις τας παραγράφους (α), (β) και (γ) του εν λόγω άρθρου μέχρις ότου θεσπισθή νόμος διακανονίζων την διάθεσίν του, αποτελεί την ενδεδειγμένην και δικαιοτέραν λύσιν, καθότι διευκολύνει την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, της οποίας η στοργή έναντι των δημοσίων υπαλλήλων είναι πασίδηλος, να προβή μελλοντικώς, όταν αι οικονομικαί δυνατότητες της Κυπριακής Πολιτείας το επιτρέψουν, εις την νομοθετικήν διαρρύθμισιν της γενικής συνταξιοδοτήσεως των Χηρών και Ορφανών απάντων των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων, χρησιμοποιούσα ως πρώτον οικονομικόν πυρήνα το εν λόγω περίσσευμα.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητον ότι η εν Κύπρω ισχύουσα συνταξιοδοτική νομοθεσία των δημοσίων υπαλλήλων, την οποίαν κατέλιπεν η απελθούσα αποικοκρατική Κυβέρνησις είναι ελλιπής, αναχρονιστική και άδικος, πρώτον όσον αφορά το ποσόν της παρεχομένης συντάξεως και δεύτερον δεν αναγνωρίζει ίδιον δικαίωμα ισοβίου συντάξεως εις τα οικονομικώς εξηρτημένα μέλη της οικογενείας όλων των αποβιωσάντων μονίμων δημοσίων υπαλλήλων. Αι παρεχόμεναι συντάξεις εις τους αφυπηρετήσαντας προ πολλών ετών δημοσίους υπαλλήλους, αίτινες ήσαν ανάλογοι με τους τότε πληρωνομένους ευτελείς μισθούς των υπαλλήλων, τυγχάνουν σήμερον να είναι συντάξεις πείνας, καθότι δεν ανταποκρίνονται προς τας βιοτικάς ανάγκας του σημερινού τιμαρίθμου. Δεν είναι δίκαιον να εγκαταλείπωνται απροστάτευτοι η χήρα και τα ορφανά του Κυβερνητικού υπαλλήλου και να μη εξασφαλίζεται εις όλους ανεξαιρέτως τους μονίμους υπαλ-

λήλους, οι οποίοι διέθεσαν όλα τα παραγωγικά έτη της ζωής των εις την εξυπηρέτησιν της κρατικής μηχανικής, μία δικαία και ανάλογος με τον εκάστοτε τιμάριθμον σύνταξις, ήτις να εξασφαλίζη εις αυτόν μίαν σχετικώς ανθρωπίνην διαβίωσιν κατά τα τελευταία έτη της ζωής του.

Εκφράζομεν την ελπίδα ότι η αδιαμφισβήτητος στοργή της Εκτελεστικής Εξουσίας προς τους δημοσίους υπαλλήλους θα εκδηλωθή εμπράκτως και ρεαλιστικώς, ευθύς ως ήθελον το επιτρέψει αι οικονομικαί δυνατότητες της Κυπριακής πολιτείας, διά των εξής νομοθετικών μέτρων:

(α) Διά της αναπροσαρμογής των συντάξεων και της ευθυγραμμίσεως του τιμαριθμικού επιδόματος 10% προς εκείνον των εν ενεργεία Κυβερνητικών υπαλλήλων, δηλαδή 28%, και μάλιστα με αναδρομικήν ισχύν από της 1.1.62.

(β) Διά της παροχής μιας δικαίας αυξήσεως αναλόγου με τον σημερινόν τιμάριθμον και εις τας συντάξεις εκείνων εκ των Κυβερνητικών υπαλλήλων οίτινες αφυπηρέτησαν προ πολλών ετών, και

(γ) διά της αναγνωρίσεως ιδίου δικαιώματος ισοβίου συντάξεως εις τα οικονομικώς εξηρτημένα μέλη της οικογενείας όλων ανεξαιρέτως των αποβιωσάντων μονίμων υπαλλήλων.

Τελειώνων τας απόψεις μου επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, εισηγούμαι όπως ψηφισθή υπό της Βουλής τούτο εις Νόμον καθώς ετροποποιήθη υπό των δύο Κοινοβουλευτικών Επιτροπειών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης έχει τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Το Νομοσχέδιον το οποίον συζητούμεν σήμερα είναι ένα Νομοσχέδιον το οποίον έχει συζητηθή αρκετά από την Επιτροπήν την Κοινοβουλευτικήν και την Επιτροπήν Οικονομικών, και των οποίων δύο Επιτροπών σκοπός ήτο να προσπαθήσουν όσον το δυνατόν μπορούσαν να ευχαριστήσουν την τάξιν των Κυβερνητικών υπαλλήλων δίδουσαι εις αυτούς κάθε τι το οποίον εδικαιούντο, διότι πρόκειται περί μιας τάξεως η οποία εξυπηρετεί σημαντικώς τον τόπον και η οποία τάξις είναι εκείνη επί της οποίας βασίζεται η όλη μηχανή και οικονομία του τόπου μας.

Είμαι της γνώμης ότι η λύσις την οποίαν έχομεν δώσει, ή μάλλον εκείνη την οποίαν εισηγούμεθα εις την Βουλήν διά ψήφισιν, θα ικανοποιή την τάξιν των Κυβερνητικών υπαλλήλων. Εν τούτοις, εδώ οφείλω να ομολογήσω ότι εγώ προσωπικώς δεν είμαι ικανοποιημένος, όχι διότι επηρεάζεται καθόλου η οικονομία του τόπου αλλά μου φαίνεται δεν καλύπτει τα συμφέροντα των Κυβερνητικών υπαλλήλων. Διότι ναι μεν διά του Νομοσχεδίου αυτού θα εξασφαλίσουν ωρισμένα χρήματα τα οποία έχουν δώσει κατά τα τελευταία έτη, πλέον ο τόκος τον οποίον έχομεν αναφέρει, 3%, αλλ' εν τούτοις αφήνει τας οικογενείας και τα ορφανά εκτεθειμένα. Δι' αυτό θα εισηγούμην ότι αυτό πρέπει να θεωρηθή ως το πρώτον βήμα της λύσεως αυτού του σοβαρού ζητήματος, και εν η περιπτώσει η Κυβέρνησις έχει τας δυνατότητας θα συνέστεινον η σύνταξις η οποία δίδεται εις τους Κυβερνητικούς υπαλλήλους να μεταβιβάζεται εις τας χήρας και τα ορφανά. Αλλ' εάν παρ' ελπίδα τα ποσά τα οποία θα χρειάζωνται δι' ένα τοιούτον πρόγραμμα θα ήσαν πολύ μεγάλα διά την παρούσαν μας Κυβέρνησιν, τότε θα ήτο καλόν με την συμπαράστασιν των Κυβερνητικών υπαλλήλων να ιδρυθή το ταχύτερον ένα νέον Ταμείον Χηρών και Ορφανών, αλλ' όχι όπως το παρόν αλλά με την εξής διαφοράν. Εκτός του ότι θα καλύπτη τας χήρας και τα ορφανά εν περιπτώσει θανάτου του Κυβερνητικού υπαλλήλου, εν η περιπτώσει ο Κυβερνητικός υπάλληλος κατά τον χρόνον που θα εγίνετο συνταξιούχος δεν θα είχε την ανάγκην να καλύπτεται διά την χήραν και τα ορφανά του, να μπορή τα χρήματα τα οποία κατέθεσε να τα αποσύρη. Με τον τρόπον αυτόν εν η περιπτώσει την εποχήν της αποχωρήσεως εκ της Κυβερνητικής του εργασίας, εάν ήτο την εποχήν εκείνην ελεύθερος ή χήρος, ή τα παιδιά του ήσαν ενήλικα και δεν θα εχρειάζετο να καλύπτεται με τοιούτον Ταμείον, τότε θα είχε την ευκαιρίαν περιπλέον της συντάξεως την οποίαν θα έπαιρνε να παίρνη και ένα ωρισμένον ποσόν το οποίον θα του επεστρέφετο από τα χρήματα τα οποία θα κατέθετε όλα τα χρόνια της εργασίας του εις την Κυβέρνησιν. Βεβαίως το Ταμείον αυτό θα εξησφαλίζετο διά της εισφοράς και του Κυβερνητικού υπαλλήλου και της Κυβερνήσεως της ιδίας, και με τον τρόπον αυτόν θα ήτο ακριβώς όπως εάν είχε μίαν ασφάλειαν αλλά αντί να πληρώνη τα πρίμια όλα ο ίδιος, θα επλήρωνε τα μισά, τα δε άλλα μισά θα επληρώνοντο από την Κυβέρνησιν και θα είχε και την εξής μεγάλην διαφοράν. Ότι εν η περιπτώσει έκαμεν ασφάλειαν, τα ποσά τα οποία θα έπαιρνε μετά παρέλευσιν 10, 15, 20 ή 30 ετών θα ήσαν τα ποσά τα οποία θα ωρίζοντο αρχικώς και τα οποία εις την πραγματικότητα όταν θα έπαιρνε θα ήσαν τόσον μικρά που θα ήσαν ανεπαρκή διά την συντήρησιν των χηρών και ορφανών, ενώ ένα Ταμείον με τον τρόπον αυτόν σχηματιζόμενον θα μπορούσε την εποχήν της λήξεως εκάστης περιόδου να αυξάνη αναλόγως του κόστους της ζωής ή της αξίας του χρήματος. Αλλά δεν υπάρχει αμφιβολία ότι διά να προχωρήση ένα τέτοιον σχέδιον εκ μέρους της Κυβερνήσεως πρέπει να έχη και την συμπαράστασιν των ιδίων των Κυβερνητικών υπαλλήλων, οι οποίοι είναι και οι ενδιαφερόμενοι, τους οποίους θα παρεκάλουν να εξετάσουν σοβαρώς αυτήν την πρότασίν μου, και εν η περιπτώσει θα συνεφώνουν επί του ζητήματος αυτού έχω την γνώμην ότι η Κυβέρνησις δεν θα έφερεν ένστασιν να συμφωνήση επί ενός τέτοιου ζητήματος. Δι' αυτό θα προτείνω εις την Βουλήν να ψηφισθή το Νομοσχέδιον συμφώνως της εκθέσεώς μας, και να το θεωρήσωμεν ως το πρώτον βήμα διά την εξασφάλισιν των Κυβερνητικών υπαλλήλων, επί της ευσυνειδήτου εργασίας των οποίων το κράτος πρέπει να βασίζεται. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Η εισήγησις των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, όπως διαλαμβάνεται εις το Νομοσχέδιον, αποτελεί την συνισταμένην έκφρασιν του αιτήματος της μερίδος εκείνης του υπαλληλικού κόσμου, η οποία τυχαίως ευρέθη εντός του ως άνω Ταμείου άνευ ιδικής της εκπεφρασμένης θελήσεως αλλ' αποκλειστικώς και μόνον διότι το σχέδιον τούτο επέλεξεν η αποικιοκρατική Διακυβέρνησις διά να είναι ήσυχος με την συνείδησίν της ότι επιτελεί το καθήκον της απέναντι των πολλαπλών υποχρεώσεών της προς τας χήρας και τα ορφανά των υπαλλήλων της. Σήμερον οφείλω να εκφράσω την απόλυτον ικανοποίησίν μου διά το γεγονός ότι το πρώτον ουσιαστικόν βήμα, ως εχαρακτηρίσθη και υπό προηγουμένων συναδέλφων, προς ικανοποίησιν του βασικού αιτήματος των Κυβερνητικών υπαλλήλων περί κατοχυρώσεως της θέσεώς των επετελέσθη. Ταυτοχρόνως μετά το πρώτον βήμα το οποίον αποτελεί την κατεδάφισιν ενός κακού κατασκευάσματος προς εποικοδόμησιν ενός νέου αξιοπρεπεστέρου Ταμείου, εισηγούμαι την χρησιμοποίησιν του αποδεσμευθησομένου ποσού της Κυβερνητικής συνεισφοράς, ανερχομένης εις £260.000, αφαιρουμένων των εξόδων προς αποπληρωμήν των χηρών και ορφανών και των άλλων υποχρεώσεων του Ταμείου και τας τυχόν ζημίας από τα χρεώγραφα, προς συνταξιοδότησιν όλων ανεξαιρέτως των δημοσίων υπαλλήλων, αυξανομένων συγχρόνως και των παροχών προς τα ορφανά και τας χήρας τουλάχιστον προς το αυτό ποσοστόν το διαλαμβανόμενον εν τω Νομοσχεδίω περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ήτοι εις 500 μιλς τουλάχιστον κατ' άτομον ημερησίως, νοουμένου ότι απλή διάλυσις του Ταμείου θα είναι ελλιπής και μονομερής. Τους τρόπους της δημιουργίας ενός νέου Ταμείου ασφαλώς θα επεξεργασθούν οι ίδιοι οι υπάλληλοι, θα ήτο δε ευχής έργον εάν εις το προσεχές μέλλον η ιδία Επιτροπή, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Διαλύσεως του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών, ανελάμβανε να μελετήση τας εισηγήσεις των και να τας κατοχυρώση. Αποτελεί αναμφισβήτητον έλλειψιν κρατικής μερίμνης η

ύπαρξις χηρών και ορφανών μονίμων υπαλλήλων της Κυβερνήσεως, και δη με πολυετείς υπηρεσίας, αι οποίαι εν περιπτώσει θανάτου του προστάτου των, ως συνέβη μόλις προ ολίγων ημερών με τον θάνατον του Βοηθού Επάρχου Λευκωσίας, λαμβάνουν το γλίσχρον εφ' άπαξ επίδομα του ενός ετησίου μισθού ή του 1/4 της συντάξεως επί δωδεκαετίαν, ποσού μη ανερχομένου πέραν των £1000 ή £1500 λιρών, ενώ ως γνωστόν αι ανάγκαι αι οικογενειακαί και δη πολυμελών οικογενειών είναι αναμφισβητήτως ασυγκρίτως μεγαλύτεραι. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

'Εντιμον Προεδρείον. Αξιότιμοι Συνάδελφοι.

Το Ταμείον Χηρών και Ορφανών, ως ένα σοβαρόν πρόβλημα, από ετών εξετάζεται υπό των αρμοδίων και αποτελεί θέμα συνεχών παραπόνων. Παρ' όλον ότι αι φάσεις, διά των οποίων το θέμα διήλθε κατά τους τελευταίους μήνας είναι γνωσταί εις όλους μας, εν τούτοις οι προ εμού αγορεύσαντες συνάδελφοι έχουν αναλύσει το ζήτημα τούτο λεπτομερώς. Δι' αυτόν τον λόγον δεν πρόκειται να αναφερθώ εις αυτά τα ζητήματα και να αναλώσω τον πολύτιμον σας χρόνον. Εν ολίγοις, πιστεύομεν ότι το Νομοσχέδιον είναι γενικώς ικανοποιητικόν διά τους ενδιαφερομένους. Λέγω «γενικώς», διότι πιστεύω ότι δεν ικανοποιεί τους ενδιαφερομένους 100%. Αλλ' εν όψει του γεγονότος ότι τίποτε εις τον κόσμον δεν ικανοποιεί όλους μας εις τον ίδιον βαθμόν, θα ψηφίσωμεν υπέρ του νόμου υπό την άποψιν ότι ούτος είναι εν γένει ικανοποιητικός.

Επωφελούμενος της ευκαιρίας θα ήθελα να αναφερθώ εν ολίγοις και εις το θέμα των συντάξεων, το οποίον, πιστεύω, σχετίζεται εμμέσως με αυτό το ζήτημα. Η κατάστασις των περισσοτέρων συνταξιούχων είναι πράγματι αξιολύπητος λόγω του χαμηλού των μισθού, ο οποίος θα ηδύνατο να χαρακτηρισθή γελοίος. Νομίζω ότι είναι δίκαιον το αίτημα όπως οι μισθοί συντάξεως αναθεωρηθούν εν γένει και αναπροσαρμοσθούν συμφώνως προς την εποχήν μας, συνεχίζεται δε η πληρωμή μισθού μετά τον θάνατον των συνταξιούχων εις την χήραν σύζυγόν των και τα ορφανά των — εάν φυσικά υπάρχουν. 'Αλλωστε αυτο το σύστημα εφαρμόζεται σήμερον εις πολλά κράτη. Ελπίζω και εύχομαι όπως και η Κυβέρνησίς μας επιληφθή αυτού του θέματος συντόμως και σοβαρώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Εχει τον λόγον ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. 'Οταν πριν μερικούς μήνας συνεζητείτο διά πρώτην φοράν εις την Βουλήν το ζήτημα του Ταμείου Συντάξεως Χηρών και Ορφανών μου εδόθη η ευκαιρία να αναπτύξω εκτεταμένα τας απόψεις μας όσον αφορά το σοβαρόν αυτό ζήτημα. Είναι ευχάριστον το γεγονός ότι βασικαί απόψεις και εισηγήσεις μας είναι σύμφωνοι με όλας τας πλευράς της Βουλής, όπως διεπιστώθη με την έκθεσιν της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής όπως και με την σημερινήν έκθεσιν όσον αφορά το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον. Η έκθεσις της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής αναλυτικά εξέθεσε το όλον ζήτημα και έκαμε ρεαλιστικάς εισηγήσεις αι οποίαι ούτε το Δημόσιον Ταμείον επιβαρύνουν ούτε τους ενδιαφερομένους δημοσίους υπαλλήλους αδικούν. Αντίθετα οι ενδιαφερόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι ικανοποιούνται βασικά εις όλα τα δικαιολογημένα αιτήματά των εις το ζήτημα αυτό, εκείνα που εκκρεμούσαν από καιρόν και εδημιούργησαν ανεπιθυμήτους αντιδικίας με την Κυβέρνησιν. Οι αντιπρόσωποι των δημοσίων υπαλλήλων εις τας επαφάς των με τας Κοινοβουλευτικάς Επιτροπάς έχουν επιδείξει δημόσιον πνεύμα και κατανόησιν. Και αυτό είναι εις πίστιν των. Είναι επίσης εις πίστιν των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών γιατί είδον το ζήτημα κατά τον τρόπον εποικοδομητικόν και πρακτικόν και επέφεραν τας αναγκαίας τροποποιήσεις εις το παρόν Νομοσχέδιον έτσι που τούτο να είναι τώρα σύμφωνον με τας απόψεις της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, όπως επίσης και με τας τελικάς απόψεις των ενδιαφερομένων δημοσίων υπαλλήλων.

Ψηφίζουσα η Βουλή το Νομοσχέδιον όπως έχη τροποποιηθή από τας Επιτροπάς δίδει ικανοποιητικήν λύσιν σε ένα ακανθώδες ζήτημα και επιτρέπει εις την Κυβέρνησιν να προχωρήση σε ένα επόμενον και σοβαρώτατον βήμα διά την τελικήν λύσιν του προβλήματος των συντάξεων διά τους δημοσίους υπαλλήλους. Αναφέρομαι συγκεκριμένα εις την έκθεσιν των Επιτροπών όπου εκφράζεται η ευχή ότι αι οικονομικαί δυνατότητες της Δημοκρατίας θα επιτρέψουν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν να υποβάλη εις την Βουλήν σε εύθετον χρόνον Νομοσχέδιον που να προβλέπη την γενικήν συνταξιοδότησιν των χηρών και ορφανών όλων των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων. Οπότε και το περίσσευμα του Ταμείου θα χρησιμοποιηθή δι' αυτόν τον σκοπόν.

Ημείς φρονούμεν ότι αι οικονομικαί δυνατότητες διά την λύσιν αυτού του ζητήματος υπάρχουν. 'Εχομεν πλήρη επίγνωσιν των οικονομικών δυσκολιών όπως και της σωρείας των προβλημάτων που έχομεν να αντιμετωπίσωμεν σαν κράτος. Από την άλλην πλευράν όμως έχομεν υπ' όψιν μας τα οικονομικά δεδομένα όσον αφορά τα περισσεύματα του Ταμείου, καθώς και τας συγκεκριμένας απόψεις και εισηγήσεις των αντιπροσώπων των δημοσίων υπαλλήλων, που δείχνουν ότι με μικρήν διά τον Προϋπολογισμόν μας ετησίαν επιβάρυνσιν θα ήτο δυνατόν να λυθή οριστικά το ζήτημα των συντάξεων. Να λυθή κατά τρόπον ικανοποιητικόν όσον αφορά την παρεχομένην σύνταξιν όσον και τον αριθμόν των καλυπτομένων προσώπων. Δι' αυτό θέλομεν να μένωμεν με την βεβαιότητα ότι η Εκτελεστική Εξουσία θα μελετήση με προσοχήν τόσον τας απόψεις των δημοσίων υπαλλήλων όσον και την εκφραζομένην ευχήν των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, η οποία ευχή που είναι και έκφρασις γνώμης, δεν μπορεί να είναι και δεν είναι καθόλου άσχετη με την συγκεκριμένην οικονομικήν πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πριν εγκαταλείψη το βήμα ο έντιμος κ. Χρύσης Δημητριάδης θα ήθελα να υποβάλω μίαν ερώτησιν, την οποίαν δεν υπέβαλον προηγουμένως διότι δεν ήθελα να τον διακόψω. Εις την αρχήν του λόγου του άφησε την εντύπωσιν ότι ο ίδιος εξέφρασεν απόψεις προς την Βουλήν επί του ιδίου ζητήματος εις προηγούμενην περίπτωσιν. Θα ήμην ευγνώμων εάν μπορούσε να με υπενθυμίση εις ποίαν περίπτωσιν εξεφράσθη άποψις επί του ζητήματος, ή συνεζητήθη το ζήτημα περί διαλύσεως Ταμείου Χηρών και Ορφανών.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ναι, έντιμε κ. Πρόεδρε, έθεσε το ζήτημα υπό συζήτησιν ο έντιμος συνάδελφος κ. Πέτρος Στυλιανού, έγινε συζήτησις κατά την οποίαν μερικοί ομιληταί, περιλαμβανομένου και του εαυτού μου, έλαβαν τον λόγον. Συνεπεία της συζητήσεως εκείνης έγινε τελικώς ο διορισμός Ειδικής Επιτροπής διά την εξέτασιν του ζητήματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν δεν απατώμαι ο κ. Πέτρος Στυλιανού έθεσεν ερώτησιν και εζήτησε να δημιουργηθή μία Επιτροπή επί τούτω διά να εξετάση το ζήτημα. Η εισήγησις έγινε δεκτή αλλά το ζήτημα της Διαλύσεως του Ταμείου Χηρών και Ορφανών δεν συνεζητήθη εις την Βουλήν ούτε ετέθη εις την ημερησίαν διάταξιν μέχρι σήμερον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Λυπούμαι να παρατηρήσω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι πρόκειται περί λάθους· έγινε συζήτησις, και κατά την διάρκειαν της συζητήσεως ο κ. Πέτρος Στυλιανού έθεσε την εισήγησιν να γίνη Ειδική Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν πάση περιπτώσει αυτό μπορούμεν να εξακριβώσωμεν από τα πρακτικά της Βουλής.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού θα μπορούσε να μας το ξεκαθαρίση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου το οποίον προνοεί διά την διάλυσιν του Ταμείου Συντάξεων Χηρών και Ορφανών, και το οποίον, όπως πιστεύω, θα ψηφισθή εντός ολίγου εις Νόμον, τίθεται τέρμα εις μίαν αδικίαν η οποία από δύο και πλέον ετών εδημιουργήθη μεταξύ της Εκτελεστικής Εξουσίας και των Κυβερνητικών Υπαλλήλων, και τούτο αποτελεί ευχάριστον γεγονός.

Είναι γνωστόν υπό ποίας συνθήκας εδημιουργήθη η απαίτησις των εισφορέων του Ταμείου αυτού όπως αποσυρθώσι και λάβωσι το αναλογούν εις αυτούς ποσόν, και κατά την γνώμην μας η απαίτησις αύτη υπό τας συνθήκας υπό τας οποίας εδημιουργήθη είναι δικαία και ορθή.

Είναι επίσης γνωστόν ότι το πρόβλημα τούτο εμελετήθη υπό της συσταθείσης υπό της Βουλής αυτής ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής η οποία και υπέβαλε μίαν εμπεριστατωμένην έρευναν και εποικοδομητικάς εισηγήσεις διά την ριζικήν λύσιν του προβλήματος τούτου, αι οποίαι ευτυχώς εγένοντο και αποδεκταί υπό των ενδιαφερομένων εισφορέων Κυβερνητικών Υπαλλήλων.

Χαίρω διότι αι εν λόγω εισηγήσεις της επιτροπής αυτής ενεσωματώθησαν εις το τροποποιηθέν υπό της αρμοδίας κοινοβουλευτικής επιτροπής Νομοσχέδιον, το κατατεθέν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, και το οποίον απόψε έχομεν την ευκαιρίαν να συζητώμεν. Έχω υπ' όψιν μου την έκθεσιν την υποβληθείσαν υπό της κοινής Επιτροπής Οικονομικών και της Ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής της συσταθείσης διά την εξέτασιν του όλου ζητήματος, και φρονώ ότι αι τροποποιητικαί εισηγήσεις της είναι δίκαιαι και πολύ λογικαί, και θα δώσω υπέρ αυτών την ψήφον μου.

Θα ήθελα μόνον να αναφερθώ δι' ολίγων εις το άρθρον 5 διά του οποίου γίνεται πρόνοια περί της διαθέσεως του υπολοίπου ποσού του Ταμείου μετά την επιστροφήν των χρημάτων εις τους δικαούχους εισφορείς. Πολύ ορθή και δικαία η υπό της παραγράφου (γ) προβλεπομένη διασφάλισις των ορφανών και χηρών εκείνων των Κυβερνητικών Υπαλλήλων οι οποίοι θα είχαν την ατυχίαν να αποθάνωσιν εντός ενός έτους από της ημερομηνίας της ισχύος του παρόντος Νόμου. Τούτο θα εξέθετεν εις σοβαρούς κινδύνους πολλάς οικογενείας Κυβερνητικών Υπαλλήλων και θα ήτο μία κακή επίπτωσις επί της διαλύσεως του εν λόγω ταμείου άνευ της υπό της παραγράφου (γ) προβλεπομένης διασφαλίσεως. Κατά την περίοδον ενός έτους υπελογίζετο ότι θα είχεν αποφασισθή η εγκαθίδρυσις ενός νέου ταμείου στηριζομένου επί γερών βάσεων και το οποίον θα συνταξιοδοτή τας χήρας και τας ορφανά των Κυβερνητικών Υπαλλήλων. Όμως, κατά την γνώμην μου, η πλέον δικαία, και συγχρόνως σύμφωνος με τας επικρατούσας σήμερον αρχάς των κοινωνικών ασφαλίσεων, είναι η άνευ χρονοτριβής τροποποίησις του Νόμου περί συνταξιοδοτήσεως των Κυβερνητικών Υπαλλήλων, εις τρόπον ώστε η σύνταξις αυτών ή μέρος αυτής να συνεχίζεται και μετά τον θάνατόν των προς όφελος των χηρών και ανηλίκων ορφανών των εν λόγω υπαλλήλων. Τούτο θα απετέλει την δικαιοτέραν λύσιν εις το όλον πρόβλημα της συνταξιοδοτήσεως των χηρών και ορφανών των Κυβερνητικών Υπαλλήλων· και δεν αμφιβάλλω ότι οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες θα επιδείξουσι το απαιτούμενον ενδιαφέρον διά την λύσιν αυτού.

Πριν κατέλθω του βήματος θέλω και εγώ να ενώσω την φωνήν μου με εκείνην του εντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη όπως η Κυβέρνησις το ταχύτερον αναπροσαρμόση τας γλίσχρας συντάξεις των τέως Κυβερνητικών Υπαλλήλων, διότι ουδενός διαφεύγει την προσοχήν ότι αυταί δεν είναι ικαναί να καλύψουν ούτε τας βασικάς ανάγκας αυτών των ανθρώπων. Τούτο δεν είναι ούτε δίκαιον, ούτε ανθρωπιστικόν, αλλ' ούτε και προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού θέλει να δευτερολογήση;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Όχι κύριε Πρόεδρε, μίαν μικρήν διευκρίνισιν, εάν επιτρέπετε, εις όσα είπεν ο κ. Χρύσης· θέλω να προσθέσω ότι το θέμα συνεζητήθη μετά από την εγγραφήν του υπ' εμού, ύστερα από επερώτησιν την οποίαν υπέβαλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο ισχυρισμός του κ. Πέτρου Στυλιανού είναι ότι ετέθη προς συζήτησιν εις την ημερησίαν διάταξιν;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ασφαλώς τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό, όπως είπα εις τον έντιμον Βουλευτήν κ. Χρύσην Δημητριάδην, εάν έχη οποιανδήποτε σημασίαν μπορεί να εξακριβωθή από τα πρακτικά.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κατ' εμέ, κύριε Πρόεδρε ουδεμίαν σημασίαν έχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως προχωρούμεν τώρα εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν κατ' άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμος του 1962, και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 1 ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία.

2. Οι εν τω παρόντι Νόμω όροι κέκτηνται, εκτός εάν άλλως προκύπτη εκ του κειμένου, την έννοιαν ην ο βασικός Νόμος απέδωκεν εις τους τοιούτους όρους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δικαίωμα επιλογής του εισφορέως ίνα παύση να είναι εισφορεύς.

3.—(1) Ανεξαρτήτως παντός εν τω βασικώ Νόμω διαλαμβανομένου, πας εισφορεύς δύναται εντός τεσσαράκοντα πέντε ημερών από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, ή εντός τοιαύτης περαιτέρω περιόδου, μη υπερβαινούσης τας 30 ημέρας ως ο Υπουργός Οικονομικών ήθελεν εν τινι ειδική περιπτώσει επιτρέψει, δι' εγγράφου αυτού ειδοποιήσεως εν τω τύπω τω εκτεθειμένω εν τω Παραρτήματι, απευθυνομένης προς τον Γενικόν Λογιστήν, να επιλέξη όπως παύση να εισφέρη εις το Ταμείον από της 1ης Αυγούστου 1962, και επί τούτω ούτος θα παύση να είναι εισφορεύς του Ταμείου διά τους σκοπούς του βασικού Νόμου.

(2) Επιλογή γενομένη δυνάμει του παρόντος άρθρου θα είναι αμετάκλητος.

(3) Τηρουμένων των προβλέψεων της παραγράφου (γ) του άρθρου 5, οι δικαιούχοι εισφορέως ενασκήσαντος το εν εδαφίω (1) αναφερόμενον δικαίωμα επιλογής, δεν θα κέκτηνται οιονδήποτε δικαίωμα επί ωφελημάτων προβλεπομένων εν τω βασικώ Νόμω μετά την λήξιν ενός έτους από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 3 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επιστροφαί χρημάτων.

4.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 193 και 194 του Συντάγματος, θα καταβληθή εκ του Ταμείου εις ένα έκαστον εισφορέα όστις ενήσκησε το δυνάμει του άρθρου 3 δικαίωμα επιλογής, ή εις τους νομίμους προσωπικούς αυτού αντιπροσώπους, ως η εκάστοτε περίπτωσις, το ολικόν ποσόν των εισφορών αυτού μέχρι της ημερομηνίας καθ' ην έπαυσε να εισφέρη εις το Ταμείον ομού μεθ' απλού τόκου προς τρία επί τοις εκατόν κατ' έτος μέχρι της 31ης Ιουλίου 1962.

(2) Ο τόκος δι' έκαστον έτος θα λογίζηται επί του ολικού ποσού των υφ' εκάστου εισφορέως γενομένων εισφορών αι οποίαι ευρίσκονται καταχωρημέναι εις τον λογαριασμόν του κατά την πρώτην ημέραν του έτους διά το οποίον ο τόκος είναι πληρωτέος, θα υπολογίζηται δε μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου εκάστου έτους, εξαιρέσει του έτους 1962 διά το οποίον ο τόκος θα υπολογισθή μέχρι της 31ης Ιουλίου 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 4 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διάθεσις του υπολοίπου του Ταμείου.

5. Οιονδήποτε ποσόν υπολειπόμενον εν τω Ταμείω, αφού αι εν άρθρω 4 προβλεπόμεναι επιστροφαί χρημάτων γίνωσι, θα διατεθή ως εξής:

(α) Θα διασφαλισθή η συνέχισις της πληρωμής των εις χήρας και ορφανά οφειλομένων και πληρωτέων συντάξεων κατά την 31ην Ιουλίου 1962, υπό τους εν τω βασικώ Νόμω διαλαμβανομένους όρους.

(β) Θα διασφαλισθώσιν υπό τους εν τω βασικώ Νόμω διαλαμβανομένους όρους, τα επί του ταμείου συμφέροντα των εισφορέων οίτινες δεν ενήσκησαν το εν άρθρω 3 του παρόντος Νόμου αναφερόμενον δικαίωμα επιλογής.

(γ) Θα διασφαλισθή η πληρωμή συντάξεως υπό τους εν βασικώ Νόμω διαλαμβανομένους όρους εις τους δικαιούχους οιουδήποτε εισφορέως ενασκήσαντος το δυνάμει του άρθρου 3 δικαίωμα επιλογής και όστις ήθελεν αποβιώσει εντός ενός έτους από της ημερομηνίας της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου.

Νοείται ότι εάν προ της λήξεως της εν τη παρούση παραγράφω αναφερομένης περιόδου ήθελεν θεσπισθή νόμος προβλέπων περί παροχής συντάξεως εις τας χήρας και τα ορφανά των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων της Δημοκρατίας, η παρούσα παράγραφος θα παύση να ευρίσκεται εν ισχύι από της ενάρξεως της ισχύος του τοιούτου νόμου, παν δε δικαίωμα συντάξεως κτηθέν δυνάμει της παρούσης παραγράφου θα διέπηται υπό των διατάξεων του τοιούτου νόμου.

(δ) Παν ποσόν υπολειπόμενον, μετά την εκπλήρωσιν των σκοπών των προβλεπομένων εν ταις παραγράφοις (α), (β) και (γ) του παρόντος άρθρου, θα κρατηθή υπό του Γενικού Λογιστού της Δημοκρατίας εις ειδικόν λογαριασμόν μέχρις ότου ήθελε θεσπισθή νόμος διακανονίζων την διάθεσιν αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απαλλαγή εκ του φόρου εισοδήματος.

6. Άπασαι αι πληρωμαί αι γενόμεναι είς τινα εισφορέα δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου απαλλάττονται του φόρου εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 6;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αι δαπάναι βαρύνουσι το Ταμείον.

7. Άπασαι αι δαπάναι αι διενεργούμεναι αναφορικώς προς την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Νόμου, καταβάλλονται εκ του Ταμείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 7 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 7 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς καθίσταται νέος εισφορεύς.

8. Ανεξαρτήτως παντός εν τω βασικώ Νόμω διαλαμβανομένου, ουδείς υπάλληλος, όστις δυνάμει του βασικού Νόμου υποχρεούται ή δικαιούται να καταστή εισφορεύς του Ταμείου, καθίσταται τοιούτος μετά την έναρξις της ισχύος του παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 8 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 8 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

('Αρθρον 3)

Υποβάλλεται εις τριπλούν ουχί βραδύτερον της . . . . . (1962).

Υπουργείον . . . . . .

Τμήμα . . . . . .

Ημερομηνία . . . . . .

Γενικόν Λογιστήν,
Λευκωσία.

Συμφώνως ταις διατάξεσι του άρθρου 3 του περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμου του 1962, διά της παρούσης επιλέγω όπως παύσω να είμαι εισφορεύς του Ταμείου Συντάξεων Χηρών και Ορφανών από της 1ης Αυγούστου 1962, και όπως λάβω το ολικόν ποσόν των εις το Ταμείον εισφορών μου μεθ' απλού τόκου προς τρία επί τοις εκατόν κατ' έτος μέχρι της 31ης Ιουλίου 1962.

(Υπογραφή). . . . . .

(Πλήρες όνομα με κεφαλαία γράμματα)

. . . . . .

(Θέσις) . . . . . .

Το ανωτέρω έγγραφον επιλογής παρελήφθη και κατεχωρήθη παρά των Γενικώ Λογιστηρίω.

(Γενικός Λογιστής). . . . . .

Ημερομηνία . . . . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του τύπου επιλογής του συνδυασμένου μετά του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Τύπος Επιλογής εγκρίνεται.

Ετερματίσθη η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου διά της απλής αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Ειδικαί Διατάξεις) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το παρόν Νομοσχέδιον εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Και τώρα προτείνω ημισείας ώρας διάλειμμα. Δηλαδή η ώρα είναι 7.05 μ.μ. Εις τας 8 παρά 25 να επανέλθωμεν διά την περαιτέρω νομοθετικήν εργασίαν.

('Ωρα διακοπής 7.05 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 7.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα έχομεν ενώπιόν μας τον «Περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962». Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Οικονομικών ή οισδήποτε άλλο μέλος της Επιτροπής Οικονομικών όπως αναγνώση την σχετικήν έκθεσιν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥΤΩ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΧΗΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Ειδικώς επί τούτω συσταθείσα Επιτροπή	**Επιτροπή Οικονομικών**
Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος	Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Χρύσης Δημητριάδης	Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανού	Νεμπήλ Ναπή
Ουμίτ Σουλεϊμάν	Γιάγκος Ποταμίτης
Χασάν Γκιουβενέρ	Ιωσήφ Γιαμάκης.

Αι ως άνω Επιτροπαί, κατά την κοινήν αυτών συνεδρίασιν της 30ής Μαΐου του 1962, εξήτασαν το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον, και απεφάσισαν ομοφώνως όπως συστήσουν εις την Βουλήν την εις Νόμον ψήφισίν του διά τους ακολούθους λόγους:

Α. Κρίνεται αναγκαία η τροποποίησις των οδηγιών περί την χρήσιν των Πινάκων, ίνα καταστήση νόμιμον την προσαύξησιν ωφελημάτων ην εισηγήθησαν οι Αναλογισταί ως αποτέλεσμα της εν έτει 1952 γενομένης εκτιμήσεως, και την οποίαν ενέκρινεν ο Κυβερνήτης εν Συμβουλίω το έτος 1956. Η τοιαύτη προσαύξησις ωφελημάτων ενεσωματώθη ήδη μετά της εγγεγραμμένης συντάξεως, είναι όμως αναγκαία νομική κάλυψις αυτής. Εις την τοιαύτην τροποποίησιν εδόθη αναδρομική ισχύς από της 1ης Μαρτίου 1962 ότε και ήρξατο η ισχύς των εν τω Παραρτήματι του νόμου νυν υφισταμένων Πινάκων (άρθρον 3).

Β. Ευρίσκουν δικαιολογημένην και αναγκαίαν την αύξησιν των συντάξεων των πληρωτέων την ημέραν την αμέσως προηγουμένην της τελευταίας εκτιμήσεως ήτοι την 31ην Δεκεμβρίου του 1958, του ποσού υποδειχθέντος υπό των Αναλογιστών.

Η αύξησις δίδεται αναδρομικώς από της 1ης Ιανουαρίου του 1959 (άρθρον 4).

Γ. Θεωρείται απαραίτητος η νομιμοποίησις της παραλείψεως εκτιμήσεως του Ταμείου ως τούτο είχε την 28ην Φεβρουαρίου 1957 (άρθρον 5), και

Δ. Θεωρείται επίσης απαραίτητος η υποκατάστασις νέων Πινάκων Α, Β και Γ (Πρώτον Παράρτημα) και νέων οδηγιών περί την χρήσιν των Πινάκων (Δεύτερον Παράρτημα) συμφώνως της εισηγήσεως της γενομένης υπό των Αναλογιστών (άρθρον 6).

Αι επιτροπαί επίσης επιθυμούν να εκφράσουν την ευχήν όπως η περίπτωσις μιας εκάστης των χηρών και των ορφανών των δικαιουμένων συντάξεως εξετασθή υπό του αρμοδίου Υπουργείου, εις δε τας περιπτώσεις εκείνας όπου εξακριβούται ότι η παρεχομένη σύνταξις είναι μικρά δοθή τοιαύτη αύξησις ώστε να αυξηθή αύτη εις ικανοποιητικώτερον επίπεδον, λαμβανομένων υπ' όψιν των αναγκών και των οικονομικών μέσων εκάστου δικαιούχου προσώπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τον έντιμον Τούρκον Γραμματέα της Βουλής όπως αναγνώση την ιδίαν έκθεσιν εις την Τουρκικήν.

Ν. ΝΑΠΗ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής θα προχωρήσωμεν με την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Επειδή το νομοσχέδιον είναι πλήρες αριθμών και λόγω του ότι η ανάγνωσις του κειμένου θα είναι κάπως δύσκολος, εισηγούμαι όπως ακολουθουμένης της μεθόδου, η οποία ηκολουθήθη προηγουμένως εις ωρισμένα θέματα, αναγινώσκωνται μόνον οι αριθμοί των άρθρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνώ με τον έντιμον συνάδελφον. Εκείνο το οποίον θα ήθελα όμως είναι όπως, επειδή υπάρχουν ωρισμέναι τροποποιήσεις αι οποίαι οπωσδήποτε πρέπει να έλθουν ενώπιον της ολομελείας, εκεί όπου υπάρχουν τοιαύται τροποποιήσεις θα παρακαλέσω τους εντίμους Γραμματείς να επισύρουν την προσοχήν της ολομελείας επ' αυτών. Επίσης, θα ήθελα να κάμω την εξής παρατήρησιν όσον αφορά την τελευταίαν παράγραφον της αναγνωσθείσης εκθέσεως. Εις την παράγραφον αυτήν αι δύο Επιτροπαί εκφράζουν την ευχήν όπως η περίπτωσις μιας εκάστης των χηρών και των ορφανών των δικαιουμένων συντάξεως εξετασθή υπό του αρμοδίου Υπουργείου εις δε τας περιπτώσεις εκείνας όπου εξακριβούται ότι η παρεχομένη σύνταξις είναι μικρά δοθή τοιαύτη αύξησις ώστε να αυξηθή αύτη εις ικανοποιητικώτερον επίπεδον, λαμβανομένων υπ' όψιν των αναγκών και των οικονομικών μέσων εκάστου δικαιούχου προσώπου. Εκφράζω την ευχήν όπως η παρούσα έκθεσις αποσταλή υπό της Γραμματείας της Βουλής των Αντιπροσώπων προς το αρμόδιον Υπουργείον διά να έλθη, κατά τον άμεσον αυτόν τρόπον, εις γνώσιν του αρμοδίου Υπουργείου η ευχή αυτή των δύο Επιτροπών.

Και τώρα παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν, αναγινώσκοντες έκαστον άρθρον και όπου υπάρχει διόρθωσις να κάμνουν την σχετικήν μνείαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 1ον, συνοπτικός τίτλος. Η λέξις «Τροποποιητικός» εντός παρενθέσεως· προσθήκη των λέξεων «Κεφάλαιον 314» προ της παρενθέσεως ήτις ευρίσκεται εις το τέλος του άρθρου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και προ του «ο βασικός Νόμος» εισαγωγικά.

Αυτό αφορά το ελληνικόν κείμενον. Εάν υπάρχη οιαδήποτε διόρθωσις τοιαύτης φύσεως εις το τουρκικόν παρακαλείται ο έντιμος Τούρκος Γραμματεύς όπως φέρη αυτό εις γνώσιν της Βουλής.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Εις το Τουρκικόν κείμενον δεν τίθεται ζήτημα οιασδήποτε αλλαγής ή τροποποιήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 1 ως ανεγνώσθη με τας γενομένας τροποποιήσεις;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 2, Ερμηνεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 3. Τροποποίησις του Δευτέρου Παραρτήματος του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 3 ως ανεγνώσθη διά του πλαγιοτίτλου;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4ον. Αύξησις των συντάξεων.

Αντί «1ην Δεκεμβρίου 1958», να τεθή «31ην Δεκεμβρίου 1958».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εις την τρίτην γραμμήν. Υπάρχει παρομοία διόρθωσις ή οιαδήποτε διόρθωσις εις το τουρκικόν;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 4 ως ανεγνώσθη, με την διόρθωσιν εις το ελληνικόν κείμενον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 5ον. Τροποποίησις του άρθρου 7 του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 5;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 6ον. Κατάργησις του Πρώτου και Δευτέρου Παραρτήματος του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτών διά νέων Παραρτημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 6;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΠΡΩΤΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Πίναξ Α, Β και Γ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του Πρώτου Παραρτήματος; Ο έντιμος Τούρκος Γραμματεύς δεν ανέγνωσεν ακόμη το Παράρτημα.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το Πρώτον Παράρτημα, Πίνακα Α, Β, και Γ; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το Πρώτον Παράρτημα Πίνακες Α, Β και Γ εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Πρώτη παράγραφος τρίτη γραμμή: αντί «ύπανδρον» «έγγαμον». Δευτέρα παράγραφος, τρίτη γραμμή αντί «αναφορικώς προς ύπανδρον ή εν χηρεία υπάλληλον» να γίνη αναφορικώς προς έγγαμον ή εν χηρεία υπάλληλον».

Α.— ΕΙΣΦΟΡΕΥΣ ΟΣΤΙΣ ΗΡΞΑΤΟ ΕΙΣΦΕΡΩΝ ΕΝΟΣΩ ΗΤΟ ΑΓΑΜΟΣ.

1. ΜΕΛΛΟΥΣΑ ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ.

Κανών 1(α) τρίτη γραμμή μετά την λέξιν Δεκεμβρίου, να προστεθή ο σύνδεσμος «και».

Κανών 1(β), Παραδείγματα (1): Δευτέρα παράγραφος, το «όστις» να απαλειφθή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλαι διορθώσεις;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ολόκληρον το Δεύτερον Παράρτημα θα μείνη ως έχει εκτός ωρισμένων κομμάτων τα οποία ετέθησαν εις το κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ώστε μόνον περί κομμάτων πρόκειται τα οποία ήδη είναι τεθειμένα εντός του κειμένου και τα οποία δεν αλλάσσουν το νόημα του κειμένου. Μέχρι ποίας σελίδος, θα παρεκάλουν τον έντιμον Έλληνα Γραμματέα να με πληροφορήση μέχρι ποίου σημείου φθάνει το Δεύτερον Παράρτημα; Ποίας σελίδος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντιλαμβάνομαι μέχρι της σελίδος 14, παράγραφος ΣΤ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή μέχρι τέλους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μέχρι τέλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το Δεύτερον Παράρτημα, από την σελίδα 5 του κειμένου μέχρι της σελίδος 14 συμπεριλαμβανομένης, πλην βεβαίως της αιτιολογικής εκθέσεως η οποία ακολουθεί και η οποία ευρίσκεται επί της σελίδος 14, εγκριθή με τας γενομένας τροποποιήσεις;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το Δεύτερον Παράρτημα εγκρίνεται.

Ετερματίσθη η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου αυτού.

Και τώρα πρόκειται να το θέσω εις τρίτην ανάγνωσιν διά της απλής αναγνώσεως του τίτλου ενώπιον της Βουλής δι' έγκρισιν.

Υπάρχει ένστασις όπως το Νομοσχέδιον. . . . .

Οι Γραμματείς έχουν τον λόγον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγινώσκηται ομού μετά του περί Συντάξεων Χηρών και Ορφανών Νόμου Κεφ. 314, εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το παρόν Νομοσχέδιον εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον εγκρίνεται εις Νόμον.

Πληροφορούμαι ότι άλλη νομοθετική εργασία δεν είναι ετοίμη προς συζήτησιν. Η εργασία αυτή αφορά τον περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμον του 1962 και τον περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικόν) Νόμον 1962.

Ελπίζεται ότι αι σχετικαί εκθέσεις των αρμοδίων Επιτροπών θα είναι έτοιμαι εγκαίρως συμφώνως του Συντάγματος προ της προσεχούς συνεδριάσεως της Βουλής, και επομένως προτίθεμαι να αναβάλω την συζήτησιν των Νομοσχεδίων διά την επομένην συνεδρίασιν.

Θα ήθελα να ερωτήσω τους εντίμους Γραμματείς αναφορικώς προς το Κεφάλαιον Γ, εάν υπάρχουν έτοιμα Νομοσχέδια και/ή έγγραφα προς κατάθεσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων τα εξής Νομοσχέδια και έγγραφα:

(1) Ο περί Τοκιστών Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1962.

(3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρώματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1962.

(4) Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών την 23.5.62 συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. 1 του 1962) και τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962 (Αρ. 14 του 1962).

(5) Έγγραφα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών την 29.5.62 συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 9 του 1961), και τω εδαφίω (2) του άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 7 του 1961).

(6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όσον αφορά τον περί Τοκιστών Νόμον του 1962.....

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

...ο οποίος εστάλη υπό του Υπουργείου Οικονομικών, λέγω ότι παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών η οποία δέον να συνεργασθή μετά της Επιτροπής επί Νομικών Ζητημάτων προς υποβολήν εκθέσεως προς την ολομέλειαν.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1962, επίσης παραπέμπεται προς την Οικονομικήν Επιτροπήν.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1962 επίσης παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών, καθώς επίσης προς την Επιτροπήν Οικονομικών παραπέμπονται τα Έγγραφα τα αποσταλέντα υπό του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. 1 του 1962) και συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962 (Αρ. 14 του 1962).

Τα Έγγραφα τα αποσταλέντα υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 9 του 1961), και συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 7 του περί Ταμείου Αναπτύξεως και Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1961 (Αρ. 7 του 1961) παραπέμπονται προς την Επιτροπήν Οικονομικών.

Τώρα αναφορικώς προς το τελευταίον.....

Ο κ. Μπερπέρογλου;

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Συμφώνως προς την μέχρι σήμερον ακολουθουμένην διαδικασίαν, τα περί Προϋπολογισμών ή Συμπληρωματικών Πιστώσεων Νομοσχέδια παραπέμπονται εις την Επιτροπήν επί του Προϋπολογισμού. Είναι γεγονός ότι τα Νομοσχέδια αυτά αποστέλλονται υπό του Υπουργείου Οικονομικών. Αλλ' είναι εξ ίσου γεγονός ότι η Επιτροπή Προϋπολογισμού ενδιαφέρεται δι' αυτά τα νομοσχέδια, τα οποία έρχονται από το Υπουργείο Οικονομικών, και τα εξετάζει λεπτομερώς. Παρακαλώ όπως το πράγμα διορθωθή και τα Νομοσχέδια Συμπληρωματικής Πιστώσεως, τα οποία προηγουμένως είχον παραπεμφθή κατ' αυτόν τον τρόπον εις την Επιτροπήν Οικονομικών, παραπεμφθούν εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η Επιτροπή Προϋπολογισμού κατηρτίσθη απλώς διά την μελέτην του Προϋπολογισμού. Θα ήθελα επίσης να υπενθυμίσω ότι ο πρώτος Προϋπολογισμός Αναπτύξεως εμελετήθη υπό της Επιτροπής Οικονομικών. Όταν η Επιτροπή Οικονομικών ήτο πολύ απησχολημένη, λόγω του ότι είχεν εις χείρας σοβαρά Νομοσχέδια, ο Πρόεδρος ανεκοίνωσεν ότι προσωρινώς θα παρέπεμπε τα Νομοσχέδια περί Συμπληρωματικών Πιστώσεων εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού. Κατέστησε δε σαφές ότι αυτό ήτο προσωρινόν μέτρον. Σήμερον η Επιτροπή Προϋπολογισμού μελετά και τους δύο Προϋπολογισμούς, και ασφαλώς ο αριθμός των Νομοσχεδίων τα οποία παρέμειναν εις χείρας της Επιτροπής Οικονομικών δεν είναι αρκετά μεγάλος διά να δικαιολογή την συνέχισιν αυτής της τακτικής. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως η απόφασις του Προέδρου ως ανεκοινώθη τώρα παραμείνη ως είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον έντιμον κ. Λυσσαρίδην διά την επεξήγησιν, αλλά την περασμένην φοράν παρόμοια έγγραφα εστάλησαν εις αμφοτέρας τας Επιτροπάς. Αυτό εν τη πραγματικότητι διευκολύνει την εργασίαν και των δύο Επιτροπών αι οποίαι μπορούν να συνεργασθούν και να κανονίσουν την εργασίαν των. Επομένως παραπέμπω τα έγγραφα, εν αντιθέσει προς τα Νομοσχέδια, τόσον προς την Επιτροπήν των Οικονομικών όσον και προς την Επιτροπήν Προϋπολογισμού, διότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι από απόψεως απολογισμού η Επιτροπή Προϋπολογισμού ενδιαφέρεται. Υπάρχουν όμως και οικονομικαί επιπτώσεις αι οποίαι ενδιαφέρουν την Επιτροπήν Οικονομικών.

Και έρχομαι εις το τελευταίον μέρος των κατατεθέντων Νομοσχεδίων, τον περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμον (Αρ. 10) του 1962. Εις το Νομοσχέδιον αυτό προνοείται ψήφισις συμπληρωματικού κονδυλίου, μεταξύ άλλων βεβαίως κονδυλίων, διά τον διορισμόν προσωρινών Επαρχιακών Δικαστών, σχετικώς με τον Νόμον τον προ ολίγων ημερών ψηφισθέντα υπό της Βουλής, προ ολίγων εβδομάδων μάλλον, εν σχέσει με την ανακούφισιν των γεωργών. Επειδή γνωρίζω το ενδιαφέρον όλων των μελών της Βουλής το οποίον έχουν, να ίδουν τα δικαστήρια να λειτουργούν κανονικώς και να δώσουν πραγματικήν ευχέρειαν εις τον γεωργόν διά την απονομήν δικαιοσύνης συμφώνως του Νόμου αυτού, εισηγούμαι όπως το παρόν Νομοσχέδιον κηρυχθή επείγον διά να αποφευχθή η καθυστέρησις και να γίνουν οι διορισμοί συμπληρωματικών δικαστών το δυνατόν συντομώτερον. Υπάρχει ένστασις όπως το παρόν Νομοσχέδιον κηρυχθή επείγον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον κηρύττεται επείγον, δεν θεωρείται δε αναγκαίον όπως το Νομοσχέδιον αυτό δημοσιευθή εις την επίσημον Εφημερίδα.

Και τώρα έρχομαι εις την εισήγησιν την οποίαν έκαμεν εις την αρχήν της συνεδριάσεως ο κ. Μ. Ναλπάντογλου.

Η εισήγησίς του αναφορικώς με την προσωρινήν αντικατάστασιν του κ. εντίμου Αντιπροέδρου της Βουλής υπό του εντίμου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά εβασίσθη επί του Άρθρου 72(3) του Συντάγματος, αι πρόνοιαι του οποίου έχουν ως εξής:

> «Εν περιπτώσει προσκαίρου απουσίας ή εκκρεμούσης της πληρώσεως του κενωθέντος αξιώματος του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων, ως ορίζεται εν τη δευτέρα παραγράφω του παρόντος άρθρου, τα καθήκοντα αυτών ασκούνται υπό του πρεσβυτέρου Βουλευτού της αντιστοίχου κοινότητος, εκτός εάν οι βουλευταί της τοιαύτης κοινότητος αποφασίσωσιν άλλως».

Ο έντιμος Αντιπρόεδρος της Βουλής, επληροφορήθη μέσον του κ. Ναλπάντογλου, πρόκειται προσκαίρως να απουσιάση από της 8ης Ιουνίου του 1962. Επίσης ο κ. Ναλπάντογλου με

επληροφόρησεν ότι οι Τούρκοι Βουλευταί απεφάσισαν όπως επιλέξωσι τον έντιμον κ. Χαλήτ Αλή Ριζά, ο οποίος αντιλαμβάνομαι δεν είναι ο πρεσβύτερος, να αντικαταστήση προσκαίρως κατά την διάρκειαν της απουσίας του τον έντιμον Αντιπρόεδρον. Υπάρχει οιαδήποτε ένστασις εις την πρότασιν του κ. Ναλπάντογλου εκ μέρους των Βουλευτών της Τουρκικής κοινότητος; Ο κ. Μπερπέρογλου έχει τον λόγον.

Εάν πρόκειται να αγορεύσετε επί μακρόν μπορείτε να προσέλθετε εις το βήμα.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Έντιμον Προεδρείον. Έντιμοι συνάδελφοι.

Όπως έχω υπογραμμίσει εις κάθε δοθείσαν ευκαιρίαν, θεωρώ χρήσιμον να επαναλάβω ότι εις κάθε απόφασιν και ενέργειάν μας είναι ανάγκη να ενεργώμεν συμφώνως προς το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος. Εγώ προσωπικώς δεν έχω ιδέαν περί της αποφάσεως, την οποίαν, ως υπάρχει ισχυρισμός, έλαβον οι Τούρκοι Αντιπρόσωποι. Παρ' όλον τούτο, θελω να δηλώσω αμέσως ότι ηυχαριστήθην διά την υπό του αξιοτίμου συναδέλφου μου κ. Χαλήτ Αλή Ριζά ανάληψιν του λειτουργήματος Αναπληρωτού Αντιπροέδρου. Λαμβάνων τον λόγον, ως σκοπόν μου δεν έχω να φέρω ένστασιν εις την απόφασιν αυτήν. Σκοπός μου απλώς είναι να εκφράσω την λύπην μου διά το ότι η συναφής προς τούτο παράγραφος 3 του άρθρου 72 δεν εφηρμόσθη κατά λέξιν και να καταχωρηθή τούτο εις τα Πρακτικά της Βουλής.

Συμφώνως προς την διάταξιν της εν λόγω παραγράφου, εν περιπτώσει προσκαίρου απουσίας του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου, τούτον αναπληροί ο πρεσβύτερος των αντιπροσώπων, εκτός εάν οι αντιπρόσωποι της Κοινότητος, εις την οποίαν ούτος ανήκει, αποφασίσουν άλλως. Η εν προκειμένω απόφασις δεν επαφίεται εις μίαν μόνον τάξιν των εν τη Βουλή Τούρκων Αντιπροσώπων· το Σύνταγμα παρέχει το δικαίωμα τούτο εις όλους ομού τους 15 Τούρκους βουλευτάς. Συνεπώς, εν όψει της ρητής αυτής διατάξεως του Συντάγματος, οι συγκαλέσαντες αυτήν την συνεδρίασιν έπρεπε να την είχον πραγματοποιήσει κατόπιν 48ώρου τουλάχιστον προειδοποιήσεως προς τους 15 Τούρκους Αντιπροσώπους και να είχεν ούτω ληφθή η απόφασις. Ειδ' άλλως, με το να συνέλθουν και αποφασίσουν εξ 11 Τούρκων Αντιπροσώπων οι 6 ή οι 7 είναι αναληθές να προβάλλεται εις την Βουλήν ο ισχυρισμός ότι ελήφθη απόφασις ομοφώνως. Είναι καθήκον μας να παραμένωμεν πιστοί εις το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος, έστω και αν τούτο θα ήτο είτε υπέρ ημών είτε καθ' ημών, ως και να θεωρώμεν εαυτούς υποχρεωμένους να ακολουθώμεν αυτήν την οδόν. Σκοπός της αγορεύσεώς μου είναι να εκθέσω ενώπιον της Βουλής την πραγματικότητα και να υπογραμμίσω ότι η απόφασις δεν ελήφθη ομοφώνως. Αλλ' όπως υπεγράμμισα και προηγουμένως, δεν φέρω ένστασιν εις το να αναπληρώση τον Αντιπρόεδρον ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Νομίζω ότι ο συνάδελφός μας κ. Μπερπέρογλου ήτο εδώ και ήκουσε πολύ καλώς την εισήγησιν, την οποίαν υπέβαλα. Είναι ανθρώπινον, δυνατόν να μη ήκουσε. Δι' αυτόν τον λόγον θα την επαναλάβω κατά λέξιν. Εγώ είπον ότι είχον προσκληθή όλοι οι Τούρκοι Αντιπρόσωποι και ότι όλοι οι συμμετασχόντες της συνεδριάσεως απεφάσισαν ομοφώνως όπως εισηγηθούν την υπό του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά επί βραχύ χρονικόν διάστημα εκτέλεσιν των καθηκόντων Αναπληρωτού Αντιπροέδρου. Εάν δεν υπήρχον οιοιδήποτε, οι οποίοι να ενίστανται εις τούτο, δηλαδή εάν οι μη συμμετασχόντες δεν είχον ένστασιν, είχον παρακαλέσει όπως γίνουν αι αναγκαίαι διατυπώσεις και καταχωρηθή τούτο εις τα Πρακτικά. Το ευρίσκω πολύ περίεργον μία τόσον σαφής ομιλία να διαστρεβλωθή τόσον πολύ και να αποδοθή εις άλλον σκοπόν από ένα συνάδελφον, ο οποίος ήτο εδώ και την ήκουσε. Εάν αι επιθέσεις στρέφωνται εναντίον μου, μολονότι ο έντιμος συνάδελφός μου είναι νομικός, εν τούτοις, ουδείς δύναται να ισχυρισθή ότι ηγόρευσα κατ' αντίθεσιν προς το Σύνταγμα. Δι' αυτόν τον λόγον μετά λύπης μου λέγω ότι ημείς δεν ηθελήσαμεν να οδηγήσωμεν τας ομιλίας προς την κατεύθυνσιν, την οποίαν θα επεθύμει ο συνάδελφός μας κ. Μπερπέρογλου, και με το να επαναλάβωμεν την ομιλίαν μας εξεθέσαμεν τας εν προκειμένω ειλικρινείς μας σκέψεις προς το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ήθελα να προβώ εις μίαν σύντομον διευκρίνισιν. Εν πρώτοις, ευχαριστώ τον έντιμον συνάδελφόν μας κ. Μπερπέρογλου διά την φιλοφρόνησίν του προς το πρόσωπόν μου. Επιθυμώ, όμως, να δώσω μίαν σύντομον απάντησιν εις κάποιον ισχυρισμόν. Αυτός δε είναι το σημείον, το οποίον αφορά την ανάγκην όπως διά την πραγματοποίησιν τοιαύτης συνεδριάσεως υπό των Τούρκων Αντιπροσώπων αποστέλλεται πρόσκλησις 48 ώρας προηγουμένως.

Εν πρώτοις θα ήθελα να διασαφηνίσω τούτο, ότι συμφώνως προς την σχετικήν διάταξιν εις το Σύνταγμα δεν υπάρχει πρόνοια περί του πόσας ημέρας ή πόσας ώρας προηγουμένως πρέπει να αποσταλή πρόσκλησις διά συνεδρίασιν, την οποίαν θα συγκροτήσουν είτε τα Ελληνικά είτε τα Τουρκικά Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων. Επειδή δε ο εσωτερικός διαδικαστικός κανονισμός δεν είναι επί του παρόντος συμπληρωμένος, είναι μάταιον να αναζητήσωμεν εις αυτόν μίαν τοιαύτην διάταξιν. Ελπίζω, όταν ο εσωτερικός κανονισμός συμπληρωθή, να υπάρχουν εις αυτόν ωρισμέναι διατάξεις και επ' αυτού του σημείου. Είναι γεγονός ότι εις την πλειονότητα τουλάχιστον των Τουρκικών Μελών είχε σταλή πρόσκλησις υπό ημερομηνίαν 1 Ιουνίου 1962. Ίσως εις ωρισμένους να υπεβλήθη παράκλησις όπως προσέλθουν εις την συνεδρίασιν με μικράν μόνον προειδοποίησιν. Αλλ' επειδή σήμερον θα εγίνετο συνεδρίασις εις την Βουλήν και κανονικώς θα έπρεπεν όλα τα μέλη να είναι παρόντα, δεν θα εδυσκόλευε πολύ ένα μέλος να έλθη εδώ ολίγον προ της συνεδριάσεως της Βουλής. Επί παραδείγματι, ο Έντιμος κ. Κεμάλ Ντενίζ, ο οποίος δεν τυγχάνει μέλος της ομάδος μας, ηδυνήθη να συμμετάσχη της συνεδριάσεώς μας. Δι' αυτόν τον λόγον είμαι της γνώμης ότι τίποτε δεν υπάρχει εις αυτό το ζήτημα της προσκλήσεως, το οποίον αντιβαίνει είτε προς το γράμμα είτε προς το πνεύμα του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μπερπέρογλου.

Α. Μ. ΜΠΕΡΠΕΡΟΓΛΟΥ:

Ο αδελφός μας κ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου ανέφερεν ότι εγένοντο ενέργειαι λαμβανομένων υπ' όψιν των σχετικών άρθρων και διατάξεων του Συντάγματος και ότι συγκροτηθείσης συνεδριάσεως ελήφθη ομόφωνος απόφασις υπό των μετασχόντων αυτής. Εφ' όσον επρόκειτο περί της πραγματοποιήσεως συνεδριάσεως και της λήψεως αποφάσεως, ήτο ανάγκη να σταλή πρόσκλησις προς έκαστον μέλος, το οποίον θα είχε το δικαίωμα να ομιλήση και ψηφίση εις αυτήν την συνεδρίασιν. Όπως δε απεκάλυψεν ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά προ ολίγου, εις ωρισμένα μέλη απεστάλη γραπτή πρόσκλησις υπό ημερομηνίαν 1 Ιουνίου 1962. Με αυτήν δε την φράσιν ομολογείται, επίσης, ότι έγινε διάκρισις δι' αυτούς τους συναδέλφους από τα άλλα μέλη. Προφανώς την τελευταίαν ώραν ανεγνώσθη η σχετική διάταξις του Συντάγματος και εγένετο αντιληπτόν ότι το δικαίωμα τούτο αναγνωρίζεται όχι εις 11 Τουρκικά μέλη μόνον, αλλ' εις τα 15 Τουρκικά μέλη ομού και τότε, ως αντιλαμβάνομαι, προσέτρεξαν εις τα τηλέφωνα και εδόθη γνωστοποίησις από τηλεφώνου. Δεν δύναμαι να φανταθώ πλέον παράδοξον ισχυρισμόν από τον ισχυρισμόν οτι συνεδρίασις πραγματοποιηθείσα κατ' αυτόν τον τρόπον τυγχάνει σύμφωνος προς το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος. Παρ' όλα αυτά, όπως είπον και προ ολίγου, δεν πρόκειται να ασχοληθώ με τούτο περισσότερον. Μόνον που η μη κατάρτισις του εσωτερικού κανονισμού δεν είναι δυνατόν ποτέ να καθιστά επιτρεπτήν

την λήψιν αποφάσεων δι' ενεργειών, αι οποίαι αναιρούν κατ' αυτόν τον τρόπον η μία την άλλην. Η έλλειψις του εσωτερικού κανονισμού ουδόλως και εις ουδένα δίδει το δικαίωμα να εφαρμόζη δύο μέτρα και δύο σταθμά και να κάμνη διάκρισιν μεταξύ των μελών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής.

Θα ήθελα να εκφράσω την λύπην μου διά την τροπήν, την οποίαν έχουν λάβει τα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμην, να υποβάλετε τι;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

.... την λύπην μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Την λύπην σας. Μάλιστα.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Διότι έχομεν απασχολήσει με το ιδικόν μας θέμα ιδιαιτέρως τους Έλληνας συναδέλφους μας. Είχομεν, όμως, τεθή υπό σοβαράν κατηγορίαν. Κατηγορήθημεν ότι είχομεν ενεργήσει εν αντιθέσει και προς το γράμμα και προς το πνεύμα του Συντάγματος. Το λεχθέν υφ' ημών ότι δεν είχομεν ενεργήσει τοιουτοτρόπως εχαρακτηρίσθη υπό του Εντίμου Μπερμπέρογλου ως γελείον ή και ως παράδοξον. Εάν είχε κάμει μνείαν μόνον του πνεύματος του Συντάγματος, ίσως να μη είχομεν δυνηθή ευκόλως να απαντήσωμεν. Θέλω να είπω όχι ότι δεν θα ηδυνάμεθα να απαντήσωμεν, αλλ' ότι τούτο θα ηδύνατο να αποτελέση αντικείμενον προς συζήτησιν. Αλλ' ενηργήσαμεν, ως ελέχθη, κατ' αντίθεσιν και προς το γράμμα του Συντάγματος. Το γράμμα του Συντάγματος είναι κείμενον, είναι γραπτόν. Ελέχθη ότι ενηργήσαμεν κατ' αντίθεσιν και προς το γράμμα του. Εγώ ερωτώ τόσον τον Έντιμον κ. Μπερμπέρογλου όσον και οιονδήποτε άλλον. Όταν γίνεται μνεία περί του κειμένου, το κείμενον ευρίσκεται εδώ εμπροσθέν μας. Μήπως εις την περίπτωσιν τόσον οι Έλληνες όσον και οι Τούρκοι Αντιπρόσωποι συγκροτούν μεταξύ των συνεδρίασιν συμφώνως προς την τρίτην παράγραφον του Άρθρου 72 του Συντάγματος υπάρχει εις το κείμενον οιαδήποτε λέξις, η οποία να λέγη ότι η πρόσκλησις θα αποσταλή τόσας ώρας ενωρίτερον ή ότι θα είναι γραπτή ή προφορική; Από αυτής της απόψεως ουδόλως θα ήθελα να παρατείνω την συζήτησιν αυτήν περισσότερον. Επεδιώχθη, εν τούτοις, να δημιουργηθή η εντύπωσις ότι δήθεν η ομάς μας εφαρμόζει διακριτικήν μεταχείρισιν διά τα εκτός της ομάδος μέλη. Εάν έφθασεν εις τα μέλη της ομάδος μας πρόσκλησις εκ των προτέρων, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι η εν λόγω πρόσκλησις περιελάμβανε και άλλα θέματα της συνεδριάσεως η οποία θα συνεκροτείτο, χωρίς αμφιβολίαν δε δεν ανεμένετο να προσκληθούν εις την συζήτησιν των θεμάτων εκείνων μέλη εκτός της ομάδος ευρισκόμενα. Τουλάχιστον από αυτής της απόψεως έχω ήσυχον την συνείδησιν· η συνεδρίασις εγνωστοποιήθη και εις τους συναδέλφους, οι οποίοι ευρίσκονται εκτός της ομάδος, ούτοι δε ηδύναντο να έλθουν και να υποβάλουν οιανδήποτε ένστασίν των. Δεν γνωρίζω, αλλά χωρίς αμφιβολίαν η πλειονότης των μελών δύναται να λάβη μίαν απόφασιν, την οποίαν και δύναται να υποβάλη εδώ ως εισήγησιν. Κατ' αυτόν τον τρόπον δεν πιστεύω ότι είναι απαραίτητον να προσκληθούν όλα τα μέλη. Διότι, όταν ομιλώμεν περί των Τουρκικών μελών, είναι αναγκαία ως αποτέλεσμα μία απόφασις της πλειοψηφίας. Εκείνος δε, ο οποίος επιθυμεί να διατυπώση ένστασιν, δύναται οπωσδήποτε να πράξη τούτο εις την Βουλήν. Θα ήθελα να δώσω ένα παράδειγμα. Ημείς ουδέ την ελαχίστην διάκρισιν δεν εφαρμόζομεν διά τους άλλους συναδέλφους, τους εκτός της ομάδος ευρισκομένους. Επί παραδείγματι, έχομεν με ευχαρίστησιν εγκρίνει όπως και εις την νέαν σύνοδον του Συμβουλίου της Ευρώπης μεταβή και παρευρεθή συνάδελφός μας, ο οποίος είναι εκτός της ομάδος. Αντελήφθημεν τα λεχθέντα υπό του Εντίμου κ. Μπερμπέρογλου. Ημείς δε εδώσαμεν την απάντησίν μας με όλην μας την ειλικρίνειαν. Πράγματι δε εκ μέρους της ομάδος μου απολογούμαι διά το ότι εδώ διεξήχθη διά το θέμα τούτο μία παρατεταμένη συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί....

Επιμένει ο κ. Λυσσαρίδης να ομιλήση; Εάν επιμένη δύναται να ομιλήση.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ασφαλώς δεν πρόκειται να αναμιχθώ εις την εκλογήν του Αντιπροέδρου εκ μέρους της Τουρκικής Κοινοβουλευτικής Ομάδος· θα θίξω όμως έν θέμα το οποίον είναι θέμα αρχής, και δι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να θιγή εντός της Βουλής.

Πιστεύω ότι, ανεξαρτήτως οιωνδήποτε εκτός της Βουλής κινητοποιήσεων ή δραστηριοτήτων, η εκλογή Προέδρου, η εκλογή του ατόμου το οποίον θα αντικαταστήση τον Πρόεδρον ή τον Αντιπρόεδρον είναι ορθόν να γίνεται εντός της Βουλής. Οιαδήποτε ομάς ή άτομον δύναται να φέρη εισήγησιν και ουχί απόφασιν εντός της Βουλής. Ίσως απ' εδώ πηγάζει η ανωμαλία. Ανεκοινώθη αυτό ως απόφασις, ενώ ορθόν θα ήτο να ανακοινωθή ως εισήγησις, και εάν οιοσδήποτε είχεν ένστασιν τότε ασφαλώς ο Πρόεδρος είναι υποχρεωμένος να θέση το θέμα εις ψηφοφορίαν. Απόφασις ληφθείσα εκτός της Βουλής δεν δεσμεύει την Βουλήν.

Χωρίς και πάλιν να αναφέρωμαι εις το ειδικόν θέμα της εκλογής Αντιπροέδρου σήμερον, δεδομένου άλλωστε ότι και εις το παρελθόν συνέβησαν ανάλογα, νομίζω ότι θα ήτο ορθόν όταν ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος πρόκειται να αντικατασταθούν, ουχί διά μικρόν χρονικόν διάστημα μιας συνεδριάσεως ή τμήματος συνεδριάσεως, αλλά διά μακρότερον χρονικόν διάστημα, νομίζω ότι θα ήτο σκοπιμώτερον εάν το θέμα ευρίσκετο εκ των προτέρων εις την ημερησίαν διάταξιν, ούτως ώστε, εάν και εφ' όσον θα υπήρχον τυχόν πέραν της μιας υποψηφιότητες, τα ενδιαφερόμενα μέλη θα είχον γνώσιν, θα προσήρχοντο και θα ελάμβανον τυχόν μέρος εις την ψηφοφορίαν.

Επαναλαμβάνω και πάλιν ότι ανέφερα αυτά ουχί αναφερόμενος εις το ειδικόν θέμα της εκλογής Αντιπροέδρου αλλά εις το γενικόν θέμα αρχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να κάμω μίαν παρατήρησιν, εν σχέσει με την αγόρευσιν του κ. Λυσσαρίδη, η οποία βεβαίως εξέρχεται της ειδικότητός του διότι πρόκειται περί νομικού θέματος, ότι πολλάς φοράς υπάρχει αποδοχή σιωπηρά. Είναι βασικός νόμος ο οποίος διέπει τα ζητήματα αυτά ότι οσάκις δεν εγείρεται ένστασις υπάρχει σιωπηρά συγκατάθεσις. Καθένας εκ των συναδέλφων εδώ νομίζω ότι θα υποστηρίξη την άποψιν αυτήν. Εννοώ οι νομικοί συνάδελφοι.

Θα ερωτήσω τον κ. Χαλήτ, ο οποίος προτίθεται να ομιλήση, εάν επιμένη να ομιλήση.

Ο κ. Χαλήτ.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα απλώς να προβώ εις μίαν διευκρίνισιν. Ότι, δηλαδή, ημείς δεν υπερησπίσαμεν οιανδήποτε των δύο θέσεων. Εις την πραγματικότητα, όταν ο Έντιμος Δρ. Ναλπάντογλου υπέβαλε την πρότασίν του, ούτος ανεκοίνωσε δύο γεγονότα. «Εις συνεδρίασιν, εις την οποίαν παρέστησαν πλέον του ημίσεος των Τουρκικών μελών, εγένετο ομοφώνως εκλογή». Αλλά συνεχίζων ούτος είπε τα εξής: «Προτείνω τούτον. Εάν υπάρχη κανείς, ο οποίος φέρει ένστασιν, να την υποβάλη». Δι' αυτόν τον λόγον ημείς δεν πρόκειται να υπερασπίσωμεν οιανδήποτε των προβληθεισών δύο θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκείνο το οποίον αντιλαμβάνομαι από την τελευταίαν αγόρευσιν του κ. Χαλήτ είναι ότι μία και το 50%, τουλάχιστον 51%, υπεστήριζεν την άποψίν του κ. Ναλπάντογλου,

και ότι η μειοψηφία δεν θα είχε ποτέ δικαίωμα να ανατρέψη την απόφασιν αυτήν. Με την δημοκρατικήν αυτήν ιδέαν εγώ προσωπικώς συμφωνώ. Εν πάση περιπτώσει όμως, προτίθεμαι να θέσω το ζήτημα εάν υπάρχη ένστασις εις την εισήγησιν του κ. Ναλπάντογλου όπως κατά την διάρκειαν της προσκαίρου απουσίας του εντίμου Αντιπροέδρου από της 8ης τρέχοντος τα καθήκοντα αυτού ασκούνται υπό του κ. Χαλήτ Αλή Ριζά.

Αντιλαμβάνομαι ότι ουδεμία ένστασις υπάρχει. Επομένως η εισήγησις γίνεται αποδεκτή.

Και τώρα πρέπει να καθορίσωμεν την ημερησίαν διάταξιν διά την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής. Καθορίζεται ημίσεια ώρα δι' ερωτήσεις· και όσον αφορά το Κεφάλαιον Β, καθορίζεται:

(α) ο περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμος. Παρακαλώ τον Πρόεδρον της οικείας Επιτροπείας ή μάλλον των Επιτροπειών Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών όπως κυκλοφορήσουν εγκαίρως και συμφώνως του Συντάγματος την σχετικήν Έκθεσίν των, διά να είναι έτοιμον το Νομοσχέδιον προς συζήτησιν κατά την προσεχή συνεδρίασιν.

(β) Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

(γ) Ο περί αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

Επίσης ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1962. Επίσης ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1962. Και ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1962.

Κάμνω μίαν γενικήν παράκλησιν προς πάντας τους Προέδρους των Επιτροπών οι οποίοι έχουν ευθύνην διά τα Νομοσχέδια αυτά όπως ορίσουν συνεδριάσεις των οικείων Επιτροπών συντόμως διά την προετοιμασίαν των σχετικών εκθέσεων και προετοιμασίαν εργασίας διά την προσεχή συνεδρίασιν.

Εις το Κεφάλαιον Γ' καθορίζεται κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Εκτός εάν υπάρχη ένστασις, προτίθεμαι να ορίσω την προσεχή συνεδρίασιν διά την 12ην τρέχοντος μηνός, ημέραν Τρίτην και ώραν 5ην μ.μ.

Μη υπαρχούσης ενστάσεως η προσεχής συνεδρίασις καθορίζεται ως είπον αμέσως προηγουμένως, διά την προσεχή Τρίτην.

Συμφώνως του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύττω την λήξιν των εργασιών της παρούσης συνεδριάσεως.

('Ωρα λήξεως 9.05 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 5.35 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 24, Τούρκοι 8, Σύνολον 32.

Απόντες:

'Ελληνες 10, Τούρκοι 7, Σύνολον 17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Δυνάμει του 'Αρθρου 76 του Συντάγματος κηρύττω την έναρξιν των εργασιών της παρούσης συνεδριάσεως.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και τυχόν Απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Φ. Ποταμίτη, και ληφθείσα την 26ην Μα·ί·ου 1962.

«Η επαρχία Λεμεσού χρειάζεται όπως διατεθή δι' αντιδιαβρωτικά έργα ποσόν 70,000,000 μιλς περίπου διά το 1962.

Ποίον ποσόν απεφασίσθη όπως διατεθή»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 24ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Φ. Ποταμίτη, και ληφθείσα την 26ην Μα·ί·ου 1962.

«Οι κατάλογοι των χωρίων της επαρχίας Λεμεσού εις τα οποία θα γίνουν αντιδιαβρωτικά έργα εστάλησαν προ καιρού εις το αρμόδιον Υπουργείον προς έγκρισιν διά να διατεθώσι τα αναγκαία χρηματικά ποσά και αρχίσωσι τα έργα.

Διατί καθυστερείται η έγκρισίς των»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Οικονομικών, εις δύο ερωτήσεις υποβληθείσας την 5ην Ιουνίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Φ. Ποταμίτη.

«Εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά το έτος 1962 κατεχωρίσθη ποσόν £30,000 διά την εκτέλεσιν έργων διατηρήσεως του εδάφους καθ' άπασαν την Νήσον. Το ποσόν τούτο απεδεσμεύθη κατά την συνεδρίασιν του Υπουργικού Συμβουλίου της 29ης Μα·ί·ου, το δε Υπουργείον Οικονομικών, εξασφαλίσαν αντίγραφον της αποφάσεως ταύτης την επαύριον της εκδόσεώς της, εχώρησεν αμέσως εις την αποδέσμευσιν των χρημάτων τούτων».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 21ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 22αν Μα·ί·ου 1962.

«Εν όψει του γεγονότος ότι 200 και πλέον εργάται του κλάδου κτιρίων των Δημοσίων 'Εργων διεξάγουν έντονον αγώνα προς εργοδότησίν των από δύο και πλέον ετών, και νοουμένου ότι και οι 200 έλαβαν οικειοθελώς τας ετησίας των αδείας προ της κανονικής των ημερομηνίας, ως και έξ ημέρας αδείας άνευ πληρωμών (ήτοι συλλογικάς οικειοθελώς προσωρινάς απολύσεις) παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να κατατοπίση την Βουλήν διατί και η δευτέρα σειρά εργατικών κατοικιών εκ 30,000 λιρών προσφέρεται, κατόπιν ζητηθεισών προσφορών προς εκτέλεσιν εις ιδιωτικούς εργολήπτικούς οίκους και ιδιώτας εργολάβους».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσα την 22αν Μα·ί·ου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού.

«Η απόφασις διά την κατακύρωσιν οικιών χαμηλού κόστους εις εργολάβους ελήφθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, από του Σεπτεμβρίου του παρελθόντος έτους. Το Τμήμα Δημοσίων 'Εργων είναι ελεύθερον να υποβάλη προσφοράς κατά τον ίδιον τρόπον όπως και οιοσδήποτε εργολάβος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 17ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου, και ληφθείσα την 20ήν Απριλίου 1962.

«Δεδομένου ότι η οδός η συνδέουσα τα χωρία Πέρα Πεδί, Κοιλάνι και 'Αγιον Αμβρόσιον ευρίσκονται εις αθλίαν κατάστασιν, και δεδομένου ότι, η εν λόγω οδός εξυπηρετεί μεγάλον αριθμόν κατοίκων της ρηθείσης αγροτικής περιοχής και συνδέει δύο κυρίας οδικάς αρτηρίας, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν:

(α) εάν ελήφθη απόφασις διά την ασφάλτωσιν της ως άνω οδού εις το αμέσως προσεχές μέλλον;

(β) εάν όχι, ποίον σοβαρόν κώλυμα παρεμποδίζει την επιδιόρθωσιν της εν λόγω οδού, και

(γ) εάν οι λόγοι οφείλωνται εις την μεγάλην δαπάνην διά την ασφάλτωσιν ολοκλήρου της οδού, μελετά η Κυβέρνησις την ασφάλτωσιν του πρώτου μέρους ταύτης του συνδέοντος το Πέρα Πεδί με το Κοιλάνι, εις τρόπον ώστε να αρχίση η σταδιακή βελτίωσίς της»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Απριλίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Αιμιλίου Φράγκου.

«Το μήκος της εν λόγω οδού είναι 9 μίλια, η δε ασφάλτωσις αυτής θα εστοίχιζε περί τας £64,000. Εγένετο προσπάθεια εις το παρελθόν όπως αρχίση η εκτέλεσις του έργου, αλλά τούτο δεν κατέστη δυνατόν λόγω του ότι άλλαι οδοί μεγαλυτέρας σπουδαιότητος έτυχον προτεραιότητος υπό της Κυβερνήσεως.

Γίνεται προσπάθεια όπως συμπεριληφθή η εκτέλεσις του έργου τούτου είτε ολικώς είτε μερικώς εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως του 1963».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 13ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 16ην Απριλίου 1962.

«Εν όψει του γεγονότος ότι οι κάτοικοι του χωρίου Βουνίου (Λεμεσού), οι έχοντες ακίνητον περιουσίαν εις την περιοχήν άλλων χωρίων, ως η Επισκοπή, το Καντού, ο 'Αγιος Θεράπων, η Ποταμιού κ. ά., φορολογούνται — εκτός του φόρου αγροφυλακής — όστις δικαίως επιβάλλεται διότι οι αγροφύλακες των εν λόγω κοινοτήτων επιβλέπουν και τα κτήματα των κατοίκων Βουνίου — και με τον φόρον φωτισμού, καθαριότητος και υδρεύσεως χωρίς να απολαμβάνουν το ευεργέτημα του φωτισμού, της καθαριότητος, και της υδρεύσεως, και δεδομένου ότι η ως άνω φορολογία, ήτις επεβλήθη υπό της απελθούσης αποικιοκρατικής Κυβερνήσεως, επιβάλλεται και εις άλλα χωρία της Κύπρου επί των ιδίων εσφαλμένων και αδίκων κριτηρίων, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν, όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ή μη η κατάργησις της ως άνω αδίκου φορολογίας».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 16ην Απριλίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Οι κάτοικοι του χωρίου Βουνίου φορολογούνται εις άλλα χωρία επί τη βάσει του περί Δημοσίας Υγείας (Χωρίων)

Νόμου, Κεφάλαιον 259, διότι είναι κάτοχοι ακινήτου περιουσίας εντός του χωρίου διά το οποίον γίνεται η φορολογία. Η φορολογία αυτή δεν θεωρείται άδικος διότι διά των έργων τα οποία εκτελούνται εκ της φορολογίας ταύτης όλοι οι φορολογούμενοι ωφελούνται κατά κάποιον τρόπον.

Φορολογία διά την υδατοπρομήθειαν χωρίου επιβάλλεται επί τη βάσει του περί Υδατοπρομηθείας (Οικιακοί Σκοποί) Χωρίων Νόμου, Κεφ. 349, επιβαρύνει δε μόνον τους κατοίκους του χωρίου· ως εκ τούτου ιδιοκτήται ακινήτου περιουσίας, μή κάτοικοι του χωρίου δεν πληρώνουν οιονδήποτε φόρον διά τους σκοπούς του ανωτέρω νόμου.

Ειδική Επιτροπή μελετά την πιθανότητα γενικής τροποποιήσεως του περί Δημοσίας Υγείας (Χωρίων) Νόμου σχετικαί δε εισηγήσεις θα υποβληθούν προς την Βουλήν εν καιρώ των δέοντι».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 29ην Μα·ί·ου 1962.

«Το 1943 είχε κτισθή ένας υδατοφράκτης εις τον ποταμόν Δαλίου, ούτως ώστε να ωφεληθή και το χωρίον Λουρουτζίνα από τα αρδευτικά έργα. Δυστυχώς σήμερον οι γεωργοί του χωρίου Λουρουτζίνας δεν δύναται να ωφεληθούν από τα ύδατα του ποταμού αυτού.

Ητοιμάσθησαν σχέδια, αλλά λόγω μιας μικράς διαφοράς αυτή η εργασία παρέμεινεν εκκρεμής. Μέρος των εξόδων αυτού του υδατοφράκτου θα κατεβάλλετο υπό του χωρίου Λουρουτζίνας. Τα χωρία Δάλι και Λουρουτζίνα έπρεπε να έχουν την ιδίαν ωφέλειαν από αυτά τα ύδατα. Αλλά σήμερον οι γεωργοί του χωρίου Λουρουτζίνας δεν δύνανται να έχουν καμμίαν ωφέλειαν.

Θα συνεχισθή αυτή η κατάστασις έτσι; Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός διαφωτίση την Βουλήν μας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 28ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 29ην Μα·ί·ου 1962.

«Εντός του χωρίου Λουρουτζίνας υπάρχει μία πηγή ύδατος. Οι κάτοικοι αυτού του χωρίου απετάθησαν πολλάκις διά την βελτίωσιν αυτής της πηγής. Δυστυχώς μέχρι σήμερον δεν ελήφθη η τελική απόφασις. Εάν βελτιωθή η πηγή αυτή, το χωρίον Λουρουτζίνας θα έχη μεγάλην ωφέλειαν. Οι χωρικοί ζητούν το εξής:

Να βελτιωθή η πηγή διά μιας διατρήσεως.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν μας διά τα μέτρα τα οποία ελήφθησαν σχετικώς με το ζήτημα αυτό».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 25ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 29ην Μα·ί·ου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης πέρυσι την 20ήν Ιουνίου 1961, είχα ζητήσει όπως η περιοχή βοσκήσεως «Λαπάτσα» της Σκυλλούρας παραχωρηθή εις τους χωρικούς. Δυστυχώς μέχρι σήμερον δεν εδόθη καμμία απάντησις από τον αρμόδιον Υπουργόν σχετικώς με αυτό το θέμα.

Εις αυτήν την ερώτησίν μου είχα ζητήσει όπως επιτραπή η βόσκησις προβάτων εις αυτήν την τοποθεσίαν, διότι το δάσος το οποίον είχε φυτευθή εις αυτήν την τοποθεσίαν δεν επέτυχεν.

Επιθυμώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός δώση την απάντησίν του εις την Βουλήν».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 27ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 29ην Μα·ί·ου 1962.

«Το χωρίον Δένεια είναι ένα από τα χωρία τα οποία υποφέρουν από έλλειψιν ποσίμου ύδατος. Υπάρχει έν ποσόν £531 το οποίον παρεχωρήθη από την Αμερικανικήν βοήθειαν πέρυσι, και οι Τούρκοι και Έλληνες κάτοικοι του χωρίου οι οποίοι εζήτησαν όπως το χωρίον τους προμηθευθή πόσιμον ύδωρ με αυτό το χρήμα, μέχρι σήμερον δεν επέτυχον τούτο. Και όπως θα παραδεχθώμεν όλοι, είναι αδύνατον να προμηθευθή το χωρίον με πόσιμον ύδωρ με τόσο χρήμα. Οι χωρικοί ζητούν όπως πόσιμον ύδωρ έλθη εις το χωρίον τους το συντομώτερον, αφού δανεισθούν ένα ποσόν και το προσθέσουν εις το ποσόν το οποίον παρεχωρήθη από την Αμερικανικήν βοήθειαν. Οι Τούρκοι και Έλληνες αντιπρόσωποι του χωρίου προσπαθούν σχετικώς προς τούτο.

Η επιθυμία μας είναι όπως παρασχεθή βοήθεια διά την ευκόλυνσιν των εργασιών αυτών των χωρικών, οι οποίοι θέλουν να λύσουν το πρόβλημα του ποσίμου ύδατος με τας χείράς των.

Ο αρμόδιος Υπουργός τι σκέπτεται διά τούτο και τι μέτρα βοηθείας έχει λάβει; Παρακαλώ όπως διαφωτίση την Βουλήν μας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 29ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ, και ληφθείσα την 29ην Μα·ί·ου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης την 20ήν Ιουνίου 1961, είχα ζητήσει όπως κατασκευασθή ένας δρόμος μεταξύ των χωρίων Σελεμάνι και Αμαδιές. Δυστυχώς μέχρι σήμερον δεν κατέστη δυνατόν να λάβω μίαν απάντησιν από τον Υπουργόν των Εσωτερικών.

Εις την ερώτησίν μου αυτήν είχα ανακοινώσει ότι η κατασκευή ενός δρόμου μεταξύ αυτών των χωρίων ήτο αναγκαία. Με την κατασκευήν αυτού του δρόμου, τα δύο αυτά χωρία θα ωφεληθούν από απόψεως εργασίας, και διά να πηγαινοέρχωνται διά τας εργασίας των εις το δάσος.

Ο αρμόδιος Υπουργός τι μέτρα έχει λάβει σχετικώς με αυτό το ζήτημα; Παρακαλώ όπως διαφωτίση την Βουλήν μας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη, και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Ως γνωστόν πολλοί των Κυβερνητικών Ιατρών εξασκούν το ιατρικόν επάγγελμα εκτος των Νοσοκομείων. Δύναται ο έντιμος Υπουργός Υγείας να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον δικαιούνται Κυβερνητικοί Ιατροί να ιδιωτεύουν και εάν τα χρήματα άτινα εισπράττονται υπ' αυτών κατατίθενται εις το Δημόσιον ταμείον»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη, και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Ποίον χρηματικόν ποσόν απαιτείται δι' εκάστην εγχείρησιν γενομένην εις τα Νοσοκομεία, και τι χρειάζεται η Κυβέρνησις εκ μέρους των απόρων ασθενών των εχόντων ανάγκην εγχειρήσεως, ούτως ώστε να δύνανται να απαλλάσσωνται της τοιαύτης υποχρεώσεως»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη, και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Είναι γνωστόν ότι η κατά τα τελευταία έτη γενομένη ανακάλυψις των καλουμένων βιοθεραπευτικών φαρμάκων συνετέλεσε τα μέγιστα εις την καταπολέμησιν πλείστων όσων λοιμωδών νόσων, είναι όμως εξ ίσου γνωστόν ότι τα εν λόγω φάρμακα προκαλούν πλείστας όσας ανεπιθυμήτους ενεργείας και πολλάκις τον θάνατον. Δύναται ο έντιμος Υπουργός Υγείας να μας πληροφορήση κατά πόσον χορηγούνται υπό Κυβερνητικών Ιατρών εις εξωτερικούς ασθενείς από 40-80 Capsules Tetracycline, και κατά πόσον δικαιολογείται επιστημονικώς τοιαύτη θεραπεία άνευ ελέγχου και άνευ παρακολουθήσεως»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη, και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Δύναται ο έντιμος Υπουργός να μας πληροφορήση, εάν εις πολλάς περιπτώσεις δικαιούνται οι εφημερεύοντες Ιατροί να αρνούνται να επισκεφθούν τους ασθενείς οίτινες προσκομίζονται κατά τας νυκτερινάς ώρας»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη, και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Εις τον Προϋπολογισμόν του τρέχοντος έτους η Βουλή εψήφισε το ποσόν £6,500 λιρών δι' αγοράν ενός ακτινολογικού μηχανήματος προοριζομένου διά το Νοσοκομείον Πάφου. Δύναται ο έντιμος Υπουργός να μας πληροφορήση κατά πόσον εγένετο η παραγγελία και πότε θα εφοδιασθή το εν λόγω Νομοσχέδιον διά του ως άνω μηχανήματος»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα την 6ην Ιουνίου 1962.

«Σε πολλά χωρία, ιδιαίτερα της επαρχίας Λεμεσού και Πάφου, αντιμετωπίζεται το πρόβλημα του δικαιώματος διαβάσεως των αγροτών από ξένα χωράφια, για να μπορούν να εισέλθουν στα κτήματά τους. Η έλλειψη ικανοποιητικής νομοθεσίας γι' αυτό το ζήτημα δημιουργεί πολλές φορές σοβαρές προστριβές μεταξύ των χωρικών και εκεί όπου δεν καταλήγουν σε επιθέσεις καταλήγουν στα Δικαστήρια, με πολυέξοδες δίκες. Εν όψει αυτής της κατάστασης προτίθεται η Κυβέρνησις να εισαγάγη συγχρονισμένη νομοθεσία, που να διέπει το δικαίωμα διαβάσεως, περιλαμβανομένης της υποχρεωτικής εξασφάλισής του, έναντι λογικής πληρωμής»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Όπως είναι γνωστό ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στες 21 Αυγούστου 1961 εξήγγειλε το πενταετές πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως. Το πενταετές πρόγραμμα άρχισε να εφαρμόζεται από τες αρχές του 1962.

Η εφαρμογή του 5ετούς προγράμματος όπως επανειλημμένα τονίστηκε θα έχη μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας και την αύξηση του εθνικού μας εισοδήματος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ορθά ενεργώντας πριν λίγες μέρες έκανε ανασκόπηση και έλεγχο της πορείας για την εκτέλεση έργων του 5ετούς Σχεδίου από τα διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα. Δεν νομίζει το Υπουργικό Συμβούλιο ότι επιβάλλεται να γίνη κατατόπιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων από μέρους της Εκτελεστικής Εξουσίας για την πορεία εκτέλεσης των έργων του 5ετούς Σχεδίου για το πρώτο εξάμηνο του 1962; Μια κατατόπιση της Βουλής των Αντιπροσώπων πιστεύομεν ότι θα συμβάλη δημιουργικά στην προώθηση εφαρμογής του 5ετούς Σχεδίου Ανάπτυξης».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων έληξεν.

Εισερχόμεθα τώρα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία, και παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων όπως αναγνώση την σχετικήν έκθεσιν επί του περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμου (Αρ. 8) του 1962.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (Αρ. 8) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Ναπή Νεπήλ
Νετζέτ Χουσε·ί·ν
Ιωσήφ Γιαμάκης.

Η Επιτροπή εμελέτησε κατά την 7ην Ιουνίου 1962 τας εν τη εκθέσει του Υπουργείου Οικονομικών παρασχεθείσας εξηγήσεις και ήκουσε περαιτέρω λεπτομερείας δοθείσας υπό του Λειτουργού επί του Προϋπολογισμού αναφορικώς προς το ως άνω Νομοσχέδιον, ευρούσα δε ταύτας ικανοποιητικάς απεφάσισεν όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την εις Νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Ποταμίτης διετύπωσεν επιφυλάξεις εν σχέσει με την απόφασιν αυτήν, λόγω του ότι δεν είχε αρκετόν χρόνον εις την διάθεσίν του διά να μελετήση το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλείται ο έντιμος Τούρκος, μέλος της Επιτροπής, όπως αναγνώση την έκθεσιν εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ήκουσα την δήλωσιν του κ. Γιάγκου, διότι δεν ελειτούργει το μικρόφωνον καθ' ην στιγμήν ωμίλει. Δι' αυτό παρακαλείται να την επαναλάβη.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Δεν προτίθεμαι να ομιλήσω κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εισηγούμαι όπως γίνη αρίθμησις των άρθρων, η οποία παρελείφθη εις το ελληνικόν τουλάχιστον κείμενον. Συνοπτικός τίτλος πρέπει να είναι άρθρον 1. «Επιπροσθέτως» ακριβώς προ του «επιπροσθέτως» είναι άρθρον 2· και απέναντι από το «Ειδίκευσις» άρθρον 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγινεν η αρίθμησις κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν έχετε την καλωσύνην να αναγνώσητε το άρθρον 1.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 1 ψηφισθή ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Υπάρχουν αποχαί, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 1;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 1 εψηφίσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £36,200 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας τριάκοντα έξ χιλιάδας διακοσίας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2 ως ανεγνώσθη;

Επαναλαμβάνω, ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 2 ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά του άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 3 εγκρίνεται ως έχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον, και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι

Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	Σκοπός
9Α	Κυπριακός Στρατός	1	Κυπριακός Στρατός	£36,200	Διάθεσις προσθέτου ποσού χρημάτων απαιτουμένων διά την αύξησιν της ολικής διά τον Κυπριακόν Στρατόν προϋπολογισθείσης δαπάνης από £180,000 εις £216,200 ήτις θα κατανεμηθή εις διάφορα άρθρα ως εκτίθεται εν τω συνημμένω Παραρτήματι.
			Ολικόν	£36,200	

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την ανάγνωσιν του Πίνακος Δαπανών διά του συντόμου τρόπου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α, Άρθρον 1-22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Τούρκος Γραμματεύς;

Ρ. ΤΖΕΜΙΛ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Το άρθρον 3 και ο Πίναξ δεν έχουν τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 3 θα τεθή υπό την έγκρισιν της Βουλής όταν θα αναγνωσθή ο σχετικός Πίναξ.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α9. Άρθρον 1-22.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3 ως ανεγνώσθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά του άρθρου 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 3 εψηφίσθη μετά των εν αυτώ ακολούθων άρθρων.

Παρακαλούνται οι εντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου διά της αναγνώσεως του Συνοπτικού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 8) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ψηφίζοντες εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το παρόν Νομοσχέδιον εψηφίσθη εις νόμον.

Το δεύτερον Νομοσχέδιον το οποίον θα απασχολήση την Βουλήν είναι το περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 9) του 1962.

Παρακαλείται ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων όπως αναγνώση την έκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Νετζέτ Χουσεΐν
Ναπή Νεπήλ
Ιωσήφ Γιαμάκης.

Η Επιτροπή μελετήσασα την 7ην Ιουνίου 1962, την υπό του Υπουργείου Οικονομικών υποβληθείσαν έκθεσιν, και αποδώσασα μεγάλην σημασίαν εις την παράγραφον 3 της εν λόγω εκθέσεως, ήτις επεξηγεί ότι η όλη εργασία θα ετοιμασθή κατά το συντομώτερον δυνατόν χρονικόν διάστημα και, περαιτέρω, συμφώνως επεξηγήσεων δοθεισών υπό του Λειτουργού επί του Προϋπολογισμού, ότι θα εξοικονομηθή διά του παρόντος Νομοσχεδίου ποσόν £9,000 περίπου, απεφάσισε να εισηγηθή εις την Βουλήν όπως εγκρίνη την εις νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου.

Ο κ. Ποταμίτης διετύπωσεν επιφύλαξιν αναφορικώς προς την απόφασιν αυτήν, λόγω του ότι δεν παρεσχέθη εις αυτόν αρκετός χρόνος προς μελέτην του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλείται έτερον μέλος της Επιτροπής όπως αναγνώση την έκθεσιν εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΠΗ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν γλώσσαν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 1 μετά του προοιμίου ως ανεγνώσθησαν εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το προοίμιον και το άρθρον 1 εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £11,000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962. 2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας ένδεκα χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2 εγκριθή ως ανεγνώσθη; Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον, και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω ούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

Συνήθεις Δαπάναι					Σκοπός
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	
44A	Τμήμα Στατιστικής και Οικονομικών Ερευνών.	6	Απογραφή πληθυσμού και γεωργίας	£11,000	Διάθεσις προσθέτων χρημάτων διά την συμπλήρωσιν των αποτελεσμάτων απογραφής της γεωργίας διαρκούντος του τρέχοντος έτους.
			Ολικόν	£11,000	

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 3 μετά του Πίνακος του αναφερομένου εν αυτώ εγκριθούν υπό της Βουλής;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 3 μετά του σχετικού αυτού Πίνακος εγκρίνονται.

Η δευτέρα ανάγνωσις κατ' άρθρον ετερματίσθη.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν διά της αναγνώσεως μόνον του Συνοπτικού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 9) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το υπό κρίσιν Νομοσχέδιον εγκριθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον εγκρίνεται.

Το τρίτον Νομοσχέδιον είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1962.

Παρακαλείται ο έντιμος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος της Επιτροπής επί Δημοσιονομικών Ζητημάτων, όπως αναγνώση την σχετικήν έκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (Αρ. 10) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Ναπή Νεπήλ
Νετζέτ Χουσε·ϊ·ν
Ιωσήφ Γιαμάκης.

Η Επιτροπή εμελέτησε το ως είρηται Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 7ην Ιουνίου 1962.

Κατά την εξέτασιν του Νομοσχεδίου η Επιτροπή είχε την ευκαιρίαν να ακούση τας απόψεις του Λειτουργού επί του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, επί των διαφόρων κονδυλίων των αναφερομένων εις το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον.

Τα μέλη της Επιτροπής, ασχοληθέντα με το ποσόν των £111,000 υπό το Κεφάλαιον 56Α, Άρθρον 30, έκριναν ότι δεν δύνανται παρά να προτείνουν την ψήφισιν του εν λόγω ποσού, ως εκ του γεγονότος ότι τούτο αποτελεί υποχρέωσιν απορρέουσαν εκ του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου 48 του 1961.

Εν τούτοις, τα μέλη της Επιτροπής επιθυμούν να τονίσουν την ανάγκην όπως εκάστη απαίτησις εξετάζεται προσεκτικώς υπό των αρμοδίων προτού καταβληθή οιονδήποτε ποσόν. Τα Τουρκικά μέλη της Επιτροπής έχουν αντιρρήσεις όσον αφορά το κονδύλιον τούτο.

Αναφορικώς προς το ποσόν των £7.000 υπό το Κεφάλαιον 64Α, Άρθρον 12, η Επιτροπή εισηγείται την επιψήφισιν του εν λόγω ποσού, καθ' ότι αποτελεί αναγκαίαν δαπάνην προς εξασφάλισιν περισσοτέρων προσόδων.

Αναφορικώς προς το ποσόν των £5.180 υπό το Κεφάλαιον 67Α, Άρθρον 1(19), 3 και 9, η Επιτροπή έκρινε την δαπάνην αυτήν αναπόφευκτον, ίνα καταστή δυνατή η εφαρμογή του περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμου.

Διά τους ως άνω εκτεθέντας λόγους, η Επιτροπή εξαιρέσει του κ. Ποταμίτη, όστις διατηρεί τας επιφυλάξεις του ως εκ του ότι δεν είχεν αρκετόν χρόνον εις την διάθεσίν του προς μελέτην του Νομοσχεδίου, εισηγείται εις την Βουλήν όπως ψηφίση το παρόν Νομοσχέδιον εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ έν Τουρκικόν μέλος της Επιτροπής όπως αναγνώση την έκθεσιν εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Ν. ΝΑΠΗ:

(Ανάγνωσις της Εκθέσεως εις την Τουρκικήν γλώσσαν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν έντιμα μέλη τα οποία επιθυμούν να αγορεύσουν επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Διά το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Αρ. 10) έχω να κάμω τας εξής παρατηρήσεις:

Εν πρώτοις, πιστεύω ότι τα ποσά υπό τα Κεφάλαια 64Α και 67Α δεν θα έπρεπε να συμψηφισθούν μετά του Κεφαλαίου 56Α. Τα δύο αυτά Κεφάλαια, 64Α και 67Α, θα ήτο προτιμότερον να εστέλλοντο με το προηγούμενον ψηφισθέν Νομοσχέδιον (υπ. αρ. 9). Είναι όμως ουσιώδους σημασίας και επειγούσης φύσεως και εισηγούμαι ότι αυτά πρέπει να ψηφισθούν διά να επισπευσθή το έργον της αντιμετωπίσεως των αγροτικών χρεών και της εκδόσεως νέων γραμματοσήμων.

Όσον αφορά το Κεφάλαιον 56Α διά το ποσόν των £194.000 προς διάθεσιν διά την αποκατάστασιν των Δημοσίων Υπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

£111.000.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

£111.000, οφείλω να εκφράσω την διαφωνίαν μου και να διακηρύξω την θέσιν μου επ' αυτού του θέματος ότι θα τηρήσω στάσιν αποχής διά τους εξής λόγους:

Εν πρώτοις ο Νόμος περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Αρ. 48 έχει ήδη ψηφισθή. Επομένως πρέπει να ληφθή πρόνοια διά τας υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της αποκαταστάσεως αυτής των υπαλλήλων, και ως εκ τούτου βγαίνει το συμπέρασμα ότι ο Νόμος πρέπει να ψηφισθή.

Θα τηρήσω αποχήν, διότι εξ άλλης πλευράς εξεταζόμενον το παρόν Νομοσχέδιον και το Κεφάλαιον 56Α θα έπρεπε να καταψηφισθή υφ' όλων των εντίμων κυρίων Βουλευτών, πρώτον, διότι ουδεμία έκθεσις εδόθη εις τους εντίμους Βουλευτάς διά τον τρόπον διαθέσεως του προηγουμένου ποσού το οποίον εψηφίσθη εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν, ήτοι διά τας £100.000· δεύτερον, διότι εις το παρόν Νομοσχέδιον εισηγούνται να ψηφίσωμεν £56.930 δι' απαιτήσεις αναφορικώς προς υπαλλήλους των οποίων τα προβαλλόμενα δικαιώματα υπελογίσθησαν αλλά δεν εξητάσθησαν ουδέ ηλέχθησαν. Εάν διά μικρότερα έργα ζητώμεν εξηγήσεις, πολύ περισσότερον διά τοιαύτα ποσά· πολύ περισσότερον πρέπει να καταψηφισθή το παρόν Κεφάλαιον των £111.000, εάν λάβωμεν υπ' όψιν τας διαδόσεις αι οποίαι κυκλοφορούν εις βάρος της Επιτροπής διά τον σκανδαλώδη τρόπον που διέθεσε το προηγούμενον ποσόν ή θα διαθέση αυτό το ποσόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή του εντίμου μέλους, το οποίον αγορεύει αυτήν την στιγμήν, ότι ανεφέρθη εις διαδόσεις. Νομίζω ότι θα ήτο προτιμότερον εάν είχε γεγονότα ή στοιχεία να παρουσιάση και όχι να γίνεται μνεία, γενική μνεία, εις διαδόσεις αι οποίαι μπορεί να είναι και ανεξέλεγκτοι.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επιμένω, έντιμε κ. Πρόεδρε, εις την εκφρασθείσαν άποψιν, και αναφέρομαι εις σαφείς πληροφορίας αι οποίαι εδόθησαν εις την Επιτροπήν η οποία εξήτασε το Νομοσχέδιον αυτό, ότι δηλαδή εχαρακτηρίσθησαν σχεδόν προδόται διά να αμειφθούν σήμερον ως αποκατασταθέντες υπάλληλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το έντιμον μέλος δεν βλέπω να υπήρξε μέλος εις την Επιτροπήν.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα, δεν είμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ούτε να έχη παρευρεθή εις την συνεδρίασιν της Επιτροπής· επομένως, πάλιν πρόκειται περί διαδόσεων, τοσούτω μάλλον καθ' όσον η σχετική έκθεσις της Επιτροπής ουδέν τοιούτον αναφέρει.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν πιστεύω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ενόσω δεν μας εδόθησαν στοιχεία γραπτώς, δεν πιστεύω να θεωρώνται ανεύθυνα πρόσωπα τα μέλη της Επιτροπής, έστω και αν μας τα διεβίβασαν προφορικώς. Επομένως δεν πρόκειται ούτε περί διαδόσεων αλλά περί πληροφοριών υπό εντίμων Βουλευτών οι οποίοι μετέσχον της Επιτροπής, η οποία εμελέτησε το παρόν Νομοσχέδιον.

Μπορώ να προχωρήσω, έντιμε κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ το έντιμον μέλος όπως προχωρήση χωρίς να κάμνη υπαινιγμούς εις βάρος μελών της Επιτροπής.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κάθε άλλο. Εκτιμώ την Επιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υποστηρίζω ότι είναι υπαινιγμοί, δεδομένου ότι η Επιτροπή ουδένα εκ των ισχυρισμών του αγορητού εθεώρησε σκόπιμον να θέση εις την έκθεσίν της, προφανώς δε το έντιμον μέλος αναφέρεται εις ιδιωτικήν συνομιλίαν την οποίαν τυχόν είχεν με έν οιονδήποτε μέλος της Επιτροπής.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Πάντως, έντιμε κ. Πρόεδρε, υπήρξεν ή θα είναι σκανδαλώδης ο τρόπος διαθέσεως των δύο κεφαλαίων, του ήδη διατεθέντος και του υπό διάθεσιν ποσού, και θα αποτελέση πρόκλησιν εναντίον των γνησίων αγωνιστών, οι οποίοι εξακολουθούν να πένωνται και να εκλιπαρούν θέσιν αποκαταστάσεως μέσα εις την κοινωνίαν, εάν πάμπλουτος πρώην δημόσιος υπάλληλος πάρη περί τας £6.500 εις βάρος του λαού και εις βάρος των αγωνιστών οι οποίοι διέθεσαν το αίμα των δι' αυτήν την περίπτωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να προσθέσω ότι ουδείς δύναται να έχη ένστασιν όπως οι αδικηθέντες, είτε δημόσιοι υπάλληλοι είναι είτε μη, αποκατασταθούν εφ' όσον ηδικήθησαν από το παλαιόν καθεστώς. Εκφράζω δε από της θέσεως αυτής την ελπίδα ότι εάν η Βουλή ψηφίση το ποσόν αυτό η διάθεσίς του θα είναι καθ' όλα έντιμος και δικαία.

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

Ν. ΝΑΜΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ήθελα εν συντομία να υποβάλω ότι, όταν κατά το παρελθόν έτος εξητάζετο εις την Βουλήν το βασικόν νομοσχέδιον, δηλαδή ο περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμος, ημείς ως Τουρκική Ομάς αντιτάχθημεν εις αυτόν τον Νόμον, εξηγήσαμεν εν λεπτομερεία τους λόγους δι' αυτό. Η Βουλή διά πλειοψηφίας, ορθώς ή εσφαλμένως, εψήφισε τον νόμον αυτόν. Πιστεύω ότι ούτος δεν είναι θέμα συζητήσεως αυτήν την στιγμήν. Εν τούτοις, λόγω του ότι ημείς κατεψηφίσαμεν τον νόμον τούτον, τασσόμεθα χωρίς αμφιβολίαν και εναντίον όλων των δαπανών, αι οποίαι θα πραγματοποιηθούν συμφώνως προς αυτόν. Διά τούτο θέλω να δηλώσω σαφώς ότι, παρά το γεγονός ότι είμεθα υπέρ των άλλων δαπανών, αι οποίαι θα πραγματοποιηθούν διά της Συμπληρωματικής αυτής Πιστώσεως, εν τούτοις είμεθα, δυστυχώς, υποχρεωμένοι να καταψηφίσωμεν τον νόμον εν τω συνόλω του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κ. Βουλευταί.

Κατά την συνεδρίασιν της επί των Δημοσιονομικών Ζητημάτων Επιτροπής δεν έλαβα μέρος εις την λήψιν αποφάσεως επί του παρόντος Νομοσχεδίου, διότι, ως εδήλωσα, δεν μου είχεν δοθή αρκετός χρόνος διά την μελέτην αυτού, και οφείλω να δώσω μίαν εξήγησιν.

Ως γεγονός, το Νομοσχέδιον μου εδόθη κατά την ώραν της συνεδριάσεως της Επιτροπής. Φρονώ ότι είχα δίκαιον να μην λάβω μέρος εις την απόφασιν επί του Νομοσχεδίου κατά την συνεδρίασιν. Οφείλω επίσης να δηλώσω ότι συμφωνώ με την εισήγησιν του εντίμου συναδέλφου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, ότι το αρμόδιον Υπουργείον έπρεπε να δώση περισσοτέρας λεπτομερείας και στοιχεία επί του Νομοσχεδίου τούτου. Εν τούτοις συμφωνώ με τα υπόλοιπα ελληνικά μέλη της Επιτροπής ότι το Νομοσχέδιον πρέπει να ψηφισθή, αλλ' όπως και η Επιτροπή Οικονομικών εισηγείται, πρέπει να τονισθή εις τας αρμοδίους Αρχάς, ότι εκάστη περίπτωσις πρέπει να εξετάζεται μετά της δεούσης προσοχής, διότι είναι δίκαιον και ορθόν να αποζημιωθώσιν εκείνοι οι οποίοι κατά τον αγώνα υπέστησαν οικονομικάς θυσίας, και να αποζημιωθή έκαστος αναλόγως του μεγέθους της οικονομικής ζημίας την οποίαν υπέστη.

Αυτή είναι η ορθή αρχή και πρέπει να εφαρμοσθή κατά γράμμα.

Συμφωνώ επίσης ως προς τα άλλα κονδύλια του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του υπό κρίσιν Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην

Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του προοιμίου μετά του Συνοπτικού τίτλου ως ανεγνώσθησαν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το προοίμιον και ο Συνοπτικός τίτλος εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £123.180 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας εκατόν και είκοσι τρεις χιλιάδας εκατόν και ογδοήκοντα λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7 κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος; Απέχει αν δεν απατώμαι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 2 εψηφίσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών.

3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις τα εν τω Πίνακι κεφάλαια και άρθρα και ποσόν μη υπερβαίνον το εις έκαστον κεφάλαιον και άρθρον αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή δια τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Συνήθεις Δαπάναι					Σκοποί
Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	
				£	
56Α	Διάφορα	30	Ο Νόμος περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων	111.000	Διάθεσις προσθέτου ποσού χρημάτων απαιτουμένων εν σχέσει με την εφαρμογήν των διατάξεων του περί Αποκαταστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμου, Αρ. 48 του 1961.
			Ολικόν Κεφαλαίου 56Α	£111.000	

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να παρακαλέσω τον έντιμον Γραμματέα όπως αναγνώση, ο Τούρκος Γραμματεύς αυτήν την στιγμήν, το άρθρον 3 μετά του άρθρου 56Α διότι θα θέσω ξεχωριστά τα διάφορα κονδύλια εις ψηφοφορίαν.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναγινώσκει το άρθρον 3 μετά του άρθρου 56Α εις την Τουρκικήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3 μετά του πρώτου κονδυλίου των £111,000;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 56Α, Διάφορα, Αρ. 30, Ο Νόμος περί Αποκαστάσεως Δημοσίων Υπαλλήλων διά ποσόν £111,000 εγκρίνονται.

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προχωρήσουν εις την ανάγνωσιν των δύο ετέρων κονδυλίων, δηλαδή Ταχυδρομείον, και Δικαστικόν Τμήμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

—64ΑΤαχυδρομείον	12	Αγορά Γραμματοσήμων	7.000	Διάθεσις χρημάτων προς κάλυψιν της δαπάνης της επικειμένης οριστικής εκδόσεως νέων Γραμματοσήμων, Αεροσήμων και λοιπής Ταχυδρομικής Γραφικής Ύλης της Δημοκρατίας.
		Ολικόν Κεφαλαίου 64Α	7.000	
67Α Δικαστικόν Τμήμα	1	Αποδοχαί Προσωπικού (Προσωριναί Θέσεις)		Διάθεσις χρημάτων διά την δημιουργίαν τεσσάρων προσωρινών θέσεων Επαρχιακού Δικαστού διά το Δικαστήριον
	(19)	Επαρχιακοί Δικασταί	3.220	Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών δυνάμει του περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμου.
	3	Οδοιπορικά	1.800	Διάθεσις χρημάτων διά τα οδοιπορικά τα απαιτούμενα διά την εφαρμογήν του περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμου
	9	Έξοδα Λειτουργίας Γραφείου.	160	Διάθεσις χρημάτων διά τα έξοδα λειτουργίας γραφείου άτινα απαιτούνται διά την εφαρμογήν του περί Ανακουφίσεως Αγροτών Οφειλετών Νόμου.
		Ολικόν Κεφαλαίου 67Α	5.180	
		Γενικόν Ολικόν ειδικεύσεως πιστώσεως.	123.180	

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ήδη το άρθρον 3 ανεγνώσθη. Η Τουρκική ανάγνωσις δεν έγινε.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει το άρθρον 3 εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ των κονδυλίων διά το Ταχυδρομείον, £7,000 και υπέρ του Δικαστικού Τμήματος £5.180;

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παμψηφεί. Όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ουδενός εξαιρουμένου.

Τα δύο κονδύλια αυτά εψηφίσθησαν, και παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου διά της αναγνώσεως του Συνοπτικού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 10) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν.

ΟΥΜΙΤ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεν αντιτιθέμεθα εις τον νόμον εν τω συνόλω του. Αντιτιθέμεθα μόνον εις το ποσόν £11.000, το οποίον εμφαίνεται υπό το Κεφάλαιον 56Α εις τον Πίνακα. Όπως κατεφάνη και προηγουμένως κατά την χρήσιν της ψήφου μας, ημείς εψηφίσαμεν τα υπό τα Κεφ. 64Α και 67Α άρθρα. Δι' αυτόν τον λόγον, με την άδειάν σας, όταν θέσετε το θέμα εις ψηφοφορίαν εις την τρίτην ανάγνωσιν, δηλαδή όταν θέσετε το σύνολον του νόμου εις ψηφοφορίαν, παρακαλώ όπως σημειωθή ότι μόνον εις το ποσόν £111.000 αντιτιθέμεθα και ότι τασσόμεθα υπέρ των άλλων ποσών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ήδη η θέσις περί της οποίας ωμίλησεν ο κ. Ουμίτ Σουλεϊμάν έγινεν αρκούντως αντιληπτή από την ολομέλειαν και ευρίσκεται εις τα πρακτικά της Βουλής.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου αυτού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4 αποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον εψηφίσθη εις νόμον.

Η ώρα είναι 7. Προτείνω διακοπήν των εργασιών μας δι' ημίσειαν ώραν.

(Ώρα διακοπής 7.00 μ.μ.)

(Ώρα ενάρξεως 8.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλείται ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής του επί του Νομοσχεδίου «Νόμος Προνοών περί του Κανονισμού των Εισαγωγών».

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ».

Παρόντες:

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Ραματάν Τζεμίλ
Εζεκίας Παπαϊωάννου
Χαλίτ Αλή Ριζά (αντιπροσωπεύων τον κ. Αχμέτ Αζίζ Αλτάι)
Ανδρέας Γιάγκου
Γεώργιος Τζιρκώτης.

Η Επιτροπή εξήτασε το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον εις συνεδριάσεις αυτής συγκροτηθείσας την 3ην, 8ην και 22αν Μαΐου, και την 1ην Ιουνίου 1962.

Ως εκ της σπουδαιότητος των εν τω Νομοσχεδίω τούτω εγειρομένων ζητημάτων, η Επιτροπή συνειργάσθη στενώς μετά του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, αυτός δε ούτος ο Υπουργός παρέστη μετ' ανωτέρων υπαλλήλων του Υπουργείου του εις δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής και παρέσχεν επεξηγήσεις επί του Νομοσχεδίου και εξέθεσε γενικώς την επί του θέματος πολιτικήν του Υπουργείου του.

Είναι γενικώς παραδεδεγμένον ότι νομοθεσία της φύσεως του υπό εξέτασιν Νομοσχεδίου είναι αναγκαία, ιδίως εις χώρας των οποίων η οικονομία συνήθως χαρακτηρίζεται ως «νηπιώδης», ως συμβαίνει εις την περίπτωσιν της Κύπρου. Διατάξεις παρόμοιαι των διαλαμβανομένων εις το παρόν Νομοσχέδιον υφίστανται, ακόμη και σήμερον, εις Ευρωπαϊκάς χώρας και χώρας της Μέσης Ανατολής, αύται δε ελέγχονται, εν τη πράξει, λίαν ευεργετικαί διά την εθνικήν οικονομίαν, ως εις την περίπτωσιν του Ισραήλ. Αναγνωρίζεται, βεβαίως, ότι πάντα ταύτα αποτελούν προσωρινά μέτρα λαμβανόμενα προς υποβοήθησιν της οικονομίας χώρας τινός, ίνα επιβιώση οικονομικώς και ει δυνατόν, να συναγωνισθή άλλας χώρας εις την διεθνή αγοράν.

Σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου είναι η παροχή εξουσίας εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν, όπως ρυθμίζη την εισαγωγήν εμπορευμάτων εις την Δημοκρατίαν, επί τω σκοπώ όπως προστατευθή ή ενθαρρυνθή η εν γένει οικονομία της Νήσου.

Η τοιαύτη ρύθμισις δεν θεωρείται ως έχουσα ανασταλτικήν επίδρασιν επί του εμπορίου, αλλ' αντιθέτως, ως ούσα προς το δημόσιον συμφέρον εν γένει, περί τούτου δε γίνεται σχετική πρόβλεψις εις το Σύνταγμα της Δημοκρατίας.

Κατά την συζήτησιν του παρόντος Νομοσχεδίου, η Επιτροπή εθεώρησεν, ότι τα κριτήρια επί των οποίων θα εβασίζετο η λήψις αποφάσεως διά την ρύθμισιν των εισαγωγών εμπορευμάτων έδει να ενσωματωθούν κατά λεπτομερή κατά το μάλλον ή ήττον, τρόπον εις αυτό τούτο το Νομοσχέδιον, κατόπιν δε μακράς συζητήσεως επί του σημείου τούτου και προηγουμένων συνεννοήσεων μετά του Υπουργού και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέως το σχετικόν άρθρον 3(1) του Νομοσχεδίου συνετάχθη εκ νέου ως εξής:

> «3(1) Το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται δι' αποφάσεως να κηρύξη ρυθμιζομένην την εισαγωγήν οιωνδήποτε εμπορευμάτων εν τη Δημοκρατία προς τον σκοπόν ενθαρρύνσεως της επιτοπίου παραγωγής και βιομηχανίας, ή βελτιώσεως του εμπορικού ισοζυγίου, ή συμμορφώσεως προς τας διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, ή διά την ανάπτυξιν της οικονομίας της Δημοκρατίας, νοουμένου ότι η τοιαύτη ρύθμισις είναι προς το δημόσιον συμφέρον».

Αναφορικώς προς το άρθρον 4(2) του Νομοσχεδίου, η Επιτροπή απεφάσισε, τη συναινέσει του Υπουργού, όπως επιφέρη τροποποίησιν της εν τούτω επιφυλάξεως διά της οποίας τροποποιήσεως η σχετική άδεια δεν θα ακυρούται εάν κατόπιν της χορηγήσεως τοιαύτης αδείας δημιουργήται συμβατική υποχρέωσις διά την εισαγωγήν των αφορώντων εις την άδειαν εμπορευμάτων. Συνεφωνήθη, όμως, ότι δέον να παραχωρήται τακτή προθεσμία 48 ωρών αφ' ης τα ενδιαφερόμενα μέρη ειδοποιήθησαν σχετικώς υπό του Υπουργού, διά την προσαγωγήν επαρκών αποδεικτικών στοιχείων τεινόντων να αποδείξουν την καλή τη πίστει ύπαρξιν τοιαύτης συμβατικής υποχρεώσεως. Τούτο εκρίθη επάναγκες προς πρόληψιν πλαστών συναλλαγών.

Η παράγραφος (α) του άρθρου 8(1) του Νομοσχεδίου εκρίθη άσκοπος και απεφασίσθη όπως απαλειφθή, αι δε υπόλοιποι παράγραφοι αναριθμηθώσιν αναλόγως.

Η Επιτροπή εξετάσασα το άρθρον 8 του Νομοσχεδίου, έκριναν σκόπιμον όπως απαλλάξουν της ευθύνης πρόσωπα άτινα προσπαθούν να εισάξουν καλή τη πίστει εμπορεύματα διά τα οποία απαιτείται σχετική άδεια. Ως εκ τούτου, απεφασίσθη όπως καταχωρισθή εν τω Νομοσχεδίω η ακόλουθος επιφύλαξις:

> «Νοείται ότι ουδέν των εν παραγράφω (δ) του παρόντος εδαφίου διαλαμβανομένων εφαρμόζεται επί οιωνδήποτε τοιούτων εμπορευμάτων εισαγομένων καλή τη πίστει υπό προσώπου τινός κατά την άφιξιν αυτού εν τη Δημοκρατία εάν κατά τον χρόνον της αφίξεώς του το τοιούτον πρόσωπον δηλώση τα τοιαύτα εμπορεύματα εις τας Τελωνειακάς Αρχάς και εξασφαλίση προ της εκτελωνίσεως τούτων άδειαν δυνάμει του παρόντος Νόμου».

Δύο μέλη της Επιτροπής εισηγήθησαν όπως δοθή νομική ισχύς εις την τακτικήν του Υπουργείου να συγκαλή το Εμπορικόν Συμβουλευτικόν Συμβούλιον και να ζητή παρ' αυτού συμβουλευτικήν γνωμοδότησιν επί ζητημάτων αφορώντων εις τας διατάξεις του παρόντος Νομοσχεδίου. Κατόπιν ανταλλαγής απόψεων απεφασίσθη ότι η παρούσα στιγμή δεν είναι κατάλληλος διά την διά νόμου σύστασιν τοιούτου Συμβουλίου διά της καταχωρήσεως σχετικών διατάξεων εν τω παρόντι Νομοσχεδίω, λαμβανομένου επίσης υπ' όψιν του γεγονότος ότι το Υπουργείον, ως και κατά το παρελθόν, θα συνεχίση και εις το μέλλον να συγκαλή το Εμπορικόν Συμβουλευτικόν Συμβούλιον και να ζητή την γνωμοδότησιν αυτού.

Η Επιτροπή εισηγείται προς την Βουλήν, όπως ενσωματώση τας ως άνω υπ' αυτής προτεινομένας τροποποιήσεις εν τω Νομοσχεδίω και ψηφίση τούτο εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν.

Χ. ΓΚΙΟΥΒΕΝΕΡ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Φράγκος, ο κ. Μιχαηλίδης, ο κ. Χαλίτ, ο κ. Γιάγκου.

Ο κ. Φράγκος έχει τον λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ως γνωστόν η εισαγωγή εμπορευμάτων μέχρι σήμερον διείπετο υπό των κανονισμών Αμύνης, Εισαγωγή Εμπορευμάτων 1956, και του Διατάγματος Αμύνης, Εγγραφή Εισαγωγέων 1956.

Διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου του τιτλοφορουμένου «Νόμος Προνοών περί του Κανονισμού των Εισαγωγών» ανακαλούνται και καταργούνται αντιστοίχως οι προαναφερθέντες κανονισμοί Αμύνης του 56, και από σήμερον η εισαγωγή εμπορευμάτων θα ρυθμίζεται διά του υπό συζήτησιν προτεινομένου Νόμου, εάν βεβαίως ήθελε ψηφισθή υπό της Βουλής, ως πιστεύω, εις νόμον. Σκοπός του νόμου αυτού είναι να παρέχη εξουσίας εις τον Υπουργόν Εμπορίου και Βιομηχανίας να ρυθμίζη και να περιορίζη την εισαγωγήν των εν τω διατάγματι ειδικώς αναφερομένων εμπορευμάτων όταν τούτο επιβάλλεται υπό του δημοσίου συμφέροντος, χάριν

δηλαδή της υποστηρίξεως των προϊόντων του τόπου μας, χάριν της ισοσκελίσεως του εμπορικούυ μας ισοζυγίου, χάριν της ανορθώσεως γενικά της εθνικής μας οικονομίας. Παρ' όλον ότι εκ πρώτης όψεως ο προτεινόμενος Νόμος φαίνεται οτι αντιβαίνει προς τας αρχάς του ελευθέρου εμπορίου, εν τούτοις είναι μέτρον το οποίον ελήφθη εις το παρελθόν και εξακολουθεί να λαμβάνεται και σήμερον ακόμα από πολλάς χώρας χάριν της εθνικής των οικονομίας. Εάν τοιαύτη περιοριστικής φύσεως νομοθεσία είναι απαραίτητος διά χώρας με υποανάπτυκτον οικονομίαν, εις την περίπτωσιν της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία μόλις προ δετίας απέκτησε την ανεξαρτησίαν της και της οποίας η οικονομία είναι νηπιώδης, όπως προσφυώς χαρακτηρίζεται εις την έκθεσιν της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, όχι μόνον είναι αναγκαία αλλά και εθνικώς επιτακτική.

Η γεωργική μας παραγωγή, η κτηνοτροφία μας και αι μικροβιομηχανίαι μας διά να προαχθούν χρειάζονται κρατικήν προστασίαν. Ο προτεινόμενος Νόμος αποτελεί κατά την γνώμην μου έν αποτελεσματικόν μέσον προστασίας των επιτοπίως παραγομένων εμπορευμάτων και προϊόντων, είτε ταύτα είναι γεωργικά είτε κτηνοτροφικά είτε βιομηχανικά είτε άλλης φύσεως εμπορεύματα. Όμως πιστεύω ότι παράλληλα με την ρύθμισιν των εισαγωγών επιβάλλεται και η εφαρμογή συμπληρωματικής νομοθεσίας, η οποία να ρυθμίζη την τιμήν και την ποιότητα των επιτοπίως παραγομένων, εμπορευμάτων, εις τρόπον ώστε όχι μόνον να προστατεύωμεν το καταναλωτικόν κοινόν από την εκμετάλλευσιν, αλλά και να υποβοηθήσωμεν την εξαγωγήν πολλών προϊόντων μας τονώνοντες τοιουτοτρόπως το εξαγωγικόν μας εμπόριον και επιτυγχάνοντες κατά το δυνατόν ισοσκέλισιν του εμπορικού μας ισοζυγίου. Δεν σκοπεύω να προβώ εις την κατ' άρθρον εξέτασιν του προτεινομένου Νόμου, διότι τούτο έπραξεν επισταμένως η μελετήσασα Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, προς τας τροποποιητικάς εισηγήσεις της οποίας συμφωνώ πλήρως, και υπέρ των οποίων θα δώσω την ψήφον μου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Σκοπός του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου είναι να παράσχη εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν το έννομον δικαίωμα όπως ελέγχη και ρυθμίζη την εισαγωγήν εμπορευμάτων εις την Δημοκρατίαν διά να δυνηθή διά του εν λόγω ελέγχου η Κυπριακή Κυβέρνησις αφ' ενός μεν να προστατεύση και να ενθαρρύνη την παραγωγήν και βιομηχανοποίησιν επιτοπίων εμπορευμάτων, αφ' ετέρου δε να επιτύχη την βελτίωσιν του εμπορικού μας ισοζυγίου, την συμμόρφωσιν προς τας διεθνείς υποχρεώσεις της Κυπριακής Πολιτείας προς όφελος γενικώς της εθνικής μας οικονομίας. Δεν υπάρχει ουδεμία αμφιβολία ότι η άστοργος οικονομική πολιτική της απελθούσης αποικιοκρατίας, η οποία απέβλεπεν εις την όσον το δυνατόν μεγαλυτέραν εισαγωγή Βρεττανικών προϊόντων εις τον τόπον μας, έχει καταντήσει την εθνικήν μας οικονομίαν να ευρίσκεται εις επικίνδυνον στάδιον νοσηρότητος εις τρόπον ώστε να επιβάλλεται η άμεσος λήψις δραστικών νομοθετικών μέτρων διά την αποτελεσματικήν εξυγίανσίν της. Και έν εκ των επιβαλλομένων νομοθετικών μέτρων παραλλήλως προς τον νομοθετικόν έλεγχον και την προστασίαν των εγχωρίων βιομηχανιών μας, είναι και το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον περί Κανονισμού Εισαγωγών.

Εκφράζομεν την ευχήν όπως το υπό ζήτησιν Νομοσχέδιον αποβή έν δραστικόν μέτρον μειωτικού επηρεασμού των εισαγωγών μας. Ορθή και δικαίως είναι η άποψις της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας όπως τα κριτήρια επί των οποίων θα βασίζεται η λήψις αποφάσεως διά την ρύθμισιν των εισαγωγών εμπορευμάτων θα πρέπει να ενσωματωθούν κατά λεπτομερέστερον τρόπον, δηλαδή διά του τρόπου με τον οποίον συνετάχθη εκ νέου το άρθρον 3, παράγραφος (1), του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Τελειώνων τας κυριώτερας απόψεις μου επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, εισηγούμαι όπως ψηφισθή τούτο εις νόμον καθώς ετροποποιήθη υπό της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής. Έντιμοι συνάδελφοι.

Εν πρώτοις, επειδή το όνομά μου εμφαίνεται εις την Έκθεσιν και επειδή ουδέν περί όσων θα είπω ευρίσκεται εις το Κείμενον, διά να μη παρεξηγηθούν αι απόψεις, τας απόψεις, τας οποίας θα εκθέσω τώρα, θα ήθελα να υποβάλω ότι πρόκειται χωρίς αμφιβολίαν περί ενός λάθους. Η τελευταία αυτή συνεδρίασις, εις την οποίαν συνετάχθη αυτή η έκθεσις και ελήφθησαν αι αποφάσεις, δεν εγνωστοποιήθη ούτε εις εμέ ούτε εις άλλον συνάδελφον, ο οποίος είναι εις την Επιτροπήν — άλλον συνάδελφον, του οποίου το όνομα εμφαίνεται εις την Έκθεσιν. Έχω αναφέρει τούτο προς αποφυγήν οιασδήποτε παρεξηγήσεως.

Έντιμοι συνάδελφοι. Ως γνωστόν, το νομοσχέδιον, το οποίον ευρίσκεται ενώπιόν μας, έχει ετοιμασθή και υποβληθή εις την Βουλήν συμφώνως προς το άρθρον 25 του Συντάγματος. Χωρίς αμφιβολίαν, όλοι οι συνάδελφοι ενθυμούνται ότι κατά την πρώτην περίοδον, ότε η Βουλή μας ήρχισε τας εργασίας της, υπεγράμμισα εις αυτήν την Βουλήν την ανάγκην ενός τοιούτου νόμου. Τοιαύτα νομοσχέδια, τα οποία περιορίζουν την ελευθέραν ενασχόλησιν εις τι επάγγελμα, διέπονται υπό του άρθρου 25 του Συντάγματος και πρέπει να συνάδουν προς αυτό. Ως γνωστόν, συμφώνως προς το εν λόγω άρθρον, πλην άλλων παραγόντων η ελευθέρα εξάσκησις επαγγέλματος δύναται να περιορισθή προς το δημόσιον συμφέρον. Οιοσδήποτε, όμως, περιορισμός, όρος ή διατύπωσις, ο οποίος θα τεθή προς το δημόσιον συμφέρον, συμφώνως προς αυτό το άρθρον δεν πρέπει να είναι αντίθετος προς τα συμφέροντα οιασδήποτε των δύο Κοινοτήτων. Πάλιν δε συμφώνως προς το αυτό άρθρον τοιούτοι περιορισμοί, όροι και διατυπώσεις δέον να τεθούν διά νόμου. Αναμφιβόλως, αυτό το νομοσχέδιον δεν είναι πολύ ικανοποιητικόν από της απόψεως ότι εμφαίνονται εις ένα νόμον τοιούτοι περιορισμοί, όροι και διατυπώσεις. Προεβάλομεν την άποψιν όπως εις τον νόμον εμφαίνωνται όλοι οι δυνατοί, οι θεωρούμενοι ως αναγκαίοι, περιορισμοί, όροι και διατυπώσεις και επεμείναμεν εις τούτο. Αντιλαμβανόμεθα την ελαστικότητα της καταστάσεως, εκείνης ιδιαιτέρως, την οποίαν επηρεάζει το νομοσχέδιον τούτο. Ίσως δε, όπως υπάρχει ισχυρισμός, να παραδεχώμεθα την δυσκολίαν του να τεθούν εις τον νόμον όλοι οι περιορισμοί, όροι και διατυπώσεις, αι οποίαι είναι προς το δημόσιον συμφέρον και δεν αντιβαίνουν προς τα συμφέροντα των δύο Κοινοτήτων. Είμαι, όμως, είμεθα της γνώμης ότι θα είναι δυνατόν, τουλάχιστον, να τεθούν αι κατάλληλοι διατάξεις, αι οποίαι θα δύνανται να προστατεύσουν τα δικαιώματα των πολιτών και των Κοινοτήτων. Συμφώνως προς το εδάφιον (1) του άρθρου 3 του νομοσχεδίου το Υπουργικόν Συμβούλιον θα δύναται να λάβη απόφασιν περί ρυθμίσεως της εισαγωγής οιωνδήποτε εμπορευμάτων. Ως αποτέλεσμα μακρών συζητήσεων έχουν τεθή ωρισμέναι διατάξεις περί του συμφώνως ποίων κριτηρίων είναι ανάγκη το Υπουργικόν Συμβούλιον να λαμβάνη την απόφασιν, την οποίαν θα λαμβάνη. Κατά την γνώμην μας τα κριτήρια είναι πολύ ευρέα και ενέχουν μεγάλην σημασίαν. Ελπίζομεν, όμως, ότι κατά την εφαρμογήν θα δοθή με καλήν πίστιν σημασία εις τα συμφέροντα τόσον των πολιτών όσον και των δύο Κοινοτήτων, αυταί δε αι αποφάσεις θα λαμβάνωνται βάσει αυτής. Συμφώνως προς το εδάφιον (2) του ιδίου άρθρου, δηλαδή του άρθρου 3, μετά την υπό του Υπουργικού Συμβουλίου λήψιν αποφάσεως, ο Υπουργός, δηλαδή ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, δύναται να περιορίση ή ρυθμίση διά διατάγματος την εισαγωγήν οιωνδήποτε εμπορευμάτων. Παρ' όλον ότι ο περιορισμός ή η ρύθμισις αύτη θα γίνεται συμφώνως προς τα κριτήρια, τα οποία εμφαίνονται εις το εδάφιον (1), εν τούτοις φρονούμεν ότι είναι χρήσιμον όπως τούτο διατυπωθή ρητώς.

Δι' αυτόν τον λόγον, όταν έλθη η κατάλληλος προς τούτο στιγμή, θα εισηγηθώμεν μίαν διάταξιν, η οποία να καθιστά αναγκαίον όπως ο Υπουργός ενεργή συμφώνως προς το εδάφιον τούτο, δηλαδή προς τα εις το εδάφιον (1) εμφαινόμενα κριτήρια.

Ας έλθωμεν τώρα εις το άρθρον 4. Εάν το Υπουργικόν Συμβούλιον έχη λάβει απόφασιν περί ρυθμίσεως ιδιαιτέρως συμφώνως προς το εδάφιον (2) αυτού του άρθρου, βάσει του άρθρου 3 του νομοσχεδίου και ο Υπουργός βάσει του εδαφίου (2) του άρθρου 3 έχη υποδείξει διά διατάγματος ότι πρέπει να λαμβάνεται άδεια διά την εισαγωγήν οιωνδήποτε εμπορευμάτων, εν τοιαύτη περιπτώσει ο Υπουργός δύναται εις πρόσωπον, το οποίον αποτείνεται εις αυτόν δι' άδειαν, να εκδώση άδειαν ή να απορρίψη την έκδοσιν αδείας ή να θέση τοιούτους όρους οίους θεωρεί ορθόν εις την άδειαν, την οποίαν θα εκδώση, και, επίσης, να ακυρώση ή καταργήση την τοιαύτην άδειαν ή οιονδήποτε όρον, τον οποίον έθεσε. Όλα αυτά τα κάμνει κατά την κρίσιν του. Είναι πολύ φυσικόν ότι, επειδή το Υπουργικόν Συμβούλιον κατά την έκδοσιν αποφάσεως περί ρυθμίσεως οιωνδήποτε εμπορευμάτων υπόκειται εις ωρισμένα κριτήρια, και ο Υπουργός, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εφαρμογήν αυτής της αποφάσεως, υπόκειται χωρίς αμφιβολίαν εις τα ίδια κριτήρια. Αλλ' είναι χρήσιμον να γίνη ρητή μνεία τούτου εις το άρθρον 4, τούτο δε θα αυξήση την εμπιστοσύνην των πολιτών. Τουλάχιστον δε, θα είναι ορθόν όπως και του Υπουργού τούτου η κρίσις υπόκειται εις τα κριτήρια εκείνα, τα οποία είναι, κατά την γνώμην μας, ευρύτερα του δέοντος. Δι' αυτόν τον λόγον, όταν έλθη η κατάλληλος προς τούτο στιγμή, θα εισηγηθώμεν όπως γίνη και αυτό. Χωρίς να εισέρχομαι εις λεπτομερείας και χωρίς να εξετάζω όλα τα σημεία έν προς έν διά να μη καταναλώσω περισσότερον τον χρόνον των Εντίμων συναδέλφων θα ήθελα να υποδείξω εν συντομία ακόμη έν σημείον. Τούτο δε είναι η ύπαρξις μιας συμβουλευτικής τουλάχιστον Επιτροπής, η οποία θα δύναται να συμβουλεύη το Υπουργικόν Συμβούλιον και τον Υπουργόν. Καθ' α πληροφορούμεθα, επί του παρόντος υπάρχει μία τοιαύτη ανεπίσημος Επιτροπή. Ήτο σφοδρά επιθυμία μου έστω και υπό συμβουλευτικήν ιδιότητα να είχε συσταθή διά νόμου μία τοιαύτη Επιτροπή. Πράγματι δε η μη αποδοχή αυτής της εισηγήσεως μας ελύπησε πολύ. Ελπίζομεν ότι παρά το γεγονός ότι δεν έγινε τούτο δεκτόν εις τον νόμον εν αντιθέσει προς την εισήγησίν μας, θα επωφεληθούν εν τούτοις ανεπισήμως των υπηρεσιών μιας τοιαύτης αντιπροσωπευτικής Επιτροπής. Φρονούμεν ότι το νομοσχέδιον τούτο, διά το οποίον πιστεύομεν ότι γενικώς δεν είναι πολύ ικανοποιητικόν, θα βελτιωθή έστω και πολύ ολίγον διά της αποδοχής τουλάχιστον των εισηγήσεων, τας οποίας θα υποβάλωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Απαραίτητον διά την προστασίαν και ενθάρρυνσιν της επιτοπίου παραγωγής, ήτοι της γεωργικής και βιομηχανικής, ήτο η κατάθεσις του παρόντος Νομοσχεδίου. Η επιτόπιος παραγωγή διά να αναπτυχθή χρειάζεται πραγματικά προστασίαν. Σε αρκετούς τομείς υπάρχει έδαφος αναπτύξεως και προόδου και αρκετά εισαγόμενα είδη μπορούν να παραχθούν εις τον τόπον αντί να εισάγωνται από το εξωτερικόν και να εξάγεται τεράστιον συνάλλαγμα. Ο ισχυρισμός ότι η απαγόρευσις εισαγωγής ωρισμένων ειδών θα αυξήση τας τιμάς κατά την γνώμην μου δεν ευσταθεί. Εξ άλλου δε υπάρχει και ο νόμος ο οποίος δίδει το δικαίωμα εις την Κυβέρνησιν να επιβάλλη έλεγχον επί των τιμών. Πιστεύω ότι η ενθάρρυνσις της επιτοπίου παραγωγής διά της απαγορεύσεως εισαγωγής ωρισμένων ειδών εκ του εξωτερικού εις πλείστας περιπτώσεις θα ελαττώση την τιμήν των ειδών εκείνων, και προς τούτο έχομεν αποδείξεις.

Το 1959, εάν δεν κάμνω λάθος, πάντως μετά την απελευθέρωσιν, επί μεταβατικής περιόδου, κατόπιν εκκλήσεως των πτηνοτρόφων απηγορεύθη η εισαγωγή σφαγμένων πουλερικών εκ του εξωτερικού. Η τιμή των πουλερικών εις την αγοράν κατά την εποχήν εκείνην ήτο 13 σελίνια την οκάν. Διά της απαγορεύσεως της εισαγωγής εδόθη τέτοια ενθάρρυνσις και ανεπτύχθη σε τέτοιον βαθμόν η πτηνοτροφία μας ώστε η τιμή των πουλερικών έπεσεν εις τα 10 σελίνια την οκάν. Το ίδιον πιστεύω ότι μπορεί να γίνη με τα κτηνοτροφικά προϊόντα. Με την δύναμιν που θα δώσωμεν εις την Κυβέρνησιν διά του νόμου τούτου να προστατεύση την κτηνοτροφίαν πιστεύω απόλυτα ότι η κτηνοτροφία μας θα αναπτυχθή εις τέτοιον βαθμόν που θα μπορούμεν σε μερικά χρόνια να γίνωμεν αυτάρκεις, και πιστεύω ότι και αι τιμαί των κρεάτων θα είναι χαμηλότεραι από τας σημερινάς. Εάν ανατρέξη κανείς εις τας στατιστικάς του Γεωργικού Τμήματος θα δη ότι η χοιροτροφία μας διά περίοδον δύο ή τριών ετών παίρνει την άνοδον· με την απεριόριστον όμως εισαγωγήν χοιρινών κρεάτων εκ του εξωτερικού δι' άλλην μίαν τριετίαν παίρνει την κατιούσαν. Πιστεύω ότι η χοιροτροφία εάν εναθρρυνθή διά της απαγορεύσεως της εισαγωγής χοιρινών κρεάτων εκ του εξωτερικού θα μπορέση εις μίαν πενταετίαν, εάν όχι τριετίαν, να καλύψη το 50% των αναγκών μας εις κρέας. Και άλλα γεωργικά προϊόντα χρήζουν προστασίας. Το ελαιόλαδον, ως επίσης και η ενθάρρυνσις της καπνοκαλλιεργείας, διά της καλλιεργείας της ποικιλίας «Βιρτζίνια» τα οποία εισάγονται εις μεγάλας ποσότητας από το εξωτερικόν.

Πιστεύομεν ότι διά της καλής εφαρμογής του παρόντος Νομοσχεδίου, όταν ψηφισθή εις νόμον, εκ μέρους του Υπουργείου Εμπορίου και της Κυβερνήσεως θα βοηθήσωμεν την αύξησιν της γεωργικής μας παραγωγής ως επίσης και της βιομηχανικής μας. Θα ήτο όμως κατά την γνώμην μου ωφέλιμον εάν εις το υπάρχον Συμβούλιον το οποίον συμβουλεύει τον Υπουργόν υπάρξη και είς αντιπρόσωπος των Συνεργατικών, ο οποίος λόγω της θέσεώς του θα μπορεί να κατατοπίζη ορθώς την Κυβέρνησιν και το Υπουργείον επί των ποσοτήτων των γεωργικών προϊόντων που υπάρχουν εις τον τόπον.

Τελειώνων εισηγούμαι την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον διότι, όπως ανέφερα προηγουμένως, πιστεύω ότι με την καλήν εφαρμογήν του θα βοηθήσωμεν τας παραγωγικάς τάξεις και θα αναπτύξωμεν την οικονομίαν του τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί του θέματος, ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μετά την εμπεριστατωμένην ομιλίαν του εντίμου συναδέλφου κ. Ανδρέα Γιάγκου, ελάχιστα θα είχα να προσθέσω. Είμαι ευτυχής διότι συζητείται αυτό το Νομοσχέδιον εις την Βουλήν απόψε. Είμαι όμως δυστυχής διότι συζητείται μετά μίαν απόφασιν του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία, διά της υπερβολικής ελευθερίας την οποίαν δίδει εις τας εισαγωγάς, φοβούμαι ότι δεν θα αποβή πολύ επικοδομητική διά την οικονομίαν του τόπου. Δεδομένου όμως ότι αυτό το θέμα ελπίζω να απασχολήση την Βουλήν προσεχώς, δεν θα ήθελα να παρασύρω την Βουλήν εις συζήτησιν επί του θέματος σήμερον. Είναι γνωστόν ότι υπάρχει έν τεράστιον χάσμα μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών εν Κύπρω. Παρά την ύπαρξιν αυτού του τεραστίου χάσματος και παρά το γεγονός ότι αγροτικά προϊόντα παραμένουν αδιάθετα, ανάλογα αγροτικά προϊόντα ή παράγωγα αγροτικών προϊόντων εισάγονται εκ του εξωτερικού με αποτέλεσμα την καταστρεπτικήν επίδρασιν επί της αγροτικής οικονομίας. Το αυτό συμβαίνει δι' ωρισμένα βιομηχανικά προϊόντα τα οποία παράγονται εν Κύπρω. Θα ήτο λοιπόν αδιανόητον να μη υπάρχη έν όπλον εις χείρας της Κυβερνήσεως διά του οποίου να δύναται να θέση φραγμόν εις τας εισαγωγάς και διά του τρόπου αυτού να προστατεύση αφ' ενός μεν την αγροτικήν οικονομίαν, αφ' ετέρου δε την βιομηχανίαν της Κύπρου· όταν συνεζητείτο το ζήτημα των κτηνοτρόφων διά την τιμήν του γάλακτος, ο Υπουργός μας εδήλωνεν ότι το μόνον το οποίον ηδύνατο να κάμη είναι να

συμβουλεύση τους τυροκόμους διότι δεν είχεν ισχυρόν νομικόν όπλον εις χείρας του διά να επιβάλη τας απόψεις του διά της α' ή β' μεθόδου. Δι' αυτό πιστεύω ότι αποδεικνύεται ότι το μέτρον αυτό είναι απαραίτητον να δοθή εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν και θέλω να πιστεύω και να ελπίζω ότι, μέχρι της εποχής κατά την οποίαν η οικονομία επί τη βάσει σχεδίου θα ηδύνατο να επιφέρη ισοζύγιον μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών και να καταστήση την εθνικήν οικονομίαν βιώσιμον παραγωγικώς, ο Υπουργός του Εμπορίου θα εφαρμόση αυστηρώς και εις πολλάς περιπτώσεις το μέτρον διά προσωρινήν τουλάχιστον ανακούφισιν ωρισμένων τάξεων αι οποίαι σήμερον δεινοπαθούν από τας εισαγωγάς. Ελέχθη ότι θα ήτο ίσως σκόπιμον να εδίδοντο περισσότεραι λεπτομέρειαι επί των κριτηρίων επί των οποίων θα εστηρίζετο ο Υπουργός όταν θα ελάμβανε την α' ή β' απόφασιν. Πολύ φοβούμαι ότι αυτό είναι αδύνατον· το εμπόριον είναι ίσως το δυσκολώτερον τμήμα της οικονομίας, το πλέον ρευστόν, το χρήζον συνεχούς παρακολουθήσεως, το επιβάλλον πλήρη ελαστικότητα, αναπροσαρμογήν αποφάσεων, ταχύτητα και ελευθερίαν κινήσεως. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις δεν νομίζω ότι θα ηδυνάμεθα εις το Νομοσχέδιον να περιλάβωμεν άλλους περιορισμούς από εκείνους οι οποίοι ήδη περιλαμβάνονται, από τα γενικά κριτήρια τα οποία τόσον η Εκτελεστική Εξουσία όσον και η Επιτροπή συνεβούλευσε την Βουλήν να αποδεχθή.

Συνταγματικώς ασφαλώς εάν οιοσδήποτε είτε άτομον είτε τάξις πιστεύη ότι τα δικαιώματά του παραβλάπτονται, υπάρχει θεραπεία του κακού. Δεδομένου όμως ότι τα προβλήματα είναι κοινά, και δεδομένου ότι τα συμφέροντα είναι κοινά από πλευράς κοινοτικής, αμφιβάλλω εάν αυτό θα αποβή αναγκαίον. Εν τούτοις ως ελέχθη και προηγουμένως, υπάρχει πάντοτε η θεραπεία εις ην περίπτωσιν αυτό ήθελε συμβή. Υπό αυτάς τας προϋποθέσεις εισηγούμαι όπως η Βουλή ψηφίση το Νομοσχέδιον ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ντενίζ.

Κ. ΝΤΕΝΙΖ:

'Εντιμον Προεδρείον. 'Εντιμοι Συνάδελφοι.

Ο περί Ρυθμίσεως των Εισαγωγών Νόμος, ο οποίος ευρίσκεται σήμερον ενώπιόν μας, είναι αναγκαίος διά την οικονομίαν του τόπου μας. Αλλ' ενώ εξετάζομεν τον ενώπιόν μας νόμον, θα ήθελα να διατυπώσω τας απόψεις μου επί ωρισμένων σημείων. Μάλιστα, είναι καθήκον μας να περιορίσωμεν τας εισαγωγάς εις την χώραν μας. Αλλά και τας εισαγωγάς δυνάμεθα να τας διαχωρίσωμεν εις δύο τάξεις. Η μία εκ τούτων είναι εκείνη, σχετικώς με την οποίαν δεν πρέπει να εισάγωμεν εις την χώραν πέραν της ποσότητος, η οποία επαρκεί εις αυτήν, γεωργικά προϊόντα, τα οποία υπάρχουν εις τον τόπον μας, εν προκειμένω δε πρέπει να είμεθα πολύ προσεκτικοί. Διότι, από την πείραν μας εις πολλάς περιπτώσεις εις το παρελθόν γνωρίζομεν ότι εισάγονται και προϊόντα, τα οποία παράγομεν και με τα οποία καλύπτομεν τας ανάγκας του τόπου μας. Επί του σημείου τούτου ο νόμος αυτός θα μας υποβοηθήση. Μόνον εφ' όσον πρόκειται διά βιομηχανικά προϊόντα νομίζω ότι θα απέβαινεν εις βάρος μας το να περιορίσωμεν τας εισαγωγάς. Εγώ αντετάχθην εις τούτο ακόμη και όταν εξητάζετο εδώ το τελωνειακόν δασμολόγιον, όταν ετίθετο θέμα αυξήσεώς του. Διότι τόσον η εισαγωγή βιομηχανικών προϊόντων όσον και η αύξησις των τελωνειακών δασμών αποτελούν εις τον τόπον μας βήμα προς την κατεύθυνσιν της αυξήσεως του κόστους της ζωής. Εάν, ενώ προσπαθούμεν να αναπτύξωμεν τον τουρισμόν μας, εμποδίζωμεν την εισαγωγήν ωρισμένων βιομηχανικών προϊόντων, τούτο θα επιφέρη αφ' ενός την πτώσιν της ποιότητος των προϊόντων, τα οποία θα παράγη η εγχώριος βιομηχανία, αφ' ετέρου δε την άνοδον των τιμών. 'Οπως δε ανέφερα ανωτέρω καθ' όσον αφορά την έκδοσιν αδειών εισαγωγής, είναι εκατόν τοις εκατόν ορθά τα μέτρα, τα οποία θα ληφθούν διά τα εις την χώραν μας παραγόμενα προϊόντα, διά τα είδη τα οποία παράγομεν. 'Οσον αφορά τα άλλα σημεία, δηλαδή τα βιομηχανικά προϊόντα, έχω ωρισμένους δισταγμούς και αμφιβολίας. Δεν πρόκειται, όμως, να καθυστερήσω την Βουλήν περισσότερον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί και παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν κατ' άρθρον του Νομοσχεδίου, περιοριζόμενοι εις τους πλαγιοτίτλους, εκτός εάν υπάρχη οιαδήποτε αλλαγή τυπωμένη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το πρώτον άρθρον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το δεύτερον άρθρον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Περιορισμός και ρύθμισις των Εισαγωγών. 'Αρθρον 3, εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει. . . .

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εισηγούμαι όπως εις το εδάφιον (2) προστεθή η ακόλουθος φράσις: «λαμβανομένων υπ' όψιν των εν τω εδαφίω (1) εμφαινομένων κριτηρίων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να προστεθή πού; Εις ποίον μέρος;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Νομίζω ότι θα ήτο ορθόν να τεθή μετά την λέξιν «Bakan» (Υπουργός) ή μετά την φράσιν zaman be zaman (εκάστοτε). Με συγχωρείτε, έχω την γνώμην ότι θα ήτο ορθότερον να τεθή μεταξύ των λέξεων «ithalini» (την εισαγωγήν) και «tahdit edebilir» (δύναται να περιορίζη) εις την φράσιν «her hangi bir emtianin ithalini (1) tahdit edebilir» (δύναται να περιορίζη την εισαγωγήν οιωνδήποτε εμπορευμάτων).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

«διά Διατάγματος δημοσιευομένου εν τη επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, να περιορίζη και ρυθμίζη την εισαγωγήν οιωνδήποτε, εν τω Διατάγματι ειδικώτερον καθοριζομένων, εμπορευμάτων».

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις το Ελληνικόν κείμενον ίσως να είναι δυνατόν να έρχεται και εις το τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Το άρθρον αυτό αναφέρεται γενικώς εις τα κριτήρια επί των οποίων το Υπουργικόν Συμβούλιον και κατ' επέκτασιν ο Υπουργός θα βασίζωνται διά να κηρύττουν εμπορεύματα ως προστατευόμενα. Διά τον λόγον τούτον δεν θα είχα ένστασιν όπως η Βουλή ψηφίση την προταθείσαν τροποποίησιν υπό του κ. Χαλίτ Αλή Ριζά. Εισηγούμαι δε όπως το εδάφιον (2) μετά την τροποποίησιν αναγινώσκεται ως εξής:

«Οσάκις ελήφθη απόφασις δυνάμει του εδαφίου (1) ο Υπουργός δύναται, εκάστοτε, λαμβανομένων υπ' όψιν των κριτηρίων των αναφερομένων εις το εδάφιον (1) ανωτέρω, διά Διατάγματος δημοσιευομένου εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας» και τα υπόλοιπα ως είχον προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λαμβανομένων υπ' όψιν των κριτηρίων των αναφερομένων εν τω εδαφίω (1) του άρθρου 3.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εν τω εδαφίω (1) απλώς. Διότι υπάρχει ήδη εις το εδάφιον (2).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η πρότασίς σας είναι να μπη αμέσως μετά το «εκάστοτε»;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Των αναφερομένων εν τω εδαφίω (1).

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Ως γνωρίζετε, υπάρχουν διαφοραί μεταξύ Ελληνικής και Τουρκικής εις την σύνταξιν προτάσεων. Νομίζω ότι και πάλιν εις το ίδιον νόημα καταλήγει. Εις την Τουρκικήν αυτή η φράσις πρέπει να είναι πλησίον του ρήματος. Δι' αυτόν τον λόγον μόνον με το να εντεθή μεταξύ των λέξεων «ithalini» (την εισαγωγήν) και «tahdit» (περιορισμόν) δύναται να εκφράση κάποιον νόημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η πρότασις την οποίαν έκαμεν ο κ. Λέλλος Δημητριάδης έχει ως εξής:

Το εδάφιον (2) να αναγινώσκεται ως εξής:

Θα ήθελα τον διερμηνέα να μεταφράση όσον το δυνατόν πιο πιστά και επί λέξει.

«Οσάκις ελήφθη απόφασις δυνάμει του εδαφίου (1) ο Υπουργός δύναται, εκάστοτε, λαμβανομένων υπ' όψιν των κριτηρίων των εν τω εδαφίω (1) καθοριζομένων, διά Διατάγματος δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, να περιορίζη και ρυθμίζη την εισαγωγήν οιωνδήποτε, εν τω Διατάγματι ειδικώτερον, καθοριζομένων εμπορευμάτων».

Θα ήθελα να ερωτήσω τον κ. Χαλίτ Αλή Ριζά εάν παρηκολούθησε την επί λέξει μετάφρασιν εις την Τουρκικήν γλώσσαν εκ του Ελληνικού κειμένου.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εκ της συζητήσεως που είχα εδώ αντιλαμβάνομαι ότι το Ελληνικόν και το Τουρκικόν κείμενον θα συμφωνούν καλύτερον εάν εις τα Ελληνικά η προσθήκη αυτή τεθή μετά από την προτελευταίαν πρότασιν του εδαφίου, δηλαδή ως εξής:

«Οσάκις ελήφθη απόφασις δυνάμει του εδαφίου (1) ο Υπουργός δύναται, εκάστοτε, διά Διατάγματος δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, να περιορίζη και ρυθμίζη την εισαγωγήν οιωνδήποτε, εν τω Διατάγματι ειδικώτερον καθοριζομένων, εμπορευμάτων, λαμβανομένων υπ' όψιν των κριτηρίων των αναφερομένων εις το εδάφιον (1)».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Των κριτηρίων των καθοριζομένων.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Των αναφερομένων εις το εδάφιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Των αναφερομένων εις το εδάφιον (1).

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Οσάκις ελήφθη απόφασις δυνάμει του εδαφίου (1) ο Υπουργός δύναται, εκάστοτε, διά Διατάγματος δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, να περιορίζη και ρυθμίζη την εισαγωγήν οιωνδήποτε, εν τω Διατάγματι ειδικώτερον καθοριζομένων, εμπορευμάτων, λαμβανομένων υπ' όψιν των κριτηρίων των αναφερομένων εις το εδάφιον (1)».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 3 ως ετροποποιήθη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ομοφώνως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν εναντίον;

Υπάρχουν αποχαί;

Το άρθρον 3, εψηφίσθη, με την γενομένην υπό του κ. Χαλίτ Αλή Ριζά και του κ. Λέλου Δημητριάδη τροπολογίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έκδοσις κ.λ.π. αδείας. Άρθρον 4, εδάφιον (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εισηγούμαι όπως η ιδία τροποποίησις επενεχθή και εις το εδάφιον (2) του άρθρου 4. Δηλαδή, μετά την λέξιν «Bakan» (Υπουργός) να προστεθή η φράσις «3'uncu maddenin 1 inci fikrasinde gosterilen Kistaslari nazara alarak» (λαμβανομένων υπ' όψιν των εμφαινομένων εν τω εδαφίω (1) του άρθρου 3 κριτηρίων).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εφ' όσον τα κριτήρια φαίνονται εις το άρθρον 3 δεν νομίζω ότι πρέπει να επαναληφθούν και εις το άρθρον 4, και εισηγούμαι όπως μη ψηφισθή η τροπολογία την οποίαν υπέβαλεν ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας της γενομένης υπό του κ. Χαλίτ Αλή Ριζά;

Ο κ. Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Δεν . . . . . την ψήφον μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας την οποίαν έκαμεν ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 4 ως ανεγνώσθη υπό των Γραμματέων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μία αποχή. Το άρθρον 4 εψηφίσθη ως έχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διά την εκτελώνισιν εμπορευμάτων αναγκαία η προσκόμισις αδείας. Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 5;

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι θα είναι ευκολώτερον εάν ερωτάται κατά πόσον υπάρχη ένστασις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε πληρέστατον δίκαιον.

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 5;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εξουσία να απαιτήση την προσαγωγήν εγγράφων κ.λ.π.

Άρθρον 6, παράγραφος (α), (β), (γ) και (δ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 6;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εξουσία να απαιτήση την υποβολήν εκθέσεως. Άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 7;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 7 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αδικήματα. Άρθρον 8, εδάφιον (1), παράγραφος (α), (β), (γ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως αμέσως μετά τας λέξεις Πας όστις, εις το εδάφιον (1), προστεθώσι αι λέξεις εν γνώσει αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Πού προτείνεται να προστεθούν;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Άρθρον 8 εδάφιον (1). Πας όστις εν γνώσει αυτού.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον, εις την σελίδα 4. . . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εις το άρθρον 8.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον, εάν ως πρώτη και μόνη λέξις τεθή εις το εδάφιον (1) του άρθρου 8 η λέξις «Bilerek» (εν γνώσει του), τότε εξυπηρετείται ο σκοπός. Διότι η φράσις «her hangi bir sahis» (Πας όστις) ευρίσκεται εις άλλο μέρος της προτάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι από νομικής απόψεως η εισήγησις του κ. Λέλλου Δημητριάδη έγινεν αντιληπτή. Και είμαι βέβαιος ότι ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά όσον αφορά το Τουρκικόν κείμενον έθεσε την τροπολογίαν εκεί που έπρεπε να τεθή.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 8 με την γενομένην τροπολογίαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ομοφώνως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το άρθρον 8 εψηφίσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάσχεσις εμπορευμάτων. Άρθρον 9.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το . . . . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Το Τουρκικόν κείμενον δεν ανεγνώσθη.

ΤΟΥΡΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

(Αναγινώσκει το κείμενον.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 9;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αδικήματα οργανισμών προσώπων κεκτημένων ή μη νομικήν προσωπικότητα. Άρθρον 10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 10;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 10 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κανονισμοί. Άρθρον 11, εδάφια (1) και (2) παράγραφοι (α), (β), (γ), (δ), (ε).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 11;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 11 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Οι λοιποί νόμοι ουδόλως επηρεάζονται. Άρθρον 12.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 12;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 12 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έναρξις ισχύος. Ακύρωσις και Επιφύλαξις. Άρθρον 13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις το άρθρον 13;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 13 εγκρίνεται.

Νομίζω ότι έμεινε το τελευταίον άρθρον, και τώρα εφ' όσον ετελείωσεν η δευτέρα ανάγνωσις παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν διά της αναγνώσεως του συνοπτικού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμος του 1962.

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

Κύριε Πρόεδρε.

Όπως ανέφερα εις την αγόρευσίν μου, ήτο ανάγκη να θεσπισθή τοιαύτης φύσεως νόμος. Δι' αυτόν τον λόγον δεν δυνάμεθα να καταψηφίσωμεν τον νόμον εν τω συνόλω του. Αλλά λόγω των μειονεκτημάτων, τα οποία προσδιώρισα εις την αγόρευσίν μου, ιδιαιτέρως λόγω του ότι ετάχθημεν εναντίον του άρθρου 4, δεν θα δυνηθώμεν ούτε υπέρ του να ψηφίσωμεν. Δι' αυτόν τον λόγον θα απόσχωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Νομοσχέδιον εψηφίσθη εις νόμον;

Μη υπαρχούσης άλλης ετοίμης εργασίας νομοθετικής φύσεως, ερωτώ τους εντίμους Γραμματείς εάν υπάρχουν έγγραφα ή Νομοσχέδια προς κατάθεσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται εις την Βουλήν το Νομοσχέδιον το τιτλοφορούμενον «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 11) του 1962».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Νομοσχέδιον αυτό εστάλη υπό του Υπουργείου Οικονομικών και παραπέμπεται προς την Επιτροπήν Οικονομικών προς μελέτην και υποβολήν εκθέσεως.

Δεν υπάρχουν άλλα Νομοσχέδια ή έγγραφα προς κατάθεσιν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Οχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και τώρα προτίθεμαι να καταρτίσω την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδρίας της Βουλής, και ως πρώτον θέμα καθορίζεται ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Δεύτερον θέμα, ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

Τρίτον, ο μόλις κατατεθείς περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 11) του 1962.

Ο περί Τοκιστών Νόμος του 1962.

Περιττόν να είπω ότι εις το Κεφάλαιον Α, καθορίζονται ερωτήσεις δι' ημίσειαν ώραν.

Εις το Κεφάλαιον 3 — Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εις το Κεφάλαιον Δ εισηγούμαι την αναγραφήν του θέματος περί κατοχυρώσεως των ετών υπηρεσίας των Εργατοϋπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είχατε ερώτησιν προηγουμένως σχετικώς με το θέμα αυτό;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Μάλιστα κ. Πρόεδρε, υπέβαλα ερώτησιν από διμήνου, δεν έλαβα απάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ελάβετε απάντησιν;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

'Οχι κύριε Πρόεδρε, δεν έλαβα απάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα το οποίον έθεσεν ο κ. Πέτρος Στυλιανού αναφέρεται εις ζήτημα επί του οποίου ετέθη ερώτησις και δεν ελήφθη εισέτι απάντησις. Είμαι υπόχρεως να το θέσω εις την ολομέλειαν διά να ληφθή απόφασις· κατά πόσον πρέπει να συμπεριληφθή ή όχι εις το στάδιον αυτό.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της συμπεριλήψεως εις την ημερησίαν διάταξιν;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Νομίζω, έντιμε κύριε Πρόεδρε, ότι η διαδικασία η οποία ηκολουθήθη μέχρι τούδε ήτο διά θέματα τα οποία δεν ετύγχανον απαντήσεως να εγγράφωνται εις την ημερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δύναται ο κ. Πέτρος Στυλιανού να με παραπέμψη εις το σχετικόν άρθρον;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε, αλλά η διαδικασία η οποία ηκολουθήθη είπα μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το σχετικόν άρθρον αναφέρει ότι το ζήτημα τίθεται. . . .

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εξ όσων ενθυμούμαι, κ. Πρόεδρε, η τακτική την οποίαν ακολουθούσαμεν μέχρι σήμερον χωρίς να υπάρχη τίποτε το γραμμένον, δηλαδή υπό μορφήν κανονισμών, είναι ότι το θέμα γράφεται αυτοδικαίως εάν ο Βουλευτής δεν έλαβεν ικανοποιητικήν απάντησιν. Δεν ενθυμούμαι περίπτωσιν να εγγραφή εάν δεν ελήφθη απάντησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το όλον θέμα. . . . . .

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Και θα ήθελα να παρακαλέσω τον έντιμον κ. Στυλιανού όπως αναβάλη την εγγραφήν του ζητήματος διότι πιθανώτατα να έχη απάντησιν από τον αρμόδιον Υπουργόν. 'Οταν μάλιστα ο αρμόδιος Υπουργός πληροφορηθή ότι η Βουλή προτίθεται να συζητήση το θέμα τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Παρ' όλον που έχω αρκετάς ερωτήσεις από ενός και πλέον έτους, κ. Πρόεδρε, εις τας οποίας δεν έλαβα απάντησιν, εν τούτοις δέχομαι την πρότασιν του κ. Δημητριάδη και το αναβάλλω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι είναι σκόπιμος η αναβολή λόγω και της υπερβολικής εργασίας αναφορικώς προς την νομοθετικήν εργασίαν της ημερησίας διατάξεως ήτις είναι αρκετά επείγουσα.

Βεβαίως το ζήτημα από συνταγματικής απόψεως διέπεται από το άρθρον 73(6), και οιαδήποτε ετέρα τακτική η οποία τυχόν ηκολουθήθη προηγουμένως θα έπρεπε να είναι σύμφωνος προς το άρθρον αυτό.

Η προσεχής συνεδρίασις της Βουλής καθορίζεται διά την προσεχή Τρίτην, 19ην τρέχοντος, και ώραν 5ην μ.μ.

Δυνάμει του 'Αρθρου 76 του Συντάγματος κηρύττω την λήξιν της εργασίας της συνεδριάσεως της Βουλής.

('Ωρα λήξεως 9.45 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 19ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1962

(Ὥρα ενάρξεως 5.30 μ.μ.)

Παρόντες:

Ἕλληνες 24, Τούρκοι 10, Σύνολον 34.

Απόντες:

Ἕλληνες 10, Τούρκοι 5, Σύνολον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απαρτία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ανάγνωσις ερωτήσεων και απαντήσεων. Καθορισθείς χρόνος 1/2 ώρα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν ερωτήσεων και απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 17ην Απριλίου 1962.

«Παρά το γεγονός ότι διά μέσου του χωρίου Ποταμιά διέρχεται ηλεκτρικόν ρεύμα, εντούτοις δεν παρέχεται εις αυτό ρεύμα. Δεν έχουν εισέτι δοθή ικανοποιητικαί απαντήσεις εις τας υποβληθείσας αιτήσεις της κοινότητος. Τα γειτονικά χωρία Δάλι και Λουρουτζίνα έχουν ηλεκτροφωτισθή. Η δε στέρησις του εν λόγω χωρίου ηλεκτρικού ρεύματος είναι μία αδικία. Πρέπει να παραχωρηθή άνευ καθυστερήσεως, ηλεκτρικόν ρεύμα εις το εν λόγω χωρίον.

Παρακαλώ την αρμοδίαν Αρχήν να πληροφορήση την Βουλήν μας ποίαι αι απόψεις της επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 17ην Απριλίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου μας πληροφορεί ότι το χωρίον Ποταμιά συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρίων τα οποία ενεκρίθησαν υπό του Συμβουλίου της Αρχής δια παροχήν ρεύματος κατά την περίοδον 1962/63».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Απριλίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθείσα την 7ην Απριλίου 1962.

«Ερωτώμεν το αρμόδιον Κυβερνητικόν Τμήμα, διατί η Αρχή Εξηλεκτρισμού ζητεί το ποσόν των 150 λιρών παρά ιδιοκτήτου οικοπέδου εις Αθηαίνου, άνωθεν του οποίου διέρχονται ηλεκτρικά σύρματα, διά να μεταθέση ταύτα εις τρόπον που να μη εμποδίζουν την εις το οικόπεδον τούτο οικοδόμησιν οικίας;

Μήπως διά της τοποθετήσεως συρμάτων και ηλεκτρικών στύλων έκαμεν κατοχήν των οικοπέδων, και τώρα, διά να τα μεταθέση, θέλει να πωλήση τα οικόπεδα εις τους ιδιοκτήτας των;

Απάντησις εις προηγουμένην επί του προκειμένου ερώτησίν μου, ότι τη συναινέσει των ιδιοκτητών ετέθησαν σύρματα, ουδόλως μας ικανοποιεί, καθότι, και άνευ της συγκαταθέσεως του ιδιοκτήτου, η Αρχή Εξηλεκτρισμού και πάλιν τοποθετεί τους στύλους και τα σύρματα διά της διαταγής του Επάρχου. Ἄρα δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι ταύτα ετοποθετήθησαν τη συγκαταθέσει των ιδιοκτητών.

Καλούμεν το αρμόδιον Τμήμα να λύση την απορίαν μας, πως γίνεται; Ὅταν πληρωθή τας 150 λίρας γίνεται να μεταθέση τα σύρματα, και όταν δεν πληρωθή το ποσόν τούτο, δεν μετατίθενται ταύτα; Μήπως νομίζει ότι πρέπει να αχρηστευθούν σειρά όλη οικοπέδων πτωχών αγροτών, διότι προνομιακώς ετοπεθέτησεν εις αυτά ηλεκτρικούς στύλους και σύρματα;

Μία απάντησις επί των ανωτέρω είναι αναγκαία δι' ημάς και γενικά διά την Βουλήν».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 7ην Απριλίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου μας πληροφορεί ότι το ζήτημα τούτο έχει ήδη διευθετηθή διά της αποδοχής υπό της Αρχής της προτάσεως των ενδιαφερομένων κας Ροδαυγής Ι. Σάββα και κ. Δημητρίου Ζαννέττου όπως καταβάλουν ονομαστικόν μόνον ποσόν εκ £5 έκαστος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 5ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, και ληφθείσα την 6ην Ιουνίου 1962.

«Ἄνευ της υπάρξεως του περί Κακοβούλων Ζημιών Νόμου, βάσει του οποίου, άγνωστος κακόβουλος ζημία, αποζημιούται υπέρ του ιδιοκτήτου, δεν νοείται φύλαξις και προστασία της αγροτικής κτημοσύνης.

Ερωτώμεν την Κυβέρνησιν, και αναμένομεν το αρμόδιον Υπουργείον, να απαντήση εις την Βουλήν, εάν υπάρχη εν ισχύι τοιούτος Νόμος, και εάν δεν υπάρχη, πότε θα υποβληθή εις την Βουλήν προς ψήφισιν σχετικόν Νομοσχέδιον;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 6ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα την 7ην Ιουνίου 1962.

«Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνησις για την άμεση αντιμετώπιση της φυτικής ασθενείας που έπληξε την περιοχήν της Πέγειας και προκάλεσε μεγάλες καταστροφές και για την άμεση ανακούφιση των επηρεασθέντων αγροτών»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 12ην Ιουνίου 1962.

«Αντιλαμβάνομαι ότι ευρίσκονται εις χείρας του Σχεδίου Αμπελουργικών Προϊόντων και των Βιομηχάνων μεγάλα αποθέματα κρασιού, ζιβανίας και σταφίδος της περυσινής και προηγουμένων εσοδειών, διότι πλην της σταφίδος, εφέτος δεν κατωρθώθη η διάθεσις παρά μικρού μόνον μέρους των προϊόντων αυτών εις το εξωτερικόν.

Τούτο δημιουργεί σοβαρόν πρόβλημα διά την αγοράν, αποθήκευσιν και διάθεσιν της εφετεινής εσοδείας σταφυλών.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η εσοδεία αρχίζει εντός δύο μηνών και ότι επιβάλλεται η λήψις αμέσων και δραστηρίων διαβημάτων προς διάθεσιν των υπαρχόντων μεγάλων αποθεμάτων, παρακαλείται η Κυβέρνησις να πληροφορήση την Βουλήν τι μέτρα έχει λάβει από του παρελθόντος Νοεμβρίου διά την διάθεσιν των αμπελουργικών μας προϊόντων και τι μέτρα λαμβάνει διά την αντιμετώπισιν και θεραπείαν του σοβαρού αυτού προβλήματος το οποίον θα επηρεάση σοβαρώς πολλάς χιλιάδας αμπελουργών»;

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 12ην Ιουνίου 1962.

«Εφέτος, λόγω των καιρικών συνθηκών, τα έξοδα καλλιεργείας των αμπελιών ήσαν υψηλότερα από τα των προηγουμένων ετών.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι και αι κατά τα προηγούμενα έτη καθορισθείσαι τιμαί των αμπελουργικών προϊόντων ήσαν χαμηλαί εν σχέσει προς το κόστος της παραγωγής, δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι αι τιμαί τας οποίας θα καθορίση εφέτος πρέπει να είναι υψηλότεραι των προηγουμένων ετών και ότι πρέπει να εξαγγελθούν εγκαίρως;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη και ληφθείσα την 12ην Ιουνίου 1962.

«Είναι γνωστόν ότι οι παραγωγοί κουμανδαρίας έχουν μεγάλα έξοδα παραγωγής εν συγκρίσει προς την τιμήν πωλήσεως του προϊόντος των, λόγω της ιδιορρύθμου φύσεως του είδους αυτού και της πτωχής στρεμματικής αποδόσεως των αμπελώνων των.

Οι αμπελουργοί ούτοι έχουν ζητήσει την βοήθειαν της Κυβερνήσεως δι' αύξησιν της τιμής την οποίαν σήμερον απολαμβάνουν διά τα προϊόντα των.

Δεν νομίζει η Κυβέρνησις ότι η περίπτωσίς των είναι τοιαύτη που απαιτεί να δοθή μεγαλυτέρα προσοχή εις τα αιτήματά των και ότι είναι δίκαιον να δοθή πραγματική βοήθεια εις μίαν δεινοπαθούσαν τάξιν Κυπρίων αγροτών;»

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 9ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Γιάγκου Ποταμίτη, και ληφθείσα την 12ην Ιουνίου 1962.

«Εις το Κοιλάνι έχει προκληθή κατά την διάρκειαν του χειμώνος καθίζησις του εδάφους, συνεπεία της οποίας κατεστράφησαν αμπελώνες ως και οικίαι, και ούτω προεκλήθησαν σοβαραί ζημίαι εις κατοίκους του χωρίου.

Η υπόθεσις εξητάσθη υπό του Γεωλογικού και του Γεωργικού Τμήματος της Κυβερνήσεως, ως και υπό του Επάρχου Λεμεσού και παρακαλείται το αρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση την Βουλήν επί του αποτελέσματος των γενομένων ερευνών και ως προς τα μέτρα τα οποία έχει αποφασίσει η Κυβέρνησις να λάβη προς όφελος των πληγέντων διά την θεραπείαν της δημιουργηθείσης καταστάσεως».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου και ληφθείσα την 13ην Ιουνίου 1962.

«Παρακαλώ τον Υπουργόν Εσωτερικών να πληροφορήση την Βουλήν επί των ακολούθων:

(1) Όταν είς αστυνομικός ενεργήση κατά τρόπον ανάρμοστον προς το αξίωμά του τί μέτρα λαμβάνονται κατ' αυτού;

(2) Γίνεται αποδεκτή η παύσις οιουδήποτε τοιούτου αστυνομικού προτού ληφθούν οιαδήποτε μέτρα κατ' αυτού;

(3) Θεωρείται διά της αποδοχής της οικειοθελούς παύσεως τοιούτου αστυνομικού ότι έχει επιβληθή ποινή κατ' αυτού;

(4) Όταν είς αστυνομικός είναι ένοχος ή παραιτηθή του αξιώματός του καθ' ον χρόνον κατηγορείται δι' ανάρμοστον προς το αξίωμά του πράξιν, θεωρείται η παραίτησις αυτού επαρκής διά να τύχη συγγνώμης και, εάν ναι, ποία πταίσματα δύνανται να συγχωρηθούν;

(5) Δύναται να παραχωρηθή άδεια αναχωρήσεως εκ της Νήσου εις τοιούτον αστυνομικόν, έστω τη παρακλήσει του ιδίου, προτού ακόμη παρέλθη αρκετός χρόνος δια ν' αντιληφθή εάν ήρχισαν ή θα αρχίσουν ανακρίσεις εναντίον του;

Εις περίπτωσιν παραχωρήσεως τοιαύτης αδείας, έστω και εάν ο αστυνομικός ούτος θέλη ν' αναχωρήση εκ της Νήσου, βάσει ποίων θεσμών δύναται να παραχωρηθή αστυνομική συνοδεία ή ασφάλεια και να απαγορευθή η επαφή του μετά δημοσιογράφων»;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έληξεν η ανάγνωσις των ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β είναι «ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962».

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Αντώνιος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Τίτος Φάνος
Αχμέτ Μπερμπέρογλου
Χαλίτ Αλή Ριζά
Γεώργιος Ιωαννίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Γεώργιος Σάντης
Ουμίτ Σουλεϊμάν
Χρύσης Δημητριάδης

Η Επιτροπή εμελέτησεν εις τέσσαρας συνεδρίας αυτής το παρόν Νομοσχέδιον, ως τούτο εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, και την διέπουσαν τούτο πολιτικήν.

Διά του παρόντος Νομοσχεδίου γίνεται επέκτασις εκείνων των πράξεων ή παραλείψεων αίτινες διά του άρθρου 44 του περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960 είναι κολάσιμοι ως αποτελούσαι καταφρόνησιν του Δικαστηρίου.

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι ο Νόμος ο διέπων τας συνιστώσας καταφρόνησιν του Δικαστηρίου περιπτώσεις αποτελεί έν εκ των μέσων εις χείρας των Δικαστηρίων διά την προσήκουσαν απονομήν της δικαιοσύνης.

Επειδή η Επιτροπή φρονεί ότι εις μίαν ευνομουμένην πολιτείαν η προσήκουσα απονομή δικαιοσύνης είναι υψίστης σημασίας, η επέκτασις της εννοίας της αφορώσης εις την καταφρόνησιν του Δικαστηρίου προς κάλυψιν εκείνων των πράξεων ή αποπειρών των εκτεθειμένων εν τω παρόντι Νομοσχεδίων εξητάσθη μετά της δεούσης προσοχής.

Η Επιτροπή ετροποποίησεν εις τινα σημεία το υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας αποσταλέν Νομοσχέδιον, πράττουσα δε ούτω έχει την γνώμην ότι επέρχεται ισορροπία μεταξύ της αναγκαιότητος της εξασφαλίσεως της καταλλήλου απονομής δικαιοσύνης αφ' ενός και της ελευθεροτυπίας αφ' ετέρου.

Η κυριωτέρα τροποποίησις την οποίαν επήνεγκεν η Επιτροπή είναι η περιεχομένη εις την υποπαράγραφον (θ) του Νομοσχεδίου, ως τούτο συνετάχθη εκ νέου, σκοπός της οποίας είναι να αφήση την θύραν ανοικτήν εις το Ανώτατον Δικαστήριον της Δημοκρατίας όπως εις εξαιρετικάς περιπτώσεις επιτρέπη την λήψιν φωτογραφιών συμφώνως προς γενικάς ή ειδικάς οδηγίας εκδιδομένας υπό του εν λόγω Δικαστηρίου.

Εζητήθησαν και ελήφθησαν υπ' όψιν αι απόψεις των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, συμφώνως δε των υπό της Υπουργού Δικαιοσύνης παρασχεθεισών προς την Επι-

τροπήν πληροφοριών, αύται συμφωνούν με το παρόν Νομοσχέδιον ως τούτο ετροποποιήθη.

Διά της τηρήσεως των διατάξεων του παρόντος Νομοσχεδίου Δικασταί, καθώς και πάντες οι συμμετέχοντες εις την απονομήν της δικαιοσύνης θα δυνηθούν απερίσπαστοι να εγκύψουν εις τα σοβαρά και βαρέα καθήκοντά των άνευ της σκέψεως ότι η πορεία της απονομής της δικαιοσύνης δύναται ανά πάσαν στιγμήν να διακοπή υπό ξένων παραγόντων, ως είναι η λήψις φωτογραφιών και η σκιτσογράφησις.

Διά τους ανωτέρω λόγους η Επιτροπή φρονεί ότι το παρόν Νομοσχέδιον δέον να ψηφισθή εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 14 του 1960. Άρθρον Ι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 44 του βασικού Νόμου. Άρθρον δεύτερον, παράγραφος (α) και (β).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον, εδάφια (α) και (β) εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον, εδάφια (α) και (β) εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960 (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 11) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 11) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Νεπήλ Ναπή
Γιάγκος Ποταμίτης

Η Επιτροπή εξήτασε το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 14ην Ιουνίου 1962, αφού δε ήκουσε περαιτέρω εξηγήσεις δοθείσας υπό του Λειτουργού επί του Προϋπολογισμού, απεφάσισεν όπως εισηγηθή εις την Βουλήν τη ψήφισιν όλων των εν τω Πίνακι του Νομοσχεδίου αναγραφομένων κονδυλίων, ήτοι των κονδυλίων 32Α διά £1.600, 35Α διά £500 και 36Α διά £130.

Αι αφορώσαι εις τα εν λόγω κονδύλια λεπτομέρειαι δίδονται εις την εν τω παρόντι Νομοσχεδίω συνημμένην Εισηγητικήν Έκθεσιν του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Επιτροπή επιθυμεί, εν τούτοις, να δηλώση τα ακόλουθα αναφορικώς προς το κονδύλιον 36Α — Τμήμα Δημοσίων Πληροφοριών — Απασχόλησις Εκτάκτου Προσωπικού, σκοπός του οποίου είναι η παραχώρησις χρημάτων διά τα ημερομίσθια προσθέτου προσωπικού το οποίον θα απασχοληθή υπό του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών διά την Ελληνικήν και Τουρκικήν μετάφρασιν της Ετησίας Περιεκτικής Εκθέσεως επί των δραστηριοτήτων της Κυβερνήσεως.

Κατά την γνώμην της Επιτροπής το υφιστάμενον προσωπικόν του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών πρέπει να είναι αρκετόν διά να αντεπεξέλθη προς την πρόσθετον αυτήν εργασίαν άνευ της απασχολήσεως προσθέτων βοηθητικών υπηρεσιών, εις το μέλλον δε η Επιτροπή δεν θα είναι διατεθειμένη να εισηγηθή την ψήφισιν παρομοίας περί πλέον δαπάνης. Λαμβανομένου όμως υπ' όψιν του γεγονότος ότι πρόκειται περί μικρού μόνον ποσού ως επίσης και του γεγονότος ότι είναι η πρώτη φορά καθ' ην εζητήθη τοιούτον ποσόν, η Επιτροπή συνιστά, υπό την επιφύλαξιν των όσων έχουν δηλωθή ανωτέρω, την ψήφισιν του ποσού τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον Ι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Προοίμιον και το άρθρον Ι εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού 2.230 λιρών διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3 και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πίναξ.

Υπάρχει αντίρρησις όπως ο Πίναξ εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο Πίναξ εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 2 και 3 εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. ΙΙ) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

(Κρούουν οι κώδωνες).

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

Η Οικονομική Επιτροπή εκυκλοφόρησε την έκθεσίν της επί του θέματος αυτού, επειδή όμως προκύπτουν ωρισμένα νομικά σημεία το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Νομικών, η οποία θα συνεδριάση την προσεχή Πέμπτην ομού μετά του Γενικού Εισαγγελέως διά την μελέτην των νομικών σημείων.

Ο περί Τοκιστών Νόμος του 1962. Η έκθεσις της αρμοδίας Επιτροπής δεν εκυκλοφόρησε, διά τούτο η συζήτησις του Νομοσχεδίου αναβάλλεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής τρία Νομοσχέδια:

(1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

(2) Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

(3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1962 και ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1962, παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Υγείας.

Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής θα έχη ως ακολούθως:

Ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1962.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Τοκιστών Νόμος του 1962.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται δια την προσεχή Δευτέραν, την 6ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 6.7' μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 25ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 6.20 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 29, Τούρκοι 7, Σύνολον 36.

Απόντες:

'Ελληνες 5, Τούρκοι 8, Σύνολον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει απαρτία έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως εις το Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία — είναι ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Γιάγκος Ποταμίτης
Ναπή Νεπήλ
Ιωσήφ Γιαμάκης

Η Επιτροπή εξήτασε το ως άνω Νομοσχέδιον κατά την συνεδρίασιν αυτής της 11ης Ιουνίου 1962, και φρονεί ότι τούτο δέον να ψηφισθή εις Νόμον ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής.

Οι λόγοι εξηγούνται επαρκώς εις την εν τω παρόντι Νομοσχεδίω συνημμένην 'Εκθεσιν του Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας.

Αι υπό της Επιτροπής προτεινόμεναι τροποποιήσεις είναι αι ακόλουθοι:

1. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου απαλείφεται και αντικαθίσταται διά της ακολούθου:

«Ανεξαρτήτως παντός εν τω περί Συντάξεων Νόμω, ή εν τω περί Ταμείου Προνοίας Νόμω, διαλαμβανομένου, πας δικαιούχος υπάλληλος θα θεωρείται ότι αφυπηρέτησε κατά την 15ην Αυγούστου, 1960, ή, εν η περιπτώσει εδικαιούτο εις οιανδήποτε άδειαν απουσίας κατά την εν λόγω ημερομηνίαν, κατά την ημερομηνίαν της εκπνεύσεως της τοιαύτης αδείας».

2. Το άρθρον 7 του Νομοσχεδίου απαλείφεται και αντικαθίσταται διά του ακολούθου:

Πάσα πληρωμή βαρύνει το Πάγιον Ταμείον.

Πάσα πληρωμή γενομένη δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου βαρύνει το Πάγιον Ταμείον».

3. Το άρθρον 8 του Νομοσχεδίου απαλείφεται και αντικαθίσταται δια του ακολούθου:

Απαλλαγή από του φόρου εισοδήματος.

8. 'Απασαι αι πληρωμαί αι γενόμεναι δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου απαλλάττονται του φόρου εισοδήματος του επιβαλλομένου συμφώνως τω περί Φόρου Εισοδήματος Νόμω ή οιωδήποτε ετέρω, εκάστοτε εν ισχύι και εις την επιβολήν φόρου εισοδήματος αφορώντι, νόμων».

Αι τροποποιήσεις αύται απεφασίσθη όπως επενεχθώσιν, αφού προηγουμένως ο Πρόεδρος της Επιτροπής επεκοινώνησε μετά του Υπουργού Οικονομικών, του Γενικού Λογιστού και του Διευθυντού του Γραφείου Προσωπικού, και συνεζήτησε μετ' αυτών το θέμα των προτεινομένων τροποποιήσεων αίτινες ηγέρθησαν υπό των ενδιαφερομένων υπαλλήλων. Ο Υπουργός Οικονομικών και οι εν λόγω Λειτουργοί συμφωνούν επί των τροποποιήσεων τούτων. Ο σκοπός είναι να αποφευχθή η αποστέρησις των ενδιαφερομένων υπαλλήλων δικαιώματος παρεχομένου εις αυτούς υπό του Συντάγματος.

'Εντιμοι κύριοι οφείλω επίσης να σας αναγνώσω μερικάς τροποποιήσεις αι οποίαι είχαν γίνει εν συνδυασμώ μετά της Επιτροπής Νομικών, και αι οποίαι έτυχον της εγκρίσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Η εν άρθρω 3 διαλαμβανομένη επιφύλαξις διαγράφεται και αντικαθίσταται διά της ακολούθου:

Νοείται ότι δικαιούχος υπάλληλος όστις προ της ημερομηνίας εκδόσεως του παρόντος Νόμου διά δημοσιεύσεως αυτού εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, έτυχεν επαναδιορισμού εν τη Δημοσία Υπηρεσία της Δημοκρατίας, δεν θα θεωρήται αφυπηρετήσας και η περίοδος η διαρρεύσασα από της 16ης Αυγούστου 1960, της ημερομηνίας ταύτης περιλαμβανομένης μέχρι της ημερομηνίας της αμέσως προηγουμένης της ημερομηνίας του επαναδιορισμού αυτού εν τη Δημοσία Υπηρεσία της Δημοκρατίας, θα θεωρήται ως περίοδος αδείας άνευ απολαβών χορηγηθείσης διά λόγους δημοσίας πολιτικής.

Το ακόλουθον εδάφιον προστίθεται εις το τέλος του άρθρου 4.

(4) Επί παντός ποσού πληρωτέου εις δικαιούχον υπάλληλον δυνάμει του παρόντος άρθρου θα επιβάλληται και καταβάλληται απλούς τόκος προς τέσσαρα επί τοις εκατόν ετησίως από της ημερομηνίας αφυπηρετήσεως του δικαιούχου υπαλλήλου μέχρι της ημερομηνίας της εκδόσεως του παρόντος Νόμου διά δημοσιεύσεως αυτού εν τη επισήμω εφημερίδι της Δημοκρατίας, εκτός επί οιουδήποτε ποσού πληρωτέου υπό μορφήν μηνιαίας συντάξεως.

Το ακόλουθον άρθρον προστίθεται ως νέον άρθρον 9.

Έναρξις της ισχύος του Νόμου.

9. Η ισχύς του παρόντος Νόμου λογίζεται αρξαμένη από της 16ης Αυγούστου 1960.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά.

Χ. Α. ΡΙΖΑ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Εντιμοι συνάδελφοι.

Ως γνωστόν, συμφώνως προς το Σύνταγμα, εις δημοσίους υπαλλήλους, των οποίων τα καθήκοντα εμπίπτουν εις την αρμοδιότητα οιασδήποτε Κοινοτικής Συνελεύσεως, είναι αναγκαία η καταβολή συντάξεως ή δικαίας αποζημιώσεως εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν θα καταργηθή η θέσις των και δεν θα διορισθούν εις την δημοσίαν υπηρεσίαν της Δημοκρατίας. Είναι δε οι τοιούτοι υπάλληλοι ελεύθεροι να αποδεχθούν οιανδήποτε των διευθετήσεων τούτων και αν θεωρήσουν ότι τους συμφέρει. Το ενώπιόν μας νομοσχέδιον δεικνύει ποία θα είναι η χορηγηθησομένη σύνταξις και, εάν αύτη προκριθή, πώς θα υπολογίζεται η δυναμένη να ληφθή αποζημίωσις εν περιπτώσει καταργήσεως της θέσεως. Ως σύνταξις, η οποία θα καταβάλλεται εν περιπτώσει καταργήσεως της θέσεως, έχει γίνει

αποδεκτή η σύνταξις, η οποία θα ηδύνατο να καταβληθή συμφώνως προς την νομοθεσίαν την υφισταμένην προ της ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος. Αυτό είναι πολύ δίκαιον. Διότι υφίστατο ήδη νομοθεσία περί της δυναμένης να καταβληθή συντάξεως εν περιπτώσει καταργήσεως μιας θέσεως. Χωρίς αμφιβολίαν δε οι καταρτίσαντες το Σύνταγμα έχοντες κατά νουν αυτήν την νομοθεσίαν έχουν ομιλήσει εν ολίγοις περί συντάξεως εν περιπτώσει καταργήσεως μιας θέσεως. Δυστυχώς εις το Σύνταγμα πλην της φράσεως αδικαία αποζημίωσις» ουδεμία άλλη φράσις υπάρχει περί της αποζημιώσεως, η οποία θα δύναται να ληφθή κατά διαζευκτικήν διευθέτησιν. Δι' αυτόν τον λόγον έχει αφεθή εις την Βουλήν μας να κρίνη το θέμα του ποία πρέπει να είναι η δικαία αποζημίωσις. Αναμφιβόλως, όμως, όταν καταβάλλεται προσπάθεια προς καθορισμόν δικαίας αποζημιώσεως, είναι ανάγκη να ληφθούν υπ' όψιν ωρισμένοι σχετικοί παράγοντες. Ο πρώτος παράγων, ο οποίος έρχεται εις τον νουν μας, είναι η ανάγκη όπως η δικαία αποζημίωσις, η οποία θα παραχωρηθή εφ' άπαξ, αντιστοιχή τουλάχιστον προς την σύνταξιν την καταβληθησομένην εν περιπτώσει καταργήσεως της θέσεως. Φυσικά η εις την δευτέραν περίπτωσιν, δηλαδή η εις την περίπτωσιν καταργήσεως της θέσεως καταβαλλομένη σύνταξις, είναι ποσόν, το οποίον καταβάλλεται ανά μήνα. Κατ' αυτόν δε τον τρόπον δεν δύναται να υπολογισθή ποίον ποσόν θα δυναθή τοιουτοτρόπως να λάβη συνολικώς είς υπάλληλος, ο οποίος αφυπηρέτησε. Διότι τούτο εξαρτάται από την διάρκειαν της ζωής του ενδιαφερομένου συνταξιούχου υπαλλήλου. Παρ' όλας αυτάς τας δυσκολίας, είναι δυνατόν με ωρισμένους ανεγνωρισμένους τύπους το ποσόν, το οποίον κάποιος θα εισπράξη από μηνός εις μήνα μέχρι του τέλους της ζωής του, να εξαχθή και συμποσωθή εις ένα εφάπαξ καταβληθησόμενον συνολικόν ποσόν. Εις το νομοσχέδιον δίδονται ωρισμένοι αριθμοί, καθορισθέντες με βάσιν την ηλικίαν, διά τον υπολογισμόν της αποζημιώσεως. 'Οταν γίνεται υπολογισμός βάσει αυτών των αριθμών, γίνεται αντιληπτόν ότι το καταβαλλόμενον ποσόν εις την πραγματικότητα όχι μόνον δεν είναι δίκαιον, αλλ' ούτε και ως αποζημίωσις ακόμη δύναται να θεωρηθή. Διότι έν πρόσωπον, το οποίον θα λάβη αποζημίωσιν συμφώνως προς τους αριθμούς τούτους, δεν προχωρεί και πολύ πέραν του να λάβη σύνταξιν αντιστοιχούσαν προς την περίοδον υπηρεσίας του εις την δημοσίαν υπηρεσίαν μέχρι της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος. Δηλαδή, διά να το διατυπώσωμεν ορθότερον, το πρόσωπον τούτο δεν λαμβάνει παρά μόνον το ολικόν, εις το οποίον συμποσούται η σύνταξις, την οποίαν θα ηδύνατο να λάβη έναντι των περί ων ο λόγος παλαιών υπηρεσιών του.

Ως γνωστόν, συμφώνως προς το Σύνταγμα, όταν το τοιούτον πρόσωπον φθάση εις συντάξιμον ηλικίαν, έχει το δικαίωμα να λάβη παρά της Κυβερνήσεως σύνταξιν έναντι της μέχρι της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του Συντάγματος υπηρεσίας του. Κατ' αυτόν τον τρόπον, το ποσόν το οποίον τούτο θα δυνηθή να λάβη ως αποζημίωσιν, θα ισοδυναμή προς την σύνταξιν, την οποίαν θα ηδύνατο να λάβη φθάνον εις συντάξιμον ηλικίαν. 'Ισως από ωρισμένας απόψεις να συμφέρη εις τοιούτον πρόσωπον να λάβη το ποσόν τούτο από τώρα. Δεν πρέπει, όμως, να λησμονήται ότι το τοιούτον ποσόν, το οποίον θα είναι δυνατόν να καταβληθή, πρέπει να είναι δικαία αποζημίωσις. Διά να είναι δε δικαία αποζημίωσις, πρέπει να ληφθή ιδιαιτέρως υπ' όψιν ο παράγων, κατά τον οποίον το πρόσωπον τούτο θα απολέση το δικαίωμα να υπηρετή εις την δημοσίαν υπηρεσίαν. 'Οπως είπα εις την αρχήν, πρέπει τουλάχιστον να υπάρχη ισορροπία μεταξύ του ποσού, το οποίον θα είναι δυνατόν να καταβληθή ως σύνταξις, και εκείνου, το οποίον θα καταβληθή ως αποζημίωσις. Καθ' α πληροφορούμεθα οι εις τον Πίνακα αριθμοί, εις τους οποίους ανεφέρθην, υπελογίσθησαν με βάσιν επιτόκιον 5,5%. 'Οταν υπολογίζεται το ύψος της τοιαύτης αποζημιώσεως, όσον υψηλόν είναι το επιτόκιον, βάσει του οποίου τούτο υπολογίζεται, τόσον χαμηλόν είναι το ολικόν ποσόν. Συμφώνως προς την υφισταμένην νομοθεσίαν ως νόμιμον επιτόκιον ανεγνωρίσθη το 4%. Νομίζω δε ότι, εάν ως βάσις ελαμβάνετο επιτόκιον 4%, θα κατελήγομεν εις δικαιοτέραν αποζημίωσιν. Συμφώνως δε προς τας τροποποιήσεις, τας οποίας εισηγήθησαν αι Επιτροπαί Οικονομικών και Νομικών, προτείνεται επιτόκιον 4% διά ποσόν, το οποίον θα πληρωθή εις τον υπάλληλον, λόγω της καθυστερήσεως εις την πληρωμήν του. Δι' αυτόν τον λόγον φρονώ ότι είναι κάπως άδικον να αποδεχθή τις επιτόκιον 4% υπέρ και 5,5% εις βάρος υπαλλήλου, ο οποίος θα αφυπηρετήση συμφώνως προς αυτόν τον νόμον. Συμφώνως προς απόφασιν, την οποίαν το Συνταγματικόν Δικαστήριον εξέδωσεν εις μίαν υπόθεσιν, πρόσωπα εμπίπτοντα εντός των προνοιών αυτού του νομοσχεδίου θα θεωρώνται ως αφυπηρετήσαντα επί συντάξει από της 16ης Αυγούστου 1960. Συμφώνως προς αυτό το νομοσχέδιον η ιδία ημερομηνία εγένετο δεκτή ως ημερομηνία αφυπηρετήσεως επί συντάξει. Πολύ δικαίως η Επιτροπή Οικονομικών εισηγείται όπως πρόσωπα έχοντα συσσωρευθείσαν μέχρι της εν λόγω ημερομηνίας άδειαν θεωρηθώσιν ως αφυπηρετήσαντα επί συντάξει κατά την λήξιν της περιόδου της αδείας των. Το γεγονός ότι τοιαύτα πρόσωπα θα εθεωρούντο ως αφυπηρετήσαντα επί συντάξει από της 16ης Αυγούστου 1960 δεν κατέστη πολύ σαφές, διότι επί του σημείου τούτου υπήρχον πολλαί αμφιβολίαι. Η δε απόφασις του Συνταγματικού Δικαστηρίου, εις την οποίαν ανεφέρθην, δεν είναι απόφασις εκδοθείσα εις χρόνον εγγύς της 16ης Αυγούστου 1960. Γενομένης αντιληπτής της καταστάσεως προκύπτει η άποψις ότι τοιούτος νόμος έπρεπε να είχε θεσπισθή όσον το δυνατόν ενωρίτερον μετά την 16ην Αυγούστου 1960. Διά τους λόγους, όμως τους οποίους ανέφερα, η ετοιμασία του νομοσχεδίου αυτού καθυστέρησε πολύ, δηλαδή τούτο ητοιμάσθη περίπου δύο έτη μετά την ημερομηνίαν, η οποία εγένετο αποδεκτή ως ημερομηνία αφυπηρετήσεως επί συντάξει. Τοιούτοτρόπως, πρόσωπα, τα οποία συμφώνως προς τον νόμον τούτον απέκτησαν το δικαίωμα να λάβουν αποζημίωσιν ή σύνταξιν, θα λάβουν την σύνταξιν ή την αποζημίωσιν, της οποίας θα δικαιούνται, πολύν χρόνον μετά την ημερομηνίαν συντάξεως. Συμφώνως προς τας γενομένας τροποποιητικάς εισηγήσεις, τοιαύτα πρόσωπα θα λάβουν τόκον προς 4% επί του ολικού ποσού, το οποίον θα λάβουν, λογιζόμενον από της 16ης Αυγούστου 1960 ή από της ημέρας, κατά την οποίαν έληξεν η άδειά των. Είναι πολύ φυσικόν ότι είναι άξιον εκτιμήσεως το ότι εγένετο σκέψις περί τούτου. Είναι, εν τούτοις, φανερόν ότι, εάν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα είχον λάβει τα χρήματα, των οποίων θα εδικαιούντο, εντός λογικού χρονικού διαστήματος μετά την 16ην Αυγούστου 1960, θα είχον αναμφιβόλως επωφεληθή περισσότερον των χρημάτων τούτων και του τόκου προς 4%. Διότι μερικά των προσώπων τούτων ίσως να έμειναν εν τω μεταξύ χωρίς εισοδήματα. Η περίοδος δε, η οποία θα παρέλθη από της 16ης Αυγούστου 1960 μέχρι της δημοσιεύσεως του νόμου τούτου, θα θεωρηθή ως άδεια άνευ απολαβών δι' υπάλληλον διορισθέντα εις την δημοσίαν υπηρεσίαν της Δημοκρατίας. Φυσικά η διάταξις αυτή ετέθη πολύ δικαίως. Διότι, όταν εις το μέλλον θα αφυπηρετήσουν αυτά τα πρόσωπα, δεν θα υπάρχη διακοπή της υπηρεσίας των και τοιουτοτρόπως θα υπολογισθή ολόκληρος η περίοδος υπηρεσίας των διά σκοπούς συντάξεως. Εις τοιαύτα, εν τούτοις, πρόσωπα ουδεμία αποζημίωσις ή άλλη παροχή θα δοθή διά την διαρρεύσασαν εν τω μεταξύ περίοδον. 'Ισως αυτό να μη επηρεάση πολύ πρόσωπα, τα οποία δεν λαμβάνουν με άλλον τρόπον εισόδημα μικρότερον του παλαιού των μισθού. Δυστυχώς, δυνατόν να υπάρχουν πρόσωπα, τα οποία έστω και διά κάποιαν περίοδον εν τω μεταξύ έμειναν χωρίς εργασίαν ή και τα οποία δεν κατώρθωσαν να λάβουν απολαβάς ίσας προς εκείνας, τας οποίας ελάμβανον άλλοτε. Ιδιαιτέρως από αυτής της απόψεως δυνατόν να έγινεν αδικία εις αυτούς τους υπαλλήλους. Ακόμη δυνατόν αι Κοινοτικαί Συνελεύσεις να εσυνέχισαν καταβάλλουσαι μισθόν εις τοιαύτα πρόσωπα παρ' όλον ότι δεν εχρειάζοντο τας υπηρεσίας των, με σκοπόν να μη τα καταστήσουν ανέργους. Δι' αυτόν τον λόγον ήτο λογικόν να δοθή μία παροχή ή αποζημίωσις εις αυτά τα πρόσωπα, τα οποία διωρίσθησαν ούτω μεταγενέ-

στερον εις την δημοσίαν υπηρεσίαν της Δημοκρατίας, διά την περίοδον, κατά την οποίαν παρέμενον αδιόριστα.

Ας μη παρεξηγηθούν αι κρίσεις, τας οποίας διετύπωσα διά το νομοσχέδιον. Διότι γενικώς ομιλούντες είμεθα υπέρ του νομοσχεδίου. Η υποβολή τοιούτου νομοσχεδίου εις την Βουλήν και η κατ' αυτόν τον τρόπον επίλυσις των προβλημάτων των ενδιαφερομένων προσώπων μας έχει ευχαριστήσει και θα ψηφίσωμεν υπέρ του νομοσχεδίου. Διότι όσοι νομίζουν ότι ζημιούνται ως εκ της θεσπισθησομένης αυτής νομοθεσίας δύνανται, όταν θεωρήσουν τούτο ορθόν, να ζητήσουν το δίκαιόν των εις το Δικαστήριον. Ως άνθρωπος, όμως, ο οποίος ενδιαφέρομαι εκ του σύνεγγυς διά τα προβλήματα τοιούτων προσώπων, θεωρώ καθήκον μου να υπογραμμίσω εδώ τας διατάξεις του νομοσχεδίου, αι οποίαι δημιουργούν ωρισμένας, έστω και ολίγας, αδικίας. Ελπίζω γενικώς αι διατάξεις αυταί του νόμου, αι διατάξεις του νομοσχεδίου αυτού, να είναι ικανοποιητικαί. Ίσως δε με το να υπάρχη εις χείρας των ενδιαφερομένων προσώπων μία διαζευκτική λύσις, ως εκ του γεγονότος, δηλαδή, ότι έχουν το δικαίωμα αντί μιας εφάπαξ αποζημιώσεως να λάβουν σύνταξιν, ίσως λέγω, τα μειονεκτήματα, τα οποία εξέθεσα, να μη εγερθούν ως θέμα συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δικαιούχοι υπάλληλοι οίτινες θεωρούνται αφυπηρετήσαντες. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον ως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται ως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ωφελήματα επί τη αφυπηρετήσει. Άρθρον 4. Πρώτον Παράρτημα, Δεύτερον Παράρτημα, εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παύσις καταβολής μέρους συντάξεως ή επιστροφή της αποζημιώσεως εις ωρισμένας περιπτώσεις. Άρθρον 5, παράγραφοι (ι), (ιι) και (ιιι).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Θάνατος δικαιούχου υπαλλήλου. Άρθρον 6, εδάφια (1) και (2).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πάσα πληρωμή βαρύνει το Πάγιον Ταμείον. Άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή όπως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Απαλλαγή από του Φόρου Εισοδήματος. Άρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή ως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρώτον Παράρτημα, Δεύτερον Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να εξετάσουν εάν υπάρχη και 9ον άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον μόνον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει 9ον άρθρον το οποίον αναφέρεται εις την έναρξιν της ισχύος του Νόμου. Και ευρίσκεται εις τας τροποποιήσεις τας προταθείσας και εγκριθείσας υπό της Νομικής Επιτροπής. «Η ισχύς του παρόντος Νόμου λογίζεται αρξαμένη από της 16ης Αυγούστου του 1960».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παραρτήματα, Πρώτον και Δεύτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τους Γραμματείς να εξετάσουν εάν εις το Ελληνικόν κείμενον υπάρχη άρθρον 4(4).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Ελληνικόν κείμενον υπάρχει 4(3);

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4, (1), (2) και (3) μόνον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον εις το άρθρον 4 υπάρχουν εδάφια (1), (2) και (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

Το Πρώτον Παράρτημα εγκρίνεται;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Πρώτον Παράρτημα εγκρίνεται.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Δεύτερον Παράρτημα εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Δεύτερον Παράρτημα εγκρίνεται.

Εις το Παράρτημα, εις το άρθρον 4, δυνάμει της εισηγήσεως των Επιτροπών Οικονομικών και Νομικών δέον να προστεθή μετά από το εδάφιον (3) εδάφιον (4) το οποίον θα έχη ως ακολούθως:

«Επί παντός ποσού πληρωτέου εις δικαιούχον υπάλληλον δυνάμει του παρόντος άρθρου θα επιβάλληται και κατα-

βάλληται απλούς τόκος προς τέσσαρα επί τοις εκατόν ετησίως από της ημερομηνίας αφυπηρετήσεως του δικαιούχου υπαλλήλου μέχρι της ημερομηνίας της εκδόσεως του παρόντος Νόμου διά δημοσιεύσεως αυτού εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας, εκτός επί οιουδήποτε ποσού πληρωτέου υπό μορφήν μηνιαίας συντάξεως».

Υπάρχει αντίρρησις όπως το εδάφιον (4) του άρθρου 4 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το εδάφιον (4) του άρθρου 4 εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αποζημιώσεως Δικαιούχων Υπαλλήλων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Το δεύτερον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Χαμπής Μιχαηλίδης
(αντιπροσωπεύων τον κ. Α. Ζιαρτίδην)
Τίτος Φάνος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου
Δάφνης Παναγίδης.

Η Επιτροπή εξήτασε το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 21ην Ιουνίου 1962.

Η Επιτροπή, εφ' όσον διαπιστώνει ότι διά της εγκρίσεως των ζητουμένων κονδυλίων θα γίνουν περισσότεραι εργασίαι διά την συμπλήρωσιν εγκριθέντων σχεδίων εντός της προϋπολογισθείσης ολικής δαπάνης απεφάσισε να εισηγηθή την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις Νόμον, διά τους λόγους τους αναφερομένους εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΜΠΕΡΜΠΕΡΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Νεπήλ.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Έντιμον Προεδρείον. Αξιότιμοι συνάδελφοι.

Ως γνωρίζετε, συμφώνως προς την Συνθήκην Εγκαθιδρύσεως, εις την Κυπριακήν Κυβέρνησιν παρεχωρήθη ποσόν £340.000 ως χορήγημα της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου διά την ασφαλτόστρωσιν της οδού Αμμοχώστου — Λευκωσίας. Με το ποσόν αυτό θα εγίνετο η ασφαλτόστρωσις, ακολουθουμένης της βασικής σιδηροδρομικής γραμμής και πραγματοποιουμένων των αναγκαίων ευθυγραμμίσεων. Το εν λόγω ποσόν δύναται ανέτως να εξασφαλίση την εκτέλεσιν του σχεδίου υπό την βασικήν αυτού μορφήν. Μετά την εγκαθίδρυσιν της Δημοκρατίας γίνονται αντιληπταί προετοιμασίαι δι' αλλαγάς εις την κατεύθυνσιν του δρόμου εις ωρισμένα αυτού σημεία διά λόγους αγνώστους εις ημάς. Κατόπιν δε όλων αυτών των προσπαθειών θα καταστή δυνατή η συντόμευσις του δρόμου κατά ένα περίπου μίλι. Έναντι τούτου, όμως, θα γίνουν υποχρεωτικώς πολλαί απαλλοτριώσεις και λόγω του ότι ο δρόμος θα διέλθη υποχρεωτικώς διά περιοχής χαμηλοτέρας θα είναι αναγκαία η κατασκευή πολλών γεφυρών. Κατ' αυτόν δε τον τρόπον, όπως εμφαίνεται σαφώς και εις την εισηγητικήν Έκθεσιν του Υπουργού Οικονομικών, το κόστος του δρόμου αυξάνεται κατά £200.000, δηλαδή αυξάνεται κατ' αναλογίαν ίσην προς 2/3. Είναι, επίσης, πολύ καλώς γνωστόν ότι αυτή η αύξησις δαπανών σημαίνει ένα νέον, τέλειον και πλατύν ασφαλτωμένον δρόμον μήκους 20 περίπου μιλίων. Σας παρακαλώ πολύ, αξιότιμοι συνάδελφοι, εις ποίον μέρος της Κύπρου δεν χρειάζεται τοιούτος πλατύς, ωραίος δρόμος μήκους 20 μιλίων και θα δαπανηθή εδώ αδίκως τοιούτον ποσόν χρημάτων; Παραμένων πιστός εις την αρχήν ότι αποφυγή ζημίας οθενδήποτε προερχομένης είναι κέρδος, εισηγούμαι όπως ο δρόμος ακολουθήση τον παλαιόν δρόμον, ως εσχεδιάσθη προηγουμένως, και αποφευχθούν τοιουτοτρόπως αναγκαστικαί απαλλοτριώσεις και περιτταί γέφυραι και εξοικονομηθή το σεβαστόν ποσόν £200.000. Η στάσις αυτή της Κυβερνήσεως δεν συμβιβάζεται με την δήθεν υφισταμένην οικονομικήν πολιτικήν της, την πολιτικήν της διά περισυλλογήν. Συνεπώς, παράκλησίς μου προς τον Έντιμον κ. Πρόεδρον είναι να θέση κεχωρισμένως εις ψηφοφορίαν τα δύο κονδύλια του Παραρτήματος και δώση εις την Βουλήν την δυνατότητα να καταψηφίση το έν εκ τούτων, διά να δώση ούτω εις αυτήν την δυνατότητα δι' αυτήν την περισυλλογήν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμα Μέλη. Ο έντιμος συνάδελφος Βουλευτής της Επαρχίας Αμμοχώστου κ. Νεπήλ Ναπή ισχυρίζεται ότι εάν η οδός μεταξύ Λευκωσίας — Αμμοχώστου κατεσκευάζετο επί της παλαιάς σιδηροδρομικής γραμμής θα ημπορούσε να κατασκευασθή με το ποσόν των £340.000 το οποίον θα παραχωρήση η Βρεττανική Κυβέρνησις εις την Κυπριακήν Δημοκρατίαν, και δεν θα εχρειάζετο επί πλέον το ποσόν των £200.000 όπως αναφέρεται εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργείου Οικονομικών.

Να μου επιτραπή να διαφωνήσω.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρεκάλουν τον ομιλητήν να ομιλήση πλησιέστερον του μικροφώνου, διότι.....

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Συγγνώμην. Να μου επιτραπή να διαφωνήσω με την άποψιν αυτήν του εντίμου Βουλευτού διά δύο λόγους.

Πρώτον, εις την παλαιάν σιδηροδρομικήν γραμμήν λόγω το ότι ήτο γραμμή διά σιδηρόδρομον με ελαφράν κλίσιν είχε μεγάλον μήκος, και έχει μεγάλον μήκος από τον δρόμον ο οποίος κατασκευάζεται σήμερον. Επί πλέον η παλαιά σιδηροδρομική γραμμή ήτο μία πολύ στενή οδός και διά να μετατραπή εις οδόν δι' αυτοκίνητα χρειάζεται περίπου τα ίδια έξοδα είτε υπήρχεν η σιδηροδρομική γραμμή προηγουμένως είτε δεν υπήρχε. Επί πλέον ειδικώς διά την κατασκευήν των γεφυρών, αι γέφυραι οπωσδήποτε χρειάζονται και εις την περιοχήν της σιδηροδρομικής γραμμής και αι υπάρχουσαι γέφυραι δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν και να επιφέρουν καμμίαν οικονομίαν. Η τροποποίησις που γίνεται τώρα εις τον δρόμον τον κάμνει συντομώτερον και συνεπώς

γενικώς η κατασκευή θα είναι μικρότερη. Επί πλέον χρησιμοποιείται και η υπάρχουσα ήδη θεμελιωμένη οδός μεταξύ μερικών χωρίων. Σημαντικωτέρα όμως οικονομία είναι διά την κυκλοφορίαν των οχημάτων, διότι θα γίνεται διαδρομή εις μικρότερον μήκος και με ολιγωτέρας καμπύλας. Από αυτά που λέγω βγαίνει το συμπέρασμα ότι αυτό που έκαμεν η Κυβέρνησις ήτο ορθόν, και εάν ληφθή ως βάσις η μακρά προοπτική της Κυπριακής οικονομίας είναι οικονομικώτερη λύσις από την λύσιν επί της σιδηροδρομικής γραμμής. Δι' αυτό νομίζω πως δεν πρέπει να γίνη καμμία συζήτησις επί της προτάσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας και πρέπει να ενισχυθή διά της ψήφου της Βουλής η πρότασις να γίνη ο δρόμος όπως απεφασίσθη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Νεπήλ.

Αντιλαμβάνομαι ότι προτίθεται να απαντήση εις τον κ. Τουμαζήν. Θα ήθελα.....

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Ναι. Με πολύ ολίγα λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι θα είναι πρώτη φορά που Βουλή του κόσμου ασχολείται με ποίαν καμπήν πρέπει να πάρη ένας δρόμος. Συνήθως ασχολούνται εάν πρέπει να γίνη ένας δρόμος ή όχι. Αλλά ποία πρέπει να είναι η κλίσις του δρόμου είναι καθαρώς θέμα τεχνικόν, και δεν νομίζω να είναι θέμα της Βουλής. Εν τούτοις ο κ. Νεπήλ μπορεί να απαντήση.

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να ομιλήσω εγώ προτού δευτερολογήση ο κ. Νεπήλ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης έχει τον λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Μου φαίνεται ότι το μάθημα το οποίον είχαμεν πάρει από την αποικιοκρατίαν πρέπει να το μεταχειρισθώμεν διά να μπορέσωμεν να κάμωμεν κάτι το καλύτερον. Είναι γνωστόν ότι οι πρώτοι δρόμοι της Κύπρου έχουν χαραχθή από γαϊδούρια, τους οποίους κατόπιν επήραμεν και εκάμαμεν δρόμους. Μετά δε....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο έντιμος κ. Βουλευτής υποτιμά την ικανότητα των γαϊδουριών.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Όχι θα καταλήξω σε κάτι άλλο, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις πολλάς περιπτώσεις οι δρόμοι οι οποίοι εχαράχθησαν ούτε τα γαϊδούρια δεν θα τους εχάραζαν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Πάντως όταν ήρχισε να γίνεται η ασφαλτόστρωσις των δρόμων, το 31 εάν δεν απατώμαι, αντί να γίνη η ασφαλτόστρωσις επί νέας βάσεως και να ανοιχθούν καινούργιοι δρόμοι δι' οικονομίαν, είχον ασφαλτοστρώσει τους ιδίους δρόμους τους οποίους σήμερα αφήνομεν κατά μέρος και ανοίγομεν νέους δρόμους. Εάν ο σκοπός είναι να ακολουθήσωμεν αυτό το παράδειγμα, το οποίον ηκολούθησεν η αποικιοκρατία, και επειδή υπήρχεν ένας δρόμος τον οποίον ήνοιξαν διά τον περιβόητον εκείνον σιδηρόδρομον, ο οποίος υπήρχε, να μην μπορούμεν να κάμωμεν σχέδια επί μιας βάσεως η οποία θα είναι δια το μέλλον αλλ' απλώς και μόνον να ασφαλτοστρώσωμεν τον σχεδιασθέντα υπό των αρμοδίων της εποχής εκείνης διά τον σιδηρόδρομον, και αφού εξοδεύσωμεν ένα σωρόν χρήματα μετά πάροδον μιας πενταετίας να έλθωμεν να κτίσωμεν ένα νέον δρόμον, μου φαίνεται ότι όχι μόνον δεν θα είναι οικονομία αλλά θα είναι σπατάλη εις το τέλος. Δι' αυτό μου φαίνεται ότι ο δρόμος πρέπει να γίνη όπως έχει σχεδιασθή υπό των ειδικών, και να ξεχάσωμεν ότι υπήρχε προηγούμενος δρόμος χαραχθείς διά τον σιδηρόδρομον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Εν πρώτοις επιθυμώ να υποβάλω τούτο, ότι δεν τίθεται θάμα από που να διέλθη ο δρόμος. Η αρχή, η οποία τίθεται, είναι η αρχή της περισυλλογής, την οποίαν ακολουθεί ή δέον να ακολουθή η Κυβέρνησις. Θα ήθελα να απαντήσω εν συντομία εις όσα είπεν ο συμπολίτης μου κ. Τουμαζής. Χωρίς αμφιβολίαν ούτος, λόγω επαγγέλματος, γνωρίζει πολύ περισσότερα από εμέ. Υπάρχει, όμως, μία πραγματικότης, την οποίαν και εγώ γνωρίζω. Η Κυβέρνησις επί του παρόντος έχει ακολουθήσει την παλαιάν σιδηροδρομικήν γραμμήν εις πολλά μέρη, από αυτής δε της απόψεως ο ισχυρισμός ότι δεν δύναται να κατασκευασθή δρόμος επί της σιδηροδρομικής γραμμής δεν φαίνεται να ευσταθή. Ένα άλλο σημείον γνωρίζω καλύτερον, το ότι η γη εις πλάτος 66 ποδών κατά μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής ανήκει εις την Κυβέρνησιν. Συνεπώς, τούτο σημαίνει σεβαστήν οικονομίαν. Νομίζω ότι γνωρίζω ακόμη εν σημείον. Το τραίνον είναι μεταφορικόν μέσον, το οποίον δεν δύναται να ακολουθήση ευκόλως πολλάς καμπάς. Συνεπώς έχει επιλεγή η ευθυτέρα δυνατή οδός.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον Ι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και το πρώτον άρθρον εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως 78.000 λιρών διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3 και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

Πίναξ.

12Δ, ποσόν 60,000 λιρών. Νέα Οδός Λευκωσίας — Αμμοχώστου.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

3.

Το ποσόν των 60.000 λιρών εγκρίνεται.

Βελτίωσις οδού Λάρνακας — Κοφίνου 18.000 λιρών.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το ποσόν των 18.000 λιρών εγκρίνεται.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον εγκρίνεται.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 62.

Η Επιτροπή επεράτωσε σήμερα την εργασίαν της.

Επομένως θα τεθή εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδρίας της Βουλής.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Υγείας να με πληροφορήση εις ποίον στάδιον ευρίσκεται η εργασία της Επιτροπής.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

Επειδή το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον αποτελεί εκ των έξω διέξοδον εις την σύγκρουσιν εμπορικών και πολλών άλλων συμφερόντων, η Επιτροπή απησχολήθη σήμερον με την ακρόασιν των αντιπροσώπων των εισαγωγέων φαρμάκων και της Ενώσεως Φαρμακοποιών. Σήμερον, όμως, έχουν επιλυθή πολλά διαφιλονικούμενα θέματα. Με μίαν ακόμη συνεδρίασιν θα καταλήξωμεν εις συμπέρασμα, συμφώνως δε προς την γνώμην των μελών της Επιτροπής, θα εκφρασθή η επιθυμία όπως ο νόμος αυτός παραπεμφθή εις την Νομικήν Επιτροπήν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Τοκιστών Νόμος παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Οικονομικών. Δεν ήρχισεν ακόμη η συζήτησις.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Διότι, έντιμε κ. Πρόεδρε, υπάρχει η γνώμη ότι ίσως να μη χρειασθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορείτε να εκφράσετε γνώμην της Επιτροπής, εάν Νομοσχέδιον χρειάζεται ή όχι, το οποίον η Επιτροπή δεν εξήτασε και δια το οποίον δεν υπάρχει η έκθεσις ενώπιον της Βουλής.

Ασφαλώς μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των μελών της Επιτροπής πρόσωπα τα οποία μπορεί να πιστεύουν ότι δεν χρειάζεται· αυτός όμως δεν είναι λόγος διά να μη εξετασθή το Νομοσχέδιον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Εν πρώτοις τώρα έχομεν άλλον Νομοσχέδιον εις την ημερησίαν διάταξιν. Τον Φόρον Κληρονομιών επί του οποίου εργαζόμεθα. Και όταν θα τελειώσωμεν αυτό θα φέρωμεν και το άλλον, οπότε θα γίνη και η έκθεσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τα εξής Νομοσχέδια και έγγραφα.

(1) Ο περί Ελέγχου Σιτηρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

(2) Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος 1962.

(3) Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος 1962.

(4) Έγγραφα αποσταλέντα την 20ήν Ιουνίου υπό του Υπουργού Οικονομικών συμφώνως τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου του 1962 (Αρ. 1 του 1962) και τω εδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμου του 1962 (Αρ. 4) του 1962.

(5) Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Ελέγχου Σιτηρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 62, ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 62 παραπέμπονται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού, διότι η Επιτροπή Οικονομικών θα ασχοληθή αποκλειστικώς με το Νομοσχέδιον περί Φόρου Κληρονομίας.

Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών ως επίσης και εις την Επιτροπήν Νομικών.

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 62 παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών η οποία θα συνεργασθή με την Επιτροπήν Γεωργίας.

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, τα αναφερθέντα Νομοσχέδια νομίζω ότι ενδιαφέρουν πολύ περισσότερον τον αγροτικόν κόσμον και εισηγούμαι να λάβη μέρος εις την συνεδρίασιν δι' έκθεσιν και η Επιτροπεία επί Γεωργικών ζητημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Οικονομικών η οποία θα συνεργασθή με την Γεωργικήν Επιτροπήν.

Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος του 62, ο οποίος αναφέρεται εις το θέμα της κακοβούλου ζημίας, παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Εσωτερικών διότι κατετέθη υπό του Υπουργείου Εσωτερικών αλλά είναι καθαρώς νομικόν θέμα, διά τούτο παρεπέμφθη επίσης και εις την Επιτροπήν Νομικών. Αμφιβάλλω εάν είναι θέμα των γεωργών. Είναι θέμα νομικόν πώς θα διατυπωθή ο Νόμος. Εν τούτοις η Επιτροπή Νομικών και Εσωτερικών δύνανται να ακούσουν και τας απόψεις της Επιτροπής Γεωργίας.

Ο περί Ελέγχου Σιτηρών (Τροποποιητικός) Νόμος.

Θα ήθελα να μάθω τας απόψεις του κ. Χατζηχάρου. Εισηγείσθε ότι πρέπει να παραπεμφθή και εις την Γεωργικήν Επιτροπήν;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Νομίζω ότι απαραιτήτως πρέπει να λάβη μέρος και η Επιτροπή Γεωργικών Ζητημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ως γεγονός διά το Νομοσχέδιον αυτό μου φαίνεται ότι η Επιτροπή Οικονομικών οφείλει να το εξετάση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οικονομικών ή Γεωργικών;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Και της Γεωργίας αλλά και των Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το εξετάση η Επιτροπή Προϋπολογισμού, η οποία είναι κλάδος της Οικονομικής Επιτροπής.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Φαίνεται είναι μάλλον της Οικονομικής Επιτροπής αυτό και όχι του Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι διά τον περί Τοκιστών Νόμον η Επιτροπή δεν είχε καιρόν, διότι ησχολείτο με το νομοσχέδιον διά τους Φόρους Κληρονομίας, διά το άλλο Νομοσχέδιον το οποίον δεν επιβάλλει φορολογίαν έχετε καιρόν να το εξετάσετε!!!

Ο περί Ελέγχου Σιτηρών (Τροποποιητικός) Νόμος, επαναλαμβάνω, παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού και Επιτροπήν Γεωργίας.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Προϋπολογισμού ως επίσης και εις την Επιτροπήν Γεωργίας.

Ο κ. Τουμαζής.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Το Νομοσχέδιον αυτό, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν είναι της Επιτροπής Εσωτερικών;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εστάλη υπό του Υπουργείου Οικονομικών.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Θέλω να πω η Επιτροπή Προϋπολογισμού.....

Διότι πρόκειται περί φορολογίας. Η βελτίωσις είναι διά φορολογίαν.

Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εσωτερικών, Νομικών, η οποία θα ακούση τας απόψεις της Γεωργικής Επιτροπής.

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Οικονομικών ως επίσης και εις την Γεωργικήν Επιτροπήν.

Θα δώσω εντολήν εις τους Γραμματείς των Επιτροπών αφού συνεννοηθούν με τους Προέδρους των Επιτροπών να ορίσουν αμέσως συνεδριάσεις διά τα Νομοσχέδια αυτά.

Κατόπιν αιτήσεως υπογραφείσης εκ μέρους 10 Βουλευτών συμφώνως του άρθρου 74(3) του Συντάγματος η σύνοδος της Βουλής παρατείνεται μέχρι της 15ης Ιουλίου.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την μεταπροσεχή Πέμπτην· τα θέματα επί της ημερησίας διατάξεως θα έχουν ως ακολούθως:

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4).

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Τοκιστών Νόμος του 1962.

Ο περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμος του 1962.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος του 1962.

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962.

Παρακαλούνται οι Πρόεδροι όλων των ενδιαφερομένων Επιτροπών να καταβάλουν κάθε προσπάθειαν να τελειώσουν τα θέματα αυτά προτού κλείση η Βουλή. Εάν τα θέματα αυτά δεν είναι έτοιμα προς συζήτησιν θα υπάρξη περαιτέρω παράτασις της συνόδου, διότι δεν είναι δυνατόν προτού λήξουν και ψηφισθούν τα Νομοσχέδια αυτά να γεννηθή θέμα παύσεων.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την μεταπροσεχή Πέμπτην, την 6ην απογευματινήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 7.50 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 5ΗΣ ΙΟΥΛΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 6.30 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 23, Τούρκοι 8, Σύνολον 31.

Απόντες:

'Ελληνες 11, Τούρκοι 7, Σύνολον 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι η ανάγνωσις Ερωτήσεων και Απαντήσεων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων.

Ο χρόνος είναι 6.30 μ.μ. Καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων ημίσεια ώρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Ιανουαρίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 25ην Ιανουαρίου 1962.

«Το χωρίον Ορτά Κιογιού, το οποίον είναι πολύ πλησίον της Λευκωσίας, έχει ανάγκην υγιεινομικού ελέγχου.

Τα ακάθαρτα ύδατα των εν τη περιοχή ταύτη ιδρυθέντων εργοστασίων προκαλούν δυσοσμίαν.

Ακόμη και τα ακάθαρτα ύδατα του εργοστασίου της Κόκα Κόλα τα οποία διά του ποταμού «Ατζιή» φθάνουν μέχρι του χωρίου, θέτουν εις κίνδυνον την υγείαν των κατοίκων. Τα ακάθαρτα ύδατα παρομοίων εργοστασίων μολύνουν τον αέρα της εν λόγω περιοχής.

Παρακαλώ τον αρμόδιον Υπουργόν να πληροφορήση την Βουλήν περί των ληφθέντων μέτρων επί του προκειμένου.

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 30ήν Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Ιανουαρίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«'Εχει εξακριβωθή ότι αι υγειονομικαί εγκαταστάσεις των εργοστασίων πέριξ της περιοχής του χωρίου Ορτά Κιογιού λειτουργούν κανονικώς, και δεν είναι αυταί η αιτία της δυσοσμίας εις την περιοχήν· αύτη οφείλεται μάλλον εις το γεγονός ότι πλείσται των οικιών του χωρίου τούτου στερούνται υγειονομικών διευκολύνσεων ως επίσης και εις το γεγονός ότι αι μάνδραι των βοσκών ευρίσκονται εντός της κατωκημένης περιοχής.

Ελπίζεται ότι με την πρόσφατον εφαρμογήν του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμου, Κεφ. 243, εις το χωρίον τούτο η κατάστασις θα βελτιωθή σημαντικώς».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Μα·ί·ου, 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού και ληφθείσα την 12ην Μα·ί·ου 1962.

«Παρακαλείται ο έντιμος Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να κατατοπίση την Βουλήν κατά πόσον υπάρχει προοπτική κατοχυρώσεως διά παροχής λογικής αποζημιώσεως των ετών υπηρεσίας όλων των εργατοϋπαλλήλων εν περιπτώσει απολύσεως (ουχί εξ υπαιτιότητος του εργάτου) εν όψει των σημειωθεισών μαζικών απολύσεων εργατοϋπαλλήλων — ως εκ των εξαγγελθέντων και γνωστοποιηθέντων προσχεδίων νομοσχεδίων από ενός και πλέον έτους».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 13ην Ιουνίου 1961, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 12ην Μα·ί·ου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού.

«Ουδέποτε κατηγγέλθησαν υπό των εργατικών Ομοσπονδιών ή άλλων μαζικαί απολύσεις εργατοϋπαλλήλων ή άλλαι οιαιδήποτε συγκεκριμέναι περιπτώσεις τοιούτων απολύσεων. Περαιτέρω επιθυμώ να πληροφορήσω το έντιμον Μέλος ότι ουδέν νομοσχέδιον εγνωστοποιήθη εισέτι εις οιονδήποτε, πλην ωρισμένων προκαταρκτικών προτάσεων προς μελέτην και σύγκρισιν και της προθέσεως της Κυβερνήσεως να κατοχυρώση νομοθετικώς τα έτη υπηρεσίας των Κυπρίων εργατοϋπαλλήλων, το οποίον πιθανώς το έντιμον Μέλος εξέλαβεν ως νομοσχέδιον, ή προσχέδιον νομοσχεδίου.

Εν πάση περιπτώσει, και ανεξαρτήτως του ότι η ερώτησις του εντίμου Μέλους δεν αναφέρεται επακριβώς εις το ως άνω θέμα, επιθυμώ να πληροφορήσω την Βουλήν ότι η μελέτη του ζητήματος τούτου υπό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ευρίσκεται ήδη εις προχειρωγημένον στάδιον, θα λάβη δε τελική μορφήν προς υποβολήν κατ' αρχήν εις το Εργατικόν Συμβουλευτικόν Σώμα ευθύς μετά το πέρας του εις Γενεύην συγκροτουμένου κατά τον Ιούνιον ετησίου Συνεδρίου του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, εις την ημερησίαν διάταξιν του οποίου περιλαμβάνεται και το θέμα τούτο, τα δε Κυβερνητικά μέλη της Κυπριακής Αντιπροσωπείας έχουσι λάβει οδηγίας περί της στάσεως την οποίαν θα τηρήσουν κατά την συζήτησιν του εν λόγω θέματος».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 23ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 25ην Μα·ί·ου, 1962.

«'Ενεκεν ελλείψεως φροντίδος, το πόσιμον ύδωρ το οποίον μετεφέρθη εις το Ακάκι, σχεδόν δεν ρέει. Διά τούτο η κοινότης του χωρίου υποφέρει λόγω ελλείψεως ύδατος.

Ζητείται όπως το εν λόγω ύδωρ επαναμεταφερθή εις το χωρίον εντός του 1962. Ποία σχέδια έχει ο αρμόδιος Υπουργός επί του προκειμένου και πότε το Ακάκι θα προμηθευθή εκ νέου με πόσιμον ύδωρ;

Παρακαλώ όπως δοθούν εις την Βουλήν μας εξηγήσεις επί του προκειμένου».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 30ήν Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 25ην Μα·ί·ου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων έχει ετοιμάσει σχέδιον διά την μεταφοράν ποσίμου ύδατος εις Ακάκι. Το έργον τούτο θα στοιχίση £13.600, έχει δε ήδη γίνει η σχετική προκαταρκτική πρόνοια εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως διά την εκτέλεσιν του έργου εντός του 1963».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 29ην Μα·ί·ου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 29ην Μα·ί·ου 1962.

«Δι' ερωτήσεώς μου υποβληθείσης την 20ήν Ιουνίου, 1961, είχα ζητήσει όπως κατασκευασθή ένας δρόμος μεταξύ των χωρίων Σελεμάνι και Αμαδιές. Δυστυχώς μέχρι σήμερον δεν κατέστη δυνατόν να λάβω μίαν απάντησιν από τον Υπουργόν Εσωτερικών.

Εις την ερώτησίν μου αυτήν είχα ανακοινώσει ότι η κατασκευή ενός δρόμου μεταξύ αυτών των χωρίων ήτο αναγκαία. Με την κατασκευήν αυτού του δρόμου τα δύο αυτά χωρία θα ωφεληθούν από απόψεως εργασίας, και διά να πηγαινοέρχωνται διά τας εργασίας των εις το δάσος.

Ο αρμόδιος Υπουργός τί μέτρα έχει λάβει σχετικώς με αυτό το ζήτημα; Παρακαλώ όπως διαφωτίση την Βουλήν μας».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 30ήν Ιουνίου 1962, του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 29ην Μα·ί·ου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Απάντησις επί της ερωτήσεως ταύτης εδόθη υπό του Υπουργού Εσωτερικών εις επιστολήν του προς τον Πρόεδρον της Βουλής των Αντιπροσώπων υπ' αρ. 223/60/3 και ημερομηνίας 10/8/61. Η επί του θέματος ερώτησις έφερε τότε αριθμόν 421Α».

Απάντησις του Υπουργού Εσωτερικών εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 20ήν Ιουνίου 1962 υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ.

«Μία ατραπός οδηγεί από το χωρίον 'Αγιος Ιωάννης του Σελέμανι προς το χωρίον Αμμαδιές. Αύτη δεν συμπεριλαμβάνεται εις τον κατάλογον των δρόμων η επιδιόρθωσις των οποίων αποτελεί υποχρέωσιν της Επαρχιακής Διοικήσεως.

2. Υπάρχει έτερος θαυμάσιος δρόμος αποστάσεως 5 1/2 περίπου μιλίων, έναντι 3 1/2 περίπου μιλίων της ως άνω ατραπού, διά την εξυπηρέτησιν των δύο χωρίων.

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Ως γνωστόν πολλοί των Κυβερνητικών Ιατρών εξασκούν το ιατρικό επάγγελμα εκτός των Νοσοκομείων. Δύναται ο έντιμος Υπουργός Υγείας να πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον δικαιούνται Κυβερνητικοί Ιατροί να ιδιωτεύουν και εάν τα χρήματα άτινα εισπράττονται υπ' αυτών κατατίθενται εις το Δημόσιον ταμείον»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Υγείας εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 5ην Ιουνίου 1962 υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη.

«Συμφώνως των περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων (Επιβαρύνσεις και Τέλη) Κανονισμών του 1956, οι Κυβερνητικοί ιατροί δεν επιτρέπεται να ενασκούν ιδιωτικώς το επάγγελμα αυτών έναντι αμοιβής, επιτρέπεται όμως εις αυτούς να επιβάλλουν δικαίωμα δι' ιατρικήν συμβουλήν, ως καθορίζεται εις τους εν λόγω Κανονισμούς. Το δικαίωμα τούτο δέον να καταβάλληται εις τας Δημοσίας Προσόδους, 90% δε επιστρέφεται εις τον ενδιαφερόμενον ιατρόν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να πληροφορήσω την Βουλήν ότι απεστάλησαν προς εμέ υπό την ιδιότητά μου ως Προέδρου της Βουλής υπογεγραμμέναι καταθέσεις από 24 πρόσωπα, αι οποίαι αναφέρουν κατηγορίας εναντίων τριών ιατρών εις την Κυβερνητικήν Υπηρεσίαν. Εζήτησα να επικοινωνήσω με τον Υπουργόν Υγείας διά να τον κατατοπίσω. Τούτο όμως δεν κατέστη δυνατόν λόγω του ότι απουσίαζεν από το Γραφείον του. Επειδή όμως αι κατηγορίαι είναι τοιαύτης φύσεως ώστε εάν οι ισχυρισμοί οι οποίοι περιέχονται εις τας καταθέσεις αποδειχθούν ως βάσιμοι, αι πράξεις των τριών ιατρών εις τους οποίους αναφέρονται να είναι ποινικώς επιλήψιμοι, εκάλεσα σήμερον εις το Γραφείον μου τον Γενικόν Εισαγγελέα εις τον οποίον παρέδωσα τας εν λόγω ενυπογράφους καταθέσεις με παράκλησιν όπως το Γραφείον του Γενικού Εισαγγελέως εξετάση τας υποθέσεις και εάν αι καταγγελίαι ευσταθούν όπως ληφθούν ποινικά μέτρα εναντίον των εν λόγω προσώπων. Ο Γενικός Εισαγγελεύς μετά την εξέτασιν των παραπόνων θα επικοινωνήση με την Επιτροπήν Δημοσίας Υπηρεσίας.

Αναφέρω τα άνω προς πληροφορίαν των εντίμων Βουλευτών και θα ήθελα να παρατηρήσω ότι τα διατυπωθέντα παράπονα είναι σοβαρωτάτης μορφής, διότι ως ισχυρίζονται οι παραπονούμενοι εις πολλάς περιπτώσεις ενώ οι εν λόγω ιατροί ηρνήθησαν να δεχθούν ασθενείς εις το Νοσοκομείον, ισχυριζόμενοι ότι δεν υπήρχον θέσεις, άμα τη πληρωμή προς αυτούς χρηματικού ποσού εδέχθησαν τους ασθενείς. Φυσικά είναι ζήτημα επί του οποίου δεν είναι δυνατόν να εκφέρωμεν γνώμην προτού εξετασθή υπό της Αστυνομίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Ποίον χρηματικόν ποσόν απαιτείται δι' εκάστην εγχείρησιν γενομένην εις τα Νοσοκομεία, και τι χρειάζεται η Κυβέρνησις εκ μέρους των απόρων ασθενών των εχόντων ανάγκην εγχειρήσεως, ούτως ώστε να δύνανται να απαλλάσσωνται της τοιαύτης υποχρεώσεως;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1962 του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 5ην Ιουνίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη.

«Τα τέλη χειρουργήσεως τα επιβαλλόμενα δι' εγχειρήσεις διενεργουμένας εις Νοσοκομεία καθορίζονται εις τους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων (Επιβαρύνσεις και Τέλη) Κανονισμούς του 1956, δημοσιευθέντας εν τη Επισήμω Εφημερίδι της 24ης Δεκεμβρίου 1956.

Οι κάτοχοι λευκού χρώματος πιστοποιητικού απορίας δεν πληρώνουν οιαδήποτε τέλη ή δικαιώματα δι' ιατρικήν περίθαλψιν ή χειρουργικήν επέμβασιν, ουδέ διά διαμονήν και διατροφήν.

Οι κάτοχοι πιστοποιητικού ηλαττωμένων δικαιωμάτων δι' ιατρικήν εξέτασιν πληρώνουν εκατόν μιλς δι' εκάστην επίσκεψιν ως εξωτερικοί ασθενείς (το τέλος τούτο περιλαμβάνει ιατρικήν εξέτασιν, προμήθειαν φαρμάκων και επιδέσμων) και εκατόν μιλς καθ' εκάστην ως εσωτερικοί ασθενείς, περιλαμβανομένης πάσης προς αυτούς παρεχομένης υπηρεσίας.

Το Υπουργικόν Συμβούλιον ενέκρινε την αναθεώρησιν των εν λόγω Κανονισμών, ήτις διαλαμβάνει την πληρωμήν υψηλοτέρου τέλους υπό των μη κατόχων πιστοποιητικών· αύτη θα δημοσιευθή συντόμως εις την Επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολα·ί·δη και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Είναι γνωστόν ότι η κατά τα τελευταία έτη γενομένη ανακάλυψις των καλουμένων βιοθεραπευτικών φαρμάκων συνετέλεσε τα μέγιστα εις την καταπολέμησιν πλείστων όσων λοιμωδών νόσων, είναι όμως εξ ίσου γνωστόν ότι τα εν λόγω φάρμακα προκαλούν πλείστας όσας ανεπιθυμήτους ενεργείας και πολλάκις τον θάνατον. Δύναται ο έντιμος Υπουργός Υγείας να μας πληροφορήση κατά πόσον χορηγούνται υπό Κυβερνητικών Ιατρών εις εξωτερικούς ασθενείς από 40—80 Capsules tetracycline και κατά πόσον δικαιολογείται επιστημονικώς τοιαύτη θεραπεία άνευ ελέγχου και άνευ παρακολουθήσεως;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1962 του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 5ην Ιουνίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηρόδοτου Νικολα·ί·δη.

«Συμφώνως των ισχυουσών οδηγιών οι Κυβερνητικοί ιατροί οφείλουν να χορηγούν αντιβιοτικά δι' εξωτερικούς ασθενείς διά διάστημα μη υπερβαίνον τας 4—5 ημέρας.

Εις πλείστας περιπτώσεις, οσάκις τούτο είναι εφικτόν ή πρακτικώς δυνατόν, δοκιμάζεται η ευαισθησία του ασθενούς προ της χορηγήσεως τοιούτων αντιβιοτικών».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηρόδοτου Νικολαΐδη και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Δύναται ο έντιμος Υπουργός να μας πληροφορήση εάν εις πολλάς περιπτώσεις δικαιούνται οι εφημερεύοντες ιατροί να αρνούνται να επισκεφθούν τους ασθενείς οίτινες προσκομίζονται κατά τας νυκτερινάς ώρας;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1962 του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 5ην Ιουνίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολαΐδη.

«Οι επί καθήκοντι ή εν αναμονή ιατροί δεν επιτρέπεται να αρνηθούν να επισκεφθούν ασθενείς μεταφερομένους εις το Νοσοκομείον κατά την διάρκειαν της ημέρας ή της νυκτός».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 1ην Ιουνίου 1962 υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολαΐδη και ληφθείσα την 5ην Ιουνίου 1962.

«Εις τον προϋπολογισμόν του τρέχοντος έτους η Βουλή εψήφισε το ποσόν 6,500 λιρών δι' αγοράν ενός ακτινολογικού μηχανήματος προοριζομένου διά το Νοσοκομείον Πάφου. Δύναται ο έντιμος Υπουργός να μας πληροφορήση κατά πόσον εγένετο η παραγγελία και πότε θα εφοδιασθή το εν λόγω Νοσοκομείον διά του ως άνω μηχανήματος;»

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουνίου 1962, του Υπουργού Υγείας, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 5ην Ιουνίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Πάφου κ. Ηροδότου Νικολαΐδη.

«Το Υπουργείον Υγείας έχει ζητήσει προσφοράς διά τον εφοδιασμόν του Νοσοκομείου Πάφου διά μιας ακτινολογικής συσκευής».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου και ληφθείσα την 13ην Ιουνίου 1962.

«Παρακαλώ τον Υπουργόν Εσωτερικών να πληροφορήση την Βουλήν επί των ακολούθων:

(1) Όταν είς αστυνομικός ενεργήση κατά τρόπον ανάρμοστον προς το αξίωμά του τί μέτρα λαμβάνονται κατ' αυτού;

(2) Γίνεται αποδεκτή η παύσις οιουδήποτε τοιούτου αστυνομικού προτού ληφθούν οιαδήποτε μέτρα κατ' αυτού;

(3) Θεωρείται διά της αποδοχής της οικειοθελούς παύσεως τοιούτου αστυνομικού ότι έχει επιβληθή ποινή κατ' αυτού;

(4) Όταν είς αστυνομικός είναι ένοχος ή παραιτηθή του αξιώματός του καθ' ον χρόνον κατηγορείται δι' ανάρμοστον προς το αξίωμά του πράξιν, θεωρείται η παραίτησις αυτού επαρκής διά να τύχη συγγνώμης και, εάν ναι, ποία πταίσματα δύνανται να συγχωρηθούν;

(5) Δύναται να παραχωρηθή άδεια αναχωρήσεως εκ της Νήσου εις τοιούτον αστυνομικόν, έστω τη παρακλήσει του ιδίου, προτού ακόμη παρέλθη αρκετός χρόνος διά ν' αντιληφθή εάν ήρχισαν ή θα αρχίσουν ανακρίσεις εναντίον του;

Εις περίπτωσιν παραχωρήσεως τοιαύτης αδείας, έστω και εάν ο αστυνομικός ούτος θέλει να αναχωρήση εκ της Νήσου, βάσει ποίων θεσμών δύναται να παραχωρηθή αστυνομική συνοδεία ή ασφάλεια και να απαγορευθή η επαφή του μετά δημοσιογράφων»;

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 30ήν Ιουνίου 1962 του Υπουργού Εσωτερικών, εις ερώτησιν υποβληθείσαν την 13ην Ιουνίου 1962, υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Αμμοχώστου κ. Μπουρχάν Ναλπάντογλου.

«Το Υπουργείον Εσωτερικών εφιστά την προσοχήν του εντίμου Μέλους εις την επίσημον ανακοίνωσιν ήτις εξεδόθη υπό του Υπουργείου τούτου την 10ην Ιουνίου 1962, εν σχέσει με την υπόθεσιν Λαγουδόντη. Εις την ανακοίνωσιν ταύτην περιέχονται αι απαντήσεις εις τας ερωτήσεις του εντίμου Μέλους».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 15ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λεμεσού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη και ληφθείσα την 18ην Ιουνίου 1962.

«Εν όψει του γεγονότος ότι η οδός η συνδέουσα τα χωρία Όμοδος και Άγιον Νικόλαον ευρίσκεται εις αθλιεστάτην κατάστασιν εις τρόπον ώστε να καθίσταται σχεδόν αδιάβατος, θα επεθύμουν να ερωτήσω τον αρμόδιον Υπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται η επιδιόρθωσις και διεύρυνσις ταύτης».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 18ην Ιουνίου 1962, υποβληθείσα υπό του εντίμου Βουλευτού περιφερείας Λευκωσίας κ. Κεμάλ Ντενίζ και ληφθείσα την 20ήν Ιουνίου 1962.

«Την 23ην Οκτωβρίου 1961, είχον υποβάλει μίαν ερώτησιν εις το Προεδρείον της Βουλής εν σχέσει με την μετακόμισιν του χωρίου Άγιοι Ηλιόφωτοι της επαρχίας Λευκωσίας. Εις την απάντησιν η οποία μου εδόθη αναφέρεται: «Η υπόθεσις εξετάζεται υπό ειδικώς προς τούτο συσταθείσης Επιτροπής, αι έρευναι της οποίας δεν έχουν ακόμη συμπληρωθή».

Έχει παρέλθει αρκετός καιρός και εν τούτοις δεν κατέστη δυνατόν να ίδωμεν την έκθεσιν της Επιτροπής αυτής. Είναι ανάγκη όπως η Κυβέρνησις προχωρήση δίχως καθυστέρησιν διά την οπωσδήποτε μετακόμισιν του χωρίου αυτού. Οι λόγοι οι οποίοι προβάλλονται διά την μετακόμισιν του χωρίου αυτού είναι εύλογοι. Από την βροχήν της 10ης Μαΐου το χωρίον διέτρεξε ένα μεγάλον κίνδυνον. Δύο κατοικίαι κατεστράφησαν μέχρι τοιούτου βαθμού ώστε κατέστησαν τελείως ακατάλληλοι διά κατοίκησιν, ετέρα δε κατοικία επίσης κατεστράφη. Εκτός τούτων έγινε ζημία και εις άλλας οικίας η οποία δεν δύναται να υποτιμηθή. Αφού γίνονται σκέψεις διά την μετακόμισιν του χωρίου αυτού, διατί καθυστερείται τόσον; Πότε ο αρμόδιος Υπουργός θα βοηθή εγκαίρως πρόσωπα τα οποία χρειάζονται βοήθειαν;

Ακόμη πόσον καιρόν θα συνεχίση η υπόθεσις αυτή, η οποία δεν επιδέχεται ούτε αναβολήν ουδέ σκέψιν;

Παρακαλώ όπως ο αρμόδιος Υπουργός κατατοπίση την Βουλήν επί του προκειμένου.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθορισθείς χρόνος διά την ανάγνωσιν Ερωτήσεων και Απαντήσεων έληξεν.

Εισερχόμεθα εις το Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Εργασία.

Το πρώτον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως είναι ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής προς την Βουλήν.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Νομικής Επιτροπής να με αντικαταστήση δι' ολίγα λεπτά.

(Ο κ. Α. Αναστασιάδης αντικαθιστά τον κ. Γλ. Κληρίδην).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορείτε να προχωρήσετε.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟ Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 4.) ΤΟΥ 1962»

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Γεώργιος Τομπάζος
Ιωσήφ Γιαμάκης
Χαμπής Μιχαηλίδης (αντιπροσωπεύων τον κ. Ανδρέαν Ζιαρτίδην)
Δάφνης Παναγίδης
Αχμέτ Μιτχάτ Μπερμπέρογλου

Η Επιτροπή εξήτασε το αναφερόμενον Νομοσχέδιον εις δύο συνεδριάσεις αυτής λαβούσας χώρας την 21ην και 25ην Ιουνίου του 1962.

Εις την συνεδρίασιν της 25ης Ιουνίου 1962, παρεκάθησαν και ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, όστις παρέσχεν εις την Επιτροπήν πληροφορίας σχετικάς με τους λόγους διά τους οποίους θα γίνη η εξαγορά των μετοχών της Γεωργικής Τραπέζης καθώς και διά την οικονομικήν κατάστασιν αυτής. Από τας εξηγήσεις αίτινες εδόθησαν, η Επιτροπή επείσθη ότι η Κυβέρνησις βάσει των υπαρχουσών δεσμεύσεων και ευθυνών της έναντι της Τραπέζης επιβάλλεται να εξαγοράση την Τράπεζαν, και ότι η εξαγορά αυτής δεν θα επιφέρη εις την Κυβέρνησιν οικονομικήν επιβάρυνσιν.

Κατόπιν τούτου η Επιτροπή απεφάσισεν όπως εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν του Νομοσχεδίου, ως τούτο απεστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας, διά την διάθεσιν του ποσού των £50.000 διά τους ως άνω αναφερομένους σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς όπως αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν κατ' άρθρον του περί ου ο λόγος Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. Επειδή καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις δια νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 1 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £50.000 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1962.

2. Επιπροσθέτως των ποσών άτινα εψηφίσθησαν ήδη νομίμως ως ειδικευθείσαι πιστώσεις διά την χρήσιν της Δημοκρατίας ή άτινα μετά ταύτα δυνατόν να ψηφισθώσι νομίμως ως τοιαύται διά την αυτήν χρήσιν, εγκρίνεται όπως πληρωθή εκ του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας και χρησιμοποιηθή διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την τριακοστήν πρώτην Δεκεμβρίου 1962, ποσόν μη υπερβαίνον τας πεντήκοντα χιλιάδας λίρας προς κάλυψιν των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά την περίοδον ταύτην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 2 ως ανεγνώσθη;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. 3. Το υπό του άρθρου 2 χορηγούμενον ποσόν χορηγείται ως ειδικευθείσα πίστωσις διά τας υπηρεσίας και τους σκοπούς τους αναφερομένους εις το εν τω Πίνακι κεφάλαιον και άρθρον και ποσόν μη υπερβαίνον το εις το κεφάλαιον και άρθρον τούτο αναφερόμενον ποσόν δύναται να χρησιμοποιηθή και δαπανηθή διά τας εν τω κεφαλαίω και άρθρω τούτω αναφερομένας και ειδικώς καθοριζομένας υπηρεσίας και σκοπούς.

ΠΙΝΑΞ

Δαπάναι Αναπτύξεως

Αρ.	Κεφάλαιον	Αρ.	Άρθρον	Ποσόν	Σκοπός
8Δ	Χρηματοδότησις Αναπτύξεως.	4	Αγορά της Γεωργικής Τραπέζης Κύπρου Λτδ.	£ 50.000	Διάθεσις χρημάτων διά την αγοράν του μετοχικού κεφαλαίου της Γεωργικής Τραπέζης Κύπρου Λτδ.
			Ολικόν	£50.000	

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του άρθρου 3 μετά του Πίνακος ως ανεγνώσθησαν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το άρθρον 3 μετά του Πίνακος εγκρίνονται.

Η δευτέρα ανάγνωσις κατ' άρθρον ετερματίσθη.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς όπως προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν, διά της αναγνώσεως μόνον του Συνοπτικού τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένστασις όπως το παρόν Νομοσχέδιον εγκριθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον εγκρίνεται εις Νόμον.

Παρακαλείται ο έντιμος Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμού όπως αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής επί του Νόμου του τροποποιούντος τον περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΙΤΗΡΩΝ ΝΟΜΟΝ».

Παρόντες:

Επιτροπή Προϋπολογισμού:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Βάσος Λυσσαρίδης
Τίτος Φάνος
Δάφνης Παναγίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Ραματάν Τζεμίλ

Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων

Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Χαμπής Μιχαηλίδης
Ηρόδοτος Νικολαΐδης.

Αι Επιτροπαί εξήτασαν το παρόν εις τέσσαρας συνεδριάσεις.

Εις μίαν των συνεδριάσεων προσκληθείς παρέστη και ο Διευθυντής του Τμήματος Σιτηρών, ο οποίος έδωσεν εις τας Επιτροπάς πληροφορίας επί του τρόπου λειτουργίας της Επιτροπής Σιτηρών και του τρόπου και των κριτηρίων διανομής επιχορηγημένου σίτου εις τας βιομηχανίας αλευροποιΐας.

Αι Επιτροπαί κατόπιν επισταμένης μελέτης του παρόντος τροποποιητικού Νομοσχεδίου του βασικού Νόμου «Περί Ελέγχου Σιτηρών» και κατόπιν των πληροφοριών άτινας παρέσχεν ο Διευθυντής του Τμήματος Σιτηρών, διεπίστωσαν ότι ο βασικός Νόμος πρέπει να μελετηθή επισταμένως και να επενεχθούν βελτιώσεις εις πλείστας προνοίας του νόμου. Προς τούτο εισηγούνται όπως καταρτισθή ειδική Επιτροπή η οποία να μελετήση το συντομώτερον τον βασικόν Νόμον και υποβάλη έκθεσιν προς την Βουλήν και προς την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά τας απαιτουμένας τροποποιήσεις και βελτιώσεις τούτου.

Αι Επιτροπαί φρονούν ότι είναι αναγκαίον να αναφερθούν εις μερικά σημεία του βασικού Νόμου, και δη εις τον τρόπον συνθέσεως της Επιτροπής Σιτηρών, και να εισηγηθούν όπως κατά τον διορισμόν των μελών της Επιτροπής Σιτηρών λαμβάνεται υπ' όψιν (α) η γνώμη ειδικών προσώπων και τάξεων ούτως ώστε τα διοριζόμενα πρόσωπα να είναι τα καταλληλότερα, να διεξάγωνται αι εργασίαι της Επιτροπής ομαλά και άνευ καθυστερήσεως και να αποφεύγωνται φθοραί και ζημίαι εις τα αποθηκευόμενα σιτηρά, και (β) η γνώμη εκπροσώπων οργανώσεων αμεσώτερα ενδιαφερομένων.

Αι Επιτροπαί κατά την μελέτην και συζήτησιν του Νομοσχεδίου διεπίστωσαν ότι αι τιμαί εις τας οποίας πωλούνται σιτηρά διά διαφόρους αλευρομύλους δεν είναι ενιαίαι και δημιουργείται αδικία εις ωρισμένους μικροβιομηχάνους αλευροποιίας, πράγμα το οποίον είναι άδικον και πρέπει να διορθωθή κατά τοιούτον τρόπον ώστε να μη παραβλάπτωνται ιδιωτικά συμφέροντα, αλλ' ούτε το γενικώτερον δημόσιον συμφέρον.

Αι Κοινοβουλευτικαί Επιτροπαί πιστεύουν ότι η Επιτροπή Σιτηρών θα βρη τρόπον διά να διορθώση την δυσάρεστον αυτήν κατάστασιν.

Εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον επηνέχθη τροποποίησις σχετική με την σύνθεσιν της Επιτροπής Σιτηρών.

Αι Επιτροπαί συνιστούν όπως ψηφισθή το τροποποιητικόν Νομοσχέδιον εις Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή η ιδία έκθεσις εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Μ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Τζιρκώτης, ο κ. Ζιαρτίδης, ο κ. Λυσσαρίδης.

Ο κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Μετά από την πρότασιν η οποία έγινε εις την εισηγητικήν έκθεσιν των Επιτροπών Προϋπολογισμού και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων όπως καταρτισθή ειδική επιτροπή διά την μελέτην του βασικού Νόμου, και όπως η επιτροπή αυτή υποβάλη προτάσεις εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων και την Εκτελεστικήν Εξουσίαν διά τροποποιήσεις και βελτίωσιν τούτου, δεν θα αγορεύσω και δεν θα συστήσω εις την Βουλήν την καταψήφισιν του Νομοσχεδίου τούτου. Θα ήθελα όμως να εισηγηθώ όπως η πρότασις των Επιτροπών Προϋπολογισμού και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων επεκταθή, και όπως δοθούν εις την ειδικήν αυτήν επιτροπήν, η οποία θα καταρτισθή, περαιτέρω δικαιώματα, ήτοι, όπως διερευνήση ωρισμένας φήμας αι οποίαι κυκλοφορούν προ πολλών ετών διά τα πεπραγμένα της Επιτροπής Σιτηρών, και όπως υποβάλη εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων και την Εκτελεστικήν Εξουσίαν τα αποτελέσματα της ερεύνης ταύτης. Πιστεύσατέ με, έντιμοι συνάδελφοι, ότι θα ήμην πολύ ευτυχής εάν σήμερα αντί να ψηφίσωμεν τον Νόμον περί Ελέγχου των Σιτηρών εψηφίζαμεν Νόμον περί ελέγχου της Επιτροπής των Σιτηρών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ζιαρτίδης έχει τον λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον τροποποιεί τον εις το Κεφάλαιον 68 της Κυπριακής Νομοθεσίας Νόμον περί Ελέγχου των Σιτηρών. Ο Νόμος αυτός έχει κατά καιρούς προσελκύσει την προσοχήν και τα σχόλια τόσον του τύπου όσον και ωρισμένων μερίδων της κοινής γνώμης. Η εισαγωγή του Νόμου περί Ελέγχου των Σιτηρών, όπως και η προηγουμένη Νομοθεσία, η σχετική με το Τμήμα Ελέγχου Προμηθειών, αποτελεί κρατικόν παρεμβατισμόν εις το εμπόριον των σιτηρών και των αλεύρων. Μέχρις ενός βαθμού αποτελεί κρατικόν παρεμβατισμόν και εις την βιομηχανίαν των αλεύρων. Ο κρατικός παρεμβατισμός αποτελεί πάντοτε αντικείμενον συγκρουομένων σχολίων. Υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι κατά τρόπον απόλυτον και αδιάλλακτον πάντοτε τάσσονται εναντίον οιουδήποτε κρατικού παρεμβατισμού. Το επιχείρημά των είναι η λεγομένη ελευθερία του εμπορίου την οποίαν ο κρατικός παρεμβατισμός βεβαίως περιορίζει. Αι απόψεις αυταί επαρουσίασαν διεθνώς μίαν σοβαράν εξασθένησιν κατά τα μεταπολεμικά έτη, ότε ο κρατικός παρεμβατισμός υιοθετήθη ως η επίσημος πολιτική των πλείστων χωρών. Τα σοβαρά προβλήματα τα οποία εδημιούργησε και εκληροδότησεν ο πόλεμος μόνον διά της κρατικής παρεμβάσεως εις πλείστους τομείς της οικονομίας ηδύναντο να αντιμετωπισθώσιν αποτελεσματικώς, τελευταίως όμως παρουσιάζεται και πάλιν διεθνώς μία τάσις αναζωογονήσεως των περί ελευθερίας του εμπορίου απόψεων, και μία κίνησις διά την κατάργησιν ή τον περιορισμόν του κρατικού παρεμβατισμού. Η Συνθήκη της Ρώμης και αι αρχαί επί των οποίων στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά, μέχρις ενός μεγάλου βαθμού αντιμάχονται προς την πολιτικήν του κρατικού παρεμβατισμού και των επιχορηγήσεων. Δεν είναι λοιπόν παράξενον το ότι και εις την Κύπρον ακούονται εισηγήσεις

διά την κατάργησιν του Νόμου περί Ελέγχου των Σιτηρών, και την λεγομένην απελευθέρωσιν του εμπορίου των Σιτηρών και των αλεύρων. Ευτυχώς τοιαύται εισηγήσεις μέχρι σήμερον δεν ηκούσθησαν εντός της Βουλής. Είναι όμως και εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν ότι ο Νόμος περί Ελέγχου των Σιτηρών ήτο και απαραίτητος και χρήσιμος όταν εθεσπίσθη και εξακολουθεί να είναι και σήμερα το ίδιον χρήσιμος και απαραίτητος. Έχω την γνώμην, κύριοι Βουλευταί, ότι ο Νόμος αυτός ευηργέτησε τους Κυπρίους σιτοπαραγωγούς. Ανεξαρτήτως των αδυναμιών αι οποίαι επαρουσιάσθησαν εις την εφαρμογήν του Νόμου και των ελλείψεων τας οποίας επαρουσίασεν η Επιτροπή Σιτηρών, ο Νόμος αυτός απετέλεσε την άμυναν των Κυπρίων σιτοπαραγωγών κατά του ισχυρού ξένου συναγωνισμού. Χωρίς τον Νόμον αυτόν το βιοτικόν επίπεδον των σιτοπαραγωγών μας θα κατεποντίζετο και η απόστασις μεταξύ του κατά κεφαλήν αγροτικού εισοδήματος και του μέσου κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος θα ήτο πολύ μεγαλυτέρα απ' όσον είναι σήμερα.

Εγώ κ. Πρόεδρε, είμαι μεταξύ εκείνων οι οποίοι πιστεύουν ότι ο Νόμος αυτός εξακολουθεί να είναι απαραίτητος και ότι η Εκτελεστική Εξουσία πολύ ορθώς απεφάσισε την τροποποίησίν του κατά τρόπον επεκτείνοντα τας εξουσίας της Επιτροπής Σιτηρών.

Εις την έκθεσίν των προς την Βουλήν οι κοινοβουλευτικαί Επιτροπαί Προϋπολογισμού και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων διεπίστωσαν ότι ο βασικός Νόμος πρέπει να μελετηθή και εισηγούνται όπως η μελέτη γίνη υπό Ειδικής Επιτροπής. Έχω την γνώμην ότι ιδιαιτέρα προσοχή πρέπει να δοθή εις τους κανονισμούς οι οποίοι κατά καιρούς εθεσπίσθησαν υπό της Επιτροπής Σιτηρών δυνάμει του άρθρου 21 του βασικού Νόμου. Εκεί, κατά την γνώμην μου, ευρίσκονται αι περισσότεραι αδυναμίαι. Εκεί χρειάζονται σοβαραί τροποποιητικαί βελτιώσεις. Διά παράδειγμα, το θέμα της τιμής των σιτηρών τα οποία πωλούνται εις τους ιδιοκτήτας των μικρών αλευρομύλων της υπαίθρου είναι θέμα ρυθμιζόμενον υπό των κανονισμών και πρέπει να μελετηθή υπό της Ειδικής Επιτροπής εάν η Βουλή τελικώς εγκρίνη την σύστασιν τοιαύτης Επιτροπής.

Αι δύο κοινοβουλευτικαί Επιτροπαί αναφέρονται επίσης εις το ζήτημα της συνθέσεως της Επιτροπής Σιτηρών. Είναι και τούτο ένα ζήτημα το οποίον επανειλημμένως εσχολιάσθη υπό της κοινής γνώμης και του τύπου. Υπήρξεν η άποψις ότι η Επιτροπή Σιτηρών πρέπει να είναι αποκλειστικώς αντιπροσωπευτική των διαφόρων ενδιαφερομένων τάξεων, οργανώσεων ή ομάδων. Υπήρξεν και η άλλη άποψις ότι η Επιτροπή πρέπει να αποτελήται αποκλειστικώς από ειδικούς. Έχω την γνώμην ότι η Επιτροπή Σιτηρών ούτε αποκλειστικώς από ειδικούς πρέπει να αποτελήται ούτε αποκλειστικώς αντιπροσωπευτική πρέπει να είναι. Εις την Επιτροπήν πρέπει να υπάρχη τόσον το στοιχείον της αντιπροσωπευτικότητος, διά της συμμετοχής των κυριωτέρων εκ των ενδιαφερομένων και επηρεαζομένων συμφερόντων, ιδιαιτέρως των σιτοπαραγωγών, όσον και το στοιχείον της ειδικότητος εις τα ζητήματα του εμπορίου και της βιομηχανίας των σιτηρών. Μία τοιαύτη Επιτροπή υπό ένα ικανόν Πρόεδρον πιστεύομεν ότι θα ανταποκριθή εις τα καθήκοντά της και ούτω πολλαί από τας αδυναμίας αι οποίαι παρουσιάζονται σήμερον θα θεραπευθούν.

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

(Ο κ. Γλαύκος Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι εις την έκθεσιν της Επιτροπής υπάρχει εισήγησις περί ιδρύσεως ειδικής Επιτροπής η οποία να μελετήση το θέμα της ριζικής τροποποιήσεως του βασικού Νόμου.

Ο κ. Λυσσαρίδης έχει τον λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν είναι ιδική μου η διαπίστωσις ότι το Νομοσχέδιον δεν θεραπεύει τα κακώς έχοντα εις την πολιτικήν επί των σιτηρών. Το γεγονός ότι αι Επιτροπαί συνιστούν την δημιουργίαν Επιτροπής η οποία να μελετήση το όλον θέμα, σημαίνει ότι έν τινι μέτρω διαπιστούν ότι κάποια αλλαγή χρειάζεται εις την πολιτικήν επί του θέματος των σιτηρών. Δεδομένου ότι υπάρχει ελπίς η Βουλή να δεχθή την σύστασιν των Επιτροπών περί δημιουργίας Επιτροπής ειδικής, η οποία να μελετήση το θέμα, δεν θα επεκταθώ εις πλήρη ανάλυσιν των σκέψεών μου επί του θέματος των σιτηρών. Θα ήθελα όμως, εν τούτοις, να διαπιστώσω μερικά γεγονότα. Ποία είναι η σημερινή κατάστασις επί του θέματος των σιτηρών. Η τιμή του σιταριού το οποίον εισάγομεν είναι περίπου 26 λίρας τον τόννον, ενώ η τιμή η οποία πληρώνεται εις το επιτοπίως παραγόμενον σιτάρι είναι 40 λίρας τον τόννον, δι' αυτό κατ' εμέ είναι απαραίτητον, εκτός εάν η Κυβέρνησις απεφάσιζεν ότι δεν θα ήθελεν ουδεμίαν παραγωγήν σιταριού επιτοπίως. Διότι υπό τας παρούσας προϋποθέσεις δεν υπάρχει άλλη λύσις παρά η εξακολούθησις αυτής της πολιτικής της επιχορηγήσεως του σιταριού· μετά την επιχορήγησιν το σιτάρι παραδίδεται εις μεν τας μεγάλας βιομηχανίας εις την επιχορηγουμένην τιμήν των 26 λιρών, ενώ εις τας μικράς βιομηχανίας εις την μη επιχορηγουμένην τιμήν των 40 λιρών. Αυτό σημαίνει ότι εκ μέρους της Κυβερνήσεως υπάρχουν δύο τιμαί πωλήσεως των σιτηρών εις τους βιομηχάνους. Και αυτό εκτός του γεγονότος ότι αποτελεί δυσμενή διάκρισιν προς τας μικράς βιομηχανίας, δημιουργεί πολύ παραδόξους επιπτώσεις επί της τιμής του αλεύρου του οποίου το κόστος ασφαλώς διαφέρει λόγω της διαφοράς της τιμής πωλήσεως εις τας διαφόρους βιομηχανίας.

Δεν θα αναφερθώ εις τους κινδύνους οι οποίοι προκύπτουν εκ της επαναπωλήσεως σιταριού εις την τιμήν του επιτοπίως πωλουμένου σίτου, την οποίαν διά να προλάβη η Κυβέρνησις δεν παραδίδει εις τας μικράς βιομηχανίας, παραδίδει όμως εις τας μεγάλας, ενώ εις καμμίαν περίπτωσιν δεν δύναται να ευσταθήση ο ισχυρισμός ότι αι μεγάλαι βιομηχανίαι δεν έχουν την δυνατότητα να προβούν εις ακόμη μεγαλυτέρας πωλήσεις σίτου εις την τιμήν των £40 τον τόννον. Δεν θα αναφερθώ εις το θέμα του κρατικού παρεμβατισμού, διότι ήδη εξηγγέλθη υπό του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας εις το Πενταετές Σχέδιον ότι η Κυβέρνησις ευνοεί τον κρατικόν παρεμβατισμόν όταν πιστεύη ότι αυτό αποβαίνει προς όφελος του λαού. Δεν νομίζω δε να υπάρχη ιδανικωτέρα περίπτωσις κατά την οποίαν ο κρατικός παρεμβατισμός αποβαίνει εις όφελος του λαού όταν αυτό αφορά την παραγωγήν του σιταριού με τας επιπτώσεις επί του βιοτικού επιπέδου των σιτοπαραγωγών, την τιμήν του άρτου με τας επιπτώσεις επί του κυριωτέρου προϊόντος καταναλώσεως των φτωχών λαϊκών τάξεων και μιας βιομηχανίας της οποίας η επιτυχία είναι άκρως εξησφαλισμένη δεδομένου ότι είναι το βασικώτερον είδος πρώτης ανάγκης του Κυπριακού λαού. Δι' αυτό εγώ δεν θα περιορισθώ απλώς εις το να εισηγηθώ να εξακολουθήση ο κρατικός παρεμβατισμός της επιχορηγήσεως, αλλά θα προχωρήσω να εισηγηθώ όπως ο κρατικός παρεμβατισμός επεκταθή εις την βιομηχανοποίησιν του προϊόντος αυτού, ούτως ώστε το όλον έργον της καλλιεργείας, συσσωρεύσεως, βιομηχανοποιήσεως και πωλήσεως του άρτου ευρίσκεται εις τας χείρας της Κυβερνήσεως.

Μόνον μία τοιαύτη ριζική λύσις θα είναι δυνατόν να δώση λύσιν εις το όλον πρόβλημα. Πιστεύω ότι τα άλλα μέτρα θα αποβούν ανίκανα να θεραπεύσουν την κατάστασιν και πιστεύω ότι η μονόπλευρος εξακολούθησις του ενός σκέλους του κρατικού παρεμβατισμού δεν θα αποβή τόσον επωφελής εκτός εάν ολοκληρωθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι. Δεν είχα σκοπόν να ομιλήσω επί του Νομοσχεδίου αυτού δεδομένου ότι έχει προταθή υπό των δύο Επιτροπών να γίνη μία Υποεπιτροπή η οποία να εξετάση το όλον ζήτημα. Αλλ' επειδή έχω ακούσει τόσα παράξενα δεν μπορώ παρά να ομιλήσω. Εν πρώτοις σήμερον έχομεν τον έλεγχον των σιτηρών και τας Επιτροπάς

Σιτηρών, και υποτίθεται ότι ο σκοπός των είναι να βοηθήσωμεν τον γεωργόν σιτηρών και επίσης να δώσωμεν φθηνόν ψωμί εις τον λαόν. Αλλά μου φαίνεται σκοπός μας δεν είναι να επιχορηγώμεν πλουσίους ανθρώπους, οι οποίοι είναι εις τας πόλεις και οι οποίοι έχουν τεραστίας εκτάσεις τας οποίας καλλιεργούν και οι οποίοι καρπούνται σε μεγάλον βαθμόν, πολύ μεγαλύτερον απ' ό,τι κάθε παραγωγός της επιχορηγήσεως αυτής την οποίαν δίδομεν διά τα σιτηρά, ούτε σκοπός μας είναι να επιχορηγώμεν τας μεγάλας βιομηχανίας μύλων διά να καταστρέψωμεν την πληθώραν μυλωνάδων, οι οποίοι από πατέρα εις πάππον κάμνουν αυτήν την εργασίαν, και να τους στερώμεν από την εργασίαν αυτήν. Ούτε σκοπός μας είναι να μαζεύωμε τα σιτηρά να σήπωνται εις τας αποθήκας και να επιφορτίζωνται με τόσα έξοδα, που πολλές φορές είναι εις το διπλάσιον απ' ό,τι έχει αποφασισθή η επιχορήγησις, απλώς και μόνον διά να προκαλώμεν ένα κρατικόν παρεμβατισμόν.

Είναι εποχή να σκεφθώμεν ότι τα χρήματα τα οποία πληρώνει η Κυβέρνησις δι' επιχορηγήσεις προέρχονται από φόρους τους οποίους πληρώνουν ο κάθε πολίτης εις την Δημοκρατίαν αυτήν. Και πρέπει σκεπτόμενοι ότι θα ωφελήσωμεν την τάξιν των γεωργών, οι οποίοι αποζούσι από την καλλιέργειαν των σιτηρών, και επίσης προσπαθούντες να δώσωμεν ψωμί φθηνόν εις τον λαόν, να φροντίσωμεν να εύρωμεν την πλέον οικονομικήν μέθοδον διά το κράτος. Και κατά την ταπεινήν μου γνώμην θα ήτο πολύ καλύτερον εάν παρά το σύστημα το οποίον έχομεν μέχρι σήμερον, το οποίον είναι πολυέξοδον, θα ήτο καλύτερον να εφαρμόσωμεν την στρεμματικήν επιχορήγησιν επί των σιτηρών, αλλ' όχι γενικώς εις τους παραγωγούς σιτηρών μόνον. Και να αποκλείσωμεν τους μεγαλοκτηματίας οι οποίοι επωφελούνται της επιχορηγήσεως αυτής. Οπότε ίσως θα εξοικονομούσαμεν το 1/2 της επιχορηγήσεως το οποίον δίδομεν σήμερον. Διά του τρόπου τούτου ο παραγωγός σιτηρών θα εξησφάλιζε την διαφοράν μεταξύ της τιμής της εισαγωγής των £26 και της τιμής των 40 λιρών επί βάσεως στρεμματικής επιχορηγήσεως, η οποία εκτός του ότι θα του εκάλυπτε την διαφοράν την οποίαν λαμβάνει σήμερον, θα εχρησίμευεν επίσης και ως μία ασφάλεια διά την παραγωγήν του. Διότι την επιχορήγησιν αυτήν την στρεμματικήν θα την απολαμβάνη όχι μόνον εάν η γεωργία του είναι επιτυχής, αλλά και ακόμη εάν η γεωργία του είναι τελείως ανεπιτυχής. Εν η δε περιπτώσει η παραγωγή του ήτο πολύ μεγαλύτερη της κανονικής, τότε θα απελάμβανε του πλεονάσματος σιτηρών το οποίον θα παρήγαγεν ο αγρότης. Με τον τρόπον αυτόν θα αφήναμεν το εμπόριον ελεύθερον, το οποίον θα ηγόραζε τα σιτηρά και του τόπου και τα εισαγόμενα, τα οποία θα εδίδοντο συμφώνως των αναγκών του τόπου υπό των ιδίων των βιομηχάνων ή εμπόρων, οι οποίοι εν τοιαύτη περιπτώσει δεν θα εχρηματοδοτούντο από την Κυβέρνησιν όπως χρηματοδοτούνται σήμερον ατόκως και χωρίς κανένα κίνδυνον, αλλά θα εχρηματοδοτούντο από μέσα ιδικά των. Έχοντας δε ελευθερίαν εις τους βιομηχάνους και ιδιοκτήτας μύλων, νερομύλων και όλων των ειδών εργοστασίων, τα οποία μπορούν να επεξεργασθούν τα σιτηρά θα είχαμεν την ευκαιρίαν να απολαμβάνωμεν φθηνοτέρων τιμών αλεύρων ένεκεν του ελευθέρου συναγωνισμού. Ενώ σήμερα όντες βέβαιοι ότι θα πάρουν τα σιτηρά από την Κυβέρνησιν εις μίαν ωρισμένην τιμήν αναλόγως των ημερησίων αναγκών των, ούτε βίαν να τα διαθέσουν έχουν διά να ρίξουν τας τιμάς, ούτε φόβον συναγωνισμού έχουν, διότι ο καθένας έχει την ωρισμένην ποσότητα την οποίαν παράγει, και ως συνέπεια αντί να έχωμεν την βοήθειαν του τόπου και του φτωχού καταναλωτού, έχομεν το αντίθετον αποτέλεσμα, την εκμετάλλευσιν. Λοιπόν δι' αυτό θα αναμένω έως ότου γίνη η Επιτροπή αυτήν την οποίαν έχουν υποδείξει αι δύο Επιτροπαί διά να μελετηθή επισταμένως το όλον ζήτημα, και να φροντίσωμεν να εύρωμεν τον πλέον συμφέροντα τρόπον και διά τον παραγωγόν και διά τον καταναλωτήν και διά την Κυβέρνησιν την ιδίαν, η οποία πληρώνει επιχορηγήσεις. Επίσης δε θα δώσωμεν την ευκαιρίαν εις τους ενδιαφερομένους βιομηχάνους, εμπόρους, μυλωνάδες διά να εργασθώσιν ελευθέρως και να συναγωνισθώσι μεταξύ των εις ποιότητας και τιμάς προς όφελος του τόπου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτον θέμα επί του οποίου χρειάζεται απόφασις της Βουλής είναι κατά πόσον η Βουλή εγκρίνει την εισήγησιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού και της Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων όπως συσταθή ειδική Επιτροπή διά την μελέτην του ζητήματος.

Το δεύτερον θέμα, εάν το πρώτον αποφασισθή ότι θα γίνη Επιτροπή, είναι η σύστασις της Επιτροπής και το τρίτον θέμα είναι οι όροι εντολής της Επιτροπής.

Υπάρχει αντίρρησις όπως συσταθή ειδική Επιτροπή διά την μελέτην του θέματος; Η όλη δε Επιτροπή θα υποβάλη εισηγήσεις εις την Βουλήν και μετά από συζήτησιν και λήψιν αποφάσεως επί των εισηγήσεων τούτων της Βουλής θα αποσταλούν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν. Είναι φανερόν ότι η Βουλή δεν δύναται επί των εισηγήσεων να λάβη απόφασιν άνευ εγκρίσεως της Εκτελεστικής Εξουσίας, διότι εφ' όσον πρόκειται περί επιχορηγήσεως, υπάρχει θέμα επιχορηγήσεως, γεννάται θέμα δαπάνης και επιβαρύνσεως του Προϋπολογισμού, και η Βουλή δεν δύναται να επιβαρύνη τον Προϋπολογισμόν εξ ιδίας πρωτοβουλίας.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται όπως συσταθή Ειδική Επιτροπή διά την μελέτην του θέματος τούτου. Όσον αφορά την σύστασιν της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 73(3) του Συντάγματος, η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει τας μονίμους Κοινοβουλευτικάς Επιτροπάς ως και οιασδήποτε άλλας προσωρινάς συνισταμένας δι' ωρισμένον σκοπόν, ή Ειδικάς Κοινοβουλευτικάς Επιτροπάς και διορίζει Βουλευτάς ως μέλη των Επιτροπών τούτων. Επομένως το θέμα της συστάσεως της Ειδικής αυτής Επιτροπής είναι θέμα της Επιτροπής Επιλογής της Βουλής.

Το τρίτον θέμα είναι οι όροι εντολής. Νομίζω ότι δεν θα ήτο εύκολον διά την Βουλήν εις το στάδιον τούτο να ετοιμάση όρους εντολής και θα εισηγούμην όπως η Επιτροπή Επιλογής ετοιμάση τους όρους εντολής εν συνεννοήσει μετά της Επιτροπής Προϋπολογισμού και Γεωργίας, η οποία έκαμε την σύστασιν διά την ίδρυσιν Επιτροπής.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως η Βουλή ομοφώνως εγκρίνει την ίδρυσιν Ειδικής Επιτροπής διά την μελέτην του υπό συζήτησιν θέματος. Την σύστασιν της Επιτροπής θα καταρτίση η Επιτροπή Επιλογής, τους όρους εντολής θα ετοιμάση η Επιτροπή Επιλογής εν συνεννοήσει μετά της Επιτροπής Προϋπολογισμού και Γεωργίας. Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα εισηγηθώ όπως οι έντιμοι Γραμματείς προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Δεν είχα σκοπόν να ομιλήσω διότι αποτελούσα μέλος της Επιτροπής που έκαμε την εισήγησιν εις την Βουλήν. Η Επιτροπή δεν έθιξε καθόλου το ζήτημα της επιχορηγήσεως των σιτηρών, με ποίον τρόπον να γίνεται επιχορήγησις, διότι ως καταφαίνεται εις το Νομοσχέδιον ο τρόπος της επιχορηγήσεως είναι εκτός θέματος. Δεν θα συζητήσω το θέμα της επιχορηγήσεως επειδή πιστεύω ότι είναι εκτός θέματος εφ' όσον όμως εθίγη το ζήτημα της επιχορηγήσεως έχω να δηλώσω τούτο: Εις το ζήτημα της επιχορηγήσεως πρέπει να έχη περισσότερον λόγον ο γεωργός, ο οποίος παράγει το σιτάρι, και ημείς ως Βουλευταί ασφαλώς έχομεν δικαίωμα να εκφράσωμεν τας απόψεις μας όταν τέτοιο Νομοσχέδιον εισαχθή εις την Βουλήν.

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι υπήρξεν εισήγησις από κανένα εκ των ομιλητών όσον αφορά το θέμα ότι πρέπει να παύση η

επιχορήγησις. Υπήρξαν εισηγήσεις όσον αφορά τον τρόπον με τον οποίον πρέπει να γίνεται η επιχορήσις. Εν πάση περιπτώσει αι εισηγήσεις αυταί θα εξετασθούν υπό της Ειδικής Επιτροπής.

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν είπα ότι εισηγήθη κανείς ότι πρέπει να σταματήση η επιχορήγησις, αλλά και ο τρόπος της επιχορηγήσεως είπα ότι δεν είναι το θέμα της σημερινής συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ πληρέστατα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. Κεφ. 68 18 του 1960 εφημερίς Κυβερνήσεως 11.8.1960 παράγραφος Αρ. 2.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο Περί Ελέγχου Σιτηρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ανάγνωσις θα γίνεται δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 2. Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγρίνεται

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 3. Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Υπάρχει τροποποίησις· υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή ως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το τρίτον άρθρον εγρίνεται ως ετροποποιήθη υπό των Επιτροπών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4. Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 5. Διαγραφή του άρθρου 14 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 6. Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της ενθέσεως νέου άρθρου 14Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εις την προτελευταίαν γραμμήν προς το τέλος της σελίδος κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να μπη η λέξις «αδικαίωμα» ή ατο πρόσωπο όπερ εκέκτητο δικαίωμα κατοχής επ' αυτού».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις ποίον άρθρον αναφέρεσθε, 6ον;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι το 6ον άρθρον βεβαίως. Εξουσία δειγματοληψίας δι ανάλυσιν. 14(1). (2)(α) εις το τέλος της σελίδος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν ζητηθή τούτο εξ αυτού θα παραδίδη έν μέρος εις τον ιδιοκτήτην.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

του ελεγχομένου είδους ή εις το πρόσωπον όπερ εκέκτητο δικαίωμα. Η λέξις δικαίωμα παρελείφθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το Τουρκικόν κείμενον υπάρχει η λέξις αδικαίωμα»;

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Ούτε εις το Τουρκικόν κείμενον υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν λέγετε δικαίωμα κατοχής εννοείτε ότι δεν έχει κατοχήν αλλά θα εδικαιούτο εις κατοχήν, διότι είναι κατοχή, και το δικαίωμα κατοχής, εάν προσθέσωμεν την λέξιν δικαίωμα θα εννοήται ότι εκείνος ο οποίος έχει δικαίωμα κατοχής θα δικαιούται να κάμη το α, β, γ, δ.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν αντιθέσει προς την ιδιοκτησίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κατοχή δεν σημαίνει ιδιοκτησίαν; Δεν είναι όστις κέκτηται ιδιοκτησίας;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως είναι εν αντιθέσει προς την ιδιοκτησίαν ή το 1/3 δηλαδή του δείγματος θα δίδεται εις τον ιδιοκτήτην του ελεγχομένου είδους ή εις το πρόσωπον όπερ κέκτηται δικαίωμα κατοχής επ' αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε εις τον ιδιοκτήτην....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ή εις το πρόσωπον όπερ κέκτηται δικαίωμα κατοχής επ' αυτού χωρίς να είναι ιδιοκτήτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιατί όχι εις το πρόσωπον το οποίον έχει κατοχήν; Μπορεί ο ιδιοκτήτης να μην έχη κατοχήν, θέλετε «ή εις τον ιδιοκτήτην ή εις το πρόσωπον το οποίον έχει κατοχήν».

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κατοχήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν υπάρχη και άλλος ο οποίος ούτε ιδιοκτήτης είναι ούτε κατοχήν έχει και μπορεί να έχη δικαίωμα κατοχής διότι εκκρεμεί υπόθεσις εις το δικαστήριον;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι το «εκέκτητο» να γίνη κέκτηται κατοχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κέκτηται, μάλιστα.

Νομίζω ότι η ορθοτέρα τροποποίησις θα είναι το «όπερ εκέκτητο» να τεθή αντί εις τον αόριστον εις τον ενεστώτα.

Παρακαλείται ο έντιμος Γραμματεύς να επιφέρη την τροποποίησιν.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή ως ετροποποιήθη;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 7. Διαγραφή εδαφίου (Ι) του άρθρου 15 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου εδαφίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 8. Τροποποίησις του άρθρου 21 του βασικού Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 9. Αντικατάστασις των λέξεων «Κυβερνήτης» και «Κυβερνήτης εν Συμβουλίω» διά των λέξεων «Υπουργικόν Συμβούλιον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

Τρίτη και τελική ανάγνωσις και ψηφοφορία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ελέγχου Σιτηρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962. Αντιλαμβάνομαι ότι η Επιτροπή επεράτωσε την εργασίαν της σήμερον και ότι η έκθεσις θα κυκλοφορήση αύριον. Επομένως η συζήτησις του θέματος θα αναβληθή διά την προσεχή συνεδρίαν της Βουλής.

Ο περί Τοκιστών Νόμος. Η έκθεσις της Επιτροπής δεν εκυκλοφόρησε διότι η Επιτροπή ησχολείτο με τον Νόμον περί Φόρου...., η δε Επιτροπή είχεν ενώπιόν της το Νομοσχέδιον περί Φόρου Κληρονομίας, του οποίου αντιλαμβάνομαι η έκθεσις ετελείωσε σήμερον και θα κυκλοφορήση αύριον.

Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος του 1962. Η Επιτροπή Εσωτερικών τη συνεργασία της Επιτροπής Νομικών και Γεωργίας θα συνέλθη την Δευτέραν το απόγευμα διά να ετοιμάση την έκθεσιν προς την Βουλήν. Επειδή δε η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα ορισθή διά την προσεχή Τρίτην και επειδή το Νομοσχέδιον επείγει, είναι ανάγκη όπως κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως ούτως ώστε να εξαιρεθή της προνοίας του Συντάγματος περί κυκλοφορίας της εκθέσεως 48 ώρας προ της συζητήσεως.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον κηρυχθή ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως;

Το Νομοσχέδιον επείγει διότι είναι η περίοδος κατά την οποίαν λόγω του θερισμού κλπ. υπάρχουν πολλαί ζημίαι.

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον χαρακτηρίζεται ως Νομοσχέδιον επειγούσης φύσεως.

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962 δεν θα συζητηθή, διότι η έκθεσις δεν εκυκλοφόρησεν ακόμη· θα συζητηθή την προσεχή Τρίτην.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962. Η έκθεσις της Επιτροπής Προϋπολογισμού εκυκλοφόρησε και το θέμα ευρίσκεται ενώπιον της Βουλής προς συζήτησιν. Εν τούτοις υπάρχουν ένα ή δύο θέματα τα οποία πρέπει να εξετάση η Επιτροπή Νομικών, διά τούτο θα αναβάλω την συζήτησιν διά να δοθή η ευκαιρία εις την Επιτροπήν Νομικών να εξετάση τα δύο ή τρία αυτά ζητήματα.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται το εξής Νομοσχέδιον:

(Ι) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το εν λόγω Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπή Προϋπολογισμού. Η ημερησία διάταξις διά την προσεχή συνεδρίαν θα έχη ως εξής:

Κεφάλαιον Β — Νομοθετική Εργασία.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1962.

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος του 1962.

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962.

Ο περί Φόρου Κληρονομίας Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εισηγούμαι εις το θέμα περί Χωρίων να αναγνωσθή και η έκθεσις της Επιτροπής Εσωτερικών, η οποία προ καιρού έχει ετοιμασθή αλλά δεν έχει αναγνωσθή εις την Βουλήν. Απλώς να αναγνωσθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Χωρίων δεν παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Εσωτερικών.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Προ καιρού παρεπέμφθη εις την Επιτροπήν Εσωτερικών ένα θέμα αφορών τον Νόμον περί Χωρίων. Εις μίαν μάλιστα συγκεκριμένην περίπτωσιν ήτο εις την ημερησίαν διάταξιν, αλλά λόγω φόρτου εργασίας το θέμα ανεβλήθη, και νομίζω ότι ίσως τώρα, δεδομένου ότι το θέμα ευρίσκεται και πάλιν ενώπιον της Βουλής, θα μπορούσε τουλάχιστον να αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής Εσωτερικών προς πληροφορίαν της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παλαιά έκθεσις της Επιτροπής να αναγνωσθή μαζί με την έκθεσιν της Επιτροπής Προϋπολογισμού κατά την προσεχή συνεδρίαν, εάν είναι επί του ιδίου θέματος φυσικά· θα εξετάσωμεν κατά πόσον είναι επί του ιδίου θέματος και τότε πιθανόν να αναγνωσθή και η έκθεσις της Επιτροπής. Επειδή η προσεχής συνεδρία θα είναι η τελευταία συνεδρία της Βουλής, διότι η Βουλή θα διακόψη τας εργασίας της, και επειδή πρέπει προτού διακόψωμεν όλα τα θέματα τα οποία έθεσα εις την ημερησίαν διάταξιν να έχουν λήξει, η συζήτησις των να έχη λήξει, προτίθεμαι να ορίσω των ώραν ενάρξεως της συνεδρίας την Τρίτην, την 10ην πρωϊνήν ώραν, διότι μερικά εκ των Νομοσχεδίων είναι αρκετά μακροσκελή και πιθανόν να υπάρχουν αρκεταί αγορεύσεις.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την....

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εάν αντί Τρίτην ηθέλατε ορίσει την Τετάρτην μήπως γίνη αιτία να καθυστερήση καμμία....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακριβώς διά να μη γίνη αιτία να καθυστερήση καμμία, να ορίσω την τελευταίαν συνεδρίασιν την Τρίτην διά να είμεθα τελείως βέβαιοι ότι κανείς δεν θα καθυστερήση.

Η προσεχής συνεδρία ορίζεται την προσεχή Τρίτην την 10 πρωϊνήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 8.15 μ.μ.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 10ΗΣ ΙΟΥΛΙΟΥ 1962

('Ωρα ενάρξεως 10.45 π.μ.)

Παρόντες:

'Έλληνες 22, Τούρκοι 6, Σύνολον 28.

Απόντες:

'Έλληνες 12, Τούρκοι 9, Σύνολον 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυνάμει των προνοιών του 76ου άρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την έναρξιν της συνεδρίας αυτής.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως της αποφάσεως της Βουλής ιδρύεται ειδική Επιτροπή διά την εξέτασιν του θέματος ελέγχου σιτηρών και διά την υποβολήν εισηγήσεων επί του αυτού θέματος.

Η Επιτροπή Επιλογής, η οποία συνεδρίασε σήμερον, διώρισε τα ακόλουθα μέλη της Βουλής ως μέλη της ειδικώς συσταθείσης Επιτροπής διά την εξέτασιν του θέματος τούτου.

Στέλιος Μιχαηλίδης, υπό την ιδιότητά του ως Προέδρου της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Χαλίτ Κιαζίμ, μέλος της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος Επιτροπής Οικονομικών.

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος Επιτροπής Προϋπολογισμού.

Γεώργιος Τομπάζος, Γ. Τζιρκώτης, Χαλίτ Αλή Ριζά, Ραματάν Τζεμίλ, Ανδρέας Γιάγκου και Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Ο κ. Τζιρκώτης είναι μέλος της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Ο κ. Χαλίτ Αλή Ριζά, είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών και μέλος άλλων Επιτροπών.

Ο κ. Ραματάν Τζεμίλ είναι μέλος της Επιτροπής Οικονομικών και Εμπορικών.

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Γεωργίας και μέλος της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, και ο κ. Ζιαρτίδης μέλος διαφόρων Επιτροπειών.

Οι όροι εντολής είναι η εξέτασις του θέματος ελέγχου σιτηρών και η υποβολή εισηγήσεων.

Εισηγούμαι ως Πρόεδρον της Επιτροπής τον πρεσβύτερον τη ηλικία.

Παρακαλούνται οι κύριοι Βουλευταί να αποκαλύψουν την ηλικίαν των.

Ποίος έχει τα πρωτεία;

Ο κ. Στέλιος Μιχαηλίδης θα προεδρεύη λόγω ηλικίας.

Εισερχόμεθα εις την ημερησίαν διάταξιν — Νομοθετική Εργασία — Κεφάλαιον Β.

Το πρώτον θέμα με το οποίον θα ασχοληθώμεν είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1962.

Παρακαλείται ο Πρόεδρος Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 12) ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Τίτος Φάνος
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης.

Η Επιτροπή συνήλθε την 6ην Ιουλίου 1962 και εξήτασε το προτεινόμενον Νομοσχέδιον διά του οποίου ζητείται η υπό της Βουλής ψήφισις ως ειδικευθείσης πιστώσεως ποσού £80.000, το οποίον θα διατεθή διά την έκδοσιν νέων κερμάτων της Δημοκρατίας. Λεπτομερής ανάλυσις των υποδιαιρέσεων, της αξίας και του αριθμού των προς έκδοσιν κερμάτων, περιέχεται εις την υπό του Υπουργείου Οικονομικών καταρτισθείσαν έκθεσιν και, κατά συνέπειαν, δεν παρίσταται ανάγκη παροχής περαιτέρω επεξηγήσεων.

Η Επιτροπή ομοφώνως εισηγείται την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψις διά τας εκ των δαπανών της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας διά το έτος το λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1962, δι' ας δεν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δεν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη υφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το προοίμιον και άρθρον 1 εγκριθούν; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το προοίμιον και άρθρον 1 εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού 80.000 λιρών διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου του 1962. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3 και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 3 και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως Νόμος (Αρ. 12) του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της αρμοδίας Επιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΩΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΔΙ' ΑΓΡΟΤΙΚΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ».

Παρόντες:

Επιτροπή Οικονομικών:	**Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων:**
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαλίτ Αλή Ριζά (αντιπροσωπεύων τον κ. Νετζτέτ Χουσε·(·ν)	Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ιωσήφ Γιαμάκης	Χαμπής Μιχαηλίδης
Ανδρέας Ζιαρτίδης	Ανδρέας Καρσεράς
Νεπήλ Ναπή	

Η Επιτροπή εξήτασε το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 6ην Ιουλίου 1962.

Η Επιτροπή, αφού επέφερεν ωρισμένας γραμματικάς διορθώσεις, απεφάσισε να εισηγηθή εις την Βουλήν την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον, ως τούτο κατετέθη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Εν τούτοις, τα Τουρκικά μέλη της Επιτροπής έχουν μερικάς επιφυλάξεις επί ωρισμένων σημείων μη αφορώντων εις τας αρχάς του Νομοσχεδίου. Δι' ιδίους όμως αυτών λόγους δεν θα καταστήσουν τα σημεία ταύτα θέμα συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μιχαηλίδης έχει τον λόγον. Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Είναι γεγονός ότι η γεωργία αποτελεί την σπονδυλικήν στήλην της Κυπριακής οικονομίας. Έχουσα υπ' όψιν της την ως άνω διαπίστωσιν η Κυπριακή Κυβέρνησις διά του Μακαριωτάτου Προέδρου της Κυπριακής Πολιτείας εξήγγειλεν ένα αξιόλογον και μελετημένον πρόγραμμα γεωργικής αναπτύξεως του τόπου μας. Μεταξύ των τόσων άλλων φιλαγροτικών μέτρων τα οποία θα λάβη η Κυπριακή Κυβέρνησις κατά την εκτέλεσιν του Πενταετούς Προγράμματος Αναπτύξεως, είναι και η παροχή διά των Συνεργατικών Τραπεζών μακροπροθέσμου δανείου εκ δύο εκατομμυρίων λιρών προς τους γεωργούς διά την βελτίωσιν των κτημάτων των και ανάπτυξιν της παραγωγικότητός των.

Διά του Προϋπολογισμού αναπτύξεως του 1962 εγένετο πρόβλεψις περί ποσού ενός εκατομμυρίου λιρών δι' αγροτικάς πιστώσεις, το οποίον ποσόν δεν θα εχρησιμοποιείτο προτού τύχη της εγκρίσεως της Βουλής δι' ειδικής αποφάσεως ή νόμου. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον αφορά τον τρόπον της χρησιμοποιήσεως και διαθέσεως του ψηφισθέντος ποσού του ενός εκατομμυρίου λιρών καθώς και τους κυριωτέρους όρους των τοιούτων δανείων. Διά του άρθρου 11 του Νομοσχεδίου παρέχεται το δικαίωμα εις τας Κεντρικάς Συνεργατικάς Τραπέζας να εξακριβώσουν διά τακτικής επιθεωρήσεως των έργων κατά πόσον τα ποσά των τοιούτων δανείων εχρησιμοποιήθησαν διά τους σκοπούς διά τους οποίους εγένοντο δαπάναι. Διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου διασφαλίζεται πλήρως ο δίκαιος τρόπος διανομής του ποσού εις τας δύο κοινότητας, αναλόγως του πληθυσμού εκάστης, και παρέχονται κατά το δυνατόν αι απαιτούμεναι εγγυήσεις ότι το ψηφισθέν ποσόν θα διατεθή υπό των Κεντρικών Συνεργατικών μόνον εις γεωργούς, ανεξαρτήτως του γεγονότος εάν οι τοιούτοι γεωργοί είναι μέλη συνεργατικής τινος εταιρείας ή όχι, υπό τον όρον ότι ούτοι θα το χρησιμοποιήσουν διά τους σκοπούς διά τους οποίους εγένοντο τα δάνεια, ήτοι διά την βελτίωσιν των κτημάτων των και την ανάπτυξιν της παραγωγικότητός των.

Εκφράζομεν την ελπίδα ότι αι υπό του Νομοσχεδίου καθιδρυόμεναι Επιτροπαί διά την έγκρισιν των παραχωρηθησομένων δανείων εις γεωργούς θα ενασκήσουν τα αληθώς δύσκολα καθήκοντά των με την ενδεικνυομένην αυστηράν αμεροληψίαν και δικαιοκρισίαν, εις τρόπον ώστε να αποφευχθούν τυχόν δικαιολογημένα παράπονα αδικηθησομένων γεωργών.

Τελειώνων τας απόψεις μου επί του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου εισηγούμαι όπως ψηφισθή τούτο υπό της Βουλής εις νόμον, αφού διενεργηθούν αι γραμματικαί διορθώσεις τας οποίας επέφερον αι Κοινοβουλευτικαί Επιτροπαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Εφ' όσον όλοι θα είναι υπέρ της ψηφίσεως του Νομοσχεδίου ας προβώμεν εις την ψήφισιν αυτού.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να αρχίσουν την δευτέραν ανάγνωσιν η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Ο Συνοπτικός τίτλος εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο αριθμός του άρθρου δεν αναφέρεται κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έπρεπε να είναι συνοπτικός τίτλος, άρθρον 1.

Τ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Αρθρον 1, υπάρχει εις την Τουρκικήν, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Λογαριασμός Αγροτικών Πιστώσεων. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το τρίτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δάνεια εις Κεντρικάς Τραπέζας. 'Αρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ποσά καταβλητέα εις τους λογαριασμούς «Α» και «Β». 'Αρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δάνεια εις γεωργούς. 'Αρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδέν δάνειον ειμή δι' επένδυσιν δι' αγροτικήν ανάπτυξιν. 'Αρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδέν δάνειον ειμή επί αιτήσει. 'Αρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η επί των Μακροπροθέσμων Δανείων Επιτροπή κ.λ.π. 'Αρθρον 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Οροι Δανείων. 'Αρθρον 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 10ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 10ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Επιθεώρησις έργων κ.λ.π. 'Αρθρων 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 11ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 11ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αδικήματα. 'Αρθρον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 12ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 12ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κανονισμοί. 'Αρθρον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 13ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 13ον άρθρον εγκρίνεται.

'Εληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Αγροτικών Πιστώσεων Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον; Τελική ψηφοφορία.

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος, πληροφορούμαι ότι το Τροποποιητικόν κείμενον εκυκλοφόρησε.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Το κείμενον πολυγραφείται ακόμη, κύριε Πρόεδρε.

Αλλ' όπως πληροφορούμαι τώρα από τον Γραμματέα, τούτο θα είναι έτοιμον το μάξιμουμ εντός 10 λεπτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ασχοληθώμεν με το θέμα «Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος του 1962». Εάν το κείμενον του τροποποιηθέντος Νομοσχεδίου έχει κυκλοφορήσει, «Ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν» είναι έτοιμον;

Παρακαλούνται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών ή ο αντικαταστάτης αυτού να αναγνώση την έκθεσιν εις την Βουλήν.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

Τ. ΦΑΝΟΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΠΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΔΙΑ ΖΗΜΙΑΝ ΕΠΕΝΕΧΘΕΙΣΑΝ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Επιτροπή επί Εσωτερικών Ζητημάτων.

Χαλίτ Αλή Ριζά, Πρόεδρος
Γεώργιος Τομπάζος
Τίτος Φάνος

Επιτροπή επί Νομικών Ζητημάτων

Τίτος Φάνος, αναπλ. Πρόεδρος
Χαλίτ Αλή Ριζά.

Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Χαμπής Μιχαηλίδης.

Αι ως άνω τρεις Επιτροπαί εξήτασαν το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτών λαβούσαν χώραν την 9ην Ιουλίου 1962.

Αι Επιτροπαί είναι πεπεισμέναι ότι τοιαύτης φύσεως νομοθεσία είναι προς το δημόσιον όφελος, και εισηγούνται ομοφώνως την εις Νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου.

Εν τούτοις, αι Επιτροπαί παρετήρησαν ότι το εδάφιον (4) του άρθρου 6 είναι ελλιπές, και εισηγούνται όπως προστεθούν τα ακόλουθα:

«Εν τοιαύτη περιπτώσει ο παθών δύναται να απευθυνθή δι' αιτήσεως εις το 'Επαρχον, όστις προβαίνει εις έρευναν περί το όλον ζήτημα, και εάν πεισθή ότι η τοιαύτη εκτίμησις δεν είναι ορθή, θα υπολογίζη εκ νέου την αποζημίωσιν και θα γνωστοποιή τούτο εις τον Πρόεδρον της Χωριτικής Αρχής όστις θα αναθεωρή αναλόγως την τοιαύτην εκτίμησιν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι μεγάλη ανάγκη να γίνη Νόμος. Διότι άνευ του τοιούτου νόμου δεν δύναται να νοηθή η φύλαξις και ασφάλεια της γεωργικής κτημοσύνης, πολύ δε ορθώς το Υπουργικόν Συμβούλιον κατέθεσε τούτο εις την Βουλήν προς ψήφισιν. Σκοπεί ο τοιούτος Νόμος να προστατεύση τον γεωργικόν κόσμον, εις μεν την περίπτωσιν ζημιών προξενουμένων υπό προβάτων και αιγών, διά την οποίαν δεν ανεκαλύφθη ο προξενήσας αυτήν βοσκός, διά της εισπράξεως της ζημίας εκ των κατόχων προβάτων ή αιγών της περιοχής, εις δε την περίπτωσιν κακοβούλου αγνώστου ζημίας εις περιουσίαν διά της εισπράξεως της ζημίας από όλους τους κατοίκους του χωρίου εις την περιοχήν του οποίου εγένετο η ζημία. Τοιούτος νόμος υπήρχε και ελειτούργει και επί της απελθούσης Κυβερνήσεως, αλλά προ επταετίας περίπου ετέθη εν αχρηστία. Κατά το διάστημα τούτο είχεν οργιάσει η αδικία εις βάρος των γεωργών διότι κάθε άγνωστος και κακόβουλος ζημία ήτο τρομερόν έγκλημα κατά του παθόντος. Υπήρξαν αναρίθμητοι περιπτώσεις καθ' άς ανεκόπη και αυτή η δενδροφυτεία, διότι οι ασυνείδητοι βοσκοί και κακοποιοί εξερίζωναν τα υπό των γεωργών φυτευόμενα δενδρύλλια. Επίσης αναρίθμητοι μεγάλαι κακόβουλοι ζημίαι, διά της εκκοπής δένδρων μεγάλων και διά πυρκαϊών, κατεστράφησαν γεωργικά μηχανήματα, οικίαι και άλλαι περιουσίαι των γεωργών διά λόγους εκδικήσεως ή και απλώς προς εκφοβισμόν διά να μείνη το πεδίον ελεύθερον να ενεργούν οι κακοποιοί κατά το δοκούν. Με το προτεινόμενον Νομοσχέδιον ψηφιζόμενον εις νόμον θα τεθή τέρμα ή και θα περιορισθή η κακοβουλία των κακοποιών εφ' όσον θα γνωρίζουν ότι δεν πρόκειται διά της ζημίας την οποίαν θα προξενήσουν να καταστρέψουν τον ιδιοκτήτην τον οποίον μισούν. Εις το ζήτημα ζημιών προξενουμένων υπό αγνώστων προβάτων και αιγών, ο Νόμος είναι συμπλήρωμα του περί Αγροφυλακής Νόμου, όστις και αυτός χρήζει τροποποιήσεως, καθότι δεν είναι δυνατόν να μη υπάρξουν ζημίαι τας οποίας δεν θα ίδη ο αγροφύλακας ή ένεκα ολιγωρίας του ή διότι έγιναν αύται εις ώρας καθ' άς δεν ήτο δυνατόν να ευρίσκεται αυτός εις την περιοχήν εκείνην. Αι διάφοροι φυτείαι και περιουσίαι των γεωργών δημιουργούνται με μεγάλους κόπους και έξοδα και δεν πρέπει να είναι εις την διάκρισιν των κακοποιών, αλλά να φυλάττωνται καλώς και να προστατεύωνται διά νόμων διότι αύται είναι και πλούτος της χώρας. Διά του νόμου τούτου προστετεύεται αυτός ο πλούτος της χώρας και δεν ανακόπτεται η πρόθεσις των γεωργών διά νέας φυτείας που θα αυξήσουν την οικονομίαν μας. Διά τους εκτεθέντας λόγους ελπίζω και παρακαλώ όπως η Βουλή ψηφίση εις Νόμον το παρόν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Ο παρών Νόμος δύναται .....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, ασφαλώς είναι επιθυμητόν να υπάρχη ασφάλεια περιουσίας έναντι κακοβούλων ζημιών. Και από αυτής της πλευράς είμαι υπέρ του Νομοσχεδίου, εν τούτοις έχω μίαν επιφύλαξιν αναφορικώς με τον τρόπον πληρωμής της κακοβούλου ζημίας. Ο τρόπος πληρωμής καλύπτει την περιουσίαν όλων των κατοίκων ενός χωρίου. Εν τούτοις είναι γνωστόν ότι η περιουσία δεν είναι ομοιομόρφως κατανεμημένη. Υπάρχουν άτομα με πολύ μεγάλην περιουσίαν και άτομα με ελαχίστην περιουσίαν. Αυτό σημαίνει ότι ο κάτοχος μεγάλης περιουσίας ασφαλίζεται έναντι κακοβούλου ζημίας διά την μεγάλην του περιουσίαν και τα ασφάλιστρα τα οποία πληρώνει εις την προκειμένην περίπτωσιν, δεδομένου ότι η κατανομή γίνεται κατά κεφαλήν είναι ακριβώς τα ίδια με εκείνα τα οποία πληρώνει ο κάτοχος μικράς ή καμμίας περιουσίας. Δι' αυτό ενώ είμαι υπέρ της απόψεως ότι ο νόμος πρέπει να ψηφισθή, πιστεύω ότι πρέπει να ληφθή πρόνοια ώστε το καταβαλλόμενον ποσόν να είναι ανάλογον με τα εισοδήματα και την γενικήν περιουσιακήν κατάστασιν εκάστου ατόμου και ουχί κατά κεφαλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Δεν θα ομιλήσω επί της ωφελιμότητος του προτεινομένου Νομοσχεδίου, διότι εις όλους είναι φανερόν ότι ήτο κάτι το οποίον εχρειάζετο διά τας αγροτικάς περιοχάς. Θα αναφερθώ εις το σημείον το οποίον έθιξεν ο συνάδελφος κ. Βάσος Λυσσαρίδης περί του τρόπου της κατανομής του ποσού της αποζημιώσεως. Το ποσόν κατά την ιδικήν μου γνώμην πρέπει να κατανέμεται, όπως εμφαίνεται και μέσα εις το Νομοσχέδιον, εξ ίσου εις όλους τους κατοίκους διά να καταστήση όλους συνυπευθύνους διά την ανακάλυψιν της ζημίας. 'Οπως μπορεί ο κάτοχος μεγάλης αγροτικής περιουσίας δι' ενός σπίρτου να καύση ολόκληρον παραγωγήν σιτηρών ή να καταστρέψη οιανδήποτε άλλην μηχανήν ή γεωργικόν εργαλείον ή οτιδήποτε άλλο αναφέρεται εις τον Νόμον, μπορεί και ο κάτοχος μικράς κτημοσύνης να το πράξη ή και ένας ο οποίος δεν έχει καθόλου κτημοσύνην. Διά τούτο προτείνω όπως το σημείον του Νόμου ψηφισθή ως έχει διά την κατανομήν της αποζημιώσεως, διά να είναι όλοι συνυπεύθυνοι διά την ανακάλυψιν των αποπειρωμένων να κάμουν την ζημίαν και να υποβοηθούν έτσι την Κυβέρνησιν και την Αστυνομίαν εις το έργον της διά την πάταξιν τοιούτων ειδών εγκλημάτων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηχάρος.

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα δώσω τον λόγον εις τον κ. Χατζηχάρον να δευτερολογήση.

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί ο κ. Χατζηχάρος θα δευτερολογήση, θα εξασκήσω όμως το δικαίωμά μου να ορίσω χρόνον. Ο χρόνος ορίζεται επτά λεπτά.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, θα μου χρειασθή μόνον ένα λεπτόν. Ευχαριστώ.

Νομίζω ότι η πρότασις την οποίαν έχει κάμει ο κ. Λυσσαρίδης, ο έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης, δεν μπορεί να περάση εις αυτό το Νομοσχέδιον. Το Νομοσχέδιον υποχρεοί γενικώς όλους τους κατοίκους να πληρώσουν εις περίπτωσιν μιας κακοβούλου ζημίας. 'Οπως υποχρεοί και κάθε πρόβατον και κάθε αίγαν να πληρώση αναλόγως κατά κεφαλήν. Εις περίπτωσιν ζημίας προξενηθείσης υπό προβάτων ή αιγών είναι βεβαιότατον ότι εις μίαν κοινότητα μπορεί να υπάρχουν πάρα πολλοί ακτήμονες, και ίσως οι κακοποιοί ή ο κακοποιός που επροξένησε μίαν τέτοιαν ζημίαν να ανήκη εις αυτούς. Δεν είναι δυνατόν, κατά την γνώμην την ιδικήν μου ορθόν, να εξαιρούνται της υποχρεώσεως να πληρώσουν διά

την προξενηθείσαν ζημίαν οι κάτοικοι οι οποίοι δεν κέκτηνται περιουσίαν και να επιφορτωθή αυτή η κακόβουλος ζημία εις εκείνους οι οποίοι έχουν περισσοτέραν κτημοσύνην, περισσοτέραν περιουσίαν· ούτε περί σχολικών πρόκειται ούτε περί φόρου εισοδήματος να πληρώνη ο καθένας κατά το εισόδημά του.

Δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερον διά να μην χάνωμεν περισσοτέραν ώραν, και παρακαλώ εάν ο έντιμος κ. Πρόεδρος δεν θα καλέση άλλους ομιλητάς να προχωρήση εις την ψηφοφορίαν της προτάσεως του κ. Λυσσαρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το πρώτον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ερμηνεία. 'Αρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το δεύτερον άρθρον εγκριθή; Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόσωπα υπόχρεα προς καταβολήν αποζημιώσεως. 'Αρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ειδοποίησις περί την ζημίαν δίδεται εις τον Πρόεδρον και την Αστυνομίαν ή την χωροφυλακήν. 'Αρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο Πρόεδρος της Χωριτικής Αρχής και ο παθών προβαίνουσιν εις αυτοψίαν της ζημίας. 'Αρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο Πρόεδρος της Χωριτικής Αρχής και η Αρχή εκτιμώσι την ζημίαν. 'Αρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Εσωτερικών και των αρμοδίων Επιτροπών;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 6 εγκρίνεται ως ετροποποιήθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καθήκοντα Προέδρου της Χωριτικής Αρχής. 'Αρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον. . . .

Συγγνώμην ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Παρακαλώ τον έντιμον κ. Πρόεδρον να θέση την εισήγησίν μου κατ' αρχήν. Εάν κατ' αρχήν απορριφθή βεβαίως δεν υπάρχει λόγος να προχωρήσωμεν εις συγκεκριμένην εισήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη όπως το 8ον άρθρον τροποποιηθή ούτως ώστε η κατανομή του επιβαλλομένου ποσού διά κακόβουλον ζημίαν γίνεται ουχί κατ' αποκοπήν δι' ένα έκαστον των χωρικών ενός χωρίου αλλά αναλόγως της περιουσίας την οποίαν έχει.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως ως θέμα αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις απορρίπτεται.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του άρθρου 7;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

6.

Το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ενστάσεις. 'Αρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αίτησις τω Δικαστηρίω. 'Αρθρον 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταβολή Αποζημιώσεως. 'Αρθρον 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 10ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 10ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διάθεσις καταβληθείσης αποζημιώσεως εξόδων και τελών. 'Αρθρον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 11ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 11ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Περιορισμός του ποσού της καταβλητέας αποζημιώσεως. 'Αρθρον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 12ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 12ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσαρμογή των κατανεμηθέντων ποσών οσάκις ταύτα δεν παριστώνται διά τινος κυκλοφορούντος εν τη Δημοκρατία νομίσματος. 'Αρθρον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 13ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 13ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Διαδικασία εις περιπτώσεις καθ' ας τα πρόσωπα κ.λ.π. τα προκαλέσαντα την ζημίαν ή φθοράν ανακαλυφθώσι. 'Αρθρον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 14ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 14ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Ελλην και Τούρκος Πρόεδρος Χωριτικής Αρχής έν τινι χωρίω ή συνοικία. 'Αρθρον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 15ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 15ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Πρόεδρος Χωριτικής Αρχής και μέλη της Χωριτικής Αρχής εν πταίσματι περί τα καθήκοντα αυτών. 'Αρθρον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 16ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 16ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αδικήματα. 'Αρθρον 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 17ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 17ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κανονισμοί. 'Αρθρον 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 18ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 18ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται εις πόλεις· Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου όπως εκτείνη την εφαρμογήν αυτού επί πόλεων ή συνοικίας πόλεων. 'Αρθρον 19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Την απάλειψιν του «Νοείται ότι» του άρθρου 19 μέχρι τέλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο παρών Νόμος .....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

«Νοείται ότι το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να ορίση διά διατάγματος» ή την παραπομπήν του εις την Νομικήν Επιτροπήν.

Εισηγούμαι την παραπομπήν εις την Νομικήν Επιτροπήν, κ. Πρόεδρε, διά τον απλούστατον λόγον ότι είναι πιθανόν άνθρωπος ο οποίος έχει 2.000 λιρών περιουσίαν να ασφαλίζη, όπως εισηγήθην ο κ. Λυσσαρίδης άνθρωπον ο οποίος κατέχει 40.000 ή 60.000 λιρών περιουσίαν. Νομίζω πως είναι άδικον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι εσφαλμένως ετέθη το θέμα ως θέμα ασφαλίσεως. Το Νομοσχέδιον δεν προβλέπει την ασφάλισιν περιουσίας, αλλά υπό τύπον συλλογικού προστίμου επιβάλλει ποινήν, και επειδή δεν είναι δυνατόν να εξακριβωθή ο άνθρωπος ο οποίος έκαμε την κακόβουλον πράξιν, το βάρος το συμμερίζονται όλοι οι πολίται του χωρίου απλώς διά να γνωρίζουν ότι και οι ίδιοι είναι υπεύθυνοι, και διά να δίδουν πληροφορίας εις την Αστυνομίαν περί του κακοποιού στοιχείου το οποίον επροξένησε την ζημίαν· εάν επομένως ένας ο οποίος έχει μηδέν περιουσίαν δεν επλήρωνε διά προξενηθείσαν ζημίαν, τότε δεν θα υπήρχε τίποτε το οποίον να τον ημπόδιζεν από του να καταστρέψη την περιουσίαν των συγχωρίων του· απλώς θα εγνώριζεν ότι όταν τεθή θέμα αποζημιώσεως ή πληρωμής του προστίμου, εάν θέλετε να το ονομάσετε κατ' αυτόν τον τρόπον, ο ίδιος λόγω του ότι δεν έχει περιουσίαν δεν θα πληρώση ή εάν έχη μικράν περιουσίαν θα πληρώση μόνον ένα ή δύο σελίνια διά ζημίαν χιλιάδων λιρών την οποίαν επροξένησεν.

Εν πάση περιπτώσει θέτω εις ψηφοφορίαν την τροποποιητικήν εισήγησιν του εντίμου Βουλευτού κ. Πέτρου Στυλιανού.

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ζητώ μίαν διευκρίνισιν, και συγκεκριμένως εάν αι οικίαι περιλαμβάνωνται εις τον όρον περιουσίαν, διότι εδώ ομιλεί περί μανδρών· εάν δεν περιλαμβάνωνται να την αποσύρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσωπική μου άποψις είναι ότι δεν συμπεριλαμβάνονται. Εν όψει του .....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Την αποσύρω. 'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 19ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 19ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις. 'Αρθρον 20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 20όν άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 20όν άρθρον εγκρίνεται.

'Εληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Καταβολής Αποζημιώσεως διά Ζημίαν Επενεχθείσαν εις Περιουσίαν Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον Επιτροπής Υγείας να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

ΜΠΟΥΡΧΑΝ ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως η έκθεσις αναγνωσθή εις την Ελληνικήν γλώσσαν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1962».

Παρόντες:

Μπουρχάν Ναλπάντογλου, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Νεπήλ Μ. Ναπή (αντιπροσωπεύων τον Δρ. Χασάν Γκιουβενέρ)
Χρύσης Δημητριάδης (αντιπροσωπεύων τον κ. Γιάγκον Ποταμίτην)
Πέτρος Στυλιανού
Αιμίλιος Φράγκος
Ανδρές Καρσεράς
Ηρόδοτος Νικολαΐδης
Σελτσιούκ Σιακήρ Σομέκ
Φειδίας Σ. Παρασκευαΐδης.

Η Επιτροπή εξήτασε το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδριάσεις αυτής λαβούσας χώραν την 21ην, 25ην και 29ην Ιουνίου, και την 2αν και 5ην Ιουλίου 1962, φρονεί δε ότι τούτο δέον να ψηφισθή εις νόμον ως ετροποποιήθη υπ' αυτής.

Η Επιτροπή έκρινεν αναγκαίον όπως επιφέρη αλλαγάς αναφορικώς προς τα μέλη του Συμβουλίου Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων.

Η παράγραφος (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 3 του βασικού Νόμου διαγράφεται και αντικαθίσταται διά των ακολούθων λέξεων:—

«Του Χημικού της Κυβερνήσεως ως εκ της θέσεως αυτού».

Εις το τέλος του εδαφίου (1) του άρθρου 3 του βασικού Νόμου προστίθεται νέα παράγραφος (στ) ως ακολούθως:

«(στ) δύο εγγεγραμμένων ιατρών διοριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μετ' ακρόασιν συστάσεως γενομένης υπό του Υπουργού».

Η Επιτροπή απεφάσισε κατά πλειοψηφίαν όπως απαλειφθή η εν παραγράφω (ε) του εδαφίου (1) του άρθρου 3 του βασικού Νόμου φράσις «αφού ούτος συνεβουλεύθη τους Φαρμακευτικούς Συνδέσμους», ως και η εν εδαφίω (4) του άρθρου 12 του βασικού Νόμου φράσις «ήτις εις την περίπτωσιν φαρμακοποιών ενασκούντων ιδιωτικώς το επάγγελμα αυτών γίνεται, αφού προηγουμένως ούτος συμβουλευθή τους Φαρμακευτικούς Συνδέσμους».

Τα μη συμφωνούντα μέλη διετήρησαν τας επιφυλάξεις των.

Το Νομοσχέδιον ετροποποιήθη κατά τοιούτον τρόπον ώστε οι ιατροί οι επισκεπτόμενοι χωρία όπου δεν υπάρχουν φαρμακοποιοί να δύνανται να χορηγούν φάρμακα εις τους ασθενείς των.

Η Επιτροπή απεφάσισεν ομοφώνως ότι δεν είναι αναγκαία η επιφύλαξις η επιτρέπουσα εις μη πολίτας της Δημοκρατίας να εγγράφωνται ως φαρμακοποιοί. Έχει περιληφθή νέον άρθρον όπερ συνάδει προς τας διατάξεις του Συντάγματος, και διά του οποίου επιτρέπεται εις τα Ελληνικά και Τουρκικά στρατιωτικά αποσπάσματα να προσλαμβάνουν φαρμακοποιούς προς εξυπηρέτησιν των αποσπασμάτων τούτων.

Η Επιτροπή έχει την γνώμην ότι οι κατέχοντες ήδη άδειαν χονδροπώλου δεν πρέπει να υποχρεούνται να παρακαθήσουν εκ νέου εις εξετάσεις.

Κατόπιν επισταμένης μελέτης, η Επιτροπή επείσθη ότι μερικά πρόσωπα δεν ηδυνήθησαν να παρακαθήσουν εις τα Μέρη Ι και ΙΙ των εξετάσεων, ως εκ του γεγονότος ότι η θητεία του Συμβουλίου έληξε και δεν εσχηματίσθη νέον Συμβούλιον. Απεφασίσθη όπως δοθή η ευκαιρία εις τα τοιαύτα πρόσωπα να παρακαθήσουν εις τα Μέρη Ι και ΙΙ των εξετάσεων Χημείας και, εάν επιτύχουν εις ταύτας, να περιληφθούν μεταξύ εκείνων οίτινες δύνανται να υποβάλουν αίτησιν προς εγγραφήν μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1965, εις περίπτωσιν καθ' ην ήθελον υποστή επιτυχώς το Μέρος ΙΙΙ των εξετάσεων.

Η Επιτροπή κατέστησε σαφεστέρους τους περί εμπορικών φαρμάκων ορισμούς.

Κατά την εξέτασιν του Δευτέρου Πίνακος του Νομοσχεδίου η Επιτροπή επεφάσισεν όπως ακολουθήση την εξής πορείαν:

Α. Να εγκριθή επί του παρόντος ο κατάλογος.

Β. Να ακολουθηθή η εξής διαδικασία τροποποιήσεως του Πίνακος:

(i) Εκχώρησις εξουσίας εις το Υπουργικόν Συμβούλιον ίνα τούτο δύναται να κάμνη προσθήκας εις τον Πίνακα·

(ii) οιαιδήποτε γενόμεναι προσθήκαι να τίθενται ενώπιον της Βουλής διά περίοδον 15 ημερών, εάν δε ουδεμία ένστασις εγείρεται υπό της Βουλής αναφορικώς προς τας εν λόγω προσθήκας, αύται να δημοσιεύωνται εις την επίσημον εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(iii) εν περιπτώσει εγέρσεως ενστάσεως το ζήτημα των προσθηκών να αποφασίζεται υπό της Βουλής.

Η Επιτροπή ετροποποίησε τον Δεύτερον Πίνακα ως ακολούθως:

Δεύτερος Πίναξ
Άρθρον 4Α. (2)

1. Δισκία ακετυλοσαλικυλικού οξέος περιλαμβάνονται αναβράζοντας ή διαλυτούς τύπους αυτών μη περιέχοντας έτερον ενεργόν συστατικόν του ως είρηται οξέος (πλην των απαιτουμένων ίνα καταστήσωσι τα δισκία αναβράζοντα ή διαλυτά) είτε υπό οιονδήποτε εγγεγραμμένον εμπορικόν σήμα ή άλλην επωνυμίαν.
2. Διάλυμα ακριφλαβίνης.
3. Θειϊκόν Μαγνήσιον (Epsom Salt) περιλαμβάνον αναβράζοντα παρασκευάσματα αυτού.
5. Διάλυμα Υπεροξειδίου Υδρογόνου.
6. Ασθενές διάλυμα Ιωδίου.
7. Πορώδη Έμπλαστρα (Porous Plasters).
8. Δισανθρακικόν νάτριον.
9. Υγρά αντισηπτικά ή απολυμαντικά εν οίς το μόνον ενεργόν συστατικόν είναι η χλωριομένη φαινόλη.
10. Υγρά αντισηπτικά ή απολυμαντικά εν οίς το μόνον ενεργόν συστατικόν είναι το cetrimide ή οιοσδήποτε έτερος κατιοντικός παράγων δρων επί της επιφανείας (cationic surface active agent).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον έχει ως σκοπόν να τροποποιήση τον βασικόν περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων Νόμον, Κεφάλαιον 254, εις τρόπον ώστε ωρισμέναι αυτού διατάξεις να προσαρμοσθώσι προς το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, συγχρόνως δε έχει ως σκοπόν την νομοθετικήν κατοχύρωσιν κατά τον καλύτερον τρόπον του φαρμακευτικού επαγγέλματος και την προστασίαν της δημοσίας υγείας από διαφόρους κινδύνους λόγω της σημερινής ανεξελέγκτου πωλήσεως διαφόρων φαρμάκων υπό μη φαρμακοποιών. Αι σπουδαιότεραι τροποποιήσεις του βασικού Νόμου είναι αι εξής:

Το άρθρον 3 του βασικού Νόμου καταργείται και αντικαθίσταται διά νέου άρθρου. Το άρθρον τούτο προνοεί διά τον διορισμόν Συμβουλίου Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων. Το Συμβούλιον τούτο θα αποτελήται από εννέα μέλη αντί των επτά ως προνοεί ο βασικός Νόμος και των οκτώ ως προνοεί το κατατεθέν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας Νομοσχέδιον. Τα μέλη αυτού θα είναι τα εξής:

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας εξ οφφικιο
Ο Κυβερνητικός Αρχιφαρμακοποιός εξ οφφικιο
Ο Κυβερνητικός Χημικός εξ οφφικιο
Έτερος Χημικός υποδεικνυόμενος υπό του Υπουργείου Υγείας

Τρεις εγγεγραμμένοι ιδιώται φαρμακοποιοί και δύο εγγεγραμμένοι ιατροί.

Η Επιτροπή Υγείας εθεώρησε σκόπιμον όπως συμπεριλάβη τον Κυβερνητικόν Χημικόν και δύο ιατρούς ως μέλη του Συμβουλίου αυτού, διότι πιστεύει ότι τούτο θα βοηθήση εις την καλυτέραν και αποτελεσματικωτέραν αντιμετώπισιν των διαφόρων ζητημάτων που θα προκύπτουν κατά την εφαρμογήν του νόμου αυτού. Μέχρι σήμερον η πώλησις φαρμάκων μη δηλητηρίων και ναρκωτικών επετρέπετο και από μη εγγεγραμμένους φαρμακοποιούς, αρκεί να επωλούντο ταύτα με τα αρχικά αυτών περιβλήματα και υπό την αρχικήν αυτών κατάστασιν. Η τοιαύτη ελευθέρα και ανεξέλεγκτος πώλησις φαρμάκων εδημιούργησε μίαν κατάστασιν όχι μόνον ανεπιθύμητον και επιζημίαν διά τον επαγγελματίαν φαρμακοποιόν, αλλά και επικίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν. Αι διάφοραι αλοιφαί, τα διάφορα αλκαλικά, τα διάφορα αντιγριππώδη και αναλγητικά και αυτά ακόμη τα αντιβιοτικά και ενέσεις πενικιλλίνης κατήντησαν να αποτελούν εμπορεύματα πλείστων όσων περιπτέρων, παντοπωλείων και άλλων καταστημάτων, ιδίως της υπαίθρου. Είναι άξιον απορίας πως επί αποικιοκρατίας οι υπεύθυνοι άφησαν αυτήν την κατάστασιν να φθάση εις τοιούτον επικίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν σημείον ώστε να είναι ευκολώτερον να προμηθεύεται κανείς πενικιλλίνας από ένα οιονδήποτε μπακκάλικον χωρίου παρά οιαδήποτε άλλα μη φαρμακευτικά είδη. Η επικίνδυνος αυτή κατάστασις διά την δημοσίαν υγείαν τερματίζεται διά της τροποποιήσεως του άρθρου 4(α) του βασικού Νόμου, εις τρόπον ώστε η πώλησις φαρμάκων, δηλητηρίων και μη να γίνεται μόνον υπό των εγγεγραμμένων φαρμακοποιών και εντός των εγγεγραμμένων φαρμακείων. Η πρόνοια να πωλώνται τα φάρμακα μόνον εντός των εγγεγραμμένων φαρμακείων εγένετο διά να αποφευχθή ο κίνδυνος της πλανοδιοπωλήσεως των φαρμάκων, πράγμα ουχί επιθυμητόν καθότι επικίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν. Εν τούτοις γίνεται πρόνοια διά του εδαφίου 5(β) όπως ο περιορισμός της πωλήσεως φαρμάκων εντός των εγγεγραμμένων φαρμακείων μη ισχύη διά τας περιπτώσεις των ιατρών των χωρίων και των ιατρών των επισκεπτομένων χωρία όπου δεν υπάρχουν εγγεγραμμένα φαρμακεία. Επειδή όμως μερικά φάρμακα καθημερινής χρήσεως κατήντησαν είδη βασικής καταναλώσεως και νοουμένου ότι αυτά τα φάρμακα είναι σχεδόν τελείως ακίνδυνα διά την δημοσίαν υγείαν, γίνεται ειδική πρόνοια διά του Δευτέρου Πίνακος του Νομοσχεδίου όπως εξαιρεθώσι των περιορισμών του άρθρου αυτού, και τούτο διά να μη δημιουργήσωμεν δυσκολίας και άσκοπον ταλαιπωρίαν εις το κοινόν. Δεν θα ασχοληθώ λεπτομερώς με τον πίνακα αυτόν. Υπό της Επιτροπής Υγείας κατεβλήθη κάθε προσπάθεια όπως συμπεριληφθώσιν εις αυτόν τον πίνακα τα απαραιτήτως αναγκαία και ακίνδυνα ολίγα φάρμακα τα οποία θα δύναται οιοσδήποτε πολίτης να τα προμηθεύεται από οιονδήποτε και εις οιανδήποτε ώραν ήθελεν επειγόντως χρειασθή. Όπως π.χ. μίαν ασπιρίνην. Ο Πίνακας ούτος βεβαίως δεν είναι οριστικός. Εάν μελλοντικώς και κατόπιν της κτηθησομένης πείρας καταστή αναγκαίον όπως γίνη οιαδήποτε προσθήκη δύναται να γίνη τη εισηγήσει του Υπουργικού Συμβουλίου και κατόπιν βεβαίως εγκρίσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων. Άλλη σοβαρά τροποποίησις του βασικού Νόμου είναι η κατάργησις του άρθρου 9 και η αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. Το άρθρον αυτό προνοεί εκτός των άλλων, α) όπως οιοσδήποτε εγγεγραμμένος φαρμακοποιός είναι πολίτης της Δημοκρατίας και β) διά να εγγραφή τις φαρμακοποιός πρέπει να κατέχη πανεπιστημιακόν δίπλωμα φαρμακευτικής ή πτυχίον Φαρμακευτικής Σχολής ανεγνωρισμένης. Όπως είναι γνωστόν σχεδόν το σύνολον των εγγεγραμμένων φαρμακοποιών εν Κύπρω έτυχον αδείας κατόπιν εξετάσεων φαρμακευτικής εν Κύπρω. Είναι χαρακτηριστικόν να αναφέρω ότι επί 200 περίπου εγγεγραμμένων φαρμακοποιών μόνον περί τους δέκα είναι διπλωματούχοι Πανεπιστημίου ή ανεγνωρισμένης Φαρμακευτικής Σχολής. Η υπό της αποικιοκρατικής υιοθέτησις της απαραδέκτου αυτής τακτικής είχεν ως σκοπόν της εξυπηρέτησιν μάλλον πολιτικών επιδιώξεων εις βάρος βεβαίως της δημοσίας υγείας και του επιστημονικού και μορφωτικού επιπέδου των φαρμακοποιών. Η εξάσκησις της φαρμακευτικής δεν είναι μόνον επάγγελμα, είναι και ένα υψηλόν λειτούργημα. Ο φαρμακοποιός είναι αναμφιβόλως το συμπλήρωμα και ο συνεργάτης του ιατρού. Επομένως διαδραματίζει σοβαρόν ρόλον διά την υγείαν και γενικά την ζωήν του λαού. Η εύκολος χορήγησις πιστοποιητικού φαρμακευτικής εν Κύπρω εδημιούργησε την αθρόαν εγγραφήν φαρμακοποιών κατά τα τελευταία έτη με αποτέλεσμα να καταστή το επάγγελμα του φαρμακοποιού έν από τα πλέον συναγωνιστικά επαγγέλματα με επιπτώσεις δυσαρέστους τόσον διά τους φαρμακοποιούς όσον, δύναμαι να είπω, και διά το κοινόν. Διά του προτεινομένου Νόμου πιστεύω ότι τίθεται τέρμα εις αυτήν την κατάστασιν διότι κατοχυρώνει ο φαρμακοποιός τόσον από απόψεως προσόντων όσον και επαγγελματικώς διά της απαγορεύσεως πωλήσεως φαρμάκων υπό μη εγγεγραμμένων φαρμακοποιών.

Προσωπικώς αισθάνομαι ικανοποίησιν διότι ψηφίζων τον προτεινόμενον Νόμον συντελώ εις την επαγγελματικήν και την επιστημονικήν κατοχύρωσιν του φαρμακοποιού, αλλά συγχρόνως και εις την προστασίαν της δημοσίας υγείας. Εν τούτοις, πιστεύω ότι δεν θα έπραττα πλήρως το καθήκον μου εάν υπό την διπλήν ιδιότητά μου και ως ιατρού και ως Βουλευτού από του επισήμου αυτού βήματος δεν προέβαινον εις ωρισμένας παρατηρήσεις και συστάσεις προς μερικούς εξασκούντας ιδιωτικώς το επάγγελμα φαρμακοποιούς. Εννοώ ατυχώς την τακτικήν πολλών φαρμακοποιών να παραποιούν κατά τον ένα ή τον άλλον τρόπον τας συνταγάς των ιατρών αναλόγως των ιδίων αυτών συμφερόντων και προτιμήσεων, εννοώ επίσης την απαράδεκτον και επικίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν τακτικήν μερικών φαρμακοποιών να επιζητώσιν όπως υποκαταστήσωσι τον ιατρόν χορηγούντες φάρμακα εξ ιδίας πρωτοβουλίας δίδοντες ιατρικάς συμβουλάς, εκτελούντες ενέσεις κ.λ.π. Η παροχή τοιούτου είδους ιατρικών υπηρεσιών εις το κοινόν υπό των φαρμακοποιών, υπό μερικών φαρμακοποιών, αποτελεί κίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν, απαράδεκτον τακτικήν και έλλειψιν επαγγελματικής ευθύνης.

Λυπούμαι διότι προβαίνω εις τας παρατηρήσεις αυτάς αλλά δυστυχώς αυτή είναι η πικρά αλήθεια. Πράττω τούτο κατόπιν εισηγήσεων πολλών συναδέλφων μου, συναδέλφων μου ιατρών εννοώ, προς τους οποίους συμφωνώ πλήρως και εκ προσωπικής πείρας. Η παραποίησις συνταγών αποτελεί έλλειψιν επαγγελματικής ευθύνης, αποτελεί κίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν αλλά αποτελεί και πράξιν ποινικώς και πειθαρχικώς διώξιμον. Διά του άρθρου 47 του βασικού Νόμου προβλέπονται ποιναί μέχρις έξ μηνών φυλακίσεως και 50 λιρών προστίμου. Καθώς επίσης προβλέπονται και πειθαρχικαί κυρώσεις διά τοιαύτας παραβάσεις του Νόμου. Δεν πιστεύω ότι η εισήγησις αυξήσεως των εν λόγω ποινών θα απετέλει ανασταλτικόν φραγμόν εις την απαράδεκτον διά τον ιατρικόν κόσμον αλλά και επικίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν αυτήν τακτικήν πολλών ατυχώς φαρμακοποιών. Μόνον η συναίσθησις της επαγγελματικής ευθύνης και η συνειδητοποίησις του υψηλού αυτού λειτουργήματος είναι εκείνα τα οποία θα διορθώσουν την δυσάρεστον αυτήν κατάστασιν.

Γνωρίζω καλύτερα παντός άλλου λόγω της ιατρικής μου ιδιότητος τας τεραστίας δυσκολίας και τους μεγάλους κινδύνους οικονομικών ζημιών τας οποίας αντιμετωπίζουν οι φαρμακοποιοί λόγω της ανεξελέγκτου εισαγωγής χιλιάδων φαρμακευτικών σκευασμάτων, πλείστα των οποίων είναι αναμφιβόλου φαρμακευτικής αξίας και ποιότητος καί από τα οποία είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν αποθέματα εις τα φαρμακεία των διά να ικανοποιήσουν όλας τας απαιτήσεις των ιατρών. Ίσως δεν θα ήμην δίκαιος εάν επί τη ευκαιρία αυτή δεν έλεγα ότι μεγάλην ευθύνην υπέχει και ο ιατρικός κόσμος, ο οποίος δεν εγείρει φωνήν διαμαρτυρίας και ανέχεται τον φαρμακευτικόν αυτόν κυκεώνα τον οποίον εδημιούργησεν η ανεξέλεγκτος εισαγωγή χιλιάδων. . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα ήθελα να διακόψω τον αγορητήν αλλά μας έχει κάμει πανικοβλήτους από τους φαρμακοποιούς, αρχίζει τώρα να μας φοβίζη και διά τους ιατρούς, δεν θα ξέρωμεν ποίον θα είναι το χειρότερον· να πέσωμεν εις τα χέρια των ιατρών ή των φαρμακοποιών;

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Νομίζω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι είναι η πικρά αλήθεια, η σκληρά πραγματικότης, και επί τη ευκαιρία συζητήσεως τοιούτων Νομοσχεδίων πρέπει να λέγωνται αυτά· και παρά κάτω εισηγούμαι κάποιον τρόπον ανακοπής αυτής της καταστάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει πολύ καλός τρόπος· ο τρόπος είναι να μη υπάρχουν τόσοι κατά φαντασίαν ασθενείς εις την Κύπρον, ούτως ώστε να δημιουργήται εις τον άνθρωπον η εντύπωσις, όταν κινήται εντός των πόλεων, από τον αριθμόν των φαρμακείων και των κλινικών, ότι πρόκειται περί χώρας της οποίας τα τρία τέταρτα πάσχουν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Την οποίαν εδημιούργησεν, λέγω η ανεξέλεγκτος εισαγωγή χιλιάδων και πολλάκις αχρήστων φαρμακευτικών σκευασμάτων. Διά τούτο εισηγούμαι όπως η Εκτελεστική Εξουσία καταθέση το ταχύτερον και νέον Νόμον συμπληρωματικόν του προτεινομένου ο οποίος να ρυθμίζη την εισαγωγήν, την προέλευσιν, την ποιότητα, την φαρμακευτικήν αξίαν και την τιμήν των φαρμακευτικών σκευασμάτων. Μόνον τούτο θα έθετε τέρμα εις μίαν χαώδη κατάστασιν, η οποία προκαλεί άσκοπον εξαγωγήν και σπατάλην συναλλάγματος, προκαλεί πολλάς δυσκολίας και εις τους ιατρούς και εις τους φαρμακοποιούς, και όπερ το σπουδαιότερον, αποτελεί κίνδυνον διά την δημοσίαν υγείαν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Ναλπάντογλου.

ΜΠ. ΝΑΛΠΑΝΤΟΓΛΟΥ:

Ευχαριστώ τον Έντιμον Συνάδελφόν μου Δρα Φράγκον διά τας δηλώσεις του, εις τας οποίας προέβη εθελοντικώς και αι οποίαι εκφράζουν τας απόψεις της Επιτροπής. Όσα βασικώς είπεν εμπεριεκλείονται εις την ουσίαν και το πνεύμα του νόμου.

Δεύτερον θέλω να είπω ότι δεν θεωρώ ορθόν το ότι ο Πρόεδρος της Βουλής έχει ομιλήσει κατά τρόπον, ο οποίος θα δημιουργήση ενδοιασμούς εις την κοινήν γνώμην, η οποία παρακολουθεί μετά προσοχής τους εις την Βουλήν αγορεύοντας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον έντιμον Βουλευτήν διά την συμβουλήν. Φαντάζομαι ότι, εάν το κοινόν θορυβηθή, δεν θα θορυβηθή από το αστείον του Προέδρου, αλλά από την σκληρήν πραγματικότητα των γεγονότων τα οποία μέλος της Επιτροπής σας έδωσεν εις την Βουλήν.

Ο κ. Νεπήλ.

ΝΕΠΗΛ ΝΑΠΗ:

Έντιμον Προεδρείον. Αξιότιμοι Συνάδελφοι.

Ο αξιότιμος Συνάδελφός μας Δρ. Αιμίλιος Φράγκος διετύπωσεν εν πάση λεπτομερεία τας απόψεις του σχετικώς με το συζητούμενον νομοσχέδιον. Εις πολλά σημεία συμφωνώ μαζί του. Θα αρκεσθώ να θίξω μόνον ωρισμένα σημεία, επί των οποίων δεν συμφωνώ μαζί του. Προτού αρχίσω, όμως, ήθελα να είπω ότι ο φίλος μας κ. Αιμίλιος Φράγκος εξήλθεν ολίγον του θέματος του νομοσχεδίου. Παρακαλώ όπως επιδειχθή και προς εμέ η ιδία ανοχή, έστω και εν μέρει. Πάντως πρέπει να παραδεχθώμεν ότι το θέμα της συστάσεως της Επιτροπής εις το νομοσχέδιον όπως τούτο ήλθεν από το Υπουργείον ετέθη κατά τρόπον δημοκρατικώτερον. Διότι εις την παράγραφον (ε), δηλαδή επί του θέματος της εις την Επιτροπήν αυτήν εισδοχής τριών φαρμακοποιών, απητείτο όπως ο Υπουργός συμβουλεύη το Υπουργικόν Συμβούλιον αφού συμβουλευθή τους Φαρμακευτικούς Συνδέσμους. Αυτό ήτο κάτι, το οποίον, αν δεν ήτο εις το αποσταλέν νομοσχέδιον, ημείς θα έπρεπε να το εισηγηθώμεν. Διότι — και αναμφιβόλως το αναγνωρίζετε — αυτό είναι σύστημα δημοκρατικώτερον και σύμφωνον προς τας συγχρόνους αντιλήψεις. Ένα δεύτερον δε σημείον είναι το ότι ίσως το μάξιμουμ 5 ή 10 εξ όλων των φαρμακοποιών έχουν μείνει έξω αυτών των Φαρμακευτικών Συνδέσμων. Θέλω να είπω ότι ούτοι είναι οργανώσεις δυνάμεναι να αντιπροσωπευθούν πολύ καλώς. Δεν γνωρίζω, όμως, διά ποίον λόγον, η Επιτροπή απεφάσισε διά πλειοψηφίας όπως η παράγραφος αύτη απαλειφθή.

Επίσης, επί του θέματος της πωλήσεως των φαρμάκων προς το κοινόν, εις την παράγραφον 2 του άρθρου 4 παρεχωρείτο εις τον Υπουργόν Υγείας η εξουσία τροποποιήσεως του σχετικού καταλόγου αφού συμβουλευθή την Επιτροπήν. Διά να είναι δε η Επιτροπή αύτη πλέον τεχνική ως προς τον χαρακτήρα και διά να έχη περισσοτέρας δυνατότητας να είναι κάτοχος των αναγκαίων γνώσεων, προσετέθησαν εις αυτήν δύο ιατροί και ούτω τα μέλη της ηυξήθησαν από 7 εις 9. Και πάλιν, και επ' αυτού του σημείου, εθεωρήθη πολύ μεγάλη η εξουσία αυτή και εκρίθη καλόν να προστεθούν και πολλαί άλλαι διατυπώσεις.

Επίσης, εις το θέμα του Πειθαρχικού Συμβουλίου εθεωρήθη δυστυχώς και πάλιν πολύ το να συμβουλεύεται ο Υπουργός τους Συνδέσμους.

Θα ήθελα, επίσης, να είπω τινά και περί του Καταλόγου. Όπως είπε και ο έντιμος φίλος μας κ. Αιμίλιος Φράγκος, μέχρι σήμερον όλα τα άνευ δηλητηρίου φάρμακα ηδύναντο να πωλώνται και εκτός των φαρμακείων. Αυτό, δυστυχώς, είναι ένα σύστημα, το οποίον εφαρμόζεται από πολλούς παντοπώλας απλώς και μόνον δι' εμπορικούς σκοπούς. Όλοι σας δε αναγνωρίζετε ότι η φαρμακευτική είναι επάγγελμα, το οποίον απαιτεί γνώσεις, έστω και ολίγας. Συνεπώς έχει δοθή τέλος και εις αυτήν την επικίνδυνον από απόψεως υγείας του λαού κατάστασιν. Το νομοσχέδιον τούτο έχει καταστήσει δυνατήν την ελευθέραν και εις όλα τα μέρη πώλησιν μόνον εντελώς αβλαβών φαρμάκων δυναμένων να χρησιμοποιηθούν διά τας πρώτας βοηθείας.

Τέλος ο έντιμος φίλος μας κ. Αιμίλιος Φράγκος είπε με πολλούς τρόπους ότι δυστυχώς πολλοί φαρμακοποιοί καταχρώνται του επαγγέλματος των και ότι τούτο είναι πολύ επικίνδυνον διά την υγείαν του λαού. Μολονότι συμφωνώ μαζί του ότι τούτο είναι επικίνδυνον διά την υγείαν του λαού, δεν συμφωνώ μαζί του ότι τούτο είναι σύστημα, το οποίον εφαρμόζεται από πολλούς φαρμακοποιούς. Ο νόμος είναι πολύ σαφής και διά τους εν προκειμένω καταχραστάς φαρμακοποιούς. Επ' αυτού είναι ανάγκη να είπω μόνον ότι εις τον κόσμον οι καταχρώμενοι του επαγγέλματός των δεν είναι μόνον οι φαρμακοποιοί. Αλλά δυστυχώς και ιατροί, οι οποίοι θεωρούνται ότι έχουν τύχει μορφώσεως πολύ μεγαλυτέρας από τους φαρμακοποιούς, χρησιμοποιούν το επάγγελμά των διά πολύ μεγάλον κακόν. Νομίζω, όμως, ότι δεν μου επιτρέπετε να δώσω εν προκειμένω παραδείγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση δι' ολίγα λεπτά.

Ο κ. Λυσσαρίδης έχει τον λόγον.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον Πρόεδρον)

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Δεν θα ζητήσω άδειαν να ομιλήσω εκτός θέματος διότι δεν νομίζω ότι θα πρέπει να ασχοληθώμεν με θέματα τα οποία δεν ευρίσκονται εις την ημερησίαν διάταξιν.

Αναφορικώς με τους φόβους οι οποίοι εξεφράσθησαν επί των θεμάτων των φαρμάκων και της προστασίας του κοινού

δεν ενθυμούμαι εάν ο έντιμος κ. Φράγκος ήτο παρών, αλλά πάντως εις ερώτησίν μου ο υπεύθυνος Κυβερνητικός εκπρόσωπος εδήλωσεν ότι υπάρχει ήδη ετοίμη νομοθεσία η οποία συντόμως θα κατατεθή εις την Βουλήν και η οποία καλύπτει επαρκώς το θέμα.

Θα αναφερθώ μόνον εις δύο επίμαχα σημεία:

Πρώτον, διατί δεν περιελήφθησαν οι φαρμακευτικοί σύνδεσμοι εις τα σώματα εκείνα τα οποία πρέπει να συμβουλεύουν τον Υπουργόν και το Υπουργικόν Συμβούλιον διά την επιλογήν των προσώπων. Ό,τι ελέχθη εις την Επιτροπήν είναι ότι θα ήτο επιθυμητόν και πρέπον να δημιουργηθή φαρμακευτικός σύνδεσμος ως νομικόν πρόσωπον, εις το οποίον διά νόμου θα είναι υποχρεωμένοι να συμπεριλαμβάνωνται όλοι οι φαρμακοποιοί, και ο οποίος διά του κανονισμού του θα διέπη όλα τα προβλήματα τα αφορώντα την εγγραφήν και την εξάσκησιν του επαγγέλματος των φαρμακοποιών, και εις τοιαύτην περίπτωσιν όχι μόνον θα ήτο ορθόν ο φαρμακευτικός αυτός σύνδεσμος να συμβουλεύη το Υπουργικόν Συμβούλιον διά την επιλογήν των προσώπων, αλλά προσωπικώς πιστεύω ότι νομικώς θα πρέπει να κατοχυρωθή ότι θα δικαιούνται να αποστέλλουν τους αντιπροσώπους των, τους εκλελεγμένους υπ' αυτών, εις το Συμβούλιον. Δεδομένου όμως ότι αυτή η νομοθεσία δεν υπάρχει και δεδομένου ότι νομικώς δεν υφίσταται ουδείς φαρμακευτικός σύνδεσμος υπ' αυτήν την μορφήν, δεν εθεωρήθη σκόπιμον να περιληφθή η φράσις «φαρμακευτικών συνδέσμων» δεδομένου μάλιστα ότι αυτό προϋπέθετε πέραν του ενός.

Αναφορικώς με το θέμα του Υπουργού και του δικαιώματός του να συμπληρώνη την λίσταν φαρμάκων, η οποία εστάλη εις την Βουλήν, η απόφασις ελήφθη επί των εξής κριτηρίων:

Ήδη ο Υπουργός κατέθεσε μίαν λίσταν φαρμάκων η οποία αφού θα είχεν εγκριθή υπό της Βουλής θα ήτο εντελώς παράλογον να γίνη επιτρεπτόν την απόφασιν αυτήν της Βουλής να δύναται να την αλλοιώση κατά βούλησιν ο Υπουργός. Η Βουλή αποτελεί το ανώτατον σώμα και αποφάσεις της Βουλής μόνον αυτή αύτη η Βουλή δύναται να αλλοιώση. Γπ' αυτάς τας προϋποθέσεις εθεωρήθη ότι θα ήτο αδύνατον να παραχωρηθή εις τον Υπουργόν το δικαίωμα να έχη δικαιώματα πέραν των δικαιωμάτων της Βουλής. Και έτσι έγινεν η τροποποίησις της Επιτροπής δυνάμει της οποίας ο Υπουργός δύναται να εισηγήται την τροποποίησιν του καταλόγου των φαρμάκων, και εάν ουδεμία ένστασις εγερθή υπό της Βουλής, αυτομάτως αι τροποποιήσεις θα γίνωνται αποδεκταί. Οιαδήποτε άλλη τροποποίησις ή οιαδήποτε άλλη απόφασις θα εμείωνε το γόητρον της Βουλής και θα καθίστα την Βουλήν τμήμα του Υπουργείου. Δι' αυτό εισηγούμαι όπως η Βουλή ψηφίση τας τροποποιήσεις της πλειοψηφίας της Επιτροπής αι οποίαι έγιναν κατόπιν πολύ προσεκτικής μελέτης του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ)

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Νεπήλ Ναπή.

Ν. ΝΑΠΗ:

Ήθελα να απαντήσω εις την ομιλίαν του εντίμου φίλου μας κ. Λυσσαρίδη την αφορώσαν μόνον τον Φαρμακευτικόν Σύνδεσμον. Προ πολλών ετών εις την Κύπρον υπήρχεν είς μόνον Φαρμακευτικός Σύνδεσμος. Αλλά λόγω των διαφόρων γνωστών επεισοδίων των τελευταίων ετών, εν γνώσει μας ή μη ευρέθημεν δυστυχώς αναμεμιγμένοι εις ωρισμένας πολιτικάς ενεργείας παρ' όλον ότι εις το καταστατικόν του μόνου Φαρμακευτικού Συνδέσμου ανεφέρετο γραπτώς ότι ούτος είναι άσχετος με την πολιτικήν. Αναγνωρίζετε, επίσης, ότι τότε προέκυψεν η ανάγκη ιδρύσεως δευτέρου φαρμακευτικού συνδέσμου, δηλαδή του Τουρκικού Φαρμακευτικού Συνδέσμου. Συμφωνώ μαζί του εις έν σημείον, ότι η κατάστασις, την οποίαν εισηγήθη, είναι η πλέον ιδεώδης. Είναι, εν τούτοις, απαραίτητον να σκεπτώμεθα ως Κύπριοι. Πρέπει να παραδεχθώμεν αμέσως ότι ο αριθμός εκείνων, οι οποίοι σκέπτονται ως Κύπριοι, είναι ακόμη πολύ μικρός. Όταν ο αριθμός θα είναι μεγάλος, χωρίς αμφιβολίαν αυτή η ιδεώδης κατάστασις, την οποίαν ούτος επιθυμεί, θα είναι το αντικείμενον της επιθυμίας όλων μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, μόνον ολίγας λέξεις αναφορικώς με έν σημείον που έθιξεν ο συνάδελφος κ. Νεπήλ.

Χαίρω διότι διά της αγορεύσεώς του ο συνάδελφος κ. Νεπήλ επιστοποίησε ότι πραγματικώς λαμβάνουν χώραν, έστω και υπό ολίγων φαρμακοποιών, τα όσα κατήγγειλα από του βήματος τούτου.

Όσον αφορά τον υπαινιγμόν ότι τοιαύται παραβάσεις γίνονται και υπό των ιατρών, είμαι υποχρεωμένος να συμφωνήσω απολύτως μαζί του, διότι πραγματικώς γίνονται τοιαύται παραβάσεις, και δεν θα διστάσω δοθείσης ευκαιρίας από του επισήμου αυτού βήματος να καυστηριάσω και αυτήν την τακτικήν.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί επί θέματος αρχής παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, η οποία θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 1ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το πρώτον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά της αντικαταστάσεως ωρισμένων όρων. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το άρθρον 2 εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το άρθρον 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 2 του βασικού Νόμου. Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 3ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 3ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 3 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. Άρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 4ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 4ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου διά της διαγραφής του εδαφίου (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Προτείνω όπως το άρθρον 4 ψηφισθή όπως ήλθεν από το Υπουργικόν Συμβούλιον. Παρακαλώ όπως η πρότασίς μου τεθή εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν δύο εισηγήσεις ενώπιον της Βουλής. Η μία είναι όπως το άρθρον 4 ψηφισθή ως ετροποποιήθη υπό της πλειοψηφίας της Επιτροπής Υγείας, και η άλλη είναι όπως εγκριθή ως εστάλη υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ του άρθρου ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής Υγείας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον εγκρίνεται ως ετροποποιήθη υπό της Επιτροπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 4 του βασικού Νόμου διά της διαγραφής του εδαφίου (3). Άρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 5ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 5ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι όπως εις το άρθρον 6, παράγραφος (6) (α), μετά τας λέξεις διά διατάγματος του Υπουργού «κατόπιν συμβουλής του Συμβουλίου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις το άρθρον; ; ; ; ;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Το άρθρον 6, παράγραφος (6) (α).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(6) (α).

Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

Ο όρος του Νόμου. . . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κηρύττονται διά διατάγματος του Υπουργού δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας. Σελίς 5 του Ελληνικού κειμένου. Σελίς 5, 5η γραμμή του Ελληνικού κειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύττονται διά διατάγματος του Υπουργού δημοσιευομένου εν τη Επισήμω Εφημερίδι της Δημοκρατίας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μάλιστα. Μετά την λέξιν «Υπουργού» κατόπιν συμβουλής του Συμβουλίου Φαρμάκων και Δηλητηρίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροποποιητική εισήγησις εις το άρθρον (6) (α) όπως μετά από τας λέξεις «κηρύττονται διά διατάγματος του Υπουργού» προστεθή η φράσις «κατόπιν συμβουλής του Συμβουλίου». . . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμβουλίου είναι η λέξις που χρειάζεται, διότι υπάρχει ορισμός τι είναι Συμβούλιον· κατόπιν συμβουλής του Συμβουλίου.

Υπάρχει αντίρρησις;

Ο κ. Νεπήλ.

Ν. ΝΑΠΗ:

Νομίζω ότι είναι καλύτερον να παραμείνη ως έχει, διότι αναμφιβόλως ο Υπουργός έχει τους τεχνικούς του συμβούλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησίς σας είναι να μην τροποποιηθή, να μείνη ως έχει, διότι ο Υπουργός έχει τεχνικούς συμβούλους.

Ν. ΝΑΠΗ:

Μάλιστα, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί του θέματος;

Προς κατατόπισιν της Βουλής θα ήθελα να τονίσω ότι εις άλλας περιπτώσεις εις τον ίδιον Νομοσχέδιον υπάρχει πρόνοια ότι ο Υπουργός θα πράττη το α, β, γ, κατόπιν συνεννοήσεως ή συμβουλής του Συμβουλίου.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εις τας περιπτώσεις εκείνας που η Επιτροπή το εισηγήθη δεν είχε τους τεχνικούς του ο Υπουργός και πάλιν; Δηλαδή πρόκειται περί παραλείψεως εδώ; Η, εκείνο το οποίον θέλω να εξακριβώσω, πρόκειται ότι ο κανών ότι θα συμβουλεύεται το Συμβούλιον και εδώ παρελείφθη;

Ν. ΝΑΠΗ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Εάν μου επιτρέπετε, να δώσω πληροφορίας εις την Βουλήν, όσον δύναμαι. Τα ζητήματα, διά τα οποία ο Υπουργός συμβουλεύεται την Επιτροπήν, δεν είναι μόνον τεχνικά, είναι και κοινωνικά κάπως ζητήματα. Διότι όλοι σας γνωρίζετε ότι ο Υπουργός έχει αρκετούς τεχνικούς συμβούλους. Το θέμα αυτό είναι οφθαλμοφανώς τεχνικόν. Επί παραδείγματι, οι αρμόδιοι τεχνικοί γνωρίζουν καλώς ότι τα φάρμακα τα χρησιμοποιούμενα δι' εμπορικούς σκοπούς, δεν συμφωνούν με τα φαρμακοποιητικά «στάνταρτς». Ουδεμία Επιτροπή ή άλλως τις είναι εις θέσιν να ισχυρισθή το εναντίον. Διά τούτο νομίζω ότι, εάν προσθέσωμεν και της Επιτροπής την συμβουλήν, δεν θα ωφελήσωμεν εις τίποτε παρά μόνον εις το να αυξήσωμεν τας διατυπώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης. Μπορείτε εάν θα είσθε σύντομος από την θέσιν σας, διότι δεν το βλέπω ως θέμα ουσίας τουλάχιστον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Λυούμαι πολύ διότι θα διαφωνήσω ριζικώς. Το θέμα δεν εξητάσθη υπό της Επιτροπής εν αναμονή της διασαφηνίσεως του ορισμού των εμπορικών φαρμάκων, ο οποίος ως είχεν αρχικώς διατυπωθή ουδεμίαν έννοιαν τουλάχιστον κατ' εμέ απέδιδεν. Ελέχθη ότι απόφασις θα ελαμβάνετο κατά πόσον αυτό το δικαίωμα θα αφήνετο εις τον Υπουργόν ή εις το Υπουργικόν Συμβούλιον κατ' αρχήν, όταν θα εγνωρίζαμεν σαφώς τον ορισμόν των εμπορικών φαρμάκων. Τώρα οπότε το γνωρίζομεν πιστεύω ότι το θέμα ουσιαστικώς θα έπρεπε να παραμείνη εις τας χείρας του Υπουργικού Συμβουλίου, διότι εισέρχεται εις θέματα τα οποία εξέρχονται της αρμοδιότητος του Υπουργού Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η εισήγησίς σας ήτο όπως προστεθή η λέξις «κατόπιν συμβουλής του Συμβουλίου».

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αυτό ήτο το ολιγώτερον το οποίον θα ηδυνάμεθα να κάμωμεν διά να καταφύγωμεν εις το Υπουργικόν Συμβούλιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποιητικής εισηγήσεως;

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εψήφισαν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποιητική εισήγησις γίνεται δεκτή.

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να επιφέρουν την τροποποίησιν εις το άρθρον.

6ον άρθρον.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 6ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 9 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. 'Αρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 7ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις και επιφύλαξις. 'Αρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 8ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 8ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις του άρθρου 12 του βασικού Νόμου και αντικατάστασις αυτού διά νέου άρθρου. 'Αρθρον 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 9ον άρθρον εγκριθή;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, μία φραστική διόρθωσις εις το 9ον άρθρον εις τα Ελληνικά.

Εισηγούμαι αντί Επιτροπή Ηθών όπως ονομάζεται Δεοντολογική Επιτροπή. Δεοντολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα χρειασθή όμως φαντάζομαι τροποποίησις και εις άλλα άρθρα εάν ακολουθήσωμεν την φρασεολογίαν αυτήν.

Νομίζω να παραμείνη ως Επιτροπή Ηθών.

Το άρθρον 9 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 20 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 10ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 29 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 11ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 31 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 12ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 32 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το 13ον άρθρον εγκρίνεται μη υπαρχούσης αντιρρήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 33 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 14ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 34 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 15ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 35 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 16ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 40 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το 17ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

18ον, 19ον και 20όν άρθρον.

Υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως, το 18ον, 19ον και 20όν άρθρον εγκρίνονται.

Δεύτερος Πίναξ, υπάρχει αντίρρησις;

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως ο δεύτερος Πίναξ εγκρίνεται.

'Εληξεν η δευτέρα ανάγνωσις.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων Νόμου, (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελική ψηφοφορία.

Υπάρχει αντίρρησις όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπαρχούσης αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Προτού διακόψω και αναβάλω την συνεδρίασιν διά το απόγευμα, διότι παραμένουν ακόμη δύο Νομοσχέδια επί της ημερησίας διατάξεως, θα ήθελα να ανακοινώσω εις την Βουλήν τα ακόλουθα:

Η σύνοδος 16ης Αυγούστου του 1961 μέχρι της 10ης Ιουλίου του 1962 θα λήξη σήμερον. Κατά την περίοδον αυτήν η Βουλή εψήφισε 92 Νόμους, διά την ψήφισιν των οποίων εχρειάσθη 67 συνεδρίας. Ο ολικός αριθμός ωρών κατά την σύνοδον αυτήν ήτο 232 ώραι, το οποίον μας δίδει μέσον όρον 3 ώρας και 35 λεπτά δι' εκάστην συνεδρίαν.

Διά την προπαρασκευήν των Νομοσχεδίων όπως συζητηθούν ενώπιον της Βουλής, αναφέρομαι εις τα 92 Νομοσχέδια τα οποία εψηφίσαμεν, εχρειάσθησαν 190 συνεδρίαι των Επιτροπών, διαρκείας μέσος όρος, 3 ωρών εκάστη. Σύνολον ωρών Επιτροπών 570 ώραι. Ο μέσος όρος παρουσιάσεων Βουλευτών εις την Βουλήν ήτο 68%. Εκκρεμούν ενώπιον της Βουλής πέντε Νομοσχέδια. Το έν εξ αυτών θα κατατεθή σήμερον.

Υπεβλήθησαν 154 ερωτήσεις υπό Βουλευτών και ελήφθησαν 91 απαντήσεις.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους εντίμους κυρίους Βουλευτάς διά την εργασίαν την οποίαν έκαμαν τόσον εις την Βουλήν, αλλά περισσότερον εις τας Επιτροπάς της Βουλής. Το μέγεθος της εργασίας εμφαίνεται από τον αριθμόν των συνεδριών των Επιτροπών, ο οποίος όπως είπα ήτο 190 και

του χρόνου ο οποίος κατηναλώθη εις τας Επιτροπάς, ο οποίος ανέρχεται εις 570 ώρας.

Θα συνεχίσωμεν την εργασίαν μας την 5ην απογευματινήν ώραν.

Η Βουλή διακόπτει την συνεδρίαν μέχρι της 5ης απογευματινής ώρας.

('Ωρα διακοπής 1.05 μ.μ.)

('Ωρα ενάρξεως 6.05 μ.μ.)

Παρόντες:

'Ελληνες 20, Τούρκοι 8, Σύνολον 28.

Απόντες:

'Ελληνες 14, Τούρκοι 7, Σύνολον 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχη απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Υπάρχει κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της Επιτροπής Προϋπολογισμού να αναγνώση την έκθεσιν της Επιτροπής εις την Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ) ΝΟΜΟΝ ΚΕΦ. 243».

Παρόντες:

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Τίτος Φάνος
Ανδρέας Ζιαρτίδης
Ιωσήφ Γιαμάκης
Βάσος Λυσσαρίδης
Δάφνης Παναγίδης.

Η Επιτροπή εξήτασε το παρόν Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής λαβούσαν χώραν την 28ην Ιουνίου 1962.

Σκοπός του προτεινομένου τροποποιητικού Νομοσχεδίου είναι να επαναψηφίση και ενισχύση τας φορολογικάς διατάξεις του βασικού Νόμου.

Η Επιτροπή επέφερεν ωρισμένας γραμματικάς τροποποιήσεις, εισηγείται δε ομοφώνως εις την Βουλήν την ψήφισιν του τροποποιητικού Νομοσχεδίου εις Νόμον.

Επ' ευκαιρία του παρόντος Νομοσχεδίου, η Επιτροπή εξήτασε την δυνατότητα τροποποιήσεως και άλλων διατάξεων του βασικού Νόμου, επί τη βάσει των υπό της Επιτροπής Εσωτερικών γενομένων εισηγήσεων εξ αφορμής του Νόμου 46/61 (του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1961), απεφάσισεν όμως όπως μη προβή εις τοιαύτας τροποποιήσεις δεδομένου ότι, (α) μοναδικός σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου είναι να ασχοληθή αποκλειστικώς με φορολογικάς διατάξεις και (β) η τροποποίησις μη φορολογικών διατάξεων δεν εμπίπτει εις την αρμοδιότητα της παρούσης ή της Επιτροπής επί των Οικονομικών, αλλ' αποτελεί έργον της Επιτροπής επί των Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή η έκθεσις και εις την Τουρκικήν γλώσσαν.

Α. ΑΛΤΑΪ:

(Αναγινώσκει την έκθεσιν εις την Τουρκικήν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιληταί επί θέματος αρχής;

Βάσος Λυσσαρίδης, Χαρίδημος Χατζηχάρος, Ανδρέας Γιάγκου.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε δεν εζήτησα τον λόγον διά να ομιλήσω επί θέματος αρχής, αλλά διά να υπενθυμίσω ότι είχα εισηγηθή όπως αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής Εσωτερικών· εάν δεν υπάρχη ένστασις θα εισηγούμην όπως αναγνωσθή απλώς και κατατεθή εις την Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν νομίζω ότι υπάρχει ένστασις. Μπορούμεν να προχωρήσωμεν με την συζήτησιν του Νομοσχεδίου και εν τω μεταξύ να αναγνωσθή η έκθεσις της Επιτροπής εις την Βουλήν, η οποία δεν ανεγνώσθη προηγουμένως.

Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί. Εξ όσων ενθυμούμαι εις την κατάθεσιν του παρόντος Νομοσχεδίου υπό συζήτησιν έγινεν εισήγησις, αι Επιτροπαί αι οποίαι θα το συνεζήτουν διά να κάμουν έκθεσιν επί αυτού, όπως ζητήσουν απλώς και την γνώμην της Επιτροπής επί Γεωργικών Ζητημάτων. Εν πάση περιπτώσει αυτό δεν έχει γίνει. Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον προνοεί διά την επιβολήν φόρου επί ακινήτου περιουσίας επί τω σκοπώ καλύψεως των εξόδων των διαφόρων υπηρεσιών των τελουσών υπό την διεύθυνσιν Συμβουλίου Βελτιώσεως Χωρίου προς όφελος των κατοίκων αυτού. Πιστεύω ότι η επιβολή φορολογίας επί της γης δεν είναι τίποτε άλλο παρά επαναφορά του καταργηθέντος κτηματικού φόρου υπό άλλην μορφήν. 'Εχει λεχθή πολλάκις ότι ο φόρος επί της γης είναι άδικος, νοουμένου ότι η γη αποτελεί το κεφάλαιον των γεωργών, κανένα δε άλλον κεφάλαιον δεν φορολογείται, παρά μόνον φορολογείται το εισόδημά του. Ο φόρος επί των αιγών κατηργήθη, εδόθη δε και εις τους γεωργούς υπόσχεσις ότι θα κατηργείτο ο κτηματικός φόρος. Το επιχείρημα ότι θα διατίθεται ο τοιούτος φόρος προς βελτίωσιν του χωρίου, από το οποίον εισεπράχθη, δεν ευσταθεί καθόλου. Διότι διά την βελτίωσιν του χωρίου δεν είναι καθόλου δίκαιον να επιβαρύνεται η γη, και δι' αυτής οι κάτοχοι της γεωργοί, αλλά όλοι οι κάτοικοι, νοουμένου ότι πλείστοι των κατοίκων έχουν άλλας εργασίας και δεν έχουν γην, εκ δε της βελτιώσεως του χωρίου δεν θα ωφεληθούν μόνον οι γεωργοί αλλά όλοι οι κάτοικοί του. Από της απόψεως αυτής κατά την γνώμην μου γίνεται φανερά αδικία εις βάρος των γεωργών. 'Οταν είχε γίνει λόγος περί καταργήσεως του κτηματικού φόρου, διεπιστώθη ότι μέγα ποσοστόν του εισπραττομένου ποσού διετίθετο διά την υπηρεσίαν της εισπράξεώς του. Επίσης η επιβολή φόρου επί της γης διά τας ανάγκας βελτιώσεως του χωρίου συνεπάγεται και έτερον αδίκημα και έτερον άτοπον. Χωράφια ανήκοντα εις μη κατοίκους αλλά εις ιδιοκτήτας γεωργούς γειτονικών χωρίων, περικλειόμενα όμως εις την περιοχήν του χωρίου διά το οποίον γίνεται η φορολογία, φορολογούνται. Το τοιούτον δε, εκτός του ότι δημιουργεί μεγάλας προστριβάς μεταξύ γειτονικών χωρίων, είναι αδικώτατον, καθότι το επιχείρημα ότι η βελτίωσις του χωρίου θα ωφελήση και τους μη κατοίκους ιδιοκτήτας χωραφιών δεν ευσταθεί. Αφού ούτε από το νερόν ούτε τους δρόμους του φορολογούντος χωρίου χρησιμοποιούν οι τοιούτοι ιδιοκτήται των οποίων τα χωράφια πολλάκις ευρίσκονται ολόκληρα μίλια μακράν του ευεργετουμένου χωρίου.

Επί του σημείου τούτου εφιστώ την προσοχήν της Βουλής και παρακαλώ να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν, διότι πολλοί είναι οι παραπονούμενοι γεωργοί, διότι τους επιβάλλεται πρόσθετος φορολογία διά την βελτίωσιν ξένων χωρίων. Επί του ζητήματος τούτου κατόπιν παραπόνων γεωργών τα οποία είναι δικαιολογημένα έχει υποβληθή σχετική επερώτησις εις την Βουλήν τόσον υπ' εμού, και τελευταίως υπό του εντίμου Βουλευτού κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη. Τυχόν ψήφισις του παρόντος Νομοσχεδίου εις νόμον με βάσιν την φορολογίαν επί της γης, εκτός που είναι εντελώς άδικος, θα έχη δυσμενεστάτην απήχησιν μεταξύ του γεωργικού κόσμου. Σήμερον πλείστοι εκ των κατοίκων της υπαίθρου δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των γεωργών, η δε βελτίωσις του χωρίου δεν γίνεται διά να εξυπηρετήση μόνον τους κατέχοντας γην γεωργούς.

Δικαιολογημένον και υποφερτόν θα ήτο εάν φορολογία επεβάλλετο, και τούτο εν ανάγκη μόνον επί των κατοικιών, εξαιρουμένης της γης και των άλλων κτημάτων της υπαίθρου. Επαναλαμβάνω ότι φορολογία της καλλιεργημένης γης υπό οιανδήποτε μορφήν είναι μέτρον άδικον και αναχρονιστικόν.

Διά τους λόγους τούτους δεν θα ψηφίσω το Νομοσχέδιον και παρακαλώ την Βουλήν όπως μη θεσπίση εις νόμον ως έχει το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον. Δεν είναι ορθόν να επιβαρύνωνται διά της φορολογίας της γης των άνθρωποι των οποίων το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι το χαμηλότερον συμφώνως στατιστικών παραδεχθεισών υπό της Κυβερνήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι Βουλευταί. Δεν θα μακρηγορήσω εις την ομιλίαν μου, διότι είναι γνωσταί αι απόψεις μου από προηγουμένην συζήτησιν επί του ιδίου θέματος εις την Βουλήν και κατόπιν της ομιλίας του συναδέλφου Χαριδήμου Χατζηχάρου· θεωρώ τον κτηματικόν φόρον, ο οποίος επιβάλλεται επί της ακινήτου περιουσίας του γεωργού, η οποία ακίνητος περιουσία αποτελεί το μέσον παραγωγής του, εντελώς άδικον φορολογίαν. Άδικον φορολογίαν γιατί το χωράφι άλλοτε μεν πιθανόν να αφήση μερικόν κέρδος, εις πλείστας όμως περιπτώσεις, όπως έχομεν παράδειγμα τα τρία τελευταία χρόνια, αντί κέρδος αφήνει ζημίαν εις τον γεωργόν. Και ερωτώ την Βουλήν, ποίον άτομον όταν παρουσιάση ζημίαν, όταν δεν έχει κανένα απολύτως εισόδημα, πληρώνει καθ' οιονδήποτε τρόπον φόρον εις την Δημοκρατίαν; Γιατί να υποχρεώσωμεν τον γεωργόν να πληρώνη φόρον χωρίς να έχη εισόδημα επειδή έτσι έτυχε να θεσπισθή κάποιος νόμος επί αποικιοκρατίας;

Συνάδελφοι, το ζήτημα είναι ζήτημα αρχής. Εάν πιστεύωμεν ότι πρέπει να γίνη δικαία κατανομή της φορολογίας τότε πιστεύω απόλυτα ότι εις την παρούσαν περίπτωσιν οφείλομεν να καταψηφίσωμεν το παρόν Νομοσχέδιον. Γιατί όπως ανέφερα το χωράφι του γεωργού αποτελεί το μέσον παραγωγής του. Και τότε μόνον πρέπει να πληρώση φόρον όταν το μέσον παραγωγής του αποδώση κάποιον εισόδημα. Εις την περίπτωσιν του φόρου εισοδήματος εάν έν άτομον έχη το α' εισόδημα από την α' επιχείρησιν έχει όμως την α' ζημίαν από άλλην επιχείρησιν, αφαιρείται το ποσόν της ζημίας από το κέρδος και ολιγοστεύει η φορολογία. Εις την περίπτωσιν του γεωργού είτε έχει είτε δεν έχει εισόδημα είτε εισπράξει είτε δεν εισπράξει ζητούμεν να του επιβάλωμεν φορολογίαν. Το επιχείρημα ότι το ποσόν θα διατεθή διά την βελτίωσιν και ανάπτυξιν του χωρίου δεν ευσταθεί κατά την γνώμην μου. Διότι ο κτηματικός φόρος πιθανόν να αντιπροσωπεύη το 20, 30 ή 40% του όλου ποσού το οποίον θα κατανεμηθή κατ' έτος διά την βελτίωσιν ενός χωρίου. Το έτερον ποσόν κατανέμεται διαφορετικά, υπό τύπον επαγγελματικού φόρου. Μήπως ο γεωργός δεν είναι ορθόν να φορολογήται ως επαγγγελματίας; Νομίζω ότι θα ήτο ορθότερον εάν το παρόν Νομοσχέδιον κατεψηφίζετο και παρουσιάζετο άλλον Νομοσχέδιον που να προνοή διά την κατανομήν ολοκλήρου του ποσού εις όλους τους κατοίκους της περιοχής. Οπότε πιστεύω ότι μπορεί να βρεθή ο καταλληλότερος τρόπος διά την κατανομήν ολοκλήρου του ποσού επί δικαιοτέρας βάσεως.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί θα εξασκήσω το δικαίωμά μου να αγορεύσω από του βήματος της Βουλής επί του θέματος τούτου.

Παρακαλώ τον πρεσβύτερον των Ελλήνων Βουλευτών να με αντικαταστήση.

(Ο κ. Χατζηχάρος αντικαθιστά τον κ. Πρόεδρον)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Έντιμοι συνάδελφοι, μετά μεγάλης μου εκπλήξεως και λύπης ήκουσα εκ μέρους των Βουλευτών οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τους γεωργούς να εισηγούνται την καταψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου, ισχυριζόμενοι ότι τούτο είναι άδικον διά τους γεωργούς, ότι δεν θα συντείνη εις την βελτίωσιν των χωρίων και ότι θα επιβαρύνη κατά κάποιον τρόπον την οικονομικήν θέσιν των γεωργών της Κύπρου. Επιπροσθέτως των άνω επιχειρημάτων ο έντιμος αγορητής κ. Χατζηχάρος μας επληροφόρησεν ότι εάν το Νομοσχέδιον τούτο ψηφισθή θα έχη δυσμενή αποτελέσματα και θα δυσαρεστήση την αγροτικήν τάξιν. Επειδή είναι θέμα που πράγματι μπορεί να δυσαρεστήση την αγροτικήν τάξιν, εάν μείνη αδιαφώτιστος, και επειδή πιστεύω ακράδαντα ότι το κατά πόσον ένα Νομοσχέδιον θα ευχαριστήση ή θα δυσαρεστήση μίαν τάξιν δεν αποτελεί γνώμονα ή κριτήριον, διότι ο πραγματικός γνώμων είναι το κατά πόσον το μέτρον είναι δίκαιον και ωφέλιμον, και εάν επί του σημείου αυτού καταλήξωμεν εις την θετικήν απάντησιν, δηλαδή, ότι είναι δίκαιον, ωφέλιμον και χρήσιμον, τότε είναι καθήκον μας να διαφωτίσωμεν την κοινήν γνώμην αλλ' ουδέποτε να αφήσωμεν τους εαυτούς μας να επηρεασθούν από το κατά πόσον το μέτρον θα ευχαριστήση ή θα δυσαρεστήση την κοινήν γνώμην. Εν πρώτοις το Νομοσχέδιον αυτό δεν είναι δυνατόν να επηρεάση οικονομικώς τους μικροκτηματίας γεωργούς, διότι εκείνοι θα πληρώσουν μόνον ολίγα γρόσια ή σελίνια. Θα επηρεάση όμως εις ένα ουσιαστικόν βαθμόν τους γεωργούς οι οποίοι είναι μεγαλοκτηματίαι, θα επηρεάση εις ένα ουσιαστικόν βαθμόν εκείνους οι οποίοι έχουν τσιφλίκια, και θα επηρεάση εις ένα σημαντικόν βαθμόν την περιουσίαν η οποία ανήκει εις την Εκκλησίαν, ως επίσης θα επηρεάση εις μέγιστον βαθμόν μη γεωργούς πολίτας, οι οποίοι έχουν αγροτικά κτήματα εντός των περιοχών βελτιώσεως και αναπτύξεως. Εάν επομένως είναι δυνατόν να υποστηριχθή το σημείον ότι αι άνω τάξεις ανθρώπων, τας οποίας ανέφερα, δηλαδή οι τσιφλικάδες, οι μεγαλοκτηματίαι, οι πολίται μη γεωργοί και αι εκκλησίαι δεν πρέπει να πληρώνουν φόρον ακινήτου περιουσίας, ο οποίος να εισπράττεται υπό των Συμβουλίων Βελτιώσεως και Αναπτύξεως διά την βελτίωσιν και ανάπτυξιν των χωρίων της Κύπρου, εάν, λέγω τούτο αποτελή αδικίαν, τότε θα ήτο καταφανές ότι τα κριτήρια του τι είναι δίκαιον και άδικον έχουν ουσιαστικώς παρεξηγηθή. Ετοποθετήθη το όλον ζήτημα ως θέμα αρχής. Το πραγματικώς θέμα αρχής το οποίον είναι ενώπιόν μας είναι πρώτον κατά πόσον θέλομεν Συμβούλια Βελτιώσεως και Αναπτύξεως, πράγμα το οποίον νομίζω είναι αναγκαίον και η ορθή γραμμή εξελίξεως του τόπου διά της τοπικής διοικήσεως. Δεύτερον εάν πρέπει να δώσωμεν εις τα Συμβούλια αυτά πόρους διά της φορολογίας αυτής, ούτως ώστε να μπορέσουν να επιζήσουν και να αξιοποιήσουν την βελτίωσιν των περιοχών των. Ασφαλώς δεν αποτελεί θέμα αρχής εάν μικροκτηματίαι γεωργοί θα πληρώσουν ολίγα γρόσια ή ολίγα σελίνια, ενώ οι μεγαλοκτηματίαι θα πληρώσουν σημαντικόν ποσόν το οποίον θα χρησιμοποιηθή διά την βελτίωσιν της περιοχής των.

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου υποστηρίζων την άποψιν ότι τούτο αποτελεί φορολογίαν του κεφαλαίου του γεωργού, δηλαδή η φορολογία επί της αγροτικής κτημοσύνης αποτελεί φορολογίαν του κεφαλαίου του γεωργού, ετόνισεν ότι το κεφάλαιον άλλων τάξεων ή βιομηχανιών δεν φορολογείται εκτός εις τας περιπτώσεις εις τας οποίας υπάρχει κέρδος. Τούτο δυστυχώς δεν είναι ακριβές διότι εάν μία βιομηχανία έχη ένα εργοστάσιον πληρώνει κτηματικόν φόρον επί του εργοστασίου αυτού ανεξαρτήτως του εάν έχη κέρδος ή ζημίαν. Επίσης εάν ένας εμπορευόμενος διαθέση ποσόν 10.000 λιρών, το οποίον αντιπροσωπεύει κεφάλαιον διά την εισαγωγήν εμπορευμάτων τα οποία ελπίζει να πωλήση με κέρδος, πληρώνει δασμόν εισαγωγής ανεξαρτήτως του εάν πραγματοποιήση κέρδος ή ζημίαν. Επιπροσθέτως πληρώνει φόρον εισοδήματος εάν πραγματοποιήση κέρδος. Η βάσις του όλου θέματος πρέπει να εξετασθή κατά την γνώμην μου κάτω από τρία απλά κριτήρια. Είναι η φορολογία αυτή τοιαύτης φύσεως ούτως ώστε να είναι δυσμενής διά τον πτωχόν αγρότην ή απλώς επηρεάζει τον αγρότην ο οποίος μπορεί να θεωρηθή ως μεγαλοκτηματίας.

Δεύτερον είναι χρήσιμος η φορολογία αυτή διότι θα δώση τα μέσα εις τα Συμβούλια Βελτιώσεως να αναπτύξουν την περιοχήν των.

Και τρίτον κατά πόσον η ψήφισις του νόμου αυτού θα απαλλάξη πολίτας, την εκκλησίαν και μεγαλοκτηματίας μη γεωργούς από του να συνεισφέρουν διά του φόρου αυτού εις την βελτίωσιν των χωρίων της Κύπρου.

Συνιστώ εις την Βουλήν όπως ψηφίση το Νομοσχέδιον εις νόμον.

(Ο κ. Κληρίδης επανέρχεται εις την έδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχουν άλλοι ομιληταί.....

Ο κ. Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Μετά από την ομιλίαν του εντίμου Προέδρου της Βουλής θέλω να ξεκαθαρίσω την θέσιν μου διά να μη δημιουργηθή η εντύπωσις ότι υποστηρίζω τους μεγαλοκτηματίας, τσιφλικάδες ή οποιονδήποτε άλλον μεγαλοεπιχειρηματίαν. Τι είναι μικροκτηματίας ή μεγαλοκτηματίας διά να αποκρυσταλλώση γνώμην η Βουλή έπρεπε να έχωμεν όλα τα αναγκαία στοιχεία διά να ίδωμεν πόσον κλήρον χρειάζεται ο κάθε γεωργός διά να είναι πραγματικός γεωργός, να μη το έχη ως πάρεργον, και να ασχολήται εις την γεωργίαν χωρίς να ενοχλή άλλα επαγγέλματα· νομίζω ότι πρέπει να έχη αρκετόν γεωργικόν κλήρον διά να μπορή να ανταποκριθή εις τας ανάγκας της οικογενείας του.

Όσον αφορά τους μεγαλοκτηματίας ή τσιφλικάδες είναι γνωσταί αι απόψεις μου. Και ένα άλλο όμως σημείον ήθελα να θίξω. Ένα εργοστάσιον, όπως ανέφερε ο έντιμος κ. Πρόεδρος της Βουλής, πληρώνει κτηματικόν φόρον. Εάν όμως εντός του εργοστασίου υπάρχουν 100.000 λιρών μηχανήματα ασφαλώς δεν πληρώνει κανένα φόρον, και νομίζω ότι είναι ένα σοβαρόν κεφάλαιον.

Όσον αφορά δε τον κτηματικόν φόρον των τσιφλικάδων, εκτός του ότι μπορεί να βρεθή άλλος τρόπος, επειδή έχουν υψηλόν εισόδημα, να πληρώνουν φόρον όταν θα έχουν το εισόδημα, νομίζω ότι μπορούν τον κτηματικόν φόρον τον οποίον πληρώνουν να τον αφαιρέσουν από το ολικόν ποσόν διά να υποβιβάσουν τον φόρον εισοδήματος, δηλαδή κερδίζουν από άλλην πλευράν. Άρα για όλους υπάρχουν κάποια ελαφρυντικά, μόνον όμως διά τον πραγματικόν γεωργόν δεν μπορούν να υπάρξουν τρόποι καλύψεως του κτηματικού του φόρου διαφορετικά, διότι ο πραγματικός γεωργός, όπως ανέφερα, όταν θα έχη ζημίας δεν έχει άλλον μέσον διά να καλύψη τας ζημίας του.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω ότι κριτήριον της αποφάσεως της Βουλής δεν μπορεί να αποτελούν αι εντυπώσεις τας οποίας θα δημιουργήση τυχόν απόφασίς της. Και δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω ότι κριτήριον της αποφάσεως της Βουλής θα πρέπει να είναι το δίκαιον ή μη του νομοθετήματος. Μου εδόθη η ευκαιρία και προηγουμένως να εκφράσω τας απόψεις μου αναφορικώς με την φορολογίαν της καλλιεργησίμου γης. Επίστευα και πιστεύω ότι η επιβολή φόρων αποτελεί το κύριον μέσον διά του οποίου μία Κυβέρνησις εξασκεί την πολιτικήν της και προσπαθεί, εάν και εφ' όσον το αποφασίση, να φέρη εξίσωσιν ή κατά το δυνατόν εξίσωσιν του κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος, και επί τη βάσει αυτών των διαπιστώσεων και επί τη βάσει του βιοτικού επιπέδου των αγροτών αυτή η Βουλή απεφάσισε την απόρριψιν της φορολογίας επί του κτηματικού φόρου αναφορικώς με τα χωρία. Το ίδιον πρόβλημα αντιμετωπίζει και σήμερον. Δεν θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι τα μέσα παραγωγής όλων των τάξεων είναι αφορολόγητα. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να ήσαν αφορολόγητα και διά την τάξιν των γεωργών. Υπάρχουν όμως μερικά βασικά σημεία επί των οποίων δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω με τον έντιμον κ. Πρόεδρον. Αυτά τα βασικά σημεία είναι ότι δεν είναι καθόλου επιθυμητόν οι μη γεωργοί, αι εκκλησίαι, οι τσιφλικάδες και γενικά οι άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν μεγάλην σχέσιν με την γεωργικήν παραγωγήν ως τοιούτοι να απαλλαγούν από τον φόρον, οιονδήποτε φόρον, είτε ακινήτου περιουσίας, ή οιονδήποτε άλλον φόρον ο οποίος θα συνετέλει ώστε η κατοχή γης υπ' αυτών να μη είναι επιθυμητή. Είχα προτείνει τότε εις την Βουλήν, και εξακολουθώ να πιστεύω ότι είναι η ορθοτέρα πολιτική η απαλλαγή κάθε φορολογίας της γης, η οποία κατέχεται υπό καλλιεργητών μέχρις ωρισμένου αριθμού σκαλών και η κατά γεωμετρικόν τρόπον αύξησις της φορολογίας πέραν αυτού του αριθμού, ως και η εξ υπαρχής φορολογία της γης της κατεχομένης υπό μη γεωργών ούτως ώστε το φορολογικόν νομοθέτημα να αποτελέση βάσιν της γεωργικής πολιτικής της Κυβερνήσεως δυνάμει της οποίας η γη θα επανήρχετο και πάλιν εις τας χείρας των καλλιεργητών. Ανεξαρτήτως όμως αυτής της γενικής αρχής θα ήθελα να παρατηρήσω ότι τυχόν επιψήφισις του Νομοσχεδίου, τουλάχιστον ως έχει, θα δημιουργήση το περίεργον φαινόμενον κατά το οποίον δύο χωράφια τα οποία θα είναι εντελώς πλησίον αλλήλων, και των οποίων το μεν έν θα ανήκη εις κάτοικον χωρίου ο οποίος δεν υπάγεται εις το Συμβούλιον Αναπτύξεως το δε άλλον εις κάτοικον χωρίου ο οποίος υπάγεται εις Συμβούλιον Αναπτύξεως, να τυγχάνουν διαφορετικής φορολογικής χρησιμοποιήσεως.

Ετέθη το ερώτημα ενώπιον της Βουλής κατά πόσον θα πρέπει ή όχι να διατηρηθούν τα Συμβούλια Αναπτύξεως. Δεν πιστεύω εις ουδένα να γεννάται η αμφιβολία ότι και θα πρέπει να διατηρηθούν και θα πρέπει να επεκταθούν. Δεν πιστεύω όμως ότι και την σπονδυλικήν στήλην του οικονομικού Προϋπολογισμού των Συμβουλίων Αναπτύξεως αποτελεί αυτή η φορολογία. Ούτε ευσταθεί το επιχείρημα ότι η βελτίωσις των χωρίων επιφέρει και την αύξησιν της τιμής των κτημάτων τα οποία ευρίσκονται 10—15 μίλια μακράν του χωρίου. Αυτό είναι αληθές διά τας οικίας εντός του χωρίου, και πιθανώτατα διά μίαν μακράν έκτασιν πέραν του χωρίου· δι' αυτό άλλωστε και εις τα δημοτικά Συμβούλια, τα οποία αποτελούν το έτερον σκέλος αυτής της πολιτικής, φορολογία επιβάλλεται μόνον επί των οικιών και εντός ωρισμένης περιμέτρου την οποίαν καθορίζει ο νόμος ότι αποτελεί τα όρια της δημοτικής περιοχής. Άλλωστε υπάρχει το περίεργον έν κτήμα το οποίον ευρίσκεται πλησιέστερον κάποιου άλλου χωρίου, λόγω του ότι πολλαί περιοχαί των χωρίων είναι παραδόξως κατανεμημέναι, να πληρώνη φόρον εις απομεμακρυσμένον χωρίον.

Έτερον επιχείρημα το οποίον δυνατόν να τεθή είναι ότι θα είναι δύσκολος η επιβολή φορολογίας υπό άλλην μορφήν· και το επιχείρημα αυτό είναι πράγματι σοβαρόν. Εν τούτοις θα ήτο σοβαρόν πραγματικώς και ουσιαστικόν εάν ολόκληρος ο προϋπολογισμός των Συμβουλίων Αναπτύξεως εστηρίζετο επί του φόρου ακινήτου περιουσίας. Δεδομένου όμως ότι και σήμερον θα πρέπει να κινηθή κάποιος φοροθετικός μηχανισμός, ο οποίος να επιβάλη άμεσον φορολογίαν διά να καλύψη το υπόλοιπον τμήμα του Προϋπολογισμού των Συμβουλίων Βελτιώσεως, άρα υπάρχει ή πρέπει να υπάρχη αυτός ο φοροθετικός μηχανισμός. Δεν βλέπω διατί αυτός ο ίδιος φοροθετικός μηχανισμός δεν θα ηδύνατο διά μέσου φορολογίας στηριζομένης επί της γενικής περιουσιακής καταστάσεως εκάστου ατόμου, και ουχί μόνον επί της καλλιεργησίμου γης ή της ακινήτου περιουσίας, δεν θα κατένεμε πλέον δικαίως τον Προϋπολογισμόν του Συμβουλίου Αναπτύξεως. Επίστευα και πιστεύω ότι άμεσος φορολογία επί τη βάσει της γενικής περιουσιακής καταστάσεως είναι ο ορθοτέρα και δικαιοτέρα. Διά να αποφευχθή όμως ο κίνδυνος τον οποίν ανέφερεν ο έντιμος κ. Πρόεδρος εις την Βουλήν, εισηγούμαι όπως της φορολογίας εξαιρεθή μόνον η ακίνητος περιουσία των γεωργών, φορολογείται όμως η περιουσία των εκκλησιών, των τσιφλικάδων και όλων των άλλων κατόχων γης οι οποίοι δεν εξασκούν το επάγγελμα του γεωργού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Σαββίδης θα αγορεύση επ' αρκετήν ώραν; Διότι πρόκειται να διακόψω δι' ολίγα λεπτά. Εάν η αγόρευσίς σας θα είναι. . . . .

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν πειράζει, δεν χρειάζεται να αγορεύσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θέλω να με παρεξηγήσετε, επειδή πρόκειται να κάμω διάλειμμα, θα ήθελα να ξέρω κατά πόσον η αγόρευσίς σας θα είναι 10 λεπτών ή 15.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μα δεν θα είναι· θα είναι σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει τον λόγον ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Εν πρώτοις οφείλω να ομολογήσω ότι συμφωνώ πλήρως με τα όσα έχει αναφέρει ο έντιμος κ. Πρόεδρος. Αλλά απ' ό,τι έχω ακούσει από τους άλλους τρεις ομιλητάς, έχω προσέξει μερικάς προτάσεις τας οποίας έχουν κάμει και ήθελα να τας ξεκαθαρίσωμεν. Εν πρώτοις είχε γίνει πρότασις όπως τα σπίτια εις τα χωριά πληρώνουν φόρον τα δε κτήματα, τα αγροτικά κτήματα, να μη πληρώνουν φόρον, διότι θα ήτο αδικία να πληρώνουν. Και διερωτώμαι πράγματι εν η περιπτώσει υπάρχει μία χήρα η οποία έχει μόνον ένα μικρόν σπιτάκι μηδαμινής αξίας και η οποία διά να ζήση εργάζεται εις τα κτήματα μεγάλων γεωκτημόνων, γεωργών, αυτή η κυρία οφείλει να πληρώνη φόρον διότι έχει ένα σπίτι, και ένας κτηματίας ο οποίος έχει 20—30 ή 50 σκάλες περιβόλια, από τα οποία έχει ένα εισόδημα μεταξύ 5.000 και 25.000 λιρών, είναι δίκαιον να μην πληρώνη, και η φτωχή η γυναίκα η οποία εργάζεται εις αυτόν τον άνθρωπον διά να ζήση να πληρώνη, ή μήπως είναι άλλη λύσις καλυτέρα όπως έχει προταθή υπό των κυρίων συναδέλφων να μη μπαίνη φορολογία επί της αγροτικής κτημοσύνης αλλά τα Συμβούλια να καλύπτουν την διαφοράν αυτήν βάζοντες και εις τους γεωργούς επαγγελματικόν φόρον. Δηλαδή πού θα καταλήξωμεν «άλλαξεν ο Μανωλιός κι έβαλε το καπέλλο του αλλοιώς». Εφ' όσον δεν θα του βάλη φόρον επί των κτημάτων του αλλά θα του βάλη φόρον διότι εργάζεται τα κτήματά του, ή είναι απλώς και μόνον διά να δείξωμεν πρόσωπον.

Ένα άλλον ήθελα να ερωτήσω το οποίον έχει αναφερθή. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου είχεν αναφέρει ότι εις ένα εργοστάσιον όταν φέρης και βάλης μηχανήματα δεν πληρώνεις φόρον, ενώ εις το κτήμα πληρώνεις φόρον, αλλ' εξέχασε να κάμη τον λογαριασμόν του ο έντιμος συνάδελφος ότι τα μηχανήματα έχουν μίαν ωρισμένην ζωήν. Και εάν βάλης 10.000 λίρας διά να αγοράσης αυτά τα μηχανήματα, σε δέκα χρόνια δεν θα υπάρχουν, ενώ το κτήμα εάν το εργασθής καλώς σε διάστημα δέκα ετών και το δενδροφυτεύσης όχι μόνον δεν θα καταστραφή αλλ' απεναντίας θα σου δίδη ένα εισόδημα τεράστιον· επίσης είχα ακούσει μίαν άλλην πρότασιν ότι πρέπει τα κτήματα, όσοι καλλιεργούν τα κτήματά τους, να μη πληρώνουν φόρον. Φαίνεται ότι ο έντιμος συνάδελφος δεν θα έχη υπ' όψιν του ότι αυτοί οι μεγάλοι τσιφλικάτορες, οι τωρασινοί, επειδή αντελήφθησαν ότι η εργασία του τσιφλικιού αποδίδει ικανοποιητικά, την εργασίαν αυτήν την κάμνουν οι ίδιοι. Δηλαδή δεν λέγω ότι είναι εις θέσιν τα τσιφλίκια τους να τα τσαπίζουν και να τα ποτίζουν μόνοι τους, αλλά όλη η διεύθυνσις και η επεξεργασία της όλης εργασίας των τσιφλικιών αυτών γίνονται υπό των ιδίων τούτων. Επομένως διά του τρόπου τούτου θα τους εξαιρέσωμεν και αυτούς. Η πρότασις επίσης να αφήσωμεν αφορολογήτους μικράς περιουσίας και να φορολογήσωμεν τας μεγάλας κτηματικάς στρεμματικάς περιουσίας επίσης θα διαφωνήσω διά τον εξής λόγον:

Όχι διότι ευρίσκω ότι εάν έχη κανείς μίαν μικράν περιουσίαν ίσως να μην αξίζη και τον κόπον να εισπράξης τον φόρον διότι είναι τόσον μικρός, και εάν είναι μεγάλη ας πληρώση, αλλά διότι σκοπός μας εάν θέλωμεν να ρίξωμεν τα κόστα της παραγωγής των προϊόντων μας πρέπει να ενθαρρύνωμεν τον γεωργόν να μεγαλώση τα κτήματά του, να επεκτείνη την κτημοσύνην του, και ακόμη εάν αυτό είναι αδύνατον σε μερικάς περιπτώσεις να γίνωνται συνεργατικαί παραγωγής που να μπορέσουν να τους βοηθήσουν εις το να χαμηλώσουν τα κόστα των. Αλλά εν η περιπτώσει εφαρμόσωμεν την πρότασιν αυτήν την οποίαν ο έντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης έχει πει, το αποτέλεσμα θα είναι ο τεμαχισμός της γης εις διάφορα πρόσωπα συγγενικά των ή μη, με το καταστρεπτικόν αποτέλεσμα ότι εις το τέλος θα έχωμεν αύξησιν του κόστους παραγωγής και επιδείνωσιν της διαθέσεως των προϊόντων μας.

Δι' αυτό μου φαίνεται ότι θα είναι καλόν να προσέξωμεν τι προτείνομεν διά να μην προκαλέσωμεν κακόν αντί καλού. Όπως αντιλαμβάνομαι, επειδή ο έντιμος κ. Πρόεδρος είναι ολίγον βιαστικός, δεν θα συνεχίσω, το μόνον θα ζητήσω από την Βουλήν να το ψηφίση όπως είναι διά να μην παρεμποδίσωμεν την πρόοδον της υπαίθρου και να βοηθήσωμεν τα χωριά τα οποία θέλουν να προοδεύσουν να προχωρήσουν εμπρός. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλούνται οι έντιμοι Γραμματείς να προβούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

Κεφ. 243
46 του 1961.

1. Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962, και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ανάγνωσις θα γίνη διά της αναγνώσεως των άρθρων.

Υπάρχει αντίρρησις, μάλλον ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του άρθρου 1;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

1.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Ουδείς;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρον 2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αναθεώρησις του άρθρου 2 του βασικού Νόμου. Άρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

4.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

1.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Αντικατάστασις της λέξεως «Διοικητής» εν τω βασικώ Νόμω, διά της λέξεως «Έπαρχος». Άρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ εκ των Ελλήνων Βουλευτών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

4.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

1.

Εκ των Τούρκων Βουλευτών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

Ουδεμία.

Άρθρον 4.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 4. Αι φορολογικαί διατάξεις του άρθρου 24 του βασικού Νόμου εξακολουθούσιν ούσαι εν ισχύι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ των Ελλήνων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

4.

Αποχαί;

Μία.

Εκ των Τούρκων;

8 υπέρ, κατά ουδείς, αποχαί ουδεμία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 5. Το άρθρον 33 του βασικού Νόμου αντικαθίσταται διά νέου άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ των Ελλήνων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά; 4.

Αποχαί; 1.

Εκ των Τούρκων;

8 υπέρ, κατά ουδείς, αποχαί ουδεμία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρον 6. Αντικατάστασις των άρθρων 34 και 35 του βασικού Νόμου διά νέων άρθρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού θέσω εις ψηφοφορίαν το άρθρον αυτό, θα εισηγηθώ μίαν προσθήκην εις το άρθρον 35 (Δ) μετά από τα (ii) «ανήκουσαν εις την Δημοκρατίαν», ότι θα έπρεπε να γίνη πρόνοια περί εξαιρέσεως περιουσίας η οποία ανήκει εις τας Κοινοτικάς Συνελεύσεις. Το κείμενον το οποίον εισηγούμαι θα έχη ως ακολούθως:

«ανήκουσαν εις τα Γραφεία ή οιονδήποτε άλλο όργανον ή αρχήν οιασδήποτε Κοινοτικής Συνελεύσεως εν τη Δημοκρατία»,

Παρακαλώ τους Γραμματείς να αναγνώσουν το τροποποιητικόν κείμενον εις την Ελληνικήν και Τουρκικήν γλώσσαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«(iii) ανήκουσαν εις τα Γραφεία ή οιονδήποτε άλλον όργανον ή αρχήν οιασδήποτε Κοινοτικής Συνελεύσεως εν τη Δημοκρατία».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα χρειασθή επίσης τροποποίησις εις τα ακόλουθα εδάφια: Το (iii) θα γίνουν (iv) θα γίνη (v), το (v) θα γίνη (vi) και το (vi) θα γίνη (vii).

Ποίοι ψηφίζουν;

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, εδώ θέλω να εισηγηθώ την τροπολογίαν μου· διά να μην ταλαιπωρώ όμως την Βουλήν με την φρασεολογίαν, θα ήθελα να τεθή ως θέμα αρχής κατά πόσον η Βουλή θα ήθελε να εξαιρέση της φορολογίας την καλλιεργήσιμον γην την κατεχομένην υπό γεωργών μέχρις ωρισμένου αριθμού σκαλών, και δεύτερον κατά πόσον θα ήθελε να φορολογηθή η γη η μη κατεχομένη υπό γεωργών κατά γεωμετρικήν αναλογίαν αναλόγως του αριθμού των σκαλών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησις του εντίμου Βουλευτού κ. Λυσσαρίδη είναι ανάγκη να τεθή πρώτη εις ψηφοφορίαν, διότι εάν γίνη δεκτή σημαίνει ότι το όλον άρθρον θα είναι ανάγκη να τροποποιηθή.

Ποίοι ψηφίζουν υπέρ αυτής της εισηγήσεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να επαναλάβετε την εισήγησίν σας;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Η καλλιεργήσιμος γη η κατεχομένη υπό γεωργών να απαλλάττεται της φορολογίας μέχρι ωρισμένου αριθμού σκαλών ο οποίος θα καθορισθή υπό του νόμου.

Δεύτερον η γη η κατεχομένη υπό μη γεωργών να φορολογήται, η δε φορολογία να αυξάνεται γεωμετρικώς αναλόγως του αριθμού των σκαλών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αι δύο προτάσεις του κ. Λυσσαρίδη, η μεν πρώτη αναφέρεται εις το θέμα εξαιρέσεως φορολογίας, και επομένως δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος δεν είναι θέμα χωριστών πλειοψηφιών.

Το δεύτερον θέμα της εισηγήσεώς του αποτελεί εισήγησιν επιβολής φορολογίας και επομένως είναι θέμα χωριστών πλειοψηφιών.

Ο κ. Χαλίτ.

Χ. ΑΛΗ ΡΙΖΑ:

Δεν θα το συζητήσω. Θέλω, όμως, να δηλώσω ότι δεν συμφωνώ με την διετυπωθείσαν υπό του Εντίμου κ. Προέδρου άποψιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, η πρότασις του εντίμου συναδέλφου να αφαιρεθή δηλαδή ωρισμένος αριθμός σκαλών από της φορολογίας, είναι κάτι το οποίον δεν στέκει καθόλου. Διότι μπορεί να έχης 10 σκάλες κτήμα, περιβόλι, το οποίον θα σου φέρη ένα τεράστιον εισόδημα και ημπορεί να έχης ένα κτήμα 100 σκάλες άγονον το οποίον να μην σου δίδη εισόδημα καθόλου. Επομένως ποίαν βάσιν θα πάρης;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι το στάδιον της συζητήσεως έληξεν, ετέθη εισήγησις τροποποιητική εις την Βουλήν, και εκείνο το οποίον απομένει είναι η ψήφισις επί της εισηγήσεως αυτής.

Ποίοι εκ των .....

Ο κ. Δάφνης Παναγίδης.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Έντιμε κ. Πρόεδρε, σέβομαι τας απόψεις και τας εισηγήσεις του κ. Λυσσαρίδη, φοβούμαι όμως ότι μία τόσον σοβαρή τροποποιητική εισήγησις έγινεν ουχί εις την κατάλληλον στιγμήν. Ως μέλος της Επιτροπής, η οποία εξήτασε το Νομοσχέδιον, ο κ. Λυσσαρίδης είχε την ευκαιρίαν να εκθέση τας απόψεις του διά να δοθή καιρός να μελετηθή προσεκτικώτερον η εισήγησίς του. Εισηγούμαι όπως προχωρήσωμεν εις την ψήφισιν του Νομοσχεδίου ως έχει και να παραπέμψωμεν την εισήγησιν του κ. Λυσσαρίδη διά να μελετηθή υπό της αρμοδίας Επιτροπής, και εάν ευρεθή σκόπιμος τότε να γίνη η σχετική τροποίησις εις τον νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Σεβόμενος τον χώρον της Βουλής δεν θα δώσω πλήρη απάντησιν. Τας εισηγήσεις μου έθεσα ενώπιον της ολομελείας προ μηνών, εις δε τον κ. Σαββίδην λέγω ότι υπάρχει ο τρόπος αναλόγως της αποδόσεως κατά περιοχάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εισηγούμαι όπως αι προτάσεις του κ. Λυσσαρίδη αποτελέσουν ειδικάς προτάσεις Νόμου ξεχωριστάς. Δεν μπορούμεν εις το παρόν Νομοσχέδιον να συμπεριλάβωμεν αυτά τα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσωπική μου άποψις είναι ότι δεν θα έπρεπε σήμερον να τεθή εις ψηφοφορίαν και δεν θα έπρεπε να επιμένη ο κ. Λυσσαρίδης εις την εισήγησίν του, διότι δυστυχώς άν και ο κ. Λυσσαρίδης έθεσε τας απόψεις του προηγουμένως ενώπιον της ολομελείας της Βουλής, εις συζήτησιν επί του απορριφθέντος τότε Νομοσχεδίου, εν τούτοις αι εισηγήσεις εκείναι δεν έγιναν ενώπιον Επιτροπείας, δεν έτυχον της μελέτης από Επιτροπήν, και επομένως θα ήτο δύσκολον διά τα Μέλη να εξασκήσουν το δικαίωμα της ψήφου των εις αυτήν την περίπτωσιν με την πεποίθησιν ότι αι εισηγήσεις αυταί αποτελούν ορθή βάσιν λύσεως του όλου ζητήματος. Διά τούτο θα εισηγούμην όπως το ζήτημα εξετασθή αργότερον υπό Επιτροπής. Εάν όμως ο κ. Λυσσαρίδης επιμένη εις τας απόψεις του όπως τεθούν εις ψηφοφορίαν τώρα, είμαι υποχρεωμένος να θέσω τας τροποποιητικάς εισηγήσεις εις ψηφοφορίαν.

Εν τούτοις πιστεύω ότι δεν θα αποτελέση πραγματικά ορθή εξέτασιν του ζητήματος εάν κατόπιν μιας τόσον συντόμου αγορεύσεως επί του θέματος αυτού η Βουλή εψήφιζε και έπαιρνε θέσιν.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εάν εγνώριζα ότι υπήρχε τρόπος να συζητηθούν αργότερα ασφαλώς θα συνεφώνουν μαζί σας. Αλλά το θέμα είναι φορολογικόν. Και δεν είμαι βέβαιος εάν είναι δυνατόν να αχθή ενώπιον της Βουλής με την πρωτοβουλίαν ενός Βουλευτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαιότατα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εάν έχω αυτήν την ευκαιρίαν θα προετίμων να το αναβάλω διά να μην προκαταλάβω την Βουλήν να πάρη οιανδήποτε απόφασιν επ' αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφώνως των προνοιών του Συντάγματος δεν υπάρχει τίποτε το οποίον εμποδίζει Μέλος της Βουλής όπως εισηγηθή Νομοσχέδιον το οποίον επιβάλλει φορολογίαν. Φυσικά δεν είναι θέμα το οποίον είναι εύκολον δι' ένα μέλος να ετοιμάση Νομοσχέδιον όσον αφορά φορολογικά θέματα, και ως εκ τούτου σπανίως γίνεται χρήσις τοιούτου δικαιώματος, αλλά το δικαίωμα υπάρχει.

Επομένως εφ' όσον ο κ. Λυσσαρίδης δεν επιμένει εις τας τροποποιητικάς εισηγήσεις του όπως τεθούν εις ψηφοφορίαν ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν το άρθρον 6 με την τροποποιητικήν εισήγησιν την οποίαν εισηγήθην;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι ψηφίζουν κατά;

4.

Αποχαί;

Μία.

Εκ μέρους των Τούρκων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

8, ουδείς κατά. Αποχαί ουδεμία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 41 του βασικού Νόμου. Άρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του 7ου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά ουδείς. Αποχαί ουδεμία. 'Αρθρον 8.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις του άρθρου 47 του βασικού Νόμου. 'Αρθρον 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ του εν λόγω άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί μία.

Εκ των Τούρκων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά ουδείς, αποχαί ουδεμία.

Τρίτη και τελική ανάγνωσις του Νομοσχεδίου θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962 και θα αναγιγνώσκηται ομού μετά του περί Χωρίων (Διοίκησις και Βελτίωσις) Νόμου (εν τοις εφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποίοι εκ των Ελλήνων Βουλευτών ψηφίζουν όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχαί;

Μία.

Ποίοι εκ των Τούρκων Βουλευτών ψηφίζουν υπέρ της εγκρίσεως του Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

Ουδείς.

Αποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ουδεμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις νόμον.

Το τελευταίον θέμα επί της ημερησίας διατάξεως «ο περί Φορολογίας των Κληρονομιών Νόμος» θα παραπεμφθή εις την Επιτροπήν Νομικών διά να εξετάση δύο νομικά σημεία. Διά τούτο η συζήτησις του Νομοσχεδίου αναβάλλεται.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής θα είναι την 16ην Αυγούστου.

Το θέμα επί της ημερησίας διατάξεως θα είναι: Καθορισμός συνεδρίας της Βουλής, ημερησία διάταξις, και κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Ως γνωστόν η Βουλή διά των προνοιών του Συντάγματος υποχρεούται να αρχίση την σύνοδον της την 16ην Αυγούστου.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε, η έκθεσις δεν ανεγνώσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμην, παρακαλώ τους εντίμους Γραμματείς να αναγνώσουν την έκθεσιν της Επιτροπής Εσωτερικών επί του θέματος εν σχέσει προς περαιτέρω τροποποίησιν του περί Διοικήσεως και Βελτιώσεως Χωρίων Νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ (ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ) ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΒΑΣΟΥ ΛΥΣΣΑΡΙΔΗ ΤΗΝ 2ΑΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1961, ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΧΩΡΙΩΝ ΝΟΜΟΥ, ΑΙΤΙΝΕΣ ΠΑΡΕΠΕΜΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΕΠΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΛΕΤΗΝ

Παρόντες:

Ριζά Χαλίτ Αλή, Πρόεδρος
Αγγελίδης Νίκος
Χριστοδουλίδης Κώστας
Δημητριάδης Χρύσης
Φάνος Τίτος
Τομπάζος Γεώργιος
Γιαννάκης Σωτήριος.

Η Επιτροπή συνήλθε την 3.30 μ.μ. της 16ης Νοεμβρίου 1961.

Εν όψει του γεγονότος ότι έχουν ήδη διεξαχθή εις αριθμόν χωρίων αι εκλογαί προς ανάδειξιν Συμβουλίων Βελτιώσεως, ενώ εις τα υπόλοιπα χωρία θα διεξαχθούν εκλογαί εντός των ολίγων προσεχών ημερών, η Επιτροπή έχει την γνώμην ότι παρά την καλήν αυτής θέλησιν είναι πρακτικώς αδύνατος και άσκοπος η υποβολή τροποποιητικών εισηγήσεων εν σχέσει προς τα Συμβούλια Βελτιώσεως προς ψήφισιν αυτών εγκαίρως εις νόμον.

'Οθεν, η Επιτροπή απεφάσισε να μη χωρήση εις την εισήγησιν συγκεκριμένων τροποποιήσεων του νόμου, αλλά να καθορίση ωρισμένας αρχάς τας οποίας η Εκτελεστική Εξουσία δύναται να λάβη υπ' όψιν κατά την σύνταξιν νέου νόμου επί του θέματος τούτου, όστις ελπίζεται υπό της Επιτροπής ότι θα κατατεθή εν τω εγγύς μέλλοντι.

ΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑΙ ΑΡΧΑΙ

(α) Δικαίωμα ψήφου να έχουν όλοι οι κάτοικοι περιοχής Συμβουλίου Βελτιώσεως, οίτινες άλλως έχουν δικαίωμα ψήφου εις τας Προεδρικάς και Βουλευτικάς εκλογάς, τηρουμένων ωρισμένων προϋποθέσεων ως προς την περίοδον διαμονής.

(β) Να εκλέγωνται άπαντα τα μέλη του Συμβουλίου. Οι επί τούτοις οριζόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι δύνανται να παρίστανται εν συμβουλευτική ιδιότητι.

(γ) 'Ολαι αι κενούμεναι θέσεις να πληρούνται δι' εκλογών.

(δ) Αι εκλογαί να διεξάγωνται διά μυστικής ψηφοφορίας.

(ε) Το Δικαστήριον να αποφασίζη επί πάσης ενστάσεως σχετιζομένης με τας εκλογάς.

Εισηγήσεις προς περαιτέρω Τροποποίησιν του Νόμου περί Διοικήσεως και Βελτιώσεως Χωρίων γενόμεναι υπό του Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη κατά την Συνεδρίασιν της Βουλής της 2ας Νοεμβρίου 1961, και παραπεμφθείσαι υπό του Προέδρου της Βουλής προς μελέτην υπό της Επιτροπής Εσωτερικών και εν ανάγκη εν συνεργασία μετά της Επιτροπής Νομικών.

Το Συμβούλιον θα απαρτίζεται εξ εκλελεγμένων μελών.

Ο 'Επαρχος, ο Επαρχιακός Ιατρικός Λειτουργός, ή ο Επαρχιακός Μηχανικός να δύνανται να παρίστανται εις τας συνεδριάσεις εν συμβουλευτική ιδιότητι. Ουδείς να δικαιούται να εξουσιοδοτή αντιπρόσωπον.

Εδάφιον (2). Να απαλειφθή.

Εδάφιον (5). Κενούμεναι θέσεις να πληρούνται με αναπληρωματικάς εκλογάς.

'Αρθρον 11. Πάντες οι πολίται αντί οι ιδιοκτήται.

'Αρθρον 13(3). Το Δικαστήριον να αποφασίζη επί ενστάσεων και όχι ο 'Επαρχος.

'Αρθρον 13(2). Ο 'Επαρχος να μη έχη δικαίωμα να αποφασίζη τελειωτικώς κατά πόσον οιονδήποτε πρόσωπον έχει το δικαίωμα ψήφου.

'Αρθρον 15. Βρεττανός υπήκοος να γίνη πολίτης της Δημοκρατίας.

'Αρθρον 57. Ο Πρόεδρος ή ο Διοικητικός Λειτουργός να μην έχη το δικαίωμα να εκχωρή τας εξουσίας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την 16ην. . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

'Εντιμε κ. Πρόεδρε υπάρχει Νομοσχέδιον προς κατάθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως γίνη, κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται το εξής Νομοσχέδιον:—

Ο περί Εμπορικών Σημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Νομοσχέδιον παραπέμπεται εις την Επιτροπήν Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία θα συνεργασθή με την Νομικήν Επιτροπήν.

Η προσεχής συνεδρία της Βουλής ορίζεται διά την 16ην Αυγούστου, την 5ην απογευματικήν ώραν.

Δυνάμει των προνοιών του 76ου 'Αρθρου του Συντάγματος κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

('Ωρα λήξεως 7.35 μ.μ.)

(ii) Τα Δικαστήρια να αποφασίζη επί τούτου ενστάσεως ερημοδίκως με τις ειδικές.

Συνημμένως προς περαιτέρω Τροποποίηση του Νόμου περί Διοικήσεως και Καλλιέργειας Χωρίων εγκρίνει υπό του Βουλευτού κ. Βάσου Λυσσαρίδη κατά την Συνεδρίαση της Βουλής της 3ης Νοεμβρίου 1961, και παραπεμφθείσαι υπό του Προέδρου της Βουλής προς μελέτην υπό της Επιτροπής Κοινοτικών και εν ανάγκη εν συνεργασία μετά της Επιτροπής Νομικών.

Τα Συμβούλιον δεν απαρτίζεται εξ ολοκλήρου μελών.

Ο Έπαρχος, ο Επαρχιακός Ιατρικός Λειτουργός, ή ο Επαρχιακός Μηχανικός να δύνανται να παρίστανται εις τας συνεδρίασεις εν συμβουλευτική ιδιότητι. Ουδείς να δικαιούται να εξουσιοδοτή αντιπρόσωπον.

Εδάφιον (2). Να απαλειφθή.

Εδάφιον (3). Καταδίκαι δέπουν να ελεγχθούν με αντιπληρωματικάς ψήφους.

Άρθρον 11. Πάντες οι πολίται αντί ει ιδιοκτήται.

Άρθρον 12(1). Τα Δικαστήρια να αποφασίζη επί ενστάσεων και όχι ο Έπαρχος.

Άρθρον 12(2). Ο Έπαρχος να μη έχη δικαίωμα να αναφασίζη τελικώς κατά τέσσαρα τουλάχιστον πρόσωπα έχει το δικαίωμα ψήφου.

Άρθρον 15. Πρέπουσις ιατρικός να είη πολίτης της Δημοκρατίας.

Άρθρον 17. Ο Πρόεδρος ή ο Διοικητικός Λειτουργός να μην έχη το δικαίωμα να ασκηθή προς εξουσίας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσοχή συναδέλφων της Βουλής πρέπει να στραφή στο Μέρος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Άρθρα 4, Πρόεδρε σύμφωνα Νομοσχεδίων προς αντίθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως γίνη αντίθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Καταλήξατε να εξής Νομοσχέδιον—

Ο περί Εμπορικών Σημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1962.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα Νομοσχέδια παραπέμπονται προς την Επιτροπήν Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία θα συνεργασθή με την Νομικήν Επιτροπήν.

Η προσοχή συναδέλφων της Βουλής στρέφεται επί του Μέρους Λειτουργίας, την ώρα συνηγορητικής δίκης.

Διάφορα των προνοιών του Μέρους Άρθρου του Συντάγματος ορίζουσα την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 7.35 μ.μ.)